Labor Laboratores Secundu3 q̃litates laboꝝ honores et cõmoda debẽt diuidi ut habetur.i.dí.fus militare.

¶ Clerici debẽt suis manibus laborare.si nõ habẽt aliunde uictum xiiii.qõ.iiii.canonum.xci.di.clericus.

¶ Hijs qui laborant pro aliis debetur premiũ xii.questione ii.caritatem.

¶ Labor manuum et non quies competit monacis xvi.q.i.de p̃stiũ.nec est dignũ ut diuis laborãtibus eorũ hui ocio potiantur xvii.q.iiii.in uenditõibus.

¶ Qui minus laborat minus meret.ar.ff.de iure iur.l.eũ q.C.de non nume.pecu.auten.q̃ q p̃priam.

¶ Qui non laborat non manducet.ff.de noxa.l.si ex duobus.§.fi.de damp.infec.l.quãuis.C.de offi.magistri offi.l.i.et.l.nemo.i.q.ii.c.fi.ff.de noxa.l.si ex duobus.glo.nota.in dicta.l.quamuis.

¶ Labor non debet esse sine mercede.in auten.de iudi.§.omnẽ.colla.vi.xii.q.ii.caritatem.

¶ Prĩceps deb3 uolũtarios labores appetẽ ut aliis pariat quietẽ.i auten.ut diui.ius.i p̃n.ꝙ elec.eccl'ia.ii.de resti.spoli.frequẽs h.vi.in p̃hemio insti.

¶ Generosos animos nutrit labor et nõ est uiri timere sudore3.Io.an.de renũ.c.nisi.§.porro.

¶ An in reseruatione fructuum dicetur reseruata pars laborantiu3.uide in.l.si quis legauit.ff.de leg.i.uide dominum meum Rapha.fugo.in.l.in uenditione.§.i.ff.cõmunia predi.

¶ Laborãtes in alieno si sunt cõducti nõ puniũtur de laborerio.glo.ff.de rei uendi.l.in rem.§.tignu3 hoc ueru3 nisi sciuissent in alieno se conduci.ut ibi nota.per.l.si certus sit percussor.ff.ad sille.et.ff.de fur.om.iu.l.si id quod.§.fi.et ibi Iac de are.

¶ Labor et pecunia recipiunt diuisionem.l.seyo amico.ff.de annuis leg.

Labor impedit actus cõtemplatiõis.s.Tho.in.iiii.di.xxxvi.articulo vii.

Labrũ Labrum quid sit dic q est membru3 item herba q̃da3.ut.ff.si seruus uendi.l.si quedam.§.i.Item locus unde aqua trahitur.uel stillat.ut.ff.de actio.emp.l.i.et quod ibi nota.

Lac Lac pro uino non debet offerri in sacrificio de consecra.di.ii.cum omne crimen.

Lacrima Lacrimaru3 fonte sunt lauãda peccata ad penitentiam consequendam.l.di.miror.

¶ Lacrime et orationes sunt arma clericoꝝ.xxiii.qõ.viii.c.clerici.et.c.conuenior.

¶ Lacrime et orationes multoꝝ ualent ad consolationem unius de peni.di.i.deflent.

¶ Propter lacrimas iudiciu3 peruerti non debet.xxiii q.iiii.est iniusta.

Lacrimas emisit cayn non uoluntate sed indignatione et ideo ueniã non meruit de pe.di.iii.c.iudas

Lacrime procedũt ex deuotione.s.Tho.secũda secũde q.lxxxii.articulo.iiii.

Lacus Lacus perpetuam habet aqua3.ff.ut in flu.pu.naui.lice.l.i.§.lacus.iterdũ lacus ex adiũcto mutat significationẽ.ff.ad.l.aq.l.si seruus seruum in fi.et cum crescit uel decrescit non imutat natura3 sc̃dm aliquos ut.ff.de acquirẽ.re.do.l.lacus.et.ff.de aqua plu.ar.l.si uicinus.§.fi.

¶ In quo differunt lacus et stagnu3 nõ.ff.de seruitu.ur.predi.l.foramen.§ omnes.in glo.i.

¶ Lacus dicitur hereticus quia non habet aquam salientẽ.i.intelligentie.uide glo.in uerbo.lacus.in c.q̃m uetus.xxiiii.q.i.

Laicus Laici p̃ spũalibus indigent legibus clericoꝝ et ecclīasticoꝝ.x.di.q̃m.

Laici presentibus clericis non debẽt docere nisi ad ipsorum rogatum.xxiii.di.c.muher.

¶ An laicus sit abilis ad beneficia.uide tex.et glo de rescrip.cum adeo.de transac.ex litteris.Inno.in c.cum in nostris.de conces.preben.in addi.in.c.inter dilectos de exces.prela.

¶ Laici pro rebus ecclesie possunt conueniri cora3 iudice ecclesiastico.de fo.compe.quod clericis.

¶ Laicus tenetur respõdere pape de spiritualibus sc̃dm Inno.in.c.dilecto de preben.

¶ A laico facto patrono post electionem facta3 et nõ ante potest req̃ri uel postulari cõsensus.de elec.cũ iter.et.c.q̃d sicut.et.c.sacrosancta et.c.cũ terra

¶ Laicus maxime p̃pter peccatum pacis fracte et piurii põt corã ecclīastico cõueniri.de iudi.nouit.

¶ Laicus potest suspendi ab audientia diuinorum nisi se purget de pur.ca.c.quoniam.

¶ Laici non debẽt publice disputare de fide uide de hereticꝗ.c.ii.li.vi.et in.l.ii.C.de summa tri.

¶ An laici possunt esse de consilio clericorum.uide glo.xcvi.di.in summa.

¶ An laici possunt possidere banchos i ecclesia uide Io an.de sepultu.abolende.

¶ Laicus in episcopum prohibetur ordinari.lxi.di.§.hiis omnibus.

¶ Nullus laicus potest aut debet interesse electioni p̃latoꝝ nec de illa se intromittere.lxiii.di.nullus et.c.ualẽtinianus.de elec.massana.et.c.sacrosancta.

¶ Laici non possunt accusare clericos.vii.q.iii.nõ est.et.c.nullus.et.c.laicos.de accu.cum.P.et in.c.ex parte.de testi.per Inno.

¶ Laici de oblatione ecclesie nihil debent habere alias excõmunicãtur.x.q.i.c.quia sacerdotes.et.c.sanctorum.et.c.hanc consuetudinem.

¶ Laici debẽt a clericꝗ recipe spũalia et eis mĩstrare tp̃alia.xi.q.i.sicut de rescrip.c.cũ ex officii.

¶ Laicorum et clericorum duo sunt genera.xii.q.i.duo sunt.

¶ Loca semel deo dedicata non possunt amplius redire ad usus laicorum.xvi.q.i.quoniam.

¶ An laicus possit capere clericum delinquentem ut eu3 ducat ad iudicem.Innocen.in.c.ut fame.de sen.ex.Bar.in.l.si quis in seruitute.ff.de fur.

¶ Laicus quo ad ordines suscipiendos non potest in altum q̃ in suu3 ep̃m consentire nisi mutet domicilũ uel nisi de licẽtia sui ep̃i glo.lxxi.di.p̃matus.et Albe in.l.p̃uatoꝝ.C.de iuris.om.iudi.

¶ Laicus debet postulari ad canonicatũ non eligi ita dicit Inno.in.c.i.de obli.ad ratio.

¶ An laicus tempore delicti et inchoati processus si postea efficitur clericus mutat forum notat.in.l.si quis postea.ff.de iudi.et in.l.cum quedam.ff.de fur.om.iudi.Inno.et Io.an.in.c.i.de obli.ad ratio.Bar.in.l.i.ff.de pe.et in.l.nemo in prin.ff.de le.ii.do.Anto.i pallat.c.i.de obli.ad ratio.ubi late p eũ

¶ Laici loci interdicti non possunt promoueri.ita dicit Inno.in.c.non est.de spon.

¶ An auctoritate superioris possit dari potestas laico suspendendi vel excommunicandi ·nō·glo·xxxii· di·preter hec·xxxv·q·v·ad sedem·

¶ An laicus ex legatiōe pape possit cognoscere de causa spūali·glo·in pallega·c·ad sedem·nō·de iudi· decernimus de arbi·cum contingat·in glo·xciii·di· c·i glo·ii q·iiii· mēnaz· ubi ex cōmissiōe pape laic⁹ recipit purgatōz ab epo et idez glo·xxii·di·§·uez·

¶ An laicus sit capax possessionis prebende canonicalis·dic ꝙ sic·licet non canonicatus seu iure canonicali·glo·de consti·cum·m·facit de magis·c·pe· doc·de insti·c·ii adde de ui·et honesta·cle·clericus de cle·coniug·tua nos·

¶ An et qualia sacramēta ecclesiastica possint cōferri ꝑ laicos glo·et doc·de of·ordi· pastoralis·glo· et Inno·et doc·de consue·q̄to super ul·glo·xcv·di· peruenit·adde glo·xxiiii·q·i·c·fi·

¶ Que sunt illa spiritualia a quibus laici debent abstinere uide glo·Osti·et Io an·in·c·ecclesie sancte marie·d̄ cōsti·adde glo et Archi·xxiiii q·i·c·fi· de cōsue·q̄to·gl·de custo·euca·c·i·de cō·di·i·peruenit

¶ An laicus possit esse uicarius epi Osti·tenet ꝙ nō de arbi·cōtigit·de iudi·c·ii·de clericis coniuga· Iohannes·de hereticis·sicut· faciūt nō·de sindi·c·i· lxxxix·di·iudicatū·ubi bonus tex·ad idē·tex·xvi· q·vii·c·in noua·dicam·ī·sub·dictione uicarius·

¶ An et quando liceat uel non laicis accedere ad altare uel ibi stare tempore diuinoꝝ·glo·et doc· in c·i·de ui·et hone·cle· bonus tex·de consecra· di·ii· sacerdotum·et ibi uide·

¶ An liceat laico emere oblationes factas clerico uel eccl̄ie nō·doc·de ui·et ho·cle·ut qsꝙ·nō·de pe· et remis·noua q̄dā·et·c·ii·fac de cle·n̄ or·miramur

¶ An laicus possit acceptare beneficiuz nomie clerici absentis·dic ꝙ sic·de ꝑben·accedēs·Paul·i cle· i·de cōces·ꝑben·dixi sub dictione inuestitura·

¶ An laicus possit ꝓ clerico renuntiare bn̄ficio· glo·et doc·ꝙ sic·in cle·i·de renunc·

¶ An laicus possit decimas possider̄ et an possunt illi dari in feudo·Inno·et doc·plene in·c·cuz aplica de hiis que fi·a pla·bona glo· et plena·i·c· q̄uis·de deci·ubi ꝑ doc·adde quod dixi sub dictōe decime·

¶ An laicus nōrius possit scribere uota canonicoꝝ in electione·Spe·ti·de instru· edi·§·restat·ꝓ· quid ergo si tabellio·ubi uidetur tenere ꝙ sic·

¶ An laici possint prefici hospitalibus· tex·et ibi glo· in uer·secularibus·in cle·i·de relig·do·ubi cōcluditur ꝙ sic·

¶ An talis laicus rector hospitalis possit cōueniri coram iudice laico·dic ꝙ si hospitale est institutuz et fundatuz auctoritate epi non potest cōueniri nisi in foro ecclesiastico etiam si sit uxoratus·ar·l· q̄ religiosis·ff·de rei uen·fm Osti·in summa·de regula·§·i·ꝓ·quid si rusticus·uide do· Anto· in c·ii·de foro compe[illegible]

¶ An generali mandato pape de ꝓuidendo alicui de beneficio comprehendatur spectans ad collatōz laici de priuilegio·Io·an·plene tractat in·c·ii·de ꝑben·li·vi·ubi dicitur concludit idem quod de bn̄ficio patronali·de quo dicam sub dictōe ꝑ̄onus·

¶ An laici possint dicere diuinum officium et horas canonicas·doc·dicūt ꝙ nō simul cum clericis in choro·sed in camera sua uel alibi seorsuz·sic duz tn̄ non dicāt dn̄s uobiscum·ita dicunt doc·in·c·i·de cele·mis·et ibi etiam dicit Inno·ꝙ potest dicere psalmos sed non in modum officii·

¶ In quibus casibus liceat laico exercere iurisdictionez in clericum·nō· de iudi·cum non ab homine de sen·ex·in audiētia·et·c·ꝑpēdimus·et·c· contigit op· gl·xxiii·q·v·ꝑncipes·dixi·s̄·sub dictōe iudex·

¶ An laicus possit recipe ecclesiaz ad firmā·nō ·in c·secunduz·ne cle·uel mo·de eta·et quali·ex ratiōe Archi·lxxxix·di·iudicatuz·ii·q·iiii·mēnam·xxxii· di·§·ueruz·et·c·ad hoc Genez·in cle·i·de exces·ꝑlatoꝝ·Osti·in sūma·ne prela·vi·su·ꝓ·sz et uidet·

¶ An laicus de crimine ecclesiastico possit puniri per ecclīasticuz capiendo personam uel aliter publicando bona·dic ꝙ sic·de foro compe·cum sit·C·de epis· et cle·in auten·item nulla cōmunitas· de offi· or·c·i·et quod ibi nota·de foro compe· cum sit·de pe· felicis·li·vi·de homi·c·i de iudeis·c· ita q̄rūdaz

¶ An et quibus casibus uerberans laicuz sit excōmunicatus uide glo·i·c·sciāt cūcti·de hereti·li· vi·

¶ Laicus quāꝙ interest diuinis officiis licet illa n̄ intelligat·debet tamen orare ut illud officiuz etiaz sibi ꝓsit·Io an·de cele·mis·dolentes·

¶ An laici faciētes cōfraternitates peccent si statuant ꝙ nullus admittatur ad confraternitatē nisi aliquid soluat·uide Archi·xlii di·si quis·

¶ An laicus possit conferre beneficia· nō·Archi· x·di·imperiū·xvi·q·vii·nullus·et·c· si qs deinceps· nō·de insti·c·iii·plene ꝑ Io·an·i·c·ii·de ꝑben·li·vi·

¶ Laici clericis oppido sunt infesti·ii·q·vii·laicos de immuni·ec·clericis·li·vi·

¶ Laicus in eodem genere peccati tm̄ pōt peccar̄ q̄tuz clericus·nō·xl·di·homo xp̄ianus·in glo·finali·

¶ Laicus potest habere ius funerandi sed non dominium sepulturarum·nō·de iudi·q̄to·

¶ Laicus potest interesse electionibus clericoruz tanq̄ consiliarius·de elect· indemnitatibus·in fine· li·vi·faciunt que dixi·s̄·

¶ An laicus ꝓcurator possit impetrare uel acceptare collationem beneficii ꝓ clerico uidetur ꝙ sic· de ꝑben accedens·et ibi Io·an·et docto·

¶ Laicus potest esse consiliarius ꝑlati etiaz in spiritualibus·de consue·ad nostrā·de arbi·c·peruenit·

¶ Laicus non potest recipere renuntiationem beneficii·de renun·quod in dubiis·

¶ Licet laicus potest audire cōfessionez tempore necessitatis non tamē potest absoluere·glo·que incipit quo casu in·c·pastoralis de of or·glo·de fur· c·ii·de transac·ueniens·in glo·de sen·ex·a nobis·ii· Inno·de offi· Archidi·in·c·i·uide Paul· in cle·dudum·de sepul·

¶ Laici non debent ecclesias regere nec oblatōes recipere·x·q·i·quia sacerdotes cum duobus·c·seq· nec in hiis excusat auctoritas epi·de deci·q̄uis· et c·ꝓhibemus·qui etiam non debet in ꝓprio hospicio talia laico cōmittere·lxxxix·di·iudicatum·uide in c·ii·de eta·et quali·scd̄m Inno·

¶ Laicus conuentus non potest recōuenire de cā spirituali·de iudi·c·fi· et ibi nota·et nō·in·c· at si clerici·de iudi·

¶ Laicus dicitur a laos quod est populus ut habetur·xii·q·i·duo sunt·

¶ Laicus potest esse yconomus ecclesie uacantis in temporalibus ita intellige·c·noua·xvi·q·vii·uide quod dixi sub dictione yconomus·

¶ Laicus pōt cognoscere ad requisitionez iudicis ecclesiastici·xxiii·q·v·administratores cuz multis

c. ibidẽ de offi. or. c. f. aduerte tamen ꝙ causaꝫ cri minaleꝫ criminaliter intentatã aduersus clericum non potest eṗs laico delegare sine metu irregulari tatis ut in. c. pe. de immuni. ec. li. vi.

¶ Si laico succedit clericus cõtra quẽ erat mota lis in foro seculari debet illa causa ibidẽ termiari. glo. in. c. nullus. xi. q. i. et. c. ꝓposuisti. de fo. cõpe.

¶ Laicus cum clerico bene potest cognoscere de causis ecclesiasticis. de arbi. c. ꝑuenit. et qđ ibi nõ.

¶ An laicus possit impetrare lr̃as ꝓ beneficio et an ualeant littere impetrate uide Io. an. de trãsla. ex lr̃is de rescrip. cum adeo et ibi remissiones.

¶ Laicus potest postulari in eṗm multofortius i canonicum et a quo debeat postulari. uide Io. an. đ postula. ꝑla. c. ult. in glo. magna.

¶ An laicus possit cõtra aliũ laicũ ĩpetrare rescri ptũ ad iudiceꝫ ecclĩasticũ. nõ de fo. cõpe. ex ꝑte. b.

¶ Laicus renũtians iuri suo ui metu uel dolo põt agere ex canone reintegrande ut nõ. in. c. dilectus de his que ui me. ue cau. quod nõ.

¶ Laicus etiaꝫ coniugatus potest esse ṗbendatus in ecclesia scđm doct. de insti. cum ad nostram qđ non credo uerum adde quod notat Inno. de cõsti. cum ĩm. et ibi glo.

¶ Laicus presentando indignuꝫ non est priuatus presentandi potestate aliuꝫ de offi. or. cum uos. et ibi glo. licet Archi. dixerit contrariũ. de ṗben. c. i. li. vi. dicam. ĩ. sub dictione patronus.

¶ Laici subiecti temporali iurisdictiõi ecclesie in his i qbus discrepãt leges et canones iudicãdi sunt ꝑm canones ita dicit Hosti. de appel. si duobus.

Lana Quid ueniat appellatõne lane. nõ. in l. si cui lana. et. l. lana. ff. de le. iii. et. l. pediculis ꝗ. labeo. ff. de auro. et ar. lega.

¶ An appellatione lane ueniat sericuꝫ. uide. l. i. C. que res uen. non poss. de materia. uide in. c. ut circa. de elec. li. vi. in glo.

¶ Lana de qua factus est pannus per aliũ desinit esse in dominio primi dñi lane. l. in omnibus. cuꝫ si milibus. ff. de acqui. re. do. secus si sit tincta ꝑ aliuꝫ quia ex hoc solo non mutatur dominium ut. l. ꝓcu lus ꝗ. fi. ff. de acquiren. re. do.

¶ An lane appellatione comprehendat̃ tincta uel filata uide in. l. si cui lana. ff. de le. iii. et per totã. l. uide de lana. et an appellatõe lane ueniat linum.

Languidus Languiduꝫ animal deo of fertur quãdo uiciosus pro religioso habetur. xlix. di. sacerdotes.

¶ De languidis et expositis. uide quod habetur de infan. la. et expo. c. i.

Lapis Lapillus. Lapideuꝫ debet esse altare alias non debet consecrari. de conse. di. i. altaria. dixi sub dictione altare.

¶ Appellatione lapidis non continẽtur margarite seu lapides ṗciosi. Bar. in. l. fi. ꝗ. species. ff. de pub. fac. l. et si nõ sunt. ꝗ. ꝑueniamꝰ. ff. de au. et ar. le.

¶ Lapis nascitur et crescit. ff. de acquiren. re. do. l. pro regione. ff. de fur. l. fi.

¶ Lapillus est obscurioꝛ materie q̃ gẽma. ut. l. et si nõ sunt. ꝗ. ꝑueniamus. ff. de auro et argen. le.

¶ Lapides continentur nomine armoꝝ. xxvii. q. iii. si quis cũ telo. l. armoꝝ. ff. de ꝟ. sig. insti. de pu. iudi. ꝗ. itẽ lex. gl. i cle. ne i agro. i ꝟ. arma đ sta. mo

¶ Omnis lapis ṗciosus opimentũ tuuꝫ sardius to pasius et iaspis crisolitus onix et berillus saphirus et carbunculus. Ezechiel. xxviii. de peni. di. ii. c. ṗn cipium. ꝗ. omnis.

¶ Qui sine peccato est uestrũ primo in illam la pidem mittat. Io. viii. iii. q. vii. qui sine. et. c. postu latus in fi. de pe. di. vi. qui uult.

¶ Adulteri et blasphemi oliꝫ lapidabantur. leuiti. xxxiii. xxxiii. q. iii. ꝗ. si obicitur.

¶ An appellatione lapidis contineatur calx. uide Io. an. in addi. Spe. ti. de loca. ꝗ. i. in fine.

¶ Si quis emit lapides de fũdo meo et ad mei re quisitionẽ postea non tollat neq; excubret tenetur mihi ad interesse. uel possum ipsum compellere ut tollat. ut. l. si quis lapides. ff. de actio. empti.

¶ De lapidicina existẽte in agro meo non potest quis me inuito lapides cedere. nisi consuetudo loci esset incontrariũ uel nisi nolente cedere iure fuitu tis id facere licet. ut. l. uenditor. ꝗ. i. ff. coĩa predi. quem tex. tamen limita ut nõ. in. l. ꝑe. C. de metal. li. xi. adde quod nõ. Bal. in. d. l. uenditor. ꝗ. i.

¶ Cedentes lapides de lapidicina existẽte in pos sessione alicuius priuati debent dare decimã fisco. et decimã dño possessiõis. l. cũcti. C. metalla. li. xi.

¶ Quid si lapidicina est in fundo publico. dic ut ibi nõ. et in. l. i. eo. ti. et adde quod dicit Bal. in ꝓ allega. l. uenditor. ff. coĩa predi. qui dicit per illum tex. ꝙ officialis non potest accipere a me lapides meos aut ligna mea liꝫ cõmune egeat illis inꝗriuꝫ tñ facit. l. fi. ꝗ. fi. ff. de pig. ac. et qđ ibi nõ.

Lapus Lapus scđm tuscos idẽ est quod ia cobus. ut nõ. Io. an. de symonia. in c. iacobus ubi uide.

Laqueus ¶ An extrahens bestiaꝫ de la queo alterius teneatur. uide. ff. de acquiren. re. do. l. in laqueum.

¶ Nulli debemus laqueuꝫ imiscere. i. ad corinth. vii. xxvii. q. i. de uiduis.

Lar Lar dicitur domus ubi quis sedem suaꝫ uel res suas constituit. ut est tex. cũ glo. in d. i. ꝗ. domum. ff. de lib. agnos.

Lardum Lardum licite comedit̃ quãdo oua et caseus nõ. lxxxi. di. pres biter. xxxiii. q. ii. admonere. uide qđ dixi sub dicti one caro et ieiunium.

¶ Lardum non cõprehenditur appellatiõe carniũ ut. l. repetita. C. de eroga. mili. ãno. li. xii. ex quo in fert ibi Bar. ꝙ appellatione macellatoris carniũ nõ continetur macellator lardi. Item si macellator uẽ deret uel legaret oĩs carnes quas haberet in apo theca nõ ueiret lardũ qđ ibi haberet ꝑm Bar. ibi.

Largitas Largus Largitas medi um tenet inter auaricia et ꝓdigalitatẽ nõ. glo. de cõsue. c. ex ꝑte.

Larua Larua quid sit uide de ui. et hone. cle. cũ decorẽ i gl. et qđ ibi nõ. doc.

Latenter Quedaꝫ permittunt̃ latenter sed nõ apparenter. ut. ff. de usu fruct. l. item si fundi. ꝗ. sed si insula.

Latinitas An falsa latinitas uiciet re scriptum. ff. de sta. homi. l. im perator. de rescrip. c. ad audientiam quod nõ.

Latitare Latitare dicitur omnis qui non obedit uocationi iudicis quã sci re ṗsumitur. ita nõ. Inno. in. c. dilecto. de ꝟ. sig. ff. de priuile. credi. l. creditores. Inno. de offi. dele. cõ suluit. et ibi Io. an. uide tex. et quod ibi notat. in. l.

fulcinius·§·quid sit latitare·ff·ex qui· cau·in pos· ea·adde nō·ff·de in ius uo·l·satis in glo·ii·

¶ Quot sunt remedia contra latitantem non se defendētē ad hoc ut creditor consequatur sibi debitum uide Bar·in·d·l·fulcinius.

¶ Qualiter debitor dicatur latitare nō·spe·ti·de fo decre·§·nūc dicam·?·illud aūt uide·l·cū proponas et l·p debito·C·de bo·auc·iudi·pos·et qd ibi nō.

¶ Sufficit latitare aduersus unum ut ille solus uēdat qd alias nō uenderetur· nō·C·de bo·auc·iudi·pos·l·cum proponas·in glo·circumscriptionē.

Latria Quid sit latria dic φ ē cultus qui debetur deo·glo· in cle·si dominum·de reli·et uene·sanc·glo·de consecra· di·iii·uenerabiles·Lap·in·c·si canonici de offi·or·li·vi· aliquid de conse·di·ii·accesserunt·Adde·s·Tho· qui dicit φ latria consistit in ordine ad deum·scda scde·q·viii·ar·i·et in·iii·di·ix·ar·i.

¶ Latria est uirtus et non donū· Idem in dic·q·lxxxi ar·ii·et·iii·et in·iii·di·ix·ar·ii·et reducitur ad uirtutē cardinalē· in prealleg·q·lxxxi·ar·v.

¶ Latria est uirtus theologica·in pall·q·ar·v· et φ est uirtus spālis·uide ibi ar·iiii.

¶ Latria est preferenda aliis uirtutibus· ut in pallega·q·ar·vi

¶ Latria hz act⁹ exteriores·i pall·q·lxxxi·ar· vii.

¶ Latrie actus est concessio gratiarū actionis et laudis scda scde·q·iii·ar·i.

¶ Latria est idem φ sanctitas scda scde·q·lxxxi·articulo·viii.

¶ Latria in quo differt a dulia· Idem scda scde q·ciii·ar·iiii·et in·iii·di·ix·ar·v.

¶ Latrie actus est idē φ adoratio· scda scde·q·lxxxiiii·ar·i·et·v.

Latrare Canes muti non ualentes latrare sunt prelati qui metu re tpaliū desistunt corrigere et reformare· uide ysaie· lvi·tex·bonus·xliii·di·sit rector.

Latro Multi ex ecclesia faciunt speluncā latronum et qui sunt illi uide· xvi·q·vii·et hec diximus.

¶ Latro pendens in cruce confessione subita meruit paradisū·xvi·q·vi·cognouimus·de conse·di·iiii·baptismi uicem.

¶ Qualiter debeāt puniri latrones·uide in·c·inter alia de imuni·ec·et de homi·c·i·li·vi.

¶ Que sit differentia inter latronem et furē et quis sit uterq; nō·C·de ser·fugi·aut·sed nouo iur·uide Io·an·de homi·c·ii·uide·xxiii·q·iii·si quis.

¶ Latro famosus non dicitur qui consueuit clam furari sed ille qui armatus rapit uel subtrahit uide nō·in·l·ii·§·aduersus eos·ff·de sepul·uio· et in·d·auten·sed nouo iure·C·de ser·fu.

Latriocnium An latrociniū et furtū sint culpa uel casus fortuiti· nō·ff·nau·ca·sta·l·et ita·§·ii·in glo· et si sine·melius·ff· p so·l·cum duobus·§·damna·in gl·incertum·C·de depo·l·i·in glo·et ibi Cy· dixi sub dictione casus fortuitus et sub dictione furtum.

¶ Latrociniū ē species auaricie·s·Tho·scda scde q·cxviii·ar·viii.

Latrunculator Quis dicit latrunculator habetur in l·solemus·§·latrunculator·ff·de iudi.

¶ Quis dicatur latrunculus nō·ff·de capti·l·hostes·ff·cōmo·l·in rebus.

Lauare Lauatur aliquis et mundatur aliquis uero lauatur sed nō mūdatur et hii sunt qui cōmissa deflent·et ea iterum cōmittūt·de pe·di·iii·lauamini·et·c·mundamini.

¶ Mos erat apud romanos ut post cognitas uxores lauarentur priusqm ingrederentur templum xxxiii·q·iiii·uir cum propria.

¶ Palle et lintheamina altaris lauari debent in sanctuario per ministros ecclesie·de conse·di·i· nemo p ignorantiā·et ad hunc usum debet esse in ecclesia proprium uas de conse·di·iiii·omnis psbiter.

¶ Lauare potest quis die dñico non p uoluntate sed p necessitate corporis·de conse·di·iii·peruenit.

¶ An licitum sit lauare in stuphis et balneis· dic ut in·d·c·peruenit et adde de conse·di·v·nunquid optimus tex·xxiiii·q·i omnis qui· ubi habet φ Iohannes euāgelista lauit se in balneo· et ibi uide gl·q̄ dicit φ nō licet nobis lauari cū hoīe alteri secte.

¶ An liceat uiris lauare cum mulieribus sicut fit in stuphis et balneis Italie dic ut habetur· lxxxi·di·non oportet· et·C· de repud·l·si·ff· de hiis qui no·infa·l athletas·§·ait pretor.

Laus Laudare Laudē et uituperiū de uirtutibus aut uiciis parentū nemo potest acquirere sed tm de propriis lvi·di·nunquid et·c·nasci.

¶ Laude propria predicator delectari non debet sed magis de fructu auditor·xxxii· q·iiii·obiciūt

¶ Dum laus uirtutis queritur ipsa uirtus perdit· de pe·di·ii·citius ad hec.

¶ An liceat alicui laudare seipsum uel sua opera nō·in·l·obseruare·§·anteq·ff·de offi·pconsu·et le·Io·an in·c·nisi·§·fi·de renun· ubi plene allegat bonas auctoritates sacre scripture adde quod nota·in Rica·C·de no·co·cōpo·xxiii·q·iiii·ecce.

¶ An laudās aliquē de malo ope peccet mortalr glo·vi·q·i·sunt plurimi·xlvi·di·sunt nonnulli.

¶ Laudet unusquisq; quod possidz· uerba sunt beati Hieronimi que ponit Io· an·de preben·c·ii· li·vi·uide de eta·et quali·cum sit· ubi dicit Vincen· φ quilibet ortulanus laudat ortum suum.

¶ An laudans aliquē uel cōmendās teneat·uide·ff·de dolo·l·fi·ff·de cōtrahē·emp·l·ea q̄ et qd ibi nō.

¶ Laudare debemus deum ore et cantu·s· Tho·scda scde·q·lxxxxvi·ar·i·et·ii.

¶ Laus et honor quō differūt·idē i·iii·di·ix·ar·v

Laudum Laudum lotū per duos ex tribus arbitris tercio presente et tacente ualet· Spe·ti de arbi·§·sequitur·?·et nō·ubi etiam Io·an·uide nota·in·c·fi·de arbi· dixi sub dictione arbiter.

¶ Laudū arbitratoris non emologatur tacite ex lapsu temporis quia magis accedit cōtractui q̄ sententie·nota·de iureiuran·quintauallis· et auten·ut diffe·iudi·§·i·col·ix.

¶ Laudum laici debet mandari executiōi p ordiariū et non per epm·ff·de re iudi·l a diuo pio·i· responso·C· de arbi·l· pe· Specu·ti· de sen· execu·§·nunc dicendum·in prin.

¶ Ad faciendā fidem de laudo non sufficit producere instrumentū nisi fiat fides de compromisso uide de arbi·cum tempore.

Lazarus An lazarus post resurrectionē potuerit repetē uxorē uel platus

ecclesiam et quid de baptismo et ordine plene nō. de frigi. fraternitatis et ibi remissiones dicam sub dictione resurrectio.

¶ Lazarus fuit primus proditor inferni ideo dyabolus suadebat iudeis ut ipm interficerent. de pe. di. i. quantumlibet. in glo. lazarum.

Lectio Lector Lectio sacra debet semper esse in conuiuiis clericoꝝ. xliiii. di. conuiuia. et c. p reuerētia.

¶ Lectioni semper intercedere debēt canonici regulares. de consecra. di. v. in omnibus.

¶ Lectiones publice in pulpito legere non debēt nisi qui sunt ordinati lectores. xcii. di. non liceat.

¶ Qui dicantur lectores et quod sit eoꝝ officiuz habetur. xxi. di. cleros. xxv. di. perlectis. et. xxiii. di. lector.

¶ Lectores aut castitatem noueant aut ducāt uxores. xxxii. di. lectores.

¶ Episcopi nō debēt lectioni libroꝝ gentiliū esse intenti. xxxvii. di. eps. et c. sacerdotes.

¶ Sacerdotes non debent euangelus omissis legere poetas. xxxvii. di. sacerdotes. et c. legimus. et c. qui de mensa. et c. ideo

Lectus In lecto eodem non debent stare seu cubare parentes cum filiis paruulis ꝓpter piculū suffocatiōis. ii. q. iiii. cōsuluisti. ubi habes ꝙ qui tales suffocat est homicida.

Lectisterniuz Lectisterniuz quid sit nō. in cle. ne in agro de sta. mo. in glo. in uer. lectisterniis. adde quod habetur apud hystoricos erat enim apud gentiles ritus placandi deos iratos.

Legatarius Legatū Legatarius admittitur in testem in causa testamēti quia non seqtur ualet testamentū ergo et legatū. nec econtra ita dicit Inno. in. c. quoniaz de testi. Item adde ꝙ legatarius potest esse testis in testamēto quādo aliunde sentit cōmodum q̄ ex testamēto puta ex codicillis ita dicit Io. an. in c. insuper. de testi.

¶ Legatarius qui petit legatuz non debz cōcludere rem sibi dari sed tradi. gl. singu. insti. d̄ le. § nra

¶ Legatarius in re sibi legata dicit esse heres. textus in. l. in tempus. § i. ff. de usuca. facit. l. quotiēs. C. de here. insti. l. i. § si ex fundo. ff. de heredi. insti.

¶ Legatarius impugnans factum heredis non repellitur tanq̄ indignus. tex. in. l. lucius. § sempronia. ff. de le. ii

¶ Legatarius cui fuit legata res aliena et possessa per testatorez si postea impleatur prescriptio p herede habz rei uēdicōem glo. in. l. i. § fi. ff. de eo per quem fac. erit.

¶ Legatum relictum consanguineo pauperi uidetur ad pias causas. glo. est sing. in. c. ii. de sepul.

¶ Legatuz incertum respectu quātitatis factū ad refectionem uie ualet et debetur. tex. est singu. in l. quidam. ff. de lega. ii. ubi uide.

¶ Legatum hereditatis cedit a die mortis testatoris. ut. l. cum filius. § lucio. ff. de le. ii. et. l. lucius § filiam. eo. ti.

¶ Legatuz relictuz alicui in tribus terminis intelligitur in tribus annis. l. legatū. ff. de adimen. le.

¶ Legatuz caducuz uel quod habuit inicium ex psona legatarii sine onere remanet apud heredem. tex. est nōbis. in. l. aliūne. § ticia. ff. de adimen. leg. et in. l. ticia. ff. de annu. lega.

¶ Legatuz factum alicui ad certuz tempus finito tempore reuertitur ad heredez. glo. in. l. fi. C. d̄ le. que scd̄m docto. non est alibi.

¶ An ualeat legatuz lego scd̄m uel ꝓut dixerit q̄dā sapiens. uide glo. in. l. illa istitutio. ff. d̄ her. isti.

¶ Legatuz factum uxori a marito ignorante rem esse alienam ualet et debetur nisi testator rez quaz legat putaret esse suam puta qa emit a pupillo credens emptōz ualere glo. in. l. si domus. § i. ff. d̄ le. i.

¶ Legatū alternatiuū nō trāsit dominiuz a morte testatoris nisi facta electōe gl. i. l. si i rē. ff. de rei uē.

¶ Legatuz relictuz in testō in q̄ est apposita clausula codicillaris debetur dato ꝙ testm̄ rumpat natiuitate postumi. casus est in. l. generaliter. § ex testamento. ff. de fideicō. ii.

¶ Legatuz i diē nō trāsit dn̄iuz a morte testatoris tex. ē in. l. sempronī⁹ artaldus. ff. de usufruc. lega.

¶ Legatum semp ꝑsumitur repetituz aduenientibus ab intestato quando erratuz fuit in qualitate. glo. in. l. eam quam. C. de fideicō.

¶ Legatum non scriptum transit ad substitutuz. uel coniunctum cum onere legatoruz relictoruz ad pias causas. glo. in. l. i. § i. C. de cadu. tol.

¶ Legata debent ex auten. ex cā. etiam si testm̄ fuerit ruptum de iure pretorio per contratabulas glo. in. l. i. ff. de bo. pos. cōtratabu. nō. in. d. autē. ex cā. de libe. prete. et. l. filio. ff. de iniusi. rup. tes.

¶ Legatū relictū simplicit filio uidet relictū cōtēplatōe filii. C. de usufruc. l. ex liberis.

¶ Legatuz relictuz in codicillis non debet nisi hereditas fuerit adita in testō. et hoc qn̄ nullū factum est testm̄. tex. est in l. iii. ff. de testa. mili.

¶ Legatuz factum uxori per marituz si cuz liberis decesserit intelligitur de coibus glo. est singularis in. l. cum uxore. ff. quando dies lega. ce.

¶ Legatū relictuz in testō in quo est ꝓhibita falcidia si heres non adit hereditatez nihilominus debetur. tex. est in auten. d̄ here. et falc. § si uero expressum. colla. i.

¶ Legatuz nō potest peti non adita hereditate nisi sit relictum etiam a uenientibus abintestato. nō. de testa. raynaldus. in glo. uide nō. in. l. eam quam. C. de fideicō. et i autē. ex cā. C. de lib. ꝓte. ut exhere. sed tunc necesse est adire hereditatez abintestato per ea que dix. §.

¶ In legatis ad pias causas potest ꝓcedi de plano sine libello et sine litis contestatione. Specu. in ti. de instru. edic. § aliqua. uer. lviii.

¶ An legatis ad pias causas sit necesse ut adeatur hereditas saltez abintestato et multa alia circa istū articuluz uide p doc. et maxime Ang. in. l. eā quā. C. de fideicō. et. l. si hereditas. § si defuncto. ff. de peti. here. adde Bar. et Bal. i. l. i. C. d̄ sacrosanc. ec.

¶ Si legatum ad pias causas efficitur caducuz an remaneat penes heredem uel magis debet cōuerti in alium pium usum. uide Bar. in. l. pater filium. § tusculanus. ff. de le. iii. et in. l. legatum. ff. de usufr. lega. in. c. nos quidem. de testa.

¶ In quo loco debeat peti et solui legatum. uide Bal. in. l. cum res. ff. de le. i.

¶ In legatis debendis inspicitur tempus mortis testatoris unde si dicat lego omne frumentuz meū intelligitur de eo qd̄ habet tempore mortis. uide i l. si seruus. § qui quinq. ff. de le. i. bonus tex. in. l.

si uxor. C. de condi. inser.

¶ An legatuz plurium rerum sit unum uel plura uide Bar. in. l. sui debem'. ff. de p. ob. qd fac ad statutu quo cauet q̄ d̄ quolibet legato soluat̄ gabella

¶ An qs uideat̄ agnoscere legatū eo ipo q̄ qs nō repudiat. Bar. in. l. uero pcuratori. §. fi. ff. d̄ solu.

¶ Quid importet legatuz factuz per testatorem unicuiq̄ debenti recipere. uide Bar. in. l. si is cui. §. i. ff. de solutio.

¶ An legatuz factum mulieri si non repecierit dotem illa recipiente dotem a sponte soluente deficiat. Bar. in. l. amplius. ff. rem. ra. ha.

¶ An legatuz factuz p incertis male ablatis dicatur ad pias causas. Bar. uidetur dicere q̄ non in quodam consilio suo qd̄ incipit pistoriensis.

¶ Scd̄m iur. ffor. legatarii habent tacitaz ypothecam. Bar. in. l. creditor. ff. de solu.

¶ Quādo uxor legat uiro in dubio uidetur facer̄ animo compensandi cum eo quod uir lucratur ex dote s̄m formā statuti. Bar. in. l. si cum dotem. §. si pater. ff. solu. ma. quod dicit esse notabile.

¶ Quid importet legatuz rei pignori obligate a testatore uel etiam a legatario testatori. uel extraneo. Bar. in. l. si tibi. in prin. ff. de le. i.

¶ Si testator legat quicqd habet i aliquo loco an ueniant postea quesita existētia in loco. uide Bar. in. l. certarum. ff. de testa. tute.

¶ An possint peti legata ex testō eius q postea filios suscepit Bar. i. l. in cōfirmādo. ff. d̄ cōfir. tuto.

¶ An et quādo ius uel augmentū supueniēs testatori in re legata confirmet uel augeat legatū. Bar. in. l. seruum filii. §. fi. ff. de le. i.

¶ An et quando legatarius plurium rerum possit unum legatuz agnoscere. et aliud repudiare. uel legatarius unius rei possit legatuz p pte agnoscer̄ et p parte repudiare. Bar. in. l. neminem. ff. de le. ii.

¶ An et quādo finita causa legandi finiat̄ legatū uide Bar. in. l. si is. ff. de le. ii. et in. l. lucius. eo. ti.

¶ An legatarius cui usus est heres uendere. statī ablato precio possit rem uendicare. uel tantuz personali actione agere. Bar. in. l. uxorem. §. agri plagam. ff. de lega. iii.

¶ An de legatis factis ad pias causas detrahatur trebellianica. Bal. in. l. i. C. de sacrosanc. ec.

¶ An legatuz p dote uel in cāz dotis dicatur ad pias causas. do. Anto. dicit q̄ sic. quia pium est q̄ mulier nō remaneat indotata. et q̄ maritus nō habeat uxorem sine dote. per. l. cum is qui. §. mulier. ff. de condi. inde. quod nota.

¶ Legata hoc mō facta quisquis mihi heres erit det ticio. ꝛc. intelliguntur repetita abintestato. gl. est singu. in. l. ex duobus. §. i. ff. de uul. et pupil. et ibi Bar. et Bal. in. l. eam quam. C. de fideicō. et ibi do. meus Rapha. ful.

¶ Legata facta ab instituto tacite repetita a substituto intelliguntur. ut. l. licet imperator. ff. de le. i. et. l. iiii. C. ad trebel. quod tamen intellige nisi nominatim essent facta ab instituto ipso quia tūc nō uident̄ tacite repetita per. l. i. §. id qd̄ ex substōne ff. ad. l. fal. facie. l. fi. §. id qd̄ sub cōditōe. ff. ad sill.

¶ Qualiter pbetur de mente testatoris fuisse q̄ legatum duplicatuz bis soluatur uide Bar. in. l. lucius. i. ff. de le. ii. adde qd̄ in dubio non uidetur duplicatuz seu repetituz legatuz sed magis uidet̄ testator pluries loqui q̄ legare. ut. l. plane. §. si eadez. ff. de le. i. et. l. metilus. §. eum qui. ff. de lega. ii.

¶ Legatuz optionis transmittitur etiam electiōe non facta. ut. l. fi. in prin. C. de codicill. glo. et doc. in. l. si heres. ff. de op. le. quod dic uerum in electōe rerum secus in electione personarum. ut. l. cuz quidam. et ibi Bar. ff. de lega. ii.

¶ Legatuz non uiciatur ppter defectuz cause finalis adiecte legato scd̄m. d. meuz Rapha. ful. in. l. eam quā. C. de fideicō. per tex. in. l. cum tale. §. falsam. ff. de condi. et demon. sed ille. §. si bene ponderetur nō loquit̄ in cā finali. sed magis impulsiua.

¶ An legatum per penitentiā remotū qd̄ fieri potest. ut. l. fideicōmissuz. C. de fideicō. et. l. i. C. de le. intelligatur reuocatuz ab ipso iure uel ope excepti onis. uide i pallegata. l. fideicōmissuz. C. de fideicō. et i. l. i. C. d̄ le. Bar. i. l. hers palā. §. si qd. ff. d̄ testa.

¶ Si legentur uestes uxori. uel alii seu precium uestiuz. an ueniat culcitra de serico uel alie uestes dominicales. Bar. in. l. libroz. §. fi. ff. de le. iii. et in l. medico. §. i. ff. de auro. et argen. le.

¶ Si legetur fundus ad usumfructū uel alimenta an tale legatuz extinguetur cuz persona uel trāseat ad heredem legatorū. uide Bar. in. l. libertis. in p̄n. ff. de ali. et ciba. lega.

¶ Quando testator legat uxori ea que erāt in camera sua non ueniunt inducta eo ignorante. uide Bar. in. l. cum ita. in principio. ff. de le. ii.

¶ An causa legati limitet legatum. uide in. l. libertis. in prin. ff. de ali. et ciba. lega.

¶ Quādo legat̄ ypotheca siue statio an ueniat locus tantum uel merces uel utrunq̄. Bar. in. l. cum pater. §. mense. de le. ii.

¶ In legato uestium et ornamentoꝝ non ueniunt p̄hibita per statutū portari. uide Bar in. l. quis. ff. de au. et ar. le. adde quod idem nō. in. l. i. C. nemini lice. inse. li. xi.

¶ An legato argento ueniat signatuz. dic qd̄ nō. in. l. quintus. ff. de auro. et ar. le. et ibi rationem.

¶ Legato calice generaliter in dubio intelligitur de argenteo et legata planeta in dubio intelligit̄ d̄ serico. Bar. in. l. ticia. ff. de au. et ar. le.

¶ Si aliquis legat pannos ad usuz hominis q̄liter itelligat̄ tale legatū Bar. in. l. dums. ff. de bo. dam.

¶ Legato castro simpliciter an ueniāt arma et instrumēta repta in castro. uide hāc q̄ōem p Io. an. i addi. Spe. in ti. de iur. om. iudi. §. i. ꝟ. que autem.

¶ An legatuz factum uxori ultra quātitātez taxatam per statutuz adiecta tamen distributione ualeat. Item aliam questionez de minore leganti matri pro anima. uide Io. an. in addi. Spe. in ti. de instru. edic. §. nūc aliqua. et. §. cōpendiose. ꝟ. et scias. i fi.

¶ Si legetur ticio fundus et si heres non soluerit q̄ tunc soluat mille legatario nomine pene. an legatarius moriens transmittat in heredem suum legatum fundi cuz adiectione pene. uidetur q̄ sic. quia pena est qu d accessoriū ad legatū. contrariū tamē ē ueri⁹ p tex. i. l. si penā. et. l. cuz sic. ff. qñ di. le. ce.

¶ An in legato uestiū facto mulieri uel uxori ueniant ornamenta uestium aurea uel argentea. uidi quosdam consulere q̄ non. eo q̄ ornamenta p̄ciosiora principaliter non cedunt illi. ut est glo. in. l. ii. ff. de pe. le. alii dixerūt contrariū. p. l. et si nō sint. §. peruenīamus. ff. de au. et ar. lega. l. uide. l. cum aurum. §. fi. et ibi Bar. eo. ti.

¶ An legatarius possit esse testis in cā legati. de

testi. insuper. in glo. iii. q. iiii. itez nullus. de testi. cum nuntius.

¶ Legatuz factuz uxori q sit domina massaria et usufructuaria zc. qualiter intelligat glo. in auten. hoc locum. C. de se. nup. Spe. ti. qui fi. sint le. ℘. qd si quis ita dixerit in testamẽto. Bar. in. l. si ita. ff. d ma. testa. et in. l. centurio. ff. de uul. et pupil. et in quodã cõsilio suo qd incipit petrus maioli. Hosti. in summa de pigno. §. q̃liter. ℘. sed quid Cy. in. l. i. C. si mul. secun. nup. Bar. in. l. ticia. §. fi. ff. de le. ii. facit tex. in. l. creditor. §. lucius. ff. man.

¶ Si filie legata sunt centũ si nubat et l. si religione ingrediẽ. et illa religionez intrat. ea ingrediẽte religionẽ debet habere centuz. Io. an. in addi. Spe. sup. R̃ica de sta. mo. Bar. in. l. ii. ff. de his q̃ pe no.

¶ Legata pure uel in diem certum cedunt a morte testatoris non transmittuntur. ut in. l. i. §. in nouissimo. et. §. cum autez. de cadu. tol. si uero sunt legata coditionalia cedunt adueniente conditiõe nisi talis conditio esset omnino extitura ut ibi nõ. glo.

¶ Legatarii grauati de dando uel prestãdo aliqd licet sint legatarii ex disparibus partibus tenentur nihilominus ꝓ uirili secus in heredibus q tenẽtur ꝓ portione hereditaria tex. ẽ sing. iũcta glo. in. ℘. ꝓ uirili. in. l. i. §. sed ut. C. de cadu. tol.

¶ Legata triplici actione peti possunt. uidelicet ꝑsonali. rei uẽdicatione et ypothecaria. Spec. in. ti. d act. et pe. §. sequitur. ℘. illud uero nõt. glo. in. l. iii. C. de le. glo. in. l. a. C. coĩa de le. l. cuz filius. §. uariis ff. de lega. ii. adde. ff. de iudi. l. quod delegatur. glo. i. insti. de le. §. nostra. in glo. ypothecaria. Bar. in. l. in bello. §. si quis prehnz. ff. de cap. et posth. reuer. Spe. in ti. de testa. §. i. ver. et nõ. q relicta.

¶ An et quando ualeat legatuz rei aliene. uide in l. cum in alienam. C. de le. insti. de le. §. non solum. de testa. filius. et quod ibi nõ. et. xxxiii. q. v. una. et quod ibi notatur.

¶ Si testator legat ticio centũ que sunt in tali arca. et ibi reperiãtur tm̃. x. an heredes teneanẽ ultra x. Io. an. dicit q non. in addi. Specu. ti. de fructi. et interes. §. i. ℘. sed quid si debeo.

¶ Legatarius heres institutus põt repudiata hereditate cape legatuz. uide in. l. cum respõso. C. de le.

¶ Legatarius ultra legatuz grauari non potest. ut l. imperator. ff. de lega. ii.

¶ An legatis hiis que quis habet in ciuitate ueniant ea que quis habet in suburbiis. Bar. in. l. ii. ff. d ℘. sig. casus uidetur de hoc in. l. uxorẽ. §. legauerat ff. de le. iii. faciunt que dixi sub dictione ciuitas.

¶ Si maritus legat uxori omne frumentũ qd habet in domo et illud mortuo testatore consumitur et tantũdem loco illius reponiẽ an illud ueiat in legato. Bar. q sic. in. l. si fu' legat'. §. q qnq. ff. d le. i.

¶ An legatũ et institutio sint de iure ciuili. glo. ẽ singula. in R̃ica. ff. de acqui. re. do.

¶ An conditio legati deficiẽs sine culpa legatarii faciat deficere legatum. uidelicet si testator legat x. fratribus si eum sepelierint in tali loco ecclesie postea moritur excõmunicatus ita q iure ꝓhibẽte ibi non potest sepeliri admittantur fratres ad legatũ uel non. nõ. Bar. in. l. miles. §. fi. ff. de adul. Bal. in. l. i. C. de insti. et substi. sub cõdi. facit. in pe. q.

¶ Si legatũ factũ est ecclesie parrochiali que parrochia habet duas ecclesias. Item si legatur ecclesie parrochiali et testator postea mutauit parrochiam cui debeatur his casibus legatum. uide per Alb. in l. i. C. de sacrosãc. ec. doc. in. c. ii. §. cuz autez de sepul. li. vi. ubi bonus tex. glo. et doc. de testa. indicãte. ff. de condi. et demon. l. que conditio. §. i. Spec. in ti. de instru. edi. §. nunc uero. uer. quid si aliquis legauit decem.

¶ Pater legat filio suo libros suos legũz si studuerit in legibus. Item libros suos medicine si studuerit in medicina. filius studet i legibus et medicina an debeat habere omnes libros. nõ. Bal. in. l. fi. in principio. C. coĩa de le.

¶ Qualiter intelligatur legatum ponderis. uide Bar. in. l. fi. in fi. ff. de re. dub.

¶ Que dicantur legata ad pias causas colligiẽ ex hiis que nõ. Spe. in ti. de instru. edic. §. nũc aliqualiter. et scias. et ibi Io. an. in addi. dicam. j. sub dictione pietas.

¶ An legatuz factum ad pias causas possit in aliũ usum conuerti. et per quem siue cuius auctoritate nõ. Bar. in. l. legatuz. de usufruc. le. tex. et gl. i cle. quia contingit de religi. domi. adde quod dixi sub dictione episcopus.

¶ An ex legato facto in singulos annos statiz agi possit pro toto tempore. nõ. in. l. i. C. de fideico.

¶ An legatuz certe rei expiret si testator uiuens postea soluerit illã legatario uel tradidit. nõ. Bar. in. l. lucius. ff. de le. ii. adde. l. lucius. ii. §. impuberez eo. ti. et. l. fi. C. de le. ff. ad. l. falc. l. cum quo. §. fi. ad de op. tex. et glo. que allegat iura bona in cle. dudũ. §. huiusmodi. sup. ℘. datis. de sepul.

¶ An legatuz factum ut in die sancti francisci soluatur fratribus una pittãtia intelligitur d quolibz anno. uel semel tantum. bar. dicit q semel. in. l. cum quidam. ff. de adimen. lega.

¶ Si factum est legatuz ꝓ missis canendis tali die in tali ecclesia et tali die illa ecclesia est interdicta quid fiet. uide bar. in. l. legatũ. ff. de usufruc. le.

¶ An legatuz factuz ecclesie sub modo et cõditõe potest per epm̃ uel aliuz interpretari seu declarari quo ad modũ uel conditionez. Inno. et doc. de ꝓbẽ. significatuz. in cle. quia cõtingit. de reli. domi. bar. in ꝓallegata. l. legatum. ff. de usufruc. le.

¶ Legatuz factum ecclesiis ꝓficit ad salutez aĩaꝝ tex. est de re. pmu. iniustum. de testa. requisisti. et ibi nõ. et adde q talia legata ꝓficiunt ad remissionem peccatoꝝ. de pe. di. i. quamobrem. xiii. q. ii. aĩe defunctorum. doc. in. c. ii. de conue.

¶ An si conditio legati facti ecclie deficiat facto ꝓlati noceat ecclie quo ad assecutionẽ legati. dic q non. de condi. appo. uerum de dona. c. finali.

¶ Si legatarius habuit a testatore ante mortem legatuz non potest petere illud post mortẽ ab herede. uide glo. in cle. duduz. de sepul. dixi. s.

¶ Si legatur ticio quolibet anno modius frumẽti et si illum heres non soluerit legatur ticio centuz. an ꝓpter non solutionez primi anni heres teneatur ad centum. casus est notabilis q sic. in. l. i. §. fi. ff. d pe. le. ubi uide.

¶ An ꝓ legato non ad pias causas possit agi coraz episcopo. nota. de testa. iohannes.

¶ An ualeat legatuz de construenda domo uel monasterio nõ adiecto certo loco. doc. d testa. nos quidem. tex. uidetur q sic. ff. de cõdi. et demon. l. que conditio. §. fi. facit eo. ti. l. testamento. faciunt nõ. ff. de ꝓbo. obli. l. ii. §. si quis insulam. ff. de eo quod

cer. lo. l. iii. §. si quis insulam. Specu. ti. de instrum. edi. § nunc uero uel. quid si testator.

¶ Quid si testator legat pro anima sua ad disposi tionez talis uel prout talis disposuerit et non dicit quid neq; quantuz. an ualeat tale legatuz. uide hãc q. i termis i cle. i. de testa. p do. Car. flo. q. xxviii.

¶ An ualeat legatuz speciei generis uel alternati et cuius sit electõ. glo. et doc. in. l. legato. ff. de le. i. et i. l. lucõ. ff. de le. ii. gl. et doc. i. c. iudicãte de testa.

¶ Quid si testator pmo legat genus postea spẽm sub eodem genere eidẽ uel diuersis. an legatũ spẽi dirimat uel extinguat legatũ generis. dic ut nõ. in l. qui hominez. ff. de adimen. le. et. l. hoc legatuz. ff. de le. iii. ff. de fundo. instru. l. quesitũ. §. pe. et. l. cũ de lanionis. §. si cui. eo. ti. ff. de le. iii. l. heres meus. §. pe. ff. de auro. et argen. le. l. i. §. si duo. uide nota. per Dy. in regula generi. li. vi.

¶ An ualeat legatuz reipublice uel ecclesie ul' sal tem debeatur extimatio. nõ. in. l. apud iulianuz. §. ultimo. ff. de le. i. doc. in. c. filius. de testa. ubi Inno. tenet q non. quem cõiter sequũtur doc. p quo fac l. inter stipulantẽ. §. sacrã. ff. de vbo. obli. et. l. con tinuus. §. cum quis. eo. ti.

¶ An legatuz possit conferri ad uoluntatez alteri us. nota. in. l. fideicõmissuz. §. quicquid. ff. de lega. iii. Bar. in. l. i. ff. de le. ii. Inno. et doct. de testam. cum tibi. dixi aliquid. s.

¶ An legatuz factuz uxori si caste et honeste uix erit debeatur sibi si nupserit. Bar. in. l. muher. §. fi. ff. ad trebell. Bal. in. l. i. ii. et. iii. et in auten. cui relictũ. C. de indi. ui. tol. bonus tex. xxviii. q. i. sic eni. ubi cum matrimonio stat pudicicia. Adde glo. in dic. c. sic enim. bonus tex. cum glo. xxxi. q. i. deus.

¶ An et quãdo legatuz factuz a creditore debito ri uel a debitore creditori uideatur factum animo cõpensandi nõ. in. l. si compẽsandi. per glo. et doc. C. de here. insti. et in. l. filia legatoz. C. de le. et. l. omnimode. et l. omnimodo. et. l. sancim9. C. de inof. testa. et est conclusio q debituz ex iuris dispositiõe cõpensatur. secus si ex hominis dispositiõe qd ego soleo limitare p. c. officii. de testa. ubi per do. Anto. et moder. adde nõ. in auten. pterea. C. unde uir et uxor. et in. l. si cũ dotez. §. si pater. ff. solu. ma.

¶ An et quãdo de legatis factis epo eccl'ia cathe dralis habeat portionez et econtra. plene nota. de testa. requisisti. dicam. j. sub dictione quarta.

¶ Legatarius occupans legatuz ppria auctoritate tenet heredi. ti. legati. ut. ff. quo. le. l. i. in pri. gl. de testa. raynaldus gl. in. c. fi. de suc. abintesta.

¶ A quo tempore transit dominium rei legate in legatarium. nõ. ff. de fur. l. a ticio. plene in. l. si tibi homo. §. cum seruus. ff. de le. i. l. si cui legetur. glo. et doc. de testa. raynaldus. et. c. raynucius.

¶ An legatuz factuz in minus solemni testamẽto debeatur saltem in foro cõscientie. doc. q sic. in. c. quia plerique de imu. ec. ubi Inno. uide ibi an legata rius potest recipe et retinere cum cõscĩa integrũ legatuz si non sit factã detractio falcidie p heredẽ Inno. ibi dic q sic. alii doc. distiguũt de q dic ut ibi

¶ An ualeat legatuz factuz per patrẽ filio spurio p alimentis. Bar. q sic. in. l. fi. ff. de hiis qui. ut indig. et. l. fi. C. de natu. lib. Idem Bal. in. l. i. C. de sa. sanc. ec. et uide do. Car. flo. in. c. cũ haberet de eo qui du. in ma. in. iii. q.

¶ An non ualẽs testari possit legare p anima sua doc. q sic. de testa. ad hec. Io. an. in. c. quãq. de usu. li. vi. Bal. x. col. de pac. cõstã. in vb. criminibus.

¶ An legatuz ecclesie factũ ab excõmunicato pos sit p ecc'iaz recipi. Inno. de sen. ex. cuz uoluntate.

¶ An legatum annuuz duret perpetuo uel usq; ad certos annos. Bar. in. l. si usumfructũ. ff. de usufruc. le. uide Pe. de perusio. in tractatu cano. por. parte prima. c. vii. incipit. uenio ad septimuz c pncipale.

¶ Si testator legauit ccc. dispẽdenda inter pau peres pro male ablatis postea mutata uoluntate le gat tantum centum. quot debeatur. uide Lap. in. c. fi. §. ceterum. de usur. li. vi.

¶ Licet non ualeat legatuz factũ collegio illicito ualet tñ factũ singlaribus de collegio. nõ. xxiii. q. ii. si forte. Io an. de reli. do. c. i. li. vi. Bal. x. coll. de pac. iur. fir. §. conuenticulas.

¶ Si testator legat annuatim eccl'ie fructus fũdi an fundus sit obligatus. Specu. in titu. de loca. §. nunc aliqua. uer. lxxx.

¶ Si legat aliquid clerico ut sit tutor. qd esse nõ potest. an debeat habere legatum. Archidi. q sic. xxiiii. q. i. ciprianus.

¶ An legatuz factum puelle si nupserit debeatur ei si nupserit anteq sit uiri potẽs. Io. an. in. c. ei cui. de pbẽ. li. vi. idẽ i addi. Spe. ti. de testa. sup Rubrica.

¶ An de legatis ad pias causas detrahatur debita portio iure nature. gl. in. l. si qs ad declinandaz. C. de epis. et cle. quid de falc. et trebell. dixi. s. adde glo. de testa. c. i. li. vi. do. Anto. in. c. raynaldus. in fi. de testa. Spe. in ti. de instru. edi. §. cõpẽdiose vb. sed cuz deductio. adde qd dixi sub dictõe falcidia.

¶ An legata facta ad pios usus possit dispensari p epm etiam in reparatione ecclesie. Io. an. de testa. in. c. fi. li. vi. Pe. de pe. in tractatu canonice portõis parte prima. c. vii. dixi sub dictione episcopus.

¶ An legatuz factum alicui loco qui postea per se dez ap'icam alteri loco conceditur debeat illi scdo loco uide Io an. in. c. i. de reli. do. libro vi.

¶ An si testator legat centuz p anima sua debeat in illis centuz computari expense funerũ. dic q nõ quia sunt solatia uiuoz. xiii. q. ii. anime defunctoz. nõ. Abb. in. c. in nostra. de sepul.

¶ An si testator legat certam quãtitatez annuati distribui de certo fundo p anima sua et ex illo fũ do non recipiunt tot fructus an fiat supplementuz de aliis bonis. Spe. in ti. de fructi. et interes. §. i. vb. qd de libris. Io. an. in. c. uerum. de condi. appo. Bar. in. l. inter stipulantez. §. sacrã ff. de verbo. obli.

¶ Legatum factum incarceratis censetur ad pias causas. nõ. in. l. id quod paupibus. C. de epis. et cle.

¶ Legatũ factum ad edificationez hospitalis cẽ setur pium. Lap. in tractatu suo in synodo in pma q. et que dicant legata ad pias causas. uide Spe. ti. de instru. edi. §. nũc uero. vb. et scias. de hoc legato ad ecclesiã edificandaz uel hospitale. uide Ang. in consilio suo. cxxvii. quod incipit bona.

¶ An si expense sunt facẽde p re legata debeat fieri de re legata uel sumptibus heredis. gl. et doc. de testa. iudicante. et. c. Iohannes.

¶ An quis uideatur acceptare legatuz si statiz q scit non repudiat. Bar. in. l. ratum. ff. de solu.

¶ An ualeat legatuz p missis dicendis si non ex primatur per quem et de quibus missis. Pe. de pe. in tractatu ca. por. par. i. c. viii.

¶ An legatum factum excommunicato teneat.

Archidi. xxiiii. q. ii. sane. ii.

¶ An si legantur centu̇ȝ pauperibus brixie distribuenda inter eos et nominatim tribus pauperibus legantur. xx. pro quolibet debeant isti tres habere partem in illis centū. Archidi. tenet ꝙ sic. xii. q. v. ga Iohānes. adde cp. tex. ad materiā et qđ ibi nō. Bar. in. l. si seruus cois. ff. de sti. ser. in. q. si legatur fribus cappa. et priori bibha. an prior habeat utrūq̄ dixi sub dictione generale.

¶ An ualeat legatuȝ usufructus perpetuū factum pauperibus ꝓprietate penes aliuȝ remanente. uide tex. in cle. exiui. de ꝟbo. sig. quod nō.

¶ An et quando legata debeātur uel nō hereditate nō adita. et quod hoc casu đ legatis ad pias cās. glo. in ꝟ. adeunte. et ibi doc. de testam. raynaldus. Spe. ti. de instru. edi. ꝗ. nunc uero. Bar. in. l. i. C. de bo. uac. li. x. et in R̷. ca. ff. de acqui here. et in. l. eaȝ quam. C. de fideicō. et in. l. i. C. de sacrosanc ec. ubi etiā Bal. gl. i auten. si captiui. C. de epis. et cle. nō. in. c. in presentia. de ꝓba. adde qđ dixi sparsim. s̄.

¶ An testator uolens legare aliqd non capaci possit grauare heredem ut aliquid sibi restituat. uide Bar. in. l. ita fidei. ꝗ. i. ff. de iure fisci. quod nota.

¶ Si legans aliquid ecclesie parrochiali habet duas parrochias cui debetur legatum. uide Io. an. de sepul. c. ii. li. vi.

¶ An legatum factuȝ religiosis qui in cōmuni ꝓpriuȝ habere non possunt uendi debeat. eisq̄ in elemosinā tradi. gl. de reli. domi. c. i. li. vi. faciunt nō. p doc. đ ꝓba. in pñia. Archi. xix. q. iii. quia. Ang. in cōsilio suo. lxxxiii. glo. xvii. q. i. de uiduis.

¶ Si legatur aliquid monaco et casu quo abbas faciat sibi qōem reuocatur. an ualeat. glo. et Bar. in l. lucius. ꝗ. tres heredes. ff. ad trebell.

¶ Quid si legantur alicui. x. per quadrienniuȝ in festo sue capelle an tale legatū debeat solui in quolibet anno. aut tantuȝ in fi. quadriēnii. dic per tex. in. l. cum erat. ff. de annu. le.

¶ Licet dicatur ꝙ legatuȝ factuȝ ad certum piuȝ usum non possit in alium cōuerti sine licentia sedis aplice. Bar. in. l. legatū. ff. de usufruc. le. tex. in cle. ii. de reli. domi. et dixi. s̄. hoc limita si in illum usuȝ potest utiliter fieri alias potest ecclesia autoritate epi in alium usum conuerti. unde si testator legat. xx. ꝓ calicē dando tali ecclesie. et ecclesia nō indiget calice. sed magis missali. aut alia re. potest auctoritate epi fieri mutatio talis legati. casus est sin. in. l. legatam municipio pecuniā. ff. de admis. re. ad ci. pti. et ita ibi tenet Bar. et sic alias practicaui in dioc. mea. Adde ad materiam quod dicā. ī. sub dictione uoluntas. et sub dictione usus. et adde quod nō. Bar. in. l. pater. ꝗ. tusculanus. ff. de le. iii.

¶ Si lego alicui tertiaȝ ꝑtem fructuuȝ fundi mei an heres possit dare tertiam ꝑtem extimationis in uito legatario. dic ꝙ sic per casuȝ nōbileȝ in. l. fūdi. ff. de usufruc. le. facit. l. liberto. ff. de annuis. lega. l. nihil. ff. de lega. i.

¶ Quid si legatur monaco. et casu quo abbas faciat sibi qōem legatur extraneo. et quando ille extraneus possit petere. uide Archi. xix. q. iii. quia ingrediētibus. Io. an. de sta. mo. cuȝ ad monasterium.

¶ Legatuȝ factum alicui si uoluerit non trāsmittitur ante declarataȝ uoluntateȝ. ff. de le. i. l. si ita legatū. ꝗ. illi si uolet. nō. xxvii. q. ii. ꝗ. cum ergo.

¶ An legatuȝ factum per filiumfamilias in ꝑtāte patris constitutuȝ. ꝓ anima sua de consensu patris debeat post morteȝ filii executioni mandari. Fred. de senis consilio suo. cclxxxiii.

¶ An si legatur sacerdoti debeatur legatuȝ eccl̄ie nō. ff. de re. dub. l. ii. ff. đ annu. le. l. ānua. C. de epi. et cle. auten. licentiam.

¶ Si legatur sacerdoti habenti ecclesiaȝ in cōmendam uidetur legatuȝ intuitu ipsius eccl̄ie. idem si legatur monaco habenti beneficiuȝ manuale uidetur legatū ītuitu ipsius bñficii đ testa. reqsisti. et ibi nō

¶ Ubi petatur et soluatur legatuȝ. nō. ff. de iudic. l. quod legatur. et. l. fi. Cy. in. l. i. C. ubi fideicō. pet. opor. nō. in. l. i. ff. de admis. le.

¶ An legata debeant ubi testm̄ non tenet. ratiōe preteritionis uel exheredationis. nō. ff. de fideicō. l. i. ff. de inoffi. testa. l. pap. ꝗ. fi. in glo. adde gl. C. đ liber. prete. auten. ex causa. et ibi Cy. in ꝑma oppo. Bar. in. l. filio. ff. de iniu. rup. et irri. testam. et ibi Bal. ff. de le. ꝑstan. l. filiū. ꝗ. omnibus. ubi etiā Bar.

¶ Legatum factuȝ mulieri si nupserit. an debeat. si nupsit et postea uidua fiat. uide Ang. in consilio suo. xxxiii.

¶ An legatum factuȝ mulieri donec honeste uixerit licet alia facta non sit substitutio. uel facta. sed expirauit per mortē substituti debeat apud legatarium remanere. uel apud heredeȝ. uide glo. et Bar. in. l. ticia. ꝗ. fi. ff. de le. ii.

¶ An legatuȝ factum de aliqua re quam testator tenebatur alteri restituere ualeat salteȝ quo ad extimationeȝ. glo. ꝙ sic. in. l. unuȝ ex familia. ꝗ. sed et si funduȝ. in gl. super ꝟ. oneratuȝ. ff. de lega. ii. quaȝ ibi etiam sequitur Bal. aliam glo. adde super. ꝟ. medietatē. in. c. raynucius. de testa. de quo tñ alias dubitaui legendo. l. quod in reȝ. ꝗ. i. ff. de le. i.

¶ An legatuȝ factum alicui ita ꝙ neq̄ ipe neq̄ heredes sui alienent legatario mortuo. in uita herdis debeatur heredibus legatarii. uide Ang. in consilio suo. lvi. quod incipit domina andrea.

¶ Legatuȝ factum alicui non dicitur factum eius heredi. licet heres ex ꝑsona legatarii ueniat. Ang. in preallegato consilio. lvi.

¶ An legatuȝ factuȝ uxori si cum liberis stare nō potuerit. et post mortem uxoris relictuȝ eccl̄ie uxore stante cū liberis. continuo debeatur eccl̄ie post mortem uxoris. uide unum pulchrum consiliuȝ do. Bal. quod incipit. an conditio.

¶ An legatuȝ mobilium factum pro dote alicuius ecclesie heremitarum ualeat. Ang. in consilio suo ccxxii. alia. ccxxvii. quod incipit. in themate.

¶ An legata in testō dicantur repetita in codicill̄ cum eisdē qualitatibus et conditiōibus. uide Ang. in consilio suo. ccxxviii. alias. ccxcvi. quod incipit quoniam in ultimis.

¶ Qualiter intelligatur legatuȝ certe qualitatis factum in bonis testatoris et quid īportet illa ꝟba uide Ang. in cōsi. suo. ccxcvii. quod incipit. noua.

¶ An legatum factum coheredi ꝓ parte qua non ualet saltem uirtute clausule codicillaris debeatur. uide Ang. s̄. proximo consilio.

¶ In quo differat legatuȝ a donatione. nō. insti. đ lega. ꝗ. i. in glo. donatio. ff. de le. ii. l. legatum. et in quo differat a fideicōmisso. nō. insti. de leg. ꝗ. sȝ nō usq̄. in gl. et. C. coīa de le. l. i. in glo. omnibus. et ibi Cy. in. i. op. et in. l. ii. eo. ti.

¶ An ualeat legatuȝ rei q̄ est legatarii si testator

ul alius habeat aliquod ius in ea. nota. ff. de le. ii. l. meuius. §. fundo in glo. fi. et ibi nõ. Bar.

¶ Si res aliena legata euincatur. an heres teneatur de euictiõe. nõ. Cy. i. l. cuz aliena. C. de le. nõ. i. l. ii. C. de euic. uide Bar. in l. cũ pr. §. euictis. ff. de le. ii.

¶ An legatũ accrescat collegatario ul' non. nõ. in l. de le. §. si eadẽ res. in glo. defecerit. nõ. in l. muheri. in glo. fi. et ibi Bar. ff. de condi. et demon.

¶ An legatũ accrescat cuz onere collegatario uel substituto. nota. C. de cadu. toll. l. i. §. sin aũt. ad deficientis in glo. non sentiant. et ibi Cy.

¶ An testator alienando rem legataz. uideatur adimere legatuz. nõ. insti. de le. §. si rem suã. et ibi gl. nota. C. de le. l. qui post. et ibi Cy. Bar. ff. de adim. l. rem legatam. Quid autez si alteri legat. an uideatur adimere legatuz primũ. uide. C. de lega. l. si fortidianuz. et ibi Cynus. et an in illis casibus adimatur exceptõe uel ipo iure. uide in l. datuz. C. de le. dixi. s. sm Bar. in l. heredes palam. §. i. ff. de testa. quem etiam uide in l. iii. §. fi. ff. de adimẽ. le.

¶ An legatum factuz in testõ possit adimi. nõ. mutato testamẽto. et qualiter. nõ. ff. de testa. l. heredes palam. §. i. in glo. i. et ibi Bar. plene in auten. de restitu. fideicõ. in glo. i. coll. ix. Io. an. in addi. Spe. ti. de testa. §. i. ꝟ. an quod factum est.

¶ An legatum uicietur ꝓpter falsaz causaz ul' modum. nõ. ff. de pac. l. si cuz te. in glo. exceptõe. uide in l. i. in glo. fi. et ibi. Cy. C. de fal. cã. adiect. le.

¶ An legatarius cui iussus est heres uendere statim oblato precio possit rem uendicare uel tantuz personali actione agere. Bar. in l. uxorem. §. agri. ff. de lega. iii.

¶ Quando habens tm̃ funduz in bonis legat illũ funduz uni. et centuz alteri. an ambo cõcurrant in fundo. Ang. tenet ꝙ sic. in l. querebatur. ff. ad legẽ falci. Bal. ꝙ non. in l. si non composita. ff. de testa. mili. do. me⁹ Rapha. cuma. i. d. l. q̃rebat̃ seq̃. Ang.

¶ An legatuz annuuz ꝓsumatur cã alimentoꝝ. nõ. ff. de transac. l. cum hii. §. si in annos. Bar. in l. cum ita. §. qui ibi. ff. de ꝟbo. obli.

¶ An legatuz presumatur annuuz si dies est reiterabilis ul' nõ. nõ. Bar. ff. de ãnuis le. l. cuz quidam.

¶ An legatuz annuũ sit unum. et an requirat plures prescriptiones. nõ. in l. de pupillo. §. si pluribus in glo remissiones. et ibi Bar. ff. de no. op. nunc. ff. qñ di. le. ce. l. si cum prefinitione. et ibi Bar.

¶ Quãdo cedat dies legati. nõ. insti. de lega. §. si peculiuz. in glo. certam. et glo. cedere. et uide in l. uxorẽ i gl. fi. C. de cõdi. iser. Bar. i. l. qdã cũ filiũ. §. fi. et. l. fili⁹. ff. de ꝟ. ob. et. l. fi. ff. ~~~ sti. fuo. nõ. ~~~ reg. iuris. l. q̃ legata. iuncta. l. item quia. in gl. patiẽ. de pac. Bar. ff. de lega. ii. l. cum pater. §. surdo ui. de in. l. quidam cum filium. ff. de here. insti.

¶ An legatuz conditionale transmittatur ad suos. nõ. ff. de ꝟ. ob. l. si is cui. et ibi Bar. contra glo.

¶ An legatũ ꝓ picturis sanctoꝝ dicatur ad pias cãs. nõ. ff. ad. l. fal. l. linea margaritarum. in fine.

¶ Si legatuz est factuz ecclesie uel canonicis. uel aliis pluribus. et multas similes q̃ões. u'de ꝑ Cy. in. l. i. C. de sacrosanc. ec. et in l. ii. et ibi Bar. ff. de re. du. ff. de condi. et de. l. que conditio. de testa. re quisisti. Specu. ti. de instrum. edi. §. nunc uero aliqua. ꝟ. quid si aliquis.

¶ An legatuz possit ꝓ parte accipi et ꝓ parte repudiari. nota. C. de iur. deli. l. quidam. in glo. fi. et ibi Cynus. Bar. ff. de lega. ii. l. neminem.

¶ Ubi pluribus idẽ legatur quõ diuidat inter eos. uide. C. de le. l. cum qõ. in glo. magna. et ibi Cy.

¶ An legatũ possit pro parte accipi et ꝓ parte repudiari. nõ. C. de iur. delibe. l. quidaz eulogio. i glo. fi. et ibi Cy. Bar. ff. de le. i. l. neminem.

¶ An legatuz relictuz a legitimis uideatur repetitum a sequentibus legitimis. nota. C. ad trebell. l. non iustam. in glo. pe.

¶ An et qualiter debeatur legatuz ab eo qui succedit preter spem defuncti. nota. ff. de le. ii. l. cuz pr. §. cum extimaret. et ibi Bar. plene.

¶ An et quando legato generali derogetur ꝑ spãle. nõ. ff. de annu. le. l. ticia. §. qui marco.

¶ Quibus legari non potest. uide per Spec. in ti. de instru. edi. §. compendiose. ꝟ. ii. oppõne.

¶ An legatarius possit sua auctoritate occupare legatuz. nõ. ff. quod me cau. l. extat. in glo. iudice. ff. quo. le. l. i. et Bar. ibi. dixi aliquid supra.

¶ Legatario aliqñ plus subuenitur q̃ creditori. nõ. ff. de trãsac. l. cum hii. §. plane. in glo. transigi.

¶ Cõtra quem debeat agere legatarius facta trãsactione inter heredem scriptum et legitimum. nõ. ff. de transac. l. controuersia.

¶ Qua actõne agat legatarius ubi legatum est sibi abintestato relictuz. nota. C. de lega. l. iii. in glo. et ibi Cynus in fine.

¶ An scd̃s legatarius petat a primo a quo sibi est delegatum. nota. C. de his que sub mo. l. ii. in glo. et ibi Cynus. in. i. op.

¶ Qualiter legatari⁹ efficiatur dñs rei legate dixi. s.

¶ Qualiter legatarius petit sibi caueri. et qualiter cauet. nõ. ff. ut le. no. ca. l. i. in gl. iii. Spe. ti. de pig. §. ii. ꝟ. sed et heredes.

¶ An legatario prius uenienti prius debeat solui. Io. an. in addi. Specu. in ti. de instrum. edi. §. nunc uero aliqua. ꝟ. hoc autem.

¶ In legato omniuz bonoꝝ. et usufructu omnium bonoꝝ ueniũt debita et credita. ut. l. uxori mee. ff. de usufruc. lega. et ibi uide.

¶ An si legetur fundus et grauetur in quantitate plus q̃ legatur competant fructus. uide. l. cum quis. §. fi. ff. de do. prele. ubi omnino uide. Bar. in. l. cuz pater. §. i. ff. de lega. ii.

¶ Si testator legando rem dicit simpliciter ꝙ reuertatur ad heredez. intelligitur post mortem legatarii. ut. l. filius. ff. de usufruc. lega.

¶ In legato bonorum concluduntur actiones et detrahitur es alienum sicut in legato rerum. ff. de usufruc. lega. l. finali.

¶ Legatũ q̃titatis loco certe speciei non ꝑimitur specie perempta. l. uir uxori. ff. de do. prele.

¶ Legatuz certe quãtitatis expressa falsa cã non perimitur. ut. l. si non designata. C. fal. cã. adiect. le. et i. l. si fuus. §. q. qnq;. ff. de le. i. et qd̃ nõ. utrobiq;.

¶ Si legatus est alicui fundus cum nubat nõ põt petere fructus interim perceptos anteq̃ nubat. ut l. pe. ff. de op. lega.

¶ An legato contento uideatur legatuz continẽs puta legato uino. an uideatur legata uasa. uide in l. iii. ff. de ui. tri. et ole. le. l. uino legato. eo. ti.

¶ An legata certa quantitate uini uel grani. de eo quod natum erat in tali loco si non nascatur debeatur. uide in. l. cum triticuz. de ui. tri. et ole. le. Cy. in. l. si quis argẽtuz. C. de dona. Bar. in. l. inter stipulantẽ

§. sacrā. ff. de ꝓ. ob et. l. ex eo ff. đ ui. tri. et ole. le.

¶ Si legatur uinum et illud fiat acetuꝫ ita ꝙ trāsferatur in naturaꝫ aceti. debeať legatum. uide in. l. si quis uinum. §. fi. ff. de ui. tri. oleoꝗ. le.

¶ Si legatur quicquid erat in loco. an ueniant nomina in quibus facta est cōdemnatio. uide. in. l. nepoti. ff. de fundo. instru. uide in. l. quesituꝫ. §. i. ff. đ leg. iii. ubi nō. ꝙ non uenit nisi illud quod est in cā ppetui usus. adde. l. iulianus. § i. ff. de le. iii. adde ꝙ in legato omnia que ibi sunt non ueniūt ea q̄ sunt ibi cā uendendi. uide in. l. quesituꝫ. §. sed si fundus. ff. de fun. instru. et si omnia que sunt in domo non ueniunt ea que sunt ibi cā uendendi. ut. l. generalit §. i. ff. de usufruc. le. et ibi Bar. nos solemus ad hāc materiaꝫ semper remittere ad pulchram glo. in. l. ꝓdia. in. §. liberto. ff. de fundo instruc.

¶ An legatis omnibus que sunt in domo uideanť legata instra. uide in. l. cum de lanionis. §. fi. ff. de fundo instruc. l. predia. §. liberto. eo. ti.

¶ Exusta domo si alia ibi reedificetur cedat legato uide in. l. tabernam. ff. de fundo instruc.

¶ Legato fundo an uideātur legata instra ad illū uide in. l. quesituꝫ. §. pap. et ibi Bar. et in. l. instrumenta. ff. de fun. instruc.

¶ An legato fundo uideatur legata uia ad illum. uidetur ꝙ sic. in. l. iii. §. si quis plus. ff. de adimē. le. sed glo. ibi cōcludit cōtrariuꝫ de quo dic ut ibi nō.

¶ Legata arbore puta nuce uel quercu uideātur legatuꝫ solum cui coheret et etiam uia per quaꝫ legatarius potest accedere ad collegendū. gl. et Bar. in. l. si fundum. ff. de lega. i.

¶ Legato fundo excepta arbore quam sibi reseruat si illa incidať et postea pullulet. an debeatur ex cidenti. uide gl. in. l. obligationuꝫ. §. placet. ff. đ ac. et ob. et. l. dāni. §. si is q. ff. de dam. ifec. et ibi Bar.

¶ Non ampliatur legatuꝫ si ad locum legatum in genere aliquid sit appoitatuꝫ dolo legatarii. ut. l. cū de lanionis. §. sabinus. ff. de fundo instruc. secus si per defectum. ut. l. si mancipia. eo. ti.

¶ An legata in reliquo ex certa causa ueniant alia qua ex illa causa non apportata. uide. in. l. seye. §. predia. ff. de fundo instruc.

¶ In hoc legato lego fundū cuꝫ suis salicetis ueniant saliceta si sunt extra fundū. uide in. l. ꝓdia. §. fūdus. ff. de fun. instru. et. l. ꝓdia. §. fundus. eo. ti.

¶ Si legatur fundus uti instructus est inspicitur instructio que est tempore mortis. ut. ff. de fundo instruc. l. pe. et ibi nota.

¶ Ubi onus iniungitur ꝓstanduꝫ legatario ex certa re tacite uidetur ipsa res legata. ut. l. deniꝗ. §. interdum. de pe. lega.

¶ Quo tempore attendantur incrementa legati uniuersalis an tempoř mortis uel aditiōis hereditatꝫ uide in ꝑallegata. l. deniꝗ. §. fi. ff. de pe. le.

¶ Licet in legato omniuꝫ bonoꝝ ueniāt debita et credita hoc uerum quādo uniuersaliter legatur. secus si singłariter et specifice licet ex illo ad oīa bona deueniatur. ut. l. si peculium seruo uel filio. ff. de pecu. lega.

¶ An res redempta cedat legato. uide Bar. in. l. si quis in fundi. §. i. ff. de le. i.

¶ Si hereditas aliquo modo apprehēditur ꝑ fiscū an teneatur ad legata relicta abintestato. uidetur ꝙ sic. in. l. filius. §. i. ff. de le. i. contrariū est uerius per. l. iiii. §. si bona. ff. de fideicō. liber. et. l. qđ duoꝝ ff. de ma. testa. et illam. l. filiusfam. §. i. intelligo qñ nominatim fuit grauatus fiscus.

¶ Legatuꝫ non restrigitur ad parteꝫ uel ad id qđ habet aliquis in re quādo ostenditur uel dic totum uł qñ ipe demōstrat q̄titateꝫ respectu rei ſm Bar. in. l. seruum filii. in prin. ff. de lega. i.

¶ Si testator legat rem suam in qua actio ꝑsonalis competit tm̄ ꝓ parte. an uideatur legare ꝑtem. uide Bar. in. l. serui electōe. §. ii. ff. de le. i. et. l. q cōcubiná. §. si heres. ff. đ le. iii. l. si qs bonoꝝ. ff. đ le. i.

¶ In legato uniuersitatis non transit dominiuꝫ. ut a tempore mortis. uide. ff. de le. i. l. si quis bonoruꝫ. et. l. non amplius. §. fi. eo. ti.

¶ An legatum fructuuꝫ sit conditionale. glo. ff. de condi. et de. l. i. in fi. glo. in. l. ꝙ ī reruꝫ §. i. ff. đ le. i.

¶ Dominium uerum rei legate transfertur adita hereditate. ut. l. seruum filii. §. i. ff. de le. i.

¶ Legata re aliena non tenetur quis eam redimē si uenditor uult ipam uendere plus q̄ ualet. ut. l. si domus. §. qui confitetur. ff. de le. i.

¶ Si mihi debituꝫ ab uno lego alteri. quid ueniat in legato et an ex actione debiti tollatur legatum. uide in. l. si sic. §. i. ff de lega. i.

¶ Si concurrat legatarius et cui debꝫ res restitui quis preferatur. uide in. l. si quis seruum. §. certaꝫ. ff. de lega. ii. et quod ibi nota.

¶ A quo tempore debeantur fructus legatario. Bal. in. l. omnia. in prin. et in. §. i. ff. de lega. ii.

¶ An et quando ualeat legatum ei cui debetur. uide in. l. meuius. §. i ff. de lega. ii.

¶ Legatuꝫ rei grauate ab onerato in aliam reꝫ uł quantitateꝫ non debetur nisi accedat quantitatem in quo grauatus est. uide in. l. unum ex familia. §. sed si fundum. ff. de lega. ii.

¶ Legatus fundus ne extra familiaꝫ alieneť. non intelligitur uiuente illo qui fundum habere uideť. sed demuꝫ post mortē. ut nō. Bar. in. l. unū ex familia. §. sꝫ si fūdū. ff đ le. ii. uide i. l. peto. §. ꝓdiū. e. ti.

¶ Si testator legat rem cōmunē an tota debeatur et quid si cois sit heredis et extranei. uł quid si debeatur heredi. uide Bar. in. l. unum ex familia. §. si rem. ff. de lega. ii.

¶ Si legatuꝫ est factuꝫ in re in qua quis habꝫ ius quo casu ad illud ius est legatuꝫ restrictuꝫ. an superueniens plenius ius ꝓficiat. uide Bar. in. l. seruum filii. in prin. ff. de lega. i.

¶ An mutata forma rei legate debeatur legatuꝫ. uide in. d. l. seruuꝫ filii. §. si pocula. et quid si de lana fiat uestimentū uel in area fiat domus. uel econtra de domo area. dic ut per Bar. in dicta. l. seruuꝫ. §. si aree. et in. l. si ita legatum. §. si domus. eo. ti. et l. mortuo. in prin. ff. de lega. ii.

¶ Quod dicitur rei legate dñiuꝫ trāsferri a morte testatoris est ueruꝫ in legato expresso. secus in in tacito. ut. dicta. l. i. §. i. ff. đ lega. i. uide Bar. in. l. emptor §. i. ff. de rei. uendi.

¶ De qua pena teneať heres legatario. uide tex. cum glo. in. l. cum res. §. item si res. ff. de lega. i.

¶ Quando legatur heredibus ꝓ q̄ portōe uideať factū legatū. uide tex. i. l. turpia. §. i. et. l. seruus. §. i. ff. de lega. i.

¶ Legatuꝫ nominis extinguitur acceptilatione debitoris. ff. de le. i. l. non quocūꝗ. §. qui gayum.

¶ Legatum nominis habet in se ut solum querať ad cedendam actionem et si non potest cedere det

extimationẽ detracto sumpto litis quia ille expẽse debent fieri expensis legatarii. ut dicta. l. non quocunq;. §. pe. et. l. legato. co. ti.

¶ Si testator alienat unam de rebus legatis alternatim legatuz extinguitur indistincte quo ad illaz ff. de lega. i. l. huiusmodi. §. si ticio.

¶ Quãdo quis alienat rem legataz. obligatã alteri uel ꝓpriaz legatam uel rem ticio obligatam. uide Bar. in. l. si tibi homo. in ꝑn. ff. de le. i. l. si res. e. ti.

¶ Si ex pluribus heredibus unus tm̃ grauatur. uidetur grauatus ꝓ portione hereditaria tm̃. et debetur tm̃ illa portio licet tota res sit legata. ut. l. si fũdum. §. si libertus. ff. de lega. i. uide glo. in. l. meuius. §. eum qui. ff. de lega. ii.

¶ Dominiũ rei legate non transfertur in legatarium a morte testatoris quando legatur res herẽdis ut. l. si tibi homo. §. si fũdus. et. l. si quis inquilinos. §. cum seruum. ff. de lega. i.

¶ Legatarius in re propria potest grauari in plus q̃ acceperit ut. l. si mihi. ff. de le. i.

¶ Ubi abilitatur persona ex dispositione testatoris legatum sibi factũ uidetur solũ respectu illius habilitatõis nõ diuerse. uide tex. in. l. si mior. ff. d̃ le. i.

¶ Legatum portionis hereditatis intelligitur cuz onere. uide in. l. ab omnibus. §. fi. ff. de le. i.

¶ Legatũ ex fructibus non debetur ante fructus perceptos. ut. l. filiusfamilias. §. apud marcelluz ff. de lega. i. et quod ibi nota.

¶ Quando legatarius non est capax rei relicte ꝓpter suum defectum. an ualeat legatũ quo ad extimationez. uide tex. in. l. filiusfa. §. si quis alicui. ff. de le. i. et in. l. mortuo. §. i. et. ii. de lega. ii. Bar. in l. multum. ff. de ꝟbo. obli.

¶ An consentiens alienationi rei legate uideatur repudiare legatuz. ff. de le. i. l. nihil. §. omnibus. et l. codicillis. §. insulam ff. de le. ii. et ibi uide an debeat haberi ꝓciũ. de quo in. l. si fundus. ff. de le. i.

¶ Legatum ꝓ anima dicitur in piam causam. glo. in. l. si ticio. ff. de le. ii.

¶ In legato alternatiuo a tempore electionis trãsfertur dñium. Bar. in. l. si is cui. ff. de le. ii.

¶ An et quando soluens rem legataz uideatur soluere animo extenuandi legatum uel compensandi uide in. l. lucius. ff. de lega. ii.

¶ An legatũ optionis sit purum uel conditionale. Bar. in. l. cum quidam. ff. de le. ii.

¶ Legatũ repudiatum a legatario accrescit herẽdi cum onere. l. celsus et. l. cum ita. §. i. ff. de le. ii.

¶ Legata area suppositũ edificio cedit loco. l. fuũ filii. §. si aree. ff. de lega. i. et. l. si aree. de le. ii.

¶ Quãdo uideatur testator noluisse multiplicare legatum eiusdem quantitatis uel speciei. plene per glo. et Bar. in. l. si pluribus. §. i. ff. de lega. ii.

¶ Dominiuz rei legate in diem etiã certũ nõ trãsfert nisi die existẽte. ut. l. si ita sit scriptũ. ff. d̃ l. ii.

¶ Ubi in diuersis scripturis que sunt loco eiusdem ut exempla eiusdem dispositionis plura legant̃ nõ uidetur factũ animo multiplicandi. ut. ff. de le. ii. l. sempronius proculo.

¶ An et qñ incapax legati capiat extimatõz. uide tex. in. l. mortuo. §. si ticio. et. §. fi. ff. de le. ii.

¶ Legatarius potest substitui heredi. ff. de lega. ii. l. ut heredibus.

¶ In legato hominis heres obligatur ad actionem cedendam. l. si ticius. §. cum ita. ff. de lega. ii.

¶ Quando legatur eadẽ species in diuersis testamentis non potest uideri factum animo multiplicãdi. glo. in. l. meuius. §. eum qui. ff. de le. ii.

¶ An heres teneatur tradere legatario uacuã possessiõz rei legate. uide gl. et Bar. i. d. l. meui⁹. §. pe.

¶ Legatarius dicit̃ creditor quo ãd heredem. uide Bar. in. l. unum ex familia in ꝑn. ff. de le. ii.

¶ An et qñ qs possit grauari ultra q̃ ualeat legatum. uide Bar. in. l. plane. §. i. ff. de le. i. Bar. in. l. cũ pater. §. coꝝ. et. §. ticio et ibi nõ. ff. de le. ii.

¶ Ubi legatur res in qua heres habet usumfructũ legatuz non restringitur ad ius testatoris. ut. l. meuius. §. fũdo. et. l. cũ filius. §. heres. ff. de le. ii. ratio colligitur in. l. unũz ex familia. §. si rem. eo. ti.

¶ An legato precio rei legate uel re aliena legata uidetur relictuz animo compensandi cum re. uide l. cum pater. §. qui dotale. ff. de le. ii.

¶ Sicut legatũ rei aliene ualet in extimatione sic legatuz rei ꝓprie ex contractu rescĩdibili si postea rescindatur ualet in precio quod ex recisione habetur nec tunc distinguitur scientia ab ignorantia. l. qui solidum. §. i. ff. de le. ii.

¶ Qualiter intelligatur in legatis capacitatez serui inspici ex persona dñi. et ꝙ transferat legatum ad dominũ uide tex. in. l. debitor. §. fi. ff. de le. ii.

¶ Si filio legantur data a patre uidẽtur legata nõ omnia que sunt data a patre sed que a patre ratiõe filii sunt descripta et descripto etiam post testm̃ ꝓdest filio. l. lucius. in prin. ff. de le. ii.

¶ Legatuz pignoris non intelligitur factuz creditori animo compensandi. ut. l. creditoré. ff. de le. ii.

¶ Ubicũq; dispositio testatoris in legatis est certa respectu cause ꝑsone uł loci et locus uel cã est possibilis. ibi ꝑ epm̃ non potest alterari legatuz. istam regulã ponit Bal. in. l. si quis ad declinandaz. C. de epis. et cle. q̃ quo ad ꝑsonaz ꝓbatur in. d. l. si quis. §. sin autez in personaz. sed quo ad casuz et locum ꝓbatur in cle. quia cõtingit de reli. domi. quod est uez si causa est specificata i specie. secus est i genere principaliter. quia testator mandat bona sua expendi in pauperes. quia poterit epus expendere in refectionẽ alicuius eccłie pauperis. et ita dicit Io. an. fuisse disputatũ et ẽmiatuz i. c. fi. d̃ testa. li. vi.

¶ In legato annuo redditus ꝓstanda est ibi cautio ubi ꝑcipiendus est redditus a legatario. ff. de usufruc. accre. l. idem est.

¶ Legatũ annuũ ꝑmi anni est purũ sequẽtiũ cõditiõale. ff. de ãnu. le. l. si in singlos. et ibi glo. et Bar.

¶ Legatum annuum relictum ciuitati est ꝑpetuũ ff. de annu. le. l. annua. et ꝗ ibi nota.

¶ Legatuz distributionis de centũ in die natalis. in dubio intelligitur annuuz. ff. de ãnu. le. l. cũ qdã.

¶ An legatum alimentoruz cadat in seruũ. Fred. de senis tenet ꝗ sic consil. suo. xl.

¶ Si legatuz fit ꝓ passagio ad sanctuz sepulchruz an debeat expectare generale passagiuz. uide Bar. in. l. lucius. §. a te peto. ff. de le. ii.

¶ Si quis soluat legatuz ante diem non cõpensat medio tempore cum aliis soluendis. ut. l. lucius. §. testator. ff. de le. ii.

¶ Legatũ cirographi continet in se cessionez actionis uide in. l. lucius. §. ciuibus. ff. de le. ii.

¶ Si testator confitetur se debitorez et legat licz non sit debitor debebit ex legato. uide in dicta. l. lucius. §. si quisquis. de lega. ii.

¶ Si legatur eo pacto ut ex fructibus tantuz det an ꝓprietas sit legatarii. uide tex cum glo. in. l. codicillis. §. insulam ff. de lega. ii.

¶ Si rē legataz legatarius et heres obligāt postea uēdit a creditore uno ex heredib⁹ emēte. an possit petē legatū rei. uide ī. l. testator. §. q̄tuor. ff. ꝺ le. ii.

¶ An et qū grauamen legatario impositū defici ens cedat ad cōmoduz legatarii. uide tex. et glo. in l. codicillis. §. insulam. ff. de le. ii.

¶ Grauamen in testō appositū de faciendo alium stipulari debitum habet uim legati. ut dicta. l. testator. §. filie. ff. de lega. ii.

¶ Si legatarius est grauatus in soluendo alii legatuz liberatur cedēdo. nec tenetur suis expensis habere. ut. l. cum si legatarius. ff. de le. iii.

¶ Si testator dicat esto contentus tali re. uel esto contentus de omnibus que reliqui uel plus petere non possis. an inducatur legatuz uł fideicōmissum. uide Bar. in. l. fideicōmissa. §. si quis ita. ff. ꝺ le. iii.

¶ Per hec uerba conserua predia ut possint ad filios peruenire uidetur filiis datum fideicōmissum. ut. l. fideicōmissa. §. hec uerba. ff. de le. iii.

¶ Legatum ut mutuetur alicui sub usuris potest esse utile. uide in dicta. l. fideicōmissa. §. si heres. et ibi uide an debeat dare cautionem.

¶ Quando legatur uni tale quod pluriū interest an omnes admittantur ad petenduz legatum. uide dicta. l. fideicōmissa. §. plerunq̄.

¶ Quando legatur alicui contemplatiōe alterius admittitur ad legatuz is cuius contemplatōe legatum est. et non is cui legatuz est. de quo uide per Bar. in. d. l. fidecōmissa. §. interduz. que declarat. l. ticio. §. ticio. ff. de condi. et demon.

¶ Legatū alimtoꝝ īcertū ualz. ut. l. stic⁹. ff. ꝺ l. iii.

¶ Grauatus redimere rem et dare legatario si nō potest redimere uł difficulter debet dare extimationez. ut. l. non dubiuz. §. fi. et. l. quia quatuor. §. fi. ff. de lega. iii.

¶ Quādo uerba executiua referuntur ad legatarium qui habet alia penes se de bonis testatoris potius uidetur testator demōstrasse ꝙ de bonis testatoris solui debeat q̄ grauasse legatariū. ut. l. calimaco. §. fi. ff. de le. iii. et ibi nota.

¶ Si legatur quicquid peruenit sufficit testatorē scribere peruenisse. uide in. l. qui concubinam. §. cum ita. ff. de lega. iii.

¶ Si legantur fructus rei conducte heres tenetur prestare mercedem. ut. l. qui quatuor. §. qui ortos. ff. de lega. iii.

¶ Si legantur edes intelligitur legatuz edificium nisi aliqua essent ibi ad usuz testatoris deputata alteri domui. ut. l. si cui edes. ff. de lega. iii.

¶ Si lego que paraui cā uxoris intelligit de paratis scd̄m tēpus testamenti non mortis. ut. l. uxori. §. i. ff. de lega. iii.

¶ Si legaui camerā non intelligitur legatus locus sz res ad camerā pate. ut. l. fi. ff. ꝺ pe. le. et ibi Bar.

¶ Si testator legat uxori omnes pannos lini et lane ueniunt in legato etiaz pecie panni lini q̄s testator habebat seu fecerat ꝓ pannis ad usum faciēdū secus si habebat uenales. Bar. in. l. diuus. ff. de bo. dam. et in. l. uestimentū. ff. de au. et ar. le.

¶ Testator pōt uni ex heredibus iniungere onus legatoꝝ et alē coheredū ageř pōt ex ui fideicōmissi. ut totum soluat ff. de le. iii. l. nomen. §. pater.

¶ In legatis uenit interesse ex lucro. ut. ff. de leg. iii. l. patronus.

¶ An si consentio leganti rem meam mihi per iudicem. uide Bar. ī. l. cū q̄s decedēs. ī pn. ff. de le. iii.

¶ Promissio grauati de soluendo legata in uita testatoris euanescit reuocato legato. l. cum quis decedens. §. qui testamento. de le. iii.

¶ Legatuz factū pluribus sub nomine appellatiuo debetur omnibus in uirilez. et si unus tantū frater sit illi debet in totū. ut. l. pr. §. si filios. ff. de le. ii.

¶ Si legantur nomina defuncti et filius administrator bonoꝝ patris postea ampliauit in fraudez ꝑsumitur fecisse. ideo non debentur scd̄m augmenta. sed scd̄m quod uenerāt ante. ut. l. nomen. §. filio. ff. de lega. iii.

¶ Per hec uerba uellez tibi relinquere bona mea uel talē fundum ꝓlata ī extremo mortis. an inducatur legatum uel fideicōmissuz. uide. l. pamphilo §. propositum. ff. de lega. iii.

¶ An habens hereditatez et legatum si est grauatus uidetur soluz grauatus ratione prelegati. an etiam rōe hereditatꝭ. Bar. ī. l. pāphilio. §. fi. ff. de le. iii.

¶ Quando legatuz potest operari respectu dispositōis inter uiuos non operatur respectu ultime uoluntatꝭ. qz sufficit ꝙ tollat unū uinculū tm̄. ut. l. uxorem. in prin. ff. de le. iii. et ibi nota.

¶ Si legatur pars rei alteri legate licet uerba dirigantur ad heredem. uidetur legatarius grauatus. ut l. uxorem. §. fi. ff. de le. iii.

¶ In legato omnium pecuniaꝝ que reperiuntur ī tali loco non ueniunt instrumēta ibi reperta ꝑtinētia ad admīstrationez dn̄i alibi morantis. Item nec pecunie ad tempus ibi posite. quod nō ꝓ istis mercatoribus qui legant quicquid habent in tali loco. an ueniant pecunie. uide tex. in. d. l. uxorez. §. legauerat. ff. de le. iii. et eo. ti. l. si in meuia. §. fi.

¶ Legatuz uidetur reuocatuz si aliter disponitur inter uiuos q̄ sit in testamento relictū. ut in. d. l. uxorem. §. testamento.

¶ Ubi legatum amittitur in pena non implentis cōmodum tercii an perueniat legatum ad tertium et quando legatur uxori pro uictu et uestibus si ꝑ heredez steterit priuetur hereditate uel alio modo uide tex. et ibi Bar. ī. l. uxorē. §. hers. ff. de le. iii.

¶ An ille sit legatarius cui grauatus est heres uēdere oblato precio. uide Bar. in. l. uxorem. §. agri plagam. ff. de lega. iii.

¶ An in legato eoꝝ que uxoris causa parata sunt ueniant parata causa uxoris et uiri. uide in. l. hoc legatum. ff. de lega. iii. qđ nota. quia probat ꝙ illud quod est cōmune non est proprium. et ibi de hoc. et in. l. quesitum. §. pe. eo. ti.

¶ Alteratio de forma in materiam non extinguit legatuz. ff. de le. iii. l. itē legato. §. si uxori. et ibi uidet ꝓbari. ꝙ legatū factū uxori soluit diuorcio fc̄o

¶ Legato lecto uenit culcitra et legato principali ueniunt accessoria. ff. de le. iii. l. libroꝝ. §. fi. et ibi Bar. qui dicit ꝙ legato lecto uenit culcitra de serico et alia ornamenta.

¶ An legato materiato uideatur legata materia. uide per totaz. l. libroꝝ. et se. ff. de le. iii. et in. l. hers. §. cui corinthia. eo. ti.

¶ Si legata est lana ad usuz mulieris destinata uł legata est penus ad usum familie destinata si fit ibi alia lana mixta uel uinum. an totū uł pars et qualꝭ

extimet͂·uide in·l·cuz q̄reret͂·ff·đ le·iii·ubi plene·

¶ Legatuz sub certa quātitate debetur licet alteretur ad aliam quantitatez non appositam uel eius generis uel omnino diuersi quia per hoc non tollitur prima qualitas·ut·l·textoribus· et·l·quesitum·§·i·ff·de lega·iii·

¶ Si legatur aliquid sub certa quantitate uel qualitate et alteretur qualitas de uoluntate testatoris an alteretur legatuz·uide·l·legatis·§·i·ff· de le·iii·

¶ Si legatur liber rationuz et rationes certi loci· an ueniant pecunie destinate ad nomina contrahēda que ibi repiunt͂·uide in·l·qui filiū·ff·đ le·iii· et l·uxori·et·l·si chorus et·l·quesituz·§·i·eo·ti·

¶ Legatis auibus an uideatur legata cauea uł gabia et an falconerii uel pastores· uide in·l·auibus· ff·de lega·iii·que continuatur ad·d·l legatis·eo·ti· et·l·si ita legatum·

¶ Legatꝫ rebus certi loci si aliq̄ ex eis trāsferant͂ an ueniant in legato· uide in l·quesitū·ff· de le·iii·

¶ Quid si legetur fundus an debita a colonis uideat͂ legata·uide in l·q̄situ·§·peto·et l·uxorē ff·đ le·iii·et l·si chorꝰ·§·i·ff·de le·ii·l·si mihi·§·fi·e·ti·

¶ Legata area si ibi fiat edificiuz extimatur legatū·uide in·d·l·si chorus·§·area·ff·de le·iii·

¶ Legati appellatiōe comprehenditur donatio cā mortis·ff·de le·iii·l·et fideicōmissuz·et an cōprehēdatur hereditas·uide in·l·obuenire·ff· de ꝟ·sig· et in·l·filium·§·si legata·ff·de lega·p̄stan·et ibi Bar·

¶ Legato fundo sicut possideo nō ueniūt reliqua colonoꝝ·uide in·l·prediis·§·i·ff·de le·iii·

¶ Si legatuz fiat in genere sub duplici demōstratione et in altera deficiat demōstratio in altera uerificet͂ legatū nō debet͂·ff·de le·iii·l·p̄diis·§·ticio·

¶ Ad declarandū legatuz exhibet͂ fides scripture testatoris·ut·l·qui concubinaz·§·cuz quis ita·et in p̄allegata·l·prediis·§·ticio·ff·de le·iii·

¶ An legata domo includatur ortus uł balneus in domo·uide in l·prediis·§·balneos·ff·de le·iii·

¶ De hoc legato lego que ibi erunt·uide in·l·quesitum·ff·de lega·iii·

¶ Si legatur res sub certa qualitate et reponatur res habens illas qualitates in alium legatum debet͂ illa res in qua magis uersatur illa qualitas·ut·l·seruis urbanis·§·seruis lecticariis·ff·de le·iii· et uide in·l·legatis·§·si unus·eo·ti·

¶ An legato cultello uideat͂ legata uagina·uide i·l·heres meus·§ cui corinthia·et·§·fi·ff·de le·iii·

¶ Legato principali uenit accessorium licet nobilissime speciei·ut·d·l·heres·§·fi·

¶ Legatis omnibus que quis habꝫ in tali loco nō ueniunt pignorata·ff· de lega·iii·l·qui habebat· et quod ibi notat͂·

¶ Ubi legatum fit sub duplici qualitate si in altera deficiant res in altera uerificentur ad illaz ampliatur legatuz quando non potest in aliis uerificari·ut·l·his uerbis·§·pater·ff·de le·ii·

¶ An sumptus in habenda re legata et circa eam prestetur ab herede uł legatario dixi aliquid·s· ad de·d·l·his uerbis·§·fi·ubi uide Bar·omnino·

¶ Substituto exherēdati non potest legari nec cōualescit legatuz licet hereditas patris ad euz deueniat alit͂ q̄ ex dispōe testatꝫ·ut·ff·đ le·iii·l·f·in p̄n·

¶ Quando legatur res empta anteq̄ tamen sit solutum precium·quis soluet precium·uide in preallegata·l·his uerbis·§·fi·

¶ Legatū respectu certe cause extinguit͂·extīcta illa certa cā·ut·l·seyo·in prin·et·§·fi·ff·đ ānu·le·

¶ Si legatur alicui mulieri si moratur cuz aliquo an si ille uadat ad habitandū alibi debeat ipsa eum sequi·uide in·l·meuia·§·i·ff·de annu·lega·et quod nota·in·l·i·C·de fideicō·

¶ Finito legato finitur grauamen legatario appositum licet tēpus grauamis non sit finituz nec trāsit ad heredez·l·ticia·ff·de annu·le·et ibi glo·

¶ Legatuz factū post certum tempus a legatario si moriatur legatarius heres debet habere interim cōmodū legati·Bar·in·l·liberto·§·fi·ff·đ ānu·le·

¶ Legatuz āniuersarii certa die uel pittantie·an itelligatur annuū legatuz uel semel tm̄ uel quotiēs contigerit·uide in·l·cum quidaz·ff·de annu·le·

¶ Legatuz speciei transit ad legatarium recta uia adita hereditate· adeo quod momento non stat penes heredem·ff·de usufruc·le·l·si pure·

¶ De hoc legato que uiuus prestabam· uide in·l·sempronio·§·fi·cū·l·se·ff·de usufruc·le·

¶ Si legatum quantieatis fit ad emendaz rem et quantitas non sit sufficiens ad illam emendaz puta edificandam ecclesiam quid fiet·tex·ff·de fideicō·liber·l·decem·et·l sequen·

¶ Legatarius non potest unum legatum ex testō et alterum cum onere repudiare·ff· de fideicōmis·liber·l·si legatario·

¶ Si donatuz uni ex heredibus testator legat uidetur solum legatarium onerasse·ff·de fideicōmis·liber·l·fideicōmissaria·§·seruum·

¶ An acceptans legatuz cum onere ubi maius est onus q̄ emolumentū legati teneatur seruare onus tex·ff·de fideicō·liber·l·generaliter·§·si quis alienum·et·l·decem·et·l·eum·eo·ti·

¶ Si legatuz sit augmentatuz casu·an teneatur ad onus·et q̄d si est diminutū·uide ibi bonū tex·et an legatū cū onē si attēto onē nullū est cōmoduz legatario etiā acceptato legato q̄s ad onus cōpellat͂·ff·de fideicō·lib·l·generalit͂·§·si cui·et·§·se·ubi uide·

¶ Ubi ex legato alicui alteri q̄ legatario applicat͂ utilitas quilibet ipsoꝝ etiam altero non agente potest agere pro legato·ff· de fideicōmis· liber·l· sed si alienare·§·finali·

¶ Legatuz datum a tutore uidetur datum ab herede·ff·de fideicō·lib·l·thais·§ tutoris·

¶ Non potest conferri in libera uoluntate herēdis qn̄ legatū debeatur·ff·de fideicō·liber·l·fideicōmissaria et ibi nō·uide in·c·cum tibi·de testamen·

¶ Legatuz factum diuiti uel coniuncto uel amico etiam si exprimatur cā pietatis nō pōt dici ad pias causas glo·in auten·similiter·C·ad·l·falc·

¶ Ualet legatū factū deo uł alicui sancto·nō·C·đ epis·et cle·l·si quis ad declinandaz·in glo·in ꝟ·unū

¶ Legatū paupibus in dubio intelligit͂ de pauperibus ciuitatis unde est legans·et magis pauperi p̄standum est magis participanti de causa legati· ut dicta·l·si quis ad declinandam·

¶ Legatarius si apprehendit legatum presumitur scire conditiones legati ex testamento·ff· de usuf·le·l·si pater·et quod ibi nota·

¶ Si usufructuarius legat usufructuz coniunctoꝝ licꝫ morte extinguatur legatū non debetur nec extimatio·uide Gui·in·l·si domina·C·de usufruc·qui allegat·l·sticho·ff de usufruc·le·

¶ Sicut dominiū iuris realis trāsfet͂ ad legatariū

ab adita hereditate.ff.quemad.serui.amit.l.si cum partez.ita dominiuz usufructus legati.glo.in.l.corruptionez.C.de usufru. licet aliqui doc.ibi contra.

¶ Si testator legat cognatis suis non intelligitur uelle legare illis qui sunt inimici eius.C.fam.herc.l.in ipsius.ubi Bal.et Guil.de cuno.

¶ Si testator adimit legatum ꝓpter offensã.an si postea prebeantur tot merita ꝙ uerisimiliter offensa sit remissa debeatur legatum.uide tex.C.famili.herc.l.in ipsius.

¶ Legatum factum a tutore uidetur factum a pupillo.C.de iuriuran.l.cum etiam.

¶ Alienatione rei non ꝑimitur legatuz si redẽpta re reperiaẽ ante mortez uel ante hereditatez aditã in hereditate.ff.de ma.testa.l.uerum est.

¶ Legati dispositio non inducitur ꝑ argumentũ a contrario sensu.tex.in.l.ticia.§.fi.ff.de ma. testa.

¶ Recipiens predium non repudiata hereditate legatuz petere non potest quia habetur loco heredis.ff.de dolo.excep.l.apud.§.si quis ex uncia.

¶ An et quãdo legatũ dotis sit conditionale. Bar.in.l.ticio.§.ticio genero.ff.de condi.et demon.

¶ Uerba in legato ꝓlata ad additamentũ ampliãt legatuz quando non potest stare ꝓlatuz additamẽtuz absq; ampliatione.ff. de pecu.le.l.deniq;.§.interdum.ff.de usuf.l.proculus.

¶ In legatis ad pias causas leuissima conditio accipitur.ff.de ma.testa.l.i.et.l.in libertatibus.

¶ Legatuz factum primo ad pias causas licz in eadem uoluntate sit alteri legatuz nisi aliter appareat de uoluntate non presumitur ademptuz. ut.l.si peculium.§.i.ff.de ma.testa.

¶ Ubi legatuz est factũ legatario et onus in ĩcertum ut ex eo aliquid faciat si illud facere non põt debetur legatuz et cessat onus unde si factuz est legatum fundi ad ecclesiaz edificandã que ibi nõ põt edificari ꝓhibente cõmunitate nihilominus debeẽ legatũ.tex.est.ff.de fideicõ.lib.l.non tñ.§.si alienũ ad hoc.ff.de le.i.l.si funduz sub conditiõe.§.iulianus.uide Bar.in.l.ticio.ff.de condi.et demõ. et in.l.cum unus ex heredibus.§.alimentis.ff. de ali.e cib.le.uide.ff.de le.iii.l.cuz pr.§.tusculanus.

¶ Legatum cui eorum uolet si non eligatur debetur utriq;.ff.de sta.lib.l.labeo.§.fi.

¶ Per factũ dñi qd trãsferẽ in legato q̃runẽ fructus legatario et nõ herdi.ff.de acq.re.do.l.q̃sitũ.

¶ Legatum et hereditas in dubio censentur data ꝓpter merita precedentia et ideo casu quesita non presumũtur.ff.de acquiri.re.do.l.si is qui. in aliena potestate.§.i.in glo.

¶ Si legetur res mihi debita pure uel sub conditione an ualeat legatuz.uide Bar.ff.de acqui. pos.in l.iii.§.ex plurimis.ubi plene distinguit.

¶ Legatuz censetur ad piam cãm qñ factũ est cã misericordie uel alimenta ff.de ces.bo.l.qui bonis.

¶ Si aliquis legat uxori que in ueritate non est uxor quia non tenet mřimoniũ an legatuz debeaẽ uide.ff.đ ritu nup.l.ꝑfectus.uide.ff.de dona.inter ui et uxo.l.cum hic status.§.si sponsus.ubi uide.

¶ Stante statuto ꝙ filia dotata non succedit. an legatuz factuz ei simpliciter uideatur factũ in cãm dotis.uide.ff.de iuř do.l.quod autez.et ibi Bar.et eo ti.l.tali.in glo.

¶ An meritũz ꝑcedens uenit ex cã legãdi declaret legatũ.uide Cy.C.de sacrosanc.ec.l.i.in.iiii.q.

¶ Aliud est legare hospitali aliud pauperibus.C.de sacrosanc.ec.l.illud.ubi tex. et uide ꝙ legatum factum ciuitati censetur ad piam causam.

¶ In legati generi uel alternatiuis cuius sit electio uide in.l.si heres.ff.fam.herc.et quod nota.ut.l.legato generaliter.ff.de lega.i.

¶ Debitor cui legata est liberatõ prestanda ab herede a ciuili et naturali obligatiõe nõ est liberatus anteq̃ heres liberet. uel sit in mora liberandi bene tamen queritur exceptio statim mortuo testatore tex.et glo.ff.de condi.inde.l.si non sortem.§.adeo secus si liberat uel pure legat liberationez in testõ quia tunc tollitur naturalis et eliditur ciuilis ita nõ.in.l.in summa.ff.de condi.indebi.

¶ Propter necessitatem erga personam testatoris potest unum legatũ ab herede reuocari si alias nõ potest cõmode testatori subueniri. ut.ff.de usufř.l.locum. in principio.

¶ An ꝓcurans ut quod alteri legatuz erat testator sibi leget potest ad hoc conueniri.ut teneaẽ qd accepit restituẽ uide Guil.ff.de neg.gest.l.q fine.

¶ Legati alternatiui dominiuz non transfertur a morte testatoris sicut in legato generis. glo.ff. de rei uendi.l.si in rem aliquis.

¶ Dignitas legatarii facit ad augendum legatum ff.de iudi l.sed et si susceperit.§.ii.unde si legatur ꝓ puellis maritãdis plus põt solui nobili q̃ ignobili.

¶ Legatũ ut ematur res legatario in dubio intelligitur de pena testatoris.ut.ff.de le.iii.l.stichus.ui de Guil.in.d.l.sed et si susceperit.

¶ Legans duos corbos frumẽti in dubio legat frumentũ non mẽsuraz.ff.de le.ii.l.ticia seyo.ff.đ peculeg.l.ii.Guil.in.d.l.sed et si susceperit.

¶ Legatum usufructus cedit ab adita hereditate. ff.de rei uendi.l.et ex diuerso.

¶ Si heres differt adire hereditatem ut legatum retardetur tenetuř ad interesse.ff.de usufruc.lega.l.q usufructum mihi.

¶ Mutatio forme rei legate in uita testatoris nõ perimit legatũ dũmõ testatore moriente repiaẽ in forma legata.ff.de usuf.l. q usufructũ.in prin.

¶ Legata specie partes integrales spẽi debentur. ut.d.l.qui usufructuz.et eo.ti.l.quotiens.§.i.

¶ Mutatio forme speciei legate perimit legatuz licet in morte testantis reperiatur in eadez forma nisi eadẽ sit res in specie unde si legatur area et ibi edificetur insula in morte testantis corrupta insula debetur area quia eadem area est sub legato.et legato cypho si massa fiat ex cypho si postea fiet cyphus licz forma illa sit non tñ idẽ est cyphus unde legatũ non debetur.ut.l.quotiẽs.ff.de usuf.dixi.s.

¶ Legata re bis nõ augmẽtaẽ legatuz. de quo dic ut dixi.s. secus si ꝑmo legaẽ res postea extimatio quia utrunq; debetur.ff.de usuf.l.si alii.§.rerum.

¶ Si ius quod legatur non est de presenti sed speratur de futuro de presenti non debetur sed expectatur euentus.tex.ff.de usuf.l.si dñs.et ibi glo.

¶ An alterata qualitate rei legate super qua fundatur legatum.extinguatur legatuz.uide.ff.q.mo.usuf.amit.l.si cui balnei.

¶ Si ꝑmo res legetur sub noĩe appellatiuo postea alteri eiusdẽ rei legetur usufructus usufructuarius medietatem usufruetus non totum habebit ideo si legentur ticio centũ in pecunia postea eiusdez pecunie alteri legetur usufructus.iste scđs legatarius

solum medietatem pecunie habebit. ut. ff. de usuf. ac. l. idem neracius. §. fi. et. l. se. et. ff. de usuf. ea reque. us. cōs. l. si tibi. x. milia. ff. de usu. et habi. l. ec si forte que continuatur ad. l. per seruum.

¶ Adita hereditate dominiū iurium realium transit in legatarium etiam ignorantez. ff. quēad. serui. amit. l. si cum partem. §. i. naz imputatur legatario si nescit relicta in testō. et ideo si testator legat alicui et mandat ut conditio impleatur si non sit sibi relictuz implementuz imputatur legatario quia scire potuit et debuit legatum. ut in preallegata. l. si cum partez. §. i. qui tex. est mirabilis sm do. Ant. de butri in repertorio suo dicit se putare illuz tex. non esse uerum sed corruptuz et illa uerba que scire potuisses esse addita.

¶ Legatarius non est uerus dñs ante aditam hereditatez sed fictus tm̄ post aditā uerus est dñs irreuocabiliter. ff. ad l. acq. l. liber homo. §. fi. et. l. se. Interim tñ quesita ex psona serui legati tradenda sunt legatario. ut eo. ti. l. huic scripture.

¶ Legatuz datum in recōpensationez debiti a testatoris si creditor non acceptet. heres specialiter est grauatus ut debituz prestet illo non acceptante legatū tex. est. ff. fa. berc. l. si filia. et. l. si unus. §. pe.

¶ Si testator legat rez pignoratā grauat uidetur heredes ut luant si sciat ipaz esse pignoratam. uide in. l. rem pignori. ff. fam. berc.

¶ Obligatio personalis orta testatori ꝑ re legata transit ad heredez non ad legatariuz exquo in uita testanti quesita est. ff. de serui. cōd. l. sed et heres.

¶ An et qn̄ legatū generi generalissimi uel subalternatiui ualeat. uide dñm. Pet. de bel. in. l. legato. ff. de lega. primo.

¶ An dominium pecunie legate transeat a morte testatoris. uide Bar. in. l. ꝑinde. ff. si cer. pe.

¶ Legata domo si in totuz comburatur in totum extinguitur nec resuscitatur legatuz. licet postea ꝑ heredem reficiatur. ff. de con. ii. inde. l. qui exceptioné. secus si pars tm̄. ad hoc. ff. de le. i. l. si ita legatuz. §. fi. ff. de ꝟ. obli. l. inter stipulanté. §. sacrā. ff. de solu. l. qui res. §. aream. ff. de usufruc. l. si cui. ff. qui. mo. usuf. amit. l. quid tamen. §. i. et. ii.

¶ Legata re actio que competit pro re etiam que datur domino non uidetur legata. ff. de condi. fur. l. siue manifestus. §. fi.

¶ Legata re ex qua pensio soluitur uni ex heredibus. an ille solus ad pteritam pensioné teneat et ad expensaruz introitus. tex. in. l. pe. §. pe. ff. de le. iii. Guil. in. l. iii. §. heres. ff. cōmo.

¶ Si legatur apotheca et merces uidentur etiam legata instrumenta ypothece. ff. de tributo. l. procuratoris. §. si preter.

¶ In dubio donatō et legatū cā̄ mortis psumit fieri ob merita. ff. mā. l. idēq̄. §. fi. ff. ꝑ so. l. nec adiecit

¶ An adiectio certe cause minuat legatū uel dispositionez certe quantitatis. tex. ꝙ non. ff. manda. l. creditor. §. si inter. ff. de alim. et ciba. le. l. lucius. ff. ad trebell. l. heredes. unde si lego ticie centū si nupserit et ipa nubat ꝑ quinq̄ginta debet nihilominus habere illa tota. uide Bal. in pallegata. l. creditor. §. si inter. Dy. ff. de le. ii. l. lucius.

¶ Si testator dicat lego uxori interim meā dñam et usufructuariā. hoc uerbū significat quandā quasi pem̄inentiā et potestatē administrādi. tex. est in re allegata. l. creditor. §. lucius. ff. de neg. ge. l. hers in auten. qui. mo. na. effi. su. §. illud. ff. māda. l. si uero non remunerandi. §. marius. ff. de publi. l. si cum si exhibuissent. §. quod ait. uide Hosti. in sūma. de pigno. §. qualiter. ꝟ. sed quid. Dy. et Bar. l. ii. C. simul. secun. nup. et ibi glo.

¶ Si testator legat uxori usufructuz omniū bonorum et postea in eodem testō uel in scđis tabulis legat mihi funduz uxor non habebit usufructū fūdi. quia non soluz species sed indiuiduū etiaz derogat generi. ut. l. quesituz. §. fi. ff. de fundo instru. et ꝑ hoc est speciale in. l. si fideicōmissoꝝ. ff. ut i pos. le. et quod nō. in. l. i. C. coīa. de le. in gl. que incipit. ut in dote. Bal. in. l. quotiens. C. fam. berc.

¶ Legatū factuz ꝑ capella construenda in tali ecclesia si locus est ita artus ut non possit construi uel talis constructio esset damnosa ecclesie debet conuerti in alium pium opus. ut in cle. quia contingit. de reli. do. l. impatores. ff. de pollic. et qđ nobiliter dicit Bar. in. l. liberto. §. lucius. ff. de annu. le. et. l. legatum. ff. de usufruc. lega. Bal. in. l. dictam. C. de condi. ob ca. i. dixi. s.

¶ Legato fundo uidetur legata pascua. si uno nomine cum fundo nuncupentur. l. seye. §. tiranne. ff. de fundo instru. et instru. le. et ibi etiam Bar. ꝙ legato pondere intelligitur esse illud legatū qđ uenit appellatōe ponderis. dixi. s. adde qđ dicit Bar. i. l. uxorē. §. testō. ff. đ le. iii. et. ff. de au. et ar. le. l. si ita.

¶ Legato castro non ueniūt instrā nec etiā arma q̄ ibi nō erāt ꝑ defensiōe dicti castri. Io. an. i addi. Spe. ti. de iur. om. iudi. §. i. ꝟ. que aūt meri impii.

¶ Legatū factū a pr̄e filie ꝑ ea maritanda nō minuitur ex eo qđ pater uiuens det dicte filie in dotez minorez quātitatē q̄ fuerat legata. et sic si legauit. cc. et uiuens dedit ꝑ eius maritagio sibi centū ꝑ dote qđ nihilominus mortuo patre potest peter alia centū ab heredibus patris scđm Oldra. et Bar. in. l. lucius. ff. de le. ii.

¶ An heredes legato grauati uideantur uirili. uel ꝑ portiōibus hereditariis. uide de le. i. l. si ex toto. et. l. turpia. §. fi. eo ti.

¶ An legatū dandum amore dei dicatur ad piam causam. uide Bar. in. l. i. C. de sacrosanc. ec.

¶ Legatū factuz diacono de decem et hostiario de quinq̄. si concurrunt hee due qualitates in uno. an debeat habere ꝑ diacono uel hostiario. uide Guil. de cu. in. l. psbiteros. C. de epis. et cle.

¶ Si legetur priori et monacis. an partem dimidiam habebit prior. alteram monaci. uide Cy. in auten. causa que fit. C. de epis. et cle.

¶ Legatuz quod fit pauperibus debetur etiaz carceratis quia illi sunt paupiores. C. de epi. audien. l. iudices. in tex. et glo.

¶ Ualet legatuz rei ꝓprie quā alteri alienauit. et nondum tradidit. ff. loca. l. si quis fundum.

¶ Ex rōe legādi et cā legati augetur qn̄q̄ legatum. ff. de usu. l. in fideicōmissi. §. pollidius. et ibi nō.

¶ Fructus ex re legata debentur adita hereditate scđm Oldra. et Bar. in. l. lucius. ff. de le. ii. nō. ff. de usur. l. herennius.

¶ Si testator legat alicui fundum uel illius extimationez et postea uiuens funduz uendat legatario preciuz ex fundo redactū soluat extinguitur legatuz secus si nō idē pciū det licet tantūdez ex alia pecunia casus est in dicta. l. lucius. iuncta. glo. et quod ibi nota. ff. de lega. ii.

¶ Legatum fraternitati non dicitur relictum ad pias causas quia non est ꝓprium collegium pium. ut nota. in. l. illud. ꝟ. nulli. C. de sacrosanc. ec.

¶ Si testator legat uxori alimēta et non dicat in domo potest stare ubi uult et habebit alimenta. ꝑ l. libertus. §. fi. ff. de ali. et ciba. le. et ibi Bar. et tūc non tenetur operari heredibus qm̄ alimenta sibi dā tur ex dispōne testatoris. secus si ex dispositōe legis ut nō. Bar. in l. diuorcio. ff. so. ma. ubi etiam uide ꝑ eum. quid si non potest honeste stare cū heredibus uiri. et etiam quid si heredes minus expendant q̄ sint fructus dotis. de quibus etiam Bar. in. l. gayo. §. i. ff. de ali. et ciba. le.

¶ Si quis soluit ꝑtem legati facti in minus solēni uoluntate uidetur tacite se obligasse ad soluendum reliquā partem et ad id compelli potest. ut. l. non dubium. C. de testa. secus si sunt plura legata relicta in minus solēni uoluntate. quia soluendo unum nō uidetur se obligasse ad reliqua nisi duo concurrant uidelicet ꝑstatio triennalis et fauor alimentorum. ut habetur. C. de fideicō. l. i.

¶ Habens partem rei si legat rem assignando con fines et circūstantias totius rei uidetur totam legare si habebat illam cōmunē cum herede a se scripto nisi se astrinxerit adiciendo meam. sed si erat illi cōmunis cum extraneo non uidetur legare nisi ptē suam doc. in. l. serui electione. ff. de le. i. facit. l. uxor patrui. C. de le. adde Bal. i. l. cū alienā. C. de legatis

¶ Si pater legat filio rem alienam uel inter uiuos donat potest filius renuntiare et habere legitimam in domo patris uel alia re que magis ꝑtinet ad affectionem suam. ff. de bo. liber. l. si uero. §. i. Bal. in dicta. l. cum alienam.

¶ Legata damnati ad mortem uel ad ꝑpetuū carcerem sunt ꝓ non scriptis nisi relinquantur ad alimēta. ut. l. ii. et ibi Bar. ff. de hiis qui ꝓ non scrip. ha. ubi uide.

¶ Quid uenit in legato massaritie. uide Bar. in. l. i. ff. de suppel. lega.

¶ Quid ueniat in legato culture uel culcitre. uide Bar. in. l. librorum. §. fi. ff. de le. iii. adde qd̄ dixi. s.

¶ De ueste legata heres non pōt separe manipulos Bar. in. l. cum aurum. §. plane. ff. de au. et ar. le.

¶ Si legatur lectus uenit festiuus et non festiuus et ita si legantur uestes. Bar. in. l. medico. §. uxori. ff. de auro. et ar. lega. et de hiis omnibus uide Bal. in. l. in legatis. C. de lega.

¶ Si aliquis faciens testamentū legat ecclesie ubi sibi eligit sepulturam. an uideatur adimisse sibi legatum si postea alibi eligit sepulturam. nō. in. l. i. et l. alumne. §. seya. ff. de adimen. le. hoc nō. Bal. in. l. si uni ex heredibus. alias incipit pomp. §. idem pōponius. ff. fam. herc. quod intellige si legatum fuit factū pretextu sepulture alias secus puta si simpliciter pro remedio peccatorum uide ibi Bal.

¶ Quot modis pōt qs legare scd̄o legatario. uide glo. magnā scd̄m Bal. in. l. i. C. de hiis q sub mo.

¶ Legatū usufructus trahit ad se instrā fundi. ff. de usuf. le. l. itē si fundi. §. instrā. et ideo dicit Bar. per illum quod si legatur alicui usufructus alicuius ponderis et in illo erāt pecudes et boues quod illorum debet habere usufructum quia sunt instrumēta fundi quod est bene notandum.

¶ Si testator legat uxori alimenta donec steterit in domo an heredes possunt mutare habitationem uide Spe. in ti. qui fi. sint leg. in iii. carta. et Albertum gallio. in finalibus uerbis in ti. de alimentis.

¶ Legatarius efficit dn̄s rei obligate dixi. s.

¶ An legato lecto ueniat lectica. uide in. l. si cui. §. i. ff. de ui. tri. oleoq; le. et ibi Bal.

¶ An annullet legatū qm̄ onus illi īpositū est nullum nō. de le. ii. l. pe. in prin. gl. et ibi plene ꝑ Bar.

¶ Legatarius qui apprehendit legatū presumitur scire conditiōes legati ex testō. l. in testō. et. l. si pater. et quod ibi nota. ff. de suis et legi.

¶ Fructus ex re legata debentur ab adita hereditate. l. i. ff. quando usuf. le. ce.

¶ Obligatio personalis orta testatori ꝓ re legata transit ad heredem. non ad legatarium. ex quo in uita testatoris q̄sita ē. de q̄ dicā. ĩ. sub dictōe obligatō.

Legatus

An legatus de latere possit dispensare contra constitutiōes cōciliorum. dic q non. nisi fuerit ei spāliter concessum. glo. in. c. dilectus. de fil. ꝑsbi. glo. in. c. cum dilecti. de electio. Inno. de offi le. quod translationem. doc. in. c. nonnulli. de rescrip.

¶ Nō legatus potest unam ecclesiam alteri subicē uel unire. nō. in. c. fi. de confir. uti. uel inuti. Lap. in cle. ne in agro. de sta. mo. Spec. in ti. de lega. §. nūc ostendendū. ꝟ. quinto unit.

¶ Qua pena puniatur uerberans uel capiens uel offendens legatum ap̄lice sedis. uide. xciiii. di. §. legatum. plene in. c. felicis. de pe. li. vi. Quid de alio legato nō. in. l. fi. ff. de legatōi. i. di. ius gētium. Specu. in ti. de le. §. i. ubi etiā uide an legatus pōt punire iniuriam illatā sibi uel suis de quo dicam. ĩ.

¶ An factum auctoritate et mandato legati uideatur factum auctoritate et mandato pape. nota. glo. in. c. lr̄is. de rescrip. de fil. ꝑsbi. dilectus. ubi concluditur q ea que gerit legatus ex spāli mandato uidētur fieri a papa. secus in hiis que agit iure generalis legationis. ad hoc glo. xvi. q. i. frater noster. adde glo. ii. q. vi. si quis uestrū. Item adde Io. an. in regula indultum. li. vi. Spec. in ti. de le. §. nūc ostēdendū. ꝟ. legatus igitur quicūq. gl. in cle. fi. de off. ordi. et in. c. si postq̄. de elec. li. vi. tex. de consue. cum olim. glo. in cle. auditor. de rescrip.

¶ An legatus possit dare ius ad beneficia uacātia glo. q non. de ꝑben. si eum. li. vi. nō. de iu. patro. cū dilectus. doc. in. c. dilectus. de preben. Gencz. cōtra in cle. lr̄as. de rescrip. glo. q non. in. c. ii. de ꝑben. li. vi. tex. q sic. in. d. c. si eum. sed gl. ibi contra. et idē Gencz. in cle. fi. de of. ordi. idem glo. in. c. uenerabilis. de ꝑben. in. c. presenti. de of. lega. li. vi. Hosti. de ꝑben. ꝓ illorum. Io. an. in. c. hii. qui. eo. ti. li. vi.

¶ An legatus de latere possit concedere feuda ecclesiarum legationis sue. Bal. q non. x. colla. qui feuda. pos. c. i.

¶ An legatus possit cōcedere castra ecclesie. Bar. q non. in. l. ꝓhibere. §. plane. ff. q ui aut clam.

¶ An legatus possit reseruare fructus omniū beneficiorū uacantiū in aliqua dioc. et eos concedere ep̄o. glo. Archi. et doc. in. c. si ꝓpter. de rescriptis. li. ubi uidetur concludere q sic.

¶ An dispositio. c. si motu ꝓprio de ꝑben. li. vi. habeat locum in collatione beneficii facta per legatū dic ut in. d. c. si motu ꝓprio. et in cle. fi. de offi. ord. ubi glo. et do. Car. in. iiii. q.

¶ An legatus possit cognoscere de causis laicorum uacante imperio sicut potest papa. gl. q non. ĩ cle.

pastoral... ꝗ ceterum de re iudi. ubi docto. et uide nõ. in. c. licet. de fo. compe.

¶ An legatus potest conferre beneficia que sunt de patronatu laicoꝝ. glo. ꝙ non. in cle. per lr̃as. de ꝑben. et ibi doc. et Fred. de senis cõsilio suo. clxiii. Adde qḋ nõ. Archi. lxxi. di. hortamur. xxv. q. ii. ḋ ecclasticis. glo. de iur̃. pa. dilectus. et ibi docto.

¶ An legatus possit se intromittere de causa alicui specialiter delegata per sedem apostolicaꝫ. dic ꝙ non. casus est in. c. studuisti. de offi. le.

¶ An legatus qui ratione legationis põt absoluẽ a sentẽtia excõmunicatõis possit etiã alteri absolutionẽ cõmittere. dic ꝙ sic casus est ĩ. c. fi. de of. or.

¶ An per dationeꝫ scḋi uel posterioꝝ legati uideatur reuocatus prior. uide. xxv. q. ii. in gallinaruꝫ. et in. c. i. de offi. dele.

¶ In locis que sunt de temporali iurisdictiõe ecclesie addit legatus in ciuilibus cõtra laicos nõ. Io. an. de eo. qui mit. in pos. cum uenissent. circa prin.

¶ An epĩ in presentia ꝑlati possunt uti mitris aurifrigiatis. Io. an. ĩ. c. ut apl̃ice. de priui. li. vi. ĩ nouella

¶ An per exitum de ꝓuĩcia expiret iurisdictio legati. nõ. de offi. le. c. ultimo. eo. ti. ꝑsenti. li. vi. glo. de iur̃. pa. cum dilectus. adde quod ea que sunt iurisdictionis uoluntarie exercet legatus si est extra prouinciam non tamen extra legationem. glo. in. c. si abbatem. de electio. li. vi.

¶ An legatus possit preiudicare patrono clerico q similiter habet presentare cum quadam uniuersitate laicoꝝ. Fred. de senis consilio suo. lxvi.

¶ An legatus qui in principio anni recipit ꝓcurationes et statim reuocatus est teneatur restitueř ꝓ rata temporis ꝙ non fuit legatus. Idem cõsilio suo cv. ubi etiam uide. an potestas executoris dati ad absoluendũ clericos qui non soluunt ꝓcurationem legato expiret per recessuꝫ legati q̃ ad nõ absolutos

¶ An legatus possit unire ecclesiam collegiatã mẽse ep̃ali. Idem consilio suo. clxxxviii.

¶ Si legatus dedit lr̃as alicui ꝙ recipiatur in monachum et dedit executoreꝫ qui fecit ꝓcessum. an mortuo legato expiret mandatum. Idem consilio suo. cclxxxii.

¶ Quãdo legatus potest reseruare sue collationi beneficia uacatura in ꝓuincia sibi cõmissa. glo. de offi. le. dilectus. de iu. patro. cum dilectus. de of. le. presenti. et. c. deliberatione. li. vi.

¶ An legatus possit dare licentiaꝫ prelato infeudandi de nouo non obstante iuramento. nõ. Io. an. de feu. c. ii. Specu. ti. de dispen. ꝗ. consequenter. ꝥ. ceterum. et ꝥ. sequenti.

¶ An legatus possit conferre beneficia quoꝝ collatio est deuoluta ad prelatũ de ꝓuincia per neglігentiam prelati extra prouinciaꝫ. do. de ro. ꝙ non cõclu. cccviii. nota. in. c. ii. de conces. preben. dictũ est. Inno. in. c. cum inter. de elec. Io. an. in. c. quãq̃. ḋ elec. li. vi. do. Anto. in. d. c. ii. de cõces. ꝑben.

¶ An legato in collatione beneficioꝝ duret tẽpus semestre. nõ. in. c. ii. de cõces. ꝑben. ꝑ doc. in clemẽ. si de beneficio. de ꝑben. ubi do. Car. in. v. qõ.

¶ An legatus possit conferre beneficia uacãtia in curia. doc. ꝙ non. in. c. licet de preben. li. vi. Adde ad materiam optimam glo. in dicta clemẽ. si de beneficio. in ꝥ. siue ad nos.

¶ An legati possunt conferre beneficia deuoluta per lapsuꝫ temporꝭ ad sedem apl̃icã. Spe. in ti. ḋ le. ꝗ. nunc tractemus circa prin. glo. de offi. le. c. f. in fi. li. vi. ubi concludit ꝙ sic. de confir. uti. uel inuti. c. uenerabilis. Genc. in cle. fi. de offi. ordi. nõ. in. c. si cui. de preben. li. vi.

¶ An legatus potest cõmittere cãꝫ simpliciter et de plano sine strepitu et figura iudicii. nõ. glo. de here. c. fi. li. vi. in cle. sepe. in ꝥ. mandamus. de ꝥ. sig. ubi concluditur ꝙ non. Spec. ti. de lega. ꝗ. super est. ꝥ. sed nunquid legatus.

¶ An legatus potest interꝑtari sñiam uel mãdatũ pape. glo. et doc. de postu. prela. c. f. de ꝥbo. sig. ex parte. et quod ibi nota.

¶ An legatus potest dispensare in gradibus ꝓhibitis. dic ꝙ non. sine spãli mandato. Inno. in. c. fi. ḋ transla. prela. glo. et doc. de consan. et affi. qḋ dilecto. Spec. in ti. de le. ꝗ. nunc ostendendum. ꝥ. lxxv. Io. an. in. c. quod translationeꝫ. de of. le.

¶ An legatus possit aliqueꝫ trahere ultra duas dietas a fine dioc̃. Specu. tenet ꝙ sic. in ti. de lega. ꝗ. superest. ꝥ. hoc etiam nota.

¶ An legatus potest absoluere capienteꝫ se a sñia excõmunicatõis. nõ. glo. xciii. di. c. ii. doc. in. c. pe. ḋ offi. dele. Spec. in ti. de le. ꝗ. nunc dicamus. ꝥ. sed queritur utrum legatus.

¶ An legatus potest inconsulto ep̃o cognoscere de causis clericoꝝ illi ep̃o subditoꝝ. nõ. glo. de offi. lega. c. i. xxv. q. ii. in galliarũ. ubi glo. tenet ꝙ sic.

¶ An legatus in ꝓuincia sibi cõmissa habeat ordinariaꝫ iurisdictionẽ. dic ꝙ sic. ut nõ. in. c. ii. de of. le. li. vi. ubi habemus tex. glo. xxv. q. ii. igitur. Qualis autem sit illa iurisdictio. nõ. glo. in cle. fi. de offi. or. in glo. pe. que ad hoc est sing.

¶ An legatus potest adiri per simplicem querelã. dic ꝙ sic. de of. le. c. i. Spe. ĩ ti. ḋ le. ꝗ. supest. in pn.

¶ An ad legatũ potest appellari omisso medio gl. et doc. in. c. qḋ trãslationẽ. de offi. le. glo. in. c. romana. in ꝑn. de appel. li. vi. glo. de consue. c. ii. eo. li. gl. in. c. si is cui. de of. lega. li. vi. tex. in. c. i. de of. leg. eo. li. glo. ii. q. vi. quisquis. doc. in. c. i. de offi. lega. Archidi. ii. q. i. peruenit. Adde quod dixi. s. sub dictione appellatio.

¶ An legatus potest dare licentiã ꝑlato exempto deserendi monasteriũ et transeundi ad aliud. dic ꝙ sic in legato de latere tñ. de elec. si abbatem. li. vi. ubi etiam habes ꝙ legatus de latere cõfirmat electiones exemptoꝝ archiepoꝝ et epoꝝ. idem de electione ꝑriarchaꝝ scḋm Io. an. in. d. c. si abbatem. non tñ potest admittere resignationes epoꝝ sm Arch. in. d. si abbatem. in fine.

¶ An legatus potest cognosceř de causis exemptoꝝ. dic legatus ḋ latere sic. secus ĩ alio. glo. et doc. in. c. i. de of. le. et in. c. ꝙ trãslationẽ. eo. ti. in gl. alia in. c. i. de offi. le. li. vi. tex. et doc. in. c. i. de uerboꝝ signi. eo. libro.

¶ An legatus potest facere statuta contra ius cõmune. Hosti. et doc. de offi. archip. c. i. de offi. le. c. fi. de appel. c. fi. li. vi. de ꝥ. sig. ex parte. de loca. c. i. adde nõ. in. c. fi. de spõ. et ĩ. c. fi. de cõfir. uti. ul' inuti. adde gl. in. c. i. de off. lega. li. vi. et qḋ ibi nõ.

¶ An inferiores a cardinalibus si mittunť ꝑ papã sint uel possint appellari legati uideť ꝙ sic. de sup. neg. prela. lr̃as in suꝑscriptiõe. ad idem de preben. dilecto. de accu. cum dilectus. adde glo. in. c. statutum. de rescrip. li. vi. et in. c. pe. de ꝥbo. sig. eo. lib. et ita fui uocatus legatus in regno francie cuꝫ illuc

missus essem·per·S·do·Eugenium papam·iiii· cum omnimoda potestate legati de latere ubi tractaui multa et maxie materiaȝ uniōis q̄ postea secuta est

¶ Factuȝ legati papa confirmat·de post·prel·gratum·de elec·bone·de usu pallii·nisi·aliqñ uero infirmat de fi·ꝑsbiteroꝝ·dilectus· Iteȝ confirmat de of·dele·coram dilecto·Item improbat de of· lega·nisi· et·c· licet· Item approbat de arbi·exposita·de ꝓba·c·in presentia·de appel·constitutus·Itē in pte approbat·et in parte reprobat· de preben· dilectus filius· Item reprobat de prebendis· dilecto· Item approbat de iur·patro·dilectus·de consang·et affi· quod dilecto·de accu·cum dilectus·eo·ti· ad petitionē de symo·et si qões· de cle·excō·ꝓposuit·de sē·excō·ad eminentiā·de ꝟbo·sig· sup quibusdaȝ·§·i· et·c·ex pte·iii· ad materiaȝ uide·ii·q·iiii·que de cā de appel·nouit·de resti·in inte·exposita·uide Spe·in ti·de le·§·fi·et ꝟ·in summa notandū·

¶ An decretuȝ legati liget ignorantem· uide Innocen·et Hostien de iu·patro·cuȝ dilectus·Io·an·de preben·si aplice·li·vi·

¶ An legatus potest conferre hospitalia· uide qđ nota·in glo·in cle·per lr̄as·de preben·

¶ Creditur simplici uerbo legati si dicat se expulsuȝ de ꝓuincia·uide nō·in cle·i·de fo·compe·

¶ Quibus modis finit̄ officiū legati·uide gl̄· i·c· pn̄ti·de of·le·li·vi·et eo·ti·c·u·in glo·fi·

¶ An legatus potest interpretari mandata aplica uide in·c·ex parte·ii·de ꝟ·de uerbo sig·

¶ Legatus qui facit primā reseruationeȝ in ecclīa si uult facere aliam in eadem·tenetur de ꝑma facē mentioneȝ sm Io·mo·in·c·iii·de of·le·li·vi·

¶ An legatus potest recusari· uide de appel·r̄· nouit·de offi·lega c·i·

¶ Legatus exequitur sn̄iaȝ delegati ad ipsius supplicationem·de offi·ordi·cum epus·in glo·ii· et in c·ut litigantes·glo·iii li·vi·

¶ An per aduentum unius legati quiescat officiū alterius·glo·xxv·q·ii·in galliaꝝ·de of·le·uolentes ubi uidetur ꝙ sic·in legato đ latē respectu iferioꝝ

¶ An legatus aliquo casu potest conueniri in loco legationis·uide·nota·in·l·ii·§·legatis·ff· de iudi·et in·c·fi·de fo·compe·

¶ An legatus potest excōmunicare eos qui sibi uel nuntiis suis iniuriā faciāt·Specu·ꝙ sic·in ti·de le·in·§·i·ꝟ·sȝ nūqd·ii·q·vii·si quis erga·nō·xxiii·q·iiii·inter querelas·et·c·guillisarius·

¶ An legatus existens extra ꝓuinciaȝ potest conferre beneficia uacantia in prouincia·glo· et doct· de offi·lega·nouit·

¶ An dicenti se legatuȝ credatur sine lr̄is·dic ut habetur in tex·et glo· xcvii·di·nobilissimus· et in extraua Bonifa·que incipit·iniuncte· Adde qđ ei creditur sine lr̄is quo ad ꝓcurationeȝ de censi·uenerabileȝ·Item quo ad cognitioneȝ·Io·an·de resti·in integ·cum ex lr̄is·super ꝟ·denuo·in aliis uero que concernunt ad iuditiū alterius secus glo·in·c·sicut de sen·excō·adde glo·in·c·ad aplice·de re iudi·lib·vi·glo·in·c·cum olim ꝑmo·de priui·đ of·le·ꝙ trāslationeȝ·Io·an·de fide instru·quod sup hiis· idē in c·constitutus·i·de appel·idē in·c·i·de of·le·li·vi·

¶ Si legatus reseruauit sibi collationē unius bn̄ficii ꝓ uno·et postea confert alteri non reuocata reseruatione· an ualeat collatio· uide Io· an·de iure patro·c·cum dilectus·

¶ Legatus non pōt ea que pōt ep̄us ex potestate sibi delegata·Lap·in clem cum ex eo·de sen·ex·

¶ Legatus non pōt dispēsare sup obligatiōe contracta per clericū sue ꝓuincie cuȝ clerico alterius ꝓuincie·Spec·in ti·de le·§·nunc dicamus·

¶ Qui dicantur legati·uide glo·C·de legationi·libro·x·super R̄ica·

¶ Legatus de latere non potest impedire iura ordinarii in loco sue legatiōis de offi·le·uolentes xi·q·i·peruenit·Io·an·in·c·i·de priui·li·vi·

¶ An legatus de latere potest tollere statuta inferioꝝ· Fre·đ senis in tractatu suo ꝑmutationis in xxiiii· q· Io· an· in·c·si a sede· de preben· lib· vi· Lap·in·c·si eum de preben·e·ti·

¶ An legatus potest admittere renuntiationē beneficii·tex·ꝙ sic·de resti·spo·accepta·uide nota·in c·si abbatem·de elec·li·vi·

¶ Non pōt legatus compellere canonicos ad accipiendū aliquem ultra numeꝝ per eos iuratū·Spec·in ti·đ le·§·nūc tractemus·ꝟ·sed si legatus·Io·an·in·c·si a sede·de preben·li·vi·et in·c·si eum·eo·ti·et li·glo·in·c·ꝓ illoꝝ·de preben·

¶ Non potest legatus etiam de latere extinguer̄ unam dignitatem in ecclesia· Specu·in ti· de lega·§·nunc tractemus circa fi·

¶ Legatus absoluit a sententiis latis per statuta ordinariorum prouincie·Spec·in ti·de lega·§· nūc dicamus·ꝟ·patet ergo·

¶ An legatus possit compellere canonicos ut recipiant aliquem contra consuetudineȝ ecclie· tex· ꝙ non·si subtiliter aduertatur·in·c·pe·de preben·

¶ Non potest legatus ex certa scientia cōmitter̄ causas non habentibus qualitates a iure requisitas glo·fi·in cle·et si principalis·de rescrip·

¶ Legati possunt dici sancti·Arch·xcvii·di·c·i·

¶ An legatus possit absoluere iuranteȝ pape ut cōtra iuramentū suum possit uenire·doc·ꝙ non·in·c·ii·in·c·ii·de feudi·glo·in·c·pro illoꝝ·de preben· in gl̄·antepe·Spe·i ti·de le·§·cōsequēter·et ꝟ·ceteꝝ·

¶ An legatus pōt absoluer̄ excoicatos a delegato pape·doc·ꝙ non·đ offi·dele·prudentiā·§·sexta·Innocen·in·c·quod translationeȝ·de off·le·et ibi glo·ii·Io·an·in·c·eos·de sen·excō·li·vi·

¶ An legatus posset dispensare cum ep̄o ut una cum ep̄atu teneat aliam dignitateȝ uel beneficium Archidi·ꝙ non·lxxxix·di·singula· uide quod dixi·s·sub dictione episcopus·

¶ Legatus etiam de latere sine spāli mandato nō absoluit a casibus reseruatis pape· Io· an·in·c·eos·de senten·excō·li·vi·

¶ Non potest legatus subicere se iurisdictōi inferioris a papa· Archi·ii·q·vii·nos si incompetenter Io·an·in·c·uolentes·de of·lega·

¶ Legati qñq; appellantur nōrii·Io·an·de hereti·accusatus·super·ꝟ·iudicibus·li·vi·

¶ An legatus potest interponere auctoritateȝ in alienationibus reꝝ ecclesiaꝝ sue ꝓuincie· Archidi·xvii·q·iiii·in uenditiōibus·Specu·ti· de dispen·§·consequenter·ꝟ·sed quid si aliquis·

¶ An legatus potest se intromittere de appellationibus impositis ad papam·Hosti·in·c· cum uenissent·de eo qui mit·in pos·tex·cum glo·de appel·cōstitutus·glo·in·c·fi·de of·le·et ibi Hosti·

¶ Legatus de latere non absoluit excōmunicatuȝ eo ꝙ aliquid addidit lr̄is aplicis· Archi·xix· di· in

memoriam·circa medium·

¶ An legatus possit concedere indulgentias et q̃t dierum·glo·penul·de pe·et remis·c·quod autẽ·Innocen·de offi·lega·quod translationem·

¶ In generali mandato reseruationis nõ ueniunt specialiter reseruata pape·glo·de offi·lega·c·i·ii·q·iiii·que de causa·

¶ An legat de latẽ põt absoluẽ incendiariũ ecclie post publicationẽ·doc·ꝙ nõ·in·c·tua·de sen·excõ·

¶ An legatus posset dispensare contra priuilegia pape·glo·in·c·pro illorum·de p̃ben·in ꝓbo·auctoritate·glo·in·c·si abbatem·de elec·li·vi·

¶ An legatus post transactionez factam coram se possit facere compositionẽ realem·Io·an·de transac·de cetero·Lap·de consti·c·i·li·vi·

¶ An legatus potest se intromittere de causis in quibus requiritur auctoritas pape·uide Lap·in·c·si abbatem·de elec·li·vi·glo·in·c·auctoritate·de p̃uil eo·li·glo·in·c·i·de cleri·egro·eo·li·Lap·in cle·grauis·et in clemen·cum ex eo·de senten·excom·glo·ii·q·iiii·que de causa·

¶ An legatus de latere posset populum benedicẽ nota·in·c·abbates·de priuile·li·vi·

¶ An snia legati potest exequi p ordinariũ etiaz postq̃ ipse legatus fuit reuocatus·Hosti·in·c·nouit de of·le·in glo·magna·circa mediuz·

¶ An legatus possit se intromittere de appellationibus iterpositis ad papã·dixi aliquid·s̃·uide Spe·in ti·de le·§·nunc ostendendũ·ꝟ·xxxiii·quod nõ·de electi·cupientes·li·vi·in glo·hoc casu·et eo·ti·et li·c·si postq̃·in glo·ergo secus·

¶ Legati dispẽsant in casibus in quibus epi et adhuc ultra illos de transact·ex parte·Specu in ti·de lega·§·consequenter·

¶ An in statutis condendis legatus debeat ingrere cõsiliũ platoꝝ ꝓuincie·uide de of·le·nouit·

¶ An legatus datus ex pluribus ꝓuinciis si ingreditur unam·et postea moritur papa potest uti iurisdictiõe ad alias ꝓuincias quas nonduz erat ingressus·uide Io·an·in·c·ex l̃ris·de resti·in integ·uide c·si cui·de preben·lib·vi·Adde quod dixi·s̃·sub dictione dispensatio·

¶ Littere legatoruz ad lites uel ad iudicia sequũtur naturam aplicaruz·Laud·in clem·i·de rescrip·in ver·legatorum·

¶ Legatus pape debet de iure habere expensas a papa·glo·in·c·inter cetera·de offi·ordi·Lau·in cle·i·de rescrip·in ꝟ·legatoruz·

¶ An legatus possit concedẽ priuilegiuz exemptionis·Io·an·in c·i·de priuil·li·vi·

¶ An legatus potest absoluere excõmunicatos a canone ꝓ enormi lesione clerici·doct·in·c·ad eminentiã·de sen·excõ·et in·c·nouit·de of·le·Archi·xvii·q·iiii·si quis suadente·

¶ In quibus casibus dispensat legatus·doct·in·c·fi·de transac·de offi·lega·quod translatõnẽ·et i·c·nisi·Spe·in ti·de dispen·§·consequenter·

¶ An legatus habeat iurisdictionẽ in laicos sue legationis qui sunt in tpali dominio ecclie·dixi·s̃·uide Spe·in ti·de le·§·nunc ostendendũ·ꝟ·xix·

¶ Legatus de latere omnia põt exceptis hiis que sunt reseruata pape in signum spalis prerogatiue·glo·ii·q·iiii·que de cã·in clem·ne romani·de elec·et in·c·i·de of·le·glo·fi·xvi·q·i·frater·

¶ An legatus de laterẽ possit subicẽ ecclesiaz in falco tex·ꝙ fic·et ibi doc·in·c·cum inter·R·de elec·

¶ An legatus possit iura unius ecclesie dare alteri·Innocen·in·c·fi·de confir·uti·uel inuti·tex·in c·quia circa de priui·

¶ Legatus de latẽ nõ põt tollẽ ius priuati·glo·de of·le·dilectus·glo·magna in·c·fi·de heretic·li·vi·

¶ An legatus potest apponere decretũ in reseruationibus suis glo·in·c·ad aplice·de preben·li·vi·Innocen·de preben·dilecto·

¶ Licet legati de latere auctoritate iuris conferant beneficia non dicuntur ordinarii collatores·glo·in cle·fi·de of·or·Adde quod dixi·s̃·

¶ An decretuz legati afficiat ignorãtes·Io·an·in c·si aplica·de preben·li·vi·glo·in·c·si eo tẽpore·de elec·eo·li·Pau·in cle·i·de conces·p̃ben·doc de iurpa·cum dilectus·ubi uide quãdo factum contra decretum legati ualeat uel sit nullum·

¶ An legatus de latẽ põt cõcedẽ abbati ut utaĩ insignis epalibus·Io·an·in·c·ut aplice·de p̃ui·li·vi·

¶ An legatus potest statim cõpellere canonicos ut recipiant eum pro quo reseruauit prebendã ꝓxime uacaturam·docto·in·c·si eum·d̃ preben·li·vi·glo·in·c·pe·de ꝓbo·sig·eo·li·

¶ An legatus possit conuocare concilium prouinciale·Archi·iii·di·§·porro·

¶ An legatus potest deponere clericum sue legationis ꝓ delicto·Archi·xxv·q·ii·seruatis·glo·i·c·i·de of·le·Io·an·in·c·ex tue·de cle·non resi·

¶ An legatus possit deponere epm·dixi·s̃·ꝙ nõ·adde Archi·ii·q·i·primates·glo·in·c·i·de of·leg·glo·in·c·ex tue·de cleri·non resi·gl·xvi·q·i·frater noster·tex·iii·q·ii·audiuimus·glo·ii·q·vi·decreto·

¶ Quicquid possunt ordinarii in suis dioc·ul' ꝓuinciis hoc possunt legati in suis legatiõibus·Spe·in ti·de le·§·nunc ostẽdẽduz·ꝟ·pe·Bar·in·l·ꝓhibere·§·plane·ff·ꝙ ui aut clam·

¶ Omnes legati debent iura gentium seruare inuiolata·i·di·ius gentium·

¶ Legates oliz ad imperatores mittebat papa nouiter consecratos ut pacem et fedus cum eo sociarent·lxiii·di·ego lodouicus·

¶ Impediẽs legationẽ ecclie excõmunicaĩ·xciiii·di·si qs legationez·et offendẽs legatuz censeĩ offẽdere euz q illũ mittit·ut habeĩ·ii·q·vii·accusatio·

¶ An legatus potest facere statutuz ne a sua snia appellatur uel cõmittere cãm appellatione remota·dic ꝙ non·uide Inno·in·c·ueniens·de iuriuran·faciunt que dixi·s̃·

¶ Legatus licet plenaz legationez habeat nõ confert beneficia nisi sit cõmissuz uel nisi sit cardinalis tex·est in·c·i·de offi·lega·li·vi·

¶ Si legatus fecit in una ecclia unã reseruatõz non põt illa pẽdente facere aliã·de of·le·p̃senti·li·vi

¶ Legatus potest in ꝓuincia sua cõfessiones audire·tex·iuncta supscriptiõe·c·officii·de·et remis·

¶ An legatus possit dare licẽtiã exẽpto cõstruẽdi eccliaz ul' capellã ul' oratoriũ·nõ·de p̃ui·autoritate

¶ Legat' nõ cõferat principalẽ dignitatẽ in ecclia co l'ata·d̃ of·le·c·pe·i gl·li·vi·d̃ cõces·p̃bẽ·c·i·e·li·

¶ An legatus possit dispensare cum irregulari ul' deposito·nõ·de cle·non resi·c·ex tue·in glo·pe·

¶ An legatus cognoscit de causa fidei·uide·ii·q·vi·decreto·xvi·q·i·frater·

¶ Statuta legatorum sunt perpetua·de offi·lega·c·fi·de loca·c·i·

¶ Legatus nõ põt cõmittere alicui ptātē recipiēdi resignatoꝝ beneficioꝝ. de of. le. c. penul. li. vi.

¶ Legatus potest recipe ꝓcurationez extra ꝓuinciam ſm Hoſti. qui ſic intelligit de cenſi. cũ iſtātia in ꝓ. ꝓcuratiões. uide Spec. ti. de lega. §. ſupereſt. ꝟſi. hoc etiam ſciendum.

¶ In quibus conueniant legati de latere cuz aliis et in quibus diſcrepent. uide de of. le. c. i. in gl. ii.

¶ Legatus debet uiuere de bonis fiſcalibus eccl'ie licet h non faciat de offi. or. inter cetera. in glo. fi.

¶ Legatus non admittit poſtulationem. de elect. ſi abbatem. li. vi. et ibi nõ. eo. ti. bone.

¶ Legatus eccl'iam parrochialē non cõmendat. de electio. nemo. lib. vi.

¶ Si legatus confert beneficiũ motu ꝓprio nõ eſt gratia ſurrepticia ſi is cui confert habet aliud bñficiuz. nõ. de of. le. c. ii. h. vi. in glo. ii. et in. c. fi. lib. vi. in glo. ii. et in clem. ul. de of. or. et in clem. ſi romanus. de preben.

¶ Legatus non diſpenſat cum illegitimo ut ꝓmoueatur ad ſacros. de fi. preſ. c. penul. in glo. ii. et eo. ti. c. i. in glo. lib. vi.

¶ Legatus non dat licentiaz monacho tranſeundi ad laxiorez regulaz ſed bene ad parem. ut nota. de preben. cum ſingula. li. vi. in glo. fi.

¶ An legatus poſſit ꝓhibē plato ne ꝓcedat in cā corā ipo plato inchoata. doc. de appel. cuz parati.

¶ Legatus poſſ3 unire prioratus monaſterio ſine alicuius conſenſu. de elect. ſi abbatem. lib. vi. nõ. in c. tua nobis. de confir. uti. uel inuti.

¶ Ad legatuz non redit poſt menſez ius cõferēdi beneficiuz reſeruatũ per papaz. nõ. in. c. ſtatutuz. de preben. li. vi. nec poteſt ex cauſa permutatiõis cõferre beneficia ad papaz reſeruata ut ibi nota.

¶ An legatus poſſit diſſoluere eccleſias unitas. nõ ne ſede uacan. c. i.

¶ An legat⁹ poſſit eccl'iaz cõferre inuitꝭ pſonis q̃ꝝ unus eſt laicus alr̄ clericus. nõ. de iu. pa. c. cũ dilectus

¶ Si legatus ꝓfert ſñiam in rebelles non eſt ppetuata ſed expirat eo mortuo uel reuocato. nõ. de ꝓben. ꝓ illorum. et ibi Iohãnes de ligna.

¶ An geſta ꝑ legatũ ualeāt finita ei⁹ legatõe. uide nõ. de of. le. q̃d trāſlatõꝝ. et. c. ul. ubi plene de hoc

¶ Qui dicātur legati dixi. s̃. adde. ff. de iudi. l. ii. §. legati. in glo. cõtraxerũt. Spec. i ti. de le. in pn.

¶ An legati cogant̄ ſuſcipe legationem. nõ. C. de decu. l. ſi quis decurio. in gl. i. uide. ff. ſolu. ma. l. dotem. Dy. in regula quod ſemel. li. vi. Bar. ff. de excu. tu. l. ſed et reprobari. circa principiũ. Specu. in ti. de lega. §. i. ad finem.

¶ An legati reſtituātur. uide. Cy. in. l. i. C. ex qui. ca. i. maio.

¶ Qualr̄ ꝓbet̄ q̄ qs ſit legat⁹. dixi. s̃. q̄ ꝑ l'ras. ad de q̃d nõ. Bar. ff. de legatiõi. l. legato. ff. de publi. l. ſi publicanus. §. i. nõ. xcvii. di. c. fi. in gl. i. et. ii.

¶ Quando quis uidetur incipere abeſſe cauſa legationis. uide nõ. in. l. legatus. ff. de lega.

¶ Legatus non poteſt retineri pro repreſaliis. nõ Bar. in. l. fi. ff. de legatio.

¶ Qualiter legati teſtātur apud hoſtes. nota. ff. de teſta. l. qui a latronibus.

¶ Legatus de latere non poteſt ſe impedire in cā fiſcali ſm Bal. in. l. nec quicq̃. ff. de offi. ꝓconſu.

¶ An et qualē iuriſdictionez habeat legatus extra ꝓuinciā. nõ. de of. le. nouit. et in. l. iii. ff. de of. preſi. de ſen. excõ. ad eminentiā. in glo. ii. in Specu. ti. de lega. §. nunc dicamus. in prin.

¶ Si legatus cauſaz alteri delegat et ante citationez expirat legatus. non poterit delegatus ultra ꝓcedere. tex. de offi. lega. c. fi.

¶ Legatus de latere ꝑnceps eſt in ſua ꝓuincia. ut nõ. in. c. i. de bap. et in. c. fi. de offi. lega.

¶ Legatus non poteſt facere ſtatuta cõtra ius cõmune. nõ. glo. in. c. fi. de hereticꝭ. lib. vi. et in clem. ſepe. de ꝟbo. ſig. dixi. s̃.

¶ Legatus de latere eſt honorandus ut papa. de of. le. officii. li. vi. et in. c. excõmunicatꝭ. eo. ti.

¶ Ad legatuz ſpectat purgare ꝓuinciam malis hominibus. l. iii. et. l. congruit. ff. de of. preſi. de of. or. in. c. i. de ma. et obe. ſolite. circa medium.

¶ Legato cui cõmiſſa eſt prouincia regenda uidetur cõmiſſuz merum et mixtuz imperiũ ſm Bar. in l. i. ff. de tu. et cu. da. ab hiis. et in. l. i. §. a prefectis ꝟo. et ibi caſus. ff. de le. iii. Cy. in repet. l. i. C. de of. eius cui man. eſt iuriſdictio.

¶ Licet aliter appareat de l'ris legationis tamē ſtatur aſſertioni legati ſi eſt in quaſi poſſeſſione iuriſdictionis uide Arch. xcvii. di. nobiliſſimus. et Io. an. de of. dele. cum in iure. in glo. i. ubi dicit ſufficere aliquem haberi uel habituz eſſe ꝓ legato licet aliſ de eius mandato non appareat de priuil. cum olim. Io. an. in. c. conſtitutus. i. de appel. uide Bal. et alios doc. in. l. ſi qua. per calumniaz. C. de epi. et cle. et eſt ſpeciale q̄ ſtetur eius aſſertioni ꝓpter dignitatem officii. de offi. le. c. i. li. vi. que ſunt addenda ad ea que dicta ſunt. s̃.

¶ An legato de latere aſſerenti ſe habere aliquaz ſpālem facultatez credatur. uide bal. in. l. exemplo. in fi. C. de ꝓba. uide Ang. in conſilio ſuo. clxxxiiii. quod incipit mandatum.

¶ Exemptus a iuriſdictiõe ordinarii non dicit̄ exemptus a iuriſdictiõe legati licet ſit ordinarius ſm Io. an. in. c. i. de ꝟ. ſig. per illum tex.

¶ Priuilegio legatiõis gaudent ſoluz qui ad hoc coacti ſunt non autem qui ſub pretextu legationis ſui cõmodi cauſa abſunt. ut. ff. qui. ex ca. maio. l. itē hi. §. fi. et l. reipublice. eo. ti.

¶ Legatus non poteſt ſuaz legationez ꝓbare per teſtes ſi dicat inſtrumentuz perdituz niſi ſit ita honeſtus et bonus q̄ ſit ſuo uerbo credendũ ita intellige. l. i. C. de manda. prin. ut nõ. Inno. in. c. cum oli. de priuil. in glo. finali.

¶ Legatus in pluribus ꝓuinciis de cā unius ꝓuincie põt cognoſcē in alia. de of. le. nouit. et ibi nõ.

Legere Hoc uerbum legere eſt equiuocum. nõ. ff. de actio. empti. l. qui pendentem. ff. de glan. legen. l. i.

Legio Quot miliaria continet legio. nota. glo. in l. ii. ff. de hiis qui nõ. infa. in glo. cohortis. ubi uide quid ala ſit ul' cohors.

¶ De iſto ꝟbo facit mentiõez gl. ne ſe. uac. c. i. ubi uide glo. que incipit. de iſto epo. quod nota.

Legitima Legitima põt diminui ꝑtextu conſuetudinis. ut in. c. raynucius. de teſta. et ibi caſus melior de mundo duz facit mentionez de conſuetudine ciuitatis tuſculane. de q̄ ꝑ. l. ſancimus. C. de nup. adde quod dicam. ĩ.

¶ Legitima dicitur dari filio ꝓpter alimenta caſus eſt in. l. qſquis. C. ad. l. iul. ma.

¶ An legitima debeat̄ filio bãnito capitalit'. uide

nõ·in·l·si qua pena ff·d hiis q sunt sui uł alie·iur·

¶ An legitima q debet̃ filio sit o͂iodo de iur̃ natu
rali·uide Bal·i·l·i·§·ius naturale·ff·d iusti·et iur·

¶ Legitima non confiscat̃ si filius delinquat uiuo
patre·Bal·in·l·i·C·de bo·lib·per·l·si qua·ff·de hiis
qui sunt sui uel alie·iur·

¶ Licet legitima non possit peti de rigore iur ci-
uilis nisi mortuo patre cum in uita nihil debetur fi
lio de bonis paternis p̃ter alimenta·ut·l·i·§·si im-
puberi·ff·de colla·bo· tamẽ qñ pater est ingressus
monasteriũ potest peti legitima de equitate cano-
nica·tex·est cum glo·in·c·cum scimus·de regła·ad
de Bal·in aut·ingressi·C·de sacrosanc·ecc·adde nõ
in·l·si·ff·de lib·agna· et·C· de epi·et de·l· deo no-
bis §·hoc etiam·

¶ Legitima nõ est ꝓprie debita filio sed quasi de
bita quia ꝓ ea non competit aliqua actio cõtra pa
trem sed pater ad eaꝫ quodã naturali uinculo astri
gitur·ut·l·cuꝫ ratio·ff·de bo·dam·uide tex· in·l·ni
hil·§·facilior·ff·de bo·li·ita dicit glo· que semp ad
hoc allegat̃·in·l·si emãcipata·C·de iu· et fac· igno·

¶ Legitima potest assignari per patrem filio hoc
pacto ꝙ nihil ultra petere possit·l·cum quo·de pe-
culio·§·sepius·ff·ad·l·fal·

¶ Licet ualeat statutuꝫ ꝙ filio delinquenti pater
teneatur assignare legitimaꝫ nomine fisci quo casu
dies legitime cedit a tempore delicti nõ a tempo-
re mortis tamen potest ante omnia pater detrahe
re usuras et alia male ablata quia de eis non debet̃
legitima·uide Bal·in·l·si qua·ff·d hiis qui sunt su·
uel ali·iur·facit quod nõ·Bar·in·l·cum quis·§·co-
dicillis·ff·de le·iii·glo·xvi·q·i·decime·

¶ Si pater dat filio legitimã ꝓ soluendo cõdẽna-
tioneꝫ ex forma statuti iteꝝ ei dere uel relinquere
non tenetur Bar·in·l·si cum dotẽ·§·si post solutõꝫ
ff·solu·matri·

¶ An ualeat statutuꝫ ꝙ pater teneatur soluere cõ
demnationeꝫ ꝓ filio usqꝫ ad legitimam·nota· Alb·
C·ne fi·pro pa super Rica·

¶ An filius perdat legitimam ꝓpter non confecti
onem inuentarii·Cy·et etiam Bar·in auten·sꝫ cum
testator·C·ad·l·fal·dixi sub dictione inuentariũ·

¶ An in legitima requirat̃ spãlis et exp̃ssa renũti
atio per quam appareat manifeste de animo renun
tiantis·glo·in·l·de hiis·ff·de transac·

¶ Si dicit statutuꝫ ꝙ pro delicto filii pater tenea
tur ei assignare legitimã·an pater debeat reuocari
ad confessioneꝫ·filii super delicto uel ad depositõꝫ
testium ita ꝙ sibi constet de delicto filii·Dy·i·l·i·
ff·qñ ex facto·tu·Bar·in·l·cum filius·de ꝟ·obli·

¶ Legitima que debetur iure nature non est quo
ta hereditat̃ sꝫ bonoꝝ· ꝙ nõ cõtinet actões actiue
et passiue·uide per Bar·in·l·ex facto·ff·d her·isti·

¶ Quando pater potest substituere filio in legi-
tima·uide Bar·in·l·i·ff·de uul·et pupil·

¶ An filius priuetur legitima ꝓpter crimen pr̃is·
Io·de ligna·in cle·pastoralis·de re iudi· tex· uidet̃
ꝙ sic·i·l·qsqs·C·ad·l·iul·ma·et uide gł·et Sali·i·d·
l·qsqs·adde do·Car·i p̃allata cle·pastoral·i· vii·q·

¶ An legitima potest tolli uel minui per statutũ·
uide Bar·in·l·ticio·§·fi·ff·de cõdi·et demõ·Io·an·
in regła·indultuꝫ·li·vi·et in addi·Spe·ti· de istru·
edi·§·compendiose·adde Cy· in·l·sancimus ·C· de
nup·Bal·in aut·nunc autem·C·de epi·et cle·et i·l·
i·ff·de iusti·et iure·et in·l·i·C·de legi·Oldra·in cõ
silio suo·xxiii·Alber·in·l·quoniã in prioribus·C·d
inoffi·testa·Sali·in aut·nouissima·eo·ti·do· de ro·
conclusiõe·xiiii·do· Ant·et alii moder·in·c· raynu
tius·de testam·ubi concluditur ꝙ de equitate cano
nica non põt totũ tolli qa eẽt cõtra pietateꝫ natu-
raleꝫ·de quo ibi uide ualde pulchre·

¶ An legitima filii minuat̃ ꝓpter relicta ad pias
cãs·uide Bar·i·l·si qs ad declinãdaꝫ·C·d epi·et cle·

¶ An legitima possit detrahi in una re·Bar· in·l·
iii·ff·ad·l·fal·et in·l·filiuꝫ quem habenteꝫ·C·fam·
herc·ubi Cy· Bal·et Sali·ubi etiam uide an legata
rii teneant̃ una cum herede conferre ad solutioneꝫ
legitime·adde glo·in·c·raynaldus de testa·

¶ Si pater dedit filio in uita suam legitimã et fili
us eam consumpserit·an possit iterum petere·uide
Bar·in·l si cum dotem in prin·ff·solu·ma·

¶ Ad legitimaꝫ petendã non habet filius actionẽ
cõtra p̃reꝫ·de testa·raynald⁹·i gł·retinebũt·ubi Io·
an·Spe·ti·de sen·ex·§·sequit̃·ꝟ·quid si filius·

¶ Legitima filii nõ potest grauari in aliquo· tex·
in·l·quoniam in prioribus·C·de inoffi·testa· Adde
Ang·in consilio suo·xiii·

¶ An illud qd̃ pr̃ soluit ꝓ condẽnatõe filii debet
ei iputari in legitima· Bar·i·l·stichus·ff·d pecu·le·

¶ Stante statuto ꝙ pr̃ teneatur soluere cõdemna
tioneꝫ usqꝫ ad legitimã ꝓ filio an teneatur soluere
ꝓ condemnato ratione cõtumacie· Bar·in·l·cum fi
lius·ff·de ꝟbo·ob·Bal·in·l·neqꝫ·C·ne fi·ꝓ pa·Bar·
in extrauag·ad reprimen·Bal·in·l·generaliter·§·cuꝫ
autem·C·de insti·et substi·sub condic·fac·

¶ Si dicat statutuꝫ ꝙ filia sit contenta cum q̃tita
te quam pater sibi legat ꝓ legitima an relicta sibi
legitima cum onere sit filia priuata beneficio·l·qm̃
in p̃oribus·C·de inof·tes·uide ibi Alb·et Bal·

¶ Si pater grauat filium ut si sine liberis decesse
rit restituat hereditateꝫ suam ticio et ꝓhibet falci
diam et legitimã·an heres eius potest detrahere le
gitimã·nõ·in·l·coheredi·§· cum filie·ff· de uul· et
pupil·ubi etiam uide an fructus percepti per filiuꝫ
imputentur in legitima·

¶ An sit dare casum in quo ualeat institutio filii
in minus legitima nec possit agere ad supplementũ
tex·est sing·et ibi Bar·et do·meus Rapha·cuma· i
l·cum ex filio·ff·de uul·et pupil·

¶ Si pater relinquit legitimaꝫ filio in dubio uide
tur relinquere titulo institutionis· Bal·in·l·huma-
nitatis·C·de impu·et al·subst·adde ꝙ legitima de-
bet relinqui filio·ti·institutionis·in auten·ut cum·
de appel·cog·§·aliud·

¶ Si pater relinquit filie·x· hoc adiecto ꝙ nihil
amplius possit petere de bonis suis filia non dicet̃
p̃terita·sed illud relictuꝫ magis censetur factuꝫ aĩo
cõpensandi cuꝫ legitima·ita dicit Bal·in·l·si adulta
C·de here·act·

¶ An pater potest compelli in uita dare legitimã
filio·dic ꝙ nõ·uide Alber·in·l·si lenones·C·d epi·
audi·Bal·in·l·quãq·C·ad·l·fal·facit qd̃ nõ·Bar· in
l·stichus·ff·de pecu·le·in cõtrariuꝫ uide in euãge-
lio Luc·ubi dicitur pater da mihi portioneꝫ substã
tie que me tangit et sic adde qd̃ si pater uult ingre
di religioneꝫ filius etiam eo uiuente potest petẽ le
gitimã·tex·et gł·i·c·cũ simus·de regła·ut dixi·s·

¶ An augeat̃ legitima filiorum eo qd̃ filia dotata
scd̃m formaꝫ statutorum non succedit· uide Ang·
in consilio suo·cci·

¶ An filia dotata exclusa p statutum a successiõe possit petere legitimaz alias uide consilia do·Io·de ligna·et do·Ranfe·de ram·ualde pulchra·

¶ Hanc materiam legitime quidaz ponunt·ĩ·sub dictione quarta·ubi uide que dicam·

¶ Legitima debetur iure nature filiis et nepotib⁹ patri et mri et quãdoq; fratribus·tex·in auten· de here·et fal·§·primum itaq;·

¶ Legitima arrogati scdm quosdam est quarta eius quod habiturus est abintestato·uide glo·in·d· ·§·primum itaq;·ꝟ·filiis·

¶ Si unus ex filiis excluditur ab hereditate· an legitima aliorũ impugnetur·uide Dy·et Bar·in·l· huiusmodi·§·si duobus·ff·de le·i·et idem in·l· pater filium·ff·de inoffi·testa·

¶ Legatum factum alicui pro parte sua· an uideatur factum pro legitima· uide Bar· in·l· peto· in princi·ff·de lega·ii·

¶ Non sufficit filie dare ꝓpriam dotem nisi cum fratribus habeat legitimã·uide tex·in auten· ut cũ de appel·cog·§·hoc autem disposuimus·colla·viii· in·l·i·§·uideamus ℭ· de reiuxo·act· in contrarium facit·quia dos est ꝓprium patrimonium filie· ut·l· iii·§·sed utrum·ff·de mino·et·l·põponius philadelphus·ff·fam·herc;· Itez quia si esset locus legitime non potest tale legatuz esse conditionale cuius cõtrariũ dicit Bar·in·d·l·ticia·§·ticio·ff·de conditi· et demõ·sic consuluit do·Philip·de cursinis·de florẽtia·cõtra Bar·i·l·qm·i·ꝑoribus·ℭ·de inof·testa·

¶ An ualeat statutuz de quo pluries dixi·s·q; pr̃ teneatur ad assignandũ legitimã ꝓ delicto filii dic q; ualet quo ad patres ciues·non quo ad forenses· quia forenses non ligantur nisi ex cã subiciant et in patre nulla est causa et per hoc sequitur q; fisc⁹ non potest petere legitimã·l·certa forma·ℭ· ď iur̃ fis·li·x· Bal·in·l·i·ff·de bo· q̃·li·et Bar·in·l·si finita·§·si qua sunt iura·ff·de dam·infec·

¶ An solutũ per prẽm ꝓ filio computetur in legitimaz·uide Io·an·in addi·Specu·in ti·de iudi·§·sequitur·ꝟ·quid si alter ex·

¶ An pater qui cogitur emancipare filium cogatr̃ ad assignandũ ei legitimã·Cy·dicit q; non·quia nõ debetur uiuo patre· ut·l· cum oportet·§· cuz aũt· ℭ·de sacrosanc·ecc·et aut;·si qua mulier·uide Bal· in·l·non potest·ff·de adopt;·

¶ Si pater ex forma statuti assignat filio legitimã non petet plus filius licet postea crescãt facultates pr̃is·Bal·in·l·ii·ff·de his que in frau·cre·

¶ An filius institutus a patre possit repudiar̃ hereditatem et acceptare soluz legitimã·Bar·in·l·qa poterat·ff·ad trebel·ubi dicit Ang·q; non·per·l·si libertus ꝑrono·§·quid autem·ff·de bo·liber·

¶ Exheredatus uel existens in ordine minoꝝ nõ faciunt partem in legitimaz aliis fratribus suis qa habentur ꝓ mortuis·ff·de cõiun·cum eman·libe·l· i·§·si pater·facit·l·i·§·qui deportatus·ff· de bo·li· in auten·nouissima·ℭ·de inof·testa·

¶ Si soror dicat se dote contentã et renuntiat legitime fratris erit totus triẽs et non medietas trientis quia sibi accrescit portio sororis·ar·l·in repudianda·ff·de acquiren·here·

¶ Legitima est tertia uel dimidia eius quod quis esset habiturus abintestato rebus sic se habentibus ꝓut se habẽt ex testõ hanc regulã ponit Bal·in·l· sii·ℭ·de hiis que in frau·credi·iu·viii·qõ·

¶ Legitima matris succedenti; una cuz duobus fratribus abintestato est tertia tertie· nõ·in aut;·ď here·et fal·§·i·Bal·in ꝑallegata·l·ii·in ultima qõe·

¶ In legitima cõputatur id quod reperit̃ extare tempore morti; patris·ut in·l·in ratõne·ff·ad·l·fal· ff de bo·libe·l·si ꝑronus a liberto·§·i·et ideo expẽse facte ꝓ uxore filii non imputant̃ in legitimã ut nõ·in·l·iii·§·fi·ff·de mune·et bono·Quid autez de uestibus an cõputent̃ uide Bal·in·l·oĩodo·§· imputari ℭ·de inoffi·testa·Bar·in·l·i·§· nec castrense· ff·de colla·bo·

¶ Si pater dedit dotem ꝓ filia postea filiam simpliciter instituit in legitimaz dicta dos imputat̃ in legitima quia hoc tacite inest nam quotiens aliqd capitur ut lucrum uel quasi ꝓ morte alicuius tacite inest computatio talis lucri cum relicto·ℭ· un de uir et uxor·auten·preterea·et·l·si cum dotez·§ si pater·ff·solu·ma·uide Bal·in preallegata·l· omnimodo·§·imputari·

¶ Legitima debet peti uia ordinaria et scdm ordinez iudicioꝝ·ut·l·si quis in suo·ℭ·de inoff·testa· ibi iudicioꝝ strepitu quod nõ·quia legitima succedit loco alimentoꝝ in quibus ꝓceditur de plano et die feriato sed in legitima secus quod est mirũ et mẽti tenẽdũ sm Bal·in ꝑallata·l·si quis in suo·

¶ Si pater pro legitima instituit filium in mille· est in electione filii petere illa uel corpora hereditaria sm Guil·de cu·qui allegat aut;·ut neq; uirum qđ ex do·§·i·colla·viii·et·ff·de bo·libe·l· libertus qui soluendo·ubi est tex· expssus in ꝑrono·adde q; filius i legitima est loco creditor; et ideo potest eligere·ut nõ·Iac·de are·et Cy· in auten·que res·ℭ· coĩa de le·hec tamen legitima debet assignari non mutari in diuersis rebus de iure mediocri arbitrio boni uiri·ut·l·ii·ℭ·qñ et qui·quar·pars de·li·x·dic̃ Bal·in·l·sancimus·in prin·ℭ·de inoffi·testa·

¶ Supplementũ legitime fit ipo iure dum tamen filius hoc alleget·glo·in·l·sancimus·in prin·ℭ·ď in offi·testa·et ibi dicit Bal·qđ sicut fal·resecat legata ipso iure·ut·l·plaucius·et·l·linea·ff· ad·l·fal· ita et multo fortius legitima iure nature debita· licet tamen fiat ipo iure non tñ fit nisi p agnitõz·Bal·ĩ dic·l·sancimus·

¶ In legitima siue donata siue relicta ueit̃ euictõ ut ꝓbatur in dic·l·sancimus·in prin·

¶ Licet in prelegato nõ ueniat euictio·ut·ff·ď le· ii·l·cum pr̃·§·euictis· hoc tñ fallit cuz prelegatur ꝓ legitima et hoc fauore testamenti ut rumpatur sm Bal·in·d·l·sancimus·in prin·

¶ Pater potest substituere filio in legitima grauando per fideicõmissuz successores non autẽ ipm filium·uide Dy·in consilio suo·xlvi·

¶ Mater potest relinquer̃ legitimã filio et adicer̃ q; patri non querat̃ usufructus·Bal·in·l·filie cuius ℭ·fami·herc;·

¶ Petitio legitime non est ꝓprie ĩpugnatio testĩ ut·l·cum lege iuncta· aut;·presbiteros·ℭ·de epis·et cle· et ideo licz ex forma statuti testm̃ habens certam solemnitatez non põt impugnari non ꝓpterea excluditur filia a petitõe legitime seu eius supplemento·Bal·in dicta·l·cum lege·

¶ Consiliuz nolenti fraudare filiuz legitima est q; ꝓmittat alicui omnia bona sua post mortẽ ipsius ꝓmittentis ex causa non lucratiua et tunc detrahit totũ es alienuz·ut·l·hereditariũ·ff·de bo·auc·iudi·

pos·et ibi Bar et Hostiē· in·c· raynutius de testa· ponit formā uidelicet ꝙ uolens talem fraudē face re debet dicere uendo petro post mortem omnia mea pro·x· et confiteor me recepisse sed peccatū mortale ē dare tale cōsiliū sm Bar·i·d·l·herditariū

¶ Illud quod debetur filio ut filio non iputať in legitimā et ideo nō pōt pē assignare filio feudū ꝑ sua legitiā·ut nō·in autē·d nup·§·optime· ubi uide

¶ Pater potest filiuz legitima priuare uel iactā do suuz in mari uel inter uiuos uendendo ut est cō suetudo·nō·in·l·i·C·de inof·dona·et in·l·cuz a ma tre·C·de rei uendi·nota·in auten·de imen·dona·in fine·colla·vii·

¶ An filius qui adit hereditatez pr̄is incōsulte ꝑ dit legitimā·glo·et doc·ꝙ nō·in·l·si §·fi·C·de iur deli·Bar·idem in autē·sed cuz testator C·ad·l·fal·

¶ Legitima non defertur filio ut lucrū sed ut de bitum·nota·Bal·in·l·fi·C de pactī·quod est uerum postq̄ est agnita et acceptata·

¶ An autē iudicatur de ea ut de lucro·uide·l·iii· C·de iure et fac·igno·et ibi nō·

¶ Quod pr̄ expendit ꝑ filio redimendo ab hosti bus non cōputat filius in legitimam et similiter de eo quod soluit ꝑ eius condemnatōne quia uidetur donatio inter uiuos que non imputatur nisi actum fuerit·ut·l·si pater·§·fi·C·de inof·testa·nisi pater ad hoc cogeretur ad faciendū ex statuto quia tunc cessat ꝑsumptio donatiōis·Bal·in autē·si captiui·C· d epi·et cle·et in autē·cōtra rogatos·C·ad trebel·

¶ Legitima est de iur naturali causali sed nō for mali quia potest per statutuz augeri uel minui nō tn̄ ita ꝙ filius non habeat unde se alat·ut·l·fi·§·ip sum autem·C·de bo· que li·et ibi Bal· dicit ꝙ non debet imponi filio necessitas uendendi ꝓprietatem suam nudam· et ex precio ꝓprietatis uiuere quod dicit esse nō·dignum·

Legitime

De natura huius aduerbii ui de Inno·in·c·fi·de libel·obla·

¶ Nihil pōt fieri legitime nisi forma suata dicit Hosti·in·c·cum dilecta·de rescriptī·

¶ Quod non fit legitime non dicitur fieri·ff· de sta·ho·l·quod uulgo·ff·de re iudi·l·iiii·§·condem natuz·et quod ibi nota·

¶ Quod legitime factuz est penam non meretur uide·C·de sacrosanc·ec·l·nemo· et·C·de legi·l·non dubium·C·ad·l·iul·de adultē·l·graccbus·

¶ Quot modis capitur legitime in iure· uide in Rūica·C·qn̄ non pe·par·

¶ Legitime dicitur respectu modi uel forme·et si sit debita materia·ut ꝓbatur de testi·in lr̄is·

¶ Quandoq; dicitur legitime factuz quod est to lerandum iuris effectu licet fieri non debuerit· de despon·impu·c·cum duo pueri·

¶ An quod legitime factuz est debeat ex postfa to retractari·nō·ff·de diuor·l·si muler·§·fi·et·l· in gl·pe·C·de iur fis·li·x·Dy·ff·de regul·iu·l·i am biguis·§·non est nouū·in regula factū·li·vi·

¶ Paria sunt aliqd nō fieri uel minus ltime fieri· ff·qd cuiusq; uni·no·l·i·§·fi·et ibi gl·i ꝯ·inhabilis·

Legitimatio Legitimatus

An filius clerici cōstitutus in minoribus legitime tur ꝑ subsequēs mr̄imoniū·Bar·in·l·in cōcubinatu ff·de concubi·Io·an·in regula·sine culpa·li·vi·

¶ An ille qui fuit legitimatus post mortem patri auferat bona uenientibus abintestato·Bar·in·l·gal lus·§·et quid si tantuz·ff·de libe· et postu·ubi etiā uide an legitimatio trahatur retro·

¶ An in legitimatiōe sint citandi agnati et cogna ti seu alii quoruz interest·uide Bar·in ꝑallegata·l· gallus·§·et quid si tantū·adde Bal·in·l·nam ita di uus·ff·de adoptī·et in·l·rescripta·C·de prec· impe· of·Bal·in·l·i·C·de iur·au·anulo·et in·l·eaz quā·C· de fideicō·plene per do·Anto·in repet·c·ꝑ uenera bilē·q fi·sint legi·ubi uide domi·Car·in vii·q·

¶ An legitimatio requirat p̄ntiam pr̄is et filii et au sufficiat ꝓcurator utriusq;· Bar· in·l·gallus·§· forsitan ff·de lib·et postu·

¶ An superuenientibus filiis legitimis et natura libus euanescat legitimatio ante facta de liberī na turalibꝰ tn̄·uide Bar·i·l·ex fcō·ff·de uul· et pupi·

¶ Quid operet legitimatio facta per papaz et an legitimatus ab eo reddatur habilis ad successionē· nō·Inno·in·c·per uenerabilem· qui fi·sint legi·ubi uidetur tenere ꝙ sic in terris ecclesie· Adde·x·di· quoniam·ubi glo·

¶ An legitimatus a principe in temporalibus itel ligatur etiam in spūalibus glo·dicit ꝙ non·x di le ge impatoꝝ·Bal·i autē·ex cōplexu·C·d inces· nup· tex·et ibi nō·in·d·c·ꝑ uenerabilē·§·i·ubi dicit In no· ꝙ talis non censetur legitimus quo ad ordines recipiendos·adde Archi·xxiii·q·viii·couenior·gl· lix·di·si officia·Spe·i ti·de le·§·porro·ꝯ·illd qr̄it·

¶ Legitimatio potest fieri in quocunq; loco·Bal· in·l·emancipatio·C·de adoptī·

¶ An filii nati ex mr̄imonio ꝓhibito de iure ciui li ꝑmisso uero de iure canonico fit legitimi·nō·Cy nus·in·l·fi·C·de interdic·matr· Bal·in·l·si qua illu stris·C·ad orfi·et in·l·paulus·ff·de sta·ho·nō·in·c· pe·in fi·de secun·nup·

¶ An legitimati succedant cum legitimis et natu ralibus natis post prioꝝ legitimationez·nō·Bar· in l·ex facto·ff·de uul·et pupil·dixi·s·

¶ An habens potestatez legitimandi ab impatore potest legitimare in terris ecclesie·et quid econtra Bar·et Bal·in p̄ma cōstitutione·C·et plene ꝑ doc· in·d·c·per uenerabilez·qui fi·sint legi·

¶ An appellatiōe legitime nati ueniat legitimatus per subsequens mr̄imoniuz dic ꝙ sic etiam in mate ria stricta·nō·glo·de elec·innotuit·qui fi·sint legi· tanta et utrobiq; per doc·ꝑ do·Anto· et moder·in d·c·per uenerabilez·quod nō·ꝓ statutis que loquū tur de legitime natis·adde quod nō·doc·de fil·ꝑs· ad extirpādas·i ul·q·gl·i·c·sane·de cle·cōiu·li·vi·

¶ An appellatōe legitime nati·ueniat legitimatus per principem·nō·Bar·in·l·ex ea·§·in insula·ff· de ꝯ ob·et in·l·fi·C·de hiis qui ueni·eta·impe·de clc· cum uinctonien·plene in·d·c·per uenerabilem·

¶ An quis potest esse legitimatus et tn̄ natus ex uxore legitima dic ꝙ sic per casum in·c·lr̄as·de fi· pres·et ibi doc·glo·lxxxi·di·ministri· puta si aliqs est natus ex coniugibus qui solēniter uouerunt cō tinentiaz de quo dic ut ibi et ꝙ talis sit illegitimus nō·Inno·in·c·duduz·de cōuer·coiug·gl· de fi·ꝑlbi· lr̄as·de quo ibi per do· Anto·et moder·

¶ An habens ptātem legitimādi spurios et legitī mandi incestuosos potest legitimare simul spuriuz et incestuosuz·Bar·in·l·ii·ff·d ꝓbo·ob·et in·l·si ita scriptū·ff·de libe·et postu·uide in·c·susceptum·de rescrip·li·vi·de offi·ordi·cum dilectus·de preben·

cui de nõ.li.vi.ff.de iudi.l.solemus.§.latrũculator do.Anto.plene in.c.p uenerabilẽ.qui fi.sint legi.

¶ An ille de quo dubitatur an sit legitimus uł nõ psumatur legitimus.doct.de pres.non bap.ueniens Hosti.in sũma de clãdes.desp.§.quã penã.℣.et in cõspectu.facit qđ nõ.Spec.in ti.de spon.ad fi.

¶ An natus ex parentibus scientibus uł quoꝝ alt tm̃ scit se non posse mr̃imonio coniũgi sit legitim⁹.nõ.de clamdes.despon cum inhibitio.§.sane.q fi.sint legi.ex tenore.glo.in.đ.§.sane.que dicit monstrũ esse ꝙ quis sit ꝑ parte legitimus et ꝑ pte illegitimus.đ li.xxxv.q.vii.c.i.et ibi uide i gł.sũme

¶ An filii concepti post sepatione ꝫ parentuꝫ sint legitimi.Bartho.brix.ꝙ sic in qõe dñicali.lxiii.idẽ do.Car.flo.qui fi.sint legi.c.ii.

¶ De multis speciebus illegitimoꝝ nõ.glo.de renunti.nisi.§.persone.et ibi doc.facit quod nõ.glo.in.c.ex transmissa.qui fi.sint legi.

¶ An et quãdo illegitimi succedãt pr̃i.nõ.in autꝭ.licet.C.de na.li.i autꝭ.qui.mo.na.effi.le.§.si qs aũt colla.vi.de renun.nisi.§.persone de eo qui dux.in matri.cum haberet.qui fi.sint leg.lator.ubi glo.et doc.gł.et Host.in.c.tanta.e.ti adde.xxxii.q.ii.nõ omnis.et.q.iiii.c.dicat.quãdo autem succedãt mr̃i nõ.in iuribus pallegatis.et.C.ad orfi.l.si qua illustris.Hosti.in sũma.qui fi.sint legi.§.ii.℣.spurii.et ℣.seq.de his plene per do.Car.et do.Anto.in dicto.c.per uenerabileꝫ.in.v.qõe.

¶ An in causa legitimatiõis admittatur defensor sine mandato.Inno.ꝙ sic.qui fi.sint legi.cãm.uide in.l.i.C.de satisda.et in.l.si ꝓcurꝭ.§.si quis ff.rem ra.ha.nam ꝟm Inno.in.d.c.cãm.cã legitimatiõis similis est cause status in qua interuenit ꝓcurator uel defensor sine mandato.ut.l.non solum.§.si status.et.§.fi.ff.de ꝓcura.

¶ Qualiter ꝓbetur illegitimitas et usqꝫ ad qđ tẽpus.nõ.qui fi.sint legi.cãm.i.et.ii.et.c.lator.ubi glo.et doc.et eo.ti.c.peruenit.

¶ Quis ꝓbat uel dicens se legitimuꝫ uel aduersarius dicens illegitimuꝫ.nota.de or.cog.tuam.glo.et doc.qui filii sint le.c.lator.et.c.peruenit.

¶ Qui sunt modi legitimandi.nõ.glo.et doc.qui fi.sint legi.per tuas.plene in dicto.c.p uenerabileꝫ ubi tractat q̃ solẽnitas reqratur in actu legitiatõis

¶ Legitimare est actus uoluntarie iurꝭdictionis.ut.l.i.C.de emãc.lib.l.ii.ff.de offi.ꝓconsu.et lega.et nõ.in.d.c.per uenerabileꝫ.in glo.ii.adde Bar.q dicit eẽ mixti iperii.in.l.si imperiũ.ff.đ iurꝭ.o.iu.

¶ Quo iure sit introducta legitimatio et de modis legitimandi uide Bar.in pall.l.gallus.§.nũc de lege.ff.de libe.et postu.

¶ An filius legitimatus admittatur cuꝫ legitimis post mortem pr̃is ad bona paterna.Bal.x.colla.hic fini.lex coradi.c.i.in prin.

¶ An legitimatus sequatur conditioneꝫ patris.nõ ff.ad municip.l.i.

¶ An legitimatus a papa ad spiritualia uideatur esse legitimatus ad temporalia et hereditates doc.cõmuniter ꝙ sic.qui fi.sint legi.p uenerabileꝫ.alias monstruosa esset legitimatio per glo.nõbileꝫ.in.c.cum inhibitio.de clãdes.despon.ꝑ hoc uide Bar.i l.i.§.in filiis.ff.ad trebel.et quod nota.in.l.quesitum.ff.de adoptꝭ.

¶ An legitimatus ab uno principe possit obtinere abintestato bona nõ subiecta territorio illius pn̄cipis.Inno.ꝙ non.in.d.c.per uenerabilem.

¶ Qui possunt legitimar̃ dic papa impator et alius princeps uel populus non recognoscens supiorẽ nõ.plene i.d.c.p uenerabileꝫ.faciũt nõ.per Inn.de fi.instru.cum pe.et aduerte quia Inno.in.d.c.per uenerabilẽ.queꝫ sequũtur doc.dicit ꝙ epus nõ põt legitimare nisi in casu.c.i.de fi.pres.li.vi.

¶ An legitimatus a principe facit euanescere substitutioneꝫ factam si decesserit sine filiis legitimis et naturalibus.Io.an.in addi.Spec.in ti.de suc.ab intesta.§.i.℣.sed ex facto.querit.doct.in.d.c.per uenerabilẽ.dicunt ꝙ sic.incõtrariũ facit tex.et qđ ibi nõ.in.c.susceptũ.de rescriptꝭ.li.vi.l.ex ea.§.in insulã.ff.đ ℣.ob.C.de his qui ueni.eta.impe.l.fi.

¶ An ad excludenduꝫ aliquem ab aliquo actu sufficiat dicere eum esse illegitimũ licet non dicatur qñ.glo.ꝙ non.in cle.fi.de appel.Io.an.in.c.peruenit.qui fi.sint legi.

¶ An quis possit legitimare aliquem ut sibi succedat.Pau.i cle.si una.de re.ec.non alie.Arch.xvii.q.iiii.§.etiam.adde nõ.in.d.c.per uenerabileꝫ.qui fi.sint legi.in glo.princeps.ubi queritur.an rex nõ cognoscens supioreꝫ possit legitimare filios suos q̊ ad se et q̊ ad alios.uide nõ.i.l.si cõsul.ff.de adoptꝭ.

¶ Possibile est quem eadem nocte suscipe ꝓlem ex duabus quaꝝ quelibet erit legitima quo ad successioneꝫ.Io.an.in.d.c.per uenerabilem.

¶ Si pater non habens filios legitimos facit legitimare spurios et postea nascuntur legitimi.an legitimati admittant̃ cum illis.Spec.in ti.de suc.ab intesta.℣.sed ex facto queritur.

¶ An filii legitimẽtur per subsequens mr̃imoniuꝫ si non poterat esse mr̃imoniũ tempore ꝓlis qđ contrahẽtes ignorabant.uide qui fi.sint le.tanta.xxii.q.ii.non omnis.Spe.in ti.de suc.abintesta.§.i.

¶ Quid operetur illa clausula que apponit̃ in legitimationibus ꝙ si legitimi nascuntur non succedãt equaliter sed portioneꝫ congruaꝫ obtineant.Spec.in ti.de suc.abintesta.§.i.ubi de hoc.

¶ An habens filium ex concubina contrahens cũ alia matrimoniũ ex qua filiuꝫ generat deinde mortua uxore contrahitur cum concubina ita ut legitimetur ꝓles dicatur filius concubine primogenitus quo ad beneficiuꝫ successionis.Bar.in.l.cum deceꝫ ff.de solu.et in regula sine culpa lib.vi.uide quod dixi.s̃.sub dictione genitus.

¶ An habens filiuꝫ ex concubina contrahens postea cum alia et illa mortua cuꝫ alia qua etiaꝫ mortua ultimo contrahit cum concubina ex hoc legitimetur ꝓles quam habuit ex concubina.uide Bar.i l.bonoruꝫ.ff.rem ra.ha.Io.an.in pallata regła.sine culpa.li.vi.adde.l.pe.§.uxor.ff.so.ma.et qđ ibi nõ

¶ Legitimatio sobolis non firmat electioneꝫ illegitime nati quia per talem legitimationẽ nõ purgatur uiciũ eligentiũ ꝟm Inno.de elec.innotuit.

¶ An natus apud hostes sit legitimus.nõ.ff.ex q cau.ma.l.ab hostibus.in pn̄.ff.de capti.l.diuus.

¶ An naturalis filius pmo natus sed postea legitimatus pferatur in genitura postea legitime nato.dixi.s̃.adde in autꝭ.qui.mo.na.ef.su.§.reliqui.coł.vii.ff.đ li.et postu.l.filio.hãc.q.disputauit Ricar.malumb.padue et incipit.in quibusdã ꝓuinciis.

¶ An legitimatus succedat in feudo.uide.x.coll.si de feu.fue.contro.c.naturales.et in autꝭ.de icesᷓ.nup.§.fi.colla.ii.adde Ang.in consilio suõ.xxviii.

et quod nõ. in. c. tanta qui fi. sint le. et Bal. in. d. c. naturales. Bal. in. l. ex facto. in prin. ff. ad trebel. do. Anto. de butri. in. c. lator. qui fi. sint le.

¶ An legitimatus post testamentum eũ rumpat nota. in dicto. c. per uenerabilem.

¶ An sufficiat bona fides alterius parentum ut filii censeantur legitimi. uide qui fi. sint le. ex tenore. de clãdes. despon. c. ulti. xxxv. q. vii. in sũma. xxxiiii. q. i. cum in captiuitate. et de eo qui dux. in ma. quã po. per adulti. c. i.

¶ Quãdo filii nati ex clãdestino m̃rimonio sint legitimi. uide qui fi. sint legi. quod nobis. de clãdes. despon. c. fi. et quod ibi nota.

¶ An sola nominatio seu appellatio filii seu cõfessio parentũ probet filium esse legitimũ. uide de probati. per tuas. qui fi. sint le. transmisse. Adde nõ. in aut. ut li. ma. et auie. ad hec aũt. colla. viii.

¶ Legitimatio dicit̃ donũ. nõ. Dy. ff. de uulg. et pupil. l. ex facto. in prin. Bal. in. l. ii. C. que in fraucre. et. l. i. C. de iur. au. anul.

¶ Legitimatio psonaꝝ debet fieri in sũmariis caussis. nõ. in. l. ii. in gl. pe. C. de edic. di. adri. tol.

¶ An legitimatus excludat substitutũ. uide dom. lo. de imo. in. l. ex facto. in prin. ff. de uul. et pupi.

¶ De legitimatione pape in qua dicitur sine preiudicio uenientiũ abintestato qualiter intelligatur uide Ang. in cõsilio suo. ccxxvi. et se. quod incipit uiso puncto. adde quod nõ. Pau. de castro. in. l. gallus. §. et quid si tm̃. ff. de libe. et postu.

¶ De legitimatione comitis palatini ad quid se extendat. uide Ang. in cõsilio suo. xxvii. al's. xvii. quod incipit. pro decisione quesiti ubi etiaꝫ pulchre tractat quot sint modi legitimandi.

¶ Legitimatus etiã ad successionẽ feudi non intelligitur legitimatus ad feuda dignitatis s̃m do. Bal. in l. eam quam. C. de fideicõ.

¶ Legitimatio facta a comite palatino absente patre legitimati sed postea ratificante. aliis non citatis existẽte uxore ualꝫ Ang. in cõsilio suo. lxxxi. quod incipit pro decisione.

¶ An legitimatus de uoluntate patris cõprehendatur appellatione legitimoꝝ. uide Ange. consilio suo lxix. quod incipit. pro parte.

¶ An ualeat legitimatio surrepticia puta quia dictum est q̃ erat natus ex soluto et soluta et tamen erat natus ex soluto et ligata uel econtra ul' ex utroq; ligato. uide Ang. in cõsilio suo. ccvi. quod incipit quidam bartholomeus. et consi. sequen.

¶ An infans qui habuit consensuꝫ põt legitimari nõ. Bar. in. l. iubemus. C. de emanc. libe. ubi dicit q̃ non. in contrariuꝫ facit. l. pe. ff. de manumis.

¶ An ualeat legitimatio nati ex duplici adulterio si faciat simpliciter mentionẽ q̃ sit natus ex adulterio. Io. an. in addi. Spe. sup. R'ica. qui fi. sint legi. do. Anto. in. c. at si. de iudi.

¶ An quis põtest legitimari per statutum. uide Bar. in. l. iiii. ff. de testa.

¶ An imperator possit legitimare in terris eccl'ie et econtra. plene nõ. in. d. c. per uenerabilem.

¶ An ualeat legitimatio facta per habentem ptãtem a principe in terris donatis ecclesie. uide Bar. in. l. qui in prouincia. ff. de ritu. nup. nota. docto. in dicto. c. per uenerabilem.

¶ An legitiatõ p statuta facta extẽdat se ad bona alibi sita. uide Bar. i. l. i. C. de sum. tri. et fid. catho.

¶ Filii legitimi non legitimant' per subsequẽs matrimonium ubi coniunctio fuit lege prohibita. C. de nup. l. et si contra.

¶ An nati ex cõcubina et clerico in minoribus legitimentur per subsequens m̃rimoniuꝫ. Bar. in. d. l. et si cõtra. et plenius in. l. in cõcubinatu. ff. de cõcub.

¶ Ad legitimatõem filioꝝ exigitur confectio instrõꝝ licet non exigatur ad ualiditateꝫ m̃rimonii. glo. in aut. de inces. nup. in fi. coll. ii.

¶ An legitimare sit dare legitimitatẽ uel detegere tollẽdo nubẽ. uide Bal. in. l. ut uim. ff. de iu. et iur.

¶ An filius inuitus possit per m̃rimoniũ legitimari. uidetur q̃ sic. in. l. si pater. et. l. cum nepos. ff. de adop. Guil. contra. per. l. fi. ff. de his qui sunt su. ul' alie. iur. idẽ Bal. in. l. benignius. ff. de legibus. uide Bar. et Bal. i pall'. l. fi. ff. de his q sunt su. ul' ali. iur.

¶ An mortuo filio possit auus sibi legitimare nepotem. Guil. q̃ non quia fictio exigit personam filii. ut per eam extendatur ad nepotem. ff. ad. l. acq. l. huic scripture. ff. de bo. liber. l. libertinus. §. si proni. idem Bal. in. l. benignius. ff. de legi.

¶ In legitimatõe filii non exigitur cõsensus agnatorum uel fratris. ff. de adop. l. cum adoptio. sed si legitimaret' in preiudiciũ alicuius pcedentis eum in gradu si hoc esset possibile tunc bene exigeretur illius consensus ut ibi nota.

¶ Legitimatio non trahit ad se casuꝫ et tempus prohibituꝫ ut. d. l. talis scriptura. ff. de le. i. et in. l. paulus. ff. de sta. ho. Bal. in. d. l. benignius.

¶ In legitimatõe attenditur conceptio non origo unde non dicitur quis legitime natus nisi sit legitime conceptus. uide. ff. de sta. ho. l. paulus. Bal. in dicta. l. benignius.

¶ Si contracto m̃rimonio de consobrina. papa dispẽsat non propterea legitimant' filii per. l. paulus. ff. de sta. ho. Bal. contrariũ quia dispensatio pncipalit' fit cum filio ergo absurduꝫ est si ei non procinatur ff. de excu. tu. l. amicissimos. §. lucius. C. qui po. in pig. ha. l. assiduis. dicit esse expssuꝫ in. l. qui in puicia. ff. de rit. nup. ita dicit Bal. in. d. l. benignius. dic q̃ s̃m stilum curie qñ dispensatur super m̃rimonio adduntur hec uerba plem susceptaꝫ et suscipiendã legitimantes zc̃. adde q̃ dispensatio super m̃rimonio non legitimat filios ante natos. tex. in pall'gata l. paulus. et ibi Bar. uide Cy. in. l. qui contra. C. de inces. nup. Archi. lvi. di. osius.

¶ An ius canonicum possit quem facere legitimũ q̃ ad successionẽ. Cy. q̃ non. in. d. l. qui cõtra. Bal. dicit q̃ Cy. somniauit. nam ius ciuile in m̃rimonio et suis appendentiis debet sequi ius canonicum ita dicit Bal. in. l. paulus preallegata.

¶ Taciturnitas qualitatis spuriositatis uiciat legitimationẽ. Bal. in. d. l. paulus. et alleg̃at dictũ Io. an. i. c. fi. de fi. pr. s. ꝫ tu dic q̃ nõ ẽ dictũ Io. an. ꝫ Inn.

¶ Pater potest legitimare filium hoc acto q̃ nõ succedat uel succedat in parte aut certo modo. uide Bal. in. l. quesitum. ff. de adopti.

¶ Quando filii legitimant' per subsequẽs m̃rimonium deberet interuenire instr̃m m̃rimonii et dotis. uide in. l. si qua illustris. C. ad orfi. alias quo ad successionẽ fiunt legitimi secus quo ad ordinẽ s̃m Bal. in. d. l. si qua illustris. C. ad. orfi. qui allegat. c. tanta. qui fi. sint le. hoc idem Bal. dicit esse uerum s̃m leges. ut. l. cum quis. C. de natu. li. insti. de nup. §. fi. sc̃dm canones uidet' aliter de quo dic p Bal.

in.d.l.cum quis.et in aut.licet.eo.ti.

¶ Quando imperator legitimat spurium sufficit exprimere in genere quod sit illegitime natus esto quod nõ descendat ad speciem.ita dicit Bal. in preallegata.l.si quis illustris.et hanc dicit esse opi.Io.an.quod genus includit in se omnes species sed contra.dixi.s.

¶ Spurius non põt per hominẽ seu rescriptum legitimari inuitus.Bal.i aut.pmũ.C.de statu libe.

¶ Legitimati sunt uere legitimi quia legitimatio est iuris ciuilis et potest inducere ueritatem contra id impedimentum quod est de iure ciuili secus si esset tale impedimentum quod non potest induci ueritas per ius ciuile quia tũc inducitur fictio fm Bal.i.l.nũ C.de natu.li.ad quod nõ.Iono.i.d.c.per uenerabilem.

¶ Statutũ quod uult illegitimos posse succedere quia inuocat patrem ad delinquendũ et consequenter quia est contra bonos mores non ualet ita dicit Bal.fuisse consultũ per tex.et eius rõem.C.de natu.lib.l.fi.ibi quia uicium paternũ zc.Bal.ibi exponit de uicio continentie.

¶ Filius legitimus post mortem pris adire potest hereditatẽ paternã si uenientibus abintestato non est quesitum ius bonorum ul' quia prius adiuerit hereditatem tunc legitimus non potest adire quia duo non possunt esse heredes insolidum.ff.de castren.pecu.l.hereditate.§.pater.et ita debet intelligi quod nõ.ff.de libe.et postu.l.gallus.§.et quid si tm hec sunt nõbilia uba Bal.i.l.ii.C.d iur.et fac.igno.

¶ Filio legitimato aliter quam per mrimonium nõ põt pater relinquere plus quam reliquerat uni ex filiis legitimis cui minus reliquerit.tex.est io aut.q.mo.na.effi.su.§.filium.colla.vii.ubi etiam nõ quod filius legitimatus non potest repudiare hereditatem patris quod est bene notandum.

¶ Nepos legitimatus non succedit auo abintestato neque aliis agnatis quia eis non agnoscitur sed ex testõ bene potest a pdictis totum capere licet a patre totum cape non possit existentibus legitimis.ut in.§.si uero ab inicio.in auten.qui.mo.na.ef.sui colla.vii.et ibi nota.

¶ Qui non possunt legitimari per matrimonium.uide Bal.in.l.eam quam.C.de fideicõmis.et in.l si ex libera.C.de su.et le.et dicit Bal.in.d.l.eam quã.quod quo ad feudum ecclesiasticũ imperator legitimare non potest.nec papa quo ad feudum imperialem.et multa circa istam materiam legitimationis uide ibi per Bal.et de potestate et ualiditate legitiatõis quo ad succedendum in feudo.uide nõ.per doc.i.c.naturales.si de feu.contro.fue.

¶ Si comes palatinus habet potestatẽ legitimãdi spurios etiã post mortẽ etiã parentum suorum legitimatio facta post aditã hereditatem aduenientibus ab intestato nõ nocet illis in dominio eis quesito Bar.in.l.ii.C.de iur.et fac.igno.quã allegaui.s.et adde quod idẽ nõ.in.l.rescripta.C.de prec.impe.of.

¶ Legitimatus succedit cum illegitimis.Bal.in.l.si te.C.de su.et le.per illam.l.dixi.s.

¶ Si quis spacio.xl.annorum habitus est pro legitimo an nanciscatur iura legitimationis.facit.ff.de ritu nup.l.qui in prouincia.

¶ Natus in domo uiri ex uxore que notorie se immiscebat cum aliis an presumatur legitimus.nõ.Bar.in.l.si uicinis.C.de nup.

¶ Qui sunt modi legitimatiõis.s.Tho.in.iiii.di.xl.articulo.ii.ponit septem.

Leno Lena An sint infames leno et lena dic quod sic.nõ.in.l.athletas.§.i.ff.de his qui nõ.infa.de peni.di.v.c.i.lxxxvi.di.c.i.de pe.di.ii.si enim.§.petrus quoque.

¶ Que dicatur lena uide.ff.de ritu nup.l.palam.§.lenas.et ibi nota.

¶ Leno punitur ut adulter.ut.l.qui domum.et.l.mater.ff.de adul.bene facit.d.l.palam.§.lenociniũ nõ.in.l.inter liberas.ff.eo.in gl.sup uerbo noio i fi.et.§.qui lenocinii.adde Cy.in.l.ii.C.de adul.

Lenocinium Quot modis cõmittatur lenociniũ uide gl.xxxii.q.i.apud.et.c.crimen lenocinii.et.c.in lectum.ff.de his qui nõ.infa.l.iiii.§.ait.ff.ad.l.iul.de ad.l.mariti.§.qui questum.

¶ An exceptio lenocinii sit dilatoria uel peremptoria.nõ.ff.so.ma.l.cum mulier.in glo.fi.et.C.de adulte.l.quoniam alexandrum.in glo.potestatem.et.l.ita nobis.eo.ti.nõ.Bar.in.l.ii.§.qui hoc crimẽ.ff.ad.l.iul.de adulte.nõ.in.l.ii.§.qui publico.in glo.nec maritum.eo.ti.plenius in.l.si maritus.§.prescriptiones.eo.titu.

¶ An et qñ puniatur lenociniũ.nõ.in aut.de leno.§.preconisamus.in glo.inuitam.colla.iii.

Leo Leonis pape scripta sunt ab ecclia approbata.xv.di.sancta romana.

¶ Leo papa seipm sponte purgauit.ii.q.v.auditũ

¶ Leonina societas est si unus habet lucrũ et alter damnum.ff.pro so.l.si non fuerit.§.si.

Lepra Leprosus De multiplici specie lepre nõ.glo.de peni.di.ii.deus qui melius in glo.de pe.di.i.§.ex his ver.moysi.ubi de hoc.

¶ Leprosus debet cõparere in iudicio per procuratorẽ.ut de Inno.in.c.ex parte.ii.de cor.uicia.

¶ An cõtrahẽs cum leproso teneatur cõsumare matrimonium.uide in.c.ex parte.de conuer.coniu.

¶ Lepra repellit leprosum a cohabitatione aliorũ xxxiii.q.ii.hoc ipsum.de ec.edi.cum dicat.de cle.egro.tua.de cor.uicia.ex parte.

¶ An et qualiter quis potest mundari a lepra.nõ de cor.uicia.ex parte.ii.ubi nõ.quod per abscissionem uirilium quis mundatur a lepra.

¶ An leprosus prohibeatur promoueri ad ordines dic quod non.ut in preallegato.c.ex parte.ii.

¶ An rector leprosus sit ab ecclesia remouendus.uidetur quod sic.de cle.egro.tua.ubi de hoc.

¶ An leprosi debeant tumulari in cimiterio.nõ.doc.de sepul.sacris.de ec.edif.c.ii.

¶ An lepra sit iusta cã dirimendi sponsalia dic quod sic si sunt de futuro secus si de presenti.de iuriur.quemadmodũ.de conuer.coniu.ex parte.in glo.et ibi doc.de coniug.lepro.per totum.

¶ An si leprosus ingrediatur collegium leprosariorũ soluatur mrimonium de pñti nõ cõsumatum nõ.Hosti.et Io.an.de cõuer.cõiu.ex pte.el grande.

¶ An ualeat cõsuetudo quod leprosi seorsum habitent extra ciuitates dic quod sic.de ecc.edi.c.ii.de coniug.lepro.c.i.in glo.nume.xii.leuitici.xiii.xxxiii.q.ii.hoc ipm.glo.xxxii.q.v.si quis uxorem.ubi nõ.et vi.di.testamentum.

¶ An leprosus transiens ad domum uel hospitale leprosariorum sit propterea absolutus a sacerdote parrochiali in cuius parrochia morabatur.doc.quod non.in c.ii.de ec.edi.et do.Car.flo.ibi.

¶ An collegium leprosorum sit a iure approbatum et an censeatur religiosum. Inno. quod sic. in. c. cum dicat. de ec. edi. glo. in cle. quia contingit. de reli. dom. in pre. secularibus. ubi nota. gl. quod religiosus non potest preficci collegio leprosorum licet laicus sic de quo ibi et in prealleto. c. cum dicat. adde de hoc per Lau. et do. Car. flo. in cle. per lras. de pben. in. xii. q. ubi tenet quod collegium leprosorum est religiosorum et pium et tamen non gaudet leprosi priuilegio clericali

¶ An uxor teneatur cohabitari cum marito lepro so et econuerso. uide glo. xxxii. q. v. si quis uxorem glo. i. q. i. uentum est. Adde melius per. s. Tho. in iiii. di. xxvii. ar. xiii.

¶ Non tantum leprosi sed etiam alii habentes infirmitates non tantum contagiosas possunt et pelli de ciuitate. uide no. p doc. C. de sum. tri. l. nullus.

¶ Propter lepram remouetur quis ab administratione ecclie. et que. s. Tho. scda scde. q. cviii. ar. viii.

Lesio An lesio minoris probetur eo ipso quod co promittit. tex. est et glo. in. l. si minor ff. de minoribus.

¶ Lesus in quolibet contractu bone fidei ultra dimidiam iusti precii potest petere restitutionem et supplemetum. gl. i. l. ii. et i. l. si uolutate. C. de resci. ue.

¶ Lesus propter ferias repentinas potest petere restitutionem secus in aliis Bar. in. l. sed et si. §. ait pretor. ff. ex qui. cau. ma.

¶ Quando dicatur lesa conscientia. nota. de elec. innotuit. ubi uide concor.

Letanie Quare fuerunt inuente letanie no. Archi. de consecra. di. iii. rogationes. Alber. in aut. sed nouo iure. C. de epi. et cl.

¶ An in diebus letaniarum sit ieiunandum. gl. quod sic. de obserua. ie. c. ii. adde quod dixi. s. sub dictione ieiunium.

¶ In diebus letaniarum omnes sacerdotes conuenire debent ad eccliam. glo. xxxviii. di. qui. adde quod dicam. j. sub dictione rogationes.

Leticia Est effectus deuotionis. s. Tho. fa scde. q. lxxxii. articulo. iiii.

Leuca Quantum spacium continet leuca no. i. c. ex parte. de foro compe.

Leuir Exponitur. i. uiri frater. ff. de gradi. l. no facile. §. uiri frat. ubi uide de hoc.

Leuitas **Leue** Que sunt delicta leuia uide in. l. non solum. §. si mandato. ff. de iniur. et in. l. leuia. ff. de accusatio. et ibi per Bar.

¶ Quare dicatur leuis opinio. no. Io. an. de proba. licet. et. ii. q. v. omnibus.

¶ De leuibus non est curandum. ff. ad. l. acquil. l. si. §. i. ff. de edi. edic. l. i. §. sciendum.

¶ Leuius portatur quod portatur a pluribus. C. de exact. tribu. l. actores. lib. x. C. de priui. do. Augus. l. i. libro. xi.

Leuite Leuite fuerunt ab apostolis ordinati et idem sunt leuite quod dyaconi quorum primus fuit beatus Stephanus. xxi. di. ministri. circa finem.

¶ Leuite dicuntur ex nomine auctoris a leui enim leuite exorti sunt a quibus i teplo dei mistri sac mis teria explebat. xxi. di. cleros. uide de of. Arch. c. ii.

Leuiatham Hoc est nome dyaboli de q. xiii. di. nerui testiculorum.

Lex Romani dece uiros elegerut q leges Salomois i latinu trasferret. vii. di. c. moyses.

¶ Quid sit lex et quotuplex habeatur. i. di. omnes et. c. cosuetudo. et. c. lex. et quod sit legis officium uide. iii. di. officium. concordat. l. legis uirtus. ff. de legi.

¶ Quot conditiones debeat habere lex. uide. iiii. di. erit autem. et. c. preterea.

¶ Non est iudicandum de legibus sed secundum leges iiii. di. in istis.

¶ Legis auctoritate dissoluitur quod fit cotra lege. x. di. uides. adde no. i. l. no dubium. C. de legi. et ibi doc.

¶ Ille potest legem interpretari qui eam codidit. xi. q. i. sicut enim. C. de legi. l. i.

¶ De multis differentiis inter legem antiquam et nouam. uide. xxiii. q. iiii. §. ecce his omnibus. et. c. cum in lege. et. §. hiis. xxvi. q. ii. quod autem. et habetur. v. di. §. in lege.

¶ Lex ecclesiastica cotinetur in appellatoe canonis. iii. di. omis. adde quod dixi sub dictione canon.

¶ Lex non ligat eum qui clare probat suam ignorantiam. de consti. c. i. nec ligat ceptum et non perfectum. sm Hosti. in. c. fi. e. ti.

¶ Lex noua non tollit ius spiritualiter alteri competens nisi illud exprimatur ut colligitur ex nota. in cle. dudum. de sepul. in glo. ante pe.

¶ Contrarius sensus legis non dicitur uerus sensus sed fictus. ut colligitur ex nota. in. l. apud antiques. C. de fur. dixi sub dictione argumentum. adde xxv. di. qualis. xlv. di. disciplinam. de his que fi. a pla. cum aplica. de regul. cu uiru. ubi bonus tex.

¶ Leges sunt diuinitus per ora principum promulgate. C. de pscrip. long. tempo. l. ii. xvi. q. iii. c. fi.

¶ Leges imperatorum subiciuntur legibus ecclie. x. di. lex imperatorum. de secun. nup. c. pe. et. x. di. rertum. et. c. lege. et eis uti debet si sunt conformes iuri diuino. alias non. ix. di. quicumque. x. di. susrepistis.

¶ Ecclesia potest in sui fauorem uti legibus secularibus. x. di. si in adiutorium. et. c. quonia. adde no. p Io. an. in. c. i. de no. op. nunc. et. c. quod clerici de foro compe. in quibus uide an liceat legibus secularibus uti in foro ecclesiastico.

¶ Lex rodia est naualium mercantiarum sic dicta ab insula rodo ubi fuit magnus numerus mercanciarum. ii. di. rodie. et. ff. ad. l. ro. de ia. p totum.

¶ Lex satyra est que de pluribus rebus simul loquitur sic dca de rerum copia et saturitate. uide. ii. di. satyra

¶ Licet lex sit arrogata remanet tamen ratio quam licet allegare. ita dicit Inno. in. c. nouit. de iudi. uide tex. in. l. i. in prin. C. de lat. li. tol.

¶ Lex et decretum iudicis equipantur et sicut limitatur unum ita et aliud. uide Bal. in. l. i. ff. de penis

¶ Lex non extenditur ad preterita decisa per sniam licet faciat mentionem quo ad preterita extendatur. uide in aut. ut cum. de app. cog. §. i.

¶ Lex simpliciter imponens penam et non exprimens cui sit applicanda uidetur uelle quod fisco applicetur. C. de sacrosanc. ec. l. iubemus. §. in his. secus quando pena imponitur per modum pactionis quia tunc uenit applicanda parti. C. ex qui. ca. infa. irro. l. i.

¶ Lex disponens aliquid taxatiue extenditur ad similes casus. glo. in. l. illud. C. de sacrosanc. ec. et glo. in l. ii. C. de pa. q. fi. distra.

¶ An faciens contra probationem legis uel statuti presumatur dolo fecisse. Inno. dicit quod sic. in. c. sup eo. de his que ui. me. ue ca. fi.

¶ Lex corriges unu de correlatiuis uidetur etiam corrigere aliud. ut. l. i. in fi. et. l. ii. C. de indi. uidu. tol.

¶ Lex que est traditiua forme nunq̄ respicit preterita sed futura casus est in·l·iubemus·C·de testa·

¶ Lex si quādo·C·unde ui·habz locum qn̄ aliquis solus inuaditur cum rebus et spoliatur naz tūc statur eius iuramento·Inno·in·c·cuz dilectus·de his que ui me·ue cau·fi·

¶ Lex petendū·C·de in integ·resti·petē· locū habet qn̄ terminus p̄figit partibus non iudici· ut nō·Inno·in·c·de causis·de·offi·dele· uide·l·intra utile ff·de minoribus·

¶ Qualiter intelligēda sit·l·pe·ff·de aqua quoti· et esti·uide Inno·i·c·cuz ueissent·i fi·de resti·i inte·

¶ Qualiter intelligēda sit·l·de usu aque·ff·de ua· et extraor·cog·Inno·in·c·ii·de of·iudi·

¶ Qualiter intelligenda sit·l·si de meis·ff·de arbi·uide Inno·in·c·per tuas·de arbi·

¶ An et quādo lex extendat ad casus similes seu similem rationez habentes·Bar·in·l· si constanter·ff·solu·matri·ubi uide quid de statuto·

¶ Qualiter debēt allegari leges habentes plures lecturas·uide Bar·in·l·in ambiguo·ff·de re·dub·

¶ Quādo lex ciuilis et canonica contradicūt que magis sit seruāda·nō·in·l· p̄uilegia·C· de sac·sanc·ec·et in·c·pe·et fi·de secū·nup·c·i·de no·op·nūc·

¶ An per legez generalez supiori auctoritate editam possit ius tercii auferri·uide Bar·in·l·anthiocensuz·ff·de priuil·credi·

¶ An et quando lex trahatur ad preterita·nō· in l·iubemus·C·de testa·ubi uide tex·in·c·fi·de cōsti· et in·c·i·de post·prela·li·vi·tex·et Bar·in·l·leges· C·de legi·l·sancimus·C·de sacrosanc·ecc·uide tex· sing·in·c·aqua·de conse·ec·uel al·adde q̄ lex noua que fundatur super iure naturali respicit preterita·de usur·cum tu·et ibi nō·adde etiam q̄ aliquādo lex respicit p̄terita p̄ actibus futuris·glo·i de· ut hii qui de eta·et quali·et in cle·ii·de ui· et hoc· cleri· uide glo· meliorem que sit in mundo in cle· i·de testam·

¶ Lex que dicit hoc quidem uolumus obseruari non obstante quacunq̄ cōsuetudine uel statuto debet seruari potius q̄ statutuz· nō·ff·de usur·l·i· in glo·super ver·contractu·

¶ Lex noua facta appellatione pendente non debet seruari in cā appellationis uel etiam principali etiam si in ea fuit mentio de preteritis·Spec·in ti· de appel·§·de officio·ꝟ·sed quid si dum cā·facit·c· licet canon de elec·li·vi·facit·§·i·in auten· ut cuz· de appel·cog·

¶ Legibus non exemplis iudicanduz est·C·de sen· et·interlo· om· iudi·l·nemo·nec est contendenduz iniuriis s3 iuribus et legibus·C·de post·l·quisquis·

¶ An et qn̄ lex generaliter loquens sit restringēda·uide glo·super ꝟ·quisquis·in·l·i·C·de sacrosāc· ec·et in·l·ut gradatim·§· et si lege·ff· de mune· et hono·nota·glo·in·c·dilecto·sup ꝟbo omnis· de sen· ex·li·vi·doc·in·l·non dubiuz·C·de legi·

¶ Leges fuerunt edite ante aduentum cristi i beataz uirginez·per·cccc·annos s̄m Bar·in·l·multum interest·ff·de ꝟbo·ob·adde Bar·in·l·spadonē·§· iā aūt·ff·de excu·tu·idē·ff·de au·etar·le·l·ticia·§·fi·

¶ Quid tribuat lex·uide pulchruz tex·in aut·de here·et fal·§·fi·in fi·colla·i·

¶ An possit fieri lex que habeat locuz in omnibus actibus p̄teritis et a tali tempore citra uel retro· Bar·in·l·fi·C·de diuer·predi·ur·li·xi·

¶ An lex generalis sequens tollat specialez p̄cedētem·nō·Cy·in·l·fi·C·de testa· et in·l·ii·C· que sit long·con·in ul·q·prin·Bar·in·l·iii·§·diuus·ff·de sepul·uio·et in·c·i·de consti·li·vi·ubi per doc· et ibi uide quid de statuto consuetudine ec extrauagāti·

¶ An uerba posita in lege uidelz p̄petuo edicto uel edicimus·sint noui iuris inductiua·tex·cum glo·et ibi Paul·et Lau·in clem·de rebus eccle·non alie·et ibi per do·Car·flo·in q·i·

¶ An scriptura sit de substantia legis· nō· in·l·i· C·de legi·faciunt nō·in·c·i·de renūc·li·vi·facit q̄d nō·Bar in·l·ii·ff·de uul·et pupil·in·i·q·et Bal·in p̄ lu·ad feud·do·Anto·de consti·super Rⁱca·ubi per alios moder·Io·an·et doc·de consue· in fi·insti· de iur· na·§·ex non scripto·

¶ Erubescimus cum sine lege loquimur·in aut·de trien·et semi·§·consideremus·colla·iiii·C·de repud· l·dissentientis·C·de iure fisci·l·certa forma· lib·x· C·de colla·l·illam·

¶ Quale est initium legis tale debet esse tota lex·ff·de iure et fact·igno·l·regula·§·fi·et de bap· maiores·§·ceterum·

¶ Qualiter puniatur transgressor legis dic extra ordinez arbitrio iudicis·nō·C·de sacrosanc·ec·l·nemo martirū·C·de pe·bo·sub·l·i·et·C·de legi·l·non dubium·ne cle·uel mo·relatuz·et ibi Io·an·et in·c· generali·de elec·li·vi·ubi uide·

¶ Leges non dedignant sacros canones imitari· in aut·de trien·et se·§·fi colla·iii·de op·no·nunc·c·i· de sis nup·c·pe·et fi·uide·x·di·si in adiutorium·

¶ An consensus principis tribuat robur legi iniq̄ dic q̄ non·nota·xvi·q iii·inter cetera· de probat· ad nostram·ubi per Inno·bene facit·l·iii·C·unde ui et quod ibi notat·

¶ Que sit pena condentis legem iniquam·dic ut habetur ysaie·x·Hosti·in sūma·de pe·§·quibus·ꝟ· quid de condentibus leges iniquas·

¶ Que sunt de substantia legis dic q̄ constituat et moribus uiuentium approbetur unde lex disponens id quod non est usu receptū non artat ut·iiii· di·in istis·§·leges·et·c·deniq̄·

¶ An liceat uenire contra uerba legis mente sua ta·Dy·in in regul·fi·li·vi·Cy·in l·non dubium·C· de legi·glo et Io·an·de priuil·c·quanto·

¶ Que dicatur esse mens legis·glo·de p̄cura·petitio·glo·de elec·si postq̄·in ꝟ mente·li·vi·et ibi per do·de sanc·gemi·faciūt nō·in·d c·q̄to·de priuil·

¶ An lex tollatur p̄ non usum Cy·in·l·fi·C·de iur· do·impetrā·et in·l·i·§·quibus·C·de no·C·cōpo· et ibi p̄ Alber·nō·in aut·q̄·mo·na·ef·le·§·ultimo·

¶ Quando lex dicatur ligare an exigatur sciētia nota·in aut·ut fac·no·consti·colla·v·doc· de post· prela·c·i·Io·an·sup data·vi·glo· in·c·cum singula· de preben·li·vi·et in·c·i·de conces·preben·eo· lib· in glo·ꝟ·in tempus· et super·ꝟ· referri· ubi habes singularem limitationez ad cōmunē theoricaz que uult q̄ constitutio ligat post duos menses q̄ istud p̄cedit nisi sit p̄hibitiua illa enim statim ligat quo ad nullitatez actus licet forte non quo ad penam de materia plene per do·Anto·et moder·in·c·i·de cōsti·per glo·et doc·in p̄hemio cle·et adde quod nō· Pau·in cle·i·de elec·in·ꝟ·de cetero· et quod nota· glo·in ꝟ·ex nunc·in cle·ii· de hereti· Quid autem sit statutum et a quo tempore incipit ligare dicaz sub dictione statutum·

¶ Quando lex imponit penam in dubio intelligitur per sniam nisi utatur uerbo preteriti temporis glo. in l. iubemus. §. sane. C. de sacrosan. ec. ul. dicat mox et statim in continenti ul' eo ipo. de hoc i cle. i. de elec. et in cle. ii. de ui. et hone. cle. in gl. sup ꝯ. eo ipo. adde glo. in. c. quicunq. de here. li. vi. et i. c. i. de sepul. eo. li. Bar. in. l. eum qui. §. impator. ff. de iur. fis. do. Anto. in. c. si diligenti. de foro cope. glo. de elec quis. et ibi doc. li. vi. facit. c. cupientes. §. si uero. in glo. sup ꝯ. preuenitur. li. vi. glo. in. c. si religiosus. eo. ti. et lib. adde idem esse si lex utatur hac dictione prorsus. quia tunc est canon late snie licz uerba sint futuri temporis. tex. est de penis. in quibusdam. et ibi nota. Hosti. in. c. fi. de prescript. lib. vi. et de senten. exco. super Rubrica.

¶ An ubi pena imponitur p legem ipo iure saltez sit necessaria snia declaratoria. Bar. in. l. eius q dela torem. ff. de iure fis. Bal. x. colla. de feu. si cul. non ami. e. i. casus in. c. cum scdm de heret. li. vi. et ibi doc. adde quod no. Archi. de homi. c. i. eo. li. et i. c. felicis. de penis. eo. li. optima glo. in aut. de tabelli. §. pe. colla. iiii. que dicit q si tabellio a lege priuatus est officio suo ualent tn ab eo instra confecta ante iudicis declarationem qd est notandu.

¶ An ubi imponitur a lege pena ipo iure sit necessaria aliqua monitio. Innoc. q sic. quado imponitur ppter factum negatiuu. alias si ppter affirmatiuuz secus ista est pulchra theorica. Inno. in. c. extirpan de. §. qui uero. de preben. ubi uide etiam quod dicit Io. an. et no uerba eorum.

¶ An lex noua det forma liti pcedenti. no. glo. et doc. de elec. licet cam. li. vi. de consti. c. ii. eo. li. Innocen. ut lit. pen. c. fi.

¶ An omnia precepca ueteris legis sint seruanda glo. vi. di. §. his ita. glo. de deci. c. i. li. vi. adde q p cepta moralia ueteris legis habent uim euagelicaz. glo. xxxvi. q. ii. tria.

¶ An lex in dubio censeatur ppetua licet hoc no dicatur in ea. dic q sic. per glo. in cle. sepe. d ꝯ. sig. in ꝯ. ppetuu. que allegat bona iura.

¶ Quibus signis cognoscatur q aliqua constitutio facit legem generalez. no. in. l. iii. et in. l. fi. C. d legi. glo. in. c. ut circa. de elec. li. vi. et eo. ti. et li p petue. in glo. doc. de iura. calum. c. i.

¶ An et qn dicatur lex rationabilis siue irrationabilis. uide per doc. in. c. fi. de consue.

¶ An et quando lex exorbitans et correctia extedatur ad casum in ea non comprehensum per rationem. Io. de imo. post do. Anto. in cle. i. de rescrip. Io. de imo. et doc. in. c. si postq. de elec. li. vi.

¶ An et quado lex exorbitas et correctiua extendatur ad casum in ea non comprehensuz p ratione expressam in. l. dic ut no. glo. in aut. quas actiones C. de sacrosanc. ec. et ibi doc. gl. in cle. i. de elec. do. Io. de imo. in. l. si uero. §. de uno. ff. so. ma. in repet. d. §. ubi etiaz Bar. doc. in. c. fi. de consue. bona glo. de temp. ordi. c. i. li. vi. adde quod fit extensio per idemptitatem ronis etiam si ro non sit expressa in l. constat tame q est unica. per glo. singularez in. l. quauis. C. de fideico. qua bene no. quia semel fecit mihi magnuz honore et p eam obtinui in una magna ca. ad hanc materia addimus glo. in. c. constom. de regula. li. vi. glo. pe. in. c. relatum de sen. ex. glo. in regula. que a iure. li. vi. glo. in. c. i. de temp. ord. eo. li. Io. an. in regla. in penis. li. vi. gl. de iuriur. ex rescripto. do. Io. plene in. d. §. de uro.

¶ An lex penalis extendatur ad casum non expssum simili tn non oino expresso. do. Anto. tenet q non. in. c. fi. de consue. idem. d. domi. de sanc. gemi. in palla. c. i. bene facit de regla. constoz. li. vi. facit. quod no. glo. de elec. c. fi. eo. li. et in regl. iur. ignoeo. li. glo. in cle. ut hii qui. de eta. et quali. glo. allegatur pro singulari. in. l. fi. ff. de in ius uo. ad materiam addimus glo. in ꝯ. psidetes. in cle. i. de rescriptis. et ibi per Car. flo. adde. c. si postq. §. i. ubi gl. in ꝯ. de mente. de elec. li. vi. et quod no. idem d. Car. in. c. dilectus. de consue. ubi ponit materia extensionis. de qua dixi. s. sub dictione extensio.

¶ Qn lex inducit nouam obligatioz et no puidz de modo agendi agitur coditoe ex. l. ff. de codi. ex l. l. i. et ibi Bar. de resti. spo. sepe. et no. ibi. de elec. querelaz. de re. ec. non ali. si qs psbitez. et q ibi no.

¶ An lex lombarda sit approbata. Inno. q sic. de testa. raynucius. de ser. non ord. consuluit. facit gl. cum tex. xxvii. q. ii. quod interrogasti.

¶ An et qn ualeat uel non factuz contra. l. doc. in l. non dubium. C. de legi. Bar. in. l. pretor. §. i. ff. de no. op. nunc. glo. in cle. i. de iure patro. adde qd dico. i. sub dictione pena.

¶ An contractus factus contra. l. sit ipo iure nullus. no. in regla. que cotra. li. vi. et in. l. si no sortez. ff. de condi. indebi. Bar. in. l. cum lex. et in. l. sed si serui. ff. de fideiusso.

¶ An lex liget tm subiectos uel etiaz aduenas transeuntes. uide de consti. c. fi.

¶ An cessante causa. l. cesset ipius dispositio. uide .ii. q. i. qd p remedio. de iuriur. et si xpus. xxxii. questioe pma tutum.

¶ An quis teneatur ad obseruandam. l. iniqua. dic q no. in foro coscie. Inn. in. c. ga plerig. d imu. ec.

¶ Lex interpretans debet intelligi in casu. l. interprecate. in aut. de si. ante dota. instru. na. ad fi. tex cum glo. sup ꝯ. consuetudine. in cle. statutuz. d elc. ubi per modernos. ff de pac. dota. l. inter socerum. §. cum inter. quem tex. ad hec allegat Io. an. in. c. dispendia. de rescrip. li. vi. adde glo. in. c. is. qui. de electioe. eo. libro.

¶ Lex declarans non extenditur ad casum no coprehesuz sub. l. declarata. glo. antepe. in. c. si cui. d elc. li. vi. glo. in cle. quod circa. eo. ti. glo. in. c. licz epus de preben. li. vi. Io. mo. in. c. dispendia. de rescript. eo. li. Io. an. in. c. statutum. de sen. ex. eo. li. et in. c. auaricie. de elec. eo. li. sup ꝯ. dignitatis.

¶ Lex noua addes aliquid antique recipit omnes limitationes antique glo. d elec. pcurator li. vi. et ibi Io. an. super glo. iii. doc. in pallegato. c. dispedia et de pen. felicis. li. vi. adde glo. iii. in cle. i. de offi. uica. gl. in. ꝯ. clericos. in. c. auaricie. de elec. li. vi.

¶ Lex corriges non intelligitur hic in casu. l. correcte. glo. in cle. i. de elec. glo. in. c. licet canon e. ti. li. vi. glo. in. c. si paup. de preben. lib. vi. Io. an. in. c. apostolica. eo. ti. et lib.

¶ Quis possit. l. interpretari. no. in. l. i. C. de leg. de iudi. cum uenisset. xxxv. q. i. §. his ita. ubi uidetur coclud. q is qui condidit. dixi aliquid. s.

¶ An liceat allegare. l. in supplementu canonuz. et econtra. dic q sic. x. di. si in adiutorium. Spec. ti. de dispu. et alle. §. pot. ꝯ. sed nunquid. et ꝯ. porro. ben facit. c. ii. de cau. pos. de priuil. sup Specula. de no. op. nunc. c. i. et quod ibi nota.

¶ An ecclesia teneatur seruare .ll. seculares. Bar. in l. i. C. de sum. tri. et in l. omes populi .ff. de iusti. et iure. doc. de consti. que in ecclia. xcvi. di. bene qdez. gl. xxiii. q. viii. conuenior. adde quod no. gl. xxvii. q. ii. ꝙ interrogasti que dicit ꝙ in cã mrimoniali possunt .ll. allegari.

¶ Ubi non adaptantur uerba .l. non habet locũ eiꝰ dispositio de ui. et bone. cle. quoniaz. glo. magna. in cle. i. in fi. de sen. ex. tex. de iniur. in nostra de baptis. maiores .§. ceteꝝ. et. c. debitũ. d̃ testa. si pr̃. li. vi.

¶ An dicta in una capite .l. intelligant repetita in alio Bar. in .l. pretor .§. erit .ff. ui bo. rap.

¶ Quando in .l. ponunt due rõnes finales et etiã copulatiue licet una cesset si alia durat remanet nihilominus dispositio .l. Bar. in .l. si ita stipulatus .ff. de ꝟboꝝ. obli.

¶ Princeps non potest facere illud quod non includebatur sub uerbis .l. fuisset comprehensum licz possit extẽdere .l. ad illud Bar. in .l. sed sciendũ .ff. ad .l. pom. de parri.

¶ Ubi lex expresse imponit penam contemnenti et negligenti in utroq casu habebit locum licet in aliquo casu utatur uerbis contemptũ demõstrantibus quia inter contemnentez et neglígentez nõ est dari differentiaz. glo. in ꝟ. contempserit. in. c. cupientes .§. ꝙ si per. xx. de elec. li. vi.

¶ Si sup intellectu legis uarie sunt opiniões doc. sequentes alteram ex illis que postea reprobat nõ puniuntur pena .l. contra quã ueniunt. tex. ne cle. uel mona. c. fi. quã nõ. Lau. i cle. statutũ. de elec.

¶ Lex latius loquens in uerbis dispositis q̃ loquatur ratio legis restringitur ad limites rationis. de simo. et si qões. in fi.

¶ An inuocatio legis aliquid operetur. gl. fi. i cle. ne in agro. de statu regula. alibi dicit glo. ꝙ inuocatio legi sine adiectõe paꝝ ualz. gl. i cle. ii. d̃ reli. do.

¶ Cristiani habitantes inter infideles utunt lege xpianoꝝ. tex. in. c. ii. de secun. nup.

¶ Ubi lex terminat casum standuz est illi licet argumenta probabilia fiant in contrarium Io. an. de pres. non bap. c. finali.

¶ Lex imponens penam super rebus de presenti. uel de preterito non extenditur ad habentes in futurum. glo. in cle. i. et. ii. de pe.

¶ Lex penalis loquens copulatiue non habet locũ nisi detur concursus utriusq copulati. glo. in. ꝟ. in epi. in cle. in plerisq. de elec.

¶ Lex penalis nõ extendit ad latã significatiõem uocabuli. glo. in ꝟ. sacris in cle. i. de cõsan. et affi.

¶ Lex corrigens tam in parte rõnis q̃ in parte disponentis potest extendi ad id quod cõphendit sub uerbis ratiõis. glo. ii. et ibi doc. in cle. i. de elec. glo. in. c. i. in. ꝟ. clericuz. de ot. or. li. vi. gl. in. c. quoꝝ dã. de elc. eo. li. aliquid per Io. an. in. c. dispendia. de rescrip. li. vi. et in. c. ubi periculũ. de elec. eo. li. glo. in c. qm. de imu. ecc. eo. li. facit optima glo. in. c. quia pículosum. de sen. ex. eo. li. in ꝟ. officii. glo. ii. in. c. ex eo. de elec. eo. li. glo. iiii. in cle. fi. de electio.

¶ Lex disponens circa diuersos actus licz postea in aliqua parte exprimat unum tñ extẽdit ad omnes. glo. in. ꝟ. facienda. in. c. ut circa. de elect. li. vi. Lap. vii. q. i. deniq.

¶ Lex habens diuersa capitula si in ultimo ponit uerbum parificans uel extendens tale capitulũ habentur omnia ꝓ expssis in caplo ad quod fit extensio. glo. in. c. i. de cleric non resi. li. vi.

¶ An lex scda imponens penam uideatur tollẽ penam impositam per .l. primã. uel magis accumulare glo in ꝟ. ꝓmouenduz in. c. licet canon. de elec. lib. vi. in cle. i. de of. uica. adde glo. in. ꝟ. manifestus. in cle. i. d̃ sepul. et qd̃ nõ. Io. an. i. c. felic. d̃ peis. li. vi.

¶ Lex noua modificans actuz extendit ad cõsuetudinem. etiam si de consuetudine non fiat mentio Io. an. in. c. abbate. de ꝟbo. sig.

¶ An gesta scdm unuz intellectũ legis qui postea declaratur non esse uerus. retractent gesta Io. and. in. c. fi. de consti. Lau. in cle. statutum. de elec.

¶ An possunt allegari leges quorum auctor ignoratur. glo. xlv. di. §. fi.

¶ An et qñ lex per non usum tollatur. tex. de cõsti. ex pte. gl. i. c. i. de treu. et pa. doc. in. c. qd̃ circa de consang. et affi. doc. in. c. fi. de eta. et quali. Io. an. in. c. iohannes. de cle. coniug.

¶ Lex annullans actum perpetuum extenditur ad actum qui potest esse perpetuus et temporalis. glo. iii. in. c. fi. de rescrip. li. vi.

¶ Factum per spacium duoꝝ mensiuz a publicatione legis noue censetur factum a lege. glo. in. c. ii. d̃ re. ec. non alie. v. hactenus.

¶ Causa legis est magis attendenda q̃ uerba. de ꝟbo. sig. intelligentia.

¶ Qualiter cognoscatur an lex sit penalis uel nõ gl. sup ꝟ. ꝓchialẽ. i. c. nemo. d̃ elc. li. vi. et ibi uide

¶ An inferior possit roborare legem supioris per addiciõez pene. glo. in clem. ii. de elec. super. ꝟ. tolli et ibi per Paul.

¶ Quãdo cognoscatur ꝙ lex sit declaratoria. gl. in. c. fi. de verbo. sig. li. vi.

¶ An una lex debeat facere mentionez de alia ut uideatur corrigere. uide. xviii. di. quoniam quidez et de prescrip. c. ultimo.

¶ Lex potest illud quod consuetudo et econtra. nõ. doc. de ꝟbo. sig. si ex parte. i. di. consuetudo.

¶ Licet lex dirigatur certo generi psonaꝝ tamen ligat oẽs. nõ. i ꝓhe. decre. et i. c. i. d̃ cõsti. i gl. iiii.

¶ Lex antiqua neminem ducebat ad perfectionez euangelium autem dat salutem omni credenti. ar. xxxiii. q. v. ad fidem. et ad hebreos. vii.

¶ Ubi lex sub auditu uel additione alicuius uerbi ad .l. surgeret correctio legum talis subauditõ non est facienda glo. in ꝟ. petere. in. c. cupientes .§. qd̃ si per. xx. de elec. li. vi.

¶ Qualiter ex lege sumatur uel collegatur ratio legis. Bar. in extra. ad repr. in ꝟ. hucusq. glo. in .l. non omnium .ff. de legi.

¶ Dispositio legis et hominis quãdoq equipant. C. coĩa de le. l. i. in auten. de nup. §. disponat. nõ. Io. an. de arbi. innotuit. et ibi uide concor.

¶ Faciens contra legem dicitur contemnẽ auctorem legis. uide. x. di. certum. in fi.

¶ Lex imponens diminutionez patrimonii licz nõ imponat cessationem lucri dicitur penalis. Io. an. in c. fi. de elec. li. vi. et in regula. odia. eo. li.

¶ Ratio legis attendenda est magis q̃ lex. Arch. in. c. ubi periculũ. §. i. de elec. li. vi. Pau. in cle. i. in prin. de elec. tex. i. di. consuetudo. glo. in. l. generaliter. C. de non nume. pe. et in. c. intelligentia. de ꝟ. signi. et ibi nota. doc.

¶ Lex repellens quez a falsitate ꝓbanda dicit penalis. gl. i ꝟ. euidentez. in. c. si forte. de elec. li. vi.

¶ Uerba enarratiua legis non disponunt. glo. i ℘. collatio. c. i. de re. ꝑmuta. li. vi. Io. an. in. c. is cui. de elec. eo. li. contrarium uide in. c. eos qui clericos. de temp. ordi. eo. li. glo. in ℘. ex postfacto. i. c. audit; de elec. gl. antepe. in. c. eum qui. de co. et cõtu. ec. li.

¶ An ratio legis debeat concludere ad omnia con tenta in lege. Io. an. in. c. quondam. de elec. li. vi. un de rõ legis non dicitur finalis quando non conclu- dit ad omnes casus in uerbis dispositis. Io. an. in. c. i. de immu. eccle. li. vi.

¶ An lex penalis disponens sup aliquibus ꝑlatur; cõprehendat alias alterius rõnis. Fred. de senis. con sil. xxviii. et. xxix. glo. et Inno. de sent. excõ. cum illorum. Io. an. in. c. ne pro defectu. de elect. et in. c. abbates. de priuil. lib. vi.

¶ An lex excuset quem a peccato. glo. in fi. xxxiii. q. ii. inter hec.

¶ Non peccat quis ueniendo contra legem ꝑcepti sub cuius intellectu sunt uarie opiniones doc. licet mereat nĩ cõtrauenĩedo. gl. et ibi Io. an. i. c. f. de feu.

¶ Lex noua corrigens antiquã extendit ad omia accessoria et originem habentia ab illa glo. magna in fi. in. c. non debet. de cõsang. et affi.

¶ Mens legis et rõ legis idem sunt. Dy. in regla fi. li. vi. uide Ang. in consilio suo. lxviii.

¶ Lex tollens ꝑuilegia uel statuta non extendit ad ea que sunt iurata. glo. in. c. cum non deceat. de elec. li. vi. glo. de rescrip. constitutus. in fi.

¶ Lex tollens pactum non tollit quod est confir- matum ab apostolica sede. gl. in ver. pactum. in cle. dudum. de sepul. et ibi Pau.

¶ Lex que non exorbitat late est interpretanda glo. in clem. ii. de eta. et quali.

¶ Lex etiam penalis disponens in altero extremo quorum utrumque tẽdit ad unũ finẽ extendit ad reliquum glo. in. c. i. de post. ꝑla. et. c. si postq̃. de elec. li. vi.

¶ Lex imponens penam scienti et contrahẽti nõ excludit ignorantem a principio sed certificatũ ꝑo- stea desistenté tamen ab executione cõtractus. gl. in cle. i. de consang. et affi.

¶ Lex loquens per uerba affirmatiua quod quis pos sit facere certos actus non uidetur excludere alios actus circa illam materiam occurrentes secus si per ꝟba negatiua. uide gl. in. ℘. epoꝝ. i. cle. i. de heret.

¶ Lex particularis addens aliquid ad ius cõmune excludit oẽs alios casus iuris cõis ad illa iura dis- ponentes. tex. in cle. exiui. ℥. denique. de ꝟbo. sig.

¶ An et qñ lex abrogata possit allegari. doc. in. c. i. de consti. de iudi. nouit. ubi tex. et de cõces. ꝑbẽ. auctoritate. li. vi. aliqd p doc. in. c. qd dilecto. de cõ sang. et affi. glo. ii. q. vi. si qs. glo. xi. q. i. quicunque.

¶ Ubi uerba legis penalis possunt intelligi late et stricte sunt intelligenda taliter quod non uilipẽdatur pena legis tex. in. c. si ciuitas. de sen. ex. li. vi.

¶ An et si in. l. plura puniunt crimina sepatim per capitula uel ꝑ paragraphos et ultimo ponitur eadẽ pena cum aliquali aggrauatõe illa aggrauatio extẽ dat ad ꝑcedẽtia. gl. fi. q. nõ. i. de cupiẽtes. de penis.

¶ An lex antiqua iuri declaratoria trahatur ad ꝑ terita qñ habet consuetudinem retro obseruatã. ui- de glo. et doc. de consue. cum uenerabilis. de cõsti. c. ii. in fi. ubi do. An. doc. de spon. duo. c. fi. Io. an. i. c. i. de biga. li. vi. glo. in. c. i. de postu. prela. lib. vi. Genc. in cle. i. de elec. plene per glo. in cle. ut hĩ q̃ de eta et quali. glo. c. i. de cleri. non resi. li. vi. in ℘.

receperit. opti. tex. in. c. i. de consue. li. vi. gl. pe. in c. i. de re. ec. non ali. que bene nõ. quia non inuenies alibi tot glosas bonas ita copiose allegatas.

¶ Lex exorbitãs non extenditur de stricta signi- ficatione ad latam glo. in ℘. subditos. in cle. quis. de fo. compe. glo. in aut. habita. C. ne fi. ꝑ pa. Archi. i c. fi. de pe. li. vi. glo. in cle. i. ℥. quia uero. de sta. reg. gl. ii. in. c. i. de loca. et in. c. ii. de here. li. vi. adde hoc uerum etiam ubi esset eadem similitudo. glo. in. ℘. itali. in. c. i. de temp. ordi. li. vi. tex. et ibi doc. de mutu. pe. c. ii. glo. in cle. i. de rescrip. glo. in. ℘. bene ficio. in cle. auditor. eo. li. glo. in cle. i. de deci. in. ℘. regibus. glo. fi. in. c. ii. de usur. li. vi. Io. an. in. c. i. de homi. eo. li. glo. in ℘. clericum. in. c. i. de tempr. ordi. eo. li. adde Cy. in. l. i. C. que sit lon. con.

¶ Lex penalis extenditur ad ea q̃ de mente eius i cluduntur. glo. de elec. si postq̃. li. vi. glo. in cle. i. de rescrip. cõtrarium nõ. glo. in. c. statutũ. de here. li. vi.

¶ An lex loquens ꝑ uerba imparatiua tollatur per dissuetudinem. glo. in. c. i. de treu. et pace. doc. i cle. fi. de eta. et qua. doc. in. c. qd circa. de cõsan. et aff.

¶ An lex ecclesie militantis liget crimina occulta. glo. quod sic. in ℘. eo ipo. in cle. i. de heret. et in. c. cum non. ab homine. de sen. excõ.

¶ Lex parificans duo extrema facit utrunque eodẽ iure censeri. uide tex. et ibi doc. de mu. pe. c. ii. glo. in. c. constitõem. de regula. li. vi. et in regula. que a iure. eo. li. glo. in. c. si postq̃. de elec. li. vi. glo. opti. i cle. i. de offi. uica. in ꝟbo ãnuendis. et se cõtrarium nõ. glo. iii. q̃q̃. de elec. li. vi. glo. iii. in. c. i. de vo. eo. li. de here. contra xp̃ianos. eo. li. gl. xxxvi. q. ii. nul la. adde glo. in. l. ii. de cura. fur.

¶ Lex irritans processus non dicitur penalis. Io. an. in. c. dispendia. de rescrip. li. vi. de elec. c. fi. eo. li. per eundem. et doc. in cle. i. de rescript. et in. c. fi. eo. ti. ubi per doc.

¶ Quando lex imponit penam simpliciter delin- quenti cõmittitur etiam pena sine dolo. glo. in ℘. temerarius. in. c. i. de sen. ex. li. vi.

¶ An lex requirat actum et habitum finalẽ in cõ plemento sue dispositionis. uide glo. in. ℘. prochial. in. c. licet canon. de elec. li. vi. plene per doc. i ꝑbe. cle. glo. in. c. statutum. de elec. li. vi. Archid. in. c. si ap̃lica. de ꝑben. eo. li. Pau. in cle. i. de offi. uica.

¶ An lex priuata aliqñ preferatur publice. tex. et gl. xix. q. i. due sunt.

¶ Quid sit lex constitutio mandatum dogma doc trina et epistola. uide. iiii. di. in summa. xxv. q. ii. si quis dogmata.

¶ Lex noua se referens ad ꝑterita non cõpreben dit illa que tempore legis sunt perfecta. uide Io an in. c. detestanda. de conces. preben. li. vi. glo. in. ℘. pacta. in clem. dudum. de sepul.

¶ An contra legem ꝓhibentem aliqd fieri nõ ob- stante noua consuetudine possit induci cõsuetudo uide glo. in cle. statutum. de elec. Pau. in cle. fi. de re. ec. non ali. uide Pe. de perusi. in tractatu funeraliũ Inno. de cõsue. c. pe. glo. fi. in. c. i. de cõsti. li. vi.

¶ Quãdo lex dicatur precepti et quando nõ. ple ne Io. an. in. c. nam concupiscentiã. de cõsti. Arch. iiii. di. denique. dixi aliquid. s.

¶ An lex imponẽs penam emptori includat uen- ditorem. glo. quod non. de iure patro. quia clerici. dixi sub dictione correlatiua.

¶ Ciuitas uel castrum nouiter subiectum alicui dño

debet seruare legem illius domini·glo·i·di·ius qui ritū facit tex·i·c·fi·d̄ diuor do·An·i·c·fi·d̄ cōsue·

¶ An lex iterato confirmata inducat nouum uinculum·Io·mo·in·c·i·de priuil·li·vi·glo·fi·in cle·ii·de sta·regula·in glo·ii·in·c·licz canon·de elc·li·vi·gl·i ꝓ·cōcilio·et in·c·ubi piculū·§·i·de elec·li·vi·

¶ Licet leges seculariū non ualeant sup ecclīastic ad preiudicium ecclesiaruz ualent tamen contra laicos·Hugu·viii·di·quo iure·

¶ Lex noua extendens antiquā intelligitur extēdere cum eisdem qualitatibus licet de illis in noua non fiat mentio·glo·ii·q·vi·anterioꝝ·

¶ Noua lex disponens idem quod ius antiquū nō extenditur ad pteritum·iii·q·v·suspectos·

¶ Qualiter cognoscatur an causa legis sit impulsiua uel finalis uide Spe·ti·de dispu·et alle·§·post hoc etiam·ꝓ·uel illud statutum fuit·Bar·in extra·ad reprimendaz·aliquid per Io·an·in·c·pe·de imu·eccl·li·vi·glo·in·c·quod translationez·de renunti·ubi glo·et do·Anto·

¶ An ualeat lex disponens contra naturalē equitatem·uide glo·i·di·ius naturale·Innocē·in·c·quia pleriq̄·de imu·eccl·dixi·s̄·

¶ Quando lex statuit aliquid specialiter in uno casu eius contrariuz censetur regulariter statutuz·glo·in·ꝓ·cepta·in·c·ne aliqui·de heret·li·vi·glo·in·c·presenti·de preben·eo·lib·

¶ An et qualiter cognoscatur ꝙ lex principaliter emanauit ꝓpter fauorem uel odium·gl·pe·in·c·sciant cuncti·de elec·li·vi·de rescrip·si ꝓpter tua·eo·li·in·ꝓ·primi anni·in fi·glo·in ꝓ·numerandū·in·c·statutū·de pben·eo·li·glo·in·c·fi·de ꝓ·sig·eo·li·

¶ Uerba legis possunt diuersimode interpretari quo ad uarios intellectus etiam ad contrarios·glo·i·di·quid hoc est·

¶ An lex debeat esse diuersa ex diuersitate locoꝝ glo·in ꝓ·locoꝝ·in·c cupientes·§·i de elec·li·vi·

¶ Lex puniens facientem actum in casu uero extenditur ad facientem actum in casu ficto a lege·tex·est in·c·lras·de tempo·ordi·

¶ Lex imponens penam negligenti diuersaz a delinquente includit sub delinquente dolose negligētem·glo·in·c·si cōpromissarius·de elec·li·vi·

¶ An lex exorbitans ex actu simplici extendatur ad mixtum·glo·magna·in fi·in·c·indemnitatibus·de elec·li·vi·uide quod nō·Io·an·in·c·pe·de offi·lega·eo·li·idem in·c·i·de tempo·ordi·eo·li·tex·et glo in clem·i·de elec·

¶ Lex penalis loquens de certis personis locoruz non includit habitantes in confinio·Io·and·in·c·i·de tempo·ordi·li·vi·

¶ An lex penalis extendatur de casu uero ad fictum·Io·an·in·c·iohannes·de cle·coniug·tex·contra in·c·lras·de tēp·or·uide·c·ad nraz·de emp·et uēd·

¶ Lex puniens scienter delinquentē includit delinquentem ignorantia facti crassa uel supina·gl in ꝓ·scienter in·c·fi·de of dele·li·vi·et in clem·eos·d̄ consang·et affi·in·ꝓ·mrimonialiter·

¶ An si in lege ponuntur plures cause requiratur concursus omniuz illaꝝ·Bar·in extra·ad repmendā super ꝓ·nationibus·glo·in cle·in plerisq̄·de electi·glo in ꝓ·econtra·in·c·i·de re iudi·li·vi·

¶ Ratio exp̄ssa in lege sequenda est licet nō multum faciat ad casum decisum·glo·de pben·quāuis·li·vi·tex·in·c·non debet·de consang·et affi·

¶ Lex penalis latius loquens in parte dispositiua q̄ narratiua extenditur ad uerba dispositiua·Io·an·in·c·pe·de immu·ec·li·vi·

¶ Quis potest facere legem·uide·s·Tho·pma se·q·xc·ar·iii·et·q·xcv·ar·iiii·ubi concludit ꝙ condē legez ut pertinet ad totam multitudinem uel ad publicam personam gerentem uicem eius·

¶ An leges humane ligent in foro cōscie·uide·s·Tho·pma scde·q·lx·ar·v·uide i·c·i·de cōsti·p doc·

¶ An inter leges impiales sint aliqui casus illiciti et scdm deum et conscientiam non seruandi·dic ꝙ sic quos uide enumeratos in sūma pisana sub dictione lex·§·sed nunquid inter leges·et ibi de hoc·

¶ An contra leges potest dispensari uide·s·Tho·pma scde·q·xcvii·ar·iiii·qui dicit ꝙ sic per rōnem multitudinis dūmodo illa dispensatio non cedat in nocumentū boni cōis sed magis ꝓficiat ad illud·

¶ Lex annullatiua actus imprimit effectum suum a tempore annullationis licet secus quo ad penam contrafacientis·Pau·in clem·i·de elec·glo·in ꝓ·ex nunc·in cle·ii·de here·

¶ Lex diuina alia naturalis·i·di·ius naturale·alia mosayca·xxxii·di·moyses·alia ꝓphetica·i·di·§·i·alia euangelica·ii·q·i·si peccauerit·alia apl̄ica·xiii·di·nerui·alia canonica·xxxi·di·nicena·

¶ Appellatiōe legis non solum continentur uerba sed etiam snia ut·l·nominis·§·uerbum ex legibus·ff·de ꝓbo·sig·ff·de legi·l·scire·et·l·contra·Dy·in regula finali·lib·vi·

¶ In legibus diuersoꝝ tituloꝝ non seruatur ordo C·qui testa·fa·po·l·nemo·sed in eo·ti·sic·ut·C·de nouo·C·compo·l·i·§·ita tamen·

¶ An dato ꝙ pena imposita per legem nouaz non tollat penam impositam per legem antiquā de quo dixi·s̄·saltem concursu se impediant uidetur ꝙ sic C·qn̄ ci·ac·preiu·crimi·l·i·ff·de pub·iudi·l·interdū ne duplici pena puniatur·C·de pe·l·omnes·et hoc qn̄ utraq̄ pena tendit ad uindictam·ut·d·l·omnes·et nisi in·l·noua expresse caueatur ꝙ non intendit antiquam tollere quod nota·

¶ Non pōt quis sibi imponere legem a qua non liceat recedere·ff·de le·iii·l·si quis in pncipio testi·ff·de fideicōmis·lib·l·lucius·ff·de arbi·l·pe·

¶ Frustra legis implorat auxiliū qui cōmitttit in l·de usur·quia frustra·et ibi concor·de elect·bone·i·et ibi concor·in glo·

¶ An deposito uel expulso principe leges eius ualeant uide·C·de epis·et cle·l·decernimus·et de heretic·fraternitatis·

¶ An testator uel cōtrahens possunt expresse agere ne leges habeant locum in eoruz actibus·tex·et ibi nō·in·l·nemo potest·ff·de le·i·

¶ Per leges nemo cogitur bene facere sed tantū male facere ꝓhibetur·xxiii·q·v·ad fidē·et ibi nō·iiii·di·facte·Lex enim ꝓdita est ut appetitus noxius sub iuris regula limitetur ut in ꝓhemio decre·§·ideoque·

¶ Licet alias lex ciuilis sit incorporata per Gratianum in uolumine decretoꝝ·si tamen est contraria canonibus uel damnosa ecclesiis non est suanda ut plenius nō·Io·an·de rescrip·c·ii·sup glo·pe·et hoc uerum in legibus canonisatis p Gratianū secus si p papam·ut·ii·q·i·in primis·ꝓ·de persona·

¶ Que fuerunt leges prime et scde tabule·nota·xxxii·q·vii·quid in omnibus·

¶ An naleat lex imponens ꝑ homicidio penaꝫ pecuniarum uidetur ꝙ sic. ut habetur de pen. presbiteri. de delic. pue. c. ii.

¶ Quando lex sequitur consuetudinem contrariam uide de fi. instru. inter dilectos.

¶ De intellectu et materia. l. diffamari. C. de ige. et ma. uide Inno. de conces. pben. cum sup. in glo. Io. an. de rescrip. mandatū post. glo. in fi. ꝟ. sed qd pbat de offi. or. conquerente. in. ii. glo. per Inno. de testi. cum olim. sup ultima glo. Inno. qui fi. sint le. causam. de accu. c. licet.

¶ Patere legem quam tu ipse tuleris. de constit. cum omnes. ff. qd quisq́ iu. l. i.

¶ Leges non solent fieri de hiis que raro accidūt nō. ff. de legi. l. ex hiis cum. l. se. nota. de despon. impu. fras. in glo. consueuerunt.

¶ In dubio stãdum est uerbis legis. nota. glo. in l. i. §. si is qui nauem. ff. de exerci.

¶ An debeamus magis inspicere mentem q̃ uerba legis. nō. ff. de reli. l. ac si quis. §. idem labeo. in glo. imutari. ff. de in ius uo. l. quãuis. in glo. fi. uide. C. de legi. l. non dubium. Bar. tangit. ff. de excu. tu. l. scire oportet. Cy. C. que sit long. consuet. l. i. in. iii. oppo. et ibi glo. pe. ff. de iure patro. l. adiger. §. q̃uis et ibi Bar. ff. qui et a qui. l. ꝓspexit. in glo. scripta. Dy. in regula fi. li. vi.

¶ An liceat offendē uerba. l. seruata mente nō. C. de legi. l. non dubium. in glo. ii. et ibi Cy. in. i. q. ff. qui et a qui. l. ꝓspexit. Dy. in regl'a fi. li. vi.

¶ Uerba legis narratiua non possunt allegari pro decisione dicit Fred. de se. in consilio suo. xxxviii. Archi. in c. e. i. d. ꝓba. et. c. si papa. de ꝓuil. li. vi.

¶ Leges non debent esse ludibrio. l. fi. §. ubi autē. C. de bo. que lib.

¶ Ex coniunctione plurium legū fit bonuꝫ argumentuꝫ. l. gallus. §. ille casus difficilis. ꝟ. iuliano. ff. de libe. et postu.

¶ An lex trahatur ad futura in causa habēte causam de preterito. uide glo. sing. in clem. ut hii qui. de eta. et quali. in glo. in posterum.

¶ Qñ lex noua emanat ad extensionem iuris iam introducti oportet ut addat et comphendat casum non comphensuꝫ in. l. antiqua. Bar. in. l. i. §. nuntiatio. ff. de no. op. nunc. et in. l. i. ff. de eo qd cer. lo.

¶ Lex sequens tollit ipso iure legem precedenteꝫ secus in statuto nisi sit clausula non obstãte zc̃. ut in. c. i. de consti. li. vi. uide Pau. de castro. in. l. i. in ṗn. ff. ad. l. fal. adde ad materiã quod nō. C. de fur. auth. nauigia. in glo. pe. ff. ad. l. ro. de ia. l. deprecatō. in glo. fi. Cy. in. l. ii. in fi. C. que sit lōg. consue. ideꝫ in. l. fi. C. de testa. nō. ff. de sepul. uio. l. pretor. et. l. iii. §. diuus. et ibi glo. et Bar. x. colla. qui feu. dare pos. c. i. §. hec. in glo. feudi. et de feu. cog. c. i. i glo. i.

¶ Mitius agitur cū. l. q̃ cum homine. nō. ff. de arbi. l. celsus i gl. i. et Bar. i. l. si insulã. ff. d. ꝟ. obli.

¶ An papa possit tollere legeꝫ ciuileꝫ. nō. in regl'a fi. li. vi. in glo. i. Specu. in ti. de dispu. et alle. §. porro. ver. sed nunquid. in fi.

¶ An lex liget ignorantes. nō. Cy. C. de legi. l. leges sacratissime. et in. l. ii. C. que sit long. consuetu. in. ii. q. et sequenti.

¶ Qñ habeat locum conditio ex. l. nō. Cy. C. de re. pmu. l. ex placito. in. v. q. Specu. in ti. de actio. et peti. §. ii. ꝟ. si autem uelis recurrere. nota. ff. de aqua plu. ar. l. in summa.

¶ Legibus cedunt uetustas et natura loci. nō. ff. de aqua plu. ar. l. in summa. in glo.

¶ Sufficit allegare unam legeꝫ ex pluribus. Bart. ff. de excu. tu. l. scire oportet. §. fi.

¶ De lege iul. repetundaꝝ. nō. insti. de publ. iudi. §. est et inter. in glo. repetundaꝝ.

¶ Lex iulia de ambitu qñ habet locum nō. in preallegato. §. est et inter. in glo. sunt de ambitu.

¶ Lex de residuis quãdo habet locum. nō. in preallegato. §. est et inter. in glo. residuis.

¶ Quam penam imponat lex iulia maiestatis. uide. ff. ad. l. iul. ma. per totum. et. C. eo. l. quisquis.

¶ Lex dans formã potestati iurisdictionali ad pendentia extendit ad nondū decisa. C. de epi. et cle. l. si quis in conscribendo.

¶ An et qñ sententia principis habeat uim legis. uide in. l. iii. C. de legi. et quod ibi nō.

¶ Lex non est necessario precepti licꝫ loquatur per ꝟba imperatiui. C. de transac. l. age cū geminiano.

¶ Lex etiam in ordinariis dat formã tm̃ in negociis inchoatis post legem. ut. l. ii. in prin. C. de furcalum. et ibi in. §. sed quia. et in. §. sin auteꝫ.

¶ Lex que dicit uel incipit hodie quia semper loquitur. intelligit de quolibet hodie nō. in. l. qui bona. §. et superficiarum. ff. de dam. infec.

¶ Leges. C. non continuantur. uide glo. in. l. fi. C. de peti. bo. subla. li. x.

¶ Si contractus est de preterito et iudiciū de eo agitur post legem editam in decisoriis attendit lex antiqua que erat ante contractum in preparatoriis legis noue. ar. l. si cui fundus. ff. de euic. Ia. bu. in. l. leges. C. de legi. et ibi Bar.

¶ Qñ in. l. dicatur acta rescissio an intelligat ipso iure. uide gl. et doc. in. c. i. C. de ingra. liber. et si expressio legis trahatur ad ṗterita non cōprehendit decisa pacto transactione uel snia. C. de transact. l. causas. C. de erro. aduo. l. sententiis. Cy. in. l. leges. C. de legibus.

¶ Si lex dicet pacta custodiantur uel iuramentuꝫ seruetur ꝓducitur actio uel exceptio. ff. de acquire. do. l. statuas. ff. fam. her. l. inter coheredes. §. ii. ff. de le. iii. l. cum quis decedens. §. nuptura. glo. C. de legi. l. cum de nouo.

¶ Lex debet esse scripta scd'm ideoma ꝑtiuꝫ qbus transmittitur et sic legi ut a quolibet sciatur i auth. de manda. prin. in princi. colla. iii.

¶ Nihil est tam necessarium in rebus humanis q̃ legum auctoritas que diuinas et humanas res bene disponit et omnem iniquitateꝫ expellit ut. l. i. §. cū itaq. C. de ue. iu. enucle.

¶ In libris leguꝫ reprobatur scriptura abbreuiata ut. C. de uete. iu. enucl. l. i. §. instra.

¶ Lex non est superflua idem dicens ꝓpter diuersitatem tituloꝝ. ut in. d. l. ii. §. si quid auteꝫ in tãta.

¶ Si impator faceret unam legem oio iniustaꝫ et nutrientem peccatū non ualeret dicit Bar. in. l. fi. C. si contra ius uel uti. publi. licet Iaco. butri. ibi in vii. qōne contrariuꝫ dicit.

¶ Quãdo intellectus legis repugnet naturali rōi est repellendus. glo. C. de dila. l. cum a nobis.

¶ Lex debet esse breui sermone composita. C. de uete. iu. enu. l. ii. §. quibus.

¶ Contractus eius qui habet potestatem legis cōdende transit in legem. ff. de publi. l. cesar. Bar. in l. iiii. ff. de re iudi.

¶ Lex presumitur eo q reperitur descripta inter leges uel eo q est posita in loco ubi leges ponunt. no. in aut. de inces. nup. §. deportatio. colla. iiii.

¶ Licet pars alicuius legis detrahatur uelut superflua non per hoc censet cassata intentio legis in eo qd e detractu in aut. de fi. an. do. ins. natis. coll. iii.

¶ Leges non sunt posite scdm ordinez auctorum no. glo. in aut. de nup. §. i. colla. iiii.

¶ Ubi concurrunt due rones in. l. cessante una no cessat dispositio legis. glo. in aut. de nup. §. si uero irrationabiliter. qd est ueru qn quelibet sufficit distributiue ad dispositu. secus si exigantur plures copulatiue. ut. l. bene etiaz. §. hoc aut. ff. de iti. actuq pri. Bal. in. l. i. ff. de iusti et iur. dixi aliquid. s.

¶ Ubi ratio uincit legem possumus facere contra leges adherendo rationi. glo. ff. de acquir. re. do. l. qua ratione. §. littere.

¶ Expedit scire legem antiquam ad colligendum utilitates legis noue in phemio. ff. §. ex libris.

¶ Finis leguz seu legalis scientie est ut fiat optimus gubernator seu minister iusticie, ut in preallegato phemio. ff. §. illud.

¶ De pma legis que fuit apud romanos et sic successiue d aliis usq ad. x. ul. xi. uide i dicto phemio

¶ Lex in dubio psumitur iusta. ff. de legi. l. quod no ubi Bal. qui allegat. xii. dis. illa uide quod nota. idem Bal. in. l. de quibus. ff. de legi. qd no.

¶ Lex ualet etiam sine ratione. i. cuius ratio non uidetur. ff. qui et a qui. l. pspexit.

¶ Opinio enim legislatoris est omnibus pro ratione psumpta. ff. de legi. l. non omniu. et ibi Bal.

¶ Si lex est correcta p consuetudine non tollit similiter et ratio legis et ideo potest ex ratione legi ad simile argui. si uero est correcta per aliam legez tunc ex ea non est arguenduz nec ex ratione eius. C. de lat. lib. tol. l. unica. circa prin. et ibi glo. C. de no. C. confir. l. i. §. pe.

¶ Lex psonalis ob merita uel odium concessa no extenditur ad aliam. ff. de consti. princi. l. i. in fi.

¶ Ceteris paribus plus punitur ueniens contra legem in fraudem q aperte. tex. in. l. ii. ff. de his qui sunt su. uel alie. iur.

¶ Lex aliqn ponitur pro pacto. l. legez. C. de pac. ff. de adop. l. si tibi.

¶ An faciens contra legem psumatur esse in dolo ul lata culpa. Bar. in. l. quod nerua. ff. depo. Bal. in l. non dubium. C. de legi.

¶ Debemus omnia facere scdm leges et inanis coscia preter leges non excusat iudice. iniuria etia facit legibus qui uult uideri ipsis legibus melior. no in aut. d iudi. §. oportet. ita dicit Bal. in. l. hac lege C. de sen. ex per. reci. lo. mo. in. c. i. d sen. ex. li. vi.

¶ Lex imponens penaz utenti re non extenditur ad habentem rem. dicam. i. sub dictione pena.

¶ Ualet lex contra naturale eqtate si iuuat antiq iusta ca. Inno. in. c. fi. de scisma. in fine glo. magne

¶ Lex est aliqd ronis. s. Tho. scda scde. q. xc. ar. i. et debet ordinari ad bonum comune ubi. s. ar. ii. et est pmulganda ibidem ar. iiii.

¶ Lege no pot face sibi qlibz. i pall. q. ar. iii.

¶ Effectus legis est facere homines bonos idem scda scde. q. xcii. ar. i. et eius actus bene assignatur ubi. s. articulo scdo.

¶ Lex ordinatur ad dilectionem pximi. idem in sum. cotra gen. li. iii. q. cxvi. et cxvii. et se.

¶ Lex aliqua est eterna. idem in pma scde. q. xci. ar. ii. et qd sit h lex. idem pma scde. q. xciii. ar. i. et est omnibus nota ubi. s. ar. ii et e origo omnis. l. ibide. ar. iii. et illi. l. eterne subsunt omnia necessaria et contingentia. ibidem ar. iiii. et vi.

¶ Lex aliqua est naturalis idem. i. scde. q. xci. ar. ii. et ipa non est habitus pma scde. q xciiii. ar. i. et continet multa pcepta. ea. q. ar. ii. pcipit eniz actus omnium uirtutum. ea. q. ar. iii. et est una omniu ea. q. ar. iiii. et no potest mutari. ea. q. ar. v. nec aboleri. ibide ar. vi. et eius est offerre sacrificium. idem pma scde. q. lxxxv.

¶ Lex aliqua est humana pma scde. q. xci. ar. iii. et deriuatur a naturali. ibidez ar. ii. et talis bene describitur ab Isidero. s. Tho. pma scde. q. xcv. ar. iii. et. iiii. et debet poni in coi pma scde. q. xcvi. ar. i.

¶ Lex humana debet omnia uicia cohibe pma se. q. xcvi. ar. ii. et pcipit actus omniu uirtutuz ubi. s. ar. iii. et ponit necessitatez in foro conscientie idez ar. iiii. et ei omnes subiciuntur ea. q. ar. v.

¶ Lex humana debet seruari sm itellectu et sm pba ea. q. ar. vi.

¶ Lex humana potest mutari. idem pma scde. q. xcvii. ar. i. q qliter fieri debeat uide i dicto ar. ii.

¶ Lex positiua siue negatiua est pars prudentie idem scda scde. q. v. ar. i. et pars iusticie. scda scde q. lxxx. articulo. i.

¶ Lex aliqua est diuina idem pma scda. q. xci. ar. iiii. et in sum. contra gen. li. iii. q. xv. et non est una tantum pma scde. q. xci. ar. v.

¶ Lex diuina obligat ad fide pma scde. q. xci. ar. iii. et in sum. contra gen. li. iii. q cxiii. sed pncipalit ad deum. ut eo. li. iii. q. cxv.

¶ Lex uetus fuit bona ide pma scde. q. xcviii. ar. i. et in. iii. di. xxxvii. ar. i. et fuit a deo pma scde. q. xcviii. ar. ii. et fuit data p angelos. ubi. s. ar. iii. et soli populo iudeou ibidem ar. iiii. et quare no obligat omnes homines. ibidem ar. v. et fuit data tempore moysi ibidem ar. vi. et habuit plura precepta tam moralia q cerimonialia et no ultra. x. idez pma scde. q. xcix. ar. i. ii. iii. iiii. et. v.

¶ Lex uetus inducebat p pmissione temporaliu ad obsuantia mandatou in pall. q. xcix. ar. vi.

¶ Quid phibuit lex uetus. ide pma scde. q. cvii. ar. i. et in. iii. di. xiiii. ar. ii.

¶ Lex noua non est indita sed scripta. pma scde q. cvi. ar. i. et uiuificat. ar. ii. et in. iiii. di. xl. ar. iii. et est coueniet tpe data. ubi. s. ar. iii. et. iiii. et est alia a ueti pma se. q. cvii. ar. i. et i. iii. di. xl. ar. iii. et. iiii.

¶ Lex noua implet ueterem. pma scde. q. cvii. ar. ii. et continet in ueteri ibidem ar. iii. et est leuior ueteri ubi. s. ar. iii. et in. iiii. q. xl. ar. iiii.

¶ Lex noua aliquos actus exteriores pcipit et aliquos phibuit pma scde. q. c. ar. ii. et. iii.

¶ Lex noua couenient addit consilia pceptis scda scde. q. cviii. ar. iiii. et i sum. g gen. li. iii. q. cxxx.

Lia

Lia fuit lippa oculis sed fecuda in sobole ut habetur gen. xxix. et. xxx. de renunc. nisi. de regu. c. licet.

Libellus

Quid sit libellus uide per glo. i b. libellu. i aut. de exhi. re. §. sancimus. colla. v. et p Spe. in ti. de libel. cocep. §. i.

¶ Libellus qnq dicit iudicis delegatio. ff. d regu. iur. l. omnia. qnq dicitur petitio oblata in scriptis C. de lit. cotes. aut. offerat. qnq dicitur epla ut. ff.

de excu. tu. l. excusare. qñq; sumitur ꝑ pane azimo seu subcinericio quē nos itali appellamus fucatia. C. de epis. audi. l. iudices. quãdoq; ꝑ famoso crimine. C. de famo. lib. per totum. quandoq; ꝑ paruo libro ut ff. de arbi. l. non distinguemus. qñq; ꝑ codicillo ff. de tab. exhi. l. i. in ꝑn. quãdoq; ꝑ supplicatiõe data principi. ut. C. qñ lice. prin. in rubro et in nigro istos modos et alios uide per Spec. ti. de libel. concep. §. quot autem modis.

¶ Qui libellum diffamatorium scribit contra aliquem si potest ꝓbari debet flagellari. v. q. i. qui in alterius. adde ꝙ quadruplex est pena scribentis libellum famosuz ꝑma secdm l. C. de famo. li. l. i. v. q. i. si quis famosuz. secda habetur. C. de iniuriis. l. iniuriarũ. tercia in. d. c. qui in alterius. et c. hii. q. quarta in foro pniali qui abstulit famam ꝓximo.

¶ Inueniens libellum diffamatorium non debet ipsum publicare sed potius ipsum corrumpere. v. questiõe. i. qui hii.

¶ Libello dato si accusator morte uel alia cã impeditus accusationem prosequi non potest reus absoluitur. ii. q. viii. qui uero.

¶ Libello oblato reus. xx. dierum habet inducias ad deliberãdũ. iii. q. iii. inducie. uide. C. de lit. cõtes. aut offerat. canonizata. iii. q. iii. offeratur.

¶ Libellus accusationis multa continẽs capla sic obligat actorem ad ꝓbationez omnium qd si deficiat in uno non admittetur in alio. iii. q. x. placuit.

¶ Libellus in quo iniusta causa ponitur non debz recipi. Inno. in c. inter dilectos. de donat. glo. in. l. ii. §. circa. ff. de dolo excep.

¶ Querela cui petitio non inseritur nõ est ꝓprie libellus. Inno. in c. in nostra. de sepul.

¶ Qualiter debeat formari libellus quãdo petitur quarta epalis. uide Inno. in c. certificari. de sepul. et quod ibi nota. doc.

¶ Quando socius uult agere contra alium sociuz causa societat qualiter formetur libellus. nõ. Inno. in. c. dilectus. de exces. pla.

¶ Quãdo libellus formatur simpliciter intelligitur formatus nomine ꝓprio nisi esset ecclesiastica ꝑsona quia tunc nomine ecclesie intelligitur esse formatus ita nõ. Inno. in c. olim. de resti. spo.

¶ An libellus requiratur in causa inquisitionis et denuntiationis. Inno. ꝙ sic. in. c. i. de libel. obla. Bar et Bal. in. l. edita. C. de eden.

¶ Quando admittitur libellus generalis ualet etiaz sentẽtia generalis que tamen debet esse clarior libello. ita nõ. Inno. in. c. ii. de libel. ob.

¶ An sufficiat petere in libello omnes fructus ꝑceptos et percipiendos absq; alia expressione quantitatis. Inno. ꝙ sic. in. c. ii. de libel. ob. secus in sñia in qua debet exprimi certa quantitas. dixi. s. sub dictione fructus. adde quod nõ. Ang. in. l. si in rez. ff. de re. uen. qui tenet contra. Inno. dicens ꝙ aliud est petere fructus talis fundi quo casu non ꝓcedit libellus non expressa quãtitate. aliud est petere fũdum cum fructibus secdm eum facit quod nõ. Inno. de sepul. certificari. de exces. pla. tãta. uide do. Anto. in. c. cum ad sedem. de resti. spo.

¶ Licet non sit recipiendus libellus in quo est petitio sine causa tamen si recipitur et respondeatur ualet ꝓcessus ita nõ. Inno. in. c. ii. de libe. obla. adde circa hoc an ꝓcedat libellus sine cã quod nõ. Inno. in. c. ex parte. de priui. glo. viii. di. quo iure. glo. in c. cum iohannes. de fideius. Hosti. in. c. cum uenerabilis. de excep. in. c. auditis. de prescrip. Inno. de re iudi. cum bertoldus. glo. in. c. fi. de conuer. in fine doc. in dicto. c. ii.

¶ Libellus non requirit nisi cum agit cõtra spalẽ personam dicit Inno. in. c. i. de libel. obla.

¶ Libellus etiam ꝓcedit sine conclusione corã papa et forte etiam coram alio si conclusio potest eẽ uniformis et ex ꝟbis colligi secus si ex uerbis possint colligi diuerse conclusiones quia tunc libellus non ꝓcedit nõ. Inno. in dicto. c. i. de lit. contes. generaliter autem an et qñ ꝓcedit libellus sine conclusione. uide Bal. in. l. libellorũ. ff. de accu. et. l. quid ergo. §. pena grauior. ff. de his qui nõ. infa.

¶ Libellus debet continere talez cãz que probata sufficiat et q necessario inferat Inno. in. c. i. de lit. contes. nõ. in. l. ii. §. circa. ff. de doli excep. uel saltẽ inferat presumptionẽ. ut. l. omnes. §. lucius. ff. que in frau. credi. glo. in. l. pe. C. de peri. tuto.

¶ Non solum libellus ineptus reicitur sed etiaz libellus notorie contrarius ueritati. Inno. et Hosti. i. c. i. de off. uica. neq; debet poni in actis quia iudex debet eum uerbo et facto lacerare. glo. in. l. i. ff. de offi. asse. et in. l. fi. C. de or. cog. quod nõ. in. l. q cuz maior. §. si patris. ff. de bo. libe. et adde ꝙ exceptio libelli inepte concepti potest qñcunq; opponi secdm Ia. butri. in. l. licet. C. de ꝓcura. glo. in. l. si in rem. ff. de rei uendi. Bal. in. l. edita. C. de eden. do. Anto. et moder. in. c. examinata. de iudi. Io. an. in addi. Spe. ti. de accusat. §. ii.

¶ An reus qui recipit libellum actoris sine cõtradictione aliqua possit post litem contestatã obicere ꝙ libellus est ineptus obscurus et generalis. Io. an. plene in. d. c. examinata de iudi.

¶ Quid si iudex uult incertum libellum reicere et reus uult illum admittere dic ꝙ preualet uoluntas iudicis. ut. l. fi. C. de anna. except. ex quo concludit Iaco. bu. in. l. edita. C. de eden. ꝙ libellus generalis concludit iudici non parti aliud puto dicendũ in libello totaliter inepto puta cum laicus petit ecclaz iure ꝓprietatis quia est patronus nam iste libellus est totaliter contra ius ideo est reiciendus de iudi. examinata. predicta sunt uera quando actio deducatur in libello secus si imploratur iudicis officium quia tunc etiam inuitis partibus iudex in quo resi det ipm officium posset repellere libellum indiscretum. C. de predi. curi. l. i. li. x. ff. de transact. l. cum hii. §. in causa.

¶ Libellus generalis cõprehendit ea que sunt iuris cõmunis non que sunt consuetudinis ita dicit Inno in. c. conquerente. de offi. or.

¶ Qualiter formetur libellus quãdo petitur cassari electio. nõ. Inno. in. c. cũ uenisset. de rest. i inte.

¶ Libellus supplicatõis debet offerri referẽdariis sacri palacii ita nõ. Inn. i. c. ex lr̃is. de resti. i integ.

¶ An ualeat libellus continens ꝙ tali tempore et loco tu spoliasti me tali re ideo peto mihi iusticiaz fieri Inno. et Hosti. tenent ꝙ sic. in. c. ii. ordi. cog. nõ. i. q. iiii. quia presulatus

¶ Libellus incertus ꝓcedit super pertinẽtiis que petuntur accessorie et nomine pertinentiaꝝ castri intelligitur territoriũ eius ita nõ. Inno. in. c. cũ ad sedem. de restit. spol. facit. l. i. §. cum urbem. ff. de offi. prefec. ur.

¶ An ꝓcedat libellus contra euz quẽ dico uasallũ

meum districtualem uel contra illum qui possidet uel contra utrumq̄. Inno. tenet ultimuz. in. c. ad audiētiam. de pscrip. nō. in. l. i. §. per hanc. ff. de rei uēd. nō. in. l. inuictus. C. de fideicōmis. liber.

¶ Libellus subiectionis formaē cōtra clericos rebellantes. Inno. in. c. cum inter. de iudi.

¶ An pcedat libellus peto talem electionez infirmari quia cōtra consuetudinē facta est. Inno. uide tur tenere q̄ sic. in. c. abbatē. de v̄. sig.

¶ Libellus est necessarius super hiis que ante litē cōtestatā contigūt. Inn. de appellatōe significātib⁹

¶ Qualiter formetur libellus in cā appellationis. uide Inno. in. c. dilectis. de appel.

¶ Libellus ita conceptus q̄ scđm eius formaz possunt multe actiones oriri non est recipiendus tamē recipiatur tenet. Inno. de or. cog. cum dilectus.

¶ Libellus ita conceptus q̄ scđm eius formaz plures actiones possunt oriri que diuersas penas ingerunt uidetur semp includere ad minorez nisi ex pbatione facta in iudicio uel ex declaratione actoris aliud appareat ita nō. Inno. in. d. c. cum dilectus. q̄d nō. ad intellectū. l. si pfes. ff. de penis.

¶ Libellus debet dari reo expensis ipius ita dicit Bal. in autē offeratur. C. de litē. contesta.

¶ Libellus datus iudici maiorez fidez habet q̄ datus pti ita dicit Spe. in ti. de libel. concep. §. restat.

¶ An libellus sit offerendus iudici uł parti. dic iu dici. iii. q. iii. libellū. C. de epis. et cle. autē. generalit. C. quō et qñ iu. autē. q̄ semel. ubi uide quas cautōes debeat prestare actor offerens libelluz q̄ tñ d̄ consuetudine non fuatur. ut dicit glo. in. d. c. libellum.

¶ An libellus possit offerri iudici absenti reo. gł. sic. ii. q. viii. prescripta. tex. de libel. ob. c. i. Archi. iii. q. iii. offeratur.

¶ An pcedat libellus peto rem uel extimationez Spe. dicit q̄ sic. in ti. de ac. et peti. §. sequit̄. v̄. q̄d si libellus. uide Bar. in. l. sancimus. C. de sacrosanc. ec.

¶ An libellus qui non cōcludit possit suppleri ex pbatione. dic q̄ non scđm Spec. in ti. de offi. iudi. §. deseruit. v̄. quid si libellus. uide nō. in. c. pisanis de resti. spo. Bal. in. l. i. ff. de iurē. om. iudi.

¶ Libellus debet restitui illi quez penituit inchoasse iudicium tex. est unicus in. l. si quis libellos. C. de appel. et q̄d ibi nota.

¶ Libellus non est necessarius quando restitutio in integrū petitur incidenter. secus si principaliter ut in. c. ii. de offi. iudi.

¶ Libellus non est necessarius qñ fit trāslatio possessiōis pter mendaciū. gl. in autē de trie. et semis. §. illud. in glo. que incipit. legalem. uide Alber. in autē. offeratur. C. de litē. contes.

¶ An libellus male conceptus ita possit reici i criminali sic i ciuili. Alb. i. l. i. C. ut q̄ des. aduo. iu. sup.

¶ Libellus non est necessarius ubi petitur absolutio a snīa excōmunicatōis. de sen. ex. c. sacro.

¶ Libellus accusatorius in quo non exprimitur i qua parte uel in quo loco accusatus percussit dicit̄ incertus. uide Cy. et Bar. in. l. si non conuiciū. C. de iniurē. facit. l. libellorū. ff. de accu.

¶ An procedat libellus peto talem rem hereditariam et alias res hereditarias. uide in. c. dilectus filius. de offi. ordi.

¶ Libellus fundatus in consuetudine pcedit. Inno. in. c. dilectus. de or. cog. et de v̄. sig. abbatē. i gł. casus ē i. l. si. C. de iiurē. Bal. i. l. i. C. de fui. et aqua.

¶ An pcedat libellus peto a ticio rez et si nō prestiterit usq̄ ad snīam peto penā. dic q̄ sic. uide gł. in. c. raynaldus. in glo. restitutōe. de testa. sic intellige. l. conductores. C. de loca.

¶ Libellus ita concipi potest g̃ pcuratorē sicut g̃ dn̄m. de fi. instru. inter dilectos. in glo. pcurator.

¶ Libellus non debet offerri quando dominus facit pcuratorem suspectum. glo. notabilis. in. l. i. cap se. §. i. ff. de procura.

¶ Qñ creditor petit sibi assignari bona debitorē non soluentē uł licenciaz uendēdi libellus nō est necessarius. Alb. in autē. offerat̄. C. de litē. contes.

¶ Libellus non est necessarius quādo duo contendunt se possidere et est timor q̄ ueniant ad arma. Specu. in ti. de libel. concep. §. nunc dicendū. Inno. in. c. cum uenissent. de resti. in integē.

¶ Libellus datus contra ordinē iurē non procedit casus est in. l. si maritus. §. i. ff. de adulte.

¶ Libellus potest dari iudici etiam die feriata in honorem dei. l. miles. §. sexagiuta. et ibi Bar. ff. de adulte. adde glo. in. c. cupientes. §. q̄ si per. xx. de elec. li. vi. de iudi. c. fi. alia. gł. in. c. fi. de feriis.

¶ Libellus potest dari arbitro et per talem dationem fit interruptio prescriptionis. C. de arbi. l. pe. §. fi. adde q̄ non solum coram iudice sed etiā corā arbitro dandus est libellus. Spec. in ti. de libel. ob. §. restat. in fi. doc. in. c. cuz dilecti. de arbi. glo. iii. q. iii. libellum.

¶ Sufficit q̄ libellus concludat presumptiue ut. l. omnes. §. lucius. ff. que in frau. credi. q̄ qualiter sit intelligenduz. uide Bar. in. l. certum. §. sed si fundū ff. de confes. et in. l. locum. ff. si cer. pe.

¶ Libellus accusatorius in quo facta fuit cōclusio ad utilitatem partē presupponit ciuilez accusationē fuisse intentataz secus si ad utilitatem fisci. ita debet intelligi quod nō. Spe. in ti. de actio. v̄. quid si facit. quod habetur in. c. tuē. de pcura.

¶ In quibus casibus non sit necessariuz offerre libellum. Spe. multos enumerat in ti. de libel. cōcep. §. nunc dicendum. Adde q̄ licet libellus solemnis et in scriptē non sit in aliquibus causis necessarius semp tamē est necessaria petitio et hoc est naturale et de substantia cuiuslibz iudicii. nō. C. d̄ sen. ex peri. reci. l. ii. de psump. afferte. faciūt nō. in cle. sepe. de v̄. sig. dictum est Bar. in extrauag. ad reprimendaz. in. v̄. et figura.

¶ Quando admittitur uel non libellus alternatiuus. Specu. in ti. de libel concep. §. nunc uidenduz occurrit. et. §. qualiter. v̄. item. et. v̄. sed nunquid. uide quod nō. Hosti. in sum. de emp. et uendi. §. ad q. i. v̄. et nō. ubi dic̄ q̄ ualz talis libell⁹. dicā aliq̄d. j

¶ An pcedat talis libellus peto rez quā tibi uēdidi uł q̄ suppleas iustū pciū. uide. l. ii. et. l. si uolūtate C. de rescindē. uēdi. et. c. cuz dilecti. de emp. et uē.

¶ Qualiter sit formandus libellus sup iurēdictōe Spe. in ti. de cā pos. et pprie. §. i. v̄. porro. sup iurēdictione. §. sequitur. v̄. ceterum p iurēdictione. et i ti. de reli. do. do. v̄. quid si petitur.

¶ Qualiter debeat concludere libellus in petitōe hereditatis dic q̄ hoc modo quare peto me pnūtiari heredem et aduersarium cogi ad restituendum quicquid tenet et possidet d̄ dicta hereditate Bar. in. l. i. ff. de eden.

¶ An hic libellus procedat peto talem rem cum fructibus perceptis que ascendunt ad ualorē centū

non specificando aliter ualorem dictorum fructuum Cy. dicit q sic. in. l. cum ppria. C. si quis alte. uel si. et hoc ibi refert Bal. et sentit glo. parua.

¶ Que sint de substantia libelli tam in realib9 q in psonalibus et uniuersalib9 iudiciis siue iurisdictonib9 et fuitutib9. Inn. plene i. c. certificari. d sepul.

¶ An pcedat libell9 peto talem cogi et cópelli ad predicta condemnari. Bar. q sic. in. l. ii. §. prius. ff. de uulg. et pupil. idem in. l. si cū nulla. ff. d re. iudi. facit. l. i. et quod ibi nō. C. de ex. rei iudi. Bar. in. l. ex diuerso. ff. de re. ué. Bal. in. l. cōuenticulaz. C. de epis et de. p. item est argumentū ab ordie. do. Anto. et moder. de iudi. c. examinata.

¶ Libellus admittitur in quo allegatur duplex cā una que uenit ad nullitatez contractus. alia ad recisionem eius. de emp. et uen. cum dilecti.

¶ An pcedit libellus peto quicquid possides i tali uilla uel in tali loco. Bar. in. l. ticia cum testō. ff. de le. ii. Ja. de are. tenet q sic. in. l. de pupillo. §. q nūtiat. ff. de no. op. nunc. Bar in. l. rei appellatōe. §. i. ff. de p. sig. et in. l. uxorez. §. elegāter. ff. de le. iii. Spe. in ti. de ac. et peti. §. sequitur. p. quid si peto. do. Anto. in. c. u. de libel. obla. uide nō. in. c. cerficari. de sepul. ubi per Inno. et doc.

¶ An pcedat libellus in quo fit mentio de castro uel de uilla et non dicit de cuius territorio fuit uel comitatu. Bar. in. l. q cōditio. §. i. ff. de cōdi. et de.

¶ Que sit forma libelli qn petit q heres cogat adire. uide Bar. in. l. quia pottrat. ff. ad trebell.

¶ Libellus potest dirigi contra plures simul et in solidum obligatos cum ptestatione q una tantum executione sit cōtentus. Bar. in. l. si plures. ff. de administ. tu. adde quod idem Bar. nō. in. l. si pluribus. ff. de le. ii. ubi nota. q omissio talis protestationis uiciat libellum.

¶ An pcedat libellus in quo dicit se possider ius incorporale. Bar. in. l. sed et si possessioni. §. item si iurauero. ff. de iureiuran. do. Anto. in repet. c. si. d cau. posses. et proprie.

¶ Qualiter debeat formari libellus quando aliud est in obligatōe aliud in facultate absoluendi. Bar. in. l. si quis stipulatus fuerit decem in melle. ff. de solut. ubi de hoc.

¶ Qualiter debeat excludi talis libellus quando agit persona cui solui non potest. Bar. in. l. si pcurator. et. l. hoc iure. ff. de solu.

¶ An in libellor conceptōne uiciat impsonalitas. uide Bar. in. l. cōpetit. §. in suma. ff. q ui aut clam.

¶ An et qn admittatur libellus incertus uel alternatiuus. uide Bar. in. l. cōtinuus. §. illud et in. l. ubi autem non apparet. §. qui illud ff. de p. ob. et in. l. stipulationes. in ultimi. q. eo ti. adde qd admittit libellus incertus ratōe iur dubii et modici piudicii Bar. in. l. iii. §. sed quia. ff de lib. agnos.

¶ An pcedat libellus in quo dico rem ad me ptinere iure domii uel quasi Bar. in. l. et an eandez. §. actiones. ff. de excep. rei iudi.

¶ Qualiter sit formandus libellus in iudicio cōi diuid. uide Bar. in. l. ad officiū. C. cōi diui.

¶ An quis dicatur libellum in scriptis offerre cum compet coram iudice et fac scribi in actis per nōriu q petit. x. a ticio et sibi eum cōdemnari. Bar. in. l. i sacris. C. de pxi. sacr. scri. li. xii.

¶ Sicut cartula continens petionez auctoris uocatur libellus ita continens exceptionez rei appellatur libellus. nō. Bar. in. l. i. C. de hiis q in potē. no.

¶ Uerba libelli sumuntur improprie qn pprie sumi non possunt. ut. l. si ticius. ff. de p bo. ob.

¶ An libellus generalis sit admittendus. Bar. in Rţica. ff. solu. matri.

¶ An procedat libellus peto rem si extat. et si nō extat peto extimationē. Bar. in. l. i. ff. quor lega. et l. stipulationes non diuiduntur. ff. de p bo. obli. facit quod dixi. s.

¶ Formaz libelli interdicto quor bonor et petitōnem hereditatis uide per Bar. in. l. i. in prin. ff. quorū lega. et in. l. cum quidā. ff. si cer. peta.

¶ Libellus ambiguus datus per dominū nō declaratur per pcuratorem generalez. Bar. in. l. inter stipulantez. §. stichum. ff. de p bo. ob.

¶ Illa clausula que quotidie appōitur in libello q liceat addere zc. nihil operat scdm Bar. in. l. nō solum. §. morte. ff. de no. op. nunc. uide tex. et qd ibi nō. de fi. instru. inter dilectos. in gl. sup p. saluo. et de hac clausula saluo iure addendi zc. uide Bar. in l. edita. C. de eden.

¶ Formā libelli in interdicto retinēde ponit Bar. in. l. i. §. interdictū. ff. uti pos. tex. et ibi nō. in. c. ueniens. de prescrip. de foro compe. conquestus.

¶ Qualis debet esse forma libelli in cā appellationis. uide Bar in. l. i. §. libelli. ff. de appel. dixi aliqd s. sub dictione appellatio.

¶ An pcedat libellus non declaratis circūstāciis declarādis tn postea i pcessu. Bar. i. l. pses. ff. d pe.

¶ An in libello ciuili debeat poni tēpus et locus. Bar. in. l. ptor. in pn. ff. de iiur. et. l. an eandez. §. actiōes. ff. d excep. rei iu. et. l. i. §. iterdēm. ff. uti pos.

¶ Qualiter concipiatur libellus in adulterio uel stupro uiolante. Bar. in. l. si uxor. §. si quis uxori. ff. de adulteri.

¶ Qualiter cōcipiatur libellus in q dicit ualere rē tm et non ultra. Bar. in. l. actione. in pn. ff. d fur.

¶ In libello uidetur intētata illa actio que ex uerbis colligi potest. Bar. in. l. gallus. §. quidaz recte. ff. de li. et postu. doc. in. l. edita. C. de eden.

¶ Petens restitutionez debet narrare in libello se minorem et lesum sui facultate uel dolo aduersarii ita dicit Bar. si in minorez. et. l. fi. C. de in inte. resti. mi. bonus tex. in. l. prefecti. ff. d mino. in. iii. respōsiōe. facit. l. nam et postea. §. si minor. ff. de iureiuran. et quod ibi nota.

¶ Qualiter sit formandus libellus in casu restitutionis in integ. Ang. in. l. cū et miores. C. si aduers. rem iudi. dicit q semper debet peti se restitui aduersus illud quod abstulit lesio per. l. si minor. §. restitutio. ff. de mino. unde si soluz snia lesit te debes petere te restitui aduersus sniam et lata snia in restitutōe petas sniam in principali ferri p te ex actis pmis quod nota et adde Bar. in. l. non uidetur. C. de in integ. resti. mi.

¶ An pcedat libellus peto me restitui ad rez quā alias possedi et tu modo possides dic q sic quia subauditur medium et me spoliasti et sic nō. q ubi ex narratione. s. et cōclusioe colligit intentio libellātis saluatur libellus per subauditū licet mediuz nō fuerit spāliter expressuz ad hoc allego tex. nōbilem in c. cū ad sedē. d resti. spo. et uide ibi do. Anto. i pn.

¶ Pro substētatōe libelli qualiscūq interpretatō fieri potest fienda est. Inno. in. c. examinata. d iud. Pal. in. l. polla. C. de hiis qui. ut indig.

.R

¶ Si libellus ineptus in actione sit aptus in cā ꝓcedit contra furem· nō·i·q·iiii· quia ꝑsulatus· Bal· in·l· falsus·C·de fur·in·ii·oppo·

¶ Qualiter sit formandus lilebus in querela inofficiosi testamēti uel quando agitur ad supplementū· Spe·in ti·de testa·§·sequit̄·ꝟ·illud quoq̄· Bar· in·l· qui repudiantis·ff·de inof·testa·

¶ Quid importet illa cōclusio libelli quare circa predicta et in predictis peto iusticiā ministrari uł fieri iusticie complementū· uide in·c·ii·de or· cog· et in·c·cum eccl̄ia·de cā pos·adde Inno·de of·or·c·i·do· Anto·plene in·c·examīata·de iudi· et de mu·pe·c·i·de offi·ordi· si sacerdos· de maio· et obe·c· inter quatuor·

¶ Libello non bñ concepto absoluit̄ reus ab obseruatiōe iudicii· uide Bar·in·l·libelloꝝ·ff·de accu·

¶ Libellus accusatorius debet in scriptis offerri· Bar·in extrauag·ad reprimendā·in·ꝟ· inq̄sitionez·

¶ In causis que tractari debent simpliciter et de plano non est necessarius libellus· de accu·olim·C· de naufra·l·ff· Spec·ti·de libel·concep·§·nūc dicendū·nō·plene in cle·sepe·de ꝟ·sig·ubi p glo· et doc·

¶ Libellus non est necessarius qñ aliquid explicatur officio iudicis glo·sup R̄ica·ff·de interro· act· Bar·i repe·l·creditores·C·de pig·in ultima qōe·

¶ An ponens aliquid in libello uideat̄ tacite astringi ad illud ꝓbanduz dic ꝙ sic et si non ꝓbat an succumbat·nō·Bar·in·l·diuus·ff·de re iudi·et in·l·circa ff·de ꝓba·Cy·in·l·actor·et in·l·cū te·C·đ ꝓba· glo·de iudi·exhibita·et ibi per modernos·

¶ Qualiter sit formandus libellus in actione ypothecaria· Bar·in·l·rem alienam·ff·de pigno·ac·doc· in·c·ex litteris·de pigno·

¶ An sustineatur libellus ineptus et eius uerba iꝓprientur·gl· in·l·i·ff·de of·asses· et in·l·si cum dotez·§·transgrediamur·ff·so·ma·et in·l·sed et si possessioni·§·item si iurauero·ff·de iniur·Bar·in·l· si uxor·§·si quis uxorem·ff·de adulte·Angel· in·l·i· C·ui bono·rap·

¶ An ubi libellus non est necessarius tolleret̄ libellus ineptus·glo·ꝙ sic·l·uinū·ff·si cer·peta·

¶ An ꝓcedat libellus peto declarari mihi ius esse instituendi clericos in tali ecclesia et institutos ꝑ alium remoueri·uide Inno· et doc·in·c·certificari· de sepul·ubi de hoc·

¶ An in libello quando agitur de crimine ciuilit̄ sit inferendus locus sicut qñ agitur criminalit̄· Bar concludit ꝙ sic·in·l·uiro atq̄ uxore·ff·so·ma· et in l·libelloꝝ·ff·de accu·et in·l·pretor·ff·de iniur·tex· et ibi doc·in·c·tue·de ꝓcura·

¶ An dies sit ponendus in libello ciuili uel criminali·nō·in·c·cum iohannes heremita· de fid·instr̄· Io·an·in·c·abbate sane·de re iudi·li·vi· Bar·in·l·an eandem·§·exceptiones·de excep·re iudi·et·l·nō solum·§·sed ut ꝓbari·ff·de no·op·nunc·Spe·in ti·de libel·concep·§·quid libellus·ꝟ·debet tamen· et ibi Io·an·in addi·Hosti·in sūma·de libel·obla·§·iii·in fi·ubi uide an et qñ tēpus sit ponenduz in libello·

¶ An ꝓcedat libellus peto te condemnari ſm formam iuris et statutoꝝ·uide Bar·in·l·rerum ā motarum quidem·ff·de actio·re·āmo·

¶ An hec exceptio hic libellus est generalis ita ꝙ non possum deliberare an uelim ceder̄ uel cōtendē uiciet processum ipo iure glo·et Bar·in·l· si in rez· ff·de rei uen·et in·l·i·ff·de eden·et i·l·fi·C·đ āna· excep·glo· et doc·in·c·ii·de libel·ob·quod nota·

¶ Licz accusator non teneatur in libello ponē diē delicti si tamē posuit et non ꝓbauit succumbit·nō· Bar·in·l·si is qui reus·ff·de pub·iudi·in contrariuz facit quod nō·glo·in·l·uinum·ff·si cer·peta·

¶ An sup emergentibus sit dandus libellus·dic ꝙ non·glo·in·c·prudentiam·§·sexta·de offic·delega· et ibi per docto·

¶ An in causis criminalibus solēnitas·l· libellorū· ff·de accusa·sit ita necessaria ꝙ eius omissio uiciet libellum·dic ꝙ sic·ut ibi plene nota·

¶ An uicietur libellus qñ conclusio non ꝓportionatur narratiōi et econtra puta dico me dominum et concludo ad danduz uel me possidere et cōcludo aduersariuz condemnari ad restitutionē possessiōis dic ꝙ sic·tex·est ibi nō·de iudi·examinata·et in·l· i·§·i·et ibi Bar·ff·uti pos·

¶ An conclusio generalior narratiōe uel econtra uiciet libellū et penes quid mensuretur libellus·an penes narrationē uel conclusionez·nō·de fo· cōpe· ex ꝑte·b·ec Dy·i regl̄a nullus pluribus·li·vi· et in l·cū te·C·de ꝓba·doc·in·c·examinata·de iudi·

¶ An ꝓcedat libellus sine narratione· dic ꝙ sic·si tamen ex petitione potest factum apparere puta si dicat peto te condemnari ad·x· ex cā mutui· uide do· Anto·et moder·de iudi·examinata·

¶ An et quando libellus dicatur continere petiōz generalez uel uniuersalez·nō·glo·et doc·de libel oblа·c·ii·de offi·or·conquerente·de resti·spo·cum ad sedem·de offi·Archi·c·fi·Inno·de sepul·certificari et in dicto·c·conquerente·

¶ An omissio petitionis executionis uiciet libellū glo·in cle·auditor·de rescrip·

¶ An preposteratio narrationis ad conclusionē uł econtra uiciet libelluz·dic ꝙ non·de res·spo·lr̄as·đ excep·cum uenerabilis·adde de fi· instru· iter dilectos·in prin·de condi·appo·per tuas·de reli·do·cuz uenerabilis·de resti·spo·cum ad sedem·de appel·sollicitudinez·de elec·querelam·et ibi nō·

¶ An ineptitudo cause uiciet libelluz puta si dicatur peto·x· quia papa est rome uel quia episcopus brixie·dic ꝙ sic·nota·glo·in·l·i·ff·de eden·et in·c· ii·et·iii·de libel·obla·

¶ An ꝓcedat libellus in quo ex narratione cōpetit actio et in conclusione petitur officiuz iudicis· la·bu·in·l·si heres·ff·si serui·uendi·et in·l·iiii·C·đ usur·adde nō·per doc·in·c·ex lr̄is·de pigno·

¶ An ꝓcedat libellus in quo ꝑ re corporali agit̄ rei uendi·casus est de iudi·examinata·et ibi nō·de quo per Inno·in·c·cum uenerabilis·de reli·do· ubi uide an eccl̄ia possit peti rei uendi·et dic ꝙ sic·uti li rei uē·đ q̊ ibi·et i·c·cū sup·de cau·pos·et ꝓprie·

¶ Qualiter sit formandus libellus quādo petitur ciuitas uel castruz·uide quod dixi·s̄·adde nō·in·c· cum uenerabilis·de excep·

¶ An reiciatur libellus ex ineptitudine intentōis puta dico iure dominii ticium possidere ideo peto restitutionē si constat illum non possidere·nō·đ resti·spo·c·i·et de iudic·examinata·glo·in·c·i·§· hec actio·ff·si mēsso·fal·mo·dix·

¶ An notorius defectus illius iur̄ quod narratur in libello competere uiciet libellū·nō·in c·i·de ofuica·in·c·ii·de libel·ob·in·l·postumus·ff·đ iof·tes· i·l·cū putarē·ff·fa·herc·doc·de iudi·c·examinata·

¶ An procedat libellus in quo eligo uiā accusandi

quando possum denunciare uel econtra·nota·de de spo·impu·ad dissoluendum·

¶ An in actiõe reali ꝓcedat libellus generalis nõ specificata quantitate rei·Bar·in·l·si in rem·ff·de rei uendi·nõ·in·c·ii·de libel·ob·

¶ Cuz quis impedit ius alterius procedit libellus puta peto ut satisfaciat mihi de eo qd contra me cõmisit ut de cetero talia non attendat·de deci·dudũ ad fi·de elect·cum eccl'ia·de sepul·cũ liberũ·et i·c· in nr̃a· ubi est dictũ Hosti·uide de sen·ex·graue·

¶ An ꝓcedat libellus in quo petitur filius nõ adiecta causa·uide nõta in·l·i·§·per hãc·ff·de rei uẽ· doc·in·c·ii·de libel·obla·

¶ An ꝓcedat libellus peto a te·x· ad que mihi es obligatus·nõ·in·l·fi·C·de anna·excep·gl· in·l·ii·§· circa·ff·de dol·exc·doc·in·c·ii·de libel·obla· Quid si dicat peto·x·ad que fuisti mihi obligatus ex causa mutui·Cy·ꝙ non ꝓcedit libellus·in·l·edita·C·de eden·Bar·in·l·certũ·ff·de confes·doc·in·d·c·ii·do· de rot·cõclusiõe·xxxii·tenẽt ꝙ ualet talis libellus dico feudum ad me pertinuisse uel pertinere cõsueuisse ideo peto illum restitui·

¶ An ꝓcedat libellus peto hereditatez mihi restitui quia sum heres·Bar·ꝙ non·quia executio ꝑcedit petitionez·ita dicit in·l·i·ff·de edẽ· cõtrariũ tenet do·Anto·et moder·in pallato·c·ii·de libel·ob·

¶ An ꝓcedit libellus continens nomẽ appellatiuũ eoꝝ cõtra quos agitur nõ aũt ꝓpriũ·uide tex·et qd ibi nõ·de ordi·cog·cuz dilectus· ubi doc·et moder·

¶ An ꝓcedat libellus icertus in accessoriis ad principale petitũ·Inno·ꝙ sic·de ordi·cog·cum dilectus bonus tex·de resti·spo·c·cum ad sedem·Inno de sepul·certificari·adde qd dixi·s̃·ꝓcedere libelluz· in quo petitur fundus cum fructibus·

¶ An ꝓcedat libellus talis peto illud ius quia sũz in possessione· dic ꝙ non·quia in possidente nõ datꝰ actio·d iudi·exaiati·Inn·d cã pos·cũ eccl'a sutria·

¶ Qualiter debeat concludere libellus in possessorio recupande·dic quare peto possessionez rei mihi abiate restitui quia hec est conclusio in rei uẽd· uel in petitorio·nõ·in·c·i·de resti·spo·Spe·in ti·de acti·et pe·§·sequit·et ti·de alle·et dispu·§·i· ꝟ·et scias·nõ·de resti·spo cum ad sedem·

¶ An ꝓcedat libellus peto talez rem que mihi debetur ꝓut patet in tali instr̃o quod ꝓduco zc̃·uide optimũ tex·in·c·ueniens·de rescrip·

¶ An ꝓcedat libellus peto tali imponi silentiũ ne me molestet amplius·glo·que fm Dy·non est alibi in·l·aurelius·§·centuz·ff·de libe·lega·tenet ꝙ sic·

¶ An ex sola libelli oblatiõe perpetuetur iurisdictõ quo ad iudicem nõ·Bal sup ru·ica·C·de in ius uoc· doc·in·c·licet·de offi·delega·

¶ An ꝓcedat hic libellus peto hanc rem que dudum fuit mea·Cy·ꝙ non in·l·edita·C·de eden·gl· contra·in·l·nec emptio·ff·de contrahen·emp· uide Bar·in·l·i·§·hoc aũt edictuz·ff·de no·op·nunc·do· Car·flo·in·c·cum olim·de of·dele·

¶ An ꝓcedat libellus peto electionez de me factã cõfirmari et electoꝝ aduersarii cassari·nõ·Inn· Hostiẽ·et dñs Anto·in·c·cum bertoldus·de re iudi·

¶ An ꝓcedat libellus peto·x·ex cã mutui non obstante pacto per me facto de non petẽdo si non dicatur causa quare non obstet pactũ·Inn·in·d·c·cuz bertoldus·plene nõ·per doc·in·c·fi·de libel·obla·

¶ An ꝓcedat libellus dico sententiã nullam·et si qua est appello·uide Inno·de appel·dilecti·de resti· in integ·constitutus· Bar·plene·in·l·i·C·quando ꝓuoca·non est neces·bene facit de priuileg·cum oliz ii·ubi nota·

¶ Quid cõprehendatꝰ sub hoc libello peto ius epale·glo·et doc·de of·ordi·conquerente·et·c·dilectus glo·de reli·domi·constitutus·Inno·de sepul·certificari·idem in·c·dilectus·de cap·mo· ubi dicit ꝙ p̃latus inferior ep̃o petens iura episcopalia debet illa ĩ libello specificarꝰ nec ꝓcedit talis libellus generalis nisi in ep̃o cui de iure cõmuni cõpetit ius ep̃ale qd non competit de iure cõmuni inferiori·

¶ An sub tali libello generali peto ius ep̃ale ueniant illa que debentur ep̃o iure aliquo sp̃ali·nõ·in ꝑ allato·c·constitutus·de reli· do·et in pallato·c·conquerente·de offi·or·glo·et Inno·in·c·dilecto·d of· Archi·ubi p do·Anto·et alios moder·

¶ Libelluz inepte conceptuz iudex potest dentibꝰ lacerare·glo·in·l·prima·ff·de offi·asses·alia glo·xi· qõe ꝑma·sacerdotibus·

¶ An libellus sit de substantia ordinis iudiciarii· glo·ꝙ sic·in·c·i·de libel·obla·et in aut·offeratur·C de lit·contes·glo·in·c·ii·de lit· contes·li·vi·glo· in cle·sepe·de ꝟbo·sig·in ꝟbo·necessario·glo·de do·et cõtuma·ꝓut alia glo·in·c·de causis·de of·dele·

¶ An ꝓcedat libellus peto ꝓcurationem et alia q̃ mihi debentur in tali monasterio·nõ·Inno·et doc·ĩ c·dilectus·de of·or·et in·c·dilecto·de of·archi·

¶ An ꝓcedat libellus peto quartã omniũ obuentionũ talis eccl'ie uel omnia que relinquit parrochianus meus pro anima sua·Inno· pulchre in·c·certificari·de sepul et ibi etiam doc·

¶ An libellus sit offerẽdus expensis offerenti· gl· ꝙ sic·in cle·sepe·de ꝟbo·sig·glo·in cle·q̃uis·d appellatio·in·ꝟ oblatos·

¶ Quãdo agitur de subiectiõe eccl'ie uel persone contra quem sit porrigendus libellus an contra euz qui ꝑtenditꝰ subiectus uel euz q possidet plene Inno·et doc·de ma·et obe·inter quatuor· de re iudi· cum sup·gl·et Inn·in·c· cũ uenerabilis· de reli·do·

¶ An libellus ꝓcedit peto electionez cassari ul' cõfirmari quia ad me spectat ius eligendi et nihil dicitur de possessione dicit Inno·ꝙ sic·de cau·pos· et ꝓprie·cum ecclesia·de elec·querelaz·de iure patro· consultationibus·bonus tex·de postula·prela·bone si·in princi·et ibi nota doc·

¶ An datio libelli constituat reum in mora· Bal· in·l·denuntiasse·ff·de adulte·et in·l·i·ff· de no·op· nũc·in princi· dixi in repetitiõe·l·uinum·ff·si cerpeta·et ibi uide·

¶ An in libello in quo quis petit quinq; cum debeat habere decem· possit sequi condemnatio·uide Bar·in·l·si constante·§·fi·ff·solu·ma·uide Ang· in consi·suo qd incipit·quidam petit decẽ·

¶ An si competit alicui iurisdictio cum certa q̃litate oporteat illam qualitatez in libello narrari· Inn· de iudi·ceteꝝ·de fo·cõpe·cum sit·et·c· conquestus Bar·in·l·ii·ff de iurisdic·om·iud·do·Anto·pulchre dicit in·c·si clericus laicum·de fo·compe·

¶ An ꝓcedat libellus peto portionez canonicã de mortuariis zc̃·Inno·ꝙ non·de sepul·certificari·dixi·s̃·ꝓxime·

¶ An iudex potest cogere ꝑtem ad declarãdũ magis libelluz uel ad iuranduz ꝙ nescit melius declarare·Inno·ꝙ sic de sepul·certificari·quod nota·

¶ Ex qualitate sententie presumitur talem fuisse libellum·glo·nota·de deci dudum.

¶ An procedat libellus peto talem rem quam dico ad me pertinere iure dominii uel quasi· glo·in·c·ii·de libel·ob·dic̃ ꝙ sic·§·dic̃ Host·in sũma·de ac·§ ecce plerunq·qui dicit de iure non ꝓcedere libellũ qui est incertus sed de consuetudine tolleratur· uide glo·in·c·abbate·de re iudi·li·vi·Inno·de resti·in integ·constitutus· facit tex·l·i·§·qđ autem·ff·quoꝝ lega·doc·in·c·ii·de libel·obla·

¶ Uerba ꝓlata in libello que stricte intellecta excluderent intẽtionem libellantis late uero cõcluderẽt debent late intelligi doc·in dicto·c·cõstitutus· de resti·do·per illum tex·facit quod nõ·de cau·pos· et ꝓprie·cum ecclĩa·de offi·ordi·conquerente·ff· de iudi·l·solemus·ff·de ꝟbo·ob·l·inter stipulantem·§· sacrã·et·§·i·et·l·si olei·C·loca·et·l·i· de iure emphi· ubi Cy·et Bar·in·iiii·q·quod nõ·

¶ An ubi in obligatione est factum potest offerri libellus super interesse·doc·in·l·certi conditio·ff·si cer·pe·et in·l·i·ff·de actio·empti·Bar·in·l·stipulatiões non diuidunt·ff·de ꝟbo·ob·et·l·si fuit·§·seq̃·eo·ti·de censi·olim·et ibi Inno·tenet ꝓcedẽ libellũ

¶ Que sit forma libelli in cã matrimoniali nõ· de cõdi·appo·per tuas·de conuer·coniug·dudum ĩ pn cipio·Spe·ti·de spon·§·i·

¶ An ꝓcedat libellus peto fieri diuorcium qa uir meus est impotens ad coitum dato ꝙ non exprimatur qualitas impotentie·tex·ꝙ sic·et ibi Hostiẽ·et doc·in·fi·de frigi·glo·xxxiii·q·i·quod autem inter rogasti·in·ꝟ·acceperit·quod est notandũ·

¶ An ꝓcedit libellus in petitorio licet non sit adiecta causa·gl·ꝙ sic nisi excipiatur·uide nõ·in·c·abbate de re iudi·li·vi·in glo·in·ꝟ·talis·

¶ An et qñ causa ecclĩastica incidens coram seculari remittatur ad ecclĩasticum sit necessarius libellus Inno·dicit tutum esse dari libellum·ut in·c·lator· q fi·sint legi·ubi uide doc·

¶ An ꝓcedit libellus peto me ꝓnunctiari legitimũ Inno·in·c·causam·ii·qui fi·sint legi·

¶ An admittantur duo libelli directo contrarii per diuersas partes porrecti·tex·ꝙ sic·de cau·pos·cum ecclesia·Inno·contra·in·c·cum contingat·de of·dele·idem tenet oppositũ qui fi·sint legi·causam·ii· uide qđ idem nõ·de elec·dilecti·et·c·querelam·

¶ Super deducto in libello per modum cause põt ferri sententia·Inno·de cau·pos·cum ecclĩa·et·c·cũ olim·et de elec·cum uintoniensis·

¶ An admittatur libellus plures actiones accumulans·glo·ii et ibi doc·de elec·querelam·tex·eo·ti·cũ ecclesia·de rescrip·ex parte decani·in glo·et eo·ti·c·fi·in glo·personalibus·glo·in·c· dilectus· de cap·mo·Io·an·in regula·nullus pluribus·li·vi·Archid·xiii·q·ii·super glo·i·Inno·in·c·constitutus·de rest·in integ·plene in·l·edita·C·de eden·

¶ In libello ueniunt ea que conueniunt post litem contestatã quãdo agitur actione uniuersali·glo·i·l·si hereditatem·ff·de peti·heredi·

¶ An super libello super quo petitur confirmatio potest ferri sententia in forma·Inno·de of·delega·cum contingat·de ꝓcura ex insinuatõe· per eundẽ et Hosti·in·c·ex conquestiõe de resti·spo·Cõpos·de rescrip·mandatũ·in glo·fi·ꝟ·sed qđ statuit· Archi·ii·q·i·multi·tex·op·ii·q·vi·appellatore·do·Anto de appel·dilecto·quod nõ·

¶ An libellus ꝓcedat sup iure de futuro·glo·i·ꝟ· contra ipam·de testa·raynaldus·et ibi doc· Innoc·in·c·cum super·de conces·preben·

¶ An libellus continens notoriam iniusticiam sit admittendus·Inno·ꝙ non·de of·uica·c·i·de iud·examinata·de libel·obla·c·fi·per eundem·de rest·spo·ex parte·de do·inter dilectos·in fi·glo·sue magne·per eundem in·c·dilectus·de cap·mo·

¶ An quilibet defectus libelli illum uiciet· domi·Anto·ponit in·c·examinata·de iudi·

¶ Super libello parti transmisso non potest ferri sententia nisi in iudicio producatur·Io·an·in addi·Spec·in ti·de libel·concep·§·nunc dicendum·ad fi·docto·de dila·preterea·

¶ An sit necesse ꝙ libellus ꝓducendus in iudicio subscribatur manu publica·dic ꝙ non·tex·est in·c·i·de libel·obla·ubi nõ·

¶ An rescriptum habeatur loco libelli·uide Innoc·de dila·c·preterea·et·c·dudum·in gl·cõtestatõm·ꝟ·secus·adde Io·an·de rescrip·cum in multis·li·vi·

¶ Non sufficit petere in libello reum capi nisi petatur etiam condemnari·Bar·in extrauag·ad reprimendam· in glo·figura·Bal·i·l·si cum nulla·ff·de re iudi·do·Anto·in·c·examinata·de iudi·

¶ Super declaratiõe libelli generalis statur dicto actoris etiam post litem cõtestatam·uide nõ·de or·cog·cum dilectus·circa prin·do·Anto·in·c·ii·de libel·obla·Dy·in regula·cum sit·li·vi·uide Bart· in l·inter stipulantem·§·i·ff·de ꝟbo·sig·

¶ Si in libello non exprimitur quo nomĩe agatur actor intelligitur ꝓprio nomĩe agere·Io·an·in·c·lr̃e de dila·fallit in prelato agente quia presumitur nomine ecclesie ut dixi·s̃·

¶ Libellus rei respondentis libello actoris late interpretandus est·tex·de prescrip·auditis·

¶ Si libellus late concipitur et actor eligit unam actionem ex pluribus que includebantur in libello si non ꝓbat in illa non obtinebit licet ꝓbet in alia q̃ sub eodem libello poterat includi ita dicit nõbiliter·do·Anto·in·c·cum ad sedem·de resti·spo·

¶ Res exprimitur in libello absq confinibus p solam denuntiationem uerboꝝ·de resti·in integ· auditis·de empti·et uendi·cum dilecti·

¶ Libellus super iure uniuersali ꝓcedit si exprimãtur alique species cum illa clausula generali et oĩa alia similia·tex·in·d·c·dilectus·de cap·mo·

¶ An ꝓcedat libellus in quo actor non exprimit quõ sua interest·Spe·ti·de accu·§·fi·

¶ An in eodem libello potest deduci crimen ciuiliter·et criminaliter·Spe·cõcludit ꝙ nõ·in ti·de fur·

¶ Quelibet ꝓbabilis ignorantia excusat libellãtem ab expressione qualitatis rei deducte in iudicio·glo·ii·q·viii·libelloꝝ·

¶ An in possessorio recuperãde ꝓcedat libellus rẽ reddi·dixi·s̃·ꝙ non·contrariũ uidetur ꝓbari· p·c·i·et·c·accepta·de resti·spo·

¶ Si unus est uulneratus in mense maii et moritur in mense iunii qđ tempus est ponendum in libello·Bar·in·l·damni·ff·de dam·infec·§·sabini·

¶ An in pluribus actoribus libellus debeat formari nomine uniuersitatis·Inno·et post eum·do· Anto·in·c·qualiter·ii·de accusa·adde Bar·in·l·similiter·§·casus·et·§·officium·ff·de aqua plu·ar·

¶ In libello possessorio recupande debet poni tẽpus spoliationis et res· in qua quis est spoliatus·

Bar.in.l.i.§.rectissime.ff.de ui et ui.ar.

¶ Si mittitur gens ad delinquedū in aliquo loco sufficit ponere in libello locum delicti consumati. Bar.in.l.i.§.hoc interdictū.ff.q ui aut clam.

¶ Formaʒ libelli in interdicto.qd ut aut clam.uide p Bar.in.l.cōpetit.§.in sūma.ff.qd ui aut clam

¶ In libello debeo allegare cām pximaʒ mihi cōpetentem et non actoris qñ sum successor singularis.secus si sum gñalis.Bar. in.l.et eandeʒ.§.fi.ff.de excep.rei iudi.tex.de re iud.abbate.li. vi.

¶ An si actio non cōpetebat tempore dati libelli que postea pendente lite superuenit requirit̃ nouus libellus.Bar.in.l.si ticius.ff.de ꝓbo.ob.

¶ Si peto qnquaginta mihi debita et ꝓbo centuʒ mihi esse debita an ex tali libello posset sequi condemnatio in centum.Bar.ꝙ sic.in.l.scire debemus .§.i.ff.de ꝓbo.ōbli.

¶ Si in libello petitur certa res et postea additur plus an ꝓcedat et quid opatur illa additio.Bar. in l.in actione.ff.de fur.bonus tex.in.c.līe de dila.

¶ In libello criminali potest incidenter peti res ablata. Bar. in.l.interdum.§.qui furem.ff.de fur. et in.l.ii.ff.ui bono rap.

¶ An reus petit qd i libello criminali ponatur dies et hora ut possʒ se defendere et an ad hoc debeat actor cōpelli.uide Bar.i.l.is q reus.§.i.ff.d pu.iu.

¶ In eodem libello ex eadem cā possunt plures accusari.Bar.i.l.inter liberas.§.fi.ff.de adul.

¶ In eodem libello potest accusari mandans fieri delictū et faciēs.Bar.in.l.iter liberas.§.fi.ff.d tal.

¶ Nomina singularū de uniuersitate non sunt exprimenda necessario in libello.Inno.de or cog.cum dilectus.siue uniuersitas agat siue cōueniatur uide tex.de resti.spo.c.i.Inno.de cap.mo cum dilectus

¶ Libellus in narratione procedit dato ꝙ petita specificent̃ per relationeʒ ad aliud.tex.in.c.ueniēs de prescrip.in prin.

¶ An si in libello deducitur dominiū simplicit̃ intelligatur de utili uel directo.Io.an.in.c. cuʒ ad sedem.de resti.spo.Spe.in ti.de cessi.actio.§. s.quit ꝓ.iteʒ qd si.de dila.līe.Inno.de iudi.ceteꝝ. Bar. in l.si mr̃.§.eadeʒ.ff.de ex.rei iudi.

¶ In libello non est necesse ꝙ exprimatur de feūo partis aduerse.Inno.in.c.fi.de libel.ob.plene nō in c.cum bertoldus.de re iudi.

¶ Practicaʒ formandi libellum in possessorio recuperande.uide in.c.ii.de resti.in integ.et in.c.cōsultationibus.de of.dele.dixi.s̃.

¶ An porrectio libelli impediatur per exceptiōeʒ concludentē ad merita cause.dic ꝙ non.etiam si reus se offerat incontinēti ꝓbare.uide Inno.in.c.fi. d libel.obla.et in.c.cuʒ bertoldus.de re iudi.

¶ Ubi quis fundat intentioneʒ suam super ꝑuilegio uel instro debet illud exprimere in libello uide Io.an.de ꝑscrip.ueniens.sup glo.i.

¶ An libellus sit necessarius quādo petitur executio snīe.Io.an.ꝙ non.in.c.cum ad sedem. de resti.spo.et in.c.fi.de excep.contrariū uidet̃ uelle Inno. in.c.conquerente.de of.ordi.in ꝓ.honoratur. uide I.au.in de.ꝗuis.de fo.cōpe.Archi.ii.q.i.sicut.Specu.ti.de execu.senté.§.nunc dicenduʒ.ꝓ.sed pone iudex.Bar.in.l.intra diem.ff.de re iudi.

¶ In possessorio recuperande ꝓcedit libellus sine cōclusiōe.gl.iii.q.iiii.quia ꝓsulatus.ꝗ.tenet Hosti. in sum.ti.de resti.spo.§.a quo.ꝓ.notandū.Idē do

Anto.in.c līas.de resti.spo.Inno de liti.cōtesta.c. i.Io.an.in.c.cum eccl̃ia.de cā pos.Archi.vii.q.i.ꝑsentiuʒ. Bal.x.colla.de uas.qui cōtu.est.do.Anto. plene in.c.examinata.de iudi.

¶ An in libello conditionali requirat̃ expressio loci et tpis.Io.an.ꝙ non.in.c.abbate.de re iu.li. vi.

¶ In libello debent considerari et interp̃tari uerba ſm qualitateʒ et dignitateʒ actoris.Inn.in.c. cū ad sedē.de resti.spo.gl̃.nō.Idem.c.cum uenerabilis de excep.in glo.i.Ideʒ in.c.cum uenerabilis.de re. li.do.in glo.i.Io.an.in addi.Spec.ti.de ac.seu pet. .§.sequitur.ꝓ.item si.

¶ Libello dato super directa actione non pōt formari snīa super utili.Inno.de resti.spoli.cum ad sedem.Bar.in.l.i.ff.de ac.et ob.

¶ An in cā appellationis sit dandus libellus.gl. ii. q.vi.si quis.Inno.in.c.cum contingat.de of.deleg. in glo.magna circa fi.et de excep.dilecte.Io.an. in c.raynaldus.de testa.

¶ An in reuocatione attentatoꝝ sit dandus libell⁹ glo.ꝙ non.in cle.fi.ut lit.pen.cōtra.uidet̃ uelle Inno.in.c.cum dilectus.de excep.et in.c dilectus.ii. de appel.Inno.in.c.tua nobis.et.c.cōsuluit.d appel.

¶ An oblatio libelli habeat uim litis contesta.nō. glo.in.l.qui uxori.ff.de adul.

¶ In libello semꝑ debet poni data.Hosti.in.c.cuʒ ex līis.de resti.in integꝛ.

¶ Qualiter cognoscantur uerba libelli an concludunt petitoriuʒ uel possessoriuʒ.glo in ꝓ.confirmari.in.c.post electioneʒ.de conces.preben.Io an.i.c. ex tenore.de fo.cōpe. Archi.iii.q.i.reintegranda. glo.antepenul.in.c.querelam de electi. Io.an.in.c. cum ecclesia.de causa pos.

¶ Libellus non est necessario porrigendus coram papa.Inno.in.c.cum uenissent de insti.in glo.i. de lit.contes.c.i.Archi.iii.q.iii.libellum.

¶ Qualiter debʒ formare libelluʒ is qui petit cōfirmari electionē.uide.Inn.i.c. de cetero.d trāsac.

¶ Qualiter sit formādus libellus qñ petit̃ eccl̃ia uel castruʒ seu ciuitas tanq ꝑpria.uide Innoc.in.c. cum uuitoniensis.de clec.

¶ Procedit libellus licet in eo dicatur peto reum ſcd̃m leges et canones condemnari.uide Io.and.in in.c.ꝑmo.de no.op.nunc.

¶ Coram executore dato ad ꝓuidenduʒ de beneficio non est dandus libellus per impetrantem. sed sufficit ꝙ uerbo petat beneficium.uide Io.an.in.c. accepimus.de eta.et quali.

¶ Libellus incertus ꝓcedit qñ non opponit̃.Inno. in.c.cum super.de conces.ꝑben.in glo.magna. i fi. et.c.cum dilectus.de or.cog.

¶ Clericus agendo ꝓ titulo beneficii debʒ formare libelluʒ nomine ꝑprio et non ecclesie.Inno.in.c. ex parte.de arbi.in gl̃.ii.Ideʒ de iudi. quia quincꝫ. in glosa finali.

¶ Libellus sup petitiōe restitutiōis reruʒ ablataꝝ ꝓcedit licet res particulares non exprimant̃ in eo Inno.in.c.cum dilectus.de or.cog.in glo.fi.

¶ Libellus ꝓcedit in reali licet petat rem adiudicari.tex.in.c.abbate.in princi. de re iudi.li. vi. et ibi Io.an.in nouella.

¶ Oportet ꝙ causa deducta in libello ꝓbetur alit̃ non potest ferri sententia.licet alia causa legitima probetur.Innoc.de offi.delega.cum contingat.Idē de iudi.ceterum.facit quod dixi.s̃.

¶ Non uiciatur libellus in possessorio licet exprimatur in eo ꝓprietas. uide tex. in. c. ex parte. b. de foro compe. et quod ibi nota.

¶ Contra quem debet formari libellus si agatur contra filiumfa. glo. in aut. causa que. C. de epis. et de. glo. in. l. i. C. de bo. ma.

¶ Non ualet ꝓcessus factus sup libello principaliter intentato uel contra unum ꝓducto in quo incidenter alius nominat̃ si ille incidenter nominatus litiget sup illo. uide Inno. super Rῡica. de libel. ob. Io. an. in. c. i. eo. ti. et quod ibi nõnt doc.

¶ In qualibet causa que agitur inter partes semp requirit̃ libellus nisi ius exprimat contrariũ. nõ. In no. in. c. i. de libel. obla. Archi. iii. q. iii. libellum.

¶ An is cui plures cõpetunt actiões potest cõpelli ab inicio eligere in libello qua illaꝝ utatur tex. ꝺ cau pos. et ꝓprie. pastoralis. ubi Io. an. de resti. spo. cum ad sedem. de or. cog. cuz dilectus. uide Bar. et Bal. in. l. edita. C. de eden.

¶ Ubi petitur res i qua requirat̃ rescissio alicuius ꝓambuli licet in libello non exprimat̃ rescissiõis petitio tamẽ tacite intelligit̃ seu includit̃ in eo repetita glo. de reli. do. cõstitutus. sup ℘. iuxta ratam.

¶ An sufficit unus libellus porrectus per duos cõtra unuz sup iure cõpetenti illis duobus. tex. ꝙ sic de elec. constitutus. de consti. cũ. m. ꝺ pacti. cũ ꝓdé.

¶ Porrigens libelluz uidetur fateri uera esse cõtẽta i eo. Inn. i. c. cũ contigat. de of. del. i gl. magna ℘. uel potest dicere.

¶ Cuius nomine fundari debeat libellus super iur eligendi prelatum. uide tex. in. c. ii. in ꝑn. de resti. in integ. et quod ibi nota.

¶ Practicaz formandi libellũ alternatiuũ casu q̃ ꝓcedit. uide p Inno. in. c. cum contingat. de of. del.

¶ Si agatur contra pupillũ contra quẽ debeat formari libellus. glo. in aut. cã que. C. de epis. et cleri.

¶ Quãdo eodez libello possunt duo cõueniri sup diuersis rebus. Inno. super Rῡica. de libel. oblat. Io. an. in. c. i. eo. ti.

¶ An libellus datus contra spoliantẽ uel mandantez includat etiaz ratuz habentẽ. uide Oldra. i cõsi. suo. cxcix. Io. mo. in regla. qui per alium. li. vi.

¶ Libellus debet narrare qualitatẽ respectu cuius iudex habet iurisdictionez. Inno. de iudi. ceteꝝ. idez in. c. cum sit. et. c. conquestus. de foro compe. in gl. in cle. dispendiosam. de iudi.

¶ Quãdoq; ꝓcedit libellus alternatiuus dixi aliquid. s. sed dic plenius ut nõ. glo. de re iudi. abbate li. vi. tex. de testa. raynucius. et ibi doc. tex. de fo. compe. ex parte. b. qui fi. sint legi. cãm. i. tex. ꝺ elc. dudum. de of. dele. cãm que. et in. c. cum contingat eo. ti. facit. c. cõstitutus. de rest. in integ. et ibi doc. Archi. iii. q. iii. offeratur.

¶ Quãdo et que cã agitari põt sine libello. doc. ꝺ libel. obla. c. i. et in cle. sepe. de ℘. sig. et ibi glo.

¶ Causa cause non est exprimenda in libello. Io. an. in. c. ii. de libel. obla.

¶ An consensu partium potest renuntiari ꝓductioni libelli. glo. de of. dele. de causis. ii. q. i. in primis. glo. in. c. fi. de re. iu. li. vi. glo. in cle. sepe. de ℘. sig. Spe. ti. de libel. ob. § iuxta. ℘. si de partium.

¶ Ualet libellus licet ꝓferant̃ uerba de preterito Spe. ti. de ac. et peti. § sequitur. ℘. quid si ago. doc. in. c. ii. de libel. obla. Inno. de iudi. nouit. in fi. Bar. in. l. certuz. § sed si funduz. ff. de confes.

¶ Libellus in causa ecclesie fundari debet nomine ecclesie. tex. et doc. de dila. lr̃e. tex. de fi. instru. inter dilectos. de testi. pñtiuz. li. vi. de elec. querelã Inn. de cã pos. cũ sup. tex. de rest. spo. oli. i. põt etiã fundari nomine prelati et clericoꝝ. tex. de re iudi. abbate. lib. vi.

¶ Si agat̃ ex facto monaci contra quẽ debeat formari libellus. glo. in aut. cã que. C. de epis. et cle.

¶ Procedit libellus in quo est generalis narratio tex. in. c. ecclesia. ut lit. pen.

¶ Libellus cõphendẽs diuersos modos agendi cẽsetur diuiduus. uide Inno. de despo. impu. ad dissoluendum. et quod ibi nõ.

¶ Maritus accusans uxorem de adulterio nõ tenetur offerre libellũ. doc. in. c. i. de adul. Spec. ti. de accu. § i. ℘. item ꝙ non recte.

¶ Libellus ꝓcedit etiam si cõtineat duo cõtraria dum tñ unum sub conditione alleget̃. uide de ꝓuis. cum olim. Spe. ti. de sen. ꝓla. § iuxta. ℘. sed nunqd talis. Inno. de of. del. cum contingat.

¶ An in libello in quo petitur res restitui uideat̃ deductuz petitoriuz uel possessoriũ hec qõ sat̃ uidetur decisa ex his que dixi. s. uide tamen Io. an. in. c. ex lr̃is. de dol. et contu. et de resti. spo. cum ad sedem. et. c. inter dilectos. in prin. de fi. instru. idem in addi. Spe. in ti. de ac. et peti. § sequitur. ℘. quid si. Archi. iii. q. i. reintegranda.

¶ Libellus accusatiõis ꝑorrigi potest absente aduersario etiam die feriata quod intellige de porrectione que fit iudici. ut. l. miles. § sexagita. ff. de adulte. et ibi Bar. nõ. ii. q. viii. ꝑscripta. de iudi. c. ult.

¶ De libello repudii. nõ. C. de repu. l. licet. et i ꝓhemio decreta. et in. c. gaudemus. de diuor.

¶ Mutato libello an reus debeat habere nouas inducias de causa pos. pastoralis. de libel. obla. c. ii. in glo. de dila. c. finali.

¶ Procedit iste libellus peto me reduci ad eũdẽ statum percipiendi pensionẽ subtractã. uide ꝺ elc. querelam. et quod ibi nota.

¶ Libellus ineptus potest declari in cã appellatõis ut. l. fi. C. de sen. que si. cer. q̃ti. et de resti. spo. cum ad sedem. et ibi nõ. et adde ꝙ libellus recipit declarationez ex ꝓbatiõibus que fiũt in cã sm Inno. de or. cog. cuz dilectus. et in. d. c. cũ ad sedẽ. ubi ꝺ hoc

¶ Libell9 põt offerri die feriata in fauorẽ hoĩnũ ꝺ iu. significauit. circa fi. i gl. ul. dixi sub dictõe feria

¶ Libellus in ciuilibus debet cõcludere non sic in criminalibus habetur de lit. contes. c. i.

¶ Procedit libellus generalis in quo petitur cassari omnis institutio et destitutio facta per aliquẽ etiaz non nominatis personis. uide de exces. prelatauta. et quod ibi nota.

¶ Procedit libellus dico sententiã non ualere. et si ualet peto me aduersus eam restitui. de resti. in integ. constitutus. uide in pallato. c. cum olim. ii.

¶ Procedit libellus iste dico sñiam ex toto nullã uel iniustaz. de of. dele. cum contingat. et ibi nõ.

¶ Admitti debet libellus in quo allegatur duplex causa una que concludit ad nullitatem contractus. alia ad rescissionez. de emp. et uendi. cum dilecti.

¶ Iste libellus ꝓcedit peto ecclĩam cum suis pertinentiis. de reli. do. cum uenerabilis. de quo etiam habetur de resti. spo. cum ad sedem.

¶ Libellus subiectionis formatur contra clericos rebellantes. de re iudi. cum inter sm Inno.

¶ An sup beneficio uacaturo uel incerto formet libellus et sententia feratur et q̃liter. uide nõ. de conces. preben. cum super.

¶ Qualiter sit libellus dandus. uide nõ. in. c. qm̃. de pba. in glo. ideo petitio.

¶ Quid sit pprie libellus de quo hic loquimur. nõ. in aut. de exhi. rei. ẜ. scimus. in glo. libellum. ui de Cy. de lit. contes. aut. offerat. in xi. q. et ibi glo. fi. Bar. C. de puis. sco. l. fi. li. xii. Spe. ti. de libel. cõcep. ẜ. utp. et ẜ. nunc dicendum. ꝟ. ix. glo. de libel. obla. c. i. de lit. contes. c. ii. in glo. ii. li. vi. in cle. sepe post pn. de ꝟbo. sig. in glo. necessario.

¶ Si quis dicat aliquid in libello statur illi cõtra se. C. de lib. causa. l. cum precum. Inno. de pbat. c. quoniam contra. de censi. cum olim.

¶ An et quãdo ciuilis et criminalis actio possunt in eodem libello intentari. uide Bart. in. l. ii. ẜ. i. ff. ui bo. rap. dixi aliquid. s.

¶ An libellus quãdo non habet cãm uel quantitatem debeat admitti. nõ. in. l. fi. in prin. C. de anna. excep. ff. de ex. rei iudi. l. si mr̃. ẜ. denique et ibi Bar. in. l. et an eadẽ. ẜ. actiões. in. q. pe. eo. ti. insti. de ac. ẜ. triplı. in glo. magna. ff. de eden. l. i. in glo. magna Spe. ti. de libel. cõcep. ẜ. iuxta ppositões. ꝟ. itẽ non ualet. nõ. de libel. obla. c. ii. in gl. magna. in prin.

¶ An oblatio libelli habeat ꝓ uocatione in ius. nõ. ff. de in ius uo. in. l. i. et. l. libertus. in glo. i. iũcta gl. fi. Spe. ti. de libel. concep. ẜ. seqtur. ꝟ. item dicunt.

¶ Libellus debet scribi ea lingua quam habet fori consuetudo. Io. an. in addi. Spec. ti. de libel. concep. ẜ. iam nunc uidenduz. in scda additõe adde Cy. in aut. offeratur. C. de lit. contes. in. v. q.

¶ An sit dandus libellus qñ implorat officiũ iudicis. nõ. ff. de interro. ac. sup. Rlica. glo. i. et doc. in. l. i. ff. de eden. l. papinianus. ff. d minо. et. ff. quis or. in bo. pos. ser. l. ii. ẜ dies. Bar. in. l. iiii. ẜ hoc autem iudiciuz. ff. de dam. infec. Spe. in ti. de libel. cõcep. ẜ. nunc dicenduz. ꝟ. viii. de of. iudi. c. ii.

¶ Libellus qñq ꝓcedit dicendo ago ut agas. in. l. sic. ẜ. i. et ibi Bar. ff. de le. i. Item ꝓcedit. si ago ut aliquis liberetur. ut. l. i. in pn. ff. ut in pos. lega.

¶ Itẽ ꝓcedit si ago ut emas. ut habetur in. l. et si quo. ff. de lega. i. et quod ibi nõ.

¶ Causa deducta in libello semp est ꝓbanda. Inn. in. c. conquestus. in prin. de fo. compe. et. c. cum cõtingat. de of. del. in. ii. colũp. et in. c. q̃relã. i. fi. d elc

¶ Non attendit qđ in libello uariatur sed quid et ex qua causa concludit fm Inno. in. c. super litteris de rescript. in glo. super ꝟ. in cõmuni forma. facit glo. magna. in. l. i. ff. de eden.

¶ Si cõclusio libelli est apta sufficit licet actio singulariter designata preponatur inepta quia ex cõclusione apta resultat apta actio ex iuri dispositiõe quam nec iudex nec pars potest mutare aut altera re. de iudice patet. ff. ad turpi. l. i. ẜ. i. ff ad munici. l. i. ẜ. ordine. de parte patz. ff. de au. et ar. le. l. ornamentoꝝ. C. de confes. l. i. iuncta. glo. et C. de iuram. calũp. l. ii. ꝙ obseruari. in glo. magna. ita tenet. Inn. in. c. examinata. de iudi. dixi aliqd. s. cuius tamẽ dictũ a quibusdã uidetur improbari ꝑ glo. in. l. i. C. ut que des. aduo. et per tex. in. l. i. C. de formu. ad hãc materiã uide Ang. in consi. suo. xxxv. quod icipit. ꝓ decisione quesitoꝝ. ubi de hoc.

¶ Procedit libellus dico mihi ticium esse obnoxium in quãtitatibus declarãdis per testes in ꝓcessu iudicii. ut. l. si ex multi. C. de anna. excep. tñ stultus est iudex si tales libellos generales admittit cũ possit illos reicere si tamẽ non reicit ferenda est snia super eis iuri cõsona fm Inn. de arbi. cum dilectus. i glo. super ꝟ. iusticiaz. et similiter tali libello admisso stultus est reus qui omnez cãm defensiõis sue i iudiciuz non deducit sicut actor deduxit omnẽ cãz actionis ut nõ. Inno. in. c. cum uintoniensis. de elec. uide Ang. in consi. suo. xxiiii.

¶ In libello semp debet narrari tale quid qđ si uerum esset necessario cõcluderet iudicez qui aditus est esse iudicem competentez ita dicit nõbiliter Inno. i. c. cũ sit generale de fo cõp. qđ est bñ nõnduz

¶ Imputat ei qui cum potest libelluz apte formare formauit inepte. ut. l. i. ff. si mes. fal. mo. dix. l. ii. C. de formul. l. i. ff. de offi. asses. et in. l. si patronus libertam. ff. de iureiuran.

¶ Si iudici ad quem porrigatur appellatio interposita coraz iudice a quo non requiritur alius libellus fm aliquos de quo uide Bal. in. l. si quis filio exheredato. ẜ. his autem. ff. de iniuf. rup. et irr. testa. ubi Io. de imo. tenet contra. Bal.

¶ Qualis sit libellus in actione tutele et quando petitur restitutio aduersus sententiam. uide Bart. in. l. i. C. si aduer. rem iudi.

¶ An in sũmaria cognitione exigatur libellus. uide Bar. in. l. si quis. ff. de libe. agnos. Spe. in ti. d of. om. iu. ẜ. postremo. ꝟ. iii. et. ꝟ. v. et ti. de libel. concep. ẜ. nũc dicendũ ꝟ. xxxiii. et i cle. sepe. d ꝟ. sig.

¶ Qualiter formetur libellus in actione utili. uide Bal. in. l. si quis ex his. ff. de lib. agnos. Cy. in. l. i. C. de acti. et obli. in. iii. q.

¶ An coram arbitro uel al. in cã cõpromissoria offeratur libellus. nõ. C. de arbi. l. cum autem. in glo. conuentu. et in aut. de exhi. reis. ẜ. sancimus. in gl. cum antea. in ti. de libel. concep. ẜ. restat in fi.

¶ An i uno solo libello agatur ad res diuersas nõ. ff. de lega. iii. l. ticia. cum testõ. ẜ. i. et Inno. de elec. querelam in glo. i. et. ii.

¶ An in uno solo libello cogat quis cõprehẽdere omnes actiones eiusdem generis nõ. ff. de iniur. l. pretor. ẜ. si mihi. in glo. cõiungere et ibi Bar. Cy. in. l. ordinarii. in fi. C. de rei uendi.

¶ Qualiter cõcipiatur libellus in actionibus pretoriis et ciuilibus iuridict. et of. iudicis. uide Spec. in ti. de actio et peti. ẜ. fi.

¶ Si reus non uult recipere libelluz ꝓcedit cõtra eum tanq̃ contumacẽ nisi forte uelit responde sine libello. Io. an. in addit. Specu. ti. de dila. ẜ. nunc uideamus. ver. in summa.

¶ Quãdo unum iudiciuz est pparatoriũ ad aliud an possit in eodez libello cumulari ordine tñ successiuo. glo. ff. de inof. testa. l. qui de inofficioso. et i. l. i. in glo. ii. ff. de interro. ac. Guil. in. l. i. C. de inoffi. testa. Cy. in. l. ordinarii. C. de rei uendi. in. ii. q. et i l. fi. C. de exhi. reis. Spe. ti. de ac. et peti. ẜ. sequit. ꝟ. item nõ. qđ si actor. et. l. edita. C. de eden.

¶ An i eodez libello possunt diuersi super diuersis rebus et separatis conueniri. uide Ang. in cõsi. suo ccxxxiii. quod incipit. ex themate.

¶ An ꝓcedat libellus in actione iniuriaꝝ si nõ exprimat in eo ꝙ animo iniuriandi fecit et an debeat conclude ad penam applicandã parti uel fisco. uide pulchre Ang. i cõsi. suo. cclvii. qđ incipit. uidẽdũ.

¶ An exceptio ineptitudinis libelli que reddit

iudicium retro nullum pōt opponi post sniam. uide Ang. in consi. suo quod incipit pro predictis. adde quod nō. Ia. but. in. l. licet. C. de ꝓcur. Cy. in. l. i. C. ut que desi. aduo.

¶ An in eodez libello possunt simul accumulari ꝑsonalis et ypothecaria. uide in aut. de fideius. §. i.

¶ An actio uideat deducta in libello que ex uerbis colligi potest. uide in. l. gallus. §. quidam recte. ff. de lib. et postu.

¶ Si in libello dico me heredē ticii et ꝓbo me heredez heredis ticii non obtineo. uide Bar. in. l. si pr̄. ff. d̄ uul. et pupi. facit qd̄ dixi sub dictōe heres.

¶ Que sit forma libelli quādo aliquid petitur eligenduz in lit. contes. uide Bar. in. l. si pluribus. ff. d̄ lega. i. et ibi per do. meuz Rapha. cuma.

¶ Que sit forma libelli qn̄ debetur extimatio. ut quia legatur res aliena. uide in. l. apud iulianū. §. f. ff. d̄ le. i. et ibi Bar. et i. l. plane. §. qd̄ si rē. ff. d̄ le. i.

¶ De libello in quo petitur fieri condemnatio ut plures soluant. x. insoliduz qualiter procedat uide Bar. in. l. si pluribus. ff. de le. ii.

¶ Mutatio libelli non admittitur etiam ante lit. cōtes. si ex mutatōe grauetur aduersarius in sumptibus nisi ante omnia de illis satisfiat. glo. Iaco. but. in. l. edita. C. de eden.

¶ Mutatio libelli non admittitur qn̄ quis cōsequtur idem ut prius puta si ex mutatione infamatur quia tunc non surgeret equitas ut mutetur libellus ad infamiā alteri⁹ ut nō. Gul. et Ia. bu. i. d. l. edita.

¶ Quando debet porrigi libellus ante citationez aduersarii uel post. uide in. d. l. edita. ff. de ser. urb. pre. l. quidaz biberus. Bar. ff. de dam. infec. l. cū postulassez. tenet ꝙ post citationem aduersarii debet porrigi libellus.

¶ Libellus debet esse breuis et clarus ita dicit Gul. in. l. edita. C. de eden.

¶ Ubi per additionē libelli mutatur sola qualitas actionis hoc potest fieri usq̧ ad sniam. l. in delictis. §. si detracta. ff. de nox. secus si addatur ad substātiam actionis. uide Ia. bu. et doc. in pall. l. edita.

¶ An agens petitiōe hereditatis uideatur in libello dicere se heredem ex testamento uel abintestato. uide in dicta. l. edita.

¶ An pro probandis confinibus rei in libello posite sit danda dilatio. uide. C. de eden. l. is apud quē.

¶ Procedit iste libellus peto sn̄ ul' pro me ꝓferri sniaz licet sit generalis. C. de pact. l. petens.

¶ Si deductuz est crimen in libello cum certa q̄litate que alterat substantiā delicti et penaz an si ꝓbetur delictū sine qualitate possit ferri snia sup delicto. uide. Ia. bu. i. l. et si seuerior. C. d̄ his q nō. isa

¶ In libello potest actor simul deducer̄ omne ius suuz ita ꝙ tollat exceptionez rei. tex. in. l. i. C. si aduer. rem iudi. et ibi Bar. uide Inno. in. c. ii. de libel. obla. et in. c. super his. de accu.

¶ Procedit libellus in quo actio accumulatur licet petat actor per officium iudicis condemnari qa intelligitur de mercenario. glo. in. l. in contractibus. C. ex qui. cau. maio.

¶ An in eodem libello pōt accumulari iudiciū uniuersale cū iudicio ꝑticulari. gl. i. l. ii. C. d̄ peti. here.

¶ Uerba libelli possunt trahi ad īpropꝛiaz significationez unde si agitur ꝓ re incorporali et dicat possessionez uel dominiū uerba intelliguntur de quasi possessione uel quasi dominio. Bar. in. l. ii. C. d̄ usuf. et. in. l. si olei. C. loca. Cy. in. l. i. C. de iure emphito. in. iiii. questione.

¶ Si emphiteota dicit se dn̄m i libello saluat libellus ut intelligatur de utili dominio licet alias illud uerbum intelligitur de directo. ut. l. i. ff. si ager uecti. uide Bar. in. l. i. C. de usuf.

¶ Actio rei persecutoria et penalis possunt simul in eodem libello cumulari. uide. C. de noxa. l. fi.

¶ An ꝓcedat libellus si locator narrat se conductorem cum uellet dicere se locatorem. Cy. dicit ꝙ non. in. l. ii. C. de loca. qd̄ nō.

¶ Si in eodem libello petatur res et pena extimatiōis casu quo non restituat res ante sententiā ubi lex hanc imponit an procedat libellus uide glo. in l. pe. C. de loca.

¶ An in eodem libello possunt aduocatus et medicus petere salarium suum sibi constitui. uide. ff. so. ma. l. dos a patre.

¶ Possum petere in libello declarari actionez mihi cōpetere et lata snia illa habebit uim condemnationis. ut. l. quamq̄. C. de sen. que si. cer. q̄ti. ff. de iudi. l. si pretor. in prin. Bar. in. l. si finita. §. eleganter ff. de dam. infec.

¶ An si in libello directo alteretur ad utilē possit ex eadem instantia sequi condemnatio. uide. ff. de aqua plu. ar. l. q̄q̄. §. iulianus. Cy. in. l. i. C. de act. et obli. et ibi Bar. glo. in. l. si mater. §. ii. ff. de except. rei iudi. glo. in. l. si minor. ff. de euic.

¶ Quod opatur libellus actionis in actore operat libellus exceptionis in reo. Bar. ff. de confes. l. si quis absente.

¶ In libello debet exprimi locus et tēpus quando agitur etiam ciuiliter si dolus arguatur ꝙ nō. quia per hoc rumpes mille libellos hoc dicit Bar. in. l. i. §. hoc interdictuz. ff. uti pos. l. et an eadem. §. actiones. ff. de excep. rei iudi.

¶ Contra quem debet dari libellus quādo quis petit aliquem ut subiectuz. uide Bar. ff. de lib. ho. ex. l. iii. §. hoc autem. que uerba ponit Inn. de maio. et obe. inter quatuor. et de rescript. auditis. de religi. domi. cum uenerabilis.

¶ An sufficiat in libello exprimere cām actōis. uide Bar. in. l. et an eadez. §. actiōes. ff. de ex. rei iud.

¶ Si ius supueniat sup libelluz datuz ex parte actoris uel deficiat potest in eadem instātia sequi cōdemnatio et absolutio. Cy. in. l. i. C. de alie. iudi. muta. fact. in. vii. q. uide omnino Bar. in. l. si mater. §. eandem. ff. de excep. rei iudi.

¶ Fundato libello in directa si lite pendente illa efficiatur utilis ꝓpter factum rei ex eadem instantia seqtur condēnatio. Cy. i pall. l. i. in. vii. q.

¶ Accessoria que ueniunt iur̄ actiōis occurrentia uel cōmissa pendente iudicio non includuntur in libello ideo opus est super eis alio libello secus si ueniunt officio iudicis. ut. l. i. C. de iudi.

¶ Quādo nomen occisi uel percussi ignorat sustētatur libellus accusatorius seu inquisitio iudicis si dicat ꝙ occidit talem cuius nomē ignoratur et idē dicit Bal. si ignoratur nomen passi secus si nomē facient. ita dicit ipe in. l. licet. §. possumus. ff. na. cau. sta. et ita dicit Bal. fuisse practicatuz florentie. idē dicit Ang. in. l. item si. §. in hac actiōe. ff. ꝙ me. cā. bene facit tex. in. l. quotiens. §. si quis nomen. ff. de here. insti. glo. ff. ꝙ me. cā. l. si cum exceptione. §. i hac. adde bonaz glo. ii. q. viii. libellor. qd̄ tene mēti.

¶ Licz in libello possunt peti usur future usq ad sniam non tn future post· per·l·i·C·de usu·rei iu· secus in pensionibus·Guil·et Cy·in·l·i·C·de iudic· ubi de hoc·

¶ Cuius fauore sit inducta libelli oblatō·uide Cy· in aut·offeratur·C·de lit·contesta·

¶ In eodem libello pōt quis agere ypothecaria et psonali etiā q diuersos·casus ē i·l·fi·C·d ac· et ob·

¶ Narrata superflua ultra uim libelli non subiciuntur necessitati pbationis· Cy·in·l·cum te·C·de pba·allegat·l·qui extrinsecus·ff·de pbo·ob· et·ff· de appella·l·scio·

¶ Procedit libellus sup actione peto ptem p tuū officiuz condemnari zc·C·de usur·l·iiii·

¶ An in populari actione debeat dari libellus nomine publico et an sufficiat si dicat tanq qlibet de populo·uide Bar·i·l·puiciali·§·fi·ff·d no·op·nūc·

¶ Si quis in libello simpliciter petit rem·uidetur petere totam nisi assignet partem· tex·est in·l·de pupillo·§·qui nuntiat·et ibi Bar·ff·de no·op·nūc·

¶ Cautela est q si in libello quis narrat aliquid d intentōe alterius dicat cum adiuncto q se dicit uel ut dicit·ff·d lib·cā·l·cognitō·Spe·ti·d libl·ob·§·fi

¶ Non pcedit libellus peto quod pmisisti nisi ad datur causa·l·ii·§·circa·ff·de dol·ex· et ibi Bar· sz forte posset dici libellum ualere et intelligi ex causa donationis quod cogita·

¶ Cautela aduocatoz est ut cum in libello petunt partem debiti dicunt peto centuz de ducentis que pmisisti·non autem dico peto centuz que pmisisti uide Bar in·l·inter stipulantez·§·i·et·l·scire debemus·ff·de pbo·obli·

¶ Libellus debz intelligi eo modo quo magi facit p actore· Bar·ff·de p·ob·l·stiplatōes nō diuidunt in qōe· sed iuxta predicta hic proponitur·ver·sed contra hoc oppono·

¶ Jus declarandi libelluz non transit ad heredem· Bar·in pdicta l·inter stipulantem·§·i·dixi sub dictione declaratio et heres·

¶ An plures contra unum· ul unus contra plures in eodem libello agere possunt dixi aliqd s·dic plenius per tex·et glo·C·de accusa·l·si accusatoribus· tex·et glo·in·l·i·C·de fi·instru·tex in·l·heredes·§ si inter·ff·fa·her·et·l·si quis sepatim·in prin·et·§· i·ff·de appel·C·si unus ex pluribus·l·i·et·ii·et aut· hoc ita·C·de duo·re·et·l·paulus·ff·de re iudi· et·l· si mandato ticii·§·paulus·ff·manda·uide Bar· in·l· in duobus·ff·de duo·re·Cy·in·l·cuz te·C·si cer·pe· et conclude q potest si ponatur clausula in libello q unica solutio sufficiat alias libellus uiciatur sm Bar·in·l·si pluribus·in prin·ff·de le·ii·

¶ Habens plures actiones ad idem cōtra unū cogitur in eodem libello eas accumulare·ff·de ac·emp· l·non est nouum· et per illam·l· et·l·huiusmodi·§· fi·ff·de le·i·dicit Bar·in·l·in duobus·ff·de duo·re· q idem est in pluribus actionibus cōpetētibus uni contra diuersos ad idem·qd nō·

¶ Jus directum in dubio uidetur deductum in libello·ut·ff·de euic·l·si minor·§·i·

¶ Si filius est obligatus dandus est libellus contra filium sed respondebit pater·nota·in auten·cā· C·de epis·et cleri·

¶ Partes possunt tacite omittere libelli porrectionem non expresse remittere·nō·glo·Cy·et Bart· in aut·offeratur·C·de lit·contes·

¶ Cautela est q fiant tres libelli unus detur iudici alter parti· tercius pro se teneatur·ita nō· Iacobu·in pallat·aut·offeratur·

¶ Super libello inepto lata sentētia est nulla· gl insti·de p·obli·in prin·quā bene nō·facit d emp·et uēdi·cū dilecti·Bal·i·l·ex hoc iur·ff·de iusti·et iur

¶ Ubi ex pbatōe apparet inepta intentio libellāt absoluitur ab intentione refutato sibi iure agendi i apta causa·ff·de pac·do·l·bebius·

¶ Rescriptum quandoq est pro libello· nota· de eta· et quali· accepimus· Bal·in·l·fi·ff·de constit· prin·dixi aliquid·s·

¶ Si petat libellus an stet dicto actor de cōtent in eodez·Spe·i ti·de libel·cōcep·§·iii·p·sz dubites·

¶ Ubi quis fundat intentionez sup puilegio ul instrumēto debz illud exprimē in libello·uide Io·an· in·c·cum ad sedez·de resti·spo·et in·c·fi·de excep· sed contrariū uidetur uelle Inno·in·c conquerente de of·ord·i·in·p·bonorant·uide Lap·in cle·quis·de fo·cōpe·Archi·ii·q·i·sicut spec·in ti·de exe·sen·§· nunc dicendum·p·sed pone·uide Bar·in·l· intra dies·ff·de re iudi·

¶ In possessorio recuperande pcedit libellus sine cōclusione·glo·i·q·iiii·quia psulatus· contra·tenet Hosti·in sūma in ti·de resti·spol·§·i·p·ad hoc· de lit·cōtes·c·i·Io·an·in·c·cum ecclia·de causa posses· Archi·vii·q·i·psentiuz· Bal·x· colla·de uas·q cōt· est·do·Anto·plene in·c·examinata·de iudi·

¶ In libello semp debet poni data Hosti·in·c·cuz ex litteris·de resti·in integ·allegat aut·de exhi·et intro·reis·§·sancimus·

¶ Libellus in genere super incidenti etiam incertus pcedit si sub aliquo signo uniuersali fūdet· tex· est in·c·cum ad sedem· de resti·spo·glo·in·c·ii· de libel·obla·Inno·de of·dele·cum olim·de cau·pos·cū dilectus·de reli·domi·constitutus· de or·cog· cum dilectus·Inno·de exces·prela·c·fi· et per eundez in c·dilectus·de cap·mo·

¶ Libellus dicitur ineptus ex forma quando petitur quod est turpe·ff·de offi·asses·l·i·et nō·in aut· offeratur·C·de lit·contesta·

¶ Libellus in sūmariis non est necessarius sed sufficit talis qualis petitio·ff·de eden·l·i·et ibi nō· in d·aut·offeratur·plenius in cle·sepe·de p·sig·

¶ Ubi alteratio qualitatis deducte in libello alterat substātiaz actionis non pōt sequi condemnatio Bar·in·l·quid ergo·§·pena grauior·ff·d hiis q nō· infa·quod intellige qn libellus est accusatorius· secus si est inquisitorius sm Bal·in·d·§·pena·

¶ Practica libelli in actione cōfessoria in seruitute reali colligit in·l·qui aliena·§·fi·ff·de neg·gest·

¶ Si actio utilis et directa sunt eiusdez effectus non est exprimenda qualitas in libello alias sic·l· q tiens·et qd ibi nota·ff·de admis·tu·ff·de solut·l·si duo·ibi Dy·et Bar·

¶ In criminalibus non est necesse q snia sit cōformis libello quia alteratio pene est in iudic ptāte·ff de pe·le·hodie·ita dicit Bar·in·d·§·pena·

¶ An pparatoriū et pparatuz possunt in eodez libello accumulari·uide Ia·bu·in·l·ab hostibus·§·sed quid simplic·ff·ex qui cau·ma·

¶ Libellus in pambulo non extendit ad principale consecutiuū·unde in libello super querelam non includitur petitio hereditat· glo·de inoffi·testa·l· postum·§·ii·qd econtra·uide d reli·do·cōstitutus

¶ Remediũ nullitatis et rescindens non põt i eodẽ libello accumulari. ut. l. pap. §. si qs. ff. de inof. tes.

¶ Ubi libellus est uagus ita ꝙ põt obstare exceptio et non qualitas debet iudex ꝓnuntiare cõtestã dam litem dum tamen non deducatur uł tangat cã cui obstet exceptio. ff. de peti. her. l. si qs libertatẽ

¶ Error nomis rei ubi de corpore constat non uiciat libellum. secus si non constat. ff. de rei uẽ. l. idẽ põp. §. si. in glo. et tex. ff. de iudi. l. si in iudiciis.

¶ Ubi i libello petit aliqd executiuũ uidet peti ꝑambulũ necessariũ unde si peto rez restitui qa dñs uidet petitũ ut declaret dñs. Bar. in. l. ex diuerso. §. i. ff. de rei uen. ubi dicit ꝙ in reali procedit libellus peto rem restitui.

¶ Procedit libellus licet petat cõdemnari insolidum ille contra quem fit executio iniqtum facere potest. uide. ff. qd cum eo. l. pater. et ibi Bar.

¶ In eodez libello nõ potest peti rei uen. et publiciana. ff. de pub. l. siue. in glo. petentis. glo. insti. de actio. §. alie. glo. in. c. abbate. de re iudi. li. vi. ubi gł.

¶ In libello actionis bone fidei uenit quicqd non est actum ut ueniat. ff. cõi. diui. l. in iudicium.

¶ An in eodez libello possunt accumulari rei uen. et actio ad exhiben. gł. ff. ad exhi. l. i. ꝯtriũ dicit gł. eo. ti. l. iii. §. est autem. in ꝟ. acturus. uide glo. in. l. i. ff. de inter. ac. in. ꝟ. instituitur.

¶ An in eodez iudicio et instantia supueniente iure excipiendi fiat absolutõ et supueniente defectu agendi uide tex. in. l. tigni. §. fi. ff. ad exhi.

¶ Ubi non expectatur condemnatio uel absolutio nõ ẽ necessariꝰ libellus. gł. ff. de iterro. ac. sup Rħica.

¶ Etiam si intentet actio procedit libellus peto ꝑ uos seu per uestrũ officiuz zc̃. dixi aliquid. s̃. uide Bar. in. l. haz. ff. si serui. uendi.

¶ Tutor dat libelluz nomine pupilli non nomine ꝓprio. ff. de in lit. iuran. l. uideamus.

¶ Procedit libellus in quo petitur rem restitui etiam ratione solius detentationis. gl. in. l. sed et si me putem. §. cum inter. ff. de condi. indebi.

¶ Interest rei ꝙ dies et locus in libello ponat rõe defensiõis sue quia forte uult indirecte ꝓbare ꝯtriũ Bar. ff. de eo quod cer. lo. l. ii. §. fi. et. ff. de pub. iudi. l. is qui reus.

¶ In actione arbitraria non fit condemnatio ad interesse nisi in libello petatur. uide Guil. in. l. ii. ff. de eo qd cer. lo. qui alsat. l. iiii. ff. de dãn. ifec. et. l. ediles. §. item sciendũ. ff. de edi. edic. et qd ibi nõ.

¶ Libellus cõditioalis admittitur qñ illud qd petitur cõditionaliter uenit in obligatõe ex mora ꝑncipaliter peti. et non soluti. ff. de pecul. l. in bone fidei. et. l. ticia. ff. de ꝟbo. obli.

¶ Si constat de q̃litatibus rei qualiter standuz sit iuramẽto libellãtis. uide. ff. deposi. l. i. §. si qs argẽtuz

¶ In eodẽ libello põt eadẽ actio ꝓ pluribus rebus simul accumulari. ff. ꝓ so. l. si inter fres. §. si plures

¶ Procedit libellus dicendo peto talẽ uillã secus si dicat peto qd possides in tali uilla scdm Bar. i. l. ticia. §. i. ff. de le. ii.

¶ Põt quis diuidere actionẽ et in duobus libellis ponere duas spẽs petitionis nisi opponatur ꝙ agat de duobus in uno iudicõ. tex. et ibi Bar. in. l. nõ est nouum. ff. de act. emp.

¶ Procedit iste libellus peto fructus si existant si non existãt peto eoꝝ extimatõz ſm gł. in. l. diuorcio. §. ob donatões. ff. so. ma. et qd ibi nõ. Bal.

¶ In realibus toleratur sine cõclusiõe libellus ſm Inno. in. c. i. de lit. cõtes. p. l. utifrui. ff. si usuf. pe. et ibi Bal. qui dicit ꝙ Inno. uult dicere ꝙ libellus cõcludat iudici ut qa dicit peto me declarari dñm uł usufructuariũ licet non concludat parti ad cõdemnationẽ quia hoc uidetur tacite inesse qd ueit officio iudicis ſm Inno. adde glo. i. q. iiii. quia ꝑsulatus uide Bal. in. d. l. utifrui.

¶ Qualiter debeat formari libellus cõtra euz qui edificauit uł edificare fecit aliqd i loco publico uide Bar. i. l. i. §. hoc interdictũ. ff. ne qd i loco pub.

¶ Libellus ineptus non ꝓcedit in ciuili ut. l. i. ff. si mes. fal. mo. dix. nec in criminali. l. ticia. ff. de accu. et acta facta sup libello inepto nihil releuãt. Spec. ti. de inst. om. iudi. §. deseruit. ꝟ. quid sit libellus. et qd nõ. Inno. in. c. examinata. de iudi. et. in. c. i. de of. uica. et sñia lata ꝓpter ineptitudinẽ libelli nõ parit exception rei iudicate si postea agatur rite et recte ut colligit ex gl. in. c. [illegible] et an a tali sñia põt appellari. tex. ẽ in. l. ticia. ff. de accu. q in iur ciuili nõ ẽ alibi ſm Bal. in. d. l. i. si mes. fal. mo. dix.

¶ Ex conclusione libelli apparet qualiter quis itellexit dubia precedentia. Bar. in. l. aurelius. §. stichꝰ testamento. ff. de lib. le.

¶ Maxime in crimalibus sustentatur libellus q̃litercũq; põt fauore fisci et publice utilitatꝭ. ar. l. licitatõ. §. qd illicite. ff. de pub. uide Inn. de iud. exaiata

¶ Qñ dicat unꝰ libellus uł plures. uide Bal. i. l. ordiarii. i fi. C. de rei uẽ. adde qd nõ. Bar. i. l. hos accusare. §. lege. ff. de accu. Bal. in. l. cum rationibus. C. qui accusa. non pos.

¶ Quo ad iudicẽ datio libelli est de actis sed nõ q̃ ad ptez qa ante ptis citatõz põt dari libellꝰ. Bal. i Rħica. C. de in ius uo. et ideo iudex q recipit libellũ dicit icipe uti sua iurisdictõe ſm Bal. i ꝑalsata Rħica ꝯtrium uidetur sentire Bar. in. l. miles. §. sexaginta. ff. de adulte. ubi uide.

¶ Põt qs uno libello ꝓseq plures iniurias factas sibi et unaz ꝓsequi si ps nõ opponit ꝙ oẽs ꝓseqtur ſm Bar. in. l. ꝑtor. §. si mihi. ff. de iniur.

¶ Qui caute libellat debet semp apponẽ i libello nõ astringẽs se ad ꝓbandũ zc̃. ʒ solũ ea q̃ sufficiãt ad uictoriã zc̃. unde si i libello exꝑmeret uno tpe et testes postea ꝓbarent de alio tpe põt sequi sñia sufficit eni ꝓbatũ esse illud qd sufficit ad uictoriã licet non quod est in libello deductuz. ita nõ. in. d. l. si cum nulla. ff. de re iudi.

¶ Sustentatur libellus si ignorans que actio sibi competat plures ꝓponit. Io. an. in addi. Speculi. ti. de libel. concep. §. iuxta. ꝟ. non ualet etiam.

¶ Qñ agat cõtra aliquẽ ꝓpter omissionẽ eius ad qd tenebat puta ꝙ non denũtiauit maleficiũ uł ꝓpt negligẽtiaz eius qd in aio cõsistit puta contẽptũ ꝑcepti ꝓcedit libellus uł inqsitio sine expssione loci quia talia non sunt facta quibus potest attribui locus. Io. an. in addi. Spe. ti. de accu. §. i.

¶ Licet in libello dicam rem maioris ponderis q̃ sit seu q̃ postea ꝓbat seqt tñ cõdẽnatio sic qñ peto x. et ꝓbo de. v. ut. l. quas. i ꝑn. et ibi Bar. ff. de fur.

¶ Assertio libellãtis hoc solũ facit ꝙ trãsfert in euz onus ꝓbandi negatiuã qua ꝓbata talis assertio sibi nõ ꝑiudicat. ut. l. i. C. de erro. aduo.

¶ Libellus in criminali põt emendari anteq̃ reus respondeat sed postea ñ. ʒ est necesse ꝙ petat abolitio. Bal. in. l. si ea. in prin. C. qui accu. non pos.

¶ Forma libelli in petitione hereditatis colligitur ex. l. licet. C. de peti. here. gl. et Bar. i. l. i. C. de eden. Bar. i. l. ii. ff. de pe. her. uide gl. in. c. ii. de libel. obla.

¶ Si addit uel detrahit libello uidetur nouus libellus et omnia debent de nouo fieri que in datione noui libelli requiruntur secundum do. Fran. de Alber. in. l. ius ciuile. ff. de iusti. et iur. ar. illius legis.

¶ Ut libellus concludat non est necesse allegare solennitatem extrinsecam unde si in libello quis dicat quod talis minor uendidit sibi tale predium concludit libellus etiam si non dicatur quod interuenerit auctoritas tutoris. ar. l. quicunque. ff. de pub. in contrarium facit quod no. xxxi. q. ii. lotharius. in glo. ii.

¶ Si actor simul cum libello produxit instrumenta sua et postea fiat litis contestatio ex illis instrumentis non potest ferri sententia pro actore etiam si nihil contra ea opponatur et ideo cauti practici reproducunt in causa instrumenta alias producta quam cautelam posuit Fred. de senis in quodam consilio suo quem sequitur do. Anto. in. c. [illegible] proba. quod no.

¶ Licet ad hoc ut sit proprie locatio requiritur quod pensio data promissa uel contenta sit in pecunia numerata. ut l. i. §. si quis seruum. ff. deposi. sustinetur tamen libellus in quo quis dicit se locasse fundum talem pro. x. corbibus frumenti nam exponitur locasse. i. usui concessisse. ut. l. si olei. C. loca. et ibi Bar. et in. l. insulam. ff. de prescriptis verbis.

¶ Ubi libellus est ita conceptus quod ex eo resultent plures actiones. s. specialis et generalis in dubio uidetur intentata actio specialis et non generalis ita no. Bar. in. l. i. in prin. ff. de eden.

¶ Qualiter formatur libellus de damno dato uel rapina uide Bar. in. l. seruus. ff. de furti.

¶ Licet in libello deducatur maior quantitas quam ea que in effectu debetur inspicitur tamen quod petitur non effectum debiti. ut. l. pe. §. fi. ff. de iur. om. iu. et ibi Bar.

¶ Procedit libellus peto rem si extat et si non extat uel non apparet peto extimationem nec talis libellus est alternatiuus quia non est electiuus sed dicitur disiunctiuus similis libellus formatur per glo. ff. de [illegible]. ob. l. ii. §. item si in facto. Bal. in. l. fi. C. de condi. inser. credo dixisse aliquid. s.

¶ Quando duo iudicia ita se habent quod unum oritur ex alio admittitur libellus purus in primo. et conditionalis in secundo exemplum peto me restitui ad tempus et cum fuero restitutus ex nunc prout ex tunc peto me dominum declarari in rem mihi restitutam. Bal. in. l. quod tempore. C. de resti. mili. concludit contrarium.

¶ Si quis respondet libello cum protestatione quia non intendit litem contestari non ualet protestatio contra impitum ministri legis sed si iudex non iubet tunc non contestari est uoluntarie iurisdictionis ideo protestatio tenet ita debet intelligi quod no. in. l. i. C. de lit. contes. Bal. in. l. i. §. similique modo. C. de lat. lib. tol. in. ver. illud proculdubio.

¶ Procedit libellus peto indemnitatem licet sit multum obscurus si non opponatur Bal. in. l. antepe. C. de sen. que si. cer. quanti.

¶ Agens in libello actione iniuriarum tenetur in libello declarare quantitatem quam consequi intendit si ipse habet extimare. secus si extimatio spectat ad iudicem uide Bal. in pallata. l. antepe. C. de sen. que si. ter. quanti.

¶ Qualiter formetur libellus contra iudicem in sindicatu per eum qui fuit dannificatus ab eo. uide Bal. in pall. l. antepe. C. de sen. que si. cer. quanti.

¶ Non est necesse petere et exprimere executiua uel consecutiua libelli sed tamen essentialia. Inno. in. c. ex parte abbatisse. de priui. uide. ff. de arbi. l. quid tamen. §. si arbiter. et quod no. C. de sen. l. si preses. C. de appel. l. eos in prin. uide Bal. in. l. hii qui ad ciuilia. C. de appel.

¶ Dicens dubito an contenta in libello sint uera uidetur negare contenta in libello esse uera secundum Inn. in. c. inter quatuor. de ma. et obe.

¶ Ubi quis probabiliter ignorat siue in facto suo siue in facto alterius que actio sibi competat potest in libello proponere sub disiunctione plures actiones etiam incompatibiles et debet protestari quod sufficiat ad uictoriam super quacunque probauerit Inno. in. c. constitutus in glo. cum nullam. de in integ. resti. glo. in. c. abbate. de re iudi. li. vi. super [illegible]. dominii.

¶ Procedit libellus peto cassari omnem processum factum contra ticium licet aliter non exprimatur processus. Inno. in. c. tanta. de excess. prela.

¶ Licet libellus sit de actis de proba. quoniam. non tamen est de processu quia offertur die feriata. ut dixi. s. quod non posset fieri si esset de processu. in. l. actis. et l. fi. C. de feriis. dixi aliquid. s.

¶ Pro forma libelli quando aliquid est prohibitum pro aliqua parte temporis uel loci et aliqua non. uide Bar. in. l. non solum. §. sed ut probari. ff. de no. op. nunc. dom. Anto. et do. Pe. de ancha. in. c. ex literis. de proba.

¶ Ubicunque libellus est ita conceptus quod secundum sui formam possunt esse proposite plures actiones talis libellus non est recipiendus quia debet quis declarare quam actionem ponat si tamen recipiatur tenet receptio. Inn. ita dicit singulariter. in. c. super eo. de or. cog. in glo. constantiam.

¶ Ubicunque in libello aliquid petitur in genere quod se habet ad prestantiam difformem puta consuetudinariam et iuris communis talis libellus recipitur tanquam incertus nisi agens ignoret quod prestatio sit facienda. sic intellige. l. i. §. quod autem. ff. quorum le. ff. de rei uen. l. que de tota. §. i. Inno. in c. certificari. de sepul. in glo. diuersitatibus.

¶ Procedit libellus in quo petitur sententia infirmari licet nulla causa addatur neque uigore huius libelli potest iudex sententiam confirmare cum non sit petita confirmatio sed infirmatio tamen secundum Inn. in. c. cum contingat. de of. del. in glo. indigeat. [illegible]. sed quid dices secundum eos.

¶ Ubi libellus tangit aliam personam quam conuenti non est talis sufficiens ut tercius condemnetur puta si dico canonicos a te minus legitime institutos et peto tibi imponi silentium et illos amoueri non potest procedi contra canonicos sed tamen contra te instituentem secundum Inno. in. c. certificari de sepul. in glo. diuersitatibus.

¶ An libellus obscurus et generalis potest declarari per articulos uidetur quod sic. in. l. i. §. si quis argentum. ff. de deposi. in contrarium facit quod dicit Spe. ti. de of. iudi. §. asseruit. Per confessionem partis sustentatur libellus. casus est singularis in. c. cum ad sedem. in fi. de resti. spo.

¶ An in libello presumatur quis intentare ius commune uel municipale uel utrunque. uide no. ff. de accu. l. senatus. in glo. ordinaria.

¶ In casibus in quibus non requiritur libellus si detur et male concipiatur non uiciat iudicium. uide Bar. in extrauag. ad repri. et in. l. si cum nulla. ff. de re iudi.

Liberatio

An et quando possessor liberatur per solutionem factam doloso uel culposo. no. Bar. in. l. quotiens. ff. si fa. fur. fe. di.

¶ An dominus possit liberare suum procuratorem ante actionem cessam sibi a suo procuratore. uide Bar. in. l. apud celsum. §. mandaui. ff. de do. excep.

¶ An oblatio et depositio facta ab extraneo liberet debitorem. Bar. in. l. solutionem. ff. de soluti.

¶ An ex liberatione ꝓbetur debitū ꝑcessisse·uide Bar·in·l·decem·ff·de ꝓ·obli·

¶ An pēsionarii uel coloni liberent̄ soluēdo administrāti·Bar·in·l·si urbana·ff·de condi·indebi·

¶ Si liberaui eū q nō est soluēdo obstet exceptio cedendaꝝ·Bar·in·l·si stipulatus·ff·de ꝓ·obli·

¶ Quis sit effectus liberationis generalis siue sit in testō siue inter uiuos in cōficiendo uł disponēdo Bar·plene in·l·aurelius·§·gayus·ff·de lib·le· et qđ nō in·l·acquiliana·et·l·cū aquiliana·ff·de transac·

¶ Liberatio facta ꝑ pupillū etiā cū sacramēto nō ualꝫ·i·l·qd ergo·§·ꝯtrariū·ff·de ꝯ·iudi·tute·

¶ Liberatio facta in ultima uoluntate si excedit quingentos aureos eget insinuatiōe si facta est aīo donandi·nō·in·l·si quis in obligatōe·ff·de re·iuri· i glo·i·quam limita s̄m Bar·in·l·ꝯ·iur·ff·de pac·Ad de nō·in·l·i·§·i·ff·qui·mo·pig·uł ypo·solui·in gł· i utiliter·Bar·in·l·modestinus·ff·de donatio·Bal·in l·illud·C·de sacrosanc·eccł·

¶ Liberatio tanq̄ res fauorabilis pōt fieri etiā absente parte·nō·Inno·in·c·uensens·de renunc· et in c·cum ꝓdem·de pac·et in·l·non solū·§·liberatio·ff·đ libe·le·ff·de neg·gest·l·soluendo·

¶ An liberato ꝓncipali per remissionē seu liberationē uideat̄ liberatus consiliarius et quilibꝫ accessorius sibi in iudicio aīe·nō·Inn·in·c·sicut đ homi· qđ nō·ad paces que quotidie fiunt quia facta pace cum principali uideatur facta cum complicibus ad quod uide quod dicam·ꝯ·sub dictione pax·

¶ An generalis liberatō extendat̄ ad incognita uł dolo occulta seu subtracta si post liberationē factā de hiis appareat uel constat uidet̄ ꝙ non·C·đ transac·l·sub ꝓtextu·et·l·si de certa·facit·l·licet·C·đ iudi·ff·de pac·l·tres fratres·et·l·aurelio·§·gayus· et l·aurelius·§·gayus·ff·đ li·le· et qđ i eis dicit Bar·

¶ Fauorabilior est liberatio q̄ obligatio·ff·de act·et obli·l·arrianus·ff·de pac·l·si unus·§·pactus·ff·đ re·iuri·l·fauorabiliores·

¶ Uerbum liberationis habet eandem uīm quam habꝫ uerbum solutionis·ff·de ꝓ·sig·l·liberatiōis·ff·de libe·le·l·aurelius·

¶ Non liberatur qui non erat obligatus·ut·ff· de ꝓ·obli·l·decem·et quod ibi nō·

¶ Liberari potest inuitus et absens·ut·ff·de neg·gest·l·soluendo·insti·qui mo·tol·ob·in prin·

¶ An liberatio cōtingat debitori si facit plus q̄ dꝫ nō·ff·si ex noxa·ca·aga·l·pe·in glo·fi·

¶ An liberatio contingat tam in accessorio q̄ i ꝓncipali parte soluta·nō·ff·si quis cau·l·si suus·§·i· i glo·magna·

¶ An liberatio cōtingat reo si alius suscipiat iudiciū ꝓ eo etiā inuito creditore·nō·ff·de interro·ac·l·qui ex parte·§·fi·in glo·agat̄·nō·ff·de solu·l·solutionem·et ibi plene per Bar·

¶ An liberatio generalis trahat̄ ad iura cōditionalia de futuro·uide Ang·in consilio suo·ccxci·quod incipit·nisa quitatione·

¶ An liberatio generalis seu refutatio facta a ꝓcuratore sine spāli mandato ualeat·uide Ang· in ꝓdicto cōs·Bar·in·l·aurelio·§·gayus·ff·de libe·le·

¶ Quō reqrit̄ liberatio quō debeat intelligi· uide Bar in ꝓdicta l·aurelio·§·gaius·

¶ An ꝓsumat̄ facta liberatio et debitū ꝓcessisse si instr̄m est cancellatū uel penes debitoreꝫ·nō·ff·de pac·l·labeo·et·l·postq̄·Cy·in·l·si de possessiōe·C·đ ꝓba·nō·C·de lat·li·tol·l·i·§· illud etiaꝫ nouissimus in glo·non minus·Bar·ff·de fur·l·fullo·§·q tabulas uide nō·ut lite pen·eccłia sancte marie·i gł·fi·Spe·i ti·đ istrn·edi·§·fi·ꝓ·et pōe ꝯ·et ibi Io·an·i addi·

¶ An cōtingat liberatio ex solutōe rei nō sufficientis·nō·ff·de cond·indebi·l·inde neratius· ꝓbat̄ i·l·eleganter·§·qui reprobos·ff·de pig·ac·

¶ An liberatio cōtingat debitori si constituit ꝓcuratorē in rem suā inuito creditore·nō·ff·de neg·gest·l·liberto·in glo·pe·ff·de solu·l·solutionē·ff·de ꝓcura·l·si actor malit·et ibi Bar·

¶ Qua actione agatur ut ꝓstet̄ liberatio·nō·ff·đ cōdi·si·cā·l·i·in glo·quid aūt·et glo·obligationē·C·de condi·ob cau·l·si cum exiguā·et ibi Cy·uide·ff·de pig·ac·l·solutuꝫ·§·solutam·

¶ An cōtingat liberatio si debitor soluat creditori creditorꝫ·nō·ff·de cōpen·l·si cum militi·in gł·nō audiet̄·insti·qui mo·to[illegible]in pn·in glo·ff· de pig·ac·l·solutū·§·solutā·in [illegible] experiri·et glo·friuola·melius·ff·de dol·excep·l·si opa·in gl·fi·et ibi Bar·et·ff·so·ma·l·non solum·in fi·

¶ An liberatio contingat debitori si alii soluat̄ et pecunia peruenit ad creditorem· nō·ff·solu· ma·l·iii·§·fi·et ibi Bar·circa finem·

¶ An teneat liberatio facta spe succedendi nō·C·de transac·l·cum donationis·in glo·fi·et ibi Cy·

¶ An debitor soluēs minori consequat̄ liberatiōꝫ nō·C·si aduer·solu·l·i·in glo·fi·et ibi Cy·nō·ff· de mino·l·ait ꝓtor·§·ii·in glo·imputādū· melius insti·qui alie·non lic·§·pe·in glo·soluerit·et adde nō·ff·de mino·l·uerꝫ·§·item non restituetur·in gł·restitutionē·uide nō·ff·de re·iurꝗ·l·qui cuꝫ alio·in glo·

¶ An liberatio ꝓsumat̄ facta debitori in omnibus ubi debitor facit quitare·nō·C·de excep·l·si ex maiore et ibi Cy·nō·C· de transac·l·sub ꝓtextu speꝫ·et ibi Cy·i·i·q·Bar·in·l·emptor·§·lucius·ff·đ pac·

¶ An cōtingat liberatio alicui si cōtingat ꝙ cedat rei·nō·Bar·ff·de aqua plu·ar·l·si is cum quo·

¶ An debitor soluēs creditori facto reo criminis consequat̄ liberationē·nō·ff·de iur̄ fis·l·auferet̄·§· i reatu·et ibi Bar·ff·de dona·l·post ꝯtū·et ibi nō·

¶ An debitor dans rē petenti ex pte creditoris q eam creditori non reddidit consequat̄ liberationeꝫ si creditor dixit da eā cuilibet petenti ex pte mea nō·ff·de fur·l·si quis uxori·§· apud labeonem· ubi Bar·l·eum qui·§·i·ff·cōmo·

¶ An debitor soluens rei publice que facit executionē de bonis creditorꝗ expulsi cōsequat̄ liberatōꝫ nō·Bar·ff·de solu·l·creditor·ff·de annu·le·l·liberto·§·lucius·

¶ An debitor coactus soluat cōmunitati ubi creditor erat alterius ciuitatꝗ et fugit ꝓpter guerrā uł aliquā cām cōseq̄tur liberationem·uide Spec·in ti·de ob·et so·§·nunc aliqua·ꝓ·illud aūt queritur· et ibi Io·an·in addi·

¶ Liberatō debet afferre cōmoduꝫ debitori in totum licet soluendo non sit qa sibi ipi soluendo ē ut ff·ad l·fal·l·nesennius·§·fi·et·l·querebat̄·§·i·secus si debitorē meū tradaꝫ alteri quia in eo in quo nō est soluendo illi cōmodū afferre non dicitur·ff·de do·cā·mor·l·mortis cā·§·donatarius·et·l·mortꝗ cā capitur·§·i·et·§·si iusserit·

¶ Cuius nature est obligatio eiusdeꝫ est liberatio ff·de iusti·et iur̄·l·manumissiones·

¶ Debitor existēs n̄ soluēdo liberat᷒ acceptilatōe

creditori tantā pecuniā videt accepisse ꝑ q̄ta liberat⁹ est ut i. l. mortis cā capit. §. fi. ff. de do. cā mo.
¶ Obligatus ad liberandū artatur liberari solēniori mō quo pōt. l. qui sine. ff. de condi. sine cau. et si non liberet tenetur ad interesse. ut. l. emancipatōez in prin. ff. de libe. le. et quod ibi nō.
¶ Liberatio male gestoꝝ refertur ad dolose male gesta in actu inter uiuos licet non sit in actu ultie uoluntatis. ff. de neg. gest. l. pōponius. facit tex. in. l. non soluz. §. si heres. ff. de libe. le.
¶ An debitor speciei liberetur re pempta quo ad accessoria. uide. ff. qui satisda. cog. l. si decesserit.
¶ Liberatio a debito est ficta receptio pecunie ut ff. de calump. l. cum etiam.
¶ An depositarius uel cōmodatarius in q̄bus ē legata liberatio pōt cōueniri ad rei restitutōnē Bar. ꝙ sic. in. l. non soluz. ii. §. fi. ff. de libe. le.
¶ Nō testator legat liberatōnem debitori suo uel ipm in testō liberat non uidet remissus dolus uel restitutio reliquoꝝ. ut. l. aurelio. §. gayus. ff. de lib. le. idem si grauet heredem suum ut non agat contra debitorez suū. l. non solū. §. pe. eo. ti. secus si grauet heredē suū ut liberet. ut. l. si q̄s rōes. eo. ti. nā tūc uidet remissus dolus et oīa. ut dicit Bar. i. d. §. gayus in. ꝟ. quero q̄n fit liberatō. et uide Bar. plene de hac materia in. d. §. gayus.
¶ Liberatio idez opat ꝙ solutio. l. si pr̄. C. d̄ codi.

Liber Liber intedū sumit ꝑ libro ꝓportionali interdum ꝑ uolumine. Bar. ff. soma. super Rȳca.
¶ Et an et q̄n stetur libris mercatoꝝ. Bar. in. l. unda. ff. de dona. ubi etiā uide q de libris cāpsoꝝ. et q̄d nō. idez Bar. in. l. admonendi. ff. de iureiuran.
¶ Qualiter ꝓbetur librū esse corruptuz. nō. Bar. in. l. si quando. ff. de an. et ar. le.
¶ Qui libri sunt necessarii sacerdotibus ꝓ eoꝝ officio habetur. xxxviii. di. que ipis.
¶ Quid sit scribi in libro uite aut deleri de libro uite. uide de pe. di. iii. §. finis. ꝟ. ē et. §. scribi ē ad uitam et. §. similiter sm prescīētiā. et. c. in domo patris mei. et. c. sm iusticiam.
¶ Liber uite est idez ꝙ ꝑdestinatio. s. Tho. i. i. p. q. xxiiii. ar. i. et in. q. de ueritate. q. vii. ar. iiii. et se.
¶ Liber uite ē delebilis. idē in. i. p. q. xxiiii. ar. iii.
¶ Liber uite nō est aliq̄d creatū. idē in. iii. di. xxi. ar. ii. et in. q de ueritate. q. vii. ar. ii.
¶ Liber uite pōt dici liber mortis. Idem in. q. de ueritate. q. vii. ar. iiii.
¶ Liber uite appropiat filio Ibidem ar. iii. et dicit̄ noticia dei et quō pōt aliquis de eo deleri. Idem in iii. di. xxi. ar. iii. et. iiii.
¶ Qualiter ꝓbetur ꝙ ex pluribus quiternis fiat unus liber. nō. Bar. in. l. si quis ex argentariis. §. si inicium. ff. de eden.
¶ An liber pontificalis sit autenticus uel non dic ꝙ sic. xxxviii. di. que ipis. Hosti. de ser. non or. cōsuluit. per illum tex. idē glo. dicit in cle. romani. de iuriuran. in ꝟ. pontificali.
¶ An liber decreti sit autēticus. Io. an. dicit ꝙ nō in. c. ii. de rescrip. de quo dicut ibi. uide Archi. xi. di. quis nesciat. adde q̄d dixi. s. sub dictione lex. et sub dictione gratianus.
¶ An liber censualis romane eccl'ie sit autenticus ita ꝙ illi fides adhibeat. tex. et ibi nō. i. c. audiētiā de pscrip. Qui etiam ꝓbat ꝙ libri positi in archiuo faciant fidez. de quo uide glo. in. c. ꝯuenit. xxx. q. i.
¶ An liber feudoꝝ sit autēticus. nō. Io. an. et doc. de feu. c. ii. Bal. x. colla. in plu. ad feu.
¶ Quo tpe liber decreti fuit editus per gratianū nō. glo. ii. q. vi. §. forma.
¶ An libri originis sunt approbati per eccl'iam. nō glo. xxiiii. q. iii. sane profertur.
¶ Liber non est auferendus scolari nec arma militi glo. in. l. nepos. ff. de ꝟ. sig.
¶ Quid ueniat appellatōe libroꝝ. Bar. in. l. libroꝝ ff. de le. ii. de ꝓba. cuz cām. Arc. xvi. di. habeo libꝝ
¶ An credat libris cāpsoꝝ n̄ri tpis Spec. in. ti. de instru. edi. §. nunc dicenduz. ꝟ. priuatoꝝ. et ibi Io. an. in addi. dixi aliquid. s. sm Bar.
¶ Quis sit auctor libri qui uocat ecclesiasticus uel ecclesiastices qui est in canone biblie. nota. xiii. q. ii. in ecclesiastico.
¶ Cartis legatis non ueniūt libri. ff. de le. iii. l. caris dixi sub dictione carta et legatū.
¶ Gestores aut administratores negocioꝝ tenēt conficere libros rōnum. alias non possunt reddere rōem administratōis. ut. l. i. §. de officio. ff. de tu. et ra. dis. et. l. quedam. in prin. ff. de eden. ubi p Ang. facit. l. cum fuus. ff. de condi. et demon. l. si ita. ff. d̄ ma. testa. et. l. non solum. in fi. ff. de li. le.
¶ An liber rōnuz qui cōtinet data et recepta pōt ꝑ pte approbari. et ꝑ pte reprobari. uide Ang. i cōsilio suo. cccvi. q̄d icipit uisa dc̄a scriptura. q̄d nō.

Libera administratio Qualiter dicitur libera admīstratio et q̄d importet. uide Bar. in. l. i. ff. de offi. ꝓcura. cesa. et in. l. ꝓcurator cui libera. ff. de ꝓcur. et in. l. filius. ff. de dona. Inn. de fideius. q̄d quibusdam. Archi. vii. q. i. c. ii.

Liberalis Liberalitas Liberalis debz habē cōsideratōz reꝝ et psonaꝝ. lxxxvi. di. §. i ipa.
¶ Liberalitas debet multa continere ut sit uirtus et merito laudibilis tex. lxxxvi. di. non satis.
¶ Quid sit ꝓprium hominis liberalis. uide tex. et ibi nō. de dona. c. i.
¶ In liberalitate est modus fuandus. lxxxvi. di. fratrem. et in. c. non satis. et q̄d ibi nota.
¶ Liberalitas reducenda est ad tempantiaz ita dicit Inno. in. c. quāto. de censi. alias non esset liberalitas sed potius ꝓdigalitas.
¶ In necessitatibus nemo est liberalis dicaz. ī. sub dictione necessitas.
¶ Ex liberalitate sua non debz quis peti dānuz. ff de edi. edic. l. ediles. et. xi. q. iii. clerici.
¶ Quis dicatur liberalis et in quo cōsistit uirtus que dicitur liberalitas nō. de ꝓben. relatuz. in glo. fi. uide Philo. i. iiii ethicoꝝ. et. s. Tho. sc̄da sc̄de. q. cxvii. qui dicit ar. i. ꝙ liberalitas est uirtus et ꝙ ē circa pecunias. ea. q. ar. iii. et ꝙ eius actus maxime est in dando. Idem ar. iiii. et est maxima uirtutum ea. q. ar. vi.
¶ Liberalitas ē ps iusticie. idē sa se. q. cxvii. ar. v
¶ Libertlitati opponit auaricia. Idez sc̄da sc̄da. q. cxviii. ar. iii.
¶ Et de malis liberalitatis. Idem in. iii. di. xxxiii. ar. xvi. et in. iiii. di. iii. ar. xiiii.

Libera Libere Quid iportāt illa uerba libē et expedita. uide i. l. si ꝑ fūdo. iūcta gl. i. i. ꝟ. libeꝝ. C. d̄ trāsac.

¶ Quelibet res presumitur libera nisi ꝓbet̃ ꝗ̃ ꝛ iũ nõ. ff. si usuf. pe. l. utifrui. in glo. potiores.

¶ De significato huius dictionis libere. nõ. in. c. ꝺ multa. de ꝓben. et in. c. licet eps. eo. ti. li. vi. gl. i cle. si. de eta. et qua. in ꝟ. libere. et in cle. dudum. de se pul. in. ꝟ. libere. doc. in. c. per uenerabilẽ qui fi. sint le. et. c. que in eccliaꝝ. de consti. ubi ille dicit̃ facer̃ libere qui non habet necesse require dñm. adde gl. c. ordinarii. de offi. ordi. li. vi. glo. de offi. dele. cum plures. li. vi. de offi. or. irrefragabili. in pñ. ubi uide

¶ Uerbuꝫ libere excludit cõsuetudinẽ et appellõꝫ non iuris ordinem. de elec. sacrosanc. ubi uerbũ libere excludit requisitõꝫ cõsensus alterius nunq̃ tñ hoc uerbũ extendit̃ ad illicita et iniusta. nõ. ꝺ elec. transmissaꝫ. in fi. facit. l. filius. ff. de dona. l. ꝗ. iuris. ꝗ. si filius. ff. de pac. Quãdo tñ uerbũ libere intelligit̃ sine cã. de ꝓcura. c. ii. li. vi. facit qꝺ nõ. doc. de of. dele. si ꝓ debilitate. alibi exponit̃ liber̃. i. sine alicuius contradictõe. de testa. c. si. li. vi. ubi Archid. sup. ꝟ. libere. ff. de sta. ho. l. libertus. de ꝓben. si tibi de censi. romana. li. vi. Archi. in. c. perpetuo. ꝺ off. ordi. eo li. glo. de of. dele. cum plures. eo. li.

¶ Simpliciter disposita libere seu sponte uidẽtur esse facta. Jo. an. de testi. significauit.

¶ Ueritas libẽ ꝓnũtiãda ẽ. xi. q. iii. c. nolite.

¶ Liber est quod fieri potest aliquo non ualente contradicere. ff. de re. diui. l. riparum.

¶ Libera dicitur uolũtas que non est subiecta iurisdictõnali necessitati. ff. de arbi. l. iii. ꝗ. i.

¶ Quelibꝫ res ꝓsumitur libera nisi ꝓbetur fuiẽs ff. si usuf. pe. l. utifrui. in gl. portões. adde. C. ꝺ fui. l. altius. C. ꝺ ꝓba. l. siue. Archi. xvi. q. iiii. uolumus

Liber homo

Omnes homĩes naturaliter sunt liberi. sꝫ iurĩgẽtiũ introducta est fuitus. xii. q. ii. cum redemptor.

¶ Si quis percussit liber̃ hominem quem putauit suum non tenetur. xv. q. i. illud.

¶ Si liber homo possideat̃ ꝓ suo nullo tñ tpe prescribitur. xvi. q. iii. ꝗ. ꝓscriptionuꝫ. adde glo. in. l. i. C. de inge. et ma. [illegible]

¶ An liber homo possit concedere alicui ut se torqueat. Bar. in. l. interdum. ff. de fur.

¶ An ille cuius pater se gessit ꝓ libero debꝫ liber iudicari uidetur ꝙ sic. in. l. si pater. C. ne de sta. defunc. gl. de cõiugi. seruo. licet. gl. xii. q. ii. lõgĩqtate.

¶ An et qui natus ex libera sit uel non sit liber. nõ. de na. ex li. uen. c. i. xv. q. ult. cum multe. Jo. an. in addi. Spe. de resti. in integ. ꝗ. ii. post prin.

¶ Liber̃ corpus non recipit extimatõnẽ. ff. ꝺ his q deie. uel effu. l. si. ff. si qua. pau. feci. dica. l. ex hac ff. ad legẽ rodi. de iactu. l. ii. ꝗ. ii. nõ. Jo. an. ꝺ sepul. c. ultimo sup. ꝟ. satisfaciant

¶ Que sunt necessaria ut liber homo possit uẽdi uide. ff. de sta. ho. l. in fuoꝝ. et qꝺ ibi nõ.

Liberi

Quid ueĩat appellatõe liberoꝝ. uide Bal. in. l. id qꝺ pauperibus. C. de epi. et de et. l. gallus. ꝗ. instituens. ff. de libe. et postu. Cy. in. l. publico. C. de adulte. et. l. quisquis. C. ad. l. iul. ma. Fred. de senis. consi. suo. xxix. glo. in. l. qꝙ. ꝗ. parentes. ff. de in ius uo. insti. ꝺ bo. pos. ꝗ. i. i gl. do. Car. flo. i. c. non debet. de consang. et affi. in cõmento arboris. xi. q.

¶ Nũ hec uerba si sine liberi ponunt̃ in testõ sufficiat unus. gl. de testa. si pr̃. li. vi. facit ꝙ nõ ẽ sine liberi q unicũ filiũ habꝫ. ff. de ꝟ. sig. l. nõ est sine.

¶ Liberi dicuntur eo ꝙ ex libero mrĩmonio nati sunt. xxxii. q. iiii. liberi.

¶ Non dicitur decedere sine liberis qui uxorem pregnantem reliquit. ff. de re. iur̃. l. si quis.

¶ Liberos dicimus siue sint naturales siue adoptiui. ff. si in testa. manu. exti. l. i. ꝗ. recta. et. ff. ꝺ sena. l. liberos. ff. de bo. pos. ꝗ tabu. l. i. in prin. ar. ꝗ. quia in eis non conseruatur esse pr̃is quia eius conditiõeꝫ non sequitur. ff. de ꝟ. sig. l. liberorum. C. de insti. et substi. l. generaliter.

¶ Appellatõe liberoꝝ continent̃ emãcipati. nõ. C. ꝺ bo. ꝓscrip. l. si deportatus. ff. de ꝟ. sig. l. cognoscẽ. ꝗ. liberorum.

¶ Nõ habens plures liberos et alterũ studentem legat illi libros nõ põt alter dicẽ uolo soluẽ extĩationẽ ſm Bal. i. l. si dom⁹. ꝗ. q cõfitet̃. ff. de le. i.

¶ Appellatione liberoꝝ continetur nepos ex filia nõ. C. de condi. inser. l. i. in glo. fi.

¶ Appellatiõe liberoꝝ ueniunt descendentes usq̃ ad tercium nepotem. nõ. C. de decu. l. neq̃ dorotheum. in glo. liberos. li. x.

¶ Liberoꝝ et gentũ appellatio cõꝓhendit ascendẽtes et descẽdẽtes i infinitũ. ff. de rit. nup. l. nuptias

¶ Appellatõe liberoꝝ masculoꝝ nõ cõprehẽdũtur nepotes masculi ex filia uiuente uel defuncta descendentes unde si testator instituit fratrẽ suuꝫ heredeꝫ. et si decesserit absq̃ liberis masculis substituit ticiuꝫ. et frater decesserit suꝑstite nepote masculo ex femina uocabitur substitutus quia si filia q̃ ẽ ꝓpinquior non excludit substitutũ multo minus filius filie qui est remotior et cõsequenter minus dilectus hoc tenet Jo. an. recitans Ricar. mal. in addi. Spe. sup Rũica de testa. et ita reperi cõsuluisse do. Anto. but. do. Pe. de ancha. et do. Bar. de saliceto. doctorem bononiensem.

Libertas

Libertate potiri debẽt mãcipia xpĩana empta ab ĩfidelibus. liiii. di. mancipia.

¶ Libertas est res inextimabilis. ff. de re. iur̃. l. libertas. et. l. non est. ꝗ. infinita. Item est in omnibus rebus fauorabilior. ut. l. libertas omnibus. et. l. q̃tiẽs et. l. in obscuris. ff. de re. iur̃.

¶ Ea que attentant̃ ꝗ libertateꝫ ecc̃iasticã nõ ualent. nõ. de cõsti. que in ecc̃iaꝝ. uide glo. de elec. sacrosancta. adde nõ. in. c. nouerit. et. c. graueꝫ. ꝺ sen. excõ. uide uide.

¶ Ubicunq̃ interuenit metus pene pecuniarie ibi non est plena neq̃ oĩoda libertas. glo. est singularis ſm do. Car. flo. in. c. gemma. de spon.

¶ Quid sit libertas. uide. ff. de sta. ho. l. libertas. nota. de ser. non or. nullus. in glo. ultima. et. c. eo libentius. eo. ti. in glo. fi.

¶ An in cã libertat̃ interueĩat ꝓcurator. nõ. liiii. di. frequens. in glo. et et super ea. nõ.

¶ Libertatẽ ꝓpriaꝫ defendẽ possuꝫ etiaꝫ ꝗ ꝓncipẽ illaꝫ indebite auferre uolẽteꝫ ſm Hosti. qui ꝺ hoc nõ. de pe. et remis. c. significauit.

¶ De libertate arbitrii. uide tex. et ibi nõ. xxiii. q. iiii. nabuchodonosor. uide etiaꝫ ibi ꝺ ꝓdestinatõe et prescientia. uide magistrũ sniãꝝ li. i. di. xxxv. et sequenti. et per Bar. in aut̃. cassa. et ibi Bal. Ideꝫ de libero arbitrio. li. ii. di. v. et ideꝫ. s. Tho. in pma pte q. xxiii. et in pmo. di. xl. et. xxxv.

¶ Que solẽnitas reqrat̃ i datõe libertat̃ fuis ecclesie romãe. bon⁹ tex. et ibi nõ. xii. q. ii. cũ redẽptor

¶ In quibus consistat libertas ecclesiastica·nō. Inno·et doc·de sen·ex·nouerit. Bar·i aut·cassa·et ibi Bal·Idem Bar·in·l·i·§·que honorāde·ff·qua·re·ac·non da·Arch·de iuriur·c·i·li·vi·in·p·libertati·ad de que dixi sub dictione eccli̅a et sub dictiōe imunitas·uide do·Car·flo in repeti·c·ppendimus·in·i·ii·et·iii·q·ubi plene·de sen·ex·

¶ An libertas sit res spiritualis dicit gl·q non· i·c·statuimus·de transac·glo·in·c·nullus·de ser· non or·et in·c·eo libentius·eo·ti·

¶ Libertas interdu̅ appellat̃ solemnitas·ut·C·de iudi·l·ne quis·de insti·c·cum uenissent·

¶ Libertas libero legari non pōt·nō·ff·de ḡbē·ēp·l·si in emptione·in glo·liberum·

¶ Que dicant̃ gr̃a libertat̃ honorāde·nō·ff·quare·ac·non da·l·i·§·que honorande·in gl·bellissime·

¶ Libertas semel p̄stita nunq̄ reuocat̃·ff·de ma·testa·l·impator·ff·qui·et a qui·l·generaliter·

¶ Libertas que datur ultimo uite spiritu est iuris C·de manu·testa·l·libertas·et·l·seyo·

¶ Multa ḡ iuri̅ rigorem p libertate statuta sunt ut·ff·de fideicō·li·l·generaliter·§·si quis·

¶ Cōtra libertatē dicit̃ fieri id ex quo quis timidior efficitur·ut·l·i·§·que honorāde·ff·qua·re·ac·non da·et ibi nota·

¶ Libertas non potest esse p parte·ff·de libe·causa·l·duobus·et quod ibi nō·

¶ Tribus tm̄ modis potest dari libertas·i iudicio in testamēto·in eccli̅a·ita dicit Cy·C·d̄ iur̃· et facigno·l·cum testm̄·et ibi uide Bar·

¶ Libertas est de iure naturali· seruitus uero de iure gentiu̅·ff·de iusti·et iur̃·l·manumissiones· et eo·ti·l·libertas·

¶ Duo sunt repugnātia libertatē·s̃·uis·et ius·ff·de sta·ho·l·libertas·et ibi uide q istud ṽbum illud sit in tua libertate·exponit̃·i· in tua facultate naturali nō refrenato aliquo uinculo hois uel legis·

¶ Liberior dicit̃ potestas dependens a uoluntate unius q̄ pluriū·uide de of·p̄to·l·barbarius·

Libertus

Liberti non absoluti ab obsequio patrono̅ non debent ad ordies moueri·uide·liiii·di·§·ecce qu̅·et·c·phibendu̅·

¶ Eccli̅a tenet̃ defendere libertos suos·lxxxvii·di·libertos·et·c·liberti·

¶ Libertus accusans patronum condemnatur·ff·de in ius uo·l·si sine uenia·

¶ Qui factus est libertus a collegio uel corpore eccli̅e lic̅ nō possit accusar̃ collegiū tn̄ pōt accusar̃ singulos de collegio·xii·q·ii·qui manumittitur·

¶ Si libertus superbiat ḡ prono̅ ul' alias sit ingratus redigēdus est in fuitute̅ xii·q·ii·octaua· Qualis autē debeat esse ingratitudo illa·nō·in·l·ii·C·d̄ libe·et eo·libe·gl·i·d·c·octaua·liiii·di·q ex famulis ubi reuocat̃ i fuitutē etiā postq̄ fact⁹ ē sacerdos·

¶ Liberti eccli̅e debēt p istr̃a pmittē q nunq̄ recedent a seruicio eccli̅e·xii·q·ii·longinquitate̅· et quod ibi nota·

¶ An libertus pter opīs non p̄stitas p̄rono pōt redigi in fuitutē distigue iter libertū eccli̅e et priuati·C·de lib·cā·l·solo·glo·nō·xii·q·ii·diaconi·

¶ An filii liberto̅ sint in aliquo obnoxii p̄rono·nō·C·de libe·et eo·li·l·l·et·ii· et in pallato·c·diaconi·de ser· non or·eo libentius·xii·q·ii·de libert̃· et c·liberti eccli̅e·ubi tex·et glo·uide de re·ec·nō aliconsensus·ubi tex·et ibi nō·glo·

¶ An patronus potest remittere liberto ōme ius qd̄ habet in eo·nota·in·l·fi·C· de iurepat· glo·liiii·di·quicunq·xii·q·ii·epus qui mancipiū·

¶ Libertus eccli̅e deb̅ infra annu̅ post mortem p̄lati cartulā sue libertat̃ offerre successori alias in fuitutem redigitur·xii·q·ii·longinquitatem·

¶ Qui succedit libert̃ abintestato·gl· et Inn·i·c·de famulis·de ser·nō or·insti·de suc·liber·p totu̅·

¶ Libertus pprie est is qui desiit esse fuus ·ff·de iusti·et iur̃·l·manumissiōes·ff·de sta·ho·l· libertus insti·de liber·in prin·ff·de ṽbo·sig·l·sceuola·ff· de diuorcio·l·nullum·

¶ An libertus liberti mei sit meus libertus·dic q non·ff·de ṽbo·sig·l·modestinus·ff·de lib·agnos·l·si quis a liberis·§·si quis a liberto·

¶ Multa sp̄alia i libert̃ eccli̅e·nō·xii·q·ii·diaconi

¶ An liberti possunt ad dignitatem aspirare·notatur·C·ad·l·iul·ma·l·i·

¶ An liberti possunt adoptari·nō·ff·de in ius uo·l·sed si hac·§·patronu̅·

¶ In quibus casibus libertus reuocetur in fuitutē nō·insti·de capi·dimi·in gl·libert̃·C·de libe·et eo·libe·l·ii·et ibi nō·in glo·p̄ronus·

¶ Quis potest eū reuocare in fuiture̅· nō d̄ op·liber·l·ii·in·gl·fi·C·de libe·et eo·lib·l·ii·in glo·i·et l·liberti·in glo·pe·eo·ti·

¶ Libertus deb̅ dn̄o opas obsequiales·insti·de liber·§·libertino̅·in glo·libertinus·

¶ An libertus possit instituere actione̅ famosam contra patronu̅ suo nomine uel alieno·nō·C· d̄ obse·a libe·patro·p̄stan·l·i·et ibi Cy·

¶ Cōmodu̅ iuris p̄ronatus ñ extimat̃ ad alicuius utilitatē·ff·de p̄scrip·ṽ·l·naturalis·in fi·ff· de le·i·l·plane·§·fi·

¶ Liberti quo ad quid sunt liberi et quo ad qd nō nō·in aut̃·ut liberti·in glo·generatiōis·colla·vi·

¶ Assignatio liberti potest fieri solū filio in ptāte non aūt emancipato·ut·l·uti̅ eis·ff·d̄ assig·li·

Liberum arbitrium

Quid ē et qualiter diffinitur·s· Tho·in·ii di· xxv·ar·v· et q est potentia non habitus·Idem in·i·p·q·lxxxiii·ar·ii·et in·ii·di·xxiiii·ar·i·et in·q·de ueritate·q·xxiiii·articulo·iiii·

¶ Libe̅ arbitriū pōt cognosci· i·se·q·vi·ar·iiii·et x et et in so·di·xxv·ar·ii·

¶ Libe̅ arbitriu̅ est una potentia· Ide̅ in·i·pte q·lxxxiii·ar·iii·et in·ii·di·xxiiii·ar·ii·et in·q·d̄ ueritate·q·xxiiii·ar·v·et·vi·et q non est alia potentia a uoluntate ubi·s̃·et non se extendit ad oīa opa humana in p̄ma se·q·i·ar·i·et in·ii·di·xxv·ar·iii·

¶ Existens in peccato mortali in libero arbitrio possit uitare aliud peccatū mortale· Idem in·q· de ueritate·q·xxiiii·ar·xii·

¶ Libe̅ arbitriū non pōt augeri nec minui· Idem in so·di·xxv·ar·iiii·et est in deo·Idem in p̄ma pte q·xix·ar·x·et in·so·di·xxv·ar·i· et in·q·de ueritate·q·xxiiii·ar·iii·et in sum·ḡ gēti li·i·q·lxxxviii·

¶ Libe̅ arbitriū in statu innocētie indiguit gr̃a contra pectatum·Idem in·i·p·q·x·ar·viii·et·ix·et in·ii·di·xxiiii·ar·iiii·

¶ Libe̅ arbitriū ē in angelis·Idē in·i·pte·q·xcv·ar·iii·et in sum·ḡ genti·li·iii·q·xlvii·

¶ Libe̅ arbitriū fuit i xpo ab initiāt sue cōceptionis·Idē in·iii·p·q·xviii·ar·iiii·et q·xxxiiii·ar·ii·

¶ Liberū arbitriū nō potest alicui creature in bonum naturaliter esse firmatū. pōt tñ p grāz ɔfirmari etiam in uia. Idem in. q. de ueritate. q. xxiiii. ar. vii. viii. et. ix.

Libido Non tñ usus reꝝ quā i usu libido culpatur. xli. di. quisquis. et. c. qđ dicic dñs. adde. xii. di. c. i. et qđ ibi nō. adde. c. origo. et quod ibi nō. Archi. xxxii. q. iiii.

¶ Libido aliena neminē maculat. nō. xxxii. q. v. c. ita ne.

¶ Libido trib⁹ modis dicit. s. Tho. i. i. di. xxxi. ar. i

¶ Libido cum uxore magis peccatuꝫ est q̄ cuꝫ meretrice. xxxii. q. vii. adulterii malum.

Libra Libra qñq ponit p pondē. ff. đ auro et ar. le. l. scribit quintus. in fi.

¶ Libram aureaꝫ faciunt. lxxii. sol. C. de suscep. et archa. l. quotiens. li. x. ff. de in ius uo. l. fi. et qđ ibi nō. et aduerte quia in dicta. l. quotiens solidus sumitur pro aureo.

¶ Libram faciunt. xii. uncie. C. de meta. et metati. l. i. et. ii. li. xi.

¶ De libra argenti habes in. l. i. C. đ argē. p. li. xi.

¶ Librare est ad libraꝫ que habꝫ certū pondus aliquid librare. ponderare uel equare. ut habet. xlv. di. omnis. de re. iudi. c. i. et in cle. pastoralis. §. nos circa. eo. ti.

Licentia Habens licentiā iudicis iustaꝫ uł iniustam non dicitur facere actū auctoritate ꝑpria. uide glo. in. c. de multa. de ꝑben. et quod ibi nota.

¶ Licentia est ꝟbum necessitatꝭ. ff. de mino. l. etiā ei qui prius. et ibi Bar. xlv. di. qui sincera. C. de iudi. l. ꝑperandum. §. fi.

¶ Licentia extorta appellatur licentia. xxvii. q. i. si qua monacaꝝ. Archi. dicit ɔ̄rium. in. c. quorundā de elec. li. vi. in. ꝟ. obtenta.

¶ An clericus sine licentia prelati sui possit se absentare a loco beneficii sui. Inno. et doc. et do. Car. flo. in. c. i. de cle. peregri. facit. c. magne. de uo. et ꝙ ibi nō. adde Inno. et doc. de cle. non resi. ex tue. qui facit regulam ꝙ quis non pōt abesse ab ecclīa sua sine licentia sui ꝑlati nisi hoc habeat cōsuetudo q̄ tñ nō pōt inducē ꝙ quis sine cā legitima se absentet.

¶ Licentia data alicui ut possit conducere bladuꝫ extra territoriū non durat nisi. vii. diebus. tex. est in. l. tractatores. C. de tracta. et sta. li. xii. ubi Bar.

¶ Licentia potest dari iudici recipiēdi iuramēta testiū in ꝑtiū absentia. Bal. i. l. testiū. C. de testi.

¶ Si concessa est alicui licentiā portandi arnesiaꝫ extra territoriū uel districtū uidetur etiā cōcessa mulioī portādi. bar. i. l. parphippū. C. đ cur. pu. li. xii

¶ Cōcessa licentia ueniēdi intelligitur etiam concessa recedendi. Bar. in. l. utimur. ff. de sepul. uiola. et in. l. i. C. ne fi. p pa.

¶ Quid operetur licentia expediendi aliquid in sua absentia quam reus consueuit dare iudici. uide Bar. in. l. is qui reus. ff. de pub. iudi.

¶ An licentia debet ꝑcedere actuꝫ. uide Bar. in. l. si autē. ff. de aqua plu. ar. dicam plenius. ī.

¶ Uerbuꝫ licentia quādoq importat liberā et omnimodā potestatē uel magis ad arbitriuꝫ boni uiri uide Bar. in. l. alio. ff. de ali. et ciba. lega.

¶ Licētia de ingrediendo aliquā rem uel apprehēdēdo pōt ita concedi in testō sicut int uiuos. ut. ff. đ le. i. l. ticia testō. §. fi. Bar. i. l. creditorꝭ. C. đ pig.

¶ An ꝑtes possunt litigare coram non suo iudice sine licentia iudicis sui. nō. Bar. in. l. i. §. in opis. ff. de no. op. nunc. et in. c. significasti. de foro cōpe.

¶ An testator potest dare licentiā legatario ut ꝑpria auctoritate apprehendat possessionē rei legate nō. glo. in. l. ticia. §. lucius. ff. de le. ii.

¶ Si aliquis ꝑmisit non recederē ab aliquo loco sine sua licentia an intelligatur p ꝑma uice uł totiēs quotiens recedit. nō. Bar. in. l. adulter. §. fi. ff. de adulte. ubi uide.

¶ Stante statuto ꝙ actus fiat de licentia ꝑcepto uł ꝑmissiōe seu mādato iudicis an talia debēt ꝑcedē actuꝫ uel interuenire in ipo actu. Bar. in. l. si qs mihi. §. iussuꝫ. ff. de acqui. here. ubi tenet ꝙ debēt ꝑcedere. secus si dicat auctoritate quia tunc sufficit ꝙ interueniat in ipo actu uel statim pōst ut ibi nō. p hoc qđ nō. do. Anto. et moder. in. c. cum cōsuetudinis. de consue. et ꝙ licentia debeat ꝑcedere actū uidetur bene ꝓbari. de elc. ꝑuida. li. vi. in cle. i. §. uolumus. de fo. cōpe. et qđ ibi nō. doc. sed aduerte ꝙ in illis iuribus est uerbū ante omnia. ideo non mirū si licentia debet precedere. de quo cogita.

¶ An et qñ lex uel constitutio ꝓhibens actū fieri sine licentia supioris uel alterius sufficiat petere licentiā uel necesse sit obtinere. doc. tenent hoc ultimū. per. l. i. §. si plures. ff. de exercito. et. l. sed si. §. conditio. ff. de instito. dictū est Genc̄ze. in cle. religiosus. de ꝑcura. faciunt. nō. in. c. licet. de regła. et in. c. i. de cle. egro. li. vi. in glo.

¶ Uocatus per iudiceꝫ non debet recedere sine licentia. ff. de excu. tuto. l. scire. §. sufficit. C. de decur. l. ii. li. x. đ h̄ uide. xi. q. iii. certuꝫ. xviii. di. si qs aūt. et qđ ibi nō. Archi. facit. de iud. c. i. et qđ dixi sub dictōe citatio. Bar. in. l. si finita. §. iulianus. ff. đ dam. infec. et in. l. consentaneū. C. quō et qñ iu.

¶ An suspensus in patibulo pōt deponi sine licentia iudicis. Hostiē. ꝙ non. de sepul. ex parte. facit quod nō. glo. in cle. i. de pe. et remis.

¶ An illa ꝟba sint synonima de licentia et uolūtate prioris et quid importent puta dicit statutuꝫ ꝙ tale quid fiat de licentia et uoluntate prioris. nō. đ sta. mo. cum ad monasteriū. Bal. in. l. alio. de ali. et ciba. lega. in. ꝟ. ꝑcedo ulterius.

¶ Quid sit licentia. dic ut nō. Lau. et do. Car. flo. in cle. fi. de elc. ubi etiam uide an licentia semel cōcessa semꝑ duret. est conclusio ꝙ sic. nisi ad certum tēpus uel usum sit concessa. uide etiam ibi an licentia semel concessa potest sine causa reuocari. et est cōclusio ꝙ non. Item ibi uide an mortuo concedēte expiret licentia et est conclusio ꝙ non per id quod nō. Inno. de cle. non resi. cum ad hec. licet glo. uideatur dicere ɔ̄riū. et male fm doc. in ꝑalsa. cle. fi. de elc. Adde ad ꝑmissa glo. in cle. dudum. de sepul. §. statuimus. ꝟ. et si. idem in glo. i.

¶ Licentia non debito modo concessa non est licētia. de transla. ꝑla. c. ii. xxiii. q. v. notificasti. glo. in cle. ii. de penis. et in cle. fi. de electio.

¶ An licentia data clerico de stando in studio expiret morte concedentꝭ. glo. dicit ꝙ non. in cle. fi. đ elec. et ibi Lau. Inno. in. c. ultimo. de cleri. non resi. Hosti. eo. ti. c. pe.

¶ Non uidetur abesse is qui de licentia sui supioris se absentat. C. de ꝓxi. sacr. l. in sacris. et. l. hac lege. li. xii. faciunt que dixi. s̄.

¶ Si sit data licentia alicui recipiendi an uidetur

data alteri conferenai·uide Spe·in ti·de cle·pegri·§·i·in scda forma·

¶ Ubi exigitur licentia non sufficit tacitus cõsensus·Io·an·de elec·si abbatez·li·vi·adde quod nota·Bar·in·l·cum pater·§·libertis·ff·de le·ii·

¶ Si ptãti uel alteri officiali detur licentia per superiorez per aliquot dies puta eundi domuz uł alio debet habere salariuz etiam illius tpis quo ex licẽtia abfuit·et idez in clerico si ex licentia pape se absentet a beneficio·ar·l·hac lege·C·de ,pxi·sac·scri·li·xii·et ibi per Bar·

¶ Licentia mihi data de portando aliquid extra ciuitatez extenditur etiam ad mulionez·uel ad aliũ per me portantez licet non sit ĩ licẽtia descript⁹·ut l·parphippũ·C·de cur·pu·li·xii·et ibi Bar·dixi·s·

¶ An licentie iudicũ durent in tẽpus successorũ·glo·ꝙ sic in·l·i·et·l·et quia·ff·de iur·om iu·Bar·in l·fundi·§·i·ff·de acqui·pos·sed ibi loquit Bar·in interlocutoria de capiendo uel mittendo que ideo nõ expirat quia non pertinet soluz ad iudicem sed etiam ad ius partis cõmissio tñ que fit nuntio de executione facta forte expirat·uide circa ista Bal·in·l·i·in fi·C·de postu·

¶ An ille qui habet licentiaz bononie possit cõuentuari padue·et dicit ꝙ non·q iurauit·tu dic ꝙ aut uult facere ex antiquo examine·et non põt·aut ex nouo et potest·de quo per doc·in Rũca·de renũc·et in·c·cum inter·co·ti·

Licet Licitum Licere

Qua hẽ sumatur hoc uerbuz licet·nõ·Bar·in·l·stipulatio ista·§·qui alienz·ff·de ꝟ·obli·et ibi uide·

¶ Omnia licent nisi ,phibeantur·nõ·ff·de pig·ac·l si conuenerit·in gl·ũ·melius·ff·ex qui·cau·ma·l·nec non·§·ii·in glo·non ,phibeat·ff·de ,pbat·l·labeo in glo·spãliter·

¶ An quod non licet directe liceat indirecte·uel liceat una uia quod non licet alia·nõ·Cy·C·de iud·l·quotiens·et in auten·et cõsequenter·C·de sentẽ·Bar·ff·de auc·tuto·l·i·Dy·in rgła cum quid·li·vi·et ibi Io·an·de ,pcura·tue·in glo·pe·et de do·inter ui·et uxo·de prudentia·in glo·ii·

¶ An cui licet qđ maius est liceat qđ minus ẽ·nõ ff d re·iur·l·nõ debz·Dy·in regła cui licz·li·vi·

¶ Aliquando licet minori qđ non licet maiori·nõ in·c·i·de feu·mar·duca·in glo·i·coll·x·

¶ Aliquãdo licet sine precio qđ non licet cuz precio·nõ·in de benefi·fra·iu·glo·coll·x·

¶ An liceat in genere quod non licet in specie·uł econtra·nõ·de of·or·c·ii·xxiii·di·quãq·in glo·plus Cy·C·de iur·do·in pe·l·i·ff·de ,pcura·l·pomp·in gl·ff·de iniur·l·item apud labeonez·§·hoc edictuz·in glo·neglecta·ubi uide·

¶ Licita non soluz pmittuntur per leges sed etiã quandoq illicita sicut fuit olim libellus repudii·ut iii·di·§·officium·

¶ A multis etiam licitis debent abstinere clerici·xi·q·i·aliud quidem·

¶ Multa licent q non expediunt·xxviii·q·i·iam nunc·et·c·sic enim·

¶ Liciti causa non sunt facienda illicita·xxxiii·q·ii·si qđ ueri⁹·C·de sa·sanc·ec·l·sacrosancta·cũ·l·se·

¶ Quando abstinendũz est a licitis ut facilius obtineri possit quod impetratur uel postulatur·nota·xxxiii·q·iiii·christiano·

¶ Licitum et illicitum aliter iudicantur in foro conscientie·et aliter in foro contentioso·uide nõ·pulchre per Inno·in·c·quia plerique·de imu·ec·

¶ An licitum publicetur uel confiscetur p illicitũ uide Bar·in·l·cotem·ff·de publi·

¶ Licet·i·q̃uis·uel licet·i·expedit·xxxiii·q·iiii·christiano·iii·q·vi·placet·

¶ Quãdoq hec dictio licet habũdat quãdoq nõ qđ collige ex nõ·in regła·i·li·vi·in·ꝟ·licite·

¶ Non omne qđ licet est honestuz·ff·de rit·nup·l·semp·de uo·magne·circa prin·et ibi Io·an·

¶ An aliquid liceat ante quod non licet post·uide glo·et doc·in·l·pe·§·fi·ff·de mune·et hono·glo·in c·i·de natura feudi·et ibi per doc·moder·

¶ Quid importent illa ,pmissio habere licere zc·uide in·l·stipulatio ista habere·ff·de ꝟ·obli·

¶ Considerandũz in actis humanis quid liceat deceat et quid expediat·tex·est in·c·magne·de uo·

¶ Quedam licent de iure que non licent attenta honestate·et sic licere uel non licere q̃nq respicit ius q̃nq non·ff·de of·,pcon·l·solent·§·i·

¶ Pretextu liciti non permittitur illicitum·dixi s·adde·ff·de of·pres·l·illicitas·§·ne potẽtiores·ff·de iuriuran·l·si duo·§·idem·C·qui legi·perso·l·fi·C·de sacrosanc·ec·et·l·qui sub pretextu·

¶ Hoc ꝟbum licet uel non licet·non importat necessitatez·ff·de pig·ac·l·q̃uis·in q̃riũ ẽ tex·ſm Bal·in·l·si creditor·in prin·ff·de distra·pigno·

Licitatio

Quid sit licitatio et an licitator debeat in continenti offerr̃ et de multis aliis circa hanc materiaz uide Bar·in l·licitatio·in prin·ff·de pub·

Lictor

Quid sit lictor·uide·ff·đ manu·uі·l·nõ est·et·l·se·et eo·ti·l·maĩmissio·

Liga

An lige que quotidie fiunt inter ciuitates et dominos ꝑsertim in italia sint licite uel permisse·uide Bar·in·l·fi·ff·de colla·illi·in ꝑma col·

¶ Si facta ẽ liga ĩter aliq̃s ĩ certũ tps et post tps prestant sibi mutuos fauores sicut faciebant tẽpor̃ lige non uidetur renouata nisi expresse renouetur ſm Bal·in ti·de pa·constan·in fi·vu·car·

¶ Si post factam ligaz inter duas ciuitates altera earum deueniat ad manus unius domini an teneat̃ seruare priorem ligam·dic ꝙ non·gl·est in ar·in·l·testamenti·ff·de testa·et ibi Bal·

¶ Lige et confederationes ciuitatuz non sunt permisse sine consensu principis ſm·Inno·in·c·dilecto de exces·prela·in·glo·i·

¶ An delictum cõmissum in una ex terris existẽtibus in liga possit puniri in alia·uide in·l·non dubito·ff·de capti·

Ligare

Inferior suum superiorez ligare nõ potest nec etiam soluere·xxi·di·inferior·et·c·in tantã·et·c·deniq·et·c·submittitur·de maio·et obe·cum inferior·

¶ Ligandi et soluendi potestate se priuat qui hãc iniuste exercet·xi·q·iii·ipe legandi·

¶ Prelati multos ligant qui apud deuz non sunt ligati·xi·q·iii·plerunq·

¶ Qui non habet spiritum sanctum non potest alium ligare uel soluere·xxiiii·q·i·si autẽ ex corde

¶ Ligari uel solui nihil ꝓdest sine Petri auctoritate·xxiiii·q·i·manet ergo·quia ptãtez soluendi et ligandi accipit ecclesia a petro ut habetur·xxiii·

questione prima·quodcunq̧·

¶ An mortui possunt ligari uel solui per ecclīam· uide·xxiiii·q·ii·ligatur·et adde tex·et quod ibi nō de sen·ex·a nobis·in magno·

¶ Deus ligat eos qui ligantur a sacerdotibus· de pe·di·i·quem penitet·

¶ Nemo potest ligare non subditos et si in ɔ̄triuʒ est consuetudo non ualet·Inn·in·c·quesiuit·de hiis que fi·a ma·par·ca·

¶ Ligentur consuetudine locī stantes in loco ·habetur·xii·di·illa·

¶ Quando ligetur ratificans uel ratuʒ habens aliquid male gestum·uide de senten·ex·mulieres· de homici·c·fi·li·vi·

¶ Posset interdum quis ligare sed non soluere ḋ preben·c·graue·de sen·ex·tua·ar·contra·de pe· di· i·uerbum·et in·c·i·de regu·iur̄·

¶ Dictū est petro a dño q̄dcunq̧ ligaueris super terram erit ligatuʒ et in celis·Mathei·xvi·et·xx·di·in prin·xxii·di·sacrosancta·xxiiii·q·i·q̄dcūq̧·et q·iii·si habes·cum si·uide bonuʒ tex·de ma·et obe·solute·qui fi·sint legi· per uenerabileʒ· sed et omnib⁹ apl̄is dixit dn̄s quemcunq̧ ligaueritis ꝛc̄· Mathei·xxviii·xxiiii·q·ii·nec quisq̄ bene facit de pe· et remis̄·noua quedaʒ·de quoꝝ ꝟborum intellectu uide Archi·xxiii·q·v·remittuntur·dixi plene in tractatu meo de ecclesiastica et imperiali potestate·

Ligius homo

Quis dicitur ligi⁹ homo et cui fiat ligētia· et an quis potest esse ligius duoꝝ·nōt·plene glo·in cle·pastoralis·§·rursus·de re iudi· adde quod dixi s·sub dictione homagium·

Lignum

Ligna ecclīaꝝ iam consecrataꝝ non possunt amplius ad usuʒ laicorum deputari·de conse·di·i·ligna·

¶ Lignei non debent esse calices quibus utimur ī altaris misterio·de cōse·di·i·uasa·et·c· et calix dn̄i

¶ Quid contineatur appellatiōe ligni habetur in l·ligni·ff·de lega·iii·

¶ Aliud est materia aliud lignum·ff·de usuf· le·l· arboribus·in prin·et in prealī·l·ligni·

¶ Quid sit lignum uite de q̊ dicit̄ uidete ne forte sumat de ligno uite·gen·ii·et·ii·q·iii·§· cum ergo· xi·q·iii·§·euidēter·adde qḋ dixi·s·sub dictōe adā·

¶ Cuius sunt ligna que descendunt impetu aq̄ruʒ de montibus uł siluis aut de ripis uide·l·pōponius· in prin·ff·de acqui·pos·quod nō·

¶ Lignum uite non erat per se causa īmortalitatꝭ· s·Tho·in so di·xxxix·ar·v·

Liguria

Liguria est pars italie et unde dicatur·nō·xxiii·q·v· de liguribus· ubi etiam habes de hystoria·

Lima

Quid sit lima dic ꝙ est instrm̄ fabri et ferreum quo metalla incidunt̄ minuuntur et purgantur·ita nō·glo·in cle·pastoralis· ·§·nos circa·de re iudi·

Limbus

Limbus inferni et sinus abrahe et limbus pueroꝝ sunt idem·sāc· Tho·in·iiii·di·xlv·ar·ii·

¶ Quam penam habeat limbus·Idem in·q·de malo·q·v·articulo·iii·

Limes Limen

Limina ep̄oꝝ debēt ab ep̄is singulis ān̄is uisitari·xciii·di·iuxta·de iuriuran·ego enim·

¶ Limes exponitur·i·terminus·insti·qui·mo· ius pa·po·sol·§·edittuʒ·de ꝟ·sig·forus·

¶ Limitis possessio nullo tempore prescribit̄·xvi·q·iii·inter memoratos·et in·c·dilectio· de hac materia uide plene per Inno·et doc·in·c·super eo· de pro·et de prescrip·iudicante quod intellige quādo sunt certi alias secus·

¶ Quid sit ius postliminiuʒ·habetur insti·ḋ pa·pot·§·si ab hostibus·ff·de capt·l·postliminiuʒ· glo·xvi·q·iii·prima actione·

¶ Que dicantur esse limina apl̄oꝝ·uide Spe· ī ti·de le·§·nunc ostendendum·in fi·

¶ Uerba enunciatiua sup liminibus in instrumēto ꝓbata etiam ob aliud confecto faciunt fidem si inter partes de quibus in instr̄o est contentō de finibus conuenerit·nō glo·de censi·cum oliʒ·gl·ḋ ꝑuis̄·si papa·li·vi·et ibi Io·an·in nouella·

¶ Ad quem ptineat fluuius uel mons in medio duorum territorioꝝ positus·pulchre per Inno·et doc·in·c·super eo·de parrochi·

¶ Qualiter ꝓbantur limites alicuius ꝓuincie uł dyoc̄·uel parrochie·nō·in·d·c·sup eo·adde ꝙ limites ꝓbantur per libros antiquos testes famā et alia adminicula fm Abba·in·c·cūm·de ꝓba·

¶ Quid sit limes et unde dicatur uide de ꝟ·sig·forus·et in·d·c·super eo·

¶ Que dicuntur adherere limitibus·dic relinqui arbitrio iudicis·uide Abba·in·d·c·sup eo·

¶ An uisitans legatum sit excusandus ad uisitandum limina apostoloꝝ· Specu·in ti·de lega·§·nunc ostendendum·in ꝟ·fi·

¶ An limes cedat limitate·uide Bal·ff·de offi·p̃fec·ur·l·i·et·ff·de ac·empt·l·i·et·l·fundi·in ꝑu·nō· Archi·xiii·q·i·c·i·

¶ Si i limitibus duoꝝ ep̄atuuʒ est fundata aliqua ecclīa coīs est utriusq̧ quia limes intelligitur ipso iure diuisus arbitrio boni uiri· Inno·in·d·c·sup eo·i glo·i·ꝟ·dicunt alii et forte melius·

Limitatio

Potestas siue causa limitata ꝓducit effectū limitatum· ff·ꝑ acq·re do·l·i agris·adde qḋ dixi sub dictōe cā

¶ Quando alicui competit potestas uł auctoritas limitata sublata limitatione si ne facto eius utitur eadem potestate libera·tex·est singularis·in·c·i·§· ubi·ne se·uac·di·vi·quē ad hoc allegat·do·Car·flo· in cle·i·de sup·ne·ꝑla·in vi·q·ubi uide·

¶ Qualiter limitari debʒ·l·merito·ff·ꝓ soc· uide Bar·in·l·qui iurasse·§·si pater·ff·de iuriuran·

Ligua

A detractione lingue debet se unusq̧sq̧ custodire·vi·q·i·ex merito·

¶ Linguaʒ ream non facit nisi mens rea·xxii· q·ii· homines falsum·

¶ Lingua romana dicitur lingua latina de consec· di·iiii·retulerunt·

¶ Nisi lingua a detractione refrenetur alia bona parum ꝓficiunt·de conse·di· v·nihil·

¶ An habens defectum in lingua possit ꝓmoueri uide de cor·ui·c·ii·sup glo·ulti·ubi Io·an·

¶ An lingue loquentur in die extremi iudicii·nō· l·di·si qs diaconus·dicā·ỹ·sub dictōe resurrectio·

¶ Linguam tuam adherere faciam palatui tuo ꝙ dominus exasperans est·Ezech·iiii·de renunc· tuꝭ cum pridem·§·ꝑpter maliciam·

¶ Lingua greca cōmunior est q̄ latina·nō·i autꝭ·ḋ nō alie·aut ꝑmu·re·ec·§·alienationi·in glo·uoce·

¶ Lingua utrum dicatur membrum·uide Bar· in

l·publicorum·ff·de pu·iudi·

¶ Linguarum donum est gr̄a gratis data·s·Tho· scda scde·q·clxxvi·ar·i·

¶ Qualiter differāt donū linguaꝝ et gr̄a grat̄ data smonū·Idem sa se·q·clxxvii·ar·i·

¶ Linguarum donum respicit omnes linguas·Idē scda scde·q·clxxvi·ar·ii·

¶ Linguarum donū non est excellentius ꝓphecia ut·ē·articulo·iii·

Linum Quid cōprehēdatur appellatione lini·uide in·l·si cui· et·l·lino·ff·de le·iii·ubi uide·

Lippus Lippus mistice dicitur ille cuius īgeniuꝫ ad cognitioneꝫ ueritat̄ emicat sed tamē hunc opera caritatis obscurant·xlix·di·loquere·§·lippus·

Loquamen Quid cōprehendatur appellatōne loquaminis·uide C·que res pig·ob·po·l·i·

Liquet An sit possibile de cā non liquere actorī ꝓbāte uel nō·uide gl·ff·de re·iur̄·l·si unus ex pluribus·ff·de arbi·l·si de meis·gl· que ponit ueritatem et dic ut ibi·

¶ Licet actor non ꝓbet dicitur de causa liquere·glo·in·l·si de meis·§·fi·ff·de arbi·

Liquidum Que dicatur liquida ꝓbatō aut liquiduꝫ debituꝫ·doc·i·c super qōnuꝫ·§·intentionis·de of·dele·ubi illud dicitur liquidū qđ cōstat ex uerbis intellect̄ a recte intelligentibus ueq; reqrīt qđ illud oēs intelligāt·

¶ Liquidum dicitur quod est claruꝫ uide in ꝑma cōsti·ff·adde quod dicam·ī·sub dictione ꝓbatio·

¶ Quī debituꝫ non est liquiduꝫ non potest offerri cōsignari et deponi sed debet iudex sup hoc suuꝫ officiū īꝑtiri·ut·l·si residuū·C·đ distra·pig·

¶ Quī instr̄a habentia executionē ꝑatam ex forma statuti non essēt liquida tunc iudex debet mandare ut liquidet et declaret non tamen ut condemnet·Bar·in·l·ꝑinde·§·fi·ff·ad·l·acquil·

¶ Quādo precium non est liquidum·uide·ff·loca·l·si merces·in prin·

¶ In nō liquidis facile cōmittitur et est error excusabilis sicut in facto multum antiquo siue in alieno iuxta nō·per Bar·in·l·non fatetur·ff·de cōfes· qđ bene nō·quia alias ita respondi in facto·

Lis Litiscontestatio Litigium Litigiosus

Litigiosi ꝓhibētur ordinari i clericos·xlvi·di·ecce qliter·et·c· seditionarios·xcvi·di·litigiosus·et qđ ibi habetur·

¶ An ante liteꝫ cōtestitaꝫ potest recusare iudicē is qui habet euꝫ suspectuꝫ·ii·q·v·ꝙ suspecti·

¶ Lite pendente cōtra reum nihil debet innouari iii·q·vi·accusat⁹·Inn·i·c·cū uenisset·de resti i īte·ubi dīc ꝙ lite pēdente nō debꝫ qs ꝑuari possessiōe sua·

¶ Qualiter possit uel debeat litigari in iudicio et qualiter non·habetur·xiiii·q·i·quia ergo·

¶ Quibus diebus uł temporibus cessent lites seu placita secularia·uide·xv·q·iii·placita·

¶ Qui solum respondit positionibus non dicitur liteꝫ contestari·tex·et ibi nō·In·c·i·de lit̄·cōtesta·

¶ Litis contestatio potest fieri per negationē iuris et per negationeꝫ facti unde sufficit reo dicere nego contraxisse uel nego me teneri·ita dicit Inn in·c·i·de lit̄·contest·Spe·eo·ti·§·i·ꝟ·sed nunquid per responsioneꝫ·uide omnino·l·age·C· de transac·et·l·edita·C·de eden·et quod ibi nō·

¶ Litis cōtestatio non fit per oppositioneꝫ exceptionis·ita dicit Inno·in·c·ꝑut·de dol·et contu·

¶ Animus litem cōtestandi ꝓsumit̄ fuisse ubi sunt uerba apta ad litis contestationē·uide Inno·in·c·i·de lit̄ contesta·

¶ Licet lis posset contestari in cā appellationis nō tñ est necesse·Inn·in·c·raynaldus· de testa·ubi gl· et Io·an·dixi sub dictione appellatō·adde nō·ꝑ do·Anto·de appella·per tuas·gl·ii·q·vi·si quis·glo·iii·q·ix·in suma Paul·in·c·ii·de iura·calum·li·vi·

¶ Litis cōtestatio non potest opponi ꝗ accusanteꝫ ꝙ sua nō interest·ita nō·Inn·in·c·sup his· đ accu·

¶ Lis facta corā iudice incōpetenti nō ꝓdest ꝗ ad ꝑpetuā iurisdictioneꝫ suam·ff·de appel·reci·l·ei qui·

¶ Litis contestatio facit etiāꝫ actoreꝫ agentē male fidei possessoreꝫ·uide glo·fi·in·c·significauerunt de testi·ꝑ Inn·in·c·consultatiōibus·de iurepa·

¶ An si pendet lis uniuersalis super iurisdictōe alicuius territorii possit iteꝝ agi super particularibus ꝑpius territorii·Bar·in·l·si post liteꝫ·ff·de excep·

¶ Quos effectus operetur litis pendentia· uide Bar·in·l·i·§·i·ff·de litigi·

¶ Licet ꝑempta instantia duret uiciuꝫ litigiosi ualet tñ contractus habitus super litigiosa re·Bar·in l·i·§·ii·ff·de litigio·

¶ Lis dicitur finita per mortem utriusq; litigātiū ꝗ ad facultateꝫ cōferendi bñficiū sup quo litigatur glo·in ꝟ·possidebat·in cle·i·ut lite pen·ubi uide·

¶ Lis nō dicit̄ finita per sñiam interlocutoriā absolutoriā ab obseruatōe iudicii·gl·ii·i fi·ii·q·v·mēnā

¶ Lis dicitur pendeř quo ad impediendū ꝑuilegiū uel rescriptū per solaꝫ cōmissioneꝫ cause sine citatione·glo·super ꝟ·citatio in clem̄·i·ut lit·pen·glo·in·c·causam·de testi·

¶ Lis dicitur finita lata sñia liceꝫ nondū sit executa·tex· de spon·cum locum·Io·an·de of· dele·prudentiā·super glo·fi·

¶ Lis dicitur finita uel decisa etiam ꝑ sñiam que non transiuit in rem iudicataꝫ·tex·est in·c· tenor·de re iudi·imo etiam si est nulla ꝓpter defectū ordinis iudiciarii ut est ibi tex·sm intellectū glo·pe·Paul·tenet contrarium·in clem̄·ii·ut lite pen·et ibi glo·in ver·postq̄·

¶ Lis non dicit̄ finita per trāsactōꝫ nullā·tex·i·c· cōstitutus·de transac·et ibi Io·an·super glo·fi·

¶ An in lite inchoata surrogetur successor litigāt̄ mortui etiam coram arbitro·uide de arbi·ex pte·

¶ An lis dicatur extincta si unus ex litigātib⁹ moriat̄·et alt̄ renūtiat liti·uide Pau·i cle·i·ut lit·pen·

¶ Litis pendentia tollit̄ per renūtiatōꝫ etiaꝫ ꝗ ad actū facti iam ducti in esse·glo·fi·in·c·significauit·testi·do·Anto·eo·ti·c·cām·i·ubi uide·

¶ An ꝓpter sñiam latam super ineptitudine petitionis dicatur lis pendere·uide Spe· ti·de of·iudi·§·deseruit·ꝟ·sed quid si clericus·gl·ii·q·v·mēnaꝫ

¶ An requiratur litis cōtestatio in petitōe restitutionis in integꝝ·Bar·in·l·i·§·eū q·ff· deposi·

¶ Quilibꝫ litigans debꝫ habere desideriū uincēdi tex·ē in·l·i rōe·§·qdaꝫ·ff·ad·l·fal·et qđ ibi nō·

¶ Lis mota non impedit executionē sñie a q̄ nō ē appellatū·ita nō·Inno·in·c·cum in iure·de of·dele· in contrariuꝫ facit cle·i·ut calumniis·de re iudi·

¶ Si lis non est contestata sup plus petitione qñ petitur plus tpe et hoc liquet iudici per exceptionem oppositaz et pbataz de partiuz consensu uel cõfessione uel instro absoluitur reus ab obseruatiõe iudicii duplicatis induciis et condemnato actore in expensis. sed si lis est contestata tunc reus debz cõdemnari in duplicatis induciis et actor condẽnato in expensis excluditur actor a copia induciaz nisi reficiat expẽsas. ita nõ. Inn. et Hosti. i. c. i. de pl9 pe.

¶ An pendente lite super iure pronatus possessor potest presentare. uide nõ. in. c. ex lr̃is. de iurpatro. dicam. j. sub dictione patronus.

¶ An lites executiue habeant instantiam. Bar. in l. quemadmoduz. C. de agri. et censi. li. xi.

¶ Que dicatur lis que cã et que differẽtia sit inter illa. uide glo. et Bar. in. l. cãs. C. de trãsac. in gl. i l. i. circa prin. ff. de testi. dixi sub dictione causa.

¶ Quõ intelligatur q lite mortua perit instantia Spec. ti. de lega. § restat. ꝯ. item si instantia. adde qd dixi sub dictione acta.

¶ Subditi alicuius principis cõmunitat uel dñi ppetui non possunt litigare coram non suo iudice sine licentia dñi sui. Bart. in. l. i. §. et post opis. circa fi. ff. de no. op. nunc qd est nõbile fm eum.

¶ Que res dicatur litigiosa. uide Bar. in. l. qq. §. iulianus. ff. de aqua plu. ar. et in. l. i. ff. de litig. adde nõ. in. c. litigiosa. C. de litigio. Spe. in ti. de cessio. ac. §. i. et per totum. adde glo. in. c. i. de confir. utili. uel inuti. que uidetur uelle q lis sup petitione rei non facit illam litigiosaz. adde quod habetur in. c. ecclia sancte marie. ut lit. pen. xi. q. i. quia res. glo. in. c relatum. de of. dele. Inno. de arbi. ex parte. in glo. v. glo. in. c. i. ut lit. penden. li. vi.

¶ De effectu litigiosi et an uicium litigiosi duret perempta instantia. uide Bar. in. l. i. ff. de litigi. ubi etiã uide p eũ an res litigiosa possz pignori obligari

¶ Uerbum litis cõprehendit cãm ciuilem non criminalem. Io. an. in regula. semel malus. li. vi. habet in. l. litis. ff. de ꝟbo. sig.

¶ An per conuentionez res efficiatur litigiosa. uide. in de. ii. ut lite penden.

¶ Qualiter debeat lis pendere. uide tex. et glo. i fi. ut lit. pen. facit glo. de mu. pe. c. i.

¶ Ubicunq ppter uitium cause uel rei cessant remedia pmi uel scdi decreti. ibidẽ põt ad diffinitiuã sñiam pueniri lite non cõtestata et in absentia ptis Bar. in. l. si finita. § iulianus. ff. de dam. infec.

¶ An reus presens q non uult litez cõtestari põt ad id cõpelli glo. magna in aut. qui semel. C. quõ et qñ iu. dicit q nõ. de qua facit ibi Bar. magnũ festũ Bar. in. l. non defendere. de re. iud.

¶ An ualeat pcessus qñ repitur in actis q lis fuit contestata et nihil aliud de confirmatione partium Bar. in. l. sciendũ. ff. de ꝟ. ob. ubi uide per euz an pbetur litiscontestatio si dicat nõrius q tali die fuit lis incepta zc.

¶ Omnia iura que dicunt q per litis cõtestatiõez actio fit transitoria ad heredez debẽt intelligi nisi a lite conuentione ptium fuerit recessuz. tunc eniz extinguitur ille effectus inductus per cõtestatiõez ita dicit Bar. in. l. cum. nota. de transac.

¶ Qñ et qualis exceptio habeat impedire litiscõtestatiõez. Bar. in. l. nam et postea. in prin. ff. de iur. iuran. idem in. l. cum querebatur. ff. iudi. sol.

¶ Qualiter intelligatur q per liticontestationez quis efficiatur male fidei possessor. uide. ff. de iure fisi. l. fiscus. Bar. in. l. illud. ff. de pe. here.

¶ An in liticontestatiõe requirat pñtia utriusq ptis. Bar. in. l. is qui reus. ff. de pub. iudi.

¶ In his casibus in quibus non fit liticontestatio lis habetur p cõtestata statim cum tractatur de meritis cause. C. de iudi. l. pperanduz. § et si quidẽ. adde melius q in talibus per primũ actum qui solz fieri nisi post litez cõtestatã uidetur fieri liticõtesta. et cõsequẽter extunc precluditur uia dilatoriis pponendis. uide glo. in. ꝟ. absentia. in. c. i. de elec. li. vi. doc. in. l. pcuratoribus. et. l. nulla. C. de pcurat. do. Anto. et moder. in. c. cum. m. de consti. adde qd dico pxima. columpn.

¶ Casus in quibus examinantur testes ante liticõtesta. uide Bar. in. l. ne quid. ff. de incen. rui. nau. nõ in. c. quoniã. ut lit. non cont. adde casum qñ agit de executione ultime uoluntatis. glo. est notabilis. i. c. ad nostram. de iureiuran.

¶ An oblatio libelli habeat uim liti. cõtesta. nõ. gl. f. l. qui uxori. als iespit denũciasse. § gd g. de adul.

¶ Si in actis apparet liti. cõtes. nec dicat qualiter aut quomõ. an ualeat pcessus et sñia. Bar. in. l. heres. ff. de acqui. here. et in. l. ii. eo. ti. ubi uide p eum an presumatur. adde Spec. in ti. de liti. contes. § ii. Bar. in. l. q si dubitet. ff. de acq. here. et ibi Bal. et in. l. sciendũ. ff. de ꝟ. ob. ubi etiam nõ. Bar.

¶ Litiscontestatio non est necessaria in causis summariis. uide nõ. in cle. sepe. de ꝟbo sig.

¶ Si quis pmiserit reficere sumptus litis an itelligatur de lite pprietatis uel possessio. nõ. Bar. l. iii. in prin. ff. de ac. emp. gl. et Bar. in. l. uenditores. ff. de ꝟ. obli. ubi glo. uidetur sentire q intelligatur de lite pprietatis.

¶ An collator possit assistere liti qñ agitur inter duos super beneficio quod ipe contulit alteri eorũ Inno. q sic. de preben. c. dilectus. ii.

¶ An et qñ motio litis faciat quem malefidei possessorez quo ad fructus. nota plene in. l. sed et si lege. § ante. ff. de peti. here.

¶ An et quando lite pendente gesta uensant reuocanda. nõ. in. c. i. ut lite pen. plenius in tex. et gl. in cle. ii. ut lite pen. et ibi doc. ubi etiam uide in gl. q remedio reuocentur attentata lite pendente et qñ dicatur desinere lis pendere.

¶ An p pactum anteriorez liticontestationi põt precludi uia dilatoriis pponendis. nõ. Bar. in. l. quidaz. ff. de re iudi. et in. l. fi. C. de excep. et. l. ad pbatiõz. C. de pba. do. Anto. et moder. de re. iudi. inter monasterium. de iudi. in. c. i. glo. de excep. exceptionẽ. adde quod dixi. s. pxima columpn.

¶ An p liti. contesta. dicitur moueri controuersia seu inchoari petitõ. nõ. Bar. in. l. amplius. ff. rez. ra. ha. do. Anto. et moder. in. c. si diligenti. de fo. cõpe. quod facit ad questionez de eo qui pmisit non mouere controuersiam.

¶ An litiscontestatio debeat fieri super exceptionibus. glo. et doc. in. c. prudentiam. § sexta. de offi. dele. dixi sub dictione exceptio.

¶ An litiscontestatio sit de substantia iudicii. gl. i c. de causis. de of. dele. in cle. sepe. de ꝟ. sig. Spe. ti. de prepa. iudicio. doc. in. c. i. de libel. obla.

¶ An finita lite potest agi uel excipi de cõmissis in lite. uide Inno. in. c. fi. de iura. calumnie. et quod ibi notant doc.

¶ An lite pendente posset ordinarius collator cõferre si litigatur cõtra possidentez plura beneficia incõpatibilia. uide Io. an. in. c. dudum. ii. de elec.

¶ Quis dicatur innouare lite pendẽte. gl. in. cle. ii. ut lite pendente.

¶ Remediũ litis pendentie magis est priuilegiatiuũ q̃ possessoriũ recuperande. gl. fi. in. c. laudabilẽ. ut lite. penden. Inno. de rescriptis. ex parte. s. et ibi doc.

¶ Actore interrogante et reo respondente debet fieri liticontestatio. nõ. de do. et cõtuma. ꝑ put. in gl. ꝑinde. nõ. in. c. i. de liticontes.

¶ Lis non dicitur pendere quãdo est decisa ꝑ sententiá que transiuit in rẽ iudicataz. glo. in. ꝟ. postq̃ cle. ii. ut lit. pen. glo. in cle. i. in. ꝟ. finalez. de seqs. pos. secus si non transiuit in rem iudicataz qa etiaz post talem sñiam dicitur lis pendere. ut patet i. c. tenor. in fi. de re iudica. et ibi Io. an. sup glo. et ꝓcedit hoc etiam siue sententia sit executa siue nõ. do. Anto. in. c. prudentiã. de of. dele sup glo. fi.

¶ An lite pendente maritus aliquo casu ꝓuet possessiõe cõiugis. uide Io. an. in. c. licz. de sen. ex. li. vi.

¶ Responsio ad generalez cãm deducta in libello iudicat lit. cõtestatiõz ualidã quo ad ꝓbationes ut ꝓsint in alio iudicõ inchoata ex spãli causa inclusa i gñali. gl. i. c. abbate. de re. iudi. li. vi. in ꝟ. iudicia.

¶ Lis contestatur per uerbũ non credo. tex. ĉ restí. spo. cuz ad sedem. nõ. de libel. ob. c. i. Bal. x. col. si de feu. fue. contro. inter do. et ag. c. i. ubi uide.

¶ Litiscõtestacio in sũmariis inducitur per respõsionez ad narrationez uide cle. si. de ꝟ. sig. Idem qñ causa agitur coram principe. C. de testa. l. omnium Inno. in. c. cum uenissent. de insti. et in. c. i. de liticõtes. Inno. in. c. cũ dilecta. de confirma. uti. uel inuti. ubi dicit ꝙ omne ꝟbum ꝓlatum a partibus coram principe habet uim liticõtestationis qd̃ est mĩr.

¶ Litiscontestatio facit etiam actorem malefidei possessorez. glo. fi. de testi. significauerunt. gl. xvi. q. iii. c. i. uide Inno. in. c. consultationibus. de iurepatro. ubi de hoc.

¶ Actus contradictionis etiam post sententiaz cõpetentie iudicis non habet uim lit. contes. tex. et ibi doc. in. c. ex parte decani. de rescriptis.

¶ Per litiscõtestationez quasi contrahitur in iudicio. ut. l. iii. §. idem scribit. ff. de pecul. gl. et Bar. in. l. ii. §. sed si unus. ff. de preto. sti.

¶ Quare per liticontes. non efficit iudex dñs litis sicut efficitur ꝓcura. ubi doc. de appel. cum causaz.

¶ Per rõem ad ius et non ad effectũ inducit litis contest. Hosti. de renunc. ueniens. dixi supra.

¶ In litiscontestatõe requiritur presentia iudicis. tex. de offi. dele. super qõnum. §. i.

¶ Litiscontestatio inducitur etiam si reus non petita dilatione rñdet. glo. xvii. q. iiii. uxor felicis. nõ. de exceptio. cum uenerabilis. in glo. iii.

¶ Licet iudex ꝓnuntiet litez haberi ꝓ cõtestata et actus gesti non sint abiles ad liticõtes. non inducitur lit. contesta. tex. de appel. cum causam.

¶ An exceptio prescriptionis impediat liticontes. uide Bar. in. l. fi. ff. pro socio.

¶ Ubi in eodem libello plura petuntur sufficit ꝓ omnibus unica liticontes. tex. de off. dele. cuz olim. i. in cõtra. uide tex. de rescriptis. ex ꝑte decani.

¶ An per confessionez inducat liticontesta. glo. et doc. de elec. duduz. ii. Pau. in cle. sepe. de ꝟ. sig. tex in. c. cum teneamur de appel.

¶ Ubi plura petuntur in uno libello posset super uno tñ fieri liticõtes. nec ꝓpterea uiciatur ꝓcessus sub tali tamẽ liticontes. non includunt alia narrata in libello. glo. fi. iii. q. iiii. c. i.

¶ Licet detur copia libelli reo et iudex precipiat ut ipse respondeat si ipse non uult respondere sz recedit a iudicio non inducitur litiscontes. tex. in. c. i. ut lit. non cõtes. do. Anto. in. c. pe. de iura. calũp.

¶ An si detur libellus et petitur ut lis contestet reus recedit sed postea compulsus respondet actor tñ tunc nihil dicente uel etiam absente inducit litis cõtes. uide dominicũ in. c. ii. ĉ liticõtes. li. vi. ubi gl.

¶ Litiscõtestatio facta in possessorio nõ facit quẽ malefidei possessorez i iudicio ꝓprietatis postea declarando glo. fi. de testi. significauerunt. Bar. in l. fiscus. ff. de iure fisci.

¶ Exceptio peremptoria excludens funditus ꝓtãtẽ agendi ex incapacitate rei petite uel actionis impedit lit. cõtes. Bar. in. l. uir bonus. ff. iudi. sol. i. ii. lec.

¶ An liticontestatio possit fieri altera parte absente. uide Bar. in. l. is qui reus. ff. de pub. iudi. glo. in c. ꝑ put. de dol. et contuma.

¶ Si reus est presens nec uult lit. contestari põt ꝓcedi contra eum ac si fuisset absens. Bar. in. l. non defendere. ff. de re iudi.

¶ An litiscontestatio facit quẽ esse in mora Bar. in. l. non potest uideri. ff. de reg. iuris.

¶ An dubitans de iure suo cõpellat litẽ cõtestari. Bal. x. coll. si de feu. uas. ab aliquo interpe. fuerit.

¶ An in cã inquisitionis ꝓcedi posset diffinitiuaz lite non cõtesta. alias instigatore presente. uide Inno. de testi. cum olim. de accu. qualiter. de re iudi. cum. j. et a laud̃ in cle. i. de off. ordi. et Inn. de ꝓcura. in nostra. in ꝟ. lite.

¶ Juramentuz prestituz per testez lite non cõtes. sup ꝑncipali. nõ ualz glo. in. c. testibus. de testi.

¶ In notoriis ꝓcedi potest lite nõ cõtesta. Hosti. in. c. cum olim. de re. iudi.

¶ An in criminali cã possit ꝓcedi ad sñiam lite nõ contes. glo. iii. q. ix. in sũma. et ibi uide. casus in quibus ꝓceditur lite non contes.

¶ Ualet sñia ex narratione facta coram principe lite non contes. Inno. in. c. cum uenissent. de institis. de resti. in inte. in cõtrarium facit tex. in. c. coram. de resti. in integꝝ.

¶ Quando intẽdatur remediũ canonis reintegrãde requiritur liticontes. Archi. iii. q. i. reintegranda ubi uide.

¶ An in causa nullitatis potest ꝓcedi lite non cõtesta. uide do. Anto. in. c. per tuas. de appel. Spe. ti. ĉ sen. §. iuxta ꝓpositoriis. ꝟ. sz si cã de nouo.

¶ In iudiciis que requirunt ꝑambula ad alia iudicia non est necessaria litiscontesta. do. de ro. conclusione. ccccluii.

¶ An in cã restitutiõis in integꝝ possit ꝓcedi ad sententiam litis non contesta. Specu. ti. de resti. in integrũ. §. quis autem. in fi.

¶ An in possessorio recuperande requirat liticontes. doc. in. c. consultationibus. de of. dele. Arch. iii. q. i. sup glo. sũme. in glo. nõ. in cle. ii. ut lit. penden. Bar. in. l. naliter. §. nihil cõe. ff. de acqui. pos. et i. l. i. §. annum. ff. de iti. actuq3 priua.

¶ Res litigiosa põt alienari a tercio sine uicio litigiosi. Archi. xi. q. i. quia res. Spec. ti. de appel. §. nouissime. ꝟ. uerum. in fine.

¶ Alienatio facta de re litigiosa est nulla ·xi·q·i· quia res sepe de restitutõe spo· fallit in casibus q̃s nõt glo·in·d·c·quia res·et Inno·in·c·ecclesia sancte marie·ut lit·pen·

¶ An iura ĩcorporalia possint dici litigiosa ut alienari pñt post lité motã·Spe·i·d·§·nouissie·ꝫ·uer·

¶ Si conuentus qui possidet nomine alieno nõ denuntiat dño non habetur lis ꝑ quasi contestata·ut l·item ueniunt·§·item petitaz·ff·de peti·here·uide ut lit·non contes·qm·§·quod si·

¶ An lite pendente sup iure conferendi possit existens in quasi possessione conferre beneficium uacans·uide Io·an·in·c·ut nr̃am·de appel·

¶ An remedium lit·pendentie habeat locuz in alienatione iurium incorporalium·Inno·in·c·cum·m·de consti et in·c·ex parte·de arbi·in glo·ii·

¶ An lite pendente sup actione ꝑsonali cõpetenti ꝑ re si alienetur res interim potest peti retractatõ Inno·ꝙ non·de excep·c·dilecte·

¶ An lite pendente possit fieri dispẽsatio·doc·de resti·in ite·c·ii·Io·mo·de rescriptꝭ sup Rᵉica·li·vi·

¶ Litis pendentia non extenditur ad terciuz·Io·cal·in·c·cupientes·in glo·magna·de elec·li·vi·

¶ Quid sit litigiũ·dic qñ unus alterius uerbis cõtradicit quod quãdo liceat uel non·uide·s·Tho·fa scde·q·cxlvi·ubi etiam tractat an plus peccat litigiosus q̃ adulator·

¶ An pendente lite sup m̃rimonio etiaz postq̃ uir fuit in possessione cognoscendi uxorem debeat sibi fieri inhibitio ne eam cognoscat· tex·est ꝙ sic· fm do·Ant·in·c·i·ut lite pendente·In contrariuz facit quod dixi·s̄·fm Io·an·

¶ An et qñ ꝓcedatur contra prelatum uel tutorẽ ad puniendũz eos tanq̃ dilapidantes possit ꝓcedi lite non contes·ad testium receptionez uel ad diffinitiuam·uide glo·iii·q·ii·quia ea·glo·ui·q·vi·in summa·casus uidetur in·c·ueritatis·de dol·et cõtu·melius in·l·ii·C·ubi de cri·agi oportet·partes possunt cedere liti sine licẽtia iudicis·de pactꝭ·cum pridem nõ·de dol·ec contu·finem·

¶ Ille debet laudari qui execratur lites·ff·d̃ alie·iudi·mu·cã fac·l·item·ff·de inof·testa·l·i·

¶ Post lit·contestationez omnis posse·fit malefidei quo ad fructus·C·de rei uendi·l·certum·C·de fruc et lit·expen·l·ii·

¶ An repentina lit·contestatio preiudicet·uide de excep·cum uene·et ibi nota· adde quod litem contestans incõtinenti statiz oblato libello tanq̃ de iure suo cõfisus sibi ꝑiudicat·nõ·xvii·q·iiii·uxor·i glo·

¶ An redemptor litium et continuus litigator potest esse testis·dic ꝙ non· neq; etiam põt esse accusator·ego allego casum unicum quez non legi alibi iii·q·v·suspectus·uide in·l·i·C·d̃ his que pe·no·et quod ibi nõ·Bal·

¶ Quid sit litis exordiũz·nõ·de of·dele· sup q̃stionum·in glo·litis exordium·de ꝫ·sig·c·ex parte·

¶ Lite pendente super ꝓprietate alicuius iuris licitum est possessori illo iure uti·ut lite penden·laudabilem·facit quod dixi·s̄·

¶ Lite pendente inter confirmatorez ex una· et electum uel eligentes ex altera non impeditur superior quin possit alteri de illo beneficio prouider̃ scd̃m Innocẽ·de elec·dudum· et de consti·cũ m· ui de ut lit·pen·c·ecclesia·

¶ Litis pẽdentia super crimine non impedit quominus superior possit dispensare cum accusato fm Inno·de elec·dudum·aliqui dicunt esse casuz d̃ iudi·c·at si clerici· Quid autẽ operetur tunc talis dispensatio est dubium per nõ·Bar·in·l·i·ff·de pen·et l·post cõtractus·ff·de dona·Io·an·et do· Anto·i·c·i·de ob·ad rõ·adde qd̃ dixi·s̄·sub dictõe dispẽsatio

¶ Litis pendentia impedit impetratõem priuilegii etiam si impetrans litem ignoret pendere· ut lite pen·c·finali·et ibi nõ·

¶ Lite pẽdente non ꝓhibetur pars acquirere ius ab alio q̃ a superiore super re de qua agitur ·ff· de iudicꝭ·l·si post acceptũ·de re iudi·abbate· lib·vi·ut lite penden·c·finali·

¶ Lite non contestata non possunt ꝓduci testes ubi agit̃ de statu ecclesie uel possessorio recuꝑande d̃ ꝓba·cuz bone·ut lit·nõ cõtes·qm·iii·q·ix·i summa

¶ Lit·contestatio est fundamentũ iudicii per petitionez in iure positaz et congruam responsionez secutã aio cõtestãdi litẽ·fm Host·ti· d̃ lit·contes·c·i·

¶ Lis dicitur pendere quo ad impediendũz impetrationem priuilegii eo ipso ꝙ causa est derelicta· de priuil·duduz·de testi·cãm·ut lit·pen·c·ii·ct fi·

¶ Lite pendente super cã suspitõis contra unũ ex delegatis an possit collega non recusatus ꝓcedere in principali·uide de of·dele·cum super·

¶ Qualis cognitio requiratur sup reuocatõe innouatoꝝ lite pendente·uide quod nõ·Io·an·de consti·cum m·super·ꝫ·innouata·

¶ Litem exercet qui cãm inchoat·ar·de excu·tuto·l·ticius·et·ff·rem ra·ha·l·amplius·ꝙ nõ·Archi·de rescriptꝭ·c·statutuz·§·cum uero·ff·si cer·peta·l·quidam extimauerunt·ff·de no·oper·nunc·l·i·§·et post·ff·de aqua plu·arcen·l·ii·in prin·uide de dolo et contuma·finem·et ibi concor·

¶ An lite pendente accusatus possit ꝓmoueri·credo dixisse sub dictione accusatio·adde·ff·de libe·cã l·qui de libertate·ff·de re mili·l·qui cum uno·§·reus·de accu·omnipotens· ubi dicit Inno·ꝙ possit eligi sed non confirmari·de hoc·lxxxi·di·tantꝭ daniel et ibi uide quod nõ·Archi·

¶ Que post lit·ctõestatõz cõtigũt maxĩe spectãt ad officiũ iudicꝭ·ut·l·ediles·§·itẽ sciendũ·ff·d̃ edi·edic·ff de aqua plu·ar·l·si tercius·§·officium·

¶ Lites sunt restringende rescrip·nonnulli· et ibi uide concor·

¶ An ꝓtestatio ꝙ non facio talem actum animo lit·contestandi ipediat lit·cõtestatõez·uide nõ·in·l·i·C·de lit·cõtes·et in·c·i·et·ii·eo·ti·Archid·xxvii·di·c·i· Sed an iudex possit talem ꝓtestationẽ reicẽ et cõpellere partem ad contestanduz uel habenduz ꝓ contestata·ar·ꝙ sic·ff·loca·l·cum in plures·§·locator·facit·ff·de ꝫbo·obli·inter stipulantez·§·i·de quo in·l·i·§·post edictuz·ff·de uen·inspi·uide Inn·in·c·dudum·ii·de elec·Archi·de cõfes·c·ii·li·vi·

¶ Lis mota non ipedit executionez snĩe a qua nõ est appellatũ·de of·del·cum in iure·fm Inno·

¶ An g̃ eccl̃iam uacantez recipiantur testes ualitudinarii lite non contestata·nõ·ne sede ua·c·fi·

¶ In quo differant lis cã et controuersia·dixi aliquid·s̄·adde nõ·ff·de testi·l·i·in gl·litibus· Bar·ff·rem ra·ha·l·amplius·de ꝫ·sig·forus·in glo·lis·

¶ An se offerens sponte liti sit damnandus· nota·ff·de rei uendi·l·is qui se·in glo·i·

¶ Quando quis presumatur mouisse litez iniuste nõ·C·de epis·et cle·autẽ·generaliter·

¶ An a lite liceat recedere impune. nota de collu. dete. c. primo. in glo. penul.

¶ Qualiter potest lis maliciose ꝓtrahi. Spe. in ti. de excep. ꝟ. iusso ꝟ. item nota. fm Vber.

¶ Exceptio lit; pendentie debet allegari et opponi ut opetur effectũ fm Inno. i. c. cuz m. ad finem. de consti. uide ibi.

¶ An subtrahens copiam ꝓbationuz pti. admittat litẽ nõ. Cy. C. de postu. l. ꝓuidendũ. in fi.

¶ Que dicatur lis breuis uel ulus. nõ. C. de sen. ex pe. reci. aut; nisi breuiores.

¶ An lis possit sumere īniciuz a ꝓcuratore. scz ut ꝑma citatio fieri possit. nõ. Ia. de are. ff. de ali. et ci ba. le. l. solent. nõ. de do. et contuma. cãm.

¶ An qñ imploratur officiũ iudicis requiratur lit; contestatio. nõ. in. l. ubi. ꝟ. i. ff. de eden. in glo. et. ff. de postulan. l. i. ꝟ. de qua. in gl. exeq̃tur. ff. de mino. l. papinianus. in gl. fi. uide Cy. C. si ut se ab hered. absti. aut; si oẽs. in fi. nõ. de offi. iudi. c. fi. li. vi.

¶ An lit;cõtestatio requiratur in actione in factũ ex snia. nõ. ff. de pe. here. itez ueniunt. ꝟ. idez recte

¶ In quibus causis sit necessaria lit;contestatio nõ Bar. in. l. iiii. ꝟ. hoc autez iudiciuz. ff. de dam. infec. in. vii. q. nõ. in cle. dispendiosaz. de iudi. in cle. sepe de ꝟbo. sig. de appel. interpositã. in glo. pe. Spec. ti. de lit. contes. ꝟ. pe. ꝟ. in quibus. Spec. in ti. de iuri; om. iudi. ꝟ. fi. ꝟ. v. Spe. ti. de teste. ꝟ. ii. in fi.

¶ Quomodo fiat lit;contestatio dixi sparsim. ad de quod nõ. Cy. C. de iura. calump. l. ii. in. iiii. q. et i l. i. in glo. fi. et ibi Cy. C. de lit;contes. l. unica. de do. et contu. ꝓut in glo. auctore. in aut; de exhi. re. ꝟ. si uero. in gl. lit;s. de lit;contes. c. i. et. ii. li. vi. de elec. duduz. ii. in glo. Spe. ti. de lit; contes. ꝟ. ii.

¶ An litiscõtestatio possit fieri die feriato nõ C. de feriis. l. i. in glo. Spe. ti. de lit;contest. ꝟ. pe. i ꝑn.

¶ Super quo fiat lit;contestatio si stipulatio pena lis incipit a precedenti conuentõe nuda uel uestita nõ. C. de ꝑhẽ. et cõmit. sti. l. nuda. ubi Cy. l. i. et. ii. q.

¶ Litiscontestatio requirit licet cã debeat infra certum breue tp̃s terminari. de of. dele. c. de causis.

¶ Ubi non posset subueniri per ꝑmum nec p scd̃m deuenitur ad diffinitiuaz lite non contestata. ut habetur in aut; si omnes. C. si ut se ab here. absti. Idez ubi tractatur de cã mr̃imoniali et timetur de fornicatione. qui si. sint legi. per uenerabilem. in glo. incipit. Spec. ti. de teste. ꝟ. nunc tractemus. in fi. qui allegat dictam glo. tu adde quod dicit Bal. in dicta aut. n. si omnes.

¶ An lit;contestatio potest renuntiari per cõsensum partium. nõ. de offi. dele. de causis. Spec. ti. de lit;contes. ꝟ. i. ꝟ. sed nunquid. et ibi nõ. Io. an. in gl. in clem. sepe. de ꝟbo. sig. adde Bar. in. l. quotiens. in fine. C. de priuil. scola. li. xii.

¶ Litiscõtestatio est de substantia iudicii. nõ. de elec. dudum. ii. in glo. irritum.

¶ An per solam oppositionẽ exceptiõis fiat lit;cõtestatio. nõ. C. de lit. cõtes. l. i. i gl. fi. ibi Cy. in. ii. q. Spe. ti. de lit;contes. ꝟ. nunc dicamus. ꝟ. sed nunqd. per excep. de lit;cõtes. c. i. et. ii. li. vi. nõ. de or. cog. dilectus. in glo.

¶ Si reus nolit litem contestari qualiter succurratur actori. Bar. ff. de excusa. tuto. l. scire oportet. ꝟ. scriptum. Cy. in. l. i. C. de lit;contes. in. viii. q. Spec. ti. de lit;contesta. ꝟ. nunc dicamus. versi. quid si peto. ubi Io. and.

¶ An uicium litigiosi remaneat perempta instantia. nõ. C. de iudi. l. ꝓperanduz. ꝟ. et siquidez in glo. iudici. et ibi Cy. in. iiii. oppositiõe. adde Bal. in. l. ii. C. de fruc. et lit. expen. Bart. in. l. cum lite mortua. ff. iudi. sol. Inno. in. c. cãm. de testi.

¶ Qñ res efficiat litigiosa. dixi sparsim sup. adde Cy. C. de peti. here. l. ii. in prin. Idem. C. de cõdi. in debi. l. i. nõ. in aut; litigiosa. et ibi. Cy. C. de litigio. Bar. in. l. i. ff. de litigi. et. l. quãq̃. ꝟ. i. ff. de aqua plu. ar. de lite pen. eccl'ia. i. in glo. de testi. cãm q̃. ii. i gl. pe. in confir. uti. uel inuti. c. i. in glo. Inn. de cõst. cũ m. adde Cy. et Bar. in. l. i. C. cõi diui. et ibi uide gl. an uicium litigiosi impediat pignoris obligationem et ibi uide glo.

¶ Si res uẽdat scięti. et stipulet de euictõe an possit agere de euictione. nõ. Cy. in. l. fi. C. de litigi.

¶ An uiciũ litigiosi afficiat rem. nõ. ff. de litigi. l. i. in glo. poterant.

¶ Rem litigiosaz nõ põt alienator reuocare nota. Inno. de dona. inter dilectos. sup glo. qõnem.

¶ Que sit pena litigiosi ꝯctus. nõ. ut lit. pen. ecclesia. i. in glo. pen. Spec. ti. de cessio. actio. ꝟ. i. ꝟ. si autem fit cessio.

¶ Quilibet ꝑsumitur habẽ cãm iustaz. nõ. in. l. eũ quẽ teme. ff. de iud. C. e. l. ꝓperãdũ. ꝟ. sin aũt alutra

¶ An si agat ꝑsonali actõe circa rem dicat litigiosa. glo. in. l. q̃q̃. ꝟ. iulianus. ff. de aqua plu. ar. per quã dicit ibi Guil. ꝙ si est qõ sup delicto ex quo bona publicãtur res non est litigiosa. ad quod uide Bar. in. l. post contractum. ff. de dona.

¶ Sola denuntiatio non facit rem litigiosam. ff. de litigio. l. i. et quod ibi nota.

¶ Titulus litigiosi non habet locum nisi sit lis de dominio. ul' quasi. ff. de alie. iudi. mu. causa fac. l. ex hoc edicto. ꝟ. i. in glo.

¶ Priuilegiũ pendente lite ꝓprio motu cõcessuz ualet ad lit; ꝑiudiciũ. Idem si de lite non faciat mẽtionez. nõ. ff. si quis cau. l. si ꝓcurator.

¶ Litigiosa non sunt bona licet aliquis sit accusatus uel inq̃situs de delicto ex quo ueniunt bona publicanda. uide Bar. in. l. non solum. ff. de in integrũ resti. plene in. l. post ꝯctum. ff. de dona.

¶ An res litigiosa possit pignori obligari. dic ꝙ sic. l. si filius. ꝟ. fi. ff. q̃ res pignori obli. pos. dixi. s.

¶ Lis mota coram arbitro non inducit uicium litigiosi qa qd non põt inducẽ snia non possit ꝓcessus inducere. ff. de condi. inde. l. sul. facit de testa. raynaldus. ff. de arbi. l. pe. in fi. et adde quod nõ. Inno. de arbi. ex pte. in gl. mag. Bal. in. l. i. in fi. C. cõi diui.

¶ Quo ad cõmoduz porrigent; libelluz statim habet lis p contestata eo ꝙ libelluz porrexit et petiit rñderi. Cy. in. l. i. C. de alie. iu. mu. cã fac. allegat. l. i. ꝟ. preterea. ff. de iti. actuq; priua.

¶ In causa liberali proreditur ad sententiam lit; non contes. ff. de libe. cã. l. diui.

¶ Aliud est contrahere hermocidiũ aliud litez cõtestari. dicit tex. in. l. ꝓperanduz. ꝟ. et siquidez. C. de iudi. dic ut i aut; q semel. C. quõ et qñ iu. nam inducit litẽcontest. p responsionẽ ad narrata. Cy. in. l. i. C. de litiscontes. inducit ꝓ casu. l. si reus paratus. ff. de ꝓcu a. Bar. ibi contra. aliquid dixi. s.

¶ Ad litiscõtestatõz requirunt ꝟba ideo nutu respondens non uidetur litez cõtestari. Cy. in. l. i. in vii. q. C. de lit. contesta.

¶ Contra nolentez cõtestari litez. glo. ponit bonũ

remediũ3 in aut. qui semel. C. quõ et qñ iudex.

¶ Eo ipo q quis interrogat an possideat et rñdit se non possidere fit litiscontestatio et sic uidet q p responsionē lis cõtestat. glo. in auten. de trien. et se. §. illud quoq; in glo. magna. col. iii.

¶ Judex i cõtumaciã ptis nõ possit habē litē p cõtestata. Ja. d' are. i. l. i. ff. si qs ius dicen. nõ obtemp.

¶ Ubi nõ est cũ quo fiat lit; cõtes. pcedit ad sniã3 lite non contestata. Ja. de are. in. l. i. §. si quis ius dicen. non obtemp. Ma. bu in. l. ab hosti. §. sed qđ simpliciter. ff. ex qui. cau. ma. et sic intelligit auten. si omnes. C. si ut se ab her. absti.

¶ Litiscontestatio fit per vbũ dubito. ff. de peti. heredi. l. si debitor. ubi tex. et glo.

¶ Litiscontestatio in prima instantia inducit presumptione3 malefidei in alia de nouo inchoata si fiat ex eadē cã. sec⁹ si ex alia. Bar. i. l. fisc⁹. ff. d' iu. fis.

¶ Primũ decretũ hab3 uim litiscõtestatõis. uide in. l. inde neratius. §. hanc actione3. ff. ad. l. acquil.

¶ Ubi iudex pcedit ex officio pte existente cõtumace põt pcedere lite non contes. nõ. Inno. in. c. cũ spali. in glo. pcedit. in fi. de appel.

¶ Per respõsione3 aduocati inducit litiscõtestatio si per unum diem quis acquieuit responsioni. Inno. in. c. cum cãm. de appel.

¶ Appellatiõe litis comphenditur ciuilis tm̃. glo. in auten. habita. C. ne fi. p pa.

¶ Lis dicitur sub fortuna. l. i. C. quando nup. iter pu. et uidu.

¶ Differentiam inter litem et questionem. uide in auten. que abintes. §. illud.

¶ An litigiũ ptineat ad discordia3. uide p. s. Tho. scda scde. q. cxi. ar. i.

Littera An littera credentie obligat scribente3. Bar. in. l. lucius. ff. de fideius. do. Anto. in. c. fraternitati. de cle. non resi.

¶ Carens lris sui epi non põt ab alio ordinari. uide per totum ti. de cle. pegri. lxxi. di. nullum.

¶ Sine lris cõmendatitiis ppii epi nullus extraneus sacerdos põt celebrari. lxxi. di. extraneo. et. c. hortamur. xii. q. i. qm̃ diuersa3.

¶ Eccl'ia romana non recipit legatos ad se uenientes dando eis fidem sine lris. xcvii. di. nobilissimus

¶ Nullus clericus ultramontanus est ordinandus hic sine lris. v. epo3. xcviii. di. null⁹. et. c. trãsmarios

¶ Litteras dimissorias eps dare non potest nisi rogatus. lxxii. di. episcopus.

¶ An credatur lris et sigillis. Bar. i. l. si pcuratorē ff. de pcura. Cy et Bal. in. l. si qua p calumpniã. C. de epis et cle. Spe. ti. d' pba. §. uidendu3. v. ix. Bar. in. l. i. §. i. ff. quem. testa. aperi. et. l. si publicanus. §. i. ff. de publi. l. ad testiu3. §. signatas. ff. de testa. Inno. in. c. ii. de fi. instru. gl. de cõse. di. i. solẽnitates. i. d' spon. ad audientiã. Bar. in l. i. ff. de albo. scribe. et in. l. monumento3. ff. de religio. et sump. fu. ubi gl. et. c. cum cãm. de pba. in glo. et in cle. i. de pcura. i glo. ff. rem ra. ha. l. ne satisdatio. C. de re. alie. non alie. l. ii. et est conclusio q lre pbant ad piudicium scribent; et non ad eius cõmodu3. C. de pba. l. istra. et. l. ratiões. et. l exemplo. de quo nõ. in. c. post cessionem. de pba. et in cle. i. de pbat; ubi do. Car. in. i. q. adde Inno. in. c. i. et. ii. de fi. instru. ubi etiam tractat quid de lris albis datis ab aliquo cũ sigillo suo an illud qđ postea scribitur in ea faciat fidem et p iudicet ei qui albas dedit cu3 suo sigillo q sepe fac

rex francie. ut uidi dũ esse3 legat⁹ in regno francie

¶ Quid de illis lris que uocant cedule ul' breuia seu apodisse an pbent. uide doc. in. c. i. de fi. instru.

¶ An lra cambii psupponat stipulatione3 interuenisse. glo. in. l. i. C. de contrahen. et cõmit. sti.

¶ An ex lris cõmendaticiis in quibus aliquis commendatur scribens teneatur. bona glo. xix. q. ii. due sunt. que distinguit inter cõmendatõ3 generale3 et spalem. bene facit. ff. de ɔben. emp. l. ea que.

¶ An credatur litteris etia3 non sigillatis. doc. qđ sic. in cle. i. de pcura.

¶ Lra missa uacãte sede uidet potius missa eccl'ie q psone. Inn. et Hosti. in. c. eam te. de rescript;.

¶ Littera impetrata cõtra uicariũ non artat episcopum. Inno. in. d. c. eam te.

¶ Littera noua scripta in carta rasa uetusta inducit psumptione3 contra instrm̃ non repulsione3. Inno. in. c. cum iohannes. de fi. instru.

¶ Que sunt lre monitorie que executorie et qđ operent. uide Inno. in. c. dilectus. de pben. gl. plene in. c. ueniens. de renunc.

¶ Littera iudic; sine testibus facit fidē. dicit Ab. in. c. cum a nobis. de testi. ubi etiam dicit q duo testes derogãt lris sigillatis rõ quia uiua uox est plena pbatio et uera. sigillum uero non est uox plena s3 psumpta. unde ue3 detrahit et derogat psũpto.

¶ An lra missiua in qua non est nomen mittentis uel dignitatis sue ualeat. uide Bar. in Rrica prime constitutionis. ff.

¶ Litteris officialis asserentis se aliquid facē mãdato superio3 non creditur nisi lre illius supiorum inferantur ul' exhibeant. tex. in. l. i. C. de sup. indi. li. x. adde nõ. in. c. cũ i iure. d' of. del. ubi tex. et gl.

¶ Scribens lras sub nomine capituli spo ignorãte punit tanq̃ falsarius. de testi. in litteris. de rescrip. sup. glo. finali.

¶ Litteris clausis non creditur in iudicio nota. de priuil. patentibus.

¶ Littere priuate faciunt fide3 contra pducentē nõ. in cle. i. de pcura. in glo. ii.

¶ Per lras ordinarii pbatur quis excõmuicatus de proba. post cessionem.

¶ Lre impetrate sunt tm̃ impetrãtis ante psñtatione sed post psentationē sunt cõmunes sm̃ Innocē. et Hosti. in. c. ex conquestõe. de resti. spo.

¶ Que differentia sit inter litteras de rato. et pcuratoriũ. nõ. de reli. do. c. pe. in glo. ii. dicam. ĩ. sub dictione pcurator. et ratihabitio.

¶ Littere si sint rase in narratõe facta. non pter hoc uicíantur. de fi. instru. c. i. in glo. iii.

¶ Litteris penitentiario3 creditur in cle. sicut. de sen. ex. super v. penitentiario3.

¶ Lras cõmendaticias ad ordines nullus dat nisi eps originis et domicilii et beneficii. inferiores uero non nisi sint puilegiati. de tẽpo. ordi. cum nulla. li. vi. doc. nõ. in. c. i. de cle. peregri. de offi. Archid. significasti.

¶ An lre cedant cartis uel ecõtra. nõ. ff. de rei uē. l. an iem. §. sed et id. in glo. sed necesse. ff. de acquire. do. l. qua ratõe. §. littera. in gl. si bona fide. et ibi Bar. et plene uide Io. an. in addi. Spe. ti. de instru. edi. §. nunc dicendum. in addi. magna.

¶ An lre obligent aliquē ex alia cã q̃ ex cã mutui nõ. C. si cer. pe. l. exceptio. in fine.

¶ An littera3 obligatio possit nouari ante bienniũ

Cy.in.l.pe.in fine.C.de non nume.pecu.

¶ Si in litteris dicatur mandauimus tali ꝙ faciat quicquid uultis an uirtute taliũ lrãꝝ obliget dominũ scribentez.uide Bal.in.l.dominos.C.ꝙ cuz eo.facit qđ nõ.Bar.in.l.lucius.ff.de fideius.tex.est singlar in.l.i.§.i.ff.ne uis fiat.et ibi Bal. et in.l.ꝓhibere.§.plane.ff.quod ui.aut clam.et ibi Bal.

¶ Si in lrã est nomen scribentis uel mittentis licz nõ sit subscriptio ualet.C.de testa.l.cũ ãtiqtas.i fi.

¶ Si lrã habz nomen ꝓpriũz sed non solita cognomina si factũ est arduũ et talis mutatio infrĩgit stilum consuetum scribentis non ualet littera.in.l.fi.C.de heredi.insti.

¶ Lrã debet habere cognomen ubi nomen est equocum plurium.secus si est singulare.ut gallo ꝑsis.glo.est in.l.hac consultissima.C.de testa.et.l.ad recognoscendos.C.đ inge.et ma.Bar.in.i.cõsti.ff.

¶ Lrĩs officialiũ referentiuz se inquisiuisse credit̃.ff.de off.presi.l.diuus.ff.de pub.l.si publicanus.§.i.in auten.ut nulli iudi.§.si uero quis comprehensorum.colla.ix.

¶ Si per lrãm falsaz quis est damnificatus q̃ actõ competit.uide.ff.de falsis.l.qui nomine.

¶ Quotiens uidetur iudici aliquã lrãm maxime pape posse redargui de falso illi non debet dar̃ fidẽ et ꝑsentans debet detineri et custodiri diligẽter.ut in.c.ii.de crimi.fal.de quo nõ.in.c.pastoralis.de offi.dele.adde nõ.in.c.ii.de rescript.

¶ Lrã mercatoꝝ facit plenaz fidem duobus cõcurrentibus.s.ꝙ materia petiat̃.et ꝙ loquat̃ dispositiue.ff.de consti.pecu.l.lucius.secus si enuntiatiue.quia non ꝓbat.ff.de deposi.l.publia.§.fi.et ideo in l.lucius.ff.de instito.non obligatur ĩstitor quia nihil ꝓmisit sz solũ cõfessus ẽ et iste ẽ uerꝰ ĩtellectꝰ illiꝰ.l.

¶ Lrẽ iste dabitis tali plenaz fidez zc̃.subintelliguntur debito mõ zc̃.fm Bal.in.l.i.C.de consti.pecu.ubi etiam tractat de libris mercatoꝝ.

¶ Aperiens lrãm alteri missaz et aduersario ostendens tenet̃ crimine falsi.si ĩpe tñ uidit punitur crimine stellionatus.Bar.in.l.qui testamentum.ff.ad l.corneliam.de fal.

¶ Littere alicuius cum negãtur debent ꝓbari.ut l.si ꝓcuratorẽ.ff.đ ꝓcura.de quo uide ibi Ang.et Cy.in.l.si qua per calumpniã.C.de epis.et cle.

¶ Lrĩs officialium debet stari in hiis que ĩpe officialis potest disponere suo arbitrio.et debẽt credi.C.de epis.et cler.l.si quis in hoc genus.secus in eo qđ non põt per eum disponi uel ubi requirit̃ cause cognitio.ut in.l.meminerint.C.unde ui.l.fi.C.si ꝑ uim uel alio.mõ facit.ad ꝑdicta.l.ꝓhibitũ.C.đ iur fis.li.x.Cy.et Bal.in.d.l.si qua per calumpniam.

¶ Quis uidetur acceptare lrãs et consentire hiis que in lrĩs continẽtur nisi ꝓtestet̃ in ꝯrium.ut ĩ.l.filius.ff.ad macedo.et de istis lrĩs an faciant fidez.Inn.de ꝓba.post cessionẽ.glo.in.l.pacta nouissima.C.de pact.plene Bar.in.l.lucius.ff.de fideius.et in l.que dotis.ff.so.ma.

¶ Falsans lrãs iudicis priuari debet sup eo quo litigabat ex hac tñ falsitate non queritur ius pti aduerse nisi plene ꝓbet intentionem suam.casus est ĩ c.olim.de rescript.

¶ Recipiẽs lrãs non tenet̃ nuntio rñdere ita dicit Bal.C.de confes.sup Rũca.ad finem.

¶ Lrã similis ꝑsumit̃ facta manu ꝓpria.dissimilis uero manũ alteriꝰ.Bal.in.l.doli exceptio.§.diuersuz ff.đ noua.fm Ang.ẽ gl.i.l.iii.§.đ edi.đi.adei.col.

Litterati An ita debent recipi in canonicos litterati sicut nobiles.nõ.in l.societatem.ff.pro socio.in gl.adde quod habet̃ in c.de multa.de preben.

Littus Littus ꝓprie est maris.ripa fluminis.ff.de re.diui.l.ripaꝝ.et.l.fluminis.ff.ne quid in loco pub.l.littora.

¶ Littus est publicum quousq; maximo fluctu a mari ꝑuenatur.ff.de ꝟ.sig.l.littus.

¶ An littora sint cõmunia.uide.ff.de re.diui.l.quedam.cum.l.se.insti.de re.diui.§.i.

Liuellum Quid sit liuellum seu liuellus uide Bart.in.l.si finita.§.si de uectigalibus.ff.de dam.infec.doc.đ feu.c.ii.i aut.ingressi.C.de sacrosanc.ec.ad materiaz uide que dixi late sub dictione emphiteosis.

¶ Facta concessione ad liuellum ꝓ se uel ꝓ suis filiis masculis et una femia que postea fuit in re certa instituta et masculus in uniuerso.an ad successionem liuelli admittatur femina una cum masculo.uide Ang.in cõsilio suo.clxxxvi.quod incipit.ex forma.et ibi uide qñ dicat̃ ꝓprie cõcessio ad liuellũ.

¶ An renouationes seu refirmationes que fiũt de rebus liuellariis ualeãt sine auctoritate supioꝝ.uide Freder.de senis.in consilio suo.clxxii.

Locator Locatio An locator uideatur facer̃ cõductorem ꝓcuratorem in rem suam.Bar.in.l.in ꝓuinciali.§.si ego.ff.de no.op.nunc.

¶ Quis debeat locare funduz an missus in possessionem uel dñs contra quez est facta missio.Bar.in l.pretor.in prin.ff.de bo.auc.iudi.pos.

¶ Locans aliquem fundum ad pensionẽ ꝑcipiendã in pecunia ita ꝙ fructus maneant penes colonũ.nõ tenetur ad tributa.nisi aliud habeat consuetudo.Bar.in.l.et quidem.C.de anno.et tribu.li.x.

¶ Qñ locatio dicit̃ facta ad nõ modicũ tps.uide Bar.in.l.i.§.quod autem.ff.de supficie.

¶ An locator uł conductor ꝑdioꝝ aut possessionũ dicitur negociator uel mercator.Bar.in.l.legatis ff.de lega.iii.

¶ An locatio uel perceptio pensionis ꝓbet possessionem.uide Bar.in.l.litibus.C.de agri.et censi.li.xi.uide de fi.instru.inter dilectos.ubi glo.

¶ Locator posset etiam durante locatiõe expellere conductorem in tribus casibus qui nõ.in.l.edez.C.locati.et in.c.potuit.de loca.dic melius in.c.ꝓpter sterilitatem.eo.ti.

¶ An et qñ locans opas suas ad domũ fabricandã uel librum scribendum potest petere mercedez suã uide Cy.in.l.aduersus.C.loca.

¶ Qualiter conficienduz sit instrm̃ locationis qñ locatur pedagium.uide Spe.ti.de loca.§.i.

¶ Qñ famulus locauit opas suas ad fuiendũ dño nulla facta mentione de salario.an et quid petere possit.Cy.in.l.i.C.ad macedo.uide in simili.instit.manda.§.in summa.

¶ An locator horrei teneatur perditis mercibus que erant in horreo.glo.et Bar.in.l.dominus horreorum.ff.loca.

¶ Aliquis locauit funduz ad dimidiuz fructuũ.cõductor uult in diuisiõe ante oĩa deduc̃e expensas.an põt nõ.Bar.in.l.fructus.ff.so.ma.

¶ An canonicus potest locare fructus ꝑbende sue

usq; ad tempus. uide nõ. Inn. et Hosti. ne prela. ui. suas. c. fi. ubi uidentur concludere q non sine licentia epi. de quo uide ibi glo.

¶ An successor in dignitate teneatur stare locationi facte per pdecessorez. glo. in. c. fi. ne pla. ui. suas. nõ. docto. in. l. emptori. C. loca. Bar. in. l. si filio. §. si nir in quinqnniuz. ff. so. ma. glo. xii. q. ii. alienatiões

¶ An eccl'ia posset locari quo ad redditus tpales. nõ. in. c. i. et. ii. ne pla. ui. suas. de reli. do. cum uenerabilis. Hosti. de eta. et quali. indecoz. et. c. cum sit ubi de hoc.

¶ An locator qui iurauit non reuocare locationez usq; ad certum tempus posset reuocare ante si conductor non soluit pensionez. Archi. xii. q. ii. alienationes. bonus tex. in. l. quero. §. inter locatorem. et. quod ibi nota. ff. loca.

¶ An liber homo posset p precio locar opas suas uide. l. cum antiquitas. C. de usuf.

¶ In locatione non ad modicum tps transfert utile dñiuz in conductorez. uide doc. in. c. i. de resti. in integ. glo. insti. de loca. §. sed tales. glo. fi. de relig. do. constitutus. Laud. in cle. i. de re. ec. non alie.

¶ An ex locatione quis pbetur dñs. glo. de fi. instru. inter dilectos. de reli. do. cum uenerabilis.

¶ An locator potest petere rescindi locationẽ ppt deceptionez in precio seu in quantitate pensionis. uide glo. in. l. si olei. C. loca. Laudi. in cle. de re. ecc. non alienã. in. ℘. uenditiones.

¶ Quid sit locatio. uide insti. de loca. Archi. x. q. ii. hoc ius. ℘. qui rem.

¶ An locans uas corruptuz in quo uinum acuitur teneatur. uide glo. de pe. di. iii. inter hec.

¶ An locator precedat in fructibus alios creditores conductoris pro debito suo. uide Laudi. in cle. i. in fine. de re. ec. non alie.

¶ An in locatõe rez ciuitatis debeat fieri subastatio. uide gl. i. i. l. ii. C. de uẽ. re. ciui. et ibi Bar. li. xi.

¶ Si locatur prediuz sine pensionis terminatione intelligit fm qualitatem fundi. Bar. in. l. dñi pdioz. C. de agri. et censi. li. xi.

¶ An generalis pcurator cõstitut' ab aliq possz locare. Bar. in. l. uectigalia. §. nõ solũ. ff. de publi.

¶ Officialis locans predia publica tenetur cõductori de tpe expsso in locatione. non de tacito. Bar. i. l. curatores. §. pdiuz. ff. de admis. re. ad ciui. pti.

¶ An locator recipiens equũ uel aliam rem deterioratã et non contradicẽs possit postea petẽ deteriorationem. glo. et Bar. in. l. qui sibi. §. qui stichũ. ff. de solu.

¶ An is qui constituit pcuratorez ad exigendum fictuz uel pensionẽ alicuius domus uideatur eaz cõstituisse etiam ad locandaz dictaz domũ. dic q non tex. est in. l. i. § qui pposito. ff. de exercito.

¶ Locatio sine pecunia esse nõ potest. ff. loca. l. ii. ff. de pscrip. ℘. l. nãlis. quãdoq; tñ dicit locatio sine pecunia. sed impprie. ff. loca. l. et hec distinctio. in fi. C. e. l. si oleuz. adde. ff. de condi. inde. l. si urbana. ff. depo. l. i. §. si quis fuug. in glo. nõ. in palla. l. nãlis. §. ac cum in gl. si rem. Insti. de loca. in glo. iii.

¶ Locatio. i. cõductio. permiscue enĩ plerũq; ponunt. ff. de ac. emp. l. ueteres. et. l. se. C. de usuf. l. si dña. et in aut. de ec. ti. §. si autez. Spe. ti. de loca. §. postq. ℘. porro. circa finez. adde nõ. ff. ad. l. rodi. de iac. l. ii. i gl. ii. C. loca. l. ii. in gl. i. et ibi Cy. i. i. oppo.

¶ Si res locata perit non tenetur cõductor soluere pensionem. et si soluat repetit. ff. loca. l. si uno. §. itẽ cum quidam. et ibi nota.

¶ Contra locantem rem ad se non ptinentem conductor bonefidei repetit pecuniam et agit ad interesse. nõ. de re. ec. non alie. ad audientiam. in glo. fi. uide nõ. de fi. instru. inter dilectos. in glo. antepe.

¶ Si locator operaz personaliuz post contractuz excõmunicetur tenetur conductori restituere pciũ fm doc. de sen. ex. si uero. ubi uide.

¶ An locatio facta uno nũmo ualeat. nõ. ff. de acqui. pos. l. si quis autem. et ibi Bar.

¶ An psumatur locatõ ubi consanguineus habitat domum consanguinei. uide. Io. an. in addi. Spec. ti. de loca. §. postq. ℘. porro.

¶ An locatione facta ad certuz tempus finito illo restituatur possessio. et ad quem tenetur interiz cõductor tempore locationis decurso. uide Ang. in cõsilio suo. xli.

¶ An locatõ facta a prelato siue cõsensu capituli siue nõ piudicet successori. et si tercius occupat bona locata a prelato monasteriuz uel eccl'ia teneatur consuluit collegium paduanum. et incipit consiliuz quia omne datum.

¶ Si locatione facta prelato extimatio fructuum postea crescit uel decrescit an potest ueniri contra uel pẽsio seu merces augeri uel diminui. uide Ang. in cõsilio suo. cccxiiii. quod incipit crescit.

¶ Actio locati datur ad certaz summã. ad icertaz actio in factum. nõ. ff. como. l. si ut certo. §. nunc uidendum. in glo. locati.

¶ Actio locati non datur ubi tale ẽ factũ quod locari non consueuit. nõ. ff. de prescripti. ver. l. nãlis. §. et cum do. in glo. pscriptis uerbis.

¶ An locator possit agere p futura pensione. nõ. ff. loca. l. si in lege. §. si domus. in glo. maneret. adda l. quesitum. ff. de pigno.

¶ An locator possit sua auctoritate includere res inuectas. nõ. C. de pig. actio. l. pe. in. glo. fi.

¶ An locator possideat res inuectas in prediuz. nõ i pall. l. pe. i gl. fi. Cy. i. l. certi. C. loca. in. i. q.

¶ De quo teneat locator. nõ. C. loca. l. i. et ibi Cy. et in. l. diui pii. eo. ti. et ibi Cy. et in. l. iudicõ. eo. ti. nõ. ff. eo. l. dñs horreoz. in glo. i. et. ii.

¶ An dare animalia pducibilia ad medietatem sit locatio. dic q non. sed aut est contractus societatis aut innomiatus. do. ut facias. C. de pacti. l. si pascenda. in glo. et ibi uide Cy.

¶ Heres officialis mortuo officiali debet habere totum salariuz. C. de aduo. diuer. iudi. l. post duos. et ibi uide quid de scriptore et de annuo legato p glo. et adde glo. et ibi Bar. in l. i. §. diuus. ff. de ua. et extraordi. cog.

¶ Qñ solui debeat salariũ quod debetur aduocatis habet in. l. restituende. C. de aduo. diuerso. iudi. et ibi Bar. dixi sub dictione aduocatus.

¶ An doctor qui in legẽdo locat operas suas si infirmetur debeat habere salarium dixi sub dictione doctor. uel dic ut plenius nõ. Guil. de suza. in palla. l. restituende. uide Bar. in. l. i. §. diuus. ff. de uari. et traordi. cog.

¶ An quis imperpetuuz possit locare operas suas dixi aliquid. s. per. l. cum iniquitas. C. de usufr. ubi per Cy. Bar. in. l. stipulationes non diuidũtur. ff. de ℘. ob. plenius p Cy. in. l. si heres. C. loca. ubi p Bal.

¶ Si locatur usufructus in quinquẽniuz et interiz

locator moriatur non tenetur conducens quia scire debz. ff. loca. l. si quis fundum. §. i. et quod ibi nõ. uide in. l. si familie in fine. C. famil. hercis.

¶ Ubi quis ex officio publico ad aliquid tenetur licet aliqñ recipe possit mercedez si se precio obligat ad aliquid faciendū ibi non cadit cõtractus locati. ut. l. i. C. de usuf. et ibi Cy.

¶ An locanti opas debeant ministrari expense. et si instrã rumpuntur an per conductorez emendari debeant. uide. C. de testi. l. quoniaz liberi. per glo. q̃ dicit ꝙ expense ministrari debent. sed instrumẽta non debent emendari.

¶ Si locatur equus ad uecturam expensas uictus debet facere conductor. expensa uero in infirmitate equi cū andi si est modica etiam pertinet ad cõductorẽ si magna ad locatorez. Bal. in. l. diuorcio. § si. ff. so. ma. ubi idez distinguit in familiari. et in. l. i. ff. so. ma. et in. l. i. ff. de impẽ. et facit bene tex. et q̃d ibi nõ. in. l. in rebus. §. possunt. ff. cõmo. uide nõ in. l. omnino. ff. de impen. et in. l. alterius. C. d̃ usuf.

¶ An succida ouium uel uaccarū sit locatio uel societas. nõ. doc. ff. ꝓ socio. l. i. ff. in rem uerso. in. l. q dam. et q̃d nõ. in. l. si uetri. §. in bonis. ff. d̃ ꝓui. cre.

¶ An in possessione locata teneatur colonus facere fossata. uide in. l. ꝑdia. §. item legatuz. ff. de fun. instruc. et ibi Bar.

¶ Qui conduxit opus ad faciendū potest dici cõductor. licet eo respectu quia locat operas possit dici locator. ff. de ꝟ. obli. l. stipulatio ista. §. si quis insulam. uide bonam glo. ad hoc. in. l. ii. C. loca. Bart. pulchre et mgr̃aliter loquitur ad hanc materiã. i. l. i. §. si quis fuum. ff. de deposi.

¶ Locator operaꝝ ad construendum edificiū põt demuz finito opere petere preciuz. glo. in. l. ii. C. loca. q̃d intellige ueꝝ qñ suo periculo conduxit. alias secus s̃m Bar. ibi.

¶ Conductor ptiarius non agit locati. sed ꝓ socio. ut nõ. Bar. in. l. edem. C. loca. et ibi glo.

¶ Qñ solui debeat pensio domus locate. uide plenam glo. in. d. l. edez. et ibi Bar. et Cy. in. l. si seruus cõis meuii. ff. de stipula. seruo. adde quod habetur in. l. i. §. ii. ff. de salui. interdit. et uide Bal. i. d. l. edẽ.

¶ An locator possit expell̃e cõductorẽ d̃ domo locata si ibi tenet meretrices. nõ. in. d. l. edem.

¶ Conductor potest rem conductam alteri locare ut habetur in. l. nemo. C. loca. et ibi doc.

¶ Qñ ratiõe sterilitatis locator debeat facere remissionez. uide in. l. si merces. §. uis maior. ff. locati glo. et Cy. in. l. licet. C. eo. Bar. in. l. cotẽ. §. qui maximos. ff. de publi. uide omnino Bar. in. d. l. licet. qui dicit se nunq̃ alibi dixisse q̃d ibi dixit. adde. C. eo. l. damnum. et quod ibi nota.

¶ Colonus in uilla inquilinus in ciuitate. ff. de acquir. pos. l. res pignoris.

¶ Missus in possessionem rei locate tenetur stare colono glo. in. l. emptorem. C. locati.

¶ Quando dicatur locatio ad non modicuz tẽpus dic ad decennium scd̃m doc. in. d. l. emptorez. adde glo. in clem. i. de rebus eccl. non alie.

¶ Licet emptor non teneatur stare locationi põt tamen colonus si bona sunt ypothecata in instrumẽto locationis illa retinere donec sibi satisfecerit de interesse ut nõ. Bar. in dicta. l. emptorem.

¶ Contractus conductõnis transit ad heredem. C. loca. l. uiam. quem tex. bene nõ. quia fui interrogatus in istis colonis qui conducuntur ad laborandū

¶ An filii possunt petere ut stetur locationi si parati sunt ad laborandum sicut antiqui eoruz. quod deciditur per illam. l. uiam. et uide Bar. in. l. si merces. §. uis maior. ff. loca.

¶ Si duo conducunt domum uidentur inuicez cõtrahere societatem s̃m Cy. in. d. l. uiam.

¶ Regulariter finito tempore locationis non tenetur conductor stare in conductione. fallit aliqñ ut habetur. C. loca. l. inuitos.

¶ Si plures sunt cõductores ꝓ partibus non agit locator contra eos nisi pro parte non insolidum. C. loca. l. si diuisa. et ibi habes glo. quando uideantur insolidum conduxisse uel pro partibus.

¶ Qui conducunt aliquid uehenduz pro pecunia possunt dici locatores et conductores. conductores respectu facti. locatores respectu operarum. tex. et glo. in. l. si hii. C. loca. facit. quod dixi. s̃.

¶ Locator ex cõtractu locationis obligatur ad patientiam. et sic ad factum. et si non patitur ad interesse agitur. C. locati. l. si de fundo. et ibi Cy. ff. e. l. si in lege. §. colonus.

¶ Stans ultra tempus in re sibi locata uidetur tacite reconduxisse. et omnia tacita pignori data accessorie uidentur reobligata. C. loca. l. legem. et uide ibi glo. an ille tex. ꝓcedat in fundo urbano.

¶ Si locatur fundus pro decem corbibus frumenti locatio est et locati agitur. C. loca. l. si hii qui. gl. tamen in. l. excepto. eo. ti. dicit ꝙ ubi pro pensione non datur quantitas pecunie sed grani. non est locatio sed contractus innominatus. adde quod habet in. l. si olei. C. eo. ti.

¶ An conducens rem ꝓpriam perdat dominiuz uł possessionem. uide Cy. in. l. qui rem. C. loca. plenius per glo. et eum. eo. ti. ad ꝓbationem. de quo est casus in. l. non solet. s̃m unum intellectum. ff. e.

¶ Conducens ab aliquo non per hoc uidetur fateri locatorem dominum. C. loca. l. ad ꝓbationem.

¶ Quod dicitur de tacita rei conductione habet locum in eadem persona non in diuersis. unde si maritus conduxit et uxor post tempus inhabitet. non uidetur reconducere. Cy. in. l. contractus. C. loca.

¶ Conductor ultra culpaz tenetur de custodia. C. loca. l. in iudicio.

¶ Conductor non artatur nec ꝓpria auctoritate põt reficer̃ rẽ locatã. ff. de dam. infec. l. damni. §. i.

¶ Locator. i. conductor. ff. de publi. l. licitatio. §. i. et quod ibi nota.

¶ An ꝓficiat conductori habere ypothecariam ut non possz expelli si nõ soluat in termino. uide Bar. in. l. uectigalia. §. i. ff. de publi.

¶ Seruitus predialis locari non potest. ff. locati. l. locare. ius uero personale sic. ff. de usuf. l. arboribus. §. usufructuarius. Bar. ff. de publi. l. cotem. §. qui maximos.

¶ Locatio certo respectu põt dici uenditio. Bar. in preall. l. cotem. §. qui maximos.

¶ Qualiter locatio et conductio cognoscãtur ab emptione in re geminante reddituuz. uide glo. ff. d̃ dona. l. q saxū. Bar. in. d. l. cotẽ. §. qui maximos.

¶ Si ꝓmitto tibi pecuniaz. et tu ꝓmittis mihi aliquid facere est locatio quia hincinde surgit obligatio. secus si ꝓmitto pecuniam si facis quia tunc est contractus innomiãtus. ff. de dona. l. hoc iure. §. i.

¶ Ualet condictio rei mee etiaz si possessionẽ non

habeam. sed potest a me uendicari. ff. de acqui. pos. l. si aliquam rem in dubio tamen uidetur condictio fieri rõe ꝓprietatis. l. ei a quo. et ibi nõ. eo. ti.

¶ Locatio ad non modicum tempus dat utilez in rez. glo. ff. de supficie. l. i. §. qđ ait. allegat. l. i. ff. de lo. publi.

¶ Colonus in opere faciendo est ut ꝓcurator non tamẽ ꝓpria ꝓcurator. ff. quod ui aut clam. l. denique. §. si colonus. et quod ibi nõ.

¶ Quando locator apponit custodem. uidetur renũtiari custodie debite per dñm. uide. ff. da loca. l. dominos horreoꝝ. at quod ibi nõ.

¶ Qđ expendit cõductor in meliorationẽ domu erigere pōt ul' repetẽ a locatore. ut. d. l. dominus.

¶ Si cõductor se absentat potest petere dominus ut domus aperiatur coram publicis personis. uide in dicta. l. dominus.

¶ An si edificium corruit teneać locator uel conductor ad expẽsas refectõis. uide. ff. loca. l. marcius

¶ Si quis conduxit domum ad hospicium tenendum et ꝓpter guerram non transeant inde gentes ita ꝙ nõ potest hospitari an fiat remissio mercedis uide Bar. in. l. cum in plures. ff. loca. et docto. in. c. propter. de locato.

¶ Locator liberać si sit paratus dare cõmoduz domus. ut dicta. l. cum in plures.

¶ Ubi locator non est solitus operas locate licet pro opere detur pecunia magis est. do ut facias ꝙ locatio. glo. in. d. l. cum in plures. §. mandaui.

¶ Si locator operaꝝ offert expẽsas minores opis ꝙ postea inueniatur tenetur conductori. dicta. l. cũ in plures. §. mandaui.

¶ Quando fructus efficiantur coloni parciarii et coloni qui nũmis colit. uide in dicta. l. cuz in plures. §. messem.

¶ Si conductor facit expensas in utilitatem agri locati. pōt illud repetere et retinere. ff. loca. l. pe.

¶ Si locatuz est opus at ante approbationem defi ciat uel corrumpatur cuius est periculum. ff. locati. l. opus.

¶ Quando res est talis pro qua non solet locanti dari mercedez. ut aliquid fiat non est locatio. quod nõ. p ꝓcuratoribus nostri temporis. ff. de exercit. actio. l. i. §. non autem. in glo. bona.

¶ Licet detur pecunia in quantitate non est locatio. sed do ut facias. ff. de prescriptis. ver. l. naturalis. §. ac cum do.

¶ Contra conductores qui ultimo anno ita colunt agruz ꝙ anno sequenti fructus haberi non possunt uide. ff. loca. l. et hec distinctio. §. fi. et qđ ibi nõ.

¶ Locator non potest includeŕ res inductas in domum ob pensionem non solutam. ff. in qui. cau. pig. taci. contraha. l. ii. aliquid dixi. s.

¶ Conductor tenetur ad custodiam rei. ff. locati. l. uideamus. §. itez et ad defensionez. ut ibi. et si defendere non potest tenetur. nisi denuntiauerit dño ubi potuit denuntiaŕ. ff. loca. l. itẽ q̃rit. §. exercitu.

¶ Conductor agit ut ei liceat uti ra locata. ff. loca. l. ex conducto. in prin.

¶ Expensa circa rem locatam debet fieri per locatorem. ut. d. l. ex conducto. §. i.

¶ Conductor tenetur ꝓpaginara uineam locatam glo. ff. loca. l. item queritur. §. item cum quidam.

¶ Ubi propter casum in personam locatoris ul' cõductoris non potest impleri conuentio uel propter casuz erga rem an possit locator petere mercedem uide plenã glo. ff. loca. l. si uno. §. item cum quidaz.

¶ Locans uasa uiciosa indistincte tenetur siue sit sciens siua ignorans si uinum effusum sit. ff. loca. l. sed addes. §. i. et. l. in rebus. §. item qui. ff. cõmo. at ibi Bar. dixi aliquid. s.

¶ Locator tenetur ꝑstare colono instrũa ad fructus liquidos premendos et que sunt illoꝝ causa cõparata. ff. loca. l. sed addes. §. illud.

¶ Si cõductor in ra locata fecit edificiũ ual hostium potest inde tollera illud. et si impeditur agit locati. ff. loca. l. sed addes. §. si inquilinus. i. uide tex. et glo. ff. de rei uend. l. habitator.

¶ Si locator ita hostium domus minorauit ꝙ non potast conductor inda extrahera supellectiba domus. tenetur ad aptandum hostium ita ꝙ inde extraheŕ possit. ff. loca. l. sed addes. §. si inquilinus. ii. quod nõ ut scias allegare.

¶ Locatio est si tu meam insulam edificandam cõducis. ff. loca. l. item si precio. §. i.

¶ Pro infantulo nato in naui cõducta non debetur uectura. ut. d. l. sed addes. §. si quis ad mulierez

¶ Fructus fundi etiam scđi conductoris sunt obligati pro mercede debita locatori. ff. locati. l. si i lage. §. si colonus. et eo. ti. l. qui fideiussor.

¶ Colonus etiam ante finitum tempus potest conueniri a locatora. ut in. d. l. si in lege. §. colonus.

¶ Si inquilinus deserat habitationem locatam infra terminum statim potest ꝑ tota pensione conueniri glo. et Bar. in. d. l. si in lege. §. colonus.

¶ Locator tenetur reficere hostia et fenestras nimiuz corruptas. ff. loca. l. si merces. §. si uicino.

¶ Conductor habet uiarum curam et rerum locataꝝ. et da ea teneŕ. ff. loca. l. si merces. §. cõductor.

¶ Lucrum imoderatum non partitur colonus cuz locatore. ff. loca. l. si merces. §. uis maior

¶ Cõductor migrans de edificio sibi locato iusto timore edificii non tenetur ad mercedem. alias sic. si timor non ast iustus. ff. loca. l. habitatores. §. fina. l. et quod ibi nota.

¶ Non minuitur merces ꝓpter modicam partem cenaculi destructam. quia modico incõmodo afficitur conductor quod est ueruz quando fit ex necessitate. secus si ex uoluntate. tex. cum glo. in. l. habitatores. §. fi. et quod ibi nõ.

¶ Si conductor inhabitauerit domum sibi locatã minantem ruinam licet posset inde discedere nihilominus tenetur ad pensionem. sed si in aliaz se trãstulit non tenetur domino ad mercedem dum nihil dolose fecerit. ff. loca. l. ꝙ si domus. ubi casus.

¶ Si circa rem locatam casus contigerit propter quem non potest conductor uti ra locata agere ad remissionem mercis pro rata. ut. ff. loca. l. qui insulam. §. edilis. et quod ibi nõ.

¶ Qui in conductorem transfert dominiuz rei cõducte in qua locat operas non agit iudicio oneria aduersi. ff. loca. l. in naue.

¶ Jus locationis non transit in singularem sucessorez ideo nec colonus tenetur stare legatario et nec legatarius colono. ff. loca. l. qui fundum.

¶ Si fundus locatus est publicatus tenetur locator ad exonerandu᷑ mercedem. ff. loca. l. si fundus. et quod ibi nota.

¶ Si conductori ꝓhibetur ut non possit uti re sibi locata. quia is qui impedit habebat ius impediendi

quia locator locauit fundum alienum et dominus impedit tunc locator tenetur conductori ad interesse.ut.l.si uno.§.ubicumq.ff.loca.co.ti.l.si fundus. et quod ibi nota.

¶ In actione ex locato quando agitur ad interesse uenit etiam interesse lucri dicit tex.ff.loca.l.si fundus.et ibi glo.

¶ Si locator suscepit in se periculum operis tenet de periculo contingente uicio operis absq culpa sua non de contingente uicio extrinseco et hoc donec opus sit approbatum uel si ad mensuram donec sit mensuratum.ff.loca.l.opus quod.

¶ Locans operas suas debet habere integrum precium si per eum non stet quo minus operetur.ff. loca.l.qui operas.et quod ibi no.

¶ Locans ad triennium transfert ius in re.ff.loca.l. quero.§.inter locatorem.

¶ Aliquando ex contractu locati transfert dominium uide.ff.loca.l.item si precio.§.cum insulam.

¶ Si ego et ticius conduximus domum. an ticius possit mihi dare alium socium loco sui.uidetur quod non ff.pro socio.l.qui admittitur.in contrarium.l. idem que.et.l.si conuenerit.eo.ti.

¶ Si do tibi boues ad lucrum uel succidam et de lucro communicem.non est locatio sed societas.ff. pro socio.l.cum duobus.§.si in coeunda.

¶ Si dantur pecudes ad pascendum. et diuidantur postea lucra non est locatio sed societas. et in hoc casu soli fructus et sic agni sunt diuidendi non pecudes antiqui quia illa remanent semper ponenti in societatem.ut.d.l.cum duobus.§.damna.ff.pro socio.

¶ Si non fiat quod conuenit agitur ad interesse actione ex locato.ff.loca.l.uideamus.

¶ Si locator scienter locat rem alienam tenetur ad interesse.si ignoranter tenetur re euicta ad exonerationem mercedis.ff.loca.l.si quis domum.in prin. et.l.si fundus.iu fi.eo.ti.

¶ Locator tenetur de culpa.ut dicta.l.si quis domum.Conductor tenetur de leui culpa. ut.ff.loca. l.si quis fundum.§.si colonis.

¶ Licet locator recommendet famulum non per hoc minus liberatur a custodia.l.i.§. quemadmodum.ff. de libe.ag.ff.nau.cau.sta.l.i.§.i.in glo.facias uim.

¶ Ubi aliquis accedit ad aliquid faciendum principaliter non propter precium sub spe tamen remunerationis non determinato precio non dicitur locatio ut in aduocato medico mediatore et similibus bonus tex.ff.si mensor fal.mo.dixe.l.i.

¶ Si aliquis locat operas suas non debet habere uictum a conductore.dixi aliquid s.uide.in.l.ii.C. ad carbo.ff.man.l.si is cui.§.fi.et.l.in rebus.§. possunt ff.como. credo quod opere officiales que debentur persone debentur uictu domini.in aliis uide in dic.iuribus

¶ Si loco tibi fundum et facio te colonum partiarium non est proprie locatio ita dicit glo.in.l.si in ba na.ff.de condi.indebi.quod no.pro statutis que faciunt mentionem de locatione.

¶ An conductor debeat portare fructus ad domum locatoris.dic quod si consuetudo aliquid disponit debet seruari illa. Si uero sunt diuersi fori locator debet ire pro fructibus.ut.l.mediterranee.et.l.pro locis. C.de anno.et tribu.lib.x. si sunt eiusdem domicilii debet colonus portare ad domum locatoris.l. item illa.in prin.cum glo.ff.de consti.pecu.et ibi Bal.ui de Inno.de pig.significante.

¶ Pro uestibus non debet solui uectura.ff. ad.l. rod.de iac.l.ii.§.idem agitatum.ff.nau.cau.sta.l.i. .§.fi.et.l.sed et ipsi naute.

¶ Si locator operarum rumpat malleum damnum est suum.dixi aliquid s.uide in.l.ii.§.si conuatis mercibus.ff.ad.l.rod.de iac.et.ff.nau.caup. stabu.l.ii.§.i.

¶ Qua actione agit locator nauis cum uectoribus uide ff.ad.l.rod.de iac.l.ii.et.l.si uehenda.§.i.e.ti.

¶ Si conduco uas.x.corbium et impono duas corbes an debeo soluere pro duabus uel pluribus.uide ff.loca.l.penul.§.fi.

¶ Si uis cognoscere contractum locati a contractu conducti.uide quis est ille qui recipit mercedem ille locator.et qui soluit conductor. ut.ff.de depo. l.i.§.si quis seruum.

¶ Uide unde sumitur locare roncenos ad uecturam que dicunt a uehendo.ff.man.l.deniq.§.ad necessarias

¶ Si sumitur romerius ad uecturam tenetur de suo salario facere sumptus itineris nisi aliud sit conuentum.ff.man.l.idemq.§.sed et si ad uecturas.

¶ Si maritus locat omnia bona sua non uidetur locare dotalia.ar.l.si constante.§. si maritus.ff.solu. matri.et ibi Bar.

¶ In locatione uidetur deductum et cautum illud quod statuto loci continetur.ut.l.circa.C.loca.ff.de edil.edic.l.quod si nolit.§.quia assidua.ff. de aqua plu.arce.l.si prius.§.i.facit.l.i. et quod ibi nota.C. de iure emphi.

¶ Locans castrum uel uillam non uidetur locare predia uel siluas uel alia loca ad culturam pertinentia et locans talia non uidetur locare fontes et riuos nisi quatenus esset expediens ad culturam. ar. l.i.C.de manci.et colo.et pti.li.xi.et ibi uide Bar.

¶ Qualiter et in quibus locatio differat a iure emphiteotico.Bar.ponit.xv.differentias in.l.i.C. de iure emphi.

¶ Si duo habent hospicium quod consueuit locari et unus uult locare alius non.iudex coget eos stare equitati etiam sine diuisione dominii et considerabit quod consuetudo est altera natura.ut no.C.de probati.l.actor.facit quod no.in.l.sabinus.ff.co.di.ff. de usufr.l.arboribus.§.usufructuarius ff.loca.l. et hec distinctio.§.cum fundum.uide Bal.in l.i.C.qui testam.fa.pos.

¶ Si ex forma statuti debent destrui et deuastari bona bannitorum debet illud fieri saluo iure coloni Io.an.in addi.Spe.ti.de loca.§.i.ver.sed pone.

¶ Locans rem sub pacto quod sit penes conductorem omnibus periculis ipsius obligat eum sibi de omnibus casibus fortuitis sine alia expressione.Io.an. in addi.Spe.ti.de loca.§.iam dicendum.ver.sed quid ecce

¶ Colonus uel inquilinus non tenetur ad expensas refectionis uel purgationis putei et si faciat expensas computat in pensione.uide Specu.ti.de loca.§. postquam.ver.sed queritur.

¶ An locator tenetur recipere equum deterioratum.uide.ff.de dolo.l.eleganter .§. non solum. in glo.Dy.in.l.quidam.ff.de furti.

¶ An locator possit agere pro futura pensione.no. ff.loca.l.si in lege.§.si domus.in glo.manent. adde ff.de pigno.l.quesitum.

¶ Cautelam pro locatore quod res locata non prescribatur et pro conductore ut non expellatur a domo uide in.l.uideamus.§.si hoc.ff.loca.

¶ An locator possideat res inuectas in predium.no.

Cy·C·de iudi·l·certi iur·et·ff·locati·l·sicut·§·cuz insulam·nō·Cy·in·l·certi·C·locati·

Loculus Est bursa reconditoria·ut habetur·xii·q·i·habebat·et qđ ibi nō

Locuplex Quod tempus inspicitur an qs sit fact⁹ locupletior·uide Bart·in·l·rei iudicate·ff·so·ma·adde nō·ff·de nego·gest·l·litis·in glo·i·ff·de peti·here·l·sed et si lege·§·consuluit·in gl·locupletiores·et·l·si a domino·§·pen·eo·ti·ff·de exceptio·l·in pupillo·ubi Bart·ff·de solutio·l·in pupillo·

¶ Qualiter quis dicatur locupletior·uide Bar·in l·i·ff·cōmo·in·l·ii·ff·de fideiuss·et ibi glo·uide in·l·q si uir uxori·ff·de dona·inter ui·et uxo·et·ff·de condi·indebi·l·indebitum·in glo·ii·ff·de mino·l·si minor·in glo·insti·qui·ali·non licet·§·admonendi·in glo·locupletior·Cy·in·l·fi·C·de in integ·restitu·nō·C·de usucap·ꝑ emp·l·finali·

¶ Quis dicatur locuplex·uide glo·in auten·preterea·C·unde·uir et uxor·l·ubi adhuc·C·de iur·do·Bar·in·l·si constante·in prin·ff·so·ma·insti·de excu·tuto·§·item propter paupertatez·adde quod locuplex dicitur qui satis idonee habet ꝑ magnitudine rei que petitur·ff·de ꝟbo·sig·l·quos nos·§·i·ff·qui satisda·cog·l·si uero·§·i·adde Bal·in·d·auten ꝑterea·ff·de excu·tuto·l·paupertas·

¶ Interdum non locuplex habetur ꝑ locuplete·ut ff·de in ius uo·l·i·et·l·ii·ff·qui satisda·cog·

¶ Abundantia rei publice et fisci ꝑuenit ex subditis locupletibus·nō·i·q·iii·si quis abiecerit·et interest ꝑncipis ut subditos habeat locupletes·in auten·ut iudi·sine quoquo suffra·§·cogitatio·coll·ii·

¶ An quis posset fieri locuplex cum aliena iactura·uide Cy·C·de sacrosanc·eccl·et·l·iubemus·nō·in auten·qui rem·in glo·fi·eo·ti·

¶ Quādo quis dicatur locupletior factus·nō·ff·de condi·inde·l·indebiti·in glo·fi·ff·cōmo·l·iii·in glo·i·ff·de mino·l·si minor·xv·annis filiofa·in gl·contestate·insti·qui alie·lic·uel non·§·at ex cōtrario·in glo·locupletior·Cy·in·l·fi·C·de in inte·rest·de usucap·pro emptore·l·fi·nota·ff·de solu·l·in pupillo·et ibi Bar·

¶ Esse locupletiorem et dolū cōmisisse paria sunt nō·ff·de depo·l·i·§·an in pupillum·in glo·actio·ff·cōmo·l·iii·in prin·C·de repudi·l·i·in fine·

¶ Quis debeat ꝓbare esse uel non esse locupletez nō·Cy·in·l·fi·C·de in integ·resti·et nō·C·de predi·mino·l·predior·

¶ Locuplex dicitur qui liberatus est a creditore licet perempta sit res ꝓpter quaz erat obligatus·ff·de dona·inter ui·et uxo·l·si cum mulier·

¶ Locuplex dicitur quis ex facultatibus et si consideretur finis soluēdi locuplex dicitur facilis in exigendo uel soluēdo·tex·in·l·ii·ff·qui satisda·cog·

¶ An quis dicatur locuplex de eo quod ad ipsum ꝑuenit licet non duret·Bar·in·l·si ipsa·ff·q me·cā

¶ Quando quem locupletum esse est cā dande actionis attenditur tempus lit·contes·quando tamen est causa moderande condēnationis inspicimus tps rei iudicate·primum patet in·l·litis contestate·ff·de nego·gest·scđm patet·ff·de peti·here·l·si a pre uide·ff·so·ma·l·rei iudicate·et in·d·l·litis·Bar·

¶ Non dicitur quis locuplex quando illud quod acquirit non applicatur sibi sed deo·licet eius uoluntate·Itez non dicitur locupletari si euitat expensas quas alias facturas esset·ff·de dona·inter uir·et ux·l·si sponsus·§·concessa·ubi uide omnino glo·et eo·ti·l·si sponsus·§·marcellus·alias·l·si mulier·et qđ ibi notatur·

¶ Quis non dicit fieri pauperior ex eo quod obmittit acquirere·ff·de dona·inter uirum et uxo·l·si sponsus·§·si maritus·ii·

Locus Locus non cōmendat consuetudinē sed magis consuetudo locum·xii·di·nouit·

¶ Locus sanctus non facit hominem sanctum sed mores et bona uita·xl·di·oportz·et·c·non est facile

¶ Non loco sed bonis moribus debet prelatus innotescere·xl·di·nos qui·et·c·non loca·et·c·aduertite·cum multis·c·se·unde tex·dicit q locus non sanctificat hominem sed magis homo locū·xl·di·multi·

¶ Non est facile tenere locum petri et pauli cum christo iam regnantium·ii·q·vii·non omnis·et in c·non est facile·xl·di·

¶ Loca deo sacrata non debent amplius reduci ad habitationem laicorum·xix·q·iii·quoniam·

¶ Locus aggrauat peccatū·de peni·di·i·considerz adde·ff·de penis·l·aut facta·§·locus·et·l·capitaliuz ff·de iniur·l·ait pretor·§·fi·cum·l·se·

¶ In locis priuatis licitum est orare sed non missas celebrare·de consec·di·i·unicuiq·

¶ Locus appositus ad demonstrandum intelligit de originali·et ideo si dicatur petrus de perusio intelligitur q sit originaliter perusinus·tex·in·l·i·ff·de tuto·et cu·da·ab hiis·et ibi bar·

¶ Quis locus sit attendendus quo ad impositionē pene aut locus cōmissi delicti uel mādati·uide Bar·in·l·non solum·§·si mandato·ff·de iniur·

¶ Delicta puniuntur scđm statuta loci in quibus commissa sunt non scđm locum in quo fit cognitio Bar·in·l·saccularios·§·sunt quidam·ff·de uar·et extraor·cog·plenius in·l·cūctos populos·C·de sū·tri·

¶ Ubi aliquid est punibile pro parte loci et ꝑ parte non·intentio uel ꝓbatio debet restringi ad partem punibilem·Bar·in·l·non solum·§·sed ut ꝓbare ff·de no·oper·nunc·

¶ Debemus attendere locum ubi delictum ꝑficit uide Bart·in·l·semper·§·hoc interdictum·ff·quod ui aut clam·

¶ Quod succedit in locum alterius uice eius fungitur·ff·de eden·l·quedam·C·de iudi·l·a iudice·

¶ Quod est loco alterius non est idem cum illo·ff·de ꝟbo·sig·l·merces·xl·di·non est·

¶ Quis locus dicat eē ꝓphanus·uide·c·abolende de sepul·et quod ibi nota·

¶ Non refert aliquando in quo loco aliquid fiat·ff·de adop·l·emancipari·ff·de hiis qui nō·infa·l·ii·§·fi·de elec·quod sicut·et qđ ibi nō·Io·an·Archi·xxiii·di·in nomine domini·lxiii·di·quanto·

¶ Loci mutatio quandoq ꝓdest quandoq nocet·lxxxi·di·ualet·nota·vii·q·i·satis·

¶ Locus inducit presumptionem·ff·q metus causa·l·non est uerisimile·ff·de exercito·l·finali·nota·xlvii·di·quantumlibet·

¶ Locus iudicii debet esse honestus et tutus·ff·si quis cau·l·ii·§·penulti·ff·de arbi·l·si cum dies·§·si arbiter·de priuile·cum persone li·vi·de rescriptis statutum·§·cum uero·eo·li·de sen·excō·uenerabilibus·§·ex hoc·eo·li·Archi·iii·q·ix·§·fi·

¶ Quis sit locus congruus interpellationis·uide

Bar. in. l. non solum. § morte. in. xiii. col. ff. de no. op. nunc. et in. l. item illa. in prin. ff. de consti. pecu.

¶ Ubi maleficium habet continuationem per plura loca quis eorum debeat attendi. Bart. in. l. quod ait. §. fi. ff. de adulte.

¶ Qualiter probetur q in tot diebus ad talem locum peruenri potest. Bar. in. l. continuus. in prin. ff. de verbo. obliga.

¶ Si de eodem delicto agitur in loco originis et in loco delicti an obstet exceptio preuentionis et per quem opponi potest. uide Bar. in. l. sepulchri. ff. de sepul. uiol.

¶ Ubi locus est publicus uel notorius non est necesse eum designare per confinia. Bar. in. l. demonstratio. ff. de condi. et demon.

¶ Locus potest omitti in criminalibus propter incertitudinem. dicit Bal. in. l. presbiteri. C. de epi. et cle.

¶ An locus loci sit ponendus in actibus contractibus seu instrumentis. uide Bar. in. l. de pupillo. §. qui nunciat. ff. de no. oper. nunc. dixi. s. sub dictione instrumentum. adde Io. an. in addi. Spe. ti. de instru. edi. §. instrum. uer. quid si locus.

¶ An ualet dispositio testatoris de construenda capella non adiecto loco. no. in. c. nos quidem. de testa. ubi uidetur q sic. in tex. iuncta glo. et no. in. l. in testamento. ff. de conditi. et demon. et uide omnino illum tex. dixi. s. sub dictione legatum.

¶ Que dicantur loca pia uenerabilia. Spec. ti. de instru. edi. §. nunc uero aliqua. uer. et scias.

¶ An et quando attendendus sit locus et quid operetur habetur. xl. di. non loca. xxxii. q. v. c. i. in glo.

¶ An locus sacer desinat esse sacer eo q occupatur ab hostibus. gl. q non. vii. q. i. pastoralis. gl. et doc. in cle. in plerisque. de elec.

¶ In quo differt locus sacer a religioso. nota. xiii. q. ii. in ecclesiastico.

¶ Quis dicitur locus insignis. nota. in. c. statutum. de rescriptis. lib. vi. uide. do. Car. in clem. i. de foro compe. in. xx. questione.

¶ Quis dicatur locus incongruus. no. de appella. ab eo. lib. vi. doc. in cle. quis. §. similiter. de appel. Bar. in. l. i. §. adeundi. ff. quando appel. sit. ii. q. vi. bi duum. uer. adeundi. et ibi no. Archi.

¶ Locus et tempus paribus passibus ambulant. ff. si cer. pet. l. ninum. ff. de usur. l. mora. ff. de verbo. sig. abbate. circa finem.

¶ Ratione loci aliquid est licitum aliquando est illicitum. ff. de iurisdic. om. iudi. l. fi. ff. de in ius uo. l. plerique. ff. de offi. presi. l. iii. ff. de postul. l. i. §. deniq. uide no. xciii. di. iuxta.

¶ Locus interdum ponitur pro prouincia uel ciuitate. C. de epis. et cler. l. omnes. ff. de ui et ui ar. l. i. §. ubi autem. interdum ponitur pro districtu. ff. de accu. l. libellorum. et ii. q. viii. libellorum.

¶ Quandoque locus id est tempus. C. de loca. l. i. interdum locus id est effectus. ff. de iur. et fac. ig. l. in omni. interdum locus id est officium. ff. de his qui no. infa. l. athletas. circa princi. item locus quandoque ponitur pro prebenda dignitate uel ecclesia. de preben. cum non ignores.

¶ Locus non de substantia electionis sed de honestate debet fieri in ecclesia ad quam eligitur prelatus uel in alio honesto loco. ut no. doc. de electio. cum terra. super. uer. locum.

¶ Locus est continentia specierum non generum no. de re iudi. abbate. li. vi. in glo. constituerimus.

¶ Locus constituitur ad uoluntatem. no. ff. de uer. sig. l. locus. in glo. in. ver. constituerimus.

¶ Locus contractus est locus solutionis. nota. ff. de eo quod cer. lo. l. i. in glo. et ubi fiunt uerba quis habet forum. no. ff. de consti. pecu. l. eum qui. §. i. Bar. ff. de actio. et obli. l. constraxisse.

¶ Quis dicatur locus iudicii. nota. ff. de verbo. sig. c. forus. nota. ff. de interroga. acti. l. uoluit.

¶ Locum alterius non debet quis occupare sine licentia. no. C. de offi. magi. offi. l. fi. in. glo. i.

¶ An diuersitas loci inducat diuersitatem iuris. no. C. de temp. in integ. resti. l. fi. in glo. discrimen. et ibi Cy. in prima op.

¶ Locus percussionis uel homicidii debet designari. Bar. ff. de accu. l. libellorum.

¶ Ubi certus locus requiritur ad aliquem actum ille debet designari et probari. no. Bar. ff. de incen. rui. naufra. l. i. in fine.

¶ An sit inspiciendus locus domicilii uel originis nota. de rescriptis. statutum. §. in his. in glo. unam dietam. libro vi.

¶ Locus securus debet per iudicem assignari partibus. de appel. ex parte. de spon. cum locum.

¶ Locus id est possessio. C. de predi. curia. l. prima. libro decimo.

¶ Ex qualitate loci arguitur tempus. C. de nouo co. compo. l. i. §. quibus.

¶ Locus secundum dignitatem ordinis est assignandus et ex qualitate loci et ordine arguitur ordo dignitatis. ff. de tu. nu. l. ii. §. post ordinem. versi. et uelu ti locum.

¶ Locus iudicii non est de substantia in his que sunt uoluntarie iurisdictionis. ff. de adopti. l. emancipari.

¶ An ad mutationem loci erga rem. res perdat priuilegia uel perdatur ius quod habebatur in re. uidetur q non. quia locus est causa demonstrationis ar. l. cum tale. §. falsam. ff. de condi. et demon. facit l. cum pater. §. hereditatem. ff. de lega. ii. l. finali. §. lucius. ff. de contrahen. empti. eo. ti. l. rutilia pola. ff. de lega. iii. l. paulo chalumaco. §. cum me. et. ff. de lega. ii. l. uxorem. §. testamento. et. ff. de lega. ii. l. peto. §. fratre. ff. de verbo. obli. l. eum qui ita. ff. de sta. hbe. l. iii. §. pe.

¶ Locatum in loco non uidetur si ibi non est causa permanendi et ideo si dono tibi domum quam inhabito non uenit domus quam inhabito propter mortalitatem. ut. l. i. §. inhabitare. ff. de his qui deie. uel effu. et. ff. de condi. et demon. l. si quis ita legauerit ff. de pigno. l. debitor. ff. de here. instit. l. ex facto. Bal. in. l. ii. ff. de sta. homi. uide in. l. si uxor. §. i. ff. de auro et argen. lega. l. ticia. §. fundus. et. l. quesitum. ff. de fundo instruc. adde glo. in. l. i. ff. de offi. prefec. urb.

¶ Locus percussionis deductus debet probari secundum Guil. de cu. in. l. si ex dolo. §. fi. ff. de dolo.

¶ Loci appellatione comprehenditur fundi portio tex. et et glo. ff. de reli. et sump. fune. l. is qui. §. i.

¶ Quando locus est fundamentum alicuius debet similitate probari. Bar. in. l. non solum. §. sed ut probari. ff. de no. ope. nunc. do. Petrus de ancha. in cle. litteras. de rescrip. ubi do. Car. flo.

Locumtenens

An quis possit tenere locum duorum. no

in.l.si consul.et.l.si pater.§.qui duos.ff. de adopti. Bar.in.l.i.§.si communis seruus.ff.de stipu.seruo. glo.in.c.ex litteris.de proba.

¶ Quid importēt illa uerba pono te in locum meum.nō.in.l.qui quadringenta.ff.ad trebel.

¶ An locumtenens alicuius gaudeat priuilegiis eisdem quibus ille cuius locum tenet.nō.in.l.filius et.l.uicarius.ff. de lega.ubi Bart. et.C.ut dig. or. serue.l.fi.li.xii.C.de offi.eius qui ui.alte.ge.l.i. et ii.et ibi glo.dicit talem habere ordinariam.et in.l.i.§.an prefectum.ff. de lega.iii.uide nota. per do. Car.flo.in cle.i.de offi.uica.in.vi.oppo. Adde qđ nō.glo.in clem.i.de iuriuran.in ꝟ.uicarium.

Locutio Pluralis locutio duorum numero est contenta.iii.q.iii. item lege.ff.de testi.l.ubi numerus.

¶ Simplex locutio tantū ualet apud deum quantum iuramentum.xxii.q.v.iuramenti.

¶ Locutio impropria plerunq̃ admittitur de consecra.di.iiii.queritis.§.difficillima sane.

Lolium De hoc habetur.xxiii.q.iiii.ipsa pietas.et uirgilius in buc.li. v. Infelix lolium et steriles generantur auene.

Longinquum Quis dicatur longinquus et quis propinquus.nota.xciii.di.iuxta.

Longum Longum tempus quandoq̃ dicitur decennium.quandoq̃ uicennium.insti.de usucap.§.i.xvi.q.iii.placuit.C.đ prescrip.longe tempo.l.fi.C.de prescripti.xxx.anno.l. sicut.alias longum dicitur arbitrio iudicis.ff. de dam.infec.l.si finita.§.cum autē.ff.de iure delibe.l.i.interdum.xxx.annorum.ff.de cōsti.pecu.l.ii.ad materiam uide nō.xii.q.ii. alienationes. et in cle.i.de re.ec.non alie. et ibi glo. lxxx.di.c.final. et ibi Archidia.

¶ Ex lōgo tempore aliquid presumitur.ff. si quis cau.l.si eum.§.fi.ff.de probati.l.procula.ff.de usu.l.cum quidam.et.l.qui semisses.

¶ Longum tempus aliquando dicitur post annū xxxv.q.viii.c.i.glo.de ui.et honesta.cleri.c.i.lib.vi.adde nō.in.c.raynucius.de testamento.in glosa longum.

¶ Longum tempus dicitur annus. in auten.de heredi.et fal.§.illud quoq̃.Item decennium. in auti. de rest.et ea.que parit.§.i.colla.iiii.ubi glo. aliquādo dicitur centum annorum. per.l.fi.C. de sacrosanc.eccl. Adde glo.in.l.ne quibus.ff.de legi.et dicam infra sub dictione tempus.

Loquens Loquela Magis cōsiderandū est loquentis intentio q̃ uerba. xxii.q.v. humane aures.et de ꝟbo.sig.intelligentia.

¶ An quis potest loqui de seipso in plurali. Sali. in.l.i.C.de legi. Bart.in.l.i.C.de uetera.lib.xii.ubi uide quando magno uiro loquimur per ꝟbū tu.

¶ Facto uel opere quis dicitur loqui.uide.nota.in c.dilecti filii.de appella.

¶ An ex generali loquela excipiatur persona loquētis.xxvi.di.deinde.C.đ solu.l.inquisitō. de iuriuran.petitio.et quod ibi nota.glo.adde nota.ff. loca.l.qui insulam.§.fi.C.de consti.pecu.auti.si ita.

¶ Loquelam suam quis debet solicite considerare quia de omni uerbo sumus redditiri rationē.xxii.questione.v.quotiens.

¶ Loqui alteri quis non debet quod sibi non uult qnqnagesima.di.ponderet.

¶ Clericus solus cum muliere sola loqui non debet ꝓpter suspitionem.lxxxi.di.in omnibus.

¶ Predicator euitare debet loquacitatem. ut habetur.xliiii.di.sit rector.

¶ Nō debemus illis loqui quibus papa non loquitur.xciii.di.si inimicus.

¶ Si litteratus loquitur cum illitterato debet loq uulgariter.glo.xxiiii.q.i.odi.

¶ Aliquid presumitur ex persona loquentis.ff.de actio.empti.l.i.§.fi.ff. de testa.l.iii. Alibi dicitur ꝙ debet multum attendi persona loquentis. ut.ff. de lega.ii.l.peto.in princi.de maio.et obe.solite.et quod ibi nota.xxvi.di.deinde.et ibi nota. xxiii.q. v.si non licet.

Luce clarius Hec uerba habētur.vii.q.i.sciscitaris.et.iii. qōe vi.hoc quippe.

Lucifer Qui mane orsebatur de celo cecidit quia uoluit super sidera ponere thronum suum.ysaie.xiiii.xxiiii.q.iii. quidā in ꝟ.luciferani.

Lucretia De lucretia.uide Io. an. in addi.Spe.in Rūca. de eo qui dux.in ma.quam pol.per adulte.circa principium.

Lucrum Pro multorum lucro quādoq̃ quies ꝓpria est deserēda.viii.q.i.in scripturis.

¶ Lucrum turpe excercet qui emit uilius ut carius uendat.xiiii.q.iiii.quicunq̃ carius.

¶ Lucrum est duplex scilicet turpe et honestum. de peni.di.v.qualitas lucri.

¶ Lucri causa nullus debet plures missas celebrabrare.de consecra.di.i.sufficit.

¶ An lucrum a lege datum potest quis pro parte acceptare et pro parte non.et quid operetur particularis acceptatio.Bar.in.l.i.ff.de acqui.here.et.l. quidam extimauerunt.ff.si cer.peta.

¶ An illud qđ peruenit ad me ex naturali obligatione tantum uideatur esse lucrum et an ego illud habeam ex causa lucratiua.uide Bar. in.l.meuius. §.duobus.ff.de lega.ii.

¶ Qui dat pecuniam ut obtineat beneficium licet malo modo det dicitur tamen habere ex causa lucratiua.Bart. in.l.si quis pecuniam.ff. si quis omis.cau.testa.

¶ Magna est differentia siue quis habeat rem ex causa lucratiua siue ex causa onerosa.ff.de actio.et obliga.l.omnes.et.l.ex promissione.institi.de lega. §. si res.et quod ibi nota.

¶ Cum essem liber ex omnibus omnium me seruum feci.ut omnes christo lucri facerem.prima ad corinth.ix.xxviii.q.i.iam nunc.in fi.

¶ Ex aliena iactura non debet quis lucrari.ff. de condi.indebi.l.nam hec natura.et ibi concordan.in glo.ff.de dolo.l.itaq̃.

¶ Non uidetur lucrum nisi damno deducto.ff.de in rem uerso.l.quod si seruus. et quod ibi notatur. ff.pro socio.l.mutuis.concordan.sunt in glo. in dicta.l.quod si.

¶ Ex qua causa quis consequitur lucrum debet factum eius prestare.ff.de re.iuri.l.sicuti.

¶ Cum de lucro duorum queritur melior est conditio possidentis. ff. de re. iur. l. nemo. §. fi. alias incipit. cum de lucro.

¶ Lucro iusto fauent iura. ff. ex qui. cau. ma. l. et fiue. et. l. cum miles. §. i.

¶ Qui dat pecuniam instituto. ut hereditatem omittat et ad euz perueniat abintestato dicitur habere ex causa lucratiua. ut l. si quis pecuniam. ff. si quis omis. ca. testa. Bar. in. l. i. C. eo.

¶ An lucrum quod recipiunt mercatores pro litteris cambii sit licitum. uide Bal. in. q. per eum disputata. que incipit. statuto cauetur q feneratores. de quo dixi aliquid. s. sub dictione cambium.

¶ An lucrum factum per unuz ex heredibus ante ipsorum diuisionem sit postea comunicandum cum aliis. Specu. ti. de iudi. §. sequitur. ꝓ. ut autez circa.

¶ Differentia est inter lucruz captandum. et damnum uitanduz de dona. c. ii. in glo. iii. et ibi per Inno. uide in. l. fi. C. de codicill.

¶ An lucrum debeat cum damno pensari. uide. ff. de nego. gest. l. si negocia. ff. de acti. emp. l. si duoꝝ. uide glo. fi. in. d. l. si negocia.

¶ Lucrum est quod sorti accedit illa manente ut habetur. ff. pro socio. l. mutuis.

¶ Lucrum est augmentum pr̃imonii contingens industria acquirentis aut ex fortuna. ut. l. cuz oportet. C. de bo. que libe. l. fi. C. de codicill. ff. de dam. infec. l. proculus. uide Ange. in consi. suo. ix.

¶ An habeatur ratio lucri ad interesse. nõ. ff. d eo quod cer. lo. l. iii. in glo. fi. §. fi. de acti. empt. l. si sterilis. §. cum per uenditorem. in glo. id estimandum C. de sen. que pro eo quod interest. l. i. in glo. fi. et ibi Cy. in. iiii oppo. et nõ. ff. de fur. l. si quis uxori. §. si seruus. et ibi Bar. Speo. ti. de fruc. et interesse. §. cõmune. et ibi Io. an. in addi.

¶ Qualiter estimetur lucrum. nota. ff. de eo qđ cer. loco. l. iii. in glo. fi.

¶ Ad eum debet spectare lucrum ad quem spectat onus. nõ. ff. cõmo. l. si is qui. §. i. in glo. eius. ff. d heredi. uel actio. uen. l. ii. §. sicuti. contra. ff. pro socio. l. de illo. in glo. petit. ubi concordan.

¶ Lucrum non debet esse sine onere. ff. pro socio. l. non ob eam. in glo. ii. ff. de nego. gest. l. si negocia in glo. damni.

¶ Non debet quis habere lucrum ex dolo suo uel quasi. nota. ff. de eo per quem fac. erit. l. fi.

¶ Potest quis pacisci in societate sua pro quota lucri. nota. ff. pro socio. l. si non fuerint. §. i. in glo. penultima.

¶ An lucrum ueniat diuidendum post mortem socii. nota. in. l. actione. §. i. ff. pro socio. in glo. lucri.

¶ An testator possit dispensare contra regulam de duabus causis lucratiuis. uide Bart. in. l. nutu. §. i. ff. de lega. iii.

¶ Lucratiuam habet causam qui dat pecuniam ut consequatur officium non ut precium debitum officio. uide Barto. in. l. i. et. ii. ff. si quis omis. ca. testa. et ibi uide glo.

¶ An due cause lucratiue possunt concurrere in eadem re. uide in. l. non quocunq. per totum ff. de lega. i. et. l. si tibi homo. §. i. eo. ti. et. l. quid ergo. §. i. Bar. in. l. si seruus. §. i. eo ti. et. l. meuius. §. duobus. ff. de lega. ii.

¶ In penis fiscus dicitur habere lucratiuam causam. de quo plene per Bar. in preallegata. l. meuius. §. duobus. ff. de lega. ii.

¶ An et quo respectu dos dicitur titulus lucratiuus uel onerosus. uide Bar. in dicta. l. meuius. §. duobus. ff. de lega. ii. in. iii. q.

¶ Causa non dicitur lucratiua si agitur de perdendo iam lucrata. glo. ff. de iti. actuq. priua. l. i. §. si qs autem. et quod ibi nota.

¶ Legatum non dicitur causa lucratiua quia fit ꝓpter merita. glo. in. l. si is qui. ff. de actio. et obli. quam Bar. ibi reprobat.

¶ Titulus heredis non dicitur causa lucratiua. ff. de ꝟbo. obli. l. inter stipulantem. §. si rem.

¶ Lucratiua causa non dicitur quando quis sub aliqua conditione stipulatur. uide. ff. de verb. obli. l. ex ea parte. §. i.

¶ Lucratiuus non dicitur contractus quando do tibi ut aliquid facias quo ad me. ff. de ꝟbo. obli. l. qui rome flauius hermes. uide in. l. i. §. lucratiuo. C. de impo. lucra. descrip. li. x.

¶ Titulus dotis donationis et sponsaliorum non est lucratiuus ex parte suscipientis. ut dicta. l. qui rome. §. flauius.

¶ Quis dicitur satis lucrari eo q aliquid exequitur. tex. in auten. de here. et fal. §. si uero expressiz

¶ Quid ueniat appellatione lucri et questus. uide ff. pro socio. l. duo societatem. §. fi. et. l. coiri.

Ludus

Appellatiõe ludi alee omnis ludus continetur qui fortune mittitur. in auten. de sanc. epis. §. interdicimus.

¶ Aleatores publice repellũtur a beneficiis ecclesiasticis. uide de exces. prela. inter dilectos.

¶ Tenens ludum non agit pro damno dato. uide ff. de alea. l. i.

¶ Clericis non solum ꝓhibitum est ludere sed etiam ludos inspicere siue ludis interesse. ut. C. d epi. et cleri. auten. interdicimus. Inno. de imu. ecc. quia plerisq. xxxv. di. c. i. et quod ibi nõ. per Archi.

¶ A ludis et spectaculis debent penitentes abstinere de peni. di. v. consideret.

¶ Ludis et spectaculis clerici interesse non debẽt de consecrati. di. v. §. non oportet. de materia ludi nota. Bal. in. l. fi. ff. qua. re. ac. non da. docto. in. l. fi. C. de reli. gl. in. l. iii. ff. de re mili. in. §. miles. ubi ꝓhibitus alienare uidetur ꝓhibitus ludere. adde qđ nõ. Bar. in. l. si quis cum sciret. ff. pro emptore. ff. de alea. per totum. glo. xxxv. di. episcopus. Alber. in auten. interdicimus. C. de epi. et cle. glo. in. c. pe. de ui. et honesta. cle. uide glo. in. c. lator. de homic.

¶ An clericus publicus aleator seu mutuans in ludo sit deponendus. tex. de exces. prela. inter dilectos. ubi glo. et doc. pulcre per do. Car. flo. in cle. ii. §. penul. de ui. et honesta. cleri. ubi ponit. viii. rationes propter quas ludus ꝓhibetur clericis. ubi etiã tractat an teneantur ad restitutionem. et si sic quibus sit faciẽda restitutio. uide. xxxv. di. episcopus. Quid de ludente ad scachos. habetur in glo. C. de epis. et cleri. auten. interdicimus. et in preallegata clem. ii. in. x. q̃one.

¶ Quot peccata in ludo uel occasione ludi cõmittantur et quis ludus dicatur licitus uel illicitus habetur in preallega. auten. interdicimus. Hosti. plene in summa de exces. prelat. §. qualiter excedant. versi. clericus.

¶ An mutuans ludenti uel emens a ludente in lu do habeat contra eum actionem. tex. et ibi glo. in. l. si minor. §. restitutio. ff. de mino. et in. l. si uero non remunerandi. §. si adolescens. ff. man. et. ff. pro socio. et. l. qui fundum. §. qui sciens. et. l. si quis cum furti. et ibi Bar. et per eundem. in. l. si is cui bonis. ff. de uerbo. obli. do. Anto. et moder. in. c. si diligenti de prescrip. ad hanc materiam adde gl. in. l. i. ff. de alea. et. ff. quare. ac. non da. l. final. §. si in alea.

¶ De ludo scachorum qui dicitur permissus habetur per glo. et doc. de elec. uenerabilem. uiii. di. que contra. ubi glo. in uerbo peregrini. xxxv. di. episcopus. glo. in preall. auten. interdicimus. faciunt non per Cy. in. l. ii. C. de excu. tuto. Bar. in. l. seruis legatis. §. ornatricibus. ff. de lega. iii. adde de ui. et honesta. cleri. et quod ibi nota. Inno. de homici. lator.

¶ Promittens dare alicui in ludo scachorum scachumatum cum pedite an seruet promissa si dat scachumatum cum pedite facto regina uide istam questionem per Cy. Bald. et Alberi. in. l. ii. C. de satis. tuto. Bar. in. l. seruis legatis. §. si ex officio. ff. de lega. iii. et in l. falsa. ff. de condi. et demon.

¶ An perditum in ludo potest repeti glo. et doc. de ui. et hone. cle. c. pe. facit. l. fi. ff. de alea. Io. an. et Inno. de imuni. eccle. c. quia plerique. ubi habes quod in foro conscientie tenetur restituere perdenti uel erogare pauperibus lucrum ludi. adde quod nota. Hosti. in summa de peni. §. quibus. et quid de lusoribus. et ibi se uidetur expressum in auten. alearum C. de reli. et sump. fune. adde ad materiam xxxv. di. c. i.

¶ An in ludis et iocis possit esse uirtus. uide sanc. Tho. secunda secunde. q. clxviii. et ibi uide quomodo in ludis possit esse uicium.

¶ An licet laicis causa ludi uti habitu religiosorum dic quod non. imo tales grauiter puniuntur. in auten. de sanc. epis. §. fi. C. de epis. audi. l. mime.

¶ An interesse ludis uel spectaculis sit peccatum. uide. s. Tho. secunda secunde. q. clxvii.

¶ An ille qui uicit in ludo alee qui non poterat alere teneatur ad restitutionem. uide. s. Tho. secunda secunde. q. xxxii. ubi etiam uide an quilibet trahens alium ad ludum teneatur ad restitutionem eius quod uicit et an his qui fraudulenter uicit teneatur ad restitutionem. uide in loco preall.

¶ Aleator est qui ludum alee consueuit apud se emolumenti sui causa exercere. ff. nau. cau. stab. l. i. §. caupones. e. ff. qua. re. ac. non datur. l. f.

¶ Ludi non dicuntur ex quibus crimina oriuntur in prohemio. ff. §. illud uero.

¶ Ludens ad scachos debet seruare consuetudinem loci in quo ludit. Archi. uiii. di. que contra mores.

¶ Ludus noxius est in culpa in prohemio. ff. circa finem. et. ff. ad. l. acquil. l. nam ludus. de presump. c. i. de homi. continebatur.

¶ Rome ludi permittitur quod alias non permitteretur. ff. de dona. inter ui. et ux. l. noptias. in fi.

¶ Ludus quandoque prouenit ex iocunditate spirituali et tunc est meritorius exemplum in dauid qui lusit et saltauit coram archa domini. quandoque prouenit ex causa recreationis et tunc est uirtuosus et potest esse sine peccato. de quo uide per philosophum quarto ethi. et per Cicero. libro officiorum. quandoque prouenit ex causa exercitationis. et talis si non sit uirtuosus potest tamen esse sine peccato et hic dicitur habere tres conditiones. prima quod talis ludus non fiat cum uerbis turpibus uel noxiis actibus. secundo ne per eum tollatur anime grauitas resoluatur. tertio quod congruat persone tempori et loco et habeat alias circumstantias debitas. quandoque ludus prouenit ex stimulatione mentis et tunc est peccatum.

¶ Ludere quis possit cum aliis causa conuiuii faciendi ut uidelicet ex pecuniis perditis aliquid ematur comestibile. ff. de alea. l. quod in conuiuio. cum sua glo. nota. xxxv. di. c. i.

¶ An amissum in ludo taxillorum potest repeti. non. ff. de alea. l. fi. in glo. de ui. et honesta. cleri. c. pen. in glo. iii. dixi. s.

¶ An amissa per patrem in ludo taxillorum possint per filium repeti usque ad legitimam. non. Bal. in. l. i. in fi. C. de his que in frau. patro.

¶ Si imponatur pena ludenti an quis pluries puniatur pro quolibet actu uel die. uide Bar. in. l. infitiando. §. infans. ff. de pe. dicam. s.

¶ An offendens aliquem in ludo teneatur et puniatur. non. de homi. continebatur. in glo. fi.

¶ Quis ludus sit permissus uel prohibitus. non. ff. de prescrip. uer. l. si gratuitam. §. fi. in glo. uictori. C. de spectaculis. in. l. i. in glo. spectacula. lib. xi. de ui. et ho. cle. cum decorem. adde quod ludus qui non committitur uiribus fortune est licitus. idem si committitur sed pro modico. ut. l. fi. §. i. ff. qua. re. ac. non da. adde ad materiam quod pulchre dicit. Bald. in. l. i. C. de condit. ob tur. causam.

¶ Si promitto tibi centum si lusero ad taxillos uidetur promissio. ff. de uerbo. obli. l. ex ea parte. §. i.

¶ Ludus noxius est in culpa. uide in prohemio. ff. §. illud. adde glo. in. c. i. qui. mo. feu. amit. in glo. luserit. col. x. per quod uidetur quod non liceat scolaribus pro ludo proicere paleas doctori uel alteri scolari.

¶ Si bannitus pro crimine potest ex forma statuti impune occidi poterit bannitus pro ludo. Bar. in prohemio. ff. §. illud uero.

¶ Dominus prestans pecuniam lusori non habet actionem. ff. de alea. l. i. in glo.

¶ Ludens cum monacho qui non habet proprium uel cum filiofa. qui ludit de pecunia patris uel cum institore qui ludit de pecunia domini sui et hoc scienter non solum nihil lucratur sed tenetur furti. ar. ff. de condi. inde. l. seruus cuiusdam.

¶ Ludens cum falsis taxillis tenetur furti. nec fit dominus pecunie. ar. in. l. falsus. in prin. ff. de furt. uel saltem extra ordinem punitur et restituit pecuniam quia turpitudo est solius sic uincentis. Bald. in. l. i. C. de condi. ob tur. cam.

¶ Jurans non ludere est periurus si mutuat pecuniam alteri ut ludat uel si doceat alium ludere. Bal. in auten. interdicimus. C. de epis. et cleri. in uersi. participes.

¶ Licet quis in uno ludo pluries uincat et pluries perdat cum eadem pecunia cum qua primo incepit unus ludus est et pro uno ludo computari potest. secus si pecuniam aliam extrahat et de nouo ludat. ar. l. pomponius. la. ii. et ibi Barto. ff. de nego. gest. adde quod dixi. s.

¶ Si ludentes se adinuicem impellunt seu iuxta uulgare inspingunt se in terram et caput uni frangitur non tenetur spingens nisi istud studiose fecerit et extra naturam ludi. tex. est cum glo. in. l. si ex

plagis·ꝙ·cũ ꝑila·ff·ad·l·acquil·et ibi Bal·qui dicit ꝙ in ludo licꝫ uiribus supare· et allegat·ff·de ꝓ·ob·l·in executionibus·§·fi·quod nõ·pro ludentibus ad luctam seu iuxta uulgare nostrum ad brachia·

¶ Licet uincens pecuniam ad ludum taxillorum non potest eam petere si uincit in credẽtia si tamẽ ille qui perdit postea illam promittit soluere uincẽti non potest exceptionem obicere ꝙ sit pecunia ꝑdita in ludo quia per sequentem promissionem spõte factam uidetur purgata prima causa turpitudis·ar·in·l·ob turpem·§·fi·et quod ibi nõ·ff·de condi·ob tur·cau·

¶ An illud quod uincitur in ludo dicatur haberi ex causa lucratiua uide quod nõ·Bald·in·l·fi·C·de hiis que in frau·patro·

¶ Si facta est comunella seu societas pecunie ꝑ aliquos causa ludẽdi et unus ludẽs absqꝫ socio ꝑdit pecuniam cumulatam et postea denuntiat socio et dicit ꝙ uult ludere per se si uincit·queritur an debeatur cõmunicare cum socio· ista fuit questio facti et determinatum fuit ꝙ sic·per tex·in·l· sed et socius·§·si absenti·ff·pro socio·ubi casus·

Lues

Lues significat pestem quandam seu corruptionem ex aliquo elemento prouenientem·C·loca·l·quãuis·

Luctus Lugere

Uiri non lugent uxores nec sponsi lugendi sunt·ff·de hiis qui nõt· infa·l·uxores·uide xxii·q·ii·omne·

¶ An nubens infra annum luctus sit infamis·C·de secun·nupt·l·i·et·c·cum scdm·eo·ti·Hosti· in summa·eo·ti·§·fi·

¶ An mortui sint lugendi et unde procedat ꝙ lugeantur habetur·xiii·q·ii·quia alii·cuꝫ qtuor·c·se·

Lumen

Lumen et prospectus in quo differant·uide tex·et ibi Bar·in·l·lumen·ff·de seruit·ur·predio·et eo·ti·l· inter seruitutes in glo·l·ff·de no·oper·nunc·l·de pupillo·in pn·in glo·luminibus·

¶ Carens luminibus non potest dari tutor·uel curator·ut·l·luminibus·C·qui da·tu·pos·

¶ De seruitute luminum que ad futura trahitur·uide tex·in·l·si seruitus·ff·de seruꝫ·ur·pre·

¶ De euntibus ad luminaria qđ maxime fit per usũ·et de eorum ordine uide Bal·in·l·per agrum·C·de ser·et aqua·in fi·et eundem in·l·obseruare·§·i·ff·đ of·ꝓcõsu·et le·Bar·in·l·i·ff·de iti·actuqꝫ pua·

Luna Lunaticus

Obseruat cursuꝫ lune et motos est ꝓhibitum·xxvi·q·vii·non obseruetis·et·c·amoueant·

¶ Lunatici possunt omni die exorsizari·de conse·di·v·omni die·

¶ Luna prefigurat et representat potestateꝫ secularem que tanto est inferior quanto luna a sole· de ma·et obe·solite·

¶ Luna in seipsa est corpus opacum nisi inquantuꝫ recipit lumen a sole·nõ·glo·in auten· de nõ eli·si·nuben·circa prin·et ideo si accusetur quis de homicidio cõmisso de nocte et testes examinati dicũt se uidisse econtra articuletur et ꝓbetur ꝙ illa nocte non fuit lumen lune et ꝙ testes distabant a loco per unam balistaꝫ et ultra· nam ex hoc infertur necessario testes falsum dixisse·ita nõ·dicit Ange· in l·si cum exceptione·ff·ꝙ me causa· qui dicit se per hoc defendisse rome quendam sacerdoteꝫ quod est bene notandum·

Lupanar

An licitum sit uiro honesto tenere domus in quibus teneantur lupanaria et an tale dicatur lucrum iustum·uide·ff·de peti·here·l·item antillaꝝ·§·fi·et qđ ibi nõ uide·ff·famil·herc·l·pomponius·in fine· uide glo·in·l·fi·C·ubi pupillus educari debeat·

Lupus

Si animal meum capitur a lupo nõ desinat esse meum donec a lupo fuerit consumatum·l·pomponius·in fi·ff·fam·herc·

¶ De capiente lupam pregnantem·uide Bar·in·l·qui in utero·ff·de sta·ho·

¶ Lupus frustratim comedit agnum·nota·de prescrip·ex transmissa·

¶ Qui ꝓpter timorem loqui recta ptimescit· hic tanq̃ mercenarius ueniẽte lupo dimittit oues et fugit·xliii·di·sit rector·

¶ Illo pastore nihil est miserabilius qui luporum laudibus gloriatur·lxxxiii·di·nihil·

¶ Sepe recondita luporum sunt rapine uulpium· Plautus ĩ comedia ponit·Io·an·ne de·usmo·relatũ

Luere

Uerbum luere denotat uel importat ꝙ exigatur debitum pncipale·ut·l· si tibi homo·in prin·ff·de le·i·et qđ ibi nõ·

Lustrum Lustratio

Lustruꝫ est spacium quinqꝫ annoꝝ·ut·ff·loca·l·item queritur·§·qui impleto·idem uerbuꝫ habes de fi·instru·c· inter dilectos·in glo·in iudicio·

¶ Lustratio est non plenus oculorum uisus ut cũ homo nihil uidet neqꝫ matutino neqꝫ uespertino tẽpore· Item quando etiam cum lumine posito ante oculos nihil uidet·ff·de edi·edic·l·idẽ offilius·§·fi·

Luxuria

Luxuria ꝓuocat a uino· xxxv·di·luxuriosa·

¶ Luxuria ꝑ scabiem significatur·xlix·di·§·hinc·ver·iugem·

¶ Luxurie uicium sine quo pauci reperiuntur peius est q̃ negare deum·l·di·quia sanctitas tua·

¶ Clerici et ministri altaris debent esse ab omni luxuria alieni·xxiii·di·hiis igitur·lxii·di·ꝓposuisti et·c·sequenti·

¶ Luxuria etiam in matrimonio damnanda est·xxxiii·q·iiii·si causa·

¶ Uicium luxurie continet gradus·de quibus uide·xxxii·q·vii·sunt in fornicatione· et·c·adulterii malum·ubi pulcher tex·et ibi uide ꝙ luxuria scdm naturam semper minus malum est q̃ contra naturã habet etiã·xxxii·q·vii·offerebant·et·c·flagicia· et c·usus·et inter spẽs luxurie qđ sit grauius peccatũ uide per·s·Tho·scda scde·q cliiii·

¶ In luxuria uidetur ꝙ animalia bruta magĩ sunt temperata q̃ homines·xxxii·q·vii·non solum·

¶ Sedes luxurie in masculo est in lumbis·in feminis ĩ umbilico·gl· de pe·di·ii·c·si eni in fi·in gl· que incipit·quo ad temptationem·Iob·ix·capitulo·

¶ Luxuria qñqꝫ accipit ꝓ ꝓdigalitate·ff·đ dã· in fec·l·ex dãni·alias dicit luxuria cõcupiscẽtia carnalis·ff·đ cu·fur·l·añpe·qñqꝫ ꝓ abusu·ff· đ edi·edic·l·i·§·fi·uide Io·an·de ꝓsump·cum iu iuuentute·

¶ Luxuria quandoqꝫ plus habet quam castitas·xxxiiii·di·fraternitatis·in glosa prima·

m

Acedonius fuit hereticus. quia negabat spiritū sanctū esse deum. ut habetur. xxiiii q. iii. quidam.

¶ Macedonius cū sua heresi fuit damnatus in sinodo cōstantinopolitana. xv. di. canones. & c. sancta romana. xvi. di. vi.

Macedonianū Senatuscōsul. macedo. cessat in filiofamili. milite. ut. l. filius. C. ad maced.

¶ An filiusfam. qui se tuetur bñficio maced. peccet. Inno. in. c. quia pleriq. de immu. eccle. Bart. in extrauagan. ad reprimendā.

¶ An filiusfam. possit renuntiare beneficio mace. ff. ad macedo. l. cū. al's cum si cā. & ff. ad uell'. l. fi. adde. C. ad maced. l. fi. in glo. ii. & ibi Cy. in. v. q.

¶ An maced. habet locū ubi pater factus est locupletior. nō. ff. ad maced. l. sed & si pater. §. ii. in gl'. existant. ubi uide.

¶ An exceptio maced. sit in rem ul' in personā. nō. ff. ad mace. l. sed & iulianus. §. nō solū. in glo. nocere. & ibi uide hoc.

¶ Quando cesset maced. & qñ habeat locū. nō. in. l. ii. q cum eo. §. illud. ꝓpi re. in glo. ii. Cy. in. l. ii. C. ad maced. & l. pe. ff. eo. Cy. in. l. i. C. eo.

¶ An maced. habeat locū quando mutuat' filio in necessarios usus mercantie uel studiorū. nō. C. ad maced. l. macedoniani. in glo. pe. & ibi Cy. nō. ff. e. l. sed iulianus. §. qđ dicit'. in glo. solebat. uide Cy. C. eo. l. fi. in fi. & in dubio ꝓsumitur mutuatū filio existenti in studio cā studii & in cā cōuersa. l. fi. C. ad maced. & l. fi. C. de pigno. Et utiliter gestū cogitur pater habere ratum. ut dicit glo. magna in dicta. l. sed iulianus. §. qđ dicit'. facit. ff. de nego. gest. l. pōponius scribit si negociū.

¶ Macedonianū cessat quādo filius mutuat' in dotem. ff. ad macedo. l. sed iulianus. §. mutui. Itez cessat si patre sciente & uolente cōtraxit mutuū. ut in dic. l. §. quanq̄. & l. si tamen. eo. ti. Itez cessat si uertatur in utilitatē patris a ꝓncipio & ex post facto ut ibi. Item fallit quādo mutuat' cā studiorū. e. l. §. qđ dicit'. Item cessat quādo in debitū necessarium pupillo non credibile. eo. ti. l. iulianus. §. filius. Cessat etiam si pater ratū habet. & an cessat si pecunia mutuata cessat glo. q nō. eo. ti. l. sed & si pater. §. hoc senatus. quod no.

¶ Quis habet ꝓbare an dicens sciuisse creditorez filiūfam. cum quo cōtraxit uel negans. colligit ex l. pe. cum glo. ff. ad mace.

Maceries Est murus sine calce. ff. fini. regun. l. fi. ff. de uer. sig. l. quanq̄ ubi uide.

Macharius De beato Machario habes. xxxvii. q. ii. § ecce. ꝓ. episcopus brixieñ.

Machinatio Quid sit machinatio. uide. l. l. i. §. dolū. ff. đ dolo

¶ Que sit pena machinatiōis cōtra principez. nō. doc. in. c. petitio de iureiuran.

¶ Machinatiōes. i. astuta ingenia ut habet' in prohemio cle. circa prin.

¶ Licet quis machinatus sit in mortem uxoris si tamen non sequatur effectus nō ꝓpter hoc impeditur matrimoniū cum illa cui fidem dedit. nō. xxxi q. i. si quis.

Macellarius **Macellare** Macellarius dicit' qui pecora ul' quadrupedia mactat. nō Io. an. in cle. de ui. & hone. cle.

Machometus De Machometo qs fuerit & qñ incepit subuertere populū. uide plene per glo. & docto. in cle. i. de iude. in glo.

Macula Macula infidelitatis & discordie nō abluitur sanguine fuso ꝓ Christi nomine. xc. di. deniq.

¶ Macula causat peccatū non tñ est aliqd positiue. s. Tho. ꝓma scđe. q. lxxxvi. ar. i. & in. iiii. di. xviii. arti. scđo.

¶ Macula peccati remanet etiā actu transeunte. ea. q. lxxxvi. ar. ii.

¶ Macula semp est cum peccato. Idem ꝓma scđe. q. lxxxvii. ar. vi. & in. iiii. di. xviii. ar. ii.

¶ Maculam alterius peccati nemo cōtrahit nisi q cōsentit. i. q. iiii. nullus. & c. placuit.

¶ Eccl'ia non habet maculā neq rugā. de pe. di. i. eccl'ia. xxiiii. q. i. loquit'.

¶ Quid sit macula uide. C. de nup. l. imperialē. uide in. l. iii. C. de delato. li. x.

¶ An habens maculā in oculo possit ꝓmoueri. nō. de cor. uicia. c. ii. dicā. ĵ. sub dictiōe ocul⁹ & ordo.

Madidans Exponit'. i. humefaciēs. uide de cele. mis. cū marthe. § quesiuisti. vnde Lucanus fraterno ꝓmi maduere sanguine muri. quē uersū ibi refert Io. an.

Magica ars Magica ars est damnata. ut dixi sub dictiōe ars & diuinatio. dicam. ĵ. sub dictiōe scientia. & q pena puniat' utens illa. habet'. xxvi. q. v. per diuinatiōes. dicam. ĵ. sub dictiōe magus.

Magis Magis aliquādo exponit' ꝓ min⁹ ut. C. de iudi. l. quotiēs. ff. qui. datu. l. i. interdū magis. i. ualde. ut. ff. de exercito. l. s. ff. de edil' edic. l. q si nolit. §. ulti. Qñq ponit' electiue et non cōparatiue. ff. fini. regun. l. et quia. ff. cōi diui. l. i. ff. si cer. pe. l. ii. Quādoq ponit comparatiue. ff. de mino. l. iii. §. sed hec auxilium. ff. ad. l. fal. l. penales. in fi.

¶ Attendit' q magis est. ut. ff. de mino. l. iii. §. pro herede.

¶ Magis electiue ponitur. nō. ff. si cer. peta. l. ii. § i. in glo. per spēm. ff. como. l. in comodato. et ibi nō §. sicut. Item ponitur cōparatiue. ut. ff. de iurisdic. om. iudi. l. iubere cauere. et. ff. so. matri. l. si cōstante. §. quotiens. Bal. C. de transac. l. transactio. ad ꝓmū uide. ff. de acquir. pos. l. clam. Ad fīm adde gl'. in. l. ꝓcuratoris. §. si plures. ff. de instito.

Magister Epi debent in suis ecclesiis instituere magistros qui liberales scientias doceant. xxxvii. di. de qbusdam. de magis. c. i. et per totū.

¶ An magister possit licite facere collectam. glo. xxxvii. di. de qbusdam. plene in sūm. pisa. sub hac dictiōe. §. utrū magistri.

¶ An magister gramatice qui dat festū scholarib⁹ ꝓ una cena cōmittat symoniā. uide Archi. de cōse. di. iiii. Albri. C. de fer. in ꝓxica.

¶ An magister possit ... equi sniam suam. uidet° q sic. quia habet iurisdictiõem ordinariã. ar. ff. de iurisdic. om. iudi. l. & quia. uide nõ. in aut. habita. C. ne fili. p pa. adde qđ nõ. glo. in. c. cum cõtingat. de foro compe.

¶ Magister nõ debet fieri qui nõ didicit esse discipulus. xcviii. di. phibentur. de eta. & quali. c. fi. lxi. di. miserum.

¶ Sub custodia magistri gubernari debẽt adolescentes clerici & iuuenes. xii. q. i. omnis etas.

¶ Magister uerberãs discipulũ puniri nõ debz. de pe. di. i. puniant. adde homi. q. psentis. de sen. excõ. uniuersitati. & qđ ibi nõ. adde q leuis castigatio pmittitur magistro. ut. ff. ad. l. aquil. l. sed si quecunq. do. Anto. in. c. cũ cõtingat de fo. cõpe.

¶ An magister qui pmisit scholaribus legere uno anno p certo salario & ante finem anni uult substituere eque bonũ scholaribus cõtradicentib° possit id facere ita ut habeat salariũ. uide Io. an. in regula qui facit. li. vi.

¶ Discipulus debet defendere opiniõnẽ magistri sui. glo. xxiiii. q. i. cũ deuotissim°. facit tex. xii. dis. de his. & quid tenendũ sit ab auditorib° diuersorũ magistrorũ habentiũ cõtrarias opiniones dicam. j. sub dictiõe opinio. & ibi uide que sint puilegia magistrorũ. dixi. s. sub dictiõe doctor.

¶ Appellõne magistrorũ cõprehendunt etiã doctores iurisciuilis uel canonici. tex. de loca. c. i. glo. in cle. ii. de magis. Pau. in phemio cle. tex. de costi. ex. lris. Quid de theologis an dicant magistri uel doctores. uide in cle. i. de sum. tri. in fi. de bap. maiores. §. i. in fine. Archi. di. xxxvii. dis. de quibusdã. & quod ibi nõ.

¶ Ad quem appellabit a magistro. uide nõ. in aut. habita. C. ne fi. pro pa. in aut. si quis litigantiũ. C. de epi. & cle. no. glo. in phemio. ff. § pe.

¶ In dubus magis debent° credere magistro q discipulo. uide glo. lxxvi. di. ieiuniũ.

¶ Magister dictus est a magistrãdo uel mouẽdo ff. de uer. signi. l. qbus.

¶ Quis dicit magister nauis. uide. ff. de exercito. l. i. §. i. & §. magistrũ.

¶ An magister habeat iurisdictiõem in scriptores uide Inno. de loca. c. i.

¶ Quid si scholares ul scriptores sũt clerici & magister laicus an habeat iurisdictiõem in eos. vide nõ. in aut. statuimus. C. de epi. & cle. Archi. xii. q. ii. inolita.

¶ An magister debeat iudicare sm leges uel sedm cõsuetudinem loci. nõ. Archi. viii. di. que cõtra.

¶ An credatur magistro antiquo magis q nouo ul magis q discipulo. uide lxxvi. di. ieiuniũ. xvi. di. ieiuniũ. xvi. q. i. sic uiue.

¶ An magister sit remouendus pter insufficientiam. uide de renunt. c. ii.

¶ Que sit differẽtia inter doctorẽ & magistrũ. nõ. Archi. xxxvii. di. de qbusdam. nõ. in cle. ii. de magis. in glo. in uer. doctoratus. adde Hosti. in sũma de magis. § i. uide d. uer. sig. l. qbus.

¶ An magister habeat iurisdictiõem in scholares ciues. ar. ff. ex qui. cau. ma. l. milites. & l. hi qui & ff. de adul. l. si maritus. § i. ar. cõtra. C. de resti. mi. li. l. fi. & C. de testa. mi. l. per...

¶ An coram magistro possit scholaris cõuentus a ciue recõuenire ciuem laco. de arc. in aut. habita. C. ne fi. p pa. dicit q nõ. ar. ff. de arbi. l. nõ distinguemus. §. de officio. dicaz. j. sub dictiõe scholaris. uel recõuentio.

¶ Humilis debet esse doctrina magistri. de ma. & obe. humilis. & ibi nõ. in glo.

¶ An sit derogandũ opiniõnib° magistrorũ. d. deci. c. i. de resti. spoli. lras. uide Innocen. de consti. ne innitaris.

¶ Quid debent i se habere magistri. nõ. ff. de uer. sig. l. quibus. pcipua. in glo. appellant. Hosti. in summa de magis. §. i. nõ. de magis. c. fi. in glo. i.

¶ Magistro p dignitate natalũ merces pstatur. nõ. ff. de iur. do. l. quero.

¶ Persona magistri semp debet discipulo uideri sancta & honesta. tanq filio psona patris. nõ. glo. i l. liberto. ff. de obsequi.

¶ An magister possit petere mercedẽ siue salariũ & quale & quãdo. uide in. l. medicos. in fi. C. d. pfes. et medi. et in l. i. ff. de uari. et extraor. cog. et quod ibi nõ.

Magistratus

Possit alteri stipulari. uide Bal. in. l. i. ff. de iusti. et iur.

¶ An magistratus possit cõueniri rõne leuissime culpe et qualiter sit formandus libellus. dic q debet cõcludi non de certa quãtitate sed q cõdemnetur quatenus bono uiro equũ uisum fuerit. Bal. in l. que fortuitis. in fi. x. colũ. C. de pig. act.

¶ Qualiter possit agi cõtra magistratũ p iniuria illata per eũ durante magistratu. Hosti. et doctores in. c. legebat. de ma. et obe. faciũt nõ. in. l. i. C. de cõtrac. iudi. et in l. pars lrarum ff. de iudi. et in. l. pn cipalibus. eum. l. se. ff. si cer. peta. adde nõ. ii. q. i. phibentur. in glo.

¶ Magistratus a magistris nomen sumpserũt. ff. de uer. signi. l. quibus. et ff. de iuris. om. iudi. l. cum qui. et sunt. vii. minores magistratus. ff. de in ius uo. l. ii. ff. ex qui. cau. ma. l. sed et si p ptorem. §. i. ff. iudi. sol. l. si reus. et dicunt miores qui sine imperio aut ptãte sunt. ut. ff. de minor. l. minor autem magistratus.

¶ An magistratus teneat si aliquem retinet indebite. nõ. ff. si qs cau. l. ii. §. fi. in glo. retentus.

¶ An magistratus uocare ul uocari posset in ius. nõ. ff. de in ius uo. l. ii. in glo. i. ff. de iudi. l. pars lrarum. Cy. C. de epi. audi. l. si preses uero. nõ. ff. d. minor. l. nec magistratus. et ibi Bar. ff. de pe. l. si quis §. si quis in aut. ut diffe. iudi. §. si uero cõtigerit. i glo. i. coll. ix.

¶ Quo ordine cõueniant magistrat°. nõ. ff. si cer. peta. l. periculũ. ff. ad municipa. l. Imperator. C. de cõue. fis. de le. iii. l. x. et qđ ibi nõ.

¶ Magistratus est uerbũ latum cõprehẽdẽs omnem iurisdictiõem. ff. de arbi. l. iii. §. fi.

¶ Qui dicantur magistratus. ff. de iudi. l. pars lrarũ. Spe. ti. de iuris. om. iudi. § i. v. ergo pdicti omnes. et. §. ex pdicto. eo. ti. de act. § i. v. qd de minorib°

¶ Magistratus habet iurisdictiõem uoluntariam et administratiõem ciuitatis. in auten. de defen. ciui. §. nulla.

¶ Magistratus habet iurisdictiõez in pecuniariis usq. ad. ccc. aureos. et non ultra. in aut. de defen. ciui. §. deinde.

¶ Magistratus appellat etiam pfectus pretorio. ff. de offi. pfec. preto. l. i. et generaliter omnes romã

iurisdictiõe n habentes possunt dici magistratus. ff. de of. pre. l. sed & licet.

¶ Magistratus appellatiõne cõprehendunt q̃nq̃ presides & maiores in lata signatiõe in stricta municipales. ff. ad muni. l. ea que. ff. de iurisdic. om. iu. l. in magistratibus. & l. sequẽti. Item cõprehenditur q̃libet habens merũ & mixtum imperiũ ꝓpter q̃d quis iu. l. i. §. qui magistratũ. ff. si quis ius ei. nõ obtem. l. i. & l. aliud est fraus. ff. de uer. sig.

Magnates

Qui dicantur magnates. uide Genze. in extrauagan. quia quorunda. Io xxii.

Magnanimitas

Hec uirtus maxima est circa honores. fm. s. Tho. scda scde. q. cxxix. ar. i. & .ii. uide Aristotelez late & scribentẽ in quarto Ethico.

¶ Magnanimitas est uirtus spalis. s. Tho. ea. q. ar. ti. iii. & .iiii & de ea non dant ꝓcepta sed consilia. Idem. s. Tho. scda scde. q. cxl.

¶ Magnanimitati adiungit securitas. ut scda scde. q. cxxix. ar. vii. & securitas. ea. q. ar. x.

Magnitudo

Est in diuinis. uide. s. Tho. in. i. par. q. xlii. ar. iiii. & in primo. di. xix. ar. v.

Magnificentia

Est uirtus spealis. fm Aristotelẽ q̃rto ethicoꝝ. & s. Tho. scda scde. q. cxxxiiii. ar. i. & .ii. & est circa magnos sumpta. ea. q. ar. iii.

¶ De magnificentia nõ sunt danda ꝓcepta sed cõsilia. Idem scda scde. q. cxl. ar. ii.

Magnus Magnum

Que dicant magna uel parua cã. Bar. in. l. admonẽdi. ff. de iureiurã. & in. c. q̃d translatiõem. & q̃d ibi nõ. de offi. lega. ubi uide de hoc.

¶ Qualiter intelligit magnũ uel modicũ tempus. uide in. l. i. §. q̃d ait ꝓtor. ff. de supfi. glo. in cle. i. in fi. de re. ec. non ali. glo. in. l. item si unus. §. i. ff. de arbi. & l. i. ff. ꝓ socio. & ff. ad. l. iul. de adulte. l. miles. §. mulier. dixi. s. sub dictiõe longũ.

¶ An cui liceat maius liceat etiã minus. nõ. in. l. cui pacto. ff. de ser. expor. glo. in. c. i. de tornea. de deci. ex pte. m. adde q̃d dixi. s. sub dictiõe argumẽtũ.

¶ Magnũ & paruũ sunt nomĩa respectiua. ar. C. de libe. & eoꝝ libe. l. si manumissus.

¶ Aliud ꝑsumitur & statuitur in magnis aliud in paruis. ff. de offi. ꝑsi. l. solent. §. fi. & ff. de dolo. l. si quis affirmauerit. & C. de rescin. uen. l. si uolũtate.

¶ Magnus aliquãdo exponit. i. nõ paruus uel non minimus. ff. ad tercul. l. i. §. cap.

¶ Ex magna cã licet q̃ alias nõ liceret ff. de mino. l. ubi ex magna. ff. de in li. iuran. l. uideamus. §. pe. & ff. de re iudi. l. iiii. §. ait ꝓtor. & ibi nõ.

¶ Aliquãdo magnitudo delicti operat ut quis puniatur ex delicto alterius. C. ad. l. iul. maie. l. q̃gs. & quod ibi nõ.

¶ Nullũ magnum ingeniũ sine mixtura demẽtie. Seneca in li. de tranq̃llitate animi. & refert Io. an. de cõsue. ad nostram.

Magus

Unde dicatur magus. habet. xxvi. q. iii. igit genus.

¶ Ars magica et omnes alie q̃bus inuocant demones sunt ꝓhibite. xxvi. q. ii. qui sine. dixi. s. sub dictiõe ars et magica ars.

¶ Clericus magus deponi d3. xxvi. q. v. si q̃s eps.

¶ Magos et eoꝝ artem epi ꝓcipue debent dissipare. xxvi. q. v. epi.

¶ Non est uerũ sed potius fantasticũ et derisoriũ q̃ magi cõuertant homines in bestias. xxvi. q. v. nec mirum.

¶ Qualiter magi Pharaonis operatiõe demonum ranas et serpentes facere potuerũt. et an illa fuerunt uera uel apparentia. habet in pallea. c. nec mirũ.

¶ Magi infirmis sanitatẽ cõferre non possunt ꝓpter eorũ artẽ. xxvi. q. vii. ammoneãt. et q̃d ibi nõ.

¶ Magi stellarũ interꝑtes nuncupant. xxvi. q. iii. igit hi sunt qui uulgo ob facinoꝝ magnitudinẽ malefici appellant. xxvi. q. v. nec mirũ. et. C. de male. et mathe. l. nemo. et q̃d ibi nõ.

¶ Magi cõuenientes uenerũt adorare dñm. uide s. Tho. in. iii. par. q. xxxvi. ar. viii.

¶ Uelle scire magicas artes est peccatũ. Idez. in. q. de malo q. iiii. arti. xvi.

¶ Magoꝝ opera non sunt solũ ex corporibus celestibus. Idem in sum. cõtra genti. li. iii. c. ciiii.

¶ Magorũ opera sunt efficacia. Idem in ꝑalleg. li. iii. q. cv. et iuuant a malis angelis non a bonis ubi supra. q. cvi.

Maiestas

Crimẽ lese maiestatis. et symonia equperant. xvi. q. iii. sane.

¶ De crimine lese maiestatis uide q̃d dixi sub dictione crimen.

¶ An ꝓpter crimen lese maiestatis cõmissum a patre filius ꝑuetur beneficio eccl'iastico. uide nõ. in. vi di. satis puersum. et nõ. in. c. felicis. de pe. li. vi. nõ in. c. quibusdã. de pe.

¶ An aduersus regem cõmittat crimen lese maiestatis. uidet q̃ non. quia ĩ rege est potestas nõ maiestas. ff. de ori. iur. l. ii. §. inicio. dic cõtra per. l. si familia. ff. de iurisdic. om. iud. immo q̃ plus est crimen lese maiestatis dicit cõmitti aduersus dñm ciuitatis. ut. C. de epi. au. l. nemo.

Maior Maius Maioritas

¶ Maiores nõ debent erubescere si addiscãt a minoribus. xxxviii. di. nullus. xxiiii. q. iii. si habes.

¶ Non qui maior fuerit in honore sed qui iustior ille maior est. xl. di. multi. et. c. non loca. et. c. nulli. in fi. nõ. in. c. fi. in glo. fi. ea. cau. et. q.

¶ Sicut maior ꝓcedit honore minore ita q̃n peccat grauius peccat. l. di. q̃a sanctitas.

¶ Maioribus debẽt mĩores honorẽ et obediẽciaz. xciii. di. a subdiaco.

¶ Maior ille ꝓprie dicit non qui honore et prelatione aliis ꝑponitur sed qui uita sanctior est et melior. ii. q. vii. q̃bus uero. et. c. paulus.

¶ Maiorem facit epm nõ epi nomẽ sed uita. uide ii. q. vii. quanq̃. et ibi nõ.

¶ In quibus cõsistat ꝑncipalis maioritas. dic in. v. Primũ in ꝑrogatiua ordinis ut ꝑsbiter maior ẽ diacono. xciii. di. legimus. de ma. et obe. statuimus. Secundũ in ꝑrogatiua cõsecrationis sic eps maior est ꝑsbitero. xcv. di. olim. et. c. eps in eccl'ia. Tercium in ꝑrogatiua administratiõis. sic archidiaconus maior est archipꝑsbitero. xxv. di. ꝑlectis. Quartũ in ꝑrogatiua antiq̃tatis. lxxv. di. ordinatiões. de ma. et obe. c. i. Quintũ in ꝑrogatiua ordinatoris. de ma. et obe. per tuas.

¶ An ualeat cõsuetudo q̃ maiori ꝑferatur minor. uide Io. an. in. c. i. de ma. et obe. et ibi ꝑ doc.

¶ Clerici dicunt maiores quibuscunq; laicis. glo. de rescrip. sedes. xii. q. i. duo sunt genera.

¶ An Petrus fuerit maior aliis apostolis. uide gl. in uer. pari. xxiiii. q. i. loquitur. tex. iii. q. vi. dudū. tex. xxii. di. c. ii. gl. viii. di. i. illis. & ii. q. vii. paul⁹.

¶ Sacerdos maior est milite & debz eum pcedere. Io. an. in. c. eo libentius. de ser. nō ordi.

¶ Quare maioritas & prогatiua cōsideret diuersis modis. Hosti. de offi. lega. c. i. li. vi. Archi. ii. q. vii. quanq̄. & xx. di. §. in his. glo. in uer. electiōis. in. c. deliberatiōe. de of. le. li. vi. gl. fi. xxii. di. c. ii.

¶ Eadem psona potest esse maior & minor altera diuersis respectibus. tex. & glo. ii. q. vii. queritur. glo. & Inno. in. c. i. de of. archipsbi. tex. in. c. solite. de maio. & obe.

¶ Cetus clericoꝝ seclariū maiorē q̄ regulariū. xvi. q. i. legi. & c. alia. Io. an. in regula delictū. li. vi. in mercuri. in. ii. q. glo. fi. in. c. qualit. ii. de accu.

¶ Maiores debent sequi miores in his q̄ bona sūt. uide glo. xxii. di. de cōstantinopolitane.

¶ Post diem iudicii nō erunt gradus maioritatis. glo. lxxxix. di. c. fi.

¶ Quot modis quis dicat maior. & que persone. dicantur maiores & que minores. uide Inno. in. c. sedes. de rep. & ibi doct.

¶ Per lapsum temporꝭ uelit nolit homo. efficitur maior etate & annis. Io. an. in. c. ei cui. de pben. li. vi. glo. in. l. si minor. C. de in inte. resti. ad hoc de pbati. in psentia. tex. de cōse. di. v. nec tales.

¶ Maior pars creditoꝝ q̄ñq; intelligit non p numero personarū sed p cumulo debiti. ff. de pac. l. maiorē. ff. deposi. l. si plures. ff. qui bo. ce. poi. l. ii.

¶ Maius dignū trahit ad se minus dignum. nō. de cōse. eccle. uel al. q in dubiis. de cele. mis. cum marthe. § pterea. xiii. q. ii. nō extimemus. C. de pe. here. l. hereditas. ff. de solu. l. si alieni. Quādoq; tū est ecōtra. de of. dele. sup questionū. § ii uero. in glo. & eo. ti. cum sup. & de tem. ordi. l. tas & qd ibi nō.

¶ Cui cōceditur qd est maius uidet cōcessum qd est minus. ff. de pac. l. iur. gentiū. § sed adeo. ff. de pcura. l. fi. de re. iuris. non debet. li. vi. de deci. ex parte. de tornea. c. i. & qd ibi nō. i. q. iii. si eps. i regula cui licet. li. vi. & in cle. ii. de re. ec. nō al. dixi sub dictiōe licet & magnū.

¶ An licet minori quicqd liceat maiori. uide. ff. de. ot. pto. l. barbarius. xcv. di. illud. immo cui nō licet maius licet minus. ff. de iudi. l. in puatis. ff. de inter. dic. & releg. l. relegatorū. § cōstitutū. ff. de penis. l. moris. adde glo. in. c. i. § ulti. qui feu. da. poi. & i. c. i. de feu. mar. ea. coll. et utrobiq; p doc. modei.

¶ Maius multis modis dicit. xcv. di. ecce. et qd ibi notatur.

¶ Plures casus in quibus nō stat maiori parti sz requirit cōsensus omniū. nō. xvi. q. vii. si plures. nō. plene. in. c. i. de his q̄ fi. a ma. par. ca.

¶ Scdm dispositiōem iuris cōis nō debet de iure cōi plus dari de redditib⁹ eccle q̄ minori nisi aliud habeat cōsuetudo que secuāda est. nō. de ma. et obe. statuimus.

¶ Unus tantū potest cōtradicere maiori parti si iusta n cām habeat cōtradicendi. xxxi. dis. nicena. et ibi Archi. et de cōcess. pben. ex pte.

¶ Ubi maius est periculū ibi cautius est agenduz. ff. de carbo. edic. l. ii. de elec. ubi periculū. li. vi. et ibi uide cōcor. in glo.

¶ Maiores non debent dedignari sequi bonaz uitam. bona dicta. bonos mores. et exempla minorū. C. de offi. rec. puin. l. potiores. x. dis. cōstantinopolitana.

¶ Ordo nature habet ut mior seruiat maiori. xxxiii. q. v. est ordo. et ibi nō. xciii. di. a subdiacono de ma. et obe. statuimus.

¶ Ordinatus modus est q de minori pcedatur uel transeat ad maius. et non ecōtra. xciii. di. legimus. xix. q. i. c. i. uide de cleri. non resi. c. i. et. ii. et quod ibi notatur.

¶ Maiori parte anni dicit possedisse qui tm duobus mensibus possedit dūmodo aduersarius uel nō possederit uel minori tempore possederit. ff. de uerbo. sig. l. maiorē. ff. utrobi. l. i.

¶ Hoc uerbū maior simpliciter platum in materia etatis intelligit de eo qui excessit. xxv. annū. C. de transact. l. si maior. et qd ibi nō.

¶ Maius multis modis dicit q̄ñq; efficacia. q̄ñq; pter rem subiectā. q̄ñq; auctoritate ministrantiū q̄ñq; p significatiōem. nō. xcv. di. ecce.

¶ Minor pars nō potest reuocare illud qd fit a maiori parte. ff. de postu. bone. ii. et ibi nō. doc. de rep. c. pe. li. vi. et ibi uide cōcor. de cōsti. cum. m. de his que fi. a ma. par. ca. c. i. dixi sub dictiōe capitulum. adde. ff. de pac. l. et suū heredem. § si cū. l. se. Innoc. et Cōpostel. de elect. cum omēs. de elect. quia pter.

¶ Qualiter cognoscat maior dignitas in ecclesia. post epalem. nō. Io. an. post Archi. de offi. leg. c. fi. li. vi. sup glo. aduerte.

¶ Maior dicit plus peccare q̄ minor in eodem genere delicti. nō. de translat. pla. inter corporalia. i uer. et q̄uis.

¶ Maiorem ptem dicit etiā habere is qui hz equalem. ut. ff. de edil. edic. l. iustissime. § i. ubi uide

¶ An in maiori sūma cōtineatur minor. uide. ff. de arbi. l. diem. § si plures. et in regula plus. li. vi. et ibi Dy. uide tex. et qd ibi nō. in. c. i. de arbi. li. vi. et ibi Io. an. Archi. iii. q. ix. hic nihilomin⁹ quando pfertur maior summa affirmatiue. quid autē si negatiue. An excludens uel negans maiorem uideat excludere uel negare minorē. uide. ff. de pact. l. si unus. § si tibi. ff. de interro. act. l. de etate. § si cuz esset. Innoc. de do. et cōtuma. finem. xv. dis. c. i. et qd ibi nō. xi. q. iii. c. i. xxxi. q. i. quod mō. xxxv. q. iii. c. i.

¶ In psentia maioris nō benedicit minor nisi de licentia ipsius maioris. xxi. di. deniq;. et ibi p Archi. super uer. benedicere. dixi sub dictiōe benedictio. et ibi uide.

¶ In psentia maioris cessat officiū minoris. quod intellige in reuerentialib⁹. secus in cōtentiosis. de offi. lega. uolentes. et ibi glo. et doct. nō. in. c. ecce. xcv. di. et in. c. antiqua de puil.

¶ Maiorib⁹ defertur i penis infligendis pter dignitatem quo ad modū puniendi. ut nō. in. c. sane. in glo. de offi. lega.

¶ An in dubio sit recurrendū ad exempla maioꝝ. uide. xxvii. di. si qs.

¶ An minor possit rephendere uel corrigere maiorē. uide de heret. cū ex iniūcto. ii. q. vii. querit. de ma. et obe. cum inferior.

¶ An et quādo auctoritas maioris uel superioris. excuset. uide. xii. q. ii. de rebus. xiiii. q. v. dixit.

xvi·q·i·in canonib⁹·de tem·ordi·dilectus

¶ Cui interdicta fuerint minora uident interdicta etiam maiora·ff·de ser·expor·l·cui pacto·i glo·maioribus·ff·de interdic·et releg·l· relegatorū·§·solent·adde nō·de tornea·c·i·in glo·fi·

¶ Quādo res fuit maiorū nostroꝝ tolerabilis est ad eam immoderata affectio·de quo in·l·et si quis de quo in glo·et·l·si domus·§·qui cōfitetur ·ff· de le·i·ubi omino uide·faciunt nō·in·l· precia rerū·ff ad legem falc·

¶ Maiores ꝑponi debent minorib⁹·ut nō·in autē·de defen·ciui·§·que igitur·in glo·maximorū·

¶ Maior reputatur qui minoribus ꝑest·nō·de ꝑp·statutū·in ꝑn·in glo·canonici·in fi·li·vi·

¶ Maior pars magis cōsistit i qualitate q̄ in numero·ut·l·ob carmen·§·si testes·ff·de resti·facit·l·i·ff·de legi·per quē tex·uidi dici q̄ in cōdenda lege uel statuto debent omino interuenire prudētes loci et tunc dicit interuenire maior pars·

¶ Quis ꝑsumitur maior si nō allegeē minor·ut·l·i·C·si qs igno·rem mi·e tibi Bal·

Male Omne qd male possideē est alienum ¶ Omnis aūt male possidet qui male utitur·xiiii·q·iiii·qd dicam·

¶ Sicut bene acquisitis quis potest male uti·sic male acquisitis qs potest bene uti·xiiii·q·v·neq enī·

¶ Sapientis est nō adimplere male ꝑmissa·xxii·q iiii·magne sapientie·& c·in malis·

¶ Qualiter male ablata peti possunt·uide Io·an· in addi·Spe·de instru·edic·§·cōpendiose ·ꝟ· & scias q inter relicta·

¶ Male utitur substātia sua ille quē uulgus fic nominat C·manda·l·si quis ꝑ ea·faciūt nō·per· Bar·in·l·si cōstante·in ꝑn·ff·so·ma·

¶ Male ablatoꝝ dispositio ꝑtinet ad epm· de usur·cū tu·p·eps brixien·

Male ablatū Male ablatorū restitutio est de casib⁹ epo reseruatis·dixi·s·ꝑxime·adde nō·per Host· & Io·an·de iude·cum sit·ubi de hoc uide plene·de usur·cum tu·

¶ Male ablatum·i·dolose·ut·ff·de his qui·no· infa·l·furti·§·illud plane·

Malebiatus Istud est uocabulū florētinum· & quid importet uide Angel·in cōsilio suo·ccxc·qd incipit Viso·

Maledicus Maledictio Clericus maledicus debet cogi ad postulandū ueniam ab eo cui maledixit·xli·di·clicus·

¶ An sit differentia inter maledictiōez & blasphemiā uide in·c·statuimus·de maledi·

¶ Maledicit deus ingratis cū pauptate & penuria xvi·q·i·reuertimini·

¶ Maledicens ore & nō corde ille cōtrahit immūdiciā labiorū·xxiiii·q·iii·q negligit·

¶ Licitū est maledicere malos qd multis ꝑbatur exemplis·xxiiii·q·iii·si g ꝑ ꝑsecutoribus·

¶ Maledicere qs pōt aliu uel zelo uindicte qd nō licet uel amore iustitie quod licet·xxiiii·q·iii·cum sancti uiri·

¶ An & quādo liceat maledicere uł nō·nō de male·c·i·& ·ii·& in·l·i·C·si quis Impera· male·xxiiii·q·iii·si igiē & duobus·c·se·

¶ An liceat maledicere creature irrōnabili· uide·s·Tho·scda scde·q·lxxi·plene in sū·pisa· sub dictione maledictio·§·ulti·quid autem de creatura rōnabili·uide p eum·ea·q·ar·ii·

¶ De triplici maledictiōe·uidelicz obprobrii·culpe & pene·nō·glo·xxxii q·iii·§·his ita·

¶ An maledicere sit peccatū mortale·uide·s·Tho·scda scde·q·lxvi·ar·iii·& ·iiii·

¶ Quid importent illa uerba sub pena maledictionis eterne·uide Io·an·de sepultu·c·i li·vi·

¶ Qualiter puniaē maledicus seu maledicens de deo & sanctis·nō·de maledi·c·i·& ·c· ulti xxviii·q·iii·§·sed qui ꝑ ꝑsecutoribus·& adde qd dixi·s·sub dictiōe blasphemia·

¶ Qualiter puniaē maledicens pape uel Imperatori·nō·de maledi·c·i·in glo·iii·habetur·C·si qs Impe·male·in rubro & nigro·

Malefactor Maleficus Maleficium Ulla q̄ ex forma statuti tenetur capere malefactorem nō tenetur si nō capit cōmittentē aliquid inpunibile· Bar·in·l·iii·§· si maritus·ff·ad sil· & in·l·interdū·§· diuus·eo·ti· Et ideo dixi aliquādo q si statutū imponit penam sindico uille nō denūtianti maleficiū non tenetur sindicus ad penam si non denūtiat rixam in factū etiam cū aliquo sanguine que nō uidetur punibilis·ar·l·i·C·de fal· mone·& in·c·i·de delic·pue·

¶ Qd dicaē ꝑprie maleficiū ut sit locus statuto loquenti de maleficio·uide Bar·in·l·aut facta·in ꝑn·ff·de penis·

¶ De massario uel sindico qui teneē ex forma statuti denūtiare maleficia cōmissa·uide Salycē·in·l·i·C·de fal·mone·

¶ Cōtra officiales per dissimulatiōem nō punientes maleficia·uide Bartē·l·qcqd·C·de pupil·li·xii·

¶ Quot modis intelligiē maleficium ꝑsonale· uide Bar·in quodam cōsilio suo qd incipit Statuto castri plebis·

¶ Malefici in suis maleficiis plurimū utunē sanguine quia sanguine ꝑsertim humano faciliter prouocanē demones·xxvi·q·v·nec mirū·

¶ Maleficiū puniē etiam inuito accusatore qn de ipo al's constat·ita nō·Inno·in·c·quia·v·de iudi·

¶ Maleficiū cōmissum tempore guerre magis est puniendū q̄ si alio tempore cōmittereē·nō·doc· in l·ad dictos C·de epi·au·

¶ Maleficiū non potest alicui opponi in genere sed dz specifice opponi·Inno·in·c·ad h⁹·de testi·

¶ Malefactor potest a iudice incarcerari ita ut nō detur ei ad cōmedendū nisi cōfiteatur maleficium·glo·in·l·item apud labeonē·§·questiōem·ff·de iniuriis·

¶ Maleficos nō patieris uiuere·Exodi·xxii·alias xxxiii·xxiii·q·v·§·sed obiciē·

¶ Publice interest ne maleficia remaneāt impunita·ff·ad·l·acquiē·l·ita uulneratus·ff·de fideius·l·si a reo·§·fina·& de sen·excōi·ut fame· & ibi nō

¶ Maleficiū nō cōmittitur sine uoluntate ꝑposito & cōsensu·nō·de here·c·fi·in glo·li·vi·insti·de obli·que ex deli·na·§·iii·

¶ Ex quasi maleficio teneē iudex qui facit litem suam uel qui peccat in officio suo·Item is de cuius domo ꝑpria uel cōducta uel in qua gratis habitat deiectū aliquid uł effusū fuerit ita q alteri nocuit

insti. de obli. que ex delic. na. §. iii.

¶ Ex cõi maleficio non tenetur hospes pluriũ qui aliquid deiecerũt uel effuderunt. sed is qui hospiciũ dedit. nõ. insti. de obli. que qua. ex delic. na. §. item is in glo. hospes.

¶ Quid sit perpetuũ maleficiũ. & si ꝓpter maleficium separantur cõiuges. quid erit si postea cõtrahant. uide de frigi. laudabilem. & c. i. re.

¶ Quid dicatur maleficium ꝓprie. & quid inproprie. nõ. Bar. ff. de penis. l. aut facta. in pn.

¶ An cogatur quis indicare malefactorẽ. nõ. ff. de cõdi. ob tur. cau. l. idem. §. fi.

¶ An sit licitum unicuiq; capere malefactorem. uide in. l. furem nocturnũ. ff. de fur. uide do. Flor. in l. iii. in pn. ff. ad. l. acquil.

¶ Maleficium differt a maledicto & male scripto. ideo statutum loquens de uno nõ habet locũ in alio. ut. l. aut facta. in pn. ff. de penis. & ibi Barto. Bal. uidetur dicere cõtra. in. l. fi. C. de cri. stellio.

¶ Quando de maleficio constat iudex debet esse ꝓmptus ad puniendum ff. ad. l. acquil. l. ita uulneratio ubi bonus tex. & ibi. Bal.

¶ Quid dicatur maleficiũ & quid clandestinũ. uide Bal. in. l. cum statim. C. qui. ut indig.

¶ Maleficium est etiam occidere illũ qui potest impune offendi. fm. Bal. in. l. decuriones. C. de his. qui nõ. infa.

¶ Maleficium nõ est ꝓprie in omittẽdo & sic statutum loquens de bannito ꝓ maleficio nõ cõprehẽdit bannitum ꝓ cõtumacia. uide Bal. in. l. fina. C. de crimi. stellio.

¶ Quid sit maleficiũ & qualiter intelligatur. uide in. l. i. §. si seruus. ff. si quis testa. li. es. ius.

Malicia.

Malicia ꝓcuratoris nõ nocẽ domino nisi dominus dolum uel culpam participet. ita dicit Innocen. in. c. significasti. de pigno.

¶ Omnium crescente malicia que inuenta sunt ad remediũ tendunt ad noxam. de except. pia. li. vi. ubi est tex.

¶ Malicia prauoꝝ boni exercent. vii. q. i. dũ aute. xxxiii. q. iiii. hoc autẽ.

¶ Maliciis non est indulgendũ. ff. de rei uen. l. in fundo. ff. de serui. l. si cui. immo est illis obuiandũ. ff. ut i pos. le. l. iii. §. i. ff. de carbo. edic. l. iii. §. si qs. ff. de transac. l. cũ his. §. si cũ his.

¶ Malicia supplet etatem. ut. l. si alterius. C. si mi. e. maio. dix. de despon. impu. c. i. & c. cõtinebatur. & c. fras. & ibi nõ. adde qd dixi sub dictiõe etas.

¶ Malicia est filia accidie. s. Tho. scda scde. q. xe xxvii. ar. iiii.

Malignitas

Uia malignitatis omi studio est trucidanda. uide i ꝓhemio. ff. §. illud uero. ff. de rei uen. l. in fundo C de la. li. tol. l. fi. §. pe. & qd ibi nõ. adde qd dixi. s. ꝓxime sub dictiõe malicia.

Malus Malum

Aliquãdo permittunt minora mala ne maiora fiant. iii. di. officiũ adde de spõ sa. ꝑterea. xxii. q. i. cõsideran. xxvi. q. ii. hi qui. ff. de re. mili. l. officium. & l. se.

¶ Minus malum est eligendũ inter duo mala. xiii. di. duo & c. neruũ. xxii. q. iiii. iurauit dauid & c. si malis si qd forte & c. nõ solũ.

¶ Malum cui non resistitur cum pot approbatur. lxxxiii. di. error. ii. q. vii. negligere. bonus. tex. de homi. sicut dignũ.

¶ Malum principiũ quãdoq; habet bonum finem & ex malo qñq; nascitur bonum. i. q. i. cum ergo. Ia cõtra. ea. cau. & q. i. ꝑncipatus. ubi dicit Nõ possunt bono terminari exitu que malo sunt inchoata principio.

¶ De malo potest fieri bonũ multipliciter. xiiii. q. v. qui habetis. & qd ibi nõ.

¶ Reus est non solum faciens malum sed etiã cõsentiens. xxiii. q. i. uiduas.

¶ Casus malorũ est cautela bonoꝝ. de peni. dis. ii. citius ad hoc.

¶ Mala interdum bonis ꝓficiunt & bona malis nocent. de cõse. di. ii. in facta malis.

¶ Mali in hoc seculo semꝑ sunt ammixti cũ bonis ideo in euangelio dicit q; eccl'ia est sagena missa i mari ex omni genere pisciũ cõgregans. xlvii. dis. quantũlibet. Idem habet. ii. q. i. multi. xi. q. iii. audi & c. nolite. xxiii. q. iiii. quantus. & c. hoc aũt.

¶ Omne malum ꝓcedit a sacerdotib⁹. xxiiii. q. iii. transferunt.

¶ Mali fideles peiores sunt infidelib⁹. ut habet. i. q. i. nõne sodo nite.

¶ Per malos ministros deus quãdoq; uocat & cõgregat bonos. i. q. i. ita fit. & qd ibi nõ.

¶ Maloꝝ aliqui tolerant aliqui corrigunt aliq nesciunt. ii. q. i. multi. & qd ibi nõ.

¶ Alia est ꝑsecutio bonoꝝ alia malorũ. xxiii. q. iii. ꝑ membris.

¶ Malis hominib⁹ multum ꝓficit qui eis malefaciendi aufert potestatem. xxiii. q. iii. si quis. fortitudinem.

¶ Mali sunt tolerandi corrigendi et diligendi. xxiii. q. iiii. ex his omnib⁹. et. c. q. xps.

¶ Malorũ punitione deus placatur. xxiii. q. iiii. si ea de quibus. et mali coherceri debent ut boni inter malos pacifice uiuant. xxiii. q. v. nõ frustra.

¶ Malorũ utilitati cõsulendum est potius q̃ uoluntati. xxiii. q. v. nõ uos. unde malos querere debemus eos a malo reuocemus ut ipsos bonos habeam⁹ xxiii. q. vii. quemadmodũ.

¶ Malos ꝓ deo punire pietatis est officiũ nõ crudelitatis. xxiii. q. viii. legi.

¶ Unus malus multos bonos ꝑturbat. ut. xxiiii. q. i. nõ ꝑturbat. vnde illud uulgatũ Morbida facta pecus totũ corrũpit ouile.

¶ Maloꝝ societas diligenter est cauenda. ut. xxiiii. q. i. omẽs qui. qa sepe bonos cõturbat et corrũpit. xxviii. q. i. sepe malorũ. iuxta illud psal. Cum sancto sanctus eris. & c.

¶ Facilius bonus malum cõuertit ad bonum q̃ malus bonum peruertit ad malum. xxxii. q. i. non est culpandus.

¶ Malis in hac uita ꝓspera et bonis cõcedunt aduersa. qd quare sit uide de pe. di. iii. qd ergo turbamur. vbi habetur q; ꝓsperitas malorum in hac uita est signũ reprobatiõis in futura.

¶ An liceat facere malum ut eueniat bonum uł ut eueniat minus malum. glo. magna. et. c. non magnone cle. uel mona. de usur. super eo. adde q; licet ex malo sequatur bonum nihilomin⁹ puniri debet illud malum. uide tex. et gl. xxiii. q. v. relegentes. bene facit. l. iii. §. in bello. ff. de re mili. ubi punitur faciens rem illicitam uel ꝓhibitam licet utiliter.

¶ An semper ex duobus malis minus sit eligendũ dixi.s.in pa.huius dictiõis.adde.ff.de peri.et cõ.rei uen.l.i.§.pe.xiii.di.c.i.xxii.q.iiii.ipsa pietas.s.et.c.non solum.

¶ Non sufficit abstinere a malo nisi fiat id qđ bonũ est.xxii.q.v.de forma.de ui.et bo.cle.cum ab omni.i.q.i.placuit.et ibi nõ.

¶ Potius debemus omnia mala pati q̃ malo idest peccato mortali cõsentire.xxxi.q.iii.alienus.alias alicuius.de his que ui me.ue cã.fi.sacris.

¶ Malus non debet esse melioris cõditionis q̃ bonus.ff.de noxa.l.non solum.ff.q̃ ui aut clam.l.sanctimus.ar.cõtra.ff.qui et a qui.l.si quis habens.in fine.

¶ Non solum a malo sed etiam ab omni specie mali abstinendũ est.i.q.i.placuit.& ibi nõ.xiii.q.ii.questa.de ui.& hone.cle.cũ ab omni.& qđ ibi nõ.

¶ Male loquens potius nocet sibi q̃ alteri.xi.q.iii.illud.in fi.& in.c.iustus.

¶ Malũ est cõtrariũ bono aliquãdo.

¶ Malum dicitur arbor naius.ff.de uerbo.signi.l.malum.

¶ An semel malus sempˀ p̃sumatur malus.nõ.ff.de pena.l.ii.& l.si cui.§.fi.tt.de accu.& ibi Bar.adde qđ dicam.j.sub dictiõe p̃sumptio.

¶ Ex uno malo multa mala sequũtur.nõ.in auten ut iudi.si.quo.suf.§.quomõ.in glˀ.illicito.

¶ Malum.i.delictũ.ff.de of.p̃si.l.preses.

¶ Malum habet causam p accidens.uide.s.Tho.in sum.cõtra genti.li.iii.q.xiii.&.xiiii.ubi de hoc.

¶ Malum nõ est natura aliqua.idem in.i.par.q.xlviii.ar.i.& in.ii.di.xxxiii.ar.ii.& in sum.cõtra genti.li.iii.q.viii.&.ix.& in.q.de malo.q.i.ar.i.& in.q.de quolibet.q.i.ar.xvii.

¶ Malum inuenit in rebus.idem in.i.par.q.xlviii.ar.ii.& in.ii.di.xxxiiii.ar.i.& in sum.cõtra gent.li.iii.q.lxxi.& in.q.de malo.q.i.ar.ii.

¶ Malum nõ corrumpit totum bonũ.idem in pri.par.q.xlviii.ar.iiii.& in.ii.di.xliii.ar.v.& in sũ.cõtra gen.li.iii.q.xii.

¶ Malum nõ diuidit inter culpam & penam.Idez in palˀ.q.xlviii.ar.v.& in.ii.di.xxxv.ar.v.& in q.de malo.q.i.ar.iiii.

¶ Maluz magis saualat in culpa q̃ in pena.idez in palle.q.xlviii.ar.vi.& in.ii.di.xxxi.ãs.xxxvii.ar.vi.& in.q.de malo.q.i.ar.i.ar.v.

¶ Nullum malũ est summũ.idem in p̃alˀ.q.xlviii.ar.iii.et in sum.cõtra gen.li.xiii.q.xv.

¶ Esse malũ nulla rõne cõuenit deo.s.Tho.in p̃al.lum.cõtra.gen.li.i.q.xxxvi.

¶ Deus nõ est causa mali.idẽ in.i.par.q.xlviii.ar.ii.et in sũ.cõtra gen.li.iii.q.xiii.et.xiiii.

¶ Malum est in rebus p̃ter intentiõem.idẽ in p̃alˀ.li.iii.q.xlv.et.vi.

Mala fides

Qualiter p̱betur quem possedisse uel possidere mala fide.nõ.Bar.in.l.celsus.ff.de usuca.

¶ An malafides testatoris p̃iudicet heredi.uide in l.an uiciũ.§.ex facto.ff.de diuer.et tem.p̃scrip.et qđ ibi no.

¶ An malafides auctori noceat successori.nõ.Bar.in.l.pomponius.§.cum qs.ff.de acquir.pos.glo.et doct.in.c.si diligenti.de p̃scrip.adde qđ dicam.j.sub dictiõe successor.

¶ Licet tam de iure canonico q̃ ciuili malafides auctoris in p̃scriptiõe longi temporis noceat uniuersali successori istud est intelligendũ in successore uniuersali trahente cãm a defuncto.aľs secus.exemplũ in prelato qui licet sit uniuersalis successor non tamen trahit cãm a defuncto.et ideo malafides sui p̃decessoris non nocet sibi.glo.est nõ.in.c.cura.de iur.patro.que limitat hanc mãm.

¶ An emens ab eo quem scit preciũ pditurum sit malefidei possessor.uide Bar.in.l.si quis cũ sciret.ff.p empto.

¶ Malafides p̃sumitur quãdo debita solennitas ñ est adhibita.glo.in.l.i.C.de fi.instru.et iur.hast.fisca.li.x.Bar.in.l.cum plures.ff.de admi.tu.

¶ An malafides que suuenit post cõpletam prescriptiõem noceat.et an talis in foro cõscientie teneať restituere.nõ.đ iur.patro.pastoralis.in glˀ.plene in.c.si diligenti.et.c.fi.de p̃scrip.

¶ Malefidei possessor potest agere ui bo.rap.glo.i l.itaq̃ fullo.ff.de fur.

¶ Qui semel est malefidei semp p̃sumitur malefidei.C.de prescrip.lon.tem.que p̱ libe.l.i.et ibi nõ.

¶ Qualiter p̱betur malafides ut quis de fructibˀ teneať.uide Angelˀ.in cõsilio suo.clxii.quod incipit Pro decisiõe.

¶ Malafides diciť dupliciter.vno mõ uere et proprie cũ quis habet scientiã rei aliene.Alio mõ ficte et p̃sumptiue ex malafide sui auctoris.Io.an.in addi.Spe.ti.de p̃scrip.§.i.

¶ Qđ diciť q̱ quilibet p̃sumitur possidere malafide non habet locum in possessore iuris eligendi qa in eo p̃sumitur malafides nisi ostendat titulum uel possessiõez legitimã.uel q̱ p̱babili rõne q̃siuerit possessiõem.Inno.in.c.requisiuit.de resti.in inte.

Mammona

Scđm beatũ Hieronimum idem est q̱ pecuña uel diuicie.et est uulgare syrũ.fm alios est demon q̃ p̃est diuicijs.ut nõ.xiiii.q.v.§ sed hic multipľr.

Manceps

Est saluiarũ cõiunctor.ff.de neg.gesť.l.q̱ si qs.

Mancus

Est qui imbecillitate dextre ualidus sinistra utiť.ff.de edil.edic.l.q clauũ.§.pe.p.eps brixeñ.

Mancipare

Quandoq̃ exponiť p cõduceř.ut.C.qui mu.excu.bi qui post in ple.mili.l.una.Interdum p tradere.ut.C.de iude.l.quicũq̃.et.C.de fal.mo.l.ii.Item mancipare.i.in seruiciũ uel potestatẽ reducere.ut nõ.in clem.ut hi qui.circa fi.de eta.et qua.et ibi uide cõcor.

Mancipi

Qui sint mancipi et neumancipi.vide.C.de usuca.l.transformam.ubi de his fit mentio.

Mancipium

Si mãcipia xpiana empta fuerint a iudeis uel infidelibus sine ambiguitate pducenda sunt ad libertatem.lvii.di.mancipia.

¶ Mancipia clericorũ hanc obtinent libertatez q̱ nouis collectis uel impositiõibus grauari non possunt.xvi.q.i.nouarũ.

¶ Quid sit mancipiũ et unde dicať.nõ.glo.in cle.ut hi qui.de eta.et quali.adde.ff.de sta.ho.l.libertas.in fi.uide in.c.ii.de cõdi.appo.

Mandans Mandatum

¶ An mandans teneať ex uerbis legis.et sic actiõe

directa. Bar. in. l. nõ solum. in pñ. & §. si mandato. ff. de iniur.

¶ An mandans teneať licet mandatarius illud de factum nõ cõmittat. uide in. l. si id qđ. §. si. ff. de iurisdic. om. iudi. & qđ ibi nõ.

¶ An mandans aliquid fieri secuto effectu intelligatur ipe facere uere uł interptatiue. uide Bar. in l. sed si unius. §. si pcurator. ff. de iniur. tex. est in ista materia mirabilis & nõ. in. c. mulieres. in si. de sen. ex. que sunt. nõ. pter statuta.

¶ An mãdantis & mandatarii sit idem delictum numero. Bar. in. d. l. sed si unius.

¶ Si plures mandãt unum delictũ fieri. an omnes teneanť equaliť. uide Bar. in. l. i. ff. si fa. fur. fe. di.

¶ An sñia lata p mandatario delinquente prosit mandanti. Bar. in. l. adulter. §. i. ff. de adul.

¶ An quo ad pene impositiõem inspiciatur qualitas mãdati uł mãdatarii. Bar. in. l. utr. ff. đ parici.

¶ An mandans delictũ fieri & mandatarius possint simul accusari in eodem libello. Bar. in. l. i. §. incidit. ff. ad turpillia. & in. l. athletas. ff. de fal.

¶ An requirať speãle mandatũ pcuratore aliquid denuntiãte. uide. ff. de no. ope. nunc. l. de pupil. §. qui pcurator. & ibi Bal.

¶ Mandatũ de aliquo faciendo intelligiť cõgruis loco & tempore. ut. l. si uero non remunerãdi. §. si. ff. manda.

¶ Qui sunt casus in quibus requirať speãle mandatũ. uide gł. in. l. si quis mihi bona. §. iussum. ff. de acqui. here. adde gł. in. c. corã. de resti. in inte. plene p gł. i. c. qui ad agendũ. de pcur. li. vi. Spe. ti. đ pcura. § i. ꝟ. item opponit.

¶ Que differẽtia sit inter mandatũ & iussum. nõ gł. in. l. i. in prin. ff. qđ quis. & in. l. sepe audiui Cesarem. ff. de offi. psi. faciunt nõ. per gł. & Bar. in. l. si quis mihi bona. §. iussum. ff. de acqui. here.

¶ An hibens generale mandatũ sicut põt ea facere que dñs solitus est facere. ut. l. uł uniuersoꝝ. ff. de pig. act. sic possit quo ad preiudicialia cõi. dic q sic. ut. l. q semiles. ff. de usur.

¶ Mandatũ pncipis non pbat nisi in scriptis ut l. i. C. de man. pnci. & ibi nõ.

¶ An mandatum possit pbari p testes. uide Barth. & S. li. in. l. i. C. de pcura. doct. in. c. i. de pcura. & in clem. i. eo. ti. ꝟ. uid et q possit pbari per lras de quo etiam Bar. in. l. si pcuratorem. ff. de pcur. adde Bal in. l. i. ff. de pcura.

¶ An simplex mandatũ factũ ad lites trahatur ad causas futuras uł ad crimiales. uide Bar. in. l. dam nũ. §. is qui. ff. de dam. infec.

¶ An mandatũ debeat pcedere actum. dic q sic. ut l. in aut. ff. de aqua de plu. ar. ubi Bar.

¶ Quod dicať speale mandatũ. uide Bar. in. l. filiusfa. ff. de dona. & in. l. i. §. i. ff. de fal. Cy. in. l. i. C. etiam per pcura. cau. in integ. resti. agi pos. adde quod dicam. j.

¶ Generale mandatũ de soluendo creditoribus. intelligit de eo qđ potest exigi. uide Bar. i. l. i. §. hec uerba. ff. ne uis fiat ei.

¶ An mandans in aliquo loco possit puniri alibi q in loco maleficii cõmissi per mandatariũ. Bar. in. l. si ut pponitur. ff. de fideiuss. & in. l. non solum. §. si mandato. ff. de iniur. uide do. Anto. in. c. fina. de foro. compe.

¶ An mandatum factũ alicui possit impleri p alium q mandatariũ. Barth. in. l. uranius. in princ. ff. de fideiusso.

¶ Qui facit pcuratorem ad recipiẽdum uideť tacite mandare creditoribus ut illi soluant. Bar. in. l. qui hominẽ. §. si titiũ. ff. de solu.

¶ An ei qui mandauit percuti clericũ sufficiat ad euitandã excõicatiõem reuocare mandatũ etiam si nõ sit cercioratus mandatarius. uide. ff. de cõdi. ob cau. l. si pecuniã. §. si seruus. Adde q si is qui mandauit percuti clericũ ante pcussiõem penitet non incidit in canonem. dicit Inno. de sen. ex. mulieres

¶ De qua culpa teneať mandatarius. uide. ff. đ fur. l. eum qui. §. si culpa. & ibi Bar.

¶ An & quãdo is cui mandať q possit exigere possit a sponte soluente solutiõem recipe. Bar. in. l. his fure. ff. de solu.

¶ An ille de cuius mandati reuocatiõe dubitať debeat cauere. & quid & qualiter. Bar. in. l. pter. ff. đ dam. infect.

¶ An & qñ finiať mandatũ morte mandãtis. Bar. in. l. filius. §. & si quis. ff. de dona. Inno. in. c. quoniam abbas. de off. deł. do. Anto in. c. relatum. eo. ti. Adde nõ. per doct. in. l. eius. § i. puntiã. ff. si certu pe. Cy. & Bal. in. l. mandatũ C. man. Bar. in. l. ii. § si donaturus. ff. de dona. doct. in. c. si gratiose. đ rescrip. li. vi. & in. c. licet. de of. deł. ubi etiã doct. & est cõclusio q re integra expirat. als nõ.

¶ In actiõe mandati cõtraria uenit leuissima culpa. Bar. in. l. si seruus. §. qui uero. ff. de fur.

¶ Tacita reuocatio mandati que fit per mortẽ maioris est potior q expressa. nõ. in. c. mulieres. đ sen. ex. in glo. fina.

¶ Mandatũ iudicis de rebus occupandũ excusat a pena. l. si quis in tantã. fm Inno. in. c. ad nostraꝫ. de iureiuran.

¶ Mandans homicidiũ fieri non puniť pena statuti puniẽtis facientẽ homicidiũ manu ppria. Bal. x. col. de pa. iur. fir. c. i.

¶ An mandans uel mandatarius teneanť de damno casu fortuito cõtingente. uide Inno. de iureiuran. sicut.

¶ Qui facit cõtra mandatũ etiam si als bene faciat punitur. ff. de neg. ge. l. fina. ff. de re mili. l. iii. §. in bello.

¶ An idem sit facere pter formam mandati & cõtra. uide Hosti. de maio. et obe. dilecti. Io. an. de offi. deleg. prudentiã. et de elect. si cui. li. vi.

¶ Paria sunt nõ habere mandatũ uel habere minus sufficiẽs. de renunti. ueniens. in fi.

¶ Mandatũ non inducit necessitatẽ. ff. manda. l. i. xiiii. q. i. c. fi.

¶ Mandatarius cõuentus in iudicio rõne delicti nõ potest dñm in iudicio nomiare. ut li. nõ cõtest. qm. §. q si. et ibi nõ.

¶ An per solam reuersiõem dñi mandantis ad locum reuocetur mandatum. uide. ff. manda. l. q mutuam. de pcur. petitio. et ibi nõ. et eo. ti. c. i. li. vi.

¶ An mandans teneat resarcire mandatario omne damnũ qđ cõsecutus est rõne mandati. uide Inno. de iur iuran. sicut.

¶ Mandatũ pape intelligendu est fm ius. de concess. pben. c. i. li. vi. et de elect. dudũ.

¶ Quãdo dicatur res integra quoad finiendũ mãdatum morte mandantis. glo. in clem. ii. de pcura. ubi uide quid in mandato facto per prelatum seu

alium rectorem eccl'iasticū.

¶ Exp̄ssio uerboꝝ generaliū etiam aptoꝝ cōprehē dentiū omnes casus nō cōprehendit casum in quo requirit in mandato specialis exp̄ssio. uide. glo. in uer. expresse in. c. inq̄sitores. de heret. li. vi. Io. an. in. c. qa periculosū. de sen. ex. li. vi.

¶ Quid si mandatarius habens p̄tātem substituēt & in re integra morit' an expiret p̄tās substituti. vide do. Car. in cle. fi. de ꝓcur. in pe. q.

¶ An quādo petenda est restitutio in integrū debeant poni in mandato illa uerba ad petendā restitutiōem in integrū in tali causa uel sufficit dicere generaliter ad petendam restōnem. uide Bar. in. l. filius. ff. de dona.

¶ An ille qui habet mandatū de fideiubendo possit renūtiare beneficio cedendaꝝ. Bar. in. l. si fraudato. ff. que in frau. cre.

¶ Habere liberū mandatū & plenū idē importat Bar. in. l. itē bonoꝝ. ff. de admi. tu.

¶ An & quando habens mandatū ad aliquid faciendum uideatur nomine mandantis facere si illud non exprimit in actu. vide Bar. in. l. qui in aliena. ꝗ. si is. ff. māda.

¶ An iniuriatus ab aliquo dicens famulo suo uel amico facias ꝙ aliquid sentiā de hoc negocio alias non redeas ad domū uel non ero amicus tuus si famulus uel amicus occidit uel uulnerat iniuriantem teneatur ille qui dixit talia uerba quasi mandauerit. Bar. ꝙ sic in. l. si quis mihi bona. ꝗ. iussum. ff. de acqui. here. bonus tex. est in. c. fi. de homi. li. vi.

¶ Speciale mandatū requirit' ubicunq; quis debet p̄cenal'r actū exercere. uide glo. pe. i. c. ut circa. de elect. li. vi.

¶ An mandatū uel ratihabitio superueniens habeat ualidare ꝓcessum. dic ꝙ sic. per. l. iulianus. ff. q̄ sa. cogan. & in. l. licet. ff. de iudic. In cōtra. l. si ante. ff. iudica. sol.

¶ Mandatū generale nō cōprehēdit delictū. Bar. in. l. i. ꝗ. is uidetur. ff. si quis ius di. non obtem. ubi alle. l. si ꝓcurator. ff. de cōdi. indebi. & l. si pater. ff. que in frau. cre. facit qđ idem nō. in. l. i. ꝗ. deiecisse. ff. de ui & ui arma. adde ꝙ si esset tale negocium ꝙ posset esse uel non esse delictū cadit sub tali mandato generali & imputatur dno Bar. in. l. si qs. ꝗ. si ꝓcurator. ff. qđ quis iu. & in. l. creditor. ꝗ. lutius. ff. manda.

¶ Ubi cōcurrunt plura mandata que se inuicē nō copatiuntur. qđ seruandū sit. uide Inno. in. c. exposuit. de dila. glo. in. c. cū parati. de appell. & ibi doc.

¶ Mandatū iurisdictiōis pōt fieri ad futura cōdi tionaliter. ita. nō. Inno. in. c. cū olim. de of. del.

¶ Mandata que fiunt in iudiciis ex arrupto non ualent nec ab eis necesse est appellare. quia mandata iudicū semper debent fieri cū cause cognitione al's nunq̄ transeunt in rem iudicatā. qđ intellige de his que p̄tinent ad iurisdictiōem cōtentiosam. secus. de aliis. uerba sunt Inno. in. c. cum uenissent de resti. in integ.

¶ Mandatū pape nō deb; eludi sed realiter impleri. ita nō. Inno. in. c. inter cetera. de p̄ben.

¶ Mandatū superioris transit in rem iudicatā si non appelletur. qđ intellige si cā cognita factū sit. s̄m Inno. in d. c. inter cetera.

¶ Mandatū p̄sidis nō durat nisi quousq; durat ei⁹ officiū glo. in. l. i. ff. ꝙ qui. iu.

¶ Mandatum ꝓbat' per traditiōem instrumēti debiti p̄ncipalis. glo. in. l. fi. C. de pact.

¶ Si quis loquit' in aure alicuius & statim post uel modico iteruallo facit homicidiū uel aliquid aliud p̄sumitur illius mandato fecisse. ff. de p̄uis'. cre. l. si uentri. in glo.

¶ An habens mandatū cū libera possit alienare. uide de elect. cum nobis. in glo. fi. Inno. in. c. grandi. de sup. neg. p̄la. li. vi.

¶ Ubi requirit' mandatum speciale debet esse certum respectu rei certe & respectu certe persone. casus est nō bilis in. l. si quis mihi bona. ꝗ. iussum. ff. de acqui. here.

¶ Mandatū administratoris ciuitatis semper cōtinet in se cl'am cum libera. dictum est Bal. in. l. p̄ses. C. de transact.

¶ Mandatū iurisdictiōis nō finitur ip̄o iure morte mandātis sed ope exceptiōis que si non opponatur tenet ꝓcessus. in. c. cū uenisset. in glo. mortis. de testibus.

¶ An mādatum factum per eum qui est in carceribus ualeat. Bal. ꝙ sic. in. l. nam & seruus. ff. de neg. ge. dixi sub dictiōe carcer.

¶ Is cui mandatū est exerciciū actionis aduersus alium tenetur mandati si dolo feci quo minus exigeret a debitore. glo. est in. l. meuia. ff. so. ma.

¶ An mandās cōmitti homicidiū puniat' illa pena qua faciens. Bar. in. l. aut qui aliter. ꝗ. penul. ff. qđ ui aut clam. Cy. in. l. non ideo. C. de accusat. dixi aliquid supra.

¶ Si mādatur per l'ras alicui ut occidat aliquē punitur etiam nuntius qui scienter l'ras detulit. uide Bal. in. l. i. ꝗ. ne aūt. C. de cadu. tol.

¶ Quando dicatur esse dubiū de mādato. uide gl'. & doct. in. l. i. C. de ꝓcura. & in. c. i. de ꝓcura. glo. & Inno. in. c. coram dilecto. de offi. deleg. glo. in. l. fi. C. de pact. cōuen. Bar. i. l. uulgo. ff. de admi. tu.

¶ An in mandato ualeat ar. a cōtra. sen. Bart. in. l. eum qui duobus. ꝗ. i. ff. de acquir. here. ubi dicit ꝙ sic. per illū tex. qđ bene nō.

¶ A quo tempore liget mandatū superioris. uide Inno. de elect. innotuit. Io. an. in. c. i. de cōces. pre. li. vi. super glo. qđ est.

¶ An in mandato ualeat ar. a maiori. nō. in. c. cui de nō de p̄ben. li. vi. de transla. prela. c. fi. & de de ci. in. c. ex parte. iii.

¶ Si in mādato exp̄mitur aliquid qđ tacite inerat illud nō uidetur inducere formā siue p̄ceptum sed magis monitiōem. Bar. & Bal. in. l. eū qui duobus. ꝗ. i. ff. de acqui. here. Inno. in. c. dudū. de p̄sumpt. bene facit de offi. or. licet. glo in cle. i. de ol. del'. dominus Rapha. cuma. in p̄all'. l. eū qui. ꝗ. i.

¶ Que differētia sit inter mādatem cōducentem persuadētem cōsulentem & instruetem. & qualiter tales teneātur. uide Cy. Bal. & Salyc. in. l. non eo minus. C. de accusa. Bar. in. l. nō solum. ꝗ. si mādato. ff. de iniur. faciunt nō. per gl'. & doct. in cle. i. de penis.

¶ An habēs mandatū ad aliqd faciendū uideat' habere mandatū ad omne illud qđ est uicinū illi mādato. nō. in. l. iam tamen. ꝗ. ulti. ff. iudi. sol. & in. c. in causis. de elect. glo. de pur. cano. cū in iuuētute.

¶ An faciens illud qđ est uicinum mandato uideatur implere mandatū. uide glo. viii. q. i. licet. xxii. q. iiii. innocens.

¶ Primo debet discuti đ mādato ꝓcuratorio rei excipientis ꝗ de mādato actoris. Io. an. in. c. nōnul li. de rescrip. de excep. c. a nobis. facit glo. in. c. cupiētes. §. si uero. de elect. li. vi. Cōtra. tex. in. c. i. de accu-sa. Spec. ti. de rescrip. ꝑsenta. §. rōne autem impe-trātis. ꝟ. sed cui.

¶ Si mādatur alicui ut faciat aliquez actū sub cer ta forma ualet actus illa forma nō seruata si māda tarius als poterat id facere ex potestate sua ordi naria. glo. est singular in clem. i. de iur. patro. facit qđ habetur in tex. & glo. in. c. licet in corrigendis. de of. ordi. adde glo. & qđ ibi nō. doct. in clem. i. đ seque. pos. & fru.

¶ An ad petēdam cōfirmatiōem electiōis requira tur speāle mādatum. vide Spec. ti. de ꝓcur. §. ut autem. ꝟ. ceterū. ubi ponit formaz mādati qd fieri debet ad talem actū.

¶ An sufficit generale mādatum ad impetrādum beneficiū. Io. an. & doct. ꝗ sic. de ꝑben. accedens. Do. de rota deci. cclxxxiiii.

¶ An in mādato uideatur cōcessa libera si nō ex-primat dic ꝗ nō. tex. est in. l. quātuberonis. §. i. ff. de pecul. Cy. & Bar. in. l. i. C. de ꝓcura. do. Anto. & moder. in. c. per tuas. de arbi. dixi aliquid. s.

¶ Qua pena puniat mādator seu ꝑsuasor delicti. nō. Bar. in. l. nō solum. §. si mādato. ff. de iniur. ubi etiam uide que dicātur crimia grauia & que leuia Ibi etiam tractat Bar. an mandans fieri aliqd deli ctum teneat si mādatarius nō illud sed aliud per-petrauerit. de quo est bonus tex. in. c. fina. de ho-micidio. li. vi.

¶ An ꝓbetur mādatum eo ipo ꝗ instrumēta cau se sunt penes aliquē. dixi sub dictiōe instrm.

¶ Quid si quis ostēdit sigillū dñi. an hoc ipo pro betur mādatum uel saltem ex hoc oriat tale dubi-um per qd ille admittat cum cautiōe de rato. nō. in c. si quorūdam. de fideius. ubi Inno. & Hosti.

¶ Mādare quādoq. i. rogare. xxiii. q. iiii. guilisa-rius. Et ecōtra rogare. i. mādare xi. q. iii rogo. vi-de. ii. q. v. mādastis. cum glo. Aliquādo mouere. i. mādare. iii. q. ix. reuera.

¶ An rōne mādati excusetur faciēs cōtra cōsciēn tiam. nō glo. xxiii. q. v. miles. & c. se. faciunt nō. đ sen. ex. inquisitiōi. in regula qđ quis. li. vi. & ibi ꝑ Io. an. glo. de tem. ordi. ad aures. xi. q. iii. si dñs. & c. qui iustus. glo. & Archi. lxiii. di. salonitane. glo. xii. q. i. de rebus. glo. xiii. q. v. dixit. tex. de restit. spo. līas. nō. lxxxvi. di. amputatis. glo. & Archi. x xii. q. v. c. i. glo. xvii. di. multis. glo. & Bar. in. l. nō uidet. §. qui iussu. ff. de re. iur. glo. in pali. regula qd quis mādato. li. vi.

¶ An si carens mādato gerat actum iudicialez ua leat ad ꝑiudicium agentis secum & nō opponētis. uide Io. an. de ꝓcura. in nostra. Innoc. de accusat. super his.

¶ Hec uerba mādo uolo rogo inducunt actiōem mādati. ff. manda. l. i. Io. an. in addi. Spe. ti. de iudi. §. specialia.

¶ Mādatum debet esse gratuitū. & an mādatari-us possit cōuenire cum mandāte de certo salario. nō. de fo. cōpe. romana. §. nec etiā. li. vi.

¶ Quādo unum mādatum tollat aliud. uide doc. in. c. exposuit. de dila.

¶ Mādatum interdum dirigit a iudice parti. in-terdū a pte parti. de ꝗ dic ut in. c. licet. đ of. del.

¶ An reuocatio mādati ualeat priusꝗ ueniat i no-titiam mādatarii uł partis. nō. de rescrip. ex parte decani. de ꝓcura. c. fi. li. vi. bonus tex. & ibi nō. in clem. i. de renunt. lxiii. di. tibi dño. adde qd dicam j. sub dictiōe ꝓcurator. Cy. in. l. mādatum. C. man da. in. iii. q.

¶ An mādans teneat resartire mādatario sumpt9 & damna que habuit rōne mādati. uide in. l. inter causas. §. non omnia. ff. manda. Innoc. in. c. sicut. de iur. iurā.

¶ Mādatum speciale derogat generali. đ rescrip. abbatem. & ibi nō. uide in regula in toto. ff. de re. iuris. & in regula generi. & qđ ibi nō. li. vi.

¶ Mādatum factum gerēti uices alicuius exten-ditur ad eum cuius uices gerit. sicut mādatum fa-ctum capitulo sede uacāte extendit ad ꝑlatum po stea creatum. licet secus in iurisdictiōe data cōtra uices gerētem. ut de his plene nō. in. c. cam te. de rescrip. in glo. ul. & ibi per doc.

¶ Quādo mandatū pariat actiōem mandati uł nō. nō. ff. de ꝓcura. l. pompon9. in gl. ii. insti. per quos age. pos. §. fi. in glo. ꝓcurator. adde omino nō. C. manda. l. si fideiussor.

¶ Que uerba requirāt mādatum speāle. nō. Bar. ff. de dona. l. filiusfa. & remittit ad. l. i. §. inter filium ff. de fal. uide in. c. qui ad agendū. de ꝓcur. li. vi.

¶ Cui est mandatū sequēs uidet mandatū & ꝑce-dens. nō. ff. de ꝓcur. l. ad rem.

¶ Mādatum seu ꝑceptum superioris nō debet es se iniquū uel sine causa. ut. ff. de leg. iii. l. pater. §. tusculanus. & §. quidecim ff. de leg. ii. l. peto. §. p-diū. C. de fideicō. l. quotiēs.

¶ Uerba mādati sunt ita intelligēda ut nō uidcat illicitum ꝑmittere. ff. manda. l. creditor. §. lutius. ff de cōdi. inde. l. si ꝓcur. ff. de mu. & ho. l. ut gradati §. sed si lege. facit. l. filiusfa. §. diui. ff. de leg. i. et. ff de leg. iii. l. lutius. et. l. pater. §. iulius agrippa.

¶ De mādante fieri homicidiū qd nō fuit cōsuma tum dixi. s. adde Ange. in cōsilio suo. xiiii.

¶ Quis cōprehendat appellōne mandātis fieri ho micidiū uide ꝑ Ange. in cōsilio suo. xxi.

¶ In mādato generali nō uenit dolus aut delictuz ut. l. si ꝓcurator. ff. de cōdi. inde.

¶ An mādatum possit taliter fieri ꝗ sit irreuoca-bile. uide Angel. in cōsilio suo ccxxix. qđ incipit Sup questiōe. als sup quo.

¶ Mādatum generale nō trahitur ad ea que quis nō esset in specie cōcessurus uerisimilr. uide. ff. de pig. act. l. solutum. §. si. cum. l. se. ff. de dona. l. filiusfam. ff. de pecul. l. qui peculiū. de ꝓcura. qui ad agendū. li. vi. Dy. in regla in generali. li. vi.

¶ Mādatum prelati administratoris uel cōmenda-tarii in nō executis expirat morte uel renūtiatio-ne ipius. de ꝓcura. c. ii. ubi tex.

¶ Licet mādatum morte finiatur tamen qñq du-rat eius effectus ꝓpter ignorātiam. Bar. ff. de do-nat. l. hoc iure. §. si quis. vide Io. an. in addi. Spe. ti. de emp. §. i. ꝟ. qd si res.

¶ An mādatum uideatur reuocatū dño reuerso uł uenicte ad iudiciū. nō. ff. manda. l. qui mutuam. §. nō adeo. in glo. instaurauerūt. de ꝓcura. si quez. li. vi. et ibi Io. an.

¶ An mādatum uideatur reuocatū si ꝓcurator mu tat cōditiōem in deterius. nō. Bar. ff. de solut. l. si cū cornelius. Cy. in. l. fallus. C. de furtis. in. i. q.

¶ Quãuis finiatur mãdatum nõ tamen finit actio mandati·nõ·ff·manda·l·si pcedente·in gl·morte·

¶ An mandatũ possit esse ubi nõ potest esse fideiussor·nõ·ff·man·l·si hereditatẽ·in gl·põt·

¶ Quam culpã recipit mãdatum·nõ·ff·de pscrip·uer·l·naturalis·§·sed si facio·in glo·pses·C·mand·l·si pcuratorem·et ibi Cy·nõ·in·l·a pcuratore·e·ti·et in·l·re mãdata·in glo·exacto·

¶ Generale mãdatum recipit ea que sunt de consuetudine·nõ·Bar·in·l·fi·ff·que in fra·cre·

¶ Quid sit mandatũ principis·nõ·in aut·d man·pn·in glo·ii·col·iii·

¶ An factũ cõtra mãdatum sit irritũ uel irritãduz io an·nõ·de resti·spo·c·fi·sup glo·fi·& de priuil·porro·in glo·pe·

¶ Formas libellorũ circa mãm mandatorũ·uide p Spe·ti·de iudi·§·specialia·

¶ Mandator & mãdatarius pari pena puniuntur & an teneãtur ex ppria significatiõe uerborũ·nõ·ff·de eo per quẽ fac·est·l·i·in gl·ii·C·de accus·l·ñ ideo minus·& ibi Cy·ff·q ui aut clam·l·aut q aliter·§·fi·in glo nõ totum·Bar·ff·de adul·l·hec uerba·Bar·ff·ad·l·pom·de parici·l·utrũ·

¶ An plures mãdatores possint insolidũ cõueniri·ff·man·l·si mãdator·§·iii·i gl·posse·&·l·creditor·§·duobus·eo·ti·

¶ An absoluto mãdatario uideat absolutus mandans·nõ·ff·de adul·l·adulter·§·eodẽ tpe·

¶ In genere pene nõ inspicit qualitas mandãtis·sz madatarii·no·Bar·ff·ad·l·pomp·de parici·§·utrũ·

¶ An mãdanti psint defensiões mãdatarii·& eõtra·nõ·Bar·ff·de questio·l·si qs ultimo·

¶ Unde oriatur actio q teneat mãdator·nõ·Bar·ff·de iniur·l·nõ solum·§·si mãdato·

¶ An mãdatarius possit agere uel cõueniri si plus eit expẽditum·nõ·ff·man·l·pterea·§·fi·& in·l·se·ubi glo·Spe·de iudi·§·speãlia p fi·

¶ Mãdatum etiam pcuratoris in rem suã qñ nõ est trãslata utilis finit morte mãdantis·C·de act·& obli·l·i·

¶ Qñ dicitur mãdatum cuius effectus confertur post mortẽ mandãtis non expirare per eius mortẽ ut·l·more·ff·de iurisdic·om·iudi·& in·l·si uero nõ remunerãdi·§·fi·ff·man est uerum qñ certitudialiter & expsse·secus si p qdam accidẽtia post mortem cõcurrat·ut habet·ff·de solu·l·fi·

¶ Mãdatum eius q quis habet facere necessario nõ finit ante certificatiõem illius qui agere debet·ut·ff·de acq u·pos·l·fũdi·§·i·

¶ An implemẽtum mandati transeat ad heredes·nõ·in·l·inter causas·in pn·&·§·morte·ff·man·casus est in·l·mãdatum·eo ti·

¶ Si aliquo intercedẽte quis aliquid alteri cõcessit nõ tenetur intercedẽs mãdati sed actiõe in factum·ut·l·de pca·l·quesitũ·

¶ Quãdo uerba impsonaliter pferunt tam mandans q faciens per se seu alium cõprehendit·ut·ff·qd ui aut clam·l·aut qui aliter·§·hec uerba·§·fi·ubi de hoc·

¶ Si mãdatarius alteri mandat pmus mandãs aliquid fieri nõ uidet ppriẽ fecisse·ut·ff·man·l·si ego ais·ff·qd ui aut clam·l·si ego·

¶ Rogans dicitur mãdare etiam in delictis·ff·de eo per quem fac·est·l·i·dicam·i·sub dictione rogo dixi aliquid·s·

¶ Delictum nõ cadit in mãdatarium & tamen obligat mãdantem·ff·q quis iu·l·ii·§·si pcurator·ad de·l·si quis rem·§·si tu titiũ·ff·de fur·

¶ Mandãs nõ punitur ut uere faciens·sed ut uere fieri faciens·tex·in·l·si per aliũ·iunc·§·prece·ff·ne uis fiat ei·

¶ Mandans plus delinqt q mãdatarius·ff·de his qui nõ·infa·l·athleras·§·i·& ibi glo·in uer·futute

¶ Mãdatum in leuibus excusat a pena delicti etiam si nõ sit necesse parere mãdato necessitate precisa sed solum rõne obediẽtie & reuerẽtie·l·liberorũ·§·fi·&·l·qui iussu·ff·de his qui nõ·infa·non in grauibus·ut·ff·de ritu nup·l·nõ est·&·ff·ad legez acquil·l·liber homo·

¶ Statutũ loquẽs in damnato ex homicidio nõ habet locum in damnato qui mãdauit fieri homicidium·ita dicit Iaco·butri·in·l·obseruare·§·fi·ff·d offi·pcõs·ubi bona gl·

¶ Differẽtiam inter uerbum mãdo & pcipio uide p glo·in·l·sepe audiui·ff·de of·psi·

¶ Aliud est mãdare aliud iubere·nam iubere nõt iurisdictiõem·mãdare nudũ ministeriũ·ut nõ·gl·in·l·i·ff·de iurisdic omni·iudi·& eo·ti·l·more·ubi etiam glo·

¶ Mandans pluribus unum delictũ nõ uidetur plura delicta cõmittere·sed unum·quia unũ est mandatũ·ff·de iurisdic·om·iu·l·si familia·§·fi·

¶ An delictũ approprie mãdanti uel mãdatario·uide Guil·de luca·in·l·si quis·§·doli·ff·de iurisdic·om·iudi·

¶ Obligatio mandãtis delictum nõ est accessoria ad obligatiõez faciẽtis·sed est obligatio p se stans nõ·Bal·in·l·si quis·§·fi·ff·de iur·om·iu·

¶ Si delictum mãdantis nõ potest explicari sine dolo mãdatarii excusat mandantẽ·Si autẽ põt explicari sine dolo mãdatarii delictũ mandãtis non excusat simplicitatẽ mandatarii·ut nõ·Bal·in·d·l·si quis·§·i·

¶ Si aliquis mãdat occidi hominẽ extra plateam & occidatur in platea an mandãs teneat·uide·ff·d ser·corrup·l·i·§·psuadere·& ibi Bar·

¶ Mãdatum ex pte suscipientis debet esse gratuitum·ut pariat actiõem mãdati ideo necessitas implendi mãdatum impedit actiõem mandati·ff·de neg·ge·l·at qui natura·§·si libere·doc·& ibi Bar·in·l·ii·§·quedã·ff·de eden·

¶ Mandatarius habet actiõem mandati p eo qd expendit ubi q mandat uerisimilr in hunc casuz ordinabat·vnde si mando tibi ut uadas ad hostes ubi uerisimilr equũ perdes teneor·secus si ad hoc non ordinabat·ff·man·l·inter causas·§·non omnia In cõtra·fortiter fac·t·l·si ut certo·§·sed interdũ·ff·cõmo·de uide Pe·distinguẽtem·in·l·ex hoc iure ff·de iusti·et iur·

¶ Ubi plura de sui natura separata accumulant in mandato incepto quo ad unũ facit rem desinere esse integram quo ad omnia quasi sit unũ mandatum·ff·de pcur·l·si cũ pcuratorio·

¶ Mandatũ principale extendit ad omnia cõsecutiua·ff·de cõdi indebi·l·indebitã·et eo ti·l·si pcurator·ff·d instito·l·sed et si pupillus·§·sed et si qs uide glo·in·d·l·indebitã·

¶ Differẽtiam inter mandatũ et monitiõez·uide ff·de neg·ge·l·si serui·

¶ Actio mandati nõ cadit in facto q cõiter non

cõsueuit esse gratuitum. & habet spem remunerationis. glo. in. l. i. in pn. ff. si me. fal. mo. dix.

¶ Si dedit mãdatum ꝓcuratori ut me obliget an possum reuocare. & si reuoco anteq̃ me obliget eo nõ cerciorato an tunc impediat̃ obligatio. uide gl. in. l. i. ff. q᷑ ius.

¶ An ꝓcurator possit reuocare mandatũ q̃d facit dñs alteri. uide. ff. man. l. si hominẽ.

¶ An actio mandati possit cõcurrere cum actiõe q᷑ iussu. uide gl. in. l. i. ff. q᷑ ius.

¶ Ex persuasiõe nõ orit̃ actio mandati. ut. ff. de po si. l. i. §. idem pomponius.

¶ Mãdatum factum de re expedibili post mortẽ mandantis nõ parit actiõem mãdati. glo. ff. de reli. l. at si quis. §. si cui.

¶ Mãdatum nõ dicitur impleri nisi impleat̃ i forma specifica licet in melius cõmutetur. ff. man. l. diligenter. & ibi nõ.

¶ Mandatum implet qui facit plus q̃ in mandato cõprehendit. ff. man. l. rogatus.

¶ Patiẽtia in p̃sente inducit mãdatum. ut. l. si uero. § si passus. & l. qui patitur. ff. man.

¶ Si mando stationario ut uendat librum ꝓ. x. & uendit ꝓ pluri illud plus est meũ nisi dixero q᷑ sit suum. ff. man. l. idemq᷑. §. si mãdauero. & l. si remunerandi. §. apud.

¶ Mãdatum nõ cadit circa rem p̃teritam & ideo si mando ut credas cui iam credideras nõ obligor ff. man. l. si uero. §. si post creditã.

¶ Differẽtiam inter mãdatorem cõstitutorem & fideiussorẽ. tex & ibi Bar. in p̃al. l. si uero. §. si.

¶ Mãdatum cõtinet in se ꝓpriam utilitatem mandantis. & obligat eum. uide. ff. man. l. si quis mihi.

¶ Omnia que lucrat̃ mãdatarius ex mandato tenetur reddere mãdanti. uide glo. que alleg at multa iura. ff. man. l. ex mãdato.

¶ Quãdo possit renũciari mãdato & per mãdantem. uide in. l. si uero nõ remunerãdi. §. i. ff. man. & eo ti. l. si is cui. §. qui mandatũ.

¶ Mandatũ de fundo emendo uidetur impleri si pars fundi emat̃ si per eũ nõ stat quo minus emat totũ. ff. man. l. si fundus. in si. al's incipit ita.

¶ Si mãdato inest certa forma illa seruanda est. alias inest mandato id q̃d expedit. ff. manda. l. si quis pro eo.

¶ Si mãdatum fiat alicui de re simul emẽda ꝓ cõi plurium utilitate si is cui cõmittit postea illam ꝓ se emat an inter eos sit aliqua actio. uide. ff. ꝓ socio. l. cũ duobus. in princ. & l. actiõe. §. item si societatem. eo. titu.

¶ Actio mãdati non habet locum nisi quãdo quis suscipit mãdatum ut p̃uatus. secus si ut publica ꝑsona. C. de decur. l. si quis. & ff. si me. fal. mo. dix. l. i. gl. & in. l. i. C. de eden. & ibi Bar.

¶ Si ꝑsona cui debet notificari reuocatio mãdati est certa illi nõ est notificandũ. si incerta tunc est notificandũ in genere ꝓponendo edicta & faciẽdo fieri bannimẽta & alia que possunt uerisimil'r in omnium notitiã ꝑuenire. ut. l. si pupillus. §. p̃scribere ff. de institoria. s'm Bar qui ita no. ff. de solut. l. qui hominẽ. §. si titiũ. & ista edicta debẽt poni in locis frequẽtioribus ciuitatis. tex. est singl'aris in. l. iubemus. C. de defen. ciui. vide Bal. in. l. mandatum. circa fi. C. manda.

¶ In actiõe mandati cõtraria uenit leuissima culpa. tex. est sing. in. l. si seruus cõis. §. q̃d uero. ff. de fur. & ibi Bar.

¶ An si ex forma statuti beneficia pacis & cõfessiõis ꝓsint cõmittenti delictũ ꝓsint etiam mãdanti. uide Bar. in. l. is qui ope. ff. de fur.

¶ Reuocatio mãdati clãdestina que non uenit in notitiã iudicis & aduersarii nõ nocet aduersario. ut. l. i. C. de satisdan. & ibi Bal.

¶ Litigans coram delegato necessario habet ostendere mandatũ etiã parte existẽte cõtumace. secus si corã ordinario. Inno. in. c. statuimus. de elect. & talem põt iudex officio repellere. dicit gl. de procura. l. ita demũ. Bal. in. l. damni. §. qui alieno. in fine. ff. de dam. infec.

¶ Testator cõstituit in testamẽto suo quendã ad agendũ & petendũ post mortem suam cuius iste sit mãdatarius uel defũcti uel heredis. & quid si heres nõ uult q᷑ ille agat. uide Bal. in. l. id q̃d pauperibus. C. de epi. et cle. in. xx. q.

¶ Si ꝓcurator habẽs mãdatum generale et speciale ꝓducat solum generale in cã requirẽte speciale iudiciũ est nullũ nisi adhuc sit. j. tempus ꝓducẽdi mãdatum spẽale et ꝓducatur. Bal. hoc dicit in. l. falsus. C. de fur.

¶ Si ꝓducant̃ duo mandata diuersa ab eodem cui stetur. Bal. in d. falsus.

¶ Ad recipiendũ solutiõem non sufficit ꝓprie mãdatum ꝑ testes. Bal. in. d. falsus. in pe. q.

¶ Mãdatum inducit cõtractum mãdati et ideo requirit cõsensum utriusq̧ partis. Ex quo infert̃ q᷑ si quis fecit aliquid tanq̃ ꝓcurator ante susceptas l'ras mandati nõ obligat dñm cõstituentez. uide q̃d plene dicit Bal. circa hec. in dic. l. falsus. C. de fur. ꝯ. circa tercium.

¶ Procurator cõstitutus a p̃lato nomine ecclesie uel ab actiõe siue ãnali siue ꝑpetuo nomĩe ciuitatis non desinit esse ꝓcurator licet p̃latus uel actor d̃cedat reintegra. quia eccl'ia et ciuitas nõ sũt mortue. Inno. in. c. dilecti. in glo. i. de fo. cõpe. ubi uide adde nõ. in cle. fi. de ꝓcur. ubi uidet̃ cõtrariũ.

¶ Si mando aliquẽ uerberari et ex uerberib' moritur efficior irregularis licet non fuerit intentio mea ut moreret̃. Inno. in. c. ad audictiaz. de homi. in glo. firmitatẽ. casus est qui non all'atur in. c. fi. de homici. li. vi.

¶ Mandatum sub nomĩe dignitatis factũ nõ extinguitur morte mãdatarii etiã si decesserit reinteg̃. in aut. ut nulli iudi. §. et hec. ff. de iurisdic. om. iu. l. et q̃a. glo. in. d. §. et hec.

¶ An habens mandatũ cum libera possit exigere speciale mãdatum. Et quid de eo qui habet mãdatum faciendi om̃ia que dñs facere posset. uide gl. in. c. ex parte decani. de rescrip. Io. an. in. c. fi. d̃ dilati. do. Anto. in. d. c. ex parte. dicit illã glo esse ꝑpetuo tenendã menti.

¶ Etiam in exigentib' speciale mandatũ põt fieri substitutio. glo. est singularis in. d. c. ex parte. et sic per mãdatum speciale nõ uidetur electa industria ꝑsone al's cõmittere uel substituere nõ posset. de of. del'. c. fi. do. Anto. in. d. c. ex pte.

Manere Exponit̃ aliq̃n. i. tenere. ut. ff. de libe. agno. l. i. in fi. p̃n. C. de questio. l. decuriones.

Manifestum Maĩfesta crimĩa sine accusatione et ꝓbõne

puniri possunt. ii. q. i. manifesta. et. c. in manifesta. et. c. deus omipotens.

¶ Aliquid dicit manifestū in iudicio multipliciē. ii. q. i. sed sciendū. de. ꝓ. si cū olim.

¶ Etiam in manifestis causis iudiciarius ordo est seruādus. xi. q. ii. eoꝝ.

¶ In extremo iudicio manifesta erūt omnibꝰ peccata damnatoꝝ. de pe. di. i. nunc autem. dixi sub dictione iudicium.

¶ Qualiter dicatur maleficiū esse manifestū. uide Bar. in. l. ii. ff. de fur.

¶ An manifestū & euidens idem importēt. uide de uer. sig. cōstitutiōem. li. vi.

¶ Quādo dicatur manifestū aliquē non habere ius uide Bar. in. l. i. ff. de no. ope. nunꝗ. nō. de uer. sig. cum olim. iii. ubi uide.

¶ Quotuplex dicatur manifestū & qđ dicatur manifestum ꝓut distinguit cōtra occultum. nō. de ꝑsump. tercio loco. ubi bonus tex. de postu. ꝑla. c. i. plene p doc. de coha. cle. & mul. uestra.

¶ An manifestū recipiat ꝓportiōem. nō. ii. q. i. de manifesta. xi. q. iii. eoꝝ. ubi glo. de coha. cle. & mu. uestra. in glo. v. defi. pres. quoniā. adde ff. de act. emp. l. emptorē. & ibi nō. & l. si uero. §. qui ꝓ rei. ff. qui sa. da. co. Archi. ii. q. i. deus omipotens.

¶ Que sit differētia inter ꝓbabile & manifestum. uide in. c. cū olim. de uer. sig. xi. q. iii. eoꝝ.

¶ Manifestū est qđ liquet per cōfessiōem aut per ꝓbatiōem legitima aut euidētiam facti que nulla pōt tergiuersatiōe celari. ut de uer. sig. cum oliꝫ. & c. ultra. ii. q. i. c. ulti. lxi. di. in sacerdotibꝰ. xi. q. iii. eoꝝ. xxxii. di. nullus. uide plene in. c. uestra. & c. tua. de coha. cle. & mu.

¶ Qui dicant manifesti usurarii. nō. in. c. i. & ii. de usuꝝ. li. vi.

¶ An manifestū differat a famoso. nō. Barꝗ. ff. de fur. l. furem. al's fur est que est. l. iii. in. ii. q. ideꝫ ff de penis. l. capitaliū. §. famosos. ubi uide.

¶ Manifestū est id de quo cōstat fama. glo. ff. de nego. ges. l. at qui natura. §. cum me. C. de ꝓbaꝗ. l. si ꝓprietatis.

¶ Manifestū dicitur qđ ꝓbatur instrumēto. C. cū litiseō. auꝗ. offeratur. facit. l. ii. ff. de his qui sūt sui uel alie. iuꝝ.

¶ Manifestū potest dici omne qđ cōstat etiā non naturali organo sed supnaturali iūcto sensu intellectus. ff. de adop. l. si pater nālis.

¶ Aliquid pōt dici manifestū qđ tamen nō est expssum. sed manifestat p rimatiōem actoꝝ & iste nō dicitur error manifestus qui reddit sniam nullam. qa non inducit peccatū forme sed materie. ubi igitur dixit iudex qa per A & B ꝓbatuꝫ est. ideo zc licet A & B dixerint se nihil scire. & sic uisis actis sit error manifestus tñ snia tenet quia nulla expssa causa teneret. Inno. in. c. in ꝑsentia. de probaꝗ. uide nō. in. l. i. C. de fi. instru. & iu. hast. lii. li. x. Bal. in. l. i. C. de manumis. P. eps brixien.

Manigoldus

An liceat capere asinos & manigoldos ꝓ faciendo iustitia. uide Bar. in. l. fi. §. fr. ff. de pig. actio. adde omino Bar. in. l. iubemus. C. de sa. san. ec.

¶ Manigoldus de iure debet habere uestes iusticiati etiam si publicent bona. qđ est uerum de lecti bus uel his cū quibus ducit ad iustitiā. uide in. l. diuus. ff. de bo. dam.

¶ Damnatus ut sit ꝑpetuo carnifex uel manigoldus cōis est seruus pene. secus si ad tempus. Ang. in. l. ii. ff. de publi. iud.

Manipule

Que dicant manipule. nō. xciii. di. nōnulli. in glo. fi.

Manna

Manna patribꝰ datum excedit multipl'r ab eukaristie sacramēto de cōse. di. ii. reuera.

¶ Manna fuit figura corporis xpī de cōse. di. ii. corporeū illud.

¶ Unde dicat manna. uide gl'. de cōse. di. ii. reuera

Mansionarii

Qui sunt mansionarii & qđ sit eorū officium in eccl'iis. glo. de cle. nō resi. c. pe. & ibi uide.

¶ An tales habeāt uocem in electiōe. uide doc. de elect. c. i.

¶ Mansiōes non distinguūtur in purgatorio nec in inferno sed solū in paradiso. s. Tho. in quarto. di. xlix. ar. lxi.

Mansuetudo

Quis dicatur māsuetus. uide. ff. de postul'. l. i. §. bestias. & de hec uer. uide. in. l. i. in fi. & l. nāle. §. ceruos. ff. de acqui. re. do.

¶ Mansuetudine nō seueritate corrigendi sūt delinquentes. uide. xlv. di. licet. et. c. nōnunꝗ. et. c. recedite.

Mansus

Quid importet et quā mensuram terre cōtineat. uide in. l. si ita. ff. de aur. et ar. lega. et in. c. i. de censi. xxiii. q. viii. scđm Inno in ꝑalle. c. i. ibi etiā uide in glo. ii.

¶ De manso dic ꝙ est tantū terre ꝗtum quis pōt laborare cum uno pari boum in anno. ut in. d. c. i. de censi. uide. x. colla. si de feu. fu. cōtro. Bar. in. l. si ita. in fi. ff. de re. du.

Manuale

Beneficia manualia et prioratus temporales qui sunt de mēsa uacant ut alia et p negligentiā ordinarii collatoris cōferri possunt ut alia. ut nō. in clem. qa regulares. de sup. neg. pla. et ibi uide que dicant bñficia manualia.

Manubium

Quid sit uide in. l. fi. C. de mo. mul. et in auꝗ. de trien. et semis. §. h a nobis.

¶ Manubie quid sit. dic spolia hostiū. uel melius pecunia ex ꝑda redacta uel ex spoliis hostium redacta. uide Aulū gelliū li. de noctibus acticꝗ.

Manumissio Manumissus

Qui ante fuerat seruus potest in clerū ordinari. uide. liiii. di. qcunꝗ.

¶ Episcopus pōt dare de bonis eccl'ie aliquid seruis suis manumissis. xii. q. ii. si quos.

¶ Eps uolens manumitter seruuos eccl'ie duos ꝓ uno debet dare. xii. q. ii. eps ꝗ mancipiū. et ibi nō.

¶ Serui eccl'ie quādoꝗ possunt manumitti intuitu pietatis. xii. q. ii. cū redēptor.

¶ Manumissus dicit nouus homo. xxvi. dis. unus. et ibi nō. glo.

¶ Manumissio est datio libertatis. ut habet. ff. de iust. et iur. l. manumissiōes. po nit tam quādoꝗ ꝓ emancipatiōe. ff. de adop. l. libeꝝ. facit. ff. de testatu. l. qui tutela. §. i. hoc uerbum habes de cōdi. appo. c. ii. et ibi expōnit.

¶ Manumissus a collegio uel uniuersitate nō tenetur singulis reuerentiā exhibere. uide in. l. iteꝫ eoꝝ

§·qui manumittit·ff·qđ cuiusq̧ uniuer·xii·q·i·qui manumittitur·

¶ An manumissio p̄ uindictā possit fieri p̄ aliū·nō C·de manumis·uin·l·pe·

¶ Formas manumissionū·uide per Spe·ti·de ser· non ordinan·

¶ Licet manumissio hodie habeat uim restitutionis nataliū non tñ per omia·in aut·ut libe·dece·§ i·glo·ff·de sta·bo·l·liber homo·

Manus Quot modis accipiat manus·ui de·ff·de ori·iur·l·ii·

¶ Manus·i·opera·de fac·unct·c·i· Item manus·i· potentia Item manus·i·societas· Io·and·de elect· transmissā·& ibi ponit aliquos uersus·

¶ Manus impositio nō inducit reiteratiōem sacrameti·uide·i·q·i·manus·

¶ Manus uiolētas mittere in clericū est crimē sacrilegii·xvii·q·iiii·sacrilegiū·& e·si qs in h⁹ genus

¶ Quomō intelligat quis mittere manu ad aratrū & respicere retro·uide de peni·di·ii·pennata animalia·de elect·causam·

¶ Stante statuto q̧ facieti sanguinē in plateā amputetur manus dextera quid fiet ei qui nō habet dexterā uł habet sed aridam & inutilez·Doct·in aut·sed nouo iure·C·de ser·fugi·Bar·in·l·hos accusare·§·omnib⁹·ff·de accu·faciunt nō·in·l·eleganter·§·q reprobos·ff·de pig·act·

¶ Si aliquis est damnatus ad abscisiōem manus an debilior debeat amputari·Item quid si unā tantū habet·an illa debeat amputari·Item q̄d si habet duas sed una est omino inutilis·de his uide Io·an·in regula in peuis·li·vi·Idem in addi·Spe·ti·đ penis·super rubrica·Bal·in aut·sed nouo iure·de ser·fugi·uide do·Car·flo·in·c·i·qui cle·uł uo·adde Cy·in·l·ii·C·ut intra cer tem·cri·ac·tei·adde·l·ediles §·eteniz sunt quedā·ff·de edil·edic·uide Bar·in·l uulgaris·in pri·n·ff·de fur·

¶ Si aliqs est damnatus ad abscisiōem manus dextre sed minister per errorē abscidit sinistra·an debebit iterū amputari dextra·uide ubi·s·& in·l·eleganter·§·q reprobos·ff·de pig·act·

¶ Ad manus alicuius dicit p̄tinere illud q̧ sic suo iuri subicit q̧ plenariā eius habet dispositiōem·de cōsti·cum accessissent·facit·ff·de iusti·& iur·l·manumissiones·

¶ Quādoq̧ aliquid fit breui manu·ff·de iur·do·l·licet·ff·si cer·peta·l·singularia·quādoq̧ longa manu·ff·de solu·l·si pecunia·

¶ Qui manus intulit p̄posito capite punit·ut nō·s·q iii·patet·

¶ Manus & oculus obstetricū sepe fallit·ut habetur·de p̄bat·causam·ff·de uen·inspi·l·i·§·i·

¶ Illa res dicit sub manu mea cuius plenū dominium habeo·ff·de iusti·& iur·l·manumissiōes·

¶ Quibus casibus manus sit alicui amputanda nō·in·de ser·fugi·aut·sed nouo iure·in glo·i·

¶ Quid sit manū inicere·uide in·l·generali·C·de decuri·li·x·faciunt nō·per glo·& doct·in·c·si quis suadente·xvii·q·iiii·& per Innoc·in·c·nuper·de sen·excōicat·

¶ Si aliquis p̄misit ponere uel tradere aliquez in manibus alicuius intelligit·i·in p̄tāte·& si aliqs p̄misit extrahere aliquē de manibus inimici intelligit·i·de p̄tāte·& si statutū imponat penam extrahenti aliquē de manu familie intelligit·i·de p̄tāte hec habens·C·de eman·libe·l·si·&·ff·de iusti·& iur·l·manumissiōes·que nō·

¶ Si p̄misi alicui q̧ res nō exiret de manu mea intelligit·i·de dominio·& ideo possum eaz locare·ut dic·l·manumissiōes·& ibi Bar·facit·ff·loca·l·nō solum·&·ff·de leg·iii·l·codicillis·§·instituto·qđ uerum est scđm Bal·si possibilis est recuperatio·als secus·ff·de leg·iii·l·qui habebat·ff·de ser·expor·l·titius·ff·de cōtrahen·emp·l·si quis sub hoc pacto·si uera·nisi sit fraus·in aut·de alie·& emphi·§·locatiōes·& x·colla·quali feu pos·ali·c·i·circa mediū·

¶ Manus·uide·C·de pericu·nomia·l·fi·li·xi·ubi manus refertur ad omnē sensum illi cōtingētem· Et adde s̄m philosophū scđo de anima·q̧ man⁹ est organū organoꝝ·

¶ Pono me in manibus tuis·i·in arbitrio uel potestate·ff·đ iusti·& iur·l·ii·faciūt que dixi·s·p̄xime·Adde·C·de dot·p̄mis·si cum ea·de renunt·c·sane·

¶ Manus quādoq̧ ponit p̄ sustentatiōe·de consue·c·ii·C·de epi·& cle·l·si quis curialis·quādoq̧ p̄ possessiōe·C·de fur·l·apud antiq̄s·

¶ Manus dicit esse pia·de donat·c·ii·& manus impositio est multiplex·de cōse·di·ii·manus·

¶ Inter manus dicit haberi qđ de facili accipi potest·uide in·l·ii·§·post hos·ꝟ·sed p̄cipue·ff·de origi·iur·& uulgo dicit ego habeo ad manū·i·in p̄mptu uel de facili·

¶ Manus·i·potestas·uide Iaco·butri·in·l·sed & si ex·§·i·ff·ne quis eū qui·& in·l·i·ff·de eo p̄ quē fac·erit·dixi·s·

¶ Quādo dicat haberi ad manū·nō·ff·de pig·act·l·petenti·de li·obl·pastoralis·doc·in pall·l·manumissiōes·ff·de iusti·& iur·

Manusatum Exponit·i·seminatū·ff·de cōtrahen·emp·l·qui fundū·§·pe·eo·ti·l·pe·

Manseres Qui sunt manseres qui spurii et qui nothii·et qui naturales·et qualiter succedant·habet đ renunt·nisi·i glo·sicut legitur·

Mappa Quid sit mappa·quid mappula·uide·xciii·di·§·compagis·glo·mappulis·

Marabutum Est genus monete qua utunt hispani·nō·de p̄uile·cum olim·ii·ubi uide cōcor·

Maranatha Quid sit·dic q̧ est anathema uł excōicatio·ut habet·xxiii·q·iii·guilli sarius·glo·in uer·maranatha·ibi dicit q̧ est aduentus dñi·

Marcellinus Marcellinus papa timore mortis ydolis turificauit·postea penitētia ductus cōgregato cōsilio errorem suū cōfessus est·xxi·di·nunc autē·et tandē p̄ Christi amore martirio coronatus est·ut legit in cronica martiniana·et refert Vincen·in Spec·histo·libro·

Marcha Quid sit·dic q̧ est genus monete·đ qua habet in·c·significauit et in·c·quanto·de censi·et de p̄cur·cōstitut·dic q̧ in regno Anglie marcha est pondus auri ualēs duccatos quatuor·

Marchio Quis sit maior an marchio an comes·Hosti·i sum·đ penitē·

§·cui cõfitendum·&·cui marchio·ubi uidet dicere ꝙ marchio sit maior·Cõcludit tamen in hoc stan dum esse cõsuetudini patrie. Tu adde no·in·c·fũdamenta·§·prom·de elect·li·vi·de talibus nominibus uide in·c·clericus·de immu·ec·li·vi·adde nõ·x·coll·qui feu·da·pos·in glo·marchio.

Marchioniste Hi fuerunt heretici ponẽtes duo ꝑncipia cõtraria uidelicet unũ bonoꝝ & alterũ malorũ·xxiiii·q·iii·qdam.

Marcus Beatus Marcus euãgelista fuit Alexandrine eccl'ie eps que a Romana eccl'ia discedere nõ debet·quia unus & idem spũs fuit in Petro & in Marco eius discipulo xxiiii q·i·cũ beatissimus·ubi tex·&·xxxiii·dis·legimus·po't mediũ.

¶ Beatus Marcus fuit a beato Petro baptisatus·& Petro referẽte suum scripsit euãgelium·ut refert beatus Hieroni·in li·uiroꝝ illustriũ·& in prologo suo sup Marcũ.

¶ An beat⁹ Marcus peccauerit amputãdo sibi policem ne fieret sacerdos·s·Tho·scđa scđe·q·clxxxv·arti·qnto.

Margarite Dicunt sacramẽta ecclesie romane ul' fidei··nõ·in·c·quoniã uetus·xxiiii·q·i·in glo margarite·ii q iii·nolite·in fi·uel circa·xliii·di in mandatis·post ꝑn.

¶ Margarita porcis mittit quãdo uerbũ dei indignis ꝑponitur·ii·q·iii·c·nolite recedere·&·c·se·Item quãdo inpenitentes admittunt ad ordines·đ pe·di·i·nulli dicio.

Mare An ueneti ꝑscripserint iurisdictiõez maris·Bar·dicit ꝙ nõ·ff·de iniuriꝫ·l·i·in tit·u·§·fi·Albe·de rosa·uidet dicere cõtrariũ·i·l·i·C·de sum·tri·& hoc nos tenemus·dicam·j·sub dictiõe ueneti.

¶ Quis habeat iurisdictiõem in mari·uide Bar·i tractatu de insula·sup uer·occupanti.

¶ Quid sit mare·uide Bar·in ꝑalle·tracta·sup uer·mare·adde ꝙ mare est aquarũ cõgregatio·ut habetur genesis.

¶ De mari mortuo dicit ꝙ eius aqua nõ est ñatabilis nec potabil' ibi ferrũ natat & pluma demergitur·uide ꝑat nõ·de pe·di·i·sed & cõtinuo·Pe·eps brixien.

Maria Beatissima virgo Maria non solũ fuit genitrix hominis sed dei·Cui⁹ cotrarium asserens Nestorius fuit damnatus tanq̃ hereticus in cõsilio Cõstantinopolitano·ut habet xvi·di·sexta.

¶ De prefatiõe dicenda in missa beate Marie·habet·lxx·di·sanctorũ.

¶ Inter beatam Mariã & Ioseph fuit uerũ matrimoniũ xxvii·q·ii·sed querit·dicam·j·late sub dictione matrimoniũ.

¶ Beata Maria prius uouit solo corde uirginitatem·sed postea nato dño corde & ore & similiter Ioseph·xxvii·q·ii·sed querit.

¶ Ideo beata Maria fuit Ioseph desponsata ut ei⁹ uirginitas diabolo celaret·xxvii·q·ii·inuenta est·& quod ibi nõ.

¶ Joseph fuit testis uirginitatis Marie·xxvii·q·ii·sicut quippe.

¶ Maria soror moysi quia cõtra eũ murmurabat ꝑcussa fuit lepra·deinde penitẽtia pacta mundata est·l·di·ecõtra exemplis·ii·q·vii·plerũqꝫ·xxii·q·ii·hoc ipsum.

¶ De assumptiõe corporis beate Marie·vide qđ ponit Io·an·de cõsti·ne innitaris.

¶ De cõceptiõe beate Marie·vide qđ nõ·Io·an·in·c·fi·de fer·& ibi do·Anto·ubi dixi·s·sub dictiõe ferie & festum.

¶ Beata Maria nihil actiue operata est in cõceptiõe Christi·s·Tho·in iii·par·q·xxix·ar·iii·in·iii·di·iii·arti·iii.

¶ Beata virgo Maria est mater Christi sm natiuitatem temporalẽ·Idem in·iii·par·q xxxv·ar·iii vbi etiã uide ꝙ põt dici mater dei.

¶ Beata virgo Maria peperit sine dolore·Idez in iii·par·q·xxxv·ar·vi.

¶ Beata uirgo Maria debuit purificari·Idem in iii·par·q xxxvii·ar·iiii.

¶ Beata virgo Maria fuit cõfirmata in bono in cõceptione·Idem in·iii·par·q xxxvii·arti·v·& in iii·di·iii·ar·ii.

Maritus Sine uxore nõ potest uotum castitatis emittere·nec ecõtra xxvii·q·ii·sunt qui dicũt.

¶ Maritus tenet alere uxorem etiam in dotatam imputet enim sibi qa duxit uxorem sine dote·Innocen·in·c·ꝑ uestras·de dona·inter ui·& ux·Alibi dicitur ꝙ maritus tenet alere uxorem de suis ꝓprus bonis non de bonis uxoris·ita dicit in·c·ꝑuenit·de emp & uen·qđ est uerum si uxor sibi dotez soluerit·ff·man·l·creditor·§·inter·ff·de do·excep·l·pater & uiro operet·ff·de ope·lib·l·sicut·Adde ꝙ etiam si uxor esset pregnãs & nõ posset operari debet ali a uiro uel ab ipius heredib⁹·etiaz post partum ꝑ dies·xl·ff·de pe·l·pregnantiꝫ.

¶ Maritus accusans uxorem de adulterio si fuerit damnata criminal'r non lucrat dotem secus si ciuiliter·glo·in autꝫ·sed hodie·C·de adulterio·uide glo·in·c·ad hec·ut li·nõ cõte.

¶ Maritus nõ potest cõueniri nisi inq̃tum facere põt re dotali extante·casus est in·l·si filio·ff·solu·ma·Et đ hoc beneficio qđ hꝫ marit⁹ ut nõ cõueniatur nisi inq̃tum facere põt·vide Bartꝫ·et Bal·in·l·maritum·et·l·si maritus·ff·so·ma·plenius per Bal·in·l·ii·C·qđ cũ eo·Adde ꝙ maritus et filii ex eodem mrĩmonio habent exceptiõem ne fiat executio ꝓ dote nisi inq̃tũ facere possunt·Bar·in·l·si ꝓcurator·ff·de re iudi·glo sup uer·ceteroꝝ·in·l·uerum·ff·ꝓ socio·et ibi Bar.

¶ Maritus cognoscẽdo uxorẽ cõtra naturaz mortaliter peccat et grauius q̃ ceteri cũ alia·nõ·xxxii q·ii·cõcubina·et·c·quicqd.

¶ Maritus põt uxorem que nõ uult corrigi tenere in uinculis et castigare·ut nõ·de iureiuran·quẽadmodũ·in fi.

¶ Maritus qui nõ opponit exceptiõem mulieri petenti donatiõem intantũ nocet heredib⁹ ꝙ ipsi nõ poterant opponere·ut·l·emãcipati·§·cum emancipati·ff·de col·bo.

¶ Maritus qui non alit uxorem ei licite et honeste seruientẽ excõicatur·ut est glo·in·l·si cũ dotez·§·si maritus·ff·so·ma.

¶ Maritus nõ tenetur alere uxorẽ si eam expulit de domo eo ꝙ pater nolebat sibi soluere dote·dictum est Bal·in·l·qđ uir·C·de nego·ge·vbi uide.

¶ Maritus potest soluere mulieri dotem cõstante

matrimonio si ipsa uult eam expendere ꝓ cōplēdo uotum eundi ad sanctū Iacobū. Bar. in. l. q̄uis. ff. solu. matrimo.

¶ Maritus non tenetur ducere uxorem nisi prius dotem recipiat. ut. l. pure. §. si. cuz. ff. de do. excep.

¶ Quādo maritus dicat effici nō soluēdo seu uergere ad inopiā. uide Bar. in. l. ii. §. nec cogit. & in. l. si cōstante. in prin. ff. so. ma.

¶ Maritus pōt facere instrumentū ꝓ uxore sua. sed non testificari. Bar. in. l. si quis uxori. §. i. ff. de fal. ubi uide.

¶ Maritus non pōt esse curator uxoris. ut. l. maritus. C. qui da. tu. pos.

¶ Maritus pōt sine aliqua pena inducere uxorez ad instituendū se heredem. uide tex. in. l. fi. C. si q̄s ali. testa. ꝓhibu.

¶ Maritus ꝑ se agit & defendit in rebus dotalibꝰ rōne iuris q̄d habet in illis. Spe. ti. de pri. & se. decre. §. restat. ℣. sed nunqd.

¶ Maritus pōt uxorem delinquētem leuiter corrigere & uerberare. uide in. l. cōsensu. §. i. & auth. ibi posita. C. de repu. & ibi doc. canoniste in. c. quēadmodū de iureiuran. vii. q. i sicut alterius. Carcerare autē eam non pōt per tex. & glo. xxxiii. q. ii. placuit. adde xxiii. q. iiii. duo ista. doc. de cōuer. cōiuga. dudū. ff. ad. l. acquil. l. ꝓceptoris. de homicid. ad audientiam.

¶ An statutum uł alia dispositio loquēs de marito & uxore habeat locū in sponso & spōsa. nō. gł. de sen. ex. si uero. doc. in. l. nō sine. C. de bo. que li. uide plene in exceptiōe sup arbo. affini.

¶ An maritus possit agere ꝓ uxore sine mandato. nō. in. l. maritus. C. de ꝓcur. & in. c. cōstitutus. de ꝓcur. facit qui fi. sint le. c. i.

¶ An maritus teneat alere uxorem. dic ꝙ sic. ut dixi plene. s. & ideo fructus dotis facit suos. d̄ eo qui cog. cōsan. ux. sue. transsinusse. de usur. salubriter. ff. de iur. doq. l. dotis fructus. & . l. si is. §. ibi dos. eo. ti. facit. l. ꝓ oneribus. C. de iur. do. adde. q̄d dixi sub dictiōe alimēta.

¶ An liceat marito occidere uxorem inuentaz in adulterio. dic ꝙ n̄. lz alr̄ sit sm̄ leges. plene nō. xxxiii. q. ii. interfectores. & . c. inter hec. & . c. admonere. doc. in. c. ueniens. ii. de sponsa.

¶ An stetur dicto mariti asserentis se cognouisse uel nō cognouisse uxorem. nō. de despon. impu. cōtinebat. ubi tex. & glo. de frigi. c. i. xxvii. q. ii. q̄d interrogasti. xxxiii. q. i. requisisti.

¶ An maritus teneat ad expensas uxorꝗ que sponte ab eo discessit. glo. ꝙ nō. de diuorꝗ. significasti. Speꝗ. ti. de sponsa. §. li. ℣. quid de expensis. habes nunc de facto.

¶ Quid si maritus & uxor uouerīt perpetuā cōtinentiā & alter postea fornicat. nō. doc. de cōuer. cōiug. gaudemꝰ. & . c. ex parte. i. & . c. ex lr̄is. de diuor. glo. xxx. q. i. nosce.

¶ An & quādo maritus cōicet actiōes & passiōes spuāles uxori. & ecōtra. nō. de cog. spiri. martinus xxx. q. iiii. si quis unus. & . c. se.

¶ An maritus & uxor possint simul leuare puerū de sacro fonte. tex. ꝙ non. xxx. q. iiii. q̄d autem. d̄ cogna. spi. c. ii. & ibi nō.

¶ An & quādo maritus possit uel nō possit recipere uxorem adulterā et eam sibi recōciliare nō. in auth. sed hodie. C. ad adulte. et in. c. ex lr̄is. de diuor. et ibi glo. xxxii. q. vii. aplr̄us. et ibi glo.

¶ An maritus teneat de dote soluere cōdemnationem uxoris. uide Inno. in. c. ꝑ uestras. de do. inter ui. et ux. in glo. fi. adde q̄d nō. Io. an. in addi. Spe. ti. de sen. ex. §. sequit. ℣. sed si filius.

¶ Maritus inducere pōt uxorem suam sicut uult tex. xxxiii. q. v. q̄d deo. Inno. in p̄alle. c. ꝑ uestras. de do. inter ui. et uxo.

¶ An maritus possit astringi ex pacto in cōtractu mr̄imonii apposito ad standū in certo loco. uide doc̄to. in. c. i. q. ma. accu. pos.

¶ An maritus possit donare uxori ꝓpter nupcias. cōstante mr̄imonio. tex. de fo. cōpe. ex pte.

¶ An maritus ante omīa detrahat expeñ. factas ī re dotali. glo in. c. si. de do. inter ui. et ux. gł. insti. de act. §. ꝓpter retentiōem.

¶ An maritus sit dn̄s rei dotalis. tex. et gł. in. l. dote. C. de rei uen. bona glo. in. l. in rebus. §. i. C. de iure doꝗ. Et an dicat possessor. uide Bar. in. l. pomponius. §. in dote. ff. de acqui. pos. adde q̄d dixi. s. sub dictiōe dos. ℣. uide.

¶ An eo casu quo maritus lucratur dotē ꝓpter dissolutiōem mr̄imonii lucret etiam si mr̄imoniū dissoluatur ante carnalē copulam. tex. ꝙ sic. in. l. deo nobis. C. de epi. et cle.

¶ An maritus possit iudicare uxorē suam. gł. vii. q. i. sunt. tex. xxiii. q. iiii. duo.

¶ An maritus succedat uxori ab intestato. uide d̄ testa. raynutius. in glo. et in. l. i. et auth. ibi posita. C unde uir et uxor.

¶ An maritus faciat fructus dotis suos. glo. in. c. ii. de do. inter ui. et ux. tex. in. l. ꝓ oneribus. C. de iur. do. dixi s̄.

¶ An bona dotalia sint p̄iculo mariti uel uxoris. glo. in. c. salubriter. de usur. Adde q̄d dixi sub dictione dos.

¶ An si maritus de licentia uxoris ꝓfiteat cōtinentiam uxor remanēs in seculo et non uouens posset eū repetere. uide de cōuer. cōiu. p̄terea

¶ An maritus possit renūtiare iuri q̄d habet ī uxore. uide de cōuer. cōiug. dudū.

¶ Maritus dat uxori p̄uilegia honores et forum. ff. de sena. l. femine. ff. de iurisdic. om. iu. l. pe. C. d̄ digni. l. mulieres. li. x.

¶ Maritus et uxor nō sunt cōsanguinei neq̄ affines sunt tamen cā affinitatis. Spe. ti. de teste. §. sequit. ℣. allegat iura.

¶ Maritus excōicatus nō petit debitū ab uxore. xi. q. iii. quoniā multos. in glo. fi. de sen. excō. inter alia vide nō. de elect. generali. li. vi. in gł.

¶ Maritus ante copulā non pōt agere possessorio. de resti. spo. ex pte. iii.

¶ Si marito uergēte ad inopiā iudex assignat aliquam rem uxori loco dotis illa res gaudebit omni p̄uilegio dotis sm̄ Hosti. in. c. ra nutius. de testa.

¶ An maritus posset cōpellere uxorē ut se sequatur quocūq̄ uadat. uide de cōiug. lepro. c. i. xiii. q. ii. unaqueq̄ xxx. q. v. cum apud. xxxiiii. q. ii. si q̄s in necessitate. facit de dona. inter ui. et uxo. l. sed et uir. in p̄n. ff. de ope. libe. l. sicut patronus.

¶ An sicut maritus nō cōuenitur ab uxore nisi in quantū facere pōt sic nec ab heredibus uxoris uel heredes mariti ab uxore seu eius heredibus de marito. aliquid dixi. s. de heredibus. nō. C. so. matri. l. nec maritus. ff. de neg. ge. l. diuorcio. in glo. facere

insti. de act. § itez si de dote circa fi. Cy. C. de rei ux. act. l. i. cum autem. C. de iur. do. l. si. in glo. sustentatiōez. al's est lege. ubi adhuc. & ibi Cy. in x. q. nō. ff. de re iudi. l. nō tantū. in glo. & in. l. si cum pcurator. eo. ti. & utrobiq; Bar.

¶ Si maritus sit miles nō tenetur uocare uxorem dn̄am. nō. Bar. ff. de bo. pos. cōtra tab. l. si post mortem. § hi qui. ad fi.

Quod pulegium babet maritus in accusando uxorem. nō. C. de adulte. l. uirum. in glo. magna. & ibi Cy. & in. l. quis. C. de adulte. nō. ff. e. l. is cuius ope § fi. in glo. ii. & xxxii. q. i. publico. ubi nō.

¶ An maritus recipiendo doté p̄iudicet sibi i usuris uel fructibus sibi debitis. uide in. l. de diuisione ff. solu. matri.

¶ Licet maritus non possit occidere uxoré repertam in adulterio ut dixi. s̄. & nō. glo. in. l. si ab hostibus. § i. ff. so. ma. dubitat tamen de dote an maritus eo casu eam lucret. uide in. l. cōsensu. C. de repudi. in autq. ut li. ma. & auie. § quia uero plurimas. & ibi nō.

¶ An maritus q cōstituit se possidere bona nomie uxoris pdat beneficiū ne cōueniatur nisi in q̄tuz facere potest. Bal. tenet q sic. in. l. si filio. ff. so. ma. ubi aliqui moder. dicūt cōtra.

¶ An maritus possit accusare uxorem uel adulterū cōstante mr̄imonio. nō. C. de adulte. l. crimen. & autq. bodie.

¶ Quādo maritus cōueniatur p uxore. nō. ff. de offi. pconsl. l. obseruare. § i. in glo. exigat.

¶ An maritus habeat necesse facere uxorem condemnari re dotali euicta anteq̄ agat de euict. nō. ff. de euic. l. si p re. § fi. in glo. agere.

¶ An maritus potest retinere doté & reicere uxorem. no. C. de reiuxo. act. l. i. § taceat. in glo. mores. & ibi Cy. vide nō. de do. inter ui. & ux. plez. q

¶ De quo tenet maritus p dote. s. de dolo uel culpa. nō. ff. so. ma. l. si filio. § i. in glo. i. in. l. si mora. eo. ti. ubi Bar. eo. ti. l. si cōstante. § si maritus. in glo. culpanda.

¶ An maritus repetens uxorem debeat iurare de non offendere eam. nō. C. de his qui ad ec. cōfu. l. p̄senti. § sane. in glo. in offensiōe. de resti. spo. ex transmissa. & c. līas. in fi. & ibi nō.

¶ Si maritus uendicans rez dotalem succubuit an uxor. so. ma. possit uendicare. nō. Cy. in. l. dotez. in fi. C. de rei. uen.

¶ An maritus possit uendicare rem dotalé p ipsuz uenditā. no. ff. de usuca. l. cum uir. in glo. si tota & ibi Bar. in. i. q.

¶ An maritus possit petere uxorem a detinēte eā p interdictū. de libe. bo. exhi. nō. C. de libe. exhi. l. & ibi Cy. & C. de nup. l. si inuita. in glo. ii. & ibi Cy. ff. de libe. exhi. l. i. in fi. & l. se. Inno. de resti. spo. ex pte de sponsa. nō est nobis. in glo. i. & de re spo. līas. in glo. iii. Spe. ti. de cōuer. cōiug circa p̄n.

¶ Quibus casibus marito non restituit uxor. no. ut li. non cōtest. c. i. in glo. suspectū. et de diuorq. gaudemus. in glo. negaret. Spe. ti. de peti. et poss. § fi. ꝟ. sed et in casibus. xxxii. q. ii. c. i. et ibi nō.

¶ Maritus petens restōnem uxoris quid deat pbare. nō. de restu. spo. ex transmissa. in glo. ii. et ibi uide docto.

¶ An maritus possit sibi recōciliare uxorem adulteram inuitaz post sn̄iam diuorcii. nō. de diuorq. ex līis. in glo. fina. et. c. se. in glo. fi. xxxii. q. ix. aplus.

¶ Si maritus non obligat rem dotalem sed obligat se an teneat. nō. Cy. C. de p̄di. mi. l. et si is. Cy. C. de iur. do. l. si p̄dium. in. i. q.

¶ An maritus semp et in quolibz loco teneat reddere debitū uxori. nō. xxxi. di. quoniā. in gl' i tempore. uide. xxxiii. q. iiii. in sum. ubi plene de hoc.

¶ Quibus casibus maritus possit dimittere uxórem quo ad thorum et ecōtra. xxvii. q. ii. agathosa. in glo. dimittere. xxviii. q. i. idolatria. xxx. q. i. nosce. in glo. fi. xxxii. q. i. omnes canones. in glo. sodomita.

¶ An maritus possit pter suspitiōem dimittere uxoré. nō. xxxii. q. i. dixit dn̄s. in glo. uel suspitōez

¶ Maritus cōstāte mr̄imonio gaudet p̄uilegio ex cōtractibus gestis cū uxore ne cōueniatur ultra q̄ facere possit. etiam in alio cōtractu q̄ dotq. ff. de cōsti. pecu. l. et si maritus.

¶ Maritus dicit postq̄ duxit uxorem. ff. de libe. et postu. l. placet.

¶ Maritus non habet p̄uilegiū in actiōe negociorū gestoꝝ uel al's ortū habente post sepatiōz matrimonii. tex. ff. de neg. ge. l. diuorcio. et ibi glo in uer. facere.

¶ Marito uidetur fieri iniuria si fiat uxori. et io potest nomie suo et nomie uxoris agere iniuriarū insti. de iniur. § patit. ꝟ. item per uxoré. ff. de iniuur. l. i. § i.

¶ Si maritus adulteratus est occulte. uxor uero manifeste. non potest uir eam accusare nec dimittere sine peccato quia nō deficit sibi ius et iuris pbatio. xxxii. q. vi. p totū.

¶ Si maritus inuita uxore uel nescia recipit sacrū ordinem poterit ipa exigere debitū. secus si sciuit et nō cōtradixit. quia nec ip̄o uiuente poterit exigere. nec ip̄o mortuo poterit cōtrahere. uide xxviii. di. qa sunt eulpe.

¶ Maritus nō debet puniri pter delictū uxoris de pigno ex līis. in. iii. glo.

¶ Maritus nō tenetur reddere debitū uxori nisi tempore et loco cōgruis. dixi. s̄. adde. xxxiii. q. ix. in sum. et. c. pe. in glo. ul.

¶ Maritus accusans uxorem nō tenetur ei reddere debitū si hec uergat in eius p̄iudiciuz. xxxiii. di. si cuius. in glo. fi.

¶ Maritus tenet uxoré suam reuocare de monasterio. al's faciet eps. iii. q. ii. quicqd. ubi uide in glo. scda.

¶ Qualiter peniteat maritus qui cognouit uxorez suam in puerperio nō. v. di. cū enixa. in glo. fi.

¶ Si maritus donat uxori causa mortis et postea sit bannitus. potest illam donatiōem reuocare. uide Bal. in. l. executoré. C. de execu. rei iudi.

¶ De marito qui cōfitetur se recepisse ab uxore. nō. in. l. cū. l. cū quis decedés. § titia bonestissima.

Marmor Appell'one marmoris nihil aliud q̄ rudis materia cōtinet. ut ff. de lega. iii. l. quicūq. § illud. et. l. heres. § i. et ibi notatur.

Marta Accepit dn̄m et saluatoré nostrū in domū suam ut habet Luce. x. et de regula licet.

Martir **Martirium** Martirium nō ualet sine caritate. i. q. i. martiriū. de peni. di. iii. si.

si quis non habens.

¶ Martirio Cyprianus fuit equalis Petro sed p̄latione minor. ii. q. vii. puto.

¶ Petrus & Paulus eodem die martiriū in urbe receperūt. ii. q. vii. beatus. & in. c. fundamenta. de elect. li. vi.

¶ Martiriū p Christo supplet uicem baptismi. xv q. i. firmissie. adde qd̄ dixi s. sub dictiōe baptism⁹

¶ Martir dicit̄ qui habet ꝓpositum & uoluntatē martirii licet opus nō sequat̄. de peni. di. i. nunqd. Cyym.

¶ An ꝓsit martiriū susceptū ad inanē gloriā. nō. glo. i. q. i. uide ubi tex. habet̄ de pe. di. iii. §. pe. & ibi nō. adde tex & glo. xc. di. neq̄. xv. q. i. firmissime. in glo. ubi cōcluditur ꝙ quo ad uitam eternaꝫ cōsequēdam nihil ꝓdest martiriū sine caritate sed bene quo ad minus suppliciū subeundū.

Massarius

Massarius declinās ubi capere pōt nō excusatur. ar. l. i. §. excusant̄. ff. ad sill'.

¶ Massarius tenet̄ soluere pecuniā de mandato p̄oium. Bar. in l. quotiēs. ff. ad munic.

¶ Massarii occulta delicta nō denūtiantes nō tenentur nec puniunt̄. ff. ad sill'. l. si quis in graui. §. i. & ibi dicit Bar. ꝙ massarius no denuntias malicias que impune cōmittunt̄ non tenet̄.

¶ Non tenent̄ massarii & alii de castro si nō exeunt castrū ad auxiliū quādo sunt inclusi. ut. d. l. si quis in graui. §. subuenit̄.

¶ Massarii subditi uel officiales capientes malefactorem nō debent habere premiū. & quid de incitatis seu capientib⁹ ignoranter. uide Bar. in. d. l. si quis in graui. §. cognoscit̄. & §. sed utrū.

¶ Massarii & alie publice ꝑsone in quibus pena exagerat̄ debent aliqd̄ signū portare ex quo cognoscant̄ ne ledant̄ ignoranter. ff. de re. diui. l. sacy. uide in l. si eo ff. de manu. uin. Bal. in l. i. ad fi. ff. de offi. ꝓcons. & le.

Masculus Masculinum

¶ Ubicūq̄ imponit̄ pena alicui & filiis suis intelligit de masculis tantū nō de feminis. de quo dic ut habet̄ & nō in. c. ubicūq̄. de pe. li. vi.

¶ An & quādo masculinū cōprehendat uel concipiat femininū. vide Bar. in. l. i. ff. de uer. signi. glo. in. c. ii. de rescrip. li. vi. & in. c. generali. al's ut circa. de elect. eo. li. Bar. in. l si ita scriptū. ff. de le. ii. Bal. in. l. ancille. C. de fur. Spe. ti. de alle. & dispu. §. post hec. Cy. in. l. quicūq̄. C. de ser. fugi. Archi. xvii q. iiii. si quis suadente. Io. an. in addi. Spe. ti. p̄alle. vide Ange. ī cōsilio suo. cxciii. Adde ꝙ etiā in statuto masculinū cōcipit femininū. vū statutū puniens euntē de nocte cōprehendit etiā feminā. de quo uide Bar. in. l. iura. ff. de legi. Dy. in. l. i. ff. de uerbo. signifi.

¶ Stante statuto ꝙ extantibus masculis femine n̄ succedant. an si filia sit exheredata possit testamētum querelare. Bal. in. l. pater filium. ff. de inoffi. testa. vel si sit p̄terita possit rumpere testamētum nō. Bar. in. l. fi. ff. ad tercull'. Bal. in. l. gallus. §. & qd si tantū. ff. de libe. & postu.

¶ Qui sunt casus in q̄bus melior est cōditio masculoꝝ q̄ feminarū et ecōtra. nō. in. l. in multis. ff. de sta. ho. Hosti. de ma. & obe. cū dilecta. Spe. ti. de ꝓcur. §. i. adde nō. x. col de succe. feu. in glo.

¶ Masculus in nono anno pōt esse ueripotens. gl. xx. q. i. in summa. doc. de despon. impu. puberes.

¶ Quare masculus nō pubescat in ea etate qua femina. Io. an. de despon. impu. lr̄as. idēꝫ in. c. i eo. ti. sup glo. ii. li. vi.

¶ Licet masculinū cōprehendat femininū nō tamē couertit̄. ut nō. in clem. attendētes. de sta. mo. plenius in. c. ut circa. de elect. li. vi.

¶ Masculinū non cōcipit femininū nisi per extensiōem. ff. de adop. l. in adoptiuis. ꝟ. que ī filio.

¶ Appell'one filii cōprehendit̄ filia. in aut. de non eli. scdo nub. §. i. & l. si quis ita. ff. de testa. tu. & appell'one fratris cōprehendit̄ soror. ut in. d. aut. de non eli. scdo nub. §. cū igit̄. glo. & tex. in. l. tres fratres. ff. de pact. Adde. l. lutiu. §. quesitum. ff. de lega. iii.

¶ Masculinū in materia ꝓmiscua cōcipit femininū. ff. de adop. l. hec autem. & vide in. l. seruis legatis. §. sed pueris. ff. de lega. iii.

¶ Masculinū plerūq̄ non concipit femininū ut in odiosis. facit. l. ꝓnuntiatio. in prin. ff. de uer. signi. l. qui duos ff de le. iii. l. i. §. querit̄. ff. de uen. i pomit. secus in fauorabilibus in. d. l. ꝓnuntiatio. & l. qui duos. Ideo appell'one filii cōprehendit filia. ut dixi ꝓximo. Adde. l. quisq̄s nuin. et. l. filii. ff. de uerbo. signifi.

Mater

Omniū fideliū dicit̄ eccl'ia. xii q. ii. qui abstulit. Item est mater omniū paupeꝝ et oppressoꝝ. xiiii. q. ii. pōt etiam. bene facit. ix. q. iii. ad romanā.

¶ Egyptus fuit mater idolatrie. xxvi. q. ii. sed et illud.

¶ Que pena sit imponenda occidenti mr̄em. habet̄. xxxiii. q. ii. latronē.

¶ Cognoscens carnaliter mr̄em sp̄ualem debꝫ excōicari xxxiii. q. ii. si q̄s cū matre.

¶ Mater super etate filii nō est legitima testis ubi agit̄ de comodo filii. facit tamen indiciū. ita nō. In noc. in. c. cum dilectus. de accu. adde. ff. de ꝓbat. l. etiā. et qd ibi nō. glo.

¶ Appellatio mr̄is extendit̄ ad omēs ascendentes nō trāsuersales. dicit Inno. in. c. ii uero. i. d sen. ex.

¶ Mater cogit̄ alere maritum et filios egenos. dicit glo. in. c. cum haberet. de eo qui dux. in matriquam pol. p adul.

¶ Mater p̄terita a filio agit querelā inofficiosi testamēti. glo. est in. l. cum filium. C. de inof. te.

¶ Mater nō ꝓpterea uidet̄ data tutrix filio si testator dicit in testamēto relinquo filiū meum sub custodia matris sue. tex. est cum glo. in l. qui usuras. §. quanq̄ ff. de neg. ge. qd bñ nō.

¶ Mater que nō pecit tutore filio impuberi priuatur hereditate post annū que defert̄ ad ꝓximiores nisi ille ꝓximior essꝫ pater matris. quia ille eodem modo priuat̄. Bar. in. l. quid ergo. §. ii. ff. de his qui nō. infa.

¶ Si mater que tenet̄ .ꝫ. trienniū alere filium non habet lac nō ꝓpterea tenet̄ expen. suis querere filio nutricem. Bal. in. l. alimenta C. de neg. ge.

¶ Mater licet grauida nō ꝓpterea excusatur a petendo tutorem filio. ut. l. ii. §. et si pregnans. ff. ad tertull'.

¶ Mater que solum cōtrahit sponsalia .ꝫ. tempus tutele nō perdit tutelā. Bal. in. l. solent. ff. de his qui nō. infa.

¶ Mater redimens filium ab hostibus nõ repetit ab eo qd̃ soluit·uide in·l·liber captus·C·de capti·

¶ Si mater in recipienda tutela nõ renũtiauit secundis nupciis an ualeat datio tutele uel decretuz uide in·l·si quis sub dictiõe·ff·de tute·

¶ An mater scripta tutrix in testamẽto & postea cancellata admittat ad tutelã tanq̃ legitima·Bar·i l·miles·§·sexaginta·ff·de adulte·

¶ Qualr intelligit ꝙ mater teneat alere filium usq; ad trienniũ·uide Bar·in·l·si quis·§·si mater·ff·de libe·agno·in·vi·q·glo·& Saliq·in·l·alimẽta·C·de nego·ge·& ibi Bal·adde·l·nec filiũ·C·de pa·pote·&·l·si cõpetenti·C·de alen·li·uide omino nõ in·c·i·de cõuer·infi·& in·c·fi·eo·ti·

¶ An mater transiens ad scd̃a uota non petito tutore filio excludit ab eius successiõe·Io·an·in addi·Spe·ti·de tuto·§·nunc dicendũ·in fi·& in·l·matres·&·l·omnẽ·C·ad tertul·in autq·ma·& auie·C·qñ mu·tu·offi·fun·pos·

¶ Mater habens filiũ ex primo uiro & decedens sine liberis ex scd̃o·nõ potest plus relinquere secũdo q̃ filio p̃mi per capita equaliter q̃tcunq; sint filii·ut·l·hac edictali·C·de se·nup·

¶ Mater minor tempore mortis uiri & patris filii sui pupilli cum nõ teneat petere tutorem filio suo·ut nõ·in·l·i·C·si aduer·delic·An si postea facta maior nõ petat incurrat penam legalez·Bald·in autq si qua mulier·C·de epi·& cle·& in·l·p̃cibus·C de impu·& ali·sub·qui dicit se determiasse ꝙ nõ p glo in·l·miõribus·C·de his qui·ut indig·& est gl·pe·& per glo·in·l·i·C·in qui·cau·in inte·re·nõ est ne·Ange·dicit cõtra ut nõ·doct·moder·in dicta l·minoribus·

¶ An & quãdo mater nõ petens tutorem filio priuetur eius hereditate·nõ·Bar·in·l·ii·ff·qui pe·tu·&·l·cum a matribus·C·eo·Bal·plene in·l·p̃cibus·C·de impu·& ali·sub·

¶ An stetur dicto mr̃is dicentis filium esse legitimum·uide Io·an·in·c·i·de fi·pres·

¶ An mater admittit ad agendũ ꝓ filio sine mandato·glo·ii·q·vi·non solent·Inno·de ꝓcur·auditis·& ibi uide·

¶ Mater transiens ad secũda uota desinit esse tutrix·secus si cõtrahat spõsalia de futuro·quo casu si nõ suscepisset tutelam nõ posset suscipere·de appel·ex parte·ii·& ibi nõ·Adde ꝙ etiam si cõtrahat per uerba de p̃senti nõ desinit esse tutrix·si nõ sit traducta·casus est in·l·solee·§·que uir·ff de his qui nõ·infa·faciũt que dixi·s·ꝓxi·

¶ Mater non põt priuare filium legitima uẽdendo omnia bona sua si uenditio fiat in morte·de testa·raynutius·& qd̃ ibi nõ·

¶ An mater testificet ꝓ filia in causa mr̃imoniali qui ma·accu·pos·uidet Speq·ti·de testi·§·i·circa p̃n·℈·item ꝙ est parens·in·℈·ꝙ autẽ dixi·adde d̃ testi·sup eo·& qd̃ ibi nõ·

¶ Materfa·quãdoq; dicit mulier que est sui iuris ff·de his qui sunt sui ul ali·iur·l·nam ciuiũ·ff·de uerbo·sig·l·ꝓnuntiatio ats materfam·dicit mulier honeste uiuens siue sit nupta siue uidua·ff·de uer·sig·l·matrem·facit·l·iii·§·ulti·et qd̃ ibi nõ·ff·de libe·exhi·Et q̃t modis dicatur materfami·uide in·d·l·ꝓnuntiatio·§·materfamilias·nõ·C·ad legez iul·de adul·l·que adulteriũ·in glo·nouũ·

¶ An et quãdo mater possit filius stipulari·uide Bar·l·in quod dicitur·ff·de uer·ob·

¶ Mater non accusatur de falso·C·de fal·l·falsi·

¶ An factum matris noceat filio·nõ·C·d iur·do·l·iii·§·penulti·

¶ Mater põt cõmittere cui uult administratiõez bonoꝝ que legat filio·nõ·ff·de usur·l·iii·§·pe·in glo·necessitudinis·

¶ An mater succedat filio extantibus fratribꝰ·nõ ff·de iur·et fac·igno·l·i·in gl·ii·C·ad tertul·l·mater que·in glo·ii·et ibi Cy·et nõ·in·l·se·in glo·fi·in autq·de non eli·se·nubeu·§·si uero non habuit·i glo·fratrũ·et in auten·de nupq·§·hinc nos·in gl·si autem·

¶ An mater excludatur a sucessiõe si non pecierit dari curatorẽ uentri uel bonis·Io·an·in addi·Spe·ti·de tuto·§·nunc dicendũ·Adde Bar·in consilio suo·lxxxiii·qd̃ incipit Vannitius·

¶ An mater possit esse tutrix ul non·et plene de hac materia nõ·C·quan·mu·tu·of·in autq·matri et auie·et ibi Cy·Bar·ff·de testa·tute·l·si qs sub cõditiõe·i·q·usq; ad fi·Spe·ti·de tuto·§·nunc dicendum·℈·ut autem·et ibi Io·an·in addi·et in·c·ex parte·m·de appel·

¶ An mater uocetur ad curam filii sicut ad tutelam·Speq·ti·de curatq·℈·sed nunquid mater·et ibi Io·andree·

¶ An mater excludat a tutela si alius datus sit tutor·uide nõ·in dic·autq·matri et auie·in glo·pe·et fina·et ibi Cy·in·vi·q·nõ·ff·d tu·et cur da·ab his l·tutor·§·si petitus·ubi est gl·cõtraria·et illam tenet Dy·uide ibi Bar·adde Io·an·in addi·Spe·ti·d tuto·§·nũc dicendũ·℈·item obicias·

¶ Si mater uelit nubere et petat tutorẽ filio contradicentibꝰ legitimis quis p̃feratur·nõ·Cy·in auten·matri et auie·in·vii·q·et ibi Bar·Spe·ti·d tuto·§·nunc dicenduz·℈·si·quid si mater·et·§·pe·et ibi Io·an·in addi·

¶ Si mater nubit scd̃o anteq̃ petat tutorẽ filiis et reddat rõnem an cadat a successiõe filii·nõ·C·de secun·nup·autq·eisdem penis·in glo·fi·et ibi Cy·et l·i·in fi·eo·ti·

¶ Si mater nubit scd̃o post tempora luctus quomõ succedat filio morienei·Cy·C·de se·nup·autq·ex testamẽto·in p̃n·et autq·sed et si quis·in glo·i·eo·ti·et ibi Cy·in autq·de nup·§·hanc nos·glo·si autem·et glo·usum·col·x·

¶ An mater põt defendere filiũ uel agere ꝓ eo·nõ·Bal·in·l·exigẽdi·C·de ꝓcur·dixi·s·

¶ Matrem nõ tenetur filius dotare si uult nubere Bar·ff·de tu·et ratio·distra·l·§·p̃terea·

¶ Mater excusat si non peciit dari tutorem filio suo si statim post paucos dies decessit filius et si habeat legitimos ad quos spectabat onus tutele·ex legis dispositiõe·vide Bar·in cõsilio suo·xxxi·qd̃ incipit Homo a cursoli·

¶ Non solum mater nõ petens tutorem priuatur successiõe filii sed etiam pater matris qui hz ipsam in potestate·quia potuit petere tutorẽ dari nepoti tanq̃ legitimus administeator filie·ar·l·qd ergo §·si quis alieno·ff·de his qui nõ·infa·qd̃ bñ nõ·

¶ Non sufficit matri tutorem petere nisi etiã rõnem reddat administratiõis et pupillo sufficienter satisfaciat de omibus ad eam ꝑuentis et neglectis ut·l·omnez·C·ad tertul·et in autq·eisdem penis·C de secun·nup·et ibi uide multa per Bald·ad hanc

¶ Mater que peccauit in corpus suum ita perdit tutelam filii sicut transiens ad secūda uota. Bal. in. l. his solis. C. de reuo. dona. ꝑ illū tex.

¶ An mater ꝓdiga si non peciit tutorem filio priuetur eius hereditate. uide in. l. diuus. ff. de offi. presi. & l. districtis. & l. furiosum. C. qui testa. fa. pos. Bald.

¶ An & quando mater succedat filio suo spurio. uide glo. insti. ad orficia. §. nouissime.

¶ An mater teneat dotare filiā. uide casum in. l. cognouimus. C. de hered. & l. si cū dote. ff. so. ma.

Materia Materiale

Materia debet ꝑferri materiato. glo. super rubrica. de re. iur. li. vi.

¶ Non cognita materia nō potest cognosci materiatum. de sac. unct. c. i. ff. de iusti. & iur. l. manumissiones.

¶ An nomīe materie cōtineat materiatū siue specificatū. vide. ff. de rei uen. l. ii. & l. si furtum. ff. ad e xbi. l. iulianus. §. sed & si quis. cū sy. ff. de pigno. act. l. si cōuenerit. §. si quis. insti. de re. diui. §. cum ex aliena.

¶ Rudem materiā aptam ad edificandū appellamus materiā a materiādo. ff. de le. iii. l. seruis. & ff. de usufru. l. arboribus. in ꝑn.

¶ Ubi non est materia nō potest esse dispositio. xxxii. q. ii. qd uero. de peni. di. i. §. hoc idem. de cōsti. cum accessissent. de ꝑp. c. ulti. ff. de ꝯben. emp. l. ubi emptio. ff. de uer. obli. l. inter stipulante. §. sacramēta. ff. de solu. l. qui res. §. aream. de despō. impu. ad dissoluēdum. de eccl. edi. ad audientiam. & ibi nota.

¶ Quotuplex sit materia. nō. ff. de pig. act. l. si cōuenerit. § si qs. ubi plene doc.

¶ Que dicat materia uide d cōtrahē. emp. l. ede sacra. §. ꝑmo.

¶ Si ma transit in aliud materiatū an dispositio sup illa fundata extinguat. uide doct. in palle. l. cōuenerit. §. si qs. ff. de pig. act.

¶ Quādo materia est reducibilis ad formā idē de ea iudicat qd d forma & quado materia est recucibilis ad materiatū uel ad materiā. materiatū cōprehendit appellōne materie. ut. ff. de le. iii. l. quesitū. §. illud fortasse.

¶ An legata materia debeat materiatū. uide i. d. l. quesitū. §. illud & l. lana. ff. de le. iii.

¶ Materia uel nō est apta ad effectū & tunc non ꝓducit effectū. ff. de pact. l. si unus. §. pactus.

¶ Materia ꝑcedit formā. & specificatio specificatum. ut. l. i. ff. de iusti. & iur.

¶ Aliud est materia aliud materiatū. vnde si statutū ꝓhibet potari uinū an ꝓhibeant uue. vide Bal. in. l. qd non rōne. ff. de legi. Dy. & Bar. in. l. quesitū. §. illud fortasse. ff. de le. iii.

¶ Materia a mre dicit vnde omne qd gignit uel generat aliud pot dici materia & cōtract9 est mater obligationis & obligatio est mater actionis. ff. de pact. l. iur. gentiū. §. i. ff. de ꝓcur. l. licet. §. ea obligatio. & ff. de le. iii. l. quesitū. §. illud. Bal. ī l. ius ciuile. ff. de iusti. & iur. Pe. eps brixieñ.

¶ Materia est creata a deo. s. Tho. in prima par. q. xliiii. arti. ii.

¶ Materia est sua potētia. Idem in. i. di. xxxiii.

¶ Materia non est creata sine forma nec esse potest. Idem in. i. par. q. lxvi. ar. i. & in. ii. di. xxii. ar. iiii. & in. q. de potētia. q. xl. ar. i. ii. & de qdlibet. q. iii. arti. ꝑmo.

¶ Materia non est una omniū corporaliū. Idē eadem. q. lxvi. ar. ii. & in. ii. di. xii. ar. i.

¶ Materia nō est cā distinctiōis rerꝫ. Idem ī summa cōtra genti. li. ii. q. xxxix.

¶ Materia ꝑma dicit duplicit. Idem in ꝑma par. q. lxxxv. ar. i. & in. ii. di. xxii. ar. iiii.

Mathematicus

Quis dicatur mathematicus. vide qd habet. xxvi. q. iiii. igit genus.

Matricula

An semel descriptus ī matricula & petens postea se cancellari debeat audiri. Bar. dicit ꝙ sic. cū cā alś secus. in. l. cum decurionatus. C. de decur.

¶ Omnes clerici dnt esse descripti in matricula. ii. q. i. nomen. in glo. i. uide. l. di. cōtumaces.

¶ De matricula aduocatorꝫ uide. C. de assess. l. fi. xxv. di. plectis. & qd ibi nō. Qui in ea nō sunt. sūt tanq̄ ꝑuati. nō. C. de of. magi. mi. l. ecs. in glo. ii. vi de Bar. C. de agen. in re. l. matricula. li. xii.

¶ An quis dicat de numero scholariū ut gaudeat ꝑuilegiis si non est scriptus in matricula. & qd de scholare descripto & nō studente. uide in. l. ex eo. ff. d testa. mili. & ibi Bar. per Io. an. in addi. Speti. de instru. edi. §. restat uidere. ꝟ. & scias. & qd nō. Bar. in. l. aut facta. §. tempus. ff. de penis.

¶ An licita sit expensa ꝓ introitu matricule. uide nō. in. l. i. §. ab inicio. ff. de le. iii.

¶ Si qs est matriculatus in diuersis artibus inspicitur ars in qua cōuenit. nam ad iudicē illius artis ꝑtinet. ff. de le. iii. seruis legatis. §. si unus. ff. d tributo. l. ꝓcurator. §. si plures. si autem est negociū extra utrāq artem & ad neutrā ꝑtinet cognitio tunc ad forꝫ cōe ꝑtātis recurrendū est. tex. est nō. ff. nau. cau. sta. l. iii. §. eodem mō. Bal. in. l. pe. iuxta. fi. C. de cōsti. pe.

Matrimonium

Matrimoniū est de iure naturali. i. di. ius naturale & in. l. i. ff. de iusti. & iur.

¶ Matrimonia cū alienigenis sunt ꝓhibita de iure gentiū. i. di. ius gentiū.

¶ Matrimoniū cōtrahere non possunt in sacris ordinibus cōstituti. xxvii. di. ꝑsbiteris. in. c. i. & per totū de cle. cōiug. & qd ibi nō.

¶ Damnans mrimoniū est anathema. xxx. di. si qs lxxxi. di. si uituperat.

¶ Bonū est matrimoniū sed melior est castitas. ut in. §. his itaq. xxxii. q. iiii.

¶ Qualis cōsensus faciat matrimoniū ul cohabitationis ul copule carnalis. habetur. xxvii. q. ii. sed queritur.

¶ Matrimoniū non soluit ex truncatiōe membrorꝫ xxxii. q. vii. hi qui.

¶ Non coitus sed uolūtas facit matrimoniū. de q uide in. l. nupcias. ff. de reg. iur. xxvii. q. ii. ex his omnib9. & c. mrimoniū. ea. cā et. q.

¶ An inter infideles sit uerū matrimoniū. uide. xxviii. q. i. inter. et. c. non est. et. c. esdras. plene de diuor. q̄to. et. c. gaudemus.

¶ Cōtumelia creatoris soluit ius mrimonii. ut. xxviii. q. ii. si infideles. et in ꝑall. c. q̄to. et. c. gaudemus. ubi de hoc nō.

¶ Nullus cōpellitur ad mrimoniū cōtrahendum. ut. xxxi. q. ii. qd autem querit. tex. et ibi nō. in. c.

requisiuit. de sponsa.

¶ Matrimoniū non solū est institutū ꝓpter filiorum ꝓcreatiōem sed etiam in remediū cōcupiscētie. xxxii. q. ii. his ita. uide nō. de sponsa. super ꝝica. & c. i.

¶ Si actus mr̄imonialis exercet̄ inhoneste & inmunde luxuria & inmūditia dicit̄. ut. xxxii. q. iiii in eo fornicat̄.

¶ Magnū est mr̄imonii sacramentū. xxxii. q. vii. omēs de biga. debitū. & ibi nō.

¶ An matrimoniū dissoluat̄ causa sterilitatꝪ. uidet̄ ꝙ non. xxxii. q. vii. mater. In cōtrariū facit de frigi. c. i. & qđ ibi nō.

¶ Tria sunt genera mr̄imonii de quibus habet̄. xxxvi. q. ii. tria legitima.

¶ Matrimoniū nō ꝓbatur directe per instrumentum dotis p̄sertim in p̄iudiciuȝ alterius mr̄imonii ita dicit Inno. in. c. illud de p̄sump. Adde ad hec. l. nec quesitū. C. de nup. ꝗ. Bal. in. l. ab executore. C. quo. ap. non reci. & in autꝪ. si quis in aliquo. C. de eden. & C. de p̄uil. dotꝪ. super ꝝica. Adde casuȝ in autꝪ. ut fra. fi. §. illam. Item adde ad materiā duas nōbiles glo. vna est in. l. si in cōcubina. ff. de cōcubi. alia i. l. pe. C. de se. nup. q̄s puto esse bn̄ notādas.

¶ Nec fama nec longa possessio ꝓbant mr̄imoniū. sm Inno. in. c. illud. de p̄sump.

¶ An matrimoniū possit ꝓbari per instrumentū. uide in autꝪ. ut fra. fi. col x. Bal. in. l. filiū. ff. de his qui sunt sui uel ali. iurꝪ.

¶ An matrimoniū possit ꝓbari coram iudice seculari uide Bal. in p̄ale. l. filium. Bar. in. l. quotiens. C. de iudi. Spe. ti. de côuen. & recō §. nunc dicam? in prin. cuius uerba dicit Bar. in. d. l. quotiens. esse bn̄ notanda. Adde Bar. in. l. ticia. ff. so. ma.

¶ Quādo maritus negat mr̄imoniū ꝑdit illud beneficiū ne côueniat nisi inqtum facere pôt. Bar. in. l. etiā. §. licet. circa fi. ff. so. ma.

¶ An matrimoniū in extremis cōtractum legitimet ꝓlem. uide Io. an. in regula sine culpa. li. vi. in nouel. Bal. x col. quead. suc. feu acqui. c. i. & si de feu. fue. cōtro. c. naturales. & in. l. eam quā. C. de fideius. Cy. in. l. nuper. C. de na. li. do. Car. florꝪ. in. c. tanta. qui fi. sint legi. in quibus uide an ualeat tale mr̄imoniū in extremis cōtractū.

¶ An spe p̄mii quis possit inuitari ad mr̄imoniuȝ. Bar. in. l. ticio centū. §. i. ff. đ cōdi. & demon. & ibi uide pulchre ꝑ do. meū Raph. cuma. qui alľat bona dicta. Bal. Docto. plene. in. c. ne latis. de symo.

¶ An in mr̄imonio sint necessaria uerba. glo. in. l. cū notissimi. C. de p̄scrip. xxx. an. dixi ple in repetꝪ. c. tue. de spon. ubi uidet̄ tex.

¶ An mr̄imoniū cōtractum ꝑ uerba de p̄senti in tercia ꝑsona que debeāt cōcipi in p̄ma sit u iuduȝ. tex & ibi nō. in. c. tua. de spon.

¶ Qualiter ꝓbetur quasi possessio mr̄imonii. nō. de resti. spoli. ex parte. in. de p̄sump. illud ubi uide an nomīatio. dotis cōstitutio. subarratio. delatio annuli. cohabitatio. fama. & similia probent matrimoniū.

¶ An ualeat mr̄imoniū inter leuatū & filiam naturalē tantū leuantꝪ. Inno. ꝙ nō. de cogna. spiri super ꝝica. idem glo. & doct. de cogna. le. c. i. idē gl̄. xxx. q. iii. in summa.

¶ An quādo accusat̄ matrimoniū possit uxor petere se poni extra domū uiri in libertate sua. no. xxxii. q. i. de benedicto. glo. xxxiiii. q. ii. fine de resti. spoli. lr̄as. in fi.

¶ An ualeat matrimoniū inter aliquē & illaȝ quā cognouit in membro nō naturali. nō. xxxv. q. iii. extraordinaria. ubi uidet̄ glo. ꝙ non. ꝓpter enormitatem criminis. Immo glo. illa relata ad tex. uidetur uelle ꝙ nullā de cognatiōe illius possit ducere in uxorem. qđ est ualde notabile. si est uerū. adde qđ cōtra nō. in sum. pisan. sub dictiōe impedimentū. xiiii. ꝟ. ꝙ si aliquis. Ego fui interrogatus a quodā magno religioso. qđ si duo socii se inuicē carnalit̄ suggerēte diabolo cōmiserūt an unus possit ducer̄ in uxorem sororē alterius uel filiam. & p̄ma facie dubitaui per illam glo. in. d. c. extraordinaria. tandem respondi ꝙ poterat. per ea que nō. in p̄alle. ꝟ. quid si aliquis. ubi de hoc. qđ bene nō. quia est cotidianum & nullus ponit.

¶ An per superuenientē cōpaternitatē post cōtractum matrimonii separet̄ matrimoniū. dic ꝙ nō. de re iudica. cōsanguinei. facit de cogna. spiri. c. ii. & quod ibi notat̄.

¶ An subarratio ꝓbet matrimoniū nō. de p̄sump. illud. de re iud. tenor plene in. c. fi. de despon. impu. de spon. tue. de cōiugꝪ. ser. c. pe. & ulti. de sponsa. c. pe. in glo. ii. Adde Inno de sponsa. duo. super ꝝica. & per do. Car. flo. e. ti. c. i. in. iiii. q. Adde qđ nō. glo. xliii. di. sit rector. qui uidetur tenere partem negatiuam.

¶ An in sacramēto mr̄imonii cōferat̄ gratia. gl̄. ꝙ non. i. q. i. quicqđ. ideo in eo licite interuenit pecunia. de quo uide Hosti. et moder. de sac. unct. c. i. do. Car. flo. de spon. sup ꝝica. glo. de pres. nō bap. ueniens. tenet ꝑtem negatiuā. idem in gl̄. in. c. pe. qui ma. accus̄. pos. Adde bonā glo. xxxii. q. ii. honorant̄. uide glo. opti. in hac materia. in. c. cū in ecclesie corpore. de simo per quam poteris cōcordare opiniones.

¶ De multiplici sacramēto qđ significat̄ ꝑ matrimoniū. nō. in. c. debitū. de biga. ubi tex. glo. et doc. faciunt nō. per Io. an. de spon. sup ꝝica. ubi etiā ꝑ moder. uide Inno. de spon. iuuenis.

¶ An inter beatā Mariam et Ioseph fuerit ueruȝ mr̄imonium. dixi sub dictiōe Maria. adde. xxvii. q. ii. §. i. ꝟ. beata Maria. et. §. ecce. et. § sed obicit̄. et ibi glo. fi. et ea. cā. et. q. genuit. cū trib⁹. c. se. do. Car. flor. de spon. sup ꝝica. et eo. ti. cum locū. uide in. iiii°. sniaꝝ. di. xxvi. ubi cōcludit̄ ꝙ sic. glo. et doc. de cōuer. cōiugꝪ. qdam. et. c. ex publico.

¶ Unde dicatur mr̄imonium. quid sit. et a quo fuerit institutū. nō. de cōuer. infi. c. i. de uo. c. i. li. vi. de biga. debitū. et in. l. i. §. huius. ff. de iusti. et iur. de frigi. c. i. plene per Io. an. et moder. de sponsa. super ꝝica. glo. xxvii. q. i. in sum. ꝟ. etiam. vide q̄ impediant mr̄imoniū cōtrahendū et dirimant cōtractū. adde qđ nō. in glo. in. c. ii. de pe. et re.

¶ An mr̄imoniū cōtractum nō seruata loci cōsuetudine ualeat plene nō. de spon. c. i. ubi uide dn̄m Cardi. florꝪ.

¶ An inferior ep̄o possit de causa mr̄imoniali cognoscere. dic ꝙ non de iure. secus in p̄uilegio ul̄ cōsuetudine. nō. glo. de resti. spoli. lr̄as. de cōsang. et affi. c. i. de ex. prela. accedentib⁹. xxxv. q. vi. multoꝝ bona glo. xxxii. q. ii. c. i. adde ꝙ hec ꝑtās est p̄scriptibilis per inferiorē. de p̄scrip. auditis. in fi. Item adde ꝙ stilus curie et cancellarie est causas

matrimoniales cōmittere epis si delegat̃ tantū uni uel si duobus unus ex eis eit epus. de offi. del. cām. matrimonii nō. Archi. in c. statutū. §. cum uero. de rep. li. vi. & in pall. c. i.

¶ An cā matrimonii sit ciuilis uel criminalis. nō. de pcur. tue. qui ma. accus. pos. uidet̃. xxxv. q. vi. c. i. & ibi glo.

¶ Que & quot sint spēalia in causa matrimoniali. nō. qui ma. accus. pos. uidet̃ glo. xxxv. q. vi. c. i. & c. notificamus. iiii. q. iiii. c. i. in gl.

¶ An omittere solennitates cōsuetas suari in matrimonio sit peccatū. Inno. dixit q̄ sic de spon. c. fi. glo. xxx. q. v. nostrates. ubi de hoc. Et an cōsuetudo possit aliqd operari in mr̄imonio. uide in dicto. c. i. ubi dicit Inno. q̄ in accidentalib⁹ potest nō in substantialibus.

¶ An inter patrem spiritualē & uxorem filii spiritualis possit esse matrimonium. dic q̄ sic xxx. q. iii. c. ulti. nō. glo. de cogna. spi. c. i. li. vi.

¶ An & quādo inter filios naturales & spūales possit esse matrimonium. & quid de legalib⁹ seu adoptiuis filiis. plene nō. de cogna. spi. c. i. & c. martinus. de cogna. le. c. i. glo. plena xxx. q. iii. in sum. m. & ibi uide.

¶ An omni tēpore possit cōtrahi matrimonium & cōtractum teneat. no. de feri. cappellanus. de spon. duo. tua bona gl. xxxiii. q. iiii. §. hinc etiā. que ponit intellectū d. c. cappellanus.

¶ An filius uel filia possit cōtrahere matrimonium inuitis parentib⁹ seu ignorātibus glo. & Bar. in l. paulus. ff. de sta. homi. glo. & doct. de pcur. accedens. de desponsa. impu. c. i. li. vi. nō. in c. tue. de spon. in repeti. dixi in quodā cōsilio meo qd̄ incipit Filiafam. ubi etiaꝫ quesiui an casu quo filia nubat inuito patre teneat pater illam dotare & tenui q̄ sic. per glo. xxxvi. q. i. de raptorib⁹. xxxii. q. i. c. fi. ubi alia gl. Io. an. de pcur. accedens. dixi sub dictiōe dos & filius ubi uide.

¶ An ualeat statutū q̄ filius non possit cōtrahere matrimonium sine cōsensu patris. uide Io. an. in c. statutū. de heret. li. vi. uide nō. in c. i. de sponsa. Bar. in l. edicimus. C. de mulilegii. li. xi. Adde ad hac materiam q̄ nō. Bart. in l. in bello. ff. de capti. & postlimi. reuer.

¶ An ualeat matrimonium inter raptorē & raptam dic q̄ non de iure ciuili. ut in l. i. C. de rap. uir. gi. secus de iure canonico. ut ibi nō glo. & doc. Adde xxxvii. q. ii. raptor. & c. se. xxxvi. q. ii. tria. & c. fi. casus est in c. pe. in fi. de rap.

¶ An ualeat terciū & quartū matrimonium. & deinceps sic ualet scd̄m. dic sic. xxxi. q. i. apeant. & c. & si dormierit Magister sniaꝝ. in iiii. ca. xlii. uide in c. pe. & fi. de se. nup.

¶ An carnalis copula aliquid addat ad matrimonium. de cōuer cōiug. uerū. & c. ex publico. glo. de transla. pla. licet. ff. de reg. iuris l. nupcias. do. Car. flo. super rubrica de spon. & co. ti. is qui. in ulti. q.

¶ Que copula inducat matrimonium. & an requirat q̄ uterq̄ emittat semen. nō. glo. xxxv. q. iii. extraordinaria. do. Car. flo. de spon. is q. & c. fi.

¶ An ualeat matrimonium cōtractum per alterū cōiugum remanente in seculo de cuius licentia alter transit ad religiōem. gl. xxxii. di. seriatim. xxviii. di. si se. Inno. & doc. de regulari. cū sis.

¶ An ualeat matrimonium inter uxorē & interfectorem mariti. nō. in c. cū haberet. de eo qui dux. in ma. & c. fi. & de cōuer. infi. laudabilē.

¶ An inter inferiorem epo & ecclīam suaꝫ sit matrimonium spūale uel quasi. nō. de ui. & hone. cle. c. pe. de elect. cum inter canonicos. bonus tex. xxi. q. ii. sicut unaqueq̄. uide de elect. ne p defectu. ubi p mortē abbatis ecclīa dicit̃ uiduata.

¶ Qualiter sit matrimonium inter epm et ecclīam suam. habet̃ in tex. et glo. in pall. c. cū inter canonicos. de transla. pla. inter. et. c. se. pulchre. in c. sic. alterius. vii. q. i.

¶ An ualeat matrimonium inter maritū sororis et uxorem fratris mortuis fratre et sorore. uidet̃ q̄ sic quia tales sunt in scd̄o genere affinitatis. et nō. glo. de cōsang. et affi. non debet. ubi plene de hoc. Adde qd̄ nō. do. Car. flo. in cōmento arboris affinitatis. in v. et ulti. q.

¶ An usus mr̄imonii possit esse sine peccato. Hug. q̄ noa. xxxi. q. i. quo mō. doc. cōtra immo pōt esse actus meritorius. de sponsa. sup rubrica. dicam. j. sub dictiōe peccatū.

¶ An matrimonium sit sub pcepto. doct. et maxime Car. flo. de spon. sup rubrica.

¶ An aliquo casu olim aut hodie liceat ducere uxorem fratris in matrimonium uel sponsaꝫ. nō. de spōsa. ad audiētiaꝫ. in glo. et ibi doct. xxvi. di. §. iohannes. in glo. viii. q. i. olim. et de diuor. c. fi.

¶ An et qualiter cōtrahat̃ matrimonium inter homines diuerse lingue. glo. et doct. de spon. ex litīs.

¶ An et qualis metus habeat impedire matrimonium. nō. plene de sponsa. bona glo. xxii. q. iiii. inter cetera. dicā. j. sub dictiōe metus.

¶ An pater possit ducere in matrimonium filiā spiritualeꝫ filii carnalis. Io. q̄ sic. xxx. q. iii. c. ulti. idē glo. de cogna. spi. c. i. li. vi.

¶ An matrimonium possit cōtrahi ad tempus. dic q̄ non. xxxii. q. ii. solet. in glo.

¶ Que cōditiones admittant̃ uel non in matrimonio. nō. plene de cōdi. appo. c. fi. glo. xxxii. q. ii. solet. ubi de hoc.

¶ An in cōtractu matrimonii requirat̃ testes esse rogatos. glo. dicit q̄ nō xxx. q. v. nostrates. Specu. ti. de teste. §. i. v. item quis. als item q̄ non fuit. ubi tenet cōtrarium. Adde qd̄ nō. doct. in c. ex parte. de sponsali.

¶ An per illa uerba pmitto q̄ habeo te p uxore uel q̄ ducam te in uxorem uel q̄ tractabo te tanq̄ uxorem cōtrahatur matrimonium. tex. et ibi glo. et doct. in c. ex parte. de sponsa. Magister sniaꝝ li. iiii. di. xviii. Archi. xxx. q. v. si quis diuinis. et d̄ plurimis formis uerboꝝ circa cōtractum matrimonii. uide doct. in dic. c. ex pte. et c. ex litteris. Speculi. de sponsa. in pn.

¶ An ualeat matrimonium si dicat̃ pmitto uel sum cōtentus habere unam de filiab⁹ tuis in uxorē uel unam de mūdo zc̄. glo. et doct. de spon. ex litīs. ad de qd̄ dicunt doct. de diuor. gaudemus. §. quia uero. in ii. qōne.

¶ An dictū unius allegantis impedimentū aliqd̄ canonicū impediat matrimonium cōtrahendum. nō. de sponsa. pterea. ii. ubi glo. querit qd de fama. d̄ quo uide. c. super eo. de cōsang. et affi. Innoc. de pbati. tercio loco. glo. xxxv. q. vi. si duo. de eo qui cog. consang. uxo. sue. sup eo.

¶ An captus ab hostib⁹ possit cōtrahere matrimoniuꝫ

Inno. & docto. de spon. cum locū. faciūt nō. de cōiug. ser. c. i. de se. nup. dñs. et de ꝓcur. accedens.

¶ An error in cā uel an falsa causa impediat matrimoniū. nō. de sponsa. cuz in apl'ica. de cōiu. ser. c. ii. Quid de errore qualitatꝫ. nō. de cōiug. lepro. c. ii. de coiug. ser. c. ii. Quid de errore ꝑsone. nō. de sponsa. tua. Et de istis erroribus uide plene. xxix. q. i. per totū. Adde qđ nō. s. Tho. in. iiii. dis. xiii. Quid autem si quis dicat se filium regis cū nō sit. uide. s. Tho. in. iiii. di. xxx ubi de hꝰ.

¶ An si pendente accusatiōe super impedimento matrimonii impetreƚ dispensatio pape per unū ex litigantibꝰ statim teneat matrimoniū uł sit necessarius nouus cōsensus. nō. docto. ut li. pen. c. ii. do. Car. flo. in. c. cū apl'ica. de spon.

¶ Quis debeat ꝑmo interrogari in cōtrahēdo matrimonio uir uel mulier. nō. de sponsa. sicut. & . c. penulti. in qbus uidetur ꝙ uir. idem glo. ff. de adopc. l. ii. sed dic in hoc standū cōsuetudini. ſm docto. & aduerte. qa non est necessaria uerbalis responsio mulierꝫ. sed sufficit ꝙ taceat uł al's annuat ſm glo. in. d. c. pe.

¶ Si alter cōtrahentiū ꝓfert uerba apta ad matrimoniū & ante responsū alterius recedit qa postea ex interuallo respondet cōsentiendo an sit matrimoniū Docto. ꝙ sic. de spon. duo. tuas. de sponsa. si inter. ubi do. Car. flo. in. ii. q. facit glo. de condi. appo. super eo de ꝓcur. c. fi. li. vi. uidi disputando teneri cōtra. quia in matrimonio requirit cōsensus. i. simultaneus sensus. zc̄.

¶ An credatur dicto uiri dicentꝫ se cognouisse mulierem carnaliter ad effectū inducendi matrimonium uł aliud impediendi. nō. de sponsa. is qui. in. v q. &. c. fi. in. ii. oppo. ubi Inno. & in. c. cōtinebatur. de despon. impu.

¶ An nō ualens reddere debitum possit cōtrahere matrimoniū. glo. & docto. de frigi. c. iii. de frigi. fraternitatꝫ. &. c. laudabilem. bona glo. xxvii. q. i. nupciaꝝ. ubi uide quid de sene spadone & frigido Adde glo. xxxii. q. vii. hi qui. ubi de spadone. glo. dicit ꝙ nō. sic de quo per do. Car. flo. in. c. ii. de frigi.

¶ An habens membrū uirile sine testiculis possit cōtrahere matrimoniū. & quid si careat membro toto uł magna ꝑte. aut quid si membrū nō potest erigi. an possit cōtrahere matrimonium. glo. uidetur ꝙ sic. xxxiii. q. i. si ꝑ sorciarias. Sed cōtrarium uidetur uerius. quia testiculi sunt uasa seminis. ut dicunt medici. quoꝝ ſnia esset in talibus habenda. Adde glo. in palleg. c. hi qui. que dicit sufficere ꝙ possit uirgam erigere licet nō emittat semen.

¶ An in cā matrimoniali possit interuenire defensor sine mandato. Innocꝫ. uideƚ dicere ꝙ non q fi. sint legi. cām. ii. docto. ibi cōtra.

¶ De tribus bonis matrimonii que sunt fides | proles | & sacramentū. nō. glo. & docto. in. c. fi. de condi. appo. & in. c. per uenerabilē. qui fi. sint legi. ubi glo. bonus. tex. xxxii. q. i. nō enim. & . q. ii. § his auctoritatibꝰ. Adde glo. circa bonum ꝓlis. xxxii. q. vii. hi qui.

¶ Matrimoniū est res fauorabilis. de condi. appo. c. fi. de consan. & affi. c. pe. qui ma. accu. pos. uideƚ

¶ Coram quo habet reclamare is qui dicit se inuitum cōtraxisse matrimoniū Hosti. dicit ꝙ coram epō uel eius officiali. qui ma. accus. pos. uidet. facit de despon. impu. de illis cōtinebaƚ. & . c. duo pueri. de frigi. c. i. vel ad ꝑsbiterum uł ad uicinos bone fame. ar. de appel. c. fi. de sen. ex. decetero.

¶ Que crimina impediūt matrimoniū & que dirimunt. glo. de peni. & remis. c. ii. Hosti. in sum. de matri. § qualiter impediat. ꝟ. sunt & alia quedaz. & se. & in sum. de spon. § fi. ꝟ. idem decimo.

¶ An solenniter penitens possit cōtrahere matrimoniū. nō. xxxiii. q. ii. § de penitentibꝰ. & ibi glo.

¶ In cā matrimoniali multū exuberat officiū iudicis. de diuor. porro. in fi. dictū est Inno. in. c. ad nostram. ii. de iureiuran.

¶ An soluto matrimonio sit dos restituēda cū omnibus fructibꝰ. habeƚ in. l. i. C. de reiuxo. act. glo. i c. i. de dona. inter ui. & ux.

¶ Que sit pena cōtrahentis matrimoniū illicituz & ꝓhibitum. nō. ff. de cōdi. si cā. l. auūculo. & . l. q cōtra C. de inces. nup. & in autꝫ. de inces. nup. glo. & docto. in. c. & si necesse. de dona. inter ui. et ux.

¶ Scđm matrimoniū non debet benedici et benedicens debꝫ suspendi ab officio et beneficio. de se. nup. c. i. et. c. uir autem. cōsuetudo tamen pōt inducere cōtra. ut nō. glo. in dic. c. uir. Adde xxxi. q i. de his.

¶ An ualeat matrimoniū inter aliquē et eius concubinā. tex. ꝙ sic. xxii. q. iiii. inter cetera. Quid autem sit cum meretrice. habeƚ de sponsa. inter opera. plene. xxxii. q. i. in sum. et ꝑ totū.

¶ An si non essent in mundo nisi frater et soror possent inuicem cōtrahere matrimoniū. glo. ꝙ sic. xxxv. q. i. cū igiƚ. ubi uide.

¶ An pene legales imposite mulieri scđo nubenti uł cōtrahēti matrimoniū. ꝭ. annū luctus sint sublate per ius canonicū. glo. Innocꝫ. et docto. de secū. nup. c. penulti. et fi. ubi de pena nubentis. ꝭ. annū. Innocꝫ. dicit ꝙ sic. quia est mera pena. secus in pena scđo nubentis. que non uideƚ esse mera pena. sꝫ ꝓuisio filioꝝ ꝑmi matrimonii. quā eccl'ia nō. potuit tollere. Sed hoc uidetur habere dubiū. per. l. i. C de se. nup. ubi pena imposita nubenti. ꝭ. tempus luctus non uidetur mera pena sed ꝓuisio uenientiū ab intestato. dic ut ibi.

¶ Que sunt ꝑsone ꝓhibite cōtrahere matrimonium de iure diuino. et sic indispensaliter. dic mater | nouerca | soror | neptis | amita | matertera | uxor patrui | uxor fr̄is filia | ꝓuigna. gł. de resti. spo. lr̄as. đ diuor. gaudemus. glo. xxxv. q. i. § his ita.

¶ An teneat matrimoniū inter liberꝫ et seruā uel ecōtra. nō. de cōiugꝫ. ser. c. i. et per totū xxix. q. i. et. ii. per totū. Adde ꝙ cōtrahens cum serua efficitur irregularꝫ et nō potest ꝓmoueri. tex. et ibi nō. glo. xxxiiii. di. si quis uiduam. idem glo. xxix. q. ii. omnibus.

¶ An dominus possit cōtrahere matrimoniū cū ancilla sua. nō. C. de inces. nup. l. cū ancillis. xxix. q. ii si quis ancillam. et ibi dicitur. ꝙ sic. ſm canoñ.

¶ An iudeus possit cōtrahere matrimoniū cuz pagana. uide Archi. xxviii. q. i. § uerū.

¶ Si iuraui nunꝗ accedere ad forcariam meā possim postea cum ea cōtrahere matrimoniū. gł. ꝙ sic xxxv. q. ix. qđ quis.

¶ Cōtrahens matrimoniū supponit se fortune sicut nauigans. glo. xvii. q. ii. nos nouimus.

¶ Si ex parte uiri apparent uerba apta ad matrimoniū ex alia factū an iudicaƚ matrimoniū. gł. in c. pe. de spon. Hosti. in. c. i. de spon. duo.

¶ An pollutio extraordinaria impediat matrimonium eo genere impedimenti qđ appellatur publice honestatis iustitia. Archi. in. c. i. de sponsa. li. vi. glo. fi. in c. iuuenis. de sponsa. Innoc. in. c. fraternitatis. de eo qui cog. cōsang. uxo. sue. dicā. j. sub dictione pollutio. faciūt que dixi. s.

¶ Impedimentū publice honestatis nō impedit matrimoniū cōtractum cū affine pme sponse. Io. an. i. c. i. de sponsa. li. vi.

¶ An sponsalia de futuro transeant in matrimonium per aliū actum q̄ per copulā seu coitū. Io. and. in. c. i. de desponsa. impube. li. vi. & in. c. fina. de cōiug. lepros.

¶ An osculū sit signum matrimonii. vide Hosti. in. c. i. de spon. duo. Quid de amplexu. nō. in. c. i. de ma. cōtrac. con. interdi. eccle.

¶ An per ista uerba uolo cōtrahere tecū. cōtrahat matrimoniū. Io. an. & docto. in. c. ex lris. de spons. Pau. in clem. eos. eo. ti.

¶ An senex qui nō potest generare possit cōtrahere matrimoniū. glo. xxvii. q. i. nuptiar. glo. in. c. qđ sedem. de frigi. dixi aliqd. s.

¶ An munera sint signa matrimonii. uide nō. in. c. i. de ma. cōtrac. cōtra interdi. ec.

¶ Matrimoniū non pōt esse nisi in sexu dispari. glo. xxvii. q. ii. c. i. tex. in. c. inter corporalia. & c. fi. de transla. pla.

¶ Nō est matrimoniū nisi cōtrahentes certificentur. Io. an. in. c. fi. de pcur. li. vi.

¶ An puella patiens se desponsari nihil tñ dicens uideatur ex tacito cōsensu cōtraxisse matrimoniū Archi. xi. q. iii. extimauit. glo. & ibi Archi. xliii. di. sit rector. glo. in. c. penulti. de spon.

¶ An per ista uerba denomino te uxorē meaz. inducatur matrimoniū. glo. lxiii. dis. preco. vide qđ habet de sponsa. ex pte.

¶ An strictio manuū sit signū matrimonii. tex. de renūc. nisi. §. pp̄ter laboris. glo. de spon. duo. c. i.

¶ An ex desponsatiōe ioci uł ludi causa inducat matrimoniū. Archi. xxvii. q. ii. si qs uxorem.

¶ An si uir & mulier cōsentiant in perpetuā copulaz absq̄ aliis uerbis inducat matrimoniū. uide Io. an. in. c. cū apud. de spon.

¶ An si unus dicat se cōtrahere matrimoniū cum una & illa dicit placet. sit matrimoniū. uide Io. an. in. c. penulti. de spon.

¶ An excōicatus possit cōtrahere mr̄imoniū. doc. in. c. significasti. de eo qui dux. in ma. quā pol. d. xi sub dictiōe excōicatus.

¶ An post sponsalia de futuro sola traductio i domū inducat matrimoniū presumptū. Io. an. in. c. fi. de cōiug. lepro. Archi. xxvii. q. ii. priusq̄.

¶ An dicatur matrimoniū cōsumatum p copulam si inuicem coeūt nullus tamen emittit semen. Innocen. in. c. fraternitatis. de eo q cog. cōsan. ux. sue.

¶ An si quis eodem instanti cōtrahit matrimoniū cum plurib9 ualeat matrimoniū cum aliqua. Io. an. in. c. gaudemus. de diuorc. glo. xxxi. q. i. quomō.

¶ An ualeat matrimoniū cotractum cōtra pꝛohibitiōem & decretū pape. Lau. in clem. i. de re. pmu. docto. de despon. impu. ad dissoluendū. Io. an. in. c. i. de uoto. li. vi.

¶ An si uir absens mittat mulieri epłam d: mr̄imonio & mulier recipiēdo lr̄as cōsentit in animo non tñ expssit certificando de cōsensu inducat & hic matrimoniū. uide Archi. xxxv. q. v. nec illud. Io. an. in. c. fi. de pcur. li. vi.

¶ An si miores etate cōtrahunt sponsalia & postea supueniente etate legitima nec cōtradicūt nec exp̄sse cōsentiunt sit matrimoniū. glo. & Archidi. xxx. q. ii. c. i. uide nō. i. c. i. & ii. de desponsa. impube. & in. c. i. eo. ti. li. vi.

¶ An si existens in minori etate cōtrahens sponsalia postea factus maior uadit ad domū sponse & donat munuscula uideatur cōtrahere matrimoniū Io. an. in. c. fi. de spon. duo.

¶ An ualeat matrimoniū cōtractum p pximū etati legitime. Io. an. in. c. fi. de despon. impu. ubi etiā tractat an in cōtrahendo matrimonio requiratur annus cōpletus uł sufficiat inchoatus.

¶ Quādo matrimoniū dicatur cōtrahi in facie ecclesie. docto. qui fi. sint le. c. penulti. Io. an. in addi. Specu. ti. de clādesti. despon. Adde Innoc. & dn̄m Car. flor. in. c. cum inhibitio. de clādesti. in. iii. q. Oldra. in cōsilio suo. cclvi. de quo etiā per do. Cardi. flor. in. c. cōstitutus. de cōuer. cōiug. in. iii. q. Innocen. in. d. c. penulti. qui fi. sint legi. Adde glo. xxx. q. iiii. in summa.

¶ Cōtrahens matrimoniū cum duab9 est infamis. tex. in. c. nuper. de biga. & in. l. neminez. ff. de incest. nupc.

¶ An liceat infidelibus simul cū pluribus cōtrahere matrimoniū. vide xxxii. q. iiii. obiciunt. ubi gł. uide de diuorc. gaudem9. & qđ ibi nō.

¶ An matrimoniū cōtractum sub modo statiz sit ualidum licet modus nondū sit adimpletus. vide Io. an. in. c. de illis. de cōdi. appo.

¶ An matrimoniū possit cōtrahi ut duret usq̄ ad susceptiōem plis ex dispensatiōe pape. Io. and. in regła Actus legitimi. li. vi. in mercur.

¶ An oblatus ecclie seculari possit cōtrahere matrimoniū. uide glo. xxvii. q. i. ut lex cōtinentie. de oblat. regułriū. vide Inno. in. c. ut puilegia. d puil. de utraq̄. uide glo. penulti. & docto. de ma. & ob. dilecta. adde glo. xii. q. i. duo sunt.

¶ An per ista uerba iuro q ducam te in uxorē cōtrahatur matrimoniū. glo. xxx. q. v. si quis diuinis de sponsa. ex lris. & ibi per moder.

¶ An ualeat matrimoniū cōtractum per existentem in etate legitima licet nō sit ueripotēs. Io. an. de despon. impu. c. fi. & eo. ti. de illis. ii. glo. eo. ti. c. i. li. vi.

¶ An heremite post pfessionem possit cōtrahere matrimoniū. tex. q non. de regula. ad nostrā. glo. ii. xxii. q. i. §. ecce p hoc. glo. in. c. ex parte. ii. de cōuer. cōiug.

¶ Qualiter ualet matrimoniū cōtractum per uouentem simpliciter & nō per uouentē solenniter. Archi. xxvii. di. c. fi. adde nō. de uo. c. i. li. vi.

¶ An astrictus uoto simplici postea cōtrahēs matrimoniū possit exigere debitū. glo. de cōuer. cōiu. quidam & c. accedens. Archi. xxvii. di. si uero uir de uoto. c. i. li. vi. Io. an. qui cle. uł uo. rursus. Lap. de regular. c. penulti. li. vi. quid autē si matrimonium dissoluat morte uel alio modo an astrictus tali uoto debeat illud implere Io. an. de uo. c. i. li. vi.

¶ An ordinatus ab eo quem putabat epm & non erat possit cōtrahere matrimoniū. glo. in. c. i. de uoto. li. vi.

¶ An uouens simpliciter castitatē si postea intrat

religióem minorum & postea assumat habitum & dicat reputare se ꝓfessum & stat per tres menses & postea egreditur & cótrahit matrimoniú an ualeat cótractus. Lap. in. c. i. de uo. li. vi.

¶ An uotum castitatꝫ tantú dirimat matrimoniuꝫ ante cótractum nó cósumatum. Io. an. in. c. ex pte. de couer. cóiugꝫ. ii.

¶ An sola machinatio sine adulterio inducat impedimentú ad separandú matrimoniú post cótractum. uide in. c. fi. de eo qui dux. in ma. Hosti. de diuorcꝫ. c. i.

¶ An seruus ad instantiá dñi teneatur cótrahere matrimoniú. uide. xvii. q. ii. c. fi.

¶ An seruus inuito dño possit cótrahere matrimoniú. glo. xxix. q. ii. dictú est.

¶ An filia spúalis alicuius per penitétie impositionem possit cótrahere cú filio carnali imponentꝫ penitentiá. glo. fi. in. c. fi. de cogna. spi.

¶ Frater carnalis pót cótrahere matrimoniú cú filia spúali fratris. uide glo. xxx. q. iii. c. i.

¶ Pater spúalis potest cótrahere matrimoniú cú sorore filie sue spúalis. glo. in. ꝯ. cótractuꝫ. de cogna spiri. c. i. li. vi. glo. fi. xxx. q. iii. c. fi. vbi etiá habet ꝙ pater spúalis potest cótrahere cú filia carnali filii sui spúalis. de quo Io. an. in. d. c. i.

¶ Filia spúalis nó potest cótrahere matrimoniú cú filio patꝛ carnalis etiá illegitimo. Inno. de cogna. spiri. super ꝑuca. glo. xxx. q. iii. in sum. Io. an. in. c. martinus. de cogna. spi.

¶ An clericus in minorib⁹ uel aliis baptizans paruulú ꝓpter necessitaté possit postea cú matre baptisati cótrahere matrimoniú. vide Archi. xxx. q. i omnes. Io. an. in. c. fi. de cogna. spiri.

¶ Distans scdo gradu a stipite nó est ꝓhibitus iure diuino cótrahere matrimoniú cú distante pmo. glo. ii. xxii. q. ii. querit. & ibi Archi.

¶ Probibitio matrimonii cótrahendi habet locú etiá in filiis germanis ꝓcedentib⁹ ex eadem mre. tex. est. xxxiii. q. v. de incestis. & c. quodam facit nó tex ea. cau. & q. ad sedem. ꝯ. hic ergo. Et sic nó requirit ꝙ sint utrinqꝫ cóiuncti. tex. de ꝓbatꝫ. per tuas. de spon. ad audientia.

¶ Probibitú est matrimoniú cum qualibꝫ descendente p generatióem suam siue descendant p lineam femininá siue masculiná. xxxv. q. ii. in copulatione. Archi. xxxv. q. v. ꝓgenié.

¶ Si cótrahatur matrimoniú qd de iure nó tenet an cótrahatur affinitas. Archi. xxxiii. q. ii. si quis desponsauerit.

¶ An castrati possint cótrahere matrimoniú. uide docto. de frigi. qd sedem. Archi. xxxii. q. vii. hi q faciút. que dixi. s.

¶ Et quid si castret sponsus de pñti an separeṫ matrimoniú. uide Archi. xxxii. q. v. si uxorem. de diuor. q̃to. ꝯ. nec obstat.

¶ Propter frigiditaté ex parte mulierꝫ nó potest separari matrimoniú. Archi. xxxiii. q. i. requisisti. super glo.

¶ An mulier que sciebat uirú esse frigidú nature tempore cótracti matrimonii possit postea petere separatióem. glo. xxxiii. q. i. si qs acceperit.

¶ An ex solo impedimeto maleficii separeṫ matrimoniú. glo. de frigi. fraternitatꝫ. in. ꝯ. miraculú.

¶ An matrimoniú ꝓprie accusari possit. tex. ꝙ sic quádo fit róne cósanguinitatꝫ. de despon. impu. ad dissoluendú. Innocꝫ. in. c. ii qui matri. accuſ. pos. & eo ti. c. penulti.

¶ An matrimoniú cótractum cú heretico possit separari. tex. & docto. de heretꝫ. decernimus. li. vi. Hosti. de cóuer. cóiugꝫ. ueniens. Archi. xxviii. q. i. cú apparet. & ibi uide.

¶ An matrimoniú uel sponsalia separari possint sine licentia ecclesie. Io. an. de desponsa. impube. cótinebatur.

¶ An ꝓpter fornicatióem spúalem fiat separatio matrimonii etiá quo ad copulam. Hosti. de diuor. c. ii. eo. ti. q̃to. & c. gaudemus. ubi plene de h⁰.

¶ An si separatú est matrimoniú ꝓpter homicidium uł furtum ad qd uir trahebat uxoré intelligi ḗ esse separtio perpetua uł temporalis donec duret cá. Io. an. de diuorcꝫ. de illa.

¶ Matrimoniú bene potest esse sine dote sed nó ecótra. Io. an. in regula accessoriú. li. vi. vide Innocen. de dona. inter ui. & uxo. per uestras. in gł. fi. tex xxx. q. v. si quis diuinis. & c. nostrates. In cótrariú uide tex. & glo. xxx. q. v. nullum. glo. iii. q. iiii. cósanguineoꝝ. glo. in. e. & si necesse de dona. inter ui. & ux. tex in l. fi. C. de do. añ nup.

¶ An publice honestatꝫ iusticia impediat matrimoniú cótrahi & dirimat iam cótractum. nó. de spó. sponsam iuuenis. & c. ad audientiá. de despon. impube. duo pueri. de cósangꝫ. & affi. non debꝫ. dic ꝙ sic. tex. ḗ in. c. referéte q fi. sint legitimi qué pauci allegant ad hoc. & quale sit hoc impedimentú. vide. s. Tho. in. iiii⁰. di. xli.

¶ Si duo petunt unam & eandé tanq̃ uxorem & quilibet ꝓbet se cum ea cótraxisse matrimoniú ꝓ q̊ debeat iudicari. glo. de testi. in nra Inno. & doc. de spon. duo. sup ꝑuca.

¶ Quidam cótraxit matrimoniú cum una sub códitione si daret sibi decem deinde cú alia sub eadé códitione utraqꝫ simul implet códitióem cum qua erit matrimoniú. Gas. de cald. disputauit. de q̊ uide docto. in. c. i. de códi. appo. de sponsa. ex lris. ii. & ibi docto qui cócludunt ꝙ ꝓpter incertitudiné cú neutra est matrimoniú.

¶ An ualeat matrimoniú cótractum sub códitióe si papa dispensauerit. Innocꝫ. & docto. de códi. appo. sup eo. & cóiter dicit ꝙ nó.

¶ Que sit pena petentꝫ matrimoniú a pñcipe. dicut. C. si nup. ex rescrip. petan. l. i. & . xxxviii. q. ii. nullus. nó. glo. qui cle. uel uo. insinuáte.

¶ Ad quid teneat ꝓmittens ꝙ aliqui inter se contrahent matrimoniú. nó. glo. de eo qui cog. cósan. uxo. sue. ueniens. docto. de sponsa. ex lris. ii. & in c. gemma. ubi de hoc.

¶ Quid si parentes inuicé ꝓmittunt & iurant ꝙ filii eoꝝ inuicem cótrahent matrimoniú. uide glo. xxx q. ii. ibi.

¶ An matrimoniú sit sacramentú. dic ꝙ sic. de biga. debitú glo. de transact. ueniens. de diuorcꝫ. q̃to & c. gaudemus. s. Tho. in. iiii⁰. di. xxvi.

¶ Quo tempore matrimoniú fuerit institutú. vide in pallegꝫ. e. debitú. docto. de sponsa. sup ꝑuca. s. Tho. in. iiii⁰. di. xxvi. Adde. xxxii. q. ii. his ita. & de diuorcꝫ. gaudemus. Bartꝫ. in. l. i cócubinatu. ff. d concubi.

¶ An teneat matrimoniú non pñcipaliter cótractum eá prolis sed ꝓpter pulchritudiné uł diuicias mulierꝫ. dic ꝙ sic. sufficit eni ꝙ intendút cótrahere

& cōsentiunt inuicē de p̄senti.xxxii.q.ii.solet & deutro.xii.vide.s.Tho.ubi.s.

¶ Que differentia sit inter matrimoniū licitū & ratum.uide.xxviii.q.i.§.item illud.de diuor.q̄to.&.c.gaudemus.

¶ An inter absentes possit cōtrahi matrimonium. dic q̄ sic.sic Ysaac cum Rebecca.xxxii.q.v.§.cuz dicitur.sed requiritur p̄curator habēs speciale mandatum.de quo dic ut habet in.c.fi.de p̄cur.li.vi.

¶ Quid si uir dicat p̄mitto q̄ p̄uidebo tibi semp̄ tanq̄ uxori & mulier similiter respondeat an sit matrimoniū.s.Tho.ubi.s.dicit q̄ sic.nisi aliud p̄testentur.

¶ Matrimoniū est de iure naturali s̄m.s.Tho.in iiii.di.xxvi.ar.i.& in sum.cōtra genti.li.iiii.q.cxxii.non tū est in p̄cepto s̄m eundem in p̄alle.q.xxvi.arti.i.

¶ Actus matrimonii nō est peccatū. Idem secūda scd̄e.q.cliii.ar.ii.& in.iiii°.di.xxvi.arti.iiii.&.v.& in sum cōtra genti.li.iiii.q.cxxvi.sed est actus meritorius.in p̄all°.q.cliii.ar.i.& in.iiii°.di.xxvi ar.iiii.& di.xxxi.ar.iiii.v.&.vi.& est sacramentū necessariū.Idem in dic.di.xxvi.ar.v.Et i sum.cōtra genti.li.iiii°.q.lxxviii.

¶ Matrimoniū fuit institutū ante peccatū Idē in iiii°.di.xxvi.ar.iiii.& integrat̄ per carnalez copulam.ea.di.ar.viii°.

¶ Matrimoniū non est excellentius uirginitate. Idem in scd̄a scd̄e.q.cliii.ar.iiii.

¶ Matrimoniū beate Marie uirginis fuit uerum licet nō cōsumatum.Idem in.iiii°.di.xxx.arti.iiii.v.&.vi°.

¶ Matrimoniū fuit institutū in remediū.Idem in iii.par.q.lxv.ar.i.& in.iiii.di.ii.ar.i.

¶ Licet scd̄o cōtrahere matrimoniū lz illud nō sit sacramentū.Idem in.iiii°.di.xlii.ar.vi.& vii.

¶ Nemo tenet̄ cōtrahere matrimoniū ex precepto patris sed si pater nō possit suscitari.Idē in.iiii.di.xxxiiii.ar.iii.& in.q.de quolibet.q.ix.ar.ix.x.& xi.

¶ Matrimoniū naturale est inseparabile.Idem in iiii.di.xxxiii.ar.iiii.Et in sum.cōtra genti.li.iiii.q.cxxi.

¶ Matrimoniū unius cū una est naturale.Idem in iiii.di.xxxiii.ar.i.

¶ Matrimoniū unius uiri cū pluribus mulieribus aliquādo fuit cōcessum sed non ecōuerso.ut in p̄alleg.di.xxxiii.ar.ii.

¶ Matrimoniū habet aliqua bona que cōuenienter assignant̄.per.s.Tho.in.iiii.di.xxxi.ar.i.ii.&.iii.

¶ Quādo licet p̄ matrimonio dare pecuniā & quādo non.uide per.s.Tho.scd̄a scd̄e.q.c.

¶ Quis seu qualis est ille cōsensus qui requirit̄ i matrimonio.uide.s.Tho.in.iiii.di.xxviii.

¶ Quid si aliqui cōsentiant inuicē uerbo sed animo dissentiant.uide de sponsa.tua.s.Tho.in.iiii.dis.xviii.

¶ An & quādo ualeat uel nō matrimoniū cōtractum sub coditione.uide in.c.i.&.c.super eo.&.c.fi.de cōdi appo.p.s.Tho.in.iiii.di.xxix.

¶ An liceat cōtractis sponsalib° priusq̄ fiat solennitas matrimonii cōiugibus se inuicem cognoscere sine peccato.s.Tho.in.iiii.di.xxviii.

¶ Qualiter debeat formari accusatio matrimonii uide in sum.pisan.sub dictiōe matrimoniū.vii.§.qualiter fieri.

¶ Qui possunt esse testes in cā matrimonii.uide.s.Tho.in.iiii.di.xli.

¶ Quomō debet intelligi q̄ uotū simplex impediat matrimoniū cōtrahendū.dixi.s.Adde.s.Tho.i iiii.di.xxxviii.

¶ Quid si iudei uel pagani cōtraxerunt cū cōsanguineis scd̄m ritus suos an post cōuersionem poterunt in tali matrimonio remanere.uide tex.in.c.de infidelibus.de cōsang.& affini.s.Tho.in.iiii.di.xxxvii.

¶ Quid si infidelis repudiata p̄ma uxore aliā duxit & cōuertatur ad fidem an teneat matrimoniū.uide.s.Tho.in.iiii.di.xxx.

¶ Quid si catholicus cōtrahit cum heretica baptisata an teneat matrimoniū.vide.s.tho.in.iiii.dis.xxxix.

¶ An infidelis unius ritus possit cōtrahere cū infideli alterius ritus.s.tho.ubi.s.

¶ An cōsensus coactus saltem ex p̄te cogentis faciat matrimoniū.uide.s.tho.in.iiii.di.xxvii.

¶ Quid si aliquis non pōt coire cum uirgine sed bene cū corrupta an hoc sit impedimentū per q̄d separetur matrimoniū.uide.s.tho.in.iiii.di.xxxiiii.ubi etiam tractat de impotentia coeūdi q̄ prouenit ex maleficio.an & quādo inducat separationem matrimonii.

¶ Quid si alter cōiugum reuertat̄ ad fidem altero in infidelitate p̄manente uel nolente cū eo cohabitare sine cōtumelia creatoris an ip̄o iure solutū sit matrimoniū.de diuor.q̄to.&.c.gaudemus.§.pe.ubi est bona glo.

¶ An si ex duobus cōiugibus infidelibus alter reuertatur ad fidem altero remanente in infidelitate & cōuersus nō cōtrahit cū alia et interiz qui remanserat in infidelitate etiaz cōuertitur teneatur p̄mo cōuersus recipere scd̄o cōuersam in uxorem.glo.dicit q̄ sic in p̄alle.c.quāto.per tex.in p̄alleg.c.gaudemus.§.penul.ubi est exp̄ssum.Et ita respondi de facto brixie in quodā iudeo arimineñ.qui me sup̄ hoc cōsuluit.

¶ Quare dicatur magis matrimoniū & nō patrimoniū.de cōuer.infi.c.ii.de p̄sumpt.illud.do.Cardi.flor.de sponsa.sup̄ p̄ea.glo.xxvii.q.ii.in sum.

¶ Matrimoniū de futuro soluitur.vii.de causis.que nō.xxvii.q.ii.§.ex his omnib°.

¶ De cā matrimoniali nō potest fieri cōpromissū ut de resti.in integ.c.pe.de transac.c.fi.in gl.fi.

¶ Matrimoniū carnale & spūale equiparant̄ i aliquibus.de transla.p̄la.inter.& differūt in aliq̄bus ut nō.Archi.vii.q.i.sicut.de spon.tue.de elect.c.penul.li.vi.

¶ Matrimonio separato p̄pter maleficium datur utriq̄ licentia cōtrahendi.ut.xxxiii.q.i.si per sortiarias.

¶ Matrimoniū de p̄senti dissoluitur per ingressū religiōis.de cōuer.cōiug.c.ii.&.c.ex publico.de sponsa.cōmissum.q̄d intellige si nō est cōsumatuz.ut nō.in.d.c.ex publico.

¶ Matrimoniū non debz claudicare.ut de diuor.quanto.in glo.

¶ An matrimoniū liberet a patria potestate.vide C.de bo.que libe.l.i.ff.de libe.exhi.l.i.§.fi.nō.in l.pactum.&.l.filie.C.de coll.

¶ An matrimoniū possit cōtrahi tēpore interdicti

vide Innoc. de sponsa. non est. Io. cal. in tractatu de eccl'ia. interdic. dixi sub dictiōe interdictū.

¶ Matrimoniū cōtractum a fidelibus pōt separari altero cōiugum lapso in heresim. de cōuer. coniug. mulier.

¶ An cōtrahens matrimoniū pdat beneficiū ipso iure. uide de cle. cōiug. sane. i.

¶ An matrimoniū qd nō tenuit a principio possit postea cōfirmari. uide Inno. in. c. i. de eo qui duxe. in ma. Adde nō. insti. de nup. §. uiri potentes. C. de nupc. l. & si cōtra. in glo. depositū. & ibi Cy.

¶ An & quādo teneat uł non teneat matrimonium cōtractum cum scda ignorante siue sciente pmam uiuere. de sponsa. cum apl'ica. de eo qui dux. in ma. c. i. & fi. & ibi uide.

¶ An in dubio psumatur p matrimonio uel cōtra vide. xxxiiii. di. is qui. de resti. spo. lras. de se. nup. e. ii. & ibi nō.

¶ An in matrimonio possit apponi arra uel pena. uide de sponsa. gemma. de cōuer. cōiug. ex parte. & c. ueniens. de do. post diuor. resti. & si necesse.

¶ An mulier possit cōtrahere matrimoniū cum eo qui uirū suum occidit uł ratam habuit occisionem uide de cōuer. infi. c. i. & de eo qui dux. in ma. sup eo. & ibi nō.

¶ Quid si aliquis iurauit cōtraheř cū aliqua post ea uult ingredi religiōem. uide de spon. regsiuit.

¶ An & qualiter possit cōtrahi matrimoniu cū furioso. uide de spon. cū apud.

¶ An in matrimonio sit potior in iure qui est potior in tempore. licet scdo tradatur possessio. uide de spon. duo. tuas. de spon si inter.

¶ An possit cōtrahi matrimoniū cum infideli sub cōditione si cōuertatur ad fidem. nō. glo. xxxii. q. viii. in summa.

¶ Si alter sponsus transit ad religiōem an alter remanens possit matrimoniū cōtrahere & sic an remaneat uinculū mřimonii. uide de cōuer. cōiug. uerum xx vii. q. ii. desponsata.

¶ An uidua uelata magis peccet cōtrahendo mřimoniū q̄ uirgo. uide. xxvii. q. i. c. ii.

¶ An eps sine accusatore possit ex officio suo cognoscere de matrimonio de quo est infamia. Et an quilibet teneať illud denuntiare. uide in. c. porro. de diuorc.

¶ Quale iuramentū debeat pstare is qui accusat matrimoniu. uide qui ma. accu. pos. cum in tua. xxxv. q. vi. §. ecce qbus. & c. se.

¶ An admittat accusans matrimoniū mala intentione & an idem matrimoniu sepius accuset. uide qui ma. accu. pos. tua.

¶ Matrimoniū cōtractum cōtra cōsuetudinē loci est dirimendū si scandalū oriať. uide de cogna. spi. super eo. & ibi nō.

¶ An patronus possit inhibere matrimoniū liberti nō. ff. de in ius uo. l. adoptiuū. §. patronū.

¶ An matrimoniū cōtractum per uerba de presenti per maiorē cum minore quatuor annis ualeat. uide in cōsilio suo xvi.

¶ An matrimoniū aliquo cāu de sui necessitate requirat scripturā. uide Ang. in cōsilio suo. xxviii.

¶ Matrimoniū nō irritatur si pater ab inicio consensit licet postea cōtradicat executiōi & cōsumationi. uide Ange. in cōsilio suo. clxxxii. quod incipit Premitto.

¶ An si matrimoniū cōtractum est sub pena arrum pmissarū in instrumēto quarātisiato ualeat. uide Ange in cōsilio suo. ccxxxviii. quod incipit Viso statuto.

¶ Quādo parentes pmittunt q post pupillarem etatem filior inter illos cōtrahetur matrimonium asserendo filios esse tot annorū si unus erat in etate an teneatur uirtute talis pmissionis ille contra quē erratum est matrimoniū cōtrahere. uide Ange. in cōsilio suo. cclii. qd incipit Punctus.

¶ An tenet matrimoniū ubi parentes cōtraxerūt nomine filior. vide Cy. C. si qs al. uel si. l. multū. de spon. ex lris. in glo. i. & c. tue. in glo. iii. de despon. impu. c. i. §. fi. li. vi. & xxx. q. iii. ubi in glo. li.

¶ Qui admittanť ad denuntiandū matrimonium ne fiat. nō. de desponsa. impu. c. penulti. in glo. denuntiari. nō. de clādesti. despon. c. fina. in glo. uoluerit. ubi de hoc.

¶ Ubi non tenet matrimoniū an possit repeti id qd datum est. nō. C. de cōdi. ob cau. l. ii. ff. de cōdi. si. cau. l. fi. in glo. i. & ii. melius. C. de incest. nupc. l. qui cōtra. & ibi Cy. nō. in l. dotale. §. i. in gł. prestabitur. ff. de fun. do. insti. de nupc. §. itaq3 in gł. exactiōem. uide. ff. de fal. tu. auct. l. pe. al's. l. iulianus. nō. de do. inter ui. & ux. & si necesse. in gł. fi.

¶ Que sit pena cōtrahentis matrimoniū phibitū nō. de incest. nupc. l. qui cōtra. in glo. uendicari. & ibi Cy. in auth. eo. §. sanctimus. uide in cle. i. de cōsang. & affi.

¶ An matrimoniū putatiuū habeat alia puilegia. que habet uerū. nō. Bar. ff. re. āmo. l. si cōcubinam. ff. ad munic. l. de iure. §. fi. & ibi Bar.

¶ An matrimoniū possit esse sine sponsalib9. nō. ff de spon. l. i. ubi uideť q sic.

¶ Quādo psumatur matrimoniū uel cōcubinatus. nō. ff. de nupc. l. in libere. in glo. magna. C. eo. l. si uicinis. in glo. fi. & ibi Cy. ff. de ritu nup. l. mulierem. in glo. i. in auth. qui. mo. na. ef. le. §. quoniā aut in glo. legitimis. coll. vii. ff. de cōcubi. in cōcubinatu. in glo. uxorem. & ibi Bar. de psumpt. illud. in glo. de resti. spo. ex pte. in glo. quomō destituta. xxx. q. v. c. i. in glo. pe. xxxiiii. di. is qui.

¶ An psumatur matrimoniū ubi aliquis est deprehensus cū aliqua & iurauerit se cum ea cōtraxisse matrimoniū. nō. C. de fideius. l. penł. in glo. ii. uide Spec. ti. de cōfes. §. sequiť. ꝟ. xi. ibi sed pone.

¶ Sequēs mattimoniū purgat omia pcedentia. nō de elect. innotuit. in glo. cōiugata.

¶ An si matrimoniū sit cōtractum per uerba de psenti post carnalem copulam possit alter cōiugum intrare monasteriū altero inuito uł nolēte q remaneat in seculo. nō. xxvii. q. ii. agathosa. nō. de conuer. cōiug. c. i. in glo. fi. nō. xxxiii. q. v. mulier. de cōuer. cōiug. ex publico. & ibi glo.

¶ Matrimoniū debet esse liberū ab arris uel pena nō. C. de sponsa. l. fi. in gł. fi. & ibi Cy. in. vi. q. nō Bar. ff. de uer. obliga. l. ticia. & ibi nō. glo. in uer. matrimonia. de spon. gemma in glo. fi. Io. an. in addi. Spec. ti. de spon. §. i. ꝟ. sed q̄ est rō.

¶ An possit esse matrimoniū inter tutorē seu eius filium & pupillā. nō. C. interdic. ma. inter tuto. l. si patris. Cy. in. l. fi. C. eo. et hoc de iure ciuili qd fm canones. uide nō. xxx. q. iii. ita diligere. in glo. li.

¶ An cōstante matrimonio detur inter cōiuges actio famosa uł penalis. nō. C. re. ammo. l. diuorcio

& in.l.i.in glo.i.ff.de calum.

¶ Qualiter ꝓcedatur si sit cótrouersia super matrimonio siue dirimendo siue impediédo.nō.in clemen.dispendiosaꝫ.de iudi.in glo.in uer.matrimoniū xxx.q.v.nec illud.§.bis ita.xxxi.q.ii.lotharius.in glo.benedictióem.

¶ Quot specialia sunt quádo agitur sup federe matrimonii.nō.ut li.non cótesta.c.i.in glo. seruetur.de testi.series.xxxi.q.ii.si uerū.in glo.ab ipso.

¶ An in causa matrimoiali pōt iudex cogere partes ut salariū ꝓ assessore deponant.Io.an.in addi.Specu.ti.de ui.& bo.cle.sup ꝑrica.

¶ Ualet matrimoniū cū minore.xii.annis si malitia suppleat etatem.nō.de sponsa.ad id.in glo.i.& in.c.i.eo.ti.li.vi.in glo.supplebat.

¶ Matrimoniū impedit per famā & unicū testeꝫ & scandalum.nō.de sponsa.cum in tua.in glo.fama.& sequenti.

¶ An teneat matrimoniū cōtractum inter ꝑsonas als habiles tamen cōtra interdictū pape.nō.de de spon.impube.c.penulti.in glo.fi.xxxiii.q.iiii.uir.§.fi.in glo.fi.vide in.c.i.& per totū.de ma.cōtra.eon.interdic.eccle.Item adde nō.de spon.duo.tua in glo.fi.Io.an.in.c.lris.de ꝓsump.

¶ Qui calūpniose denuntiat ne fiat matrimonium qua pena puniatur.nō.de clādesti.despon.c.fina.in glo.fina.

¶ Qui intrauit religióem & ante annū ꝓbationis exiuit pōt cōtrahere matrimoniū.nō.de regulaꝝ.cōsulti.in glo.pe.& ibi uide.

¶ An teneat matrimoniū inter eos qui machinati sunt in mortem cōiugum.nō.de cōuer.infi.c.i.in glo.i.& glo.fi.xxxiii.q.i.admonere.in gl.ducere

¶ An teneat matrimoniū cum ea cū qua quis adulteratus est.uide Bar.in.l.claudius.ff.de his qui.ut indig.nō.xxxi.q.i.c.i.& c.illud.§.hoc subaudiendū.in glo.fi.cum.c.si quis uiuente.in glo.occidisse.ca.q.& in toto ti.de eo qui dux.in ma.quam pol.per adulteꝝ.Io.an.in addi.Specu.eo.ti.

¶ In matrimonio per uirū uxori naturaľr fit reuerentia.nō ecōuerso ut.l.i.ff.de in ius uo.

¶ Matrimoniū nō soluitur captiuitate donec sit certū maritum supuiuere.de hoc tamen aliter leges alr canones disponunt.de quo uide in auꝗ.de nupꝗ.§.occasióem.&.§.sed etiam.&.§.ꝙ autem.& in.c.in ꝑsentia.de spon.& ibi plene nō.

¶ Matrimoniū soluiť seruitute qa morti equiperatur de iure ciuili.ut in auten.de nupꝗ.§.si uero decretum.

¶ Matrimoniū nō soluitur deportatióe uel interdictióe aque & ignis.in auꝗ.de nupꝗ.§.deportatio.& ibi nō.

¶ Cause quibus pōt de iure ciuili separari mřimonium habenť in.d.auꝗ.de nupꝗ.§.mitiores.

¶ Matrimoniū debet quis cōtrahere cū equali sibi & dignitati sue.uide.ff.man.l.creditor.§.i.

¶ Probibitio legis uel statuti in matrimonio cōtrahendo apposita pena nō ualet qa materia nō est subiecta potestati statuentiū.iuxta nō.in.l.omes populi.ff.de iusti.& iur.

¶ Matrimoniū est de iure naturali quo ad substātiam.sed quo ad formā est de iure positiuo.glo.in l.ius ciuile.ff.de iusti.et iur.

¶ Probibitū est matrimoniū inter adoptatum & sororem.ff.de adop.l.qui in adoptióem.de ꝗ uide in.c.i.& quod ibi nō.de cogna.le.

¶ Mulier dicitur stare in ꝑmo matrimonio eo ꝙ non nubit scđo.in auꝗ.de nupꝗ.§.soluto.nō.gl.in l.penul.C.de ero.mili.āno.li.xii.sup uer.retineri.

¶ An matrimoniū a ꝑncipio inualidum recōualescat ꝑ perseuerantiā postea factā tempore habilitatis alio expsso non interueniéte.Bal.in.l.si ex libera.C.de suis & legi.dicit ꝙ sic.si a ꝑncipio interuenerūt uerba apta ad cōtrahendū.als secus.

¶ Ualde utile est ꝙ de matrimonio fiat instrumētum ꝓpterea que dicit Bal.in auꝗ.si quis ī aliquo.C.de eden.Innocꝗ.in.c.illud.de ꝓsump.Idem Bal.in.l.neq.C.de nupꝗ.Ad materiā uide do.Pe.de ancha.in clem.i.de ꝓba.

¶ In dubio semp inherendū est illi oppinioni que fauet matrimonio ꝙ est fauorabilior & minus periculi cōtinens.Io.an.in.c.ii.de cōiug.ser.

¶ Si inter cōsanguineos scienter cōtrahiť matrimoniū dos applicať fisco als repetiť cōditione sine causa.Innocꝗ.in.c.& si necesse.de donaꝗ.inter uirum & uxorem.

¶ Quādo est questio de mřimonio debet fieri ꝓbatio coram epo & eius curia ut dictū est.s.alias facta coram iudice seculari nō ualet.Et ideo sit iudex maleficioꝝ cautus quādo cognoscit de adulterio ut non patiatur reū negare matrimoniū ꝙ tūc debet remittere ad forū ecclasticū ꝓpter ꝓbationem matrimonii & corā se facta non ualeret nisi statutū loci aliter ꝑmitteret.ita dicit Bal.in.l.non ignoret.in fi.C.qui accu.nō pos.

Matrix

Que dicať eccľia matrix habetur in.c.uenerabili.de uer.signi.glo.in.cle.i.de sen.ex.

¶ Que iura possit uendicare eccľia matrix in ecclesiis sibi subiectis.nō.de eccľ.edi.ad audientiaꝫ.i.vbi dicūt docto.ꝙ est patrona.ꝙ in suo solo edificata est eccľia.& sic habet omia iura patronalia Iteꝫ forte ꝑcipit omés redditus & sustentat sacerdotes illius eccľie sibi subiecte.de quo in.d.c.ad audientiā.ubi hoc ultimū tenent glo.& Innocꝗ.de materia uide Innocꝗ.& Hosti.in.c.cōstitutus.de reli.do.de offi.archi.c.fi.ubi glo.& Inno.de offi.dele.coram dilecto.de cappel.mo.dilectus.xvi.q.i.plures.in glo.

¶ Eccľia baptismalis diciť matrix.ꝙ sicut mater generat sic ista regenerat.ď ꝑscrip.c.i.& c.ex trāsmissa.de transact.ꝑterea.ii.

¶ Eccľia matrix potest esse nō cathedralis.uide de of.archipſ.c.ulti.de ꝑp.ex parte.ii.in fi.et in clem.i.ꝓ.quib9.de ꝑuiľ.

Matutinum

In matutinalib9 et uespertinis officiis idem ordo est seruandus.xii.di.placuit.

¶ Semp post matutinū et uesperas debet dici orō dñica.de cōse.di.v.idem semp.

¶ Quot psalmi et lectiões dici debeant in matutinis habeť de cōse.di.v.item Gregorius.

Mausoleum

Quid significet et unde dicať.nō.glo.xcvi.di.bene quidem.

Maxime

De natura huius dictionis nō.Bar.melius ꝗ alibi in extrauagan.ad reprimendā.super uer.maxime.nō.de elect.auditis.de postulan.c.ulti.ut li.non cōtest.quoniā.§ porro.de dila.c.i.de testi.cum olim.in fi.glo.ulti.

de appel·ad hec·in·c·i·ut eccle·bene·de spon. spon sam·de diuorcij·illa·de except·c·i·in fi. de tornea·c·ii·ff·de dona·inter ui·et uxo·l·si quis pro uxore et·liiii·di·puenit·et·c eps damnatus·xvi·q·iii·c·i·de renunti·post translatiõem·ad fi·de fo·cõpe·cuz cõtingat·de eo qui dux·in ma·c·i·plene per glo·et docto·de fi·pres·ad abolendã. Adde q hec dictio qnq3 habundat·ut in·l·ii·C·de rescin·uen·l·fi·§·cũ aũt·C·de ma·testa·l·ii·§·fi·et·l·si quis pecuniã·ff si quis omis·cau·test.

¶ Hec dictio aliquãdo implicat·ff·de testa·mi·l·qui status·aliquãdo sumit p tantũ·xi·q·iii·si quis eps damnatus·et ibi nõ. Adde glo·C·de no·co·cõpo·l·i·in·℣·maxime.

¶ Hec dictio significat ydemptitatẽ in cãu cõtrario·nõ·ff·de mino·l·q si minor·§·restitutio·in gl·in uenditione.

¶ Hec dictio accipit aliquãdo p ualde· nõ·ff. so·ma·l·i·in glo·pe·ubi de hoc.

¶ Hec dictio ponit p tantũ·ff·de donat·l·eũ qui.

Mecum

Qui non est mecũ cõtra me est C·de iude·l·celicolarum·ff·de reg·iuri·l·qui nõ facit·nõ·in·c· quoniã·xxiiii·q·i·Pe·eps brixien.

Mechanicus

Quis dicat mechanic⁹. nõ·in aut·de non ali·re·ce·§·qd autem dictũ·in glo·mechanic·coll·ii.

Mechus Mechari

Mechie nomine omnis illicitus cõcubitus cõtinetur·xxxii·q·iiii·meretrices·Item omnis illicitus usus membrorum·ut in dic·c·meretrices.

¶ Nemo potest mechari in corpore nisi prius mechatus fuerit in mente·xxii·q·v·fidei.

¶ Quicũq3 aliam quã suam uxorem cognoscit dicitur esse mechus uel mechari. xxxii·q·v· non mechaberis.

¶ Quicũq3 dimissam cã fornicatiõis iterũ ducit·mechatur·xxxii·q·vii·dñs.

¶ Uolens mechari sed non ualens nõ minus peccat q̃ si malam uoluntatẽ opere cõpleuisset. de pe·di·i·si etiam nõ cõtingat.

¶ Greco uocabulo adulter uocatur mechus·ut·xxxii·q·v·qui uiderit·& ita exponit Hosti. de eo qui dux·in ma·cũ haberet.

¶ De hoc pcepto non mechaberis·vide Exo·xx°. deutro·v°. Mathe·v°·xxxii·q·v·non mechaberis &·q·vi·nõ mechaberis.

Mediator Medium

Mediator i.mo n e est simoniacus·i·q·i·si quis eps·&·c·se.

¶ Mediator & pcurator ad negocia possunt testificari de cõsensu partiũ si eis placuerit. Ita dicit Innoc·vide·c·romana·de testi·li·vi·vide in·c·i·eo·ti·li·vi·in aut de testi·§·quia uero·coll·vii· & de testi·cogen·dilectorum.

¶ An & quãdo mediũ sit tenendũ uel nõ·nõ·glo·i·c·i·de of·custo·ff·de offi·pcon·l·solent·§·fi·in gl·amarissimũ·ff·de iur·& fac·igno·l· nec supina· in glo·dilatoria·in aut·de cõsu·§·i·in glo mediũ.

¶ An data inhabilitate medii uiciet actus qui p illud mediũ geritur in extrema·nõ·Io·an·& doct·de pben·tuis·faciunt nõ·in clem·religiosus·de pcur·in glo·vide bonũ tex·i·q·i·si fuerit·qui pbat·qd non est curandũ de dispositiõe psone per quam tanq̃ p mediũ trãsit aliqs actus seu aliq̃ dispositio

¶ An datis extremis psumatur de medio·dicã·j·sub dictiõe psumptio· Adde·ff·de leg·i·l·si seruus pluriũ·§·fi·liii·di·c·i·& de cõse·di·v·in die.

¶ An sit dare medium inter liberatiõem & obligatiõez·gl·in·l·ii·§·i·ff·de uer·obli·tex·insti·qui·mo·ius pa·po·sol·§·si ab hostib⁹.

¶ In omni reseruare mediũ graue est & sup humanã prudentiã·nõ·de peni· dis·ii·§· hec que de caritate.

¶ An mediator rei illicite teneat·uide·ff·de neg·gest·l·ex facto·in fi·Io·an·in·c·i·de testi·li·vi·ar·cõtra·i·q·i·si quis eps·& in·c·ueniens·de testi· & quod ibi nota.

¶ Mediator aliquãdo accipit p arbitro·ut·l·iii·§·ii·ff·de arbi· &·l· item si unus·§·si põponius·eo·ti·nõ·in·c·penulti·de arbi.

¶ Mediũ sumit multis modis put nõ·Io·an·in·c·pterea·ii·de appel·super ulti·glo·vide in phemio clem·℣·& licet. Itẽ de medio est sublatus·i·de hac uita·nõ·ne se·ua·c·i·§·ubi li·vi·& in·c·ubi periculum·de elect·eo·li.

¶ Medium trahit ad se extremũ·xxviii·dis· quia xxxii·q·vii·apostolus.

¶ Eadez est cõditio extremorum quo ad mediũ que est medii quo ad extrema·xxxiii·q·v·cũ apud.

¶ Medium cõiungit extrema·ut·C·de questio·l·diuo marco·ff·de ser·ru·pre·l·qui stella.

¶ Mediũ sapit naturam extremorũ & quãdoq3 sumit naturã alterius tñ·de cõse·di·iii·sabbato·ff·d li·& postu·l·iii·xl·di·sepe.

¶ Qui pbibet mediũ uidetur etiã pbibere extrema·ff·de sta·li·l·statuliberos·de pe·di·ii.

¶ Caritas est aqua·iiii·di·deniq3·de pcur· tue· q fili·sint legi·causam·& in clem·exiui·§· porro· de uerbo·signifi.

¶ Datis extremis habilibus de medio nõ curam⁹ ut·l·si fidei mee·ff·de le·iii.

¶ Mediatũ quãdoq3 ponit p immediato ut fieri faciens p faciente·nõ·C·etia ob·cirogra· pecu·l·i·& ibi glo.

¶ Inter opposita mediũ est eligendũ·ff·de statuli·l·si peculiũ·§·fi·& ibi cõcor·in glo.

¶ Media uia est amplectãda·ff·si pars here·peta·l·antiqui.

¶ Omne qd est ultra equũ tendit ad extrema & declinat a medio·ff·de his qui sunt sui ul ali·iur·l·i·ff·de iur·& fac·igno·l·nec supina·&·l·regula·§ fi·ff·man·l·si fundũ·§·si cũ debitor.

¶ Mediũ inter extrema uiciosũ impedit transitum iur ad extrema·ut·ff·de acq·pos·l·i·§· per eũ

¶ Mediũ est punctus distans an pncipio & fine·ut·l·i·ff·de iusti·& iur·& ibi Bal·& principiũ capit tereiã partem & mediũ aliam tercia·alt at nõ·ff·de legi·l·cum de cõsuetudine·&·ff· li qs ius di·non obtem·l·i·in pn.

¶ Medium tenendũ est·ff·de offi·pcons·l·solent de offi·del·querenti·de censi·scientes·& de resti·spo·lras·In ɔtrium·ff·de neg·ge·l·nensennius·xlv·di·disciplina·de offi·custo·c·i·in glo·sup uer·inodum·xli·di·quisqs·uide in pal·c·scientes· in glo·& in pal·c·quereti·in glo·iii.

¶ Medium purgat uiciũ·C·de natu·li·l·fi·de fili·pres·ex transmissa·et·c·ad extirpandã.

¶ Medium nõ nocet nec attendit·ff·de inoffi·te

l. papinian⁹. §. ceterū. Archi. xxxv. di. ab exordio. i. q. i. si fuerit §. si ergo. In cōtrariū ꝙ mediū nocet & attendi debet. ff. de serui. l. seruitutes ꝓdiorum §. fi. xxviii. di. quia. & in cle. religiosus. de ꝓcur.

¶ Omisso medio nō potest appellari fm ius ciuile C. de appel. l. ꝓcipimus. nō. vi. q. iii. scitote. secus secundū canones. dixi sub dictiōe appellatio.

¶ Ubicunq; fuerunt duo uel tres cōgregati in nomine dñi deus est i medio illoꝝ. i. q. i. cū scriptura Mathe. xviii°. viii. q. i. nulli. nō. de cā pos. cū ecclesia. in glo. i. de cuius auctoritatē intelligentia dixi plene in tractatu meo cōtra panormitanū.

¶ Medium attribuit ꝓximiori. ff. de acquirē. re. do. l. adeo. §. insula. ar. cōtra. ff. de damp. infect. l. qđ cōclaue.

¶ Medium respicit solū sua extrema & non alia. ff. de li. & postu. l. iii. §. si filius. xxviii. di. ꝙ sunt. de appel. inquisitiōi. de dona. cū dilecti.

¶ Mediū tempus impedit seruitutē. nō. de obser. ieiunio. c. i.

¶ Qui ꝓhibet medium uidet ꝓhibere extrema. ut l. si ex pactiōis. §. fi. cum. l. se. ff. de bo. ber. Dy. in regula Indultū. li. vi. ff. de sta. li. l. statuliberos. de pe. di. ii. caritas est.

¶ Mediū temporē comodū cōsideratꝰ. ff. de usurē. l. cunctis. ff. que in frau. credi. l. ait ꝓtor.

¶ Mediū aliquādo trahit ad se extrema aliquādo unum extremū trahit ad aliud. ff. de ser. ru. predi. l. qui in sella. §. fi. in glo. fi.

¶ Medium nō est inter leuissimā culpam & casū fortuitū. nō. ff. nau. cau. stabu. l. & an ita. §. ii. in glo. sine culpa.

¶ Mediū non dicitur ꝓprie nisi qđ habet extrema vide Bar. in suo tractatu tyberiadꝰ. in scđo li. de insula. sup. ꝓ. siqdem mediā. vide eundē in. l. i. §. i. ff si qs ius di. non obtem.

¶ Quis dicatur mediator. uide in autē. de nō alie. aut pmu. §. qđ aūt. coll. ii.

¶ Mediator nō uidetur tenere nisi de solo dolo. ut l. i. §. i. ff. si mēs. fal. mo. dix.

¶ Licet sit licitū ꝑcutere aggressorē nō tñ mediatorē. ut. l. scientiā. §. sed si defendēdo. ff. ad legem acquil. & ibi Bal.

¶ An mediator rixantiū si aliquē ꝑcutiat cum baculo uł cum lapide debeat puniri. Docto tenēt ꝙ non. per. l. i. §. occisoꝝ. ꝓ. si sibi. ff. ad sill. vbi tex. dicit ꝙ turbans maleficiū fieri nedū. non est dignꝰ pena sed ꝓmium meretꝰ. qđ nō.

¶ Mediator est Christus scđm ꝙ homo. de quo dicam. ī. sub dictiōe xp̄s.

¶ Mediatio habꝫ locū in diuinis. s. Tho. in. iii. par. q. xxvi. ar. ii. & in. iii. di. xii. ar. ii.

Medicus Medicina

Medicina ibi est adhibenda ubi inixum est uulnus. i. q. i. uentū. & c. uulneratū.

¶ Medicina interdū aufert excōicatio magꝭ ꝙ mortem. ii. q. i. multi. de sen. ex. cū medicinalis. li. vi.

¶ Clericus recipiens medicinā a iudeis deponitur laicus excōicat. xxviii. q. i. nullus eoꝝ.

¶ Qualiter & quādo medicus teneat uł nō de morte infermi & si infirmus noluit fuare ꝓcepta medici an dicatur mortuus ex suo defectu uł ex uulnere. vide Inno. in. c. tua. de homicꝭ. facit. l. marti⁹. & qđ ibi nō ff. loca. & l. illicitas. §. si tua. ff. đ of. pli.

¶ Medicus debet infirmū pauperē gratis curare. glo. lxxxiii. di. ꝓuidenduꝫ. Adde glo. i. q. i. studet que dicit ꝙ licitū est medico recipere pecuniā pro labore suo uł medicinis sed nō ꝓ sanitate que non est in ꝑtāte sua. vide ad materiā qđ nō. docto. de eta. & qualī. ad aures. Et idem dicit glo. de diuite. in ꝓał. c. ꝓuidendum. sed subdit ꝙ expeñ. poterit medicus ab eo repetere post cōualescentiā uł mortem. adde Bar. C. de ꝓfes. & me. l. archiatē. li. x. nō viii. di. in sum. Specꝭ. ti. de salarꝭ. §. fi. ꝓ. ex ꝓmissis

¶ Qui non ducit medicū ad curam infirmi uł ducit minus idoneū uidetꝰ esse causa mortis eius. ff. so. ma. l. si ab hostibus. §. i.

¶ Non sufficit ꝓbare medicū non fuisse adhibitū nisi etiā ꝓbetur eum adhiberi potuisse. ut in ꝓał. l. si ab hostibus. §. ii.

¶ An rector uł potestas teneatꝰ soluere ꝓ medico uel medicinis officialis uł assessorꝭ sui infirmi. ff. de ali. le. l. legatū. glo. in. l. arborib⁹. §. i. ff. de usuf.

¶ An medicus ꝙ ꝓ certo ꝓcio ꝓmisit liberare aliquem a podagra dicatꝰ liberasse si post aliqs menses reuersa est podagra. glo. & Bartꝭ. in. l. martius. ff. loca.

¶ De electiōe medicoꝝ quādo quis uulneratꝰ. vide Bar. in. l. quotiens. C. de suscep. & archia. & in l. semel. C. de re mili. li. xii.

¶ An infirmū recidiuantē medicus teneatꝰ curare ꝓ eodē salario. Io. an. in regła cōtractis. li. vi. Spe. ti. de salarꝭ. §. ulti. in ꝓrin. & ibi uide multa de medicis. Adde ad materiā glo. de pe. di. iii. adhuc instant in glo. artis. bene facit glo in. l. martius. ff. de locatꝭ.

¶ An cadauera punitorū possint licite dari medicis ut inde faciant notomiā. vide Bar. in. l. i. ff. de cada. puni. dixi sub dictiōe cadauer seu corpus.

¶ An medicus exercens cirugiam possit licite promoueri ad sacros. nō. de tem. or. di. ad aures. ne cle. uel mo. super specula. l. di. si qs a medicꝭ. fu. gꝰ.

¶ De medico uide glo. xiii. q. v. c. ulti. que uidetꝰ ꝙ medicus inter omēs artifices sit excellentior.

¶ Quid debet facere medicus anteꝗ curet infirmum circa eius cōfessiōem. zc. habetꝰ de peni. & remis. cū infirmitas. cū bene cōcor. de cōsē. di. v. cōtraria. vbi dicit beatus Ambrosius ꝙ ars medicine in multis cōtrariatur legi diuine.

¶ An medicus qui per imperitiā occidit infirmuꝫ teneatꝰ in foro coscientie ad restōnem salarii. nō. Hosti. in sum. de peni. §. qbus. ꝓ. ꝙ de officialibus

¶ An medicus debeat ꝓferri doctori legū. tex. & glo. xiii. q. v. non sane. & c. si qđ inuenisti. in glo. Io. an. de ete. & qua. ad aures. & ibi nō.

¶ An medicus possit curare infirmū inuitū ita ut possit repetere expeñ. glo. lxxxiii. di. c. i.

¶ Medicus dans medicinā cōtrariam dicitꝰ occidere. uide tex. l. di. absit.

¶ An liceat medicis cōsiderare motus astroꝝ & cōstellatiōes ac tempora ꝓ potionib⁹ dandis. vide xxvi. q. v. nō licꝫ. Io. an. de sorti. ex tuaꝝ. ubi uide

¶ Si dubitatꝰ an uulnus sit letale standū est dicto medici. tex. de homicꝭ significasti. Bartꝭ. in. l. fi. ff. ad legem cor. de siccarꝭ.

¶ Quis dicatur medicus. uide in. l. i. §. i. ff. de uarꝭ. & exor. cogni. qui als uocantꝰ circuitores. ff. de excu. tuto. l. si duas. §. i. als parabolani. C. de epis. & cle. l. parabolani.

¶ Medici equiparantur obstetricib⁹ & excedũt notarios. Io. an. de eta. & quali. ad aures. vide etiam qđ nõ. xiiii. q. v. non sine. tex. in l. ii. circa. princi. C. cõi. de lega.

¶ Medicus ignorans cãm morbi sanare nõ potest. uerbũ est Gali. qđ ponit Io. an. de sen. ex. c. i. li. vi. Spe. ti. de aduo. § iii. circa pñ.

¶ Si pmitto x. medico existenti in ciuitate singulis diebus ut ueniat curandũ egrum qui est in comitatu. an illis dieb⁹ qb⁹ est in itinere debeat salariũ. Bart. tenet q̃ sic. ff. de ope. liber. l. qđ nisi. ꝓ. sed qui dies. per illũ tex.

¶ An medicus teneat in foro cõscientie relinquere infirmũ qui nõ uult ad eius monitiõem. cõfiteri dic q̃ sic. vide do. Car. flo. in. c. cum infirmitas. super uer. inducat. de pe. & re.

¶ Non est in medico semp releuet̃ ut eger. li⁹ nõ. de renunti. nisi. in fi. in glo.

¶ An & quãdo euentus mortalitatis imputet̃ uł nõ imputet̃ medico. uide de tem. ordi. ad aures. de homici. tua. l. vi. di. si qs a medici.

¶ Standũ est iudicio medicoꝝ in his que pertinẽt ad eoꝝ sciẽtiã. ff. de feri. l. orone. ff. de solu. l. si pacer. ff. de sta. ho. l. septimo.

¶ An liceat clericis operari i medicina. uide ne cle. uel mo. c. i. & c. sñia3. & de homi. tua nos. & ibi nõ.

¶ An infirmus non obediens medico peccet. vide in summa pisa. sub dictiõe medicus. § utrũ peccet. In noc. in. c. tua. de homici. qui tenet q̃ non licet melius faceret si obediret.

¶ Medicis inhibet̃ sub pena anathematis & exterminatiõe maledictiõis eterne ne aliqđ pcipiant infirmo ꝓ salute corporis qđ sit cõtra salute anime. de pe. & re. cum infirmitas.

¶ Scđm uarietatem morborũ diuersa sunt genera medicinarũ. ff. de uen. inspi. l. i. xix. dis. necesse. l. di. ut cõstitueret.

¶ Ferro abscindẽda sunt uulnera que fomentũ nõ sentiũt medicine. lxxxii. di. q̃. xvi. q. i. si canonib⁹.

¶ An uni soli medico credat̃. nõ. Bar. ff. de uer. obliga. l. i. § eadẽ. nõ. C. de remili. l. semel. li. xii. Bar. in. l. i. C. de pom. aur. li. x.

¶ Medici debent esse salariati in ciuitatib⁹. nõ. ff de decre. ab or. fa. l. i. in glo. i.

¶ Medicus põt sumere salariũ a sanis nõ ꝓ missiones ab infirmis. l. archiatri. C. de ꝓfes. & me. li. x.

¶ Medicis multum ascribit̃ imperitia. ff. de offi. presi. l. illicitas. § ne potentiores ad fi. §. & d. abstinere ab abicilioe. Et quando dubitat an medicina debeat illi nocere no debet illam dare. q̃ debet potius infirmũ relinquere in manib⁹ creatoris q̃ ei⁹ uitam cõmittere incertitudini medicine. ut. l. iii. § ꝓ culpa. ff. ad legez acquil. & ibi p do. Flori.

¶ Medicus cõductus ad tempus ad practicã si añ tempus cõpletum recedat nihil debet pcipere etiã ꝓ tempore quo seruiuit. Bal. in. l. edem. C. lora.

¶ Si uulneratus nõ adhibuit bonũ medicũ propt̃ qđ remansit sibi cicatrix q̃ non remansisset si bonum adhibuisset nõ nocet uulnerãti ut ꝓpterea de cicatrice cõdẽnari debeat sed imputat uulnerato Et idem si uulnus a principio nõ mortale imperitia medici sit factũ mortale. de hoc est glo. nobilis & i. l. q̃ si nolit. § culpa. ff. de edi. edic. & ibi Bal.

¶ An illud qđ requirit medicus dicat̃ peculiũ castrense uł quasi. vide nõ. insti. per quas perso. nos acquis. in glo. castrensib⁹. circa fi.

Mediocre

De mediocri & mediocritate uide nõ. in l. legato generaliter. ff. de lega. i.

Melior Melius

Melior semp est eligendus l3 post electiõem sufficiat q̃ sit bonus. ut nõ. de offi. cust. c. i. cum cõcor. xvi. q. i. sic uiue.

¶ Bono melius inuenit̃. ff. de uer. obli. l. ubi autẽ. in pñ. ff. de offi. ꝓcon. l. nec quicq̃.

¶ Illud est melius qđ est magis s̃m uoluntatẽ agentis. ff. de usufruct. l. quis. ff. de usufruct. & habi. l. fi. insti. de actio. § pterea.

¶ Quis nõ tenet̃ si facit id qđ meli⁹ est. ff. si cerpeta. l. cum quid.

¶ Uinũ uetus est melius nouo. nõ. glo. in. d. l. cum qd. ff. si cer. peta.

¶ Res melius expediunt̃ per se q̃ per aliũ. nõ. de tempo. ordi. si archieps. in glo. ulti. & ibi cõcor.

¶ Non debet esse melior cõditio delinquentis q̃ nõ delinquentis. ff. de donat. inter uir. & uxo. l. iii. nec stulti q̃ sapientis. ff. q̃ ui aut clam. l. setulus. xvi. q. i. legi.

¶ Melius aliquãdo accipit̃ ꝓ bono nõ. C. de sin. que ꝓ eo qđ inte. l. i. in glo. iiii. ubi uide.

Melioratio

Habenda est rõ meliorationis. ff. de euict. l. i. in fi. & l. ex mille. co. ti.

Membrum

An ptãs abscindẽdi mẽbrũ sit meri imperii. vide Bar. in. l. suggerẽte. C. de offi. eius qui. al. ge.

¶ Quid sit membrũ. uide Bar. in. l. ii. & in. l. publicoꝝ. ff. de publi. iudi.

¶ Quãdo dicatur membrũ debilitatũ. uide Bar. in palle. l. ii. qui alr̃ atur. l. offidius. ff. de edil. edic. & qđ ibi nõ. tu adde Bar. in. l. i. § is autẽ. ff. ne qd in flu. pub. Cy. & Bal. in aut. sed nouo iure. C. de ser. fu. ubi etiã uide per Salyc.

¶ An digitus uel oculus sit membꝝ. uide Barti. in. d. l. ii. ff. de publi. iudi.

¶ Qualiter puniat̃ abscindens uł debilitans membrum. uide Bal. x. coll. de pa. iur. fir. c. si quis non temerario.

¶ Omnia membra tam spũalia q̃ corporalia debẽt sequi caput. xii. di. nõ decet. & c. pceptis. uide de pscrip. cum nõ liceat.

¶ Clericis nõ licet facere aut pcipere membroruz truncatiões. xxiii. q. viii. li qs membroꝝ.

¶ Qui membra carnis sue ad bene operandũ conuertit ille bene utitur carne sua. de conse. di. iii. hoc memini.

¶ Sicut in corpore naturali membra corporis distincta habent officia sicut & in corpore Christi mistico qđ est eccl'ia. lxxxix. di. singula. Adde de heret. cum ex iniũcto. glo. de elect. ut circa. li. vi. in uer. corporali.

¶ Mutilati in membris uel al's mõstruosi sũt irregulares. Innoc. in. c. porro. de cleri. pere. ff. d sta. ho. l. non sunt liberi.

¶ An membri mutilatio censeat̃ enormis iniuria. dic q̃ sic. de quo in. c. exposuisti. de corpo. uicia. & quod ibi nõ.

¶ Que dicant̃ magna membra. nõ. glo. & docto. in c. fi. de corpo. uici.

¶ An liceat alicui abscindere sibi aliquod membrum. nota. glo. lv. dis. qui partem. que dicit q̃

beatus Hieronim⁹ fecit sibi abscidi dentes uel secari. Item facit ibi gl. mentióez de origene q amore cōtinentie abscidit sibi testiculos. Et de Marco euāgelista qui abscidit sibi pollicem ut reprob⁹ sacerdotio haberet. ut refert beatus Hieronimus in li. uirorū illustriū.

¶ Nemo est dñs membrorū suorū. ff. ad legē acqui. l. liber homo. ff. de pecul. l. sed & si. §. sed ipe seru⁹ nō. de re. pmu. ad questiōes. nō. de corpo. uicia. ex parte. in glo. ii.

¶ Membrū segregatū a corpore perdit sensū. tex. i. q. i. corporalia.

¶ Caput & membra eodē iure censent. v. q. iii. si epus. de pscriptio. cum nō liceat. vide s. sub dictione caput.

¶ Quādo dicatur dilaniari membrū. vide Ange. in l. non solū. ff. de rei uen.

Memoria

¶ Cōtinua memoria peccatorū est magnū remediū cōtra peccata. de pe. di. i. iudas penituit. Adde de peni. dis. iii. iudas. Quādoq tñ nocet. ut nō. lxxxi. di. ualet xx. q. i. mulier. xxxii. q. vii. nō solum.

¶ Omniū habere memoriā potius est diuinitatis q humanitatis. habet in. l. i. §. li qd autez in tanta. C. de ue. iu. enu. nō. glo. de rescrip. cū adeo. Spe. ti. de fi. instru. §. restat. ṽ. tu aūt dic.

¶ Quis psumitur memor de hiis que iam sciuit. Bar. in. l. filio. in pn. ff. de alt. le.

¶ Qualiter pbetur memoria tanti tempor⁹ cuius cōtrariū nō existit. & qd importent hec uerba. uide. ff. de pba. l. si arbiter. Bar. in. l. hoc iure. §. ductus aque. ff. de aqua quot. & esti. Spec. ti. de probat. §. pbare. ṽ. ultimo querit. Docto. in. c. super qbusdam. de uer. signi. Io an. in. c. i. de pscript. li. vi. & in. c. ii. eo. ti. & li. ubi de hoc.

¶ Memoria hominū pōt extendi usq ad centum annos uel parū minus sicut & uita. ff. de usufruc. l. in usufructu. C. de usufruc. l. cu antiquitas. C. de fa. sau. ec. l. ii. Spec. ti. de pbat. §. pbare. ṽ. quid si testis.

¶ Facilius seruatur memoria negocii q temporis. ff. de pba. l. si arbiter. ff. de aqua plu ar. l. in summa. nō. Innoc. de accu. qualiter & qñ. ii.

¶ Infirmitas memorie alicui nocere nō debet. ff. de acquir. pos. l. peregre. & l. ii. §. li quid autez in tanta. C. de uete. iu. enu.

¶ Presumit quis esse memor eorū que fecit. ff. de adi. le. l. filio. in prin. de re iudi. cū olim mag aloneñ & quod ibi nō.

¶ Aliquid phibetur ppter memoriā pcedentium. ut nō. ii. q. v. accusatores cōtra. ff. de adi. le. l. iii. ff. de postulan. l. cui eorū. §. affinitat.

¶ Aliquid cōceditur in memoriā pristine dignitatis. ff. de decur. l. fi. ff. de questio. l. unius. §. seruos

¶ Memoria qualiter pbetur. nō. ff. de pbat. l. penulti. in glo. i. & Cy. C. de testi. l. testiū. in glo. iii. Bar. ff. de aqua plu. ar. l. iii. §. idem labeo ait cum querit. Spe. ti. de pba. §. ii. ṽ. ultimo querit.

¶ Aliquādo damnat memoria alicuius. insti. de here. que abinte. defe. §. per cōtrariū. in glo. damnata. Et in quibus casibus damnet memoria. uide in l. iudicior. ff. de accusa. & Ange. in cōsilio suo ccxxvii. qd incipit Pro decisiōe.

¶ Qualiter fiat pcessus & feratur sñia qñ damnetur memoria alicuius. nō. in pal. §. per cōtrarium in glo. damnata. Bart. in. l. qui a latronibus. §. i. ff. de testamen.

¶ Memoria est in pte intellectiua. s. Tho. i. i. parte. q. lxxix. ar. vi. & i. q. de ueri. q. x. ar. ii. & i summa q. gen. li. ii. q. lxxiii.

¶ Memoria est eadē potentia cū intellectiua. Idez in pal. q. lxxix. ar. vii. & in. i. di. iii. ar. ix. & i. q. de ueritat. q. x. ar. iii.

¶ Memoria ptinet ad imaginem. Idem in pri. di. iii. arti. ix.

¶ Memoria est pars prudentie. Idem scda scde. q. xlviii. ar. i.

Mendax Mendacium

Omnis mendax abhomiabilis est apud deū. xi. q. iii. si qs & c. se. & c. si qs hominē.

¶ Tam dicens mendaciū q occultans ueritatē re⁹ est apud deū. xi. q. iii. qsquis metu.

¶ Mendaciū non est minus peccatū q homicidiū. xi. q. iii. nemo peritorū.

¶ Mendax est omnis qui cōtra mentem loquit. xxii. q. ii. omnis aūt. vnde ille non mentit qui animū fallendi nō habet. ea. cau. & q. beatus.

¶ Mendaciū est falsa uocis significatio cū intentiōe fallendi. ut in pal. c. beatus. glo. in. l. de etate. §. i. ff. de inter. act. ad materiā quid sit mendaciū. vide Magistrū sniar. li. iii. di. xxxvii. & xxxviii Hosti. in sum. de iureiuran. §. quot comites. ṽ. dicit tamen. & ṽ. se. Et in sum. de peni. §. que interrogatiōes. ṽ. hoc tñ notandū.

¶ Mentiri in his que spectant ad fidem grauius est q in aliis. xxii. q. ii. in ipar.

¶ Mendaciorū octo sunt genera. xxii. q. ii. pmū.

¶ Causa humilitat nullus debet mentiri. qd qui facit efficit peccator si ante nō erat. xxii. q. ii. cā humilitat. & c. nō ita.

¶ Nullus debet mentiri etiā p corporali uita alterius saluāda. xxii. q. ii. ne quis. & facit hō. & c. omne genus. & in. c. se. vbi cōcludit q nō licz mentiri q̄uis liceat occultare ueritatē. Cōtra. uidet dicere glo. xxi. q. iiii. §. sed notandū. super uer. decepti. hanc qōnem format Hosti. in sum. de peni. § q interrogatiōes. ṽ. qd si aliquis querat. vide s. Tho. scda scde. q. cx.

¶ Que ioco sunt dicta nō reputant mendacia. xxii. q. ii. qui ait.

¶ Mendaciū non solū est in uerbis sed multo fortius in opecib⁹. xxii. q. v. cauete.

¶ Qui ueritatē uertit in mendaciū transgreditur terminos patrū. xxiiii. q. iii. transferūt.

¶ Mentiri quis pōt deo sed non deū fallere. de cōse. di. ii. panem.

¶ Quomō Abraam & Iacob excusent a mendacio habet. xxii. q. ii. §. sed querit. & c. se. & §. itez opponit q Iacob. & c. querit. Adde. s. Tho. scda secunde. q. cx.

¶ Mendaciū est se pfiteri xpianuz & Christi opera nō facere. sic epm uel sacerdotē & eorū cōtraria agere. xxii. q. v. cauete.

¶ An lucrum qd artifices querūt ex mendacio dicendo ista res ualet tm uel mihi cōstat tm uel non est melior in hac ciuitate zc. sit in foro cōscientie restituendū. nō. Hosti. in sum. de peni. §. quib⁹. ṽ. qd ergo faciet sacerdos.

¶ Qui mentitur pape sacrilegiū cōmittit. ut nō.

de peni. di. i. serpens.

¶ Qui mentitur non uult. ff. qui & a qui. l. si priuatus. zc.

¶ Mendaces faciũt ut etiam uera dicentibus non credatur. uerbũ est beati Hieronimi qđ recitat Io. an. in. c. significasti. de elect.

¶ An & quãdo mẽdacium sit peccatũ mortale. uide qđ habet. xxii. q. ii. mihi autẽ. & c. primũ. & c. ne quis arbitret. in glo. alia glo. i. q. vi. c. fi. Adde s. Tho. scđa scđe. q. cx. arti. iii. nõ tamen omne est mortale. Idem ea. q. ar. iiii. & in. iiº. di. xxxviii. arti. ii. et. iiii.

¶ An maius uel minus peccatũ sit mentiri uerbo q̃ facto uide. s. Tho. in. q. quodlibeti.

¶ Põt dici mendaciũ sine dolo. ut nõ. moder. in. c. sup lris de ꝓpt.

¶ An impetrata per mendaciũ sint ipo iure nulla. vide de rescrip. sup lris. & c. cum dilecti. & qđ ibi nõ. Innoc. de re iudi. cum olim. de pben. si motu ꝓprio. li. vi. & qđ ibi nõ. Io an. de cõsti. c. i. eo. li.

¶ Omnis homo mendax. nõ. de pe. di. ii. si enim. et c. caritas. psal. cxv. q incipit Credidi.

¶ Quãdo dicit̃ rescriptũ fuisse obtentũ per mendaciũ quis debeat ꝓbare ul' opponens ul' impetrãs vide Io. an. in addi. Spec. ti. de clãdesti. cesponsuper ꝯica.

¶ Mendax pcator carere debz impetrati. de rest. spo. sedes. in fi. & ibi nõ. cõcor.

¶ Mendaciũ non solũ cõmittit̃ in dicendo falsum sed etiã in tacendo ueritatem. ff. de in ius uo. l. sed et si. §. patronũ. in glo. p obiectiõem.

¶ Mendaciũ punit. nõ. ff. qđ cum eo. l. sed & si. § i. ff. de ꝓbat. l. cum de indebito. in glo. indebiti. ff. ad. l. acquil'. l. inde neratius. § penul. in glo. in duplum. ff. de rei uen. l. fi. in glo. fi. C. cõi. utri. iudi. l. sed cũ patrono. in glo. ii. & ibi Cy. ff. de fideiuss. l. si dubitet. §. i. Adde in quibus casibus mentiens punitur. plene per Bal. in. l. i. C. de furt. in. v. & vi. colũ. & in. l. pscriptiõe. C. si con. ius ul' uti. pub. & in auten. cõtra qui ꝓpriam. C. de nõ nume. pe. no. xxi. q. ii. primũ. Dy. in regla. nullus pluribꝰ. li. vi.

¶ Mendaciũ cum dolo plus punit q̃ solũ cũ ignorantia. ff. de act. emp. l. iulianus. §. qđ autez. in gl'. indicatiõem.

¶ Mendaciũ facit pdere puilegium a iure cõcessum. uide. ff. qđ cum eo. l. sed & si ex parte. & ibi cõcor. qđ intellige quãdo mendaciũ est circa id qđ est cã priuilegii ul' beneficii. nõ. Bar. in. l. si dubitetur. ff. de fideius' uide do. Flor. in. l. i. §. interdum. ff. si qua. pau. fe. di.

¶ Sicut mendaciũ afficit possessorẽ ita etiã simplicem detentatorẽ ut sua detentatiõe priuet̃ scđm Spe. ti. de pri. & se. decre. §. restat. ꝓ. qđ si non is. uide qđ nõ. Bar. in. l. ii. ff. de rei uen.

¶ Fallax ꝓprie dicit̃ qui scienter mentit̃ nõ qui ignorãter. glo. in. l. ii. C. si mi. se ma. di.

¶ Casus in quibus mendaciũ punit̃ a iure. uide p glo. in. l. si dubitet. §. i. ff. de fideius.

¶ An ex mendacio detur aliqua actio cõtra mentientẽ uide tex. & ibi Bar. in. l. eleganter. §. fi. ff. de dolo. Adde. ff. de act. emp. al's contra emp. l. fundũ cuius. §. fi.

¶ Mendaci seu cõsueto mentiri non credit̃ in ueritate qđ est magna pena. dixi. s. scđm beatũ Hieronimũ. uide. C. de suscep. & archi. l. si aliqd. li. x. facit. l. si cui. §. hisdem. ff. de accusa. Et regula. Semel malus. li. vi.

¶ Mentiri licet in iudicio ꝓpter suum ius cõseruandũ scđm Ange. qui dicit esse casum in. l. eum qui al's est. l. nõ solum. §. fi. ff. de iniur. de quo etiã uide per eundẽ. ff. de nego. ge. l. at qui natura. §. cuz me absente. ubi uide tex. & glo.

¶ Mendaciũ opponit̃ ueritati. s. Tho. scđa scđe. q. cx. ar. i. Et eius. viii. modos uide ea. q. ar. ii.

¶ Quotuplex sit mendaciũ uide. in. d. ar. ii. & in iii. di. xxxviii. ar. ii.

¶ Mentiri de facto peius est q̃ uerbo. Idẽ in. q. de quodlibet. q. vi. ar. xvii.

¶ Mentiri nõ est rem aliquã diuersimode recitare Idẽ in palf. q. cx. ar. iii.

¶ Pro mendacio nõ fuerũt remunerate obstitrices egypti. in palf. q. cx. ar. iii. & ibi uide an mentiti sũt Abraam Iacob et Iudith.

¶ Mendaciũ est filius auaricie. Idem in. q. cxviii. arti. viii.

¶ Mentiri non licet ꝓ liberatiõe alicuius a quocunq; periculo. in. d. ar. viii.

¶ Mendaciũ non cõtinet pabolice & figurate locutiões sacre scripture. Idem in palf. q. cviii. ar. viii.

Mendicitas Mendicãtes

¶ Mendicitas reprobat̃ non paupertas. de reli. do. c. i. li. vi. & qđ ibi nõ. glo. de quo dicam plenius. j. Et dic qđ maxime in clericis reprobat̃ mendicitas de renun. ad supplicatiõem. in glo. ii. xciii. di. diaconi. de pben. cũ scđm. & qđ ibi nõ.

¶ An fratres pdicatores debeant pcedere miores uel ecõtra. nõ. Io. an. de testa. iohãnes. glo. xvi. dis. clementi. Bal. in. l. obseruare. §. anteq̃. ff. de offi. ꝓcons. & le. facit de exces. pla. nimis. de puile. i. his & c. i. eo. ti. li. vi. in. c. i. §. sane. de reli. do. li. vi. de elect. quorũdam. eo. li. ubi glo. & de pact. c. fi. eo. li. in glo. & ecõuerso q pdicatores pcedunt. & ita seruatur.

¶ Quotuplex sit ordo fratrũ minoꝝ & de ipsius regula habet̃ in clem. exiui. de uer. signi. Bar. plene i tractatu suo minoricarũ. glo. in clem. i. de reli. do. & in clem. cum ex eo. de sen. excõi. Spe. ti. de sta. mo. ꝓ. xxvii. Bal. in. l. placet. & aut. ingressi. C. de sa. san. eccle. ubi ponit multa pulchra. & in. l. priuilegia. eo. ti.

¶ An legatũ annuũ factum fratri minori ꝓ alimẽtis ualeat. Bar. in. l. legatum. ff. de ca. dimi. & in. d. tract. minor. et in. l. seruos. ff. de al. et ci. le. Bal. in palf. aut. ingressi.

¶ An religiões mendicantiũ sint approbate p ecclesiaz. uide in clem. exiui. de uer. sig. et in. c. nimis de exces. pla.

¶ An mendicitas sit actus uirtut. uel opus salutis uide. s. Tho. in sum. ꝯ genti. li. iii.

¶ Quis status sit pfectior mẽdicantiũ ul' nõ mendicantiũ. uide p do. Car. flo. in. c. sane. de regula. et in. d. clem. i. eo ti.

¶ Qui dicant mendicãtes. tex. et ibi nõ. in. c. i. de reli. do. li. vi. de elect. quorũdam. eo. li. de sta. reg. c. i. §. sane. eo. li. de exces. plato. cum eo. in glo. ii. eo li. Adde glo. in clem. ut ꝓfessores. de regu.

¶ An cõstitutio loquens de mendicãtibꝰ hẽat locum in mulieribꝰ illoꝝ ordinũ. no. glo. in clem. i. de regular. et ibi do. Car. flo. in. vii. q. uide glo. i. de.

i. de reli. do. et in clem. cũ ex eo de sen. ex.

¶ An mendicãtes possint esse executores ultimarũ uoluntatũ. dic q̃ nõ. ut in clem. exiui. §. cupientes. & §. uerũ. de uerbo. signi. nõ. glo. de testa. c. si. li. vi. & in clem. religiosus. eo ti. ubi uide Bart. in. l. alio. ff. de ali. & ciba. le. & in. d. tracta. suo minori.

¶ Mendicantes p̃dicatores & minores possũt uti altari uiatico seu portatili. de priuil. in his.

¶ An ualeat cõsuetudo que est inter aliquos mendicantes q̃ bona eis ꝓueniẽtia intuitu p̃sonarum. possint in suas comoditates libere cõuertere sine licentia superiorũ. Io. cal. cõsuluit q̃ nõ. do. Car. flo. cõtra in. c. si. qui cleri. uel uouen. ubi uide prefatuꝫ do. Cardi. florẽ.

¶ An iura loquẽtia de p̃dicatoribus & minoribus habeãt locum in aliis mendicãtibus. nõ. in clem dudum. §. huiusmõi de sepul. & ibi per do. Cardi. in viii. q. Adde. c. constõnem. & quod ibi nõ. glo. de regularibus. li. vi.

¶ Qualiter interp̃tanda sint p̃uilegia cõcessa mẽdicãtibus sup predicatiõe uerbi dei. nõ. in cle. dudũ. circa p̃n. & §. in ecclesiis. de sepul. ubi glo. & doc.

¶ An mendicãtes admissi s̃m formam dicte clem. dudum. §. statuimus. possint absoluere exemptos religiosos scholares & hmõi qui non sunt subiecti ordinario. dic ut nõ. glo. & docto. in. d. §. statuim⁹ p̃. & si idem. vide etiam ibi an eorũ potestas duret mortuo ep̃o qui eos admisit. vide etiã ibi an alteri possint cõmittere uices suas. & dicit q̃ non.

¶ Quis possit dare licetiã mendicanti transeũdi ad ordinem monachorũ. dic ut nõ. in clem. ut professores. de regularibus. facit nõ. de regularibus. licet. glo. in. c. cum singula. de p̃ben. li. vi. Hodie habemus extrauagan. Martini editam in cõsilio cõstãtien. per quam nec ordinarius nec legatus hanc licentiã dare possunt. sed soli romano pontifici reseruatur & infligunt graues pene cõtrariũ p̃sumentibus.

¶ An fratres gaudentes ordinis sancti Francisci sunt immunes. uide Bar. i. l. semper. §. ii. ff. de iur. immu. vide de istis in clem. ex eo. de sen. ex.

¶ An mendicantes sint capaces relictorũ eis in testamento. vide in p̃all'. clem. exiui. Bar. in minorica sua. Cy. & Bal. in. l. deo nobis. C. de epi. & cleri. Bal. in aut. nisi rogati. C. ad treb. dixi. s. p̃xime.

¶ Mendicantes nõ succedunt ab intestato cũ aliis fratribus suis naturalibus & legitimis. Bar. in. l. fi. C. qñ & qui. quar. p̃s de. li. x.

¶ An ordo mendicantiu sit artior q̃ nõ mendicantiũ. vide Pau. in clem. ut p̃fessores. de regularibus. Io. an. in. c. sane. eo. ti. vide no. in c. mandamus. xix. q̃ne. iii.

¶ In mendicãtib⁹ elimosine sũt loco dotis. Io. an. de regularibus. iohannes.

¶ Quãdo fuerit approbatus ordo p̃dicatorũ. nõ. Io. an. de elect. quorũdam. li. vi.

¶ An fratres minores possunt esse executores ultimarũ uoluntatũ. vide in clem. exiui. de uer. sig.

¶ De fratribus militie ordinis sancte Marie uide Spec. ti. de sta. mo. p̃. xxxviii. & qd ibi ponit Io. an. in addi.

¶ An fratres seruorũ sancte Marie sint mendicantes. uide Io. an. in. c. i. de reli. do. li. vi. ubi etiã ponit de fratribus de sacco.

¶ Si mendicans licite transit ad non mendicãtes poterit p̃fici eccl'ie curate. d. regla. licz. & ibi doc.

¶ Licitum est male meritos publica egestate laborare. ff. deposi. l. bona fides.

¶ Mendicantes quib⁹ aliquid ꝓprii legari non potest an possit petere cã alimentorũ. Bar. in l. seruos. ff. de ali. & ciba. le. Spec. ti. de sta. mo. p̃. iii. & iiii.

¶ An fratres tercii ordinis sancti Francisci possint sine licentia superiorũ cõpromittere in laicum. vide Angel'. in cõsilio suo. ccxxii. quod incipit Visa narratiõe.

¶ Fratres heremitarũ nõ sunt capaces bonorũ immobiliũ s̃m regulam. in. c. i. in fi. de reli. do. li. vi. vide Angel'. in cõsilio suo. ccxxviii. qd incipit In themate. Et ibi uide an teneat legatum factũ mendicantib⁹. ꝓ dote altaris.

¶ An ille qui de ordine mendicantiũ transiuit ad ordinem nõ mendicãtium possit ex suum ordinez ad beneficiũ eccl'iasticum ꝓmoueri. Fede. de senis. cõsilio suo. clviii.

¶ Mendicãtes non possunt capere legata bonorũ immobiliũ sub p̃textu elimosine retinende donec uendant'. vide Angel'. in cõsilio suo. ccxxviii. qd incipit In themate.

¶ Frater ordinis mendicãtium nõ potest esse arbiter neq̃ executor sine licentia superiorũ. in. c. religiosus. de testa. li. vi. Et uide angel'. in cõsilio suo. cclxxiii. qd incipit Primus.

Menia Quid sint & unde dicant'. habet' de elect. fundameta. §. nũq̃d. li. vi.

Menianum Et immissũ in quo differũt. nõ. ff. d' ser. ur. predio. l. seruitutes que. in glo. ii. P. ep̃s brixi.

Mens Bonarũ mentiu est ibi culpã timere ubi culpa nõ est. v. di. ad ei⁹ uero

¶ Mens cognoscit' per actus exteriores. xli. di. sicut ergo.

¶ Cum mens corrupta desideria sequitur seruire rebus cogitur quarũ amore separatur. xiiii. q. i. qui sua.

¶ Quando mens dicat' esse sine affectu peccandi. dic qñ ꝓponit firmiter abstinere a quolibet mortali. glo. no. de cõse. di. ii. quotidie.

¶ Deus respicit ad mentem nõ ad opera. xxiiii. q. i. odi. & ꝓieci.

¶ Mens quãdoq̃ corrumpit' non corrupto corpore. & ecõtra. xxxvii. q. i. nec aliqua.

¶ Menti nõ potest inferri uiolẽtia sed corpori sicut. xxxii. q. v. ita ne aliquã.

¶ Ita punit' qui solam mentem offendit sicut qui offendit mentem & uerba. ut no. in. c. si postq̃. §. i. de elect. li. vi.

¶ Illud dicit' exp̃ssum qd ex mente colligitur. nõ. glo. in. l. p̃tor. §. i. ff. de no. ope. nunc.

¶ Non sufficit aliqd in mente gerere nisi etiã uerbis exprimat' ff. de cõdi. & demon. l. qd quis. & c. de transact. l. si maiores.

¶ Mentẽ testantis debemus cõsiderare que factis adheret. l. restituta. iunc. glo. super uer. passis. ff. ad trebell'.

¶ An s̃nĩa excõicatiõis lata cõtra mentez delegantis ualeat ut sit nulla. nõ. Io. an. de p̃ben. c. ulti. sup uer. intentio.

¶ Mens aliquid facere debentiũ est seruanda. nõ. ff. de usuf. l. arboribus. §. fi. in glo. facere. in fi.

¶ Quilibet p̃sumitur sane mentis nisi ꝓbet' q̃rium nõ. C. de codi. l. nec codicillos. in glo. fi. & de suc.

abintesta·cum dilectus·in glo·Spe·ti·de ꝓba·§·i·
ꝟ·pone quidam.

¶ Mens que nō colligitur ex uerbis non inducit
dispositióem ut ex ea agatur·ff· de lega·i·l· si res
obligata.

¶ Mens sumit ꝓ mente intellectuali·ff·de offi·ꝑ
si·l·diues·& ibi habes ꝙ realiter mens & intellec
tus distingui uident·de quo uide philosophū ter-
cio de anima.

¶ Quomō appareat de mente alicuius·dic ꝙ septez
sunt mentis & animi indicia·que nō·in·l·si seruus
pluriū·§·fi·ff·de le·i·

¶ Mens & ꝓpositum aliquid facere debentiū est
seruanda.ut dixi·s·

Mensa Que beneficia dicant esse de men
sa·nō·glo·in clem·frequens· de ex
ces·pla·Innoc·& docto·de re·ec·non ali·ut super·
Et dicunt illa de quibus potest ꝓ libito disponere
& quoꝝ fructus potest in usus suos cōuertere·gl·
& docto·in clem·i·de rescrip·& in clem·si una·de
re·ec·ali·in clem·i·§·ꝑmissa·de sup·neg· pla· facit
qđ nō·Innoc·de sta·mo·c·ii·& qđ habet in cle·i·
§·sane·de iurepatro.

¶ In mensa sacerdotū & clericoꝝ semper debz es
se lectio·xliiii·di·pro reuerentia de cōse·dis·v· in
omnibus.

¶ An & quādo plati possint uł non applicare men
sis suis beneficia uacātia·nō·de exces·pla·sicut uni
re· & in clem·ꝙ regulares·§·i·de sup·neg·pla· in
clem·si una·de re·ec·non ali·& in clem· ne in agro
§·ad hec·de sta·mo·facit qđ habet in·c pastoralis
de priuileg.

¶ An super beneficiis q̄ sunt de mense alicuius ꝑ-
lati possint ordinarii collatores aliqd disponere. In
noc·tenet ꝙ nō·in·c·pastoralis·de ꝑuile·

¶ Qualiter ꝓbet eccl'iam fore de mensa·uide Ho
sti·de excep·cū uenerabilis.

¶ Beneficiū de mensa plati nō uacat per mortem
illius q illud habet ad firmā· sed bñ per morté re-
ctoris temporalis uł ꝑpetui·nō·in clem·frequēs·đ
exces·pla· in gł·sup uer·uacent.

¶ Quādo bñficia plati sunt sepata a mensa capłi·
uide plene in·c·edoceri·de ꝛꝑti·

Mensis Quot dierū intelligat esse mensis
vide in·l·cum bisextus·ff de uer·
signi·in aut·iubemus·C·de iudi·glo·in·c· q̄ sit de
elec·li·vi Adde nō·C·de fur·deli·l·sanctim᷒·§·fin
aūt dubius·in glo·sexaginta.

¶ Menses aliter cōputant apud nos aliter apud
iudeos·lxxvi·di·primū uero mensem.

¶ Qualiter accipiat mensis glo·& Bart· in·l·ii·ff·
de diuer·& tem·ꝑscrip·plenius per Bart·in palle·
l·cum bisextus· Bal·in·l·si ante·ff·so·matri· & in·l
eos·§·fin aūt·C·de appel· i aut·iubem᷒·C· de iudi·
glo·in pall·c·q̄ sit· Adde ꝑdo· Anto·& mode r·ple
nius q̄ alibi·in·c·licet·de sup·neg·pla.

¶ Unde dicatur mensis ianuarius·uide Io·an· in·c
si ꝓpter·de rescrip·li·vi·& in nouel·q dicit ianua-
rium ideo dictum esse ꝙ est ianua anni· Tu dic ꝙ
non est ueꝝ·sed ꝙ numa Pompilius suus rex Ro
manoꝝ illum mensem addidit ad honorem Iani ut
scribit Titusliuius ꝑmo ab urbe condita· Et Ma-
crobius in li·saturnaliū.

¶ Quis sit primus mensis apud hebreos dic Apri
lis·lxxi·di·pmum·glo·de conse·di·iii· celebritaté·

¶ Quādo incipit mensis qui dat ad beneficiuz ac
ceptādū & qñ incipit & an si sint plures expectan
tes·qlibet habeat mensem Io·an·in addi·Spe·ti· đ
cōces·ꝑben·sup ꝑrica.

¶ Mensis September October & Nouember·q̄-
re sic dicant·uide glo·in·l·i·§·i·ff·de aqua quotti·
& estiua.

¶ Quid sint in mense Ydus & kalend·uide in·l·
cū bisextus·ff·de uer·sig·& in·l·Cesar·ff·de publi-
lica·dixi sub dictióe kalendis.

¶ Si nō ꝓbatur mensis appositus in inqsitióe seq
debet absolutio licet apposita sit illa cã· Sup qui-
bus omnib᷒ & singulis·ꝛc·Ita tenet Bal· in·l·i·C·
de accusa·circa fi.

¶ Si iudex dat dilatióem unius mensis de q̄t die
bus intelligat· vide Bar·in·l·cū bisextus·ff·de uer·
signi·Io·an·in·c·q̄ sit periculosū·de elect·li·vi·ui-
de ple Bal·in·l·eos·C·de appel·facit qđ dixi·s·

Menstrua An liceat cognoscere uxo-
rem tempore menstrui·vi-
de nō·ꝑ docto·in·c·i·de cōiug lepro·uide· v·di·ad
eius uero cōcubitum·& qđ ibi nō·

Menstruum Ad menstruatā mulie-
rem accedere ꝓhibituz
fuit duplici fore·uide·s·Tho·i·iii·di·xxxii· ar·ii·

¶ An liceat menstruate reddere debitū uel petere
ubi s·di·xxxii ar·iii·uide·v·di·ad eius uero cōcu
bitū·& qđ ibi nō·

Mensura Mensor Mesure de
bent signari
publicis signis· vide Bar·in·l·diuturnos·C·de fru·
alexan·li·xi·

¶ Quantū ad mensuras & pondera attendit con-
suetudo regióis·ff·de cōtraben·empt·l·Imperato-
res·qđ intellige cōsuetudine illius regióis ubi de-
bet fieri solutio·ff·de actio·empt·l·ratio &·ff· de
bo·auct·iudi·pos·l·ii·

¶ Quare fiat mensuratio distātie loci·uide Bar·
in·l·i·ff·si quis cau·

¶ De mensur uide Bar·in·l·mōs·C·de suscep· &
archi·li·x·

¶ Que sit pena facientis falsas mensuras·nō· in·l·
arbitrio·§·i ff·de dolo·ubi glo·& docto·nō·in·c·ii
de emp·& uen·& in·l·annonā·§·fi·ff·de ua·& ex-
traor·cri·ff·de penis·in dardanarios·glo· xxiiii·q·
i·nō afferamus.

¶ Si fiat mentio de mēsura in donatióe uenditióe
uel legato & aliter reperiat·uide Spec·ti·de emp·
& uen·§·i·ꝟ·pe· & ibi Io·an·

¶ Quare fiat mensura alluuionū insularū flumi-
nū·uide Bar·plene in tracta·tyberiadis.

¶ An quādo mensurant agri debeāt mensurari &
ripe· Vber·de bo·tenet ꝙ sic per·l·i·ff·de peri· &
com·rei uen·& per·l·fundi·ff·de actio·empt·uide
Bar·in tracta·suo de alueo seu alluuione·

¶ Quādo res uendit ad mensurā cōtractus pen-
det quasi sub dictióe donec mensuret·ut·ff·de cō-
traben·emp l·qđ sepe·§·in his·& licet ibi loquat
in rebus mobilibus ad mensurā uenditis· ut·l· in
uenditióe·§·i·& ibi nō·ff·de peri·& com·rei uen·
Idem tñ in mobilib᷒·facit·ff·de actio·empt·l·iuli-
anus·§·titius·

¶ Que sit mensura pedis·uide glo·xvii·q·iiii· sić
antiquitus·que dicit ꝙ extendit per·xv· digitos
de mensura autem digiti vncie palmi & passus· &

pirtice uie. uide in. l. uie latitudo. ff. de ser. ru. pres ubi per do. Flor.

¶ Fossata debent mensurari cũ fundo. ſm Barti. in l. predia. §. ita legati. ff. de fun. instrue. dixi sub dictione fossa.

¶ Quãdo ager uẽditur ad mensurã ita debz mensurari terrenũ bonum sicut malũ & ecõtra. Bal. in l. sicut. in fi. C. de actiõe emp. allegat glo. notabilẽ. in l. si qs libertatẽ. §. fi. ff. de act. emp.

¶ Sepes sunt ptes fundi & debent cum fũdo mensurari. nõ. Bal. in. l. a caligato. C. de nup. qđ bñ nõ.

¶ Si statutũ duplicat penam cõmittenti maleficium ppe. xx. passus ad domũ habitatiõis offensi & mensurãdo ex parte posteriori est ppe. xx. q̃ contra frontem posteriorẽ est cõmissum maleficiũ. sz mensurãdo a parte anteriori unde habet introitus distat ultra. xx. passus unde fiet mẽsuratio. d. Bal. in. l. si tercius. ff. de aqua plu. arcen. ubi al'at p & cõtra. ubi uide.

Mentio

Si aliquis facit mentiõem in libello uł positiõibus de aliquo instrumento an teneat illud edere ante litez cõtest. uł anteq̃ respondeat per reũ. Spec. ti. de instrum. edi. §. nunc dicamus. ꝟ. qđ si quis in libello uide in c. abbate. circa fi. de uer. signi. & qđ ibi nõ.

¶ An quis teneat facere mentiõem in ꝓpto de pcessu & statu cause. nõ. ple in. c. inter monasteriũ de re iudi.

¶ De appellõne aduersarii & etiam sua quis tenetur facere mentiõem. nõ. de cõfir. uti. uł inuti. bone. ubi uide.

¶ Ordinatus ad titulũ beneficii teneẽ de illo facere mentiõem. nõ. de ꝓp. postulasti.

Mercator Mercantia

Omnis mercãtia temporalis & negociatio debet esse a cleriq̃ aliena. xiiii. q. iiii. clerici ab indignis. nõ. plene in. c. i. ne cleri. uel mo.

¶ Ualde difficile est ut mercatores in suis actibus nõ cõmittant peccatũ. de pe. di. v. q̃litas.

¶ Mercator qui suscepit ab aliquo pecuniã ad dimidiaz lucri & damni non põt cogi reddere rõnez nisi in fine anni. ita nõ. Bar. in. l. nemĩnẽ. C. de suscep. & archi. li. xi. Adde qđ nõ. idem. Bartq̃. in. l. si qs. C. de naufra.

¶ Quidaz mercator alii mercatori rem uendiẽ habita fide de p̃cio. emptor ut uulgo diciẽ fefellit & fugit uenditor nunc uult rem uenditam capere & in ea p̃ferri ceteris creditorib⁹. an possit. dic q̃ nõ. per tex. iunc. glo. in. l. qui fundum colendũ. ff. de lega. iii. facit optimus tex. in. l. pcuratoris. §. si plures ꝟ. plane. & q. l. ibi nõ ff. de tribu.

¶ An plures mercatores simul negociãtes dicanẽ duo rei. uide Bar. in. l. eade. ff. de duo. re.

¶ Quãdo in libris uel lris mercatorũ aut cõtractibus eorũ unus nominaẽ ꝓprio nomine & alii generaliter puta Cosmus de medicis & socii. qd importent talia uerba. uide Bar. i. l. si cõis seruus. ita ff. de stipu. ser.

¶ An appellõne mercantie uel negociatiõis contineantur legata & alia disposita in ultima uolũtate uide in. l. cetera. §. si qs. ff. de le. i.

¶ An appellõne mercãtie cõtineaẽ dos. uide Bar. in. l. legaq. in pn. ff. de le. iii.

¶ An ex cõtractu plurĩũ mercatorũ qui simul gerant unam negociatiõem q̃libet teneatur insolidũ & possit agere insolidum. nõ. Cy. in. l. cũ te in galli. C. si cer. peta. & ibi Bal. Bar. in. l. eadem. in. vii. q̃one. ff. de duo. re. Et ibi notabiliter per do. meũ Rapha. cuma.

¶ Contra mercatores uide tex. lxxxviii. di. cõsequens. & c. eiciens. Adde qđ dicam. ĩ. sub dictiõe peccatum.

¶ An mercatores teneanẽ in foro cõscientie ad restitutiõem lucri per mendaciũ acquisiti. Hosti. in sum. de peni. §. cui cõfitendum. ꝟ. cui mercator. & §. quibus. ꝟ. quid de negociatorib⁹. & ꝟ. penł. dixi sub dictiõe mendaciũ.

¶ Quis dicatur mercator uide Bal. in ꝓhemio. ff. ubi dicit q̃ nisi quis actu gerat negociatiõem nõ dicitur mercator licz sit descriptus in matricla mercatorũ. facit qđ nõ. Bar. in. l. penul. ff. de testa. mi. C. de nau. & naucle. super ꝑtica. li. xi. facit glo. in. l. i. ff. d' tributo. que uult q̃ ex uno solo actu negociatiõis quisq̃s nõ sit dicendus mercator. Adde docto. in. c. ii. ne cleri. uel mo. qui dicunt q̃ ille dicitur negociator q lucri cã rem uendit uel emit. non qui emit rudem massam ut inde faciat aliquã rem uel speciem. de quo est tex. lxxxviii. di. eiciens. quod bene nõ.

¶ Mercatores proni sunt ad lucrũ turpiter acquirendũ. ff. de edil. edi. l. iulianus. §. i. & in pal'. c. eiciens. lxxxviii. di.

¶ An licite fiat inter mercatores q̃ un⁹ ponat pecuniam alter laborem. uide. xiiii. q. iii. plerique. i. gł.

¶ Si aliquis magnus mercator existens in cõsilio ciuitatis sciat ꝓpter ordinatiões factas i cõsilio frumentũ usq̃ ad aliquos dies minus ualiturũ & interim uendat nõ notificando emptorib⁹ de tali ordinatiõe. an possint agere cõtra eum ad interesse. dic q̃ sic. ſm Guił. de cuno. in. l. flauius. & l. cõtra legem. ff. de legi. qđ placz Bar. in. l. quero. ff. de act. emp. Bal. in. l. ii. C. de peri. & com. rei uen. pro quo uidet bonus tex in. l. ii. una. al's si quis una ꝟ. plane. ff. de peri. & com. rei uen.

¶ De mercatoribus uide Bal. super ꝑtica. C. de cõsti. pecu. in ulti. q. ubi etiam tractat an libris mercatorũ & cedulis deẽ plena fides.

¶ An mercator cõueniat uł cõueniatur sub uno iudice de re nõ ptinente ad illam mercantiã. nõ. C. d' iurisdic. om. iu. di. l. fi. in glo. publicq̃. & glo. ie. & ibi Cy. in. ii. q.

¶ Si mercatorib⁹ est cõcessum p̃uilegium debet intelligi si maiore ptem bonorũ suorũ habent i mercantia. nõ. ff. d' iur. immu. l. temp. i gł. negociatores

¶ Si sint plures mercatores socii an teneanẽ insolidum uł p parte. Bar. ff. de duo. re. l. i. & l. reos. §. cũ tabulis. eo. ti. dixi. s.

¶ Mercatores in dubio p̃sumunẽ lucrari. ut. l. ii. et ibi Bar. C. de naufra. li. xi. uide Ang. in cõsilio suo lxxxv. qđ incipit Pro decisiõe.

¶ In curia mercatorũ cognosciẽ de ueritate & equitate. & an pena coram eis peti possit. uide Bartq̃. in l. quintus. ff. man. Ang. in cõsilio suo. ccxxiii. qđ incipit Arbitror.

¶ Mercator qui tenet pecuniã ad damnũ et utilitatem si dicit se passum damnũ debet ꝓbare. ſcđm Bar. in. l. ii. C. de naufra. li. xi.

¶ Si statutũ dictat q̃ filiusfam. nõ possit cõtrahere nisi si mercator. intelligiẽ dũmodo cõtrahat ex

causa mercantie et nõ aliter. Bal. in. l. fi. C. ad macedo. in. ꝓ. quero dicit statutũ.

¶ Mercantia dicitur actus a iure approbatus. ut no. in. l. i. ff. de minoꝝ.

¶ De mercatore qui fregit aut aufugit si deponẽtes pecuniã et alii creditores eius ueniãt. uide Bal. in. l. ꝓ debito. C. de bo. auc. iudi. pos.

¶ An signũ mercatoris facit p̄sumi rem esse illius cuius est signum. Bal. in autꝫ. dos data. C. de dona. an. nupꝫ. dicam. ī. sub dictiõe signũ.

¶ An descriptus in matricula mercatoꝝ qui nõ exercet mercantiã gaudet p̄uilegio mercatorũ. Bar. in. l. ex eo. ff. de testa. mili.

¶ An locator ronzenorũ uł equorũ possit dici mercator. facit ꝙ nõ. Bar. in. l. semꝑ. ꝗ. cõductores. ff. de iur. immu. & qđ Bal. plene dicit in ꝛ̄ica. C. de cõsti. pecu. et. l. fi. eo. ti.

¶ Mercari. i. emere. ff. de act. emp. l. siue libertatẽ et qđ ibi nõ.

¶ De hoc uerbo mercatus uide in. l. eũ qui edes. ff. de usuca. et in. l. i. C. de nũdi.

¶ Appellõne mercatoꝝ non cõprehendit̃ fenerator. tex. in. l. cuicunq;. ꝗ. i. et ꝑ totã. l. ff. de instito.

¶ Mercator dicit̃ licet habeat certã statiõem. ut ff. de instito. l. iii.

¶ Mercator dicit̃ a mercibus. ut. ff. ad legẽ ro. de iac. l. ii. ꝗ. cum in eadẽ.

¶ Si mercator habeat plures statiões uł negociationes an creditores omes in omnib⁹ debitis cõtribuant uel p̄ferantur creditores specialis negociationis. uide. ff. de tribu. l. ꝓcuratores. ꝗ. si plures. et qđ ibi nõ.

¶ Per mercantiã non detrahit̃ nobilitati. ut. C. de cõmer. et mer. l. mercatores qđ facit ꝓ nobilib⁹ uenetis et florẽtinis.

¶ Mercatores et alii artifices possunt interesse facere statuta et talia intelligunt confirmata a iure cõi. & ideo non est necesse ꝙ cõfirmẽtur ꝑ legem municipalẽ. ut. l. pe. C. de cõsti. pecu. & in autꝫ. d ff. de fidei ussoꝝ. ꝗ. fi. qui duo tex. sunt multũ notabiles. & ualent talia statuta in alia curia & coràm aliis officialib⁹. licet glo. in. d. l. penulti. dicat cõtrarium de quo uide ibi plene per Bal. tractantẽ de statutis mercatorũ.

¶ Si mercator decedit sine herede succedit in ei⁹ bonis collegiũ mercatorũ. ar. opti. ff. de iur. fisci. l. diuus comodius. facit quod no. in. l. bona fides. ꝗ. i. ff. deposi.

¶ Si mercator debeat mihi. x. & me mandante ꝓmittit illa alii desinit mihi teneri. ff. de soluꝫ. l. si debitor. & ibi uide.

¶ De mercatiõe uł mercatura debẽt dari decime. s. Tho. scđa scđe. q. lxxxvii. ar. ii.

Merces Mercẽnarius

Qui mercedem temporale non querit p̄mium eternum cõsequetur a deo. xxiii. q. v. dicat aliqs. & qđ ibi no.

¶ Mercedis appellõne res & non homies cõtinẽtur. ff. de uer. sig. l. merces.

¶ Qua actiõe petant artifices mercedem. Bar. ff de uarꝫ. & exor. cog. l. i. ꝗ. iudi.

¶ Hoc uerbum mercẽnarius uide. ff. de donatꝫ. l. qui saxum.

Mers

An publicent merces licite que portantur cũ illicitis. vide Bar. in. l. cotꝫ ꝗ. dñs. ff. de publi.

¶ Quid ueniat appellõne mercis. no. ff. de uerbo. signi. l. mercis. glo de deci. pastoralis. ff. de tribu. l. i. ꝗ. i. & ibi nõ.

Meretrix

Dicit̃ illa que libidini paret. xxxiii. di. uidua. ibi uide ĩ gł. ii. ubi habes quid sit multitudo. ꝓ quo uide bo. gł. in. c. latores. de cleꝫ. ex mi. in glo. in uer. multitudinẽ. & glo. penultꝫ. in. c. quotiẽs. i. q. vii.

¶ An liceat ducere meretricem in uxorẽ. nõ. xxxii. q. i. sicut crudelis. dic ꝙ non solum licet sed etiã est opus meritoriũ. tex. est in. c. inter opera. de spõsa. xxxii. q. i. non est culpandus. dixi sub dictione matrimoniũ.

¶ An quis possit donare uel legare meretrici nõ. Bar. in. l. affectiõis. ff. de dona. & in. l. miles. ꝗ. mulier. ff. de testa. mili. Bal. i. l. ii. C. de dona. inter ui. & uxo. docto. in. c. fi. eo. ti. & in. c. relatũ. ii. de testa. Io. an. in. c. de his. de sepul. docto. cõcludunt in dictis locis ꝙ non.

¶ Meretrix põt incarcerari etiã ꝓ debito ciuili. Cy. in autꝫ. sed nouo iure. C. de cust. re.

¶ An meretrix sit infamis ita ut repellat̃ a testimonio. glo. ꝙ non. i. l. antepenul. ff. si quis a paren. fu. ma. & in. l. penul. ff. de his qui no. infa. facit qđ nõ. in. l. iii. ꝗ. due cause. ff. ad car. bo. In ꝯriuꝫ est ueritas per. l. iii. ꝗ. lege iulia. ff. de testi. Adde glo. q̃ uidetur uelle ꝙ meretrix nõ est infamis nisi fuerit dep̄hensa in coitu. in. l. patronus. ff. si quis a paren. fue. ma.

¶ An dare pecuniã meretrici sit peccatũ. nõ. ff. de dona. l. affectiõis. glo. lxxxvi. di. qui uenatoribus. xvi. q. i. legi. facit lex. iiii. ꝗ. sed quod meretrici. ff de cõditꝫ. ob tur. cau. facit quod nõ. de deci. ex transmissa.

¶ An meretrix de lucro meretricio possit testari Cy. dicit ꝙ sic. in. l. ii. C. de cõdi. ob tur. cau.

¶ An in foro cõscientie meretrix teneat̃ ad restitutiõem. nõ. Innoꝫ. & docto. de immu. eccle. quia pleriq;.

¶ Que dicatur meretrix. glo. ii. de spon. inter opera. ubi docto. Cy. in. l. mercaleꝫ. C. de cõdi. ob tur. cau. adde Bal. in. l. neq; natales. C. de ꝓbatꝫ. xxxii. q. iiii. meretrices. Adde quod scribit. s. Tho. scđa scđe. q. xxxii.

¶ Frangens hostium meretricꝫ meretur. ut habet̃ l. di. cõtingit. in glo. i.

¶ Meretrices nõ sunt digne laqueis legũ inuolui. nõ. de loca. c. i. in glo. ii. & ibi docto. & maxime Io. andree.

¶ An pignus datũ meretrici possit repeti. nõ. lxxxvi. di. qui uenatorib⁹.

¶ Meretrix a quolibet actu legitimo repellit̃. de simo. tanta. in glo. fi. i. q. i. non est putãda. & ibi gł. ii. & ibi uide.

¶ Meretrix tenet̃ dare decimas sed eccł'ia nõ debet recipere. nõ. glo. de deci. ex trãsmissa. dixi sub dictiõe decime.

¶ Quare eccł'ia tolceret metrices cum publice peccent. nõ. Pe. & Abba. in. c. nouit. de iudi. de h⁹ est articulus unus Boemorũ.

¶ An meretrix dicatur turpis ꝑsona. vide Ange. in cõsilio suo. clxxiii. qđ incipit sup puncto.

¶ An rapiens meretricẽ teneat̃ pena que habetur in. l. i. C. de rap. uir. uide ibi in glo. i. & per. Cy. in

ii.q. Bar.in.l.si uxor.§.i.ff.de adult. & ibi in gl. uulgaris. Bar.ff.de furt.l.lucrum. Adde fm Bal.q coire cum meretrice per uim nõ est pena capitis nisi ipa habuisset iustam cãm recusandi puta consanguinitatis uel affinitatis. Item si desiisset esse meretrix uide Bal.in.l.raptores.C.de epi.& cle.

¶ An meretrix possit petere qd sibi pmissum est ob libidinez nõ.Cy.in.l.ii.in fi.C.de cõdi.ob turpẽ cau.uide.ff.de dona.l.affectiõis.

¶ Meretrici põt dari curator.ut nõ.ff.de cur.furio.l.& mulieri.

¶ Meretrix põt nubere nõ petito psẽ pro.nõ.in auten de seme.mul.ad fi.in glo.ultima.uide de sponsa.inter opera.in glo.fi.

¶ De lucro meretricio nõ debet solui gabella.uide in aut.de leno.& qd ibi nõ.in lec.col.iii.

Mereri Meritum

Mereri põt homo seu a deo.vide.s.Tho.in pri.sede.i.q.cxxiii.ar.i.& ii.

¶ Meritum est gra mediãte caritate magis q̃ ab aliis uirtutib⁹. Ide ea.q.ar.iiii.& i.iii.di.xv.ar.iii.

¶ Merita nõ sunt paria.Idez in sum. cõtra gentil.iii.q.cxxxix.

¶ Merita uel demerita nõ sunt causa distinctiõis in pals.li.iii.q.lxxxiii.

¶ Meritũ est credere.Idem scda scde.q.ii.ar.ix.

¶ Meritũ est magis diligere deũ q̃ pximũ. Idem scda scde.q.xxvii.ar.viii.& facere aliqd cum uoto q̃ sine uoto.Idem scda scde.q.lxxxviii.ar.vi.

¶ An Christus meruerit in pmo instanti sue conceptiõis.dicã.j.fm Tho.sub dictiõe xps.

¶ Merita bona & nõ alta loca nos cõiungunt deo xl.di.nõ loca.

¶ Merita sacerdotũ non cõsiderat deus in eoz oblatiõibus sed magis eorũ officiũ.i.q.i.cum scriptura testetur.& qd ibi nõ.quãq tamen attendunt merita.ut.xii.q.iii.ulterane.

¶ Attribuentes dignitaté plationis non merentibus sed amicitie cã faciunt cõtra Christũ.viii.q.i.qui uos.& ibi nõ.

¶ Apud deũ meret quisqz iniuste defamat. xi.q.iii.qui iustus.

¶ Mereri nõ uolũtarie nemo põt.xxxii.q.v.sicut enim.& ibi nõ.

¶ Quis dicat benemeritus.nõ.Bal.in l.iubemus.C.de sa.sanc.ec.ubi als at multa ad hoc. Adde optimã glo.xii.q.ii.si quos de seruis.facit.C.de ser.q p pre.acci.liber.per totũ.ff.de natali.resti.l.suos.

¶ An unus & idem actus possit esse meritorius siue sit bon⁹ siue malus.vide.s.Tho.i.iii.pte.q.xx.

¶ Quilibet psumitur meritus nisi pbetur demeritus.ff.de ma.test.l.seruos.& l.testamento.xii.q.ii.qsquis.& c.si quis.

¶ Meritoria loca sunt in qbus itinerãtes diuertũt ff.de usuf.l.equissimũ.§.ii.

¶ Meruerũt.i.obtinuerũt.de offi.or.ex pte.ẽ ser.no or.de famulis.in fi.viii.di.cõsuetudo.Et illud apostoli Misericordia merui qz ignoranter feci.id est obtinui.

¶ An platus possit donare de rebus ecclesie amicis uel seruitorib⁹ benemeritis.nõ.glo.in aut.de alie.& emphi.in pn.coll.ix.xvi.q.i.possessiões.& ibi Archi.docto.de testa.requisiti.

Merum imperiũ

An & qñ merum imperium transeat in alium.vide Io.an.in addi.Spec.ti.de iurisdict.om.iudi.§.i.v.que autẽ.plene per Bar.in l.imperiũ.ff.de iurisdic.om.iu.uide gl.in aut.quo.opor.epis.in pn.sup uer.cõferens.coll.i.

¶ An merũ imperiũ pscribi possit uide Bar.in.l.hostes.ff.de capti.& in.d.l.imperiũ.Bal.in.q.per eum disputata que incipit Apulus quidã.nõ.de foro compe.cum cõtingat.Io.an.de censi.cum uenerabilis.Archi.xvi.q.ii.c.i.Innoc.de elect.in causis.& qd ibi nõ.dicã.j.sub dictiõe pscriptio.

¶ An causa meri imperii possit delegari.Bar.in.d.l.imperiũ.uide nõ.in.c.qd sedem.de off.or.dixi.s.sub dictiõe delegatus.

¶ An mutilatio membri sit meri imperii.dixi sup sub dictiõe membrũ.

¶ Quid sit merũ uel mixtũ imperiũ & quid iurisdictio.Spec.ti.de iurisdi.om.iudi.§.i.v.notandũ & se.glo.& docto.in.l.imperiũ.ff.de iurisdic.om.iudi.& in.c.qd sedem.de offi.ordi.Adde q merũ imperiũ est cognoscere de criminib⁹.ii.q.vii.si qs.eps in glo.

¶ Solus eps habet merũ imperiũ in sua diocesi.ut in.d.c.si qs eps.de hoc in.c.cum cõtingat.de fo.cõpe.dixi sub dictiõe eps.

¶ An excõicare sit meri imperii.nõ.Io.an.de off.or.pastoralis.

Messis

Nullus debet mitter falcem suam in messem alienã.vi.q.i.scriptum.xvi.q.i.§.bis ita.

¶ Mensor tenetur de dolo sed nõ de culpa.ut.ff.si mẽs.fal.mo.dix.l.i.

¶ Transiens per alienã messem nõ debet falcẽ immittere sed manu tantũ spicas euellere & manducare.deutro.xxxii.als.xxiii.vi.q.i.scriptũ.xiii.q.i.§.bis ita.

Meta

Exponit aliquãdo p termino.ut.C.de iudi.l.pperandum.Quãq ponitur p parte inferiori molendini.ut.l.cũ de lanionis.§.i.de cõsult⁹.ff.de fũ.istruc.et instru le.adde qd nõ clem.i.§.i.in pn.de heret.sup uer.metas.& de offi.archi.c.ulti.sup uer.metas.

Metallum

Que erat pena in opus metalli.nõ.ff.de offi.psi.l.qui uniuersas.nõ.insti.qui.mo.ius pa.po.solui.§.pene seruus.in gl.in metallis.C.ex qui.cau.infa.irro.l.ad tempus.in glo.ii.ff.de penis.l.aut damna.§.inter eos.

Meticulosus

Meticulosus dicitur is q timet nõ timẽda.Ita no.Io.an.in.c.ad audientiã.q me.ca.& quibus remediis utatur meticulosus.i.o.ff.ð dolo.l.arbitrio in glo.quãtitas.

Metreta

De metreta seu eius mensura habes.ff.loca.l.colonus.

Metropolitanus

Si diis temporalis de una puincia facit duas nõ erunt ppterea duo metropolitani sed unus ut antea.x.di.lege.Pe.eps brixi.

¶ Eccl'ie inferiores debent in diuinis officiis seq modũ & ordinem eccl'ie metropolis.xxii.di.de hiis.de cõse.di.i.altaria.Adde de cõse.di.ii.institutio.nõ.glo.de offi.ordi.pastoralis.dicam.j.sub dictione officiũ diuinũ.

¶ Quilibet eps debet ordinari auctoritate & psentia metropol. interueniẽte.li.di.qui in aliquo.

lxi. di. epm. lxiiii. di. si forte. & c. cũ ꝓuinciales.

¶ An metropolitanus possit ante receptiõez pallii epos cõsecrare. dic ꝙ non. de transla. pla. c. i. in glo. magna.

¶ An metropolitanus debeat emẽdare malefacta ab epo. Innoc. de eta. & quali. ex rõne. vide nõ. de offi. ordi. pastoralis.

¶ Per que debeat metropol. cõsecrari. glo. li. di. c. si. glo. xxiiii. q. i. prudenter. Adde. lxvi. dis. archiepiscopus.

¶ An metropol. uacante sede epali possit se intromittere de his que spectabant ad epm. glo. xxiiii. di. p̃sbiteri.

¶ An metropolitan᷒ possit punire subditos suffraganei sui. nõ. de insti. ex parte. ubi dicit ꝙ sic. nisi in certis casibus de q̃bus per Specu. ti. de instrum. edi. § xiiii. v. item nunq̃d archiepus. Adde nõ. de of. or. pastoralis. & in. c. romana. de fo. cõpe. li. vi.

¶ Metropolitanus cõmittit cãm appellonis ad ipsum deuolutã in dyoc. suffraganeorũ. de of. or. pastoralis. & ibi nõ. in glo. ii. & pe.

¶ Sententia generalis metropolitani nõ ligat nisi subditos suos. i. sue dyoc. secus in statuto facto p eum in sinodo ꝓuinciali. ut habet & nõ. in. c. romana. § i. de sen. ex. li. vi.

¶ An metropolis possit cõcedere p̃uilegia in tota sua ꝓuintia. uide glo. xvi. q. vi. placuit. Archi. ix. q. iii. archieps. dic in plenius. j. ꝓxi. colũ.

¶ A iurisdictiõe & subiectiõe metropol. põt papa eximere suffraganeũ xvi. q. i. frater noster. dica. j sub dictiõe papa.

¶ Qualiter & quãdo metropol. palliũ recipere debet. habet. c. di. quoniã quidẽ. de elect. significasti. de usu pal. c. i. & c. ad honorẽ. & per totũ.

¶ Ad metropolitanũ possunt appellare subditi suffraganeorũ suoꝝ. ix. q. iii. per singulas. de appel. romana. li. vi.

¶ Metropolitanus non põt audire cãm suffraganei sui nisi in p̃sentia omniũ epoꝝ cõprouintialiũ. ix. q. iii. saluo in omnib᷒. & c. archieps. & c. si autẽ aliquis. Adde ꝙ metropolitan᷒ põt cognoscere de ca suffraganei sui in leuibus criminib᷒. uide Io. an. in. c. ut litigantes. de offi. ordi. li. vi. glo. & Archi. ii. q. vii. anterioꝝ. in uer. annotauerit.

¶ An eccl̃ia metropolitana possit dici matrix uel kathedralis eccl̃iaꝝ suffraganeorũ. uide glo. in cle. i. § nos igit. de sen. ex.

¶ An metropolitanus sit ordinarius totius ꝓuintie sue. glo. & docto. de offi. ordi. pastoralis. ubi cõcluditur ꝙ non sed tantũ epoꝝ. de quo plene p gl. ix. q. iii. in sum. & c. ii. in glo. Adde nõ. de exces. p̃la. sicut unire. in glo. ulti.

¶ An metropolitanus possit petere caritatiuũ subsidiũ a suffraganeis suis & subditis suffraganeorũ. Innoc. dicit ꝙ non. in. c. cũ ap̃lus. de cens.

¶ An metropolitanus possit iudicari a cõsilio prouintiali. no. de p̃ben. graue. gl. ii. q. vii. sicut iniquitate uidet uelle ꝙ sic. tex. tamen in. d. c. graue. uidetur uelle ꝙ cõsilium ꝓuintiale non punit metropolitanũ sed denuntiat superiori puniendũ. d. quo dic ut ibi.

¶ An metropolitanus possit suspendere uel excõicare suffraganeũ suum. nõ. glo. xii. di. de his. glo. iii. q. vi. accusatus.

¶ An metropolitanus possit audire cãm inter clericum & suffraganeũ suum sine cõsilio ꝓuintiali. nõ. glo. ix. q. iii. saluo. q̃ uidet dicere ꝙ sic.

¶ Metropolitanus non punit officialem suffraganei sui ex officium delinquentẽ. nõ. de of. ordi. c. i. li. vi. in glo. iii.

¶ An metropolitanus possit facere cõsilium ꝓuintiale quo ligent subditi suffraganeorũ. Io. mo. dicit ꝙ sic. in. c. romana. § porro. de sen. ex. li. vi. gl. & Inno. eo. ti. a nobis. Io. an. de p̃ben. graue. ubi tenet ꝙ metropolitanus põt absoluere subditũ suffraganei incidentẽ in sñiam uel penam constõnis ꝓuintialis.

¶ An metropolitanus teneat scire quis sit confessor suffraganei sui. Hostien. dicit ꝙ sic. uelit nolit suffraganeus. in sum. de peniten. § cui cõfitenduz. v. sed nũq̃d archieps.

¶ An metropolitanus suppleat negligentiã suffraganei sui. dic ꝙ nõ. nisi in casibus a iure exp̃ssis. nõ. Inno. de cõces. p̃ben. ꝙ diuersitatẽ.

¶ An metropolitanus possit absoluere excõicatuz per suffraganeũ suũ. glo. dicit ꝙ non. ix. q. iii. nullus p̃mas. vide in. c. romana. de appel. li. vi. & in. c. uenerabilib᷒. de sen. ex. eo. li. Adde ꝙ hoc non potest nisi quãdo uisitat ꝓuinciam. de sen. ex. nuper. uel nisi in certis casibus qui nõ. de of. ordi. pastoralis. per Innoc. uide de sen. excõi. per tuas. & in. c. si. de censi. li. vi.

¶ An metropol. possit occupare fructus eccl̃iarũ kathedraliũ ꝓuintie sue tempore uacatiõis earum dic ꝙ non. xii. q. ii. illud. & c. non licet. de elect. ꝙ sepe. li. vi. Adde q̃d dixi sub dictiõe eccl̃ia.

¶ An idem sit metropolitanus & archieps. nõ. xxi. di. cleros. Archi. de offi. ordi. p̃senti. li. vi. Lau. in cle. i. de p̃uil.

¶ An metropolitanus possit cõsecrare suffraganeos suos alibi q̃ in eccl̃ia metropolis. dic ꝙ sic. li. di. c. si. bene facit de appel. qua frõte. & q̃d ibi nõ. ais allegaui in facto.

¶ An archieps Rauẽnen. dẽat p̃ferri archiepo mediolanen. uide tex. xvii. di. § hinc etiã.

¶ De archiepo mediolanen. & que possit infeudare & q̃ nõ. nõ. de cle. q inuesti. fa. in fi.

¶ An metropol. possit ꝓmoueri in epm. nõ. de renunt. ad supplicatiõem. & c. post renuntiatiõem.

¶ Metropol. debet defendere ꝓuintiam suaz super iure p̃macie & deficiente primate. an iura primacie sint archiepi. nõ. Inno. de dila. c. si.

¶ Metropolitan᷒ uisitat ꝓuintiam suam semel in anno. de accusa. sicut olim. de censi. c. i. li. vi.

¶ Metropol. celebrat in pontificalib᷒ & benedicit in dyoc. suffraganeoꝝ suorũ. nõ. de offi. or. pastoralis. in glo. ii. uide in cle. si. de p̃uile.

¶ An metropol. liget statuto suffraganei sui. nõ. d. consti. c. ii. li. vi. de maior. & obe. cum inferior. & ibi nota.

¶ An metropolitanus possit cõcedere indulgentias in tota ꝓuintia quas etiam cõsequi possint subditi suffraganeoꝝ suorũ. dic ꝙ sic. de peni. & re. c. pe. & ibi p Gas. de cal. in repeti.

¶ An metropol. possit cõcedere p̃uilegia in tota ꝓuintia sua. dixi. s. Adde tex. in. c. sicut unire. d. exces. p̃la. ix. q. iii. p singulas. & c. archieps. Et est cõclusio ꝙ nõ. nisi de cõsensu suffraganeoꝝ uel nisi esset per papã ratificatũ.

¶ Metropol. non potest dispensare cũ illegitimo

ut pmoueatur ad episcopatū nō de elect. innotuit in glo. ulti.

¶ In cōsilio pūntiali metropol' est iudex nō. Hostien. de fili. pres. ad extirpandas. & ibi Io. and. in uer. pūntie.

¶ Metropol' in suis cōsiliis cōdit canones de piis negociis ut dī. omis in gl' ai's. xxx. di.

¶ Metropol' debet singulis annis celebrare cōsilium. uide de pben. graue. & ibi Innoc. & docto. de accusa. sicut.

¶ Metropol' aditus per uiam querele debet excoicatum remittere ad excōicatorez. de offi. ordi. ad reprimendā. & ibi nō.

¶ Metropol' nō potest auctorizare in unionib' ecclesiarū subditarū suffraganeis suis. de exces. prelato sicut.

¶ Metropol' potest cōsecrare suffraganeū suum etiam sine cōsensu sui primatq. sm Hosti. de tem. ordi. nec epi. nisi cōsuetudo uel puilegiuz disponat illū requiri. ut habet. lxiii. di. placuit.

¶ An metropol' uisitās possit ptendere ignorātiā de bñficio ad eum deuoluto iuxta cōsilium lateranen. uide Hosti de cōces. pben. ex pte.

¶ Quib' dieb' metropol' utat pallio. hēs de usu pal. ad honorē. in glo. i. dicā. j. sub dictiōe palliū.

¶ Metropol' ante receptiōem pallii nō potest archiepalia exercere. de usu pal. nisi. in glo. i. dicaz. j. sub dictiōe palliū.

¶ An metropol' possit inquirere uel uisitare etiaz. si suffraganei sui nō fuerint negligentes. nō. de accusa. sicut. in glo. ii. de censi. c. ii. li. vi & eo. ti. cuz apls. in glo. archiepi.

¶ Metropol' in infirmitate detentus pōt cōmittere consecrationem suffraganei sui. de offi. ordi. qd sedem.

¶ Metropol' potest cām ad se per appellōnez delatam suffraganeo suo cōmittere non tū potest illum cōpellere ut acceptet. de offi. ordi. pastoralis. in principio.

¶ Metropol' non pōt cōstituere officialē in dioc. suffraganei sui nec in illa iurisdictiōem exercere. de of. ordi. c. i. li. vi.

¶ Metropol' non pōt cōmittere cām ex dyoc. suam uel eorū qui ad eū appellauerūt. de offi. ordi. ut litigantes li. vi.

¶ Metropol' punit iniuriātes nunciis suis siue pp ter dictas iniurias impedita sit iurisdictio siue no uide in c. i. de penis. li. vi.

¶ Metropol' pōt sibi cōfessorem eligere. de pe. & remis. c. fina.

¶ Metropol' nō pōt cōpellere suffraganeū ad cōstitutiōem eccl'ie sed eum hortari debet. ut habet in c. i. de pen. li. vi.

¶ Metropol' dando indulgentias nō potest excedere numerū dierū prefixū in cōcilio generali. de q. in c. cum ex eo. de pe. & re. in c. i. de pe. li. vi.

¶ De appellōne interposita a suffraganeo ad metropolitanū & de modo tenendo per metropolitanū in pcedendo plene habet in c. romana. de appellat. li. vi.

¶ Metropol' delinquēs in dyoc. sui suffraganei nō est ppterea puniēdus per suffraganeū sed solū per papa. de ma. & ob. cū inferior. & ibi p Inno. & sic limitat. c. fi. de fo. cōpe. li. vi. sic limitat Ang. l. omnem obligatiōem. ff. de iudi. Adde qd dixi sub electione delictum & episcopus.

¶ Metropol' nō pōt ordinari nisi sit eps aut saltim psbiter. lxvi. di. c. ii.

¶ Duo metropolitani in eadē pūintia esse nō possunt. c. di. i. p totū. bene facit de offi. ordi. quoniam in plerisq.

Metus

Metus debet esse talis qui cadat in cōstantem uirum. al's non attendit. ita dicit Innoc. in c. cum dilectus. de his q. ui me. ue cau. fi.

¶ Nimia reuerentia equiparat metui ul' timori ut nō. in l. i. § que honorando. ff. qua re. act. non da. in glo. que sm Bal. est unica.

¶ In arbitrio iudicis cōmittitur an metus sit iust' uel non. glo. in c. cum dilectus. q me. cau. in uer. nec metu.

¶ Qualiter pbetur q in actu non interuenit metus uide Innoc. & Hosti. in c. sup li'. de renunc.

¶ Quare pbetur metus iudicis. uide Bar. in l. i. § si quis ipi. ff. de no. ope. nunc. vide etiam ibi si iudex semel incarcerauit uel qd simile fecerit. an sit iusta causa metuendi eū. Item qd si non pbat. q ipe fecerit sed solum eius familia. Item an molestia illata cōsanguineis ul' laboratorib' inferat iustum metum. de his omnib' uide Bar. in pall'. § si quis ipi. & in l. de pupillo. § li qs. eo. ti.

¶ An & quādo metus annullet actum ipo iure ul' ope exceptiōis. glo. Innoc. & docto. in c. abbas. qd me. cau. Bar. in l. interpositas. C. de transact. & in l. cum te. C. de his que ui me. ue cau. fi. uide nō. de spon. cum locū.

¶ An gesta per filiuz metu reuerētie paterne possint annullari ex causa metus. nō. Bar. in l. i. § que honorande. ff. qua. re. act. non da. Innoc. in c. cam. de offi. del'. nō. in c. i. de despon. impu. ubi. est cōis cōclusio q nō. nisi mine aut uerbera pcesserint q tamen limito singulariter nisi esset talis actus in q requireret omīmoda libertas. quia tunc imperium paternum inducit iustum metum ad iabab. litandum talem actum a libera uolūtate dependentem tex est singular. in c. cum uirum. de regular. quez tex. ibi ad hoc inducit do. Anto & moder. Adde ad materiā glo. & docto. qui cleri ul' nouicii. infirm ante. glo xx. q iii. psens. glo xxii. q iiii. unusq.

¶ Metus in spiritualib' plus operatur q dolus. de his q ui me. ue cau. fi. cū dilectus.

¶ An metus ammissiōis omniū bonorū ul' maioris parti censeatur iustus metus cadens in cōstantem uirum. nō. in c. abbas. qd me cau. de iureiuran. uerum. & c. ueniens. de resti. spo. frequens. li. vi. Archi. l. di. presbiteros.

¶ An snia lata per metum sit nulla. glo. xi. q. iii. quatuor. & c. iniustum. nō. in c. abbas. qd me. cā.

¶ An renuntiatio bnficii facta p metum sit ipso iure nulla. nō. in clem. multoy. § sane. de peni. ubi tex. & in c. ad aures. q me. cau. uide do. de Ro. cōclusiōe. ccclxvii.

¶ An cōminatio iudicis de excōicando inferat iustum metum. glo. q non. q me. cau. cum dilectus. In cōtra. glo. de resti. spo. olim. de quo ibi per docto. Adde qd nō. docto. in c. i. de sen. ex. li. vi. Archi. vii. di. fuerūt. Io. an. cōcordat glo. in. d. c. olim.

¶ Quis dicatur iustus metus. glo. qd me. cau. cum dilectus. dixi. s. hec relinq arbitrio iudic. adde qd nō. glo. & docto. in c. i. de his q ui me. ue cā. li. vi.

¶ Quis dicatur metus cadens in cōstantem uirum. dixi aliquid s. Adde glo i. xv. q. vi. c. i. ubi uide qd de metu uerborū ad qđ est bonus tex. & quod ibi nō. glo. & docto. ff. de acquir. heredi. l. qui in aliena. §. ulti.

¶ An ꝓbetur metus hoc ipso ꝙ testator interrogatus quare tale cōdidit testamentū dixit ꝙ nō potuit plus sed oportuit eum sic facere. no. Bar in. l. fi. ff. si quis ali. testa. ꝓhi. Bal. in. l. nostrā. C. de testa.

¶ An metus & coactio sint idē. nō. qđ me. cā. c. ad audiētiam. in glo. ii. Docto de spon. cum locū. tex. qđ me. cau. sacris. uidetur inter illa facere differētiam. ubi etiam uide de duplici metu seu coactiōe scilicȝ ꝑcisa & cōditionali. de quib⁹ in. c. maiores. § ulti. de bap. glo. xv. q. vi. c. i. ubi uide.

¶ Minor metus excusat feminam q̄ uirum. glo. est singular in. c. cū locum. de spon.

¶ Licet al's dicatur ꝙ metus in quem quis incidit culpa sua nō excuset. fallit tamen in matrimonio. casus uidet̄ multū singular in. c. uenīēs. ii. de spon. & ibi glo.

¶ An imperiū. i. ꝑceptum regis uel p̄ncipis inferat iustum metum. nō. glo. qui cle. uel uouen. c. fi. C. ꝙ me. cau. l. ad inuidiam & l. ulti. xxxi. q. ii. lotharius. xxiii. q. viii. cōuenior. Adde glo. xv. q. vi. c. i. & qđ nō. C. de transact. l. interpositas.

¶ An & quādo metus in quem quis incidit culpa sua excuset. g'o. ꝙ nō. de appel. ut debitus. Cōtrarium dicunt ibi docto & in. c. si iustus eo. ti. glo. in c. abbas. qđ me. cau. glo. v. di. ad eius uero cocubitum glo. in uer. imittere. Archi. xv. q. vii. c. i. de sponsa. uenīens.

¶ Actus nō dicitur meticulosus licet quis per metum ꝓmittit actum facere si in limine contractus. non interuenit metus. glo. in. c. ad audientiam. qđ me. cau. glo. xv. q. vi. c. i. in glo. ii.

¶ Simulans metum intelligit̄ cōsentire. Archi. xvii. di. qđ interrogasti.

¶ Eo ipso ꝙ princeps ꝑcipit aliquem eligi dicit̄ electio facta ꝑ metū. glo. in uer. mouere. xxiii. q. viii. cōuenior. glo. i. q. vi. si quis ep̄atum. Io. an. in. c. insinuante. qui cle. uel uo. glo. vii. di. fuerūt.

¶ Leuis metus inficit electiōem. Archi. i. q. vi. c. i. Io. an. in pals. c. insinuate.

¶ Terribil' uultus potentis inducit iustū metū. Bal. x. col. de pa. iur. fir. Io. an. in. c. ꝙ ꝓpter. de elect.

¶ Metus uerbalis non dicitur cadere in cōstantē uirum. glo. & Archi. xv. q. vi. c. i. glo. vii. di. fuerunt. glo. in. c. cū dilectus. qđ me. ca.

¶ An ex traditiōe rei ecclesiastice facta per metuȝ transferat dominiū. Archi. in. c. ii. de re. ec. no. alie. li. vi. glo. xv. q. vi. c. i. glo. in c. abbas. qđ me. ca.

¶ Indebita seruicia ꝑstita dn̄o ꝑsumuntur ꝑstita per metū. Bal. x. coll. de pa. costan. in uer. pactiōis.

¶ Actus gestus coram iudice ex hoc solo no ꝑsumitur meticulosus. Innoc. in. c. solite. de reli. ipo. Hosti. de renunti. sup hoc.

¶ Actio ꝙ me. cau. est ꝑsonalis. vide Innoc. in. c. querenti. in uer. quadrimestre. de offi. dele. vnde non est in rē scripta. glo. magna de renunti. sup h°.

¶ A praua ꝑsona non ꝑsumitur illatus metus gl'. in uer. repꝛehensibile. xxxi. q. ii. lotharius. tex. xxxiii. q. i. non satis.

¶ Prope locum publicum in urbe nō ꝑsumit̄ metus illatus. glo. in uer. repꝛehensibile. in. d. c. lotharius. ubi etiam uide an ꝑ eders ꝓrestatio ꝓbet metum sequentem.

¶ An & quādo metus attenuat uel tollat culpam. glo. in uer. metu. ii. q. i. in p̄mis.

¶ Usq ad quantū tempus cōpetat actio qđ me. cā. uide glo. iii. q. i. reintegrāda. & melius in glo. ulti. in. c. ii. de resti. spo.

¶ An metus illatus parentib⁹ inficiat actum gestum cum cōsanguineo tex. qui cleri. uel uo. insinuante. de spon. cū locum. ubi docto.

¶ Licet actus publice factus non ꝑsumatur meticulosus si tamen ꝓbetur metus euacuat̄ actus Archi. xv. q. vi. c. i.

¶ An metus illatus filio per patrem sup m̄rimonio carnali uel sp̄uali inualidet actum. glo. xx. q. iii. ꝑsens. glo. penulti. in. c. insinuāte. qui cleri. uel uo. uide in. l. nec filiū. C. de nupti. & ff. de ritu nupti. l. si patrem.

¶ An iuramētum metu extortum sit obligatoriū. glo. xxii. q. iiii. inter cetera. dixi. s. sub dictione iuramentum.

¶ An cōsensus prestitus per metū ipso iure inficiet actum. vide nō. in. c. fi. de ma. & obe.

¶ Actio ꝙ me. cau. non dabit̄ nisi metus damnum intulerit. Innoc. ꝙ me. cau. sup ꝛᷓica.

¶ An actio ꝙ me. cau. cōpetat etiam cōtra terciuȝ illam rem possidentem. glo. ꝙ sic. in. c. abbas. ꝙ me. cau. glo. penulti. in. c. cū ad sedem. de resti. spoli.

¶ An ubi lex facit mentiōem de metu intelligat̄ semper de metu cadentem in cōstantem uirū. no. i. c. i. ꝙ me. cau. li. vi. in glo. fi. & ibi Lap.

¶ Cōtractus in sp̄ualibus metu factus non ualet. glo. xx. q. iii. c. ꝑsens.

¶ Qualiter purgetur metus. vide de eo qui dux. in ma. significauit. xxxiii. q. i. cum per bellicam. et quod ibi nota.

¶ Metus habet in se ignorātiam. ff. ꝙ me. cau. l. si cum exceptiōe. §. in hac.

¶ Quid sit metus habetur i. l. i. & l. metum. ff. ꝙ me. cau. Adde glo. in. c. i. eo. ti. li. vi.

¶ Mine illusorie timende nō sunt. ut. ff. de regu. iur. l. si quis ab alio. sufficientes autem faciūt iustum metum. ff. de extraor. cri. l. penulti. §. plerisq. Adde Bar. ff. ad legem iul'. mares. l. famosi. & in. l. metum. ff. ꝙ me. cau. Adde cōsilio suo. ccxix. qđ incipit Thema. vbi uide quid sit metus. & quot sūt eius species.

¶ Pena unius est metus multorū. ff. de penis. l. aut facta. §. fi. ff. de iniuri. l. eum qui.

¶ An metus sit idem ꝙ uis. nō. ff. de reg. iur. l. nihil tam naturale.

¶ Qua actiōe agatur ꝓ quolibet metu. nō. C. de transact. l. interpositas. in glo. i. & ibi Cy. ꝙ me. cā. eum dilectus. in glo. penulti. Spe. co. ti. per totum. & Io. an. in addi. sup ꝛᷓica.

¶ An & quādo detur actio ꝙ metus cau. nō. C. ꝙ me. cau. l. si per uim. in glo. fi. & ibi Cy.

¶ Metus cogitatio tollitur per ꝑsentiam amicoꝝ nō. C. de transact. l. transactiōi. in glo. ii.

¶ An sit differētia inter metum adhibitum in cōtractu uel ante uel circa. nō. C. de rescin. uen. l. i. i. glo. irrita. & ibi Cy. in p̄ma oppo.

¶ Qualiter ꝓbetur metus adhibitus ab officiali. uide Bar. in. l. de pupillo. §. si qs ipi ꝑtori. ff. de no. operi nunti.

¶ Iustus metus sufficit etiam si non sit in culpa cecidendi. nō. ff. ad legem acquil. sed & si. in glo. i. plene. C. unde ui. l. i. in glo. fi. insti. de interdict. §. recuperāde. in glo. lapides. ff. de ui & ui ar. l. iii. §. armis. glo. terror.

¶ Iustus metus sufficit etiam si malum nō sequatur nō ff. loca. l. habitatores. §. fi. in glo. nō ꝙ me. cā. c. ad audientiā. in glo. fi. ad fi.

¶ An ꝓ metum annulletur actus ipso iure. nō. plene ꝙ me. cau. abbas. dixi. s. Adde ꝙ non regulariter. sed actiōe & exceptiōe rescinditur. ut l. metum. §. sed ꝙ ꝑtor. ff. ꝙ me. cau. Fallit in casib⁹ quos nō. docto in. l. si mulier. §. si dos. ff. ꝙ me. cau. & l. interpositas. C. de transact. & uide omino Bal. ponentem aliquos casus in. l. fi. §. sed etiam si quis. C. cōi. delegꝫ. Item solet addi casus. l. qui in carcerē ff. ꝙ me. cau. dum dicit ibi tex. nullius momenti. tanq̄ ille sit exosus ꝓpter ꝑuatum carcerem. ar. l. capite quinto. ff. de adulterꝫ. l. i. ff. de libe. bo. exhi.

¶ Metus ꝓbatur ex cōtinuitate eiusdem potestatis. vnde licet quis sit de carcerib⁹ relaxatus si tñ est adhuc in potestate carcerantis durat metus. vide Bar. in. l. pe. ff. de cōdi. ob tur. cau.

¶ An ꝓtestatio ꝙ si quid facit per metuꝫ facit aliquid operetur. uide bo. glo. quam allaui. s. xxxi. q. i. lotharius. in uer. reprehensibile. adde l. qui aliena. §. celsus. & qđ ibi nō. Bar. ff. de acquirꝫ. here. bon⁹ tex. in. l. cum in plures. §. locator horrei. ff. loca. facit. c. si iustus metus. de appel. & c. i. ꝙ me. cau. ubi bo tex. uide Bal. in. l. si repetēdi. C. de cōdi. ob cau.

¶ Metus dicitur esse si quis iurauit stare in loco. & non recedere. qꝛ tunc licet possit de facto recedere ex quo tamen nō potest sine ꝑiurio dicit non. posse ſm Cy. quem refert Bal. in. l. sed & si ꝑ ꝑtorem §. hec clā. ff. ex qui. cau. ma. Idem sentit Bal. in. l. in eadem. eo. ti. ita limitatur glo. in l. item ei. succurrit. super uer. potest ūt. quia debet quis exire de uinculis priuatis si potest. & si non exit restituitur. qꝛ intelligitur etiam si iurauerit non exire quod bene nō.

¶ Metus iuris & iudicis. inducit actiōem. ff. qđ. me. cau. l. iii.

¶ Iustum timorem inducit metus mortis uerberū. seruitutis & cruciatus corporis ut dic. l. iii. & l. ꝑ uim. C. eodem.

¶ Metus infamie & uexatiōis non est iustus. ff. ꝙ me. cau. l. nec timorem. uide Bar. in. l. ti. §. si fenerator. eo. ti. vide in. l. isti quidem. §. ii. is. eo. ti. & quod ibi nō.

¶ Timor uinculorū inducit iustum metum. ff. qđ me. cau. l. qui in carcerē. & l. nec timorē.

¶ Non est iustus metus si ꝓmitto pecuniaꝫ ꝓpter non occultanda instrumēta aliquarū ꝑciosaꝝ reiuꝫ ꝙ me. cau. l. isti quidem. §. si is. nisi sint in omnib⁹ bonis uł maiori parte. ut. l. ꝓpter litem. ff. de excus. tu. facit de resti. spo. si equis. li. vi.

¶ Metus ꝑiurii. ut in illo qui iurauit dare. x. iniuria re. & soluit timore ꝑiurii non excusat repetituꝫ qꝛ habet remedium cōtra iurantem ut. ff. ꝙ me. ca. l. isti quidem. §. penulti. in glo. uide Iaco. bu. in l. ii. §. i. ff. de minorꝫ. ubi dicit ꝙ actum faciens uolūtarie non dicitur facere quādo habet necesse adire iudicē si cōpelli nō uult.

¶ Actio ꝙ me. cau. ex causa lucratiua datur cōtra facientem nō cōtra succedentem in uiciū. tex. est. hunc. glo. C. ꝙ me. cau. l. non interest. si autem ex causa non lucratiua datur ita demum si non pōt suum cōsequi a ꝑncipali metum inferente glo. in. l. si cum exceptiōe. §. in hac. ff. eo.

¶ An sufficiens metus sit si ꝓmitto ne me accuses ubi deliqui. vide Bar. in. l. similiter. in prin. ff. ꝙ me. cau. & C. eo. l. accusatiōis. & l. si qdem. C. đ cōmis. & cōtra. sti.

¶ Carcer causat sufficiētem metum. ff. ꝙ me. cau. l. qui in carcerem. & eo. ti. l. nō est uerisimile.

¶ Metus ꝑdende fame uel ꝑdendi exerciciū artis uel modice uerecundie est sufficiens causa ad causandum ut officio iudicis subueniatur. ff. ꝙ me. cau. l. fi. §. si fenerator.

¶ Soluens indebitum metu eius qui se asserit officialem repetit. ut. ff. ꝙ me. cau. l. ti.

¶ Prorogatio iurisdictiōis meticulosa est ipso iure nulla. & iste est unus casus ubi metus uiciat. ipso iure. ut. l. ii. §. i. ff. de iudi.

¶ Si quis metu uendidit recipiendo ꝑcium uoluntarie non ꝓpterea approbat cōtractum. sed magis uidetur recipere ut sibi ꝓuideat cōtra illum qui metum intulit. Bar. in. l. fi. ff. de cōdi. ob tur. cau. q ita. intelligit. l. iii. C. ꝙ me. cā.

¶ Si mulier uerberata ꝓmittit ad uoluntatē mariti si postea soluat ꝑsumitur facere instante metu. qꝛ subest eadem causa metus. ff. de condi. ob tur. cau. l. fi. per Bar.

¶ Si quis ꝓmittit tyranno ꝓ metum durante tyrannide ꝑsumitur factum ꝑ metum qcquid secutum est. Bar. in. d. l. fina. & in. l. ii. C. ꝙ me. cau. ubi per eundem.

¶ Si ꝓmisi per metuꝫ postea solui ex ui statuti repellentis omēs exceptiōes habeo nihilomin⁹ locuꝫ repetitio qꝛ tempore solutiōis subest turpitudo. & habet necessariā cōsequentiam ad ꝑmam turpitudinem. ſm Bar. in. d. l. fi.

¶ Ad dicitur uanum metum non parere actiōeꝫ ꝙ me. cau. est uerum sed parit tamen remedia actionis de dolo. ut nō. C. de rescin. uen. l. i.

¶ Clamor populi inducit iustum metum. ff. qui & a qui. l. si ꝑuatus.

¶ Qualitas cause non ꝓbat necessario. nam licꝫ nō sit uerisimile ꝙ renūtiem beneficio non cōcluditur ꝓpterea ex hoc solo ꝙ metu fecerim. bo. tex. in. l. interpositas. C. de transact.

¶ Licet solutum sponte metu ꝑcedente non repetam actiōe ꝙ metus cau. repeto tamen cōdi. inde. ut l. ii. C. ꝙ me. ca. & ibi nō.

¶ Tria remedia cōtra inferentem metum. uide in l. iiii. ff. ꝙ me. cau. in glo. quadā. glo. in. l. i. & l. penulti. C. eo. ti.

¶ An si res pereat penes habentem rem a meticuloso scienter pereat periculo suo. glo. ꝙ sic. in. l. nō interest. C. ꝙ me. cau. & uide ibi Cy.

¶ Mine inferūt metum quādo fiunt ab eo qui est potens ałs non. glo. in. l. metum. C. ꝙ me. ca. & ibi uide Bar. declarantē.

¶ Eo ꝙ quis se obligat uel uendit cōstituto in officio per hoc ꝑsumitur metus. C. me. cau. l. penult. & ibi notatur.

¶ Metus cōditionalis nō impedit actum ex uolūtate factum irreuocabiliter. ut. ff. qui & a qui. l. si priuatus. ff. qui. & a qui. l. seruus ille.

¶ Gestum uoluntate seruiēdi dicitur fieri ex libera

uoluntate. ut. ff. de nego. gest. l. at qui natura. §. si libero. uide in. l. seruus. nõ. ff. de act. & ob. & ibi nõ

¶ Metus uiciat ipo iure cõpromissum. Iaco. bu. C. de epi. audi. l. si qui ex cõsensu.

¶ Quãdo psumptio est cõtra allegantem metum pbationibus extantibus paribus plus creditur testibus pbantibus spontaneam uoluntatem q̃ coactam. ar. ff. de iureiuran. l. si duo patroni. Non obstat q dicit Innoc. de renunc. super hoc. ubi decidit q si duo testes asserũt metum & xx. spontaneã uoluntatem plus creditur illis duobus q̃ aliis quia illud puto uerum quãdo psumptio nõ cõtradicit intentioni allegantis metum. uide Ange. in. l. non est uerisimile. ff. q me. cau. ubi etiam dicit q quãdo psumptio est cõtra metum allegantem exemplum. i. dic. l. non est uerisimile si metus est pbatus p unum testem non habebit locum dilatio iuramenti in defectum pbationis. per dic. l. non est. & ita dicit limitari. l. actori cum materia sua. C. de re. credi. & iureiuran.

¶ Tunc metus non uiciat cõsensum quãdo metus cadit super uno & cõsensus super alio. sed quando sup eodem tunc uiciat. ita dicit Innoc. in. c. cum locum. de sponsa. Bal. super rubrica. C. si quis ali. testa. pbi. ubi multa ponit de metu & eius effectu.

¶ Si uxor cõstante matrimonio aliquid fecit per metum. toto tempore matrimonii dicitur pseuerasse in eadem uoluntate per metum. ita dicit Innoc. in c. i. q me. cau. uide no. per Angel. in. l. metum. ff. qd me. causa.

¶ Sicut ad recisiõem cõtractus requiritur metus qui possit cadere in cõstantem uirum sic etiam requiritur dolus qui possit cadere in prudentissimũ uirum. unde si quis p fatuitatem suam inductũ ad actum gerendum requiritur dolus qui possit cadere in prudentissimũ uirum. & sic non dicitur dolo inductus. q fatuitas que est similis late culpe cum dolo alterius cõpensatur. ita dicit Io. an. in c. dilectus. q me. cau.

¶ Amissio magni lucri inducit iustum metum. Ita dicit Cy. in. l. interpositas. C. de transac. uide Pe. de anch. in c. i. q me. cau. li. vi.

¶ Iustus metus pbatur pbando potentiam alicuius & eius malam cõsuetudinem. Bar. in. l. i. §. pe. ff. q ui aut clam. qd est quotidianũ.

¶ Non solum mine sed uerba blanda potentum inferunt iustum metum. ut. l. i. C. si rect. puin. & l. i. C. si qua predi. potes.

¶ Ille qui potest metum inferentem phibere & nõ phibet uidetur inferre. ut. l. de pupillo §. si quis ipsi. ff. de no. oper. nunc. per Barto. in. iiii. q. ubi uide de hoc.

Meus Meum

De significatione harũ dictionũ meũ tuum suum. uide Bar. in. l. quintus. §. argento ff. de au. & argen. le. & glo. in. l. ii. in prin. ff. de reli. & sump. fu. glo. in. l. ii. circa pn. ff. de ori. iur. Bar. in l. i. ff. de no. ope. nunc. Adde nõ. in. c. pillorũ de preben. & qd ibi nõ. viii. di. quo iure glo de postu prela. c. i. de iureiur. c. ii. facit tex. in. l. talem. §. i. ff. de hbere. insti. facit etiam glo. in. l. stipulatio ista. §. si quis ita. de uer. ob. que dicit q rustici dicũt ista est possessio mea cũ tñ solum colunt eam.

¶ Iure nature omĩa sunt cõia. iure uero cõsuetudinis hoc est meũ. illud est tuum. viii. di. q̃ iure. xii. q. ii. dilectissimis.

¶ An illud qd superest ex re mea ul' mihi debita sit meum ul' mihi debitum. uide Cy. in. l. non moriturum. C. de q̃hen. & cõmit. stip. Bar. in. l. si stichus certo die ff. de uerbo ob. facit. l. si seruus furtiuus. §. boue autem sub recto. ff. de cõdi. fur. & l. mortuo boue. in pn. ff. de le. ii.

¶ An appell'one rei mee ueniat res que est cõis. nõ. ff. de cõdi. insti. l. ii. & de ri. nup. l. illud. ff. de lega. i. l. serui electiõe. §. fi. Adde glo. in l. pomponius. ff. de pcur. ff. de execu. rei iudi. l. si quis cum totum. ff. de uer. sig. l. pupillus. §. fi.

¶ Meum dicitur esse illud qd mihi seruit. ff. si seruen. l. si eo loco. §. i.

¶ Magis dicitur esse meum id qd per pbitatem meam acquiro q̃ qd per successiõem. ff. de capti. l. si quid i bello. nõ. Archi. xii. q. i. §. si ergo. Adde gl'. & Bar. in. d. l. si qd in bello.

¶ Quod meum est amplius fieri nõ potest meum. ff. de acquir. pos. l. iii. §. ex plurimis.

¶ Meum est qd mei causa fit. ut nõ. de arbi. dilecti. ubi uide.

¶ Meum significat tempus psens. ut nõ. ff. de au. & ar. le. l. si ita legatũ. ff. de le. iii. l. nup. §. i.

¶ De istis dictiõibus meum tuum suum. uide qd ponit Io. an. post Io. mo. de uerbo. signi. c. i. li. vi. super uer. meorũ.

¶ An uasallus uasalli mei uel libertus liberti mei sit uasallus uel libertus meus. ff. p socio. l. nam socii. ar. ff. de ri. nup. l. generali. §. inter. lxxxi. di. legitur. & ibi nõ. xvi. q. i. frater. & ibi Archi.

¶ Quid ueniat appell'one meorũ. dixi. s. sub dictione familia. & ibi uide.

Miles Militia

Quid sit ius militis siue militare habetur. i. di. ius militare.

¶ Milites seculi distincti sunt a militib' ecclesie. l. di. clericum.

¶ Militum disciplina siue regula est. ne calumniã alteri faciant. ideo cõstituta sunt eis stipendia. lxxxvi. di. §. singulis. xxiii. q. i. militare. ubi dicit q ideo sunt cõstituta stipendia militibus ne predam faciant.

¶ Miles in bello iusto potest occidere hostem sine peccato xxiii. q. i. & ii. per totum. & xxiii. q. v. si homicidium.

¶ Nemo cogitur suis stipendiis militare. xxiii. q. i. Item apls de pscrip. cum ex officii.

¶ Summa laus militie est obedientia. xxiii. q. i. summa.

¶ Scdm militarem disciplinã omnia spolia sunt regis. xxiii. q. v. dicat aliqs.

¶ Nemo potest simul militare deo & seculo. ut. xxiii. q. viii. qcunq ex clero.

¶ Solenniter penitens nõ potest amplius ad militiam redire. l. di. c. ul.

¶ Quis possit creare milites. uide Bar. in. l. i. C. de dig. li. xii. & ibi dicit q miles potest facere militẽ de quo dicam. ĩ.

¶ Quotuplex est militia. dic triplex. scilicet Celestis armata & legalis. que in multis equipantur. uide Bar. in. l. miles. in prin. ff. de re iudi. In multis etiam cõtrariantur. ut dicam. ĩ.

¶ Que & quot sunt pulegia militum. Bart. in. l. neq enim. §. i. ff. de testa. mi.

¶ Quis debeat preferri uel precedere ceteris paribus miles an doctor. videtur q doctor tanq habens dignitatem. militia enim nõ est dignitas. ut. l. si qs. seruus. C. qui mi. non pos. li. xii. Q autem doctoratus sit dignitas uide per Ange. in. l. lex iulia. ff. ad legem iul. de ui. De mã uide Bal. in pemio. C. & ffeo. super rica. ad finem. qui dicit q doctor excellens dz pcedere militez quia magis est honorandus. qui sua uirtute pollet. ut nõ. ff. de capti. l. si qd in bello. Doctorelli autem sunt postponẽdi. d quo dic ut ibi. & per do. Iaco. de aluaro in lec. sua noua. quis dicatur dux comes uel marchio. c. i. in pn.

¶ Milites doctores & decuriones nõ possunt torqueri. C. de questio. l. diuo & l. milites. nec ualet cõsuetudo. l. omnes iudices. C. de decur. li. decimo. & ibi Bar. o.

¶ Miles magis debet scire arma q iura. ut. l. sanctimus. in pn. C. de iur. deli.

¶ An milites nostri tempor habeant puilegia antiquorũ. uide Cy. in. l. i. C. de iur & fac. igno. do. Raph. cuma. in. l. i. ff. de testa. mili. Docto. in. c. in. nostra de pcur. vide nõ. in. l. i. ff. de bo. pos. ex testa. mili. & l. quidã. de re iudi. Archi. i. q. iii. c. fi.

¶ Ad hoc ut milites gaudeãt puilegio clericali requirunt ea que nõ. glo. in. l. penulti. ff. ex qui. cau. ma. Spe. ti. de pcur. §. i. v. item qd est miles.

¶ An miles qui nõ exercet seua & als uiuit clericaliter gaudeat puilegio clericali. uide Innoc. in. c. i. de aposta.

¶ An liceat exercere militiam sine peccato habetur. xxiii. q. i. per totũ. & maxime in. c. militare.

¶ Militia secular & clericalis sunt cõtrarie. li. di. qui in aliquo. xxiii. q. viii. §. i. de cler. cõiug. diuersis fallacis & c. fi. & de uo. ex multa. C. de epis. & cle. l. repetita. C. de testa. l. cõsulta. dixi s. q i multis equipantur. & de multiplici militia uide nõ. in l. diuus. ff. de fer in glo. ii.

¶ Quot requirant ut quis possit esse miles. & de eorũ iuramento qd prestant in eius creatiõe. uide in. l. penulti. ff. ex qui. cau. ma. & ibi glo. Adde gl. ii. q. i. pbibentur. C. loca. l. fi.

¶ Miles potest subistituei e exneo etiam post aditam hereditatem. Casus est singular in. l. in testamento. & ibi nõ. C. de testa. mili.

¶ Que sit pena militis deserent suum ducem uel exercitum & transeunt ad hostes. habet. ff. de re mi. quasi per totũ. & maxime in. l. desertorem. Et an tali sponte redeunti remittat pena. habet in. l. non omnes. §. item qui desertorem. eo. ti. nõ. glo. xxiii. q. vii in summa.

¶ Miles potest testari inter filios quomõ uult d suo pr̃imonio. casus est in. l. impuberi filio. ff. de admini. tutor.

¶ Quis potest creare milites. uide Bar. in. l. i. C. d digni. li. xii. & l. ii. C. qui mi. non pos. eo. li. & ff. d testa. mili. l. qd dicitur. In quib concluditur q rex uel baro potest facere milites etiam ex territorio suo quia creare milites est facultat simplicis & iurisdictiõis uolũtarie. Adde q baro potest facer milites non miles nõ. Cy. & docto. l. ii. C. de heret.

¶ Miles factus per papam si pugnat cõtra ecclesiam põt & debet degradari. uide nõ. in l. i. C. de obse. a liber. patro. pstan.

¶ Maius est puilegium militis q minor. ff. ex q. cau. ma. l. si qua militi. Immo uidetur equiparari. ff. si cer peta. l. si pecunia. nõ. C. de rei uendi. l. si ut pponis.

¶ Semel miles non põt amplius fieri miles sed aliqua insignia potest de nouo recipere. Casus est in l. is qui. C. qui mi. non pos. li. xii.

¶ Miles non põt cõueniri nisi inqtum facere põt. glo. in. l. miles. in prin. ff. de re. iud.

¶ Miles factus a pncipe est pferendus militi facto ab inferiori. xxiii. q. ii. dñs noster. Alber. in. l. restituende. C. de aduo. diuer. iudi. Ego soleo allegare bonum. tex. in simili. in. c. per tuas. & qd ibi nõ. de ma. & obe.

¶ An statuta in milite armate militie habeãt locũ in milite celestis militie. uide in. l. filius. §. ueterani. in glo. ff. de pcur. l. di. studeat. iui. dis. denig. & quod ibi nõ.

¶ An militia sit dignitas. dixi. s. q non. Ad idem facit q libertus potest esse miles. C. de libe. & eo. li. l. fi. & tamen non potest habere dignitatẽ. C. de meta. l. i. li. xii. Item militia & dignitas ponuntur ut diuersa. C. qui. mi. non pos. l. fina. li. xii. nõ. C. de eque dig. l. i. li. xii. dic q militia est honor. ut. l. q cum uno. §. ad tempus. ff. de re mili. facit. C. de pcura. l. qui stipendia. i. di. ius militare. & qd habet xxiii. q. i. militare.

¶ An miles possit habere pbendam. uide de cler. non resi. qualiter. melius. eo. ti. c. fina. in glo. nõ. li. di. si qs. vii. q. i. §. ambitiõis. xx. q. iii. c. pe.

¶ An miles possit esse clericus. uide. li. dis. si qs. de spon. cõmissum. lui. di. c. i. Adde q clericus factus miles dummõ non exerceat seua nõ caret puilegio clericali. Inno. de aposta. c. i. Archi. in psal. c. li. qs li. di. xxii. q. iii. psens. in glo.

¶ Miles non põt esse pcurator. C. de pcur. l. qui stipendia. & l. filius. §. ueterani. ff. eo. qd notanter limito. nisi esset talis casus in quo tractatur de salute animarũ. puta de solutiõe usurarũ uel decimarum. dicit Archi. vi. q. iii. scriptuz. qui dicit q ubicunq de salute animarũ tractatur non est curandum de apicibus iur.

¶ Unde dicatur hoc nomen miles. uide. ff. de testa. mili. l. i.

¶ Militia. i. duritia. ut in psalle. l. i. & C. loca. l. ult. Alias dicitur militia qdam officium ex quo militantes stipendia merentur. ff. de lega. iii. l. fideicõmissa. §. li. seruo.

¶ Clerici dicunt milites celestis militie. Io. an. de cler. egro. c. i. de pen. degradatio. li. vi. Credo dixisse sub dictiõe clericus.

¶ Que habent locum in milite habent etiam locuz in pagano nisi aliud inueniat expssum. ff. de testa. mili. l. Imperatori.

¶ An militia possit detractari. nõ. C. de cõdit. ob tur. cau. l. qd euitandi. in glo.

¶ Impubes potest esse miles. ut nõ. ff. de excu. tu. l. sed & milites. §. iam autem. in glo. i. & ibi Bar. & in. l. i. C. de bono. non cõtinu. li. x. Adde. l. licet C. de testa. mili.

¶ Miles pfertur priori creditori i re empta ex pecunia sua ut nõ. ii. qui po. i pig. ha. l. idemq. in gl. pupillori.

¶ Quis possit punire militem delinquentem. nõ. C. de exhi. re. l. i. & melius. C. de iurisdict. om. iudi. l. magisterie potestati. in glo. ii. ff. de re mili. l. desertore in glo elogio.

¶ In testamento militis quot testes requirantur nō·insti·de testam·mili·§·plane·in glo·his ergo·C·eo·l·milites in glo·fi·Spe·de instru·edi·§·compendiose·℞·sed & si ꝑmisse·

¶ Milites nō debent hospitari in domo religiosa nō·C·de epis· & cleri·l·omnia·in glo· methaurorū· & ibi uide·

¶ Miles debet habere quartā ptem domꝰ ubi hospitatur in alia ciuitate·nō·ff·de mu·& ho·l·& q·eos milites·

¶ An in testaméto militis habeat locū ius accrescendi·nō·C·de testa·mi·l·i·in glo·i·et fi·

¶ An miles possit opponere exceptiōes suas post sūiam·uide·C·de iur·& fac·ignor·l·i·in glo fi· & ibi Cy·Spe·in ti·de dispu·& al·§·porro·℞·ité nō·

¶ An miles damnatus possit testari·nō·ff·de testa·mili·l·ex militibꝰ·in glo·fi·

¶ Quot ꝑuilegia habet miles circa testamenti factiōem·uide Bar·ff·de testa·mili·l· neq·§· & de portari·Bal·C·eo·ti·l·milites·

¶ An miles possit esse arbiter·uide Io an· i addi·Spe·ti·de arbi·§·ii·in fi·

¶ An miles possit accipere aliquid ad pensiōem·nō·C·loca·l·milites·in glo·i·

¶ Priuilegium militis nō habet locum nisi in his que ꝑ ipm possunt explicari·nō·Bart·in·l·i·§·ad testamēta·ff·ad·l·cor·de fal·

¶ An miles possit donare uł legare cōcubine sue nō·Cy·in·l·ii·C·de dona·inter ui & uxo· Bar· in l·miles·in ꝑn·ff·de re iudi·

¶ Miles nō debet puniri ut plebeius·nō·ff·de re mili·l·iii·§·i·in glo·fi·& ibi Bar·

¶ Quibꝰ casibꝰ miles remittitur· nō·C· de his q nō imple·stipen·l·i·in glo·i·

¶ An & quādo miles habeat immunitatē a tutelis·nō·ff·de excu·tu·l·& si milites·§·plane·

¶ Punitur qs cum se facit militem cum non sit·ff·de fal·l·eos·§·i·nō·de cōse·di·i·nullus ꝑsbiter·in glo·degradetur·

¶ Militare ꝓpter se nō est peccatum sed militare ꝓpter predam·sic uide Hosti·i·c·qđ super·ubi uidetᷣ aliter dicere de uoto·

¶ Quid dicatur militia·uide·C·de inof·te·l·omnimodo·& ibi uide·

¶ Negociator nō potest esse miles· ut·l·i·C· negocia·ne mili·h·xii·sed loquitur stricte de militibus antiquis·secus est de militia inermi qua utuntur ueneti & Florentini de qua ibi ꝑ Bar·& Cy·in·l·i·C·ubi sena·uł claris·

¶ Que exigant in militem ut gaudeat ꝑuilegiis militaribus·nō·in aut·de man·ꝑn·§·fi·col·iii· ubi glo·plena·& in·l·pe·ff·ex qui·cau·ma·& ibi glo·

¶ Ueneti sunt milites maris·ut dicit Bal·in·l·de quibus ff·de legi·in·v·q·q alꝭat nō·ff·de bo·pos·q ex testa·mili·℞·& in classibꝰ·qđ·nō·

¶ Militat in siluis catulus·nō·in·d·l·i·ff·de bo·pos·ex testa·mili·

¶ Militia nō est peccatum·s·Tho·scđa scđe·q·clxxxviii·ar·iii & in·iiii· di·xvi· ar·viii· Et est pars prudentie·Idem scđa scđe·q·l·ar·iiii·

¶ Ad militandū debuit aliqua religio institui·s·Tho·scđa scđe·q·clxxxviii·ar·iii·

¶ Milites nostri tempoꝝ si capiunt in bello pro eo tempore quo sunt captiui nō debēt habere stipendiū·ut·l·i·C·de re mili·li·xii·& ibi Bar·

¶ Milites si nō recipiūt pagā tempore debito nō possunt post tempus eam petere·Idem in doctoribus & qbuscunq stipendiariis aliis ab aliqua rep·uł dominio·ut·l·fortissimi·C·de erro·mi·anno·li·xii·& ibi Bar·

¶ Milites & stipendiarii nostri tempoꝝ non possunt grauare comitatenses uł alios ut ꝑparent sibi ad comedendū seu alias extorsiōes facere nisi ꝓ sua pecunia·ut·l·iii·C·de erro·mili·anno·li·xii·& ibi Bar·licet oppositū faciāt·

¶ An milites possint capi·nō·Bal·in·l·i·C·q bo·cede·pos·

Miliāre Quid sit miliare & q̄tum spacium cōtineat·nō·in·l·i·ff· si quis cautiōem·&·l·iii·ff·de uer·sig·ubi glo·& Bar·

¶ Miliare nō numeratᷣ a muro urbis sed a cōtinētibus edificiis·ff·de uer·sig·l·mille·

Mine Mine qd sint· nō· super ꝑica comi·uel epi·& in·l·fi·ff·qđ me·cau·& in·l·i &·ii·C·eo·facit·l·i·§·que honorāde·ff·qua·re·act·non da·faciunt que nō·docto· in·c·i· de offi·dele ubi uidetᷣ ꝙ mine ꝓprie stant in uerbis·

¶ Que mine dicantᷣ sufficietes ad actum annullandū·uide glo·in·l·si donatiōis·C·qđ me·cā·Bar·in·l·famosi·§·hoc tñ·ff·ad·l·iul·ma·

¶ Que mine inducant iustum metum·in·l·metū ff·qđ me·cau·eo·ti·c·fi·& qđ ibi nō·Inno·de off·dele·cum semper·de appel·cum cessante·de insti·cum uenissent·& ibi no·vii·di·fuerunt·& ibi Archi·dixi·s·sub dictiōe metus·

¶ An ꝓpter minas uł inimicitias ꝑcedentes ꝑsumatur per illum factum maleficiū subsecutum·uide Spe·ti·de ꝑsump·§·ii·℞·sed pone·&·℞·le·ad·de Cy·in·l·i·C·si qs Impe·male·

¶ An mine parentum impediāt matrimoniū·uide in·c·ex lřis·de despon·impu·& in·c· ueniens·ii·de spon·& qd de matrimonio spūali·uide dñm Anto·in·c·cum uirum·de regłari·

Minimum In obscuris qđ minimum est sequimur·de regu·iur·in obscuris·li·vi·ff·de le·iii·l·minus·ff·de uer· obligꝰ·l·si ita stipulatus fuero·&·c·de appelłonibus·de appelł·

¶ Quid dicatur minimū·nō·ff·ꝙ cum eo·l·ii·in glo·fi·ubi uide·

¶ De minimis nō curat ꝑtor neq lex·ff·como·l·in rebus·§·possint·In cōtrarium ꝙ de minimis curat lex·uide·ff·de dam·infec·l·si ꝓprietarius· ubi tex glo & Bar·

Minister Quis dicatᷣ ꝓprie nudus minister habetᷣ in·l·si quis ticio·ff·de le·ii·& in·l·pecunie·in ꝑn·ff·de ali·& ci·le·

¶ Ministri ecclłe signati fuerunt i ministris ueteris testamenti·xxi·di·ministri·& quales dēant esse ostenditᷣ·xxiii·di·tales·

¶ Ministri mali sunt corrigendi nō autem contemnēda sunt sacramēta per eos administrata·i·q·i·de his·&·c·ex his·

¶ Si minister iustitie sponte reum occidit reus est homicidū·secus si ad mandatū iudicis· xxiii·q·viii·qcunq ꝑcutit·

¶ Ministri iusti nō querunt gloriam ꝓpriam sed eius cuius sunt ministri·de cōse·di·iii·si fuerit·

¶ Differentia est inter ministrū & ministeriū·nō·docto·de ui·& hone·cleri·c·i·de cele·missa·cū

marthe.§.ex eo.xxiii.q.i.militare.i.q.i.multi.

¶ Non attenditur cōditio ministri sed eius qui illū fecit cuius est mister.de cōse.di.iiii.baptism⁹

¶ Qui ministeriū pstat non facit.nō.ff.de his qui nō.infa.l.athletas.§.designatores.ff.de consti.pecu.l.licet.

¶ Ministerium.i.officium uł dignitas.de elect.cum in cunctis.Item beneficiū.de cle.non resi.q̄ nōnulli.de cōsti.eccle.

¶ Propter ministeriū admittitur qđ alⁱs repelleretur.nō.Io.an.de except.significauerūt.in ulti.glo.& ibi ponit cōcor.

¶ Quod dicał ministerium.nō.C.de usufruct.l.usufructu.in glo.ii.& in pratica.C.de usufru.& ibi Guil.ponit differētias inter opera & ministeriū.uide.ff.de le.iii.in.l.seruis legatis.§.i.uide glo.in l.usufructu.C.de usufru.ff.de acqui re.do.l.quesitum.de hoc uerbo ministeriū uide.C.de pbat.l.ad pbatiōem.ii.ff.de manu.uin.l.pater.ff.q & a qbus.l.pspexit.

¶ Ministerium & ars in hoc differūt q̄ is pprie est minister qui ministrat sub arte uł aliq̄ mēbro artis ille fecit artem in cuius finem alii ministrāt ut.ff.de acqui.pos.l.qđ meo.uide sub dictiōe ars.

¶ Ministerium.i.fuicium.ff.de edił.edic.l.item si serui §.i.

¶ Ministerium sumił qñq̄ p arte.ff.qui.mo.usu fru.amit.l.si cui balnei.

Minor Minor & maior intelliguntł quādoq̄ non dignitate sed uite sanctitate.& sic subditus qñq̄ maior est plato & filius patre.ut.ii.q.vii.paulus.

¶ Minor nō restituitur ad opponēdam exceptionem declaratoriam maxie odiosam.nō.Inno.in.c.coram felicis.de resti.in inte.

¶ Si minor dimittit coram arbitro excipere uel pbare & ex tali obmissione fit lesus nō potest coram eo petere resti.in integ.nō.Io.an.in.c.causaꝫ de resti.in inte.

¶ Minor eo ipo q̄ cōfitetur tempore cōgruo dicitur lesi.ita no.Inno.in.c.ex lřis.de resti.in inte.

¶ Minor qui poterat retinere falcidiam si soluat non potest solutum repetere p ignorantiam iuris nec restituił gł.in.l.i.C.ad.l.fal.que tamen a multis reprobatur.

¶ Minor eo ipo q̄ fideiubet psumitur deceptus glo.in uer.doceat.est sing.in.l.ait ptor.§.non solum ff.de minor.& ibi uide omino & Io.an.i.ad di.Spec.ti.de resti.in inte.§.i.circa pn.

¶ Minor.xxv.annis existens annoꝝ.xiiii.licꝫ ex forma statuti possit cōtrahere tñ si leditur potest petere resti.in inte.glo.est nō.fm Bal.in.l.i.C.si de momen.pos.fu.ap.

¶ Minor.xxv.annis ingressus monasterium non potest petere restōnem.dicam.j.sub dictiōe restitutio.

¶ An minor restituał aduersus dolum psumptū Bar.in.l.i.§.nuntiatio.ff.de no.ope.nun.ubi etiā tractat an minor.restituatur ad pducendos testes post publicatiōem

¶ An minor psumatur lesus eoipo q̄ pcessuꝫ est cōtra eum tanq̄ cōtra cōtumacem.uide Bar.in.l.si finita.§.si forte.ff.de dam.infec.

¶ An & q̄tenus minor succedens in iurisdictiōe possit illam p se uel alium exercere.Bar.in.l.quidam cōsulebant.ff.de re iudi.d xi s.sub dictione iurisdictio.

¶ An minor iurans non uenire cōtra rōnem minoris etatis excludał a beneficio resti.in integꝝ.Bar.in.l.sciendum.ff.de uer.obli.& in.l.si duo patroni.§.i.ff.de iureiuran.

¶ An ualeat sńia lata cōtra minorem.uide.ff.de re iudi.cōtra pupillum.& in.l.i.p totum.C.si aduer.rem iu.& qđ ibi nō.

¶ Quādo obligatio pcessit a pdecessore minoꝝ an minor possit uti beneficio ex persona sua.uide Bar.in.l.cū filius.§.in hac stipłone.ff.de uer.ob.

¶ An minor possit restitui si edificauit expleta nuntiatiōe sibi facta.uide gł.& Bar.in.l.i.§.nuntiatio.ff.de no ope.nunt.

¶ An minor habeat uocem in cōsilio aggregato p electiōe sindici.Bar.in.l.de pupillo.in pn.ff.de no ope.nun.ueritas est q̄ non.p.l.spurii.§.i.ff.đ decur.& l.ad rēpublicā.ff.de mu.& ho.

¶ An minor lesus in testamēto possit petere restitutiōem uide in.l.i.§.quesitum.ff.ad treb.

¶ Minori repetenti rem minus solenniter alienatam nō potest opponi exceptio dominii.Bar.in l.si alienam.ff.so ma.

¶ An cōiuncta psona possit agere p minore.uide in.l.tutores qui.in prin.ff.de admi.tu.nō.in.l.exigendi.C.de pcuł.

¶ Quādo sit uera illa regula q̄ minor habēs curatorem eqparatur pupillo.& que est rō equiparatiōis.uide Bar.in.l.i.§.fuit quesitū.ff.ad treb.

¶ Quomō minor dicał factus locupletior.Bar.in.l.i.ff.como.glo.& Barto.in.l.ii.ff.de fideiusf.ubi de hoc.

¶ Minor pōt puocare ad diuisiōem sed nō puocari.ut.l.inter omes.C.de pdi.mi.l.si pupilloruꝫ.ff.de re.e.o.que sub.Io.an.in addi.Spe.super pratica ti.de cura.

¶ Eoipo q̄ minor cōpromittit & fideiubet uel omittit.j.tempus aliqd facere potest dici lesus ff.de minor.l.ii.minor.§ minores.& l.pses.e.ti.

¶ Minor in delictis habet p maiori.ut in.l.auxilium.§.in delictis.ff.de minor.uide in.l.i.& per totum.C.si aduer.delic.

¶ Minor restituił aduersus pemptiōem instātie ut.l.ait ptor.§.si.ff.de mino.ubi tex.Bar.in.l.pperandū in fi.C.de iudi.

¶ Bona minorū nō possunt dari in emphiteosim uide in.l.i.C.de pdi.mi.& p totum.ff.de re.alie.non ali.l.fi.& qđ ibi nō & l.i.ff.de re co.

¶ An minores iurent de ueritate dicenda.uide Bar.in.l.ii.§.qđ obseruari.C.de iura.calū.Adde q̄ in omnib⁹ casib⁹ in quibus minor potest esse in iudicio in illis potest iurare de calūnia.nō.docto.in.c.cū cām.de iur.cali.p.& ibi uide.

¶ An minor possit restitui aduersus moram.Cy.& Bal.in.l.minoꝝ.C.in qui.cau.in integ.resti.nō est neces.

¶ An minor factus maior possit testificari đ eo qđ uidit in minori etate.glo.in.l.iii.§.l.iulia.ff.đ testi.glo.xxxvii.di.relatum.facit qui ma.accus⁹ pos.cum in tua.& in.c.i.de cle.p sal.pmo.glo.de pscript.cum nobis glo.iii.q.ix.in summa.Spe.ti.de teste.§.i.v.sed nūquid factus pubes.Adde nō de corpo.uicia ex parte.

¶ An minor ordinatus ad sacros habeat uocem

elec·dic ꝙ sic de quo in clem·ut bii qui·de eta· & quali·docto·in·c·ex eo·de elect li·vi·

¶ An cōtrahens cum minore licite teneat in fo· cōscientie si ex eo cōtractu minor est lesus nondum tamen pecijt restōnem·nō·Innoc· & docto· de immu·eccle·ꝙ plerique·

¶ An & quib⁹ casibus minor possit uł non stare in iudicio·nō·C·qui legi·p·l·i·& ·l·fi·C·de auc·pstan·l·clarum de iudi·c·fi·li·vi·xv·q·iii·§· ceteris de causis·

¶ Hoc uerbum minor est equocum ad minorem xiiii·& minorē xxv·de pba·in psentia·C·de his qui ue·eta·impe·l·ulti·nō·xxvii·q·i·c·i·nō·de re sti·spo·ex pte·m· Adde ꝙ hoc uerbū simpliciter platum intelligit de pubere minore annis· xxv· ff·de distra·pig·l·si creditor·§·si uero·& ·ff· quid cum fal·tu·l·minori·& ibi uide·

¶ Minor nō excusatur a delicto rōne etatis·sed etas est iusta cā minuēdi penam·C·si aduer· deli· l·i·& p totum·& ·l·i·& ·l·auxilium·& ·l· si ex causa·§·nunc uidendū·ff·de minori·& ·l·impunitas·ff de penis·& ·l·impuberem ·ff·ad·l·cor de fal·

¶ Plures casus in qbus minor censetur maior· uide de resti·spoli·ex pte·& de iudi·c·fi·li·vi·

¶ Sepe reuelatur minori id qđ celatur maiori· tex·& ibi nō·xxiiii·q·iii·si habes·de cōsue·ad nostram·in glo·i·& ibi cōcor·

¶ Minor regłariter nō potest esse in iudicio sine tutore uł curatore·nō·de re reg·iuri·qđ ob gratiam·li·vi·uide nō·in·c·si annū đ iudi·eo·li·Speti·de acto·§·i·℟·item cum agit·& ·℟·porro· dixi s·pxi·colum·

¶ In omnib⁹ casibus in qbus minor potest esse in iudicio sine auctoritate tutoris iu eisdem pōt esse filiusfam·sine cōsensu pris·dictum est Spe· ti· de acto·§·i·℟·sed nūquid in casibus in qbus ego do tibi· glo· singłarem in·c· fi·de iudi· li·vi·in uer· regulariter·

¶ Quid facere debet is qui uult cōuenire minorem·Spe·ti·de reo·§·i·℟·itē nō potest·& ibi Ioan·in additi·

¶ Minor nō debet occupare locum maioris qđ faciunt aliqui·& qua pena puniant·uide·xciii·di· pcipimus·& in·l·i·C·ut dig·or·ser·li·xii·

¶ Minor potest facere coditi·suam meliorē·ff· de pact·l·cōtra·C·de pcur·l·nō ideo minus·

¶ An statutum loques generaliter includat minorem·nō·doct·in·l·ii·C·si aduer·usuca·dic ꝙ sic ut in·c·cōstitutus·de resti·in inte·ut·l· lutius·ff· de admi tu·qđ limita nisi statutum puniat aliqd qđ de iure cōi esset impunibile·de hoc de delict· pue·c·ii·& qđ ibi nō·doct·

¶ Minor quādo plus punitur ꝗ maior in eadem specie delicti·de cle·ue c·i·ubi uide rōnem·

¶ An minor septennio possit esse clericus uel canonicus·uide de pben·sup inordinata· dixi·s· sub dictiōe infans·

¶ Si aliquis allatur maior qui dicit se minorem· cui incumbit pbatio·uide·lxxviii· di· psbiter· in glo & ibi Arcidi·nō·in regła infamibus· li·vi·de pbati·in psentia·uide·C·si mi· se maio· dix·l·i· & per totum·

¶ Minor obligatur ex uoto a se emisso·nō· de resti·spo·ex pte·i glo·facit·l·ii·§·uoto·ff·de pollici·

¶ Si pbatum est aliquem esse minorem nō ppterea psumitur hodie minor·ꝙ lapsu tempori fit ql maior·fm Hosti·de pba·in psentia·

¶ An minor nō soluens canonem rei emphiteotice cadat a iure·nō·de loca·potuit·

¶ Si minor habet bona in diuersis puintiis uel territoriis quis iudex interponet decretum i alienatiōe·uide·C·de pdi·mino·l·si pdium·C· ubi petu·l·i·& ibi nō·facit qđ nō·Innoc·de puile·pastoralis·uide nō·xxvii·q·iiii·in uenditiōib⁹·

¶ Minor nō restituitur ad opponendum excep· declaratoriam maxie odiosam·fm Inno·qui tamē loquit in eccłia·de resti·in integ·coram·uide ·ff· de mino·l·minor·xxv·annis obmissam·

¶ Quādo minor obligetur & quādo nō·nō·ff·đ iureiuran·l·iusiurādum·§·pupillus· & ·l· ait ptor· ff·de mino·Cy·in·l·si curatorem habens·C·de in inte·resti·mi·ff·de re·iuri·l·pupillus· & qđ ibi nō

¶ An minor obliget tacite inuecta & illata· nō· ff·de pac·l·item ꝙ·in glo·illata·C·loca· Cy· in·l· certi iuris·C·loca·Spe·ti·de loca·§ postꝗ·℟·porro est in ptāte·& ibi Io·an in addi·Spe·ti·đ loca·

¶ An minor excipiēdo dotem tacite obliget bona sua·nō·C·de legi·tute·l·fi·in glo·pe·& ibi Cy· & in·d·l certi iuris·C·loca·

¶ An minor possit cōstituere dotem uł donationem ppter nupcias in re immobili·nō·C·de admi· tuto·l·lex ꝗ tutores·in glo·ii·

¶ An & quādo minor possit licite alienare bona immobilia·nō·C·de admi·tuto·l·lex que tutores· & ·C·de pdi·mi·l·ob es alienū·

¶ An minor possit cedere actiōes·Bar·ff·ad trebell·l·i·§·fuit quesitum·in fi·Speci·ti·de ces·act· §·i·℟·sed nūquid minor·

¶ An minor sibi piudicet si dixerit se maiorem· nō·de interro·act·l·de etate·in glo·i·

¶ An minor succurrat in dolo·nō·ff· de eden·l· ubi·in glo·ii·ff·de mino·l·si ex causa·§·ex minoribus·in glo·subuenit·

¶ An minor restituat in spūalibus & qđ si renūtiauit beneficio eccłiastico·nō·de resti·spo·ex pte·in glo·iii·& ibi docto Spe·ti·de resti·in integ· §·quāliter·℟·quid si minor·nō·ff·de mino·l·ait ptor·in glo·ii·dicam·ī·plene sub dictiōe restō·

¶ Minor potest cōstituere pcuratorem ad eum actum ad quem ipse solus potest agere·uide Ange·in cōsilio suo·clxiii·qđ incipit Ticia·

¶ Res immobilis minoris regłariter nō pōt alienari·dixi s·pxi·adde·l·magis puto·§· ne passim· ff·de re·eo·trib⁹ tamen cōcurrentibus pōt·uidelicet·iudicis decreto·& cā legitima puta ere alieno & psentia tutoris·de qbus glo·in·l·i·ff· de re·eo· faciunt nō·in·l·ob es·C·de pdi·mi·adde Ang·cōsilio suo·clxii·qđ incipit p decisiōe·ubi etiam tractat an talis alienatio firmat iuramento·de quo i c·cum cōtingat·de iureiuran·& dixi·s·sub dictione iuramentum·

¶ An quādo minor asserit se maiorem cū iuramēto possit pbari cōtrarium·vide Ange· in consilio suo qđ incipit Pro decisiōe·ubi tractat an emens a minore sine solennitate teneatur ad restitutionem fructuum·

¶ An minor siue sit pupillus siue adultus possit cōstituere pcuratorem cum cōsensu tutori uł curatoris·& an debeat agere p actorem· uide in·l· neq tutores·C·de pcur·& qđ ibi nō·

¶ An minor .xxv. possit incarcerari pro debito ciuili. unde Ange. in repe. l. nemo carcerem. C. de exact. tribu.

¶ An & quādo minor possit esse in iudicio sine tutore uel curatore tanq̄ maior. & quādo teneat iudicium. dixi aliquid. s. dic plenius ut nō. C. qui le. pso. in. l. i. & .ii. & ibi Cy. nō. in. l. i. C. si de mo. pos. in gl. ii. & ibi Cy. in. iiii. v. & vi. q. allegat. l. momentanee. C. qui le. pso. Cy. in. l. non eo minus C. de pcur. idem in. l. in cōtemplandis. C. de nup. nō plene Inno. in c. ex pte. de resti. spo. in glo. minores. & .l. cum minores. & .l. fi. C. si aduer. rez iudi. & .l. sciendum. ff. de tu. & cur. da. ab his. Spec. ti. de act. §. i. circa prin. ℘. si autem maior. & ti. de sen. §. iuxta. ℘. item est nulla rōne de iudi. c. fi. li. vi. Adde. l. si curatorem. C. de in integ. resti. mi. & .l. cōtra. ff. de re iudi.

¶ Qualiter minor restituit̄ aduersus snīam nō. Cy. C. si aduer. liber. l. i. in fi. nō. de resti. spo. ex parte. in glo. iii. & an res restituitur cōtra snīam lata in possessorio. nō. C. si de mo. pos. su. appel. l. i. i gl.

¶ Minori mutuanti nō nocet macedonianū. no. ff. ad mace. l. si qs patrem. in glo. non potuit. ff. de mino. l. uerū. §. fi. in glo. fi.

¶ Quādo minor restituit̄ in integrū & quādo nō. nō. ff. de pcur. l. minor. insti. de here. & qua. dif. § in extraneis. in glo. omnib⁹. C. de in inte. resti. mi. in. l. minorib⁹. in glo. & .C. si tu. uel cur. inter. l. fi. i glo. fi. & ibi Cy. & .C. q & aduer. quos. l. i. in glo. non it. C. si mi. se ma. dix. l. si alterius. in glo. fi. et ibi Cy. Spe. ti. de in inte. resti. §. ii.

¶ An minor restituit̄ si soluit legata nō retenta fal. nō. C. ad. l. fal. l. i. & ibi Cy.

¶ An minor restituit̄ si iurauerit non cōtra uenire in quocūq; cōtractu uel distractu. no. C. si aduer. uen. l. i. in glo. i. & in aut. sacramenta puberū. in gl. i. & ii. & ibi Cy. plene nō. x. col. de pa. iur. fir. §. item sicramēta. in glo. cōtractibus. unde. ff. de con. iudi. tu. l. iii. §. i. in glo. cōtrarium. & ibi Bar. Spe. ti. de resti. in integ. §. i. sed nunqd iuramentū

¶ An minor restituit si dixerit uel iurauerit se maiorem. nō. C. si mi. se ma. dix. l. si alterius. i glo. fi. & ibi Cy. Spe. ti. de in integ. resti. §. ii. ℘. item denegatur. & ibi Io. an.

¶ An mīor restituit̄ aduersus pignus. nō. ff. de minor. l. si ex cā. §. nūc minoribus. in glo. si grande C. si aduer. uen. in. l. ii. in glo. uersatus. & ibi Cy.

¶ An minor restituit̄ aduersus cursum tempor uel ipso iure seruetur illesus. no. ff. de minor. l. & si sine. §. penul. in glo. desiderare. & in. l. auxilium in glo. cessabit. eo. ti. Adde glo. in. l. emilius. eo. ti. & in. l. etiam ei. in glo. i. eo. ti. & ibi Bar. no. C. si aduer. usuca. l. i. & ibi Cy. i. iii. q. bon⁹ tex. C. i q. cau. in inte. re. nō est ne. l. fi. & ibi Cy. & Bar. unde. C. qui nō ob lon. tem. pscrip. l. non est in cognitum. in glo. i.

¶ An minor restituit̄ aduersus cursum temporis legis municipalis uel ipo iure seruetur illesus. Bar. ff. de mino. l. etiam. & in. l. fi. C. in q. cau. resti. non est ne. Io. an. in c. cōstitutus. de resti. in integ. sup glo. cōsuetudo. & ibi Inno.

¶ Minor nō restituit̄ aduersus cursum tempor iudicialis. ut. l. pperandum. §. fi. li. C. de iudic. sed tunc habet actioem cōtra administratores si sunt soluendo. al's restituitur qd intelligit̄ qn actio eorum erat salua. al's si non esset salua q̄ lapsa sunt tempora appellandi tūc non solum habet ingressū cōtra administratores sed etiam petere potest restitutiōem in integ. Ita dicit do. m. Rap. fulgo. in dic. l. pperandum. §. fi. per glo. ibi. & facit. l. fi. C. si tu. uel cur. qui uult q̄ in electiōe minoris sit agere cōtra administratores. unde Bar. qui uidet idez tenere. in. l. in pūntiali. §. i. ff. de no. ope. nun.

¶ An minor qui restituit̄ aduersus mutuum uel uenditiōem restituat pecuniā acceptam. nō. ff. de mino. l. q̄ si minor. §. restitutio. in gl. nō omino.

¶ An minor possit renūtiare puilegio suo. nō. Cy. C. de epi. & cle. l. si qs in cōscribendo. in. iii. q dic q̄ non pōt renunciare puilegio minoris etatis. nō. C. si mi. se ma. dix. l. si alterius. in glo. beneficium. ff. de mino. l. si iudex circūuento. in glo. unicuiq;. & de resti. in inte. l. si intra. in glo. i. Bar. ff. de nouat. l. doli. Spe. ti. de resti. in inte. qualiter. ℘. sed nūquid minor.

¶ Si minor renūtiat beneficio minoris etatis an uideat̄ renūtiasse bñficio restitutiōis. nō. ff. de uerbo. obli. l. sciendum. uide no. per Bar. to. in dicta l. doli mali.

¶ An minor qui tamen est adultus si cōtrahat sine curatore auctoritate tñ iudicis obligat̄ ex contractu & an teneat cōtractus. no. Cy. in. l. si curatorem habens. C. de in inte. re. mi. in. i. q.

¶ An quis psumatur minor. nō. C. de in integ. re. mino. l. si minorem. in glo. fi. de pbat. in psentia. in glo. ii.

¶ An minor restituat̄ si emit rem necessariā uel inutilem. Cy. in. l. fi. C. de in inte. re. in. i. q.

¶ Si minor sit restitutus an restituat̄ etiam aduersarius & quomō. nō. Cy. C. si aduer. trans. l. i. i pn. nō. i. l. ii. in glo. magna. & ibi Cy. in. i. q. e. ti. Io. an. in addi. Spe. ti. de resti. in inte. §. fi. ℘. i.

¶ An minor possit transigere. no. C. si aduer. trās. l. i. in glo. ii.

¶ An minor possit repetere solutiōem. nō. C. si aduer. solut. l. ii. & ibi Cy. in. i. oppo.

¶ An minor debeat pbare se lesum si restituit̄ aduersus aditiōem hereditatis. no. C. si ut se. ab here. insti. aut. si o. nes. in. iii. q. Io. an. in addi. Spec. ti. de resti. in integ. §. i. circa pn.

¶ An minor restituat̄ aduersus patrem uel patronum. no. Cy. C. qui & aduer. quos. l. fi. Spe. ti. de in inte. re. §. ii. ℘. qd si filius.

¶ An mīor possit restitui aduersus impetratiōez minoris etatis. nō. C. de his qui ue. eta. impe. l. i. i glo. fi. & ibi Cy. Spe. ti. de resti. in inte. §. i. ℘. & idem. in his q ueniā. & ibi Io. an. de stat.

¶ An minor possit restitui aduersus naturale debitum. no. in. l. i. C. de repata qui in iudi fi. & ibi Cy. in. ii. oppo. unde Bar. in. l. marcellus. ff. de fide ius. Adde glo. in. l. iii. §. pupillus. & ibi Bar. ff. de nego. ge. & in. l. interdū. ff. de cōdi. inde.

¶ An minori currat pscriptio. nō. C. de pscript. xxx. anno. l. sicut in glo. sunt quanda. & in auten. de here. & fal. §. pupillus autē. in glo. nihil. & gl. per restōnem. unde nō. C. de tem. in inte. re. aut. si mīor. in gl. fi. & ibi Cy. nō. in. l. fi. C. si qs ignorez mi. si. decre. nō. in aut. de nup. si qd sanctitum. in glo. impubes. Spe. ti. de in inte. re. §. ii. ℘. hoc autem notandum.

¶ Quando incipiat currere tempus minorum

resti·petende·nō·C·de tem·in inte·resti·pe·l·fi·i glo illuserint·& ibi Cy·in v·q·

¶ An minor ꝓbet se lesum uł aduersarium locu pletiorem·Spe·ti·de resti·in inte·§·i·ꝟ·illud q̄r.

¶ Ad qd restituit minor aduersus uenditióem· nō de ꝑdi·mi·l·siqdem·& ibi Cy·

¶ Si minor uendat rem alienam q̄to tempore ei ꝑscribatur·nō·C·si·ma·fac si·decre·l·si qn·in gł·i

¶ Minor aliquādo est deterioris cōditiōis q̄ ma ior·nō·ff·de bo·auct·iu·pos·l·si minor· in fi·ff·q̄ in frau cre·l·qui aūt·§·si ꝙ cum pupillo·in gł·ii·

¶ An minor possit torqueri ut testis· nō·ff· de questio·l·ex libero·§·de minore·in gł·& ibi·Bar·

¶ An restituit ad reproducēdum testes ubi ꝑmi non ꝓbauerunt·Spe·ti·de resti·in inte·§·i·ꝟ·qd si in causa·

¶ Ualet cōpromissum factū cum minore sine au ctoritate tutoris si ꝑ eo latum est laudum· scd̄m glo·in·l·iii·in ꝑn·ff·de arbi·nō·in·l·nō eo minus· C·de ꝓcur·do·m Rapha·cuma·in·l·sed sic·§·fi·ff de le·i·licet eoipo ꝙ cōpromittat dicatur lesus·l· si minor·xxv·annis fideicōmissum·§·ti·ff·de mi·

¶ Minor ex uenia etatis non cōsequtur ꝑtātem alienandi ꝑdia sine decreto nō·in·l·i·C·de his qui ue·eta·impe·

¶ Snīa uel ꝓcessus habitus cōtra minorem inde fensum nō ualet ipo iure·tex·& glo·in·l·i·C·qui le·perso·Fallit in certis casibus quos no·Cy· in ꝑ allega·l·i·

¶ Regłariter minor doli capax punit ex delicto C·de epi·& cle·aut·si captiui·adde in·l·i·§·h° edi cto·ff·ne uis fi·ei·

¶ Licz minor agere nō possit·pōt tamen officio iudicis ei ꝓuideri·ff·de annu·lega·l·quintus·

¶ Minor in cā m̄rimoniali & beneficiali habz le gitimā ꝑsonam standi in iudicio·C·de nup·l·in co pulandis·& ibi nō·uide in·c·ulti·de iudi·li·vi· & in·c·ex ꝑte·de resti·spo·

¶ Quis dicat minor·uide glo·in aut·de here·& fal·§·papillus·

¶ Justa cā alienādi minoris rem est si sit maioris sumptus q̄ redditus·ita dicit glo·in rebus eccłie· ff·de offi·eius cui man·est iur·l·mandata· & nō· illam glo·q̄ dat regula ꝙ d alienatiōe ecclie argui tur ad alienatiōem rei minor·& ecōtra·

¶ Ubi lex legitimat ꝑsonam minorem non exclu dit eam a restitutiōe quādo legitimat in cā ꝓpria C·si de momen·pos·l·i·& ibi glo·secus si in aliena glo·ff·de ꝓcur·l·si minor·& ·l·exigendi·C· de ꝓ cur·ff·de arbi·l·cum lege·

¶ Minor ex dolo ꝓprio cōuenitur insolidū etiaz si ad eum nō ꝑueniat quādo est ꝓximus puberta ti·ff·de dolo·l·heredib'·§·i·

¶ Quādo agitur de clauda restōne minori etas cōputatur a natiuitate·ut·l·i·§·ꝑtor·ff·de minor· &·l·iii·§·minorem·& ibi no·

¶ Minor de iure caret admistratiōe bonoꝝ usq̄ ad·xxviii·annū·etiam si ał's sit industriosus·ut ff de mino·l·i·in fi·

¶ Non ualet statutum quo minor maiori equi parat quo ad restitutiōem·ff·de minor·l· deniq̄· Bart·ibidem·

¶ Restitutio minoris nō tollit actiōem ipo iure sed solum inducit exceptiōem·nō·ff·de mino·l·iii §·sed utrum·in glo·non puto·Idem nō· glo· in·l· qd̄ si sine·§·sed qd̄ papinianus· Alibi glo· dicit ꝙ elidit ciuilem & inducit exceptiōem·eo·ti·l·i cau se·i·& ibi uide·

¶ Pater cōuentus ut fideiussor uł administra tor filii petit restitutiōem nomie filii minor·tex· & glo in·l·i·ff·de mino·

¶ Minor restituit nō solum aduersus lesiōez re rum sed etiam aduersus lesiōem moꝝ·gł·in·l·iii·§ si quis·ff·de minor·

¶ Si minor sit lesus in impleměto cōditiōis quā potuit implere restituit secus si nō potuit imple re·ut·ff·de mino·l·iii·§·si heres·& ibi Guił·

¶ Minor restituit non solum ubi lesio est realis sed etiam ubi timet lesio·ff·de mino·l·iii·§·si qd· & ibi nota·

¶ An minor soluens faciat pecuniā accipientis· Distinguit si est pupillus uł adultus· & si inter uenit auctoritas tutoris seu curatoris uel non·ui de in·l·i·§·fuit quesitum·ff·ad treb·glo·in·l·uerū §·fi·ff·de minor·Guił·in·l·ait ꝑtor·§·ꝓmittitur· eodem titu·

¶ Soluens pecuniā minori iudicis mandato cōse quit plenissimā liberatiōem·qd̄ intellige qn̄ oppo situm est qd̄ est minor·& qd̄ non debet ei solui· ita dicit Bar·in ꝑalle·l·ait ꝑtor·§·ꝓmittitur·Idez si nihil opponat sed sit ꝑ iudicem ꝓnuntiatus ma ior·ꝙ tunc ei bn̄ soluitur·ut·ff·de mino·l· minor xxv·annis adito ꝑside·

¶ Judex in interponēdo decretum alienatiōe rei minoris nō taxat ꝑcium·nō·glo·& Bar·in·l·ait ꝑ tor·§·ꝓmittit·ff·de mino·

¶ Minori datur restitutio etiaz ꝓ interesse uex ationis·ff·de mino·l· minorib'·

¶ Minor non restituit aduersus trāsactiōez eti am sup debita pecunia·ꝙ cōsecutus est ꝙ uexatꝰ non est·qd̄ est uerum ubi debitum nō erat liqui dum & ꝓbatio erat difficilis·ał's bene restituit· Odof·in·l·ꝑses·C·de transact·Jmo·d arbi·ꝑ tuas glo·de emp·& uen·cum dilecti·& in·l·lutius·ff· ad trebełł·

¶ Jn rebus q̄ seruando suari non possunt non re stituit minor ꝓ leui damno nisi gratia aut sordes tutoris interuenerit·ff·de mino·l·& si sine·§·que situm·& quod ibi nō·facit tex·& glo·eo·ti·l· si ex causa·

¶ Jn alienatiōe rei minoris requirit licitatio si cut in fiscalibus·tex·est in ꝑalle·l·& si sine·§·q̄si tum·& ibi nō·

¶ Licet minor non possit restitui in cā ꝑncipali· pōt tamen restitui in aliquo articulo cause ꝑnci palis·uide tex·& qd̄ ibi nō·docto·in·l·si ex causa §·nunc uidendū·ff·de mino·

¶ Minor aduersus delictum in omittēdo nō re stituit quādo est in uero dolo·ut·l·i·§·si impube rem·ff·ad silł·quod limitat ut sentit Bar·in·l· ex cipiuntur·eo·ti·Cy·in·l·i·C·de fal·mo·

¶ Restitutio nō datur minori aduersus liberta tem·ff·de mino·l·si ex causa·§·fi·&·l·se·

¶ Quando nihil est gestum cum minore·licet sit lesus nō restituit·ff·de mino·l·ueꝝ·§·ex facto

¶ Minor non restituit aduersus dampnū facto cōtingentem·ut in ꝑalle·l·uerū·§·itē nō restituit

¶ Minor adeundo hereditatem locupletem nō re stituitur licet ibi possint esse intricatiōes·ut in ꝑ alle·l·uerum·§·si locupleti·

¶ Minor excluditur a restitutiõe eo q᷑ habz cõtra aliũ remedium de iure cõi quando petit restitui cõtra pˀuilegiatum. tex. & glo. ff. de minor. l. apud.

¶ An minor restituat᷑ aduersus tercium possessorem uide. ff. de mino. l. in cause. §. interdum. & §. se. & qđ ibi nõ.

¶ Minor etiam recuperat fructus fundi ad quẽ restituit᷑. l. qđ si minor. §. restitutio. ff. de minor. Immo & quos pcipere potuit. ut. eo. ti. l. patri. §. pdium. & l. minor annis. §. pdia.

¶ Minor lesus restituit᷑ non ob qđ tutor interuenit. C. si tu. uł cur᷑. inter. l. etiam.

¶ Tempus cõuentinale currit minori. glo. ff. de mino. l. emilius.

¶ Gesta per minorem restitutum aduersus adictõem non rescindunt᷑. ff. de mino. l. si mulier. & l. in integrum.

¶ Si minor restituat᷑ aduersus uenditiõem restituit sumptus bona fide factos ab emptore. nõ. ff. de mino. l. inta a utile.

¶ Minor nominis actiõem habẽtem patam executiõem p alia nõ habente patam restituitur. ff. de mino. l. minor. xxv. annis cui fideicõmissum.

¶ Aduersus lucrum omissum restituit᷑ minor. ff. de mino. l. non omĩa.

¶ Aduersus actum iudiciariũ p quem damnificatur minor in alio q̃ in instantia restituit᷑ etiaz dato q᷑ habeat actiõem. ff. de mino. l. etiã. §. i.

¶ Rescisso cõtractu in pte p minorem rescindi pot in totum p illum cõtra quem minor restituit᷑ ut. ff. de mino. l. tutor. §. i.

¶ Pro minimo damno restituit᷑ minor quando intercesserit collusio. nõ. glo. ff. de mino. l. pe.

¶ Quando restituto minore subuenit᷑ eius fideiussori uide plenam distinctiõem qua facit Gui. de suc. in. l. patri. ff. de mino. & qđ no. in. l. si pupillus. ff. de arbi.

¶ Ex eo q᷑ quis est minor nõ ppterea restituit᷑. nisi pbetur lesio ut. l. nam & postea. §. si minor. ff. de iureiur. & ibi Bar.

¶ Quãdo minor dicatur doli capax. habet᷑ in. l. qui iurasse. ff. de iureiuran. & in. l. iiii. §. fi. ff. de li be. exhi. ubi uidet᷑ casus.

¶ Minor restituit᷑ in lucro aduersus iuris ignorantiam. C. de iu. & fac. ig. l. quis.

¶ Lex resistit cõtractui minoris. ff. de ser. expor. l. i. qđ facit ad ea q̃ nõ. Bar. in. l. si quis p co. in pn. ff. de fideius.

¶ Minor alienat sine decreto quãdo certum est q᷑ alienãdo facit id qđ qlibet diligẽs faceret. Cy. in aut. ingressi. C. de sa. san. ec.

¶ An minor soluendo transferat dominiũ rei alienabilis sine decreto. & qđ de pecunia. gł. & Cy. in. l. fi. C. si aduer. uen.

¶ Si minor iurat soluere ptextu numeratiõis future etiam post bienniũ potest excipere q᷑ tale tempus ei ipo iure nõ currit. ut. l. i. C. in qui. cau. i. in teg. resti. non est ne. & iuramentũ interpositũ nõ repsentat eum maiorem. Bal. in. l. fi. in fi. C. de nõ nume. pecu.

¶ Minor adultus facit testamẽtum sine curatore & ualet & heredibꝰ adulti cõtra tale testamentum nõ datur restitutio in integrũ. pbatur in. l. aurelio. §. gaius. ff. de li. le. qui tex. nõ est alibi sm Bal. in. l. i. in prin. ff. de tu. & rati. distra.

¶ An in iudicio crimĩali minor egeat curatore. uł de Bal. in. l. clarũ. C. de auct. pstan.

¶ Licet minor. xvii. annis possit habere titulum in bñficio tamen non põt experiri p iuribus beneficii sine curatore. ita nõ. docto. in. c. ex rõne. đ eta. & qua bene facit qđ nõ. Bar. in. l. curatorem. ff. de tut. & cur᷑. da. ab his. & in. l. si filio. ff. de cõfirma. tuto.

¶ Si minor accipit dotem bona eius obligantur sine decreto. glo. in. l. fi. C. de legi. tu. adde Bal. in l. i. §. fi. ff. de re. co.

¶ An minores uł eoꝝ administratores iurent de ueritate dicenda. nõ. glo. & Bar. in. l. ii. §. quod obſuari. C. de iur᷑. calum.

¶ Omis cõgregatio deo dicata gaudet beneficio minoris. verbum est Bal. in. l. quoties. ii. in fi. C. de fideicõmis.

¶ Si minor uendit pdium suum sine auctoritate curatoris & sine decreto licet cõtractus sit nullus in piudicium minoris. ita q᷑ ipe nõ obligat᷑ etiam naturaliter. ut. l. si ad resoluẽdam. C. de pdi. mi. & Bar. in. l. cum lex. ff. de fideius. & l. i. §. i. ff. de nouat. tamen ligatus est maior. vnde si minor fiat pfecte etatis potest cogere aduersariũ adimplere illum cõtractum. idez si adhuc durat minor & paratus est facere interuenire solennia & necessaria insti. de auct. tu. in pn. & ff. de act. emp. l. iuł. §. si quid a pupillo. ad hoc uide qđ nõ. Inno. de his que fi. a ma. par. ca. c. i. gł. in. c. i. ne se. ua. glo. in. l. cum hi. §. eam transact. ff. de transact. que tamen uidetur dicere ꝯrium.

¶ Minor potest restitui cõtra delictum etiaz dolose cõmissum in negando ueritatem etiam cũ iuramento & est speale in hoc q᷑ homĩes sunt multum proni in iudicio ad negandum id qđ facit pro aduersario. ut. l. si ex causa. §. nunc uidedum. ff. de mino. & l. electio. §. neq. ff. de noxa. iunc. l. ii. C. de iur᷑. calum. facit. l. inter coheredes. §. qui familie. ff. fam. herc.

¶ Speãle est in mutuo q᷑ minor. xxv. annis caret curatore si recipit mutuũ & petat restõnem non habet necesse pbare lesiõem q᷑ psumitur nisi aduersarius pbet oppositũ. ut. l. i. C. si aduer. credit. & ibi nõ.

¶ Si minor aliquid cõfessus fu[er]it in iudicio cuz auctoritate curator. & petat restõnem aduersus cõfessiõem non debet obtinere ex hoc solo q᷑ no apparet id aliter esse uerum nisi p suam cõfessionez nã p hoc ñ cõcluditur lesio. q᷑ potest esse q᷑ ipe fecit illud q᷑ qlibet maior fecisz q᷑ fuit cõfessus uerum. l. fi. C. de in inte. resti. mi. l. nam & postea. §. si minor. ff. de iureiuran. & qđ ibi nõ. Bar.

¶ An minor possit esse cõtumax & excõicari & pati missiõem. Spe. ti. de cõtuma. §. fi. ℣. fi. & ti. de pri. & se. decre. §. restat. ℣. sed pone. ubi đ hoc & ibi uide Io. an. in addi. si minor uult recuperare possessiõem acceptam an habeat necesse soluere expensas.

¶ Maiori clerico datur curator p epm ppium uel eius officialem. de iudi. si annũ. li. vi. ex q̃ inferunt ibi docto. q᷑ pater non poterit dare minori curatorem in testamẽto sicut tutorem. C. q. petuto. l. i. & C. de testa. tu. l. penulti. in fi. canon tñ uidetur innuere curatorem dari posse i testamẽto

xxi·q·iii·c·iii ex quo īfert ibi Archi·aliud esse secundū legem·aliud ſm canones qui non curāt de istis subtilitatib⁹·de quo uide do·Pe· de anka· & alios moder·in·d·c·si annum·

¶ Minor infante cum auctoritate sui iudicis cōstituit ꝓcuratorem in causis sui beneficii·ut in ꝑ alleg·c·si annū·facit·l·si infanti·in fi·C·de iur· de libe·& ·l·bonoꝝ·C·qui admit·ad bo·pos·de q̄ plene dic ut nō·docto·in ꝑalle·c·si annū·

¶ Delegatus pape & subdelegatus ab eo in litibus minorū que agitant̄ coram eis possunt dare curatorem & auctoritatem interponere in datione curatorū·ut in pall·c·si annū·ubi reprobat̄ Innocen·oppi·in·c·petitio de ꝓcur·qui dixit curatorem generalem uł spealez ad lites non posse dari nisi p ordinarium·Sed an idem sit si coram alio iudice q̄ coram istis minor habeat cām qui nō sit suus ordinarius nec delegatus uł subdelegatus pape·sed ałs coram tali sortiatur forum rōne delicti cōtractus uł rei·an ille coram quo talis cā uertitur dabit talem curatorez minori·docto·nō tangunt·Tu dic ꝙ tex·est sing·& bene menti tenendus·ꝙ curator ad litem potest dari minori p illuz iudicem coram quo lis agitatur·ut·l·fi·§·sed & si quis·C·de admi·tuto·quem tex·ita ibi intelligūt Cy·& Bar·de quo dic ut ibi·& uide omino no· p do·Pe·de anka·in·d c·si annū·

¶ Tempus soluendi censum uł canonem nō currit ipso iure minorib⁹·ut dicit glo·nō·in l·si tutor C·de admi·tuto·& ibi hoc tenet Bal non ob· ſm eum lex si ex causa·§·si in cōmissum·ff·de mino· ꝙ ibi culpa hic uero mora a qua excusatur ipso iure ad hoc·C·de cur·fur·l·ii·

Minus

Quādoq; exponit̄ i·non·ff·d̄ interrog·act·l·i·de obser·ieiu c·ii· & ibi nō·in glo·ulti·& de rescrip· ex pte decani· Quādoq; minus·i·nihil·ff·de uer·signifi·l·minus· & ·l·uerbis·&·ff·de tribu·l illud·§· minus

¶ Quis dicitur minus soluisse si tardius soluit·ff· de uer·sig·l·si cui·in fi·insti·de act·§ plus·

¶ Minus qñq; exponit ꝓ mag·ut·ff·de pact·l· iurisgenti·§·pacta·C·de iudi·l· ꝑperandum·§· fi· C·de iur·& fac·igno·l·nō idcirco·

¶ Minus ad paucos refertur·ff·deposi·l·publia· §·fi·& qd ibi nō·

¶ Minus non tollit id qđ est plus cōcurrens cū eo·ff de heredi·insti·l·talem·& de arbi·c·i· li·vi· & qđ ibi nō·

¶ Quod nihil est minus est·nō·ff·si cui plus q̄·p l·falc·l·i·§·hec uerba· Aliquādo minus & nihil differunt immo ut semp ff·de re iudi·l·si quis ab alio·Ad pmum uidelicz ꝙ nihil est minus est· facit·l·bone·§·aliquādo·ff de edil·edic·&·ff·de tribu l·illud·§·i·qđ facit ad·q·de illo qui cōuenit cū alio soluere prandiū si minus curreret an ille qui nullomō cucurrit debeat soluere·Item facit ad·q· de illo qui ꝓmisit dare rem ꝓ·xx· minus q̄ alter si appareat ꝙ res nō ualet·xx·an dēat dare ꝓ illo

Mutatim

De hac dictiōe habes in·c ex trāsmissa·de ꝑscrip·

Minutum

Que dicant̄ animalia minuta·uide Bart·in·l·oues· ff·de abige·

¶ Quādo uinum uendit̄ ad minutum & q̄ mensura dicat̄ grossa que minuta uide Bar· in quodaz suo cōsilio quod incipit Statutum est in ciuitate Perusii·

Miraculum

Miracula fieri possunt a bonis & malis·i·q·i·teneamus·glo·& Innoc·in·c·i·de ref·& ue·san·nō·eo·ti·c·i·li·vi·

¶ Miracula ueteris testamēti in exemplum sūt adducēda·ii·q·vii·nos si incōpetenter·

¶ Miraculū non pōt ꝓbari directa ꝓbatione·uide de testi·uenerabił·& ibi nō·Io·an·in·c·i·de cōfess li·vi·

¶ Miracula diuina semp sunt admiranda nō autem in exemplum trahēda·iiii·q·ii·testes·ii·q·vii §·sed notandum·

¶ Miraculū est omne id qđ deus operatur ꝑter ordinem·nō·s·Tho·in·i·par·q·cv·ar·vii·& in·ii· di·xviii·ar·iii·& in·q·de potentia·q·vi·ar·i·&·ii & in sum·cōtra gen·li·iii·ar·ci·

¶ Uera miracula nō potest facere nisi solus deus Idem in·i·par·q·cx·ar·iiii·& i seđa seđe q·cxvii· ar·i·&·ii·& in·q·de potentia·q·vi·ar·i·&·ii·& i sum·cōtra genti·li·iii·q·cii·&·ciii·

¶ Miracula falsa pōt facere demo··Idem in pri· par·q·cxiiii·ar·iiii·& in·q·de potentia·q·vi·ar·viii·&·x & in sum·cōtra gen·li·iii··q·ciii·& in·secunda seđe·q·cxvii·ar·& unū maius est alio· Idē in·i·par·q·cv·ar·viii·

¶ Miraculorū operatio est gratis data·seđa seđe q·clxxvii·ar·i·& in·q·de potentia·q·vi·ar·iii·et ix·& fidei attribuenda & quare·in pallega·q·vi· arti·ix·

¶ Miracula debuit xp̄s ostendere & talia ostenderūt eum esse deum·de quo dic ut dicam ·j· sub dictione Christus·

¶ Mircula circa angelos fuerunt cōuenientia·s· Tho·in·iii·par·q·xliiii·ar·ii·

¶ Non tenemur credere nō faciēti miracła manifesta·Idem in·q·de quodlibet·q·ii·ar·vi·

¶ Quomō demones possunt facere miracula·uide seđa seđe·q·clxxviii·ar·ii·

¶ Miracula semper sunt testimonia·in pall·ar·ii

¶ Miracula quomō differūt quādo fiunt a ueris xp̄ianis & a malis· Idem seđa seđe·q clxxviii· arti·seđo·

¶ Miracula fienda tempore Antexp̄i qñ erūt uera & quando nō·uide p eundem seđa seđe·q·clxxviii·ar·ii·

¶ Quot requirunt̄ ad hoc ut aliqd dicatur uł reputetur miraculū·dic quatuor·Primo ꝙ sit a deo Seđo ꝙ sit cōtra naturam·Tercio ꝙ nō ex ui uerborum·Quarto ꝙ ad corroboratiōem fidei·glo·d̄ ref·& ue·sacto·c·i·li·vi·bonus tex· de cele· miss· cum marthe·§·quesiuisti·ꝓ·miraculuz dicitur qđ est cōtra naturam·

Miserabilis

Que dicant̄ ꝑsone miserabiles·nō·in·l·i·C·quan· Impe·inter·pu·& ui Inno·& doc·d̄ of·del·significantib⁹·& in·c·i·de postulan·nō·de fo·cōpe·ex pte·b·de uer·signi·sup qbusdam·in fi·Spe·ti· de instru·edi·§·nunc aliqua·ꝓ·& scias ꝙ inter relicta Adde ꝙ in hoc standum est arbitrio boni uiri·ſm Bar·& Bal·in·d·l·i·C·quā·Imper·inter pu·& ui·

¶ An ꝑsone miserabiles sint sub ꝓtectiōe ecclesie·dic ꝙ sic·ut in iuribus pall·lxxxvii·di·per totum·bona glo de censi·licet·& adde quod dicam

infra sub dictione uidua.

¶ Miseriam nullus appetit nec appetere potest. s. Tho. in pri. scde. q. v. ar. viii. & in. iiii. dis. xlix. arti. tercio.

Misericordia In correctiõe peccatorum semp est seruāda misericordia. xlv. di. disciplina. & c. omis.

¶ Misericordiā hz & q parcit & q corrigit. xlv dis. & qui.

¶ Que debeat fugere faciens misericordiam habetur. lxxxvi. di. in singulis.

¶ Deus non miseretur eorū qui assidue peccant. xciii. di. diaconi.

¶ Qui non impendit misicordiam indigentibus dicit negare xp̄m. vii. q. i. omis qui.

¶ Facere misericordiam malis non est aliud q̄ ipsos fouere in malo. xiiii. q. vi. si res aliena.

¶ Misericordia maxime exhiberi debet captis i bello. xxiii. q. i. Noli extimare.

¶ Multo melius est teneri reddere rōnem deo de misericordia q̄ de crudelitate. xxvi. q. vii. alligant.

¶ Deus multo ꝓnior est ad misericordiam q̄ ad penam uł uindictam. de pe. di. i. q̄ diuinitatꝭ.

¶ Misicordiam & iustitiam seruat deus dimittendo peccata. de pe. di. iii. totam pniam.

¶ Misericordiaz impetrasset Iudas si peccatum suum debite fuisset cōfessus. de pe. di. iii. qui uult cōfiteri. ꝟ. Iudas. & ibi nō.

¶ De misericordia uide ff. de off. p̄si. l. obseruandum. vi. i. q. i. clemens. xxvi. q. vii. alligant. xlv. di. disciplina. & c. se. l. di. ponderet. lxxxvi. di. nō satis. & c. se. i. q. vii. exigunt. xxiii. q. iiii. est iniusta. & c. non potest. que sunt bona iura ad hoc.

¶ Precepta de operib' misericordie ad articulos necessitatis & facultatem faciendi referenda sunt. nō. Archi. i. di. ius humanū.

¶ Qd fit de iure cōi qnq; dicitur fieri de misericordia. nō. xxvii. q. i. impudicus.

¶ Misericordie diuine nec mensuras possum' ponere nec tempora diffinire. de pe. di. i. multiplex. nō. de sum. tri. c. i. in pn.

¶ Melius est stare ad misericordiaz dei q̄ hominū. ponit Io. an. in. c. de homie. de cele. mis.

¶ Qui submittit se misericordie aduersarii sup gratia sibi facta non ꝓpterea uidet' renūtiare gre etiam si tradat l'ras. ut legit' & nō. de renunt. lane & ibi uide cōcor.

¶ Misericordiam postulans & iudicium non regrens. de trāsla. iter. circa fi. ii. q. vii. ꝟ. ite obicit.

¶ Pro cōmendatiōe misericordie. uide. l. imperialis. C. de nupc. & l. fi. C. de do. inter ui. & uxo.

¶ Misericordia est in deo cum omnib' operibus eius. s. Tho. in. i. par. q. xxi. ar. iii. & iiii. & in. iiii. di. xlvi. ar. iiii.

¶ Misericordia & bonitas in deo differunt scdm eandem rōnem. Idem in p̄al'. q. xxi. ar. iii. & i. iiii di. xlvi. ar. iiii.

¶ Opus mie attribuit' ꝑsone in p̄alleg. q. xlvi. arti. quarto.

¶ Motiuum misericordie ꝓprie est malum. Idez scda scde. q. xxx. ar. i.

¶ Ratio misericodie est ꝓprie defectus ex parte miserantis. Idem in p̄alle. q. xxx. ar. ii.

¶ Misericordia est maxia uirtutū. scda scde. q. xxx. ar. iii. & iiii. & ibi uide qualiter misericordia est passio & qualiter est uirtus.

¶ Qui magis sint misericordes. Idem in p̄alleg. q. xxx. ar. i.

Missa Celebratiōem misse impedit nocturna pollutio. vi. di. testamentū.

¶ Qui fuerunt inuentores misse. uide Archi. de conse. di. i. Iacobus.

¶ Quare missa appellet' hoc nomie uide Magi. sn. iiii. di. xiii. & di. xxiiii. in fi. uide rō. diui. offi.

¶ Nullus debet audire missam p̄sbiteri cōcubinarii. xxxii. di. nullus missam. & c. preter hec. lxxxi. di. si qui autem. plene in. c. uestra. & c. tua nos. de coha. cle. & muli.

¶ Celebraturus missam. nō. debet ante celebrationem uacare terrenis operib'. lxxxvi. di. tanta.

¶ Quilibet celebrās missam debet habere unuz sacerdotem qui possit eam cōplere si qd̄ periculū uel impedimentū illi acciderit. vii. q. i. illud. & c. nihil. de conse. di. i. nullus eps. & sic nō. ꝙ superueniente necessitate missam ab uno inchoatam pōt aliud cōplere de q̄ forte dicā. j.

¶ Missa non est celebrāda nisi in eccl'ia & altari cōsecratis. de cōsec. dis. i. c. i. & c. non oportet. & c. sicut. pōt tamen aliquādo celebrari in eccl'ia cōbusta sub aliuo. ut de cōse. di. prima cōcedimus.

¶ An ille qui totam noctem duxit insomnez possit de mane celebrare missam. uide tex. & qd̄ ibi nō. de accus. si cōstiterit.

¶ Missam quilibet xp̄ianus debz audire certꝭ diebus in eccl'ia sua ꝓrochiali. de cōse. di. i. si qs. ext. de ꝓrochi. c. ii. & ibi nō.

¶ Qua hora debeat missa celebrari. dic in dieb' cōibus usq; ad sextam. in uigiliis usq; ad nonam. i q̄tuor temporibus & q̄dragesima usq; ad uesperā. no. xliiii. di. nō liceat. de cōse. di. i. solent. & c. nocte. glo. & docto. de cele. mis. c. i. vide. s. Tho. in iiii. di. xiii. hec autem intelligo de missis publicis secus in puatis. de cōse. di. i. necesse. & c. se.

¶ An missa ꝓ defunctis possit die domico celebrari. uide Archi. in p̄al'. c. necesse. de cōse. di. i.

¶ Missa non debet celebrari a nō ieiunis. de cōse. di. i. sacrā. Adde qd̄ dicam. j. sub dictiōe xps.

¶ Misse peculiares nō sunt publice decantande. de cōse. di. i. & hoc attendendū. dicā aliqd. j.

¶ Ad missam celebrādam nullus debet ire cum baculo uł cum capite coop̄to. de cōse. dis. i. nullus eps. & qd̄ ibi nō.

¶ Non audientes missam usq; ad finem excōicātur. de cōse. di. i. omes fideles. & c. missas. & c. cū ad celebrandas.

¶ In missarū solennīis debet semp q̄libet fidelis aliquid offerre. de cōse. di. i. omis xp̄ianus. Adde qd dicam. j. sub dictiōe oblatio.

¶ Dum missa celebrat' omes audientes debēt habere cor ad deum. de conse. di. i. qn̄ aūt stamus.

¶ In omibus missis orandum est ꝓ defunctis tacitis nominib' eoꝝ. de cōse. di. i. uisuz uobis. & c. defunctorū. & c. de nominib'. Adde de cose. di. i. inuenimus. & c. se. tex. lxxxviii. di. c. ii. & xxi. q iii. ciprianus. tex. xxii. di. c. ii.

¶ In missa semp debet sacerdos cōicare. de cōse. di. ii. pacta. & c. relatum. & c. cōperimus.

¶ Quando missa celebratur nullus laicoꝝ debet stare penes altare. de cōse. di. ii. sacerdotū.

¶ In missa debēt ꝓnuntiari & publicari populo festa celebranda·de cōse·di·iii·ꝓnuntiandū.

¶ Qualiter missa fuerit inuenta·uide glo·de cōse·di·ii·institutio·uide rō·diui·offi.

¶ An cantus uł pulsatio campanarū sit de solennitate misse·dic ꝙ non·per tex·de sen·excōi·permittimus·facit de ꝑuile·patentibꝰ·qđ facit ad·q·si legatur frībus aliquid ut dicant tali die missam talem solennem·zč.

¶ An tantum ualeat missa dicta ꝓ pluribus simł q̄tum si diceretur ꝓ quolibꝫ uł per alia uerba· an tantum ualeat missa generalis q̄tum spealis· uide tex·& glo·de cōse·di·v·non mediocriter· glo· & Io an·& do· Anto·in·c·fraternitatis·de sepultu· Ista ·qō· fuit disputata in cōcilio Basilieñ·i qua plene allׁaui ex deputatiōe cōcilii· & adduxi dicta theologoꝝ in·iiiº·di·xl· Adde glo·xiii·q·ii·tps vide rōna·diui·offi·pte·vii·sub ꝛica·de offi· defunc̄·Item adde per Hosti·late in sum·de peni·§ qbus mortuis·ꝟ·sed pone ꝙ duo homies.

¶ An missa sit de substantia cōsecrationis ecclesie uel altaris rei·glo·de cōse·dis·i·omes basilice· uel collōnis sacroꝝ ordinum·nō·de elect· ꝙ sicut· in glo·sed qualiter·& ibi docto·vide de cele·m s·te referente· Adde quod dixi supra sub dictōe consecratio.

¶ An sacerdos possit solus missam celebrare· dic ꝙ sic·sed peccat ꝙ debet habere clericum sibi ministrantem nisi subsit necessitas·de cōse·dis·i·hoc quoq·doc·de ui·& hone·cle·ut quisq·.

¶ Quibus indument̄ debeat uti sacerdos in celebratiōe misse·uide Archi·de cōse·di·i·cocedimꝰ

¶ An clerici demoniaci uł habentes morbum caducum possint celebrare·uide glo·xxxiii·di·cōmuniter·adde qđ dixi sub dictiōe caducū.

¶ Quare in missa sacerdos dicat dn̄s uobiscum· vide Archi·de cōse·di·ii·hoc ꝗ.

¶ An si sacerdos abluendo faciem uł os seu dentes deglutiat guttam aque non ex ꝓposito possit nihilominus celebrare·Hosti·ꝙ sic in sum·de cele·mis·§·& qualiter·ꝟ·si quid·uide eundem in·c· ex pte·de cele·mis.

¶ An missa possit celebrari per alienum sacerdotem de licentia rectoris illius ecclie ubi est missa celebranda·uide Inno·de here·excōicamus.

¶ An existens in peccato mortali possit missaꝫ celebrare· Archi·vi·di·testamētum·& ibi glׁ·i uer·reatus·& in uer·humiliter·glo·in uer· macula·i·q i·sacerdotes·glo·in uer·peccet·in·c·de homine· đ cele·mis tex·de cōse·di·ii·quotidie.

¶ Sine licentia epi missa celebrari non potest in loco ꝓphano etiā cū altari uiatico· Inno·đ cōse· ecclie·uel al·c·i·Io an·de ꝑui·in his.

¶ An p̄sbiter possit celebrare missaꝫ in die sue ordinationis·Io·an·ꝙ nō·in·c·ꝙ sicut·de elec.

¶ An missa possit tantum celebrari ꝓ uiuis·glo· ꝙ sic·de cōse·di·i·tractum.

¶ An in patria ubi non reperit̄ uinum possit celebrari missa sine oblatione calic̄·glo·de cōse· di·ii· in sum·& ibi Archi.

¶ Quare ter in missa dicatur Sanctus·Archi·đ cōse·di·ii·frangitur·de cōse·di·iii·sextam.

¶ Quare missa quotidie celebretur· Archi·de cōse·di·ii·scimus·ii·melius in·c·semel·ubi Archi·ponit·v·causas.

¶ Que dicatur missa cathecuminoꝝ·glo·xxxv· q·iii·de his·de cōse·di·i·eps.

¶ An & quare in celebratiōe misse debeat adesse crux·uide de cōse·di·ii·corpus.

¶ An sufficiat ꝙ populus respondeat sacerdoti i missa·uide·xxxviii·di·sedulo·de fi·p̄sbi· ꝓposuit· xii·di·ex his.

¶ An liceat audire missam in domo uł alio loco ꝑuato·nō·Inno·in·c·fi·de censi·& in·c·fi·de priuile·li·vi·de cōse·di·i·c·i·&·c·sicut nō alibi·&·c· sequen·in qbus uidetur ꝙ non·nisi urgente necessitate·dixi·s̄.

¶ An liceat celebrare missam ante diem·dic ꝙ nō sine licentia epi·Hosti·in summa de cele· mis·§· & quoniaꝫ·in prin·Io·in sum·cōfes·q·c·xxix· Archi·de conse·di·i·nocte· Adde ꝙ aliquādo missa celebratur de nocte·de cele·mis·cōsuluisti·& qđ ibi nō·glo·in uer·natiuitatis·uide·s· Tho· in quarto·di·xiii.

¶ An in missa ꝓ defunctis detur pax·dic ꝙ non·glo·de conse·di·ii·pacem·& ibi uide rōne·uide ratio·diui·offi·par·vii·sub ti·de offi·defunc̄· Et adde ꝙ in missa que celebrat̄ inter monachos nō datur pax·ut dicit glo·in p̄allie·c·pacem quam nescio alibi.

¶ Missa ꝓficit uiuis & mortuis·de cele·mis·c·ii

¶ An sint omittende misse de die ꝓpter missas peculiares·dic ut nō·de cele·mis·c·ii·uide nō· de cōse·di·i·& hoc attendēduꝫ·& in summa pisa·sub dictiōe missa·§·ulei.

¶ An liceat uni sacerdoti dicere una die plures missas·nō·de cele·mis·cōsuluisti·de cōse·di·i·sufficit·in qbus dicitur ꝙ non reglariter·Fallit in die natalis dn̄i·Item ꝓpter supuenientiam magne persone ꝓpter peregrinos ꝓpter infirmos uł ubi est raritas seu paucitas sacerdotum·de quo dic ut nō glo·& docto·in·d·c·cōsuluisti.

¶ Quot sunt prefatiōes que licite possunt dici i missa·dic·x·de qbus·ix·ponunt̄ in·c·inuenimus đ cōse·di·i·ubi tex cum glo·decima est de beata uirgine que habetur·lxx·di·sanctoꝝ·omes alie sunt reprobate·ut nō·glo·& docto·in·c·cōsilium·de cele·mis·ubi de hoc.

¶ Quis dicatur canon misse dic uerba ꝑ que cōficitur sacramētum·que quare dicantur secreto· vide ꝑ docto·in·c·cum marthe·in prin·de cele·mis. Adde de cōse·di·ii·placet.

¶ In sabbato sancto potest dici missa circa noct̄ inicium·de cōse·di·i·solent ꝟ·in sabbato·lxx dis· qđ a prībus· Adde nō·de cōse·di·iii· sabbato· Innoc̄ de tempo·or·lras·in glo·magna·uide·s·Tho· in·iiii·di·xiii·& in summa pisa·sub dictiōe missa· §·i· Vidi hoc de facto fuari Bonoñ·in sancto Johanne in monte·in quo monasterio celebrat̄ missa in noctis inicio i missa cōiter adest maior pars populi Bonoñ·maxima cum deuotiōe·Que uidi cuꝫ essem ibi scholaris & lector in decret̄.

¶ An qlibet xpianus debeat ex p̄cepto die dominico audire missam·tex & glo·ꝙ sic·de cōse di·i· missas·de parroch·c·ii·& ibi nō·uide in sum·pisa· sub dictiōe missa·§·utrū qlibet.

¶ An celebrans missam priusq̄ dixerit matutinū peccet mortaliter·dic ꝙ sic·per nō· in clem·i· de cele·mis· Archi·xci·di·p̄sbiter· Io·i summa cōfes· li·iii·c·xxiii·Hosti·in sum·đ cele·mis·§·& q̄liter

ꝓ. debet autem. uide in sum. pisa. sub dictiõe missa. ꝗ. quid de illis.

¶ An quotidie debeat missa celebrari. dixi. s̃. ad de quod scribit. s. Tho. in. iiii. di. xiii. qui dicit ꝙ sic. ꝓpter. v. causas.

¶ An melius sit audire missam boni sacerdotis ꝗ̃ mali. uide. s. Tho. in. iiii. di. xiii.

¶ Quid si sacerdos celebrans recolit. ĩ. canonez aliquid mortale. dic ꝙ debet in se penitere & dolere ꝙ tam sero recordatus sit. & ꝓponat confiteri ꝗ̃ cito habebit oportunitatẽ. & sic cum tremore, conficiat & sumat. ar. c. de homĩe. de cele. mis. bene facit. c. si uere. ď sen. excõi. Adde quod nõ. vii. q. i. nihil. in glo. i. uide. s. Tho. in. iiii. di. xiii.

¶ An liceat sacerdoti omĩno abstinere a celebratiõe missarum. uide. s. T. in. d. dis. xiii. & in tercia par. sum. q. lxxx. qui dicit ꝙ maxime in pcipuis festiuitatibus qlibet sacerdos tenetur celebrare. ad de qd habetur in. c. dolentes. de cele. mis. & in clemen. i. eo titu.

¶ An missa debeat celebrari ꝓ paruulis defunctꝭ. uide. s. Tho. in. iiii. di. xxxiii.

¶ Quid si omittatur aliquid in missa quod pertinet ad ritum celebrationis. uide. s. Tho. in. p. iii. di. xiii. & xxxiii.

¶ An in missa sit nomen defuncti exprimendum. quando spẽaliter ꝓ eo celebratur. & an qualitas. puta ẽpus uł miles uel rex. uide de conse. di. i. ius sum. & c. de omnibꝰ. & c. certũ.

¶ Dicta missa de die potest dici missa ꝓ defunctis. sed non ecõtra. Io. an. de cele. mis. consuluisti.

¶ Quando dicat̃ facta digestio ut sacerdos possit celebrare. Host. in. c. ex pte. de cele. mis. glo. fi. vii. q. i. nihil. glo. de cõse. di. i. placet sacram. facit tex. & qd ibi nõ. de accu. si coltiterit.

¶ An aliquo casu liceat sacerdoti recedere ab altari incõpleta missa glo. & Arch. de conse. di. ii. nullus. glo. in cleri. grauis. de sen. excõi. in uer. in expleta. tex. in. c. nihil. vii. q. i. Arch. in. c. eporuz de priuił. li. vi.

¶ Quare in parasceue non dicitur tota missa. sz tantum oro dominica. uide Arch. de cõse. di. i. Iacobus. ratio. diui. of. par. uide Arch. de conse. di. i. ussum. ubi ponit cerimonias illius diei.

¶ Quare in sabbato sancto incipiat missa a prophecis. uide in pall. c. Iacobus. p Arch.

¶ Quare in biduo ante pascha non dicat̃ missa completa. tex. de cõse. di. iii. sabbatũ.

¶ Missa non est de horis canonicis glo. in uer. certis horis. in cle. ut hi. qui. de eta. & qua.

¶ An missa possit celebrari p sacerdotem suscepta penitentia delictoru licet non pacta glo. fina. l di. de his. Innoc. i. tempo. or. c. ex tenore. in glo. magna. ꝓ. item dicimus. gl. fina. xxvi. q. i. si quis de corpore. Adde qd dixi. s. sub dictiõe cõfessio.

¶ Que sint de substantia misse. uide de cõse. di. ii. utrum. & c. panis est. & qd ibi nõ.

¶ An in missis uł intra missarũ solennia liceat cantare uel cum organis pulsare cantilenas. uide de conse. di. i. qui die. & di. iii. c. ii. Adde tex. & quod ibi nõ. in cleñ. i. de cele. mis.

¶ Misse introytus incipit ab hymno angelico. sm glo. in. c. ꝙ sicut. ꝗ. sup eo. de elect.

¶ Quis possit & debeat in missa legere epistolã & euangelium. nõ. de ui. & hone. cle. ut quisq. in glo. epistolam.

¶ Ualde felix est qui unam missam potest digne in die celebrare. de conse. di. i. quotidie. & c. sufficit. & quod ibi nõ.

¶ An sacerdos licite recipiat pecuniam ꝓ missa dicenda. uide tex. & quod ibi nõ. glo. & docto. de ꝑben. significatum. Adde de simo. c. i. & c. non satis. & c. ad nostrã.

¶ Licitum est audire missam sacerdotꝭ existentis in peccato mortali. s. Tho. in. q. de quodlibetꝭ. q. x. arti. viii.

¶ Quando tantum ualet missa mali sacerdotis qtum boni. & quãdo non. uide p eundem in. iiiꝰ. di. xiii. ar. v.

¶ Missam de beata virgine & aliis sanctis qualiter tantum ꝓdest defunctis qtum illa ꝗ̃ est ad hoc ordinata. s. Tho. in. iiii. di. xlv. ar. xvi.

¶ Qualiter puniatur celebrans missam ꝓ defunctis ut deus perdet aliquem uiuum. habes tex. xxvi. q. v. quicunq. ubi casus ad lram. dico. ĩ. sub dictione Christus.

Missio

Missio ex primo decreto potest fieri nullo pcedente libello. no. Innocen. in. c. i. de libel. obla.

¶ Ille cõtra quem est facta missio in possessiõem recuperabit eam nec satisfaciet de expensis si fuit absens ex legitima causa. uide Inno. in. c. ii. de eo qui mit. in pos. in glo. magna. in fi.

¶ Quãdo per missiõem in possessiõem quis lucratur fructus & quãdo non Innocꝭ. in. c. quonia. ut li. non contesta.

¶ Missio non debet fieri nisi reo citato & cõtumace. de eo qui mit. in pos. c. i. de uer. sig. dilecto.

¶ Missio in possessiõem ꝓ mensura debiti nõ ualet ubi obstat exceptio. ut. l. i. ꝗ. hec uerba. ff. ne uis fiat ei.

¶ Missionũ in possessiõem quedam est reuocabilis quedam non. & ex pmo decreto no. Inno. in. c. querenti. de offi. dele.

¶ Missus in possessiõem ex pmo decreto non facit fructus suos nisi quãdo debitor est minus contumax. tex. est sing. in. l. iulcinius ꝗ. fina. ꝗ. ex q. cau. in pos. ea ad nostram. uide. l. ait ptor. ꝗ. quod de fructibus ff. de bo. auctorꝭ. iudi. pos. & in. c. ii. de sequestra. Innocꝭ. in. c. quoniã frequenter. ut lite non cõtest. & in. c. dilecto. de uerbo signi. uide glo. in. c. fi. de do. & contu.

¶ Missio in possessiõem cõtra filium non põt fieri in bonis ipius aduenticiis in qbus patri queritur usufruct. glo. est in. l. ꝗ. de noxa. ꝗ. fi.

¶ Missio in possessiõem ita fit ꝓ donatiõe causa mortis sicut ꝓ legatꝭ. glo. i. l. cura. ff. ut in pos. le.

¶ Sicut missio in possessiõem ex causa iudicati fit tercio loco in nominibꝰ. ut. l. a diuo pio. ꝗ. i. ii. & iii. ff. de re iudi. sic fit etiam in incorporalibus. dicit Innocꝭ. in. c. ii. de eo q mit. in pos.

¶ Pro temporalibꝰ rebus non fit missio in possessiõem in beneficio debitoris uel in iure patronatus. sed ꝓ spũalibus bene potest fieri missio in aliis spũalibus. ita dicit Innocꝭ. in. c. i. de eo qui mitti. in posſ.

¶ Quando missio reuocatur ꝓpter rõnabilẽ executiõem absentis uł ꝓpter etatem puta quia pupillus non uenit refectio expensaru. no. Innocꝭ. in. c. fi. de eo q mit. in pos. glo. i. l. minor. ff. de euict.

¶ Qualiter fiat missio in nomen debitoris vide Bar. in. l. a diuo pio. §. sic quoq. ff. de re iudi. & in l. si finita. §. si de uectigalibus. ff. de dam. infect.

¶ Etiam cōtra non cotumacem potest fieri missio in possessiōem. Inno. in. c. fi. de fo. compe. in gl. i. tex. in. c. i. de do. & cōtu. & qd ibi nō.

¶ An reus cōtra quem facta est missio in possessiōem. ī. annum possit etiam cōpelli per iudicem ad pstandum cautiōem ad possessiōem recuperandam. uide Io. an. super rubrica de eo qui mit. in pos. li. vi. Archi. ii. q. vi. sunt quorū. Io. an. in additi. Spec. ti. de pri. & se. decre. ꝟ. quid si iudex. Io. de ligna. in. c. ii. de do. & cōtu.

¶ Passus missiōem non recuperat possessionem nisi tria cōcurrant. Primū q caueatur de stando iuri. Scdm q restituat expen. litis. Tercium q restituat expen. factas in re. uide in. c. ii. de eo qui mit. in poss.

¶ Ubi plures sunt defensores unius rei insolidū ex cōtumacia unius nō potest fieri missio in possessiōem. uide Pau. in clem. i. de ꝑpti. Innoc. in. c. cum uenerabil. de reli. do. in gl. in uer. adiudicam.

¶ An possit fieri missio in fundo liuellario. Bar. in. l. queadmodum. C. de agri. & censi. li. xi. & in. l. si finita. §. si de uectigalibus. ff. de dam. infec.

¶ Quando debet fieri missio in bonis sit inquisitio bonoꝝ uel sufficiat relatio nuntii ubi iudex pnūtiat. Bar. in. l. stipulatio. §. ii. ff. de no. ope. nūti.

¶ An possit fieri missio cōtra possidentem naturaliter alio possidente ciuiliter. Bart. in. l. a diuo pio. §. si sup rebus. ff. de re iudi.

¶ An contra psentem uolentem se defendere fiat missio. Bar. in. l. fulcinius. §. qd autem. ff. ex q. cau. in pos. ea.

¶ Quando fiat missio in bonis hereditatis debent uocari illi qui succedere debent in bonis nec sufficit citatio generalis. Bar. i. l. si diu. ff. ex qui. cau. in pos. ea. & in. l. si suus. ff. de bo. auct. iu. po.

¶ Creditor debet colere rem i qua facta est missio. glo. in. l. ptor. §. i. ff. de bo. auctor. iudi. pos. & ibi uide Bartol.

¶ Missio facta ppter debitum qd si esset solutū repeti non posset non ualet si in ueritate debituz non est. Bar. in. in. l. i. §. hec uerba. ff. ne uis fiat ei & ibi de hoc.

¶ Si actor missus in possessiōem causa rei seruande se absētat & postea reus ueniat uocabit actor & in eius cōtumaciam mittet reus in possessiōem glo. iii. in. c. dilecto. de uer. sig.

¶ An requirat citatio quādo fit missio in possessiōem ppter cōtumaciam pcedentem. do. Anto. in c. fi. de do. & cōtu.

¶ Missus in possessiōez causa rei seruande nō nanciscit possessiōi nisi post annū. tex. de do. & cōtu. cōtingit. glo. tamen scdm legistas ibi tenet cōtrarium. alia glo. est in. c. quoniam. §. in aliis. ut li. nō contesta. Bar. tenet opiniōem canonistarū. in. l. si finita. §. si plures. ff. de dam. infec.

¶ Si reus non uenit. ī. annum actor missus i possessiōem lucratur fructus pmi anni. glo. in. c. ii. de sequestra. pos. & fruc.

¶ An in recuperatiōe rei in qua facta est missio & cautiōe pstanda p eum cōtra quez facta est debeat uocari actor. nō. in. c. ii. de eo qui mit. i pos. in glo. ii. & de uer. signi. dilecto. Io. an. in. c. i. de eo qui mit. in pos. Spec. ti. de pri. decre. §. i. in ii. & ibi uide.

¶ Missus in possessiōem si in ea fuit nec uendidit nec locauit fructus tenetur debitori ad interesse qto minus pcepit. l. pretor. §. in eum. & l. creditorem. ff. de bo. auct. iudi. poss. docto. in c. ii. de sequestra. pos. & fruct.

¶ Quot remedia sunt pdita cōtra eum qui prohibet missum in possessiōem illam nancisci. uide ut li. non contesta. tue. de do. & cōtu. c. i. & c. contingit. xi. q. i. petimus.

¶ An missus in possessiōem possit compelli ut caueat & possessiōez recuperet. nō. Archi. de eo qui mit. in pos. super rubrica. li. vi. ii. q. vi. §. sunt etiā.

¶ Quot sunt iudices qui possunt mittere in possessiōem. vide Innoc. in. c. dilecto de uer. signi. in c. tue. ut li. non contesta. Inno. in. c. significasti. de offi. delega. de offi. or. cum ab eccl'iaꝝ. in gl'. fina. docto. in. c. cōtingit. de do. & cōtu. glo. ii. q. vi. si quis. Io. an. in. c. ti. de eo qui mit. in poss. no. in. c. ex lris. de offi. del. in glo. iii.

¶ An ubi agitur possessorio recuperāde habeat locum missio in possessiōem cā rei seruande. vide Innoc. in. c. f. de cau. poss. glo. magna in fi. in. c. cōsultatiōibus. de offi. del.

¶ An reo petenti reuocari missiōem ex pmo decreto ob exceptio excōicationis. uide Io. an. in. c. dilecto. de uerbo. sig. Spec. ti. de cōtu. §. nunc dicam. ꝟ. sed pone aliquid. Io. an. de ꝑpq. c. i. li. vi.

¶ Quare fiat missio ex pmo decreto cōtra cōtumacem in rebus incorporalibus. vide Inno. in. c. i. de eo qui mit. in pos. Io. an. in. c. i. eo. ti. li. vi.

¶ An iudex debeat festinare ul' non ad missiōez in possessiōem. uide ut li. non cōtesta. quoniam. §. q si super. de do. & cōtu. cōtingit. de eo qui mit. i pos. tue. & qd ibi nō.

¶ Si missus in possessiōem fraudulenter se absentat ut reus non possit recuperare possessiōem suaz ī. annum mittetur ipe reus in possessiōem bonorū actoris. de uer. signi. dilecto. in glo. cōtrarium uidet tenere. Spe. ti. de pri. decre.

¶ Missio in possessiōem de quot bonis debitoris fiat. & an audiatur reus postea ueniens & qs possideat. nō. C. de iudi. l. pperandum. §. sin autem reus. in glo. audiat. & ibi Cy. in. l. oppo. & iii. q. iii. de. C. quo. & quan. iu. l. cōsentaneum. in glo. transferre. & ibi Cy. plene tractat materiam missionū scilicet quare & p quotta reus potest cōueniri uide eundem in. l. ii. C. ubi in rem actio. & ibi glo. fina. C. de bo. aucto. iudi. pos. aut. & qui. in glo. pro mensura. Cy. in. l. cum pponas. & ibi glo. fi. eo. ti. nō. in aut. de exhi. re. §. q uero in glo. declaratione. v. Spec. ti. de pri. & se. de. p totum. & ti. de cōtu. §. iii. ꝟ. si uero agitatur ciuiliter. nō. de dolo & cōtuma. cōtingit. ut li. non cōtesta. quoniam. §. in aliis.

¶ An missus in possessiōem ex pmo uel scdo decreto possideat. no. C. de bo. aucto. iudi. pos. l. cum pponas. in glo. bonorū. nō. ff. de acquiri. pos. l. possideri. §. fi. & ibi Bar. C. quo & quan. iu. iii. l. consentaneum. in glo transferre. & ibi Cy. C. de prescrip. xxx. anno. l. si quis emptiōis. §. penul. & ibi Cy. nō. de do. & cōtu. cōtingit. in glo. i. ut li. non quoniam. §. in aliis. in glo. recuperet. & glo. uerus & glo. penulti. Spec. ti. de pri. & se. decre. §. iam ct

effectu·℞·sed utrum·

¶ An missus in possessiõem in reali uel personali usucapiat uel pscribat·Spec·in·d·§·iam de effectu·℞·si uero agatur reali·& se·& ibi Io·an·nõ·i l·ii·C·ubi in rem actio·& ibi Cy·xii·& xiii·q·

¶ An missus in possessiõem habeat fructus·dixi aliqd·s·dic plenius ut nõ·in aut·de exhi·re·§·qa uero·in glo·fuandi·col·fone·v·ff·de dam·infect·l·si finita·§·iul·in glo·magna·& ibi nõ·Bart·circa fi·Spec·in·d·§·iam de effectu·in pn·ibi septimo·& ·℞·missus·& ·§·restat·℞·hoc autem notandum·

¶ Quis sit iudex cõpetẽs i missiõe·dixi·s·Adde nõ·C·de bo·auct·iud·pos·l·cum pponas·in glo·fi·Spe·ti·de pri·& se·decre·ff·nunc uideamus a qb⁹

¶ An missio interrumpat pscriptiõem·nõ·ff·de re iudica·l·a diuo pio·§·si super rebus integris·& ibi Bartol·

¶ An missio unius alii psit uel noceat·nõ·ff·de bo·aucto·iudi·pos·l·cum unus·in gl·i·& ibi Bar·Spec·ti·de pri·& se·decre·§·iam de effectu·℞·si est & alius·

¶ An missio uideatur facta si aliqua iusta causa fieri non potuit·nõ·Bar·ff·de dam·infect·l·si finita·§·item uideamus·de do·& cõtuma·contingit·& quod ibi nõ·

¶ Missio non potest fieri de bonis in alieno districtu positis nõ·ff·de interdic·& rele·l·relegatorum·in glo·cui psunt·ff·de bo·aucto·iudi·pos·l·cum unus·§·i·Spec·ti·de pri·& se·decre·§·nunc uideamus a qbus·

¶ Qualis debeat esse cognitio anteq̃ fiat missio nõ·ut li·non contesta·quoniã·§·q si super·i glosum·Spe·ti·de cõtu·§·iii·℞·sed olim·& ti·de pri·& se·decre·§·ii·in pn & ibi Io·an·

¶ Si phibeatur missio que & quot remedia sũt pdita·nõ·ut li·non cotesta·tue·in glo magna·

¶ Facta missiõe si reus uult recuperare possessionem qualiter ei puideatur·Spec·ti de pri·& se·decre·§·iam de effectu·℞·ulti·

¶ Formas libellorũ circa diuersas missiões·uide per Spe·ti·de eo qui mit·in pos·p totũ·

¶ Propter nõ defendere pceditur ad missiõem circũscripta cõtumacia·tex·& glo·in·l·non ignorare·C·de resti·mi·Io·an·de uer·sig·cũ olim·

¶ Etiam iacente hereditate potest cõtra non defensum procedi ad missionem·ut·l·si debitor·C·de iudic·

¶ Quando est facta missio ex causa iudicati cõtra uerum cõtumacem non auditur uolens recuperare bona·uide in·l·pperandum·§·sin autem·C de iudi·Et iura q̃ dicunt q auditur·i·annum non habent locum quãdo in causam iudicati fit missio Et in hoc differt pignus ptorium a pignore i causam iudicati·

¶ In ypothecaria si fiat missio quomõ audiatur uolens postea recuperar·uide Iaco·botri·& Bar·in·l·ii·C·ubi in rem act·

¶ An ordo legis a diuo pio·ff·de re iudi·habeat locum quãdo fit missio ex interlocutoria uel ex cã ut in poss·lega·Cy·q non·i·l·i·C·de pto·pig·

¶ Quare fiat missio in interdicto uti possidetis glo·ff·de no ope·nunc·l·si pus·& ibi Bar·

¶ Ubi pariter defensio alicui⁹ rei spectat ad duos utriusq exigitur cõtumacia ut possit pcedi ad missiõem·uide·ff·de dam·infect·l·hoc autem·§·quesitum·& l·si finita·§·si de uectigalibus·eo·ti·

¶ Propter cõtumaciam potest iudex aggrauare missiõem ex pmo decreto·ut si cõtra mutum qui ex hoc solo non puatur possessiõe iubeat eum recedere a possessiõe·Casus est sm unam lect·quam tenet Bar·in·l·iiii·§·duas·ff·de dam·infec·

¶ Qualr sit intelligẽdum q misso uno debitore reliqui eiusdem tituli missi uident·Et qui dicant eiusdem tituli uide in·l·si finita·§·hoc edicto·& ibi Dy·& Bar·ff·de dam·infect·

¶ An si fiat missio ex primo q non cauet possit fieri missio ex scdo·q non satissacit·Bar·in·d·l·si finita·§·iul·

¶ An in actiõe ex empto fiat missio·uid Dy·& Bar·in palle·§·iul·

¶ An fiat missio in re mobili·uide Bar·in·d·l·si finita·§·sin autem·

¶ Missio in possessiõem ex scdo quãdo agit cõtra psonaliter obligatum non fit nisi contra latitantem secus si agitur ad rem ul p uictorei·quia ualet sed datur restitutio ut·d·l·si finita·§·sed si forte & ibi Bar·

¶ Missio ex scdo decreto non est diffinitiua·ut dicto·§·sed si forte·Bar·in·d·§ iul·Io·an·in addi·Spe·ti·de pri·& se·decre·§·iuxta·in pn·

¶ Practicam missiõis ex scdo decreto contra ius habentem in re·q illud denegat·uide in palleg·l·si finita·§·si qua·

¶ Missio in possessiõem potest fieri cõtra pupillum ex pmo etiam non habente tutorem q non exigit cõtumaciam sed sufficit q non defendatur ut·d·l·si finita·§·si pupillus·& ibi cõcor·

¶ Missus·i·mitti iussus·ff·de dam·infec·l·si finita·§·illud queritur·

¶ Missus in possessiõem ex pmo decreto tenet de dolo·ut in dicta·l·si finita·§·si iam morit·

¶ Missio ex pmo habet uim missiõis ex secũdo·quando fit cõtra psentem cõtumacem·tex·& ibi Bar·in·l·inter quos·§·si dñs·ff·de dam·infec·

¶ Si dat⁹ est executor ad mittendũ quem i possessiõem p hoc non uidetur data licentia ingrediendi ppria auctoritate·tex·ff·de acquir·pos·l·fundi·& ibi Barto·ad hoc·l·miles·§·iudicati·ff·de re iudica·in glo·

¶ Ad dicitur ubi missio ex pte petentis continet iniqtatem q missio est nulla si aduersario cõpetat exceptio·ut·l·i·§·hec uei ba·ff·ne uis fi·ei·temperat glo·uerum nisi talis essz exceptio i qua solutum nõ reperit·d·l·i·si qs·

¶ Quomõ fiat missio in diuisiõe hereditatis·uide in·l·apud iulianum·in pn·& §·i·ff·ex qui·cau·in pos·ea·

¶ An in debito cõuẽtionali habeat locum missio·uide·ff·ex qui·cau·in pos·ea·l·in possessiõem·

¶ Licet olim in omibus bonis fieret missio non tamen fiebat omniũ uenditio·ut dicit glo·in pall·l·in possessiõez·&·C·de his qui ad eccle·cõfu·l·psenti·§·cum autem·in glo·

¶ An missio cõtra legitime impeditum sit nulla uel reuocanda p restitutiõem in integrũ·uide gl·& Bar·in pallega·l·psenti·§·si quis·ars est in·l·fulcinius·§·si quis·ff·ex qui·cau·in poss·ea·l·pretor·in prin·

¶ An missus non intrans ul recedens pdat beneficiũ missiõis·uide i·d·l·ptor·§·meũ·& ibi Bar·

¶ Missio ad petitiõem non creditoꝝ est ipso iure nulla. ff. de bo. auct. iudi. pos. l. cum unus.

¶ Missus in omnib⁹ bonis debitoris non põt in tentare actiões debitoris. ff. ex qui. cau. in pos. ea. l. creditor. & ibi nõ.

¶ Si missio sit facta i bonis debitoꝝ & sint talia bona q̃ fuando seruari non possunt. nõ possunt alienari absq̃ licentia iudicis. cum licentia sic. & extimatio fuatur in causam pignoris. ff. de pui. credi. l. si magistratus. & ibi nõ.

¶ Missio dicitur interlocutoria quando fit ex p̃mo decreto. glo. in. l. i. de iu. reipub. li. xi.

¶ Missio in possessiõem fit officio iudicis nobili. Bar. in. l. iubere. ff. de iurꝭ om. iudi.

¶ Quõ fit missio in usufructu. uide. ff. si ex noxa. cau. aga. l. si cũ usufructuario.

¶ An si sit facta missio cõtra infirmum si postea uenit & petit eaꝫ reuocari excuset a cõdemnatione expẽs. ꝓpter infirmitatem. uide Guil. de suc. in l. ii ff. si qs cautꝭ.

¶ An ꝑ missiõem ex causa iudicati interrumpat ꝑscriptio. Bar. in. l. a diuo pio. §. si super rebus. ff. de re iudi. & ibi uide quatuor differentias inter missiõem que fit ex cã iudicati & ex aliis causis.

¶ Tempus ad uenditiõem pignoꝝ post missiõem est duoꝝ mensium ut. l. debito. & ibi nõ. ff. de re iudi. uide. l. fi. C. de execu. rei iudi.

¶ An requirendi sint amici anteq̃ fiat missio. uide. ff. ex qui. cau. ma. l. item ait. ad fi.

¶ Missus in possessiõem non tenetur exire donec sibi soluatur. ff. fam. herc. l. hiis cõsequenter. §. & cum unus.

¶ Propter cõtumaciam tutorũ fit missio in omnibus bonis non ꝓ mensura debiti tantum. Idem si omia bona tutoris sint ypothecata creditori. ut l. ii. C. ubi in rem actio. & . l. hiis cõsequenter. ff. famil. hercis.

¶ Missio in possessiõem beneficii uacañ facta ꝑ ordinarium uł delegatum ad quem spectat collatio habet uim institutiõis uel collõnis. Io. an. i addi. Spe. ti. de institꝭ. sup ꝯica. & ti. de resti. spo.

¶ In rebus dotalibus non potest fieri missio pro debito uxoris nisi in. v. casibus. de q̃bus in. l. quicq̃. ff. de bo damna. & ibi glo. & Bar.

¶ Etiam post litem cõtesta. potest deueniri ad missiõem ex p̃mo & scđo decreto. Bartꝭ. in. l. quominus. ff. de questio.

¶ Missio ex p̃mo decreto operat̃ transmissioneꝫ actionis ciuilis cõtra heredem. l. ut ꝑfectius. C. de anna. excep.

¶ Quando agitur cõfessio. uł negatoꝝ. nõ fit sub ito missio cum sit multum p̃iudicialis. sed p̃mo ueniatur ad alia remedia debilia. ff. de no. ope. nuntꝭ. l. si prius. Innocꝭ. in. c. cõstitutus. in glo. ii. ubi dicunt quidam de eo qui mit. in pos. cã rei ser.

¶ Missio facta ex licentia iudicis debet ꝓbari ꝑ instrumẽtum sicut alia acta iudicii nec sufficit ꝓbare per testes. Ita dicunt Bar. & Bal. in. l. fi. C. de edict. di. adri. tol. Ego tamen puto sufficere si appareat apud acta relatio facta ꝑ nuntium. & ita uidetur uelle glo. in. d. l. fi. sup ꝯ. publicaꝝ.

¶ Si agitur ad temporalia actiõe ꝑsonali non potest fieri missio in iuribus sp̃ualibus licet temporalia bona deficiant sed ecõtra sic. Innocꝭ. in. c. constitutus. in glo. ii. de eo qui mit. in pos.

¶ Contra absentem ex iusta causa & cõtra pupillum indefensum fit missio. & si postea uolũt defensiõem subire recuperant possessiõem nec sumptus litis restituunt q̃ cõtumaces esse non possunt Innocꝭ. in. c. fi. de eo qui mit. in poss. in glo. publice. in fine.

¶ Quando plures possunt cõueniri ꝓ pluribus eiusdem loci ꝓpter cõtumaciam unius nõ fiet missio nisi omnes uocent̃. glo. in clem. p̃ma. de ꝯptis. & ibi docto.

¶ Licet missus in ꝑsonali possessiõe ex p̃mo decreto ante litem cõtestatam dicatur habere nudã detentatiõem. ut. l. iii. §. fi. ff. de acquirꝭ. pos. secus est tamen quando ꝓ executiõe snie late in ꝑsonali actor mittitur in possessiõem ex p̃mo decreto. q̃ tunc statim possidet ciuiliter & naturaliter. ut l. a diuo pio. §. si sup reb⁹. ff. de re iudi. & hoc ibi tenet Bar. sing. qđ est mirabile & pauci sciunt.

¶ Missio cõuenit diuinis ꝑsonis. s. Tho in pri. ꝑte. q. xliii. ar. i. & in p̃mo di. xv. ar. i. & ii.

¶ Missio non est eterna. Idem in pri. par. q. xliii. ar. ii. & in. i. di. xv. ar. viii. Et qđ non cõuenit patri & cui cõuenit. uide ꝑ eundẽ in. i. par. q. xliii. ar. iiii. Et in. i. di. xv. ar. iii.

¶ Missio inuisibilis est scđm gr̃am gratum facientem. uide in p̃all. q. xliii. ar. viii. & in p̃mo di. xv. arti. quinto.

¶ Mittere se potest cõuenire diuine ꝑsone. in p̃alleg. q. xliii. ar. viii. & in. i. di. xlv. ar. v.

¶ Missio inuisibilis debuit fieri ad patres ueteris legis. Idem in p̃all. q. xliii. ar. vii. & in primo. dis. xvi. arti. ii.

¶ Missio uisibilis fuit in specie corporali ab angelis formata & de ueritate illarũ specierũ uide in p̃all. q. xliii. ar. vii. & in pri. di. xvi. ar. iii. & iiii. & in p̃alle. ar. vii. uide qualiter missio uisibilis cõuenis ꝑsonis diuinis.

Missus

Quid ueniat appelłone missi. dic quãdoq̃ uicarius epi. tex. iuncta glo. in. c. ii. de regularꝭ. Aliquãdo executor uł nuntius. de immu. ec. c. i. iuncta glo. Adde tex. cũ gł. de frigi. c. i. xxxv. q. vi. de parẽtela. & c. episc. p⁹ in sinodo.

Misterium

Misteria nostre salutis nullus debet pollutis manibus peractare. c. l. di. si post.

¶ Quid sit misteriũ quid sacrificium q̃d sacramentum habet. i. q. i. cum scriptura.

¶ Que differentia sit inter misterium & ministerium colligitur ex his que dicta sunt. s. sub dictione minister.

Mitigare

Mitigare quid importet hoc uerbum habes. xxvi. q. vii. tempora. & . l. di. accedens. & c. ꝑsbiteros. uide de heretꝭ. ut cõmissi. li. vi.

Mitra Mitratus

Judex secularis remittens clericum ad ep̃m cum mitra uel alˀs quid sit e incidit in penam. l. iuł. de ui publica ff. ad. l. iuł. de ui pub. l. lege iuł. & ibi Bar.

¶ Quid importet mitra qua ornatur caput epi & quid significent illa duo cornua.

¶ An & quando liceat ꝓ delicto mitrare aliqueꝫ clericum uł laicum. uide. xxvi. q. v. epi. & nõ. in c. ex tuarũ. de sorti. ubi uide quod no. per docto.

maxime moder.

¶ Quare epus accedens ad altare deponit mitrā & baculum pastoralem. dic q eundo ad altare accedit causa orandi ꝓ populo & sic allat causaz populi postea uertens se ad populuz reassumi mitrā & baculum. q allat cām dei populo. & ideo reassumit signa cōminationis. pdicta collige ex tex. i c. disciplinam. xlv. di. & ibi in glo. fi.

¶ An autem debeat habere mitram & baculum cum pdicat. dic q sic. q allat causam dei populo uide ad hoc glo. i in. c. nullus. clui. de cōse di. i.

Mixta Mixtum

Differentiaz iter mixta & confusa uide. ff. de rei uen l. frumentum. nō e. ti. l. itē pomponius. ℥. sed & si plumbū. in glo utraq;

¶ An & quando mixta retineant naturaz simplicium. uide. ff. ad legem acquif. l. i. ff. de cōtrahen. emp. l. qđ sepe. ℥ i. ff. de rei uen. l. ii.

¶ Mixta nomie simpliciuz cōtineutur. ff. de uerbo obli. l. ii. in pn. & ibi nō. in glo. ii. ubi etiā Bar.

¶ In materia odiosa sub simplicibus mixta cōphendunt. uide. ff. de li. & postu l. iii. ℥. pe.

¶ Si cōcurrant due cause puilegiata & non puilegiata attenditur puilegiata. glo. in. l. qđ institutum. ff. de testa. mili. & ibi Bar.

¶ Res habēs mixtas qualitates attribuit utriq si sunt coeque. Si autem una reperiat in genere & altera in specie attribuit dispositiō in speciem recipienti. ff. de le. iii. l. fuis urbanis. ℥. fi. & uide l. legatum. ℥. ii. eo. ti.

¶ Mixtum trahit quandoq; ad naturam alterius extremoꝝ. ff. de peti. here. l. hereditatis.

¶ Propter mixturam una species trahit ad naturam alterius & in una confundit natura ꝓpria. exemplum in. l. usucapio. ff. de pigno glo iii. i. corruptiōem. C. de usufruct. uide. C. de lucio pigno. l. intelligere.

¶ Mixta separate nature nō attrahūt ad priuilegia alterius. l. fi. C. tam herq.

¶ An ꝓpter mixturaz mixta separate nature sentiant puilegium aliquoꝝ ex mixtis uide in. l. fi. C. cōi. diui. & ibi Cy.

¶ Mixta dispositio in simplicibꝰ extendit ad mixta fm ꝓportioem. ut. l. fina C. de testa.

¶ An dispositio super simplici extendat ad mixta Guil. de cu. i. l. si extraneus ff. de cōdi. ob cau.

¶ Mixtura materie eiusdem generis si unit sm faciet una species ais non. l. hoc amplius. ℥. alphenus. ff. de dam. infect.

¶ Propter mixturam unuz separatum trahitur ad naturam alterius. ff. de aqua plu. ar. l. i. ℥. i.

¶ Mixtura facit quid trahi ad eandem naturam ut. l. apud trebaciuz. ℥. apud. ff. de aqua plu. ar. In cōtrarium facit q extrema diuerse nature ꝓpter mixturam non alterant naturam sed quodlibet sequitur naturam suā. ff. de statuli. l. statuliber. ℥. fi.

¶ Ubi due cause simul miscent attendit illa que pdest. ff. de acqui. pos. l. iii. ℥. ueteres. ꝟ. si ex parte. & sic quis cōsequitur p alium quod p se nō cōsequeret. ff. de li. cau. l. liberis. ℥. si duo. uide glo. i. l. adeo. ℥. cum qs. ff. de acqui. re. do.

¶ In mixtis pars accrescit toto & minus maiori & ignobilius nobiliori. ff. de acquis. re. do. l. sed si rem. ℥. i. & l. qcquid. ℥. fi.

¶ Mixtum non facit speciem de p se. ff. de inter dict. l. i. ℥. interdictorū.

¶ Mixtum attribuit digniori parti sui. ff. de uerbo signi. l. i.

¶ Mixtum aliquādo cōprehendit sub simplicibꝰ ff. qđ ui aut clam. l. is qui in puteū. ℥. q aliter. gl. ff. de actio. & obli. l. actionū qnq;. nō. ff. si cer. p. l. certi conditio. ℥. quoniam. insti. de actio ℥. quedam. ff. de uer. signi. l. lege censoria. dic ut p Bar. in. l. ii. ff. de uer. ob. & dixi. s.

¶ Mixta dispositio loquens de singularibꝰ disponitur fm naturam singulariū. in autē. de nupq. ℥. & q parum. & ℥. & qiā.

¶ Si cappellani debent die sancti Martini habere oblatiōes. die uero dominico debēt habere canonici occurrit q festum sancti Martini est die dominico qui debent habere oblatiōes eiusdem diei. ut per Guil. de cum. in. l. si ff. de offi. ꝓcon.

¶ Sub simplicibꝰ cōprehendūtur mixta qñ mixtum est eiusdem nature uel quandoq; habet eandem rōnem cum simplicibꝰ. ff. de his qui sunt sui uel alie. iuri. l. patre furioso.

¶ Item q sub simplicibꝰ cōprehendat mixtū hoc non est ex uerbis sed ex sñia. bonus tex ff. de his qui nō. infa. l. qd ergo. ℥. ait ptor. in fi. & ff. nau. cau. sta. l. fi. ℥. sed & si qs. & ibi Ia. butri.

¶ Ex mixtura alterius speciei mixtum quādoq; alterat naturam suam. ff. de cōtrahen. empt. l. qđ sepe. ℥. ueneni.

¶ Mixta quādoq; operant qđ seperata p se non facerent. ff. de usufru. l. si stipulatus.

Mobile

An redditus cōputent inter mobilia ul immobilia. Bar. in. l. iubemus. C. de sa. san. ec. & dicit qđ inter mobilia.

¶ An nomina debitorū cōputent inter imobilia uel imobilia. uide Bar. in. l. si cōuenerit. ff. de pignor. act.

¶ Res mobilis non datur in emphiteosim. Spe. ti. de ꝑprie. ℥. i. ꝟ. est & alia utilis.

¶ Quid cōtineatur appellōne mobilium. uide plene Spe. ti. de fruc. & inter. ℥. i. ꝟ. sed pone plus & ꝟ. se. & ibi Io. an.

¶ Mobilia & se mouentia an idem significent. ff de uer. sig. l. mouentiū.

Moderatum Moderatio

¶ Qualiter intelligitur adhibitum esse in defenso moderamine inculpate tutele. Bar. in. l. mulierem. ℥. furem. ff. de sicca. & in. l. ut uim. ff. de iu. & iure Cy. in. l. i. C. unde ui. ff. de ui & arma. l. iii ℥. cum igitur.

¶ Uerbum moderatiōis quandoq; cōtinet diuisionem. de uerbo. signi. c. ulti. in glo. penulti. In contrarium glo super uer. moderamie in. c. cupiētes. de elect. li. vi. ar. C. de iudi. l. fi. de rescrip. statutum. li. vi. de pben. c. iii. eo. li.

¶ Moderatio dilatiōis habet uim interlocutorie & potest fieri pte absente. Innoq. in. c. ad petitionem đ accusa.

¶ Aliud est modificatio aliud interptatio. nō. Io an. de uer. signi. si olim. Adde q modificatio diuisiōem cōtinet. nō. in clem. ne romani. circa prin. de elect.

¶ Que sit differentia inter moderantiaz seu modestiam & continentiam. vide Io. andree. de uoto. c. pmo.

Modicum Quod dicatur modicum· glo·ii·q·vi·anterior·§·illud·& xii·q·ii·terrulas·no·ff·de usufruct·l·bactenus·in glo·ptinet·

¶ De modico non est curandum· de fimo· & si questiões· & p modica re non datur actio de dolo·ff·de dolo·l·idem·de cõse·di·si·reuera· glo· de rescrip·statutum·§·insup·li·vi·optima glo· in pbemio Gregorij·in fi·& ibi p docto· Adde· no·ff·de in intag·resti·l·scio·in glo·i·ff·como·l·in reb⁹·§·possunt·in glo·cibariorũ·no·ff·de dam· infect·l·si pprietarius··in glo·erit·& ibi Dy·

¶ Modica summa dicit usq; ad duos aureos·ff·de dolo·l·si oleum·§·fi·& l·se·Interdum·x·lib·auri·ut·ii·q·vi·illud·Quãdoq;·xv·march·auri·ut in c·de appellonibus·de appel· Quãdoq; usq; ad·xl·aureos·C·de defen·ciui·l·i·

¶ Ex personarũ qualitate modica summa iudicatur·ff·de iudi·l·sed & si·§·ii·qd tamen melius relinquit iudicij arbitrio·ff·de legi·tu·l·legitimos·ad de no·ff·de iudicij·l·& si iuste·§·i·in glo· modica·

¶ Modica pars quãdoq; dicit tercia totius·ff·de inoffi·testa·l· si quis in suo·C·quan·& qui·quar·pars de·l·ii·

¶ Modicum & multum sunt nomia respectiua·ff·de iudi·l·sed & si susceperit·ff·de consti· pecu·l·si pmissor·

¶ Pro modico non datur officium iudicij· scdm Specu·ti·de arbi·§·fi·b· sed quero quid iuris· Io·an·in·c·exposita·de arbi·

¶ Modicum tempus interdũ dicit quatuor mensium·ff·de iudi·l·si cum dies·§·fi·Interduz·x· dierum·ff·de consti·pecu·l·si pmissor·Interduz·xxx dierũ·ut·l·i·§·i·ff·de iti·actuq; priua·Interdũ·v·annorũ·ut·ff·de separatj·l·i·§·qd dictum·de coniugij·suo·licet Hosti·in·c·i·ut eccle·benefi· Q̃nq; biennũ·de loca potuit·ff·loca·l·dñi horreoꝝ· Interdum septenniũ·ne pla·ui·suas·c·fi· als dicitur qd magij intellectu q̃ elocutiõe pcipi potest·ff· de solutj·l·ratum·ff·rem ra·ba·l·quo enim·§·ii· de h⁰ no·ff·solu·matri·l·si cõstanti·§·penulti·dic relinqui iudicis arbitrio ut·ff· de iu· deliberj·l·i· in fi·& ibi no·

¶ Modicus defectus etiam in forma non uiciat ut·l·q̄uis·ff·de condi·& demõstra·Bar·in·l·cũ hũi §·ptor·ff·de transact·& l·i·ff·uen·inspi·

Modius Modius est certa mensura de qua de re iudi·sicut·de donatj·p tuas·de purga·cano·quotiẽs· Adde·C·de suscep torj·& archa·l·modios·li·xi·Pe·eps brixieñ·

Modestia Est pars temperãtie·s·Tho scda scde·q·clx·ar·pri·& est circa actiões interiores & exteriores·eadem questiõe·arti·ii·

¶ Modestia circa actus exteriores est uirtus· Idem scda scde·q·lxviii·als·clxviii·ar·i·

¶ Sub modestia cõprebendit studiositas· Idem scda scde·q·clxvi·ar·ii·

Modus Modus adiectus tam in cõtractibus q̃ in ultimis uoluntatibus inducit dispositiõem ita q ex eo potest agi· Bar·in l si stipulatus·§·si ex duobus··ff·de fideius·

¶ Materiã modi & an & quãdo fiat p has dictiones·ut ita·ut dum·postq̃·ne·uide p Bar· in·l·quibus diebus·§·fi·ff·de cõdi·& demon·

¶ An legati sub modo impediat transmissio ante impletum modum uel pstitam cautiõem de implẽdo·uide Bar·in palle·l·quibus diebus·§·fi· ad qd uide glo·in uer·sub modo·in·c·fi·ut eccle·benefi·sine·ubi etiam uide que & quot remedia sunt contra non implentem modũ·

¶ Modus agendi ul excipiendi diligẽter est attendendus· dicit Inno·in·c·dudũ·de elect·

¶ Modus potest apponi in delegatiõe & subdelegatiõe·no·Inno·& hosti·in·c·si p debilitate· de offi·dele·

¶ Ille dicitur excedere moduz qui excedit fines mandati·no·Inno·in·c·sup qõnum· de of·del·

¶ Qui sunt modi agendi post confirmatiõez· ui de Inno·de appel·cõstitutus·

¶ Modus late potest dici conditio·tex·in·c·ii·de cõdi·appo·& c·uerum·eo·ti·tex· & glo· de testa· raynaldus·no·ff·de condi·& demon·sup rica·

¶ Differentiam inter modum & cõditiõem·uide per glo·in·c·i·ut eccle·bene·glo·in·c·uerum·de cõdi·appo docto·in·d·c·raynaldus·de testam· super glo i·alia glo·insti·de lega·§·si sic·

¶ Modus aliqñ exponitur·i·q̃titas·ff·de pact l· maiorem·ff·de transact·l·cum hii·§·modus·Interdum·i·qualitas·C·de his que sub modo·l·i· plene de materia in·c·uerum·de condi·appo·& in·c·i·in fi·ut eccle·benefi·

¶ Magis attenditur modus q̃ factum·C·si cõtra ius ul uti·pub·l·& si legibus·ff·de no·ope· nuntj·l·pretor·§·i·ff·de re mili·l·iii·§·in bello· vnde q̃dam non phibentur ppter se sed ppter modum· xii·di·c·i·& qd ibi no· Archi·

¶ Magis attenditur modus q̃ qualitas·ff·de usufruct·l·si fundi·§·fi·& l·si pendentes·§·i· xv·q· vi·si in sacerdotib⁹·

¶ Quãdoq; quis approbat factuz sed non modũ C·de arbi·tu·l·cum interdicte·de sen·excõi· cum quis·li·vi·

¶ Excedens modum est in culpa·ff· solu· matri· l·si constante·§·si maritus·de resti·spoli·olim· de sen·excõi·ut fame·de homicij·significasti·xlv·dis· cum beatus·

¶ Mora modi potest purgari sed non cõditionis no· Bar·in·l·si ita quis·§·seya·ff·de uer·ob·Cy·in in·l·si quis maior·C·de transact·

¶ Magis obligat aliquis qui tenet alicui sub modo q̃ qui sub conditiõe·no·ut eccle·bene·c·i·in gl· no·q sicut·

¶ Modus plagarũ erit p mẽsura peccati· deutro· xxv·& ponit Io·an·de sta·regu·ea que·§·ipi etiã

¶ Modus suandus est in agendis·ff·de pig· act· l·si suos·in fi·ff·de actio·emptj·l·ii·&·ff· de edil edict·l·i·§·fi·

¶ In modo requirit honestas·ff·de nego·gest·l· que utiliter·ff·de dam·infect·l·ex damni·

¶ Modus non impedit obligatiõem nasci·ut·ff·de leg·iii·l·si tibi legatum·C·de his que sub modo·l· i·secus in cõditione·ut·ff· de uer·sig·l·cedere diẽ·

¶ An modus impossibilis uiciet legatum·uide·C de cadu·tol·l·i·§·p scdo·ff·de le·iii·si tibi legatũ· & ibi Pe·de bel·ptita·

¶ Omissio modi uiciat actum·ff·de iureiuran·l· iii·§·fina·cum·l·se·

¶ Pro implendo modum dz indistincte caueri ut no· Bar·in·l·quibus diebus·§· termilius ·ff· de

condi. & demon. ꝓ. queritur atqȝ indistincte.

¶ Modus dies & cõditio sunt comites dispositionis & actus. & sm illum modalis dispositio regulatur. insti. de uer. obli. §. ex cõditionali. ff. de re. iur. l. actus. ff. de act. & obli. l. obligationũ fere. § conditio. & qđ ibi nõ.

¶ In cõtractibꝫ innomiatis necesse est ꝓbare ꝙ modus fuerit impletus. ut. l. ex placito. C. de re. ꝑmuta. Sed in cõtractibus nomiatis quo ad fundandum originem petitiõis non est necesse ꝙ ꝓbetur sed si opponatur ꝑ modum exceptiõis ꝓbari debȝ ff. loca. l. insulam.

¶ Que dicant per modum modi pariunt actionẽ. glo. & Bar. in. l. si stipulatus. §. i. ff. de fideiuss.

Moyses

Moyses ꝑmus Hebreis leges dedit. vii. di. moyses.

¶ Moysen in suis actibus debet sacerdotes imitari. xxxvi. di. si quis uult.

¶ Moyses erga populum israel fuit magne dilectionis & seueritatꝭ i corrigẽdo. xlv. di. disciplina

¶ Moyses orando ꝓ populo impetrauit ueniam & ꝓ se impetrare non potuit ingressum terre reꝓmissiõis. xxii. q. iiii. unde Gregorius.

¶ Moyses non crudelitate sed caritate malos ꝑsequebat̃. xxiii. q. iiii. qđ crudele.

¶ Moyses occidendo egyptum non peccauit. s. Tho. scđa scđe. q. lx. ar. xvi.

¶ Moyses fuit eximius ꝓphetaꝝ. Idem scđa scđe q. clxxiiii. ar. iiii.

Molendinum

Questiões de molẽdino uide in. l. i. ff. đ aqua plu. ar. per. Bar in. l. quo minꝰ. ff. de flumi. ubi idem Bal. in. l. si manifeste. C. de fui. & aqua.

¶ An habens molendinũ inferius possit ꝓhibere ne fiat molendinũ superiꝰ. uide. C. de fui & aqua. l. si manifeste. facit qđ nõ. Dy. in. l. si quisq. tr. de diuer. & tem ꝑscrip.

¶ Qui facit molendinũ in flumĩe potest ponere tignum in rippa irrequisito dño predii uicini. nõ. Bar ff. de acqui. re. do l. martius.

¶ Si quis habet molendinũ destructum & alius uelit edificare in loco qui ipi noceat an potest ꝓhibere. no. Bar. in. l. si. ff. de usuca.

¶ Si unus incipit molendinũ & alius ꝑficit cuiꝰ sit nõ. Bar. ff. de acqui. re. do. l. naturalem. §. illud

¶ Si molendinũ sit mutatum an dñs possit ducere aquam illuc. nõ. ff. de aqua quoti. & esti. l. hoc iure. §. si aquam. in glo. accesserit.

¶ Habens a ꝑncipe licentiam edificandi nouum molendinum potest iam edificatum uigore dicte licentie ibi retinere siue ꝑnceps sciuerit siue ignorauerit. ita dicit dominꝰ Pau. de ca. in. l. si qs filio. exheredato. §. irritũ. ff. de i iust. r up. & irri. te.

¶ Molendinũ publicum uendi non potest q̃uis sit in pecuña publica. ff. de cõtrahen. emp. l. scđ celsus in glo. i. & ibi uide.

¶ Si fiat aliquid in flumĩe ꝑ quod molendinum impediatur qualiter agat. Speḋ. ti. de cau pos. & ꝓprie. §. quia uero. ꝓ. quid đ riuo. Adde qđ nõt. Bar. in. l. i. §. sicut autem. ff. de aqua plu. ar. & in l. fi. ff. de usuca.

¶ An dñs molendini superioris possit stagnare aquam in damnum molendini inferioris. no. ff. de eden. l. si quis ex argentariis. §. si inicium in glo. rõnis. & ibi Bar. &. ff. de flu. l. quominus.

¶ An potest quis facere molendinũ inuito alio qui prius habet in eodem flumie. nõ. C. de ser. & aqua. l. si manifeste. & ibi Cy. uide Bar. ff. ne qd i lo. publi l. i. §. idem ait. & idem Bar. ff. de flumi. l. quominus.

¶ Si habeo molendinũ in flumĩe an superior possit aliud molendinum facere ꝑ quod auertat̃ aqua a molendino meo. glo. in. l. si manifeste. C. de ser. & aqua. Bar. in. l. ꝑses. eo. ti.

¶ Si aliquis occupat aquã ꝓ molendino an aqua per illum capi possit. uide Bar. ff. ne quid in loco publi. l. i. §. i.

¶ Si habes molendinũ iniuste edificatum & ego aliud edifico ꝑ quod tibi noceatur non teneor ad petitiõem tui destruere. ut. l. i. §. si quis. ff. ne qd i loco publi.

¶ Quãdo aqua sufficit ꝓ utroqꝫ molendino cuilibet ex flumie ducere potest. ff. de aqua quoti. & esti. l. hoc iure. §. i.

¶ Habentes molendinũ in flumine publico non possunt aquam accipere ita ꝙ alter non habeat comoditatem aque nisi ꝑns sibi ostenderit cõcessiuni ff. de flu. ru. pre. l. Imperatores.

¶ An de iure possit fieri molendinũ in flumine publico. glo. tangit in. d. l. Impatores.

¶ Si unus ex habentibꝰ cõe molẽdinũ uult ibi ponere meliores molas. & alter socioꝝ nõ cõsentiat. ꝙ non uult teneri ad impensam melior est conditio ꝓhibentis. ar. l. parietem. ff. de fui. ur. predio. & ibi uide do. Flor. non ob. l. cum duobus. §. idem respondit. ff. ꝓ socio. ꝙ ibi erat res ꝑitura nõ facta tali impensa. hic non.

Molestia

Hoc uerbum habes. C. de iude. l. die sabbato.

¶ Promittens nõ inferre molestiam dicit̃ facere eam eo ꝙ trahit ad iudicium ut no. in. d. l. die sabbato. & uide in l. i. C. de nundi. & qđ ibi nõ.

¶ De hꝰ uerbo molestare uide in. l. i. C. de thesau. li. x & in. l. ii. C. de can. lar. ti. e. li. & in. l. ꝓuidendum. C. de decuꝝ.

¶ Quid significet hoc uerbum molestia. uide in l. illud. ff. de tribu. & qđ ibi nõ.

Mollicies

Quid sit mollicies & quot sint eiꝰ species. uide per. s. Tho secunda scđe. q. cxxxviii.

¶ Mollicies opponit̃ ꝑseuerantie. uide. s. Tho secunda scđe. q. clxxxiii. ar. i. & ibi uide quis dicatur mollis.

¶ Mollicies causatur dupliciter. Idem in ꝑalle. q. clxxxiii. ar. i. & in. i. di. xxi. ar. i.

Moliri

Hoc uerbum scriptum ꝑ duplex L. idem est ꝙ mollem facere temperare uel mitigare. Per unum uero. L. est cũ difficultate conari. ut nõ. Io. an. de elect. quorũdam.

Momentuz Momẽtaneum

Momentum aliquado exponit̃. i. possessio. de cau. pos. c. i. in glo. & super ea interdum ponit̃ ꝓ libra uel puncto. ff. de mino. l. iii §. maiorem. Interdum ꝓ die. C. de feri. l. omnes iudices. nõ. ff. qui. mo usufru. amit. l. sicut. §. fi. Quãdoqꝫ ꝓ ualore ut nullius momenti. i. ualoris. ff. de transact. l. cũ hii. §. si i annos. de offi. or. ordinarii in fi. li. vi. de ꝓcura. c. fi. in ti. eo. li.

¶ Quando fit cõputatio temporis de momento

condi. & demon. ꝓ. queritur atꝗ indistincte.

¶ Modus dies & cōditio sunt comites dispositionis & actus. & fm illum modalis dispositio regulatur. insti. de uer. obli. §. ex cōditionali. ff. de re. iur. l. actus. ff. de act. & obli. l. obligationū fere. § conditio. & qđ ibi nō.

¶ In cōtractibꝰ innomīatis necesse est ꝓbare ꝙ modus fuerit impletus. ut. l. ex placito. C. de re. ꝑmuta. Sed in cōtractibus nomīatis quo ad fundādum originem petitiōis non est necesse ꝙ ꝓbetur sed si opponatur ꝑ modum exceptiōis ꝓbari debꝫ ff. loca. l. insulam.

¶ Que dicanť per modum modi pariunt actionē. glo. & Bar. in. l. si stipulatus. §. i. ff. de fideiuſ.

Moyses

Moyses p̄mus Hebreis leges dedit. vii. di. moyses.

¶ Moysen in suis actibus debet sacerdotes imitari. xxxvi. di. si quis uult.

¶ Moyses erga populum israel fuit magne dilectionis & seueritatꝭ i corrigēdo. xlv. di. disciplina

¶ Moyses orando ꝓ populo impetrauit ueniam & ꝓ se impetrare non potuit ingressum terre repmissiōis. xxiii. q. iiii. unde Gregorius.

¶ Moyses non crudelitate sed caritate malos ꝑsequebať. xxiii. q. iiii. qđ crudele.

¶ Moyses occidendo egyptum non peccauit. s. Tho. scđa scđe. q. lx. ar. xvi.

¶ Moyses fuit eximius ꝓphetaꝝ. Idem scđa scđe q. clxxiiii. ar. iiii.

Molendinum

Questiōes de molēdino uide in. l. i. ff. đ aqua plu. ar. per. Bar in. l. quo minꝰ. ff. de flumi. ubi idem Bal. in l. si manifeste. C. de fui. & aqua.

¶ An habens molendinū inferius possit ꝓhibere ne fiat molendinū superiꝰ. uide. C. de fui. & aqua. l. si manifeste. facit qđ nō. Dy. in. l. si quisq. ff. de diuer. & tem p̄scrip.

¶ Qui facit molendinū in flumīe potest ponere tignum in rippa irrequisito dn̄o ꝑedii uicini. nō. Bar. ff. de acqui. re. do. l. martius.

¶ Si quis habet molendinū destructum & alius uelit edificare in loco qui ipi noceat an potest ꝓhibere. nō. Bar. in. l. si. ff. de usuca.

¶ Si unus incipit molendinū & alius ꝑficit cuiꝰ sit. nō. Bar. ff. de acqui. re. do. l. naturalem. §. illud

¶ Si molendinū sit mutatum an dn̄s possit ducere aquam illuc. nō. ff. de aqua quoti. & esti. l. hoc iure. §. si aquam. in glo. accesserit.

¶ Habens a p̄ncipe licentiam edificandi nouum molendinum potest iam edificatum uigore dicte licentie ibi retinere siue p̄nceps sciuerit siue ignorauerit. ita dicit dominꝰ Pau. de ca. in. l. si qs filio. exheredato. §. irritū. ff. de iniust. rup. & irri. te.

¶ Molendinū publicum uendi non potest qꝛ sit in pecuīa publica. ff. de cōtrahen. emp. l. sed celsus in glo. i. & ibi uide.

¶ Si fiat aliquid in flumīe ꝑ quod molendinum impediatur qualiter agať. Spec. ti. de cau. pos. & ꝓprie. §. quia uero. ꝓ. quid đ riuo. Adde qđ nōt. Bar. in. l. i. §. sicut autem. ff. de aqua plu. ar. & in l. fi. ff. de usuca.

¶ An dn̄s molendini superioris possit stagnare aquam in dannum molendini inferioris. nō. ff. de eden. l. si quis ex argentariis. §. si inicium in glo. rōnis. & ibi Bar. & ff. de flu. l. quominus.

¶ An potest quis facere molendinū inuito alio qui prius habet in eodem flumīe. nō. C. de ser. & aqua. l. si manifeste. & ibi Cy. uide Bar. ff. ne qđ ī lo. publi. l. i. §. idem ait. & idem Bar. ff. de flumi. l. quominus.

¶ Si habeo molendinū in flumīe an superior possit aliud molendinum facere ꝑ quod auertať aqua a molendino meo. glo. in. l. si manifeste. C. de ser. & aqua. Bar. in. l. p̄ses. eo. ti.

¶ Si aliquis occupat aquā ꝓ molendino an aqua per illum capi possit. uide Bar. ff. ne quid in loco publi. l. i. §. i.

¶ Si habes molendinū iniuste edificatum & ego aliud edifico ꝑ quod tibi noceatur non teneor ad petitiōem tui destruere. ut. l. i. §. si quis. ff. ne qđ ī loco publi.

¶ Quādo aqua sufficit ꝓ utroꝗ molendino quilibet ex flumie ducere potest. ff. de aqua quoti. & esti. l. hoc iure. §. i.

¶ Habentes molendinū in flumine publico non possunt aquam accipere ita ꝙ alter non habeat comoditatem aque nisi p̄us sibi ostenderit cōcessiuni ff. de fui. ru. pre. l. Imperatores.

¶ An de iure possit fieri molendinū in flumine publico. glo. tangit in. d. l. Impatores.

¶ Si unus ex habentibꝰ cōe molēdinū uult ibi ponere meliores molas. & alter socioꝝ nō cōsentiat. ꝗꝛ non uult teneri ad impensam melior est conditio ꝓhibentis. ar. l. parietem. ff. de fui. ur. predio. & ibi uide do. Floꝝ. non ob. l. cum duobus. §. idez respondit. ff. ꝓ socio. qꝛ ibi erat res pitura nō facta tali impensa hic non.

Molestia

Hoc uerbum habes. C. de iude. l. die sabbato.

¶ Promittens nō inferre molestiam dicit facere eam eo ꝙ trahit ad iudicium. ut nō. in. d. l. die sabbato & uide in. l. i. C. de nundi. & qđ ibi nō.

¶ De hꝰ uerbo molestare uide in. l. i. C. de thesau. li. x. & in. l. ii. C. de can. lar. ti. e. li. & in. l. ꝓuidendum. C. de decuꝝ.

¶ Quid significet hoc uerbum molestia. uide in l. illud. ff. de tribu. & qđ ibi nō.

Mollicies

Quid sit mollicies & quot sint eiꝰ species. uide per. s. Tho secunda scđe. q. cxxxviii.

¶ Mollicies opponiť ꝑseuerantie. uide. s. Tho secunda scđe. q. clxxxiii. ar. i. & ibi uide quis dicatur mollis.

¶ Mollicies causatur dupliciter. Idem in p̄alle. q. clxxxiii. ar. i. & in. i. di. xxi. ar. i.

Moliri

Hoc uerbum scriptum ꝑ duplex L. idem est ꝙ mollem facere temperare uel mitigare. Per unum uero L. est cū difficultate conari. ut nō. Io. an. de elect. quorūdam.

Momentuz Momētaneum

Momentum aliquādo exponiť. i. possessio. de cau. pos. c. i. in glo. & super ea interdum poniť ꝓ libra uel puncto. ff. de mino. l. iii. §. maiorem. Interdum ꝓ die. C. de feꝝ. l. omnes iudices. nō. ff. qui. mo usufru. amit. l. sicut. §. fi. Quādoꝗ ꝓ ualore ut nullius momenti. i. ualoris. ff. de transact. l. cū hii. §. si i annos. de offi. or. ordinarii in fi. li. vi. de ꝓcura. c. fi. in fi. eo. li.

¶ Quando fit cōputatio temporis de momento

ad momentum·uide·ff·de fer·l·more romano·uide Arch·lxxxviii·di·p̄sbiter·

¶ Ea que momentanea sunt non debent cōsiderari·C·de bo·q̄ libe·l·fi·§·fi·C·qui legi·perso·l·momentanee·ar·cōtra·ff·de his qui nō·infa·l·genero

¶ Multa fiunt in momento·ff·si cer·pe·l·singularia·ff·de solut·l·in numeratiōibus·i·q·i·detrahe uerbum·ar·cōtra·ff·de donat·l·si quis·C·de bo·q̄ libe·l·fi·§·fi·

¶ Quid dicatur momētum·uide·C·que sit lon·consue·l·ii·in glo·ii·

¶ Per momentaneū implemētum non dicit̄ aliqd esse impletū·uide Bar·in·l·sicut·§·sup uacuū·ff·qui·mo·pig·ul' ypo·sol·

Monachus

An monachus possit fieri canonicus regularis·uide per·s·Tho·scd̄a scd̄e·q·lxxxviii·& dicam·ĩ·

¶ Monachus non est a paterna successiōe repellendus·xix·q·ulti·§·ulti·glo·xx·q·iii·p̄sens·

¶ Nobiles qui uolunt monachi fieri debent cum summa diligentia ꝓbari·liii·di·legem·

¶ Monachus ordinari non debet sine licētia abbatis·ut habet̄·lviii·di·ad eccl'iasticū·

¶ Monachi nō possunt possessiōes cōducere aut seculares ꝓcuratiōes facer̄·lxxxvi·di·ꝓhiber̄·&·c peruenit·

¶ Quātum monachi ꝓficiunt merito tantū nocent silentio·ii·q·vii·sancta qppe·

¶ Monachorū uita est subiectionis & disciplinatus non plationis & magisterii·vii·q·i·hoc nequaquam·

¶ Monachus grece latine dicit̄ singularis·xvi·q·i·placuit·&·c·si cupis·neq₃ docent₃ sed plangentis officium habet·xvi·q·i·monachus·

¶ Monacho a·te p̄sbiterum sedere non licet·xvi·q·i·Alia causa adde ꝙ cetus clericoꝝ preualet cetui monachorū·xxviii·di·si sic·in glo·fi·que dicit ꝙ uix bonus monach⁹ facit bonū clericū·

¶ Monachi iura ep̄alia usurpare nō debent nec cōfessiones audire nec decimas recipere·& sifia·xvi·q·i·puenit ad nos·&·c·iterdicim'·&·c·iuxta

¶ Monachi non possunt esse aduocati nec ꝓcuratores causarū·uide·xvi·q·i·de p̄sentium·q tex·ꝓbat ꝙ monachis competit quies|oratio|& manuu labor·ad quod uide de cōse·di·v·nequaq̄ Adde in quib⁹ casibus & ꝓ quibus p̄sonis de licentia iuris uel hominis monachus possit esse ꝓcurator·quod nō·Innoc·in·c·cum·I·&·A·de re iudi·in clem·religiosus·de ꝓcur̄·& qd̄ ibi no·dicā plenius·ĩ·

¶ Sicut monachus non debet ꝓmotiōem aude desiderare·ita nec uocatus desideria respuer̄·xvi·q·i·uos autem fratres·

¶ Monachi de prediis que ad ipsoꝝ usus coluntur decimas dare non debent·xvi·q·i·de his uero·& c·si ergo·&·c·questi &·c·decimas a populo·dixi s·sub dictiōe decime·

¶ Monachi debent in ecclesiis prochialib⁹ eis subiectis sacerdotes instituere qui diuina officia exerceant·xvi·q·ii·uisis·dicā plenius·ĩ·

¶ Monacho non licet etiam cum licentia abbatis redire ad seculum·vii·q·iii·qd̄ autem querit̄·

¶ Qualiter puniri debeat occisor monachi·uide xvii·q·iiii·qui occidit·

¶ Monachorū quietem debet ep̄us cōseruare·xviii·q·ii·luminoso·

¶ Monachi non possunt testari etiam de licentia abbatis·ꝙ oīa querūt monasterio·xix·q·i·ꝙ·& c·ꝓlatum·Adde nō·in aut·ingressi·& aut·siqua mulier·C·de sa·san·ec·do·Anto·& moder·in·c·in p̄sentia·de ꝓbat·uide in·c·cum ad monasteriū·de sta·regu·dicam·ĩ·sub dictiōe monasteriū·

¶ Monachus sine licentia abbatis uotum emittere non potest·xx·q·iiii·monacho·& adde & i uoto monachi intelligit̄ excepta auctoritas pape·gl'·de ui·& bone·cler·deus qui·quod puto etiam in uoto cuiuscūq₃ alteri⁹·Ad mām uide qd̄ dicaꝫ·ĩ·sub dictiōe uotum·

¶ Monachus gastaldus monasterii non agit pro monasterio nisi sit sindicus·nō·Innoc·& Hosti·i c·edoceri·de rep·

¶ Modica litteratura sufficit monachis & heremitis·nō·Innoc·in·c·cum in cunctis·de elec·tex·in clem·ne in agro·§·sane·de sta·regul'·& ibi docto·tenent ꝙ ignorantia grāmatice non repllit a monachatu·qd̄ nō·

¶ An is qui efficitur monachus sub spe abbatie q̄ adhuc non uacat peccet·Innoc·uidetur dicere ꝙ non·in·c·cum ad monasteriū de elect de quo dubito·ꝙ ista spes ul' intentio uidet̄ habere in se uicium ambitiōis·

¶ Monachus potest eligi in ep̄m·de renunt·post translatiōem·& ibi Inno·

¶ Monachi esse non possunt ante·xiiii·annuꝫ·Innocen·in·c·cum in distribuēdis·de tem·ordi·facit c·i·& quod ibi nō·de regu·li·vi·Adde tex·in·c·ꝙ in insulis·de sta·mona·

¶ Monachus licentiatus p abbatem absolutus est a p̄mo monasterio·Ita nō·Innoc·in·c·sicut·i·de iureiuran·

¶ Monachus potest admitti ad accusandum contra abbatem·Innoc·in·c·ex pte·de accusa·glo·in c·cum·P·eo·ti·

¶ Monachus spoliatus non potest petere restitutiōem·Ita nō·Innoc·in c·cum olim·de accu·

¶ Monachus expulsus de monasterio non acquirit monasterio ꝙ uidetur ab eo absolutus·Ita dicit Innoc·in·c·cum olim·ii·de priuil'·glo·xviii·q ii·abbates·glo·xxvii·q·i·si quis rapuerit·docto·d regu·c·fi·glo eo ti·sicut·glo·i·di·c·fi·

¶ An monachus possit esse arbiter Abbas in·c·cum ad monasteriū·de sta·mo·dicit ꝙ non·glo·in l·pedius·§·i·ff·de arbi·Adde qd nō·in·c·fi·de cleri·egro·Spec·ti·de arbi·§·ulti ꝟ·sed quero diligenter·&·ꝟ·sequen·&·§·sequit̄·ꝟ·quid de simplici·Hosti·in sum·de arbi·§·si quis possit·d·Cardi·in clem·ii·de rescrip·in·xix·&·xx que dixi·s·sub dictione arbiter·

¶ An monachi extrinseci & stipendiati sint uocandi ad electiōem abbatis nō·Abba·in·c·fi·de religio·domi·

¶ An monachus possit testificari·glo·dicit ꝙ sic insti·de iur·perso·in prin·debet tamen iurare de licentia sui abbatis dicit Bal·in·l·quoniam liberi·C·de testi·Adde glo·in aut·de monach·§·cogitādum·collat·i·nō·de testi·insuper·& in·c·cum nūtius·de iureiuran·& si xp̄s·in ti·glo·in aut·si dicatur·C·de testi·Spec·ti·de testi·§·i·ꝟ·item excipitur ꝙ est monachus·ubi uidetur requirere licentia abbatis·

¶ Si monachus est in studio de licentia abbatis

potest contrahere & monasterium obligare. glo. in l. si longius. ff. de iudi. no. xii. q. ii. non dicatis. Idem no. in. c. ex pte. de accus.

¶ Si monachus post ingressum monasterii uelit disponere de restitutiōe usurarū per ipm in seculo extortarū non potest sine cōsensu abbatis. Bal. in aut. si qua mulier. C. de epi. & cle.

¶ Monachus etiam sine licentia abbatis sui potest facere elimosinam. glo. xii. q. i. non dicat. glo. xvi. q. i. si cupis. glo. in clem. ii. de ui. & bone. cle. Hostien. in sum. de peni. §. quibus. ꝟ. sed nunqd. monachus.

¶ An habens usumfru. alicuius rei si efficiat monachus perdat illum glo. ꝙ sic. in. l. si ex duobus. ff. de assigna. libe.

¶ Omnia iura loquentia de seruis possunt trahi ad monachos. ff. de accus. l. hos accusare. §. omnibus. Bar. in. l. si seruus cōis. ita. §. fi. ff. de stipul. suo. uide quod dicam. j.

¶ An monachus possit cōdemnari in pena pecuniaria. uide Bar. in pallega. l. hos accusare. §. omnibus. Spec. ti. de reo. circa fi. ꝟ. sed an monacho.

¶ Cui querit monachus datus ad fuendum alicui eccl'ie extra monasterium. uide Bar. in. l. li. fuus cōis. §. si fructuarius. ff. de stip. suo.

¶ Monachus potest esse ꝓcurator amici monasterii de licentia abbatis. Innoc. de re iudi. cum. I. & . A. glo. de ꝓuil. cū olim. ii. ubi uide.

¶ An monachi admittant ad successiōem cōsanguineorū. uide glo. ii. xx. q. iii. ꝓsens clericus. tex. & glo. in. l. deo nobis. C. de epi. & cler. xii. q. i. clerici. facit quod dixi. s.

¶ An sola monachatio faciat quem ciuem eius loci ubi fit monachus. Bar. in. l. ciues. C. de incolis. li. x. & in. l. i. ff. ad municip. Lap. c. fina. de offi. delega. li. vi.

¶ Monachus laicus potest transire ad ordinem canonicoꝝ regulariū. secus si sit clericus. Archi. xix. q. iii. mandauim⁹ Io. an. de regul. sane. in prin. magne glo. uide qd dixi. in ꝓn. huius dictiōis.

¶ An monachus qui ante monachatum erit alteri obligatus possit de lucro ex artificio suo facto illud debitum soluere ul' alias de bonis ad eū delatis. uide Innoc. super ꝓtca. de obli. ad ratio. glo. li. di. preterea.

¶ Monachus uel monialis ꝓcreans filios deponuntur & in ꝑpetuum carcerem detrudunt. tex. xxvii. q. i. impudicos. & quod ibi no.

¶ Monachus sicut clericus dicitur deo militare de ser. non ordi. eo libentius. no. Io. an. de cor. uicia. ex pte. ubi uide.

¶ Monachi aliquo tempore non erāt clerici sed laici. Spec. ti. de lega. §. nunc de epoꝝ. ꝟ. lvi.

¶ Si quis timore ingruent infirmitatis facit se monachum an ualeat monachatio. Spec. ti. de sta. mo. ꝟ. xxii.

¶ Per monachum quem abbas scit non esse rite ꝓfessum nihil querit monasterio. Bart. in. l. fuus testamēto. ff. de stip. suo.

¶ Monacho potest epūs ꝑcipere & ei legatiōem iniungere. no. xvi. q. i. quidam monachi. & . c. uos autem. & . c. alia.

¶ An monacho possit solui illud quod ipse credidit. Bar. in. l. non ideo. ff. de noua.

¶ Per monachatiōem quis perdit nobilitatem generis. glo. & docto de sta. regular. c. fina. super uer. personaꝝ.

¶ An ingrediens monasteriū possit ex pacto sibi aliqua reseruare & an ex illo pacto uscietur ingressus. uide Bar. & Salic. in aut. ingressi. C. de sacrosanct. eccle.

¶ An ualeat relictum monacho ita ut nihil queratur monasterio. Bar. in. l. si alienum. in prin. ff. de here. instit. faciunt no. i. c. requisisti. de testa.

¶ Subiectio monachalis uidet magis equiperari subiectiōi filiali q̄ seruili. Bar. in. l. item potest. ff. de acquir. here. idē Bar. in. l. fuum. ff. de stip. ser. & in. l. i. in fi. ff. de uul. & pu. & in. l. cum fundus. §. fuum tuū. ff. si cer. peta. Cy. & docto. in auten. ingressi. C. de sa. san. eccle. Bar. in. l. tutor. ff. de bo. pos. & in. l. i. ff. de iur. deli. Bal. in. l. cum ꝓponas. C. de here. insti. & in. l. i. C. qui admit. ad bo. pos. & in. l. deo nobis. C. de epi. & cler. & in. l. cū non solum. C. de bo. que libe. & in. l. ex repudiatione. C. de fideius. ubi Bal. in omnib⁹ his locis. Adde glo. hui. di. a multis. xii. q. i. non dicatis. in glo. glo. xi. q. i. de ꝑ o ia. Io. an. de iudi. cum deputati. do. Anto. in clem. ii. de rescrip. tex. opti. hui. di. multos. Ang. in consi. suo. lxiiii. do. Pe. de an. ba. in repeti. c. in ꝑsentia. de ꝓbat. faciunt que dixi. s. ꝓxi. colum. in omnib⁹ ꝑdictis locis uide an monachus magi equipetur filio uel suo.

¶ An illud qd acquirit monachus cui cōmissum est regimen alicuius beneficii acquirat monasterio ul' illi beneficio. uide Bar. in. l. si qs. ff. de usufruct. & in. l. pe. ff. de stip. suo.

¶ An monachus depositus eiciat de monasterio dic ꝙ non. Innoc. de simo. dilectus. do. Car. flor. in clem. i. §. ꝗ uero. de sta. mo. in. ii. q.

¶ An monachus possit agere cōtra monachū qui deneget sibi alimenta. no. de accus. cum olim. do. Car. in. d. clem. i. §. ꝗ uero. in. iiii. q.

¶ An si monachus possit cōtrahere matrimoniū & si cōtraxit que sit eius pena. no. xxvii. q. i. que xpo. & . c. de filia & . c. se. in glo. & . c. monacho. & c. ut lex.

¶ An filii monachorū sint serui monasterii. dic ꝙ sic. & acquirunt monasterio. no. xxxii. dis. eos. lxxxi. di. quidam clericus. glo. xv. q. ulti. Cū multe. dicit ꝙ eccl'ia non utit hoc iure.

¶ An monachus translatus ad abbatiam alterius monasterii si non facta ibi ꝓfessiōe renuntiat abbatie remaneat monachus prini ul' secūdi monasterii. do Car. flor. in. c. cum ad monasteriū. de stat. mona. & in clem. i. §. si uero. co. ti. in. v. q. & i. clemen. i. in fi. de regular. Fede. de sen. in consiliis suis. consilio. v.

¶ An monachus possit esse tutor Bal. in. l. generaliter. C. de epi. & cler. Spec. ti. de tuto. §. generaliter. in aut. de sanct. epis. §. deo autem amabiles. lxxxvi. di. ꝓuenit. xvi. q. i. generaliter.

¶ An monachus possit esse cōpromissarius electionis. uide Car. flor. in cle. ii. de rescript. in. xix. & . xx. q.

¶ An monachus assumptus ad dignitatem secularem ul' ecclesiam prochialem sit ex toto absolutus ab obseruantia regulari. uide do. Anto. de sta. regula. quod dei. no. in clem. i. de elect. glo. in. c. pe. de ui. & hone. cleri. xviii. q. i. c. i. xvi. q. i. nemo. & . c. de monachis. in quibus uide glo. Adde glo.

de elect quorūdam. li. vi. que dicit ꝙ non. Idem glo. in. c. i. de testa. & in clem. i. de deci. Laud. in clem. ii. de censi.

¶ An monachus possit sine dispensatiōe habere dignitatem secularem uł eccłiam prochialem. nō in palleg. clem. i. de elect. in glo. penulti. de ꝑben. ꝑterea. in glo. uide in. c. ii. &. c. qđ dei. de sta. mo. ubi Innoc. tenet ꝙ necessaria est dispensatio epi. de quo uide nō. in regula que a iure. li. vi. docto. de regular. sup eo. glo. de uoto. ꝑ tuas. & in palle. clem. i. Adde quod nō. Spec. ti. ii. §. cōsequenter. ꝟ. quis dispenset. Cōis opinio est ꝙ eps possit dispensare cum monacho ut ꝑsit eccłie prochiali uł alias seculari.

¶ An monachus possit habere ꝑbendas. Inno. ꝙ non. in. c. fina. de uoto. Adde glo. xvi. q. i. in sum. & qđ nō. Inno. de ꝑben. dilectus.

¶ An monachus dispensatiōe epi ut. s. diximus ꝓmotus ad eccłiam prochialem debeat dicere officium diuinū ſm regulam monachorū uł secūdū usum illius eccłie. glo. xvi. q. i. de monachis. uide nō. ꝑ glo. & docto. in clem. ii. de cele. mis.

¶ An monachus sic ꝓmotus habeat uocē in actibus monasterii sui. dic ꝙ non. xvi. q. i. ne ꝓ cuius libet. uide nō. in clem. i. de regular.

¶ An si monachus sic ꝓmotus debeat habere socium secularem uł possit habere monachū. nō. gl. & docto. in clem. i. §. ad hec. de sta. mona. in glo. sup uer. ad claustrum. nō. xvi. q. i. in summa. ivdii. priscis.

¶ An & quando monachus possit esse ꝓcurator uel ꝓcuratorem cōstituere ad lites uel ad negocia dixi aliquid. s. dic plenius ꝑ Inno. & doct. de re iudi. cum. I. &. A. bona glo. xvi. q. i. monachi a monasterio. nō. in. c. ii. de postulan. do. Car. in cle. ii. de rescrip. in. xxi. q. Spec. ti. de ꝓcur. §. i. ꝟ. itē ꝙ est monachus. & ti. de actio. in ti. ꝟ. monachus.

¶ An monachus possit alium accusare & si ipse accusatur an possit esse in iudicio ad sui defensionem. nō. de accusa. ex pte. & c. olim. xvi. q. i. quire. Spe. ti. de acto. ꝟ. monachus quoq. & ti. de reo. ꝟ. sed an monachus. de his nō. in clem. religiosus. de ꝓcura. Cy. & Bart. in. l. ita demum. C. de ꝓcura.

¶ An monachatꝰ liberet a patria ptāte. uide Alber. in aut. ingressi. C. de sa. san. eccle. Pau. xii. q. ii. non dicatis. Spec. ti. de sta. regu. ꝟ. xii. & ti. de tuto. §. si autē. ꝟ. sed querit.

¶ An hereditas delata monacho qui postea tempore aditiōis erat eps queratur monasterio uel episcopatui. uide doct. de priuił. cum olim. ii. Frede. de senis cōsi. xxii.

¶ Qualiter & ex qbus causis monachus querat monasterio. & an monasteriū teneatur ex delicto monachi. nō. Inno de ꝑuił. cum olim. ii.

¶ An ꝑ cōtractu monachi possit cōueniri abbas uł monasterium. docto. in clem. religiosus. de procur. dicunt ꝙ non ꝑ cōtractu inito ante monachatum secus si post. dum tñ monachꝰ habuerit mandatum. quo casu insolidum tenetur monasterium. ałs in qtum ad illud puenit.

¶ An liceat monacho habere cōpatres uel cōmatres. dic ꝙ non. nec etiam abbati. de cōse. di. iiii. nō liceat. & c. monachi. xviii. q. ii. puenit. & c. pnciosam. quod dic uerum quousq est monachus uel abbas. secus si assumatur ad dignitatem secularē. exemplo beati Gregorii. dicit glo. xviii. q. i. c. i.

¶ An possit cōcedi licentia monacho standi extra claustrum in domo quōdam sua & habendi usum rerum suaꝝ. Innoc. dicit ꝙ sic ꝑ epm uel abbatem suum. nō. qui cle. uel uo. insinuāte. ubi uide an in ingressu religionis ualeat tale pactum de q̄ dixi. s.

¶ An monachus possit ꝓ libito suo sibi cōstruere cellam in monasterio uel extra. nō. xviii. q. ii. nullus monachus. xx. q. iiii. c. fi. & est cōclusio ꝙ potest de licentia abbatis. & subsistente cā. ałs nō

¶ An monachus possit esse aduocatus. dixi aliqd sup. dic ꝙ non. nisi in causa monasterii. & de consensu abbatis. xvi. q. i. monachi. glo. xv. q. vii. in summa.

¶ An monachus possit transire de suo monasterio ad aliud. glo. & docto. de regular. non est nobis. Innoc. de renunc. c. fina. glo. de ꝑben. cum singula. li. vi. glo. in clem. i. de elect. Innoc. de iureiuran. sicut. i. Inno. & docto. de regu. significatū.

¶ Qua uia dicatur monachus assumi ad monachatum. glo. in uer. beneficus. in clem. dispendiosam. de iudic. glo. in clem. i. de elect. Inno. in. c. officii. eo. ti. Io. an. in. c. Iohannes. de regular. in uer. migrare. Archi. xlviii. di. c. fi.

¶ An in monachatu impmatur caracter. Innoc. de sacra. non iteran. ꝑsbiter. nō. de sta. mo. cum ad monasteriū. in glo. fi.

¶ Si monachus excōicatur donec satisfecerit qualiter debeat satisfacere. uide Pau. i clem. i. de deci. in uer. satisfactiōe. Io. an. de elect. ꝙ sepe. li. vi.

¶ Si monachus inuito abbate efficiatur papa debet redire ad monasteriū & ipsemet debet se cōpellere ad reditum. nō. xviii. q. ii. q̄ sit. in glo. de q̄ multū dubito. Adde glo. xvi. q. i. ne ꝓ cuiuslibet. & docto. in. c. Iohannes. de regular. do. Anto. & moder. in. c. licet. de elect. reprobāt illas glo. & bene.

¶ Si monachus est legitime translatus ad aliud monasteriū qualiter debeant diuidi bona q̄ dedit ꝑmo monasterio. nō. xviii. q. ii. in nullo. de cle. cōiuga. qđ ad te. & ibi glo. & docto. late. do. Anto. in cōsilio suo. ii.

¶ Monachus pōt uocari frater. de emp. & uen. cū dilecti. sup uer. fratres.

¶ Monachus ex quacūq causa etiam iocose nisi urgente necessitate relinquens habitum est ipo iure excōicatus. uide ne cle. uel mo. c. ii. li. vi.

¶ Monacho restituuntur expense facte in ꝓsecutiōe litis cōtra abbatem. de accu. olim.

¶ Cui debeat monachus cōfiteri. dic abbati uel alteri de ipius licētia. tex. xvi. q. i. c. i. & ibi nō. Archi. Hosti. in sum. de peni. §. cui cōfitendum. ꝟ. si. cui monachi. ubi tenet ꝙ abbati & i eius absentia ꝑori. potest etiam cōfiteri epo.

¶ An monachus possit esse uicarius epi uel coadiutor. nō. glo. in clem. ii. de rescrip. docto. de cle. egro. c. fi. & est cōclusio ꝙ sic de licentia abbatis. ubi etiam uide an possit esse delegatus ordinarii. de quo tractat Spec. ti. i. §. ii. ꝟ. & nunquid ergo in monacho.

¶ An appełłone monachi ueniat abbas. uidetur ꝙ sic. ut habetur in. c. fina. de simo. dixi sub dictione abbas.

¶ Si monachus spoliaretur cappa non potest agere ad illam recuperādam. ꝙ eam non possidet. glo. xii. q. i. non dicatis. dixi aliquid. s.

¶ Monachus nec habet uelle nec nolle. de elec. si religiosus. li. vi. ubi glo. alleg at concor. xii. q. i. nolo. & in illis iuribus uide quod obedientia quam promittit monachus est quod renuntiat omni sue uoluntati & omnia cōmittit uoluntati abbatis. de quo uide Specu. ti. de sta. regula. § xxxvii. Adde glo. in auten. idem etiam. C. de bo. que libe. que dicit quod monachus quo ad comedēdum non habetur pro mortuo Et quod dicitur quod non habet uelle. zc. est per fictionem iuris. uere tamen habet uoluntatem & cōsensum naturalem. Adde ad hanc materiā ea que nō Genze. in extrauagan. quorūdam. Io. xxii.

¶ An monachus debeat magis obedire epo quam abbati. uel ecōtra. glo. viii. di. que cōtra mores. faciunt nō. de temp. ordi. ad aures. de appel. cum parati do. Car. flo. de offi ordi. quanto. glo. xi. q. iii. qui resistit. do. Car. in clem. ne in agro. § quod uero. de sta. regu. in. viii. q.

¶ An appellatione monachorū siue religiosorū ueniant mendicantes. nō. de testa. religiosus. li. vi. ubi tex. iuncta glo. de elect. nullus. eo. li.

¶ An iura loquentia de monacho habeant locum in canonico regulari. nō. xvi. q. i. monachi. de postulan. ex parte. de sta. mo. c. ii. iuncto. c. quod dei. et ti. glo. in clem. in plerisque. de elect. gl. de cōuer. cōiuga. cōsuluit. xx. q. iii. presens clericus.

¶ Ad quem pertineat correctio monachorum. nō. gl. & docto. de offi. or. quanto. de offi. archi. dilectus. ubi cōcluditur quod primo loco abbatem cui si nō obediunt ad epm. no. ne cle. uel mo. relatum de senten. excōi. monachi. Adde quod nō. glo. xvi. q. i. quidam

¶ An monachus debeat cōueniri coram abbate uel coram epo. nō. de offi. or. quanto. bona glo. xviii. q. ii. c. i. bona glo. xi. q. i. de persona. super uer. monachum. docto. in cle. religiosus de procur. ubi do. Car. flo. in. v. q. ubi etiam tractat an pro debito monachi sit ipse couenie ndus uel abbas. de quo dixi aliquid. s. & adde quod nō. idem do. Car. in clem. i. § qua uero. de sta. regu. in vi. q.

¶ An monachus assumptus in epm possit mutare habitum monachalem. no. de ui. & hone. cle. c. penul. glo. xxiii. di. sanctimonialis. bona glo. xvi. q. vii. noua actiōe. que dicit quod non. glo. xvi. q. i. de monachis. Adde quod deponens habitum monachalē uel portans rochetum etiam factus eps est excōicatus. per. c. ii. ne cle. uel mo. li. vi. ita dicit Cardi. flo. in clem. ne in agro. in prin. de sta. mo. in. iii. q. faciunt nō. per Laud. in clem. ad nostrā. in prin. de censi.

¶ An monachus factus eps possit comedere carnes. glo. de conse. di. v. carnem. quod non. glo. xvi. q. i. c. de monachis. ubi de hoc.

¶ An monachus factus eps possit habere proprium. glo. quod non. xii. q. i. quod tua.

¶ Monachus transiens ad platuram ut pater sit peccat mortaliter. dicit glo. xvi. q. i. monachi. quod facit ad ea que dixi. s. de eo qui sit monachus ut eligatur in abbatem.

¶ An quis possit esse monachus in diuersis monasteriis. glo. quod non de preben. preterea. de religio. do mi. c. fina.

¶ An monachus possit eligere sepulturam. Hostien. olim tenuit quod sic. in. c. de uxore. de sepul. per illum tex. casus est hodie in cōtrarium. in. c. fina. de sepul. li. vi.

¶ An & quando monachi teneantur uel non ad solutiōem decimarum uel eas possint percipere. Inno. de deci. suggestum. glo. & docto. eo. ti. ex parte. i. & in. c. penulti. glo. xvi. q. i. § de his. dixi aliquid. s.

¶ An monachus possit accusare epm uel abbatem seu alios. nō. ii. q. vii. cum pastoris. & c. placuit. et de accu. ex parte. ubi de hoc.

¶ An monachus possit agere pro iniuria sibi illata glo. xii. q. i. non dicatis. dic quod non. sed abbas.

¶ Monachus habens administratiōem & clericus secularis equiparantur. ut in clem. ii. in fi. de uita & honesta. cler.

¶ An monachus existens in studio de licentia abbatis possit cōfiteri cui uoluerit. dic quod sic. quia uidetur tacite ad hoc licentiam habuisse. nō. docto. in clem. dudum. § sed & si idem. de sepul.

¶ An & quando monachus fugitiuus debeat repeti & restitui priori monasterio a quo recessit. nō. de regu. iohannes. & c. fi. tex. & glo. xvi. q. i. quidam. Et quid de uagabūdo. dic ut nō. in clem. i. § quod uero. de sta. mo. ubi uidetur quod tales sunt excōicati. Et adde quod abbas potest repetere monachum suum adiecta causa de iure canonico. l. i. § per hanc ff. de rei uen. Genze. in. d. § quod uero.

¶ Monachus non peccat mortaliter comedēdo carnes. s. Tho. in. q. de quolibet. q. i. ar. xx. per quod declarantur nō. i. c. cum ad monasteriū. de sta. regu. & monacho.

¶ An monachus unius monasterii debeat primo facere professiōem in hoc secundo anteque eius electio cōfirmetur & si renuntiat propter crimen an remaneat monachus in secundo uel possit redire ad antiquum & casu quo remaneat in secundo an habeat uocem & locum in capitulo & cotam. & ad quem uide plene per Fede. cōsiliis suis cōsi. v.

¶ An monachus exemptus excōicatus a canone puta quod portauit arma. i. septa monasterii possit absolui ab abbate. Fede. tenet quod non. sed ab episcopo. in cōsiliis suis cōsi. xiiii.

¶ An monachus translatus ad secundum monasterium auctoritate pape possit redire ad primum sine ipsius licentia. uide eundem cōsi. clii.

¶ An abbas repetens monachum uagabundū uel alias denegans monacho alimenta uel sine causa expellens eum de monasterio possit ipsius monasterii bona petere nomine monasterii. glo. in. c. i. de sen. excōi. do. Car. in cle. i. § quod uero. de sta. regu. Adde glo. & docto. de regu. sicut uobis. glo. xxvii. q. i. si quis corripuerit. glo. penulti. l. di. c. ti. uide glo. i. c. i. de infan. langui.

¶ An monachus possit peregrinari sine licentia abbatis. dic quod non. xx. q. iiii. c. fina. no. doct. de regu. Iohannes. & ibi Ioan.

¶ An appellatione monachi ueniat cōuersus. dic quod non. de regu. non est. & ibi nō.

¶ An & quando monachus unius religionis possit transire ad aliam & quis possit eum licentiare nō. Inno. de renunti. c. fi. ubi etiam do. Car. flo. bona glo. de preben. cum singula. li. vi. docto. de regu. licet. & c. sane.

¶ Abbas non debet recipere monachum uenientem ad suum monasteriū sine lris sui primi abbatis xx. q. iiii. § item ubi casus. Adde quod nō. do. Anto. de regu. significatum.

¶ An monachus albus possit stare inter nigros. & ecōtra. glo. xvi. q. vii. noua actiōe. ubi uidetur

cōcludere ꝙ sic·licȝ honestius sit ꝙ stet inter monachos sui habitus·

¶ Quis dicatur monachus fugitiuus· & an monachus existens in fuga querat monasterio· uide docto·in·c·fi·de regu·glo·xviii·q·ii·abbates·

¶ An monachus existens in studio de licētia abbatis possit comedere carnes· dic ꝙ non·sine speciali licentia abbatis·de sta mo·cum ad monasterium·& ibi nō·

¶ An si monachus recedat de monasterio sine licentia & postea reuertit debeat capi·glo·& doc·de regu·Iohannes·

¶ An irregularis possit fieri monachus & omnino illitteratus·nō·xvi·q·i·legi·in glo·fi· item an mutilatus membrū·lv·di·priscis·

¶ Quis sit ille superior qui possit dare licentiaȝ monacho transeundi ad aliam religiōem uł ad aliud monasteriū·Pau·in clem·i·de elect·uide nō·in c·q̄ sit·de elect·li·vi·& c·quorūdam·eo· ti· & li·& c·ii·ne cle·uel mo·eo·li·de testa·c·fi·eo·li·

¶ Monachi in modo cantandi debent fuare cōsuetudinem ꝓuintie· glo· xii· dis· de his· tex·c· dis·c·fina·

¶ An liceat monachis studere in theologia uł iure canonico·Io·an·in·c·ii·ne cle·uel mo·li·vi· & i c·non magno·eo·ti·

¶ An monachus possit eligi in magistrū·uide Archi·xvi·q·i·monachi·Io·an·de magis·c·pe·

¶ An monachus possit deponi· uide glo· de symo·si cuius·

¶ An monachus ingrediens religiōem possit absolui ab abbate a penitentia quam debeat agere ante ingressum·glo·xxxiii·q·ii·admonere·glo·i uer· totius·de peni·di·i·his auctoritatib⁹·glo· de uoto scripture· Adde quod dicam·ī· sub dictione religiosus·

¶ An monachus existens in studio possit accipere mutuum ꝓ sumptibus suis ita ut obliget monasterium· Archi·ꝙ sic·ne cle·uel mo·c·ii· li·vi· nisi aliunde sit sibi ꝓuisum de expensis·Ego allegare soleo glo xii·q·i·non dicatis·glo· ordi· in·c· ex parte·de accu·ubi docto de hoc do·Car·in cle· i·§·ꝗ uero de sta·regu·in·ix·q·

¶ An ꝓmittens aliquid monacho teneat illi satisfacere saltim in foro cōscientie· & an satisfaciens abbati ꝓ monacho excuset· Io·an & doct·de immu·eccle·ꝗ plerisq̄·ubi uide·

¶ An monachis possit strictior regula imponi q̄ sunt cōsueti·Innoc·de regula·sup eo·doct·ꝙ mecau·cum dilectus·glo·de sta·regular·c·i·li·vi·gł· in regula ꝙ omes·eo·li·glo·in clem·ut hii qui· de eta·& qualita·

¶ Licet monachus multo tempore gesserit se ꝓ non monacho tamen non acquirit libertatem·Archi·xii·q·ii·longinqtatem·

¶ A quo tempore ceperūt monachi·Spe·ti·de lega·§·nunc de epoꝝ·ꝟ·lvi·

¶ Monachus debet ali expensis monasterii in q̊ surrexit obligatio·Bar·in·l·ꝙ fuus·ff·de sti·ser·

¶ Bona monachoꝝ nouitioꝝ applicant monasteriis in q̄bus moriunt·do· Anto·in·c·ii·de fo· compe·& clarius de ꝓbat·in p̄sentia·ꝟ·iii· Ego puto ꝙ sicut persona non erat obligata monasterio uel religioni·ita nec bona·per nō·in aut·ingressi·C·d̄ sa·san·ec·ubi nō·tex·q dicit· Ingressi monasteria se & sua dedicāt deo·ergo prius se deinde sua· uñde si non dedicant se nec sua claꝝ autem est ꝙ nouitius non est obligatus religioni·ut patet in·c·i· de regular·li·vi·ergo nec sua bona cogita·

¶ An p̄cepta regule obligent monachos ad culpam si non fuerit uel tantum ad penam· Laud· in cle·i·de sta·regu·in uer·disponet·

¶ An monachus per papam possit absolui ab obedientia abbatis·nō·xii·q·ii·abbatib⁹·

¶ Si monachus niger portet habitum superiorē separatum a cappucio dicit apostata·Pau·in clem·ne in agro·§·rursus·de sta·regu·

¶ An si papa rex uel eps efficiat monachus perdat dignitatem priorem· glo· ꝙ sic· xxvii·q·ii· scripsit·

¶ An si monachus exeat monasteriū debeat soluere debita que cōtraxit ante ingressum· Bar·in·l adulter·§·fi·ff·de adulter· & ibi nō·

¶ An pater stipuletur filio monacho· Bart· in·l· quod dicit·ff·de uer·obli·

¶ An monachus possit actus spūales exercere· glo·ii·q·vii·placuit· Adde quod monach⁹ exercet actum licitum sine licentia abbatis si illam habere non potest· glo·ii·q·vii· placuit· glo·xii·q·i· non dicatis·

¶ Monachus non potest retrudi i alio monasterio ꝓpter delictum nisi fuerit notorium·Io·an de eta· & quali·intellexim⁹·

¶ An si relictum est aliquid monacho sub cōditione & tempore legati facti erat i uno monasterio tempore euenient cōditiōis transiuerat ad aliud·cuius monasterii sit legatum illud·uide Pau· i clem·fi·de elect· Archi·xvii·q·i·c·i·

¶ An ex delicto monachi possit agi cōtra monasterium·Innoc·de purḡ·cum olim·ii·glo·xi·q·i· d̄ p̄sona·Io·an·de elect·ꝗ sepe·li·vi·

¶ Si monacho in aliquo casu est necessaria licentia abbatis & ipe abbas est mortuus quis dabit eā Io an·de testa·c·fi·li·vi·

¶ An monachi teneant obedire epo in his q̄ sunt cōtra eorum regulam approbatā per papaȝ· Inno· ꝙ non·in·c·ne dei de simo·

¶ A p̄ncipio quo ceperūt monachi esse nō erāt astricti uoto obedientie·glo·magna·xxvii·q·i·de uiduis·Io· an·de cōdi·appo·c·fi·

¶ Si quid legat monacho & cāu q̄ abbas moueat sibi questiōem reuocatur legatum·an ualeat· uide glo·& Bar·in·l·lutius·§·tres heredes·ff·ad trebell·ubi uide·Quid autem si relinquat monacho· & si abbas fecit sibi questiōem relinquat extraneo abbate mouente litē an extraneus petere possit relictum· Archi·xix·q·iii·ꝗ ingredientib⁹·Io· an·de sta·regu·cum ad monasterū·

¶ An sit licita ꝓmixtio monachoꝝ & clericorum seculariū simul·nō·in clem·i·de elect·in gł·iii·docto·de sta·regu·ea que·§·p̄cipim⁹· Hosti·in sum· eo·ti·ꝟ·illud autem·

¶ Monachus ꝓmotus ad ecclīam secularem si ꝓmotio non tenet remaneat monachus epi·doct· de regular·porrectum·in cle·in plerisq̄·de elect·

¶ An monach⁹ ꝓmotus ad curam sit amplius sub abbate·dixi aliquid·s̄· Adde Io·an·in regula que a iure·li·vi·in mercuri·Fede·de se·cōsi·suo·vi· & xlii·glo·in clem·fi·de cele·mis·glo·xvi·q·i d̄ monachis·Io·an·de sta·regu·cum ad monasteriū·gł·

& Paul. in clem. ne in agro. §. ad hoc. eo. ti.

¶ Si monachus excõicatur donec satisfecerit q̃li ter debeat satisfacere. uide Pau. in clem. i. de deci. Io. an. de elect. q. sepe. li. vi.

¶ Monachus possidens per alium acquirit possessiõem suo monasterio. Bart. in. l. quicqd. ff. de acquir. possess.

¶ Monacho potest restitui illud quod mutuauit uel deposuit nõ tamen potuit monachus illud remittere. Bar. in. l. non ideo. ff. de noua. & l. cum g §. qui sibi. ff. de uer. obli.

¶ Illa que nõ reperiunt monachis phibita a sancto Benedicto intelligunt pmissa. gl. xvi. q. i. sũt nõnulli. in hoc puto standum dispositiõi regule

¶ An ex eo q monachus retinet pprium p uestibus sibi pcurandis incurrat penam monachi retinentis pprium. Genze. & Laud. in cle. ne in agro de sta. mona. nõ. eo. ti. cum ad monasteriũ.

¶ An illis casibus qbus monachus acquirat monasterio requirat ratihabitio monasterii. Bar. in. l. cum heredes. §. fi. ff. de acqui. pos.

¶ An monachi possint portare fodraturas d pellibus agniculo. Lau. in clem. ne in agro.

¶ Licet de iure monachus non possit habere proprium habet tamen q̃nq de facto. uide de regul. super. & quod nõ. de accusat. olim. de re iudicata. cum. I. & A.

¶ An si monacho relinquat usufructus & ipse transit postea ad aliud monasteriũ remaneat ille usufructus pmo. Archi. xix. q. iii. c. si qua. & C. d usufru. l. fi. & quod ibi nõ.

¶ Si monachus redit ad seculum q iudicat professionẽ nõ tenere an teneat restituere expen. facta in monasterio Io. an. de pbat. cam mrimonii

¶ An cappelle monachorũ teneant ad onera epalia Io. an. & Arch. in. c. i. de pben. li. vi. dixi. s. sub dictione cappella.

¶ Monachus non censetur mortuus mundo quo ad iura naturalia & cõsanguinitatis. docto. in cle. religiosus. de pcur. Io. an. de homic. licut dignũ

¶ Non ualet stipulatio monachi existẽtis sine monasterio. Bar. in. l. q seruus. ff. de stip. fuo. ubi dicit q põt esse monachus sine monasterio qñ uide licet est obligatus religiõi in genere

¶ An monachus p sustentanda melius uita sua possit aliquod honestum artificiũ exercere. glo. ix xxi. di. ad reatum.

¶ An monachus obliget naturaliter ex sua promissiõe. gl. q non. in. l. seruus. ff. de fideiuss. Io. an. cõtra facit tex. & qd ibi no. in. c. i. de spon. li. vi.

¶ Monachus pmoueri non potest ad beneficiũ non curatum. docto. in clem. i. de elect. glo. in cle. i. de sup. ne. pre. in uer. peculiarib⁹. In cõtrarium glo. in clem. i. de re iudi. ubi Io. an. de elect. si religiosus. li. vi. Idem in regula que a iure. li. vi. Pau. in clem. fi. de elect. glo. in clem. q cõtingit. de religio. domi. in uer. secularib⁹. Archi. vii. q. i. hoc nequaquam.

¶ An si pmotus monachus ad eccl'iam secularem uelit postea redire ad monasteriũ possit. dic q sic de licentia epi. Archi. xvi. q. i. ne p cuiuslibz.

¶ An monachus pmotus ad eccl'iam secularem acquirat illi eccl'ie uel monasterio. dixi aliquid. s. dic plenius ut habet de puil. cum olim. ii. ubi tex. & docto. glo. in clem. ii. de heret. in uer. clerico.

in. c. fi. de regu. glo. xviii. q. i. in summa. glo. xii q i. quia tua. Io. an. in. c. i. de testa. sup glo. pe.

¶ An monachus pmotus ad eccl'iam secularem possit quo ad habitum extrinsecũ cõformare se habitui secularium clerico. glo. xvi. q. vii. in nouatione. nõ. in clem. i. de elect. in glo. fin.

¶ Uacante abbatia quis dabit licentiaz monacho ut cõsentiat electiõi de se facte. dic q epus. nõ. Genze. in clem. fi. de elect. Archi. & Io. mo. in. c. fi. d testa. li. vi. xix. q. iii. statuimus.

¶ Si notarius efficiat monachus non potest exercere officium notariatus nisi i causa heresis. nõ de heret. ut officiũ. §. ad cõscribendas. in fi. li. vi.

¶ Si monachus remittit iniuriam sibi illatam an poterit monasteriũ nihilomin⁹ illam psequi. nõ. de sen. ex. prochianos. in glo. i. de rescrip. cum dilecta. in glo. fina.

¶ Monachus potest pfici hospitali etiaz nõ unito. Io. an. de eccle. edi. cum dicat. uide in clem. qa cõtingit. §. ut autem de reli. domi. in glo. in uer. secularibus.

¶ An monachus pcutiens monachum ex claustro possit absolui ab abbate. nõ. de sen. excõi. cum illoruz. credo dixisse sub dictiõib⁹ abbas & absolutio

¶ Monachus potest agere p sua administratione. de rescrip. edoceri. de iudi. cum deputati. de resti. spol. in Iris. lxxiii. di. quorũdam.

¶ Monacho non est cõfirmandus poratus. nõ. d elect. in glo. i. & sup ea etiam si pactum interuenerit. fm Lau. in clem. i. de sup. ne. pre.

¶ Monachus pfitens debet sua ppria manu scribere pfessionem. glo. de elect. nullus. super uer. expresse. li. vi. xx. q. i. c. ulti. nõ. de elect. cum in magistrum. in glo. & ibi uide.

¶ Monachus nunq̃ debet exire de claustro. ii. q. vii. cum pastoris. in glo.

¶ An monachus succedat in feudo. nõ. de cõsuet. ubi. de pba. in psentia. nõ. de elect. cũ inter.

¶ Si monachus cõsentit electiõi de se facte sine licentia superioris an superiore postea ratum habẽte ualidetur quod gestum est. nõ. in. c. si religiosus. li. vi. de elect. uide quod habet in regula ratum. libro. vi.

¶ Monachus psentatus ad eccl'iam prochialem debet habere licentiam sui supioris sicut quando eligitur. de sta. mo. q dei. ibi de licentia prio. zc factum nõ. de postu. pre. c. ulti.

¶ Monachus ante pfessiõem censetur psona religiosa. nõ. de sen. ex. religiosus. glo. fi. li. vi. qd nõ. q põt facere ad multa.

¶ Monachus exemptus potest rõne poratus uel cappelle cõueniri coram epo. de puile. c. iii. in glo. penul. & fi. eo. ti. cum cappella. in fi. & c. ex ore. in fi. eodem ti.

¶ Monachus nõ põt fideiubere. de fideius. q quibusdam. & qd ibi nõ.

¶ An monachus possit esse doctor. nõ. doct. moder. in. c. fi. de magis.

¶ Monachus cum licentia sui plati transiens ad eccl'iam prochialem absolutus est ab obedientia. nõ. in clem. in plerisq. de elect. in glo. ergo. & uide clem. ne in agro. de sta. mona. super uer. ad claustrum.

¶ Monachus dicens se iniuste excõicatum ab abbate suo potest rescriptum impetrare fm nõ. in. c

ab excōicato·de rescrip·licet compos·ubi dicit cō trarium·de quo uide Io·cal·& docto·

¶ Monachus unius monasterii non potest ecclesiam habere uel administratiōem alterius·de preben·cum singula·li·vi·in·ii·ꝑenso·

¶ Monachi non possunt recipere aliquem ad sepulturam nisi aliquis apud eos elegerit sepeliri·glo·de sepul·c·iii·

¶ Monachorū creatio spectat de iure cōi ad abbatem & cōuentum·nō·de regular·c·fina·in glo·scđa·libro·vi·

¶ Si monachus longo tempore uagatus est per mūdum & multa acquisiuit·postmodū ad cor rediens intrat aliud monasterium si ṗmum monasterium sciuit eum uagantem & noluit reuocare bona que acquisiuit erunt scđi monasterii·& non ṗmi·uide nō·in·c·cum olim·ii·de ṗuile·& in·c· ꝙ ad te·de cler·cōiug·& c·q̃to·de offi·ordi·& quod in eis nota·

¶ Monachus potest esse extra monasteriū ad tēpus certum de licentia abbatis·de iureiuran·ex rescripto·

¶ Tenens monachos in obsidiōe est excōicatus si sic tenet ꝙ exire non possunt·de iureiuran·ex rescripto·

¶ Si monachus ꝓsequitur causaꝫ ꝓpriam uł electiōem de se factam non habebit expensas ab abbate ſm Innoc·de accus·ex parte·Archi·ii·q·vii cum pastoris·de elect·ut ṗterite·& in·c·cupietes li·vi·in glo·ulti·

¶ Monachus excōicatus ꝓpter uiolentam manuum iectiōeꝫ potest mortuo abbate absolui ab epo de sen·ex·monachi·& ibi nō·

¶ Monachus existens in studio uel longe absens de licentia abbatis potest agere iniuriaru sine licentia abbatis·ar·ff·de iudi·l·si longius·facit đ sepul·c·fi·li·vi·de sen·excōi·parrochianos·de rescrip·edoceri·

¶ Monachus unius monasterii transiens ad aliud non tenet in illo ꝓfiteri·de uerbo·signi·abbate·scđm docto·

¶ Si aliquis recipiat ī monachū auctoritate apostolica an reſuabitur monasterio annus ꝓbatiōis uide in·c·ad apl'icam·de regular·

¶ Monachus claustralis intelligit qui stat ī claustro & habet uocem in capitulo & ad uoluntateꝫ abbatis potest remoueri·de cap·mo·c·i·p doct·

¶ Si ṗoratus etiam manualis ṗtertur monacho per papam non posset remoueri per abbatem·uide de elect·cum inter·R·

¶ Monachus non potest cōdemnari ad refectionem expensarū ꝙ non habet ꝓprium de appel·reprehensibilis·ſm Innoc·

¶ Monachus unius monasterii non potest habere locum nec uocem in alio monasterio licet sibi hoc ius esset reſuatū in ṗmo monasterio·de elec·cōstitutus·de reli·domi·c·penul·xx·q·iiii·monachū·& est exp̄ssum in·c·cū singula·de ṗben·li·vi·

¶ An monachus possit fieri is qui est excōicatus uide de sen·excōi·cum illorū·ſm Inno·dixi ā·sub dictiōe excōicatus·

¶ An uir qui fit monachus in uita uxoris portabit cucullam·uide·xix·q·iii·mandamus·de eta·& qua·intelleximus·

¶ An inuito abbate possit ep̄us monachum ecclesie ṗficere uel in suum socium recipere·uide·ii·q·vii·cum pastoris·xvi·q·i·cū ꝓ utilitate·

¶ Que sunt de substantia monachatus & qualiter habere possunt ꝓprium de sta·mo·cum ad monasterium ſm Inno·de ꝓba in ṗsentia·

¶ Quo ordine ꝓceditur ī puniendo monachum·uide·xxvii·q·i·nec autem querit·

¶ An monachus uel canonicus regular possit eligi in canonicum uł archidiaconū uł ṗlatum ecclesie secularis·uide de ui·& hone·cle·deus qui·lviii di·c·i·& ii·lxxiii·di·quorundā·xvi·q·vii·ī noua de sta·mo·ꝙ dei·de uoto·per tuas·de elect·officii·de ṗben·ṗterea·

¶ An monach' possit remoueri a ṗoratu sine cā uel ex leui cāusa & sine strepitu iudicii·uide de elect·cum inter·R·de simo·p tuas·de sta·mona·monachi·in fi·&·c·in singulis·

¶ Monachus non potest habere ṗoratum ꝑpetuum nisi ex cōcessione pape·qui cler·uel uo·insinuante·ſm Innoc·de cōtr·uti·uel inuti·c·ii·&·c·ad nostram·

¶ An monachi possint aliquem clericum recipere sine litteris cōmendaticiis inuito ep̄o·uide de cle·pegri·tue·ſm Inno·

¶ An monachus per ep̄m institutus possit p abbatem remoueri·de sta mo·monachi·ſm Inno·

¶ Si monachi uiuunt inhoneste an ep̄s possit eos expellere & alios instituere·uide ne cler·uel mona·relatum·

¶ An clerici possunt effici monachi & cōtra·uide·xix·q·ii·in·c·i·& ii·& c·licet·de regu·

¶ An hereditas delata monacho possit adiri uel repudiari per abbateꝫ uel monasteriū mortuo monacho·uide Bal·in·l·i·C·qui admit·ad bo·pos·l·cū ꝓponas·C·de heredi·insti·

¶ Monachus succedit parentib' ab intestato cum fratribus ac si non esset monachus de iure ciuili·l·deo nobis·C·de epi·& cle·dixi·s·Adde in aut·de san·epi·§·sed hic ṗsenti·nō·glo·in aut·de monachis·in ṗn·est tex·xix·q·iii·c·ii·

¶ Monachus omia bona sua tempore quo intrat monasteriū querit monasterio si decedat sine ascēdentibus & descentibus·in aut·ingressi·C·de sa·san·eccle·Ange·in cōsilio suo·cxxxi·qđ incipit Super ṗmo·

¶ Monachus in h'ditate paterna habet iura suitatis·uide Ange·in cōsi·suo·cxxxi·& Bal·in ṗalle·l·deo nobis·C·de epi·& cle·

¶ An monachus possit intrare monasteriū cuꝫ pacto reſuationis aliquorū bonorū·uide Ange·& do·Io·de Ymo·in·l·i·§·sed & si mihi·ff·de uerb·obliga·in aut·ingressi·C·de sa·san·eccle·Ange·in cōsi·suo·cxviii qđ incipit Arguo·

¶ An is qui intrauit monasterium & postea exiuit debeat cōsequi factum relictum sub cōditiōe si intrauerit·uide Ang·in cōsi·suo·xxxiii·& cixi·qđ incipit ex hoc·

¶ An monacho possit solui ubi actio est quesita abbati·nō·Bar·ff·de uer·ob·l·eum qui sibi·

¶ Si quis erat adiectus solutiōi & efficiatur monachus an ei possit solui·nō·Bart·de solut·l·cum quis·in prin·

¶ An monachus dicatur capite minutus·nō·ī auten·de monach·§·i·in glo·mutatiōe·

¶ Quanto tempore debet quis stare in monasterio anteq̃ efficiatur monachus·uide no·in auten·

de monachis. §. sanctimus. in gl. ꝓmpte. de regu. e. p̃mo. li. vi

¶ Monachus ante ingressum monasterii de bonis suis disponat non p modum testamenti ne dubium sit an p ingressum rumpat testamẽtum sed per cõtractum donatiõis inter uiuos. dicit glo. in aut. de mona. §. illud. & habet in aut. si qua mulier. C. de sa. san. eccle.

¶ De reuocatiõe monachi beneficiati ad claustꝝ. Innoc. in. c. i. de cappel. mo. uide nõ. in clem. ne in agro. de sta. mo. in glo. sup uer. ad claustrũ.

¶ Qua pena puniat exiens monasteriũ. nõ. i clemne in agro. §. cum uero. de sta. regu. nõ. in aut. de monach. §. si uero delinquens. in glo.

¶ Faciens testamẽtum ante monachatiõem tantum tenetur cõiunctis suis q̃tum monasterio relinqueret. nõ. in aut. de monach. s §. si uero filios in glo. detur.

¶ Monachus debet habere expensas ab abbate cõtra quem agit de crimine. Credo dixisse. s. per nõ. in. c. ex parte in glo. fina. de accus. Adde nõ i l. si instituta. §. penulti. ff. de inoffi testa. in gl. uecerni. Bart. in l. Impatores. ff. de tu. & ra. distra. Spec. ti. de inqui. §. fi.

¶ Plures questiões circa materiam monachationis & religiõis uide per Spec. ti. de testa. per totum. & ibi uide Io. an. in addi. sup ꝑica.

¶ An si legetur monasterio aliquid ea cõditione si talem receperit in monachum ualet legatum. uide in. l. uxorem. §. heres. ff. de le. iii.

¶ Uestimenta qbus induitur monachus non sũt sua. ff. de pecul. l. id uestimẽtum.

¶ Corona monachi an cõferat ordinem. glo q ñ in aut. de monachis. §. i.

¶ Si filiusfam. efficiatur monachus an peculium castrense aduenticiũ ul ꝓfecticium transeat i monasterium. uide nõ. in aut. ingressi.

¶ An monachus ingrediens monasteriũ retineat usumfructũ. Cy q sic in. d. aut. ingressi. Bar. in l. cum filio. ff. de leg. i. tenet q transeat ad monasterium. Bar. in. l. si finita. §. si de uectigalibus ff. de dam. infect. ubi uide qd de feudo.

¶ An monachus possit donare causa mortis. Cy. in dicta aut. ingressi ubi docto. ubi etiam tractat an emphiteos transeat in monasteriũ.

¶ Quod dicit monachum effici suum non intelligitur de suitute q̃ possit uendi sed de seruitute spus que potius auget q̃ minuat eius statum. Bar. in aut. si qua mulier. C. de sa. san. eccle. adde Bar. in. l. uxoris. C. do. an. nup. & l. si non mort. eo. ti.

¶ Si monachus ante ingressum fecit testamẽtum potest postea illud mutare. uide Cy. & Bar i dic. aut. si qua mulier.

¶ Si monachus aufugiat de monasterio & transeat ad aliud illegitime qualiter potest uendicari. uide in. l. i. C. ubi cau. sta. & in. l. i. C. ubi decu. uel coar. & ibi nõ. q põt capi & reduci ad locũ suũ.

¶ Si aliquid relinquat monacho an uideat habitus respectus ad psonam suam ul ad monasteriũ uide Bar. ff. de dona. cau. mor. l. filiofam. ubi bonꝰ textus ad hoc.

¶ An filius monachi possit testari. uide Dy. in. l. quis. as est. l. liber homo. in fi. ff. de acqui. re. do.

¶ Monachus ꝓiudicat monasterio in querendis nõ in q̃sitis. ff. de acqui. pos. l. i. §. hĩ quoq de suis

¶ An monasteriũ acquirat possessiõe in bonorum monachi p solum ingressũ sine apprehensiõe Bar. in. l. qui uniuersas. §. p colonũ. ff. de acqui. pos.

¶ An p monachum alienum bona fide possessum querat possessio. nõ. ff. de acqui. pos. l. p eũ. & uide. ff. de usuca. l. iusto. & qd ibi nõ.

¶ Monachus non succedit i feudo. x. col de miuasal. qui cõtu. est.

¶ Monachus potest p pactum habere annuam pensiõem ab abbate. Io. an. in regula non est obligatoriũ. li. vi. Bal. in. l. si pater. in prin. ff. de adop.

¶ Onera monachi transeunt in monasteriũ. ff. d adopt. l. onera. & qd ibi nõ.

¶ An si monachus institutus moriat ante aditã hereditatem capiat monasteriũ absq aditõe monachi. tex. uidetur q non. ff. ad. l. acquil. l. inde neratius in p̃n. & ibi Bar. docto de ꝓbat. in ꝓsentia Ia. de are. in. l. deo nobis. C. de epi. & cler. Adde Bal. in. l. bonorũ. C. qui admit. ad bo. pos.

¶ Heremita solitariam uitam eligens non dicit monachus. C. de epi. & cle l. si qs psbiter.

¶ Jus quod habet monachus psonale transit in monasteriũ ipo uero mortuo reuertit ad illos quibus cõpetit. nõ. in. d. l. si qs ꝓsbiter.

¶ Quarta filiis debita detrahit d bonis monachi etiam in uita glo. in aut. nunc autem. C. de epi. & cler. xxx. q. i. in summa. nõ. de regula. ad nostraz. & c. cum uirum. de quo dixi. s. sub dictiõe legitia

¶ Monachus in ingressu mutat statum sed quia mutatio est in bonum non nocet in aliquo. nõ. de epi. & cle. deo nobis. in glo. parentũ.

¶ Hereditatẽ delatam monacho potest monasterium repudiare. ut habetur in ꝓalleg. l. deo nobis. in glo. parentum.

¶ Monachus siue stipulet sibi siue monasterio simpliciter acquirit monasterio. sed si stipuletur alteri nemini querit. non sibi. q noluit. non alteri q non potuit. Innoc. in. c. cum olim. de priuileg. in glo. dederat.

¶ Monachus potest accusare abbatem suũ non alios sine licentia eius. Innoc. de accusat. cum. P. in glo. in uer. monachus.

¶ Si p monachum acquirat hereditas monasterio uel cessit dies alicuius relicti licet postea monachus transeat ad aliud monasteriũ uel fiat sui iuris per aliquam ꝓlaturam nihilominꝰ p̃muz monasterium retinebit retro quesita xviii. q. i. statuimus. Bal. in. l. inter antiqua. C. de usufru.

¶ Monachus electus extra suum monasteriũ non potest cõsentire sue electiõi sine sui superior licẽtia. de elect. si religiosus. li. vi. Ergo a cõtrario sensu electus in ꝓprio monasterio potest cõsentire sine alicuius licentia. quod tenet Inno. & Cõpost. de postu. c. i. & do. Pe. de ancha. in dicto. c. si religiosus. Et quid si superior nolit dare licentiã suo monacho cõsentiendi an possit cogi. glo. in dicto c. si religiosus. dicit q sic. per solum papam. uide Io. an. in. c. qd̃ dei. de sta. regu.

¶ Si monachus unius monasterii ꝓmotus fuit i abbatem alterius monasterii exempti deinde ex causa honesta renũtiauit regimini abbatie an remaneat monachus p̃mi uel scdi monasterii ul immediate subsit pape. uide plene per do. Pe. de ancha. & alios moder in. c. nullus. de elect. li. vi. qui cõcludit q remanet sub iurisdictiõe epi. necquicq̃

cõe habet cum monasterio primo xvi.q.i.nec ꝓ cuiuslibet.xviii.q.i.c.i.de priuil.cũ olim.de elec. cõstitutus. In cõtrarium facit.l.senatores.ff.de senatoꝶ.ubi habetur ꝙ dignitas superueniens nõ aufert ꝑmum locum. facit.C.de aduocꝫ.diuers.iudi.l.si quis de togatis.ubi deposita dignitate remanet quis in eo statu & collegio in quo erat prius Et ad hoc faciunt nõ.per Bar.in.l.filii.§.senatores.ff.de adopꝫ.

¶ Ad monachos ptinet electio abbatis.xviii.q.ii.abbatem.de elect.ne ꝓ defectu.eo.ti.ex eo.li.vi.& ibi nõ.quales monachi ad quos spectat talis electio.

¶ An monachus alterius monasterii possit in abbatem eligi.habetur de elect.c.fina.ubi uidet ꝙ sic hodie dic ut habes de elect.nullus.li.vi.& in clem.i.eo.ti.

¶ An monachus possit agere ꝓ cognatis.docto. dicunt ꝙ non.ꝗ sua cognatio est in celis.in cle. religiosus.de ꝓcur.

¶ Monachus de licentia abbatis potest transire ad regulam altiorem.xxx.q.iii.statuimus.dixi s. tamen abbas non debet dare monacho suo talem licentiam nisi sciat ꝙ monasterium uelit illum recipere als monachus aliter recedens est fugitiu⁹ & apostata cum tunc in nullius sit obedientia nisi forte sic daretur licentia ꝙ sub sua obedientia iret & quereret locum altiorem quod uidi de facto in Anglia & reprobaui tanꝗ parũ cõsulte factũ.sm doctrinã do Ant.de bu.i.c.fi.de renũtꝫ.

Monarcha

Hoc uerbum habes.xii.q.i.futuram.& ibi Arch.de quo etiã in.c.fundamẽta.§.ne aũt.de elect.li.vi.

Monasterium

Si filiusfam.offert se & sua monasterio que bona transeant.uide do Anto.in.c.in presentia.de ꝓbatꝫ.dixi.s.sub dictiõe monachus

¶ An bona ingressi transeant ad monasteriũ qñ ex deceptiõe quis ingredit.rex.xx.q.iii.cõstituit.Innocꝫ.de cõuer.cõiug.dudum.docto.in autꝫ.ingressi.C.de sa.san.eccle.Bal.x.coll.in pludiis feudo.ꝓ.sed pone ꝙ cõtractus feudi.In ꝗbus locis uide an uiciato ingressu uicietur bonoꝝ ingredientis oblatio.

¶ Si monasteriũ destruitur cui acquirant monachi illius.Bar.in.l.ꝙ fuus.ff.de stip.fuo.

¶ An bona ingredientis monasteriũ qđ non habet monachos stabiles sed quotidie mutabiles ad nutum superioꝶ debent esse monasterii an generaliter totius illius ordinis uł religionis.docto.de ꝓbatꝫ.in ꝑsentia.

¶ Possessio bonorũ ingrediẽtis monasteriũ trãsfertur in illud sine noua apprehensiõe.Bar.in.l.quniuersas.§.fi.ff.de acquir.pos.glo.xix.q.ulti.si qua mulier.Bartꝫ.in.l.possessio.§.ii.ff.de acquirꝫ.pos.&.l.si adoptauero.ff.de precarꝫ.dixi sub dictione monachus.

¶ An offerens se & sua monasterio uideat offerre illa que sibi postea obueniũt.Archi.xxvii.q.i.ut lex.Io an.de succes.ab inte.c.fi.

¶ An monasteriũ possideat monachum uł ecõtra glo.& Bar.in.l.cuz heredes.§.fi.ff.de acqui.pos.

¶ An bona florentini intrantꝫ monasteriũ perusinum deuoluãt ad illud.docto.in clem.ne in agro.de sta.regu.Spe.eo.ti.ꝓ.xxxii

¶ An monasterium possit petere bona conuersi sui post eius mortez.Archi.xxviii di.ꝗ sunt cul pe.&.c.se.ubi est glo zc.

¶ An ingrediens monasteriũ possit per statutum ꝑuari hereditate.uide Bar.in.l.ii.C.de pact.

¶ An & quãdo monasteriũ habeatur loco filii.uide nõ.in autꝫ.ingressi.& autꝫ.si qua mulier.C.de sa.san.eccle.ibi Bar.& Bal.& Salicꝫ.cõcludũt ꝙ non de iure ciuili.secus de iure canonico.ut in.c.in ꝑsentia.de ꝓba.ubi de h°.gł.de testa.raynuti⁹.

¶ Qualiter monasteriũ excludit substitutos.uide in autꝫ.contra rogatos.& autꝫ.nisi.C.ad trebel.Specꝫ.ti.de sta.mo.ꝓ.xv.& ibi Io.an.in addi.

¶ Ad officium epi ptinet defendere & ꝓtegere monasteria oppressa.lxxxiiii.di.ꝑuenit.

¶ Monasterium nõ potest transire de uno loco ad alium sine licentia epi.xvi.q.vii.si quis.xviii q.ii.de monachis.

¶ Monasteria monachoꝝ non debent baptisterium habere.xviii.q.i.ꝑdem.

¶ Nullus potest fraudare monasteriũ sine licentia episcopi.ut.xviii.q.ii.quidam monachorũ.& c.de monachis.

¶ Clerico seculari uolenti ingredi monasteriũ nõ debet epus denegare licentiã.xix.q.i.clerici.

¶ An relictum monasterio indubio uideat relictum monasterio monialium.uide Cy.in.l.ii.C.de dona.an.nupcꝫ.faciunt no.i.l.nulli.&.l.si quis ad declinãdam.C.de epi.& clerꝫ.ubi relictum indubio debetur pauperiori.facit glo.in.c.uos quidem de testa.Bal.i.l.in multis.ff.de sta.homi.

¶ An per ingressum monasterii ualidet testamẽtum sicut p mortem.Bar.in.l.i.ff.de testa.Bal to.& Bal in autꝫ.si qua mulier.C.de sa.san.ec.Specꝫ.ti.de sta.mo.§.i.do.m.Rapha cuma.in.l.ex facto §.penulti.ff.ad trebelł.docto.plene in.c.in ꝑsentia.de ꝓbatꝫ.

¶ An monasteria duplicia sint licita.dic ꝙ nõ.de couer.cõiuga.uxoratus.in fi.xviii.q.ii.diffinim⁹.& in.c.in nullo loco.& in.c.se.

¶ An monasteria debeãt in urbibus cõstrui.gł.xvi.q.i.si cupis.de conse.di.v.nunꝗ.& xviii.q.iii.luminoso.

¶ An appellõne eccłiarum ueniant monasteria.nõ.de sup.neg.prelatꝫ.c.ii.li.vi.& de hoc nomĩe monasteriuz.uide quod nõ.Pau.in.c.ul.de cõfes.

¶ Traditus siue mancipatus monasterio ꝓpter delictum nõ potest ꝓmoueri.l.di.hii q.

¶ Intrans monasteriũ ꝓpter maleficium qđ commisit cogit illic remanere.xx.q.iii.in summa.

¶ In monasteriũ transeunt omia que fuerint donata uel legata ingrediẽti ea cõditione ne alienet de uerbo.signi.ex parte.xviii.q.ii.si qua.de proba.in ꝑsentia.& qđ ibi nõ.

¶ Si monasteriũ habet populũ rõne populi subest epo.de sta.mo.c.i.de offi.or.dilectus.

¶ Jus cõpetens ꝓfesso transit ad monachos i monasteriũ.de cõuer.cõiug.ueniens.

¶ An monasteriũ debet habere bona morientis ĩ.annũ ꝓbationis.nõ.Archi.de regularꝫ.beneficium.li.vi.dixi.s.sub dictiõe monachus.

¶ An p ingressum monasterii deleat ingratitudo siue irregularitas.uide.xix.q.ulti.c.ulti.de apostata.c.ii.de eo qui fuc.ordi.rece.c.fi.xlvii.di.quãtumlibet.

¶ Si ꝓpter delictuȝ quis deputetur monasterio nec ꝑfigatur tempus an debeat ibi esse perpetuo· uide·xx·q·i· sicut·

¶ An in monasteriis monialium que reguntur ꝑ masculos habeant locum iura que loquunt in monasteriis feminarū que regunt per feminas· vide nō·in clem·i·de elect·& c·indēnitatibus·§· sane·eo·ti·li·vi·in fi·magne glo·

¶ An liceat epis & sacerdotibus celebrare missas publicas in monasterio·xviii·q·ii·abbatem·& c·dudum·in quibus uidetur ꝓbari ꝙ non·nisi sint inuitati·xviii·q·ii·luminoso·quem tex·glo·intelligit de exemptis·Et nō illam glo·que dicant missę publice·Ad materiā dic ut habetur in clem·fina·de priuil·

¶ Si ex uno monasterio fiāt duo quomō diuidantur bona & redditus·nō·ff·de colle·illic·l·i·in ti·xviii·q·ii·in nullo loco ubi glo·

¶ Si existenti in ordine mendicantiū defferatur hereditas legitima q̄ua non adita neq̄ ꝑ se·ꝙ nō potest·neq̄ per ꝓcuratorem ꝙ forte negligit uel non uult ille legitime transit ad aliquod monasterium ordinis sancti Benedicti·an monasteriū poterit hereditatem adire·Freder·tenet ꝙ non·cōsilio suo·xxv·

¶ An in monasteriū transeat feudum ingredient q erat uasallus alicuius dn̄i·dic ꝙ sic uiuo monacho·sed eo mortuo reuertit ad dn̄m·de quo dixi sub dictiōe monachus·uide Innoc·in·c· in pn̄tia·de ꝓbat·ubi etiam dicit ꝙ monasteriū adit hereditatem delatam monacho & libertus q monachus & ꝙ rei uen·competit monasterio ex ꝑsona monachi· Ad materiam uide de epis·& cle·l·quisq̄s & ·l·ad similitudinem &·C·de cadu· tol·l·i·§· ne autem·& quod ibi no·Bal·Spec·ti·de loca·§·nūc aliqua·ꝑ·cxx·

¶ Donatio facta ꝑ ingressum monasterii reuocatur ꝑ licitum egressum s· ante ꝓfessiōem·uide Innoc·in·c·ꝙ ad re·de cle·cōiug·

¶ Monasteriū tenetur liberos ingredientis alere·nō·in l·si qs a liber·§·parentes·ff·de li· agno·

¶ An monasteriū habens eccl'iam cōuertendam in ꝓprios usus possit uendere fructus illius dando illam in ꝑpetuum titulam·Innoc·de simo·non satis·Host·eo·ti·querelam·

¶ Monasteriū tenet creditoribus ingressi nō solum de bonis acquisitis tempore ingressus sed etiam postea nec habet beneficium sepationis bonorum·ita nō·Inno·in·c·i·de obl·ad ratio·

¶ Intranti monasteriū non est indicenda alia penitentia quam facit ducendo uitam monasticam· nō·de peni·di·i·his auctoritatib'·nō·de uo·scripture·xxxiii·q·ii admonere·

¶ De seculari eccl'ia potest fieri monasteriū sȝ non ecōtra·sine licentia pape·xii·q·ii si eps unā·in glo·magna·xix·q iii·§·querit·in glo·de relig·do·c·inter quatuor·in glo·

¶ An monasterio preficí possit secularis ꝑsona·nō·xix·q·iii·§·querit·de elect· officii·& xvi·q·i·presbiteros·

¶ Uacante monasterio nō potest agi pro iniuria abbati illata uel monachis in rebus monasterii·uide de accus·ex ꝑte·de ꝑpt·cū dilecta·

¶ Qualiter debeat ordinari monasteriū quando non reperitur in eo idoneus·uide Io·an·de religi·domi·inter quatuor·

¶ An simulate ingrediens monasteriū cogat ibi ꝑseuerare·uide·xxxii·di·quod interrogasti· nō·glo·in·c·i·ꝙ me·cau·de regu·ut clerici·& c· uiduam·xxiiii·q·i·officii·& ibi nō·l·di·ferrum· xii·q·i·c·certe·xxii·q·ii·utilem·

¶ Non licet parentib' filios extrahere de monasteriis in aut·de san·epis·§·nullā uero·

¶ An monasteria possunt laicis & laicoꝝ usibus concedi·uide·xix·q·iii·qui semel·& c·se·

¶ An cōditio si intrauerit monasteriū dicatur implere si intrauerit & postea exiuit·dixi·s· Adde Ange·in cōsilio suo·xxxiii·

¶ Appell'one monasterii cōprehendunt illa etiā que non habent ꝓprium nec in cōi nec in particulari·Odof·in aut·ingressi·C·de sa san· eccle· uide quod nō·de sup·ne·pla·c·ii·li·vi·

¶ Que sit pena accedentis ad monasteria moniálium uide in·c·monasteria·de ui·& ho·cle·

¶ Monasterio nōdum cōstructo non potest donari·ut in·c·abbate·de re iudi·li·vi·Bar·in·l·seruos·ff·de ali·& ci·leg·

¶ Si post ingressum monasterii quis confitetur ꝙ debet Ticio x·non ualet sed oportet ꝙ Ticius uere ꝓbet si uult agere·Item si usuras extorsit si potest aliquid sup hoc ordinare·Bar·in aut·si q̄ mulier·C·de sa·san·eccle·

¶ An infamis possit ingredi monasteriū·Bal· ꝙ non·ff·de adopt·l·etiam·

¶ An sicut quis potest dedicare se & sua alicui monasterio ita possit alicui homini·Odof·dicit ꝙ non·in·d·aut·ingressi·

¶ An monasterium existens in una dyoc·& habens membra sibi subiecta in aliis dyocesib' teneatur ꝓ illis soluere onera in dyoc·capit uel membroꝝ·Frede·in cōsilio suo cxlv·tenet ꝙ in dyoc·ubi situm est caput·

Moneta

Quando fit moneta requirit ibi intrinseca bonitas materie euidentis auctoritat forma competens quantitas & ideo quādo moneta fit ex adulterina materia uel forma dicitur falsa·quando uero fit in debita quantitate tunc dicit iniusta· Innoc· de iureiuran·quanto·

¶ Qua pena teneat expendens falsam monetā· uel fabricans·Bar·in l·saccularios·in pn̄·ff·de ua·& exordi·cri· & in·l·lege cornelia·ff·de fal·glo·de iureiuran·q̄to·& ibi Inno·& Host·

¶ Quando ad uitat solutio diuerse monete q̄n moneta est mutata·Bar·in·l·paulus·ff· de solu·glo·& docto in·c·olim de censi·

¶ Qui libet tenet recipere monetam ex ea taxatione qua taxata est de publico·Bar·in·l·qui falsa·ff·ad legem cor·de fal·

¶ In moneta requirit quātitas|pondus|materia| & forma publica··no·de iureiuran·quanto·glo·x q iii·in summa·

¶ Moneta non potest minui sine cōsensu populi·ff·de condi·& demon·l·ciuibus· no· de iureiuran·quanto·

¶ Si superuenit noua moneta post cōtractum an debeat fieri solutio de noua moneta uel de ueteri nō·glo·& docto·de censi·olim· nō· in clem·ii· de deci·& ibi uide·

¶ Cudere monetaȝ uel fabricare de iure cōmuni

pertnet ad pncipem.C.de fal.mo.l.si.

¶ Cum aliquis pmittat soluere certam monetam intelligitur de illa que est in usu i loco illo.ut nō de iude.c.ulti.in glo.& super ea.& de maledi.c. ii.facit quod nō.de offi. ordi. cōquerente. super uer.duos solidos.

¶ Qua pena puniant officiales sigilli qui habēt florenos in sigillo & in illo sigillo aliquos florenos non bonos immittunt. Barto.in.l.i.ff. ad legem iul.pecu.

¶ Que moneta possit fieri per ciuitates.nō.C.de fal.mo.l.si quis nummos.in gl.ii.& ibi Cy.in fi.

¶ An tantū debeat ualere moneta formata quātum in massa.Bar.ff.de fal.l.qui falsam.nō.de iureiuran.quanto.

¶ Si moneta fuerit destructa uel minuta an debitor liberetur uel ad quid teneat.nō.Cy.C.in q.cau.in inte.resti.non est neces.l.in minorum. Bart.in.l.paulus.ff.de solut.nō.de offi.ordi.cōquerente.in glo.duos solidos.xxxii.q.iiii.quis ignoret. Spec.ti.de obli.& solut.§.nunc aliqua.so.ii.tangit Io.an.de cōces.preben.super rubrica.ad fi.do. Anto.& do.Io.de Ymo.tenent cōtrariū. Inno.in.c.quanto.de iureiur.faciūt ea que dixi s. pxi.

¶ Si moneta falsificet uel tondeatur uel tingat qua pena puniatur hoc faciens.nō.C.de fal.mo.l.si quis nummos.in glo.fi.& ibi Cy.uide nō ff.de fal.l.qui falsam.& ibi Bar.C.de uete.numi.potesta.l.fi.in glo.fina.li.xi.de iureiur.quato.in gl.i.& ibi uide omino Io.an.

¶ Qui destruit monetam qua pena puniat. nō.ff.de fal.l.lege cornelia.uide Io.an.in.c.quanto super uer.eadem.de iureiur.

¶ Qui falsam monetam scienter expendit qua pena puniat.nō.ff.de fal.per Bar.in.d.l.lege cornelia.ff.de usur.& exordi.crimi.l.saccularios.

¶ Que sunt specialia in accusatiōe false monete nō.de iureiur.quanto.in glo.i.in fi.

¶ Officiales non debet unam monetam receptā in aliam cambiare ut florenū in pecuniam Bar.in l.in C.de au.pub.psecu.li.x.

¶ De quo genere sit moneta declarat ex scriptura pcedente & cōsuetudine patrisfam.regionis ff.de testa.l.heredes palam.§.i.

¶ Solidus quot denarios faciat & cuius forma ibi debet esse.nō.Bar.de uete.nu.potest.in rubrica.li.xi.& ibi uide q non licet facere monetā de ere

¶ Moneta debet formari ad imaginem principis C.de uete.numi.pote.l.i.& ibi uideno q etiam in qua est scripta facies principis non potest reprobari.de quo ibi.

¶ Diminuta moneta in ualore debet etiam minui ualor specierū.C.de uete.numis.pote.l.p minutiōe.li.xi.

¶ Moneta non potest fieri ab aliqua ciuitate nisi sit sup hoc priuilegiata. Bar.C.de uete.numis.pote.super rubrica.li.xi.

¶ Moneta debet ualere tm in forma quantum i materia ff.de cōtrahen.emp.l.i.

¶ Moneta grossa extimat p paruam.ut nō.Iaco.butri.in.d.l.i.Bar.in.l.paulus.ff.de solut.

¶ An moneta possit pprie uendi uide Iaco bu. i pallegi.l.i.ff.de cōtrahen.emp.

¶ Quomō intelligit aureus sm leges.uide Guil.de cu.in.l.illud.C.de sa.san.eccle.

¶ Quilibet habens sigillum publicū potest facere monetam.ita dicit Iaco.bu.in.l.si qua p calūpniam.C.de epi.& cler.

¶ Si fiat moneta ab aliqua ciuitate uel dño & ei imponitur nimis magna extimatio recursus habetur ad superiorem.Bar.in.l.fi.C de uete.numis.potesta.li.xi.

Monialis An monialis possit p libito suo sibi cōstruere cellulam in monasterio.uide glo.xviii.q.ii.pnietosaz.facit qd dixi sub dictiōe monachus.

¶ An appellatione monialis ueniat abbatissa. glo.q sic.in clem.attendētes.de sta.regu.super uer.moniales.& quod habet in.c.fi.de simo.& in.c. uniuersitatis.de sen.ex.

¶ Quo die debent moniales uelari.glo.in.c.ii.de cōse.eccle.uel alta.tex.& glo.xx.q i. de uotis. & §.uelamen.tex.de tem.or.c.i.

¶ Que officia possunt dicere moniales.nō.Innocen.& Io.an.de cele.mis.sup rubrica.

¶ De pena habentis rem cum moniali uel eorum qui cum ipis monialib9 libidinant.habet.xxvii.q i.per totum.& psertim in.c.si qua monacharū.gl.ea.cau.& .q.uirginib9.ubi est pulchra glo.que ponit quot modis peccet q carnaliter cognoscit monialem.uide.C.de epi.& cle.l.si quis non dicā rapere.& in clem.eos.de cōsang.& affi.

¶ An monialis possit cantare euangeliū.nō.i autem.dyaconissam.C.de epis.& cle.glo.& docto. i e.noua quedam.de peni.& remis.xx.q.i. sanctimoniales.

¶ An monialis debeat facere pfessiōem in manu abbatisse.uide glo.xx.q.i.c.fi.

¶ An monialis non pfessa possit cōdere testamētum.Inno.q sic.de testa.c.ii.

¶ Si monialis pcreat sobolem ex clerico uel monacho cuius eccle sit ipa ples.nō.xxvii.q.i.impudicas.& c.uirginib9.& q.ul.cū multe.ubi uide

¶ An monialis almanie possit habere pprium. gl.uidetur q sic.xii q ul.c.ul.de ma.& obe. dilecta.

¶ An monialis possit agere publicam penitentiā glo q sic.xxvii.q.i.§.q si sup uer.plenā.

¶ An mulier que recipit habitum religionis in domo ppria possit dicit monialis.gl.q non.xxvii q.i.de uiduis.

¶ Moniales etiam desacrate uasa sacra tangere non debent.neq pallas altaris.neq incensum circa altare deferre. xxiii.di sacratas.& qd ibi nō.

¶ Moniales cum monachis non debent habere familiaritatem neq ad eorū monasteria accedere xviii q.ii.diffinimus.

¶ Moniales debent cōiter stare in refectorio et dormitorio neq pprias cellulas debent habere.xviii.q.ii. pniciosam.facit de sta. mona. cum ad monasterium.

¶ Monialis potest transire ad artiorem regulā. causa deuotiōis.xx.q.iiii.uirgines.

¶ Cōsecratio monialium spectat ad solum epm. xxvi.q.vi.si iubet.

¶ Quomō & quam pfessiōem facere debēt moniales.habet.xxvii.q.i.omnes femine uenientes.uide in li.pontificali.

¶ An in numero monialiū cōtineantur conuerse seruiciales & alie que p negociis monasterii possunt exire.Feder.cōsilio suo.cciii.dicit q non.

¶ Raptor monialium punitur pena capitali. xxvii. q. i. si qs. C. de epi. & cle. l. si qs nō dicā rapere

¶ In monasteriis monialiū non mendicantiū nō debent recipi nisi quot possunt sustentari de prouentibus monasterii absq; penuria. de sta. regula. periculoso. li. vi.

¶ De clausura monialium & qui possunt uł non ad eas accedere. habetur pulchre in. d. c. pículoso ubi uide qualiter debēt se habere p̄lati circa clausuram monialium.

¶ De electiōe abbatisse fienda per moniales. habetur plene in. c. indēnitatibus. de elect. li. vi.

¶ An monialis delinquens sit expellenda ā monasterio. uide. xvii. q. i. si quis rapuerit. & de renunti. ex transmissa.

¶ Si monialis sit uagas extra monasteriū & post ea eligatur in abbatissam non ualet ipsius electio. s̄m Archi. xvi. q. i. legi. facit de uoto p̄ tuas.

¶ Monialis p̄cutiens clericum etiam extraneum a suo ep̄o absoluitur. de sen. excō. monialib⁹. & ibi uide s̄m Hostieñ.

¶ An sit differētia inter sororem & monialem. nō de elect. cām que. & qd̄ ibi nō.

¶ Monialis p̄ electiōe sua cōstituit p̄curatorez sine cuiuscunq; licentia. & cum de crimine ipsius agitur s̄m Innoc̄. de rescrip. cum dilecta. Io. an. ibi ponit remissiōes sup̄ uer. monialis. uide doct. de re iudi. cum. I. & A.

¶ An moniali fornicanti sit dandum corpus xp̄i nō. xxvii. q. i. de filia in glo i.

¶ Monialis p̄sumitur que inter moniales reperitur. xix. di. de ep̄is. in glo.

¶ An monialis possit esse testis. uide Ang. in cōsilio suo. ccxxxvii. qd̄ incipit in causa.

¶ Si monialis ordinetur an recipiat caractarem nō. xxvii. q. i. dyaconissam.

¶ Que p̄uilegia habeant moniales tercii ordinis sancti Francisci. uide Bar. in. l. sem p̄. §. ii. ff. de iur. immu. Bar. in. l. placet. C. de sa. san. ec. docto. in. c. ii. de fo. compe.

¶ Statutum in monachis extendit ad moniales. in auth. de monachis. §. penulti. coll. i. Credo q; tangitur de sta. mo. recolentes.

Monitus Monitio

Quādo p̄ rescriptum nihil additur iurisdictiōi ordinarie non dicitur delegatio sed monitio. uide Inno. in. c. licet. ā offi. or dixi. s. sub dictiōe delegatus.

¶ An monitio iudicis habeat p̄ citatiōe. Innoc̄. in. c. sicut. de coha. cle. & mul. tex ut h. non cōte. accedens. i. docto. de iudi. c. i. glo. in. c. cōsuluit. de offi. dele. docto. de rescrip. olim. glo. in. l. abeo. C. quo. & quan. iud. Adde q; aliud est monitio. aliud est citatio. Io. an. ā cōces. p̄ben. si capso. li. vi

¶ Monitio necessaria est etiam in notorio. dicit Innoc̄. in. c. sacro. de sen. ex in. c. ad nostram. iii. ā iureiur. de coha. cleri. & mul. tua nos. cōtrarium uidetur dicere in. c. q̄to. de transla. p̄la.

¶ Monitio cōstitutionis ep̄alis que monet executores uel alios idem operatur q; monitio iudic̄. Bal. in. l. cui eoꝝ. ff. de postu.

Monitio generalis absq; exp̄ssione p̄sonaruz nō sufficit etiam quando illa cōcernit executiōem iuris cōis. glo. in clem. ii. de sen. ex.

¶ Si requirit̄ monitio ad hoc ut quis in penam incidat nō sufficit monere anteq̄ quis fecerit actū sup̄ quo debet p̄cedere monitio. uide nō. in clem. ii. de sta. regu. super glo. penul.

¶ An in clerico cōcubinario requirat̄ monitio q̄ ad suspensiōem uł beneficii p̄uationem. uide Arch. i. xxxii. di. ad hoc. do. Anto. de accur. si cōstiterit. ubi uide de hoc.

¶ Monere interdum ponit̄ p̄ iubere. quandoq; ecōtra. uide. xxxviii. di. c. i. & ibi cōcor. facit. ii q. i. notum. xxviii. q. i. sic enim. ff. de le. iii. l. fideicōmissa. §. hec uerba.

¶ An sufficiat generalis monitio uł requiritur q; fiat nomīatim. nō. in clem. i. de ui. & ho. cle.

¶ Que sit monitio canonica. habet̄ de sen. ex. cōstitutiōem. li. vi. xxiii. q. iii. de illicita. xii. q. ii. indigne. de sen. ex. sacro.

¶ Qui monet non mandat. ff. de his qui nō. infa. l. ob hec. Archi. in. c. si pauper. de p̄ben. li. vi. ii q. i. notum & xiiii. q. i. c. fi.

¶ Monitio ad audiēdam sniam potest fieri p̄ se etiam altera p̄te absente. Spec̄. ti. de dilat. §. nunc uidendū. ꝟ sed pone.

¶ An in actibus extiudicialibus requirant̄ tres monitiōes uel sufficiat una. nō. xviii. di. si ep̄us. ī glo. fina. docto. de iureiuran. ego enim. Innoc̄. de elect. cum nobis olim. Io. an. de iureiuran. breui. de immu. eccle. non minus. & c. aduersus. nō. glo. in clem. multorū. de heret. in uer. requisierit. Adde tex. & quod ibi nō. glo. in clem. i. de deci. cui. cōcor. de fo. compe. p̄posuisti. de offi. ordi. si canonici. li. vi. do. Car. flor. in dicta clem. i. de deci. in ii. nō. & in. xxv. q.

¶ An inferior possit monere sup̄iorem. docto. de appel. dilectis. de sup. neg. prela. c. i. dic q; licet inferior non possit citare sup̄iorem. q̄m citatio p̄supponit iurisdictiōem in citante. de dilat. p̄terea. & quod ibi nō. de accusa. ueniens. in glo. Potest tam monere quo cāu debet esse trina monitio. ut in p̄ alleg. c. i. de sup. neg. p̄la. & nō. de cōsti. ex lr̄is faciunt nō. de cle. non resi. qualiter. ubi est casus secundū lr̄am nr̄am. licz illa lr̄a non placet ibi Inno. Adde pulchrius dicta. s. Tho. que ponam. j. sub dictiōe papa.

¶ An monitio seu inquisitio quam interdum facit unus iudex alteri debeat esse trina. glo. q; sic. de offi. dele. cum cām. & ibi docto.

¶ An ille qui tenetur ad aliquid faciendū nō aliter tenet nisi requirat uel moneat ut faciat. nō. ī l. iulianus §. offerri. ff. de act. emp. facit. l. item illa. & qd̄ ibi nō. ff. de co iti. pecu. bonus tex. ff. ā ope. liber. l. cum patron⁹. ff. quo. lega. l. ulti. §. i. gl. in clem. i. de testa. & quod ibi no. per doct. ubi cōcluditur q; aliter non est expectanda monitio. tal sit in certis casibus.

¶ An monitio semp̄ debet p̄cedere cōpulsionem. no. do. Car. flor. in. c. ii. de spon.

¶ Quibus casibus monitio debet p̄cedere actuz. nō. glo. xii. q. ii. indigne.

¶ An monitio superioris inducat cōtra facientē ad mortale. nō. do. Car. flo. de spon. requisiuit. de eta. & qua. ad aures. in glo. fi.

¶ De monitiōe canonica plene nō. de iudi. nouit. ubi de hoc. an sit p̄cepti uel cōsilii. de quo glo. ii. q. i. si peccauerit. que cōcludit q; quo ad p̄latos est p̄cepti. quo ad subditos est cōsilii. de qua materia

uide do. Anto. in dicto. c. nouit. quod nõ. de spon. inter opera. Hosti. in summa de peni. sed quis sit effectus. ꝓ penitentia. sub. §. elimosina. & de hac monitiõe an spectat ad solos ꝑlatos uel ad omes. glo. xxiii. q. v. ne putes. & c. q uicis. ubi bo. tex.

¶ An monitiõe non ꝑcedente possit aliquis ex aliqua causa ꝑuari beneficio suo. glo. vii. q. i. §. illud. de cle. non resi. ex tue.

¶ An & quãdo lex requirat trinam monitiõem sufficiat una ꝑemptoria ꝓ omnib⁹. dic ꝙ nõ. de uita & ho. cle. c. i. ubi glo. sup uer. tercio. & an eo casu sufficeret una monitio cum tribus internallis. puta in vi. dies quorũ duos ꝓ primo. duos ꝓ secundo zc. uide in. d. clem. i. & in. c. cõstitutiõem. de sen. ex. li. vi.

¶ An in monitiõe requirat̃ solennitas edicti uel ꝙ sit trina. uide docto. de cõsti. ex lr̃is. de elect. cum nobis olim. Inno. de offi. dele. cum cãm. i. gl. ii. de appel. cum speciali. uide tex. de coha. cleri. & mulie. tua. glo. in. c. fi. de feu. tex. de sup. neg. pre. c. i. docto. in. c. tua nobis. de testam. glo in uer. requisierit. in clem. i. de hereticꝭ. Paul. in clem. i. de deci. in uer. requisitiõem. & ibi glo in uer. facta. Adde qđ nõ. xvii. di. placuit. in gl. fi.

¶ Monitio ꝑcedere debet uindictam. ii. q. vii. accusatio. xii. q. ii. indigne.

¶ Monitio facta per epm in sinodo habet̃ loco trine monitiõis. ne cle. uel mo. c. ii.

¶ Omnis monitio intelligit̃ ꝑemptoria. glo. in clem. i. de excep.

¶ An in penis que ponunt̃ ipso iure debeat precedere monitio. uide de ꝑben. extirpande. & quod ibi nota.

¶ In causis pecuniariis ut̃ quando agitur ciuiliter non est necessaria monitio. de simo. licz heli.

¶ An monitio sit necessaria quando ꝓceditur ad denuntiatiõem alicuius ꝓsequentis inquisitiõem uide de accu. q̃liter. in glo magna

¶ Monitio requirit̃ ad correctiõem fraternam. s. Tho. scđa scđe. q. xxxvii. arti. vi. & in quarto dis. xix.

¶ Monitio secreta debet esse dura. Idem in quarto. di. xix. ar. vi.

¶ Monitio secreta est in ꝑcepto. c di. ar. xv.

¶ Monitio coram testib⁹ debet ꝑcedere accusationem. Idem. scđa scđe. q. xxxiii. ar. viii. & i quarto. di. xix. ar. vi.

¶ In factis armorũ nunq̃ debet deueniri ad bellum nisi ꝑmissa monitiõe que uocatur diffidatio. Bal. in. l. si manumissori. C. de obse. patro. a libe. ꝑstan. nõ. in. c. i. de homi. li. vi. p Io. an.

¶ Ubi monitio exigitur p legem intelligit̃ iudicialiter. in aut. de here. q̃ ab inte. §. si aũt plurimi

¶ Ubi tempus est ꝑfixum non uidetur necessaria alia monitio. ut. l. ii. C. de spon. & ibi nõ. Bal. uide quod nõ. Innoc. in. c. extirpande. de ꝑben. & bene facit. C. de cõtrah. en. & cõmit. stip. l. magnaz & traiectitie. §. de illo. ff. de act. & obli. & l. si fuum. §. sequitur. ff. de uer. obli.

Monopolium

De materia monopolii uide Inno. in. c. significasti. de appel. Bar. in. l. sodales. ff. de colle. illicꝭ. & l. sub ꝑtextu. ff. de exordi. cri. Innocꝭ. in. c. cum accessissent. de cõsti. uide tex. & ibi docto. in l. i. C. de monopolus. & qđ ibi nõ. sup peca.

Monumentum

Monumentum dicitur res memorie causa in posteros ꝓdita. ut. ff. de religi. l. ii. §. monumẽtum. Vel monumentũ dicitur. i. documentum. ut. C. de testa. l. cõsulta. & C. de re iudi. l. fina. de hoc nõ. in. c. coram. de resti. in inte. Adde nõ. in. l. sepulchrũ. in glo. i. C. de reli. & sump. fu. & in. l. iiii. C. de furtu.

¶ An liceat facere monumẽtum ꝓ quanta expensa q̃squis uoluerit. nõ. ff. de peti. here. l. hereditas. §. i. in glo. ꝓbabilem. & glo. excedat.

Monstrum

An mulier tempore partus cogitans de monstro faciat partum monstruosum. glo. ꝙ sic. ff. de uer. sig. l. querit aliquis.

¶ Quid sit monstrũ & quid partus monstruosus. uide nõ. in. l. ii. & l. fina. C. de post. here. insti. uel exhere.

Mora

Qualiter mora cõtrahatur p lapsum termini & quid operet̃ mora circa fructus uide Inno. in c. ꝓpter. de loca.

¶ Mora eius in cuius fauorem ꝓhibetur alienatio excusat alienantem a pena. ut. l. qui rõne. §. coheredes. ff. de uer. obli.

¶ Mora adhibita in cõtestando litem habet̃ ꝓ litis contesta. tex. est in. l. cum qui iniuriarũ. ff. si quis cautio.

¶ Mora rei nocet fideiussori nisi respectu fideiussoris debitor ꝑus fuit in mora. Casus est nõ. in l. mora. ff. de uer. obli.

¶ An & qualiter debitor sub cõditione cõstituatur i mora. nõ. Bar. in. l. cum qui ita. §. si hominẽ. ff. de uerbo. obliga.

¶ An re ꝑempta post moram debeat distingui si fuisset eodem modo peritura penes actorem uel non. uide Bar. in. l. nemo. ff. de uer. ob.

¶ An quando est apposita cl̃a Rato manente. pacto. sit locus purgatiõi more. Bar. in. l. si insulam. ff. de uerbo. obli. & l. magnam. C. de cõtrahen. & cõmit. stipu.

¶ An interpellatio gestoris sine mandato cõstituat debitorẽ in mora. Bar. in. l. si fuum. §. uideam⁹. ff. de uerbo. obli. ubi etiam tractat an simplex litꝭ cõtestatio facta per simplicem ꝓcuratorem cõstituat debitorẽ in mora.

¶ Mora in electiõibus est ualde suspecta & periculosa & sepe damnosa. de elect. cum inter uniuersas. & ibi cõcor.

¶ Ubi nulla petitio ibi nulla mora. ff. de uer. ob. l. pupillus. ff. de regu. iurꝭ. l. nulla. C. de cõtrahẽ. & cõmi. stip. l. ii.

¶ Non dicitur esse in mora qui paratus est subire iudiciũ. ff. de re iudi. l. qui sine.

¶ Mora trahit ad se ꝑiculum. ff. si cer. pe. l. qđ te. ff. ad legem ro. de iact. l. fina. §. fina. & ff. de uerbo. obliga. l. ii.

¶ Elapso die solutiõis qualiter cõstituit̃ in mora qui ante non erat. uide Bal. in. l. item illa. ff. de consti. pecu.

¶ Quis sit effectus more cõmisse per actorem. uide Bar. in. l. iii. §. in hac. ff. como.

¶ Impleto cõtractu emptiõis ex una parte tantum alia pars est in mora re ipa. Bar. in. l. uinum. ff. si cer. peta. & ibi uide nõ.

¶ An euentus solutionis cõstituat debitorem in

mora. Bar. in. l. quotiens in diem. ff. de uer. ob.

¶ An mora faciat transire piculum rei ad morosum. & quãdo quis cõstituitur i mora. & an post moram inspiciat tempus quo res plus ualuit & de multis circa materiam more. uide p Bar. in. l. uinum. ff. si cer. peta.

¶ Ultima mora nocet. ut. l. si fuum. §. sequit. ff. de uer. obli. nõ. de deci. ueniens.

¶ An post moram semel cõmissam sit necessaria alia interpellatio seu obligatio. Bar. in. l. qui roma §. seya. ff. de uer. obliga. ubi distinguit inter morã cõmissam reipsa puta quando creditor uenit cont transactiõez & morã cõmissam per interpellatiõez

¶ Ubi piculum est i mora fit illud quod alias nõ fieret. nõ. de nego gest. l. diuortio. ff. de offi. pre. l. senatus. ff. de teri. l. i. i fi. & l. se. v. di. baptizaci.

¶ An & quãdo possit uel nõ mora purgari. Bar. in. l. si insulam. ff. de uer. obli. Bal. in. l. & si post tres. ff. si quis cau. glo. & docto. in. c. potuit. de loca. xviii. di. ppter. nõ. in regula mora li. vi. facit nõ. in. c. ex parte. de cle. non resi. Adde nõ. ff. de consti. pecu. l. sed & si alia. in glo. ff. si quis cautj. l. & si post tres. in glo. fina. ff. de arbi. l. utiq. & l. celsus. in glo. i. eo. ti. Cy. in. l. si pacto quo penam. C. de pact. in. ii. q. idem in l. magnã. C. de cõtrahen. & cõmit. stip. nõ. in. l. interdum. §. i. in glo. purgat. ff. de uer. obli. & ibi Bar. & ff. iudi. sol. l. iii §. ii. & ibi Bar.

¶ An & quando post lapsum temporis facta est a iure executio admittatur more purgatio gl. tenet q non. in. c. fina. de elect. eo ti. licet canon. li. vi. facit quod nõ. do. Anto. & moder. in. c. licet de sup. neg. pla. glo. in. c. cupientes. §. q si per. xx. de elect. li. vi.

¶ An si debitor dicat creditori Ego indigeo pecunia mea & similia uerba debitor cõstituat i mora. Cy. in. l. in minorũ. C. in qui. cau. in inte. resti. non est neces. Bar. in. l. si quis mihi bona. §. iussuz ff. de acqui. here. dicit q sic.

¶ Quando duplex mora pcessit nõ admittur more purgatio. Casus est in. l. traiectitie. §. de illo. ff de act. & obli. sm unũ intellectũ. & nõ in. l. si insulam. ff. de uerbo. obli. ubi mora duplicata est per lapsum termini. & per litis cõtestatj. non potest purgari.

¶ Cuilibet nocet sua mora. ff. de regu. iurj. l. in cõdemnatiõe. §. unicuiq.

¶ Quid sit mora qualiter cõstituit generalis & specialis & quis eius effectus. & qualiter purgat nõ. ff. de usurj. l. moram. in glo. magna. Cy. plene i l. in minorũ. C. in qui. cau. in inte. resti. non neces. docto. in. l. quod te. & i. l. uinuz. ff. si cer. pe. Bar. in. l. si insulam. ff. de uer. obli.

¶ Mora in rem quando fit & quid operet. nõ. ff de usurj. l. sed & si rei. in glo. fi. & . in. l. uideamus. in glo. in rem. eo. ti.

¶ An mora fit post li. contest. nõ. ff. de usurj. l. si quis solutiõi. in glo. ii. Bar. ff. de re. iurj. l. nõ põt uideri. ff. de publi. l. hoc edicto.

¶ Mora cõmittitur in faciendo & negligendo. nõ. ff. de uer. obli. l. eum qui ita. §. fi. in gl. magna. & ibi Bar.

¶ Non est in mora ubi quis habet dilatiõem a lege. nõ. ff. q me. cau. l. si cum exceptiõe. §. quatenus. in glo. qe tripli.

¶ Si sit cõmissa mora per creditorem in recipiendo post moram debitoris an sit soluz per hoc purgata mora debitoris uel ipe etiam cõstituatur in mora. nõ. Bar. ff. de uerbo. obliga. l. si fuum. §. sequitur. ubi uide.

¶ Qui est in mora potest esse in culpa. ff. loca. l. uideamus in glo. in uer. nomie. in fi.

¶ Mora fit fisco reipsa. nõ. ff. de usurj. l. item cũ qdam. §. fiscus. in glo. inferunt.

¶ An filius teneat ex mora cõmissa per patrem. nõ. ff. de usurj. l. mora. §. i. in glo. tenet.

¶ Parua mora non extimat. glo. nõ. ff. loca. l. si in lege. §. colonus. in glo. minuet.

¶ An mora noceat alii q ei qui cõmisit. nõ. Dy. a regula mora. li. vi.

¶ An mora cõmittatur mortuo stipulatore uel debitore. nõ. Bar. ff. de uerbo. obli. l. a die. Cy. in. l. ii. C. de iur. emphiteotj. in. xii. q. uide. ff. de fideiusf. l. fideiussor obligari. §. ii. in glo. & ibi Bar.

¶ An mora cõstituatur denuntiatiõe pcuratoris uel nego. ge. nõ. Bar. ff. de uer. obliga. l. si fuum. § uideamus. & ibi glo.

¶ Mora cõtracta ex canone late snie nõ est purgabilis sicut mora cõtracta ex sententia hominis. sm Io. an. in. c. cupientes. de elect. li. vi. super uer. expectare.

¶ Morosus furi equiparat. tex. est iunct. glo. in l. inter stipulantẽ. §. ii. ff. de uer. ob.

¶ Quãdo dies cõstituat in mora. uide in. l. magnam. C. de cõtrahen. & cõmit. stip. Bar. in. l. ita stipulatus. ff. de uer. ob.

¶ Non dicitur in mora esse qui interpellatur ex causa aliqua differre soluere. ut. l. sciendum. ff. de usuris.

¶ An mora regulariter cõtrahat inter maritum & pmittentem dotem uide in. l. de diuisiõe. ff. solu. ma. l. fi. §. pterea. C. de iur. do.

¶ Ubi facta est executio ab homine non admittitur more purgatio l. qui ob rez. ff. de cõdi. inde.

¶ De materia purgatiois more uide Bal. in. l. una C. de his qui pe. no.

¶ Debitores in mora existentes teneñt licet eodem modo esset peritura penes creditorem q potuit aliter uendicasse. ut. l. cum res. §. i. ff. de leg. i. quod facit ad ea que habent i. l. q te. ff. si cer. pe.

¶ Si mora temporalis aufert comodum totius damnat p toto. ff. de adim. le. l. ii.

¶ Quando ius offerendi superuenerit post li. contest. mora purgat usq ad sniam. gl. in. l. siue apud acta. C. de transact. Bar. in. l. si maior. eo. ti.

¶ Si creditor liberat debitorem si soluerit infra mensem uult soluere postea ad purgandã moram non debet admitti. Et sic collige q ubi id quod offertur ad purgandam moram deducit cõditionaliter in obligatiõem mora cõtracta q deficit conditio non admittit more purgatio ita dicit Cy. in l. maior. C. de transact. Casus est. ff. d fideicõmis. li. l. thais. §. si intra.

¶ Quedam est mora cõis & regularis. quedam specialis & regularis. Cy. in. l. in minorũ. C. in q. cau. in inte. resti. non est nece. s. in. ii. oppo. & ibi Cy. ponit qd sit mora. & qs sit eius effectus.

¶ Minor potest cõstitui in mora cum auctoritate curatoris. ut in palle. l. in minor. in. vi. q.

¶ An debens soluere in uno loco si interpellatur

in alio ut soluat· ubi debet soluere cõstituatur in mora Cy·in dicta·l·in minoꝝ·in·vi·q·& ibi uide

¶ Si creditor a debitore post moraꝫ recipit pignus purgatur mora·Cy·in dicta·l·in minoꝝ·i·viii qõne·& ibi uide·

¶ Mora irregularis habet omẽs effectus more cõis·Cy in·d·l·in minoꝝ·& ibi uide·

¶ Mora in re est quando ex delicto erga reꝫ qs incidit in moram·C·de condi·ob tur·cau·l·fi·

¶ Interpellatio extraiudicialis non cõstituit quem in mora ubi opus est iudiciali uel iudicis officio·ff·de dam infect·l·cum postulassem·in pn· & ibi uide an ad moram exigat semper iudicialis interpellatio·

¶ In conditionibus implendis non cõmittitur more purgatio licet secus sit in eo quod est in obligatiõe·tex·est in·l·thays·§·si inter·ff· de fideicomis·liber· uide in·l·ita stipulatus·ff·de uer·obliga·que sentit ꝙ licet pendente cõditione quis nõ potuit cõstitui in mora in cõmittendo cõstituit tamen in omittendo·ff de uerbo obli·l·cum q ita §·fi·uide Bar·eo·ti·l·mora·ubi de hoc·

¶ Post sniam potest mora purgari offerendo re & totale interesse·ff đ do·excep·l·si fideiussor

¶ Mora in omittendo aliquãdo cõmittitur qñ quis occidit speciem ad quam est obligatus·ff·de uerbo·obli·l·si ex legati cã·& ·l·mora·& ·ff de dolo·l fideiussor·& ·l·mora·ff de usurꝭ·ff·de uer·ob·l·eum qui ita·§·fi·

¶ Ut pupillus uel adultus uideaẽ in mora qs & qualiter debeat interpellari·tex·& ibi Bar·in·l· si ex legati causa ff de uer·obli·

¶ Fideiussor potest cõstitui in mora anteq̃ principalis·ff·de uer ob l·cum filius·

¶ An & quando impedimetum ꝓcuratoris excusat dñm a mora·uide in ꝑalle·l·cum filius·§· in hac & ibi Bar·ff·de uer·ob·

¶ Interpellatio facta ante diẽ non cõstituit quẽ in mora·uide Bar·in dicta·l·cum filius·§·ti·

¶ An si interpellem ut soluas in loco debeaꝫ ex ꝑmere loruꝫ habitatiõis·Bar·in·d·l·cũ filius·§·ti·

¶ Quando stipulatio facta animo nouandi purgat moram ꝑcedentis obligatiõis & quando non· uide·ff·de uerbo ob·l·eum qui ita·§·fi ff· de nou·l·si·rem·ff·de usurꝭ·l·quoties·& ·l qui·x·§·cuꝫ mihi stichum·ff·de cõdi·fur·

¶ An aduentus cõditiõis cõstituat quem ĩ mora no·Bar·ff·de uer·obliga·l· quotiens· Guil· tenet ꝙ non·l ꝙ te·ff·si cer·pe·

¶ An obligatio rei in mora cõstituti in eodeꝫ instanti hec duo operetur ut reum liberet & actorem in mora cõstituat·uide Bar·in·l·si fuum·§· sequitur·ff·de uer·obli·

¶ An mora ꝑncipalis noceat fideiussori·uide in·l eum qui ita·§·fi·ff·de uerbo·obli·l·si fuum·§·nũc uideamus·ff·eo·ti·

¶ Non solum dies expssa sed etiam tacita cõstituit quem in mora·ff·de uer·obli·l· stipulationes non diuidunẽ·§·celsus·& ·l·si insulam·& ·l· existimo·§·fi·eo·ti·& in·l·i·ff·de penu·leg·

¶ Si ꝓmitto tibi·x·in pascbate & abinde in antea ad tuam petitiõeꝫ·an dies interpellet & i mora cõstituat·uide·ff·de uer·obli·l· cum stipulatus sum mihi a ꝓculo·

¶ Mouens litem super cõtractu ex quo aliquid sibi debetur & non fuans cõtractum eo ipso uideẽ in mora recipiendi que in cõtractu debebantur absq̃ alia obligatiõe·tex·in·l·qui rome·§·seya·ff· de uerbo·obliga·

¶ An ut interpellatio cõstituat queꝫ in mora debeat esse trina uẽ una·dic ꝙ una regulariter· nisi aliud appareat exꝑssum· ut in ꝑallega·l· qui rome·§·seya·

¶ Jus purgandi moram transmitteẽ ad beredem ut est tex·& ibi docto·in·l·dieꝫ ꝓferre·§·i·& ibi nõ·ff·de arbi·

¶ Ubi unum est in obligatiõe alterũ in facultate soluendi licet purgare moram usq̃ ad actiõem iudicati super eo quod in obligatiõe est·ff·de petibere·l item uenit·§·cum ꝑdiximus·

¶ Mora purgatur ubi est pena & non dies usq̃ ad li·contesta·& super qua nisi extrinsece intersit actoris quo casu non purgatur nisi soluat interesse·tex·& glo·ff·de arbi·l·si cum dies·§·fi· & qđ ibi babetur·

¶ Ubi ex facto negatiuo uenit mora cõmittenda requiritur monitio & inquisitio·ff·ex quibus cau·ma·l·ait pretor ad finem· quod nõ· ꝓ dicto Innoc̃·in·c·extirpande·de ꝑben·

¶ In cõpetentibus iure actiõis litis contesta· constituit quem in mora In cõpetentibus uero officio iudicis expectatur iudicis ꝑceptum ad moraꝫ cõmittendam·Bar·in·l·ubi·§·i·ff·de eden· & est casus in·l cũ postulassem ff·de dam·infect·

¶ Mora cõmissa usq̃ ad litis cõtestatꝭ purgatur usq̃ ad sententiã Bar·ff·de transact·l·qui fidem·

¶ Existens in mora que est in cõmittendo tenetur quanti plurimi·ff·de cõditꝭ·fur·l·in re furtiua·§·fina·

¶ Quod dicitur furem esse in mora est uerum quo ad cõditionem furtiuam non quo ad aliã actionem tex·ff·de cõdi·fur·l q re furtu·& ibi Bar·

¶ An per datiõem dilationis existenti in mora purgetur mora ꝑcedens·uidetur ꝙ non·per·l cuꝫ stipulatus sum mihi & ꝓculo·ff·de uerbo· oblig· Sed dices ꝙ ibi non est purgatio ꝗꝛ est dies & pena·ideo uidetur melior·tex·in·l qui·x·§·cũ mihi stichum·ꝓ idem respondet·ff·de solu·

¶ Oblatiõe rei purgatur mora non oblatiõe alterius·ff·de cõdi·fur·l·fi·

¶ Hec uerba neq̃ dedisse neq̃ fecisse tunc negatiua impleta sunt quando quis est i mora nõ dandi uel non faciendi·ff·de cõsti pecu·l·si duo·§· fi· & ibi Bar·uide·ff·de uer·ob·l·si ita stipulatus·

¶ Licet difficultas excuset reum a mora nõn excusat actorem·ff·de consti·pecu·l·itẽ illa·& Bar· ibi assignat rõnem·

¶ Si debeo tibi decem in pascate in Florentia ñ sum in mora si ꝓbatur nec te nec me illuc iuisse· ff·de arbi·l arbiter si kalendis· Bar· in ꝑallega·l· item illa·ff·de cõsti·pecu·

¶ Ubi facto creditoris lapsa est dies non cõstituitur debitor in mora nisi nouiter interpelletur· ꝓbat tex in·d·l·item illa·

¶ Ubi fit cõdemnatio p ꝓcuratorem qs non cõstituitur in mora nisi faciat fidem de mandato·ff deposi·l·si quis inficiatus·& ibi nõ·

¶ Mora ꝑpetuat obligatiõem temporalem·ut·ff manda·l·diem adiecto §·ulti·

¶ Propter moram creditoris etiam augumẽtaẽ

precium ad utilitatem debitoris. tex. ff. man. l. si homines. docto. in. l. unum. ff. si cer pe. uide in. l. ratio. §. si. ff. de act. emp.

¶ Ubi mora simul cōmittitur a pluribus illi ascribitur mora qui implere tenebatur. a's ultima mora nocet. ff. de act emp. l. si ꝑ emptorem.

¶ Ad cōstituendum quem in mora ex cōtractu denuntiādus est si is cum quo rudis initus cōtract⁹ non is cui ex cōtractu queritur. ff. de euict. l. minor. §. ꝑmo.

¶ Denuntiatio facta ꝓcuratori sciente & patiente dño constituit dñm in mora. a's secus. ff. de euict. l. si dictum. §. si cōpromisero. Et an sufficiat denuntiari ꝓcuratori absente domino. uide glo. q̄ dicit ꝙ sic. ff. de euict. l. pe.

¶ An empta re si agatur ad interesse quia male tradita admittat̄ more purgatio. dic ꝙ sic. si offerat rem & interesse. ut. ff. de euict. l. emptori.

¶ Justum dubium litis excusat a mora. ff. de usuris. l. in fideicōmissi. in ꝑn.

¶ An ꝓpter partem non debitam reus excuset̄ a mora totus. Bar. in. d. l. in fideicomissi.

¶ Cessat mora & culpa more si mortuo creditore non apparet cui solui debeat. ff. de usur. l. pecunie fenebris. facit. l. cum qdam. §. si pupillo eo. ti.

¶ An ubi dies est expssa que inest a lege impediatur more purgatio. nō. ff. de arbi. l. celsus. Bar. in. l. iii. ff. de lega. i.

¶ Ubi quis non potest aliquid comode facere excusatur a mora. no. glo. in palle. l. cum qdam. §. si pupillo ff. de usur.

¶ Non omis dilatio ascribitur more & ideo dilatio ꝑparamentalis ad caute implendū non inducit morā ff. de usur. l. sciendum.

¶ Absentia reipublice causa uel detentio in uinculis excusat ipo iure a mora. ff. de usur. l. sed & si reipublice ca & quod ibi no.

¶ Mora in rem comittitur etiam si non sit qui cōueniatur. ff. de usur. l. & si rei. §. si.

¶ Propter litis cōtestatioem non cōstituit̄ qs in mora si habebat iustam causam litigandi. ff. d usur. l. l. qs solutioem. & qd ibi nō.

¶ Ut interpellatio cōstituat quem in mora debet fieri in loco ubi agi pot. ff. de usur. l. mora.

¶ Mora facta testatori transmittit̄ ad heredem ff. de usur. l. cum pater.

¶ Interpellatio impediens habetur ꝓ interpellato q̄ ad moram. ff. de usu. l. pe.

¶ Qualiter debeat ꝓtestari non inueniens creditorem quem interpellare possit ad cōstituendū eum in mora. uide. ff. de nau. feno. l. ii.

¶ Post terminū statutum a iudice admittitur purgatio more si morosus ueniat. ⁊. modicum tempus anteq̄ iudex ꝓnuntiet eum non audiendum. secus in termino statuto a lege. ẜm Bal. in auten. ad hec. C. de usur. in penul. col. qui allegat Innoc. in. c. cum in tua. qui ma accu. pos.

¶ Impedimētum superueniens tempore purgationis more non excusat morosum. ut. l. licimus. C. de fideiuss.

Morari

Hoc uerbū nō notat possessiōez sed detentatiōem. ff. ꝙ ui aut clam. l. is qui in puteū.

Morbus

Experientia multorū morborum cogit inuenire multas medicinas. l. di. ut cōstitueret. & qd ibi nō.

¶ Laborans morbo caduco suspendit̄ a celebratione. vii. q. i. in litteris. & c. nuper. de cle. egro. uł debili. c. si.

¶ Quid sit morbus. uide in. l. i. §. sciendum ff. de edil. edict. ff. de re iudi. l. quesitū. §. i.

¶ Quid sit morbus epileuticus. habet̄ in tex. & qd ibi nō. de elect. cum inter.

¶ Morbus sonticus est qui cuilibet rei nocet. ff. de re iudi. l. quesitum. §. i. ff. de uerbo. signi. l. morbus. Archi. xi. q. iii. certū.

¶ Morb⁹ ꝓprie est corporis. uicium uero anime ff. de edil. edict. l. i. §. i. in glo. morbi.

¶ Omnis morbus & infirmitas est cōtra naturaz ff. de edil. edict. l. i. §. sciendū.

¶ Aliquādo appel'one uicii cōprehendit̄ morbus corporis. ff. de edil. edict. l. obꝙ uicia. §. idem pomponius.

Mores

Mores dignitati ꝓferunt̄. ut. ff. de testi. l. ii. in glo. mores.

Mors Mortuus

An mortuus & interuallo ꝓsumatur mortuus ex uulnere. Bar. i. l. si in rixa ff. de sicca. Salic. distinguit in. l. i. C. de emen. ser.

¶ Mors ciuilis nunq equiparat̄ naturali nisi in casibus expssis a iure glo. in. c. susceptum de rep. li. vi. Bar. in. l. ex ea. §. in insulam. ff. de uer. obli. bona glo. xvi. q. i. placuit. Bal. in aut. si qua mulier. C. de epis. & cle. Bar. & Bal. in. l. gallus. §. & quid si tantū. ff. de libe. & postu. de cōuer. coniug. cum sis.

¶ An ꝓcedi possit super morte quando certum est secutam esse ex uulnere. Bar. in. l. damni. §. sabini. ff. de dam. infect. Adde quod nō. Bar. in. l. quesitum. ff. de re iudi.

¶ Qualiter ꝓbetur mors. Bar. in. l. ii. §. si dubitetur. ff. quēad. testa. ape. & in. l. si quidem. C. solu. matri. Bar. in. l. qd ad psens. C. de murileg. li. xi. Adde si quis fuerit in exercitu & postea non reperitur ꝓsumitur mortuus in bello. Bar. in. l. fina. ff. de his qui no. infa. Item mors ꝓbatur eo ꝙ ꝙ filii uł cōsanguinei reputant patrem mortuum. tex. in. l. quotiēs. C. de naufra. li. xi. de materia ui de docto. in. c. in psentia. de spon. Io. an. in additi. Spec. ti. de no. crimi. §. fama. ꝓ. quid si agenti. bona glo. in. c. quoniam. §. si autem. ut li. non cōtest. xxxiii. q. i. cum ꝓ bellicam. in glo. super uer. extimabat. & ibi uide.

¶ Aliud est tempus q̄ quis moritur aliud tempore mortis. ff. de re. dub. l. qd reperit̄. de q̄ dubico. ꝙ mors est qd instantaneū.

¶ Mors ciuilis dicit̄ quando qs ingreditur religióem. & an sufficiat ad ualiditatem testamenti facientis simpliciter mentióem de morte non expectata morte naturali. Bal. & Ange. in. l. i. C. de testa. uide qd dixi sub dictióe monachus.

¶ De ꝓbatione mortis recurritur ad cōiecturas si non potest ꝓbari per eos qui morti interfuerūt Bar. in. l. quotiens. §. sane. C. de naufra. li. xi.

¶ Quando quis dicatur in mortis articulo cōstitutus. uide Bar. in. l. i. C. de sa. sanct. eccl. uide gl. & docto. in. c. pastoralis. §. ꝓterea. de offi. Innoc. & Host. de sen. ex ꝙ de his bene fact. l. in. cū. l. sequen. ff. de donati. causa mortis. & an mulier appropinquās partui dicatur esse in articulo mortis

uide in d.c.q de his. & in palleg. c. pastoralis.

¶ Mors omnia soluit. in aut. de nupc. §. deinceps. coll. iiii.

¶ Timens mortem corporis quãq incurrit mortem anime. xi. q. iii. nõ solum.

¶ Mortem nostram uel carorũ plangere nõ debemus. xiii. q. ii. q̃ prepósterũ. & c. ubicunq. & c. hunc fortasse. & c. q diuina.

¶ Nullus debet sibi ipi inferre mortem. xxiii. q. v. si non licet.

¶ Moriens p defensiõe fidei uel p salute patrie cõsequitur regnum celeste. xxiii. q. viii. omni timore.

¶ Qualem deus inuenerit in morte hominez talem ipm iudicat. de pe. dis. i. nunqd caym. xxiiii. q. ii. ne quisq.

¶ Mors pter peccata est inflicta homini q̃ tamen remanet post remissiõem peccati. de pe. di. i. sic pmi homies.

¶ Mors est anime obstinatio & cõfessionis contemptus. de peni. dis. i. item cuncta. Et hanc quilibet debet magis uitare q̃ corpor. de peni. dis. v. consideret.

¶ An & qualiter mortui sciunt que hic aguntur. vide. xiii. q. ii. de mortuis. & c. fatendũ. vide Magistrũ in. iiii°. di. ulti.

¶ Mortuorũ corpora non debent inuolui palis que in altari fuerunt. uel in quibus dyaconus ministrauit. de cõse. di. i. nemo. ii°.

¶ Mors pximi non est affectanda. de cõces. preben. nulla. co. ti. ne captande. li. vi.

¶ Mortuo plato custodia rerũ suarũ pertinet ad capitulum. dicit Inno. in. c. i. ut eccle. be.

¶ An mors sit casus fortuitus. tex. uidetur esse q sic. in. l. fi. C. de iur. do.

¶ An mors sit malum. dic pene non culpe. xv. q. i. illa. in glo. vbi etiam uide qs fecerit mortez. qd tamen uidetur insipidum & ineptum querere. qa mors est puatio uite.

¶ Quid sit mors & unde dicatur. dic est separatio corporis ab anima. uel corporis & anime. d pe ni. di. ii. caritas. ß. corpus. de cele. mis. in quadam. in aut. de nupc. §. deinceps. coll. iiii. Io. an. de preben. psenti. li. vi. de testam. raynaldus. ß. donum. vbi idem Io. an. de simo. licet hely. de his que fi. a pla. cum apostolica. Archi. ii. q. v. placuit. xi. q. iii. precipue.

¶ An possit agi de iure spectante ad mortuum. dic ut no. ii. q. i. in pmis. & i clem. i. ut li. pendẽ. xxiiii. q. ii. sane. xxiii. di. quorũdam. de heret. accusatus. li. vi. C. si re. uel accu. mor. fue. l. fi.

¶ Differentiã inter mortuũ & occisum. uide. ff. ad legem acquil. l. pinde.

¶ Appellone mortis quãdoq intelligit de naturali quãq de ciuili. ff. de uerbo. obli. l. ex ea. §. insulam. ff. de lega. ii. l. cum pater. §. hereditatem. ff. d bo. pos. cõtra tabu. l. i. §. ii. ff. de bo. lib. l. si necesse. §. i. & quod ibi nõ.

¶ Nihil certius morte nil incertius hora mort. ff. de cõdi. & demon. l. i. Io an. de his que fi. a prela. cum apłica. in fi. de pres. non bap. c. ii. in fi.

¶ An mortuus si postea resurgat sicut de Lazaro recuperet bona sua. dicam infra sub dictione resurrectio.

¶ An mortuus possit mereri. vide de pe. di. i. §. si idez. & §. deniq. xxv. di. qualis. C. de sacrosan. eccle. l. i.

¶ An qui ducunt ad mortem possunt p officiales uel birrarios spoliari uestibus. vide pulcł p tex. i l. diuus. ff. de bo. damna. ubi uidetur q non. & i. l. iii. §. aduersus. ff. de sepul. uio.

¶ An damnatis ad mortem sint deneganda sacramenta eccłiastica. nõ. de sepul. ex parte. ii. tex. dicit q non. xiii. q. ii. c. fi. dicam. j. sub dictiõe xps.

¶ An per illa uerba si quid humani mihi contingit uel euenerit significet mors. tex. q sic. i. l. publia. §. i. ff. depo.

¶ An mortui aliquo modo possint apparere uiuis. videtur q non. per tex. xiii. q. ii. fatendum. & ibi bona glo. tex. xxvi. q. v. episcopi. ubi dicitur q tales repsentationes sunt illusiões demonũ qbus nõ est aliquo mõ credendũ.

¶ Mortuis prosunt ea que agunt hic p eis. xiii. q. ii. anime defunctoꝝ.

¶ Mortui post diem iudicii apparebũt nudi nõ uestiti. Archi. de cõse. di. i. nemo.

¶ Quedam pmittuntur timore mortis. de offi. ordi. pastoralis. de sen. ex. de cetero. & c. de his. & e. eos. li. vi. & hoc quando piculum est instans ar. ff. de dona. cau. mor. l. hec enim. & de cõse. dis. iiii. constat.

¶ Qui mortui nascunt neq nati neq creati uidentur. ff. de uerbo. signi. l. qui mortui. C. de postu. here. insti. l. ii.

¶ Casus in quibus quis potest accusari post mortem. uide quod nõ. glo. xxiiii. q. ii. in summa. dixi s. sub dictiõe accusatio. Adde de heretic. si quis epus. de sen. ex. a nobis. in glo. mortuis.

¶ An mortuo altero ex litigatoribus ualeat sñia lata post mortem eius. nõ. de arbi. ex pte.

¶ Morti eqparatur furtus. ff. de dona. inter ui. & uxo. l. cum hic status. in aut. de nupc. §. si uero. collat. iiii.

¶ Quis pbare debeat q mors cõtingit culpa uel casu. vide Bar. & Ang. in. l. si quis ex argentariis §. fina. ff. de eden.

¶ An mors possit prorogari damnato si petant rationes reddi. nõ. C. de bo. pscrip. l. i. & ibi Cy. Barto. ff. de custo. & exhi. reo. in fi. & l. Interdũ.

¶ An & quando mors psumatur cõtingere uni anteq̃ alii. nõ. ff. d pact. do. l. inter socerum. in gl. fi. ff. de religi. l. si possessor. i glo. fi. Bar. in. l. qd reperit. & duab⁹ legibus se. ff. de re. du.

¶ Aliqua licent in uita que non licent in morte. nõ. de sepul. de his. in glo.

¶ An mortuus psumatur uiuere pter gloriam. & ecõtra uiuus psumatur mortuus pter uituperium. nõ. insti. de excu. tuto. §. sed si in bello. i gl.

¶ An mortuus possit de loco ad locum transferri nõ. ff. de reli. l. & si quis.

¶ Si reperiat aliquid in uia an sit psumptio contra dominũ domus uel cont uicinos. no. Bar. in. l. i. ff. de edil. edict.

¶ Mortuus non potest reduci ad ciuitatem in q̃ habitare nõ poterat. nõ. Bar. ff. de cada. puni. l. si quis insulam.

¶ Qui pmisit aliquid dare puta unum par caponum non debet dare mortuos. nõ. Bar. ff. de solu. l. qui decem. §. fi.

¶ Non cõmunicam⁹ mortuo cui nõ cõmunicam⁹

uiuo nō· de peni· & remiſ· omnis· in glo· ſepultura

¶ An mortui poſſunt dari medicis ꝓ notomia· Bar· dubitat & non ſoluit· in· l· fina· ff· de ca· puni· dixi· ſ· ſub dictiōe cadauer·

¶ Qualiter ꝓbetur ꝙ aliquis ſciat aliquem uiuum uel mortuum· nō· in· l· qui hereditatem· Vel ſm alios eſt· l· is poteſt· §· q hereditatē ff· de acquiren· heredi·

¶ An ꝓ exequiis mortuorū licet aliquid accipe nō· de ſimo· ſua· in glo· i·

¶ An mortuo poſſit fieri offenſa· uide Bar· in· l· i ff· de his qui· ut indig·

¶ An mortis cauſa capiens poſſit grauari· uide in aut· de here· & fal· §· his omibus·

¶ Mors ꝓbatur eo ꝙ non apparet illa facta inquiſitione de eo penes illos qui ſunt de familia· ff· ad ſilſ· l· ſed & ſi ꝑcuſſor· §· ſi unus·

¶ Mors ciuilis non eqparatur naturali quando non habet eundem effectum· C· de dona· inter ui· & uxo· l· res uxoris· & l· legem· C· de na· libe·

¶ Mortuum quem eſſe ꝓbatur ꝑ famā· C· ſolu· ma· l· ſi quidem·

¶ Preſumitur mors ſi ꝓbatur quem tranſmiſiſſe ad centum annos ſi uiueret etiam centū· Cy· in dicta· l· ſi qdem·

¶ Mortuus dicitur ciuiliter cuius bona publicantur· ff· ꝓ ſocio· l· actiōe· §· publicatiōe·

¶ Mors ſecuta ex uulnere trahiť retro ad tempus uulneris· ut· l· aut lex· in ṗn· & quod ibi nō· ff· ad legem acquiſ·

¶ An mors ſubitanea dicatur naturalis· uide Bal· in· l· que fortuitis· C· de pig· act·

¶ An mors naturalis dicať caſus fortuitus· dixi aliquid· ſ· uide in· l· ſi ut certo· §· nunc uidendum· ff· como·

¶ Que dicatur mors naturalis· uide per Bal· in l· que fortuitis· C· de pigno· act· & in· l· i· C· qui accuſa· non poſ·

¶ Ubicunq͂ fit mentio de morte in dubio intelligitur de naturali non de ciuili· ut· l· ex ea· §· inſulam· ff· de uerbo· obli· & in· l· ſi· C· de his qui ueni· eta· impe· Bal· in· l· i· ff· de teſtam·

¶ Sicut morte legatarii cōditionalis perimitur legatum· ita morte heredis grauati· ff· de lega· i· l· ſi fundū ſub cōditione· §· his uerbis· & §· ſe·

¶ Quādo quis dicatur illico uľ incōtinenti mori· vide tex· & quod ibi nō· in· l· i· & ii· C· de poſt· here· inſti· Bal· in· c· i· §· quin etiam epi uľ abba· col· x· Innoc· in· c· nam & ego· de uer· ſig·

¶ Mors eſt pena peccati primorū parentum· s· Tho· ſcđa ſcđe· q· clxiiii· ar· i· & in· q· de malo· q· v· arti· quarto·

¶ Mortalis neceſſitas & hmōi defectus inſunt homini a natura· Idem in· iii· par· q· lxxxv· ar· vi· Et in· iii· di· vi· ar· i· & in· q· de malo· q· v· ar· v·

¶ Non licet rogare morientes ꝙ appareant· Idē in· q· de quodlibet· q· iii· ar· ii·

¶ De morte xp̄i uide quod dicam infra ſub dictione Chriſtus·

¶ An quis teneatur ſeipm exponere morti ꝓ liberatiōe magne perſone· vide· s· Tho· ſcđa ſcđe· q xxxii· arti· vi·

Mortuarium

Quid ſit mortuariū vide de offi· ordi· cōquerente·

¶ Mortuaria que dantur ꝓ anima non ſunt recipienda ab excōicato· ꝙ nec ꝓ eo eſt orandum· lxxxviii· di· c· ſi· vide de ſen· ex· cū uoluntate·

Mortale

Septem ſunt peccata mortalia· que nō· de cōſti· nā concupiſcentiā·

¶ An ꝓ quolibet mortali imponatur penitentia ſeptem annorū· nō· de pe· di· iii· ſunt plures·

¶ An exiſtens in peccato mortali cōpelli poſſit ad penitentiā· nō· vi· q· i· illi qui·

¶ An mortale poſſit fieri uenale· uide glo· xxv· di· unum· §· nunc etiam· & §· ſe·

¶ Mortale non debet poni in diffinitiōe hominiſ s· Tho· in· iii· d· xliiii· ar· xiii·

¶ An moriens in mortali debeat habere eccľiaſticam ſepulturam· uide de ſepul· ſacris· di tam· j· ſub dictiōe ſepultura·

¶ Ad materiam mortalis peccati· uide qđ· j· dicam ſub dictiōe peccatum·

Mos

Maiora ſunt damna morū q̄ rerum· vi· q· i· uerum·

¶ Moris humani eſt illum uereri cuiꝰ iudicio & uoluntate nunc deprimiť· xvi· q· ii· uiſis·

¶ Mos eſt cōſuetudo de moribus tantūmodo tractatur· i· diſ· mos· Io· an· de elect· nulli· ſuper· ꝓ· morum· li· vi·

¶ Nulla cōſtitutio ualet que ſit bonis moribꝰ cōtraria· x· di· cōſtitutiōes·

¶ Mores diuturni ꝓ lege habenť· xii· di· diuturni· facit· xi· di· in his·

¶ Uicia morū magis tauenda ſunt q̄ uerberū· xxxviii· di· ſed licet·

¶ Magis attendendi ſunt mores q̄ diuitie· ff· de adop· l· nec ei· §· fi· de ſuſpec· tu· l· ſuſpectū· facit qđ dixi· ſ· ſub dictiōe mores·

¶ Que cōtra mores fiunt non uidenť poſſe fieri· ff· de cōdi· inſti· l· filius· xii· di· omnia· ff· de iur· om· iudi· l· more·

¶ Mores maiorū & antiquorū ſuandi ſunt· ff· de iuſti· & iur· l· penul· ff· de iuriſ· omni· iu· l· more·

¶ Mos regionis attendi debet ubi ſit contractus uide Barto· in· l· ſemper in ſtipulatiōibus· ff· de regu· iuris·

Motus proprius

An conceſſio facta per ṗncipem motu ꝓprio de caſtro uel alia re cenſeať donatio· nō· glo· in· l· i· C· de quadri· ꝑſcrip· facit· l· ii· co· ti· & C· de bo· ua· l· ſi quādo· li· x·

¶ Primi motus non ſunt ī noſtra poteſtate· gl· in· l· ſi quis ad declinandā· C· de epi· & cle· uide d pe· di· i· homicidiū· in glo· fi·

¶ An in aliis inferioribꝰ a papa cadat motus proprius· nō· in clem· fi· de offi· ordi· facit qđ nō· glo· in· c· fina· de offi· le· li· vi· & in· c· tuam· de eta· & qua· & in· c· ſi motu ꝓprio· de ꝑben· li· vi· & de cōceſ· ꝑben· poſt electioem· ubi tex· in princ· & ibi nō· per docto·

¶ An motus ꝓprius cadat in legato· uide qđ nō· Archi· de of· le· c· fi· li· vi· glo· in clem· fi· de of· or·

¶ Licet motus ꝓprius tollat ſurreptiōē nō tamē tollit aliud impedimentū· glo· nō· in· c· ſi motu ꝓprio· de ꝑben· li· vi· in clem· ſi romanus· eo· ti· bene facit ꝙ ſufficit ꝙ illa cľa opereť unum tm̄ effectum· de ꝑben· non pōt· li· vi· in fi· glo· in clem· per lrās· de ꝑben· ubi dicitur ꝙ licet motus proprius

tollat surreptióem non ampliat grām. Adde q᷑ habetur de ṗben. si pluribus. li. vi. & quod nō. de ꝑpti duobus. eo. li. vbi uidetur ꝙ illa clausula operatur ꝓrogatiuam.

¶ An motus ꝓprius tollat iuspatronatus laicoꝝ. Do. de ro. cōclusióe. cx. tenent ꝙ non. Idem doct. in ṗalleg. clem. si romanus. de ṗben. facit clem. per litteras. eo. ti. & quod ibi nō. Spec. & ti. de lega. §. uidendū. ꝟ. sed nunqd habens.

¶ Factum motu ꝓprio non uiciatur taciturnitate. secus si ad petitióem partis. & tunc censeť factum aliquid motu ꝓprio quādo illud expmitur ī litteris. de ṗben. si motu ꝓprio. li. vi. & ibi nō.

¶ Maior est gratia que fit motu ꝓprio q̄ que fit ad petitióem alterius. ff. ꝙ quisq̄ iur. l. iii. §. i. de ṗben. si motu ꝓprio. li. vi. facit quod nō. Io. an. de constit. c. i. eodem li.

¶ Motus ꝓprius non intelligitur nisi expmatur ut in ṗalleg. c. si motu ꝓprio. in fi. & nō. glo. in clemen. si romanus. de ṗben.

¶ Que dicanť facta motu ꝓprio & non ad practicam uel petitióem alterius. uide in. l. iii. C. d legi. & ibi nō. ꝙ quo ad uirtutem legis motus proprius nil operať.

Mox

Quanto temporis interuallo uerificetur hec dictio mox. uide ꝑ Bar. in l. fructus. ff. solu. ma.

¶ Qualiter intelligatur mox. uide Bar. in. l. i. in fi. ff. si cer. peta. glo. in c. ꝙ ꝓpter. de elect. facit. l. si pater. ff. de uul. & pup. Adde optimā glo. xx. q. ii. c. primo.

¶ Mox aliquādo accipiť ꝓ interuallo. x. dierum ff. de iudi. l. ad ꝑemptorium. cum. l. sequen. Aliqñ ꝓ spacio duorū mensium. ff. de re iudica. l. a diuo pio. §. i. Aliquādo mox i. q̄primū poterit. C. de admini. tuto. l. tutores. Quādoq̄ mox. i. usq̄ ad annum. xx. q. ii. si in qualibet. xii. q. ii. longinqtatem De materia uide in. c. uenerabilib⁹. §. si uero. de sen. excōi. li. vi. ubi Archi. de cōces. ṗben. c. i. & ii de re iudi. abbatem. in ṗn. eo. li. xx. q. ii. c. i. Io. an. de elect. ꝙ. ꝓpter. super uer. mox.

¶ Quot modis dicatur mox. nō. ff. si cer. peta. l. i. in glo. mox. & . ff. de nego. gest. l. si pupilli. §. idē ait. in glo. mox. ff. solu. matri. l. fructus. in glo. & ibi Bar. C. unde ui. l. momentanee. in glo. ii.

¶ Mox. i. infra triduum. ff. de transact. l. & post §. i. & ibi nō.

¶ Quando lex loquiť per uerbum mox in actu dispositiuo intelligiť ipo iure. ut nō. in. l. si qs maior. C. de transact.

Mucro

Quis dicatur mucro eccľiastic⁹ nō. Io. an. in. c. ꝓ humani. de homic. li. vi. in nouella. nō. Io. an. de purga. ca. inter ad fi. & de aposta. a nobis.

Multa

Nullus iudex potest mulctare nisi qui habet merum imperiuz. dictum est Ange. in. l. nemo carcerez. C. de exac. tribu. li. x. in repetitióe.

¶ Quomō intelligitur quod diciť ꝙ iudex non potest mulctare nisi ter. Barto. in. l. nunq̄. ff. de priua. delict.

¶ An reus cōtra quem facta est missio possit etiaz mulctari si durat i cōtumacia. Spec. ti. de cōtu. § nunc dicam⁹. ꝟ. sed nunqd.

¶ An si mulcta est alicui imposita ultra q̄ suppetant facultates ille cōpellatur soluere. doct. de insti. auctoritate.

¶ Quid sit mulcta uide. ff. de uer. signi. l. si qua pena. C. de mo. mulct. l. i. de do. & cōtu. c. i. super glo. ulti. de offi. dele. prudentiā. §. cum aūt.

¶ Mulcta per. C. est nomiatiui casus & numeri singularis. sine. C. est accusatiui casus & pluralis numeri. nō. Hosti. de cōsti. c. i. & ibi Io. an.

¶ Cui debet applicari mulcta. Spec. ti. de iureiuran. ꝟ. & est sciendū. & ti. de cōtu. §. nunc dicam⁹ ꝟ. sed nunqd iussus. in prin. vide quod nō. Io. an. de homic. c. i. li. vi.

¶ Que sit differentia inter penam & mulctam. Spec. ti. de sen. ꝓla. §. ii. ꝟ. est & quarta species

¶ An iudex eccľiasticus possit mulctare. nō. Io. an. & docto. de do. & cōtu. c. i. Archi. xi. q. iii. certum. quid de iudice delegato. vide in. c. i. de offi. dele. & c. de causis. Archi. xcv. di. illud. qd de ordinario. uide in. c. licet. de penis. de appel. sepe. i. c. i. de homic. li. vi. ubi de hoc.

¶ Mulcta finaliter indicta remitti potest a iudice rōne paupertat. Spec. ti. de sen. ꝓla. §. vi. ꝟ. si uero iudex uelit.

¶ Omnis mulcta ad fiscum ꝑtinet. nō. ff. si qs in ius uo. nō ierit. l. ii. §. i. & . x. coll. que sunt regalia & . ff. si quis ius di. non obtē. l. i. in glo. iudicio

¶ A quo imponať mulcta. no. ff. de iudi. l. ii. §. fi. in glo. iudicium. & . l. aliud. ff. de uer. sig.

¶ Quotiens potest mulcta imponi. no. ff. de priua. delict. l. nunq̄ ꝓlura. in glo. ii. & ibi Bar. Cy. in l. quicūq̄. C. de ser. fugi. in. v. q.

¶ De materia mulctarū uide Spec. ti. de contu. §. nunc dicamus. circa ṗn. & ibi nō. Io. an. remittit. vide etiam eundē in addi. Spe. ti. de iureiurā. ꝟ. si uero possessor.

¶ Que sit forma snīe in mulcta. vide per Spec. ti. de sen. §. ut autem. ꝟ. si iudex.

¶ Mulcta non infamat. ut. l. i. C. de mo. mulct. & ibi dicit glo. ꝙ mulcta est pena extordinaria.

¶ Administratores fisci non habentes iurisdictionem non habent ṗtātem mulctandi. C. de mo. mulct. l. ii. & iii. Et sic nō. ꝙ datiarii & similes nō possunt mulctare nisi illud habeāt ex statuto.

¶ Omnis mulcta applicatur fisco. ut dixi. s̄. nisi iudex illam applicauerit alicui actui uľ opere publico. Et sic nō. ꝙ mulctam fisco applicādam iudex potest applicare alteri operi publico. C. d mo. mulctan. l. mulctarū.

¶ Solus ordinarius potest mulctare non delegatus. nisi in casu. C. de sportu. l. ii. tex. & glo. C. de mo. mulct. l. eos. uide quod dixi. s̄. ꝓxime. & qd d legato. uide pulchram doctrinā Ange. in. l. i. i ṗn. ff. si qs in ius uo. non ierit.

¶ Defensor ciuitatis non potest mulctare. C. de defen. ciui. l. defensores. nisi in casu qui habeť. C. de sportuľ. l. ii. in glo.

¶ Mulcta imposita potest ꝓpter paupertatē remitti. & ea remissa licet quis deueniat ad pinguiorem fortunam nō exigetur. ff. de offi. ṗsi. l. illicitaś §. fi. & ibi Bar.

¶ Regula. Qui non habet in ere luat in corpore non ꝓcedit in mulcta. sed in pena. tex. & doct. in l. illicitas. §. fi. ṗalleg.

¶ Fiscus petit mulctam impositam a iudice actione in factum. glo. in. l. i. ff. si quis ius dicen. non

obtem. & ibi uide an iudex possit aliquo modo cõpellt ad mulctandum.

¶ An mulcta imponat iure actionis uel offõ iudicis. nõ. Bar. in palleg. l. i. & in. iii. §. si ad idem. ff. de re milita.

¶ An in mulcta imponenda opus sit nouo proces su uel noua citatiõe. uide Bar. in. d. l. i.

¶ An ob pmam cõtumaciã possit iudex mulcta re. uide Bar. in. d. l. i.

¶ Minores iudices imponunt mulctam nõ principaliter sed ad defensiõem iurisdictiõis. ut dicit Pe. in palleg. l. i. ff. si quis ius dicen. non obtem. & ibi uide multos modos mulctandi. & q uera mulcta imponit ex solo dolo.

¶ Quedam mulcta applicat potestati qñ iudex hoc expmit. puta dicendo Cõpareas sub pena. x. dandorũ potestati. quedã uero applicat fisco. dicit Iaco. bu. in. d. l. i. §. fi.

¶ Judex cõminatus certam mulctã potest post cõminationẽ illam moderari. Bar. ponit in palf. l. i. § fi. ff. si quis ius di. non obtem.

¶ Jmpositio mulcte ultra q̃ iudex possit est ipo iure nulla. Casus est i. l. certa rõne. C. quan. puo. non est neces. Sed an teneat saltem usq ad illam q̃titatem in qua potuit. Bar. uidetur cõcludere q non. in. l. rei iudicate. C. de re iudi. eadem ratiõe q sententia cõtinens unum capitulũ non potest i parte ualere & in parte non. ut in. l. in hoc iudicio. ff. fam. berc. Et idem uidet uelle in. l. fi. ff. de iurisdict. om. iudi. Et idem tenet ibi Bal. g dictã l. certa rõne. & ibi Cy. etiam. & si dicat si sententia est ultra modum ex nunc reduco eam ad modum. q talia uerba cãq̃ incerta nihil operant.

Mulier

Mulier etiam religiosa potest esse executrix testameti. Ita dicũt docto. in. c. nos quidem. de testam. Adde glo. in l tutelam ff. de tute. & l. uxori. §. i. ff. de fal. qd nõ Bal. i. l. id quod pauperib⁹. C. de epi. & cle. Albe. in. l. nulli. co. ti. facit quod nõ. Bar. in. l. si quis ticio. ff. de le. ii. & in. l. femie. ff. de regu. iur. Io. an. in. c. fi. de testa. li. vi. Spe. ti. de instru. edi. §. nunc aliqua. ꝟ. qd de muliere. Bar. in. l. a filio. ff. de ali. & cib. le. facit quod nõ. in. l. diuus. ff. si cui p. usq̃. per. l. falc.

¶ Si mulier iurat non habet beneficiũ uelle. ita dicit Abbas & Innoc. in. c. ex rescripto. de iureiurã. facit aut. matri & aue. C. quo. mu. tu. offi. fun. po. dicam plenius. j.

¶ Mulier potest esse testis in testamẽto qd fit inter liberos. glo. singula. in aut. hec inter liberos C. de testamen.

¶ An mulier pregnans possit banniri. vide Bal. in. l. & si fuorum. ff. de sta. homi. vbi etiam tractat An excõicata mulier pregnans dicat partus excõicatus. vbi uide.

¶ Mulier que habet bona mariti obligata p dote potest defendere ne detur guastum i bonis mariti stante statuto q bona delinquent deuastent. Bal. in. l. i. §. si seruus. ff. ad sill. Adde quod dixi sub dictiõe dos.

¶ Mulier que non renũciat velleyano nõ potest esse legitima tutrix. glo. in. c. ex parte. de appel. nõ in aut. matri & aue. C. quo. mu. tu. offi. fun. po.

¶ Si mulier renuntiat uelleya. & omni alteri legum auxilio non potest incarcerari. Istud est dictum Bar. in. l. si qs sub cõditiõe. ff. de testa. tu.

¶ Mulier non potest esse testis in causa criminali nisi quando pceditur per uiam inquisitionis. glo in c quoniam de testi. Adde ad materiã xxxiii. q. v. mulierem. de uer. sig. forus. Spe ti. de testi. §. i. ꝟ. item q est mulier.

¶ Mulier que fm formam statuti non potest cõtrahere nisi cum cõsensu pinquorũ potest petere a iudice ut compellat eos cõsentire ut nõ. in. l. si cum dotem. §. necnõ. ff. so. ma.

¶ Mulier stante statuto d quo s. pximo põt nihilominus testari ad pias causas. Bal. in. l. generali. C. de sacrosan. eccle.

¶ Mulier p donatione ita habet rei uendi. sicut maritus pro dote. tex. est nõ. in auten. siue a me. C. ad uelleya.

¶ Mulier statim post partum etiã non expectati diebus purgatiõis potest ecclesiam ingredi. v. di. in lege. de pur. post par. c. i.

¶ Mulier licet docta non debet publice docere. ut. xxiii. di. mulier. xxxiii. q. ulti. mulierem. de cõse. di. iiii. mulier.

¶ An mulier possit pdicare. gl. xvi. q. i. addicim⁹ glo. in clem. i. de reli. do. & ibi cõcor.

¶ Mulier in signum subiectiõis debet nutrire comam. xxx. di. si qua mulier. ubi etiam pbatur q mulier non debet uti habitu uiri. de quo dixi. s. sub dictiõe habitus.

¶ Preponẽdus mulieribus religiosi debẽ ab epo examinari. xviii. q. ii. qui religiosus.

¶ Mulierũ aspectu & usu perdit castitas mentis xxxii. q. v. non solo.

¶ Mulier a molicia dicitur. & uir a mentis uirtute. xxxii. q. vii. §. sed illud.

¶ Mulier in signum subiectiõis debet habere caput uelatum. xxxiii. q. v. occisum. ubi uide gl. q̃re magis de costa q̃ de alio membro corporis uiri sit facta mulier.

¶ An mulier possit pduci in testeẽ post didicita testificata. Bar. i. l. i. §. nũtiatio. ff. de no. ope. nũt.

¶ An mulier que ex forma statuti non possit cõtrahere sine cõsensu pinquorũ possit adire hereditatem. Bar. in. l. apud iulianũ. §. si pupillo. ff. ex qui. cau. in pos. ea.

¶ Quid ueniat appellõne mulieris. uide in. l. fuius ff. de le. iii. & qd ibi nõ. Et an ueniat uidua uirgo uel nupta. uide in. l. mulier. ff. de uerbo. sig. gl. in clem. i. de reli. domi. Adde q appellõne mulieris pprie uenit corrupta. ff. de cõtrah. em. emp. l. aliquis. ff. de no. ope. nun. l. de pupillo. §. pterea generaliter. Adde que habent in. l. argento. §. ii. ff. de aur. & argen. le. Io. de ligna in. c. intelleximus. de or. cogni. xxxii. q. ii. mulier.

¶ Mulieres sunt male bestie. in. l. pater. §. socrus. ff. de cõdi. & demon. glo. in. l. iii. ff. de legi.

¶ An mulier popularis nupta nobili dicatur nobilis. dic q sic. in. l. femine. ff. de sena. sed Bart. in l. suggestiõi. C. de uerbo. sig. Et quid ecõtra. Bar. in. d. l. suggestiõi. dicit q non. per. l. pnuntiatio. ff. eodem.

¶ Mulierũ genus est auarissimũ. ut. l. sed si ego. ff ad uelley. & l. si a sponso. C. de do. ppter nup. l. si stipulata. ff. de do. inter ui. & uxo.

¶ Mulier non põt esse de cõsilio. nõ. Cy. in. l. i. et ii. C. de legi. nõ. in. l. ii. ff. de re. iur.

¶ Mulier soluens fideiussorio nomie non repetit p beneficiū uelleyani·l·i·¶·in fi·C·ad uel.

¶ An mulier possit esse arbitrix uel arbitratrix· no·in·l·fina·C·de arbi·& in·c·dilecta·& quod ibi nō·de arbi·vide dñm Anto·in·c·quintaualis·in·ii·nota de iureiuran·

¶ Si mulier transit ad sc̄das nupcias anteq̄ faciat dari tutorem filiis & soluit qd̄ habz in rone tutele bona mariti iure pignoris rōne tutele tenent̄ obnoxia·Casus est mirabilis in·l·si mater·C·in q̄· cau pig·ta·cōtrahi·

¶ Mulier pregnans non debz tradi ultimo supplicio donec pariat·tex·est in·l Imperator·ff·de sta·homi·Neq̄ debet mulier pregnans torqueri·ut·l·pregnantes·ff·de penis·

¶ Mulier potest habere iuspatronatus·de iurepatro·nobis·de cōces·pben·c·fi·de elect·uenerabili·li·vi·& ibi Io·an·& Do·de rota cōclu·xviii·

¶ An mulier utens ornamentis ,phibitis p ep̄um qui sub pena excōicatiōis statuit illud fuandum·sit excōicata·vide Io·an·in mercuriaľ·in regula Ea que fiunt·li·vi·

¶ Mulier suscipens tutelam olim tenebat̄ iurare q̄ non nubet & renūtiare uelle·hodie uero remittitur sibi iuramētum·& sufficit simplex renūtiatio Spec·ti·de tu·§·nunc dicendū·℞ ut autem in his·vide iu aut·matri & aue·C·quo mu·tu·offi·fun po·vide in·c·ex pte·de appel·

¶ An mulier defendens se beneficio uelleya peccet in foro cōscientie·Innoc·in·c·q̄ pleriq̄·d̄ im mu·eccle·Bar·in exuagan·ad rep̄mendam·in uer·denuntiatiōem·

¶ An mulier alibi nupta desinat esse ciuis sue ciuitatis·Bar·in·l·origine·C·de mu·& ori·li·x·

¶ An ualeat statutum ,phibens mulierem nubere alibi uel in alia parentela·uide Bar·in·l·addicimus·C·de muri·

¶ An mulier renuntians u·lleya·debeat certiorari quale sit eius beneficiū·glo·& docto·in·l·si mulier·§·fina·ff·ad uelľ·glo·in aut·quo·opor·epi·§·igitur in uer·interroget·Albe·in·l·ii·C·de here·tic·u' i ponit practicaz p quā dicit se iuuasse multas mulieres·Adde quod dixi sub dictiōe iuramētum·Et nō·q̄ mulier fideiubens & iurans non potest uti uelley·etiam si nō renūtiauerit nisi fuerit certiorata·nō·de iureiuran·ex ℞pto·in glo·& super ea·

¶ An mulier possit ex p̀uilegio pape habere ius cōferendi beneficia·docto·de testi·dilecto·de cōces·pben·cum dilecta·de ma & obe dilecta·

¶ Mulierib⁹ aliqua ,phibentur aliqua p̄mittunt̄ de quibus uide in c·dilecti·de arbi·de peni·& renoua de sen·excōi·de monialib⁹·de maio·& obe·dilecta·de ui·& hone·cle·c i & qd̄ in eis nō·

¶ Mulier potest ex delegatiōe pape iudicare in causa clerici·glo·ii·q·v·mēnam·xii·q·ii·cum deuotissimam·glo·xv·q·iii in p̀n·sup uer·mulieres·

¶ Mulier potest esse apta ad copulam licet multum distet ab etate legitima·Io·an·in·c·iordane·de eo qui cog·cōsang·ux·suc·

¶ Mulier licet uidua denominat̄ a dignitate mariti donec alteri nupserit·de fo·compe·ex parte·in fi·in glo·ulti·

¶ An mulier pregnans instante tempore partus possit absolui ac si esset in mortis articulo·uide glo· de offi·ordi·pastoralis·Adde nō·per Hostien·de pe·& remis·quod inter·

¶ Mulier habens plures uiros debet sepeliri cū ultimo·xiii·q·ii·ebron·in glo·de sepul·his q·ii·vi·

¶ Mulieres que dicunt se de nocte equitare sūt grauissime puniende·xxv·q·v ep̄s·

¶ Mulieres etiā potentes si pcutiant clericū non sunt mittende ad papam ,p absolutiōe·ut habetur de sen·ex·mulieres·

¶ Mulier de iure canonico est in potestate uiri x xxiii·q·v·mulierem·De iure ciuili est in potestate patris·C·de cōdi·inser·l·si uxorem·

¶ Pro quibus mulieres possunt agere & defendere & negocia agere atq̄ intercedere·uide i tex·& glo·ii q·vi·non solent·& quod habet̄ in ·c· de crimine·cum tribus·c·se·xv·q iii Adde nō·in·l·ii·ff·de reg·iur·& in·l·i·§·sexū·ff·de postu·

¶ An mulier possit ordinari & si ordinet̄ an recipiat caractere·nō·xxvii·q·i·si qua uirgo·& c·diaconissam·vide in·c·noua·de pe·& re·

¶ An mulier pregnans sit sepelienda in cimiterio·vide de cōse·di·i·eccl̄iam·dicam intra sub dictione sepultura·

¶ Que & qualis iurisdictio potest cadere in mulierem·nō·in l·ii·ff·de regu·iur·in c dilecti·d arbi·glo & docto·de maio·& obe·dilecta·de pe·& remis·noua quedam·xii·q·ii·cum deuotissimam·xxxiii·q·ulti·mulieré·C·de arbi·l·fi·

¶ An mulieribus liceat ornare se fuco auro uľ argento·habet̄ de conse·di·v·fucare·Inno·uidet̄ dicere q̄ sic·in·c·ii·ne cle·uel mo·vide Ecclesiasti·iiii·ibi Ne accipias faciem aduersus·zc̄·Io·an·in mercuriaľ·in regula Ea que·li·vi·tex·xxxiii·q·v·quod deo par·Adde·i·Petri·iii·pri·ad Thi·ii vide·s·Tho·in sc̄da sc̄de·q·cxviii·arti·ii·&·vii·Politi·ca°·iiii·dixi aliquid·s·dicam·j·sub dictione ornatus·& ibi uide·

¶ Quare mulier citius pubescit q̄ uir·glo·in·l·ii C·de his qui ueni·eta·impe·docto·in·c·litteras d desponś·impube·

¶ An mulier possit leuare de sacro fonte & tenere in cōfirmatione·dic q̄ sic·de cōse·di·iiii·ne plures·& quod ibi nō·

¶ An mulier possit esse testis dixi aliquid·s̄·Adde nō·in·l·qui testamēto·§·mulier·ff·de testam·&·l·iii·§·lege iulia·&·l·ex eo·ff·de testi·de uer·sig·forus·glo·xxxiii q·v·mulieré·xv·q·iii·ex eo·

¶ An mulier possit esse ,pcuratrix glo·ii q vi·nō solent·glo·in·c·cum dilecta·de cōtr·uti·ul inuti·

¶ Percutiens mulierem pregnātem & faciens fieri abortum est homicida xxxii·q·ii·quod non formatum·&·c·se de homic·si aliqs·& ibi de h°·

¶ Mulierum cōsilium plerūq̄ laborat cōtra ppria comoda·C·de spon·l·si pater·

¶ Mulier iure iuuenis & formosa habens talem uirum audita p̀dicatione cuiusdam fratris abscidit sibi capillos causa deuotionis inuito uiro·an peccauerit·dic q̄ sic·Casus est singularis·xxx·di·quecūq̄·Immo ille tex·uidet̄ uelle q̄ est excōicata·quod est bene nō·

¶ Mulier succedit in temporalib⁹·s·in redditib⁹ sicut masculi·sed non in feudo existentib⁹ masculis·Neq̄ in dignitatib⁹·nisi cōtrarium sit de consuetudine uľ p̀uilegio·ut habet̄·x·coř·ti·p̀mo·§·hoc autem·Adde nota·de arbitris·dilecti·& de

rescrip. significauit.

¶ Mulier adulterata detrudit in monasterio si uir non uult eam sibi recõciliare. vide de conuer. cõiug. gaudemus.

¶ Mulieri que appropinquat partui non possunt exhiberi ea de quibus in. c. qd in te. de pe. & re.

¶ An mulier possit facere pacem. Bar. in. l. eadé. §. cato. ff. de uerbo. obli. & l. qui suum. eo. ti. Bal. in. l. ii. C. de liber. & eo. libe. & l. ex hoc iure. ff. de iusti. & iur. & l. omes popul. eo. ti. vide in. c. i. §. hoc autem. qui feu. da. pos. Adde nõ. s. sub dictione filia. & . j. sub dictiõe pax.

¶ Quibus casibus mulier sit melioris cõditionis q̃ masculus. & ecõtra. nõ. ff. de sta. homi. l. in multis. C. de iur. & fac. igno. l. fina. in glo. fi. plene in Spec. ti. de pcur. §. i. nõ. de iudi. c. ii. in glo. phibemus. li. vi. & nõ. de peni. & remis. noua quedã. in glo. ii. Adde tex. in. c. mulieres. de iudi. li. vi. et de peni. c. ubicunq;. eo. li.

¶ Quot filios potest mulier habere uno partu. no. ff. de iudi. l. sed & si restituat. §. fi. in glo. vide in. l. antiqui. ff. si pars here. pe.

¶ Quanto tempore mulier potest portare partum in uentre. no. ff. de sta. homi. l. septimo mense. ff. de liber. & postu. l. gallus. in prin. in glo. in uer. menses. & ibi Bal. nõ. in aut. de test. tu. & ea que pa. §. nunc si qs. in glo. pfecto. coll. iiii.

¶ Usq; ad q̃tuz tempus mulier desinat posse portare. nõ. ff. de act. emp. l. si sterilis. in glo. ii.

¶ An mulier intercedens uideat decipere creditorem. nõ. ff. ad uelley. l. ii. §. uerba itaq;. in glo. opitulatur.

¶ An & quãdo mulier intercedẽs iuuet uelley. ipo iure. uel per exceptiõem. nõ. C. ad uelley. l. antiqui. §. fi. & ibi Cy. & aut. si qua mulier. eo. ti. C. de reputa. que fi. in iudi. l. i. in glo. debitorem. & ibi Bar. ff. de fideius. l. iii. in glo. mulierem. & ibi Bar. & Spec. ti. de solu. §. i. & qd ibi nõ.

¶ An mulier grauida cogat ire ad iudicium. nõ. ff. si qs cau. l. ii. §. si non ppter.

¶ An mulieri succurrat in dolo. nõ. ff. de eden. l. nisi in glo. scda.

¶ Sicut mulier quãdo est grauida non debz torqueri nec carcerari. ut dixi. s. sic nec infra. xl. dies post partum torqueri potest sicut nec puerũ dum nutrit si nutrix non inuenit. nõ. Bart. ff. de pe. l. pregnant. vide quod nõ. Ange. in repeti. l. nemo. carcerem. C. de exact. & tribu.

¶ Mulier regulariter non potest accusare. nõ. C. qui accus. non pos. l. senatus. & . l. qui crimen. & ibi Cy. eo. ti. nõ. ff. eo. l. ii. & ibi Bar. Spec. ti. de accu. §. item q est mulier.

¶ An mulier excusat a muneribus patrimonialibus. uel corporalibus. nõ. ff. de re. iuri. l. ii. & ibi Bar.

¶ In quo loco mulier sortiat forum & per quos acquirat honorem. nõ. C. de incolis. l. fi. li. x. C. de mu. & in quo loco. l. i. li. x. Bar. ff. ad munic. l. filii. §. uidua. & . l. fi. §. idem rescripserũt. eo. ti. & ibi etiam Bar. & in. l. mulieres. C. de dig. li. xii.

¶ An mulier emens cõstante mfĩmonio uel eo soluto intelligatur emisse de bonis mariti. vide Angel. in cõsilio suo. cxli. qd incipit Sup pmo. facit l. quintus. ff. de do. inter ui. & ux.

¶ An mulier que non potest cõtrahere sine consensu ppinquorũ ex forma statuti possit adire hereditatem. dixi. s. Adde quod nõ. Bar. in. l. more. ff. de acqui. here. vide Ange. in cõsilio. cccxix. qd incipit Statutum.

¶ An mulier per patrez uel maritum recipiat dignitatem. nõ. C. de nupc. l. cum te. & ibi Cy. in auten. de cõsuli. §. si aũt. in glo. claritatem. colla. iiii.

¶ An mulieri psit ignorantia iuri. nõ. C. de iur. & fac. igno. l. si emancipata. & ibi Cy. & uide. l. fina. eo. ti. in glo. fi. & . l. regula. in prin. in glo. qbusdam. ff. eo. C. qui pe. tu. l. ii. & ibi uide Cy. Adde Bal. in. l. iuris. C. qui admit. ad bo. pos. Bart. in. l. bonorũ. ff. de bo. pos.

¶ An mulier possit gerere officium publicũ uel puatum. nõ. ff. de regu. iur. l. ii. & ibi Bar. faciunt nõ. de ma. & obe. dilecta.

¶ Quando mulier possit licite nubere ubi apposita est cõditio causa nubendi. nõ. C. de indi. uidu. l. ii. & aut. ibi posita. & ibi Cy. & in aut. de nup. §. quero. in glo. cõditiõem.

¶ Si mulier renũtiauit qbusdam iuri ypotheca. an li ag. tur cõtra alios possessores qbus non consensit possit repelli si non cedat actiões. no. Cy. in l. iubemus. in ii. C. ad uelley. Adde nõ. C. de rei uxo. act. l. i. §. & cum lex. in glo. ypothece. & gl. alienare. & ibi Cy. plene. uide Bar. ff. so. matri. l. seya. in fi. Spe. ti. de obli. & solu. §. i. v. sed pone. & se. ti. nõ. de iureiuran. cum cõtingat. in gl. magna. & eo. ti. licet. li. vi. & qd ibi nõ.

¶ An mulier paribus passibus ambulet cuz fisco. nõ. C. de iur. do. l. dotis tue.

¶ An mulier restituat ad pducendos testes post didicita testificata. Bart. in. l. i. §. nuntiatio. ff. de no. ope. nunt.

¶ Si per statutum mulier phibet succedere extantibus masculis & extat masculus sed incapax uel aliter exclusus An eo casu mulier succedat. nõ. Bar. ff. de bo. pos. cõtra tabu. l. i. §. ex tribus. ibi extra glo.

¶ Si mulier transeat ad scda uota etiã post tempus luctus quid fiet de bonis habitis a pmo uiro. & quid debet filiis pmi mr̃imonii fuari. vide in aut. de ñ eli. scdo nub. §. respeximus. in glo. existẽtium. coll. i. in aut. de nup. §. soluta. in glo dña.

¶ Mulier mobilis est & momẽtanea in uoluntate. C. qui pe. tuto. l. fi. C. de admi. tuto. l. lex que. in fi. vnde Virgilius. Eya age rumpe moras. uariũ & mutbile semp femina.

¶ Mulier non facit domum nec ab ipa cognominat domus filioꝝ. ff. de uer. signi. l. pnuntiatio §. femine. vide Bal. in. l. i. C. qñ puo. nõ est ne.

¶ Si bonum est mulierez non tangere. ergo malũ est tangere. xxxii. di. hospiciolũ.

¶ An mulier possit stipulari a uiro penam si expellatur ab ipo de domo. vide. ff. so. ma. l. si cũ dotem. §. sin autem in seuissimo.

¶ An mulier amittit suitatem ppter dotem receptam. dic q sic. si est penes eam pmansura. fm Bar. in. l. i. §. sciendũ. ff. de suis & le.

¶ An & quando mulier succedat in feudo uel nõ plene habet. x. coll. qui feu. da. po. §. hoc autem

¶ Mulier debuit pduci in pma rerum pductione. s. Tho. in. i. par. q. xcii. ar. i.

¶ Mulier debuit fieri de uiro & de eius costa. Idem in palleg. q. lxxxii. arti. ii & . iii. & in tercio dis. xviii.

¶ Mulier debuit immediate fieri a deo. Idem. s. Tho. in palleg. q. xcii. ar. iiii.

¶ Mulier magis peccat q̃ uir. Idem scda scde. q. clxiii. arti. quarto.

¶ Mulieribus cōceditur gratia ꝓphetie. Idem secunda scde. q. clxxvii. ar. ii.

¶ Ad mulieres non ptinet gratia sermonum sapientie & scientie. Idem in palleg. q. clxxvii. ar. ii.

¶ An & quando mulier peccat mortaliter in ornatu supfluo. Idem scda scde. q. clxix. ar. ix.

¶ Mulieri non licet interficere seipam ꝓpter fidem thori. Idem scda scde. q. lxiii. ar. v.

Multi Multi dicunt tres. ut. l. licet Imperator. ff. de lega. i. Adde qui dicuntur multi| qui p'urimi. quod nō. glo. in. l. i. §. hoc rescriptum. ff. ad sill. in auti. de trien. & semes. §. & qd sepe ī cler. ex. mi. latores. i. q. vii. quotiens cunq. glo. xxiii. q. iiii. nō potest.

¶ De illo uulgari generali qui non ꝓsunt singula multa iuuant. vide in. l. instrumēta domostica. C. de ꝓbati. Bar. in. l. i. §. idem cornelio. ff. de q̃sti.

¶ Tria sunt multa. ff. ad sill. l. i. §. hoc rescriptū. Item duo sunt multi. nō. Archi. ix. q. iii. §. nūc uero. in glo. De materia uide. xvi. q. i. sic uiue. & ibi Archi. xxxiiii. di. uidua. de re. eccle. non ali. ad nostram. xliii. di. c. i.

¶ Melius est habere paucos ministros bonos q̃ multos malos. de eta. & quali. cum sit ars. in fine. & ibi Alb. ponit cōcor.

Multiplicatio An mltiplicatio uerborum multiplicet effectum rei. vide. ff. ꝓ socio. l. sed & si addiciat. & ff. manda. l. qui mutuam. ff. de usur. l. si stipulatus & quod ibi nō.

¶ Ubi requirit etas & tempus. vide nō. ff. de adopt. l. si arrogator. in glo. l. ad si.

Multiplicatiuum Nomina multiplicatiua q̃liter accipiant. nō. C. de muri. l. murileguli qui in glo. quos. li. xi. Bar. ff. de uerbo. oblig. l. stipulatio ista. §. qui ita. ff. de solut. l. ubi fideiussor. docto. ī ꝓhemio. fftoꝝ. §. hec autem tria. gl. denarū. ff. de uer. ob. l. si ita stipulatus. in pn.

Multitudo An & quando in delicti parcendum sit multitudini. nō. xliiii. di. cōmessatiōes. i. q. vii. quotienscūq; vbi tex. cum glo. magistra. ff. de penis. l. aut facta. §. fina. xxiii. di. c. i. l. di. ut cōstitueret. i. q. vii. q̃tienscūq;. nō. de tem. ordi. c. ii. de cler. ex. mi. latores. xliii. di. c. i. & qd ibi nō.

¶ Multitudo clericorū & sacerdotū ipos cōtemptibiles reddit. li. iii. di. si officia. xciii. dis. legimus. xxiii. dis. tales.

¶ Multitudo quādoq; est odiosa. ff. de testi. l. i. iiii. q. iii. si testes. xxiii. di. si tales.

¶ Multitudo peccantiū quādoq; punitur ī paucis. ut. xxiii. q. iiii. non potest.

¶ Si que fiunt in multudine ꝓbabiliter pōt ignorari a quo fiunt prestim de nocte. glo. est sing. in. l. si cum exceptiōe. §. in hac. super uer. igno. ff. qd metus cau.

¶ Multitudo dicitur mille uiroꝝ. ff. de testa. mili. l. i. §. fina. nō. xxiii. di. tales. Innoc. aliquid in. c. latores. de cle. excōi. mi.

¶ Propter multitudinē detrahitur seueritati. glo. de transact. c. ulti. sup uer. multitudinē.

¶ Propter multitudinē crimen quādoq; est impunitum. Et multitudo inducit dispensatiōem. ut plene nō. de tem. or. c. ii. & c. ex tenore. & ibi nō. Vnde ob populi multitudinē crimen ptransit inultum. ut de cler. excōi. mini. latores. xliiii. dis. cōmessationes.

¶ Multitudo dignitatū sufficit ad cassanduz electiōem. de ꝓben. cum iam dudum. & ibi cōcor. de elect. dudam. ii. & ibi nō.

¶ Multitudo quādoq; spernit. nō. in aut. de referen. circa fi. in glo. honestum.

¶ Ubi mltitudo ibi cōfusio. nō. in ꝓhemio. fftoꝝ. §. & ante quidem.

Multum Multum tempus interdū est biennium. instit. de li. obl. §. multum. Interdum ultra dicitur quīquenniū. ff. d separa. l. i. §. quod dicit.

¶ Quātum dicatur multum. nō. de re. eccle. non ali. ad nostram. in glo. i. Idem de cler. excōi. mini. latores. in glo. ii.

Munditia Mundus debet esse is q alios ad munditiam exortatur. i. q. i. necesse est.

¶ Mundatur aliquis & lauat. Aliquis uero lauat sed non mundat. de pe. di. iii. lauamini. & ibi nō.

Mundus Omnes dilectores mundi in rebus terrenis sunt fortes. s; in celestibus debiles. xlvii. di. omes.

¶ Qualiter mundus nobis crucifigat| & nos mūdo. uide. xxvii. q. i. qd autem.

¶ In hoc mundo bonis aduersa & malis prospera succedunt| quod quare sit habet de peni. di. ii. qd autem turbatur.

¶ Mundus nō eternus| licet potuerit esse| nec potest demonstrari φ non fuerit. s. Tho. in. i. par. q. xlvi. ar. i. & in scdo. di. i. ar. xv. & in. q. de potentia. q. iii. ar. ii.

¶ Mundum incepisse est articulus fidei. Idem in pri. par. q. lxiiii. ar. iii. & in scdo. di. xxvi.

¶ Qualis erit status mundi post diem iudicii. vide. s. Tho. in sum. cōtra gent. li. iii. q. ulti.

Municeps An natus in castro libero dicatur esse municeps. vide Bar. in. l. ea que. ff. ad municip.

¶ Municeps peccantiū ꝓprie dicitur munei ū pticeps. ff. ad municip. l. i. ff. de uer. sig. l. monus.

¶ Appelsōne municipii quādoq; ciuitas cōtinetur ff. ad. l. iul. de ambi. l. i. C. de decu. qdam. li. x.

¶ Municipes origo facit. ff. ad municip. l. i. C. de decu. l. qdam. & de muni. & ori. l. i. li. x.

¶ Qui dicāt municipes. nō. C. de muni. sup rubrica ff. ad muni. l. i. in gl. ꝓprie & ibi Bar.

Munimenta Que dicantur munimenta cause. nō. glo. in c. coram. de resti. in integ. de elect. quis.

Munus Mun9 est triplex. a lingua| a munu| ab obsequio. i. q. i. sunt nōnulli. de simo. & si questiōes. glo. de rescrip. c. statutum. §. insuper. li. vi. glo. in. l. cum plures. §. tutor ff. de admi. tuto.

¶ Acceptatio munerū ueritatis ꝑuaricatiōem facit. xi. q. iii. qui recte.

¶ Muneribus cito & facile puertitur iustitia. xi. q. iii. pauper.

¶ Munera nostra recipit deus per respectum ad offerentem non offerentem respectu munerum. de peni. di. i. cõsideret.

¶ Ille beatus a sacris canonib' predicat qui excutit man' suas ab omni munere. de simo. & si qõnes

¶ Que munera dicantur ordinaria & que exordinaria. Bar. in. l. ei qui. ff. de muner. & ho. Adde q munus ordinariũ est illud quod imponit a lege tex. & ibi Bar. in. l. omnes. C. de anno. & tribu. li. x. idem si a statuto. Bar. in. l. i. C. de indictio. li. x. vide melius per eum in. l. i. C. de mulie. in quo loco. li. x. & in. l. i. C. de agri. & cen. li. xi.

¶ Que differentia sit inter munus & donũ. nõ. ff. de uerbo. signi. l. inter donum. tex. & ibi glo. de ma. con. interdic. eccle. c. i. ubi uide.

¶ Qualiter & in quantum tempus se habeat excusare de iure uocatus ad munera publica uel priuata. nõ. insti. de excu. tuto. §. que autem. ff. quan. appel. sit. l. i. §. si quis. C. de excu. uete. l. i. & C. de excu. tuto. l. quinquaginta. bona glo. ii. q. vi. §. biduum. que dicit excusationem proponendam. j. l. dies. & si nõ fuerit admissa túc appellãdum est.

¶ Munus. i. donum. ff. de uerbo. signi. l. munus. de elect. ne pro defectu. Interdum munus. i. onus. quod subimus ex quadam necessitate. ff. de mu. & bono. l. munus. Interdum munus. i. officiũ priuati vide in. c. nihil. de elect. Archi. xix. di. ita dominus. de simo. & si qõnes.

¶ Que dicantur munera patrimonialia que imponuntur rebus. vide Bar. in. l. rescripto. §. fina. ff. de mune. & bono.

¶ An eccl'ia teneat cum laycis cõferre ad munera. vide moder. in clem. i. de censi. Adde qd dixi sub dictiõe eccl'ia.

¶ An munus quod imponit personis pro rebus dicatur reale. Io. an. de immu. eccl'. c. i. li. vi. glo. & Bar. in. l. i. C. de indi. li. x. C. de exact. & tribu. l. si diuina. eo. li. adem in. l. is cum quo. ff. de aqua plu. arcen. Bar. in. l. ordine. §. sola. ff. ad munic. & in. l. rescripto. §. fina. ff. de mu. & bo.

¶ Munera nec omia passim recipienda sunt nec omnia passim repellenda sunt. ff. de offi. procon. & le. l. solent. xviii. di. de eulogiis.

¶ In quo loco debeat quis subiere munera. vide ff. de mune. & bono. l. rescripto. §. fina. & de mu. li. & in quo lo. l. i. li. x.

¶ In munerib' dandis quatuor sunt cõsideranda que habent in. c. & si qõnes. de simo.

¶ Triplex est diuisio munerũ. s. personale| patrimoniale| & mixtũ. ff. de mu. & bo. l. i. & l. ii.

¶ A munerib' patrimonior nemo excusat. ff. de mune. & bone. l. rescripto. §. fi. & l. i. & l. fi. ff. de uaca. & excu. mu. l. sunt munera.

¶ Munera prohibent non sumptus. Spec. ti. de solu. §. i. iuxta pri.

¶ An appellatione munerũ cõtineatur enceniũ & donum. no. ff. de offi. presi. l. plebiscite. ff. de offi. procon. l. solent. §. i. in glo. pe.

¶ Quot modis dicantur munera & in quot spés diuidant. nõ. Cy. C. de excu. tuto. l. uoluntarie. in. i. q. vide nõ. de mune. primo. super rubrica. li. x. nõ. ff. de mune. & bono. l. rescripto. §. fi. & ibi Bart. vide. C. de anno. & tribu. l. inditiões. in glo. i. li. x. Spe. ti. de censi. §. ii. vº. q autem.

¶ Que dicant munera personalia. vide. C. qñ prouo. non est necess. l. ueteranus. in gl'. personalium.

¶ Ubi quis deb3 subire munera & honores. dixi aliquid. s. proxime. Adde nõ. ff. ad municip. l. assumptio. §. filius. in glo. domicilium. & ibi Bart. & Io. an. in addi. Spec. ti. de censi. §. ii. vº. pone regnum.

¶ Que sunt munera materialia. Bar. ff. de mune. & hono. l. rescripto. §. sciendum. & in. l. fina. §. patrimoniorũ. eo. ti.

¶ Quo remedio deb3 qs subire munera. nõ. Bar. ff. de mu. & bo. l. si quis magistratus.

¶ An alii in locum deficientiũ teneant soluere munera. ff. de mune. & bo. l. fi. in fi. vi. Spe. ti. de censi. §. ii. vº. qd si uniuersitas.

¶ Pauperi possunt remitti munera. nõ. C. de anno. & tri. l. iiii. li. x. in gl'. fi.

¶ Que dicant munera exordinaria. vide Bar. de iur. immu. l. ii. vide in. l. iiii. C. de anno. & tri. li. x. nõ. in. l. i. C. de agri. & censi. li. xi. in glo. exordinaria. ubi de hoc.

¶ A quib' munerib' excusat pater propter numer filiorũ. dixi sub dictiõe filius.

¶ Munera non debent deferri sub pretextu religiõis uide nõ. C. de decuri. l. quaz. in gl'. macedo.

¶ Munus patrimonii imponit pro numero reruz. C. de mune. patrimo. l. ii. li. x. & C. de immu. ne prestan. l. ii.

¶ Munera patrimonialia debent sustineri in quacunq ciuitate secundum possessiões quas quis ibi habet. nõ. C. de incolis. l. cum neq. in fi. li. x. Io. an. in addi. Spe. ti. de censi. §. ii. vº. pone.

¶ Munus patrimoniale quot modis relaxetur. nõ. C. de mu. patri. l. iii.

¶ Que prestent uacatiõem a munerib'. & que nõ. no. C. de mu. & bo. l. i. in glo. i.

¶ Quando dicant cõtinuari munera. nõ. in. d. l. i. C. de mu. & bo. nõ cõti. in glo. cõtinuari.

¶ Ut quis subeat munera personalia que sunt cõsideranda. nõ. C. quéad. ci. mu. iudi. in rubrica. li. x.

¶ Ubi subeant munera adoptatus in alia ciuitate. uide. C. de adopt. l. in adoptiõem.

¶ An superinductum sit munus ordinariũ. uide gl'. & Guil'. in. l. placet. C. de sa. san. ec.

¶ Contra uendicátes res suas ut euitent munera uide in. l. pe. C. de rescin. uen.

¶ Munus reale sequitur res etiaz pro tempore preteritura. ff. de publi. l. Imperatores. & ibi gl'.

¶ Munus reale sequitur possessoré nec dicit contra heredes pro portiõibus hereditariis sed tantuz cõtra illum qui possidet & fructus colligit. C. de anno. & tri. l. i. li. x.

¶ Indictio sumitur pro munere patrimoniali quod possessiõibus tantũ indicitur & patrimonio. C. de anno. & tri. l. inditiões. eo. li. & ibi uide q munus patrimoniale exigit pro quantitate fructuũ qui in possessiõe colligunt.

¶ Munus non est imponẽdum ultra posse grauatorũ. nt. l. fina. C. de anno. & tri. & ibi opti. tex. cõtra eccl'ias que in fraudes collectarũ recipiut possessiones.

¶ Pro exigendo munere quis non incarceratur sed bene capitur. & postea si cõtumax fuerit de substãtia sua fit solutio. C. de exact. trib. l. ii. li. x.

¶ Munus reale sequitur fundũ & eius possessoré uide. C. de exact. tribu. l. fi.

¶ Penam exactoris ultra debitum. uide. C. de

superexact.l.i.li.x.

¶ De extimo ꝓ munere suscipiédo fit mentio. C. de ope.pub.l.i.li.x.

¶ In munerib⁹ imponendis non debent releuari diuites & inopes grauari. sed ſm mensuras facultatum munera imponi debent. C. de exact. & tri. l. exactiões. li. x.

¶ Si data est securitas alicui ut habeat munerū immunitaté nō artat ad munera sed securitas est ſuanda. uide. l. semel. C. de ope. pub. li. x.

¶ An frater ꝓ fratre teneat ad munera ubi bona habent indiuisa. vide. l. licet. C. de decur. &. l. qui habet. li. decimo.

¶ Septuagenari⁹ excusatur a munere ꝑsonali. C. de decur. l. si ultra. li. x.

¶ Qui munerib⁹ honoré obtinere moliunt̃ í epos non ordinent. li. di. q in aliquo.

¶ Munere gratia spús sancti non est mercanda. i. q. i. reperiunt̃.

¶ Munera inuisibilis gratie questib⁹ nō sunt cōparanda. i. q. i. inuisibilis.

¶ Culpam non ꝑtimescit reus quam redimere nummis uel muneribus existimat. xi. q. iii. paup.

¶ Muneribus meritorie quis ad fidem uel meliorem statum trahit. xxiii. q. iiii. c. ulti.

¶ Magi tria munera obtulerūt dño in qbus tres partes philosophie intelligunt̃. videlicet Moralis Naturalis & Rationalis. xxxvii. di. §. hinc.

¶ Munera ꝑus cordis q̃ exterioris operis sunt deo offerenda. q. deus uolūtatem remunerandam respicit xxiiii. q. i. odi.

¶ Concessa simpliciter muneꝝ immunitate quid ueniat. vide tex & gl̃. in. l. uacuatis. C. de decur. li. x. Et dicit ibi gl̃. ꝙ licet aliqui eximant̃ a muneribus non ꝓpterea exgrauat uniuersitas sed alii pauciores tenentur plus soluere dicit ibi gl̃.

¶ An podagra & cecitas excusent a muneribus. vide in. l. i. & l. podagre. C. q morbo. li. x.

¶ Aduocati non excusant̃ a muneribus curialib⁹ vide in. l. in filiis. C. de decur. li. x.

¶ Uocatus ad munus ante translatióem domicilii non eximitur a munere ut ꝓuentus. ut. l. i. C. de incolis. li. decimo.

¶ Extranei tenent̃ ad munera ꝑrimonialia si ibi habentur bona. C. de mune. pa. l. ii.

¶ Recipere hospites & equos non est munus patrimoniale. C. de mu. pa. l. non uidet̃.

¶ Minor non excusat̃ a munere ꝑrimoniali. ut. l. etiam. C. de mune. pa. Similiter nec mulieres que etiam non excusant̃ a ꝑsonalibus sexui cōuenientibus. ut eo. ti. l. patrimonioꝝ. & C. qui mune. li. fina. li. decimo.

¶ Si is q habet immunitaté sponte suscipit onus uidetur renūtiare immunitati quo ad on⁹ susceptum. l. i. C. de his qui spon. mu. su. li. x.

¶ Cōcessio immunitatis refert̃ tm̃ ad munera extraordinaria. tex & glo. in. l. i. C. de uaca. mune. pu. li. decimo.

¶ Decuriones seu antiani uł priores non possunt nisi a certis muneribus cōcedere immunitaté. ut. l. i. C. de decur. li. x. vbi habes ꝙ regulariter solus ꝑnceps remittit munera.

¶ Que sit pena imponenti munus ultra modū taxatū i iure. vide i. l. placet. C. de excu. mu. & qd ibi nō. li. decimo.

¶ Munera ꝑsonalia precio redimi non possunt. ut. l. illud. C. de excu. mu.

¶ Munera sordida sunt que numerant̃. in. l. maximorū. eo. ti.

¶ An pater & filius simul ponant̃ ad munera. uide in. l. iii. C. de filiofam. & quéadmo. ꝓ his pate. li. decimo.

¶ Ambasiator habet tempus uacationis a muneribus. de quibus in. l. iii. C. de le. li. x.

¶ Quidam sunt artifices qui excusant̃ a muneribus. de quib⁹ in ꝑtica. & ꝑ totū de excu. arti. li. x.

¶ Munus exponit̃ ꝓ modo reddituū rei non ꝓ modo extimatiōis affectiōis & pulchritudinis. l. iii. C. de predi. nauicula. li. x.

¶ An nouus possessor teneat̃ de munerib⁹ impositis anteq̃ possederit. uide in. l. fi. C. de exact. tri. li. x. per Bar. & C. de muril. l. i. li. xi.

¶ Non sufficit quem solo nomie agregari cōsortio ꝑuilegiatorū ut excusetur a munerib⁹ nisi re & executio agreget̃. l. quicūq. C. de epis. & cler. & in. l. i. C. de collegia. li. x.

¶ Quo ad subeunda munera nō est differētia inter antiquos ciues & nouos. ut. l. i. C. de stu. liber. ur. ro. li. xi.

¶ An infirmitas patris excuset filium a muneribus ꝑsonalibus. ut. l. fi. C. de mu. pa. li. x.

¶ Si aliquis eximit̃ ab oneribus alicuius castri uł uille onus debet diuidi ꝓ rata inter homies illius castri uł uille. Guil̃. de cu. i. l. si unus. §. si cū mihi ff. de pact. allſat. l. exactores. C. de exact. tri. li. x. ꝓ hoc glo. in. l. uacuatis. C. de decur. eo. li. Io. an. i c. ii. de imm. eccl̃. in nouel. Spe. ti. de censi. §. núc dicendum. ꝟ. qd si dicam⁹.

Murus

Transire muros ciuitatis de iure cōi est pena capitalis. ut. l. fi. ff de re. diui. ff. ne quid in lo. pub. l. penulti. & ibi habes cuius expensis sint faciendi muri ciuitatu castroꝝ & alia edificia.

¶ Murus non plus extimatur q̃uis sit pictus uł incrustatus. ff. de fu. ur. ꝑdio. l. qdam yberus. §. i.

¶ Non potest fieri domus ꝓpe muros ciuitatis. & si fiat debet destrui illud. ut. l. opus. ff. de ope. pub li. & ibi Bar. dixi. s. sub dictiōe domus.

¶ Quilibet ꝑlatus debet se ponere tanq̃ murus ꝓ domo dñi & ꝓ defensiōe subditoꝝ. vide. xliii. di. sit rector.

¶ An ciuitas damnata ad destructiōem murorū possit illos post destructiōem reficere. Bar. in. l. si quis adulter. §. i. ff. de adulteris. facit. l. inter castellianum. ff. de arbi.

¶ An eccl̃ia debet cōferre ad refectiōem murorum. vide C. de sa. san. eccl̃. l. ad instructiōem. de immu. ec. non minus. & ibi nō.

¶ Tria sunt crimia enormia ꝓpter que quis est muris incarcerandus. de qbus uide no. in. c. ꝑmo. de hereticis. li. vi.

¶ Muri vitiorū per muros Yericho qui anathematizati sunt intelligunt̃. vnde nō debent in sortem sanctoꝝ transire. i. q. iiii. §. item peccato.

Murmuratio

Que sit pena murmurationis uł murmurantis. nō. xc. di. alienus. & ibi nō.

¶ Qui murmurant contra misericordiam prelatorum mortem & lepram incurrūt. ii. qōne. vii. §. his ita.

Musica Musica habet in se ueritatē sed non est scientia illa pietatis·xxxvii·di·si quis.

Mutatio Mutatio honoris debȝ mentem mutare·lxxxvi·dis· fratrem nost um.

¶ Deus mutabit sñiam si tu mutas uitam·de pe ni·di·i·nouit·&·c· quam obrē· Adde Ibere·xviii Io·ui°·&·xxii·q·iiii·unusq̄sq̄·&·c·incōmutabilis·&·c·non semp ꝓmissa.

¶ An mutatiōe rei mutetur ius inre ipa cōsistens Bar·in·l·si cōuenerit·§·pe·ff·de pig·act.

¶ An ex mutatiōe ꝑsone mutentur priuilegia· Bar·in·l·uenditor·ff·de iudi·& in·l· ꝓcurator·ad exhiben·ff·rem ra·habe·Bal·in·l·i·C· ubi in rem act·&·l·post diuersum·ff·solu·matri·&·l·per diuersa·C·manda·Bar·in·q·per eum disputata que incipit Statuto lucane.

¶ An ꝓhibita sit mutatio uel uariatio dic ꝙ sictam i laicis q̄ in clericis·de iur·patro·cum autem·tex·& gl·in clem·i·de renunꝗ·ff·de sui·rusti predio·l·per fundum·ff·de ope·li·l·apud·ff·de regu·iurꝗ·l·nemo·xxxviii·di·si in laicis·xxiii·q·v· excōicatos·xxii·q·ii·nō enī·de peni·sup bis· de exces·pla·inter dilectos·in fi.

¶ Mutatiōe forme uidetur alia res esse·ff·de iudi·l·ꝓponebatur·ff·qui·mo·usufruct·amit·l· repeti·cum·l·sequenti.

¶ An quis possit mutare sñiam uł cōsilium·uide ff·de pact·l·pe·Inno·de depo·c· bonafides.

¶ An attendenda sit mutatio status uł cōditionis·vide·ff·de soluꝗ·l·cum quis·&·l·si cum cornelius·de iur·iuran·queadmodum·& xxii·q·ii·ne quis arbitret·xxxi·di·lex cōtinentie·& ibi Arch.

¶ Qui non potest mutare nec potest detrahere nec addere·ff·de uer ob·l·in cōuentionalib°

¶ Mutatiōes sedium debent fieri ex causa·vii·q·i·ambitionis·in glo·i·&·c·mutationes·vide in·c·ꝑmo·de priuile.

¶ Cōtra illos qui sepe mutant hospicia·vide gl·xxiiii·q·i·que dignior.

¶ Quod non mutat quare stare ꝓhibetur· vide C·de testam·l·sanctimus·Hosti·de transla·pla·inter·in fi·de rescrip·statutū·circa ꝑn·li·vi.

¶ An & quādo possit mutari actio·vide plene i l·edicta·C·de eden.

¶ Mutata qualitate non censetur mutata substantia· ut no· Io· an· de deci· cōmissum· super uer·ita nunc.

¶ Qui dicit aliquid mutatū debet ꝓbare·ff· de ꝓbatꝗ·l·cum tacitum·&·l·eum qui·& de bap·maiores·in fi· Archi·xxvii·di·quod interrogasti·xxxi·q·ii·de neptis.

¶ Cum aliquid mutat omnia ex integro facienda sunt·ar·ff·de testam·l·heredes palam·§·i·ff·de accus·l·libellorū·ar cōtra·C·quo·& quan· iudex·l·si ut ꝓponis.

¶ An mutatis partibus sit eadem res·vide·ff· ꝙ cuiusq̄ uniuer·l·sicut·de iudi·l·ꝓponebatur·ff·de lega·i·l·grege·cum se.

¶ Non uidetur res mutata si in eandem speciez restituit·ut·ff·de fur·ur·ꝑdi·l·seruitutes que sufficiem·§·si sublatum.

¶ Quid sit ꝓprie mutari·vide·ff·de testam·l· heredes palam·§·si quis post·in gl·mutari·& Adde nō·in·l·si mihi & tibi·§·in legatis·ff·de leg·i·ubi stat ꝓ corrigere uel addere.

¶ Res mutata nunq̄ potest in ꝑstinum statuȝ redire·ff de sta·homi·l·liber homo·ff·de uer·oblig·inter stipulantem·§·si·quod est uerum nisi ꝑ fictiōem uel restitutiōem·ut·C·de sen·pal·l·si·ff·de iniust·rup·& irri·te·l·si quis filio·§·pe.

¶ Mutari dicitur quod in ꝑte alterat·ff·de pac·l·iurisgentiū·§· adeo·Item quādo alteratur forma·ut·ff·qui·mo·usufru·amit·l· repeti· que sunt utilia ad multa.

¶ Mutatio ꝓprie dicitur uł de aliquo ente i aliud non de nō ente in ens·ff·qui sa·da·cog·l·iulianus·in glosa.

¶ Mutatio est multiplex| quedaȝ genus est| quedam species| quedam substātie| & quedam accidentis· vide gl·ff·de iusti·& iur·l·ius ciuile.

¶ Mutatio est duplex·s·corporꝗ & anime· Anime est triplex·videlicet in ꝑsenti ꝑ cordis cōtritionem Iuxta illud| verte illud impium & nō erit l·di·reus· Et in futuro ꝑ cōtemplatiōem·vñ Apostolus| videmus nunc ꝑ speculum·zc̄·de cōse· dis·iiii·non ex quo· Et i puero ꝑ baptismi susceptiōeȝ de conse·di·ii ꝙ·& di·iiii·nulla· Corporis est duplex·s·per uisibile incrementū in ꝑsenti· de cōse·di·iiii·queris a me·& ꝑ glorificatiōem in futuro·de cōse·di·iiii·non ex quo.

¶ Mutatio non debet in his fieri que rationabiliter & utiliter a patribus sunt diffinita·xxv·q·ii cum pie·&·c·eccl̄iastice.

¶ Licet deus sit incōmutabilis tamen sepe mutat ꝓmissa & ex misericordia tempat sententiaȝ· xxii·q·iiii·incōmutabilis.

¶ Mutat romana eccl̄ia statuta sua fm questiōis exigentiā·xxv·q·ul·§·bis ita·&·§·ul.

¶ Mutantur reges ꝓpter negligentiam regiminis· xv·q·vi·alius.

¶ Mutari quid dicit quādo sensus alterat·licet uerba non mutent·nō·bene tex·in·l·minime·ff·de legi·de hoc uerbo uide in·l·si·ff·de capi· dimi· & ff·de alie·iudi·mu·cau·fa·in ꝑeica·&·ff de iudicꝗ·l·ꝓponebatur.

¶ Quando dicatur mutari forma & quādo non vide bonum tex·in·l·repeti·in·§·i·&·l·i·ff·q mo·usufru·amit·&·l·quid tñ·eo·ti.

¶ An mutata forma rei mutetur ius in re· vide ff·de pig·l·si fundus·§·si res.

¶ Mutatio que fit per heredem non ampliat obligatiōem que originatur a defuncto·uide in·l·cū tabernam·in ꝑn·ff·de pigno· glo· in·l· grege· eo·titu·ubi uide de hoc.

¶ Mutatio iudicii de qua in titulo·ff·de ali·iudi·mu·cau·fa·habet locumꝗ quando actor alienat in potentiorem·ff·eo·ti·l·si·sed quando fit ā reo habet locum ti·ne li·penden·& ibi gl·& in·l·non solum·§·i·ff·de ali·iudi·mu·cau·fa in gl.

¶ Mutata re obligatio super ꝑma extendit ad secundā siue ad arrogatā·ff·de pigno·l·si.

¶ Que legibus diffinita sunt mutare ñ lȝ·q̄ autem legibus expressa non sunt arbitriū sequuntur humane uoluntatꝗ·xiii·q ii·§·item que.

¶ Non sufficit peccatori mores in melius mutare nisi & de ꝑteritis satisfaciat deo per cordis cōtritiōem·de pe·di·i·§·Christus.

¶ Mutatus est in bestiam Nabucodonosor non

corporaliter sed mentaliter. de peni. di. i. Nabuco donosor. xvii. q. iiii. miror.

¶ Mutatur status eccl'ie tripliciter. videlicz loco facta eius de loco ad locum translatiõe. Ite clericis in monachos cõuersis. Item dignitate si alterius eccl'ie iurisdictiõi subiciatur. si una in duas diuidatur. si due in unã redigent. x. di. lege.

¶ Mutatur homo | & de bono fit malus. & d' malo fit bonus. & de filio dyaboli efficitur filius dei & ecõuerso. & hoc potest quisq3 q̃diu in hac uita manet. de peni. di. iiii. in prin. & §. finis ergo. usq3 ad §. finis huius.

¶ Dum mutatur locus mutatur mentis affectus lxxxi. di. ualet. vnde ep̃s de religiõe assumptus cũ locum mutet | & mentem. lxxxvi. di. fratrem. Sed quidam querũt seculum fugere sed non mutare. liiii. di. c. p̃mo.

¶ Loci mutatio p animẽ salute interdum ualet cõuersis. lxxxi. di. ualet. sed interdum nocet. lxxiiii. di. quorũdam.

¶ Mutabilis est omnis creatura. de peni. di. ii. ante finem. s. Tho. in p̃ma par. q. ix. ar. ii. & in p̃mo di. viii. ar. viii.

¶ Modi mutationũ bene assignant' per eundem in p̃mo. di. viii.

¶ Mutant' quãdoq3 pter temporũ necessitatez illa que non sunt cotra euãgelium. aut sanctoꝝ decreta. xiiii. di. c. ultimo. xxv. q. alti. priuilegia. & c. amputato.

¶ Mutantur ep̃i & alii p̃lati. & ep̃ales sedes de loco ad locum pter exigentiam tempori. vii. q. i. mutatiões. Hec autem mutatio | aut fit necessitate | qua cessante omia recuperant'. vii. q. ii. pastorali. Aut leuitate | aut ambitiõe. & tunc nec illaz habeat quam ambiuit. nec illam quam spreuit. ea. q. si quis ep̃s. Poterit tñ eccl'ia sua repetere inuitu. ea. q. non oportet. & c. si qui uero. & xxi. q. ii. placuit. Aut mutatio fit necessitate | & hoc tantũ de licentia pape fieri potest. ut. vii. q. ii. mutatiões.

¶ Non mutant' quãdoq3 p̃uilegia cum p necessitate corrigendorũ uiciorũ dant'. vii. q. i. §. his ita.

¶ Mutant' in melius cõsilia & pposita. nam Augustinus mutauit cõsilium | & Paulus ppositũ mutauit cum ad Hyspaniã ire pmiserit. xxii. q. ii. certe. & c. beatus.

¶ Mutatur pena in penam. & penitentia in penitentiam. sicut Yosue de gabaonitis fecit. xxii. q. iiii. in nomie. & xxiii. q. v. c. i.

Mutiana

An cautio mutiana habeat locum in cõtractibus. Cy. C. de transact. l. siue apud acta. & ibi Bar. & Bal. ff. de cõdi. & demon. l. mutiane. & ibi plene uideas q̃ sunt necessaria ut habeat locum talis cautio. Adde nõ. ff. de cõdi. & demon. l. ticio. in glo. i. omnib'

Mutilatio Mutilatus

¶ Mutilatio membrorũ latroni pdest. q2 debilitate membrorũ quibus p̃us non bene utebat a malo opere cessabit. xxiii. q. iii. si quis fortitudinem. & q. iiii. est iniusta.

¶ An mutilatus membro possit testari. uide Bal. in. l. si ueritas. C. de fideicõmis. Bar. & Bal. in. l. q manus. ff. de testam.

¶ Mutilans membrũ tantũ ad quid teneatur. nõ xxiii. q. viii. si quis membrorũ.

¶ Non dicitur mutilatus cui incidicur ungula digiti. de se. i. ex. cum illorũ.

¶ Mutilati in membro & monstruosi sunt irregulares. de de. pug. in du. porro.

¶ Mutilator presbiteri seu in sacris cõstituti est irregularis. de cleri. pugnan. i duel. c. i. de homici. c. is qui. li. vi.

Mutus

Qualiter notarius cõficiat instrumẽtum de aliquo actu facto a muto. Bar. in. l. mutum. ff. de acquiri. hered. faciunt nõ. in. l. discretis. C. qui testa. fa. pos. & c. cũ apud. de sponsa.

¶ An statutum possit disponere q' mutus possit facere testamẽtum. Bar. in. l. si queramus. ff. de testa. vide in. d. l. discretis.

¶ Mutus non potest esse iudex. iii. q. vii. §. tria.

¶ Quis dicat' mutus & q̃liter pbetur quẽ esse mutum. nõ. in p̃alleg. l. discretis. Barti. in. l. i. ff. de bo. pos. que infan. ul' furio. differ. vide de sponsa. cum apud.

¶ An sit possibile q' mutus a natiuitate aliq̃d audiat et unde pcedat q' oĩs surdus est mutus. vide do. Car. flo. in p̃alle. c. cum apud. ubi tractat quomõ quis possit fieri mutus.

¶ An mutus possit baptizare. vide de cõse. di. iiii paruuli. dixi s. sub dictiõe baptism'. Adde q' ubi non est opus uoce uel s'mone mutus potest interuenire. ff. de acquiri. here. l. pater. ff. de regu. iuri. l. ubi non uoce.

¶ Qualiter possit pbari q' mutus cõsensit & q̃liter testes super hoc deponant. Bar. in. l. mutum. ff. de acquiri. here.

¶ An mutus egeat tutore uel curatore. Bar. in. l. f in princi. ff. de uerbo. obli. & in. l. fulcinius. §. i. ff. ex qui. cau. in pos. ea. Adde tex. nõ. in. l. seruo inuito dño. §. penulti. ff. ad trebel. & qd' ibi nõ.

¶ Mutus baptismum & penitẽtiam & alia sacramenta petere potest cui deneganda non sunt si testimoniũ bonum habeat. xxvi. q. vi. qui recedunt. & c. sequenti.

Mutuum Mutuans

De materia mutuandi. vide Bar. in. l. i. & ii. ff. si cer. pe.

¶ Unde dicatur mutuum. vide in dicta. l. sc̃da. §. appellata.

¶ Mutuans eccl'ie debet esse diligens ut illud cõuertatur in rem uel in utilitatem eccl'ie. Inno. in c. grauis. de depo. in p̃uatis. dic ut in. l. fina. ff. de exerci. de noua. l. doli. & in. l. fina. Cy. in auti. hoc ius porrectũ. C. de sa. san. eccle. Adde nõ. in. c. q̃ gbusdam. de fideius.

¶ An mutuans in certum usum possit repetere mutuum anteq̃ sit facta cõuersio in illum usum. glo. uidetur uelle q' non. in. l. si pena. ff. de uer. ob. & in. l. ii. C. como.

¶ An mutuans eccl'ie aliquam pecunie quãtitatẽ si casu fortuito petiit illa pecunia cogatur nihilominus pbare cõuersam in utilitatem eccl'ie. glo. q' non. xii. q. ii. sine exceptiõe. vide Alberi. in. d. auti. hoc ius porrectum.

¶ Mutuum fit in his rebus que cõsistunt i pondere numero ul' mensura. l. i. & ii. ff. si cer. pe. insti. qui. mo. re cõtra. ob. an prin.

¶ An is qui accipit mutuum sub usuris usq3 ad annum possit antea restituere. & si sic an soluet

integram usuram. uide in l. qui rome. §. i. in glo. ff. de uerbo. obli.

¶ An platus possit mutuare pecuniã eccl'ie sup. tituam. docto. in. c. ii. de solu. Archi. xii. q. ii. c. i.

¶ Si mutuez tibi frumentũ ad certum temp⁹ & tempore restitutiõis est cari⁹ tempore mutui quã extim ationẽ debeamus cõsiderare. vide gl. xiiii. q. iiii. si quis clericus.

¶ Si mutuem tibi frumẽtum in qua bonitate debeas restituere. vide Io. an. de usur. c. fi.

¶ Si mutuo tibi decem statim dominiũ pecunie. ad te trãsfert. ut. l. i. & ii. §. appellata. ff. si cer. pe.

¶ Licet mutuans suscipiat in se periculũ pecunie mutuate non tamen ꝓpterea debet ultra sortez recipere. de usur. nauigati. & qd ibi nõ.

¶ An deputatus ad solutiõez stipendii possit mutuare pecuniam publicam stipendiariis ꝓ emendis armis & equis. Bar. in. l. una. C. de fru. ue. constan. li. xi.

¶ An mutuans aliquam q̃titatem possit licite pacisci ꝙ sibi mutuetur tantũdem cum indiguerit. vide. xiiii. q. iii. c. i. in glo.

¶ Pro mutuo cõtracto per platum ꝓ eccl'ia & nomĩe eccl'ie cõueniri potest successor. nõ. de fo. compe. dilecti. in glo. pma. & ibi docto.

¶ An in dubio pũmatur mutuũ uel depositum. nõ. ff. depo. l. die sponsaliorũ. in glo fi.

¶ An mutuũ possit esse pecunia nõ psente uel inter absentes. nõ ff. man. l. qui negocia. in glo.

¶ An sit mutuũ uel ubi unum datur utpote pecunia & cõuenit ut aliud restituat̃ puta oleum. nõ. Cy. C. si cer. pe. l. si nõ singuli. in ii.

¶ Ut sit mutuum an debeat esse pecunia mutuantis. uel post cõsumpta ut possit agere creditor. no C. si cer. pe. l. nõ unde. & ibi Cy.

¶ An agens ex mutuo naturali nisi ꝓbet ciuile possit obtinere. vide Ang. in cõsilio suo. clvii. qd incipit In hac questiõe.

¶ An eccl'ia uel capitulum obligat̃ de mutuo facto de capitulo uel plato. vide in. c. ꝙ quibusdaz. de fideiussori.

¶ An mutuans nomĩe alieno possit sibi stipulare no. ff. si cer. peta. l. certi cõditio. §. si nummos. l. si absentis. in glo ii. C. eo. & ibi Cy. in. ii. q.

¶ Si pmo fiat stipulatio deinde sequat mutuum cõtractus factus trahitur ad rem mutuatam non ad diem stipulatiõis. ff. ad macedo. l. si quis filius. §. fi. cum l. sequen.

¶ Si mutuatur prelato ad aliquid emendum uel reficiendum postea reperiat emptum uel refectum presumitur de pecunia mutuata factũ. vide C. de pignor. l. fi.

¶ Quando uis agere ex mutuo si constat ꝙ stipulatio intercessit non est agendum ex mutuo. sed ex stipulatione si stipulatio est utilis. Barto. in. l. si ita stipulatus. §. grysogonus. ff. de uerbo. obligat. Et ibi uide an stipulatio sequens impediat actionem ex mutuo precedente. de quo etiam uide. ff. de stip. suo. l. i. §. si seruus. & uide. ff. de noua. l. si ita fuerit. in glo.

Nabugodonosor

Nabugodonosor significat duo tempora. scilicet pmitiuũ quãdo psequebatur a regibus Modernũ qñ a regib⁹ honorabat̃. xxiii. q. iiii. non inuenitur.

¶ Nabugodonosor ꝓpter superbiam mutatus fuit in bestiam. xxiii. q. v. §. hinc notandũ.

¶ Exemplum Nabugodonosor ꝓbatur ꝙ sine penitentia peccatum nõ dimittitur. de pen. di. pma. Nabugodonosor.

¶ Nabugodonosor psecutor non fuit uindicans scelus in Danielem comissum. xxiii. q. v. si propterea persecutor.

Nam

Nam quãdoq̃ ponit̃ ꝓ nõ. C. si cer. peta. l. eo qd. no. ff. de re. diui. l. i. in fi. in glo penulti. Et de dictiõe nam & si uide qd nõ. in. c. discretiõem. de eo q cog cõsan. ux. sue.

Narratio

Si uicium uel falsitas reperiatur in narratiõe instrumẽti an uiciet. vide. C. de testam. l. si unus. de reli. docum uenerabilis. de cri. fal. licet. Spe. in ti. de fi instru edi. §. viii. ꝟ. in summa.

¶ An uerba narratiua faciant fidem. nõ. glo. in clem. i. de ꝓbati. de hoc aliquid in. c. si papa. de priuile. li. vi.

Natale Natalis

Quid dicatur natale sanctorũ vel quis dies natalis alicuius sancti. nõ. glo. insti. de ingenu. in glo. natalibus. xxxiii. q. iiii. non licet ubi dies mortis appellat̃ dies natale.

¶ Quid tribuant natales. vide in aut. qui. mona. ef. le. §. si quis ergo. in glo pmandamus. col. vi. nõ. in aut. ut liber. de cete. in prin. in glo. regnationes. collat. iii.

Natio

Attendit natio. ff. de edil. edict. l. ꝙ si nolit. §. q mancipia.

¶ Quoddaz monasteriũ erat positum in medio nationis puerse. patet de elect. offici.

Natiuitas

In natiuitate domini nostri Ihesu Christi ab uxoribus est abstinendũ. xxxiii. q. iiii. quotiẽscunq̃.

¶ Si natiuitas domini uenit sexta feria aut sabbato licet carnibus uesci. de cõse. di. v. quia dies. & c. fi. de obser. ieiu.

¶ Natus in Bethleem ubi est dominus nõ ꝓpterea est nobilior aut maior ceteris. glo. in. l. i. C. de colo. princ.

¶ Quis dicitur natus etiam si secto matris uẽtre ꝓderit in lucem. ff. de li. & postu. l. qd dicit̃. Item natus exponit̃. i. nasciturus. ff. de le. iii. l. etiã ea.

¶ Qui in utero est ꝓ iam nato habet̃. ff. de sta. homi. l. qui in utero. ff. de uerbo. signi. l. quod dicimus. & l. intelligendũ.

¶ Ubi quis natus est ibi debet inquiri de eius cõuersatiõe. nõ. de elect. si postq̃. in glo. fi.

¶ Natiuitas quãdoq̃ nocet. ut no. l. vi. di. undecunq̃. glo. de insti. ad decorem.

¶ De natiuitate Christi uide quod dico. j. sub dictione Christus.

¶ Natiuitas est solum in uiuentibus ·s· Tho· in iii·par·q xxxv·ar·iii & in tercio di· viii·ar·i·

Natura Naturalis Omnes homines natura sunt liberi·xii·q·ii·cum redemptor· dixi·s· sub dictiõe libertas·

¶ Natura uiri & mulieris est una·q: ex costa uiri est mulier facta·xxxiii·q·v·nec illud·

¶ An & quãdo natura ꝑualeat accidenti uł ecõtra·v·de Bar·in·l qui habebat·in ꝑn·ff·de tute·

¶ De natura naturante & nã naturata·Bar· in l·uentre·ff·de acqui·heredi·Guił·de cu·in·l· cum ad pñs·cum duabꝰ se·ff·si cer·pe·

¶ Naturalis obligatio cõtrahitur in maleficiis· n·in aut·de re·eccle·non alie·§· q: uero leonis· & in·l·ex hoc iure·ff·de iusti·& iur·ꝑ Bar·

¶ Multiplex est natura·ut no·Io·an· post Hostien·de elect·bone·i·

¶ Res de facili reuertič ad naturã suam· xxxv· di·ab exordio·aliquid no·i·di·ius naturale ·ff· de pact·l·si unus·§·qđ in specie·xvi·q·iii·c·si·

¶ Natura ꝑualet accidenti·l·si quis postumos·ff de libe·& postu·ff·ad macedo l·i·C·ad macedo l· i·de pben·dilectus·de deci·cõmissum·de ꝑuiſ·por recensi·romana·§·notoria li·vi·de iui epatro· c·i·eodem li·

¶ Naturalia iura sunt mutabilia insti·de iur·na· §·sed naturalia nõ·ff·de iusti·& iur·l·ius ciuile· v·di·in ꝑn & ibi Archi·

¶ Quedam est natura naturans| & quedam natura naturata·ff·si cer·pe·l· respiciendú·

¶ Firmius inherēt que a natura sunt q̃ que ex accidenti·ff·de sena·l femine·ff·de pact·l·ius agnationis·ff·de regu·iuris·l·iura sanguinis·

¶ Que a natura ꝓhibentur nullo nomie cõfirmant·ff de regu·iur·l·ubi repugnãtia·§·i·

¶ An naturalis obligatio inducat per sniam· nõ· plene·ff·de condi·inde·l·iulianus·& in·l cũ quis· C·de iur·& fact·igno·ubi dixi in repet·

¶ An naturalis obligatio tollatur per pactũ· uide·ff·de pact·si unus·§· pactus·ff·de iureiuran·l· fi·C·de pact·l pacta que cõtra·& ibi Cy·

¶ An fuus & pupillus obligent naturaliter·uide ff·de códi·indebi·l·naturaliter·&·ff·de acti·o· & obli·l·pupillus·

¶ An pactum| ꝓmissio| uel ꝓtestatio que fit cõtra naturam negocii de quo agitur| ualeat· vide nõ·per Innoc·in·c bona fides·de depoli·de ꝑcar· c·fina·& quod ibi nõ·Hosti·de códi·appo·c·pe·x· q·i·fic·xxxii·q·ii·solet·& ibi Archi·

¶ Natura est ꝑna ad delicta·xii·q·i·omis etas·

¶ Quot modis dicatur natura·vide·i·di·ius nãle

¶ Que dicatur rerũ natura·nõ·insti·de urr·ob· §·cõditiones que·in gł·naturã·

¶ Natura parat quotidie nouas edere formas·nõ in aut·de non eli·ie·nuben·in glo colla·i·& in autent·qui·mo·na·effi·sui·in prin·in glo·nature· col· vi·tex·colł·que fit ꝓpri·cau·bene·ami·c·i·

¶ Qualiter naturales filii patri succedant· nõ· insti·de nup·§·fi·in glo·vide·ff·de ꝓbat·l·qui testamentũ·in glo·i·

¶ Si fratres naturales sunt ex diuersis matribus inuicem non succedũt licet ex eadem sic· no· ff· unde cogna·l·hac parte·in glo·noscunč· Spec· in ti·de succeſ·ab inteſt·ꝑ·quid de natis·& ꝑ· sed i casu contrario·

¶ Si pater uendat filio naturali & confiteač precium accepisse an ꝑsumatur in fraudem · nõ·ff·de ꝓbat·l·qui testamẽtum·in glo·modũ·Bar· in·l·i· C·de natu li·Spec·in ti·de succeſ·ab inteſt·ꝑ·qđ si pater·& ibi Io·an·

¶ Naturales non succedunt cognatis patris· nõ· C·de na·libe·l·fi·in glo fi·

¶ An naturalis excludat substitutum· nõ·ff· ad trebel l·ex facto·§·si quis rogatus·& ibi Bar· & C·de insti·& sub·ti·l·naturaliter·in glo·penul· & ibi Cy·nõ·de testam·raynaldus·in glo· legitime· de ꝓbat·in ꝑsentia·in glo·i·Io·an·in addi·Spec·i ti·de sur·ab inteſt·ꝑ·sed ex facto·

¶ Si naturalis efficitur legitimus·nõ·in aut·qui· mo·na·effi·legi·§·i·in gł·ascribi·

¶ An naturalis succedat in feudo·nõ·x·colł·si đ feu fue·cõtro·c·naturales· Bar·ff· ad trebel·l· ex facto·§·si quis rogatus·

¶ Naturalis non instituitur de necessitate q: nõ rumpit testamẽtum patris·nõ·Bar·ff· de libe· & postu·l gallus·§·etiam·& nõ·ff·de cõtra· tab·l i· in glo·& ibi Bar·

¶ Naturalis ratio non potest ex toto ciuili cõstitutiõe deleri·potest tamen eius effectus reprimi ut·l·ii·ff·de usufruct·ea·re·q̃ usu cõsu·

¶ Uerba debent intelligi naturaliter & ſm ꝑprieuum & naturale significatum nisi repugnet diffinitio·Bal·alł·at·l·fina·C·đ his qui ueni·eta·impe· &·l·eas·ff·de capi·di·

¶ Unicus actus cõtra naturam rei alterat ipsam naturam & ſm actum iudicat rem in futurũ·ff· đ leg·iii·l·cum pater·§·fi·ff·ad·l·fal·l·si a me glo in l i·C·qui ꝓ sua iuris·uide·ff·de offi·eius cui man· est iurisdict l·i·

¶ Plus attendit accidens q̃ natura ubi accidens cõuertit nãm·ff·de postu·l·i·§·bestias·

¶ Ubi actus non potest operari ſm ꝑmam naturam operatur supnaturaliter·ut·l iuiurãdum ·ff· de iureiuran·l·ii·ff·de eo qđ cer·lo·l·ii·§·si publico·ff·de adul·glo·de or·cog·cũ dilectus·

¶ Quod dicitur cãm naturalem plus inspici q̃ accidentalem est uerũ quando causa accident| eit subiecta·secus si sit eque ꝑcipalis·ut·C· si mi· se ma·dix·l·fi·&·l·hi qui·ff·de tutel·

¶ Ubicunq: lex utitur uerbo mere naturali inspicimus meram naturalitatem nõ autem interpretationem ciuilem aut significatum ciuile·tex est in·l tutelas·ff·de capi·dimi· Ange· in·l· hos accusare· §·omnibꝰ·ff·de accusa·ubi dicit hoc bene ꝓbari· ꝑ·sed quod natura·

¶ An filii naturales sint in potestate patris· glo· sunt cõtrarie·vna dixit q: non·in·l· lucius ticius· septitie·ff·de fideicõ·libe·& in·l· ne cũ filio ff·de furtis·& hoc uidetur tex·in·l·lucius·ff· de uulg· & pupil·cõtra·nõ·glo·in·l·i·ff·ut le·no ca·

¶ De duabus naturis que fuerunt in Christo·dicam·j·sub dictiõe Christus·

Nasus Per nasuz signatur discretio quã non debet platus habere puam· ut xlix·di·c·hinc eniz·§·paruo aũt naso·& qđ ibi nõ

Naufragium An liceat occupař bona tempore naufragii glo·q: non·in·c·dilecti·de accu·tex de rapto· excõicationi·ff·de incen·ru·nau·l·si qs ex naufragio

iii·di· rodie·ubi de hoc nō·in auth· nauigia·C· de fur·i·q·vii·dispensatiões·in glo·& C·de naufra·l·i·h·xi·xxiii·q·iii si quis de potentib⁹·& c·illi· q· de treug·& pa·c·ii·

¶ Qui naufragiū patitur interdū per tabulam quam accipit liberat· de pe·di·ii·q̄dam·in glo·

¶ Scḋa tabula post naufragiū est penitentia si q̄dem p̄ma est baptismus·de pe·di·i·c·ii·in gl·uide de hoc p·s·Tho·in·iiii·di·xiii·q·ii·ar·iii·

Nauigare Nauigiū More nauigantiū quí aliqua in aqua proiciūt ut fuentur cetera debemus aliquātulum a rigore iustitie declinare p maiori lucro spūali·i·q·vii·dispensatiões·

¶ A quo tempore liceat nauigare·dic a kalendis Aprilis usq ad kalendas Octobris·C· de naufra·l·quotiens·

¶ Nauigium q̄nq dicitur nauigatio quādoq spa nauis·ff·ne quid in flu·pub·l·i·§·ait p̄tor·

¶ Quando dicitur aduersū tempus nauigari·nō glo de rei uen·l·q petitorio·§·i·

¶ Nauigasti uxorē duxisti·xvii·q·ii·nos nouim⁹·

¶ Nauigantes mare sunt de feeō ecclie·Specu in ti·de compe·iudi·adi·§·i·p·xxxviii·

Nauicularii Nauicularii non possunt capi p debito uel p delicto·Bar·in·l·i·C·de nauicula·

¶ Que sunt puilegia naucularioru & an gaudent immunitate·nō·ff·de iur·immu·l·semp·§·negociatores·in glo·magna·

Nauis An nauis ueniens ad portū ppter tempestatem uel timorem hostium debet soluere gabellam de mercibus·uide Bar·in·l·i·C·de naufra·dixi·s̄ sub dictiōe gabella·

¶ Licet nauis pprie dicat maritima·quādoq tñ accipitur p fluuiali·ff·de exercito·l·i·§·nauem·ff nau·cau·stabu·l·i·§·nauta·ff·de incen·ru·nau·l·i·

¶ Nauis reperta est eadem nauis·sed domus reperta non est eadem·nō·de conse·di·i·ne fabrica·cit·l·pponebatur·ff·de iudi·

Nauta Quicunq est in naui cā nauigandi dicitur nauta licet abbi p exercitatore sumatur·ff·nau·ca·sta·l·i·§·ii·& ff· aduer·nau·cau·sta·l·i·in p̄n·

¶ Nauta tenet si perdant res in naui posite·nō·glo·in·c·i·de deposi·

¶ Naute|caupones|stabularii quo edicto tenent & ad quid tenent·nō·ff·nau·cau·sta·l·& ita·§·i·i glo·iudicium·Adde quod nō·in·§·sequen·in gl·si ne culpa·& l·nauta·in gl·tenentur·eo·ti Specu·in ti·de tur·p·alia quoq &·p·sequen·usq ad·p·porro cum cōstante·

Ne An hec dictio inducat cōditiōem uel modum·nō·in·l·cum pater·§·titio·ff de le·ii·& l·cum tale·ff·de cōdi·& demon·& l·qui absenti·§ i·ff·de acquir·pos·ubi Bar·Adde Bal·in auth·cui relictum·ff de indic·uidu·uide Bar·plene in·l· quibus diebus ·§· termillius ·ff· de condit·& demonstra·

¶ Hec dictio ponit p si nō·ut dicta auth·cui relictum·glo·in·l·qui absenti·§·si·que incipit Cōcordat·ff·de acqui pos·

Nec An sit cōiunctiua uel disiūctiua hec dictio nec·nō·Bar·ff·de uer·obli·l·sepe·& l·si ita quis stipulatus·

¶ Hec dictio quandoq implicat ·ff· de re·diui·l·sacram·§·simul·

Necare Non tantū est pfocare aut pfocare sed abicere & alimenta denegare·ff·de libe·agna·l·uel necare·& qd ibi nō·

Necessarium Nullus p̄sertim cleric⁹ debz turpi lucro acquirere uite necessaria·lxxxvi·di·nō liceat·

¶ Ultra necessaria retinentes auari recipiūt aliena·xlii·di·sicut·

¶ Ad necessaria uite acquirēda diuersa sunt hominū studia·xxi·q·i·clericos·

¶ Necessariū aliquādo exponitur·i·utile & expediens·glo·in clem·i·de pcura·in glo·fi·ff·de off·prefe·p̄to·l·i·ff· d no·ope·nunti·l·de pupillo·§·meminisse·i·q·vii·c·i·

¶ Quedam sunt oportuna que non sunt necessaria·& ecōtra·in auth·de trien·& seme·§·i·in p̄n·

¶ Plus subuenit ei qui aliquid facit necessitate q̄ qui uoluntate·nō·de iureiuran·c·ulti·sup gl·i·

¶ Qui tenetur alteri subministrare necessitati tenetur solum p̄stare alimenta non debita soluere uel alia necessaria·ut nō·Inno·in·c· cum haberet· de eo qui dux·in ma·quā pol·p adul·

Necessitas Quod p necessitate statutū est cessat cessante necessitate·i·q·i·quod p necessitate·facit·C·de cadu·tol·l·i·in p̄n·i·q·vii·qd p remedio·ix·q·i·ordinatiōes·

¶ Necessitas non habet legem·de conse·di·i·sic·non alii·ff·de offi·cosu·l·i·xlviii·di·quoniā multa gio·C·de ope·lib·l·i·de cōsue·quāto·& ibi tex·qd qualiter intelligat·uide in pxi·col·

¶ Necessitas excusat furtum & rapinā·de cōse·di·v·discipulos·&·c·qcquid enim·

¶ Inducta per necessitatem habent locum qn̄ necessitas imminet·ff·de no·ope·nunti·l·i·§·nūtiatio &·l·iubem9 nullam nauē·cuz·l·se·C·de sa·san· ec·

¶ Que necessitas excuset a cōparendo·no· in·c· puenit·xviii·di·

¶ An excusetur qui ppter necessitatem facit aliquid illicitum·no·in·l·palam·§·non est ignoscendum·ff·de ri·nup·& l·si·C·de pa·qui fili·distra·i auth·sed si post·C·de inoffi·testam·in·c·ex litteris·de duor·de fur·c·iii·Hosti·in summa de fur·§·i·p·querit quare·Adde bonam glo·xxxii·q·iiii· sicut sanctus·Adde quod dixi sub dictiōe fur· & dicam sub dictiōe paup̄tas·

¶ Plus subuenitur facienti ex necessitate q̄ ex uoluntate·dixi sub dictiōe necessarium·Adde·ff· de mino·l·q si minor·§·penul·& ult·& l·ait p̄tor §· quid tamen·eo·ti·

¶ Tempore necessitatis licet quod al's non liceret·ff·de offi·pconf·l·aliquādo·ff·ad lege corne·de sicca·l·furez·lxxxi·di ii dyaconus·de cōse·di·iiii·hi qui·&·c·baptismi·

¶ Qui ex quadam necessitate actum facit non uidetur illū approbare·ar·ff·de bo·pos·§·ta·l·si post mortem·§·si in adoptiōem·

¶ In necessitatibus nemo est liberalis·ff·de adim·lega·l·rem legatam·ff·de dona·inter uir·& uxo·l·si quis p uxore·

¶ Qui per necessitatem facit non uidetur sponte facere·ff·de bo·libe·l·si libertus·& l·si qs libertinū·C·q me cau·l·cū te·& qd ibi nō·

¶ Necessitas est duplex·i·p̄cisa & causatiua·ff·d pcura·l·sed & hee·§·p̄tor·no·ff·de no·ope· nun·l·i·§· nunc uideamus·ff·de uer·obli·l·stipulōnes nō

diuiduntur. §. celsus. & l. in stipulationibus. §. operarum. eo. ti. de baptis. maiores.

¶ Qui ex necessitate facit actum nō meretur premium. ff. de ritu nup. l. proxime Nec penam. xxiii q. iii. §. que sunt.

¶ Que propter necessitatem statuuntur non debent trahi ad cōsequentiā. vide in regula In argumentum. li. vi. & ibi Dy.

¶ Que pro necessitate fiunt cito cessant. de conse. di. v. quicquid.

¶ Necessitas & utilitas quādoque equiparantur. nō. de rep. statutum. §. insup. li. vi.

¶ Necessitas est iusta causa dispensandi. de preben. exposuisti. in glo Innocē. de eta. & quali. eam te. x. q. iii. uiuo.

¶ Nulla necessitas excusat a fornicatiōe. nō. xxxii q. iiii. sicut sanctus. de conse. dis. v. discipulos. & quod ibi nota.

¶ Non subuenitur ei qui in necessitate se posuit. ff. qui satisda. cog. l. qui fideiussor. §. si necessaria. ff. si quis cau. l. ii. §. si quis. ar. cōtra. v. di. §. fi. & quod ibi nō. Archi. xi. q. iii. excellentissimus. Ad materiā uide. ff. quod me. cau. l. si mulier. in glo. i. in auth. ut hi qui obli. ha. res. mi. §. quia in glo. inducias. col. vi.

¶ Non uidetur uelle qui ex necessitate obtemperat. ut in. l. uelle. ff. de reg. iur. xii. q. i. non dicatis & quod ibi nota.

¶ Necessitas excusandi. i. necessaria excusatio. ut. C. de epi. & cleri. l. si quando. Et de hoc nō. xxxii. q. iiii. sicut. & ibi uide. xviii. di. eps ad sinodū.

¶ Necessitas. i. paupertas. de arbi. c. ii. & ibi nō.

¶ Quod dicitur necessitas non habet legem. exponitur. i. lex cessat ubi necessitas imminet. ff. de excusa. tuto. l. non solum. §. fi. ff. de off. procon. l. aliquando ff. ex qui. cau. maio. l. sed & si per pretorem. §. fi. ff. de offi. eius cui man. est iurisdic. l. i. C. de operis. li. l. i. & ibi glo. in uer. cōsul. C. de testam. l. cum antiquitas. ff. de ma. testa. l. qui potuerūt. & l. ii. §. quod diximus. ff. si quis cau.

¶ Cōcessum causa necessitatis limitatur ad limites necessitatis. ff. de feri. l. i.

¶ Propter necessitatem permittitur alicui plenius quam habebat. ar. c. ii. de fur. ff. cōmu. predio. l. item quis. §. primo.

¶ Tempore necessitatis uel caristie potest pauper cogere habentes blada & comestibilia ad cōmunicandum de iure. ff. ad legē ro. de iact. l. ii. §. cū autem.

¶ An in casu necessitatis omia sint cōia. no. in. d. l. ii. §. cum autem. gl. de resti. spo. sepe. de furtis. in c. ii. & ibi gl. Adde exemplū de Dauid qui comedebat panes propositionis. quos non licebat nisi sacerdotibus comedere & apostolis per sata euellentibus spicas. de quibus. xxv. q. i. §. is ita.

¶ Quomō inuenitur necessitas in rebus. s. Tho. in sum. cōtra gentiles. li. ii. q. xxix.

¶ Necessitas humane uite potest multipliciter attendi. Idem secūda secūde. q. cxli. ar. vi.

¶ Secūdum necessitatem presentis uite non est sumenda regula temperātie. in palle. q. i. ar. i.

¶ Procurare & cōseruare ad necessaria ad sustētatiōem religiosorū eiusdem cōgregationis uel alio ū pauperū est cōforme perfectionis. quam docet Christus suo exemplo. Idem secūda secūde. q. c. lxxxviii. arti. vii.

¶ In necessitate extrema licet alicui accipere de alieno. Idem secūda secūde. q. xxxii. ar. ii. faciunt que dixi supra.

¶ Quis debet subtrahere necessaria sibi & suis pro liberatione alicuius magne persone. Idem secūda secunde. q. xxxii. ar. vi.

Necessitudo

Necessitudo exponitur i. cōiunctio. C. de pa. po. l. ii.

¶ Necessitudo. i. agnatio uel cognatio. ff. de iusti. & iur. l. fi. ff. de offi. presi. l. cōgruit. C. de libera. cau. l. si filium.

¶ Necessitudo presumptiōem inducit. C. de epi. audi. l. sed & si legibus. C. de resti. in integ. l. de tutela. C. de libe. cau. l. si filium.

¶ Ex necessitudine personarū larga fit interpretatio. C. de lega. l. cum alienam. ff. de au. & argen. le. l. quintus. §. fina.

Necnon

His duabus negatiuis permittitur ff. de uerbo. signi. l. duobus. C. de pact. l. post uenditiōem. ff. de pact. l. in personam. Quādoque non permittitur. & contrarium est de dam. infect. l. fluminū. in prin. ff. de pact. do. l. cum dos. Hoc uerbum habes in clem. prima. de offi. deleg. super uer. necnō.

Negatio Negatiua Negare

Cui incumbat onus probandi negatiuam. vide regulam quam Bar. ponit in. l. in illa stipulatione si kalendis. ff. de uerbo. obli. Et ibi per eum qualiter probetur negatiua. Aliquid per eundem in. l. nomen. C. de aduoc. diuer. iudi. & in. l. si quis cōsortium. C. de fabricen. li. xi. vide nō. in. l. actor C. de probat. Spec. ti. de proba. §. i. in prin. & ibi Io. an. in addi. & in. c. bone. de elect. el secūdo. in glo. id est. Bar. in. l. cum quis. C. de re. credi. Adde Inno. in. c. tercio loco. de probat. Adde Bart. in. l. i. ff. de iti. actuque priua. Bal. in. l. i. C. de bo. pos. se. ta. bona gl. vi. q. vi. actor. Alber. in. l. et qui. ff. de proba.

¶ Qualiter probetur hec negatiua quod quis nunquam cōcessit. nō. xx. q. iii. presens. nō. Io an. de his que fi. a prela. ea noscitur.

¶ Negatiua est triplex. s. facti / iuris / & qualitatis. ut nō. vi. q. ulti. actor. gl. de elect. bone. el primo. et ibi etiam uide Io. an.

¶ Nego. i. non dico. ut. C. de peti. here. l. si unus. Item nego. i. cōtradico. ff. si usufru. pe. l. uti frui. i. primo in auth. de tri. & semis. §. studiū. & quod ibi nō

¶ Si quis negat narrata prout narrantur nō propterea perdit beneficiū tanquam negans. Bar. in. l. si dubitetur. ff. de fideius.

¶ Negatio postposita nō semper facit propositionem equalere suo cōtradictorio. Bar. dicit in. l. de pupillo. §. si plurium. ff. de no. ope. nunc. & in extra. quoniā nuper. in pro. nōnullos.

¶ An post negatiōem factam in prima responsiōe reus uolens cōfiteri admittatur ita ut habeat beneficium cōfessionis ex forma statuti. Bar. in. l. eum qui. ff. de iureiuran. ubi etiam tractat quando dicatur negare maleficiū uel aliud ita ut per talem negatiōem debet pena augeri.

¶ Negatiua coartata loco & tempore incidit in ueram scientiā & potest probari aliquid per Bar. in. l. i. C. de cano. frumenta. ur. ro. li. xi. Bar. in. l. pontonius. §. rei. ff. de acqui. here.

¶ Ille qui negat rem esse hereditariā uel legatam corpore priuatur falc. uel trebel. in ea debita. Bar. in l. preceptum. ff. de his qui ut indig. & in. l. hereditatū

§.fina ff.ad.l.falci.

¶ Debitor negans non debet terreri p iudicem. ut.l.negantes.C.de act.& obli.

¶ Negatio facta p parte rei q actor habeat actionem uel q ei competat ius agendi quod est idem impedit litis cõtestatiõm.fm Bar.in.l.si pupilli.§ uideamus ff.de nego.ges.& in.l.cum putarem. ff fam.hercis.

¶ Negans ueritatem facti non cadit regulariter a iure suo q̃uis pars cõuicatur p testes de mendacio punitur tamen ppter mendaciũ q grauatur actor ad pbandum id qđ non habuisset necesse pbare si ueritatẽ nõ negasset.ut.l.cum de indebito post medium.ff.de pbat.in aut.cõtra qui ppriaz.C.de nõ nu.pecu.nõ.in.l.fi.C.de fideius.

¶ Negatiua debet pbari quãdo est causa principalis intentiõis agentis ut si ex illa uult fundare se.Bar.in.l.hoc iure.ff.de uerbo.obliga.& in.l.in illa stipulatiõe eo.ti.Adde quod nõ.Inno.de accusa super his.p quo uidetur tex.& ibi Bar.in.l. si quis.C.de fabricen li.xi.

¶ Quod de uno negatur de alio uidet̃ affirmari.xxv.di.qualis.de p̃sump.nõne.cũ simi.

¶ Quare dñs pmisit ut Petrus qui futurus erat pastor eccl'ie ipm negaret.vide.l.di.cõsiderandũ &.c.fidelior.

¶ Quid faciendũ sit de illis qui capti ab hostibus negant deum uel fidem si postea reuertant̃.vide l.di.presbiteros.

¶ Negare dicitur Christum qui penitentibus misericordiam non impendit.vii.q.i.omis qui.

¶ Qui negat deum metu penarũ minus peccat q̃ qui sponte.de pe.di.i.potest fieri.

¶ Negatio improbabilis non facit rem dubiam. dicit Innoc.in.c.ex parte.de uer.sig.docto.in.l.i C.de pcura.Adde quod dixi.s.sub dictiõe dubiũ

¶ An hec negatiua q instrumẽtum non habz initium possit pbari per illos testes qui instrumentum legerunt & uiderunt sed non interfuerũt facto.uide Inno.in.c.cum olim.de p̃uil.

¶ Negatio differt ab exceptiõe.ut.l.nam & postea.in prin.ff.de iureiuran.quod facit ad statutũ loquens de exceptiõe.

¶ Quicũq oppomt negatiuam de iure tercii cũ super ea non possit exigere pbationes ab aduersario debet eam pbare & si est impossibile sibi imputet.nõ.Innoc.de accus.super his.Cy.in.l.ii.C. de iur.emphi.Bar.in l.nulla.ff.de uer.obli.& in.l cõtractibus.§.i.C.de nõ nu.pecu.

¶ Negatiua que habet fometum iuris uel que implicite cõtinetur in affirmatiua potest pbari puta q ad canonicos tantũ pertinet electio prelati. de cau.pos.cum eccl'ia.& ibi p Inno.

¶ Qualiter pbetur negatiua q quis non fuit contumax.Innoc.in.c.i.de do & cotu.li.vi.gl.in.l. ex cõsensu.§.i ff.de appel.

¶ Quando pbetur ista negatiua Tu non soluisti gabellam uel extimum.vide Bar.in.l.hoc iure.& l.in illa stipulatiõe.ff.de uer.obli.videlicz per inspectiõem librorũ cõis in quibus distribuunt solutiones qđ est quotidianũ.

¶ An & quando negans puniat̃ in duplum.vide Bar.in.l.denũtiasse.§.quid tamen.ff.de adult.vide Cy.& alios in.l.cõtra negantẽ.C.ad.l.acquil.

¶ Hec est natura negationis ut destruat quicqd inuenit & inducit oppositum.ut.l.ii.§.quid obseruari.C.de iur.calum.in glo.magna.& de testi.p̃sentium.li.vi.

¶ Plus tollit negatio q̃ ponit affirmatio.glo.in c.cum dilectus.de cõsue.ff.de cõdit.& demon.l. gayus.& in.c.i.de pp.li.vi.

¶ An negatiua coartata ad inspectiõem certi instrumenti possit pbari.tex.est mirabilis q sic.in c.cũ olim.de p̃uileg.de rescrip.cum contingat. & quod ibi nota.

¶ An duplex negatiua inducat affirmationẽ.nõ. in.l.duobus.ff.de uerbo.signi.glo.in.cle.i.de offi. dele.dixi.s.sub dictiõe necnõ.

¶ Si negans scripturam esse suam cõuicatur de mendacio cõdemnatur in duplum q̃tatis de q̃ agitur.C.de non nume.pecu.aut.cõtra qui ppriam. Spe.in ti.de instru.edi.§.nunc dicendũ.in fi.

¶ Negatio p̃posita signo uniuersali differt ab ea que postponit̃.i.q.i.nõ nulli.xxii.q.ii.non omes. de pp.nõnulli.& c.ulti.de renunt.nisi.§.propter cõscientiam.

¶ An & qualiter possit pbari negatiua nõ coartata ad locum & tempus.vide do.Anto.in.c.super his.de accusa.

¶ Fundans intentiõem suam super negatiua debz illam pbare.Innoc.in.c.super his.p̃alleg.Io.an.i regula Sine possessiõe.li.vi.Bar.in l.hoc iure.ff. de uerbo.oblig.de elect.bone.de pbat.licet causam.Inno.de offi.dele.cum in iure.docto.in.c.cõsanguinei.de re.iudi.Innoc.in.c.innotuit.de eo q fur ordi.rece.in fi.quod est uerum siue fuerit accusator siue accusatus.

¶ Si quis negat se possidere rem petitaz cum tamen hoc possideat ex hoc trãsfert̃ possessio i actorem etiam si non pbet rem suam esse.nõ.glo.de iur.calum.c.penulti.de testam.raynaldus.in glo. hec est ratio.

¶ Nunq̃ admittit̃ pbatio super negatiua quãdo affirmatiua eius cõtraria pbari possit.nõ.Archi. ii.q.v.habet.super glo.

¶ Qualiter pbetur negatiua dependens ex animo negantis.nõ.xx.q.iii.presens clericus.in glo. super.nunq̃.& Bal.x.coll.de pa.iuram.fir.§.itez sacramta.ubi uide omino.

¶ Ex negatiõe non debet se negans iuuare.vide de cõfes.c.i.li.vi.& ibi Archi.

¶ Negatiua debet pbari p illum cuius est intentio nisi p̃sumptione iuuetur.docto de elect.bone Innoc.de accus.super his.Io.an.de constit.c.i.li. vi.Item in regula Sine possessiõe.eo.li.tex.cũ gl. de succes.ab inte.c.fi.docto de appel.ꝑterea.ubi do.Anto.in.c.fi.de rescrip.Io.an.in regula Infamibus.li.vi.in mercur.

¶ Negans debere fieri p̃ceptum legis uidet̃ deuz negare.tex.vii.q.i.omes.

¶ Negatiua aliquãdo ponit̃ p affirmatiua.de testi.licet.in glo.penul.

¶ Negatio quãdoq p̃ponitur & quãdoq postponitur.& fm hoc habet diuersum intellectum.đ testi.p̃sentium.in glo.q si.li.vi.Arbi.de offi.dele. si contra.eo.ti.

¶ Negatiua pbatur p acta iudicii.de lit.contes. c.i.de resti.spo.cũ ad sedẽ.facit de elect.dudũ.ii.

¶ Etiam pura negatiua potest pbari quando de scientia uel cõscientia alicuius querit̃.de excel.

prelati.inter dilectos.& ibi nõ.

¶ Statur dicto iudicis asserentis meram negatiuam.de elect.cum nobis olim.

¶ Mera negatiua potest ꝓbari per partis cõfessionem.de tem.ordi.c.dilectus.de quo in.c.i.de cõfes.li.vi.de eta.& quali.c.i.eo.li.

¶ Negationũ non sunt cause.Inno.de elec.bone.

¶ An positioni negatiue quis teneat respondere vide de confess.c.i.li.vi.dicam.j.sub dictione positio.

¶ Quãdo testis deponit se nõ uidisse tale quid intelligendus est ꝙ ipe sciat.gl.viii.q.iii.talia.

¶ Licet negatiua non possit ꝓbari directe uenit tamen in purgatiõe.ut nõ.de purga.ca.accedens.& quod ibi nota.

¶ Si negat formam.c.ꝙ ꝓpter fuisse in electiõe fuatam cui incũbat onus ꝓbandi.Archi.de elect.is qui.li.vi.Io.an.de accu.sup his.in.ꝓ.accusauit.

¶ Quãdoq; contingit ꝙ due negatiões non affirmant sed una babetur ꝓ supflua & alia pro uera & alia manet in suo effectu ubi mens eius qd agitur al's salua esse non potest ff.de uer.obliga.l.i.§.si quis.C.de ser.fugi.l.i.ff.de usufru.leg.l.si cu iuscunq;.§.si fructuarius.&.l.idem iulianus.

¶ An magis credatur asserentib⁹ affirmatiue uel negatiue.glo.in.l.diem.§.si plures.ff.de arbi.ff.de uen.inspi.l.i.circa pri.Innoc.de uerbo sig.uentes.de accusa.inqsitionis.Io.an.eo.ti.cum oporteat.Archi.ii.q.v.omnib⁹.viii.q.iii.artaldus.

¶ Etiam mera negatiua ꝓbari potest per acta iudicii de liti contest.c.i.de resti.ipo cum ad fidem facit de elect.dudum.

¶ Si quis petat se admitti ad eccl'iam an incumbat onus ꝓbandi neganti facultates non sufficere Io.an.de psump.c.fi.

¶ Negatiua fingitur ꝓbata ex quo actor non ꝓbat affirmatiuam.de offi.dele.c.coram.sm Inno.

¶ An negato toto uideatur negata quelibet pars eius.nõ.Cy.C.de li.contest.l.i.& Bar.in.l.i.§.si stipulãti.ff.de uer.obli.

¶ Quid significet negatio ꝑposita signo uniuersali.nõ.Bar.ff.de no.ope.nunti.l.de pupillo.§.si plurium.ff.de cap.& postlimi.reuer.l.in bello.§.i.

¶ Qualiter ꝓbetur negatiua.dixi sparsim s.dic plenius ut no.C.ad legem cor.de sicca.l.i.in gl.animo.C.de iur.calum.l.fina.in glo.i.Cy.plene in l.actor.C.de ꝓbati.& in.l.errores.C.de erro.aduo.& ibi gl.intercessisse.vide.ff.de ꝓba.l.ii.Cy.C.de codicil.l.non codicillos.&.C.de non nume.pecu.l.in cõtractibus.§.i.ff.de iti.actuq; ꝑua.l.i.§.hoc interdictum.in gl.i.& ibi Bar.no.in auti.de here.& falc.§.si uero absunt.in glo.uidisse.Spe.in ti.de ꝓbati.§.i.ꝓ.xi.nõ.de elect.bone.i.in gl.naturam.& gl.se.

¶ Negatiua que est finita seu causa intentionis alicuius an sit ꝓbanda.dixi.s.Adde nõ.per Cy.in l.ii.C.de iur.emphi.in.v.q.Bar.in.l.hoc iure.& in l.i.ff.de uerbo.obli.Innoc.de accu.super his.

¶ Negatiua aliquãdo ꝓbatur iuramento.ff.de arbi.l.si de meis.§.ii.dicam.j.ꝓxi.

¶ Que sit pena negantis rem esse alterius.uide in auti.de tri.& semi.§.illud.col.iii.

¶ Uerba negatiua ꝓlata in sentẽtia non sunt tante potentie ꝗ̃cum affirmatiua.vide.ff.de sta.ho.l.ingenuum.

¶ Negatiua que babet affirmatiuam implicitam est ꝓbabilis.ff.ex qui.cau.ma.l.succurrit.Ego do bonum tex.in.c.cum eccl'ia.de cau.pos.& ꝓpri.

¶ Quod dicit negatione fieri rem dubiam est uerum quãdo non babet ꝑsumptiõem cõtra se.gl.in l.si uero.§.i.ff.qui sa.da.co.Inno.de uer.signi.ex pte.de censi.cum uenerabilis.

¶ Negatione non fit res dubia ad comodũ negantis ut sit dubia ubi babet indubitatã & ꝓmptam ꝓbationem cõtra se.ff.de transact.l.post rem ita dicit Bartol.in.l.non solum.§.qui alieno.ff.de ꝓcura.

¶ Unum modum ꝓbandi negatiuã.uide in.l.itẽ ait.§.i.ff.ex qui.cau.ma.

¶ Negatiua ꝓbatur per ꝓbationem affirmatiue incõpatibilis cum negatiua.Et hec dicit indirecta ꝓbatio.uide tex.de his qui sunt sui uel alie.iuri.l.filium.

¶ Omnis actus negatiuus est ꝑuatiuus nec est differentia quo ad onus ꝓbandi uide Barti.in.l.si minorẽ.de in inte.resti.mi.

¶ Non refert an negatiua ꝑponatur uerbis affirmatiuis uel negatiuis si sapiant affirmatiuã.Bar.ff.de uer.ob.l.inter stipulante.

¶ Negatiua ꝓbatur per ptium enumerationem.Iaco butri & Barti.in.l.patre furioso.ff.de his q sunt sui uel ali.iuri.

¶ Quod dicitur negatiõe fieri rem dubiã est uerum nisi ꝓbationes sint in ꝓmptu.nõ.ff.de transact.l.post rem.& ibi glo.idem dicit ibi Iaco.buti.si est notorium illud quod negatur.& fuit uerbum Innoc.in.c.ex parte.de uerbo signi.& in.c.cum uenerabilis.de excep.Adde tex.in.l.eleganter.§.i.ff.de conditi.indebi.& uide.l.i.ff.que sen.sine appella.rescin.

¶ Pena que imponitur neganti potest reuocari ante li.contest.ff.de noxa.l.ticio.§.neq;.

¶ Negatiua ꝓbatur per inspectiõem libri dixi.s.Adde Bar.in.l.ticie textores.ff.de le.i.

¶ Negatiua transfundit onus ꝓbandi in affirmãtem.C.de ꝓba.l.exemplo.

¶ In onere ꝓbandi attendit an articulus deducatur affirmatiue an negatiue.C.de ꝓba.l.cũ te.& l.actor.eo.ti.& qd ibi nõ.

¶ Negatiua ꝓbatur per iuramẽtum.C.de his q ad eccle.cõfu.l.ꝑsenti.Cy.in ꝑalle.l.actor.dixi.s.in ꝓxi.colum.

¶ Negatiua est ꝓbabilis quãdo negando aliquid asserit.glo.in.l.i.C.de condi.ob tur.cau.

¶ Negatiua ꝑposita signo uniuersali equipollet suo cõtradictorio.ff.de flu.l.flumina.

¶ Negatiua ꝓbatur ex descriptiõe ad certũ locũ ff.de dona.l.eum qui.

¶ Negatiua ꝓbatur ꝑ aspectum.uide in.l.i.C.de eano.fru.ur.ro.li.xi.

¶ Exceptio negatiua non est ꝓbanda ab excipiente.& intelligo negatiuam exceptiõem non ubi sunt uerba negatiua sed ubi factum est negatiuũ.glo.in.l.de etate.ff.de mino.Bal.in.l.asseueratio.C.de non nume.pe.

¶ Qui negauit se occidisse cõuictus est de mendacio potest nihilomin⁹ ꝓbare ꝙ fecit ad sui defensiõem.Bal.x.coll.de cõtro.inuesti.c.i.§.item si uasallus.in.ii.oppo.

¶ Qui negat se habere ius in re de qua agit cogitur rei cedere. in. l. nõ alienum. ff. de interro act. & ibi Bal qui dicit esse. ar. q ex positiõe negatiua non potest qs se iuuare & q qui negat dominium non potest uti dominio.

¶ Negatiua q debitor non stetit in palatio pbat per portanariũ palatii uel relatiõem nuntii uel officialis. ar. l. diuus pius. ff. de ser. fu. sm Bal. ibi.

¶ Oratio indiffinita negatiue pbata eqpollet uniuersali negatiue si pfertur ab homie in materia cõtingenti. tex in. l. si is qui ducenta. §. utrum. pinde si quis ita interroget. ff. de re. du. de q plene per Bar. in. l. si pluribus. ff. de lega. ii. ubi uide.

¶ Negatiua pbatur dicendo q talis illud non fecit q facere non potuisset quin ego sciuissem. nõ. in. l. ii. §. i. ff. de iti. actuq piua. in glo. magna que incipit Quid pdest. de quo uide Bar. & Bal. in. l. i. ff de fur. in. v. coll. Adde. l. fina. & quod ibi nõ Bar ff. de rei uen.

¶ An negans maleficium possit pducere instrumentum pacis. Bal. dicit q sic. in. l. i. C. de confes. in. ii. car. & ibi uide.

¶ Negatiua positio est admittenda quando pars de iure cõi fundat intentiõem suam uel offert se pbare & per instrumẽtum. uide do. Anto. in. c. cũ dilectus. de cõsue. p illum tex.

¶ An & quando partes sunt false possit totũ negari. vide in. l. si quis cum totũ. ff. de execu. rei iudi. plenius per Barto. in. l. i. §. si stipulanti. ff. de uerbo. obligati.

¶ Negatio est duplex. s. Tho. in. i. q xiii. ar. iiii.

Negatoria

Negatoria datur soli dño. ff. si ser. uen. l. ii. §. i. Barti. in. l. quominus. ff. de flu.

¶ Agens negatoria uidetur intentare petitorium ut colligit ex notatis per Innoc. de insti. cum uenissent. in glo. in pn. & ibi docto.

¶ Negatoria possum agere cõtra illum qui intendit facere edificiũ in meum piudicium. Spec. i ti. de act. & peti. §. ii. in fi. vide qd nõ. in. c. exposita in fi. de iudic.

¶ Negatoria competit dño affirmanti uel asserẽti rem esse liberam ab omni suitute. vide in. l. ii. ff si ser. uendi.

¶ Quid cõtineat negatoria actio & cõfessoria. nõ. ff. si fui. uen. l. ii. in glo que negat. & eo ti. l. sicut. §. aristo. in glo. plene per docto. & glo. in. c. examiata. de iudi.

¶ Negatoria cui & cõtra quem detur. nõ. insti. de act. §. ecõtra. in glo. altius. ff. de pact. l. si unus §. item si pactus. & ibi glo. que incipit vsufructũ Spe. ti de apri. §. an cõfessoria.

¶ Quanto tempore pscribatur negatoria. nõ. C. de anna. excep. l. i. §. i. in glo. p socio Spec. in ti. de cau. pos. & apri. §. ii. sed queritur. Cy. in. l. ii C. de fui. & aqua. in ulti. q. & ibi nõ. glo. ii.

¶ In negatoria qualiter formet libellus. nõ. Bar. ff. de no. ope. nunc. l. si prius. Spec. in palleg. §. an confessoria. Cy. in. l. si quid. C. de ser. & aqua.

Negligentia Negligens

Negligentia in uno nocet in alio sibi cõnexo. Casus est nõ. in. l. fi. C. debitis qui a nõ do. ma.

¶ Negligentia heredis obmittentis insinuare testamentum quod ex forma statuti est insinuandũ non nocet fideicõmissario. Bar. in. l. facta. §. pe. ff ad trebel ubi uide.

¶ Sicut in quocunq opere in matre est diligẽtia ita in nouerca est negligentia. lxxxiii. di. nihil.

¶ Prelatus negligens in gubernatiõe subditorũ non amat deũ. xxv. q. i. diuinis.

¶ Securitas parit negligentiaz. de peni. dis. pma. predixerat.

¶ Que sit negligentia p quam amittit possessio. vide Bar. in. l. si ideo. ff. de acqui. pos.

¶ An clericus negligens culturam agrorũ ecclie. possit ab ecclia remoueri. glo. q sic. xii. q. ii. sepe.

¶ An negligentia in plato censeatur crimen. vide glo. in. c. ea que. de offi. ordi. Archi. dicit q est peccatum mortale. Innoc. de elect. querelam. dicit q est crimen. facit quod nõ. glo. de renunti. c. fi. Pro hoc q nõ. do. Car. in clem. i. de eta. & qua. in q. viii. bonus tex. in clem. i. de ui. & hone. cle. vbi dicit negligentiam esse damnabilẽ.

¶ An in ecclesiis inferioribus a cathedrali capitulum suppleat negligentiã prelati in collatiõe beneficiorum & ecõtra. Lau. in clem. i. de sup. neg. prela. in. infra tempus. vide quod ibi nõ in glo. iii. Lau. in clem. si de beneficio. de pben. & i clem. ne in agro. §. porro. de sta. regu.

¶ An ordinarius suppleat negligentiam executoris pape. vide Inno. in. c. cum nostris. de cõces. preben. in addi. & in. c. inter dilectos. de exces. pla. gl. & Lau. in clem. si de bñficio. de pben.

¶ An inferior aliquãdo suppleat negligẽtiam superioris. glo lxv. di. si forte. tex. & glo. de pben. statutuz. li. vi. uide tex. ix. q iii. cum simus. Io an. in. c. i. ne se ua. li. vi.

¶ Nunq superior uel capitulum supplet negligentiam plati nisi in casibus a iure expssis. Innoc. in c. q diuersitatem. de cõces. pben. in. ad illum. Pau. in clem in plerisq. de elect. Archi. ix. q. iii. cum simus. gl. uidetur uelle cõtrariũ. in. c. duobus. de rescrip. li. vi. in. teneant.

¶ An ordinarius suppleat negligentiam abbatis non tenentis monachos in monasterio. Archi. xviii. q. ii. luminoso ix. q. iii. cũ simus.

¶ Si platus unius dyoc. habet ecclesiam in alia dyoc. quam negligit cõferre epus in cuius dyoc. est supplebit illius negligentiam non autem superior illius plati. glo. in clem. i. de sup. neg. pla.

¶ Negligentia electorũ nocet electo d elect. c. ii & c. publicato.

¶ Negligentia platoruz est mortale peccatũ. dixi s. scdm glo. in. c. ea que. vide. lxxxi. di. dictum. & nõ. in. c. i. de regu. iur.

¶ An inferior epo possit supplere negligentiã habentis coram eo psentare ad officium. vide gl. in clem. i. de sup. neg. pre. in. dispositio. do. Cardi. flo. ibi tractat. & in. c. ii. de cõces. pben.

¶ Quis habeat supplere negligentiam habentis potestatem ex indulto apostolico. nõ. in clem. ii. de magis. in glo. fi.

¶ Quis dicatur negligens uel negligere. nõ. de pben. li. clericus. super uer. negligentem. li. vi. Archi. xvi. q. iii. placuit. super uer. neglecta. Innoc. de sen. ex. nouit in glo. ulti. glo. de offi. archi. ea q de sup. negl. pla. c. ii. li. vi. vide quod nõ. lxxxiii.

di. nihil. & nõ. de elect. licet canon. super uer. neg ligens. li. vi. Io. an. de sup negli. prela. licet. super uer. negligere.

¶ Si negligentia alicuius infirmus moriatur si ne confessiõe negligens est reus anime illius. ẽ of fi. archipres. officium.

¶ An is ad quem deuoluitur potestas eligendi uel ꝓuidendi per negligentiam teneatur eodem modo uel eodem gremio eligere uel ꝓuidere sicut tenebatur negligens. vide tex. & quod ibi nõ. in clemen. i. de sup. neg. pla. in glo. idem collegiũ.

¶ Negligentia minus punit̃ q̃ dolus. nõ. de elect. si electio. in gl. antepe. in fi. li. vi. Interdum equiparantur. ut nõ. de offi. ordi. significauit super uer. ecclesia.

¶ Si mandatur alicui duo facienda & ipe est in uno negligens ꝓsumitur etiaʒ ꝙ erit in alio. ut nõ de cõces. ꝓben. si capitulo. li. vi. in glo. ulti. in fine. & ibi uide.

¶ Si ꝓlatus negligit facere id quod tenetur uel etiam capitulum preterq̃ in collationibus beneficiorum moneri debent a superiore ut. i. certum tempus id faciant alias ipe facere poterit. nõ. de sup. neg. prela. c. i. Io. an. de ꝛ̃ep. c. penulti. li. vi. in glo. no. ꝙ tenetur. nõ. de elect. si religiosus. li. vi. in gl. debito modo. faciũt nõ. de elect. cum ecclesia uulterana. sup uer. longo.

¶ Si electores Imperii negligunt eligere Imperatorem. quid fiet. nõ. de re iudi. ad ap̃lice. in gl. ulti. li. vi. Adde nõ. de offi. ordi. irrefragabili. sup uer. terminum.

¶ Negligentia ꝓbatur ex diuturnitate temporis de ꝛ̃ep̃. ex parte. B.

¶ Negligentia potest ꝓbari per litteras. de preben. cum secũdum.

¶ Si omẽs de capitulo ꝓter unum sint negligẽtes an ille unus in fine termini legalis possit eligere. vide de elect. cum nobis olim.

¶ Magna negligentia culpa est. ff. de uer. signi. l. magna negligentia. C. de anna. excep. l. ut ꝑfecti us. in autẽ. de questo. §. fi. col. vi.

¶ Naturale uicium est ut id negligat̃ quod cõiter possidetur. Io. an. de resti. spo. cum uenisset. & nõ. ne se. uacan. c. i.

¶ Negligenti non succurritur. ff. ex qui. cau. ma. l. non enim. immo negligens punitur. ut. ff. de off. presi. l. diuus. ff. de dolo. l. ueluti. lxxxvi. di. facientis. sed minus punitur negligẽtia q̃ mala operatio. ut ibi nõ. Archi. de cõse. di. i. c. nemo.

¶ Per culpam subditorũ ꝓbatur negligentia prelatorum. ut. xviii. di. peruenit. & qđ ibi nõ. lxxxvi. di. inferiorũ.

¶ Negligentia in ꝓpriis non punit̃. ff. solu. ma. l. si cõstante. §. maritus.

¶ Negligentes ab officio remouent̃. ff. de custo. re. l. carceri. & l. milites. vide. lxxxi. di. dictũ. xii. q̃one. ii. sepe.

¶ Non negligenti non currit tempus. C. de anna. excep. l. i. in fi. ff. ad legẽ iul. de adul. l. si maritus. §. ꝑscriptiões. & qđ ibi nõ.

¶ Propter negligentiam iudicis deuoluit̃ iurisdictio ad superiorem. in autẽ. de questo. §. si uero. col. vi. in autẽ. ut diffe. iudi. §. si tñ. uide de elect. cum in cunctis. de cõces. ꝓben. c. ii.

¶ Negligere & cõtemnere differunt. nõ. de elec. cupientes. sup uer. cõtempserit. li. vi.

¶ An ꝓlatus teneatur de negligentia & remoueatur ꝓpter eaʒ. nõ. de offi. archi. ea que. de sta. mona. cum ad monasteriũ. de here. cum ex iniũcto.

¶ Quid in ꝓncipe an ꝓpter negligentiaʒ remoueatur uel detur ei coadiutor. uide in. c. grandi. de sup. neg. prela. li. vi. Adde nõ. de iudi. cum deputati. & lxxxi. di. dictum. de cõse. di. i. nemo. ii.

¶ An negligentia ꝓbetur ipo facto. nõ. de censi. romana. li. vi.

¶ Licet ex negligentia quis perdat ius agẽdi uel corrigendi non tamen perdit ius assistendi agenti uel corrigenti. glo. est no. in. c. irrefragabili. §. excessus. de offi. ordi. que facit ad multa. de quibus ibi per docto.

¶ An & quando negligentia inferioris in ꝓuidẽdo possit per superiorem suppleri. dic ꝙ tantuʒ in casibus a iure expressis. lxxxviii. di. c. ii. dictũ est Innoc. de cõces. preben. ꝙ diuersitatem. de elect. cum eccl'ia. do. Car. flor. in clem. ꝙ in plerisq;. de elect. ubi uide per eũ in. ix. q.

¶ Suppletio negligentie debet fieri per prelatuʒ immediatum. lxiii. di. c. fina. ix. q. iii. cum simus. & de elect. cum in cunctis. §. fi. & eo. ti. ne ꝓ defectu. & c. quanq;. eo. ti. li. vi. de sup. negli. prela. c. i. ubi per docto.

¶ An superior qui habet supplere negligentiam inferioris non gerentis aliquem actum in certum tempus possit illum actum gerere non expectato lapsu temporis uel magis teneatur expectare lapsum. glo. tenet hoc ultimũ in cle. ut hii qui. de eta. & quali. quam ibi sequunt̃ docto. bene faciunt nõ in. c. cõmissa. de elect. li. vi. Et est ratio clara quia ante lapsum temporis non dicitur inferior esse in negligentia.

¶ Qualiter ꝓbetur negligentia alicuius in aliquo actu. glo. allegatur ꝓ singulari in clem. ꝙ cõtingat. de reli. do. sup uer. negligentiã.

¶ Per negligẽtiã ꝓlulum miserabiliter oriunt̃ & pullulãt hereses. de elect. in causis. in fi.

¶ An omnis negligentia sit peccatum mortale. vide. s. Tho. secũda secde. q. liiii.

¶ In deuolutis ad epm capitulum nõ supplet negligentiam epi. Io. an. in c. i. ne se. ua. li. vi. de elec. cum in cunctis. Io. an. in c. quanq̃ de elect. li. vi. Adde qđ dixi. s. sub dictione capitulum.

¶ Non dicitur negligens in acceptando ꝓbendaʒ qui iusta causa ꝓtestatur ꝙ non acceptat illam sʒ aliam sibi magis cõuenientem de iure uellet acceptare. nõ. in clem. fi. de preben. i glo. iii. & ibi Pau.

¶ Per negligentiam potest quis ꝓuari beneficio. glo. de offi. custo. c. i. Hosti. de elect. dudum. ii. glo. de offi. archi. ea que. Innoc. in. c. querelam. de elect. de offi. dele. cum causam. optima glo. xi. q. iii. placuit. glo. ꝓma. lxxxi. dis. dictum. Pau. in clem. i. de eta. & quali. xii. q. ii. si quis abbas.

¶ Cui culpe ascribitur neglegẽtia. nota. C. arbi. tutele. l. ii. in glo. fina. ff. de uerbo. obli. l. si seruuʒ stichum. in prin. in gl. in non faciendo. & ibi Bar. qui etiaʒ tangit in. l. si mora. ff. solu. matri. uide d̃ pe. & remis. quesitũ. in glo. ii.

¶ Quãto tempore iudicat̃ negligentia. nõ. Bar. ff. ad sill. l. in cognitiõe.

¶ Negligentia unius non debet nocere alteri. no. ff. de noxa. l. electio. §. fina. in glo. noceat. & Bar. ff. ui bo. rap. l. si suus.
¶ Inscitia non est negligentia. ff. ad legé acqui. l. si ex plagiis. & qd ibi no.
¶ Negligens in pambulo negligens est in toto executiuo ff. ex qui. cau. ma. l. sed & si p ptorem. §. hec clausula.
¶ Qualiter pbetur negligentia & qualiter diligentia. Bart. in. consilio suo. xxv. quod incipit Nuterii sunt.
¶ Negligétia est peccatum speciale & mortale. sanctus Tho. scda scde. q. lviii. ar. i. & iii. & opponitur prudentie. ea. q. ar. ii.
¶ Negligentia pigritia & torpor qualiter differant. ea. q. ar. i.
¶ Ad negligentiam qualiter se habeat omissio. eadem. q. arti. ii.
¶ Negligentia qualiter est mortale peccatu͡z. & qualiter ueniale. ubi. s.

Negociú Negociatio Negociator

Negociator non debet in clerú ordinari. l. di. non confidat. & si ordinatur reiciat a clero. xiiii. q. iiii. clerici ab indignis. & c. canonú statutis. & c. si quis oblitus. quoniam a negociatióibus secularibus clerici debent esse alieni. xvi. q. i. sunt nónulli. & in c. pmo ne cleri. uel mo.
¶ Negocium quod sine peccato exerceri non potest reassumere post penitentiam finitam nó licet de pe. di. v. negociatióem.
¶ Alia sunt negocia eccl'iastica alia secularia. uid lxxxviii. di. decreuit.
¶ Negocia secl'aria spectant ad pncipem. eccl'iastica uero ad platos seu epos. vide in dicto. c. decreuit. xcvi. di. cú ad uerum. ubi bo. tex.
¶ An requiratur negociú gestum esse cótemplatione alicuius ut det illi actio negocii gesti. Bar. in. l. si mandatú. C. de neg. ge.
¶ Negocium dicitur quasi negans ocium. lxxxviii. di. eiciens. de uer. sig. forus.
¶ Naturam negocioru͡m gestorú uide per Bar. latissime in. l. si pupilli. in prin. ff. de neg. ges. Spe. i ti. de instru edi. §. nunc uero.
¶ Uerbum negocii etiam ad cau sas extenditur. de uerbo. signi. forus. C. de epis. & cle. l. cú cleriq.
¶ Appell'one negocii etia͡z crimiale cótinetur. Io. an. de censi. c. ulti.
¶ Plura sunt negocia q uocabula. ne cle. ul' mo. c i. & qd ibi no. Spec. in pphemio. §. sane.
¶ Negociorú gestor tenet reddere rónem illi cuius negociú gessit. Spe. in ti. de instru. edi. §. núc uero aliqua. §. sed an simplex.
¶ Que dicant maiora negocia. uide in. c. sedes. de rescpti. & quod ibi nó.
¶ Dare fenori est negociatio sed non accipere mutuo. nó. ff. de insti. l. penulti. in glo i.
¶ De negociatore uide quod late dictum est sub dictióe mercator.
¶ Quotuplex sit negociú. nó. ff. de nego. gest. l. actio negocioru͡m.
¶ Negocium alienum quot modis sumitur. nó. ff de nego. ges. l. si pupilli. §. idem ait. in glo. gestum Cy. C. eo l. si mandatum. Spec. in ti. de iudi. §. ii. §. ex predictis.
¶ An actio negociorú gestorum sit ciuilis ul' ptoria. nó. ff. de usur. l. iii. §. fina. in glo. ex stipulatu. ff. de nego. ge. l. iii. §. i. Spe. in ti. de iudi. §. ii. §. sequitur uidere.
¶ In quot casibus habeat locum actio negociorú gestorú. nó. ff. de nego. gest. l. iii. §. hec uerba. in glo. gessit. & eo. ti. l. si pupilli. §. quid ergo. in glo. gestum.
¶ Hec actio habet locum ubi alia non est. ff. de nego. ge. l. iii. §. hac actióe. in gl'. suspitióe.
¶ Quando oriatur hec actio. nó. ff. de neg. gest. l. si pupilli. §. idem ait in glo. negocio͡r. C. eo. l. si pecuniam. in glo. fi.
¶ Quando cessat hec actio. nó. C. de neg. ges. l. si paterno affectu.
¶ An hec actio detur contra eum cuius est negocium gestum mandato alterius. Cy. in. l. si mandatum. C. de neg. ge. in. ii. q.
¶ Omnis negociatio est a iure pmissa nisi appareat pbibita. ff. de of. psi. l. illicitas. §. ne potétiores.
¶ Appell'one negotiatióis non cóprehendit aduocatio. ff. de offi. prefec. ur. l. i. §. cura. nec legatum ut. l. cetera. §. si duob'. ff. de le. i.
¶ Negociatio. i. mercantia. ut. l. uniuersi. C. de uecti. & l. i. C. de neg. & comer.
¶ Cambiú & ars pannorú dicitur negociatio. glo. in. l. fi. de iuris. om. iudi.
¶ Negociatorú appellatióe qui cóprehendantur. uide in. l. seruis legatis. & ibi plene per Barto. ff. de lega. iii.

Nego

Qualiter accipiatur hoc uerbum negare. nota. C. unde ui. l. qui se patris. & ibi Cynus.

Nemo

Hec dictio exponitur. i. non homo de quo per Io. an. in. c. nemo deinceps. de elect. li. vi.

Neophitus

Neophitus pbibetur ordinari in epm. xlviii. di. pbibetur. & c. qm. li. di. q in aliquo. & qd ibi nó.
¶ A quibus debent abstinere neophiti. uide de cóse. di. iiii. neophiti.
¶ Neophitus dicitur nouiter cóuersus ad fidem ut habetur. xlviii. di. per totum. licet aliqui emuli aliter dicant.

Npharie

Quandoq exponitur nepharie. i. in cestuose. de offi. or. di. significauit.
¶ Que dicantur nepharie nupcie & que sit differétia inter nepharias & incestas & inutiles nupcias. Io. an. ponit de hereti. cum fm li. vi. glo. C. de incest. nup. sup rica.

Nepos

An filius sororis ul' fratris possit de iure dici nepos. Bar. in. l. si instituta ff. de inoffi. testam. Adde Bal. in. l. si dotali. ff. solu. matri. & in. c. i. §. item si fratrem. q. mo. feu. amit. x. coll'. nó. in. c. i. de scisma. li. vi. de consan. & affi. tua nos. de con. inter do. & uasal. c. i. colla. x. docto. in. c. ii. de arbi. Casus est de offi. de leg. ex parte. i. de accusa. accedens. Frede. de senis consi. suo. xix. glo. in. l. ii. C. de iuc. edict. nó. de despó. impu. duo pueri. & de pen. felicis. §. q si qs li. vi. & i. c. fundaméta. e. li. & quod ibi nó. Adde

glo. ff. de do. cau. mor. l. auunculo. ff. de lega. iii l. cum quis. §. codicillis. insti. de Bal. i l. si auie. C. de suc. edict. doct. de cósang. & affinitua nos.

¶ An instituto filio emancipato nepos ex eo pteritus possit aliquo iure uenire contra testamentum. Bar. in. l. gallus. §. & quid si tñ. ff. de libe. & postu.

¶ An nepos ex filio spurio possit ab auo heres institui. Bar. in pallega. l. gallus. §. quid si is nõ. in. l. quidem ff. de natur. libe. Bal. in prealle. §. quid si is.

¶ An nepos cótineatur appellone filii. dixi. s. sub dictióe filius. vide Bar. in dicta. l. gallus. & in. l. alimenta. in prin. ff. de ali. & ci. le. & in l. liberorũ. ff. de uer. sig.

¶ An nepos ex filia computet in legitiam dotem matris. uide in. l. sanctimus. §. repletióem. C. de inof. testa.

¶ An appellone nepotis ueniat pnepos. Bart. & Bal. in. l. gallus. §. institutus. ff. de libe. & postu. Adde Bar. in. l. liberorũ. ff. de uerbo. signi.

¶ An illud quod querit nepos ex bonis aui dicatur pfecticium ul aduenticium quo ad effectum. l. cum non solum. C. de bo. que li. nõ. gl. in. l. qui in aliena. §. interdum. ff. de acquir. here. Bar. in. l. dotem. ff. de coll. bo.

¶ Quando nepos uenit ad successióez aui ex persona patris si pater est inabilis excludit nepos. C. de suis & legi. aut in successióe. C. de natu. libe. l. fina. qui ti. sint legi. causam. in glo. & c. lator. ubi est tex. nõ. de testam. raynutius. in glo. que incipit Que decessit.

¶ An nepos possit administrare in eccl'ia in q immediate administrauit auus. glo. & Inno. q non. in. c. ad extirpandas de fili. pres. In criũm facit tex. de arbi. c. ii. gl. viii. q. i. apostolica. gl. de insti. ad decorem. ubi uide.

¶ An nepos sequatur originem aui. glo. in. l. assumptio. ff. ad municip. & ibi docto. & co. ti. l. libertus. §. in adoptiua. & ibi Dy.

¶ Nepos quandoq amittit puilegium ex persona patris. & retinet ex persona aui. ff. de senator. l. emancipatus. in fine. ff. de iurepatrona. l. fratres.

¶ An nepos sequatur domicilium aui. glo. q non. in. l. assumptio. ff. ad munic. Iaco. de are. ibi tenz cótrarium. allat. l. libertus. §. in adoptiua. eodem ti.

¶ Nepos potest habere beneficium auunculi. de offi. dele. ex parte. i. de arbi. c. ii. de accusat. ad petitióem. vide de fili. pres. ad extirpádas.

¶ Nepos aliquãdo accipitur p filio. ut. ff. de coiun. cum emanc. li. l. i. §. antepenul. Adde. ff. man. l. creditor. §. lutius.

¶ Nepotis appellone omes descendentes comprehendunt. ut. xxxv. q. v. sorores. vide nõ. in l. iuriscósultus. §. nepos. ff. de gra. cogna.

¶ Cóferens beneficium nepotibus magis peccat q si conferat aliis. nõ. i. q. iii. puenit. in glo.

¶ Nepotes succedunt in bonis aui cum filiis uel stirpes non in capita. nõ. de testam. raynutius. in glo. qui decessit. in aut. de here. abintest. §. si quis igit. cum duob⁹ fe.

¶ Ubi non est filius nepos obtinet locum filii ff. de inoffi. testam. l. pater filium. ff. de libe. & postu. l. gallus. in pn. & qd ibi nõ.

¶ Nepoti suo potest quis stipulari. de fide instru. cum iohannes heremita.

¶ Nepos cóceptus post mortem aui non succedit auo. uide in. l. li quis filio exheredato. in prin. ff. de iniust. rup. & irri. testa. Adde. l. lutius. ff. de suis & legi. insti. de here. ab intesta. §. cum aut.

¶ An nepos uideatur emancipatus emancipato filio. nõ. ff. de adopt. l. sed etiam nepos. & ff de iniust. rup. & irri. testam. l. certũ. §. filia.

¶ Nepos pprie dicitur respectu aui nõ respectu patrui ul auunculi nec alicubi reperitur in iure q nepos dicatur respectu patrui saluo in usi. feu. d cótro. inter do. & uasal. & de scisma. c. i. li. vi. uide Bar. in. l. si instituta. ff de inoffi. testa. dixi. s. in prin. Sed in cótrarium uidet facere. l. & nihil. ff. de in rem uer. & l. fina. C. de succes. edict. & l. illam. C. de colla. vide Dy. in cósilio suo quod incipit Statuto ciuitatis Pistorii. & Bal. in palleg. l. fina. Et adde omino qd dicam. i. sub dictióe statutum. vide etiaz Dy. in quodam suo cósilio quod incipit In Christi nomine cósideratis. Et adde Bal. in. l. si dotali. ff. solu. matri. glo. in pallega. l. si instituta. ff. de inoffi. testam.

Neque Hec dictio est copulatiua fm Dy. & Bar. in. l. quidam testamento. ff. de uulg. & pupil.

Nequicia Hoc uerbuz habes in. l. iii. §. iulian⁹ ait. ff. de li. exhi.

¶ Hoc uerbum sonat in malam ptem & notat dolum. ut. ff. de edil. edi. l. cum aut. §. excipit.

Nequis Hec dictio nequis est signuz uniuersale. ut. ff. de his q eic. uel effu. l. si uero. §. ait ptor.

Neruus Hoc uerbum idem est q seueritas unde dicitur neruus. eccl'iastice disciplíne nõ debet frangi. facit. vii di. absit. tex. & ibi nõ. de cósue. cũ inter.

Neuter De hac dictióe & eius significato vide quod nõ. glo. in. l. penulti. ff. rem ra. ha.

¶ Neutrum genus dicitur q non aliud significat in masculino & aliud i feminino. de sum. trini. c. ii. ibi non tñ aliud.

Nesciens Nescire Qui nesciunt ea que sunt dei nesciuntur. xxxviii. di. qui ea.

¶ Quis dicitur nesciens ul nescire multis modis. vide. xv. q. i. merito. in glo.

¶ Qui estimat se nescire quod nescit generaliter errat. xxxviii. di. quis.

¶ Nesciens quid faciat non põt dici reus peccati. xv. q. i. aliquos.

¶ Inter nescire & ignorare est differentia. q ignoratur ius nescit factũ. C. per quas pso. no. acqui. l. ii. & qd ibi nõ.

¶ Omnis qui ignorat nescit sed non cóuertit C. de rei uxo. act. l. i. §. i.

¶ An nesciens peccet. notatur in clemen. prima de homicidio. & vii. q. iii. in summa.

Nihil Est aduerbium negandi ff. ad legem acqui. l. q foueas. ff. de ꝯben. empt. l. qđ sepe. Item nihil. i. nõ est. ff. de acq. pos. l. naturaliter. §. i. in glo. Item nihil. i. nullũ. ut. C. de natu. libe. l. ulti. insti. de bo. libe. in pn. Item nihil. i. non omino. ix. q. iii. per singulas. xii. q. ii. abbatibus. de elect. nihil. Nihil dicitur actum cum quid supest agendum. C. ad sill. l. penulti. vii. q. i. nihil.

Nihilominus Hec dictio exponitur. i. non eo minus. ff. de edil. edict. l. cum mancipiũ. §. circa. C. de iudi. l. ꝑperandum. in fine. & ff. ui bono. rapto. l. ii. §. i.

Nidor Quid sit nidor. dic ꝙ est odor carnium assatarũ. glo. de conse. di. v. non tamen tales.

Niger An iussus se uestire de nigro impleat mandatum si uestiat se pauonatio obscuro. nõ. do. me. Rapha. cu. in. l. filius. ff. de condi. insti.

¶ Familia debʒ uestiri de nigro. dixi. s. sub dictione heres. & ibi uide cuius expen.

Nigromantia Nigromanticus in suis maleficiis semper utitur sanguine quem demones maxime amãt & illo ꝓuocantur. xxvi. q. v. nec mirũ.

¶ An nigromantia sit ars de se mala. uł ideo sit mala ꝗ ꝓhibita. gł. xxxvii. di. §. sed contra vide quod habetur dentro xviii. Numeri. xxiii. Leuiti. xix. iiii. Regum. xxi. ii. Parali. xxiii. Ecclesi. xxxiiii. dicam. j. sub dictiõe scientia.

Nimis Nimium Nimiũ idest ualde. C. de suis & le. l. intestato.

¶ Nimia indagatio quandoꝗ reprobař. nõ. de purga. cano. constitutus. quod qualiter intelligitur uide ibi Hosti.

¶ De nimio uide quod nõ. de reli. domi. c. i. li. vi. Io. an. in ꝑtica de usupa. in fi. ubi ponit illud Terentii Ne quid nimis.

¶ Omne nimis uertitur in fastidium. nõ. in auten ut deter. sit nume. cleri. in principio. in glo. bonum.

Nisi De materia huius dictionis uide Bar. in. l. ticia. §. lutius. ff. de manu. testam. & in. l. i. ff. de pigno. act. & in. l. actiõe. C. de transact. idem in. l. si eum. §. qui iniuriaꝝ. ff. si quis cau. idem in. l. nam quod liquidũ. §. ulti. ff. de penu. le. nõ. in. c. ex parte. de spon. de censi. cum uenerabilis. xiii. q. ii. ebron. xxxv. q. iii. porro. in tex. & glo. & Archi. plene in. c. i. de consti. li. vi. Io. an. de elect. si cui. co. ii. & in. c. decet. de immu. eccle. & in. c. ad apostolice. de re iudi. co. ii. Pau. in clem. i. de sum. trini. & ibi per docto. do. Car. in clem. multoꝝ. de pen. Ad de circa premissa nõ. dictum Innoc. de elect. dudum. ii. Bar. in. l. seyo. §. uxori. ff. de adim. lega. in quibus etiam uide de hac dictiõe ꝑter. etiam de dictiõe nisi. docto. in. c. ꝑterea. de appell. Adde quod nõ. Io. an. in addi. Spec. in ti. de spon. §. i.

¶ Hec dictio nisi excipit & quandoꝗ refert ad omnia supradicta. ff. de pact. l. postꝗ. Interdum ad partem supradictorũ non ad omnia ff. de dolo. l. i. §. idem pomponius. C. ꝙ me. cau. l. ii. Aliquãdo de supradictis nihil excipit. C. de rei uen. l. re tua. de hoc nõ. xi. q. i. uotum. viii. q. iii. artaldus.

¶ Dictio nisi interdum refert siue ponit. ff. de dam. infect. l. ꝗuis. ff. de nouat. l. ulti. Interduʒ nec refert nec ponit. ff. de ma. testa. l. ticia. i. si. de peti. here. l. diuus.

¶ Hec dictio nisi sequens negatiõem poniť in regula Peccati. li. vi. de uen. in pos. mit. l. extraneo. ff. de ser. l. si feceritis. & ff. de ali. le. l. stichum. §. ticia. sed sequens ut affirmatiuã excipit. ff. de diuer. & tempo. ꝑscrip. l. accessorie. §. fina. ff. ad turpilly. l. ita. §. i. ff. de iur. fis. l. ui. §. multorum.

¶ De hac dictiõe uide per Io. calder. de ordi. cog. super.

¶ Hec dictio ponitur expositiue. C. q accu. nõ pos. l. ii. in glo. penul.

¶ Hec dictio ponitur ꝓ si. ff. de in rem uer. l. si patre. in glo. in fi. ff. de senator. l. femine. in glo. scđa.

¶ An hec dictio faciat cõdictiõem uide Bar. in l. i. ff. de condi. & demon.

¶ Hec dictio destricta significatiõe ponit nõ Iaco. butri. in. l. uenditor. §. si constat. ff. de pigno. act. de quo plenius uide docto. in. l. si eum. §. qui iniuriarũ. ff. si quis cau.

¶ Hec dictio si potest debet referri ad omnia supradicta. glo. in. l. corruptiõem. C. de usufru.

Nobilitas Nobilis Nemo origine est nobilis. Bar. in. l. i. C. de incolis. li. x. ho. tex. de ꝑben. uenerabilis.

¶ An nobilis cõdemnatus de falso ex forma statuti ꝓpter qđ desinit esse nobilis remaneat tamen nobilis quo ad minorandaʒ penam. Bar. in. l. i. C. de infa. li. x.

¶ Scientia nobilitat hominem tex. & ibi nõ. in c. de multa. de ꝑben. vbi equiparať nobilitas & scientia. Adde ꝙ nobilitas scientie ꝑfertur. nobilitati generis sm Cy. in. l. quisqs. C. de postu. nõ. de dona. c. i. aliqui allegant Cy. in. l. ꝓuidendum. C. de postu.

¶ De materia nobilitatis uide plene per Bar. in repet. l. i. C. de digni. li. xii. & per Bal. in. l. i. de cõmer. & merca. vbi distinguit de triplici nobilitate. Et uide omino per do. Iaco. de alua. in lectura sua noua. x. colla. quis dica. dux. co. uel mar. c. i. §. ceteri.

¶ Quis sit nobilis & quis ignobilis. uide Innoc. in. c. sedes. de rescrip. Genze. in ex̃uagan. execrabilis. Io. xxii. super uer. generi claritaté.

¶ An nobilitati sit parcendum in penis affligendis. & an ipsius consideratio habeatur in beneficiis conferendis. nõ. de iureiuran. eum quidam. de pen. c. fina. in tex. & glo. xli. di. non cogantur. in glo. de cleri. non resi. cõquerente. gł. in cõtrarium de ꝑben. uenerabilis. & quod ibi docto. Adde. viii. q. i. moyses.

¶ Appellõne nobilium cõprehenduntř milites | comites | & barones. nõ. in. c. grandi. de sup. negli. ꝑla. li. vi. ubi uide de hoc p docto.

¶ Populares diuites & honesti gaudent priuilegio nobilium. Bar. in. l. capitalium. §. serui. ff. de penis.

¶ Nobilitas generis attenditur. ff. de transac. l. cum hi. §. si annos. C. de postu. l. prudendum. C. de nupc. l. si furiosi. de preben. de multa. in fi. xxx. di. hoc aute. & qd ibi no.

¶ An per ingressum religionis quis perdat nobilitatem. uidetur q sic. q perditur ius comitatus & ducatus. zc. glo. xxvii. q. ii. scripsit. xx q. iii. presens. Spe. in ti. de sta. mo. §. i. v. xi. Bal. in. l. deo nobis. C. de epis. & cle. glo. i. c. ea que. de sta. regu. dixi. s. sub dictione monachus. Sed contra supradicta facit. c. de gradatio. de pen. i vi. ubi habes q clericus dicitur miles celestis militie. vnde si perdit ius comitatus. zc. non perdit ius militie. & appellatione nobilium comprehendit miles. ut in. c. grandi. de sup. neg. prela. in vi. ergo ingrediens monasterium non perdit militiam & per consequens nec nobilitatem. So. hoc contrarium est uerum si ingrediens fiat clericus. sin autem. locum habent iura in contrarium allegata. Et pro hac solutione facit quod dicit Io. an. in c. eo libentius. de ser. non or. vbi dicit q qs nobilitatur eo ipso q fit clericus. sic igit ignobilis fit nobilis per clericatum. a fortiori non perdit nobilitatem nobilis intrans monasterium si clericus fiat.

¶ Ubi sunt equalia merita in duobus nobilitas addit gradum. ff. de edil. edict. l. q si nolit. §. qui mancipia.

¶ De nobilitate ponit Io. an. multa pulchra dicta in. c. uenerabilis. de preben.

¶ Aliquando non debet attendi tantum nobilitas generis q morum. ff. de tu. & cura. da. ab his. l. scire. §. fi. de preben. uenerabilis. xl. dis. uos qui. & c. se. & c. illud.

¶ Nobilitatur quis eo q fit clericus. Io. an. de ser. non ordi. eo libentius.

¶ De nobilitate non uidetur curandum q ad promotionem etiam regalem. ut patet de Saul. i. Regum. ix. & de Dauid qui erat custos ouium ut ibi. facit. xxxii. q. iiii. is ita. & in preallega. c. uenerabilis.

¶ An nobilitas que uenit per accidens extendatur ultra pronepotes. Bart. in. l. i. C. de dign. li. xii. in fine.

¶ Domini efficiuntur nobiles per subditos nobiliores. no. in aut. consti. q dig. §. generaliter. in glo. nobiliores. col. vi.

¶ Licet ex statuto ad comodum popularium facto nobilis non possit habere magistratus per hoc non perdit naturalem nobilitatem. Bal. ff. de adopt. l. si.

¶ Nobilitas non imprimitur a genere materno ut habet. ff. de sena. l. liberos.

¶ Tria inducunt nobilitatem| natiuitas| honos & diuitie. C. de comer. l. nobiliores & ibi uidetur tex. q nobilis potest esse mercator nec propter hoc detrahit nobilitati. immo aliter intelligendo. ille tex. probat contrarium. de q dixi. s. sub dictione mercator.

¶ Nobilitas tollitur per infamiam. ut. ff. de ritu nup. l. senatores. qd no.

¶ Licet popularis efficiat nobilis non propter hoc perdit priuilegia popularium. Bart. in. l. alexandrinis. C. de decur. li. x.

¶ Nobiles non debent pati istas uiles penas ut suspendi & similes. Idem de aliis popularibus diuitibus & honestioribus. secundum Bar. in l. capitalium. §. serui cesi. ff. de penis. & nota q uulgo dicitur q decollatio siue decapitatio est pena nobilium.

¶ Per statutum uel consuetudinem non potest quis effici nobilis. ut. l. exemplo & ibi Bar. C. de decur. li. x.

¶ Quis magis censeatur nobilis An ille q sua uirtute nobilitatem acquirit uel qui descendit ex nobili genere. vide Cy. in. l. prudendum. C. de postu. & do. Iaco. de alua. in lectura sua noua. in dicto. c. i. §. ceteri qs di. dux co. ul marchi. col. x.

¶ Nobilitas est quedam dignitas a parentibus deriuata que denominatur a potentiori causa. secundum Bal. in. l. fi. C. de ser. fugi.

¶ An bastardi retineant nobilitatem generis. dic quod no. in. l. humilem. C. de incest. nup. & ideo non possunt esse de consilio. ubi ex statuto uel ex consuetudine solum nobiles sunt de consilio. secundum Bal. i. l. cum legitime. ff. de sta. homi. et ita seruatur venetiis. faciunt que dixi. s. sub dictione bastardus.

Nocere Nocumentum

¶ Illa non sunt toleranda que sine nocumento non possunt tolerari. xi. q. iii. sapiens.

¶ Detractores nocent sibi ipsis magis q aliis. xi. q. iii. inter uerba.

¶ Neno debet nocere uni ut sit alteri utilis. ut. xiii. q. v. denique.

¶ Desiderans nocere proximo suo censeri debz homicida. de pe. di. i. homicidium.

¶ Nocere. i. non prodesse. insti. de repli. in prin. ff. qui deie. uel effu. l. si uero. §. ait pretor.

¶ An debeat attendi quod nocet uel qd prodest ff. ad silf. l. q postumos. & l. si quis in graui. §. fi. ff. de here. insti. l. si uero lex. in prin. ff. ex qui. cau. in pos. ea. l. fulcinius. §. quid sit latitare. ff. de regu. cato. l. f. vide Dy. in regula possessor. li. vi. & in regula utile. eo. li. de hoc. l. di. designata. de of. dele. super questionum. §. si uero duo & qd ibi no. lvi. di. c. si.

¶ An possim facere in meo aliquid quod alteri noceat. vide glo de dam. infect. l. fluminum. § pe. & fi. & ibi uide Dy.

¶ Quis potest facere aliquid in suo qd sibi comodum faciat licet alteri noceat dum tamen non omino causa nocendi faciat uel ex suo aliquid in alieno non mittat. ff. de aqua plu. ar. l. i §. idem ait. & §. de eo opere. & §. in summa. & §. denique.

¶ Quis non potest facere qd sibi non prodest. & alteri nocet. ut in dicto. §. denique. q presumitur facere animo nocendi. vide Iaco. de are. in l. i. in fi. ff. de aqua plu. arcen. & est glo. in preallega. l. fluminum. §. i. ff. de dam. infect.

¶ Quod mihi prodest & tibi non nocet debes facere tex. est de aqua plu. arcen. l. in summa. §.

idem uarrus. & eo. ti. l. si in meo.

Nolo Nolle

Quod unus iuste uult alius potest lici te nolle. visi. q. i. in scripturis.

¶ Aliud est nolle/aliud est nõ posse uelle. tex. est & quod ibi nõ. in. l. ab administratiõe. C. de leg. ff. de acqui. here. l. iii. de elect. uenerabilẽ.

¶ An hoc uerbum nolo inducat repudiatiõez nõ. in. l. ticius. ff. de act. empt. glo. & docto. in l. qui se patris. C. unde ui. dixi sub dictiõe nego. Bal. in dicta. l. qui se patris. bonus tex. in. l. filii mater. §. i. ff. ad tertull. Bar. plene in. l. gerit. ff. de acqui. here. Salic. in. l. accusatiõem. C. qui accus. non pos. do. Car. flo. in. c. finem liti bus. de do. & cõtu.

¶ Nolle & non posse equipollent. de purg. ca. accepimus. Io. an. in pallega. c. finem. super. ꝟ. aut nequeat idem in. c. prudentiam. de offi. dele ga. Adde quod dicit in materia substitutio num vulgaris. in. l. i. ff. de uulg. & pupil & in. l. post aditam. C. de impu. & ali. sub. Adde nõ. p Io. an. in. c. legitima. de appel. li. vi.

¶ Eius est nolle cuius est uelle. ff. de acquir. heredi. l. is qui. & l. is potest. ff. de regu. iu ris. l. eius.

¶ Nolo. i. non uolo. ff. de actio. emp. l. ticius

¶ Differentia tamen est inter nolo & non uo lo. ut in. c. prudentiam. §. iii. de offi. dele. & ibi nõ. Io. an. in palleg. c. finem. Adde glo. xxxii. q ii. solet queri.

¶ Nolle adesse non solum uidetur qui latitat sed etiam qui uenire cõtemnit. ff. de fideicõ. li ber. l. si eum suum. §. i.

¶ Nolens interesse electiõi non debet cogi ni si eccl'ie intersit uel preiudicaret & eius uox nõ cõputabitur in electiõe. uide do. Anto. in. c. quapter. de elect. sup uer. uolens.

¶ De nolle & uelle quãdo alterum est exten siuum & alterum non. nõ. ff. de uer. obli. l. si sti pulatus sim. de rescrip. si p te. li. vi. & ibi Io. mo. de pcur. licet. eo. li.

¶ An moriens dicat uelle aut nolle. dixi sup sub dictiõe mors.

¶ Imputatur nolenti. C. qui po. in pig. ha. l. i. ff. de uer. ob. l. interdũ. in fi.

¶ Id dicor nolle qđ non possum. nõ. de na. li. l. i. in glo. pacto.

¶ Inter nolle & non uelle hec est differentia q nolle excludit ueritatem in p̃sens & in futu rum non uelle non ponit uoluntatem in esse ta men non negat in futurũ. uide tex. in. l. iam du bitari. ff. de here. insti.

¶ Nolle dicit q cõtemnẽdo nõ uult. ff. de fidei co. liber. l. si eum suum.

Nomen

Cui non cõuenit nomen non cõuenit officium. lxviii. dis. cor episcopi.

¶ Solum nomen epi non meret honorem sed uita. ii. q. vii. non omis.

¶ Nomẽ dz esse cõueniens rei. lix. di. si officia xvi. q. i. si cupis. insti. de dona. §. est & aliud. C. de epis. & cleri. l. decernim'. & C. de heret. q. l. damnato. ff. de eden. l. p̃tor. in glo. i.

¶ Nominis appellatio ad omẽ cõtractum ad omem obligatiõez ptinet. ff. de ꝟ. sig. l. nominis.

¶ Qui caret nomie debz carere re. C. de ser. l. a nullo. ff. de inoffi. testa. l. i. in fi. & xxxviii. di. que ipis. & quod ibi nõ. & xxxii. q. ii. ad monere. Et ecõtra Qui caret re debz carere no mine. C. de sen. ex peric. reci. l. fi. xxi. di. cleros & ibi Archi. & ii. q. vii. nõ omnis.

¶ Mutato effectu mutatur & nomen in phe mio. ff. to. §. cum aut leges. & C. de sum. trini. l. i. & ii.

¶ Nomen pcuratoris est nomen generale. ita dicit Inno. in. c. cõstitutus. de elect.

¶ In rescriptis debet apponi nomen integrũ & cognomen. nõ. Inno. de cõsti. cũ accessissz.

¶ Nomen debitoris non uenit in generali con cessiõe. tex. est in. l. gayus. ff. de lega. iii. qui nõ potest alibi reperiri.

¶ An nomen debitoris cõprehenditur appella tione mobilium uel immobiliũ. vide in. l. penul. ff. de auct. tuto. Bar. in. l. quintus. §. argẽto. ff. de au. & ar. leg. dixi s. sub dictiõe actio. & sub dictiõe mobile. Adde nõ. in aut. de non alie. §. uult enim. C. si aduer. transact. l. i. in glo ii Cy. in l. iii. C. de here. act. Bar. i. l. mouentiũ. ff. de uer. sig. nõ. x col. de feu. cog. c. i. in glo. immobi lia. Spec. in ti. de fruct. & interes. §. i. ꝟ. hoc q̃ liter. & se. & ibi Io. an.

¶ Uenditor nominis seu cedens actiõem con tra debitorem debet p̃stare nomen debitoris lo cupletis. ff. de here. uel act. uen. l. si nomen. ff. de solu. l. si pupilli. §. soror. Io. an. in addi. Spec. in ti. de ces. act. §. i. ꝟ. qđ si bona.

¶ Nomen debitoris deficientibus aliis mobili bus & immobilib' potest absolute capi. Bart. in. l. etiam. C. de execu. rei iu. & in l. a diuo pio §. i. & ii. ff. de re iudi. ubi plenius.

¶ An noceat mutatio nominis. uide in. l. i. C. de muta. no. nõ. de limo. ea que. Adde quod dicaz. j. pxime.

¶ De nomine/pnomie/& cognomie. & qđ sig nificent & in quo differant. uide insti. de lega. §. si quis in nomine. C. de testa. l. si qs in nomie nõ. glo. in palleg. §. si qs in nomie.

¶ An liceat alicui p libito sibi mutare nomen habet. de muta no p totum. Bal in phemio. C. & no. in. c. q̃to. de h s que fi. a pla. uide do. Car di. flor. in phemio Greg. faciunt de spon. tua. Archi. & Io. an. in phemio. li. vi. Bar. in. l. falsi nominis. ff. de fal.

¶ Disputatio de nomie rehi queda est ptina cibus glo quotidie alle. in. l. ii. C. de costi. pe.

¶ Paria sunt aliquid exp̃mi nomie pprio. uel per circũstantias. de rescrip. significauit. de cõ sang. & af. tua. ff. si cer. pe. l. certum.

¶ Exp̃ssio nominis multum operat. ff. de usu ris. l. sed & si quis. §. questiõis. ff. de stip. suo l. si cõis. ff. qui mo. usufru. amit. l. si cui balnei.

¶ Omne nomen resoluitur in tempus p̃sens. ut nõ. in. l. q seruus. ff. de condi ob cau. & ff. de postu. l. cui eorũ. §. affinitates. no. in. l. ticia. §. uxorem. ff. de leg. ii.

¶ Is facere dicitur cuius nomine fit. ff. de fi. actuq; p̃ua. l. i. §. is cuius & §. quotiens. ff. de act. & obli. l. quicũq;. ff. de acqui. pos. l. q meo.

de homicī·c·fi·li·vi·de sen·excōi·cum qs·eo·li·
ubi est ualde bonus tex·

¶ Nomina sunt rerum significatiua·in autḣ·ꝗ
defen·ciui·in prin·coll·iii·ff·de offi·questo·l·i
in ꝓhemio·fftoꝝ·§·discipuli·xii·q·i·clericus·
xvi·q·i·si cupis·xxi·di·cleros·

¶ An diuersitate nominū inducat̃ diuersitas
rerum·vide·C·de condi·l·si idem·& ibi Cy·x·
xi·di·cleros·xcix·di·c·i·

¶ Nomina designantia qualitatem quando ad
iciunt̃ uerbo exigunt & demonstrant qualita
tem fm tempus designatum·ar·ff·de sta·ho·l·i
&·l·fuorum·§·ingenu·eo·ti·xcix·di·lex cōti
nentie·xii·q·i·nolo·de iudi·intelleximus·de ex
ceptḣ·pia·li·vi·de sen·ex·religioso·eo·li·de pre
ben·dilectus·dicam·ꝯ·sub dictiōe qualitas·

¶ Quandoq̧ potest quis nomie alieno qđ nō
potest ꝓprio ff·de in ius uo·l·quesitum·In cō
trarium·l·si heres·§·penulti·eo·ti·&·ff·de do·
excep·l·apud·§·aduersus·

¶ An platus agens debeat exp̄mere in libello
ꝙ agit nomie eccl'ie·vi de·C·de epi·& ele· au
ten·sed hodie·de dila·littere·& ibi Io an·de re
sti·spo·olim·de fi·in··ru·inter dilectos·

¶ An nomē pncipis sit ponēdū in instro· Spe·
in ti·de instru·edi·§·instrumētum·ꝟ·item ꝙ
nō est·dixi sub dictiōe instrumētum·

¶ Si plures uocentur eodem modo & scribat̃
uni & nescitur cui queritur quid iuris·no·do·
cto·de elect·cū in ueteri·& ibi uide·

¶ An inspiciat̃ nomen uł artificium persone
si in altero erretur·nō ff·de cōtrahen·emptḣ·l·
in ueditiōibus·in glo·absente·in ti·

¶ An nomen sit attendēdū·nō·bar·ff·de uer
o·li·l·ꝓuintiales·

¶ Quādo nomen dicatur receptum esse inter
reos·nō·Cy·in·l·i·C·qui accu·non pos·bar·ple
ne in·l·is qui reus·ff·de pub iudi·in·ii q·ff· de
accu·l·hos accusare·§·i·in gł·recepti·Specḣ· in
ti·de accusa·ꝟ·item cōtra agentem· & ibi Io·
an·in addi·

¶ An sufficiat soluꝫ nomen exp̄mere in testa
mentis cōtractibus & cōdemnatioibus· no·C·
qui testa·fa·pos·l·hac cōsultissima in glo·iudi·
cia·& ibi Cy·in penulti·q·Bar·in·l·nominatiꝫ·
ff·de cōdi·& demon·Spe·in ti·de emp·& uen·
§·i·ꝟ·p̄mo auteni·

¶ An error nominis noceat·nō·C·de lega·l·si
torcidianū·in gł·fina·& ibi Cy·nō·de rescrip·
significante·in glo·i·Spe·in ti·de rescrip·p̄sen·
§·ii·ꝟ·quid si indubitate·& ibi Io·an·in addi·
dixi·s̄ sub dictiōe error·

¶ Parū est habere nomen nisi habeat̃ effect⁹
no·in autḣ·de priui·do·he·mu·non cōce·in glo·
imposuerūt·viii·coll·

¶ Si p̄cedat nomen ꝓprium uł appellatiuū qđ i
spiciatur·nō·ff·de stip·suo·l·si cois seruus· ita
& ibi Barto·

¶ An per nomen debeat res attendi·uide qđ
nō·xcix·di·ꝓuintie·in glo·

¶ An nomen possit uendi uel delegari inuito
debitore·nō·C·de here·uel act uen·l·nominis·
C·de noua·l·i·in glo·& ibi Cy·Io·an·in additḣ·
Spe·in ti·de ces·act·§·i·in fi·

¶ A nomine p̄cedit argumētatio·in autḣ·ꝗ de
fen·ciui·§·i·col·iii·C·de defen·ciui·l· defenso
rum·di· i sub dictiōe argumentū·

¶ Ex qualitate nominis ꝓprii arguit̃ qualitas
p̄sone· vnde Iustinianus ꝙ iusticia coluit· vid
in p̄fica·ff·super uer·iusticiam·Bonifacius qua
si bona faciens·in p̄fica·li·vi·& ibi nō·

¶ Nomen quandoq̧ sumit̃ a qualitate tempo
ris q̄ actus exercet̃·ut·l·i·ff·de of·p̄fect· uigi·

¶ Quādo nomen alicuius exaltatur & honora
tur que pena est si opprimat̃·ff·de leg·ii·l· cum
filius·§·fi·insti·de here· que ab inte·§·per con
trarium·ff·de dona·l·hoc iure·§·penulti·ff· ad
trebel·l·facto·§·si in dando·ff·de ope·pub·l·fi·

¶ Ex nomie cognoscit̃ potestas·ff·de offi· pre
fect·ue·l·ii·

¶ Nemo p̄sumit̃ binominis ꝙ impositio nomi
nis est facti & diuersitas nomis arguit diuersi
tatem corporꝫ·uerba sunt Bal·in ꝓhemio·ffto·
rum·sup uer·iustinianus·

¶ Diuersitas nominū ad plures relata uel in
pluribus cōfundit intellectum ꝙ non signifi·
cat per modum determiate apprehensiōis·ff· ꝗ
testa· tu·l·duo sunt titii·

¶ Si uenditur nomen debitorū an genera ac·
quisita per nomen debitoꝝ uenditorū post uen
ditiōem ꝓsint emptori & an teneat̃ uenditor
de euictiōe·& cuius sit periculuꝫ·vide Io·an·
in addi·Specḣ·in ti·p̄allega·de ces·actio·§·i·ꝟ·
quid si bona·

¶ Imperator non mutat nomen in sua corona·
tiōe·licet secus sit in papa· Bal·in p̄fica·fftoꝝ·

¶ De nomine ꝓprio ꝙ facti est ratio reddi n̄
potest·ut nō·in ꝓhemio clem·in gł·facit quod
nō·in l·fina·ff·ad municḣ·Bar·in p̄fica infortia
ti·facit quod nō·in·l·fi·ff ad muni·

¶ Nomia specierum que sunt applicanda desig
nant rem ueraꝫ & per ipsa datur diffinitio &
si desint nomia desinūt res·& si incipit nomen
incipit res·ff·de leg·i·l·si quis in fundi uocabu
lo·& quod ibi nō·

¶ Nomen gentis & patrie in dubio intelligit̃
de naturali non de accidētali·ff·de excu tuto·
l·sed & reprobari·vide in auten·de heredi· &
fal·in prin·

¶ Nomen quandoq̧ sumit̃ de arte·ut in ꝓhe·
mio·fftorū·§·sed & cū nos·

¶ A nomie appellatiuo uel ordinis arguit̃· uiđ
in ꝓhemio·fftoꝝ·ꝟ·in re ista·

¶ Nomen Compositoꝝ aliquādo imponit̃ ex
ercitori·unde studenti imponit̃ nomen Iustini
ani·vide in p̄alleg·ꝓhemio·§·in reliqua·

¶ Nomen uerbale semper significat idem fm
uim uerbi·Bar·in·l·i·ff·de iusti·& iure·& in·l·i
ff·de tutel·

¶ Nomen uerbale quādoq̧ significat dignita
tem uł exercicium ad quod exigitur & tamen
posito exercicio & effectu uerbi nō sequitur
dignitas·vnde omis qui imperat non est Impe
rator quo ad dignitatem·Quedam significant
delictum & unico actu & exercicio uerificant̃
ff·de his qui nō·infa·l·athletas·Fallit in·l·fi·C
de abi·&·l·qui·l· sit fugitiuus ·§·& ratiōem·
ff·de edił·edict·&·l·si aducta·cū gł·C·de fur·

¶ Quod dicitur nomen ꝓprium demonstrare ꝑsonam si precessit nomen appellatiuũ demonstrare dignitatem si ꝑcessit est uerum in actib⁹ qui possunt ualere in utroq; nomie licet alter & alter. sed si altero nomine tantũ potest act⁹ ualere uidebitur ꝑsona demonstrata ſm ꝙ ualere potest. nõ. Bar. in. l. si unus. §. si. ff. de pact.

¶ Unũquodq; demonstrat̃ a suo ꝑncipali nõ a suo secundario. ut. l. i. §. huius studii. ff. de iusti & iure.

¶ Unũquodq; denominat̃ a suo ꝑncipali magis q̃ a suo esse specifico & cõi. ff. de pact. l. iuregẽtium. in ꝑn. & l. i. §. ius. ff. de iusti. & iur.

¶ Nomen quãdoq; sumit̃ ab accidenti cause efficienti. ff. de iusti. & iur. l. ius ꝑtorium.

¶ Nomen q̃nq; attribuit̃ a cõtento. ff. de iusti. & iur. l. ius pluribus.

¶ Nomen quãdoq; attribuit̃ cause cõponenti licet de suo ibi nihil posuerit. ff. de origi. iuri. l. ii. §. tulerit.

¶ Nomen ꝓprium non arguit originem unde si aliquis uocetur florentinus non ꝓ hoc est florentinus. tex. & glo. ff. ad municip. l. Imperatores. §. penulti.

¶ Nomen patrie cõprehendit̃ & uerificatur a quolibet patrie subiecto. vnde florentinus dicitur omnis dominio florentinoꝝ subiectus. gl. ff. de his qui sunt sui uel ali. iuris. l. nam ciuiũ.

¶ Ad multiplicem nominis dignitatez & ꝓprii refertur multiplex dispositiõis effectus unde si legatur cõsulibus intelligitur de omnib⁹ & si legantur duo centa cõsulibus & centuz ticio habebit ticius ꝑtem ducentorũ tanq̃ cõsul. ff. de adopti. l. si cõsul. ff. de adim. leg. l. ticia. § q mar cho. ff. de stip. suo. l. iii. & ff. de bo. pret. l. ii.

¶ Nomen dicitur quãdoq; a materia ff. de pact. cõuentio.

¶ Nomen dicitur elegans quãdo uerificabile est & cõgruens toti nominato in qualibet eius ꝑsona. dicit glo. in. l. iuregentiũ. in princ. ff. de pact. in glo. magna.

¶ Expssio nominis appellatiui facit actum uideri gestum nomine illius a quo appellatur. l. si quis cum. ff. de ꝓcur. in glo. Iaco. bu. in. l. q ꝓprio. §. ut in ceteris eo. ti.

¶ Fundata sub nomie appellatiuo corrumpũt̃ cessante appellatiuo non sic fundata sub natura h. ut. l. tutelas. ff. de capi. di. & l. a nullo. C. de fer. & ibi Iaco. bu.

¶ Cui non accomodat̃ nomen nec effect. s ut C. de cõdi. ob cau. l. i.

¶ Nomen in aliud cõuertibile assumit materiam & effectum eius ad quod est cõuertibile. C. de consti. pecu. l. ii.

¶ Correcto nomie corrigit̃ & effectus. ut. l. fi. C. de dona. an. nup.

¶ Nomie suo. i. ad sui utilitatem. uide gl. in. l qui bona. §. si alieno. ff. de dam. infect.

¶ Nomen appellatiuũ quãdoq; sumitur a loco. ut. ff. de publi. l. i. §. hic titulus.

¶ Nomen uerbale quãdoq; significat ꝓpriũ rei ut habitatio. i. domus ad habitandũ. donatio. i. res donata. ff. como. l. i. §. i.

¶ Habens certũ nomen̄ speciei nõ transit sub appellatiõe generis ff. de dona. cau. mor. l. mortis causa capit. & ibi uide multas cõcor. in gl.

¶ An sufficiat nomiari quem nomine appellatiuo tantũ. uidetur ꝙ sic. ff. de ma. testa. l. nominatim. & l. aut qui aliter. in princ. ff. quod ui aut clam.

¶ Nomen ꝓprium designat ꝑsonam. appellatiuum dignitatem. ff. de statuli. l. i. § i.

¶ Res denominat̃ a natura quãdoq; a ꝓposito utentis. ff. d aqua quoti. & esti. l. i. §. duo autem. & eo. ti. l. interdicto & ibi uide.

¶ Nomen quãdoq; attribuit̃ ex sola destinatione. ff. de fun. do. l. dotalem. iii.

¶ Nomen ꝓprium imponit̃ ꝓ libito & ad rem cognoscendam. C. de inge. ma. sup ꝑtica. & ff. d leg. i. l. si qs in fundi uocabulo.

¶ Magnũ est ꝑuilegium uocari bono nomine. ut. l. i. C. de sum. tri.

¶ Per nomen appellatiuũ alicuius dignitatis habetur tantũ respectus ꝑsone que signat̃ ut si dico sacerdos non nominãdo eccl̃iam ꝙ hec ẽ qualitas inherens ꝑsone ideo uidetur tm̃ ꝑsona cõtemplata glo. in. l. i. C. de sa. san. ec.

¶ Quãdoq; ex maleficiis quis nomen assumit. ut. C. de hereti. l. damnato.

¶ Nomen aliquãdo ponit̃ ꝓ familia. unde hic est de nomine meo. i. de familia. ff. de lega. iii. l. si is qui.

¶ Nominatio essentialis ꝑdicatur de tribus ꝑsonis singulariter. s. Tho. in ꝑma par. q. xxxix. ar. iii. & in ꝑmo. di. xxii. ar. iiii.

¶ Nomina essentialia cõcretiua possunt supponere ꝓ persona. in ꝑalleg. q. xxxix. ar. iiii. & in ꝑmo. di. iiii. ar. ii. iii & iiii. quãdoq; in abstracto uero nõ. ut in ꝑalleg. q. xxxix. ar. v. & in ꝑmo. di. v. ar. i. & v.

¶ Nomina ꝑsonalia in diuinis non ꝑdicantur de essentialibus abstractis sed cõcretis.

¶ Nomina dicta de deo ex tempore significãt essentiam & relatiõez. Idem in ꝑma par. q. xiii. ar. vii. & in ꝑmo. di. xxx. ar. ii.

¶ Quomõ differant hec nomĩa esse substãtia substantia & ꝑsona. Idem in ꝑmo. q. xiii. ar. i.

¶ Nomen Christi fuit cõueniens. dicam. ĵ. sub dictiõe Christus.

Nominatio

Quid sit & qualiter ius tribuat. no. glo. & docto. de postu. ꝑla. bone. i. de elect. ꝓpter. & c bone. ĵ. qui fusunt legi. ꝑ tuas. C. de ꝓbati. l. nõ nudis. & l. non epistis. facit de his que fi. a ꝑla. ex ore. Bar. in. l. ex hac scriptura. ff. de donati. nõ. in clem. si sũmus. de sen. excõi. eo. ti. si aliqñ glo. optima. lxiii. di. q̃to. ubi uide.

¶ Nomiatio ꝓprie fit de pluribus & habet̃ in clem. plures. de iurepatro.

¶ An nominatio ꝓbet quem esse talem qualis nominat̃. de elect. bone. i. in ꝑn. glo. in. c. michael. de fili. pres. tex. ii. q. vii. non omnes. & c. nõ omnis. Io. an. in. c. cũ secũm. de ꝑben.

¶ Nominatio in iudicio habet locum in realibus actiõibus. ut nõ. Inno. in. c. inter quatuor. de maio. & obe. ultra medium magne glo. vide quod habetur in. c. quoniam. §. ꝙ si super. ut li. non contesta.

¶ Nominare dicitur qui per aliū nominat. ff. de fideius. l. si postulet.

¶ An cōuentus possesso. iudicio possit noīare dominū. vide. iii. q. i. reintegrāda. & ibi Arch. xii. q. ii. quicūq.

Nominatim Qui dicant nominatim excōicati uel interdicti. nō. de uerbo. signi. cum in ptibus. In noc. de pben. in lateraneñ. Adde de sen. excōi. constitutiōem. li. vi. ut circa. d elect. eo. li. i. de men. appellanti. de appel. In quibus uide quādo aliquid dicatur fieri nominatim. Adde glo. in clem. i. de ui. & hone. cler. ubi etiam p do. Car di flo. in. vii. q. ii ide etā in clem. eos. de sepul. ubi do. Car. in q. xvi. & xvii.

¶ Nominatim. i. specialiter. ff. de pcur. l. non solum. §. i. & l. sequen. ff. de lib. & postu. l. i. & ii. ff. de dona. l. filiusfam.

¶ Nominatim fit qd expresse fit. ff. de edil. edict. l. si. §. quid si uenditor. de puile. cum & plantare. & quod ibi nō. de sen. ex. constonem. li. vi. & ibi Archi.

¶ Nominatim dicit si nō expresso nomine s3 demonstratiōe corporū artificii & officii necessitudine affinitate aut alio modo q res certificetur. ff. de lega. ii. l. ii. ff. de condi. & demon. l. nominatim. ff. de lega. iii. l. uxorem. §. i. & quod ibi nota.

¶ Quādo dicatur monitio fieri nominatim. nō. d sen. ex. constitutiōe3. i glo. si pprio. li. vi.

¶ Nominatim ad dispositiōem uident pdilecti & prius uocati. l. cum ita. §. fina. ff. de le. ii.

¶ Nominatim. i. expsse & specifice. ff. de officius cui man. est iurisdict. l. i. ff. de pact. l. item q. & ff. in qui. cau. pig. ta. cōtraha. l. pdius.

¶ Illud dicitur fieri nominatim quod fit nomine pprio non appellatiuo. ut. l. uxorem. §. codicillis. ff. de leg. iii. ff. de ma. testa. l. nominati. ff. de duo. re. l. line certis. ff. de libe. & postu. l. ticius testamēto.

¶ Nominatim. i. expresse. uel nominatim. i. expressis nominib⁹ licet appellatiuis. ff. de stip. seruo. l. proinde.

Non De hac dictiōe non. uide. ff. d uerbo. signi. l. cla3. §. ulti. in li. de elec. innotuit. in uer. habito. de ti. instru. inter. q si. sint legi. per tuas. vnde hec dictio aliquādo negat pcedentia & secuta dictiōe nisi affirmat sequentia. de inrepatro. nobis.

¶ Hec dictio unū significat pposita aliud post posita. ut nō. glo. in. l. ii. §. qd obseruari. C. de iura. calum. ff. de rei uen. l. queda3. Io. an. de elec. bone memorie maguntineñ. sup glo. ii.

¶ Non admittit. i. denegat. ff. de neg. gest. l. i. & ff. de le. ii. l. cum pater. §. rogo.

¶ Non cōcessum. i. adēptum. ff. de acqui. pos. l. pomponius. §. ex facto.

¶ Non dabit. i. denegabit. de iureiuran. l. iusiurandū. §. pretor. C. de his qui ad eccle. cōfu. l. iii. & ibi nota.

Non negari. i. fateri. ff. de libe. agno. l. i. §. iulianus. & in regula Qui tacet. li. vi.

¶ Aliud est non uelle aliud nolle q etiam medium inter nolle & uelle est puta quādo quis est suspensus an uelit uel nolit tunc nec dicit nolle nec uelle. ff. de tribu. l. i. §. scientiā. Adde qd dixi. s. sub dictiōe nolo.

¶ Nōnullus & qdam eqpollent. ff. de tute. & rati. distra. l. i. §. sed nōnullus. & ff. de cōdi. insti. l. que sub conditiōe. circa prin. non tñ equipollent nō omnis & qdam. ff. si cer. pe. l. nō omnes. ff. de le. iii. l. si plures.

¶ Non obtinuit. i. succubuit. ff. de inoffi. test. l. etiā. & l. papinianus. §. meminisse. ff. de his qui. ut indig. l. post legatum. in pn. als non obtinuit. i. ñ uicit nec succubuit. ff. de his qui. ut indig. l. heredi.

¶ Non pbat. i. improbat. ff. ad munic. l. i.

¶ Non indiget. i. non habebit licet indigeat. ut. C. de insti. & substi. sub cōdi. fac. l. ii.

¶ Non habere. i. non habere. debere siue carere. in aut. de san. epi. §. psbiteris. ff. de fun. do. l. dotale. uel. i. habere non posse. ff. de postu. l. i. §. ait pretor.

¶ Non potest. i. non uult uel non expedit. de resti. spoli. lras. in glo. expedit. & ibi cōcor. & xxxii. q. v. si paulus. ff. de admi. tuto. l. cū post mortem. circa fi.

¶ Non possum. i. posse non debeo. ff. de uerb. sig. l. nepos. pculo. ii. q. i. nos in quenq.

¶ Non pcepisset. i. pcipere non potuisset. ff. de cōtrahen. emp. l. aliogn.

¶ Non respondet. i. non debet uenire ad audientiam ul ad audiendā sniam. ff. de inoffi. testa. l. qui deputatis. in fi.

¶ Non utitur. i. uti non potest ul non consueuit. ff. de aqua quoti. & esti. l. i. §. hoc interdū.

¶ Non nouit uos hoc uerbum habet. i. q. i. pphetauit. ubi arguit glo. cōtra scholares qui fuerunt cum aliquibus in scholis & postea dum sunt in terra dicūt eis nō noui. zc.

¶ In magis priuat q non. ff. de his & le. l. i. ff. de sena. l. qui indignus.

¶ Non pbat hoc esse quod ab hoc cōtingit. ab esse. no. C. unde le. l. penul. C. de pba. l. neq natales. in glo. & ibi Cy.

Nondum Hec dictio nōt actu3 ceptum non perfectum. ut. l. i. §. i. ff. de no. ope. nunt. Item negat factum d psenti sed psupponit spem faciendi. ff. de dam. infect. l. ii. & eo ti. l. iiii. §. totiens. & uide in. l. i. §. hoc autem. ff. de aqua plu. ar.

Non ens An super nō ente possit fieri dispositio. nō. de eccle. edi. ad audientiam. & ibi bonus tex. pulchre p do. Car. flo. in repe. clem. lras de rescrip. Bar. in. l. gallus. §. ille casus. ff. de libe. & postu. & l. penul. ff. de leg. i.

Non interest Non interest directo uel per obliqu3 aliquid fiat. nō. ff. de in rem uer. l. i. §. i. in glo. peculium. ubi uide.

¶ Non interest utrum uerum nō sit an obscurum sit. ff. de insti. l. sed si pupillus. in glo. non apparere.

Non refert Non refert quid ex equipollētibus fiat. nō. ff. ad legem ro. de iact. l. nauis honustee. ad fi. et

l.fina.ff.de diuor.in glo.matrimoniū.ff.mand.l.fina.in gl̄.fina.ff.de usufr.l.quotiens.§.fi.in glo.penul.Cy.C.de epi.& cle.l.deo nobis.Bar.ff.de li.& postu.l.gallus.&.§.& quid si tantū.& ibi Bar.ff.de uer.obli.l.cum fuus.

¶ Non refert ab inicio uel ex post facto aliquid fiat.nō.ff.de condi.si cau.l.i.in glo.ab inicio.ff de peti.heredi.l.sed & si lege.§.de eo.in glo.fina.

¶ Non refert an aliquid fiat uł id per quod puenitur ad illud.nō.ff.q me.cau.l.nec timorem.in glo.fina.

Non semper Non semper & prarn idez significant.ff de regu.iur.l.ii.

Non ualet Non ualet negociū cū ad eum casum deducit a quo incipere non potest.nō.ff.de iur.do.l.si res in glo.uidetur.

¶ Qualiter intelligatur uel accipiatur hō uerbum non ualet.nō.Bar.ff.cano.fru.ur.ro.l.ii.li.xi.ff.de uer.obliga.l.si ita quis.§.ea lege.

Nos Hec dictio posita in litteris pape nō notat psonam non dignitatem.nō.de ꝑpti.si gratiose.li.vi.

Noster Nostrum Nostri appellatione cōtinetur id quod est quasi nostrum.ff.de act.& obli.l.actionū.in pn.

¶ Omnia nostra facimus quibus auctoritatez impartimur.l.i.§.omnibꝰ auctoribus.C.de ue.iur.enu.nō.de peben.c.si aplice.li.vi.in uer.certum est.

¶ Id quod nostrum est sine facto nostro a nobis discedere non potest.ff.de regu.iur.l.id quod nostrum.

¶ Nostrum est pnomen possessiuū & quādoq denotat rem cōem pluribus ut uniuersis.ff.de iusti.& iur.l.ius ciuile.

¶ Hec dictio denotat subiectiōem iurisdictionalem.ff.de of.pfec.ur.l.i.§.inicio.

Nota Quādoq ponit̄ nota p infamia ff.de his qui nō.infa.l.ii.§.i.alꝰs note dicunt̄ quedam signa quibus aliquid signatur nec tamen sunt littere.ff.de bo.pos.l.si cum patrono.§.fi.alꝰs nota.i.signum siue subscriptio notarii.uł nota.i.rephensio.ff.p socio l.mutuis.

¶ Note dicunt̄ signa per que homo cognoscitur hinc est q sub uerbo note cicatrices continentur.ff.de ser.fugi.l.i.in fi.de hoc uide qđ nō.Io.an.de offi.dele.cum olim.ii.super uer.nota.& de sorti.c.fi.de pur.ca.accedens.

¶ Ea que specialr nota digna sunt nec specialiter cōmendant̄ uidentur esse neglecta.ff.cū in fur.l.item apud labeonem.§.hoc edictum.Hostieñ.& Ioan.de uoto.magne.in fi.& ibi uide cōcordant.

Notarius Si notarius semper scribit in instrumēto se fuisse rogatum caute agit & ad quid psit de hoc uide Innoc.in.c.i.de fi.instrum.circa medium ibi.item nō.utilem esse.

¶ Notarii male faciunt si cōficiunt instrumētum ad instantiam eorū quorū non interest.dicit Inno.in dicto.c.i.

¶ Quis possit creare notarios.dic q pnceps & alii domini temporales in eoꝝ.territoriis.ita nō.Inno.in.c.pe.de fi.instru.dicam latius.j.

¶ Notarius dicitur a notis q in notis redigūtur ea que coram ipis gerunt̄.Tabellio dicitur eo q in tabulis scribebat.verba sunt Innoc.in c.p nul.de fi.instru.

¶ Si dubitetur de aliquo mortuo an fuerit notarius qualiter pbetur eum fuisse notariū.dic per cōtrariam cōem opinionez.ita nō.in.c.ueniens.de uerbo.signi.pbabitur etiam si fiat fides q fuit in possessiōe officii notariatus scđm eundem in.d.c.ueniens.secus scđm eum ibi si notarius uiuit & negetur esse notarius q aliis pbationibus oportet uti.Adde qualiter qs pbat se esse notarium.dic p puilegium suum seu litteras testimoniales eius qui potest creare notarios per quasi possessiōem p exercicium officii per cōem opinionem Inno.in.c.i.de fi.instru.Spec.in ti.de istrum.edi.§.restat.ꝟ.illud autem notandum.

¶ Notarius qui non est descriptus in matricula habetur p non notario.glo.est sing.in.l.ii.C.de offi.magis.mi.

¶ Notarius semper debet apponere signuz suum cōsuetum in instrument alꝰs uiciatur.glo.i aut.de tabel.§.si instrumēta.Adde glo.in auten.de fi.instru.§.oportet.nō.in.l.fi.C.de off.asses.glo.& Bar.in.l.si stipulatus.§.grisogonꝰ.ff.de uer.obliga.Spec.ti.de instru.edi.§.nunc uidendum.in prin.Credo dixisse sub dictione instrumētum.

¶ Notarius qui de eadem re fecit duo instrumenta unum in pma persona aliud in tercia nō ppterea punitur.casus est nōbilis.in.c.dudum de cōuer.cōiuga.

¶ Notarius qui scripsit non solenne instrumentum ita punitur ac si scriberet falsum.nō.i l.iubemus.C.de testa.

¶ Notarius qui nō interfuit torture & dixit & scripsit q talis sponte fuit cōfessus non incidit in falsum.dictuz est Bal.in.l.i.C.de cōfes.& ibi uide.

¶ Si notarius qui fecit multas cartas ueras & solennes faciat unam falsam postea non pptērea uicíantur alie ille tamen quas facit post cōdemnatiōem falsi nullum habebūt uigorem.ita nō.Inno.in.c.fraternitati.de heret.

¶ An notarius infamis possit cōficere instrumentum.nō.in.l.ii.§.miles.ff.de his qui nō.i fa.Bar.in.l.eadem.§.i.ff.ad legem iuli.repet.Adde Bal.in.l.cassius.ff.de senato.Bar.in.l.i.C.de man.pn.Bal.x.coll.de lege cor.c.i.

¶ Si notarius patitur se rogari de aliquo instrumento & ipe scit se habere aliquam qualitatem uel defectum ppter quem non ualet instrumentum ab eo cōfectum tenetur parti lese ad interesse.Bar.in.l.generali.C.de tribu.li.x.

¶ Qualiter notarius latinus cōficiat instrum̄tum inter duos Theotonicos uel alios diuersi ydiomatis.Bar.in.l.i.§.fi.ff.de uer.ob.

¶ An & quando error notarii noceat partibꝰ

uel non. Bar. in. l. si librarius. ff. de regu. iur. & in. l. fi. ff. de tab. exhi. glo. in. l. fi. ff. de magis. cõue. Bal. in. l. Imperator. ff. de sta. ho.

¶ Si notarius fecit instrumentuz sine loco & die poterit iterum reficere si recordet. ar. l. accusaturus. ff. de adulte. Speq. in ti. de instrum. edi. §. instrumẽtum. ℞. sed nunqd ꝑmo.

¶ Notarius cogendus est rogatiões exhibere cum necesse fuerit recepto tamen competenti salario ꝑ labore. Speq. in ti. de instru. edi. §. restat. ℞. sed quid potest.

¶ Si notarius scribit se & ticium insolidũ esse obligatos an fides adhibeat. vide Bar. in. l. i. in fine. ff. de fal.

¶ Notarius potest facere scribere cõtra se nõ ꝑ se. Bar. in. l. i. in fi. ff. de fal.

¶ An minor annis. xiiii. possit esse notarius. dic ꝙ non. de quo uide Bar. in. l. impuberũ. in princ. ff. de fal.

¶ An notarius possit ꝓprium instrumentũ sua manu scribere. dic ꝙ sic. in. l. suum. ff. de testa. ar. in. l. ii. ff. de stip. suo. Adde qd nõ. Bal. in. l. si cõsul. ff. de adopt.

¶ Notarius faciens instrumẽtum inter Christianum & iudeum potest scribere in eo In nomine domini nostri Iesu Christi & ualet instrumentũ. Bar. in ꝑica. ff. de no. ope. nunt.

¶ Notarius facit instrumẽtum in causa patris sui si est emancipatus. alĩs non. Bar. in. l. qd dicimus. §. si pater. ff. de aucto. tuto. Et qd econtra. Bar. in. l. si pater. ff. de fal. Adde Speq. in in ti. de instrum. edi. §. postremo. ℞. item quid si filius. ubi uide.

¶ Quot requirant ad hoc ut notarius possit cõficere instrumẽtum. Bal. in ꝑica. C. de fi. instru. ubi uide per eum mltas questiões ad hãc materiam ꝑtinentes.

¶ An notarius qui stipulatur alicui tanq̃ publica persona possit de illa stipulatiõe conficere instrumentũ. Bal. in. l. si cõsul. ff. de adop.

¶ An notarius hẽat ꝑtãtem citandi. uide Bal. in. l. Imperator. ff. de sta. ho.

¶ An notarius possit alteri stipulari. Innoq. ꝙ non. in. c. dudum. de cõuer. cõiuga. alii cõtra.

¶ Notarius in iudicio potest fungi duplici officio. vide Inno. in. ꝑalle. c. dudũ.

¶ Notarius qui scribit actus extraiudiciales de nocte non dicit actum de nocte sed ponit diem cui illa nox applicabat. facit. l. more romano. ff. de feri. & est dictum Inno. in. c. cõsuluit. de offi. delega.

¶ Notarius tenetur edere instrumẽta cõtractuum illi cui ius queritur ex cõtractu. ff. de eden. l. pretor.

¶ An quis potest esse iudex & notarius in eadem causa. Bal. in. l. si cõsul. ff. de adop.

¶ Notarius qui est damnatus de falso non debet esse de cetero in cõsulibus notariorũ. Bal. i. l. ii. §. miles. ff. de his q nõ. infa.

¶ An notarius damnatus de falso possit conficere instrumenta. Bar. in. l. eadem. §. i. ff. ad legem iul. repe. Bal. in. l. ad testamẽtum. §. cõditionem. ff. de testam. & in. l. C. de sum. tri. Bal. in. l. cassius. ff. de sena. & ibi plene.

¶ Notarius qui fecit instrumẽtum falsum potest in eodem libello accusari cum eo qui fecit fieri. tex. est singularis in. l. athletas. ff. de his qui nõ. infam.

¶ Punitur notarius qui aliquid acceperit a parte etiam sponte soluente ultra salarium debitũ. sm Bal. in aut. sed hodie. C. de epi. & cle.

¶ Quid si notarius in abreuiatura sua scripsit ꝑmutationem & in instrumento suo scripsit uenditiõem. dic ꝙ statur nature rei seu actꝰ non uerbo notarii. ꝗ non attendit nomen contractus seu substantia. & sm eam iudicatur. de ꝑscrip. uer. l. insulam. ff. de serui. l. si tam augusti. ff. de regu. iur. l. si librarius. Bal. in. l. i. C. de re. pmu. ubi uide omino.

¶ Notarius cõficiens instrumẽtum de illicito cõtractu debet puniri crimĩaliter. Bal. in. l. fi. C. que res uen. non pos.

¶ An ad esse in instrumẽti requirat ꝙ notarius sit rogatus. dixi. s. in prin. dic ut latius habetur in auten. de tabel. §. nos autem. Cy. in aut. rogati. C. de testi. Bal. in ꝑica. C. de fi. instru. glo. in clem. i. §. i. de iureiur. super uer. requisitis. Speq. in ti. de instru. edi. §. instrumẽtum. ℞. item ꝙ notarius. & plene nõ. per Spe. eo. ti. §. breuiter. ℞. & nõ. ꝙ tabellio. Docto. de fi. instrum. c. i. & ii. Hosti. in sum. de fi. instru. §. q bus. ℞. & hii qui dicit ꝙ si notarius requisitus non facit instrumẽtum est ꝑiurus.

¶ An in dubio ꝑsumatur notarius rogatus. uide in dicto. ℞. & nõ. & dicto. §. nos autez. Cy. in dicta auten. rogati. C. de testi. Bal. in. l. i. C. de sa. san. eccle. & Bar. in. l. diuus. ff. de testa.

¶ An notarius possit cõficere instrumẽtum d aliqua cõcessione sibi facta ꝑ iudicem. Bar. in. l. ex sententia. ff. de testam. Bal. in. l. iudices. C. de fi. instrum. Adde Saliq. in aut. apud eloquentissimum. C. de fi. instru.

¶ Notarius qui cancellauit aliquem de extimo cõis debet cõburi. C. de immu. ne. conce. l. i. li. x. quod bene nõ.

¶ Notarius potest ex officio suo corrigere instrumentũ. nõ. Bal. i. l. Imperator. ff. de sta. ho.

¶ An sit credendum uerbo notarii. Bal. uidet dicere ꝙ sic. in dicta. l. Imperator. per. c. cõuenientibus. i. q. vii. hoc intellige de scriptura notarii non de uerbo aut smone ipius. ut nõ. C. d fal. l. si quis decurio. & est ratio differentie. ꝗ uerba scripture censentur esse uerba ambarum ꝑtium. ff. de uer. ob. l. sciendum.

¶ An notarius qui utitur diuersis signis possit puniri de falso. Guil. de cu. dicit ꝙ sic. in. l. pe. C. de fi. instru. & ibi Bal.

¶ Notarius debet se subscribere in fine instrumenti. in aut. de tabel. §. instrumẽta. nisi cõsuetudo aliter se habeat. ut est glo. in aut. ut prepo. no. Impe. §. i.

¶ Notarius potest cogi edere fisco instrumẽta acquisitiõem bonorũ illius cuius bona sunt publicata. Casus est sm Bar. in. l. facultas. C. de iur. fis. li. x.

¶ Notarius est ille ꝓprie quem creat papa uel Imperator ꝗ tales ubiq possunt cõficere instrumẽta Cõsuetudine uero non ꝓcreat notariꝰ

sed scriba q̄ tantum, ī illud territoriū pōt conficere instrumēta. ita dicunt Innoc. & Hosti. in. c. g. ꝑpetuus. de fi. instru.

¶ An notarius possit delegare uel cōmittere alteri scripturam. Inno. uidetur tenere q̄ non. in. c. cum p. de fi. instrum. uide nō. in aut. d̄ tabel. §. ne autem. ff. de fur. fis. l. in fraudē. §. quotiens. facit quod nō. in aut. de here. & fal. §. si uero absunt. Cōtrarium dicit Bar. & fuat consuetudo. dūmodo se subscribat. in. l. diuus. ff. de fal. & in. l. generali. C. de tabu. li. x. docto. in. c. inter dilectos. de fi. instrum. Spec. in ti. de instrum. edi. §. restat. ꝟ. de hoc. Adde quod dixi sub dictiōe instrumētum.

¶ Quādo notari⁹ semel uel plures ponit hāc dictiōem. zc. in instrumēto iudex supplet illaz. & interpretat̄ ex natura cōtractus uel consuetudine regionis ul' ex cōsuetudine notarii uel ex ꝓxima scriptura. nō. Hosti. in. c. cum. p. de fi. instrum. facit. C. loca. l. licet. de tun. instruc. l. cum delaniōis. de eden. l. si quis ex argentariis. §. si inicium.

¶ Notarius non potest indicere instrumentū etiaz si partes asserāt se citasse in cōtractu. ita dicit Innoc. in. c. quoniā cōtra. de ꝓbat. quod est notabile.

¶ An notarius qui perdidit ꝓthocolluz possit petere instrumētum p̄ncipale a parte cui edidit ut possit cōsimile alteri parti edere uel iteꝝ in suis abreuiaturis scribere. Iaco. butri. dicit q̄ sic. in. l. fina. C. de eden. de q̄ ibi uide Bal.

¶ An requirat̄ q̄ signum notarii sit notū. uidetur q̄ sic. de fi. instru. c. i. ubi plene per docto. de hoc signo. Adde gl'. xcviii. di. nullus aliqua Bar. in p̄ma cōsti. ff. toꝝ.

¶ An notarius possit mutare signum & cuius auctoritate uide Bal. in p̄ma cōsti. ff. toꝝ.

¶ An notariatus sit dignitas ul' simplex officium. dic ut. l. si quis. C. de man. prin. & glo. in l. generali. C. de tab. li. x. & ubi Bar. tex. & ibi Bar. in. l. fi. C. de primice. li. xii. & dic q̄ notarii principis habent dignitatez. ut. l. i. C. de mā da. prin. In aliis est officium. & uide in. l. uniuersis. C. de decur. li. x. in glo. facit. l. i. & l. generali. & quod ibi nō. glo. C. de tabu. li. x. facit q̄ notarius est fuus publicus. l. non enim. ff. de adopt. c. ad audientiam de p̄script. & de usur. quanq̄. li. vi. in glo. ubi dicit q̄ est munus non dignitas. in. l. eadem. §. i. ff. ad legem iul. repet. facit. l. fina. in prin. tunc. glo. C. q accu. nō pos.

¶ De salariis notariorū uide Spec. in ti. de sala. glo. in. c. statutum de rescript. li. vi. & dicam infra.

¶ Si notarius scribit in actis nuntium retulisse & nuntius negat cui magis credendum sit. uide Spe. in ti. de instrum. edi. §. restat. ꝟsi. sed quid si unus. & ibi Io. an. in addi. Cy. in. l. si qs suo. C. de fal.

¶ Notarius compellit̄ facere instrumētum licet artem non exerceat. ff. de eden. l. p̄tor. §. is etiam.

¶ Notarius potest compelli exhibere rogata ad q̄s pertinet. l. argētarius. §. ideo. ff. de eden.

¶ Notario sufficit p̄sentare acta iudicii. glo. est ordi. in. l. eos. C. de appel.

¶ Notarius confessus se rogatum fuisse de instrumēto q̄d dicit se casu amisisse debet ꝓbare amissiōem alś tenetur parti ad interesse. Spec. in ti. de instru. edi. §. postremo. ꝟ. quid ergo. et ibi Io. an. in addi.

¶ Notarius qui incipit scribere acta tenet̄ ꝓsequi usq̄ ad finem. dicit Bar. in. l. cum snia. C. de sen. & in. l. i. & ii. C. de sportu.

¶ An facta per notariū qui reuera non est sz cōiter reputat̄ ualeant. Bar. in. l. actuarios. C. d̄ nume. li. xi. facit. l. barbarius cum materia sua. ff. de of. preto. & c. ad ꝓbandum. de re iudica. Adde Bal. in. l. i. C. de testam. in. vii. q. Spec. in ti. de instrum. edi. §. restat. ꝟsi. & scias. & ꝟ. quid si tabellio fuerit. nō. per Innoc. in. c. nihil. de electio.

¶ Quis possit creare notarium? & an creatus in uno loco possit alibi exercere officium. dixi aliquid. s. Adde plenius per Bar. in. l. non eniz. ff. de adop. & in. l. cunctos populos. C. de sum. tri. do. de ro. decis. cclxxxviii. Bar. in. l. barbarius. ff. de of. p̄to. & in. l. ii. ff. de offi. ꝓcon. docto. in. c. per uenerabilē. qui fi. sint legi. & in. c. cum. p. de fi. instrum. Spec. in ti. de instru. edi. §. restat. ꝟ. sed q̄d potest. & ꝟ. quid de his.

¶ An notarius possit facere instrumētum de actu suo. dixi aliquid. s. dic plenius p Bar. in. l. fi. ff. de stip. suo. Io. an. in regula cum quid una li. vi. in mercur. Bar. in. l. filius. §. i. ff. de fal. Bal. in. l. iusiurandū. C. de testi. & l. iudices. C. de fi. instrum.

¶ An notarius creatus per inferiorem a principe possit ubiq̄ instrumēta cōficere. Bar. in. l. i. C. de sum. trini. Bal. in. l. si non speciali. C. de testam. & in. l. ii. C. quēadmo. testa. ape. docto. plene in. c. per uenerabilem. q fi. sint legi. & est cōclusio q̄ non. bonus tex. de to. cōpe. romana. §. nec clericos. bona glo. in. c. abbate. in. ꝟ. censentur. ad fi. de re iudi. li. vi. dixi aliquid. s.

¶ An notarius qui fecit instrumētum falsū puniatur de falso licet instrumētum sit nullum. Bar. in. l. si qs legatum. ff. de fal. ubi uide.

¶ An sacerdos possit esse notarius. nō. Bar. in l. i. §. huius studii. ff. de iusti. & iur. & in. c. sicē ne cle. uel mo. ubi Io. an. & docto. Et cōcludit q̄ non. nisi in casu. c. ut officiū. §. ad cōscribendas. de heretic. li. vi. uide Archi. xxvii. q. ii. multorum.

¶ An monachus possit esse notarius. habet̄ in extrauag. Bonifa. que incipit Debēt. vide gl'. in p̄alleg. §. ad cōscribendas.

¶ Stante statuto q̄ ꝓ quolibet instrumento notarius debet habere. x. duo sunt heredes instituti in uno testamēto quorū quilibet uult fieri instrumētum de testameto An notari⁹ habebit salarium duplicatū tanq̄ ꝓ duob⁹ instrumentis. nō. Bar. in. l. i. ff. de testam. & l. unum eo. ti. facit quod nō. Bal. in. l. huiusmōi. §. i. ff. de lega. p̄mo.

¶ An notarius q magis amicat̄ uni parti q̄ alteri possit de cōtractu inter partes conficere instrumētum. Bal. in. l. instrumēta. §. de ꝓba.

¶ An notarius possit cōmittere subscriptiōem

instrumenti alteri Bar. in. l. diuus. §. item sena tus. ff. de fal. Bal. in. l. singulos. ff. de testa. uide in aut. de tabel. §. suus. nō. de fi. instru. cum. p. de scripturis instrumēti. dixi. s. φ sic.

¶ An notarius possit examinare testes ex cō missione iudicis. nō. Alber. in aut. sed iudex. C. de epis. & cleri. nō. in clem. i. de off. dele. Inno. in. c. cum bertoldus. de re iudi. facit qđ nō. do. cto. in. c. sup questionū. de of. dele.

¶ An is qui habet omnia bona alicuius obli gata possit agere cōtra notarium ut edat instru mentum qđ habet idem debitor cōtra debito rem suum. Bar. φ sic. in. l. aristo. in princi. ff. de dona. facit quod nō. gl. in. l. ii. C. quan. & q. quar. ps debe. li. x. glo. in. l. penult. ff. de ces. bo.

¶ An uicietur instrumentum notarii eo φ sit cancellatum in bastardello & non in ꝓthocol lo. Bar. in. l. fi. ff. de his q in testa. dele.

¶ Stante statuto φ notarius non possit recipe re ꝓ instrumēto nisi. x. an poterit recipere ult̃ a sponte soluente. nō. Bar. in. l. inuitus. ff. de re gu. iuris. facit quod nō in. c. statutum. §. insup de ꝑe. li. vi. dixi aliqd. s.

¶ Quot testibus equiualeat notarius. nō. Al bert. in. l. cum ꝑcibus. C. de ꝓba. docto. in. c. cum iohannes heremita. de fi. instrum. Spe. in ti. de instru. edi. §. restat. ꝟ. sed quero. & ꝟ. se.

¶ Notarius indubio uidet̃ rogatus apponere clausulas cōsuetas. tex. in. l. fi. C. de fideiuss. nō. Bal. in. l. si quis sub conditiōe. ff. de cōdi. insti.

¶ Quo iure quis agat cōtra notarium ad ex hibitiōem instrumēti. Bar. i. l. fi. ff. de ta. exbi.

¶ An notarius possit petere ut iterū examinē tur testes qui fuerunt ꝑsentes actui φ dicit se non bene recordari de facto. Bar. in. l. fina. ff. de tab. exbi. ubi etiam tractat an in ꝛedditiōe instrumēti facienda sit pars uocanda & an no tarius teneat̃ parti damnificate per id qđ ob missum est in instrumēto.

¶ An ꝓducenda in iudicio possunt ꝓduci no tario. absente iudice. Bal. in. l. hac cōsultissima. §. si quis autem. C. de testam. dixi. s. sub dictio ne instrumētum.

¶ An & quibus casibus notarius possit uel nō aliquid addere in instrumēto. nō. de fi. instru. ex litteris. Bar. in. l. illa stipulatio. ff. de bere. i stit. & l. in fraudem. §. i. ff. de mi. testam. Speci. in ti. de instrum. edi. §. instrumētum. ꝟsi. nun quid cōfecto.

¶ An notarius instrumētum per se inceptum possit facere ꝑ alium cōplere. gl. φ non. de fi. i stru. cum. p. & ibi per do. Anto. & moder.

¶ Iudex ut cōiter fit cōmisit examinatiōem testium notario quorū dicta notarius redegit in scripturam. postea testes dicunt se aliter di xisse nec fuisse eorū depositiōes fideliter reda ctas in scripturam cui magis credatur. Spe. in ti. de teste. §. i. ꝟ. sed pone ecce iudex. & ti. de instru. edi. §. restat. ꝟ. quid si dum attestatiōes & c. ꝟ. se. ꝓ hoc facit qđ nō. Cy. in. l. si quis de curio. C. de fal. & ibi Salic.

¶ An notarius possit deponere de tenore in strumēti a se confecti. nō. do. Anto. & moder. de uer. signi. abbate.

¶ An notarius possit addere in instrumēto lo cum quem obmisit. Lap. in. c. abbate. de re iud. li. vi. Speci. in ti. de instru. edi. §. postremo. ꝟ. quid si locus. & ꝟ. se. & quid de alio errore an possit illum addere. dic ut nō. Io. an. in dati. li. vi. do. an. in. c. ex litteris. de fi. instru. Bal. x. coll. de pa. constan. in. ꝟ. pacta. Ad mām uide l. si librarius. ff. de regu. iuri. & qđ ibi nō. Bar.

¶ Qualiter notarius debeat cōcipere uerba contractus & a possit querē alteri. nō. in. l. i. §. exigere. ff. de magis. cōue. & in. l. nō aliter. & l. his uerbis. ff. de adop. facit. l. gayus. ff. de usu. glo. insti. de inuti. stip. §. si quis alii. glo. in. l. nō quasi. ff. rem pup. sal. fo. glo. in. l. si quis uxori. §. fugitiuū. ff. de fur.

¶ An notarius laycus possit cōficere instrum̄ tum de rebus seu actibus eccl'ie. & quid econt̃ nō. Inno. ne cle. uel mo. sicut. ubi dicit φ sic. & ita ſuatur. licet Hosti. dicat ibi ɔ̃rium de rigo re iuris. facit de deci. tua. de iudi. decernimus. de arbi. cōtingit. de re. eccle. non alie. cum layci. Ex quibus infertur cassandam esse electiōem i qua notarius laycus scripsit. nō. de hoc i. c. mas sana. de elect. dixi sub dictiōe laycus. Ad mate riam uide nō. in. c. ꝑ uenerabilem. qui fi. sint le gi. de elect. φ ꝓpter. Speci. in ti. de instru. edi. §. i estat. ꝟ. quid de constituto a dn̄o temporali

¶ An notarius creatus ꝑ eum qui habet ad h° specialem facultatē a papa uel Imperatore pos sit ubiq instrumēta cōficere. Spe. dicit φ sic. i ti. de instrum. edi. §. restat. ꝟ. & nō. de quo ui de nō. in. c. ꝑ uenerabilem. q fi. sint le.

¶ An spurius possit esse notarius. dic φ sic. de quo plene in. d. c. ꝑ uenerabilem. Adde Ange. in cōsilio suo. cclxxxvi. qđ incipit ꝑmitto.

¶ Quis habeat taxare salarium notario. Spe. ti. de sala. §. ii. circa fi. bona glo. in. c. statutum. §. notarium. de rescrip. li. vi. Adde φ notarius non uidetur edere rogatiōem suam in scriptis. nisi recepto salario. Pau. in clem. cām. de elect. ꝟ. consimili.

¶ Quādo notarius scribit tenorem alicuius instrumenti in suo debet ꝓsequi in eadē linea sine interuallo spacii. uide Pau. i clem. ii. in ꝑn cipio. de sepul.

¶ Ubi non ualet dictū testis non ualet dictum notarii. Io. an. in addi. Spe. in ti. de instru. edi. super rubrica. ꝟ. hic scribit.

¶ Quando esset suspitio contra notarium de instrumento potest iudex eum compellere ut ostendat librum inbreuiaturarū seu ꝓthocol lum. vide Io. an. in regl'a cum quid una. in mer curial. li. vi.

¶ Notarius interlineans instrumētum debet hoc testari in subscriptiōe. nō. Archi. xxxv. q. ix. loci. Et adde φ talis subscriptio debet esse specialis non sufficit generalis. fm Bar. in. l. di uus. §. item senatus. ff. de fal. & l. item fi lium. eo. titu.

¶ An stetur dicto notarii asserētis se subscrip sisse instrumento. Spe. in ti. de instru. edi. §. po stremo. ꝟ. his autem.

¶ An actus iudicialis possit fieri coram nota rio absente iudice. dixi aliquid. s. glo. dicit φ

non. in. l. ii. C. de iur. fis. li. x.

¶ An si perdidi instrumẽtum possum aliud relevare a notario tex. & ibi docto. de cõuer. coniug. dudũ. Bar. in. l. fi. de bo. auct. iu. pos.

¶ Notarius non est falsus si dicat in instrumẽto quem cõfessum esse se recepisse pecuniã licz ꝓbetur postea pecuniaz non receptã. ut. l. si ex pcio. C. si cer. pe.

¶ An valeant instrumẽta notarii qui ꝓhibit⁹ est cõficere instrumẽta. Bar. ꝙ sic. in. l. universas. C. de decur. li. x. qui alĩat nõ. in. c. sicut. ne cleri. vel mona.

¶ An notarius debeat scire iura. glo. & Bar. in. l. penul. C. de tabu. li. x.

¶ Notario datur p̃cium ꝓ scribendo acta & diversum p̃cium ꝓ exemplo. glo. in. l. cum multis. de prin. & agen. in re. li. xii.

¶ Notarius deputatus ad scribẽdum acta unius iudicis non potest scribere acta alterius. gl. & Bar. in. l. acta. C. de num. & act. li. xii.

¶ Factum coram notario dicitur factũ in iudicio quando notarius ex forma potest recipere quarãtasiam. Barto. in. l. possessorio. §. lina. ff. de acquir. pos.

¶ An pars cõtra quam dat notarius instrumẽtum debeat vocari in tali datiõe. Bar. in. l. de tabulis. ff. de ta. exhi. dixi aliqd. s.

¶ Si notarius facit instrumẽtum per verba ñ intelligibilia non valet. Bar. in. l. qui egd astringende. ff. de ver. obli.

¶ An ex stipulatiõe notarii queratur actio sine cessiõe. Bar. in. l. si pupillus. ff. rez pupil. salfo. Inno. de cõuer. cõiug. dudũ. glo. & Io. an. i. c. quanq̃. de usur. li. vi. dixi aliquid. s.

¶ An ad instantiam creditoris possit compelli notarius ad edendũ instrumẽtum ꝓcurationis illi⁹ qui ut ꝓcurator aliũ sibi obligavit. Feder. de se. tenet ꝙ sic. cõsilio suo cvii.

¶ An notarius compellat̃ tradere instrumentum in quo deficiũt solennia iur. Bar. in. l. si qs. § ii. ff. de fal.

¶ An notarius possit cõficere instrumẽtum in quo deficiũt solennia de cõtractu uxoris vel ad ipius utilitatem. Bart. ꝙ sic. in. l. uxori. in p̃n. ff. de falsis.

¶ Notarius potest scribere instrumẽtum quo ip̃e obligat̃ alteri non quo alter sibi. nõ. in. l. impuberem. §. fi. ff. de fal.

¶ Notarius potest compelli ut sit rogatus de instrumento. Bart. in. l. fina. §. iudicandi. ff. de mune. & bono.

¶ An ꝓthocollum notarii sit originale vel id qd dat ptibus. Bar. i. l. si librarius. ff. de re. iur.

¶ Notarii quãdoq; appellant̃ cartularii. ii. q. iiii. que de cã. Quãdoq; scriniarii. de p̃scrip. ad audientiam. de heretic. si adversus. & c. ut officium. §. ad cõscribendas. eo. ti. li. vi. Quãdoq; servi publici. xi. q. iiii. que de cã. ff. de adopt. l. ñ enim. Quãdoq; notarii. & hoc est vulgare ᵭ rescrip. statutum. §. notariorũ. li. vi. xxvii. q. ii. multo. Quãdoq; iudices ordinarii. Inno. de testi. cum a nobis. docto. de ꝓba. quoniã contra. Quãdoq; tabularii. xvi. q. iii. §. potest. ꝟ. ꝙ si p̃ses. plena glo. C. de tabu. li. x. sup ꝟba.

¶ Notarius in instrumento debet uti verbis facti non iuris. gl. in c. pe. de elect. li. vi. Inno. in. c. ꝙ ꝓpter. de elect.

¶ An reprobato notario censeant̃ reprobata instrumenta ab eo confecta. vide Inno. de heretic. fraternitat. tex. eo. ti. excõicamus. §. null⁹.

¶ Notarius non potest attestare nisi de his q̃ vidit tempore cõfecti instrumẽti. Innoc. in. c. quoniam cõtra. de ꝓbat. in. ꝟ. & personas. idez de fi. instru. c. ii. Archi. in. c. si papa. de privil. li. vi. Io. an. in addi. Spec. in ti. de instru. edit. super ꝟba.

¶ An ꝓthocollum notarii faciat fidem in iudicio. Spec. in ti. de istru. edi. §. videndum. ꝟsi. & nõ. Bal. x. col. de pa. cõstan. in ver. in p̃ntia dicam. j. sub dictiõe ꝓthocollũ.

¶ An stetur iuramento notarii dicentis se ꝑdidisse rogatiõem cõtractus de quo fuerat rogatus. dic ꝙ non. vide Spec. in ti. de instrum. edi. § postremo. ꝟ. sed quid de notario. bonus tex. & ibi glo. in. l. si quis ex argentariis. §. ulti. ff. de eden.

¶ Si datur notario potestas ponendi i instrumento ꝙ pars cavebit ad sensum sapient. an poterit ponere ꝙ dabit fideiussores. Spec. in ti. ᵭ empt. & uen. §. sciendum. ꝟ. sed qd si in instrumento. vide dñm Anto. in. c. ex litteris. de fi. instrumen.

¶ Licet notarius scribat instrumẽtum tamen s̃m aliquos non valet nisi partes aꝓbent illud. vide Hosti. in. c. cũ inter. de re iudi.

¶ Notarius qui scripsit falsum instrumẽtũ immunitatis debet puniri pena ignis. Casus ẽ singularis. in. l. i. C. de immu. cõces. li. x. Et scribẽs minutam illius instrumenti perdit manum. ut. l. Imperialem. §. scriba de ꝓhi. feu. ali. p fre.

¶ Quid de notario scribente instrumẽtuz usurarium qua pena puniatur dic ꝙ est periurus & infamis potest ꝓnuntiari. & sic amplius nõ potest cõficere instrumenta. dictum est Hosti. in sum. de usur. §. fi. ꝟ. quid de notario. qd est bene nõ. Archi. refert hoc dictum Hostiẽ. & de eo facit magnum festum. xxxvi. di. sicut quod est bene nõ.

¶ Notarius debet in instrumẽto facere fidez de tactu manuũ quãdo quis iurat. nõ. de elect. ut circa. in gl. p̃stito. li. vi.

¶ Utraq; pars tenetur soluere notario pro instrumento nisi aliud esset dictum. nõ. x. q. ii. h⁹ ius. in gl. sup. ꝟ. dispendio.

¶ Notarius potest scribere acta sine subscriptione testium. & creditur ei. Innoc. in. c. ad audientiam. de p̃scrip. sup. ꝟ. scribentes. nõ. de ꝓbat. qm cõtra. & c. post cessiõem. eo. ti.

¶ An notarius excõicatus possit conficere instrumenta. nõ. de sen. excõi. decernimus. in gl. fina. li. vi. Archi. iii. q. iiii. nullus. de exceptio. pia. li. vi. de ꝓcur. cõsulti. Spec. i ti. de instru. edi. § restat. ꝟ. qd si instrumẽtum. dixi plene i repe. c. intelleximus. de iudi.

¶ Notarius q scribit acta cause p̃ncipalis põt esse testis in causa appellatiõis. de testi. c. i. sup glo. ii. li. vi.

¶ De forma iuramenti quod prestant notarii

quando creanẗ. vide Io. an. in. c. sicut. ne ce u l mo. Spec. in ti. de instru. edi. §. restat. ꝓ sꝫ queritur sub q̄ forma. dixi sub dictiōe iuramētuꝫ.

¶ An soli notario credatur. vide. C. de donat. l. in donatiōibus. Inno. de ꝓba. post cessiōem.

¶ Notarius uolens cōficere instrumētum īrrequisitus debet puniri. C. de defen. ciui. §. ti. Immo piurus ꝑdit executiōem officii. nō. Hosti. in sum. de fi. instru. §. q̄bus.

¶ Punitur etiam notarius qui illicitum contractum scribit. ut. C. de sa. san. eccle. l. iubem⁹. §. his tabelliōibus.

¶ An notrarius finito officio possit cōpelli ad ꝑficiendum instrumētum quod ante inceperat vide. ff. de nego. ge. l. nam & suus. Io. an. de hereti. ut officium. li. vi.

¶ Notarius debet in fine instrumenti facere mentiōem de rasura. nō. ff. de his que in testa. delē. l. cancellauerat. nō. Arch. xxxv. q. ix. loci

¶ Si notarius cōficit instrumētum suꝑ facto alicuius cui postea ipe succedit an ex illo possit se iuuare. vide in regula factum. de regu. iuris. li. vi. & de eo qui cogno. consang. uxoris sue. super eo.

¶ Notarius non potest incidere instrumentū etiam si partes asserāt se errasse. scd̄m Inno. de ꝓbat. quoniam cōtra.

¶ An notariatus sit ars. vide Ange. in consilio suo. xxxii.

¶ An si notarius delinquit in officio suo possit iterum gerere officium. nō. ff. de eden. l. si quis ex argentariis. §. i. in glo. ed ctionis. & ibi Bar. ff. ad legem iul. repe. l. eadem. & l. si aliquid. C. de suscep. & arcba. li. x. nō. in auten. de armis. §. penulti. in glo. sollicitudine. colla. vi. vide Spec. in ti. de instrum. edi. §. restat. ꝓ si. qd si tabellio.

¶ Qua pena puniaẗ notarius delinquens i officio. nō. in aut. de non ali. aut ꝑmu. re. eccl. §. ad hoc. in glo. ꝑuersiōem.

¶ An notarius possit esse decurio & post decurionatum acceptum cōficere instrumēta. nō. C. ad legem cor. de fal. l. si q̄s decurio. li. x. Spe. in ti. de instru. edi. §. restat. ꝓ. item decurio.

¶ Qualiter notarius cōficiat instrumētum inter mutos. Bar. in. l. mutū. ff. de acqui. here.

¶ An si damnat de falso possit iudex ei ꝑuare famam ita ut iterum possit gerere officiuꝫ. nō. de testa. mi. l. ex militari.

¶ An notarius possit interponere auctoritatē cum emancipatiōibus & an possit se intitulare iudicem ordinarium & an in eum possit iurisdictio ꝓrogari. vide Ang. in cōsi. suo. lxxxviii qd̄ incipit Visum.

¶ An notarius Imperii possit cōficere instrumentum in terris eccl'ie. nō. plene per docto. i c. per uenerabilem qui fi. sine legi. Ange. in ꝑalleg. cōsilio. lxxxviii.

¶ Notarius potest esse rogatus de testamento uxoris & nurus. ff. de fal. l. uxori.

¶ Quādo notarius non potest exercere officium & scribit sniam & acta rōne illius officii an sint nulla. vide Ange. in cōsil. suo. xcvi. qd̄ incipit Visis ꝓcessibus.

¶ Notarius debet ponere in instrumento horam actus ꝑfecti non actus inchoati s̄m Inno. in. c. cōsuluit. de offi. dele. vide Bal. in. l. si quis eum. §. i. ff. de uulg. & pup.

¶ Si notarius debet in formam publicam redigere inbreuiaturas alterius non potest supplere eius defectus. & an heredes notarii defuncti teneanẗ parti lese. Io. an. in addi. Spec. i ti. de instru. edi. §. ostenso. ꝓ. qd inbreuiatura. & instrumentū. ꝓ. hoc autē puto.

¶ Notarius non potest scribere cōmissiones quas facit ei iudex. Bar. ff. de testam. tu. l. ex sententia. Hosti. de ꝓbat. quoniam cōtra. i ti. ꝑme colū. Io. an. in regula Cum qd. li. vi. Bal. i iudices. C. de fi. instrum. Adde ꝙ non creditur sibi si dicit cōmissiōem sibi factam. de ꝓcur. l. i C. de man ꝑnci. l. missi opinatores. C. de exact. tribu. li. x. vide Ange in cōsilio suo. xcviii. qd̄ incipit Ex themate.

¶ Qua pena puniaẗ notarius celans instrum̄ta. nō. Bar. ff. de tabu. exhi. l. iii. §. si quis dolo. Io. an in addi. Spec. in ti. de instrum̄. edi. §. instrumētum ergo. ꝓ. hoc autē.

¶ An notarius indubio ꝑsumatur rogat⁹. Bar. in. l. sciendum. in. iiii. q. ff. de uer. oblig. & in. l. her' edes palam. §. in testamētis ff. de testam. Spec. in ti. de instru. edi. §. ii. ꝓ. iiii nō. in aut. de tabel. §. i in glo. iungant. coll. iiii. Io. an. in. c. i. de fi. instru.

¶ An notarius debeat cognoscere ꝑsonas inter quas conficit instrumētum. vide Io. an. in addi. Spec. in ti. de instru. edi super ꝛbica bene facie. C. de testa. l. si non speciali. & qd ibi nō.

¶ An notarius debet cōficere instrumentum iussu utriusq̄ cōtrahentis. Spe. in ti. de instru. edi. §. iii. ꝓ. item nunq̄. & ibi Io. an. in addi.

¶ An plures notarii possint in eadem causa scribere. nō. de ꝓptis. statutum. §. notarium. in glo. notarios. li. vi.

¶ Notarii stipulatio tantū refertur quatenus se extendit ad officium illius cuius notari⁹ est Bal. in. l. i. § huius studii ff. de iusti. & iur.

¶ Notarius quādoq̄ dicit exceptor. in auten. de deren. ciui. §. deniq̄. Quādoq̄ diciẗ scriba. ff. de orig. iur. l. ii. §. postea deniq̄. de multis aliis modis dixi. s̄.

¶ Notarius etiam ubi stipulaẗ alteri pōt conficere instrumetum nisi aliud speret comoduꝫ Gui. de cuno & Bal. in. l. si consul. ff. de adopt. dixi supra.

¶ Notarius dicitur seruus publicus. ut dixi. s̄. & tamen seruus nō potest esse notarius. ut. l. generali. C. de tabu. li. x.

¶ Si notarius alteri stipulatur & ille non acceptet an aliquid queraẗ notario. Guil. de cu. dicit ꝙ non. q̄ non intendit sibi querere. ff. de leg. ii. l. quisq̄s. & l. lutius. §. a te. ff. de adimen. lega. l. filio. §. inter. ff. ad trebell. l. lutius. §. filia dat casum in simili. l. liber homo. ff. de acquiren. re. do.

¶ Auctoritas notariatus est de iure ciuili nō iure naturali uel gentiū. dicit Guil. de cu. in. l. non aliter. ff. de adopt. nam ꝙ uni credatur nō est de iure gentiū. & ideo dicit Inno. in. c. cū. p.

tabellio·de fi·instru·q᷑ hec est miraculosa ꝓbatio·melius forte dixisset mirabilis.

¶ Si notarius qui mittit ad aliquas res distribuendas aliis cōmittit tenet ad interesse partꝭ. Bal·in·l·fi·C·de magis·cōue.

¶ Signum notarii potest poni in ꝑncipio i medio uel in fine instrumenti q᷑ a iure nō est certus locus determinatus·fm Bal·i·l·non aliter·ff·de adoptio.

¶ Aduocati non possunt exercere officiū notariatus·in·l·uniuersos·C de decur·li·x.

¶ Officium notarii non est cōpatibile cum officio iudicis·C·de sa·san·eccle·l·iubemus·§·hiis quoq᷑ Bal·in·l·senatores·ff·de sena.

¶ Officium notariatus est temporale·i·usq᷑ ad triennium de iure cōi·ut·C·de muneri·& ho·l·ii·li·x.

¶ Notarius qui facit acta debet illa ꝑficere·dixi aliquid·s·Adde nō·in autꝭ·de here·& fal·§ si non absit & ibi glo·nō.

¶ Sententia lata cōtra notariū non debz aliis nocere·ff·de his qui nō·infa·l·lutius·no·Inno·de hereti·c·fraternitatꝭ·ad hoc·ff·de of·preto·l·barbarius·& uide ibi Bar·omino.

¶ Si notarius nōdum est cōdemnatus de falso sed pendet iudiciū cōtra euz An possit instrumenta ꝑficere·vide Bartꝭ·in dicta l·barbarius & ibi etiam Bal.

¶ Q᷑ Imperator possit creare notarium in terris eccl'ie tenet Bal·in·l·eum qui·ff·de iurisdict·om·iudi.

¶ Notarius non potest dare ꝓthocollum suū inuitus alicui ne ille habeat comodum extrahēdi quid inde ꝑceperit·ff·de eden·l·quedam·§·is autem·& ibi Bar.

¶ An id quod ꝑcipitur ex ꝓthocollo notarii dicatur fructus·dic q᷑ non·q᷑ non ꝑcipitur nisi semel tantū vide Bartꝭ·in dicta·l·quedam·§·is autem.

¶ Si non soluatur notario pecunia debita ꝓ istrumento qua actiōe agat·vide Bartꝭ in·l·argentarius ff·de eden.

¶ Si petatur notarius a iudice iudex dz illum dare·ff·loca·l·dnī horreoꝝ.

¶ An notarius teneatur ad restitutiōem eorū que lucratus est ex cōfectione instrumēti usurarii·vide Iaco·butr·in·l·iubemus·§·hus·C·de sa·sanct·eccle.

¶ An notarius possit cōficere instrumētum d̄ cōsensu partium extra territoriū·no·Guil·in·l·repetita·C·de epi·& cle.

¶ An notarius cōdemnatus de falso possit perficere instrumēta cepta anī cōdemnatiōem·vide Bar·in·l·ad testametum·§·i ff·de testa.

¶ Notarius creatus auctoritate legꝭ municipalis·potest in ciuitate etiam inter extraneos cōficere instrumetum qd̄ ualebit ubiq᷑·l·i·C·de eman·li·& ibi Bar.

¶ Cōsiliari⁹ ciuitatis non potest esse notarius·ut·C·de decurꝭ·l·uniuersos·li·x.

¶ Notarii non possunt esse antiani·gl·in rubrica C·de tabu·li·x.

¶ Si notarius delinquat semel in officio notariatus non potest amplius ad illud officium assumi·l·si aliquid·C·de suscep·& archa·li·x.

¶ Notarius non potest recipere iuramentum testiū nisi sit sibi cōmissum a iudice·gl·& Bal·in·l·hac cōsultissima·§·si quis autē·C·de testa.

¶ Non potest ꝓbationes & instrumēta ꝓducere notario nisi ad hoc esset deputatus ꝑ iudicem·ut·l·eos·§·super hiis·C·de appel·& ita nō glo·& ita intelligit Bal·in·d·l·hac cōsultissima §·si quis autem·dixi aliquid·s.

¶ Qui gessit se ꝓ notario·x annis ꝑscribitur notarius·fm Bal·in·l·i·C·de fideius.

¶ Notarius quādo non cōficit instrumētuz solenne punitur ad similitudinē falsi·Bal·in·l·si ueritas·C·de fideicōmis·all'at·l·iubemus·in fi·C·de testa·in autꝭ·de non ali·§·q᷑ uero leonis·& ibi notatur.

¶ Parti petenti instrumētum non potest notarius opponere exceptiōez tua nō interest·Bartol·in·l·fina·ff·de tabu·exhib·Bal·in·l·fina·C·de eden.

¶ Notarius qui reddit instrumētum uiciosum & impfectum cogitur iterū reddere·ar·ff·qui sa·da·cog·l·satis ff·de eden·l·ubi·&·ff·eo·ti·l·iiii·§·sed recte·Bal·in·d·l·fi·C·de eden.

¶ Pars que leditur ex errore notarii pōt petere illum corrigi ꝓbato errore·ff·de lega·ii·l·cum ꝓponeretur·qui tex·est in hoc singularis·immo ipsemet notarius potest implorare officium iudicis ut cogat ꝑtem reddere instrumentum ut possit errorez suum corrigere·fm Bar·in·l·fina·ff·de tabu·exhi·& Bal·in ꝑalle·l·fi·C de eden·in·vi·q.

¶ Si notarius a quo petitur instrumētum dicit se in instrumēto nō recordari q᷑ de tali materia fuerit rogatus cogitur ostender ꝓthocollum & bastardellos·& si per diligentem inspectiōem illorū non reperitur non plumitur rogatus nisi ꝓbetur per testes·nam tunc debz secundū dicta testium cōficere instrumēta quia habent loco ꝓthocolli·Bal·in ꝑalle·l·fina·C·de eden·qui all'at·l·publicati·C·de testa·& l·gesta·& qd̄ ibi nō·C·de re iudi.

¶ Si notarius celat instrumētum quo ad omnes ut nemini ueritas appareat punit̄ pena falsi sed si celat soli aduersario sed in publicum exhibet alias non tenet pena falsi sed solum ad interesse aduersarii·ita determiat Bar·in·l·iii·§ si quis dolo·ff·de tabu·exhi·Bal·in·d·l·fina·in viii·q·& sic intelligit qd̄ dixi·s.

¶ Notarius debet ponere in instrumēto ea q̄ sunt de more & cōsuetudine regionis·facit qd̄ nō·ff·de uerbo·obli·l·ex ea parte in prin·Bal·i·l·q᷑ si nolit·§·qui assidua·ff·de edil·edict·per illum tex.

¶ Notarius debet scribere in instrumēto totū illud de quo rogatur a ꝑtibus·vnde non debet scribere q᷑ cōfessus fuit sub spe numerationis future licet non uideret pecuniā numerari·gl·in·l·fi·C·de cōdi·ex le·& ibi Bal.

¶ Licet de uno instrumēto uel actu sint rogati plures notarii nisi cōsuetudo ul' statutum aliud declaret sufficit instrumētum unius ex notariis rogatis·unde quod nō·Inno·de fi·instru·c·i·nisi ut dixi aliud haberet cōsuetudo ut in

regno Apulie. ubi unus rogatur & alius habet se subscribere al's fides instrumẽto non datur. Ad hoc facit quod nõ. Bal. i. l. fina. C. de fidei cõmis. Item in magnis negociis solent adhiberi plures notarii. q2 uni non datur fides sed unus ꝓpter alium caueat aliqd falsi immiscere. ar. l. hac cõsultissima. C. qui te. fa. pos.

¶ An notarius meus possit de re mea facere instrumentũ. dic q2 sic. in. l. lucius. ff. de testa. mi. & ibi Bar. quod nõ. ꝓ platis & officialib9 qui habent suos notarios sub se q2 instrumẽta ab illis cõfecta in utilitatem ipoꝝ ꝓbent. Adde ad mãm quod nõ. Bar. in. l. ii. ff. de stip. suo.

¶ An notarius rogatus de aliquo instrumẽto si succedat roganti possit illud heres existens extendere & illud publicare atq3 ad sui utilitatẽ illo uti. Bar. post Dy. tenet q2 sic. in. l. q̃ eo. §. i. ff. de fal. quod nõ. faciũt que dixi. s̃.

¶ Notarii non teneñ ire ad exercitũ. ut. l. p̃cepit. in p̃n. C. de cano. lar. li. x. & ibi. Barto. & plene in. l. i. C. de immu. cõce. eo. li.

¶ Notarius potest deponere ut testis si eius scriptura non est solennis. Bal. x. col. de pa. cõstan. in. vi. car. ubi de hoc.

¶ Non sufficit q2 notarius in fine instrumenti attestatur de rasura uel cancellatiõe. ut dixi s̃. sed oportet q2 exp̃mat partem seu rasuram cancellatam uel additam. s̃m Bar. in. l. diuus §. item senatus. ff. de fal.

¶ Si notarius non uidet numeratiõem pecuñe non debet illam assertiuam ponere in instrum̃to bona glo. in. l. si ex cautiõe. C. de non nume. pecu. Io. an. in addi. Spe. in ti. de instru. edi. in fi. addi. magne. uide Bal. i. l. ti. C. de cõdi. ex lo.

¶ Notarius de his tantum que p̃cepit uisu & auditu potest cõficere instrumẽtum nisi se referunt ad relatiõem aliorũ uel dictum. Io. an. i addi. Spec. in ti. de instrum. edi. §. restat. ꝯsi. instrumenta.

¶ Si notarius dicit se non habere instrumẽtũ de quo fuit rogatus & persona sit suspecta & de ꝓximo facta rogatio potest accusari de falso si autem de longinquo & persona non est suspecta conuenit tantũ ad interesse partis lese. Io. an. in addi. Spe. in ti. de instru. edi. §. instrumentũ. ꝯ. p̃mo.

¶ Notarius quãdo non reperit qd habeat facere iudex & quãdo in defectum notarii cogãtur alii scribere & a quibus debeat esse notarius rogatus & an p̃sumatur rogat9 & an debeat habere notitiam eius qd scribit & an debeat cognoscere personas p̃ncipales & qualit debeat scribere quando pecunia fertur in sacculo & qualiter assertio ptium excuset notarium & qualiter de duob9 sensibus tantum uidelicet uisu & auditu potest facere instrumẽtum & q̃liter punitur faciens instrumentũ cõtra iuris ꝓhibitiõem & an possit cancellare in breuiaturam postq̃ extraxit de illa instrumẽtum & restituit parti & de multis aliis. uide p Bal. sup gaica. C. de fi. instru.

¶ Notarius non potest rogari quo ad plenaz fidem de eo qd non facit ille qui rogat. Bal. in l. neq3 natales. C. de ꝓba.

¶ Uerba notarii scribẽntis actum de uoluntate partis dicuntur esse uerba ipius partis & habentur p̃inde ac si ipa pars dicta uerba a notario ꝓlata dixisset. ita dicit Bal. in l. mater. C. d rei uen. in ꝯ. qd ergo si tabellio. q alfat. l. cum ostendim9. §. fi. ff. de fi. tuto.

¶ Si notarius narratiue & nuntiatiue dicat aliqua uerba de substantia actus plene probat enũtiatiue narrata esse uera quo ad ualorez ipius actus tantum de quo agitur nisi aduersari9 ꝓbet cõtrarium. ita dicit do. Anto. in. c. duduz de p̃sumpt. q alfat. l. optimam. C. de cõtrahen. & cõmit. stip.

¶ Uerbis notarii ad id deputati & eius scripture statur sine alia testium solennitate & sine alia publicatiõe ut est casus s̃m unum lecturã & ibi nõ. Bar. in. l. gesta. ff. de re iudi. ꝓbatur i l. in donatiõibus. C. de dona. in. c. quoniã cõtra & ibi per Innoc. de ꝓbat. & in. c. cum a nobis. de testi.

¶ Licet notarius post cõpletam scripturaz & publicatam dicat cassaui q2 per errorem scripsi si est ista subiectio in eadem abreuiatura siue in alia carta inueniat uiciatur & non uiciat nõ. in. l. i. ff. de his que in testa. delen. q2 ibi i testatore qui potest corrigere factum suum notarius autem & testis non potest sibi ipi derogare sed standum est p̃mo dicto & p̃me scripture tanq̃ uere & matrici ut plene nõ. doct. in l. Imperator. ff. de sta. homi. cõsueuerunt tamẽ notarii publicare registrata nisi in fine quiterni. & tunc illud quod reperit cancellatũ nõ intelligitur publicatum nec debet ei credi. ut. C. de edict. di. adri. tol. l. edicto. & C. de testa. l. si unus Bal. in. l. ambiguitatem. C. de testa. & ad de quod dicit Bal. i. l. Imperator. & l. si librarius. ff. de reg. iur. & Bal. in palle. l. si unus. C. de testam.

¶ An notarius possit esse rogatus de instrum̃to quod pertinet ad se & ad alium uide Bar. in l. filius. §. sequens q̃stio. ff. de fal.

¶ Contessiõi facte coram notario non statur nisi fuerit p̃sens iudex uel nisi notarius fuerit a iudice deputatus ad hoc. Inno. in. c. quoniam. contra de ꝓbat. in glo. publica. faciunt no. per Barto. & Bal. in auten. que supplicatio. C. de p̃ci. imper. offe.

¶ Scriptura subscripta manu notarii probat inter easdem personas licet al's non sit publicata s̃m Inno. in. c. albericus. de testi. in glo. publicare. ꝯ. nec credimus. Item in actis iudicii creditur soli notario. in. c. quoniam cõtra. de ꝓba. & Innoc. in. c. ad audientiam. de prescript. in glo. credentes.

¶ Licet ꝓbetur cõtra notarium q2 unam scripturam falsam fecit non tamẽ alie scripture postea per ipm̃ facte p̃sumunt false quousq3 fuerit toleratus in officio notariatus. Inno. de hereti. fraternitat. in gl. i.

¶ Notarius p̃uatus officio nihil potest addere ueteribus rogationibus etiam de mandato iudicis. nõ. in. l. ii. §. miles. ff. de his qui nõ. infa. Et sit notarius aliquid omisit in instrumẽto poterit iudex anteq̃ eum priuet mandare ut

omissum suppleat. sed postq̄ eum ꝓuat mandatum de supplendo omissuz est impossibile. ut nō in. l. quid ergo. §. pena grauior. ff. de his qui nō infa. & an tunc totum instrumētum erit falsuz dic ꝙ sic. quo ad capitulū quod est unū & idez in nullo credetur. ut nō. C. de transact. l. si ex falsis. Bar. in. l. aurelius. §. idem quesiit ff. de li. leg. Quo ad alia docto. uident facere differentiam inter rasum & falsum. de quo dic ut. l. si unus. C. de testam. & l. satis aperte C. de fal. Innoc. de hereticis. c. fraternitatis. Bal. in. l. ii. C de fideicōmis. li.

Notatus Notabilis

De his uide tex. in. l. i. §. ii. ff. de his qui nō. infam. & quod ibi nota.

Notio

Que sit differentiam inter notiōem & iurisdictiōem. uide. ff. de re iudi. l. ait ꝑtor. i prin. Aliquādo sumitur notio ꝓ iurisdictione. ff. de offi. ꝑfect. ur. l. i. §. cum urbem.

¶ Notio ꝓprie est cognitio sine iurisdictione ff. de uerbo. signi. l. notiōem. facit quod nō. i. d. l. ait pretor. & in. c. super qōnum. §. porro. de offi. dele. & quod ibi nō. glo. & Archi. de excep. pia. li. vi. ꝟ. notiōem.

¶ Notiōes sunt in diuinis. s. Tho in ꝑma par. q. xxxii. ar. ii. & sunt. v. ea. q. ar. iii. & in pmo di. xvii. ar. i.

¶ Notiōes patiuntur opiniōes. in ꝑalle. q. xxxii. ar. iiii. & in pri. di. xxxiii. ar. v.

¶ Notio eadem est patri & filio spirituisancto. Idem in pri. par. q. xxxvi. ar. iii. & in pri. di. xxiii. ar. iii.

Notorium Notorietas

¶ Licet notorietas alicuius iuris mihi competentis releuet me ab onere ꝓbandi non tamen releuat ab onere allegandi adeo ꝙ non allegando nihil ꝓdest notorietas. glo. in clem. appellanti. de appel. docto. in. c. accedens. ut li. non contesta. Bar. in. l. i. ff. de excep. idem in. l. si adulterium cum incestu. §. idem pollioni. ff. de adul. faciunt nō. in. l. cum quid. ff. si cer. peta. nō. de appel. ex parte. vide do. Car. in clem. quia contingit. de reli. do. in. ii. & iii. oppo.

¶ An in notoriis in quibus non exigitur ordo iuris exigatur sñia. glo. de testi. cogen. super eo. de iureiu an. ad nostram. in. iii. glo. de uer. signi. ex parte. i. & ibi p Innoc. Io. an. in. c. uestra. de coha. cleri. & muli. vbi cōcluditur ꝙ requiritur sñia sed non cum solennitatib⁹. de qb⁹ in. c. si. de re iudi. li. vi.

¶ An in notoriis requirat citatio. nō. glo. in ꝑ allig. c. ad nostram. de purga. cano. dilectus. in glo. Inno. de sen. excōi. sacro glo. ii. q. i. que lotharius. Io. an. de appel. cum sit romana. sup glo. fina. & de re iudi. cum olim. super glo. plene in dicto. c. uestra. ubi cōcluditur ꝙ exigitur citatio. licet non sit solennis aut pemptoria.

¶ An sñia lata cōtra notorium sit ipo iure nulla ita ꝙ non egeat appellōnis remedio. Inno. ꝗ frigi fraternitatis. de cōces. ꝑben. cum nostris. & de re iudi. c. i. & c. cū Bertoldus.

¶ An & quando notorium est nullam absenti defensiōem posse cōpetere possit sñia ferri contra ipm absentem nō citatum. dic ꝙ sic. Bar. in l. ii. §. ꝙ si de frumētaria. ff. de admi. re. ad ciperti. nō. in. c. cum olim. de re iudi.

¶ Illud dicitur notorie cōstare iudici quod ipse uidet sedendo ꝓ tribunali. glo. ii. q. i. deus oīpotens. de q̄ uide docto. in. d. c. uestra. circa fi.

¶ An appellōne notorii ueniat tam notorium iuris q̄ facti. nō. de elect. dudum. i & in dicto c. uestra. ubi Io. an. & Cal. tenent ꝙ in stricta & ꝓpria significatiōe uenit tantum notoriū facti quod nō.

¶ An in notoriis habeat locum recusatio iudicis. dic ꝙ non. glo. in c. i. de offi. delega. li. vi. in glo. ii. in fine.

¶ An & quando a notorio criminoso liceat abstinere uel non. nō. plene glo. & docto. in dicto. c. uestra.

¶ An factum momentaneū uel transiens possit cadere in notorium. Bar. in. l. ciues. C. de appel. in auten. qui semel C. quo. & quan. iu. & in l. si uero. §. qui ꝓ rei. ff. qui sa. da. cog. & in. l. illicitas. §. ueritas ff. de offi. psi. ubi tenet ꝙ nō. & male. ꝙ in cōtrarium est casus in. c. qto. de transla. ꝑla. in. c. illud. de cle. ex. mi. in. c. uenerabilem. de elect. in. c. cum in dyoc. de usur. in c. ex tenore. & c. fina. de tempo. ordi. plene. docto. in. d. c. uestra.

¶ Notoriū ꝓbationis superat notoriū ꝑsumptionis. docto. in ꝑalle. c. uestra.

¶ Que sit differentia inter notorium & manifestum. nō. glo. ii. q. i. manifesta. nō. in l. heredes palam. ff. de testa. in aut. qui semel. C. quo. & quan. iu. Adde quod dixi. s. sub dictiōe manifestum. Adde nō. C. de appel. l. ciues. in glo. penul. Spec. in ti. de noto. cri. §. sequitur ꝗ manifesto. Et de materia notorii est bona glo. in dicto. c. manifesta.

¶ Quot testes sufficiant ad ꝓbandum aliqd esse notorium. dic duo. glo. ii. q. i. deus omnipotens. facit quod no. glo. in. l. ii. C. de bono. pos. & C. de fi. instrum. l. cōparatiōes. vide. ii. q. i. §. ultimo.

¶ An ualeat sñia iudicis super facto notorio si non ꝑcedat sñia declaratoria illud esse notorium. Inno. in. c. tua. de coha. cleri. & muli. glo. & docto. in clem. pastoralis. de re iudi. ubi concluditur ꝙ talis declaratio est utilis non autez necessaria. de quo docto. in. d. c. uestra.

¶ Que crimina dicant notoria & que non. vide Bart. in. l. ab accusatiōe. §. nuntiatores. ff. ad turpil.

¶ Materiam notorii tractat Cy. & Salyc. in l. ea quidem. C. de accusat. Spec. in ti. de noto. crimi. Io. and. & do. Anto. plenissime in dicto. c. uestra.

¶ An notorius fornicator sit suspensus ipso iure. glo. ꝙ sic. in. c. cum non liceat. de ꝑscript. glo. & docto. de coha. cle. & muli. sicut. de cle. excōi. mi. si celebrat. nō. de sen. excōi. decernimus. in glo. fi. li. vi. tex. in. c. ꝙ circa. de biga. glo. in uer. peccet. in. c. de homic. de cele. mis.

¶ Notorium manifestuz & euidens aliquādo

equiparantur & equipollent. uide nō. de elect. ab eo. li. vi. in glo. uſ.

¶ Notorium operatur idem qđ legitima ꝓbatio in iudicio facta. ff. de cur. furi. l. iulia. nō. ī l. qui mutuam. §. non ideo. ff. man. & ff. de ritu nup. l. palam. in fi. & glo. in. l. amiſſiōe. §. pe. ff. de capi. dimi.

¶ Notorium poteſt dici illud qđ eſt corā pluribus cōfeſſatum. dicit Innocꝫ. in. c. ſtatutum. đ offi. dele. quod eſt nō.

¶ Notorium eſt id qđ adeo omibus liquet ꝙ iuſtificari non poteſt. ita dicit Inno. in. c. ſicut. in glo. magna. de coha. cle. & mu.

¶ Notorium poteſt eſſe de quolibet actu ut de officio. C. qui & aduer. quos. l. i. in glo. & l. barbarius. ff. de of. p̄ſi. de maleficio. & in p̄allega. c. ſicut. & l. ea quidem. de accuſ. & in. l. i. C. de his qui in ecc. ma.

¶ Notorium ꝓbatiōe non indiget. de accuſa. euidentia. glo. de elect. bone. i. in uer. receperit & ibi docto. & c. ad noſtraꝫ. de iureiuran. tex. & glo in. c. ſuper eo. de teſti. cogen. glo. & docto. de uſurꝫ. cum in dyocꝫ. glo. & docto. Arch. ii. q. i. que lotharius. Adde nō. ff. qui ſa. da. co. l. ſi uero. §. qui ꝓ rei. in glo. euidentiſſime.

¶ An cōtra notorium admittit̃ ꝓbatio. nō. xv q. vi. c. i. in glo. fi.

¶ Omne quod eſt ꝓbatum in iudicio inducit notorium. Innocꝫ. de fideiuſ. c. ii. de appellatꝫ. ex inſinuatiōe. de fili. preſ. cōſtitutus. de accu. euidentia. Io. an. de uerbo. ſig. olim. tex. de tempo. ordi. c. fi. tex. iunc. glo. in. c. ab excōicato. đ reſcrip. Inno. de teſti. ueniens. ii. in glo. miri.

¶ An factum negatiuum poſſit tranſire in notorium. tex. ꝙ ſic. i. c. dudum. i. de elect. Io. an. i c. eos. de tempo. or. li. vi. & in. c. q̄to. de trāſla. p̄la. & in. c. iohannes. de cle. cōiug.

¶ Notorium dicitur illud in cuius actu decez interfuerūt. uide gl. ii. q. i. de manifeſta. & Cy. in. l. ea quidem. C. de accuſ. Bal. in. l. de q̄bus. ff. de legi. in. vii. col. ꝟ. ſed quero.

¶ An per partes poſſit ꝓbari quid eſſe notorium. Inno. in. c. i. de offi. dele. li. vi. glo. ii. q. i. deus omnipotens.

¶ In notoriis ſuatur ordo iuris quādo ſi non ſuaretur ſcandalum immineret. uide de iureiuran. ad noſtrā. iii. & qđ ibi nō.

¶ Notorius exceſſus examinatiōe nō indiget de elect. bone. nō. de fi. preſ. quoniam. in glo. fina. & ibi uide cōcor. de iureiura. ɜ. ad noſtram. & ibi nō. vide nō. per Inno. in p̄all. c. bone.

¶ Practicam cōtra crimen notorium ꝓcedēdi cuius actor ignoratur. vide Inno. in. c. bone i. de elect. in. ꝟ. teſtes. ubi omino uide.

¶ An in notoriis ſit neceſſaria monitio & ſi ſic An ſufficiat unica. vide de ſen. excōi. ſacro. ſcđm Innocꝫ.

¶ Notorius defectus iuris uel ꝓprietatis excludit ſpoliatum a reſtitutiōe. de fi. preſ. cōſtitutus. de reſti. ſpo. ad decimas. li. vi.

¶ In notoriis poteſt ferri ſententia p̄te non citata. Inno. de tranſla. p̄la. q̄to. ſup uer. p̄cipimus & de ſen. ex. illud.

¶ Si negatur notorium debet illud ꝓbare qui dicit. de elect. dudum. nō. ii. q. i. quando autem. in gloſa.

¶ Notorius fornicator celebrando irregularꝫ eſt. de cle. ex. mi. ſi celebrat.

¶ In notorio crimīe non inducitur purgatio. ꝙ oblata recipitur. Specꝫ. in ti. de abo. & pur. §. ii. iu p̄n. quod nō.

¶ In notoriis non eſt neceſſarius libellus ꝙ ī eis ex officio poteſt iudex ꝓcedere. Spe. in ti. de li. eōcep. §. nunc dicendū. ꝟ. xv.

¶ Etiam agitata in iudicio ſumario ſunt notoria ut ꝓbatiōes & alia que licet ſint notoria ñ tamen faciunt fidem niſi ad finem ad queꝫ ſūt inſtituta. dicit Iaco. butri. in. l. ii. ad fi. ff. ſi quis in ius uo. non ierit.

¶ De notoriis poteſt iudex ex officio & a ſe ipo etiam extraiudicialit̃ informari. iuxta nō. per Inno. in. c. cum in tua. de ſpon. facit qđ nō. Bal. in. l. qui teſtamēto. §. mulier. ff. de teſtam. ubi etiam dicit ꝙ cōtra illos qui non ſunt idonei teſtes poteſt iudex de fama que non eſt notoria ſe informare etiam extiudicialiter. qđ nō.

¶ Notorium etiam in delictis non exſpectat ſniam diffinitiuam ſed p̄ceptum. glo. in. l. ictus fuſtium. ff. de his qui nō. infa. Cy. in. l. nullam. C. eodem titu.

¶ Ex confeſſiōe extiudiciali ueluti quaſi notoria uel dep̄henſiōe officialis quis punitur. ut dicta. l. ictus fuſtium. & dicit ibi Bar. ꝙ confeſſio extiudicialis inducit notorium qñ limitatur aliis circūſtantiis. de q̄ dic ut ibi.

¶ Quādo in notorio exigitur ſnia uel non. dixi aliquid. ſ. Adde. ff. de act. emp. l emptoré ff. de neg. ge. l. at qui natura. §. cum me.

¶ Notorium excuſat ab exp̄ſſione cauſe. dicit Barto. in. l. i. in fine. ff. de noui ope. nuntꝫ. in. vii. q̄one.

¶ Notorium equiparat̃ executiōi facte per iudicem. nō. glo. in. l. fina. ff. ſi. cer. pe. & in. l. decem. ff. de uer. obli.

¶ Notorium equiparat̃ expreſſiōi rei & habetur ꝓ expreſſo. nō. ff. de edi. edict. l. queritur. §. ſi nomiatim & qđ ibi nō.

¶ In notoriis ſupplet iudex ex officio. l. i. C. ut que deſunt aduo. Guil. de cu. in autꝫ. iubemus. C. de iudi.

¶ In notoriis que conſtant ex actis & ſunt acta iudice ſedente non eſt neceſſaria citatio. dicit Cy. in. l. ſanctim⁹. C. de iudi. in. xiii. q.

¶ Notorium dicit id quod cōſtat per ſolaꝫ famam. Inno. in. c. porro. de diuor.

¶ Quoddaꝫ eſt notorium ꝑmanens non tamē de actu ꝑmanente. ut ſi quis occidat aliquem in parlamēto mors q̄dem eſt actus momentaneus & tranſiens & non remanens ſed memoria de actu apud omēs remanet. ff. de ꝓbatꝫ. l. ſi arbiter. Et ita notorium eſt ꝙ dn̄s noſter fuit crucifix⁹ & quod Ceſar imperauit romanis. ut nō. Inno. de iur. calum. cum cauſaꝫ. & eſt rō ꝙ reliquie actus que ſunt ꝑmanentes ipaꝫ rei ſubſtantiam cōtinuo repreſentant. ar. ff. de teſta. tu. l. ſi quis ſub condictiōe unde etiam per ipſas reliquias remanences ſicut ꝑ ꝓprium ſubiectum dicit̃ ꝑſeuerare notoriū ſcđm Bal. in. l. cuꝫ

fratrem. C. de his qui ut indig.

¶ Notorium & sñia equiparanť. ut. l. emptoré in prin. ff. de act. emp. Bar. in. l. is cui bonis. ff. de uer. obli. Bal. in. l. i. C. de cuř. furi. vide plene Bal. de notorio. in. l. ea quidé. C. de accu.

¶ Quãtum ad modũ ꝓcedédi de plano omissis solennitatibus iuris non est dubiũ ꝙ maleficia que constant ex actu transeũte possunt esse notoria. ut. d. l. ea quidem. Cy. C. ne quis in sua cau. l. i. Inno. in. c. tua. de coha. cle. & mu. de uer. signi. ex parte. de of. deleg. c. i. li. vi. Bal. in dicta. l. ea quidem.

¶ Notorium nunq̃ habet uires ad aliquẽ deponendum uel ꝑuandum nisi sequať sñia depositiõis uel ꝑuationis. nõ. Inno. de cõces. ꝑben. cũ nostris. Bal. in. l. cum fratrem. C. de his qui ut indig. uide Bal. in. l. i. C. de cuř. furio. vbi dicit ꝙ notorium equiparať sñie q̃tum ad effectum declaratiuũ sed non q̃tum ad inductiuũ uel ꝓhibitiuũ. immo tunc opus est sñia. allˀat nõ. ff. de act. empt. l. emptorem. ff. de nego. ge. l. at q natura. § cum me. ff. de his qui no. infa. l. ictus fustium. & quod ibi nõ.

¶ Nulla diffinitiua sñia potest ferri q̃tũcunq in notorio nisi ꝓcedat legitima citatio. facit. ff. de re mili. l. iii. § si ad diem. nõ. de appel. cũ sit romana. de iu. iuran. ad nostram. ii. uide Bal. in ꝓalle. l. cum fratrem.

¶ Notorium ꝑ uisum non potest ꝓbari ab eo qui non uidit factum & ꝓpřie non est notoriũ quod indiget ꝓbatione. Bald. in. l. omnium. C. de testam.

¶ Licet a sñia lata sup notorio non appelletur tñ potest peti retractatio etiam post executionem si cõdemnatus uult ꝓbare factum nõ esse uerũ uel non esse notorium ſm Inno. qui reputat hoc mirabile. in. c. tua de coha. cle. & muli.

¶ Circa materiam notorii uide mľta pulchra bona & mirabilia per Innoc. in ꝓalle. c. tua. de coha. cle. & muli.

Notus Notitia

Qualiter ꝓbetur aliqd esse notum alicui. dic per iurametum. ſm Bal. in. l. licet. C. de ꝓcuř. qđ forte non est simpliciter uerum.

¶ Quando quis dicatur habere notitiam rei. nõ. de elect. cupientes. in ꝓri. li. vi.

¶ Notitia ꝓsumptiõez inducit. ut. ff. loca. l. dominus horreorũ. & qđ ibi nõ.

¶ Notitia scolastica multum operať sicut castrensis & militaris. ff. de castren. pecu. l. miles ii. & l. si forte. nõ. de elect. inotuit. & quod ibi nõ. glo. in. l. late culpe. § amicos. ff. de uer. sig.

¶ Noti dicunť esse oriundi in loco & ibi conuersantes. ſm Hosti. de ꝑben. c. in lateran. Ioan. de elect. postq̃. in uer. cõuersatus.

Nouale

Quid sit & qualiter ꝓbetur habetur in. c. quid per nouale de uer. signi. plene Speq. in ti. de ꝓbati. § ꝓbare. ꝟ ultimo querit. de priuil. c. fi. uide no. per do. Car. flor. in clem. i. de deci. in. v. & vi. q. ff de peti. here. l. utiles. & ibi glo. in uer. nouale. & ff. de uerbo. signi. l. silua. § nouale. sed ſcdm Pliniũ. xviii. li. naturalis hystorie Est terra q̃ alternis annis seminať. vel est terra que de nouo ad culturam redigiť vel de nouo ꝑcisa.

Nouatio

Quis modus sit ꝓcedédi cum alius ꝓ alio susrepit iudicium animo nouandi. Bar. in. l. delegare. ff de noua. ubi de hoc.

¶ An & quo respectu ius excipiẽdi possit nouari. Bar. in. l. i. ff. de ꝑto. stip.

¶ Ubicunq olim ꝓsumebatur nouatio ad tollendam actiõem ipo iure hodie habet locum ope exceptiõis. Bar. in. l. si pecuniam. ff. si cer. peta. & habetur in. l. fi. C. de noua. uide in. l. q usufruct. ff. de uerbo. obli. & quãdo olim & hodie fit nouatio. vide Bartol. in. l. penulti. ff. de preto. stip.

¶ An & qñ penalis stipulatio nouet ꝑcedentem. Bar. plene in. l. ita stipulatus. ff. de uer. obli. & in. l. i. ff. de penu. lega. & in. l. i. §. item si ita. ff. ad legé fal. ubi etiam Bar.

¶ An apposita i stipulatiõe nouata uideanť re petita in stipulatiõe nouante. uide Bar. in. l. aliam. ff de noua.

¶ Nouatio extinguit pignus nisi aliud dictũ fuerit. C. etiã ob cyrogra. pe. l. i.

¶ Nouatio est unius debiti in aliam obligationem transfusio. Io. an. de ali. iudi. mu. cau. fa. ex parte. Speq. in ti. de obli. & solu. § i. ꝟ. consequenter. & ꝟ. se. de ꝑuile. q intentiõis.

¶ Nouatio non fit nisi utraq ꝑte cõsentiente. Spe. in ti. de ꝓcuř. § i. ꝟ. sed nunqd defensio.

¶ Nouatio non fit nisi hoc expsse agať. Speq. in ti. de cõfes. § ulti. in fi.

¶ An per sñiam fiat nouatio. Archi. xi. q. iii. quomodo.

¶ Nouatio que fit ꝑ sñiam non tollit primam actiõem ipo iure. Cy. C. de usur. re. iudi. l. fi. in i. q. & ibi glo. nouet. ff. de pigno. l. grege. § etiam. nõ. C. de iudi. l. i. in glo. fi. & ibi Cy. in. ii. q Spe. in ti. de arbi. § fi. ꝟ. item quere.

¶ Quando fiat nouatio nõ. ff. de pact. l. in ꝑsonam. in fi. nõ. insti. qui. mo. tol. oblig. § sed si eadem. in glo. nouatio. C. de noua. l. fina. in glo. fi. & Cy. ibi Bar. ff. de uerbo obli. l. ita stipulatus in ulti parti. in. viii. oppo. Cy. C. de pact. l. f[illegible]cto quo penam. Bar. ff. de ꝑto. stip. l. pe.

¶ Nouatio non tollit totã obligatiõem. nõ. ff. de usur. l. iii. § fi. in glo. ex stipulatu.

¶ An ꝑ sñiam arbitri fiat nouatio. Spe. in ti. de arbi. § fi. ꝟ. item quero.

¶ Si non ualet nouatio non fiet restitutio in ꝑorem debitorem. nõ. insti. qui. mo. tol. obli. § ꝓterea. in glo. nulla. & ff. ad uelľ. l. aliqñ. § de pignoribus. in glo. utilis.

¶ Quot sunt species nouatiõis & quid operetur. nõ. C. de iudi. l. i. in glo. fi. & ibi Cy. in. ii. q Bar. in. l. aliam. ff. de noua.

¶ An nouatio fiat per li. cõtesta. & quid operetur. nõ. in ꝓalle. l. aliam. & ibi Bar.

¶ In quo differt nouatio a delegatiõe. nõ. Cy. C. de noua. sup rica. nõ. ff. eo. sup rica.

¶ An in nouatiõe facta de debito intelligatur dies repetita. Bar. ff. de noua. l. si stichũ. § i.

¶ Quãdo nouatio fiat tacite. nõ. Bar. ff. de uerbo. obli. l. usufruct. ff. de ꝑto. stip. l. pe.

¶ An nouatiõem possit facere pupillus si non facit conditiõem suam deteriorem aut tutor possit facere si non expediat. ff. de noua. l. noua re. §. pupillus. & ibi Bar.

¶ Dispositio legitima. C. de noua. habet locũ etiam quando pcedit obligatio non ex contractu sed q̃si puta ex sñia. ut no. glo. in. l. iiii. §. si ex cõuentiõe. ff. de re iudi.

¶ Sñia non nouat actiõem psonalem sed eam pp̃etuat. nõ. in. l. miles. §. fina. ff. de re iudi. C. de iudic. l. pma.

¶ Nouatio non fit nisi appareat ex cõiecturis de intentiõe nouandi. licet hoc uerbis expresse non exp̃matur. & sic intellige quod dixi. s. sm Cy. in. l. cum quidam. ff. si cer peta. Bal. in. l. si pecuniam. eo. ti.

¶ Is põt nouare cui solui potest. de iureiuran. l. si suus. & qd̃ ibi nõ.

¶ Nouatio extinguit p̃cedentem obligatiõem & omnem actum. & sic moram extinguit. ff. d condic. fur. l. penul.

¶ Executio sñie impeditur si postea nouatio interessit. Spec. in ti. de sen. & re iudi. cura. ti.

¶ Stipulatio penalis additam facto non nouat obligatiõem pncipalem ad interesse. glo. in l. fi. ff. si quis in ius uo. non ierit.

¶ Nouatio extinguit p̃nam obligatiõem ita demum si scda est ualida. secus si deficiat ex defectu psone ul' conditiõe deficienti. ff. de pact. l. in psonam. §. i. & §. fi.

¶ Partes nouando possunt restringere effectum nouationis ut non nouet ipso iure. glo. i. d. l. in psonam. in fi.

¶ Non potest quis inuito actore in se nouare litem. ff. de pcura. l. si pcurator. glo. in. l. solutionem. ff. de solut. glo. tenet cõtrarium in. l. liberto. §. fina. ff. de nego. gest. & ibi uide Bar. & plenius p eum in. d. l. solutionem.

¶ Nouatio fit aliter q̃ per stipl'onem puta p cõtractum constituti in quo pncipalem se cõstituit. glo. nõ. in auti. de fideiu. §. i.

¶ Simplici pacto non fit nouatio. l. si unus. ff de pact. l. auia. ff. de iur. do.

¶ Ut fiat nouatio oportet q scda obligatio aliquid plus cõtineat q̃ pma. ff. de uer. obli. l. scire debemus. & l. q usufruct. eo. ti. & qd ibi nõ

¶ Quod dictum est. s. stipl'onem animo nouandi purgare moram est uerum quãdo stipulatio est simplex. secus si stipuletur quicqd mihi dare facere oportet. q2 tunc in stipulatiõem transit obligatio ut obligatio cum q̃litate more. ut in p̃allega. l. sciere. §. fi. ff. de uer. obli. ubi mihi uidet esse casus.

¶ Exceptio competens debitori competit nouanti in se passiue obligatiõem p debitore. ff. qua. re. act. non da. l. i. §. exceptiõis.

¶ An nouatio inducatur ex stipl'one post numeratiõem pecunie. uide. ff. de uer. obli. l. si ita stipulatus. §. grysogonus.

¶ An & quãdo stipulatio cõtinens id qd̃ prima nouet. vide Bar. in. l. si ita stipulatus. ff. de uer. obli. in fi. repe.

¶ Per stipulatiõem inutilem non receditur a contractu utili. dicta. l. si ita stipulatus. §. grysogonus.

¶ Ubi pena succedit loco cõtemptus non nouat p̃ncipalem obligationem. glo. ff. de arbitris l. si quis rem.

¶ Iuramẽtũ non nouat p̃ncipalem obl'onem. ff. de iureiuran. l. eum q. & ibi Bar.

¶ Ex alio cõtractu q̃ stipulatiõis obm non fiebat nouatio. ff. manda. l. si mandato meo. §. fina. & quod ibi nõ. vide in. l. ubi quis. ff. de constit. pecu.

¶ Nouatione tollit' primeua obligatio & omnia accidentia ut pignus & fid'ia. nisi sit repetita. ut. ff. de pigno. actio. l. solutũ. §. solutã.

¶ Nota dicit' q in scda obl'one debet esse plus ut nouetur sufficit q sit plus in qualitate actionis. ut q2 secunda est largior & bone fidei. pma stricti iuris. gl'. ff. manda. l. ex manda. o meo. §. fina.

¶ Sñia non nouat obl'onem ad p̃iudicium eius p quo lata est. nõ. ff. de noua. l. aliam. & . l. die adiecto. §. i. al's incipit Paulus. e. ti.

¶ Nouatio necessaria non extinguit debitum accessorium ne preiudicet agẽti. l. i. C. de iudi.

¶ Effectus aliquos nouatiõis necessarie ad comodũ nouantis. nõ. glo. in. d. l. i.

¶ Si per assumptiõem litis animo nouandi q's suscipiat litem si lis pereat an suscipiens litem remaneat obligatus utili ul' directa. nõ. Cy. in p̃al'. l. i. C. de iudi. in. ti. q.

¶ Si nouata obligatiõe per assumptiõem litis debitor ultimus non est soluendo restituitur actio in antiquũ debitorem. Ia. de are. in. d. l. i.

¶ Nouatio uoluntaria non tollit p̃uilegium nisi hoc sit specialiter actum. Bar. in. l. aliam. ff de noua. idem Bar. in. l. si is q. ff. de iur. fis.

¶ An per delegatiõem hodie fiat nouatio ut quãdo campsor ul' alius p̃mittit nomine meo pecuniam. Bar. dubitauit in. l. delegare. in p̃n. de noua. ff. sed plenius loquitur in. l. singularia ff. si cer. pe. in antepe. col.

Nouare renouare

Nouari dicit' id cui aliquid noui addit' uel detrahit'. ff. de pact. l. si unus. §. pactus. Et renouare ponit' p intelligere ul' ad antiquã formã restaurare.

Nouember

Quare iste mensis uocetur hoc nomine. nõ. i eleua. li dum de reli. & ue. san. in gl'.

Nouerca

Que sit nouerca. uide in. l. uxor. C. de fal. ff. de ri. nup. l. adoptiue. § nũc uideamus. & qd̃ ibi nõ.

¶ Inter nouercam & p̃uignum p̃sumitur odiũ C. de inoffi. testam. l. non est. nõ. in clem. pastoralis. de re iudi. nõ. tex cõtra nouercas. in. l. ui ff de inoffi. testa.

¶ Nouerca potest cogi ad indicandũ res quas heres uult ponere i inuentario & hoc offõ iudicis. ut nõ. in. l. ii. C. quan. & qui. quar. pars debea. li. x.

¶ Nouerca ex noua cõtractatiõe tenet' actiõe furti. sm gl'. i. l. si abducta. C. d fur. s3 Bal. dicit ibi q glo. est sibi c̃ria. de q̃ dic ut ibi dic' Bal.

Nouitius

Quis dicat' & quot modis dicatur nouitius. nõ. i

clem. fina. de regular. & in clem. ne in agro. §. sane. de sta. mona. glo. & ibi docto. Adde Bar. in. l. fi. §. quotiens. ff. de publica. ubi ponit duo de nouitio & ueterano.

¶ An si nouitius finito anno pbationis egreditur religiōem debet habere nouum annū si ex interuallo egrediat. uide gl. in regula eum qui li. vi. in mercur.

¶ An si nouitius. j. annum pbationis dicat q non uult remanere in ordine tamen post annū remanet i habitu pudicet sibi. uide Archi. xix. q. iii. quia ingredientibus. Io. an. de regular. ad apostolicam.

¶ An nouitius habeat uocem in electiōe. nō. de elect. ex eo. li. vi. & de sen. ex. religioso. eo. li.

¶ An nouitius nolens pfiteri sed magis redire ad seculum debeat reitituere expensas monasterio. tex. facit q n. xv. q. ii. c. fi. Io. an. de regular. beneficiū. li. vi.

¶ Nouitii per respectū ad pfessiōem possunt dici layci. nō. de regular. sup eo. in glo. & ibi nota. Innocen.

¶ In qua ueste debeat nouitius pbare regulā nō. de regul. sup eo. li. vi. in glo. fi. & ibi Inno. Adde qd dixi sub dictiōe habitus.

¶ Nouitius quanq dicatur rōne etatis ut qa rudis est. ff. de edil. edict. l. ediles. §. pcipiunt. als dicitur non ex eo q rudis est sed ex qualitate fulendi. ut eo. ti. l. fi. Item dicitur nouitius qui minus anno fuuit. ff. de publi. l. fi. §. quotiens. Item nouitius qui est. j. annū pbationis. de regu. c. i. li. vi. cum sy.

¶ Percutiens nouitiū non est excōicatus. vide de sen. ex. si religioso. li. vi.

¶ Rudis in aliqua arte uel scientia dicit nouitius in pma consti. ff. §. illud & ibi uide glo q nouitii semp credunt decipi & omia sibi fieri p iniuria.

¶ Si nouitius stetit in aliquo monasterio p annum habito non mutato cogitur monasterium eius pfessionem recipere & cum in pfessū tractare. Io. an. in addi. Spe. ti. de regu. ℞ p rebus.

Nouissime Hec dictio exponit. l. ultimo. ff. de origi. iur. l. ii. §. nouissime.

Nouum Nouitas Nouam fidelium congregatiōem nullus facere aut inducere debet sine licētia pape. de cōse. di. i. nemo eccliaz

¶ Imponentes noua pedagia excōicantur. xxiii. q. iii. si qs romipetas.

¶ Quomō antiquus homo mutatur in nouuz uide de cōse. di. ii. qz corpus.

¶ An paria sint aliquid de nouo ul aliqd ortum in notitiam de nouo deduci vide de testi. psentium. de excep. pastoralis. & quod ibi nō. de elect. ut circa. li. vi.

¶ Que dicant noue pbatiōes seu defensiōes nō. glo. & docto. in. l. ii. C. si sepius in integ. re. post. glo. in. c. fi. de resti. in inte. & c. insinuāte de of. del. & c. psentium. de testi.

¶ An & q nouitates sunt uitāde glo. de consue. cum cōsuetudinis. & ibi bonus tex. d deci. nouum genus. xi. di. quis nesciat. de reli. do. c. ulti. & uide omino quod nō. Io. an. in pulleg. c. eum cōsuetudinis.

¶ Quando aliquid dicat nouū & usq ad qtuz tempus. nō. glo. xxv. q. ii. quecūq. & docto. in l. cum quid. ff. si cer. peta. glo. in. c. quid per nouale. de uerbo. signi. in uer. de nouo. in. c. generali. de elect. li. vi. in gl. Adde glo. de censi. significauit. ubi habes quis dicatur nouus census. vide. xxxv. q. viii. c. i. ubi tex. iunc. glo. q nouum dicat id quod nō excessit tempus anni. ad idem. ff. de publi. l. fi. §. quotiens. & ff. de uitri. oleoq le. l. uetus. de conse. di. iii. iris. Adde nō. ff. de no. ope. nun. l. i. §. opus nouū. xviii. q. ii. de monachis. de testi. fraternitatis. & in cle. ii. eo. ti. ubi uide que dicant noua capitula. Adde glo. in uer. de nouo. in. c. i. de exces. pla. li. vi Item adde nō. ff. de iureiuran. l. admonendi. ff. de minor. l. & si sine. §. restitutus. in glo. restitui. ff. q quisq iuris. l. i. §. i. in glo. noui iuris. & C. si sepius in inte. resti. postu. l. ii. in glo. ii. de resti. in inte. c. fi. in gl. ii. de hoc uer. nouū uide Bar. in rubrica. ff. de no. ope. nun.

¶ Nouū aliquando dicit ultimū. de cele. mis. cum marthe. ℞ ceterū.

¶ Que de nouo emergūt nouo indigent auxilio. ut ff. de transact. l. non est. ff. de arbi. l. non distinguem. §. cum qdam. C. de iureiuran. l. fi. C. de cōsor. eiusdem li. l. ii. & ibi Cy. uide de offi. dele. insinuante.

¶ Noua sunt pulcherrime decoranda in phemio. ffto. §. qz omia. in aut. de cōsu. §. i.

¶ Quedam cōcedunt nouis que non cōceduntur antiquis. xxii. di. cōstantinopolitā. & ibi Archi. de pe. & re. deus qui.

¶ Ad nouum factum debet adhiberi nouum cōsiliium & remedium. ff. de uen. inspi. l. i. i pn. C. de ue te. iur. enu. l. ii. §. sed quia. glo. de excep. pastoralis.

¶ Nouitas supueniens facit quē repetere usuras uel beneficiū qd abiurauit prius. nō. de iureiuran. ad nostrā. in gl. omnibus.

¶ Omnia noua placent & natura semper ppe rat nouas edere formas. C. de ue. iu. enu. l. ii. §. sed qz. dixi. s. sub dictiōe natura.

¶ Noua litigia generat quotidie humana cupiditas. dicit tex. in phemio Grego.

¶ Quod iam factum est poteit cōfirmari uirtute noue cōcessionis. ut. l. si quis filio exheredato. §. irritū. ff. de iniust. rup. & irri. te.

¶ Quis dicat nouus articulus uel nouum capitulum. nō. C. de tempo. appel. l. p hanc. in glo. ad nouum. & ibi Cy. in. i. q. Spec. in ti. de testam. §. satis utiliter. ℞ illud aūt notandū. Io. an. de testi. fraternitatis. in. ii. q.

¶ Alteratio rei solum respectu qualitatis non alterat scientiam nec nouum quid constituit. ff. de usufru. accre. l. sed & si tradideris.

¶ Nouum. i. non cōsuetudine roboratū. nō. ff. q quisq iur. l. i. §. qui magistratus. in glo. ii.

¶ An & quādo licitum sit mihi nouum opus factum cōtra ius meuz destruere. tex. in. l. quēadmodū. §. i. ff. ad. l. acqui. & ibi uide.

¶ Nouus non dicitur cōtractus firmatus contra penam resoluentem ex remissiōe pene. ff. d

pecu. l. peculiuz. §. si ere alieno.

Nox

An sero sit nox uel dies. Bart. in. l. aut facta. §. tempus. ff. de pe.

¶ An gesta de nocte ualeāt. uide in. l. nō minorem. C. de transact. Et quid de sēnia an ualeat lata de nocte. vide in. d. l. nō minorē. ꝑ docto. in. c. cōsuluit. de offi. dele. ubi glo. & docto. in aut. de iudi. §. sedebunt. Io. an. in addi. Spec. in ti. de sen. pla. §. iuxta. ꝟ. sed nūquid.

¶ Quot sunt ptes noctis. vide glo. i. q. i. sup- uenīēte. vide pulchre ꝑ Macrobi. de satur. li. i.

¶ Quādo dicatur nox & an sero uel mane sit pars diei uel noctis. vide Bar. in. l. titius. §. lu- cius. ff. de li. & postu. & in. l. aut facta. §. tempus ff. de pe. Io. an. de homi. si ꝑfodiens. Adde Bar to. in. l. i. §. eodem aut. tecto. ad sil.

¶ Qualiter deduci & ꝓbari debeat aliqd fa- ctum de nocte. vide Ang. in cōsi. suo. cxcvi.

¶ An dicat nox que declarat per campanā in loco ubi non potest campana audiri. vide Bar. in. l. more. ff. de feri. vnde si statutum dicit q nox dicatur post sonum campane restringitur ad locum ubi campana potest audiri. ff. de po- stu. l. i. §. ꝓpter casum. C. quo. & quan. iu. aut. qui semel. ff. ad sil. l. i. §. occisor. ff. de decre. ab or. fa. l. fi. ff. de resti. in inte. l. diuus.

Noxa Noxalis

De multiplici significato huius dictiōis noxa nō. Archi. de rescrip. statutum. in prin. Io. an. & Io. mo. de excep. pia. li. vi. & insti. de noxa. §. noxa. nō. de regular. cōsulti. in glo. ii. & ibi per Hosti. Adde tex. & quod ibi nō. in. l. i. in pn. ff. si qua. pau. fe. di.

¶ Noxe appellatiōne omne delictum cōtinetur. ff. de uer. ob. l. plebs. §. fi. ff. de edi. edict. l. quid sit fugitiuus. §. quid autez. Adde quod nō. Io. an. de homi. ꝓ humani. li. vi.

¶ Noxa caput sequit. C. de noxa. l. i. insti. de noxa. §. omis suus. ff. de capi. di. l. tutelas.

¶ Noxius appellat delinquens noxa delictum unde actio inde ꝓdiens dicitur noxalis. ff. si q̄ dru. pau. fe. dica. l. i. in prin. insti. de noxa. §. i.

¶ Actio noxalis non competit ꝓ causa publi ca. ff. de uerbo. signi. l. hec stipulatio habetur. Bar. in. l. penult. §. iniuriarū. eo ti. & in. l. pe. ff si ex noxa. cau. aga.

¶ Seruus datur ꝓ noxa ubi cōuenitur ex do- lo etiam crimialiter. tex. ff. de mino. l. q si mi- nor. §. seruus. ff. de in ius uo. l. ii. ff. de iurisdic. om. iudi. l. si id qd. ff. deposi. l. i. §. generaliter.

¶ Seruus non datur ꝓ noxa in ciuili sed solū in crimiali. glo. ff. de capi. dimi. l. tutelas. §. si li bertate. allatur insti. de nox. in pn.

¶ Actio noxalis datur ex maleficio uel q̄si. ff nau. cau. sta. l. fi. §. penult.

¶ Etiā rem inanimatam quis dare potest pro noxa ubi obligatur ex ea uel ꝓpter eam. ff. si s- ui. uen. l. si forte. §. etiam. facit. ff. de usufru. l. si fructuarius. & l. si eum.

¶ Quia noxa caput seqt ut dixi ideo liberat dñs pncipalis aīali mortuo ante moraz & citra culpam. ff. si qua. pau. fe. dica. l. i. §. & cū etiam

¶ Negans animal esse suum si couincatur per dit ius dandi aliud ꝓ noxa. ut. d. l. i. §. si cōe.

¶ Cōtentus ꝓ animali dante damnū non libe- ratur nisi cedat actiōem cōtra occidentem ipm animal quod potuit dari ꝓ noxa. ff. si qua. pau. fe. dica. l. ii. §. fina.

¶ Seruus non potest dari ꝓ noxa in ptem. q diuisiōem non recipit. ff. ad legē acquil. l. si ser uus suum. §. item si suus.

¶ Bona fide possidens dñs non tenet noxali. ut in. d. l. si suus suum. §. serui.

¶ Noxalis actio cessat quādo dñs cōtenitur ex pⁱma culpa caret serum q habet ipm noxiū bonus tex. est in. d. l. si suus suum. §. ꝓculus. bene facit ad hoc. ff. de his qui deie. uel effu. l. si uero. §. hoc edictum. ff. loca. l. uideamus. ff. nau. cau. sta. l. & ita. §. si suus. & l. ediles. §. pe dius. ff. de edil. edict.

¶ Noxalis actio non habet locum qñ damnuz datur dño sciente & patiente. ff. ad legem ac- qui. l. in lege. Adde q actio noxalis datur con tra dñm licet fuerit sciens unius tñ solutio ali- um liberat. ff. de noxa. l. in delictis. §. si suus

¶ Actio noxalis non datur cōtra dñm. l. i. §. cū suus. ff. de his qui deie. uel ef. & ibi gl.

¶ Si dño sciente suus deliquerit non tollitur actio in dñm alienatiōe sui. ff. de noxa. l. ii.

¶ Ubi suus plurium deliquerit oēs tenētur insolidum & si omnes sciunt tenent sine noxe deditiōe & alter alterum liberat. ff. de noxa. l. si plurium.

¶ Actio noxalis ꝓ seruo sequit suum. ff. de no xa. l. noxalis.

¶ Bone fidei possessor cum noxali agit tenet nomie serui & dando ꝓ noxa se liberat licet ñ faciat eum agentis. & si dñs agit repellit nisi sa tisfaciat de damno. ff. de noxa. l. bona fide.

¶ An desinens dolo uel culpa possidere seruuz noxalem cōdemnet noxaliter. & an insoliduz. uide. ff. de noxa. l. si quis.

¶ Dominus dans suum ꝓ noxa ab omnibus li- beratur sed si soluat extimatiōem & couēniat ab eodem uel alio nomie eiusdem sui tenetur & iterato potest couēniri. ff. de noxa. l. qui ex pluribus.

¶ Negans suum in ptāte si couincatur perdit facultatem dandi eum ꝓ noxa. ut. ff. de noxa. l. quotiens. §. pretor. facit quod nō. & dixi supra ꝓxime de animali.

¶ Seruus obligat dñm insoliduz q̄tenus ad eū puenit alis noxaliter tm uel in residuo noxali- ter. ff. de cōdi. fur. l. si suus.

¶ Non liberatur dñs dando suum ꝓ noxa ubi ad penam agitur ciuiliter ex cōtractu uel ubi couenitur dñs ex ꝓpria culpa. ff. de edil. edi. l. ediles. §. notandū.

¶ Rusticus qui non tenet canem bñ ligatum si canis dat damnum puta in uinea uel alibi te- netur ad integram emendatiōem damni. ut. l. i. ff. si qua. pau. fe. di. ibi per canem tenebat. zc. Si autem rustico non potest imputari pōt dare canem ꝓ noxa. nō. Bar. in. d. l. i.

¶ Qui teneant actiōe noxali & q nō. uide nō. l. noxa. in. §. fi. in gl. diximus. ff. de noxa.

¶ Noxe deditio usq ad q̄tum tempus ꝑmitta tur. nō. ff. de peti. here. l. item ueniunt. §. ideq.

ait in glo

¶ Possidens suum non liberatur ab actione noxali si dolo desit possidere ne teneatur noxali ff. de noxa. l. si bone fidei.

¶ Etiam malefidei possessor conuenitur noxali quia non debet esse melioris conditionis quam bone fidei possidens. ff. de noxa. l. non solum.

Nudius Nudiustertius. i. nunc est dies tertius. & similiter potest dici nudiusquartus sextus & ultra. & componitur ex nunc & dies. uide de his. iii. q. v. accusatores

Nudus Quando aliquid dicatur esse nudum. uide Salyc. in. l. nuda C. de contraben. & commit. stip. Et adde quod pactum dicitur nudum ubi nulla causa subest. ff. de pact. l. iuregentium. §. sed cum nulla.

¶ Item dicitur nudum. i. fictitium. ff. de contraben. emp. l. nuda. Item nudum dicitur quod est sine fructu. ff. de usu. & habi. l. i. Ad materiam uide Archi. de pen. felicis. §. cum aute. & §. illud. li. vi. & ibi glo. & Io. an. sup uer. nudum.

¶ Nuda ratio non facit aliquem debitorem. ff. de dona. l. nuda. & l. ex hac scriptura. facit. ff. de pecu. l. non solum. in fi.

¶ Nec nudi contendere nec inimicis nos subicere debemus. de resti. spo. c. i. li. vi.

¶ Nuda cautio dicitur in qua nec sunt pignora nec fideiussores. C. de uer. sig. l. sanctimus.

¶ Nudum dicitur quod est sinistrum. ff. de usu. & habi. l. i. & ibi concor.

¶ Ex nudo pacto datur actio secundum ius canonicum. xiiii. q. ii. quicunque suffragio. de pact. c. i. dicam. j. sub dictione pactum.

¶ Nudum dicitur quod non habet causam qua uestiatur. ff. de acqui. re. do. l. nunquam nuda. ar. contra. ff. de contraben. emp. l. nuda. & C. de pact. l. in traditionibus. dic ut ibi.

¶ Nudum ministerium quod occurrit in iudicio committit quilibet delegatus cuiuscunque ordinarii etiam inferior a papa. no. in clem. i. de of. delega. in glo. ulti.

¶ Quis dicatur nudus minister. vide in. c. de cetero. de re iudi. ubi tex. glo. & docto.

Nugatio Nugatio est quando ponuntur duo nomina idem penitus significantia & quorum diffinitio seu interpretatio est eadem. ff. si cer. peta. l. certi conditio. in princ. Bal. in. l. i. §. & puto. ff. de edi. edict.

Nullatenus Nullatenus exponitur idest ipso iure. no. C. ad uell. l. si qua mulier.

Nullitas Nullum Materiam nullitatis tractat Bart. in. l. si expressum ff. de appel. ubi primo querit an sententia lata in causa appellationis super iniquitate prime sententie que erat ipso iure nulla habeat confirmare primam sententiam. Item an & quando sententia est nulla ipso iure possit iterum iudicare eisdem actis. Item an currant tempora appellationis dum agitur causa nullitatis. Item an deserta causa appellationis uideatur deserta causa nullitatis. Item quot modis cognoscatur de nullitate sententie & quis sit iudex & quomodo pronuntiet.

¶ An & quando appellatio impediat executionem sententie. Bar. in. l. iiii. §. condemnati. ff. de re iudi.

¶ An causa nullitatis sententie debeat primo terminari antequam possit iterum iudicare. Bar. in. l. cum querebatur. ff. de re iudi.

¶ De nullitate sententie potest dici & agendo & excipiendo. Bar. in. l. de pupillo. §. si quis. ff. de no. ope. nunt. glo. in. l. i. ff. que sen. si ap. resc. in.

¶ An & quando peti possit quod iudex declaret aliquem actum nullum. Barto. in. l. que sub conditione. §. fi. ff. de condi. insti.

¶ Causa nullitatis includitur in causa appellationis. ut l. quedam mulier. ff. fam. herc. Bar. in. l. carmeliha pia. ff. de iurepatro. vide quod idem no. in. l. i. C. quando prouo. non est ne.

¶ An quis possit simul prosequi causam nullitatis & appellationis. vide Spec. in ti. de sen. prolat. §. iusta. uer. sed nunquid. vide Bar. in & dict. l. i. j. dicam. & uide in. d. l. si expressim. de appel.

¶ Qualiter intelligatur statutum prohibens opponi de nullitate sententie. Bal. in. l. ii. C. si contra ius uel uti. publi. Adde quod stante tali statuto nihilominus potest opponi nullitas que prouenit ex defectu iurisdictionis. dictum est Bar. in. l. ii. §. ait pretor. ff. qui sa. da. co. g. glo. sing. in clem. i. de seque. po. & fru. vide plene per Bar. de materia in. l. i. §. hoc interdictum. ff. quod ui aut clam. Adde quod scribit Ange. in consilio suo. clxii. quod incipit Pro decisione.

¶ An nullitas sententie inferat nullitatem processus uel ex eodem processu poterit iterum pronuntiari. Bar. in. l. si ut proponis. C. quo. & quan. iu. & ff. de re iudi. l. cum querebatur. do. Anto. & moderni de offi. deleg. in litteris. de re iudi. ad probandum. Spec. in ti. de sen. excom. §. iusta. uer. sed si causa. glo. in clem. i. de re iudi. & ibi do. Car. in xv. q. Bar. in palle. l. si expressim. ff. de appel.

¶ Quis sit iudex competens in causa nullitatis sententie. docto. de of. dele. in litteris. Bar. in. l. si ut proponis. C. quo. & quan. iu. & in. l. i. C. quan. prouo. non est ne. & in. d. l. si expressim. Spec. in pre alleg. §. iusta. Innoc. de appel. dilecta. de resti. in inte. constitutus. docto in clem. i. de re iudi. vbi do. Car. flor. in. x. q. no. de accu. qualiter. el. i.

¶ An illud quod est de iure nullum prestet alicui actui impedimentum. vide in regula non prestet. li. vi. docto. plene in. c. ad audientiam. de spon. & eo. ti. c. i. li. vi.

¶ An deducta in iudicio nullitate sententie possit super iniustitia procedi seu pronuntiari. Innoc. & docto. de offi. dele. cum contingat. bene faciunt no. per Bar. in. l. i. C. quando prouo. non est ne.

¶ An in causa nullitatis sit necessarius libellus & quid de aliis actibus. vide Alber. in. l. ii. §. illud. C. de temp. appel. Spec. in ti. de li. concep. §. nunc dicendum. uer. quid si sententia. & in ti. de li. contest. §. quando autem. uer. quid de causa nullitatis in quibus distinguitur an nullitas proponatur per uiam actionis uel exceptionis. vide Lap. in clem. i. de re iudi. & ibi do. Car. in. xvi. q.

¶ An pendente causa nullitatis sententie sicut pendente appellatione nihil sit innouandum. uide. C. nil no. ap. pen. per totum. & de re iudi. de cetero.

¶ Quot sunt modi quibus nullitas opponitur contra sententiam. no. Io. an. in. c. i. de re iudi. Bar. in dic. l.

si expressim. Spec. in ti. de sen. ꝓlat. §. iuxta. glo. in clem. i. de re iudi.

¶ Infra q̃tum tempus possit agi de nullitate sñie. vide Lau. & Genze. in. d. clem. i. de re iudi. & ibi do. Car. flo. in. xiii. q.

¶ An p̃mo sit cognoscendũ de nullita senten tie q̃ de desertione appellatiõis. uide do. de rota decisiõe. cccxxxix. ubi de hoc.

¶ Quod nullum est rumpi uel tolli nõ potest ff. de iniust. rup. & irri. testa. l. nam & si. §. i. ff de capi. dimi. l. liberos. §. fina. & xxxii. q. ii. qđ non formatum.

¶ Nullus & inutilis equiparant. nõ. de transla. prela. inter. in glo. de cleri. non resi. tue. & ibi glo. nõ. Io. an. de appel. Nicolao. & de dolo & contu. dilecti. de ꝓcurator. constitutus. & quod ibi notat.

¶ An si nullitas fuit restricta ad unam causaz possit succumbens iterato ꝓponere nullitatem ex alia causa. Bar. in. l. si exp̃ssim. ff. de app.

¶ Etiam post executiõem sñie agi potest de nullitate ip̃ius. ut nõ. Inno. in. c. ex rõne. de appel. Et adde quod nõ. Bar. in. l. a diuo pio. §. si sup rebus. & §. si uero post. de re iudi.

¶ Nullus & insufficiens. item nullũ & maluz equiparant. ff. de mune. & ho. l. rescripto. & ot. ordi. ordinarii. li. vi. & ibi Archi. de elect. statuimus. vii. q. i. factus. bene facit. l. iii. §. si reddita. ff. como. & l. eleganter. §. qui reprobos. ff de pigno act.

¶ Quod nullum est tractu temporis non cõualescit. in reg. a Non firmat. li. vi. ubi cõcor.

¶ Quod nullum est nullo ordine cõsistit & ideo non potest dici nec p̃mum nec scdm. nõ. i c. cum vintonien. de elect. in gl.

¶ Nullum & minus cõpetens equiparant. nõ. de cleri. non resi. tue. in glo. ii. de transla. prel. inter corporalia. ꝓ. sed neq̃ faciunt que dicta sunt. s. ꝓxime.

¶ Quod nullum est potest reuocari uel declarari nullum. etiam parte non uocata. nõ. de offi. uica. c. penulti. in glo. fi. ubi uide de hoc in c. cum olim. de re iudi. de q̃ dubito.

¶ Hec dictio nullum est uniuersale signũ. nõ ff. ex qui. cau. ma. l. i. in prin. ff. de offi. ꝓconf. & leg. a. l. nec quicq̃. nõ. de ma. & obe. solite.

¶ An sñia nulla conualescat per cõfirmatiõem glo. C. quan. ꝓuo. non est ne. l. i. cõtrarium dicit in. d. l. si expssim. uide Inno. de cõtr. uti. uel inuti. c. ii. Cõpost. de elect. q̃ sicut.

¶ An exceptio nullitatis impediat executiõez vide de of. dele. pastoralis. §. q̃ uero. & ibi nõ & de re iudi. sicut.

¶ Ubi actus est nullus & non tenet nihilominus nocet. uide de elect. audit. & qđ ibi nõ.

¶ Quod nullum est p̃mum tollere non potest ut. ff. de in di. adiect. l. si uenditor. & ff. de his qui. ut indig. l. cum qdam.

¶ Illud quod est nullum non cassatur sed nullum esse ꝓnuntiatur. ut nõ. ut li. non contesta. accedens. ii. ubi uide.

¶ Nullum est qđ imp̃fectum est. nõ. instit. q. mo. testa. infir. §. ex eo. in gl. nullũ.

¶ An quod nullum est firmatur iuramento. nõ. C. si aduer. uen. l. ii. in glo. i. & in aut. sacramenta. ibi posita in glo. de iureiuran. cum contingat. in glo. ii. dixi in repe. c. debitores. eo. ti.

¶ An ratihabitiõe nullum cõfirmetur. nõ. C. si aduer. do. l. ii. in glo. potuit.

¶ Si quis uult dicere testamẽtum uel instrumentum uel aliquid aliud nullum. qualiter fiat nõ. Bar. in. l. que sub conditiõe. §. fi. ff. de cõdi. insti. Adde quod nõ. idem Bar. in. l. si filio preterito. ff. de iniust. rup. & irri. test. & aliqd per eundem in. l. is qui in po estate ff. de le. pstan.

¶ Quãdo actus est nullus an requirat saltez sñia declaratoria nullitatis. habetur in. l. p̃uatorum. & l. in crimĩali. C. de iurisdict. om. iudi. l. iubemus. §. sane. C. de sa. san. ecc. glo. in. c. ii. & c. cum scdm. de hereticis. li. vi. Ang. in cõsi. suo xxxv. ubi omĩno uide.

¶ An iudex nullitatis possit sñiam in melius reformare. vide Ange. in cõsilio suo. xxxv.

¶ Quod dixi. s. q̃ illud quod nullum est cõfirmari non potest est uerum nisi actus a sola uoluntate dependeat. ff. de adopt. l. adoptio. Plenitudo tñ potestatis nullum actum confirmat scdm Inno. in. c. prudentiam. de offi. dele. & uide Angel. in consilio suo. clxii. quod incipit Pro declaratiõe. ubi uide.

¶ Actus nullus nullum ꝓducit iuris effectũ. in. l. libellorũ. §. q̃ si libelli. ff. de accu. glo. in. l. si pater. C. ne de sta. defun.

¶ Sñia nulla ex defectu iurisdictiõis aut laudum nullum ex defectu notionis nõ potest cõfirmari. uide Ange. in cõsilio suo. cc. qđ incipit Pro decisione.

¶ Ubi lex facit actum nullum in fauorem alicuius intelligit si ille noluerit uti nullitate. vide Ange. ff. de le. cõmis. l. si fundus. §. elegant.

¶ Licet appellatio deserat non tñ uidetur deserta nullitas q̃litercũq̃ in appellone sit deducta p̃ncipaliter uel incidentaliter. dixi aliqd. s. tex. est in. c. licet. de sen. ex. li. vi.

¶ Licet appello deseratur tñ sñia nulla nõ cõfirmatur. glo. in. l. i. ff. de feri. vnde dicit Inno. in. c. sepe. de appel. q̃ deserta appellone uidetur deserta causa nullitatis quo ad ꝓsecutiõem ex eadem instantia non tñ quo ad cõfirmatiõem sñie quod est uerũ ubi sñia est incidenter nulla. secus si p̃ncipaliter. facit quod nõ. in. l. C. q̃n ꝓuo. non est neces. Bal. in dic. l. i. ff. de feri. & i repetitiõe sua. l. tale pactum. §. qui ꝓuocauit. ff. de pact.

¶ Inferior iudex non cognoscit de nullitate sñie superioris nisi nullitas appareat ex inspectione sñie q̃ tunc nõ indiget declaratiõe. ar. ff. de fal. l. si quis legatum. Bal. in. l. aduersus. C si aduer. rem iudi.

¶ De nullitate sñie interlocutorie non cognoscit superior. sed idem ille qui tulit. nisi essz legatus. ita dicit Bal. in. d. l. si aduersus. qui allat Inno. in. c. dilecto. de appel.

¶ Quãdo nullitas de se patet debz iudex ex officio suo supplere & eum reicere q̃ sine actis experitur. C. de his qui ad eccl. cõfu. l. si suus. C. de transact. l. ubi pactũ.

¶ Si quis habet tres sñias cõformes contra se

non pōt dicere de nullitate nisi ultro offerat se satisfacere uelle iudicato. in clem. i. de re iudi. ꝓ quo uide Io. an. in addi. Spe. in ti. de sen. execu. §. postremo. ꝟ. xvi. & in ti. de appel. §. quotiens. ꝟ. sed scḋm quod est uerū. & ita limitatur in dicto. ꝟ. xvi. q̄n non potest statim de nullitate cōstare al's admittitur. & quando dicatur statim constare. vide quod habetur in. l. si is a quo. in prin. ff. ut in pos. le. Aduerte tamen ꝙ semp potest opponi de nullitate q̄ surgit ex defectu iurisdictiōis. ut. s. dixi. Et adde ad ṗdicta quod ponit rota in decisiōib⁹ antiqs. decisi. xxxv. ubi cōcluditur ꝙ si sunt tres late sn̄ie super eodez negocio sed tn̄ ultima sententia est lata super desertiōe appell'onis & solum appellatio est ꝓnuntiata deserta hoc casu quia sn̄ie sunt difformes. ꝙ ṗme due sunt cōfirmatorie. alia est super desertiōe appell'onis q̄ sn̄ia non est dicenda diffinitiua sed interlocutoria. ut in. c. sua. de appel. non habet locum hoc casu ṗalleg. clem. i. de re iudi. sed iudex cui cōmissa causa nullitatis potest inhibere ne fiat executio. Nam dic. clem. habet locum quādo fuerint late tres sn̄ie uniformes in omnib⁹ & est cognitum de iustitia partis qḋ non est in casu nro Quoniā ultima sn̄ia tantum lata est sup desertiōe cause. qḋ est bene nō.

Euenit aliq̄n aliquid esse nullum & nō posse dici nullum. ff. manumis. testa. l. si qs locuples. & l. qui habet. §. fi.

Nullius

In nullius bonis esse multis modis dicitur. nō. ff. de re. diui. l. i. in glo. nullius. ff. de acquir. re. domi. l. i. §. nullius. vide Bartol'. in. l. rem que nobis. eodem ti.

Numerus Numeratio

An attendatur numerus. nō. in aut. hoc ius porrectum. C. de sa. san. ec.

Pluralis locutio duorū numero est cōtenta. sui. q. iii. item lege. ff. de testi. l. ubi.

De numero septenario nō. plene gl'. in. c. i. de cele. mis. & in ꝓhemio. vi.

De numero quaternario uide tex. & glo. in c. non debet. de cōsang. & af.

An numerus pluralis debeat resolui in sua singularia. nō in. l. falsa. §. fina. de condi. & demon. & in. l. non est sine liberis. ff. de uer. signi. & in. l. q̄uis. C. de impu. & ali. substi. plene in. l. f. C. de condi. inser.

An numerus augeatur ꝑ dignitatem. vide ff. de pact. l. maiorem. Io. an. de elect. cum ecclesia vulterana. de testi. in ṗsentia. xix. di. i canonicis. Adde ꝙ numerus q̄nq; ṗfertur dignitati. de hoc nō in. c. dudum. de elect. in glo. in uer. numerus. al's est glo. q̄ incipit diximus.

Numerus aliquando consistit in facto aliquando in fictiōe. de elect. quorūdam. li. vi. gl. in clem. ꝙ circa. de elect.

Ubi maior est numerus ibi ṗsumitur ueritas Spec. in ti. de teste. §. postq̄. de testib⁹. ꝟ. quid si omnes.

Ad quem ptinet determinare numerū canonicorū uel ministrorū in eccl'ia. nō. de ui. & hone. cle. quoniam. de consti. cum om̄es. & c. cum accessissent. de cōsuetu. cum cōsuetudinis. C. de epi. & cle. l. in ecclesiis. docto. de insti. c. ii.

Numerus impar censet mundus par uero i mundus. ut habet. xxxii. q. i. nupcie.

De numero senario & numero pfecto & ꝑticula uide plene i ꝓhemio li. vi. vbi dicit Archi. ꝙ numerus dicit a Numa qui ṗmus apud Romanos fuit qui eum inuenit. quod non puto uerū. Adde nō. de cele. mis. c. i. in gl'. Et q̄t significatiōes habet numerus. uide Archi. in. d. ꝓhemio. vi. ꝟ. numerus.

Numerus compurgatorū augetur in graui crimie. uide de pur. ca. inter.

An cōtra certum numerū canonicorū iuramento firmatum possint canonici aliquem eligere. & si papa scribit ṗsentetur nō facta mentiōe de numero An capitulum teneat illum ꝓ quo scribit recipere. vide de ꝶpt. constitutus. de appellat. dilecto. de preben. c. dilectus. & c. dilecto.

An rupto numero canonicoꝝ sit ruptus numerus pbendarū. no. de pben. ꝓ illorū. & scḋm Inno. in. c. dilecto. eo. ti.

Ubi in eccl'ia nō est certus numerus nō dicitur ṗbenda uacare. uide in ṗalle. c. dilecto.

Error numeri retractatur. ut. C. de erro. cal. l. i. & ff. que sen. si ap. rescin. l. i.

An numeratio ꝓbetur per hec uerba cōfessus est se habuisse & recepisse. nō. Bar. in. l. i. ff que in frau. cre.

An numerus diuisus si cōiungatur sit idem. qḋ cōiunctus. ut. x. & x. sit idem qḋ. xx. nō. ff. de solu. l. ubi fideiussor. & ibi Bar.

Numerus minor anteponit maiori. in aut. ḋ referenda. §. i. ff. de ori. iur. l. ii. §. hisdem.

Restrictio numeri non extenditur ad ṗiudicium iam receptorū sed solū ad recipiēdos in futurū. ut in ṗalle. aut. §. i.

An attribuatur numerus ei qui numerū cōpleuit licet numerū non introduxerit. uide in. l. ii. §. diuus deinde augustus. ff. de ori. iuris vn̄ ḋ ille dicitur fecisse numerū. xviii. qui ad numeꝝ vii. adiecit residuum. qḋ facit ꝓ statuto imponenti penam coadunanti numerū. x. hominum. ꝙ aliq̄bus ab eo coadunatis qui addicit tot q̄t ascendant ad numerū. x. dicitur totum numerum coadunasse. qḋ est quotidianū & bene nō.

Numerus in diuinis seruat relatiōem nō essentiam. s. Tho. in ṗma par. q. xxx. ar. iii. & in ṗmo. di. xxiiii. ar. iii. & in. q. de potentia. q. ix. articu. vii.

Numerus nihil ponit in diuinis. Idem in ṗallega. q. xxx. ar. iii. & in ṗmo. dis. xxiiii. ar. ii. & iii. & in. q. de potentia. q. ix. ar. v. & in. q. ḋ quolibet. q. ix. ar. i.

Nullus numerus est actus infinitus. s. Tho. in ṗmo di. xvii. ar. ix.

Qualiter numerus est in deo. Idem in pri. di. xxiiii. ar. ii.

Qualiter numerus est in angelis. Idē in. i. par. q. l. ar. iii.

Numerus aliter accipitur in diuinis aliter in creaturis. Idem in. i. di. xix. ar. vii.

Nummus An teneat côtract⁹ uenditionis uel locatiōis seu alius dato uno nummo tantū·nō·ff·de iur·dot·l·i usufructus in glo·ii·Cy·C·de ꝓcur·l· maritus·C·de here·insti·l·nō ideo minus·

Nunc Quid importent illa uerba ex nunc ꝓut extunc·& extunc pro ut exnūc·nō·glo·&·docto·in clem·cum ei quē de côcef·ꝓben·ubi omino uide·

¶ Hec dictio nunc ꝑsens tempus significat·ff de sta·ho·l·in urbe·ff de noua·l·quotiens·ff·de nego·ge·l·qui sine·in fi·Item nunc·i·usq in futurum·xi·q·ui·nolite·Et adde quod nō·Arch·lxui·di·ego Ludouicus·Io·an·in clem·i·de concef·preben·in glo·

¶ De his dictiōibus nunc & tunc vide tex·& ibi Bar·ff·de condi·& demon·l·conditionū· Adde quod nō·Innoq·in·c·ꝓterea requisisti·de appel·Bal·i auth·conē rogatos·in ꝑn·C·ad treb·

¶ Nunc eternitas idem est cum eternitate·s·Tho·in pri·di·xix·ar·iiii·

¶ Nunc eternitatis eui & temporis non sunt idem·Idem scda scde·q·c·ar·ii·

Nundine Quandoq dicunt nundine celebratiōes general fori·sicut sumit·C·de nundi·l·i·ff·de acqui·pos·l·possideri·§·qui ad nundinas·vide Io an·in·c naugganti·de usur alter hoc uerbum sumit·ff·ꝓ socio·l·societas·

Numq̄ Numq̄ interdum sumitur ꝓ raro·& sic non est ꝑcisa negatio·i q·i·numq·ff·manda·l·si hereditatez·de cose·di·v·numq̄·& ibi uide côcor·in glo·

Nuntius An cōmissio seu ralatio nuntii debeat esse auctenticata siue exemplata·vide Bar·in·l·iiii·§·pretor·ff·de dam·infect·ubi de hoc·

¶ An in relatiōe nuntii ꝑsumantur omia solenniter acta·Bar·in·l·stiendū·ff·de uer·ob·

¶ An sufficiat relatio nuntii dicentis nil reperiri in bonis·ff·de no·ope·nunt·l·si quis autez· Adde Bar·in·l·stipulatio·§·hec autem·eo·ti·ubi querit an credatur nuntio referenti quem non esse soluendo·de quo etiam Bar·in·l·sed & si possessori·§·fina·ff·d iureiuran·Cy·& Bar·in auth·hoc ita si debitor·C·de pigno·Bal·in·l·ii·ff·si cer·peta·Bar·in·l·ii couenerint·ii·ff·de pigno act·in·l·nomen·C·que res pigno ob·pono·m·Rapha·ful·in·l·grege·§·cum pignori·ff·de pigno & in·l·i·§·qd circa·de of·ꝑfec·ur·

¶ Ille qui asserit aliquem habuisse nuntium quem mittere potuisset debet ꝓbare ꝙ potuerit mittere idoneū & de facili·ut in·d·l de pupillo·§·si quis·ff·de no·ope·nun·

¶ Quod quis facit ut nuntius non pōt ualidari per ꝓcuratorem·Bar·in·l·qui autem·§·constituere·ff·de cōsti·pecu·

¶ Nuntius non potest esse suus sed debet esse liber neq femina sed masculus·Item debet esse maior·xiiii·annis·Item laycus non clericus·licet in quibusdaz locis sit clericus·& hoc intellige de nuntio publico non ꝑuato·Item debz esse locuples & uite ꝓbate·de his omnib⁹ uide Speq·in ti·de execu·

¶ Quilibet iudex potest sibi nuntiū eligere·de offi·dele·prudentiam·i·zenso·

¶ Non credit nuntio dicenti contra relatiōez suam quam antea fecit·de ꝓba·qm côtra·melī⁹ de appel·cum parati·in gl·

¶ Creditur nuntio de hiis que sunt iuxta officiuz suum si nō sunt grauia·ut·l·ii·C·de spor·& in·l·i·C·de of·ꝑfect·ur·& in·l·magis ꝓuto·§·ne tamen·ff·de re·eo·

¶ Creditur nuntio dedisse tenutaz tanq̄ de bonis nisi côtrarium ꝓbetur·vide Salyc·in·l·ii·C·ne ux·ꝓ mari·

¶ An credatur nuntio sedis apl̄ice uel alicuius ꝑncipis nō cōstituto de mandato·vide Bar·in l·i·C·de manda·prin·Innoq·in·c·cum olim·de priuile·circa fi·

¶ An quis possit esse nuntius in re ꝓpria·uide Bar·in·l·sepe·C·ne li·si·iudi·auct·& ibi remittit ad·l·iuste·ff·de acquir·pos·Adde ꝙ qs potest esse nuntius lrarum suarū·tex·est in·l·euz qui·§·fina·ff·de fur·

¶ An nuntius teneat in delictis·ar·ꝙ sic·ff·ad turpil·l·i·§·fina·insti·de obli·que ex delicto·§·penulti·ar·contra·ff·ꝙ ui aut clam·l·aut qui aliter·§·i·

¶ Mittens nuntiū uel lrām hostibus incidit in crimen lese maiestatis·Bar·in·l·i·ff·ad legem iul·mate·

¶ De nuntio & eoꝝ officio vide uerba Bar·i exuagan·ad reꝑmendam·in gl·ꝑ nuntiū·

¶ Nuntius in recipiendo rem tenet furti tradenti non ei ꝓ quo tradidit·ff·de fur·l·si quis uxori·§·apud labeonem·

¶ Si nuntius cui cōmissa est citatio alicuius dicat se illam fecisse ad domum non ualet relatio nisi dicat se citasse ad domū habitatiōis·ita dicit Bar·in·l·iiii·§·ꝑtor·ff·de dam·infect·

¶ Nuntio portanti lrās nō est necesse dare responsum·Bal·in·l·i·C·de cōfes·qui allat Arch·xxx·q·v·nec illud·

¶ An credatur nuntiis publicis & exploratoribus missis per iudicem·Bar·in·l·iiii·§·ait pretor·ff·de dam·infect·& l·cum qdem·& l·se c·ti·& l in illa stipl̄one·in fi·ff·de uerbo·obliga·glo·& Cy·in·l·ea qdem·C·de accus·glo & docto·de appel·cum parati·Inno·de accus·qualiter de ꝓbat·quoniam côtra·Bar·in·l·palatiōis·C·de cohſ·fun·fis·li·xi·Speq·in ti·de cita·§·sequitur·℘·sed nunquid·Bar·in·l·omia·ff·de offi·prefect·ur·

¶ Quid de nuntiis ꝑuatorum an eis credat·vide Bar·in·l·si quis uxori·§·apud labeonem·ff·de fur·& in·eum qui·§·i·ff·como·& in·l·theopompus·ff·de do·prele·

¶ Quid si nuntius dicat se numq̄ citasse Ticium & in actis apparet eum fuisse citatum An credatur nuntio·vide Cy·in·l·si quis decurio·C·de fal·Bar·in·l·i·ff·quéad·te·ape·

¶ An excusetur tradens rem nuntio uenienti cum sigillo dñi·nō·glo·& docto·de appel·significauit·vbi côcluditur ꝙ sic·Adde no·in·l·euz qui·§·l·ff·como·bonus tex·de pigno·significante·& ibi docto glo·iii·q·vii·in grauibus·

¶ An nuntius admittat ꝓ dño in iudicio·glo·

glo. & ibi Io. an. in. c. bone. i. de elect.

¶ Reuocatio nuntii ualet licet non transeat in notitiam. Bal. x. col. de pace constan. in. §. nuntium. Io. an. in. c. fi. de procura. li. vi. gl. magna in uer. cedendum. in clem. i. de renun.

¶ Que differentia sit inter nuntium & procuratorem. habetur. ff. de procurator. l. prima. ff de consti. pecu. l. qui autem. §. fi. de testi. cum nuntius. Spec. in ti. de procurato. § ut autem. §. & noto.

¶ Nuntius & epistola equiparantur. ut in iuribus preall. & in l. i. §. fina. ff. de contrahen. emp. ff. de edil. edict. l. mancipiu.

¶ Si nuntius mittitur ad recipiendum pecuniam uel aliquam aliam rem. illa res uel pecunia est periculi illius qui mittitur. tex. & ibi Bar. in. l. cum qui. §. i. ff. como. vide bo. glo. xv. q. v presbiter. iii. q. vii. i grauibus

¶ An simplici nuntio sit credendum in alterius preiudicium. no. plene de appel. cum parati. de de testi. cu nuntius. de pigno. significante. Spe. in ti. de procur. § ut aut. §. illud autem.

¶ Simplex nuntius non mittitur ad agendum & defendendum. sed tantum ad excusandum. de elect. bone. i. super uer. nuntium. & hoc uide in c. prudentiam. de offi. dele. de proba. quoniam cotra.

¶ Nuntio citanti creditur donec cotrariu probetur. no. iii. q. iii. §. item in criminali. §. testes de hoc no. de probati. quoniam cotra. in glo. ini. de appel. cum parati. de offi. dele. prudentiam. Arch. de sen. ex. uenerabilibus. li. vi.

¶ Qui citatur si mittat nuntium non excusatur. quia ita potuit mittere procuratorem. de appel. bone. & ibi no. de appel. cotitutus. de offi. dele. prudentiam. de do. & cotu. cu dilecti.

¶ Capiens nuntium amicorum uel inimicoru punitur capite. sm leges. & sm canones excoicatur no. i. di. iusgentiu in glo. pe.

¶ Quomo debeat nuntius cocipere uerba. no. C. si quis alte. uel si. l. multum. in glo. potes. & ibi Cy. in. i q.

¶ Quis prestet culpam nuntii. no. ff. como. l. qui non tam idoneu.

¶ Si nuntius sit damnificatus i uia an repetet a mittente. vide Spec. in ti. de iudi. § specialia §. illud autem querit.

¶ An debeat credi nuntio quod sit ille qui mittitur si habet lram uel instrumetum. no. Bar. ff. como. l. qui non tam. Cy. C. de epi. & cle. l. si quis per calumnia. vbi de hoc.

¶ Nuntius debet ad id esse destinatus ut inter partes contrahat. no. ff. de contrahen. emp. l. i. in glo. fina.

¶ Si nuntius comittat furtum in re portanda quis agat contra eum. C. de fur. l. si is cui.

¶ Si nuntius delinquat in mandato an teneatur Cy. C. de accu. l. non ideo minus. in. iii. q.

¶ An credatur nuntio sine litteris. no. de of. dele. c. prudentiam. in glo. & ibi Inno. & de appel. cum parati. in glo. ii. Hosti. in summa de do. & contu. § qualiter. in. §. quid si absens. & §. se. Spec. in ti. de cita. §. sequitur §. sed nunquid creditur. vide Bart. in. l. ii. C. de collati. fun. fis. li. xi.

¶ Si duo nuntii sut assignati potestati alii duo capitaneo citatio capitanei non ualet facta cum nuntio potestatis. C. quando executo. & appari. l. i. li. x. Bal. ff. de offi. proconsu. l. i. si tamen ceperit per unum copetentem iudicem an possit compellere per alium. uidetur quod non. ff. de procu. l. i.

¶ Si quis soluit nuntio pro tota causa uidetur soluisse pro cunctis actibus. Bal in. l. i. ff. de of. pco.

¶ Duo sm Iaco. butri. debent currere ut credatur nuntio primo quod asserat de spectantibus ad officium suum alteru quod talia sint leuia. allegat. l. si quis decurio. C. de fal. alias non creditur nisi quod iudex ad dicta eorum possit inquirere. de accu. l. ea quidem. & l. singuli. eo. ti. & l. i. & l. diuus ff. de custo. reo. vide Cy. in dicta. l. ea quidem. & Bar. in. l. i. § cura carnis. ff. de of. prefe. ur. & ff. de custo. reo. l. magis puto. §. ne passim. & adde omino Archi. lxi. di. cathonenses. & quod no. Spec. in ti. de accu. §. i. §. hoc autem scias. & de cita. §. sequitur.

¶ An nuntius debeat referre parte presente. & an comissio sit illi facienda presente parte. vide Bar. in. l. theopompus. ff. de do. ple.

¶ Nuntio priuato non est credendum nisi ostendat lras credentie. glo. & Bar. in. l. eu qui §. fi. ff. como.

¶ Si remitto pecunias per nuntium & ille non det an mihi imputetur. vide. ff. pro socio. l. non ob eam. & in dicta. l. eum qui. § fina. quod no. in. l. si quis uxori. § apud labeonem. ff. de fur. per Dy. & Bar. & de pigno. significate. & adde quod dixi. s.

¶ Misi tibi nuntium cum quadam lra in qua cotinebatur quod remitteres mihi librum meum nec dicebatur per quem tu remisisti per dictu nuntium qui aufugit cum libro an ego sim liberatus. videtur quod no. quia fuit nuntius ad monendum uel requirendum non ad recipiendum. ad hoc est tex. no. in. l. si mei causa. §. fina. ff. como. Adde quod no. Bar. in. l. lutius. ff. de fideius. & Bal. in. l. si is cui. C. de fur. quod bene no.

¶ Nuntius dicitur apperitor & qui semel est electus in una causa debet esse in tota & no debet mutari. Guil. de cu. & Cy. late in. l. i. C. de spor. & quod dixi quod non potest mutari intellige nisi ex causa. ut ibi no.

¶ Qualiter nuntius debeat uerba cocipere et quod eius mandatum possit clam reuocari. dixi. s. vide Bal. x. col. de pa. constan. super. uer. mittat in. ii. car.

¶ Pronuntiator iudicis ante relatioem nuntii est nulla licet postea referat se citasse. l. hec autem. § defendi. ff. ex qui cau. in pos. ea. & ibi Bar. quod bene no.

¶ Nuntius qui deponit se portasse pecunia uel quicquid aliud non faciet sufficientem probationem quia in hoc uersatur eius comodum sm Bar. in. l. differre. §. idem. ff. de iur. fis.

¶ Nuntii cois faciliter deponunt ab officio. ut in. l. fi. C. de sportu. Bal. in. l. mancipia. C. de seruis fugi.

¶ Nuntius non tenetur de leuissima culpa. Bar. in. l. a procuratore. C. man.

¶ Nō creditur nuntio si referat citatū dixisse se nolle uenire. Item si dicat se ab eo uerbis uel factis iniuriatū. sed debent ꝓbari ista ꝑ testes & ad hanc ꝓbatiōem debebit uocari ille q dicitur iniuriam intulisse. alſs non ualeret probatio in ꝑiudicium non citati ſm Io. an. in addi. Spe. in ti. de contu. ꝗ. ii. post prin. vide Bar. in. l. diuus. ff. de custo. reo. Et ibi uide multa per eum late circa hoc.

¶ Judices delegati possunt sibi eligere nuntios l. fi. C. de iudi. qui ante oia debent iurare ꝙ facient officium suū bene & legaliter. q̄ iuramento facto postea eoꝝ relatiōibus statur. de appel. cum parati. ar. C. de iur. calum. aut. i isto Et ita seruat cōsuetudo.

¶ Si nuntius non faciat relatiōem ubi necesse est fieri imponet̃ uiciū liti & non tenet ꝓcessus. de hoc dixi. s. ꝓxime. Adde Bar. in. l. multum interest. ff. de cōdi. & demon. l. hec autem in ṗn. ff. ex qui. cau. in pos. ea. Et ibi uide ꝙ de relatiōe cōstare debet liquereq3 pretori. vnde si iudex festinet non expectata nuntii relatiōe ꝓcessus est ipo iure nullus. qd tene menti.

¶ In remotiōe horū nuntiorū non requirit auctoritas iudicis. sed eleuato uelo possunt ab officio remoueri & puniri ſm Bal. in ṗall. l. fi. C. de iudi. & in glo.

¶ Nomia nuntiorū sunt plura que ponit Spe. in ti. de cita. ꝗ. sequitur. ꝟ. iii q3 citatio.

Nuntiatio

formā nuntiatiōis noui operis. vide ꝑ Bar. in l. non solum. ꝗ. sed ut ꝓbari. ff. de no. ope. nun. ubi de hoc. & per totū illum ti.

¶ Qualiter fiat nuntiatio per iactum lapilli vide Bartꝫ. in. l. de pupillo. ꝗ. meminisse. ff. de no. ope. nuntꝫ.

¶ In quo differat nuntiatio noui operis ab appellatiōe. vide glo. ii. q. vi. appellatio. & docto. in. c. cum nobis olim. de elect.

¶ Nuntiatio iusta ligat. de no. ope. nun. c. i.

¶ Ille cui nuntiat̃ nouum opus debet supersedere ab officio etiam si uelit cauere de molendio. de noui. nunti. & ibi nō. Cōtrarium uidet̃ nō. C. de no. ope. nun. in. l. i. in glo. fi. ff. eo. l. pretor. ꝗ. si quis paratus. & ibi Bar.

¶ An rōne ſuitutis possit nouū opus nuntiari. vide. ff. de seru. ur ba. predi. l. iure ſuitutis. ꝗ. i in glo. nuntiari.

¶ Quotuplex sit nuntiatio noui operis. nō. ff. pact. l. iuregentiū. ꝗ. si paciscar. in glo. nuntiationem. de uer. sig. ex pte. in glo. ii.

¶ An nuntiatiōi noui operis possit renuntiari nō. in. d. l. iuregentiū. ꝗ. si paciscar. in glo.

¶ Quādo tenet uel non nuntiatio. nō. ff. d no. ope. nun. l. i. in glo. ꝓnuntiatiōis.

¶ An cā nuntiatiōis possit tractari die feriato. Io. an. in addi. Specꝫ. in ti. de feri. ꝗ. ii. ꝟ. i.

¶ Facta nuntiatiōe qualiter satisdet̃ & q̄ sit eius forma. nō. ff. de no. ope. nun. l. stipulatio. i glo. i. & in Specꝫ. de satisda. ꝗ. fi. ꝟ. ceterū.

¶ Nulla fit nouatio si pars demonstrat que debuit demonstrare. nō. ff. de no. ope. nun. l. d pupillo. ꝗ. nuntient. in fi.

¶ An nuntiatio possit fieri per ꝓcuratorē generalem. nō. Bar. in. l. de pupillo. ꝗ. qui remissionem. ff. de no. ope. nun.

¶ Nuntiatio non admittit̃ ubi certū est nuntiantē ñ habere ius nuntiādi. l. i. ff. d no. op. nun.

¶ An operarii possunt petere expssiōem cause nuntiatiōis vide Bar. in. d. l. i.

¶ Ad hoc ut nuntians impediat beneficiū edificandi debet etiam impedire edificiū. nec sufficit allegare ꝓprietatem. ſm Bar. in. d. l. i.

¶ An nuntians possit ꝓsequi aliam causā nuntiationis q̄ expssam. Bar. in. d. l. i. in. x. q.

¶ An ꝓcuratori possit fieri nūtiatio. uide Barto. in. d. l. i. ꝗ. nuntiatio.

¶ Practicam nūtiatiōis simplicis & per iactū lapilli. & qbus uerbis fieri debeat. uide glo. & Dy. & Bar. in ṗalle. l. i. ꝗ. nuntiatio.

¶ Quādo ꝑiculum est in mora spernitur nuntiatio quādo edificiū fit ad utilitatem publicā. quid in ṗuato. vide glo. & docto. in. l. i. de edi. ṗua. vide glo. & docto. in. l. de pupillo. ꝗ. si qs riuos. ff. de no. ope. nun.

¶ Nuntiatus offerens cautiōem de moliendo nihilominus tenet̃ expectare uolentem docere de iure suo ꝑ tres menses. l. fi. C. de edi. priua. in. c. fi. de no. ope. nun. & hꝫ necesse nuntius offerre libellum in q̄ cām sui ꝑiudicii exprimat. poterit etiam si dicat se possedisse locum ī quo edificat intentare uti possidetis. Io. an. i addi. Spe. in ti. de li. cōcep. ꝗ. notandū. ꝟ. nunqd in noui.

¶ Paria sunt eum q debet nuntiare maleficium a ṗncipio scire & non nuntiare uel postea ad eius sciam ꝑuenisse & nō nuntiare ut in. l. cum ancillis. C. de ince. nup. & ibi Bal.

¶ Si statuto non est appositum tempus. ĩ. qd sindici dēant nuntiare maleficia intelligat̃ tps scientie nec cogunt̃ nuntiare ꝑcipiti festinātia sed inquisita pus ueritate ar. l. ii. ꝗ. cōfestim. ff ad tertu. & ff. de solu. l. ratū. ff. de uer. obli. l. cōtinuus. & ꝗ. cum insula. C. de his qui ut indig. l. sororem. & l. si ea uerba sunt Bal. in ṗalleg. l. cum ancillis.

¶ An beneficiū nuntiādi nouū opus possit cedi. & an cessionarius possit cōtra cedentem intentare actiōem sibi cōcessam. & an fructuarius possit nuntiare nouū opus dño. vide de his omnibus in. l. i. ff. de no. op. nun. ubi Bar. & Ang.

¶ Casus in qbus habet locū renutiatio nuntiatiōis. vide per Bar. & do. Io. de Ymo. in. l. i. ff de no. ope. nuntꝫ.

¶ Ille cui nuntiat̃ nouū opus non potest edificare anteq̄ nuntiatio remittat. C. de no. ope. nuntꝫ. l. ṗma.

¶ An in nuntiatiōe noui operis dēat dici cā. Bar. in. l. i. ꝗ. i. ff. de no. ope. nun.

Nuper

Hoc uerbū nuper est aduerbium tpris cōpositum ex nouū & tps. vnde nuper. i. recenti tpre. uel nouiter. seu de nouo. hoc nō. Io. an. de cōfir. uti. uel inuti. cū dilecta. cōcor. de ꝑp. statutū. in ṗn. li. vi.

Nuptie

An & qñ licet uel nō alienari donatiōes ꝓpter nupcias. nō in. l. si mulier. & in autꝫ. siue a me. C. ad uell. & in. l. fi. C. de dona. inter ui. & uxo. pulchre per cōpuenit. eo. ti. ubi habes singulare intellectum ad autꝫ. siue a me.

¶ Damnās nupcias est anathema. xxx. di. si q̄

mulier.xxxi.di.si quis.& .c.quicunq̄.

¶ Nuptias occultas sine benedictiõe sacerdotis agere nõ lz.xxx.q.v.nullus fidelis.& c.nostrates

¶ Quid significet nupciaꝝ solennitas habet.xxx.q.v.femie dum maritant.

¶ Nupcie a nubendo sũt dicte q̄ sponse caput suũ nubere.i.cooperire solẽt exẽplo Rebeche ꝓpter uerecundiã seu pudicitiã.xxx.q.v. nec illud

¶ Nupcie scḋo & tercio & deinceps nõ ꝓhibentur.xxxi.q.i.aperiant.& c.deus masculũ.& c.ꝙ si dormierit.de se.nup.c.i.& ꝑ totũ. vide Io.an.super ꝛ̄bica.de se.nup.

¶ Nupcie scḋe nõ sunt minoris meriti q̄ castitas uidualis.xxxi.q.i.ꝙ si dormierit.

¶ Nupcie implent terrã| sed uirginitas celũ.ut xxxii.q.i.nupcie terrã.

¶ Scḋe nupcie nõ debẽt benedici.xxxi.q.i. de his q̄ scienter.& illis sacerdotes nõ debẽt interesse.in.c.i.& ꝑ totũ.de se.nup. Qḋ intellige qñ erũt scḋe tã ex parte uiri q̄ mulieris. Si aũt uirgo cõtrahit cũ illo qui aliã habuit uxorẽ debẽt benedici.ita dicit.s.Tho in.iiii.di.xlii.

¶ Que dicant nupcie nepharie & incestuose & inutiles.Io.an.de heret.cũ sm.l.vi.& ibi Archi.insti.de nup.§.sũt & alie.nõ.sup ꝛ̄bica.de incest.nup.dixi.s.sub dictiõe nephas. Adde glo.insti.de nup.in p̃n.in glo.illicitas.

¶ An expediat homini nubere.vide.xxviii.q.i.sic eni.& qḋ ibi habet.

¶ Nupta intelligit illa que uiripotens nupta est.ff.quan.di.le.ce.l.pe.

¶ Nupcie sunt inutiles.xiiii.modis q̄s ponit gl.insti.de nup.sup ꝛ̄bica.

¶ Dũ nupta fuerit hꝰ sermone p̃me nupcie continent.ff.de uer.sig.l.boues.§.i.gl.i.ff.de iur.do.l.dotis ꝓmissio.ff.de pac.do.l.inter socerꝫ.in ti.ff.de le.ii.l.cum pater.ff.de uerbo obli.l.cũ qui kalendis.& de spon.sicut.& c.ex lris.

¶ Nupcie sunt celebrãde ne qd turpe contingat ff.de ri.nup.l.orone.

¶ Si fiat nupciarũ mentio ut aliqd detur ul' fiat earũ tempore qñ debeat.nõ.ℭ.de nup.l.sanctimus.& ibi Cy.& Bar.ff de cõditi.& demon.l.cicio.§.fi.vide.ff.de admi.tu.l.qui negociũ.§.pupillo Io.an.i addi.Spe.i ti.ḋ sta.mo.sup ꝛ̄bica

¶ Que pena imponat ꝯhenti illicitas nupcias.nõ.in auti.de inces.nup.§.i.in gl.licuerit.

¶ Quibꝰ diebꝰ ꝓhibeant nupcie solenes.nõ.de feriis.cappellanꝰ.in glo.quocũq̄.& ibi docto.

¶ An legatũ factũ mulieri si nupserit debeat si nupserit & postea remãserit uidua uel facta est monialis.vide Ang.in cõsi.suo.xxxiii.

¶ Nupcias facit nudus cõsensus nec eget auxilio dotis aut cõcubitus.in auti.de nup.§.nupcias col.iiii.ff.de reg.iur.l.nupcias.

¶ Nupcie dicunt cõtracte seu ꝑfecte ex tpe q̊ uxor est ducta.tex.& gl.in palle.auti.de nup.§ per occasiõem.

¶ Lucra scḋaꝝ nupciaꝝ capere censet filiꝰ nõ a p̃mo sed a scḋo parente q transit ad scḋa uota.ut in allata auti.§.q infirmos.

¶ Lex ꝑmittit filio habere exosum mr̃em q̄ trãsit ad scḋa uota nõ sic in p̃re scḋaꝫ uxorẽ recipientem.& q̄ sit rõ differẽtie.vide in palleg.auti.de nup.§.mr̃imonii.

¶ Mulier scḋo nubendo ꝑdit coruscatiõem quã habebat ex dignitate p̃mi mariti.in palleg.auti.§.non tamen.

¶ Que sit dr̃ia inter nupcias & sponsalia.dic q̄ nupcie sonãt mr̃imoniũ spõsalia ꝑparatiõem.ff.de his qui nõ.infa.l.i.in fi.

¶ Nupciaꝝ appellõne uidet cõtineri ipa festiuitas nupciaꝝ.ℭ.de nup.l.sanctimus.

¶ Pena scḋaꝝ nupciarũ q̄ tpe luctus cõtracte sunt q̊ ad maritũ est q̄ nõ possit habere nisi terciã ꝑtem bonoꝝ in dotẽ nec etiã ex ꝑte uiri nisi scḋam ꝑtem bonoꝝ & nõ possit habere aliqd ab uxore nec annui legati aut fideicõmissi aut donatiõis mulier ꝓo ꝑdit oĩa bona sua.s.relicta i ultia uolũtate a p̃mo marito & ꝑdit ius succedẽdi ab itestato.ut.l.i.ℭ.de se.nup. Itẽ ambo sũt infames q̄ pena scḋaꝝ nupciaꝝ hodie nõ hꝫ locũ in festinante.ita tenuit gl.i uer.honorarias.& ibi Bar.in.d.l.i.idẽ gl.in.l.liberoꝝ.ff.de his q nõ.infa.cõtra.l.decreto.ℭ.ex qui.cau.infa.ir.de quo ibi Cy.adde glo.in.l.ii.de se.nup.

¶ Pene scḋaꝝ nupciaꝝ q̄ imponunt ꝑ festinatiõeꝫ & de his loquunt leges habent in ti.ḋ his q nõ.infa.l.i.ℭ.de se.nup l.ex testõ.cũ auti.sua.

¶ Quedã q̄ ponunt ꝓpt transitũ ad scḋa uota assumpta filioꝝ tutela & ñ reddita admistratiõe ḋ his in auti.huiusdẽ penis q̄ est posita sup.l.i.ℭ.de se.nup.adde ad mãm haꝝ penaꝝ qḋ habet.i.l.hac editali.ℭ.de se.nup.qḋ nõ.in.c.i.& .ii.& per totum.de se.nup.

¶ Mulier scḋo nubens de dote data p̃mo uiro nil tenet suare liberis p̃mi mr̃imonii.Casus est in l.si liberis.ℭ.de do.an.nup.gl.in.l.qm.ℭ.de inof.te.Cy.in.l.i.ℭ.de inof.do.

¶ Lucra q̄ hꝫ cõiunx a p̃mo uiro ubi nõ nubit scḋo nõ tenet suare liberis p̃mi mr̃imonii sꝫ facit ꝓpria & põt alienare.in.l.hac editali.§.fi.& .l.gnãliter.§.illud.ℭ.ḋ se nup.si tñ nõ alienauit reseruant liberis p̃mi mr̃imonii & illis acquirũt.sed hodie tenet reseruare siue transeat ad scḋa uota siue nõ.ut i auti.uxore posita sup.d.l.gñaliter.& uide in.l.si qs p̃toris.co.ti.

¶ Lucra q̄ ꝑueniunt ad cõiugem ex scḋo mr̃imonio spectãt ad liberos eiusdẽ mr̃imonii etiãꝫ si nõ transiuit ad tercia uota.l.cũ aliis.ℭ.de se.nup.qḋ intellige qñ nõ sunt alienata.secus si sũt alienata ul' cõsumpta ꝑ sm cõiugem.ut.d.l.si qs p̃toris.§.talem.co.ti.

¶ Mulier nubẽdo scḋo ꝑdit usufructũ nisi maritus sibi usufructꝰ oĩm bonoꝝ reliqrit.ℭ.ḋ se.nup.l.i.

Nurus Nuri appellõne ꝓnurus deincepſ cõtinet.ff.de uer.sig.l.nurus.ff de gradi.l.labeo.& .l.fuus.insti.de nup.§.i.ff.ḋ postu.l.cui.§.fi.

¶ Nurus est uxor filii.de testa.c.i.& qḋ ibi nõ.

Nutrix Nutrix eqparat mr̃i ubi agit ḋ fauore pupilli.insti.ḋ suspe.tu.§.cõseques.& .l.scire oportꝫ.ff.de excu.tu.

Nutus An sufficiat aliqd nutu facere si uerbis nõ exp̃mat.uide.ff.ḋ le.iii.l.nutu.& ff.ḋ sup.leg.l.labeo.i fi.ℭ.q te.fa.pos.l.discretꝰ.de spon.c.cũ apud.& tñ nõ põt heres nutu institui lꝫ legari possit.gl.est sing.in.c.cũ tibi.ḋ testa.& ita nõ.Bal.i.l.i.ℭ.de sa.san.ec.in ii.col.fallit tñ in casu illiꝰ.l.ut ibi nõ.ꝑ eũ.

Hec littera est ultima Hebreorum & a est prima. & quid utraque significet habetur .xiii. q. ii. postq̄ precio. & in c. ab exordio. xxxv. di. ubi dicit tex. q. o. reuelauit ad a. idest extremitas ad principium. uide ibi. & nō. glo. de penis. felicis. li. vi.

Ob

De hac dictione uide. C. ne ux. p ma. l. ob maritorum. & ob id idē est q̄d statim. ut nō. ff. de testa. l. i. & ff. de rescin. uen. l. i. in fine. & de significato huius dictionis ob nō. de elec. qualiter. & de no op. nū. c. ii. ubi Io. an. adde Bar. in. l. nō dubium. C. de legi. in ulti. col.

Ob causam

De cōditione ob causam. & ob turpem causaz uide Speti. de obli. & solu. § ultimo. per totum.

¶ An conditio ob cām detur ad id q̄d debuit dari. nō. ff. de condi. ob cau. l. iii. § q̄d si. in glo.

¶ Quando habet locum conditio ob causaz. nō. ff. de condi. ob cau. l. si pecuniā. in glo. magna. & glo. repetitur. & glo. fi. nō. ff. de cōtrahen. emp. l. pacta cōuenta. i gl. fi. circa fi. Cy. in. l. i. C. de cōdi. ob cau.

¶ Ad quid det conditio ob causam. nō. ff. de cōdi. ob cau. l. si pecuniam. in glo. penituit.

¶ An detur conditio ob cām ubi aliquid est datū ob causam tacitam. nō. C. de condi. ob cau. l. si repetendi. & ibi Cy.

¶ An habeat locum ubi datum est aliquid sub conditione impossibili. nō. C. de condi. ob cau. l. dictaz. & ibi Cy.

¶ An casus fortuitus impediat conditionē ob cām nō. C. de cōdi. ob cau. l. pe. in glo. ii. & ibi Cy.

¶ Hec conditio non habet locum in contractibus innominatis. ut nō. C. de pac. inter emp. & uendi. l. cum te. in glo. fi.

Obduratio

Est multiplex. de quo uide s. Tho. in pmo. di. xl. ar. vi.

Obedientia Obediens

Obedientia habet pro cōfessione. Inno. in. c. cōstitutus. ne cle. uel mo.

¶ Obedientia cōsistit in tribus uidelicet in reuerentia exhibenda. in mandato sustinendo. & in iudicio subeundo. glo. xciii. di. obedientia. quā bn̄ nō.

¶ Inferiores debent obedire suis maioribus & superioribus. xxi. di. § in his. xciii. di. a subdiacono.

¶ Nolens obedire mandatis apostolicis debet esse ab omni dignitate et officio alienus. xix. di. nulli fas lxxi. di. si qui sunt.

¶ Sacerdotes debent obedire epīs. et in q̄bus habetur. xciii. di. sacerdotes.

¶ Obedientia quandoq; uirtuosa est. quandoq; nō. viii. q. i. sciendum. ubi etiaz uide qualiter obedientia preponitur uictimis.

¶ Tam laici q̄ clerici nolētes obedire suo episcopo sunt infames. xi. q. iii. si autē. hoc intelligit de licitis & honestis. alias secus. xi. q. iii. si q̄s episcopus. et. c. non enim. et. c. si dominus.

¶ Deo magis obedire oportet q̄ hominibus. xi. q. iii. si dn̄s. et. c. qui resistit. c. imperatores.

¶ In bonis obediendum est dn̄is nō tantum bonis sed etiam malis. xi. q. iii. iulianus. de maio. et obedi. solite. xxii. q. iii. cum ergo.

¶ Per obedientiā quandoq; licet non solum abstinere a bono sed etiaz non facere malū. glo. insti. de iusti. & iure. § i. xi. q. iii. quid mirum.

¶ Obedientia pro utilitate reipublice est summa laus militie. xxiii. q. i. summa militie laus.

¶ Obedientia Abrahe qui filium uoluit occidere non culpatur sed laudatur. de qua. xxii. q. ii. si quelibet culpa. et. xxiii. q. v. si non licet.

¶ An cuilibet precepto superioris sit indistincte obediendum. nō. glo. de sen. ex. mulieres. et. c. ex tenore. de tempo. ordi. ad aures. bonus tex. de resti. spo. litteras. de sen. ex. inquisitōni. tex. cum glo. xi. q. iii. si quis episcopus. et. c. non enim semper. et. c. si dominus. et. c. iulianus. et adde q̄d dicam sub dictione preceptum. uide. s. Tho. scd̄a scd̄e. q. iiii.

¶ Quid si cōcurrant mādata duorum superiorum quorum sit magis obediendum. uide ubi. s̄. et. c. cum parati. de appel. glo. xi. q. iii. qui resistit. in glo. Archidia. in. c. ut sup. de hereti. li. vi. dixi supra sub dictione concursus.

¶ Qualis sit forma obedientie quā abbates p̄stāt episcopo. nō. de simo. ne dei.

¶ Pro laude obedientie est pulcher tex. viii. q. i. sciendum. et primo Regum. xv.

¶ Iugum obedientie est suaue. in clem. ne in agro. § quia. de statu mo. in tex. et glo.

¶ Nō obediens p̄ceptis legis impialis peccat mortaliter. glo. x. di. quis autem.

¶ An sacerdos formans sibi cōscientiā de peccato mortali debeat obedire episcopo precipienti sibi q; celebrat in causa necessitatis. Hug. q; nō. xii. di. p̄ceptis. bene facit de sen. excō. inquisitioni.

¶ An magis obediendū sit maiori iudici q̄ minori. uide. xi. q. iii. qui resistit.

¶ Magna uirtus est obedientia. & econtra magnū uicium est inobedientia. & magna pena dignum. ff. de re mili. l. iii. § in bello. viii. q. i. sciendū. x. q. iii. absit. de maio. & obe. illud. aliquid de celebra. mis. dolentes. in glo.

¶ An subditi possunt subtrahere obedientiā superiori p̄pria auctoritate ante sententiā lataz contra eum. glo. xix. di. anastasius. glo. ii. q. vii. sacerdotes Io. an. in. c. uestra. de cohabi. cle. & muli. Hosti. in c. p tuas. de simo. Inno. de tem. or. in. c. fi. glo. de p̄scrip. cū n̄ liceat. tex. xvi. q. vii. sane thesalonicēsis.

¶ Ille dicitur tollere obedientiam domino qui destruit signa subiectionis et obedientie domini. tex. xxx. di. quecunq;.

¶ Non obediens consilio reuerentiali peccat. uide Archidi. xiii. q. i. q̄d precipitur. vi. di. testamentū. xxv. di. qualis. glo. in. c. i. de testa. et in. c. ad aures. de tempo. ordi.

¶ An necessitas obedientie excuset quem a pena. Bar. in. l. diuus. § quintum. ff. de fal. glo. de p̄ben. nisi. faciunt que dixi supra.

¶ An et quando prelatus sit a subditis obediendus dixi aliqui. s̄. dic plenius per glo. et doc. de tempo. ordi. ad aures. et glo. in. c. ex tenore. glo. ii. q. vii. sacerdotes. et. c. admonendi. Inno. de sen. exco. inquisitioni. de simo. ne dei. Idez Inno. de offi. dele. si q̄n. in glo. nō. in. c. pastoralis. § q; uero. in glo. magna. eo. ti. nō. de maio. et obe. c. ii. in glo. fi. tex. et glo. in c. dilectus. de tē. ordi. glo. xiii. di. nerui. Archi. vii. q. i. quia frater. glo. et Archi. xi. q. iii. c. si dominus.

¶ Non seruans obedientiam debitam pōt priuari

beneficio·tex·de re iudi·cum inter·

¶ An clericus possit obedire episcopo uolenti eum mittere in ambasiata· etiã si sit alius dignior eo uel magis idoneus·uide nõ·xi·q·iii·qd ğ·in glo·fi·xxiii·q·i·c·fi·in glo·i·vii·q·i·quia frater·in glo·pen.

¶ Que dicatur obedientia manualis· glo·& doc·de ma·& obe·legebať·doc·de re iudi·cum inter·

¶ Clerici seculares ex pmissione obedientie facta in manibus sui prelati dicuntur largo modo profiteri·nõ·Gof·in·c·preterea·de preben.

¶ An monachus magis seu prius debeat obedire episcopo q̃ abbati uel ecõtra·glo·viii·di·que cõtra·doc·de offi·ordi·quanto· Inno·de offi·arcbidi·dilecto dixi sub dictione monachus·

¶ Inferior debet obedire mandato superioris etiaz iniusto si sit talis casus in quo superior possit dispẽsare & dispenset·uide Hosti·& Io·an·in·c·significauit·de offi·ordi·tex·ii·q·vii·nos si·

¶ Inobedientia facta superiori capite punitur·nõ·glo·de exces·pla·grauem·iiii·q·i·in summa·

¶ An subditi debeant obedire imperatori contra ecclesiã·Io·an·in·c·significauit·de maio·& obe·

¶ Filius debet magis patrie q̃ patri obedire· tex·& ibi Bar·in·l·post liminiuz·§·filius·ff·de cap·l·ii·ff·de iusti·& iure·dixi·s·sub dictione filius·

¶ Magis obedienduz est patri spirituali q̃ carnali·Pau·in·℘·filius·in ꝓhemio clem·Io·an·in·c·graue·de exces·prela·

¶ Non obediens mandato superioris dicitur eius inimicus·glo·l·di·si quis diaconus·

¶ Recipiens beneficium ab alio debet esse illi obediens· tex·& glo·viii·q·ii·c·i·

¶ An nõ obediens monitioni supioris peccat mortaliter·Inno·in·c·dilectus·ii·de preben· Archidia·xiiii·q·i·qd precipitur·

¶ Obediens sententie licz inique crescit per meritum·nõ·de sen·excõ·c·i·in glo·cõdẽnat·li·vi·

¶ An obedientia sit uirtus·s·Tho·q sic·scda scde·q·ciiii·qui dicit q est uirtus moralis cuius obediẽtia est preceptum tacitum uel expressuz· Adde qd idem scribit in secundo·di·xliiii·ar·iii·& v·

¶ An obedientia sit maxima uirtutũ·s·Tho·s ubi uide·& an obedientia quã quis per se uult sit meritoria·adde glo· que dicit q est magna uirtus obedientia·ff·de re mili·l·desertorez·§·in bello·in glo·unde gesserit·

¶ An christiani teneanť ex lege diuina potentibꝰ secularibus obedire·uide·s·Tho·in pall· q·ciiii·

¶ An sacerdos teneatur obedire episcopo mandãti ut excõicet illum quem scit esse innocentẽ· uide·s·Tho·in·q·de quolibet·

¶ An religiosi teneanť obedire platis·uide·s·Tho·secunda secunde·q·ciiii·ar·v·

¶ An monachus teneatur obedire abbati pcipienti q stet in scolis·dic q sic· quia uacantia literis non est contra uacationẽ monasticaz· sed potius est incentiuum contemplationis· ut docet sanctus Tho·secunda secunde·q·lxxxviii·

¶ Bonum debet obmitti ꝓpter obedientiã·glo·in c·ne dei·de simo·& ibi uide concor·

¶ An aliquis possit compelli ad obedientiã prelato prestandã & qualem·& an aliquid solite forme sit addendũ·de ma·& obe·his que·& ·legebať·Inno·c·ii·dilecti·nõ·de resti·spo·olim·in glo·ii·

¶ In quibus seruus teneatur obedire domino·uide lxxxvi·di·item an putatis·

¶ An quis teneatur in scriptis ꝓmittere obedientiam·nõ·de ma·& obe·legebatur·in glo·i·

¶ An quis debeat iurare obedientiã· nõ·xxiii·di·quanq̃·ubi de hoc·

¶ Obediendum est deo in omnibus·s·Tho·secũda secunde·q·ciiii·ar·iiii·nõ tñ platis nostris tenemur in omnibus obedire·ea·q·ar·v·& in scdo·di·xliiii·ar·vii·& in·q·de quolibet·q·xii·Et quomodo dñis nostris teneamur obedire uide per eundem secũda secunde·q·ciiii·ar·i·et·vi·

¶ In quibus teneamur obedire parentibus· Idem in·q·de quolibet·q·ii·ar·ix·et·q·ix·ar·ix·

¶ Obedire prelato est magis meritorium q̃ facere ad dictũ fratris· Idem in·q·de quolibet·q·vi·ar·x·

¶ Qualiter obedictia est uirtus generalis, et qualiter specialis·Idem·q·ciiii·ar·ii·

¶ Quomõ debemus obedire nõ habentibus iustuz principatũ·Idem scda scda·q·ciiii·ar·vi·

Obid Ponitur pro statim· ut·ff· de rescinuendi·l·i·in fi·

Obiectum In obiecto alicuius potentie debemus duo considerare·s·Tho·in primo·di·xlv·ar·ii·et di·xlix·arti·ii· et in tertio·di·xxiiii·ar·i·

Obex Obex exponiť·i·obiectio·uel obstaculum·C·ad adul·l·adulterii·& qd ibi no·

Oblatio An liceat religiosis recipere oblationes·uide·s· Tho·secũda secũde q·lxxxvi·bona glo·in cle·i·in·℘·audiant·de exces·prela·que uidetur dicere q sic·

¶ Nomine oblationũ cõprehenditur quicquid dať ecclesie mobile uel imobile in ecclesia uel extra·de uerbo signi·cum inter uos· secus si datur de oblationibus altaris·x·q·i·de his·et·c·antiquos·uide de uer·signi cum causa·

¶ Cum episcopus celebrat cuius sint oblationes q̃ fiunt in altari·dic q ipsius episcopi· quia sibi dant a suis subditis·nisi contrarium habeat consuetudo·uide in summa pisa·sub dictione oblatio·§·quando episcopus·dicam infra·

¶ An oblatõnes sint de precepto sicut decie· uide sanctuz Tho·secunda secunde·q·lxxxvi·bona glo·xc·di·clericus·xvi·q·i·statuimus de consecra·di·i·omnis christianus· et ibi Archi· Hosti·in summa·de parrochi·§·in quibus·℘·sed nunquid·xiii·q·ii·qui oblationes·xxxii·di·preter·

¶ An ius offerendi possit pscribi· Bar·in·l·pignori·ff·de usucapi·

¶ Quando oblatio liberet· Bar·in·l·i·C·de suscep·et arcba·uide no·in·l·acceptam·C·de usur· Bar·in l·si debitor·ff·de solu·ubi loquiť de oblatõne facta in iudicio·adde quod no·Bar·in·l·pretor·§·si quis paratus·ff de no·op·nũ·ubi uide an et quando uerbalis oblatio liberet debitorem·

¶ An et quando ultra oblationem requiratur consignatio et depositio· uide·ff·solu·matri·l·si mora·Bar·in·l·si ita·ff·de condi·insti·

¶ An et quando sic uera illa regula q agere nolẽs debet offerre seu implere ex parte sua·uide Bar·in l·ex quibus diebus·§·si·ff·de condi·et demõ·

¶ An oblationes altariũ possint uendi laicis· uide Archi·x·q·i·sanctoꝝ·glo·diť q nõ·in·c·altare·i·q·iii·licet Archi·in pall·c·sanctoꝝ·dicat cõsuetudinẽ esse in ꝯtiũ·et miratur quõ papa eam tolleret·

¶ An pecunia que offertur debeat numerari. uide Bar. in. l. cum seruus. ff. de condi. et demon.

¶ Quid operetur oblacio pecunie uel alterius rei. uide Sali. in. l. acceptam. C. de usuris. & l. obsignationem. C. de solu.

¶ Oblato precio precii in casu. l. ii. C. de rescin. uē. sufficit fieri quantumcūq; anteq̄ restituat̄ res. uide Sali. in. l. i. C. depositi.

¶ Indignū est illud offerre deo qđ homo dedignat̄ accipere. xlix. di. sacerdotes.

¶ Oblationes discordantium deus nō recipit xc. di. neq; ad chaim. neq; ecclesia debz recipere. ca. di. oblationes. & qđ ibi nō.

¶ Oblatio & depositio liberat debitorē ipso iure. etiam si sit facta ab extraneo. glo. & Bar. in. l. solutionem. ff. de solu.

¶ Si oblatiōes que fiunt die dominico sunt curati que uero fiunt in festis principalibus sunt epi quis tñ eas habebit epus uel curatus si festū principale ueniat die dominico Io. de lig. in. c. fi. de feriis.

¶ An oblationes que fiunt in missa religiosoꝝ debeant esse parrochii. uide tex. de statu. regu. c. i. de exces. prela. nimis. Io. an. de parrochi. super ꝛᵭica. faciunt que dixi supra.

¶ An oblati ecclesiis secularibus possint hēre ꝓpriū glo. xxvii. q. i. ut lex. de elec. ex eo. li. vi. ubi Io. an. glo. xii. q. ii. duo sunt. doc. de maio. & obe. dilecti. glo. in aut. ingressi. C. de sacrosanc. eccle.

¶ Recipiens oblatiōes a manifesto usurario suspēditur. de usur. cum tu.

¶ Oblatio ꝓprie etiam stricte est eius rei que offerri solet in missa. de uer. signi. causa. ibi per doc. Adde qđ ueniat appellatione oblationum. Inno. in c. cum inter. de uer. signi.

¶ Si oblationes fiunt ad certū usum peccat sacerdos illas conuertendo in alios usus. Archidia. de consecra. di. i. altaris.

¶ Uoluntatem offerentis plus respicit deus q̄ rem oblatam. immo rem respicit ꝓpter uoluntatē. & nō econtra. iii. q. vii. in grauibus. xxiiii. q. i. odi.

¶ Episcopus debet habere medietatē oblationum. uide. x. q. i. antiquos.

¶ Oblationes fidelium appellantur bona clericoꝝ. xii. q. i. uidentes. xii. q. ii. nulli licet.

¶ Oblatio licite fieri non potest de alieno. xiiii. q. v. imolans. &. c. dixit dominus.

¶ Offerens bona sua ecclesie non pōt amplius repetere. xvii. q. iiii. sunt qui. &. c. sacrilegium.

¶ Offerre aliquid libere maioris est meriti q̄ ex debito offerre. xxxii. q. v. qui sitit.

¶ Oblatio tantū operat̄ in immobilibus quantū in mobilibꝰ oblatio & depositio & cōsignatio. in aut. dos data. C. de sctis nup.

¶ Oblatio precii facta per legitimum heredem defuncti quem heredem testator grauauit nō facit transiri dominium in legatarium. glo. est in. l. in extimatione. C. de peti. here.

¶ Que sit pena subtrahentium uel furantium seu non soluentium ecclesie oblationes debitas habetur xiii. q. ii. qui oblationes ecclesie debitas. & duobus c. se. xvi. q. i. in canonibus.

¶ Quādo episcopus celebrat in ecclesia prochiali ad quem pertinent oblationes facte in missa an ad eum uel ad curatum illius ecclesie. Hosti. tenet ꝙ ad epm. in summa de parrochi. §. in quibus. ꝟ. quid ergo. nō. docto de parrochi. c. ii. de deci. quāuis. & xviii. q. ii. eleutherius.

¶ Ad quē pertineant oblationes que fiunt ad imaginem positam in aliqua parrochia extra tñ ecclesiam. doc. ꝙ ad sacerdotez parrochie. nō. de his que fiunt a prela. pastoralis. ubi uide omnino Inno. Idē tenent doc. sup ꝛᵭica. de parrochi. adde tex. de uer. signi. c. cum inter. glo. et ibi do. Anto. in clem. per litteras. de preben. Pe. de perusio in tracta. cano. porcio. adde tex. in. c. trāsmissa. de prescrip. et Cas. de cal. in consilio suo. ix.

¶ An offerens se et sua monasterio censeat̄ ꝓfessus. doc. ꝙ non. de succes. ab intesta. c. fi. et ibi glo. de priuile. cum et plantare. §. de confratribus. et. c. ut priuilegia. adde glo. xxvii. q. i. ut lex. tex. et ibi Inno. de regula. cum simus.

¶ An laici possunt compelli ad faciendū oblationē in ecclesiis. dixi supra.

¶ An oblationes sint precepti. uide. s. Tho. secūda secunde. q. lxxxiii. ar. i. Inno. et Io. an. de ꝓcur. sup ꝛᵭica. doc. de deci. quāuis. x. q. i. sanctoꝝ. gl. de cōse. di. i. omnis. glo. xiii. q. ii. qui oblatiōes. in glo. fi. xii. q. i. duo. uide do. Car. flo. de deci. super ꝛᵭica.

¶ Inter q̄s et q̄liter debeant diuidi oblatōnes ecclesie. tex. x. q. i. hanc cōsuetudinē. et. xxv. di. ꝑlectis.

¶ Quare oblatiōes nō percipiunt̄ a peccatoribus sed elemosina sic. uide Inno. de sen. ex. cum uoluntate. nō. xc. di. c. ii. ubi uide quis sit ille peccator cuius oblatiōes nō sunt recipiende. uide etiā Inno. in dicto. c. cum uoluntate.

¶ An sacerdos possit de oblationibꝰ altaris pascere canes et porcos et equos suos. glo. ꝙ sic. x. q. i. hanc consuetudinem.

¶ Cuius debeant esse oblationes que fiunt in consecratione episcope. dic consecratoris et nō assistentium. tex. de simo. et si questiones. in fi.

¶ Parcitur ei qui sponte offert. ff. de custo. reo. l. in eos. ff. de re mili. l. non omnes.

¶ Quare oblationes ponunt̄ ad pedes pape. tex. et ibi glo. xii. q. i. dilectissimis.

¶ Qui dicuntur oblati. Io. an. de priuileg. per exemptionem. li. vi. Laudi. in clem. i. de deci. in fi.

¶ Negans dare oblationes defunctoꝝ uidet̄ male sentire de fide. Archi. xiii. q. ii. qui oblationes. ii.

¶ An oblati religiosoꝝ qui remanent in seculo debent recipere ecclesiastica sacramenta a sacerdote parrochiali. doc. ꝙ sic. in. c. ut priuilegia. de priuil. tex. eo. ti. cum et plantare. §. de confratribus. et. c. quidam. eo. ti.

¶ Licet sponte oblatū recipere qđ nō licet petere uel exigere. ff. de ori. iur. l. ii. §. fi. ff. qđ quisq; iur. l. i. in prin. C. de epi. & cleri. l. si postq̄.

¶ An offerēs se et sua censeatur offerre futura et presentia. uide Io. an. de suc. ab intest. c. fi. ubi doc. Archi. xxvii. q. i. ut lex continentie.

¶ Cum quis tenetur aliquid facere uel soluere an sufficiat offerre. Io. an. de resti. in inte. constitutus & qđ si offert & ille nō uult recipere. uide in pall. c. constitutus. super. ꝟ. faciendū. & qđ nō. de elec. c. cupientes. §. si uero. in glo. sed an tenet̄. Spe. ti. de loca. §. nunc aliqua. ꝟ. xxxiiii.

¶ Quid operetur oblatio probationis in iudicio habes de appell. interposita.

¶ An debitor debeat ire ad domū creditoꝝ ad offerendū debitum. uide. ff. de consti. pe. l. itē illa. §. i.

ff. de transac. l. cum hi. §. in causa. nō. Inno. de pig. significante.

¶ Oblatio & consignatio impedit cursum usurarum nō. ff. de pact. l. tale pactum. §. post diuisionem. in glo. proferatur. uide Bartho. ff. de admi. tuto. l. tutor. §. tutor.

¶ An oblatio possit fieri pro parte. nō. ff. de usur. l. titius. §. lucius. in glo. deposuit. Cy. in l. acceptam. C. de usur. in prima op.

¶ An oblatio rei furtiue purgat moram furis. nō. C. de furt. l. subtracto. in glo. oblatam. & ibi Cy.

¶ Quid operet oblatio Guil. nō. C. de usur. l. acceptam. in glo. i. & ibi Cy. plene in. vii. op. usq ad finem. l. nō. ff. solu. matri. l. si mora. in glo. i. & ibi omnino uide Bar.

¶ Ubi debeat fieri oblatio. nō. C. de solu. l. obsignatione. in glo. si eo loco.

¶ An facta oblatione debitor liberetur ipso iure uel ope exceptiōis. nō. ff. de solu. l. qui. x. in glo. exceptioné. cum glo. ipso iure. & ibi Bar. glo. in. l. solutionem. & ibi Bar. eo. ti. & uide eundem omnino in. l. si soluturus. eo. ti.

¶ Cum requiritur oblatio an intelligat de uerbali tantum an etiam reali. & an requirat consignatio. uide do. Io. de ymo. in. l. si secuus cōis. in prin. ff. de uul. & pupil. l. si mora. ff. solu. matri. & Bar. & do. Io. de ymo. in. l. si insulam. ff. de uer. obli. Q. autem oblatio debeat esse realis & nō uerbalis nō. Bar. in l. ptor. §. si qs patus. ff. de no. op. nū. qd tñ fallit qñ delictum nō esset liquidū. quia tunc debet uti cautela. de qua in. l. statuliber ratioñe. & in. l. seruus si heredi. ad fi. ff. de statulibe.

¶ De oblatis mōsterus uel hospitalibus. uide tex. & ibi nō. in. c. fi. de succes. ab intest. Bal. in aut. ingressi. C. de sacrosanc. eccle. & Bar. in consilio suo lxviii. qd incipit quidam balfuis. sed melius dicit idem Bar. in dicta aut. ingressi. tu dic de hoc plene nō. do. Anto. in preall. c. fi. ubi uide quādo quis offert se & sua an ueniant presentia & futura. & uide omnino Ange. in disputatione sua que incipit in refulgenti.

¶ Oblatio & consignatio itademū releuat si posita pecunia non sit uersa in utilitatem offerentis. ut. l. i. C. qui po. in pig. ha.

¶ Res immobilis nō recipit oblationem et cōsignationem. glo. in aut. dos data. C. de do. ante nup. uide Bar. in. l. semel mora. ff. solu. matri. Cy. in dicta aut. dos data.

¶ An oblatio possit recipi a religiosis. s. Tho. scda secunde. q. lxxxvi. ar. ii.

¶ In quos usus expendi debeant oblationes. uide eadem. q. arti. ii.

¶ Oblatio non debet fieri de eo onde peccatū uenit. Idem in prealle. q. lxxxvi. ar. iii.

¶ Qualiter conueniant oblatio et sacrificium. et qualiter differāt. uide. ea. q. ar. i. ubi etiā uide q nō reddentes oblationes debitas possunt puniri.

¶ Quādo fit oblatio debiti qd ñ est liquidū quō fieri debeat uide in. l. si residuū. C. de distrac. pig. faciunt que dixi supra pxime.

¶ Aliud est offerre pecuniā. aliud est soluere. glo. in dicta. l. si residuū. et ibi nō. q nō sufficit offerre marsubium cum pecunia nisi notarius et testes uideant et cognoscant quanta pecunia sit intus. Bar. in. l. cum seruus. ff. de condi. et demō. qui allegat. l. i. §. si cista. ff. deposi.

¶ Oblatio et depositio nihil operantur si deponēs postea rehabuit pecuniā. uide. C. de distrac. pigno. in glo. in. l. si prius. et ibi pbatur q illud qd opat oblatio et depositio extra iudiciū operatur oblatio tantum in iudicio.

¶ Quando implementū nō est causa dande actionis sed conseruande sufficit q non stet per implere debentem licet non offerat. ff. quor. lega. l. ii. §. i. et ibi est tex.

¶ Animosus et audax licitator nō admittit cōtra offerentem iustum precium. ut. l. precia rer. ff. ad. l. fal. Bal. in. l. ad officiū. C. de cōmu. di. ubi dicit esse tex. singularem. qd est bene notandum.

¶ Quis potest dici paratus aliquid facere licet nō offeratur. ut dicta. l. precia. §. qd ait.

¶ An ubi quis tenetur offerre debeat habere fideiussores paratos. uel q uerbaliter offerat. & qd de offerente pecuniā. uide Bar. in. l. pretor. §. si qs paratus. ff. d no. op. nū. & ibi uide an habeat pbar. e q si is cui obtulit noluit recipe uel sufficiat q taceat.

¶ Oblatio extranei liberat debitorem absente ab interitu. ff. de solu. l. qui decem. §. si cum mihi. & §. qui stichum. ff. de cap. & postlimi. reuer. l. postliminium. uide Bar. in. l. ex duobus. ff. de duob' reis. ubi de hoc.

¶ Sola oblatio liberat debitorem secuto casu perditionis pecunie. ut. l. i. C. de suscep. et ar. li. x.

¶ Sola oblatio iudicialis inducit liberatione. ff. de pigno. acti. l. si rem. §. fi. et ibi doc. tenet Bar. in. l. debitor. i. ff. solu. ma. licz in extraiudiciali requirat consignatio et depositio. C. de usur. l. acceptam. et qd ibi nō. qd est uer. nisi etas aliud inducat. ff. de mino. l. qui mutuam. §. fideiussor. & ff. māda. l. qui mutuam. §. fideiussor.

¶ Non ita de leui fit datio sicut oblatio. nō. ff. de pecul. l. nō statim. qd nō. pro his que dicuntur in. l. titia. ff. de uer. obli. & ibi nō. concor.

¶ Ubi quis debet aliquid offerre alteri ad finē ut consequatur actionē uel nō incidat in morā. uel ut illam purget requirit oblatio rei psentis. et ecōtra oblatio uerbalis rei in presentia nō cōstitute nihil operatur. ut. l. qui decem. §. idem responsum. ff. de solu. & in. l. seruus si heredi. ff. de statulibe. nō. Bar. in. l. pretor. §. si quis paratus. ff. de no. op. nun. ubi de hoc ponit multa pulchra dicta. facit pro hoc q ubi est facto uerba nō sufficiūt. ut in. c. i. de eo qui mit. in pos. cā rei. ser. sed quidam limitant predicta uera nisi quis debeat offerre rem que in momento offerri non potest. ut est pbatio. quia tūc sufficiat q uerbo se offerat statim pbatur. in. l. si is a quo. in prin. ff. ut in pos. lega. qd uidetur esse de mente Inno. in. c. post electioné. de conces. preben. & hoc tenet do. Anto. in. c. ex parte. de testi. licz Io. an. in hac ultima ratione uidetur dixisse contrarium in. c. interposita. in prin. de ap. que sunt bene notāda. q non ita reperies de facili alibi.

Obligatio Obligatus

An & qñ ex delicto oriatur naturalis obligatio. Bar. in. l. non solum. §. i. ff. de iniur.

¶ Obligatio naturalis orit ex consensu. ff. de pac. l. fi. ff. de noua. l. i. & qd ibi nō. facit. l. stichum. §. naturalis. ff. de solu.

¶ An contra personaliter obligatum competat

iudicium possessoriuz. uide Bar. in. l. si. ff. quor. bo.

¶ An in obligatione rem restitui duret obligatio restitutoria ipsius rei etiam post interitum rei uel solú debetur extimatio. Bar. in. l. interdicto. ff. de ui et ui ar. & in. l. stipulationes non diui. ff. de uer. obli. ubi plene p Bar. in repetitione. aliquid p eum in. l. i. C. de his que ui. me. ue cau. fiunt.

¶ Obligatio que semel produxit effectum nó pót amplius pducere. Bar. in. l. i. in pn. ff. de ac. & obli.

¶ Qualiter in obligationibus facti succedat post morã obligatio ad interesse & nó in obligationibus dandi. uide plene p Bar. in. d. l. stipulatióes. in. ii. q.

¶ De obligatione primitiua uel secundaria ratióe doli uel culpe. uide Bartho. in. l. eadem. §. cato. ff. de uerbo. oblig.

¶ An in obligatione rem tradi quis compellit pre cise ad tradendum. uide Bar. in preallega. l. stipulationes nó diui. §. excessus.

¶ Quando quis est obligatus ad aliquid faciendú an sufficiat pbare factum licet nó probetur factuz ab ipso q erat obligatus uel eius mãdato. uide Bar. in. l. cum seruus. ff. de uer. obli.

¶ An in obligatione oím bonoz ueniant uenalia. uide Bar. in. l. generali. §. uxori. ff. de usufruc. lega. Bal. in. l. ii. C. de uer. signi. uide in. l. seruos. in fi. ff. de le. iii. & l. cum tabernam. ff. de pigno.

¶ Obligatus ad dandum aliquid debet taliter dari q ab eo auelli nó possit. & q liceat ei habere. ut. l. que a substituto. §. fi. ff. de leg. i. & quod ibi no. & maxime quãdo titulo oneroso. ut. l. ii. & l. omnino. in prin. ff. de acti. emp. & uide omnino Bar. in dicta l. que a substituto.

¶ Obligatio fideiussoria nó potest stare sine principali. tex. & ibi doc. in. l. i. §. si qs ita. ff. de uer. ob.

¶ An in obligatióe in diem oriatur actio ante dié Bar. in. l. ita stipulatus. ff. de uer. obli. ibi etiã uide que est ratio q tempus non est modus tollende uel inducende obligationis. de quo uide in. l. obligationum fere. §. placet. ff. de acti. & obli.

¶ An in generali obligatione bonoz intelligantur iura & actiones. Bartho. in. l. quintus. §. argento. ff. de auro & ar. lega.

¶ An in generali obligatione ueniant res phibite alienari. Bar. tenet q nó. in. l. codicillis. §. instituto ff. de le. ii. ubi uide.

¶ Quid sit in obligatione qñ aliquid legat in genere. Bar. in. l. titius. §. duobus. ff. de le. ii.

¶ Ubi lex uel statutum resistit obligationi nó inducitur naturalis obligatio. ff. de condi. indebi. l. si nó sortem. in princi. & ff. de fideius. l. cum lex. ubi plene per Bar.

¶ An is qui suscipit in se obligationé alterius qd potest. ut. ff. de uer. obli. l. continuus. possit in plus teneri. Bartho. in. l. si eum hominem. ff. de fideius. ubi pulchre.

¶ An difficultas impediat obligationé. uide. ff. de uer. obli. l. continuus. §. ité qui insulam. & ibi Bar.

¶ Limitationé illius que uult q dispositio obligationis nó possit conferri in uoluntate obligati. uide per Bar. in l. nemo. ff. de testa. tuto.

¶ An obligatio naturalis qua quis tenetur ad antidoram impediat repetitionez indebiti. uide Bar. in l. si testamento. §. ii. ff. de fideius.

¶ Quid sit obligatio. & quo iure sit introducta. uide. ff. de iusti. & iure. l. ex hoc iure. ff. de pscrip. uer. l. naturalis in prin.

¶ An ea que petunt officio iudicis sint in obligatione. uide nó. ff. de acti. emp. l. qui per collusioné. & ff. loca. l. quero. ff. de dam. infec. l. cum postulassem. glo. in. l. i. §. fi. ff. de uari. & extraor. cogni.

¶ Que intelligant excepta in generali obligatióe uide de homic. cum iuramento.

¶ An obligans bona sua uideatur non solum obligare bona quoz est dñs sed etiaz ea bona que bona fide possidet. uide Bal. in. l. certi iuri. C. loca qui dic q sic. allegat. l. si ab eo. ff. de pigno. acti. melior est est tex. in. l. bonoz. §. in bonis. ff. de r. signi.

¶ Obligatio specialis magis afficit rem q qualitatem. Bar. in. l. rem legatam. ff. de adimé. lega.

¶ Obligatio penalis facta per duos ex cópromittentes sup obseruantia laudi ferendi ualet. uide Ioan. in addi. Spe. ti. de arbi. §. sequit. p. item qd si.

¶ Obligatio non inducitur per confessionem uel probationem obligatióis precedentis. Bar. in. l. publia. in fi. ff. deposi.

¶ Nullus potest obligare bona ecclesie sine licentia episcopi. xii. q. ii. abbatibus.

¶ An obligatio contrahatur ex persona seu facto uel contractu alterius. nó. in. l. si pupilli. §. i. ff. de neg. g. in glo. Cy. in. l. qui seruo. C. qd cum eo. uide Bar. in. l. post mortem. §. tutor. ff. qñ ex fac. tu.

¶ Obligatio plati nó est perpetua. nec afficit successoré. sed obligatio capli sic. Inno. de pben. nisi.

¶ Obligatus ad factú qd cótinet informatione publice honestatis non liberat pstando interesse. ut. l. stipulatio. §. siue autem. ff. de no. op. nú.

¶ De personis publicis que possunt pro aliis obligationem recipere. uide Inno. de cóuer. cóiu. di. dú.

¶ An obligat⁹ ad dandú liberet legando illud. uide glo. l. et si forte. §. etiã. ff. si serui. uendi.

¶ Obligatus ad restitutionem rei pót ad interesse damnari nó solum re pempta sed etiã nó apparente ut. l. si constante. §. si uxor. ff. solu. matri.

¶ Obligatus ad factum ex ultima uoluntate precise tenetur ad illud. tex. est nó. in. l. fideicómissa. §. i. ff. de le. iii.

¶ Obligans bona sua per ypotecã nó pót incarcerari. dictum est Bal. in. l. iii. C. de neg. gest.

¶ Obligatus ad dandum obsidé an liberetur dando consanguineum. Bal. in. l. filiú. ff. de his qui sunt sui uel alie. iuri.

¶ Obligatio naturalis potest cedi. casus est in. l. si eius. ff. ad trebel. & qd ibi nó.

¶ Obligatio oím bonoz inducit actioné prescript uerbis. casus in. l. si ex causa. C. manda.

¶ Si diuerso tempore obligo bona mea duobus qs eoz preferat. Bar. in. l. si is qui. ff. de iure fisci.

¶ Naturalis obligatio est introducta de iure gentium. glo. in. l. stichú. §. naturalis. ff. de solu.

¶ An & quando ex obligatione statim inducatur actio & exactio. Io. an. in. c. detestanda. de conces. preben. li. vi.

¶ An ubi plures simpliciter se obligãt intelligitur quilibet in solidum uel pro equalibus portionibus. Inno. in. c. constitutus. de reli. domi. in glo. pens. & per eundem in. c. sicut dignum. de homi.

¶ Obligatio semel extincta amplius nó reuiuiscit de cóse. di. iiii. queris. de sen. ex. de cetero. de simo. ex insinuatione. ff. de solu. l. qui res. §. aream.

¶ Nemo obligatur nisi qui habet animú obligandi

uide glo·in·c·litteraturam·de uoto·

¶ Obligatus dicitur qui efficaciter est obligatus· sed si possit se tueri exceptione non uidetur obligatus·ff de libe·cau·l·nō obligat̃ §·i·ff· de uer·signi· l·creditores·& l·creditorem·& l·creditor·& intellige de exceptione p quā ppetuo excludat̃ intētio·

¶ An conditinnalis debitor pendente conditione dicat̃ obligat°· uide insti·d ꝓ·ob·§·ex cōditionali·

¶ An clericus possit se obligare sub pena spirituali & pecuniaria·uide·xxii·di·quanq̃·& ibi concor·in glo i·q·v·presbiter·de elec·cum dilectus·in glo·in ꝓ·obligauit·tex·& ibi nō·in·c·p et·g·de offi·dele· adde·ii·q·v·si quis presbiter· qđ intellige uolente suo superiore uel ratum habenti· adde nō·in dicto c·cum dilectus·&·xv·q·ii·si quis presbiter· Inno· in dicto·c·p·&·g·Archi·i·q·vii·quotiens·

¶ Obligatio est mater actionis·ut·ff·de ꝓcura·l· licet·§·ea obligatio·insti·de uer·obli·in prin·ff· de iusti·& iure·l·ex hoc iure·

¶ Que obligatio cadit in seruum·ff· de actio·& obli·l·serui·&·ff·de fideius·l·heres·

¶ Obligat̃ qs ad resignationē facti nō ad resignationē iuris·de cōces·ꝓben·ꝓposuit·& ibi Inno·

¶ An patrimonium clerici sit ecclesie obligatum si clericus de bonis ecclesie aliquid obligat·uide de pigno·c·iii·

¶ An redditus ecclesie uel stipendia possint obligari·uide Inno·de fideius·peruenit·

¶ Quicunq̃ potest se obligare potest etiam procuratorem in rem suam facere· Spe·ti·de ces·acti· §·i·ꝓ·& scias·ubi uide·

¶ Quando obligatio tollatur ipso iure in totū qñ nō tollatur·nō·insti·qui mo·tol·obli·§·fi·in glo·ii· Cy·in·l·fi·C·ex qui·cau·ma·in·iii·q·

¶ Solutione eius qđ debet̃ omis tollitur obligatio insti·qui·mo·tol·obliga·in fi· nō·de usufruc·l·corruptionē·in glo·lectantibus· & ibi Cy·in pma op·

¶ An tollatur obligatio ubi tua res datur in solutū ꝓ alia·nō·C·de suis & legi·l·ex libera·& ibi Cy·

¶ Que obligatio & quot modis tollat̃·uide insti· quibus mo·tol·obli·per totum·ff·de reg·iur·l·non tam naturale·

¶ In quo differt obligatio a cā· nō·ff· si cer·peta· l·certi conditio·in prin in glo·ii·

¶ Obligatio habet mediū intra liberationē & esse impendenti·nō·C·de cōdi·indebi·l·si quis seruū·in fi·& ibi nō·ff·de uer·obli·l·ii·§·& haꝝ·

¶ Quid contineatur in obligatione naturali·nō· ff·de pigno·l·obligatio·C·que res pig·obli·pos·l·fi· in glo·i·& ibi Cy·nō·Bar·ff·de usufruc·lega·l·generali·§·uxori·

¶ Quid contineat obligatio generis speciei & uniuersitatis·nō·ff·manda·l·si fideiussorem·in glo·i·

¶ In obligatione generis qđ sit in obligatione·nō· Bar·ff·de uer·obli·l·ii·§·& haꝝ·in ulti·q·& ibi gl· alius·&·ff·mādā·l·fideiussorē·in glo·i·ff·de condi· indebi·l·cum his·§·fi·in glo·pe· no·ff·de le·ii·meuius·§·duoꝝ·in glo·continet·& ibi Bar·

¶ An obligatio generis & alternatiua conueniant & differant· nō·ff·de condi·indebi·l·cum his·§·fi· in glo·pe· Bar·in preallegi·l·ii·§·& haꝝ·

¶ Obligatio amissa que restituitur debet restitui talis qualis prius fuerit· nō·ff· de iure dot·l·licet· in glosa finali·

¶ Si quis obligauit rem suam pro alio uel tradidit rem suam alii ut obliget qua actione agetur·nō·C· como·l·pen·

¶ An obligatio transeat ad heredes· nō·Spe·ti·de emp·& uendi·§·i·ꝓ·item autē·& ti·de ob·& solu· §·i·ꝓ·ad primum·

¶ Obligatio bis fieri potest sed nō bis solutio·nō· ff·manda·l·si mādato·§·fi· alias·l·quotiens·§·fi·et l·q mutuā·§·sed nō ideo·in glo·instaurauerit·e·ti·

¶ Obligatio realis & personalis quid habeant in obligatione·uide in glo·ff· de ꝓcura·l·pomponius· §·sed & is·

¶ Obligatio naturalis que dicatur & quō oritur· no·insti·de obli·in glo·iii·ff·de peti·heredi·l·sed si lege·§·consuluit·in glo·obligauit·

¶ An obligatio sit inter patrē & filiū·nō·insti·de inuti·stipu·§·itē q̃ inutilis·in gl·i & uide nō·ff·de fideius·l·si quis ꝓ eo·§·i·& ibi p Bar·plene·

¶ An obligatio cōtrahat̃ ex cōtractu alterius· nō· ff·de neg·gest·l·si pupilli·§·i·in glo·ex habūdanti· Cy·in·l·et qui·C·qđ cum eo·in·ii op· & in ulti·q· Cy·C·si tutor uł cura·inter·l·si creditor·Bar·in·l· post mortem·ff·qñ ex facto tu·

¶ An conditio obligationis immutet̃ ex ꝑsona heredis·Bar· de uer·obli·l·ii·§·ex his·C· de neg·g·l· fine· Spe·ti·de obli·§·i·ꝓ·sed nūquid obligatio·

¶ In obligationibus dandi uel faciēdi facti diuidui uel indiuidui qualiter principales uel heredes teneantur·nō·in dicta·l·ii·§·ex his·et·l·eadē·§·cato· et·l·stipulatiōes nō diuidunt·in prin·ff·de uer·ob· et doc·in·l·si seruus·§·si pluriū·ff·si quis cau·

¶ Quādo obligatio ꝓncipalis et accessoria in eadē persona concurrunt semꝑ extinguit̃ accessoria·nō· ff·de sepa·bo·l·debitor·in prin·ff·de fideius·l·generaliter·et ibi Bar·

¶ An ex sola naturali obligatione oriat̃ actio·uide no·in·l·fideius·obligari·§·fideiussor·ff·de fideius· in glo·aliqua·et ibi Bar·

¶ An obligatio naturalis qua quis tenetur ad antidora impediat repetitionem indebiti·dixi·s·Adde nō·ff·de iusti·et iure·l·ex hoc iure· in glo·ni·gua· et Bar·ff·de fideius·l·si testamento·§·i·

¶ Obligatio naturalis oritur ex testamēto minus soleni et est efficax ad retinendū· uide Bar·in·l·nemo ff·de lega·i·

¶ Ubi facere est ꝑpter dare in obligatiōe est dare glo·et ibi Bal·in·l·cum ꝑponas·C·de dolo·

¶ Quedaꝫ est obligatio naturalis que dicit̃ rudis ſm primeuum statum·quedā q̃ habꝫ cōcomitantias postremas· ſm Cy·in·l·si curatorem·C· de in integ· resti·mino·

¶ Est dare obligationē que durat in substantia et nemo est obligatus et sic obligatio uolat per aera· hoc dicit Pe·in·l·fi·C·de fideius·

¶ In obligatione rem restitui re perempta res est in obligatiōe·sed extimatio est in facultate soluēdi glo·in·l·fi·C·de cōpen·Bar·de uer·ob·l·stipulationes nō diuidunt̃·§·celsus·et dixi aliquid supra·

¶ Qui ex delicto tenetur dicitur obnoxius· et sic obligatus·C·ad·l·acquil·l·ex morte·

¶ Obligationis appellatione comprehenditur obligatio effectualis nō naturalis ad antidora·ff·de ac· et obli·l·obligationuꝫ substantia·ff·de duobus reis· l·si ex duobus·§·i·

¶ In obligatione generis neutꝝ est in obligatione· etiā species solutioni oblata nisi sit recepta· glo·ff·

de uer·obli·l·stipulatus sum·

¶ An in obligatione iurisgentium sit naturalis uel ciuilis·uel naturalis tantum·Cy·in·l·intelligere·C· de iur pigno·

¶ Obligatio realis competens defuncto nō diuidit inter heredes·uide·C· si unus ex plu·herdi·l·ii·sed datur tantum contra possidentem·ut ibi·

¶ An si fiat mentio heredis in contractu querat in transmissibilibus ad heredem separata obligatio per contractum defuncti·uide Bar·ff· de uer·obli· l·stipulatio ista·§·si quis ita·

¶ An obligatio facti transeat ad heredē·uide in·l· centesimis·§·i·ff· de uer·oblig·& in·l·ueteris·C·de contrahen·stipu·& ibi p Cy·ff· de uer·obli·l·si sic·

¶ An obligatio possit queri mihi ex proprio meo actu & mediante persona alterius·in dubio querat tam ex meo q̄ ex alieno·ff· de uer·oblig·l·eum qui ita·§·qui sibi·

¶ An si res subducatur de obligatione per alterationem rei si postea reuertatur ad pristinū statum subdatur obligationi·uide·ff·de uer·obli·l·inter stipulantem·§·sacram·

¶ Possibile est remanente obligatiōe psonā eximi ab obligatiōe·& hoc quando bona transfundunt in fiscum·uide Bar·in·l·fi·ff·de duo reis·

¶ Delinquens uidetur consentire pene et sic naturaliter obligari ad penam·tex·in·l·fi·C· de his que ex publi·coll·illa sunt non usurpan·li·x·glo·in·l·i· § bestias·ff·de postu·in ꝓ·bonorari·

¶ Obligationis appellatione comprehendit obligatio ciuilis & naturalis·& cui nō obstat exceptio·& sic effectualis·ff·de fideiuss·l·qui satis debent·

¶ An obligatio naturalis aliquo casu producat actionem· uide Bar·ff·de fideiuss·l·fideiussor obligari·§·fideiussor·

¶ Si maritus obliget omnia bona sua non uidetur obligare dotalia· ar·l·si constante·§·si maritus·ff· solu·matri·& ibi Bal·& idem dicit ibi Bal· si locat omnia bona sua·

¶ An obligatio possit esse impendēti·ff·de fideius· l·fideiussor·§·stipulatione·

¶ In obligatione rem restitui re perempta potest peti res·ff·qd̄ me·cau·l·i·& ibi Bar·

¶ Lex in dubio interpretatur intentionē obligari uolentis in minus· in aut·de nup·§·deinceps·coll· iiii·& ibi uide·

¶ Obligatio est facti·ff·man·l·si mādato·§·quoq·

¶ An in obligatione cum uoluero possit se obligās uariare·uide in·l·si quis ex pluribus·&·l·si quis stipulatus sit stichū·&·l·eum qui·§·i·ff· de uer·obli·

¶ Id mihi abesse uidetur in quo sum obligatus·ff· de neg·gest·l·si quis mandato· & ibi cōcor·in glo·

¶ Obligationes omnes inuentione sunt naturales· & nulla est ciuilis regulariter inuētione· & qd̄ dicitur de obligatione ciuili uer est·ita dicit Pe·in·l· ex hoc iure·ff· de iusti·& iure·qui alleg·l·iurisgētium·in prin·ff·de pac·

¶ Obligatio facta ad remunerandum non inducit obligationē ex omni casu·l·nō fortē·§·libertus·ff· de cōdi·inde·ff·de of·pfec·ui·l·i·§·si patronus·

¶ Quedam est obligatio ad antidora redacta in spiritualibus preceptis·& hec nō dat soluti repetitionem·ff·de condi·inde·l·si nō fortem·§·libertus· quedam stat in finibus suis· & tunc si est solutum animo remunerādi cessat repetitio·ff· de fideius·l· si testamento·§·i·aut respectu alterius cause & nō cessat repetio·gl·in·l·ex hoc iure·ff·de iusti·& iur & ibi Bal·

¶ An in impositione collecte inducatur obligatio naturalis·uide Bal·in dicta·l·ex hoc iure·

¶ In obligatione generis species est in obligatione sub conditione si a debitore eligatur· & sic sub tacita conditione ſm glo·ff·de pac·l·iurisgentiū·§·& generaliter·facit·ff· qd̄ me·cau·l·extat·

¶ Obligatio est ius·ff·de re·diui·l·i·hoc uer ꝓut est contracta·secus si in fieri·l·cautio·ff·de cu·tu·

¶ Obligatio naturalis surgit ubicūq naturalis ratio est quem obligari·ff·de pac·l·i·& ibi glo·

¶ Obligatio tacita non est uera obligatio sed intellectualis·dic tex·ff·de pac·l labeo· qd̄ nō ꝓpter statuta que uolunt q cōtenta in instrumentis guarentisie habeant executionē paratam·quoniam intelligūtur de expresse contentis nō de tacitis· quia illa nō possunt ibi legi sed tantū intelligi·uide Bar· in·l·i·§·sed si legi·ff·de his que in testa·del·

¶ Sicut ius ciuile pōt impedire effectū naturalis obligationis·ut l·si non sorte·§·i ff·de condi·inde· ita & inducere·ita dicit Ia·bu·in·l·i·in fi·ff·d pac·

¶ Statuto uel lege penali non tollit obligatio·tex· & glo·in·l·si pene causa·ff·de condi·indebi·

¶ Obligatio naturalis qñq habet exactionis effectum iudicis officio·ut in operis debitis a seruo·ff· de cōdi·inde·l·si nō sortē·§·libertus·& ibi bona gl·

¶ In seruum cadit naturalis obligatio ex primeuo iuregentiū anteq̄ esset ius seruitutis & equitas naturalis·uide glo·in dicta·l·si nō sortem·§·libertus· de quo uide Bar·ibi·& in·l·stichuz·§·naturalis·ff· de solu·& in·l·cuz amplius·§·i·ff·de reg·iur·& in l·ex hoc iure·ff·de iusti·et iure·

¶ Obligatio naturalis est per pactum remissibilis quando surgit ex equitate naturali ad remunerandum·glo·ff·de condi·indebi·l·qui exceptione·§·fi·

¶ Ut detur sufficiens causa ad obligandū sufficit debitum naturale subsistere·ff·de condi·indebi·l·si fideicōmissuz·et bene ꝓbat ille tex·q ex testamēto minus solēni oritur naturalis obligatio·

¶ Obligatio naturalis in dubio ponderatur prout approbata est a iure nature·nō·ff·de cōdi·inde·l·si id qd̄·et qd̄ ibi nō·Ia·bu·et Bar·

¶ An ea que tacite insunt in obligationibus in dubio sint in potestate rei·uide·ff· de eo qd̄ cer·loco· l·nō utiq·et qd̄ ibi nō·

¶ Est dare obligationem naturalem et pretoriaz· ff·de consti·pecu·l·i·§·debitum·

¶ Obligatio secundaria ratione doli uel culpe que oritur in obligatiōe rem restitui an oriatur tēpore cōtractus uel tēpe cōmissi doli uel culpe·uide doc· in·l·si certū·§·si duobus uehiculū·ff·como·

¶ Quot sunt partes rei tot obligationes oriuntur sed una tantum respectu totius quando est unum totū integrale·secus si sunt plures res·quia tot sūt obligationes etiaz in contractu bonefidei·ff·como· l·in comodata·§·si duobus·

¶ Obligatio tacita que ex lege querit non exigit personaꝝ p̄sentiā·ff·de pigno·ac·l·solutū·§·soluta·

¶ Priuilegium datum debitori super obligatione restringitur ad obligationem in qua uidetur priuilegiari·s·ex contractu nō ex delicto·ff·qd̄ cum eo· l·sed et si partem·§·quanq̄·

¶ Obligatio ciuilis et naturalis sunt diuerse in

substantia. facit tex. in. l. creditorez. ff. ad macedo.
¶ Si tibi promitto fundū simpliciter in dubio uideor simpliciter obligari ad dandū nō ad tradendū tex. est. ff. de contrahen. emp. l. si ita distrahatur.
¶ Obligatio personalis nō sequitur rem. ff. de cōtrahen. emp. l. fi. et qd ibi nō.
¶ In obligationibus facti succedit obligatio ad interesse post moram nō ex ui obligationis sed ex ui officii iudicis. glo. ff. de acti. emp. l. i. et qualiter in obligationibus facti dicatur post moram stare obligatio an factum dicatur esse in obligatione uel interesse in solutiōe. declarat Bar. in dicta. l. i. et dico ꝙ si habetur respectus ante petitionē post moram utrūq; est in obligatiōe alternati. et in alternatiuis electio est agere uolentis si autem incipit agere et sic eligit alteꝝ illud censetur in obligatione et obligatio quo ad aliud nō electū tollit. illud tñ censet esse in facultate soluendi. sic soleo extrahere pedez de ista materia. de qua ut dixi. Bar. in dicta. l. i. et in dicta. l. stipulationes non diuiduntur. contexuit magnam repetitionem.
¶ An in obligatione generaliter omnium bonoꝝ suoꝝ nō ueniunt bona tantū possessa per obligantē. Io. an. in addi. Spe. ti. de obli. et solu. § i. et ꝓ. item pone. contrarium uidetur dictum supra.
¶ An in obligatione omnium bonoꝝ intelligantur obligate merces quas quis habet in statione uenales tempore obligationis. dictum est supra. adde. l. cum taberna. ff. de pigno. et Bal. in. l. ubi adhuc. C. de iure dot. in. vi. col. ubi de hoc.
¶ Conditio obligationis nō debet īmutari ex persona heredis. ut. l. ii. § ex his. ff. de uer. oblig. ff. de ꝓto. stipu. l. ꝓtor. § in certā. ff. de le. i. l. legatarius.

Obliquum An qd non licz per directe liceat per obliquum. uide. C. de usu rei iudi. l. fi. ff. de procura. l. titius. & ff. de neg. gest. l. si ex duobus.
¶ Quod fit per obliquū uidetur fieri. ff. de arbi. l. aduersus. ff. de inoffi. testa. l. nihil. in prin. et. ff. de in rem uerso. l. iii. § i.

Obliuio Nuis possit obliuisci etiā eorum que sunt infra annū. glo. in. l. si arbiter. ff. de ꝓba.
¶ Obliuio non excusat. C. de contrahen. & cōmit. stipu. l. magnam. in fi. ff. pro empto. l. qui fundum. uide de elec. fundamenta. li. vi.
¶ An & quo tempore inducatur obliuio. nō. insti. de usucap. § qd aūt ad eos. in glo. per absentiaz. ff. de usuca. l. furtū. in glo. penl. & ibi Barth. & C. de acquir. pos. l. licet. in glo. fi. & ibi Cy. in. iii. op. C. de ser. fugi. l. i. in glo. magna. in fi. & in regula. iii. li. vi. Spec. ti. de peti. & pos. § i. ꝓ. finali. & ibi Io. an. in additionibus.
¶ An obliuio sit iusta causa ignorantie. nō. ff. pro empto. l. qui fundum. § seruus. in glo. fi rem. & qd dicit ibi Bar.
¶ Non debet quis tradere obliuioni illud qd scit uel scire debet. in dicta. l. qui fundum. § i.
¶ Ex cursu longi temporis causatur obliuio. ut. l. furtum. § i. ff. de usucapi. & ibi nō. in. l. si id quod. & ibi Bar. ff. de acquir. pos.
¶ Obliuio inducitur per lapsum decennii. & ex ea perditur possessio. glo. in. l. i. ff. de ser. fugi. & l. furtum. ff. de usucapi.
¶ Non est tam insanus tā iniustus deus ut obliuiscatur operis uestri & dilectionis quaz ostendistis nomine ipsius. ꝙ ministrastis sanctis & ministrat. ad Hebre. vi. de pe. di. ii. nō est etiā. c. si eni inquit.
¶ An quis per obliuionē ꝑdat prudentiā. s. Tho. secunda secunde. q. xlvii. ar. vi.

Obliquor Hoc uerbum obliquor idē importat qd cōtradico. de regula. cum uirum. in fine.

Obnixe Exponit idest instanter. iii. q. vii. postulatus.

Obnoxius Obnoxium Exponitur. i. subiectus uel obediens. xxvii. q. i. sicut bonum.
¶ Hoc uerbum obnoxiuz presupponit quandā latā obligationē. sicut in reali dicitur obnoxius ille qui possidet non proprie obligatus. glo. in. l. i. C. de alie. iudi. mutan. cau. fac. aliqñ sumitur pro effectuali obligatione. C. de arbi. l. ii.

Obolus Quid sit obolus. uide. i. qōe. i. iudices.

Obreptio An obreptio uiciet. uide in. l. sed et si. § patronū. ff. de in ius uocā. & ff. de tu. & cura. da. ab his. l. tutor petitus. ff. de fideicōmis. liber. l. cum uero is. § subuentum est. de hoc. xxxv. q. ix. ueniā. C. si cōtra ius uel uti. pub. l. prescriptione. & l. et si legibus. uide de ꝛ⁊pt. super litteris. ubi de hoc.
¶ Que sententia dicit obreptitia. & de differentia inter obreptitiū & surreptitiū. nō. Inno. in. c. cū dilecta. de rescrip. & de re iudi. cum olim.
¶ Obripere est quasi latenter intrare. uide nō. in ꝓhemio cleni. Item obripere. i. crescere. de celebra. mis. cum creatura.
¶ An obreptio uiciat ipso iure uel ope exceptiōis in decreto iudicis. dic ꝙ sic. ff. de tuto. & cu. da. ab his. l. tutor petitus. & l. fi. ff. de acquir. pos. l. iuste. in sententia nō uiciatur ipso iure. C. si cōtra ius uel uti. publi. l. prescriptione. & l. et si legibus. Inno. & Compost. de rescrip. super litteris. in ꝓuilegiis obreptio non uiciat ipso iure. de preben. si motu proprio. li. vi. nō. in prealleg. c. super litteris. uide de filiis presbi. c. ii. li. vi.
¶ Obripere quid sit. uide Ia. bu. in. l. momentanee. C. qui legi. ꝑso. Bal. in. l. i. C. si nup. ex rescrip. pe.

Obscurum In obscuris minimuz est sequendum. ff. de reg. iur. l. in obscuris. & l. semper in obscuris. & in regla in obscuris li. vi.
¶ Obscura locutio nocet ꝓferenti. ff. de serui. ru. predi. l. si arborez. § fi. ff. de pac. l. ueteribus. & qd ibi nō. glo. & doc. ff. de contrahen. empt. l. i. & que facit. l. responsum. C. de transac.
¶ Non dicitur respondere qui obscure respondet. ff. de inter. acti. l. de etate. § nihil. ff. de insti. l. sed et si. § de quo palam. nō. iiii. q. iii. in testibus. glo. de confes. c. ii. li. vi.
¶ Unde oriatur obscuritas. nō. Io. an. de consti. c. finali. ubi uide que differentia sit inter ambiguum & obscurum.
¶ Triplex obscuritas pōt accidere intellectui. s. Tho. in secundo. di. xxiii. ar. iii.
¶ Obscuritas ex breuitate nascitur. de testam. si pater. li. vi. de sacra. nō iterā. c. i.
¶ Permittitur aliquando obscuritas dūmodo nō omnimoda. ff. de usufruct. l. is qui binas. contra. ff.

loca.l.si merces.§.uicino.

¶ Qualiter declaretur obscuritas. uide in regula contra eum.li.vi.

Obseruare Quilibet debet obseruare canones & regulas sanctoꝝ patrum.xv.q.vi.nos sanctoꝝ.xxv.q.ii.institutióis. &.c.amputatio.&.c.si quis dogmata.de conse.di.i.basilicas.

¶ Obseruare.i.obedire.C.de testi.l.si quando.

¶ Obseruatio est pars obligationis.s.Tho.secúda secúde.q.lxxxiii.ar.xv.et est uirtus specialis.Idez secunda secunde.q.cii.ar.i.

¶ Obseruantia exhibet cultum et honoré positis in dignitate.Idem ubi supra.ar.ii.

¶ Obseruantia nó est potior dignitate.ea.q.arti.iii.et est uirtus annexa iusticie.Idé secúda secúde.q.xxx.ar.vii.

¶ Obseruantie ordinate ad corpoꝝ mutationé nó sunt licite.secunda secunde.q.xcvi.ar.ii.

¶ Non licet uti obseruantiis ad cognoscendú formam.Idem ubi supra.ar.iii.

Obses Obsides pro fide data licet recipere.xxiii.q.viii.ut pridem.

¶ De materia obsidú uide Inno.in.c.ex rescripto de iureiuran.Bal.& Ange.in.l.obsides.ff.de testa.ubi de hoc.

¶ An de iure possint dari obsides.glo in.c.exposita.de arbi.Bal.in.l.ii.C.q̃ patri.qui fi.distrax.& ibi glo.Alb.in.l.obses.C.de acti.& obli.docto.de iureiuran.sicut.&.c.ex rescripto.glo.xxiii.q.ulti.ut pridem.

¶ An illi cui sunt dati obsides teneant eos pascere doc.de iureiuran.ex rescripto.ubi etiam uide quid sit obstagium.& dic q̄ est conuentio obligans quē ad non recedendum a loco a quo nisi fuerit principali conuentioni satisfactum.

¶ An episcopus possit dare in obsidé unum clericú ex clericis ecclesie sue.uide.xxiii.q.viii.ut pridé.dixi supra sub dictione episcopus.

¶ Qui dicantur obsides & an faciunt testamtú.no.ff.de testa.l.obsides.& ibi Bar.

¶ Ad quos spectant bona obsidum.nó.ff.de iure fisci.l.diuus comodus.in glo.i.& ibi Bartho.ff.de testaṁ.l.obsides.uide de arbi.exposita.glo.fi.in fi.de iureiuran.ex rescripto in glo.i.

¶ An obsides possunt dari a ciuitatibus priuatis.nó.Bar.in preall.l.diuus.ff.de iure fisci.

¶ Si aliquis est redéptus ab hostibus potest loco pignoꝝ teneri donec reddat pecuniá.nó.C.de cap.l.ii.&.l.cum uero.facit glo.in preall.c.ut pridem.uide.l.qui filios.C.que res pigno.ob.pos.&.l.fi.ff.eo.que faciunt in contrariú.ad idem.§.quia uero.in aut.ut nulli iudi.coll.ix.ubi creditor recipiens pignori liberum hominem cadit a debito.

Obsequium Quid sit obsequium officium & pietas.uide glo.C.de neg.gest.l.officio.la.bu.in.l.i.ff.eo.uide.C.de obsequio.l.i.& per totum.

Obsideo Obsessus Si clerici obsessi non ualentes fugere cómittunt homicidium per penitentiam restituuntur.habetur.l.di.qui uero.&.c.de his.

¶ An obsessus in quodá castro dicatur carceratus uide Inno.de sen.ex.cuz a nobis.ego credo q̄ uelit allegare.c.nuper.de sen.excó.ubi uide p Inno.

¶ An detinens clericum in obsidione uel obsidens eum in aliquo loco dicat iniicere manus uiolentas.& sic an sit excómunicatus.uide ubi supra.

Obstetrix An & quando stetur uel non dicto obstetricum de partu uel uirginitate mulieris habetur in.l.i.ff.de uen.inspi.de pba.ꝓposuisti.&.c.causaz.de frigi.fraternitati.&.c.sequenti glo.xxvii.q.i.nec aliqua.xxxiii.q.i.c.i.xxii.q.ii.si quelibet.

Obstinatio Obstinationis causa nó est deus.s.Tho.prima secunde q.lxxix.ar.iii.& in tertio.di.xl.ar.vi.

¶ Obstinatio non semper ordinatur ad saluté obstinati.Idem in preall.q.lxxix.ar.iiii.

¶ Obstinatio est in dánatis Idem in prima parte.q.lxiiii.ar.ii.& in secundo.di.vii.ar.ii.& in q̃rto.di.l.arti.v.

¶ Obstinatio est species peccati in spiritú sanctú.Idem secunda secunde.q.xiiii.ar.ii.

Obtonditur Hoc uerbum exponitur.i.repellitur uel obfuscatur.l.di.scripturam.

Obuentio Quid sit obuentio.uide.ff.p socio.l.nec adicit.&.l.se.ff.de uerbo.signi.l.obuenire.

¶ Obuentiones & fructus uidentur esse diuersa.ff.de exerci.l.i.§.exercitorem.sic obuentiones & redditus.ff.de rebus eo.l.magis puto.§.ne passim.de elec.quia sepe.li.vi.& ibi Archi.

Obuians Qui non obuiat malis cú possit uidetur cósentire.ii.q.vii.negligere.xxiii.q.iiii.qui potest.&.c.ostendit.nec caret scrupulo societatis occulte qui manifeste facinori desinit obuiare.dic glo.& tex.de homi.sicut dignuz.

Occasio Differentiam inter occasionem & causaz uide per Io.an.in.c.statutú.§.promissurus.de rescrip.li.vi.

¶ Qui occasionem damni dat damnú dedisse uidetur.dixi.s.sub dictione damnum.

¶ Non est semper malum q̄d dat occasioné mali.xxiii.q.v.de occidendis.nó.Archi.xii.q.i.certe.

¶ Magis uidetur esse in culpa qui occasioné dáni dat q̄ qui facit.C.ad legé iul.de ui.publi.l.si quis a se.xxiii.q.v.cum homo.et ibi nó.

¶ Illa que occasione aliquoꝝ sunt regulariter iudicantur s̄m naturam illoꝝ et conditionem a quibus occasionantur.ff.de incé.rui.nau.l.eo incendio.C.de legi.l.nó dubiú.uide in.c.fi.de re.permu.

¶ Quod occasione mea uel rei mee ad te ꝑuenit mihi restituendum est.ff.de fun.dota.l.si nuptura §.i.ff.de here.uel ac.uen.l.ii.§.solet.et.l.uenditor.

¶ Debet tolli occasio delinquendi.ff.nau.cau.l.i.in prín.et.ff.quéad.testa.ap.l.i.et.i.q.i.emendari.

¶ Occasione et pretextu oḿis cá remotissima imputatur.ut.l.fi.§.sed cum in secundá.C.de furt.l.i.C.ut oés cáe tá ciuiles.l.fi.C.ut intra certú tépus q̄ó crimi.uide Bar.in.l.uxori.ff.de auro et ar.le.

Occidentalis An continentia clericoꝝ sit ex uoto uel ex constitutione occidentalis ecclesie.uide de cleri coniuga.c.cum olim.et.xxxii.di.de illo.

Occisor Occidens Occidere

¶ Occidit hominem qui eum non punit cum possit lxxxvi.di.in singulis.xliii.di.ephesus.et adde q̄

multis modis quis dicitur alium occidere.lxxxvi. di.pasce.et qd ibi nõ.

¶ Helyas occidit multos sine peccato.xxiii.q.iiii. ea uindicta.

¶ Eligibilius est occidi ab aliquo q̃ aliquẽ occidere xxiii.q.v.unum solum.

¶ Nullus potest licite seipsũ occidere.xxiii.q.v. si non licz.&.c.tu dixisti.&.c.non est nostrum.& c.placuit.adde.xxiii.q.iiii.displicet.&.ff.de bo.eo. qui mor.sibi consci.l.i.& per totum.adde.s.Tho. secunda secunde.q.lxiiii.

¶ Occidere malos non est effundere sanguinẽ sed ministrare legi.xxiii.q.v.c.reos.&.c.homicidas. qd intellige cum licentia superioris. alias occidens malos sine autoritate publica est homicida. ut habetur.xxiii.q.viii.qui percutit.

¶ An occidens permissione iudicis uel statuti clericum bannitũ qui putabat laicus excusetur a dolo & a pena.Io.an.in regula qd quis.li.vi.

¶ An occidens in utero teneatur.nõ.xxxiii.q.ii. moyses.in glo.

¶ An pater posset occidere senatorẽ inuentũ cum filia.Bar.in.l.maritus.ff.de adulte.

¶ An se defendens qui potuit alias euadere si occidit puniatur uelut homida.Bal.x.col.de pace tenẽ. dicit q̃ nõ.sed punietur alias ut culpabilis arbitrio iudicis.allegat Io.an.in.c.significauit.de pe.& re. qui ibi hoc clare nõ dic.sed uide plene in addi.Speti.de homici.super rubrica.qui allegat.l.graccus.C.de adul.& dicit Vber.de bobio disputantẽ ibi tenuisse per dictam.l.&.c.cum olim.in fi.de resti.spo.que iura nõ bene pbant.sed ego alleg.l.si adulteriũ cũ incestu.§.imperatores.ff.de adulte.

¶ An statutũ puniens occisorem intelligatur tm̃ de doloso.Bar.in.l.si quis aũt.ff.si qs test.l.i.dñs meus Raph.cu.in.l.filius.ff.de condi.insti.

¶ Stante statuto q̃ occidens occidatur an uulnerans aliquez letaliter ita q̃ ex illo uulnere sit certũ eum mori tantum possit ante mortem illius puniri. nõ. Bar.in.l.dãni.§.sabini.ff.de dam.infec. Bal.in.l.si quis non dicam rapere.C.de epi.& cleri.&.x.col. qui.mo.seu.amit.c.i.& ibi per eundem.

¶ An minister iusticie qui iussu iudicis aliquem occidit aliquo modo peccet.habetur pulchre.xxiii. q.v.miles.&.c.cuz minister.c.lex eterna.&.c.qui malos.adde glo.in.c.perpendimus.de sen.excõ.

¶ An pter seruandam castitatem corporis liceat seipsum occidere dic q̃ non.xxiii.q.v.si non licet. &.c.non est nostrum.&.c.placuit.glo.& docto.de sepul.ex parte.ubi uidetur casus.uide.s.Tho.scda scde.q.lxiiii.

¶ An licet occidere militem qui contra mandatũ iudicis pugnauit licz uictoriam habuerit.dic q̃ sic de iure ciuili. ut.l.iii.§.in bello.ff.de re mili. nõ. xxiii.q.ii.§.item opponitur. in glo.que incipit non excusabat.

¶ Que sit pena occidentis clericum. nõ.in.c.qui subdiaconum.xvii.q.iiii. &.c.si quis regulariter. de penis.c.ii.

¶ An et quando liceat uel non liceat occidere.nõ. in.l.i.C.qñ li.unicuiq.glo.xxiii.q.v.in summa.s. Tho.secunda secunde.q.lxiiii.

¶ An occidere uxorem sit grauius peccatum q̃ occidere matrem.uel econtra.nõ.glo.xxxiii.q.ii.admonere.que dicit matrem.

¶ Que sit pena occidentis matrem habetur.xxxiii. q.ii.latorem.

¶ An occidere animalia sit peccatum.uide.s.Tho. secunda secunde.q.lxiiii.

¶ An et quãdo liceat iudici occidere malefactorẽ uide.s.Tho.in prealle.loco.ubi etiã querit an liceat priuato occidere malefactorẽ.et tenet q̃ non.adde glo.xxiii.q.v.in summa.et qd nõ.Io.an.de hereti. presidentes.li.vi.tex.xxiii.q.v.si homicidium.

¶ An grauius peccat qui occidit iustum q̃ peccatorem.uide.s.Tho ubi supra.

¶ An liceat dare pecuniam ne aliquis occidatur.glo. in.c.summe.lxxxiii.di.

¶ An occidens seipsum uideatur confessus crimen pro quo detinebatur.uide Bar.in.l.fi.in fi.ff.de his qui sibi mor.consci.

¶ An occidens manu uacua puniatur sicut qui cuz gladio.uide Bal.x.col.de pa.iura.fir. hodie pcedẽt statuta ytalie.

¶ Quis possit seipsum licite occidere morte ciuili non naturali.Pau.in clem.i.de deci.

¶ Quid ueniat appellatione occisorum uide in.l.i.§. occisorum.ff.ad sille.C.de malefi.et math.l.i.ff.ad legẽ acquil.l.qua actiõe.§.occiso.ff.de re dub.l.q duos ff.de dona.inter uirum et uxo.l.cum qui.§.si autem.

¶ An uolens occidere aliquẽ et inueniens eum mortuum si amputat sibi caput suum incurrat irregularitatez.uide Archi.xv.q.i.si quis contra.uide nõ. de peni.di.i.periculose.

¶ Si occisus est aliquis inter plures nescitur quis fecit an omnes teneantur uel nullus.aut quidaz sic aut quidã nõ.uide nõ.in.c.sacris.de sepul.de homi. significasti.ii.de elec.cupientes.§.ceterum.in glo.super pro.culpabilis.li.vi.xlvi.di.quiescamus.in glo.Speq. ti.ii.§.iusta.pro.quid si quis.

¶ An occidens hominẽ ab alio mortifere uulneratum teneatur.uide.xxiii.q.i.quid culpatur.in glo.

¶ Stante statuto q̃ tertia pars bonorum occisorum applicetur heredibus occisi|quidam occidit monachũ qui ante monachatũ habebat filios legitimos et naturales an ipsis debebatur tertia pars bonorum uel monasterio.Frede.de senis consuluit pro monasterio. in consilio suo.xxxiiii.

¶ Mortui appellatione etiaz occisus continetur.ff.de re.dub.l.qui duos.ff.de dona.inter uirum et ux.l.cũ. §.si autem.ff.de peñ.l.ulti. et de differentia inter occisum et mortuũ.uide.ff.ad legẽ acquil.l.pinde.

¶ Occidens canonicum uel comprelatum suuz incurrit penam.c.in quibusdam.de penis.

¶ Occidens illum quẽ inuenit cum filia uel uxore tenetur.de spon.ueniens.super.pro.in loco.

¶ Dominus occidens seruũ eque punitur ac si aliũ occidisset.l.di.si qua.in glo.i.

¶ An uulnerans et ex eo secuta morte teneatur de occiso.uide.ff.ad.l.acquil.l.item mella.§.celsus.de cle.pcus.c.ii.l.di.si qua femina.et.c.studeat.xxxi. q.i.is qui uiuente.Barth.in.l.damni.§.sabini.ff.de dam.infec. Quid aũt si uulneratus moriatur ex mala custodia uel ex alia infirmitate.uide de homi.pñbiterum.et.c.significasti.et.c.ad audientiam.de cle. percus.c.ii.l.di.si qua femina.et.c.studeat.

¶ Occidens aliquẽ dolo uel culpa qualiter teneatur. nõ.ff.ad.l.acquil.l.sed et si.in glo.iniuria.et.l.item si obstetrix.§.fi.in glo.fi.xxiii.q.viii.in summa.

¶ An factum occidentis se noceat heredi ut bona

eius applicentur fisco. nõ. C. de ac. l. factum sponte. C. si reus uel ac. mor. fu. l. defunctis. & l. si qs post ff. de testa. C. de bo. eo. que sibi mor. cõ. l. i. & ii. & ff. eo. l. fi. & ibi Bar. nõ. C. qui testa. fa. pos. l. si is q. in glo. fi. & ibi Cy. plene nõ. C. de iure fis. l. fi. li. x.

¶ Si aliquis occidit aliquẽ ne occidatur an teneat nõ. Cy. C. unde ui. l. i. iii. pe. q.

¶ Occisor non dicitur nisi qui imediate occidit. ff. ad legez acquil. l. qua actione. §. celsus. & l. item si obstetrix. §. ii. nec ꝓprie dicitur tenens illũ qui ab alio occiditur. ut. eo. ti. l. item mella. §. i.

¶ Occisor nõ dicitur qui occidit fumo. ff. ad legẽ acquil. l. si qs fumo. de q̃ uide. e. ti. si ita uulneratus

¶ Occidere animalia uel plantas nõ est peccatum sanctus Tho. secunde secunde. q. lxiiii. ar. i.

¶ Non licet occidere hominẽ etiã peccatorẽ. Idez in dicta. q. ar. i. ii. & iii.

¶ Non licet occidere seipm. Idem. ea. q. ar. v.

¶ Quandoq; põt esse licitum occidere innocentẽ. Idem in preall. q. ar. vi.

¶ Licet aliũ occidere se defendendo. ea. q. ar. vii. ubi etiam uide q. occidens casu non est homicida.

¶ An & quõ liceat ministro obedire iudici mãdãti occidi eum qui est iniuste cõdemnatus. uide secũda secunde. q. lxiii. .vi.

Occultum Occultans

An occultans ueritatem peccet mortaliter. nõ. xi. q. iii. quisquis. glo. de testi. si quis. & de testi. co. c. i. xxii. q. ii. primum. & c. ne qs. adde. xi. q. iii. si quis. & de fal. c. i.

¶ An constitutio militantis ecclesie possit ligare criminosum omnino occultum. doc. in. c. fi. & c. ex tenore. de here. & glo. in. ℘. eoipso. in clem. multoꝝ de hereti. ubi de hoc.

¶ Ex quibus causis possit aliqd occultari. nõ. glo. xxvii. q. ii. inuenta est.

¶ Occulta peccata occulte ꝑunienda sunt. manifesta uero manifeste. ii. q. i. si peccauerit. & c. nescio de pe. & remis. c. primo

¶ Accusans occulta peccata alioꝝ non placet deo. vi. q. i. si oĩa. tex. & qd ibi nõ. de of. or. si sacerdos.

¶ An tempus prefixum officiali ad cognoscenda crimina cõprehẽdat occultata. Bar. in. l. i. ff. si quis testa. lib. esse.

¶ Occulta suspicione nõ caret. ff. de uẽ. inspi. l. i. §. mittant. C. mã. l. ab anastasio. & in. c. i. ut ec. bñfi.

¶ Qui occultat instrumenta presumit dolose facere. quia erant ei nocitura. ff. de iure fisci. l. i. §. diuus. & in cle. constitutionem. de elec.

¶ Occulta peccata uindictam non habent. xxii. q. v. christiana. de quo. l. di. de his. qd intellige prout supra dixi.

¶ An peccans publice magis dicat peccare q̃ peccans occulte. nõ. xxxii. q. iiii. nemo. uide gl. de cele. mis. de homine.

¶ Presumitur contra occulte facientem. ut nõ. in c. i. ut eccle. benefi. uide nõ. in. c. consuluit. de offi. dele. unde qui male agit odit lucem.

¶ Ecclesia non iudicat de occultis. de usuꝝ. sicut tuis. & c. tua ut eccle. benefi. c. i.

¶ An ualeat occulta collatio bñficii. & de occulto uicio electionis uide in dicto. c. i. & in. c. si electio. de elec. li. vi. & ibi per Io. an.

¶ Ille dicitur occultare qui studiose occultat. l. i. C. de his qui se defen. li. x.

¶ Illud dicit occultuz qd debita inquisitione facta non ad notitiã deductũ est. Io. an. de elec. si electio. li. vi. Bal. in l. barbarius. in prin. ff. de offi. preto.

¶ Quod dicatur crimen occultum qd publicũ qd notorium & qd manifestũ. uide Bal. in. l. cũ fratrẽ. C. de his qui ut indig. Adde qd dixi supra sub dictionibus manifestum & notorium.

¶ In criminibus que cõsueuerunt cõmitti occulte nõ requiritur ita plena ꝓbatio sicut in aliis. sed uidetur sufficere semiplena ꝓbatio cum fama. ut nõ. Io. an. in. c. preterea. de testi. uide do. Pe de anc. & modernos in. c. in fidei. in fi. de hereti. li. vi.

¶ Licitum est occultare ueritatem sub fallacia ut aliũ liberet. s. Tho. scda scde. q. cx. ar. iii.

Occupans Occupare

An & qñ quis dicat quem occupare per litiꝫ contꝫ. uel per sententiã. uide Bar. in. l. si pluribus. ff. de le. i. adde de rescriptꝫ. tibi qui. et. c. si duobus. li. vi. de foro cõpe. c. pe. et quod ibi nõ. adde. ff. de uer. obli. l. si titius. in glo. fi. et ibi Bar. nõ. ff. de re iudi. inter eos. in glo. occupantes. nõ. de rescrip. c. capitulũ. in glo. ad eos.

¶ An tenens exercitum in aliquo territorio dicat illud occupasse ita ut fiat suum. uide Bartho. in tractatu tyberia.

¶ An et quãdo fit melior cõditio occupantis. uide ff. de re. diui. l. lapilli. ff. de offi. consul. l. i. ff. de legꝫ. i. l. si pluribus. et qd ibi nõ. adde nõ. ff. de pecul. l. si uero adhuc. iuncta. l. tutores. ff. de condi. indebi. in glo. fi. nõ. ff. de re iudi. l. inter eos. in glo. ii. ff. pro socio. l. uez. §. si cum tres. in glo. exequatur.

¶ Occupans rem fisci uacantem nõ teneẽ pena. l. cum querebatur. C. unde ui. tex. est in. l. qui auros. C. de cõi agro deser.

¶ Ea que in nullius bonis sunt licite occupantur. insti. de re. diui. §. i. et. §. fere. Io. an. super ꝗica. de de regꝫ. iurꝫ. li. vi.

¶ Qz occupare sonat in malam partem nõ. de iudi. quia. u. glo. in. c. generali. d' elec. li. vi. et ibi Archi. glo. in clem. i. §. li quis autem. de sequestra. pos. et fruc. viii. q. i. illud. de ꝓba. ex litteris. de elec. ut ꝑterite. de officꝫ. ordi. presenti. li. vi. C. ui bo. rap. l. i. C. unde ui. l. fi. in clem. i. de iureiuran. aliqũ accipit in bonam. vii. q. i. factus. de peni. di. ii. caritas. de cõse. di. v. nunq̃. de ꝓcura. nõ iniuste. eo. ti. si duobꝰ li. vi. et de elec. si quis iusto. eo. li.

¶ Res mobilis dicitur ꝓprie occupari. immobilis autem inuadi. insti. ui bo. rap. §. sin autem. interduz tñ unum ponitur pro alio. C. de rei uendi. l. domũ. nõ. de elec. generali. li. vi. in glo.

¶ Occupare dicitur. i. preuenire. nõ. ff. de ꝓcura. l. pluribus. ff. rem ra. ha. l. amplius. de ꝓcura. nõ iniuste. et. c. si duo. eo. ti. li. vi. dixi supra.

¶ Occupator dicitur qui detinet beneficiuz post q̃ priuatus est per sententiam. de purga. ca. cum dilectus. de elec. generali. in glo. li. vi.

¶ An uiolentus occupator possit cõuenire ꝑtextu rescripti in quo mandatur reuocari ad ius et ꝓprietatem ecclesie ea q̃ de bonis ipsius alienata fuerint uide de re. eccle. nõ alie. epi.

¶ Occupare dicit qui rei possessionẽ nõ nanciscit. ff. de acquirꝫ. pos. l. iii. §. si amittenda. ℘. si qs uero. nõ. in. l. inter eos. ff. de re iudi. in glo. occupantis. et ibi plene per Bar.

¶ Quod dicitur inter creditores meliorem esse

conditionem occupantis non procedit in sociis. ut. ff. pro soc. l. uerum. §. si in tres.

Ocium Ociosus

Quod dicatur probus ociosum. uide Barni. l. quod ait. ff. de adulte.

¶ Pro omni uerbo ocioso debemus reddere deo rationem. xxii. q. v. quotiens.

¶ Nunquam debet christianus esse ociosus. sed semper aliquid boni operis facere ut nos semper diabolus inueniat occupatos. de conse. di. v. nunquam.

¶ Ex ocio multa mala proueniunt. uide Archi. xiii. q. i. §. i. Io. an. de renu. nisi cum pridem. §. uerum.

¶ An ociu sit peccatum et quale. uide ibi sup. s. Tho.

¶ Ocium et uoluptas sunt arma hostis perfidi ad miseras animas capiendas. ut no. in preallegato c. nisi cum pridem. §. uerum.

¶ Ociositas oritur ex accidia. s. Tho. secunda secunde q. xxxv. ar. iiii.

Octonarius

Quid sit octonarius habetur de peni. di. iii. plurit.

Oculus

Qui trabem gestat in oculo suo de oculo fratris sui eicere non potest. iii. q. vii. iudicet.

¶ Oculos mentis claudit culpa & aperit penitentia. xxvii. q. i. si custos. & c. si homo esses.

¶ Impudicus oculus impudici cordis est nuntius. xxxii. q. v. nec solo.

¶ De duplici oculo. s. mentali & corporali no. de elec. quorundam. li. vi. in glo. ii. & c. xiii. di. diaconi. & ibi Archidia. de homic. pro humani. li. vi. xxxii. q. v. nec solo.

¶ Archidiaconus appellatur oculus epi. uide in. c. ad hec. de offi. archidi.

¶ Oculus. i. discretio. de elec. scriptum. & quod ibi no.

¶ Unge oculos tuos collirio ut uideas. Apoc. iii. xlix. di. hinc etenim.

¶ Oculi sapientis in capite eius. Ecclesiastici. ii. de consecra. di. iiii. accepisti. de sacra uncti. c. i. §. quia uero. & quod ibi no.

¶ An patiens defectum in oculis possit promoueri. Io. an. de cor. uici. c. ii. super glo. ulti.

¶ Oculi eius sicut columbe que residet iuxta flueta plenissima. Canticorum. v. & xxxvi. di. ecce. in fi.

¶ Obscurentur oculi eorum ne uideant. Psal. xlviii.

¶ Oculum pro oculo. dentem pro dente. Leuitici xviii. Deutero. xix. xxiii. q. iii. sex differentie sunt. & q. iiii. §. ex his omnibus.

¶ Imperfectum meum uiderunt oculi tui. Psal. cxxxiii. de conse. di. iiii. sicut in sacramentis.

Odium Odio habere

Odio habenda sunt peccata. homines autem corrigendi. lxxxvi. di. odio.

¶ Odisse seuicia probat quicunque condemnat errantes. lxxxvi. di. facientis.

¶ Lex antiqua permittebat odire inimicos. sed noua precipit ut diligantur. xxiii. q. iiii. cum in lege & euangelio dictum est antiquis diliges proximum tuum & odio habebis inimicum tuum. ego autem dico uobis diligite inimicos &c.

¶ Omnis qui non diligit odit. unde tolle caritatem & odio habes. de peni. di. ii. tolle. & c. nemo potest duobus.

¶ Nemo creditur carnem suam habere odio. glo. in. l. ii. ff. de in ius uoca. tex. xiii. q. ii. non extimemus.

¶ De odio uide Archi. xlv. di. uera iusticia.

¶ Quid sit odium no. in clem. dudum. in prin. de sepul. ubi doct. dicunt quod est inueterata ira semper de ultione cogitans. & ibi uide que sit differentia inter odium & rancorem.

¶ Fauor & odium peruertunt iusticiam & iudicia. de re iudi. cum eterni. li. vi. & ibi Archi.

¶ Odium aliquando suadetur. xxiii. q. iiii. ista. lxxxvi. di. odi. & in Psal. cxxxviii. perfecto odio oderam illos

¶ An odium proximi sit peccatum. sanctus Tho. secunda secunde. q. xxxiiii.

¶ Qui odit fratrem suum homicida est. i. Ioh. iii. & de peni. di. iii. homicidium.

¶ Qui male agit odit lucem. Io. iii. Luce. x. de peni. di. i. omnis. de ob. dele. consuluit. xviii. q. ii. perniciosam.

¶ Odia sunt restringenda & fauores ampliandi. ff. de reg. iur. l. odia. & eo. ti. in. vi.

¶ Quod odio alterius statutum est non debet in eius fauorem retorqueri. ff. de capi. di. l. ii. §. nemo ff. de ali. le. l. rem legatam. & econtra. C. de legi. l. quod fauore. & quod ibi no.

¶ Oderunt peccare boni uirtutis amore. oderunt peccare mali formidine pene. glo. in. l. i. ff. de iusti. & iure. no. de ob. ordi. c. irrefragabili. in fine.

¶ Qui non odit patrem et matrem plusquam me non est me dignus. Luce. xiiii. xxviii. q. i. §. his omnibus

¶ Aliqua quandoque statuuntur magis odio alicuius quam fauore alterius. ff. ad macedo. l. i. in prin.

¶ Odii obiectum est malum. sanctus Tho. in prima secunde. q. xxix. ar. i. & eius causa est amor. Idem. ea. q. ar. ii. et quod odium non sit fortius amore. ea. q. ar. iii.

¶ Nullus potest seipsum odio habere. ea. q. arti. iiii. odire tamen potest aliquis ueritatem. ea. q. ar. v.

¶ An possit aliquis odire deum. Idem secunda secunde. q. xxxiiii. ar. i. et in quarto. di. l. ar. ii. et tale odium est maximum peccatorum. Idem. ea. q. ar. ii. iii. iiii. et. v.

¶ Odium oritur ex inuidia. Idem secunda secunde. q. xxxiiii. ar. vi.

¶ Odium non potest esse in deo. Idem in summa contra Genti. li. i. q. xcvi.

¶ Odium causatur ex tristitia ira et inuidia. ea. q. arti. vi. et. viii.

¶ Odium est filia luxurie. Idem secunda secunde. q. cliii. arti. v.

¶ Odio alterius nemo debet pregrauari. tex. C. de inoffi. testa. l. si quis in suo.

Odor

Christi bonus odor sumus in omni loco. et in aliis quidem sumus odor mortis in mortem aliis odor uite in uitam. xxiii. q. iiii. nabuchodonosor. de sacra uncti. c. i. §. ad exhibes. ad Chorinth. secundo.

¶ Quomodo odor est in cordibus grossis. uide. s. Tho. in quarto. di. xliiii. ar. xvi.

Offa

De hoc uerbo quid sit et quid significet uide Io. an. de deci. commissum.

Offensor Offensa

Offensus ab altero nolente sibi satisfacere reconciliari debet. aliter est puniendus. xc. di. si quis contristatus.

¶ Que dicatur offensa dubia. uide in. c. ex parte. de uer. signi. ubi tex. et ibi glo. et doc.

¶ Qualiter offendens in uno sit omnium reus. de peni. di. v. consideret. de reg. iur. defleat.

¶ Quid sit offensa et qualiter quis dicatur offendi in personam uel aliter. Bar. in. l. stipulatus. §. crisogonus. ff. de uer. obli. et in. l. licitatio. §. quod illicite.

ff. de publica. et in l. quidam. ff. de here. insti. glo. xvii. q. iiii. si quis suadente.

¶ An statutū permittens aliquem offendi uideat permittere illum occidi. uide Bar. in quodā cōsilio suo qd̄ incipit statuto castri plebis. Idez in l. iiii. ff. de adi. le. ubi tenet q̄ sic. Adde qd̄ dicā in ꝑx. col.

¶ Si stante statuto q̄ offendēs in domo puniatur an offendens in hostio incidat in penam statuti. uide Bar. in l. lex cornelia. §. i. ff. de iniur. adde qd̄ dixi supra sub dictione domus.

¶ Duo fecerunt pacem & ꝓmiserunt se nō offendere sub pena | unus primo offendit postea alius q̄s eoꝝ incidat in penam. Bar. in l. cū pater. §. libertis. ff. de le. ii. Bal. in l. semel mora. ff. so. ma. faciūt nō. in l. si seruum. §. sequitur. ff. de uer. obli. & in l. qui fidem. ff. de transac.

¶ An ꝓmittens non offendere aliquem teneatur etiam curare ne ab alio offendatur. nō. xxii. q. v. de forma. ubi glo. nō. dicit q̄ sic.

¶ An de iure diuino christiani teneantur inuicem remittere offensam. glo. in l. furti. §. pactus. ff. de his qui no infa. dixi supra sub dictione inimicicia & iniuria.

¶ An quis teneatur se interponere ne duo se inuicem offendāt. nō. glo. in l. culpa caret. ff. de re. iur. Bar. in l. i. §. ii. ff. ad sill. ubi etiaz per do meū. & in l. uerum. ff. ad legem pom. de parri. Adde glo. in c. quanto. de sen. excō.

¶ An christianus possit aliquem offendere. Io. an. dicit q̄ nō. nisi eū diffidauerit & a iure aut ab hoīe licentiam habuerit. Io. an. in c. i. de homi. li. vi.

¶ Priuilegium alicui datū de uindicanda offensa sibi illata intelligitur de notoria. nō. de offi. del. ex parte. ii. ubi uide de hoc.

¶ An ille qui ꝓmisit aliū non offendere sub pena & si uiolet uxorem suam uideatur eum offendere. uide in auē. ut eum de ap. cog. §. causas. & in c. i. qui. mo. feu. amit. col. x.

¶ Si ꝓmisi alicui nō offendere eum & ille banniē an possum eum offendere sine pena | stante statuto q̄ bannitus possit impune offendi. ar. q̄ sic. ff. de le. i. l. quid ergo. §. si heres. & ff. loca. l. quero. §. inter locatorem. uide de rescrip. c. ii. uide nō. xxv. q. ix. §. his ita.

¶ Offensa prima ueniam meretur. de offi. custo. c. i. & ibi uide concor.

¶ Offendens sacerdotem uel rem sacram cōmittit crimen publicum. ideo possit a quocunq̄ accusari. glo. i. di. ius publicum.

¶ Si timet aliquis offendi ab aliquo an possit petere a iudice ut faciat eum fieri securum. Cy. C. de his qui ad eccle. cōfu. l. denuntiamus. Bar. ff. de dā. infec. l. qui bona. §. damni infecti. C. in qui. ca. colo. censi. domi. accu. pos. li. xi. Spe. ti. de pigno. §. ii. ꝟ. quid si timet. & ibi Io. an. adde nō. per Bar. in l. illicitas. §. ne potentiores. ff. de offi. presi.

¶ An qui possit impune offendi possit impune occidi | derobari | uulnerari | uerberari | & in carcerem detineri. uide Ang. i cōsil. suo. ccc. qd̄ incipit uiso.

¶ Offensa dicit siue fiat in re siue in ꝑsonā dūmō fiat ex eo q̄ sic surgat pena. ff. de publi. l. licitatio. §. qd̄ illicite. tex. in l. testamēto. ff. de manu. testa.

¶ Offensa est illud qd̄ animum alterius ad iracūdiam ꝓuocat. C. de inoffi. testa. l. cuz te. & ibi Bar. in l. filio. eo. ti. Adde Innoc. in c. ut fame. & in c. nuper. de sen. excō.

¶ Uerba iniuriosa continent offensaz persone sed non in personam. qd̄ nō. & facit ad statutum qd̄ loquitur de maleficiis personalibus. nam tale statutū intelligitur qualitercunq̄ persona offenditur. licet actus offensionis nō transit in personā. i. nō tangit corpus. Bal. in l. si qua per calumniam. C. de epi. & cleri. adde. C. de inoffi. testa. l. cum te. C. famil. lxer. l. in ipsius.

¶ Tunc dicor offendi quādo ex illo facto possum petere penam imponi. ut l. illud. ff. de manu. testa. Bar. in l. si ita stipulatus. §. grisogonus. in fi. ff. de uer. obli. & ita intellige q̄ possum petere penā imponi iure proprio. non tanq̄ unus de populo. ut ibi declarat Bar.

¶ An detentio in carceribus sit offensa. uide in c. nuper. de sen. excō. in glo.

¶ Debitor negans soluere debitum offendit creditorem. & tenetur interdicto unde ui. de resti. spol. ex litteris. Inno. de elec. querelam.

¶ In delictis semper presumitur offensa nisi probetur contrariū. & ideo si duo adinuicem percusserunt se in dubio nō fit absolutio sed uterq̄ cōdemnabitur. ff. ad legē acquil. l. quemadmodū. §. nauis. nō. in l. i. C. de sicca. & ibi Bar. l. i. ff. si qua. pau. fe. dica. facit. l. scientiā. §. cum stramta. ff. ad l. acquil.

¶ Quomodo offensa est infinita & quomodo nō sanctus Tho. in quarto. di. xiiii. ar. xxi.

Offerre

Offerens cautionem debz offerre eam cum effectu. de offi. ordi. pastoralis. in glo.

¶ An ius offerendi transeat ad heredes. nō. ff. de condi. & demon. l. a testatore.

¶ Offerenti se parcitur. nō. ff. de custo. & exhib. re. l. pen. in glo. fi.

¶ Usq̄ ad quantum tempus reus habeat facultatē offerendi. glo. in l. siue apud acta. C. de transac. q̄ usq̄ ad sententiam. Bal. ibi q̄ usq̄ ad liquidationez ꝓbationum exclusiue.

¶ Duplex est modus offerendi. unus q̄ fiat parti alius q̄ fiat iudici & citetur pars q̄ ueniat ad recipiendum. in auē. dos data. C. de dona. ante nup. & ibi nō. Bal.

¶ Offerre sacrificiū est de lege nature. & est actꝰ uirtutis. s. Tho. scda scde. q. lxxxv. ar. i. & iii.

¶ Offerendum est sacrificium soli deo. in preall. q. lxxxv. ar. ii. & nō angelis neq̄ sanctis. ubi supra

¶ Omnes tenentur offerre deo sacrificium. differenter tamen. Idem in preall. q. ar. iiii.

Officium

Quando aliquid dicatur fieri in principio officii. nō. Bar. in l. quāuis. ff. de fer.

¶ Duplici officio quis fungi nō pōt. ut l. unicuiq̄. C. de ꝓxi. sa. scri. l. ii. C. d offi. asses. tex. lxxxix. di. domui. & c. singula. bñ facit de ꝓben. cū nō ignores & c. cum singularia eo. ti. li. vi.

¶ Quando quis duo officia accepit & non potest habere nisi unum unius tantum salarium habet. ut l. i. C. de prepo. agen. in rebus.

¶ Unum officiū uix potest quis digne adimplere. de consue. c. i. li. vi.

¶ Habens unū officium si sibi datur aliud potest eligere quod malit. Bar. in l. is quidem. C. qui mili. non pos. li. xii.

¶ Quid cōtineat sub hac dictione officiū. Archi.

plene in·c·i·de consue·li·vi· glo· in·l·legatis·§·si ex officio·ff·de leg·iii·ubi dicit q est terminus generalis bene faciut nō·p Io·an·& doc·de of·dele·sup geca·glo·in cle·i·de regla·sup·p·officia·& ibi doc·

¶ Officia ecclesiastica sunt offerēda gradatī ascēdentibus·lix·di·si officia·

¶ Officiū uicedomini est de rebus epatus dispositione uacante sede·lxxxix·di·diaconum· & talis dignitas est in ecclesia mea Brixien·

¶ Deus respicit officium sacerdotum nō eoꝝ merita in orationib⁹ & oblationib⁹·i·q·i·cū scriptura·

¶ Officia ecclesie nullus debz distribuere sine cōsensu epi·xvi·q·vii·nullus omnino·

¶ An assumptus ad officiuz ad quod assumi nō poterat posset petere ut sibi soluatur salariū·uide do· Anto· in repeti·c·consultationibus· de iurepatro· ultra medium·

¶ An acquisita durante officio presumant acquisita ratione officii·uel de bonis officii· nō·Bal·col· x·de conten·inter do·& ua·c·i·

¶ Officia secularia non debent semper esse perpetua·sm Io·an·in·c·fi·de iudi·

¶ Que dicantur esse officia publica colligitur ex c·felicis·de penis li·vi·nō·in·c·ubi periculum·§·i· de electi·eo·li·

¶ Non debent promiscuis actibus turbare rerum officia·C·de epi·& cleri·l·repetita· &·C·de testa· l·consulta·

¶ Delinquens in officio est remouendus·ut·ff·de sena·l·cassius·ff·p socio·l·si conuenerit·C·de agri· & censi·l·iudices·li·xi·

¶ Remotus ab officio nō dz ultra redire ad illud· ff·de sena·l·ii·C·de dig·l·iudices·li·xii·

¶ Stante statuto q habens unum officiū non pōt acceptare aliud que erit pena contra facientis· uide tex·in·l·qsqs·C·de coar·li·xii·& qd ibi nō·Bar·

¶ Officium uelat delictum & minuit·ff· de admi· tuto·l·tutorē·& l·tres tutores·ff·de publi·l·si multi·ff·ad legē iul·pecu·l·sacrilegiū·

¶ An illi cui interdicitur officiū etiā intelligatur interdictū beneficiū·uide·lxxxi·di·si qs sacerdotū de de·ex·mi·latores·lxxxix·di·in summa·

¶ Nemini debet officiū suū dāno esse·C·de admi· tu·l·cum quidam·ff·ex qui·cau·ma·l·licet·vii·q·i· constitutū·& qd ibi nō·de fideius·peruenit·

¶ Officia regulariter sunt annalia·ut·l·publius·ff· de condi·& de·&·l·pridie·ff·de feri·

¶ Qui ex officio aliqd ultra stipendiū suū exigit uel recipit peccat·xxiii·q·i·militare·

¶ Officiū nō conuenit ei cui non competit nomen lxviii·di·cor episcopi·

¶ Non pōt quis ex officio facere qd debet ex officio phibere·qd est notabile sm glo· & facit q si episcopus debeat phibere ne executores ultimaꝝ uolūtatum fraudem cōmittant si ad epm deuoluat non debet ipse cōmittere·C· de epi· & cle·l·si quis ad declinandam·in fi·

¶ Propter officiū dat bnficiū·de cōsue·c·fi·li·vi·

¶ Officium·i·pietas quam debet filius patri·ff·ad trebel·l·cogi·§·si pater·ff·de inoffi·testa·l·ii·& qd ibi nō·Item officiuz est obsequiū qd debet libertus patrono·C· de neg·gest·l·officio· Item illud obsequiū qd dat uxor marito suo·ff·de op·liber·l·sicut patronus·Item obsequiū qd debz homo homini·C· de epi·& cle·l·iubemus·Item officiū·i·cura uel sollicitudo·ut·C·de ser·fu·l·ii·Item dicitur officiū qd tutor uel curator prestat in rebus pupilli & adulti ut·l·i·in fi·ff·de admi·tuto· Io·an·de boc·in·c·i·de consue·li·vi·

¶ Quando iudex procedit ex officio sup actione proposita qui sunt uocandi·nō·Inno·de ma·& obe· humilis·& qd ibi nō·doc·

¶ An et quando possit renuntiari officio· uide in clem·i·de pcura·et qd ibi nō·

¶ An inuitus cōpellatur acceptare officiuz·uide in l·bi qui ad ciuilia·C·de appell·et qd nō·in·l·dotem· ff·solu matri·

¶ Ratione officii aliqua conceduntur que aliter non concederentur·ff· de postu·l·i·§·equissimum· in glo·concedi·

¶ Quid sit officium pcuratoris·nō·ff·de of·pcu· l·i·in glo·fi·

¶ Ex cōsuetudine aliqn cōcedunt officia·nō·ff·de ministr·l·magistratus·in glo·fi·et ibi Bar·

¶ Si in officio reperit paup presumitur affectasse illud·nō·Bar·ff·de ex·tuto·l·spadonem·§·fi·

¶ Qui fuit famulus unius in officio pōt esse successor·nō·Bar·in·l·ex agentibus·C·de prepo·agen· in rebus·li·xii·

¶ Si aliquod officium sit prohibitum nō potest ad illud eligi aliquis sub alio nomine· Bar·in·l·i·C·de priui·scola·li·xii·

¶ Si habenti unum officium confertur aliud incōpatibile in potestate eius est tenere qd uult· Bar· in·l·his quidem·C·qui mili·nō pos·li·xii·

¶ Pendentia tempore officii uident extingui finito officio·uide in·l·si certaꝝ·§·fi·ff·de testa·mili· nec pōt officialis aliquid conferre in tempore quo eius officium erit finitum·ut dicit ibi glo·

¶ Differentia inter officium et ministeriū uide in l·legatis·§·i·ff·de le·iii·

¶ Si in officio quo uno solebat regi creent plures officiales an illi habent omnia priuilegia que unus solus habebat·casus est in·l·ois·C·de aduoc·diuer· iudi·et idem salariū qd inter se diuidunt·in·l·restituendum·C·de aduo·diuer·iudi·

¶ Officiū nō debet esse cum detrimento rei familiaris·C·de exacti·tribu·l·apparitores·li·x·

¶ Ad officia sumi debēt persone diuites· nō·C· de decurio·l·ad subeunda·li·x·

¶ Ad officiū continuandū uel repetendū quis non compellitur·C·de decurio·l·quicunq·

¶ Officia non sunt continuanda nec quo ad se nec quo ad certos attinentes· et quanto tempore quis debeat uacare uide in toto ti·C· de mune·et bono· non conti·li·x·

¶ In uno officio electus non potest cogi aliud acceptare·C·qui mili·nō pos·l·is quidē·li·xii·

¶ Non licz de officio maiori descendere ad minus C·eo·ti·l·ii·facit de cleri·nō resi·c·i·

¶ Non potest quis ad idem officium assumi ante rationem redditam· et facit q potestas non potest refirmari ante sindicatum·uide in·l·neminez·C·de suscep·et arch·li·x·

¶ Semel delinquens in officio semper est inabilis ad illud·l·sed aliud·C·de suscep·et archa·li·x·

¶ Quilibet habitans ciuitatem de iure cōmuni est abilis ad officia publica· in auti·de defen·ciui·§·audient·col·iii·ubi uide in prin·et in fine·

¶ Obligatio contracta nomine officii finit finito

officio.ff.de iniusto rup.& irri.testa.l.si. Guil.de cu.in.l lurius.ff.de cōsti.pecu.uide in.l.cum quidā decedens.ff.de le.iii.

¶ Officium uoluntariū in dubio uidetur assumptū insolidum.ff.manda.l.creditor.§.duobus.et.l.die.§.proculus.eo.ti.& ibi Bar.

¶ Electus ad duo beneficia debz retinere id quod primo collatū est.ff.de usuf.l.quotiens.& si nō appareat de primo eligit ille qui contulit.ff.de excu.tuto.l.si quis duas.

¶ Quod dicitur quem nō posse fungi duplici officio intelligit quando sunt penitus diuersa. secus si sunt tendentia ad idez. & ideo quis potest simul & semel esse iudex maleficioꝝ & notarius maleficiorum. ar.l.comperimus.C. de prox.sacro.scri.li.xii.& ibi uide Bar.

¶ An licitum sit dare pecuniam pro habendo beneficium.l.que utiliter.ff.de neg.gest. & in.l.i.& per totum.& ff.ad.l.iul.de ambitu.

¶ Officia diuersa debēt esse in hominibus.s.Tho.scda scde.q.clxxxiii.ar.ii.& eoꝝ diuersitas ad tria pertinet.ut ibi.

¶ Qualiter differunt officium|status|& gradus.ubi supra.ar.i.

¶ Officia distinguntur per actus.ubi supra.ar.iii.

¶ Officia debēt per gradus queri.alias casum appetere uidet.nō.in.l.q utiliter.ff.de neg.g.in glo.

Officialis An officialis possit esse iudex in causa iniurie illata familie sue.uide.ff.de iniur.l.lex cornelia.Bar.in.l.si quis forte.§.si quos comitum.ff.de penis.dixi supra sub dictione famulus & iudex.

¶ Licet in ciuitate sit unus iudex specialis super damnis datis uel sup habundantia nō tñ ꝓpter hoc tollitur iurisdictio ptātis que est uniuersalis.Bar.in.l.i.C.de offi.prefec.ur.& plenius per eum in.l.quotiens.§.fi.ff.de admi.tuto.

¶ Si recusetur officialis epī tanq̄ suspectus ꝓbabitur causa recusationis coram epo.de offi.dele.si contra unum.li.vi.& ibi nō.

¶ Officialis astrictus ex forma statuti ad aliquid facere qualiter debeat sibi ꝓuidere a sindicatu si ei opponatur quod non fecit.uide Barth.in.l.ii.C.de statuis & imagi.

¶ Si officialis nō potuit in primo semestri officiū suū exercere an debeatur sibi aliud semestre.Bar.ꝙ sic.in.l.si ita stipulatus.ff.de uer.obli.

¶ An officialis episcopi habeat iurisdictionē ordinariam.dic ꝙ sic in officio generali.ut in clem.et si principalis.de rescrip.nō.in.c.dilecti.iii.de appell.& in.c.iii.de insti.& ibi uide.

¶ In leuibus criminibus creditur officialibus referentibus se ita iudicasse uel audiuisse.Bar.in.l.diuus.ff.de custo.re.plene in.l ad dictos.C.de appel.dixi sub dictione nuntius.

¶ Stante statuto ꝙ stet dicto officialis an possit eius dictū reprobari.la.bu.ꝙ sic.i.l.i.C.de re iudi.

¶ Officialis principalis liberatur in sindicatu offerendo officialem delinquentē.ff.ad legē iul.repe.l.i.Bar.in.l.i.§.familie.ff.de publi.qđ nō.quia habui pridie in facto.

¶ An officialis possit finito officio dum est infra tempus sindicatus conueniri de cōmissis in officio.Bar.in.l.i.ff.ad legem iul.repe.

¶ An officialis possit cōueniri durāte officio.Bar.in.l.de pupillo.§.si quis ipsi.ff.de no.op.nū.Cy.in l.ꝑsbiteri.C.de epi.& cleri.doc.in.l.pars litteraꝝ.ff.de iudi.& l.principalibus.ff.si cer.peta.Adde ꝙ licet temporales non possint conueniri durante officio secus est tamē in perpetuis.tex.& ibi Bal.in l.si finita.ff.de tute.& ra.distra.

¶ An ex delicto officialis teneat uniuersitas.Bar.in.l.aut facta.§.nōnunq̄.ff.de penis.

¶ An officialis teneat ex delicto familiaris.Bar.in preall.l.§.nōnunq̄.& in.l.i.ff.nau.cau.sta.dicit tamen Bar.in.l.i.§.i.de publi.ꝙ officialis nō tenet ex delicto familiaris sui mortui.

¶ Officialis dicitur plus debito cōdēnasse qui cōdemnauit non condemnandum.Bar.in.l.si seruus legatus.§.si ita scriptum.ff.de le.i.

¶ Iudices tenentur pro officialibus suis & pro familia.l.si post depositū.& l.si cum exhibuisset.ff.de publi.Bar.in.l.i.ad legem iul.repe.

¶ An officialis qui ꝑest uni ꝓuintie possit citare omnes existentes in alia ꝓuintia imperii.uide Bar.in extrauag.ad reprimendam.in glo.per edictum.Adde qđ idem dicit in.l.i.ff.de requir.reis.

¶ Unus officialis pōt agere cōtra aliū.Bar.in.l.i.C.ne fis.rem quā uendi.li.x.qđ dicit notandū.

¶ Si officialis aliquo tēpore se absentat cum licentia nihilominus debet pro toto tēpore hre salariū.Bar.in.l.hac lege.C.de ꝓx.sacro.scri.li.xii.

¶ Officialis qui ad beneplacitū factus est censet perpetuus.in.l.de pupillo.§.si qs ipsi.ff.de no.op.nū.Cy.in.l.quisquis.C.si cer.peta.

¶ Quādo officialis reformatur in officio an dicat nouū officiū.Bar.in.l.dies.ff.de dā.infec.Bal.in.l.obseruare.§.proficisci.ff.de offi.ꝓconsu.in repeti.illius.§.glo.nō.in.c.hi qui.de preben.li.vi.in.ꝑ.specialiter.

¶ An officiales possint cogi durāte eoꝝ officio per priores uel alios rectores ciuitat ad aliqd faciendū uel nō faciendū.uel debeant ista reseruari ad tēpus finiti officii.Bar.in.l.tutor.ff.de auc.tu.

¶ An scriptura officialis publici super his que pertinent ad ipsius officium faciet fidem tanq̄ publica glo.in.l quodā.§.nūmularios.ff.de eden.et.l.si publicanus.ff.de publi.Innoc.de fide instru.in.c.i.et ibi do.Anto.et moderni.

¶ Officialis ab omni lucro debet abstinere.ff.de offi.ꝓcō.l.solent.§.fi.et qđ ibi nō.ff.de neg.gest.l.qui sine.facit.c.i.de re iudi.li.vi.

¶ An officialis finito officio teneatur de his que gessit tēpore officii.nō.in.l.cum quidā.ff.de admi.tuto.glo.et doc.de imu.eccle.aduersus.et in.l.i.C.ut omnes iudi.tam ciui.q̄ mili.iudi.

¶ De officiali episcopi et eius ptāte nō.glo.Inno.et Io.an.de insti.c.iii.xciii.di.c.fi.in glo.de offic.ordi.licet.li.vi.

¶ An officialis episcopi delinquens in officio suo debeat conueniri coram epo cuius est officialis.uel coram metropolitano.Spe.ti.de cōpe.iudi.adi.§.sequitur.ꝯ.itez nō.Inno.in.c.ex parte.de uer.signi.l.si quis forte.§.si quos.ff.de penis.

¶ An officialis durante officio possit contrahere.nō.glo.in.l.item magistri.ff.de pac.Cy.in.l.eos.et l.quisquis.C.si cer.peta.et ibi glo.fi.et in.l.i.C.de contra.iudi.et.l.preses.C.de transac.Bar.in.l.principalibus.ff.si cer.peta.adde Cy.C.qđ me.cā.l.si ꝑ impressionem.Bar.ff.de iure fisci.l.aufertur.§.i.

¶ An officialis possit conueniri de gestis tempore officii post depositum officium. glo. de immu. eccle. c. aduersus. ii. q. i. prohibent. glo. i. q. vii. sanctimus faciunt que dixi supra.

¶ Licet quando quis debet preficiin officialē requiratur maior pars uniuersitatis uel eligentiū. ut iu. c. qz ꝓpter. & c. audiui. de elec. & in. l. qđ maior. ff. ad muni. secus tamen est in refirmatione illius in illo officio. quia tunc requirit consensus omniū. tex. est unicus in aut. de defen. ciui. §. si uero nōdū biennium. col. iii. dum dicit reluctante nemine. qđ est singulare multum licet durum sit.

¶ Licet officialis possit causam delegare. alium tñ officialem facere non potest. nō. de offi. uica. romana. in glo. iii. li. vi.

¶ Officialis epi non dat litteras cōmendatitias ad ordines. de offi. ordi. c. ii. li. vi. nec dat licentiā eligendi confessorem. ut nō. in. c. ii. de peni. & remis. li. vi. Hosti. in summa de peni. §. cui confitendum. ꝟ. quia si epus. & ꝟ. sequenti.

¶ Officialis epi dicitur is cui uices suas cōmittit episcopus. de insti. ex frequētibus. & ibi nō. de sol. odoardus. in glo. i. nō. de offi. uica. in. c. ii. in glo. ii. li. vi. in clem. ii. de rescrip. in. iii. & iiii. glo.

¶ An officialis epi possit dare licentiā clerico consentiendi in alium iudicē. nō. de foro cōpe. romana. in si. li. vi. & in clem. i. §. nolumus. eo. ti.

¶ An officialis qui plus recipit a subditis q̄ debet teneatur ad restitutionē. nō. xc. di. oblationes.

¶ Officialis epi nō dispensat nisi quatenus est permissum sibi. uide de in inte. resti. coram. sup glo.

¶ Officialis recipit salariū ꝓ iurisdictione exercenda. nō. in clem. statutū. de elec. in glo. hoc etiā.

¶ An officialis debeat esse idoneus tempore insacculationis seu imbursulatiōis. uł sufficiat ꝙ sit idoneus tempore publicationis. uide Ange. in consilio suo. xxxii. uidi de facto.

¶ An officialis possit aliis acquirere. nō. ff. de in ius uo. l. eum ꝓ quo. in glo. i. ff. de usu. l. gayus.

¶ An officialis possit aliquid recipere a subditis. nō. C. ad legē iul. repe. l. i. & l. oēs. & ibi Cy. Bar. ff. eo. l. lex iulia de repe. §. i. nō. in aut. iusiuran. qđ presta. ab his. in glo. annonis.

¶ An officialis in sua nominatione possit appellare nō. ff. qñ ap. sit. l. i. §. solet. & ibi Bar. Cy. in. l. hi q ad ciuilia. C. de appel.

¶ Si officialis a fortuna extrahatur de sacculo & certum sit de his que debent extrahi qui cum alii sint extracti an ualeat. nō. Barth. ff. de fideicōmis. liber. l. si legatario §. ii.

¶ Officialis aliquid iniuste exigit ut in thesauro cōis ponat an ab ipso uel cōi possit repeti hoc indebitum. nō. ff. de admi. re. ad ciui. pti. l. ii. §. graui.

¶ Si publicus officialis locat predia cōis de quo tēpore tenetur. nō. ff. de admi. re. ad ciui. pti. l. curatores. §. predium. & §. in eum. & ibi Bar.

¶ An officiales dum sunt in officio debeant soluere gabellas & alia onera. nō. Bar. ff. de excu. tu. l. athlethe. §. i.

¶ Si officialis remouetur ob culpā suam an debeat habere salariū. nō. Bar. ff. de annu. le. l. meuia. uide l. iudices. & ibi Bar. C. de anno. & tribu. li. x.

¶ An si officialis creatus est nō suata cōsuetudine ualeant gesta p eū. nō. C. de nume. et actu. l. actuarios. in glo. tractat. & ibi Bar. li. xii.

¶ Officialis de officio nō potest exire & alias ex ciuitatez recedere sine licentia superioris. C. de of. re. ꝓuin. l. nullus. & sic officiales qui mittunt a ciuitatibus redire nō debent absq; licētia supioris. & sic uidet de ābasiatore nōdū finita ābasiata. qđ nō.

¶ Officialis debet inhabitare pallatiuz ꝓpriū. nō. C. de tn offi. rect. ꝓuin. l. nulli. & qđ ibi no.

¶ Officialis extra ciuitatē in qua habet officium exire nō pōt ut. C. de aduo. diuer. iudi. l. ii.

¶ Officialis nō semper debet esse perpetuus. C. de aduo. diuer. iudi. l. sanctimus.

¶ An officialis pendente iudicio possit pecuniam mutuo accipere. glo. in. l. eos. C. si cer. peta. dicit ꝙ a nō subditis pōt. a subditis nō. uide plenius Ia. bu. & Cy. in. l. quisquis. C. eo. ti. qui dicit ꝙ quicquid querit officialis tempore officii presumitur ex officio quesiuisse. de quo glo. C. de iure fisci. l. defensionis facultas. li. x.

¶ An officiali possit cōcedi habitatio. ff. de dolo. l. acquilinus.

¶ Officialis perpetuus uel dubius durante officio potest conueniri. Bar. in. l. de pupillo. §. si quis ipsi pretori. ff. de no. op. nū. dixi. s. & ibi uide an possit interpellari durante officio. & est conclusio ꝙ interpellatione iudiciali sic.

¶ An eligentes officiales possint uariare. & an ex electione acquiratur ius. & qñ acquirit sic electus ius administrādi. uide Bar. in. l. absenti. ff. de dona. dixi supra sub dictione electio.

¶ Officiali anteq̄ confirmet contradici pōt. secus si postea. ut. ff. de ma. uindi. l. iusta causa.

¶ Officialis tenet de facto coadiutoris. ff. de sta. libe. l. statuliberos. §. qđ si seruus. & ibi Ia. de are. probat per illum tex. qñ possit ascribi culpa.

¶ An & quando officiales puta anciani uł priores teneantur deposito officio. glo. in. l. in honorariis. §. fi. ff. de acti. et obli.

¶ Officiales presumunt scire plura mala. ita dicit glo. in. l. defensionis facultas. §. sane. C. de iur. fisci. libro decimo.

¶ Licet mutetur officialis nec refirmet idez tamē officiū est. ff. de offi. ꝓcon. l. meminisse.

¶ Officialis non tenetur pro delicto antecessoris. ut. C. de decurio. l. ꝓuidendum. li. x.

¶ Officiales ciuitatis possunt contradicere ptāti uel capitaneo male agenti. alias ubi possunt et non contradicunt puniunt. uide. l. omnes. C. de decurio. li. x. et ibi uide qui possunt contradicere capitaneo torquenti ubi non debet.

¶ Officiales nō possunt regulariter seruire p substitutum. C. de decuri. l. nullus. li. x.

¶ Officiales non possunt deserere ciuitatē. nec regentes eam. et est imposita pena contra officialem. quia relicta ciuitate rus inhabitaret. uide in preall. l. nullus. C. de decurio. li. x.

¶ Officialis perdit salariū si delinquat in officio. C. de uesti. olobe. l. fi. li. xi.

¶ Contra officialem furem uel baratariā cōmittentem uide multa bona iura. ff. de fal. l. eos qui. ff. ad legem iul. repe. l. lex iulia. §. hodie. ff. de concus. l. i. in aut. ut iudi. sine quoq; suffra. §. hec autem. et. §. illud. in aut. de man. prin. §. oportet. et. §. si qs autē in aut. ut litigan. iur. §. si quis autem ex litigatoribus. C. de pe. iudi. qui male iudi. l. i. bñ facit. c. cuz eterni. de re iudi. li. vi. et qđ ibi nō.

¶ An liceat officiali recipere ꝓmissionē ꝙ seruabitur indemnis. uide. l. si qs uxori. §. si qs fugitiuū. ubi glo. & Bar. ff. de fur. tex. in. l. i. C. d mag. cōue.

¶ An officiales possint licite emere de rebus cōmissis sue administratōni siue sint tutores siue sint administrationes| siue curatores tam publici q̄ priuati uel prelati. uide in. l. si in emptione. §. fi. ff. de contrahen. emp. & in. l. i. C. de contrac. iudi. in. l. facultas. C. de iur. fisci. Cy. & Bal. in aut. quibuscūq. C. de sacrosanc. ec. & Barth. in. l. pupillus. §. i. ff. de auc. tu. Io. an. in addi. Specu. ti. de instru. edi. §. nūc aliqua. ꝯ. lxxxii. in additione que incipit sed quid erit in prelato.

¶ Officialis nihil debet ab aliquo assumere ꝓ administrāda iusticia. in aut. de man. p̄n. in p̄n. col. iii.

¶ Officialis durāte officio captiosam negociatiōē facere nō debz cū subdito. in preall. aut. §. oportet.

¶ Officialis habundantie potest impune frangere malas mensuras. ff. locati. l. item queritur. §. si quis mensuras.

¶ An officialis durante officio possit alios conuenire. nō. in. l. pars litteraꝝ. ff. de iudic. nō. in. l. ii. in prin. ff. de in ius uo. in glo. ii.

¶ Officialis ꝓpter negligentiam| infirmitatem seu furta potest ab officio remoueri & alter loco eius subrogari. & de furto poterit puniri. C. de of. p̄fec. preto. ori. l. si quos iudices.

¶ Unus officialis debet alteꝝ iuuare in executōne officii. C. de of. prefec. preto. l. in nomine. §. postq̄.

¶ Officiales debent assumere assessores ꝓpriis expensis. C. de asses. l. i.

¶ Officiales om̄es preter assessorē qui semel fuerunt in officio habēt perpetuo deuentū. C. de asses. l. nemo & l. sequenti.

¶ Officiali seu assessori potestatis debeē quasi idē honor qui & potestati & eadem immunitas. C. de asses. l. non parum. qđ nō.

¶ Non est ꝓhibitum officiali assumere eundē officialem in diuersis officiis sed in eodem officio. sic debet intelligi. l. liceat. & l. nullus. C. de asses.

¶ Officialis durante officio nō pōt cum ꝓuintialibus contrahere. nec donatiōnē recipere. nec edes edificare. emere tñ pro alimentis pōt & uestibus. uide Bar. in. l. principalibus. cū. l. se. ff. si cer. pe.

¶ Officiales nō debent esse perpetui sed qnq; qnquennales| quandoq; triennales. C. de defen. ciui. l. defensoribus. cum glo.

¶ Officialis in officio delinquēs plūbatoꝝ ictibus feriatur. l. quilibet. C. de decurio.

¶ Officiales terraꝝ qui iurant seruare statuta debent illa tenaciter obseruare. & nō possunt a forma illa recedere. nō. Bal in aut. hodie. C. de iudi.

¶ Si officialis in acceptatione officii ꝓmittit non repetere represalias an noceat sibi. Ioban. de lig. in tracta. de represa. tenet ꝙ non si sibi fiat iniuria aliter q̄ per iniquā sententiam sindicoꝝ. quia dolus futurus nō potuit remitti. si uero per iniquam sententiam recurrit ad superiorem.

¶ An potestas cōcessa uni officiali uideatur alteri adempta. glo. ꝙ sic. in. l. i. C. de offi. prefec. uigi. ubi de hoc uidetur casus.

¶ Unus officialis nō debet se intromittere de ptinentibus ad officium alterius. l. in prouinciis. C. de nume. & actu. li. xii. & l. i. C. de ap. p̄fec. anno. & l. fi. C. de ap. ꝓcō. li. xii. potest tamen unus officialis auxiliū alterius implorare circa officiū. ut. l. epale. C. de epi. audi. de offi. ordi. c. i. uide Bar. in. l. i. ff. si quis ius di. nō obtē. licite ergo requiruntur castellani & alii potestates locoꝝ per litteras officialium ꝙ in capiendis malefactorib⁹ p̄stēt auxiliū familie.

¶ Officialis per barataria̅m condemnatur in quadruplo cuius medietas erit cōis| medietas uero lesi nō. in. l. i. C. ad legem iul. repe.

¶ Officialis qui dimittit condemnatuꝫ tenetur in quadruplo. ut. l. fi. eo. ti. & in. l. iii. C. de asses.

¶ Qui fecerit baratariā cū officiali poterit cōtra ipsum testificare in sindicatu. ut in. c. i. de testi. li. vi. qđ intellige si agatur contra officialem ciuiliter secus si criminaliter. ut ibi nō. Io. mo.

¶ Si officialis habet potestatem ꝓcedendi iuris ordine non seruato pōt ꝓcedere ad testiū receptionē nō p̄stito eius iuram̄to. et credere bonis uiris etiā nō iuratis. ut. l. si filius. ff. de dona. ubi uide Bar. sed idem Bar. dicit ꝯ. in. l. milites. C. de re mili. li. xii.

¶ Officialis ꝓpter culpam remotus in eo ꝙ cōcernit totum suum officiū potest toto officio priuari. uel pro uita. & sic ꝓ negligentia possit ciuiliter puniri. ut. l. si uacantia. C. de bo. uacan. li. x. & ibi per Ange. circa fi. ii. car.

¶ Officialis ꝓpter culpā remotus ab officio debz habere salarium pro tempore preterito quo culpaꝫ non cōmisit. non pro futuro. ar. in. l. ea. ff. de annu. lega. & qđ ibi no. Bar.

¶ Si duo officiales deputantur ad unum officium qđ consueuit deputari unus tantum salariū debent habere ambo quantum unus cōsueuit habere. sed si unus deputatur ad officium quo solebant esse duo tantum habebit ille unus quantum soliti erant illi duo. Bal. in. l. binos. C. de aduo. diuer. iudi. dixi sup̄ sub dictione officium.

¶ Si decedit officialis habens aliquam potestatem uel iurisdictionē ad quē deuoluat̄ eius ptās officio uacante anteq̄ sit ꝓuisum de successore. uide plene p Inno. ne pla. uices suas. c. querelā. in glo uacante.

¶ Officialis ad beneplacitū habetur pro perpetuo Bar. in. l. de pupillo. §. si qs ipsi. ff. de no. op. nun. de hoc est glo sm Io. de ymo. in clem̄. et si p̄ncipalis. in glo. electionē. de ꝑpti. facit qđ nō. glo. in. c. fi. de rescrip. li. vi. nō. in. l. quisquis. C. si cer. peta.

¶ Si officialis ex forma statuti debet hr̄e aliquid ex condēnationibus licet non fit ex parte cōdēnati sed soluti casus fictus sufficit quo ad partis acquisitionem. uide Ange. in. l. si possessor. §. redacte. ff. de peti. heredi.

¶ An officialis presumatur acquisiuisse ratione amministrationis uel non. plene no. Bal. in. l. cum oportet. C. de bo. que libe. aliquid per eundeꝫ in. c. i. circa fi. de feu. guar. & gastal.

Officiat Officiat exponitur pro noceat. de elec. nihil. et hoc uerbū habeē xii. di. illud. insti. de inge. in fine.

Officiosum Quod dicatur officiosum mendaciuꝫ habetur. ix. di. si ad scripturas. et. xxii. q. ii. in. c. ne quis arbitreē. ubi glo. et tex.

¶ Quod dicitur officiosum uel inofficiosum testamentum. dic si est contra officiuꝫ pietatis. nō. C. et ff. de inoffi. testa. in rubro et nigro.

Officium iudicis An ille qui habz inimicum a quo

timet se posse offendi possit implorare officiuz iudicis ut ille cogatur ad prestandum sibi securitatez de nõ offendendo. Cy. & doc. in. l. denuntiamus. C. de his qui ad ec. cõfu. Bar. in. l. illicitas. §. ne potentiores. ff. de offi. p̃si. dixi. s̃. sub dictione offensa.

¶ An & qñ imploratur officiũ iudicis sit iurandum de calũnia. nõ. glo. in ꝛ. ca. ff. de interro. acti. & an iuretur in litem. glo. in. l. bay. ff. si serui. uendi.

¶ Quotuplex sit officium iudicis. nõ. glo. in. l. iii. C. deposi. Bar. in. l. i. ff. de iurisdic. om. iudi. glo. & doc. in. c. fi. de offi. iudi. adde q̃d nõ. Bar. in. l. si tertius. §. si quis prius. ff. de aqua plu. ar.

¶ An per officium iudicis possit compelli ad aperiendam capsam meaz in qua aduersarius dicit esse instrumenta sua ut perquirat ea. Spe. ti. de instru. edi. §. uidendum. ꝟ. porro. uide Cy. & Alb. in. l. ii. C. de ser. fugi.

¶ Quando uerba legis statuti dirigunẗ ad iudicez an pro illo actu competat officiũ iudicis. glo. ꝙ sic. in. l. si soror. C. de colla. faciunt nõ. per Bar. in. l. i. ff. de condi. ex lege.

¶ Officium iudicis multũ exuberat in spiritualib' adeo ut nemine petente possit iudex se interponeẗ nõ. de offi. ordi. c. i. de offi. iudi. c. fi. Innoc. de iure iuran. ad nostram.

¶ An ꝓhibitus excipere sit prohibitus implorare officiũ iudicis. doc. ꝙ nõ. ff. de peti. here. l. plane. et l. fi. ff. nau. cau. sta. l. iii. in fi. & de iureiurã. ad nostram. el. ii. de offi. dele. ex parte. ii. ii. q. vii. alieni. de elec. si forte. li. vi. & q̃d ibi nõ. de eta. & qualitate. de rescrip. si eo tempore. li. vi.

¶ Quod debetur officio iudicis põt tolli acceptilatione. ut. l. i. §. i. C. de reiuxo. acti.

¶ Officium iudicis nõ quiescit pendente dilatiõe ut dicta. l. i. §. in his que occurrunt expedienda. & l. aristo. ff. de iure delib. unde si pendente dilatione superueniat suspicio fuge uel dilapidationis potest fieri detentatio uel sequestratio. fm Bal. ibi. de materia uide Bal. in. l. siue pars. C. de dila. & pro intellectu dic ꝙ pendente dilatione conquiescit officiuz iudicis super illo articulo super quo data est. Idem super alio qui esset illi preiudicialis. secus si sup omnino diuerso & non preiudiciali seu de nouo emergente. ita uidetur dicere Bar. in. l. ii. ff. de re iudi.

¶ Officium notabile nõ prescribitur nisi per. xxx. annos. glo. in. l. querela. C. de fal.

¶ Ubicunq; reperitur ꝙ filius possit ad aliquid cogere patrẽ ibi debet intentari officiuz iudicis. glo. est singularis in. l. si socer. ff. solu. matri.

¶ Officium iudicis põt implorari ante factum qñ quis timet ex delicto alterius inquietari. tex. est q fm Bal. nõ est alibi. in. l. si pater. C. qui bo. ce. pos.

¶ Quando officium iudicis mercenarium imploratur ante lit. cõt. nõ est necessarius libellus. Bar. in. l. de pupillo. §. meminisse. ff. de no. op. nũ.

¶ Officiũ iudicis quo fit executio nõ dicit nobile Bar. in. l. a diuo pio. §. i. ff. de re iudi.

¶ Quicquid possum facere auctoritate ꝓpria possum petere fieri officio iudicis. Bar. in. l. si duo. §. item uideamus. ff. uti possi.

¶ An iudex possit interponere suum officiũ si nõ petatur. Bar. in. l. iiii. §. hoc aũt. ff. de dam. infec.

¶ Qualiter debeat intelligi ꝙ ea que contingunt post lit. cont. pertinent ad officiũ iudicis uide Bar. in. l. si finita. §. iulianus. ff. de dã. infec. Adde ꝙ ea que contingunt ante lit. cont. non pertinent ad officium iudicis nisi petantur. secus in his que emergunt post. Inno. in. c. cũ. m. de consti. in glo. pe. uide glo. in. c. in nostra. de sepul. Adde ad materiam q̃d habetur in. l. ediles. §. item sciendũ. ff. de edil. edic. glo. ff. de iudi. l. non potest uideri.

¶ Officium iudicis implorari põt etiã ubi cõpetit actio qñ officium ordinarium imploratur. secus si extraordinarium. uide Innoc. in. c. conquerente. de offi. ordi. Io. an. in addi. Spe. ti. de resti. in integ. §. quis possit. ꝟ. et scias modum.

¶ An iudicis offi. cõpetens actori transeat ad singularem successorem. Bar. in. l. si tertius. §. i. ff. de aqua plu. ar.

¶ Officium iudicis nõ expirat per diffinitiuã sententiam in his que mero suo officio expediuntur. Bar. in. l. i. ff. de preto. stipu.

¶ Quas interrogationes possit iudex facere in iudicio ex officio suo. uide glo. c. pe. de iura. calũ.

¶ Officium iudicis competit ubicunq; quis habet iustitiam sed caret actione certa. uide Innoc. in. c. conquerente. de offi. ordi. in addi.

¶ Ubicunq; potest iudex ex officio suo ꝓcedere si non uult nõ potest pars appellare. Inno. in. c. exceptionem. de excep. dic ut ibi.

¶ Officiũ iudicis habet instar actionis personalis. Inno. in. c. cũ. m. de consti. in glo. pe.

¶ An officiũ iudicis duret perempta actione principali. glo. in. l. si deposita. C. deposi.

¶ Quando officiũ iudicis incipiat deseruiens instantie uide Archi. xi. q. i. quia res.

¶ Officio iudicis potest agi contra quemcũq; detinentem iniuste rem alterius ut restituat. uide Io. an. in c. bone. de appell.

¶ Qui sunt uocãdi qñ iudex ꝓcedit ex officio suo uide de ma. & obe. humilis. fm Inno.

¶ Officium iudicis est longum latum & ꝓfundũ. de offi. iudi. c. ii. xxx. q. ulti. iudicantem.

¶ Quanto tẽpore duret officiũ iudicis. uide. C. ex qui. cau. ma. l. in contractibus. C. de rescin. uen. l. ii.

¶ Officiũ iudicis tenet locum accusatoris. de ap. cum speciali. de accusa. qualiter. in glo.

¶ Que fiunt a iudice si nõ spectãt ad officiũ eius habentur ꝓ infectis. ff. de reg. iur. l. factum.

¶ Quomodo officium iudicis habeat locũ in pluribus in quibus supplet etiam nemine petente. nõ. in. c. cuplentes. §. ceterꝝ. de elec. li. vi. in glo. ut quia nõ. de cor. uici. c. significauit.

¶ An officio iudicis sit dandus libellus uel lis contestanda. uide de offi. iudi. c. ii. Archi. ii. q. i. sicut.

¶ An & quando agitur officio iudicis publicatis attestatiõib' possint alii testes recipi. uide de testi. constitutus. & ibi nõ Io. an. Archi. in c. per hoc. de hereti. li. vi. ii q i. uotum. Innoc. & Hostieñ. in. c. cum clamor. de testi.

¶ An lite nõ cont. dilatione pendẽte iudic. officiũ habeat locum. dixi aliqd. s̃. adde de ap. significãte. de peni. di. i. ꝑdixerit. de offi. dele. c. cum olim.

¶ An officiũ iudicis possit dici actio. nõ. insti. de acti. in ꝓn. in glo. quãuis. uide. ff. de excep. rei iudi. l. si in iudicio. & ibi Bar. Spe. ti. de of. iudi. §. pone etiã. ꝟ. ultĩo notandũ. ff. de acti. & obl. l. actionis. et. ff. d̃ mino. l. q̃d si minor. §. restitutio. Bar. ff. de iurisdic. om. iudi. in. l. i.

¶ An in officio iudicis sit obligatio. nõ. C. de sen.

que pro eo quod inter prefec. l. i. in glo. casibus.

¶ An officium iudi. cesset sublato principali. no. ff. de condi. inde. l. fi. in glo. non posse melius in. l. iii. C. depo. no. ff. de rei uen. l. utiq. in glo. i. uide in l. in autem. §. si homo. in glo. petitionis. e. t.

¶ Officium iudicis quod inheret actionibus bone fidei prouenit ex natura obligationis sed offi. arbitri ex accidentali. no. ff. de eo q cer. lo. l. centum capue. in glo. ii. in fine.

¶ In quibus deseruit officium iudicis mercenariu Specu. ti. de offi. iudi. §. deseruit. per totum.

¶ Officium iudicis semper potest implorari ubi uerba dirigunt ad iudicem. Bar. in l. iii. ff. de ali. et ci. le. in. ui. q.

¶ Cui competat officium et quibus casibus imploratur. et an in eo sit lis contestanda. uide Innocé. late. in. c. fi. de off. iudi.

¶ Ubi naturalis equitas dictat agi licet non producatur actio propter rigorem datur offi. iudi. ita dicit tex. in. l. seruo alieno. §. i. ff. de leg. i. et. l. filiusfa. §. ut quis heredem. e. t. glo. in. l. seruos. ff. de ali. et ci. le. tex. bo. in. l. quintus. e. t.

¶ Officium iudicis se extendit ad extimādaz rē petitam si dubitetur de eius extimatione licz non fuit probatum in. l. quod si ex pamphila. ff. de leg. iii. quod nota. quia offi. iudi. ad declaranda accessoria se extendit que potest ex se declarare nisi incumbat probatio alteri partium.

¶ An iudex inchoato processu possit ex suo officio testes exāinare. Bar. in. l. si is apud. C. de edé.

¶ Judex supplet ex officio suo in his que sibi cōstent p inspectionem instrumenti tex. et ibi Bar. in. l. age. C. de transac. Item si cōstat ex actis. ut. C. de appella. l. appellationi. l. ul. §. in refutatoriis.

¶ Quod ex officio possit iudex. etiam ante litis contest. cōdemnare in expensis. etiaz non facta petitione super his. Guil. de cu. in. l. cum debitores. C. de iudic.

¶ In officio iudicis nobili datur libellus non in mercenario. glo. in dicta. l. cum debitores.

¶ Judex pōt etiaz nemine petente ex officio suo supplere p absente ubi liquet de cā etiā sentenciādo. uide in. l. pperandū. §. sin aūt reus. C. de iudi.

¶ Judex ex officio suo etiam non facta petitione potest condemnare in expēsis. uide in dicta. l. properandum. §. sin autem reus. & ibi Bal. et Bar. et in. §. sin autem alterutra. sic intelligit. l. de edilis. §. item sciendum. ff. de edi. edict. Cy. tenet contrarium in dicto. §. sin autem. adde quod idez nō. in. l. sanctimus. in. x. q. e. t.

¶ Testis inabilis repellitur ex officio iudicis. Bal. in. l. ius arenam. C. de inoffi. testa.

¶ Officiū iudicis aliud est psonale aliud reale. ff. de aqua plu. ar. l. si tercius. §. si quis prius.

¶ Officium qd ex. l. conceditur non habet necessariaz pto. addi. ghitur. ut. l. i. §. nunciatio. ff. de no. op. nun. et. l. i. §. iz si sub condictiōe. ff. de cō. insti.

¶ An iudex ex officio possit petere a teste uel a parte ut prestat iuramentuz. tex. uidet q sic in. l. de pupillo. §. qui nunciat. ff. de no op. nunti. licet. glo. ibi dicit contrarium.

¶ Officium iudicis mercenariū non potest intentari sine actione cui deseruit. ff. de excep. rei iudi. l. ii. in iudeo. et quod ibi nō.

¶ Sicut conuenit officium iudicis ut lite pendēte imploretur sic etiam in arbitro. ff. de do. li excep. l. apud celsum. §. idem iulianus.

¶ Ubi exigitur in iudicio prestatio cautionis et hec est iudici faciēda iudex in ipsa prestanda pōt ex officio supplere. C. de epi. et cleri. auten. generaliter. et quod ibi nō.

¶ Adeo exuberat officium aliquorum iudicum sicut sunt papa et impator ut possint de facto supplere et sm conscientiam iudicare. Cy. in. l. i. C. ut que desunt aduo. Idem Bar. ibi. et dic q in factis notoriis iudex supplet sm Cy. ibi quādo ut iudex est informatus. Idem in factis concernentibus in eptitudinem cause. Idem in concernentibus honestatem iudicii sm Cy. ibidez. et sciens iudex hominem innocentem si sibi probetur contrarium debz nihilominus condemnare sm Cy. ibi.

¶ Judex supplet ex officio in dilationibus dandis C. de iudi. l. properandum. §. i. ibi nullus erit. Cy. C. de dila. l. i. C. quomō et quando iudex. l. ii. Bar. in prealle. l. i. C. de dilatio.

¶ Judicis officiuz differt a iurisdictione sicut potētia ab actu. et sic causa a causato. nam iurisdictio est causa. et potentia exercendi officiuz. officiū autem est ipsum exercitium ff. de iurisdic. o. iudi. l. i. ubi Bar. bonus tex. in. l. i. ff. de offi. iudi.

¶ An obligatus iudicis officio possit i mora constitui. uidet q nō. ff. de actio. e. p. l. qui p collusionez.

¶ Differentiam inter officium iudicis uoluntariuz et necessariū. uide in. l. q erat. ff. fam. herc.

¶ Officium iudicis mercenariuz perpetuatur litis conti. glo. ff. de rei uen. l. utiq.

¶ Officium iudicis quādoq presupponit naturalem obligationem et pro ea datur exequenda. nō. in. l. si non sortē. §. libert. ff. de condi. inde. i glo. i.

¶ Judex prouidet ex officio dādo aduocatos ubi ppter etatez uel impotētiaz qs petere non pōt. ff. de offi. procon. l. nec quicq. §. aduocatos.

¶ Judex ex officio suo supplet etiā in relictis ad pias cās. ut soluantur negligēte executore uel epo dicit Bar. in prealle. l. nec quicq. §. aduocatos. per tex. in auten. de eccle. ti. §. sin autem. colf. viii. Et per hoc dicit q lz fratres minores sint incapaces et nō possint petere cōsulitur eis officio iudicis ad petitionem cuiuscūq petentis. ad hoc bñ facit. l. quintus. ff. de ānu. le. et. l. hereditas. ff. de peti. here.

¶ Judex ex officio punit aduocatos contumaces coram se. ut. l. i. §. per tasum. ff. de postulan.

¶ Ubi iudex omnino prohibet personam officio iudicis repelli potest. ff. de postulan. l. §s pl ibet.

¶ Judices minores non possunt impartiri officiuz nobile. et ideo non possunt mittere in possessionē et similia. Bar. in. l. iubere. ff. de iurisdic. om. iudi.

¶ Officiuz iudicis q petitur executio rei iudicate est nobile sm Bar. in. d. l. iubere. dixi. s. sm cum.

¶ Officiū iudicis magis hz naturaz actiōis stricti iuri q bone fidei. glo. in. l. ubi. §. i. ff. de eden.

¶ Quod dicitur iudicem posse repellere inabilez ab agendo est uerum quando hoc ei constat ut iudici. ff. de procu. l. filius. §. ueterani.

¶ Officium iudicis in contractibus habet illum effectum quem habet specialis hominis prouisio. ff. de neg. ge. l. quia.

¶ Judex ex officio suo potest opponere exceptionem preiudicialem ubi intentatur iudicium preiudiciale alteri maiori iudicio qa interest sua ne

manifestet intentionem suam. ff. de pet. here. l. si quis libertatem. et ibi Bar.

¶ Quando lex dicit extraordinario iudicio. intelligitur. i. iudicis officio. ff. si cer. peta. l. filius.

¶ An officium iudicis quod imploratur lata sententia sit nobile uel mercenariū. uide Ia. butri. i. l. i. ff. de interro. actio.

¶ Officio suo potest iudex supplere in concernētibus publicā utilitatem. nō. in. l. iiii. ff. de con. ob. cau. in glo. que incipit immo contentum.

¶ Officium iudicis nobile super accessorio non finitur finito principali secus in mercenario. ut. l. iii. C. deposi. et. l. termiato. C. de fruc. et li. expen. tex. in. l. fi. §. fi. ff. de condi. indebi.

¶ Cū ꝓ iure mihi cōpetenti nulla actio ꝓdita est dat semp. officium iudicis. dixi. s. adde Inno. in. c. cum uenerabilis. de reli. do. in glo. ecclesiam.

¶ Quando aliquid expeditur officio iudicis sicut confirmatio electi debet cā cognita et non celeriter expediri. de elec. quoniam. li. vi. roncor. ff. de mino. l. in cause. §. causa cognita.

¶ An iudicis officium intentet iudice sedente ꝓ tribunali. uide Bar. in. l. iii. §. hoc autem iudicium ff. de dam. infec.

Officium diuinum

Ecclesie inferiores debent dicere diuinum officium sm ꝙ dicit ecclesia metropolitana. de consecra. di. i. altaria. dixi sub dictione metropolitanus.

¶ Clericus omittens diuinuз officium sine causa infirmitatis debet excommunicari. xci. di. clericus actum. et. c. quod autem.

¶ Lector in officio nō debet dicere dominus uobiscum sed solum presbiter et diaconus. uide tex. et glo. iiii. q. i. placuit.

¶ Officium diuinum magis debet dici corde ꝗ ore. uide. xcii. di. cantantes.

¶ Officia diuina uniformiter debent celebrari. de consecra. di. v. conuenit. et. c. Item gregorius.

¶ An clericus beneficiatus q tenet dicere officiū liberetur a pena qua tenetur nō dicēs officium dicendo illud excōicatus uel existens i mortali. nō. Io. an. de peni. et remis. quod quidam.

¶ An clericus non beneficiatus teneatur dicere diuinum officium. glo ꝙ sic. xxii. di. c. fi. doc. de ꝓben. tuis. Io. an. et docto. de celebra. mis. c. i. glosa in clemen. i. et. t.

¶ Quid d̄ religiosis. dic ꝙ clīci et ꝓfessi tenent dicē diuinū officiū. xvi. q. i. nco. et. c. si monacus.

¶ An is qui tenetur dicere officium teneat illud dicere horis competentibus al. peccet. glo. et doc. de celebra. mis. c. i. facit. e. t. dolentes. ad fi. glo. et doct. de offi. archipresbi. c. ii. in. ꝓ. declinabiliter. adde ꝙ aliq excusant non dicētes hor cōgruis. ut ꝑegrinātes curiales et officiales. nō. de cele. missa. c. i. Hosti. in summa de cōse. cc. §. q̄liter. ꝓ. et nō.

¶ An clericus ordinatus ad titulum sui patrimonii teneatur dicere diuinum officium. doc. ꝙ sic. d̄ preben. tuis. faciunt nō. de cele. mis. c. i.

¶ An dicens aliquid in officio diuino qd̄ non intelligit peccet. Inno. ꝙ non. de celebra. mis. dolētes ubi etiam tractat quid si omittat. ꝓ. ex neglgētia et tenet ꝙ non peccat qd̄ intellige mortaliter. sed bñ uenialiter sm Hosti. ibi. ubi etiā uide an ꝑpter talez omissionem sit psalmus a capite reiterandus et dicit Inno. ꝙ non quia p hoc generaret scandalum in populo. et sic uidetur intelligere de officio qd̄ dicitur in domo. tangit etiam ibi Innocen. An peccet clericus existēs in diuino officio si cogitet de aliquo cōmodo tēpali uel spūali et uidetur uelle ꝙ peccat uenialiter nisi nimium frequentet. Ibi etiam uide qd si clericus ex negligentia uel malicia non interfuit principio uel fini officii. et dicit Inno. ꝙ non oportet a capite reincipe. et alia multa. uide ibi per doct. qui etiam tractant an confabulationes tēpore diuini officii illaqueent ad mortale et uidentur dicere ꝙ sic. adde circa hoc pulcrum tex. in clemen. grau. de celebra. missa. et ibi per Lau. de consecra. di. v. nunq̄.

¶ Faciens diuinum officium in ordine suo puta diaconus cantando euangelium uel subdiaconus epistolā si al. est in peccato peccat mortaliter. Ita dicit Io. an. in. c. i. de re iudi. li. vi.

¶ An omittens diuinum officium peccet mortaliter. uide. l. di. contumaces. xxi. di. c. i. et. c. ul. de celebra. missa. dolentes. in fi. Archidia. de ꝑptis. c. fi. li. vi. Idem. xci. di. presbiter.

¶ An diuinum officiuз sit tm̄ dicenduз in ecclīa uel sufficiat dicere ī domo uel in uia. dic hoc ultimum sufficere in hiis q sunt occupati circa āministrationem tempaliū. Inno. de cele. mis. c. i. bonus tex. xcii. di. c. fi. Archi. de conse. di. i. missarum.

¶ An infirmitas excuset a dicendo diuinum officium. dic ꝙ sic in ecclesia. potest etiam esse talis infirmitas ꝙ excusat a dicendo et audiendo si obest infirmo sm Inno. in. d. c. i. ubi uide an īfirmus qui omisit officium teneatur postea sanus factus redicere id qd̄ omisit. et uidetur concludere ꝙ nō nisi hoc ei imponatur in penitentia quam imponere hoc casu uidetur satis conueniens.

¶ De mō dicendi diuinum officiuз et de numero psalmoꝝ atq ymnorū et lectionuз singulis diebus ꝑ circulum anni. uide tex. de cōsecra. di. v. in die.

¶ An ille qui tenetur dicere horas canonicas teneatur dicere horas de beata uirgine. et uigilias mortuorum. Lau. in clemen. i. de cele. mis.

¶ Quid si clericus sit bñficiatus in duab⁹ ecclīis sm quam dicet officiū. s. Tho. in. q. de quolibз. uide in sum. pisa. sub dictione hore. ꝓ. qd si clericus.

¶ An licet clerico dicere matutinale officiū in sero predenti. s. Tho. in. d. q. de quolibet. et in preallē. summa sub dictione hore. §. utrum.

¶ An clericus suspensus teneatur ad diuinum officium. Io. an. de peni. et remis. quesitum.

¶ Officium matutinum dicitur de mane usq ad nonam uespertinū a nona usq ad noctem. nō. xcii. di. c. fi. in glo. ulti.

¶ An in principio officii debeat dici pater noster tex. uidetur ꝙ non. d̄ consera. di. v. id semper placuit. dic tamen contra et ita seruat laudabilis consuetudo ecclesie.

¶ Non est licitum aliquid publice addere diuino officio ultra ordinez ecclesie. tex. de ier. c. ii. facit glo. de consecra. di. iii. si non sanctificatur glo. ii. et ibi nō. Io. an. d̄ cele. mis. cum marthe. glo. in. ꝓ. filio. in. c. i. de summa trini. li. vi.

¶ An non dicens deuote diuinum officiuз peccet mortaliter. uide Pau. in clemen. i. de cele. missa.

¶ An sufficiat clerico audire diuinum officium licet non dicat Pau. in clemen. i. de cele. missa.

¶ Que sit hora congrua dicendi officiuz. Host. de offi. ordi. ea que. Pau in cle. i. de cele. missa. glo. et doc. eo. ti. c. i.

¶ An monialis uel laicus dicens officiũ debeat dicere dominus uobiscum. Lau. in cle. i. de cele. missa. c. i. facit qd dixi. s. de lectore.

¶ An impeditus negociis maxime publicis excusetur ab officio. Pau. in cle. i. de cele. missa. in ꝯ. psallantur.

¶ An officium debeat dici a ieiuno Lau. in cle. i. de reli. et uene. sancto. sup ꝯ. supta cena.

¶ An clerico sufficiat interẽẽ diuino offõ licet illud non dicat. Inno. de cele. mis. c. i. tex. et ibi Pau. in cle. i. eo. ti.

¶ Consuetudie põt induci ut in officio matutiali tocius anni dicanẽ tres psalmi. et tres lectiões Hosti. de cele. missa. dolentes.

¶ Omnes bñficiati in eccia tenenẽ psallere diuinum officiuz in eccia. Pau. in cle. i. de cele. miss.

¶ An dimittens dicere diuinuz officiũ debeat restituere fructus bñficii. Calde. arguit q sic. per c. fi. de Rḡp. li. vi. in contra. q sufficit peniteñ d peccato omissionis per nõ. in. c. i. de cele. miss. ꝑ pma opi. optie facit tex. de offi. ordi. si sacerdos Archidi. xlix. di. c. fi. uide do. car. florẽ. in repeti. c. i. de cele. missa.

¶ An appellatione diuini officii contineaẽ predicatio uel bi dei. glo. q sic. in cle. q̃uis. de fo. cõpe. in. ꝯ. ad diuina. Quid de bñdictione aque uel mẽse. an ueniat appellatione diuini officii. nõ. Iohã. an. in. c. i. de sen. excõ. li. vi. sup. ꝯ. diuina officia

¶ An dicens diuinũ officiũ debeat uerbo exprimere uel sufficiat mente. tex. de conse. di. v. nũq̃. glo. in cle. i. d reli. et uene. sanc. Laud. et Pau. in cle. i. de cele. missa.

¶ An habens simplex bñficiuz et sine cura teneatur ad officium Genze. in cle. ut hy qui. de eta. et quali. doc. de cele. missa. c. i. glo. xcii. di. c. fi. Laud. in cle. i. de cele. missa. Archidi. xxi. di. c. i.

¶ Quam penam incurrat clericus qui non dicit officium. uide. l. di. cõtumaces. Io. an. de celebra. mis. c. i. nõ. xci. di. c. i. iii. et fi. Archidi. in. c. fi. d Rḡp. li. vi. glo. fi. de cele. mis. dolentes. et ibi. Io. an. tex. xcii. di. c. fi.

¶ Qualiter puniatur turbans diuinũ officiuz de conse. di. i. omnes. ii. glo. et Io. an. de appellat. dilectis. bñ facit de sen. excom. ueniens.

¶ An dimittenti diuinũ officiuz debeat imponi pnia q reassumat. s. Tho. uidetur tenere q non. in. q. de quolibet. q. iii. ar. xxix.

¶ Officium debet dici hora sua. s. Tho. in. q. d quolibet. q. v. ar. xxviii.

¶ An liceat dicere officium in eccia solũ ꝑpter distributiones. uide per eundem in. q. de quolibet. q. vii. ar. ii. adde quod dixi. s. sub dictione distributio.

¶ Qui teneantur dicere officium mortuoruz. idẽ in. q. de quolibet. q. vi. ar. viii.

Officina Quid sit nõ. glo. i. l. athletas. ꝗ. ait ꝑtor. ff. de his q nõ. ifa.

Oleum Cum dicitur q in coronatione debet simul adhiberi uinum et oleum. per oleum significatur pietas et misericordia. xi. v. di. disciplina. de peni. et remis. ois. aliter significat oleum in. c. i. de sacra unctio.

¶ Non solum epi sed etiam presbiteri possunt oleo sancto ungere ĩfirmos. xcv. di. sed istud.

¶ Oleo sancto in crismate ungi debent infirmi. xcv. di. illud superfluum.

¶ Oleum non cõputaẽ inter fructus industriales. Bar. in. l. si maritus. i prin. ff. ad. l. fal.

¶ De oleo habetur in. c. i. de sacra unctio. et. c. quod i dubiis. de conse. ec. uel alta.

¶ Oleum habundat rome et in hispania. ff. ad. l. falci. l. precia. in fi.

Olim An sustineatur tale dictum petrus olim martini. cum tamen martinus adhuc uiuat. Bar. in. l. i. ff. de no. ope. nun. et ecõtra. uide in. l. eius qui in prouinciã. ff. si cer. pe. ubi tex. iuncta glo. de quo in. l. emptor. ff. de cõtrahen. empt. Et de significato huius dictionis nõ. glo. in. l. nec emptio. ff. de contrahen. emptõ. in aut. ut iudi. si. quo. suffra. in prin. ff. de excuto. l. sed et milites. ꝗ. quesitum. ff. de solutio. l. sub conditione. adde que dixi. s. sub dictione ĩstrumentum. Bar. in preallo. l. i. ꝗ. i. in. iiii. op. ff de no. ope. nunc.

¶ Olim dicitur factum quod factuz fuit nõ modico tempore ante. ut in auten. ut iudi. sine quo quo suffra. ꝗ. inuenimus. colla. ii.

Oliua Matura oliua plus habet de fructu q̃ imatura. ff. de usuf. le. l. penul. et. ff. ad. l. aquili. l. si seruus seruum. ꝗ. si oliuam. ubi uide de hoc.

Omelia Unde dicaẽ omelia dic ab omos et laos. q. uerbuz ad populum. glo xxxviii. di. que ipsis. et ibi uide Archid.

Omissio Omissum An et qñ casus omissus habeatur pro omisso. uide Bar. in. l. si cum dotez in prin. ff. so. matri. et in. l. gallus. ꝗ. et quid si tantum. ff. de li. et postu. in quibus etiam uide an ꝑuisio in unum casum extendatur ad alium. de q̃ per Bar. in. l. cõmodissime. ff. de liber. et postu. Bal. in. l. si mater. C. de insti. et substi. sub cõdi. fac.

¶ Quod iudex omisit in interlocutoria põt supplere secus in diffinitiua. nõ. Inno. in. c. auditis. de procura.

¶ Omissis mediis substantialibus non potest ꝑueniri ad extrema. ita dicit Innocen. de arbit. cõtingit.

¶ Omissum aliqñ exponitur id est remissum. ff. si quis cautio. l. si eum. ꝗ. qui iniuriarum.

¶ Si aliquid est omissum a legibus debet suppleri per iudicem. de cele. missa. cum marthe. i glo. nam quod.

¶ Quod incaute est omissum caute est supplẽduz de sacra. non iteran. c. i. et. c. ulti.

¶ Omittens facere quod debuit est in lata culpa. xii. q. ii. sepe. et quod ibi nõ. C. si tu. uel cur. non ges. l. ii. in fi. Aliquando ex tali omissione presumitur dolus. ff. ad exhiben. l. iulia. ꝗ. si tibi x. ff. de reli. et sump. fu. l. at si quis. ꝗ. si cui. et C. de testa. l. iubemus. in fi.

¶ Omissio modi et forme uiciat actũ. ff. de uer. obli. l. qui rome. ꝗ. flauius.

¶ Omisso medio appellatur ad legatum. ii. q. vi. si quis uestrum. in glo. Specu. ti. de teste. ꝗ. nunc tractemus. ꝯ. sz nũqd. dixi. s. sub dictiõe legatus

¶ Omisso archidiacono itur seu appellatur ad epm. vi. q. iii. c. ii. in glo. fi. et de appella. romana. § ii. li. vi. et ibi nota.

¶ Minor culpa est in omittendo q̃ in faciendo ff. de usuf. l. si in usufructu. § de preteritis. contra. ff. ad l. acquili. l. si seruus seruuz. § si fornicarius. i. q. i. qcqd. nõ. lxxxvi. di. facientis.

¶ Omissio est peccatum speciale et minus trãsgressione. uide. s. Tho. ii. ii. q. lxxix. ar. iii. et q. lxxxix. ar. iiii.

Omnis Omne An et quando hec dictio sit intelligenda uniuersaliter uel stricte. uide Bar. in. l. i. § nũciatio. ff. de no. ope. nuncia. adde q aliqñ restringitur. unde cum dicit̃ oẽs dicunt hoc. s. loquentes de hoc. ẽm Bar. in p. ealle. § nunciatio. bona glo. in. c. dilecto ꝺ sen. excom. li. vi. super ꝓ. oẽs leges. facit gl. i. l. i. C. ꝺ sa. sa. ec. sup. ꝓ. unusqsq.

¶ Qui omne dicit nihil excludit. xix. di. si romanorum. de maio. et obe. solite.

¶ Quod oẽs tangit debet ab omnibus approbari ut. l. fi. C. de ãmi. tuto. in. l. in concedẽdo. ff. ꝺ aqua plu. arcen. et in regula quod oẽs li. vi.

¶ Omnis. i. aliqs. Io. an. de homi. Iohãnes super oẽs. Itez omne. i. aliqd ex oibus. xv. q. i. mulier. § q. i. si quis omnez. et. c. iudicet.

¶ Omnibus modis qñq exponit̃. i. ipo iure. ut in. ten. ut defunc. seu. fune. § sanctimus.

¶ Omni tpe qñq exponitur. i. omni ãno. ut nõ. lxxv. di. § i. in principio.

¶ Omnis non. i. nullus. ff. de legi. tuto. l. ltimos. ff. de bo. liber. l. fi.

¶ Qñq q uni fit uel dicitur extenditur ad oẽs ff. de pac. l. iurigentiuz. § pactoꝝ. C. de diuer. rescrip. l. i. xxxviii. di. c. i. et quod ibi nõ. Archid. et. lxi. di. miramur.

¶ Que dria sit inter has dictiones oĩs. et quilibet. uide in. l. hoc articulo. ff. de here. insti. ff. de lega. ii. l. si pluribus. in prin. ff. ad. l. aquili. l. ita uulneratus.

¶ Interdum dicitur omne et nõ per oĩa est omne. ff. de le. i. l. i. insti. de dona. § i. ff. de bo. auc. iu. possi. l. creditor.

¶ De dictione omne. uide Archidi. de Rẏpt. dispendia. li. vi. de censi. c. i. e. li. xix. di. si romanorum. lxv. di. c. i. et. c. placuit. nõ. lxxv. di. in summa. vii. q. i. denique. et ibi Archidi.

¶ Omnis. i. totus. ff. depo. l. i. ff. dele. i. l. si quid relictum. insti. de iure na. § ius autem.

¶ Omnis idest qlibet. et sic ponitur distributiue. ut. C. si unus ex pluribus sup Rẏica. ff. de iure fis. l. modestinus. alias mosch s.

¶ Hoc uniuersale omne uel omnis interdum restringit coĩs usus loquendi. nõ. ff. de fur. l. inter omnes. ff. de euic. l. ex mille. in fi. ff. qui satis. co. l. inter omnes. C. quo. bo. l. ul. ff. man. l. creditor. § ult. interdum ex genere relatiui. ut. ff. de suppel. le. l. cui quidam. Interduz restringit̃ ex eo q precessit. ff. de pecu. le. l. seruo manumisso. facit l. si seruus pluriũ. § fi. ff. de le. i. Interdum rõne eius de quo agitur. ff. de ritu nup. l. ii. Interduz ex mente cõtrahenciũ. ut. ff. de pac. l. tres fres. et. l. emptor. § i. Interdũ ratione adiuncti. ut nõ i. q. vii. si quis omnez. de senten. excom. dilecto li. vi. in glo.

¶ Omnes res serui idest omne peculiuz eius. ff. de statulibe. l. stichus. § seruus.

¶ Uerbum omne singulos cõprehendit specialiter. ff. de uer. ob. l. ticia. § fi. et. l. pluribus. i. pri. ff. de pigno. l. quemadmodũ. § i. vnde tñ ualet generale in oibus q̃tum speciale in singulis. ff. ꝺ amminist. tuto. l. si duo.

¶ Omniũ bonorũ alienatio habet in se suspitionem seu presumptionem fraudis. ff. que in fraucredi. l. oẽs. § lucius. dixi sub dictione alienatio

¶ Omnia itelligunt̃ ꝓhibita nisi reperiant̃ ꝑmissa. nõ. de transla. prela. inter. in glo. ar. q non.

¶ Omnis uerificat̃ tantũ de duobus. ut nõ. ff. ꝺ adop. l. liberam. in glo. ii. et. l. si ita quis. ff. de. ꝓ. obliga. glo. in. l. quid ergo. ff. ad municipa. super uer. omnibus.

¶ Quando hec dictio sit collectiua uel distributiua. nõ. ff. de iure fis. l. moschis.

¶ Hec dictio oĩs est signuz uniuersale et de eius uniuersalitate uide Ange. in consil. suo. ccxlui. quod incipit dicta uenditio. Bal. in. l. maximum uiciũ. C. de libe. prete. uel ex here. adde Bar. in prima consti. ff. super. ꝓ. omnem.

¶ Hec dictio oĩs ꝓlata in singulari est distributiua. et idem est dicere omnis ac si diceret̃ quilibet. tex. et glo. in. l. iii. ff. de sta. ho. sed prolata i plurali est collectiua. nõ. glo. in. l. si pluribus. ff. dele. ii. de quo Bar. in prealle. l. moschis. ff. de iure fis. et. l. hoc articulo. ff. de here. insti. ꝓ. oppo. et uidetur.

¶ In cõtractibus iste terminus uniuersalis oĩs. restringitur ad ea que sunt de natura cõtractus Bar. in. l. a ꝓcuratore. C. man. et allegat in ar. l. si stipulatus. ff. de usur.

Omnino Ista dictio habet significatõnem precisam. ut. l. si pariter. ff. de aqua plu. arcen.

¶ Hec dictio exponit̃ id est ipso iure. glo. est singularis ẽm Bal. in. l. i. § si pecuniã. ff. deposi. adde quod dixi. s. sub dictione lex. adde glo. in. c. § si pecuniam. in. ꝓ. omnino. Item adde aliã glo. in cle. i. de ui. et ho. cleri. in. ꝓ. omnino. de iuriuran. et si xp̃us. in glo. omnino.

¶ De significato huius dictionis uide de cõuer. cõiuga. dudũ in glo. i. et in. l. grece. § illud. ff. de fideiusso. et in regula utile. li. vi. nõ. in cle. i. de ui. et ho. cleri. in glo. de elec. quia sepe. li. vi. de conces. prebẽ. ne captãde. e. li.

¶ Hec dictio omnẽ dispensationẽ excludit. glo. nõbilis in clemẽ. ut hi qui. de eta. et quali. in. ꝓ. omnibus modis. quod bene nõ.

¶ Si lex uel statutũ dicat iuramẽtum oĩno fuãdum excluditur facultas petẽdi absolutionem. ita nõ. Archidi. in. c. ii. de pac. li. vi. uide. d. Io. de ymo. in. c. cum cõtingat. in. ii. car. ꝺ iureiurã. quod nota perpetuo.

¶ De hac dictione uide in. l. si cum exceptione. § quatenus. ff. q metus cau. et in. l. grece. § i. ff. de fideiusso.

¶ Omnino nõ exponitur. i. nullo modo. ff. de cõdi. indebi. l. si non sortem. § indebitum.

Omnimodo Exponitur ipso iur. ff deposi. l. i. § si pecuniã in glo. glo. in de. i. de ui. et ho. cleri. et in. c. ee si xp̃us. de iureiuran. in glo. adde q̃ dixi sub ꝓxi.

dictione que hic po sunt repeti· quoniam idem uidentur significare oino et oi modo·

Omnipotentia Couenit soli deo sanc·Tho·in pma par·q·xxv·ar·iii·Item couenit filio·idez in prima par·q·xlii·ar·iiii·et in·i·di·xx·ar·i·

¶ Equalitas oipotentie est in diuinis·idez in p alle·q·xlii·ar·vi·et in·i·di·xx·ar·ii·

¶ Omnipotetia simpliciť non fuit in aima cristi respectu mutationis creaturaꝝ·idez in·iii·par·q xiii·ar·i·et·iiii·

¶ Omnipotetia dei non pot comunicari·idem in i·di·xliiii·ar·ii·

¶ Omnipotentia dei pot dici aliqd operari dupliciter·idem in·i·di·xx·ar·i·

Onus Oneratus Onus de solue dis collectis pot imponi rei que traditur eccie non tamen p test laicus resuař sibi ius iuadendi rez ppria auctoritate si non fuetur pactum·ita no·Inno·in·c·ueꝝ de fo·cope·facit in ar·ff·comu·predio·l·caueri· Hosti·tenet cotrariu·in·c·caz dilectus· de doa·

¶ Forensibus onera ex cosuetudie imponuntur· dicit Bar·in·l·cum neq·C·de incol·li·x·

¶ Onus recipiedi hospites est primoniale et sic uidetur imponi posse ecclesiis·dictum est· Bar· in·l·ii·C·de mu·et hono·

¶ Que dicanť onera ordiaria que extraordinaria·no·Hosti·in sum·de imu·ecc·§·a quibus·ꝓ· ueꝝ·et·ꝓ se·doc·in·c·i·et·c·no minus·de imu·eccle·Cy·in·l·placet·C·de sacro sa· ec· Archidia· xvi·q·i·nouaꝝ·Bar·in·l·hii qui·ff·de iu·imu·ad de glo·in·l·i·C·de his qui·a publi·mu·va· reci· Bar·in·l·i·C·de mulie·et in quo·lo·li·x·ubi plene tractat de oneribus collectarum maxime que imponutur in ytalia·et an forenť teneatur ad illas soluendas dic ut ibi·

De illo q dicitur alter alterius onera portate no·de offi·archipresbi·c·si·de presump·mandato·l·di·ponderet·

¶ Que sint onera sordida·no·xvi·q·i· nouaruz· doc·in·c·i·et·c·non minus·de imu·ecc· et·C· de sacro sanc·ec·l·placet·adde q capitatio non est onus sordidum nec extraordinarium·Bar·in·l·i· de palaci·li·xii·

Opem Differentiaz inter opem et cosiliuz·uid·i·l·furti·§·q ope·ff·de fur·ff codi·furti·l·i·et quod ibi no·isti·de·o·q ex delic·§·ope·et uide oino quod no·Bar·in·d·l·furti·§·qui ope·

¶ An dans opem furto teneať coditione furtiua·no·ff·de codito·furt·l· prouide·et ibi glo·ii· Bar·ff·de uer·sig·l·sepe·et ibi glo·condici posse ubi de hoc·

¶ An dans opez aggredieti uel aggressi agat mādati ꝓ rebus suis in conflictu amissis· no·C· de ui·pub·uel priua·l·qin multa·in glo·supplicium· et ibi Cy·in·ii·q·

¶ An dans opem aggressori qui interficit puniatur·no·Cy·in·d·l·quonia·in·iii·q·

¶ An dans opem delicto puniať eade pena qua qui fecit·Bar·in·l·qui opem·ff·de furti·Idem in l·si quis seruo persuaserit·et·l·furti·§·ope·ff·de fur·no·de iniur·c·si·in glo·ii·

¶ An dans consilium uideať dare opem·Bar·in dicta·l·furti·§·ope·ubi etiam tractat an mutuaš uideatur dare opem·

¶ Ut agatur contra eu qui dat opē an debet prius constare de dilicto·no·Bar·in·l·si is qui·§·si is cui·ff·de furti·

¶ Opem fert quis explorando uel exclamado· ut·l·i·§·potuisse·ff·ad silla·

Opera Que opa dicanť preterita et que futura·uide Bar·in·l·i·§·hoc ait· ff·de no·ope·nuncia·

¶ Opeꝝ publicoꝝ coductores tenentur illa mānu tenere·per·xv·annos ꝓpriis expensis·ut·l·omnes·C·de ope·publi·

¶ Opera est diurnuz officiuz·ff·de ope·liber·l·i·

¶ Cui debeat operari mulier alenda·no·in·l· diuorcio·in prin·ff·de nego·gest·

¶ Opera testimoniuz phibent ueritati · de sta· mona·quod dei·et ibi uide Io·an·

¶ Operaꝝ queda sunt artificiales quedam obsequiales·queda fabriles·de quibus Io·an·de ser· non ordi·nullus·

¶ An quis possit locare operas suas in perpetuum·uide·ff·de usuf·l·iii·§·ne tamen·C·de usuf· l·cum antiquitas·et quod ibi no·

¶ Opera est in eundo ad iudiciuz·no·ff·de arbi· l·non ex oibus·in glo·prebenda·

¶ Quotuplex sit opera et eaꝝ differentiam atq conuenientia·no·ff·de condi·inde·l·si non forte §·libertus·in glo·magna·Cy·plene·C·de ope· liber·l·liberti liberteq·

¶ Quo tpe debeant ꝓmitti opeř a liberto ut teneant·no·C·de ope·liber·l·i·in glo·i· et ibi Cy· in prima questione·

¶ Quomodo ope ꝓmittanť·no·C·de ope·libe· l·i·in glo·imposite·

¶ Qua actione petanť opere·no·C·de ope· libe· l·i·in fine·et ibi uide·

¶ Quis potest imponere operas·no·C·de ope·liber·l·ii·in glo·fi·

¶ An obligatio uel prestatio operaꝝ sit diuidua uel indiuidua·no·ff·de uer·oblig·l·ii·§·i·in glo· et baruz et ibi Bar·no·e·ti·l·in stipulationibus· §·operarum·in glo·parte·Bar·in·l·stipulationes non diuiduntur·e·ti·in·xiiii·op·

¶ An adire hereditate sit opera·uide·ff·de acq· re·domi·l·liber homo·

¶ Opere publice fieri debent expensis publicis· non priuatoꝝ sicut pontes et similia·ut in aute· de man·prin·§·deinde·

¶ Operaꝝ alia est industriosa alia non·tex·ff·ꝓ socio·l·si societatem·

¶ Promittens opera artificialez teneť qdiu durat in artificio·tex·ff·de ope·liber·l·hoc demuz

¶ Opere eiusdez hois non sunt eedez q mutantur mutatione psone·ff·de codi·inde·l·si no sortem·§·libertus·et quod ibi no·

¶ Si libertus pmittit opas idistincte ad quas teneatur·uide Bar·in·d·§·libertus·

¶ An opera debeať domino a liberto expeň·domini an ꝓpriis·uide in dicto·§ libertus·ubi glo· et Bar·qui tenet glo·in·l·suo uictu·ff· de oper· liber·dictum Bar·placet preterq in operis officialibus que debenť persone domini fm indigentiam psone q tales debentur expen· domini in aliis autem fabrilibus uel artificialibus procedit dictum Bar·

¶ An opere transeant ad heredes heredis uš ad

heredes extraneos·uide glo·l·d·§·libert9· et ibi Bar·ad fi·glo·magne·

¶Si artifex ꝓmisit michi operari et deinde tibi licet sine ypotheca ꝓmisit ego sum potior et michi prius debet operari q̃ tibi nam in istis operibus et interesse quod succedit loco operarum qui ꝑor est tꝑe potior est iure·ff·de ope·liber·l·in operis·

¶Si oparius ꝓmisit michi facere domum certe forme et ptem faciat et pars restat nichil dicit̃ fecisse·Bal·in·l·edem·C·loca·

¶Qui cōducitur dietim ad opandū non tenet̃ de uicio opis·Bal·in·l·ii·C·loca·

¶Quo tꝑe debeant ꝓmitti ope a liberto·nō·C·de ope·liber·l·i·in glo·i·

¶Etiā impuberꝫ alique sunt ope·ut·l·ceterum·ff·de rei uendicatio·

¶Operarii qui locant opas suas sicut fabri et alii artifices non tenent̃ de leuissima culpa·ar·ff acomo·l·si ut certo·§·nūc uidendū·ff·de regu·iu·l·contractus·ita dicit glo·ff·loca·l·si merces·§·qui culpam·

¶Oparii iducti ad operandū in alieno loco ꝑpt mandatū eis factū non icidunt in penā si nō fuerint ꝓhibiti alias secus·glo·est singularis in·l·in rem·§·tignum·ff·de rei uendicatio·

¶Uerba debēt aliqd opari·ff·ꝓ socio·l·sꝫ si adiciatur·ff·de usur·l·si stipulatus·ff·de leg·i·l·si qñ·ff·ad municipa·l·i·

¶Opera bona facta i peccato mortali ualent ad tria·s·ad minus suppliciuꝫ subeūduꝫ·de peni·di·iii·si qs a uteꝫ·et ad bona tꝑalia cōsequēda·e·di·causādum·uel ut deus citius illustret cor operantis·de peni·di·v·facilem·glo·in·c·quod aūt·de peni·et remissio·

Opidum Unde dicat̃·uide·ff·de uer·signi·l·pupillus·§·opiduꝫ·nec ꝓprie dicit̃ ciuitas·ut·e·ti·l·incola·qñꝙ tamen largius sumit̃ ut et ciuitas castrum et uilla uicꝙ et fortilicium cōprehendat̃·ff·de no·ope·nunc·l·i·§·sin autem·C·de sum·trini·l·ii·in fi·uidē plene de hoc in·c·si ciuitas·de senten·excom·i glo·magna·super·ꝟ·castrum·

¶Opidū sumitur ꝓ ciuitate ut in prima constiᵭtoꝝ·§·hec aūt tria·iuncto·§·illud uero satꝫ·

Opifex Proprium est opificꝫ desiderare operis sui eternitatē·uide in prima consti·ᵭtoꝝ·

¶Quilibet opifex dꝫ preambule cognoscere ptē artꝫ et ptem nature·et maxime ꝑncipii qꝛ cognitio ꝑncipii allicit animū ad delectationē opationis·ut in·l·i·ff·de ori·iuꝝ·

¶Opifex qui facit aliqd rōe sui artis bona fide uidetur facere·ut nō·in·l·Item apud labeonem·§·si quis astrologus·ff·de iniuꝝ·et ideo si conduco aliquē ad incidendū ligna et duco illuꝫ in fundum alienuꝫ dicens eē meū non poterit ille accusari·ita dicit Bal·in·l·non ideo minus·C·de accusa·in·i·colump·

Opinio Tot sunt opiniones quot sūt homines·de conse·di·iiii·si possunt fieri·glo·de concess·preben·qꝛ diuersitatē·

¶Qualiter ꝓbetur cōis opinio·Specu·ti·de proba·§·i·ꝟ·ult·illud aūt adde qd nō·Inno·de uer·sig·ueniens·circa mediū·medie glo·magne·

¶Quando īspiciat̃ ueritas et non opinio·uide ī in·l·si ii qui pro emptore·ff·pro empto·aliqñ contra·opinio preualet ueritati·tex·et ibi nō·glo·et doc·in·c·nuper·de bigamis·de senten·ex commu·si uero·

¶Opinio illa tenenda est q̃ meliori et subtiliori rōe fundat̃·glo·in·l·qui filiū·§·sabinus·ff·ad trebel·et in·c·capellanus·de ferꝫ·Bar·in·l·bona fides·ff·deposi·glo·l·di·nemo·de cele·missa·cum marthe·§·quesiuisti·in cle·i·de sum·tri·glo·de constitu·ne initaris·

¶Opinio que est in fauorē cōtrahentiuꝫ preualet ueritati·q̃ est in odiū Inno·in·c·nup·ᵭ biga·

¶Opinio erronea nō inducit malam fidem·nō·Inno·in·c·fi·de prescriptio·

¶In materia opinabili licet unicuiꝙ tenere qd sibi uisum fuerit anteq̃ sit facta determinatio ꝑ ecciam·nō·in cle·i·de sum·trini·et in cle·ne romani·de electio·

¶Ubi opiniones sunt dubie recurrenduꝫ est ad papā et eius decisioni stādū est·bon9·tex·in·c·ꝑ uenerabilē·qui fi·sint legit·xxiiii·q·i·quotiens·ii·q·vii·si quis nos·et·c·omnes·et·c·ad romanā·cum·c·se·et·xvii·di·multis·

¶Quid sit opinio·doc·in cle·ne romani·in pri·de elec·ᵭ·Car·flo·in·c·litteras·de presumptio·ubi tractat quid sit opinio·qd scia quid presūptio·adde qꝛ interdū opinio ponitur pro fama uel extimatiōe·ut·C·de postu·l·quisquis·C·ᵭ euic·l·penul·aliqñ opinio ponit̃ ꝓ rñsione cum dubitatione·ut Insti·de iure natu·§·responsa prudētum·in glo·opiniones·Spe·ti·de proba·§·i·ꝟ·illud autem·adde Bal·in·l·sciere·ff·de legi·ubi ponit quid sit opinio·

¶Licet aggrauetur opinio alicuius non tamen eit infamis·ff·de hiis qui no·infa·l·ob hec·C·e·l·ea questio·et·l·ꝟ·ff·de ꝓcura·l·que omnia·

¶Opinio fama et extimatio idem significant·nō·ff·de hiis qui nō·infa·l·i·et·ff·ᵭ uar·et extra ordi·congnicio·l·i·alias·l·pe·

¶Opinio etiam uehemens non est scia·ff·de legi·l·scire·xxxiii·q·vi·uide et ibi Archidia·

¶Que opinio sit magis sequenda antiquoꝝ uel nouoꝝ doctorum·ar·est·ff·de iure immu·l·semp in cle·i·de sum·trini·et ibi Lau·Hosti·de trāslatio·prela·quanto·de sa·vnc·c·i·xvi·q·i·sic uiue

¶Inter uarias opiniōes media opinio est sequēda·de offi·dele·querenti·de censi·scientes·addē ff·de acqui·re·do·l·adeo·§·cum quis·

¶Qualiter ꝓbetur cōis opinio·uide·ff·de ꝓba·l·si arbiter·Inno·et Hosti·de uer·signi·ueniens·quod nō·iii·q·vii·ifames·et ibi Archidia·

¶Opinio cedit manifeste ueritati·de purgatio·uul·significantibus·et quod ibi nō·

¶Opinio siue extimatio interioꝝ attenditur ut ff·de fun·instruc·l·cum ᵭ lanionis·§·asinam·ff·de questio·l·de minore·de elec·postꝗ·

¶Uarie opiniones doc·faciunt aliquam rem dubiam et obscuram·nō·C·de legi·l·leges sacratissime·ar·C·de non nume·pecu·l·indubitati·C·de iudi·l·certi iu·et ideo error talis iuriuꝝ excusatur a uicio nullitatis·ut nō·C·de ap·l·i·ar·ff·de iu·et fac·igno·l·regula·§·sed iure·ff·de bo·pos·l·i bonoꝝ·ᵭ resti·spo·litteras·ᵭ cele·mis·cū marthe·de fer·capellanus·de iudi·c·i·li·vi·et ibi nō·

Io·mo·Lau·in cle·ne romani·đ elec·et quod nō·i·q·iiii·§·notandum·

¶ Opinio doctoꝝ facit quem excusari nam licet illa opinio non artet de necessitate tamen inducit ꝓbabilem credulitatem·ix·di·noli·et·c ego·et·c·neqꝫ etiam si esset opinio pape non artet dūmodo tanq̄ magister uel doctor ita opinetur uel dicat·nō·Hosti·de decimis pastoralis· et quod nō·Inno·et idem Hosti·in·c·i·eo·ti·

¶ Papa qui habet oīa iura in scrinio pectoris·ut·l·omniū·C·de testa·et·c·i·de consti·li·vi·ubi uidet opiniones doc·ꝓbabiles·reputat illam materiam dubiā nec libenter illis detrahit·de restitu·spo·litteras·de cele·mis·cum marthe· et qđ nō·Hosti·i prealle·c·pastoralis·facit·ff·de dāp·infec·l·si odibus·iiii·q·ix·ueniam · et ideo inter opiniones doc·quis potest eligere q̄uult·ut nō·Inno·đ consti·ne initaris·et ibi Hosti·et Io·an·Hosti·plenius de sacra unc·c·i·et in sum· de maledi·§·fi·ꝟ·grauior·Spe·ti·đ ap·§·nūc dicamus·et in ti·de expensis·§·i·in prin·Ar·ẜidi·xxiiii·q·iii·heresis·

¶ Eligens inter opiniones debet illam eligere que meliori et ualidiori initit rationi·ff·de usurꝫ l·ii de ferꝫ·capellanus·de transla·quāto·de restitu·spo·lr̄as·de cele·mis·cum marthe·§·quesiuisti·et licet alter eligens excusaretur a pena tēporali non tamen a peccato si contra cōsciam ageret·ar·eoꝝ que nō·in·c·i·de re iudi·li·vi·

¶ Quando circa idem sunt diuerse opiniones·humanior·rationabilior·et equior est sequenda ul̄ consulendus est papa·Hosti·de cogna·spiri·c·i·uide Io·an·in·c·i·de cōsti·sup g'o·ulti·

¶ An magister possit mutare opinionem q̄ diu tenuit·ar·ff·de iure pa·l·diui·xxiii·q·vi· uides·et ibi nota·

¶ Opiniones magistrorum sunt a discipulis recitande et defendende·de maio·et obe·omnes·xxiiii·q·i·cum beatissimus·et ibi nō·de deci·c·i·et ibi glo·

¶ Opinio coīs non facit quem abilē qui al's est inabilis·seu ubi alias est defectus agentis·de cōsue·quanto·ix·q·iii·ab excōmunicatis·de consecra·eccle·uel alta·aqua·in contra·facit·c·ad ꝓbandū· de re iudi·et·l·barbarius·cū materia sua

¶ Opinio cōis assistit ei qui facit aliquid ex officio publico uel cōi·sed talis opinio non iuuat·i·q·i·si quis a simoniacis·de testi·super eo· et·c·testimonium·

¶ In dependentibus a uolūtate plus attenditur opinio q̄ ueritas·ut·l·is qui putat·ff·de acquirꝫ·pos·al's est·l·is putat·ff·de acqui·here·et·l· quis aliena·§·si is·e·ti·adde quod nō·Cy·in auten·sacramenta·C·si aduer·uendi·in·vi·q·pe·in·l·pe-to·§·matre·ff·de le·ii·tex·in·l·quod me·§·i·ff de acq·pos·et·ff·de usucapi·l·si fur·§·i·bene facit·ff·quemadmo·usuf·amit·l·is qui usumfructū

¶ Quis dicitur illud sciere quod credit uehemēti opinione·glo·in·l·is qui ligittimā·et·l·sequē·ff·de acqui·heredi·

¶ An quo ad delictum attendat quod est in opinione uel quod est in ueritate·nō·C·de repudi·l·consensu·et ibi glo·

¶ Sufficit aliquid esse quo ad opinionē licet nō sit in ueritate·ff·de donatio·l·in edibus·§·si·ad ponderandaꝫ tamen bonam uel malaꝫ fidem alicuius attenditur plus qđ ē in ueritate·ff·de libera·causa·l·quod autem·et·l·quod agitur·

¶ Ubi actus utroqꝫ mō ualeret et ſm opinionem et ſm ueritatem·licet alio et alio mō error non uiciat actum licet aliud sit in opinione aliud in ueritate·ff·de usuca·l·iusto·§·si filius·

¶ Ad quod non adoptat ueritas nec opinio·ff·ꝓ here·l·i·unde non possum possidere ꝓ herede hereditatem uiuentis·

¶ Non attenditur ꝙ quis opinatur sed ꝙ opinari debet·ff·ꝙ ui aut clam·l·seruus·

¶ Licet quod est in opinione uicietur attento ꝙ est in re ualet quod agitur·bonus tex·in·l·si pater·§·i·ff·de manu·uin·

¶ Lex faciens mentionē de actu uel facto exigit illud ꝓut ē in ueritate non in opinione·ff·de dona·inter ui·et uxo·l·iii·§·si·

¶ Ubi plures opiniones recitant̄ uidetur quis illam approbare in qua diuiditur·ff·de pos·l·bona fides·et ibi Bar·

¶ An sit sequenda opinio singularis uel cōmunis·uide·ff·de sena·l·i·ff·de his qui nō· infa ·l·athletas·Bal·in dicta·l·i·

¶ Determinare casuꝫ in quo sunt uarie opiniones ē de spectantibus ad principem ·ff· de legi·l·adeo·in glo·

¶ Opinio qualitatis in habilitantis personaꝫ ad actum non uiciat actuꝫ·si in ueritate absit qualitas inhabilitans·ff·de nego·ges·l·si pupilli·§·si quis q̄·et hoc in his in quib' attenditur plus factum q̄ opinio·Secus in actibus qui ut plurimum regulant̄ a uoluntate·ff·de acquirꝫ·re·do·l·liber homo·ff·de acqui·here·l·qui in aliena·l·si pupilli·§·si ticiū·ff·de nego·ges·

¶ Ad dandam actionē attenditur ꝙ ē in ueritate non quod ē in opinione·ff·de nego·ges·l·si fideiussor ·ff·como·l·si is qui·§·si·

¶ Opiniones doc·prebent obstaculum et dilationem in causis decidendis·i clemē·ne romani·de elec·et in uarietate opinionum sequi alterā non est temerarium·nō·de consti·ne innitaris·et sine reprehensione pōt unus adherere uni et alter alteri·de resti·spo·litteras· et per ista dicit do·Pe·de anca·in·d·cle·ne romani·ꝙ si iudex in iudicando seqtur unam opinionem de pluribus nō facit litem suam de quo remittit ad nō·per Bar·in·l·cum prolatis·de re iudi·

¶ Habens pro se opinionem doc· excusatur ab expensis·ꝙ uidetur ex hoc habere iustam cām litigandi que a talibus excusat·ut·l·qui solidum·§·etiam·ff·de le·ii·nam doc·habent a iure auctoritatē interpretandi·l·et iur i et eoꝝ opiniōes sunt ꝓbabiles et in scriptis redigēde·nō·de postula·prela·c·i·C·de professo·qui in vr· constan·l·i·et quod ibi nō·ad materiam uide Specu· ti·de ꝓba·§·nunc uidenduꝫ·circa prin·Insti·de·o·que ex qua·delic·in prin·et in glo·

¶ Si qua opinio facit pro appellante si ꝑdit excusatur ab expensis·Io·an·de appella·ut deb tas·glo·ordinaria in·l·etiam·ff·de legi·

¶ Et aduerte ꝙ coīs opinio non consistit in uoce sed in aīa·tamen quod organo uocis exꝑmit̄ quis putatur credere de uer·sig·ueniens·secundum Innocen·

¶ In opinionibus contrariis quas ponit Inno. sua est ultima secundum Hosti. et Io. an. de sen. excom mu. c. i. li. vi. in glo. sic quia.
¶ Uulgi opinio non attendit in actibus iuris. ut ff. de cōtrahen. emptō. l. deinde uero glo. in. l. ii. ff. de orig. iur.

Oportet

An ubi istud. ꝟ. ponitur illa constitutio sit consilii uel precepti. glo. l. di. dn̄o sancto. doc. de consti. nam cō cupiscentia. glo. de re iudi. c. fi. li. vi. in. ꝟ. oportet. aliqn̄ exponit oportet. i. utile est. glo. i. q. iii saluator. aliqn̄ hoc ꝟbum importat honestatem. xxv. q. i. c. i. in glo. xix. q. i. c. i. iii. q. ix. non oportet. uide in. c. i. de li. ob. in. c. i. de ꝑp. li. vi. et ibi Archidiaconus.
¶ Quandoq; oportet. i. decet. ff. de ius. et iu. l. i. in prin. uide in. l. cū oportet. C. de bo. que libe. qn̄q; oportet id est expedit. ff. de no. ope. nunc. l. non soluz. §. sciendum. Io. an. de preben. cum singula. li. vi.
¶ Hoc uerbū oportet tam p̄ns q̄ futuruz tempꝰ significat. ut. ff. de uer. signi. l. uerbuz oportebit Interdū tantuz presens tēpus. ff. de uer. ob. l. si a colono. et. l. si stipulatus fuero. §. i.
¶ Hoc uerbū interdū importat necessitatē. ut i auten. de iudi. §. oportet. C. unde ui. l. si quando C. de accusa. l. si quis homicidii. cū mi͂lr similibꝰ
¶ De isto uerbo oportet nō. xxv. q. i. c. i. de re iudi. cum ab uno. li. vi. de prescrip. c. i. e. li. nō. i clemen. i. §. i. de conces. preben. in glo. hoc determinabit. Io. an. de p̄bē. cū singula. li. vi. sup glo.
¶ Oportet ponitur iproprie pro decet. nō. C. de rap. uir. l. i. in glo. oportet. ff. de iusti. et iu. l. i. ut de. v. q. i. confidimus.
¶ Oportet. i. expedit. glo. in. l. de pupillo. §. sed ut ꝓbari. ff. de no. ope. nunc.

Oportunitas

Attendenda est oportunitas loci et tēporis ff. de solu. l. si soluturus. ff. de usur. l. mora. ff. de usur. l. locum. i n prin.
¶ Oportunū quid sit uide quod nō. in. c. ex eo. circa prin. de elec. li. vi. et quod ibi nō.

Opponens Oppositio

¶ Opponens exceptionē ꝑ quaz uidetur crimē confiteri debet sine nouo processu condempnari ꝗ cōfes. cuz super. nō. in. l. cū mulier. ff. solu. ma.
¶ An opponens plura crimina si deficiat in probatione unius dicatur calumpniari. uide Io. an. in. c. si forte. de elec. li. vi. Albri. in. l. i. C. de aduoca. diuer. iudi.
¶ An opponens crimen debeat signare locum et tempus. uide nō. in. c. ad hoc. de testi.
¶ At quid tenetur ille qui est obligatus nō se opponere. uide Io. an. de elec. generali. li. vi.
¶ An opponens crimen contra aliquem debeat specificare circūstancias criminis. uide de purga. cano. accepimus. de testi. ad hoc.

Oppositum

Opposita circa se posita magis elucescunt. Io. mo. de renunc. li. vi. super ꝑica.
¶ Duo opposita non se cōpaciuntur in eodē subiecto. ff. pro suo. l. pe. xxii. q. ii. cum humilitatis
¶ Sicut oppositū in opposito sic ꝓpositum in ꝓposito. ut. ff. de le. i. l. si ex toto. ff. de adimen. le. l. iii. §. fi. et. l. iiii. et. l. legata. in fi.
¶ Quandoq; est oppositū in obiecto. ff. de cōdi. inde. l. seruo manu misso. et ibi nō. et de electio. q̄ sit. li. vi. et ibi nō. Io. mo.

Oppressus Oppressio

¶ Quilibet oppressus pōt appellare ad sedem apostolicam tanq̄ ad matrem omniū. ii. q. v. ad romanam eccle. c. i.
¶ De hoc uerbo uide quod nō. de renunc. super hoc. Inno. de fo. compe. cum sit generale.
¶ Quid sit opprimere. uide quod nō. in. l. fi. C. qn̄. li. si. iudi. se uindi. et in. l. i. C. de predi. curia. libro decimo.

Opprobrium

Opprobrium et probrum idem est. C. de postulan. l. is qui. ff. de uer. sig. l. probrum.

Opus

Perpetrans opus dignū confusione reddit se quoq; confusione dignum. l. di. domino sancto.
¶ Nullum opus bonū fieri potest ubi xp̄us non est fundamētuz. i. q. i. cum paulus.
¶ Nullum opus factuz extra ecclīam proficit ad salutez. i. q. i. teneamus. et quod ibi nō.
¶ Operibus sc̄de diei non bn̄dixit deus quia binarius et ꝓncipium diuisionis deus autez amat unitatem. uide. xxxii. q. i. nupcie terram.
¶ An opus factum contra denuntiationē possit quis sua auctoritate destruere. nō. Bar. ff. d no. ope. nunc. l. i. §. i. in fine.
¶ Si opus consideraẗ formaliter non est anteq̄ detur forme finis. Si uero consideraẗ simpliciter est ante. Ia. de are. et Bar. in. l. i. §. hoc aūt. ff. de no. ope. nuncia.
¶ Opus manufactum quod dicatur uide. ff. de aqua plu. arcen. l. i. §. hoc autem.
¶ Refectio operis quod est publici iuris spectat ad habentez iurisdictionem uniuersalez in ciuitate q etiam habet ibi operarios preponere. ff. de offi. procon. l. si in aliam. et quod ibi nō.
¶ Opus seruile ꝓhibetur. iii. precepto decalogi et quot modis dicaẗ opus seruile. uide. s. Tho. secunda secunde. q. xxxii. ar. iiii.
¶ Opera facta in peccato mortali non ualent ad uitam eternam. idem in. iiii. di. xxiiii. et. xxv.
¶ Operari māibus non est in precepto. s. Tho. iu. q. de quolibet. q. xi. ar. xviii.
¶ Religiosi tenentur operari manibus idem in secunda secūde. q. clxxxvii. ar. iii.
¶ Opera facta in mortali uiuificanẗ per pn̄iam idem in. iiii. di. xxiiii. ar. vii.

Optimum Optimus

Quis ē optimus maximusq;. uide in. l. cum de lanionis. §. item si fundum. ff. de fun. instruc.
¶ Optimū principalem gradū bonitatis significat. ff. de uer. obl. l. ubi autem. ꝟ. at cum optimi ar. ff. de uer. sig. l. illa uerba.
¶ Optimus quis dicatur nō. lxiii. di. metropolitana. in glo. ultima.

Optineo

Exponitur interdum pro retineo. ff. de acqui. poss. l. clam possidere. circa prin. et. C. ad silla. l. cum sillanianum. et quod ibi nō.

Optio Optare

Antiquior canōicus potest optaẗ meliorē

prebendam. de consue. cum in tua. li. vi.

¶ Cum alicui datur optio an possit uariare. dic quod nō. Io. an. de testi. presentata. et quod nō. de ꝑp. gratia. li. vi. in glo. ulti.

¶ Si datur alicui optio et non prefigitur termi nus quid erit. uide. nō. in prealle. c. gratia. li. vi. in ꝟ. eligas. ubi de hoc.

¶ Testator legat optionem trium rerū que sūt omnino conformes. An ualeat tale legatum dic ꝙ non casus est mirabilis et singularis. in. l. cū aurum. ꝗ. sed et si argenti. iuncta glo. ff. de au. et ar. le. et ibi Bar. per quod dico ꝙ si statutuꝫ dicat ꝙ antiquior canonicus possit optare prebendam uacaturā de quo habetur. in. c. fi. de cōsue. li. vi. si decedant duo canonici habentes preben das omnino cōformes si unus optauit unam. aliꝰ qui habebat potius ius optauit eandem non ualet talis optio. per illum tex. quod nota.

¶ An ius optandi transeat ad successorem uide ff. de uer. obli. l. si stipulatus fuerim. ff. de le. i. l. sic. ꝗ. si quis. ꝗ. penult.

¶ Optare est quedam facultas et factuꝫ potius ꝗ ius. ut in prealle. l. si stipulatus fuerim. ubi etiam uide per Bar. an ꝓcurator possit optare.

¶ An in obligationibus alternatiuis ubi optio ē debitoris possit uariari et usqꝫ ad quantū tempꝰ uide Bar. in. l. eum qui certaꝝ. ff. de uer. obli. dixi sub dictione alternatiua.

¶ Si statuatur alicui terminus ad optandum an post terminuꝫ possit optare. nō. in prealle. l. euꝫ qui ceetarum. ꝗ. i. ff. de uer. ob. et ibi uide ꝑ glo. remedium ne liceat optanti uariare.

¶ An in diuisione bonoꝝ maior debeat dare optionem minori. Bar. ꝙ non. de quo per euꝫ. in. l. i. C. de his qui se deferunt. li. x. uide in. c. i. de ꝑro. facit. l. u. C. qn̄ et qui. quar. pars de. li. x. et in l. i. C. commu. diui.

¶ Fiscus qui ad diuisioneꝫ uenit cum priuato dꝫ bet sibi dare optionem. ita dixit Bar. in. l. senatus. ꝗ. senatus. ff. d̄ iure fis. dixi sub dictiōe fiscꝰ

Ora Hec dictio sine aspiratione significat extremitatem rerum precipue regionuꝫ et uestium. i. reg. xxiii. et. ii. q. vii. ꝗ. de his gen̄. xlii. ad hebre. vi. Io. an. in. c. ultimo de uita et honesta. cleri.

Oratio An oratō debeat fieri publice uꝉ occulte. glo xvi. di. parsimoniaꝫ glo. in cle. i. de reli. et uene. sanc. ubi plene d̄ mā

¶ A quo latere sit oranduꝫ an ꝟsus orienteꝫ uꝉ occidentem. glo. et ibi Archidia. xi. di. ecclesiasticarum. ubi etiam tex.

¶ An liceat in oratione petere tēporalia. Archidia. xii. q. i. habebat. glo. magna in cle. i. de reli. et uene. sancto.

¶ Si oratō facta pro alio non ꝓdest illi pro quo fit sa'tem prodest facienti. glo. in. c. sint nota. xxiii. q. iiii. et si illi pro quibꝰ fiunt non indigēt prosunt aliis uide. s. Tho. in quarto sniarū. di. iiii. articulo secundo.

¶ Neqꝫ in diebus dominicis neqꝫ a festo pasche usqꝫ ad penthecostes debemus ꝓstrati orare sed erecti. xxx. di. si quis presbiter.

¶ Oratio cum scia sacerdotibus est necessaria. xxxvi. di. ubi sacerdos.

¶ Qui debent orare ꝓ alioꝝ peccatis non debēt grauari de ꝓpriis. xlix. di. ecce a quibus. et. c. loquentia. i. q. vi. ego autem. Ideo dicitur ꝙ oratō maloruꝫ magis aggrauat ꝗ̄ iuuat illos ꝓ quibus fit. i. q. i. fertur. iii. q. vii. in grauibus. de quo dicam plenius. ꝭ.

¶ In orationibus sacerdotū nō respicit deus eorum merita sed officium. i. q. i. cum scripta.

¶ Clerici possunt accedere ad bellum non causa pugnandi sed orandi. xxiii. q. viii. si nobis.

¶ Orationibus assiduis etiā peccatoꝝ uincitur deus. de peni. di. i. importuna.

¶ Orare debemus ut dei ꝓmissa impleant. d̄ penitēn. di. i. unde ad Ieremiam.

¶ Orationibus eccīe aīa de manibus diaboli eripitur. de peni. di. vi. qui uult confiteri.

¶ Tempore orōnis non debet maritus reddere uxori debituꝫ. xxxiii. q. iiii. scitis fratres.

¶ Oratio parua cum deuotione melior est ꝗ̄ longa sine deuotione. de cōse. di. v. non mediocrit.

¶ Oratio dominica delet peccata uenialia. d̄ penitēn. di. iii. pro quotidianis.

¶ Oratio dominica semp est dicenda ante matutinas et uesperas. de conse. di. v. id semper.

¶ De multiplici specie orationum et ad quid ꝓsint. et qn̄ oranduꝫ sit. uide opti. glo. in clemen. i. de reli. et uene. sanc. tex. de conse. di. v. nō mediocriter. Hosti. in sum. de peni. ꝗ. quis sit effectus. ꝟ. est autem. et. ꝟ. sequen.

¶ An orationes facte a malis sacerdotibus noceant subditis dic ꝙ non. nisi quis ex certa scientia eligat sacerdotē malū. et suis moribus cōformeꝫ glo. xlix. di. in sum. facit glo. de peni. di. i. mensuram. i. q. i. cum scriptura. adde Io. ix. scimus ꝗa deus peccatores non exaudit. et ysaie ꝑmo. cum multiplicaueritis ꝛc̄. et in psal. qui incipit deus deorum. ibi peccatori aūt dixit deus. de hoc plene in ratio. diui. offi. par. vii. sub ti. de cōmemo. defunc. ubi uide an orōnes peccatoꝝ aliquo modo ꝓsint his ꝓ quibus fiunt. de mā. uide. s. Tho. secunda scd̄e. q. lxxxiii. adde quod dicam. ꝭ. prox.

¶ Quando moyses orabat populus uincebat. uid̄ xxxvi. di. c. fi.

¶ Ad quid ꝓsit oratio iusti uiri. nō. xxxiii. q. i. si per sociarias. uide gen̄. xx. et in libro regū habes ꝙ ad ꝑces helie clausuꝫ est celū et iteꝝ aptū

¶ An licita si oratio ꝓ uictoria uidet ꝙ sic. xxiii. q. iiii. si non ex fidei. ubi glo.

¶ An liceat orare ꝓ ꝑncipibus uid̄. i. ad thimo. ii. ad de ꝙ eccīa orat pro papa iperatore et regibꝰ

¶ An oranduꝫ sit potius in eccīa ꝗ̄ in loco priuato. glo. dicit ꝙ in eccīa. xli. di. parsimoniam.

¶ An liceat in missa uel alibi specialius orare ꝓ sibi coniunctis ꝗ̄ pro aliis. tex. uidetur ꝙ sic. xiii. q. ii. non extimemus.

¶ An liceat orare ꝓ dampnatis dic ꝙ sic oratōne generali puta ꝓ omnibus fidelibus ꝛc̄. nō autem speciali si constat eos esse dampnatos glo. ī prealle. c. non extimemus. et. c. in presenti. ī glo. et. c. pro obeuntibus. in glo. xiii. q. ii. bonus tex. xiii. q. v. placuit. glo. in. c. cum marthe. circa fi. de cele. mis. ad materiam uide Hosti. in summa de peni. ꝗ. quibus mortuis.

¶ An sit orandum ꝓ malis dum sunt in hac uita dic ꝙ sic ꝙ possunt fieri boni. tex. bonus. xxiii. q. iiii. sicut non est.

¶ An oratiões peccatoꝝ aliquo mō ꝓsint uł sibi uel aliis dixi·s·prox·adde Archidia·i·q·i·dictū glo·in cle·i·de reli·et uene·san·glo·xlix·di·ecce glo·iii·q·vii·in quibus·glo·in·ꝟ·sanctificata·de conse·di·ii·et dixit glo·in·ꝟ·ꝑsonas·de consec· di·iiii·et quomodo·Archidia·i·q·i·sacerdotis·

¶ Quid sit oratio dic ꝙ est pius mentis affect⁹ in deum tendens et plerūqꝫ ne pigritet animus in uocem ꝓrumpens uel est petitio decentiuꝫ a deo·uide·s·Tho·in·iiii·di·xv·

¶ Quare deum oramus dic nō ut eius dispositionēꝫ mutemus sed ut impetremus quod deus disposuit per orōnes sanctoꝝ iplende uide·s·Tho· secūa secde·q·lxxxiii·ubi etiam tractat an aliqua oratio sit porrigenda ad sanctos et tenet ꝙ sic· ut eorum meritis et precibus orationes nostre habeant effectum·

¶ An oratio debeat esse uocalis·s·Tho·in ꝑalle ga·q·lxxxiii·ubi etiam tractat an attentio mentis sit necessaria in oratione et an uagatio mentis tpe orationis sit peccatum·d̄ quo dixi·s̄·sub dictione officium diuinum·

¶ An oratio debeat eē diuturna·uel continua·uide·s·Tho·in prealle·q·lxxxiii·

¶ An oratio cadat sub precepto dic ꝙ ad mentalem quilibet tenetur·secus ad uocalem·uid̄·s· Tho·in·iiii·di·xv·

¶ Quot sunt conditiones quas debet habeř oratio·uide pulchre in sum·pisa·sub dictione oratō ꝟ quot sunt conditiones·

¶ An in oratione sit aliquid determinate petendum·uide·s·Tho·secunda secūde·q·lxxxiii·

¶ Quomō ordinanť petitiones in oratione dominica et de eaꝝ intelligentia uel expositione uid̄ ·s·Tho·ubi supra·

¶ An oratio generalis tm̄ ualeat ꝓ anima defūcti qtum specialis·uide glo·et doc·de sepul·c·ii· glo·xiii·q·ii·epūs·tex·et glo·de conse·di·v·non mediocriter·s·Tho·in·iiii·di·iiii·ar·ii·

¶ An in oratione liceat petere tpalia·s·Tho·secunda secunde·q·lxxxiii·ar·vi·et in·iiii·di·xv· articulo·xix·

¶ An debeamus orare pro aliis·ideꝫ in·d·q·lxxxiii·ar·vii·et in·iiii·di·xv·ar·xix·

¶ Oratio dominica cōtinet septem petitiōes·secūda secūde·q·lxxxiii·ar·ix·

¶ An et qualiter sancti orant ꝓ nobis·idem in dicta·q·lxxxiii·ar·xi·et in·iiii·di·xv·ar·xx·

¶ Orare est ꝓprium rationalis creature·idem in dicta·q·lxxxiii·ar·x·et in·iiii·di·xv·ar·ii·

¶ Ad quid ualeat oratio peccatoris·idem in dicta·q·lxxxiii·ar·xvi·et in prealle·di·xv·ar·xxi·

¶ Oratio debet eē satisfactoria et meritoria·idē in·d·q·lxxxiii·ar·xv·et in·iiii·di·xv·ar·xxi·

¶ Orationis ptes et spēs bene ponunť et assignanť in·d·q·lxxxiii·ar·xvii·et in·d·di·xv·ar·x

¶ De oratione xp̄i dicam·ī·sub dictione xp̄us·

¶ An liceat orare sanctos et quid nobis prosit talis oratio·idem in·iiii·di·iiii·v·et·viii·alias ar·v·et·viii·

¶ Quare orationes nostre non exaudiuntur·s· Tho·in sum·contra gentil·li·iii·q·xcvi·

¶ Oratio facta pro se est utilior q̄ facta ꝓ alio idem in·q·de quolibet·q·viii·et·viii·

¶ Quot modis sumiť oratio nō·Archidia·de i· muni·ecc·decet·li·vi·xcv·di·ecce·nō·glo·i·cle· i·de reli·et uene·sancto·

¶ Oratio debet esse breuis·xii·di·omnia·et ibi Archidi·nō·i·q·i·dictum·et in euangelio orātes nolite multuꝫ loqui·zc·

¶ Oratio potest fieri in ecc̄ia interdicta dum tamen tacite·nō·xxiiii·q·i·omnis qui recedit·

¶ Pro qbus licet orare et ꝓ quibus nō nō·xi· ·q·ii·si quis·xxiii·q·iiii·sicut non est·de sepul· sacris·et·c·ex parte·et ibi nō·glo·

¶ An oratio uniuersalis uel pluralis resoluatur in suas singularitates·nō·ff·si quis cautio·l·si seruus·ꝟ·i·in glo·non esse·ff·de nego·gest·l·iii·ꝟ·ii in glo·negocia·Cy·C·de impube·et aliis substi· l·quāuis·Bar·ff·de condi·et demon·l·falsa·ꝟ si quis legauerit·de ꝑuile·ut ꝑuilegia·in glo·fi·

¶ An oratio indefinita eqpolleat uniuersali nō· ff·de pigno·actio·l·si necessarias·ꝟ·si annua·ff· de re·ꝑmu·l·i·ꝟ·item exemptio·in glo·habent· Bar·in·l·i·ff·de re·iu·et in·l·si pluribus·ff·de lega·ii·Dy·super ꝛ̄ica de re·iur·li·vi·nō·de ꝑuile·ꝙ circa·de cōiu·lepro·c·ii·in glo·pe·dixi sub dictione indefinita·

¶ Que dicatur orō uniuersalis ꝑticularis indefinita et singularis·nō·Bar·ff·de le·ii·l·si ita relictum·in prin·ff·de re·dub·l·si is qui ducenta·ꝟ· utrum·et ibi Bar·

¶ Oratio uniuersalis aliqn̄ restringitur·de sen ten·excom·si uero·in glo·leges·dixi sub dictiōe omne omnis·

¶ An error in oratione noceat·Io·an·in·c·ex ꝑte·de fi·instrumento·

¶ Si in oratione ponanť duo nomia substantiua idem importancia unū adiectiuat·nō·C·de agri· et censi·super ꝛ̄ica li·x·

¶ Orationem bonam corporis xp̄i uide in·c·sane de cele·missa·in glo·i·

¶ Non licet orare ꝓ hereticis defunctis·sed bene ꝓ uiuis·viii·q·iii·si quis·in glo·nō·xiii·q·ii· non extimemus·in glo·magna·

Oraculum Hec dictio aliquando importat exempluꝫ siue ꝑ ptum·ut·C·de sa·sanc·ec·l·iubemus nullam·C·de legi·l·digna uox·Quandoqꝫ significat responsū ut de ordi·cogni·c·i·de resti·spo·līas·uide Archidi·d̄ elec·fūdamēta·et·c·ꝑpetuo·li·vi·i·glo·

Oratorium Quomodo cognoscatur oratorium esse publicum ut sic sciatur an subsit epo·nō·Inno·de dona·inter dilectos·Archidi·de conse·di·i·nemo·Inno· in·c·fi·de censi·

¶ An oratoria possint habere campanā sine licēcia episcopi·nō·Archidi·in prealle·c·nemo·de q̄ in·c·patentibus·de ꝑuile·Inno·in prealle·c·fi· ubi tractat an liceat laicis habere priuata oratoria et concluditur ꝙ sic quo ad orandū et legendum non quo ad celebrandū sine licencia episcopi·adde quod nō·Io·an·in·c·ꝑnti·de offi·ordi·libro·vi·uide tex·de conse·di·i·unicuiqꝫ·

¶ Clericus celebrans in priuato oratorio sine licencia episcopi debet deponi·de conse·di·i·unicuiqꝫ·et·c·clericos·et·e·si qs·quod bene nō·

¶ In quo differt oratorium ab ecc̄ia·uide Inno· et Io·an·in prealle·c·fi·de censi·de priuile·auctoritate·et ibi nō·in glo·et per modernos libro

vi·xlii·di·oratorium·Quandoq tamen oratoriũ accipitur pro eccía·de sta·mõa·cũ ad mõasteriũ ꝓ·in oratorio·

¶ An cõstruens oratorium acqrat iuspatronatus·uide io·c·nobis·de iurepatro·in·c·fi·ꝺ cẽsi·

¶ Si dubitetur an oratorium sit consecratuz ꝑsumitur cõsecratuz·de conse·ec·uel alta·ꝓposuisti·super glo·i·uide Archidi·de cõse·di·i·eccía

Orator Sumitur pro aduocato· ut in prima cõsti·ff·top·§·discipuli·

Orarium Orarium est idem ꝙ scola·glo·xi·q·iii·epũs·et·xxv·di·unuz orariuz·alibi dicitur orariuz uel uz quo mulieres caput uelant·glo·xxvii·q·i·monaco·

¶ Orario sacerdos circundat utrũq humerum sed diaconus tm̃ sinistruz·xxv·di·sacerdos·xxiii·di·eccíastica·xvii·q·iiii·presbiteri·

¶ Monachus in monasterio non debet uti orario·xxvii·q·i·monacho·

Ordinarius Quid contineatur appellatione ordinarii simpliciter·nõ· Archidi·de electõ·licet canon·li·vi·ubi allegat bona iura Io·an·in·c·ordinarii·de offi·ordina·e·li·nõ·i cle·i· de testa·in clemẽ·fi· de sta·mona·et ibi Pau·glo·in clemen·i·ut lite pen·uide de conces·preben·si soli·li·vi·xi·q·i·experientie·l·di·in capite·ii·q·i·nemo·xv·q·iii·nullus sacerdotuz·ii·q·iiii·c·i·quod nõ·xi·q·iii· qui resistit·in cle·i·de iurepatro·adde ꝙ appellatione ordinarii ꝓprie comprehenditur iudex domicilii non delicti·ut nõ·Io·an·in·c·fi· de fo·compe·glo·in·c·nuper·de senten·excom·glo·in cle·q̃uis·de fo·compe·

¶ An ordinarius possit ratione criminis priuarẽ subditum suuz bñficio super quo pendet causa i curia·uide glo·in cle·i·de seques·pos·et fruc·in ꝓ·cecidisse·et ibi doc·tenent ꝙ sic·per·c·i·de priuile·li·vi·et quod nõ·de offi·dele·super eo·ꝺ re iudi· decetero·de ma·et obe·per tuas·

¶ Ordinarius inquirit de crimine etiã nõ facta prius ordinaria inq̃sitione de fama·Secus in delegato nõ· Ab·in·c·i·ut eccle·benefi·

¶ An impetrans ꝛ̃ptum delegationis si facit citari reuz coram ordinario uideatur renuntiarẽ ꝺlegationi·uide do· Anto·in·c·dilecti·ꝺ fo· cõpe·

¶ Que differentia sit inter ordinarium et diocesanuz·uide in cle·i·de baptis·et ibi nõ· glo·

¶ Ordinarii locorum possunt eẽ iudices familie exemptorum·tex·in cle·i·de exces·prela·

¶ Ordinarius potest prohibere ne denunciẽtur iniuste excõmunicati per delegatum pape·tex·est in cle·frequens·de exces·prela·Io·an·i·c·statutum in fi·de ꝛ̃p·li·vi·Pau·in cle·fi·de deci·

¶ Ordinarius potest se opponere executori pape uolenti conferre beneficia non inclusa in lrĩs eoꝝ· Io·an·in·c·si eo tp̃e·de ꝛ̃p·li·vi·et Pau· in cle·ii·de decimis·

¶ An ordinarius possit impedire apostolicuz impetrantez quando ꝛ̃ptum est surrepticiuz· tex·de ꝛ̃ptis·in nostra·

¶ Qui sunt ordinarii habentes iurisdictionez cũ ãministratione· uide Inno·i·c·pe·de resti·i ite·

¶ An ordinario ꝓcedente tanq̃ si esset delegat⁹ cum in ueritate non sit ualeat ꝓcessus saltez ex potestate ordinaria·glo·ꝙ non in·e·ex litteris de offi·dele·et ibi doc·Inno·tenet cõtra·in·c·cũ ex officii·de prescrip·adde quod dixi supra sub dictione delegatus·

¶ An ordinarius possit irritare auctoritate ordinaria illud quod fecit auctoritate delegata·doc·ꝙ sic in·c·dilectus·i·de preben·

¶ An iudex ad quem censeatẽ ordinarius uel delegatus·glo·iii·q·vi·peregrina·

¶ An plures habentes iurisdictionem ordinariã in loco possint inter se diuidere exercitiuz Bar·ꝙ sic·in·l·lucio·ff·de aqua quoti·et esti·

¶ An iurisdictio dicatur ordinaria quando datẽ a lege·uide de offi·ordina·cum ab eccíaruz·glo·ꝙ sic·in·c·suspitionis·de offi·dele·glo·ꝙ non in cle·i·de sup·neg·prela·in·ꝓ·apostolica·uide Inno·in·c·pastoralis·de ꝛ̃p·glo·in·c·i·ne prela·ui·suas·adde nõ·per Hosti·in·e·quoniam abbas·de offi·delega·

¶ An ordinarius possit agerẽ ꝓ molestatiõe subiectorum·doc·de ap·dilectus·de priuile·auctoritate·li·vi·ubi glo·et doc·

¶ Potestas simpliciter data ordinario intelligitur de suis subditis·tex·de ma·et obedien· solite·ꝓ·uerum· in fine·

¶ Inferior a papa non potest dare iurisdictiõez ordinariam per uiam priuilegii·doc·de fo· compe·cum contingat·

¶ An iudices potestatis ciuitatis dicantur hr̃e ordinariam·uide Io·an·in addi·specu·ti·de asses so·§·officium·

¶ An ordinarius possit q̃cunq revocare iurisdictionem quam alteri cõmisit·Inno·ꝙ sic in ·c·accedens·ii·ut lite non cõtes·idem in·c·dilecto·de offi· Archidi·in glo·in·ꝓ·cõueniri·Io·an·i·c·causam·ii·de iudi·ubi de hoc·

¶ Ordinarius qui a lege habet iurisdictionez ꝺlegatam per oĩa censetur in casibus illis delegatus pape·nõ·de hereti·ad abolendaz·nõ·de offi·ordi·ut litigantes·li·vi·in glo·iii·

¶ An ordinarius possit pecuniariter punire nõ subditos sibi tp̃aliter licet subsint spiritualiter·dic ꝙ non ſm Io·an·in·c·pro humani·in·ꝓ·aĩad uersionis·de homi·li·vi·contrarium uidetur nõ in·c·irrefragabili·in fi·de offi·ordi·uiꝺ omnino quod dixi s̃·sub dictione episcopus·

¶ Quilibet iudex ordinarius potest exequi sententiam suam· Inno·in·c·uez·de fo·compe·

¶ Que sunt signa quibus cognoscitur iurisdictio ordinaria in tp̃alibus·Inno·de ꝓbati·licet·in glo·magna circa medium·

¶ Quilibet ordinarius potest potestatem seu iurisdictionem suam alteri delegare·uide Io·an· i c·cum contingat·de fo·compe·super glo·

¶ An ordinarius qui habet actum aliquem exercere non solum ex potestate ordinaria sed etiam delegata in dubio uideatur exercuisse ordinaria uel delegata·uide Io·an·in·c·si postq̃·de electio·li·vi·Lap·in·c·q̃uis·ii·de preben·eo·li· adde quod dixi s̃·sub dictione delegatus·

¶ An ordinarius possit conferre bñficiuz quod papa mandauit per litteras suas conferri si talis collatio ex aliqua causa non habuit effectuz·Inno·de ex·prela·inter dilectos·Io·an·in addi·specu·ti·de actio·et peti·§·super petitionibus·i fi·

¶ Ordinarius existens in curia potest conferẽ

beneficium spectans ad suam collationem. Io. an. in. c. si apostolica. de preben. li. vi.

¶ Ordinarius nichil debet petere a ptibus. glo. xi. q. iii. non licet. glo. de rep. sciscitatus. e. t. statutum. li. vi. et. c. cum a bomni. et quod nõ. de ui. et honesta. clerico.

¶ In pluribus ordinariis locus est preuentioni. nõ. de offi. ordi. pastoralis. i glo. i. Io. an. in addi. specu. ti. de offi. ordia. §. i. nõ. de appella. ut debitus. in glo. sed nunqd.

¶ Ordiarius potest compellere suos subditos ad ostendenduz dispẽsationez sup pluralitate beneficiorum. nõ. glo. in. c. ordinarii. de offi. ordia. li. vi.

¶ Si ordiarius recusatur dabit ordiarium partibus ut suspectum. de fo. compe. si qs contra.

¶ Ordiarius exigit a religiosis etiam exemptis rationem de executõnibus testamentorum et si circa illas deliquerit eos puniunt. i clemen. i. de testa.

¶ An ordiarius possit punire delegatũ pape male pcedentem in causa sibi cõmissa. uide glo. i. c. fi. de rep. faciunt que dixi. s. prox. et sub dictione delegatus.

¶ Ordiarius potest pro delicto imponere quãcũq penam dũmodo a iure non prohibitam. Io. an. i. c. pro humani. de homi. li. vi.

¶ An archiepũs sit ordiarius tocius prouincie. glo. et Archidia. ix. q. iii. c. ii. Inno. i. c. pastoralis. de offi. ordia. glo. fi. iii. q. vi. c. i. adde quod dixi supra sub dictõne metropolitanus.

¶ Episcopus loci in quo iperator uel rex deligit uel habet domicilium dicitur eẽ suus ordiarius glo. i. c. quicũq. de senten. excom. li. vi. glo. in. c. quoniam. xviii. di. glo. i. c. oĩs. de ma. et obedi.

¶ An ordiarii aliquo casu possint eẽ iudices exemptorum. uide tex. in cle. i. de exces. prela. et i clemen. i. de testamen.

¶ An ordiarius possit complere exemptos ad soluendaz prochiano canõicam portionem. Pau. in cle. dudum. §. huiusmodi. de sepultu. et ibi glo. i ℣. c obercerti. idem in cle. i. de offi. ordi. ubi uide modernos.

¶ Qualiter fiat ordiarius et per quẽ. nõ. xi. q. i. experiencie. Io. an. de offi. dele. quoniam abbas. in glo. magna in fine. idez Io. an. post Hosti. ne prelati uices suas. c. ii. in cle. auditor. de rep. et ibi nõ.

¶ Qulibet platus eccie collegiate est ordinarius et pot excõmunicare. de offi. ordi. cuz ab ecci aru et ibi nõ. ii. q. i. nomen. nõ. de maio. et obedien. cum in ecclesiis.

¶ An habenti ordinariũ auxiliuz detur extraordinariũ. nõ. de offi. iudi. c. ii. in glo. Specu. eo. ti. §. i. ℣. sed opponitur.

¶ An ordinarius possit recusari. uide. C. de iudi. l. aptissimi. de appel. cũ speciali. iii. q. v. §. fi.

¶ Ordinarius inuocat auxiliuz brachii secularis. C. de epis. audi. l. episcopale. de offi. ordi. c. i. et. c. quoniam. et bene nõ. in dicto. c. i. de cle. excommunic. c. ii.

¶ Si ordinarius cõfert beneficiuz non est necesse facere mentioñe de priori bñficio in collatione. nõ. in cle. ii. de offi. ordi. in glo. vi.

¶ Ordinarius ppter infamiã non repellitur do nec tolleratur. ii. q. vii. in glo. sii.

¶ Si diuersas sñias ferunt ordinarii ualet absolutoria. de re iudi. c. fi.

¶ Ordinarius non debet exeq sñiam latam a delegato dato per falsas litteras. de crimi. fal. c. i. glo. ii. tex. eo. ti. c. ii.

¶ Ordinario collatori non adimitur ius conferendi licet papa concedat fructus beneficiorum uacantiuz. uide de uer. signi. tua.

¶ Si ordinarii non habent iurisdictionem insolidum debẽt oẽs citare et sufficit si due partes sint pñtes. de arbi. c. ii. li. vi. in glo.

¶ Qui sint iudices ordinarii sine administratione et de eorum potestate. uide de resti. in inte. c. pe.

¶ Cause non solent tractari ordinarie coram uicariis castrorũ. sm Bal. in auten. nisi breuiores. C. de senten. ex peri. reci.

¶ Ordinariuz remediuz cõpetens de iure spãli non facit cessare extraordinariũ cõpetens de iure cõmuni. glo. in. l. i. §. p hanc. ff. de rei uendi.

¶ Ordinarius non datur ad aliquã cãm specialẽ glo. ff. de iudi. l. cum pponebat.

¶ Ordinaria iurisdictio defertur a lege aut a pñcipe. et ubi ab homine p uiam legis ordinaria ẽ. ff. de iurisdic. om. iudi. l. et quia. in glo. adde q ordinariam iurisdictionez dat lex. populus. uniuersitas. et pncipes. cõsuetudo. ut nõ. i. d. l. et q adde aliqua uerba Inno. in. c. cum ab ecciarum. de offi. ordina.

¶ Cui conceditur uniuersitas cãm uidetur data iurisdictio ordinaria. ut. l. i. §. cum urbem. ff. de offi. prefec. ur. C. ubi et apud quos. l. fi. Bar. i. l. more. ff. de iurisdic. om. iudi.

Ordinare Hoc uerbum ponitur pro cõferre sm Archidi. de prebẽ. si tibi absenti. li. vi. aliqñ idem est q consecrare de tẽpo. ordi. si archiepũs. et. c. se. Item ordinari id est ordinari petere. C. de ãmi. tuto. l. ult. Item ordinare id est ordinatuz uel electum confirmare. ut. lviii. di. nullus. item ordinare. i. benedicere siue consecrare. de testi. c. ii. in glo.

¶ Ordinare intelligitur qñ quis dicit agat. uide Bar. in. l. i. ff. de re iudi. et uide. l. quas allegat.

Ordinatum Ordinata caritas ẽ ut primo deus. secundo parentes. deinde filii. postea domestici. ultimo extranei diligantur. nõ. xxxii. di. quiescamus. uide quod dixi. s. sub dictione caritas ubi aliter dicitur ordinata caritas que incipit a se. ut nõ. vii. q. i. scias.

Ordo Ordo iuris seruandus est in causis fiscalibus. Bar. in. l. i. C. de conducto. predi. fis.

¶ Quotuplex sit ordo et an et quãdo debeat ordo attendi et quando omissio ordinis uiciet actum. ff. de uulga. et pupil. l. ii. §. prius. ff. de her. insti. l. quotiens. §. si quis ita. et qđ ibi nõ. Bar.

¶ Quid sit ordo iudiciarius et an eius omissio uiciet actum. glo. ordi. et ibi Bar. in. l. prolataz. C. de sen. et interlo. om. iudi. glo. ii. q. i. in sum. Io. mo. et Archidi. in. c. i. de accusa. li. vi. glo. de mutu. peti. c. i. do. Anto. de cau. pos. cum dilectus.

¶ An auxilium uel remediuz ordinarium tollatur per extraordinarium. uide Bar. plene in. l. in prouinciali. ff. de no. ope. nuncia. et in. l. i. §. hoc edictum. eo. ti. dixi sub dictione ordinarius.

¶ An si in causis sũmariis seruetur ordo iudiciarius dilectionis et qui sunt peruertentes illum

ordinem uide de peni·di·ii·ergo si caritatē·dixi sub dictione ordinatum·

¶ Snia lata contra ordinem iuris est nulla·ut·l·ꝑlatam·C·de senten·ii·q·vii·diffinitiua·

¶ In criminalibus iudex debet ſuare ordinē iuris·in ciuilibus uero pōt sūmarie procedere·v·q·i·si quis cum clerico·

¶ Interdictum eccie latum contra ordinem iur non debet eē ratum·xxxv·q·vi·uidetur nobis·

¶ Ordo naturalis est ut cognitio exceptionis ꝑiudicialis precedat cognitionem cāe principalis ita dicit Inno·in·c·prout·de do·et contu·

¶ An ex ordine iuris sit argumentandū·uide de prescrip·cum dilecta·et·c·cām q̄·xliii·di·sit rector·xxiiii·q·iii·alienus·

¶ Ordo naturalis est ut primo statuatur terminus ad probandū actori q̄ reo·q̄nq̄ tamen ꝓpē abbreuiandas lites pōt statui utriq̄ simul·ita nō Inno·in prealle·c·ꝑut·de dolo et contu·

¶ An et q̄n sit attendēdus ordo scripture uel nō nō·Bar·in·l·ii·§·prius·ff·de uul·et pupilla·et·l·non oīm·ff·de solu·in auten·de hereti·et fal·§·inordinatū·Albri·in ꝓhemio codic·et ibi etiā Bal·do·car·floren·in·c·cum dilecta·de ꝛꝑ·adde de elec·si quis iusto·li·vi·de preben·mandato·super·ꝯ·ordinē·e·li·de offi·dele·statuimus·e·li·et ibi Archidi·lxiii·di·metropolitano·et qd ibi nō·Archidia·adde q̄ q̄nq̄ non attenditur ordo scripture sed intellectus·ut·l·cum pater·§·fidei·ff·de le·ii·Item qd si testator peruertit ordinem q̄ primo nepotē·deinde filium suū instituit an ualeat institutio·nō·in·l·gallus·§·quidā recte·ff·de libe·et postu·facit quod nō·Bal·in·c·i·§·quin etiā epis·uel abba·colla·x·uide casum i c·Rainucius·de testa·ubi substitutio facta de filia et uentre non uidetur facta ordine successiuo imo uterq̄ admittitur·de quo dic ut ibi nō·adde casum in·c·Rainaldus ubi institutio de patruo et filiis nō intelligitur ordine successiuo·

¶ An relictum factum cognatis simul intelligat ut oēs simul admittant uel ordie successiuo·Barto·in·l·si cognatis·ff·de re·dub·

¶ Ordo iudiciarius non reqritur contra confessum·dictum est Inno·de elec·per inquisitionem idem in notorio crimine·dicit idē Inno·in·c·fi·de coha·cle·et mulie·Bal·in·l·i·C·de iudi·

¶ An ordo reqrat ut cā principalis litigantis debeat prius expediri q̄ causa compentis pro suo iteree·Io·an·in·c·cum sup·de cau·pos·alias de re iudi·Bar·in·l·fūdū·et·l·se·ff·de excep·ubi de hoc

¶ Ordine turbato succedit uulgaris nato·nō·xvi·q·i·predicator·de censi·cum apostolus·i fi·ff·de inoffi·testa·l·ii·et ibi nō·

¶ In coniunctis non attenditur ordo·ff·de pecu·le·l·quidam·ff·de excu·tuto·l·si quis duas·

¶ Ordo cōuersus uiciat actum·C·de sen·et iterlo·om·iudi·l·prolatam·C·de ap·l·i·vii·q·i·nihil de conse·di·iiii·si non·de quo·ii·q·i·in sum·et c·i·et ibi nō·

¶ In his que fiunt ad cautelam ordo iuris non est necessarius·glo·de elec·bone·et ibi doc·

¶ Seriose scripta debēt ordine quo scripta sūt terminari·de ꝛꝑ·cum dilecta·et de offi·dele·uenerabili·de resti·spo·pisanis·

¶ Alius est ordo causaꝝ alius est ordo iudicii nō·C·de ap·l·i·Archidi·ii·q·i·in sum·

¶ Ordo dignitatū nō·ff·de senato·l·qui indignus·ff·de offi·eius cui man·est iuris·l·i·in glo·tribuit·in ꝓhemio insti·§·cunq̄·in glo·illustribus·Cy·in·l·fi·C·ubi senato·uel claris·nō·C·de ap·l·precipimus·in glo·i·in auten·ut ab illustri·et qui super eos sunt·glo·post magnificentissimos·colla·v·

¶ An sit attendendus ordo et an eius omissio uiciet in scriptura et aliis·nō·ff·de usuf·l·quotiens·in glo·ii·nō·insti·de inuti·stipu·§·item si qs in glo·conceptio·Bar·ff·de uul·et pupil·l·ii·§·si prius·Cy·tangit·C·de testa·l·preposteri·C·de fideicom·aut·hoc amplius·nō·ff·de eo per quē fac·e·super ꝛica·uide·ff·de damp·infec·l·si finita·§·si plures·in glo·ordine·Bar·ff·de ex·tuto·l·si duas·nō·de ꝛꝑ·cum dilecta·in glo·transponentes·de preben·mandato·in glo·ordine·li·vi·xliii·di·sit rector·in glo·fi·

¶ Quis sit ordo edictoꝝ et si peruertatur an teneat snia·nō·C·de sen·et interlo·om·iudi·l·ꝑlatam·et ibi Cy·uide nō·in·l·i·in glo·et·C·de here·uel actio·uen·l·ut debitum·in glo·ii·ff·de excep·l·ordo·et ibi Bar·nō·qui fi·sint legit·per uenerabilem·in glo·seruatum·in cle·dispendiosam de iudi·de pur·cano·cū dilecti·in glo·ordine·spe·ti·de sen·§·iuxta·ꝯ·Item ē nulla rōe ꝓcess9

¶ Quis dicatur ordinator maleficii seu delicti uide Ange·in consilio suo·xxi·

¶ Ordo cause ad causam omissam non uiciat ꝓcessum nisi opponatur·glo·in·l·ii·C·cōmu·diui·

¶ An debeat prius agi contra unum q̄ contra alium de crimine et an si unus principaliter alius in consequentiā ꝓpter eius factum debeat pmo conueniri pncipalis·uide Bar·in·l·cum in plures·§·uestimenta·ff·loca·ubi de hoc·

¶ Ratio quare non pnt partes sibi remittere substantiam ordinis iudiciarii·uide·ff·de iureiuran·l·iusiurandum·ubi Ia·butri·

¶ Ordo uerboꝝ significat ordinem intellect9·glo·in·ꝯ·pandectarū in pma constitutiōe·ffto rum·et de conse·di·ii·in xp̄o pater·

¶ Ordo tendens ad regulam rei uel formā est imutabilis·secus si ad simplicem demonstrationem q̄ tunc non est de substantia·insti·de lega·§·ante heredis·ff·de lega·ii·l·cū pater·§·fidei tue·ff·de āmi·tuto·l·quotiens·ad fi·

¶ Ordo in docendo reddit quem docilē et eruditum·in pma consti·ffroꝝ·§·sed cum nos·

¶ Ubi est questio iuris an ualeat cōsuetudo ut ꝑ intellectu legis procedatur sine ordine iudiciario·Bal·in·l·de quibus·ff·de legi·in·xiii·colū·ꝯ·et nō·q̄ sicut qō iuris·

¶ Ordo legalis·i·qui in lege ponitur est seruandus·ff·de adoptō·l·ii·in glo·tex·C·de offi·pfec·ur·l·fi·et quod ibi nō·

¶ Ordo·i·gradus·Archidia·xxi·di·cleros·et c·in nouo·et·c·inferior·et·c·deniq̄·xxxiii·di·q epūs·xxxviii·di·preter·Archidia·vi·di·testamentum·Bal·in·l·indignum·ff·de sena·

¶ Ordo scripture arguit ordinem uoluntatis i capiendo legato·ff·de usuf·le·quociens·

¶ Preposteratio ordinis cause ad causam non uiciat·ff·de actio·emptio·l·si mancipium·§·i·

¶ An in actione debiti fiscalis debeat seruari

ordo·uide Guil·ff·de offi·procon·l·si in aliquez
¶ Ubi a iure non debet seruari ordo non uiciat
ꝓcessus ut in causis alimentoꝝ et similibus·glo·
in·l·nec qtq̃·§·ubi decretũ·ff·de offi·ꝓcon· ubi
est casus secunduz unum itellectum quẽ damp-
nat glo·uide nõ·in cle·si·de uer·signi·in glo· si
que allegat glo·in·l· scier oportet·§·oportet·ff·
de excusa·tuto·

¶ Si quis legat ticio in filiis uel ticio in here di
bus non ueniũt ordine successiuo sed pariter ad
legatum nec attenditur ordo nature·ff·de usuf ·
accrescen·l·si quis ticio·

¶ Omissio ordinis ante litem contes· non uiciat
Bar·in·l·si queramus·ff·de testa·et ibi Bal·

¶ Ordo spãlis assignatus delegato siue sit substã
tialis siue non fuandus aũs non ualet ꝓcessus·in
aliis uero substantialibus tantuz est attendendꝰ
Inno·in·c·cum dilecta·in fi·de ꝛep·

¶ Ordo et religio differunt p·c·i·de reli·domi·
li·vi·in cle·i·de elec·de regula·c·ii·li·vi·in glo·
nota·quia·

¶ Ordo nature non est inter diuinas personas
uide·s·Tho·in·i·par·q·xliii·ar·iii·et in·i·di·xx·
articulo tercio·

¶ Ordo est in hominibus·idez in sum·contra gẽ
ti·liiii·q·lxxxi·et·lxxxiii·

¶ De ordinibus angeloꝝ uide qd̃ dixi supra sub
dictione angelus·

¶ Ordinũ gradus bñ assignatur per·s·Tho·in ꝑ
ma par·q·viii·ar·vi·

¶ Ordo est in demonibus idez·in·i·par·q·x·ar
ticulo·ix·et ir icdo di·iii·ar·iiii·

¶ Ordo aliqs est in caritate·idem secũda secũde
q·xxvi·ar·primo·

¶ Ordo caritatis manet in patria·ea·q·xxvi·ar
ticulo decimotercio·

¶ Ordo caritatis est in precepto· idem secunda
secunde·q·xliiii·ar·viii·

Ordo sacer Ordinator

¶ An per susceptionez sacri ordinis quis libere
tur a patria potestate·Bar·in·l·patre furioso·ff·
de his q sunt sui uel alie·iurꝭ·glo·et doc·de eta·
et quali·indecorũ·glo·de sen·excom·cũ uo lunta
te·de iudi·si annũ·li·vi·doc·qui si·sint legit·per
uenerabilem·

¶ An ordinatus a non suo epo recipiat caracte
rem licet ab eo non debuerit ordinari·nõ·glo·d̃
tempo·ordi·eos·li·vi·facit·ix·q·iii· lugdunen̄·
ubi bonus tex·de here·

¶ Que sunt ingrenda in eo qui debet ꝓmoueri
ad ordies·glo·de pur·cano·constitutus boꝰ·tex·
viii·q·iii·licet·et·c·se·tex·et glo·xxiiii·di·quan
do episcopus·

¶ An unctio sit de substantia ordinis glo·ꝙ nõ
xxxiii·di·preteria·in glo·i·nõ·de sacra unc·c·i·

¶ Licet ordines sacri debeant conferri certiꝭ tẽ
poribus anni· de quibus in·c·ii·et·iii·de tempo·
ordi·si tamen conferant aliis diebus imprimitur
caracter·tex·est cũ glo·de tẽpo·ordi·consultatõ
ni·glo·de tẽpo·ordi·c·ii·

¶ Quare magis in sabbato q̃ aliis diebus con-
ferantur sacri ordines·glo·de temp·ordi·litteras

¶ An inuitatus ad ordines conferendos extra
suam dioc·debeat habere expen·glo·ꝙ sic·xi·q
i·nullus p̃mas·

¶ An et qñ criminosi possint post peractam pe
nitentiã i susceptis ordinibus ministrare uel ad
superiores ꝓmoueri·nõ·glo·l·di·in summa·d̃ tẽ
po·ordi·ex cenore·et quod ibi nõ·

¶ An et quibus casibus possit qs compelli ad sus
ceptionem sacri ordinis nõ·glo·que incipit ipso
iure·in·c·licet canon·de elec·li·vi·doc·moderni
in·c·cum in cunctis·§·inferiora·de elec·

¶ Ordines ecclastici sunt nouem secundũ cano-
nistas·secundũ theologos uero sunt septez·Io·ã·
in salutatione·li·vi·in glo· super ·ꝓ· episcopus·
xxi·di·cleros·de purga·cano·quotiens·quere ra
tio· diui·offi·li·

¶ An coactus ordinari recipiat caracterẽ·glo·
lxxiiii·di·ubi ista faciunt·nõ·de baptis·maiores
§·ul·ubi uidetur distinguenduz inter coactionez
precisam et conditionalẽ·

¶ An uxoratus possit de licentia uxoris ordina
ri ad sacros·et si sic an sufficiat ꝙ uxor ꝓmittat
continẽtiam in seculo uel sit necesse ꝙ intret re
ligionem·uide·xxviii·di·diaconi·tex·d̃ conuer·
coniuga·consuluit·nõ·xxviii·di·qe culpe·et·lx-
xvii·di·epũs benedictionẽ·glo·et doc·de cõuer·
coniuga·coniugatus·et·c·placet·ubi uide quid si
qs in uita·uel ignorante uxore fecit se ꝓmoueri
ad sacros an mortua ea teneatur ad continentiã
et concluditur ꝙ sic·

¶ Quid est ordo sacer·nõ·Inno·de scisma ·c·i·
dic ꝙ est sacrum signaculum quo confert spiri-
tualis potestas ea faciendi que pertinent ad illuz
ordinem·adde magis·in·iiii·di·xxiiii·et ubi uid
sinc·Tho·et alios scribentes·

¶ An ordinarius alicuius possit illum compelle
re ut suscipiat ordines ab alio epo·Hosti·de fo·
compe·postulasti·doc·in cle·i·e·ti·

¶ An religiosus possit ordinari sine licentia sui
abbatis uel supioris si alium habet·nõ· de tẽpo·
ordi·ad aures·et in cle·ne in agro·§·ad amplia-
tionem·de sta·mona·

¶ Per susceptionem maioris ordinis quis non
perdit minorez·nõ·Io·an·de renunc·ad supplica
tionem·lxiii·di·si quis· imo maior presupponit
minorem·ut in·c·i·ii·et per totum·de cle·p saltẽ
promotis·

¶ An omnino illitteratus possit ordiari et si or
dinetur an recipiat caracterem dic ꝙ sic·et uide
glo·xxxvi· di·illitteratos·xl·di·sicut·lii·di·sol-
licitudo·

¶ Quibus modis qs cõpellatur ad susceptionem
sacri ordinis·tex·et ibi nõ·de eta·et quali·querꝭ
lxxiiii·di·si qui clerici·et·c·se·facit glo·de elec·
licet canon·li·vi·et eo·ti·et li·cum ex eo·

¶ Quid significet hic uerbum ordinarie et de
eius multiplici significato·nõ·glo·de tempo·or·
si epũs·et·c·se·de conces·preben·c·ii·doc·de of
fi·dele·super eo·de elec·cum in cunctis·et·c· ne
pro defectu·de ex·prela·ad aures·de offi·ordia·
cum uos·et quod ibi nõ·

¶ An existens in minoribus ordinibus possit eli
gi ad epatum nõ·de tempo·ordi·dilectus·de eta
te·et quali·a multis·de transac·ex litteris·adde
quod dixi sub dictione electio·

¶ Subdiaconus est ordo sacer licet olim secus·
de etate·et qualita·a multis·de ser·non ordinã·

miramur. de cleri. coniuga. c. I.

¶ An ordinãdus teneatur reuelare ordinatori impedimenta et defectus suos. nõ. l. di. ex penitentibus. lvi. di. q simpliciter. liiii. di. si seruus. glo. et doc. de cor. uicia. exposuisti.

¶ Qua pena puniatur tacens crimen tempor̃ ordinationis. nõ. xxiiii. di. c. fi. in glo. adde nõ. de tempo. ordi. queris. de elec. innotuit.

¶ An pmouendus ad ordines debeat promitter̃ continentiam. glo. lxxvii. di. epũs benedictionẽ. de conuer. coniuga. uxoratus. in glo. e. ti. cũ olim ubi plene p glo. et doc. faciunt nõ. p glo. et doc. d coha. cleri. et mulie. sicut. et. c. si autem. uid glo. in. c. maiores. §. item quer. e. de baptis. in glo. super ꝓ. condicionaliter. de materia uide doc. sup ꝑica qui cle. uel uo. et. e. ti. meminimus. et. c. rursus. in glo. adde quod nõ. Io. an. in. c. i. de uo. li. vi. Item adde quod nõ. Hug. xxviii. di. in principio. s. Tho. secunda secũde. q. lxxxviii. qui dicit q uotũ castitatis non est ãnexuz sacro ordini ex natura uel substantia ordinis. sed hoc tãtũ est ex constitutione eccie propter honestatem sacri ordinis.

¶ An eccia bñ fecerit statuendo castitatẽ in sacris ordinibus. Gas. de calde. et ibi do. car. florẽ. sup ꝑica. qui cle. uel uo. et plenius per eundem car. de cle. coniuga. quoda te. glo. xxvi. q. i. in summa. xxxii. q. iiii. §. his ita. in glo.

¶ An non bibens uinũ possit ordinari ad sacros glo. q non. ii. q. vii. ipsi apostoli.

¶ An solempniter et publice penitens possit pmoueri ad ordines dic q non. l. di. ex penitentibus. et. c. considerandu. et de biga. c. i. iũcta glo.

¶ An per testes possit pbari ordinatio alicuius Inno. et doc. q sic. de cleri. peregri. c. i.

¶ Quis possit dare litteras cõmendaticias ad ordines. nõ. in. c. i. de cleri. peregri. et de offi. Archidi. significasti. de tẽp. or. cum nullus. li. vi.

¶ An ordinatus a non suo epo sine licencia sui epi sit ita suspensus ab executione ordinũ q celebrans incurrat irregularitatem. cõmunis opio est q non. de quo glo. de tẽpo. ordina. eos. li. vi. glo. et doc. in palle. e. significasti. de off. Archi.

¶ An talis ordinatio possit haberi rata p suum epm ad effectuz ut pinde ualeat ac si eo consenciente facta esset. nõ. glo. ix. q. ii. c. i. in fi. bonus tex. et ibi nõ. ea. cau. et. q. lugdunẽ. ad idez. lxiii. di. salonitane.

¶ An ualeat collatio ordinum si omittatur missa cõis opinio est q sic. in. c. q sicut. §. super eo. de elec. in glo. et quod nõ. Hugo. lxxv. di. c. s. de tẽpo. ordi. litteras. et quod nõ. do. car. florẽ. in cle. generalem. in penult. q. de eta. et quali.

¶ An ordinatus ante debitã etatẽ si celebrat efficiatur irregularis. doc. q non q nõ est suspensꝰ sed suspendẽdus. nõ. d. ear. in. d. cle. generalẽ. in v. e. vi. q. glo. lxxvii. di. subdiaconus. doc. de tẽpo. ordi. uel nõ est glo. in. d. clemen. generalem. in. ꝓ. anno.

¶ An ostensis litteris superiorũ ordinũ sint per hoc pbati ordines inferiores. doc. in. c. i. de cle. peregrinan.

¶ Ordinare aliqñ sumitur p confirmare. tex. ẽ de arbi. c. ii. et ibi nota.

¶ In pmitiua ecclesia simplices sacerdotes ordinabant. xxi. di. I nouo. xcii. di. legimus. hodie ex ritu apostolorũ simili episcopi hoc faciunt. glo. et doc. de consue. quãto. adde qđ nõ. doc. in. c. i. de sup. neg. prela. glo. de tẽpo. ordi. c. i. li. vi. i. ꝓ. eporum. et. e. ti. et li. c. fi. in glo. i.

¶ An quis possit sine titulo ordinari et an habens patrimoniuz censeat ordinatus ad titulum patrimonii. nõ. de preben. c. ii. et. c. episcopus. et c. cum sm. glo. e. ti. si epũs. li. vi.

¶ An ordinatus ad titulũ patrimonii sui gaudeat priuilegio clericali. et an possit tale patrimoniuz uendere aut in illo heredes instituere. nõ. glo. et docto. de preben. tuis.

¶ An medicus uel cirugicus possit ordinari. nõ. de tempo. ordi. ad aures. ne cle. uel mona. sententiam. et ibi nota.

¶ An p susceptionẽ sacri ordinis soluat matrimoniũ de pñti in consumatũ. glo. q non. de conuer. cõiuga. ex parte. el grande. idez glo. de uo. c. i. li. vi. et ibi per Io. an. qui dicit q epatus non soluit matrimoniũ nõ cõsumatũ. adde q ista sũt hodie decisa in exũa. Io. xxii. que incipit antique uide do. car. flo. in prealle. c. ex parte. in. v. q. et in. c. fraternitatem. de frigi.

¶ Ordinatus ab illo qui nõ erat epũs debet iteruz ordinari. lxviii. di. c. ii. et. iii. nõ. in. c. ult. de uo. li. vi. in glo. pe. uide. lxxiiii. di. ubi ista. i glo. i. et de cle. per sal. promo. c. i.

¶ Recipiens ordinez a scismatico est irregularis. de elec. q diligẽcia. et ibi nõ. in glo. uide nõ. ix. q. i. in sum. et. c. ordiationes. de peñ. degradatio in glo. ultima li. vi.

¶ An tonsura et omnes ordies possint uno die conferri dic q nõ licet oẽs miores sic. glo. de tẽpo. ordi. c. iii. de eo qui fur. or. re. e. ii. glo. lxxv. di. ordinationes. cõtrariũ tamen uidi fuari.

¶ An oẽs miores et subdiaconatus possint eodẽ die cõferri. tex. uidetur q nõ. in. e. ii. de eo q furti. or. re. glo. lxxxvii. di. c. i.

¶ An pma tõsura sit ordo. tex. et glo. q sic. de eta. et quali. cum cõtingat. glo. xxi. di. cleros. in ꝓ. psalmista. adde glo. lxxxvii. di. c. i. Archidia. xliiii. di. non oportet. uide omnino sanc. Tho. i iiii. di. xxiiii.

¶ Qui est laicus i carnispriuio potest eẽ sacerdos et celebrare in pascha. glo. i cle. generalem. de eta. et qualita.

¶ Quale ius acqrit qui ordinatur ad titulum alicuius eccie. glo. et doc. de iur. patro. c. pe. ubi uidetur notari q ius alimentandi.

¶ An mutilati uel pacientes defectuz in corpore seu in aliquo mẽbro possint ad sacros ordies pmoueri. uide de cor. uicia. per totum. et maxime in. c. fi. ubi glo. et doc. lv. di. per totum. presertim in. c. qui partem. et. c. lator. glo. ea. di. si quis absciderit. que facit mentionem de Origene. et Marco euangelista. quorũ quilibet se mutilauit. de quo uide Io. an. in. c. ex parte. de cor. uicia. ubi querit de carente utroq testiculo. qđ quo etiam per eum. in. c. si forte. de elec. li. vi. ubi querit an talis possit eligi.

¶ An castrato sufficiat portare puluerem testiculorum in bursa ut uulgariter dicitur. glo. q nõ. lv. di. enuchus. Io. an. in. c. ex parte. de cor. uicia. dicit non esse necesse id fieri.

¶ An immoderate pinguis possit ad sacros ordines promoueri·glo·arguit q̄ nõ·xlviii·di·c·fi·

¶ Que sit pena clerici dicentis se habere ordines quos non habet·dic q̄ uidetur eẽ pena degradationis·de cleri·non ordi·mi·c·i·l·di·ex penitentibus·liii·di·sollicitudo·glo·de conse·di·i·nullus presbiter·facit·ff·ad·l·cor·d̄ fal·l·eos·§·i·

¶ An non ualẽs ambulare sine baculo sit ordinãdus·glo·q̄ nõ·lv·di·si quis infirmitate·de cõse·di·i·nullus episcopus·

¶ An faciens se ordinari ea itentione ut habeat bñficiuz uel ut eligatur in episcopum·alias non facturus peccet·glo·q̄ sic·si ea fuit pncipalis intentio·lxi·di·§·sed aliud·

¶ Que sint ingrenda in eo qui ordinatur in p̄sbiter·uel diaconũ ratione eccie·tex·et ibi nõ·d̄ seruti·c·i·

¶ An nõ baptisatus possit ordinari·habet de p̄sbi·non bapti·ueniens·et p totũ·glo·i·q·i·si quis confugerit·et qd de baptisato ab heretico·tex·et glo·i·q·iiii·placuit·

¶ An pure ordiatus ad sacros cõtra iuris dispositionem recipiat caracterẽ·glo·tenet q̄ sic·i·q·i·pueri·idem doc·in cle·i·de eta·et quali·in ult·q·et ibi per·d·car·flo·de puero unius diei dummodo sit masculus et baptisatus de quo profecto est multũ dubitandum q̄ oĩno caret consensu et uolũtate q̄ uidet̃ in talibus eẽ necessaria·

¶ An epilenticus uel demoniacus possit ordiari dic q̄ non·xxxiii·di·maritimi·et·c· communiter·ubi est glo·

¶ An curiales et officiales curie secularis possint ordinari sicut sunt aduocati iudices notarii et hmõi·glo·li·di·in summa·

¶ Qualiter intelligatur dictuz apl̃i q̄ ordinãdis non est cito manus imponẽda habetur·lxxviii·di·c·secundo·

¶ An ordinatus infra etatem ad sacros teneat̃ continere·Io·an·in·c·i·de cleri·per sal·pmo·et ibi doc·i·q·i·pueri·in glo·nõ·glo·in clemẽ·si·d̄ etate et qualita·

¶ Que erant iterstícia temporũ que olim seruabant̃ in collatione ordinũ·habet̃·lxxvii·di·per totum·lxxviii·di·c·i·et·iii·nõ·glo·in·d·clemẽ·generalem·de eta·et quali·

¶ Qualiter ordiator epũs·xxiii·di·epũs·qualit̃ sacerdos ea·di·presbiter·qualiter diaconus·ea·di·diaconus·et de aliis uide in prealle·di·xxiii·

¶ Ordinari non debẽt oĩno illitterati et corpore uiciati·xxxvi·di·illitteraros·dixi·§·nec conuugati·xxvii·di·assunt nec bigami·xxxiii·di·maritum·de biga·super eo·et·c·nuper·nec sediciosi in clero·xlvi·di·sediciosos·alias sedicionarios·et de multis aliis qui ordinari ꝓhibentur·uide·l·di·non consulat·

¶ Liberti ab obsequio p̄ronorum non absoluti ordinari non debẽt·liiii·di·ecce quomodo·et·c·ꝓhibendum·et quod ibi nõ·

¶ Ordinans aliquẽ contra aut preter canonum formã ab officio suspenditur·lv·di·nullus·

¶ Ordinari non debet in sacerdotẽ qui non est ibutus ecciasticis disciplinis·l·di·ordinantes·

¶ Sacramentuz ordinis maiorẽ dignitatez reqrit in suscipiente q̄ alia sacramenta·i·q·i·ecce·

¶ Ordinãdi nichil debẽt dare epo·i·q·i·statuimus latorem·et·c·filium·

¶ Ordinandũ multa ĩpediũt que nõ deficiunt iã ordinatũ·xv·q·i·si quis non iratus·

¶ Ordinãdi potestate seipsum p̄uat qui ordiat ꝓhibitos·xxv·q·ii·denũciamus·et·c·si qui·

¶ Ordinatus sine examinatione si postea reperiatur inhumilis deponit̃·xxiiii·di·si qs p̄sbiter

¶ Ordinatus p saltuz tam diu abstineat ab executione ordinis suscepti q̄diu ordinez pretermissum recipiat·lii·di·sollicitudo·in·c·i·et per totũ de cleri·per sal·promo·

¶ Quanto dignitas ecciastici ordinis est altior tanto est periculosior·xl·di·ante omnia·

¶ An possit ordinari qui meretricẽ duxit uxorem uidet̃ q̄ non·xxxiiii·di·si quis uiduam·

¶ An xp̄us exercuerit ordinez accolitatus·nõ·Archidi·xxiii·di·accolitus·xxv·di·perlectis·

¶ An infamis repellatur ab ordinando uide Archidi·xxiiii·di·laici·

¶ An habentes priuilegium ut possint a quocũq̄ epo ordinari possint inuitare aliquem episcopuz qui eos ordinet sine licentia diocesani episcopi·spe·ti·de cleri·peregri·facit quod nõ·il·laudi·in clemen·ii·de priuile·

¶ An ꝓmotus in curia ad dignitatem possit ordinari a suo epo sine licentia pape·Io·an·in·c·iii de tempo·ordinan·

¶ An habens sex digitos in una manu si sponte sua facit sibi abscindi superfluum possit ordinari·glo·q̄ sic·lv·di·qui partẽ·facit tex·xxxv·di·ab exordio·Io·an·in·c·ii·de cor·uicia·Archidi·xlix·di·hinc et enim·et·li·di·c·si·

¶ An habens unũ oculuz maiorez altero possit ordinari sine dispensatione·nõ·in·c·ii·de cor·uicia·in glo·si·

¶ An habens linguam impeditã possit ordinari glo·in·c·ii·de uer·signi·li·vi·Archidi·xlix·di·hinc et enim·lv·di·sicut angelica·

¶ An licentia data epo ut possit conferre ordines in aliqua eccia intelligitur de omnibus ordinibus tam sacris q̄ non sacris·Io·an·in·c·si epũs de preben·li·vi·

¶ Quare iudex uel executor occidens hominez etiam iuste non possit ordinari·glo·l·di·si quis·li·di·in sum·glo·et Archidi·xxi·di·in sum·

¶ An licentia data sup ordinibus recipiendis ab alio epo includat potestatem dispensandi si ordinãdus esset alias inhabilis Archidi·ix·q·secũda·ipsum·in fine·

¶ An duo episcopi possint simul unum ordinar̃ uide Hugo·xxiii·di·quorundam·

¶ Quo tp̄e qualiter et a quo fuerint apostoli ordinati·Laudi·in clemẽ·i·de reli·et uene·sancto·in·ꝓ·dixit apostolus·

¶ In ordinatione presbiteri episcopus et omnes sacerdotes ibi astantes debent manus imponere capiti ordinãdi·In ordinatiõe uero diacõi solus epũs·ut nõ·in·c·si·de sacra·non iteran·in glo·ii·de hoc uide plene in põtificali·

¶ Ordinandi etiam ad minores sunt examinãdi·glo·xxiiii·di·c·si·et super quibus examinentur·uide Inno·de elec·cum in canctis·Archidi xxiiii·di·quoniam·

¶ An ordinatꝰ a papa possit deponi ab epo uid̃ glo·et doc·de maio·et obediẽ·per tuas·

glo. et doc. de ma. et obedi. p tuas.

¶ Sup qbus ordinãdus debeat examinari. tex. et glo. xxiiii. di. qm̃. tex. lv. di. preces. Innoc̃. de elec. cum in cunctis. sup. ꝟ. scientia. nõ. de purcano. constitutus. i glo. iii.

¶ An ordinatus ab ep̃o alieno sit ipso iure suspensus. nõ. de tempo. ordi. eos qui. li. vi. in glo. in. ꝟ. statuerunt. Io. an. in. c. ꝙ trãslationẽ. de tẽpo. ordi. Archidi. ix. q. iii. lugdunẽ.

¶ An sectus ex culpa sua ꝙ iuentus est cũ uxore alterius possit ordinari. Hosti. de cor. uicia. ex parte. de eta. et quali. c. i.

¶ An licentia data cl'ico ut possit recipere ordines a q̃cunq̃ episcopo zc̃. expiret morte concedentis. Laudi. ꝙ non in cle. fi. de electio.

¶ An missus ab ep̃o suo cum litteris ut ab alio ep̃o ordinetur sit examinãdus. glo. ix. q. ii. ep̃m et ibi Archidia. Io. an. in. c. dilectus. de tẽpo. or. Inno. de preben. cum secundũ.

¶ An miles possit ordinari. uide glo. li. di. si qs post. nõ. xx. q. i. si quis post. in glo. i.

¶ An quis possit ordinari sine titulo nõ. de p̃ben. tuis. lvii. di. c. i. in glo. pe. de simo. c. pe. de p̃ben. ep̃s. et. c. cum scd̃m.

¶ Que sint delicta impediencia ordinandũ uide. xxxiii. di. maritus. et. xxiiii. di. precipimus.

¶ Ordo debet eẽ in ecc̃ia et est sacramentuz cuius diffinitionez uide p sanc. Tho. in. iiii. di. xxiiii. ar. i. et in sũ. 9t̃ gẽti. li. iiii. q. lxxiii. et. lxxiiii.

¶ Ordo confert gratiaz et caritatẽ et presupponit baptismuz. idem i. iiii. di. xxiiii. ar. ii.

¶ Quid reqrat ordo in suscipiẽte. idem in prealle. q. xxiiii. articulis tercio et quinto.

¶ Ordinem nõ potest aliquis cõsequi ꝑpter bonitatem uite. idem i prealle. di. xxiiii. ar. iii.

¶ Ordines sunt plures et quomõ distinguuntur ubi supra articulo quarto. et quinto.

¶ Ordiati debent radi ad quid rasura illa ul' corona significet. i preal. di. xxiiii. ar. sexto.

¶ Solus ep̃s confert sacros ordines. idez i q̃rto di. xxv. articulo primo.

¶ Ordinari possunt heretici. in prealle. q. xxv. articulo secundo.

¶ Mulier non potest ordinari sed puer et amẽs sic. in prealle. q. xxv. articulo tercio.

¶ Ordinis susceptionẽ non impedit seruitꝰ nec homicidiũ nec illegitimitas nec mẽbroꝝ defectus de necessitate sacramẽti. sed de necessitate p̃cepti. idem in quarto di. xxv. articulo quarto.

¶ Indubio potius presumit' quis non ordinatus glo. xlviii. di. presbiter.

¶ An is qui ordinauit indignũ ad examinatiõez sui vicarii uel archi. seu alterius teneatus. glo. i. c. ad hec. de offi. archi. et ibi Innoc̃. glo. ix. q. ii. lugdunẽ. glo. et doc. in. c. eos. de tempo. ordi. li. vi. in. ꝟ. scienter. Inno. in. c. accepimus. d' eta. et quali. et. c. cum sit ars. e. ti. Io. an. in. c. nichil. de elec. Archidi. xxiiii. di. quoniã.

¶ Licet secularis in ꝑmotione ad ordines debeat habere sciam et eẽ sine irregularitate non tñ sic in monacho. glo. xvi. q. i. legi. tex. in cle. ne in agro. §. sane. de sta. regula.

¶ An mulier possit ordinari in diaconissaz. glo. xxvii. q. i. diaconissaz. Io. an. de peni. et remissi. noua quedã. Archidi. xxxii. di. presbiter. dixi. ĩ sub dictione mulier.

¶ Crimen famosũ reddit queʒ inhabilem ad ordines sine dispẽsatione. tex. in. c. fi. de furt̃.

¶ An in ordinatione sufficiat sis presbiter aliẽ non dicendo. docto. ꝙ nõ de sum. trinita. c. i. et Archidiac. lxvi. di. porro.

¶ An ep̃s possit omittere ordinationem in sua dioc̃. alteri ep̃o qui non sit eiusdem prouincie. glo. ix. q. ii. nullus. Archidi. de preben. si episcopus. li. vi. suatur cõmuniter ꝙ sic.

¶ Qua pena puniat' ordinans inhabilez. Archi. xxxvi. di. c. secundo.

¶ An quis possit ordinari ad titulũ queʒ habet ad rem. et non in re. Io. an. in. c. si ep̃s. d' prebẽ. li. vi. faciunt nõ. xxv. di. perlectis. Laudi. in ext̃ua. sedes. in glo. conseruatio.

¶ Infamia facti repellit clericũ ab ordinibus. uide Inno. in. c. cũ decorẽ. de ui. et hones. cleri.

¶ An aliquis ep̃s possit ordinare religiosos i eoruz monasteriis sine licentia diocesani. Io. an. in. c. cuʒ contingat. de eta. et quali. et in. c. abbates. de priuile. lib. vi.

¶ Ordines conferri debent ieiunis et a ieiunis tex. et glo. lxvii. di. c. i.

¶ Quid autez si ep̃s ordinans non esset ieiunus nõ. lxxv. di. quod a patribus. in. ꝟ. ieiunio. Io. ã. in. c. litteras. de tempo. ordi.

¶ An non ualens recte incedere possit ordinari glo. de conse. di. i. nullus.

¶ An ordinandus debeat confiteri delicta sua. Inno. de cor. uicia. exposuisti.

¶ An in ordinatione clericoruʒ sit de necessitate seruanda forma ab ecc̃ia ĩtroducta. Inno. i. c. fi. de sacra. non iteran. Io. an. aliquid in. c. i. de sũma trinita.

¶ An uxoratus possit promoueri ad ordĩes. glo. xxxii. di. ep̃s. tex. in. c. nullus. de tempo. ordia. li. vi. Inno. in. c. coniugatus. de conuer. coniuga. glo. lxxvii. di. ep̃s. et. c. quicumq̃.

¶ Quare subdiaconatus et alii superiores ordines dicantur sacri. uide nõ. i cle. ut hi qui. d' eta. et quali. in glo. in. ꝟ. subdiaconatus.

¶ Non creditur dicenti se ordinatum nisi ꝑbet glo. lxviii. di. presbiter.

¶ An puer ordinatus ad sacros debeat cõtinere Inno. c. uel non est. de tempo. ordia. glo. i. c. i. de cleri. per sal. ꝑmo. glo. i. q. i. pueri. et ibi Archi.

¶ Potestas cõferendi ordines sacros non ẽ ita episcopalis qn possit etiã inferioribus cõpetere tex. est in. c. i. de or. ab epis. qui renun. epis. de quo dixi aliquid supra.

¶ An carens oculo possit ordinari. tex. xlix. di. hinc etenim.

¶ An quis possit eadem die ordinari presbiter et cõsecrari ep̃s. nõ. lxxv. di. quod a patribus. in glo. i. Inno. de tempo. ordi. litteras. in quibus differt ordo sacerdotalis ab aliis sacris. Io. mõa. in. c. i. in fi. de senten. excom. li. vi.

¶ An in ordinatione subdiaconi requirat' manꝰ impositio. uide glo. v. q. vi. quia iuxta.

¶ Quam cautelam debeat adhibere episcopus ordinans circa inhabilitatem personarum. uide Archidi. ix. q. ii. episcopum.

¶ An inhabilitatus ad maiores ordines censeat' inhabilitatus ad minores. genze. in extrauagan.

execrabilis. Io. xxii.

¶ An factus cristianus ex necessitate egritudinis possit ordinari dic q non nisi in duobus casibus. primus si deficiant clerici in ciuitate. secundus qn sanctitas uite eius suadet id fieri. et hoc p lapsum biennii. tex. est. lvii. di. si quis in egritudine.

¶ Ordinationes sine precio sine gratia sine supplicatione sine ambitu sine amore fieri debent. i. q. i. si quis neq. usq ad. §. et contra.

¶ Quid iuris sit de ordinatis preter conscienciam sui epi. uide de offi. Archid. significasti. fm Inno. de cleri. non resi. clericus.

¶ Recipiens ordinem sacruz. ī. annū pbationis nō uidet propter hoc pfiteri. d tēpo. or. ex pte

¶ Si existens in peccato mortali recipiat ordines est irregularis ita q non pōt in suscepto ministrare uel ad superiores ascendere. fm Ioh. an. de tempo. ordi. quesitum.

¶ Quid si epūs referat qōnem ordinato q non fuit rite ordinatus quid fiet. uide in. c. i. de eo q fur. ordi. rece.

¶ In quo differant ordo presbiteralis et epalis uide Io. mo. in. c. i. de sen. excom. li. vi. Archid. xciii. di. legimus. adde qd dixi. s. sub dictione epūs. ubi late de ordine episcopali.

¶ An homicida ante baptismū possit post baptismuz ordinari. glo. l. di. si quis uiduam. li. di. in sum. xxvi. di. deinde.

¶ An ordinans scienter indignuz peccet mortaliter. Archidi. i. q. i. si qui epi. uide sanc. Tho. in quarto. di. xxxvi.

¶ Edictum de pmouendo ad ordines est pmissoriuz. de cor. uicia. ex parte. glo. in. c. consuluit de iurepatro. ubi de hoc.

¶ An in ordinatione conferat gratia. uide sāc. Tho. in quarto di. xxiiii. qui dicit q conferī gratia gratū faciens que necessaria est non solū ad digne suscipiendū sacramentū sed etiam ad digne ministrandum.

¶ An sit necessariuz q liber uel calix seu aliud instrumētuz quod traditur in ordinatione tangatur per ordinādū. uid. s. Tho. in palle. di. xxiiii

¶ Que sit pena eorū qui faciunt se ordinari extra statuta. habet in. c. ii. de tempo. ordi.

¶ An in quolibet ordine imprimat caracter specialis et an caracter unius ordinis presuppōit caracterez alterius ordinis. uide. s. Tho. in preall. di. xxiiii. qui dicit q sicut per quēlibet ordinem confert specialis potestas sic in quolibet ordine imprimiter specialis caracter nec caracter unius ordinis presupponit caracterem alterius.

¶ An susceptionē sacri ordinis debeat precedere baptismus et confirmatio. s. Tho. in prealle. di. xxiiii. de baptismo dicit q sic. de cōfirmatione uero dicit q non de necessario sed de congruo preexigitur.

¶ Ex quo actu imprimit caracter in singul ordinibus. uide. s. Tho. in preal. di. xxiiii. et. xxv.

¶ Quales debeāt eē ordinandi quibus cōmitti debet cura aīarū. uide plene. i. ad thimo. iii. cuius expositionez uide in sum. pisa. sub dictione ordinandus. ubi de hoc.

¶ An epi italici possint ordinare ultramōtanū. uide in. c. i. de tempo. ordi. li. vi.

¶ Quid si clericus uult pmoueri ad ordines et epūs non uult. uide de tempo. ordi. ex tenore. et in sum. pisa. sub dictione ordinator. §. qd si cl'icq

¶ Quid de illo q scit epūm suū esse simoniacum q tamen precipit ei ut recipiat ordines ab eo. uide sanc. Tho. scda secūde. q. c. qui dicit q nullo modo debet ei obedire siue sit occulta simonia. siue manifesta dūmodo ipse sciat. quod intellige si epūs sit simoniacus in ordine imo ordinandus debet potius pati se excōmunicari. ar. de senten. excom. inqsitioni. uide in prealle. sum. sub dictōne ordinator. §. quid de illo. et. §. sequen.

¶ Qui est in mortali peccato non debet facere se ordinari alias mortaliter peccat. et hoc siue peccatuz sit publicuz siue occultuz. iiii. di. multi xcv. di. illud. xi. q. iii. audi. sanc. Tho. in quarto di. xxiiii. ubi etiā dicit q sic ordinatus in mortali non potest exercere ordinez illum sine peccato. de quo dixi aliquid. s. ubi etiam tractat an a tali liceat recipere sacramenta.

¶ Qualiter et quot modis quis dicatur furtiue ordinatus. uide in sum. pisa. sub dictione ordinatus. §. quomodo dicitur.

¶ An ordīati ab hereticis scismaticis excōmunicatis suspensis uel depositis recipiant ordinez dic q sic. i. q. i. dominus. et. c. nō nocet. de conse. di. iiii. non in nobis. nō. in. c. i. de or. ab episcopis. qui renunc. epis. uide. s. Tho. scda scde. q. xxx.

¶ Quid si quis omisso sacerdocio ordinatur in epm. uide in sum. pisa. sub dictiōe ordinatus. ii.

¶ An maritus possit recipere sacrū ordinez i uita uel ignorante uxore. dic q sic si alias rite sed peccat mortaliter. fm. s. Tho. et tenetur reddere debituz uxori non autez pōt exigere. xxviii. di. diaconi. xxvii. q. ii. multorum.

¶ Originarius alicuius sine uoluntate sui domini ordinatus repelli potest a sacris officiis. liiii. di. quis autem.

¶ An si ordinator qui incepit non possit ex aliqua cā superuenienti pficere debeat alius in totum reincipere a capite uel prosequi ubi ille dimisit. uide glo. vii. q. i. nihil. Inno. in. c. fi. de sacramen. non iteran.

¶ An si ordinando in subdiaconum detur calix plenus uino debeat iteruz ordinari. Archidiac. xxiii. di. quorundam. ubi de hoc.

¶ An hermofrodita possit ordinari. uide Archidia. xxvii. q. i. diaconissam.

¶ An claudus possit ordinari. dixi. s. fm Archidia. xlix. di. hinc etenim. ubi uide quid de habētes minus magnuz nasuz. Item quid de carente pede uel manu. d. Io. an. in. c. fi. de cor. uicia. et i dicto. c. hinc etenim. nō. quid d gibboso lippo scabioso et de leproso.

¶ An habens nasuz abscisum possit in suscepto ordine ministrare. Archidi. lv. di. c. fi. Io. an. in c. fi. de cor. uicia. super glo.

¶ Tres sunt ordines hominum in eccia. s. uirginum cōtinentiuz et coniugatorū. in. c. i. d sū. tri.

¶ Si ordinatus facit pactuz epo ordinanti d nō petendo beneficium an ualeat tale pactuz. nō. in c. si epūs. de preben. li. vi. in glo. fi. adde de simonia dilectus.

¶ An ordinatus simoniace possit accusare ordinatorem. uide nō. vi. q. i. §. fi. in glo. i.

¶ Que debeat ꝓmittere ordinandus·uide·xxiii·di·q̄q̄·xxvi·di·nullum·et·c·diaconi·

¶ Epūs qui non est diaconus ꝙ forte illum ordinem non recepit non pōt illum conferre ·i·q·vii·daybertum·

¶ Si ordinatus ad aliquē ordinem ministrat in alio excōmunicatur·de cle·non ordi·mi·c·i·secūdo et tercio·

¶ Si aliquid est omissum in collatione ordinis debet suppleri eo tempore quo ille ordo poterat conferri·de tēpo·ordi·c·i·et·iii·nō·in·c· ulti·de sacramen·non iteran·

¶ An ordines possint conferri tempore interdicti ecclastici·uide in·c·non est·de spon·

¶ Ordo sacer non tollit uinculuȝ matrimonii·tex·est de fi·presbi·litteras·

¶ Si non ordinatus baptizet preterq̄ in casu necessitatꝭ debet eici ab eccīa·de cle·nō or·mi·c·i·

¶ Si ordinatur excōicatus recipit caracterē sȝ sine executione·de sen·excom·cum illoruȝ·

¶ An ordinatori queraẽ aliqua iurisdictio ī ordinatuȝ·uide de tēpo·ordi·cum in distribuendis secundum Innocen·

¶ Que crimina impediant executioneȝ ordinis etiam post peractā pniam·uide de tempo·ordi·quesitum·de renunc·nisi·xxv·di·primuȝ·

¶ An epūs possit ordines conferr̄ sine consensu capituli·xxiiii·di·epūs·de his que fi·a prela·cū non·et ibi nō·

¶ An ordinans aliquem sine titulo teneatur ei ꝓuidere·uide de preben·epūs·et·c·cum secūdū·

¶ De impedimentis ordinantis uł ordinati que impediāt dationem ordinis seu caracteris et q̄ executionem·uide de scisma·c·i·et q̄d ibi nota·

¶ Si est dispensatuȝ circa unū ordinem an uideatur dispensatum circa alios·nō·de cleri·percusso·c·fi·in glo·fi·ubi de hoc·

¶ Si ordinatus fecit pactuȝ prestandi eum ad eciam suam ꝙ nunq̄ petet portionem in eccł'ia sua simonia est et ideo nec ascendere poterit ad superiores nec in susceptis ministrare·et cuȝ tali solus papa dispensat·de simo·dilectus·iii·

¶ An ꝓmotus in curia possit recipeř ordines ab episcopo cui subest·Archidi·in·c·cum nullus de tempo·ordi·li·vi·tenet ꝙ non per ea que nō Inno·de accu·meminimus·de ap·ut nostrū·Specu·ti·de lega·§·nunc ostēdendum·ꝯ·liiii·contrarium dicit ibi Io·an·eē uerius dicit tamē ꝙ opinio Archidi·suatur d̄ facto·uide in·d·c·cū nūg·

¶ An ordo psalmistatus possit conferre a simplici sacerdote·uid̄ plene Io·an·in·c·cum contigat de etate et quali·et in·c·fi·de tēpo·ordi· li· vi·

Organum Capitur pro ore·uide d̄ dolo et contumacia ueritatis·

Orientales Clerici orientales gaudēt matrimonio contracto etiam si sint in sacris constituti·de cle·coniuga·cuȝ olim·xxxi·di·nicena·et·c·aliter·xxviii·di· diaconi·xxii·di·si quis eorum·

Origenes Que dicta origenis recipiat eccīa·nō·Archidi· xliiii· di·mandatum·

¶ De origene·uid̄ quod nō·de hereti·fraternitatis·xxiiii·q·ii·c·ult·xv·di·iam nunc·ꝯ·itē origenes·et ꝙ absciderit sibi testiculos zelo castitatis ductus·dixi sub dictione ordo·

Origo Originarius Eo ipso ꝙ quis dicit se eē d̄ tali loco intelligitur quo ad originē·Barto·in·l·i·ff·de tu·et cura·da·

¶ Origo accidētalis et naturalis quādoq; equipātur·tex·et ibi Bar·in·l·ii·C·de munici·et origina·li·x·et·l·assumptio·§·filius·ff· ad munici·

¶ Qui sint originarii et qui ascripticii·nō·liiii·di·generalis·

¶ An debeat attendi origo alicuius rei uel finis·uide·ff·de iudi·l·si quis·lxxv·di· ieiunium·de conse·di·i·placuit·nam qualis est origo talia presumuntur esse que secūtur ex ea·C·ad·l·iuł·maiest·l·quisq;·de elec·c·uenerabilē·iiii·di·den ī ꝙ·adde ꝙ origo rei est considerāda· nō·ff·de cōtrahē·emptio·l· in uenditiōibus·in glo·ab inicio et·C·de imponen·lucra·descrip·l·i in glo· ꝓmordium·origo exceptionis et nomē attenditur·nō ff·de condi·inde·l·qui exceptioneȝ·ī glo·i·in fi·

¶ An origo actionis debeat attēdi·nō·ff· de pecuł·l·iii·§·idē scribit·in glo·non originē·ff·d̄ fideiusso·l·tutor·in glo·non titulus·et ibi Barto·nō·ff·ad mace·l·sed iulianus·§·non solum·ī glo·prima·et ibi uide·

¶ Qui dicanẽ originarii nō·C·de munici·et ori·super rica libro vndecimo·

¶ Ubi accedens conuertit originaleȝ cām attenditur accidens non origo·ff·de offi·asse·l· si eadem·uide Gul·de cuno·in·l·iii·§· idem scribit·ff·de pecuł·

¶ Origo rei non semper attenditur·ff·de pecuł·l·licet·

¶ Ad ponderandū naturā actus attendiẽ origo rei non accidens superueniens·ff· de donatio ·l·qui id quod·

Originale An originalia instrumenta ī iudicio presentata debeāt remanere penes iudiceȝ·uide de offi·dele·cum ī iure·et quod ibi nō·Inno·et Hosti·et de probatꝭ·qm̄ contra·et quod ibi nō·Io·an·Specu·ti· de ꝓcura·§·ratione forme·in fi·et ti·de instrumen·edicio·§·nunc dicamus·nō·C·de ꝓba·l·fi·ī glo·i·adde omnino quod dixi·s·sub dictione instrm

¶ Originale peccatū trahitur a proximis parētibus per originem·s·Tho·in prima par·q·lxxxi·ar·i·et·ii·et in secundo di·xxi· ar·i·et in·q·d̄ malo·q·iii·et in sum· contra genti· li·iii· q·xli·xlii·et·xliii·

¶ Originale peccatum est a deo·idem in secundo di·xxxi·ar·iiii·et·v·

¶ Originale peccatum traducitur in oēs homines qui sunt ab adam descendētes·idem in·i·ii·q·lxxxi·ar·ii·et in·q·de quolibet·q·vi·ar·v· et in·q·de malo·q·iiii·ar·vi·et·vii·

¶ Originale peccatum non contrahit miraculo se formatꝭ in utero·idem in·i·ii·q·lxxxi· ar·iiii·et in·q·de malo·q·iiii·ar·v·

¶ Originale peccatum non fuisset traductū in posteros sola eua peccante· idem in prealle·q·lxxxi·ar·quinto·

¶ Originale peccatuȝ est tantum in uno homīe idem in·i·ii·q·lxxxii·ar·ii·et in·iii·di·xxxiii·articulo secundo·

¶ Originale peccatuȝ et equaliter in omib9 ideȝ

i̇pma secūde. q. lxxxii. ar. iiii. et in. ii. di. x. xxii ar. iii. et in. q. de malo. q. iiii. ar. vii.

¶ Originale peccatum est tm̄ concupiscentia. idem. i. ii. q. lxxxii. ar. iii. et i. q. d̄ malo. q. iiii. articulo secundo.

¶ Originale peccatū est in anima et prius in essencia q̄ in potenciis. idem. i. ii. q. lxxxiii. ar. primo et secundo. et in scdo di. xxxii. ar. v. et di. xxxi. articulo tercio.

¶ Originale peccatū prius inficit uoluntatē aliis potentiis. in prealle. q. lxxxiii. ar. iii. et in. q. de malo. q. iiii. articulo. v.

¶ Originale peccatū specialiter inficit generatiuuz. in. d. q. lxxxiii. ar. iiii. et in secundo di. xxxi. articulo quarto.

¶ Originali peccato debetur pena sensibilis. idē in secunda di. xxxiii. ar. iiii. et in. q. d̄ malo. q. li. articulo secundo.

¶ Originalis peccati pena remanet post baptismum. idem in tercia pte. q. lxix. ar. iii. et in secū do. di. xxxii. art. ii.

¶ Originalis peccati pena est carēcia diuine diuisionis. idem in. q. de malo. q. v. ar. ii. et. iii.

¶ Originale peccatū ante circūcisionez no n debebatur per solam fidem. sed erat necessariū aliquod signum uel sacramentū. idez in quarto di. i. xxxvi. xxxvii. et. xxxviii.

¶ Queritur ex quo uenia data est ade et eue d̄ peccato remāsit originale ī posteros exquo etiā paruuli non baptisati dāpnantur eternaliter. saltem pena dampni licet non pena sensus. Itez cū dn̄s noster in passione sua satisfecerit pro peccato p̄morum parentū quare peccatū originale deriuatē ad posteros. ut. i. q. iiii. iā itaq̧. et. iiii. q. iii ȿ. his itaq̧. uide theologos in ista materia et p̄sertim sanc. Tho.

¶ An de origiali peccato qui teneatur confiteri. nō. de peni. di. iiii. ȿ. ult. in glo. et dic q̄ nō q̄ illud deletur per baptismuz. de baptis. maiores.

¶ Originali deleto an aliquid remaneat. uide de peni. di. i. iste rex.

¶ Quid sit peccatuz originale. uide de bap. maiores. unde p̄uenit et q̄n contrahatur et qualit̄ tollatur. uide. i. q. iiii. iam itaq̧. et. c. non exquo. xxiiii. q. i. ȿ. his itaq̧. dicā. ī. sub dictiōe peccatū

¶ Que sit pena origialis peccati dic quadruplex ut nō. de conse. di. iiii. per baptismum.

¶ Quare originale imputetur anime cum cōtrahatur ex carnis corruptione. uide de conse. di. iiii. placuit.

¶ Per originale non per exēpluz fit probatio ꝫptorum casus est in. l. sanctimus sm̄ unum intellectuz. C. de diuer. ꝫp. quod intellige nisi exempluz esset factū uocatis uocandis sm̄ Bal. ibi

¶ Originale in ꝫptis et priuilegiis est illud qd̄ habet bullas. ut nō. in. l. sacri. C. de diuer. ꝫpti. et ibi Bald.

Ornatus Ornamenta

¶ Ornamenta clericorum et prelatorū sunt uirtutes. xl. di. oportet.

¶ Ornamentis uel falleris equorū clerici uti nō debent. xciii. di. compag. et. c. illud autem. bene facit de uita et hones. cleri. c. penult.

¶ An mulieres possint licite se ornare et qualis ornatus sit eis permissus. uide sanc. Tho. secūda secunde. q. clxix. di. xi. s̄. sub dictione mulier. et aduerte q̄ de mulieribus ornantibus se fuco seu aliis pigmentis dicit. s. Tho. q̄ talia non possunt fieri sine peccato non tamē semp est mortale sz solū q̄n per lasciuiā uel in cōtemptū dei. Itez adde q̄ aliud est uelle fingere pulcritudinē ubi nō est. aliud est uelle occultare turpitudinez quod ultimuz uidetur licere secundum apostolū. i. ad corinth. duodecimo.

¶ Ornamenta secuntur rem cui apponūtur. ut ff. de edili. edic. l. ii. ȿ. ii. et ibi nō. ff. como. l. si ut certo. ȿ. usq̧ adeo. tex. et ibi glo. in. l. ediles. ī p̄ncipio. ff. de edili. edic.

¶ Ornatrix censetur que incipit discere artificium. ff. de lega. iii. l. suis legatis. ȿ. ornatricibus

¶ Ornatus moderatus potest eē uirtus. s. Tho. secunda secūde. q. clxix. ar. i. et potest esse peccatum mortale. eadem. q. ar. ii.

¶ Quid significet ornatus prelatoꝝ et sacerdotum. uide p. s. Tho. in quarto di. xxiiii. ar. xvii.

Orphanus

Clerici possunt de mandato episcopi exercere negocia orphanorū. lxxxvi. di. peruenit. et ibi nō. lxxviii. di. decreuit.

¶ Orphanis episcopi debent maxime auxiliari uide in. c. uiduis. lxxxvii. di.

¶ Cause orphanoꝝ et uiduarum spectant ad iudicium sue eccie. nō. xii. q. i. c. i. de fo. compe. ex tenore. et. c. ex parte. b. et de uer. signi. super q̄busdam. lxxvii. di. c. i. et. ii.

¶ Quis dicatur orphanus. uide in. l. i. C. quando impera. inter pupil. et uiduā. et quod ibi nō.

¶ Orphanotrophium est locus uenerabilis in q̄ pueri parentibus orbati nutriūtur. C. de epis. et cleri. l. orphanotrophos. et ibi nō.

Oreptio

Quid sit oreptō. uide in. l. si autem. ȿ. si fundus. ff. d̄ nego. ges dicam. ī. sub dictionibus ꝫptum et subrepcio.

Orthodosum

Quid significet et unde dicatur. uide i c. damnamus. ⁊. nos igitur. de sum. trini. q̄ importat idem quod recta fides uel recta opinio.

Ortus

Si ortus est contiguus domui legato uidetur legatus ortus alias nō de hoc nō. xii. q. ii. c. fi. Io. an. de testa. Rainucio circa prin. super. ⁊. domuz. et ortum.

¶ Ortus non uidetur contineri appellatione domus et q̄ me. cau. l. cum te. cōcor. l. olimpico. ff. de seruitur. predi. ubi legata habitatione domus non uidetur legatus ortus. contra uidet̄. i. l. seie ȿ. tirāne. ff. de fun. instruc. et. ff. de le. iii. l. prediis. ȿ. qui domuz. dic q̄ si ortus erat paratus ad alium usum tunc non uenit. ortū aūt ad id eē paratum. usus demonstrat et orti quantitas et qualitas. bonus tex. et ibi Bar. in prealle. l. prediis. ȿ. qui domum.

Os Oris

De excellentia oris humani. nō. de conse. di. iiii. p̄pē gloriā.

¶ Ore tuo iudica cāz tuam. ut. xxii. di. nūc aūt

¶ Nemo debet ponerē os suū in celū. xxi. di. ī tm̄

¶ An peccet is qui negat deū ore sed non corde uide. xi. q. iii. non soluz. alias te quidē credo dixisse. ā. sub dictiōe negatio

Osanna De hac dictione et eius significato. nõ. glo. et doct. de sum. trini. super rica. et ibi Io. an. beatus Iero. facit unã epistolã đ osanna ad Damasuz papã ubi uiđ

Osculum De osculo. uiđ in. c. cũ olim in fi. de priuile. nõ. de conse. di. ii. pacem. de prebẽ. dilecto. et in clemẽ. si sum mus. de sentẽ. excom. xi. q. ii. c. ult. xxvii. q. i. ne aliquid. de conse. di. iiii. monaci.

¶ An osculari de se sit peccatũ. uide tex. et qđ ibi nõ. in cle. ad nostrum. de hereti.

¶ Osculum põt dari ꝓpter honorẽ sicut contingit in papa cuius pedem fideles osculantur. nõ. C. đ domesti. et protecto. l. i. li. xii. i glo. osculari

Ostentatio An liceat uel non liceat aliquid facere ad ostentationem uiriũ nota. glo. de tornea. c. i.

¶ Quid sit ostentũ. uiđ. ff. de uer. sig. l. ostentũ et. l. q̃ret aliqs. facit. ff. de sta. ho. l. nõ sũt liberi.

Osus Omĩa noĩa desinẽtia ĩ osus significãt plenitudinẽ. ff. de solut. l. Paulus. de iuriuran. quãto. et ibi nota.

Ouis Ouile Ouiũ numero ñ cõtinenẽ agni. ut. ff. de lega. iii. l. seruis legatis. §. ulti. et quod ibi nota.

¶ Oues decẽ faciũt gregẽ. et porci. v. ut. ff. de abige. l. oues. dixi sub dictõne grex.

¶ Ouis appellatiõe nõ cõprehẽdit capra. ff. ad. l. aqui. l. et ibi uide ꝙ canis non est inter pecudes numerandus.

Abulum

¶ De hoc uerbo habes de offi. ordina. inter cetera. de sepultu. c. i. et. c. ti. de his. et ibi exponit.

P

Pacificus

Pacificare

¶ Pacificus dicitur qui corrigit qđ põt et a se eicit id quod corrigeṝ nõ põt. xxiii. q. iiii. si qsq̃

¶ Ut boni inter malos pacifice uiuere possint i stituta sunt arma tormenta et carnifi ces. xxiii. q. v. non frustra. et quod ibi nota.

¶ Ad prelati officiuz maxime spectat discordãtes pacificare. xc. di. litigiosus discordãtes et dissidentes.

¶ Recusans pacificari fratri suo debet grauiter puniri. xc. di. si quis. ii.

¶ Qui dicatur pacifice possideṝ aut que dicatur pacifica possessio. nõ. glo. in cle. i. de sequestrati. nõ. de elec. cõmissa. §. i. li. vi.

Pactum Pactum de non mouẽdo questionẽ impedit processum ꝙ ex ipso oriuntur due exceptiões una dilatoria alia perẽptoria. Inno. in. c. i. de liti. cõtes.

¶ An ualeat pactuz de minuenda ꝑte decimarũ Inno. uidetur dicere ꝙ non. in. c. uenerabili. de confir. uti. uel inuti. dixi sub dictione decime.

¶ Pacta simplicia confirmãtur cuz debita modificatione. Inno. de preben. significasti.

¶ Pactuz factum contra naturam contractus non ualet ita nõ. Ab. in. c. fi. de preca. Bar. in. l. ubi. ff. de do. cau. mor.

¶ An ualeat pactuz ꝙ pignus non soluto debito fit creditoris si plus ualet pignus et minus debituz. nõ. in. c. significasti. de pigno. ubi uideṝ ꝙ non. in contra. facit. ff. de solutio. l. quãuis. ff. de pigno. l. si fundus. §. fi. uide Bar. in. l. ii. C. de pac. pigno.

¶ Pactuz factũ inter milites ꝙ is qui primo superuixerit lucretur bona ꝑmortui ualet et habetur ꝓ ultima uoluntate. casus est in. l. licet. C. de pactis.

¶ Pactuz nudũ inducit actionem qñ certatur de damno uitando. tex. est in. l. eleganter. §. seruus pactionis. ff. đ dolo. qui non uideṝ esse alibi

¶ Pactum nudũ factum in iudicio non inducit actionem sed officiũ iudicis. C. de epi. et cle. auti. generaliter.

¶ Pactum ꝑ me factũ cum aliquo ꝙ non faciã pacem cũ inimico eius non ualet. secundũ Bal. in. l. furti. §. pactus. ff. de his qui nõ. infa.

¶ Pactum est duoꝝ plurium ue in idem placitum et consensus. ff. de pac. l. i. ff. de pollicita. l. pactuz. de uer. sig. pactum aliqñ idest figmentũ uide. i. di. presbiteros.

¶ An ualeat pactuz ꝙ debitor sine licentia creditoris non recedat de aliquo certo loco. uide đ iureiuran. ex ꝑpto. et quod ibi nõ.

¶ Pacta inter ꝑtes facta etiam si sint licita semper possunt a superiore cõfirmari. interpretari. et declarari. de preben. significatum.

¶ Pacto possunt tolli circũstancie contractus nõ. in. e. i. de como.

¶ Pactis priuatorum ius cõmune non tollitur de fo. compe. si diligenti. et quod ibi nota.

¶ Pactum ꝑ quod disponiṝ ut canone non soluto res non auferatur. non ꝓpterea facit ut uideatur remissa canonis prestatio. tex. ẽ in. l. iiii. C. de fun. patrimo. li. xi.

¶ Pactuz de non petendo factuz super contractu qui non potest dissolui sine consensu duorum non inducit exceptionẽ. istud est dictuz Bal. in l. ii. C. quando li. ab emptio. dis.

¶ Pactum ꝙ utraq3 ꝑte pñte procedatur etiaz sine litis contes. et libello in cã appellationis ualet. Specu. ti. de liti. contes. §. i. ṽ. an tamen. uide Bal. in. l. fi. C. de temp. ap.

¶ Pactum ꝙ mulier predecedẽs lucretur dõationem ante nupcias ualet. secus in dote. C. de bo. q̃ li. l. ii. in glo.

¶ Pactum non est sufficiens ad indueendaz renuntiationẽ exceptionis in causa criminali. glo. ff. de pae. l. si pactum.

¶ Pactum factum a debitore creditori ut possit ꝓpria auctoritate tollere pignus operatur ꝙ etiam cũ uiolencia possit illud tollere. ut. l. i. C. ad. l. iul. de ui. publi. et ibi glo.

¶ Licet regulariter pactum de non petendo nõ tollat obligationem. fallit si reus principalis est obligatus naturaliter tantum et dat fideiussorez et fit pactum cum reo de non petendo tũc tollitur ciuilis fideiussoria. tex. est notabilis secũduz Bal. in. l. stichum. §. fi. ff. de solu. idem Bal. in. l. et si post rem. §. i. ff. de transactio.

¶ Pactum factum ab eo qui habet potestatem l. cõdende habet uim legis. Bart. in. l. cesar. ff. de

publicatio.

¶ An ualeat pactum p quod ꝓmitto stare dicto tuo de dampnis expen. et intereẽ. Bar. in. l. fi. ff. de preto. stipu. idem in. l. theopompus. ff. de do. prele. Cy. in. l. pe. C. de epis. et cle. et in. l. pe. C. de pac. Specu. ti. de ꝓba. §. uidendũ. ℣. quid. si. ibi do. Anto. et moderni. in. c. finem. ď dolo.

¶ An ualeat pactum de futura successione et an possit iuramento firmari. uide in. l. fi. C. de pac. Bar. in. l. stipulatio hoc mõ. ff. de uer. obli. Bal. i c. fi. de feu. da. in ui. l. cõmisso. x. colla. doc. in. l. pactum. C. de collatio. et in. l. pactũ quod. C. de pac. facit. c. si uero. qui succe. tene. x. colla. et uide in. l. si constante. §. si uir. ff. solu. matri. Bal. i c. moribus. si de feu. fue. cõtro. Io. an. in additio. specu. ti. de pac. §. ii. ℣. et nõ.

¶ Quando pactũ dicat' inee contractui uel non. Bar. in. l. quinta. ff. de uer. obli. et in. l. lecta. ff. si cer. peta.

¶ Per pactum ꝑsonale nulla tollitur obligatio Bar. in. l. ubicunq. ff. de fideiusso.

¶ An ualeat pactum ꝙ liceat ꝓpria auctoritate capere uel capi facere debitorem. Bar. in. l. alia. §. eleganter. ff. solu. ma. Cy. in. l. obes. C. ď actõ. et obli. uide sub dictione carcer.

¶ An ex nudo pacto oriatur actio. Bar. in. l. qui certo loco. ff. de fideiusso. et in. l. iurgentium. §. ꝗmo. ff. de pac. nõ. de pac. c. i. Inno. de iudi. nouit. glo. notabilis. i. q. vii. quotiens cordis. xii. q. ii. quicũq suffragio. xii. q. v. iuramenti. glo. in. c. litteraturam. de uoto. Inno. de insti. cum uenissent. Bar. in extraua. ad reprimendã. Bal. in auten. ad hec. C. de usur. et in. c. fi. quo. tem. mi. in uesti. colla. x. Ange. in repeti. l. si certis annis. C. de pac. Salic. in. l. legem. C. de pac. adde Bart. i. l. si quis pro eo. ff. de fideius. Dy. in regula non ẽ in mora. li. vi. glo. xii. q. i. sanctimus. nõ. l. di. põderet. in glo. pe. Archidi. i. q. i. sunt non nulli.

¶ An et quando pacta inualida firmenť iuramento. Bar. in. l. seius et augerius. et. l. si quis per fidei cõmissum. ff. ad. l. falci. de iureiuran. debitores. et. c. cum contigat. et. c. licet mulieres. ď pactis. libro. vi.

¶ Si sunt pacta inita inter aliquas ciuitates et fiat ordinatio superioris incõtrarium talia pacta rescindũtur. Bal. in. l. ii. ff. de testa.

¶ An ualeat pactum de non appellando dic ꝙ sic tex. est in. l. fi. in fi. C. de temp. ap.

¶ Pactum de futura hereditate certo modo diuidenda non ualet sine consensu eius de cuius hereditate agitur. l. fi. C. de pac.

¶ An pactum de non petendo uel remissio debiti egeat insinuatione. Bar. in. l. modestinus. ff. ď donationibus.

¶ Pactum uerum et expressum requirit presẽtiam persone. sed pactuz tacituz quod inducitur a lege non ita dicit Bar. in. l. post uenditionem. C. de pactis.

¶ An pactum debitoris factũ creditori per quod obligat oia bona sua sibi cum potestate ꝙ possit illa intrare et capere afficiat dicta bona ad quẽcunq uadant. Bar. in. l. creditores. C. de pigno. Salic. in. l. ticius seruum. ff. de ser. expor.

¶ An pactum factũ inter debitorem et creditorem ꝙ non possit ꝓbari delictuz nisi per scripturam ualeat. glo. tenet ꝙ non. in auť. ma. debi. et credi. §. quia uero. idem doc. dicunt in. c. si diligenti. de fo. competẽ. Lap. in. c. ii. de pac. li. vi. spe. ti. de ꝓba. §. uidendũ. ℣. sed pone.

¶ Pro quo et qualiter debeat interpretari pactum ambiguũ. uide in. l. labeo. et. l. si in emptione. et. l. cum manusata. ff. de contrahẽ. emptõ. ď materia uide in. l. ueteribus. ff. de pac. Bar. in. l. inter stipulantẽ. §. i. ff. de uer. obli. et nõ. bene illã glo. in. d. l. cum manusata.

¶ Quomodo reguleť pactuz de non petendo. ui. Bar. in. l. si unus. §. pactus. ff. de pac.

¶ An pactuz per quod aufertur libera testamẽti factio firmetur iuramento. Bar. in. l. pactuz. i. C. de pac. et in. l. stipulatio hoc modo. ff. de uerbo. obligatio.

¶ In pactis liberatoriis pactum simpliciter factum trahit secum executionẽ. glo. in. l. si maior. C. de dolo.

¶ An ualeat pactũ ꝙ a sententia arbitri possit appellari. Bart. in. l. i. C. de arbi. Specu. ti. de appella. §. ii. ℣. quid si conuenit.

¶ An ex pacto apposito in traditione rei ne recipiens possit eam extra manũ suã ponere impediatur illius rei locatio uel cõmodatuz. nõ. Cy. in l. fi. in. iiii. q. C. de rebus eccle. non alie. Bal. in. l. manumissiones. ff. de iusti. et iure.

¶ An ualeat pactum ꝙ debitor non possit luere pignus in perpetuũ. glo. in. l. fi. C. de pac. pigno. Bal. in. c. i. de feu. da. in ui. l. commisso. do. meus Raf. cuma. in. l. qui rome. in prin. ff. de ℣. obli.

¶ De pacto. l. cõmissorie. qñ et in quibus cõtractibus est reprobatũ. nõ. plene doc. in. c. significante. de pigno.

¶ An pactum indubio censeatur eẽ personale. uel reale. nõ. Cy. in. l. pe. C. de contrahen. et cõmitten. stipulatio. Bar. in. l. qui in futurũ. §. i. ff. de pac.

¶ An pactum nuduz ualeat quo ad effectuz i curia mercatoruz. dic ꝙ sic. nec potest obici ꝙ non interuenerit stipulatio. Bar. in. l. quintus mutius ff. man. Bal. late in. l. si pro ea. C. manda.

¶ An contrauenienes pacto peccet mortaliter. tex. in. c. i. de pac. ubi glo. et doc. cõcludũt ꝙ sic.

¶ An et qualis differencia sit inter pactũ turpe rei turpis et turpiter factum. Bar. in. l. generaliter. ff. de uer. obli. et. l. si ob turpem. ff. de cõdi. ob tur. cau. glo. et doc. in. c. fi. de pac.

¶ Pactum et statutuz equiparanť. viii. di. que contra. in cle. duduz. ℣. nos autem. de sepul. nõ. C. de decurio. super ꝗrica. ff. de pac. l. non impossibile. et quod ibi nõ. x. q. iii. c. pe. xx. q. i. puelle et in. c. tua nobis. de deci. pactum.

¶ Ualet pactum ꝙ pignus cedat creditori iusto precio. ff. de pigno. l. si fundus. in fi. uide nõ. de pigno. significante.

¶ An ualeat pactuz inter partes ꝙ unus stabit scripture alterius super aliquo negocio. Bart. in l. theopompus. ff. de do. prele. et in. l. fi. ff. de ꝓto. stipu. doc. in. c. ii. de fi. instru. adde ꝙ partes possunt inuicem pacisci ut dicto alterius earum credatur. glo. in. c. tuis. de testi. Io. an. in. c. pnti um. eo. ti. li. vi. tex. in. l. fi. C. de fideicom. Specu. ti. de proba. §. uidendum. ℣. quid si ibi.

¶ Per pactum potest recedi a natura rei. Bal.

x·colla·de feu·nō ha·pro·naturam feu·dixi ali qd sup.

¶ An illud quod nō potest fieri statuto uel cō suetudine possit fieri pacto·uel non·et quid ecō tra glo·de cōsue·cū dilectus·e·ti·c·ii·li·vi·i gl· magna·tex·de elec· sacrosancta·et·o massana·i glo·pe·in·c·ut litigātes·de offi·ordi·li·vi·glo·i c·tuis·de testi·in uer·remittatur·Io·an·in·c·fi· de censi·li·vi·Archi·xi·di·cōsuetudinis·Inno·i c·ex parte·de consue·

¶ Quas exceptiones tollat pactū de non exci- dendo·doc·in·c·ex parte·ii·de offi·dele·de pac· c·i·li·vi·et quod ibi nota·

¶ Pactum predecessoris factum nomine eccle· obligat succ̄orem uide·Io·an·in·c·dilecti·de fo· compe·et·in·c·i·de pac·li·vi·

¶ Pacta facta per uniuersitatem transeunt ad successores·tex·et ibi Inno·in·c·nisi·de p̄ben·

¶ An ubi non ualet pactum saltem ualeat pe- na apposita·de pac·plerūq̄·tex·in·c·ii·de re·ecc· non alie·li·vi·Inno·de conces·preben·ex teno- re·glo·in·℘·incidant·in·c·ii·de arbi·tex·et glo· in·c·ii·de preca·

¶ Pactum non obligat pacientem nisi consen ciat ille cui ꝓmittitur·uide Archi·xii·q·ii·qui cunq̄·Io·an·in·c·sicut·iii·de iureiuran·tex·d ꝓ batio·ad apostolicam·

¶ An pacto possint se astringere cōiuges ad mo randū in certo loco·doc·in·c·i·q ma·accu·poss·

¶ Pactuz aliquid detrahens iuri rei tradite nō preiudicat si opponatur post translatiōnē rei·de institutio·c·penult·

¶ Stipulatio non ualidat pactū cōtra bonos mo res·glo·et Bar·in·l·ii·C·de agric·et censi·li·xi·

¶ An pactū uestiatur iuramento·dic q sic·in·c· ꝑ tuas·de arbi·

¶ An ualeat pactū de non accusando·glo·et doc to·de iureiuran·quēadmodum·

¶ Pactuz factum cum filia in re transmissibili ad heredes transit ad suos filios·Bal·x·collatō· qui feu·da·pos·c·i·

¶ Pactum predecessoris preiudicat successori quo ad solutionez et quo ad renuntiationem fo ri·de fo·compe·dilecti·Bal·x·colla·q suc·te·c·i·

¶ An clausula rato manēte pacto ualidet pactū in preiudicium fuantis et ad cōmodum non ser uantis·glo·et ibi do·Anto·in·c·cum inter·R·d elec·adde de illa clausula quod nō·Bar·in·l·cum pater·§·libertis·ff·de le·ii·nō·in·l·qui fidem·ff de transac·in glo·ii·

¶ An pacta inter partes apposita possint per su- periores imutari·Inno·in·c·significatuz·de pre- ben·tex·et glo·de uo·c·ii·

¶ An papa possit tollere pactum quo eram alte ri obligatus·glo·in·c·ueniens·de uoto·et d pre- ben·significatuz·tex·de deci·ex multiplici·de si mo·ex diligenti·ubi papa reuocat pactū etiaz ꝑ te non uocata qn̄ est contra ius·ul alias turpe·

¶ Pactuz factū cuz aliquo de ingrediendo ali quod fortilicīū non includit socios illius nisi ex primatur·tex·de sup·neg·prela·grandi·℘·cū ad nos·li·vi·et ibi nota·

¶ Quibus modis pacta uestiantur·glo·insti·qui bus mo·recontra·obli·in pein·in glo·i·Inno·in c·cum inter·R·de electio·

¶ In pacti non fit iterpretatio de stricta signifi catione ad latam·Archidi·ii·q·i·in primis·de i- furtis·in nostra·

¶ An pactum factū ītuitu rei cū una persōa trās eat ad singularez successorē·glo·et Barto·in·l·si sub una·§·fi·ff·de uerbo·obli·

¶ Differentiā inter pactuz et donationē·glo·in l·licet·C·de pac·

¶ Pactum et consuetudo eqparant·de elec·sa crosancta·ubi nō·de diuor·c·fi·

¶ Pactum de non petendo est ꝑsonale·nec eiq exceptio cōpetit heredi·aut fideiussori·Specu· ti·de excep·§·uiso·℘·sed quid si debet·

¶ Quedam possunt fieri per pactum que non possunt fieri ꝑ simplicem renūtiationem·et que sit rō diuersitati nō·in·c·Rainucius·circa prin·d testamentis·

¶ Pactum de non petendo differt a pacto de non agendo·nō·in·c·i·de liti contes·sup glo·ii·

¶ Que sit dr̄ia inter pactum et pollicitationem· Specu·ti·de instru·edic·§·nunc uero aliqua·℘· sed an pauperes·uide in·l·i·et per totum·ff· de pollicitatio·

¶ An quod licet pacto liceat tēpore ul prescrip tione·ff·quēad·serui·amit·l·inter·ff·si serui·uē di·l·non satis·§·sed si is·Inno·de fi·instru·c·pe· et quod ibi nō·doc·

¶ An inutilis stipulatio habeat uim pacti·uide ff·de pac·l·si unus·§·fi·ff·de accepti·l·an iutilis in principio·

¶ Ex pacto potest quis teneri de casu fortuito· ff·loca·l·si quis fundi·

¶ An ualeat pactū q colonus non possit expel- li etiam ex illis causis ꝓpter quas ius permittit ipsum posse expelli·nō·de cōmo·c·i·

¶ Pactuz de retrouendendo et precii paruis- tas faciant presumi contractū pignoraticiuz i so lito fenerari·ut in·c·ad nostrā·de emp·et uēdi·

¶ Pactū non tollit ius ciuile uel pretorium sed eius actionē unde ortuz·nō·ff·de reg·iur·l·nec ex pretorio·

¶ Pactum super una re non extendit ad aliam nisi sit accessoria·ff·si cer·peta·l·certum·ff·d cō di·ob causam·l·si extraneus·in glo·in hunc·

¶ Quando pactū factuz cum uno noceat alteri· nō·ff·de pac·l·si unus·§·pacta que turpez·i glo· noceat·nō·C·ea·l·si actionem·et ibi Cy·

¶ An ualeat pactum factuz cum uno de dando alii·nō·Cy·C·de pac·l·pacto successoruz·in fine

¶ Cū pactum nuduz non seruat et preiudiciū generat agi pōt de dolo·sm Ange·i cōsil·suo·i·

¶ Quando agi potest ex pacto de retrouendēdo uide Ange·in consil·suo·liiii·qd icipit ex pcō·

¶ Quot modis pactuz uestiatur·nō·ff·de pac·l· iurisgentium·§·qnimo·circa mediū glo·iuncta glo·se·Cy·in·l·legem·C·de pac·insti·qui·mo·re contra·obli·in glo·i·adde nō·C·de ope·liber·l·i· in glo·imposite·et ibi Cy·in·v·q·dixi·ii·

¶ An teneat pactuz qd principaliter spectat ad singulos secundario ad uniuersos·nō·ff·de pac· l·iurisgentium·§·generaliter·

¶ An ualeat pactū ut plus restituat q̄ det·nō· ff·de pac·l·si tibi·x·milia·in glo·ii·et ibi Barto· iuncto eo quod idem nota·in·l·rogasti·§·si tibi· ff·si certum peta·

¶ Quas actiones tollat pactum ipso iure. nõ. ff. de pac. l. si tibi. x. milia. in glo. tollatur. adde nõ. in. l. si unus. § pactus. in glo. ipso iure. eo. ti.

¶ Pacto quedam remittuntur que repudiari non põt. nõ. ff. de pac. l. et heredi. § pe. in glo. legatum. et. C. e. l. i. in glo. magna.

¶ Pactũ factum filio presumitur factũ ut heredi. ff. de pac. l. si tibi. § si pactus. in glo. ꝓderit

¶ Pactũ factum inter socios ut qui non plus ponit plus habeat non ualet. nõ. ff. pro socio. l. si non fuerit. in glo. iii. C. de pac. l. si pascenda.

¶ Pacta contra. l. non tenent. nõ. ff. de pac. l. pacisci. C. e. l. pacta que contra. Cy. C. loca. l. circa locationes.

¶ Pactum generale oĩa cõprehendit. secus in transact. nõ. ff. de pac. l. emptor. § lucius. i gl. fi.

¶ An ualeat pactuz ut teneat insolidum qui als tenetur in ꝑtuz facere põt. nõ. ff. de pac. l. si quis creditori.

¶ An pactũ possit illud quod põt lex. nõ. ff. de pac. l. actione. § labeo. in glo. de hoc. et. § sequẽ ti. in glo. dolo.

¶ Que sint pacta substantialia et que accidentalia. nõ. ff. de contrahen. emptio. l. pacta conuenta. in glo. fina.

¶ Si non seruetur pactuz qua actione repetat id quod datũ est. nõ. in prealle. l. pacta. i glo. fi.

¶ An ualeat pactuz de lucranda dote etiam uiro precedente donatione ꝓpter nupcias ipsa uxore decedente. nõ. Cy. C. de bo. q lib. l. quod scis et ibi glo. ex matre. glo. in aut. de non eli. fo nu ben. § respeximus. in glo. extraneũ.

¶ An in pactis sit cõsideranda causa. nota. Cy. C. de pac. l. creditori.

¶ Quot sunt uirtutes pactorum. nota. C. de pac. l. pacta que contra. in glo. fi. et ibi Cy.

¶ An pactum primũ uel ultimũ ualeat. nota. C. de pac. l. pacta nouissima. in glo. fi. et ibi. Cy. in prima. op. et. q. i. ii. et iii. specu. ti. de pac. § fi.

¶ Quomõ pactum dicatur informare ueterem actionem. Cy. in. l. in bone fidei. C. de pac. i. iiii. q.

¶ Quando aut quas actiones pariat pactum appositum iux contractuz uel quas non. uide. Cy. in. d. l. in bõe fidei. in. iiii. q. et se. et in. l. auia. C. de iure dot. in glo. fi. quam. l. ego repetii padue.

¶ Pactuz appositum iuxta contractuz contra naturam contractus non tenet. nota. Bar. ff. de dona. cã mor. l. ubi mortis. ff. de ꝑca. l. cũ ꝑcario.

¶ De multiplici diuisione pactorum uide Pe. in l. pacta. ff. de contra. emp.

¶ An ex pacto agi possit antequam agens impleuerit contractuz ex parte sua. doc. q non. in dicta. l. pacta.

¶ An pactũ appositum iuxta stipl'onem penalẽ accessoriam illius coherentia uestiatur ita q actionem producat. uide doc. in. d. l. pacta.

¶ Pactum dicitur nudum quando ratiõe traditionis. ut. ff. de rescin. uendi. l. cũ emptor. § fi.

¶ Pactum appositum in traditione rei ꝓprie licet ex eo alteri ius queratur. et fiat ad cõmodũ tercii põt per paciscentem reuocari. non per heredez. ff. de ser. expor. l. si quis hac lege. ubi Bar. idem in. l. qui rome. § flauius. ff. de uer. obl'.

¶ Pacti appell'one continetur pactuz nudum. ff. de pre. uer. l. solent.

¶ Pactum non dicit quando cã obligandi precessit ex interuallo. ff. de prescrip. uer. l. rogasti § si predium.

¶ Respublica põt agere ex pacto nudo. ut. ff. de usur. l. etiam. secundum unũ intellectum.

¶ Differentiam inter pactum et conuentionez uide. ff. de legi. l. non dubium.

¶ Si post contractũ fiat pactuz addendo uel detrahendo an agatur ex primo uel secundo cõtractu. uide Cy. in. l. pacta nouissima. C. de pac.

¶ Actio que informatur ex pacto in continenti apposito est stricti iuris. glo. et Bar. in. l. legez C. de pac. Cy. dicit contrariũ. in. l. in bone fidei. eodem titulo.

¶ Pactum quod tacite inducit ex dispositione l. non exigit presentiam ptis. tex. in. l. post uenditionem. C. de pac. et ibi Cy. et Bar.

¶ Ex sola relaxatione hereditatis intelligitur appositum pactũ de soluendo debitoribus. ut. l. si creditori. C. de pac.

¶ Pactum fauore unius cõtrahentis appositũ non extenditur contra emp. ff. loca. l. ea lege. in principio.

¶ Si lex dicit q pacta custodiantur debet intelligi secunduz suam naturã. ut si ad agendũ ad agenduz. si ad excipiendũ. ad excipienduz. tex. et glo. in. l. pactum quod bona fide. C. de pac. quod facit ad nõ. in. l. i. et. l. in traditionibus. C. e.

¶ An pactum factuz cum herede putatiuo prosit uero. uide. C. de pac. l. si actionem. ubi glo. et Barto.

¶ Pacta debitoꝝ inter se facta non nocent creditoribus. C. de pac. l. debitoꝝ.

¶ Confessio facta parte abſnte habet uim pacti. C. de pac. l. si quis in conscribendo.

¶ Tacitum pactũ non exigit partiuz presentiã ut. C. de pac. l. creditor. et ibi Bar.

¶ Ubi habita relatione pacti ad pactuz resultat contractus inominatus. ultramontani uolunt q due actiones ꝓducantur alii q una. uide Cy. et Bar. in. l. petens. C. de pac.

¶ Stipulatio ut solẽpnis contractus presumit indubio habere iustam causam et sufficientez. secus in pacto. casus est in dicta. l. petens. et. l. si certis annis. eodem titulo.

¶ Appellatione pacti in rudi significatione intelligitur pactum nuduz. ut. C. de transactio. l. siue apud acta. dixi supra.

¶ Si deducitur in pactum illud quod ius disponit indubio pactum nichil addit. Ia. butri. in. l. ii. C. de iure emphi.

¶ An a pacto apposito ad comodum tercii indubio possit recedi. uide in. l. i. C. si man. ita fue. alie. et in. l. qui rome. § flauius. ff. de uerbo. obligatio. et ibi Bar.

¶ Quando pactum dicatur factum in continẽti. uide in. l. iii. C. de edili. actio.

¶ Quando lex approbat pactum et oritur actio uel obligatio an oriatur ex lege uel ex pacto. uide Bar. in. l. fideiussor obligari. ff. de fideiusso.

¶ Obligatio naturalis surgens ex instinctu nature est pacto irremissibilis. q tale pactum est contra bonos mores. glo. et Bar. in. l. qui exceptionem. § i. ff. de condi. inde.

¶ Firmior est premissio. l. q̃ pacti. ff. de inidic.

et re'e.l.iii. Bal.in.l.em icipitu.§.i.ff.de senato.

¶ Pactum concernes psonam defuncti ut posfit ei pi pro debito non transit ad herede.ff.qui satis.cogan.l.sed et si decesserit.et ibi Bar.

¶ Ubi maior pars creditorum paciscit de remitte do alii tenentur consentire.nisi sint priuilegiati uel habeant ypothecam.uel nisi sint absntes dic tex.in.l.si precedente.§.fi.ff.man.

¶ Pacta dicuntur legittima que uel inducta uel confirmata.ff.de pac.l.legittimam.

¶ Omne quod est ex contractu uidetur deductum in tacitum pactu.ut in preall.l.legitima.

¶ Pactum nudum hodie producit actionem.qa uidetur in se habere tacitam donatione.ut.l.campanus.ff.de ope.liber.et in.l.ii.ff.de doli ex.

¶ In producenda obligatione uestimentu pacti est ipsa ca ut clare uult tex.in.l.iurigentiu.§.sz cum nulla.ff.de pac.

¶ Pactum ad remunerandu est nuduz.et no producit actionem.sm Guil.quod non placet Bart.in dicto.§.sed cum nulla.ut patet in salario aduocati.ut.ff.man.l.salarium.et.ff.de oper.liber.l.ut iurisiurandi.et quod ibi nota.

¶ An pacto possit queri acto popularis.tex.et ibi glo.in.l.iurisgentium.§.si paciscar.ff.de pac.

¶ Administrator uniuersitatis paciscendo preiudicat et sic habet libera.ff.de pac.l.itez que de quo ibi glo.et Bar.uide quod no.Cy.in.l.preses.C.de transactio.

¶ Pactum procuratoris regulariter non nocet dno.ff.de pac.l.nam et nocere.cu.l.sequen.

¶ Pactum super re de qua pendet contractus emptionis de ea non tradeda uel tradita restituenda tanq resolutiuuz extendit ad preciuz.tex.ff.de pac.l.si cu emptore.§.fi.et ibi Bal.

¶ An et qn pactum nudu uestiatur coherentia contractus.et qualiter illud sit intelligenduz.uide no.per glo.et doc.in.l.si tibi.x.in prin.ff.de pac.Bar.in.l.lecta.ff.si cer.peta.

¶ Non ualet pactuz per quod remittit dolus futurus.ut.l.si unus.§.illud.ff.de pac.

¶ Ubi statutum pmittit pactu super inquisitione uel accusatioe pactu tollit ipso iure.ff.de pactis.l.si tibi.x.§.quedam.Bal.allegat.l.diuus.ff.ad silla.et.l.sed si unus.§.sed si ante.ff.de iniuris.Cy.in.l.cum mota.C.de transacti.quod no.in.l.in ipsius.C.famil.herc.quod nota.institu.de iiurfiis.§.fina.

¶ Quando pactum dicatur psonale uide in.l.iurisgentiuz.§.pactorum.et ibi glo.et doc.in.l.si tibi x.§.pactum.ff.de pac.ubi de hoc.

¶ Pacto ex rei non queritur meo fideiussori glo.ff.de pac.l.idem in duobus.et.l.et heredi.§ si pactum.eo.ti.et no.glo.in.l.non solu.§.si liberationis.ff.de libe.lega.

¶ Non semper procedit regula cum potest solui potest pacisci.ff.de pac.l.si unius regula ponit.in.l.et quia.et.l.contra iuris.eo.ti.

¶ Pactum non prodest nec nocet alteri q paciscenti.ut.l.si unus.§.ante oia.ff.de pac.et.l.inter debitorem.eo.ti.facit.ff.de transac.l.iii.

¶ Pactum equiparat solutioni.et acceptilationi.ff.de pac.l.si unus.§.sed si acceptilatio.

¶ Pactum liberatorium non ualet sine ca.no.glo.ff.de pac.l.si unus.§.generaliter.

¶ In casibus in quibus filius agere potest in illis sibi preiudicat pactum als secus.ff.de pac.l.contra iuris.§.filius.

¶ Pactum de non petendo debituz quod non e probabile dicitur sapere donatione.glo.i.l.cotra iuris.§.filius.ff.de pac.casus est in.l.quinta.ff.de transactio.

¶ Seruus paciscendo preiudicat dno in obligatione querenda non quesita.ff.de pac.l.si autem.

¶ Quod dicitur pncipali prodesse fideiussori est uerum qn habet actionez contra principalez als non.ff.de pac.l.quo dictum.

¶ Snia adiecta pacto nudo uestit pactuz ut ex eo agatur.glo.ff.de pac.l.tale pactum.§.qui prouocauit.idem in iuramento de arbi.per tuas.facit.ff.de ope.liber.l.ut iuris.

¶ An si pacto remittatur obligatio et si no seruetur pactu paciscuntur q oes ille res peti possint an ualeat tale pactum.uide in dicto.§.qui prouocauit.sm Bar.

¶ Pactum extranei approbatur agendo sed non solutione recipiendo.ff.de pac.l.tale.§.qui post diuisionem.

¶ Pactum de liberando de futuro inducit exceptionem de presenti.tex.est singularis qui secundu Bar.non est alibi.ff.de pac.l.si inter.

¶ Pactum tacitum indubio itelligitur reale.ff.de pac.l.tale.in prin.secudu Bal.ibi.

¶ Que sit forma pacti psonalis ex parte utriusque.uide in.l.qui in futuruz.§.i.ff.de pac.et omnino uide Bar.in.l.iurisgen.§.pactoru.eo.ti.

¶ Pactum factuz possessori hereditatis non prodest heredi qn fit conteplatione possessoris.no.ff.de pac.l.si tibi.§.cum possessor.

¶ Pactum tollens libertate erga rem ppria ipsa re ppria existente non ualet.ff.de pac.l.neo.

¶ Appellatione pacti intelligitur de pacto gratuito sapiente donatione.ff.de transactio.l.eum glo.ff.de pac.l.contra iuris.§.filius.Bar.in.l.i.ff.de transac.uidetur dicere contra.adde.ff.de his qui no.infa.l.furti.§.pactus.

¶ Pactum habet in se tacitam confessione debiti uel facti super quo quis paciscitur.ff.de his que no.infa.l.quoniam.

¶ Non ualet pactum ne re mea utatur uel aliqd in ea faciam si tua interest.uide.ff.de seruitu.l.quotiens.§.i.

¶ Pactu factum in cotractu uidetur tacite repetitum in traditione.ff.de serui.urba.predio.l.si bonorum.

¶ Ualet pactum factum ut quis non teneatur ad naturalia contractus.ff.como.l.si ut certo.§.interdum.

¶ Ex duplici pacto super eadem re ex interuallo facto semper oritur actio.nam ex primo pco nudo inducitur naturalis obligatio.ff.de pac.l.i.et.l.in his.§.imperator.ex secundo inducitur actio.de consti.pecu.ut.l.i.§.debitum.ff.de constitu.pecu.dictum est notabile Hosti.in.c.per tuas.de arbi.et ibi clare hoc tenet do.Anto.de butri.qui idem uidetur sentire.in.c.quintaualle.de iureiuran.

¶ An emptor teneatur seruare pacta facta per uenditorem cu uicino rei uendite super ipsa re.Io.an.in addi.specu.ti.de indi.§.generalia.i pn.

¶ Pactum q emens rem cēsualem uel tributariam non soluat censum uel tributum · sed ipse uendens licet seruari debeat inter ipsos contrahentes tamē non tenet in preiudicium fisci·glo· et Bal·in·l·ii·C·sine censu·uel reli·

¶ Pactum factum in iudicio habet executionē patā sicut sñia·de elec·cū dilectus·ubi·d·Anto·

¶ Pactum quod quis facit alicui de soluendo sibi penam si committat maleficium non ualet· Barto·in l·a reo·§·fi·ff·de fideiussi·ubi tangit de pacto quod faciunt consortes in tuscia·

¶ Si aliqua cōmunitas facit pactuz cum aliquo eunte ad habitandum ibi·et ille inpleat pro parte sua cōmunitas tenet seruare quod promisit· uide quod nota· glo·et Bar·in·l·quod semel·ff· de decre·ab or·faci·et plenius i repeti·l·omnes populi·ff·de iusti· et iure·

Paganus

Paganoruz serui si fidem xpi accipiāt fiunt liberi·ut habetur ·liiii·di· fraternitatē·

¶ Paganus uerum baptismū conferre non potest·i·q·i·si quis per ignorantiam·

¶ S· paganus sepultus fuerit in ecclesia non propterea polluitur ecclesia·de conse·di·i·ecclesia ubi sepultus·

¶ Interdum sumitur paganus p quodaz genere hereticorum·C·de paga·et eorum sacri· per totum·interdum pro eo qui non est miles·ut C·de in offi·testa·l·fi·uide de diuor·gaudemus

¶ Pagani spiritualiter nō subsunt xpianis·sed temporaliter sic·de diuor·gaudemus·nota·Innode uo·quod super his· Io·an·de consti·c·ii·al·c· i·sup glo·ii·

¶ An occidēs paganum sit homicida·tex·q sic i·di·clicus q paganū·adde·xxiiii·q·iii· si habes· et quod ibi nota· glo·

Palam

Hec dictio nō significat factuz in publico·sed tantum corā pluribus·ff·de testa·l· heredes palā in p̄n·ff·de·ꝯ· sig·l·palā·ff·de istito·l·sed et si·§·pscriber·et·§ de quo palam·ff·de iu·fis·l·non intelligitur·aliquando sumitur palam idest passim et indistincte·ff·de ri·nup·l·palam

¶ De hoc uer· palā habes·ii·q·vi·biduū·§·palā·

¶ De hoc uer·palam uide nō·in·l·i·C·de in itestati·in glo·ii·ubi de hoc

¶ Quod palam fit presumitur iuste fieri·uide C·de contra·emp·l·si tutor·et l·palam·ff·de ritu·nuptia·

¶ Plus presumitur palam factum quam occulte propter exemplum·l·nemo·C·de sum· tri· et C·de ri·nup·l·iubgentiuz·

Palacium

Differentia est inter palacium et pretoriū·colligitur ex·l·fi·ff·de offi·recto·prouin·

¶ Palacia ptinent ad imperatores et dños seculares·eccie ad sacerdotes·xxiii·q·viii·conuenior

¶ Non sufficit in actis iudicialibus dicere actū in palacio ꝛc̄·nisi dicat ad banchū iuris ꝛc̄· Bar· in·l de pupillo·§·qui nunciat·ff·de no·ope·nūti·

Palla

Palle altaris consumpte uetustate debent igne cōburi·de consecra·di·i·altaris·

¶ Corpora mortuoꝝ non debent inuolui pannis altaris·de conse·di·i·nemo per ignorantiaz·

¶ Pro lauādis pannis altaris ꝑprium uas debꝫ haberi·de conse·di·i·omnis·

Pallium Palleum

Archiepiscopꝰ inobediens pape perdit usum pallii·ut·lxxiii·di· honeratus·

¶ Archiepī recipere debent pallium a sūmo pōtifice·c·di·quoniā·de elec·significasti·

¶ Honor pallii non dat postulanti·ut habetur· c·di·prisca consuetudo·

¶ Cum pallio qnq; datur legationis officium· ut·c·di·pallium nobis·

¶ Pallio utunt in cena dñi illi quibus a sede apostolica est concessuz·de cōse·di·i·porro gloria

¶ An archiepūs translatus ad aliam sedē archiepiscopalem utat priori pallio·dic q debet habere nouuz·de postu·prela·bone·ii·in fi·et ibi nō· glo·et doc·et nō·de usu pal·c·ii·

¶ An successor in dignitate utatur pallio predecessoris·glo·et doc·de postu·prela·bōe·ii·in fi·

¶ An prelatus qui in uita usus est pallio debeat cum illo sepeliri·tex·q sic·de usu pal·c·ii·ubi uide quid si habuit duo pallia·de quo ibi per Innocen·et docto·

¶ An pro datione pallii aliquid licite recipiat· dic q non·per tex·c·di·nouerit·

¶ An in traditione pallii requiratur excōmunicatio·uide Io·an·in·c·uenerabilem·de electio· d usu pal·c·ex tuarum·et ibi nō·

¶ An utendum sit pallio in reconciliatione ecclesie·Io·an·in·c·quod sicut·de elec·et·c·aqua·d conse·eccle·uel alta·

¶ Archiepiscopus ante receptionē pallii non potest archiepiscopalia exercere·de elec · q sicut· in glo·super·ꝯ·fine·

¶ Arch epūs ante receptionē pallii pōt mandare q consecretur unus ex suffraganiis suis quia hoc est iurisdictionis licet ipse non possit consecrare·quod est ordinis·tex·et ibi doc·de electi· suffraganeis·nō·de transla·prela·c·i·

¶ Unus prelatus non pōt pallium suum alteri accōmodare·de usu pal·ad hoc quod nō· quia in hibernia uidi contrarium et reprehendi·

¶ Palliare idest pallio cooperire·de usu pal· nisi·in glo·que alleget concor·

¶ Ante receptionem pallii non debet quis noiari archiepūs·nō·glo·de usu pallii·nisi·

¶ Quando et quibus diebus utendū sit pallio· nō·glo·de usu pal·ad honorem·

¶ Qua forma et qualiter tradat palliuz· nō·i·d· c·ad honorem·in glo·i·

¶ Dñs Hostiens fuit bis palliaris ut dicūt doc· in·c·significasti·de elec·

¶ Que sit forma pallii et quid significet·uid Ioban·an·post Hosti·super ꝯica de usu pal·et coti·sciet·in glo·ult et super ea·

¶ Quando liceat palliare malefactuz·uide d usu pal·nisi·de accusatio·qualiter·ff·de re iudica ·l· quod iussit·

¶ Pallium debet peti·ī·x·menses cessante impedimento·doc·de usu pal·ad honorez·c·di·p̄sca

¶ Pallium debet sumi de corpore beatri Petri et quare ita dicatur·uide de elec·significasti·

¶ Pallium non debet dari nisi instanter petat· nō·in preallē·c·significasti·in glo·

Palpare Hoc uerbum sumit̃ ꝑ adulari. i. di. si quis.

Palus An appellatione ligni comprehẽdatur palus. uide. ff. de uer. sig. l. pali. ff. de le. iii. l. pali. et ff. de fun. instruc. et ĩstru. le. l. instrumenta.

Panis Panis utilius esurienti detrahitur ne iusticiam deserat quaz frãgatur esurienti. xxiii. q. iiii. nimium.

¶ Panis quotidianus qui in orõne domĩca nobis dari postulamus est panis eucharistie. de cõse. di. ii. Item fiat uoluntas.

¶ Panis qui de celo descendit est xpũs. de consе. di. ii. sicut uerus.

¶ Qualiter mali sacerdotes offerant deo panem pollutum. uide. xlix. di. sacerdotes.

¶ Omnia que diuites retinent ultra necessitatem dicunt panis esurientiũ. xlvii. di. sicut.

¶ De panis ꝑpois quos comedit dauid ꝓpt necessitatem famis. uide. xii. q. i. hanc cõsuetudiñez

¶ De pane doloris et aqua angustie. uide. xxiii. q. iiii. gullisarius. de uerb. sig. sinonimus.

Pannus Quid contineatur appellatõne pannoꝝ. et quid appellatione uestiũ. uide Bar. in. l. diuus. ff. de bo. dãna.

¶ An scindere uel lacerare pannos sit iniuria ĩ ꝑsonam. Bar. in. l. i. §. hoc autem interdictum. ff. de bo. dam. et. l. eum qui. ff. de iniur. et. ff. de publica. l. licitatio. §. quod illicite. bene faciunt nõ. per Inno. in. c. nuper. de sen. excom.

¶ Tinctores pãnoruz corrũpẽtes pãnos uel tincturam qualiter teneantur. uide Barto. in. l. ii. C. de murile. li. xi.

Papa An possit concedere alicui terrã occupantẽ ab hostibus. uide Bar. in. l. liber homo. ff. de uerbo. obligatio.

¶ An possit dispensare cum monacho ut contrahat matrimoniuz. Io. in regula semel deo. lib. vi. et dicam. ĩ. adde Bal. in l. si tibi filius. ff. d adop.

¶ An sit maior imperatore. et in quibus. uide Cy. in. l. i. C. de sedis nup. et in cle. romani. de iureiuran. et in. c. solite. de maio. et obedien.

¶ An deponat imperatorẽ dic ꝙ sic. de re iudi. ad apostolice. li. vi. ubi uide ex quibus causis possit deponi Imperator. de quo glo. xl. di. si papa. Item deponit alios principes. xv. q. vi. alius.

¶ Papa est generalis et unicus xpi uicarius. tam in spũalibus q̃ temporalibus. alias diceretur duos esse xpi uicarios. unum in spũalibus alium in tpalibus esset quid monstruosuz. ar. c. quoniã de offi. or. et nõ esset alienũ ab heresi manicheoꝝ qui posuerũt duo principia. xxiiii. q. ult. quidam. quod hodie est expresse approbatuz. in extra. Bonifa. viii. que incipit unam sanctam.

¶ An illud quod facit papa dicat̃ facere sedes apostolica et econuerso. Io. an. in. c. si abbatem. d elec. li. vi. qui dicit ꝙ factuz ꝑ legatum dicitur factum per sedem apostolicam. quod est notandum. ad hoc uide nõ. per d. cardi. flo. in cle. quia contingit. de reli. do. in. v. q.

¶ An liceat pape mutare sedem de roma ad alium locum. nõ. Albri. in. l. iii. C. de sum. tri.

¶ An ualeat quod facit papa sine consensu do. cardinalium. nõ. glo. in. c. ad apostolice. de re iudi. li. vi. adde quod dixi sub dictione cardinalis. adde Archidia. xxv. q. i. sunt quidam. qui dicit ꝙ. l. generalem. de uniuersali statu eccie non põt papa facere sine do. cardinalibus.

¶ An possit auferre oĩa priuilegia romane ecclesie. Albri. in. l. iubemus nulli. C. de sacrosanc. ec. ubi enumerat multa ꝑuilegia que hz romana ec.

¶ An possit testari. Albri. et Bal. in. l. cum herede. C. qui testa. fa. pos.

¶ An sit supra consiliuz. glo. in cle. ne romani. de elec. doc. et maxime do. car. flo. in. c. significasti. et. c. licet. de elec. glo. in. c. ubi periculum. eo. ti. li. vi. de ex. prela. sicut unire. in glo. de off. le. quod translationẽ. glo. in. c. pe. de capel. dixi plene in tractatibus meis de potestate pape. et cõcilii. faciunt que dixi. s. sub dictione concilium.

¶ An possit concedere priuilegia contra apostolicum. dic ꝙ non sine cã legitima. Io. an. de sen ten. excom. nulli.

¶ An sit p̃mus et maximus omniũ eṗoruz. uide. s. Tho. in li. contra erro. greco. clxvi.

¶ An sit maior ceteris patriarchis. uid. s. Tho. in lib. prealle. clxvi.

¶ An in totam xpi ecciam habeat uniuersalem ꝑlation m. s. Tho. in lib. prealle. clxvi.

¶ An sit erroneum dicere papam non habere ꝑmatuz uniuersalis eccie. s. Tho. ĩ preall. li. clxvi.

¶ An et qualiter possit se uocare uniuersalem pontificem. et quomõ hoc intelligat̃ uide. xcvi. di. nullus. et per sanctũ Tho. in tracta. contra ĩpugnan. religio.

¶ An pena. l. iulia. de ambitu habeat locum ĩ papa. uide Io. an. in. c. cum pridem. de pac. Archi. xii. di. c. i. ubi de hoc. adde glo. in. l. i. ff. ad. l. iul. de ambitu.

¶ An possit facere. l. ꝙ oẽs clerici conueniantur sub iudice seculari dic ꝙ non. qꝛ ante petrũ non erant subiecti iudici seculari. uel melius qꝛ hoc ꝑuilegiuz clericorũ non est ab hoĩe sed a deo. iuxta illud psal. nolite tangere xpos meos. glo. ẽ de hoc singularis. lxxxv. di. si imperator. et hoc tenuit do. car. flo. in repeti. c. perpẽdimus. d sen ten. excom. Item adde qꝛ hoc esset turbare statum uniuersalis eccie. quod pape non licet. glo. notabil. xxv. q. i. que ad perpetuam.

¶ An possit iudicari ab uniuersali consilio dic ꝙ non regulariter. ii. q. v. mandastis. ubi bona glo. tex. et glo. xl. di. si papa. dixi sub dictione cõsilium. et in prealle. tracta. meis. ubi latissime.

¶ Unde et quare dicat̃ papa. glo. in ꝓhemio clemen. §. hoc sine. glo. de trãsla. prela. quanto.

¶ Qualiter sit sibi scribendũ. Io. an. in additi. specu. ti. de relatõ. qualiter. super. ꝯ. sanctissimo specu. ti. de aduo. §. nũc de exordiis. in. iii. carta.

¶ An possit inuitis accolitis statuere ꝙ teneantur continere. nõ. in regula ꝙ omnes. li. vi.

¶ Snia ipsius est preferenda snie totius eccie glo. xxiiii. q. i. quodcũq. Io. an. notabiliter loquitur de hoc. in. c. i. de consti. li. vi. ubi dicit ꝙ sententia pape ẽ supior. concilii uero inferior.

¶ An possit dispensare contra quatuor cõcilia generalia. glo. ꝙ sic. de ista. regula. cum ad monasterium. et de renunti. post trãslationẽ. glo. xv. di. sicut sancti. glo. i. q. iii. ex multis. dicit ꝙ sic. nisi in his que tangunt articulos fidei. uel statũ uniuersalis eccie. bona glo. i. q. vii. requirit. xxv

q.i. sunt quedam. ubi bonus tex. cum glo. que tangit de potestate papali circa dispensationes. de hoc adde quod nõ. Inno. de consue. quanto. de sen. excom. inquisitioni. Hosti. in sum. de dispẽ. §. i. ꝟ. aliqui etiam. ubi tenet ꝙ papa potest contra quatuor consilia dispẽsare. nisi in his que essent contra fidem.

¶ An ꝓmotus ad papatũ sine licentia uxoris possit ipsa petente cõpelli redire ad eam. nota. glo. lxxix. di. si quis pecuniam.

¶ An sit superior in tota eccia. uide. s. Tho. in iiii. di. xvii. art. iii.

¶ Qui sunt casus reseruati pape in signum summe potestatis. uide glo. de ex. prela. sicut. de offi. le. quod translationẽ. glo. de conces. prebẽ. ꝓposuit. Spe. ti. de offi. le. §. nunc uidenduꝫ. et dic primo dispensat contra canonẽ apsi. lxxx. di. presbiter. Item in casu quẽ nõ. glo. de deci. ex parte. et. c. a nobis. Item in casu quem nõ. glo. de consang. et affini. quia circa. et. eo. ti. non debet. et de potestate pape circa gradus. nõ. in. d. c. non debet. et in. c. litteras. de resti. spo. in. c. gaudemus. de diuor. glo. xxii. q. ii. queritur. Item de eius potestate circa matrimoniũ. nõ. glo. de cõuer. coniu. ex publico. xxix. q. i. in sum. dixi in repeti. c. ad dissoluenduꝫ. de despon. impu. adde glo. xxxi. q. iii. picta. Item dispensat in casu. c. i. de tempo. ordi. Item solus concedit bñficia non uacantia. de preben. dilectus. et. c. dilecto. de conces. preben. c. ii. et. c. ꝓposuit. Item solus potest quẽ priuare re sua. ix. q. iii. cuncta per munduꝫ. et. c. per principalem. Item restituit epõs. ii. q. vi. ideo. glo. de offi. lega. quod translationeꝫ. de ex. prela. sicut. Item concedit laico ius eligendi in eccia collegiata. glo. in. c. a nobis. de iure patro. Item cõmittit causam appellatione remota. de offi. dele. super quõnam. §. i. ubi glo. et doc. de appella. pastoralis. §. fi. Item solus deponit epõs. iii. q. vi. accusatus et in dicto. c. quod translationem. de transla. prela. c. i. de dolo. et contuma. ueritatꝫ. de accusa. ueniens. de ex. prela. tanta. quod non põt facere cõcilium. xi. q. iii. epis. Item solus transfert epõs. de transla. prela. c. i. et per totũ. de offi. lega. nisi. Item dispensat cũ irregularibus. de re iudi. c. i. li. vi. de sen. ex. c. i. eo. li. Item dispẽsat in casu q habetur in. c. significauit. de iude. in glo. Item diuidit unum epatum in duos. xvi. q. i. precipimus. bona glo. ea. cã. et. q. multis. ubi etiaꝫ inuito epo põt hoc facere papa. in. d. c. quod translationeꝫ. de maio. et obe. cum inferior. et ibi nõ. xvi. q. i. §. quod aũt. et. c. tẽporis. ubi uide ꝙ inuito metropolitano põt papa hoc facere. Item in casu q habetur in. c. excõmunicamus. §. sane. in glo. de hereti. Item unit duos epatus. et unum subicit alteri. ut in. d. c. sicut unire. de offi. le. nisi. et. c. se. xvi. q. i. et tẽporis. qui tex. probat ꝙ ecciarũ nõ uacantiũ papa nõ põt unionẽ facerẽ. Itẽ determinat dubia circa articulos fidei. xxiiii. q. i. hec est fides. et. c. quotiens. et. c. quoniã uetus. de baptismo. et. Item dispensat cum simoniaco nõ. glo. et do. de renunc. post translationeꝫ. Item solus cõmittit laico cãm spũalem. xxii. di. ueꝫ. nõ. de arbi. contingit. Item solus concedit laicis deciaꝫ beneficioꝝ. nõ. in cle. fi. de deci. i glo. ii. adde qd nõ. glo. xi. q. i. clericũ nullus. Item dispensat i casu qui habetur. de sen. excom. cum illoruꝫ. Item in casu de quo in. c. ueniens. in glo. de eo qui furti. ordi. rece. Item in casu de quo in. c. non magnopere. de cle. uel mona. Item in casu qui nõ. in glo. de eta. et quali. cum bone. xi. q. iii. si quis. Item i casu qui nõ. in glo. de scisma. c. fi. Item in casu q nõ. de cle. excom. mi. latores. et. c. clerici. in glo. Item cum filio sacerdotis. de fi. presbi. dilectus. et. c. fi. eo. ti. c. i. li. vi. Item in casu qui nõ. de etate et quali. a multis. in glo. Item in casu qui habatur de tempo. ordi. litteras. et. c. dilectus. Iteꝫ in casu de quo in. c. innotuit. de elec. Item in casu qui nõ. de uoto. ex multa. in glo. Item cuꝫ homicida. de homi. sicut dignũ. de iudi. at si clerici in glo. Itẽ in casu qui habetur. xv. q. vi. auctoritate. ubi glo. plene quando papa absoluit a iuramento. de quo etiã glo. in. c. quanto. de iureiurã. et in. c. uenerabilem. de elec. Item in casu q nõ. de preben. dilecti. in glo. iteꝫ in casu cle. q contingit. de reli. do. item solus cõfert beneficia ad tempus. nõ. glo. et doc. de fi. presbi. ueniens. iteꝫ solus dispensat in gradibus de transactio. c. fi. et ibi nõ. de consang. et affi. non dꝫ. et. c. ꝙ dilectõ. et. c. quod circa. eo. ti. ubi glo.

¶ An papa dispensat in gradibus diuina lege ꝓhibitis. nõ. de resti. spo. litteras. et in regula actus legitimi. li. vi. ubi Io. an. in mercu. et in regula semel deo. eo. li. glo. in. c. gaudemus. de diuor.

¶ An dispenset cũ bigamis ut possint ordinari nõ. glo. et doc. de biga. nuper. tex. et ibi bõa glo. xxxiiii. di. lector.

¶ An possit dare licentiaꝫ alicui prelato ut se uiuo sibi constituat successorem. tex. et glo. vii. q. i. petisti. viii. q. i. epo. i glo. que dicit ꝙ sic. et in glo. summa.

¶ An papa exemplo beati petri possit sibi substituere successorem. nõ. glo. viii. q. i. his omnibus. que uidetur dicere ꝙ non. sed forte non est uera ꝙ istud tantuꝫ uidetur ꝓhibituꝫ de iure positiuo. contra quod papa põt dispensare cogita.

¶ An possit sine concilio determiare in factis fidei. glo. dicit ꝙ non. xix. di. anastasius. xv. di. sicut dicam. j. secundũ. s. Tho.

¶ Papa Vrbanus secũdus fuit tpe Henrici tercii. anno dñi millesimo. lxxxix. qui legitur fecisse plura consilia. ita nõ. d. Ia. de alua. in lectu. suano. x. colla. epis. uel abba. in prin.

¶ Papa una cuꝫ consilio profert sñias cõtra criminosos episcopos. tex. ii. q. i. c. fi. xi. q. iii. theobaldum.

¶ Papa põt restituere quos consiliuꝫ damnauit. tex. i. q. vii. conuenientibus.

¶ An sit caput uniuersalis eccie. uide. xxii. di. sacrosancta. s. Tho. in. iii. par. q. viii. ar. vi.

¶ An sit sponsus uniuersal eccie. uide. s. Tho. in tracta. contra impugnã. reli. et quod ideꝫ scribit in quarto. di. xxxviii.

¶ An preter papam qui est sponsus eccie sint necessariĩ alii prelati. uide. s. Tho. i. iiii. di. xxix.

¶ An reges et principes cristiani et generaliter omnes fideles debeant esse subiecti pape. s. Tho. su tracta. de rege. et regno. cxvii.

¶ An subesse pape sit de necessitate salutis. uide sexũa. Bonifa. viii. que incipit unam sanctam. s. Tho. in li. contra erro. greco. clxxii.

¶ An sit hereticum dicere non esse obediendum statutis pape. uide. s. Tho. in libro contra pugna. religio. et in libro. iiii. contra gentil. clxxvi.

¶ An non obedientes pape sint scismatici. uide sanc. Tho. in quarto di. xxiiii. et scda secunde. q. xxxix. articulo primo.

¶ An sit sibi magis obediendum q̃ alicui alteri potestati inferiori. uide. s. Tho. in secundo sententiarum di. ult.

¶ An possit ex cã dispensare cũ aliq̃ q̄ nõ teneatur dicere horas canonicas. Laudi. in cle. si. de celebra. mis. ubi uidetur concludere q̄ potest in tanto. sed non in toto. dicam. i.

¶ Quare sibi mutetur nomen. Io. an. et Archid. in salutatione. ui. dixi sub dictione nomen.

¶ An dispenset q̄ cum episcopatu possint teneri alia bñficia. dic q̄ sic. de conces. preben. cũ nostris. adde qd̄ dixi sub dictione epũs.

¶ Papa est generalis ãministrator et dispensator bonorum ecclesiasticorũ omnium. et dñs quo ad usum. uide. xxv. q. ii. §. his ita. xi. q. i. nullus epũs. xvii. q. iiii. si quis deinceps. xxvii. q. i. si qs rapuerit. lxiii. di. adrianus. uide in tracta. do. cardinalis cameraceñ. de potestate ecclesie quẽ ego habeo.

¶ An papa habeat originaliter utrũq; gladiũ. dic ut nõ. Bar. in. l. i. ff. de requir. rei. do. Anto. ĩ in di. nouit. de fo. compe. licet ex suscepto. uide in cle. pastoralis. de re iudi. ĩ cle. i. de iureiurã. Bar in extrauã. ad reprimẽdam. Bal. in. l. i. C. de preci. impera. offerẽ.

¶ An scienter cõmunicans cum excõmunicato cadat in sñiam excõmunicationis. nõ. glo. de senten. excõmu. nulli. et. c. si aliquem. tex. in clemẽ. si sũmus. de senten. excom. glo. xciii. di. si inimicus. glo. dicit q̄ non. xi. q. iii. qui merito.

¶ An inferior possit cognoscere de ualiditate confirmationis facte p papam. nõ. de iudi. cũ uenissent. do. Anto. et moderni in. c. de cetero. de re iudica.

¶ An possit accusari de simonia. nõ. Barto. in. l. i. ff. ad. l. iu. de ambitu. glo. lxxix. di. si quis pecuniam. Archidi. xii. di. c. i. i. q. vi. c. ult. glo. lxxii. di. presbiter. sanc. Tho. ii. scde. q. c. arti. i. et per eundem in quarto sñiarum. di. xxv. ꝓ. ad terciũ sic proceditur. adde quod nõ. do. cardi. flo. in clemen. i. de summa tri.

¶ An possit concedere remissionem peccatorum existẽtibus in purgatorio. Io. an. dicit q̄ sic. de peni. et remis. quod autẽ. et ibi per Innocẽ. adde quod nõ. Laudi. in cle. si dñm. in fi. de reli. et ue ne. sancto. et in cle. ab usionibus. ĩ peni. et remissio. glo. xxiiii. q. ii. legatur. de sen. excom. a nobis. xxxiii. q. ii. quos deus. Calde. in repe. c. nr̃a. de peni. et remis. dixi sub dictione idulgẽtia.

¶ An papa possit ex constitutione sua de nouo inducere q̄ omnes clerici licite contrahant matrimonium. glo. dicit q̄ sic. xxv. q. i. que ad ppetuam. et. c. sunt quidam.

¶ An possit dispensare q̄ existens in sacris contrahat matrimoniũ. glo. uidetur dicere q̄ non. in. c. cum olim. de cle. coniuga.

¶ An possit ex stipulatione querere sibi subdito sine cessione. glo. in prohe. Grego. et ibi doc.

¶ An papa possit deponere omẽs episcopos mũdi. nõ. glo. ix. q. iii. per principalem.

¶ Papa habet largissimã potestatem in ãnullãdo ea que sunt de iure positiuo. non tantum circa futura sed etiam circa iam facta. glo. in cle. i. de ĩmunita. eccle.

¶ An papa sit dominus rerum tpalium uel ecclesiasticarum. Hosti. in sum. prescript. §. que exigant. ꝟ. et licet. Archidi. de sum. tri. c. i. li. vi. tenet q̄ non est dñs sed ꝓtector. Pau. et. d. cardi. in cle. i. de sum. tri.

¶ De potestate pape est pulchra glo. in clemẽ. ad nostrum. in. ꝟ. ecclesie. de hereticis. xxxiiii. di. lector. in. ꝟ. subdiaconus. Hosti. et doc. de uoto. magne. ubi tenent q̄ omnia licent pape preterq̃ peccatum. quod etiam limitat Io. an. quando peccatum surgit ex conuentione legis diuine tantũ secus si ex conuentione legis positiue. Innocen. et doc. de uo. quod super his. et. c. licet. de fo. cõpe. adde plura de potestate pape. per Bal. in. l. rescripta. C. de preci. impera. offe.

¶ De ipsius potestate in laicos. nõ. de iudi. nouit. qui fi. sint legit. per uenerabilem. do. cardi. flo. in. c. uenerabilem. de elec. et in cle. ne romãi de elec. in. ꝟ. irritum. in. v. q. ubi uide.

¶ An papatus sit nomen dignitatis uel ordinis. nõ. glo. lxxix. di. si quis pecuniam.

¶ Quid importet seu significet hoc nomen papa. no. pulcrã glo. in prohe. clemen.

¶ Papa neminem debet habere odio sed pacem cum omnibus. glo. xciii. di. si inimicus. et no. bene illum tex. q̄ quem papa reputat inimicũ nullus debet ad colloquium aut amiciciam suam admittere.

¶ Quot testes sunt necessarii in condempnatiõe pape. nõ. glo. ii. q. iiii. presul.

¶ Quod est officium camerarii pape. glo. viii. q. i. si petrus. que dicit q̄ eius officium est distribuere thesauros eccl'ie paupibus. quod uidetur fecisse beatus Laurencius. sed hodie male seruatur. adde glo. in cle. ne romani. de elec.

¶ An officium camerarii expiret post mortẽ pape. et quid de aliis officiis curie. nõ. in. d. clemẽ. ne romani.

¶ An officium camerarii pape sit simplex officium. uel etiam dignitas. dic q̄ est dignitas. nõ. Archidi. de consue. c. i. li. vi. idem potest dici ĩ collectore pape in angl'. quod officium ego habui dum essem ualde iuuenis. a fe. recor. sanc. d. nostro Eugenio quarto. nam talis collector habet officium et ãministrationẽ cum iurisdictiõe ergo uidetur habere dignitatem. per nõ. in. c. i. de consue. li. vi.

¶ Papa scribit se seruum seruorũ dei. ut habetur in salu. Grego. et in prin. li. vi. et cle. de sen. ex relatum. in fi. et. i. q. iii. saluator. et. c. ex multis. xxx. q. iii. c. ii. lxiii. di. nosce. et. c. in sinodo. adde nõ. i. q. vii. quotiens cordis.

¶ Qualiter autẽ scribat post electionẽ ante coronationẽ. uide p Io. an. super data vi. libri.

¶ Quis eligeret papam si nullus esset cardinal'. dic q̄ clerus romanus. lxxix. di. c. i. et. c. si quis ex episcopis. et. c. si quis pecuniam. nõ. Hosti. in c. licet. de elec.

¶ Mordere ac reprehendere papam non fit sine peccato. de maledi. c. i. uerbum est Hostien.

de consing. et affi. non debet.

¶ An simplex laicus nullum habens ordinem possit eligi in papam. tex. uidetur uelle quod nõ lxxix. di. oportebat. et. c. nullus. ad idẽ. xxiii. di. in nomine dñi.

¶ An corpore uiciatus possit esse papa. glo. dic quod non. xxiii. di. in nomine domini. super vergemio.

¶ An eoipso quod papa scribit collegio uideatur illud approbasse. Inno. de offi. ordina. cum ab ecclesiarum. tex. in cle. attendentes. de sta. re. doc. in prohemio grego. adde nõ. in cle. si summus. de senten. excom.

¶ Papa potest in totuz deponere et extinguere regulaz fratrum minorum. uidẽ Genze. in extua gan. Io. xxii. que incipit quorũdam.

¶ An possit suo precepto compellere aliquẽ ad recidendum epatuz. s. Tho. in quarto. di. xxviii.

¶ An faciens ignoranter contra constitutionez pape peccet. uidẽ. s. Tho. in. q. de quolibet. q. xix

¶ An papa succedat beato petro in ea perfectõne potestatis et dignitatis uicariatus xpi. qua beatus petrus fuit in ecclesia a xpo sublimatus. uide. s. Tho. in sum. contra genti. lib. quarto. q. lxxvi. adde quod idem dicit in libro. contra. erro. greco. clxviii.

¶ An ad solum papam ptineat canonizatio sanctorum. doc. in. c. ii. de reli. et uene. sanc. et in. c. i. eo. ti. li. vi. uide. s. Tho. in. q. de quolibet. q. viii. articulo ultimo.

¶ An auctoritate solius pape debeat congregari concilium. Item an ipse confirmet statuta sinodalia. Item ad eum appelletur a sinodo. Item an habeat necesse congregare concilium generale quotiẽs uult aliquid i fide determiare. ad omnia ista rñdet. sanc. Tho. in. q. de potentia. q. xx. articulo quarto.

¶ An existentes in concilio generali possint aliquid statuere sine auctoritate pape. sanc. Tho. i tracta. cõtra impug. religio. dicit quod non. ubi etiã tractat an papa possit ĩmutare statuta edita in conciliis uniuersalibus.

¶ Papa qui non est presbiter neque epũs nõ põt exercere ea que sunt ordinis. nõ. Hosti. de elec tio. licet. a de nõ. in. c. quanto. de consue.

¶ An possit facere nouos articulos fidei. aut iã editos remouere. uel noua sacramenta instituere aut instituta remouere. s. Tho. in quarto. di. xvii. q. xlii. ubi rñdet negatiue. adde quod dicam infra ad hanc materiam.

¶ An ad eum pertineat determinare ea que sũt fidei. uide de baptis. maiores. xxiiii. q. i. s. Tho. in lib. contra erro. greco. clxx.

¶ Papa est dñs tocius mundi. de priuile. cuz ã diuersis. li. vi. et ibi nõ. glo.

¶ An papa facere possit prelatum ad tẽpus. glo. quod sic. vii. q. i. pastoralis. ad idem glo. de ꝑptu. si graciose. li. vi. que dicit quod etiam sub conditione potest facere.

¶ An solus transferat sedem episcopalez ã uno loco ad alium. tex. quod sic. vii. q. i. temporis.

¶ An papa possit facere nouos articulos fidei. Genze. in extua. Io. xxii. que incipit cuz inter nõnullos. dixi. s. prox. columpna. uide sanc. Tho. secunda secunde questione. i.

¶ An possit esse iudex in causa sua. nõ. glo. xvi. q. i. c. i. Cy. in. l. i. C. ne quis in sua cã. Bar. in. l. si quis. § si quos. ff. de penis. glo. et docto. de iudicum uenissent.

¶ Papa peccat mortaliter si denegat iusticiam uel si non respondet ad consultationẽ. dictum ẽ Goff. in. c. consultationibus. de offi. dele. quod intellige secundum Genze. et do. cardi. flo. in cle. pastoralis. in prin. de re iudi.

¶ An papa possit alienare res ecclesie in casibus non permissis a iure. glo. et Archidi. xii. q. ii. nõ liceat. et. c. cum redemptor. Albri. in aut. hoc ius porrectum. C. de sa. sanc. eccle.

¶ Papa hereticus non habet locum nec nomẽ inter alios sũmos põtifices. glo. xix. di. anastasius

¶ Coram papa non requirit ordo iuris cum est contentio an aliquid de iure fieri possit. ii. q. i. manifesta. nõ. Io. an. de consue. cum inter.

¶ An possit tollere ius unius et dare alteri. nõ. de consti. que in ecclesiarũ. de conces. preben. ꝓposuit. de imu. ecc. quia plerique. et in. l. quotiens C. de preci. impe. offeren. adde glo. xvi. q. i. ecce que dicit quod põt. glo. ix. q. iii. conquestus. dicit quod non potest. ad idem glo. xxii. di. c. i. que dicit quod non potest sine cã. glo. de reli. domi. constitutus dicit quod põt. adde quod dixi. s. sub dictiõe epũs.

¶ An possit transferre prelatuz inuitum. doc. de renunc. ad supplicationem. dicunt quod sic. ꝓ quibus est opi. tex. xii. q. i. omnis. contrarium statutum fuit per alex. v. in concilio pisano. idez postea in concilio constancien. adde Bal. qui pulcre loquitur de hoc in. l. ꝓpta. C. de preci. impe. offeren. ad materiam uide Io. an. i regula quod ob gratiam. li. vi. adde nõ. vii. q. i. episcopus de loco. et. c. scias.

¶ Papa dicitur pontifex romane et uniuersal ecclesie. tex. est. xxiii. di. in nomĩe domini.

¶ Papa interpretatur et declarat decreta conciliorum. de renunc. post translationẽ. xxiii. q. v de liguribus. bonus tex. xvii. di. nec licuit. adde quod dixi. s. secundum. s. Tho.

¶ Licet papa pro heresi possit deponi si tamen paratus est seipsum corrigere deponi non debet glo. de conse. di. ii. c. i. xxi. di. nunc autem. xl. di. si papa.

¶ Pro auctoritate et potestate pape sunt pulcri tex. de elec. fundamenta. li. vi. de homic. pro humani. e. li. de transla. prela. c. i. ix. q. iii. cuncta.

¶ Papa dicitur beatissimus. xcvi. di. quoque. xcvii. di. uictor. xi. q. iii. c. pe.

¶ Qui ipsius locum tenet in aliqua patria prouincia uel regno. seu qui est eius officialis debet ꝑcedere quoscũque. xciii. di. c. fi. xciiii. di. c. i. facit tex. cum glo. de offi. dele. cum olim. ii.

¶ An solus papa dispenset quod filius sacerdotis teneat ecclesiam. quã pater ꝑx. et imediate ante eũ tenuit. glo. de testi. ex parte. adde de fi. presbit. ex transmissa.

¶ An solus det licenciam celebrandi in ecclesia interdicta. glo. de appella. ad hoc quoniam.

¶ An ordinati per eum habeant supra alios aliqua priuilegia dic quod sic. ut nõ. de tempo. ordi. cũ in distribuendis. de conse. di. ii. c. fi. de ma. et obedien. per tuas. bonus tex. in. l. fi. ff. de albo. scriben. et ibi Bar. glo. xvi. q. i. in parrochia. glo. i. q

i·epiphanium·que tenet ꝙ ordinatus presbiter per papam debet precedere alios eiusdem ordinis pōt tamen deponi per epūm.

¶ An papa possit mādare ł cōmitteꝛ simplici sacerdoti ea q̄ sunt ordis epalis·cōis opio canonistaruꝫ est ꝙ sic·de quo per glo·et doc·in·c·quanto·de consue·aliqui theologi contra·de quo p·s·Tho·in quarto·di·vii·q·iii·art·i·Inno·de consecra·ec·uel alta·aqua·qui dicit se uidisse pluries papam mandasse simplici sacerdoti reconciliatōnem eccle·que est ordinis epālis·ut in·d·c·aqua adde bonam glo·xcv·di·peruenit·de consec·di·iiii·omni tempore·ubi glo·alia glo·de conse·di·v·manus quoqꝫ·idem dicit Specu·ti·de lega·§·nunc ostendendum·ꝟ·lxi·ubi de hoc·

¶ An possit dispensare contra generalem statū ecclesie·Inno·de consue·quanto·facit glo·xxv·q·i·que ad perpetuā·et·c·sunt quidam·in glo·Inno·de sen·excom·inquisitioni·glo·xii·q·i·dilectissimis·

¶ An possit tollere canonē si quis suadente·doc·de senten·excom·nulli·glo·i·q·iii·ex multis·ubi tenet ꝙ papa dispensat contra canonem concilii calcedoneñ·quod est unum ex quatuor principalibus·de quo dixi·s̄·et allegaui illam glo·in concilio basilieñ·que est notanda·

¶ An ꝓhibitio facta per papam alicui inferiori ne sacramentalia exerceat impediat illo exercente impressionem caracteris·nō·glo·de peni·cum ex eo·de elec·prouida·li·vi·in cle·in pleriſꝙ·de elec·glo·dicit ꝙ non·de consuet·quanto·ubi d̄ hoc·adde glo·de cōse·di·v·manus·facit qd̄ nō·ix·q·iii·ordinationes·i·q·iii·ꝙ quedam·adde quod dicam·ī·

¶ Si heresꝭ pape ꝓbetur per duos testes sufficit talis probatio ad eius depositionē·Io·an·de electio·licet·super glo·alia glo·ii·q·iiii·presul·

¶ An possit eximere episcopum a iurisdictione et superioritate sui archiepi·casus est ꝙ sic·xvi·q·i·frater·

¶ Papa pōt se subicere confessori suo ut eū ligat et soluat·glo·de offi·dele·sane·ix·q·iii·neo ubi glo·Hosti·in sum·de peni·et remis·§·cui cōfitendum·ꝟ·cui papa·

¶ An ad ipsum pertineat ordinare uel approbare simbolum·s·Tho·secunda secunde·q·i·ar·ul·

¶ Papa est maior Paulo et omnibus apostolis in aministratione·dictum est Innocen·de biga·super eo·

¶ An possit dispensare cum diacono ut contrahat matrimoniuꝫ·doc·ꝙ sic·in·c·sicut·d̄ sponsa·ubi do·cardi·in·v·q·et qui cle·uel uo·c·i·de monaco dixi·s̄·de subdiacono an dispensat cum eo ut contrahat matrimonium cōmuniter tenetur ꝙ sic·xxxii·di·de illo·uid̄ Io·an·in regula semel li·vi·et quod nō·in·c·cum ad monasteriū·de statu mona·et quod ibi nō·per Inno·uide·xxi·q·ii·§·sunt quidam·et in·c·cum olim·de cle·coniug·et in·c·i·de uoto·li·vi·

¶ An dispenset cum moniali ꝙ possit stare i seculo·glo·xxvii·q·i·si custos·

¶ Qualiter intelligitur qñ papa eximit unaꝫ ecclesiam a iurisdictione ordinarii·et eam donat·aproꝑat uel cōcedit abbati aut alteri loco religioso·uide pulcre·Inno·et doc·de dōa·pastoralis

¶ An iter papā et cardinales sit cōmunio uel cōiunctio que est inter episcopū et ecclesiam suam Hosti·de testa·requisisti·glo·et doc·de testi·cū a nobis·glo·de re iudi·ad apostolice·li·vi·Io·mona·de hereti·super eo·eo·li·

¶ An possit dispensare cum uoto paupertatꝭ et castitatis·glo·ꝙ non·de regula·ad nostram·plene de sta·mona·cum ad monasterium·docto·de uoto·c·i·

¶ An possit dispensare ꝙ monacus habeat ecclesiam secularem·doc·de uo·non est·de sta·regu·quod dei·et·c·cum ad monasterium·

¶ An possit executores testamentarios remouere·et in locum eoꝝ alios surrogare·Inno·in·c·cū tibi·de uerbo·signi·alias de testa·

¶ Quis possit cognosceꝛ et iudicare d̄ heresi pape·uide Archidi·de hereti·in fidei·li·vi·Inno·de uer·sig·ex parte·i·glo·ii·q·vii·sicut inquit·i contra·glo·ii·q·v·mandastis·

¶ An papa defunctus possit condemnari de heresi sine concilio·uide Archidi·in preallo·c·in fidei·Io·an·post Hosti·de conçes·preben·ꝯposuit glo·xl·di·si papa·

¶ An possit cōmittere simoniam·s·Tho·secunda secunde·q·c·articulo·i·et in quarto di·xxvii q·iii·in responsione·ad secunduꝫ facit quod dixi s̄·de·l·iulia·de ambitu·an eius pēa cadat i papā·

¶ An cōmunitas religionis xp̄iane teneatur ꝓuidere pape de necessariis ad regimen uniuersalis eccle·Item an papa possit imponere decimam in tota ecclesia·uide·s·Tho·secunda secunde·q·lxxxvii·articulo·iiii·

¶ An papa ordinando scienter criminosum uł irregularem uideatur cum illo dispensare·nota·xviii·di·in prin·lxiiii·di·§·i·facit cle·si summꝰ et quod ibi nō·de sen·excom·adde quod dixi·s̄·sub dictione dispensatio·

¶ Papa est generalis uicarius xp̄i·nota·Inno·de uoto·quod super·de sta·regula·cum ad monasterium·de trans·prela·c·i·et·ii·ubi uid̄ an habeat potestatem indicendi bellum contra infideles·et dandi licentiam ut capiantur bona ipsorū Item an in eos habeat iurisdictionē·de quibus i dicto·c·quod super·per Inno·qui dicit ibi ꝙ habet iurisdictionem super oēs mortales·ibi etiaꝫ tractat an possit dare indulgentias euntibus ad recuperationem terre sancte·de quo per Hosti·et Io·an·de iude·ad liberandam·adde de hoc qd̄ dixi supra·

¶ An papa possit adiri si rex negligit facere iusticiam·uel si facit iniusticiam·Inno·ꝙ sic·de fo·compe·licet·doc·de iudi·nouit·

¶ Papa potest in uno episcopatu ponere duos episcopos·vii·q·i·nunc autem·et ibi nō·et·c·petisti·ea·cau·et·q·add̄ glo·xxiiii·q·i·didicimus·q̄ uidetur dicere cōtriuꝫ·ꝓ qua bene facit·de of·ordi·quoniam·

¶ Papa concedit duos episcopatus uni episcopo in titulum ita ꝙ est episcopus amborū·xxi·q·i·relatio·tex·cum glo·de reli·domi·constitutus·secundum unum intellectum·

¶ Ad ipsum pertinet antiquissimo iure prouidere de episcopatibus·glo·de elec·q̄q̄·li·vi·lxxx·di·in illis·xxii·di·c·ii·et quod ibi nō·

¶ An papa possit absoluere ligios·uel uasallos

alicuius principis a iurisdictione fidelitatis ex cā dic ꝙ sic·de ex·prela·grauem·xv·q·vi·auctoritate·et·c·alius·

¶ An penitentiam impositā a papa alicui ꝓ crimine possit inferior mutare·glo·l·di· accedens·xxxiii·q·ii·latorem·de sortile·c·ii·de accusa·cū p·in glo·fi·et super ea.

¶ An papa possit de monaco facere non monacum glo·ꝙ sic·de sta·mona·cum ad monasteriū·ubi de hoc·

¶ An papa possit dispensare ut aliis temporibus q̄ statutis conferantur sacri ordines·Innoc·ꝙ sic·in prealle·c·cum ad monasterium·

¶ Papa in his que sunt fidei habet determinare adeo ꝙ standū magis est sententie ipsius q̄ q̄rūlibet sapientum·ita dicit sanc·Tho·in ult·q·de quolibet·adde quod idem nō·secunda secunde q· articulo·

¶ Deus non permittet papam errare in decisione eorū que ad fidem pertinent·ut legitur in cronicis de Leone papa pro hoc glo·xxiiii·q·i·quodcunq·tex·xxiiii·q·i·in sede·et·c·hec est fides·et·c·quoniā uetus·incontrarium uidet esse·glo·xxiiii·q·i·a recta·de quo dic ut plene scripsi in libro meo contra panormitanum·

¶ Pro obseruancia mandatoꝝ pape·uide bonū tex·xx·di·si decreta·xix·di·nulli·lxxxi·di·si q·adde ꝙ non seruās iussionem pape est infamis·iii·q·iiii·si quis·

¶ Licet papa sic hereticus tamen ante sniam nō est ab eius obedientia recedēdū·xvii·di·§·hinc etiam·xxiiii·q·i·in sum·xi·q·iii·cui· faciunt nota·de elec·nichil·opti·glo·xxiiii·q·i·acacius·i·q̄ dicit ꝙ papa hereticus ē minor q̄cunq catolico·

¶ Si totus mundus sentiret in aliquo negocio contra papā standum esset sententie pape·Hostien·de conces·prebē·ꝓposuit·facit glo·iiii·di·i istis·c·di·contra moreȝ·viii·q·iiii·nonne ·xi·di·nolite·xii·di·non decet·

¶ Papa accusatus de crimine non tenet se purgare si non uult·ii·q·v·mandastis·et·c·audituȝ·et si reperiatur q̄nq fecisse hoc fuit ex humilitate·sicut Gregorius·ii·q·vii·si quis nos·et Pelagius·xxx·q·i·satagenduȝ·et Leo·ii··q·vii·nos si

¶ Quot testes sunt necessarii quando papa spōte uult se purgare·tex·ii·q·v·omnibus nobis·dicit ꝙ·xii·adde ꝙ damasus accusatus de adulterio purgauit se cum·xlii·episcopis·ut habetur·ii q·vii·item Ieronimus refert·

¶ Papa absoluit quos concilium damnauit· ix·q·iii·cuncta·et·c·fratres·preterq̄ in causa fidei·xv·di·sicut sancti·in fi·et ibi bona glo·

¶ Statum pape sic debet haberi ac si ex ore dei uel beati petri manaret·xix·di·sicut omnis·

¶ Papa euaginatum gladium sumit de altari·et tradit imperatori dicens accipe gladium desuper beati Petri corpore sumptum per manꝰ nostras·licet indignas uice tamen et auctoritate sāctorum apostoloꝝ consecratas impialiter tibi cōcessum·nostreq benedictiouis officio in defensionem sancte dei ecclesie diuinitus ordinatum ad uindictam maloruȝ laudem uero bonoruȝ·etc̄ ut plene hec habentur in pontificali romano·

¶ Qualiter papa scribat litteras añ consecratōnem·et coronationem suam·Io·an·notat in data li·vi·in glo·et in nouella·Specu·ti·de ꝛ·p·presēta·§·ult·ꝟ·item quod obtentum·ubi etiam querit an papa ex sola electione querat ius āministrandi seu exercendi papalia·et concludit ꝙ sic·quo ad temporalia si non ad spūalia·de quo·lxxix·di·si quis pecuniam·xxiii·di·in nemine domini·uide in·d·ꝟ· itē qđ obtentuȝ·quo tempoř papa assumit sibi nomen·adde quod nō·de elec·lȝ·

¶ Papa est rector uniuersalis tocius ecclesie·patet ex uerbis que dicuntur in eius consecratōne uel intronizatione uidelicet· tribuas ei dñe cathedram pontificalē ad regendam ecclesiā tuā et plebeȝ tue sortis intra mūdi limites uniuersā

¶ An papa possit priuare electores imperii iure eligendi imperatorē·glo·de re iudi·ad apostolice·li·vi·uidi eos priuari per·s·do·nostrum dñm Euge·quartuȝ·propter scisma et quandam neutralitatem·

¶ Appellari potest a papa male informato ad ipsum melius informanduȝ·xxxv·q·viii·sententiam·cum duobus·c·prece·de resti·in inte·cuȝ ex litteris·facit·xii·q·iii·cum apud·

¶ An a papa diriuetur potestas in alios prelatos·uide·s·Tho·in summa contra genti·li·iiii·q lxxvi·et in quarto sententiaꝝ·di·ulti·habeo de hoc pulchrum tractatum·

¶ An papa possit uti claue ptāt̄ ecclesiastice ī quemlibet de ecclesia·s·Tho·in quarto di·xix·q·i·articulo·iii·

¶ An auctoritate solius pape possit epūs curam deserere·sanc·Tho·secunda secunde·q·clxxxvii·articulo·iiii·

¶ An utatur baculo pastorali sicut ceteri episcopi·tex·et ibi glo·x·in·c·i·in fi·de sacra unctio·sanc·Tho·in quarto·di·xxiiii·

¶ An sit laudabile in eo ꝙ assumat habitum uiliorem·ultra metas habitus consueti·sanc·Tho·in libro contra impug·reli·

¶ An papa possit dispensare cum religioso sup uoto obedientie·nō·in·c·cum ad monasterium·de sta·regu·Hosti·in sum·de uo·§·pe·uide sanc·Tho·secunda secunde·q·clxxxvi·articulo·viii·ubi plene de hoc·

¶ An ad papam maxime pertineat dispensatio·uel relaxatio iuramentoꝝ·uide sanc·Tho·secunda secunde·q·lxxxviii·are·ix·

¶ An possit concedere alicui uel cōmittere ut utatur potestate in eum ecclesiastica saltem i foro conscientie·uide sanc·Tho·in quarto di·xix questione ·ix·

¶ An papa sit ꝓprius sacerdos cuiuslibet parrochie·uide sanc·Tho·in tracta·contra impugnātelr et idem in quarto di·xvii·ubi etiaȝ tractat an papa possit cōmittere aliquibus ut audiantur confessiones irreg̃litis sacerdotibus prochialibꝰ

¶ An ad papam pertineat ordinatio studioruȝ et uniuersitatum·uide·s·Tho·in tracta· contra ipugnan·religio·

¶ Quis possit reuocare sententiam pape·et an gesta pape eius successor possit reuocare·nō· xxxv·q·ix·sententiam·et·c·Gregorius·

¶ Qui non habet papam pro capite non habet cristum pro capite·xi·di·nolite·xii·di·quis nesciat·Math·xvi·xix·ita dñs·xciii·di·q cathedrā·i·q·i·in ecclesia·de peni·di·iii·si quis aūt·đ spō·

duo·c·ult·xxiiii·q·i·qcunq ab unitate·

¶ Papa est caput ecclesie·ii·q·vi·si qs ad nostrum·et·c·ad romanam·bona glo·vii·q·i·nō aūt que uult q qui dicit duos posse esse papas uel papam non est caput ecclesie errat contra illuz articulum unam sanctā catholicam zc·

¶ Ubi est papa ibi sunt limina apostolorum·Inno·de iuretaran· ego· n·xxiiii·q·i·quodcunq·

¶ Papa non cogitur stare rome·xl·di· nos·et c·non loca·xii·di·nulli·biī facit·xciii·di·legimus

¶ An in ordine smonis et scripture sit preferēdus concilio·de conse·di·ii·in quibus·in supscriptione·ubi dicitur Leo epūs et sancta sinodus zc·uide epistolam athanasii ad marcū papam·Item epistolam Stephani archiepi ad damasuz papaz Item epistolam aurelii carthagineñ·episcopi ad Innocentium papam·uide de conse·di·ii·ego berengarius·bonus tex·de eo qui du·in ma·cū haberet·xi·q·iii·theugualdum·quandoq tamen papa se ex humilitate postponit·xii·q·i·dilectissimus·xcvii·di·uictor·xvi·q·i·de decimis·ubi cōcilium prefertur super quo uidi multum disceptari in consilio basilieñ·

¶ Papa confirmat consiliuz et eius decreta·uide in supscriptione·de conse·di·iii·d obsuatōne

¶ An subiciatur legibus concilii aut eas seruare teneatur·nō·xxv·q·i·c·i·et per totum· dixi late in prealle·li·meo contra panormitanuz·

¶ An correctio fraterna uel pceptum d correctione fraterna se extendat ad papam uide sanc·Tho·secunda secunde·q·xxxiii·art·iiii·ubi etiā tractat an papa aliquo casu sit publice a subditis a guendus·de quo idem nō·in·iiii·c·i·xix·

¶ Papa ter in anno facit pcessus generales cōtra diuersos malefactores·glo·in clemen· dudū·de iudi·

¶ Papa nominat se indignuz ministrum sedis apostolice·i·q·iii·ex multis·xxiii·di·in noie dñi

¶ De multiplici nomine quo se papa nominat·nō·glo·et Archidi·de consti·c·i·li·vi·

¶ Papa deposuit colonieñ·et treuereñ·archiepiscopos·qui non seruauerūt sententiam excommunicationis latā per eum·xi·q·iii·theugualdū·adde nō·de ex·prela·tanta·et i·c·grauē·de penis

¶ Papa rogat pncipes pro ecclesia·xcvii·di·ecclesie·xii·q·ii cuz deuotissimaz·lxiii·di·adrianus

¶ An sit obiciendū mandato pape pcipienti ex certa sciencia inhabilem admitti ad beneficium·de eta·et quali·eam te·ubi glo·et Inno· dicunt q sic·idem Inno·de sen·excom·inquisitioni·contra·uidetur dicere Archidi·de pp·si eo tempore li·vi·ubi uide modernos·

¶ An papa possit aliquez priuilegiare contra se lo·an·q non·de censi·cum instancia·ubi tex·cuz glo·facit·l·cōperit·C·de prescrip·xxx·anno·

¶ Papa pōt de nichilo aliquid facere·iii·q·vi hoc quippe·de conse·di·ii·reuera·nō·de consec·ec·uel alta·aqua·in glo·fi·

¶ An possit inducere aliam formā uerborum in baptismo·doc·q sic·dūmodo non omnino aliam·uidelicet·cum dicitur ego te baptiso in nomine pa·et fi·et sp·s·diceret ego te baptiso i noie trinitatis·Inno·tenet hoc in·c·i·de baptis·ad finez glo·sue magne·

¶ Papa non pōt etiam uolens se subicere iudicio concilii ut eius sniā deponat·excepta cā heresis·glo·ix·q·iii·nemo·que incipit ueruz est·glo·ii·q·vii·nos si incōpetenter·que incipit bene potest papa·glo·ii·q·v·mandastis·que incipit docuit·et·c·auditum·ea·cau·et·q·uide·ii·q·vii·§·item cum balaā·ꝯ·item Ieronimus·in glo·super ꝯ·accusatus·et·ꝯ·item simacus ·cum glo·tex·xvii·di·§·hinc etiam·xxi·di·nunc autem·hoc tenet Io·an·de consti·ecclie sancte marie·super ·ꝯ facultas·et Archidi·in palle·c·nos si incōpetent

¶ De potestate pape circa matrimoniū nō · de conuer·coniuga·ex publico·de despon·impu· ad dissoluendum·in repe·mea·uide do·cardi·florē·in·c·fi·de spō·duo·in pma·op· de diuor·gaudemus·et·c·quanto·faciunt nō·per Io·an· in regula actus·li·vi·

¶ An papa possit dispensare q cristiana contrahat cum iudeo uel heretico·seu econuerso et uidetur q non·de condi·appo·c·fi·xxviii·q·i· non oportet·et·c·caue·exodi·xxxiiii·deutro·vii·faciunt nō·in·c·decreuit·de hereti·li· vi·Specu·ti·d diuor·post prin·

¶ In casibus dubiis non decisis consulēdus ē papa·de pp·super lris·qui fi·sint legit· per uenerabilem·de baptis·maiores·

¶ An filius psbiteri uel alius illegitimus possit pmoueri ad papatum·dic q sic·lvi·di·osius·

¶ An papa possit legitimare ad temporalia nō·plene qui·fi·sint legit·causam·et·c·per uenerabilem·Bar·in·l·in prouinciam·C·de nup·et in·l·i·C·de sum·tri·Cy·in·l·si qua·C·de nup·dixi sub dictione legitimus·

¶ Papa singulis annis celebrat diem coronationis sue·glo·d conse·di·i·solēnitates·i·et licet ille tex·idem dicat in episcopis·glo·tamen dicit ibi istud non seruari nisi in papa·

¶ Papa profitetur se uenerari octo cōcilia generalia·l·di·sanctitas tua·alias quia tua·

¶ Si papa dat facultatem alicui dispensandi cū aliquo uidetur etiam dare potestatem restituendi illum fame·xv·q·viii·hi qui·in glo· et nota·Archidi·de elec·licet canon·li·vi·

¶ Post eum quis sit maior in curia·doc·dicūt q uicecancellarius·in cle·ne romani·de elect·et ibi uide quare magis dicitur uicecancellarius q̄ cancellarius·

¶ An narrationi pape q̄ facit in litteris suis sit credendum·tex·et quod ibi nota·in clemen·litteris·de proba·ubi uide quid si narrat factum p decessoris sui·de quo est tex·in extua·cle· vi·q̄ incipit prouida·ubi deciditur q tali narrationi adhibetur plena fides tam in iudicio q̄ extra·

¶ Quando papa aliquid donat ex plenitudine potestatis statim ille efficitur possessor·ita nota·Inno·in·c·bone·de postula·prela·

¶ An possit prohibere clerico seculari ut non fiat monacus·Archidi·xv·q·i·per principalez·als est·ix·q·iii·per principalem·

¶ An papa possit subditis imponere collectas·uide Io·an·de iureiuran·ego·n·facit quod dixi supra secundum sanc·Tho·

¶ An papa possit dispensare ut clericus non teneatur ad diuinum officium dicendum·uid Laudi·in extrauagan·Ioh·xxii· que incipit suscepti·idem in cle·ii·de celebra·missa·dixi sub dictione

officium diuinum.

¶ Solus concedit plenarias indulgentias. glo. i. de abusionibus. de penit. et remissio. sanc. Tho. in. iiii. di. xix. q. xii. do. cardi. floren. in clemē. si dominum. de reli. et uene. sanc.

¶ An habeat i ecclesia totā plenitudinē ptātis. uide sanc. Tho. i li. cōtra erro. greco. clxviii. et ad hoc q negantes eum habere in ecclesia plenariā ptātem errant contra unitatem eccle. ut dic idē sanc. Tho. in prealle. li. clxxiii.

¶ An habeat in ecclesia plenitudinē ptātis pōtificalis. sicut rex in regno. uide sanc. Tho. i. iiii. di. xix. q. i. ar. i.

¶ An solus habeat ptātem dispensandi in uotis dispēsabilibus. uide sanc. Tho. in. iiii. di. xxxviii. q. iiii. ar. ii. idem. ii. ii. q. lxxxviii. ar. ult.

¶ An possit facere q pfessus religionem nō sit religiosus. uide. s. Tho. secūda secūde. q. lxxxviii. ar. ii. et in quarto sniarū di. xxxviii.

¶ Papa cognoscendo de aliqua cā uidetur illā ad se auocare. Inno. in. c. cum. m. de consti.

¶ Si mandat q aliquis recipiatur in canonicū uidetur mandare q canonicatus illi conferatur. ita nō. Inno. et Host. in. c. cum te. de rep.

¶ Si scribit pro indigno presumitur circūuentus. ita dicit Inno. in. c. cum adeo. de rep.

¶ Papa fert sententiam super notorio. etiam parte non citata. Inno. in. c. quanto. de transactioni.

¶ Papa est publica persona. ita dicit Inno. i. c. cum pridem. de pac.

¶ Papa potest errare in fide. secundū Inno. i. c. i. de sum. tri. licet non defacili presumatur. ut. l. i. in fi. ff. de supel. le. et ideo non debet quis dicere credo illud quod credit papa. sed quod credit ecclesia.

¶ Electio eius non indiget confirmatione. ex quo sequitur q non habet superiorem. Io. an. in. c. ad honorem. de nsu pal. Bal. x. colla. qui feu. da. possunt. c. i.

¶ Papa pōt dare iudicem inter duos laicos super ca. dotis. Inno. de offi. dele. super questionum.

¶ Potest sibi papa legem imponere sed nō successori. Io. an. in. c. i. de consti. li. vi.

¶ An papa possit infeudare bona ecclesie. uide Bal. in. l. pe. C. de bo. que libe. Io. an. de iudi. cum uenissent.

¶ An possit non petentem absoluere a sententia excōmunicationis. uide Albri. in. l. a procedēte. C. de dilatio. adde qd dixi. s. sub dictiōe absolutō.

¶ Si papa concedit alicui iurisdictionē tpalem in alieno loco qui ad eum non pertinebat sz postea imperator donat eum pape an confirmetur prior concessio. Bald. in. l. iii. §. i. ff. de offi. procon. et lega.

¶ An possit alterare ordinem iudiciarū. dic q non. nisi quo ad forum suū. glo. in cle. dispēdiosam. de iudi. Bal. in. l. eos. C. de usuris.

¶ Papa non pōt exercere plenitudinem potestatis in his que pertinent ad iurisdictionē tēporalem. Item non potest alicui interuertere possessionem. qn facit aliquid de plenitudine potestatis. Inno. i. c. bōe. de elec. Bal. i. l. ii. C. de seruitu.

¶ Quando recipit aliquos i pprios filios an uideatur quasi adoptando sibi eximere eos ab aliis Inno. in. c. cum capella. de priuile. dicit q non. de quo uide tex. in. c. si papa. de priuile. li. vi.

¶ Si papa dicit ad audientiam suam peruenisse et eo mō cōmittit inquisitionē ualet. licet impetrator sit infamis. ita dicit Inno. in. c. cum oporteat. de accusa. uide nō. in. l. i. C. de preci. imperato. offeren.

¶ Papa non debet se intromittere de iurisdictione imperatoris. nec econtra nisi opem ferēdo nō. Inno. in. c. per uenerabilem. qui fi. sint legit. bonus tex. xcvi. di. cum ad uerum.

¶ Papa non debet tollerare q sibi illudatur nota. Inno. in. c. inter cetera. de preben.

¶ Si mandat alicui ut eligant et illi male eligunt. quis denuo eligere debeat. uide Inno. in. c. inter dilectos. de exces. prela.

¶ Papa solus iudicat de suis priuilegiis. uide Inno. in. c. cum uenissent. de iudi.

¶ Papa nunq debet auferre parti suam exceptionem. ita dicit Inno. in. c. ex transmissa. de foro competen.

¶ Papa supplet defectus imperatoris et corrigit uicia eius. dicit Innoc. in. c. i. de offi. ordina. quod dicit Bal. non procedere in temporalibus. quia in illis imperator non habet superiorē sed in criminibus ecclesiasticis. de purga. cano. nos inter. contra est uerius. q etiam in temporalibus papa est superior imperatore. ut plene nota. doc. de iudi. nouit. de fo. compe. licet. in clemen. romani. de iureiuran.

¶ Licet omnia possit debet tamē premitter clauem discretionis ante clauem potestatis. dic Inno. in. c. quanto. de iureiuran. glo. in. c. ad apostolice. de re iudi. li. vi.

¶ An restituat laicū ad famam. Inno. uidetur tenere q non. in. c. cum te. de re iudi.

¶ Si reuocat ad se negocium omnibus aliis silēcium iponit. dictum est Inno. in. c. ut nostrū. de ap. adde quod nō. idem Inno. in. c. dilecta. de cōfirma. uti. uel inuti.

¶ An si renuntiat papatui quod potest. ut in. c. i. de renuntia. li. vi. debeat sibi reassumere nomē baptismale. dic q sic. q illud propter papatū nō fuit sublatum sed uelatum probatur. ut in. l. filio quē. ff. de libe. et postu. item q res defacili reuertitur ad naturam suam. ff. de pac. l. si unus. §. pactus. xxxv. di. ab exordio. facit. l. falsa. §. i. ff. de condi. et demon. ibi honor eius auctus zc.

¶ An papa possit facere ut matrimonium ualeat ad tempus uidelicet usq ad pcreationem sobolis ne nomen familie deficiat. quod formari potest in monaco qui solus remansit de una magna familia cui papa dat licentiam ut cōtrahet et stet in matrimonio. usq ad sobolis procreationē. Io. an. tenet q sic. in regula actus. li. vi. tu adde qd nō. Bal. circa hoc. in. l. si filius. ff. de adoptio.

¶ Scripta pape in decisionibus negociorum debent preferri scriptis aliorum doctorum. xx. di. decretales.

¶ Papa aliqnando rogat imperatorē ut electo episcopo conferret ecclesiam. lxiii. di. reatina. et c. lectis. et. c. salonitane.

¶ Electus in papā aliquando non consecrabatur sine consensu imperatoris. lxiii. di. agathosa. et c. principibus. et. c. adrianus. et. c. i. sinodo. quod postea mutatum est in melius. lxiii. di. uerum. et

c.cum adrianus.xcvi.di.illud.et.c.bene quidem facit de elec.massana.et.c.sacrosancta.

¶ An per suum reptum possit tollere exceptionē recusationis iudicis.Inno.q sic.in.c.ex transmis sa.de fo.compe.glo.contra.ii.q.vi.si quis i quacunq.Io.an.de excep.cum inter.

¶ An possit alienare bona ecclesie romane sine consensu do.cardinalium.uide Archidia.xii.q.ii.cum redemptor.

¶ An sit dñs rerum ecclesiasticarum inferiorum.Io.an.in.c.i.de sum.tri.li.vi.Archidi.xii.di.c.i.

¶ An contra papam admittitur illa obiectio tu es mulier.dic q sic.q non est capax clauium.de peni.et remis.noua.non ista.tu es laicus.lxi.di.de his omnibus.nec ista.tu es uxoratus.uide doc.de elec.licet.qd de illa.tu es furiosus.quã quidem cardinales opposuerũt contra dictũ Vrbanũ sextum doc.in prealle.c.licet.q uidentur concludere q talis obiectio non deicit iam electum.sed impedit eligendũ.si tamen ea non ob.eligeretur ualeret electio.ut ibi nõ.

¶ Collatio pape habet uim snie.de re iudi.cum olim.de elec.c.ult.li.vi.

¶ Papa debet iudicare sm iusticiam et unicuiq reddere quod suum est.de priuile.ex ore.

¶ Papa scribendo nõ uidet in dubio uelle grauare ecclesiam pro duobus.de rep cãm.et.c.abbatem.et.c.duobus.et.c.mandato.

¶ Papa ex certa scientia cõmittens appellationem uidetur eam recipere.de offi.dele.pastoralis.§.preterea.

¶ Papa põt statuere q matrimoniũ non cõsumatum rũpatur altero coniugũ lapso in heresim sm Hosti.in.c.ex parte.de conuer.coniuga.

¶ Pape non currit tempus cõferendi bñficia ad se deuoluta.sm.Lap.de preben.statutum.li.vi.et ibi per Io.an.

¶ Qualiter celebret ipsius electio.uide.xxiii.di.in noie domini.de elec.licet.eo.ti.ubi periculum.li.vi.eo.ti.cle.ne romani.lxiii.di.iter nos.

¶ Si quis tenet pro papa eum qui non est canonice electus incurrit graues penas.de quibus ui de tex.xxiii.di.in nomine dñi.

¶ Omnes cristiani debent obedire pape.et illi reuerentiam exhibere.xciiii.di.obedientiam.lxxvii.di.si quis ex sacerdotibus.iii.q.iii.si quis uero.xxv.q.i.omnia decretalia.et.c.generali.

¶ Uiuente papa non debet tractari de electiõe successoris.xcvii.di.si quis papa.

¶ Si duo eligantur ad papatum quid fiet.uide lxxix.di.si duo.et.c.si transitus.

¶ Papa non põt sibi successorem constituere.viii.q.i.episcopo.et.c.moyses.dixi supra.

¶ Papa clericos cuiuslibet ecclesie potest ordinare.ix.q.iii.sunt uero.et.c.per principalem.

¶ Solus põt facere et erigere episcopatum ubi non erat.xvi.q.i.precipimus.

¶ Papa quandoq hortatur ad bellum et ad arma sumenda contra hostes.xxiii.q.iii.ut pdem

¶ Papa cõtra apostolos nihil debet aut potest statuere.imo eorum statuta debet usq ad mortẽ seruare.xxv.q.i.sunt quidam.et.c.satagendum et.c.contra statutum et omne quod.

¶ Papa debet conseruare iura et priuilegia ecclesiarum inferiorum.uide.xxv.q.ii.de ecclesiasticis.et.c.postq.

¶ Papa spoliatus debet ãte omnia restitui.Archidi.ii.q.vii.nos si.§.item simachus.glo.iii.q.i.in sum.Archidia.xxiii.di.c.i.

¶ Papa est summus inter omnes et supra cẽsii.q.vi.decreto.et.c.qui se scit.uide Luc.vi.Math.xvii.xxiiii.q.i.non turbatur.et.c.est et aliud.xxi.di.quãuis.de transla.prela.inter.

¶ An possit tollere.l.ciuiles.dic q non ubi non habet iurisdictionem tẽporalem nisi in his in quibus uertitur periculum anime.de iudi.nouit.de pscrip.c.fi.de sedis uap.c.pe.et ult.de fo.compe ten.c.fi.li.vi.de senten.excom.decernimus.e.li.

¶ Papa etiam ante coronationem potest suum officium exercere.et qui hec occasione impugnaret litteras suas est excõmunicatus.ut in extrauagan.Benedic.xi.que incipit q nonnulli.

¶ Ea que sunt fidei diffiniri non possunt.etiã p concilium sine autoritate.dicit sanc.Tho.secunda secunde.q.i.arti.x.bene facit de baptis.maiores.xxiiii.q.i.hec est fides.et.c.quoniã uetus.et.c.quotiens.

¶ Si papa deponit imperatorem sine causa nõ ualet talis sententia.Bal.x.colla.super pace constan.in.§.corona.

¶ Papa scribit imperatori uel regi carissimum in xpo filium.tex.in cle.i.§.dudum.de iureiuran.et in cle.ii.§.sane.de re iudi.

¶ Quid operetur signatura pape per illa pbat ut petitur.uide do.Anto.in consilio suo.lii.

¶ Papa deleget uiua uoce causas ecclesiasticarum cathedralium.et regularium.do.cardinalibus glo.i.cle.auditor.de rep.glo.xxvi.q.ii.istitutiois

¶ An facultas concessa per papã alicui ut possit conferre aliqua bñficia expiret per mortem pape.uide Io.an.in.c.ii.de preben.li.vi.

¶ An papa possit tollere pactum quo eram alteri obligatus.glo.in.c.ueniens.de uo.de preben.significatum.tex.de deci.ex multiplici.de simo.ex diligenti.ubi pbatur q reuocat pactum et nõ uocata parte quando est contra ius.

¶ An papa possit in se prorogare iurisdictionem iudicis secularis.glo.ii.q.vii.nos si.Hosti.de heret.cum ex iniuncto.glo.lxiii.di.i sinodo.Hostien.in.c.ecclesia.de consti.glo.ix.q.iii.nemo.glo.in saluta.li.vi.super.§.seruus.

¶ Solus iudicat in causis ecclesiasticarum urbis uide glo.ii.q.iiii.nulli.

¶ An in foro seculari inter diuersas opiniones sit sequenda interpretatio pape.glo.q sic.in.c.licet.de fo.compe.Hosti.contra.in sum.de foro compe.§.ii.§.item ratione.doc.concordant has opiniones in prohemio clemen.ubi uide.

¶ Quod fit auctoritate pape dicitur fieri auctoritate dei.si iustum sit id quod fit.et ex iusta causa.xxiiii.q.i.quodcunq.ii.q.iii.si quis uero.de uo.non est.de transla.prela.c.ii.

¶ Si papa mandat simpliciter recipi testes intelligitur seruato ordine iudiciario.de confirma.uti.uel inuti.cum dilecta.

¶ Papa est lex animata in terris.glo.in.c.ab arbitris.de offi.dele.li.vi.

¶ Qui a duabus partibus cardinalium est electus et absq ulla exceptione receptus ab uniuersali ecclesia pro summo pontifice est habendus

electio·licet·

¶ Idem est tribunal seu consistoriũ pape· et de Inno·de transla·prela·quanto·et ibi Io·an·

¶ Quomodo papa transtulit imperiũ in personam Caroli·et ex qua cã·habetur de elec·uenerabilem·et ibi glo·

¶ Eoipso ꝙ papa ꝓuidet alicui de dignitate in curia intelligitur confirmatus·uide Innocen· de appella·constitutus·

¶ An possit sibi concedere illud quod concedit aliis· Archidi·lxxix·di·si transitus·

¶ Si in eius litteris ponuntur necessaria tãgentia materiam super qua scribitur presumit ꝙ ex certa scientia·glo de offi·dele·pastoralis·

¶ Si fit sibi iniuria occulta uel manifesta quis ꝺ illa cognoscit·uide nõ·de uerbo·sig·ex parte·i·

¶ Si papa reseruat sibi fructus beneficiorũ uacantium non includuntur manualia·uide in extrauagan·Io·xxii·que incipit non alter·

¶ Papa potest delegare laico inter clericos cãꝫ ciuilem·nõ·glo·de iudi·c·ii·

¶ An papa possit uendere seu aliẽare terras ecclesie in preiudicium successoris·uide Archidi·xii·q·ii·non liceat· Bal·in·l·cum multa·C·de bo·que libe·et uide que dixi·s̃·circa hoc·

¶ An possit iniuriam sibi uľ ecclesie factã remittere·nõ·de maledi·c·i·in glo·ii·

¶ Ad solum papaꝫ appellatur omisso medio·nota·de priuile·antiqua·in glo·fi·dixi sub dictione appellatio·

¶ An papa scribit alteri ecclesie uel sibi prescribatur·uide Specu·ti·de prescrip·℘·illud ibi·

¶ Papa est summus sacerdos et hoc nomẽ sibi sumpsit a moyse·xxii·di·sacrosancta·

¶ Ubi est papa ibi est cõmunis patria omnium uide de dila·exposuit·per Inno·

¶ Reseruata sibi nemo debet attentare·de usu pal·nisi·de offi·le·ꝙ translationem·et·xvii·di·porro·

¶ Presumendũ est ꝓ facto pape·xl·di·nõ nos

¶ Solus papa renuntiat in manibus dei· id est ꝓprius·ꝙ in terris non habet superiorem·lxxvii·di·si quis·uide nõ·de renun·c·i·li·vi·

¶ Papa non recipit oblationes ad altare nisi panem qui offertur pro mortuis et hostias que offeruntur in missa aniuꝫ·omnes alie oblationes ponuntur ad pedes suos· sicut olim ponebantur ad pedes apostolorum·ar·c·dilectissimis·xii·q·i· ubi Archidia·

¶ Consecratio nõ facit papam sed canõica electio·nam consecratio pertinet soluꝫ ad episcopos cardinalis electio ad omnes·Bal·in·l·discretis·C·qui testamen·fa·pos·

¶ Si papa concedit alicui ꝙ possit testari intelligitur ut possit secundũ ius canonicũ· de test·a·cum esses·et·c·relatum·Bal·in·l·si quando·in fi·C·de inoffi·testa·

¶ Capitula que papa facit cum ciuitatibus sũt seruanda·Bal·in·l·si ex falsis·C·de transac·

¶ Papa castra et res ecclesie potest solus infeudare·sed non magnas ciuitates sine consensu cardinalum·qui sunt capitulum uniuersalis ecclesie·ut nõ· Archidi·xii·q·iii·cum redemptor· et c·ab omnibus·et Bal·refert in·l·cum multa·C·de bo·que libe·ubi etiam dicit ꝙ omnes ecclesie et oẽs clerici mũdi ñ possunt auferre papatuꝫ pape

¶ An et qualiter papa possit in uoto continentie dispensare·uide per·s·Tho·secunda secunde q·clxxxviii·alias·lxxxix·ar·viii·

¶ Papa potest cõmittere simoniam idem secunda secunde·q·cx·art·i·

¶ Transgrediens preceptuꝫ pape etiam ignoranter peccat·idem in·q·de quolibet·q·i·ar·xix·

¶ Papa de thesauro ecclesie potest dare ad satisfactionem tocius peccati·idem in·q·de quolibet·q·iii·ar·xvi·

¶ Papa utriusꝗ potestatis apostolice tenet· idem in secundo di·xxiiii·

¶ Quomodo res ecclesie sunt pape·et quomodo non·uide per·e·in·iiii·di·xxv·ar·xv·

Papinianus Fuit subtilissimus iuriscon·uide in prima consti·ff·torum·§·hoc autem·ubi etiam dicitur pulcherrimus·uide in·§·ne autem·ea· constitu·et in·§·sed ꝗr·e·constitu·dicitur prudentissimꝰ

Papirus An priuilegium uel instrumentuꝫ seu alia scriptura autentica possit scribi in papiro·uide Ioh·an·in·c·cum dilecta·de confir·uti·uel inuti· ubi est hoc uer·papirus·dixi sub dictione instrumentum·

Parabolanus Medici appellant pabolani·C·de episcopis et clericis·l·parabolanus·dixi sub dictione medicus·

Paradisus In paradiso erat abstinentia sed post eiectionem de paradiso cepit esse edendi licentia uel lasciuia·xxxv·di·sexto die·

¶ Primus homo eiectus fuit de paradiso ꝓpter peccatum·xl·di·adam·geñ·

¶ Latro pendens in cruce subita confessiõe meruit paradisum·xxvi·q·vi·congnouimus·

¶ In paradiso terrestri institutum fuit coniugii sacramentuꝫ·xxxii·q·ii·his ita respondemus·uide tex·et quod ibi nõ·de biga·debitum·

¶ Quid sit paradisus terrestris et in quo loco sit positus·et an possit ab hominibus adiri· glo·de conse·di·iiii·ecclesia·que dicit idem esse q̃d celum empireum·sed hoc non credo ꝺ terrestri sed de celesti·uide·xxiiii·q·i·omnibus·uide magis·senten·in·ii·di·xvii·

¶ Paradisus est locus terrestris·sanc· Tho·in i·par·q·cii·ar·i·et·ii·di·xvii·ar·vi·et congruus habitationi·idem in·d·q·cii·ar·ii·

¶ Paradisus congruebat primo homini·idem i secundo·di·xxix·art·quinto·

¶ Paradisus est multiplex·idem in·iii·di·xviii·articulo·x·

¶ Homo ex̃ paradisuꝫ formatus est de limo terre·mulier uero i paradiso·geñ·i·et·ii·xl·di·illud

Parafernalia Bona parafernalia sunt que mulier habet extra uel ultra dotem·C·de pac·conuen·sup do·l·hac lege·ff·de iure dot·l·si ego·§·dotiꝭ· glo·in·c·ex litteris·de pigno·

¶ Bona parafernalia non restituuntur uxori si fit separatio propter adulterium·nõ·de donatõ·inter ui·et uxo·pleruꝗ·in glo·dotalicium· in fi·

¶ An pro bonis parafernalibus habeat mulier tacitam ypothecam in bonis uiri·nõ·C·de pact·

conuen·l·fi·in glo·pecunias· Azo·in sum· eo· ti·in fi·adde nō·in·l·i·§·accedit·C·de rei uxo·act·

¶ An maritus teneatur ad restitutionē fructuum bonoꝝ pafernaliuz·nō·C·de pact·conuen·l·fi·in glo·circa·ff·ad·l·fal·l·p e·

¶ In bonis pafernalibus maritus non habet aliquod ius·C·de pac·conuen·l·hac·l·nec etiam habet ius aministrandi muliere contradicente·nisi illa bona tradiderit marito·ut·l·fi·C·de do·ꝓmis·quo casu maritus habet āministrationez et de fructibus potest cum ipsa uiuere·tex· et ibi Barto·in·

¶ Bona pafernalia efficiuntur mariti si mulier hoc agat et non repetat actꝗ de dote·ff·de iur dot·l·si ego·§·dotis·ubi est glo·ꝙ in talibus mulier non habet actionem ꝓuilegiatam·quod nō·

Paragraphus

Quid sit et unde dicatur·uide ꝑ Archidi·i·di·in prin·

¶ Ubi debeat signari·§·nō·ff·como·l·si ut certo·§·quod uero senectute·Bar·ff·de libe·et post·u·l·ii·§·filius·in fi·

Paratus

Quando aliquis dicatur paratus aliqd facere·uide Bar·in·l·pretor·§·si quis paratus·ff·de no·ope·nun·

¶ Paratus soluere simil' est soluenti·ff·de pro cu·l·ubi dn̄s·ff·de condi·et demon·l·iure ciuili·ar·xxii·q·v·qui peiora·

¶ Paratus subire iudiciuz libertatis interi habetur pro libero·ut·ff·de usuca·l·si is cui·§·seruus·ff·de acqui·pos·l·possideri·§·si seruus·

¶ An ea que contēplatione alicuius parata sūt sint illius·uide·ff·de actio·emp·l·fundi·ff·de legā·iii·l·hoc legatum·ar·contra·ff·de pollicita·l·i·§·cepisse·et·ff·de condi·ob causaz·l·si pecuniā

Parasceue

Hoc uerbuz habes de iu de·quod super hoc·et unde dicatur· uide ibi Io·an·et est idē ꝙ dies passionis dn̄i·que est dies ueneris sancta·

Parco Parcere

In parte parcere et in ꝑte punire debet omnis iudicans iuste·xlv·di·oīs q

¶ Tam parcens ꝗ corrigens uterqꝫ miseretur·xlv·di·et qui·ubi bonus tex·

¶ Prelatus indiscrete parcens subditis peccat et eis tribuit occasionem peccandi·l·di· si quis diaconi·

¶ Quandoqꝫ parcit̄ senectuti·lxxxi·di·tanta·

¶ Parcere malis obstinatis est iniusta misericordia·xxiii·q·iui·est iniusta·

¶ Parcenduz est homini sed peccato irascēduz xxiii·q·iiii·ne amisso·et·c·duo ista·

¶ Non omnis qui parcit est amicus nec omnis qui punit et corrigit est inimicus·xxiii·q·iiii· nimium sunt·ubi tex·

Parens Parentes

Parentes debent alere filios suos·xxx·di·si quis dereliquerit·et scientiis secularibus addiscendis tradere non debent·xxxvi·di·legant·

¶ Parentuz uicia non imputātur filiis nec uirtutes·lvi·di·undecim·et·c·nunꝗ·et·c· sponsus·et·c·nasci·de adulterio·

¶ Parentibus in necessitate positis prius subueniendus est ꝗ ceteris·lxxxvi·di·non satis·

¶ Parentes debent thesaurizare filiis nō econtra·xvi·q·i·predicator·de censi·cū dicat apl'us

¶ Uicia parentum non obligant filios·xx·q·i··puelle·et an parentes possint filios repugnantes tradere tonsure·uel religioni·habetur·xx·q·i·si in qualibet·

¶ Jure atqꝫ ordine nature filii debent subesse parentibus·xxxiii·q·v·est ordo·

¶ Quo ad excludendos parentes a testimonio non inferendo parentes dicuntur usqꝫ ad septimuz gradum·glo·in·l·si femina·ff·ad turpil·

¶ Quid ueniat appellatione parentuz dic ꝙ ex lata significatione et benigna interꝑtatione ueniunt omnes in infinituz·sed ex ꝓpria significatione et ui uocabuli usqꝫ ad tritauuz·glo·in·l·iii·§·parentes·ff·de i ius uocan·ff·de uer·sig·l·appellatione parentis·ff·de le·prestan·l·i·§·generaliter·ff·de gradi·l·interdum·§·parentes·C·de emanci·libe·l·iubemus·adde nō·insti· de actio·§·parentes·in glo·penalis·C· de i ius uocan·l·ii·in glo·ii·

¶ Parentela qn̄qꝫ ponitur pro affinitate·Ioh·an·in cle·i·§·porro·de iureiuran·

¶ Idem honor debetur parentibus·et si non habeant filios in potestate·ff·qui satis·co·l·ii·§·ꝑtor·ff·de in ius uocan·l·parentes·

¶ Parētes et liberi equiparantur ita ꝙ dispositum in uno censetur dispositum in alio· ut nō·in·l·licet ex causa·al' si ex causa·ff·de·beno· con tratabu·

¶ An parētibus uel patrie debeamus magis obedire·nota·Bar·ff·de cap·et ꝑstli·a reuer·l·post liminum· §·filius quoqꝫ·

¶ De parentibus et parentela· uide· Ange·in consil'·suo·cclxx·quod incipit habito·

¶ Appella tione parētis comprehenditur habēs filium in potestate·ff·de lib·cau·l·ii·

¶ Appellatione parentum comprehenditur pat et mater·tex·ē in·c·i·§·porro·de despon· inpube·lib·vi·

Parentela

Quādoqꝫ ponit̄ ꝓ affinitate·dixi·s·ꝓxi·sub dictione parentes·

¶ Qualiter ꝓbetur parentela·uide·nota·de test·i·quociēs· in glo·fi·et in·c·licet ex quadam ·e·ti·in glo·pe·Bar·in·l·ii·§·idem labeo·ff·de aqua plu·ar·in·i·q·uide quod dixi supra·sub dictione gradus·

¶ Per quos probetur parentela·nota·xxxv·q vi·c·ii·d e testi·licet ex quadam·

Paricida

Dicit̄ etiā is q occidi t cōsanguineos suos descēdētes ex pentibus·ut nō·xxv·q·ii·tua nos·al's ita nos

¶ Paricidium est etiam quod committitur in spurio· tenuit Bar·et Bal·i·l·ius ciuile·ff·de iusti·et iure·Cy·in·l·si quis·C·ad·l·iuli·maies·

Paries

Quādoqꝫ paries dicatur cōis ꝓ diuiso uel ꝓ indiuisio·Bar·in·l·damni·§·cum parietem·ff·de dam·infec· ubi de hoc per eum in·iiii·q·

¶ Paries diuidit locum a loco·et sic diuisionē inducit·de conse·ec·uel alta·c·i·li·vi·de electō·ubi periculū·§·in eodem·e·li·ff·de uerbo·signi·l·quantum·alias quesitum·

¶ Si paries coīs debet refici an debeat caueri de damno infecto et si est cautum an cōmittat

stipl'o·nō·ff·de dam·infec·l·damni·§·cū parieté

¶ An paries remaneat cōis uendita una ex domibus·nō·Bar·ff·de usuf·le·l·si is qui duas·ff·de dam·infec·l·inter quos·in prin·

Parisius

Multa de studio parisien· uide per Stepha·in clemen·prima·de magis·

Pariter

De significato huius dictiōis nō·glo·de elec·bone·i·doe·eo·ti·cum in iure·et in·c·i·de postu·prela· adde ꝙ pariter exponitur ꝓ cōmuniter·de offi·dele· cū olim·ii·circa finem·

¶ Cuz duo pariter moriūtur quis dicat primo mortuus·uide·ff·de pigno·l·si fundū·§·si duo pariter·et·ff·de dona·cau·mor·l·si hi·nō·de tēpo·ordi·c·fi·li·vi·et ibi Archidi·

Par Paritas

Par in parez nō habet imperiū·ff·de arbi·l·nam et magistratus·vi·q·iiii·c·i· lxv·di·si forte·de elec·innotuit·et ibi concor·

¶ In pari cā melior est conditio possidentis·ff·de condi·ob cām·l·ubi·ff·de uer·obli·l·si seruus·§·sequitur·ff·de re·iur·l·in pari·quod intellige ut habetur·in·l·si·ff·de aleato·et in·l·nemo·C·de sacrosanc·eccle·

¶ In pari cā melior est conditio ꝓhibentis·ut·ff·cōmu·diui·l·sabinus·

¶ Par causa remouet suspitionez·ut·ff·de ritu nup·l·non solum·

¶ Paritas attenditur·C·de hereti·l·quoniā·cū si·i·C·qui accu·non pos·l·i·et·l·neganda·de re·iuris·in pari·li·vi·xv·q·iii·§·sane·

¶ An si sit paritas uocum possit ꝑ accessuz iuris augeri·nō·de elec·indēnitatibus·§·si qua uero·lib·vi·

¶ Si apparet ꝓuilegia uel ꝯpta esse paria in data cui sit standū·uel quis habeat ꝓbare prioritatem·uide qd nō·de ꝯp·c·pe·li·vi·Io·an·de preben·si a sede·e·li·super·ꝓ·scdo facta·et super·ꝓ conferatur·et·eo·ti·et li·si tibi absenti·quod nota·de senten·excom·uenerabilis·in glo·pe·eo·li·nō·in cle·litteras·de ꝯp·in glo·pone·ubi uide·

¶ Non est par ratio lucra non capere et damna sentire·C·de codi·l·fi·cum si·

¶ In pari cā melior est conditio rei·ff·de re·iuris·l·fauorabiliores·ff·de dolo·l·si oleum·

¶ Paria sunt non esse et non apparere·ut·l·i·l·et·l·rutilia·ff·de contrahen·emp·et·ff·de testa·tu·l·duo sunt ticii·insti·delega·§·tutor·

¶ Qui dicant pares curie·dic ut nō·x colla·de feudo guar·c·i·§·i·et in·e·i·in prin·si de inuesti·inter do·et uassa·lis oriatur·adde nō·per Inno·et doc·de iudi·ceterum·

Parrochia Parrochialis

¶ Status prochiaruz nullo tempore prescribit·sed imobilis semper manet·xvi·q·iii·licet in regulis·de prescrip·quia indicante·xvi·q·iii·hoc multipliciter·

¶ Quid ueniat appellatione prochie·docto·de pro·super ꝯica·de deci·peruenit·et·c·ad apostolice·nō·de magis·c·ii·de dona·apl'ice·de rapto·e·i·de tempo·ordi·c·ii·et·fi·li·vi·de prescript·uenientes·de offi·Archidi·c·i·ix·q·ii·per totum·ubi sunt multi tex·in quibus appellatione parrochie uenit dioces·ad idem·x·q·iii·nec numerus·et in·c·quia cognouimus·

¶ An illa dicatur prochialis ecclesia que habet prochiam habitu sed non actu·nota·Archid·de elec·licet canon·li·vi·de preben·de multa·facit quod nō·glo·de fo·compe·ex parte·b·ubi uidetur ꝙ non·contrariuz dicit Inno·in preallē·c·de multa·ubi dicit sufficere ꝙ habeat ius prochiale licz de facto non habeat prochianos·et idez uidetur dicere Io·an·in·c·licet canon·primū tenet Hosti·de cle·non resi·ꝙ nonnulli·et est cōis opinio modernoꝝ·in·d·c·de multa·adde quod dixi sub dictione cura·

¶ Que dicatur pcochia et quis sacerdos prochialis scolarium et alioruz non habentiuz ꝑpetuum domiciluz·sed ad tempus animo recedendi·nō·in·c·i·et·c·certificari·et·c·in nostra·de sepultu·nō de peni·di·vi·placuit·Io·an·et docto·de peni·omnis·ubi Inno·Hosti·in sum·de pro·§ pe·ꝓ·quis intelligitur parrochianus·alias·§·qs intelligatur·ꝓ·quid de scolaribus·et in sum·de peni·et remis·§·cui confitendum·in fi·nō·glo·in cle·i·de priuile·dixi in·q·quam disputaui padue que incipit stante statuto·

¶ Que sint iura parrochialia·nō·Inno·Hosti·et docto·de parro·super ꝯica·

¶ An liceat audire missam et alia diuina extra prochiam ꝓpriam·nō·de parro·c·ii·de conse·di·i·si quis extra·

¶ Quando primo diuise fuerunt parrochie et ꝑ quem·nō·xiii·q·i·c·i·de parro·c·i·ubi uidetur ꝙ Dionisius·adde tex·et quod ibi nō·de his que fi·a prela·pastoralis·xcix·di·c·i·adde quod dixi sub dictione episcopus·

¶ An possint due parrochiales ecclesie constitui infra eosdem limites·dic ꝙ non·tex·est cum glo·xvi·q·i·plures·

¶ Quid si una parrochialis eccia partē habet in una dioc·partem in alia quis habebit in ea iurisdictionem·nō·glo·xvi·q·iii·licet in regulis·Inno·de parro·super eo·glo·de sepul·cum quis·li·vi·Bar·in·l·quod conclaue·ff·de dam·infec·

¶ An cura unius parrochie possit eē penes plures presbiteros insolicuz·uel pro parte·uide Inno·de preben·cum non ignores·

¶ An una parrochia possit diuidi per episcopū in duas inuito rectore·glo·x·di·c·i·

¶ An oblationes facte in aliqua parrochia ad ymaginem existentem in domo alicuius priuati sint illius uel episcopi uel parrochie·tex·de uerbo·sig·cum inter·glo·in cle·per litteras·de ꝓbē·in·ꝓ·ecclesias·doc·de pro·super ꝯica·pe·de pu·in tracta·cano·portio·par·i·q·cxiii·dixi sub dictione ymago·et oblatio·

¶ An natus in una parrochia dicatur parrochianus·uel ciuis illius ciuitatis·Bar·in·l·i·ff·ad munici·adde ꝙ clericus habitans in una parrochia dicitur parrochianus illius·tex·de offi·ordina·cum ab ecclesiarum·

¶ An rector ecclesie parrochialis fundet intentionē suam de iure cōi·sup iuribus parrochialibus uide Io·an·i·c·fi·de offi·or·alias de of·Archid·

¶ An rector ecclesie parrochialis possit cōmittere curam et confessionem prochianoꝝ suoruz monacho ut eum adiuuet in quadragesima·uide

doc·i cle·i·de offi·uica·Io·an·de priuile· religiosus·Hosti·de offi·a·chipresbi·officium·et de offi·uica·clericos· Archidi·et Io·an·de elect·cum ex eo·li·vi Laud·in cle·i·de priuile· Archidi·xvi·q·i·c·i·idem·xxv·di·plectis·

¶ An parrochiani possint petere destitutionem sui rectoris eo q̄ nō pascit eos in uerbo dei·seu alio spūali·Hosti·q̄ sic quādo ad eos spectat ius patronatus·nō de sta·mona·q̄ dei·

¶ An parrochialis eccia possit conferri non existenti in sacris·tex·q̄ non·de eta·et quali·preterea·adde q̄ licet non possit conferri non existenti in sacris potest tamen conferri non sacerdoti·dūmodo·ī·annum faciat se ꝓmoueri ad sacerdotium·debet etiam tempore collationis attigisse·xxv·ānum·de elec·licet canon·et·e·cōmissa·li·vi·et quod ibi nota·

¶ Si aliquis habet domū sitam in duabus parrochiis an in utraq̄ uel in altera tantū·et ī qua debeat subire onera parrochialia·uide quod nota·Io·an in·c·cum quis·de sepul·li·vi·super glo· quod esse potest·adde quod habetur·in·l·predi is·§·qui domū·et·§·balneas·et ibi·Bar·ff·de lega·iii·idem Bar·plenius·in·l·quod conclaue·ff· de dam·infec·faciunt que dixi·s̄·proxi·

¶ An autē parrochiani possint petere corā epo q̄ ille qui gerit se pro rectore parrochie sue cōpellatur ostendere titulum suū cum non fuerit per illum episcopū institutus·Frede·in consilio suo·lxxxxvii·

¶ Totus epatus potest dici parrochia episcopi de dona·apostolice·nō·de pac·plerisq̄·de tempo·ordi·eos qui·li·vi·de hoc uide Archidi·xii·q·i· c·i·de prescrip·ueniens·

¶ Si parrochialis ecclesia que est in ciuitate extendit se ex̄ ciuitatem an habitantes in ea extra tamen ciuitatem dicantur ciues uel comitaten· uide quod ponit Io·an·in·c·si ciuitas·in fi·de sēten·excom·li·vi·super ꝟ·crimali·

¶ Circa materiam parrochiarū uide plures ·q· quas ponit Io·an·post Hosti·in·c·iii·de cleri·nō resi·super ꝟ·parrochiales·

¶ Perrochianus nō solum de licencia ꝓprii curati·sed etiam episcopi·decani· uel archipresbiteri·potest alteri confiteri·nō·de peni·et remi·§·si epūs·li·vi·in glo·i·

¶ Licet parrochialis eccia possit dari in titulū non presbitero· ut dixi·s̄·ꝓxi·non tamen in cōmendam·de elec·nemo deinceps·in glo·li·vi·ad de q̄ ꝓchialis ecclesia non cōmendatur nisi cōstituto in etate legitīa·et sacerdotio·nō·glo·i cle men·i·de offi·uica·et·eo·ti·c·fi·

¶ In quibus consistat ius ꝓchiale·et an ꝓrochiani possint compelli ad oblationes·uel ad dādum aliquid ꝓ aliis sacramentis·et an perceptō decime uel canonice portionis sit de iure parrochiali·uide Inno·de parro·super ꝑtica·

¶ An sacerdos possit eicere de parrochia sua alienum ꝓchianum audientē diuina·uide in·c· fi·de parro·ubi tex·de hoc·

Pars Partes

Quid ueniat appellatione partis· nō·glo·xxviii·di·priusq̄·ff·de·ꝟ·sig·l·nomen filiarum·§·portionis uerbo·glo·est singularis i cle·i·de fo·compe·que dicit q̄ licet appellatione ꝑtis simpliciter intelligatur de dimidia si tamen addit ꝟ·aliqua·itelligitur etiā de modica· dūmō apta sit effectui·de quo queritur·adde quod nō·Bar to·in·l·plures·ff· de dam·infec· qui tamen non alleget illam glo·adde Bar·in·l·codicillis·§·fi·ff de usu·t·lega·

¶ Que dicant ꝓprie partes·uide in·l·ii ·ff· de publi·iudi·

¶ An et quando is qui non admittitur ad partem faciat partem·uide tex·et ibi Bar·in·l· huiusmodi·§·si ticio·ff·de lega·i·

¶ An audiatur qui partem unius scripture approbat partem reprobat·Bar·in·l·aurelig·§·idē quesiit·ff·de libe·lega·

¶ An pars scripture statuti uel instrumenti ꝓducta ꝓbet·Bar·in·l·i·ff·de no·ope·nuncia·

¶ An pars possit remittere alteri parti iuramē tum calumpnie·uel libelli oblationem·uel q̄ sententia non feratur in scriptis·uide Bart·in·l·quotiens·C·de priuile·schola·li·xii·

¶ Appellatione partis qn̄q̄ totum uel uniuersū continet·ut·l·cum quidam·C·de impube· et al's sub·adde q̄ pars secundū figuram quandoq̄ ponitur pro toto·ut·xxvii·q·i·nec aliqua·

¶ Turpis est pars que suo non congruit uniuerso·de spon·duo·c·fi·q̄·di·que contra·

¶ Tangens partem alicuius dicitur totam tangere·et sic fur partis·dicitur fur totius·de peni·di·illa uulgaris ff·de fur·l·uulgaris· quod ē uerum in indiuisibilibus·uel continuis·de offi· de le·super qōnum·§·porro·et·l·una est uia ·ff· de seruitu·urba·predio·

¶ Licet maior pars populi consenciat de alienādo uel obligando non ualet actus q̄ quilibet debet dicere uotum suum·et expresse consentire· ita dicit Bal·per·l·i·C·de uen·re·ciui·li·xi·

¶ Partium uoluntate in multis creditur a iure cōmuni·ita nota·Inno·in·c·i·de resti·spoli·

¶ Pars potest asserere ueritatē licet non uiderit·secus in teste qui non potest deponere de ueritate quā non cognouit aliquo sensu corporis· ita nota Inno·in·c·ex litteris·de iureiuran·

¶ Pars non tenetur dicere ius aduersarii seu alterius partis·ita dicit Inno·in·c·si duobus· de appella·adde·l·non ex omnibus·§·fi·et quod ibi nota·ff·de arbi·Ia·de are·in·l·i·ff·de uen· inspi·

¶ Pars una pōt facere aliam cogi ad concludē dum·Bal·x·colla·si de feu·inter domi· et uasal· controuer·oria·c·i·

¶ Non est necesse partem esse presentem quādo nuncius refert se citasse·Bar·in·l·theopōpus ff·de do·prele·adde quod dixi supra sub dictione nuntius·

¶ Pars que iurat positionibus respondere ueritatem potest suam responsionem reuocare·nō autem interpretari·nota·glo·in·c· cum dilecti· de accusatio·

¶ Qui peccat in parte punitur in toto·ff·si certum peta·l·presidis·ff·ad silla·l·si qs in graui·§ si quis·C·de iude·l·iudeos·ar·contra·ff·de usuris·l·pecunie fenebris·§·i·et·ff·de tul·et pupil· l·ex facto·§·i·

¶ An is cui tantum pars debebatur si occupet totum perdat et totum et partem que sibi debebatur·uide de preben·cum qui·li·vi·ubi Io·an·

¶ Quandoq licet in toto quod non licet in pte quia aut totum aut nichil. C. de iur. deli. l. quidam. ff. si ex noxa. cā. aga. l. si cum uno. ff. de edē. l. i. §. edere. Quandoq econtra. ff. de offi. eius cui man. est iur. l. i. et l. fi. ff. de in ius uocan. l. sz si hac. §. fi. et ibi uide.

¶ Aliud est partez dare aliud partiri. nota. xvi. q. i. maiores.

¶ Quod iuris est in parte idē iuris ē in toto. nō. d̄ preben. maioribus. xii. di. c. i. i. q. iii. si episcopus. xxxii. q. v. meretrices.

¶ Non sufficit ei qui non tenetur ad aliquid faciendū. si facit pro pte. nota. de baptis. maiores.

¶ In diuisionibus maior debet facere partem et minor eligere. uide tex. i. c. i. de pro. et ibi nō

¶ Turpis est pars que suo non congruit uniuerso. de spon. duo. c. ii. viii. di. que contra. xxiiii q. i. alienus.

¶ An soluens partez debiti liberetur a parte pene. uide. ff. si quis cautio. l. si seruus. d̄ loca. potuit. et quod ibi nota.

¶ An iuciata parte uicietur etiā totū. uide. ff. de iur. om. iudi. l. fi. ff. de mino. l. etiam. §. fi. de arbi. cum tépore. de fi. istrum. cum Iohannes.

¶ Appellatione partis quandoq totum continetur. dixi aliquid supra. adde. ff. d̄ le. iii. l. uxori nomen. C. de here. insti. l. ii. ff. de her. isti. l. si qs. ita. de conse. di. iiii. omni tempore. interdū significatur uirilis portio. ff. d̄ duo. reis. l. reos isti. de here. insti. §. quotiens. insti. de socie. in principio. ff. de lega. primo. l. legatarii. §. ulti. Interdu3 quarta pars. ff. de her. insti. l. si pater. insti. de uul. substi. §. ulti. Interdum tercia. ut in aut. d̄ triē. et semis. §. excipitur. uñ ex eo quod additur eius significatio elicitur. ut. ff. de. ꝟ. sig. l. nomē portionis. ff. ad trebel. l. marcellus. §. qdā. Interdum accipitur siue sit dimidia uel maior uel minor dummodo non sit totū. ut. C. de iur. emphi. l. i. in fi. insti. de loca. et conduct. §. adeo. de hoc aliquid in. c. ii. de deci. li. vi.

¶ Nichil est ꝙ sui pars est. unde corpus hominis non est homo. nec anima hominis est homo. sed compositum ex corpore et anima tanq ex partibus est homo. nota. de penitē. di. iii. corpus.

¶ Connumerato toto connumeratur et pars. C. de serui. et aqua. super rubrica. ff. ad l. aquil. l. si seruus seruum. §. inquit lex.

¶ Ratione partis quandoq petitur totum. ff. si usuff. peta. l. i. §. i.

¶ In toto etiā pars continetur. ff. de excep. rei iudi. l. siquis cū totum. in rᵹa i eo ꝙ plus. et rᵹa. plus. et regula in toto. li. vi. ar. contra. ff. de acqui. here. l. si quis michi bona. §. pater.

¶ An qui utitur parte uideatur uti toto. ff. de serui. rusti. pred. l. hoc autem. §. i. alias in fi. et q. l. relata. de conse. di. iiii. ꝓprie. et quod ibi nota. ff. de aqua plu. arcen. l. si prius. in prin. Inno. de capel. mona. dilectus. adde nō. per Bar. in. l. i. §. si quis hoc interdicto. ff. de iti. actuq priua.

¶ Qui potest in toto potest in parte. ff. de ami ni. tuto. l. si duo. cum si.

¶ Quando non sit maiori parti deferendu3 sed potius recurrendu3 ad superiore3. uide. xvi. di. multis. lxv. di. episcopū. liiii. di. c. i. de ꝑp. pastoralis. de consti. cum omnes. et. c. se.

¶ An partem cogatur accipere creditor nota. ff. si cer. pe. l. quidam extimauerunt. in. §. ii.

¶ Pars aliquando non dicitur respectu singulorum corporum. nota. ff. si cer. peta. l. nam et si fur. in fine.

¶ An solutio partis pareat liberationem. nō. ff. de uer. obli. l. ii. §. et harum. in glo. alius datur. et ibi Bar. nō. in. l. eum qui. §. pe. in glo. peterem et ibi Barto. eo. ti.

¶ An is cui debetur totum possit petere partē nō. ff. quod cum eo. l. sed si ex parte. in glo. i. ff. de procura. l. pomponius scribit. §. ii. in glo. rem meam. Bar. ff. de uerbo. ob. l. scire debemus. in. ii q. ibi alius est effectus zc.

¶ An debitor partis si ab eo petatur totum sit piurus si simpliciter neget. nota. ff. de uerbo. sig ni. l. pupillus. in glo. fi. et ibi Bar. Specu. ti. d̄ positio. §. v. ꝟ. in secundo.

¶ An pars possit peti ubi alia est soluta uel debeat peti totum. nota. ff. de uerbo. obli. l. eum q. §. pe. in glo. peterem. et ibi Bar.

¶ An si pars maior debentium aliquid facere illud faciat teneat. nō. ff. de pac. l. iurisgeñ. §. fi. in glo. quota. ff. d̄ re. iur. l. aliud. §. facit. ff. quod cuiusq uniuer. l. i. in glo. partes. uide nō. ff. de fui. rusti. predi. l. per fundum. in glo. fi. C. d̄ decurio. l. nominationem. li. x. nō. ff. ad munici. l. qd̄ maior. et ibi Bar. Dy. in regula ꝙ omnes. li. vi. Cy in aut. si omnes. C. si ut se. ab here. absti. in. iii. q nō. de consti. cum omnes. in glo. de his que fi. a ma. par. capit. c. i. in glo. iii. et pe.

¶ Recipiens partem debiti principalis uel usur. uidetur renuntiare iuri quod prius habebat. nō. ff. de lege cōmisso. l. si per emptorem. §. fi.

¶ Quam partem habeant descendentes de bonis ascendentiu3. et econtra. dixi sub dictōne legitima. dicam. ĩ. sub dictione quarta.

¶ In quo differt pars integralis a subiectiua nota. Bar. ff. de excep. rei iudi. l. si mater. §. si quis iter. ff. de urrbo. obli. l. qui usumfruc. et ibi Bar.

¶ Pars loci uel temporis debet designari quando in toto uel tempore non est factum punibile nō. Bar. ff. de no. ope. nuncia. l. non solum. §. sed ut probari.

¶ An pars trahat ad se totum. uel econtra. nō. de acqui. here. l. i. fi. et ibi Bar.

¶ Paria sunt partem facere ab inicio uel post modificare. Bar. ad trebel. l. lucius ticius. §. que habet. ubi uide.

¶ Dispositio loquens de toto non habet locum de parte. uide. ff. de manu. l. iii. §. fi. et ibi ꝓbat ille tex. ꝙ plus ĩspicitur pars que prodest q̄ que nocet. quod nota.

¶ Simplex appellatio rei ꝟificatur in toto et ĩ parte. ff. de aqua pl. u. arcen. l. i. §. i.

¶ Pars dicitur multipliciter. glo. ff. de usufr. l. usufructus in multis.

¶ Adiectio partis restringit dispositionem ad ptem partis dispositiōe. ff. de dam. ifec. l. si plures

¶ Si lego partem dimidiam mei fundi que3 habeo an si habeam dimidiam in fundo illo uidear legare illam. uel partem illius. uide Bar. in. d. l. si plures. et in. l. liberto. §. si filius. ff. de au. et ar gen. lega. et. l. si tu ex parte. ff. de acqui. heredi. et. l. lucius. §. filiam. ff. de lega. ii.

¶ Quis dicatur de parte alicuius. uide Specu. ti. de treu. et pa. §. sed pone.

¶ Pars q̃nq̃ sumitur ꝓ parte subiectiua seu p̃dicamentali. ut est homo pars animalis q̈ species de genere animalis. secundo pro parte totali. et sic tectum est pars domus. tercio ꝓ parte similitudinaria q̈ habet similitudinem cũ aliquo toto ff. de usur̃. l. iii. §. recte diceré. ff. de uerbo. significatio.

¶ Pars ꝓprie non habet genꝰ nec specié. sanc. Tho. in tercio di. vii. arti. i.

¶ Pars cognoscitiua est in nobis. idem in p̃mo di. xxxiiii. arti. iiii.

¶ Pars magis tendat ad conseruationem tocius q̃ suipsius. idem in iii. di. xxviiii. art. iii.

¶ Pars est multiplex. idem in. iii. di. xxxiii. articulo. xxvi.

Participium

De natura participii uide Bar. in. l. i. alias est. l. ii. ff. de condi. et demon.

¶ Participium resoluitur in suuz uerbuz cũ relatiuo quis uel qui. in auten. ut ui. ex do. in prin.

Particeps

Qui dicuntur participes. uide tex. et gl. in. l. i. C. si rec. prouin.

¶ Quomodo ꝓbetur particeps criminis. et an possit consocium accusare seu cõtra eundez testificari. uide Bal. in. l. quoniam liberi. C. de testi. et in. l. si filium. C. de libe. cau.

Participans Participare

¶ Quidã sunt casus in quibus põt quis sine pena participare cum excõmunicato. qui nõ. de sen. excom. cum desideres. ubi ponuntur. ꝓ. et d̃ participatione cũ excõicato. uide quod dixi sub dictione excõmunicatio.

Particulare

Quod operatur uniuersale ĩ uniuerso operatur ꝑticulare in singulis. ff. de lega. iii. l. si chorus in prin. C. de prescript. xxx. anno. l. omnes. xix. di. c. i. xxi. di. cleros. xi. q. i. de persona. d̃ exces. prela. nimis. de priuile. quanto. facit de iuramẽ. calump. c. i.

Partus

Mulier statim post partum non prohibetur ingredi ecclesiam. ut. lxiiii. di. si forte. lxxix. di. l. si transitus. de pur. post par. c. i.

¶ De temporalibus partus et quo tempore partus possit uel non possit esse legitimus. Bar. in. l. gallus. in prin. ff. de libe. et postu. ubi etiam uid̃ an et quando cognoscatur partum esse ex primo uel secundo matrimonio.

¶ Partus est pars uiscerum. Specu. ti. d̃ acto. §. i. ꝓ. item q̈ pater.

¶ De pena necantis partum uel abicientis. uide Bar. in. l. necare. ff. de libe. agno.

¶ Quo tempore nasci possit perfectus partꝰ nõ. in. l. septimo mense. ff. de sta. ho. Bar. in. l. gallus in prin. ff. de libe. et postu. Albri. in. l. i. C. ad orficia.

¶ Anteq̃ partus edatur est portio mulieris. ut ff. de uen. inspi. l. i. §. ex hoc edicto. alias ex hoc ꝑpto. postea non. ff. de uer. signi. l. partum. uide nõ. de conse. di. iiii. quicquid.

¶ Non uidetur parere cum filius de uentre extractus est mortuus. ff. de uerbo. sig. l. aquitarius. §. si. ff. de sta. homi. l. arethusa.

¶ Cuius conditionem sequatur partus. uide. C. rei uendi. l. ꝑtum. ff. eo. ti. l. si frumẽtũ. §. si equã ff. de sta. ho. l. in seruoruz. et l. qui in utero. ff. d̃ decurio. l. iii. §. in filiis. insti. de ingenu. § . i. qui si. sint legi. cum inter. ff. de sta. ho. l. paulus.

¶ Partus etiam quo ad dominium sequit̃ matrem. non patrem. ut. l. partum. C. de rei uendi. et. l. pomponius scribit si frumen. §. idem scribit ff. de rei uendi.

¶ Quando partus dicatur animatus. nõ. ff. de extraor. cri. l. diuus.

¶ An partus sit pars rei. nõ. ff. de euic. l. si pregnans. facit quod dixi prox.

¶ An partus rei furtiue sit furtiuus. et an possit usucapi. nõ. ff. de publicia. l. sed si ego. §. idem iulianus. in glo. ignorabam. Cy. C. de fur. l. ancille. et ibi glo. fina. nota. ff. de fur. l. qui uas. §. qui ancilla.

¶ An partus ancille dotalis spectet ad uxorem solu. ma. nõ. C. solu. ma. l. i.

¶ Quando crimen subiecti partus differatur ĩ tempus pubertatis. nõ. C. ad l. cor. de fal. l. i. in glo. i.

¶ Qui possunt accusare de tali crimine subiecti partus. nota. C. de fal. l. lege cornel̃. ff. de libe. agno. l. i. in glo. iiii. nota. de peni. et remis. officii in glo. i. et ibi uide.

¶ Si partus subiectus uel suppositus instituatur quis habeat bona. nõ. ff. de iure. fis. l. aufertur. in glo. i. et ibi Bar.

¶ Si partus sit subiectus an uxori que supposuit denegetur penitentia. uide de peniten. et remis. officii. Hosti. in sum. eo. ti. §. quibus. et qualiter ꝓ. quid de ea muliere.

¶ An uitulus sit in partu. uide glo. in. l. si quod ex pamphila. ff. de lega. ii.

¶ Quo ad dominium partus attenditur uteritas non conceptio. uide. ff. de acqui. re. do. §. i bone fidei. et. §. fi.

¶ Mulier in partu potest accedere usq̈ ad. x. menses. in auten. de resti. et ea. que pa. §. unum colla. iiii.

¶ Partus non dicitur natus quando de uẽtre est extractus. ff. de pu licia. l. si ego. §. partus.

¶ Si presbiter facit abortiri mulierem post partum animatuz debet ab officio altaris abstinere alias non. de homi. ex tuarum. alias sicut ex litterarum. ubi uide qua pena teneatur is qui facit ne partus usufficetur. secundum Inno.

Parum

Exponitur ꝓ non. ut. ff. de resti. in integr. l. diuus. et. ff. ad. l. acquil̃. l. i. §. fi. ubi uide de hoc.

Paruulus

Quis dicatur. uide. xxii. q. vi. paruuli.

¶ Quantum ad paruuloruz delicta et penas. uide quod nõ. de delic. pue. c. i. et. ii.

¶ Qualiter paruuli penam trahunt et culpam a parentibus. uide de conse. di. iiii. placuit.

¶ Quare paruuli sodomitarũ cum parentibus perierunt. dicã. ĩ. fm. s. Tho. sub dictiõe sodomita

Pascha

A festo pasche usq̈ ad penthe. non debemus orare ꝓstrati. sed erectus ad deum uultu. xxx. di. si qs p̃sbit

¶ A festo pasche usque ad penthe. non fiunt ieiunia lxxvi. di. non autem.

¶ Quare a. lxx. usque ad pascha non cantatur alleluia. de conse. di. i. hi duo. dixi supra sub dictione alleluia.

¶ Unde dicatur hoc nomen pascha. dic. i. transitus. quia per resurrectionem xpi de peccato transfuimus ad uitam. de corruptione ad incorruptionem. de culpa ad gratiam. de inquinamento ad sanctificationem. tex. de conse. di. iiii. per aquaz

¶ Pascha omni die dominico est celebrandum de conse. di. iii. nosce nos uolumus.

¶ Quo die sit quolibet anno pascha celebrandum. habetur de conse. di. iii. celebritatem.

¶ Pascha uno eodemque die per totum orbem est celebrandum. de conse. di. iii. pasche solemnitas. et. c. obseruatione.

¶ Dies pasche debet pronuntiari populo. de conse. di. iii. placuit. et. c. i.

¶ Quare in diebus paschalibus dicuntur tantum tres psalmi. et totidem lectiones. uide de conse. di. v. in die. dixi sub dictione officium diuinum

¶ Quare pascha die dominico celebretur. habetur in. c. nosce. et. e. se. de conse. di. iii.

Pascua

Sunt que pasture pecudum sunt destinata. ut. ff. de uerbo. sig. l. silua. §. ulti. et quod ibi nota.

Pastor

Non pastores sed mercenarii dicuntur illi qui humanam gratiam formidantes amittere loqui recta pertimescunt xliii. di. sit rector.

¶ Non est pastor sed mercenarius qui principaliter gloriam suam querit. et temporalia. non que xpi sunt. viii. q. i. sunt in ecclesia.

¶ Sententia pastoris siue iusta siue iniusta timenda est. xi. q. iii. sententia. et. c. timenda.

¶ Pastor est diligendus. mercenarius est tollerandus. fur cauendus. xxiii. q. iiii. tres persone.

¶ Pastor sumitur aliquando large pro quolibet prelato. de elec. ne pro defectu. alias stricte ut in. c. in plerisque. de electio.

¶ An pastor teneatur de custodia ouium et an de dolo tantum uel etiam de culpa. no. ff. loca. l. qui mercedem. bona glo. in. c. quis. de re. iuris. et in cle. i. de deci. adde bonum dictum Bal. in. l. iii in fi. C. de epi. audi.

¶ Boni pastoris est tondere pecus non deglutire. glo. in cle. ad nostrum. de censi.

Passim

Exponitur indifferenter siue indistincte. de regula. ad apostolicam. circa fi. de uoto. ex multa. de sepult. in nostra. de ap. cum sit romana. ff. de offi. procon. l. solent. §. fi. ff. de iur. et fac. igno. l. nec passim. de iuramen. calum. c. iii.

¶ Passim id est sine cause cognitione. ff. de minor. l. uerum. §. sciendum. ff. de dolo. l. si oleum. §. fi.

Passio

Est in anima. s. Tho. in prima secunde. q. xxii. ar. i. et in. q. de ueritate. q. xxvi. ar. ii.

¶ Passio non habet contrarium. idem secunda secunde. q. xxiii. art. iii.

¶ Passio magis est in appetitu quam in apprehensione. idem prima secunde. q. xxii. ar. ii. et est in appetitu sensitiuo. ea. q. ar. iii. et non est eadem concupiscibilis. et irascibilis. prima secunde. q. xxiii articulo primo.

¶ Plures passiones possunt esse in eadem potentia. idem. i. ii. q. xxiii. ar. iiii.

¶ Passiones irascibiles sunt posteriores quam concupiscibiles. i. ii. q. xxv. ar. v.

¶ Passio aliqua est mala aliqua est bona. secundum speciem suam. idem in prima secunde. q. xxiii. art. iiii.

¶ Passiones sunt quatuor. s. gaudium et tristicia spes et amor. prima secunde. q. xxv. ar. iiii.

¶ Passiones possunt esse bone uel male moraliter. idem. i. ii. q. xxiiii. ar. ii.

¶ Passio non semper minuit bonitatem actus uel meriti. idem. i. ii. q. xxiiii. arti. iii. et in. q. de ueritate. q. xxvi. arti. vii.

¶ Passio alleuiat peccatum. idem prima. ii. q. lxxvii. ar. vi. et in. q. de malo. q. iii. ar. xi. sed non totaliter excusat. ea. q. lxxvii. ar. vii. et de malo. q. iii. articulo. x.

¶ Passionis peccatum potest esse mortale. idem prima secunde. q. lxxvii. arti. viii.

¶ Passio mouet uoluntatem idem in prealleg. q. lxxvii. art. i. et. ii.

¶ Passionibus anime meremur. idem in. q. de ueritate. q. xxvi. art. vi.

¶ Passiones non sunt in deo. idem in sum. contra gen. li. i. q. lxxxviii. sed bene fuerunt in cristo. idem. in. iii. di. iii.

¶ De passione xpi an fuerit necessaria. et quid operata est in nobis. dicam plene infra sub dictione cristus.

Passus

Quid sit et quot pedes contineat dic quinque pes aut continet spacium quindecim digitorum. no. glo. xvii. q. iiii. sicut antiquitus. adde Bar. in. l. iii. ff. de uerbo. significatio.

Pater

Omnes qui insurgunt contra patrem tam spiritualem quam carnalem efficiuntur infames. ii. q. vii. plerumque. iii. q. v. omnes qui.

¶ Patres ueteris testamenti per tauros intelliguntur patres uero noui per altilia. xxiii. q. iiii. cum in lege.

¶ Quis tenetur tantum diligere patrem spiritualem quantum carnalem. xxx. q. iii. ita diligere.

¶ Pater et filius sunt una caro. et ideo unum gladium faciunt. xxxv. q. ii. sed gradus.

¶ Pater potest cogi per iudicem ut emat libros filio eunti ad studium. no. in. l. macedoniani. C. ad macedo. in glo. super. pro. pertinet. quam alleget. et sequitur Bal. in. l. omnimodo. §. imputari. C. de inoffi. testamen.

¶ Pater in ius uocatus a filio potest annullare processum. et petere penam a filio. ff. de except. l. excipere. Cy. in. l. fi. C. de in ius uocan.

¶ Pater non tenetur dotare filiam naturalem tantum. ut. l. uxorem. §. naturalis. ff. de leg. iii. dixi sub dictione dos et filius. ubi uide.

¶ Pater legitimus et naturalis qui emancipauit filium qui se dedit alicui in arrogationem succedit filio ab intestato. una cum arrogatore. glo. insti. de acquisi. per arroga. §. fi.

¶ Pater promittens dotare filiam intelligitur promittere de bonis suis. non autem filie si qua habeat. uide in. l. si pater. C. de do. promis.

¶ Pater non potest consentire filio ut donet patri. glo. in. l. i. ff. de aucto. tuto.

¶ Patris stulticia non nocet filio in his q̃ nõ acqruntur patri. glo. in. l. diui. ff. de iurepatro.

¶ Pater non tenetur satisdare q̃ñ comparet ut legitimus aministrator filii. glo. est in. l. fi. §. fi. ff. de aminis. tuto. tex. est iudicio meo in. l. fi. §. ubi adhuc. C. de bo. q̃ libe.

¶ Pater adoptiuus põt habere ratum id quod gestuz est nomie filii adoptiui etiã añ adoptióez tex. est in. l. si quis offerenti. §. fi. ff. de solutiói.

¶ An pater qui est usurarius possit detrahere ante partem de bonis suis. si ex forma statuti tenetur assignare legitimã filio delinquenti. Bald. tenet q̃ sic. in. l. si qua pena. ff. de his qui sũt sui uel alie. iur. quod nota.

¶ Pater qui donauit ꝓ parte filio uidetur donare in p̃mium emancipationis. Bar. in. l. peto. in prin. ff. de lega. ii.

¶ Pater non potest remittere iniuriam factaz filio per personam coniunctã. Bar. in. l. lucius. ff. solu. matrimo.

¶ Pater non tenetur de iure assignare legitimaz filio delinquenti. ut. l. filius. C. de bo. dam. Specu. ti. de executõ. senten. §. nunc sequitur. ꝟ. quid si filius.

¶ Pater banitus non habet usũf. in bonis filii. glo. x. colla. de pa. tenen. c. si quis homicidiuz

¶ Pater per emancipationem non amittit usũfruc. quem habebat in bonis filii. glo. in. l. si quis uel si qua. C. ad orficia. tex. in. l. cum oportet. §. ti. C. de bo. q̃ libe. ubi uide omnino.

¶ Pater uisitans filium existem in studio non pot capi pro represaliis. nõ. in. l. ii. §. legatis. ff. d iudi. in glo. que non est alibi.

¶ Pater est legitimus administrator filii emãcipati. ut. l. si infanti. §. ea uero. C. de iure deli.

¶ Pater non est legitimus administrator filii. sed ei non queritur usufruc. glo. est in. l. iii. §. si filio. ff. como. de quo uide Bal. ibi. et in. l. re. ff. de transactio.

¶ Pater qui agit ut legitimus administrator filii debet requirere consensum ipsius filii. tex. ẽ in. l. fi. §. ubi autem. C. de bo. q̃ libe.

¶ Pater non constituitur in mora per contractum filii factum de iussu patris. tex. in. l. mora. §. fi. ff. de usur. qui non reperitur alibi.

¶ Pater non potest donare filio usumf. quem habet in bonis aduenticiis ipsius filii. tex. est in. l. cum oportet. §. cum autem. alias. §. pe. C. d bo. q̃ libe.

¶ Pater habens usumf. in bonis acquisitis per filium non dicitur heres ideo non debet facere inuentariuz. Bal. in auten. causa que fit. C. d episcopis et cleri.

¶ Pater debet deponere filium ad exercitiuz illius artis que sibi gratior uidetur. tex. est notabilis secundum Ia. butri. in. l. stichus. ff. de pecu. lega. quod nota.

¶ Quando pater uult assignare portionem filio ut habitet seorsum a se forsitan seductus nouere talibus blandimentis iustam habet filius cãz querelandi contra eum q̃ non tractatur ut filius. casus est in. l. quidam cum filium. ff. de uerbo. obligatio.

¶ Pater non põt priuare filium regno. quando regnum defertur per successorem lege disponente de successione. glo. in. c. grandi. de sup. ne. pla. libro. vi.

¶ Pater legitimus aministrator filii nunq̃ cõstituit ꝓcuratorem in bonis filii nisi ipso consensciente. dũmodo non sit infans. et si pater et filius in iure contradicant et ipse filius sit maior. xxv. annis iudex dabit ei curatorem. nõ. Inno. in. c. accedens. de procura.

¶ Pater non potest constituere ꝓcuratorem in aliqua causa spirituali filii nisi in causa matrimoniali. secundũ Inno. in prealle. c. accedens.

¶ Pater qui aministrauit bona filii tenetur illi reddere rationem de aministratione ac si esset extraneus. casus est notabilis in. l. si superstite. C. de dolo. facit. l. licet. C. ad. l. fal. facit. l. item. §. i. ff. de nego. ges. quod est bene notandum.

¶ An pater possit aministrare in ecclesia cui p̃fuit filius. doc. in. c. ex transmissa. de fi. presbi.

¶ Quomodo pater teneatur d peculio filii mortui. uide Bar. in. l. pri. ff. de castren. pecu.

¶ An pater possit reuocare uel repetere filium qui ingressus est religionem eo ignorante. uide nõ. per glo. xx. q. ii. in sum.

¶ Maius est ius quod habet filius in bonis patris q̃ econtra. uide. ff. de libe. et postu. l. in suis. ff. de uerbo. signi. l. licet. §. i.

¶ Pater non cogitur emancipare filium nisi in casibus. qui nõ. insti. qui. mo. ius pa. potes. sol. in glo. ultima.

¶ Si pater mandat filio ut aliquid faciat et postea reuocat mandatum non obligatur pater licet ad filii noticiam non peruenerit reuocatio. glo. est ordi. lxiii. di. tibi domino.

¶ Paterfami. nõ habet peculium. ff. de uerbo. signi. l. pater. C. de inoffi. testa. l. fi.

¶ Quis dicatur paterfamilias. uide tex. in. l. pronunciatio. ff. de uerbo. signi.

¶ Pater in necessitate potest uendere filium. nõ. d pigno. c. ii. in glo. et in. l. i. et. ii. C. d patri. qui fi. distra.

¶ Pater potest compromittere de cã filii quãdo ipsum compromissum est necessarium. q̃ ipsa necessitas facit probabilem causam. ut nota. in. l. de re. ff. de transactio.

¶ Si pater est decurio uł consul. seu potestas ciuitatis poterit filium constituere sindicum ciuitatis. uel in re filii interponere decretum. q̃ nõ facit tanq̃ pater sed tanq̃ magistratus. tex. est i. l. si consul. ff. de adop. et in. l. illud. et. l. item eorum. in prin. ff. q̃ cuiusq̃ uniuer.

¶ Si pater agit uel conuenitur nomine filii qs iurabit de calumnia pater an filius. glo. ordinaria in. l. ii. §. quod obseruari. C. de iuram. calum.

¶ Licet pater uiuat prodigaliter non tamen potest filius cogere illum ad se emancipandũ. glo. ẽ notabilis. in. l. filiis matrem. C. de inoffi. testam. in glo. super. ꝟ. obtemperauerit. iuncta cum illo tex. adde quod nõ. Bal. in. l. ii. potest. ff. d adop.

¶ Si pater dedit aliquid filie intranti monasteriuz illud habetur loco legitime. et si illud nõ sufficit monasterium agit ad supplementum. ita dic Bar. in. l. i. §. si parens. ff. si quis a pa. fue. ma.

¶ Ubi pater cogitur emancipare filiũ an teneat

assignare legitimam. Bal. q̄ non. in. l. non pōt. ff. de adop. et ibi etiaȝ tractat an pater teneatur eo casu assignare filio aliq̄ possessionem ꝓ alimētis. et dicit q̄ non. sed tm̄ alere eum de mense ī mensem dando sibi tantā pecuniā in pricipio cuius mensis.

¶ An non habens filios legitimos uideatur legitimare filios bastardos per testamentū uocando eos filios. Inno. dicit q̄ sic. in. c. per tuas. qui filii sint legit. quod intellige quo ad successioneȝ tm̄ non quo ad plenam legitimationē. q̄ ad hanc faciendam non habet potestatē. scd̄m Hosti. ibi uide in aut. ut li. ma. et aue. post prin. colla. viii.

¶ An pater possit offerre filium mōasterio. uid̄ Inno. in. c. si quis. de regula.

¶ Pater occidens filium p̄sumitur ex improuiso occidisse. glo. in. l. i. C. ad. l. cor. de sicca.

¶ Pater non cogitur. nec debet necessario consentire qn̄ aliquid petitur a filio extraordinarie. i. officio iudicis. glo. est notabilis in. l. i. C. qui admit. ad bo. pos. pos.

¶ Pater potest excipere de dolo contra filium licet filius non possit excipere de dolo cōtra patreȝ. glo. est in. l. iii. §. aduersus. ff. d̄ doli. excep.

¶ Pater qui misit filium ad studium non pōt per penam reuocare quin studeat. glo. est notabilis in. l. macedonianū. C. ad mace.

¶ Pater pōt reuocare confessionē filii etiā sponte factam in tormentis. glo. in. l. ii. §. si. ff. si ex noxa. cā aga. uide Bal. in. l. i. C. de confes.

¶ An pater teneatur de iure soluere condēpnationem ꝓ filio. uide Bal. in. l. filius. ff. de sta. ho.

¶ An pater teneatur alere filium cui assignauit legitimaȝ et ille eam ꝓdigaliter consumpsit. uide Bal. in. l. i. §. ius naturale. ff. de iusti. et iure.

¶ Pater qui ex forma statuti soluit condemnationeȝ ꝓ filio ex delicto ipsius filii non tenetur sibi aliquid relinquere in testamento. si illa condemnatio ascendit ad legitimā. Bar. in. l. si cū doten. §. i. ff. so. matrimo.

¶ An pater carnalis debeat reuerentiam exhibere filio si factus sit pater spūalis. uid̄ Io. an. in. c. i. de offi. archipresbi. super glo.

¶ An factum patris preiudicet filio. uide Bal. in. l. i. C. per quas perso. no. acqui.

¶ An pater teneatur dotare filiam ex nephario coitu natā. Bar. q̄ sic. in. l. fi. ff. de his qui. ut indig. dixi aliquid supra.

¶ An ad requisitionem patris iudex debeat facere incarcerari filiuȝ patri non obedienteȝ. et aliter eum punire. ꝓut patri uisum fuerit. uide in. l. iii. C. de pa. po. aduertere tamē debet iudex in hoc ne pater filio sit nimis crudelis forte ad suggestionem nouerce. ii. q. vii. queritur. et in. l. i. in fi. ff. de libe. exhi.

¶ Pater non cogitur consentire quando filius qui fuit alternatiue stipulatus eligit. ut. l. fi. in prin. ff. de uerbo. obliga.

¶ Pater agens ꝓ filio tanq̄ coniūcta persona super re super qua alius extraneus non admittitur sine mandato non tenet consentire. casus est unicus in. l. patri ꝓ filio. ff. de mino.

¶ An ista uerba pater et mater significent naturalem uel ciuilem coniunctionē. Bar. in. l. hos accusare. ff. d̄ accusa. et in. l. tutellas. ff. de capi. di.

¶ An pater possit ascribere filio ut sibi queras ꝓprietas. Bar. in. l. impuberē. ff. de falsis.

¶ An contra patrē sufficiat snīa lata sup delicto filii qn̄ per statutum pōt tenere ex delicto filii. Bar. in. l. in cognitione. ff. ad silla.

¶ An pater obligetur ex contractu filii cōtrahentis ipso patre consenciente uel non. uid̄ Barto. in. l. lucius. ff. de admi. tuto.

¶ An pater succedat filio naturali. uide in. l. si filius sub conditione. ff. de testa.

¶ Qualiter intelligitur illa regula q̄ pater tenetur ꝓ filio tanq̄ fideiussor. Bar. in. l. si filio. ff. solu. matrimo.

¶ Pater tenetur ex cōtractu filii quatenꝰ factus est locupletior. ut. l. tam ex contractibus. ff. de iudi.

¶ An pater habens ius patronatus possit presentare filium suuȝ ad illud beneficium patronale. uide Hosti. in. c. consuluit. de iurepatro.

¶ Pater tenetur dotare filiam etiam nuptam. in aut. sed q̄uis. C. de rei uxo. actio. et in. l. si cōstante. ff. solu. matrimo.

¶ Pater plus diligit filium q̄ seipsum. ut. l. isti quidem. §. fi. et ibi glo. ff. q̄ me. cā.

¶ Pater et filius censentur esse eadem persona. ut. l. fi. C. de impube. et aliis subs. ti. et uox patris et uox filii est econtra. insti. de inuti. stipu. §. ei uero. adde not a. l. di. studeat. xxxv. q. iii. §. hec auctoritate. Io. an. in ad di. specu. ti. de feu. super rubrica.

¶ Pater in rebus quesitis post emancipationē nullum ius habet. de uerbo. obli. l. si filius. ff. de stipu. seruo. l. fi.

¶ Qualiter pater et filius possint simul cōtrahere. uide Bar. in. l. frater a fratre. ff. de condi. inde.

¶ An coheres possit imputare filio in portōneȝ illud pro quo pater eum redemit. uide in. l. stichus testamento ff. de penu le. alias de peculio le.

¶ Pater habens filios preferendus est in concilio. in congregatione. sessione. et sentētiis. illi qui nullos filios habet. tex. et glo. in. l. in albo. C. de decurio. lib. x.

¶ Patres thezaurisant filiis non filii parentibus. secundū naturalem rationē. glo. i. di. ius naturale. super. ꝯ educatio. et in. c. cum apostolus. de censi.

¶ An magis sit obediendum patri spūali q̄ carnali. uid̄ econtra glo. xxx. q. iii. c. ii. facit q̄d dixi supra in prin. huius dictionis.

¶ Appellatione patris continetur auus proauus et deinceps. ff. de uer. sig. l. iusta. de uerbo. significa. nam et rex. uide in. l. lege iulia. §. hoc capite. ff. de ri. nup. C. de adul. l. uerba. C. de adop. l. pe. ff. de in ius uocan. l. parentes. et. l. adoptiuum.

¶ Si pater pauper accepit pecuniā mutuo quā conuertit in alimentis filiorū. an filii postea facti diuites ex aduenticiis teneātur ad illud debitum patris. dic q̄ sic secundum Bar. in. l. his solis. ff. de condi. indebi.

¶ Pater defendit filium expeñ. filii. C. de bo. q̄ libe. l. cum non solum. de peñ. in quibusdam.

¶ An pater agens ꝓ iniuria illata filio teneatur cauere. uide Io. an. in. c. ii. de conuer. infide.

¶ Quid si pater remittit iniuriam illatā filio. an filius possit nichilominus agere. uide glo. de sen.

excom. cum illorum.

¶ Pater et filius possunt esse canonici in eadem ecclesia. uide de fi. presbi. nimis.

¶ Filius solet similis esse patri. ut. l. quod si nolit. qui mancipia. in glo. ff. de edil. edic.

¶ Contra patres et dominos permittentes prostitui filias et ancillas. uide in. l. lenones. C. de specta.

¶ An pater possit fraudare filium in quarta. Specu. ti. de confes. § sed nunquid pater. Cy. in. l. i. C. si quid in frau. patro. Dy. in. l. hereditarie. ff. ex qui. cau. in pos. ea. glo. in auten. de trie. et semis. § prohibemus. super. § relinquat. colla. iii.

¶ An filius magis teneatur subuenire patri quam patrie. uel econtra. Bal. in. l. ueluti. ff. de iusti. et iu re. Cy. in. l. aduocati. C. de aduo. diuer. iudi. facit. l. minime. ff. de religio. ubi uidetur quod liceat occidere patrem pro salute patrie. quod etiam tenet glo. xxiii. q. iii. fortitudo. uide in. l. i. § sub pretex tu. C. si mu. uen. nomi. no. do. meus Raf. cuma. in l. si ita stipulatus. § grisogonus. ff. de uerbo. obliga. glo. in. c. i. de conuer. infide. dixi aliquid. s.

¶ An quis magis teneatur subuenire patri suo quam filio. no. Cy. in. l. i. C. de patri. qui fi. distra. facit glo. xxx. di. si qui filii.

¶ An extimum patris censatur extimum filii. uide Bal. in. l. fi. C. de inpube. et aliis substitutis. facit quod no. Ange. in. l. i suis. ff. de li. et postu.

¶ An pater qui stipulatur sibi et filiis suis uideatur etiam stipulari illis quos non habebat tempore stipulationis. dic quod sic per tex. notabilem. in. l. tale pactum. § fi. ff. de pac.

¶ An stetur dicto patris asserentis aliquem esse filium suum ut per hoc probetur filius. no. in auten. item si quis. C. de natu. liber. glo. qui fi. sint legit. transmisse. et. c. per tuas. ubi glo. et docto. Cy. in. l. non episcopalis. et. l. non nudis. C. de probatis. Bar. in. l. i. § iulianus. alias quod senatus. ff. de agno.

¶ Pater potest esse testis in testamento filii. alias non. ut no. ii. q. iiii. in sum. adde etiam alios casus ponit Specu. ti. de teste. § i. § item quod est parens

¶ Pater potest inuitis filiis alienare omnia bona sua in uita sed non in morte. no. de sepul. de his. in glo. prima.

¶ Patri non competit actio iniuriarum quando probatus est filius qui credebatur pater. de senten. ex. com. si uero. ii.

¶ Si pater remittit iniuriam factam filio an filius nichilominus agere poterit. no. de sen. excom. cum illorum. in glo. quia.

¶ Pater percutiens filium sacerdotem causa correctionis non ligatur. ut in auten. licet. C. de episc. et cleri. uide de sen. excom. cum uoluntate. in glo. et Archidi. xlv. di. cum beatus.

¶ In ecclesia in qua pater est episcopus filius potest esse canonicus et habere prebendam. et econtra de fi. presbi. cum decorem. et. c. ad abolendam. no. e. ti. nimis.

¶ Patre mortuo qui habebat canonicatum potest filius in locum eius substitui. si in ecclesia non erat certus numerus prebendarum. uide de fi. presbitero. ad hoc. et. c. nimis.

¶ Uotum patris est quod bona sua ad filios perueniant. C. de legi. here. l. de emancipatis. ff. de inoffi. testamen. l. nam et si parentes.

¶ An pater possit esse iudex in causa filii. uide. iii. q. v. c. fi. in glo. xxiiii. q. iii. si ecclesia.

¶ Pater potest uendere filium in necessitate. de pigno. c. ii. in glo. i. ubi de hoc.

¶ Pater magis punitur in filio quam in seipso. uide. lxxxvi. di. non satis. in glo. ce.

¶ Pater castigat et corrigit filium quem diligit xxiii. q. v. non putes. de sep. si quis in glo. ii. et ibi concor.

¶ An pater possit mouere questionem potestatis filio. Cy. no. C. si aduer. rem iudi. l. ii.

¶ An pater possit necare filium et que pena ei imponatur. no. C. de pa. po. l. pe. in glo. pena. adde. lxxxvii. di. c. fi. in glo. fi. adde. ff. ad. l. pompo. de parri. l. diuus. et ibi Bar.

¶ Si pater confiteatur extra iudicium quem esse filium suum an sibi preiudicet. no. Bar. ff. de libe. agno. l. ii. in glo. grande. item glo. et Bar. in. l. non nudis. C. de probatio.

¶ An pater possit alienare filium uel dare pro obside. no. in. l. ii. C. de pa. qui fi. distra. in glo. secunda. et ibi Cy. in. i. q. et per totum.

¶ An pater possit redigere filium emancipatum in potestatem si ei denegat alimenta. uide Cy. in l. i. C. de ingra. libe.

¶ Que et quot onera teneatur pater subire pro filiis. uide Io. an. in addi. Specu. super rubrica. qui fi. sint legit.

¶ Si pater retineatur pro filio an sufficiat filium fuisse condempnatum ex contumacia. uide Bal. in l. cum filius. ff. de uerbo. obli.

¶ Quando pater tenetur pro aministratione tutele filii. uel alterius muneris publici. no. ff. de ede. l. pretor. § fi. in glo. admittendum. insti. qui da. tuto. pos. in pri. in glo. filiusfa. C. quod cum eo. l. i. in glo. constitutus. et ibi Cy. ff. de tutel. l. si filius. et ibi Bar. et nota. ff. ad munici. l. ii. in glo. magna. ff. de magis. conuen. l. i. in glo. fi. C. de decurio. l. i. li. x. et ibi Bar.

¶ An pater cogatur consentire et sic se obligare pro dote filii uel alio contractu. nota Bar. ff. so. ma. l. si cum dotem. § transgrediamur. C. de decu. l. i. li. x. et ibi Barto.

¶ Pater cogitur defendere filium. no. ff. de pec. l. uel de in rem uerso. in auten. ut omnes obe. iudi. prouin. § si uero. in glo. legitime. colla. v. Specu. ti. de acto. § sed si queritur. in. vii. collum.

¶ An pater possit pacisci uel stipulari filio seu aliam exceptionem illi querere. no. ff. de pact. l. si tibi. § pactus. in glo. proderit. ff. de uerbo. obli. l. quod dicitur. et ibi Bar. quid in filio emancipato. C. de contrahen. et comit. stipu. l. ii. et. l. cum patrem. C. de iure dot. Barto. in prealle. l. quod dicitur. ubi quero an potest.

¶ An pater indubio presumatur donare filio ut se ueniat in collationem. no. ff. fa. her. l. que pater filio cum limitatione. l. fi. ff. de peti. her. Bar. ff. de colla. bo. l. i. § nec castrense. § quero hic loquitur. Cy. C. de colla. l. filie licet. et. l. si donatione. eo. ti. et ibi glo. fi. Io. an. in addi. Specu. ti. de iudi. § sequitur uidere de comunibus. § quid si alter ex coheredibus.

¶ Pater in usus. succedit filio emancipato in casu singulari. l. pe. C. de bo. mater.

¶ Quando pater tenetur soluere legitimam pro

condemnatione filii potest a sententia contra filium lata appellare·ut·l·iii·et·l·non tantum·ff·de appella·et·l·ad dictos·C·de ap·et·l·i·§·in propria·ff·quando appella·sit·

¶ An pater possit dotare filio spurio·et an si dotet filiam spuriam possit reuocare·no·Barto·ff·que in frau·credito·l·fi·§·si a socero·in specu·titu·de succes·ab intesta·§·sed cum dicatur·

¶ Quomodo pater succedat filio emancipato·no·insti·qui·mo·ius·pa·po·sol·§·preterea·i glo·paterno·

¶ An sciencia patris noceat filio·no·Cy·in·l·i·C·qui admit·ad bo·pos·pos·in·i·q·

¶ An pater uel filius agat uel conueniatur i bonis in quibus pater habet usuf·no·C·de bo·mat·l·i·in glo·legitima·et ibi Cy·in·i·et·ii·q·Specu·ti·de acto·§·i·ꝓ et filiusfa·

¶ In quibus casibus pater non habet usumf·in bonis filii·no·C·de bo·q· libe·aut·idem est·isti·per quas perso·no·acqui·§·i·in glo·usufr·nota·i aut·ut li·ma·et ame·in prin·in glo·parentibus·colla·viii·de iudi·c·fi·li·vi·

¶ Si pater agat nomine filii et filius efficiat sui iuris·an idem iudicium continuet·no·ff·de iniurus·l·sed si unius·§·filiofa·in glo·emancipatus·et ibi Barto·

¶ An pater sit legitimus tutor uel curator filii emancipati·no·ff·de ex·tuto·l·sed et milites·§·iam tamen·in glo·emancipati·et ibi Bar·et·l·amicissimos·§·lucius·eo·ti·

¶ An pater possit adire hereditatem filio delatam ipso filio non adeunte·nota·C·de bo·q· libe·l·cum non solum·§·i·in glo·filio·et ibi·Cy·in·i·ii·et iii·q·

¶ An pater stans in iudicio pro rebus filii in quibus sibi queritur usuf·teneatur cauere de rato·nota·C·de bo·q· libe·l·fi·§·ubi autem·in glo·et ibi Cy·in·i·q·uide nota·ff·commo·l·si filius·specu·ti·de sindi·§·sed queritur et ibi Io·an·

¶ An pater detrahat quartam ex testo filii·not·C·ad ter·tullia·autem·in testo·in glo·filii·et ibi·Cy·in·i·questione

¶ An contra patrem detur filio actio famosa·no·ff·de calum·l·i·i glo·i·ff·de dolo·l·si superstite·in g'o·fi·et ibi Cy·

¶ An quod filio relinquitur uideatur relictum contemplatione patris·nota·Bar·ff·de ami·lega·l·anua·§·fi·ff·de condi·et de·l·filio·

¶ Pater non tenetur reddere rationem filio de aministratione aduenticiorum·nota·in·l·orphanotrophos·C·de·epi·et·cle·in glo·fi·et·est tex·i·l·cum oportet·§·non autem·eo·l·fi·§·hoc procul dubio·C·de bo·q· libe·

¶ Si pater aliquid soluit pro filio habente peculium aduenticium indubio uidetur soluere aministratorio nomine filii·Bar·i·l·stichus·ff·de pecu·lega·qui all'et·l·post mortem·ff·quando ex facto tuto·

¶ Ubi lex loquitur de patre in materia naturali appellatione patris comprehenditur pater naturalis tantum·in materia putatiua comprehenditur naturalis et legitimus·ff·de in ius·uocan·l·iiii·§·parentes·

¶ Patres id est maiores uel magistratus iurisdictionem habentes·ff·de origi·iu·l·i·§·deinde·

¶ Pater potest dici principium filii·s·Tho·in·i·par·q·xxxiii·ar·i·et·xxxvi·ar·iiii·

¶ Pater est proprium nomen persone diuine·idem in prealle·q·xxxiii·art·secundo·

¶ Pater in diuinis dicitur personaliter·idem i prealle·q·xxxiii·art·tercio·

¶ Pater et filius diligunt se·idem in prima parte·q·xxxvii·et in primo di·xxxii·art·i·et·ii·item pater et filius diligunt spiritum sanc·ea·q·xxxvii·ar·ii·et ea·di·xxxii·art·iii·et·xlvi·ar·iiii·et i secundo di·xiii·articulo quinto·

¶ Pater est in filio et econuerso·idem in primo di·xix·ar·vi·

Paciencia

Paciencia est nobis maxime necessaria tempore persecutionis·vii·q·i·suggestum·et·c·sciscitaris·

¶ Ideo uoluit deus ut in rebus mundi unus habundaret·alius egeret·ut unus sue bonitatis experimenta cognosceret·alius uirtute paciencie coronaretur·xlvii·di·sicut·

¶ Prelatus debet habundare erga subditos paciencia·exemplo xpi qui pro nobis dorsum posuit ad flagella·xlv·di·sequitur·

¶ Ueram pacientiam habuit xpus alapa percussus·et tamen increpauit percucientem·similiter paulus·xxiii·q·i·paratus·

¶ Iniurias nobis illatas debemus cum omni paciencia ferre·sed non dei iniurias·xxiii·q·iiii·potest·et·c·in hac·et·c·sequen·

¶ Quid sit paciencia·uide·s·Tho·secunda secunde·q·cxxxvi·qui dicit secundum Auge·quod est uirtus qua mala equo animo tolleramus·ne animo iniquo bona deseramus·per que ad meliora perueniamus·et ibi sanc·Tho·dicit ar·i·quod paciencia est uirtus specialis non tamen est potissima uirtutum eadem·q·arti·secundo·

¶ An iniurie sint semper cum paciencia sustinende·uide·s·Tho·secunda secunde·q·c·uerum·

¶ Paciencia superioris uolentis dispensare non inducit dispensationem·de preben·cum iam dudum et·e·dilecto·in glo·per hoc·

¶ Paciencia habetur pro titulo in rebus corporalibus et loco traditionis·ff·de publicia·l·si ego·§·i·ff·de usuf·l·iii·§·dare·uide de cau·pos·eum ecclesia·in glo·propter breuitatem·et quod no·viii·q·ii·dilectissimi·ff·nau·cau·sta·l·i·in fi·de iure dot·l·si ego·§·plane·

¶ Paciencia habetur pro consensu·ff·ne quis eum qui in ius uoca·l·i·§·i·ff·de his qui nota·infa·l·i·§·pe·uide no·i·l·gaius·ff·de pigno·ff·de noxa·l·in omnibus·ff·de re iudi·l·sepe·§·cum aut Dy·in regula qui caret·li·vi·lxxxii·di·error·et·c·consentire·et quod no·ii·q·i·notum·adde no·in·l·i·§·magistrum·ff·de exercito·in glo·posuisse·plene·ff·de procura·l·filius·§·inuitus·

¶ Per pacientiam multa tollerantur·de preben·cum iam dudum·in fine·

¶ De uirtute paciencie·nota·vii·q·i·suggestum·

¶ Paciencia non potest haberi sine gratia·ea·q·articulo tercio·

¶ De paciencia dantur precepta in lege diuina·idem secunda secunde·q·cxl·arti·ii·

¶ Paciencia cuiuslibet presertim superiorum debet esse cum ingenio moderata·ita ut non reddat se contemptibilem·ff·de offi·procon·l·nec quicquam·§·circa aduocatos·

¶ Omnis causa paciens presupponit agentem. ff. q me causa. l. i. et ibi Bar.

¶ Vbi quis potest resistere delicto et non obuiat delinquere uidetur. et sic qui patitur quod potest prohibere uidetur committere. nō. ff. de his qui nota. infa. l. quid ergo. §. certe. et ibi Barto.

Patria Patriam suam quilibet debz defendere. bello et iusticia. xxiii. q. iii. fortitudo. in cuius defensione si qs moritur celeste regnum consequitur. xxiii. q. viii. omni timore.

¶ Pro defensione patrie licet omni tempore bellare. xxiii. q. viii. nulla.

¶ An salus patrie sit preferenda saluti patris. dixi sub dictione pater.

¶ Pro patria et fide pater in filiuz et econtra. maritus in uxorem et econtra. possunt insurgere nō. de conuer. infide. c. i. et ibi uide concor. adde l. i. §. generaliter. ff. de uen. in pos. mit.

¶ In patria fori iulii seruatur illa consuetudo que damnatur in. c. ad audientiam. de consue.

¶ Oppugnans patriam cōmittit crimen lese maiestatis. glo. in. l. fallaciter. C. de abolicio. facit. l. minime. C. de religio.

¶ Patria unicuiqz dulcissima est. ut. l. qui habebat. ff. de lega. iii.

¶ Appellatione patrie cōprehenditur ciuitas cū suburbiis. ut. l. uxorem. §. legauerat. ff. de lega. iii. et quod ibi nota.

¶ Patria. i. ciuitas. ut. C. mona. uecti. l. i.

¶ Que dicatur proprie patria alicuius. uide Bal dum. in. l. si non speciali. C. de testa.

Patria potestas An monachatus liberet a patria potestate. glo. dicit q sic. in. l. si ex causa. §. papinianus. ff. de inoffi. testa. C. de epis. et cleri. de nobis. dixi sub dictione monachus.

¶ In quibus consistit patria potestas. nota. insti. de pa. potes. §. i. in glo. ius autem.

¶ Quot modis constituatur. nō. ff. de his que sunt sui uel alie. iu. l. in potestatem.

¶ Qualiter probetur. nota. ff. solu. matrimo. l. ticia. in glo. pe. et ibi Dy. et Bar.

¶ An existens in aliena potestate habeat patriā potestatem. nota. Bar. ff. de mune. et hono. l. ii.

¶ Quibus casibus amittatur patria potestas no ta. ff. de mino. l. si ex causa. §. pap. in glo. statutū de are. C. de epis. et cleri. l. seruum. C. de decurio. l. fi. in glo. ii. l. x. C. de specta. l. fi. in glo. i. li. x. uide in aut. consti. que de digni. in glo. codicil los. colla. vi. Bar. in. l. patri. ff. de adul. nō. de etate et qualita. in decor. in glo. i. ii. q. ii. si in quali. betum glo. fi.

¶ An si per dignitatem quis liberatur a patria potestate finita dignitate reincidat in eam. uide in auten. consti. que de digni. §. generaliter. i gl. prestat. colla. vi.

¶ An ordo sacerdotalis liberet a patria potesta te. nota. de eta. et quali. indecorum. in glo. i. d. se ten. excom. cum uoluntate. in glo. et. xxiii. q. v. c. i. in glo. pe. Specu. ti. de sta. mona. §. ii.

Patriarcha Que sunt priuilegia quatuor patriarcharum. uide de priuile. antiqua. de preben. graue. xxii. di. c. ii. et. c. renouantes.

¶ Que sit iurisdictio patriarche in subditos suffraganeorum suorum. uide in sum. pisa. sub dictione patriarcha. §. sed que est iurisdictio. faciunt nō. in. c. pastoralis. de offi. ordi.

¶ An patriarcha debeat preferri presbitero cardinali. habetur de ap. cōstitutis. i. in supscriptiōe

¶ De patriarcha gradeñ. habetur. xxxii. di. erubescant. in suprascriptione. et in. c. ex litteris. de offi. dele. glo. lxxx. di. in illis habent patriarcharum superioribus diebus. s. d. noster. d. Nicolaus papa uniuit episcopatui ueneciarum. et credo q non uocetur amplius patriarcha gradeñ. sz patriarcha ueneciarum.

¶ De iurisdictione quatuor sedium patriarchalium. et potestate ac dignitate earum. et ubi debent constitui. et qualiter. ac per quem puniri. habetur. xvii. di. multis. xviii. di. c. i. et. ii. xix. di. secundum. et. c. propter. xxi. di. cleros. et. c. submittitur. et. c. in tantum. xxii. di. per totum. lxiii. di. c. i. et. ii. et. c. agatho. lxxx. di. per totuz. xcvi. di. satis. vi. q. iii. si inter episcopos. i. q. vii. c. iii. iii. q. v. multum. iii. q. i. quod autem. ix. q. iii. conquestus. iii. q. v. quia suspecti. ix. q. iii. nullus primas. ix. q. iii. theugualdum. xi. q. i. dilectissimi. xvi. q. i. frater. et. c. placuit. xcix. di. §. i. cum. c. sequen. lxv. di. mos. et in prealle. c. antiqua. de priuile.

¶ Patriarcha constantinopolitanus pōt episcopos sibi subditos deponere. iii. q. v. quia suspecti. lxv. di. mos antiquus. glo. in clemen. in plerisq. de elect. Specu. ti. de lega. §. nunc ostendendū in ultima colump.

¶ Patriarcha et primas idem sunt licet differant in nomine. nota. ff. de offi. ordi. duo simul. in fine.

¶ An patriarcha in conferendis beneficiis ex negligentia inferiorum facit gradum inter papam et archiepiscopum. Laud. et Genze. q non. in clemen. si de beneficio. de preben. et ibi uide modernos.

¶ Patriarcha grece latine dicitur princeps patrum. xxi. di. cleros.

¶ Quis patriarcha faciat crucem an se deferri. et ubi. uide in. d. c. antiqua. et quod nota. in. c. i. ut lite penden. in glo. fi.

Patricius Quis dicatur patricius et qualiter eligatur. uide de elec. fundamta. §. puide. et. §. sequen. uide istis qbus mo. ius pa. po. sol. §. filius.

¶ An dignitas patriciatus liberet a patria potestate. uide. ff. de decurio. l. fi. et in. d. §. filius. ubi de hoc.

Patrimonium Id quod clerici habent ex patrimonio non est ecclesie. xii. q. iii. placuit.

¶ Es alienum totum patrimonium respicit. ff. de iudi. l. si fideicōmissum. §. i. ff. de pecul. l. si ex duobus.

¶ An patrimoniuz quod habetur loco tituli possit uendi. uide Hosti. in. c. tuis. de preben. super glo. ultima.

¶ De hac dictione patrimonium. habetur. in. c. Abbas. de his que ui. me. ue cā fiunt.

¶ Non presumitur quis scire patrimonium sui maxime qui est mercator et exercet mercancias

in diuersis locis·ut·ff·qui et a quibꝰ·l·in fraudē in auten·de here·et fal·§·si uero absunt·Bald·in l·acceptam·C·de usur.

¶ Patrimoniū·i·hereditas·C·de sa·sanc·ecc·l·iubemus·§·i·Item·i·bona·C·de cōiug·l·nobilio res·uide·l·ii·C·qñ et qui·quar·pars de·li·x·

¶ Pātrimoniū ꝓprie dicitur quod a patre ꝓuenit sed late etiam bona que quis habet de ꝓprio dicuntur patrimoniū·ff·fam·her·l·lucius·

Patronus

An ius patronatus trāseat in filiam non heredē uniuersalem sꝫ institutam in re certa·uide Io·ā·de iure patro·cū secundum·Frede·consilio suo·ccxvi·repetitur infra·

¶ An ius patronatus sit diuiduū uel indiuiduū glo·ꝙ indiuiduū·x·colla·si ꝗ feu·contro·fac·c·omnes illu simul·glo·est in·l·sub conditione·i·si ne·ff·de assigna·liber·que solet allegari ꝓ singulari·uide plene per Bal·in·l·cum secundum·C·ꝗ fideicom nis.

¶ Qualiter patronus possit uel non uocare ꝓnum suū in ius·xii·q·ii·qui manumittit·et in·l·sed si hac·§·qui manumittitur·ff·de in ius uocā·

¶ Si contra patronū superbiat libertus reuocatur in seruitutē·xii·q·ii·octaua·

¶ Patronus ecclesie debet ordinandos in ecclesia sua pñtare episcopo·xvi·q·vii·decernimus·

¶ Si patroni ecclesiarum ad paupertatem deuenerint debent facultatibus earum ali·xvi·q·vii·si uero·et·c·qcunqꝫ·Bar·in·l·si quis a liberis·§·si·ff·de libe·agno·Cy·in·l·ii·C·de alen·libe·Albri·in l·i·eo·ti·ubi alleget bona iura canonica·nota·in c·iii·de iu·patro·Inno·de iu·patro·super ꝓica in·glo·xvi·q·vii·pie mentis·et·c·quicunqꝫ·ubi calus·

¶ Patronus ecclesie denuntiare debet episcopo sacerdotem fraudantem bona ecclesie·xvi·q·vii·filiis·

¶ Patronus ecclesie debet honorare epm̄·uide xvi·q·vii·considerandum·

¶ Si plures patroni discordant de pñtatione sacerdotis·uel de ordinatione ecclesie·epus faciet claudi hostia ecclesie donec fuerint concordes·xvi·q·vii·si plures·de iurepatro·c·i·et·ii·

¶ Patronus debet uendere libertū ꝓpter nimiam ramē·glo·in·l·alimenta·ff·de libe·agno·

¶ Patronus dicitur dñs liberti·tex·est optius in·l·talem·ff·de here·institutem·

¶ Patronus cui delata est hereditas liberti nō preiudicat sibi si non facit inuentarium·glo·est in·l·que d q·ff·solu·ma·

¶ Si patronus laicus non eligit uel non presētat epus succedit·secus si eligit indignum et nondū est tempus lapsum·ita nota·Inno·in·c·cum nos·de offi·ordi·

¶ Patroni non conferunt bñficia sed presētāt·ita dicit Inno·in·c·ex frequentibus·de institut·

¶ An patrono contradicente possit legatus conferre bñficiū patronale·opti·glo·in·c·dilectus·de offi·lega·

¶ Quot modis iuspatronatus transeat in aliū uide tex·et glo·de re iudi·cum bartoldus·de iure patro·cum seculum·

¶ Si clericus et laicus patroni unius ecclesie p̄sētant unum postea laicus presentat alium an ambo uel neuter uel alter et quis admittatur·uide Io·an·in regula in re cōmuni·li·vi·doc·de iurepatro·quod autem·

¶ An patronus possit cōmittere alicui presentationem bñficii non uacantis·Io·an·de conces·preben·c·si·nota·de iurepetro·illud·et communiter tenetur ꝙ sic·

¶ An in translatione iurispatronatus requiratur consensus episcopi·nota·in prealle·c·illud·et i·c·i·de iurepatro·li·vi glo·xvi·q·vii·nemini regē·et cōmuniter distinguitur an uelit transferre in clericum uel laicum et primo non requiratur·secundo sic·de quo uide Ro conclusione·cccxcvi·

¶ An in generali publicatione bonorum ueniat iuspatronatus·uide glo·xvi·q·vii·filiis·de·iure patro·ex litteris·et·c·cum seculum·uide in cle·pastoralis·de re iudi·

¶ Si propter heresim confiscātur bona iuxta·c·ad abolendam·et·c·ꝓgentis·de hereti·inter que est iuspatronatus illud confiscatur fisco ecclesie glo·i·q·viii·maximū·Io·an·in regula ex eo·li·vi doc·de iurepatro·nobis·glo·xvi·q·vii·filiis ac nepotibus·

¶ An presentatio quam facit patronus possit fieri per litteras nota·de his que fi·a prela·ca nos·citur·glo·in clemen·frequens·in ꝓ·litteras·ꝗ ex ces·prela·et in c·si·de conces·preben et aduerte ꝙ lꝫ pñtatio possit fieri per litteras oportet ꝙ p̄sentatus sit coram epo uel eo cui p̄sentatur·glo·est singularis·in clemen·dudum·§·statuimus·super·ꝓ·presentari·de sepul·ꝙ illi secuntur docto·de quo uide·d·card·floren·in·d·cle·frequens·

¶ An ualeat collatio beneficii patronalis facta per papam non expresso de iurepatronatus·nō·de offi·lega·dilectus·de preben·dilectus·iii·Io·an·de iurepatro·cum dilectus·in clemen·per litteras·de preben·

¶ An monachi patroni possint presentare religiosum ad ecclesiam subiectam monacis consuetam tamen regi per clericos seculares·Io·and·et doc·de sup·neg·prela·c·ii·ubi communiter concluditur ꝙ non·

¶ An sicut eligens scienter indignum priuatur potestate eligendi·de elec·cum in cunctis·§·ii·sic patronus pñtans scienter indignum priuetur potestate presentandi·nō·doc·de sup·neg·prela·c·ii·plene per glo·et doc·in·c·cū nos·de offi·ordi·Hosti·tenuit ꝙ sic·de re iudi·cum bertoldus Inno·de fi·presbi·posuit·Pau·in cle·i·de iurepatro·et in cle·frequens·de ex·prela·glo·de iurpatro·pastoralis·

¶ An ex presentatione patroni laici queratur alii quod ius pñtato·nō·de re iudi·cum bertoldus·ꝗ iurepatro·cum dilectus·glo·et doc·de offi·lega·dilectus·bonus tex·de iurepatro·quod autem·et ibi doc·eo·ti·pastoralis·ubi est bonus tex·adde Genze·in clemen·i·de sup·neg·prela·Inno·in·c·ꝙ diuersitatem·de conces·preben·in glo·ii·idē de elec·ꝙ sicut in glo·episcoporum·Io·an·de institi·c·i·li·vi·Archidi·xxiii·di·presbiteri·Laud·in clemen·i·de iurepatro·Archidi·xv·q·vii·decernimus·

¶ An in generali mandato pape de prouidendo alicui ueniat beneficiū patronale laici·decto·ꝗ iurepatro·cum dilectus·de offi·lega·dilectus·

Pau. in clemen. litteras. de rescrip. alias est cle. p litteras. de preben. ubi tex. cum glo.

¶ An in generali mandato pape de prouidendo alicui de beneficio etiam spectante ad alterius pñtationem comprehendatur bñficiuz patronale laici. Lap. tenet ꝙ non. alle. lxxxi. facit quod nota. de preben. dilectus. ii. ubi etiaz uide an talia bñficia ueniant sub generali reseruatione pape. uide Specu. ti. de lega. §. nunc tractemus. ꝟ. sed nũquid legatus. Frede. suo consilio. lxxxiii. doc. in. c. dilectus. de offi. lega. ꝑ hoc bona glo. in. c. si. de preben. li. vi. qui tenet ꝙ non.

¶ An patronus possit se intromittere d' bonis ecclesie patronalis uacantis. nõ. glo. de offi. ordi. cuz nos. de ap. bone. de insti. cum uenissent. casus est ꝙ non. de iurepatro. ꝑterea. eo. ti. querimonia. in glo. uide Inno. de preben. in lateranen. ubi uide. qñ patronus põt petere rationem de bonis tẽporalibus bñficii pastoralis. et est quo quod patronus ecclesiasticus põt. laicus non. de quo etiam per Inno. de excep. cum uenerabilis.

¶ An in creatione bñficii possit epũs concedere patrono ut ipse sibi capiat fructus obuenientes tempore uacationis. glo. ꝙ sic. de elec. generali. lib. vi.

¶ Si per inequalibus partibus plures dotent ecclesiam an quilibet eorum efficiatur patronus i solidum. uide nõ. de iurepatro. relatum. d. Gas. de calde. in. c. transmisse. eo. ti. uide nõ. per glo. i clemen. plures. de iurepatro.

¶ Fructus quasipossessionis iurispatronatus est pñtatio. nõ. de iurepatro. consultationibus. et. c. ex litteris. ubi glo. de elec. querelam. facit quod nõ. glo. in. c. cum olim. de ma. et obe. dictum est Inno. de reli. do. cum dilectus.

¶ Pñtare ad beneficium non est disponere de bñficio. tex. est iuncta glo. in. ꝟ. dispositionem. i clemen. q regulares. de sup. neg. prela. et hoc ibi tenẽt. Pau. et do. car. floren. quod nota.

¶ An patronus possit pñtare per procuratorez doc. ꝙ sic. de conces. preben. c. si.

¶ An maritus cui data est uilla in dotem i qua est ecclesia de pronatu uxoris possit presentare uel sit necesse ꝙ uxor id faciat. nõ. doc. de cõces. preben. c. si. Ro. conclusione. xix. faciunt nõ. de re iudi. cum bertoldus. adde quod dicam. ·j· sub dictione pignus.

¶ An patronus laicus possit sine consensu episcopi ecclesiam nondũ consecratam subicere loco religioso. glo. concludit ꝙ non. xvi. q. ii. in sum.

¶ Qualiter presentent plures patroni uel plures heredes unius patroni. nõ. in. c. i. ii. de iurepatrona. et in clemen si plures. eo. ti. ubi nota. ꝙ iuspatrouatus est quoddã ius indiuiduum.

¶ An collatio uel alia dispositio facta de beneficio patronali non ꝑcedente pñtatione ualeat uel non. nõ. xvi. q. vii. decernimus. cum duobꝫ. c. se.

¶ Si quid aũt fiat patrono sciente et nõ cõdicẽte dic ꝙ ualet ut nota. Hosti. in sum. de iurepa. ad fi. idem si post factum ratum habet. de cõsuetu. cum consuetudinis. ubi de hoc per Inno. d' rebus ec. non alie. c. i. li. vi. in glo. ubi nõ. ꝙ sufficit interuenire consensuz expost facto.

¶ Infra quantum tempus possit patronus nolẽs consentire agere de contemptu. dic. ·j· tempus ꝑsentandi. ut nõ. do. car. flo. in clemẽ. i. de sup. ne. prela. in. vi. q.

¶ An in iurepatronatus fiat successor in stirpes uel in capita dic ꝙ in stirpes. Inno. de iurepatrona. c. i. tex. et glo. in cle. plures. eo. ti. et quod ius patronatus transeat ad heredes. nõ. ibi et. xvi. q. vii. filiis. et. c. si plures. de iurepatro. quoniam Inno. eo. ti. super ꝗ rica. adde quod dicam. ·j· ꝑxi.

¶ An ad actum presentationis sint uocandi oẽs patroni. nõ. doc. de iurepatro. quoniã. et an talis citatio sit facienda secundũ formam. c. fi. d' electio. li. vi. Io. an. ibi dicit ꝙ sic. et an patronus nõ uocatus a compatrono possit agere de contemptu. et si non agit an sit sibi generatum preiudicium in sequenti pñtatione. uide Frede. in consilio lxxxxvi. et. lxxxxviii.

¶ Ubi ad archiepũm uel collegium pertinet ius patronatus singuli ut singuli non possunt presentare. nõ. Archidi. xvi. q. vii. si plures. de iurepatro. c. fi. li. vi.

¶ An patronus ecclesie alteri unite fiat patrõatus illius ad quã fit unio. doc. ꝙ non. de iurepro na. quoniã. Specu. ti. de iurepatro. ad finem.

¶ Quot et quibus nominibus appelletur iuspronatus. glo. de iurepatro. quia.

¶ An iuspatronatus possit uendi dic ꝙ non. de perse sed tantum cum uniuersitate. nota. i dicto c. quia. et. c. cum seculum. et. c. de iur. et. c. ex litteris. de iurepatro. faciunt que dixi supra.

¶ An possit locari uel ad firmaz dari. doc. ꝙ sic in. c. ex litteris. de iurepatro. faciunt nõ. de re iudi. cũ bertoldꝫ. ubi uid an possit pignori obligari.

¶ An sequester uel alias simplex tentator possit uti iurepatronatus. Inno. ꝙ sic. de iudi. examinata. Hosti. ibi contra. doc. in. d. c. ex litteris.

¶ An et quando ualeat uel non presentatio facta ab eo qui est in quasipossessione iurispatronatus. siue moueatur sibi questio siue non. nota. de elec. querelam. de testi. c. ii. de iurepatro. ex litteris. et. c. consultationibus. in quibus locis sunt bone glo. et dicta docto.

¶ Si concurrat presentatus a dño iurispatronatꝰ cum presentato a possessore quis preferatur. nõ. Inno. de elec. cumana. ubi tenet ꝑ presentato a possessore. ꝗ fructus secuntur possessorem. idem Rota decis. cxxxvii. de iurepatro. ex litteris.

¶ Que sit pena patroni occidentis clericum ecclesie patronalis. ꝙ tam ipse q̃ eius heredes sunt ꝑuati iurispatronatus. de quo dic ut in. c. in quibusdam. de peni. ubi etiam aliter puniuntur.

¶ An patroni possunt permutare iuspatronatus tex. ꝙ non secundum intellectum Hosti. de iurepatro. querimonia. exponendo uicissitudines id est permutationes. tex. et glo. de re. per mu. quesitum. in contra. xvi. q. ult. nemini regum. glo. d' iurepatro. cum seculum. Archidi. eo. ti. c. i. li. vi adde glo. in. ꝟ. libere. in cle. ii. de iurepatro. glo. xvi. q. vii. pie mentis.

¶ An ius patronatus possit legari. Io. an. ꝙ sic. loco religioso subtus laico. ꝗ tunc requiritur cõsensus episcopi. ita dicit in. c. cum seculum. de iurepatro. facit quod dixi. s.

¶ An ius patronatus transeat ad heredes extraneos. communis opi. ꝙ sic. xvi. q. ult. considerandum. et. c. si plures. et ibi glo. Inno. d' iurepatro.

super .ij.ica.doc.de iurepatro.cum seculum.alias cum secundum.ubi tenent q transit ad suos etiã si non sunt heredes.glo.xvi.q.i.constitutũ.uid Ange.in consil.suis.xxviii.et.lxxv.

¶ An iuspatronatus transeat ad filiam institutam in re certa.uide Frede.consilio suo .ccviii. et doc.in prealle.c.cum seculum.

¶ An iuripatronatus possit renuntiari.glo.tenet q non in preiudicium legitimorum.xvi.q.ult.considerandu3.doc.in prealle.c.cum seculu3.adde Archidi.in.c.i.de iurepatro.li.vi.glo.xvi.q.i.constitutum.Io.an.in.c.significauit.d cens.

¶ An pronus laicus possit rectorem ecclesie patronalis accusare de dilapidatiõe.uide .xvi.q.i.constitutum.et.q.vii.filius.de testi.ex pte ade.

¶ Si patronus concedit liberam potestatem p̃sentandi alteri et ille presentat ipsu3 patronũ an ualeat.dic q non.de iurepatro.ex insinuatione.

¶ An pluribus existentibus patronis unus possit alium presentare.glo.et doc.q sic.de iurepatro.consuluit.

¶ An patronus possit clericum undecunq ueni entem ad ecclesiam presentare.glo.et doc.de iurepatro.significasti.lxxi.di.hortamur.in glo.

¶ An possit monacum presentare.glo.xvi.q.i.in parrochia.ubi glo.q sic.

¶ An et quando epũs habens iuspatronatus debeat presentare et an et qualiter.doc.plene de iurepa.significasti.xvi.q.v.si quis episcoporũ.

¶ An de ecclesia patronali possunt fieri prebẽde sine consensu episcopi.Inno.q non.de iurepatro.suggestum.ubi uide quid iuris retineat patronus consenciens q ecclesia patronalis fiat collegiata et habeat prebendas.plene per glo.et doc.to.de iurepatro.a nobis.ubi glo.tenet q ecclesia patronalis non potest fieri collegiata inuito patrono.idem Inno.eo.ti.c.pe.glo.xvi.q.vii.monasterium.

¶ Quanto tempore expectandus est patronus ut presentet ad ecclesiam patronalem uacantem nõ.de iurepatro.quoniam eam te.et.c.cum epi.et eo.ti.c.i.li.vi.

¶ Quid si est discordia inter patronos uel inter episcopum et patronum.nota.de iurepa.c.ii.gl.xvi.q.vii.si plures.

¶ An patronus possit exigere censum annuum uel alium redditum a ecclesia patronali.dic q non nisi ab episcopo fuerit sibi concessum tempore fundationis.nota.de iurepatro.preterea.ii.et ibi tex.ubi uide.et an talem redditum patronus possit uendere.adde ad materiam quod nota.gl.de conse.di.i.si quis basilica3.xviii.q.ii.eleutherius.ubi glo.tenet partem affirmatiuam si iponitur tpe fundationis cum auctoritate episcopi.

¶ An et quando presentatum per patronũ episcopus possit repellere.nõ.xvi.q.vii.decernimus et.c.sequen.ubi tex.cum glo.de iurepa.pastoralis.ubi episcopus tenetur prouideri illi quem sine causa repellit.ut ibi.

¶ An patronus qui primo presentauit unu3 possit uariare.ac postea alium presentare.dic q laicus sic.clericus non.de quo.in.c.cum autem.de iurepatro.et quod ibi nota.

¶ An de substantia iurispatronatus sit q edificans ecclesiam sit dominus soli uel fundi dic q non.ut nõ.de iurepatro.nobis.

¶ An presentatu3 a maiori parte patronorum.alias tamen indignum episcopus debeat preferr̃ presentato a minori parte alias digno.Frede.tenet q non.consilio suo.cxli.

¶ An patronus possit presentare filium suum ad ecclesiam cuius est patronus.nõ.glo.et doc.de iurepatro.quia.et.c.consuluit.ubi glo.tenet q sic.

¶ An iudeus ex constructione uel dotatione ecclesie acquirat iuspatronatus.glo.q non.xvi.q.vii.frig esius.doc.de iurepa.nobis.faciunt nota.per Io.an.in regula ex eo.li.vi.ubi uide quid de heretico uel excõmunicato.de quo in.d.c.nobis facit quod nõ.Io.an.in regula dolo.li.vi.et quid nota.de senten.excom.responso.adde nota.per glo.i.q.i.nemo.ubi uide quid de simuatore presentante ad ecclesiam.

¶ An faber edificans ecclesiam querat sibi ius patronatus.Io.an.in.d.c.nobis.dicit q si accepta pecunia edificat non querit.secus si gratis impendit operas et alius materiam.quia ambo sũt patroni.

¶ An patronus ecclesie collegiate in qua sũt p̃bende et capelle habeat ius presentandi ad eas doc.dicunt q sic.in prealle.c.nobis.

¶ An patronus habeat iustam causam contradicendi electioni celebrate in ecclesia patronali si electus est inimicus suus uel sibi suspectus.doc.to.q sic.in dicto.c.nobis.faciunt nota.p Inno.de accusa.super hiis.adde quod dixi sub dic.tione electio.

¶ An liceat patrono rogare pro electione alicuius ad ecclesiam patronalem.dic q sic.eius tam preces non necessitant ut.d.c.nobis.ubi uide an patronus possit interesse electioni.et dicunt q sic.ut consultor.tractator.et deprecator.si hoc habet consuetudo.sed non ut uox sua computet ad de glo.xvi.q.vii.decernimus.glo.xviii.q.ii.abbate3.

¶ An patronus teneatur si duobus litigantibus in curia super beneficio patronali ipse scienter presentauit alium episcopo qui ab eo fuit institutus altero postmodum ex litigatoribus uictoriam reportante.doc.q sic.de iurepa.pastoralis.

¶ An patronus uel rector ecclesie presentet ordinandum ad titulum ecclesie sue puta presbiteratum.diaconatum zc̃.ad quos nullus debet ordinari sine titulo.nota.plene de iurepa.c.penul.dixi aliquid supra.

¶ An ex datione uel dotatione quis consequatur iuspatronatus.glo.q sic.xvi.q.vii.pie mentis.oportet tamen q talis sit dotatio que sufficiat ad sustentationem ministrorum.et luminaria.de q est glo.notabilis.xvi.q.vii.quicunq.quod bene nota.

¶ An propter delictum patris filius possit priuari iurepatronatus.glo.xvi.q.vii.filiis.Io.an.et doc.de pen.in quibusdam.Archidi.xii.q.iiii.frater.ubi de hoc.

¶ An patroni possint inuicem conuenire q alternis uicibus presentabunt.dic q sic.per tex.i clemen.i.de iurepa.et quod ibi nõ.

¶ Quibus uerbis debeat uti patronus in p̃ntatõne clerici ad bñficium.doc.de iurepa.c.fi.

¶ An iuspatronatus possit cadere in feminã·glo et doc·de censi·peruenit·q sic·uide de conces·p ben·c·fi·et quod ibi nota.

¶ An patronus ecclesie·i·cuius limites edificatur alia eccia efficiatur patronus huius nouiter edificate·doc·tenent q non·de eccle·edifi·ad audientiam·i·licet ille tex·uideatur in numere contra·secundũ unum intellectum uidelicet q ibi intelligitur de patrono ecclesie matris qui non est uerus neq; cõmunis·et uide ibi omniũ glo·et qd ibi nõ·Inno·in·℗·fundatores.

¶ An edificans ecclesiam ex simoniaca acquirat iuspatronatus·glo·uidetur dicere q nõ·i·q·i·nõ est putanda.

¶ An inuito patrono possit restitui clericus depositus ab episcopo·uide nõ·d renũ·ex trãsmissa

¶ An patronus reuersus ab heresi recuperat iuspatronatu·s glo·dicit q sic·nisi post lapsum fuisset illo priuatus per sniãm·i·q·vii·maximuz·et Archidi·in·c·i·de iurepa·li·vi·

¶ An patronus possit imponere onus doti ecclesie postq̃ transtulit dotem in ecclesiam·Io·an·q non·de elec·generali·li·vi·Hugu·xvi·q·vii·pie.

¶ De materia iuspatronatus est plena glo·in prealle·c·pie mentis·xvi·q·vii· que tractat qd est iuspatronatus·quibus modis acquiratur·que consequatur prouus ex tali iure·et quot modis in alium transferatur.

¶ An uniuersitas ex fundatione uel dotatione ecclesie consequatur iuspatronatus·glo·in preal le·c·pie mentis.

¶ An patronus possit electo non confirmato dare potestatem aministrandi bona ecclesie patronalis·Io·an·q sic·in·c·sicut tuis·de simo.

¶ A quo tempore incipiat currere tempus patrono edificanti ecclesiam uide Pau·in clemen·fi·de ɔ̃ptis.

¶ Dotans ecclesiam acquirat ipso iure iuspronatus·etiam si illud non dedicatur in pastuz·gl·fi·de conse·di·i·si quis basilicam.

¶ An patronus ingrediens religionem transferat ius in monasteriuz uel potius remaneat penes heredes suos seu filios·glo·et Archidi· xxiii·di·presentium·gl·xx·q·i·scripsit·in·c·Rainucius·de testamen.

¶ Si unus cepit edificare ecclesiam et paruz fecit alter uero profecit quis eorum sit patronus·glo·vii·di·c·i·ubi uide.

¶ Admissio p̃sentationis habet uim electionis·et confirmationis·Io·an·de institu·c·i·li·vi·tex q sic·de cleri·non resi·relatum·de his que fi·a p̃la·ea noscitur·et ibi tex·de iurepa·quod autem.

¶ An si patronus est mortuus spectet presentatio ad plebanum qui habebat instituere· uel ad episcopum·Io·an·de insti·c·fi·li·vi.

¶ An si facta ecclesia patronus uult ibi deputare plures patronos possit·uide in·c·ii·de re·ecc·non alie·li·vi.

¶ An inuasor alicuius ecclesie patronalis possit presentare·uide Archidi·in·c·eum qui·de preben·li·vi·glo·i·q·i·nemo·tex·facit quod nota·x·fi·q·ii·alienationes·et ibi glo·i·adde qd dixi ·s·

¶ Tempus presentandi currit patrono a tẽpore scientie·doc·in·c·ii·de sup·neg·prela.

¶ Non probatur quis patronus quo ad ꝓprietatem·licet probetur possessio iurispatronatus quãtocunq; tempore antiquata·uide Io·an·post Archidi·in·c·i·de iurepa·li·vi·et Archidia·xvi·q·vii·si plures.

¶ Non probatur possessio iurispatronatus licet probetur receptio census soliti prestari singulis annis patrono·uide tex·de re iudi·cũ bertoldus.

¶ An usufructuarius possit prestare·do·Anto·in·c·fi·de conces·preben.

¶ Si patronus est absens nec habet in loco personam que presentet uel est mortuus quis prouidebit·uide Io·an·de insti·c·ii·li·vi·d·Anto·i·c·quoniam ·de iurepatro.

¶ In quibus differt iuspatronatus libertorum et ecclesiasticarum·dic in multis·de quibus ẽ gl·in cle·ii·de iurepatro.

¶ An patronus possit presentare ad ecclesiam q̃ uacat de iure sed non facto·uide nõ·per docto·modernos·in·c·ex insinuatione·de iurepatro.

¶ Cuius expensas patronus defendat ecclesiaz·uide Archidi·xvi·q·vii·filiis·Io·an·de penis·i quibusdam·et ibi de hoc.

¶ An si unus solus uult edificare ecclesiam et dotare possint plures admitti·uide Io·an·de iur patro·nobis·et ibi per doc.

¶ An si patronus transfert in alium iuspatronatus ex contractu prohibito redeat nichilominus dictum ius ad eum·glo·fi·de iurepa· q; clerici·glo·eo·ti·de iure·Archidi·i·q·i·qui studet.

¶ An patronus admittatur ad petendum confirmationem presentati·uide Io·an·de sta· regula·quod dei.

¶ Licet tempore hostilitatis presẽtetur rector ab alio q̃ a patrono· tamen non preiudicat uero patrono·uide glo·fi·xvi·q·iii·prima actione.

¶ An heres patroni possit presẽtare ante aditõnem hereditatis·uel ante habitam possessionem Lap·in regula is qui·li·vi.

¶ Si clericus patronus presentat unum coram uicario episcopi nõ habentem potestatez ad hoc postea alium coram episcopo nõ dicitur uariare et ualet secũda presentatio·uide Gẽze·et Laud·in cle·i·de iurepa.

¶ Seruitus dicitur imponi ecclesie ex iurpatronatus·uide nõ·de iurepatro·quoniam· in glo ·i·tex·in·c·Albericus·de testi·glo·xvi· q· vii·pie mentis .

¶ An si duo simul edificant ecclesiã ambo sunt patroni·glo·et ibi Inno·de eccle·edi·ad audiẽtiã

¶ Patronus etiam a tempore fundationis nõ potest statuere de modo eligendi prelatuz·tex·de consue·cum dilectus·ubi de hoc.

¶ Etiam ultimo die semestris uel quadrimestris potest patronus presentare·uide Io·an·d of fi·ordi·cum uos·Pau·contra·in clemen·ii·de iurepatronatus.

¶ Si patronus donat alicui ius patronatus pro prima uacatione an possit re integra reuocare·uide nõ·de conces·preben·constitutus·de iurepa·illud·et quod ibi nota.

¶ An ex sola noĩatione quaz fecit patronus queratur ius nominato· Archid·xvi·q·vii·dedimus

¶ Patronus remittit ecclesie ius patronatus si in fundatione liberã ecclesiam constituit·tex·et ibi doc·de testi·significauerunt.

¶ Patronus habet custodiã uacantis ecclesie doc. de offi. ordi. cum uos. de ap. bone. Inno. in. c. ſ. ut eccle. benefi. glo. in. c. ad aures. de ex. prela.

¶ An ecclesia cathedralis possit esse patronata. dic ꝙ non. uide glo. xiii. di. principali.

¶ In quibus differat patronus laicus a clerico. uide doc. de iurepa. cum propter.

¶ Presentatus a patrono non habet necesse cõsentire expresse. Io. an. de elec. si electio. li. vi.

¶ Qualiter patronus dicatur sperni in uoce sua danda. uide Archi. xvi. q. vii. decernimus.

¶ Patrono priuato iurepatronatus ecclesia ẽ libera. glo. in. ꝟ. prorsus. in. c. in quibusdam. ꝺ penis. Archi. xvi. q. vii. considerandũ. facit tex. eadem cã et. q. decernimus. nõ. de iurepatro. c. i. li. vi. in glo. ii.

¶ Si uasallus in re feudali fundat ecclesiam acqrit iuspatro. quod retinet etiam si alias amittat feudum. Archidi. xvi. q. i. in facis. super glo.

¶ Electio late sumpto uoc. bulo cõprehendit ꝓsentationem. uide tex. de electio. querelam. Inno. eo. ti. quod sicut. Io. an. de elec. c. fi. li. vi. idez de preben. cum in illis. eo li. doc. de conces. preben. ex tenore. et. c. fi. ubi tex. de iurepa. c. ii. Io. an. de postula. prela. c. i. li. vi.

¶ An quando iuspatronatus est apud uniuersitatem uoces impuberuz admittantur cum agitꝛ de pñtatione. uide Lap. de elec. ex eo. li. vi. moderni de iurepa. quoniam. ubi uide.

¶ An edificans ecclesiam per uiolẽtiã acquirat iuspatronatus. Io. an. de iurepa. nobis.

¶ Presentatꝰ a patrono debet admitti sine examinatione si est notus prelato. uide Inno. in. c. i latera neñ. in fi. de preben.

¶ Si donatur episcopo iuspatronatus an debeat ꝓuidere illi bñficio presentãdo uel conferendo. uide Io. an. de iurepa. significasti.

¶ An iuspatronatus sit spũale. glo. ꝙ non. et ibi Archidi. i. q. i. in prin. glo. xvi. q. vii. pie mentꝭ. Inno. de iurepa. super ꝗca. idem de elec. ꝙ sicut in glo. episcoporum.

¶ Ex donatione non sufficienti non querit̃ ius patronatus. uide glo. xvi. q. vii. quicunqꝫ. facit tex. ea. causa et. q. filiis. nota. Io. an. ꝺ iuspatro. nobis. ubi uide omnino.

¶ Patronus post motam controuersiã presentare non debet. et si presentet non confirmatur. nõ. xiii. q. vi. hoc quippe. in glo. pe. uide de iurpatro. ex litteris. et quod ibi nõ.

¶ Si epũs edificat ecclesiam de fructibus beneficii non heres sed episcopatus est patronatus. tex. xii. q. ii. apostolicus. i fi. et ibi glo. et Archi.

¶ Pñcatio clerici patroni habet uim electionis. Inno. de iurepa. cum autem glo. ii. de offi. legã. dilectus. et ibi doc.

¶ An mulier possit possidere iuspatrõatus dixi supra. adde glo. que dicit ꝙ sic. xvi. q. vii. quoniam. Pau. in clemen. ii. de iurepa. glo. de censi. peruenit. tex. de testi. dilecto. Io. an. de iurepa. nobis. in prin. magne glo.

¶ Non sufficit patrono eligere rectorẽ. ĩ. tempus debituz. nisi etiam presentet superiori. Ioh. an. de iurepa. c. fi. ubi uide.

¶ An missos in possessionem iuspatronatꝰ possit pñtare. uide Inno. de iurepa. consultationibus et ibi do. Anto. in repeti. in fi.

¶ An patronus pubes possit presentare. glo. de elec. ex eo. li. vi. et ibi Io. an. in nouell. Archidi. xvi. q. vii. decernimus.

¶ An ille cui creditur iuspatronatus possit ꝓsentare cedente existente excõmunicato. Specu. ti. de cura. in rem suam. ꝗ. sequitur. ꝟ. quid si excõmunicatus.

¶ An populus alicuius ecclesie parrochialis habeat de iure aliquod iuspatronatus uel facultatez presentandi rectorem. Inno. de testi. cum uenerabilis. de exces. prela. in glo. fi. Io. an. i regula quod alicui. li. vi. addꝫ glo. et quod ibi nota. de elect. querelam. et sacrosancta.

¶ An inferiori episcopo possit cõpetere ius instituendi presentatum a patrono. Io. an. post Archidi. in. c. de preben. li. vi. de institu. c. ii. eodem libro.

¶ Patronus non dicitur presentare ratiõe publici iurꝭ. sed priuati. uide Inno. de iurepatro. consultationibus.

¶ An si patronus apponat conditionẽ ꝙ tantuz de suo genere fiat presentatio ualeat talis cõditio. uide Laud. in clemen. ii. ꝗ. uerum. de reli. domi. Bar. in. l. si quis. ff. de pollicita. doc. de cõsuetu. cum dilectus. in glo. in. ꝟ. statutis.

¶ Heres plurium patronorum tot habet uoces quot habebant illi ꝗbus successit. glo. magna circa prin. in clemen. ii. de iurepa. et ibi Pau.

¶ Rex anglie dicitur habere iuspatronatus in omnibus ecclesiis cathedralibus regni sui. uide Io. an. in. c. de hoc. de simo. idem in. c. ii. de prebẽ. li. vi.

¶ An pater possit uni ex filiis relinquere iuspatronatus aliis exclusis. nota. de iurepatro. consuluit. ubi de hoc.

¶ An et quando patronus possit reuocare libertum in seruitutem. uide Inno. in. c. de famil. de ser. non ordi. in glo. fi.

¶ An patronus possit esse iudex inter libertos uide Inno. in. c. dilecti. de arbi.

¶ Si patronus minor presentet unum et tutor eius alium quis preferatur. uide in. c. ex eo ꝙ. ꝺ elec. li. vi. in glo. posita. super. ꝟ. suffragiuz. xvi. q. vii. decernimus. et ibi Archidi.

¶ Qualis est patronus qui minus dat in fundando ecclesiam sicut qui plus. nota. glo. lxiii. di. in fine sum.

¶ An patronus possit uti. ꝟ. eligo. nota. Archi. de postu. prela. c. i. li. vi.

¶ Patronus excõmunicatus non presentat. de cle. excom. mi. postulatis. et quod ibi nota.

¶ Patronus non potest seipsum presentare. ꝺ insti. c. fi. in glo. ii. de iurepa. per uestras

¶ Si patroni sunt plures maior pars comparatione minorum obtinet. ꝺ elec. ecclesia. et quod ibi nota.

¶ Si patronus clericus successiue presẽtat duos non ualet secunda presentatio prima non cassata nõ. de exces. prela. inter dilectos. in glo.

¶ Patronus non perdit iuspatronatus per condemnationem et confiscationem iudicis secularis. nota. xvi. q. vii. filiis. in glo. i. nõ. de re iudi. clemen. pastoralis. in glo.

¶ Ubi in ecclesia est rector et clericus tamen

patronus presentabit utrunq; cum talis ecclesia non dicatur collegiata. de iurepa. postulasti.

¶ An si patrono existenti in quasipossessione iurispatronatus moueatur questio super dicto iure anteq̃ uacet ecclesia possit postea si uacat lite pendente presentare. Innoc. de iurepatro. ex litteris. i glo. fi. et. c. cõsultationibus, in glo. pe.

¶ Patronus laicus presentans uicario episcopi non habenti potestatem ad hoc non dicitur fũc- tus officio suo hic potest illum uel alium presẽtare episcopo. de hoc per Laud. et Genze. i cle. i. de iurepatro.

¶ Qualiter laicus possit prescribere iuspatronatus. uide nota. de elec. querelã. Archi. lxxi. di.

¶ Patronus habens ius conferendi si per se retineat beneficium punitur pena arbitraria. uide d̃ exces. prela. ad aures. et ibi uid̃ an patronus clericus s'intrudatur se in beneficio patronali perdat ius presentandi.

¶ Si ecclesia consecratur sine dote dotans illã efficitur patronus dũmodo hoc faciat auctoritate episcopi. de iurepa. relatum. et ibi nõ.

¶ Si uacante ecclesia epũs illam ex officio suo confert patrono an ualeat collatio et an p̃ronus sibi preiudicet in iurepatronatus. uide Hostiẽ. de iurepatro. per uestras.

¶ Quando bonus a minori malus a maiori parte patronorum p̃ntatur quis sit preferendus. nõ. de iurepa. qm̃. de elec. ecclesia. ii. et. lxii. di. §. ulti.

¶ Si prelatus maliciose denegat admitter̃ presentatũ an teneatur ei ꝓuidere et quis ꝓbet maliciam. de iurepa. pastoralis.

¶ Si credatur quis patronus cum non sit et p̃sentet ꝙ possidet licet mala fide an presentatus sit uerus prelatus. uide de iurepa. consultationibus. de elec. querelam. de cã pos. cum olim. d̃ restitu. spo. in litteris.

¶ Qualiter puniatur uendens iuspatronatus et quid fiet de pecunia quam dedit emens. et quid si ipsa ecclesia emat a patrono. an uenditor priuabitur iurepatronatus. uide de iurepa. ꝙ clerici. et. c. de iure.

¶ Si ecclesia ad alium locum transferatur an q fuit patronus prime sit etiam secunde. uide Inno. super rubrica de iurepa.

¶ Si non appareat patronus ecclesia presumitur libera. secundum Inno. de excep. cum uenerabil'.

¶ An patronus possit presentare in oratoriis. et capellis subiectis ecclesie patronali. uide. lxiii. di. principali. Inno. de censi. c. ult. de offi. ordi. cũ uos. de iurepa. postulasti.

¶ Iuspatronatus unacum patrimonio trãsit etiam ad heredes extraneos. dixi supra. adde nõ. in l. si operaꝝ. ff. de ope. liber. l. in modicis. ff. de cõtrahen. emp. et. l. quidam. ff. de acqui. re. do. d̃ iurepa. cum seculum. in auten. de mona. §. si qs oratorii domuꝫ. glo. in clemen. fi. de iurepa. Bald. in l. iii. C. de in ius uocan.

¶ Quasipossessio iurisp̃ronatus non queritur ex p̃ntatione facta mala fide. ut in. c. consultationibus. de iurepa. et quod ibi nõ. Inno.

¶ Patronus debet p̃ntare episcopo. de iurepatro. episcopus. et. c. ut laici. qui debet uidere an sit admittendus. ut. c. quod autem. eo. ti. nec fieri debet uicario. ut est tex. in. c. pe. et fi. de officia. lib. vi.

¶ An inuito patrono possit episcopus restituer̃ presbiterũ iam remotum. de iu. p. quis. in glo. magna. lib. vi.

¶ Quis dicatur patronus liberti. nõ. insti. de actio. §. penales. in glo. patronum in liberto. et q̃t modis admittatur. nõ. insti. de suc. liber. §. cũ uero. in glo. replicatur. de bo. liber. l. fi. in glo. fi.

¶ An et qualiter p̃ronus succedat liberto. nõ. institu. quibus mo. ius. pa. po. sol. §. preterea. i glo. patrono. C. si quid in frau. patro. l. ii. in glo. i. et ibi Cy. in. l. ii. et. iii. q.

¶ An p̃ronus ãmittat iuspatronatus ex impositione operaruꝫ. nõ. C. de ope. liber. l. si q̃. in glo. magna. et ibi Cy. uide nõ. de ser. non ordi. c. de famul'. in glo. i.

¶ Quibus casibus patron9 ãmittit operas liberti. nõ. C. de ope. liber. l. nec patronus. in glõ fi. cũ l. quod ex libera. §. i. eo. ti.

¶ Quando patronus possit reuocare alienata p libertum. nõ. C. si quid in frau. patro. l. i. in glo. fi. et ibi Cy. plene.

¶ Si sint filii patroni et nepotes quis preferat' in successione liberti. nõ. C. si quid in frau. patro. l. ii. in glo. i.

¶ An contra patronum detur actio famosa. nõ. ff. de calump. l. i. in glo. i. C. de dolo. l. si supersti te. in glo. fi. et ibi Cy. in fine.

¶ Patronus etiam abñs et existens extra dyocesim potest p̃ntare. uide de conces. preben. post electionem. nõ. de offi. lega. nouit. glo. in. c. statutum. de preben. li. vi.

¶ Patronus potest p̃ntare alternatiue simul et successiue. nõ. de elec. c. ii. li. vi. nõ. in clemen. ii. de iurepa. in glo. antepe.

¶ Si patronus clericꝰ presentat ydoneũ et post eũ alium accumulet melior erit conditio primi. de iurepa. quod autem.

¶ Si quis donat castrum uidetur donare iuspatronatus quod habet in ecclesia ibi existente ꝙ castrum est quid uniuersale. ita dicit Inno. in. c. ex litteris. de iurepa. Archidi. xvi. q. vii. pie mẽtis. i. di. hortamur. et in. l. hanc legem. ff. de cõtrahen. emp. ubi hoc idem tenet Bal. et idem Bal. in. l. edicto. C. de edic. diui. adri. tol. in ulti. co. ũ. ubi dicit ꝙ iurisdictionalia et honorificentia significant tali uocabulo. et idem dicit ibi si uendo castrum et patronatum. ꝙ copula et ad ãplhãdum posita non innuit nec excipit. siue accessorie copulet siue principaliter. ff. de pecul'. lega. l. si peculium. ꝓ. si fuerit. C. de neces. ser. lex qdã. §. sed cum ueteres. et sic inutilis amphatio non uiciat. ff. de preca. l. cum precario. ff. de serui. l. si cũ augusti. adde qd̃ nõ. Io. an. i. c. i. d̃ iurepa. li. vi. et ibi dicit Bal. ꝙ credidit herdẽ p̃roni posse p̃ntare sine aliqua missione de eo facta ꝙ sufficit ius habere in corporalibus. ut nõ. Inno. i. c. cum nostris. de conces. preben.

¶ Si tam mares q̃ femine sunt patroni unius ecclesie presentatus a maribus prefertur presentato a feminis quia mares sunt digniores. ar. l. i. ff. de senato. et ibi hoc dicit do. Floria. et uide ibi Bald. omnino.

¶ Si dono tibi omnia iura mea an ueniat iuspatronatus uidetur ꝙ non. quia dictio mea notat

dominium·l·quintus·§·argento·ff·de aur·et ar·le·sed patronus non est dominus nisi abusiue·ut l·talem·§·fi·ff·de here·insti·ego puto contra·facit·l·si quis ita heres institutus fuerit excepto fundo·ff·de here·insti·

¶ In fideicōmissoria substitutione non includitur iuspatronatus·ff·ad trebel·l·quia prouide·adde ad premissa quod nō·Bal·in prealle·l·edicto·in ult· colum·C·de edi·diui adri·tol·

¶ An ualeat permutatio ecclesie facta non uocato patrono laico·uide nō·in·c·si beneficia· de preben·li·vi·et in cle·i·de re·permu·Pe· de anca·in·c·nemo deinceps·de elec·li·vi·

¶ Ratio quare ratione iurispatronatus quis nō dicitur locupletior est quia tale ius non recipit extensionem·dicit tex·ff·de prescrip·uer·l·naturalis·§·fi·

Patruus

Appellatione patrui in materia odiosa et stricta non cōprehenditur patruus magnus·i· patruus pris mei uel matris·ut nō·Bal·in·l·i·C·d succe·edic·quod nota ad statuta·

¶ Quis dicatur patruus· uide in·l·i·§·iiii ·ff· de gradi·insti· eo·ti·§·iiii·

Pastina

Quid sit uide in·l·diuorcō §·impendia·in·℔· similimō·ff·solu·matrimo·

Pauci

Quot dicantur pauci·nō· glo·et doc·de accusa·inquisitionis·in fine·et ibi in glo·fi·xiiii·di·c·i·xlv·di· disciplina·xxiii·q·iii· quod autem nota·glo·de cle· excom·mi·latores·in glo·aliquid·nota·de elec·cupiētea §·ceterum·in glo·

¶ Que dicātur pauca·nō·ff·de donatio· causa mor·l·senatus·

Paulus

Paulus et petrus uno eodē ꝙ die in urbe romana sub nerone passi·xxi·di·ǭuis·xxii·di·sacrosancta·ii·q·vii·beatus·de elec·fundamenta·li·vi·

¶ Paulus stephanum lapidauit et ecclesiam cristi per secutus est·et tamē ad spem uenie penitentibus dandam a cristo in apostulatum fuit electus·i·di·§·econtra·lxxviii·di· regulariter·

¶ Paulus petrum reprehēdit licet esset eo minor·ii·q·vii·paulus·ii·

¶ Paulus et petrus fuerunt equales in meritis sed in prelatione differentes·ii·q·vii· ecce ostēsum·ubi de hoc·

¶ Paulus primo fuit coactus ad bonum·xxiii·q·iiii·nimium·xxiii·q·vi·quod autem queritur et·c·scismatici·ubi habes ꝙ exemplo pauli mali quiqꝫ sunt agendi ad bonum·

¶ Paulus fuit uirgo·nō·glo·xxxii·q·v·si paulus·dic ut ibi·

¶ Paulus tradidit hominem sathane ut ostenderet ꝙ caritate boni malos prosequi possunt·xxiii·q·iiii·quid crudele·

¶ Paulus primus heremite testm̄ fecit·xviii·q·i·perlatum·

¶ Appellatione apostoli simpliciter cōprehenditur paulus·ut dictum est supra sub dictiōe apostolus·

¶ Paulus in raptu uidit alias diuinam essentiam·sanc·Tho·secunda secunde·q·clxxv·art·iii·et fuit tunc alienus a sensibus·ea·q· arti· iiii·et eius anima fuit totaliter separata in statu illo·e·q·articulo quinto·

¶ Paulus ignorauit ꝙ eius anima esset a corpore separata·eadem·q·arti·vi·

¶ In quo statu fuit paulus quando fuit raptus sanc·Tho·in·ii·q·xi·art·iiii·

Patruelus

Qui dicantur patrueles et que differentia sit inter patrueles et consobrinos·uide insti·de gradi·§·quanto·

Pauliana

Actio pauliana et caluisiana quibus dentur· nō·ff·de peti·here·l·ꝙ si in diem·§·idem scribit·i glo·et quia melius·insti·de actio·§· item si quis in fraudem·in glo·petere·et ibi Cy·et in ·l·i· C· si quid in fra·patro·uide Specu·ti·de re· non alie·

Pauper Paupertas

¶ Paupertas non excusat simoniam·de simo·c·tua·et·c·quoniam·

¶ Quando pauper excusetur uel teneatur ire ad curiam pro absolutione·uide doc·de sen·excom·ea noscitur·dic ut ibi·

¶ Deus permittit aliquem esse pauperem ut ipsum coronet per uirtutē pacientie·xlvii·di·sicut·

¶ Pauperū bona furantur qui ultra necessaria sibi retinent·xlvii·di·sicut·xlii·di·hospiciolum·

¶ Episcopus debet esse pauperū defensor ·lxxxiiii·di·peruenit·et·c·nuntiatum·

¶ Subuenire pauperibus multo melius est q̄ ecclesias sacratis rebus ornare·xii·q·ii·aurum habet·et·c·gloria·et·c·multi·

¶ Quis sic censendus pauper est in arbitrio iudicis·glo·est in auten·preterea·C·de colla·adde nō·in·l·nonnulli·ff·de accusa·glo·ff·de ex·tuto·l·paupertas·xxx·q·i·quinimo·uide Io·an·in regula·semel deo·li·vi·Archidi· vii·di·quo iure·Hostien·in sum·de peni·§·quibus·℔·sed qualiter intelligis·

¶ Quādo quis dicatur ꝓgere ad inopiā seu paupertatem·nō·glo·et Bar·in·l·ii·et·l·si constante in prin·ff·solu·ma·

¶ Qualiter ꝓbetur paupertas·glo·in auten· de exhi·et intro·reis·§·fi·colla·v·glo·in·l·paupertas ff·de ex·tuto·et·l·ubi adhuc·C·de iure dot·in auten·preterea·C·unde uir et uxor·in glo·Bart·in l·i·C· de mendi·uali·li·xi·plene in prealle·l· si cōstante·in·ii·q·principali· docto·in·c· odoardus·de solutio·

¶ Creditor an possit petere operas debitas ipsi suo debitori·glo·in·l·pap·§·si quid tamen·ff·de inoffi·testamen·alias de acqui·here·et ibi uide Bar·qui querit quid de represaliis·

¶ An paupertas excuset a crimine·dic ut nō·xii·q·ii·fraternitas·ff·de ri·nup·l·palam·§·non est ignoscendum·xxxii·q·v·ita·nota· de conse·di·v·discipulos·adde quod dictum est supra sub dictione fur et necessitas·

¶ Pauper parce uiuendo non meretur·de peni·ten·di·ii·si enim in quid·

¶ Quibus priuilegiis gaudent pauperes· nota·in·l·si quis ad declinandam·et·l·nulli·C· de epi·et cleri·plene per Archid·xi·q·iii·pauper·et quidem nota·in·c·statutum·§·insuper·de ℞p·li·vi·ubi dicit ꝙ a tali priuilegio liberet nos deus·

¶ An causa pauperis sit prius expedienda q̃ diuitis·glo·dicit q sic·ii·q·i·in primis·in glo·i·

¶ Priuilegium paupertatis perditur iustis facultatibus·ff·de ex·tuto·l·non tantum·§·eos·ff·de uaca·mu·l·his honoribus·§·auct.

¶ Paupertas non est de genere maloꝝ·xv·q·i·illi·nõ·de ꝑp·statutum·§·insuper·li·vi·

¶ An paupertas excuset a restitutione usurarũ nõ·de usur·q̃q̃·li·vi·in glo·et de pigno·lator·et de solutio·odoardus·

¶ Pauperum institutio ualet·et d̃ quibus pauperibus tunc intelligitur·nõ·de testa·si pater·li·vi·et eo·ti·cum tibi·

¶ An pauper repellitur a testimonio·uide Specu·ti·de test·§·i·in·v·carta·ꝟ·ité q est paup·

¶ An pauper possit directe peteř ut diuites et habundantes subueniant sibi·nõ·xlv·i·di·sicut hi·d̃·xi sub dictione elemosina·

¶ Si aliquis sit ita pauper q sua non sufficiant sibi nihilominus teneť ad decimas·ut nõ·xii·q·i·quia tua·

¶ Quando littere dicanť expedite in forma pauperum·uide de preben·si pauper clericus·li·vi·et ibi in glo·habes remiſ·

¶ Pauperibus possunt erogari male ablata·si ignoratur a quo sint ablata·de usur·cum tu·secundum Hosti·

¶ Pauperi qui laborare potest ecclesia non debet subuenire·v·q·v·non oés·nõ·tex·in·c·generaliter·lxxxii·di·glo·non possunt·

¶ Que ecclesia dicatur pauper·uide de preben·de mõaꝗ·Facit qđ habetur in·c·ii d·sup·ne·ꝑla·

¶ Quomodo intelligitur bona ecclesiarum uel clericorũ sunt pauperuꝫ·uide·xii·q·ii·aurum·et c·gloria·xvi·q·i·c·quoniã·xxxiii·q·viii·conuenior·et·q·vii·quod autem·

¶ Si sit donatum simpliciter pauperibus absẽtibus an ualeat talis donatio·nõ·Cy·C·de sacrosanc·ec·l·illud·in·iii·q·et ibi Bar·de institutione et legato pauperum·uide Io·an·in addi·Specu·ti·de instrum·edi·§·nunc uero aliqua·ꝟ·ad pauperes·

¶ An actio ex illo edic·si qua pau·fe·dica·sit ciuilis uel pretoria·nõ·ff·si qua·pau·l·i·in glo·offerre·

¶ Actio talis siue directa siue utilis quando habeat locum·nõ·ff·si qua·pau·fe·di·l·i·in glo·ii·et glo·feriate·insti·eo·§·i·in glo·i·

¶ Hec actio cessat si culpa deprehendiť in hoĩe nõ ff·de dolo·l·eleganter·§·si quadrupes·i glo·

¶ Relictum pauperibus uideť relictũ in honorem ciuitatꝭ·ideo actio est popularis·ff·de lega·i·l·si quid relictum·et in·l·ciuitatibus·eo·ti·

¶ Magꝭ est credendum uni pauperi q̃ usurario diuiti·uel ei qui male acquisiuit bona·ut nõ·Cyn·l·si quis ad declinandã·C·de epi·et cleri·et in l·in bone fidei·C·de iureiuran·

¶ Paupertatem uel diuicias probat qui super illis fundat intentionem q neutrum presumiť·Cy·et Ia·butri·in·l·actor·C·de proba·

¶ Paupertas sola non facit quem ignobilem·C·de inces·nup·l·humilem·

¶ Eo ipso q quis est mendicus et querit panem non propterea concluditur pauper·dicit glo·in·l·i·C·de mendi·uali·in glo·i·

¶ De iure est q ribaldi robusti mendicantes coguntur ad agriculturã·tex·et glo·i·d·l·i·

¶ Si pauper perdit illud modicum quod habet uidetur sibi perdere oculum·ff·de offi·presi·l·illicitas §·ne tenuiores·et ibi nota·

¶ An et quando pauptas ꝓsit uel noceat·maxime in penis·uide Bar·in·l·illicitas·ff·de offi·psi·Bal·in·l·acceptum·C·de usur·ubi disputat an paupertas impediat penas iudiciales cõmitti·et an excuset appellantem non prosequentem·

¶ Nota duos casus in quibus quis uidetur deductus ad egestatem·unus quãdo bona sunt publicata·alius quando cessit bonis·glo·in·l·si societatem·in prin·ff pro socio·

¶ Pauper ita recipiendus est in canonicum sicut diues·glo·in prealle·l·si societatem·

¶ Licet quis non sit omnino mendicans tamen si secundum statuꝫ suorũ natalium in aliquo sustentatione indiget numeratur inter pauperes·casus est notabilis secundũ Bal·in·d·l·si quis ad d̃clinandam·et ideo dicit q tali in subsidium uite et pro maritandis filiabus poterit aliqd dari tã q̃ pauperi per epũm uel executorem·et probať paupertas ab effectu·Item ex loci qualitate q ẽ infirmus et non potest querere sibi uictum·secũdum Bal·in prealle·l·si quis ad declinandam·

¶ An pauper excusetur si ꝓpter paupertatẽ nõ prosequitur appellationem·Inno·q sic·de ap ex ratione·ar·contra·C·de condi·inser·l·una·et ibi Bal·et idem in·l·acceptam·C·de usur·ut dixi p·oxi·

¶ Qui sunt gradus paupertatis·et cui competat paupertas·uide per·s·Tho·secunda secunde·q·clxxxviii·ar·vii·

¶ Status paupertatis est licitus·et errogat cõtradicentes·uide per·eũ in sum·contra genti·lib·iii·q·cxxxi·usq ad·cxxxv·

¶ Paupertas spũs est beatitudo respondens dono timoris·idem secunda secunde·q·

¶ Paupertas uitat tria mala que faciunt diuicie·idem secunda secunde·q·clxxxviii·ar·iii·

¶ Paupertas uoluntaria requiritur ad religionem·idem·ii·ii·q·clxxxvi·ar·iii·

Pax

Ethimologiam huiꝰ uocabuli pax uide per Archidi·xxiii·q·i·noli extimare·de iudi·nouit·Io·an·in regula·frustra sibi fidem·li·vi·de treu·et pa·c·i·viii·di·q̃ iure·

¶ Pax presumitur facta si illi qui olim erant inimici fuerunt inuicem conuersati etiam semel in comedendo et bibendo·glo·et in sti·de iur·§·fi·

¶ An pax possit ratificari ab heredibus banniti post mortem ipsius·Bal·in·l·iii·§·fi·de offi·procon·et lega·

¶ Pax potest fieri si aliquis est accusatus d̃ homicidio et propter eius contumaciam habitus ẽ professo ex forma statuti·licet statutuꝫ dicat q de omnibus criminibus possit fieri pax preterq̃ homicidio actum est·Bal·in·l·trãsgere·C·d̃ trãsactio·federa pacis sunt obseruanda·de iuregentium·i·di·iusgentium·et quod ibi nota·

¶ Et qui nolunt habere pacem cum ꝓximo suo sunt extra ecclesiam·xc·di·deniq ad caym·viii·q·i·scire debes·et debent excommunicari·xc·di·placuit·

¶ Episcopi maxime debent reformare pacem inter clericos discordantes. xc. di. dissidentes. et c. studendum.

¶ Pax ore predicata debet cum uoluntate animi concordare. lxiii. di. diaconi.

¶ Pacem cum omnibus quantum in nobis est habere debemus. xi. q. iii. inter uerba.

¶ Pacis unitas facit orationem exaudiri. uide xxiii. q. i. ait enim.

¶ An ratificatio pacis trahatur ad delictum siue offensam interim factam. uide. ff. de adul. l. si uxor. §. si quis. ibi Bart. et uide etiam ibi de illo qui fecit pacem pro se et sequacibus suis.

¶ An et quando secuta offensa post pacem dicatur pax fracta. uide Bar. in l. ante facta. §. i. ff. de pen.

¶ An pax facta super uulnere extendatur ad mortem postea secutam ex uulnere. Bar. in l. damni §. sabini ff. de dam. infec. Io. an. in addi. Specu. ti. de accu. ℣. sed pone. qui allegat. l. huic scripture. §. si seruus. ff. ad l. acqui.

¶ Si plures fecerunt pacem adinuicem et promiserunt se non offendere sub pena. an omnes de una parte possint agere insolidum si unus tantum fuit offendens. Bar. in l. cum duo. ff. de duo. re. et in l. eadem. §. cato. ff. de uerbo. ob.

¶ An faciens furtum dicatur frangere pacem. Barto. in l. licitatio. §. quod illicite. ff. de publica. et in l. uerum. ff. de furt. Bal. x. colla.

¶ Si feci pacem cum inimico meo an per offensam factam fratri meo dicatur pax rupta. Bar. in l. si stipulatus. §. grisogonus. ff. de uerbo. obliga. ubi uide.

¶ An et quatenus filius abstinens se ab hereditate paterna possit facere pacem tanquam heres. Bar. in l. si filius qui patri. ff. de uul. et pu.

¶ An filius faciens pacem de morte patris uideatur adire hereditatem. Bar. in l. quesitum. ff. de sepul. uiola.

¶ Pacem uidetur rumpere qui offendit bannitum licet ex forma statuti possit impune offendi. uide Bar. in l. i. ff. de dolo.

¶ Duo fecerunt pacem adinuicem promittentes centum si alter alterum offenderit deinde cum unus uulnerasset fratrem alterius ille turbatus uulnerauit uulnerantem. quis potest petere penam. uide Io. an. in regula. frustra. li. vi.

¶ An sufficiat habere pacem ab uno ex heredibus uide Bar. in l. scire debemus. ff. de uerbo. obli.

¶ An filia possit facere pacem de morte patris. no. x. colla. qui feu. da. poss. c. i. §. hoc autem.

¶ Multa permittuntur pro bono pacis que alias non permitterentur. de desp. impube. ubi in glo. fi. et ibi d. c. xxiiii. q. iiii. qui sacramento. et c. ipsa pietas.

¶ Cognoscere de uiolatione pacis principaliter pertinet ad ecclesiam secundum Inno. in c. nouit. de iudi.

¶ Causa pacis seruande liber homo potest dari obses. no. Hosti. de arbi. exposita.

¶ An facta pace super crimine possit commune secundum formam statuti exigere penam pecuniariam Io. an. in addi. Specu. ti. de accusa. §. i. ℣. circa exceptionem. ubi de hoc.

¶ An pax possit fieri et sponderi per procuratores dic quod sic. dummodo habeat speciale mandatum. Specu. ti. de treu. et pa. §. i. ℣. hec quoque nota. facit quod pax uidetur esse pactum uel transactio. quam non facit quis sine mandato speciali. adde quod nota. Specu. ti. de procura. §. i. ℣. xii.

¶ An ad ecclesiam pertineat facere pacem. glo. quod sic. xc. di. precipimus. et c. studendum. de iudi. nouit.

¶ Pro pace est pulcher tex. Augustini ad Bonifacium. xxiii. q. i. noli.

¶ Que sunt cause propter quas pax non est inter homines. no. glo. de re iudi. ad apostolice. li. vi. super. ℣. pacem. ubi uide omnino.

¶ Que sit pena iurantis non facere pacem cum proximo suo habetur. xii. q. iiii. qui sacramento. Hostien. in sum. de peniten. § que penitentia. ℣. quadragesimusquartus.

¶ Possessiones perdite tempore guerre restituuntur facta pace. Bal. x. colla. de pa. constan. in ℣. possessiones bene facit. l. i. in prin. C. de cadu. tollen.

¶ Pax facta super iniuria non tollit omnino suspitiones inter paciscentes quando est facta de recenti. glo. in c. per tuas. de simo. in ℣. capitalis.

¶ An aduersarius debeat moneri ut ueniat ad pacem. glo. in. ℣. iniuriam. in c. ad apostolice. de re iudi. li. vi.

¶ An infans possit facere pacem cum auctoritate tutoris. Specu. ti. de homi. ℣. illud autem. uide glo. in c. querelas. ℣. sed iniuria. xxiii. q. iiii.

¶ Non dicitur facta pax per satisfactionem iniurie nisi aliter fiat inter partes. tex. de senten. excom. contingit. in fi. li.

¶ An cognoscens carnaliter uxorem uicini sui dicatur frangere pacem. Bart. in l. uerum. et quod ibi no. ff. de furtis.

¶ An pax facta cum principali comprehendat etiam adherentes. tex. quod non. de re iudi. ad apostolice. ℣. et si deberet. li. vi.

¶ Stante statuto quod pena mitigetur si heres facit pacem interfecti sufficit pax testatoris. Bart. in l. damni. §. sabini. ff. de dam. infec.

¶ Si fiat pax et promissio inuicem de non offendendo postea alter offendat alterum bannitum quem licet ex forma statuti impune offendere. an dicatur fracta pax. dixi s. adde Bar. in l. qui seruum ff. de uerbo. obliga.

¶ An dicatur fracta pax fideiubendo pro eo quem inimicus meus accusat. Io. an. de pac. c. i.

¶ Quid sit pax. u de Archi. xxiii. q. iii. illi qui. ff. de pac. l. i.

¶ An in compositione pacis possit princeps componere de damnis datis subditis suis tempore guerre sine ipsorum consensu. Hosti. de iureiuran. quanto.

¶ Pax potest fieri etiam ad tempus. de iudi. nouit. ℣. postremo. et ibi nota.

¶ Si statutum remittit si heres defuncti facit pacem cum interficiente an sufficiat si unus tantum heres faciat pacem. uide Bar. in l. eadem. §. cato ff. de uerbo. obliga.

¶ Si ex noua offensa quis iniuriatur offendenti an dicatur pax fracta. Hostien. in c. si. de imu. eccle. Bal. x. colla. de pace te. c. i. i. ℣.

¶ Uera pax non dicitur in qua dolus miscetur. Bal. x. colla. de pa. iura. fir. c. i. i. ℣.

¶ An sententia et processus facti contra extrinsecos ciuitatis retractentur facta pace. uide Bal.

x·colla·de pace constan·℞·non fuie·

¶ Pax est uinculum caritatis·de iudic·nouit·Io·an·de treu·et pa·super rubrica·et·c·i·

¶ An et quando sit danda pax in missa·uide de cō se·di·i·epūs deo·et di·ii·pacem·adde quod dixi supra·sub dictione missa·

¶ Si pax fiat per minorem non dabitur ei restitutio in integrum·nō·Cy·in·l·i·C·de restit·in integrum·

¶ An iudex possit cogere litigantes ut faciant pacem·nō·ff·de usuf·l·si cuius rei·alias·l·si usufruc·§·sed si inter·in glo·cōposte·Bal·C·de trāsactio·l·transigere·Ia·butri·in·l·equissimum·ff·de usufruc·xc·di placuit·et·c·precipimus·et·c·se·

¶ Ut fiat pax debent sollicitari rectores terrarum·nota·in auten·de man·prin·§·deinde·i glo·

¶ Si accusator faciat pacem accusato an puniatur accusatus·nō Cy·C·de transac·l·transigere·et in·l·ii·C·de abol·Bar·in·l·i·§·usque adeo·ff·de iniuriis·bene facit quod nō·idem Bar·in l·a·§·si ea·ff·de uen·in pos·mitten·

¶ Si faciat filius pacem de morte patris qui se abstinuit ab hereditate et aliquid habet an teneatur creditoribus paternis·nota·Cy·C·arbi·tutel·l·eam qui·

¶ An si unus ex heredibus occisi fecit pacē sit satisfactum statuto dicenti quod qui pacem nō habuerit ab heredibus occisi puniatur·nō·Bar·in l·eadem·§·cato·ff·de uerbo·obliga·

¶ Si pax sit rupta ab uno ex correis an pena in solidum sit cōmissa·nō·Bar·ff·de duo·re·l·ii·in q·ii·Io·an·in addi·Spe·ti·de treu·et pa·in fi·

¶ An uideatur pax rupta ubi quis aliquem percussit·nō·Bar·ff·de pen·l·aut facta·§·persona·

¶ An pax extendat ad loca postea quesita·Ioh·an·in addi·Specu·ti·de treu·et pau·sup rubrica·

¶ Instrumentum pacis·uide per Specu·ti·de treu·g·et pace·in prin·

¶ An appellatione pacis contineatur treuga·uide Io·an·i addi·Specu·ti·de treu·et pa·sup rubrica

¶ An superueniente noua cā dicatur rupta pax·uide Bar·in l·aut facta·§·cā·ff·de penis·

¶ Pace facta per filium et inde soluta pecunia an uideatur filius adire hereditatē·uide Bar·in·l·pro herede·§·si·ff·de acqui·here·

¶ Stante statuto quod habens pacem ab herede defuncti debeat eximi de banno oportet quod ab instituto et substituto habeat pacem·uide·ff·de lega·ii·l·si plures·

¶ Primus rūpens pacem factam sub pena punitur·et si non apparet de primo neuter puniet·Bar·in·l·i·§·cum arietes·ff·si qua·pau·fe·dica·Bal·in·l·cum proponas·C·de pac·facit quod nō·glo·in·l·qui fidem·ff·de trans·Bar·in·l·cū pater·§·libertis·ff·de lega·ii·adde quod nō·Cy·et Bal·in·l·petens·C·de pac·et quod nō·Bar·in·l·si seruum·§·sequitur·ff·de uerbo·obli·

¶ Iudex non cōpellit quem ad pacem nisi pro hoc respublica inquietur·l·congruit·ff·de offi·p si·C·de man·prin·l·eos·Bar·in·l·furti·§·qui iussu·ff·de his qui nota·infa·idem in consilio suo·lx·adde quod iudex potest constringere partes existentes in guerra ad pacem·in auten·de man·prin·§·demum·

¶ An si ex forma statuti pax non prosit delinquenti prosit nichilominus mandanti·uel auxilium prestanti·uide Barto·in·l·is qui opem·ff·de furtis·

¶ Faciens pacem de delicto data pecunia uidetur crimen confiteri·si ante condemnationem faciat·secus si post·ita dicit Bar·in·l·athletas·§·si·ff·de his qui nota·infa·

¶ Si pax debet produci·in certum terminū ex forma statuti an excusetur mulier si non produxit Bal·quod non·in·l·iur·C·qui admit·ad bo·po·pos·Bar·in·l·in bonorum·ff·de bo·pos·

¶ Pax habet uim restitutionis in integrum·et non simplicis indulgentie·et ideo bona rebellium alias concessa facta pace essent restituenda pristinis dominis·tex·est notabilis·x·colla·de pace constan·in·℞·priuilegio·et ibi Bar·i quarta carta·et quot bona inducat pax·uide ibi plene per Bal·in ultima carta·

¶ Pax facta sacerdoti ab existente in mortis articulo ualet·et non potest ab eo sanato reuocari·Io·an·in addi·Specu·ti·de instru·edi·§·nunc uero·℞·idem penitentibus·

¶ An pax facta per tutorem pupilli teneat et quid debeat interuenire ad cautelā·uide Io·an·in addi·Specu·ti·de homi·in fi·adde Bar·in cōsilio suo·lxii·et Bal·in·l·pactum curatoris·C·de pac·tenet quod sic·quia ex hoc quis dicitur lucrari ut·l·creditor·§·i·ff·man·et quia quilibet diligēter faceret·insti·de iniur·§·si·

¶ Pax potest fieri adultero quo ad effectum consequendi remissionē certe partis pene ex forma statuti et sufficit quod habeat pacem a marito·licet non habeat ab uxore adulterata·Bar·in cōsilio suo·xxxix·quod incipit domino potestati terre roche contrarie·

¶ Si quis offendit deum sufficit habere pacem a sacerdote ut habeat locum remissio certe partis pene ex forma statuti·Bar·in consilio suo secūdo·

¶ De iniuria filii potest pater facere pacem ad finem consequendi remissionem certe partis pene ex forma statuti·glo·in·l·in personam·ff·de pac·Inno·in·c·non dubium·de sen·excō·adde quod nō·Bar·in·l·sed si unus·§·filio·ff·de iniur·et in l·papinianus·in prin·ff·de inoffi·testa·ubi idem

¶ Pax non est idem quod concordia·sanc·Tho·secunda secunde·q·xxix·arti·i·

¶ Omnia appetunt pacem·eadem·q·arti·ii·

¶ Pax est affectus caritatis·idem·ea·q·ar·iii

¶ Pax est uirtus·idem·ea·q·ar·iiii·

¶ Quid est pax et unde dicatur pacificus·idem secunda secunde·q·xxx·arti·vi·

¶ Pax est aliquid amoris·idem in·iii·di·xxiii articulo tercio·

¶ Paci opponuntur hec uicia·uidelicet discordantia·contentio·scisma·rixa·sedicio·bellum·de quibus uide in locis suis·

Peccatum Peccator

¶ An dānatus ad mortem peccet si fugiat·Bar·quod sic·in·l·relegati·ff·de penis·

¶ Quis grauius peccet cognoscens pulcram uel turpem glo·xiiii·q·vi·c·si·

¶ An sit peccatum fraudare gabellam·Bart·in l·uectigalia·ff·de publica·

¶ Faciens contra preceptum legis condite ab

habente potestatem peccat mortaliter. Bar. in. l. si quis pro eo ff. de fide iusso.

¶ Quid sit peccare in spiritum sanctú. uide Barto. in. l. qui ca mente. ff. de fur. glo. xxv. di. qualis. Hosti. in sum. de peniten. ꝟ. que auté sint. ꝓ. sed et quicunqꝫ. uide nō. de eo qui du. in matri. significasti. alibi dicit glo. ꝙ qui ex malicia scienter impugnat unitatem ecclesie et opera dei attribuit diabolo peccat in spiritum sanctú. de penité. di. i. ꝟ. potest etiam. aliter in. ꝓ. ad mortem et ibi etiam plena glo. de peccato i spúm sanctú

¶ An bona facta p exustétem in peccato mortali prosint. nō. glo. de hereti. firmissime. bona glo. de peni. di. iiii. nihil prodest. ubi dicit ꝙ non ꝓsunt ad uitam eternam sed ad minus supplicium subeundum uel ad impetranda bona temporalia uel ad habilitatem gratie obtinendam. facit gl. de peni. et remis. ꝙ quidam. tex. et glo. de conse. di. v. nichil prodest. Hosti. in sum. de peni. ꝟ. et an ficte. ubi concludit ꝙ talia bona prosunt quo ad quinqꝫ. de quibus ibi.

¶ Qu s dicatur grauiter peccare. dic ꝙ peccás mortaliter. xxv. di. ꝟ. criminis. de cleri. excommunic. si celebrat.

¶ An liceat sencienti se grauatum peccato abstinere a cōmunione altarí propria auctoritate. nō. g'o. de penité. di. i. qui sanctis. et. c. in actione.

¶ An et quando coactó excuset a peccato. glo. v. di. ad eius uero. et in. c. sacris. ꝙ me. causa.

¶ Solus deus remittit peccatum. de penité. di. i uerbum probat suscitatio lazari. et curató leprosorum. uide doc. in clemen. si dominú. de reli. et uene. sancto. et in clemen. abusionibus. de peni. et remis. ubi plene p do. car. flo. et alios. Hostié. in sum. de remis. ꝟ. i. in quibus locis uide qd operetur remissio sacerdotis.

¶ An pro mortuo in peccato mortali sit orádú glo. de furtis. c. ii. de sepul. . x parte. ii. xiii. q. ii. pro obeuntibus. in glo. faciunt nō. de sen. excó. a nobis. ii. dixi sub dictione oratio.

¶ An in peccatore possit esse tanta contritio ꝙ sufficiat penitétia mométanea. glo. xlvii. di. omnes in fi. uide magi. senté. in quarto di. xx. c. ul. adde tex. xxvi. q. vi. si penitétiam. et. c. agnouimus. adde ꝙ sacerdos tantam posset uidere i peccatore contritionem ꝙ nullaꝫ ei penitentiá imponeret. ita dicit glo. de peni. di. i. mésuram.

¶ Peccatum semel per contritionem dimissum diuina clementia amplius in ultioné uenire non patitur. de accusa. de his. in glo. similis glo. habetur de cele. mis. c. si. de collu. dete. c. fi.

¶ Posse peccare non est aliquid posse. et idcirco deus non est omnipotens ꝙ peccare nō pót. uide de peniten. di. ii. ꝟ. fi.

¶ Statutum. cósuetudo. uel iuramentum. nó pót astringere aliquem ad peccanduꝫ. de uerbo. sig. cóstitutionem. li. vi. in glo. ult.

¶ Qualis debeat esse cótritio in peccatore. nota. Inno. de peniten. omnis.

¶ An solá contritione sine confessione possit delere peccatum. plene per Hostien. in sum. de penité. et remis. ꝟ. qualiter. ꝓ. illud auté queri.

¶ An simplex fornicatio sit peccatuꝫ mortale. glo. in cle. ad nostrum de hereti. glo. xxii. q. iiii. meretrices. uide sanc. Tho. secunda secunde. q. cliiii. art. ii. glo. de spon. inter opera. et pauci sút sine tali peccato. glo. lxxxi. di. maximianus.

¶ An uir reddendo debituꝫ uxori aliquádo peccet. dic ꝙ non. etiam uenialiter. glo. xiii. di. in súma. et. c. nerui testiculoruꝫ. glo. xxvii. q. ii. omne glo. xxv. di. ꝟ. que autem. tex. et bona glo. xxxii. q. ii. quicquid. et. c. se. ubi uide quid de eo qui utitur medicinis ut possit cognoscere uxoré carnaliter. adde. xxxi. q. i. quomodo. do. car. floren. de spon. in ꝑica. tex. et glo. xxxiii. q. i. si dicat. xxxii. q. vii. adulterii. tex. et glo. xxxiii. q. i. ii. uic cum ꝓpria. dicit tex. ꝙ cómixtio coniuguꝫ sine uoluptate carnis fieri non pót.

¶ An assiduus sermo ociosus sit peccatú mortale. glo. xxx. di. ꝟ. alias. in. ꝓ. ebrietas.

¶ Que sunt peccata mortalia et que uenialia. habetur. xxv. di. ꝟ. criminis. cum se. adde Hosti. in sum. de peni. ꝟ. de quibus. ꝓ. que autem.

¶ An ꝓpter uenialia quis sit damnandus. dic ꝙ non. etiam si omnia uenialia cómitteret. xxii. q. ii. si quelibet.

¶ Que differentia sit inter peccata mortalia et uenialia. nō. Hosti. in sum. de peniten. ꝟ. que aút ꝓ. illud autem queritur.

¶ Multa peccata uenialia faciunt unú mortale glo. de peniten. di. i. ꝟ. tres sunt. super. ꝓ. grauabunt. ubi uide.

¶ Que et quales circústancie habeant aggrauare peccatum. nō. glo. xl. di. homo xpianus.

¶ An de circústanciis peccati sit cófitendú. dic ꝙ sic. de peniten. di. i. queꝫ penitet. in glo. i. Hostien. in sum. de peniten. ꝟ. qualis. ꝓ. integra. add quod dixi sub dictione confessio.

¶ An et quales circústantias peccati debeat sacerdos considerare. nota. glo. xxvi. q. vii. in sú. plene per Hosti. in sú. de peni. ꝟ. q̄ interrogatióes

¶ Peccatum remittitur per pníam quo ad deú non quo ad iudicem quin debeat puniri. ita nō. Inno. in. c. de his. de accusa.

¶ Quis grauis peccet an uir cognoscens aliá mulierem q̄ uxorem ꝓpriam. uel clericus cognoscés mulierem. dic si loquimur in sacerdote maius é peccatum secus in clerico non sacerdote. Hosti. et doc. de biga. c. pe. de ui. et ho. cleri.

¶ An par sit peccatum inuadere alienuꝫ et detinere. tex. et glo. ꝙ sic. de resti. spo. sepe.

¶ An sit peccatum retinere sibi pecuniam ultra necessitateꝫ. dic ꝙ non. glo. xvii. di. sicut hi.

¶ An maius sit peccatum habere rem cú masculo q̄ cum matre. tex. ꝙ sic. xxxii. q. vii. adulterii et uide ibi glo. que dicit ꝙ in masculo maius est peccatum agere q̄ pati.

¶ Que differentia sit inter peccatum et penam peccati. nō. pulchre. xv. q. i. c. i. in glo. hic alleget

¶ Quis grauius peccet publice peccans uel occulte. gl. xxxii. q. iiii. nulli. alias nemo. lxxxi. di. clericus. de celebra. missa. de homine.

¶ An uti calidis uel delicatí cibis ut qs sit ꝓmptior ad luxuriam sit peccatum mortale. glo. ꝙ sic xxxii. q. iiii. ideo.

¶ An ordinans indignum peccet mortalit̃. tex. ꝙ sic. et ibi doc. de offi. ordi. inter cetera. ideꝫ dicunt doc. moderni. in cle. i. de eta. et quali.

¶ An et quando contrauenire statutis illaqueet ad mortale. nō. moderni in. c. nam concupiscétiá

de consti·eu adde ꝙ quando in·l·uel alia dispositione dicitur districte precipimus contrauenie͂s peccat mortaliter·iiii·di·deniq;·in fi·de offi·archidi·ea que·ubi de hoc·in clemen·i· de uita et hones·cleri·

¶ An clericus cantās etiam diuina ꝓpter delectationē audientium peccet mortaliter·glo·xcii·di·cantantes·Hosti·de ui·et ho·cleri· quisquis·

¶ An beata uirgo fuerit concepta in peccato originali·glo·ꝙ sic·de conse·di·iiii·c·i·glo· xxv·di·§·nunc autem·do·Anto·de fer·c·fi·ubi dicit festum conceptionis beate uirginis esse solemne et seruari ab ecclesia·facit·xxvii·q·ii· omne· et quod ibi nō·glo·de conse·di·iiii·c·ii·Specu·ti·d͞e fer·§·i·Bonauentura super tercio di·iii·q·ii·ubi de hoc·

¶ An cognoscere uxorem in loco non naturali sit peccatum mortale·habetur·xxxii·q·vii·adulterii·et quod ibi nō·

¶ An negans cristum uel se esse cristianū ore tātum non corde peccet mortaliter·dixi sub dictōne negans uel negatio·glo·tenet ꝙ sic ·xi·q· iii· non solum·ad idem tex·et glo de peniten· di·i·§·potest fieri·xxii·q·ii·primuz·

¶ Quid sit peccatuz originale·pulcre nō· Inno· et doc·de baptis·maiores·

¶ Relicta ecclesiis prosunt ad remissionē peccatorum·de consue·c·ii·de re·permu·iniustum·de fo·cōpe·conquestus·xvi·q·i·in canōibus·xii·q·ii·indigne·et quod ibi nota·

¶ An per generalez confessionē que fit cotidie in ecclesia fiat aliqua remissio peccatoꝝ·uide in quarto sententiaꝝ·di·xxi·faciunt nō·de offi·ordi·ex parte·glo·in saluta·li·vi·super·℣·benedictionem·Hosti·tenet ꝙ sic·in sum·de peniten·§ de quibus·℣·sexto·per generalem confessionem

¶ In eodem genere peccati magis peccamꝰ contra patres spirituales q̄ carnales· nota·ii·q·vii· qualis·et ibi concor·

¶ Non dicitur peccar̄ qui legis auctoritate peccat·ut·xxiii·q·iiii·qui peccat·de pen͞i· felicis· li·vi·C·de adul·l·grachus·cum si·

¶ Peccatum non remittitur nisi penitenti·de peni·di·iiii·legatur de manu·in glo·xxiii·q· iiii· legatur·et in regula peccatum·li·vi·

¶ Quibus modis dimittantur peccata uenialia· Hosti·de peni·omnis·et in sum·de peniten·§·de quibus·℣·tu dicas distinguendū·glo·in saluta·li· vi·super·℣·benedictionem·de peniten·di·iii·de quotidianis·et ibi Archidia·

¶ Que penitentia sit imponenda pro peccatis uenialibus·uide Archidi·in palle·c·de q̄tidianis·

¶ An peccatum ueniale possit dimitti sine mortali·dic ꝙ non·per prealle·glo·in·℣·benedictionem·et de peni·di· vi·c·i·in·℣· remittuntur·

¶ Sine peccatis uenialibus presens uita non ducitur·ut in prealle·c·de quotidianis·glo·de conse·di·ii·panem·et·c·iterat·xxv·di·qualis· et ibi tex·ꝙ cura rei familiaris nō potest esse sine peccato ueniali·glo·xiiii·q·i·c·i·super·℣·perfectus glo·xxviii·q·i·si enim·que dicit ꝙ uenialia non sunt prohibita·quod est sane intelligenduz·

¶ An exercere mercaturam sit peccatuz·nō· de peniten·di·v·qualitas·lxxviii·di·e·ciens·

¶ An comedere ultra q̄ oportet sit peccatum mortale uel ueniale·tex·ꝙ ueniale·xxv·di·§· q̄ autem·quod intelligit ibi glo·de licitis·et nō ad ingurgitationem·tex·de conse·di·i· quinq; modis·ubi uide quot modis cōmittitur peccatū gule·ad hoc·xli·di·c·i·et·ii·glo·xxviii·q·i·§·ex his de conse·di·v·nihil sit·et·c·nec tales·

¶ An congregare diuicias sit peccatum·nō·xxx·di· hoc autem scripsimus·xxiii·q·i·militare· ubi glo·dicit ꝙ non·si iuste congregētur·

¶ An dormire īmoderate sit peccatum mortale uel ueniale tantū·si ꝓpter nimiam dormitationē tardius itur ad ecclesiam·dic ꝙ est ueniale·xxv·di·§· qui autē·cum glo·

¶ An periuriū sit grauius peccatū adulterio et homicidio·dic ut nō·do·car·floren·in clemen·i·§·porro·de iureiuran·in·xiii· et·xiiii ·q· uide in quarto sniaꝝ·di·xxiiii·

¶ An adulari et blandiri sit peccatum mortale· dic ꝙ sic·in clericis·xlvi·di·clericos·secus in laicis·xxv·di·§·qui autem·in glo·adde glo·vi·q·i· sunt plurimi·uide pulcre Hosti·in sum·de peniten·§·que interrogationes·℣·quid si quis mentiatur alicui·

¶ An fuerint unq̄ aliqui qui non potuerint peccare·glo·dicit ꝙ sic·de beata uirgine·et Iohanne baptista·de consec·di·iiii·c·ii·glo· in clemen· ad nostrum·de hereti·in·℣·impeccabilis·glo·de conse·di·iiii·per aquam·et qui sunt ī patria nō possunt peccare·de conse·di·iiii·nemo·

¶ An unum peccatum possit tolli sine alio dic ꝙ non·q; aut omnia tolluntur aut nullū·ne ī gratia denotetur impfectio·ut glo·de offi· ordi· ex parte·bonus tex·de baptis·maiores·§·uerū·℣·sz adhuc·de conse·di·iiii·regenerante·

¶ An in uno peccato sint plura peccata·nota· d͞e reg·iur·defleat·bona glo·xxii·q·ii·cū humilitat͞e

¶ An pro quolibet peccato mortali sit imponēda penitētia septennalis·nō·glo·de peniten· di· iii·sunt plures·de materia·xxxiii·q·ii·hoc ipsuz xxxi·q·i·predicandū·Hosti·in sum·de peniten·§·que penitentia·adde quod dicam·ī·sub dictōne penitentia·

¶ An pro peccato mortali sit interdictus īgressus ecclesie·nō·glo·xxxvi·q·iiii·uir cum ꝓpria· ubi dicit regulariter ꝙ non·

¶ An dissimulatio sit peccatum mortale· dic ꝙ sic in prelato· glo·in·c·clericis·de imu·ec·li· vi·

¶ Nemo debet peccare sub spe uenie·de cleri· excom·mi·illud·de conse·di·iiii·quando quis·nota·glo·de imu·ec·c·fi·

¶ Omnis consuetudo·cōpositio·iuramentuz·ꝑuilegium·per que nutriri potest peccatum non ualet·et ad papam pro talium reformatione ē recurrendum·dictum est notabile·Io·an·in·c· extirpande·de preben·in·℣·consuetudine·

¶ An peccatum primorū parentuz fuerit ueniale uel mortale·glo·de peni·di·i·serpens· hec res habet parum dubitationis per ea que habentur·gen͞i·in q̄cunq; hora comedetis morte moriemini

¶ An de eodem peccato quis teneatur pluries confiteri·dic ꝙ non regulariter·fallit in casibus de quibus·de peniten·di·i·§·his auctoritatibus·in·℣·denuo·ubi glo·uide Hosti·in sum·de peni·§·qualis·℣·frequens·et·℣·integra·et·§·an peccata semel confessa·

¶ Que sit pena peccati original. dic quadruplex prima preclusio ianue celestis. scd'a damnatio eterna. tercia cātio mortis temporalis. quarto impotentia resistendi uiciis. duo prima et ultimū tolluntur per sacramentū baptismi. ita dicit glo. de conse. di. iiii. c. ii.

¶ Qui se repetat dignum ad prelaturā quaz tamen sponte oblatam recusat peccat mortalit. gl. viii. q. i. in scripturis.

¶ Qui dicit uirtutem esse uiciuz et econtra peccat mortaliter. xi. q. iii. si quis dixerit. in glo.

¶ An dans iudici pecuniam ut iuste iudicet peccet mortaliter. nō. glo. xi. q. iii. qui recte. que uidetur dicere q̄ sic. glo. xiiii. q. v. non sane.

¶ Angelus de celo. et homo de pariso. propter peccatuz cecidit. q̄q̄ nihil sit paradiso iocundius et nihil celo securius. xl. di. quelibet.

¶ Consentiens peccanti uel illum defendens nō minus q̄ ille peccat. xi. q. iii. qui peccantibus.

¶ Peccare studio grauis est q̄ ignorantia. uel necessitate. xi. q. iii. excellentissimus.

¶ Peccat qui plus corpus diligit q̄ animā. xxii. q. v. qui cōpulsus.

¶ Nihil est infelicius felicitate peccantiuz. xxiii. q. i. paratus.

¶ Peccant q̄nq̄ predestinati sed finaliter surgunt per gratiam. de peni. di. ii. firmuz fundamētum. et. c. nullus eorum.

¶ Posse peccare non est aliud posse. de penitē. di. ii. caritas autem.

¶ Peccare est nature. sed penitere uirtutis. et gratie. de peni. di. iii. sancti qui.

¶ Ille grauius peccat qui peccandi pluribus tribuit exemplum. de peni. di. i. consideret. §. aniaduertere oportet.

¶ Sine peccatoribus in hoc mundo esse non possumus. u. q. i. multi.

¶ Qui recipit officium uel beneficiuz ad qđ nō est sufficiens peccat mortaliter. i. q. i. non est putanda. xlix. di. c. i. xxxiiii. di. omnes. xviii. di. si quis abbas.

¶ Peccans occulte aliquando plus punitur q̄ peccans manifeste. lxxxi. di. clericis. in glo. de celebra. missa. de homine. in glo. contrarium uide in. c. ex tenore. et. c. fi. de tempo. ordi.

¶ Peccatori utilior est qui ipsum seuere corrigit q̄ qui adulando palpat. v. q. v. non omnino. et. c. non osculatur.

¶ Peccato est irascenduz et homini miserendū ut. xxiii. q. iiii. duo ista.

¶ Sicut peccatorem cōuersuz nunq̄ respuit deus sic non debet respuere ecclesia. xxvi. q. vi. ecce quod.

¶ Peccator tunca deo tangitur cum eius mens cōpungitur per gratiam. de peniten. di. i. hic etiā

¶ Peccatores deus expectet per penitentiam. quos postea grauius damnat si per penitentiam non conuertant. de peni. di. i. predixerat.

¶ Qualiter peccator debeat cōuerti ostenditur de peni. di. i. illud in quacunq̄.

¶ Propter pecatuz unius quandoq̄ alius patitur. non in penam peccati sed ad exempluz paciente. i. q. iiii. ecclesia.

¶ Qualiter intelligatur q̄ sacerdotes comedūt peccata populi. uide. iii. q. i. nulli dubium.

¶ Non remittitur peccatum nisi restituat ablatum. xiiii. q. vi. si res alienas. in regula. peccatuz lib. vi.

¶ Peccatum tribus modis cōmittitur. s. uoluntate. infirmitate. ignorantia. xv. q. i. quod autem

¶ Peccata illis solis imputant qui habent usū rationis. xv. q. i. firmissime.

¶ Sacrilegium est maius peccatum fornicatione. ut. xvii. q. iiii. sicut qui ecclesiam.

¶ An occisi hic pro peccatis suis in alio seculo pro ipsis puniantur. uide. xxiii. q. v. quid ergo.

¶ Maius peccatum est adulterium q̄ homicidium. uide. xxiiii. q. iii. an non.

¶ Peccatum aggrauat ex dignitate peccantis. ut. xxv. q. v. nulli fas.

¶ Omne quod fit contra conscientiam est peccatuz. qđ qualiter intelligenduz sit. uide. xxviii. q. i. ex his. de prescrip. quoniam omne. et ibi nō.

¶ Grauius peccatum est uxorem ꝓpriam inhoneste cognoscere q̄ alienam. xxxii. q. iiii. § qdem

¶ Peccatum excusat propter ignorantiaz. a tāto sed non a toto. xxxii. q. vii. quemadmoduz.

¶ Melius est pro peccatis puniri uel penitentiam agere in hoc seculo q̄ in futuro. de peniten. di. i. serpens.

¶ Peccans sine fine iuste punitur sine fine. de peniten. di. i. hoc etiam est.

¶ Nullum peccatum apud deum est impunituz de peniten. di. i. si peccatum. et. c. tunc punias. et c. ueritas de terra.

¶ Temptatio carnis non est peccatum sed consentire temptationi sic. de peni. di. ii. iterum.

¶ Peccata dupliciter remittunt. aut secunduz p̄ntem iusticiam. aut secundū eternaz dei presciantiam. de peni. di. iiii. horum.

¶ Penitens in fine uite non dimittit peccata. sed magis ipsum peccata dimittunt. de peniten. di. vii. si quis positus. ubi bonus tex.

¶ Omne peccatuz misse sacrificio deletur. de cōse. di. ii. cum omne crimen. et. c. quotiens.

¶ Nullum peccatum est adeo ueniale. qu in fiat mortale dum placet. xxv. di. nomine autem.

¶ Bona facta in peccato efficiuntur per sequentem penitentiam meritoria. de peni. di. iii. quod autem. et. §. hinc etiam. et. c. penitentia ergo.

¶ Peccatum in spūm sanctum quod est final. impenitentia nunq̄ remittitur. de peni. di. i. hoc etiam. et. c. inter hoc hircum. ubi tex. est q̄ peccatum in spūm sanctuz est triplex. s. finalis impenitentia. desperatio. et diffidentia diuine misericordie. ad quod uide. xxv. di. qualis.

¶ Peccato contra naturā debet penitentia. vii annorum. ut. xxxiii. q. i. hoc ipsum.

¶ Peccatum contra naturā grauius est fornicatione. adulterio. incestu. et omni alio peccato carnis. ut. xxxii. q. vii. sicut enim. et. c. offerebat flagicia. et. c. usus naturalis.

¶ An magnitudo peccantis aggrauet peccatum uide sanc. Tho. secunda secunde. q. xxxv.

¶ An de peccatis uenialibus teneamur agere penitentiam. uide sanct. Tho. secunda secunde. q. liiii. et in quarto sniarum. di. xxvi. ubi uide.

¶ An unum peccatū possit dimitti sine alio. dixi supra. adde sanc. Tho. in quarto di. xvi. ubi tangit an ueniale possit dimitti uolūtate remanēte

ad illud. item an ad remissionē peccati uenialis requiratur contritio.

¶ An precipitans seipsū peccet mortaliter etiā si mors nō sequatur. glo. xiii. di. nerui.

¶ Mai est ꝯ peccatū occidere iudeū q̄ xp̄ianū glo. de consecratō. di. iiii. rebaptizare. glo. xxiiii. q. iiii. habes.

¶ An liceat alicui ueniabiter peccare pro salute alterius. uide. xiiii. di. quod ait. faciunt nota. de no. ope. nunc. c. ii.

¶ Peccare est naturale sed penitere uirtuosuz de peni. di. iiii. ille rex. et. c. inter ħ. de accusatio. qualiter. i.

¶ An liceat peccare sub spe uenie. uide de imu. eccle. c. fi. de. sen. excom. si uero.

¶ Que differentia sit inter peccatū delictuz et crimē. uide. Io. an. in regula. peccatū. lib. vi.

¶ Quid sit peccatū. uide. Io. an. i. c. decet. de immu. eccle. li. vi. super. ꝟ. peccatis. et ibi Archidi.

¶ An in eodem genere delicti magis peccet clericus q̄ laicus. nō. xxiiii. q. v. qui uiderit.

¶ Peccata debēt suos tenere auctores. i. q. iiii. c. i. et de his que fi. a ma. par. ca. quesiuit.

¶ Que sint peccata enormia. nō. de peni. et remis. c. ii. ubi de hoc.

¶ Peccatuz remittitur per penitentiam quo ad deuz. non quo ad iudicem fori qn debeat puniri. de accusa. de his.

¶ Peccatuz maius aliquando minus punit. et econuerso. nō. xxxii. q. i. proposito. in glo. si.

¶ Peccare uolenti et in peccato existenti non est neganda penitentia. vii. q. i. que xp̄o. in glo. et de rapto. c. ii. in glo.

¶ Peccandi licentiā nemo potest dare. nō. xcvii. di. ecclesie. in glo. antepe.

¶ Peccata latencia non inducūt irregularitatem. de renunc. nisi cum pridez. in glo. ar. ꝓ opi.

¶ An peccatum sit pena. nō. xv. q. i. § . i. ꝟ. usq̄ adeo. alias est. c. ueritas est ꝙ inquātuz est actio peccanti non est pena. sed inquātuz est priuatio uirtutis est pena. ego soleo aliter dicere in hoc.

¶ Que attendant in peccato mortali. nō. de peniten. di. i. perfecta. in glo. magna.

¶ An constitutus in peccato mortali possit sua auctoritate abstinere a ꝑceptione sacramētoruz nō. de peni. di. i. qui sacramentuz. in glo. pe.

¶ An peccatuz semel dimissuz redeat. nō. glo. d̄ peni. di. iiii. in sum.

¶ Peccatuz in spūm sanctū est ultima desperatio. hoc est nunq̄ penitere et ideo nunq̄ remittitur. Bar. in. l. qui ea mente. ff. de furti.

¶ Species peccati est uelle uideri iustuz qui est peccator. de peniten. di. i. mensuram. ꝟ. idem.

¶ Lacrime lauant peccatuz. quod pudor est confiteri. de peni. di. i. ubi idem.

¶ De duobus peccatis minimū elegit dauid. ut xxii. q. iiii. iurauit. et. c. non solum.

¶ Peccatuz est uoluntas retinēdi uel cōsequēdi quod iusticia uetat. xv. q. i. per totum.

¶ Peccatuz quod ꝓpter multitudinem puniri non pōt pertransit in ultuz. ii. q. vii. quotiens.

¶ Peccatū opponitur uirtuti. sanc. Tho. i ꝑma secūde. q. lxxi. articulo. i.

¶ Peccatuz est peius uitio. idem. ea. q. ar. iii.

¶ Peccatuz non est naturale sed magis cōtra naturam. idem ea. q. ar. ii.

¶ An peccatuz potest esse simul cū uirtute. idez prima secunde. q. lxxi. art. iiii.

¶ Peccatuz non semꝑ consistit in actu uoluntatis. ea. q. art. v. et in scđo di. xxv. ar. iii. et. iiii.

¶ Peccatū conuenienē diffinitur. in prealle. q. lxxi. ar. vi. et in secundo di. xxii. ar. ii.

¶ Peccata carnalia distinguūtur. idem secūda secunde. q. lxxii. art. ii.

¶ Peccata differūt specie ꝺm actus et obiecta et ꝺm cās. idem in prima secūde. q. lxxii. art. i. et iii. et in. ii. di. xlii. ar. vi. et. vii.

¶ Peccata differunt per esse in deum. in proximuz. et in seipsum. idem prima secunde. q. lxxii. articulo quarto.

¶ Peccata non differunt specie secūdum differentiam reatus pene. idem secūda secūde. q. lxxii. arti. v. nec ꝺm amissionis et obmissionis. ea. q. ar. vi. et tamen distinguuntur in peccata cordis. oris. et operis. eadem. q. art. vii.

¶ Peccata differunt specie ꝺm superhabūdantiam et defectuz. ea. q. ar. viii. et mutant species ꝺm circūstancias. eadem. q. arti. ix.

¶ Peccata non sunt ānexa. sanc. Tho. in prima secūde. q. lxxiii. ar. i.

¶ Peccatorū grauitas attendit secunduz uirtutem oppositam. idem in prima secunde. q. lxxiii. ar. iiii. et in. q. de malo. q. ii. arti. x.

¶ Peccata carnalia sunt minora spūalibus. ea. q. articulo quinto.

¶ Peccata aggrauantur secūdum circūstancias eadem. q. lxxiii. art. vii. et secundū maius et minus nocumentū. eadem. q. art. vii. et propter cōditionem persone in qua peccatur. eadem. q. ar. nono. et x.

¶ Peccatuz est principaliter in uoluntate licet non solum. idem prima scđe. q. lxxiiii. art. i. et. ii. et in secundo. di. xxix. art. i. et di. xli. ar. iiii. et i q. de malo. q. ii. ar. ii. et. iii.

¶ Peccatū mortale non est in sensualitate. idē in. d. q. lxxiiii. art. iiii. et in secundo. di. xxix. ar. secūdo. et in. q. de ueritate. q. xxv. ar. v.

¶ Peccatuz habet cām. idem prima secunde. q. vii. arti. quinto.

¶ Peccatū mortale delectatiōis est in ratiōe. d. q. lxxiiii. arti. vi. et etiam consensus. ea. q. articulo septimo.

¶ Peccatuz ueniale est aliquando in ratione. et aliquando non. eadem. q. lxxiiii. ar. ix. et. x.

¶ Peccata actualia non traducuntur in posteros. idem in. q. de malo. q. iiii. art. viii.

¶ Peccatum habet causam. s. uoluntatem. ꝑma secunde. q. lxxv. ar. iii. et habet causam exteriorem ex parte appetitus sensitiui. prima secunde q. lxxvii. et in. q. de malo. q. iii. arti. ix.

¶ Exterior cā peccati non est deus. prima secūde. q. lxxix. et in secundo di. xxxvii. ar. iii. sed ē diabolus interius instigando. prima secunde. q. xxx. arti. i. et. ii. et in. q. de malo. q. iii. arti. iii. et quarto.

¶ Peccatum est causa peccati. prima secunde. q. lxxv. arti. iii. et in secundo di. xxxvi. arti. i. et tale peccatum est capitale. prima secunde. q. lxxxiiii. et in secundo di. xxiiii. ar. viii.

¶ Peccatū aliquod potest eē ex certa malicia

prima secūde·q·lxxviii·arti·ii· et·iii·et aliquod peccatū pōt quis scienter facere ex passione·idem in·q·de malo·q·iii·arti·ix·et primuz est grauius secundo·ea·q·lxxviii·arti·iiii·

¶ Peccādi potētia est a deo sz nō in deo·idez in·ii·di·xliiii·arti·i·et in·q·de potētia·q·i·arti·vi·et in·q·de quolibet·q·v·ar·iiii·

¶ Peccati effectus sunt reatus pene et mors·prima secūde·q·lxxxvii·arti·i·et·vi·et in secundo di·xlii·articulo secundo.

¶ Peccati uulnera bñ assignātur·prima secūde q·lxxv·arti·iii·

¶ Peccatuz aliquod inducit reatuz pene eterne·prima secūde·q·lxxxvii·ar·iii·et·v· et i·iiii·di·xvi·ar·iii·et·vi·et in sū·m·contra genti·li·iii·q·cxliiii·

¶ Peccato nō debetur pena eterna secundum quātitatem·prima secūde·q·lxxxvii·arti·iiii· sē per tamen debet pena positiua et priuatiua· ea·q·ar·vii·et in secūdo di·xxxvi·ar·iiii·

¶ Que et quot sunt peccata capitalia·idem i·q·de malo·q·viii·articulo·i·

¶ Que sunt species peccati in spūm sanctū·ii· secūda secūde·q·xiiii·art·ii·et in secundo di·xliii·ar·iiii·et in·q·de malo·q·iii·ar·xv·et dic q̄ peccatum primi parentū potuit esse in spūm sanctuz ea·q·xliii·arti·quarto·

¶ Peccatum i spirituz sanctū est grauius omnium peccatoruz·idem in secūdo di·xliii·ar·vii·non tamen oīs qui peccat ex electione peccat i spiritum sanctuz·ubi supra·

¶ Peccatuz sequens facit redire precedentia idem in·iii·par·q·lxxxviii·ar·i·et in quarto di·xxii·articulo primo·

¶ Peccata dimissa redeunt ꝓpter ingratitudinem·ea·q·lxxxviii·ar·i·et in quarto di·xxii·ar·iii·sed non redeunt cum tanto reatu·ea·q·lxxxviii·ar·iii·et q̄ redeūt ꝓpter quatuor causas ea·q·arti·ii·

¶ Peccatuz non mortificat opera facta in caritate·sanc·Tho in·iii·par·q·lxxxix·arti·iiii· et i quarto di·xiiii·arti·xviii·

¶ Peccatuz primorū parentuz debuit a deo permitti·idem in secundo di·xxiii·art·i·

¶ Peccatum quo ad culpaz remittitur per absolutionez sacerdotis·idem in·q· de quolibet·q·iiii·articulo·x·

Peculatus Dicitur furtuz·de republica xxxiii·q·iiii·gd ergo·Specu·ti·de proba·§·i·℟·x·et in·c·i·ut ecclesia·bene·in glo·

Peculiaris Exponitur id est specialis·de celeb·miss·c·ii·et ibi nō·concor·

¶ Peculiare·i·ꝓpriū·ut nō·de regula·Iohānes

Peculium An liber homo possit habere peculium·nota·glo·lxxxvii·di·c·pe·xii·q·ii·cum redemptor·

¶ Quotuplex sit peculiuz·Specu·plene ti·de acto·§·i·℟·item cū agit de pecul·Io·an·de pecul·cleri·super rubrica·et in·c·Iohannes·de regula·a·cō nō·ff·de pmi·super rubrica·insti· per quas perso·no·ac·§·i·in glo·procedit·C·de bo·q̄ libe·l·cum oportet·in prin·in glo·peculium·

¶ In castrensi peculio agit filius sine consensu patris·tex·et ibi Bar·in·l·miles·ff·de cas·pecu·

¶ Cuius sit peculiuz serui qui manu mittitur·gl·xxxvii·di·c·pe·xii·q·ii·cum redemptor·

¶ Quid sit peculium castren·et quid quasi castrense·nota·de testa·ga ncs·de sepul·licet·li·vi·

¶ An ex delicto filii possit capi eius peculium et confiscari·Bar·in·l·si finita·§·si de uec·g·libus·ff·de dam·infec·et in·l·cum filio·§·i·ff·de uerbo·oblig·et·l·si postulauerit·§·ul·et·ff·de adulte·glo·in·l·i·ff· de bo· damna·

¶ Peculiuz dicitur uno modo omne patrimoniuz liberi hominis·ut·ff·ad trebel·l·cogi·in prin·C·de epi·et cleri·l·si quis presbiter et sic sumitur in toto ti·de pecu·cleri·Item q̄ ex causa p̄fessus pro guerra reponitur·ff·de lega·iii·l· si chorus·§·i·Item est peculiuz castrense uel quasi aduenticium uel profecticium·C·de inoffi·testamen·l·fi·ff·de castren·pecu·per totuz·Item peculiuz dicitur res parafernalis mulieris·ff·de iure dot·l·si ego·§·dotis·Item quicquid seruus natur·hēt et iuste tenet·ff·de acqui·pos·l·cū seruus·in fi·Item quod dominus separauit a suis rationibus et seruo concessit uel pater filio·de re eccle·non alie·c·iii·ff·de pecul·l·peculium et·l·depositi·§·ult·Item dicitur peculium·i·salariū·ut·C·de cohar·et ordinariis·lib·x·

¶ In peculio castrensi f.lius·habetur pro patre·ut·ff·ad macedo·l·ii·

¶ An peculium serui sit domini·uide·liiii·di·c·i·ex antiquis·

¶ An liber homo habeat peculiuz·uide·lxxxvi·di·liberti·et quod ibi nota·

¶ Peculiuz est uniuersitas in corporea iuris·et in ea continētur actiones·nota·ff·quan·o actio de pecu·est anna·l·i·in glo·ulti·

¶ Actio de peculio non datur nisi quatenus qs est locupletatus·nō·ff·de alea·l·fi·in glo·cegēdū

¶ Quid sit peculium castrense uel quasi· nota·i·sti·per quas perso·no·acqui·§·i·in glo·castrensibus·uide in·l·fori·et ibi Cy·C·de adi·o diuer·iudi·C·de inoffi·testa·l·fi·in ult·q·Cy·C·fa·hercis·§·si filius·Bar·ff·de castren·pecu·l·si forte et·l·fi·C·de silencia·li·x·adde Bal·in·l·cum oportet·C·de bo·q̄ libe·in prin·in·v· colum·

¶ An sit quasicastrense peculiuz quod datur aduocato ut emat libros·nō·Bar·ff·de cas·pe·l·i·i·

¶ An actio de peculio detur ex delicto·nota·ff de iudi·l·tam ex contractibus·in glo·ii·circa fi·nota·ff·de furt·l·seruus nauem·in glo· uulgari·et ibi omnino uide Barto·

¶ An intētata actio de peculio uideatur intētata actio de in rem uerso·nota·insti·quod cuz eo·§·itaq̄·in glo actio·

¶ Actio de peculio datur etiam contra prohibētem·nota·C·quod cum eo·l·et·am·in glo·ii·

¶ An actio de peculio sit in rem uel in personā nota·Cy·C·quod cum eo·l·dominuz·

¶ Quando pater cōueniatur de peculio et pro q̄ peculio·nota·Bar·ff·de castren·pecu·pater q cas trense·et ibi nota·glo·magna·ii·de·ff· de fideius so·l·i·in glo ii·

¶ An in peculio deducatur id quod dn̄o debet·Bar·ff·solu·matri·l·si dotem·§·fi·

¶ An dominus uideatur concessisse peculiuz seruo si faciat eum liberuz·nota·xcvii·di·c·penult·

¶ Peculium non sequitur seruum uenditū uel obligatum nisi expresse cōueniatur. ff. de pigno. l. i. §. seruo. ff. de contrah. em. emp. l. quotiens.

¶ Filius non potest rem peculiarez obligare licet habeat pecul. āministrationez. ff. que res pigno. obliga. pos. l. ii. uide. ff. de pigno. actio. l. si cōuenerit. §. fi. ubi uidetur probari contrariū. adde quod dicam. i. proxi. de seruo.

¶ Licet dñs ex facto serui non teneatur nisi peculiotenus tamen si ipse agit ex facto potest per eum contra quem agitur retentio fieri insolidū ut. ff. de edil. edic. l. cum seruus mancipium. fac. l. cum fundum. §. seruum. ff. si cer. peta. et. l. si cū filio. C. de cōpensatio.

¶ In uenditione sui semper peculium intelligit exceptum. ff. de euic. l. cum in uenditione.

¶ Non alienat seruus rem peculiarē nisi habeat peculii āministrationem. ff. de euic. l. si minor

¶ Talis nature est actō de peculio qualis ē alia que cōpetit contra filium. glo. ff. de usur. l. mora. §. i. in glo.

¶ An si pater delinquit uel contrahit peculium reseruatur filio in delictis. uide Bal. in. l. diximus §. si patrem. ff. de ex. tuto.

¶ Obligatio peculiaris sequitur peculiū. nisi in culpa sit is qui tradidit peculiū si sibi non ꝓuidet per cautionē uel retentionem. ff. de tributo. l. quod in heredem. §. fi. et ibi uide.

¶ Actio de peculio habet locum etiam quando quis est subiectus ex sola bona fide. ut. ff. de pecul. l. i. §. petendum.

¶ De peculio obligatur seruus fructuarius ubi q̄reret fructuario alias obligat dominū. ff. de pecul. l. ex causa.

¶ Actio de peculio non surgit ex cōtractu i dominum. ut. ff. de pecu. l. licet. §. i.

¶ Pupillus non potest etiam tutore auctorē cōcedere peculium seruo. sed concessum potest adimere. ut dicta. l. licet. §. i.

¶ Filius obligat patrem de peculio si in re peculiari contrahat quando intercedit. ut. d. l. licet. § si filius.

¶ Actio de peculio non est actio sed adiectio q̄ competit contra seruū. ff. de pecu. l. iz. §. si filius

¶ Pater obligatur de peculio obligatiōibus iudicialibus filii. ut. l. licet. §. si suus. ff. de pecul.

¶ Executio sniē in delicto fit contra patrez. actione de peculio quatenus est in peculio. ut. l. iii. § licet. ff. de pecu. et quod ibi nō.

¶ Qualiter constituatur peculium. dic re et uoluntate. quando minui et augeri potest per dñm et patrem. ff. de pecu. l. peculiū. et ibi glo. facit l. quātuberonis. §. sunt quidam. et. l. non solum ff. de pecul.

¶ Debitum peculiare si non deducitur aliunde potest detrahi actione contra alium. ut. ff. de pecu. l. peculium. §. i.

¶ An peculium augeatur ex obligatōnibus quesitis a seruo ignoranter. Guil. de cu. dicit ꝙ sic. ff. de pecul. l. peculium.

¶ Si queritur qualiter filius et seruus obliget patrem et dñm de peculio distigue. secūdū Bar. in. l. i. §. si is qui nauem. ff. de exercito.

¶ Quomodo debeat intelligi ꝙ actio de peculio sequitur peculiū. uide in. l. i. §. inter heredes. ff de pecu. Bar. in. l. frater a fratre. ff. de cōdi. ide.

¶ Adempto peculio non extinguit actio cōpetens contra filium uel seruum. aut naturalis obligatio nō. ff. de condit. indebi. l. frater a fratre. tex. expressus in. l. et ideo. ff. de pecul.

¶ Licet in actione de peculio non sit stricta naturalis inest tamen lata quia equū est ut maioribus pareamus. dicit Bar. ff. de condi. indebi. l. frater a fratre. §. quesitum. facit. ff. an inutilis. § fi. ff. de acceptila. ff. ad macedo. l. creditorem.

¶ Actio de peculio datur ex delicto contra patrem quatenus ad eum peruenit. ff. de condi. furti. l. ius. ff. de pecul. l. ex furtiua.

¶ Actō de peculio non habet in se naturalez uel ciuilem obligationem sed pretoriam. ita dic. tex. in. l. i. §. debitor. ff. de consti. pecu.

¶ Que habet filius ab auo cōputantur respectu patris in peculio aduentitio. glo. et Bar. in. l. quesitum. ff. de lega. i. et in auten. ex testamento. C. de se. nuptia.

¶ Illud quod lucrant aduocati assessores. et alii qui ex industria mercantie dicitur quasi castrense peculium. Cy. in. l. fi. C. de inoffi. testa.

¶ Quesitū a notario q̄ publico potest dici quasi castrense peculium. Cy. in. l. fi. C. de inoffi. te. s.

¶ Quesitū a notario de publico potest dici quasi castrense. ut nō. in prealle. l. fi.

¶ Peculiū crescit et decrescit. ut. ff. de statu li. l. si hereditas. §. fi.

¶ Peculium aduenticiū est quod quis querit ex lucro aduenticio amici beneficio uel liberalitate. ut. l. iiii. in prin. et. l. fi. ff. de manu. testa.

¶ Actio de peculio non obligat dominum si sit paratus cedere peculio. ff. com. diui. l. post q̄. i. fi.

¶ Peculium aduenticiū est quod filius querit ex pecunia patris pro rata industrie eius. dicit Bart. ff. de pac. l. si tibi. x. §. pacta.

¶ Filius in āministratione peculii ꝓfecticii obligatur. sed illa obligatio extinguitur morte. ut l. iii. §. sed uterum. et. §. pomponius. et ibi glo. ff de mino.

¶ Ubi nichil est in peculio neq3 filius nec suus etiam naturaliter obligant. ita dicit glo. et Bar. ff. de neg. gest. l. si pupilli. §. sed si ego.

¶ Quod dicitur patrem ratificantez negocium filii teneri. uerum est ꝙ tenetur insolidum ultra peculium quando ratificauit negociū publicum auctoritate et utilitate. secus si priuatum. ita dicit glo. in. l. mandasti. ff. de nego. gest.

¶ Pater in actione de pecu. que competit contra euz pro persona filii reputatur fideiussor. gl. in prealle. l. mandasti. uide. ff. de uerbo. obliga. l. cum filius.

¶ Pater tenetur insolidū de eo ꝙ dolose se habuit erga peculium filii. glo. in. d. l. si mandasti.

¶ Res peculiaris stricte non dicitur paterna. ff. de mino. l. iii. §. si intra. et. l. cū mādato. eo. t. i.

¶ Filius delinquendo uel quasi non obligat patrem de peculio. fallit in filio iudice male iudicāte. ff. de iudi. l. filius.

¶ Seruus eo ꝙ habet peculium licet non habeat āministrationem obligat dominū de peculio sed tradendo res peculiares non alienat. glo. in. l. cuz fundum. §. seruum tuū inprudens. ff. si cer. pe.

¶ Ex sola fuga reuocatur libera āministratio

peculii.tex.si cer.pe.l.rogasti.§.fi.et.l.libera.ff de pecu.et in.d.§.seruum tuum.obligatur tamē dominus de peculio quia hec obligatio surgit eo ꝙ habet peculium licet nō habeat ādministratioꝫ

¶ Actio de peculio scd̄m quosdā est realis Cy. contradicens ꝙ substantia actionis est personal' et illud de peculio est adiectio.Cy.in.l.dominū et.l.placet.C.quod cum eo.Bar.in.l.frater a fratre.ff.de condi.in debi.dicit ꝙ est actio in ꝑsonā etiam cum adiectione est tamen in reꝫ scripta iō cōpetit contra singularem successorem.alleget ī sti.de actio.§.in personā.et.l.cum summa ratione.§.fi.ff.de pecul'.

¶ Actō de peculio est natiua.licet Cy.dicat eā datiuam.in prealle.l.dominū.C.quod cūeo.Barto.in dicta.l.frater a fratre.

¶ Ubi non est peculium non datur actio de peculio.licet pecunia debita sit penes filium.ut.ff. de pecul'.l.depositi.

¶ Peculium dicitur patum parsimonia sua.ut ff.de pecul'.l.peculium.et ibi uide ꝙ uestis necessaria non dicitur esse in peculio.

¶ An quod dedit pater pro alimentis licet aliunde alimenta ueniant dicat' peculiuꝫ profectitium.uide Guil.de cu.in.l.peculium.ff.de pecul'.

¶ Etiam adempto peculio filius remanet obligatus.ff.de pecu.l.et ideo.

¶ Ex fideiussione sui dn̄s obligatur de peculio. nisi in rem dn̄i fideiusserit peculiarem. ut in.l. quotiens.§.fi.ff.de peculio.

¶ Actio de peculio non oritur in plusq̄ sit ī peculio.et si postea augeatur peculium non est in plus obligatus.nō.ff.de pecu.l.q̄tiens.§.sabinus

¶ Libera peculii ādministratō uidet' reuocata eo quod seruus fugit uel surreptus est.uel dubitat' an uiuat.ff.de pecul'.l.libertus.

¶ In actione de peculio non preferuntur etiam habentes pignus.ut.ff.de pecu.l.ex facto.

¶ Peculiuꝫ uidetur cōcessuꝫ seruo manumisso nisi adimatur.ff.de pecu.l.si sticho.

¶ Morte uel alienatione serui extinguitur peculium.ff.qn̄ actio d̄ pecu.est anna.l.i.§.merito

¶ Seruus ex concessione peculii non habet liberam administrationē nisi detur ei.C.quod cum eo.l.libera.

¶ Durat actio de peculio etiam si filius ꝓpter dignitatem egrediatur patria potestatē.ff.de pecu.l.i.§.alienatio.in glo.

¶ Actio de peculio omnino est illius nature cuius est actio substantifica.in cuius adiectionem uenit.ff.quando actio de pecu.est anna.l.pe.

¶ Uestis filii non est in peculio filii si erat sibi necessaria ad uictum dixi aliquid supra.ad le q̄d habetur.ff.de in rem uerso.l.iussu.qui tex.clare exprimit ꝙ de in rem uerso.et de peculio nō sunt actiones sed adiectiones.

¶ Peculiuꝫ dicitur quasi pusilla pecunia uel pusillum p̄rimoniuꝫ.ff.de posi l.si filius.

¶ Ut constituatur peculium non reqritur expressa concessio.uel traditio.sed sufficit patri ꝙ s' uis teneat illud ut peculium.ff.de pecu.l.quamtuberonis.§.sunt qui putant.

¶ Filius impubes in peculio obligat patreꝫ quatenus locupletauit peculiuꝫ.ut.l.i.§.sunt autem ff.de peculio.

¶ Peculiuꝫ est deductō eo quod dn̄o debetur ff.de pecu.l.sed si damni.§.peculium.et.l.deposi.§.ti.

¶ Dn̄s uel pater dolo adimens pecuniam alias peculiuꝫ tenetur.ff.de pecul'.l.quamtuberonis.§.preterea.

¶ In actione de peculio melior est conditio occupantis.ff.de pecu.l.si uero.

¶ Dn̄s in deducendo de peculio quod sibi debetur pōt eligere ex quibus detrahat.ut.ff.d̄ pecul'.l.si ex noxali.§.idem recte.

¶ Actio de peculio non sequitur singularē successorem pecul'.ex cā non lucratiua.ut.d.l.si noxali.§.quod autem potest tn̄ emens peculiuꝫ agere contra euꝫ qui uendidit ut deducat id quod alteri soluit quia uendendo peculiuꝫ uidetur uēdere cum oneribus.ut ibi.

¶ Non est in peculio id quod non debetur.ut.ff. de pecul'.l.si noxali.§.quod autem.

¶ Creditor peculii habet electioneꝫ an agat cōtra emptorem peculii ꝓ sibi debito.ff.de pecul'.l.iii.§.sed si filius.et.§.idem scribit.

¶ Ubi aliter ꝓmissum est de dn̄o quam ꝑductionem pecul'.deducere non potest.ff.de pecul'.l.si noxali.§.quod autem.

¶ Si dn̄s uendat seruū cum pecul'.agitur contra emptorem ꝓ sibi debito.secus si seruum uendat non constituto precio ꝓ pecul'.sic intelligo ꝑ alle.l.si noxali.§.quod autem.ff.de pecu.iuncta l.ancillaruꝫ.§.si seruus.eo.ti.

¶ An de peculio quod est penes uenditorē conueniatur emptor et econtra.uide.ff.de pecu.l.si noxali.§.fi.cum.l.sequen.

¶ Alienans seruū intra annū tenetur de peculio ff.de pecu.l.et ancillarum.§.si seruus.

¶ Dominus etiam prohibens seruū contrahere obligatur de peculio.ff.de pecu.l.si quis.§.fi.

¶ In actione de peculio nō est realis obligatio. ff.de pecu l.si quis seruū.§.fi.

¶ Actō de peculio contra heredes datur ꝓ quota hereditatis nisi de peculio plus uersum probatur si contra euꝫ qui contraxit datur insolidum. licet possit petere restitutionem contra here dē. ff.de pecu.l.quesitam.

¶ Qualiter ī actiōe de peculio teneantur plures heredes dn̄i.uide.ff.de pecu.l.si ex duobus.

¶ Uēditor non potest cōueniri de peculio quādo precium non ē determinatuꝫ pro peculio. qa peculium non dicit' uēditum.nec precium successit loco peculii.ut.d.l.si ex duobus.§.uenditor.

¶ Facto serui uel filii dominus uel pater tenet' insolidum de peculio.sed ex dolo suo conuenit ī solidū circa res filio traditas.ut.ff.de pecu.l.in bone fidei.

¶ Seruus uel filius non possunt aliquid soluere alteri de peculio nisi habeat mandatum.ff.de pecu.l.creditor.§.i.

¶ Casus in quibus ex contractu serui non agit' de peculio.nō.glo.in.l.cum seruus.ff.man.

¶ Licet actio de peculio possit ex ante gesto dari contra alienantem.tamen ex post gestis datur contra emptorem.ff.pro socio.l.si id quod.§.i.

Pecunia

Mens auida pecunie nec abstinere nouit a uetitis. nec gaudere concessis nec pietatis adhibet consensū

xlvii. di. uirum.

¶ Pecunia male acquisita corpus maculat et animam. i. q. i. cum ordinaretur.

¶ Pecunie nomine uenit quicquid possidetur. i. q. iii. totum dicam plenius. j.

¶ Pecunia non est de rebus que seruando seruari possunt. glo. in. l. interdum. ff. de condi. inde. glo. et Bar. in. l. i. §. fuit quesitum. ff. ad trebel.

¶ An in generali obligatione bonorum ueniat pecunia. uide in. l. cum tabernam. in fi. ff. de pigno. ff. de distrac. pigno. l. i. ff qui po. in pig. ha. l. ideoque C. de iudi. deli. l. fi. §. licentia. et. ff. de pecu. l. ex facto. §. fi. et quod ibi no.

¶ An licitum sit dare pecuniam pro honore adipiscendo. Bar. in. l. i. ff. ad. l. iul. de ambi. de simo. per totum.

¶ Quid contineatur appellatione pecunie dixi proxi. aliquid dic plenius ut no. Bar. l. talis scriptura. ff. de lega. i. no. in. l. fi. §. item mutuum. ff. si cer. peta. ff. de uerbo. sig. l. pecunie appellatione. et. l. pecunie uerbum. ff. de arbi. l. litigatores. §. ait et quod ibi nota. de solutio. c. ul. et ibi Io. an.

¶ Qualiter hodie possint licite percepi fructus ex pecunia cum usure sint prohibite. uide Bart. in. l. diuus. ff. ad. l. fal. et in. c. conquestus de usur.

¶ Pecunia indubio presumitur esse soluentis. Bar. in. l. cum proponas. C. pro socio. et ibi salice.

¶ Contra tenentes in manibus pecuniam comunis. uide in. l. minime. C. de suscep. et archa. lib. x.

¶ Quando pecunia datur mercatoribus ad partem lucri et damni. et mercator alleget casum qualiter et infra quantum tempus debeat facere fidem de eo. Bar. in. l. si quis. C. de naufra.

¶ Et an liceat dare pecuniam mercatori ut det sibi partem lucri. uide no. per Io. xiiii. q. iii. plerique. et ibi concor.

¶ An et quibus liceat radere pecuniam. uide Barto. in. l. solidos. C. de uete. numis. potes. li. xi. et eodem ti. l. uniuersos.

¶ An debitor qui recepit pecuniam mutuo possit aliam reddere. Bar. in. l. cum quid. ff. si cer. peta. et. l. paulus. ff. de solu. Cy. in. l. in minorum. C. in qui. cau. in inte. resti. non est ne. Albri. in. l. ii. C. de iure emphi. Bal. in. l. quicunque. C. de ser. fugi. et in. l. illud. C. de sa. sanc. ec. uide de iureiur. quanto. de censi. olim. in glo. Specu. ti. de soluto. §. nunc aliqua. in fi. adde quod no. glo. et doc. in cle. fi. de deci. et ibi do. car. floren. in. q. xiii. i his omnibus locis uide de mutatione pecunie.

¶ Omnia obediunt pecunie. ecclesiast. x. no. de simo. sicut tuis. Io. an. de emp. et uendi. ad nostram. et de offi. dele. significantibus.

¶ Que dicatur causa pecuniaria. uide doc. in. c. preterea. de dilatio.

¶ Merces extimatur pecunia non econtra. ut ff. de fideius. l. si ita fideiussorem.

¶ Pecunia id est actio ad pecuniam competens ff. de stipu. ser. l. seruus. §. est seruus.

¶ Accipiens pecuniam ut ferat testimonium hoc ipso falsum committit licet uerum dicat. ff. de fal. l. i. §. i. de probat. licet.

¶ Si quis pecuniam accipit ut certo loco reddat certo precio sibi constituto. siue periculum in se suscipiat siue non. no. dicitur usuram committere sed locare operas. ff. loca. l. in naue. et no. de usuris. nauiganti.

¶ Licet dans pecuniam in se recipiat periculum non tamen licite recipit aliquid ultra sortem. ut in. d. c. nauiganti. et ibi plene no.

¶ Pecunia est sterilis uel inofficiosa quando non feneratur. ff. de usur. l. debitor. et. l. qui semisses. et quod ibi nota.

¶ An pecunia reproba soluta liberet debitorem no. ff. de pigno. actio. l. eleganter. §. qui reprobos.

¶ Si sint due pecunie in ciuitate de qua intelligitur. et an intelligitur de pecunia aurea uel argentea. no. Bar. ff. de solu. l. paulus. alias incipit creditorem. Cy. in. l. in minorem. C. in quibus cau. resti. in inte. non est ne. in. viii. q. et uide in iuribus supra allegatis proxi. de mutatione pecunie.

¶ Pecunia non potest sepeliri nisi causa custodie. no. ff. ad. l. iul. pecula. l. lege iulia. §. non fit.

¶ An et quibus liceat spargere pecuniam in uulgus. no. C. de consul. l. ordinem. in glo. patimur.

¶ Si pecunia sit relicta uel alias deputata ad unum usum an possit ad alium conuerti. no. Bart. ff. de ami. le. l. liberto. §. lucius. ff. de ami. re. ad ciui. pti. l. i. Bar. in. l. i. C. de expen. ludorum. li. xi. adde Io. an. in addi. Specu. ti. de instrumen. editio. §. nunc uero aliqua. uer. quid si testator.

¶ An si lego omnes possessiones uel res existentes in tali loco ueniat pecunia. uide Bar. in. l. uxorem §. legauerat ff. de lega. iii.

¶ Pecunia grossa extimatur per minutam. et si dico uendo tibi duos florenos pro. x. libris an sit emptio uel quis contractus. uide la. butri. Bar. in l. iii. ff. de re. permu.

¶ Pecunie appellatione comprehenduntur omnes res mobiles. C. de consti. pecu. l. i. et. l. litigatores §. i. ff. de arbi. et quod ibi no. stricte uero solum pecunia numerata. ff. de tributo. l. i.

¶ Pecunia est uita hominis. no. C. de aduo. diuer. iudi. l. aduocati. no. Bald. in. l. si ticius. C. de ope. liber.

¶ Appellatione pecunie intelligitur de moneta cuius respectu dicitur soldus. et libra. ff. de lega. iii. l. num mis.

Pecus

Appellatione pecudum boues continentur. ut. l. legatis. §. iumentis. ff. de lega. iii. et. l. serui legatis. §. pecoribus. eo. ti. ff. de uerbo. sig. l. boues. no. Specu. ti. de rep. presenta. §. primo igitur. uer. ei qui.

¶ In fructu pecudum ueniunt lac et lana. no. de deci. peruenit. in glo. super uerbo et lana. que glo. loquitur etiam de fetu pecudum.

¶ Differentia est inter pecus pecoris. et pecus pecudis. Specu. ti. de instru. edi. §. i. uer. et in carta.

¶ Pecus est nomen generale ad omnia iumenta. no. ff. de edili. edic. l. ediles. et iumentorum. in glo. appellatione. uide Io. an. in add. Specu. ti. de rep. presenta. §. i. uer. primo igitur. et. uer. quid secundum. adde quod habetur in. l. ii. ff. ad. l. acquil.

Pedagium

Qui noua pedagia uel exactiones contra romipetas peregrinos uel mercatores fecerint excomunicentur. xxiiii. q. iii. si quis romipetas. et quod ibi nota.

¶ Pedagia non possunt imponi sine auctoritate principis. de censi. innouamus. et ibi est glo. ui de Specu. ti. de cau. pos. §. quia pro. in. iii. colum.

¶ An pedagia et guidagia licite possint peti. uide in sum. pisa. sub dictione pedagiuz. §. i. facit. c. innouamus. de treu. et pa. ff. de publica l. uectigalia. de censi. peruenit.

¶ An mercatores uel transeuntes teneantur soluere pedagia. uide in palle. su. §. utrum mercatores.

¶ An xpiani teneant soluere pedagia sarracenis uel infidelibus. uide ubi supra. §. nunquid xpiani.

¶ An laici a clericis possint exigere pedagium. dic q non. de censi. qq. li. vi. et in palle. su. §. ti.

¶ An pedagia sint onera realia uel personalia. Bar. in. l. i. ff. de publica.

¶ Quid transeat in emptorem qn uenditur uel locatur pedagium. uide Bar. in. l. quotiens. §. fi. ff. de publica.

¶ Quid sint pedigia guidagia et similia. uide i. c. super quibusdam. de uer. sig. et in. c. qq. de censi. li. vi. glo. in. d. c. super quibusdam. in. ℞ pedagia.

¶ An ualeat concessio pedagiorum non facta mentione de antiquo grani. Io. an. in addi. Specu. ti. de cau. pos. §. qz uero. ℞. quid de colligentibus.

¶ Qua actione agatur ne leuent pedagia. Specu. ti. de cau. pos. et pprie. §. qz uero. ℞. quid de colligentibus.

¶ Pedagium licite inducit cosuetudo. uel ius comune. Gul. de cu. in. l. de quibus. ff. de legi.

¶ Si debeat pedagiuz de omnibus aialibus an debeatur de animalibus coibus. uide i. l. usufructu. in fi. ff. de usuf. quemad. ca. ff. de rei uendi. l. item si uerberatuz. uide do. Floria. in. l. i. in fi. et l. ex hac. ff. si qua. pau. fe. dica. bonus tex. est i auten. ut. om. obe. iudi. puin. §. hec considerantes. ℞ quod enim.

¶ An si debeatur pedagiu pro animalibus conprehendant anseres et pulli. uide qd dixi supra. sub dictione animal.

¶ Si locus et possessio ubi soluitur pedagiuz mutatur an debeat iterato solui. uide que dixi sup. sub dictione locus. et quod nota. Gul. in. l. de quibus. ff. de legi.

Pedagogus Is inter comites et affectatores describit. ut. ff. de iniuri. l. item apud labeonem §. comitez ubi uide.

Pedaneus Pedaneus iudex est q minora et uiliora negocia disceptat. C. de peda. per totum. et maxie i. l. fi.

Pedissequa Ubi promissum est dare scacchum mattu cuz regina impleat promissio. si detur cum pedisseq facta regina. Cy. in. l. ii. C. de suspec. tuto. Bart. in. l. seruus legatis. §. si ex officio. ff. de le. iii. Io. an. in addi. Specu. ti. §. restat. ℞. qd si ca.

Pellex Que dicatur. no. xxxiii. di. laici. ff. de uerbo. sig. l. maximus. alias incipit flauius.

¶ Pellex est que miscetur uxore habenti. alii dicunt pellicem ee eam que uxoris loco sine nupciis est in domo sicut concubina. ff. de uerbo. signi. de quo uide de peni. di. ii. si enim inquit. uide in. c. laici. xxxiii. di. Io. an. de coha. cle. et mulie. sicut.

Pena Pena purgatorii excedit omnem aliam penam in hac uita possibilem xxv. di. qui in aliud. de peni. di. vii. quis.

¶ Maior culpa maiori pena plectanda est. l. di. qz sanctitas. xxiii. q. v. quid ergo.

¶ Minor pena debetur confesso q conuicto. ut xii. q. i. non dicatis.

¶ Agens bonum timore pene et non amore uirtutis non ducitur spu sancto. xxiii. q. vi. ex his.

¶ Pena aperit oculos mentis quos culpa claudit. xxvii. q. i. si custos.

¶ Pene molliende sunt non exasperande. de penitén. di. i. pene. et i penis infligendis multa sunt consideranda. de peni. di. i. ut facta.

¶ In hoc mundo patimur penas tribus modis. de peni. di. iii. promptior.

¶ Pena potest peti etia si excedat interesse. nisi loco usurarum sit apposita. uide Inno. in. c. suam de penis. uide in. l. rogasti. §. fi. ff. si cer. peta.

¶ Pena certa inflicta a iure non potest mutari nisi ab eo qui habet potestate dispensandi. nota. Inno. in. c. licet. de penis.

¶ Pena incerta ueteri constitutioni que pot implicite sub ea includi retrotrahitur. Innocen. de usuris. cum tu.

¶ Pena ordinaria non imponitur ex inquisitone secunduz canones. secudu leges uero sic. sicut in accusatione no. Inno. in. c. cum pe. de pur. ca.

¶ An deus infligat penam alicui sine culpa. uide sanc. Tho. secunda secunde. q. cviii. et de pena ac flagellis a deo illatis. uide in quarto snte. di. xv. ubi de hoc. quid autem sit secundu hanc uidetur uz an alicui infligi debeat pena sine culpa. ui le sanc. Tho. secunda secunde. q. clxxxviii.

¶ Quare unus quandoq puniat pro peccato alterius. uide tres cas in sum. pisa. sub hac dictione pena. §. sed quare. ats. §. sed queritur.

¶ An comittens furtum uel aliud delictum sup quo imposita est pena pecuniaria teneat illi soluere. et an talis solutio sit illi iniungenda in foro penitentie. uide sanc. Tho. secuda secunde. q. lxii. et in pnalle. i in pisa. §. pe.

¶ Qua pena puniatur thesaurarius uel alius officialis qui recepit pecuniam a creditoribus communis ut eius eis soluatur. uide in. l. missi exploratores. C. de exac. et tribu. li. x. quod no. qz est quotidianum.

¶ Qua pena puniatur thesaurarius uel alius officialis qui pecuniam susceptam uel deputatam p una re conuertit in aliam. uide in. l. sciant. C. de his que ex pub. colla. li. x.

¶ An pena sacerdotis benedicetis secundas nuptias possit pacto uel consensu remitti. uide doc. in. c. i. de secun. nup.

¶ Pena exponitur. i. culpa. ff. de fideius. l. fi.

¶ Pena no debet uerti in culpam. v. di. ad eius uero. et. c. baptizari. vii. q. i. cum percussio.

¶ Si plures fuerunt culpabiles et ignoretur qs an omnes sunt puniedi. glo. de elec. cupientes. §. ceterum. lib. vi.

¶ In penis infligendis quatuor sunt consideranda. de quibus uide glo. in. c. fi. de transact.

¶ Per impositionem pene facile cognoscit qd delictum sit grauius. et quod sit leuius. xxiiii. q. i. non afferamus. de hoc dic ut no. glo. xxxiii. q. ii. admonere.

¶ Cui applicanda sit pena que apponitur ledenti ecclesiam. uel personam ecclesiasticaz. uidetur qz

fisco·ut nō·in·l·iubemus·§·is q̄q·C·de sa·sa· ec·

¶Que pena imponatur exploratoribus q uulgo
appellantur spie·uidetur q pena capitis·ut·l·om
nes·§·exploratores·ff·de re mili·et in ·l· si quis
a barbaris·C·eo·li·xii·

¶Qua pena puniatur si quis erat deputatus su
per domibus forensium stipendiariorū si domuz
meam assignauit pro forensibus sine mandato po
testatis uel capitanei·ut in·l·si iniurie·ff·de iniur·

¶An pena que ꝓ parte applicatur fisco ꝓ pte
priuato sit ciuilis uel criminalis·uide in·l·iii·ff·
de sepul·uiola·Bar·in·l·i·eo·ti·plene in·l·ii·ff·de
priua·delic·

¶Ubi pena iponitur arbitrio iudicantis si ma-
le arbitratur pōt peti reductio ad arbitrium bo
ni uiri·nō·glo·de accu·super his·et talis debet i
ponere penam solitā·ff·de effrac·l·hodie ·C· de
inoffi·testa·l·si quādo·adde t ex·qui allegatur ꝓ
singulari·in·l·i·ff·de furi· et balne·

¶Qua pena puniatur qui incēdit aceruuz frum
ti·uel qui aliquid turpe ꝓiecit in puteuz· uide i
l·nam et ramos·in fi·et·l·is qui in puteum ·ff·q
ui aut clam·

¶Ubi pena non apparet certa debet illa imponi
que magis timeatur·nō·Inno·in·c· de causis· de
offi·delega·

¶Ubi sunt plures pene iudex potest eligere mi
norem·ita dicit Inno·in prealle·c·de causis· glo·
dicit q reus eliget·ff·de mino·l·si minor·§·q si
seruus·tu dic ut nō·in·l·iii·et·l·quicūq·C·de ser
uis fugi·adde Bar·in·l·i·ff·de effrac·et in·l·lucio
ff·de le·ii·in quibus tractat cuius sit electio qn̄
plures pene imponūtur·et an unius electiōe tol
lantur alie·uide Bar·in·l·si ꝓponas·ff·de tigno·
iniunc·

¶Pena adiecta cōstitutiōi affirmatiue non ex
igit monitionem·secus si negatiue·nisi habeat di
em·ita dicit Inno·in·c·extirpande·§· quia uero·
de preben·

¶De penis ciuilibus et canonicis et que sit si-
militudo inter eas·uide Inno in·c·qualiter·ii·de
accu·ubi etiam dicit q in penis debemus ꝓcede
re de similibus ad similia·

¶Omnes pene statute contra mulieres secūdo
nubentes habent locum in illis que minus hones
te uiuūt·ut·l·his solis·C·de reuo·dona·et ibi bar·

¶An iudex ꝓnuntians super delicto uideatur
ꝓnuntiare sup pena·uide Bar·in·l·i·ff·ad turpil
lia·ubi de hoc·

¶Quando iponitur pena manus uel alterius mē
bri ꝓ uulnere perpetrato quid sit faciendū quā
do sunt plura talia uulnera·uide Bar·in·l· uulga
ris·ff·de furtis·adde nō·per Io·an·in regula·de-
lictum·lib·vi·in mercu·glo·in cle·eos·de sepul·
ubi uide an percutiens clericū tribus uulneribus
sit ter excō municatus·et quid de ꝑcutiente uno
ictu tres clericos·adde Io·an·in regula·in penis·
li·vi·tex·et glo·in cle·i·§·si qua uero·de priuil·
tex·qui de·uel uo·c·i·de testi·sicut nobis·de pre
sump·litteras·Specu·ti·de contu·§·nunc dicam⁹
ꝓ·sed pone·glo·et Bar·in·l·ii·ff·de priua· delic·
in quibus oibus locis uide an cōmittenti simul
plura delicta ex quibus singulis ueniebat singu
lariter imponēda certa pena debeant imponi tot
pene quot sunt delicta·an ubi delictum cōmitti
tur per plura tpa imponatur una pena uel plures
et secundū quod tempus·uide Bar·in·l· infician
do·§·infans·ff·de furtis·

¶In stipulationibus penalibus cōmittitur tātuz
contra illum qui non facit·ut·l·eadem·§·cato·ff
de uerbo·obli·et ibi Bar·

¶An res et pena simul peti possint·Io·an·in re
gula·bona fides·li·vi·

¶An is qui percutit bis in eodem loco debeat
puniri duplici pena·uel una tantuz·uide Bart·in
l·si gemina ·§·si plures·ff·arbo·fur·cesa·

¶Ubi pena limitatur secundū extimationē rei
et non constat de extimatione qualiter intelliga
tur·uide in·l·pedius·ff·de incen· rui· naufra· et
ibi Barto·

¶Cui applicetur pena simpliciter apposita fisco
uel parti·Bar·in·l·agraria·ff·de termi āmo·

¶An qn̄ pena conditionalis crescit per defectū
conditionis idem ius sit in augmento·quod i pri
cipali·uide Bar·in·l·ii·ff·de pub·iudi·

¶Ubi pena imposita a lege uel statuto non ca-
dit in delinquentem·iudex pōt illam ex officio
suo alterare·Bar·in·l·hos accusare·ff·de accu·

¶Ubi pena corporalis uenit imponenda in de-
fectum pecuniarie non admittit fideiussor· neqz
depositum·et tunc quis sit modus ne reus detie
atur·uide Bar·in·l·i·ff·de custo·reo·

¶An quādo quis excusat a principali pena de-
licti per errorem debeat nichilominus extra or-
dinem puniri ꝓpter culpam·uide Bar·in·l·si ad-
ulterium cum incestu·§·si·ff·de adul·

¶An in stipulatione penali consideret interesse
Bar·in·l·ii·§·item si in facto·ff·de uerbo·oblig·

¶An nō denūtians uel non capiens plures male
factores simul delinquētes teneat pena statuti·
semel uel pluries·Bar·in·l·si in rixa·ff·ad·l·cor·
de sica·

¶Quando delictuz cōmittitur in plures an qui
libet insolidum possit agere ut pena imponatur·
Bar·in·l·pretor·ff·de sepul·uiola·

¶Cui applicetur cum is cui debet applicari deli
quit·uel delinquēti consentit·uide Guil· de cu·i
l·sed si hac·§·prostituta·ff· de in ius uocan·

¶Qualiter debeat fieri condempnatio quando
pena ꝓ parte est applicanda fisco·pro parte accu
satori·Bar·in·l·quotiens·§·senatus·ff·de iu· fis·

¶In quibus duplicetur pena puta q delinquit
de nocte uel in platea·uide Bar·in·l· meuius·§·
duobus·ff·de lega·ii·et in·l·lucius·§·impubere z
eodem titulo·

¶An pena debita parti possit pacto remitti·ui
de Bar·in·l·ii·C·de in ius uocan·

¶An pena que ipso iure infligitur ꝓ delicto i
currit is qui cogitauit delictum·et aliquid egit·
non tamen ꝑfecit·sed per ipsum non stetit·uide
Io·an·in regula·in penis·li·vi·

¶Pena unius delinquētis debet cedere aliis i
exemplum·l·bona fides·ff·de pos·i·et·l· capitaliū·
§·famosos·ff·de penis·in·c·clericos·de coha· cle
ri·et mulie·et in·c·i·de exces·prela·

¶An ex impositione pene ānulletur actus· uel
magis remaneat ualidus·Bar·ff·de no·ope· nūc·
l·pretor·adde nō·in·l·nō dubium·C·de legi· do·
car·florē·in·c·i·de exces·prela·

¶An pena tociens cōmittat quotiēs cōmittitur

delictum. de pen. c. i.

¶ An pena acquisita alicui occasione rei mee debeat michi cum re mea restitui. uide in. l. pretor. § i. ff. de bo. auc. iudi. pos.

¶ Plures leges penales possunt simul super eodem facto disponere. uide Bar. in. l. sancito legum ff. de penis.

¶ An et quando sufficiat facere contra de facto ut quis incidat in penam tam in contractibus quam in ultimis uoluntatibus. uide Bar. in. l. mutiane ff. de condi. et demon.

¶ An duplicatio penarum habeat locum in delictis cómissis in loco ubi audiri nó pót sentus compane que pulsat ꝓ penis duplicandis ex forme statuti. Bar. in. l. i. § hoc autem senatus. ff. ed sille.

¶ An et quando ex pluribus qualitatibus simul cócurrentibus in delicto possit pena duplicari uel multiplicari. nó. Bar. in. l. fideicómissa. § si quis. x. ff. de lega. iii.

¶ Cui applicetur pena in dubio apposita a testatore suo heredi si uxorem uel filium molestauerit. uide Bar. in. l. uxorem. § heres. ff. de leg. iii.

¶ Duplicatio penarum nó habet locum ubi in obligatione pro pena est spés. Bar. in. l. meuius. § duobus. ff. de lega. ii. ubi de hoc.

¶ Pena cópromissi non cómittitur licet quis non pareat sententie iudicis redacte ad arbitrium boni uiri. ff. de condi. et demon. l. multa.

¶ Pena nó duplicatur quádo maleficiú cómittitur in domo cómuni cum percussore stante statuto quod si quis percusserit aliquem in domo propria duplicetur pena. Bar. ff. de execu. tuto. l. sed et. § equalitas. secus si domus esset cómunis cú tercio ut. l. serui electione. § cum fundus. ff. de lega. i.

¶ An pena possit peti per clericos salua conciencia. glo. in. c. dilectus. de arbi. uide plene de materia per Salice. in. l. cum allegas. C. de usur. facit que habentur in. c. suam. de penis.

¶ Quo iure petatur pena in actione. l. acquilie. Barto. i. l. qui seruum. ff. de ac. et obliga.

¶ Quando pena imponitur loco totalis uel particularis interesse. uide Bar. in. l. ita stipulatus. ff. de uerbo. obliga.

¶ Pena corporalis uel preceptum quod sit in banno si in certum tépus non soluerit debiteri fisci imponi non potest. Ange. in. l. nemo carcerem. C. de exac. tribu.

¶ Qualiter cómittatur pena inter eos qui promiserunt se non offendere sub pene. Bar. in. l. ii. § si. et. l. eadem. § cato. ff. de uerbo. obli. l. stipulatio ista. § si quis ita. et. l. si sic. eo. ti. dixi plene in quadam repeti. mea. l. si traditio. C. de ac. ép.

¶ An pena imposita a statuto propter aliquod delictum possit tollere penam impositam a iure cómuni pro eodem delicto. nó. Cy. in. l. qui sepulchra. C. de sepul. uiola. Barto. in. l. i. ff. ui bo. rap. adde glo. in. c. licet canó. de elec. li. vi. in. ꝟ. priuatus. per quá dicit ibi do. Domi. de sancto Gemi. quod ubi lex noua imponit penam ipso iure super actu per antiquam. l. damnato. non intelligitur sublata. l. antiqua. nec eius pena que potest concurrere cum pena legis noue.

¶ An ex eodem delicto quis possit puniri duplici pena uidelicet temporali hic at eterna in futuro. xxiii. q. v. quid ergo. de peni. di. iii. § aucto ritas. ubi de hoc. Quod aút de pena temporali an duplici pena puniri possit. nó. in. l. iii. ff. nau. cau. stabu. glo. xxiii. q. v. relegentes. ad idem. C. de accusa. l. qui de crimine. Bart. in. l. senatus. ff. de accu. Cy. in. l. qui sepulcra. C. de sepul. uiola. Archidi. et Io. an. in. c. felicis. de pen. li. vi. Archidi. xvii. q. iiii. diffiniuit. li

¶ Duo ꝓmiserunt se non offendere sub pena. modo unus offendit fratré alterius ex quo ille offendit offendétem fratré suú an sit cómissa pena et contra quem. Bar. in. l. aut facta. § cá. ff. de penis. melius in. l. si ita stipulatus. § grisogonus. ff. de uerbo. obli. et. x. colla. de eo qui interfec. frado. sui. c. i. Bal. in. c. i. § similiter. q. mo. feu. amit.

¶ Quando ex parte inferentis est unus actus ex parte recipientis plures. an pena imponet ut pro uno uel ut ꝓ pluribus. nó. Bar. in. l. si gemina ff. arb. fur. cesa.

¶ An damnatus sub pena uédere uel locare incidat in penam si uendat uel locat. sed postea nó stet contractui. nó. Bar. l. si heres. ff. de ac. emp. in. l. in numerationibus. ff. de solu. et in. l. si fideiussor. § meminisse. ff. de lega. i. bene faciunt uó. per eundé Bar. in. l. sicut. § superuacuú. ff. quibus mo. pig. uel ypo. sol. in. i. q. facit quod nó. Cy. in. l. si quis heredé. C. de insti. et substi. sub con. dit. fac. et in. l. seruus. C. de penis. ubi queritur an ciuitas damnata ed destructioné murorú si semel destruitur possit postea eos reficere. de hoc per Specu. ti. de arbi. § sequitur. ꝟ. sed pone arbiter facit quod nó. in auten. sacramenta. C. si aduer. uendi. et. l. cum fundú. ff. de cótrahen. emp. et. ff. de pac. l. ab emptione. et. l. pe. in si. facit quod nó. Bar. in. l. si quis adulterii. ff. de penis.

¶ Que sit pena auferentiú de manibus familie reum uel ipsum interficientium quando ducebatur per familiam. nó. Bar. in. l. cuiuscunque. ff. ad. l. iul. m.

¶ An paria sint promittere aliquid sub pena uel ꝓmittere pená. casu quo illud non seruetur. Barto. quod sic. in. l. ad diem. ff. de uerbo obli. facit l. heredes. § idem iuris. ff. fam. her. q. glo. in. l. preptum § si pacto. ff. de pac.

¶ Que sit pena celebrantis clamdestinum matrimonium uel interessentis eidem. dic ut nó. de clam. despon. cum inhibitio. uide Hosti. in sum. de penit. en. § que penitentia. ꝟ. quartus.

¶ An damnatus ad penam dupli. uel quadrupli. teneatur in foro consciencie ad solutioné. glo. que reputatur singularis dicit quod non. xii. q. ii. fraternitas. nó. de penis. suam. doc. de arbi. dilecti. adde glo. xii. q. ii. in antiquis. xiiii. q. i. quod debetur. i. gl. super. ꝟ. ultra. et. q. v. c. fi. Gof. in sum. de arbi. dicit quod no i.

¶ Si imponitur pena iudici non finienti causam infra certum tempus ita demú illam incurrit si partes instent coram eo ut cám finiat. nó. in. l. iii. § hoc autem. ff. de dam. infec. et in. l. ꝓperandú. C. de iudi. glo. in. c. fi. de ꝓp.

¶ Magna ratio suadet ob maleficia penas solui. nó. in. c. dilecta. de ma. et obedi.

¶ Ubicunque pena in iure nó exprimitur arbitrio iudicis imponéda est. nó. de cele. missa. sane. et de offi. delega. de causis.

¶ Que sunt pene quas imponere potest ecclesia. nó. Inno. de accusa. qualiter. doc. de ꝓposta. c. i. o.

glo·xii·q·ii·in antiquis·et·c·cum deuotissimam· adde·xiiii·q·v·si uos·contra·in glo·uide in·c·ir refragabili·in fi·de offi·ordi·dixi sub dictiõe ecclesia·et pecunia. Quid autem de penis corporalibus an possint intligi per ecclesiam·nota·xxviii·q·ii·sepe·

¶ A pẽa eterna nemo põt liberari·xxv·di·qualis·glo·de rapto·in litteris·

¶ Que sunt pene pecuniarie quas epũs potest sibi imbursare uel non·doc·de offi·leg·a·nisi·de offi·ordi·irrefragabili·§·ultimo·de penis·c·ii·Io·an·de homi·pro humani·li·vi·adde Hostien·in sum·de offi·ordi·§·quid pertinet·xviii·di·quamquidem·in glo·xciiii·di·dictum·glo·et Archid·xxiii·q·iii·ea uindicta·idem Archidi·de senté·excom·uenerabilibus·§·deniq·lib·vi·

¶ Si alicui imponit certa pena nõ adiecto tpe intelligitur decẽnio·tex·est nobilis·in·l·si non ꝑ finito·ff·de peñ·

¶ An et quando pena ĩposita ab homine censeatur ppetua uel tẽporalis·nõ·Inno·et doc·in·c·cum bone·de eta·et quali·et quid de ĩposita per legem·nõ·glo·et doc·de consti·ex litteris·Io·an·in regula·in penis·li·vi·idem in·c·fi·de offi·le·Archidi·in·c·ad apostolice·de re iu·di·li·vi·

¶ Que sit pena coeuntis cum bruto·habet·xxxiii·q·ii·hoc ipsum·et·§·se·Hosti·in sum·de penité·§·que pnia·ꝟ·quadragesimus·

¶ Que sit pena cognoscẽtis carnaliter cõmatrẽ uel filiã spiritualẽ·habet·xxxiii·q·ii·si quis cuz cõmatre·xxx·q·iii·non oportet·

¶ An lex imponẽs penã capitalem·uel suspẽsionis intelligitur de maiori uel minori·cum plures sint tales pene·exẽplum in·l·i·C·de fal·mo·et ĩ l·ii·ff·de pub·iudi·dic de minori·scdm Io·an·et doc·de iureiuran·quanto·

¶ Quando pena est in arbitrio iudicis quã debet citius imponere corporalem uel pecuniariã·nõ·glo·in·l·seruos·ff·ad·l·iul·de ui·Cy·in·l·nemo·C·de sum·tri·i·q·iiii·saluator·v·q·ul·presbiteri·de trans·a·prela·c·fi·in glo·do·Anto·in·c·ea que de sta·mona·adde glo·de iuriurã·cum quidam·

¶ Innouatio constitutionis facta sine penaruz adiectione modicam affert utilitatem·glo·in cle·i·de eta·et quali·

¶ An liceat episcopo uel archiepõ addere penã constitutioni papali uel iuri coi·Io·an·et hosti·ꝙ sic·dum tamen non mutetur substantia·de offi·archipsbi·ut singula·ubi uide doc·

¶ An eo ipso ꝙ ius imponit penam ordinario aliquid facienti intelligitur eidem ꝓhibita dispensatio super tali facto·nõ·in·c·ad abolendam·de fi·psbi·in glo·fi·

¶ An quando·l·imponit simul plures penas pro aliquo sint omnes a iudice imponende uel sit locus electioni·nõ·Cy·in·l·qui sepulcruz·C·de sepul·uiola·Bar·in·l·senatus·ff·de accu·glo·in·c·de his·de offi·dele·et in·c·quoniam frequenter·§·ulti·ut·li·non conte·xxi·q·ii·in sũma·xxxiiii·di·fraternitatis·

¶ An promittens non petere sub pena incidat in penam si procurator eius petat·nõ·Bar·in·l·in illa stipulatione parte non fieri·ff·de ꝟ·ob·

¶ An iudex propter amiciciam quam habet cũ parte possit penam illi remittere·uel saltẽ minuere·glo·de peñ·licet·Inno·de consti·c·i·de accu·qualiter et quando·ii·glo·et doc·de offi·le·nisi·

¶ Qua pena puniatur sacerdos habens rem cuz muliere quã ad confessioné admisit·habetur·xxx·q·i·si quis·et·c·nõ debet·dixi sub dictione cõfessio·

¶ An iudex possit imponere penã non soluenti legata ĩ·tempus·nõ·Hosti·et docto·de testa·Rainaldus·ubi de hot·

¶ Que sit pena facientis contra leges uel canones nõ·de elec·nichil·de offi·ordi·ad reprimendam nõ·de censi·grauis·in glo·fi·de elec·generali·li·vi·in glo·dic ꝙ est pena peccati mortalis·Archidia·lxxvi·di·utinam·uide do·car·flo·in cle·i·de eta·et qua·in·viii·q·et·lxiii·di·ꝙ p abitiões·

¶ An pena possit excedere quadruplũ·nõ·xii·q·ii·cum deuotissimã·ubi glo·uidet concludere ꝙ ñ·

¶ Secũdum qualitaté culpe imponẽda est pena de clam·despon·cum inhibitio·§·fi·xxxiii·q·ii·admonere·de peni·di·iii·qui erat·de cle·excom·minis·latores·et quod ibi nõ·

¶ Pena constitutionis humane nõ extenditur ultra intentioné statuentis·uerbuz est Inno·ĩ c·fi·gi·fraternitatis·

¶ Que sit pena administrantis sacerdotalia cuz ipse non sit sacerdos·habet de cle·non ordi·mi·c·i·et·ii·et quod ibi nõ·

¶ Que sit pena iniuriantis clericis dum insistunt diuinis officiis·nõ·glo·xii·q·ii·de uiro·xvii·q·iiii·§·qui autem·C·de epi·et cleri·l·si quis ĩ hoc

¶ Que sit pena clerici uel laici auferentis rem uel bona episcopi seu prelati·uel alterius clerici mortui plene habet·xii·q·ii·hec huius·et·c·de laicis·

¶ Que sit pena sacerdotis amputantis sibi uirilia·dic depositionis·de cor·uicia·significauit·et ibi nõ·ꝙ in aliis sacerdotalibus officiis preter ꝗ in ministerio altaris potest episcopus cum tali dispensare·

¶ Que sit pena fratris uel filii uel duorum fratrum cognoscentiũ carnaliter unã mulierez·nõ·xxx·q·iiii·si pater·

¶ Perdere potestatẽ eligendi est pena·glo·in cle·i·de iurepatro·

¶ Pena depositionis et degradationis debet ĩponi pro graui delicto·de uerbo·sig·nouimus·ꝗ penis·tue·et·c·ꝙ in dubiis·et quod ibi nõ·

¶ An si quis est priuilegiatus ut nõ puniatur sine certa solénitate gaudeat priuilegio in delictis cõmissis ante priuilegiũ nõdum punitis·Archi·ii·q·iiii·presul·

¶ Ubi pena ex non facto uenit alicui imponenda et actus exerceatur per aliuz qui habuit ptãtem exercendi ille qui ueniebat puniendus euadit penam·nõ·in·c·ꝗ sit·de elec·li·vi·in glo·in ꝟ·petere·tex·de preben·si epũs·eo·lib·aliquid ꝑ Io·an·in·c·ii·§·i·de hereti·eo·li·

¶ An ubi aliquis ꝓmittit facere sub certa pẽa·debeat totiens puniri quotiens cõtrauenit·doc·ĩ c·pisanis·de resti·spo·glo·de arbi·dilecti·glo·in c·i·de peñ·glo·xvi·q·i·imitare petruz·aliquid ꝗ re iudi·ad apostolice·li·vi·uide Specu·ti·de contuma·§·nunc dicamus·ꝟ·sed pone·

¶ An cõmittens plura crimina circa unam rem puta adulteriuz·sacrilegiuz·et incestum·puniat·

tanq̄ pro uno crimine uel pro pluribus. uide glo. xxxii. q. i. uirginibus.

¶ An in penis imponēdis inspiciat tempus delicti uel sn̄ie. Bar. in. l. omnes popu. ff. de iusti. et iure. tex. de sen. excom. c. fi.

¶ Pena naturalis delicti non dicitur si irritat cōtractus. Inno. de sen. excom. fi uere.

¶ Inferre alicui uerecundiā ꝑ delicto est pena. tex. est in. c. cum dilecti. de accusa.

¶ An irregularibus possit imponi pena depositionis ex sola infamia. dic ꝙ sic. Inno. de ap. quianos. Archidia. xv. q. v. c. i. glo. lvi. di. satis peruersuz. Io. an. de accu. c. i. li. vi. glo. de purga. cano. inter.

¶ An ubi pena uenit imponēda ex aliquo facto cuius puniendus non est capax debeat alia sibi iponi. nō. de elec. si forte. li. vi. i glo. super. ꝫ. euadere. cōtrium. in. c. si compromissarius. eo. ti. et li. tex. xii. q. ii. §. liberti. glo. de preben. de multa. nō. de ser. non ordi. nullus. in glo. ii. tex. de malo di. c. ii. glo. de sen. excō. ea noscitur. faciunt que dixi supra.

¶ An ubi plures interfuerunt commissioni delicti neq̄ apparet quis eorum deliquerit uel cōmiserit debeant omnes puniri. nō. de elec. cupientes. §. ceterum. li. vi. in ꝫ. culpabiles. Inno. de homici. sicut dignum. in glo. magna. ꝫ. hoc autē generaliter. Io. an. i regula. in obscuris. li. vi. glo. xi. q. iii. nolite. ubi uide.

¶ An in penis debeat īspici locus delicti uel iudicis domicilii delinquentis. glo. xii. di. illud. Inno. de consue. super rubrica. pau. i cle. pastoralis. de re iudi. lau. in cle. fi. de. ꝫ. sig. Bar. in. l. si cui. §. h. isdem. ff. de accusa.

¶ Pena ꝑuationis bn̄ficii non incurrit ipso iure ex quocūq̄ delicto. Inno. de excess. prela. inter. tex. eo. ti. tanta. idem Inno. de tempo. ordi. ex tenore. in glo. magna. idem de conces. preben. cum nostris.

¶ An ubi plures cōmiserunt delictuz omnes puniātur uel solum ꝑncipalis. Io. an. in. c. ꝑuida. ad fi. de electio. li. vi. Bar. in. l. semper. §. si in sepulcro. ff. ꝙ ui aut clam.

¶ Qua pena puniat sediciosus. uide Io. an. in. c. ii. de imu. eccle. li. vi.

¶ Pena non est imponēda nisi per iudicez. glo. de resti. spo. ex comquestione. tex. xxx. q. ii. sine

¶ Pena est ānullare instrumentū confectuz super cōtractu. tex. de re. eccle. non alie. si quis.

¶ An ubi certa pena est iponenda et iudex iponit maiorem ualeat ipositio pene saltē usq̄ ad q̄titatem que debebat imponi. uide glo. ii. q. vi. §. diffinitiua. ꝫ. item cui certa.

¶ Potestas ciuitatis non pōt applicare penas delictorum alteri q̄ fisco. Bar. in. l. precipit. C. de cano. largi. titu. h. x.

¶ Pudor in leuibus delictis habet pro pena. tex. de accu. cum dilecti.

¶ An existens in dignitate puniat minori pena q̄ alii. uide glo. ii. q. viii. quisquis.

¶ An augmētatio pene que fit per contumaciaz non soluētis primā penā dicat fieri officio iudicis uel ex dispositione legis. Bar. in. l. ii. ff. de publi. iudi.

¶ An delinquēs in uno territorio possit ex eo grauius puniri ꝙ cōmisit etiam alia in alio territorio. Bar. in. l. si cui. in fi. ff. de accusa.

¶ An pena bāniti trāseat ad heredes ita ut cōpellant. Bar. in. l. ex iudicioruz. ff. de accu.

¶ Qua pena puniat potestas uel dn̄s ciuitatis qui faciunt iudicem ꝑferre malā sententiā. uidē Barto. in. l. i. ff. ad. l. cornel. de sicca.

¶ An delinquēs i plus q̄ esset anim⁹ suus debeat puniri sm̄ animū uel sm̄ delictū. Bar. in. l. diuus ff. ad. l. cornel. de sicca.

¶ An si plures cōmiserūt unuz delictuz an debeant omnes singulariter puniri plurib⁹ penis. uel omnes unica. Bar. in. l. si in rixa. ff. ad. l. cor. de sicca. et in. l. aufertur. §. fi. ff. de furti. et in. l. magistratus. ff. ad munici.

¶ Ad aggrauāduz penam criminis non īspicim⁹ qualitatē existentem in persona mandantis delictum. sed facientis. Bar. in. l. uerum. ff. de penis.

¶ Qua pena puniātur destruentes litteras scriptas in muro. tex. est in. l. qui tabulas. ff. ad. l. iul. pecu.

¶ Qua pena puniat massarius cōmunis. Bar. in. l. labeo. ff. ad. l. iul. pecu.

¶ An sufficiat ꝑnuntiare sup delicto absq̄ alia impositione pene p iudicē. uide Bar. in. l. i. §. 2. ff. ad turpi.

¶ An pena corporalis sit maior q̄cunq̄ pena pecuniaria. Bar. in. l. i. in fi. ff. de pen̄. et. l. in suoru. §. ii. eodem ti.

¶ Quando iudex imponit penā dicēdo ꝙ si continet plus q̄ debeat cassat quid opentur illa ꝟba. Bar. in. l. aut damna. ff. de penis.

¶ Si damnatus ad exilium delinquat in ciuitate anteq̄ uadat punitur ut exul. tex. ce Bar. in. l. in seruoꝝ. §. i. ff. de pen̄.

¶ Pro leui et leuissima culpa potest quis puniri criminaliter. Bar. in. l. in suorum. §. delinquūt ff. de penis.

¶ Quādo pena duplicat ratione loci qualiter intelligitur illa duplicatio. Bar. in. l. aut facta. §. locus. ff. de penis. ubi uide.

¶ An ꝓpter antiquitatez temporis delicti pena debeat minui. Bar. in. l. si diutiuo. ff. de pen̄. tex. uidet ꝙ non. de consue. c. fi.

¶ Quādo idem factū uenit puniendū plurib⁹ penis a qua sit incipiendū. uide Bar. in. l. sanctio. ff. de penis. dixi supra.

¶ An in augmētationibus penarū simpluz semꝑ includat. Bar. in. l. sanctio. et. l. sequen. ff. de penis. Bal. x. colla. de pa. tenē.

¶ An penitētia quoq̄ admittat ad finem euitandi penam. Bald. in. l. alia. C. de his qui. ut indig. tex. in. l. qui cum maior. §. accusasse. ff. de bo. liber. Bal. in. c. i. que fu. prima causa benefi. amit. colla. x.

¶ Ex negatione non cōmittitur pena nisi negatio fuerit dolosa. Bal. x. colla. si de feu. cōtro. fuerit inter do. agna. et uas.

¶ An pena apposita in contractu quo ad unā ptium tantū. si contrauenat se extēdat ad aliā. Bal. x. colla. qual. do. prius. ꝓprie.

¶ Mitigari debet pena excedētis modū in defēdendo. Bal. in. c. i. ii. gen. de pa. iura. fir.

¶ Qua pena puniātur iudices male iudicantes. et qualiter ꝓcedatur contra eos. uide. x. colla. de

pa·iura.fir·c·i·in·℘·iudices·et de pena iudi·qui ma·iudi·per totum·et i·c·cum eterni·de re·iudi· libro vi·

¶ Si ex delicto debet imponi pena reuocatiõis ab officio temporali potest de tali cognosci durã te offitio. Bal·x·coll·i·de pace constan·in·℘· cre dentia·

¶ Pena debet late interpretari quando ponit̃ ꝓ prolata iniuria·nõ·in cle·ii·de vi·et ho·cleri·i benefitiorum·

¶ Pena legis incipit currere ab hora delicti· glo·de elec·ꝑuida·li·vi·

¶ An si aliquis tenetur reuocare aliquem actũ sub certa pena requirat̃ mõitio anteq̃ pena impo natur·Io·an·de cele·miß·dolentes·super glo·mag na·et in·c·clerici·de vi·et ho·cleri·

¶ An si per antiquã legẽ delictum puniatur una pena·et per nouã alia ambe imponãtur·Io·an· in c·felicis·de peñ·li·vi·tex·de re iudi·c·i·eo·ti·

¶ An receptator malefactorũ puniatur eadẽ pe na qua malefactor·glo·et doc·de peñ· felicis·li· vi·in ℘·receperunt·

¶ Pena dicitur imponi si alicui auferẽ potestas opponendi uel excipiendi·uid tex·de elec·bõe·ii

¶ An si pena uenit imponẽda non fuanti certã solẽnitatem in aliquo acta si fiat actus sine solẽ nitate qui sit nullus cõmittatur pẽa·Io·an·ꝙ sic de sen·excom·c·i·li·vi·et·c·statuimus·eo·ti· et li·tex·et glo·in cle·i·de re·eccle·non alie·

¶ Pena dicitur imponi si priuat̃ quis potesta te eligendi·glo·et Pau·in cle·i·de iurepatro·

¶ An possint simul peti res et pena·Io·an· in re gula·bona fides·li·vi·Inno·de pac·pleriq̃·nõ· ꝗ testa·rainaldus·in glo·in·℘·po sunt·

¶ Magna est pena esse inter homines et cõmu nionẽ hominũ non habere·nõ·de sen·excom·lib· vi·in glo·in·℘·dinoscat·

¶ Pena que imponitur impedienti actum non habet locuz·nisi impedimẽtuz precedat actũ· gl· in cle·ii·§·fi·de sta·regu·

¶ An ꝓpter scandalũ sit omittenda pena delic· ti·glo·de tempo·or·c·ai·glo·de renunc· nisi cum pridem·§·pro graui·in·℘·assignandũ·et ibi nõ·i glo·magna·glo·et Inno·de tempo·ordi·ad aures· glo·de reg·iuris·qui scandalizauerit·glo·fi·xliiii di·cõmessationes·

¶ Ubi geminat̃ delictum ibi multiplicat̃ pena· glo·et Bar·in·l·fi·C·de primice·li·xi· et in ·l·ii· ff·de priua·delic·glo·et Bar·in·l·uulgaris·§·i·ff de furtis·

¶ Si una pena debet imponi per respectũ ad ali am intelligatur facta extensio cũ omnibus quali tatibus illius·Bar·in·l·i·in fi·ff·si fami· fur· fe cisse dica·

¶ Pena dicitur inferri ei qui mittitur in exili um·tex·de iudi·cum non ab homie·de iniur· ad audientiam·

¶ An si ex pluribus delictis uenit quis punien dus maiori et minori pena·si minor includitur i maiori sufficiat ꝙ puniat̃ maiori·glo·ii·q·vi· ap pellatio·℘·si quis·Specu·ti·de contuma·§·nunc dicamus·℘·sed pone·

¶ Pena dicitur imponi quãdo quis priuat̃ uo ce capituli·tex·de elec·bone·ii·

¶ An cõmittatur pena si contractus in quo qs se obligauit ad penam nõ tenuit·glo·fi·de offi·ꝺ lega·significantibus·de preca·c·ii·

¶ Que dria sit inter mulctaz et penam·Archi dia·xvi·q·i·statuimus·Specu·ti·de senten· ꝑla· §·spes·℘·est autem·dixi·s·sub dictiõe mulcta·

¶ Grauius punitur delinquẽs iterato q̃ semel· glo·xi·di·hec uestra·glo·fi·xv·q·iiii· hii qui· et ibi uide·

¶ Ubi pena imponit̃ contra non ꝓbantẽ ꝓbans semiplene nõ euitat penã·nota·in·c·i·de electio· libro·vi·

¶ An si alicui sub tribus ꝓceptis penalibus diuer so tempore factis aliquid iniũgitur si pareat ter cio euitat penam omniũ·Specu·ti· de contuma· §·nunc dicamus·℘·sed quid si·

¶ Emãcipare filium est pena·Bar·in·l·quidam cum filium·ff·de uerbo·obli·

¶ Ubi mandãti delictuz fieri imponit̃ pena gra uis mandãs non incidit in penã nisi delictum cõ mittatur·glo·in cle·i·de peñ·in·℘·mãdauerit·

¶ Quando alicui facto publico imponitur pena et actus apparet publice in parte ex quo residuũ ꝓsumitur cõmittitur pena·nõ·in cle·ii· de vi· et ho·cleri·in fi·glo·magne·

¶ Que requirant̃ ad hoc ut quis incurrat penã infamie·nõ·Inno·in·c·cum oportet·in fine glo· magne·de accusatio·

¶ Cui debet applicari pena coreũpentis uel non obedientis mandato iudicis·Specu·ti·de dolo·§· restat·℘·quid iuris·et·℘·uides·

¶ An ubi pena imponitur ex actu cõmittat̃ etiã si semel tantũ fiat actus uide nõ·per modernos de vi·et ho·cleri·c·i·li·vi·et ibi glo·in·℘·facile· xxvii·q·i·ꝙ si·

¶ Ubi imponitur pena facienti actuz ꝓhibitiuũ sed non a iure reprobatũ cõmittitur pena·sz nihi lominus actus ualet·Inno·de electio·cum dilec tus·in fi·super·℘·confirmauit·Io·an·de preben· dilecto·Ange·in consilio suo·lxxviii·

¶ Ubi quo ad penã delicti requiritur consensus carens illo nõ incurrit penã·Pau·in cle·i·de con sangui·et affi·

¶ Penam deportationis iponit ecclesia·tex·ꝺ calũp·c·ii·Inno·de accusa·qualiter et quando·i· tex·xvii·q·iiii·attendendũ·

¶ Eadem pena extensa ad alias ꝑsonas intelligi tur scd̃m qualitatẽ precedẽtiuz·nõ·in cle·ii·ꝺ pe nis·in glo·in·℘·eadem·

¶ Ecclesia imponit penã amissiõis dignitatis tẽ poralis laico·ut in·c·ii·de penis·li·vi·et ibi Ioh· an·in nouella·

¶ Pena addita non solutioni pene non dicit̃ pe na delicti sed contumacie·Bar·in·l·i·C· de iure fisc·lib·x·adde glo·et Bar·in·l·i·C·ꝺ iure fisc·li·x

¶ Pẽa ꝑuatiõis bñficii potest imponi pro qua cunq̃ graui delicto dũmodo transiuerit in noti ciam populi·Io·an·in·c·i·de capel·mo·li·vi· uiꝺ tex·de ꝑp·dilecto·i·

¶ Dispositio ãnullans actum dicitur penalis· ui de nõ·in·c·i·de elec·li·vi·de ꝑp·dispendia·eodẽ lib·nõ·in cle·i·eo·ti·

¶ Quando imponitur pena ꝓpter transitũ ꝺ uno statu ad aliuz dato ꝙ transiens redeat ad primũ non euitatur pena·Pau·in cle·i·de regula·

¶ Pene q̃n̄q̃ extendũtur per idẽptitatẽ rõnis

sumptam a causa specifica. glo. de postula. prela. c. i. in. ℘. terram ꝓpriã. doc. in cle. i. de rescriptis.

¶ Pena quãq; imponitur sine culpa. glo. de con sti. cognoscẽtes. ut lite nõ contes. quoniã frequẽ ter. §. si uero. de priuile. antiq. ꝙ diuor. gaudem⁹

¶ Si imponit̃ pena duratura ꝑ annũ et quali tas subiecta pene cesset ante ãnum non tamen ẽ imponẽda alia pena. que per legẽ imponitur i de fectum qualitatꝭ ꝓstine. pau. in cle. ne in agro. §. porro. de sta. regula.

¶ Que pena imponat̃ trãsgressori canonis. dixi aliquid. s. adde glo. de elec. generali. li. vi. in. ℘. iubemus. doc. in cle. i. de eta. et quali. Inno. de si mo. per tuas. ii. iuxta fi. glo. magne. Archidia. in c. detestanda. de conces. ꝓben. li. vi. Archi. et Io. mo. in. c. i. de sepul. eo. lib. uide plene per do. An to. in. c. nam concupiscentiã. de consti.

¶ Si imponitur pena ꝓ excessu numeri augmen tat̃ pena. si exceditur multũ numerus. Bar. in. l. inficiando. in ꝓn. ff. de furti.

¶ Pena ꝑuationis bñficii ꝓpter delictum impo sita non cesetur ordinaria et naturalis pẽa. doc. de elec. ꝙ sicut. Inno. de purga. cano. cum dilect⁹ doc. de dolo et contu. ueritatis. tex. de simo. per tuas. et quod ibi nõ.

¶ Si prestans opem delicto habet qualitatẽ gra uius punibilẽ ꝙ ꝑncipalis. an sit illa attendenda uel ꝑncipalis. Bar. in. l. qui seruo. §. item placuit. ff. de furtis.

¶ Pena imposita ĩpedienti ne actus fiat nõ ex tenditur ad debẽtem facere actũ. si sibi ipsi ꝓstat ĩmpedimentũ nisi hec exꝑmat̃. uide pau. in cle. ii. de penis.

¶ An iudex possit tollere penã que uenit impo nẽda ex delicto. glo. et doc. de offi. lega. nisi. glo. ii. q. iii. queq; §. notandũ. de penis licet. Innoc. de consti. c. i. glo. de here. ti. ut cõmissũ. li. vi. Inno. de accu. quali. e. ii. in. ℘. diminutionẽ. iuxta me dium glo. ℘. item nõ. glo. et Hosti. de rapto. in ar chiepiscopatu.

¶ Pena dicitur si auferẽ alicui optio assignan di rem et transferẽ in alium. glo. in cle. i. de iure patro. in. ℘. penitentia.

¶ Penam ꝑpetue inhabilitatꝭ ad beneficia põt imponere legatus et etiam epũs. glo. in clemen. ii. de ui. et ho. cleri. in. ℘. inhabilis.

¶ Irritare ꝓcessũ alicuius cause est pena. uide glo. in cle. i. de sep.

¶ An et quando pena apposita obligationi cense atur in fraudẽ usurarũ. Inno. in. c. cum dilecti. ꝙ arbi. idem in. c. suam. de peñ. Archidia. xii. q. ii. cum deuotissimam.

¶ An si imponitur pena ex non prosecutõne ac tus gesti cum alio habeat locum pena si actus ef ficitur nullus ex cã superueniẽte. si ille non ꝓse quitur actum. glo. in. ℘. electi. in. c. cupientes. §. ceterum. de elec. li. vi.

¶ An quilibet receptator teneat̃ pena receptato rum. Bal. in colla. de pa. iura. fir. in. ℘. cõuenticu las. glo. de penis. felicis. li. vi.

¶ Pena statuta in iuramento calumnie habet locum in iuramento de ueritate dicenda. glo. i. c. iudicium. ii. de elec.

¶ An puniatur affectus nõ secuto effectu. doc. de solu. si quorundã. de dona. c. fi. glo. de homici. ꝓ humani. li. vi. glo. in cle. i. de peñ. in. ℘. mãda uit. glo. in. c. i. ꝙ me. cã. in. ℘. extorsit. li. vi. nota. i cle. i. §. si uero ipso facto. de sta. regula. doc. i cle men. i. de censi. glo. in. c. ex eo. de elec. li. vi. Ioh. an. in regula. in penis. eo. li. adde Cy. et Bal. in. l. si quis non dicã rapere. C. de epi. et cleri. l. is qui cum telo. C. ad. l. cor. de sica.

¶ Qualiter puniat̃ consiliarius fautor et defen sor criminis. uide glo. in cle. i. de peñ. in. ℘. defen sori. Lap. in. c. si sentẽtia. de sen. excom. li. vi. In no. de homici. sicut dignũ.

¶ An si pena augmẽtatur ex percussione cũ san guine ĩtelligitur augmentata etiam si fuit cũ mo dico sanguine. Io. an. in addi. specu. ti. ꝙ penis. su per rubrica.

¶ Pena imponẽda ex facto uel non facto i iu dicio non põt imponi finito iudicio. secus si uenĩ at imponenda ex facto extraiudiciali. uide nõ. p Inno. de iura. calum. c. fi.

¶ Pena priuationis bñficiorũ non se extẽdit ad obtinẽda. glo in cle. ii. de peñ.

¶ An iudex ecclesiasticus possit mulctare. nõ. ꝙ dolo et contu. c. i. in glo. fi. que tenet ꝙ non. gl. et doc. cõtra. de offi. ordi. c. i. de offi. dele. de cau sis. Inno. eo. ti. c. i. glo. pe. eo. ti. pastoralis.

¶ An pena legi si quis in tantũ locum habeat ꝙ iure canonico. glo. ꝙ non. de dolo et contuma. c. i ubi doc. et de iureiuran. ad nostram. i. idem glo. ꝙ suc. ab intes. c. fi. super. ℘. ab impetratione. cõtra rium tenet glo. in. c. eum qui. de preben. lib. vi. et in. c. pastoralis. de priuile.

¶ An opiniones uarie doc. super aliquo passu de fendant quẽ a pena per ius imposita si unã opini onem sequat̃. Lau. in cle. statutũ. de elec. glo. isti tu. de obli. que ex quasi delic. nas. in prin. do. An to. de spon. ex litteris. Pau. in clemen. ne roma ni. de elec. Inno. de frigi. fraternitatꝭ. in glo. mag na circa mediũ. Io. an. de sen. excom. alma. li. vi. §. fi. Genze. in cle. fi. de re. eccle. non alie. faciũt nõ. per Bar. in l. cum prolatis. de re iudica.

¶ Pena expẽsarum ꝓprie non est pena. nota. in c. i. de elec. li. vi. in glo. in. ℘. defecerit. et in. c. fi. eo. ti. et li. in cõtrariũ est tex. de peñ. calũnia. functa rubrica. uide etiam tex. in. l. ꝓperandũ. §. et siquidem. C. de iudi.

¶ An impossibilitas excusat quem a pena cõuen tionali. glo. ꝙ sic. de iureiuran. breui. doc. ibi te nent contra. et de pigno. significante. adde glo. i ℘. captus. in. c. uenerabilibus. de sen. excom. lib. vi. et quod dixi. s. sub dictione excõmunicatio.

¶ Que dicat̃ pena ordinaria secũdum quantita tem et qualitatẽ delicti. nõ. Io. an. de senten. ex com. si clericus. lib. vi.

¶ An si produxi plures falsos testes debeam ꝓ quolibet puniri. Bar. in. l. agraria. ff. de termi. mo.

¶ Ubi imponitur pena ꝓ actu publico non cõ mittitur si actus est occultus licet faciens illud sciat. uide nõ. in cle. i. de sepul. in glo. magna.

¶ An penitens de delicto euitet penam delicti Bar. in. l. qui ea mente. ff. de fur. et in. l. si adulte rium. §. i. ff. de adulte. Io. cal. in repeti. c. si quis presbiterorum. de re. eccle. non alie.

¶ Si fiat preceptum sub certa pena sine tẽporis prefinitione quando dicat̃ quis penam ĩcurrere. uide glo. v. q. i. c. ii.

¶ Qua pena puniat dans aduersario instrumẽta ecclesie. Io. an. de simo. querelam.

¶ An si ex uno delicto plures offendũtur debeant tot esse pene quot sunt offensi. glo. q̄ sic. de crimi. fal. c. i. Io. an. in regula. delictum. lib. vi. in mercu. tex. xi. q. iii. absit. facit quod dixi. s.

¶ An receptans malefactorẽ consanguineuz suum incurrit penã latam cõtra ipsũ malefactorez glo. de penis. felicis. li. vi.

¶ An statutũ imponẽs penam uulneranti habeat locum in uulnerãte seipsum. Io. an. in addi. Specu. ti. de penis.

¶ Maiori pena puniẽ oberans clericus in sacris existentẽ q̄ in minoribus. glo. xxv. q. iiii. c. i.

¶ Quando pena delicti ueniat applicanda fisco uel parti. Inno. in. c. odoardus. de solu. Bar. i. l. aggraria. ff. de termi. mo.

¶ Quando plures pene alternatiue iponuntur cuius sit electio dixi. s. sub hac dictione. et sub dictione alẽnatiua. adde de ui. et ho. cleri. a crapula. de hereti. c. i. li. vi. de iudi. cum non ab homie in fi. nõ. de homi. sicut dignuz. in glo. fi. Bar. in l. i. ff. de effrac. et expila.

¶ Qua pena puniat reuelans secreta. glo. xxii. q. v. de forma. in. ꝯ. secreto.

¶ Successor etiã generalis non puniẽ pro delicto defuncti pena ꝑsonali licet q̃nq; quo ad bona sic. Arch. de hereti. accusatus. li. vi.

¶ An iudex excusetur a pena imposita male iudicanti si spretis consiliis doc. iudicat ẽm opinionẽ suam. glo. iii. q. vii. iudicet. Bal. x. colla. de pa. iura. fir. c. i. ꝯ. iudices.

¶ Pena. l. si quis in tantam. nõ habet locum qñ quis per iudicem non potest consequi rem suam l. di. iusgentium. uel quando possidens nollet stare iuri. glo. in. xvi. q. vi. c. i.

¶ Penam tormentorum imponit ecclesia. v. q. v. illi qui. iiii. q. iii. si eam mutilatiõez. v. q. vi. d latori. de rapto. in archiepatu. et in. c. ii. de cle. ꝑcusso. de cri. fal. c. iii. de calũ. c. i. xv. q. vi. ꝑ totũ glo. xiiii. q. vi. c. i. nõ. xxiii. q. iii. c. i. in glo. fi. xlv di. in simma. et ibi uide.

¶ Penam ordinariam delicti quãdoq; iudex potest mutare. glo. et doc. de rapto. in archiepiscopatu. glo. de penis. licet. doc. de constitut. c. i.

¶ Potest quis se obligare ad penam perdendi beneficium et causam. de elec. cum dilecti. in fi. tex. et glo. de offi. dele. ꝑ et. g. de fal. c. fi. glo. ii. q. v. si quis. et ibi Archidia.

¶ Ignorantia iuris attenuat penam. glo. xxiiii. q. i. si quis dederit.

¶ Minor pena in maiori maior reputaẽ. glo. de elec. c. pe. de offi. dele. c. pe. li. vi. in glo. pe. adde glo. de iureiurã. cũ quidam.

¶ Pena seueritatis ecclesiastice cõprehendit penam tẽporalẽ ab ecclesia impositã. de uerbo. sig. querenti. et. c. nouimus. de homici. pro humani. li. vi. uerba sunt. Hosti. de peni. in quibusdam. incõtrariũ uidetur tex. de preben. pro illorum.

¶ Pena remissa ad arbitriũ iudicantis ꝓpter aliquod accidens non potest alterari ascendẽdo ad penã ordinariam. glo. de accu. inquisitionis.

¶ A pena legis non appellatur. nõ. de ap. cũ nos. in fi. dixi sub dictione appellatio.

¶ Multe sunt species penarũ quas pouit Io. ã. in. c. pro humani. de homici. li. vi. in glo. iii. et nota. de offi. ordi. ad reprimẽdam. in glo.

¶ Nisi ponatur in instrumẽto penali q̄ q̄s possit petere sortem et penã non poterit utrunq; petere. Specu. ti. de solutio. et obli. §. i. ꝯ. sequitur. adde nõ. de penis. suã. de arbi. dilecti. et quid de re et pena an simul peti possint. Io. an. plene i regula. bona fides. li. vi. nõ. xxv. q. ii. si ecclesie. xii q. ii. epus. xxiii. di. q̄q̄. adde nõ. ff. de condi. fur. l si pro fure. §. fi. in glo. cõsumatur. iuncta. l. qui fidem. ff. de transact. ff. de arbi. l. si quis rem. nõ. ff. de eo qui cer. lo. l. fi. in glo. fi. nõ. glo. in. l. cum ꝓponas. C. de transac. in glo. excep. et ibi Cy. nõ. ff. si fa. fur. fe. di. l. iii. §. fi. in glo. pe. nõ. in aut. de iudi. §. quia uero. in glo. colla. vi. Io. an. in regula. bona fides. li. vi. nõ. de arbi. dilecti. in glo. fi. xxv. q. ii. decessare. in glo. fi. Specu. ti. de act. et peti. §. sequitur. ꝯ. q̄ penalis.

¶ Si pena adicitur cõtractui que non ualet pẽa exigi non potest. nõ. de ꝓcura. c. ii. de offi. dele. significantibus. in glo. ulti. et ibi concor.

¶ Si pro uno delicto imponitur una pena ꝑ ius ciuile. alia per ius canonicũ quid fiet. nõ. Ioh. an. de penis. felicis. §. ult. super. ꝯ. ediderunt. li. vi.

¶ Quo ordine ꝓcedaẽ ad penam contra clericos incorrigibiles. uide. lxxi. di. dictuz. lxxiiii. di. honorantur. xix. q. iii. quoniam. de iudi. cum nõ ab homine. et. c. at si clerici.

¶ Qua pena puniri debeat qui non habet ꝓpriũ uide de ap. reprehẽsibilis. in glo. pe. de prebẽ. de multa. in glo. iii.

¶ Ubi est delictum ibi debet esse etiam pena. i mo q̃nq; delictum est sine pena. ff. de reli. et sũpti. fu. l. ac si quis. §. idem labeo. ff. de sepul. uiola. l. iii. §. non perpetuo.

¶ An tãtum puniaẽ nobilis q̄tuz ignobilis. et maior q̄tum minor. uide. xxiii. q. i. qui contra. d penis. c. ult. de sta. mona. ea que. xlii. di. non cogantur. de offi. dele. pastoralis. et ibi uide concor. in glo. l. di. si quis ꝑ̃biter. de hereti. excõmunicam⁹ §. credẽtes. uide in dictione ignobilis. ubi clarius dico.

¶ An pena possit tociens exigi quotiens cõmittitur. nõ. de resti. spo. pisanis. de arbi. dilecti. ii. i glo. ult. Archi. xxi. q. i. apud misericordẽ. et ibi uide. als. xxxii. q. i.

¶ Que sit pena litigiosi contractus. nõ. ut li. pẽden. eccle. si. a. i. in glo. antepenult.

¶ An pena soluta possit nihilominus agi ad contemptuz. uide. xxxii. di. q̄q̄. in glo. ii. et. xxv. q. ii. quocunq; . xii. q. ii. epus. Io. an. in regula. bona fides. li. vi. glo. de peñ. c. i.

¶ Que dicantur pene capitales. Inno. de accusa. qualiter et quando. ii.

¶ Si ius cõmune imponit ꝓ delicto unam penã et statutum aliam quid fiet. dic q̄ punietur secũdum statutũ. ut. l. i. C. ubi sena. uel cla. et in. l. i. C. ubi de cri. agi opor. secundum doc. de sen. excõ. a nobis.

¶ An spontanea confessio criminis sit eã minorandi penam. uide de simo. de hoc. l. di. presbiterum. de elec. innotuit. adde quod dixi sub dictione confessio.

¶ Que sit pena uiolantis homagium. nota. in. c. graue. extra. de exces. prela.

¶ Que sit pena incendiarii·habetur·xii·q·ii· cū deuotissimā·xxiii·q·ui·pessimuz·de sen·excom· ad eminentiam·

¶ An ea que fiunt tpe ire furoris uel ebrietatis mereantur penam·uide·xv·q·i·in sūma·et·c· ali quis·et·c·sane·et·c·inebriauerit·ii·q·iii·§· notā dum·de peni·di·i·diuorcium·

¶ Ex eodem facto non debet quis consequi pe nam et premiuz·xxii·q·ii·si quilibet·

¶ Illa pena debet infligi que magis timetur·ut li·non cōtes·quoniā·xxiii·q·iiii· ea uindicta·

¶ Princeps remittit penā debitam sibi sed non debitā parti·ff·de ser·fugi·l·i·C·de in ius uocā· l·ii·ar·contra·C·de preci·impe·offe·l· quotiens· C·de conducto·et procu·l·predia·li·xi·

¶ In penis debet fieri benigna interpretatō·ut ff·de reg·iuri·l·factum·§·i·et·l·in penis·Innoc· de appella·preterea·

¶ Penales actiones quando danē heredibus et contra heredes·uide·ff·de his qui deie·uel effu· l·i·§·hoc aūt·C·ex delic·defunc·l·i·

¶ An statutuz mutans penā corporalem in pe·cuniariā sit iniustum·uide in·l·iubemus·C·ad·l· iul·repetun·Archidia·xi·q·iii·paup·xxiii·q·iiii· item illud·

¶ In penis qui non potest luere in ere debet lu ere in corpore·C·de ser·fugi·l·quicūq·§·i·ff·de iuri·om·iudi·l·si quis·de solu·odoardus·et qued ibi nota·Inno·

¶ Grauiori pena puniē di sunt qui maiora bena receperūt·C·de conduc·et procu·l·pe·in fi·li·xi· de peni·di·ii·pncipium·et di·v·consideratē·

¶ An quis icurrat penam quā diu factum ē in fieri licet nōdum sit perfectū·ar·q non·ff·de fal· l·qui falsa·facit·C·qui·ut indig·l·cum sillanianū ff·de condi et demon·l·qui heredi·§·fi·uide qd nō·Io·an·de pr·bē·dilecto de regula·uidua·de cō iu·seruo·c·ii·de sen·excom·si cui·eodem lib· de priuile·eporuz·eo·li·uide Io·an·de sen·excom·sa cro·et quod nō·i·q·i·detrahe·incōtrarium·q in delictis cōsiderat̄ uiciuum·C de epi·et cle·l·si q̄s non dicā·cum si·Inno·de ap·preterea·de cle·ex·com·minis·c·ii·xi·q·iii·si quis epūs·de hereti·ac cusatus·§·si uero·li·vi·quod nō· rchidia·ii·q· vi·arguta·

¶ Si iudex pcipit alicui q faciat aliqd sub pēa centum si non facit an possit penā exigere·ar·q non·C·de cōmi·uel epis·in rubro et nigro· facit q nudū preceptum non obligat·ut·ff·de le·i·l·fi iussa·§·d·iii·ff·de dona·l·nuda·incōtrariuz facit q iudicis preceptū non debet eē elusorium·ff·de iudi·l·si pretor·ff·ne quid in lo·pub·l·fi·et potest iudex iurisdictionem suā penali cohertione defē dere·ff·si quis ius·di·non obtemp·l·i·et iudicij cō minatio tenet·ff·de iudi·l·si pemptorio·ff·de ad·minis·tuto·l·tutor·§·si deponi·licet glo· ibi aliē intelligat·et·ff·de offi·prefec·ur·l·i·§·cū pronus·

¶ Pena incerta ueteri cōstitutioni que potest implicite sub ea includi retrotrahitur·de usuris cum tu·

¶ Pena ordinaria nō imponitur ex inquisitio ne scđm canones·sed fm leges·sic·sicut ex accu·satione·fm Inno·de pur·cano·cum·p·

¶ An in penis legalibus sit locus penitentie·uš de Ange·in consilio suo·iiii·quod incipit uisis·

¶ An pena possit egredi suum auctorē· hoc est an ex delicto unius alius puniatur·uide Ange·i cōsilio suo·lxi·quod icipit puisio·

¶ An tota pena peti possit soluta parte sort·i·nō ff·de eo q cer·lo·l·centū·§·fi·nō·glo·fi· in·l·fi· eo·ti·et ibi Bar·et·ff·de act·emp·l·lucius·i glo· posse·in fi·ff·famu·herc·l·heredes·§·nulla·i glo· parte·ff·de uerbo·oblig·l·in exceptioibus·§·pe· in glo·prodest·Spec·ti·de arbi·§·i·v·quid si plu ra capitula·nō·de penis·suam in glo·magna·

¶ Si ab uno debetur res ab abo pena uel extia tio ex dispositione legis·an unius solutio liberet· Bar·ff·si fa·fur·fe·di·l·quotiens·

¶ Si pena sit apposita facto uel dationi speciei uel quātitati an possit peti uel presumat̄ in frau dem usurarū·nō·ff·de ac·emp·l·iul·§· idem iul· in glo·excedit·de arbi·dilecti·in glo·fi·Cy·C·de usuris·l·cum allegas·in fi·Ia·butri·in·l· rogasti· §·fi·ff·si cer·peta·Io·an·in addi·Specu·de ob·et solu·§·i·sup·v·preceptuz recipere·

¶ Ubi pena est apposita an consideret̄ si inter·sit·nō·Bar·ff·de uerbo·obli·l·ii·§·item si in fac to·in·iii·op·nō·in·l·stipulatio ista·in prin·i glo· pena·et ibi Bar·ibi uenio ad glo·eo·ti·et in ea·l· §·alteri·in glo·conueniet·et ibi Bar·

¶ Usq ad quam sūmam possit peti pena conuē tionalis uel legalis·nō·C·de sen·que pro eo qđ inte·profe·l·i·in glo·proferūtur·et ibi Cy·op·ix insti·de ac·§·omnis aūt·in glo·nulla·insti· de in uti·stipu·§·penam·in glo·que sit·ff· si quis cau· l·sed et si quis·§·fi·in glo·sūme·ff·de arbi·l·non distinguemus·in glo·i·Bar·in·l·stipulatio ista·§ alteri·ff·de uerbo·obli·in ult·q·

¶ Pena cōuentionalis non debet excedere le·galem·i·ō·Bar·ff·de manumis·l·si quis dicat·

¶ Si pena apponat̄ impossibilitati an possit peti nō·C·de contrahen·et cōmit·stipu·l·nō moritur·

¶ An pena peti possit si principale nō tenet·nō ff·de uerbo·ob·l·stipulatō ista·§·alteri·in glo·cō ueniet·et ibi Bar·uide de offi·dele·significatib⁹

¶ An pena peti possit si res promissa sub pena perit·nō·ff·qui satis·co·l·si decesserit· in fi·glo· nō·de regu·iuri·nemo pōt·Cy·C·de contrahen· et cōmit·stipu·l·non moriturū·Bar·ff· de v·bo· obli·l·in illa·in prin·ad ie nō·ff·de uerbo·oblig· l·ad diem et ibi Bar·

¶ Si pena promittat̄ arbitro quid iuris·nō·ff· de arbi·l·litigatores·in glo·cōpromissa·Specu·ti tu·de arbi·§·fi·v·sed pone·et·v·sed queritur·

¶ An pēa possit pluries cōmitti et peti dixi ali quid s·di·c plenius ut nō·de arbi·l·si duo·§· fi·i glo·fi·Cy·C·de arbi·l·cum antea·Specu·ti·de ar bi·§·fi·v·quid ii dictum·Bar·ff·de uerbo·obli· l·si sic·in·iii·car·ad fi·ti·nō·de arbi· dilecti· in glo·fi·

¶ An pena cōmissa possit purgari·nō·C·de con·trahen·et cōmit·stipu·l·magnam·in glo·fi·et ibi Cy·tacit·C·de uerbo·sig·l·sanctimus·in glo· p·fugari·et ibi Cy·in·i·et·ii·op·Bar·ff· de uerbo· obli·l·si insulam·in fi·

¶ In quo differt pēa ab usura·nō·ff·de v·bo·ob· l·si stipulanti·als cum stipulanti·

¶ Si pena est apposita facto ubi est dies an āte diem cōmittat̄ pena si non fiat·nō·ff· de uerbo· obli·l·cum stipulatus sim mihi a proculo·in glo·

pfertur. et glo. cōmissa mora. et ibi Bar.

¶ Si pena sit promissa et anteq̃ reus soluat moriatur an heres debeat interpellari. nota. ff. de fi. iu. l. fideiussor obligari. i. fi. in glo. fi. et ibi Bar.

¶ In pretoria stipulatiōe an quis possit cōpelli ut eam promittat. nō. in. l. i. in fi. ff. de preto. stipu. et ibi plene per Bar.

¶ Quid sit pena in delictis. nō. ff. de penis. sup. rs.

¶ Pena imponitur arbitrio iudicis quod intellige quando alia non statuitur a lege. nō. in pro e. ff. §. scripturis. in glo. criminale. nō. ff. de penis. l. hodie. Bar. ff. de effrac. et expila. l. i. §. i. de accu. super his. in glo. arbitrium. ex eo casu quo pena non est a iure imposita que sit tunc pēa ordinaria. nō. ff. de priua. delic. l. fi. in glo. pe. et ibi Bar. an. iii. q.

¶ Quāta debeat esse pena extraordinaria. nota. de iniuri. l. i. summa. in glo. extraordinaria. Bar. ubi pu. l. edu. de. l. fi. ad ti.

¶ Pena alterata officio iudicis quando sit posita a lege uel statuto non cadit in eum. nō. ff. de accu. l. l. es accusare. §. fi. in glo. fi. et ibi Bar.

¶ Pena in actis popularibus applicatur accusanti. nota. ff. de iur. om. iudi. l. si quis id quod. i. gl. quingentorum.

¶ Si in delictis pena sit soluta ab uno correo ceter hteret. nō. ff. de iu. om. iudi. l. adeo. ff. ad l. aquil. l. Item multa. §. sed et si plures. in glo. pena. ff. q metus cā. l. si cum exceptione. §. fi. in glo. fi. ui. ff. nau. cau. stabu. l. fi. §. seruorum. in glo. cum exac. uide nō. ff. q ui aut clam. l. semper. §. si in sepulcro. Bar. ff. de admi. tuto. l. tres tutores.

¶ An pena debeat imponi sm qualitatem psōe que est tēpore cōmissi criminis uel sententie. no. ta. ff. si ex noxa. cā. aga. l. pe. in glo. ii. Bar. ff. de penis. l. i. ff. de iusti. et iure. l. omnes popul. in. v. q principali.

¶ Pena dicitur pprie et impprie. nō. ff. de postulan. l. i. §. post casum. i glo. pena.

¶ Quis pōt penam minuere post sniam. no. Bar. in. l. acta. §. i. ff. de re iudi.

¶ Pena aliquando minuitur pp̄ter multitudinem. nō. ff. de penis. l. aut damna. §. fi. in glo. pe. et ibi Bar. nō. de tempo. or. sane de transac. c. fi. in glo. multitudine.

¶ An pena augeat̃ uel minuatur ex diuturnitate tēporis. nota. ff. de penis. l. si diuturno. et qd ibi dicit Bar.

¶ Minor pena imponitur minori et seni. ut no. ta. ff. de mino. l. auxilium. §. in delictis. in glosa. miseratio.

¶ Pena que debetur fisco citius remittitur q̃ ea que debet̃ parti. ut nō. ff. de ser. fugi. l. statuliber. et si pena remittatur intelligit̃ de ea que applicatur fisco. non de ea que parti. nota. C. de in ius uocan. l. ii. in glo. fi.

¶ An quando pena certa imponit̃ a lege dicat̃ imposita ipso iure. uel requiratur sententia. glo. in. l. in criminali. C. de iu. om. iudi. glo. in. c. ii. de hereti. li. vi. super. ℞. intercedetur. et in. l. iubemus. sane. C. de sacrosanc. eccle.

¶ Puniri debet quis in ea re in qua deliquit. ut in. l. ex facto. §. iulius longinus. ff. de uulga. et pupil. facit. l. ptum. ff. de his qui ut indig. et. l. quicunq. et quod ibi nō. C. de ser. fugi.

¶ De pena eris et psone. glo. in auth. de questo. et in auth. de armis. ubi tex. iuncta glo.

¶ An pēa debeat circa stipulationem. glo. et Bar to. in. l. stipulatio ista. §. alteri. ff. de ℞bo. oblige.

¶ An idem sit pmittere sub pena uel nomine pene. uide in. l. ad diem. ff. de uerbo. obli.

¶ An si lex uel statutum inducit formā qua non suata imponit penā an actus etiā intelligat̃ nullus. uide Ange. in consilio suo. clxxvii. quod incipit reuocatur in dubium.

¶ An pena possit peti coram tribunali mercatorum. uide Ange. in consilio suo. ccxxiii. quod incipit arbitror. ubi de hoc.

¶ An pena in dubio applicetur fisco uel parti. nota. C. de sacrosanc. ec. l. iubemus. §. his quoq. in glo. bonorum. Bar. ff. de termi. mo. l. aggraria. Iohan. an. in addi. Specu. ti. de cōtu. §. restat. circa principium.

¶ Que pena imponat̃ stupretoribus. nō. instit. de pub. iudi. §. item lex iulia. in glo. corporis. et Bar. ff. de extraor. crimi. l. i. §. qui puero.

¶ An in una pena includatur alia. Specu. ti. de contu. §. nunc dicamus qualiter. ℞. sed pone iudex precepit.

¶ An debeamus esse contenti penis legalibus. nota. ff. de ℞bo. ob. l. si ita stipulatō facta et ibi bar.

¶ Si pena alteretur p statutū an agatur ex statuto uel ex lege. nō. Bar. ff. de pub. iudi. l. i.

¶ Que sunt pene inducte a canonibus. nota. de offi. ordi. ad reprimendam. in glo. ii. Hosti. i summa. de pen. §. q sit. in cle. cupientes. de penis. in glo. magna. xxiii. q. v. in. c. i. in glo. ti. Specu. ti. de accus. §. ii. ℞. priuata autem crimina.

¶ Que sine consideranda in penis. nō. de transactio. c. ti. in glo. causas.

¶ An statutum de penis duplicandis extendatur ad speciem. puta si quis debet perdere mulum portantem frumentū. si de nocte portet et per statutum pena duplicetur et debeat duplicari pena perdendi mulum. uide Bar. in. l. meuius. §. duobus. ff. de lega. ii. in. ℞. tercio ego induco.

¶ Ubi pena uenit cōmittenda ex delicto ī omittendo cōmittitur in eo q facere cōmode potuit et non fecit. Bar. in. l. cum fisco. ff. ad silleia. et ibi uide.

¶ Ubi a iure uel a statuto debet propter negocium pena duplicari non duplicat̃ quando condemnatio fit ipso iure. secus si sententia hominis. ff. de pecu. l. id quod seruo. §. si cons. tuum. et ibi uide Bar.

¶ Ubi imponitur pena simpliciter contrafacienti pp̄ter interesse puatum in dubio non applicat̃ fisco. sed parti. ut. l. fi. ff. de lega.

¶ In obligationibus ex maleficio ubi plures ad penam tenentur an unius solutio liberet alium. uide in. l. ex maleficiis. §. is quoq. ff. de actio. et obli. dixi aliquid supra.

¶ An in penis statuti exigatur dolus. uide Bar. ff. de acqui. pos. l. iuste.

¶ An penam quam quis est consecutus ratione rei uicte teneatur restituere uide Bar. ff. de bo. auc. iudi. pos. l. pretor. §. q de fructibus.

¶ Ad positionem pene ponitur delictum uel offensa. ff. de manu. testa. l. cum ita.

¶ Recipiens preciuz remittit penam cōmissam

ꝓpter p̄ciū nō solutuꝫ ff. de le. cōmis. l. i. lege. §. si

¶ Ad committendum stip̄lonem penalem non solum inspicitur an pecuniariter intersit sed an aliter intersit dummodo hoc interesse non sit solius animositatis et libidinose uoluptatis. ut. ff. de ser. expor. l. si uenditor. §. si.

¶ Delictum contagiosum potest puniri expellendo de ciuitate. tex. C. de heret. l. nullus. et ibi Guilbel.

¶ An iudex possit i sententia sibi retinere facultatē uariādi penā. Bal. in l. Paulus. ff. de re iudi.

¶ Ubi iponitur pena uocanti ad ius committitur post si uocauit cum effectum quia uenit. ut l. in criminali. C. de in ius uocan.

¶ An plus puniatur clam faciens q̄ palam. Cy. plene in l. i. C. de sum. tri.

¶ Omne penale est ꝓhibitū. ut. C. de icest. nup. l. ii. et ibi nota.

¶ Appellatione pene capitalis intelligitur pena decapitationis. tex. i. l. raptores. C. de epi. et cle.

¶ Ut committatur pena an sufficiat contrauenienti de iure uel sufficiat de facto tantum. Cy. C. de epi. audi. l. ii. Bar. in l. siquis legatum. ff. d. tal. Bal. in l. ea lege. C. de condi. ob causam.

¶ Non pōt iudex alterare penā m inuentez r. ūs rōne paupertatis. C. de mō mule. l. si.

¶ Permittens uel obligans se non contrauenire sola interpellatione cadit in penā. C. de trāsac. l. si quis maior. et ibi Cy. et Bar. idem Bar. i l. amplius. ff. rem ra. ha.

¶ Quando iuratus est contractus cōmittit pena nichilominus standuꝫ est contractui et sic nō fit nouatio. C. de transac. l. si quis maior.

¶ Certo respectu pene sunt hodie arbitrarie et cū causa minui possunt. Cy. in l. et si seuerior. C. de his qui nō. infa.

¶ Cum iudex alterat penā imponēdo minorem que sit practica ꝓnunciandi uide in l. licet. C. d iudi. per Guilbel.

¶ Ceteris paribus plus punitur inferior q̄ superior. C. qui res amit. non pos. l. fi.

¶ An punitus pena ordinaria possit puniri alia pena ordinaria uide Cy. glo. et Bar. in l. nullum. C. de testi.

¶ An sola cōuentione de iure non de facto committatur pena. C. de transac. l. ubi pactū. C. si mā da. fue. alie. l. ea quidem.

¶ Ubi pena cōmittitur ex lapsu diei propter nō factum heres ignorans non soluendo licet pena cōmittatur restituit ex clausula generali. nō. in l. ii. C. de iure emphi. in glo. fi. et ibi Cy. Bar. in l. cum filius. §. in hoc. ff. de uerbo. obli.

¶ Ubi statutum imponit penā duplicez semper simpluꝫ inest. tex. et Bar. in l. fi. C. de sponsa. ff. de publica. l. hoc edicto. §. fi. ubi de hoc.

¶ Ubi statutuꝫ imponit penā publicationis domus in qua luditur intelligit si dn̄s sciat. C. de nupt. l. cum ancillis. et ibi Cy.

¶ Propter ignorantiā ita demū quis excusat a pena si superueniente scientia desistat. C. de incest. nup. l. qui contra.

¶ Ubi in genere delicti imponitur pēa et id q̄d potest cadere in genere cadit in delictuꝫ speciei

¶ Pena specialis non tollit penam generalis delicti. ut. l. i. §. dixerit aliquis. ff. de publica. et ibi Bar. et ibi plene uide q̄n una pena tollit aliam.

¶ Ubi a lege imponitur pena dupli an indubio insit simpluꝫ. uide Bar. in l. i. §. hoc edicto. et §. fi. ff. de publica. et in l. fi. C. de sponsa. dixi supra.

¶ Pena transit ad heredes q̄n cōmittitur ipso iure in fiscuꝫ ad ꝑditionem rei ꝓprie q2 semper uidetur abesse heredi illā rem que ipso iure est in fiscum cōmissa. ff. de publi. l. fraudatus. et eo. ti. l. cotem. §. illicitas. casus est eo. ti. l. cōmissa.

¶ Differtur pena illi qui est āministrator ul' ꝓcurator donec rationē reddat. ff. de publi. l. interdūz et ibi Bar. quod nō. q2 hic est modus ad differendum mortem alicuius.

¶ Si pars uu't remittere penam fundatā sup solā iniuria ꝓuata iudex tenet ipsam remittere. ff. de manu. l. si quis. et ibi Ia. de are.

¶ Implementuꝫ etiam cōtra uoluntatem implere debentis proficit ad penam euitandam. uide. ff. man. l. causam. §. i.

¶ Pena quēq2 alteratur de ꝑsonali in pecuniariā ꝓpter dignitatem ꝑsone. ut. l. quecūq2. et l. ii. C. de decurio. libro. xi.

¶ Ubicūq2 uenit imponenda pena mutilationis mēbri et aliud non declarat indubio pena manus imponitur. uide in aut. de man. ꝑ. ūn. §. neq2 aūt. in. ꝓ. eoge. colla. iii. in glo.

¶ Lex penalis uidet fauorabilis quando in ꝓhibendo est fauor. in auten. de non alie. §. q2 uero.

¶ Rusticitas excusat a pena. ff. de iur. om. iudi. l. si quis. ad fi. ff. si quis in ius uo. l. ii. C. d testa. l. fi. secus si sit ignorantia iuris naturalis. ut. C. de in ius uo. l. uenia.

¶ Ubi plures delinquūt cōmunicato consilio an multiplicent pene uel sufficiat una. uid Ia. butri. in. l. si familia. ff. de iu. om. iudi.

¶ Omne quod ultra uerum interesse accipitur per iuramētuꝫ in litez est mera pena. ff. si q̄s euz qui in ius uo. ui. exi. l. si per alium.

¶ Ubi sunt plures actiones ex eodem facto mere penales solutio unius non liberat aliuꝫ. secus si contineat interesse saltem q̄atum ex parte petentis. uide in. l. si per alium. §. fi. et ibi glo. et in l. eximeadi. §. i. eo. ti. et ibi glo. adde quod nota. glo. in. l. item mella. §. si plures. ff. ad. l. acquil'.

¶ Pena ultra non est interesse licet loco interesse sit posita. Ia. butri. in. l. ii. §. fi. ff. q sati. co.

¶ Pena pecuniaria non uidet uindicta. ff. de noxa. l. penult.

¶ In penis durius agitur cum suo q̄ cuz libero. ut in preasse. l. pe. ff. de noxa.

¶ An alterata qualitate ꝑsone post tēpus delicti alteretur pena. dic ut nō. glo. Ia. butri. et Bar. in. l. pe. ff. de noxa. et in. l. statuliber. ff. de statu libe. dixi supra.

¶ Positione pene apprehēditur mera pena prout est abstracta ab interesse recipientis. glo. ff. d eo per quem fac. e. l. i. §. si plures.

¶ An transacto super ꝑncipali uideatur transactum super pena. uide in. l. ii. ff. si quis cautio.

¶ An pena in dubio sit perpetua. uide. ff. de postu. l. puto. §. i. et. l. imperator.

¶ Pena quelibet corporis afflictiua exigit dolum. nō. ff. de in li. iur. l. in actionibus. in glo. ob culpam. ubi omnino uide Bald.

¶ Ubi a iure iponit pena pecuniaria ꝓ interesse

hominis nec apparet cui debeat applicari media applicatur fisco et media parti uide glo ff. de his qui deie. uel effu. l. si uero. §. hec autem actio.

¶ Iudex in infra non potest penã ciuilem parti applicandã alterare in criminalẽ. ff. de his qui no ta. infa. l. quid ergo. §. pena grauior. quod est ue rum nisi alteret quia non est soluendo. ut nõ. in l. si quis id quod. §. fi. ff. de iu. om. iudi.

¶ An iudex possit alterare penam statuti. Bar. tenet quod sic in. d. l. quid ergo. §. pena grauior.

¶ Excusatus a pena legali excusatur etiam a pe na conuẽtionali. ff. de procur. l. non cogendũ. §. sa binus. et ibi la. butri.

¶ Actio penalis et rei persecutoria se inuicez tol lunt quãdo actio non est penalis origine sed ex post facto propter accidens. ff. quod me. cã. l. metum. §. iulianus.

¶ Qui dicantur contractus penales. uide bonuz tex. ff. de arbi. l. litigatores.

¶ Si actum est ut se ius pena cõmittatur. di cit Cy. quod non cõmittitur nisi bis. per. l. fideicõ missa. §. si quis. iii. ff. de lega. iii. ita dicit Cy. in l. si duo. §. fi. ff. de arbi.

¶ Si statutuz imponit penã portanti arma i pa lacio pro qualibet uice centuz si tota die stetit in palatio cum armis non punitur nisi una pena quia unum est factum continuatum. ff. de li. ho. exi. l. iii. §. pe. dicit. Cy. in. d. l. si duo. et remittit ad nõ per eum. in. l. quicunque. C. de ser. fugi. adde glo. et Bar. in. l. eum q. §. in popularibus. ff. de iureiur.

¶ An et quando pena quam ab alio ex re tua cõ secutus sũ tenear tibi restituere. uide nõ. ff. de pig actio. l. si pignore.

¶ An solutione pene facta fisco tollatur pena que competit parti iniurianti. uide. ff. conditio. furti. l. si pro fure. et ibi Guilh. de cu.

¶ Que sit pena piurii. nõ. xxii. q. i. ante fi.

¶ Si post penam commissam creditor recipit partem sortis uidetur in totũ recessisse a pena. u. de Bald. in. l. si plures. C. de condi. inser.

¶ Pena adiecta contractui inualido non põt exigi. de procu. c. ii. et ibi nõ de offi. dele. significantibus in glo. ul. et ibi concor.

¶ An quis excuset a pẽa leg. uel canon. propter iustissimam causam litigandi. nõ. Io. an. in. c. i. de elect. li. vi. Bal. in. l. i. in fi. C. de epis. audi.

¶ Ubi pro aliquo delicto imponitur pena arbitraria põt impo. i pena usque ad mortem inclusiue. glo. insti. de iniur. §. in summa. Si tamen iudex qui arbitratur imponit maiorez penam quam sit solita dicitur grauare nisi faciat ex cã. ut. l. homo. ff. de penis. nõ. in. l. quid ergo. §. pena grauior. ff. de his q nõ. infa. et in. l. pe. §. ad crimen. ff. de pub. iudi.

¶ Pena que infligitur delinquẽti ipso iure nõ incurritur per euz qui cogitauit. et aliquid egit. sz non perfecit etiam si per euz non stetit. nõ. Ioh. an. in. c. perpetue. de elec. li. vi. idem in regula in penis. eo. li. quod est notabile. et addẽdum ad ea que nõ. Bal. in. l. si quis non dicam rapere. C. de epi. et cle. et Bar. in. l. qui ea mente. ff. de fur.

¶ Pena que imponitur ipso iure non crescit per ratificationez aliis informationem licet alias pos set crescere. ut. l. id quod suo. ff. de pecul. le. per Bar. quod est tenenduz menti secundũ. d. Pe. de anca. in preall. c. perpetue.

¶ Iudex debet in penis sequi consuetudinem. sicut. l. scriptam. dicit Bal. in. l. iii. C. de infami.

¶ Ubi a iure uel statuto imponitur pena iudici nõ facienti aliquid quod sit ad cõmoduz partis semper intelligitur si est petituz. alias pena non imponitur. ita colligitur ex glo. fi. in. c. quia non nulli. de resp. quã glo. dicit do. Anto. ibi esse perpetuo notandum. et pro ea bene faciunt nõ. per Bar. in. l. iiii. §. hoc autem iudicium. ff. de dam. infec. et hec sufficiant de hac dictione.

¶ Omnis pena est pro peccato. sanc. Tho. i. secun de. q. lxxxvii. ar. vii. et in quarto di. xlvi. ar. ii.

¶ Pene cã est deus. idem in. i. par. q. xlviii. ar ti. vi. et. xlix. ar. ii. et prima secũde. q. lxxxix. ar. i. et in. ii. di. xlvii. ar. v.

¶ Pena taxatur secundum quãtitatez culpe et non se cundũ quod imponitur a confessore. idem in quarto di. xx. arti. ii.

¶ Penam satisfactoriaz potest unus pro alio ex plere. ea. di. xx. arti. ii.

¶ Pena seruatur in alia uita penitentibus in fi ne. idem in. iiii. di. xi. ar. ii.

¶ Penaruz est multa diuersitas. et non oẽs sũt equales. idem in sum. contra genti. lib. iii. q. cxli. et. cxlii.

¶ Que sit pena uenialis et mortalis peccati. in pro alle. lib. iii. q. cxliii.

¶ Que sit pena conueniẽs sacrilegio. idem secun da secunde. q. xcix. ar. iiii.

¶ Pena peccati mortalis nõ dimittitur per assũp tionem eukaristie. idem in. iiii. di. xii. ar. xviii.

Pendere Pendentia

¶ Non dicitur pendere appellatio quando noto rium est eã non tenere. nõ. Io. an. de appella. con stitutus. ii. super glo. ulti.

¶ Quod pendet perinde ẽ ac si sit. ff. ad macedo. l. i. §. pendeat. ff. de usuf. le. sed et si quis. §. i.

¶ Expectatur quãdiu aliquid est in pendenti. ff. si cer. peta. l. non omnis. ff. de condi. ob causam. l. quidem huius. et ibi nota.

¶ Quod pendet pars est illius a quo pendet. ut ff. de rei uendi. l. fructus. ff. ad. l. acquil. l. quẽad modum. §. i. contra. ff. de his qui deie. uel effu. l. i. §. ff. de arbo. ceden. l. i.

¶ An et quando dicatur aliquid pendere. nota. Cy. C. de sen. pas. l. fi. in ultima op. de fo. compe. ex tenore. in glo. fi. de frigi. fraternitatem. in fi. qui fi. sint legi. per uenerabilem. in glo. dubitari.

¶ An cã dicatur pendere quando opponitur excep tio incõpetentie iudicis. uide Ange. in cõsilio suo cxcvii. quod incipit. ordinamentum.

¶ Aliquid potest esse in pendenti inspecto fu turo exitu. quod tamen est perfectuz inspecto pre senti. ut. ff. de manu. uin. l. si minor. ii.

¶ An idem operetur pẽdẽtia iudicii quod finis uide in. l. eum. C. de procu. ff. de excu. tu. l. duximus ff. de excep. l. fundi. ff. de libe. cã. l. qui libertatẽ. ff. de ami. tuto. l. cyrographis. §. fi. ff. de his qui nõ. infa. l. furti. ff. de eden. l. si quis ex argẽtariis §. primo. glo. de ap. sepe. Bar. in. l. barbarius. ff. de offi. preto.

¶ An pendente questione criminali cõtra testes posset procedi in ciuilibus uel supersedeat. uide tex. in. l. fi. C. de fi. instru.

¶ An obligatio possit esse in pendēte. uide. ff. de stipu. seruo. l. si seruus cōmunis meum. §. filius. et. l. si seruus cōmunis ita stipuletur. uid. in. l. si. C. cō munia predio. ff. de usuf. l. sed et si quis. §. inter dum. Bar. in. l. usufructus. ff. de stipu. seruo.

¶ An actio possit esse in pendēti. dic q non re- spectu present. status. insti. qui. mo. iu. pa. potes. sol. §. si ab hostibus. et. l. si. C. de sen. pas. uid. an te preal. le. l. usuf.

¶ An obligatio uel actio possit ex uolūtate par tium esse in pendēti. uel ex uoluntate eius q uē turus est obligari. nō. in. l. a tic. o. in fi. ff. de. ob. ob. ff. de actio. et. ob. l. sub hac. C. de contrahen. emp. l. in ementis. et an ex uoluntate eius cui ac tio queri debeat posset esse in pendenti. ff. de le ga. i. l. si ita legatum. §. illi si uolet. et. l. si pupil li. §. item querit. ff. de nego. ges. C. de iure ēphi. l. i. et de spon. c. ad dissoluendum.

¶ An actus possit esse in pēdenti. nō. ff. de usu ca. l. si fur. §. i. ff. cō. pred. l. est receptum. et ibi Barto.

¶ Dominium potest esse in pēdenti. ff. de usura. l. si fur. §. i. et. l. si aliquis stipuletur. §. i. eo. ti. fa ciunt nō. in. l. si quis. §. differentia. ff. de acqui ren. possessio.

Pene

De significato huius dictiōis. nō. de probat. licet causam. Guilhel. de cu. in. l. et si post tres. ff. si quis cautio. la. bu- tri. i. l. ab hostibus. §. sed quod simpliciter. ff. ex qui. cau. maio. de elec. c. i. et in. c. uestra. de coha bita. de. et mulie.

¶ Hec dictio ad modicū refertur. ff. de cri. furt. l. ii. ff. ex actis. ff. de mino. l. intra utile. §. i. fi. i usu. et habi. l. si habitatio. in prin. uide. ii. §. viii qui. bne. et ibi Archidia.

¶ Hec dictio est phisicum tēperamentum. nō. in phe. ffторum. §. discip. ali. xxv. di. unum. §. crimi- nis. ubi glo.

¶ Pene. i. quasi. C. de iudi. l. properandum. uide et hoc. in aut. ii. de non eli. si nuben. in prin. et. l. q in utero. ff. de statu. ho. ff. de re. diui. riparum. ff de offi. questo. l. i.

Penes

Que differentia sit inter penes et apud. uide. ff. de uerbo. signi. l. penes. ff. de tabu. exhiben. l. i. in prin. et quod ibi nota.

¶ Penes me dicitur esse illud cuius possessio naturalis et ciuilis est penes me. ff. de donat. l. ex hac scriptura.

Penitentia Penitens

¶ An quādo in delictis sit locus penitentie. uide Bar. in. l. qui ea mente. ff. de fur.

¶ Infra quantum tempus possit penitere pdu- cens falsum istrumentum. et dicere se per erro- rem pduxisse. Bar. in. l. diuus. ff. de fals.

¶ Sine pnīa non acquiritur uenia peccanti. l. di. absit. et. c. si quis in portam.

¶ Penitētia reparat lapsos ad pristinum statum. l. di. quia tua ponderet. et. c. contumaces.

¶ Locus penitentie deputari debet ab episcopo cuilibet clerico lapso ab aliquo ordine propt ali quod peccatum. lxxxi. di. sacerdos. et. c. dictum ē.

¶ Que penitentia sit imponēda illi qui scienter communicauerit se manu heretecorum. habet. xx- iiii. q. i. si quis dederit.

¶ Nulli morienti deneganda est pnīa. quia etiā in ultimo uite potest esse uera contricio. xxvi. q. vi. si presbiter.

¶ Penitētie satisfactio sm diuersas circūstan cias debet imponi. xxvi. q. vii. tēpora plenitudi nis. et. c. de his. et. c. si quis diuersorum.

¶ Qualis penitētia imponi debeat matricide. ui de. xxxiii. q. ii. latorem.

¶ Mensura pnīe debet esse secundū mensuram peccati. de peni. di. i. uide benignius. et aduerte. q in penitentia plus est consideranda mensura dolorum q temporum. de peni. di. i. in actione. et c. mensuram.

¶ Penitētia est dolor cordis quo quis sibi se pe nituit quod deliquit. de peni. di. i. ea uero. et. c. delinquit. et alibi dicitur q penitentia est cōmis sa plangere et ea amplius non cōmittere. de pe- ni. di. iii. penitentia. et. c. penitentiā quippe. uide sanc. Th. in. iiii. di. xiiii.

¶ Perfecte pnīe tres sunt partes. s. confessio. contritio. et satisfactio. de peni. di. iii. perfecta.

¶ Penitēt a n de preterit. agens et peccar nō desinens grauius peccat. de peniten. di. iii. quia dimissa.

¶ Exempla penitētie nobis prebuit dauid adul ter et homicida. de penit. di. iii. penitentiam ille rex. et. c. talis credo prebuit achab raptor. et ho micida. eadem di. achab. et ea euidentius. et. c. si cut achab.

¶ Quid sit penitentia. nō. de peniten. di. i. in sū. de peni. d. iii. in sum. de pbo sig. nouimus. in fi.

¶ Solemnis penitentia non pōt imponi nisi p epum. nec pōt imponi nisi pro crimine quod to tam urbem cōmoneat. nō. l. di. in capite. iuxta is tem. de exces. prela. accedentibus. de materia ui de. xxvi. q. vi. c. i. de peni. et remis. quesitum. de conse. di. iii. de peni. xxxvi. q. iii. si autem. et. c. sn addolescentia. adde quod dicam. i. pxi.

¶ Falsa penitentia non meretur ueniam exem- plo iude. de peni. di. iii. iudas. exēplo etiam caym ut ibi. et melius est non agere penitētiam q ficte penitere. de peni. di. iii. in falcibus. et. c. nichil.

¶ Que sit falsa penitētia. habetur. de penitē. di. v. falsa. i. di. ut constitueret.

¶ Penitentie tempus est usq ad extremum ar ticulum uite. de peni. di. vii. nemo de separando. adde tamen de tali penitentia quod habetur. ea. di. si quis positus. et. c. nullus expectet. et. c. ideirco fratres. adde q pnīa serotina multos solet de cipere. de peni. di. v. i. q quis. ad de de peniten- tia que fit in mortis articulo. quod habetur. i. iiii sententiarum. di. xx. et. xxvi. q. vi. si penitentiā. et. c. sequen. Hosti. in sum. de peniten. §. qualis. pfestiua.

¶ Penitentiam publicam agere debet occisor domini sui. uel uxoris sue. xxxiii. q. ii. quicunq.

¶ Que penitētia debeat imponi occidenti uxo rem. uide. xxxiii. q. ii. admonere.

¶ Clericus post publicam uel solemnem penitē tiam non pmouetur. l. di. non cōfidat. l. di. epus.

¶ Penitentes solemniter absoluūtur in die ce ne domini. de conse. di. iii. de penitentibus.

¶ Uere penitens semper debet dolere quia ubi cessat dolor cessat pnīa. de peni. di. iii. si amplius

¶ Quid requiratur ad hoc ut penitentia dicat publica·habetur·l·di·in capite·ubi uide pro quo delicto imponitur hic publica penitentia·et a quo imponatur·et est conclusio quod solum pro publico et scandaloso delicto et a solo episcopo imponitur·adde·xxvi·q·vi·in suma et·c· presbiter·de materia·uide Hosti·in suma de offi· archipres· ¶·que pertinent·ꝟ·v·et se·et in sum·de penitē ¶·utrum penitentia·ꝟ·hiis ꝓlibatis·

¶ Que dicatur ꝟa et perfecta penitentia habetur de peniten·di·i·perfecta·et di·iii· perfecta· xiii·q·vi·si res·de peniten·di·v·falsas· hosti·i sum·de peniten·¶·quis sit effectus·ubi ad hoc etiam ut uera sit penitentia·

¶ Omnis pnia hodie est arbitraria·xxvi·q·vii tepora·et·c·se·glo·xlvii·di·omnis·in fi· de peniten·di·i·mensuraꝫ·uide in quarto sentētiarum· di·xxx·xc·di·si quis monacis·in glo·al's·xc· di· de peni·et remis·significauit·et·e·quesituꝫ·et·e deus qui·glo·xxxiii·q·ii·¶·hoc autē·tex·et qd ibi nō·in cle·dudum·¶·statuimus·de sepul·Hostien·in sum·de peni·¶·que pnia·

¶ An et quando liceat penitere post delictū ad cuitandum penam·dixi sub dictione pena· adde ho·glo·de iurepatrona· cum laici·et ibi doc·faciunt·nō·de cle·coniu·diuersis fallaciis·

¶ Impenitenti uenia non conceditur·tex·et ibi bona glo· qui cle·uel uo·c·i·adde quod perseuerans in crimine digne penitere non potest· de penit· di·iii·ille pe·nitentiā·et duobus·c·se·et·c·irrisor

¶ An tociēs sit iponeda penitentia quotiēs peccatum committitur·glo·vi·q·i·imitare·

¶ An penitentia sit salutaris si post eam quis reuertitur ad peccatuꝫ·habetur de peniten·di· iii·c·iii·et·c·sunt quidam·et·c·irrisor· hosti· in sum·de peniten·et remis·¶·i·ubi uidetur· quod sufficiat ꝓpositum non redeundi ad peccatum·

¶ De tribus necessariis ad ueram penitentiam ·s·oris confessione·cordis contritione·et operis satisfactiōe·uide plene·hostiē·in sum·¶· quibus et·¶·quid sit contritio·et·¶·que inducūt contritionem· et ·¶·se·de peniten·et remi·s·

¶ An sacerdos possit imponere pro penitentia quod quis faciat celebrari missas· et an ipse posset eas celebrare accepta pecunia·hosti·dicit quod non quia uidetur facere questuꝫ·i summa de penitē· ¶·ad quid tenetur·ꝟ·quid si saceredos·

¶ Qualiter sit ponenda penitentia mulieri que partum supposuit·quia propterea successit in hereditate tanquam filius cum non esset· tex· et ibi nō·in·c·officii·de peni et remis· hostien· in sum·eo·ti·¶·quibus·ꝟ·quid de muliere·

¶ An penitentia salubris possit imponi ab eo sacerdote qui est in crimine de quo alius sibi cōfitetur·nō de peniten·di·vi·c·i·i glo·super ꝟ·ātiqui

¶ An penitētia possit ꝓpria auctoritate commutari·glo·lxxxii·di·presbiter·qui uidetur dicere quod non adde qd dixi supra sub dict· iuramtum·

¶ Quando dicantur in aliquo apparere signa penitentie·Inno·de sen·excō·duobus·Archidia·de here·super eo li·vi·ubi dicit si cum instantia petit sacra ecclesie et habet pectoris cussiones·

¶ Que sit penitentia sacerdotis deneganti penitētiam petēti·habetur·xxvi·q·vi·si penitentiam·et·c·sequen·

¶ Que sunt considerāda per sacerdotē in penitentia imponenda·nō·glo·xxvi·q·vii· tempora et·c·sequen·

¶ An sacerdos possit remittere totuꝫ tēpus penitētie·glo·quod non·xxvi·q·vii·hoc sic·

¶ An sacerdos debeat potius grauem quam leuem penitētiam imponere·uel econtra·habetur ·xxvi·q·vii·alligant·Hosti·in sum·de peni·¶·et an ficte·ꝟ·et quid ergo si aliquis·et·ꝟ·se· dicit se nunquam legisse quod saluator noster grauem penitentiam imposuerit·

¶ An solēnis penitētia sit iterabilis·nō·l· di·¶· potest·et·c·reperitur et·c·quāuis·xxviii·di·presbiter·lxxxi·di·si quis episcopus·xxx·di· si quis presbiter·de peni·di·iii·reperiūtur·Hosti·in sum·de penitē·¶·utrum pnia·ubi His ꝓlibatis· adde sanc·Tho·in quarto di·xiiii·

¶ An mulieribus possit imponi solemnis pnia· nō·l·di·penitētes·xxxiii·q·ii·de his·in glo·et·c antiqua·xxvii·q·i·uirginibus·

¶ An penitētia possit imponi uni ex coniugati sine consensu alterius dic quod non·si est publica uel etiam priuata per quam ledatur ius alterius· ut xxiii·q·iii·c·si ubi tex·et glo·

¶ Etiam in foro conscie pnia et pena est eem mensuranda iuxta quātitatem culpe·tex·in cle· dudum·in fine·de sepul·et ibi dicunt doc·quod si sacerdos minorem pniam imponit quam debet deus supplet nisi releuet sacerdos per indulgentias rite quesitas·xxiii·q·v·quid ergo·de peni·di·i·mensuram de peni·et remis·quod in te·

¶ An pnia tollat totum reatum·hoc est omneꝫ obligationem ad penam·uid sanc·Tho· in quarto di·xx·

¶ An peccata que per ueram pniam sunt dimissa redeant cum quis labitur in peccatum·uide sanctum Tho·in quarto·di·xxii·

¶ An pniam impositam per superiorem possit inferior mutare·uel alterare·uide glo·xxvi·q·vii· tēpora penitudinis· facit·l·si qs libellos·ff·ma·

¶ An de peccatis cōmissis per ignorantiam· et de oblitis debeat fieri penitentia uide in sum·pisa·sub dictione pnia·i·¶·utruꝫ requiratur·et quod sūt

¶ An de peccato originali debeat fieri penitentia uide sanc·Tho·in quarto·di·xvii·tex·xv·q firmissime·de peni·di·iii·c·si·

¶ Quid est in pnia sacramentum·quid res sacramēti·uide sanc·Tho·in quarto·di·xxi·

¶ Quid opētur illa uerba sacerdotis quidqd boni feceris sit tibi in remissionē peccatoruꝫ· uide in sum·pisa·sub dictione pnia·ii·in princi·adde Laudi·in cle·i·de reli et uene·sancto·Ioh·an de peni·et remis·omnis·

¶ Sacerdos semper debet iungere pniam peccatori cōmissiuam·ut superbo humilem orationem·auaro elimosinam·luxurioso ieiuniū·et carnis macerationem·uel loci mutationē·lxxxi·di· ualet·xv·q·i·mulier·ubi de hoc·

¶ An penitens cōpleta penitentia sit totaliter absolutus·uide sanc·Tho·in·iiii·di·xx·

¶ An sacerdos possit mutare penitentiam quaꝫ iniunxit·uide in sum·pisa·sub dictione penitentia·ii·¶·utrum sacerdos·et·¶·se·ubi uide an sacerdos inferior possit relaxare·uel mutare penitentiam impositaꝫ a superiore·ad materiā adde nō·per Archidia·in·c·si·de peni·li·vi·et an epus

immutet impositam per papam. uel sacerdos per epm. glo. l. di. accedens. glo. fi. xxxiii. q. ii. latorez. glo. i. xxvi. q. vii. tempora. Io. an. in. c. cū ex eo. de elec. li. vi. et in. c. cum ex eo. de peni. et remis. glo. et Io. an. in. c. qđ super his. de uoto.

¶ Quid si quis dicat se penitere sed nō uult sustinere onus pnie. qz dicit se delicatuz uel debilē. sanc. Tho. in quarto. di. xix.

¶ An pena mortis diminuat aliquid de pena debita p peccato. sanc. Tho. in. iiii. di. xx.

¶ An qñ imponit pnia publica dicat fieri peccati relaxatio. uel releuatio. sanc. Tho. in. iiii. di. xiiii.

¶ Ex quibus causis imponit penitentia publica dixi. s. sanc. Tho. in prealle. di. xiiii. ponit quatuor causas.

¶ Que sunt impedimēta penitētie. dic quatuor principalia. que uide in sum. pisa. sub dictione penitentia. iiii.

¶ Que penitentia sit imponenda seruo. uide Hosti. in. c. i. de coniu. suo.

¶ An pniarii pape possint se intromittere de reseruatis pape. tex. pro et contra. de tempo. ordi. c. i. Io. an. de uoto. ex multa.

¶ An penitētiam sibi impositā possit peccator interpretari. Io. an. dicit qz non. de uo. qz super.

¶ An bona que qs agit in peccato mortali prosint postea peccato sublato per pniam. uide đ peni. di. iii. primū. et. c. se. Hosti. de dolo. ueritatis. glo. de peni. et remis. qz quidam. glo. de peni. di. i. §. illud.

¶ An peccator cui iposita est minor penitentia q̄ mereatur sit tutus. glo. de peni. di. i. mensuraz. Archidia. c. di. qui penitet. tex. et ibi Archidia. de peni. di. iii. talis. Hug. l. di. si quis prepostera. Io. mo. in extraua. Boni. que incipit. anteq̄.

¶ An sit illi iniungenda penitētia qui segetem meaz secuit animo asportandi. quam tamen sectam dimisit. glo. de peni. di. i. uulgaris.

¶ An si sacerdos imponat penitentiaz cōtra ius debeat obseruari. Archidia. de conse. di. iii. qđ aūt

¶ An penitētia sit danda penitentibus. uide. xxvi. q. vi. is qui. tex. in cle. i. de peni.

¶ An si ex aliquo delicto sequūtur aliqua mala debeat imponi alia penitentia p malis inde secutis. Io. an. de custo. eucha. c. i. super glo.

¶ An si ex eodem casu seu facto surgit duplex delictum debeat imponi penitentia pro utroq̄. tex. qz sic. de testi. sicut.

¶ An is qui preuentus morte non potest iplere penitentiam sustineat residuum in alia uita. Archidia. de peniten. di. iii. talis.

¶ An sacerdos possit imponere publicam penitentiam. glo. xxviii. di. presbiter. glo. l. di. dico.

¶ Que penitentia sit ponenda p mortali peccato. glo. xxii. q. i. c. fi.

¶ An heres posset cōpelli facere penitētiā impositam testatori. glo. de here. accusatus. §. si uero. li. vi. adde qz heres cōpellitur cōplere penitētiam defuncto impositam in distinctione. §. si uero. quando est in rebus tpalibus defunctus. ut ibi nota.

¶ An cōmittenti furtuz debeat in foro penitentie iniungi ut restituat furtum cum augmento glo. xii. q. ii. fraternitas. Iohā. an. de arbi. dilecti. Gof. in summa de arbi.

¶ An quis possit penitentiam sibi impositā adimplere per alium. Ioh. an. de peniten. et remiss. omnis. glo. xxxii. di. presbiter. glo. de peniten. di. iii. c. iiii. Gas. de calde. in repeti. c. nostro. de peniten. et remis.

¶ An interficienti aliquem ex dispositione legis sit imponenda pnia. glo. xxxiii. q. ii. inf. hec.

¶ Mulieri pgnanti uel lactanti non est imponēda pnia ieiunii. Hosti. in. c. ii. de pa. qui fi. occi.

¶ Que requirantur in pnia. uide Archidia. de penultima di. i. item dixi. et di. v. c. i.

¶ An si cōmissum est peccatum ex animo nō tamen est perfectuz opere debeat imponi penitentia. glo. de peni. di. i. cogitationis. glo. ea. di. uulgaris. glo. xxxii. q. v. qui uiderit.

¶ Quare pro quolibet mortali imponat penitētia septēnis. tex. et glo. xxxiii. q. ii. hoc ipsum.

¶ Que penitentia sit imponenda sacrilego. tex. xii. q. ii. de iure.

¶ An aliquis sit compellendus ad penitentiam glo. xxxii. q. ii. quicunq̄. de simo. ex tuarum. et c. matheus. glo. vi. q. i. illi qui. tex. de sponsa. c. i. Io. an. de peni. et remiss. c. omnis. in. p. studeat. tex. de iudiciis. nouit. glo. xxii. q. i. c. fi. Archidia. xxvi. q. vi. c. fi. tex. de cle. coniuga. c. i. glo. fi. de sponsa. ad audientiā. et ibi uide.

¶ An epūs uel papa possint sibiipsis remittere penitentiā iniunctam a sacerdote. Archi. de pe. et remis. c. fi. li. vi. Io. an. eo. ti. cum ex eo.

¶ Penitentia est imponenda confitenti anteq̄ absoluatur. nō. glo. in. p. audire. in cle. dudūz. §. statuimus. de sepul.

¶ Penitentiarius pape non absoluit ab excōmunicatione lata per ordinariuz. Genze. in cle. ii. §. i. de elec. Laud. in cle. i. de priuile.

¶ An faciens penitentiā de uno peccato si postea facit penitētiam de alio sit ab omnibus absolutus. glo. in. c. ex parte. de offi. ordi.

¶ An penitētiarii pape possint dispēsare super sequela peccati. glo. ii. q. vi. §. hic colligit. facit quod nō. Io. an. de fi. presbi. ad extirpandas.

¶ Sacerdos uocatus ad infirmū debet statim accedere ne ille moriatur sine penitentia. glo. đ peni. et remis. c. fi.

¶ An monachis uel monialibus possint imponi publica pnia. glo. xx. q. iiii. c. i.

¶ Penitentia non imponitur morienti. xxvi. q. vii. c. ii. Archi. de hereti. accusatus. li. vi. glo. liii. di. si uero. et ibi nota.

¶ An penitētia debeat esse longioris temporis q̄ fuit delictum. glo. de peni. di. iii. productior. glo. xc. di. si quis monacham. nō. xiiii. di. omnis. in glo. ii.

¶ An confitenti de uno peccato aliis retētis pdest sibi penitentia imposita si postea confiteat de aliis sit pro illo iterato penitētia imponenda nō. de peni. di. iii. §. his auctoritatibus. in glo. i. Io. an. de peniten. et remis. omnis. Archidia. de peni. di. iii. §. fi.

¶ Usurario uel cōmittenti furtū etiam post restitutionem est penitentia imponēda. tex. de homici. sicut dignuz. glo. in cle. i. §. fi. de usur. de in iur. si quis domuz. contra. uide tex. đ furt. c. iii.

¶ Penitentia pape in hac uita imposita tollit

etiam penã purgatorii·tex·xxxiii·q·ii·admonere circa fi·uide Io·an·de peni·et remis·quod autẽ·

¶ An pnia sit iponenda interficienti hominem auctoritate iudicis·nõ·de sen·excõ·perpendim⁹ in glo·fi·

¶ Que pnia imponatur ꝑ peccato ueniali·glo·de peni·di·iii·de cotidianis·

¶ An publice penitens sit infamis·dic ut nõ·de offi·archipsbi·c·ii·ubi uide·alias de offi·ordi·

¶ An pnia cadat in deo·et quomodo intelligitͤ illud·penitet me fecisse hominẽ·nõ·de peni·di·iii penitentia·ii·

¶ Penitentias diffinitas a iure ponit Specu·in suo repto·ti·de peni·et remis·in pńca·

¶ Penitentia imposita a non suo iudice nõ ualet licet postea suus iudex eam ratam habuerit·sm doc·de peni·et remis·quod autem·

¶ In quibus casibus admittatur uel non admittatur pnia·nõ·ff·de condi·ob cau·l·si pecuniam in glo penitentiã·ff·de edi·edic·l·quid sit fugitiuus·in glo·pnia·Cy·C·de pac·l·i·in·ii·q·C·de actio·et obli·l·sine·et ibi Cy·plene Bar·in·l·si qs in principio testamenti·ff·de lega·iii·Dy·in regula·quod semel·li·vi·

¶ An pnia habeat locum in delictis·nõ·ff·de furtis·l·qui ea mente·et ibi Bar·uide in auth·ut iudi·si·quo·suffra·§·sciant·in glo·emendãtes·Barto·in·l·i·C·de grege domi·li·xi·

¶ An pnia admittatur ante litem uel post·nõ·C·de interro·actio·l·de etate·§·fi·in glo·fi·ff·de noxa·l·electio·§·neq·in glo·poterit·ff·solu·matrimo·l·si cum dotem·§·eo autem tẽpore·in gl·i·de plus peti·c·i·C·e·l·i·

¶ An parcat penitenti·nõ·ff·de inoffi·testa·l·papa·§·meminisse·in glo·desistit·ff·de rei uẽdi·l·is qui se obtulit·in glo·i·et fi·de plus peti·c·i·in glo·i·et·C·eo·ti·l·i·

¶ An pnia admittatur in uocatis uel uocantis·in ius si·u ad iudiciũ ueniũ·nõ·C·de in·om·iudi·l·in criminali·in glo·habeat·et ibi Cy·i·iii·q·

¶ An misso nuncio uel littera admittatur pnia anteq̃ ad aliam ptem perueniat·nõ·ff·de contrahen·emp·l·i·in glo·fi·ff·de sponsal·l·iiii·Cy·C·man·l·mandata·Cy·l·non ideo·C·de accusati·in iiii·questione·

¶ An pnia admittitur in transacti·nõ·ff·de trãsacti·l·pe·i·l·fi·C·e·ti·l·siue apud acta·et ibi Cy·in pe·q·et fi·et·e·ti·l·q̃uis·

¶ Publica pnia non est imponenda pro occulti·nõ·de peni·et remis·quesitum·in glo·iii·

¶ An post pniam acceptam posset quis accusari de crimine·nõ·xxiii·q·iiii·si illis·in glo·residuo·xxxii·q·i·quod autem·in glo·fi·et·xxxiii·q·ii·admonere·in glo·penitentia·Hosti·in sum·de accusa·§·quis sit effectus·ꝟ·sed nũqd pnia·

¶ An pnia uideatur finita per ingressum religionis·nõ·xxxiii·q·ii·admonere·in glo·monasterium·de pe·ni·di·i·§·his auctoritatibus·in glo·uide·

¶ An pnia posset in scriptis et per nunciũ imponi·uide de peni·di·i·c·pe·et di·vi·in summa·et·c·fi·ubi de hoc·

¶ An penitentia sit necessaria·quando fuit instituta·cui et quando sit fienda·nota·de peniten·§·v·in summa·

¶ Si quis dicat se peregisse penitentiam an ei credatur·uidetur q sic·ii·q·vi·quanto·Inno·de simo·ex diligenti·ubi de hoc·

¶ Que pnia imponatur furanti sacra·uide·xciii·di·sunt·ꝟ·sui furantis·

¶ An et quando penitentia pegrinandi imposita possit cõmutari·uide de uo·ex multa·i glo·fi·

¶ Perfecta penitẽtia cogit peccatorẽ oĩa libenter sufferre·de peni·di·i·sicut eni·ꝟ·pfecta·

¶ Penitentia est sacramentũ·sanc·Tho·in tercia par·q·lxxxiiii·art·i·et in quarto di·xx·arti·iiii·et·v·

¶ Penitentie materia sunt peccata·ea·q·lxxxiiii·arti·ii·

¶ Penitentia est de necessitate salutis·eadẽ·q·lxxxiiii·ar·v·et in quarto di·iiii·ar·x·et di·xvi articulo·ii·

¶ Penitentie forma est ego te absoluo·eadẽ q·lxxxiiii·art·iii·et in quarto di·xxii·art·iii·

¶ Penitentia de necessitate sacramenti non requirit manuũ impositionẽ·ea·q·lxxxiiii·ar·iiii

¶ Penitẽtia est tabula post naufragiũ·ea·q·art·v·et in quarto di·xiiii·art·ii·

¶ Institutio pnie fuit ualde conueniens·eadem q·lxxxiiii·art·vii·et in quarto di·xxii·ar·vi·

¶ Penitentia est in uoluntate·idem in·iii·parte·q·lxxxv·ar·iiii·et in quarto di·xiiii·ar·iii·

¶ Pnia debet durare usq ad mortem·idem in tercia par·q·lxxxiiii·ar·viii·et in quarto di·xiiii·articulo·iiii·

¶ Penitentia debet esse continua licet gaudio possit interrumpi·ea·q·lxxxiiii·ar·ix·

¶ Penitentia põt iterari·eadem·q·lxxxiiii·arti·x·et in quarto di·xiii·ar·iiii·et in sum·contra genti·lib·iiii·q·lxx·

¶ Penitentia est uirtus specialis·idem in tercia par·q·lxxxv·ar·i·et·ii·et est species iusticie ea·q·ar·iii·et eius prin·est timor·ea·q·arti·v·et in quarto di·xiiii·ar·vi·

¶ Pnia non est prima uirtutum nec fundamentum·ea·q·lxxxv·ar·vi·et in quarto di·xiiii·articulo·iiii·

¶ Penitentia sola potest extinguere peccatũ idem in·iii·par·q·lxxxvi·ar·ii·et in quarto·di·xiiii·arti·vi·sed non unũ sine alio·ut ibi·

¶ Pnie effectus est remissio culpe·ea·q·arti·vi·et in sum·contra genti·li·iiii·q·lxxii·

¶ Penitentia restituit hominẽ in pristina dignitate·idem in·iii·par·q·lxxxix·ar·iii·et in·iiii·di·xiiii·ar·lxx·

¶ Pnia uiuificauit opera facta i caritate·ea·q·lxxxix·ar·v·et in quarto di·xiiii·ar·viii·

¶ Partes pnie bene assignantur in tercia pte q·lxxxx·art·i·et·ii·et in quarto di·xvi·ar·i·et i sum·contra genti·li·iiii·q·lxxii·

¶ Penitere potest aliquis in ultimo uite tempore·idem in tercia par·q·lxxxxviii·ar·vi·

¶ Pnia non est in uiuentibus·nec etiam in beatis·idem in quarto di·xiiii·ar·vi·

¶ Que sit penitentia solemnis·et quomodo debeat dari·idem in quarto di·xiiii·ar·vi·

Penitus De significato huius dictõnis·nõ·Io·an·i·c·i·de postu·prela·li·vi·uide·C·de gladia·super ṗnca·insti·de dona·§·est et aliud·Archidia·in·c·ordinarii·de

offi. ordi. li. vi. et in c. i. de cle. egro. c. li.

¶ Penitus amouentes hec uerba denotant amonitionem iuris et facti. nõ. Io. an. de elec. per inquisitionem. circa fi. sum. ꝟ. penitus.

¶ Penitus phibere aliquid iudici est potestatem in totum circa illud tollere. et ideo tunc actus est nullus. Io. an. in c. romana. ad fi. de sen. excom. li. vi. in nouella. super glo. super ꝟ. põt. adde quod nõ. de hac dictione in c. querimoniã de iurepatro.

¶ Penitus est uerbum precisum nullam limitationem uel modificationẽ recipiens. C. de usu fruc. l. ambiguitatem. C. de edic. diui. adri. tol. l. fi. C. de sum. tri. l. ii. C. de seruitu. l. fi. de hereti. super eo. li. vi. ubi uide.

Pensio Quo tempore debeat solui pensio domus. uide in l. i. §. si pensio. ff. de migran. glo. in l. si ui. l. §. si domus. ff. loca. et ibi Bar. adde nõ. ff. de suf. l. defuncta. i glo. i. Cy. in l. edem C. loca. et ibi glo. Bar. ff. de stipu. seruo. l. seruus cõmunis meum. §. fi. Specu. ti tu. de loca. §. postq̃. ꝟ. sed queritur. adde nõ. de loca. potuit. ab. Ll. et moderni in c. ꝑpt. de loca.

¶ An si habeat inquilinus iustaȝ cãm teneatur soluere pensionẽ. uide in prealle. ll. et in l. habitatores. ff. loca.

¶ Si soluitur pensio pro re aliqua spacio. x. annorum. pbatur ꝙ soluens sit pensionarius recipientis. glo. et Bar. in l. litibus. C. de agri. et censi. lib. xi.

¶ Si res non potest laborari ꝑpter guerraȝ an colonus uel conductor teneatur ad pensionem. uide in l. interduȝ. §. quicquid. ff. de acqui. pos. et in l. si merces. §. uis maior. ff. loca. adde glo. i l. ii. C. loca. ubi de hoc.

¶ An dñs cogatur recipere pensionem p pluribus annis. Bar. in l. statuliber. §. ꝙ si seruus. ff. de statu libe.

¶ Quando debeat solui pensio fabro. uł alteri artifici locanti operas suas. dic ꝙ debeat attẽdi q̃litas persone artificis ꝙ si erat pauper habebit in pncipio alias non. nisi esset conuentum ut nõ in l. insulam. §. fi. ff. loca. et l. fideicõmissa. §. si opere. ff. de lega. iii. Bar. in l. si edem. ff. loca.

¶ Que dicatur iusta pensio. nõ. in auten. perpetua. C. de sa. sa. ec. in glo. fi.

¶ An per potestatem uel alium rectorem ciuitatis possit taxari pensio domorum. Cy. in l. nemini C. loca. et in l. i. C. de epi. audi.

¶ Quid sit pẽsio. unde dicatur. quot sunt eius species. et an per sacerdotium uel matrimoniuȝ pẽsionarii expiret pẽsio. et an in impetratione i forma pauperum sit facienda mentio de pensione. et an pensio possit cũ bñficio permutari. nõ. doc. et maxime do. Car. tlo. Inno. et Hosti. de pben. auaricie. in clemen. ꝙ regulares. §. eadem. de supp. negli. prela.

¶ An in impositione noue pensionis sit necessarius consensus capituli. et rectoris illius ecclesie que grauatur pensione. uide de re. eccle. nõ alie. c. i. li. vi. Inno. et Hosti. de preben. auaricie. docto. in dicta cle. quia regulares. adde quod dixi. s. sub dictione census.

¶ An pensio que soluitur pro beneficio sit assignanda clericis uel laicis. uide glo. xvi. q. i. possessiones. doc. de prebẽ. super inordinata. Archidia. et doc. in c. postulasti. de testi. uide de preben. si motu ꝑprio. li. vi. ex quo apparet ꝙ talis pensio non censet bñficium ecclesiasticũ. ad qđ adde. idem refert Bal. in l. edem. C. locati. post pncipium. quod dixi supra sub dictione bñficiũ.

¶ An ualeat collatio prochialis ecclesie assignata alteri pensione. dic ut nõ. in c. extirpande. §. fi. ff. de preben.

¶ An et ex quibus causis prelatus põt nouas pẽsiones imponere. et postea ueteres augere. nõ. đ censi. phibemus. glo. et doc. in dicta cle. ꝙ regulares. §. eadem. de sup. neg. prela.

¶ An prelatus possit alicui bñmerito dare pensiones sub cõsensu capituli. et si sic an post mortem suam possit eam successor reuocare. uiđ. xvi. q. i. pensiones. et q. vi. illud. adde quod nota. Archidia. xii. q. ii. sine exceptione. et c. alienatiões. Inno. in c. i. de eccle. edi. uel repa. et in c. i. de re. eccle. non alie. li. vi. in fi. de preben. q̃uis. eo. li. Laud. in cle. i. de sup. neg. prela.

¶ Si duo habent domũ cõmunem et unus habitet in ea alter non. an habitans debeat soluer alteri pensionem p parte sua. uide Bal. in l. imperialem. §. preterea. de probibi. alie. feu. per fede. colla. x.

¶ Augmentato uel diminuto fundo an augeat uel diminuitur pensio. nõ. de pac. cum clerici. in glo. in uerbo pensiones.

¶ Non soluens pẽsionem expellitur. ff. loca. l. q̃ modo. §. iur locatorẽ. C. e. l. ii. dico pleni⁹. ꝟ. px.

¶ Quando remittatur pensio debita uel dimittatur iam soluta si non mutatur locatio. nõ. ff. loca. l. Item si uno. §. item cũ quidam. i glo. psonis

¶ An solutio pensionis psit dño. nõ. C. đ agri. et censi. l. litibus. in glo. eas. li. xi.

¶ Qua actione petatur pensio. nõ. in l. edem. C. loca. in glo. ii.

¶ Si sit conuentuȝ super pensione intelligitur đ consuetudine. nõ. C. loca. l. excepto. glo. fi. et ibi Cy. C. de agri. et censi. l. domini prediorũ. i glo. i. li. xi. et ibi Bar. in fi. et l. i. C. in qui. cau. colo. capi. censi. domi. accu. pos. eo. li.

¶ An pensio potest taxari. nõ. C. loca. l. ne cui. in fi. et ibi Cy. dixi. s. proxi.

¶ An pensio debeatur etiam ab eo qui non iuste tenet. nõ. de clec. querelam. in glo. ii.

¶ An solutio pensionis sit signum tradite possessionis et probet possessionem uel dominium. nõ. de resti. spo. cum uenisset. i glo. ii. de re iudi. eum Bertoldus. in glo. pro quodam iure. et đ capel. mo. dilectus. in glo. iii.

¶ An pensio debeat minui seruientibus sm diminutionẽ labori. nõ. ff. de ãmi. le. l. seio.

¶ Appellatione pensionis ꝑprie continetur pẽsio urbanorum pdioruȝ. uel edificiorum. ita dic̃ tex. in l. apud iulianum. §. ii. ff. de lega. i.

¶ Inquilinus non soluens pensionem potest per dominum ꝑpria auctoritate expelli. nec potest resisti. ꝙ pleno iure possidet sine cã. ff. de ui. et ui ar. l. colonus. et l. si seruus. C. quod cum eo. secundũ Bal. in l. edem. C. loca. quod intelligit moderate. et non cum festinatiõe. et post duos mẽses uel postq̃ ita cepit ar. c. potuit. de locati. uel post quatuor menses. ar. l. fi. C. de usu. rei iudi.

uel post·xl·dies·ar·l·q si nolit·§·qui assidua·ff·de edi·edic·et aduerte q eo casu quando dominus ingreditur domuz abeunte inquilino debet habere notarium et testes qui conscribant res ibi existentes·tex·est notabilis in·l·cum domini·ff·loca·et iudex tenetur mittere notariu si requirat·sm Bar·in preal·l·cum domini·

Pensum Exponitur·i·seruiciuz·de cele·missa·c·i·et·iiii·di·deni q·xiv·d i·omnis·

Pentateucum Est liber continens qnq libros mosi·uide de deci·c·i·et quod ibi nota·s·e·§·

Penthecostes Jeiuniuz quatuor temporum in uigilia penthecostes non est celebrandu·lxxvi·di·d ieiunio·contra·uidetur ea·di·statuimus·et·c·igitur·et·c·huius obseruatio·et·c·ieiunium·

¶ Quomodo declarat·et unde dicat penthecostes·no·in cle·i·de reli·et uene·sancto·

¶ In uigilia penthe·diaconi dalmaticis·utuntur alleluia cantatur·non dicitur flectamus genua·lxxvi·di·de ieiunio·

¶ A festo pasche usq ad penthe·non est ex precepto ieiunandum·lxxvi·di·non autem·et·c·necessario·de obser·ieiu·c·ii·

¶ Uigilia penthe·debet ieiunari sub precepto·dixi·s·sub dictione ieiunium·uide doc·de elec·bone·ii·

¶ Penula est uestis consularis·quam pr Paulus habuit·et eam etiam paulus retinuit·et que n dabat nisi ciuibus romanis·uide·c·si in adiutorium·x·di·et ibi glo·in·§·penula·

Penuria De hoc uerbo uide de sta·mona·c·i·li·vi·et de insti·c·primo·

¶ Penuria et inopia idem sunt·sed penuria excedit·in auten·ut iudi·si·quo·suffra·§·inuenimus·colla·ii·

Peplum **Per** Quid sit·nota·xxvii·q·i·moco

¶ De ista dictione uide in·l·urbana·§·pernoctare·ff·de uerbo·sig·glo·de accu·si constiterit·et in·l·i·ff·de lega·i·de offi·dele·cum uicesimuz·glo·in cle·causam·de elec·in·§·perlecto·adde q per significat idem q ualde·ff·de sus·tuto·§·tutores·Item notat totalitatem·no·ff·de uen·i pos sess·mut·l·i·§·pe·Item notat augmentum·ff·d pe tibere·l·item·§·pe·interdum ponitur pro iuxta uel intra·ut·ff·de serui·ur·predio·l·si·add ad materiam de hereti·cum contumacia·li·vi·lxxvi·di·nosce·Io·an·de elec·significasti·interdum per·l·pter·C·de usuris·l·per corruptionez·l·di·ut constitueret·de testa·cum in officiis·

¶ Hec dictio per·notat perfectionez·no·Bart·ff·de excusa·tuto·l·quinquaginta·facit·l·i·§·peruisse·ff·de here·uel actio·uen·

¶ Hec dictio notat casum imediatum·glo·in·l·si·et·ii·C·de inoffi·testa·

¶ De hac dictione uide in·l·placet·C·de sa·sa·ec·et dic q auget·ut·ff·de mino·l·deniq·

Perago Idem est q compleo et ad finem perduco·ff·de adul·l·i·in prin·ff·de excusa·tuto·l·quinquaginta·et sic est differentia inter agere et peragere·ut·ff·de procura·l·qui pcurator·

Percussor Cleric percussor est ab officio deponendus·xlv·di·episcopum aut psbiteruz·de cle·pcus·c·i·

¶ Percussus cum hasta ferrata non dicitur percussus cum ferro·no·ff·ad·l·iul·de sic·l·i·§·diu

¶ Qui in tanto loquitur pcussor est conscientiarum·xlv·di·sane percussor·

¶ Qui ad percutiendu leuauerit manum licet n percutiat reus tamen erit·de penite·di·i·si quis pulsatus·

¶ An liceat pcutere seu uerbare·sanc·Tho·secunda secunde·q·lxv·

¶ Si unus percussit letaliter et alter iterum q libet tenetur de occiso licet pmus cnseatur occidere·ff·ad·l·acquil·l·ita uulneratus·et de accusa·de hiis·

¶ De percutiente laicuz notantur ali qui casus per glo·de sen·excom·quicunq·li·vi·

¶ Non omnis qui pcutit uulnerat·ff·si qua·paupe·dica·l·i·

¶ Si amicus uel socius percutit amicuz·uel socium qui morit probata societate uel amicicia n punitur tanq homicida·q presumitur q no fecerit aimo interficiendi·glo·in·l·i·C·ad·l·cor·d sicca·de quo dic ut ibi no·

¶ Ubi quis non percussit sed timetur clare·et euidéter de percussione pot impune pcuti·ita dicit Inno·in·c·si uero·de sen·excom·

¶ Qui aliquem percusserit etiam si causaz rixe inchoauerit potest postea petere ab eo quem percussit ut sibi caueat de non offendedo·dictum e Bar·in·l·qui bona·§·si quis iusta·ff·de dam·infec·quod nota·

¶ An percutiens homicidam quem uolebat capere ex forma statuti obligantis ad capiendum puniatur·uide in·l·si seruus·C·de his qui ad ec·confu·et in·l·i·ff·de requi·re·

¶ Percutiens aliquem uolendo adiuuare familiam potestatis tenetur nichilominus·quod no·sta no·in·l·illicitas·§·illicita·ff·de offi·presi·

¶ Si accuso te q percussisti ticium cum sanguinis effusione·et probo pcussionem tantum·an debeat sequi condemnatio·Bar·in·l·qui uxori·ff·d adulte·

¶ Percutere est tangere cum telo·ut·l·libellorum·ff·de accusa·et quid sit percussio·uide Barto·in·l·pretor·§·atrocem·ff·de iniur·

¶ Percutiens presbiterum maius sacrilegiuz cometit q percutiens diaconuz·uel subdiaconu·glo xxii·q·v·c·ii·

¶ Percutiens clericuz inuentuz cum matre uxore uel filia·an incidat in canonem·uide no·de sen·excom·si uero·

¶ Septem sunt casus in quibus percutiens clericum non ligatur·qui no·de sen·excom·non dubium·et eo·ti·ex tenore·ubi percutiens clericuz seruientem sibi non ligatur·

¶ De percutiente clericuz secularez uel religiosum a quo absoluatur·uide in·c·religioso·de sen ten·excom·li·vi·dixi sub dictione absolutio·excomunicatio·

¶ Percutiens aliquem bis in eodem loco et in eadem scissura an puniatur pro duplici·uel pro uno·uide no·per Bar·i·l·si gemina·ff·arbo·fur·

c.si.per do. Floria. in. l. item mella. in princi. ff. ad. l. acquil.

¶ Item uolens percutere unuz percutiat alium an teneatur. Barto. tangit in. l. iii. ff. de iniur. ubi uide.

¶ Si existens in uno loco percutit existentem in alio. quis locus attendatur pcutientis. uel pcussi. Bar. in. l. quod ait. §. quod ait. ff. de adul. i autē. qua in prouincia. C. ubi de cri. agi. opor.

Perditio Perditum

¶ Qualiter pbetur perditio instrumenti uel alterius rei. doc. in. l. si quis ex argentariis. in. l. si. ff. de eden. glo. in. c. cum olim. de priuile. et plene in. c. si. quod me. cau.

¶ Perdens rem suam p uiolentiam debet pbare extimationem rei pdite p pprium iuramentum. uide in. c. si. de his que ui me. ue cau. fiūt nec fit extimatio ex effectu. sed prout cōmuniter res ualebat. nō. de usur. in ciuitate. glo. ii.

Peregrinus Peregrinari

¶ Peregrinorum gubernationē debet episcop⁹ recipere. non tñ per se sed per alium. uel alios. lxxxviii. di. episcopus.

¶ Clericus peregrinus non est ordinandus sine litteris testimonialibus. xcviii. di. nullus. et in c. i. et per totum. de cle. peregri.

¶ Bona ecclesie possunt concedere in usum pegrinis. et pauperibus. iiii. q. ii. yconomus. et. c. hic usus.

¶ Qui presumpserit capere pegrinos et romipetas debet excōmunicari. xxiiii. q. iii. si quis romipetas. et. c. illi qui. de peregri. c. i.

¶ Clerici non debent peregrinari absq licentia sui episcopi. de conse. di. v. non oportet. d uoto. magne. glo. de regula. licet.

¶ Ad quem ptineat ptectio et defensio peregrinorum. Inno. q ad ecclesiam. de emp. et uen. c. i. xxiiii. q. iii. si quis romipetas. et in. c. illi qui. de peregri. c. i. et quod ibi nō.

¶ Quis possit dare litteras cōmendaticias clericis peregrinis. nō. de cle. non resi. fraternitati.

¶ Qui dicant clerici pegrini. Archidiac. lxxi. di. hortamur. adde qui dicantur peregrini. qd nō. ff. de in ius uocan. l. sed si per penam. in glo. ob peregrinationem.

¶ An epūs possit peregrinari sine licentia pape dic q non. de uo. magne.

¶ Quid sit faciendum de rebus pegrinorū morientium in itinere. uide in sum. pisa. sub dictione peregrinus. i. §. i. faciunt nō. in auten. nauigia C. de furtis.

¶ Peregrinus de mense may licite pōt stare i uia cum equo et capere de herba pro equo suo. etiam inuito dño. casus est singularis in l. i. i fi. alias est. c. si. de pa. te. et eius uiola. colla. x.

¶ Causa peregrinationis licet. quod alias non liceret. C. cō. de succe. aut. omnes peregrini. xliiii di. clerici. et quod ibi nō. Archidia.

¶ Peregrinus aliqñ sumitur in bonam partem insti. de heredi. insti. §. fi. de uoto. magne. xxiiii. q. iii. si quis romipetas. et in ti. de peregri. interdum in malam. C. de heredi. institu. l. i. ff. de bo. pos. contratab. l. i. §. quidam filium. interdū dicitur peregrinus qui est alienigena. ut. ff. de cri gi. iur. l. ii.

¶ An peregrini teneātur suare consuetudines illorum inter quos morantur. viii. di. que cōtra facit. xii. di. i. quod nō. de consue. c. fi.

Peremne

Flumen peremne dicitur id quod superfluit. et si aliquid exhauriatur. ff. ne quid in lo. pub. l. i. §. ii. uide. xl. di. c. i.

Peremptorium

An cōminationes que solent apponi in citatōnibus habeant uim peremptorii. Barto. in. l. si finita. §. iulianus. ff. de dam. infec.

¶ An et quando citatō dicitur peremptoria. uide Bar. in dicto. §. iuli. dixi sub dictione citatō.

¶ Peremptoria exceptio pōt quandocunq ante sniam opponi. ut. l. prescriptiones. C. d excep.

¶ An statutio termini facta per iudicem sub dubio uideatur peremptoria. Bar. in preallē. l. si finita. §. iulianus. et in. l. mancipiorum. ff. de op. le. et in. l. fi. ff. de fer. et in. l. i. C. de dila. uide dominum Anto. et modernos. in. c. pastoralis. de exceptio.

¶ An post terminum peremptoriuz datum a iudice audiatur uolens opponere exceptiones dicto. in. c. q sicut. de elec. de resti. in inte. coram. et ibi per Hosti. Inno. de fi. instru. cum dilect⁹. et ibi Io. an. uide in cle. i. de excep. Archi. xxx. q. iii. iudicantem. xxiii. q. iiii. de illicita. xiii. q. ii in summa.

¶ Statutio pemptorii habet uim interlocutorie. compos. de elec. q sicut. Archidia. xxiiii. q. iii. de illicita.

¶ An omnis terminus datus post litem sit peremptorius. uide in. l. cessante. C. quomodo. et qñ iu. de offi. dele. consuluit. de ap. sepe. et. c. super eo. et quod ibi per Inno.

¶ An post peremptoriuz posset quis declarare. nō. Archidia. xiii. q. ii. in summa. de testa. ad h. et quod ibi nō. Inno.

¶ Qualiter ueniatur ad peremptoriū. uide. ff. de iudi. l. ad peremptorium.

¶ Etiam in citationibus que fiunt a principio ante cōparitionem aduersarii requiritur perēptorium si citari faciens uult adipisci possessionē bonoruz et satisfieri sibi de damnis et sumptib⁹ hec enim sunt grandis preiudicii. Bart. in. d. l. si finita. §. iulianus. Ange. in. l. ad peremptorium. ff. de iudi. Inno. de accu. ad petitionem. ubi uide multa per eum de hac materia.

¶ An ad hoc ut monitio uel citatio sit perēptoria requiratur in ea addi uerbum peremptorie. glo. xviii. di. si epūs. uidetur uelle q in omnibus actibus iudicialibus requiratur solemnitas peremptorii. glo. in uerbo peremptoriuz. ☩ fi. in c. d illicita. xxiiii. q. iii. dicit q si iudex citat ter q intelligitur illud ad uerbum peremptorie. etiam si in citatione non sit appositū. allegat. l. tres denuntiationes. C. quomō et qñ iudex. uide dictam glo. ad hanc materiam uide Ange. in. d. l. ad peremptorium. Bar. in. d. §. iulianus. et in. l. consentaneū. C. quomodo et quando iudex. ad hanc materiam faciunt que dixi sub dictione citatio.

Perfectum Perficere

¶ Illud est perfectum quod constat ex omnibus suis partibus. ff. de au. et ar. le. l. et si non sint. §. quod ergo. Io. an. de sum. tri. dãnamus. super. ℞. pfectiõ. alias perfectum.

¶ Cum simpliciter dicimus opus intelligitur de perfecto. ff. de re. iu. l. i. ff. ad. l. fal. l. si is. §. i. ff de preto. stipu. l. ii. §. i. vi. q. i. nichil.

¶ Ille dicitur rem pficere qui ita facit q in usu esse posset. ff. de au. et ar. le. l. quintus. ff. de uer. sig. l. edificia. §. i.

¶ Quis tenetur id pficere quod incepit. xxiii. q. i. nuptiarum. de penité. di. ii. non reuertebantur de aposta. quidam. xxxiii. q. ul. oremus. et c. ul.

¶ Nichil est difficilius q reperire aliquid i suo genere ex omni parte perfectuz. Io. an. in. c. maiores. §. sed adhuc. de baptis.

¶ An ex pluribus imperfectis posset fieri unum pfectum. uide de peni. di. ii. dum sanctam. et. §. euidenter. de fi. instru. inter. l. spadonem. §. qui multa. ff. de excu. tuto. facit de testi. tam litteris. in principio.

¶ Quoruz ad perfectionẽ alicuius actus plura causatiue requiritur uno deficiente nichil agit. C. de fi. instru. et iu. has. fis. l. i. et. si. lib. x. et ibi nõ. ff. de transac. l. cum hii. §. si preter. ff. si contra emp. l. in uenditionibus. de spon. tua. de eo q du. in ma. c. fi. et ibi nõ. xxiii. di. quorundã. i. q. i. detrahe. de elec. quia ppter.

¶ Donatio dicitur perfecta traditione non consensu. C. de fi. instru. et iu. has. fis. l. i. li. x.

¶ Perfectum dicitur quando quid habet suuz esse etiam in executione. ff. q metus cã. l. metuz §. sed et quod pretor. ff. q quis. iuris. l. fi. §. fi. et quod ibi nota.

¶ An aliquis possit esse perfectus in hac uita. uide sanc. Tho. secũda secũde. q. clxxxiii. art. ii.

¶ Esse perfectum cõuenit deo. idẽ i. iiii. di. i.

¶ Perfectio uite consistit in preceptis. idez secunda secũde. q. clxxxiii. ar. iii. et uide ibi q perfectio attenditur sm caritatem. ea. q. ar. i.

¶ Perfectio omniũ reruz sũt in deo. idem in. i. par. q. iiii. ar. ii. et in sũ. cõtra genti. li. x. q. xxxi.

¶ Quilibet sanctus est in statu perfectiõis. idẽ secunda secunde. q. clxxxii. ar. iiii.

¶ Religiosi sunt perfectiores presbiteris et archidiaconis. idem secunda secunde. q. clxxxiiii. articulo. viii.

¶ In statu perfectionis sunt prelati et religiosi ea. q. clxxxiiii. art. v. et. vi.

¶ Perfectior est status episcoporuz q religiosorum. idem secunda secunde. q. clxxxvi. arti. i.

¶ De perfectione uniuersi uide per eundem. i secundo. di. xvii. ar. iiii. et in quarto. di. xlviii. arti. ulti.

¶ Perfectio est multiplex. idem in secũdo. di. xv. et. xvi. et. xxxiii. ar. iii. et in. iii. di. i. arti. iiii. et. xxxvii. ar. iiii. et in quarto. di. xxxix. articulo secundo.

Perfidia

Perfidia reprobat. ut. ff. de his qui nota. infa. l. furti §. i. et ℞. ℞. uide. ff. depo. l. i. § per hanc.

Periculum

Triplex est periculuz ut nõ. Bar. in. l. de pupillo. §. si quis riuos. ff. de no. ope. nunc. circa fi.

¶ Periculum est genus habens se ad culpam et casum. doc. in. l. i. C. cõmo. ar. ff. de nego. ges. l. litis. §. si pecunie. ff. cõmo. l. si ut certo. §. quod uero. ff. si quis cautio. l. sed et si quis. §. quesitũ.

¶ Periculum ubiq in mari et in terra. et i falsis fratribus. ff. de dona. cau. mor. l. senatus. C. de nego. ges. hoc habetur. insti. l. iiii.

¶ Ubi maius periculum ibi cautius est agendũ de elec. ubi periculum. li. vi. et ibi concor.

¶ Imputatur ei qui se posuit in periculo. ff. ad l. acquil. l. item mella. et. l. si putator. eo. ti. ff. cõmo. l. si ut certo. §. sed interdum.

¶ Quando quis dicat incurrere periculuz. uide nõ. de hereti. c. fi. li. vi. in glo. periculum.

¶ Ut periculum rei uendite spectet ad emptorẽ ante traditionẽ quot sunt necessaria. nõ. Cy. C. de pericu. et cõmo. rei uen. in. l. ii.

¶ Periculum rei uendite in specie uel ad mensuram ad quem pertinet. nõ. ff. de peri. et cõmo. rei uen. l. i. in glo. i. iuncta glo. degustationem. e. l. et. ff. de contrahen. emp. l. quod sepe. §. in his. in glo. rebus. Cy. in. l. ii. C. de peri. et como. rei uen. in. l. ii. et. ui. q. nõ. in. l. sicut. C. de actiõ. emp.

¶ Rei uendite pure uel sub conditione periculum ad quem pertineat. nõ. ff. de peri. et cõmo. rei uen. l. necessario. i glo. ii. Cy. i. l. i. C. c. et. l. fi.

¶ Quod dicatur periculuz pprie quod impropie nõ. ff. loca. l. item queritur. §. si gẽma. in glo. periculum. et. l. opus. in glo. ii. e. ti.

¶ Periculum quod puenit uicio mere excusatur. nõ. ff. ad. l. acquil. l. si seruus seruuz. §. si calcem. in glo. tollit.

¶ In actis extimatorio ad quem spectet periculum. nõ. ff. de extima. actio. l. i. in glo. peruenit.

¶ An periculuz interitus post morã spectet ad illum qui tenetur ex delicto uel contractu si rea erat eodem mõ peritura penes actorem. nõ. ff. de ui et ui ar. l. i. §. rectissime. in glo. stetisse. et ibi Bar. ff. de uerbo. ob. l. si rem suam. §. i. et ibi glo. si post. glo. in. l. quod te. ff. si cer. peta. et ibi glo. in. ℞. detrimentuz. Cy. in. l. in minorum. C. i qui. cau. in inte. resti. non est ne. ff. de rei uen. l. item si uerberatum. §. fi. in glo. fi.

¶ An periculum interitus post morã spectet ad creditorem. nõ. ff. si cer. peta. l. quod te. i glo. detrimentum. uide nõ. in. l. si ex legati causa. et ibi Bar. ff. de uerbo. obli.

¶ Propter metum periculi et scandali euitãdi licitum est quãdoq magistratibus iura trãsgredi et dicta de causa receditur a iuris ordine. ut l. si quis filio. §. hii autem. ff. de iniu. rup. et irri. testa. ut ibi nõ. Bal. et Inno. in. c. i. de consti.

Perimere

Exponitur. et ñ ualere ut l. iii. in fi. ff. de li. et postu.

¶ Uerbum perimere non notat peremptionem ipso iure. ut. ff. de actio. et obli. l. q seruum. §. i.

¶ De hoc uerbo perempta. uide in. l. i. C. de iudi.

Perinde

Qualiter accipiatur. nõ. ff. ad. l. iul. pecu. l. sacrilegii penam. §. hiis autem. in glo. condemnatus esset. et ibi Barto.

¶ Hoc uerbum notat similitudinem. ff. de acq. re. do. l. acquirere. §. i. potest etiã notare pbitatẽ ut. ff. q satis. cogan. l. arbitro. uide de peti. here. l. sed et si. §. perinde.

¶ Perinde refertur ad omnes qualitates.ut.l. a filio.§.pater.ff.de ali.le.

¶ Si aliquis ex forma statuti debet puniri peri de ac puniretur talis zc. qualiter intelligatur.ui de Bar.in.l.i.ff.de receptato.

Peritia Peritus

Peritis in aliqua arte creditur.casus est in.l.semel.C.de re mili.li.xii. uide Ange.in consilio suo.cclxxiii.quod icipit primus pictus.tex.et Bar.in.l.i.§.i.ff uen.ispi. de homi.significasti.circa mediuz.facit.l.si chorus.§.i.ff.de lega.iii.Specu.ti.de proba.§.fi.vbo. hoc quoq.

¶ Peritus dicitur quis sola naturali scientia instructus.quod nõ.pro his qui pmittũt stare peritis.qz comprehenditur etiam peritus solo naturali instinctu.uide in.l.i.§.ius naturale.ff.de iusti.et iure.ubi etiam habes qp peritia põt cadere in brutis.quod nõ.qz potest facere ad multa. et de hoc vbo peritus uide in.l.ii.§.post originem.ff.de orig.iu.

¶ Turpe est perito in aliqua arte allegare se deceptum.ideo repellitur in.l.ii.§.iteruz.ff.de origi.iu.ideo si doctor decipiatur in emendo libro non agit redibitoria.idez si marescalcus in equo qz illius scia presumitur.ad hoc.ff. de eden.l.phibere.ff.de adul.l.si uxor.§.si iudex.in auten. de iudi.§.nos igitur.C.de mili. et in quo.le.l.i. li.x.C.de epi.et cle.l.cum clericis.in glo.de quo in.l.ediles.in prin.ff.de edi.edic.

¶ Cautus debet esse assessor qñ consulit peritũ in arte.puta medicuz.an ex uulnere sit remansura cicatrix.uel simile.ut faciat inseri in actis qualiter talis medicus ab eo diligenter examinatus sic retulit.alias non ualeret.ar.l.semel.C. de re mili.li.xii.et ibi Bar.

¶ Qui adhibetur tanq̃ peritus debet iurare de conscientia et credulitate.non de ueritate.et ita intelligitur glo.que dic.t qp non debet iurare.ut l.i.§.i.ff.de uen.inspi.Bal.in.l.cõparationes.C. de fi.instru.in notabilibus.

Perire

Illud dicitur perire quod nunq̃ subsistit.ff.de uer.sig.l.cõditõ

¶ An quis teneatur si res erat eodem modo peritura penes dñm.ff.de rei uen.l.item si uerberatum.§.fi.ff.de condi.ob cau.l. si pecuniam.§. fi.ff.qp me.cau.l.si cum exceptione.§.q̃tenus.

¶ Subuenitur alicui ubi res erat tempore peritura.ut.ff.de ser.l.i.ff.de procur.l.sed etiam.ff de peti.heredi.l.sed bone fidei.

Periurium Periurus

¶ Clericus publice periurus debet ab officio deponi.l.di.de his.uide in.c.querelam. de iur.iu.

¶ Scienter periurus est infamis.et quali pena puniri debeat habet.vi.q.i.quicũq.glo.in.l.lucius.ff.de his qui nõ.infa.doc.in.c.testimoniũ. de testi.glo.de iureiuran.querelam.et.c.quarto in glo.fi.adde glo.in.vbo periuri.in.c.fi.de iuriuran.li.vi.glo.in.vbo.periurium.et in.c.uenerabilẽ de elec.doc.in.c.i.de iureiuran.tex.in.c. infames.vi.q.i.glo.i.xxii.q.v.si quis cõuictus. Archidia.xv.q.vi.auctoritatem.opti.tex.in.q.v. constitutus.glo.magna.ii.q.vii.ipsi apostoli. ad de Cy.in.l.ii.C.de re.credi.et iureiuran.et.l.si quis maior.C.de transac.et dic qp punitur pen extraordinaria.per.l.de periurio.C.de cri. stellio.glo.in.l.i.C.de sum.tri.et in.c.iii.de cohabicleri.et mulie.Item adde nõ.in.l.imperialem.C. de nup.in glo.macula.nõ.C.de digni.l.pe.i glo. priuatos.et ibi Bar.li.xii.ff.d testa.l.iii.§.iuba. in glo.impuberes.

¶ Periurare semper est peccatuz sed iurare ñ semper.xxii.q.i.innouo.

¶ Periuriuz incurrit qui iuramentuz sepe frequentat.xxiiii.q.i.non est contra deum.

¶ Periuriũ tanto grauius est quanto sanctius est id per quod iuratur.xxii.q.i.monet te.

¶ Qui iuramétuz illicitum non seruat nihil culpe contrahit ex periurio.sed dolere debet qp illicite et male iurauit.xxii.q.iiii inter cetera.

¶ Pena periurii est grauissima.xxii.q.i.omis et.c.predicandũ.et.c.qui compulsus.et.c.si quis coactus.glo.xxii.q.i.in summa.

¶ Compellens alium periurare peior est q̃ homicida.xxii.q.v.ille qui hominez.et.c.q exigit

¶ Sciens aliquem periuruz qualiter illum manifestare debeat.habetur.xxii.q.v.hoc uidetur

¶ Periurus est etiam qui falsuz per lapidez iurat.xxii.q.v.ecce dico.

¶ Periurus amplius non potest esse testis.xxii q.v.iurare.

¶ Quid sit periurium dic mendaciuz iuramento firmatuz.sanc.Tho.secunda secunde.q.xviii ubi etiam tractat an et qñ periurium est peccatum mortale.

¶ Quot modis cõmittatur periurium.nõ.xxii.q ii.in sum.ii.q.vii.in sum.

¶ An periuriuz sit maius peccatum q̃ homicidium.uide sanc.Tho.in.q.de quolibet.quem refert sum.pisa.sub dictione periurium.§.utrum periurium.

¶ Nuis non cogitur subire anceps periurium in facto alieno.glo in.l.lucius.ff.de his q nõ.ifa.

¶ An periurus sit remouendus ab ecclesia sua. nõ.de iureiuran.querelam.et an ualeat collatio beneficii facta periuro.uide per Frede.de senis. cõsilio suo.xlix.quidicit qp est funditus nulla

¶ An necessitas excusat a periurio.nõ.glo. in pñ alle.c.querelam.ubi uide quid de difficultate.ui de Io.an.de iureiuran.breui.doc.plene in.c.significante.de pigno.

¶ Que pnia imponatur pro periurio.nõ. de iureiuran quanto.in glo.fi.xxii.q.i.in sum.xxii. q.v.rex debet.

¶ Periurus late dicitur omnis qui temerarie iurat.glo.fi.in.c.i.de iureiuran.li.vi.

¶ An iurans uerum credens illud esse falsuz sit periurus.do.Anto.in.c.quanto.in fi.d iuriurã.

¶ An ueniens contra fidem prestitam sit periurus.Specu.ti.de arbi.§.fi.ṽ.vb.sed pone.glo.ne prela.ui.suas.c.fi.nõ.de transac.constitutus. in glo.i.

¶ Quotiens quis uenit contra iuramentum toties dicitur cõmisisse periuriuz.glo.vi.q.i.euitaℓ Archidia.c.ad apostolice.de re iudi.li.vi.tex. xxv.q.i.c.ii.incontra.est tex.in.c.cum haberet de eo qui du.in matri.q̃ pol.per adul.

¶ Quotuplex sit periurium.glo.xxii.q.ii.in sũma.Archidia.ea.cau.et.q.c.fi.

¶ Iurans falsum quod putat uerum non est periurus. Inno. et Hosti. de iura. calump. c. fi.

¶ Periurus non est qui quantum in eo est implet iuramentum licet non habeat effectum. uide tex. xxii. q. ii. queritur. § si epus.

¶ An iurans non credere id quod postea probat sit periurus. Frede. suo consilio. xv. Io. an. in. c. fi. de iura. calum. in glo. magna. adde glo. penul. xxiii. q. i. de his.

¶ An iurans in animam alterius sit periurus. si scit illud quod iurat esse falsum. Laud. in cle. i. de iureiuran.

¶ Potest quis esse periurus in foro contentioso. et non in foro penitentiali. nota. de iuriiur. breui. in glo. fi.

¶ An debitor conuentus in maiori quantitate quam debeat si iurat se nō debere sit periurus. Bar. in. l. si quis cum totum. in principio. ff. de excep. rei iudi. et in. l. i. § si stipulanti. ff. de uerbo. ob.

¶ Periurium procuratorum non ligat dominum nisi dñs sit in culpa. de iureiuran. c. fi. li. vi. nō. in cle. non pōt. de procur. in glo. fi.

¶ An iudex secularis possit declarare aliquem esse piurum. dic quod sic. glo. est in. l. lucius. ff. de his qui nō. infa. doc. in. c. testimonium. de testi. Io. an. in. c. cū C. laicis. de fo. compe. li. vi. et in. c. licet mulieres. de iureiuran. e. li. do. Anto. in. c. cū sit. de fo. compe. dicit quod iudex secularis potest punire periurum pena iuris ciuilis. quod intellige quando est clarum quod quis esset periurus. sed si esset dubium de iuramento an ualeret uel non hoc non spectat ad iudicem secularem. sed ecclesiasticum. de elec. uenerabilem. de iuriur. quāto

¶ An quodlibet piurium infamet. nō. vi. q. i. quicunque. xii. q. v. paruuli. dixi late supra.

¶ Periurium est crimen grauissimum. nō. de re iudi. c. ii. lib. vi.

¶ Non debet uia periuriis aperiri. C. de indic. ui. l. ii. et ibi nota.

¶ Periurus non est qui iurauit soluere et nō soluit quia non potuit. Inno. de accu. super his. de pigno. significante. et quod ibi nota.

¶ An piurus possit agere. Specu. ti. de acto. § i. uer. item quod est periurus. eo. ti. de excep. supra dict o. uer. quero. et uer. sequenti. de pu. cano. c. i. in glo. pe. adde. xxii. q. v. paruuli.

¶ An periurus contrahat matrimonium. nō. de iureiuran. mulieri. in glo.

¶ Uerba dubia debent interpretari ut euitetur periurium. ar. C. ad. l. iul. repe. l. sanctimus. que est canonizata. i. q. vii. sanctimus. nō. de testi. cum tu. de accu. cum dilecti.

¶ Periurus non admittitur ad iuramentū honoris sed oneris. nō. de presump. litteras. i glo.

¶ Periuriū repellit quem a dignitate seculari de sp. e. ii. de iureiuran. querelam. secus in temerario iuramento quantum ad iam promotum. nō. de iureiuran. sicut nostris. et de elec. uenerabilem.

¶ Periurus non est qui ideo non implet iuramentum quia sibi fides non seruatur. de iureiurā. peruenit. ii.

¶ An ad probandum periurium sufficiat probare iuramentum et lapsum termini. nō. Innoc. de accu. super his. in glo. magna.

¶ An periurus peccet mortaliter uel uenialiter nō. de iureiuran. tua nos. in glo. fi. Cy. in. l. ii. C. de fi. instrumen.

¶ Periurus quandoque punitur ab homine ciuiliter ut. ff. de dolo. l. si legatarius. quandoque pena infamie ut. C. de transac. l. si quis maior. tercio punitur pena remotionis a testimonio. ut. l. quotiens. C. de digni. li. xii. de testi. testimonium. Bal. de hoc in l. ii. C. de fideicom. liber. quandoque punitur pena exilii. ut. l. de periurio. ff. de crimi. stellio. quinto punitur ictu fustium. ut. l. si duo patroni. ff. de iureiuran. et quod ibi nō. sexto pena capitis ut in auten. ut luxu. contra naturā. septimo punitur motu principis ratione contempte religionis. C. de sum. tri. l. cūctos populos. octauo pena falsi. ut. l. i. § i. ff. de fal. contra predicta est tamen tex. in. l. ii. C. de re. credi. ubi dicitur quod solum deum habet ultorem. de quo uide ibi Bal.

¶ Periurus est qui in iudicio uariat. de tēpo. ordi. dilectus. in glo. unde.

¶ Que sit forma libelli quādo agitur contra periurum. uide per Bal. in. l. eum patruo. C. cō. utri. ui. iudi. ubi etiam dicit quod periurium est crimen ecclesiasticum. allegat. c. fi. de fo. compe. lib. vi.

¶ Si heres non seruat iuramentum defuncti non cadit in periurium. sed si defunctus iam incidit in periurium bene nocet heredi. ut nō in auten. de iureiuran. amouen. presti.

¶ Periurium semper est cum falsitate. sanctus Tho. secunda secunde. q. xcviii. ar. i. et in quarto. di. xxxix. arti. iiii.

¶ Periurium semper est peccatum mortale. e. q. xciiii. ar. ii. et iii. et in. iii. di. xlix. ar. v.

¶ Aliquando licet facere periurare. ea. q. arti. iiii. et ea. di. ar. v.

¶ Periurium est grauius homicidio. idem. i. q. de quolibet. q. i. ar. viii.

¶ Periurium prohibetur secūdo precepto decalogi. idem secunda secunde. q. cxxii. ar. iii.

Permanere

Unusquisque debet permanere in ea uocatione in quo uocatus est. prima ad corinth. vii. xxi. q. ii. c. i. de regula. licet.

Permissio Permittere

¶ Tribus modis aliquid dicitur permitti. ut nota. iii. di. omnes. xxxiii. q. iii. si quis.

¶ Nihil est boni uel mali quod non fiat deo uolente uel permittente. xxvi. q. i. sunt plurimi. vii. q. i. sciscitatus. xxvi. q. v. nec mirum.

¶ Permissio differt a precepto. de sp. si propter. in prin. li. vi. in glo.

¶ An qui in uno permittit in alio uideatur prohibere. et econtra. uide glo. in. l. ticia. § lucius. ff. de ma. tes. ff. qui. mo. pig. uel ypo. sol. l. sicut. § si permiserit.

¶ Qui non prohibet permittit. ff. ad. l. aequi. l. scientiam. § i. ff. ad macedo. l. sed iulis. § fi.

¶ Plus obligat iussus quam permissio. ff. de noxa. l. ii. et. l. in delictis. § dominus.

¶ Qui permittit non propterea mandat. ff. de his qui nō. infa. l. ob hoc. ff. de mino. l. ait pretor. § quidam.

¶ Qui permittit non facit. ff. de ma. uin. l. si pater. de sp. cum aliquibus. li. vi. xlv. di. de iudeis et ibi Archidia. xxv. q. v. nec mirum.

¶ Qui permittit consentit si potest prohibere uel impedire.ff.de reg.iur.l.culpa caret.et i.l. semper qui non prohibet.

¶ Permissio nō inducit necessitatem.ff.đ maces.l.ticia.§.idem respondit.de p̱p.si pro te.et.e cum aliquibus.li.vi.de eta.et quali.c.i.e.lib.et ibi Archidia.et Io.mona.

¶ Comparatiua pmissio non excusat a peccato. xxxiii.q.ii.si quod.

¶ Deus permittit hominem temptari et affligi a diabolo.s.Tho.i.iiii. di .xxxiiii.ar.ii.et.iii.

¶ Permissionis quatuor sunt modi.idem i.iiii di.iii.arti.viii.et.x.

Permutatio

Permutatio habet locuz in penis fiscalibus non in penis creditorum nisi eis consencientibus.nō.Inno.in.c.odoardus.de solutio.

¶ An existens in infirmitate possit permutare bonuz bnficium cum exiguo.uide nō.in.c.de reruz permu.li.vi.adde nō.c.fi.de renun.li.vi.

¶ Si do equum meuz pro tuo et ultra tu addas mihi.x.ducatos an iste contractus sit emptio uł permutatio.Bar.in.l.i.ff.de rerum permu.

¶ An clerici possint inter se permutare domos uel prebendas sine auctoritate episcopi. Vincē. tenet ꝙ non.quē insequūtur doc.in.c.i.de re.eccle.non alie.contra uidetur notare in.c.quesitū de re.permu.Pau.in cle.ii.de re.permu. Archi. vi.q.iii.denicꝙ.Lap.in tracta.suo de permu.

¶ An monachi habentes bnficia manualia possint ea permutare.doc.ꝙ sic.in.c.cuz olim.de rerum permu.

¶ An cōmendatarii possint inuicem permutaꝛ cōmendas.doc.in prealle.c.cum olim.

¶ An expectantes bnficia uigore litterarū pape possint inuicem pmutare.nō.in.d.c.cum olim

¶ An beneficia electiua possint inuicem pmutari.glo.ꝙ sic.de re.pmu.c.i.li.vi.accedente tñ consensu eligentiuz.uide glo.in cle.i.đ re.pmu.

¶ Quis posset prestare auctoritatem permutatōni beneficiorum.dic solus epūs.nō.glo.in cle.i.đ re.permu.in.c.ii.eo.ti.

¶ Quando acquiratur ius permutātibus.Inno. in.c.inter cetera.de preben.dicit ꝙ quando interuenit auctoritas superioris.de quo dic.ut nota. Pau.et doc.in cle.i.de re.permu.et ibi uide do. Cardi.in.xv.q.adde quod dicam prox.secundū Frede.de sensi.

¶ An optio que de consuetudine aliquarum ecclesiaruz fit in beneficiis uacantibus impediat pmutationem iuxta.c.fi.de cōsue.li.vi.dic ut nō do.Cardi.de re.pmu.quesitum.et per eundem.et Pau.in cle.i.prealle.de rerum permu.

¶ Que sit iusta causa permutandi beneficia.uiđ Inno.in.c.quesitum.puta si quis non potest secure morari in ecclesia.uel non potest pficere ꝑpē diuersitatem lingue.nō. Archidia.de re.permu. c.i.li.vi.ubi dicit ꝙ necessitas et utilitas sūt iuste cause permutādi.item malus aer.lxxiiii. di.q̄rundā.Io.an.in addi.Specu.ti.de cle.ñ resi.§.fi.

¶ An in permutatione beneficiorū possit licite interuenire tractatus uel pactio.dic ut nō .i.c. cum uniuersoruz.de re.permu.et in.c.i.eo.ti.li. vi.et in cle.unica.eo.ti.

¶ An pensiones bnficioruz possint inuicem permutari.doc.ꝙ non.in cle.i.de re.permu.ubi do. Cardi.flo.in.ii.q.pro q̄ facit cle.i.de sup.ne.prela.de preben.si iusta.de p̱p.ad audientiam.adde ꝙ nec pensio potest permutari cū bnficio ut nō in dicta cle.i.℗.eadem.doc.in prealle.c.i.de re. permu.lib.vi.

¶ An optio uel optatio habeat locum in beneficiis permutatis.Frederi.tenet ꝙ non.in consilio suo.lx.

¶ An in permutatione facienda sit necesse facere mentionem de aliis beneficiis que habent permutantes.uide per eundē consilio suo .lxxi. ubi tenet ꝙ non.

¶ Si permutatio beneficioruz non potest habere locum ex una parte an ille qui resignauit ex causa permutationis possit redire ad benefi.ciuz suum ꝓpria auctoritate.Io.an.in.c.i.de re.permuta.li.vi.Frede.consilio suo.xv.

¶ An priores manuales possint permutare eoꝝ prioratus auctoritate legati sine consensu abbatis.Frede.consilio suo.clxxxxii.

¶ An beneficia que permutantur dicanł uacaꝛ et sic an ueniant sub indulto de fructibus beneficiorum uacantiuz percipiendis.dic ut nō.de re.permu.c.i.li.vi.e.in cle.i.e.ti.ubi uide do.Cardi.flo.in.xiiii.q.

¶ An abbas posset permutare beneficiuz monachi sui quo ad ꝓprietatem cum alio simili beneficio sine consensu episcopi.uide Archi.xvi.q vi nomini.et.lxiii.di.c.i.

¶ An ecclesia unita uiuente rectore possit p cā pmutari.Io.an.in addi.Specu.t.i.de preben. supplica.domini de rota decis.lix.

¶ An ualeat permutatio beneficiorum patronaliuin sine consensu patronoruz.uide Lap.in.c.nemo deinceps.de elec.li.vi.Pau.in cle.i.de re.p.

¶ Infra quantuz tempus debeat fieri collatō bnficioruz renuntiantibus animo permutandi.Paulus in cle.i.de re.permu.

¶ An habens ius in re possit permutare cuz habente ius ad rem.et quid econtra.Ioh.an.tenet ꝙ non.in.c.i.de re.permu.li.vi.Laud.in extra.sedes.in.℗.conseruato.

¶ An permutatio beneficii posset fieri per procuratorē laicuz.Ro.tenet ꝙ sic.cōclusiōe.cccviii

¶ An in permutationibus bnficiorū factis apđ sedem apostolicam requirantur expssiones qualitatum.que requirātur in impetratiōibus.Lap. tenet ꝙ sic.in.c.i.de re.permu.li.vi.et ita fu.e curia.

¶ An in permutatione beneficiorum requirał consensus habentis conferre.Archidia.lviii.di. e.i.glo.et ibi Pau.in cle.unica.de re.permu.

¶ Permutatio beneficioruz non potest fieri coram inferiore episcopo.uide Archidia.in cle.i. de re.permu.li.vi.glo.e.ti.in cle.i. Archidiac. lviii.di.c.i.

¶ Conttactus permutationis beneficiorum dicitur innominatus.glo.insti.de emp.et uenditō. §.nam in certis.glo.super rubrica.C. de rerum permu.nō.in.l.i.ff.e.in glo.fi.

¶ An inabilis ad beneficia in futurum obtinenda possit iam obtenta permutare cum aliis. uide nō.p doc.i cle.i.de pēis.et ibi glo.i.℗.obtinēda.

¶ An consensus prestandus per electores uel

patronos pmutationi beneficiorum possit accedere post permutationē Pau· q̧ sic·in clem·i·de rerum permu·

¶ An inuiti cōpellantur permutare sua beneficia·Pau·in cle·i·de re·permu·

¶ An habens duo bñficia incōpatibilia cū dispensatione possit unuz ex illis pmutare eū alio·glo·in cle·ordinarii·de offi·ordi·li·vi· in uerbo eadem·Laud·in cle·dudum·circa fi·de sepul·

¶ An in beneficiis permutatis requirat̃ noua collatio·Pau·in cle·i·de reruz permu·in fi·et ibi Laud·et do·Car·floren·

¶ An capitulū sede uacante possit admittere permutationem bñficioruz·Pau·in cle·i·§·i· de hereti·dixi sub dictione capitulū·

¶ An hospitale possit cum beneficio permutari·glo·in cle·i·de re·permu·pau·in cle·q̧ contingit·de reli·domi·

¶ An indubio presumatur renuntiatio facta aio pmutandi·glo·in·℘·ex cā·in cle·i·de re·permu·et ibi Laud·et do·Cardi·flo·

¶ Quis dicat̃ contractus pmutationis·uide doctor·in·c·fi·de re·permu·glo·i·q·i·eos·in·℘·per p̄cium·Io·an·in·c·fi·de re·permu·

¶ An si alter ex pmutantibus nō habeat bonū ius in beneficio quod permutat et contentatur si sibi aliud cum quo permutat acquirat bonuz ius in illo·uide Io·an·in·c·i·de re·permu· libro·vi·in glo·nota·

¶ An si in ecclesia est factū statutuz de restrictione canonicorū possint aliqui canonicatuz permutare·Laud·in cle·i·de re·permu·Io·an· in addi·Specu·super rubrica·ti·de permu·

¶ Non pn̄t permutari bñficia generaliter p̄ papam refuata·tex·est in extraua·Io·xxii· que incipit execrabilis·§·que omnino·

¶ Ecclesia etiam si sit de mensa potest pmutari·de re·permu·ad questiones·et ibi nō·

¶ Si due ecclesie uiuentibus rectorib⁹ earum sunt unite alicui monasterio uł alteri ecclesie an rectores earum possint permutare non consenciente illo cui facta est unio·uide nō·in·c·quesitum·de rerum permu·

¶ An ordinarius possit auctorem interponer̃ p̄mutationi bñficiorū refuatoruz per papam· dic q̧ non·per extraua·Bonifa·que incipit dudum·idem in extraua·Io·xxii·que incipit execrabilis·

¶ Plura bñficia possunt pmutari cuz uno·p·e·cum uenerabilis·de excep·uide c·ordinarii·d̄ offi·ordi·li·vi·et de re·permu·c·i·e li·

¶ Que uerba licite possint interuenire in permutationibus bñficioruz·uide Inno·in·c·quesitū de re·permu·facit quod dixi·s̄·adde Io·an·in·d·c·quesituz·et quod nō·in cle·i·e·ti·

¶ Beneficia pmutationis cā resignata acceptari non pn̄t per alios uigore gratie expectatiue·de re·permu·c·i·li·vi·nec possunt aliis conferri et eoñ factum non ualet·ut in cle·i·eo·ti·

¶ An permutatio bñficiorū possit fieri cum interuallo temporis dic q̧ sic·tucius tamen est q̧ fiat eodē tēpore·cum Io·an·in·c·i·d̄ re·permu· li·vi

¶ An ualeat pmutatio de beneficiis manualibus nō·in cle·i·de sup·neg·prela in glo·magna·

¶ Infra quātum tempus teneatur ordinari⁹ cōferre beneficia resignata ex cā pmutationis·paulus in cle·i·de re·permu·dicit hoc non expressū a iure·sed q̧ compelletur ordinarius p̄ superiorem si fuerit negligens ad hoc·de iurpa·nullus·

¶ Licet permutare cui non licet dare·ff·de iur̃iuran·l·si ei nuptura·in fi·et·l·sequen·

¶ Quomodo fiat permutatio d̄ spūalibus ad tēporalia·uide de re·permu·ad questiones·

¶ Quare pmutatio non sit contractus nomiatus nō·ff·de pac·l·iurisgentiuz·§·i·in glo·facias·C·e·super rubrica·insti·de emp·et uen·§·item preciū in glo·speciem·

¶ In quo differt permutatio a contractu do ut des·nō·ff·de re·permu·l·i·in glo·habent·§·eadē l·i·in glo·f·

¶ An permutatio sit contractus bone fidei· uel stricti iuris·uide insti·de actio·§· actionum· in glo·ex pmutatione·nō·C·de re·pmu·l· ex placito·glo·i·et·ii·et ibi Cy·

¶ An ex permutatione agatur precise ad rē·nō·C·de re·permu·l·cum precibus·in glo·pe· et ibi Cy·in·i·q·

¶ An in permutatione trāsferat̃ dominiuz si n̄ sit habita fides de precio·nō·C·de re· permu·l·cum precibus·in glo·pe·et ibi Cy·in·i·q·

¶ Permutatio cadit in re aliena·ut·l·i·C·d̄ rerum permu·et ibi nota·

¶ Si cōuenit ut dos detur pro pecunia est pmutatio·quid si dicat ut detur et retrahat̃·uid̄ Barto·in·l·i·C·de re·permu·

¶ Si in instrumento repitur q̧ ticius pmisit seio permutare intelligitur per pactum nudum et sic habebit locum pnīa·ut·l·ex placito·C· de rerum permuta·

¶ Uolētes permutare nō possunt cogi inuiti ascēdere ad maiora bñficia·sed ad minora sic·secūdum Pau·i clemē·i·eo·ti·

¶ Permutatio facta non uocatis illis quorum interest nō est nulla ipso iure sed ānullanda·secūdum pau·in cle·i·de re·permu·

¶ Permutatio facta de ecclesiis unitis certo monasterio sine consensu monasterii non tenet· in cle·i·§·quidam·de exces·prela·di xi·s̄·

¶ An uolētes inuicem permutare possunt unū solum pcuratorē constituere·dic q̧ sic·et datur practica q̧ p̄mo renunciabit ecclesiam tanq̄ procurator talis·et postea tanq̄ pcurator alterius·et si non sint presentes tamen ualet collatio· de preben·si tibi absenti·li·vi·

¶ Permutationez non reddit nullā quasi fraudulentā probata inequalitas beneficiorum· uel onerum alteri beneficio incumbentium·licet sit aliqualis fraudis presumptio·q̧ nō est presumēduz quod q̄dē suum iactet·de renunc·super hoc sed talis non est sufficiens probatio·de hoc per Io·an·de re·permu·e·i·li·vi·

¶ Iuspatronatus permutatur cum alio·nō·de iurepatro·nobis·

Perniciosum

Perniciosum exēplum reuocandum est etiam si aliter non esset maluz·lxiii·di·§·uerum·cum concor·quas ponit Io·an·d̄ elec·sacrosancta·

¶ Que sit perniciosa curiositas·uide de postu·p̄la·c·i·li·vi·et ibi nō·concor·

Pernoctare Dicit pnoctare ex urbem uel domum. qui nulla parte noctis in urbe uł in domo fuit. ff. de ꝟ. sig. l. urbana. §. pernoctare. nõ. glo. i. c. si con stiterit. de accu. potest etiam dici pnoctare. q̃ nocte tota uigilat. ut. ff. de offi. prefec. uigi. l. iii. §. sciendum.

Perpensum Dicitur quasi perfecte pensatũ et deliberatum. ita nõ. in prohemio de. idem. ꝟ. habetur. in c. i. de pact. §. ultimo. circa medium. li. vi.

Perperaz Nõ refert an aliquid ppe ram fiat uel non fiat. ff. de aucto. tu to. l. ii. et. ff. de re iudi. l. iiii. §. condem natuz. cum si.

¶ Hoc uer. uide. C. de iude. l. nullus. et in. l. iii. C. com. utrius. iudi.

¶ Perperam. i. per errorem iuris. ff. de condi. ind. l. qui exceptionem. et ibi Bar. et in. l. ii. C. de pe. iudi. qui ma. iudi. uide. ff. de consti. pecu. l. ticius.

¶ Perperam. i. frustra. ff. de eo q̃ cer. lo. l. iii. §. si quis ita stipuletur.

Perpetuum Regula illa que habet q̃ magistratus ñ possunt cõueniri durante officio non habet locũ in perpetuis. Bar. in l. si pupillo. §. si quis ipsi. ff. de no. ope. nunc. dixi sub dictione officialis.

¶ Quid dicatur perpetuũ quid eternuz. nõ. in. l. eum debere columnam. ff. de ser. ur. pdi. uide Archidia. de elec. ut circa li. vi. glo. in. c. fi. de sepul. li. vi. Albri. et Bar. super rubrica. C. glo. de cohabi. cle. et mulie. clericos. insti. licet. §. adeo. de hereti. ad abolendam. i. q. i. reperiuntur. x. q. ii. ppetuũ. in glo. ex quibus pbatur q̃ ea que con ceduntur ad uitã censentur perpetua. de quo est glo. in cle. i. de re ec. non alie. super. ꝟ. perpetuo adde perpetuum. i. semper. siue continue. ff. de ser ui. l. seruitutes. in gñica. C. de impube. et aliis sub sti. l. humanitatis. Item perpetuũ et sine tempo ris prefinitione. C. de diuer. ꝑp. l. falso. Item per petuũ. i. quod durat usq̃ ad. xxx. uel. xl. annos. ff. de usu et habi. l. per fuum. xxii. di. c. i.

¶ An concessio facta per aliquem intelligit̃ du rare perpetuo uel ad tempus tantuz concedenti. nõ. in. c. i. de offi. le. et in. c. fi. e. ti.

¶ An simpliciter ꝓhibitus uideatur perpetuo ꝓ hibitus. uide. xx. q. i. sicut.

¶ Alienatio dicitur perpetua que fit ecclesie ñ persone. ut nõ. de his que fi. a prela. tua. in glo.

¶ Priuatus beneficio simpliciter intelligitur priuatus perpetuo licet non exprimat̃. uide nõ. de elec. cupientes. §. ceterum. in glo. intelligebatur.

¶ Perpetuũ silenciũ quõ intelligitur. uide nõ. de proba. licet. et. c. precedenti.

¶ Perpetuũ dicitur aliquid q̃tum ad proposi tum. licet non quo ad rem. nõ. in rubrica. ff. xx vii. q. ii. in summa.

¶ Multa permittũtur perpetuo que non pmit tuntur temporaliter. ff. de in ius uo. l. ii. ff. si cer. pe. l. presidis. C. si cer. pe. l. quisquis.

¶ Perpetua alienatio dicitur multis modis. qui nõ. x. q. iii. perpetua.

¶ De perpetuo uicario. nõ. in cle. i. de offi. uica. de exces. prela. frequens. §. ecclesias. de furepro. c. i. de offi. archi. ad hoc.

¶ Perpetuũ dicitur ad. x. ãnos. nõ. ff. de legi. l. nam imperator. Item perpetue. i. generale. ut ff. de sta. ho. l. ii. et de hac dictione adde nõ. i. l. i. ff. de usufr. le. Item perpetue. i. generaliter. ff. uti pos. l. i. §. restituẽdũ. insti. de satisda. tuto. §. i.

¶ Differentiã inter perpetuũ et sempiternũ uide. ff. ne quid in lo. publi. l. i. §. interdum.

¶ Paria sunt perpetue fieri uel ad tempus cũ pacto prorogandi. ut in auten. de non alie. §. neq̃ illud. colla. i.

¶ Perpetuum. i. usq̃ ad uitã alicuius et suorũ hereduz. uel successoruz usq̃ ad certuz gradum. ut in. d. auten. de non alie. §. emphiteosim. Itẽ ppetuum. i. sine temporis prefinitione. ut. ff. de ser. ui. urba. predi. l. eum debere. et in. l. fi. ff. de consti. pecu. et hoc sonat ipsum uocabulum.

¶ Perpetuo. i. donec uult. ff. de procur. l. et in perpetuo. Item perpetuum. i. q̃diu durat. ff. de pecu. l. id uestimentum.

Perplexitas Quando est pplexitas inter duo mala semper intelligenduz est id quod est minus. xiii. di. duo. et. c. nerui testiculorum. et quod ibi nõ.

¶ Quando perplexitas uitiet uel non. uide Bar. in. l. si ita stipulatus. ff. de uerbo. obli. ff. de condi. institu. l. ticius.

¶ In perplexis quid sit eligendũ. uide quod nõ. xiii. di. in summa. et. c. nerui testiculorum. palle.

Perquam Exponitur. i. ualde. ff. de offi. procon. l. obsuare. in fine.

Per se id est solus separate ab alio. ff. de aqua plu. arcen. l. i. uel per se. i. suo nomine. uide. ff. de peti. here. l. ii.

Persecucio Boni semper paciunt̃ persecutionem a malis. iii. q. i. nulli dubium.

¶ Qui persecutionem faciunt episcopis sunt in fames. et in exilium sunt mittendi. iii. q. iiii. in ii. q. v. accusatoribus.

¶ Persecutio inducit continuationẽ. ff. ad l. iu li. de adul. l. quod ait. §. fi. et. l. capite. ff. de ac re. do. l. naturalem. §. i.

¶ Causa persecutionis episcopi possunt suas ec clesias permutare. vii. q. i. omnis qui. et. c. sicut suggestum. et. c. sciscitatus. de renunc. nisi.

¶ Duplex est persecutio. s. interior. et exterior vii. q. i. cum uero.

¶ An liceat persequi. et percutere illum q me percussit. et postea fugit. Archidia. l. di. de his.

¶ Persequens aliquem iniuste deum persegt̃ ut. xi. q. iii. unicuiq̃.

¶ Alia est psecutio bonorum alia malorũ. xxiii q. iii. pro mẽbrum. xxiii. q. iiii. qui peccat. et. c. nimium sunt.

¶ Persecutuz ab alio qui non liberat cum potest peccat. xxiii. q. iii. offendit propheta.

¶ Licitum est persequi malos ut ad bonum con uertantur. xxiii. q. iiii. qui peccat.

¶ Persecutor non dicitur qui scelus uindicat. ut. xxiii. q. v. si ppterea persecutor.

¶ Persequi debemus malos dilectione nõ odio xxiii. q. vii. quicunq̃ nos.

¶ Persequi uidetur qui satis accepit. ff. de uer.

signifi.l.qui precipua.§.fi.

¶ Persecutio est nomen generale.ff.de actio. et obli.l.actio i personam.ff.man.l.dolus.ff.de pac.l.pactuz inter legatariuz.

¶ Quando liceat fugere persecutionem. uel nõ nõ.in cle.quis.de fo.compe.in glo.persequẽtiũ.

Perseuerantia

Perseuerantia auget delictũ.C.de sup.exac.l.i.li.x.ff.de ino ffi.testa.l.papinianus.§.meminisse.de penitẽ.di.v.c.i.add.xc.di.si quis monachus.et.c.sequen.

¶ Non uidetur factum nisi perseueret.ff.de excu.tuto.l.scire.§.sufficit.ff.de uen.inspici.l.i.§.igitur.et.ff.de usur.l.mora.in prin.vii.q.i.§.suggestum ubi uide de bono perseuerantie.

¶ Que differentia sit inter perseuerantiã et pertinentiam.uide nõ.in cle.i.§.porro.de sum.tri.in glo.pertinatia.

¶ Perseuerãs in bono reportabit.premiuz.de cle.non resi.relatum.de renunc.c.i.de eta.et q̃lita.intelleximus.

¶ Perseuerantia facit ualere quod alias nõ ualeret.et econuerso.C.de fi.instru.l.si aduersarius.C.de custo.reo.l.si quis in ca.ff.de diuor.l.diuorcium.

¶ De bono pseuerãtie habet.vii.q.i.suggestuz

¶ Perseuerantia iducitur per actus diuersis tẽporibus factos.secus si eodẽ tempore continuato quis plus dicat uel faciat.secundũ Bal.in rubrica.C.ad finem.

¶ Perseuerantia comitat constantiaz et ẽ uirtus.fm sanc.Tho.secunda secunde.q.cxxxvii.arti.i.ii.et.iii.

Perseuerantia indiget auxilio gratie.ea.q.art.iii.et in prima secunde.q.cix.ar.x.

¶ Ex perseuerantia põt aliquis mereri.idem.i.ii.q.cxiiii.arti.ix.

¶ Perseuerantia dicitur dupliciter.idem in secundo di.xxix ar.iii.et di.xliii.art.iiii.

¶ De perseuerantia dantur precepta in.l.diuia idem secunda secunde.q.ciiii.ar.ii.

Persona

Tres diuine persone sunt consubstantiales.xv.di.canones.de sum.tri.et fi.ca.c.i.et.e.ti.c.i.li.vi.

¶ Ratione persone contra quã cõmittitur delictum aggrauatur delictuz.glo.de sen.excom.cum ab homine.

¶ Distinctaruz personaruz distincta debent eẽ officia.lxxxix.di.ad hoc.

¶ Ratione persone qñq; relaxatur rigor iusticie.l.in tantam.alias tanta.

¶ Rapina et uiolentia est delictuz in persona.ff.de publica.l.licitatio.§.quod illicite.Bar.ff.de furtis.l.itaq;.

¶ Tres persone in diuinis sunt unus deus.nõ tres dii.de conse.di.iii.omnes quos.de sum.tri.et fide catho.c.i.

¶ Quod dicitur a persona fide digna affert iustam cãm credulitatis.Barto.in.l.de pupillo.§.si quis ipsi pretori.ff.de no.ope.nunc.post mediũ

¶ Ex persona pensamus dicta et facta.ff.de nego.gest.l.põponius in negociũ.ff.q me.cau.l.non est uerisimile.xxxi.q.ii.lotharius.

¶ Quis dicat esse psona alicuius ecclesie.et qñ personatus sonet in dignitatez uel nõ.habetur.de insti.cum uenissent.de offi.uica.c.ii.Archi.de consue.c.i.li.vi.ubi dicit q est uulgaris anglicorum.qui dicunt persona talis ecclesie id est rector uel curatus.

¶ Quid sit persõa.uide.xxix.q.i.§.i.add.q appellatione persone cõtinetur uniuersitas seu qđlibet corpus.in auten.de alie.et emphi.§.si ħo contigerit.ff.de fideiusso.l.mortuo.ff.q me.cã.l metuz.§.animaduertendũ.C.de qua.prescrip.l.fi.de hoc probat Io.an.in.c.cũ super.et.c.nulla.de conces.preben.

¶ Quãdoq; quis habet ex psona alterius id qđ non potest habere ex sua.ff.de libe.et postu.l.fi.xciii.di.c.fi.ff.unde liberi.l.i.in fi.et de conces.preben.auctoritate.li.vi.

¶ Quod quis putat equum in persona alterius debet etiam reputare in sua.ff.de condi.et demon.l.frater.§.quod quis.iu.l.i.§.i.xlii.di.i pn cipio.et quod ibi nõ.glo.

¶ Non prius iuris ratio q̃ persona querenda ẽ ff.de test.i.l.si queramus.et in.c.ad dissoluendũ de desponsa.impube.

¶ Quandoq; habet ratio psone.ff.de alimen.lega.l.fi.alias est.l.pe.ff.de dona.l.filius.lxi.di.miramur.et quod ibi nõ.

¶ Bona sequuntur conditionẽ persone.et gaudent eodem priuilegio.ut.C.de inoffi.testamẽ.l.fi.uide de furepa.c.i.li.vi.

¶ Que sit diffinitio persone.sanc.Tho.in pma par.q.xxix.ar.i.et in.i.di.xxv.ar.i.et in.q.de potentia.q.ix.ar.ii.

¶ Persona i diuinis predicitur de essentia.idẽ in primo.di.iiii.arti.v.

¶ Persona non est idem q ypostasis subsistẽtia et essentia.idem in.i.par.di.xxix.arti.ii.et i pmo.di.xxiii.ar.i.et in.q.de potentia.q.ix.ar.ii

¶ Persona habet locuz in diuinis.idem in prima par.q.xxix.ar.iii.et in.i.di.xxiii.ar.ii.et in q.de potentia.q.ix.ar.iii.

¶ Persone diuine sunt tres tantũ.idem in prima par.q.xxx.ar.i.et.ii.et in.i.di.x.ar.v.et di.xxiii.ar.iiii.et di.xxx.ar.iiii.et in.q.de potentia.q.ix.art.ix.et in.q.de quodlibet.q.ii.ar.xv et in sum.contra genti.li.iiii.q.xxvii.

¶ Personaruz numerus et pluralitas est in diuinis.idem in.i.par.q.xxix.ar.v.et in.i.di.ii.ar ti.iii.et di.xxiii.ar.iii.

¶ Persona est nomẽ cõmune tribus personis.idem in prima par.q.xxx.ar.iiii.et in primo di.xxv.ar.iii.et est idem q relatio.idem in prima par.q.xl.arti.i.

¶ Persone diuine sunt omnes eiusdem essentie.idem in.i.par.q.xxxix.ar.ii.et in.i.di.xxxiiii.articulo secundo.

¶ Persone non remanent distincte subtractis relationibus ubi supra.ar.iiii.et in.q.de potẽtia q.viii.arti.viii.

¶ Persone p̃ intelliguntur actibus nocionalib9 idem in prima par.q.xl.ar.iiii.

¶ Persona pluraliter predicitur in diuinis.idẽ in prima par.q.xxxiii.ar.i.et in.i.di.xx.ar.i.

¶ Persona non dicitur uniuoce de deo.et creaturis.idem in prima par.q.xxix.ar.iiii.et in.i.di.xv.arti secundo.

¶ Personalitas aliter ẽ in angelis alit in hõib9

idem in.ii.di.iii.ar.ii et in.iii.di.ii.ar.i.

¶ Mutata persona mutat conditio rei.ut.ff.de acqui.here.l.paulus.ff.de colla.bono.l.i.§.is q̃ q.C.de inoffi.testa.l.i.

¶ Ea que sunt personalia extinguũtur cuz persona ff.qui.mo.usuf.amit.l.sicut.in fi.ff.de libe.le.l.non soluz.§.i.Io.an.de elec.cupientes.in pn cipio li.vi.in regula.puilegium.e.li.

¶ Que sint personales actiones.uide de ꝑptis c.ult.super.ꝟ.psonalibus.et ibi concor.

¶ Persona aliqñ approbat et nõ dictuz.et ecõ tra aliquãdo.ut.xxxvii.di.si quid.et quod ibi nõ.Archidia.nõ.ii.q.v.a iudicibus.

¶ An cum plura iura conueniũt in eadez psona sit per idem ac si conueniãt in diuersis.uide.ff.si cer.peta.l.singularia.ff.de his q.ut idig.l.tutoré

¶ Cuz ministeriuz uel industria certe persone eligitur illud non põt exerceri per aliuz.ff.de mino.l.deniq.§.p.ff.de uerbo.ob.l.si quis arbitiu C.de cadu.tol.l.i.§.item aũt.

¶ Que dicant persone miserabiles.uide doct.de uerbo sig.super quibusdam.Inno.de offi.deleg.significantibus.adde quod nõ.Specu.ti.de aduoca.§.i.ꝟ.Item ꝙ est clericus.circa medium.

¶ In generali ſmone non includitur persona loquens.ff.de pigno.l.paulus.in fi.xxiii.di.dictũ.in glo.nõ.de iureiuran.petitio.et quod habetur in.l.inquisitio.C.de solutio.

¶ Fortiora sunt iura realia q̃ personalia.ar.ff.de no.ope.nunc.l.qui bona.§.i.C.de acqui.posses.l.uitia.et quod ibi nõ.

¶ Uiuente psona personalia prosunt.et nocent aliis.ff.de pac.l.et heredi.ff.de lega.ii.l.peto.§ predium.Archid.xvi.q.i.hinc est.

Persuasio Persuadere

¶ An ille qui psuasit alias facturo teneat.Bar.in.l.non solum.§.si mandato.ff.de iniur.

¶ Qualiter in delictis reuocari possit persuasio.uel consiliuz.uide Bar.in.d.l.ñ solũ.§.si madato

¶ Plus est intelligendũ psuadere q̃ compellere.ff.de ser.corrup.l.i.§.persuadere.et.ff.de ꝓcura.l.filius tria.§.ueterani.

¶ Qui persuadet nõ mandat.ff.de acqui.pos.l.i.§.item põponius.contra.ff.de pigno.l.fideius sor.§.pari.ad materiam.uide.Dy.in regula.scienti.libro.vi.

¶ Non solum tenet psuadens sed etiam psuasus ff.de edi.edic.l.bouem.§.qui persuasum.ar.ff.de ori.iur.l.i.in fi.xvi.q.i.si cupis.

¶ Persuadens et cõpellens equiparant.C.de aposta.l.eum qui.

¶ Quis dicatur ꝓprie psuadere.uide.ff.de ser.corrup.l.i.§.persuadere.adde quis dicat psuasor maleficii.p Ange.in consilio suo.xxi.

¶ An et quando ex delicto persuasionis quis teneatur.uide Bar.et Ia.butri.in.l.ob hec uerba.ff.de his qui nõ.infa.

Pertinaciter Pertinax

¶ Quis dicatur ptinax.uide in.l.si ad magistratum.et.l.omnis.C.de decurio.li.x.

¶ Quis dicatur ptinax uel pertinaciter defendere.nõ.glo.in cle.i.§.porro.de sum.tri.Paulus in cle.i.§.ceteruz.de usur.facit.l.iii.§.tutores.ff.de suspec.tuto.et de sum.tri.damnamus.§.penult.et ibi per do.Car.flo.

¶ Pertinacia capit in mala parte.xxiiii.q.iii.dixit apostolus.in cle.i.§.pe.de usur.et cle.i.§.porro.de sum.tri.xvi.q.i.nos autẽ.de peni.di.ii.paternata.et.c.sequen.uide de cle.excom.n.i.c.fi.in glo.ulti.

¶ Pertinacia opponit pseuerancie.sanc.Tho.secunda secunde.q.cxxxviii.ar.ii.

¶ Quis dicat pertinax.idem secunda secunde.q clxxxiiii.ar.ii.

Pertinere

De significato huius uerbi ptinere.uide.ff.de cloa.l.i.§.item quod ait.ff.de uer.sig.l.uerbum illud ptinere.ff.de eden.l.si quis ex argentariis.§.ptinere.ff.quẽad.testa.ape.l.ii.§.ii.nõ.de rel.do mi.constitutus.de re iudi.abbete sane.li.vi.de hoc uerbo uide Inno.in.c.cum ecclesia.de causa pos.et ꝓprie.

¶ Licet.ꝟ.pficere late capiat tamen admittit in libello.sm Hosti.qui hoc nõ.de excep.c.i.a.inter dilectos.et ibi concor.

¶ Illa ecclesia dicitur ad aliquez pleno iure pertinere in qua quis habet specialem iurisdictionem.de fo.compe.cõquestus.in glo.i.uide nõ.i.c.cum et plantare.§.in ecclesiis.de exces.prela.

¶ Hoc.ꝟ.pertinere ꝓlatum in libello ab actore notat dominiũ.sed positum a reo in exceptiõe notat possessionem.glo.in.l.si quis intentione.ff.de iudi.q̃ bene nota.

¶ Qualiter accipiat.ꝟ.pertinere.nõ.C.de pac.inter emp.et uen.l.i.in glo.et.ff.de donat.l.i.in g o.mortis causa.

¶ Pertinere dicitur ad aliquem quod ad eum sola spe pertinet.ff.de libe.et postu.l.quod dicitur.et.l.si quis postumos.

¶ Hoc ꝟbum denotat irreuocabilem ꝓuentionem.ff.de lega.iii.l.fideicõmissa.§.si filio.

¶ Res dicitur ad eum pertinere qui est dominus uel qui habet ius in re.casus est cum glo.in.l.i.§.iure nostri conseruandi.ff.de no.ope.nunc.

¶ Ideo res dicitur ptinere ad usufructuarios sicut ad alios qui habent dominiũ reale.ut.l.i.ꝓuinciali.§.ii.e.t.et ibi concor.in glo.

¶ De his uerbis ei ad quem ea res pertinet.uide.ff.de actio.et obli.l.pura.§.fi.

Pertinencie

Si concedit castrum uel uilla cum omnibus iuribus et pertinenciis suis quid cõprehendatur et an in dubio uideatur sic facta concessio.nota.Bar.in.l.si quando.C.de bo.uacan.li.x.et Bald.x.colla.de contro.inuesti.c.i.de proba licet cauõ.de fi.instru.inter dilectos.Inno.de resti.spo.cũ ad sedem.

¶ De pertinenciis.uide tex.in.c.cum uenerabilis.de reli.do.et quod ibi nõ.

¶ Pertinencie domus dicunt duo pedes iuxta muruz.ar.l.fi.ff.fini.regun.Bar.in.l.item apud labeonem.§.cõuicium.ff.de iniur.

Peruenire

Proprie dicit quod ad aliquem deductis oneribus peruenit.ff.ad trebel.l.cogi.§.i.ff.de ꝟbo.signifi.l.peruenisse.

¶ Res dicitur ad aliquem peruenisse eo ꝙ ad illam habet actionem.ut.ff.de peti.here.l.si post

hereditatem.§.bone fidei.ff.solu.matri.l.si pro.§.i.ff.de here.uel actio.uen.l.ii.§.peruenisse.

¶ Peruenisse proprie dicitur quod mansurum est ff.de uerbo.sig.l.aliud est capere.ff.de peti.here.l.et si.et.l.sed et si possessor.ff.de lega.iii.l.qui concubinã.§.si heres.

¶ Non refert an quid fiat.uel id quod peruenit ad illud.ff.que me.cau.l.isti quidẽ.in ii.et qd ibi nõ.contra.ff.de spon.l.oratio.

¶ Quod ex re mea ad te peruenit mihi restituendũ est.ff.si cer.pe.l.si me et titium.et.ff.de in rem.pro.l.iii.§.fi.

¶ Qualiter extẽdat peruenire posse.t.nõ.ff.de cõdi.ob cãm.l.quod seruus.in glo.fi.

¶ De hoc uerbo quicquid peruenerit.nõ.in.l.meuius.§.i.ff.de lega.ii.

¶ Uerbum peruenisse denotat irreuocabilẽ peruentionem.ut.l.fideicõmissa.§.si filio.ff.de le.iii

¶ Peruenisse dicit ad aliquem si ad eum sola liberatio perueniat.ff.de eo per quẽ fac.e.l.i.§.fi.

Peruigil
Exponitur id est diligens.ut in.c.i.de offi.custo

Pes
Ille spiritualiter dicitur esse pede fracto qui uiã dñi pergere non ualet.xlix.di.loquere.§.fracto aũt pede.et qd ibi nõ.

¶ Utroque pede calciatus dicitur qui et sibi et ecclesie proficit.viii.q.i.olim.

¶ Quid sit pes.uide Bar.in suo tracta.tyberiadis.li.ii.de insula.adde glo.xvii.q.iiii.sic ãtiqt'

Petere Petitio
Si petatur res maioris ponderis q̃ sit idem sequi debet condẽnatio.Itẽ si petat maior quãtitas.ut.ff.de furtis.l.quas.

¶ Petitio dũmodo sit tollerabilis debet admitti.ita dicit Inno.de iudi.examinata.

¶ An procedat petitio uniuersalis puta peto castrum non dicẽdo aliud.Inno.in.c.cum ad sedem de resti.spo.dixi sub dictione libellus.

¶ An procedat ista petitio peto censum et si non soluis peto te pronuntiari cecidisse a iure tuo.Inno.qui sic.de dila.litteræ.

¶ Similiter petens rem indubio uidetur petere totam.Bar.in.l.de pupillo.ff.de no.ope.nunc.

¶ An et quo iure quis possit petere sibi fieri instrumentum de iure quod habet.uel petere se pronuntiari non debere siue teneri.Bar.in.l.iii.§.nunc de effectu.ff.de libe.lega.et in.l.si finita.§.elegãter.ff.de dã.infec.et in.l.i.§.fi.ff.q̃ lega.

¶ An ille qui non põt petere possit solutionem recipere.ff.solu.ma.l.ii.§.non solum.et.l.amplius non peti.ff.rem ra.habe.

¶ Petitio hereditatis non dat contra titulo possidentem.ut.l.pro herede.et ibi Bar.ff.de peti.heredi.Cy.in.l.cogi.C.de peti.heredi.

¶ Petitio suppletur per sñiam.et econ̄.ita dic Inno.in.c.querelam.de elec.

¶ Quid sit petere incolorate.Inno.in.c.ex litteris.de resti.in inte.dicit que est non assignare causam rõnabilem uel probabilem in libello aut iudici interroganti.quod est bene notandũ sm Bal.

¶ Petens aliquid fieri uidet petere omni meliori mõ que fiat quo de iure fieri põt.ita nõ.Inno.in.c.cũ ecclesia.de cau.pos.et proprie.

¶ Petens aliquod ius in ecclesia aliqua debet illud exprimere.et ex qua cã seu titulo.ita dicit Inno.in.c.ad audientiã.de prę.

¶ Petitio subiectionis est generalis.et procedit sine expressione capitulorum.ita dicit Inno.in c.cum inter.de re iudi.

¶ Quis posset petere amoueri institutũ in beneficio.uide Inno.in.c.quia diuersitatem.de concess.preben.

¶ Aliqua inhoneste petũtur que tamẽ honeste recipiuntur.nõ.de sepul.abolẽde.ff.de ua.et extraor.cogni.l.i.§.est quidem.ff.de origi.iuri.l.ii.circa fi.xviii.di.quoniã.viii.q.i.qui episcopatum.et quod ibi nota.

¶ In quibus plus operetur petitio generalis q̃ specialis.glo.xxiii.di.q̃q̃.

¶ Petens aliquam rẽ hic ipse dicitur habere in illa.uel circa illam bonã fidem.uide de offi.ordina.pastoralis.in glo.sed usque.

¶ Iniuste petẽs repellitur officio iudicis.de purga.cano.cum in iuuentute.

¶ Quid uenit uerbo petitionis.uide.l.pecunie uerbum.§.actionis.ff.de uerbo.sig.

¶ Non debet quis ab alio petere quod ipse nollet dare.ff.de eden.l.si quis.§.i.et in auten.de sanc.epis.§.i.

¶ Petitio dũmodo sit tollerabilis debet admitti.uide Inno.de iudi.examinata.et inhonesta nõ debet exaudiri.de pur.cano.c.cum in iuuentute

¶ Petere id est repetere.ff.de pigno.actio.l.petendi.ff.solu.ma.in rubrica.

¶ Petens cõfirmationem cõtra neminem agit Specu.ti.de offi.iudi.§.i.pro.si uero.

¶ Petens aliquid corã iudice si protestet que nõ consentit in illum tanq̃ in iudicem nõ auditur super sua petitione.de appel.sollicitudinẽ.et ibi nõ.

¶ Si petitur plus tẽpore duplicat tempus habito respectu quãtum restat de tempore cum petitur.ff.de pen.l.aut facta.§.quisquis.insti.de actio.§.plus.nõ.de plus peti.c.i.

¶ Fauorabilius est quod conceditur motu proprio.q̃ quod conceditur ad petitionem.ff.quod quisque iu.l.iii.in prin.de preben.si motu proprio.li.vi.

¶ Petitor dicitur demũ lite cõtestata.ff.de peti.here.l.si bone fidei possessor.ff.rem ra.habe.l.amplius.alias dicitur petitor simplex postulator.ut.ff.de rei uen.l.siue autem.§.si quis.

¶ Petere non debet quis id cuius contrarium nõ esset postulaturus.C.de usu.l.ea lege.ff.de lo.lu.l.pe.ff.loca.l.ea lege.nõ.ff.de peti.here.l.si.alias.l.si et rem.in glo.desideret.

¶ An quis dicatur petere per litis con.uel extra iudicium.nõ.ff.rem ra.ha.l.amplius.in glo.committi.et ibi Bar.ff.de uerbo.obli.l.si uero cũ petiero.et.l.titia.ff.de condi.et demon.adde quod Bal.tenet contra.Bar.in.l.i.C.de lega.in.§.uxoris que prohibita est dotem non petere.

¶ An quis posset petere aliquid ex eo solui qd sibi longo tempore est solutum.nõ.ff.de usu.l.cũ de in rem uerso.in glo.ii.et.l.qui semisses.in glo.exceptionem.e.ti.Bar.in.l.litibus.C.de agri.et censi.li.xii.et ibi glo.dominorum.uide tex.et gl.de censi.peruenit.et ibi doc.

¶ An possum petere id quod habeo.nõ.insti.de lega.§.si res aliena.in glo.consequi.

¶ An possit esse una petitio pro pluribus rebus futuris.nõ.Bar.in.l.pupillo.§.si pluribus.ff.de

no ope·nunc·

¶ Petitio hereditatis contra quem et pro quibus datur·nō·ff·de peti·heredi·l·regulariter·in glo·i·et·ii·uide·C·e·l·ii·in glo·i·et ibi Cy·in·ii·oppo·

¶ Quare petitio hereditatis non datur cōtra titulo possidentē·nō·Cy·C·de peti·here·l·cogi·in iiii·q·C·in qui·cau·lon·temp·prescrip·l·hereditas·in glo·fi·

¶ Si quis cōueniatur petitione hereditatis et dicat se titulo possidere an debeat ꝓbare·nō·Cy·i d·l·cogi·in·vi·q·et ibi nō·glo·ii· circa medium·et in fi·Specu·ti de interro·que fi·ante lite contes·§·i·℣·sciendum·

¶ An emptor hereditatis teneatur petitione hereditatis·nō·ff·de peti·here·l·nec ullam·§·si quis sciens·in glo·tenet C·e·l·ii·glo·i·et ibi Cy ii·op·

¶ An petitio hereditatis detur emptori·nō·Cy·i dicta·l·cogi·in·iii·q·

¶ Qualiter formetur libellus in petitione hereditatis colligitur in·l·i·ff·si pars heredi·peta·i glo uendicabit·Specu·ti·de iudi·in p̄n·

¶ Quanto tpe prescribatur petitioni hereditatis·nō·C·de edic·diui adri·tollē·l·fi·in glo fi et ibi Cy·in·ii·op·adde Angel· in consilio suo·cl·xiii·quod incipit·uiso puncto·

¶ An petitio hereditatis posset simul intentari cum rei uendicatione·nō·Cy·in·l·ii·in fi·C·de peti·here·et ibi glo·penulti·

¶ Petitio hereditatis directa et utilis cui denturet an differant·nō·ff·de peti·here·§·si scripti heredi·in glo·fi·Cy·eo·ti·cogi·in·iii·op·Specu·ti·de actio·sen·peti·§·ii ℣·sed si uis·

¶ An petitioni hereditatis posset fieri preiudicium p aliam actionem·nō·Cy·C·de peti·heredi·l·fi·in·ii·q·

¶ Petitio hereditatis datur contra titulo possidētem qñ titulus habetur ꝓ non titulo· uide Ange·in cōsilio suo·lxxxix·qd incipit in cā predēa

¶ Quare petitio hereditatis non datur contra titulo possidētem et qꝫ impedit litis ingressum·uide Ange·in consilio suo clxiii·quod incipit uisc·

¶ Petitio hereditatis non competit qñ actor dicit se heredem unius et reus se heredem alterius·uide Ange·in consilio suo ccxxxiii· quod incipit ex themate·

¶ Petere dicitur persistens usqꝫ ad sñiam· ut·ff·de inoffi·testa·l·pap·§·meminisse·

¶ De istis·℣·ꝓmitto non agere·non petere·nō conuenire·uel ꝯuenire·qd operentur·uide plene Ja·de are·in·l·si quis maior·C·de transactio·

¶ Quod dicitur peti heredi nō dari con titulo possidentē est uerum qñ titulus est uerus·secus si putatiuus etiā errore iusto·glo·in·l·i C·quo·bono·uide omnino glo·in·l·pe·in fi·ff quo·le·

¶ An in petitione hereditatis ueniāt feudum et res emphiteotica·uide Bar·in·l·itē ueniunt·§·finali ff de peti·heredi·

Petitorium

Naturam petitorii et possessorii·uide in l·naturaliter·§·nihil cōe·ff·de acqui·pos·glo· et Salice·in·l·ordinarii·C·de rei·uen·et in·c·subor ta·de re iudi·dixi plene in repeti·c·pastoralis·ꝯ causa possessio·

¶ Petitoriū pōt intentari suspēso possessorio·glo·est singularis·in·l·i·C·de carbo·edic·dixi in dicto·c·pastoralis·

¶ An sñia lata in petitorio preiudicet in possessorio·uide in·l·permisceri·ff·de usucapio·

¶ Petitorium pōt intentari post conclusionē in possessorio·nō·in·c·significauerunt de testi·

¶ Petens rē tanq̄ suam dicitur intentare petitorium·uide Io·an·in·c·ex tenore·de fo· compe·

¶ An agenti petitorio sufficiat probare solam possessionem·Inno·in·c·constitut'·de fi·preici· et in·c·fi·de cau·pos·et in·c·illud·de presump· ubi idem Innocen·

¶ An et qñ agens petitorio posset super eadem re agere possessorio adipiscende·uide in dicto·c·pastoralis·

¶ Petitorium aliqñ capitur pro rei uendicatione·ut·ff·de rei uendi·l·qui petitorio·

Petra

A petra dictus est petrus ꝓ soliditate et qꝫ primus fidei posuit fundamentum tanq̄ saxum imobile·l·di fidelior

¶ Petra dicitur cristus·ad quā ces nostros irrationabiles motus debemus allidere· de peni·di·iii·in salicibus·i·ad corinth·iii·de peni·di·ii·reuera·et·c·calice·

¶ Aqua de petra data in deserto significabat eucharistie sacramentū·de conse·di·ii·reuera·et·c·inquit apostolus·

¶ De petra uide in·c·fundamēta·post p̄ncipium de elec·li·vi·in glo·

Petrus

Petrus cessit paulo ueritatē predicāti·vi·di·q contēpta·

¶ In beato pe·dñs omniū apostolorum officiū collocauit·xix·di·ita dominus·

¶ Petrum elegit cristus sūmum sacerdotē· cum illi tradidit claues regni celorū·et a se petra sibi nomen petri imposuit·xxi·di·ministri·et·c·i nouo testamento·

¶ Petrus et paulus in una die sub nerone martirizati fuerunt·xxi·di·quis·xxii·di·sacrosancta i·q vii·beatus·plene i·c·fundamēta· de elec·li·vi

¶ Licet petrus xp̄m negauerit postea tamen ē factus p̄nceps apostolorū·ut spes uenie daretur peccantibus·l·di·ponderet·et·c·qꝫ sanctitas· et e·fidelior·et·c·ut constitueretur·et·c·cōsiderandū

¶ Paulus reprehendit petrū·ii·q vii paulus·

¶ Sicut petrus est caput omniū apostolorū sic ecclesia romana est caput omniū aliarum ecclesiarum·iii·q·vi·dudum·

¶ Ideo petrus ter confessus est diligere cristum qꝫ ter negauit·vi·q·i·imitare·

¶ Petrus clementē sibi istituit successorē·viii q·i·si petrus·

¶ Petrus licite occidit ananiā et sophirā·xxiii q·viii·occidit finees·et·c·petra·et uide historiam·act·v·

¶ Sine petri auctoritate nihil soluitur aut ligatur·xxiii·q·i·manet ergo·

¶ Petrus abscindens auriculam malchi figurabat qꝫ hereticos male audientes gladio spirituali truncaret·xxiiii·q·i·si petrus·

¶ Petrus nobis dedit exēplum qꝫ lacrimis lauātur peccata de peni·di·i·petrus·et·c·lacrime·

¶ An petrus peccauerit utendo gladio cum hoc non fecerit auctoritate superiorum·nō·xxiii·q·iii·pro mēbris·

¶ Petrus est maior paulo in āministratiōe ii·

q. vi. puto. xxi. di. in nouo.

¶ An petrus fuerit maior ceteris apostolis. glo. xxiiii. q. i. c. loquitur. in ℘. pari. tex. iii. q. vi. dudum. xxi. di. c. ii. glo. viii. di. in illis. ii. q. vii. paulus. § obedientiam. de cele. mis. cum marthe. de maio. et obe. solite.

¶ Petrus suscitauit tabitam mortuã. act. ix. ℘ q. i. teneamus. xxiii. q. viii. petrus.

¶ Petro date sunt claues in persona ecclesie. dicit Inno. de sen. excom. nouerint. et alibi dicit Augustinus ꝙ qñ petrus recepit claues sanctaꝫ ecclesiaꝫ significauit. xxiiii. q. i. quodcũqꝫ. faciũt que dixi supra sub dictione papa. dicã. ĩ. sub dictione cristus.

¶ Petrus peccauit mortaliter negando cristuꝫ sanc. Tho. in. q. de quodlibet. q. viii. ar. xiiii.

Philateria

Quid sit. uide. xxvi. q. v. c. i. i glo. que dicit ꝙ philaterie sunt carte in quibus continẽtur incãtationes. ea. cã. et. q. non oportet. et in euangelio dilatant enim philatrias suas.

¶ Philateria est bussuluꝫ de argento uel auro. uel cristallo. uel ebore et hmõi. in quo sanctoruꝫ cineres seruabantur.

Philosophus

Si uis esse philosophus non debes esse auarus. C. de mu. patri. l. professio. li. x. xii. q ii. gloria episcopi.

¶ Uere philosophantes abiciunt pecuniã. ut. l. in honoribus. ff. de uaca. mu. in. c. ꝙ nonnulli. đ magis. et est philosophia amor sapientie.

Phitonissa

Mulieri phitonisse uere apparuit samuel iamdiu mortuus. sanc. Tho. ii. ii. q cxxxv. ar. iiii

Pictacium

Quid sit nõ. glo. lxxv iii. di. c. ii. ubi dicit ꝙ ẽ scriptura obligatoria. et dicitur a pingendo. uł ẽ nummus. et dicitur a petendo. alia glo. xxx. q. iii pictaciuꝫ. uideř uelle ꝙ sit idem ꝙ petitio.

Pictura

Anima que uirtutibus adornatur dicitur adeo bene picta. de peni. di. ii. illa anima.

¶ Picture sanctoruꝫ adorantur ad memoriã pteritoruꝫ. de conse. di. iii. uenerabilis. et. c. perlatuꝫ. dixi sub dictiõe ymago. sunt enim tales picture laicis ꝓ scriptura. ut in. d. c. perlatuꝫ.

¶ Pingendus est dñs noster Ihesus cristus nõ in forma agni. sed hominis. de consecratį. di. iii. sectam sanctam.

¶ An liceat pictoribus reperire nouitates ĩ suis picturis. glo. in. c. quanto. de iureiuran.

¶ An picture ad ornandũ ecclesiam possint fieri non obstãte prohibitione alterius. Bar. ꝙ sic. ff. ne quid in lo. sacro. l. i.

¶ Aliud est pictura aliud est scriptura. ff. đ acqui. re. do. l. qua ratione. § littere. insti. de re. di. § littere.

¶ Quod facit scriptura legentibus. hoc pictura ydiotis. de conse. di. iii. placituꝫ. et. c. sequen.

¶ An pictura cedit carte uel econtra. nõ. ff. de rei uen. l. in rem. §. sed et id. in glo notet. ff. đ acqui. re. do. l. qua ratione. § littere. in glo. si bona

¶ An possit ꝓhiberi ne picture fiant in loco sacro. uide Bar. in. l. i. ff. ne quid in lo. sacro.

¶ Cuilibet licet pingere crucifixum in ecclesia. uel facere in publicum. quod decet ad decus et utilitatem publicam. ff. ne quid in lo. pub. l. i.

Pietas

Pietas et patrie eterne et ꝑsentis uite impetrat subsidia. xlii. di. hospitalem. ii. ad thimo. iii.

¶ Aliqñ ratione pietatį rigor iusticie relaxatur i. q. vii. hii qui.

¶ Pietatį affectu licituꝫ est plangere mortuos ut. iii. q. i. ubicunqꝫ.

¶ Pietatį officium persequi uicia ut liberetur homo. xxiii. q. v. officia.

¶ An relictuꝫ ꝓ anima censeatur relictuꝫ ex cã pietatis. uel ad pias cãs. glo. ꝙ sic. in. l. si quis ticio. ff. de lega. ii.

¶ An relictuꝫ ꝓ reparatione ecclesie uel fabrica censeatur relictuꝫ ad pias cãs. casus est in. c. si. de his que fi. a ma. par. ca. facit quod nõ. Bal. in. l. illud. C. de sa. sa. ec. uide nõ. in. c. si de testamen. Specu. ti. de instru. edi. § nũc aliqua. ℘. itẽ etiam. ut dicunt quidam.

¶ An relicta ad pias cãs fiant caduca ita ꝙ remaneant penes heredẽ. uide Bar. in. l. cum pater § tusculanus. ff. de lega. ii.

¶ An relicta pro alimentis sint relicta ad pias cãs. ff. de ali. le. l. solent. et. l. alio. Bar. in. l. diui. ff. ad. l. fal.

¶ Ad cuius cõmoduꝫ cedit id quod remittitur de relictį ad pias cãs Bar. in. l. ex asse. ff. ad. l. fal.

¶ An ad pias cãs possit fieri institutio heredis nutu. Bal. in. l. i C. de sa. sa. ec. ubi etiam uide an deputati ad ultimuꝫ suppliciuꝫ possint testari ad pias causas.

¶ Que dicanř pie cause. Specu. ti. de instrumen. edi. § compendiose. ℘. et scias. glo. in auten. similiter. C. ad. l. fal. ubi uide.

¶ Pietas pertinet ad deťminatas personas. sanctus Tho. secunda secũde. q. ci. ar. i. et habetur ad parentes. ea. q. ar. ii.

¶ Pietas est uirtus specialis. ea. q. ar. iii.

¶ Pietas erga parentes an ꝑferatur religioni uide eadem. q. arti. iiii.

¶ Pietas est donuꝫ. idem secunda secunde. q. cxxi. et in. iii. di. xxxiiii. ar. i. cui dono respondet beatitudo. idem secũda secũde. q lxxxi.

¶ Pietas manet in patria. ii. ii. q. cxxi. ar. ꝑmo et in. iii. di. xxxiiii. ar. i.

¶ Pietas habet plures actus. idem in prealle. q cxxi. et in prealle. di. xxxiiii. ar. xi.

¶ Pietas est uirtus ãnexa iusticie. idem secunda secũde. q. lxxx. ar. primo.

¶ Pietas est distincta a caritate. et iusticia legali. idem secunda secunde. q. ci. ar. i. et. iii.

¶ Pietas que est donum differt a pietate que est uirtus. in prealle. q. ci. ar. i. et tamen an habuř potior est religio. ubi. s. et. q. cii. ar. iii.

¶ Quis est actus pietatį. idem secunda secunde q cii. et in. iii. di. xxxiiii. ar. xxi.

¶ Pietatis dono quid respondet inter fructuř uide. ii. ii. q. cxxi. ar. ii.

¶ Pietas omnino attẽdenda est. ut. l. uxorẽ. §. codicillis. ff. de lega. iii. ff. de edi. edic. l. plerũqꝫ. i. q. vii. tanta.

¶ Per quem debeant dispensari bona decedenciuꝫ relicta in pios usus. nullis datis executoribus in testamento. uide Inno. de uerbo. sig. cum

tibi. de testa. tua. tex. in. l. si quis ad declinandã. C. de episco. et cleri.

¶ An relicta ad pias cãs possint conuerti in reparationẽ ecclesie. uide Io. an. in. c. fi. de testa. li. vi. Pe. de perus. in tracta. cano. por. par. l. c. vii. ad de Bal. in. l. si quis ad declinãdã. ꝓ. sed iuxta hoc quero. C. de epi. et cle.

¶ An sine auctoritate superioris possint cõstitui loca pia. uide Inno. in. c. inẽ dilectos. de dona.

¶ Pietas ꝑsumitur ex qualitate personarũ. ut ff. de nego. gest. l. ex duobus. in fi. ff. de donat. inter ui. et uxo. l. utrum.

¶ Pietas impedit repetitionẽ expensarũ. ut. C. de nego. gest. l. alimenta. xii. q. ii. sacramentorum in glo. adde nota. ff. de calum. l. si quis ab alio. in glo. repetere.

¶ De pietate. uide Archi. et glo. i. q. vii. §. pietatis. lxxxii. di. in prin. xli. di. parsimoniã. et in. c. i. ꝙ metus causa.

¶ An quid ꝑsumatur factuz cã pietatis. nõ. ff. de nego. gest. l. ex duobus. §. tictuz. in glo. fi.

¶ Quod dicat̃ relictuz cã pietatis. nota. C. ad. l. fal. auten. similiter. et ibi Cy.

¶ Ex legatis et fideicõmissis piis non detrahit̃ falcidia. neq; trebel. nõ. Bar et Bal. i aut; similit̃

¶ Quando legata sunt pia neq; defalcant̃. an de trahantur ante alia legata. ut es alienuz. Bart. ꝙ sic. in. l. si quis seruuz. §. fi. ff. de lega. ii. et in auten. sed cum testator. C. ad. l. fal. Ange. et dominus meus Raf. cuma. coñ. in. l. si post missionẽ. et in. l. in quantitate. ff. ad. l. fal.

¶ Qualiter ualeant legata ad pias cãs de iur̃ ciuili. et quid de iure canonico. uide in. c. relatum. et. c. cum esses. de testa. uide Ange. in cõsilio suo ccxxxvii. quod incipit in causa.

¶ Pro duplici pietate. uide. ff. de li. ho. exhi. l. iii. §. sed cum quis.

Piger

Quis dicatur piger et quis tardus. nõ. glo. in. l. si quid uenditor ff. de edil. edic.

¶ An pigricia sit morbus dic ꝙ non. ff. de edi. edic. l. queritur. §. item de eo.

Pignus Pignoratio

¶ Si ꝓcessit tractatus inter ꝑtes de pignorando aliquã rem que postea apparet uendita an ꝯtus ꝑsumatur simulatus. Bal. et Ange. in. l. pacta nouissima. C. de pac. et in. l. si quis cuz aliter. ff. de uerbo. obli. facit quod nõ. Inno. de arbi. innotuit.

¶ Stante statuto ꝙ bona rebelliuz deguastent̃ an cõprehendãtur bona eoruz pignori obligata. nõ. Cy. in. l. pignus. C. de pig. actio. Bar. in. l. i. §. seruus. ff. ad sillcia. Ange. in. l. pignore. ff. de pigno. adde ꝙ si pignus deterioratũ sit sine culpa creditoris non tenetur creditor. C. de pigno. actio. l. ii. et iiii. et. l. sequen.

¶ An pignus obligatuz pro sorte uideat̃ etiã obligatuz pro usuris. nõ. in. l. solutuz. §. si in sortem ff. de pig. actio. ubi uide an pignus obligatum ꝓ uno debito possit ꝓ alio retineri. de q̃ etiã. C. de usur. l. ꝓ retentionẽ. et. i. l. i. C. etiã ob ciro. pecu.

¶ An creditor possit ꝓhibere ne debitor cedat ligna de silua sibi pignora. Bar. in. l. si conuenerit ff. de pigno. actio.

¶ In quibus differt pignus pretoriuz a pignore cõuentionali. Bar. in. l. i. ff. de pigno. actio. adde quod infra dicam.

¶ An ualeat remissio pignoris inter uiruz et uxorem. nõ. glo. in. l. ii. in fi. ff. de religio.

¶ Si dico alicui mutua mihi. x. super isto libro. an liber ille uideatur ꝓ debito obligatus. Bar. ꝙ sic in. l. codicillis. §. instituto. ff. de lega. ii.

¶ An creditor cui castruz est pignoratuz possit uti iurisdictiõe et aliis iuribus. nõ. de re iu. c. i. cã bertoldus. et. l. eleganter. §. fi. ff. de pigno. actio. Bal. x. colla. de feu. da. in ui. l. cõmisso. c. i.

¶ An incorporalia possint pignori obligari. nõ. i. l. si is. §. usufructus. ff. de pigno. decto. in. c. i. de pigno.

¶ An pignus possit pignori obligari. nõ. de do. inter ui. et ux. nuper. de pigno. cum contra. Specu. ti. de pigno. §. i. ꝓ. sed an pignus. C. si pi. pig. da. sit. per totum.

¶ An obligatus pignori generaliter omnia sua bona uideatur etiam obligare bona sibi pignorata. uide. ff. de pigno. l. grege. §. ii. C. si pi. pig. da. sit. l. ii. et. l. i. ff. de lega. iii. et. l. qui habebat. et. C. de pig. actio. l. pignus.

¶ Creditor uendens pignus põt habere fidez de precio. Bar. in. l. eleganter. §. si uendens. ff. de pigno. actio.

¶ An per acquisitionem dominii extinguat̃ pignus. Bar. in. l. sectãte. §. latinus. ff. de ex. re. iudi.

¶ An debeat prius uẽdi pignus q̃ fideiussor excutiatur. Bar. in. l. si testõ. ff. de fideius.

¶ Si pignus datum non fuit sufficiens an possit agi contra dantẽ ad residuuz dic ꝙ sic. ff. si certo peta. l. creditor. et ibi Bar.

¶ Pignus debet ostendere fenerator debitori ut illud uendat et sibi satisfaciat. Bar. in. l. a diuo pio. §. sed illud. ff. de re iudi.

¶ Pignus non extinguitur si debitor fideiussori succedat. ut. l. cum quis. §. fi. ff. de soluto.

¶ Pignus ꝑtoriuz constituitur etiaz sine ipsa rei suct apprehẽsione corpali. ꝓbatur in. l. si finita. §. illud queritur. ff. de dam. infec. et sic limitat̃. l. nec miruz. ff. de pig. actio.

¶ Qualiter sit formandus libellus in pignoraticia actione. Bal. in. l. creditor. C. de pig. actio.

¶ An creditor teneat̃ fructus ꝑceptos ex pignore cõputare in sortẽ. glo. pe. et doct. super ea. et in. c. ad nostram. i. de iuriur. glo. i. c. i. de usu.

¶ An expense pignori possint repeti. Io. an. i. ad di. Specu. ti. de pigno. super rubrica.

¶ Si pignoraui tibi rẽ ad tempus an ante tempus possim reluere. glo. ꝙ non. ff. de uerbo. obli. l. qui rome. §. i.

¶ An ecclesia possit pignorari. uide glo. xxiiii. q. viii. ut pridem. de pig. c. ii. de iuriuran. ex ꝑte. de arbi. exposita.

¶ An in pignore ex instrumento guarẽtisie ꝓcedit regula qui ꝑor est tempore zc. uide Bart. in. l. cum unus. in fi. ff. de bo. auc. iudi. pos.

¶ An si res debitori mei peruenit ad manus meas sine fraude possim eam retinere ꝓ pignor̃ donec mihi soluat̃. glo. ꝙ sic. in. l. si non sortem. ff. de condi. inde. quod est ueruz qñ ille cuius ẽ res consentit ut retineat in pignus a ꝑncipio. et idẽ in scriptore qui potest retinere librum donec sibi soluatur salarium.

¶ Si pignorasti mihi equuz recupero expensas absq; hoc q̄ ꝓbem cum naturaliter presumatur. Bar. in. l. cum seruus. ff. de uerbo. obliga.

¶ An creditor teneat de fructibus pignoris q̄s nō percepit sed ꝑcipere potuit uide doc. de usuris. c. i. glo. in. c. cuz contra. de pigno.

¶ An creditor possit opponere exceptionē ꝓprietatis contra debitorē repetentē pignus. docto. de usur. c. i.

¶ Qua actione agat ad recuperationē pignoris. uide Inno. de pigno. cum contra.

¶ Unde dicat pignus. uide glo. de re. ec. n̄ alie. nulli. ff. de uerbo. sig. l. plebs. § pignus. ff. d̄ pig. actio. l. i. xxx. di. c. i. in glo. fi.

¶ Quid sit pignus p̄toriuz quid conuentionale uide Archidia. in. § sed nondum. ii. q. i. Ia. butri. in. l. ii. C. q̄ po. i pi. ha. ff. d̄ pigno. l. si is q. § i.

¶ Infra quantuz tēpus possit uendi pignus. uide Archidia. in preallе. § sed notandum.

¶ An et qn̄ ualeat pactum de dando pignus in solutum. Bar. in. l. q̄uis. ff. de solu.

¶ An creditor possideat pignus. uide Io. an. de iurepatro. ex litteris. in prin.

¶ Qui pignorat rem ultra q̄ ualeat uidetur facere animo non reluendi. Bal. x. colla. qui. modis feu. amit. c. i. § aut si.

¶ An uti pignore sibi obligato sit usura. uide. s. Tho. secunda secunde. q. lxviii.

¶ Utile est habere ius obligandi rem pignori. ff. de uerbo. signi. l. fructus.

¶ An uasa ecclesie uel decime seu ornamēta possint pignorari. uide. x. q. ii. hoc ius. de pigno. c. i.

¶ An in pignoribus ualeat pactuz. l. cōmissorie uide in. c. significante. de pigno.

¶ Pignus semper est restituēduz debitori et nunq̄ p̄scribitur. nō. ut lite non contes. quoniaz. in glo. fi.

¶ An pignus possit detineri ꝓ aliqua pecunia. ꝓ qua non fuit obligatuz. glo. x. q. ii. hoc ius. nō plene in. c. finem. de do. et contu. adde nō. in. l. solutuz. § si in sortem. ff. de pig. ac. C. etiam ob chiro. pecu. l. prima.

¶ An quis possit in eadem re habere pignus p̄torium. et cōuentionale. uide. ff. de āmi. le. l. siud⁹

¶ Quid si pignus laici transferat ad clericum an gaudeat īmunitate clerici. facit quod nō. in simili. Inno. de sen. excom. nuper. et de imu. ec. c. i.

¶ Pignus non pōt obligari in plus q̄ fuerit p̄mo creditori obligatuz. nō. de pigno. cum con. i glo. pe. Specu. ti. de pigno. § i. ꝟ. sz cum pignus.

¶ Pignus non pōt accedere obligationi q̄ nulla est uel inefficax. nō. ff. de condi. ob tur. cau. l. fi. in glo. ii. et uide. C. e. ti. l. ii.

¶ Si pignus datum sit ob turpem cām an aliq̄ modo peti possit. nō. C. de condi. ob tur. cau. l. ú. in glo. fi. et ibi Cy. in. i. q.

¶ De quibus rebus tenet pignus. nō. ff. de pigno. l. sed et quod. § ꝓ emptione.

¶ Pignus pōt dari pro satisdatiōe in iudicō nota. ff. qui satis. co. l. i. in glo. fi. nō. ff. de reg. iur. l. in eo q̄ plus. § i. nō. ff. de consti. pecu. l. ꝓmissor. § fi. nō. ff. de preto. stipula. l. pretorie. iii. et ibi Barto.

¶ In pignore obligato duobus an inspiciatur tēpus obligationis. an numerationis. nō. ff. qui po. in pig. ha. l. i. in glo. compellitur.

¶ Quando pignus possit uendi per creditorē. nō. ff. de pigno. ac. l. si conuenerit. insti. qui alie. non li. § contra aūt. in glo. et cert⁹. uide. C. d̄ bo. auc. iudi. pos. l. cum ꝓponas. in glo. pe. et se. nota. C. de distrac. pigno. l. creditor. in glo. testator. et ibi Cynus.

¶ Si pignus uendat per creditorē an potest debitor aliquid petere a creditore. uel emptore. et quibus actionibus. nō. C. si uen. pig. aga. l. i. i glo. fi. et ibi Cy.

¶ Qualiter constituat pignus et tollatur. nō. ff. de noxa. l. si noxale. in glo. durat.

¶ Quo tēpore debet probare creditor pignus fuisse in bonis debitoris. nō. ff. d̄ proba. l. cū oīa

¶ An furi pignoris possit prescribi. nō. Cy. C. de lon. tempo. prescrip. l. fi. in fi.

¶ An pignus possit uendicari ubi prescriptuz ē furi offerendi et pignoraticie actioni. nō. C. de anna. except. l. i. § i. in glo. pro socio. in fi. et ibi Cy. in. v. et. ii. q.

¶ Si pignus pretoriū datum sit in solutuz creditori an habeat pro toto debito etiaz si minus ualet. nō. C. de ex. rei iudi. l. ordo. et ibi Cy.

¶ Pignus pretoriuz qualiter constituat ī nominibus. nō. C. de preto. pi. l. i. in glo. fi.

¶ Quis in pignore sit potior. nō. C. de bo. auc. iudi. pos. l. fi. in glo. cōmoditas. Bar. ff. d̄ bo. auc. iudi. pos. l. cum unus. uide aut. de exac. instando. § si uero nihil. in glo. colla. vii.

¶ An p̄sumatur pignus ubi est īstrumētū emptionis et creditor ꝓbatur usurarius et est pactū de restituendo. nota. Cy. in. l. emptione. in fi. C. plus ua. q̄ agi.

¶ An eius datio sit alienatio et ecōn acquisitio. nō. Cy. in. l. fi. in prin. cū glo. i. C. de re. ec. n̄ alie.

¶ An pignus possit dari pro futuri nupciis. nō. C. si rec. prouin. l. ii. in. iiii. q.

¶ An ualeat pactuz de pignore dando in solutum creditori et de pacto. l. cōmissorie ī ipso apposito. nō. ff. de solu. l. calipodius.

¶ Quando nascat actio pignoraticia et qn̄ def. nō. ff. de pig. actio. l. si rem. § omnis. et. C. de anna. excep. l. i. § i. in glo. pro socio. in fi. et ibi Cy. in. vii. q. ubi de hoc.

¶ Ex quibus causis debetur pignoraticia directa et contraria. uide Io. an. in addit. Specu. ti. de pigno. super rubrica.

¶ Pignoraticia habet locum ita in pignore p̄torio sicut conuentionali. Bar. ff. ut in pos. le. l. si cui. § queri potest. et ibi in glo. actio.

¶ Quanto tēpore p̄scribatur actioni pignoraticie. nō. Cy. C. de pigno. actio. l. nec creditores. in glo. ii.

¶ In quo pignoraticia differt uel conueniat cū ypothecaria. nō. in prohe. ff. § tercium. ff. d̄ pigno. ac. l. si rem. § proprie.

¶ An potest agi pignoraticia si rem non tradit debitori sed aliter ad eum peruenit. nō. Bar. ff. de dam. infec. l. in quibus. in fi.

¶ Si debitor obligauit pignori partē rei ut cōmunem et postea ꝓpter cōmunitatem in diuidēdo sit adiudicata creditori debitor cogitur totū habere. nec auditur uolens solus suam partē liberare. ff. com. diui. l. cōi diuidundo. § si debitor

¶ Quas impensas repetit crediter in pignore, dic etiam cibariorum. ff. de pigno. actio. l. si necessarias. in principio.

¶ Si creditor uendit pignus et ꝓmittit de euictio. teneť debitor eidē cauere de indēpnitate. ut in. d. l. si necessarias. §. i.

¶ Si cōmodo pignus alicui ut pignoreť possuʒ agere ut liberet. ff. man. l. lucius.

¶ Pignus ꝯbitur licet ꝑncipale debituʒ nō subsistat in re. sed tantū in specie. uide. ff. de pig. actio. l. solutuʒ. §. si quasi.

¶ An pignus datuʒ ꝓ sorte sit etiā obligatuʒ ꝓ usuris. no. ff. de pigno. actio. l. solutuʒ. §. si in sortē et ibi uide Barto.

¶ Solutio debiti ꝓ rata uni ex heredibus creditoris non īpedit uenditionē pignoris insolidū et sic sicut solutio est indiuidua ex pte hereduʒ debitoris. ita est indiuidua ex parte heredū creditoris. ut non sufficiat uni solutuʒ ad impediēdū uenditionē pignoris. ff. de pig. actio. l. si creditori

¶ Inuecta et illata sunt obligata ꝑmo debitori. seu conductori. scđo licet respectus cōductor nō teneať ꝑsonaliter ꝑmo locatori. ff. in q. cau. pig. ta. ꝯba. l. si gratuitā. et. l. iii. ał's. l. i. §. si colonus. ff. de pigno. glo. in. l. solutuʒ. §. solutā. ff. đ pi. ac.

¶ An inuecta et illata possint teneri pro alio đbito q̄ locationis. uidetur ꝙ sic. in. d. l. solutuʒ. uide Bar. in. l. i. C. etiā ob ciro. pi.

¶ Pignus pōt recuperari etiā lapso termīo soluendi pecuniā non ob. pacto ꝙ pignus esset creditoris nisi iurasset ꝙ tunc ob. iuramētuʒ. Inno. in. c. significāte. in glo. i. de pigro. et eo. ti. significantibus. in glo. pe. et quod ibi nō. doc.

¶ Si cōmodaui tibi reʒ grat. ut pignorares agā contra te act. cōmodati ut releues scđ si nō grat. act. prescrip. ꝟb. si non interuenit pecunia numerata ut. ff. de ꝑscrip. ꝟb. l. rogasti. adđ qđ nō. Bal. in. l. iii. C. cōmo.

¶ Effectus pignoř nomis est ꝙ aut debitum sit pecuniariū. et hocipso habet ius creditor exigendi pecuniā ut cōpenset in debituʒ aut est debitū speciei et habet ius exigēdi ut retineat loco pignoris. ff. de pigno. actio. l. si cōuenerit.

¶ An et quādo agitur ꝯ debitoreʒ rōne pignoř. obligati nois sit necessaria excussio. uide Cy. in. l. nomē. C. que res pig. ob. pos. et Bar. in. l. si conuenerit. ff. de pig. ac. qui dicit ꝙ non.

¶ Etiam predo pōt agere pignoraticia pro re quā pignorauit. ff. đ pig. ac. l. si pignori. §. si ꝑdo

¶ Pignoraticia non dať licet res sit pignorata duobus dūmodo sit sufficiens ꝓ utroq;. ff. đ pig. ac. l. si quis. §. scđ et si quis.

¶ Practica cōcludēdi libelluʒ in pignoraticia ē ꝙ datur ad restituendū possiōnē. ff. de pig. act. l. si debitor. §. fi.

¶ An res aliena possit pignorari. uiđ tex. et qđ ibi nō. in. l. rem alienam. ff. de pig. act.

¶ Casus in quo pōt agi pignoraticia qn̄ debituʒ est solutuʒ. uide in. l. fi. ff. de pig. ac. l. si necessarias. §. si pignore. et. l. si pignoř. §. fi. cū. l. se. dixi. s

¶ Creditor uēdendo pignus pōt habere fidē de precio. ff. de pig. actio. l. eleganter. §. si uendiderit. et an liberet cedendo actioni. uide ibi et eodem titu. l. penult.

¶ An pignus possit constitui in ultima uolūtate et deť ypothecaria. uide. ff. de pig. ac. l. nō ē miruʒ. tex. in. l. creditoribus. ff. de sepatio. ff. de āmi. le. l. fundus.

¶ Pignus pōt emi a debitore nec ualet emptio etiā si minoris emerit. ff. de pigno. ac. l. debitor a creditore.

¶ Petenti debitoʒ ob. exceptio doli nisi restituat pignus. ff. de do. excep. l. apud. §. itē querit

¶ Pignoraticia reꝯbitur ypotecaria consensu. glo. ff. de ac. et ob. l. i. §. creditor.

¶ Si aliquis ꝓbat rem sibi pignoratam tali die reus cōuentus debet ꝓbare sibi traditam ante si uult excludere ypotecariā. Cy. in. l. de rebus. C. de dona. ante nup.

¶ Pactum adiectionis indiē ualet in pignore. ff. de contrahen. emp. l. si.

¶ Resoluto iure pignorantis resoluitur ius pignoris. ff. de indi. adiec. l. ubi ait. §. sed et marcellus et ibi nota.

¶ Quandoq; ex pignore datur retētio et rō actio. ut. ff. de pigno. et. ff. qui. n. c. p. g. uel y. po. sol. ul. l. i. in principio.

¶ In generali obligatione ueniunt etiā bona futura. casus est in. l. fi. C. que res pig. obli. pos. tex sm unā lec. in. l. i. ff. de pig. et ibi Bar.

¶ An ualeat obligatio pignoris rei aliene sciens sub conditione si fiat sua. uide. ff. de pig. l. si fundus. §. i. Bar. in. l. i. ff. de pig.

¶ Pignorato fundo uideň pignorati fructus glo. in. l. i. §. prediuʒ. ff. de pigno. tex. in. l. paulus. §. qui mancipia eo. ti.

¶ Creditor in pignore teneť de dolo et lata culpa et leui. et de custodia. ff. de pig. l. si fideiussor et quod ibi nota.

¶ Inter pignus et ypotecā non est dria nisi in sono uocis. ff. đ pigno. l. res ypotece. §. inť pigno

¶ Prelatus āministrator rerū ciuitatis et tutor possunt bona pignori obligare. si in utilitatē dn̄oruʒ sit ꝟsum. ff. de pigno. l. is qui bona.

¶ Creditor in sortē cōputat fructus pignoris. etiā quos percepit fructus cōputanť quos percipere debuit. ut in. d. l. si is qui bona. §. i.

¶ An usufructus possit pignori obligari. uide in. d. l. si is qui. §. fi.

¶ Jura seruitutuʒ nō possunt pignorari. ut ī d. l. si is qui. §. i. et ibi uide Bart. an iuspatronatus uel iurisdictio possint pignorari. et quid de similibus iuribus.

¶ Res alienas quas habeo in pignus possuʒ obligare. sed resoluto iure meo resoluitur ius illius ut. l. grege. §. i. ff. de pigno.

¶ Quādo nomē est obligatuʒ que actio competat contra debitorē. uide Bar. ī palle. l. grege. §. cum pignori.

¶ Ipotecaria pōt agi in pignoř etiā sola cōuentione cōstituto. anteq̄ sit possessio tradita. et ea tradita si postea perdať. ut in. d. l. grege. §. si superficiarius.

¶ Creditor artatur ad ꝓbandū reʒ pignoratam fuisse in bonis debitoris tpe conuentionis. ff. de pig. l. si supatus. et. l. et que rōdū sūt. §. qđ diciť.

¶ Si res sit ꝑmo pignorata uni postea pignoreť scđo certificato uideť pignorata in residuo. si tn̄ liberatur a primo tota cedit scđo. ut in dicta. l. et quorundam. §. fi.

¶ Obligans rem pluribus tenetur crimine stel lionatus. ut. d. l. et que nondum. §. fi.

¶ Ad qd teneať conuẽtus ypotecaria. dic ꝙ sol uẽdo debitũ liberať. ff. ď pigno. l. si fũdus. §. ĩ uẽ ditione. et si sit condemnatus ĩ plus debito soluẽ do id qđ dꝫ liberatur. ut. d. l. si fũdꝰ. §. si plures.

¶ Si duobꝰ pariter res sit obligata uideť pro ꝑti bus debiti si diuerso tpe uideť obligata in solidũ. ut. d. l. si fũdus. §. si duo.

¶ Creditor põt locare pignus. ff. de pig. l. creditor. et ibi nota.

¶ Gñalis obligatio bonorũ defũcti nõ extendiť ad bõa heredis. ff. de pigno. l. pe.

¶ An destructa domo pignorata destruať pignus uł remaneat area. uide. ff. de pign. l. paulus. §. domus.

¶ An feudũ possit pignorari. uide in. l. lex uectigali. ff. de pigno.

¶ In obligatiõe vł ĩ oĩm bonoruꝫ uenit pecũia. ff. de pigno. l. cum tabernã. §. fi.

¶ Qđ diciť inuecta et illata esse tacite pignori obligata ꝓcedit ĩ domo cõducta area et statiõe. ut. ff. e. in quĩ. cau. pi. ta. ꝯ. l. iii. qđ non habet locũ in p̃diis rustic̃. ut. eo. ti. l. hoc iure.

¶ Intercedens ut fideiussor obłoni ꝓ qua pignorã sua danť uideť pignoribus cõsentire. ff. ď pigno. l. si gratuitã. §. fi. ałs incipit pompo. ff. in quibꝰ cau. pi. ta. contra.

¶ Res obligate ꝓ ꝯctu uidẽtur tacite obligate etiã pro distractu. ff. e. l. fi.

¶ Pupillus sine decreto et sĩ auctoritate tutoris nõ põt res obligare in uolũtario ꝯctu. sed bñ põt in necessario sine decreto. tex. ẽ in. l. i. ff. que res pig. ob. pos. iuncta. l. fi. ff. de admi. tuto.

¶ Soluẽs pecuniã ut p̃ori creditori satisfiat ñ succedit in ius pignorꝫ nisi hoc spãliter et exp̃sse cõsentiat. uide in. l. i. ff. q. mo. pig. uel ypo. sol. et ff. que res pig. ob. pos. l. aristo.

¶ Ipoteca q̃ trãsit ad sm creditorẽ q surrogatur loco p̃mi nõ est oĩno illa prima sꝫ diuersa. lꝫ habeat eandẽ materiã. ut. d. l. aristo.

¶ Si cõcurrant gñalis ypoteca et spãlis p̃ferť generalis p̃or tpe. ff. qui po. in pi. ha. l. ii.

¶ Si creditor nouat obligationẽ pignora q̃ tenebanť in p̃ma tenẽtur in secũda. ff. qui po. ĩ pi. ha. l. creditor. facit. l. nouatiõe. C. de noua.

¶ Mutuãs in refectionẽ hꝫ ypotecã priuilegiatã. ff. qui po. in pig. ha. l. interdũ. de q̃ u. de ibi gl. et Bar. et qđ de mutuãte ad emẽdaꝫ. uide ibi.

¶ Si duobus pignorať res anteq̃ sit sua obligatio incipit ex tpe q̃ res uenit ad dñiuꝫ debitoris ideo licet alter ex tpe cõuentionis sint diuersi in tpe exq̃ tñ ambo requirũť tempore q̃ uenit dñiuꝫ creditori uterq3 cõcurrit. tex. et gl. in. l. ideoq3 §. f. ff. qui po. in pig. ha.

¶ Priuatus ãtiqor tpe habẽs expressũ preferetur fisco hñti tacitã. eo. ti. l. si pignus.

¶ Res aliena pignori obligata ñ confirmatur ut retro a tpe cõuentionis supueniente dño obliganti sꝫ ut ex tpe supuenienti dñii. sm glo. in. l. denique ałs ideoq3. §. fi. ff. qui po. in pi. ha. quam reprobat Bar. p. l. fi. eo. ti. et. l. hac edictali. §. oĩs. C. ď fis. nup. et C. de iuř do. l. in rebus. uide glo. et Bar. ĩ l. qui balneũ. eo. ti. qui po. in pi. ha.

¶ Creditor possidens etiã posterior tpe excludit q̃cunq3 alium creditorem si offert se ꝑatum soluere. ff. de pig. l. pecuni. §. fi.

¶ Si p̃mus creditor cõsentiat ꝙ pignus obligeť scđo creditori ĩ pignore potior erit scđus. tex est cũ glo. ĩ. l. si creditor. §. si idẽ. ff. q po. in pi. ha.

¶ Emẽs pignꝰ a p̃ore creditore tanq̃ succedẽs ĩ locũ primi p̃ferť sõ. ut. d. l. si creditor. §. simpliciť uide. ff. q̃ res pig. o. pos. l. aristo. ubi glo. dicit ueritatẽ. adde ꝙ scđus creditor soluẽdo p̃mo. et pacisceđo ut ĩ eius locũ succedat p̃ferť sõ. ut. d. l. aristo. §. si ticius. alĩas est. l. a ticio. §. si ticius. ff. qui po. in pig. ha.

¶ Edificiũ ꝓ solutione salarii est tacite obligatũ. ff. qui po. in pi. ha. l. etiam.

¶ Si p̃or creditor recepit pignꝰ in solutũ nõ extinguitur ius pignorꝫ q̃ ad facultatẽ retinẽdi cõtra scđos creditores. ff. q po. in pi. ha. l. a debitorẽ

¶ In rebꝰ etiã quesiti post obligationẽ p̃or tpe p̃fertur secũdo etiã si sciuie res q̃sitas post obligatioẽ secũdi. ff. eo. ti. l. fi.

¶ Creditor p̃or tpe nouẽs obligationẽ cũ pacto ut pignora remaneãt obligata. remãet in sua p̃oritate. ut in p̃alle. ti. qui po. ĩ pig. ha. l. prior.

¶ Si secũdus creditor uẽdit pignꝰ ĩ p̃iudiciũ p̃oris nõ ualet uẽditio aliq̃ tñ actio nõ competit cõtra uẽdentẽ sꝫ bñ agiť ypotecaria cõtra tercium possidentẽ q emit. uide in. l. i. ff. de distrac. pig.

¶ Si p̃or creditor uẽdit pignꝰ secũdus creditor in eo ꝙ p̃or plus debito recepit põt agere cõtra euꝫ et qua actione. uide in p̃alle. l. i.

¶ Si fideiussor emit pignꝰ a p̃mo creditorꝫ. scđus creditor hꝫ ius offerẽdi ꝯ fideiussorẽ et pignus aduocãdi. ff. de distrac. pig. l. si fideiussor.

¶ Añ diẽ soluẽde pecunie pignꝰ non põt distrahi per creditorẽ. ff. de distrac. pig. l. cũ solutio. q

¶ Si creditor uẽdit pignꝰ cũ pacto ut possit redimere hoc ius redimendi dꝫ trãsferri in debitorẽ si sibi est integre satisfactuꝫ. ff. ď distrac. pigno. l. si creditor.

¶ Debitor pignus iuste uẽdituꝫ a creditore nullo iure põt recuperare nisi ex pacto. uel nisi rõne etatis. aut ꝑpter alĩciaꝫ succurrať. uide in p̃alle. l. si creditor. §. i.

¶ Creditor põt emere pignꝰ. tex. et glo. in. l. rescrip. in prin. ff. de distrac. pigno.

¶ Creditor uẽdendo pignꝰ ñ teneť de euictiõe nisi ꝓmittat specifice. uide ĩ. l. ꝓptũ. §. i. ff. ď distrac. pig. adde. l. i. C. de euic. pig.

¶ Creditor põt cedere ius redẽptiõis etiã extincto debito. ut. ff. de dis. pig. l. creditor.

¶ Creditor uẽdẽs pignus ut creditor dꝫ oñdere se creditorẽ et ius cedere et posſiõnẽ tradeř. uide in p̃alle. l. creditor. ibi uide etiã p Bar. q̃ exiganť ut creditor possit uendere pignus. et qualiter creditor possit ĩpedire pignoris uenditioneꝫ nõ. in. l. i. C. de euic. pigno.

¶ An sola oblatiõe debiti uel qñ debitũ nõ est liquidũ. sola oblatione liquidãdi impediať pignoris uenditio. uide. ff de dis. pig. l. pe.

¶ Liberãs pignus non id circo hꝫ ius obligatũ nisi paciscať ꝙ succedat loco primi. ff. qui. mo. pig. uel ypo. sol. l. i. et. l. aristo. ff. q̃ res pi. o. pos.

¶ Dilatio data debito p̃ncipali data intelligitur ex post facto ypotece. ff. qui. mo. p. g. uel ypo. sol ui. l. soluitur.

¶ Oblatio pficit debitori quo ad obligand. ex ceptioné.ne q̃ euz agi possit pignoraticia.ff. qui. mo. pig. uel ypo. sol. l. item. §. qui pact.

¶ Si creditor cõsenserit obliõni pignoꝝ extigui tur ypoteca. eo. ti. l. si consenserit.

¶ Si res cois ꝑ indiuiso sit obligata fca diuisiõe pars nõ assignata debitori erit i obligatiõe. s3 fo la dimidia. et altera dimidia alteri q secũ diuisit ut. d. l. si consenserit. §. penult.

¶ Per cõsensuz creditoꝝ alienatiõi pignoꝝ nõ piudicat sibi si alienatõ est nulla. ut. ff. qui. mo. pig. uel ypo. sol. l. si debitor. §. fi. idé si nõ habuit effectuz. ut. eo. ti. l. sicut. §. si uoluntate.

¶ Si pign⁹ semel uolũtate creditoꝝ alienatũ est si postea redimat nõ reincidit in obligationé ge neralé nisi expsse cõueniat. Bar. in palle. l. sicut. §. supuacuum. ubi uide.

¶ Si creditor cõsentit alienatiõi pignoꝝ ita q satisfiat de precio nihilominus extinguit pignus. nec h3 debitor regressuz q̃ emptoré exq̃ nihil se cuz pactus ẽ. uide tex. et Bar in palle. l. sicut.

¶ Si creditor pmisit debitori uẽdere pignus et debitor donauit uel in doté dedit. uł pmisit uen dere ꝑ x. et uẽdidit ꝑ. v. an piudicet sibi credi tor in pignore. uide in. d. l. sicut. §. s3 si pmisit.

¶ Gnaliter an et qñ alienatio pignoꝝ facta per debitoré preiudicet creditori sciẽti uł cõsenciẽ ti uel ignorãti. uide in. d. l. sicut. §. nõ uidet. et ibi per Barto.

¶ Si cõcedit debitori ut alienet pign⁹ et alr̃ id faciat ñ ꝓdest debitori. Idẽ si ad tẽpus ẽ fca con cessio. et postea labit. uide i pall̃ l. sic. §. si dbitor

¶ Creditor cõsecut⁹ a possessore pignoꝝ extiatõ né debitaz nõ põt petere a debitor. uide in. d. l. si cut. §. fi. et quod ibi nõ.

¶ Qui succedit i locuz unius creditoꝝ utit re missiõe illi fca. ff. q. mo. pig. uł ypo. sol. l. ticius. ticias.

¶ Qualiscũq; possor h3 ptãtez repellẽdi credi toré agenté ypotecaria dũmõ offerat debitũ. i. l. paulus. §. i. ff. qui. mo pig. uel ypo. sol.

¶ Creditor cõsentiẽs uẽditioni pignoꝝ sibi pre iudicat q̃ ad emptoré nõ q̃ ad alios. et quo ad ius uendi. non q̃ ad ius retinẽdi. glo. ff. q. mo. pig. uel ypo. sol. l. paulus. et. l. sempronius. §. remisisse licet. glo. dicat q̃. in. l. creditor. §. fi. ff q. po i pig. ha. que dicit q uidet omne ius suũ remisisse.

¶ Ualet snĩa lata sup pignore non fca excussio ne et sic omissio excussionis non uiciat ꝓcessum ff. de euic. l. si mãcipiuz. §. i. i glo. add glo. et Bar in. l. ii. C. com. diui.

¶ Liberatio pignoꝝ est indiuidua. ff. de euic. l. rem hereditariam.

¶ Si anteq̃ essez dñs pignoraui ré uni et tradidi postq̃ fui dñs pignoraui scdo et tdidi. pualet p̃ mus. ff. de ex. rei uen. l. pe.

¶ Perẽpta pncipali obligatiõe pimitur pign⁹ ff. de nau. fe. l. senatore.

¶ Ubi agit ypotecaria coñ debitoré non artat creditor ꝓbare ré pignoratã fuisse in bonis tpe ypotece. ff. de ꝓba. l. añ oĩa. glo. et tex. ff. de pig no. l. si inter colonum.

¶ Pignorato noie etiam ius ypotece creditori cõpetens i bonis debitoꝝ cõpetit nouo credito ri. glo. in. l. si a creditore. C. de ac. et ob.

¶ Hodie prius agendũ est ꝑsonali contra prin cipales debitores. et fideiussores. q̃ deueniat ad pignoꝝ possionez. ut. l. si et auth. seu hodie. C. de actio. et obli.

¶ Qualiter cõcludat in ypoteca qñ agit cõn no mé debitoꝝ tacite ypotecatũ. glo. in. l. iii. C. d he re. uel act. uen.

¶ Si ré meã pignoraui ꝑ aliq̃ qua actiõe agam et quomõ. uide. C. como. l. pe. in glo.

¶ Nã dicit fructus ex pignore attenuare sor té est ueruz qñ est deuẽtuz ad cõsumptioné. ita q in q̃titate sit debituz q attenuat iur cuiusdaz cõpensationis Cy in. l. i. C. de pig. ac.

¶ In re mea ꝑpter spez auocationis uel retetatõ nis cadit pign⁹. ut. l. ex sctãte. §. latinus. ff d ex cep. rei iudi. Cy i auth. siue a me C. ad uell.

¶ Etiã ꝑ debito naturali põt dari pign⁹ et põt ꝑ illo retineri res cũ ex alia cã ad creditoré ue niés non põt ꝑ generali debito retineri. tex. et glo C. de usuri. l. p retẽtioné. uide Cy. et Bar. in l. ii. C. etiã ob ciro. pecu.

¶ Per renũciationé pignoꝝ et cessioné nõ libe rat debitor a debito licet ueneti fuẽt coñ iuz. ut l. i. C. de pigno.

¶ Pignus semp p̃sumit equalere debito nisi ꝓ betur q̃riuz. glo. in. l. ii. C. de pig. q allegat. l. que specialiter. C. de distrac. pigno.

¶ Creditor ex pignore tenet soluer oĩa que sol uũtur ex re ut ad collectõné uuaꝝ et ad alias col lectas s3 hoc iputat debitori. ff. de pig. l. i. fuma.

¶ Ius pignoꝝ et ius retẽtionis sũt sepabilia. glo. in. l. usucapio. C. de pig. glo. i. l. i. C. de his qui lo. primo credito.

¶ Per condẽnationez in personali non tollit pignoꝝ persecutio. C. de pigno. l. q̃uis.

¶ An emẽs ré alteri pignoratã a debitore pos sit petere ut sibi cedat actio a creditore cui sol uit cõtra debitoré. uide Cy. in. l. q fũdũ. C. d pig.

¶ Olim i tacita ypotecaria ꝑus agẽduz erat cuz debitor. in expssa erat electio an agei et ypoteca ria uel psonali. hodie oportet q agat psonali. C. de pigno. l. distract. cũ auth. sua. ubi d hoc nõ.

¶ Ipotecaria cõpetit l3 possessio nõ sit tradita pignori. tex. et glo. in. l. debitoré. C. de pigno.

¶ Secũdus creditor p̃ori offerẽdo debitũ sibi ius confirmat. C. de pigno. l. i.

¶ Pignus solo pacto põt et solet remitti. ut. l. maior. C. de pig.

¶ Ad pignoꝝ possiõné põt pueniri qñ debitor est absẽs uel p̃ns et non põt aliq̃ impedimẽto cõ ueniri. glo. Cy. et Bar. in auth. hoc ita. C. de pig no. ubi uide do. me. Raf. ful.

¶ An rei non obligate qs possit uti retẽtione. ui de. C. de pigno. l. si non inducta. et ibi Bar. plene distinguit. uide aliquos casus in q̃bus res non ẽ obligata. et tñ cõpetit ius retẽtionis. in. l. i. C. si res ali. pigno.

¶ In debito cõsequẽdo hñs pign⁹ p̃fert habenti psonalé. ut. l. iii. C. qui po. in pig. ha.

¶ Int ypothecarios p̃fert ille de cuius pecunia res est empta. C. qui po. in pig. ha. l. licet.

¶ Casus in quibus posterior creditor potior ẽ p̃mo in pignore ponũtur. per glo. in. l. diuersis. C. qui po. in pigno. ha.

¶ Creditores mariti non possũt occupare bona

mariti iure pignoris ad preiudicium uxoris. etiã offerẽdo uxori dotẽ q: nõ ẽ casus restituẽde do tis. Cy. et Bar. i. l. cũ tibi. C. q po. in pig. ha.

¶ Que sit necessaria ut q̃ ad pign⁹ creditor secũd⁹ succedat ĩ locũ prioris. dixi aliqd. s. adde glo. in. l. i. C. de his qui in pmo credi. lo.

¶ An l. u. q succedũt ĩ iure pignoris offerẽdo debitũ succedãt in iure et p̃uilegio p̃soal' actionis. Cy. et glo. in p̃alle. l. i.

¶ Si extne⁹ dat pecũiã creditori hac actio ut in locũ prioris creditoris succedat si postea rẽ emat a debitore pign⁹ extiguit. s; h; ius retinẽdi. qd eq ualet iuri ypotece pmi creditoris. ut ĩ. l. iii. C. de his qui in pmo credi. lo. succe.

¶ Emẽs rẽ pignori obligatã ab uno creditore p̃ ferẽ omibus. et facit rẽ suã irreuocabiliẽ ab oĩ bus q̃ est mirũ. uide glo. in. d. l. iii.

¶ In re p̃pria l; nõ cadat pignus cadit tñ q̃si pignus et ius retinẽdi. glo. ĩ. d. l. iii. et uide ĩ. l. iulianus. §. offerri. ff. de ac. emp.

¶ Jus offerẽdi et cõfirmãdi pignus datu; scdo creditori cõpetit coñ rẽ publicã. ut. l. fi. C. de his qui in primo. credi.

¶ Pign⁹ p̃toriũ daẽ p inlocutoriã uel diffinitiuã. ut. l. i. C. de preto. pigno.

¶ Js a q̃ captũ ẽ pign⁹ idiuisibile illud emeẽ uidet ubi licitatõ fit. C. si in cau. iudi. l. ii.

¶ Dñs pign⁹ p̃toriũ nõ põt illud p̃pria auctoritate uẽdere. nisi illud sit ei cõcessu;. Cy. in. l. ii. C de p̃to. pig. ibi tex.

¶ An pignorata equa pull⁹ uideaẽ pignoratus. uide Cy. in. l. i. C. de par. pig.

¶ Creditor cõsentiens debitori q obliget bona sua tacite uẽ exp̃sse sibi p̃iudicat. ut l. iii. C. de remis. pig. et ibi uide p Cy. an in totũ tollaẽ ius suu; uel succedat ĩ locũ scdi. et uide Bar. in. l. fi. e. ti. qñ cõsensus tacit⁹ uel exp̃ssus creditoris uel taciturnitas sibi p̃iudicet. et an idi bio uideaẽ consentire anĩo remittẽdi pignus. Bar. in. d. l. fi.

¶ Sufficit scdo creditori offerẽ debitũ p q̃ res fuit pignorata. nõ aũt necessitaẽ ad offerẽdu; aliud debitũ debitoris p q̃ pign⁹ nõ fuit obligatu;. uide in. l. i. C. etiã ob chiro. pecu. et ibi uide an en prior pignoris teneaẽ offerre nõ solũ debitũ pignoris. s; aliud de quo ibi p glo. q̃ etiã tractat an pignus p̃torium possit p alio debito retineri.

¶ An pign⁹ possit uẽdi p alio debito q̃ p q̃ est obligatu;. uide in. l. i. C. de preto. pig.

¶ Fructus ex pignore p̃cepti extenuãt sortẽ. et an ipso iurẽ tractat. glo. et Cy. ĩ. l. i. C. de distrac. pigno. facit quod dixi supra.

¶ Licet ex pacto possit creditor pignus uenderẽ d; tñ denũtiare dño qñ uendit. s; si pactũ ẽ ut ñ uẽdat d; denũtiare ter. C. de dis. pig. l. creditor.

¶ Solo maioris p̃ti p̃cii non ĩpedit pignoris distrãctionẽ. C. de distrac. pigno. l. q̃diu.

¶ Si p modica pecũia creditor distrahat rẽ p̃ciosam qd sit remediũ q̃ eum. uide glo. et docto. in p̃alle. l. q̃diu.

¶ Si creditor põt. s. pignus ĩuenire mutuũ sũt q dã q dicunt q ñ d; uẽdere. al' i q. d quo per Cy. in dicta. l. q̃diu.

¶ An ad ĩpediẽdũ uẽditionẽ pignoris exigaẽ oblatio debiti et de põ. glo. in. l. si p̃us. C. de distrac. pig. dicit q si oblatio est iudicial' sola sufficit. si uero ex̃ iudicium reqritur depositio.

¶ Creditor ĩ distrctione pignoris d; suare duo. s. solẽnitatẽ aliẽationis. et bonã idẽ. ff. d cal. pi. l. si crediter. et. l. si cessãte. et. l. q̃ sp̃aliter.

¶ Solutio p̃tis debiti un⁹ ex heredib' non impedit facultatem alienandi pignus C. de dis. pig. l. et. l. li gatis. uide in. l. i. C. de lui. pig.

¶ Debitor q̃ creditorẽ pignus ĩ fraudẽ alienãtẽ habet remediũ ad intẽsse q̃ emptorem non nisi emerit mala fide de q̃ cãu agiẽ q̃ cũ in iubsidiũ. ut l. i. C. si uen. pig. aga.

¶ Petens pignus assignari insolutũ debet p̃us notificare debitori et ipsũ reqrere et reliq̃ seruaẽ que habentẽ. in. l. i. C. de iu. do. impetran.

¶ Ad uenditionem pignoris non potest p̃cedi ex snĩa nisi post bienniũ. C. d iu. do. impetra. l. fi.

¶ Drĩa; inẽ uẽdeẽ pign⁹ creditori et ĩsolutũ daẽ uide. C. si antiqui. credi. l. cum in causam.

¶ Dans pignus pro debito in quo potest opp̃õi exceptio uideẽ exceptioni renũtiare. ff. ad mace do. l. si filius. Cy. ĩ. l. si ob causã. C. de cuic.

¶ Creditor p seruitute debita rei pignorate potest ageẽ cõfessoria. ut. l. creditori. ff. d no. operis nuntia. et datur creditori tanq̃ p̃curatori sicut dicimus i usufructuario. ut in. l. i. in fi. co. ti.

¶ Ad hoc ut ueniaẽ ad pignorũ possessores non sufficit excussionem esse factam et nichil inuentũ sed oportet q p̃nuntieẽ nichil iuentũ. Bar. in. l. si p fo. §. hic autẽ. ff. de no. op. nũ.

¶ Creditor cõditionalis hñs pignus cõditionale teneẽ illud reficeẽ ff. de dã. ĩfec. l. si finita. §. si quis. quid aũt de pignore p̃torio. uide ibi glo. et Bar.

¶ An p pretorio pignore cõpetat pignoraticia dic q sic. sed leuis culpa non uenit sed dolus. ff. de dãp. infec. l. inquilino. et ibi Bar. ff. ut in pos. le. l. is cui. §. queri potest. et. l. si finita §. si quis. ff. de dãp. infec. ff. de bo. auc. iudi. pos. l. pretor. §. his uerbis.

¶ Respublica seu fiscus alterius ciuitatis q̃ rõne non habet ypotecas. la. de are. in. l. ad curatoris. ff de dãp. infec. allegat. l. ii. C. de iu. rei. pub. li. x.

¶ Si primo uendidi secundo pignoraui tertio ẽ didi illi cui uẽdidi potior est creditor cui primo tradita fuit possessio. ff. d dona. l. fi. § pe.

¶ De coherede cui adiudicatũ est pignus in totum uel qui redemit in q̃ agat et qualiẽ se defendat aduersus debitorem. uide in l. si pignori. ff. fami. herci.

¶ Creditor cõpelliẽ ostẽdeẽ pignus ubi debitor uuit uendere ut satisfiat creditori. Barto. ĩ. l. a diuo pio. §. sed et illud. ff. de re iudi. uide ĩ aũt. hic ita C. de pigno. et. l. q̃uis. ff de pigno. actio.

¶ Drĩa; inter pignus tacitũ et expressũ uide ĩ. l. est dĩa. ff. qui. mo pi. ta. q̃ba. ff. d iu. fis. l. mo schis. et. l. p̃secutione. C. d pigno. et qd ibi nõ.

¶ Ubi creditor habet ius pignoris qd excludiẽ exceptione non habet ius uendendi. tex. ẽ singularis. ff. de rei uen. l. redemptor. §. i.

¶ Pignoraticia nunq̃ competit debitori nisi re ẽdita. glo. in. l. si tibi. §. de pignore. ff. d pac. ĩsti. qui. mo req̃ba. o. §. fi. pignoraticia p̃o que cõpetit creditori cõpetit etiã re ñ tradita ut ẽdatur glo. et Bar. in. d. l. si tibi.

¶ Prohibita remissiõe debiti p̃ncipalis p̃hibeẽ

remissio pignorũ. tex. ff. de transac. l. cum his. §. si uni. et quod ibi nota.

¶ Pôt creditor uẽdere ius pigñ irrequisito debitore. sz ñ ꝓprietatẽ. nõ. ff. de ne. gest. l. si fideiussor.

¶ Pignorata re pmo añ usucapiõez cõpletã si pigñ ret scđo usucapiõe cõpleta ꝓcedit secũdus. uide ĩ l. non tm̃. §. ꝙ si ẽptor. ff. de peti. her. fac. l. ĩpiaĩ. §. illud. C. de nup. et. l. et q̃ nondũ. §. qđ dicit. ff. de pig. et. l. potior. et. l. q balneũ. ff. q po. ĩ pi. ha. ĩngriuz fac. l. sũ. §. cũ ex cã. ff. q po. i pig. ha. l. si a ticio. ff. de rei uẽ. optĩe facit. l. pe. ff. de ex. rei iudi. et. l. cũ res aliẽa. ff. de pig. ac. glo. ĩ. l. sũ. e aũt §. duob⁹. ĩ fi. glo. mag. ff. d pub. dic ꝙ si usucapit anteq̃ tradat ꝯo qđ nõ hz dubiũ ꝙ ius supueniẽs debitori ꝓficit creditori. ff. de usuca. l. cũ uu. uide. ff. de do. excep. l. apud celsũ. §. si ticio. Si ꝯo usucapio cõpleẽ post rẽ alteri obligatã magĩ hz dubiũ. credo tñ ꝙ pm⁹ ꝓferaẽ. ꝙ lz usucap. trãsferaẽ retro dñiuz tñ qđ quesitũ est ex hoc tpe q̃rit in ꝓsona debitorĩ. et cõfirmatur pign⁹ ita ĩ pmo sicut in ꝯo. ut ex eo tpe qlibet hẽat ius. et credo ꝙ pm⁹ ꝓferaẽ ꝙ potius ius hz publiciane ãtique et ultra hoc hz ius ex dñio cõfirmatũ sicut pm⁹. ff. de pigno. l. labeo.

¶ In efficaci obligatiõi nõ accedit pign⁹. ff. d cõdi. ob tur. cau. l. ii. et ĩ hoc differt a fideiussõr. al leget glo. l. iii. §. fi. ff. de consti. pecu.

¶ Obligat⁹ ꝓsõali ñ cẽseẽ obligat⁹ ad dãdũ pignus iõ non cõpellitur. ad hoc uide tex. et glo. in l. qui aũt. §. i. ff. de constu. pe.

¶ Qui dedit rẽ ad pigñrandũ q̃ actione agẽ possit ut repigñreẽ. uide. ff. como. l. si ut certo. §. nũc uidendum. ii.

¶ Nõ ualet obligatio pignorũ in generẽ. l. i. ff. de pigno. et quod ibi nõ. glo.

¶ Pign⁹ pôt uendi etiã si conueniaẽ ne uẽdaẽ tercia denũtiatiõe premissa ff. de pig. l. si cõuenerit. et quod ibi nota.

Pila

Quot modis diciẽ. nõ. ff. ad. l. aq̃l. l. item mella. in glo.

Pira

Pira est cõgeries lignoꝝ ad cõburẽdum. ita dicit glo. xxiii. q. viii. cõuenior. in glo. in uerbo bustum.

Piscis Piscari

An liceat ĩ alieno piscari. uide ff. de re diui. l. nemo. ff. ne quid ĩ flu. pub. l. i. §. fi. ff. de iniurĩ. l. iniuriarum. §. fi.

¶ Quare clerici pñt piscari et non uenari. nota. lxxxvi. di. esau.

¶ Piscatores ĩuenimus sanctos. Mathei. xiiii. Marcĩ. xi. Lucĩ. v. et in ꝑalle. c. esau.

Placere

Quod semel placuit ãpli⁹ displicere ñ dz. xxiii. q. v. horrẽdus.

¶ Si homib⁹ placerẽ xpi ꝯuus non essem uide ad galath. i. xlvii. di. quod ad uos.

¶ Quid significet. ꝯ. placet. nõ. Bar. ff. de fideĩ com. li. l. lucius ticius.

Placita

Id ẽ placẽcia uel grata. xv. q. iiii. placita. et ne cle. uẽ mõa. c. i. nõ. Io. an. in. c. i. ĩ fi. de offi. ordi.

¶ Placita. i. iudictõ cãruz. nota. de prescrip. ad audientiam. post prin.

Plagium

Nõ ñ crimẽ plagii ẽ publicũ. et qñ non. nõ. C. ad. l. fuli. de pla. l. plagii.

¶ Quando dicatur plagium. nõ. C. de fur. l. si abducta. in glo. prima.

¶ In q̃ differt plagiũ a furto. nõ. Bart. ff. d pla. l. penult.

¶ Que sit eius pena. nõ. ff. ad. l. fuĩ. de pla. l. fi. et ibi uide de hoc.

Plane

Plane poniẽ ꝓ ꝯ. nõ. ff. de in li. iuran. l. i. actiõibus. in glo. plane.

Planeta

Obfuatiões planetaꝝ dãnãtur a xpianis. xxvi. q. ii. ĩlloꝝ.

¶ Planetaꝝ cursũ in suis opib⁹ nõ lz obfuare. nec ĩ herbaꝝ collectiõe. xxvi. q. v. non licet. xxvi. q. ii. admoneant.

Plangere

Nõ debem⁹ plãgere mortez nr̃az uel nr̃oruz. xii. q. ii. quã ꝑpostez. et. c. ubicũq̃. et. c. hũc forsitan. et c. qui diuina.

¶ Plãxit dñs lazarũ non ꝙ esset mortu⁹. sz ꝙ eũ reuocabat ad uitã. c. q diuina. xiii. q. ii. et ibi nõ. Guido. ꝙ flẽtes mortuos et suas dilaniãtes facies nõ peccãt mortalẽ. dũ hoc nõ faciũt ex desꝑatiõe. religiosi tñ ab hoc magĩ abstiner debent q̃ laici. ut uoluit glo. in. d. c. q diuina.

¶ Ideo ñ debem⁹ mortuos ĩmoderate lugere ꝙ eos ñ amittim⁹. sz ꝑmittim⁹. xiii. q. ii. q̃ ꝑpostez. cuius rõ est ꝙ ĩmoderate lugere ꝓuenit ex desperatione future felicitatĩ ñ ex pietate. ut ĩ. c. habẽt. eadem causa. et. q.

¶ Potius lugẽdi sũt mortui aĩa q̃ corpe. uide ꝑ Guido. post Augĩ. de conse. di. iii. sũt plures.

¶ Tẽp⁹ luctus ꝯm. l. ãtiq̃. alii usq̃ ad. xxx. diem alii usq̃ ad. xl. obfuabãt. xiii. di. ꝙ. et. c. moyses. ꝯ. planserunt.

¶ Mulier nubẽs infra tẽpus luct⁹. ꝯ. l. ifamis ẽ sec⁹ ꝯm canões. ii. q. iii. §. hic colligitur. de secũ. nuptĩ. c. dominus.

Plantare

Quicqd plãtaẽ seriẽ. uẽ edificaẽ. omne solo cedit radices si tñ egit. nõ. de resti. spo. c. i. ubi uide.

¶ h. ꝯ. planta. uide. C. de rei uendi. l. si quis.

Platea

Cõsiliũ ut platea coĩs possit uẽdi. uide per Barto. in. l. ii. ff. ne quid in lo. publi.

¶ Ubi dicaẽ eẽ caput platee. uide Bar. ĩ tracta. tiberiađ. §. siquidem. ꝯ. quid enim.

¶ Quod uia iux̃ platea reducaẽ ad plateã interruptĩ mediis edificiis. uiđ. ff. loca. l. publia. §. fi.

Plaustrum

Plaustrĩ se iuicẽ obuiãtib⁹ qs hẽat cedere alteri. uiđe. ff. ne qd in lo. pub. l. i. §. i. ĩ glo. uide meh⁹. c. tĩ. l. ii. ĩ glo. ad obtinẽduz. et ibi Bar.

Plebanus

An possit cũ clericĩ suis facere statuta qbus ligentur prochiani. Arcĩ i. ꝙ sic. de cõsti. ut aĩaꝝ. li. vi. faciunt nõ. de uerbo. sig. constitutionẽ. co. li.

¶ An pleban⁹ sit plaẽ⁹ et hẽat iurĩdictiõez ordinariã. vĩ ꝙ sic. de of. or. cũ ab ecclĩaꝝ. glo. xi. q. i. expẽtiẽ. xv. q. iiii. c. i. l. di. in capite. xi. q. iii. q resistit ĩ glo. fac qđ nõ. glo. de of. or. pastoraẽ uide nõ. ꝑ Archi. de ma. et obe. c. i. li. vi. et in ꝑalle. c. ut animarum. de consti. li. vi.

¶ Plebanus appellatur pastor. lxiii. di. si in plebibus. xxiii. di. ecclesie.

¶ Pleban⁹ hñs capellã in plebanatu suo hz fũdatã intẽtionẽ de iure cõi. ita ut presumaẽ sua.

Archidia·xvi·q·i·plures·

Plebiscitum Est id qđ statutum est a plebe·insti· de iu·na·§·plebiscitū·ff·de of·psi·l·plebiscitū· alias est·l·plebiscito·et·ff·ad·l·acquis·l·i·

Plebs Cleric⁹ iuadēs plebē tradēdus ē curie·xi·q·i·petimus·

¶ Plebē sibi cōmissaz sacerdotes sollicite debēt mistrare ut īde iudiciū nō accipiāt·sz gloriā·xxiii·q·i·ecclesias·

¶ Quid ueniat appellatiōe plebis·uide·ff·de·ꝟ·sig·l·plebis·ff·de ori·iu·l·ii·§·deīde·de institut·cum uenissent·

¶ Plebs seu pleban⁹ dicit̃ hr̃e curā aīarum·ita dicit Inno·in·c·ad audientiam·de eccle·edi·

¶ An plebes pñt sibiipsis de pse legē facere·uid Bal·in·l·ii·§·deinde·ff·de ori·iu·dixi sub dictiōne plebiscitum·

¶ Plebei sūt qui dignitatem non habent·ut·ff·de senato·l·femine·

Plenum Plenitudo

¶ Plenitudo ñ indiget adiectiōe·vi·q·i·si ois·xcvi·di·bene quidem·

¶ Pleno iur̃ eccl̃ia dicit̃ subiecta alicui qñ ad eū spectat ī spūalib⁹ et tpalib⁹·de ꝑuile·cū et plātare·§·in ecclesiis·et·c·ti·abbates·li·vi· facit qđ nō·de fo·compe·conquestus·in glo·i·

¶ A pleno ñ recedit̃ ꝓpter semiplenuz·ff· đ rescin·uen·l·si illđ·ff·de indi·adiec·l·quod autem·et quod ibi nota·

¶ Tūc ꝑnceps utit̃ plenitudīe ptātꝫ qñ trāscendit iura qđ pōt ar·C·de legi·l·digna uox·ff·e·ti·l·ꝑnceps·de cōcesſ·ꝑben·ꝓposuit·et ibi Hostien·de penis·cum ex eo in fi·

¶ Princeps non dz uti plenitudine ptātis nisi ex cā·ut nō·Inno·in·c·innotuit·de elec·

¶ Princeps de plenitudīe ptātꝫ pōt supplet̃ omnē defectuz·de elec·illa·de trāsac·c·i·ī cle·pastoral·circa ꝑn·de re iudi·et qđ ibi nō·glo·Genze·in exua·Io·xxii·q incipit ad onus·qđ nō·Archi·lxi·di·genomanēsez·Specu·ti·de lega·§·nunc ostendendum·ꝟ·xviii·et·ꝟ·sequen·

¶ Plenū ē cui nihil deest·ff·de le·iii·l·fideicōissa·§·q̄q̄·et quō intelligit̃ plenū uide·C·de epi·et cle·l·raptores·Archidia·de elect·q̄ sepe·li·vi·de priuile·abbate·eo·lib·

¶ Plene restitui q̄liter dicat̃·nō·in preall·c·q̄ sepe·in glo·que ponit concor·

¶ Qñ qs dicat̃ habere plenā et certā noticiaz·uide in cle·cām de elec·in fine·

¶ Plenū cōpromissuz qñ dicit̃·i·ualidum·ff·de arbi·l·pōp·§·i·al's·l·si de meis·ii·ꝟ·qñq dicitur plenū qđ de reb⁹ oībus et cōtrouersiis cōpositū ē·ff·de arbi·l·si cū dies·§ plenū·alit̃ dicit̃ plenū·in·l·ita demum·§·fi·eo·ti·

¶ Quis dicat̃ plene uł plenarie restitut⁹·habet̃ de of·dele·uenerabili·ubi uide Inno·et Hosti·

¶ Plenū tollit semiplenū non econtra·nota·ff·de rescin·uen·l·si id quod·

¶ Uerba illa pleno iure īportāt substōm directā uid Ange·ī cōsilio suo·cxxxi·qđ īcipit substōnes

¶ h·ꝟ·plenū·uide in·l·ticio·ff·de usus·le·ff·qui et a qui·l·generaliter·

¶ Plenū dicit̃ esse quod est simplex et purum· absq aliqua conditione uel detractione·ut·ff·de statuli·l·si dare·§·i·

¶ Plenū dicit̃ ius quod non est reuocabile et durat·ff·de condi·inde·l·neracius·

¶ Plenum id est sine deductione·ff· de nego·gest·l·diuorcio·

¶ Plenū·i·directū·ff·de rei uē·l·si hoīnē·§·fi·

¶ Qñ dicat̃ plenū uide hōaz·l·C·đ fideius·l·fi·

Plerumq De significato hu⁹ dictionis·nō·i·l·si plures·ff·de uul·et pu·et ī·l·i·ff·de tu·et ra·distra·et ī·c·i de offi·dele·lib·vi·

¶ Presumim⁹ ex eo q plerūq fit·ff·de ꝓbatꝫ·l·cum de indebito·in prin·

¶ Plerūq·i·in plurib⁹ caīs·et sepe·et freq̄tiaz nōt·ut habet̃·de offi·dele·c·i·li·vi·

¶ Uide h·ꝟ·in·l·neq legatū·ff·de legi·ff·de re·diu·l·i·et·l·plerūq·ff·de iure do·

¶ Hec dictio plerūq facit regulā·ut·ff·de offi·prefec·uigi·l·iii·

Pleriq De significato h⁹ dictiōis et in qđ uerificet̃·dic ad minus i duobus·ff·de testi·l·ubi numerus·

¶ Quid de dictiōe plurimi·dic q uerificat̃ ad minus in tribus·glo·est singularꝫ·in autꝫ·de trien·et se·§·et quod sepe·

Plumbum Si plūbuz tegit̃ edificiū īpositū est pars edificiū ē·secus aūt si paratū fit ad tegēduz·uide·ff·de uerbo·sig·l·maluz·§·plumbuz·

Plurale Plural̃ locutio duoꝝ numero ē contēta·iiii·q·iii·i lege·ff·de testi·l·ubi numerus·

¶ Plurale qñq uerificat̃ in singulis et ecōuerso glo·insti·de iu·perso·in ꝑn·in glo·ii·ff·de postulan·l·i·ff·de uerbo·sig·l·non est sine liberis·

¶ Plurale qñq ponit̃ ꝓ singulari ut oēs leges·i·ois lex·sic et i ꝟptꝫ·si ista sūt uera·i·si hoc ē ueruz·glo·i·di·oēs leges·qñq econ·ut·ff·de acq·here·l·si fuū·§·ait ptor·ad le nō·ff·de postulā·l·i·§·ut inicio·i glo·capitib⁹·iiii·di·ois·in glo·i·

¶ Plurale cōcipit singulare·ff·ni bu·rap·l·ii·§ hoīes·et ecōuerso·ff·đ li·bo·exhi·l·iii·§·h ꝟba·

¶ Plurale resoluit̃ i suas singularitates·ff si qs cau·l·si fu⁹·§·si pluriū·et·ff·de ori·iurꝫ·l·ii·§·ex actꝫ·nō·de ꝓba·licet·de ap·significauerūt·de ꝑuile·ut priuilegia·in glo·fi·

¶ Sub plurale itelligit̃ singulare·ff de negꝫ·gest·l·ait ꝑtor·§·negocia·ff·de dona·l·filiussa·et ecōuerso·ff·de assig·liber·l·i·§·quis·ff·de li·bo·exhi·l·iii·§·i·et·ff·de uerbo·sig·l·in usu·

¶ Uerba singularꝫ numeri ꝟficant in pluralib⁹ qñ ꝓferunt̃ ꝑ uerba distributia si qs uel si q̄·ut·l·qui filiabus·§·i·ff·de lega·i·

¶ Singulare collectiuuz refert̃ ad plures·ut·l·si ita relictuz·ff·de le·i·et·l·si plurib⁹·eodem ti·

¶ Pluralis locutio qñq uno ē contēta gr̃a honoris·ut·l·i·in ꝑnci·ff·de superficie·et an pl̃alis locutio uerificet̃ in uno·uide hōa ꝟba Ia·butri·in·l·iii·§·negocia·ff·de nego·gest·

Pluralis Pluralitas

¶ An pluralitas bñficiorū dicat̃ crimen·Inno·q sic·de conces·prebē·cū iaz duduz·Hosti·ibi cōn·doc·in·c·cum ecclesiastice·de excep·

¶ An habens plura beneficia in eadem ecclesia

quoꝝ quodlibet de ꝑſe conſueuit habere cotidianas diſtributiões hẽat illas duplicatas·nõ·Io·ã·et doc·in·c·cum olim·de re iudi·

¶ An tenẽs plura bñficia incõpatibilia q̃ruꝫ alteruꝫ ſibi ſufficeret peccet mortalr̃·dic ꝙ ſic·niſi cũ eo fuerit diſpẽſatũ ꝑ hñteꝫ ptãtẽ·glo·in·c·dudũ·ii·de elec·in glo·pe·faciũt nõ·ſ·c·ꝙ nõnulli·de cle·ñ reſi·glo·e·ti·conq̃rẽte·qđ limita q̃ ad eccleſiã militãtẽ·ſec⁹ q̃ ad triũphantẽ·niſi ſubſit iuſta cã·de q̃ uide doc·in·c·de mulcta·de ꝓben·adde qđ nõ·Inno·de ſta·mo·cũ ad mõſteriũ·qui dicit ꝙ ĩ tali caſu uolũtas pape habeť·ꝓ cã·hunc articulũ plene examĩat do·car·flo·in cle·g̃tie·de ꝓp·q poſt multa tãdẽ cõcludit ꝙ niſi fiat ex auaricia uel illicita cã nõ eſt peccatũ·de q̃ multũ dubito in foro conſcie·adde que dicta ſunt ſupra·ſub dictione diſpenſatio·

¶ Quis poſſit diſpenſare ſuper pluralitate bñficioꝝ·nõ·de ꝓbẽ·de multa·de elec·duduꝫ·de conceſ·ꝓben·lr̃as·et c·cũ nr̃is·glo·lxx·di·ſanctorũ·xxi·q·ii·ſi quis iam tranſlatus·

¶ An pl̃alitas bñficioꝝ al's incõpatibiliũ poſſit induci cõſuetudĩe·Hoſti·ꝙ ñ·in·c·ꝙ ñnulli·de cle·ñ reſi·idẽ Io·ã·ir regula·que cõtra iura·li·vi·

¶ An pluralitas omniũ bñficioꝝ r̃lariter ſit ꝓhibita·Inno·ꝙ ſic·de cle·ñ reſi·ꝙ ñnulli·lxx·di·ſcoꝝ·de ꝓbẽ·cũ iã dudũ·et·c·de multa·de cõceſ·ꝓbẽ·cũ nr̃is·et·c lr̃as·Archi·in·c·g̃tia·de ꝓp·li·vi·et in cle·g̃tie·e·ti·ubi·do·car·Spe·t·de lega·§ uidẽdũ·ꝯ·illud aũt queri conſueuit·

¶ Quid de bñficiis r̃larib⁹·an eoꝝ pluralitas ſit probibita·uide plene ĩ·c·cũ ſingula·de ꝓbẽ·li·vi

¶ An qs poſſit ĩ eadẽ eccia hr̃e dignitatẽ·et canonicatũ·dic ꝙ ſic·de ꝓp·eã te·de cõſue·c·i·lib·vi·unde ĩ·c·lr̃as de cõceſ·ꝓben·et in·c·cuꝫ eccleſia·de preben·li·vi·

¶ An pluralitas canonicatuũ et ꝓbendaꝝ ſit de iure ꝓhibita·doc·coĩr ꝙ ſic·de ꝓbẽ·cũ iã duduꝫ·dicit Archi·ĩ·c·gr̃a·de ꝓp·li·vi·in ꝓbendis q̃ ex ſtatuto uł cõſuetudĩe req̃runt reſidẽtiã·adde Inno·de cle·nõ reſi·c·ſi·Laud·plere ĩ cle·gr̃e·de reſcrip·et ĩ exua execrabił·Io·xxii Pau·in clem·ſi·de preben·et ibi glo·

¶ Quis poſſit diſpẽſare ſup pl̃alitate canõicatuũ et ꝓbẽdaruꝫ·glo·ĩ de·ſi·qđ ꝓbẽ·et ſolet diſtingui aut in diuerſis eccleſiis aut ĩ eadẽ·de q̃ in palle·c·cũ iã duduꝫ·de ꝓben·et in·c·lr̃as·de cõceſ·preben·adde qđ hẽtur in·c·ſi·de ꝓben·ubi ꝑ aſſecutionẽ unius ꝓbende uacat alia ĩ eadẽ eccleſia·et ꝑ ibi nõ·et ĩ·c·ſup eo·de ꝓben·li·vi·uideť dicendũ ꝙ maior ſit incõpatibilitas in duab⁹ ꝓbendis ĩ eadẽ eccleſia q̃ in duob⁹ curatꝭ qđ eſt mirabile ſcḋm do·car·flo·in·d·cle·ſi·in·iii·g̃rio·et uide ibi oĩno glo·ſi·que hoc tenet·

¶ An paupꝫtas dignitatũ ſit iuſta cã tenẽdi plures dignitates al's incõpatibił·et an hoc caſu ſit neceſſaria diſpẽſatio·et qs poſſit diſpẽſare·nota·glo·et doc·de conceſ·preben·cum noſtris·

¶ Que ſit pẽa tenẽtꝭ plura bñficia incõpatibilia ſine diſpẽſatiõe·doc·in·e·de mulcta·de prebẽ·hodie dic·ut in exuagl·execrabilis·Io·xxii·

¶ An plura bñficia nõ curata q̃ tñ iure aliq̃ ſpeciali req̃rũt reſidentiã ſint incõpatibilia·glo·ꝙ ſic·in cle·gr̃e·de ꝓp·quã limita·qñ ꝑciſe req̃rũt reſidentiã·ſecus ſi ñ preciſe·puta ꝙ ſi ñ reſideat ſubtrahũtur illi ꝓuentus·de q̃ ibi nõbilr̃ ꝑ doc·

¶ An ſic eſt ꝓhibita pluralitas bñficioꝝ eccl'iaſticoꝝ ſic pluralitas officioꝝ et dignitatũ tp̃aliuꝫ nõ·d·car·in·d·cle·g̃tie·de ꝓp·ubi uidetur cõcludere ꝙ non regulariter·

¶ An pluralitas hoſpitaliũ ſit a iure ꝓhibita·d·car·flo·in·c·de ſenedochiis·de reli·do·in·viii·q nõ·in cle·ꝙ contingit·de reli·do·idem in clem·ꝑ lr̃as·de preben·ubi uidetur tenere ꝙ non·

¶ Licituꝫ ẽ eodẽ tp̃e hr̃e plura officia·puta duo q̃ruꝫ unuꝫ nõ cõmittiť ꝑpetuo·ſed ad tẽpus·Laudi·in de·ii de ꝓp·in·ꝯ·per electionẽ·in ſi·

¶ Plura bñficia curata etiã debilia ñ pñt retineri ex collatione epi etiã diſpẽſantꝭ·niſi illa ſimul uniret·Calde·de cõceſ·ꝓbẽ·cũ noſtris·Laudi in exua·execrabilis·in glo·magna·et ibi de hoc·

¶ Caſus in q̃bus quis põt habere plura bñficia·uide per glo·xxi·q·i·in ſumma·

¶ An qs poſſit una cũ beneficio curato tenere altare aliquod req̃rẽs cõtinuã reſidentiã·uel per unius acceptationẽ uacet aliud·Lau·in cle·g̃tie·de ꝓp·tenet iſtud ultimuꝫ·

¶ An qs poſſit tenere ſimul bñficiũ et officiũ eccleſiaſticũ·nõ·Laud·in clemen·i·de ſupp·neg·ꝓla·in·ꝯ·bñficia·

¶ An qs poſſit tenere ſimł plura bñficia ſimplicia req̃rẽtia cõtinuã reſidẽtiã·Inno·de cõceſ·prebẽ·cũ noſtrꝭ·ĩ glo·credim⁹ tñ·ꝯ·itẽ uideť·et·ꝯ·nos credim⁹·ideꝫ ĩ·c·ſi·de cleri·nõ reſi·ĩ gl·magna·ꝯ·ſi aũt cõſuetudo·glo·in cle·gratie·de ꝓp·Laud·ĩ exua·execrabił·in glo·magna·

¶ An ꝓrat⁹ clauſtrał ſit cõpatibilis cũ alio bñficio·Laud·in·d·exua·in·ꝯ·priorat⁹·

¶ An bñficium qđ de cõſuetudine cõferť ad uitã epi conferẽtꝭ ſit cõpatibile cum aliis bñficiis·Laud·in·d·exua·in·ꝯ·prioratus·

¶ Diſpẽſatio cõceſſa alicui ut poſſit tenere plura bñficia uel plures dignitates ñ intelligiť in eadẽ eccleſia·doc·in·c·de mulcta de preben·

¶ Ubi pluralitas bñficiorũ eſt ꝑmiſſa ñ req̃riť diſpẽſatio epi·Inno·ĩ·c·cũ iã dudũ·de ꝓbẽ·in fi·glo·ii·glo·in·c·ſup eo·e·ti·li·vi·glo·in·c·i·de cõſuetu·eodem lib·

¶ Pl̃alitas bñficioꝝ ẽ canõib' inimica·de offi·ordi·ordinarii·in glo·ii·lib·vi·

¶ A pl'alitate cãꝝ ſeq̃ť pluralitas effectuuꝫ·de peni·di·iii·ad hoc·de cõſe·di·ii·ꝙ corp⁹·de ꝓp·olim·de elec·cũ int̃ uniuerſas·et quod ibi nõ·

¶ Ubi a lege exigiť pl̃alitas actuum an ſufficiat oẽs act⁹ in momẽto exiſtere uel debeat aliquod interuallũ eẽ·uide·ff·de iudi·l·ñ nunq̃·ff·de re iudi·l·cõtumacia·§ cõtumax·ff·de ſta·libe·l·ii·§ ſciã·et hec iura uidenť ꝓbare ꝙ ſufficiat in momento exiſtere·ingr̃iuꝫ·l·ſi mulier·C·ad trebel·ff·ad·l·acq̃ł·l·illud·§·ſi·ff·de le·i·l·plane·§·i·ff·de adimẽ·lega·l·conſenſus·ff·de ritu·nup·l·pleruncꝫ·ff·de re iudi·l·paulus·

¶ Pluralitas ꝑſonuꝫ eſt in diuinis·s·Tho·ĩ·i·par·q·xxviii·ar·iii·et·q·xxxix·ar·iii·et in ꝑmo di·ii·ar·v·et di·xxv·ar·i·et in·q·de quodlibet·q·xi·ar·vi·

¶ Noĩa pluralitatꝭ quomodo ſe habẽt·in diuiſ·ideꝫ in·i·par·q·xxxi·ar·ii·et ĩ·i·di·xxxiiii·ar·v

Plus Plura Plures

¶ De illo generali qui potest plus pōt etiā quod est minꝰ. nō. glo. in cle. ne romani in. ꝟ. ptāt. ꝗ elec. et in regula plus semp. li. vi. et dat cōclusio affirmatiua in eodem genere posite. secus in diuerso.
¶ Quid īportet seu cōprehēdat hec dictō et plus. uide ī. l. et si post tres. ff. si qs cautio. uide nō. i. c. lr̄e. de dila. dicā. ij. sub dictiōe testi. adde Cy. C. de ioff. testa. l. si qs in suo. ad fi. Bar. ff. de usuca. l. celsus. ad fi. ide. ff. ꝗ fur. l. in acti. nō. ff. de ꝟ. sig. l. hec adictō. in glo. modicam.
¶ Pluribꝰ itenti mīor est ad singula sensus. nō. de hereti. accusatꝰ. ꝗ. de questionibꝰ. li. vi.
¶ Pro illo uidet iudicāduz ꝓ quo faciūt plures rationes. ut nō. xiii. di. c. i. de iurpa. suggestū. C. de iuri. et fac. igno. l. i. lvi. di. c. fi. de re iudi. suborta.
¶ Ubi plura requirunt defectꝰ unius uiciat. ff. ꝗ trās act. l. cū hu. ꝗ. si ꝑtor ff. ꝗ iti. actuq; ꝑui. l. iii. ꝗ. hoc edēm. q fi. sint le. ꝑ tuas. qꝺ nō Inn o. de renuncti. in pn̄cia. adde. xxviii. di. que ipsis. in glo. pe.
¶ Ubi plures cōcurrūt ad eūdē actū q dz per unuz tm̄ explicari q magꝰ ē ydoneꝰ dz admitti. ff. de popula. acti. l. iii. ff. de accusa. l. si plures. ff. de libe. bo. exhi. l. iii. ꝗ. fi interdicto. de elec. si quis iusto. li. vi. et c. si duo de procura. eodem li.
¶ Non debet in plures distingui qui cum uno cōtraxit. ff. de ꝓcura. l. licet. ꝗ. fi. e t. l. fe.
¶ Nūq; plures tenēt locū unius. ff de pac. l. si plures. ff. de iuri. o. iudi. l. si famili. aut. ꝗ sanc. epi. ꝗ. sportulamur. coll. ix. q̄nq; ecōuerso. ff. de his q. ut indig. l. tutorē. ff. de ꝟ. sig. l. ter enixa. et in clemen. quis. de appella.
¶ Nūq; stat iudicō et sn̄ie pluriū. ut. l. fi. C. q bo. ce. pos. ff. ꝗ pac. l. et suū herēdē. ꝗ. fi. xvi. di. sudocus
¶ Preualet id qꝺ ē plus. ff. de sta. ho. l. querit. ff. de au. et ar. le. l. et si non sint. ꝗ. fi.
¶ Plus cōtinet ī se minꝰ. ff. de ser. ur. ꝑdi. l. si arborē. de reg. iur. plus. libro. vi.
¶ Quod de hac dictiōe geminata. uide nō. in. l. hac cōsultissima. C. qui testa. fa. pos.
¶ Plus dicit q̄tuor modis. s. re. loco. tpe. et cā. insti. de act. ꝗ. plus. et de pl'us peti. c. i.
¶ Hec dictio plus ad modicā sūmam refert. ff. de ꝟ. si. l. hec adiectio. ff. si qs cau. l. et si post. nō. de loca. potuit. ī glo. et ita ptz ī fi. et de excep. pastoral.
¶ Plura pluria. de significato hoꝝ. ꝟ. uide Io. an. in. c. i. de fi. ꝑsbi. li. vi. sup ꝟ. plura.
¶ Qui plus facit nō uidet facere. ff. de ser. ur. ꝑdi. l. si arborē. nō. de elec. q ꝓpt. ī glo. sup. ꝟ. maior.
¶ Plus et minus inēduz est paꝝ plus et parū minꝰ. ff. de pollicita. l. publicati ꝗ. fi.
¶ Qui plures offendit grauius punit. xiii. di. c. i. et ibi nō. et de re iudi. c. i. lib. vi.
¶ An qui facit plus uideat facere minus. ff. quēad. ser. amit. l. is cui. cū ibi nō. ff. manda. l. diligenter. ff si ex noxa. cau. aga. l. pe.
¶ Que pena īponit actori plus petēti. nō. insti. ꝗ ac. ꝗ. tripli. in glo. consequat. C. de plus peti. l. i. ī gl. dispendio. et ibi Cy. in. iii. op. et. i. q. Spe. ti. de plus peti. et eodem titu. c. i.
¶ Quādo plura requirūtur ad actū nō sufficit unū l. iii. ꝗ. itaq; qui hoc. ff. de iti. actuq; ꝑua. et. l. ꝑtor. ꝗ. dotem. ff. ui bono. rap.
¶ Si statutū īponit penā condēnanti in plus q̄ ualeat si cōdēnat in totū male an condēnetur. uide ī. l. si suus cōmunis. ꝗ. sticluz. ff. de lega. i.

¶ Plures īplicat duas uices et pluries q̄tuor et sic deinceps. et īportat diuersitatez actuū. sec' si diceretur pluribꝰ et pluribꝰ. Bar. in. l. si gemina. ad fi. ff. arbo. fur. cesa. uide nō. i. i. aut. de trien. et semis. ꝗ. et quod sepe. colla. iii.
¶ An dicēs aliquē fecisse plus q̄ ꝓmiserit īplicet q̄ dictionē. ff. de ser. ur. ꝑ. l. aptū. ꝗ. i.
¶ Non dicit plus petere ꝑosse petēs unū. si aliud ē in facultate soluēdi. secus si utrūq; esset in obligatōne. ff. de re iudi. l. miles. ꝗ. decem.
¶ Qꝺ statuit de pluribꝰ statuit de uno ubi plura deueniat. ff de offi. asse. l. si eadem. faciunt nō. in. l. singularia. ff. si cer. peta.
¶ Per exclusionē unius uident plures exclusi. attēta exclusione dignitati in qua plures erant succ essuri. ff. de ori. iuri. l. ii. ꝗ. ex actis.
¶ An qꝺ cōmittitur pluribꝰ possit per singulos expediri si pluribus ut uniuersis. nō. glo. in. l. rō ambigitur. ff. de legi. si pluribꝰ ut singulis qlibet pōt. uiꝺ Bal. in. d. l. nō ambigit. facit. l. i. ꝗ. si pluribus. ff. de exercito. quod nō. in. l. ubi. ff. de tu. et cu. da. ab his Bar. in. l. peto. ff. ad trebel.
¶ Qui facit plus q̄ dz īplet qꝺ facere dz. q facit illud. ff. q̄ad. ser. amit. l. is cui. ff. ꝗ ſ. ur. ꝑ. l. si arbo ē
¶ Petēs. x. et ꝓbans de. v. dicit in. v. uincere. ut. l qui solidū. in ꝑn. ff. de lega. ii. et iō non hz locū pena statuti de toto debito nisi reus ꝓbet de residuo satisfactū. Bal. in. l. i. C. de plus peti. ubi etiā dicit q si instancia ē perēpta nō pōt reus petere q actor priuetur iure suo q plus pecit. q id uenit officio iudicis mercenario. facit quod nō. Inno. de iuramen. calum. c. fi. in glo. per sn̄iam.

Podagra
De morbo podagre. uide ī. l a muneribꝰ. C. de decu. lib. x.
¶ An sit morbus curabilis. uide glo. in. l. maritus. ff. loca.

Podere
De hoc. ꝟ. qꝺ īportet. uide Parto. in. l. i. in fi. ff. de re dub. ubi etiā uide per euz de l oc. ꝟ. mālus. et melius in. l. si ita. in fi. ff. de au. et arg. le.

Poeta
Poetaꝝ scriptu ras legere omissis diuinis est clerici ualde dānabile. xxxvi. di. sacerdotes. qm̄ intēdere poeti est quedā uanitas. e. di. nonne.
¶ Dīs scia poetaꝝ a diuinis scripturis exordiū sūpsit. xxxvi. di. legimus ꝗ. deniq;.
¶ An dicta poetaꝝ sint allegāda. uide. ff. de re. diui. l. intātuz. ꝗ. fi. et. l. se. cum ibi rō. ff de do. causa mor. l. i. xxxvii. di. turbat. et qꝺ ibi nota. dixi sub dictione argumentum.

Pollicitatio
Totus ti. de polli. q̄tum ad illas. l. q̄ infringūt uotum ē correctus per ius canōicū. q talis materia nō pertinet ad. l. nota. glo. xxii. q. ii. mulier. Fre de. consilio suo. cclxiii.
¶ Que differentia sit int̄ pollicitationē. et pactum. uide Spe. ti. de instru. edi. ꝗ. nunc uero aliqua. ꝟ. sz an pauperes. et in cle. romani. ꝟ. postq. de iureiurā. dic q pollicitatio ē solius offerenti nuda promissio absq; alterius precedente consensu. et in hoc differt a pacto. ff. de pollicita. l. pactū. ff. de edi. edic. l. sciēdum. ꝗ. fi. q̄nq; uero est nuda ꝓmissio. ut. C. de dona. ante nup. l. pollicitatione.
¶ Pollicitatio dicitur tēpus. sanc. Tho. in. iii. di. xxxiii. ar. penult

Pollucio Pollucio in dormientib⁹ qñ-que ẽ peccatũ qñq; non. vi. di. testamẽtuz. uide. s. Tho. i. iiii di. ix. adde. xxxii. q. viii omnes causationes.

¶ Quãdo pollucio nocturna sit peccatũ uel nõ. uid̃ p eundẽ in palle. di. ix. ar. xv. et p eundẽ. ii. ii. q. clĩiii. ar. v. ubi dicit q̃ fm se ñ est peccatũ. et in locis pdictis. uide q̃ ẽ cã. et q̃druplex nocturne pollutiõis

¶ Mali sacerdotes mltiplicit̃ offerũt deo pollutuz sacrificiuz. xlix. di. sacerdotes.

¶ An pollucio exordinaria iducat ĩpedimẽtuz publice honestatis iusticie. Archi. in. c. i de spon. lib. vi. glo. fi. in. c. iuuenis. de spon. Inno. i. c. fraẽnitatis. d̃ eo qui cog. consang. uxo. sue.

¶ An polluta ecclesia dicat̃ pollutũ cimiterium. et econ̄. uide. i. c. i. de cõse. ee. uel alta. li. vi.

Pomum Appellatiõe pomi continẽtur nuces ficus et vue. ff. de uer. sig. l. qui fundũ. c. t. ff. de seru. l. ut pomũ.

Pompa Aliqua fiũt ad põpaz. ff. cõmo. l. sed michi. §. fi.

¶ De põpa. uide in. l. ii. C. qñ. et qui. quar. pars de. li. x. et in. l. iii. ff. comoda.

Pondus Qua pẽa puniat̃ utens falsis põderib⁹. uide in. l. arbitrio. ff. de dolo. et. ff. de excu. tuto. l. annonã. §. fi.

¶ Quid sit scrupulus quid dragma quid libra. et q̃t faciat uncias. uid̃ in. l. i. C. de metal. li. x. ubi d̃ hoc.

Pons Pons ꝓprie dicit̃ de ligno. Bar. i. l. stipulatio. in prin. ff. de aqua plu. ar. arcus de lapidib⁹. Bar. in. l. supit̃. ff. de aq̃ plu. arcen.

¶ An liceat facere põtẽ sup locuz ul̃ sup uiã publicã. uide in. l. ii. §. tractatuz. ff. ne qd in lo. pub. ff. de flumi. l. fi. ff. de iti. actuq; pua. l. iii. §. fi. adde Spe. ti. de cau. pos. et ꝓprie. §. q̃ uero. ꝟ. tercium.

Pontifex Un̄ dicat̃. habet̃. xxi di. cleros. dic fm. M. uarro q̃ dicitur a ponte et facio. uel a posse et facer̃. et hoc sibi magis placet.

¶ Ciuitas trib⁹ casib⁹ puatur dignitate põtificali. qui nõ. de elec. ubi periculũ. §. ciuitas. li. vi.

¶ Pontificale officiuz nõ exercetur sine sacerdotali. habet̃ de exces. prela. ex litteris.

¶ Pontifex. i. põtificatus o'ficiũ. viii. q. i. licet.

Popularis Popular̃ actio qd sit. uid̃ ff. de popu. ac. l. i. ff. de iure iuran. l. euz qui. §. in popularib⁹. et de his q deie. uel effu. l. si uero. §. hec actio. et an debeat applicari pẽa fisco uel parti. uide aliqd de elec. cũ dilecti. in glo. et ibi Inno. et de testi. cãm. in fi. et ibi idem Inno. d̃ elec. cupientes. §. ceteruz. in fi. li. vi. glo. in de. constitutionẽ. §. sane. de elec. in glo. sup ꝟ. de attestatõnibus. Io. an. de transact. al̃s de accusati. qualiter. ii. super. ꝟ. diminutione capitis.

¶ An snĩa absolutoria lata in popularib⁹ actiõibus obstet abñtib⁹. nõ. d̃ elec. cũ dilecti. et ibi Inno.

¶ Licet ꝓ iure uel re populari admittat̃ quilibet d̃ ppl̃o. nõ tñ admittit̃ quilibet ꝓ re puata ciuitatis. nisi habeat mandatuz. Bar. in. l. in prouincialis §. fi. ff. de no. ope. nunc.

¶ Pena actionis popular̃ nõ applicat̃ fisco sed parti Ia. butri. in. l. si qs id qd̃. ff. de iu. om. iudi. qd̃ ẽ ꝟm qñ qs agit ut unus de ppl̃o. secus si ut ꝓcurator fisci q̃ tunc applicat̃ fisco. nõ. in. l. i. §. fi. ff. si quis ius di. non obtẽp. uid̃ i. l. si cui. ff. d̃ ꝟ. sig. isti. de ac. §. i.

Populus Ure precãte descẽdit ira dei sup omnẽ ppl̃m. qñ q p̃lũt populis nõ corrigunt. xlv. di. sed illud. et qd̃ ibi nõ.

¶ Populo tumultuãti consentire nõ est populo cõsulere. sed nocere. lxi. di. miramur.

¶ Populus docẽdus ẽ non sequẽdus. lxii. di. docẽdus. adde nõ. in. c. ii. de elec. in glo.

¶ Qualit̃ ppl̃us debeat se ĩtromitter̃ ĩ electiõib⁹ clericoꝝ. et qualit̃ non. hẽtur. lxiii. di. electiones.

¶ Quãdo ppl̃us peccat ul̃ multitudo dic magis op⁹ est misicordia q̃ punitiõe. xxiii. q. iiii. nõ põt.

¶ An pplus possit legitimare. Ia. butri. tenet q̃ ñ. C. de iure aureo. anu.

¶ An populus possit facere statutũ q̃ snĩa lata sup ɔ̃ctu usurario suetur int̃ laicos. uid̃ Pal. in. c. i. §. similiter. qui succe. tene. colla. x.

¶ Licet populus de iure possit facere statuta. ut. l. oẽs populi. ff. de iusti. et iure. si tñ p̃ceps ẽ in ciuitate nõ ualet statutũ populi nisi a p̃ncipe fuerit cõfirmatuz. dictũ est Bald. in. l. humani. C. de legi. e t quod nõ.

¶ Quot homĩes faciãt populũ. uid̃ Bar. in. l. p etor. in p̄n. ff. ui bo. rap. adde nõ. x. q. iii. in o. glo. x. q. i. e. i. ubi uidet̃ concludi q̃. x. et totidẽ faciũt plebem dicit glo. in. d. c. unio.

¶ An appellatione populi ueniat clerus. dic q̃ non de p̄bẽ. c. i. et de puile. ex parte. de sen. excõ. snĩa. li. vi. xii. q. i. duo sunt genera. nõ. Io. an. de elec. fundamẽta. §. ne aũt. li. vi. de sen. excõ. si snĩa. eo. li. glo. in cle. in plerisq;. de elec.

¶ An et qñ ꝓpter clamorẽ populi aliqd sit faciendũ qd̃ alias non fieret. nõ. lxi. di. miramur. viii. q. i. licet. et. c. si ergo.

¶ Pueri et mulieres cẽsent̃ esse de populo. Inno. in. c. ii. de no. ope. nunc. idez in c. graue. de sen. ex. in glo. i. Bar. in. l. fi. ff. de colle. illi.

¶ Populus q nunc est. ẽ idez cũ eo q fuit centum ãnis. nõ. de sen. ex. si snĩa. li. vi. ff. de iudi. l. ꝓponebat̃. et qd̃ ibi nõ. vii. q. i. denic;. uide quod nota. xvi. di. habeo.

¶ Quis populus dicat̃ liber. uide in. l. non dubito. §. liber ppl̃us. ff. de caopti. et postli. reuer.

¶ Appellatiõe populi diuersi ciues cõtinẽtur. patricii. et senatores. insti. de iu. na. §. plebiscituz. nõ. i. c. i. de prebẽ. uide in. l. i. C. de sum. tri.

¶ Ob populũ multuz crimẽ ɔ̃trãsit in ultum. nota. de tempo. ordi. c. ii.

¶ Populus põt prescribere iuspatronatus. ut nõ. de elect. querelam.

¶ An populus possit transferre ius alterius. nota. Bar. ff. qui. eta. ma. non pos. l. si priuatus.

¶ Uane uoces populi ñ sũt admittẽde. uid̃. C. d̃ pẽis l. decurionũ. xxxiii. q. iii. unusqsq;. ĩ gl. saltatrici.

¶ In quo differt populus a cõmuni. Bar. C. de dignita. l. i. super. ꝟ. ultra honestos. li. xii.

¶ Alii a populo romão non sunt ppl̃i. sed pars populi. C. de epi. et cle. l. gñaliter. ad fi. Ia. de are. in. l. oẽs populi. ff. de iusti. et iure.

¶ Drĩa est inter plebẽ et ppl̃m. populus cõprehẽdit oẽs de ciuitate. plebs dicitur gens minuta. ff. de ori. iur. l. ii. §. nouissime.

Porcus Porcellus est oculus rustici. dicit glo. in. l. illicitas. §. ne te mĩores. ff. de offi. presi. et i aut. nisi breuiores. C. d̃ sen. ex peri. reci.

¶ Porcus numeratur inter bestias minutas·ut·l· de piurio·ff·de abige·et ibi Bar·

Porri Si seminaui porros i una prochia·et plãtaui in alia debent decie scde· et non prime·Io·an·in regula·q por·li·vi·in nouella·

Porro De significato hº dictiõis hẽtur tex·i·l·gallus·§·ille casus·ff· de li be·et postu·ubi Bal·exponit porro·i·certe·

Porta Un dicat porta·et de diuersis nomibº qbus nũcupat·uide Io·an·i regula·ifamibus·li·vi·q fi·sint le·p uenerabilé·i fi· d conse·ec·uel alta·c·i·i fi·li·vi·et de elec·i causis·ubi Io·an·sup·ꝯ·foras·

¶ Que ẽ in porta ptim est intus et partim extra· nõ·de peni·di·ii·dum sanctam·in glo pe·

¶ An qđ fit in porta dicat fieri in domo·nõ· Ioh·an·in·c·i·đ cõse·ec·uel alta·li·vi·Barto·in·l·i·ff·de cloa·ubi omnino uide·

Portare Quid significet·nõ·ff· de ꝯbo· sig·l·ferri·

¶ Leuius portat qđ per ptes portat·ff· de aq plu· ar ·l·apud trebacianũ·in pn·ff·de ser·iu·pdi·l· serui tutes·§·stellicidium·

¶ Alt alterius honera portate et sic adiplebitis legẽ xpi·ad galatħ·vi·l·di·põderet·xxui·q·iii·§·pcepta·

¶ Unusqsq; bonº suũ portabit ad galatħ·vi·xxiii·q ·iiii·si quis a catholica·

Porticus Factũ sub porticu dicit fcm in domo·tex·et ibi Bar·in l· ectera·§·hic senatº·ff·de le·i·Spe ti· de iniuri ·§·i· ꝯ·pone in statuto·ff·de dã·infec·l·pe·C· đ ope·pub· l·si qñ·uide Io·an·i·c·inẽ·de imu·ec·et qđ hẽtur·x· vii·q·iii·si qs cõtumax ingriuz uide·ff· de flumi·l· i·§·in flumine·ubi dicit ꝙ factũ in ripa ñ dicit factuz i flumie·Io·an·i addi·spe·ti·đ iuri·§·i·ꝯ·sz põe

¶ An statutũ puniẽs aggredietẽ in domo stelligit pũire aggredietez i porticu·uide Bar·ff·de offi·pcon·l·memisse·ad ħ·l·predis·§·pe·ff·de le·ii·l·itez apud labeonẽ·§·i·iuncto·ꝯ· pinde·ff·de iniuri· addi qđ nõ·Bar·in·l·qdam hiberus·ff·de ser·ur·pre di·

Portus Quid sit·uide·ff·de ꝯbo· signi· l·portus·et đ ħ·ꝯ·uide in·l· cesar·ff·de publica·

Portio Portionarii

¶ Appellatione portiõis cõtinet dimidia·ff·de uerbo·sig·l·nomẽ filiaruz·§·portionis·nõ·pro et cont· de deci·c fi·lib·vi·

¶ De redditibus ecclĩaꝝ matricũ·fiũt qtuor portões·xii·q·ii·qtuor·et·c·ulterãe·et·c·cõcesso·cũ sequenti·

¶ In capellis uero salua portione episcopi omnia sunt rectoꝝ·de deci·quoniam·

¶ An portionarii habeant uocem in electione·nõ· doc·in·c·i·de electio·

Possessio Possessor

Possessorium Triplex ẽ possessio· s·conuentional· iudicialis·et uiolenta·Inno·in·c·qm·ut li·non contes· uide in·l·fi·C·de acqui·pos·

¶ Nullus põt acqrere possessionẽ ꝯ papaꝝ·que ei p iudicet quo ad spũalẽ iurisdictionẽ·sed bene quo ad tẽporalem·ita dicit Inno·in·c·bone·de postula·pla·

¶ Possio uacãs pdest dño·sed si non est uacãs p dest bone fidei possessori·nõ·Inno·de elec·cumana· et quod ibi per doc·

¶ Qualit acquirat possio iurisdictionis alio possidẽte et cuius scia sit necessaria·Inno đ of·or·cõqrẽte

¶ Possio nemi est auferẽda sine cãe cognitione· nõ·Inno·de ma·et obe·inẽ·fac·l·si pacto quo penaꝝ· C·de pact·

¶ Possio acqritur solo titulo in corpalibº·ita rõ· Inno·in·c·cum nostris·de conces·preben·

¶ Qualit qrit possio uel qsi iuri pbẽdalis canoni calis uel epalis·et p qs actus·et qliter pdat·et q re sistencia·uel ꝯdictione·uide Inno·in·c·in lris·de resti·spo·do·An·plene i repeti·c·fi·đ cã pos·et ppie·

¶ Possionẽ nunq̃ habitam nemo põt ppria auctoritate intre·dicit Inno·i·c·cũ uenissent·đ resti·spo·

¶ Possio iurisdictionis acqrit p exercitiũ uniti actus dũmõ sm illius itentionis ꝙ uelim acquirẽ iurisdictionẽ illuz actuz exercendo·sic itelligit·l·i·i·C· quẽad·ser·amit·uide in·c·dilectus·et quod ibi nõ·đ capel·mona·de hoc uide·i·littera·B·

¶ Possio gñalis iurisdictionis castri uel uille·acqritur per solã banni missionẽ·ut in·c·dilectus·de capel·mona·in glo·possessor·

¶ Nomen possiõis simplicit platuz intelligit đ naturali·ff·de ꝯ·ob·l·stipulatio ista·§·i·et·§·hoc ꝯꝫ ff·de acqui·pos·l·i·

¶ Aliud ẽ possidere aliud ẽ detinere·ut nõ·Pau· đ resti·spo·in litteris·

¶ Sine possessione non cõpetit ius administrandi· uide Inno·et Io·an·de conces·preben·proposuit· et nõ·in·c·uenerabilem·de elec·

¶ Possio põt pbari si quis pbat se omi ãno fructus pcepisse·glo·i·l·i·libº·C·de agri·et cẽsi·lib·x·

¶ Possio ecclesie uacãtis nunq̃ põt acquiri sine consensu illius ad quem pertinet collatio uel inuestitura·Bal·in·l·ii·C·de serui· et aqua·

¶ Possio que est con dñm non facit psumptionẽ ꝯ eum ꝙ ipse mãdauerit eã p eum fieri auferri licz eius familiaris ita fecerit·dictũ est Inno·in·c·cũ ad sedẽ·de resti·spo·Bal·in·l·i·C·de epi·et cleri·

¶ Si quis legat fructus possionũ suaꝝ intelligitur de imobilibus tm·ita dicit Dy·in·l·uxorem·§·legauerat·ff·de lega·iii·

¶ An aliquo possidẽte bñficiũ licet de facto possit ipsuz bñficiuz et eius possessio alteri cõferri possor non citato·glo·in·c·lz epũs·de pben·li·vi· que limita·sm Archi in·c·i·eo·ti·et lib·

¶ Qui uult pbare se eẽ in possione dz pbare exercitiuz actuuz cõuenientiuz tali possessori·nõ· i·c·ex parte·de resti·spo·et in·c·pro illorum· de preben· et quod ibi nota·

¶ An sufficiat apprehẽdere possionẽ domus ut p hoc itelligit apprehẽsa possio reꝝ existentiũ in domo·Bal·in·l·de his·C·de furtis·

¶ Qualiter in oĩbus rebus acquirat possessio· uide Cy·in·l·licet·C·de acqui·pos·uide que dicent spar sim infra·

¶ Que sint cõmoda possessionis·uide Bal·x· colla· de conten·inter do·et uas·c·i·Cy·in·l·ob maritoruz C·ne uxo·pro mari·

¶ An extenuata psumatur possio·Inno·in·c·cũ olim de priuile·tex·iuncta glo·in prealle·l·ob maritoruz· adde ꝙ omnis qui detinet psumitur possidere·dic· Archi·in·c·ii·de deci·li·vi·Bald·in·l·stipulatio·§· hii quoq;·ff·de uerbo·obli·

¶ Quot remedia dentur p possessione recuperanda. uide Bal. i. l. mométanee. C. qui le. perso.

¶ Quãdo aliquis efficit prelatus an sit necesse q capiat possessioné prediorum ecclesie dic q nó. q ecclia possidet et p prelato. Spe. ti. de posse. et peti. §. i. ẟ. porro uacãte. glo. in. l. sic. i. l. ii. ff. q cuiusq uniuer. i gl. fic.

¶ An possessio pbet per instrũ. Cy. in. l. minus. C. de acq. pos. doc. in. c. inter. de fi. instru. uide nó. in. l. si fundũ. ff. de fun. dota. Bar. in. l. quis. ff. de acq. pos. uide de ap. bone. de re iudi. cũ bertoldus. adde Bar. in. l. predio. ff. de acqui. pos.

¶ Missus in possessioné ex primo decreto i executione rei iudicate possidet naturaliter et ciuilit ut nó. Bar. i. l. a diuo pio. §. si sup rebus. ff. de re iudi.

¶ Hereditas nó possidet q est nomé iuris. sz res singulares sic. ut nó. glo. in. l. i. ff. pro herede.

¶ Cótinuatio possessionis pbat testib' deponentib'. de principio medio. et fine. Bal. in. l. edicto. C. de edi. di. adri. tol. in. xiii. colum.

¶ Oĩs possessor bone fidei etiã post litez durat bone fidei. q̃ad hoc ut non teneat de interitu. de iurepa. consultationibus. in glo. fi.

¶ An possessor sit citã ius cũ petit restitutio in integruz. Bal. in. l. nam ita diuus. ff. de adopti.

¶ Possessor imobiliũ non tenet satisdare. si possidet dicta imobilia in eo loco in quo cõuenit. glo. est notabilis. in. l. in mulis. C. de principib'. agen. i re. li. xii.

¶ Si dicat statutũ q is q possidet ré p. x. ãnos non possit inquietari hz locũ etiã in eo q tãto tpe possedit sine titulo. dicit Bal. i. l. ii. C. de prescrip. lon. tempo. que pro liber. da.

¶ Is q possidet precario si negat se precario possidere. pót expelli a dño nisi ipse dñs habuisset recursuz ad iudicé q tũc nó pót eũ expellere. Bal. i. l. ii. C. de Fal.

¶ Possessio fraternitatis fac psumi ut qs admittat ad successioné fris. glo. in. l. non epis. C. de proba.

¶ Per q̃s actus pbat uel psumit qs possidere. dic ut nó. Bar. i. l. tercia. ff. forma. et. l. q dã in suo. ff. de cõ di. isti. bal. i. l. iii. C. si. regũ. et i. l. iudicia. C. de rei ué.

¶ Si testis introgat' sup articulo d possessióe pendit ea eé cõtenta in eo. introgatus q nó scit dicat q uidit euz ingredi fũduz. nó pbat q potuit ingredi iure familiaritatis. et nó aío possidédi. ut. l. q iure. ff. de acq. pos. dz ḡ dicere q uidit eũ ingredi et stare sicut quis stat i re sua. p q̃ est. l. ii. C. de acq. pos. et qd nó i palle. l. qdé in suo. et. l. tic a. plenius p Inno. i. c. bone. de postu. prela. in. ẟ. et requisitis.

¶ In piudiciũ possessoris etiã de facto cõtingẽtis nichil pót fieri aut inouari eo ñ citato. ut é tex. nobilis. i l. si deserta. C. si ppẽ pub pési. et ibi Bal. Inno. i. c. inter de ma. et obe. facit. l. fi. C. si p uim uel alio mó. facit l. q uas. in prin. et qd ibi nó. ff. de furtis et. l. extat. ff. q me. cã. facit. c. licet. et. c. eũ q de prebe. li. vi.

¶ Possessio ecclesie et aliarũ rerũ itelligitur cõtinuata donec quis expellat. ita dicunt Inno. et Hosti. in c. sepe. de resti. spo.

¶ Qñ plures cótendũt armata manu de possessióe accipienda cuilibet é inhibédus accessus añ cãm cognitã. Si aũt contédũt d possessione retinéda q uterq asserit se possidere. tũc sũmatim dz cognosci qs possideat et alteri dz inhiberi ne accedat añ cãe cognitioné. Inno. in. c. in presentia. de probat.

¶ Possessio non pbatur p soluz instrũm locatióis factuz ex rem. ita dicit Inno in. c. inter dilectos. de fide instru. facit. l. non ob hoc. C. uñ cogna. tñ qui pbat redditus sibi portatos a colono presumitur possessor. nisi coñ. pbetur. ut. l. póponius. ff. q. mo. usuf. amit. et. l. quis. §. si conductor. ff. de acq. pos. et. l. si quis. super. C. fi. regun. uide. ĩ. d.

¶ Possessio iurisdictionis aliter q̃ritur coñ subditos q sunt in q̃si possessione libertatis. aliter coñ aliuz dñm q ptendit illos eé sibi subditos. ita nó. Inno. in. c. dilectus de capel. mona.

¶ Possessio gñalis iurisdictionis que coheret territorio et uniuersitati nó acq̃ritur lz singuli de uniuersitate cõfiteant se subditos. et iurét fidelitaté si tñ hoc ñ faciunt collegialiter. ita nó. Inno. in. c. dilectus. de capel. mona.

¶ Possessio uacua q̃ritur in subditos p bãnuz. etiaz si nemo illud icurrit. Inno. in. d. c. dilectus.

¶ Si possessoriũ et petitoriũ simul cumulant licituz est iudici diuidere et pnũtiare añ de possessorio q de petitorio si sibi cõstiterit. nó. Inno. in. c. suborta de re iudi. casus est in. c. ii. de cau. pos.

¶ Possessoriũ premittit in ordie pnuntiãdi. uide i d. c. ii. sz in exequẽdo precedit petitoriũ.

¶ Ubi bona publicãtur p. l. uel statutũ pdit possessio ipso iure. Bar. in. l. cómissa. ff. de publi.

¶ An missus i possessioné ex cã iudicati possideat. nó Bar. i. l. a diuo pio. §. si sup reb'. ff. de re iudi.

¶ Possessio isule nate in flumine publico q̃ritur ipso iure possidẽti prediũ iuxta ripas. Barto. in. l. qui minus. ff. de flumi.

¶ Possessio rei inundate cessante inundatione remanet uacans. et tanq̃ talis pót occupari. Bar. in preal le. l. quo minus.

¶ An possessio retenta per colonũ solo aío perdi possit. uide in. l. iii. §. fi. ff. de ui et ui ar.

¶ Que dña sit int liberaz possessioné et uacuam. uide Bar. in. l. uim. facit. ff. de ui et ui ar adde qd nó. idé Bar. in. l. menius. §. fundus. ff. de le. ii.

¶ Possessio nó trãsfert sine traditióe. qd nó. p casibus in qbus. l. dicit dñiuz trãsferri ipso iure q non trãsfert possessio. Bar. i. l. fi. C. de sa. sa. ec. fallit i duobus casibus in qbus trãsfert possessio sine traditione. primus est si hoc hz cõsuetudo casus é singularis. in. c. ex litteris. de cõsue. et ibi per Inno. respectus in casu. l. raptores. C. de epi. et cle. quem dicit ibi Bart. non posse alibi reperiri.

¶ An possessor clãdestinus possit dici possidere pp pria auctoritate. uide Bar. in. l. interdictuz. ff. uti possi. et ibi dicit Bar. q possessio psumit clandestina. eo ipso q non est antiqua.

¶ Certa ps domus pót possideri etiã si ñ hz aditũ ex publico. ff. uti. possi. l. si duo. §. si. s. et qd ibi nó.

¶ Fructuarius possidet fundũ naturaliter. ius ẟo usufructus naturaliter et ciuilit. Bar. in. l. si plures. §. deiectus. ff. de ui et ui arma.

¶ Ubi sunt plures fructuarii eiusdé rei qualit possidet. uid Bar. in. l. i. ff. uti possi. ubi etiã dicit q plures possunt possidere eandé rem insoliduz. eodé genere possidendi diuersis respectibus.

¶ An possessio possit acquiri sine iusta cã. uide i. l. q meo. in prin. ff. de acqui. pos.

¶ An et qñ ex uno actu acquirat possessio alicuius iurisdictionis. uide Bar. in. l. i. §. hoc interdictuz. ff. de iti. actuq priua.

¶ Quid importet. ẟ. possessio prolatuz a teste. nó. Bar. in. l. stipulatio ista. §. hii quoq. ff. de uerbo. ob.

¶ Qui est principalis in domo solus dicitur domuz

dossidere·non uxor·uel familia·bar·in·l·et habg ·§·hospites·ff·de preca·

¶ An eccl'ia retineat possessionē castri in q̄ aliū dominū cōstituit·Bar·i·l·iii·ff·d' iti·actuq̄ p̄ua·

¶ Qualiter intelligit' illa regula q̄ malo fidei possessor nullo t̄pe p̄scribit·uid' bar·i·l·seq·§·si uiā ff·d' usuca·doc·i·c·si diligēti·et i·c·fi·d' p̄script·

¶ Qualiter itelligit' illa regula q̄ q̄ ꝯ ius contbit itelligit' male fidei possessor·Bar·i·l·sz et si lege ff·de peti·heredi·

¶ An sufficiat q̄ nuncius deputat' ad mittendū in possessionem ducat mittendum in conspectu rei·Bar·in·l·i·ff·de acqui·pos·

¶ Inter possessorez bone fidei·et male est dare mediū·ff·de peti·here·l·sz et si lege·§·si sine·

¶ An aimus retinēdi possessionē iā quesitā hēat effectuz acquisitiōis de nouo·Bar·in·l·iii·ff·d' acquir'·possessio·

¶ An possidēs possit agere rei uen·Bar·in·l·naturaliter·ff·de acqui·pos·

¶ Quis possessor faciat fructus suos·uide Bart·in·l·iii·§·ecōtrio·ff·de acqui·pos·

¶ Si decretuz iudicis n̄ est rite inp̄osituz et ego intro possessionē qd iur'·uide Bar·in·l·iuste·ff·de acqui·pos·

¶ Si papa uel' i̇pator dat licentiā ingrediēdi aliquā rē h̄ solo sine alia iuestitura uel anulo queritur possessio·fm Inno·et Hosti·de cōsue·c·ii·

¶ Si fundus aliqs fuerit longo t̄pe possessus ꝑ diuiso a fratribus·nec aliter apparet de diuisiōe ex hoc p̄sumit' diuisus·glo·est singularis·in·l·si maior·C·cōmuni diui·

¶ Possidens ciuiliter et naliter nō pōt sua auctoritate expellere detinētez·Bar·i·l·i·§·necessarium·ff·si muli·uen·no·

¶ An q̄ semel possedit p̄sumat' hodie possidere Bar·in·l·siue possideq·C·de proba·et·l·quidam in suo·ff·de condi insti·

¶ Qualit' acqrat' possessio·uide Bar·in·l·i·ff·de acqui·pos·ꝯ·quarto p̄ncipaliter·

¶ Possidēs rē alieno noīe si conueniat' actione reali ab aliquo dz denuntiare dn̄o et alia facere·que habent' in·l·ii·C·ubi in rem act'·

¶ Qualit' ꝓbetur possessio ꝓxima et continua·uide Barto·in·l·litibus·C·de agri·et censi·lib·xi·et in·l·celsus·ff·de usuca·et i·l·i·ff·de aq̄ coti·et esti·Cy·in·l·pe·C·de p̄scrip·lon·tēp·glo·xvi·q·iii·uolimus·facit·l·quicūq·C·de apo·publi·li·x·Bar·in·l·i·ff·so·ma·glo·in·c·accedētibus·d' priu'·

¶ An ꝑ locationē et receptionē pēsionis ꝓbetur possessio dixi aliqd·s̄·uide Bar·i p̄alle·l·lit·b'·et d' re iudi·cū bertold'·idē Bart·in·l·qui uniuersis·ff·de acqui·pos·uide·s̄·d·

¶ Bonoꝝ possessio est ius ꝓsequēdi retinendiq̄ p̄trimonii q̄d cuiusq̄ fuerit cū is moritur·u de·ff·de bo·pos·l·iii·§·bonoꝝ·glo·isti·d' aue·tu·§·necq̄

¶ Licz possessor careat iusta cā uel titulo nō tamē cogitur rem alteri restituere·nisi ille docuerit rē ad se pertinere·uide·C·de rei uendi·l·fi·

¶ Aliud est possidere aliud eē in possessione·barto·in·l·creditores·C·de pigno·

¶ Possessio naturalis sola nō est cā acqrendi fructus ciuiles·uide·ff·de usuf·l·si fur·Bar·in·l·iii·§·econtrario·ff·de acqui·pos·

¶ Que dicat' possessio uacua seu uacans dixi aliqd supra·adde glo·in·l·fi·C·unde ui·Bar·in·l·mensus·§·fundo·ff·de le·ii·Ange·in·l·in cōuentionalibus·§·i·ff·de ꝟ·ob·facit·l·iii·§·i·ff·de ac·emp·quod nō·de resti·spo pisanus·

¶ Qualit' ꝓbetur q̄si possessio libertat' uel seruitut' aut filiationis·nō·Bar·in·l·si prius·ff·de noo·ope·nūc·facit q̄d idē nō·i·l·i·§·p seruū q̄ i fuga ff·pe acq·pos·Bal·in·l·ticia·ff·so·ma·Cy·et Bal·in·l·filiuz·ff·de his qui sunt sui uel alie·iur'·

¶ An si alicui deferat' successio ex constitutione ducis uel baronis uel legati·sit necess'aria bo·pos·tanq̄ eo casu dicat' deferri hereditas de iure p̄torio·nō·Bar·in·l·i·ff·de bo·pos·Bal·C·qui admit·ad bo·pos·po·sup ꝑica·faciunt nō·ꝑ Bar·in l·v·ff·de uerbo·obli·Bal·i·l·ex duobus·§·ii·ff·d' uulga·et pupil·

¶ An sicut ē dare q̄sipossessionē in rebus corporalibus·ut·l·fu'·§·incorꝑales·ff·de acq·re·do·ita sit dare ꝓprietatē uel q̄si·nō·glo·in·l·ii·§·q̄dam·ff·de iudic·quā alleget Bal·x·colla·de inuesti·rei alie·c·i·§·rei·

¶ An et q̄n agens possessorio i bn̄ficialib' hēat necesse docere de titulo·nō·de resti·spo·in litteris et in·c·ex pte·de fi·p̄sbi·cōstitutus·de resti·spo·ad decimas·li·vi·glo·et doc·in cle·i·de cā pos·et ꝓprie·Hosti·in sum·de resti·spo·§·in casibus ꝯ qd ergo·Spe·ti·de teste·§·nunc dicendū·ꝯ·sz pone q̄ in beneficialibus·

¶ An agens possessorio ex canone reintegrāda·iii·q·i·l·eat necesse docere saltim de titulo colorato uel an tali ob·exceptio defectus ꝓprietatis et an illud remediū illius canonis habeat locuz i rebus laicoruz·glo·et doc·de resti·spo·cum ad sedem·et·c·sepe·Inno·de elec·querelā·Bar·in·l·si colon·C·de agri·et censi·li·xi·Specu·ti·de peti·et pos·§·i·ꝯ·sed nūqd depositarius·et an agenti ex dicto canone ob·exceptio p̄scriptōnis·glo·fi·q̄ non·in·c·sollicite·de resti·spo·glo·et Bar·i·l·cum manifestissimi·§·sed cū in secūdā·C·de furtis·et·l·in ciuile·eo·ti·ubi alia glo·et in·l·rē que nob·s·ff·de acqui·pos·

¶ An agenti possessorio recupande ob·exceptio defectus ꝓprietatis·tex·et ibi nō·de resti·spo·ad decimas·de fi·p̄sbi·constitutus·de duor·significasti·de or·cogni·cū dilectus·§·uez·doc·plene de resti·spo·in litteris·Bar·in·l·naturaliter·§·nichil cōmune·ff·de acqui·pos·dixi plene in repeti·c·pastoralis·de cau·pos·et ꝓprie·generalit' autē que obstant petenti restitutionem·nō·glo·iii·q·i·in summa·

¶ An agenti possorio recupāde ob·exceptio excōmunicationis uel pacti de nō petendo·uō·gl·de ꝓcura·ex insinuatiōe·doc·de or·cog·c·fi·cui' uide rationē·de resti·spo·sollicite·fallit in petēte restitutionez cōiug'·glo·xi·q·iii·quoniā multos·nō·de resti·spo·litteras·in glo·iii·uide doc·i prealle·c·fi·de ordi·cogni·

¶ An incorporalium sit dare possessionem·uel q̄si quibus modis queratur·qualiter amittatur·et de effectu huius quasipossessionis·nō·de resti·spo·in litteris·de cau·pos·cum ecclesia·dixi aliquid supra·adde nota·de restit·in integ'·c·ii·de postu·prela·bone·ii·de capel·mona·dilectus ubi tractat qualiter queratur q̄sipossessio in iurisdictionalibus·plene per do·Anto·i solēni repetitiōe

sua.c.fi.de causa possess.et proprie.

¶ An iuriū psonaliuz et ān ue pstationis sit dāt q̄sipossessioné.nō.Specu.ti.de resti.spo.§.nunc dicamus.doc.de censi.peruenit.

¶ An p illa pba uēdidit tradidit posita in istrumento trāsferat possio.nō.Bar.in.l.predia.ff.d acqui.pos.et.l.u.C.eo.uide do.Anto.et modernos in.c.cum uenissent.de resti.spo.

¶ An si uenditor in instrumēto constituit se p cario noie emptoris possidere ex hoc transferatur sola ciuil possio uel naturalis.uel utraq.Bar.in l.qd meo.in pn.ff.de acq.pos.moderni de resti.spo.cum uenissent.

¶ An ex ātiqua possione pbetur titulus saltez psūptiue.nō.glo.de renūc.nisi.Inno.de resti.in inte.c.ii.Archidia.in.c.i.de pscrip.li.vi.Io.an. in addi.Spe.ti.d teste.§.itē opponit.i addi.mag et in his iurib' uide que dicat antiqua possessio. adde nō.d postu.pla.bone.ii.in.ꝟ.consuetudine

¶ An olim possor hodie presumat possor.dixi s.Itē an ex possione psumat dñiuz.Item an dñs psumat possor.Itē an ex detētione psumat possessio.dic de his omibus ut pulchre et plene scribit do.Anto.in.c.cū ad sedem.de resti.spo.

¶ An sup iure personali inue pstationis possit agi possorio.Cy.in.l.si certi ānis.C.de pac.Bar. in.l.fi.ff.uti poss.Inno.de elec.querela.Io.an.de censi.peruenit.do.Anto.in repeti.c.fi.de causa posses.et proprie.

¶ Qualit pbetur q̄sipossio iuris canōicalis.nō.de pben.dilecto.Inno.d resti.spo.i lris.et.c.ex pte Io.an.i addi.Spe.d resti.spo.do.Anto.in palle.c.in lris.ꝟ.op.et aduerte hoc.

¶ An iniusta possio releuet possoré ab onere pbādi.nō.in.l.uis eius.C.de pba.Inno.et Hos.de ser.nō ordi.c.ii.faciūt nō.in.l.sine possidetur.C.de proba.bona glo.de postu.prela.bone.ii.et ibi nota.docto.

¶ An ex ātiquitate tpis iustificetur possessio q̄ ius.nō.Inno.de resti.in inte.c.ii.de ca.pos.cū ecclesia.facit qd nō.glo.et doc.de postu.prela.bone.ii.in glo.super.ꝟ.consuetudine.

¶ An con ciuiliter tm possidētez det rei uēdi.nō.glo.in.l.i.C.ubi in rē ac.ff.de rei uen.super ꝑica.Bar.in.l.pōponius.§.si is q.ff.de acquir.pos.do.Anto.in.c.qm.§.q si sup.ut li.nō cōtes.et in.c.pe.de re iudi.

¶ An pposito ex una parte intdicto retinende possionis possit ex alia pte pponi interdictuz recupand.nō.Bar.in.l.i.§.ul.ff.uti pos.Inno.i.c.ueniens.de prescrip.

¶ Quādo qs dicat eē in pacifica possione alteri' rei.glo.et Archidi.i.c.cōmissa.d elec.li.vi.de prebē.licet epūs.e.li.Inno.d ap cōstitue'.glo in cle.ḡtie.d ꝑp.Archi.xxiii.di.in noīe dñi.glo.in cle.i.de seqnes.pos.et fruc.super.ꝟ.antea.doct.in cle.si plures.d preben.adde glo.in.c.si tibi cōcesso.de preben.e.li.Pau.in clemen.i.ut li.pēdē.

¶ An qō possessoria super re spūali cēseatur eē spūalis.glo.qs nen.in.c.cū dilecti.d elec.de iuracalum.lras.de resti.spo.lras.doc.contra.d iudi.c.fi.facit glo.de transac.super eo.in clemen.dispendiosam.de iudi.de testi.presentium.li.vi.et ibi glo.in.ꝟ.possessionem.

¶ An per ꝯtactuz seu actuz cōstitutū transferatur uera possessio.nō.in.l.qd meo.ff.de acq.pos.Inno.de resti.spo.cū uenissent.glo.et doc.in.c.ii.d consue.ubi uide.

¶ An possessio trāsferat in ecclesiā sine tradictōne.doc.i.l.fi.C.de sa.sa.ec.glo.in.l.si ex cautiōe C.de nō nu.pecu.Inno.de resti.spo.cū uenissent de pale.pastoralis.d cōsue.c.ii.Archi.xvi.q.i.modramic.facit.xix.q.ul.si q̄ mulier.xvi.q.vii si quis deinceps.

¶ Que dicatur colorata possessio et que incolorata.nō.glo.et doc.de cōces.preben.cum nostris.Hosti.in sum.de conces.preben.§.fi.post prin.

¶ An p spoliatiōe corpis mortui possit agi possessorio recuparād.Inno.q sic.d sepul.cū liberū.

¶ Quod dicitur actus fact' ab eo q est i possiōe ualet.d urpa.cōsultationib'.de elec.querelam.est ueruz quādo possio est iusta secus si iniusta.puta q dolose quesita qm tunc actus iurisdictional fact' ab exnte in q̄sipossione iurisdictiōis est nullus.casus ē de reli.domi.cum dilectus.et ibi nota.docto.

¶ An ex possiōe rei loco alterius surrogate dicat continuari possio eius in cuius locuz ē surrogata.uidet q sic.p tex.i censi.olim.et ibi nō.ad hoc.ff.de usuf.l.arboribus.§.i.et.l.si usufruct' michi legat.§.i.glo.x.q.i.relata.que etiam tāgit an ex possione parti uideatur continuata possessio in toto.

¶ An et qn quis cogatur docere de titulo possessionis sue.nō.in.l.cogi.C.de peti.here.glo.ii.q.iiii.in sum.super.ꝟ.cogitur.C.de rei uen.l.fi.ff.uti pos.l.iusta.et ē conclusio negatiua.qd non cogitur.fallit i.v.uel.vi.casib' qui nō.in iurib' palle.adde glo.de pcu.ex insinuatione.de simo.licet heli.glo.i regula.i.li.vi.d of.or.ordinarii.eo.li.glo.ii.q.v.i sum.d psump.ill.d Hosti.et Io.an.in.c.i.de conces.pben li.vi.uide do.Anto.in.c.cum nostris.de cōces.preben.

¶ Prelatura nō dicitur possideri per yconomū uel custodē.Inno.in.c.ex parte.de arbi.dixi sub dictione yconomus.

¶ Possessio sola acqsita in limine exercitii actus non ualidat actum nisi prius precesserit possessio.tex.de resti.spo.olim.ii.Inno.de resti.in inte.c.ii.de cā pos.cum ecclesia.et.c.cum supermelius per euz.in.c.eumana.de elec.

¶ An possidenti beneficium iniuste si postea superueniat iustus titulus requiratur noua possessio.tex.facit q non.in.c.ex parte.de conces.preben.in.c.postulasti.de cle.excom.mi.Archi.i.q i.ordinationes.facit quod nō.Specu.ti.d primo et secundo decreto.§.ut tendum.ꝟ.sed que ē ratio.opti.tex.in.c.pe.de sup.negli.prela.et in.l.certe.§.pe.ff.de preca.

¶ Possessio beneficii potest haberi sine titulo licet sit iniusta.uide Inno.de postu.prela.bone.nota.de dolo et contu.contingit.in glo.ult.facit de prescrip.c.i.lib.vi.Inno.et docto.de restitu.spo.in litteris.glo.si.in cle.causa.de causa pos.tex.in regula.i.libro.vi.

¶ Proprietas deducta in iudicium non iustificatur per probationem possessionis.dicit Innocencius in.c.illud.de presumptionibus.tex.de causa possessio.c.fi.tex.in.c.cum uenerabilis.ad finem.de exceptio.

¶ An accumulatio possessorii faciat sileri petitorium prius intentatum. Archidia. ii. q. ii. c. i. nō. in cle causa. in glo. penul. de causa pos.

¶ De multiplici signo transferendi possessionem nō. in. c. ex litteris. de cōsue. in glo. fi. plene ꝑ Inn. de resti. spol. cum uenissent. et. c. cōstitutus. de ap. et ibi glo. in ꝟ. effectum.

¶ Possessor presumitur qui exercet actum et potius suo q̄ alieno nomine presumitur possidere nisi contrarium probetur. glo. xii. q. i. pontifices. glo. q̄ incipit caute. de cau. pos. cum ecclesia.

¶ An inuestitura transferat possessionem. nō. de consue. ex litteris. in glo. que dicit ꝙ sic. contrariū nō. glo. de preben. pro illorum. glo. in. c. ex ore. de bus que fi. a maio. par. ca. glo. in. c. per tuas. de donati. glo. in. c. auctoritate. de insti. glo. ꝗ preben. accedens. Compost. de elec. transmissā. do. Anto. in repe. c. i. lr̄is. de resti. spol. Specu. ti. de emp. et uē. §. sciendum. ꝟ. sed quid in secunda colū.

¶ Possessorio dicitur agere is qui intentat remedium. c. sepe. de resti. spo. tex. est in. c. ex parte. B. ad fi. iuncta glo. de fo. compe.

¶ Qualiter perdat possessio beneficii. uide Inno. in. c. sepe. de resti. spol.

¶ Incorporalia ꝓprie non possidētur. tex. de elec. querelam. ꝗ iudi. c. fi. nō. in. c. cum uenissent. i. glo. i. de restitu. in inte. tex. et glo. de cau. pos. cum ecclesia. ut li. pen. c. i. in glo. fi. et in. c. conquestus. de fo. compe. in glo. i. uide do. Anto. i. repe. c. fi. de cā. pos. et quod nō. in. c. pr̄tium. ꝗ testi. li. vi. i. glo. v.

¶ Emphiteota uasallus et fructuarius possident ciuiliter. Specu. ti. de emp. et uendi. §. sciendū. ꝟ. tenendum. in. vi. colū.

¶ An possessorio retinende obtinet actor si ꝓbat se habitualiter possidere licet nō ꝓbet molestatiōē Io. an. in. c. mandatū. de ꝑ. p. ꝟ. sed quid probabit.

¶ Possessorium non facit silere petitorium alterius partis quando non dirigit actionem suam cōtra intentantem possessorium. Inno. i. c. cū dilect9 de or. cog. c. cū ecclesia. de cā. pos. in ꝟ. postulant.

¶ Quis dicatur clam possidere. glo. institu. de inter. §. hodie. Bar. in. l. i. §. fi. ff. uti possi.

¶ An sola possessio iurisdictionis sine proprietate faciat ualere processum. uide Inno. in. c. cū dilectus. de reli. domi.

¶ Liber homo possideri non potest nisi certo mō a iure ꝓmisso glo. in. c. ex transmissa. de resti. spol. et. c. ex parte. e. t.

¶ Quis dicatur precario possidere. glo. insti. de interdic. §. hod e. Bar. in. l. i. §. fi. ff. uti possi.

¶ Sola pendētia possessorii facit silere petitoriū dummō de pendentia excipiatur. uide doc. de or. cog. c. fi. de resti. spo. ex conq̄stione. glo. ii. q. ii. c. i.

¶ Qualiter quis possit intrare possessionem hereditatis. Inno. de proba. in presentia.

¶ An possessio hereditatis transeat in heredē anteq̄ heres apprehendat possessionē corporalem. uide Lap. in regula. is qui in ius. li. vi. Inno. in. c. cū super. de cau. pos. in glo. ii. Io. an. in. c. in presentia. de proba. in glo. nō. ꝙ glo. insti. de here. que ab intesta. diffe. et in regula. i. li. vi.

¶ An agenti possessorio retinēde ob. exceptio defectus ꝓprietatis. Inn. i. c. cū uenissent. de insti. i ꝟ. abiurasse. do. Ant. i. c. in lr̄is. de resti. spol. in. i. op.

¶ Absens etiam in remotis possidet suam ecclesiā tex. in. c. consultationibus. de off. dele. facit clemē. quamuis. de fo. compe.

¶ An quis possit intrare propria auctoritate possessionem bonorum per sententiam adiudicatorū. uide Inno. in. c. cum nr̄is. de conces. ꝑben. i. glo. pe.

¶ An pro molestatione iudiciali det possessoriū retinende. do. Anto. in. c. audita. de resti. spol.

¶ Non dicitur quis possidere licet animo & corpe possideat nisi adsit adminiculum iuris. doc. de resti. spol. c. ii. li. vi. Archi. xii. q. ii. audiuimus.

¶ An ille possit possidere rē qui est incapax proprietatis illius. doc. in. c. ii. de resti. spol. li. vi. glo. in ꝟ. possidebant. xii. q. ii. dilectissimus.

¶ An possidens castra antiqua possessione possit expelli ꝑ principem si non ꝓbat titulum possessionis. Io. an. in. c. dilectus. de off. ordi.

¶ An ex priuatione beneficii amittat eius possessio. doc. de excep. apostolice. Inno. in. c. cū nostris de conces. preben. tex. de fo. compe. postulasti.

¶ Ex sola uoluntate perditur possessio non autē proprietas. glo. fi. xxvii. q. ii. c. i. tex. ff. de acq. pos. l. si qui ui. §. differentia.

¶ An in possessorio retinende requiratur ꝙ quilibet contendat se possidere. glo. de cau. pos. cū dilectus. glo. et Bar. in. l. i. §. restituende. ff. uti possi.

¶ An clerici possideant ecclesias uel eorum bona do. Anto. in repe. c. fi. de cau. pos. Inn. de testa. cū in o nicus. tenet ꝙ ecclesia possidet. de ꝓba. ex lr̄is ubi inno. et. c. in presentia. e. t. de immu. eccle. c. i.

¶ An is cui collatus est canonicat9 a papa uel is qui receptus est auctoritate pape possit postea ꝓpria auctoritate possessionem uacātis prebende intrare Io. an. in. c. si postq̄ de preben. li. vi. Archi. i. c. eum qui. eo. t. et li.

¶ An exul a ciuitate perdat possessionem bonorū suorum uel sui beneficii. Inno. de no. op. nunci. c. ii. tex. de arbi. c. ii. Io. an. in. c. i. de cleri. nō resi. li. vi. tex. in clemen. quamuis. de fo. compe. et ibi glo. in ꝟ. indulgentiam.

¶ An quis possit propria auctoritate intrare possessionem rei in qua ius habet etiam cū effractione. uide Inno. in. c. i. de immu. ecclē. Pau. in clemē. i. de censi. glo. fi. xvi. q. vi. c. i.

¶ An executor uel nuncius pape uel portari9 possit dare possessionem expellendo per uim possidentem. Inno. in. c. cum olim. ii. de priuile. et in. c. significasti. de off. dele. et quod ibi nō.

¶ Accipiens possessionem cum protestatiōe saluo iure possidentis non incidit in penam. Inno. de testa. cum in officiis. in glo. magna. in fi.

¶ Proprietas quandoq; ponitur pro possessione et econuerso. nō. xvi. q. iii. uolumus. in glo. i.

¶ Qualiter canonicus acquirat possessionem iuris canonie. Archi. in. c. licet epus. de ꝑben. li. vi. tex. de elec. in genesi. Inno. in. c. constitutus. ii. de app. de resti. spol. in litteris.

¶ An licite possit denegari possidenti ut non soluantur iura possessionis. Inno. de censi. significauit

¶ An agens possessorio recuperandū si obtinē sententiam pro se possit cōferre canonicatū spectantem ad dignitatem ad quam est restitut9. Archi. iii. q. i. § fi. Io. an. de cau. pos. cum super. adde nō. ꝑ Io. an. in. c. super spoliatione. e. t.

¶ Si cōfiteor me tuo nomine possidere transfertē in te possessio. Archi. in. c. ii. de re. eccle. non alie.

li. vi. glo. et doc. in. c. ii. de consue. Inno. in. c. cum uenissent de resti. spol.
¶ An agenti possessorio adipiscende in bñficialibus ob exceptio impediens effectum confirmationis uel collationis. Inno. in. c. cum olim. de cã pos. de do. et contu. cum olim. de conces. pben. post electionem. de ap. constitutus. et. c. t. ut nostrum. et in c. accedens. de accusa.
¶ An ualeant gesta per possidentem dignitatem qua priuatꝰ est ipso iure. Io. an. in regula mora li. vi. in prima. q.
¶ Licet qs timore possessionem dimittat retinet tñ possessionem ciuilez. Inno. de no. op. nun. c. ii.
¶ Possessio beneficii non perditur ex sola sententia priuatiua tituli. Io. an. in addi. Specu. ti. de peti. et pos. §. fi. in fi.
¶ An ex negligentia perdatur possessio. nõ. glo. ii. et ibi doc. de resti. spol. cum uenissent.
¶ Non perditur quasi possessio iuris eligendi uel alterius iuris in corporalibus licet quis non fuerit usus per mille annos si casus non accidit pro usu illius. Bar. in. l. in filiis. C. de decurio. li. x.
¶ Debens habere partem hereditatis non potest propria auctoritate capere possessione hereditatis tex. glo. et Bar. C. qñ et q. quar. pars debe. l. i. li. x.
¶ Non perditur possessio tradita sub gditiõe si nõ fuetur conditio nõ. de pben. inter cetera. in glo. ii.
¶ Intrans possessionem fundi mei illã non acqrit donec desinam animo possidere. Barto. in. l. iii. §. econtrario. ff. de acqui. pos.
¶ An iura incorporalia possideantur ciuilia et naturaliter. uide Bar. in. l. naturaliter. §. i. ff. de acq. pos. et. l. i. §. denicꝫ. ff. de aqua plu. ar.
¶ Prelatus dicit possidere bona ecclesia sine noua apprehensione quia ecclesia semp possidet. Bar. in. l. cum heredes. §. i. ff. de acqui. pos.
¶ An ex sola obliuione pdat possessio. glo. et Bar in. l. si id quod. et. l. is qui. ff. de acqui. pos.
¶ Colonus non possidet nec ciuiliter nec naturaliter. tex. et glo. in. l. non solum. §. quod uulgo. ff. de usucapio.
¶ An possessio possit acquiri per aspectus. glo. et Bar. in. l. quamuis. ff. de bo. auc. iudi. pos.
¶ Possessio retenta p aliũ non perdit solo animo glo. et Bar. in. l. i. §. non autem ff. de ui et ui ar.
¶ Fructuarius etiam in absentia retinet anio suaz possessionem naturalem. tex. et ibi Bar. in. l. ité est §. unde ui. ff. de ui et ui ar.
¶ An solo uerbali imperio perdatur possessio si aliter non tractatur. uide Bar. in. l. i. §. et quod in pte ff. de ui et ui ar.
¶ Pro quibus rebus competat possessorium retinendum. uide Bar. in. l. i. ff. uti possi. et. l. ita. c. t. et contra quem detur tale possessoriũ. uide Bar. in. l. i. §. huius autem. ff. uti possi. ubi etiam tractat an competat contra diffamantem possessorẽ qꝫ ius nõ habeat. de quo Inno. in. c. ii. de resti. in inte.
¶ An contra electum in ptãtem ciuitatis competat interdictum uti possi. illi q non possidet ius eligendi si ille nõ fuit electꝰ ab illo sed ab alio. Inno. in. c. ii. de resti. in inte. Bar. in dicto. §. huius auté.
¶ An rectori ecclie gpetat possessorium retinéde glo. et ibi Bar. in. l. i. §. hoc interdictũ. ff. uti possi.
¶ An sufficiat unus actus ad acquirendam quasi possessionem iuriuz. Barto. in. l. i. §. hoc interdicto ff. de iti. actuqꝫ priua.
¶ Si ciuitas concedit merum imperium officiali que facit in castro postea officialis recipit illud p cario a castro per hoc non pdit ciuitas possessioné illius. Bar. in. l. i. §. si tibi ff. de iti. actuqꝫ priua.
¶ An si habens iurisdictionez in castro gcedit ibi usum alteri dicatur concedens retinere quasi possessionem illius iurisdictionis uel ille cui est facta concessio. Bart. in. l. unde. §. uti uidemus. ff. de iti. actuqꝫ priua.
¶ An constituens possidere nomine procuratoris mei transferat in me possessionem. Bar. qꝫ sic. in. l. certe. §. si procurator. ff. de preca.
¶ Hospites famuli et mulieres et alii qui sunt de domo nõ dicũt possidere neqꝫ detinere sed potius detineri. Barto. in. l. et habet. §. hospes. ff. de pca.
¶ Duplex est possessio ciuil. Bal. x. colla. si de feu. contro. fue. inter do. et agna. c. si quis.
¶ Per pceptum factum terciis personis alio non interueniente non acquiritur possessio iurisdictionis. Inno. de resti. spol. olim. iii. Bal. x. colla. de consue. rec. feu. c. ii.
¶ Generaliter an et qñ qs possit ppria auctoritate intrare possessionem. uide Inno. in. c. ex pte. de arbi. et de resti. spol. cum uenissent. glo. i. de ap. bone. doc. de priuile. pastoralis. Inno. de proba. in psentia. Idem aliquid ponit in. c. cum nostris. de cóces. preben. uide do. Anto. in repe. c. fi. de cau. pos. Io. an. in. c. si postq̃. de preben. li. vi. Archidia. xvi. q. iii. prescriptionum. Io. an. in. c. ii. de or. cogni.
¶ An possessori male fidei debeant restitui sumptus quos fecit circa possessionem. nõ. in. c. i. de resti. spol. in glo. fi.
¶ Infra quantum tempus quis perdat possessionez rei sue quam alius de facto occupat. nõ. Inno. i. c. querelam. de elec.
¶ Possessorium retiñende cuz petitorio simul ac cumulari non possunt. uide Inno. in. c. dilectus. in princi. de cap. mona. in prin. glo. magna. Archidia. iiii. q. i. §. sed notandum.
¶ An concurrente possessore et proprietario alter preualeat et quis. uide de elec. querelaz. et. c. cuma na. doc. de iu. patro. consultationibus. de causa pos. cum ecclesia. de capel. mo. cum dilectus. et de resti. spoli. olim. iii.
¶ Qualiter perdatur possessio iur eligendi. Inno. de elec. querelam. de resti. in inte. c. ii.
¶ An ex actu nullo acquiratur possessio. glo. qꝫ nõ in. c. olim. iii. de resti. spo. doc. ibi contra.
¶ Possessor malefidei non est priuatus possessióe nisi actualiter uel per sñiam priuetur. uide Inno. i. c. in lris. de resti. spol. in glo. i. ꝥ. item nõ. do. Anto. in repe. c. consultationibus. de iure patro. in fi. tex. de preben. licet epus. li. vi.
¶ An quis possit mutare titulum suum possessióis uide Inno. in. c. ii. de resti. in inte. in glo. magna. et in. c. illud. de exces. prela.
¶ Quis dicat bone uel male fidei possessor. tex. xxxiiii. q. ii. si uirgo.
¶ Per solam molestationem in iuribus corporalibus quis non priuatur sua quasi possessione. tex. de prescrip. ueniens. Inno. de elec. querelam. et. c. cum ecclesia. de capel. mo. dilectus. de resti. spo. oliz. iii. et in. c. ii. de resti. in inte.
¶ Quã potest sententiam suam exeq põt mittere

in corporalem possessionem. Innocen. in. c. significasti. de off. delega.

¶ An sola sñia in corporalibus transferat possessioẽ absq alia executione. tex. q nõ. in. c. suborta. de re iudi. Inno. l. t. cum nris. de conces. preben. i glo. pe. et aliquid. in. c. ii. de restitu. in inte. in glo. magna.

¶ In corporalibus possessio solo animo sine usu nõ retinetur. Archi. vii. q. i. matrimonium.

¶ In corporalibus data negatione proprietatis negatur effectus possessionis. uide Inno. in. c. cuz uin tonien. de elec.

¶ An p nuda detentatione det possessoriuz recuperande. doc. de do. et cõtu. ex lris. Specu. ti. de pmo et secũdo decre. § nũc de effectu. ṽ. sed nunqd missus. glo. in. c. i. de eo q mit. in pos. li. vi. facit. de fo. compe. ex parte. b. glo. magna in fi. in. c. contingit. de do. et contu. Archidia. viii. di. quo iure.

¶ Snia lata in possessorio appellat momẽtanea qã quare sit. uide glo. ii. q. vi. sunt quorum.

¶ An exceptio iurisiurandi uel pacti de non petẽdo ob. agenti possessorio recuperãde. glo. q sic. iii. q. i. in summa. contrarium nõ. in. c. cum uenissent. de insti. in glo. antepenul. Io. an. in. c. super hoc. de renun. glo. in ṽ. canonicis. in. c. ex insinuatione. de procura. quid autem de exceptione excommunicationis. uide Archi. xxiii. di. in nomine domini.

¶ An agens possessorio in cã beneficiali dẽat docere de titulo. Inno. in. c. bone. de postula. prela. et in c. in lris. de resti. spo. et. c. t. ex parte. M. Lap. in. c. i. de eo qui mit. in pos. li. vi. aliquid per Inno. in. c. cum super. de resti. spo. et ibi glo. Archidia. iii. q. i. § fi. glo. in cle. i. de cau. pos. Io. an. in addi. Spec. ti. de resti. spol. super rubrica.

¶ An possit agi possessorio recuperande pro iure in corporali. uide nõ. lxxxiii. di. quisquis. ii. q. vii. nullus. tex. de re iudi. sicut. glo. in. c. cum inter. de excep. tex. de ap. sollicitudinem. glo. et Bar. in. l. itẽ est. ff. de ui et ui ar.

¶ Lex si qs in tantam non habet locum in eo qui intrat possessionem iacentis hereditatis. glo. est in c. fi. de suc. abintes.

¶ Qualiter appareat q suspicor me posse repelli de possessione. uide Bar. in. l. i. §. siue autem. ff. de ui et ui ar.

¶ An possidens ui deiectus si statim recuperat possessionem incidat in penam. in. l. si quis in tantã Bar. q nõ. in. l. q possessionẽ. ff. de ui et ui ar. et ibi glo. ubi etiam habes quid si ex interuallo.

¶ An possim propria auctoritate expellere clam destinũ possessorẽ de re quam possidebam incontinenti. Bar. in. l. i. §. hoc interdictum. ff. uti pos.

¶ Existens in quasipossessione iuris põt p uim expellere turbantẽ ipm in sua quasipossessione. Bar. in. l. i. §. hoc interdicto. ff. de iti. actuq priua.

¶ Possessoriũ recupande competit etiã cõtra illũ q consensit spoliatori. glo. fi. ii. q. i. notum.

¶ In possessorio sufficit semiplena pbatio. glo. ii. q. vi. si quis etiam. de procu. ex insinuatione. et qd ibi nota.

¶ Possessio nõ pdit per abñtiam nisi qs expellat uel constet de animo. Inno. de resti. spol. sepe.

¶ Si unus tenet me ita ut non possim intrare possessionem et alius intrat possum contra tenentem agere possessorio. glo. iii. q. ii. si epus.

¶ Nõ requirit bona fides in possessorio recupand Inno. de resti. in inte. c. ii. in glo. magna. et in. c. cuz ecclesia. de cau. pos. et proprie. Io. an. in. c. bone. ii. de postula. prela.

¶ Ex sola possione naturali nõ dat possesso iuz recupande. do. Anto. in. c. cum ad sedẽ. de resti. spol. et. c. in lris. glo. xiiii. q. i. §. i. contrariuz. nõ. Pau. in d. c. in lris. Io. an. in. c. ex parte. e. t. glo. in ṽ. cetez c. ad decimas. de resti. spo. li. vi.

¶ Possessorium iudicium appellatur etiaz quo ad fi. restituendi licet non agatur contra spoliantem. tex. de cau. pos. cũ sup. de fo. cõpe. ex pte. b. i glo. ii.

¶ Ubi constat quem non habere ius in beneficio si a superiore spoliet nõ agit possessorio. Genze. in extraua. execrabilis. Io. xxii.

¶ An contra agentem possessorio recupande ob. exceptio infamie. glo. i. et ibi Archi. iii. q. ii. audiuimus. et quid de exceptiõe intrusionis. glo. in ṽ. audientia. xxiii. di. in nomine domini.

¶ Agens possessorio recupande confitetur se amisisse possessionem. Innocẽ. de restitu. in inte. c. ii. in glo. magna.

¶ Agenti possessorio recupãde nõ ob. exceptio criminis etiam notorii. glo. iii. q. v. qa suspecti. Inno. in. c. inter dilectos. de exces. pla. in pma. glo. in pn.

¶ Possessoriũ dat p integratione stat9 personal glo. i. c. cuz inter. de excep. tex. de ap. sollicitudinẽ glo. ii. q. ii. nullus. glo. lxxxiiii. di. quisquis.

¶ Agenti possessorio non ob. exceptio concernens defectuz psone. glo. ii. et doc. de sup. dilectus. i. gl. in ṽ. canonicũ. de pcu. ex insinuatiõe. Io. et Archi. xxiii. di. in nomine domini. doc. de or. cog. c. fi. Inn. in. c. cum nris. de conces. preben. in glo. penul. glo. viii. di. quo iure. Fede. consilio. cxxii. Archi. iii. q. i. §. fi. uide glo. in ṽ. uxorem. xi. q. iii. qm multos.

¶ Pro molestatione iudiciali uel extraiudiciali potest agi possessorio retinende quãdo molestatio est iniusta. tex. de restit. spol. audita. Specu. ti. de actio. et peti. §. superest. in princi. Io. an. in. c. in psentia. de proba. Compost. in. c. mandatum. de sup. et ibi Io. an.

¶ Exceptio defectus proprietatis non ob. agenti possessorio quando opponitur a tercio. glo. fi. in. c. in litteris. de resti. spo. nisi tercius haberet ius annexum cum reo conuento ut nõ. doc. de sponsa. ueniens. i. facit clemen. constitutionẽ. §. sup. de elec. Pau. et Laudu. in clemen. i. de re iudi.

¶ Contra agentem possessorio retinende admittit agens possessorio recuperande. Innocen. in. c. ueniens. de prescrip. et in. c. fi. de ordi. cogni.

¶ Agenti possessorio recupand ob. exceptio defectus pprietatis concludens etiam defectũ in possessorio. tex. de resti. spo. accepta. glo. i. c. si cstiterit. de accusa. Inno. in. c. ueniens. i. de sponsa. glo. in ṽ. pars. de resti. spo. cum ad sedẽ. Io. an. in. c. bone. ii. de postula. prela. glo. in. c. ex isinuatione. de pcur.

¶ An in possessorio recuperande requiratur libellus et lit. cont. glo. q sic. in. c. consultationibus. de off. dele. glo. ut lite non cont. c. ii. glo. i. in cle. finali ut lite penden.

¶ Exceptio defectus proprietatis non ob. agenti possessorio etiam si sit notoria quãdo aliqd alleget ualidans uel colorans proprietatẽ. doc. de ordi. co. cum dilectus. tex. de priuile. cuz persone. ṽ. et si. li. vi. Archidia. xiiii. q. i. super glo. sum. Io. an. i addi. Specu. ti. de resti. spo. super rubrica.

¶ Mutans cām sue possessionis ab officio suspenditur. uide Inno. de exces. prela. illud.

¶ Possessor conuentus rei uen. si dicat se nō possidere cum possideat et hoc probetur transfert possessio in actorem quasi non probet rem esse suam. uide de testa. rainaldus. in glo. hec.

¶ Si conuentus reali tempore mote litis desiit possidere absoluitur dummodo sine dolo desierit possidere. ut nō. de excep. c. final.

¶ Quid sit possessio et unde dicatur. uide in l. i. in princi. ff. de acqui. pos. nō. de fo. compe. conquestus. in glo. ii. ff. de ꝟ. si. l. questio est.

¶ Uerbuz possessionis est commune ad mobilia et immobilia. ut. C. com. re. do. alie. l. i. glo. et ibi doc. in. l. iii. in princi. ff. de acqui. pos.

¶ Interdum uerbum possessionis signat proprietatem. C. de fideic. l. ii. ff. de ꝟ. sig. l. interdum. C. de usuf. l. cuz antiquitas. in fi. de re. eccle. non aliena. possessiones.

¶ Si aliquis uult probare possessionem alicuius beneficii officii uel dignitatis non sufficit probare ꝙ exercuerit aliquos actus tanq̄ talis nisi probet ꝙ illi actus pertinent ad illud beneficium officiū uel dignitatem. de quo plene per Io. an. in. c. ut nostrū de off. archidia.

¶ Sufficit ꝙ reus possiderit tēpe sňie licet antea non. de re iudi. abbate. li. vi. in glo. quid.

¶ Licitū est possessori defendere possessiōez suā et expellere inuadentem. de resti. spo. olim. Inno. de immu. eccle. c. i. in glo. sua magna. circa finez. et de sen. excom. dilecto. li. vi.

¶ An possidens ciuiliter tantum possit conueniri rei uen. Specu. ti. de actio. et peti. ꝫ. sequitur. ꝟ. sed nunquid.

¶ Possessio non dat alicui ius nisi sit p̄scripta. nō. in. c. cumana. ubi glo. de elec.

¶ Possessionem quā quis nunq̄ habuit non debet propria auctoritate repetere. de priuile. pastoralis in glo. iii. nō. de resti. spo. in litteris.

¶ Possessio colorata non impedit ordinariū collatorem sed bene delegatum. nō. de conces. preben. cum nostris. de preben. licet. li. vi. in glo.

¶ Possessor bone fidei non tenet̃ restituere sūptus. C. de rei uen. l. certum.

¶ Possessor debet gaudere ꝯmodo possessiōis lite pendente. ii. q. vii. hoc quippe. in glo. et xvi. q. iiii. in. c. ii. in glo. ii. de consue. c. ulti. ī glo. fi. de prebē. licet. in glo. pe. li. vi. et etiam post sňiam. ut nō. de seq. uest. pos. c. ul. in glo. ii. et in de. i. e. t.

¶ Possessor aliquādo agit rei uen. ut nō. de iudi. examinata. in glo. ii.

¶ Licet in heredem transeat dominium adita hereditate non tamen possessorio nisi apprehendatur ut. l. cum heres. in prin. ff. de acqui. pos. quaz apprehendere potest propria auctoritate si nullum habz contradictorē. et qd si habeat. uide d̄ ꝓba. in p̄ntia

¶ Intrans possessionem alicuius ex quo constat illum possidere dicitur uiolentiā committere. uide d̄ proba. licet. et quod ibi nō.

¶ Qui aliquo singulari iure puta p̄uilegio uel cōsuetudine habet eligere ꝑ ipso perdit quasipossessionē ꝙ ab electiōe. excludit̃. de cau. pos. cū ecclia.

¶ Possessorio agēs et succūbens pōt ex alia causa eodem possessorio agere. de dona. inter dilectos.

¶ Possessorium prius finitur si de illo priusq̄ de petitorio constet. de re iudi. sub orta.

¶ Possessorium a reo deductum in uim reconuentionis suspendit petitorium ab actore deductū. de restitu. spol. ex conquestione.

¶ Possessorio non potest agere maritus ante carnalem copulam. de resti. spol. ex parte. iii.

¶ Possessio ecclesie non transit in commendatarium. de accusa. si constiterit. in glo.

¶ Quando quis dicatur possessionem apprehendisse. nō. Io. an. de elec. cōmissa. li. vi. et Arch. xxiii. di. in nomine domini.

¶ Possessio habet plurimū iuris et facti. ff. ex q. cau. maio. l. deniq̄. in glo. facti habet. glo. de cōces. prebē. cum nr̄is. adde nō. ff. quo. bo. l. i. in glo. ii. C. de acqui. pos. l. i. in glo. interuenit. Bar. ff. d̄ usuca. l. si is qui pro emptore. in. ii. carta.

¶ Melior est conditio possidentis. ff. si serui. uē. l. sicuti. ꝫ. sed si queratur. ff. d. pigno. l. si debitor. unde melius est possidere q̄ a possidente petere. ff. de superfi. l. i. ꝫ. i.

¶ An possessio facti impediat collationem b̄n̄ficii et an impetrans teneat̃ de tali facere mentionem. Compost. de rep. c. iii. Inno. de conces. p̄ben. c. i. li. vi. de conces. preben. proposuit. et. c. cum nostris.

¶ An ea que agit existēs in quasipossessione dignitatis ualeant licet illa dignites non sit sua. nō. ff. de off. preto. l. barbarius. Innocē. de elect. nihil. de resti. spol. in lr̄is. de scisma. c. i. in glo. ul. de prebē. eum qui. li. vi. in nouella.

¶ Quando quis dicatur maiore parte anni possidere. uide. ff. de ꝟ. sig. l. maiore.

¶ Qui possidetur non potest aliuz possidere. ff. de re. iur. l. qui in seruitute. et. ff. de acqui. pos. l. cum heredes. ꝫ. i.

¶ Possessio nihil habet cōe cuz ꝓprietate. ff. de acqui. pos. l. naturaliter. ꝫ. nihil. et. l. si quis ui. ꝫ. differentia. et. l. si. e. t. ff. uti possi. l. i. ꝫ. i.

¶ Pro possessore habetur is qui dolo desiit possidere. ff. d̄ peti. here. l. nec ullam. ꝫ. si. et. l. etiam. ꝫ. pe. dy. in regula. pro possessore. li. vi.

¶ Rei mobilis uilis est possessio ideo facilit̃ amittitur. ff. de acqui. pos. l. penul.

¶ Ecclia possidet quersum et mōchuz. ff. de acq. pos. l. cū heredes. C. de epi. et cleri. in autē. si fuus.

¶ Non possidens ciuiliter non petit restitutionez nō. glo. de resti. spo. ex pte. ī glo. destituta.

¶ Que dicatur possessio irreuocabilis. uide in. c. prout. de do. et contu.

¶ An is dicatur possidere cui sub condictione res tradita est. de resti. spo. olim.

¶ An possessorium possit ex causis dissimilibus intentari. uide de dona. inter dilectos.

¶ An capti et fugati ab hostibus retineant possessionem. uide in. c. ii. de no. op. nun. ſm Inno.

¶ An possessorio de una re et petitorio d̄ alia possit agi i eodē libello. uide de elec. q̄relam. ſm Inn.

¶ Possessio sine cause cognitione nemini est auferenda. de maio. et obe. inter quatuor.

¶ An et qn̄ possessorium et petitorium possint simul intētari. nō. ff. de iudi. l. si de ui. Cy. C. de rei uen. l. ordinarii. in. iii. q. idem Cy. in. l. incerti. C. de interdic. glo. et Barto. in. l. naturaliter. ꝫ. nihil cōe. Specu. ti. de peti. et pos. nō. de cau. pos. pastoralis. in glo. agi. et ibi late dixi in repetitione. Hosti. in summa. de cau. pos. et proprie. ꝫ. si. ꝟ. hiis igitur.

¶ An snia lata in possessorio piudicz in petitorio nō. Cy. C. de interdic. l. fi. in. v. op. Bar. ff. de acq. pos. l. naturaliter. §. nihil commune. Dy. in. l. ii. ff. de interdic. de dona. inter. in glo. i.

¶ An agens petitorio uideat renunciare possessorio. Bar. in dicto. §. nihil cōe. nō. in. d. c. pastoral.

¶ An possessorio et petitorio coram diuersis iudicibus agi possit. nō. de iudi. c. fi. in glo. ii.

¶ An commissa causa simpliciter que uertitur iter aliquos uideatur tam petitorii q̄ possessorii. nō. de sequestra. c. i. in glo. iiii. Specu. ti. de ꝑp. ꝑsenta. §. rōne cāe. ꝓ. item ꝙ facit. et ibi uide Io. an. i addi.

¶ An possessorium habeat locum in ꝑsonalibus. Cy. in. l. si certis annis. C. de pac. nō. de elec. querelam. in glo. nō. de censi. peruenit.

¶ Quis dicatur possessor proprie quis improprie quis impropriissime. nō. ff. de peti. heredi. l. regulariter. in glo. ii.

¶ In q̊ possessor sit potior petitore. nō. ff. de fulmen. l. sicuti. §. sed si queratur. in glo. possessoris. ff. de iodi. l. in tribus. in glo. fi. Cy. in. l. i. C. ubi causta. in. v. q.

¶ Quis dicatur possessor male fidei. nō. ff. de rei uen. l. in rem. §. fi. in glo. edificium.

¶ Qua pena punitur possessor negans se possidere. nō. insti. de pena te. liti. §. ii. in glo. nomine. in auten. de trien. et semis. §. illud quoqꝫ. in glo. conuictus. colla. iii.

¶ Possessor bone fidei remanz bone fidei quo ad quedā et quo ad quedam non ff. de usur. l. q scit. §. penul. in glo ad ꝑcipiēdas. C. de acquir. pos. l. nemo. in glo. pe. C. de fruc. et liti. expen. l. ii. i glo. pe.

¶ Possessor bone fidei tenetur ad id tātum quod ad eum ꝑuenit. nō. ff. de peti. heredi. l. item ueniūt. §. eos. in glo. facti essent.

¶ Quot sunt genera possessionis. uide Cy. C. de serui. et aqua. l. ii. in prin. et quotuplex sit possessio nō. in. l. i. ff. de acqui. pos. in glo. ii. et ibi Bar. in. iiii. q. ff. cōmo. l. si ut certo. §. si duobus. in glo. dominiū C. de acqui. pos. l. licet. et ibi Cy. in. ii. q.

¶ Que possessio retineat in absētia et que et q̄lis amittat. nō. ff. d̄ acqui. pos. l. i. in glo. ii. et ibi Bar. in. v. q. et in. l. clam possidere. §. qui ad nundinas. in glo. et de resti. spol. olim. in glo. preiudicium.

¶ An et q̄n possessio possit esse apud plures insolidum. nō. ff. como. l. si ut certo. §. si duobus. in glo. dominium. C. de acquir. pos. l. licet. ff. uti possi. l. si duo. et ibi Barto. et. l. finali. e. t. et ibi Barto. ff. de acquir. pos. l. clam possidere. §. qui ad nundinas. in glo finali. e. t.

¶ De concessione facta alicui cū possessionibꝰ et pertinentiis. uide in. c. cū uenerabilis. de reli. do.

¶ An possessorio precaria habeatur ꝓ tradita. nō. ff. de actio. empti. l. iulianus. §. ex uendito. in glo. sic possessio.

¶ An presumatur qui emit habere si est in possessione. nō. ff. de rei uen. l. quedam mulier. in glo. fi. ff. de acqui. pos. l. iii. in glo. ii. et ibi Barto.

¶ An possessio possit cōdici. nō. ff. de usufruc. quē ad. caue. l. fi. in glo. fi.

¶ Quot modis petatur possessio. nō. insti. d̄ interdic. in prin. in glo. maxime. et. C. qui le. perso. stan. in iudi. nō ba. l. momentanee. in glo. i.

¶ Quibus remediis petatur possessio rei per me possesse sine titulo. Bar. C. d̄ agri. et cēsi. l. si coloni. h. xi. ff. de usufruc. quemad. caue. l. fi. in glo. fi.

¶ An quis possit mutare sibi possessionem. nō. ff. si pars here. peta l. cum multi. in glo. exheredate. et l. se. in glo. uidetur. C. de acqui. pos. l. cum nemo. in glo. i. et. iii.

¶ An per mendacium transferatur possessio. nō. ff. de rei uen. l. in rem. in glo. finali.

¶ Qualiter probetur possessio continuata. nō. ff. de usuca. l. celsus. C. de proba. l. cum res. Cy in. l. sit per longi. C. d̄ prescrip. lon. temp. nō. de proba. licz causam. super ꝓ. citra.

¶ An colonus habeat possessionez et si cadat ab ea an dominus perdat eam. nō. C. de usuca. l. i. C. d̄ acquir. pos. l. fi. in glo. grauetur. et ibi Cy. ff. e. l. si colonus. et. l. si de eo fundo. §. si forte. et ibi Bart. et l. peregre. §. quibus. e. t. nō. de restit. spol. olim. in glo. preiudicium.

¶ An et quando possessio sine actu corporali acqritur. nō. C. de acqui. pos. l. i. in glo. interuenerit. ad fi. de consue. c. ii. in glo. fi.

¶ Quibus casibus solo animo acquiratur possessio nō. ff. de acqui. pos. l. possideri. in glo. ii. et de consue. c. ii. in glo. fi.

¶ An animo perdatur ciuilis possessio cuius naturalis tenetur per colonum. nō. ff. de ui et ui ar. l. i. §. penul. in glo. per meos. et ibi Barto.

¶ An possessio amittatur per eum. nō. C. de acqui. pos. l. licet. in glo penul. et ibi Cy. in. ii. oppo. uide ff. de ui et ui ar. l. iii. §. cum igitur. in glo. continenti. et ibi Barto.

¶ An possessio amittatur si alius non apprehendit nō. ff. de acqui. pos. l. quod meo. §. si furioso. et ibi uide Barto.

¶ An possessio ciuilis perdatur obliuione uel cursu temporis. nō. ff. de acqui. pos. l. si id quod. in gl. i. et Barto. e. t. l. si de eo fundo. ff. de usuca. l. furtiu. §. fundi. et ibi Barto. C. de acqui. pos. l. licet. i glo. finali. et ibi Cy. in. iii. op. Io. an. in addi. Specu. ti. de peti. et pos. §. i. in fi.

¶ An possessio possit amitti per pupillum. nota. Bar. ff. de acqui. pos. l. possessionem.

¶ Quid ꝯprehendat stipulatio possessionē uacuā tradi. nō. ff. de ꝟ. ob. l. in conuentionalibꝰ. §. si quis

¶ An in usuca. dēat ꝓbari possessionem traditam et uacuam esse. nō. Bar. ff. de usuca. no. celsus.

¶ Quis dicatur quiete et sincere possidere. nō. de prescrip. sanctorum.

¶ Que dicatur possessio libera. nō. ff. de leg. ii. l. meuius. §. fundo.

¶ An possessio apprehensa ab emptore non tradēte uēditore sit uiciosa. nō. C. de acqui. pos. l. nec ex uera. et ibi Cy.

¶ Que possessio requirat in ꝑscriptiōibus. Cy. C. de ꝑscrip. xxx. uel. xl. āno. l. male agit. in. i. q. et ibi Bar. et. ff. de acqui. pos. l. iii. §. econtrario.

¶ Que possessio sufficiat ad usucapionē. nō. Bar. in prealle. l. iii. §. econtrario.

¶ Quare dicat possessio momentanea. nō. C. si de momē. pos. fue. ap. l. i. in glo. i. et ibi Cy. et. i. et. ii. q. de resti. spol. cum ad sedem. in glo. penul. in fine Specu. ti. de ap. §. ii. ꝓ. vi. et ibi Io an.

¶ An si deiectus ex interuallo recuparet mutet conditionem. l. si quis in tantam. nō. Barto. ff. d̄ ui et ui ar. l. qui possessionem. et ibi glo. fi.

¶ Que possessio requirat in acqsitione fructuz

nõ. ff. de acqui. re. do. l. quesitum. §. consumptos. et ibi Barto remittit.

¶ Possessio potest acquiri per furiosũ vel infantez auctore uel curatore. nõ. ff. de acq. pos. l. i. §. adipiscitur. in glo. tutoris. et glo. pupillo. et ibi Bart.

¶ Possessio naturalis est de iure ciuili. nõ. ff. de acquir. pos. l. i. §. adipiscitur. in glo. tutoris. et glo. pupillo. et ibi Barto.

¶ Possessio naturalis est de iure ciuili. nõ. ff. de acqui. pos. l. quod seruus. in glo. fi. et ibi Barto.

¶ Possessio non est apud aliquez qui uadit gratia amicicie uel parentele. nõ. Barto. ff. de acqui. pos. l. qui iure familiaritatis.

¶ An uerbum patris contra filium quod non sit filius preualeat quasi possessionem filiationis. uide Bar. in. l. si quis postumos. §. fi. ff. de le. et postu. et ibi glo. quod quasi possessio filiationis releuat ab onere probandi filiationem.

¶ Eoipso quod quis reperitur in possessione presumitur esse ex titulo precedenti. nõ. Bart. in. l. ii. et l. predia. ff. de acqui. pos.

¶ Quis cogitur dicere titulũ possessionis sue ubi est presumptio contra eum quod titulum non habeat sic limitatur. l. cogi. C. de peti. here. secundum Innocen. de elec. statuimus. in glo. i.

¶ Possessio aliorum quam immobilium proprie non est possessio glo. in. l. i. ff. uti possi. quam ibi reprobat Barto. credo dixisse aliquid supre.

¶ Possessio non perditur per uenditorem quãdo alium iubet ire in possessionem anteq̃ tradat emptori. uide. ff. de ui et ui ar. l. cum fundus.

¶ Si intrantem possessionem non expello. non quia suspicet me posse repelli sed quia nolo esse auctor tanti mali secundum glo. perdo possessionem. Bar. contra in. l. i. §. interdictum. ff. uti possi.

¶ An clandestinum possessorem liceat eicere uiolenter. glo. in preallegata. l. i. §. interdictum. tenet quod sic de quo dic ut ibi per Bar.

¶ Si ingrederis possessionem suspicaris te posse repelli uel q̃onem tibi fieri ab alio nõ a me. ego nõ possideo clam a te. dicit glo. in dicta. l. i. §. interdictum. Bar. ibi contra ut plus attendatur in hoc ueritas quam opinio. Idem dicit in. l. i. §. fi. e. t. et est casus in. l. aut qui aliter. §. si quis dũ putat. ff. quod ui aut clã. uide omnino glo. in. l. clam possidere. §. qui ad nundinas. ff. de acqui. pos.

¶ Precaria possessio dicitur iniusta si non habet domini uoluntatem. Bar. in. l. i. §. fi. ff. uti possi.

¶ Usufructuarius possidet ius usufruc. nõ. glo. in. l. fi. ff. uti possi.

¶ Qualiter plures possunt esse in quasi possessiõe iurisdictionis eiusdem loci eodez et diuerso respectu. Barto. in preallegata. l. fi. ff. uti possi.

¶ Melius est possessionem incumbere q̃ in personam agere. ff. de superficie. l. i. §. i. insti. de. o. que ex quasi delic. nas. §. furti.

¶ Cum dubitatur de possessione antiquiori ille presumitur habere antiquiorem qui probat de uetustiori titulo uel saltem presumitur habere iustiorẽ ideo uincit. ff. de actio. emp. l. si ea ree. §. fi. de proba licet causam. uide Bal. in. l. data opera. ad fi. C. qui accusa. non pos.

¶ Pro antiquiori possessione presumitur. recentior enim succumbit antiquiori. de proba. licet. facit quod nõ. Inno. de eo qui fur. or. rece. innotuit. de resti. spol. sepe. ubi possessio recentior presumitur iniusta si alius probat primitus se possedisse. et hoc nõ. do. Pe. de anca. in clemen. i. de sequestra. pos et fruc.

¶ Si quis uult probare possessionem. x. annorum continuam et sic obtinere per prescriptionem lõgi temporis sufficit quod probet de possessione duorum primorum annorum et duorum ultimorum et quod aliquando in medio possederit quia tunc presumitur cõtinuatio aliorum annorum mediorum. glo. est singularis. xi. q. iii. uolumus. et hoc etiam tenet Bar. in. l. cellsus. ff. de usuca. ar. l. siue possidetis. C. de proba. Cy. in. l. super longi. C. de prescrip. lon. tempo.

¶ Repertus in possessione rerum corporaliuz presumitur possidere pro suo. ut. l. ticia. ff. de soluti. sed in incorporalibus presumitur possidere precario et in his que nõ possunt possideri nisi ex donatione uel precario magis presumitur precariuz q̃ donatio. ar. l. lucius ff. de dona. Bal. in. l. ii. C. de serui. et aqua. in. ix. q. uide Barto. in. l. ii. et. l. predia. ff. de acqui. pos.

¶ Uxor retinet possessionẽ per maritũ et maritus per uxorẽ et reliquã familiã. ut. l. si mulieri et ibi Bal. ff. qui. mo. usuf. amit. facit ff. de dolo. l. cum quis. Bal. in. l. fi. C. si per uim. uel alio modo.

¶ An possessio probetur per instrũm. uide de fi. istru. inter dilectos. circa fi. nõ. glo. de prescp. cum nobis. Barto. in. l. ii. C. de acqui. pos. et in. l. predia. ff. e.

¶ Per receptionem pensionis probatur possessio contra illum qui soluit. l. qui uniuersas. §. per colonũ ff. de acqui. pos. ubi Barto. uide Inno. in. c. cũ uenissent. de resti. spol. secus contra tercium. ut. l. pomponius qrit. ff. qui. mo. usuf. amit. secundum Bal. ibi adde tex. et quod ibi nõ. i. c. inter dilectos. de fi. instru.

¶ Hoc solum. s. non soluere pensionẽ non inducit priuationem possessionis. in. l. quero. §. inter locatorem. ff. locati. ff. de ui et ui ar. l. colonus. C. de iure emph. l. ii.

¶ Quidaz sunt actus generales inordinati et uagi ut ire per funduz quod plerumque fit iure seruitutis ut. l. si locus. §. fi. ff. quemad serui. amit. et. l. diuus ff. de ser. rusti. predi. et. l. ut pomum. ff. de serui. et per istos non probatur quasi possessio nisi colligatur ex uniuersali probatis etiam aliis indiciis quidã sunt actus appropriati qui non solent fieri citra ius et nomen possessoris ut est actus electionis et tunc etiam per unum rite factum probatur quasi possessio. facit. ff. de acqui. here. l. pro herede. §. pap. multum tamen prodest in tabulis probare actuuz frequentiam ad confirmandam presumptionem anni secundum Inno. de resti. spol. in litteris. Bal. in. l. ii. C. de serui. et aqua. in. ii. q. adde quod idez nõ. in. l. post sententiam. C. de sen. et inter. o. iudi. in ulti. colum.

¶ Si rem meam nescio ab alio possideri per decẽnium pdo possessionẽ. ut nõ. in. l. i. C. de ser. fugi. si aũt scio ab aliis possideri perdo ciuilem elapso ãno et etiam ante si suspicor me posse repelli. ff. de ui et ui ar. l. iii. §. cum igitur. facit quod nõ. Bal. in. l. fi. C. de his qui a nõ domi. manu.

¶ Licet obliuio induratur decennio. ut nõ. glo. in. l. ii. C. de ser. fugi. et. l. furtum. §. i. ff. de usucap. ea sic perditur ciuilis possessio hoc tamen est uerum si dominus possessionis habet facultatem recuperandi. ut nõ. i. di. ius naturale. et quod nõ. Bal. in preallegata. l. fi. C. de his qui a non domi. manu.

¶ In possessione colorata et iustificata etiam aliq̃liter titulo licet iniusto debet quis tueri licet con

ipsum faciat ius commune·de priuile·eum persone li·vi·secus si nullo titulo qa tūc p̄sumit usurpatio de resti·spol·ad decimas·li·vi·c·di·contra morez·

¶ Ad considerandum qualitatez possidendi inspicitur animus possidentis non coloni ideo si colonus clam intrat domino possidente nō uidetur dominus clam possidere·ff·de acqui· pos·l·item unde·§·itez sciendum·ad h·l·i·§·si tibi fundūz·e·t·facit·l·si mancipium·ff·de edil·edic·

¶ Possessio proprietarii non continuatur in possessionem fructuarii quia sunt separate possessiões Idem in aliis possidentibus ratione sui iuris· ut·d·l item unde·§·cum uero·et ibi Barto·

¶ In emptorem precario conducentem non transfertur possessio·ut·l·si is qui in puteum·§·aristo·ff·q̄ ui aut clam·

¶ Certam partem pro indiuiso possidere possū incertam non ut quicquid iuris habes in re illa·ff·d acquir·pos·l·locus·

¶ Detentatio asinina nihil habet iuris ideo illam potest perdere pupillus·glo·in·l·i·§·possessionem·ff·de acqui·pos·

¶ Qui possidet totum integrale nō possidet quālibet eius partem·ff·de acquir·pos·l·qui uniuersas et quod ibi nō·

¶ Locus sacer et liber homo non potest possideri et ideo eo ipso q̄ locus est factus sacer perdit possessio·ut·d·l·qui uniuersas·§·i·

¶ Heres non possidet per colonū testatoris nisi apphendat·ut·d·l·q uniuersas·§·q̄ per colonum·

¶ Si colonus alteri cedit possessionez uiue dñs pdit nec illā recupat licz sibi d mercede respondeat Barto·in·l·q̄uis·§·i·ff·de acqui·pos·

¶ Ad attendendam qualitatem possidendi inspicitur inicium·ff·de acqui·pos·l·clam·et·l·de eo·§·seruum tuum·e·t·

¶ Possessionem quam per alium teneo perdere possum absq̄ alio meo si alius me ignorante illam occupat·ut·l·peregre·§·fi·ff·de acqui·pos·

¶ Rerū mobiliū possessio perdit eo q̄ earum custodia omittitur·ff·de acqui·pos·l·si rem·

¶ Tenere refertur ad nudam detentationem possidere et habere ad ueram possessionem·ut·ff·d acqui·pos·l·possessor·§·i·

¶ Per suum ab alio possessū uel p libero se gerētem non querit possessio·ff·de acq· pos·l·p eū·§·i·

¶ In habentibus causam discontinuam non est dare quasipossessionem·uide in·l·permiseri·§·si uiā ff·de acqui pos·

¶ Possidere animo est plus facti q̄ iuris·ff·de acquir·re·do·l·bone fidei·et·l·i·§·seio ff·si qs testa·li·esse·ius·fue·ui de Barto·in·l·si is qui pro emptore·ff·de usuca·

¶ Corpus uniuersale non possidetur·ut·ff·d acq·pos·l·rerum mixtura·

¶ Per pactum nullum quis perdit possessionem ut·ff·pro hered·l·qui pro donato·

¶ Deiectio tenentis per me p̄uat possessione me etiam ignorantem·ff·de ui et ui ar·l·i·§·q̄ seruus

¶ Prelatus ante apprehensā possessioné dicit possidere non sic heres·uide Bar·in·l·cū heredes·ff·d acqui·pos·Inno·de cau·pos·et proprie·cum super·

¶ Quod dicitur ecclesiam possidere non est intelligendum de parietibus sed de collegio s̄m Barto·in·d·l·cum heredes·§·fi·ff·de acqui·pos·

¶ Que differentia sit inter possessionem quaz qs tenet per colonum et quam per seruum·uide in·l·si id quod·ff·de acqui·pos·et quod ibi nō·

¶ Precaria possessio non est uiciosa donec durat uoluntas al·sic glo·et Bar·in·l·pomponius·§·si is qui precario·ff·de acqui·pos·

¶ Clandestinus possessor est ille qui retinet absq̄ uoluntate dñi·ff·d acq·pos·l·pomponius·§·ex sc̄o·

¶ Licet dominium non perdam nisi is cui tradit acquiratur perdo tamen possessioné licet is cui trado nó acquirat·ff·de acqui·pos·l·quod meo·§·si furioso·et·l·si me in uacuam·secus si iubeo tradi qa non perdo nisi acquiras·ff·de ui et ui ar·l·cuz fundus·Barto·in·d·l·si furioso·

¶ Apprehendo possessionem eius quod sub mea custodia ponitur licet aliter non apprehendam possessionem·ut in·d·l·quod meo·§·si uenditorem·facit·l·iii·§·nerua·e·t·

¶ An equo dimisso in pascuis perdam illius possessionem·uide glo·et Bart·in·l·iii·§·si quis·ff·de acquir·pos·

¶ Possessio perditur diuisione·ff·de acquir· pos·l pomponius·

¶ Vis expulsiua non facit uiciosam possessionez·ut l pomponius·§·cum quis·ff·de acqui·pos·

¶ Solo animo perditur possessio licet qs corpe sit in possessione·ff·de acq· pos l iii·§·in amittenda·

¶ Suspicans se posse repelli perdit possessionez·ut d·l·iii·§·si qs nunciet·et·§·in amittenda·ubi Bar·uide in·l·licet·C·de acqui·pos·

¶ Subditus non acquirit quasi possessionem libertatis nisi sciente et paciente domino se gerat pro libero·ff·de libe·cau·l·non uidetur·

¶ Licet quis ignoret terminos fundi potest tamē apprehēdere possessionē illius·ff·de act·ēp·l·iticius

¶ Judex absentem et ignorantez potest p̄uare possessione et alteri tradere mittēdo·glo·in·l·ii·C·ubi in rem actio·et ibi Bar·

¶ Possessio uiciosa non releuat ab onere probādi ff·de li·cā·l·nemo·C·d proba·l·uis eius Cy·in·l·i·C·ubi cā sta·Inno·de serui·non ordi·miramur·

¶ Ubi incidenter dominium deducitur in iudiciuz possessio probat dñium ·glo·in·l·non ignorat·C·q accusa·non pos·et quod ibi nō·Cy·

¶ Vnus modus perdende possessionis est si aliqs edificat in alieno·etiam ignorante illo perdit possessio·C·de rei uen·l·quoti·C·de proba·l·ii·

¶ Eo ipso q̄ sum in possessione te paciente et sciēte presumitur tradita·Cy·C·de pba·l·iudicia·

¶ An paciencia coloni q̄ratur possessio alteri ad p̄iudicium dñi·uide Cy·et Bar·in·l·ii·C·de seruitu·

¶ An sit dare quasipossessionem fraternitatis uel sororitatis que releuet ab onere probandi·g·o·q̄ sic et ibi Cy·C·de proba·l·non epistolis·

¶ Quod dicitur quasipossessioné releuare ab onere probandi est uerum quando quis est in possessione eorum que competunt de iure communi·secus si de iure speciali·ut·C·de fi·instru·l·si solennibus·

¶ Ex solutione tributi debiti pro re non probatur possessio rei·tex·in·l·si pater·C·de actio·emp·et i prealle·l·si solennibus·C·de rei uen·

¶ Appellatione possessionis aliquando continetur dñium·C·de do·inter ui·et uxo·l·si quid·C·si res alie·pi·da·sit·l·i·nō·glo·fi·in·l·multum·C·si quis alte·uel si·facit·l·ii·C·de re·alie·nō alie·et·l·initio

C. de pac. inter emp. et uendi. adde. ff. de condi. in de. l. indebiti. §. sed si minimi. in glo.

¶ Usufructuarius nõ possidet ius usufruc. sed rẽ naturaliter. glo. in. l. de pupillo. §. pedius. ff. de no. ope. nuncie.

¶ Habens seruitutem nullo respectu possidet rez seruientem. ut. d. l. de pupillo. §. sextus pedius.

¶ An ex contractu simulate transferatur posses- sio. Bar. in. l. emptor. ff. de aqua plu. arcen.

¶ Licet bona alicuius publicẽtur pro hoc nõ trãs fertur dominium sine possessione. ff. de publi. l. cõ- missa. et. l. imperator. e. t.

¶ Usuarius habens ius habitandi non habet pos- sessionem habet tamen possessorium adinstar fruc tuarii. ff. de dona. l. aquilius. ubi uide glo. et Bart. Inno. in. c. in lris. de resti. spo. de eo qui mit. i pos. cũ uenisset. de cã pos. cũ sup. Bar. in. l. iii. §. ex con trario. in fi. ff. de acq. pos. et in. l. fi. ff. uti possi.

¶ In libertate. i. in possessiõe libertatis. ff. de libe. causa. l. quod autem. §. imperator.

¶ An possessori rei mobilis detẽ aliquod remediũ si cadat a possessione. uide glo. in. l. rem que nobis. ff. de acquir. pos. ubi Barto. uide in. l. et ideo. §. fi. ff. de condit. fur.

¶ Potest perdi possessio eiusdem rei ex non usu pro certa parte altera retenta. ff. qui. mo. usufruc. amit. l. placet.

¶ Deiectio fructuario nõ uidetur dominus deiec tus quia possessio non uidetur fundata sup posses- sione fructuarii. ff. usuf. quemad. caue. l. i. in glo. ff. de iti. actuq; priua. l. iii. uide nõ. ff. de usuca. l. si bõ de no. op. nun. l. i. in fi. ff. de ui et ui ar. l. i. §. non au tem. et. l. ii. C. ubi in rẽ act. ff. de usufruc. l. cuicũq; §. fi. al. §. si fur.

¶ Quasipossessio tigni immittendi pdit eo ipso q; tignum sublatum est unde in illius locum nouũ non possum ponere. ff. si fui. uẽ. l. si cum meus.

¶ Possessio seruitutis realis retinet p quemcũq; etiã utentem nomine pprio uel uerius retinet ius nõ possessio q; fundo debet non psone. ff. quemad. serui. amit. l. si seruitus. et. e. t. l. si fundum.

¶ Si precedẽte titulo reperior in possessione pre sumor iustus possessor et habere rem ratione pre cedentis tituli. bonus tex. ff. si serui. uendi. l. si a te. uide in. l. quedam mulier. ff. de rei uendi.

¶ Ciuitas habens iurisdictionẽ retinet eius posses sionem per tyrannum non acquirit. Bar. in. l. q; fun dum. ff. quemad. serui. amit. et in. l. pe. e. t.

¶ Iudex tradendo rem in causaz iudicati facit pos sessorem illum cui tradidit etiam inuito illo q pos sidet. ff. d re iu. et. l. at si quis. §. i. tex. in. l. celsus. §. sed iulianus. ff. ad exhiben. ff. de acquir pos. l. pere gre. §. quibus.

¶ Eo ipso q; fiscus est in quasipossessione exigendi tributa in illa est manu tenendus donec pbetur cõ trarium. in auten. de manda. pn. §. neq; coges.

¶ Ex acceptatione officii et ingressu etiam anteq̃ aliquid gerat dicitur quis esse in quasipossessione. ff. de condi. et demon. l. publius. ff. de offi. prefec. uigi. l. i. ad hoc. l. obseruare. §. fi. ff. de offi. presi. ita dicit Bart. ff. de off. preto. l. barbarius. et ibi uide.

¶ Prestatione uoluntaria et gratiosa non acqui- ritur ius uel quasipossessio int. tex. et glo. ff. d off. procon. l. solent. ff. de annu. le. l. seia. C. de agri. et censi. l. litibus. li. xi.

¶ Quis non dicitur apprehendisse possessionem prouincie antequam apprehendat principalem ciui tatem prouincie. tex. ff. de off. prefec. Ange. l. i. et ibi uide Guil.

¶ Quo ad que dicatur possidere creditor et quo ad que non. uide. ff. q satis. co. l. sciend. §. creditor.

¶ Rem dotalem non possidet mulier sed maritus licet per ipsam euitet satisdationem. ut in prealle. l. sciendum. §. si fundus.

¶ Possessio de persona testatoris in filium con- tinuatur quo ad prescriptionem complendam licz ueram non habeat possessionem. tex. et glo. in. l. cũ heredes. ff. de acquiren. pos. ff. ex qui. cau. maio. l. cum miles.

¶ Possessio non perditur obliuione quando aliqs meo nomine licet me ignorãte possidet. ff. de usuf. l. arboribus. §. usufructuarius. et ibi Barto.

¶ Per unum actum subiecti retineo q̃ possessiõz subiectionis in eum licet illum actum faciat me ig norante. ut in. d. l. arboribus. §. de illo. et ibi Bart.

¶ Quasipossessio subiectionis non perditur licet per alium apprehendatur subiectus dummõ mens possidentis duret possidendi et subiectus aliquid operetur per quod recognoscat se subiectum tenẽ tis ante. ut in. d. l. arboribus. §. fi. et quod ibi nota.

¶ Per commodatum uidetur probari possessio in comodante. ff. como. l. rei comodate.

¶ Ficta traditio possessionis per actum fictum re stringitur ad presentia non ad postea quesita. glo. est notabil. in. l. i. ff. pro soc. bene facit. l. si quis so cietatem. in fi. et. l. prece. ff. e. t.

¶ Possessor bone fidei plus iure habet in fundo q̃ usufructuarius. bonus tex. ff. de usuca. l. qui sic. §. in alieno.

¶ Male fidei possessor in petitione hereditatis te netur de usuris fructuum perceptorum ante litez conq. nõ postea. tex. et glo. in. l. i. C. de peti. heredi.

¶ Male fidei possessor tenetur de omnibus fruc- tibus percipiendis unde tenetur etiã de illis quos percipere potuit licet petitor eos percipere nõ po tuisset. ut. l. domum. C. de rei uen. licet Bar. tenue- rit contra. in. l. apud iulianum. §. i. ff. de le. i.

¶ Qui ingressus est possessionem cum malo ordi ne debet extra poni quia quod malo ordine factuz est debet reformari. Bal. x. colla. de pa. constan. in vi. carta. in fine.

¶ Male fidei possessor recuperat precium oparũ quas expendit in fundo quem propriis manibꝰ co luit quia precium operarũ connumeratur loco im pense quã male fidei possessor deducit. ff. fa. herc. l. fundus. ff. d peti here. l. si a patre. §. fi. adde Bal. in. l. si quis sciens. C. de rei uen.

¶ Contra possessorem etiam de facto possidentez nihil potest fieri uel pronunciari nisi eo citato. ut l. si deserta. C. si propter publi. pensi. Inno. de ma. et obedi. inter quatuor. C. si per uim uel alio modo l. fi. C. ne uxor pro mari. l. ob maritorum. C. de iu. fis. l. facultas. li. x. C. de re iudi. l. a diuo pio. §. si su p rebus. nõ in. l. cum miles. §. i. ff. ex q. cã. maio.

¶ Quamuis uerũ sit q; iudex qui fuit facilis in mittendo in possessionem debet esse facilis in reuo cando quod inordiate fecit. ff. si mu. uen. no. l. i. §. et hoc edictũ. ubi est tex. tñ hoc debet fieri semp parte citata. ut. d. l. si deserta. et ibi Bal.

¶ Possidens de licencia iudicis debet probare

missionem per instrumentum sicut cetera acta nec sufficeret probare per testes. tex. in. l. finali. C. de edic. di. adri. tol. ibi cum atte statione publicarum personarum. et ibi Barto.

¶ Titulus excusat male fidei possessorem a percipiendis in quatuor casib⁹ quos ponit glo. in. l. si fundum. C. de rei uendi. uide. ff. e. l. fructus.

¶ Protestatio constituit quem male fidei possessorem ante contractum non postea. glo. in. l. pens. ff. p eo empto. Barto. in. l. si fundum. C. de rei uen.

¶ Possessor iure dicitur debitum possidens. ut. ff. de peti. here. l. nec ullam. §. si.

¶ Antiqua possessio non tollit effectum noue sustificate. no. ff. de publicia. l. siue aũt. §. si duobus.

¶ An male fidei possessor petat expẽ. quas fecit in re. uide glo. plenã. in. l. si pupilli. §. si quis negocia. ff. de nego. ges.

¶ Possidens matrem possidet uentrem. ut. ff. de publicia. l. si ego. §. partus.

¶ Naturalis possessio non est sufficiens ad acquisitionem fructuum. ff. de usuf. l. si fur. et ibi Bart.

¶ Possessor male fidei dicitur qui habet ius retinendi si in futurum timet hereditatem sibi abdicari. ff. dẽ peti. heredi. l. predonis. et. l. sed si lege. §. quod autem. eo. t. et. l. i. ff. de his. qui. ut indi. p q̃d dicit Bal. in. d. l. predonis. q̃ peelatus committens delictum per quod uenit priuandus est male fidei possessor. uide Inno. de mu. ec. quia plerique.

¶ Per lit. conti. quis efficitur male fidei possessor ut teneat de his que culpe sue ascribi possunt al. non. ff. de rei uen. l. si a bone fidei. et. l. item si uerberatum. e. t. et ibi Barto.

¶ In petitione hereditatis denunciatione quis efficitur male fidei possessor. ff. de peti. here. l. itẽ ueniunt. §. petitam. non sic in rei uen. ff. de rei uen. l. sin autem. §. is qui.

¶ Quis dicatur possessor male fidei. uide in. l. si et si lege. §. q̃ autem. ff. de peti. here. tex. et glo. in l. item ueniunt. §. preterea. et. §. cum autem. et. §. petitam. ii. e. t. et dicitur possessor male fidei siue ab initio sciuerit rem alienã siue ex post facto. ut d. l. sed si lege. §. de illo. et non dicitur qui in iure errat. ut in prealle. l. sed si lege. §. scire. et ibi glo. ponit differentiam inter predonem et male fidei possessorem.

¶ Post litem conti. quilibet est male fidei possessor. immo etiam post motam controuersiam. ut in prealle. l. sed si lege. §. si ante litem. uide ibi Bart. et Inno. in. c. consultationibus. de iurepatro.

¶ Bone fidei possessor est qui possidet cogitatione uel contemplatione domini. ut. l. apud antiquos C. de furtis. facit. l. item ueniunt. §. eos. ff. de peti. heredi. adde tamen q̃ non sequitur tu nõ possides hoc cogitatione uel respectu domini ergo tu non es iustus possessor. ff. de noxa. l. sed si seruus. §. si is qui.

¶ Possessor tenetur de percipiendis qui honeste percipi potuerunt non qui inhoneste. l. ancillarũ ff. de peti. here. glo. in. l. fructus. ff. de rei uen.

¶ An bone fidei possessor possit committere dolũ. uide Bar. in. l. si homo. ff. de rei uendi.

¶ Mala fides auctoris non nocet possessori ut faciat eum contractantem furtum committere. glo. in. l. nauis. ff. de rei uendi.

¶ Bone fidei possessor dicitur emens rem alienã scienter et habet eam a iudice alienante. ff. de religio. et sump. fune. l. at si quis. §. i.

¶ Possessor male fidei non potest uti retentione et compensationem obicere. uide. ff. de peti. here. l. si quid.

¶ Si possessor male fidei pignoret possessori bone fidei fructus quos percipit computat in debitum nec tenetur illos restituere. ff. de pigno. actio. l. si pignore. §. si predo.

¶ An suspicanti se posse repelli detur possessoriũ recuperande. glo. in. l. i. §. si quis. ff. de ui et ui ar. et. §. fiue autem. et ibi Barto.

¶ Possessoriũ adipiscende et quo. bo. et conditio. ex. l. fi. C. de edic. diui adri. tol. non datur heredi q semel possedit res hereditarias ad quas agit. insti. interdic. §. adipiscendum.

¶ Si duo dicant se possidere et nolint uia ordinaria agere unus ɔtra aliũ sed uterque imploret officium iudicis quid tunc agit iudex. uide Bal. in. l. ordinarii. C. de rei uen.

¶ Possessorium datur contra uim inferentẽ uel terrorem licet non occupauerit possessionem dummodo ad hoc uenerit. ita tenet glo. in. l. i. §. ui possidet. ff. de ui et ui ar.

¶ Violento possessori datur possessorium etiam si spolietur a spoliato quare autem non detur actio furti furi. ponit glo. late. ff. de ui et ui ar. l. i. §. qui ui aufe.

¶ Possessorium recuperande datur contra eicientem etiam non possidentẽ. ut in prealle. l. i. §. si ex interdicto.

¶ Si timore armatorum discessi qui ueniebant animo apprehendendi possessionẽ siue apprehenderit siue non perdo possessionẽ et habeo contra eos interdictum non tamen uideor armis deiectus exq̃ deici non expectaui. glo. et ibi Barto. in. l. iii. §. qui armati. ff. de ui et ui ar.

¶ Ad quid detur possessorium recuperande et q̃liter in eo formetur libellus. uide. ff. de ui et ui ar. i. hoc interdicto. et ibi Barto.

¶ Pro seruitutibus personalibus persone debitis competit possessorium retinende siue habeant causam continuam siue non. ff. uti possi. l. i. et pro realibus uero ita demum si habeant causam continuã ut ibi.

¶ An contra solum diffamatorem detur possessorium recuperande quasi me turbet quia dicit me non possessorem. uide Bart. in. l. i. §. huius autem. ff. uti possi.

¶ Pro denegatione a subiecto non dicitur superior sic turbari q̃ habeat locum possessorium retinende secus si alius deneget et impediat ſm Bar. in peealle. l. i. §. huius autem.

¶ An habens ius eligendi dicatur si alii eligant p̃uari quasipossessione et an et contra que possit agi uti pos. Barto. in. d. l. i. §. huius autem.

¶ Qualiter formetur libellus in possessorio retinende. uide p Barto. in. d. l. i. §. interdictum.

¶ Clamdestina possessio auctoris nocet etiam singulari successori in interdicto uti possi. l. si duo. & ibi uide per Barto. quando formetur sententia in possessorio retinende.

¶ Possessorium quod fundatur super nouo usu

uel nudo non exigit pacientiam uel scientiã eius ɔtra quẽ. Bar. in. l. i. §. is cuius. ff. de iti. actuq; pua.

¶ Sententia in possessoriis habentibus annexam causam proprietatis parit exceptionem rei iudicate in petitorio. ut. l. i. §. fi. ff. de aqua plu. ar.

¶ Ubi quis in personã habet aliquod ius in re ꝑ qua posset competere rei uendite dabitur ei possessorium adinstar interdicti. de li. exhi. ita dicit Bar. in. l. uiro. ff. de libe. exhi.

¶ Possessorium competit pro iuribus imaginem fuitutis habẽtibus etiã si nõ sint proprie seruitutꝫ ff. de aqua quoti. et esti. l. i. §. illud et. §. proinde.

¶ Agenti possessorio retinende nõ ob. exceptio dominii. glo. ff. de acqui. pos. l. si de eo. §. finali.

¶ Utile possessorium unde ui datur etiam pro seruitute ui. Ita dicit glo. in. l. sequitur. §. si uiam. ff. de usuc. Bar. alleget. l. iii. §. unde ui. ff. de ui et ui ar.

¶ Pro re mobili uiolenter ablata uel furto non datur possessorium glo. in. l. rem que nobis. ff. de acqui. pos. et ibi Bar. ponit que remedia competant pro possessione rei mobilis possesse uel detente. ad de glo. in. l. et ideo. ff. de condi. fur. et. l. manifestissimi. §. sed cum in secundam. C. de fur. glo. in. l. nõ tantum. ff. de peti. heredi. uide in. l. aequilius. i fi. et quod ibi nõ. ff. de donat.

¶ Conditio ex canone reintegrande nõ datur cõtra titulo possidentem ubi habet causã a iusto possessore. dicit Barto. in prealle. l. rem que nobis. per. l. siue autem. §. i. ff. de publicia.

¶ Misso in possessionem que habet nudam detentationem datur possessorium. ff. de pigno. l. is q bona. §. i. In contra. uide glo. in. c. ɔtingit. in glo. magna. ad ti. de dona. et contu.

¶ An ductor habeat aliquod possessorium si ui expellatᷣ a domino uel ab alio uide glo. C. loca. l. si edẽ et. l. ii. de fundo. ubi glo. dicit ꝙ habet conditionem ex. l. si coloni. C. de agri. et censi. li. xi. uide Cy. in dicta. l. si ex fundo.

¶ Multos modos agẽdi possessorio ponit glo. in. l. momentanee. C. qui le. per. stan. in iudi.

¶ Agendo possessorio quis non obtinet effectum. l. si quis in tantam nisi illam specificet. glo. in prealle. l. momentanee.

¶ An super possessorio admittitᷣ probatõ proprietatis. glo. ꝙ non. in dicta. l. momentanee. ubi Cy. et Barto. in. l. ii. §. quod obseruari. in materia positionum. C. de iura. ca.

¶ Fiscus potest agere possessorio adipiscende rationẽ possessionis rei q̃ non habet. C. de condi. ex lege. l. ab ea. et ibi Cy.

¶ Sola contradictio iuris sufficit ad possessoriũ causandum etiam si fiat pendente iudicio in interdicto uti possi. dicit Bar. ff. de no. op. nun. l. si prius adde quod dixit do. Anto. de resti. spoː. audita.

¶ Regulariter actio personalis non datur ad possessionem fallit. in. l. aequilius. ff. de dona. in. l. si rẽ. §. penul. ff. de pigno. actio.

¶ Ad repetendam possessionem quando ad aliquẽ peruenit sine iusta causa possum agere triticaria. ff. de condi. triti. l. fin. Gui. in. l. i. e. t. Itez datᷣ actio utilis. C. de interdic. l. i. et. l. thesaurus. ff. ad exhi. ff. de dam. infec. l. hoc amplius. §. de his.

¶ An possidere aliquid in communi detrahat de perfectione religionis. sanc. Tho. secunda secunde q. clxxxviii. articu. vii.

¶ Quid sit possessio. uide in ꝑmo. di. viii. arti. iiii.

¶ Possessio est omni naturalis. Idem secunda secunde. q. lxvi. arti. i.

¶ Possidere aliquid ut proprium est licitum etiã episcopo. Idem ea. q. lxvi. arti. ii. et in secunda secũde. q. clxxxviii. arti. vi.

Posse Dicimur quod sine incomodo possumus. nõ. de sen. ex. si uero. in glo. fi. uide. xxii. q. ii. faciat hõ. ff. de ꝓ. et nepos proculo.

¶ Non dicimur posse quod de iure honeste non possumus. uide in. l. si filius. ff. de condi. insti. ubi de hoc facit. l. reprehendenda. C. de instit. et substit. sub condi. fac.

Positio In criminalibus debet respõderi positionibus de ueritate non de credulitate. Barto. in. l. inter omnes. §. recte. ff. de furt. et. l. marcellus. ff. re. ammo.

¶ An in criminalibus sit respondendum positionibus. uide Bar. in. l. lex cornelia. §. fi. ff. de iniur. et et in. l. iii. §. tacita. ff. de iure fis.

¶ An positioni negatiue debeat responderi. Bar. in. l. quidam. ff. de donat. et in. l. non fatetur. ff. de confes.

¶ An positioni iuris sit respondendum. uide Bar. in. l. non fatetur. glo. et doc. in. l. ii. §. quod obseruari. C. de iura. calum. do. Anto. de ap. sepe.

¶ An respondens positioni cui non debebat sibi preiudicet. uide Bar. in. l. non fatetur. ff. de cõfes.

¶ Quis non potest uti positione a se negata. ff. de excep. l. non utiq;. adde plenius per Barto. in. l. ꝑ legatum. ff. de his qui. ut indi. et in. l. ii. §. quod obseruari. C. de iura. calum. glo. in. c. i. et. ii. de confes. li. vi. Cy. in. l. ii. C. de dona. ante nup. et in. l. i. C. de excep. Barto. in. l. siquidem. e. t. et in. l. aurelius. §. idem quesiit. ff. de libe. le. do. Anto. et moderni. in. c. ex parte decani. de ꝑp. Idem do. Anto. de censi. cum olim.

¶ An positionẽ negatam quis possit reuocare ad hoc ut confessata sibi prosit uide Ange. in. l. i. §. si quis simpliciter. de ꝟ. obli. Barto. in. l. de etate. §. qui tacuit. ff. de interro. actio. et in. l. eum qui. ff. de iureiuran.

¶ An et quando positio in parte falsa possit in totum negari. Barto. in. l. i. §. si stipulanti. ff. de ꝟbo. obli. et in. l. si quis cum totum. ff. de ex. rei iu.

¶ Quid operetur illa clausula que opponi ɔsueuit in responsionibus ad positiones. uidelicꝫ saluo iure impertinẽtiũ et non admittendorum. Bart. in. l. si duo patroni. §. iulianus. ff. de iureiuran.

¶ Qualiter formentur positiones in causa comodati tam ex parte actoris q̃ rei. Bart. in. l. si ut certo. §. interdum. ff. ɔmoda.

¶ An debeat responderi positionibus super facto alieno. Barto. in. l. marcellus. §. i. ff. re. ammo.

¶ An de iure. fforum. sit respondendum positionibus. Barto. in. l. i. §. sed quis. ff. de uen. inspi.

¶ An positionibus criminosis debeat responderi. Barto. in. l. qui iurasse. §. si pater. ff. de iureiuran. et i. l. marcellus. §. i. ff. re. ãmo. et ibi tractat qd de positionibus turpibus. ad materiam adde Inno. in c. ii. de conces. preben. et in. c. dudum. ii. de elect. glo. in. c. ii. de confes. li. vi. do. Anto. in. c. qualiter. §. debet. de accusa. docto. in preallega. l. ii. §. quod

obseruari. C. de iuramen. calum. adde Bal. in. l. i. C. quando pro. non est ne.

¶ An positionibus responderi possit per procuratorem. Specu. ꝙ sic. ti. de positio. §. sexto. ꝟ. in summa. Barto. in. l. non solum. in princi. ff. de procura.

¶ An licitum sit negare simpliciter positionē que plura uera et aliquid falsum in se continet. uide in glo. in. c. finali. de iureiuran. li. vi. Barto. in. l. si is qui trecenta. §. utrum. ff. de re. dubi. dominus Anto. in. c. i. de plus peti.

¶ Positio facta contra ponentem sibi preiudicat. ff. de iureiurā. l. si duo patroni. §. marcellus.

¶ An positio confessata per principalem possit reuocari. Specu. ti. de positi. §. x. ꝟ. sed pone. et ti. de confes. in fi. et ibi Io. an. in addi. et in. c. cuȝ in positionibus. de iureiuran. li. vi.

¶ Ponens uidetur confiteri id quod ponit licet negetur per aduersarium. ff. de mino. l. si iudex. et l. generaliter. C. de non nume. pecu. ar. cōtra ꝙ possit penitere ante conclusionem. ff. de interro. ac. l. de etate. §. celsus. et de fi. instru. imputari.

¶ Materiam positionuȝ uide plene ꝑ glo. et doc. in. d. l. ii. §. quod obseruari. et in. c. i. et. ii. de cōfes. li. vi. Specu. ti. de positio.

¶ Quando simpliciter respondendum est positionibus aliqua duplicitas non est inferenda. Bart. in. l. i. §. si quis simpliciter. ff. de ꝟbo. obli.

¶ An iudex possit statuere terminum procuratori ut faciat uenire principalem ad respondendum positionibus uel etiam ad iurandum. Bar. dicit ꝙ sic. in. l. generaliter. §. his de presentibus. C. d' re. ere.

¶ An debenti respondere positioni ꝑ ꝟ. credit uel non debeat dari terminus ad deliberandum. glo. de presump. quosdam.

¶ An nolens respondere positionibus habeat pro confesso. uide Barto. in. l. ii. §. hoc etiam. C. d' iura. calum. et an contra taleȝ sit necessaria pronūciatio uide Bar. in. d. l. hoc etiam. ubi notabiliter loquitur dicam infra.

¶ Quando sit formanda positio in causa transactionis. uide in. l. suus. C. de repu. here.

¶ Si ex forma statuti respondendum est positionibus simpliciter et aliter respondens habeatur pro cōfesso an negans se aliquid debere et casu quo appareat dicens se soluisse habeatur ꝓ confesso. Bar. dicit ꝙ sic. in. l. i. §. si quis simpliciter. ff. de ꝟ. obli. contrarium ibi tenuit do. meus Raf. cuma. de quo uide in. l. de etate. §. nihil. et ibi Barto. ff. de interroga. actio.

¶ Positio alternatiua admittitur in facto alieno ita nō. Inno. in. c. ex parte. ii. de ꝓp.

¶ Positio iuris non est facienda quia ius est certum. nō. in. l. non fatetur. ff. de confes. facit. l. ornamentorum. ff. de au. et ar. le.

¶ Positioni cuius contrarium asserui uel negatiue respondere nō compellor. Cy. in. l. neq;. C. ad exhi.

¶ Positionibus que mittūtur de curia ad aliquē iudicem ut faciat eis responderi nihil potest obici Archidia. in. c. presentium. de testi. li. vi.

¶ Positioni non cogor respondere ad interrogationem aduersarii tamen si respondeo tenet respōsio. glo. in. c. penul. de iura. calum. li. vi.

¶ Positioni continenti plura non est respondendum simpliciter sed sigillatim ad quodlibet. Ita dicē Innocen. in. c. ad hec. de testi.

¶ Positiones seu interrogationes litis preparatorie non uiciant processum. ff. de ex. rei iudi. l. si a te. §. si quis. in glo. nota.

¶ Post terminum peremptorium datum partibus ad probandum nō possunt fieri positiones. Specu. ti. de dila. §. uidendum. ꝟ. item quid si datur. ad de quod ideȝ nō. eo. ti. §. qualiter. ꝟ. sed si ante. do. Anto. in. c. licet causam. de probat;. glo. in clemen. sepe. de ꝟbo. sig.

¶ Positiones non possunt fieri quando aliqua ps astrinxit se ad probandum per testes uel instrumēta. Specu. ti. de positio. §. quarto. ꝟ. sed nunquid.

¶ Positiones contrarie possunt fieri ex parte rei glo. in. c. auditis. de prescrip.

¶ An positio dubia recipiat interpretationem seu declarationem sm subiectam materiam. dic ꝙ non sed interpretatur contra ponentem. tex. et ibi nō. de hoc. in. c. in presentia. de proba. contrarium uidetur. nō. Compos. in. c. cām. de ꝓp.

¶ An post publicationem attestationū possint fieri positiones quidam ꝙ non contrarium est uerius ut nō. Specu. ti. de positio. §. quarto. ꝟ. regulariter do. Car. flo. in clemen. i. de cau. pos. in. xiiii. q. adde nō. de testi. c. ii. in glo. coram. li. vi.

¶ Quo iure sunt inuente positiones. uide in. c. ii. de iura. calum. li. vi. et in. c. ii. de confes. e. li. i cle. sepe. de ꝟ. sig. Specu. ti. de positio.

¶ Responsio facta ad positionem continentem unum principaliter et aliud demonstratiue intelligitur facta tantum ad principaliter contentes. Specu. ti. de positio. §. vii. ꝟ. xi. dominus Anto. in. c. i. de plus peti.

¶ Ponens negatiue nihil uidetur ponere. Bal. x. colla. de controuer. inuesti. c. i.

¶ Positio continens factum dupliciter intelligibile que tamen in utroq; sensu concludit eundē effectum est admittenda. do. Anto. in. c. ut super. de re. eccle. non alie.

¶ An aduocatus debeat esse presens quādo respōdetur positionibus. Barto. in. l. si postulauerit. §. q̄situm. ff. de adulte. positioni cōtinenti tenorem extrauagantis debet respōderi. Barto. in. l. non fatet. ff. de confes. do. Anto. in. c. sepe. de ap.

¶ Positioni per quam detegitur turpido respondentis compellitur quis respondere quando turpitudo esset per alium. Barto. in. l. si a te. §. i. ff. de excep. rei iudi.

¶ An ualeat responsio facta ad positiones iudice non sedente pro tribunali. uide Io. an. in addi. Spe. ti. de positio. §. ii. adde ꝙ respōsio ad positiones potest fieri absente iudice dum tamen fiat coraȝ persona per ipsum deputata. docto. de postula. prela. quoniam contra. Specu. ti. de positio. §. tunc uero. ꝟ. item notamus.

¶ An ualeat responsio facta ad positiōes absente parte tamen in presentia iudicis. Specu. ti. de confes. §. sequitur. ꝟ. vii.

¶ Ubi positio habetur pro cōfessata ex contumacia nolentis respondere non potest contra talem propter hoc fieri excommunicatio. Iohan. andree in addit;. Specu. ti. de senten. §. ut autem. ꝟ. ceterū in iudicio.

¶ Quando persona est simplex aduocatus debet

respondere positioni. Io. an. in. c. dilecti. de iudi.

¶ An quis compellatur respondere positioni dependenti ab alia. Io. an. in. c. ii. de confes. li. vi. sup glo. magna ubi de hoc.

¶ Positio confessata non prodest nisi necessario concludat intentioné ponétis. Bal. x. colla. an agna. uel fi. definit.

¶ Si actor facit positionem et reus illi contrariā cui debeat primo responderi. Io. an. in. c. ii. de confes. li. vi. tex. est in. c. presentium. de testi. e. li.

¶ An respondés una die positioni uno modo alia die alio mō sit piurus. Io. an. in. c. fi. đ iu. iur. li. vi.

¶ Si reus promisit debitum sub condictione et fiat positio simpliciter potest negari simpliciter. facit glo. xv. di. c. i. super ꝓ. defensorem. glo. xv. di. non loca. do. Anto. in. c. i. de plus peti.

¶ Positiones debent fieri per uerba affirmatiua. Io. an. in. c. fi. de iureiuran. li. vi.

¶ An positioni cui respondit procurator compellatur dominus respondere. uide Io. an. in. c. presentium. §. i. de testi. li. vi.

¶ Licet sit iuratum de ueritate potest tamen responderi positionibus. per ꝓ. credo. Io. an. in dicto c. presentium.

¶ Positioni non recte respōdetur per hoc ꝓ. nescio. Io. mo. in dicto. c. presentium. Bal. x. colla. de le. coram. c. ii.

¶ Respondens positioni per ꝓ. non consiteor non recte respondet. doc. de testi. ex tenore.

¶ Positioni superflue non compellitur quis respondere. uide Io. an. in. c. bone. i. de elec.

¶ Si est dubium an positio sit admittenda uel nō potius est admittenda. Io. an. in. c. bone. i. de elect. Io. mo. in. c. i. de confes. li. vi. Io. an. i. c. ii. e. t. et li.

¶ Positioni que nocet reo et non prodest actori non compellitur quis respondere. Inno. de re iudi. cum Bertoldus. in glo. magna. Compost. in. c. mandatum. de rep. Archidia. c. di. contra morem.

¶ An reo sit danda dilatio anteq̄ respondeat positioni siue contingat factum proprium siue alienuz Archidia. l. di. ponderet. de presump. quorundam. do. Anto. in. c. in pertractandis. de iura. calum.

¶ An si reus semel respondit positioni compellat iterum respondere. Host. in. c. quoniam ꝯ. de ꝓba.

¶ Responso ad positiones debet intelligi ꝓut uerba sonant de facto non prout sonant ex fictione iuris. Iohan. an. in. cum Io. de fide instrum. in glo. bic prolixe. in fine.

¶ Si fiat positio de eo quod quis non admittitur ad probandum non compellitur quis respondere. glo. in. l. in contractibus. §. illo. C. de non nume. pecu. in glo. magna. in. c. ii. de confes. li. vi.

¶ Ubi reus se defendit per nō ius actoris compellitur respondere positioni actoris concludenti defectum iuris rei. nō. Io. an. in. c. mandatum. de rep.

¶ Positioni continenti id quod est dispositum a consuetudine debet responderi. uide Io. an. in. c. fi. de consue. ꝓ. circa quintū. Idem Bar. in. l. ii. C. si cōtra ius uel uti. pub. et in. l. non fatetur. ff. de cōfes.

¶ An positioni facienti mentionem de aliquo instrumento compellatur quis respondere nisi prius uideat illud instrumentum. Inno. et Host. de ꝓba. c. i. Specu. ti. de instru. editio. §. nunc dicamus. ꝓ. quid si quis. Rota conclusione. cccexxxvi.

¶ Positiones non probant nisi per iudicez admittantur. Inno. de fi. presbi. constitutus.

¶ An positio facta super aliis q̄ contentis in libello sit admittenda. Io. mo. in regula. que per alium. li. vi. glo. in. c. i. de confes. e. li.

¶ An aduocati partium debeant esse presentes qn̄ respondetur positionibus. glo. ꝙ non. in. l. finali. §. i. C. de iura. calum.

¶ An sit sufficienter responsum positionibus si dicitur non bene recordor. Io. an. in. c. ex tenore. de testi. super. glo. iii.

¶ An positio facta contra intentionem ponentis possit reuocari. glo. ꝙ sic. in. c. fi. đ iureiuran. li. vi.

¶ Faciens positiones uidetur ipsas confiteri. glo. i ꝓ. positionem. in clemen. i. §. porro. de summa tri. glo. magna. ad finem. in. c. i. de confes. li. vi. Io. an. in. c. fi. de iureiuran. eo. li.

¶ An ualeat talis responso ad positionem credo prout in tali instrumento continetur. Specu. ti. de teste. §. qualiter. ꝓ. quid ergo.

¶ Si positio est partim uera partim falsa potest in totum negari. de confes. c. ul. in glo. ul. li. vi. de testi. c. ii. e. li. in glo. quia positio. dixi aliqd supra.

¶ An responsionem factam positioni quis possit reuocare. glo. in. c. fi. de iura. calum. in glo. super ꝓ. iusta causa.

¶ Ad positionem simplicium sequitur positio mixtorum. insti. de actio. §. omnia. nō. ff. de ꝓb. obli. l. si. in glo. si ut lit. non cont. quoniam. §. in aliis.

¶ Positionibus negatiuis in parte captiosis iuri contrariis in positionibus non tenetur quis respondere. nō. de confes. c. i. in glo. finali. li. vi. et. c. seq. in glo. publica.

¶ Positioni non facienti ad cām non tenetur qs respondere. de elec. bone. i. sup ꝓ. examinationem.

¶ Positio disiunctiua admittitur. de rep. ex parte de quo dic ut ibi per Inno.

¶ Positiones que ponentem aut probantem non releuant non debent admitti. nō. C. de probati. l. ad probationem. in glo. finali. et ibi Cy. glo. et. c. i. et ii. de confes. li. vi.

¶ Positio priuatiua et in effectū negatiua licet uerbis affirmatiuis concipiatur dicit negatiua ita ꝙ pars non tenetur respondere. ut. l. inter stipulantem. in princi. et quod ibi nō. ff. de ꝓ. obli.

¶ Quando respondetur positionibus aduocatus non debet instruere partem. ut. nō. in. l. custodias. ff. de publi. iudi. de iure tamē bene potest esse presens aduocatus. ut dixi. s. licet in aliquibꝰ locis cōsuetudo sit in contrariū que seruanda est sm Bar. in. l. si postulauerit. §. questioni. ff. de adulte.

¶ Positio an quis sit male uel bone fidei est iur. ideo non tenet quis respondere sm Bal. in. l. male fidei. C. de condi. ex. l.

¶ Respondens positioni cui non tenebatur respōdere sibi preiudicat sm Specu. ti. de positio. §. sexto. tractandum. ꝓ. hoc autem. et Barto. in. l. non fatetur. ff. de confes.

¶ Positioni non pertinenti ad causam quis non tenetur respondere. ut. l. ampliorem. §. in refutatoriis. C. de appel. facit. l. si duo patroni. §. idem iur. ff. de iureiuran.

¶ Licet dicatur ꝙ non respondens positionibus habeatur pro confesso requiritur tamen sententia

declaratoria đ quo dixi.s.adde Bar.in.l.e sus q de
latorē.ff.de iure fis.et Ang.in ꝯsilio suo.cxxx.iiii.
quo l incipit.in questione.

¶ Si pono ꝙ mutaui ticio.x.cuius tu es heres et
tu confitearis debitū non ꝓpterea uideris confiteri
ꝙ sis heres.Specu.ti.de positio.§.vi.ꝟ.xi.Bart.
in.l.si cui.ff.de le.i.dicit ꝙ Specu.ibi nihil boni di
cit.unde dicit Bar.ibi ꝙ si ego pono ꝙ tu cognoui
sti carnaliter Bertam uxorem ticii et tu respondē
do confiteris ꝙ cognouisti carnaliter dictā Bertaz
non diceris confessꝰ eam esse uxorem ticii.qđ nō.

¶ An positio de directo contraria admittatur.ui
de in.l.diuus.ff.de re iudi.et quādo dicat de direc
to contraria.uide in.l.si inter te.ff.de re iudi.

¶ Positio non debet esse implicita et si est pars
non tenetur respōdere.in.c.i.de confes.li.vi.Bal.
i.l.pcibꝰ.C.de ipu.et al.substi.i.c.ii.de testi.li.vi.

¶ Super positionibus admittendis ad probandum
in curia semper est pars citande sed nō in decreto
remissionis fm Ro.decisione.x.

¶ Licet minus tempus deducatur in una positiōe
q̄ in alia uni sopple tur per aliaz.ut.c.inter dilectos
ꝟ.satagens.de fi.instrumen.

¶ In fine positionum seu articulorum semp debz
subici positio de fama.in dicto.c.inter dilectos.

¶ Positiones post terminum non sunt admitten
de fm Ro.decis.xxx.sed hodie đ stilo curie admit
tuntur usq ad ꝯclusionem in cā fm Ro.decis.ci.

¶ Positiones declarant libellum et ad faciliorem
probationez introducte sunt.in clemen.sepe.§.et
quia.de ꝟ.sig.Barto.in.l.licet.C.de iudi.

¶ Negans unam partem positionis uidetur alterā
confiteri.de presump.nonne.

¶ Si pars fuit citata ad dicendū contra articulos
et postea iudex admittit positiones parte non cita
ta non dicitur grauare et ideo non potest appellari
fm Ro.decis.xciii.

¶ Positio conditionalis nō dicitur simplex quod
facit ad statutum.đ quo per Bar.in.l.i.§.si qs sim
pliciter.ff.de ꝟ.obli.et in.l.i.ff.de uul.et pupil.

¶ An quis teneatur in maleficiis respondere posi
tionibus.Bar.in.l.inter omnes.§.recte.ff.de furt.
et.ff.re.āmo.l.marcellꝰ.Specu.ti.de positio.§.sep
timo.ꝟ.xviii.uide Specu.pro decisione.

¶ An contumax in respondendo positionibus de
beat citari ad reliqua.uide Io.an.in addi.Specu.ti.
de positio.§.viii.in fi.

¶ Non refert an positio negatiue fiat uel uerbis
affirmatiuis imporeantibus negatiuam.glo.in.l.i.
§.fi.ff.de doli excep.et ibi Barto.et in.l.i.in pnci.
ff.de iti.actuq priua.

¶ Positiōi potest quis respondere per ꝟ.dubito
glo.in.l.iii.§.is qui.ff.de libe.ho.exhi.

¶ Licet non admittatur positio iuris admittitur
tamen positio cōsuetudinis uel statuti ꝙ talia ꝓba
biliter ignorantur.glo.in.l.prescriptione.C.si con
tra ius uel uti.pub.et ibi Barto.

¶ Super eadem positione potest quis pluries in
terrogari.nō.glo.in.l.ii.§.quod obseruari.

¶ Quod positioni respondeatur per ꝟ.credit uel
non credit potius est de cōsuetudine q̄ de iure fm
Cy.in dicto.§.quod obseruari.in.viii.q.

¶ Quid sit positō.uide Cy.in dicto.§.qđ obsuari

¶ Parti respōdenti p ꝟ.dubito debet dari copia
interrogationū et positionum fm Bal.in.l.q inter
rogatꝰ.ff.de interro.actio.p illam.l.et p id qđ nō.
Specu.ti.de teste.§.nunc uidendum.ꝟ.fine.Cy.in
l.siquidem.C.de excep.Archidia.l.di.ponderet.

¶ Positionum alias facit pars et iste debent fie
ri ante conclusionez in causa al'.facit iudex et iste
possunt fieri pꝯea.Cy.in.d.§.qđ obsuari.i.viii.q.

¶ Non potest fieri positio seu examinatio testiuz
super positione que ponenti non prodest et ei ꝯtra
quem ponitur nocet fm Inno.de re iudi.cum Ber
toldus.in glo.memorando.

¶ Istud adiꝟ.legitie positū in positiōe facti facit
illam esse iur.Bal.in.l.i.C.de confes.in.vi.carta.

¶ An positioni de solo aīo uel de facto.et nō de
animo sit rīidendum.Bal.in.l.potuit.C.de in.deli.

¶ Si quis respondit positioni per hoc uerbum cre
do si legitime appareat non uidetur sufficienter rñ
dere.secus si dicat non credo nisi legitime appareat
Bart.in.l.de etate.§.nihil.ff.de interro.actio.

¶ Qualiter debeat fieri positio ad ꝓbandū ualorez
rei colligitur ex glo.in.l.ii.C.de rescin.uendi.et in
l.precia rerum.ff.ad.l.fal.et ut utrobiq.Barto.

¶ Qualiter formetur positio ad probandū com
munem usum intelligendi.Item ꝯmunem usuz utē
di et qualiter in predictis testis debeat deponere
uel rñdere.uide Bart.in.l.labeo.ff.de suppel.lega.

¶ Qualiter debeat formari positio ad probandū
amissionem mercedem domus uicīi.uide Bar.in.l.
in hac.ff.de damp.infec.

¶ Heres negans positionem fideicōmissarii q̄ po
suit aliquā rem esse in hereditate p̄uatur trebellia
nica detrahende de re negata et hodie insolidū si
fideicōmissarius probat dictam rem fuisse i heredi
tate.ut nō.Bar.in.l.ꝓpeum.ff.de his qui.ut idig.

¶ Positioni an quis possideat uel dolo desierit
possidere tenetur quis respondere.ut.l.quotiēs.§.
pretor.ff.de noxa.Bart.et Ia.buti.in.l.non intel
ligitur.§.tacita.ff.de iure fis.et in.l.marcellus.§.
i.§.re.ammo.

¶ Ex responsione quam quis facit ad positionem
dubiā deprehenditur qualr positionē intellexerit
nō.Barto.in.l.aurelius.§.stichus testō.de libe.le.

¶ Quando positio uel interrogatio non continet
ius ponentis sed aduersarii aduersarius non cogit
respondere.casus est in.l.in speciali nunc uidendū
ff.de rei uendi.Specu.ti.de teste.§.nunc nobis.ꝟ.
item agens.Inn.in.c.cū Bertoldus.i fi.de re iudi.

¶ Si iudex dubitat utrū positio sit ꝑtinens uel im
pertinens non currit tempus parti donec declaret
nō.in clemen.sepe.in glo.fi.de ꝟ.sig.glo.in.c.cum
contingat.de off.dele.Bal.in.l.qui interrogatꝰ.ff.
de interroga.actio.

¶ An positio ignorantie sit negatiua uel affirma
tiua.uide Bal.in.l.ab eo.C.quomodo et qñ iudex.

¶ Si sint facte due positiones idem continētes et
respondens primam confiteat potest alteraz nega
re et negando uidetur se correxisse et statur ultīe
negationi in continenti facte secꝰ si ex interuallo
post diuersionem ad extraneos actus sed si primo
negauit potest postea quandocūq confiteri et sibi
preiudicat fm Bal.in.l.i.C.de fur.in.vi.colun.

¶ Sicut positioni criminose qs non cogitur respō
dere sic nec illis positionibus per quas peruenitur
ad illud.fm Inno.in.c.dudum.i glo.dāda.de elec.

¶ Interrogatus ut respondeat positioni et dicenti se dubitare datur dilatio ad deliberandum. Inn. in c. ad h. de testi. in glo. credit.

¶ Positioni dubie ut in facto alieno uel proprio intricato uel multum antiquo non tenetur quis respondere nec potest petere tempus ad deliberandū Bar. in l. ii. et l. si debitor. ff. de peti. heredi.

¶ An positioni sit pluries respondendū. uide glo. in d. l. ii. § quod obseruari. que allegat l. qui bona. § si stipulatus. ff. de dam. infec. Cy. in dicto § quod obseruari. in penul. q.

¶ An positio debeat de necessitate concludere. uide Cy. C. de proba. l. siue possidētis. et ibi uide an positiones in preteritum negētur presens.

¶ Positio et responsio alternatiua procedit quando in qualibet parte alternatiue certificatur intentio ponentis. C. de peti. here. l. cogi. in glo. magna.

¶ Ubi positio fit alternatiua potest peti ut separetur Cy. in preall. l. cogi. in. v. q. uide bonum tex. in. l. heres institutus. et. l. se. ff. de peti. here. et in. l. gallus. § qui nondū. et § quod si eum. ff. de libe. et postu.

¶ Ponens. x. sibi deberi non negat de. xx. nisi ponat cum dictione tm̄. C. de proba. l. rationes. in glo.

¶ An negans partem positionis uideatur alteram partem confiteri. ff. de consti. pecu. l. illud aut illud.

¶ Positionem de pluri quam debeat pōt reus simpliciter negare quia non tenetur diuidere positionem aduersarii unde a piurio excusatur licet non excusetur a mora. ff. de le. iii. l. qui solidum. facit quod nō. ff. de solutio. l. fideiussor. C. de lega. l. cum questio. uide Bal. in. l. i. § si quis simpliciter. ff. de uerbo. obli.

¶ Copia positionum semper est facienda aduersario quia sunt de actis et quando dari debeat. uide per Bal. in. l. rescripta. C. de preci. impera. offe. quia consueuit rota dare copiam positionum anteq̄ illis respondeatur. et alie curie hoc non seruāt. uide Bal. in. d. l. repta. putans aliquid noui reperire propter questiones que pluries oriuntur quia sepe actor siue reus non uult respondere ante habitam copiam Bal. tamen ibi nihil dicit. querendo deinde reperui duas glo. que meo iudicio concludunt non debere dari copiā ante responsionem quarum una est in. c. quosdam. de presump. super uerbo credo. alia est in. c. cū causam. de iura. calū. sup uerbo procuratorem. que uolunt nullam dari dilationem. sed copia non pōt dari sine dilatione. ergo. et dicit dicta glo. in. c. cum causam. quod qui interrogatur per uerbum credit. potest et debet statim respōdere credo uel non credo.

¶ Si positioni aduersarii respondens credo etiam post sententiam potes responsionem reuocare per restitu. in inte. tanq̄ lesus quia credidisti illi proponenti. secus si tua sponte respondisti. Ita no. Bal. in l. error. C. de iure et fac. igno. quod dictum intelligo quando actor ultra pcessisset inducendo aduersarium per dolum ad ita respondendum al'. secus.

¶ Positio idem est quod species quam dialetice comprehendit genus. ut. l. i. § huius studii. ff. de iusti. et iure.

¶ Si datus est terminus ad probandum uel articulandum dicitur satisfecisse termino si fecit positionem generalem et eam postea poterit declarare. l. manumissiones. ff. de iusti. et iure. et. l. heredes palam. § sed si notam. ff. de testa. Bal. in. l. i. § huius studii. ff. de iusti. et iure.

¶ Positioni debet simpliciter responderi et sine distinctione. ff. pro socio. l. cōtri.

¶ Positio dicitur implicita pluribus modis. ff. pro socio. l. cum duobus. in princi. ff. de transac. l. ut responsum. ff. ad. l. fal. l. filius. in princi.

¶ An ratione partis false possit tota positio negari. dixi. s. adde que distinguit sic diuidua uel indiuidua. in. l. si seruus. in prin. ff. de condi. furti.

¶ Positioni pro qua pte qs sit dominus nō compellitur quis respondere. uide. ff. de rei uen. l. i. specialiter.

¶ Positioni cui semel est responsum non est iterum respondendum. dixi. s. adde quod habetur. in. l. predia. § liberto. ff. de lega. iii. ff. de pecu. lega. l. dn̄s.

Positiuus Pro positiuo. interdum ponitur comparatiuus. ff. loca. l. si merces. § qui calunniam. et. ff. de dam. infec. l. utique. Interdum positiuus ponitur peo comparatiuo in auten. quō. o. epis. § hoc de deo. Interdum positiuus ponitur pro superlatiuo. ut. C. manda. l. in re mandata. Interdum positiuus pro positiuo. C. si quis. al. uel si. l. qui aliena. C. de fur. l. i. ciuile. ff. de neg. gest. l. heres. ff. solu. ma. l. penul. ff. de triti. l. in hac interdum superlatiuus ponitur pro positiuo. ff. quod me. cau. l. si mulier. § si dos. insti. de loca. § penul. ff. locati. l. si merces. § qui colunnam.

¶ Positiuum ius quasi manu positum uel quia uoluntate ponitur ac deponitur et ideo mutabile est ut nō. doc. de consue. c. fi. in auten. de non alie. aut permutan. § nunc autem. colla. ii. et in. c. non debet de consang. et affini.

Posterior Posteriora derogant prioribus. ut. ff. de pac. l. si unus. § pactus. ff. de procura. l. si quis. § fi. ff. de iureiurā. l. duobus. § i. ff. de le. i. l. si mihi. § in legatis.

¶ Posterior dicitur respectu poris. ut. l. q duos. § in proposito. ff. de re. dub.

Posteri Posterorum appellatione liberi continentur. ff. de le. iii. l. hus uerbis. in ti. uide de pen. in quibusdam. e. t. ubicunque. li. vi. et quod ibi nō. adde. l. sordidorum. C. de excu. mu. li. x. et. l. neque. et. l. fi. C. de decu. e. li.

¶ Si princeps concedit priuilegium alicui et suis posteris uel descentibus tam masculis q̄ feminis nō comprehenduntur filie nisi sint uirgines uel uidue et sic non comprehedunt nupte. tex. est qui nō est alibi sm Barto. in. l. quotiens. C. de priuile. Scho. li. xi. quod est bene singulare et ita obtentum fuit. ad de quod dixi sub dictione generatio uel genus.

Post Postea De hiis dictionibus. uide. ff. so. ma. l. fructus et quod dixi sub dictione ante. adde quod nō. in. l. quotiens. § finali. ff. de here. insti. et. l. illud. ff. de acqui. here.

¶ Post idest preter. in auten. de non eli. fo nu. § cum igitur. C. de fur. l. i. in auten. de nup. § sui aut intestatus. ff. de usuf. lega. l. i.

¶ Hec dictio postea refertur ad modicum tempus ff. ex qui. cau. maio. l. ab hostibus. § sed quod simpliciter. et ibi nota.

¶ Hec dictio postea quandoque habundat. ut. l. quotiens. § si quis ita. ff. de here. insti.

¶ Quid de hac dictione postmodum. nō. glo. de preben. si postq̄. li. vi. et in clemen. i. de conces. prebē. in glo. hic terminus.

¶ Hec dictio post tēpus uel locum pximū noiato

includit.ff.si quis cautio.l.et si post tres.ff. de le.i.l.post mortem.et.ff.de le.ii.l. peculium.in fi.de ser.capellanus.lxxv.di. quod a patribus. et quod nõ.xxiii.q.iiii.ea uindicta.

¶ Interdũ aliqd licet post qd nõ licet ante et ecõ uerso.ff.de seruitu.l.et pomũ.i.q.ii.q̃ pio.

¶ Aliud est dicere post ɔsensum aliud pꝰ dĩc consensus.nõ.Io.an.de elec.cupiẽtes.post pn.li.vi.

¶ Hec dictio postea denotat actum ex interuallo habitum.l.pacta.ff.de contrahen.emp.C. de calũ.l.i.et ibi nõ.

¶ Actus non extenditur ad ea que postea contingunt.ff.de arbi.l.de his.ff.de iudi.l.non potest.et l.non quemadmodum.

¶ Post ceptam uel finitam rem quod horum intelligatur puta si dicit testis post mensem zc.an intelligitur post finitum uel post inchoatum. nõ.ff.si cer.peta.l.ii.in glo.post incipias.et ibi Bar.idez tangit.ff.so.ma.l. si insulam.§.fructus. dicam sub dictione testis.

¶ Post intelligitur cum ad alium actum diuerterunt.nõ.ff.de iureiuran.l.non erit.§.fi.uide Bart.ff.so.ma.l.fructus.

¶ Iste dictiones post et postea notant interuallũ ut.C.de pac.l.in bone fidei.

¶ Id dicitur fieri post quod fit imediate post.ut ff.qui et a qui.l.iurisdictione.

¶ Postea.i.incõtinenti.ff.mã.l.nõ erit.§. si cui.

Postquam In quo differt postq̃ et tũ af.cum.nõ.Barto.ff.de ꝓ.fig.l.inter illam.

Postliminium Quid sit postliminium.habetur in.l.postliminium.et.l.cum due.ff.de cap.et postli.reuer.ho.tex.insti.qui.mo.ius pa.potesta.sol.§.si ab hostibus.de hoc nõ.l.di.ius gentium.xvi.questiõe iii.prima actione.

¶ In quibus habet locum ius postliminii.nõ.ff.de cap.et postli.reuer.l.ii.in glo.i.uide nõ.in.l.hostes in glo.predones.et ibi Barto.e.t.

¶ Natus apud hostes nõ habet ius postliminii.nõ.ff.ex q.cau.ma.l.ab hostibus.§.i.in glo.nõ minus.

¶ Etiam res insensibiles habent ius postliminii.ff.de reli.et sump.fune.l.cum loca.

¶ Fictio postliminii in recuperando statu rei inanimate quandoq̃ cadit in re animata.ut.ff.de re.diui.l.in tantum.in princi.

¶ Res occupata ab hostibus restituit iure postliminii sicut etiã ꝑsona.ff.q.mo.usuf.amit.l.si ager.

Postulatio Postulatio habet i se inclusam confirmationem ꝑ admissionem superioris.nõ.in.e.fi.de elec.li.vi.in glo.ii.Io.an.i.c.i.de postula. prela. Archidia.lxi.di.§.sed aliud.

¶ An postulatus debeat intronizari sicut electus Io.an.in.c.i.de postula.prela.li.vi.

¶ Cardinalis non põt eligi sed debꝫ postulari.tex.de postula.prela.bone.i.et.e.ecclesia.ii.de elec.

¶ Postulatio facta in discordia admissa per superiorem dependet a gratia speciali.glo.in.c.cupientes.§.deniq̃.de elec.li.vi.super ꝓ.gratia.et de postul.prela.bone.i.

¶ An postulatio sicut electio debeat fieri ꝑ unũ Io.an.in.c.i.de postula.prela.li.vi.

¶ Postulatio reuocari non potest post presentationem factam superiori.tex.et glo.in.c.ii.de postula.prela.secus ante presentationem licet glo.ibi teneat contrarium.et in.c.penul. et ul.e.t.glo.pro et contra.in.c.cum inter canonicos. de elec.super ꝓ.resilire.glo.fi.eo.t.in causis.

¶ Per admissionem postulationis dicitur facta prouisio ecclesie.Inno.in.e.i.de postu.prela.

¶ Postulans eligendum solenniter nihil agit.gl.iii.in.e.i.de postula.prela.li.vi.

¶ An postulatio sit semper pape presentãda.uide Io.an.in prealle.c.i.

¶ An et quando postulatio confirmari possit.nõ.Host.de elc.,cum mõsteriũ.de postu.pla.gratuꝫ in glo.fi.et ibi Inno.

¶ An in postulatione debeat seruari forma.e.quia propter.de elec.uide Inno.d̃ elec.in causis.Genze.in clemen.causam.eo.t.Iohã. an.in.c.publicato.de elec. Archidia.lx.di.§.sed aliud.Io.an.in.c.i.d̃ postula.prela.li.vi.

¶ An postulatio nulla per confirmationem ualidetur.glo.ꝙ non.in.e.i.de postula.prela.li.vi.

¶ Non dicitur completa postulatio donec fuerit admissa ꝑ supiorem.Io.an. in.c.bone.i.de electio.

¶ Postulatio debet admitti ab eo uel coram eo qui habet potestatem dispensandi cum uicio postulati.glo.in.e.fi.de postula.prela.et ibi Inno.glo.in ꝓ.eligatur.in.c.in demnitatibus.§.i.de elec.li.vi. Idem de tempo.ord.post translationem.et de eta.et quali.tuam.

¶ Quid sit postulatio.uide glo.in ꝓ.uera.de postula.prela.e.i.li.vi.glo. lxi. di.§.sed aliud. aliter sumitur postulatio.i.l.i.§.postulare.ff.de postulã.iii.q.vii.infames.nõ.de postulan.c.ult.de sen.ex.decernimus.li.vi.in glo.iii.aliter.ff.de dam.infec.l.iiii.§.hoc autem.aliter.eo.ti.l.cum postulassem.nõ.de elect.cum monasterium.

¶ Laicus assumendus in clericum est postulandus Innocen.in.c.i.de obli.ad racio.in ꝓ.postulari.nõ.glo.in prealle.§.sed illud.

¶ An ex postulatione queratur ius.Io. an.in.e.ii.de elec.li.vi.glo.et Archidia.in.d.§.sed aliud.gl.in.e.bone.i.de postula.prela.tex.et glo.i.c.pe.e.t.

¶ An episcopus qui renunciauit dignitati non ordini sit postulandus.Io.an.super glo.ut epi.in.c.cupientes.§.penul.de elec.li.vi.

¶ An nouicius possit postulari in abbatem sui monasterii ab episcopo.docto.in.c.nullus.de elect.li.vi.Innocen.in.e.fi.de postula.prela.et in.c.dilectus de temp.or.ubi de hoc.

¶ An si dispensetur cum inabili debeat postulari uel eligi.doc.de transla. prela.c.fi.Io.an.in.e.i.de fi.presbite.

¶ Postulationum quedam est solennis quedã est minus solennis.glo.in ꝓ.eligo.in.e.i. de postulatꝫ.prela.li.vi.

¶ Ualet postulatio licꝫ non dicatur formaliter postulamus.sed petimus.tex.in.c.bone.i.de electio.

¶ Differentiam inter postulationem et electionẽ uide per do.Anto.in.c.fi.de postula.prela.

¶ An monachus uel clericus alterius dioc̃.possit postulari uel eligi.uide Inn.in.e.i.de postu.prela.glo.lxi.distĩc.§.sed aliud.lxiii.di. ualentinianus.d̃ postul.prela.c.ul.et ibi nõ.de renuncia.admonet.

lxxvi. di. c. penul. et ulti.

¶ An ualeat postulatio facta a minori q̃ tercia parte. uidetur ꝙ non. de postula. prela. bone. i.

¶ An dicatur fieri iniuria postulato et postulantibus si postulatio non admittitur per superiorem glo. de postula. prela. bone. i. ꝺ elec. cupientes. §. denique. li. vi. in glo. in ꝟ. gratia.

¶ Si postulatio recitatur per inferiorem sine cā potest appellari ad papam. nō. de postula. prela. c. i. et pe. do. Car. flo. in clemen. auditor. de ꝑp.

¶ An postulatꝰ possit repetere expēn. quas fecit in prosecutione sue postulationis si non fuerit admissa. ar. ꝙ non. ꝺ postula. prela. bone. ii. faciūt. nō. de elec. ut preterite.

¶ An postulatus possit dissentire uel cōsentire postulationi. nō. glo. et Io. an. de elect. q̃ sit. et. c. cupientes. §. denique. in ꝟ. consensuȝ li. vi. ubi glo. ponit formam qua respōdere debet postulatus. uide doc. in. c. i. de postula. prela. li. vi.

¶ An postulantes scienter indignuȝ priuentur ptāte postulādi. nō. de postu. prela. c. i. in glo. et. c. gratum. uide de elec. cum in cunctis. §. ul.

¶ An electus tantum uel electus et confirmatus tantum uel electos confirmatus et cōsecratus qui tamen cessit possint eligi uel debeant postulari. nō. de renuncia. ad supplicationem. et. c. post translationem. de postula. prela. c. fi.

¶ Qualiter fiat postulatio et quibus uerbis. nō. glo. lxi. di. §. sed aliud.

¶ Licet postulatus non possit petere beneficium tanq̃ debitum potest tamen implorare officiū iudicis pro beneficio quasi debito. nō. in. c. cupiētes. ad fi. de elec. li. vi. de postula. prela. bone. i.

¶ An ualeat postulatio facta de aliquo mendicante ad aliquam ecclesiam uel monasterium non sue religionis. glo. in clem. i. de elec. et ibi Lap. et doc. de hoc est tex. hodie in extrauagan. Iohan. xxii. q̃ incipit dispendiis.

¶ An postulatio possit fieri a legato ꝺ latere. Speculi. de lega. §. consequenter. ꝟ. et generaliter.

¶ An post postulationem presentatam superiori liceat postulato uel postulantibus ab ea resilire uidetur ꝙ non. in. c. bone. ii. de postula. prela.

¶ An in postulatione requiratur forma et qualˀ et qualr dēat ꝓnūciari et publicari. uide Io. an. i. c. i. de postula. prela. li. vi. super glo. iii.

¶ Postulatio non debet fieri nisi utilitate et necessitate imminente. de preben. exposuisti. i. q. vii. nisi rigor. nō. de elec. in causis.

¶ Qui deputati sunt ad eligenduȝ possunt postulare. nō. de elec. in causis. in glo. ꝭ habes. de renun. post translationē. in prin. lxi. di. nullus. lxiii. di. laˀ.

¶ Postulatio concurrens cum electione non ualȝ nisi sit facta a maiore parte capituli. Archidia. de postula. prela. c. i. li. vi. tex. est opti. ad hanc materiam. in. c. scriptum. de elec.

¶ In quo differt postulatio a nominatione. nō. in c. bone. i. de postula. prela.

¶ Si postulatio fiat de irregulari ratiōe criminis est nulla et postulātes sūt ꝓuati zc̄. secus si sit irregularis rōne defectus. uide. nō. in. c. fi. ꝺ postu. ꝓla.

¶ An religiosi debeant eligi uel postulari ad dignitates seculares. uide de elec. cum monasterium. de uoto. ꝑ tuas. de renū. post translationē ſm Inn.

¶ Quid sit postulare. uide in. l. i. §. postulare. ff. de postulan. iii. q. vii. infames. nō. ꝺ postulan. c. ul. nō. de sen. excom. decernimus. in glo. iii. adde. ff. ꝺ postulan. l. puto. §. fi. Specu. ti. de aduo. §. i. ꝟ. pe.

¶ In admittenda postulatione non proprie imploratur officium iudicis sed potius gratia implorat a superiore. nō. de postu. ꝓla. bone. i. et licet postulatio innitatur gratie fit tamen iniuria postulato idoneo si non admittitur. ut ibi nō.

¶ Inuito postulato possunt postulātes resilire a postulatione de licencia supˀoris. Inno. in. d. c. bone. i.

¶ Postulatio debet publicari capitulo et non populo. electio uero utriq̃. nota. de elect. in causis. in glo. iii.

¶ Postulatio proprie non confirmatur aut infirmatur sed admittitur uel non admittitur. de postula. prela. bone. ii.

¶ A postulatione non potest recedi etiāȝ antequā presentetur superiori quādo est facta per compromissarios a capitulo deputatos. ꝺ elec. in cāis. in ff.

¶ An et quando postulatio preiudicet electionˀ uel electio postulationi. de postula. bone. ii. et. c. i. de elec. scriptum. ſm Innocen. in. c. dudum. e. t.

Postumus

Quis et quot modis dicaꝰ glo. C. de li. et postu. super rubrica. glo. et Barto. in. l. i. ff. ꝺ libe. et postu. insti. de here. abintesta. §. postumi. in glo. i.

¶ An postumus oliȝ et hodie poterat institui. nō. ff. de le. i. l. penul. docto. de li. et postu. l. gallus. §. il le casus indifficilis.

¶ An nato postumo rumpatur testamentum quo ad legata. nō. Cy. C. de libe. prete. auten. ex causa. in prima op. nota. in. l. C. de postu. here. instit. Cy. in. l. ii. eo ti.

¶ An nato postumo rumpatur testamentum quo ad heredis institutionem. nota. C. de inoff. testa. l. iii. in glo. i. et ibi Cy. ff. de iniusto rup. et irri. tes. l. postumus. et ibi Barto.

¶ Quo iure postumus habet partem hereditatis matris que eum preterit. Cy. in. l. iii. C. de inoff. testamen.

¶ Quando alienus postumus potuerit institui et quo iure introductum sit. Barto. in. l. gallus. §. in omnibus. ff. de libe. et postu.

¶ An appellatione filii uel filie in potestate comprehendatur postumus. uide. ff. de ma. testa. l. neracius et in. l. filium. ff. de hiis qui sunt sui uel alie. iuris. et l. qui in utero. ff. de sta. ho. ff. de colla. bo. l. fi. et. ff. ad silleia. l. fi. in. l. quadrigenta. ff. ad. l. fal. et. l. quis filiabus. in princi. ff. de le. i.

¶ Postumus olim non poterat institui sed succedebat de iure preterito. ff. ꝺ inoff. testa. l. postumꝰ insti. de bo. pos. §. postumus.

¶ Si testator instituit sibi postumum et nati sunt duo an alter tantum sit institutus et quis et alter preteritus. Federi. consilio suo. q. i. tenet ꝙ nullus est preteritus.

Potens Potentia

Quando potētia de facili reducibilis ad actum iudicatur de ea ut de actu. ut l. quesitum. §. illud fortasse. ff. de le. ii.

¶ Potentia sumitur pro actu ut in prohemio. ff. ibi lingua romanorum. i. locutione.

¶ Sufficit quid esse in potentia licȝ non semꝑ sit

in actu. ff. de aqua quotti. et esti. l. i. §. i.

¶ Potentioribus pares esse non possumus. ff. de alie. iudi. mu. causa fac. l. iii. C. ne li. poté. et de his qui poten. no.

¶ Magis potens dicitur uincere minus potentez et ipsius uires absorbere. ff. de fideiusso. l. generaliter. ff. de solutio. l. si duo. xxvii. di. si uir. lxxvi. di. ieiunii. et. xxiii. q. i. rogamus. qui cle. uel uo. meminimus. et. c. rursus. de conces. preben. aucte. li. vi.

¶ Potentia quandoq in actum resoluit. ff. de testa. mi. l. penul. ff. de statu. li. l. labeo. de peni. di. i. caritas. de eta. et quali. c. ulti.

¶ Potens opere et sermone. hec uerba ponuntur de off. or. iter cetera. de sta. regula. cũ ad mõsteriũ

¶ Ubi excluditur actus includitur potentia. ff. de suis et legi. l. i. in princi. in. l. fi. C. de predi. cu. li. x. de rescrip. pastoralis. § ul. de baptis. maiores. § ceterum. et. § illud.

¶ De multiplici potentia. nõ. de p̃p. sciscitatus. de preben. accedens. facit. xxii. q. ii. faciat.

¶ Potentia est in deo. sanc. Tho. in prima parte q. xxv. arti. i. et in. q. de potentia. q. i. ar. ii. et i summa contra genti. li. i. q. xvi. et. li. ii. questione. vii. articu. x.

¶ Pluces potentie sunt in deo. Idem in primo. di. xlii. articu. i.

¶ Potẽtia dei est ĩfinita. ea. di. xlii. ar. iii. et. iiii. et. di. xliii. arti. i. et in prima parte. q. xxv. q. arti. ii et in. q. de potentia. q. i. arti. ii.

¶ Potentia dei est omnipotentia. Idem in prima parte. q. xxv. arti. iii. et in. i. q. xliii. al' xlii. articu. iii. iiii. et. v. et in. q. de potentia. q. vii. et in summa contra genti. li. ii. q. xxii. et. xxiii.

¶ Potentia dei non potest in ea que sunt preterita. Idem in prealle. q. xxv. q. arti. iiii. et in. i. distic. xliiii. arti. iiii.

¶ Potentia dei potest alia q̃ faciat in prealle. q. xxv. ar. v. et meliora. ea. q. ar. vi. et in. i. di. xliiii.

¶ Potentia dei nõ est communicabilis. in palle. q. xxv. et in. iiii. di. v. ar. v.

¶ Potentia dei non põt facere infinita actu. Idez in prima parte. q. vii. ar. ii. iii. et iiii. et in. q. de ueritate. q. ii. arti. x. et in. q. de quolibet. q. ix. art. i. et q. xi. articu. iii.

¶ Potentia dei põt omnia possibilia licet sint impossibilia nature. Idem in. q. de potentia. q. i. ar. iii. et. vi. et in summa contra genti. li. iii. q xix. et. c.

¶ Potentia dei est sua essentia et actio. Idem in summa. contra gentiles. li. ii. q viii et. ix.

¶ Potentia dei potest annichilare omnia et iterũ ea producere. Idem in. q. de potentia. q. v. ar. iii. et in. q. de quolibet. q. iiii. arti. iiii. et. v.

¶ Potentia dei potest preter naturam. an autez contra. Idem in questione. d̃ potentia. q. vi. arti. i. et in summa. contra genti. li. iii. q c.

¶ Potẽtia est ĩ diuinis respectu actuuz nocionalium. Idez in prima parte q xli. arti. iiii. et in. i. di. vii. arti. i. et in. q. de potentia. q ii. ar. i.

¶ Potentia generandi significat essentiam in diuinis. Idem in prima parte. q. vii. arti. iii. et in. i. di. ii. arti. vi. et est in filio in illa parte. q. xli arti. vi.

¶ Potentia non est una creãdi et generandi. Idẽ in prealle. q. vii. arti. iii. et in. i. di. ii. ar. vi.

¶ Potentiam seu potestatem excellentie nõ põt deus communicare ministrum. Idez in tercia parte q. lxiiii. ar et in. iiii. di. v. ar. iii.

Potest De significato huius uerbi potest nõ. glo. et Barto. in. l. gallus. in pn. ff. de libe. et postu. et in. l. i. ff. d̃ iniust. rup. et irri. testa. ubi glo. et Barto. glo. et ibi Inno. in. c. sciscitatus. de rescrip. glo. in regula prima. li. vi. xxii. q. ii. faciat homo. iii. glo. adde quod nõ. glo. in. l. si quis apud. § si reus. ff. iudi. sol. ff. de condi. ob causam. l. quod seruus. et in. l. statuliberos. § si quis. ff. d̃ statulibe. Barto.

¶ An uerbum potest importet necessitatem. uide Bar. in repeti. l. creditores. C. de pigno. in. i. colũ.

¶ Potest est uerbum extensiuum. ut. d. l. § seruus et. l. qui rome. § duo fratres. ff. de u̷bo. obli. et q̃d ibi nõ. adde nõ. ff. de le. ii. l. si ita quis. et ibi nõ. in. sti. qui. mo. testa. infir. § posteriore. Io. mona. in. c. licet. de procura. li. vi. adde quod est u̷. extensiuuz eius ad quod refertur et non alterius. quod facit ad. q. subtiliter decisam per Barto. in. l. si ita. ff. de auro et ar. lega.

¶ Hoc possum quod de iure possũ. ff. de testa. tu. l. testamento. ff. de u̷. sig. l. nepos proculo C. de legi. l. non dubium. Archidia. de p̃p. statutum. § cuz uero li. vi. xxii. q. ii. faciat homo. iii. q. v. hoc q̃pe dixi sub dictione posse.

¶ Possum multa per alium que non possum per me. lxxxviii. di. epus. v. q. iii. c. ulti. ff. que res pigno. ob. pos. l. aristo.

¶ Quod potui nolui q̃d uolui adimplere nequiui l. multum. C. si quis alte. uel si. ff. de iure dot. l. ii generó. nõ. in. c. cum super. de off. de le.

¶ Per uerbuz potest datur iurisdictio. ff. de off. presi. l. sepe. Archidia. l. di. quantum. ii. q. i. nomen iii. q. vii. sicut.

¶ Verbum cum potero intelligitur cuz potero honeste recte et commode. et sic refertur ad ius non ad factum s̃m Innocen. in. c. accedens. ubi glo. et. c. cum teneamur. de preben.

¶ De hoc u̷. potest. uide Barto. in. l. gallus. ff. de libe. et postu. et aliquando importat necessitatem. ut l. fideicommissa. § hec uerba. ff. de le. iii.

¶ Potest idest debet. ff. de dam. infec. l. qui bona § de illo. et econtra. ut ibi. in glo. ff. de libe. et postu. l. placet.

¶ Potest refertur ad principale posse uel secũdarium uerisimile. ff. de neg. gest. l. diuortio.

¶ Hoc uerbum potest prolatum directe ad iudicẽ ad effectum etiam procedendi in criminalibus importat necessitatem s̃m Bal. et alios modernos. in l. gallus. in princi. ff. de li. et postu.

Potestas Potestati maiori prius est obediendum q̃ minori. lxxxi. di. q̃ contra. xi. q. iii. qui resistit.

¶ Ptãtibus secularibus subditos nos esse oportz xxiii. q. v. si apud.

¶ Potestas ciuitatis potest citare subditum suũ extra territorium citatione uerbali. sed non reali. glo. C. de epi. et cleri. l. oms. § in hac. nota. in clem. pastoralis. de re iudi. adde que dicta sũt supra sub dictione citatio.

¶ Potestas q conducit aliquez iudicẽ maleficiorũ

de una ciuitate in aliam debet sibi facere expen. in itinere et conduci suos liberos in eundo et redeundo. dictum est Barto. in. l. fi. C. de iure fis. li. x.

¶ Potestas qui fecit sepelire officialem suuz nõ potest agere negociorum ges. nec funerali a. Cy. in l. qui mortis C. de nego. gest.

¶ Potestas tenetur ex delicto suorum berruariorum si faciunt aliquam baractariam. tex. est in. d. l. i. C. de exer. exac. li. xii.

¶ Potestas uinculo iuramenti tenetur compescere malos. nõ. la. de beluiso. in autẽ. iusiurã. qd pſta.

¶ Potestas qui dedit alicui licenciam portandi aliquam rem in ciuitate sine datio si ille conducat et sit condemnatus a daciariis tenetur illi damnũ resartire. ut nõ. in. l. annonas C. de eroga. mili. anno. li. xii.

¶ An potestate remoto ab officio ante finez temporis debeatur officialibus integrum salariũ. Bar. in. l. ii. ff. de offi. asse.

¶ Si datur potestati liberum arbitrium an possit per hoc iniusticiam facere. dic ꝙ non. uide Bar. in extraua. ad reprimendam. in glo. uidetur.

¶ An potestas et capitaneus efficiant ciues illius ciuitatis cui presunt. Barto. in. l. ciues. C. de incol.

¶ Potest est nomen iuris uel officii. tex. est iuncta glo. insti. de ex. tuto. §. et qui potestatem. et dic ꝙ proprie loquendo non comprehendit potestatez priuatam sed publicam. ut. l. administrantes. ff. de ex. tuto. et. l. eos. C. de mõ mulcta. facit. l. athlete. §. remittuntur. ff. de ex. tuto. et. l. in tantuz. §. si is qui. e. t. adde. l. potestates. ff. de ꝟ. sig. et. l. illicitas. §. qui uniuersas. ff. de off. presi.

¶ Potestas dicitur facultas aliquid faciẽdi sic sumitur. ff. noxa. l. quotiens. §. in potestate. aliter sumitur. de off. de lega. e. i. de iudi. c. finali. xcvi. di. si imperator.

¶ An potestates terraꝝ habeant meruz et mixtũ imperiuz et possint bannire. uide glo. et ibi Bal. x. colla. §. hic fini. lex cora. e. i. in princi. idem Bal. de pa. constan. in ꝟ. in criminalibus.

¶ Potestas debet etiam ultra tempus officii sui exercere iurisdictionem quousqꝫ ueniat eius successor. ff. de off. proconsu. l. meminisse. nota. glo. de iureiuran. et si xp̃us.

¶ Potestas ciuitatis potest punire delinquentez in exercitu misso per ciuitatem. Barto. in. l. pupillꝰ §. territorium. ff. de ꝟ. sig.

¶ Potestates et rectores in italia per electionez consecuntur ordinariam. Specu. ti. d off. ordi. §. cõstituit. ꝟ. item uniuersitas.

¶ Nõ est potestas nisi a deo. xxiii. q. ii. qd culpatẽ et ibi nota.

¶ Qui resistit potestati dei ordinationi resistit. uide ad roma. xiii. de maio. et obe. c. ii. xxii. q. i. sed liciendum. xxiii. q. iiii. quesitum.

¶ An potestas sumitur pro potẽtia. uide in autẽ. ut defunc. seu fune. §. i.

¶ Potestates uariis et diuersis nominibus appellantur sm uarietatem et diuersitatem locorum ut ponit. Io. an. de sinu. ec. c. i. li. vi. sup ꝟ. potestatis.

¶ Potestate sui non facit qui id agit ne aduersarius sui copiaz habeat. ff. ex qui. cau. in pos. ea. l. ii. §. i. ff. ex q. cau. ma. l. ait p̃tor. §. fi. et. l. sed ad eas.

¶ An infideles habeant filios in potestate. nõ. ds hereti. c. ii. de iude. et si iudeos. insti. de pa. pote. in princi. nõ. Archidia. xlv. di. qui sincera. Host. ds conuer. infide. c. fi. uide sanc. Tho. secunda secũde q. x. arti. xi. adde. C. de hereti. l. fi. et. ff. d ex. tuto. l. spadonem. §. iam nunc.

¶ Non quicquid iudicis potestati permittitur iuris necessitati zc̃. ff. d iudi. l. non quicquid. nõ. glo. in clemen. auditor. de rescrip.

¶ Potestas proprie accipitur in contentiosa iurisdictione. nota. ff. de off. proconsu. l. i. in glo. ii. et. l. solent. eo. ti.

¶ An potestas possit transigere sine consensu maioris partis consilii. nõ. Cy. C. de trans. l. preses.

¶ An potestas possit relegars. nõ. Cy. C. de suis et legi. l. nulli.

¶ An potestas teneatur seruare statuta post iuramentum suum facta. nõ. Barto. ff. ꝟ. ob. l. si stipulatus fuerim. §. cum stipulamur. in fi. et nõ. de iure iuran. e. i. in glo. clausula. li. vi.

¶ Si quis electus sit in potestatez possit reuocari eius electio antequam ueniat in noticiam eius. nõ. Bar. in. l. absenti. ff. de donatio.

¶ An potestas cui est concessum liberuz arbitriũ possit ius alterius ledere. nõ. Barto. in. l. si filiusfa. ff. de donatio. adde nõ. in clemẽ. sepe. in glo. cetensiones. de ꝟ. sig.

¶ An quis possit plures potestarias acceptare. nõ. in auten. de defen. ciui. §. non habuit. in glo.

¶ Si potestas sit electus pro sex mensibus et stet per commune ne exerceat officium suum non põt petere officium sed interesse. Barto. ff. de usufruc. le. l. si usufructus mihi. in fi.

¶ In potestate alterius existens non potest alium in potestate sua habere. ut. l. eum heredes. §. i. ff. de acquiꝝ. pos. et. l. sic eueniet. ff. de adulte.

¶ Potestas attributa respectu finis an uideatur attributa respectu modi ad quem spectat actu deriuare. ff. commo. l. in commodato. §. sicut

¶ Quando aliquid dicatur uenire in potestatem. uide in. l. cum res. ff. de lega. i.

¶ Potestas patria est in extimabilis. dicit tex. in l. filiusfa. §. sm uulgarem. ff. de le. i.

¶ An potestas possit concedere aliqua de bonis fisci. uide in. l. ꝓhibere. §. plane. ff. ꝙ ui aut clam.

¶ Potestates ciuitatum possunt equiparare presidibus. Cy. in. l. i. C. qui pro sua. iuris. Bal. x. collati. de pace constan. in ꝟ. in criminalibus.

¶ Quam iurisdictionem habeat de iure communi potestas presidens ciuitati. uide in auten. ꝟ defen. ciui. §. item nulla communitas. colla. iii.

¶ Statutum loquens in potestate habet locũ etiaz in capitulo si capitaneus habet circa idem eandem potestatem. ar. i. ii. §. equidem. ff. ad tertull. et ibi Barto. Bal. in. l. libertinum. C. de interdic. matri.

¶ Si mandato uel iussu potestatis miles uel alius officialis torqueat aliquem excusatur in sindicatu propter iussum superioris. Bal. in. liber homo. ff. ad l. aequil.

¶ Licet potestas faciat fieri preconia ut omes delinquentes qui debent recipere a familiaribus suis ꝯpareant corã eo. ĩ. certũ terminuz al. non audiet postea tamen hoc nõ preiudicat creditoribus quia

potestas non est iudex competens taliuz cāruz ſm Ange. in. l. pars litterarū. ff. de iudi. ꝗ etiaz dicit ibi ꝙ si potestas habet instrumentum guarentisie contra sibi subditum non poterit illud executioni mandare durante officio. est ergo remedium ꝙ cedat iura sua alteri. ar. l. sed et si restituat. ff. de iudi. ſm Ange. in. d. l. pars lrarum

¶ Potestas de iure communi habet cognitionem in ciuilibus usqꝫ ad. ccc. aureos. uide in extraua. ad reprimendam. § deniqꝫ.

¶ Potestas percipit salariuz de publico et aliud non debet habere. ut in preallega. extraua. § precepta.

¶ Ut potestas continuetur post tempus in officio de iure communi exigitur cōsensus ciuitatis nemie discrepāte. in auté. de defen. ciui. § i.

¶ Potestas et quilibet alius regens ciuitatez debet curare ut artes debite exerceantur. ff. de off. pre. ur. l. i. § i.

¶ Electus in potestatem ciuitatis est etiaz potestas comitatus. uide Bal. in. d. l. i.

¶ Potestas de iure debet eligi suffragio populi et confirmare per superioré. tex. ff. de off. q̄sto. l. i. in auten. de defen. ciui. § de cetero. C. de legi. l. humanū. et. l. barbarius. ff. de off. p̄to.

¶ Potestas debet ire ad officium sine uxore si tamen ducat eam tenetur de facto ipsius. ff. de off. presi. l. obseruare. Item anteq̄ ingrediat prouinciam uel ciuitatem debet mittere litterā de aduētu suo. ut. d. l. obseruare. § proficisci. hodie nullus debet ire sibi obuiaz nisi potestas antiquus. in auten. de admi. ciui. § si uero. collat. vii. Item debet intrare per uiam consuetam. ut in dicto. § proficisci nec prohibetur esse potestas ubi habet amicos ut ibi. que nota. quia sunt quotidiana.

¶ An potestas uel alius officialis possit in iurisdictiōe sua morari in hospiciis priuatoꝝ uel gratis uel merced. nota. ff. de offi. recto. prouin. l. fi. Guil. de cu. et Bal. in. d. l. obseruare.

¶ Potestas tenetur pro illis quos secū ducit etiam si nō sint in officio. tex. in. d. l. obseruare in princi. et in auten. de iudi. § ne autem. colla. vi. secus in officialibus qui non habent iurisdictionem in iudicando. de quo dic. ut in. l. i. § familie. ff. de publi.

¶ Si duo sunt electi potestates unꝰ primo et alius secundo et primus non uenit an statim habeat locum secundi. uide Barto. in. l. cū sub hac. ff. de condi. et demon. et in. l. quamdiu. ii. ff. de acqui. here. dixi sub dictione electio.

¶ Potestas dicitur retinere continuo totaz familiam licet aliquem ex eis quādoqꝫ mittat domum uel alio pro necessitatibus suis et sufficit ꝙ testes dicant se uidisse tales familiares commedere et bibere ad mensam potantis licet nō dicant de toto tempore officii. ar. l. si quis ita. ff. de condi. et demon. et ibi Barto.

¶ Si delictum non haber quid commune cum officio ut quia bernarius facit homicidium potestas non tenetur pro eo de resti. spol. cuz ad sedem. Bal. in dicta. l. obseruare. § proficisci.

¶ Si potestas uel aliꝰ officialis non teneat familiam debitam defalcandum est salarium d' rata. Bal. in dicta. l. obseruare. qui alleget. l. seio. ff. de admen. lega.

¶ Si statutum dicit ꝙ potestas teneatur pro familia. intelligitur ciuiliter non criminaliter. glo. ff. d' off. procon. l. obseruare. § proficisci. et ibi Bal. uide Barto in dicta. l. obseruare. § i.

¶ Si statutum dicat ꝙ potestas teneatur tempore sindicatꝰ representare omnes suos officiales et unus facit furtū et aufugit. uidetur ꝙ potestas non teneatur ad sibi impossibile. ff. de excu. tuto. l. titiꝰ. § fi. cantela tamen est ꝙ ponit in banno quia tunc uidetur stare pro re publica cuius auctoritate positus est in banno quo minus sisti possit. ff. si quis cautio. l. sed et si quis. de quo uide latius per Bal. in dicta. l. obseruare § proficisci.

¶ An offendens potestatem uel alium officialem tempore sindicatus teneatur perinde ac si offendisset tempore officii. uide Bal. in dicta. l. proficisci. in. iiii. colum. ꝓ. vii.

¶ An potestas uel alius officialis puniatur ut ciuis uel ut foreñ. dic ut ciuis. ff. de testa. mili. l. quod constitutum. C. de incol. l. ciues. li. x. et idem de familiaribus quia gaudent eodem priuilegio. C. de epi. et cleri. l. i. Bal. in. d. l. obseruare. § proficisci. in. iiii. colum. ꝓ. viii.

¶ Potestas seu alius officialis potest recipe ensenia parua nō magna. uide Bal. ubi supra et que sit pena contra facientis. uide Bal. in. l. solent. ad fi. ff. de off. ꝓcon. l. iudices. C. de digni. li. xii. ff. de postulan. l. i. § ait peetor. et ibi Bal. querit quid de paciscente. et. ff. de off. procon. l. plebiscito.

¶ Potestas debet compellere partes ad faciēdam pacem. in auten. de man. princi. § deinde collatio. iii.

¶ Potestas debet esse temporalis. ff. de offi. pre. ur. l. i. et. ff. de offi. procon. l. proconsul.

¶ Ptās nō deponit officiū etiā finito tempe ante aduentum successoris. ff. de offi. procon. l. meminisse. et ibi nota.

¶ Si datum est arbitrium potestati ciuitatꝭ et postea refirmetur in officio simpliciter an habebit illud arbitrium. Bart. in dicta. l. meminisse. facit. ff. de preca. l. sed si manēte. ff. de dona. inter ui. et uxo. l. si donaturus. § fi.

¶ In potestatem dicitur quis uenisse quando quis nactus est possessionem ita ꝙ auelli nō potest. ff. de usuca. l. sequitur. § tunc in potestate et. § si dominus.

¶ Potestas. i. dn̄ium. ff. de acq. re. do. l. quod in littore. et. l. pomponius. et. l. i. laqueum. eo. t.

¶ Auus nepotem ex filia non habz in potestate. C. de eman. libe. l. iubemus.

¶ Solutio patrie potestatis per dignitatez tollit incommoda non commoda. in auten. sed dignitas. C. de epi. et cleri. et ibi Cy.

¶ Potestas. i. officium. C. si rec. prouin. l. i.

¶ Potestas superueniēs in limine actus gesti ualidat actum. tex. in. l. i. ff. man.

¶ Si aliquis promittit dare aliquem in potestate alterius intelligit ꝙ ducet eum ita ꝙ possit apprehendere. ff. ad exhi. l. ii. glo. in. l. i. ff. de tribu. adde. ff. de noxa. l. quotꝭ. § in potestate.

¶ Potestas dicitur a iurisdictione ff. de iudi. l. penulti.

¶ Is dicitur habere rem in potestate qui habz potestatem ipsam recuperandi ff. de noxa. l. si seruus. §. i.

¶ Quid importent illa uerba damus sibi omnem potestatem intelligitur idest regalem quã habet quilibz non recognoscens superiorem. ff. de ori. iur. l. ii. §. initio.

¶ Potestas et imperium differunt. ff. de con sti. prin. l. i.

¶ Multos modos quibus patria potestas constituitur. uide per glo. et doc. ff. de his qui sũt sui uel alie. iu. l. item in potestate.

¶ In his q̃ sunt publici iur. patria ptãs non curatur. ut. l. si filius. ff. de his q̃ sunt sui uel alie. iur. et. ff. ad trebel. l. nam quod.

¶ Dignitas consularis liberat a patria potestate non presidalis. glo. ff. de adop. l. si consul.

¶ Potestas patria non datur in morientem in uentre ff. de colla. bono l. i.

¶ Ptãs in dubio significat iurisdictioẽz gẽtẽiosaz n̄ uolũtariaz. tex. in. l. i. et. ii. ff. de of. pcõsu.

¶ Hoc uerbuz potestas sumitur qñq; p imperio ut. l. imperium. ff. de iurisdic. o. iudi. glo. in. l. i. ff. si quis ius di. nõ obtempe. glo. in. l. solent. ff. de off. proconsu. et lega. quãdoq; generaliter p quolibet habente potestatem statuendi. ff. q quis iur. l. i. §. qui magistratum.

Potior Hoc uerbuz sumitur multꝭ modis. ut nota. de malo. et obadi. cum inferior.

Potius Interdum ponitur electiue. ꝯ simo. dilectus ii ff. commu. di. ui. l. i. ff. de ꝟ. sig. l. fruor.

¶ Interdum potius idest prius. de sponsal. requisiuit. nota. xxiii. q. iiii. non inuenitur. glo. & qd ibi nota. de desponsa. impube. ex litteris. ad de de hac dictione quod nota. in. c. q sicut. de elect. glo. de sponsal. ex litteris. ii. que exponit potius idest prius.

Pragmatica Quid sit. nota. in. l. fi. C. de diuer. ꝛꝑ. ubi glo. uide glo. et Innocen. in. c. i. de re. perit. uta. xxv. q. ii. dicente. in glo. uide. c. di. c. i. et in cle. i. de baptis. adde nota. C. de sacrosanc. eccle. l. iubemus nullam. in glo. adnotatio. et. c. ad palati. sacra largi. l. non aliter. li. xii.

Pransus Aliqua sunt que pransi facere non possunt. q̃ nõ. vii. q. i. nihil. in glo. ulti.

¶ An pransus possit facere missaz ab alio inceptam. glo. tenet q non. in dicto. c. nihil.

Pratica Pratica dicitur a theorica sicut tactus a sensu uerba sũt Barto. in quodam suo consilio. in materia feudorum. cviii.

¶ De intellectu pratico et speculatiuo. uide p philosophum. vi. ethicorum.

Pratum Prata differunt a saltu. ut nõ. i. l. i. C. de pascu. pu. li. xi.

¶ Prata debẽt assignari militibus imperator Barto. in. l. ii. C. de pas. pu. li. xi.

¶ Pratuz est quod ad fructũ capiendũ est paratum. ff. de ꝟ. si. l. paratum. C. de pas. pu. l. fi. li. xi.

Prauus Prauus socius est qui impedit commune opꝰ sm̃ Archi. ut nõ. Io. an. de his que fi. a maio. par. capi.

Pre Exponitur. i. ante. ff. qui satis. co. l. si fideiussor. §. i. C. de ser. fugi. l. quicũq; et. l. mancipia. et in c. ii. de offi. de le. li. vi. et ibi Io. an. et Archidia.

Preambulum Cuz aliquid se habet ad aliud ut preambulum si illud negetur debet probari saltem presumptiue. ff. de proba. l. si filius. ff. so. ma. l. ticia. C. de accusa. l. non ignorat. et qui uult aliquid debet uelle etiam eius preambulum. ff. de acquir. here. l. illud.

Prebenda Ubi sunt distincte p̃bende ibi ex mora capituli nõ deuoluitur electio canonicorum ad episcopum. ita nõ. Innocen. de elec. ecclesia. de quo dic ut in. c. ii. de conces. preben.

¶ Prebenda põt hr̃e iura sua sic q̃libet domꝰ ecclesiastica et ideo nomĩe p̃bende põt agi sicut noie hospitalis. Ita nõ. Inno. de probat. ex lris.

¶ An quis possit habere plures prebendas. uide Inno. in. c. iam dudum. de p̃ben. adde de elc. dudum. ii. de cleri. non resi. quia nonnulli. et. c. clericos. et ibi Inno. uide in cle. ff. de preben. et in. c. litteras. de conces. preben. et in. c. ex ore. de priuile. dixi sub dictione pluralis.

¶ Collatio prebendarum non dependet ab ordine nec a iurisdictione. doc. de consue. cum dilectus. Io. an. de elec. quanq̃. li. vi.

¶ Bona prebendarum sunt data canonicis pro suo officio. doc. de preben. auaricie. Host. eo. t. licet. et quod superest debent dare pauperibus et ibi nota.

¶ In quibus casibus prebenda dicatur affecta nõ. de conces. preben. si soli. circa fi. mag. glo. li. vi. Io. an. de ꝛꝑ. tibi qui. e. li.

¶ In quo differat p̃benda a bñficio. nõ. Archi. xii. q. ii. alienationes.

¶ Quid sit p̃benda nõ. glo. et doc. de ꝯsti. cum m. de ꝟ. sig. olim. pulcre p Inn. et doc. de p̃ben. dilectꝰ. i. ubi ꝯcludit q ꝓprie loquẽdo p̃benda est q̃ distincta est in possessioibꝰ et redditibus diuisa tñ a cõmunione collegii. adde qd nõ. glo. i. q. iii. in summa. Archid. de ꝛꝑ. gratia. li. vi. i. q. iii. si qs p̃bendas. Laudu. in cle. si iuxta. de p̃bẽ. ubi per do. Car. flo. in. xi. q. et. iiii. sequẽ. ad de nõ. in. c. maioribus. de preben.

¶ An uacanti prebẽda possit onus imponi per eum ad quem pertinet eius collatio adeo q semper transeat p̃benda cum illo onere. glo. et doc. de preben. significatum.

¶ Ad unam prebendam non possunt duo eligi nõ. in. c. maioribus. et. c. tue. de preben.

¶ An appellatione prebende ueniat p̃benda sacerdotalis. nõ. de preben. ei cui. li. vi. de ꝛꝑti. si eo tempore. eo. li. doc. de preben. c. finali.

¶ Ad collationẽ cõicatus sequat̃ necessario collatio prebende. nõ. Inno. et doc. de conces. p̃ben. ꝓposuit. de consti. cũ. m. faciunt nõ. de his q̃ fi. a ma. par. ca. ex ore. adde Archi. in. c. eum qui. de preben. lib. vi. tex. in. c. tibi. qui. de rescrip.

eo·l.i·et c·duobus·glo·xvi·q·i·si monachus· In contra·tex·de conces· preben·si capitulo·lib·vi· Quid ecōtra·tex·q sic·de cle·ex·mi·ꝓposuit·Io·an· in·c·si clericus·de prebē·li·vi·tex·de appel·peruenit·ii·in fi·Lap·de preben·si postq̄ li·vi· adde compos·in d·c·cum·m·qui tenet q ad collationez canonicatus non sequitur necessario collatio prebende·sed opus est noua collatione·econtra uero sic collata pbenda eo ipo intelligitur collatus canonicatus·

¶ An per acceptationez unius prebende uacz alia ipo iure·nō·Inno·et doc·de pben· cum iam dudu:· de conces·preben·cum nris·et·c·lras·ubi uidet casus·adde tex·et glo in cle·fi·de preben·

¶ An pbendis possint annecti ecclie et capelle·dic q sic·de pben·exposuisti·de iurpatro·suggestuz· et quod ibi nota·

¶ An appellatōe beneficii ueniat prebenda· nō·de pben·pro illoz·de pbo·sig·tua· Archi·de rescript· gratia·li·vi·ubi tenet q sic· Io·an·in·c·fi·de pben·

¶ An in extimatione ualoris pbendaz debeat haberi consideratio ad fructus uel ad bonoz extimationem magni ualoris et modici fructus· uide Io·an·in·c·si pluribus·de pben·li·vi·

¶ An si prebende aliquoz canonicoz destruantur alii teneantur suas contribuere· uide Io·an·in·c·i·de deci·lib·vi·

¶ An si in ecclia est determinatus numerus canonicoz et prebendaz rupto numero canonicoz intelligitur ruptus numerus pbendaz·uide nō·de pben·ꝓ illoz·ubi Inno·in glo·fi·et in·c·dilecto·eo· ti· in gl·in·ꝟ·nō ē·et in·c·maioribus·eo·ti·

¶ An iparitas prebendaz de iure ꝓcedat·glo·pro et contra in·c·cum·m·de constitu·tex· glo·et doc· de ma·et obe·statuimus·glo·de consue·c·fi·lib·vi· sup·ꝟ·meliores·glo·xvi·q·vii·decimas·

¶ Non dicitur negligens in acceptando prebēdaz si iusta causa ꝓtestatur q non acceptat illaz si aliā sibi magis congruentez de iure uolet acceptare· gl· in cle·fi de preben·et ibi Paulus·

¶ In assignatione pbende non est necessaria examinatio persone nec collationis iuri canonicalis sed sufficit sūmaria cognitio electionis sue excluso q̊cunq contradictore·in·c·ꝓposuit·de conces·preben· in glo·i·et ibi per Inno·

¶ Quotidiane distributiones non sunt de prebēda·tex·in·c·fi·de conces·preben·lib·vi·in glo·fi· d preben·pro illorum·

¶ Facta assignatione prebende canonico p habente potestatez licite in ea admistrat licet patiat controuersiā sup ea·Inn·i·c·ꝓposuit·d cōces·pbē·i gl·i·

¶ Quo iure canonicus expectans petat pbendam pmo uacātē·uide Io·an·in·c·si postq̄·de pbē· li·vi·

¶ Prebende uacant in curia collatio spectat ad papam·non ad ordinariū·tex·in·c·licet·et·c·pnti·d preben·li·vi·Bar·in·l· si quis sub conditione·ff·de testam·tutel·

¶ Prebendarius non agit nomine ꝓprio sz nomine ecclie scdm Inno·de ꝓbati·ex litteri· de rescrip· edoceri·et quod ibi nota·

¶ Quādo non sunt prebende distincte in ecclesia post mortē canonici non uacat prebenda sed cū illo moritur et cum illo nascitur·de cōces·pben·ex pte de elec·cum ecclia uulterana·et ibi gl· de pbē·dilecto·et ibi plene per Inno·Io·an·et modernos·

¶ Prebenda potest cōferri laico coniugato quia non consistit in iure spūali sed in perceptione fructuum·de constitu·cum·m·de insti·ad nostram·

¶ Prebendarius qui non est canonicus non interest tractatibus capli sm Inno·de insti·ad nostram·

¶ Quedam sunt prebende sacerdotales quedam diaconales·de preben·ei cui·li·vi·

¶ An habens plures prebendas in diuersis eccliis sit in qualibet eaz canonicus et habeat uocez· uide xxi·q·i·c·i·de preben·quia in tm·et·c· de multa·in glo·ul·nō·de conces·preben·lras in glo·ulti·sm Inno·de cle·non resi·clericos·ubi uide·

¶ Prebenda quo ad dñiuz non transit in prebendarium sed tantum ex prebende fructibus percipit uite necessaria·de prebēd·c·ii·

¶ Conferre prebendas in ecclesiis collegiata inferiore cathedrali non pertinet ad episcopū sed ad platum illius ecclesie· de insti·ad nram· potest tamen de consuetudine pertinere ad episcopuz·de conces·preben·quia diuersitatem·

¶ An in prebendis habeat locuz concil·lateraneñ· uide de conces·preben·ex parte·

¶ Si conferatur prebenda uacatura an extendat ad uacantem de facto·Cy·C·qñ di·le·ce·l·cuz uxor de conces·preben·cum nostris·

¶ Si est questio de prebenda interiz debet ali ex ea ille qui est in possessiōe·nō·Bar·ff·de lib· agno·l·si neget·in fine·

¶ Si pbenda sit collata alicui nomine absentis an illi absenti queratur·nō·Cy·C·si quis alte· uel si l· multum·in ul·q·nō·ff·de iuriuran·l·labeo· d pbē·si tibi absenti·iu gl·iii·et eo·ti·accedēs·et ibi nō·

¶ Quando debeat acceptari prebenda et de multis aliis·q·circa prebendas·uide Specu·ti·de actio·seu peti·§·ultimo·ad fi·

¶ Casus in quibus uacat prebenda· in pmo non debetur·nō·de preben·quia sepe·in glo·fi·li·vi·

¶ An prebende debeant esse pares·uide de const· cum omnes·in glo·pe·et ibi Inno·

Precarium

In quo differt a cōmodato·Bart·in·l·in cōmodato·§·sic·ff·cōmo·nō·ff·de re·iur·l·contractus·C·de pca·l·ii·ff·eo·l·i·i gl·pe·et ibi Bar·d pca·c·fi·i· gl·i·

¶ Quid sit precariū· Bar·in·l·si finita·§·si de uectigalibus·ff·de dam·infec·et in·l·i·ff· de precar·

¶ An si uendens ꝓcur·constituat se precario nomine possidere queratur possessio dño·Guil· de cu· dicit q non·in·l·ab emptione·ff· de pac·contrariuz tenent Bar·et Ange· de quo Bar·in·l·si is qui pro emptore·in ul·q ff·de usuca· uide Ange·in·l·fi·C· de acqui·posses·

¶ An precarium habeat uires in rebus per debitorem post obligationem quesitis·Salice·in·l·ii·C·de contrahen·emp·

¶ An precario possidēs faciat interi fructus suos uidet q sic·ut·l·iulian'·§·ex uēdito·ff·d acti·emp·

¶ Materiaz pcarii uide per Spec·ti·de obli·et soluti·Bar·in·l·creditores·C·de pigno·

¶ De rebus ecclie nullus cogitur pcarium facere iiii·q·ii·precarie·de preca·c·i·

¶ Prelatus faciendo precariū de bonis ecclie nō potest obligare successorez suum quin possit reuocare illud quod est irrationabiliter factuz ·iiii·q·ii· de precariis·et quod ibi nō·

¶ An episcopus possit rem ecclie pcario dare sine consensu capli·uide in·c·de his que fi·a prela·

¶ An concedens rem precario possit illam ppria auctoritate auferre. Inno. q sic. de loca. ppter.

¶ An cctus pcarii sit similis emphiteotico. glo. x. q. ii. pcarie. Bal. x. coll. qui. mo. feu. amit. c. i.

¶ Qualiter cognoscatur an concessio alicuius iuris uel rei usus sit facta precario. glo. in. c. bone. ii. de postula. prela. Ange. in consil. iii.

¶ Quedam dicantur precarie quedam precaria. et qdam precarium. de quibus uide in. c. i. et ulti. de preca. et quod ibi nota.

¶ Precarium non expirat per mortem sed reuocationem eius qui concessit. de preca. pcarium.

¶ Quis debeat pbare an ille qui dicit se iuste possidere uel ille qui dicit precario. nō. per doc. modernos. de postula. pla. bone. ii.

¶ An concessio precarii concernat dominium. dic q non. ut nō. de preca. c. fi.

¶ Precarium est quod precibus petentis utendum cocceditur tam diu q diu concedens patitur. ut ff. de precar. l. i.

¶ Quis dicatur precario possidere. nō. C. de prescript. xxx. anno. l. male agitur. in glo. ii. et ibi Cy. C. de fui. et aqua. l. i. in. i. q. C. uti possi. l. i. in glo. precario. Bar. ff. e. l. i. §. fi. idem Bar. ff. de acqui. pos. l. interdum. in prin.

¶ Quando oriatur eius interdictuz. nō. ff. de preca. l. quesitum. § et illud. in glo. ul. culpa.

¶ An precariuz transeat ad heredes. nō. ff. de preca. l. cum precario. in glo. ii. de procura. c. fi. et ibi nota. in glo. ii.

¶ Que actio datur pro precario. nota. in. l. interdum. de preca.

¶ An precario concedens pscribat. nō. ff. de acqui. pos. l. poponius. §. si is q. in gl. fi. et ibi per Bar.

¶ Quibus casibus finiatur precarium. nota. de pcura. c. fi. in glo. ii.

¶ In q differt pcaria a pcario. nō. de pca. c. i. i. gl. i.

¶ Si sit finitū tēpus pcarie an taciturnitate uideatur renouatum. nō. de preca. c. i. in glo. fi.

¶ Possessio pcario iusta est. ff. cō. diui. l. cōi diuidūdo. ff. de noxa. l. i. §. i. et. l. qcūq. §. i. ff. de publicia.

¶ Precario possidēs nō dicit possidere. iustus tñ e possessor. ff. de noxa. l. si filius. §. is q. et qd ibi nō.

Precedentia

Quandoq precedentia restringunt et declarant pbant et determinant sequentia et econtra. ff. de iurisdic. om. iudi. l. si idem. in fi. ff. de calū. l. hec actō ff. qui satisda. co. l. sciendūz. et. ff. ad. l. aquil. §. huic scripture. facit. ff. de ꝟ. ob. l. ticia. §. idem rñdit. ff. de re. dub. l. quedam. ff. de re mili. l. non omnes. §. a barbaris.

¶ Qui mandat precedentia uidetur mandare sequentia et econtra. ff. de iurisdic. om. iudi. l. ii. ff. de pcura. l. ad rem. et. l. ad legatum.

¶ Qui impedit precedentia uidetur impedire sequētia. ff. q ui aut clam. l. uim facit. et. C. si quis aliquem. testa. phib. l. iii.

¶ Precedentia requirunt uniformiter et pariter omnia sequentia nō. xxviii. q. i. quia sunt culpe. de appel. ꝯo requiris. ff. de liber. et postu. l. iii. §. ante heredis. xxii. q. vii. aplus.

¶ Precedentia aliqñ restringunt sequentia et eq nō. ff. de ꝟ. sig. l. si cum fundum. in glo. magna.

¶ Aliqñ presumitur per sequentia nō. xviii. di. puenit. in glo. i.

¶ Precedentia anteq res deducatur ad actum declarant uerba dispositiōis pgnantia et ad plures ac uarios sensus trahibilia et illa limitant ac restrigūt ut. l. cancellauerat. ff. de his que in testa. delen. et non regulatur sm uerba dispositionis. sed sm cām que colligitur ex precedētibus. C. de libe. et postu. l. iii. C. de fideig. l. cum uirum. in glo. uide Ange. in consilio suo. ccli.

¶ Pactum qd in continenti pcedit limitēs cctū habet p cctu repetito. ff. de pac. l. item uidendum.

Preceptum

Que sit differētia inter preceptuz iudicis et sniam nō. glo. in. c. duduz. ii. de elec. doc. in. c. peruenit. ii. de ac. et ibi uide.

¶ An preceptuz expiret morte pcipiētis sicut mādatum. glo. dicit q non. xxiii. q. i. quod pcipitur. allegat in aut. ut nulli iudi. §. et si uero iubemus.

¶ An sit differentia inter preceptū et mandatum glo. in pal. c. qd precipitur. do. Car. flo. plene in. c. qin abbas. de offi. dele. et in cle. fi. de pcura. xviii. q. ii. dudum.

¶ Ueniens contra. l. precepti super qua sunt uarie opiniones doctoꝝ non peccat licet mereatur non q ueniendo. glo. iii. et ibi Io. an. in. c. fi. de feudis.

¶ Preceptuz iudicis de soluendo id qd debet de iure cōi non debet habere in se cāz seu iustificationem. secus si non est debitum de iure cōi. Laur. in. c. dispendiosam. de iudi. in ꝟ. cohercerī. Inno. de testi. significauit. ubi de hoc.

¶ Preceptuz iudicis extraiudiciale ualet sine cāe cognitione. Inno. in. c. ad aures. de temp. or. idem de resti. in inte. c. ii. uide melius per Laur. in. d. cle. dispendiosam. glo. ii. q. i. in summa.

¶ Precepta generalia ordinarioꝝ ligant exemptos q facientes in loco non exempto nō. in cle. i. de uf. et honesta. cle. in glo. ii.

¶ Preceptuz iudicis de non soluendo non habet uim snie nec citationis quando fit ex abrupto et sine cause cognitione. opt. tex. de fo. compe. dilecti. Inno. de coha. cle. et mu. uestra.

¶ An pceptuz iudicis de satfaciendo habeat uim citationis. Io. an. in dicto. c. uestra. et in addi. Speci. de noto. crimi. §. i.

¶ Preceptuz iudicis de soluendo est snia interlocutoria. glo. in. ꝟ. snia. insti. qui. alie. non licet. §. i. glo. q. ii. q. i. in sum. glo. in. c. dudum. ii. de elec. glo. i. c. ex pte. i. de ꝟ. sig. Io. an. aliqd. i. e. pueīt. ii. de ap.

¶ Preceptuz iudicis non potest tollere ius habētis rem obligatam super qua mandat. uide tex. i. e. ex litteris. de pigno.

¶ Preceptum obligat ad mortale. xiiii. di. precipimus. nō. de preben. graue.

¶ De preceptis que fiunt per potestates ne pars exeat palaciuz ul ne moueat a poste sub pena. uide Io. an. in addi. Spe. ti. de iurisdic. om. iudi. in fi. uide de elec. dudum. ii. in gl. de ꝟ. sig. ex parte. in glo. et ii. q. i. i. si. et in. c. i. de temp. or. ad aures. in gl. ii.

¶ An dans uel faciens decimo die satisfaciat precepto iudicis de dando uel facieddo. i. x. dies. ul ante. x. dies. glo. q sic. ii. q. vi. anterioruz. facit gl. ea. cā. et. q. biduum. uide qd nō. de ap. preterea.

¶ An. ꝟ. iniungimus inducat preceptuz. dic q sic glo. in cle. quia contingit. de reli. domi.

¶ An lex precepti obliget licet non fuerit usu ul moribus hominum approbata nō. iiii. di. erit autem

lex·et·§·leges·tex· et ibi nō·docto·in·c·cum olim· de cleric·coniuga·

¶ Preceptuꝫ affirmatiuuꝫ obligat semp sed non ad semper·uide nō·per Io· an·de hereti·cum ex iniuncto·dictum est Gas·de cal· et do·Ca·floren·super rubrica de sponsa·

¶ An ea que sunt perfectionis cadant sub pcepto dic·ꝙ non xxxiii·q·v·qui sitit·ubi bona glo·Adde glo·fi·de eta·et quali·ad aures·

¶ An et qn̄ pcepto supioris sit obediēduꝫ· nō·xi·q·iii·qui iustus·in glo·uide quod dixi·s·sub dictione obedientia·

¶ An et qn̄ pces habeāt uim pcepti· glo·xi·q·iii·rogo·faciunt nō·in cle·dudū·§·ultio·d sepul· facit qd dixi·s·sub dictione hortamur et mandamur·

¶ Omne pceptuꝫ iudicis faciens ad cām est snīa interlocutoria·Bar·in·l·quotiēs·C·de digni·li·xii·adde nō·in·l·cum non solum·§· necessitatem·C·de bo·que libe·in glo·i·circa mediū· et·in aut·de liti·§·ad hoc·in glo·interlocutionibus·

¶ Preceptum ꝙ aliquid fiat intelligitur cōgruo loco et tempore· ut·l·si uero non remunerandi·§·si·ff·manda·ubi uide·

¶ Preceptuꝫ factum filiofa·maiori confesso ualꝫ et sine patris consensu secus in snīa·gl·in·l·cum nō solum·C·de bo·que libe·

¶ Preceptuꝫ de soluendo factuꝫ debitori confesso per se uel pcuratoreꝫ sponte absqꝫ contradictione habet uim snīe·ut·l· si debitori·ff·de iudic·Spec·ti·de sen·pla·§·i·℣·est quoqꝫ·Io· an·in addi·Spe·d lit·cōtes·§·i·et ti·d acto·§·i·℣·sꝫ nūqd tenꝫ

¶ Qui contēpnit obedire pcepto sanctoꝝ patruꝫ seueritateꝫ ecclesiastice discipline debet sentir·lv·di·nullus penitentem·

¶ Preceptuꝫ nos obligat ad obedientiaꝫ sed non cōsiliū·xiiii·q·i·qsquis pceptis· et·xxviii·q·i·nō ē·

¶ Preceptuꝫ iudiciale requirit cause cognitionē secus in extraiudicialibus ita nō·Inn·in·c·ad aures de temp·ordi·nō·ff·de appel·l·creditor·§·iussus·et l· non uidetur dolo·ff·de re·iur·

¶ Preceptū iudic non ligat qn̄ est dubiū de fūdamēto iurdictōis·Inno·in·c·cuꝫ in iure·de of·dele·

¶ Preceptuꝫ factum alicui qui condemnatus est ad soluendum potest reuocari etiam sine citatione partis·Innoc·in·c·querelam·de resti·in integ· uide Bal·in·l·ii·C·de serui et aqua·

¶ Preceptuꝫ factum debitori qui confitetur debitum potest fieri etiam coram iudice non sedente p tribunali·Inn·in·c·preterea·de dila· Albri·in·c·a procedente·C·de dilatio·

¶ An et qn̄ pceptum iudicis habeat uim snīe et d eius effectu uide Inno·de resti·in integ·c·ii· Idem de tēp·or·ad aures·doc·de pben·dilecto·gl· de spō·duo·tua·Inno·in·c·cum ex lrīs·de resti·in integ·in glo·ii·in fi·glo·xi·q·iii·in sum·Inn·in·c·fi·qui ma·accu·pos·Io·Mo·in·c·ꝙ piculosuꝫ·de sen·ex·li·vi·

¶ Precepta negatiua magi obligāt q̄ affirmatiua nō·ii·q·i·si peccauerit·

¶ Preceptuꝫ uni omnibus uidetur esse factum d maio·et obe·solite·de conse·di·iiii·c·i·l·di·purgant xxiiii·q·v·quicunqꝫ·

¶ An ueniens contra pceptum iudicis nuda uoluntate factum incidat in penam cōminatam·uide Io·an·in addi·Spec·ti·de iurdic·om·iudi·in fi·

¶ Preceptum iudicis qūqꝫ habet uim diffinitiue sententie·de quo doc·de appe·peruenit·rota conclusione·cclxxx· quandoqꝫ non habet uim interlocutorie·uide Inno·in·c·ii·de resti·in integ·

¶ An pceptum iudicis ex abrupto ut quis non faciat aliquid sub pena centum habeat executionem ita ut possit exigi pena·Io·an· i addi·Spe·ti·d iur·om·iudi·§·i·in fi·℣·non est ergo omittendus·

¶ Iudex potest pcipere partibus hincinde obligat ut sibi satisfaciant infra certum terminuꝫ qd si non faciant absoluit eas·Bal·x·colla· que sit prima cau·benefi·amit·c·i·

¶ Quod pcipitur imperat qd imperatur necesse est fieri·in aut·de here·et fal·§·si qs uero·C·unde ui·l·meminerint·uide de pbo·sig·c·in his· lxxvii·di·utinam·et quod ibi nō· Archi·

¶ Precepta de operibus misericordie sunt referenda ad articulos necessitatis et facultatem faciendi·nō·Archi·i·di·ius humanum·s·Tho· secda secde·q·iii·ar·ii·Archi·ii·q·i·si peccauerit·

¶ Preceptum iniustuꝫ plati non est admittendū xi·q·iii·iulianus· quod intellige si certum est illud esse iniustum secus si dubitet·xxiii·q·i·quod culpatur in fi·nō·in·c·dilectus·et·c· ad aures·de tempo·ordi·faciunt nō·in·c·inquisitioni de sen·excō·

¶ Quibus ex causis quis excusatur non seruando precepta legis·uide·xxxv· di·ab ex ordio·et de decem pcepti decalogi·uide·xxxii·q·vii·adulterii·

¶ An ualeat pceptuꝫ iudicis sine causa·nō·Cy·C·de fideig·l·quotiens·in·i·q·Io·an·in addi·Specu·ti·de sen·§·ii·℣·est quoqꝫ·

¶ An pceptuꝫ iudicis factum ad petitionem meaꝫ possit statim reuocari·Io·an·in additi·Specu·ti·de furti·§·ii·℣·est quoqꝫ·

¶ Contra pceptum factuꝫ in confessuꝫ non potest opponi exceptio nullitatis et preceptū non rite factum non dicitur pceptum·ee tenet preceptuꝫ factū contra minorem qui confessus fuit debitum et iurauit se maiores ratione sui doli·et bonefidei aduersarii et in dubio psumit in dolo qui dixit se maiorē Io·an·i addi·Spe·ti·d sen·§ ut aūt·℣·si aūt nō·

¶ Preceptuꝫ factum a iudice sub pena applicāda fisco non potest executioni mandari nisi prius fca condemnatione de eo·Io·an·in addi·Specu·titu·de iureiuran·§·i·℣·ad hoc·

¶ Preceptum factū alicui sine ordine iudiciario·uel ex impetu ꝙ soluat uel non soluat·ut·l·fi·ff·de le·cōmis·et·l·fi·§·ulti·ff·ꝙ me·cā·potest etiaꝫ sine cause cognitione et sine partis citatiōe reuocari ex quo notoriuꝫ est iuri ꝙ debet reuocari fm Inno·in c·querelam·de resti·in inte·facit·ff·de eui·c·l·mior ff·de bo·pos·l·iii·§·penul·Bald·in·l·si aquam·C·de serui·in·iiii·colump·

¶ An pceptum qd facit iudex in cōfessum scdm formā·l·si debitori·ff·de iudi· transeat in rem iudicatam·uide in·l·non fatet·ff·de cōfes·ubi Bar·Bal·tenet ꝯ Bar·in·l·error·C·de iur et fac·igno·

¶ Preceptuꝫ iudicis monitoriuꝫ de aliquo faciendo potest iustificari per clausulā·si senseris te grauatum compareas coram nobis recepturus iusticie cōplementuꝫ·ut nō·ff·de no·ope·nunc·l·de pupillo·§·remisse·uide Bal·i·l·ad pemptoriū·ff·d iudi·

¶ Preceptum guarentisie est interlocutoria non diffinitiua et nunq̄ transit in rem iudicatā· Bal· in l·fi·§·necessitate·C·de bo·q̄ lib·adde qd nō·Inn·in c·cum uenissent·de resti·in integ·glo·inhibitioneꝫ·

¶ An preceptũ qđ fit in sponte ꝯfessuꝫ sit interlocutoria uł diffinitiua·uide Bal·i·d·l·fi·§·necessitate

¶ Preceptũ iniquũ debet iniquũ declarari et põt etiam ac debet reformari·nõ·de appel·ut debitus·i glo·pe·tex·est singularis in·l·generaliter·§·sin autẽ non rite·ff·de re·credi·et iuriuran.

¶ Preceptuꝫ quod emanat sine cause cognitione et sine cause insertione et potest dici strangulatuꝫ·ut·l·i·C·đ predi·curia·li·x·Cy·et Bal·in·l·quotiẽs C·de fideiꝯ·uide in·l·filiusfa·§·diui·ff·de le·i·et·l·pr̃ filiuꝫ·§·iulius agrippa·et qđ ibi nõ·ff·de le·iii.

¶ Preceptum iudicis excusat a pena·ff·de aqua plu·ar·l·quanq̃·Dy·in regła ꝙ quis·li·vi·et·l·non uidetur·§·qui iussu·ff·de re·iur.

¶ Preceptuꝫ iudicis potest fieri die feriata quia non requirit cause cognitioneꝫ·ut nõ·Ja·de are·i·l·a procedente·C·de dilatio·do·Florẽ·in·l·si debitori·ff·de iudi.

¶ In confessuꝫ non est sñia ferenda sed preceptuꝫ Bar·ff·de confes·l·i·et·l·non fatetur.

¶ Omne iustum et equum siue ex instinctu siue nali rõne iur̃gentium siue iuripositiui uidetur late preceptuꝫ iur̃·ut·l·i·§·ius priuatum·ff·de iusti·et iur̃·facit·l·omnes·eo·ti.

¶ Preceptuꝫ sumitur pro quatuor uirtutibus legis·ut·l·i·ff·de legi.

¶ Que sit pena contrauenienti ꝑcepto legis uł iudicis habetur in·l·legis uirtus·ff·de legi·Bal·uidetr̃ dicere ꝙ sit pena capitis·C·de ue·numis·po·l·fi·libro·xi·facit tex·et quod ibi nota·glo·in·c·fi·de maio·et obe.

¶ Quomodo cognoscatur an lex sit precepti uel consilii·uide in cle·exiui de paradiso·de ꝟbo·sig·et in·l·sepe·ff·de offi·presi.

¶ Precepta decalogi continent omnia ꝑcepta·s·Tho·i ꝑma se·q·c·ar·iii·et in·iii·di·xxxvii·ar·iii.

¶ Precepta decalogi sufficienter distinguuntur et numerantur in ꝑall·q·c·ar·iiii·et·v·et in·iii·di·xxxvii·ar·ii·et·iii.

¶ Precepta decalogi sunt indispensabilia·in ꝑall·q·c·ar·viii·et in·iii·di·xxxvii·ar·iiii.

¶ Precepta ordĩe nature ꝑcedũt cõsilia·s·Tho·i q·đ quolibꝫ·q·iiii ar·xxiiii et·q·v·ar·ix.

¶ Preceptũ potest esse de eo qđ est preter diuinam uoluntatem·Idem in·i·di·xli·ar·iiii.

¶ Precepta dantur de his que sunt de iure nali Idem in sum·contra gen·li·iiii·di·xxix.

¶ Precepta moralia continentur in·l·ueteri·Idẽ in ꝑma scđe·q·lxxxix·ar·ii·et pertinet ad legeꝫ nature·ꝑma scđe·q·c·ar·i.

¶ Precepta moralia ueteris legis sunt de actibus cõiuꝫ uirtutum·ꝑma scđe·q·c·ar·ii.

¶ Precepta moralia ueteris legis nõ uiuificabãt·Idem in ꝑalla·q·c ar·xii.

¶ Precepta iudicialia erant in ueteri lege·Idem ꝑma scđe·q·xcix·ar·iiii·et sunt ordinata ad ꝓximum·ꝑma scđe·q·c·ar·i et figurant aliquid·ea·q·ar·ii·et nõ sunt ꝑpetue obligationis·ea·q·ar·iii.

¶ Precepta iudicialia distingui possunt·Idem ꝑma scđe·q·ciiii·ar.

Preceptor

Preceptor differt a cõmendatario·de re iudi·abbate·li·vi·in suprascriptione.

¶ Preceptores templi possunt agere pro domibꝰ suis·de iudi·cum deputati·et quod ibi nõ.

Preces

An preces carnales inducant simoniam·uide Innocen·in·c·tua·de eta·et quali·facit·l·obseruare·ff·de off·ꝓsi·de simo·cuꝫ essent·nõ·glo·de elec·sciant·li·vi.

¶ Preces importune equipantur metui·nõ·Inn·in·c·petitio·de iuriur̃·qđ nõ·ꝓ renuntiatiõibus filiorꝫ qui ꝓpter importunas ꝑces parentuꝫ renũtiãt successioni sm Bald·facit glo·et qđ ibi nõ·in·l·i·§·que honoranduꝫ·ff·qua·re·ac·non da.

¶ Frustra precibus implorat qđ iure cõmuni cõceditur·ff·ad muni·l·i·in fi·ff·de leg·i·l·si qñ·C·de thesau·l·i·li·xi·de ꝟbo·sig·ex parte·i.

¶ Preces iuste sunt exaudiende·ff·de serui·rur predi·l·attilicinus·xxxv·q·ix·ueniam.

¶ Preces ambitionẽ inducunt et ideo reglariter ꝓhibentur·C·de epis·et cle·l·si postq̃·C·de arbi·l·arbitrorꝫ·de eta·et quali·tuam·et ibi nõ·Hostiẽ·et Io·an·viii·q·ii·in sum.

¶ Preces importune inducunt simoniam·nõ·de elec·per inquisitionem·in glo·sollicitasse·uide in·l·fi·et qđ ibi nõ·C·si quis ali·testa·ꝓhi.

Precipitiũ

Judicia precipitãtia nõ sunt ff·de de interrog·actio·l·ꝙ·ff·de exercito·l·i·in prin·ar·ff·de de statulibe·l·si peculiũ·§·fi·in cle·pastoralis·§·ceterꝫ·de re·iudi·ii·q·i deus omnipotens·l·di·ponderet·ii·q·i·quero.

¶ Precipitatio oritur ex luxuria·s·Tho·sa scđe q·liii·ar·vi.

Precipuum Precipue

¶ Precipuum quãq; exponitur·i·spãle·ff·de offi·ꝓcu·cesa·l·fi·quãq; precipuum·i·preferenduꝫ·ut·C·de iudic·l·placuit.

¶ Precipue·i·tantum·de fo·compe·licet.

¶ Precipue ponitur pro maxime·uide i ꝓhemio ffor·§·sed cum nos.

Precise

Quid significet hec dictio notado·Car·flo·in·c·ii·de rescrip·nõ·in·c·contra xpianos·de hereti·li·vi qđ facit ad statuta in quibus dicitur et sit precisum sic est padue

¶ Uerbuꝫ ꝑcise quãq; recipit limitationẽ·Bar·in·l·si stipulatus sim damã·ff·de ꝟbo·obli.

¶ Precisa determinationeꝫ recipiunt·ff·de publitia·l·eum qui·§·si petenti·ff·de iureiuran·l·nõ erit·§·dato·de arbi·licet·nõ·xii·q·ii·sine exceptione·xxii·q·ii·c·ii·et quod ibi nõ·Arch·lxi·di·c·i·et qđ ibi nota·idem Archidia.

¶ Precise absolute idem signant·de heretic·contra xpianos·lib·vi.

¶ De hac dictiõe uide·ff·de re·iudi·l·miles·§·decem·et exponitur precise id est necessario·ff·de ꝓcuratori·l·sed et hee·§·penul.

Precium

An et qñ ꝑcium succedat loco rei·uide·ff·que in frau·cre·l·qui a debitore·et·l·si rem et precium·ff·de petiti·heredi·ubi Bar·nõ·in·l·ii·C·de distrac·pigno·glo·in·l·si cum seruum·ff·si cer·peta.

¶ Qualiter ꝓbetur precium siue ualor rei·Bar·i·l·iii·§·diui fratres·ff·de iure fis·Bar·in·l·precia rerum·ff·ad·l·fal.

¶ An precium rei intelligatur deductis expensis factis pro re uendenda·uide·ff·de condi·et demõ·l·sed et si hoc.

¶ Quid sit preciuꝫ rei·uide Bar·in·l·morti cã capimus·ff·de dona·cã mor·ff·ad·l·fal·l·precia reruꝫ

·§·fi·et·C·de rescin·uen·et·l·rem maioris·

¶ Precium actionis cesse non attenditur solũ respectu rei sed etiam respectu dubii litis euẽtus·gl· que incipit lex ista·in·l·per diuersas·C·manda·

¶ An oblatio precii facta per legatariũ heredi ꝑ re quã damnatus erat ei uendere faciat statim traditionẽ haberi ꝑ pfecta ita ꝙ sit trãslatũ dñium ita ꝙ agi possit rei uen·uel actiõe ex testõ·Cy·i·l· i·C·cõmu·delega·Dy·et Bart·in·l·uxorem·§·agri plagã·ff·de le·iii·uide in·l·si heres·ff·de actio emp·

¶ An pretium uictualiũ possit taxari per statutũ nõ·Bar·in·l·nemo exterñ·C·de iude·

¶ An p̃cium rei ꝓbetur ex eo quia tantũ potuit haberi a tali uel tali·nõ·Bar·in·l·ii·C·de rescin·uẽ· doc·in·c·cũ cãm·et·c·cum dilecti·de emp·et uende fi·instru·cum Io·heremita·adde gl·in·c·cũ cã·de testi·in quibus locis etiam uide qualiter ꝓbetur deceptio ultra dimidiam iusti precii·

¶ Precium rei quandoqȝ dicitur pars precii·ff·de le·cõmis·l·fundus·§·i·

¶ Ex qualitate p̃cii presumit·ff·de transac·l·cum hii·§·ii·ff·cõmo·l·in rebus·§·possunt·uide de peni·di·v·qualitas·

¶ Quod dicatur iustum precium rei·uide nõ·in c·in ciuitate·de usur·

¶ Preciũ rerũ imobiliũ extimandũ est scdm redditus·C·de rescin·uendi·l·si quos·C·de sacrosanc·eccl·aut·ꝑpetua·xii·q·ii·perpetua·

¶ Quotuplex sit precium·nõ·C·de sent·que pro eo quod inte·profe·l·i·in glo·i·

¶ Uerbum p̃cium ꝓprie ad uenditionẽ refertur· Bar·in·l·fi·C·de predi·curia·li·x·

¶ Preciũ rei uariatur quãdoqȝ scdm diuersitatem locorum·ff·de eo quod cer·lo·l·ideo·Bart·in·l·precia rerum·ff·ad·l·fal·

¶ Precium rerum mobiliũ debet inspici in loco publici fori·Bar·in·l·septem·C·de eroga·mili·ãno·li·xii·et in palsa·l·precia rerum·

¶ An teneat emptio uariato precio a partibus·nõ ff·de ꝯhen·emp·l·in uẽditionibus·in gl·in p̃cio·ff· de actio·emp·l·exempto·§·fi·in glo·cõuentionibus

¶ An possũ paciscí ut non restituat preciũ si res euincatur·nõ·in palsa·l·exempto·§·fi·in glo·si qs· ff·de pac·l·in em ptiõibus·Io·an·in addi·Specu·ti·de emp·et uendi·§·fi·in prin·ubi uide·

¶ Quod dicatur maius precium·nõ·C·ꝙ metus cã·l·non interest·in glo·maiorem·

¶ An restituat preciũ qd solutũ est pro uicioso uel reprobato contractu·nõ·C·de prescrip·xxx·uel xl·anno·l·i·in glo·fi·et ibi Cy·in·ii·op·C·de agri· et censi·l·quemadmoduz·in glo·emptor·ad finem· et ibi Barto·lib·xi·

¶ An ꝓcurator uel alius administrator uendens nomine alieno possit habere fidem de precio nota· Cy·C·de rei uen·l·in ciuile·Gul·de cu·ff·de instito· l·cuicunqȝ·§·fi·nota·ff·de re iudi·l·a diuo pio·§·si emptor·in glo·fi·et ibi Bar·

¶ An si non sit appositum precium in instrõ uẽditionis ualeat et p̃sumatur iustum preciũ intercessisse·nõ·Cy·in·l·i·in fi·C·de ꝯhen·et cõmit·stipu· Spe·ti·de cessio·actio·§·ii·ꝟ·et nota·

¶ An uendicans rem suam teneatur ad preciũ·nõ C·de euic·l·super empti·

¶ An preciũ debeat restitui emptori quãdo res ab eo alienata in fraudeȝ creditoꝝ euincitur·nõ·ff· que in frau·cre·l·si debitor·et uide qd ibi nõ·Bar·

¶ In uniuersalibus non soluȝ p̃cium succedit loco rei sed etiaȝ res empta de precio·uide in·l·impator in fi·cum·l·se·et ibi Bar·plene·ff·de le·ii·

¶ An et qñ preciũ succedat loco rei·uide·ff·que i frau·credi·l·quia debitore et ff·de here·uel actõ· uendi·l·uenditor·§·ꝓuenisse·ff·de iur·dot·l·cũ fundus·§·si fundus·ff·de pecu·l·ex duobus·§·uẽditor Bal·plene de materia·in·l·si rem et precium·ff·de rei uendi·

¶ Preciũ consistit in pluribus non in uno tantũ nũmo·glo·ff·de acqui·pos·l·si quis ante·

¶ Ubi surrogatur preciũ in obligatõe loco rei nõ ꝑimitur ad peremptioneȝ rei·ff·de peti·heredit·l· item ueniunt·§·preter·

¶ Licet in uniuersalibus preciũ succedat rei hoc est uerum durante precio sed eo consumpto secus· tex·est nobilis in·l·si a dño·ff·de peti·heredi·quod bene nota·quia facit ad·l·si rem et precium·ff·de peti·here·esse modice utilitatis·

Preciosum

Que sit res preciosa sũmarie cognoscitur·nõ·ff·de euic·l·emptor·in glo·de seruo·

¶ An res preciosa accedit utiliori·nõ·ff·de re·diui·l·si meliora·in glo·preciosior·

Preco Preconium

Quot nomina habent p̃cones·nõ·in aut·de iudi·§·uno quoqȝ·in gl· exceptõib·colla·vi·Spe·ti·de cita·§·seq·circa p̃n·

¶ Qualiter olim et hodie debeat solui eis·nõ·in sti·de actio·§·tripli·C·de sportu·sup ꝓuica·uide nõ per Bar·ff·de iti actuqȝ pua·§·ueteres·

¶ Qñ p̃cones debẽt habere tm̃ ꝓ miliari itelligit de uia recta·Bar·ff·de ex·tuto·l·non solum·in p̃n·

¶ An precones eligãtur a delegato·nõ·C·de spor· l·ii·in glo·superpõnere·

¶ Preco non potest esse seruus·Io·and·in addit· Specu·ti·de teste·§·i·ꝟ·item ꝙ est seruus·

¶ Coram precone potest opponi exceptio que potest opponi post sententiaȝ·nõ·Cy·C·de excep·rei iudi·l·si ut proponis·

¶ An precones debeant accipere pignora apta ad culturaȝ·nõ·C·que res pig·ob·pos·l·executores·et ibi Cy·et in·l·sequenti·cum auten·ibi posita·

¶ Quando p̃cones faciunt executioneȝ et dicunt nihil inuenisse non debet credi·sed iudex debet ꝓnuntiare·nõ·Bar·ff·de no·op·nunc·l·stipulatio·§· habet·et quod ibi nota·

¶ Si p̃co facit falsas relationes punitur crimine falsi·nõ·Bar·ff·ad·l·cor·de fal·l·qui nomen·

¶ Si p̃co aliquid deliquerit est periculo electoruȝ nõ·i aut·de iudi·§·unoqȝqȝ·i gl·ꝓbatas·colla·vi·

¶ Materiam preconum tractat Bar·in extrauag· ad reprimendaȝ·§·hac edictali·i gl·p nuntiũ·coll·xi·

¶ Preconium non p̃sumitur emanare cum cause cognitione·ff·de ꝟbo·obliga·l·si cui bonis·

Preda

Cuius sit preda rescossa aut recuperata·uide Ang·in sua disputatõe que incipit renouata guerra·ubi pulchre de hoc·

¶ Si aliqua p̃da sit capta per aliquos qui sunt sub aliquo dño p̃da est dñi·sȝ ip̃e tenet caȝ eqliter diuidere·uide nõ·xxiii·q·v·dicat aliquis·ubi de hoc·

¶ An preda recuperata ab hostibus dep̃dantibus et ducentibus illaȝ debeat restitui illis quoꝝ est et qbus fuit dep̃datio facta·uide Bal·i·l·cũ nõ·et i·l·

sicut et l. ab hostibus. C. de capti. ubi sunt boni text.

¶ Preda debet assignari duci belli qui diuidat inter quos uult et an fiat occupatio et quod captiui cõtinentur appellatõe se mouentiũ et ut de illis iudicat. uide Bal. in. l. si qs p redẽptione. C. de donat.

¶ An liceat predam accipe ab hostibus a ciuibus malefactoribus. s. Tho scda scđe. q. lxvi. ar. viii.

Predecessor

Successor tenetur finire et adimplere opa pdecessoris. ff. de iudic. l. mortuo. ff. de fide. tuto. l. i. ixdii. di. adrianus. xxv. q. i. ista. xviii. q. ii. dudum. doe. In. e. eam te. de pptis.

¶ An pptum imperatum contra pdecessorem obliget successorem ita q per ipsum possit plene conueniri. nota plene de iudic. quia. v.

¶ An per pptum directum pdecessori possit pcedere successor. uide in. c. qm abbas. de offi. de lega.

¶ An successor teneatur suare cõtus pacta et promissiões pdecessoris. uidetur q sic. ff. so. ma. l. diuor cio. doc. ne pla. ui. suas. c. fi. et. xxv. q. i. iusticie. qđ nõ. Archi. i. q. i. sunt nonnulli. xii. q. ii. alienationes et ibi Archi. et c. hoc ius. et de solutio. c. ii.

¶ Predecessor dicitur qui decessit ante pximus decessor qui prox. decessit. antecessor qui decessit multo tempore prius. contrariũ tamẽ uidet. xciiii. di. c. i. ubi uidetur q hec uocabula sint sinonima. de hoc per Archi in. c. si de renunc. li. vi. Io. an. in. c. i. eo. ti. et li. uide in phemio de. in gl. hoc sane. ubi de hoc. et in glo. super. p. pdecessor.

¶ Adde ad hanc materiam quod dicam infra sub dictione successor.

Predestinatio Predestinatus

Predestinati sine humana correptiõe reuertuntur ad bonum psciti uero ex flagellis fiunt deteriores. xxiii. q. iiii. cũ quisq. §. ẽ etiã.

¶ Predestinati soli oratiõibus et correptionibus possunt saluari. xxiii. q. iiii. obtineri.

¶ Predestinatio non est cã peccati sed nra uoluntas. xxiii. q. iiii. uas ire. alias uis scire.

¶ Predestinatõ intelligit de bonis psciẽtia đ malis ut in palla. c. uasis. alias uis.

¶ Predestinatio ul psciẽtia dei nec boĩs nec malis necessitatẽ inducit seu imponit quãuis ipsa nec falli possit nec fallere. xxiii. q. iiii. non ergo necessitatem. et. c. cum igitur.

¶ In psenti uita ignoramus quis sit predestinatus et quis psecitus. xxiiii. q. iii. corripiuntur.

¶ Predestinati et si aliqñ peccant finaliter tamẽ caritatem recuperant. de peni. di. ii. firmum fundamentum. et. c. nullus. eorum.

¶ Predestinatoꝝ nullus damnatur finaliter et psecitorum nullus saluatur finaliter. de peni. di. iiii. si ex bono. et. c. nouit.

¶ Predestinatoꝝ aliqui sunt scripti in libro uite sm eternã dei psciam non tñ sm psntem iusticiaꝫ sꝫ scribendi sunt. de peni. di. iiii. in domo patris mei.

¶ Predestinatio est duplex. s. sm eternam dei psciẽtiã et sm psntem iusticiaꝫ et que sit utraq eaꝝ declaratur de peni. di. iiii. sic itaq peccata. et. c. hãc societatem.

¶ Quos predestinauit hos et uocauit. ad romãos viii. de pe. di. iiii. in domo.

¶ Quid sit pdestinatio et quid prescĩa et quis sit effectus utriusq et an pdestinatio sit cã quare homo facit bonum. et psciẽtia quare facit maluꝫ. uide xxiii. q. iiii. pdestinatio. et. c. nabuchodonosor. et. §. se. et se. et. c. pcedenti. de peni. di. iiii. in domo. et. § eoꝝ. et. §. sm. iusticiã. uide. s. Tho. in. i. pte. q. xxiii. ar. i. et in. i. di. iiii. ar. iii. et in sum. cõtra gen. li. iiii. q. clxiii. in quibus uide q predestinare homines cõuenit soli deo.

¶ Predestinatio nihil põit in pdestinato. idem in i. pte. q. xxiii. ar. v. et in i. di. iiii. ar. i.

¶ Predestiati eligunt a deo i pal. q. xxiii. ar. iiii.

¶ Predestinationis causa non est prescĩa meritorum. in pal. q. xxiii. ar. v. et in. iii. di. xli. ar. iii. et i. q. de ueritate. q. vi. ar. v.

¶ Predestinatio est certa non tamen imponit necessitatem idem in palla. q. xxiii. ar. iii. et in. i. di. iiii. ar. iiii. et in. q. de ueritate. q. v. ar. iii. et in sum. contra gen. li. iii. q. xciiii. in quibus habes q certus est numerus predestinatoꝝ.

¶ Predestinatio potest iuuari meritꝫ sanctoꝝ. idẽ in. i. parte. q. xxiii. ar. viii. et in. i. di. xli. ar. iiii. et in sum. ꝯ gen. li. iii. q. xcv.

¶ Prepestinationeꝫ pdit electio. in pallegata. q. xxiii. et in. i. di. xli. ar. ii.

¶ Predestinati nesciunt se esse pdestinatos. ideꝫ in. q. de ueritate. q. vi. ar. v.

¶ Ad qđ attributuꝫ ptinet pdestinatio. ideꝫ in. i. di. iiii. ar. ii.

Predicatio Predicator

¶ Predicãs xpm ab omi uicioꝝ uicentino pstare se debet alienum. xxxv. di. sexto die.

¶ Predicatores sacris lrĩs semp debent insistere ne tunc querant adiscere que nos debent ex officio docere. xxxvi. di. ecce q.

¶ Predicatores maxime cauere debent ignorantiam que cunctorum erroruꝫ est mater. xxviii. di. ignorantia.

¶ Predicator uerbi dei multas debet habere conditiones. xliii. di. sit rector.

¶ Predicatoꝝ smo formandus est sm q̃litatẽ auditoꝝ. xliii. di. in mãdat. viii. q. i. oportet.

¶ Predicator secreta misteria rudi populo pandere non debet. xliii. di. pariter quoq.

¶ Predicatoris etiam mali bona doctrina pficit auditoribus. lxxxiii. di. q̃q̃. licet alibi dicat q illius pdicatio cõtẽpnit cuius uita despicit. ii. q. ix. idem.

¶ Qui contristant predicatores ueritatꝫ et doctores peccant in xpm. xi. q. iii. quicunq.

¶ Predicandi officiũ monachi habere non debẽt xvi. q. i. iuxta. et. c. ostendit igitur.

¶ Qui predicatoribꝫ euangelis necessaria non tribuit seipm condempnat. xvi. q. i. apłis.

¶ An pdicare ppo uerbum dei est officium cure. nõ. gł in cle. ut pfessores. de regła. doc. de statu regula. q dei. tenet q sic. tex. in cle. dudum. §. huiusmodi. de sepultu. adde q nõ. Host. et Io. an. in. c. excõicamus. §. quia uero. de heretic.

¶ An officiuꝫ pdicandi sit puilegiatum. dic q sic. in multis que nõ. doc. in. d. c. quod dei.

¶ An platus teneatur pdicare. uide de offi. or. inter cetera. xliii. di. sit rector. cum. c. se.

¶ Qui possunt pdicare et qui non. nõ. de hereticum ex iniuncto. bona gl. xvi. q. i. addicimus. xcii. di. in sancta. ubi glo. adde Inno. in. c. excõicamus. § si uero. de hereti. in gl. que incipit. nõ ergo. Gẽcze.

in de·i·de priuil·aduerte quia Inno·in·d·§·si uero· dicit q magistri in theologia habēt a iure licentiaz pdicandi·est tñ necesse sm euz illos admitti p epm loci·uide Archi·i·d·c·addicimus·uide do·Car·flo· in cle·dudum·ꝯ·ab olim·in·vi·q·ubi late tractat q possint predicare et ibi tenet q docto·theologie d iure possunt predicare·

¶ An ille qui non potest predicare teneatur ad restitutionem eius q sibi pdicanti ablatuz est·nō·gl· i·pall·c·addicim⁹·et do·Car·ubi supra in·vii·q·

¶ An templarii et hospitalarii possunt pdicare·gl· dicit q non·de iure cōi sed ex puilegio sic·xvi·q·i· addicimus·xxxiii·q·v·mulierem·nō do·Car·i cle· i·de reli·do·in·vii·q·ubi concludit q possunt·

¶ An officiū pdicādi possit cōmitti alicui i dioc· nō subiecta cōmittēti·dic q n·xvi·q·vii·null⁹oīno

¶ Qui possunt dare licentiaz pdicandi·dic epi et superiores·ut in cle·dudum·§· in ecclīis· de sepul· et ibi Pau·ad hoc·d here·excōicam⁹·§·qui uero·ibi catholico epo·et ibi Inno·dicit q inferior epo non potest nisi ex puilegio·et aduerte quia Paul· in·d· ·§·i ecclīis·dicit q eps uel alius platus curati habz maiorem curam in ecclīa q ipse curatus· alleget de peniten·et remis·si episcopus·li·vi·

¶ Quis possit dare licentiaz pdicandi in prochia aliena·glo·in·c·i·de reli·do·li·vi· doc de hereti·ex cōicamus·§·quia uero·Archi·xvi·q·i· addicimus· Laud·et Pau·in palla·cle·dudum·de sepul·

¶ Officiuz pdicandi est generaliter omibus laic i terdictū de hereti·cuz ex iniūcto·et c·sicut·

¶ Existēs in peccato mortali pdicans peccat mortaliter·s·Tho·in·iiii·di·xix·

¶ Predicator debz habē tria pcipue d qbus uide i su pisa·sub dictōe pdicator·§·pdicator debz habē

¶ An liceat pdicatori p predicatione mercedē accipere·nō·glo·lxxxvi·di·cum multa·

¶ An illi ad quos non spectat officiuz pdicandi si nihilominus predicāt teneantur restituere ecclesie lucrum predicationis·gl·xvi·q·i·addicimus·glo· in clem·i·de regula·

¶ Predicatio uerbi dei plus pficit ad salutem q eucharistia·gl·i·q·i· iterrogo·tex·de of·or· int ceta

¶ An possit qs in aliena dioc·pdicare·uide· vi·q· iii·scriptū·de reli·do·c·i·li·vi·in glo·predicare·

¶ Quis dicatur falsus pdicator et que sit eius pena·uide Hosti·in sum·de hereti·§·ultio·

¶ Predicare est uoluntarie iurisdictionis·ut nōt· Inno·de hereti·excōicamus·circa prin·

¶ An officium predicandi possit delegari· uide de offi·ordi·si epus·in glo·in·li·vi·

¶ A quibus sunt exempti pdicatores et an possint ab epo excōicari·uide de exces·pla·nimis· sm Inn· et q predicatores sint mendicantes·uide sm Inno· in dicto·c·nimis·

¶ Predicare non possunt nisi illi quibus cōcedit· in aut·de iudi·§·unoquoq·in glo·si·

¶ Sacerdotis officiuz ē pdicare·xvi·q·i·addicim⁹

¶ Cristus pdicauit in tricesimo anno quo etiā tpe baptisatus fuit·lviii·di·presbiter·et ante dictū tps non debet quis pdicare·ut ibi nō·glo·ulti·

¶ De pdicatione xpi dic ut dicā·j·sub dic·xpus·

¶ An pdicans pter tpalia peccet·s·Tho·in·q·de qlibet·q·i·ar·xii·et in·iiii·di·xxv·ar·xii·

¶ Religiosis licitum est predicare·idez scda scde q·clxxxvii·ar·i·

¶ Ad predicandum potest aliqua religio institui· idem scda scde·q·clxxxviii·ar·iiii·

¶ Quātum durabit predicatio anticristi·idem in iiii·di·xliii·ar·viii·

¶ Predicationum quatuor sunt genera·idem·iii· parte·q·ii·ar·i·

Predicata Predicamenta

¶ Talia sunt subiecta qualia pdicata premittūt· ff·de ui·tri·et oleo le·l·si·et·ff·de penu lega·l·nam quod·ff·ad·l·acquil·et·l·si seruus fuū·§·si·C· fam· herc·l·quotiens·et eō·talia pdicata qualia subiecta ff·de testa·l·heredes palaz·et·ff·de lega·i·l·si fuus plurium·§·si·

¶ De predicamentis uide p Bal·in·l·de quibus·ff· d legi·in penul·colump·

Predium

Quid dicatur prediuz rusticuz uel urbanuz·nō·ff·de fun· dota·l·dotale·in glo·rusticum· de consti·cum ecclesia·ff·de ꝟbo·sig·l·ii·ubi bona glo·ff·qui·mo·pi· ta· centra·l·hoc iure·§·i·

¶ An predium uectigale possit usucapi·nota·ff· de publi·l·cū spōsus·§·in uectigalibus·in glo· nō pnt·

¶ Inter predium rusticum et urbanum quantum ad tacitaz conditionem est differentia quia in rustico si quis tenet post tempus conductionis intelligitur conduxisse usq ad annum in urbano quantum habitauerit·ff loca·l·item queritur·§·ulti·Io an· d loca·pter sterelitatem·super·ꝯ·p rata·

¶ Predii appellatiōe continetur domus·ff·de dā· infec·l·si finita·§·si de uectigalibus·

Predo

Etiam predo restituendus est·ff· de ui et ui·arma·l·i·§· qui ui a me· ff·de po·l·i·§·si predo·et·l·bona fides·de restu·spo· in lrīs·et ibi nō·

¶ Non debet esse melioris conditionis pdo q bonefidei possessor·ff·de peti·heredi·l·si a pre·§·i·

¶ An sit predo qui preciuz numerauit·ff·de peti· heredi·l·nec ullam·§·si quis sciens·

Prefacio

Prefatio que dicitur i missa de beata uirgine fuit ordinata in concil·urbani pape habito apud placentiam·lxx· di·sanctorum·

¶ Prefationes que debent dici in missis ponuntur·de consecra·di·i·inuenimus· uide quod dixi·s· sub dictione missa·

¶ Prefatio qnq est utilis·ff·de ori·iur·l·i·

¶ Ex prefationibus psumitur dolus circa id qd secutum est·uide·ff·de do·excep·l·apud celsum·in prin·ff de legat·i·l·si seruus plurium·§·si·ff·de·ꝟ· obli·l·ticia·§·idem respondit·

¶ Ex prefatione colligitur mens dispositionis et statuti et scdm illam intelligatur·ut·l·si·ff· de heredi·insti·et quod ibi nota·

Prefinitio

An illud quod fit sine pfinitōe temporis sit perpetuum ff·de pen·l·si seruus·C·de diuer· rescrip·l·falso·ff· de execu·tuto·l·iurisperitos·et quod ibi nō·

Pregnans

Executio snīe criminalis late contra mulierez pregnantem differtur usq ad post partum·nota·xi·q·iii·cū apud·ubi de hoc·

¶ An mulier pregnans decedens sit sepelienda cū fetu in cimiterio·nota·de consecra· di·i·ecclesiam· Io·an·de sepul·ex parte·ii·

¶ An baptisata muliere pregnante partus intelli gatur baptisatus·dixi·s·sub dictione baptismus.

¶ Multa de muliere pregnante uide omnino per Bal·in·l·imperator·ff·de sta·homi.

Preiudicium Preiudicialis

Quot modis causa dicatur preiudicialis·uide de Bart·in·l·funduz·et·l·se·ff·de excep·ubi etiam tractat an in piudicialibus simul ppositis pcedat iudicium si non opponitur exceptio.

¶ Que dicantur cause uel questiões piudiciales·uide Io·an de or·cog·tuaz·nõ·i·c·auditis·de pscrip·in glo·p illa·in fi.

¶ Preiudiciũ quomodo sumitur·uide de consue·cum olim·super·þ·preiudicium.

¶ Preiudicari non potest iuri quod non est·ut i c·postulationez·de postula·prela·de rescrip·pastoralis·de despon·impube·ad dissoluendum.

¶ Princeps per suum pceptum non uidetur uelle alicui inferre piudiciuz·uide nota·de maio·et obe·cum inferior·ubi plures in glo·ulti.

Prelatio Preferri

Dignitas prelationis ecclesiastice qto altior est tanto piculosior·xl·di·añ.

¶ Ad prelationem nullus trahendus est inuitus·xliii·di·ubi.

¶ Prelatio male acquisita cum difficultate bene retinetur·i·q·i·principatus.

¶ Prelatio neganda est querentibus danda autẽ fugientibus·viii·q·i·in scripturis.

¶ Qui plationis dignitatem non meritis tribuunt sed amicicie contra cristuz faciunt·vii·q·i·qui eos et quod ibi notaẽ.

¶ Una ecclesia non debet pferri alteri eo qd prius fuerit conuersa ad fidem·tex·xxii·di·c·ii.

¶ Quando duo sunt in dignitate equali quis debeat pferri·tex·et gl·xvii·di·c·fi·glo·xxii·di·c·ii.

¶ Quis debeat preferri canonista uel legista·uide Io·and·in·c·clerici·de iudi.

¶ Canonicus receptus auctoritate pape debet in honoribus preferri recepto auctoritate alioꝝ·Bar·in·l·i·ff·de albo scriben·bene facit tex·in·c·his qui de preben·li·vi·de maio·et obe·c·per tuas.

¶ Ille debet preferri qui est dignior licz fuerit pmotus antea·Archidi·xvi·di quoniam·glo·ea·di·sexta·nota·in prohemio·clemen·in glo·i.

¶ An quis debeat alienuz cõmoduz pferre suo·uide·ff·de in lit·iuran·l·uideamus·§·i·ff·de adminis·tuto·l·tutor·ii·depo·c·ii.

¶ Nõ mediocriter errat qui magno bono prefert mediocre·de consecra·di·v·non mediocriter.

Prelatus Prelatura

Quilibet prelatus debet p aliis esse sine crimine·xxv·di·pmum

¶ Prelato non sufficit bonitas morum sine sciã·xxxvi·di·§·ecce·ais·c·ecce·§·ex quibus qui etiam debet habere periciaz reꝝ secularium·ut·xxxviii·di·plenarie.

¶ Prelatum sanctum facit non locus sanctus sed bona uita·xl·di·non est facile·et·c·nos qui presumus·et·c·non loca·et·c·multi·prelatus non seueritate sed benignitate debet subditos corrigere·xlv·di·licet·et·c·nonnunq̃·et·c·disciplina.

¶ Qualis debeat esse prelatus eligendus·habetur lxi·di·miramur.

¶ Prelatus non uerbis tantum sed factis et exemplis debet subditos monere·lxxxi·di·nemo.

¶ Licet prelatus quãq; moduz correctiõis excedat non a subditis sed a deo debet ueniaz postulare·uide·xcvi·di·quando necessitas.

¶ Mali prelati non psunt subditis sed magis nocent·i·q·i·uulnerato.

¶ Prelati debent esse solliciti de salute non soluz clericorum sed etiam laicorum·i·q·iii·quia presulatus·et quod ibi notaẽ.

¶ Prelatus male uite magis dicendus est canis q̃ prelatus·ii·q·vii·cui nec·et·c·quibus uero.

¶ Prelatus bonus dum peccata subditorum cõsiderat columbe assimilaẽ·vii·q·i·cum autem·et de sua prelatione magis timere debet q̃ supbire·q; potẽtes potenẽ tormẽta patienẽ·viii·q·i·illud.

¶ Ea que prelatus acquisiuit post platuram presumitur de bonis ecclesie acquisiuisse·de testa·c·i·et ii·in aut de sanc·epis·§·interdicimus·gl·in simili de officiali·publico·in·l·facultas·C·de iure fis·li·x.

¶ Prelatus qui est notarius potest ascribere legatum factum ecclesie uel potest ascribere sibi legatũ factuz ecclie ita dicit Inno·in·c·cuz inter nos·de re iudi·quod bene pbat ille tex·scdm eum.

¶ Prelatus comparatur tutoribus·glo·in·c·auditis·de resti·in integ·contrariũ dicit Inno·in·c·pe·de iura·calum·uide omnino glo·v·q·iii·c·fi.

¶ Si prelatus contrahit nomine suo successor illius in beneficio non tenetur·secus si contrahit noĩe prelature uel beneficii quod intellige in prelato uel rectore·secus in prebendario·uide nõ·in·c·querelam·ne prela·ui·suas.

¶ Prelato nominato uideẽ ecclesia nominata ita dicit Hostien·in·c·edoceri·de rpti.

¶ Prelatus admittitur pro conuentu cuz cautiõe de rato etiam si bona sint diuisa·glo·et Hosti·in pallsa·c·edoceri·facit·ff·de mino·l·patri.

¶ Prelatus potest agere pro obedientia sua fm Inno·in prealsa·c·edoceri·casus est in·c·cum deputati·de iudi·et ibi nota.

¶ Que iura habeat prelatus in ecclesia sibi subiecta pleno iure·tex·de resti·in integ·auditis·et de re iudi·cum inter·nota·in·c·cum et plantare·§·in ecclesiis·de priuil·et·c·de monacis·de preben·et in·c·i·eo·ti·lib·vi.

¶ Prelatura inferior ab epatu uel sacerdotiũ nõ liberat a patria potestate·nõ·Inno·in·c·indecoꝝ·de eta·et quali·tex·qui fi·sint legi·per uenerabilem·de senten·excõ·cum uoluntate.

¶ De qua culpa teneaẽ prelatus ecclesie·uide Inno·in·c·ea que·de offi·Archi.

¶ Qñ inferiores prelati dicãtur habere ius epale in ecclsiis·uide doc·in·c·ii·de his q̃ fi·a ma·p·ca.

¶ An prelatus possit agere sine consensu capituli·glo·et docto·de rescript·edoceri·glo·in·c·i·de procurato·et de iudi·causam.

¶ An prelatus possit alienare bona eccl'ie sine consensu capli uide doc·de his que fi·a prela·nouit·et eo·ti·c·i·ubi glo·et doc·et eo·ti·pastoralis.

¶ An prelatus generalem et liberam administrationez habeat glo·et Archi·v·q·iii·c·fi·Inno·de pptueniens·xii·q·i·c·fi.

¶ An prelatus cum consensu capli sui possit facere cõstitutionẽ in ecclesia inferiori sine cõsensu uel auctoritate epi·doc·moder·q; nõ·in cle·i·de priuil.

¶ An platus habeat administrationez spūalē distre
tā a caplo·doc·q nō·in·c·cuz clerici·de vbo·signi·

¶ Usq ad quantuz tempus possit contradici colla
tioni facte per prelatum sine cōsensu capituli·unde
Io an·in·c ii·de his que fi·a prela·

¶ Prelatus habet liberam administrationez cum
donatiōe modice rei·secus in aliis administratoribus
ita nō·Inno·de psump·uenerabilis·non enim ita ar
tādus est minister dei sicut hominis quia deus est
nobilissimus·facit·ff·de dona·l·filius· moris autem
nobilium est donare·ff·de nata·resti·l·queris·et iō
maior et liberalior est potestas prelatorum q̄ alioꝝ
scdm Inno·ibi·quod tene menti

¶ An prelatus possit uendere sub ānuo censu ope
ram sacerdotis que debet fieri in ecclesia sua·Inno·
de simo·non satis·

¶ Plures plati possunt esse in una ecclīa si sunt ī
uicem subalternati· ita nō·Inno·in·c·cum nō igno·
res·de preben·

¶ Nūq quis est platus de facto licet non de iur·
et tenent gesta per eum·Inno·in·c·lrīs· de concess·
preben·facit·l·barbarius·ff·de off·preto·et·c·ad p
bandum·cum ibi nota·de re iudi·

¶ Successor in dignitate plati qui locauit demum
ecclīe tenetur stare colono si locauit p utilitate ec
clesie·secꝰ si p sua·glo·est in·c·fi·ne prela ui· suas·

¶ In platis seu platuꝝ successor et predecessor nō
censentur una persona·seu eadem·et ex hoc nō pōt
pdecessor supplantare suum successorem preueniē
do an̄ tempus·de quo uide Archi·xxv·q·ii·decess·
sor· Bar·in·l·illa institutio·in prin·ff·de here·insti·
secꝰ in defuncto et hrde·ff·de iure dot·l·si ego·§ ā·

¶ An platus possit diminuere canonez in piudiciū
sui successoris·dic ut per Bar·in autꝭ qui rem·C·de
sacrosanc·eccl·per Bal·in autꝭ· si quas ruinas·eo·ti·
adde nota·per eum·in·l·emptorem·§·locati·

¶ An platus possit eligi ad tempus·uide Bal·in·l·
si tibi filius·ff·de adoptio·

¶ An prelatus ante litē contest· possit constituere
pcuratorem·Bal·in·l·i·ff·de procura·

¶ Prelatus cōuentus nomine ecclīe potest pprio
nomine conuenire·uide Bal·in·l·i·C·de confes·alle
gat tex·in·c·fi·de succes·ab intes·

¶ Prelatus qui iurauit non alienare in consulto
romano pōtifice potest petere licentiam alienandi
non facta mentione de iuramento·Io·an·de re·ecc·
nō alie·ut sup·Bal·x·coll·qui feu·da·pos·c·i·

¶ Qualiter consulatur ecclīe quādo platus emit
rem de pecunia ecclīe et facit apponi nomen alteriꝰ
in instrō emptionis·dic ut nō glo·in·l uxor marito
C·de dona·inter ui·et uxo·Bal· in·l·mancipia·C· si
quis al·uel si·Bal·in·l·cum ipe·C·de ꝯhen·emp·In·
nocen·in·c·cum in officiis·de testa·

¶ An et qn̄ relictum plato uideatur relictum con
templatione ecclīe·Bar·in·l·ciuibus·ff·de re·du· in
l·annua·§·i·ff·de annu·le·plene in tex·et ibi doc·d
testa·requisisti·et solet distingui an relinquit appi
quo uel ab extraneo·et an sub nomine pprio uel di
gnitatis īspicīēda ē etiā q̄litas rei legate ut ibi nō·

¶ An si prelatus uendat rem unius ecclesie tanq̄
alterius sibi subiecte reuocetur uenditio·nō·glo·in
l·i·C·ne fis·rem q̄ uen·li·x·

¶ Qui et quales debeāt dici plati·nō·per moder
nos in·c·decernimus·de iudi·et in c·romana·§·i·d
fo·cōpe·li·vi·de off·ordi·cum ab ecclīaꝝ·glo·in cle·
i·de elec·Inno·in·c·abbate· de vbo·sig·adde q pleba·
nus et omnis qui pficitur alicui collatio uel per ele
ctionem assumitur·uidetur platus·et potest facere
statuta et habet iurisdictionez·de vbo·sig·constitu·
tionez·li·vi·et ibi nō·xi·q·ui·qui resistit in glo· ui
de quod nō·Archi·in·c·ut animaꝝ·de consti·li·vi·
de ma·et obe·c·i·eo·li·adde q tales dicunt pastores
lxiii·di·si in plebibus·xxiii·di·ecclesie·

¶ An priores uel custodes seu ministri de ordine
mendicantiuz dicuntur plati·nō·glo·in cle·i·d elc·
que dicit·q sic·idem in clem·dudum·§·statuimus·
de sepul·et in c·quorundam·de elec·lib·vi·

¶ An platus in dubio uideatur agere nomine suo·
uel nomine ecclesie·nō·Bar·in simili·ff· qn̄ ex fac·
tuto·l·post mortem·doc·de ele·coniug· diuers· Io·
mo·in·c·si tibi absenti·de preben·li·vi·Inno· de cā
pos·cum super·de elec·transmissaz·doc·de libel·ob·
la·c·i·de re·iudi·abbate·lib·vi·in glo·ii·de pba·ex
lrīs·de rsptꝭ·edoceri·et ibi per Inn·adde nō· p Bar·
in·l·i·in fi·ff de no·ope·nuntia·

¶ An platus sine ordine iudiciario occupās rē suā
ul ecclīe incidat ī penā·l·si qs in tantaꝫ· nō·xvi·q·
vi·c·i·et·ii·et ibi tex·cum glo·

¶ Qualiter platus et caplm habeant constituere
pcuratorem·glo·in·l·neq·C·de pcura·et in·l·i·C·
·de bo·mater·doc·plene in·c·i·de pcura· et in·c·pe
titio·eo·ti·l·et in cle·fi·de pcura·ubi de hoc·

¶ An pcuratorez constitutuz a plato possit caplm
reuocare et econtra·nō·doc·de rsptꝭ· edoceri· et in
palla·c·fi·Inno·de testi·presentiuz·li·vi·cuius dic·
tum refert Archid·v·q·ii·c·fi·et Bart· in·l·actor·
ff·rem ra·ha·

¶ An platus permittens edificia ecclesie ruere di
catur male se habere in administratione·nō glo· in
clem·quia contingit·de reli·domi·

¶ An appellatione plati ueniat rector ecclīe·glo· ī
cle·dudum·§·i·de sepul·doc·de iudicꝭ·decernimus·
tex·et quod ibi nota·doc·de cler·egro·tua·

¶ An platus possit p correctione criminum impo
nere penam pecuniariaꝫ·glo·et doc·de pen̄·licet·de
offi·or·irrefragabili·§·ultimo· dixi·s̄· sub dictione
episcopus·pecunia pena·

¶ An prelatus non corrigens delicta subditoꝝ di·
catur peccare grauiter·habetur·lxxxiii·di·per totū
nō·doc· in cle·i·de off·or·qui concludunt q peccat
mortaliter per illum tex·et aduerte quia platus po
test duobus modis pcedere corrigendo uel inquisi
tionem si precedit infamia uel per uisitationez sine
infamia ut nō·Spe·ti· de inquisi·§·qn̄ autem·vo·li·
cet·et in·d·cle·i·de offi·ordi

¶ An ex cōpositiōe facta cū prelato de dando cer
tum quid annuum alicui teneatur ecclīa post mor·
tem prelati·nō·in·c· de cetero·de transac·Inno·eo·
ti·statuimus·facit·de preben·nisi·et quod ibi nota·
de transac·ueniens·ubi de hoc·

¶ An liceat prelato cum bona consciā fugere a fa
cie persequentium·dic ut pulchre habetur·xxiii·q·
iii· per totum· adde que dixi·s̄·sub dictione fuga·

¶ Prelatus remotus ab administratiōe ut suspec
tus adhuc tamen remanet prelatus quo ad obedien
tiā sibi impendendā·gl·iii·q·ii·q ea·viii·q·iii·nōne

¶ Prelatus non debet p utilitate ppria damnuz
īferr ecclīe·et si fecerit resarciet·gl· vii·q·i·placuit

¶ An prelatus teneatur de negligentia· nō·xii·q·
ii·qcunq·in gl·adde qd̄ dixi sub dictiōe negligētia

¶ Ubi p̄latus inferior episcopo habens iurisdictioꝫ debeat sedem suam locare·uide Inno· in·c·quanto· de offi·or·doc·in·c·cum contingat·de fo·compe·

¶ An p̄latus repudiando legatuꝫ factuꝫ ecclesie p̄iudicet eccl̄ie·Lap·in·c·i·de re ec·non alie·li·vi·gl̄·in·l·substitutio·ff·đ acqui·re·do·facit tex· xxv·q·ii·postea do·Ant·de ꝓba·l·presentia· de sen·excō·cōtingit·i·aliq moderni·i·c·tua·đ his que fi·a pla·

¶ An p̄latus possit mutuare pecuniaꝫ eccl̄ie· uide Archi·xii·q·i·c·i·adde nō·per doc·de solu· si quorūdam·ubi doc· tenent ꝙ indigentibus potest mutuare pecuniaꝫ ecclesie superfluam·

¶ An p̄lat⁹ debeat omittere utilitateꝫ reꝝ suaꝝ ꝓ utilitate reꝝ eccl̄ie·glo·et Archi·ii·q·iii·quicūq·

¶ Prelati dicuntur ciues illius ciuitatis ubi sunt intitulati·Bar·in·l·i·et·l·fi·§·fi·ff·ad muni·Lap·de offi·dele·c·ii·li·vi·

¶ Prelat⁹ pōt rōe dignitatꝭ habē duplicē uocē et duplicē portōꝫ ꝓ residētia·uide i·c·cū olī· đ re iud·

¶ Contra prelatos exigentes indebite a subditis suis aurum et argentum· uide bonum tex· xvi·q·i·predicator·

¶ An p̄latus possit uendere fructus ecclesie sue recepta pecunia a dn̄o modicuꝫ tempus sine solemnitate·do·Car·flo·format hanc·q·in cle·i·de re·eccl̄·non alie·in·xxvii·q·

¶ Ubi p̄bende non sunt distincte nec portiones p̄uilegiate debet prelatus partem dare sacerdotibus et aliis intitulatis in eccl̄ia·nec potest sibi totuꝫ retinere·xvi·q·i·ad h̄·in fi·et·q·vii·c·i·simile est qđ nō·l·di·ius militare·i glo·ult·et·xxiii·q·v·dicat·

¶ An et q̄liter p̄latus debeat uigilare et in quibus plene nō·Hosti·in sum·de peni·§·quis sit effectus ꝓ·uigilus etiam macerantur·

¶ An prelatus teneat facere inuentariū de rebus eccl̄ie·Spe·ꝙ sic·ti·de istru·edi·§·ulti·ꝓ·prelatus·

¶ An prelatus habeat generaleꝫ administrationeꝫ cum libera in rebus ecclesie·doc·in·c·ii de dona·et in·c·contingit·de transac·

¶ An prelatus possit remittere exceptiōes competentes ecclesie·casus uidetur ꝙ sic·de renunc· cum olim·et ibi nota·in renuntiatione tacita·

¶ An quod acquirit p̄latus p̄sumatur esse de bonis eccl̄ie·dixi aliquid·s̄·adde glo·que dicit ꝙ sic đ dona·inter ui·et uxo·c·ii·facit·ff·de dona·inter ui· et uxo·l·quintus·facit·xii·q·i·sint manifeste·de pecu·cle·c·fi·et per totū·de testa·c·i·et·c·requisisti·xii·q·iii·pontifices·

¶ An prelatus debeat pati iniurias illatas ecclesie dic ꝙ non·et talis non est pacientia sed neglīgētia tex est·xxiii·q·iii·maximianus·et·q·iiii·qđ xp̄us·et·c·inter querelas·bona glo·ii·q·vii· si quis erga·quod nō·ii·q·vii·accusatio·in gl·fi· bona glo·i cle·i·de foro compe·in·ꝓ·ecclesiis·de sen·ex contingit in glo·Inno·de ꝓbo·sig·ex parte· adde quod dixi·s̄ sub dictione ep̄us·et iniuria·

¶ An prelatus pro defensione tp̄alium bonorum ecclesie debeat exponere se morti·gl xi·q·iii· si tributum·xxiii·q·iii·conuenior· vii·q·i·§·hoc obseruādum in quibus uidetur concludi ꝙ non· contrariuꝫ dixit Innoc·de renuntia·nisi·§·ꝓ malicia·in fi·ubi adducit exemplum santi Thome archiep̄i cantuariens·adde quod dixi sub dictione fuga·

¶ Malus prelatus equiparatur curuo in quinq· de quibus glo·ii·q·vii·non omnis·

¶ An et in quibus conueniant et [illegible] p̄latus et tutor·nō·glo·v·q·iii·quia episcop

¶ An factum prelati noceat eccl̄ie·[illegible]·in·l· iubemus nullam·C·de sacrosanc·eccl̄·

¶ An ualeant gesta per prelatum postea remotuꝫ qui pronuntiatur non fuisse prelatus·Bar·in·l·quotiens·ff·de acqui·heredi·

¶ An et qn̄ cōpromissuꝫ uel ꝓcuratorium seu alia gesta per prelatum expirent morte ipsius·Bar·in·l· si per epistolaꝫ·ff·de acqui·here·

¶ An p̄latus priuatus ex delicto p̄latura ecclesie intelligatur priuatus predio seu fundo quem sua diligentia ex sterili fertilem fecit· dic ꝙ non· sed illum retinebit in uita sua·ꝓbum est Inno·multum singulare·in·c·fi· de pecu·cleri· sc̄d̄m primam opi·cōmuniorē·quod forte non reperitur alibi·

¶ An p̄latus admittatur ad agendū sine mandato pro ecclesiis sibi subiectis·doc·de offi·ordi·conquerente·de iudi·cum deputati· de succes·ab intesta·c·fi·de insti·cum uenissent·in clem·i·de rescriptꝭ·ubi de Inno·in·c·ii·de sepul·

¶ Prelati sunt positi tanq̄ signum ad sagittaꝫ· đ uoto·magne·de accusa·qualiter·

¶ Prelatus debet esse plenus oculis·i·discretōne de electio·scriptum·

¶ Casus in quibus licet a ꝓprio prelato recedere·uide nō·in·c·cum non liceat·de prescripti·in glo·

¶ An prelatus electus et confirmatus possit ageř possessorio· doc·de cau·pos·cum super·

¶ Prelati reḡlares remouentur ꝓpter solam infamiam·Inno·de accusa·quia nos·

¶ An confessio prelati p̄iudicet ecclesie·nō·đ exclusuꝫ·in glo·nō ergo·de testi·p̄ritum·li·vi·

¶ An prelatus excōicatus debeat per hoc cessare ab administratione prelature sue·Inno·in·c·ex tue de cle·non resi·in glo·sua ulti·

¶ An prelatus possit esse iudex in causa eccl̄ie sue nō·de iudi·cum uenisset·de ꝓbo·sig·ex parte·

¶ An prelato agenti nomine eccl̄ie possit obici cōpensatio·uide Archi·xii q·iiii·sacerdotes·

¶ An prelatus debeat reddere rationeꝫ sue administrationis·nō·de accusa·qualiter·ii·

¶ An p̄latus alicui bene merito possit dare pensionem sine consensu capl̄i·dic ꝙ sic·etiaꝫ laico· et an post mortem suam possit successor eaꝫ reuocare· uide·xvi·q·i·possessiones·et·q·vi·illud·quod nō· Archi·xii·q·ii·sine exceptione·et·c·alienationes·Inn·in·c·ut nr̄m·ut ec·bn̄·de re·ec·non alie·c·i· in fi·li·vi·đ p̄bē·q̄uis·eo·li·Laud·i cle·i·de sup· ne· prela·

¶ An p̄lat⁹ agens contra laicuꝫ nomine eccl̄ie sup rebus ecclesie agat coram iudice eccl̄iastico uel seculari·nō·in·c·si clericus·et·c·cum sit·de fo·cōpe·

¶ Prelatus ꝓmouens indignos punitur uariis penis·de quibus in·c·nihil·de elec·in glo·uarie·

¶ Si is qui putabatur p̄latus cum non esset absoluit i foro pn̄ie·an ualeat talis absolutio·uide đ eodudum super·ꝓ·dānabitur·et in gl̄·sup ꝓ· decepte

¶ Prelatus sciens loqui latine sm̄ usum licet non sciat gramatica non remouebitur qđ ꝓcedit in ep̄o sed abbas tolleratur licꝫ sit illr̄atus si alias est discretus in regula sm̄ Arch·xxxviii·di·sedulo·xvi·q·i·legi· uide de eta·et quali·c·fi·

¶ An peelatus possit esse testis in cā ecclesie sue· nō·de testi·cum nuntius·et·c·insuper·

¶ Prelatus tenetur soluere debita predecessoris

occasione ecclesie contracta·de solutio·c·i·

¶ An p̄latus possit petere restitutionez bonorum quibus ecclia fuit spoliata ante suam confirmatõz· nõ·de cau·pos·cum super·in·ꝓ·restituenduz·

¶ Qualiter p̄latus aliquãdo habeat uocez in caplo tanq̃ prelat⁹ aliquãdo tanq̃ canonicus et in quo ista differant·nõ·doc·in·c·i·de exces·pla·

¶ Prelati equipantur columbe que residet iuxta fluenta aquarum·xxxvi·di·§·ecce·

¶ Prelati debent habere sex alas·i·debent esse ĩbuti sex legibus uidelicet nãli mosayca prophetica euangelica ap̄lica et canonica· nõ·de elec·scriptuz· sed hoc non conuenit ei quod dictum est·s̄·ꝓxime de ignorantia gramatice·

¶ An prelato agẽte nomĩe dignitatis ob·excep⁹· non canonice institutionis·uide de resti·spo· in litteris·doc·de elec·nihil·

¶ Prelatus repetens bona ecclesie male alienata· non potest conueniri per reum·de mutu·peti·c·i·

¶ An p̄latus simpliciter agẽs uideatur agere noĩe suo uel ecclesie sue·nõ·de dila·lr̄e·

¶ Prelatus potest corrigeř sine caplo ſm Hosti· de appel·rep̄hensibilis·Io·an·de regula·statutũ·

¶ Prelatus ꝓbat se admistrasse p̄ iuramentũ·C· de dona·l·pe·C·unde ui·l·si quis·et·ii·q·i· in p̄mis·

¶ Prelato agente ad restitutionez usuraꝝ nomĩe ecclesie·non ob·excep·ꝙ non audiatur nisi prius restituat usuras q̃s ꝓprio noĩe extorsit·Spe·ti·d̄ ꝶp·p̄nita· et uide qđ habetur in·c·michael·de usuri·

¶ Prelatus non debet se purgare de crimine cõmisso ante suam ꝓmotionez·de priuile· accepimus·

¶ Prelatus sine caplo potest repudiare legatum siue donationem·de sen·ex·contingit·i·

¶ Prelato suspecto de dilapidatione non interdicitur administratio·sed datur coadiutor·

¶ Si p̄latus suo ꝓprio noĩe emit rẽ· an eo mortuo poterit ecclia illã occupare·nõ·de testa·cũ i officiis

¶ An p̄latus teneatur de facto uel delicto subditi si euz non corrigat et an ei imputetur·nõ· d̄ regla·c·ulti·de simo·in tm̄·de re·iu·q̄uis·de renũtia·nisi·xxxiii·q·ii·admonere·in fi·xliii·di·ephes·

¶ Prelati non debent grauare subditos suos sed manus suas mundas seruare·de exces·pla·c·i·de p̄uil·petisti·de peñ·in quibusdam·

¶ De locatiõe facta a p̄lato an p̄iudicet ecclesie uł successori·et quid de dolo et negligẽtia cõmissa ab eo·d̄ ꝶp·edoceri·et in·c·nemo deinceps·de elec·li·vi·in·c·fi·ne prela·ui·suas·in·c·i·de solutio·

¶ Prelatus in uita sua non soluz est usuarius·sed et usufructuarius·ut in·c·fi·ne prela·ui·suas· d̄ of·ordi·presenti·li·vi·facit qđ habetur in·c·peruenit·de fideius·de pecu·cle·c·fi·Bal·in·l·preses·C· de fideiusso·alias de transac·

¶ Si p̄latus fecit aliquas expensas de suo et remoueatur ut suspectus an repetat·nõ· Bar·ff·de contrario iudi·tu·l·tutela·

¶ An p̄latus possit infeudare uel in emphiteosim concedẽ bona q̃ ꝑuenerũt ad mensaz suam·Bar·i·l·si uacãtia·C·d̄ bo·uaca·li·x·et ibi uid̄ Ang·ĩ repe·

¶ Prelatus nõ canonice institutus agit interdc̃o recupãnde contra debitores annuos ecclie non soluentes sed non agit petitorio quia tunc posset sibi obici ꝙ non est canonice institutus·Innocẽ·in·c·in lr̄is·de resti·spo·in glo·fatemur·

¶ Soluens prelato existenti in prelatura mala fide non liberatur nisi cum ipso p̄lato contraxissz·sic intelligitur·l·si urbana·ff·de condi·inde· Inno·i·d·c·in litteris·facit qđ nõ·in·c·nihil·de elec·

¶ An p̄latus inferior ep̄o possit dispensare super absentia cum suis subditis·dic ꝙ non· per·c·cuz ex eo·de elec·li·vi·in glo·licet·

¶ Prelati ad quedam tenentur ex officio ad quedam ex p̄cepto·nõ·Inno·de ꝶp·edoceri·

¶ Prelatus non potest aliquid donare uel emere de bonis ecclesie ꝓ nepotibus suis·ar·l·i·in prin·ff· de tu·et ratio·distra·et ibi Bal·nõ·Innocen· de testa·cum in officiis·

¶ Si p̄latus emens facit apponi nomen alterius in instrõ·ut non querat eccl̄ie·an nihilominus querat ecclesie·nõ·in·l·uxor marito·C·de dona·inter ui·et ux·Inno·in·c·cuz in officiis·de testa·Bal·in·l·mãci pia·C·si quis al·uel si·

¶ Soluens p̄lato putatiuo non confirmato non liberař·Inn·in·c·nihil·de elec·in glo·administranti·

¶ Si p̄latus est p̄sens et non uult agere potest capitulũ petere ut detur sibi curator qui actionem intendat·in·l·fi·C·de bo·que libe·ſm Inn in·c·nouit·in glo·requirimus·ne se·ua·

¶ An p̄latus agat nomĩe ꝓprio uł noĩe eccl̄ie·dixi aliqđ·s̄·uide Bar·in·l·i·in fi·ff·de no·op·nunc·

¶ Actio penalis datur in successorez p̄lati quando p̄decessor tenebatur nomine p̄lature sed si nomine ꝓprio non datur nisi quatinus ad p̄latum peruenit·Bar·in·l·i·ff·de priua·delic·

¶ An ualeat contractus gestus a p̄lato illegitime ꝓmoto·bona glo·ff·de iureiuran·l·iusiurandũ·§·i·glo·in·l·iiii·C·in qui·cau·in inte·resti· non est ne·Bar·in·l·quotiens·ff·de acqui·heredi· plene per Innocen·in c·nihil·de elec·

¶ Cũ p̄latus uult facere aliquid qđ possit in dubium reuocari· consiliuz est ꝙ faciat cum consensu capli·Bal·in usi· feu·circa prin·v·tar· p̄ gl̄·in autĥ·hoc ius porrectum·in fi·C·de sacrosanc·eccl̄·

¶ Prelatus eccl̄ie si est regularis quia non potest habere ꝓpriũ qđ emit querit eccl̄ie· quid aũt si nõ est regularis·uide Bal·in·l·cũ ip̄e·C·de ꝯben emp· plenius per eundem·in autĥ·licentia·C·de epi·et cl̄·

¶ Prelatus non admittiť ad agendum nisi faciat fidem de sua p̄latura et ꝙ sit electus et confirmat⁹ nõ·glo·et Bal·in·l·non utiliter·C·d̄ eo qui ꝓ tu·to·sʒ Bal·ibi dic̃ sufficẽ ꝙ sit ĩ possessiõe pacifica·et ꝙ publice reputeť ꝓ p̄lato·per nõ·in·c·q̃relaz·de elc·

¶ Prelati peccant mortaliter si supflua non tradũt in elemosinam·uide·s· Tho·in·q· de quolibet·q̃one·vi·ar·xii·

¶ Omnis p̄latio est a deo· Idem in·i·p̄te·q·xcvi·ar·iii·et in·v·di·xliiii· ar·ii· et est inter demones· Idem in·i·pte·q·cix·ar·ii·

¶ Prelatio fuisset in statu ignoscentie·Idez in·i·p̄te·q·xcvi·ar·iiii·et in·ii·di·xliiii·ar·iii·

¶ Melius est refutare p̄lationez q̃ acceptař·Tho·in·q·de quolibet·q·v·ar·xxii·

¶ Prelatio non potest dare ꝓpinquis melioribus dimissis et contrafaciens peccat· Idem in·q·de quolibet·q·iiii·ar·xv·

¶ Non licet appetere p̄lationez·Idem·in·q·de quolibet·q·ii·ar·xi·

Prelegatum Prelegata non ueniũt restituenda in generali·de fideic̃· quo heres grauatur restituere quicquid

habet in hereditate·ut·l·marcellus·§·quidam·ff· ad trebell· et quod ibi nota·

¶ Prelegatio improprie dicitur stipulatio super reddenda re interposita·ut·C·de iu·dot·l·si stipso·

¶ Prelegatum·i·legatum pro suo simplici· ut·ff· do·prele·in·l·i·in prin·

¶ Quod potest capi iur legati et iur hereditario attenta natura uerbo4 potius capitur iure hereditario q legati ubi non alteratur ex modo capiendi quantitas portionis secus si alteratur·ut·ff· de usufruc·accres·l·si mulierem cum liberis·

Prematurum Que dicatur prematura solutio·uide·ff· de manu·tes·l·si ita fuerit libertas·

Premium Premiũ quod debetur ex forma statuti capienti malefactorez uel bannituz non debetur officialibus capientibus ratione eo4 officii·ut·l·iii·§·ulti·ff· ad sill· et·l·iiii·§·si stipulatus·ff·de condi·ob tur·cām Bar·

¶ Stante tali statuto non debet capienti ignoranter·dicit Bar·in preall·a·§·uerum·

¶ Si statutuz dat premiuz accusanti uel denuntianti crimen de cuius bonis debeat ipse accusans ul denuntians pmiari·Bar·in·l·lex cornelia·ff·ad silla·

¶ Premiuz statutuz alicui ex aliqua cā respicientē publicaz utilitatē debetur etiaz inhabili ad illud premiũ·ut i pall·§·ulti·et in pall·l·iiii·§·si stiplat?

¶ An pmium statutum denuntianti uel capienti malefactorez debeatur socio criminis capienti uel denuntianti socium criminis·uide Bart·in·d·l·iiii· ff· d cōd·ob·tur·cāz·et i·l·nulla macula·C·d delato·

¶ Qui seruit altari meretur inde premiũ acciper xii q·ii·caritatem et·c·ecclesiasticis·

¶ Premium nro4 ope4 bono4 nō i pnti uita querere debem? sed expectare in futura de peni·di iii· cauendum nobis est·

¶ Dat hic deus premiuz malis de bōis suis·bonos uero p malis suis hic punit·de peniten·di·iii·quid igitur turbamur·

¶ An ex eodem facto quis consequatur pmiuz et penam·nō·xxiii·q·v·§·hi·autem nondum·

¶ Non debet quis premiuz consequi unde penam meretur·ut·l·siue hereditaria·ff·de neg·gest·glo· i c·ii·de fideiusso·ff·l·si uno·§·itē alio·in gl·remissio ff·loca·melius in regula·quod ob grām·li·vi·

¶ An premiuz quis accipiat de dolo suo·nō·ff· de ori·iur·l·ii·§·postea·in glo·fieret·

¶ Premiuz pro pena alicui dari non debet· ut·l· ne quis·C·de decurio·li·x·et·l·ne quis eo·ti·

¶ Surripe librum doctori qui potest esse publice utilis non meretur penam sed premium· ut·l·ii·§· postea·ff·de ori·iur·

¶ Si ciuitas deliberat alicui premiuz· intelligitur expen·ppriis·C·de sta·et ima·l·fi·

¶ Uirtutum premia tribui merentibus conuenit et alio4 honores aliis damno4 occasionez fieri non oportet·ut·C·de sta·et ima·l·ut uirtutum·

¶ Premia debent homines ad maiores labores et dignitates perducere·ut·C·de offic·prefec· preto· affri·l·in nomine domini·§·hoc autem non solum· ff·de offi·asses·l·i·

Preoccupatio Quanto tempore pdatur ius preoccupationis·uide Bar·in·l·quo minus·ff·de flumi·

¶ Preoccupatio quem facit habere pinguius ius ut patet de pcura·non iniuste·eo ti·si deo· lib·vi· de pben·dudū·eo·li·de of·ordi·pastoralis·

¶ Preoccupatio est color rethoric? de quo·viii· q·i·moyses·

¶ Per quem actum fiat preoccupatio iur·uide q nō·Bar·in·l·pluribus·ff·de pcura·

Preparatio Idez ius est in preparato qd in pparante·ff·de auro et ar·le·l·argento·et·l·uxori·§·fi·et ecōuerso·ff de libe·exhi·l·iii·§·i·facit·ff·de flumi·l·quo minus·et ff·de publicita·l·i·§·cepisse·

¶ Preparatoria debent precedere preparatuz·ff· de interro·actio·l·i·ff·de pcura·l·ad legatuz· d eo·edifi·ad audientiaz·ii·de sen·ex·cō·li·vi·nō·de ac cu·c·i·et d cōse·di·iiii·an baptismū·et qd ibi nō·

¶ An pbatio facta in pparatorio piudicet in pparato·ar·C·qui accu·non pos·l·nō ignoret·C·d accu· l·ea quidem·C·de resti·mili·l·quod tempore·

¶ Qui rem pparat uidetur inchoare·ff·de inoff· testa·l postumus·§·fi·et·l·ie·ff·manda·l·si mandassem·et quod ibi nota·

Prepositio In compositōe augetur·ut nō·la·de are·in·l· si cui·ff· de le·i·Archi·de prebē·si pauper·li·vi· uide de fideius·c·i·xxxv·di·c·i·q nō·Arch·iii·q·vii·ifames

Prepositus Quid ueniat appellatiōe ppositi·nō·doc·de tempo· ordi·ad aures·ubi concluditur q est terminus generalis·glo·in·c·i·de consue·lib·vi·et in·c· quis·de vbo·sig·adde q peepositus dicitur quisquis aliis p est·ut nō·lxxx·di·fraternitatem·

¶ Hoc vbum uide·in·l·ii·C·ubi sena·uel cla·

Preposteratio Preposteratio est uiciuz·lxxiiii·di·episcopo4·et·c·fi·C·de testa·l·pposteri·et ibi Cy·

¶ An peepostdratio facti uiciet ipm factum· nō· iii·di·c·i·et ibi Archi·lxi·di·miramur·ff· de excututo l·et diximus·

¶ Exceptio pposteratiōis cum sit exceptio ordis non pōt opponi post litē cōtes·unde ualet iudicium et debet pcedi sm acta et pbata· glo· in·l·ii·C·cōi diui·et·l·si mancipiū·§·si cuz hos·ff·de euic· p hoc l·si maritus·§·pscriptiones·ff·de adul·ff· d fideius· l·inter eos·§·fi·als·§·i·uide quod pulchre·nō·Bal· in·d·l·ii·C·cōi·diui·

¶ Preposteratio infringit confessionez ptis et facit q illud qd est inordinate gestum non roborat· nō·ff·de ap·l·non tm·facit·quod nō·ff· de questio· l· maritus·et ideo si nō facta pbatōe emanauit sm decretū confessio sequens non roborat illud·ut·ff· de re iudi·l·si cuz nulla·quod est ualde notabile· ut de Bal·in·l·ut debitum·in fi·C·de heredi·actio·

Presbiter Presbiterr grece latine senior interpretat·xxi·di·presbiter·§·cleros·lxxv·di·c·pe·et ultimo·

¶ Qualiter peesbiteri ordinetur·uide·xxxiii·di· presbiter et quod ibi nota·

¶ Quod sit officium presbiteri·habetur·xxv·di· perlectis·§·ad presbiterum·

¶ Presbiteri officio apud homines nihil leuius· sz si nō bene agit nihil apud deū grauius·xl·di· an·

¶ Qualiter pena uel penitentia imponēda sit psbitero fornicario·habet·lxxxi·di·presbiter·

¶ Presbiter qui negligit diuinum officium deponi debet·xcii·di·qd autem·et·c·presbiter·

¶ Presbiteri et epi antiquitus idem erant. xxi. di. cleros. xciii. di. legimus. uide in. c. i. et. ii. de pecul. cleri. scdm Inno.

¶ Ante presbiterum monacus sedere non debet. xvi. q. i. alia causa.

¶ Presbiter absente epo potest in mortis articulo reconciliare excoicatos. xxvi. q. vi. presbiter

¶ Unde dicatur psbiter et quid significet hoc uocabuluz. uide. lxxxiiii. di. §. presbiteroz. et. c. se.

¶ Presbiter debet pferri abbati. tex. xlv. di. cum beatus. in §. tex. de offi. dele. c. fi. §. i. li. vi.

¶ De honore debito presbiteroz. no. Io. an. de preben. ei cui. lib. vi.

¶ Presbiter potest esse aduocatus et pcurator p episcopo. de pcura. in presentia.

¶ An presbiter possit complere missaz inceptá ab epo. uide. vii. q. i. nihil. in glo. ii.

¶ Presbiteri duplici honore digni sunt maxime qui laborant in uerbo dei. ad thimo. v. et. xcv. di. ecce. et quod ibi nota.

¶ Si culpa uel negligentia presbiteri moriatur infirmus sine confessioe reus erit anime illius. xxvi. q. vi. si presbiter. et. c. cognouimus. et debz talis deponi. no. glo. de offi. Archi. officium.

¶ Appellone psbri ptinentur omnes clerici. ut de treu. et pa. c. ul. de biga. c. i. de coha. cle. et mulie. c. ii. de postulan. c. fi.

¶ Presbiter cuz ordinatur manus illi imponitur in uertice. no. de sacra. non iteran. c. ul. uide quod dixi supra sub dictione ordo.

¶ Presbiter malus equiparatur coruo in nigritudine uicioru quia pter uicia efficitur niger. in raucitate. s. uocis. in uoracitate. s. oblationuz mortuoz. i fetore. s. spiritus. i garrulitate et in furto. uide ad hoc glo. in. c. non omnis. el. so. ii. q. v.

¶ Quo psbiter curatus possit trasire ad statu religiois. uide. s. Tho. sa se. q. clxxxix. ar. vii.

Presens Presentia

An qn requirit presentia alicuius i aliquo actu ualeat ille actus eo no presente uel sit ipo iure nullus. uide glo. et doc. i. c. cam mrimonii. de offi. dele. faciunt no. de elec. q sicut. et in. c. ubi piculum. li. vi. eo. ti.

¶ An et quado psens uideatur consentire. Bar. in l. que dotis. ff. solu. ma. doc. de psump. none. ubi bona glo. similis glo. de iurpatro. postulasti. faciut no l. l. sepe. ff. de re iudi. bo. gl. in. l. gayus. ff. d pig. ac.

¶ Qn quis dicatur psens et quot modis glo. sup p. presentes. in aut. de fideiusso. §. i. et quod ibi no in. l. i. post pain. ff. de p. ob. no. de elec. cu inter uniuersas. in glo. iii. Archidi. de hereti. ut officiuz. li. vi. Gencze. in extraua. ad onus. Io. an. d elec. ubi piculum. li. vi. no. de cle. non resi. ex parte. in glo. de preben. si tibi absenti. in glo.

¶ Presens qui non uult facere q incumbit habetur p absente. uide in. l. non tantum. §. sine iusta. ff de fideic. liber.

¶ An licet quis sit presens corpore si tamen non itelligit quod fit ul quod agitur dicat presens. uide Bar. in. l. ea que. C. de erro. aduo. facit. l. diem. §. coram. ff. de arbi. et. l. coram. ff. de p. bo. sig. Archidi. lxv. di. non debet. de hereti. ut officium. li. vi. no. ii. q. i. in primis. iii. q. ix. testes. xi. q. iii. coraz. d elec. ut circa. super. p. coram. li. vi.

¶ Presentia multuz operatur. ff. de furt. l. falsus §. sed si is. de re iudi. cum ab uno. li. vi.

¶ Licet in presentia quod non licz in absentia. ff. de arbi. l. si cui. ff. de contrahen. emp. l. clauibus. C. d testa. l. si. aliqn econtra. ff. de iudi. l. si longius. ff. de furt. l. ii. et. l. falsus. §. i.

¶ An ex presenti presumatur circa preterituz et econuerso. C. de adulte. l. qui adulteriu. ff. de re. du. l. quidam. ff. de re milit. l. non omnes. §. a barbariis.

¶ Ad presens oua cras pull. sunt meliora. glo. in l. cum hii. in prin. ff. de transac.

¶ Presentia aliquando capitur pro auctoritate ut habetur. xxviii. di. concilia.

¶ Ubi requiritur presentia alicuius quod fit in absentia non ualet. de offi. dele. cam. in glo. ii.

¶ Si testis dicit aliquem fuisse presentem alicui actui et ille negat saluari potest dictum utriusq ualet q fuit presens corpore sed non intellexit Bart. in. l. i. ff. de auc. tuto.

¶ Presenti etiam non citato datur libellus. Speti. de libel. concep. §. sequitur. uide. p. ego dico. et contra presentem non citatum fertur sententia. no de elec. c. fi. li. vi. in nouella.

¶ An presens tempus et status inspicitur. uide ff. de postulando. l. cui eorum. §. affinitatis. de no. op. nunc. l. si prius. Dy. in regula quod semel. li. vi.

¶ Presens non impediens non potest constituer pcuratorez sed impeditus sic. de elec. c. pe. li. vi. no in. c. quia pter. §. illud. eo. ti.

¶ De psentia uide Bal. in. l. i. C. qui admit. ad bo. pos. in ultima car.

¶ Quid importet quado testator uoluit legata p sentia deberi. uide in. l. talis scriptura. ff. de le. i.

¶ Ubi tacitus consensus requiritur sufficit pntia. ut no. ff. de furt. l. qui uas. §. uetare. no. x. colla. de inuesti. inter do. et uasal. c. ii. in glo. sicut.

¶ An ubi requirit presentia pluriu uno deficiete uiciet totu. no. de of. dele. cam mrimonii. in glo. ii.

¶ Licet quis sit presens non tame dicitur presens ad actum. nisi precedat citatio uel monitio iudicis. nota. Bar. in. l. furioso. ff. de re iudi.

¶ Presens dicitur quis est in ciuitate ul alibi ubi habet domu cum famil. licet ipe alibi stet. ut. l. i. §. domu. ff. de libe. agnos. et ibi no. glo. et Barto.

¶ Qn in instro fit mentio de aliquo actu gesto cum alio an psumatur presentia non facta mentioe de ea. Spe. ti. de empti. et uendi. §. i. p. nuc formaz.

¶ Presentia includit uisum et ideo caueat testis qui deponit de actu eius quem non uidit sed recognouit ad uocem q non dicat q fuit presens. uide Bal. in. l. si non speciali. C. de testa.

Presentatio

Large sumpto uocabulo pntatio dicitur collatio. de iurpatro. c. ii. et. c. nobis. de elec. querelaz. ul de quod no. Io. an. de elec. c. fi. li. vi. in glo. fi. et super ea. et eo. ti. si electio.

¶ Quali fiat pntato lraz q dirigut alicui caplo l collio ut artet eos. no plene d pcel. p. si caplo. li. vi.

¶ Presentato non est statutus terminus. i. quez debeat consentire. nota. de preben. si tibi absenti. in glo. pe. li. vi.

¶ Ubi aliquis debet presentari personalis pntatio fieri oportet. nam pns dicit q exhibet sensibus corpori. no. in cle. dudum. in glo. psonalis. de sepul.

¶ Presentari pot absens de hiis que si. a prela. ea noscitur. in glo. i. glo. in cle. frequens. de exces. pla.

ad idez de preben·accedens·et·c·si tibi absenti· eo·
ti·h·vi· nō ob·gl·in·d·cle·duduz· ga illa est uera in
sua materia uidelicet in p̄sentando ad confessionez
audiendam quia personaliter debet fieri confessio·
nō·de pem·et remis·omnis·

¶ Qn̄ p̄sentatio fit a pluribus ut collio requirit
maior et sanior pars·nō·de hiis que fi·a p̄la·ca nos
citur·in glo·super ꝟ·maioꝝ·secus si fiat a pluribus
ut singularibus quia tunc sufficit maior pars·de iu
repatro·nobis·et de elec·si cui·li·vi·et qđ ibi nō·

¶ Presentatio computat inter fructus·notat· de
re iudi·cum bertoldus·in glo·ulti·dixi·s̄·sub dicti·
one fructus et patronus·

Presertim De significato huius dictio
nis nō·qui si·sint le·ꝑ uene·
rabilez·et in·c·licet·de fo·compe·et in·c·cótinebat
de despon·impu·et·c·a nobis·de excep·c·i·de con·
fes·c·ii·adde ꝙ p̄sertim exponitur ꝓ tm̄· glo·in·c·
discretioné·de eo qui cogno· consang·ux· sue·et in
c·per tuas·i·de simo·uide in·l·fi·ff·đ hiis g i testa·
delen·et de fo cópe·licet ubi exponitur ꝓ tantuz·

¶ Aliqn̄ exponit p̄stiz ꝓ maxie·et iplicat· ut nō·
de homi·ex litteris·ii de presump·illud·nō·ff·đ li·
homi·exhi·l·ꝙ et lex·in glo·p̄sertim·adde Io·an·in
addi·Spetu·ti·de teste·§·i·ꝟ·item excipitur ꝙ est
impubes·ibi·sed nunquid fratres·ubi plene de sig·
nificato huius dictionis·uide·ff·de legi·l·i ábigua·

Prescriptio Prescriptio est restringē
da ga odiosa·ita dic Inn· i
c·ex trāsmissa·đ p̄scrip·fac·ff·đ dolo·l·arbito·§·pe·

¶ Prescriptó centuz annoꝝ requiritur quádo ius
priuatum coniunctuz est iuri publico ecclesie roma
ne·ita dicit Inno·in·c·ad audientiam·de prescript̄·

¶ Prescriptio non habet locum in hiis q̄ p̄sumūt
ex timore prestita·Inn·in·c si diligēti·de p̄scrip·

¶ Prescriptio non currit cótra solēnitates testi·
casus est singularis in·l·sancimus·C·de testa·

¶ Prescriptio quelibet fm equitatem canonicam
interrumpitur per solam missionem executoris· di
ctum est Bal·in·l·ii C·de serui·et aqua·

¶ Prescriptio currit contra eum cui papa aliqd
concessit de plenitudine prātis licet contra ipaz ple
nitudiné prātis nunq̄ currat p̄scriptio istud colligit
Bal ex dictis Inno·in·l·ii·C·de fui·et aqua·

¶ In materia p̄scriptōis·uide nōbilē gl·i·l·auxiliū
ff·đ mio·aliā in ꝑtica·ff·đ diuer·et temp·p̄scriptio·

¶ Prescriptioni longe temporis que introducta
est odio negligentie non potest pacto renuntiari·
dictum est Bar·in·l·i·ff·de usucapio·

¶ Prescriptio dormit nec currit contra aliquem
tempore mortalitatis uł hostilitatis· Bart·in·l· na·
turaliter·ff de usucapio·

¶ Scāte uisitatione prescribi non potest liberatio
non soluendi ꝓcuratorez·ga solutio h est annexa ui
sitationi·ita dicit Inno·de p̄scrip·cum ex efficiī·

¶ Prescriptio non extenditur de una re ad aliam·
Inno·in·c·tua·de deci·adde ꝙ nec de una specie ad
aliam·casus est de deci·cuz contingat·In cótra·eo·
ti·cum in tua·de iurepatro·consultationibus·Inno·
de capel·mo·dilectus·ubi nōbiliter loquit·facit qđ
dixi·s̄·sub dictione consuetudo· ubi de extensione
cósuetudis·đ q̄ ꝑ Inn·i·c·dilc̄o·đ of·Arch·ubi uiđ·

¶ Contra obedientiaz non p̄scribit·Inno·in·c· cuz
non liceat·de prescrip· et sic terre subiecte imperio
non possunt p̄scribere ꝙ non obediant imperio et
terre ecclesie quin obediāt ecclesie talis enīz p̄scri·
ptio est contra ius diuinuz fm ꝙ omnis anima sub
iecta esse debet sublimioribus potestatibus·Itez ꝙ
sicut una ciuitas potest p̄scribere obedientiaz con·
tra ecc̄liam uel imperiuz sic alia et alia· et sic totus
mundus·ex quo annihilaretur ecc̄lia uel imperium
dico tamen ꝙ aliqua ciuitas potest p̄scribere merū
imperiuz et aliqua cómoda iurisdictionis· licet non
subiectionem·et obedientiaz·ut·C·đ p̄scrip·xxx·uł
xl·annoꝝ·l· cóperit·nō·in aut·đ defen·ci·§·nulla·s
fi·glo·mag·adde quod nō·Archi·xxii·di·sacrosan·
ta·Pau·in cle·fi·de censi·adde quod dică·j·de p̄scri
ptione meri imperii·

¶ Quod debetur áno singulo prescribi nō potest
Io·an·de prescrip·auditis·

¶ An in p̄scriptionibus tempus debeat esse utile
uel continuuz·dic utile·ut nō·ff·de diuer·et temp·
prescrip·super ꝑtica et·C·de in inte·resti pe·l·sup·
uacuam·et quod ibi nota·

¶ Prescriptionem impedit scientia rei aliene·eti
am sine mala fide· glo·est in·l·nec creditores·C·đ
pigno·acti·et ibi Bal·

¶ Qn̄ breuis prescriptio surrogatur loco maioris
uel longioꝝ sapit eandem naturam qđ facit ad sta·
tuta que minuunt p̄scriptiones legales uerba sunt
Bal·in·l·contractibus·in princi·C·de non nu·pe·ad
qđ bene facit qđ idem dicit·in·l·ancille·C· de furt̄
ubi dicit ꝙ quádo tēpus ꝓ tempore ponitur natura
rei nō mutat nisi i tpe·ut·l·i·C· de usuca·transfor·

¶ Incestuosus non potest prescribere bona patna·
q̄tumcunq; ignorat se incestuosum· glo·est singula
ris in·l·nemo·ff·pro lega·

¶ Per longaz consuetudinez quis p̄scribit iurisdic
tionem tam in terra q̄ in mari·Bar· in·l·sane·ff·de
iuresuran·

¶ In criminalibus per solam libelli oblationez iter
rumpitur p̄scriptio secus in ciuili·ff·đ adulte·l·ma
riti·§·quinquenniuz·per Bar·et eo·ti·si accusatus·
et quod ibi nota·

¶ An ualeat processus et sententia uigore statuti
lata contra absentem contumacé tanq̄ contra cófes
sum qui tutus est exceptione prescriptionis· Bart·
in·l·absentem·ff·de penis·

¶ In q̄tuor casibus nō currit ecc̄lie nec ciuitati p̄
scriptio nisi centuz annoꝝ·Bar·in·l·fi·C·đ sa·sa·ec·

¶ An p̄scribens rem ecc̄lie male fide spacio·xxx·
uel·xl·annoꝝ·possit p̄scribere sine peccato q̄ ueruz
dn̄m qui eaz repetit·Io·an·in regła possessor·li· vi·
ubi etiam tractat an prescriptio inducta per ius
canonicum debuerit esse alia a prescriptione iuris
ciuilis· et an p̄scribens mala fide debeat censeri eē
raptor uel in qua specie peccati sit locandus· et an
mala fides aduenićs cópleta p̄scriptione tollat ipaz
p̄scriptionez et obliget p̄scribentez ad restitutōem
de quo uide Inno·et doc·in·c·qm̄ omne· de p̄scrip·
et in·c·uigilanti·eo·ti·ubi glo·et doc·de conces·pre
ben·c·i·in glo·et ibi doc·faciunt nō·de imu·ecc·ꝙ
pleriq;·Inn·de iurpatro·cura·i fi·glo·xiii·q·ul·c·i·

¶ An in legato uel stipulatione currat una p̄scrip
tio uel plures·Bar·in·l·de pupillo·§·si pluribus·ff·
de no·ope·nuntia·

¶ Casus in quo nulla currit p̄scriptio·uide ꝑ Bar·
in·l·qui res·C·de fun·limito·adde qđ nō·in·c· cum
nō liceat de resctip·in gł·glo·xvi·q·iii·p̄ma actōe·

¶ Epo petenti quartam decimaruz opponit ecc̄lia

prescriptionem quis debet probare. Io. an. in regula. sine possessione. li. vi.

¶ An p̄scribens posset salua conscīa retinē rem p̄scriptā. Bar. ī extraua. ad rep̄medaꝫ. ī gl̄. denūtiatoꝫ

¶ An p̄scriptio currat ignoranti et quādo. Bar. in l. si quis. C. qui mili. non pos. li. xii.

¶ Quot sunt necessaria ad p̄scribenduꝫ seruitutē Bar. in. l. i. §. denique. ff. de aqua plu. ar.

¶ An et quatenus p̄scribatur p̄me obligationi cuꝫ soluitur ꝓ parte res uel pro re. uide Bar. in. l. si pri us. ff. de aqua plu. ar.

¶ An missio in possessionem interrumpat prescriptionem. Bart. in. l. a diuo pio. §. si super rebus. ff. de re iudi.

¶ An et quando per p̄scrptioneꝫ possit qs q̄ri ius agēdi. uide. ff. de publica. l. si publicanus. §. fi.

¶ Quo tempore p̄scribatur contra actioneꝫ uectigalis. uide Bar. in. l. licitatio. §. eoꝝ. ff. de publi.

¶ An p̄scriptioni seu lucro p̄scribendi possit pacto renuntiari. Bar. in. l. i. ff. de usucap.

¶ Quando currat uel non p̄scriptio legalis miori uide Bar. in. l. etiam. in prin. ff. de mino.

¶ Si statutum dictat ꝙ per prescriptionem queratur dominiuꝫ de quo dominio intelligatur. Bar. ī l. usucapio. ff. de usuca.

¶ Cur sint p̄scriptiōes fauorabiles et que mixte et qualiter interpretāt̄. Bar. in. l. ii. §. fi. ff. ꝓ emp.

¶ An ei qui gerit uices rectoris mortui computetur p̄scriptio uenditionis ex inicio sui officii uel ex inicio eius cuius uires gerit. Bart. in. l. i. §. hii qui. ff. de lega. ii.

¶ Prescribere libertatem est occidere seruituteꝫ Bar. in. l. si edes. ff. de ser. ur. predi.

¶ An ecclīa prescribat rem laici spacio. x. annoruꝫ ita ꝙ ex tali p̄scriptione agere et excipere possit. uide Io. an. in regl̄a. qui ad agenduꝫ. li. vi.

¶ An parrochiani p̄scribere possint p̄ntationē rectoris sue parrochialis ecclīe. Io. an. in regl̄a. ꝙ alicui. libro vi.

¶ Quanto tempore p̄scribatur iuri offerendi. nō Guil. de cu. in. l. si rem. §. omnis. ff. de pig. ac. Cy. et Bal. in. l. cum notissimi. §. eodem iure. C. de p̄scrip. xxx. uel. xl. an. Bar. in. l. pignori. ff. de usucap. facit quod nō. ī. c. i. et. ii. de feu. iur. l. cōmisso. x. colla. do. Anto. et moderni in. c. qm̄. ut lit. non contes.

¶ Quod dicitur ꝙ impedimento agere nō currit p̄scriptio. habet locum in impedimento iuris. secus in impedito impedimento facti quia tunc currit p̄scripcio. sed datur restitutio. nō. Bar. in. l. i. §. si qs ꝓpter inundationeꝫ. de iti. actuqꝫ priua. de p̄scripti. cum non liceat. de concess. p̄ben. quia diuersitatem.

¶ An merum imperiuꝫ possit p̄scribi. uide Bar. in l. i. in fi. ff. de dam. infec. do. Anto. et moderni. de fo. compe. cum contingat. adde ꝙ ea que princeps sibi reseruauit in signum uniuersalis dominii sunt īprescriptibilia nō. Inno. de re iudi. cū te. de postu. prela. bone. ii. glo. de p̄scrip. cuꝫ nobis. de cle. egro. c. i. li. vi. adde ꝙ contra merum imperiuꝫ non p̄scribitur etiam spacio centuꝫ annoꝝ si illo tempore nō currit casus quo habens illud posset eo uti uel illud exercere dictum est Inno. in. c. dilectus. de fo. compe. facit qd̄ nō. Io. an. in. c. iohannes. de cle. coniug. ubi dicit ꝙ contra multas leges que in practica nō occurrūt non p̄scribitur adeo ꝙ si casus occurreret uteremur illis quod est bene notanduꝫ. Idem Cy. ī l. ii. C. que sit lon. consue. bene facit. l. arboribus. ff. de usuf. adde ad materiā qd̄ nō. Inno. de fi. instru. cum. p. Io. an. in. d. c. cum contingat. Pau. in cle. si ā censi. Io. an. in. c. ii. de preben.

¶ Tantum prescriptuꝫ quantuꝫ possessum. de ele. cu. de deci. cum contingat. facit quod nō. Io. and. in preal. c. cum. p.

¶ An contra ciuitateꝫ possit p̄scribi dignitas episcopalis. glo. ꝙ non. xvi. q. i. postq̄. que dicit ꝙ si semel ciuitas habuit sedem episcopaleꝫ nullo unq̄ tēporis cursu amittit.

¶ An p̄scribentem sufficiat ꝓbare tantuꝫ inicium et finem temporis. uide. xxii. di. in prin. et. c. sacrosancta. vii. q. i. pontifices. facit. xvi. q. iiii. uolumus de preben. cum de beneficio. li. vi.

¶ An prescriptio habeat locuꝫ in matrimonio. dic ꝙ non. de consan. et affi. non debet. in fi. xxviii. q. i. iussit. et ibi nō. in glo.

¶ Quot sunt modi interrumpēdi p̄scriptionē. et de effectu interruptionis nō. glo. et Bar. in. l. naturaliter. ff. de usuca. glo. de p̄scrip. illud. ubi bona gl̄. xvi. q. iii. §. potest. et. §. h̄ de prescriptiōibus. in gl̄. super. ꝟ. interrupta.

¶ Quando possit opponi interruptio contra allegāteꝫ p̄scriptioneꝫ. nō. glo. xvi. q. iiii. uolumus.

¶ An exceptio p̄scriptionis sit exceptio litis finiē de. et an per eius obiectioneꝫ fiat liti. contes. notat Bar. in. l. fi. ff. rem ra. ha. de deci. dudum. de lit. cōtes. c. i. li. vi. moderni. de rescripti. super.

¶ An una parrochia aduersus aliam possit p̄scribere omnia iura prochialia. Hosti. tenet ꝙ non. in. c. quia nonnulli. de cle. non resi. moderni de p̄scripti. ex transmissa. Innoc. de parro. super. ubi tractat an unus ep̄s possit in aliena diocesi p̄scribere iura episcopalia. adde ad materiaꝫ bonaꝫ glo. xiii. q. ii. in fi. ubi querit quid de iure decimandi fenerandi et similibus et quō talia dicant̄ hāb̄ē cām continuam. ā materia plene. xvi. q. iii. quicunqꝫ ep̄us. in glo.

¶ An ecclīa que non est parrochia possit p̄scriberē iura perrochialia. glo. et doc. ꝙ sic. in cle. quia cōtingit. §. fi. de reli. domi.

¶ An p̄scriptio sit alienatio. nō. in. l. si fundum. ff. de fun. do.

¶ An contra ꝓdigum currat prescriptio. nō. in. c. cum non liceat. de prescrip.

¶ An per statutuꝫ possit tolli potestas p̄scribendi dic ꝙ sic. ut nō. de p̄scrip. cum nobis.

¶ An inferior ep̄o possit ꝯ eum p̄scribē iura supioritatis. nō. Io. an. de p̄uil. abbates. li. vi. in nouella.

¶ Qualiter ꝓbetur p̄scriptio tanti tēporis cuius ōrii memoria non existit. nō. glo. de p̄scrip. cum nobis. et eo. ti. c. i. li. vi. in glo. fi. uide Inno. et Hosti. de ꝟ. sig. super quibusdam. et. c. ueniens. et. c. quid p nouale. et. l. si arbiter. ff. de ꝓba. et in. l. i. in fi. et l. ii. §. idem labeo. ff. de aqua plu. arcen.

¶ Qualiter formari debeat articulus siue positio sup p̄scriptione. nō. de p̄scrip. auditis.

¶ An is qui p̄scripsit uisitationem nunq̄ tamē habuit ꝓcurationeꝫ possit in continuatē p̄scripte uisitationis petere etiaꝫ ꝓcurationeꝫ. Hosti. de p̄scrip. cum ex officii. glo. in regl̄a. i. li. vi.

¶ Munitus p̄scriptione tanti tēporis cuius inicii memoria in contrariū non existit non habet necesse docere de suo titulo. glo. de p̄scrip. c. i. li. vi. nō. ī cle. frequens. de exces. p̄la. in glo. in. ꝟ. non existit.

¶ An coloni et bñficiati et generaliter alieno nomine possidentes possint prescribere. dic ꝙ non. C. de ꝑscrip. xxx. anno. l. male. plena glo. xvi. q. iii. clerici. et c. se. ubi uide que ꝑsone possint ꝑscribere et in quibus non cadat prescriptio. uide nota. de prescript. si diligenti.

¶ An ex ꝑscriptiõe acquiratur dominiũ. nõ. xvi. q. iii. in sum. et c. quicunq̃ epus. C. de bo. mater. aute. nisi. xviii. q. ul. c. ul. i gl. et nõ. de ꝑscrip. ad aures

¶ Quanto tempore ecclia ꝑscribat contra eccliaz dic. xl. annis. de prescrip. de quarta non habita differentia inter seculares et regulares ecclias in quo errauit gratianus. xvi. q. iii. §. potest. et q. iiii. per totũ. fallit in ecclia romana. xvi. q. iii. nemo. i auth. ut eccl. ro. gau. spa. cen. an. per totum.

¶ Nullum ius acquiri potest monachis ex ꝑscriptiõe quatenus obuiat regule et ipsius substãtialibus neq̃ monacus ex quacunq̃ ꝑscriptione artatur ad aliquam obedientiaz per quam detrahitur substantialibus regule. tex est singularis in. c. dilecto. de of. Archi. et ibi per modernos.

¶ Que et qualia sunt iura epalia que inferiores possunt ex prescriptio sibi acquirẽ. nõ. de cõsue. ꝗto de conse. eccl. uel alta. aqua. de of. Archi. dilecto.

¶ An et qñ iura epalia ꝑscribi possint. doc. in. c. bone. de postu. prela. Inno. et doc. in. c. conquerente. de off. ordi. ubi nõ an archieps possit ex ꝑscriptione sibi querere ius deferendi crucez in ꝓuincia alterius de quo glo. in. c. i. ut lit. penden. xvi. q. iii. quicunq̃ episcopus. in glo.

¶ An inferiores epo possint ex prescriptõe sibi q̄rere ius instituendi in eccliis sibi subiectis extraneos et peregrinos sine licentia episcopi. doc. ꝙ nõ. in. c. fi. de cleri. peregri.

¶ An ꝯ obedientiaz ꝑscribi possit. dic ꝙ sic obedientia translatiua sed non extinctiua. de ꝑscrip. cum non liceat. de priuil. cum olim. ii. de capel. mo. dilectus. de cõsue. cũ iter nos. in gl. xviii. q. ii. abbatibus

¶ An epus possit ex ꝑscriptione acquirere ꝑtatez alienandi bona ecclesie etiam als in casu licito sine consensu capituli. glo. ꝙ non. in cle. si una. de re. ec. non alie. Contrariũ ibi dicunt doc. et melius. Host. in. c. ea noscitur. de his que fi. a prela. et in. c. ui. de consue. lib. vi.

¶ Licet error iuris tituli impediat illam ꝑscriptionem ad cuius substantiaz titulus requiritur. ff. de usuca. l. nunq̃. ii. secus in prescriptione de cuius substantia non est titulus. tex. est singularis et ibi nõ. doc. de emp. et uen. ꝑuenit. et quod ibi nõ.

¶ An et quãdo minus iustus titulus det causam ꝑscribẽdi nõ. ff. de iuris et fac. igno. l. iiii. ff. de usuca. l. ubi lex. et. l. nunq̃. nõ in. c. ii. de re. ec. non alie. lib. vi. et in clem. i. eo. ti. ubi per do. Car. florẽ. §. si quis autem. in ulti. q.

¶ An et qñ in ꝑscriptione requiratur titulus. nõ. de prescrip. si diligenti et. c. uigilanti et. c. fi. de deci. dudũ. glo. et doc. de dona. aplice. ubi gl. nõbiliter

¶ An allegãti se ꝑscripsisse credatur iure suo sup titulo et bona fide. nõ. glo. xvi. q. iii. dilecto. que uidetur dicere ꝙ sic.

¶ An titulus nullus det causaz iustam ꝑscribendi nõ. de emp. et uendi. ꝑuenit. glo. xvi. q. iii. si sacerdotes. faciũt nõ. de iurpa. cura. ff. ꝓ emp. l. qd uulgo

¶ An ius canonicuz qd requirit in ꝑscriptionibus tituluz et bonam fidem habeat locum etiam in prescriptionibus que currunt ex negligentia non petẽtis sicut in actionibus ꝑsonalibus. ut nõ. in. l. sequitur. §. si uiam. ff. de usucap. ubi Bar. tenuit ꝙ non. et in l. fi. ff. queād. ser. amit. Inn. de imu. ec. quia pleriq̃. ubi uide quid in foro consciẽ. quã opi. Bar. uidetur ꝓcedere tantum in foro contentioso. Arch. xvi. q. iii. §. potest. et uide ibi glo. in sum. que tenet ꝙ in omnibus ꝑscriptionibus sm canones exigitur titulus et bona fides. ad materiã uide doc. l. c. cura. de iurepatro. uide modernos. de prescrip. c. si. do. Anto. plene examinat in quadam sua disputa. que incipit clericus florentinus.

¶ An quesituz ex ꝑscriptiõe sit in foro consciẽ restituenduz. nõ. in. c. uigilanti. de ꝑscrip. et in regula possessor. li. vi. Inno. in. d. c. quia pleriq̃.

¶ Caritatiuuz subsidiuz non potest ꝑscribi ꝯ epm nõ. Io. an. in. c. cum uenerabilis. de censi. Archi. x. q. i. sup glo. sum. glo. i. xvii. q. vii. quicunq̃. l. Paul. in cle. i. de iurpa. Archi. xiii. q. vii. in ṗn.

¶ Qualiter interrumpatur ꝑscriptio in iuribus incorporalibus. Inno. de ꝑscrip. ad audientiaz. in glo. fi. Io. an. in. c. fi. de of. archidi.

¶ Modus interrumpendi prescriptionez. nõ. glo. de prescripti. illud glo. xvi. q. iii. licet. glo. et Inno. in. c. nihil. de prescrip. glo. in. ꝑ. interrupta. xvi. q. iii. §. potest.

¶ Quãdo currat ꝑscriptio et qñ non. glo. in. c. cũ nõ liceat. de ꝑscrip. gl. in regla. i. li. vi. gl. xvi. q. iii. ṗ ma actione. Inno. de ꝑscrip. ex transmissa. gl. insti. de usuca. §. res fisci. et. §. nouissime.

¶ An ꝑscriptio interrumpatur per litem cõtes. factam coram non suo iudice nõ. de appel. ut debitus in glo. ii. glo. de pur. cano. ex tuarum.

¶ Interruptio ꝑscriptionis facta cum principali ꝑiudicat fideiussori et econuerso. Io. an. in addi. Speti. de fideius. sup ꝛica. in fi.

¶ Ubi usus iuris consistit in uoluntate alicuius an uelit uti uel non talis usus est prescriptibilis. gl. et doc. de priuil. ut priuilegia. Io. an. in. c. fi. de consue. li. vi. in nouella.

¶ An sola excõicatõis obligatio interrumpat prescriptionez. Spe. ti. de emp. et uen. §. nunc dicenduz de or. cog. c. fi. ubi glo. et Inno.

¶ Ignorantia facti dat iustum titulum ꝑscribendi glo. et doc. de dona. aplice. glo. de iurpa. cura. gl. pe. et doc. in. c. si diligenti. de ꝑscrip. glo. ff. in. c. fi. eo. ti. Lap. in. c. i. eo. ti. li. vi. Io. mo. in. c. cum persone. de priuil. li. vi. Io. an. in regla. possessor. eo. li. Arch. x. q. iii. quia cognouimus. Pau. in cle. i. de re. ec. nõ alie. glo. fi. in. c. de multa. de preben.

¶ Ignorantia iuris multipliciter intelligibilis dat iustum titulum prescribendi. doc. de consue. cum dilectus. glo. pe. et ibi doc. in. c. si diligenti. de ꝑscrip. secus sine ignorãtia iuris uniformiter intelligibilis glo. de iurpa. cura. de dona. aplice. de deci. dudum. glo. xvi. q. iii. in sum. Pau. in cle. i. de rebus eccl. nõ alie. do. Anto. in. c. cum dilectus. de consue. Io. an. i regla. possessor. li. vi. glo. in regla. qui contra. eo. ti. Archi. x. q. iii. quia cognouimus.

¶ Ubi causa delicti est continua et quotidie orit̃ non habet locum ꝑscriptio. de censi. cum instantia.

¶ An mala fides defuncti noceat successori in prescriptione. glo. in. l. ii. C. de usucap. ꝓ hẽr. glo. et do. Anto. in. c. si diligenti. de prescrip. gl. eo. ti. de q̃rta glo. de iurepa. cura. gl. et archi. xvi. q. iii. sacerdotes

glo·in regula·cum quis·li·vi·

¶ Prescriptio potest esse propria et impropria· doc·de offi·or·pastoralis·§·preterea

¶ An iudei possint p̄scribere res xp̄ianorum·uide glo·xvi·q·iii·§·porro·a§·c·porro·

¶ Non prescribitur res cuius loco alia soluitur·de censi·olim·et ibi nota·

¶ Prelatus potest p̄scribere in aliena parrochia ius audiendi confessiones et ministrandi ecclastica sacramenta·Inno·de offi·or·conquerente·ǵrium nō·Io·an·de cle·non resi·quia nonnulli·glo·xiii·q·ii·c·i·Io·an·in·c·omnis·de peni·et remi·do·Ant·in·c·ex transmissa·de p̄script·

¶ An p̄scribens beneficiū p̄textu s̄n̄ie iniuste eū bona fide si habeat post p̄scriptionē malam fidem iuste teneat beneficiū·uide glo·in·c·i·de conces·p̄ben·et glo·mag·in·c·contingit·de dolo·

¶ An dubitans possit p̄scribere·glo·in·c·si diligenti·de prescrip·et eo·ti·c·fi·glo·de iurepetro·cura·glo·in·c·qm̄·§·q̄ si super·ut lit·non contes·gl·xvi·q·iii·p̄ singulas·do·Anto·in·c·illud·de p̄script·

¶ An ignoranti factum ex quo competit ius agendi currat p̄scriptio·nō·in·c·prudentiā·§·sexta·de offi·dele·in·ꝓ·excōicationi·

¶ Si eccl'ia et laicus habent rē cōmunē·an p̄scribator minori spacio·xl·annoꝝ cōtra laicum·Io·an·in·c·i·de iurepatro·li·vi·

¶ Ciuilis possessio prescriptionē inducit·non aūt nālis·glo·ii·in·c·cām·de p̄script·Archi·xiii·q·i·in prin·ubi uide Dy·et Io·an·in regl'a sine possessione li·vi·et ibi glo·melius per Bar·in·l·iii·§·ecōtrario ff·de acqui·posses·

¶ Episcopus nō p̄scribit in his que ab eccl'ia usurpat contra ius cōmune·Archi·x·q·iii·quia cognouimus·Io·an·in·c·i·de p̄scrip·li·vi·

¶ An abbas possit p̄scribere p̄tātem benedicendi populū solēniter·Io·an·in·c·abbates·de priuile·li·vi·Laud·in cle·ii·de sta·regula·in ꝓ·benedici·

¶ An laicus possit ex p̄scriptione acquirere ius cōferendi beneficiū·Io·an·in·c·ii·de p̄ben·li·vi·

¶ Quem titulū p̄scriptionis tribuat priuilegiū inualidū·nō·Io·mo·in·c·cum persone·de priuil·li·vi·do·Anto·in·c·si diligenti·de p̄scrip·

¶ Quis dicatur habere malam fidem ita ut nō p̄scribat tex·xxxiii·q·i·si uirgo·

¶ An priuilegiatus possit p̄scribere contra aliquā partē priuilegii sui uel ultra ibi contenta·uide Io·mo·in·d·c·cū persone·de priuil·li·vi·Io·an·et Lap·in·c·ueniens·de ꝓbo·sig·eo·li·Innocē·in·c·ueniens·de prescript·circa fi·

¶ An possit p̄scribi ut eccl'ia secularis efficiat regularis·tex·et Io·and·in·c·cum olim·de priuile·ubi de hoc·

¶ An prescriptio admittat probationem incontrariū·glo·fi·et ibi·do·Anto·in·c·fi·de consuetu·glo·xvii·q·ii·seruitum·

¶ Prescriptio in iuribus incorporalibus cōpetētibus ratōe iurisdictionis interrumpit per exercitium alterius actus cōpetentis ratione iurisdictionis facti ab illo contra quem p̄scribatur·uide Inno·in·c·dilectus·de offi·Archi·in glo·mag·ꝓ·h̄ intelligo uera Idem in·c·auditis·de p̄script·

¶ An statuto possit disponi ut nulla currat p̄scriptio·uide do·Ant·in·c·cum nobis·de p̄script·

¶ An ille qui utitur et ex usu p̄scribit unam p̄tē iurisdictionis in loco intelligitur ibidem p̄scripsisse omnia alia ad iurisdictionē ibidē pertinentia·uide Inn·in·d·c·dilectus·de of·Arch·in gl·mag·circa fi·

¶ An in parte habens malam fidē et in p̄te bonā possit p̄scribere·do·Ant·de prescrip·illud·

¶ An prescribēs aliqua iura in eccl'iis alicuius territorii intelligitur p̄scripsisse in eccl'iis nouiter edificatis·Inno·in·c·dilecto·de offi·Archi·in glo·magna·ꝓ·potest etiam dici·uide Io·an·de deci·cum cōtingat·ubi de hoc·

¶ Prescriptio est introducta ne dominia reꝝ sint in incerto·Bald·x·colla·si de feu·fu·controuer·inter domi·et uas·si quis·

¶ Clericus quo ad bona eoꝝ p̄rimonialia currit p̄scriptio·xxx·annoꝝ·glo·xvi·q·iiii·c·i·

¶ Quid sit p̄scriptio·uide Io·an·i regl'a possessor·li·vi·glo·xvi·q·iii·in summa·

¶ An ex p̄scriptione queratur actio uel exceptio·glo·xvi·q·iii·in summa·et·c·quicunq̄·Io·an·in·d·regula possessor·glo·in ꝓ·utiliter·xvi·q·iii·§·pōt·Inno·in·c·cum uenerabilis·de excep·de p̄script·ad aures·glo·insti·de usucap·§·et ideo·glo·in·l·traditionibus·C·de pac·glo·in·l·i·C·si aduer·usucap·gl·in·l·aduersus·C·de rei uendi·glo·in auten·nisi·C·de bo·mater·

¶ An prescriptio sit contra ius naturale·nō·xvi·q·iii·quicunq̄·in glo·i·Io·an·in·d·regl'a possessor·

¶ An rector unius ecclesie curate possit p̄scribere aliam curatam tanq̄ illi annexam·Io·an in regl'a q̄ contra·li·vi·in mercu·Laud·in cle·i·de sup·ne·p̄la·glo·magna·de dolo·contingit·glo·magna·in cle·i·de exces·p̄la·adde q̄d dicam·ī·sub dictione unio·

¶ Que persone prescribere non possunt·nō·glosa xvi·q·iii·clerici·

¶ An iurisdictio castrorum p̄scribatur absq̄ titulo ex sola possessione·Hosti·de of·or·c·dilectus·idem in·c·dilectus·de iuriuran

¶ An si incepi p̄scribere aliquam rem deinde eam transtuli in alium continuentur tempora mea cum successore ad complendū p̄scriptionē·tex·xvi·q·iii·§·p̄scriptionum·§·q̄ si per naturalem·tex·in·c·cum ecclesia·de can·pos·de priuil·accedētibus·tex·insti·de usuca·§·diutina·et·§·inter uēditorē·tex·in·l·si inter·C·de non nume·pecu·tex·de prebend·cum de beneficio·li·vi·

¶ Prescriptio facta in uno modo p̄uidendi ecclesiis extenditur ad alios·uide Io·and·in·c·cum ecclesia·de cau·posses·

¶ An papa possit agere p̄ rebus p̄script̄ 9 eccl'iā inferiorē post·xl·annos usq̄ ad centū·uide p̄scrip·c·ii et·c·ad audientiā·

¶ An papa prescribat contra ecclesias inferiores Io·an·de prescript·cum nobis·

¶ Prescriptiones in tempore assignate ab homīe uel consuetudine currunt etiam impedito·Hosti·i·c·q̄ ad consultationē de re iudi·

¶ Quanto tempore p̄scribantur actiōes p̄sonales Io·an·de testa·raynaldus·sup gl·tunc prodest·

¶ Prescriptio non currit nisi a t̄pe conditiōis extantis·doc·in·c·q̄d ad consultationē·de re iudi·

¶ An si priuilegiatus succedit non priuilegiato super p̄scriptione in tempore p̄scribendi debeat cōsiderari natura p̄decessoris uel successoris·glo·i auti·quas actiones·C·de sa·sanc·ec·gl·in·l·si tercia·C·de non nume·pecu·tex·de priuilegi·accedentibus·Io·

an.in.c.i.de iurepatro.li.vi.

¶ An res publica gaudeat priuilegio prescriptõis quo gaudet eccl'ia.glo.in.d.aut.qnas actiones.

¶ In censibus soluendis non currit p̃scriptio.tex. et ibi doct.de reli.domi.constitutus.glo. et ibi do. Car.flor.in.c.significauit.de censi.

¶ In prescriptione non computatur tempus post lit.contes.quo conuentus possederit. casus est in.l. more.C.de rei uen.glo.xvi.q.iii.c.i.

¶ Cõtra p̃uilegia eccl'iastice libertatis non currit p̃scriptio.nota.de priuil.accedentibus.in glo.i.

¶ Nõ currit p̃scriptio habenti ius eligẽdi si eccl'ia nõ uacauit.ĩ.xl.ãnos.Io.an.i.c.fi.d' cõsue.li.vi.

¶ Per simplicez denuntiationez uel p sinodalẽ p clamationez quis constituitur in mala fide adeo q etiam usq ad mille annos non prescribit.gl. est nõ bilis.xvi.q.iii.per singulas.

¶ An laicus qui p̃scribit debituz ex forma statuti spacio.v.annoz si fiat clericus posset se tueri illa p̃ scriptione.Io.an.in.c.fi.de p̃script.li.vi.

¶ Interruptio prescriptionis potest fieri coraz te stibus.Io.an.in.c.pastoralis.ii.ĩn de of.or.

¶ Si statutum tollit omnes prescriptiones contra aliquem actum intelligitur de prescriptionibus cu iuscunq temporis.glo.et Bar.in.l.pe.C.de agri.et cen.li.xi.gl.et Bal.x.col.de capi.cora.c.i.§.pterea

¶ An ex contractu facto cuz solo plato possit res p̃scribi.Io.an.in.c.ii.de re.ec.non alie.li.vi.

¶ Error iuris non preiudicat possessiõi in q̃ nõ requiritur titulus.do.Ant.in.c.puenit.d' emp.et uẽ.

¶ Prescribi potest res tanq̃ emphiteotica domi. Car.in.c.potuit.de loca.et ibi glo. in.ꝑ. prescriptione.Bar.in.l.iii.§.econtrario.ff.de acqui.pos.qui allegat tex.in l.fi.in fi.C.de prescrip lon.temp. ui de Paul.in clem.i.de re.eccl.non alie.et in clem.fi. eo.ti.Bald.x.collat.de feu.da.inui.l.cõmis.c.finali Laud in dicta cle.i.

¶ Possessio interrupta non continuatur cum alia sequenti ad complenduz prescriptionez.uide in.l.si is qui pro emptore.§.si is q bona fid.ff.de usucap.

¶ Si intertumpit antiqua p̃scriptio potest alia d' nouo inchoari uirtute antiqui tituli.glo.et Bart.in preall'a .§.si is qui bona fide. et eo.ti.l eum qui. et in.l.cum solus.eo.ti.per Bar.

¶ An p̃scriptio triennii habeat locuz in rebus mobilibus eccl'iaz.Dy.et Io.an.i regl'a possessor.li.vi.

¶ An ex p̃scriptione queratur quasi dñium. dixi aliquid.s.adde Bar.in.l.cum postulassem.§.damni ff de dam. infec. et in.l.i.§.deniq.ff.de aqua plu. ar.et in.l.iii.ff.de usuca.Inno.de imu.ec.q pler.q

¶ Si teneor tibi soluere.x.paria caponuz omni anno et per.xxx.annos solui tibi.v.paria sit p̃scriptũ in residuo.Bar.in.l.si prius.§.i.ff.de aqua plu. ar. ibi etiam tractat.quid si teneor soluere in moneta antiqua et solui in noua.an sit prescriptum.de quo doc.in c. olim.de censi.

¶ Si statutuz disponit q ex prescriptione queratᷣ dominiuz intelligitur de directo. Barto.in.l.iii. ff. de usucap.ubi uide.

¶ Ubicunq a lege prohibetur alienatio intelligitur prohibita prescriptio.tex.et ibi Bart.in.l.alienationis.ff.de ꝟbo.sig.

¶ Non incipit prescriptio nisi uolens p̃scribeᷣ possideat naturaliter si alius possidet ciuiliter. Bar.i.l. celsus.ff.de usuca.Dy.i regl'a sine possessiõe.li.vi.

¶ An dicatur possessio uacua si alius est in possessione ex p̃mo decreto ad hoc ut iducatur p̃scriptio Bar.in.l.celsus.ff.de usuca. ubi etiam tractat an si uenditor constituit se precario nomine possidere p emptione prescribat.

¶ An sit necesse in p̃scriptione pbare continuatã possessionez.uide Bar.in.d.l.celsus.Specu.ti.de p bat.§.i.ver.sed queritur.

¶ An si habeo tituluz ab uno.possessionem ab alio possim p̃scribere.Bar.in.l.cum solus.ff.de usuca.

¶ An ius usufruct.prescribi possit.Bar. q sic.in.l. iusto.§.non mutat.ff.de usucap.

¶ An missio in possessionez ex cã iudicati interrũpat prescriptionez.Bart.in.l.diuo pio.§.si super rebus.ff.de re.iudi.

¶ Si ignorabam mihi ius competere licet currat contra me p̃scriptio.tamen dabitur restitutio.Bar. in.l.i.§. si quis autem per inundationem.ff. de iti. actuq priua

¶ An in prescriptionibus tempus intelligatur utile uel continuuz.glo.et Bar.super rca.ff.d diuer. et temp.prescrip.Inno de testi.ulera terciam.

¶ An prescriptio tollat obligationez naturalez et ciuilem.Bar.in.l.si quis postq̃ ff de fideius. et i.l. fi.ff.rez ra.ha.glo.magna.in.l.ubicũq.ff.de solut.

¶ An conuentio principalis interrumpẽs p̃scriptionem interrumpat quo ad fideiussorez.glo.et Bar. in.l.cum quis.§.si quis pro eo.ff. de fideius. al's de solu.ubi etiam tractat an interruptio p̃scriptiõis facta cum uno tutore extendatur ad alium. Item an interruptio facta contra eum qui tenetur directa extendatur ad eum qui tenetur utili.

¶ An sententia nulla tribuat titulum p̃scribendi. glo.q sic.xvi.q.iii.sacerdotes.

¶ In criminali interrumpitur p̃scriptio ex sola porrectione libelli.Bar.in.l.mariti.§. quinquẽniuz.ff. de adul.et.l.accusamus.eo.ti.

¶ Si sit p̃scriptuz in potestate accusandi et nihilominus accuseᷣ ualet iudicium nisi opponaᷣ exceptio.Bar.in.l.i.§.accusationis.ff.ad turpill.

¶ Ille qui est dominus rei reuocabiliter potest p̃scribere ac si non esset dominus.tex.et ibi Bart. in l.in bello.§.si quis seruum.ff.de cap.

¶ An si deducitur res in iudicium per modum executionis interrumpatur prescriptio.Bar.in.l.omnes actus.ff.de re iud.

¶ Cui non nocet pactio nec p̃scriptio.Bal.x.colla. de inuesti.de re.alie.fac.

¶ Prescriptio introducta contra emphiteotã nõ preiudicat domino.Bald.x.colla.de inuesti. de re. alie.fac.ꝟ.quid ergo.

¶ Prescriptio debet esse formalis ad certam causam.Bal.x.colla.si de feu.fu.contrOuer.inter do.et agna c.si quis.ubi uide uerba Bal.

¶ Prescriptione concessa super uno extremo intelligitur concessa super alio illi correlatiuo. Bald. in dicto.c.si quis.

¶ Prescribens habet ueritatem iuris pro se licet non p̃mordia iuris.glo.magna.ff.de eden.l.i.in pn. Bal.in preall'.c.si quis.

¶ In p̃scriptionibus restrictis p statutuz hab3 locũ ius cõe quo ad alias q̃litates.Bal.in.d.c.si quis.

¶ An emens ignoranter a feudatario prescribat. uide Bal.x.colla.de feu.non ha.pro. na.feu.

¶ An quis possit prescribere contra arbitriũ. glo.

in.c.cum olim.de prescript.
¶ Porrectio libelli interrumpit annales pscriptiones.glo.in.c.i.de libel.obla.
¶ Quo ad pscriptionez ecclia dicitur uacare si uacat platio licet alii sint prelati qui interim possint agitar cas ecclie.uide Host.i.c.cu deputati.d iud.
¶ An et qn in pscriptionibus psumatur bona uel mala fides.glo.et Io.an.et Archi.in.c.i.de pscript.li.vi.Inno.in.c.cum uenissent.de resti.in inte.uide Bal.in.l.i.C.de seruit.et aqua.glo.in.l.i.§.i.ff.d iti.actuq; pria.Ange.i.l.eum qui.§.fi.ff.de publi.ubi pulchre de hoc.
¶ Prescriptio no pcedit in causis nec ipa pscriptio dicitur titulus legitimus ita dicit Inno.in.c.cotingit.de do.et cotu.
¶ An pscriptio iterrupatur p exceptione.Inno.uidetur uelle q no.in.c.ii.de ordi.cog.fallit in exceptioe no nu.pecu.i aut.hac qrela.C.de no nu.pecu.
¶ An pacto possit induci ut no currat prescriptio Bar.in.l.i.ff.de usuca.do.Ant.in.c.cu no liceat.de pben.adde no.in aut.quas actiones.in glo.C.de sacrosanc.ecc.do.Ant.de prescript.cum nobis.
¶ An laicus pscribat rem pmoniale clerici minori spaco.xl.annoz.gl.q sic.xvi.q.iii.c.i.do Anto.in.c.si diligenti.de pscript.et.c.sanctoz.eo.ti.
¶ An pscriptio et priuilegiu simul deduci possint in iudicium.uide de pscript.auditis.et.c.ueniens.gl.de p.sig.abbate.et in regla.nullus plurib.li.vi.ubi Io.an.in mercu.tex.et gl.de reli.do.cotitutus
¶ An pscribens institonez intelligitur pscripsisse destitutionez.uel renuntiationis receptionem.glo.i.et ibi doc.in.c.cum ex iniuncto.de hereti.
¶ An possit concedi ecclesie q non currat sibi prescriptio nisi centenaria.uide in palla.aut.quas actiones.Archi.viii.di.quo iure.
¶ Que sint bona romane ecclesie habentia priuilegium pempturie prescriptionis.Io.and.in.c.ii.de pscript.li.vi.do.Anto.eo.ti.ad audientiam.
¶ An no ualenti agere currat pscriptio.gl.et doc.de prescript.auditis.Inno.in.c.ex ratione.de apet in.c.constitutus.d resti.in inte.in fi.glo.i.xvi.q.iii.prima actione.tex.et ibi doct.de pscript.c.i.Hosti.in.c.q ad consultationem.de re iudi.
¶ An ubi aliquis tenetur soluere annuatim certaz quatitate pecunie si stetit per.xl.annos et non soluit.sit pscriptum tali solutioni.uide Io.an.q no.in c.auditis.de pscript.et quid si soluit partem tantu an sit pscriptuz in alia.uide Io.an.in regla.plus.li.vi.in mercu.uide tex.in.l.cum notissimi.C.de prescript.xxx.an.glo.in.l.fi.C.de seruit.Archi.xviii.q.ii.seruicium.tex.in.c.ex parte.de censi.et co.ti.Bar.i.l.de pupillo.§.si plurib9.ff.d no.op.nuc.
¶ Prescriptio debet stricte intelligi ut non extedatur ultra q sit possessiuz.Inno.in.c.tua.i.de deci.doc.de hereti.cum ex iniuncto.Lap.iu.c.ii.de isti.li.vi.Inno.in.c.ex transmissa.de pscript.Io.an.de deci.cu contingat.uide omnino eunde in addi.Spe.ti.de hiis que fi.a ma.par.capi.super reica.
¶ Licet aliqua res pscribi non possit potest tame pscribi ius petendi illaz.glo.in.c.qm.§.q si sup.ut lit.non cotes.glo.fi.circa mediu.de dolo.contingit.
¶ An ecclesia pscribat rem laici minori spacio.xl.an.no.xvi.q.iii.placuit.in glo.et de pscript.illud.glo.et Io.an.in.c.i.de costi.li.vi.Io.an.in regla.qd agenduz.eo.li.vi.glo.xiii.q.ii.facultates.Inn.in.c.sanctoz.de prescript.glo.in aut.quas actiones.C.de sacrosanc.ec.Io.an.in.c.i.de pscrip.li.vi.sup gl.
¶ Papa utendo iure alterius de plenitudine ptatis non pscribit.Archi.xvi.q.iiii.uolumus.Inno.in.c.bone.ii.de postu.pla.in glo.queritur.
¶ An pscriptiones currant minoribus.Inno.in.c.i.et.c.constitutus.de resti.i ite.et in.c.i.de pscrip.tex.et quod ibi no.in.l.fi.C.in qui.cau.in inte.resti.non est neces.
¶ Prelatus potest renuntiare iuri quesito per pscriptionez.tex.de prescript.ueniens.
¶ An pscriptiones temporales currat aduersus ecclesiam.Innocen.q sic.in.c.i.de resti.in inte.et.c.fi.eo.ti.contrarium ibi tenet Host.gl.et ibi Laud.in clem.i.de resti.in integ.
¶ An procedat prescripto in iuribus discontinuis glo.in ver.tricennalis.xiii.q.ii.c.i.Inno.in.c.de lite.de prescript.
¶ Laicus prescribit rem temporalem ecclesie spacio.xl.annoruz.glo.fi.in.c.fi.de prescript.li.vi.gl.xiii.q.ii.facultates.
¶ An si deducatur ius in iudicium per uiam exceptionis interrumpatur pscriptio.Specu.ti.de emp.et uen.§.nunc dicendum.ii.in.i.columpna.
¶ An inferior epo possit ex prescriptione querere sibi ius cognoscendi de causa mrimonii.uide tex.et glo.in.c.auditis.de prescrip.Host.contra.de resti.spo.lras.adde no.in.c.i.de consang.et affi.
¶ An excoicatus possit interrumpere prescriptionem.uide Io.an.in.c.significauerunt.de except.
¶ Titulus pdecessoris inhabilis ad pscribendu no prodest successori.glo.in regla cum quis.li.vi.
¶ Prescriptio est extendenda qn reintegrat rez ad ius comune.glo.in.c.statutum.de pben.li.vi.
¶ Contra ignorantez currit prescriptio quado est introducta in fauorem alterius ut non in odiu eius contra quem prescribitur.glo.in prealla.c.statutu in ver.numerandum.
¶ An ille qui allegat pscriptionez teneatur pbare se continuo possedisse uel sufficiat pbare extrema no.xvi.q.iiii.uolumus.et ibi remis.et.xxxiiii.q.ulti.si uirgo.de prescript.si diligenti.et.c.uigilanti.et quod ibi nota.
¶ Sola prescriptio centuz annoz currit contra romanaz ecclam.ut.xvi.q.i.nemo.de pscrip.si diligeti.et.c.cum nobis.eo.ti.c.ii.lib.vi.et qualiter probetur talis prescriptio.no.eo.ti.cum nobis.Est autem dare unum casuz in quo contra ecclesiaz romanam pscribitur spacio.xl.an.qui no.in palla.c.ii.de prescript.li.vi.in glo.credebat.et ibi remis.
¶ Quis non dicitur interrumpere pscriptionem coram non suo iudice.de appel.ut debitus.in gl.iu.de prescrip.illud.in glo.xvi.q.iiii.§.pater.in fi.gl.et de pur.ca.ex tuaz.
¶ Interruptio prescriptionis fit per lit.contes.du modo habeat animuz pducendi litem ad finem nisi impediretur per casus fortuitos.xvi.q.iii.c.pater.
¶ Prescriptio non currit tempore hostilitatis.de pscript.ex transmissa.et ibi no.et ibi uide q pscriptio currit tempor feriaz quecunq sint ille.
¶ Habens consciam ueram q res sit aliena non pscribit.de pscript.qm.in glo.f.ipius.
¶ Si uolo pscribere contra epm uel alium prelatu cuius scia requiratur.doc.de of.or.conquerete.de capell.mona.c.ii.de offic.Archidi.dilecto.nota.de

offi. de le. prudentiam.

¶ Quedam pscriptiones introducte sunt in odiū quedã in fauorē. quedã in odiū et fauorē. nō. C. d edic. di. adri. tol. l. fi. C. de pscrip. xxx. an. l. sicut.

¶ An res publice et fiscales possint pscribi et qto tempore. uide. C. de sacrosanc. ec. l. fi. C. de pscript. xxx. an. l. oms. Archi. xvi. q. iii. § pscriptionum.

¶ Quod iure cōi non possidetur pscribi non pōt. xcui. di. illud. nō. c. di. contra morem. de resti. spo. ad decimas. li. vi. iii. q. i. null⁹ eps. et Archi. xxxiii. di. quod deo. uide in. c. quãto. de cōsue.

¶ Prescriptio tanq̃ odiosa est restringẽda fm Inno. in. c. ex transmissa. de pscript.

¶ Prescriptio non currit in hiis que presumũtur ex timore pstita. de pscript. si diligenti. fm Inno.

¶ An sinodalis pclamatio interrumpat pscriptiōẽ uide de prescript. sanctos.

¶ Quotuplex sit pscriptio. nō. ff. de diuer. et tēp. prescrip. super rubrica.

¶ An pscriptio predat sine titulo et an necesse sit titulum pbari. nō. ff. si seru. uen. l. si diuturno. in glo. i. nō. C. de omui agro deser. l. qui agros. in gl. ii. li. xi. nō. de pscrip. epm. in glo. titulum. li. vi. et. c. si diligenti. in glo. fi. de deci. dudum. in glo. pbaret.

¶ An pscriptio pcedat contra fictum dñm. nō. ff. de in integ. resti. l. nemo.

¶ Prescriptio aliquando currit contra filiumfa. nō. Bar. ff. de cōtra. iudi. tute. l. iii. § usuras.

¶ Prescriptio consumata agnitione debiti non interrumpitur sed tm non consumata. ut. l. cum notissimi. C. de prescript. xxx. anno. uide Ange. in consilio suo. xxxi.

¶ An interruptio facta a principali debitore per agnitionē debiti noceat fideiussori. uide Ang. i cōsilio suo. liiii. qd incipit. ex pacto. de re uendendo.

¶ Licet quis steterit in cōmune alicuius rei non pterea dicitur prescriptũ q̃ nō possit diuidi. uide Ange. in pal⁹ consilio suo. liiii.

¶ Exceptioni prescriptionis non potest renuntiari. uide Ange. ubi supra.

¶ Exceptio pscriptionis impedit litis ingressū. uide Ang. in consil. suo. clxiii. qd incipit. uiso.

¶ An loca publica possint pscribi. dixi aliqd. s. ad de Ang. i cōsilio suo. ccxcii. qd incipit. circa pdicta.

¶ Quãto pscribatur legatarius de iure ciuili et canonico. uide Ang. in cōsilio suo. cci. qd icipit. qdaz.

¶ An non ualenti agere currat pscriptio. nō. Cy. C. d pci. impa. offe. l. ii. in. iiii. q. Cy. in. l. fi. § fin autem. C. cō. dele. et. l. fi. C. ad. l. iul. de adul. Bar. in. l. unus. § fi. cum. l. se. ff. de ser. ru. pre. et ibi glo. Speci. de pscript. § sed an et. Io. an in addi. Spec. ti. de re. ec. non alie. § ceter. nō. in aut. de sanc. epis. § si uero ipi. in glo. pter tempus. colla. ix.

¶ An hereditati iacenti currat pscriptio. nō. C. de temp. in inte. resti. pe. l. ea que. § fi. in gl. hereditas et ibi Cy. in fi. Cy. in. l. licet. in. ii. q. C. de iu. deli.

¶ An pscriptio curiat annuo uel menstruo pstationi. nō. C. de prescrip. xxx. an. l. cum notissimi. § fi. in glo. cuiuscunq. et ibi Cy. in. iii. q. Idem Cy. C. de fi. instru. l. plures apochis. in. ii. q. Specu. ti. de prescript. § quid ergo.

¶ Que prescriptio det dominiū et que pareat exceptionē. nō. C. de edic. di. adri. tol. l. fi. in pn. plene. C. de bo. mater. aut. nisi. nō. C. de prescrip. xxx. an. l. si quis emptionis. in prin. in glo. etiam actionē nō. ff. de diuer. et temp. prescrip. super rubrica. nō. in auten. de nup. § sed quod sanctitum. in glo. cōstituat. colla. iiii. Bart. C. de pba. l. cum res. Specu. ti. de prescrip. in prin. et ibi Io. an.

¶ An prescriptio pcedat contra dñm quãdo quis emit a colono eius uel pcuratore. nō. C. de acquir. pos. l. cum nemo. § fi. et ibi Cy. in. ii. et. iii. q. et in l. fi. in glo. concurrat. et ibi Cy. e. ti. Spec. ti. de prescrip. § pone colonus.

¶ An prescriptio interrumpat ubi quis eicitur de possessione et statim recuperat. nō. ff. de ui et ui. ar. l. possessionē. in glo. pe. et ibi Bar. C. ad. l. iul. de ui. pu. l. si qs a se fundū. et. C. de prescrip. lon. tēp. l. ii.

¶ Qui prescribere non possunt. nō. d prescrip. cū non liceat. in glo. fi. uide. xvi. q. iii. clerici. Spe. ti. d prescrip. § sed quid si colonus. et. § se.

¶ Quibus casibus dormit prescriptio. nō. Bar. ff. de usuca. l. naturaliter. C. de prescript. xxx. uel. xl. an. l. sicut. in glo. seruanda. Host. in sum. de pscrip. § que res. § ad hoc.

¶ An pscriptio. xxx. uel. xl. anno sit correcta d iure canonico. uide de prescript. c. fi. in glo. iii. Speci. de prescript. ad fi.

¶ Ad pbandū prescriptionē qualiter formetur positio. nō. Bar. in. l. cum res. C. de pba.

¶ Prescriptio an possit tolli pacto. dixi. s. adde Bar. in. l. nemo potest. ff. de le. i.

¶ Prescriptio. xxx. annor non tollit naturalē obligatōnē sed tm ciuilē et actionē sola exceptõ repellit. ff. d ac. et ob. l. obligationū fere. § placet.

¶ Regulariter omnis pscriptio habz tēpus cōtinuū nisi appareat q. gl. in rubrica. ff. d diuer. et tēp. pscrip.

¶ Non semp pcedit argumẽtatio hoc non potest alienari ergo nec prescribi. glo. in. l. iii. ff. de diuer. et temp. prescrip. dixi aliquid. s.

¶ Rem meam pscribere possum respectu iuris qd potest a me abdicari. glo. in. l. an accessione. ff. de diuer. et temp. prescrip.

¶ Licet mala fides auctori uniuersalis noceat successori quo ad prescriptionē de iure ciuili. non de iure canonico. de quo Dy. in regula. possessor. li. vi. Bar. in. l. cum heres. ff. de diuer. et temp. pscrip.

¶ An pter malam fidem in parte certa uel certa quota impediatur prescriptio uel usucap. et quid si emaz quicqd iuris quis habet in re. uide. ff. p emp. l. emptor fundi. et. l. quicunq. § si ex re eo. ti. uide in. l. item apud celsum. § sed cum legitima. ff. de dol. except.

¶ Inicium fcde possessionis attenditur quando est interrupta pscriptio. uel quando rescinditur titulus ut. l. qui fundum. § qui bona. ff. p emp.

¶ Prescriptio in corporalibus non completur ex iuribus tituli ex parte prescribentis sed sola negligentia non petentis. glo. in. l. i. ff. p here. que bene facit p dictis Barto. in. l. sequitur. § si uiam. ff. de usuca. ubi omnino uide.

¶ Ex simulato titulo non pcedit pscripto. sed ex uero. ff. pro dona. l. fi. et ideo si uolo interrumpere pbatōẽ pscriptōis sufficit pbare simulationē ɔctus.

¶ Sicut error iuris impedit pscriptionē. ita et pbabilis dubitatio facti. glo. in. l. iii. ff. p lega.

¶ In rebus in quibus currit prescriptio sine titulo sufficit bonam fidē adesse fm tempus principii pscriptionis. ff. de iti. actuq. priua. l. i. in fi.

¶ Prescriptio status qualiter interrũpatur. nō

ff. de acti. et obli. l. non in omnibus.

¶ In re prescribenda p acquisitõnez scia patris et filii nocet uel alterius tñ. ff. de usuca. l. heres. §. fi. uide in. l. ii. §. celsus. ff. pro emp. et l. mancipiuz. ff. de edi. edic.

¶ Sicut in p̃scriptione exigitur titulus putatiuus errore iusto ita in traditione possessiõis error iust⁹ p̃ficit. tex. et glo. ff. de usuca. l. iusto. §. si filius.

¶ An usufruc. sit p̃scriptibilis et quãto tẽpore nõ in. d. l. iusto. §. mõ mu. tt. ibi gl. et Bar. qui etiã tractat d̃ iurisdictõe et iurẽ exigẽdi uectigal. ubi uide

¶ Ea que sunt publica de iurgentiuz non sunt prescriptibilia. ut. l. fi. ff. de usuca.

¶ Ubi in p̃scriptiõibus exigitur bona fides exigiẽ positiue nec sufficit non habere bonam uel malam. ff. pro solu. l. ii.

¶ Intermedia iniusta possessio ĩ p̃scriptõe ĩpedit tẽpora consungi. glo. in preallata. l. ii. §. si sub conditione. ff. pro. solu.

¶ Si opinio p̃scribentis deuiat a ueritate. an procedat p̃scriptio. uide bonaz distinctionez. Bar. in. l. ii. §. si sub conditione. ff. p solu.

¶ Iuri competenti per uiam facultatis non p̃scribitur. ff. de ui. publi. l. uiam publicam.

¶ In habentibus cãm discontinuam ex possessione uidetur induci p̃scriptio. ut. l. apparet. §. i. ff. de iti. actuq; priua.

¶ Quod dicitur possidentez nomine alieno non p̃scribere sibi uel alteri est uerum etiaz si uelit p̃scribere spacio. xxx. annoꝝ. ff. de usucap. l. pignore. in glo. et ibi uide Bart.

¶ Iuri impediendi conditionez p̃tãtiuaz. nullo tẽpore prescribitur. ut. l. suus quoq;. ff. de here. insti. ff. de condi. insti. l. si.

¶ Qui scit se actione personali teneri emendo et tenendo nomine ꝓprio p hoc non est in mala fide et ideo prescribit. ff. de usuca. l. pignori. §. si mandato. glo. in. l. potest. eo. ti.

¶ Interruptio possessionis non impedit p̃scriptionem p̃fici ex p̃cedenti titulo dum tamen detur bona in noua acquisitione possessionis. tex. et ibi gl. in. l. si is qui pro emptore. §. si quis bona. ff. de usuca. dic ut ibi.

¶ An solutione partis debiti retineat creditor ius in totum ita q̃ in nihilum p̃scribatur. uel saltem p̃scribatur ĩ parte non soluta. ff. d̃ aq̃ plu. ar. l. si p̃us.

¶ Quod ex indulgentia alicui p̃mittitur non prescribitur. quia ille non utitur ut iure suo sed concedenti uidetur. ff. de publi. l. cesar.

¶ Sicut non prescribit sciens rem alienam ita sciens non suam. glo. ff. de acquiren. pos. l. iii. §. neratius. ibi omnino uide.

¶ Intermedia possessio etiam iniusta non impedit accessionez ex p̃sona defuncti in legatarium. ff. de acqui. pos. l. pomp. §. sed et legatario.

¶ Si apparet de extremis possessiõis in uno extremo quo ad actorem. in alio quo ad successorez p̃sumit possessio cõtinuata. Bar. ff. d̃ acq. pos. l. põp. ĩ. f.

¶ Mala fides in parte non interrumpit p̃scriptõz in toto. ff. de acqui. pos. l. si quis fundum.

¶ Si statuto dicatur q̃ p̃scriptione queratur dñium intelligitur de diretto ꝓpter ꝓprietatem uerbi et ut aliqd addat Bar. in. l. ii. ff. de usuca.

¶ Rez que mea est reuocabiliter p̃scribere possuz ut sic irreuocabiliter. glo. ff. de usuca. l. sequitur. §. fructus. et. §. si pignori. et. C. q̃ me. cã. l. seruus.

¶ An p̃scriptio partus incipiat tempore conceptionis uel tempore natiuitatis. glo. in. l. sequitur. §. d̃ fillo. ff. de usuca. et. l. iusto. et. l. si possessiõis. eo. ti.

¶ An res dicatur ui possessa que est sublata a dño ꝓpria auctoritate ita q̃ dicatur ibi uicium ita q̃ p̃scribi non possit. uide in. l. sequitur. §. si fundum. ff. de usuca. ibi glo. et Bar.

¶ Prescripta re p̃scribitur ius adherens rei. ff. d̃ usuca. l. si aliena. §. hoc iure. per quod dicit Bart. q̃ prescripto castro prescripta uidetur iurisdictio coherens castro quod nõ.

¶ In mala fide est emens ab eo qui p̃scribit. ff. de usuca. l. si ab eo. glo. in. l. sequitur. §. si rez. ff. de usucap. de quo dic ut ibi Bar.

¶ Multos ti p̃scribendi. uide q̃ alibi in. l. iii. in fi. ff. de acqui. posses.

¶ Titulo ꝓ suo p̃scribit qui capit ab hostibus uel capit ut uacans in terra uel mari uel qui facit rem esse in reꝝ natura. uide. ff. de acqui. pos. l. fi.

¶ Intermedia possessio extranei impedit accessiõz inter auctores et successorez. ut. l. pomp. §. quesitum. ff. de acqui. pos.

¶ Desinentia possessionis ubi possedit alter nomiẽ meo non interrumpit mihi p̃scriptionez sed aut interim cessat aut cõtinuatur. ut ĩ dicta. l. pomponius. §. si is qui precario. et aduer te quia Bart. ibi uidetur sentire contra.

¶ Auctoritas rei iudicate opatur q̃ habens possessionez ab aliquo licet sit malefidei possessor possit p̃scriberẽ. ut. d. l. pomp. §. si iussu. et ibi Bar. hoc tenet per. l. generaliter. ff. de noxa. sed postea uidetur illud ꝓbare. in. l. fi. ff. de dam. infec.

¶ Prescriptio q̃ debitorez nõ nocet creditori qui nõ subest eadẽ cã p̃scribẽdi. ut. C. d̃ pig. l. preses.

¶ Titulus conditionalis non est abilis ad p̃scriptionem sed purus uel resoluendus sic. ff. de indi. adsec. l. ii. et. iii.

¶ Ignorantia iuri nõ ꝓdest in p̃scriptionibus. sed ignorãtia facti sic. ff. d̃ iu. et fac. ig. l. iuri ignorãtia

¶ Prescriptuz ex cã dotis putatiue efficitur proprium nec restituitur mulieri. ff. de fur. do. l. ꝓculus

¶ Si inchoata p̃scriptione cõtra dñm dñs alienet rem alteri non ex temporẽ alienationis ꝓcedit p̃scriptio sed ex tempore quo inchoata est contra auctorem. tex. est. de fun. do. l. si fundum.

¶ Si ecclesia succedat priuato. an utatur tempore priuati in prescriptione uel tempore ꝓprio. glo. ponit opi. contrarias. in. d. auth. quas actiones.

¶ Ecclesia contra priuatum p̃scribit spacio cõmuni. xxx. uel. xl. annoruz in suis casibus. glo. in dicta auten. quas actiones.

¶ An si dilatio cõcedatur. s. tempus p̃scriptionis ex rescripto principis impediatur p̃scriptio. nõ. C. de preci. impa. offe. l. quotiens.

¶ Prescriptio centum annoꝝ currit impedito et ignoranti. C. de dolo. l. fi.

¶ Prescriptio quinquennii ad querelam minoris currit ipso iurẽ. ut. l. ii. C. ĩ q. cau. in ĩte resti. nõ ẽ ne.

¶ Quod dicitur minoribus p̃scriptões non currẽ est ueꝝ in legalibus secus in p̃scriptionibus homis. Bar. in. fi. C. in qui. cau. in inte. resti. non est neces.

¶ Usufructuarius nullo tempore prescribit. ut nõ C. de usufruc. l. neq;.

¶ Actiones mixte quo ad p̃scriptionem sequũtur

naturaꝫ personaliuꝫ et prescripta re talis actio mixta seu ꝑsonalis nõ tollit·C·de peti·hẽr·l·si hereditati·

¶ Quedaꝫ sunt ꝑscriptiones que currunt ex sola negligentia non petentis sicut est prescriptõ·xxx· annoꝝ·de quo uide Bar·in·l·sequitur·§·si uiam·ff· de usucap·ubi uide an tales ꝑscriptiones etiam fm̃ ius canonicuꝫ ꝓcedant cum mala fide·Cy·i·l·fi·C· ex qui·cau·infa·irro·in·iiii·q·

¶ An per lit·contes· nulla perpetuetur ꝑscriptio· uide glo·in auth·offeratur·de lit·contes·

¶ Actio personalis non tollitur prescriptione ipso iure·sed solum obstat exceptio·nõ·C·de usufruc·l· corruptio·in gl·magna·in fi·ꝑ qd̃ damnat cõis opi· de qua in·l·sicut·de ꝑscrip·xxx·an·

¶ Dñs directe ꝑscribit utili·cõtra eum competẽti glo·in·l·iii·C·ꝙ me·cau·

¶ Uicium metus non facit rem inscriptibileꝫ·dixi aliquid·s·adde glo·in·d·l·iii·

¶ Personali in reꝫ scripte prescribitur spacio·x· uel·xx·annoꝝ fm̃ glo·in·d·l·iii·

¶ Si queritur que prescriptiones currant contra minores·dixi aliquid·s·proxime·adde Bar·in·l·si· C·si aduer·rem iudi·

¶ Jacente herediate heredi non currit prescriptio·uide in·l·ea que·C·de temp·in integ·resti·pe· ubi glo·et Bart·

¶ Prescriptio que currere debet aduersus utileꝫ actionem non currit ante eius ortum·alii contra·d̃ quo uide in·l·fi·ff·ex qui·cau·ma·

¶ Lit·contes· facta coram arbitro ꝓficit ad interrumpenduꝫ ꝑscriptioneꝫ·C·de arbi·l·penul·Bar· in l·priuatoꝝ·C·de iudic·om·iudi·

¶ Quãto tempore seruus absens prescribat libertatem·plene per Cy·in·l·i·C·ubi cau sta·

¶ Sicut mala fides impedit prescriptioneꝫ ita scientia rei aliene etiaꝫ dato ꝙ non sit mala fides·gl· in·l·creditores·C de pig·ac·

¶ Non prescribit emens rem ab illo quem scit alienare non posse·C·ꝙ cum eo·l·qui liberã·imo emẽs a tali cõmittit furtum·

¶ Ubi officium iudicis competit de futuro nõ ꝑscribitur·xxx·annis·ut·l· si pretor·§·si·ff· de no· op·nunc·et ibi Bart·

¶ An interruptio prescriptionis possit fieri coraꝫ iudice incompetenti· Ia·de are·in·l·i·ff·de no· op· nunc·tenet ꝙ ꝓpter celeritatem potest·

¶ An extimatione reuocabili sequatur ꝑscriptio· dic ꝙ sic anteq̃ reuocetur·ff·de dona·l·aristo·§·fi· ubi uide·

¶ Prescribens ex titulo resolutio cõmoduꝫ acquirit dummõ recognoscat ab eo qui dedit sibi titulũ· ff·de dona·cã mor·l·si alienam·

¶ An prescriptio completa ex una causa iuuet cõpleri ex alia·gl·in·l·iii·§·ex plurimis·ff·d̃ acq·pos·

¶ Actio non prescribitur anteq̃ sit mota uel nata glo·in·l·si rem·§·omnis·ff·de pac·

¶ Sciens rem indebite solutam non prescribit et sic malefidei censetur non solum si scit alienam sed etiam si scit indebitam·glo·ff·de condi·indebi·l· in debiti·§·si mini·quam·glo·damnat Bar·per·l·si qs fundũ·ff·d̃ acq·pos·sed gl·est tenẽda·ꝑ·d·l·idebiti

¶ An et qñ possit prescribi ut quis non possit petere possessioneꝫ rei uide Guil·in·l·si non sorteꝫ·§· si centum·ff· de condi· indebi·in glo·in·l·i·in fine· C·de au·excep·

¶ Quod non potest fieri per pactum non potest fieri ꝑ ꝑscriptioneꝫ quia plus ualet pactum q̃ ꝑscriptio·ff·quemad·ser·amit·l·non satis·§·sed·si fudus Guil·in·d·l·si non sortem·§·si centum·

¶ Prescriptio·xxx·annoꝝ iur·ffcoꝝ· non erat inuẽta·ff·ad·l·acq·l·qui decidit·§·i·gl·in·ꝟ· urteres leges·i·l·si qs emptõis·C·d̃ ꝑscrip·xxx·uł·xl·an·

¶ An et quando ꝑscribitur actioni finium regundoꝝ·et a quo tp̃e et q̃to tp̃e·C·fi·regun·l·i·

¶ Ratio quare prescriptio in incorporalibus ꝓcedit sine titulo ponitur per Ia·bu·et subtilius ꝑ Pe· in·l·fuitutes·ff·de fuitu·

¶ Non prescribitur iurisdictio cõtra eos qui castra tradant uel uendant cum uti uidentur·ff·d̃ usufru· l·retinere·in prin·et·ff·de acqui·pos·l·quod meo·

¶ An et quãdo partus rei furtiue sit ꝑscriptibilis uide·ff·de publi·l·si ego·§·partus·

¶ Licet usufructus non sit ꝑscriptibilis causatiue est tamen ꝑscriptibilis extinctiue·ff· de usufruc·l· usufructus·et·l·corruptioneꝫ·C·eo ad materiaꝫ uide quod dixi·s· et adde ad nõ·in·l·si ego·§·i·ff·de publi·et·ff·de usufruc·l·iii·et adde ꝙ usufructus alternis annis debitus est totaliter prescriptibilis·ff· quemadmo·usuf·amit·l·si usufruc·

¶ Possidens unam rem pro alia illam alias nullã uidetur possidere ideo non currit prescriptio·ff·de usufruc·l·arboribus·et·l·si usufruc·mihi legatus·§· i·et·l·non utitur·et·l·qui precio·

¶ Quod dicitur ꝙ nõ ualenti agere non currit ꝑscriptio·est uerum in ꝑscriptionibus que currũt ex terminis prescribentis secus in hiis que currũt ex non usu illius contra quem glo·ff·de fui·rus·predi· et·l·atticinus·

¶ Quando seruitus est interpellata annis uel mẽsibus ꝑscriptiõis tp̃e duplicat·secus si diebus uł horis·ff·quẽad·fui·uen·l·si constituta·

¶ In ꝑscriptiõe amissionis fuitutis urbane nõ sufficit solus nõ usus illius cõtra quẽ ꝑscribitur·sꝫ exigitur quasi possessio ex parte ꝑscribentis libertatis et quod aliquid sit factum per quod libertate utatur et ideo si nihil est factum ex solo non usu non perditur·ff·quemad·ser·amit·l·si quis aquam·§·si· secus in fuitute rustica·sic debet intellig·i·l· sequitur·§·si uiam·ff·de usuca·casus uidetur·ff· de fuiur·predi·l·hec autem iura·

¶ Prescribi non potest contra fuitutem ex non usu anteq̃ sit constituta·glo·in·l·si partem·et·d·l·si quis aquam·§·i·ff·quemad·fui·amit·

¶ In ꝑscriptiõe et amissione fuitut ex non usu nõ exigitur negligentia illius contra quem in rustica· quia currit solo non usu etiam contra ignorantem· tex·est in·l·si partem·§·i·ff·quemad·fui·amit·

¶ In ꝑscribenda libertate fuitutis urbane exigit bona fides quia exigitur possessio ex ꝑte ꝑscribẽtis· ut·l·sequitur·§·si uiam·ff·de usuca·

¶ In prescribendo iur̃ fuitut acq̃site exigit bona fides·licet non titulus·ff·quemad·fui·amit·l·fi·

¶ Prescriptio actionis personalis de iure canonico non ꝓcedit cum mala fide quia non ꝑscribitur ex terminis ipsius ꝑscribentis fm̃ Bart· in·d·l·fi·uide tex·et quod ibi nõ·de iurpatro·cura·

¶ Inferior non potest opponere ꝙ non ꝑdat ꝑscriptio meri impii·l·de iur̃·C·de diuer·offi·li·xii·

¶ An ciuitas subiecta possit ꝑscribere ut sibi cõstituat iudicem appellationis·uidet ꝙ non·de iurisdiction·

uenientes·glo·sentit contra·in·l· sententiaꝫ·C·de
ap·uide i·l·uiros·C·de diuer·offi·li·xii·et ibi Bar·

¶ Contra ius diuinū nō pscribitur ut·l·qui in ꝓ
uicia·§·i·ff·de ritu·nup·

¶ Jurisdictio que non potest auferri non potest
pscribi·l·qui furere·ff·de sta·ho·

¶ An prescriptio statutaria currat contra mino
rem·Bart·plene in·l·omnes populi·ff· de iusti·et
iure·de quo uide Bal·ibi·

¶ Ubi aliquid percipitur in remuneratione obli
gationis ad quam tenetur sola perceptione eius i
terrumpitur pscriptio contra obligationem eius
ad quam tenetur·Guil· in·l·de quibus·ff·de legi·
al·l·male agitur·C·de pscrip·xxx·an·ff·de impē·
in re·do· fact·l·iii·ff· de usuf·l·arboribus·§·iteꝫ·

¶ Res corporalis que suo priuilegio prescripti
bilis est·in·x·uel·xx· annoꝝ spacio cum titulo in
pscriptibilis est·xxx·annorum spacio sine titulo·
ff·de mor·inferen·l·pe·

¶ Interrupta pscriptione contra principaleꝫ· in
terrupta uidetur contra fideiussorem·ff·man·l·si
fideiussor·§·si·ubi glo·

¶ In habētibus instantiaꝫ non usus non inducit
pscriptioneꝫ·C·de cadu·tol·l·i·§· sin autem sub cō
ditione·ff·de condi·et dem·on·l·mutiane·et·l· cuꝫ
tale·ii·ꝫe·eo·titulo·et·l·pater·§·socrus·eo·ti·ff· de
sui·l·suitutes·§·ii·et·l·iura·ff·quemad·sui·amit·
Guil in·d·l·de quibus·ff·de legi·

¶ Prescriptio non extenditur ·ut·l·i·§·iulianus
ff·de iti·actuq; priua·

¶ An quod prescribunt singulares queratur uni
uersitati·Guil·in·l·sicut·§·i·ff· ꝙ cuiusq; uniuer·

¶ Denuntiatio extraiudicialis facta per partem
nec olim nec hodie interrumpit prescriptionem·
ff·de eo per quem fac·est·l·si·in glo·

¶ Prescriptio firmat actum minus solemniter
factum ut non liceat contrauenire·ff·de adopt·l·
si post mortem·

¶ Prescribi potest patria potestas seu libertas
aduersus patriam potestateꝫ·et tunc si nulla iter
cessit datio libertatis non pscribitur nisi ·xx·an·
C·de prescrip·lon·temp·que ꝓ liber·l·ii·C· de pa·
potes·l·iii· sed si interuenit emancipatio licet mi
nus solemnis sufficit tempus·x·annoꝝ·ff·de adop·
l·si post mortem·non autem minus·ff·de testam·
mili·l·qd cōstitut·et·l·si decesserit·ff·de car·edic·

¶ Non concessibile per principem non est pscri
ptibile concessibile sic· sed soli pricipi competit·
Bar·in·l·imperium·in·v·col·imp·ver·sed quero·
ff·de iurisdic·om·iudi·

¶ Per citationem nec olim nec hodie interrum
patur prescriptio·Bar·ff·de eo per quem fac·e·l·
si·licet glo·ibi sentiat contrariuꝫ·

¶ An pscriptio tollat naturalem obligationē· ui
de Guil·in·l·ii·§·illud·ff·ꝙ quisq; iuris·

¶ Cognitione debiti interrumpitur prescriptio·
uide casum·ff·de consti·pecu·l·iteꝫ illa·§·i· quod
dicit Bal·uerum in prescriptione sui natura cur-
rente·uide·ff·de solu·l·cum quis·§·si quis ꝓ eo·

¶ Prescriptio currit ignoranti quando tempus
est continuuꝫ·ff·de his qui nō·infa·l·genero·

¶ Penale non est pscriptibile dicit Ia·butri· in
l·i·ff·ꝙ cuiusq; uniuer·

¶ Prescriptio·xxx· annoꝝ tollit solam ciuilem
ff·de nego·gest·l·at qui natura·uide·in·l·cum qs

C·de iu·et fac·igno·Bar·in·l·bonoꝝ·ff·rem ra·ha·
ff·si quis cau·l·si euꝫ·et·l·iii·§·si·ff·ꝙ cuiusq; iuris
ff·de dolo·l·i·§·si·

¶ In pscriptione non adest consensus illius con-
tra queꝫ prescribitur per qd uidetur ꝙ non tolla
tur naturalis obligatio·glo·in·l·i·in fi·ff·de dolo·

¶ Dñs pscribit rem rōne sui quod potest ab eo
uendicari uel abdicari·glo·in·l·ab hostibus·§·sed
quod simpliciter·ff·ex qui·cau·ma·

¶ Impedimentuꝫ iudicis non impedit pscriptio
nem actionis currit enim tempus sed datur resti
tutio·ff·ex qui·cau·ma·l·sed et si per pretoreꝫ·

¶ Quod dicitur uenditione rei aliene mobilis
nō cōmitti furtū ut res sit ipscriptibilis procedit
quando uendit et tradit per uenditoreꝫ scientem
secus si uendidit tantum sed non tradidit et emp
tor ignorans occupauit·ff·de alie·iu·mu·cau· fac·
l·item si res·

¶ Prescriptio inchoata per defūctum complet
uacante hereditate uel possessione putatiui ad cō-
modum ueri heredis ut eum faciat dñm·ff· de pe
ti·heredi·l·et non tantum·§·i·

¶ An et quando in prescriptōe mala fides aucto
ris noceat successori et quādo bona fides ꝓsit· ui
de·ff·de publicia·l·eum qui·§·pretor ait·in glo·

¶ An tempus pscriptionis sit ab inicio utile·ut
sic non currat ignoranti uel continuuꝫ·uide Bar·
in·l·si·ff·si quis testa·li·esse ius·fu· Ange· in·l·i·
ff·de his qui nō·infa·

¶ Qui est dña reuocabiliter prescribit·ut·l· in
bello·§·si quis suum·ff·de capti·et ibi nō·Bar· p
quod limitatur·l·sequitur·§·lanam·ff·de usuca·et
alia iura que dicūt nemiē posse usucapere reꝫ suā·

¶ Scdm ius canonicuꝫ omnis pscriptio interrū
patur missione executoris·i·sola citatione·Dy in
regla·ii·li·vi· Bar·in·l·si aquam·C·de sui·et aqua

¶ An pscripta una uia uideatur prescripta alia
ad idem competens·uide Bal·in·l·licet·C·de iure
delibe·in·iiii·q·

¶ Prescriptio nō interrumpitur ex ꝓcessu nul
lo ex defectu iurisdictionis·ut·l· si pater·C· ne de
statu defunc·nō·in·c·ut debitus·de ap· Ideꝫ si sit
nullus ex defectu psonaꝝ ut si citetur pupillus si-
ne tutoris auctoritate·facit qd nō·Inno· de dila·
preterea·Inno·de eo qui mit·in pos·si aduersarius
Idem si est nullus ex defectu ordinis non seruati
in actu et iste est sensus glo·in aut· offeratur·C·
de lit·cōtes·q ad hec quotidie allegat sm Bal·ibi·

¶ Tempus prescriptionis probatur per suas ex
tremitates nam ꝓbato pricipio et fine ꝓbat pos
sessio cōtinuata medio tempore·ut nō·xvi·q·iiii·
nolumus·Bal·in·l·testiū·circa fi·C·de testi·

¶ Quod pscriptio interrumpat per citationeꝫ in-
spicitur tantum an citatio fuerit bene facta et nō
curatur de uicio sequentium actoꝝ et sic dicendū
est quando interrumpitur per lit·contes·uel p da
tionem libelli ut attendatur an illa solum sint bñ
facta·Bal·in·l·accusaturus·ff·de adulte·

¶ Ubi breuis pscriptio surrogatur loco maioris
sapit eandem naturaꝫ et sic facit ad statutum qd
minuit pscriptioneꝫ legaleꝫ·dixi·s· adde Bal·in·l·
in contractibus circa pn·C·de non nu·pecu·et ui
de qd nō·idē Bal·i·l·ii·C·de edi·act·in ultia colū·

¶ Leges et statuta que ꝓmittunt pscriptionem
cuꝫ mala fide cōtra reales uel psonales ul mixtas

actiones non ualent ipso iure quia sunt contra ius canonicum ut nutriunt peccatum ut in c. uigilanti. et c. fi. de pscrip. in regula possessor. li. vi. ita sentit Bar. in l. omnes populi. ff. de iusti. et iur.

¶ Jacente hereditate inchoatur pscriptio acquisita rerum singularium ut l. ea que. C. de temp. in integ. resti. pe. Bar. in l. licet. C. de iure deli.

¶ Ad pscribendum ius eligendi sufficit quasipossessio. xl. annorum quia est ius psonale. C. de pscrip. long. temp. l. fi. sm. Pe. et quia omnia iura spualia spacio. xl. annorum pscribuntur non attenta causa cõtinua uel discontinua. de pscript. de quarta. et qd nõ. Inno. de iurepatro. consultationibus. Bal. in l. si aquam. C. de ser. et aqua. in. ii. q.

¶ Exceptio pscriptionis nõ competit tertio possessori nisi habeat causam a prescribente. ar. l. iii. C. de dona. C. de pscrip. xxx. an. l. si quis emptóis facit. ff. de aqua plu. ar. l. i. in fi. et. l. si quis diutur no. et. l. loci corpus. §. competit. ff. si ser. uen.

¶ Nisi in pmissione apponitur. s. qñcunq. uel s. ppetuo nunq currit prescriptio statutaria uel legalis. tex. in. l. q si nolit. §. si qd. ff. de edi. edic. quod facit ad q. dictat statutum q instrm quo qs non est usus. i. x. dies postea non mandetur executioni modo in quodam instro debitor dixerat q uolebat qñcunq posse compelli nunquid currat pscriptio statutaria. uide Bal. ad lram in. d. §. si qd.

¶ Missus in possessionem ex s° decreto in actõe exempto sciens rem esse alienam non prescribit. secus in aliis casibus q in actione exempto. Io. and. in addi. Spe. ti. de s° decre. §. uidendum. s. sz nunqd et in ti. de pmo decre. §. fi. s. qdu.

¶ Res pscripta auocari seu uendicari a pscribête non potest licet pscribens emerit a mala fidei possessore. casus est in. l. aduersus. C. de rei uen. uide in aut. male fidei. C. de pscript. long. temp. et ibi glo.

¶ Minoribus non currit pscriptio ipso iure. C. de admi. tu. l. si minores. idem in furiosis et mêtecaptis. ut. l. orationis. C. de cura. fu. Idem in omnibus qui reguntur per curatorem sicut sunt pdigi. ut. l. iulcinius circa mediu. ff. ex qui. cau. in pos. ea uerba sunt Bal. in pall. l. orationis.

¶ Ut pscribatur actioni tm non rei non requiritur bona fides in prescribente. Inno. de imu. eccl. quia plerisq. glo. et doc. de do. et contu. contingit et ibi Inno. doc. de iurpatro. cura. Bar. in. l. sequitur. §. si uiam. ff. de usuca. pro hoc uidetur tex. iuncta glo. de censi. olim.

¶ Si allegatur pscriptõ in qua necessarius est titulus et bona fides si iudex non examinat testes super titulo uel temporis continuatione uel sup bona fide licet hoc non fuerit articulatum p ptem tñ publicato pcessu põt pars petere ut sup pdictis testes examinent. Inno. in. c. per tuas. in fi. de testi.

¶ Acquisitio iuris uel suitutis habentis câm cõtinuam uel que pscribit. x. annis inter pñtes. et. xx. inter absentes absq titulo. et incipit currere tûc cum quis incipit uti iur suitutis. habens uero câm discontinuam non pscribit nisi tanto tempore q eius contrarii memoria non existit. Inno. in. c. de quarta. in glo. quadragenaria. s. circa acquisitionem. de prescripti.

¶ Si inchoata pscriptione inducantur ferie repentine uel hostilitas interuenerit toto illo têpore dormit prescriptio non autem interrumpitur. Inno. in. c. ex transmissa. in glo. hostilitas. versi. alii dicunt. de prescripti.

¶ In pscriptione incorporabilium habentium câm continuam uel in quibus non requiritur titulus. sed sufficit bona fides et temporis cursus nisi côtra prescribentes sit presumptio. sed si non habet câm continuam. uel quia tunc debet titulus allegari sed non est necesse pbari. Inno. in c. si diligêti. in glo. titulus. s. nos etiam cum se. de pscripti. idem nõ. glo. in. l. suitutes. ff. de suitu.

¶ Etiam de iure canonico superueniens mala fides non tollit effectum pscriptionis complete licet pscriptionê inchoatam phibeat consumari. Inno. in c. qm omne. in glo. temporis. in fi. de pscrip.

Prescriptis Actio pre. s. qñ habeat locum nõ. ff. de pre. s. in rubrica. insti. loca. in glo. pscrip. sbis. Cy. C. de re permu. l. ex placito. in. v. q. et ibi glo.

¶ Ad quid detur actio pre. s. nõ. ff. de pre. sbis. l. naturalis. §. q si facio. et. l. solent. in glo. fi.

¶ Actio prescrip. s. datur etiam ubi datur actio ordinaria. nõ. ff. de s. sig. l. significatura. in glo. ii. et. l. rogasti. §. fi. in glo. ex locato. eo. ti.

¶ Actio prescrip. s. non datur domino. nõ. ff. de prescrip. s. l. si apud. in glo. i.

¶ An actio pre. s. sit bone fidei uel stricti iuris nõ. Cy. in. l. ii. C. de pac. inter emp. et uen. nõ. ff. de preca. l. ii. in glo. bona fide.

Preses Quot modis dicatur. nõ. ff. de offi. presi. l. i. in gl. i. et. ii. de hoc aliquid nõ. ii. q. vi. statuendum. sup s. preses.

¶ In quibus differunt preses et pconsul. nota. de offi. lega. c. ii. li. vi. in glo. iiii.

¶ Quis non potest esse preses in sua ciuitate sine principis auctoritate. nota. de electio. fundamenta. li. vi. in glo. ulti.

¶ Presidentes capso habent potestatem excõicandi fugitiuos et ab ectos. de regla. ne religiosi.

¶ Presidis appellatiõe comprehendit omnis habens imperium glo. in. l. ii. C. de peda. iud.

Presidium Quid sit et unde dicat uide in cle. in plerisq. de elec. super hoc. s.

Prestantie An licite possint a ciuibus extorqri. uide Ang. in consilio suo. ccix. quod incipit. pro decisione ubi uide pulchre.

Prestimonium De hoc. s. uide in. c. fi. de concess. preben. lib. vi.

¶ An in impetratione dispensationis super pluralitate debeat fieri mentio de prestimonio. uide Io. an. post Hosti. in. c postulasti. de rescripti.

Presul Presulatus Hoc nomen nõ solum conuenit epo sed cuilibet prelato seu rector et est nomen generale. dicit Io. an. in. c. quoniam in plerisq. de offi. or. super. s. presidem.

¶ Presulatus. i. episcopatus. ii. q. iiii. presul. et de regula. licet.

Presumptio Presumitur p sniã excõicatõis licet non transeat irreuocabiliter in rem iudicatam. secus in aliis sententiis dicit Inno. in. c. bone. de elec. adde

quod nō·de offi·or·ad reprimendaȝ·in·gl̄·fi· Inn·de ꝓba·qm̄·ad fi·glo·suaȝ·et de sen·ex·facro·

¶ Quilibet p̄sumitur idoneus ad simplicia beneficia nisi ꝓbetur contrariuȝ·nō·de p̄sump· dudū·

¶ Presumitur ꝓ sn̄ia si constet de actis· secus si non constat nisi post tempus exercende appellationis quia tunc p̄sumunt̄ omnia solemniter acta sm̄ Inno·in·c·in presentia·de renunc·

¶ Ea que liquide ꝓbari non possunt ꝓbant̄ per p̄sumptiones·ff· de his qui sunt sui uel alie·iur·l·filium·C· de ꝓbatio·l·i·C·ad·l·cor· de sicca·l·i·xxii·q·i·dixit·

¶ Facilius operatur p̄sumptio circa intrinse ca q̄ circa extrinseca·Cy·in·l·i·C·de aduo·diuer·iudi·

¶ Presumptio semꝑ adoptāda est ad id qđ est iustum et uerisimile·ar·in·l·ii·C·de acqui·pos·et in·l·si a te·ff· si ser· uen· Bal· in·l·generaliter·C·de non nu·pecu·ff·de ꝓba·l· cum de etate·ff· de le·i·l·si suus pluriuȝ·§·si·et·l·non est uerisimile·ff·ꝙ me·cā·et in regula·inspicimus·li·vi·

¶ Presumptio trāsfert onus probandi in aduersarium·et interduȝ aggrauat onus ꝓbandi·ut nō·in·d·l·non est urrisimile·

¶ Licet p̄sumat̄ ꝓ sn̄ia iudicis ordinarii·ut dixi non tamen ꝓ sn̄ia iudicis delegati nisi appareat đ iurisdictione ite nota·Innoc·in·c·cum in iure· de offi·dele·ubi uide·

¶ Presumitur pro sn̄ia quo ad equitateȝ sui nō quo ad acta iudicii nisi sit lata iter absentes et nō dicentes·ita nō·Inn·in·d·c·cum in iure·facit·ff·de relati·l·i·et·ff·de fideius·tu·l·cuȝ ostendimus·§·pe· Bart·in·l·fi·ff·quando appel·sit·Inno·in·c·quoniam contra·de ꝓba·

¶ Minus p̄sumitur pro susceptione habitus q̄ pro uoto ita nō Inno·in·c·ii·ꝙ me·cā

¶ Presumptio cōtra petentē facit ꝙ petitio restitutionis in integrū non retardat petitionē ex coicationis Ita nō· Inno·in·c·suscitata·de resti·i inte·quod est uerū in uehemēti p̄sumptione iuris·sicut est illa que surgit ex sententia secus in p̄sūptione hois quia propter nudā p̄sumptionē hois non receditur a iure cōi ut·l·absentē·ff·de peñ·

¶ Ille qui p̄tendit antiquiorē possessionē presumitur habere iustā causam·ita nō·Inno·in·c pastoralis·de cā pos·et ꝓprie·

¶ Que dicatur p̄sumptio iuris et de iure nō·In no·de p̄sūp·quia uerisimile·glo·de sponsa· is qui·

¶ An et quando contra p̄sumptionem iuris et de iure admittatur uł non admittatur ꝓbatio·nō in aut·sed iam necesse·C·de do·ante nup·de p̄sump·quanto·et·c·se·doc·de spon·is qui·Inno·in·c·fraternitatis· de frigi·adde ꝙ licet non admittat̄ directa ꝓbatio contra p̄sumptioneȝ iuris· et de iure admittitur tamen indirecta·doc·in·c·si·de suc·ab intes·glo·ff·de pac·l·iurgentiuȝ·§·quod fere· fac·quod nō·in cle·litteris·de ꝓbat·· Item adde ꝙ admittitur ꝓbatio incontrariuȝ per confessioneȝ·ut in·d·aut·sed iam necesse·item per ꝓtestationem ut in·c·i ꝙ me·cā·et in·c·ex parte·de regla·item adde ꝙ nunq̄ debet dici presumptio iuris et đ iure·nisi hoc sit de iure cautum·ita dicit do·Car·in in·c·is qui·de sponsa·ubi plene uide de huiusmodi presumptionibus·

¶ Semper presumitur quem uelle defendere factum suū·uide de cle·coniu·diuersis fallaciis·

¶ Presumitur uelle deponere de eodem facto ille qui concordat in loco et tempore et aliis circūstantiis·ita nō·in·c·qualiter·ii·de accu·

¶ Semper p̄sumitur contra coniurantes nisi cōiuratio sit specialis cōtra diffidatos alias diffamatos·Inno·in·c·i·de scismati·

¶ Presumitur ꝓ assertione iudicis cui partium consensus accedit et h̄ quia partes possunt sibi ꝓiudicare per suam confessioneȝ·nō·Inno·in·c·cuȝ licet·de eo qui fur·or·rece·ad hoc facit·C·de contrahen·et cōmit·sti·l·optimam·

¶ Qui semel fuit excōicatus presumitur hodie excōicatus·nō·Inno·in·c·ꝓposuit·de cle·ex mi·

¶ Omnis qui detinet p̄sumitur possidere nisi ꝓbetur contrariuȝ·dicit Inno·in·c·cum olim·ii· de priuile· Archi· vii·q·i·pontifices·

¶ De materia p̄sumptionis uide Hosti·in sum·de p̄sump·§·ii· Spe·eo·ti·§·ii·liiii·di·fraternitatē l·di·ferruȝ·ff·ꝙ me·cā·l·non est uerisimile·xliiii·di· multis·'de renuntia·super hoc·de sponsa·is et ibi per domi·Cardi·

¶ An quis p̄sumatur scire uel ignorare modum sui patromonii·uide Bal·et·d·m·Raf·fulgo·in aute·n·sed cum testator·C·ad·l fal·

¶ An ex uiolenta p̄sumptione possit fieri sententia·nō·de presump·afferte·eo ti· litteras· adde dictum singulare Inn·de presump·quia·ubi dicit ꝙ licet ex tali presumptione iudex moueatur· non tamen debet ꝓcedere ad condemnationem pone ex°· salomonis qui licet adiudicauerit filium uni mulieri non tamen puniuit aliam de homicidio quod est bene notanduȝ·

¶ Quando ex facto meo aliquid presumitur nō sufficit talis presumptio nisi illud factum alleget̄ nō· Bar·in·l·cum quid·ff·si cer·pe·et in·l·si adulterium·cum incestu·§· idem pollioni·ff·de adul·ubi idem Bart·

¶ An et quando una presumptio elidat aliaȝ·nō glo·de presump·litteras·de elec·cum inter·R·gl̄·de cri·fal·c·pe·doc·in·l·diuus·ff·de resti·in inte·nō·de cri fal·accedens·qui fi·sint legi·transmisse in fi·nō·lvii·di·c·i·et de preben·nisi·

¶ An quilibet presumat̄ idoneus et habilis· nō·in·c·i·de scruti·in·c·fi·de presump·gl·in·c·si forte·et·c·q̄ sit·de elec·li·vi·et in·l·non omnes·§·a barbaris·ff·de re mili·in quibus fit differentia inter idoneitateȝ naturaleȝ et accidentalē· de quo i regla·semel malus·li·vi·Cy·in·l·actor·C· đ ꝓba·

¶ An positis extremis necessario presumatur đ medio·nō·glo·de rescrip·ex parte decani· de conuer·coniu·accedens·glo·in·l·sed et si·§· solemus·ff·de here·insti·glo·xxviii·di·quia sunt·

¶ An legatum factum alicui qui est coniunctus testatori coniunctione sanguinis et qui est bene meritus presumatur factum ꝓpter merita uel ꝓpter coniunctionē·tex·est notabilis·in·l·tutor petitus·§·i·ff·de excu·tu·et in·l·aurelius·§·ticius·ff·de libe·le·faciūt que habent̄·de testa·requisisti· Consanguinis merito.

¶ An eo casu quo in aliquo actu ad ualitudinem requiritur alicuius consensus presumatur interuenisse·nō·Inno·de his que fi·a prela· ea noscitur·et ibi uide glo·

¶ An ubi est dubium quem esse uel non esse excōicatū p̄sumatur excōicatus·glo·dicit ꝙ sic·quia hoc est ei fauorabilius·de regula·consulti·

¶ Que dicatur uioléta presumptio. dic illa que habetur ꝑ certitudine. tex. est ualde nō. in fi. i. c. ueniens. de presbit. non bapti. qui tex. etiam uult ꝙ aduersus talez ꝓsumptionez requiruntur euidentissime ꝓbationes. de quo uide de renunc. sup hoc. de ꝓsump. quia uerisimile. ff. ꝙ me. cā l. non est uerisimile. dictuz est Inno. in. c. ii. de constit. do. Car. in. c. is qui. de sponsa. uidetur uelle ꝙ idē sit uioléta ꝓsumptio qđ presumptio iuris et đ iur

¶ An inter uirum et mulierez simul habitantes non constito de mřimonio ꝓsumatur mřimonium uel contubernium. nō. xxx. q. v. aliter. bona glo. q fi. sint legi. lator. ubi per doc.

¶ Quilibet ꝓsumit scire id quod publice gestuz est. tex. qui ma. accu. pos. cum in tua. tex. xi. q. iii. curce. et ibi bona glo.

¶ An ex ꝓsumptione quis debeat torqueri. uide ff. de ꝓba. l. cum probatio. ff. de edi. edic. l. quero. . § fi. ff. de q̄ō. l. i.

¶ Presumptio purgationem inducit. ut. l. ꝓsti. . § si res. C. de his qui ad ec. confu.

¶ Per quid presumitur scientia actus gesti ab alio. uide glo. in ꝟ. noticiaz. in. c. cupientes. § i. de elec. li. vi. et quod ibi nō. doc.

¶ In dubio presumitur magis quem uelle facere actum fm ius ꝗ contra ius. Inno. de testa. cum in officiis. in glo. magna. tex. et glo. de rescrip. cām. tex. de conces. preben. proposuit. Hosti. de eta. et quali. accepimus.

¶ Presumptio tollitur per ꝓbationem. glo. in ꝟ. uerisimilia. in. c. cupiētes. § ꝙ si per. xx. đ elec. li. vi. tex. de ꝓcurat. in nr̄a de ele. ex mi. proposuit. glo. xxxii. q. ii. c. ii. de donat. apostolice circa fi. de testa. requisisti. in fi. tex. de frigi. c. i. i. n. glo. xxxv. q. ii. ex ordinaria.

¶ Ex quo quis comparet in iudicio presumitur citatus. uide Arch. lxxxii. di. ꝓposuisti. etiaz si cōpareat per ꝓcuratorem. ita dicit Io. an. de elec. bone. i. in. ꝟ contra legatū. in fi.

¶ Non ꝓsumitur ꝑ his que non sunt in actis de scripta. imo talia ꝓsumūtur magis non facta. tex. de ꝓcura. in nr̄a. doc. de resti. spo. cum ad sedem de ꝓba. quoniam contra.

¶ Ubi in actu requiritur scriptura non ꝓsumit interuenisse nisi ꝓbetur uel appareat. Innoc. in. c. super his. de accusa. in fi. glo. mag. Compos. in. c. in genesi. de elec.

¶ Qualitas accidentalis non presumit nisi ꝓbetur. sed ea semel posita presumitur. glo. in ꝟ. competere. de suc. ab intes. c. fi. tex. de peni. di. i. petrus ubi glo. et in. c. si forte. de elec. li. vi. in glo.

¶ Consuetudo ꝓsumitur iusta nisi ꝓbetur ꝯriuz glo. xii. di. illa. in gl. sic de statuto quia indubio ꝓsumitur iustum fm Laud. in cle. i. de sepul.

¶ An ꝓsumatur ꝑ iurisdictione ordinaria. glo. ꝙ sic. in. c. cum in iure. de offi. dele. et ibi doc. glo. in ver. nomen. in. c. pia. de excep. li. vi.

¶ Non est ꝓsumenduz ꝙ testis iuratus dicat falsum. tex. de ꝓcura. in nr̄a.

¶ Qualibet quilibet ꝓsumit bonus licz aliter non ꝓbet. uid Hosti. đ ꝓscrip. c. i. Archi. vi. q. v. c. fi.

¶ Ex ꝓcedenti iniuria presumitur animus nocēdi licet pax sit facta. tex. iii. q. v. c. ii.

¶ An eo ꝙ quis reperitur inter illos de uniuersitate ꝓsumatur per hoc esse de uniuersitate. glosa xix. di. in sum. et ibi uide.

¶ Uiolenta presumptio habetur loco ꝓbationis nō. in. c. preterea. de testi. in glo. fi. glo. in. c. cum contumacia. de hereti. li. vi. glo. fi. de simo. insinuante. glo. vi. q. i. oues. nō. de pur. ca. cum dilectus in glo. i. glo. fi. . i. primo.

¶ An delictum factum a furioso habente dilucida interualla presumatur factum tempore furoris uel sane mentis. glo. iii. q. ix. iudicas. de hereticis in. c. filii. lib. vi.

¶ In dubio non ꝓsumitur quē uelle facere id qđ est peccatū seu alias illicituz. de renunc. sup hoc.

¶ Bona acquisita per uxorem constante mřimonio in dubio uidentur acquisitā de bonis uiri. gl. in. c. constitutus. de resti. in inte. Hosti. de pecu. cle. c. i. Inno. in. c. cum in officiis. de testa.

¶ Presumitur quis dolo abesse si fuit semel citatus et non comparuit. nō. in. c. i. de dolo. li. vi. i glo. fi. Inno. in. c. fi. de eo qui mit. in pos.

¶ Pro sn̄ia nulla ex defectu ordinis iudiciarii presumitur donec ꝓbetur ꝯrium. nō. in. c. ꝑ uenerabilem. qui fi. sint le. in glo. in. ꝟ. per sententiaz.

¶ Non ꝓsumitur aliquis sibiipsi membrū abscidisse. l. v. di. c. fi. et quod ibi nō.

¶ Leuis ꝓsumptio sufficit in summariis in qbus non preiudicatur negō principali. Io. an. in additi. Specu. ti. de presump. super rubrica. glo penul. in c. ceterū. de testi. cogen.

¶ Quelibz res ꝓsumitur libera nisi ꝓbetur ꝯriū Inn. de postu. pla. bone. ii. de ꝓba. licet cāz. Io. an. in regula cuz sint partiuz. li. vi. Arch. x. q. ii. hoc ius. § sicut autem.

¶ An existens in possessiōe ꝓsumatur bona fide possidere. uide Inno. in. c. nihil. de elect. et in. c. ii. de resti. in integ. in glo. magna circa fi. glo. in. c. si diligenti. de ꝓscrip. gl. fi. vii. q. i. pōtifices. glo. fi. xvi. q. iii. c. i. glo. fi. de ꝓscriptio. sanctor. Archi. xxxiiii. q. i. si uirgo. Bar. in. l. quemadmoduz. C. đ agri. et censi. li. xi.

¶ An possessor ꝓsumatur dn̄s. uide Innocē. in. c. illud. de presump. et ibi Hosti. aliquid per Inno. in. c. abbate. de ꝟ. sig. in glo. magna. nō. in. l. cum res. C. de probat. in glo. ii. Bar. in. l. apud trebaciū ff. de aqua plu. arcen.

¶ Quod seruat uniuersalis ecclesia presumitur ab apl̄is institutuz. glo. xxxiii. q. i. nisi bella. uide tex. xii. di. illud.

¶ An presumatur ꝑ actibus iudicialibus ꝑ moduz potestat. gesti. uide Inn. de cle. ꝓcus. c. i. đ elec. cum olim. de accu. super his. plene in. c. innotuit. de eo qui fur. or. rece. tex. de elect. cum inter. R. Compos. de postul. pēla. bone. de elec. in genesi. c. in causis. et. c. ꝙ sic. Bar. in. l. actor. ff. r. ē ra. ha.

¶ Presumptio non includit ueram scientiaz dicit glo. in. c. ex studiis. de presump.

¶ Ubi plura se habent gradatim pō unius etiam ꝓambule alteruz requirens non ꝓsumitur necessario alter ꝓcessisse. Inno. in. c. cum olim. de dolo et contu. opti. tex. in. c. i. in fi. de cle. peregri.

¶ Quis non ꝓsumitur imemor sue salutis. de ꝓcura. in nostra. de iureiuran. c. i. li. vi.

¶ An ꝓsumatur ꝑ sententia arbitri. Io. an. dicit ꝙ sic. in addi. Spe. ti. de arbi. § sequitur. ꝟ. quid si actor. do. Ant. in. c. quoniā. de proba. tex. de ꝓbē. nisi. Idē do. Ant. in repeti. c. ꝯtutualis. đ iuriurā.

¶ Ex persona facientis presumitur qualitas facti v. q. v. non omnis et ibi nō. vii. q. i. ōis. viii. q. iii. i fi. de pig. illo uos. et. l. ul' uniuersor. ff. de pig. ac.

¶ Natio inducit psumptionē. ff. de edi. edic. l. q si nolit. §. si mācipiū. xviii. di. affros. et ibi Arch. similiter et genus. ut. l. si ut certo. §. custodiā. ff. cōmo. ff. de pac. do. l. inter socerū. in pn. ff. de re. diui. l. qui duos. §. fi. lxxvii. di. epus

¶ Presumendum est pro sapiente. ff. de offi. p. fec. pto. l. i. in fi. C. qui et aduer. quos. l. i. et. C. de legi. l. humanū

¶ Presumimus contra delinquentē ut. l. Item mella. §. si plures. ff. ad. l. acqui. et. l. ita uulnerat'. §. i. eo. ti. C. de male. et mathe. l. fi. ff. ad. l. cor. de sicca. l. i. Dy. i regla i obscuris. et regla. odia. li. vi.

¶ Presumimus pro iuramento ff. de re iudi. l. post rē ff. de lega. in. l. cū res quis. §. codicillus.

¶ Presumitur contra nolentē iurare. ff. de iur' iurā. l. manifeste. C. de iura. calūp. l. ii. §. pe. et. C. de fi. instru. l. fi.

¶ In dubio presumitur q quis aliquid faciat cā iuris sui conseruandi. ut. ff. ad. l. acquil' l. si ex pla is. §. i. C. unde ui. l. i. ff. pro socio. l. merito

¶ Presumitur pro iudice q non grauet partez de pur. ca. accepimus. de q dic ut i. c. qm. de pba.

¶ Presumptio continuatiue eliditur per iuramē tum. qui ma. accusa. pos. cum in tua. de resti. in in teg. cum ex litteris.

¶ An pter confabulationē et amplexus aliqua psumatur corrupta xxvii. q. i. nec aliqua. et. c. ui dua. de presump. tercio.

¶ An eo ipo q locus est in dioc. psumatur sub ditus diocesano. uide Hosti. de iuiuran. nimis.

¶ Ex sola possessione etiaz antiquata i beneficio non presumitur titulus. Inno. in. c. ex parte. de. de testi. Inno. in. c. illud. de presump. in glo. pe. in fi. uide glo. mag. de renunc. nisi cum pridē. Host. in. c. i. de concess. preben. li. vi.

¶ Quando psumatur quis ab actu destitisse. ui de glo. ii. q. iii. destitisse.

¶ An testis psumatur iuratus exquo in actis di citur testus iuratus. sic dixit Io. an. in addi. Spec. ti. de teste. §. sequitur. p. et nō. do. Ant. in. c. cuz uis. de testi. de prile. cum olim. i.

¶ Justum psumitur rite factum nisi pbet' ōrium glo. et Bar. in. l. si post. C. de iu. et fac. igno. gl. pe. in. c. nonnulli. de rescrip.

¶ Per exteriora psumitur de interioribus glo. antepe. in. c. et si qōnes. de simo. ōriam glo. uide xxiii. q. i. pactum.

¶ An psumatur p potestate actum gerentis ex quo apparet actum factum. glo. q non. in. c. nonnul li. §. ii. de rescrip. in p. mandato. uide glo. de ap. sollicitudinem. super ver. potest. gl. i p. mandato in. c. ex parte decani. de rescripti.

¶ Habens filios paruulos psumitur incontinens tex. est. xxviii. di. priusq.

¶ An si alicui minatus sum mortem qui postea reperitur mortuus possim ex psumptione condē nari. uide de psump. lras. Spec. co. ti. §. ii. p. sz pone et ti. de pba. §. uidendum. p. xiii.

¶ Non psumitur infirmus qui se matrimonio co pulat cum uxore. tex. in. c. tenor. de re iudi.

¶ In factis antiquatis psumitur ignorantia. glo. de pba. tercio loco. glo. iiii. q. iii. si testes.

¶ Talis quis presumitur quales elegit subiectos lxxxi. di. tantis.

¶ An quis psumatur citatus ad sententiaz. Pau. q sic in cle. pastoralis. de re iudi. doc. de re iudi. tenor. Inno. in. c. cum in iure. de offi. dele. do. An to. de iudi. c. i. Arch. ii. q. vi. quisquis. Io. an. in ad diti. Spec. ti. de sen. pla. §. nunc autem. in additi. que incipit. scias.

¶ Si mater et filius simul moriuntur quis psu matur pmormuus. uide Io. an. in. c. raynucius. de testa. facit glo. iii. in. c. fi. de dona. inter ui. et ux. psumitur quis ordinatus si multo tempore serui uit in ordine. licet non pbet aliter suam ordinati onem. uide Inno. in. c. super his. de accusa. in glo. mag. Io. an. in regula. que contra. li. vi. Inno. in. c. innotuit. de eo qui fur. or. re. in prin. glo. mag.

¶ Non pbans. i. terminum datum ad pbandū. presumitur ius non habere. uide Io. an. in. c. ordi narii. de offi. ordi. li. vi.

¶ Presumptio quandoq sumitur in malam ptē tex. est. xix. di. ita dns. xxi. di. c. fi.

¶ Licet sententia retractetur non tamen psumi tur ex hoc iudicem male iudicasse. uide glo. ante pe. in. cum olim. ii. de priuile.

¶ Ratione loci ul' generis qnq psumitur p alis et qnq contra glo. xlvii. di. quantūlibet. glo. xl. di. illud glo. fi. xxxii. q. v. tollerabilius psumit' p missio eoipso q quis implet pmissuz. tex. de isti. ad decorem.

¶ An psumatur p snia que est appellatiōe suspē sa. glo. q sic. in p. defecerit. de appel. cuz spāli. quā tenet Spe. ti. de exe. sen. §. nunc uidendum. p. qd de appel. uide tex. de resti. spo. cuz ad sedem. doc de renunc. in presentia.

¶ In dubio non psumitur principez uelle uti po testate inordinata. uide Inno. in. c. innotuit. de elc. in glo. fi. tex. de priuile. cum olim. i. de conse. di. i. basilicas. de pur. ca. cum in iuuentute. tex. de elc. cum nobis olim. et de conces. preben. proposuit. et quod ibi nota.

¶ Is qui est minoris etatis psumitur minus dis cretus q ille qui est maioris. glo. i. in. c. cum uice simum. de offi. dele.

¶ In causa criminali potest ferri sentētia ex uio lentissima psumptione. glo. in. c. excōicamus. de he reti. glo. fi. de simo. insinuante. Arch. in. c. ii. de he retic. li. vi. glo. de pur. cano. cum dilectus. Arch. vi. q. i. oues. xxxiii. di. c. fi.

¶ Faciens contra legem in dubio presumitur fa cere in contēptum. glo. in. c. cum illor. de sen. ex.

¶ In causa ciuili ex uiolenta psumptiōe pcedit' ad sniam. glo. in. c. si quis. ū. de pur. ca. Inno. in. c. quia uerisimile. de presump. glo. in. c. preterea. de testi. glo. in. c. ii. qui matri. accusa. pos. alia. glo. ii. qōe. i. primo.

¶ Semel possidens semper presumitur possidere ut. l. siue possidetis. C. de pba. Laud. in extrauag. Io. xxii. que incipit. suscepti. in. p. ecclesiis.

¶ Que sit uehemens psumptio. tex. in. c. cuz cō tumacia. de hereti. li. vi. glo. ii. in. c. accusatus. eo. ti. et h. uide i. c. ueniēs. de psbi. non bap. ad fi.

¶ An et qn psumatur ptinacia in delinquente. uide Io. an. in pall. c. cum contumacia.

¶ Fraus psumitur quando etiaz bene merenti ci to dignitas confertur. glo. in. c. iii. lix. di.

¶ Qui in aliquo loco conuersatur presumitur scire consuetudinez loci. tex. xii. di. nouit. xxi. di. c. fi.

¶ An causa in dubio presumatur finalis uel impulsiua. Io. mo. in. fi. de hereticis. li. vi.

¶ An ubi presumitur unum contrariorum abesse presumatur alterum inesse. glo. in. c. fi. deposi. tex. et glo. xxxii. q. i. cum renuntiatur.

¶ Presumitur crudelis in alium qui seuit se in ipsum. glo. in. c. ex parte. i. de cor. uicia.

¶ In dubio presumitur quis potius ordinatus quam non ordinatus. gl. lxviii. di. presbiteri. Archi. xii. q. i. §. si ergo.

¶ Non presumitur ordinatus ad altos ordines qui probat tantum de presbiteratu. uide tex. et ibi Inno. in. c. i. de cle. percus.

¶ Talis quis presumitur qualia uerba profert. ff. de tu. et cu. da. ab his. l. scire. ff. de questio. l. de minore. xlvi. di. c. i. xciii. di. legimus.

¶ In terra iusticie non presumitur quem uiolentiam sustinere. uide Innoc. in. c. fi. de alie. iu. mu. causa fac.

¶ Ex preterito presumitur circa presens et futurum nam quod fuit presumitur adhuc esse. ff. qui. mo. pig. uel ypo. sol. l. sicut. ff. de re mili. l. non omnis. §. a barbaris. xxiii. q. v. si apud. ii. q. vii. non potest uide de presump. scribam.

¶ De uno tempore presumitur ad aliud. no. ff. de probat. l. non est. C. de proba. l. iii. C. de na. libe. l. cum quis. xxxiiii. q. i. c. i.

¶ Ex uicinitate uel distantia aliquid presumitur. ff. ad silla. l. i. §. si autem. et §. si qui. in uilla de presump. quosdaz. et c. quanto. xviii. q. ii. diffinimus

¶ Ex recentia presumimus. ff. de confir. tu. l. in confirmando. C. de dona. l. fi. l. di. si qua. xxxi. q. i. si quis uiuente. de homi. Petrus. de cle. percus. c. ii.

¶ Ex loco presumimus de persona. xl. di. uos. xlvii. di. quantumlibet. et quod ibi nota. uide. xxxii. q. v. tollerabilius.

¶ Modus faciendi inducit presumptionez. ff. de adop. l. si pater. §. qui duobus. ff. de reli. et sump. fu. l. ac si quis. §. sed interdum. C. de ne. ges. l. alimenta

¶ Frequentia inducit presumptionez. ff. de probat. l. cum de indebito. lxxxi. di. clericus. xxvii. q. i. ui dua. ff. de legi. l. nam ad ea. ff. de testi. l. iii. §. fina. li. ubi uide.

¶ Societas inducit presumptionez. C. de testi. l. quoniam liberi. ff. de re mili. l. non omnes in principio. ii. q. vii. peruenit.

¶ Sexus inducit presumptionez. ff. de neg. gest. l. nesennius. ff. de re. cre. l. qui duos. §. si maritus.

¶ Ex eo quod quis consueuit facere inducitur presumptio. ff. de pig. act. l. uel uniuersorum. ff. ne quid in lo. pu. l. ii. §. merito. et C. de epis. audi. l. iii.

¶ Deficiens in probatione criminis presumitur calumniator. no. de elect. c. i. lib. vi. Archidia. ii. q. iii. non probauerit.

¶ Quilibet presumitur uiuere usque ad centum annos. ut. l. fi. C. de sacrosanc. eccl. et ibi no.

¶ Que sit temeraria presumptio. Archi. vii. q. i. oues. no. de sen. ex. inquisitioni. in glo. ii.

¶ Si non apparet iusta causa exercendi actum presumitur malicia. Io. an. in. c. cum plures. de offi. delega. lib. vi.

¶ An presumatur pro decreto iudicis sicut pro sententia Spe. ti. de emp. et uen. §. nunc dicendum. to. sed nonne

¶ Presumptio est contra incedentem in habitu clericali quod non sit clericus si sit omnino illitteratus. Io. an. de sen. ex. si iudex laicus. li. vi.

¶ Qui possidet iudicis auctoritate presumitur bone fidei possessor. glo. pe. in. c. pastoralis. §. preterea. de offi. ordi.

¶ In dubio presumitur quis suo iure possidere et non precario. uide de causa posses. cum ecclesia in glo. antepenul.

¶ Non inuenio quem statim uelle recedere ab eo quod predixerat. tex. in. c. exiiii. §. in primis. de pre. sig. lib. vi.

¶ Promotus ad dignitatez in dubio uidetur promotus propter sua merita. Genze. in extrauag. ex ecrabilis. Io. xxii. tex. de presump. c. pe. i pn.

¶ Quis presumitur maior si facit actum in quo de iure requiritur maior etas. tex. de regula. cantuirum. et de proba. in presentia.

¶ Due presumptiones uincunt unaz. Io. an. de iste. c. pe.

¶ An in dubio quis presumatur diues. uide do. Anto. in peti. c. in presentia de proba.

¶ Singulares de capitulo presumuntur scire facta capituli. glo. magna. in c. dilectus. ii. de simo.

¶ Presumptio tollitur per iuramentuz. glo. pe. qui ma. accu. pos. c. fi.

¶ Ex cohabitatione presumitur consensus liber. licet ab inicio fuerit coactus. glo. in. c. insuper. qui ma. accu. pos.

¶ Rescriptum quod tollit ius uel defensionem alterius in dubio presumitur surrepticium. Io. an. de accu. qualiter.

¶ Indubio presumitur quem esse de illo loco de quo se nominat. gl. in. l. i. ff. de tu. et cu. da. ab his et ibi Bar. no. lxxxv. di. florentinum. in glo. f.

¶ In dubio presumitur bona fides. glo. in. c. si diligenti. de prescript. et ibi do. Anto. Barto. in. l. celsus. ff. de usuca.

¶ Presumptio est quod quis portet bladum contra edictum si reperitur extra uiam rectam seu in uia inusitata. Bar. in. l. pe. C. de nauicu. li. xi.

¶ A quo presumatur factum id quod reperitur factum quod ab alio erat faciendum. Bar. in. l. cum seruus. ff. de pro. obli.

¶ Contractus presumitur dolose factus si apponitur conditio referens se ad tempus quo contrahens non poterat possidere et idem si nolens acquirere referat se ad tempus quo non poterat acquirere. glo. et Bar. in. l. fi. ff. de stipu. suo.

¶ An in dubio presumatur culpa. glo. et Bar. quod non. in. l. exceptione. ff. de fideius.

¶ Que signa inducant presumptionez alienationis fraudulente. uide Bart. in. l. post contractum. ff. de dona. Ange. in consilio suo. lxxxix.

¶ Quilibet presumitur potius actum facere nomine suo quam alieno. Bar. in. l. quoties. §. i. ff. de solu.

¶ Ille qui recipit fructus fundi ut dominus. presumitur dominus. Bar. in. l. ticia. ff. so. ma.

¶ Ultro se offerens presumitur suspectus. Bar. in. l. uxori. §. ii. ff. de fal. et. l. que omnia. ff. de procura.

¶ Contractus factus pendente accusatione presumitur propter crimen. Bar. i. l. ii. ff. de his qui si mor. consci.

¶ Si duo instrumenta apparent eodem die facta priuatum presumitur precessisse. Bart. in. l. puto. ff. de iure fisci. adde quod dixi. s. sub dictione instrm.

¶ Defensio in dubio non presumitur ideo qui eaz

allegat debet probare. Bal. x. colla. de pa. constan. in ver. recipiatur.

¶ Presumptio facti non egredit q̄litatez ipsius facti. Bal. x. colla. d̄ contro. inuesti. §. cum autez.

¶ In casibus tangentibus periculuz anime semp p̄sumimus magis quem deliquisse q̄ nō. Laud. in cle. i. de heretic̄ in. ℘. prauitate

¶ Factū a iusta p̄sona et diu continuatum presumitur iustum. glo. de cele. mis. cum marthe in. ℘. omissa. glo. xxxv. di. sē quis Archid. de peni. di. i. aut facta. glo. vii. q. i. omnis

¶ Per sequētia quādoq̄ p̄sumimus de precedē tibus. xviii. di. peruenit. in glo.

¶ An et quando in actu gesto per capl̄m in dubio p̄sumatur consensus epi uel econtra. uide i. c. ea noscitur. de his que fi. a prela Compos. de cō sue. cum dilectus.

¶ Quandoq̄ p̄sumitur ꝑ solemnitate publicationis instri uel priuilegii. doc. de testi. albericus.

¶ Quis presumitur bonus uel malus ex couersatione quam facit. xxxiii. di. quorundam Pau. in clem. cum ei quem. de conces. preben. adde glo. ii. q. vii. peruenit.

¶ Una presumptio q̄n̄q̄ tollit aliā. uide de elec. cum inter. R. de fal. accedens. glo. in. ℘. ad plenaz. in. c. ex lr̄is. de resti. in inte. nō. in c. tenor. de re iudi. in glo. ii. Inno. in. c. i. q̄ me. cā. tex. in. c. fi. de presbi. non bap. nō. de furtiuan. mulieri. in glo. fi. qui fi. sint le. transmisse. in glo. fi.

¶ Quis presumitur scire factum notabile licet fuerit d̄ longinquo. de exces. prela. tanta. in prin. de sen. excō. cum illoꝝ.

¶ Tutores et consanguinei p̄sumuntur scire etatem pupilli. tex. in l. de tutela. C. de in inte. resti. mi. et ibi nō. adde. ff. de libe. cau. l. filium. ff. unde cogna. l. octaui adde q̄ idē ē i uicino et domestico ut presumatur scire etatem s̄m Bar. in. l. ii. §. si a pupillo. ff. ꝑ emp. qui ali. de presump. c. iii.

¶ Probatio extremoꝝ inducit p̄sumptionē pro mediis. dixi aliquid. s̄. adde glo. de rescrip. ex ꝑte decani. super. ℘. spāli mandato. tex. de fide instru. inter dilectos. de conditi. apposi. per tuas. in glo. ii. glo. xvi. q. iiii. uolumus. in. ℘. concessam. glo. et doc. de priuile. accedentibus. glo. antepe. xxviii. di. quia sicut. glo. fi. in. c. accedens. de cōuer. cōiu.

¶ Ignorantia facti publici non presumitur. uide tex. de postu. prela. c. i. glo. in. ℘. restringimus. in cle. i. de iudi. glo. in. l. si tutor. C. de pi. tu.

¶ An in facto ꝓprio presumatur ignorantia. uide glo. de rescrip. ab excōicato. glo. in. ℘. ꝯhentes in cle. i. de consang. et affi.

¶ In actu facto cū deliberatōe non p̄sumit̄ error ii. q. iii. si qs iratus. ignorātia in facto alieno non p̄sumitur q̄n̄ quis artatur ad sciam. tex. et ibi glo. de elec. innotuit. gl. super. ℘. dixerunt. in. c. ad falsarioꝝ. de cri. fal. gl. sup. ℘. euadere. in. c. dura. eo. ti. Inno. in. c. accepimus. de eta. et quali. ad māmuide nō. de rescript. ab excōicato. glo. sup. ℘. ꝓpriuz. de elec. ut circa. li. vi. glo. in. ℘ serie. d̄ tēp. or. eos. eo. li. glo. in. c. ueniens. de fili. presbi. glo. i l. si tutor. C. de picu. tu.

¶ Duabus presumptionibus iudicatur. uide nō. in. c. illo uos. de pig. et in. c. cū uenissent. de insti. et quod ibi nota.

¶ Qualitas intrinseca semp p̄sumitur nisi ꝯriuz ꝓbetur. secus in extrinseca. glo. in. ℘. scientia. de elec. si forte. li. vi. glo. d̄ presump. c. fi. nō. xxxi. q. ii. lotharius. in glo. ii. Io. an. in. c. ut circa. de elec. li. vi. Bar. plene in. l. sciendum. ff. de ℘. ob.

¶ In dubiis non certis recurrēduz est ad p̄sumptiones. ff. de ℘. ob. l. continuus. §. cuz ita. ff. de le. iii. l. ille aut ille. §. cuz in uerbis. et ideo que liqui de ꝓbari possunt non ꝓbatur per presumptiones ff. de his qui sunt sui uel alie. iur. l. filiuz. C. ad. l. cor. de sica. l. i. xxxii. q. i. dixit.

¶ In presumptionibus attendimus id quod est uerisimilius. ff. de ꝓba. l. cuz de etate. ff. de le. i. l. si suus plurium. §. fi. et in regl̄a. inspicimus. li. vi.

¶ Religio inducit presumptionez. d̄ no. op. nūc. cum ex iniuncto. vi. q. i. de presentium.

¶ Qualitas armoꝝ p̄sumptionē inducit. ff. ad. l. cor. de sicca. l. i. ff. de re mili. l. omne. §. si quis. et de homici. significasti.

¶ Fraus p̄sumitur cum priuilegiuz uiolatur. nō. Io. an. de priuile. quanto.

¶ Quādo plures presumptiones sunt hincinde cuistetur. uide Auge. in cōsilio suo. cxli. quod incipit. super primo puncto.

¶ Leui presumptioni non statur nec ꝓpter eaz defertur iuramentū sed reicitur. ff. de mino. l. iii. §. i. in glo. leuior. ff. q̄ me. cā. l. fi. in glo. p̄sumptioni. et de presump. quanto.

¶ An sn̄ia lata in uno iudicio faciat p̄sumptionē in alio nō. ff. de peti. heredi. l. si quis libertatez. i glo. ii. et ibi de hoc. qd de actis. nō. ff. de interro. act. l. et quia. in glo. ii.

¶ Standum est p̄sumptioni donec ꝓbetur ꝯriuz nō. ff. de iu. do. l. nupta filio. in glo. fi. ff. q̄ me. cā. l. fi. in glo. presumptioni. de p̄sumpt. q̄to. qui ma. accu. pos. c. ii. in glo. fi. et ibi uide.

¶ Presumptio est in eo qđ pleꝝq̄ fit. nō. ff. de ꝓba. l. cum de indebito. in glo. p̄sumptor.

¶ Due presumptiones faciunt plenam ꝓbationē nota. ff. de excu. tuto. l. legitimis. Specu. ti. de presump. §. ii. ℘. primo.

¶ An presumptio sufficiat ad probationem erroꝝ. nō. Bar. ff. de adul. l. si adulteriū cuz incestu.

¶ Presumptio facit semiplenaz ꝓbationem in his que sunt consona ueritati. Barto. in. l. ii. ff. de ex. tuto.

¶ Ex societate est presumptio contra aliquem uel pro aliquo. nō. de pur. cano. inter sollicitudies in glo. familiaritatis. dixi s̄.

¶ Nunq̄ presumitur quid gestum presente parte nisi asseratur. Bart. in. l. theopompus. ff. de do. prele. Inno. de offi. dele. cum in iure.

¶ Dolus presumitur in actu qui fit contra ius. ut. ff. ad silla. l. ꝓpter ueneni. §. neptis.

¶ Uoluntas semel posita semper presumitur. nisi ꝓbetur mutata. ff. de le. ii. l. lucius. et. ff. de le. iii. l. fideicōmissa. §. si rem. adde qđ animus semel positus semp p̄sumitur eo respectu quo positus est. glo. et Bar. in. l. clam possidere. §. fi. ff. de acquir. pos. adde q̄ quis nō p̄sumitur mutare uoluntatē. nisi ꝓbetur mutabilis. tex. et ibi Bart. dicit bona uerba. C. de dolo. l. doluz. et adde q̄ mutatio uolūtatis non p̄sumit̄ nisi ꝓbet̄. ff. de ꝓba. l. eum qui.

¶ Ex his que in continenti fiunt p̄sumitur. l. i. §. que honorande. ff. qua. re. ac. non da.

¶ Quod dicitur legez in dubio presumere datū

ob causaz. et non sine causa est uerum q lex psumit causam in genere sed non causam determinataz. ut. l. ii. C. de do. ante nup. glo. et Bar. in. l. cum quid. ff. si cer. peta. per quod limitatur. l. cu de indebito. ff. de pbati.

¶ Quis psumitur talis in cuius statu reperitur donec pbet griuz. C. de ser. expor. l. moueri.

¶ Presumit scia edicti. ff. de edi. edic. l. i. § ca.

¶ Pro sagacitate studii et diligentia patrissa psumitur. ff. de pba. l. cum de indebito.

¶ Uenditio omniu bonoz psumitur fraudulenta ff. de proba. l. qui testamentum.

¶ Quis psumitur scire conditionez rei quando in illis partibus conditiones tales sunt nature. ff. de act. emp. l. iul.

¶ Ex eo quod plerunq fit lex presumit. ff. de pbatio. l. si pactum.

¶ Presumitur retro quis fuisse in tali statu in quo hodie reperitur nisi dicens probat contrariu ut. ff. de proba. l. circa.

¶ Filius presumitur heres quando agit secus si conuenitur ut no. Bal. in. l. i. ad fi. C. comu. de le.

¶ Presumptio de qua loquitur. l. sciendum. ff. de b. ob. non habet locum in actis iudicialibus scdm Inno. in. c. innotuit. de eo qui fur. or. rece.

¶ Presumitur quis scire id de quo est publica uox et fama. Item presumitur consanguineus scire factum sui consanguinei. de quibus uide plene p Bar. i. l. is potest. in. v. colump. ff. de acquiren. heredi. in. b. nunc uideamus.

¶ Consanguinei presumuntur scire iura sanguinis et pgressum nature consanguineoruz suorum sz factum hominis non presumitur scire. Bal. i. l. qm sororem. C. de in. deli. ubi sic limitat. l. octaui. ff. unde cogna.

¶ Quis presumitur scire id quod sibi nuntiatur ad domu. ut. l. si tutor. et ibi no. Bar. ff. de pi. tu.

¶ In maleficiis presumitur dolus. Bal. in. l. i. C. de confes. ubi uide omnino. Item ex doloso tractatu psumitur dolus. ff. de doli excep. l. apud celsum. in princi. Item ex ipsius actus qualitate. quia cuius rei effectus mal⁹ e intentio presumitur mala. Cy. in. l. i. C. si quis omis. cau. testa. Item presumitur dolus ex quibusdam cosequentus. ut. C. de repu. here. l. ii. Item ex simonia presumitur dolus quia lucrum semper concordat cum turpitudine. et homines semper concordat. ut. ff. si quis omis. cau. testa. l. iulianus. ff. de condi. ob tur. cau. l. ide. § si tibi. Bal. in. d. l. i. C. si quis ob cau. testa. alias autem. quia quilibet presumitur bonus. non presumitur dolus reglariter nisi pbetur. ut. l. quoties. § qui dolo. ff. de pba. ff. pro socio. l. merito. ff. de le. ii. l. cum pater. § rogo. et quod ibi no.

¶ In dubio presumitur ignorantia nisi probetur scientia. ut. ff. de proba. l. uerius.

¶ Per hoc uerbum intelligitur. inducitur psuptio. ff. de sponsa. l. in sponsalibus. et. l. sed et que.

¶ Presumitur p factis ab imperatore. ut. C. si contra ius uel utili. publi. l. fi.

¶ Hoc uerbum uidetur exponitur pro psumitur ut. C. de peti. here. l. filius.

¶ Ex presenti presumitur in preteritu. C. de pba. l. ex persona. C. de adulte. l. si quem.

¶ Licet quilibet presumatur posse tame si quez fuisse locupletez est causa intentionis alicuius debet pbare illud. C. de proba. l. ex persona.

¶ Presumptio potest esse tanta manifesta q sufficit ad condemnationez alicuius in criminalibus uide Ia. bu. in. l. fi. C. de pba. ubi ponit exempluz

¶ Si quis emit rem pro se et filiis suis in dubio presumitur pecuniaz in illam causam conuertisse uel expendisse. ut. l. fi. C. de pigno. uide Bart. in. l. fi. C. ad macedo.

¶ Quedam est presumptio iuris et de iure. q ideo dicitur iuris quia a iure introducta. ideo de iure. quia de ea iam factum est ius. alia est iuris tantu quia a iure inuenta. ut. l. siue possidetis. C. de probatio. et. ff. de pba. l. si pactum. et. l. si cyrographu uide Ang. in. l. non est uerisimile. ff. q me. causa.

¶ Solemnitas intrinseca put sumitur a iure. no intelligitur uel presumitur in uerbis testis ul partis ita dicit Bart. in. l. pma. C. de usuris. et ibi etiam dicit Barto. q solemnitas intrinseca psumitur in instrumento priuato adde q illud qd dicitur psumi aliquid solemniter factum put uerba inducunt est uerum in uerbis iudicis non in uerbis nutii. ul testis ita dicit Bar. in. l. iiii. § ptor. ff. de da. infec. in. b. item quero. uer. quid si iudex.

¶ Pecunia illius esse presumitur qui eaz numerauit. C. pro socio. l. ii.

¶ Res empta nomine meo presumitur empta de pecunia mea licet scriptum sit ementem pecuniaz numerasse. tex. in. l. mancipiis. C. si quis al. uel si.

¶ Si ex breuitate temporis aliquid presumitur. ff. de priuile. credi. l. si uentri. § fi.

¶ Presumitur q ex pecunia sua quis facit expensas quas facit in se uel in suos sed non in alios C. de pig. l. fi. Bar. in dicta. l. uentri.

¶ Ex qualitate persone multa presumuntur. ut ff. de dona. l. donatio in concubina.

¶ Ex his que dicit ante extra iudicium presumitur animus. tex. in. l. fulcinius. § quid sit latitare. ff. ex qui. cau. in pos. ea. et ibi Bar.

¶ Si reperiatur homo mortuus ante domum alicuius contra eum presumitur. uide Bar. ff. de uerboz obli. l. cum seruus. uide in. l. fi. ff. de alimen. pupil. pe estan.

¶ Quod dicitur presumi ex solemnitate et scriptura est uerum qn solemnitas ex narratione intercedere potuisset ut quia sunt presentes et agit de presumenda stipulatione. Item hoc uerum in scriptura priuata. ut. ff. de uerboz obli. l. ticia. §. idem respondit. et ibi dicit Bart. q si dicatur promisit intelligitur per stipulationez. et ibi uide.

¶ An in dubio actus presumatur gestus inter psentes ubi no apparet de presentia partiuz et scribitur actus in dubio presumitur in psntia gestus. ff. de vbo. obli. l. ticia. § idem respondit. uide in. l. i. C. de contrahen. et comit. stipu.

¶ Quod olim fuit meum semper psumit fuisse meum. ideo dicens q exiuit de bonis debet pbar glo. in. l. i. C. de iure fisci. li. x.

¶ Per solutionem trienni probatam presumitur retro ante soluta pensio. uide. C. de apo. pub. l. quicunq. li. x.

¶ Quod dicitur pro snia presumi est ueruz quo ad partem non quo ad iudicem qui tulit si conueniatur in sindicatu. uide tex. singularem. C. de discus. l. i. li. x.

¶ Ex qualitate patris presumitur de filio. ut in

auten. de defen. ciui. in fi. colla iii.

¶ Omne id de quo fama est presumitur sciri a pso. ff. de acqui. here. l. cum quidam. §. qd dicitur

¶ Sciétia eius quod sepe fit psumitur. C. de pi. tu. l. si tutor. Item que oculo patent. ut. l. i. §. i. ff. de flumi. Bald. in. l. de quibus. ff. de legi. in. v. colump. ℞. sed quero

¶ Ex eo quod quis facit postea animus presumit ab inicio. ff. ad macedo. l. iul. §. qq.

¶ Presumptio cedit pbationi etiam indirecte. ut. ff. de his qui sunt sui uel alie. iuri. l. filium.

¶ Presumitur pro homine in dignitate posito. quia probatur qui ad dignitatem eligitur. ff. de offi. prefec. preto. l. i.

¶ Si apparet confirmatio presumit electio. Bar. in. l. Barbarius. ff. de offi. preto. qui all. dictū Inn. in. c. cum olim. de do. et contu. uide de elec. q; sic. de accu. cū oporteat. de eo qui fur. or. rece. c. i.

¶ Qui scit parté scripture psumitur totū uidisse. ff. de transac. l. nō est ferendus

¶ Quod dicitur psumi quem ydoneū est ueruz de ydoneitate nature. non de accidétali bonorum ut. ff. qui satis. co. l. si uero. §. i.

¶ Eo quod aliquid omissuz est ad quod tenebat aliquis ex officio presumitur culpa. ff. de offi. p. si. l. quáuis et. l. iii. in fi. ff. de offi. ptec. uigi.

¶ Sententia lata contra absenté nō psumitur solemnis. Gul. in. l. ii. ff. de in ius uo. Ja. de are in. l. si quis filio exheredato ff. de iniust. testa. facit qd nō. Cy. C. ad exhi. l. neminez. Inno. de offi. de. cū in iure docto. de renuntia. in presentia. cali. s est. de elec. bone. Bal. in. d. l. neminem. ubi de hoc.

¶ Uirtus naturalis in dubio presumitur nisi contrariuz pbetur. ff. de his qui sunt sui uel alie. iuris. l. filium. et quod ibi nō.

¶ Presumptio est rei dubie rationabilis coniectura lege approbata zc. uide Bal. in. d. l. filium.

¶ Ubi cause cognitio requiritur in decreto illa presumitur interuenisse. nō. C. de fi. instru. et iu. haf. fis. l. i. li. x. Spe. ti. de emp. et uendi. §. nunc dicendum. ℞. et dicitur. nō. C. rem ra. ha. l. actor.

¶ Pro solemnitate actus presumitur ex cursu temporis et quantum ad facientez ne possit ueni re est psumptio iuris. ff. de adop. l. si post morté

¶ An p fundaméto iurisdictionis presumat. Bal. dicit q sic. si est ordinaria. all. dictum Inno. de of. dele. cum in iure. et. c. cum super. sed melius dicit de eo qui fur. or. rece. c. i. in contra. facit. quia ne mo presumitur officialis nisi pbetur. C. de iu. fis. l. habeum. li. x. Cy. in. l. i. C. ubi cā sta. Bald. in. l. barbarius. in. ix. colump. ℞. et nō.

¶ Qualitas accidétalis non psumitur sed malis. sic. l. bu. ff. q me. cā. l. non est uerisimile.

¶ In gestis a rustico muliere uel minore non psumitor dolus. ubi alias contra alios psumeret. ff. de eden. l. i. in fi. iuncta glo. in. l. i. eo. ti.

¶ Frater dotans sororez in dubio presumitur donare nisi soror habeat de suo. quia in dubio uidetur donare de suo. facit. l. fi. C. de do. ple. qd limita sm Bal. in. l. nesennius. ff. de neg. ges. uide. ff. de le. iii. l. uxorem. §. pater naturalis. ff. depo. si. l. fi. et qd nō. ff. de noua. l. si stichum. §. si ab alio.

¶ An in dubio quis presumatur aliquid fecisse de suo uel de alieno. uide i. d. l. nesennius. et. l. uxorez. §. pr. et in. l. fi. C. de do. pmis. et in. l. fi. C. de alimen. pupil. prestan. et. l. fi. C. de pigno. Bald. in dicta. l. nesennius.

¶ Senténia lata presumitur p habilitate persone in quam lata est nisi expresse ex uerbis snie colligatur inhabilitas. glo. ff. de arbi. l. iii.

¶ Presumptio aggrauat habentez pbare ut probet euidentissima pbatione. tex. est in. l. si extraneus. ff. de condi. ob cau. adde ad id qd dixi. s.

¶ Non psumitur heredem scire contenta in codicillis. tex. est. ff. de condi. inde. l. ii.

¶ Uicinus presumitur scire facta uicini. ff. si cerpeta. l. i. et. l. si ita. ff. de fun. istruc. uide. ff. de stabo. l. si filiū. de psump. c. u. de pur. ca. constitutus.

¶ Qd quis non presumatur delinquere sufficit quo ad absoluenduz sed non quo ad cōdemnandū ff. de iuriuran. l. si duo patroni. et nō. in. l. qui iurasse. §. si pater. eo. ti.

¶ Sicut in delictis dolus presumitur sic culpa in damno dato. tex. cum glo. in. l. si quis fumo. §. i. ff. ad. l. acquil.

¶ An soluens in dubio presumatur soluere suo nomine uel alieno. uide in. l. et magis. ff. de solut. l. pomponius. ff. manda.

¶ Ubi presumptio surgit ex actu non extendit se ultra naturam actus. C. unde uxor p mari. l. fi. ff. de iti. actuq; priua. l. i. §. si quis interdicto.

¶ Pro solemnitate actus presumitur etiaz si exerceatur per uiam uoluntarie iurisdictionis nisi pbetur contrarium. ff. de pba. l. ab ea parte.

¶ Presumptio uiolenta est que habet uim plene pbationis quod intellige in causa ciuili nō criminali. doc. de psump. afferte. Inno. eo. ti. quia uerisimile. et p hoc uidetur q presumptio uiolenta nudi cum nuda et soli cum sola. de qua in. c. litteris. de psump. que habere uim plene pbationis in cā ciuili sepationis mrimonii non sufficiet sola in criminali ad condemnanduz de adulterio uel stupro. facit. l. sciant. C. de pba. Secus est qñ est presumptio uiolenta approbata a iure etiam quo ad criminalem causam quia illa sola sufficit ut. l. si q et auten. ibi posita. C. de adulte.

¶ Ex possessione longi temporis cum pacientia aduersarii presumitur diuisio facta inter partes. l. si maior. C. cō. diui. sm Bal. ibi. et ibi é tex. [illegible] lis sm Bal. qd quicunq; uult uenire contra ac[illegible] celebratum a se p[s]umitur maior. et non lesus. cōcor. l. nam et postea. §. si minor. ff. de iurū ran.

¶ Differentia est inter psumptionez uiolentam et uehementez quia et uiolenta quis damnatur de presump. afferte. et qd dixi. s. prox. secus ex uehementi. e. ti. i. lris. ita dicit Bal. in. l. siue possidetis C. de probat.

¶ Qui se gessit p notario. x. annis presumitur notarius. Bal. in. l. i. C. de fideio. qui etiaz dicit ibi q in feudo presumitur inuestitura si uasallus prestet seruicia domino acceptanti ultra annum. uide ibi Bald.

¶ Licet quilibet presumatur possidere bona fide tamen hic non habet locum possessorie iur eligédi quia in eo presumitur mala fides nisi ostendatur titulus uel possessio legitima. uide Inno. de resti. in inte. cum uenissent. in glo. item non sufficit.

¶ In contractibus et iudiciis presumitur quis esse maior ex quo non allegat se minorem. Bal. in. l. i. C. si quis ignorans rem mino. facit qd nō. in. l. si

minorem. C. de in inte. resti. mi.

¶ Si quis reperiatur occisus qui inimicos tunc presentes habebat in ciuitate et nescitur a quo fuit occisus ab inimicis presumitur adeo quod propter hoc torqueri possunt. ita tenet Spe. ti. de presump. §. i. pro hoc. l. i. §. si quis in uilla. ff. ad silla. quod debet intelligi de inimico capitali alias si ex leui causa esset inimicus non uidetur ad hoc quod no. in. l. licet. ff. de arbi. iuncta glo. in auten. si dicatur. C. de testi. insti. de excu. tuto. §. inimicicie. que etiam facit quod si quis reperiatur occisus ante hostium alicuius quod ille cuius est hostium presumatur occidisse quod dixi. s. ut tenuit Bar. in. l. i. ff. de edi. edic. per. l. fi. ff. de uia publi. quod uidetur limitandum si ille est consuetus facere homicidia. ar. eius quod no. in glo. in. l. in ciuile. C. de furt. item de §. si quis in uilla. facit ad unum elegantissimum dictum Bart. in. l. iusto. ff. de usuca. quod si aliquis reperitur occisus in strata per quam ut plurimum consueuerant quidam transire quod illi presumuntur tales occidisse adeo quod possunt torqueri. que bene nota quia sunt cottidiana. & forte iudices multi maleficiorum talia ignorant.

¶ Quod in scriptura et eius inspectione non reperitur presumitur non esse ut. l. ii. C. de iui iura. no. Bal. in. l. si contra maiores. C. de ap.

¶ Differentia est inter presumptionem et indicium quod presumptio est probatio probans non probata unde unus testis facit presumptionem que non probatur extrinsecus quia si probaretur per duos alios testes quod ille testis deposuisset uerum probaretur ad plenum. indicia uero sunt probatio probata. ut no. in. l. ii. C. fa. herc. secundum Oldra. uide no. in. l. cum probatio. ff. de proba et hec sunt multum subtilia uerba Bal. ad literam in. l. excusantur. in prin. ff. de excu. tuto.

¶ An ex presenti presumatur in preteritum. dixi s. adde Bal. qui multa bona et utilia dicit. in. l. i. §. magistratus. ff. de magis. conue.

¶ Ex celebritate actus presumitur fraus. ut. l. si neutri. §. fi. ff. de priuil. credi. Bal. in. l. eam quam C. de fideic. in prin. ante pe. colum. qui etiam dicit quod ex immoderata liberalitate similiter presumitur fraus. allegat. l. omnes. §. lucius. ff. que in frau. cre.

¶ Licet reus soluat creditori debitum non tamen ex hoc solo est presumptio quod ille soluens non debeat aliquid recipere ab eo cui soluit et similiter et si quis dicat sibi debere decem ex instro maioris summe non est presumptio quod residuum recipere non debeat nisi dicat cum taxatiua tantum. uel addat hoc uerbum pro residuo. ar. l. si quidem. C. de transac. et ibi Bar. et Bal.

¶ Illud quod dicitur quod presumitur pro iudice est uerum quando seruat debitum ordinem in procedendo sed quando omittit illum tunc presumitur contra eum. Bal. post Cy. in. l. sancimus. C. de iudic. in. xiii. q.

¶ Pares presumptiones inuicem contrarie confunduntur et factum remanet simplex ab omni presumptione extractum. Bal. in. l. non ignorat post prin. C. qui accu. non pos.

¶ Non presumitur iuratum licet in actis dicatur talis testis iuratus &c. quia sunt uerba enuntiatiua sed bene presumitur solenniter iurasse si in actis dicatur quod talis ad delationem iudicis et in presentia partis iurauit licet non dicatur tactis scripturis.

Io. an. in addi. Spec. ti. de testi. §. sequitur. pe. et no. Bar. in. l. theopompus. §. de do. prelega.

¶ Si pater et mater tractauerunt aliquem ut filium licet postea negent eum filium nihilominus presumitur filius. no. Inno. in. l. mihael. de fi. presb.

¶ Eo ipso quod constat rem esse intra fines alicuius parrochie iura parrochialia ipsius rei presumuntur ad dictam ecclesiam pertinere. de resti. spo. li. vi. c. ad decimas. et ibi no. doc. moderni. An autem idem sit de castris et uillis existentibus intra territorium alicuius ciuitatis ut presumantur esse de iurisdictione illius uide Inno. in. c. nimis. de iure iuran. faciunt in simili no. in. c. cum olim. de prescrip. et. c. cum uenerabilis. §. quia uero. de excep. et de deci. dudum. xvi. q. vii. omnes basilice. x. q. prima regenda.

¶ In his que ad aliquem spectant scire ratione officii presumitur scientia uel saltem excusabilis ignorantia ita colligit do. Anto. in. c. innotuit. de elec. ex glo. in fi. qui etiam dicit ibi quod illi qui tenentur denuntiare maleficia ex officio eo ipso presumuntur scire ea commissa nisi probent legitimam inquisitionem. et sic aduerte quod quando dicitur quod facti alieni presumitur ignorantia. est uerum nisi quis ex necessitate officii uel iuris teneatur ad illud sciendum uel inquirendum. et sic limita secundum eum no. in. c. ab excommunicato. de rescrip.

¶ De presumptione que est peccatum in spiritum sanctum. uide. s. Tho. in secunda secunde. q. xxi. ar. ii.

¶ Presumptio magis opponitur spei quam terrori. ea. que. ar. iii.

¶ Presumptio que est uicium opponitur magnanimitati per excessum. Idem secunda secunde. q. cxxx. ar. ii.

¶ Presumptio nouitatis est filia inanis glorie. Idem secunda secunde. q. cxxxii. ar. xv.

Preter Naturam huius dictionis ponit Inn. in. c. dudum. de elec. uide. l. nullum. ff. de diuor. Bar. in. l. i. ff. de pigno. actio. Io. an. de testi. dilecto. de preben. c. ii. li. vi. de offi. dele. ex parte a. super glo. i. et eo. ti. prudentiam. §. illa. Archi. xiii. q. ii. ebron. adde no. per Cy. in l. actione. C. de transac. Dy. in regula peccatum. li. vi. Bar. in. l. seio amico §. uxori. ff. de annu. le. Io. an. in addi. Spe. ti. de spon. circa prin. Bart. in l. seio. §. uxori. ff. de le. iii. et in. l. ii. ita scriptum. ff. de lega. i.

¶ Hec dictio quandoque est inclusiua. ff. de pigno. actio. l. i. in fi. ff. de procura. l. sed et hec. §. preter satisdationem. et. l. pomponius. §. sed et his. ff. de usu. et habi. l. plenum. cum si. xxii. q. v. non est nouum. viii. q. iii. artaldus. Aliquando est exclusiua. ff. de diuor. l. nullum. ff. solu. ma. l. si a filio. §. ulti. Item preter ponitur pro ut. ff. de no. op. nunc. l. cum proprium. interdum pro contra. C. ad. l. iuli. de ui. pub. l. ii.

¶ Preter et contra uidetur equiparari. de. c. si alicui. de rescript. causam. de offi. delega. prudentiam. iii. ien.

¶ Aliud est facere preter formam mandati. aliud contra. de hoc nota. de offi. dele. ex parte. ii. super glo. i. de re iudi. causam. Io. an. in. c. si alicui. de elec. li. vi. Archidi. xlviii. di. quoniam ex. xxxviii. q. illa ex his. quandoque uero sunt idem. uide Io. an. in. c. prudentiam. §. illa. de offi. dele. adde quod omne quod est preter est contra. et qui non est mecum contra me est. C. de iude. l. celicolarum.

¶ Preter et ultra. C. de offi. testa. l. sancimus. §. cum autem.

Preterea Hec dictio est iplicatiua nõ executiua actionũ. Bal. in. l. si pater filio. ff. de uul. et pupil. per illum tex.

Preteritus Preteritio

¶ Is dicit preteritus qui nec est institutus nec exheredatus. l. quidam. C. de fideic. etiã si ei sit aliquod legatum relictum. uide tex. in. l. ita tamẽ. §. si quis rogatus. ff. ad trebel.

¶ Que est ratio quare suus preteritus rumpit testm̃ ipso iure nullũ. uide Bar. in. l. gallus. §. nũc de lege. ff. de libe. et postu.

¶ An causa preteritiõis sicut et exheredationis debeat hodie a testatore inseri et ab herede pbari. uide glo. in autent. de here. et fal. §. exheredatos. super. ꝯ. noluit.

¶ Quare preteritio materna habeatur p exheredatione. uide Bart. in. l. cum filium. C. de inof. testa. insti. de exheredatione libe. l. mater.

¶ Quare preteritio matris sine assertione cause reddat testm̃ ipo iure nullum. uide Bar. in. l. gallus. §. nunc de lege. ff. de libe. et postu.

¶ De materia pteritionis filii de qua loquitur aut. ex causa. C. de libe. prete. uel exhereda. uide ibi per scribentes. Bar. plene in. l. filio preterito. ff. de iniu. rup. et irri. tes. ubi uide an rupto testõ preteritione filii ualeant legata.

¶ Si filius consentit q pater alium instituit. an tanq preteritus poterit impugnare testamentum uide in. l. qui superstit. ff. de acqui. here. C. de in offi. testa. l. si quando. et ibi Cy.

¶ Quod hodie emancipatus preteritus sine causa dicat testamentum nullum. uide Bart. ff. de libe. et postu. l. gallus. §. in omnibus.

¶ Legata que debentur ex causa pteritionis debentur ab herede non instituto. ac si heres fuissz. ff. de actio emp. l. fundum.

¶ Filius preteritus hodie debet habere legitiã iure institutiõis. quia honor est institui. l. ius. ff. si quis omis. causa testa. et. l. filium. §. si legata. ff. de lega. prestan.

¶ Legata que ualidentur per auten. ex causa. uidentur etiam ualidari filio preterito ab ignorãte. ff. de manu. testa. l. uxorem. contra opi. Barto. et ibi tex. iuncta glo.

¶ Mater instituendo filios sub conditione. uidetur conditionem apponere ad utilitatem filioꝝ. C. de inoffi. testa. l. filius matrem. et sic non datur ruptura testamẽti quãdo preteritio non est facta mala mente. sed ut filius prouideatur. et sic q dicitur filium non debere institui sub conditione. non potestatiua est uerum si conditio est appoita in eius odium. secus si in eius fauorem quod nõ.

¶ Filius non dicitur preteritus quando inuita ẽ sibi assignata legitima sua licet de eo nihil dictuz sit in testamento ita dicit Ia. de are. C. de inoffi. testa. l. si quis in suo. tutius tamen est scd̃m eum q instituatur.

¶ Olim institutus in quarta. et grauatus ita q non haberet quartam non rumpebat testamentũ ut preteritus. sed per querelaz. l. i. C. de ioffi. tes.

¶ Preteritus a non habente in potestate habet p exheredato. C. de adop. l. penul.

¶ Dispositio autem ex causa habet locum in postumo exheredato. alias preterito. glo. ff. de fideic. liber. l. generaliter. §. ex testamento.

¶ Clausula si non ualeat iure testamenti ualeat iure codicillorum repetit legata etiam que sunt nulla ratione preteritiõis postumi. ut dicta. l. generaliter. §. ex testamento. scd̃m opi. Bar.

¶ Legata per auten. ex causa non debent postumo pterito ab ignorante scd̃m opinionẽ Bar. q̃ tetigit glo. in. l. alieno. §. i. ff. de fideicõ. liber.

¶ An filius emancipatus preteritus posset hodie dicere testamentũ nullum. glo. q non. ff. de mino. l. filius qui est bonus tex. pbans q illud quod dicitur filium hodie debere habere relictum a pre iure institutionis. est uerum quo ad excludendũ eum a querela. sed quo ad hoc ut excludatur a cõtratabu. sufficit q habeat quoquo relicti titulo. et hoc probat. d. l. filius.

¶ Testamentuz in quo filius est preteritus de iure ciuili non prebet aditionem hereditatis nec approbatur de iure ciuili sed ptorio tantum. nõ. glo. in. l. i. ff. de peti. here.

Preteritum Tempus extenditur ad futurum qñ disposi tio legis est ambulatoria. ut in. l. talis scriptura. ff. de lega. i.

¶ Uerbum quod potest intelligi in preteritum et in futurum intelligitur scd̃m subiectaz materiã ut largius comprehendat. l. cuz pater. §. fidei tue. ff. de le. ii. et quod ibi nota.

¶ Ex pterito presumitur in presens. ff. de accu. l. si cui. §. eisdez. ff. de re mili. l. nõ omis. §. a barbaris. dixi sub dictione presumptio.

¶ Uerbum quod potest intelligi in pteritum et futurum potest generaliter intelligi. nõ. Bart. in l. his uerbis. ff. de le. iii.

¶ Preteritum impfectum rem impfectaz significat. C. de contrahen. emp. l. in uendent.

¶ Quandoq presumitur ex presenti circa pteritũ. quãdoq econtra. nõ. xliiii. di. multũ. xxxiii. q. i. cum per bellicam. facit quod dixi prox. s. sub dictione presumptio.

¶ Preteritum ponitur pro futuro. qui de. uoto. ueniens ibi uoto uiolato. i. uiolando scd̃m glo. per e. et. ff. de iureiuran. l. admonendi. ubi expõit absolutus. i. absoluendus. et. ii. q. iii. §. notandum ibi reo absoluto. i. absoluendo.

Pretextu Ista uerba ptextu et occa sione omnem causaz remotissimã comprehendũt. ut. l. si. §. sed cuz in scdaz C. de furt. C. ut omes tam ciui. l. i. et. C. ut. i. cer. temp. c. qõ. ẽ. l. fi.

Pretorium Proprie dicitur locus ubi ius redditur. ut. C. de offi. recto. puin. l. ii. alias dicitur locus in quo residet paterfamilias et merces ac species uelut in horreis retinet. ut. ff. de usu et habi. l. plenum in prin. lxxxviii. di. §. prolatum. ubi uide.

¶ Quid sit ius pretorium habetur. ff. de iusti. et iure. l. ius ciuile. §. fi.

¶ De natura actionum pretoriaꝝ. uide. ff. de actio. et obli. l. in honorariis.

¶ Jus ciuile uidetur fortius q̃ pretoriũ. ar. ff. de in ius uocã. l. ad optimũ. circa prin. et. ff. de iusti. et iure. l. ius ciuile. et. l. se.

Preuaricator Si accusator côuersatur cum accusato est sufficiens indiciû preuaricationis Bart·in·l·i·§·puaricatas·ff·ad turpil.

¶ Quis dicatur puaricator·nô·in·l·i·et ii·ff·ad turpil·et in·l·i·ff·de puarica·glo·in·c·i·de resti·in inte·li·vi·ii·q·iii puaricator·nô·de calû·c·i·et·ii·de peñ·c·i·et ibi uide·Io·an·

¶ Qua pena puniatur puaricator dic extraordinaria·ii·q·iii·preuaricator·uide Bart·in·l·i·§·ii·ff·ad turpillia

Preuentio Quandoq prodest preuentio·ff·de iuri·om·iudi·l·cû quedâ·ff·de iudi·l·si quis postea·ff·de acqui·re·do·l·naturalez·§·i·quâdoq nocet de conse·di·v·quicq·xxv·di·§·criminis·de consecra·di·i·solet·

¶ Festinata preuentio nô habet meritû·ff·ad·l·iul·de adul·l·si maritus·de appel·oblate·iii·q·iii·placuit·

¶ Per solam citationê preuenitur iurisdictio casus est in·l·si quis postea·ff·de iudi·sm Ange·ibi qui dicit q licet preueniatur iurisdictio côtra unuz non tamê dicitur preuenta contra alios·allegat Innocê·in·c·pastoralis·de rescri·et ibi etiam dicit q sicut preuenitur iurisdictio per citationez sic etiam per capturam que fortior est et ideo capto malefactore per potestatê etiam ante inchoatum aliquem processum dicitur preuenta iurisdictio capitanei ita q âmodo non possit capitaneus·ita determinat Io·an·in·c·i·de obli·ad ratio·secus dicit si libellum accusationis uel inquisitionis tantum in actis posuerit·ut·l·i·ff·de in ius uo·ubi dicit contra glo·in·l·libertinus aduersus·eo·ti·et ibi etiaz dicit Ang·q ad inducendaz preuentionem de qua loquitur·d·l·si quis postea sufficit simplex citatô siue pemptoria et ita dicit decidere Archi·ii·q·vi·non ita·quia etiam dicit ibi q adhuc ut inducatur dicta preuentio p citationem est necesse q citatio ualeat·allegat l·i·C·ne de sta·defunct·et idem dicit Io·an·in·d·c·i·de oblig·ad ratio·uide Bal·in auten·sed nouo iure·C·de ser·fugi·in·iii·colû·item adde q licet notarius maleficiorû scribat inquisitionem in libro si tamen non est facta citatio non dicitur facta preuentio sm Bal·in l·i·C·de confes·in ii·iii·car·que sunt bñ numerãda

¶ In pluribus habentibus iurisdictionê insolidu habet locum preuentio inter eos ut sic alii non possint se intromittere·in·c·cum plures·de offi·del·li·vi·quid ergo si intromiserit se ille cui est preuentum uidetur q ualeat processus si non est oppositum·Sed Io·an·in·d·c·cum plures·dicit contra·quia ligata est iurisdictio eorum quibus est preuentum·ita q non ualet processus eoz per·l·i·ff·de of·procon·qd ibi sequitur do Pe·de ancha·et est nôbile q processus illius qui non habet exercitium iurisdictionis licet ipsam habeat in habitu sine executione sit ualidus ipso iure quod nota·

Presum Preesse Aliquâdo qs dicitur peesse ratione iurisdictionis·ut·ff·de ori·iuri·l·ii·§·post originem·ff·de iuri·om·iudi·l·qui iurisdictioni·Item dicitur preesse qui habet solam protectionez et defensionez·ut in·d·l·ii·§·cum non essent·

¶ Hoc uerbum preesse habetur·ff·de legi·l·non possunt·ff·de offi prefec·uigi·l·i·

Preuidere Quis debet preuidere id quod continget potest·ff·loca·l·si quis domum·§·inquiri·

¶ Preuisa minus feriunt·C·de iudi·l·si·et in auten·de collato·in prin·

Pridem Exponitur·i·prius·ut in auten·quô oportet epis·§·hoc etiam C·de qôni·l·pridem·adde q hec dictio ponitur pro quatuor mensibus·ut·l·si cum mili·§·cum intra·ff·de compen·et adde quod nô·in·l·quesitum·ff·de pigno·adde Bal·in·d·l·cuz mili·§·cum intra·

Primas Et patriarcha idê sunt·xcix·di·de primatibus·et·c·prouincie adde de offi·ordi·duo·de offi·lega·q translationem·de dila·exposuit·

¶ Illi soli debent uocari primates qui primas sedes tenent·xcix·di·nulli·

¶ In quo consistit ius primacie·nô·xcix di·c·i·et·ii·glo·de resti·in inte·coram·

¶ Super iure primacie longa et magna fuit altricatio iter burdigaleñ·et bituriceñ·Archiepos q adhuc dr non esse finita·de qua in·c·si·de ma·et obe·et·c·exposuit·de dila·et·c·uenerabilis·de dolo·et contu·Ego autem uidi dum essem legatus i regno Francie Archiepm bituriceñ uti dicto iure primacie in tota aquitanea ubi est sedes burdgaleñ·

Primicerius Quod sit officium primicerii habetur·xxv·di·peruenit·§·ad primicerium·uide in·c·i·et qd ibi nô·de offi·primicerii·

¶ Primiceriatus est dignitas·ut in·c·cum accessissent·de consti·et quod ibi nota·

Primicie An homines teneantur ad soluendas primicias·uide·s·Tho·secda secde·q·lxxxvi·habet·xiii·q·i·dec·me·Côis opinio est q non·de quo uide glo·Innoc·et doc·in·c·i·de deci·bona glo·xiii·q·i·c·i·§·is ita·uide per sanc·Tho·ubi·s·ar·iiii·et quibus dabantur in lege ueteri·uide ibidem·

Primipilanus Est is qui primuz pilû exercet in hostes·ff·de excu·tuto·l·sed et mili·§·si·aliquando uero sumitur pro primo administratore·C·de primipil·per totum·

Primogenitus De primogenitura et eius iure·nô·vii·q·i·§ periculosum·Io·an·de noto licet·di xi·s·sub dictione genitus·

¶ Stante consuetudine q primogenitus succedat in regno et duo simul nascantur quid iuris·uide glo·in·l·arethusa·ff·de sta·ho·uide in·l·i·C·de metropoli·beri·li·xi·facit·l·si fuerit·§·i·ff·de rebus dub·

¶ Primogenitus sm naturaz debet intelligi is qui primo natus est·de ꝟ·sig·si ioseph·in·l·cum antiquioribus·C·de iure deli·

¶ Ea que ueniunt ad primogenituz iure primogeniture non côferuntur fratribus naz ea sola côferuntur que diuiduntur·talia autem iura non recipiunt sectionez·ideo impossibile est ea conferri ar·ff·fa·herc·l·quedam·ff·de iure pa·l·cornelia·de uo·licet·vii·q·i·§ periculosum·no·Bal·in auten ex testamento·C·de colla·

¶ Quis preferat i successiôe filius primogenitus

uel m... primogenitus ex filio, uide Bal. in l. in testã. C. de libe. et le. Io. an. in addi. Spe. sup rubrica de feu. et ibidem tangit si duo nascuntur in eodé uentre quis dicat primogenitus. d quo dixi pxi. et Bal. in d. l. in testamento.

¶ Si ex pmo matrimonio baro non habeat filios sed ex scdo et tercio nihilominus filius scdi matrimonii dicetur primogenitus quia scdus dicitur primus respectu tercii. ut. l. si quis prioris. §. talé ugro. C. de scdis nup. et ibi hoc nõ. Bal. Idez si ex pmo mrimonio extaret filius qui repudiat baroniam seu ius primogeniture. uel esset frater mior et sic incapax. ut fuit sanctus ludouicus. ut nota. Bal. in l. si quis prioris.

Primordium

Non dicitur omnino falsum quod iuuatur primordio ueritatis. ff. de uul. et pupi. l. ex facto. §. si. et ff. de lega. ii. l. cum filius. §. si heres.

Primus

Exponitur quandoq; i. precipuus. xxv. q. i. prima.

¶ Primus dicitur quez nemo precedit. habetur in phemio ff. §. in reliqua. et §. discipuli.

¶ Quãdoq; primus i. solus. ff. de re. du. l. q duos C. de pcur. l. ita demũ. et in. c. ioseph. de p. sig.

¶ Differentia est inter primũ et priorem. ut in aut. de here. et fal. §. inordinatuz. in prin. colla. i.

¶ An cum in aliquo actu reiterabili apponitur conditio intelligatur de primo. ff. d iu. do. l. si. §. is. de preben. non potest. li. vi. d elec. si cõpromissarius et ibi nõ. co. li.

¶ Quod est nullum. nec primũ dici potest. nec scdm. nõ. de elec. cum uintonieñ. in glo. penul.

¶ Primo nomiatus in dubio est pferendus. ff. qui et a qui. l. si quis habens.

¶ Primo dicto alicuius semper standum est si postea contradicat etiam in alio iudicio. ut nõ. in. c. litteras. de presump.

¶ In dubio intelligitur de pmo actu. ut. l. boues. §. hoc sermone. ff. de p. sig. et. l. q in heredez. §. eligere. ff. de tribu. et. l. fui electõe. ff. d le. i. et. l. si ut pponis. C. quõ et qñ iudex. bene facit. c. non potest. in fi. de preben. li. vi.

¶ Primus dicit respectu scdi. ut. l. si sanita. §. iul. ff. de dam. infec. glo. ff. de re. du. l. q duos.

¶ Scdus dicitur primus respectu tercii. et tercius primus respectu quarti. in aut. de here. ab intes. §. inordinatuz. tex. cuz glo. in. l. ii. §. iuris ci. uilis scientiam ff. de ori. iur. glo. ff. qui mo. usuf. amit. l. si duobus. §. i. ibi primum annum zc.

¶ Si debeatur premiũ primo ponenti uexillũ uel intranti castrum non debetur alicui si duo simul intrarent. per. l. duo sunt ticii. ff. de testa. tutel. Ricar. de malib. dicit q debetur utriq; ubi statutum uel pclama loquitur implicite. ff. de uul. et pu. l. ex duobus. ff. de re. du. l. si fuerit. uide. ff. de p. sig. l. si pximus. et ibi Bal. Gui. de suza. dicit q neutri debetur. ff. de manu. testa. l. cum ex pluribus. et d. l. si fuerit. facit qd uideq; l. iii. §. si duobus. ff. de adimé. le. ff. qui po. in pig. ha. l. denisq;. §. i. et. l. se. facit q locus sit gratificationi. ff. de le. ii. l. si quis seruum. §. si inter. ff. de reb. et sump. fu. l. si. ii. ge. Bar. in. l. si quis in graui. §. si duo. ff. ad silla. uide in. l. cum hic status. §. de illo. ff. de do. inter ui. et uxo. adde quod dixi. s. sub dictione concursus.

¶ Primũ dicit qd habz aliquid post se ul melius dicit prior. ff. ne qd in flu. pub. l. i. §. estus.

Princeps Principatus

¶ Nullus princeps potest iudicare clericos. xi. q. ii. futuram.

¶ Principibus et potestatibus debetur tributa sicut epis decime. xvi. q. i. qm quicquid.

¶ Principuz seueritate adiuuatur et solidatur quies ecclesie. xii. q. v. prodest.

¶ Princeps datur a deo quandoq; bonus. qñq; malus scdm merita subditoz. viii. q. i. audacter. ii. q. vii. c. i. vi. q. i. ex merito.

¶ Principatũ totius ecclesie posuit deus i apostolica sede. xi. di. nolite.

¶ Princeps rescribit tripliciter uidelicet scdm l. pter. l. et cõtra. l. ita nõ. Inn. in. c. i. de supti.

¶ Princeps potest capere bona subditoz suorũ qui sunt facti rebelles. ita dicit Inn. in. c. cuz olim. causam. de resti. spo. Bal. in. l. ii. C. de serui. et aq ubi uide.

Princeps potest rescindere sententiã que transiuit in rem iudicatam dicendo non obstãte. l. si. C. q sen. rescin. nõ pos. et quid d istis dñis terraz uide Cy. in. l. rescripta. C. de pci. impa. offe.

¶ Solus princeps potest ius alterius auferre. glo. in. c. statutum. de heretic. li. vi. Bar. in. l. ii. C. de preci. impa. offe. adde quod dixi sub dictione papa. uide. Bar. in. l. ii. C. si contra ius. uel uti. publi. plenius per eum in phemio ff. toz.

¶ An princeps possit rescribere contra ius diuinum. Bar. in. l. ii. C. si contra ius uel uti. publi. et ibi glo. Inno. et doc. in. c. que in ecclesiaz. d cõstitu. Bar. in. l. i. ff. de constitu. princi.

¶ Quot modis accipiatur hoc nomen princeps. nõ. Bal. in phemio ff. toz. bona glo. in cle. i. d bap tis. ubi uide an dux comes et marchio dicant pncipes. ibi etiam uide de barone. adde ad materiaz nõ. in cle. i. de testi. et in cle. i. de iurituran. d ecclesie fundamenta. §. proinde. lib. vi. adde quod nota. in. c. i. de re permu.

¶ Princeps est solutus legibus. ff. de legi. l. princeps. C. de legi. l. digna uox. C. de testa. l. ex imperfecto xxv. q. i. §. si. facit. l. pap. §. si. ff. d iof. test.

¶ Princeps potest causam sanguinis cõmittere clerico ita q ad uindictaz sanguinis non pcedat. nõ. de rapto. in archiepatu. in glo. ii.

¶ Quem princeps dignum reputat nos etiaz reputare debemus. xvi. q. ulti. qui aũt. et ibi glo.

¶ Princeps potest inula dare rem alienaz et tutus ero. nõ. de supti. uigilanti. in glo. magna.

¶ Ad principez spectat ne contra iniuste cõdemnatos fiat executio. ut. l. i. §. si quis ultimo. ff. de questio. facit. l. si non defendatur. ff. de pen.

¶ Principibus licet uiolentia et coactõe contra hostes pugnare. et ciues malefactores punire. s. Tho. scda scde. q. lxvi. ar. viii. et ibi uide quõ liceat principibus rape bona infideliuz et quõ non

¶ De principis peccato suméda est uindicta. Id scda scde. q. cix. ar. i.

Principale

Attendi debet id qd est principale. ff. ex qui. cau. maio. l. rei publice. et. ff. de eden. argentarius. ff. de iurisiuran. l. eum qui. §. i. ff. de ser. ru. pre. l. qui stillicidia. ff. de stipula. seruo. l. si suus. ff. de reb. l. eum in diuersis.

¶ In delictis equiparatur principalis et fauto-
res. uide de hersti. excoicamus. de offi. dele. c. i.

¶ Principalis intentio debet attendi se non id
quod resultat ex sa. ff. de ex. tu. l. i. ff. de cōdi. et
oemō l. sed si hoc. xv. q. i. illa et c. non est. xviii.
q. v. de occidendis. xxxiii. q. ii. c. ult. de cele. mis. d
homi. et collusio. dete. c. i.

¶ In statutis et testibus uel testamētis attendit
qd est principale et nō quod uenit in cōsequentiā
nota. glo. ff. de iusti. et iure. l. i. §. huius. in glo.
singulorum

¶ Principale sequitur naturā accessorii i casu
nō. ff. de edi. edic. l. ediles. in glo. iiii.

¶ Res iudicatur a principali perte sui. ut. ff. de
libe. et postu. l. quod dicitur

Principaliter Dicitur duobus mo
dis ut plene p Bart.
in. l. ambiciosa. ff. de decre. ab or. fa. i. ꝯ. uiso ergo

¶ Attendi debet quod principaliter fit nō quod
in consequentia. ff. ne quid in lo. pub. l. ii. §. labeo
C. de testa. l. dictantibus. ff. de impen. l. quod dici
mus §. tutor.

¶ Assertus principaliter non negat id quod est
in secundario licet sit spēs seperata. vnde si dico
aliquid publicū non nego illud esse priuatū secun
dario. facit pro teste qui dicens q testamētū non
spectat ad eius utilitatē licet sit in eo legatarius
quia intelligitur quod nō spectat principaliter et
sic nō est falsus secūdū Bal. in. l. i. §. huius studii.
ff. de iusti. et iure.

¶ Uerba plata in dubio debent intelligi princi
paliter ut. d. l. i. §. huius studii

¶ Principaliter idē est quod primo et imedia
te. ff. de iur. om. iudi. l. et quia. ff. de usuf. l. pe. §.
si fundi et §. pe. Bar. in. l. ambiciosa. ff. de decre.
ab or. fa. facie. it. li cer. pe. l. rogasti. in fi. pn. et qd
la. bu. in. l. i. ff. de auc. tuto. ubi uide quid dica
principaliter et qd secūdario

Principium Qualiter intelligitur
principium et quādo
aliquid dicatur fieri in principio offici. Bar. in. l.
quamuis. ff. de furt.

¶ Principiis obsta. sero medicina paratur. cum
mala per longas conualuere moras ꝯ. sunt Ouidii
quos ponit glo. de rept. ad hec.

¶ Qualiter intelligitur principium anni. Bart.
in. l. iii. ff. de furtis.

¶ Principium malum cum difficultate habet bo
num finem. i. q. i. principatus.

¶ Quidaz heretici posuerunt duo esse principia
rerum contra. xxxiiii. q. ulti. quidam.

¶ Principiuz diuisionis est binarius. idcirco de
us nō benedixit operibus scdi diei. xxxii. q. i. nup
tie. et quod ibi nō.

¶ Stante statuto q percutiens aliquē in platea
puniatur in centum. an ille qui insultauit aliquē
in platea et fugauit postea percussit extra plateā
puniatur pena statuti quasi debeat attendi princi
pium. uide Bar. in. l. att le x. ff. de adul.

¶ An principium sit inspiciendum. glo. in. l. iii. §
scio. ff. de mino. glo. in. c. dudum. ii. de elec. de cen
sibus scientes. de eta. et quali. c. i. li. vi. glo. i. q. i.
principatus.

¶ Cuiuslibet compositi duo sunt principia scdm
philosophos. uidelicet materia et forma. de spon.

tua. i. q. i. detrahe. et de elec. super eo.

¶ Ubi non est principiuz ibi edificari non potest
i. q. i. cum paulus. de lit. contes. c. i. in glo.

¶ Principium est potentissima pars cuiuscunq
rei. ff. d re. iur. l. i. i. q. i. pricipatus. et in prsalt. c.
i. de lit. contes. in glo.

¶ Aliquid licz a principio quod non licz ex post
facto. ff. que in frau. credi. l. qui autez. §. sciendū.
et econuerso. ff. de pact. l. si unus. §. pacta. ff. de
duo. re. l. eadem. §. i.

¶ Quod a principio non ualet per subsequēs cō
sensum non ualidatur. in regula non firmatur. li.
vi. doc. de exc. q sicut. et c. audit. de pac. c. ii.

¶ Debile principium melior fortuna sequetur. i.
q. i. paulus.

¶ Medium non possumus aggredi nec ad finem
nullatenus peruenire nisi principio mediāte. isti.
de iusti. et iure. §. habens ita.

¶ Propter medium ostenditur principiū precessisse.
et ad finem conspiciendū sit uia facilior. ff.
si ps here. pe. l. antiqui. insti. de re. diui. §. si aliena

¶ In principio nomen domini inuocanduz est. ff.
d offi. prefec. affri. l. in nomine domini. in auten.
de armis. in prin. C. de epis. et cler. l. deo nobis. C.
de ue. iu. enu. l. i. in prin.

¶ Cuncta bene geruntur si principiuz sit decens
et deo amabile. in aut. quō oportet epi. §. i.

¶ An ualeat statutum q in principio non fiant
arenge et sermones. uide Guil. de cu. in pica. ff.

¶ Principium in rebus est materia in tempore
instans in factis motus. ut. l. si pecuniam. ff. de cō
di. ob cau. Bal. in. l. i. ff. de iusti. et iur.

¶ Quod dixi circa principium esse potissimam
partē cuiusq rei est uerum considerata parte. sed
stēto toto formali finis dicitur potissimus. quia
comprehendit in se principium medium et finez.
ut. l. fi. C. ad silla.

¶ Ubi in facto successiuo lex p debito ponderat
principium accusato principio. pena locuz non ha
bet. ff. de his qui nō. infa. l. qui iussu. secus si lex
ponderat simpliciter factum. C. de inces. nupt. l.
qui contra.

¶ Res iudicatur scdm principium quando finis
trahit consequentiam ad aliud alias non. ut. l. iii.
§. fi. ff. de mino.

¶ Quando principium. l. est generale tota lex ē
generalis intelligenda. licet descendat ad species
tex. et ibi nō. glo. in. l. regula. §. ps. ff. d iu. et fac.
igno. concor. l. species. ff. de au. et ar. le. quod limi
ta fm do. Io. de ymo. in. l. si ita quis. §. ea lege. ff.
de ꝯ. ob esse uerum quando principiū. l. est gene
rale per moduz regule et postea descendit ad spe
cies inferendo ex regula. sed quando post princi
pium generale non procedit. l. inferendo. sed ulte
rius declarando mentem suam tunc fm cum sur
cedit quod dicitur q precedentia declarant p se
quentia. ut. l. si suus plurium. §. fi. ff. de le. i. qd nō.

¶ Principium extendit se usq ad mediuz et ab
inde incipit finis. scdm glo. mag. in. l. i. ff. si quis
ius di. non. obtemp.

¶ Qualiter sumatur principium et finis. uide p
Bar. in. l. quamuis. ff. de furt. ubi ponit plures. q.

Prior Prioratus An priora
tus sit dig
nitas. tex. q sic. de preben. nisi. tu distingue inter

prioratum conuentualem et claustralem. per nō. in.c.si.§.prioratus.de sta.mo.ubi glo. et doct.et in.c.cum ad monasterium.§.prior.eo.ti.plene in cle.ii.de rescrip.ubi tex.glo.et doc.adde Laud. i cle.i.ad fi.de sup.ne.prela.et in extraua. execrabilis.Io.xxii. Archi.in.c.presenta.de of.or.li.vi. Lap.in.c.is cui.de preben.eo.li.

¶ An officium prioratus claustralis expiret per mortem abbatis. dic q non.tex. est in.c.i.ne sede ua. quod intelligo de morte naturali secus de ciuili.ut cle.ne in agro.§.abbate de sta.mo.nō.do. Car.flo in clemē.quia regulares.de sup.neg.pla. in.ii.et.iii.q.

¶ Prior claustralis conuocat capitulum ad faciendum electionem.non tamen propter hoc habet iurisdictionem.nō.Inno.in.c.i.de maio.et obe.facit.l. fi. ff.de fideic.liber.

¶ Quando prioratus est de mensa non dicitur habere priorem.Inno.in.c.monaci.de sta. mona. glo.magna.in cle.frequens.de exces.prela.

¶ Priores non dicuntur esse negligentes anteq̃ possint consilium congregare. ita dicit Innocen. in.c.nouerint.de sen.excō.

¶ Prioratus tempore uacationis non potest alteri obligari.ita nō. Ab.de preben.nisi.

¶ Prior tempore potior est prebenda.et pene e qd attendatur ista prioritas. uide Inno.de preben.relatum.adde in regula qui prior.li.vi.

¶ Qualiter probetur quis prior esse tempore uide Barto.in.l.non solum.§. sed ut probari.ff. de no.operi.nunc.

¶ An prioratus qui datur ad nutum prelati dicatur uacare per reuocationem prelati.glo.in.pro. electionem in cle.ii.de rescrip.et an uacetur morte concedentis.uide Pau.in cle.quia regulares.§ iii.de sup.neg.prela.

¶ Prioratus manualis religiosorum in multis equiparatur perpetuo.glo.in cle.ne in agro.§.ceterum. de sup.ne.prela.alias de sta.mo.

¶ De illo generali qui prior est tempore potior est iure.plene in regula.q prior.li. vi.ff. qui po. in pig.ha.l.si fundum.de iurepatro.cum autem.in .c.susceptum.de rescrip.li.vi.in glo.ulti.

¶ An prior semper preferatur posteriori. uide lxxiii.di.episcopo.i u.nota.lxxv.di.c.fi.et ibi uide Archidi.

¶ Cum aliquid se habet ad duo unum per prius aliud per posterius simpliciter dictum referimus ad idem quod per prius ut.ff.si ager uecti.uel em phi.peta.l.i.ff.de le.ii.l.si ita quis.§.fi.

¶ Prioratus est nomen generale ad seculares et regulares glo.in.pro. prioratus.de preben. cum de beneficio.li.vi.

¶ An prioratus ruralis possit conferri minori annis.xiiii.uide Io.an.in.c.si eo tempore.de preben.i vi.Frede.in consil.suo.xlviii.

¶ Prior.i.uerior.ff.qui po.i pig.ha.l.claudius. ff.si cer.peta.l.si et me.aliquādo prior.i.primus. de uulga.et pupil.l.si ego.§.si duo.C.de rei uen. l.quotiens.

¶ Non debet denegari priori quod posteriori conceditur.C.qui po.in pig. ha.l.assiduis. et ibi nota.C.qui accu.non pos.l.neganda.

¶ Si prioratus est principalis dignitas in ecclesia tunc habet locum.c.ne pro defectu.de elec.et qd nota.glo.in clemen.i.de sup.ne.prela. super ver. lateranen.

Prioritas

Habet locum in diuinis.s. Tho. in prima parte.q.xlii. ar.iii.et. q.xxxvi.ar.iii.et in.i.di.ix.ar.iii.et di. xii.ar.ii.

¶ Prioritas potest attendi dupliciter.Idem in iiii.di.xiiii.ar.ix.

Priuatio

Priuatio habet uim negationis et eodem modo probatur sicut negatiua.uide Bart. in quodam consilio qd incipit carissime.

¶ Priuatio presupponit habitum.l. decem.ff.de pro.obli.in.c.ad dissoluendum.de despon.impu.de peni.di.i.§.hoc idem.de biga.debitum. de resti. spo.ex parte.ff.de no.op.nunc.l.de pupillo.§. meminisse.xxxii.q.ii.quo non formatum.

¶ Quid importet uerbum priuetur. nō.in.l.iubemus.§.yconomus.C.de sacrosanc.eccl.

¶ Ad eum spectat priuatio ad quem datio.ff.de offi.procon.l.solet.§.i.in auten.de defen.ciui.§. interim.licet facilior sit priuatio q̃ datio.ff.de pecul.l.non statim.

¶ Quis nō debet priuari iure suo sine culpa uel sine causa.xxii.di.renouantes.lv.di.satis peruersum xvi.q.ul.iniuriosum.de consti. cognoscentes. ut lit.non cotes.quoniā.

¶ An priuatus intelligitur perpetuo priuatus. nō. de elec.capientes.§.ceterum.lib.vi.C.qui po. in pig.ha.l.scripturas.

¶ Eius est priuatio cuius est confirmatio.ff. de re.iur.l.eius est uelle.nō.in.l.iiii.ff.de aqui.her. xxi.di.inferior.xxiiii.q.i.si petrus.de ma.et obe. cum inferior.

¶ Priuari.i.suspendi.xxi.q.iiii.nullus.et.c.episcopi xlv.di.neminē.ii.q.v.presbiter.de pur.ca.cum.p.

¶ Uerbum discedo cecedo notant actum precedentem quia sunt priuatiua.ff.de in di. adiec.l.ii. et.l.ubi autem.§.cum agitur.eo.ti.

¶ Priuatio non in totum eneruat habitum. ff. de auct. tuto.l. si quis pluribus.ff.de statuli.l. si quis sub conditione.

¶ Priuatio non potest dici in diuinis.s.Tho. i i.di.xiii.ar.iiii.et in.ii.di.xxiiii.ar.i.et an et quō fit eis.uide per sanc.Tho.in.ii.di.xii.ar.xv.

¶ Priuatio non suscipit magis et minus. Idem i.ii.di.xxiiii.ar.iii.et i iiii.di.xviii. et .xx.et qd sit priuatio.uide per eundem in.ii.di.xxxiii.ar.iiii.

¶ Ad priuationis rationem tria concurrunt.Idē in.ii.di.xxiii.ar.v.

¶ Quomodo priuationes intenduntur.Idem in iiii.di.xvi.ar.x.

Priuatum Priuatus

¶ Priuate actiones ad uindictam sapiunt naturam publicam.et dicuntur publice.ut.l.licet.ff.de procurator. et.l.licitatio.§. quod illicite.ff. de publica.ff.de fideius.l.si a reo.

¶ Priuatim dicitur fieri quod fit publica uoluntate non requisita ubi exigitur.ff.de re.diui.l. in tantum.§.sacre.

¶ Priuatus dicitur qui est sine dignitate.ut.ff. de offi psi.l.presses.xxiiii.q.i.qui contra.item qui est sine iurisdictione.ut.ff.de offi.eius cui manda. est iurisdic.l.mandato.§.fi.

¶ Dies appositus in priuata scriptura non ꝓbat diem nisi per notarium scribatur. Spec. ti. de ap. §. ante omnia. ꝟ. ħ autem scias.

¶ Priuata scriptura ĩ actis registrata facit fidē in autq̃. offeratur. C. de lit. contes. et ibi. Bal.

¶ Multa de scripturis ꝑuatis et an tēpus sit de substātia scripture priuate uide ꝑ. Bal. late. C. de fi. instru. in rubrica

¶ Si ex forma statuti datur fides scripture ꝑuate scripte manu alicuius requirit ꝙ tota sit scripta manu illius et nō sufficit si sit scripta ꝑ alium et subscripta tm̃ manu illius de quo loquitur statutū quia qui subscribit nō scribit licet scripsisse uideat̃ et sic est ĩproprie tex. est ĩ. l. diuus. §. Idē senatus. ff. de fals. et uerba statuti sunt intelligēda ꝓprie maxime quādo cōtradicunt iuri coi. ff. de ne. ges. l. si. §. hec ꝟba. ff. de. ꝟ. sig. l. eū qui uectigal. et. l. tigurii. ff. de exercito. l. i. §. is qui nauē cum si. fallit si qs scribere nesciret aut no posset qa scriptura esset nimis longa et de madato suo alius scribetur. ut. l. cū antiquitas. §. cū autē. C. đ testa. et eo. ti. l. hac consul. ita dicit ange. in. d. §. cum autē. uide in. l. i. §. si ita stipulatus. §. grisogonus. ff. de. ꝟ. ob. ubi Ange. per illū tex. uidet̃ dicere oppositū. quod ibi sequitur do. Io. đ ymo.

¶ Priuati dicuntur omnes exempti a iure coi̅ liii. di. ꝑuilegia ad hoc. nō. de fo. cōpe. si diligēti. super. ꝟ. ꝑuatorum.

¶ Priuatus dicitur quicunq̧ nō est illustris. C. de ap. l. ꝓcipimus

¶ Priuatus dicitur qui non est iudex. ut. C. đ iurisdic. om. iudi. l. priuatoꝝ.

¶ An priuata scriptura ꝓbet. uide. C. qui po. in pigno ħa. l. scripturas. dicam. ĩ late sub dictione scriptura.

¶ Idem iuris est in causa priuati et publica. C. đ iudi. l. ꝓperandum. in prin. ff. de ser. fugi. l. diuus. in contra. C. de sacrosanc. eccł. l. fi.

¶ Priuata consideratione ius omitti non debet lxi. di. miramur. de regula. licet. de postula. prelabone. i.

Priuignus

Dicitur uxori mee filius ex alio uiro natus uel ecōuerso. ff. de gradi. l. non facile. §. priuignus.

¶ Priuignus dicitur non tantum filius sed etiā nepos neptis ꝛc̃. ff. de ri. nup. l. adoptiuum. in fi.

¶ Priuignus sumitur etiam aliis mōis qui habētur. ff. de gra. l. priuignus. nō de eo qui cogni. cōsãg. uxo. sue. c. i. & c. transmisse.

Priuilegiū Priuilegiatus

An priuilegium cōpetens uenditori transeat in emptorem. Bar. in. l. licitatio. §. marcellus. ał. §. mercatores. ff. de puplica. facit qđ dixi. s̄. sub uerbo correlatiua.

¶ An & quando priuilegium personale transeat ad heredem. Bar. in. l. quia ꝑsonale. ff. so. ma. Cy. in. l. heres. C. ad uelle. Dy. in r̃a priuilegiū. li. vi.

¶ An in dubio priuilegium debeat censeri personale uel reale. Bar. in. l. pe. ff. de suppel. le. Idem in l. quia personale. Bal. in. l. gallus. §. qđ recte. ff. de libe. & postu.

¶ An priuilegium concessum alicui pro se & familia sua trahatur ad famulos seu famłas post ꝑuilegium superuenientes. uide in r̃a ꝗ sentit. li. vi.

¶ Priuilegia concessa clericis censent̃ concessa fauore eccłe. ita dicit Bar. in. l. non plures. C. de sacrosan. ec.

¶ Quid importent hec uerba omni priuilegio cessante. glo. & ibi Bar. in autē. qua in prouincia. C. ubi de cri. agi opor. adde glo. in cle. i. de regła. in. ꝟ. priuilegium.

¶ Si priuilegium concessum patri & filiis adimatur patri. an intelligatur ademptum filiis uide in l. non plures. C. de sa. san. ec. ubi salice.

¶ In concessione priuilegioꝝ non requiritur ꝑtis citatio. nō. in. l. ii. C. de. ll.

¶ An priuilegiū concessuꝫ scolaribus sicut est de audiēdo ius ciuile extēdatur ad doctores. Io. an. in regula cum qd una. li. vi. adde ꝙ nō. doc. in. c. non magno. & c. super specła. ne cle. uł mo.

¶ An priuilegium āmittatur per nō usuꝫ decennii. tex. & ibi Bar. in. l. i. ff. de nundi. Idem bar. in l. fi. ff. de usuca.

¶ Quid sit priuilegiū. uide tex. iii. di. priuilegia. xxv. q. i. si ergo.

¶ Priuilegiū ꝙ continet ius cōe non est priuilegium ita dicit Inno. in. c. i. de rescrip. nisi concedatur inhabili ut. l. si quando. C. de inoff. testa. facit l. qui mutuā. ff. man.

¶ Priuilegium iuris cōis non intelligitur cassatum per generalem cassationem ꝑuilegioꝝ gł. est in auten. qua in prouintia. C. ubi de cri. agi opor.

¶ Priuilegium concessum rectori prouintie uidetur concessum omnibus de prouintia gł. est in l. restituendū. C. de aduo. diuer. iu.

¶ Priuilegium concessum michi & descendentibus meis tam masculis ꝗ feminis habet locum in masculis manentibus in uiduieate secus si nubāt tex. est singularis in. l. fi. C. đ priuile. sco. uide. s̄.

¶ Priuilegia rectoris uel gubernatoris marchie in appellationibus interpositis ad sedem apłicā ponit Inno. in. c. cum uenissent. de eo ꝗ mit. ĩ pos.

¶ Priuilegium impetratum super litis pendentia ualet si facit mentionē litis. ita dicit Inno. in c. dilectus. ut lit. pen.

¶ Priuilegium concessum ministris nō egredit̃ eoꝝ personas. Inno. in. c. ꝑmittimus. de sen. excō. facit. l. cum patronus. de ſ. ii. plene in regula priuilegium. li. vi.

¶ Priuilegium meretur āmittere qui concessa sibi abutitur potestate. lxxiii. di. tibi. xi. q. iii. priuilegium.

¶ Priuilegia ꝑncipum de probriosa fidei catholice sunt reuocanda uel non ualent. glo. & doc. in cle. i. de testi.

¶ Quandoq̧ punitur usus priuilegii & non impetratio. tex & ibi glo. in preałł. cle. i.

¶ An scriptura sit de substantia ꝑuilegii tex. uidetur ꝙ non & ibi glo. in cle. dudū. §. nos & enī. đ sepul. Io. an. in mercu. in regła nemo potest. li. vi. xxv. q. ii. istitutōis archidia. ĩ ꝓhemio. li. vi.

¶ An priuilegiatus succedens non ꝑuilegiato possit uti priuilegio suo. glo. & doc. in auten. q̃s actōnes. C. de sa. san. ec. glo. in. l. si intra. C. de non nupe. Bar. in. l. cum filius. §. in hac. ff. de uer. obli.

¶ An ista cła nō obstante quoq̃ priuilegio suffētiat uł sit necesse exprimere tenorē ꝑuilegii. Cy. Bar. & Bal. in. l. i. C. quando imp. inter pu. et ui.

¶ An priuilegium ordinis clericał superueniens

pendente iuditio impediat iuditium nõ. Gull. de cu in. l. ii. c. si ex no. cau. aga. & in. l. si quis postea ff. de iu. Bar. in. l. i. ff. de penis. Bal. in. l. offitialis. C. de epis. & cle. Io. an. in. c. i. de obli. ad ratio. & ibi dicit Anto.

¶ Qui heredes contineantur in indulto uel priuilegio. in quo fit mentio heredũ. nõ. Barto. in. l. gallus. §. nunc de lege. ff. de li. & postu.

¶ An priuilegium concessuz alicui ut de prediis suis non soluat datias extendat ad futura. Bar. in l. damni. §. si is qui. ff. de dam. infe. facit ꝙ nõ. gl. de deci. ex multiplici.

¶ An si imponatur aliqđ grauamen alicui. nõ obstante quocũq priuilegio. intelligat đ priuilegio corpore iuris clauso. dic ꝙ non. sed de concesso ab hõie. nõ. Bar. in. l. ii. §. omnes. ff. de iudi.

¶ An priuilegium concessum alicui de oneribus non soluẽdis. cõprehendit omnia onera. nõ. Bar. in. l. ii. ff. de iure imu. ubi tenet ꝙ nisi aliud dicat cõprehendit solũ extraordinaria. ibi etiã tractat qs possit tale priuilegiũ concedere. de quo p eundem in. l. exceptis. C. de decre. decu. li. x.

¶ An priuilegiuz tollat cõcepto actu contrario. Cy. in. l. falsa. C. de diuer. rescrip. & in. l. uoluntarie. C. de excu. tu. tex. iuncta glo. in. c. fi. de cau. pos. plene de consti. cũ accessissent. ubi gl. & doc. uide de priuile. accedentibus. & c. si de terra.

¶ Qđ dicitur priuilegiũ debet stricte intelligi habet locum quando tractatur de preiuditio tertii. secus si de preiuditio cõcedentis priuilegiũ. de consue. cum dilectus. & ibi nõ. uerbũ est Inno. de đci. tua. i. de ꝑuile. quia circa. đ ꝟ. sig. oliꝫ. ubi In. Bar. in. l. fi. ff. de consti. prin.

¶ Si concessum est priuilegiũ regi et subditis ul regnicolis aut ꝓuincialibus an ueniant clerici. casus uidetur ꝙ sic. in. c. dilecti. de foro cõpe.

¶ Qua pena puniatur uiolans seu infringẽs aut non seruans priuilegia alicuius. ut sunt gabellarii qui fatiunt scolares solui gabellam contra priuilegia eoꝝ. dic ꝙ debẽt priuari omnibus priuilegiis suis si quas habent. casus est in. c. dilecti. đ ꝑuile.

¶ Mens concedentis priuilegiuz in dubio est inferre tertio leue preiuditiũ. nõ autẽ graue. ideo si priuilegium incipiat enormiter ledere tertiũ reuocat đ deci. dilecti. & c. suggestũ. & ꝙ ibi nõ. glo. e. ti. ad audientiã. de priuile. in his.

¶ An ꝑuilegiatus super rebus suis intelligat priuilegiatus. super rebus ab eo conductis. dic ꝙ nõ de deci. dilecti. ubi tex. iuncta glo.

¶ An priuilegiuz concessuz eccl'ie perdat ꝓpter delictum canonicoꝝ. nõ. glo. xi. q. iii. ꝑuilegium. xxv. q. ii. ita nos doc. de deci. suggestũ. ubi glo. enumerat casus in quibus perditur priuilegium. doc. de dolo. c. i. specu. ti. de instru. edi. §. nũc. uidendum. ꝟ. si is ti.

¶ An ꝑuilegiũ concessuz ratione religionis cesset cessante religione. nõ de. ꝟ. si abbate. xxv. q. ii. §. ul. nõ glo. xvi. q. i. generaliter.

¶ An ualeat priuilegium concessuz lite pendẽte. nõ ut lit. pen. c. i. de testi. cãm. xvi. q. vi. placuit. C. unde ui. l. auctoritatẽ. C. de fun. re. pu. l. si qua. li. xi. nõ. glo. xi. q. i. quia res.

¶ Qualiter puniat uiolans priuilegia. nõ. xxv. q. ii. c. i. & per totum.

¶ Allegans priuilegium tenetur illud ostendere. tex. est de ꝑuile. cum ꝑsone. li. vi.

¶ An priuilegium concessum alicui prosit ei antequã habeat notitiam illius. nõ. Inno. Hostien. et Archi. in. c. i. §. ex parte. de conces. preben. li. vi. ubi dicit ꝙ sic. Pan. in ꝓhemio. cle. et ibi p. d. car. flo. qui tenet contrariũ de quo ibi in gl. magna.

¶ An ualeat sm̃ priuilegiũ non faciens mentionẽ de primo. doc. in. c. ueniens de prescrip. ubi casus plena. glo. xxv. q. ii. in sum. glo. đ rescrip. c. i.

¶ An destructo loco perdatur priuilegiũ illi loco concessum. Inno. & doc. de no. ope. nun. cũ ex iniũcto. glo. vi. q. vii. & hic diximus.

¶ An res non priuilegiata transiens ad priuilegiatum gaudeat priuilegio. Io. an. & moderni de iurepatro. c. i. li. vi. glo. de priuile. presbi. & c. cũ capella.

¶ Quando priuilegiũ cõtinet aliqđ qđ est i mera potestate eius cui conceditur etiaꝫ si per cẽtũ annos non utatur illud nõ currat prescriptio gl. est singularis in. c. ut priuilegia. đ ꝑui. Io. an. đ cõ sue. c. fi. li. vi.

¶ An aliquid possit acquiri per priuilegiũ ꝙ nõ potest acquiri per consuetudinem. casus est in. c. cum satis. de offĩ. Archidi. iũcto. c. cuꝫ uenissent. de institu. cũ ibi nõ.

¶ De intellectu priuilegioꝝ que conceduñt p romanã eccl'iam. euntibus uel mittentibus ad subsidium terre sancte. nõ. Hostien. & Io. an. de iude. ad liberandum.

¶ Priuilegium corpore iuris clausum debet extendi seu amphari. Hostien. de deci. ex pte. i. casus uidetur. e. ti. ex parte. iii. In contrariuz facit de conces. preben. constitutus. de ex. prela. nimis dictũ est Inno. de censi. c. i. li. vi. qđ referũt doc. in. c. ꝓcuratores. e. ti.

¶ Licet derogetur per principem alicui ꝑuilegiũ in aliqua parte non ꝓpterea intelligitur derogatum in alia etiam si sit ydemptitas rationis. glo. ẽ sin. in cle. i. de testa. licet eam aliter ibi intelligat do. car. flo.

¶ An priuilegium sit intelligendum sine alicuius preiuditio dixi aliquid. s. adde bo gl. que alleget iura de resti. spo. audita. de eccle. edi. cuꝫ dicat & c. se. de priuile. patentibus. & c. in his. C. de emã. lib. l. nec auus. ff. ne quid in lo. pub. l. ii. §. si quis a principe.

¶ An rei que nonduꝫ est possit concedi priuilgiũ tex. de eccle. edi. ad audientiam. & ibi nõ.

¶ An priuilegiatus a principe ut nõ teneat ad solutionez collecte uel impositiõis possit nichilominus cõpelli non obstante priuilegio si fiat ĩpõitio cõis per patriaꝫ pro cõi necessitate. doc. de imu. ec. c. ii. spe. ti. de censi. §. ii. ꝟ. quid si uniuersitas. ubi uidetur concludi ꝙ sic. contrarium uidet probari in. l. ab omnibus. ff. de le. i. dic ut ibi.

¶ Quot modis perdat priuilegiuz. nõ. xi. q. iii. ꝑuilegiũ. de deci. suggestũ.

¶ Quis habeat interpretari priuilegiũ. dic ille q cõcessit. de iudi. cũ uenissent. xxi. q. i. §. his ita.

¶ Quis possit concedere priuilegiuz contra ius & an priuilegium presumatur reale uel personale. & que differentia sit inter priuilegium & cõfirmationem & quomodo unũ ꝑuilegiũ alteri deroget. nõ. plene gl. xxv. q. ii. in sum.

¶ Priuilegia tamq̃ iuri contraria sunt stricte

interptanda de consang. & affi. qđ dilecto & ibi doc. de transla. prelatorum c. ff. in glo. ulti. de priuile. pastoralis et c. quia contra. doc. in c. olim de pͦ sig. Inno. đ deci. tua. i. đ priuił. recepimus. i glo. magna. doc. de rescrip. causam. de priui. per exemptionem. li. vi. Io. an. in rła. cuz quid. e. li. in mercu. adde Io. an. de uerbo signi. c. fi. Archidia. lxviii. di. c. fi.

¶ Priuił m surrepticiũ est ipso iure nullũ. Inno. de rescrip. cuz dilecta. tex. et ibi doc. de confir. uti. uel inutili. ad nostram et c. se. de uerbo signifi. ue nerabili. de consan. et affi. quia circa. adde glo. in pͦ. qui tanta. in c. dudum. ii. de elec.

¶ Priuilegiuz corpore iuri clausum debet interpretari secundum ius commune. tex. de ser. excõ. si uero. i. et tale equiperatur iuri coi. gł. de elec. ut circa li. vi. glo. de offi. or. c. fi. Inno. de conces. preben. c. i. li. vi. gł. de consti. c. i. e. li. hosti. de deci. sx parte. Io. an. de rescrip. c. i. de censi. ꝓcurationes.

¶ Priuilegium concessuz super iure alterius reci pit omnes limitationes quas recipiebat illud ius. tex. de sepul. in nostra.

¶ An priuilegiatus contra priuilegiatum utatur priuilegio. doc. đ resti. i inte. eudiris. tex. đ ordi. cog. sup spoliatione Io. an. in rła. i iudiciis. li. vi. in mercu. glo. ii. de re. iudi. suborta

¶ An ex sola impetratione sine usu quis dicatur approbare priuilegiuz. glo. et ibi Inno. de prescrip. uenientes.

¶ Priuilegium et indulgentia differunt. de quo uide doc. de priuile. in nostra. tex. de priuile. ne ali qui. li. vi.

¶ In priuilegiis realibus magis inspicimus causam q̃ personam. in personalibus magis personã q̃ causam. dictum est Inno. in c. i. de rescrip.

¶ Priuilegium & consuetudo equiparantur quo ad ius cõe tollendum. de iudi. nouit. in pͦ. non est. de foro compe. cum contingat. maxime si est consuetudo. de cuius initio non extat memoria. de pͦ. signi. super quibusdã. Io. an. in addi. spe. ti. de testa. §. nunc uidendum. in pͦn. & pͦ item opponunt.

¶ An priuilegium concessum uni ex litigatoribus extendatur ad aliud. Io. an. in reglã i iudiciis. li. vi.

¶ Natus in ciuitate bethleem ubi natus est saluator noster non ꝓpter hoc gaudet maiori priuilegio q̃ natus alibi. glo. in l. i. C. de colo. palesti. li. xi.

¶ Priuilegiatus contra dispositionem iuris nõ in telligitur habere priuilegiuz in casibus spetialibus ꝓhibitis illo iure. tex. de elec. fundamẽta. i fi. li. vi.

¶ Si concedatur successiue priuilegium duobus super eadem re ualet utrumq; si per secundum nõ mi nuitur concessio primi. Bar. in. l. in conredendo ff. de aqua plu. arcen.

¶ Si priuilegium conceditur duplici đ causa si una remanet & alia deficit nichilominus remanet priuilegium. glo. & ibi Bar. in. l. si uentri. §. in bonis. ff. de priuilegus credi.

¶ Negans illud q; sit causa concessionis priuilegii perdit cõmoduz priuilegii. Bar. in. l. si dubitetur. §. fi. ita demũ. ff. de fideius.

¶ An priuilegium iniquuz per qđ tollitur ius alterius tollat etiam obligationẽ naturalẽ. glo. & Bar. in. l. ubicũq;. ff. de fideius.

¶ Renuntians exercitio confessionis uel artis non autem habitui nichilominus gaudet priuilegio concesso professioni uel arti. glo. in pͦ. pontificẽ. in cle. i. de penis. Bar. in l. semper. §. quibusdam. ff. de iure immu.

¶ Populares diuites & honesti gaudent priuilegio nobilium. Bar. in. l. capitalium. ff. de penis. dixi sub dictione nobilis & popularis.

¶ Priuilegiũ concessũ super actu simplici nõ includit mixtum tex. de preben. cum in illis. §. per & ultimo. li. vi. & c. si. e. ti. & li.

¶ Inimici ciuitatis perdunt omnia priuilegia ciuitatis. uide Bar. in. l. hostes. §. i. ff. de cap.

¶ Priuilegium concessum alicui & posteris suis non extendit ad feminas. Bar. in. l. i. ff. đ iure imu.

¶ Priuilegium datum mercatoribus ratione mercis intelligitur concessum si in illis habent maiorem partem facultatum suarum. Bar. in. l. semper. §. ne gociatio. ff. de iu. imu.

¶ An uicerector scolarium gaudeat priuilegio rectorie. Bar. in. l. filius. ff. đ lega. dicam ĩ. sub dictõne scolaris.

¶ An existens de uniuersitate perdat priuilegia cõcessa uniuersitati si non uult iurare uiđ Bal. x. coll. de controuer. feu. apud pa. curie. ter.

¶ An castrum effectuz ciuitas gaudeat priuilegio anna cõcesso ciuitatibus. Bal. x. colł. de pace cõsta.

¶ Reuocatio priuilegioꝝ non cõprehendit priuilegia sacerdotum secularium. glo. in pͦ. tales. in cle. i. de testa. ubi de hoc.

¶ Priuilegiatus admiscens rem non priuilegiatã rei priuilegiate non ꝑdit priuilegium rei priuilegiate si sunt res separabiles ab inuicem. secus si confunduntur. ut nõ. glo. in cle. i. de deci.

¶ An & quãdo priuilegiũ concessum uni uel duobus extendatur ad tertium. Fre. consilio vi. glo. in cle. i. de deci. tex. de mutu. pe. c. fi. tex. & glo. đ priuile. licet. li. vi. glo. pe. & ibi do. Anto. in c. in litteris. de resti. spo. adde q; priuilegium extenditur ad tertiũ quãdo equitas ita suadet. glo. in uerbo non teri. in c. cupientes. §. fi. de elec. li. vi.

¶ Priuilegium concessum dignitatibus non solum cõprehendit dignitates que ꝓprio nomine sic appellantur. sed etiam illas que nomine appellatiuo. glo. in cle. i. de baptis. i. gł. regum.

¶ Reuocatio priuilegioꝝ refertur etiam ad priuilegia corpore iuris clausa. pau. in clemen. i. ad fi. de hereticis.

¶ Reuocatio priuilegii debet stricte interpretari ut omne non expressuz intelligatur obmissuz. pau. in cle. ii. de penis.

¶ Si totum priuilegium tendit ad noxiam intelligitur ipso iure reuocatũ. glo. ii. xxvi. q. ii. rescripta. glo. in c. suggestũ. de deci.

¶ Priuilegium etiam ꝓprio motu principis concessum habet in se tacitam clausulam si preces ue ritate innitãt. tex. dicta glo. xxviii. q. ii. rescripta.

¶ Papa reuocat & limitat priuilegia a se concessa. nõ. glo. fi. de imu. eccłe. clericis. li. vi. facit de iudi. cũ uenissent. cũ ibi nõ. de ap. & ibi uide.

¶ An priuilegium concessum super principali extendatur ad accessoriuz. Io. an. in regula accessoriũ li. vi. in mercu.

¶ Illicitum priuilegium non excusat etiã unitum cum consuetudine. nõ. lxiii. di. plurimos.

¶ Priuilegium extenditur contra ꝓpriam significationem uerbi. quando materia super q̃ extẽdit

coaptatur illi significatio impprio. Io. an. in regla qui sentit. li. vi.

¶ Illud priuilegium dicitur odiosuz qd aufert ordinario potestatem conferendi. glo. de uer. signi. c. ti. li. vi.

¶ In quo differt priuilegium a rescripto. glo. de consti. c. i. li. vi. Io. an. de uer. sig. olim. super glo. ii. & aliquid per eum de rescrip. c. i. super glo. i. glo. in. ᵽ. ceterorum. certo. de ṗuile. c. i. li. vi.

¶ Priuilegium potest extendi a papa cõtra ius diuinum licet legem uel constitutionem cõtra illud facere non possit. glo. xvi. q. i. decimas. glo. de deci. a nobis.

¶ An quesibile priuilegio sit quesibile consuetudine & econtra. glo. de. ᵽ. signi. super quibusdam glo. in. ᵽ. non obstãte. in. c. i. de cleri. egro. li. vi. contrarium nõ in cle. i. de priuile. in glo. fi. urd qd nõ Io. an. in. c. i. de preben. li. vi. gl. xi. di. catholica. Io. an. & cõpo. in. c. cum uenerabilis. de cõsue.

¶ Si datur priuilegium alias priuilegato nõ per dit priuilegium. uide. C. de dign. l. iii. li. xii. tex. & ii. Bar. in. l. fi. de agen. in re. e. li. tex. & glo. de ele. cum non deceat. li. vi.

¶ An princeps secularis possit ecclis concedere ṗ uilegia libertatis. uide gl. lxiii. di. in synodo. gl. et Inno. de prescrip. auditis. Hostien. & Inno. e. ti. uenientis. Archidia. viii. di. quo iure. et ibi nõ. de resti. in inte. auditis.

¶ An impetrans priuilegium in quo continetur ius tertii possit illud lacerare uel destruere inuito illo cuius ius ibi continetur. Inno. de resti. spo ex conquestione. in glo. ii. idez in. c. i. de conces. pbe. li. vi. in glo. hoc intelligunt. ᵽ. si autem.

¶ Priuilegium concessum hominibus certe terre comprehendit etiam incolas illius terre. tex. ď consan. & affi. q. dilecto. Bar. in tractatu. repsa. q. v. & vi. tex. de elec. fundamenta. ʃ. fi. li. vi.

¶ Priuilegium concessum districtualibus alicuius loci comprehendit etiam clericos. Io. an. in. c. si de offi. del. li. vi. adde per eundez. in. c. si sñia. de senten. ex. eo. li. tex. de iu. & ho. cleri. c. fi. dixi aliquid. ʃ.

¶ Priuilegium concedens alicui ius epale comprehendit cognitionez cause matrimõtalis. ď hoc in. c. i. de consan. & affi.

¶ An in cõcessione priuilegii debet uocari is cui preiudicatur. doc. de testi. albricus. de uer. signi. olim. de ma. & obedien. inter quatuor.

¶ Si conceditur priuilegium alicui ut possit per tres annos aliquid facere non intelligitur tẽpus continuum. uide Archidia. xvi. q. i. frater noster. facit glo. in. ᵽ. decedentium. ď pben. ɋuis. li. vi.

¶ Priuilegium concessum certo actui extendit tur ad illa sine quibus ille actus expediri non potest. tex. in. c. fi. de treu. & pa. glo. de priuil. licet. in. ᵽ. o. li. vi.

¶ Priuilegia ecclesie uniuersalis concessa a secularibus principibus per non usum uel abusũ nõ tolluntur. uide Hostiẽ. de re. eccle. non alie. c. fi.

¶ An priuilegium extendatur de stricta uocabl'i significatione ad latam. uide Archidia. xvi. q. i. frater noster. de fili. presbi. litteras. gl. fi. ď. ṗuil. ᵽ. ex ᵽpo. nez. li. vi. glo. iii. de rescrip. si gratiose. c. li. glo. in uerbo decedentium. de preben. ɋuis. e. li. glo. in. ᵽ. cõmorantes. de uer. sig. priuil'm. eo. li.

glo. v. in. c. i. de ṗuil. e. li.

¶ An in trãsumptione priuilegii sit notãda pars contra quam illud disponit. Hostien. ꝗ non. ꝯ fir. uti. uel inuti. c. pe. doc. de testi. albricus. de fi. instru. cum pe. Innocẽ. in. c. ex parte. i. de priuile. in glo. fi.

¶ Priuilegium extinguitur extincta uel cessante causa concessionis. tex. in. c. si pauper. ď prebe. li. vi. nisi clausula apponeretur ut perpetuo remaneret. nõ. in cle. ii. de rescrip. in gl. ii.

¶ Priuilegium impetratum contra pactũ factũ per priuilegiatum non ualet nisi facta mentione de pacto tex. & ibi nõ. de deci. ex multiplici.

¶ In priuilegiis consideratur gradus plene plenioris et plenissime cõcessionis. gl. xii. di. nos consuetudinem. Io. an. de priuile. epis. li. vi.

¶ An seruiẽtes ecclesie gaudeãt priuilegio clericali. glo. et doc. ꝗ sic. in. c. nullus. de foro cõpe. et de senten. excon. non dubium. glo. xi. q. i. c. ii.

¶ An artifex non exercens artem gaudeat ṗuilegio artis. in probe. cle. do. antho. in probe. grego. Bar. in tracta. represa. partis. v. q. i. tex. in. l. generaliter. in fi. C. de epi. et cle. Bar. in. l. i. C. ď colle. li. xi.

¶ An priuilegium concessum a iure hominibus armate militie extendatur ad clericos. Io. an. in addi. spe. ti. de pecu. cle. super Rica. Idem in regula. sine culpa. li. vi. dixi. ʃ. sub dictione miles.

¶ An priuilegium concessum collegio uel uniuersitati intelligatur collectiue uel distributiue. doc. in prohemio clemẽ. Io. an. in regula. in iudi. li. vi. in mercuria.

¶ An priuiligiatus ita teneatur uti ṗuilegio suo contra se sicut pro se. Archi. de penitẽ. di. i. ʃ. hec autez uerba. gl. in uerbo uoluit. i cle. sepe. ď. ᵽ. si.

¶ An priuilegium concessum loco uel personis ḋficiat personis deficientibus. glo. ꝗ nõ. in. c. licet. canõ. ď elec. li. vi. in. ᵽ. parrochiali. doc. in probe. cle. glo. xvi. q. i. prouerbialiter. Inno. de no. operum nun. c. ii. Idem de uer. sig. abbate. in glo. fi. ibi aliquid. & ibi. glo. or. glo. xxv. q. ii. c. fi.

¶ Priuilegium debet late interpretari cõtra cõcedentem. sm ius cõe. de uer. signi. ex parte. i. Io. an. de ma. & obe. per tuas. Idem de foro cõpe. dilecti. Inno. de priuile. dudum. glo. e. ti. quia cõtra. tex. in. l. si quando. ʃ. i. C. de inof. testa. c. dilecti. de uer. signi.

¶ Priuilegium nulli preiudicans debet late interpretari. de usu pa. c. i. in. glo. ii.

¶ An innouatio priuilegii tribuat nouũ ius. doc. de priuile. quia intentionis. & de confir. uti. uel inuti. cum dilecta.

¶ Priuilegium concessum alicui ad eius instantiam & fauorem. debet etiaz seruari ad eius incõmodum. secus si sit concessum ꝓprio motu principis. nõ. de mutu. pe. c. ii. in glo. fi. & sic limita id quod dixi. ʃ. ꝓxima calum.

¶ An priuilegium concessum loco ꝓpter personas habeat locum etiam si persone uadant extra locũ. uide ď priuile. c. i. li. vi. glo. e. ti. & li. c. ii. & e. ti. quoniam.

¶ Priuilegiatus cum suis ecclesiis non gaudet priuilegio nisi ecclesie sint pleno iure subiecte. Archidia. xvi. q. i. frater noster. Item non gaudet tali priuilegio in eccl'iis post illud quesitis.

glo. de priuile. cum capella.

¶ Quando priuilegium propter enorme damnum preiudicat ex tunc reuocat non modificatur. uide Archidia. xi. q. iii. priuilegiū.

¶ Imperator non potest concedere priuilegium super iuribus spūalibus. glo. de presūp. uenies. de deci. tua. adde qd dixi. s.

¶ An ambo priuilegia uel alterutrum eoꝝ conces sum ab his qui inter se litigant de potestate con cedendi talia priuilegia ualeant. Io. an. in addi. spe. ti. de rescrip. presenta. § fi. circa fi. In contra rium de exces. prela. nimis. ii.

¶ Reges & principes non possunt suis subditis concedere priuilegia contraria iuri canonico uel fidei xpiane. tex. in cle. i. de testi. idem. s. dixi.

¶ Reuocatio priuilegii non nocet priuilegiato donec ueniat in eius noticiam. Io. an. de rescrip. c. fi. li. vi.

¶ An uerba enunciatiua in priuilegiis inducant dispositionem uel probationem. uide Inno. de fi. instru. inter dilectos. Archidia. in. c. si papa. de priuile. li. vi.

¶ An papa possit concedere priuilegia contra se. nō. in. c. cū instātia. de censi. in gl. iii. et ibi doc.

¶ Quis concessit clericis priuilegium exemptio nis a potestate laycoꝝ. doc. de ma. & obedi. c. ii. Inno. de sen. excō. nouerint. de iudi. nouit. lau. in cle. i. de offi. or. dixi. s. sub dictione clericus.

¶ An priuilegium concessum proprio motu prin cipis preiudicet liti nō facta metione de ea. doc. q nō in. c. causam. ii. de testi. Inno. in. c. dilectus. ut hic pen. gl. in cle. ii. e. ti. aliquid in cle. i. de pri uile. do. an. in. c. i. de rescrip.

¶ Que sint priuilegia ecclesie uniuersalis. uide per Inno. de sen. excō. nouimus. Hostien. de re. ec. non alie. c. fi.

¶ Priuilegium extenditur ad illud qd non cō prehendit de iure si al. esset inutile gl. de prebē. licet. al. de proba.

¶ Priuilegium quandoq potest appellari bene fitium. tex. & ibi Io. an. de priuil. olim. tex. de of. or. ordinarii. § si uero. li. vi.

¶ Facilius perditur priuilegium q̄ ius cōe. uid Io. an. in. c. fi. de restitu. in inte. tex. in. c. presenti. de preben. li. vi.

¶ An priuilegiū concessum ciuibus compreben dat comitatem. Io. An. d sen. excō. si ciuitas li. vi.

¶ An priuilegium comprehendat presencia pre terita et futura apta ad naturam priuilegii. glo. et doc. d priuil. cū capella et. c. q circa. Inno. eo. ti. dudum. et de uer. sig. si quid per noualē. nō. de preben. si postq. li. vi. in glo. iii. nota. in cle. i. de conces. preben. in glo. in ꝯ. notitia Io. an. de priuile. licet. li. vi. tex. de deci. ex parte. iii. Io. an. de uer. sig. c. fi. li. vi. in regula qui sentit. e. li. in mer. tex. in cle. i. de censi. Archidia. xii. q. ii. quia cog nouimus. dixi aliquid. s.

¶ In priuilegiis non habet locum. ar. a cōtra. sen. uide de uer. signi. cum in partibus. nō. de priuile. licet. in glo. iii. li. vi.

¶ An priuilegiatus admittatur contra alium pri uilegiatum. dixi. s. adde glo. in. l. ii. C. si aduer. fis. & in. l. quemadmodum. C. de agri. et censi. li. xi.

¶ Priuilegium alicui concessum super re que po test spectare ad potestatem priuilegiati suo iure & etiam uerificari in hiis que suo iur exercer nō potuit. uide Io. an. de preben. q̄uis. ii. li. vi.

¶ Priuilegium de conferendis benefitiis an sit perpetuum uel intelligitur de pimis tantum. nō glo. magnam in preallegato. c. q̄uis. ii. et ibi Io. an.

¶ Si alicui priuato potestas exercendi actum conceditur priuilegium illum exercendi libere in telligitur q possit secundum ius & non contra. tex. in. l. si quando. C. de inoffi. testa.

¶ Priuilegium statim imprimit effectum suū bulla ibi apposita. Io. an. de cōces. preben. c. i. li. vi. Idem de priuile. c. i. eo. li.

¶ An res priuilegiata deueniens ad nō priuilegia tum gaudeat priuilegio. Io. an. q nō. de censi. q̄q̄. li. vi. de priuile. cum persone. e. li. tex. & gl. d pri uile. porro. Io. an. in addi. Spe. ti. de cessio. § scien dum ꝯ. sed quero. Bar. in. l. fiscus. ff. de iure fis.

¶ Uerba priuilegioꝝ interpeetantur secundum regulam gramaticalē. tex. & ibi Io. an. in. c. abba te. de uer. signi.

¶ An priuilegium concessum domino cum fami lia comprehendat familiam mutatam post priuile gium. dixi. s. adde Io. an. de priuile. licet. li. vi. & i regl'a. qui sentit. e. li. tex. de cēsi. quanto. Io. an. de. ꝯ. sig. c. fi. li. vi. ubi uide.

¶ Priuilegium concessuz alicui & successoribus suis nō comprehēdit successores inhabiles ad tale ius. glo. fi. lxiii. di. in synodo

¶ An ualeat priuilegium concessum per prelatuz hereticum. glo. fi. de conse. di. ii. & dixit.

¶ An priuilegiatus non seruans cōditiones inser tas in priuilegio prrdat illud. uide Inno. de elec. dudum. ii. in glo. & hoc intelligit glo. de preben. non potest li. vi.

¶ Priuilegium extenditur de casu uero in casū fictum tex. est nōbilis in. l. cum adoptiuum. C. de decuri. li. x.

¶ Priuilegium cuius effectus deriuatur in aliū q̄ in impetrantem late debet interpretari. uid Io. an. de uer. sig. c. fi. li. vi. lap. de preben. dudum. e. li. Io. an. de symo. c. fi.

¶ Potestas concedendi priuilegium dependet a superioritate quam habet concedens super re con cessa. tex. est in. c. tua de deci.

¶ Priuilegia dōinoꝝ cardinaliū uide p Genze. in extraua. Io. xxii. que incipit.

¶ An priuilegiū extendatur ad paria uel mino ra concessis. Io. an. de rescrip. postulasti.

¶ Quare priuilegiū reuocetur libera uolūtate et nō mera donatio. uid nō. lxiii. di. ego ludouicus.

¶ Priuilegium impetratum contra statutū de bet de illo facere mentionem. glo. de consue. cum dilectus. in ꝯ. priuilegium.

¶ An priuilegium concessum alicui compreben dat sibi seruientes. nō d loca. c. pr. in glo. ii. d fo. compe. c. ii. cum ibi nō. per doc. Io. an. de statu. regu. ea que. glo. xvi. q. i. clericum.

¶ An si simul iungatur uel concurrant priuilegiū & ius cōe priuilegiū perdat uires suas. uid Hosti. de ma. & obe. per tuas. tex. in. c. pñti. de preben. li. vi. Et an quis possit simul uti priuilegio. & iure cōi. nō. c. ci. contra morem. xxxii. di. q̄q̄.

¶ Cessante causa priuilegii perditur priuilegium dixi aliquid. s. adde nō. xvi. q. i. generaliter. in glo. fi. Io. an. in regula. decet. li. vi.

¶ An priuilegium tollatur per ius post illud emanans qđ est declaratiuum iuris antiqui. Io. an. in c. i. de priuile. li. vi. adde de rescrip. cum ordinez. nō. e. ti. Archidia. xxii. di. c. pe.

¶ An ualeat priuilegium concessum contra communem stilum & cursum priuilegiorum. uide nō. de testi. c. peruenit. ii. in glo. fi.

¶ Priuilegium corpore iuris clausum extendit ex ydemptitate rationis. glo. đ censi. felicis. li. vi. in. ℘. officio glo. in. ℘. abbatē. đ sen. excō. cū illorum.

¶ Si in uno priuilegio fit mentio de alio etiam si totus tenor inferatur an sit necesse priuilegiuz exhiberi etiam si cum auctoritate iudicis sit sūptum no. e. c. di. contra morem. de fi. instru. c. i. add qđ dixi. s. sub dictione instrumentum.

¶ An quis possit uti priulegio impetrato per aduersarium. nō de no. ope nun. c. ii. Dy. in regl'a in iudiciis. li. vi. Spe. ti. de iuram. calum. ℘. sequitur. ℘. pe. in fi. & ibi Io. an. in addi.

¶ An priuilegium concessum epō ut possit recipere fructus primi anni beneficiorum uacantiuz extendatur ad benefitia exemptorum. nō. in cle. i. de exces. prela. in glo.

¶ Qualiter intelligatur priuilegiuz ne quis possit excōicari uel suspendi. zc. habetur de priuile. c. i. li. vi. & de conces. preben. c. i. e. li. adde qđ habetur de priuile. uenien. & c. cum capella. & c. e. ti. c. i. li. vi.

¶ An qui litteram uel licentiam habet a priuilegiato utatur eius priuilegio. uide Archidia. de testi. qq. li. vi. de iu. patro. c. i. e. li. de offō dele. sup questionuz. ℘. si uero duo xii. q. ii. q manumittūt.

¶ In alterius odium priuilegium concedi non debet. C. de sta. & ymagi. l. ii. ff. de admi. tu. l. impuberes. ℘. tempus. In con. lxxiiii. di. cōsuluit. & qđ ibi nō. Archidia.

¶ Priuilegium non datur inuito. ff. de regu. iu. l. inuitus. ℘. ii. & qđ ibi nō sed bene datur ignoranti. de conces. preben. c. i. li. vi. de preben. si tibi absenti. e. li.

¶ Priuilegium superueniens aliquādo prodest. ff. de priuile. cre. l. q quis. & l. priuilegia. & ff. de iu. patro. l. gaius. & ibi Dy.

¶ Priuilegio sublato remanet ius cōe apud eum q fuerat priuilegiatus. ff. de li. et postu. l. filius. ℘. miles. ff. đ ex. tu. l. sz et milites. et l. admistrātes.

¶ Priuilegium principis decet esse mansurū & omnis malitie & diminutionis extraneū. in autē. consti. que de digni. circa fi. coll'. vi. xxv. q. ii. c. i & ii. q no. de decimis. suggestuz. & de regu. iu. decet. li. vi.

¶ Aliud est esse liberum aliud habere priuilegiū libertatis. C. de iure aureo. ānu. l. ii. ff. de sta. ho. l. [illegible] de ritu nup. l. sciendum. bene facit. c. uolentes & c. i. li papa de priuile. li. vi. de uer. signi. uenien [illegible]. co. li. ar. ff. de le. iii. l. seruos. ℘. eum qui.

¶ Maius est priuilegium religionis q̄ rei per ff. de ser. l. seruitutes. ℘. fi. ff. ne quid in lo. pub. l. ii. ℘. locorum. in con. C. de sa. san. ec. l. fi.

¶ An priuilegium & prescriptio sint contraria. uid đ prescrip. ueniens. in glo. pe. & super. ea. & aduerte quia per illum tex. uidetur probari q impetratio priuilegii interrumpit cursum prescriptionis etiam si sit prescriptio compatibilis cum tenore priuilegii quia simpliciter impetrando uidetur fateri se credere illam rem ad se pertiner.

¶ An priuilegium contra ius impetratum debeat facere spetialem mentionē de iure dicendo nō obstante tali lege. uidetur q sic per gl'. in l. fi. C. si cōtra ius ul'uti. pub. & ibi doc. C. de incest. nup. auten. ex complexu. facit. ff. de le. iii. l. si quis. in prin. testi. ff. de iure. codi. l. diuus. ℘. pe. de rescrip. c. i. & ibi Inno. compos. e. ti. nonnulli. Io. an. de capel. mo. ex parte. In contrarium q sufficit generalis mētio dummodo nō obstat aliqua lex nō glo. C. de na. li. l. i. ff. de re. iur. l. ii. naz tantum ualet generale in ōibus q̄tuz spetiale i singul'. ff. de admi. tu. l. si duo glo. C. de rescin. uen. ratas. ui de Io. an. in. c. i. de consti. li. vi. & ibi. Archidia. xxv. q. i. in sum.

¶ An causa superueniens fatiat cessar' priuilegiū uide Io. an. de imu. eccle. c. ii.

¶ Priuilegium aliquando plus potest consuetudo. ut nō. in cle. i. de priuil'. in gl'. fi.

¶ Impetrans priuilegium uidetur renuntiare iuri quesito per primū priuilegium. de prescrip. uenies. secus si sm impetret ad corroborationē primi quia tunc utrumq ualet. de fi. instru. inter. de priuil'. cū olim. & de p̄scrip. auditis.

¶ Priuilegium concessum ciuibus intelligetur de ciuibus origine non domicilio. ff. de execu. tu. l. sed & reprobari. de fo. cōpe. dilecti.

¶ De priuilegio pape solus ipse cognoscit. uide de iudi. cum uenissent. & ibi nō.

¶ Jus priuilegii non prescribitur minori spatio. xl. annorum. de priuileg. accedentibus. & c. si de terra. ubi fit mentio de. xxx. ānis. dic ut ibi.

¶ Uerba priuilegii. sunt diligenter attendenda. đ priuil'. porro. & c. ex ore.

¶ Priuilegio abutitur qui id minus sane intelligit. de priuil'. ut priuilegia.

¶ Priuilegium in quo tacetur possessio alterius non ualet si bona fide possidet. de priuile. duduz. secus si mala fide. de conces. preben. cum nostris. de deci. c. ii. li. vi.

¶ Priuilegium regularibus indultum ut eis uenientibus ad locum interdictum aperiantur ecclesie ut ibi semel tantum in anno celebrare possint. intelligitur ut in una tantum ecclesia semel in anno celebrare possint. de priuil'. ut priuilegia. & qđ ibi notatur.

¶ Quo ad priuilegium decimarum semel nouale semper censet' nouale. đ priuil'. cōsultationi.

¶ Priuilegia contra ius concessa uocantur magis benefitia. de uer. sig. olz. i. facit qđ nō. de consan. & affinitate. q dilecto.

¶ Priuilegii interpretatio potest fieri parte absente. ut in preallegato. c. olim. i.

¶ Priuilegium concessum prelato intelligit' cōcessum eccl'ie. de trāsla. prela. c. i.

¶ Ad impediendum innouationez priuilegii potest opponi de presumptione contra priuilegiū ul' q quis est de possessione iuris cuius innouatio petitur. de cōfir. uti. uel inuti. cum dilecta.

¶ Priuilegiati q nō possint cōueniri nisi in certo loco si alibi promittunt soluere possūt ibi conueniri de foro compe. dilecti.

¶ Priuilegiatus ne trahatur extra certum locum si trahat alium poterit ibi conueniri. nō. de mu. peti. c. ii. in glo. ii.

¶ Priuilegiatus potest auctoritate ꝓpria resistere ordinario si uenit contra priuilegium suum. de exce. prela. sane.

¶ Priuilegiatus si non seruat aliis ꝑuilegia eorum non gaudet suis quo ad illos. de priuile. dilecti. & c. quoniam. papa non intendit per sua priuilegia alicui preiudicare. de priuile. patētibus. & c. in his. & c. pastoral. de uer. sig. dilecti. xxv. q. ii. an sum. de reli. do. cōstitutus. de ex. ꝓla. ad h.

¶ An per testes probetur quis priuilegiatus. uide de priuile. cū olim. ſm Inno.

¶ Qualiter hee dictiones quia uel quid uel si uel que uel ut ponant in ꝑuilegiis uide. de priuil. ex ore. de cōfir. uti. ul inuti. examinata. & c. se. ꝗ uer. sig. abbate. ꝗ eōdi. appo. uer. uide. iii. di. ꝑuil'ia.

¶ An priuilegia sint uarianda ſm uarietatem rerum & tempor. uide de deci. suggestum. xi. q. iii. priuilegium. xxii. di. renouantes.

¶ Priuilegium non est dandum sine magna deliberatiōe & certa ratione. nō ꝗ ꝑuil. sane. i gl. ii.

¶ An idem priuilegium habeant qui eandem personaꝫ representant. nō. ff. de ꝓcura. l. si minor. ꝙ. qm. in glo. subire.

¶ An priuilegium inferioris porrigatur ad superiorem. nō. C. ꝗ questio. l. iii. in glo. ii. adde nō. C. de aduo. diuer. iudi. l. restituendum. in glo. pro promoto.

¶ An eodem priuilegio debeant uti famuli quo domini. dixi. s. adde nō. per doc. in. l. ii. C. de comitibus consistorianis. li. xii. facit. c. fi. de treu. et pace. & qđ ibi nō.

¶ Ad quos transeat priuilegium. nō. Cy. C. ad uelle. l. heredes. C. de fruc. & li. expen. l. fi. C. de priuile. do. l. i. in glo. fi. C. de ex. mu. l. sordidorū. li. x. Bar. ff. so. ma. l. quia personale. Dy. in regula priuilegium. & regula qui prior. li. vi. Spe. ti. de renun. & conclu. ꝙ. i. ꝓ. item beneficium. & an trāseat ad filios & uxores uiduas. nō. Cy. C. de epis. & cle. l. ii. in fi. Bar. C. de profes. & medi. l. magistros. li. x. & qđ de nepotibus. uiđ in. l. diuo marco. C. ꝗ questio. & ibi uiđ Cy. omnino ad materiā uide qđ nō. Bar. in. l. apud iulianum. ꝙ. si quis alicui. ff. de le. i. ubi tractat quando priuilegium dicatur reale uel personale.

¶ An priuilegium concessum castro uideatur cōcessum uille. nō. Bar. ff. de dam. infec. l. si finita. ꝙ. ex hoc edicto.

¶ Priuilegium non consequitur quis ex onere ꝙ libenter subit. nō. ff. ex q. cau. ma. l. itē hii. i gl.

¶ Si dicatur non obstante quolibet priuilegio ul cessante de quo intelligatur. nō. ff. de iudi. l. ii. ꝙ. omnes. in glo. non compelluntur. C. ubi de cri. agi opor. auten. qua in ꝓuintia. in glo. illis. & ibi Cy. in. ii. q.

¶ An priuilegio possit tacite renuntiari. nō glo. ff. de iudi. l. cum furiosus. ꝙ. i. in glo in ytalia.

¶ An utendo iure communi quis amittat priuilegium. nō de prescri p. c. penul. in glo. renūtiasse. & gl. se. & uiđ. xxiii. di. q̄q̄ omnes. in gl. plus.

¶ In quo differt ꝑuilegiū a beneficio. dixi aliqđ s. uide Barto. in. l. si finita. ꝙ. ex hoc edicto. ff. de dam. infec.

¶ An possessio priuilegii releuet a probatione. nō C. de fi. instru. l. si solemnibus. in glo. si aliis. & ibi. Cy. uide de priuile. cum ꝑsone li. vi.

¶ Si antiquum priuilegium cōfirmetur per nouum papam uel imperatorem an uideatur de nouo datum. nō. C. de dona. inter ui. et uxo. l. ex his uerbis. in glo. fi. & ibi Cy. nō. de confir. uti. uel inuti. cum dilecta. in glo. i. & ibi concor.

¶ Priuilegium durat etiam finita dignitate. nō C. de magis. l. i. in glo. i. li. xii. C. de excu. mu. l. eam legem.

¶ Priuilegium concessum a pluribus debet preualere illi ꝙ conceditur a paucioribus. nō. xii. di. palam.

¶ An priuilegium concessum per predecessorem possit reuocari per successorem. Spe. ti. de instru. edi. ꝙ. nunc autem uidendū. ꝓ. fi.

¶ Priuilegium motu ꝓprio concessuꝫ in casu nō ualet. Bar. in. l. fi. C. de coarta. li. xii.

¶ Priuilegio nō debet quis uti contra eū ꝓpter quē illđ habet. nō. Bar. ff. de excu. tu. l. amicissimos. ꝙ. lucius.

¶ Priuilegium habilitat inhabilem ad uiam iuris tantum. uide glo. ff. de testa. l. si mutus.

¶ Priuilegium debet interpretari a principe illud edente. ut. l. ex facto. ff. de uul. & pu

¶ A priuilegio excipitur casus ab interpetrante uel concedente uerisimiter non cogitatus de. l. ex facto.

¶ Priuilegium ꝓpter iniquitatem in lucro nō restringitur sed in damno. sic Bar. in d. l. ex facto.

¶ Priuilegium tollit solemnitates que non sūt cū alterius ꝑiudtio ut. l. dotalem. ff. de testa. mi.

¶ Priuilegium non extecdatur ut tollat aliud priuilegium nisi de eo fatiat meutionem ut de. l. dotalem. cum glo.

¶ Facilius tollitur ius priuilegiatum q̄ cōe. ff. de testa. mili. l. eius. ꝙ. i. dixi. s. adde. C. ad uelle. l. an eique. in auten. de non alie. ꝙ quia uero.

¶ Mutatione persone res perdit priuilegiuꝫ ff. de acq. here. l. paulus.

¶ Priuilegium non sequitur rem ut. l. cuꝫ patronus. ff. de le. ii.

¶ Priuilegium finitur finita causa ꝑuilegii dixi s. adde ff. de le. ii. l. ticia. ꝙ. usuras.

¶ Negans id ꝙ est causa sui priuilegii perdit priuilegium. ff. de fideius. l. si dubitetur. ꝙ. i. ubi tex. & glo. & Bar.

¶ Priuilegium aliquando est debitum adeo qđ non concedens dicatur iniuriam facere ut. l. i. ꝙ. permittitur. ff. de aqua quo. & esti. & ibi nō.

¶ Quod dicitur in dubio presumi priuilegium esse concessum ad petitionem alterius. est ueruꝫ de priuilegio non clauso in corpore iuri. dicit gl. & ibi Bar. in auten. q̄s actiones. C. ꝗ. sa. san. ec.

¶ An priuilegium concessum patri & ex eius ꝑsona extendens se ad filium extincto patre seu mortuo extinguatur in filio. C. de epis. et cle. l. ii. Bar. in. l. fi. ff. de iniur. ubi uide.

¶ Que sit pena uiolantis priuilegia ecclesiastica uide in. l. placet. C. de sa. sanc. eccle. & l. iubemus. ꝙ. sane.

¶ Priuilegium limitatur ad limites cause priuilegii ut. l. fi. C. de testa. mi. qđ facit ut artifex ita demum gaudet priuilegio artis si eam exercet. adde. C. de collegia. l. i. li. x. C. de sa. sanc. eccle. l. sub pretextu.

¶ Concedens priuilegium inhabili ad aliqđ ius

uidetur illum reintegrare ad illud i.s. C. de in of. test. l. si quando. & qd ibi nõ.

¶ Ubi priuilegiũ conceditur ꝓpter aliquem finem consecutiuũ. cessante fine cessat priuilegiũ. ff. de manu. uindic. l. si collectaneus.

¶ Per augmentum maioris dignitatis quis non perdit priuilegium minoris. l. eos. C. de excu. mu. li. x. C. de digni. l. ii. & C. de prin. agen. in re. l. fi.

¶ Licet cessat priuilegium non tamen cessant reliquie. l. ea lege. C. de ex. mu. li. x.

¶ Socius doctoris gaudet priuilegio doctoris. uide in ꝓhe. ffoꝝ. § illud uero.

¶ Priuilegium datum a iure pretextu imbecillitatis perditur dolositate. ff. ad uelle. l. ii. § v.

¶ Affectio sanguinis non inualidat concessionem priuilegii. ff. de sena. l. fi.

¶ Priuilegiatus utitur contra priuilegiatũ suo priuilegio quando utriusq; ius potest esse saluum ff. de mino. l. si apud minorem.

¶ Si priuilegium imprimat effectum a tempore date uel presentationis & scientie. uide in. l. qui absente. ff. de acqui. pos. C. de repu. here. l. licet. l. cum pater. § surdo. ff. de le. ii.

¶ Priuilegium actionis concessiuum durat tanto tempore quanto durat actio. l. omnes. C. de ꝓscrip. xxx. an.

¶ Priuilegium quoddam est personalissimũ qd non est ad aliquem finẽ transmissibile. ff. de usuf. l. defuncta. C. de anno. mili. l. i. li. xi. Quoddã est personale in quo succedunt certe persone. ff. de iu. imu. l. i. § personis. Quoddã reale qd transit ad quemlibet heredem uniuersalem si hoc actum sit ut in feudo. Cy. in. l. liberti. C. de oper. liber. Quoddam realissimum quod transit ad quemlibet successorem particularem ita qd potest uendi & alienari. quia hoc pecto concessum est. x. coll. de feu. non ha. ꝓpriam na. feu. c. i. nõ in. l. fi. ff. de constitu. prin.

¶ Priuilegia liberatoria presumuntur realia nisi sint contra rationem naturalem. ff. ꝙ quisq; iu. l. iii. § antepenul. Si uero sunt obligatoria presumũt personalia. uide Spe. ti. de instru. edi. § nũc autem. ꝟ. item qd non fuit. uide Bal. plene in. l. fi. ff. de consti. prin.

¶ Priuilegium quod quis habet ex persona alterius non potest eo inuito exercere. ut. l. si iudex circumuento. & ibi Bar. ff. de mino. de quo dic ut ibi plene nõ. do. Bal.

¶ Habens priuilegium ne conueniatur nisi inquantum facere possit non utitur eo cum fratre suo. ut. l. uerum. § i. ff. pro socio.

¶ Habens priuilegium ne cõueniatur nisi inquantum facere possit perdit illud. si dolo desiit posse facere. d. l. uerum.

¶ An destructa ecclesia & refecta duret idẽ priuilegium uel resur gat. uid. ff. de usufr. l. qui usufr. ibi uide Bar.

¶ Ab omni priuilegio dolus excluditur. ideo quilibet priuilegiatus ex dolo perdit priuilegium. ff. pro socio. l. uerũ. in ꝓn. & § tempus.

¶ Priuilegia debent produci in loco tuto & congruo. in. c. cum persone. de priuile. li. vi. concor. c. accepimus. de fi. instru. ubi Io. an. adde qd no. Bal. in. l. debitores. C. de fi. instru.

¶ Priuilegium concessum regi non extendit ad eius filios uel regnum nisi fiat mentio in. c. ne aliqui. de priuile. li. vi.

¶ Priuilegia quandoq; conceduntur ꝑsonis quandoq; ordini seu loco ut dicto. c. ne aliqui & an ꝓuilegium quod potest pariter respicere personas & locũ uideatur concessum personis an loco uel ordini. uid. per. do. pe. de anca. in dicta. c. ne aliq.

¶ Priuilegium concessum alicui & suis posteris non extenditur ad posteros natos ex feminis. ut. l. i. C. de iu. imu.

¶ Paciens aliquid fieri contra priuilegium suum in uno actu uel articulo nõ preiudicat sibi in aliis si id qd passus est fieri erat actus particularis. secus si uniuersalis. conclusio est Bar. in. l. qd ad tempus. § fi. ff. de decu. ar. eoꝝ qui nõ. per glo. in. l. si. C. de priuil. uete. Cy. in l. uolũtarie. C. de execu. tu.

¶ Priuilegium non debet interpretari contra ꝓuilegiatum. nõ. Bal. in. l. si ruffinus. C. de testa. mili. ex quo infert ꝙ q ex principio debent tractari ut ciues intelligi debet quo ad fauores nõ quo ad detrimẽta qd etiã dixit Bar. nõbiliter in. l. iii. § si emancipatus. ff. de contrata.

¶ Si studio paduano conceduntur omnia priuilegia studii bonnieñ. & destruatur postea studium bononieñ. non ꝓpterea studiũ pad. perdit sua priuilegia. sm Ia. bu. in. l. omnia. C. de epis. & cle. de quo uide ibi plene per do. Bal.

¶ Appellatione priuilegii intelligitur de spetiali non de incluso corpore iuris. ut. l. ii. § legatis. ff. de iudi. & uide ibi Bar. in. § fi. in fi.

¶ Per legem generalem nunq̃ derogatur priuilegio spetiali nisi de ipso fiat mentio. C. de silen. l. decurionum. li. xii. in glo. Bal. in. l. nemo plures. ad fi. C. de sa. san. ec.

¶ Quando ecclesia ciuitas uel castrum destruitur ꝓpter delictum statim perdunt omnia priuilegia. Si autem destrueretur ab hostibus uel occuparetur a tyrannis uel uniretur alteri loco non perdentur sua priuilegia nec qs desineret esse municeps illius loci uel clericus illius ecclesie. Inno. de no. oper. nun. cum ex iniuncto. in glo. quicqd. in ꝓn. & ꝟ. sin autem ab hostibus.

Prius

De hac dictione. uid. Bar. in. l. i. C. de no. codi. compo.

¶ Hec dictio aliquando est nomen aliquãdo est aduerbium. & in quo differant nõ. Archidia. de rescrip. c. capitulum. & eo. ti. duobus. li. vi.

¶ Prius non semper denotat ordinẽ. ff. de euic. l. si seruus. de uer. signi. qd dicitur. xxvi. q. ii. priusq̃. & qd ibi nõ. glo.

¶ De ista dictione uide pau. in cõmento suo de resti. spo. in litteris super eo. ꝟ. aliud. in. c. capitulum sancte crucis. de rescrip. super eo. ꝟ. & in. ꝟ. cum cui. de preben. li. vi.

Pro

De significato huius dictionis. nõ. Archidi. lxiii. di. agathosa. ubi aliquando importat causam finalem aliquando efficientẽ Bar. dicit ꝙ tantum ualet dicere. facio pro titio. quantum facio nomine titii. in. l. fideicõmissa. § plerumq;. ff. de le. iii.

¶ Hec dictio aliquando auget. ff. de postulan. l. cui eoꝝ. Archidia. i. q. i. iudices.

¶ Differentiã inter ꝓpter & pro. uid. per Io. an. in. c. petistis. de priuile. de elec. quia ꝓpter. adde Bal. in. l. i. C. si seruus exte. ad fi.

¶ Hec dictio pro facit modum Bar. in. l. lucius. §. a te. ff. de le. ii. plene in. l. quibus diebus. §. termi nus. ff. de condi. & demon.

¶ De hac dictione. uide in. l. cum scriptum. ff. de do. prele.

¶ Pro dote. i. loco dotis. ff. de do. prele. l. uir uxori. & l. seyo. ff. de uer. obli. l. cum stipulati sumus. l. si non singuli. C. si cer. peta. C. de non nu. pecu. l. in contractibus.

¶ Pro notat improprietatez uerbi. ff. q satisda. cogan. l. i. §. nurus.

¶ Pro se. i. nomine suo. ff. de postula. l. i. §. i. pro te. i. nomine tuo uel ad cōmodū tuum. ff. cōmo. l. si ut certo §. nunc uidendum. facit. ff. de offitio eius cui man. est. l. & si pretor. hec dictio pro sumitur pro pcul. ur. ff. de offō pcon. l. i.

Probabile

Idest iustum sm Inno. de ap. bone. Archidia. in. c. i. in fi. de ap. li. vi.

¶ Probabilitas excusat. ff. loca. l. dominus. §. fi. C. de quest. l. milites. nō. Archi. xi. q. iii. eos. de elec. c. i. in fi. li. vi. de ap. ut debitus. & c. bone eo. ti. ubi Inno.

¶ Eligi debet id qd est probabilius. ff. de euic. l. pater. de resti. spo. litteras. & in cle. i. de summ. tri. & ibi nō.

¶ Arbitrio iudicis relinquitur quid sit probabilius. nō. de uer. sig. cum olim.

¶ Probatos oportet eligi non probandos. uerbum est beati bernhardi ad eug. nō in cle. dudū de sepul. in glo. beatus. Bar.

Probatio

Extimatio rei furtiue per iuramentum actoris probatur. Bar. in. l. in actionem. ff. de furti.

¶ Omnia delicta dolo cōmissa probantur per iuramentum actor. ff. de furtis. l. qui tabulas. ff. de in li. iuran. l. in actionibus.

¶ An sine alia probatōne credatur ei qui dicit se putasse dominum nō uetaturum uide Barto. in. l. falsus. §. qui alienum. ff. de fur.

¶ Qualiter probetur q testator uoluerit duplicare legatum. Barto. in. l. lucius. i. ff. de le. ii.

¶ An actor qui habet intentionem fundatam posset in se suscipere onus probandi. dic q sic non tn potest compelli p hoc. l. cū uirum. C. de fideig. & ibi nō. facit de proba. c. ii.

¶ Reus quandoq sumit onus probandi et tūc ei mos gerendus est. ff. de proba. l. circa. C. de inoff. testa. l. liberi. C. de proba. l. actor. Dy. i. regula. nō licet. li. vi. et de off. dele. cum contingat. de resti. spol. ex conquestione. et quod ibi nō. Innocen. ii. q. vi. exceptio.

¶ Quando agitur contra homines ul cōtra loci dnm de damno dato in illo loco. q̄liter debeat pbari damnum. uide Barto. in. l. ne quid. ff. de ince. rui. naufra.

¶ Qualiter probetur scientia alicuig. uide in. l. i. ff. de recepta. et. l. eisdem. ff. de accusa.

¶ An peobatio criminis sine qualitate adiecta pficiat ad condemnationem. Bart. in. l. denunciasse §. quid tamen. ff. de adul.

¶ Que sint sufficientes probationes in crimine adulterii. Bar. in. l. capite quinto. ff. de adul.

¶ Qualiter probetur error iuris. Bar. in. l. si adulterium cum incestu. ff. de adulte.

¶ Si dico q talis ex forma statuti non debet audiri quia nō soluit collectas qualiter hoc pbetur uide Bar. in. l. in illa stipulatione. ff. de ꝟ. obli.

¶ An plures species probationū non plene simul iuncte faciant probationem plenam. Barto. in. l. i. §. idem cornelio. ff. d questio. glo. dicit q sic. in. l. proprietas. C. de proba. Barto. in. l. admouendi. ff. de iureiuran.

¶ Que peobatio sit ualidior cum tormentis uel sine. Barto. in. l. i. §. quesitum. ff. de questio.

¶ Qualiter producat et probetur statutū unius terre in alia terra et qualiter probetur plus contineri in statuto q̄ sit peoductum. uide Barto. ff. de no. ope. nun. super rubrica.

¶ An plures solutiones de preterito probent obligationem de futuro. Barto. in. l. i. §. deniq. ff. de aqua plu. ar.

¶ Qualiter probetur quem fuisse deputatū ad aliquod officium uel ministerium. uide Bar. in. l. i. §. famile. ff. de publica.

¶ An et quādo sit necesse probare qualitatem superfluo appositam in libello. Barto in. l. diuus. ff. de re iudi. et in. l. i. §. idem quesitum. ff. de aqua plu. ar. ubi etiam Barto.

¶ Qualiter probetur quem esse uel fuisse infirmum. uide Bar. in. l. quesitum. ff. de re iudi.

¶ An et quando ius commune uel consuetudinarium ul statutariū seu municipale probetur. uide ff. de confes. l. nō fatetur. et in. l. omnes populi. ff. de iusti. et iure. ubi de hoc.

¶ Sufficit in eadem causa unum articulum pbari per testes alium per instrumenta. uel aliam speciē probationis. sm Bar. in. l. qui stichum. ff. de cōfes.

¶ Cui incumbat probatio qn̄ dicitur uenditiōem non esse rite factam. Bar. in. l. fi. ff. de sepa. bo.

¶ Qualiter probetur fraus in alienatione facta. uide Bar. in. l. si quis stichū. ff. que in frau. credi. ubi etiaz tractat qualiter probetur quem scire uires sui patrimonii.

¶ An & qualiter nerua posset probari. Bar. in. l. in illa stipulatione. ff. de uer. ob. et in. l. i. ff. de iti. actu q priua. dixi sub dictione negatio.

¶ Quis modus sit probandi instrumentum publicum qd non apparet. Bar. in. l. ii. §. diuus. ff. de iure fi. & in. l. i. ff. si cer. peta.

¶ Quis habet probare fideiussorez non esse soluendum. uide Bar. in. l. si dubitetur. ff. de fideius.

¶ Qualiter probetur quem esse pauperem uel diuitem. uide Ia. de are. in. l. moschis. ff. de iure fis. Bar. in. l. si constante. i prin. ff. so. ma. Cy. in. l. ubi adhuc. C. de iure do. ubi Bar. & in. l. in illa stipulatōe si kl'is. ff. de uer. ob.

¶ Probationes facte ante litem contestataz circa negotium principale nichil ualent. glo. in. c. de testibus. in fi. de testi.

¶ Qualiter probetur in nullius bonis esse. Bar. in. l. rem que nobis. ff. de acqui. pos.

¶ Qualiter probetur continua possessio Cy. & Bar. in. l. pe. C. de prescrip lon. temp. Spe. ti. de proba. §. i. ꝟ. sed queritur. Bal. in. l. fi. C. de edic. di. adria. tollen.

¶ An probationes facte extra dilationem dataz ad peobandum ualent. Bar. in. l. qui in crimine. ff. de adulteriis. & in. l. pperandum. C. de iudi. Spe. ti. de dila. §. uidendum.

¶ Probatio debet fieri iudici non parti ·glo·ordinaria·in·l·qnquaginta·ff·de proba·

¶ An probationes facte coram arbitro faciunt fidem coram iudice· Bar·in·l·cum antea·C·de arbitris·& ·l·is apud quem·C·de eden·& ·l· cuz lite mortua·ff·iudi·solui·

¶ Cui incumbat onus peobandi cum negaret instrumentu publicum uel scriptura priuata·Bar·in·l·i·C·de iura·calum·

¶ Quis prius teneatur probare excipiens uel replicans·Io·an·in regula frustra·li·vi·& nõ·in·c·a nobis·de excep·

¶ Qualiter fiat probatio contrarie uoluntatis testatoris qualiter sit presumpta tacite a lege·uide Bal·in·l·quamuis·C·de ipu·& al'·substitu·

¶ Qualiter fiat probatio tacite uoluntatis contra expresse scriptam·uide in l·cum pponebatur·ff·de le·ii·Quid in contrahentibus qualiter fiat probatio contrarie uoluntatis·uide glo·& qđ ibi nõ·in·l·iurisgentium·§·qđ uere·ff·de pac·

¶ Quid sit probatio·uide Inno·in·c·forus·đ·ꝟ·sig·ubi etiam uide quid sit argumentuz·adde nõ·C·de pba·super rica·& ·C·de rei uen·l·indicia·

¶ Probatio incumbit actori quando alteri non plus altero credit Secus si pro actore presumat ita nõ·Inno·in·c·abbate·de uer·sig·

¶ Probatio que non prodest dicitur impertinens & non debet admitti·ita nõ Inno·in·c·inter dilectos·de excessi·prela·& de officio de le· cum contingat·

¶ Probatio de conscientia admittitur per iuramentum purgationis·ita nõ·Innocen· in·c·bone·de electio·

¶ Probatio recepta ualet nisi sit talis que reci pi nõ debuerit·ita nõ·Inno·de fi·pbi·cõstituurus·

¶ Probatio simplex non sufficit sed requiritur qualificata ·ita nõ ·Innocen ·in·c· statuimus·de officio dele·

¶ Interesse probatur per iuramentuz contra omnem uim siue sit expulsiua siue ablatiua siue turbatiua·Inno·in·c·sup eo ꝙ me·cá·Bar·in·l·si duo §·fi·ff·uti possi·

¶ Quid operetur probatio criminis obiecti in modum exceptionis·uide Inno· & Hostien· in·c·fi·de ordi·cogni·

¶ Probatio indirecta potest fieri etiam testibus publicatis·Inno·de do ·& contu finem·casus est in·c·ex tenore·& ·c·series·de testi·

¶ Uerbum probationis simpliciter a lege platuz intelligitur de plena seu semiplena fm qualitatez negocii glo·est in·l·ii·C·de carbonia·edi·

¶ Ubi certa probatio haberi non potest recurrit ad coniecturas Bal·in·l·filium·ff·de his qui sut sui uel alie·iuri·

¶ Probans per unum testez numerationem per alium confessionem an debeat obtinere quasi plene probauerit·dic ꝙ nõ·quia tales testes sunt singulares·Bar·in·l·si ex cautione·C·de non nu· pe·uide ad hoc ꝙ in simil habet per doc ·& per·tex·in·c·fi·de succes·ab intesta·

¶ Facultas probationum non est angustanda·nõ·C·de here·l·pe·C·de iuriu·l·generaliter·ff·de testibus·l·iii §·que augmenta·

¶ Quis dicitur aliquid probare eo ꝙ non probatur contrarium·C·qui mili·non poss·l· super seruis·li·xii·

¶ Unum factum peobatur per aliud·xii·q·ii·quatuor·de conse·di·iiii·si nulla·

¶ In causis extraordinariis possunt probationes fieri usqz ad sententiam ·Spe·ti·de renunc·& cõclu·§·i ·ꝟ·& scias·

¶ Licet regulariter actore nõ pbante reus debeat absolui·ut·l·qui accusare·C·de eden·& in·c·cũ ecclesia·de cau·pos·& pprie·quedam tamen sunt que in ipsum reum trãsferunt onus probandi·de quibus uide Spe·ti·de proba·§·i·ꝟ·nunc ad ppositum·& sequenti·

¶ Qualiter pbet cõmunis opinio·uid·Spe·ti·de proba·§·i ·ꝟ·sed queritur·al'·ulterius·queritur·

¶ Qualiter probetur quem esse tabellionez si negetur·Spe·ti·đ instru·edi·§·restat·ꝟ·illud autẽ·

¶ Qualiter & per quos probetur res fuisse surreptas·Spe·ti·de furtis·ꝟ·in sum·

¶ Qualiter probat creditor se amisisse pignus·uide Spe·ti·de pigno·§·i·ꝟ·sed aliter·& se·

¶ Quid debeat creditor probare in actu ypotecaria·Spe·ti·đ obli·& solu·§·i·ꝟ·sed qd·&·ꝟ·se·

¶ Qualiter probantur expense damna & interesse·uide Spec·titu·de fruc·& inte·in prin·et·ꝟ·illud·& se·

¶ Qualiter probetur infamia·Spe·ti·đ inquisi·§·nunc tractemus·ꝟ·quid si ille·

¶ Qualiter probetur amissio instrumenti· uide Spe·ti·de instru·edi·§·restat·ꝟ·illud quoqz·

¶ Qualiter probetur minor etas·spe·ti·đ accu·in pn·& ti·de resti·in inte·§·i·ꝟ·sed cuiusmodi·

¶ Argumentum a cõmuniter accidentibus trãsfert onus probandi in aduersarium ·uide Auge·in·l·in fideicõmis·in prin·ff·de usur·

¶ Que & qualis probatio requiratur in causis summariis·Bar·in·l·si quis a liber·l·si qs ex his·ff·de li·agno·

¶ Illud dicitur probari euidenter quod probat ex uerisimilibus coniecturis· glo ·nobilis in ·l· si plures·ff·de uul·& pupi·facit·l·testamento·ff·de probatio·

¶ Probatio per unum testem est suffitiens in paruis causis·uide glo·nõbile in·l·ii·§·si dubitet·ff·queád·testa·ape·qđ nõ·qz quotidie acidit addẽ qđ nõ·Bar·i·l·de miore·§·torméta·ff· đ qõstio·

¶ Probatio summaria ante litem contestatá fit per iuramentum·& ita seruat consuetudo·glo in auten·de litigio·§·si uero·

¶ Probatio plene fit ex pluribus indiciis·glo·ẽ singularis in·l·iii·§·eiusdem·ff·de testi·

¶ Quando filiusfa·intendit probare ꝙ se gesserit pro patrefamilias qualiter deponant testes·uide Bal·in·l·si pater·C·si aduer·rem iudi·

¶ Probatio facta coram iudice seculari sup matrimonio facit fidem coram eccl'iastico·spe·ti·de conuen·& reconuen·

¶ Probationes facte super eo qđ est deductuz per modũ exceptionis non opitulatur etiam inter easdem personas si id in alio iuditio deducat per modum actionis nisi interuenisset confessio partis·Inno·in·c·dilectus·de or·cogni·in glo·cogentur·iuncta glo·nullatenus· uide eundem de elec·per inquisitionem·

¶ Probatio semiplena ex parte rei impedit sacramentum deferri actori qui habet plenam·glo·

in l.i.C. qui & aduer. quos.

¶ Probatio dicitur plena que iure est. dictum e Bar. in l.iii. §.i. ff. si cer. peta.

¶ Probacio ad fundandam intentionem alicuius non potest fieri summarie licet statutum admittat probationem summariam puta dicit statutum qd stetur iuramento actoris in omni causa aliquis conuenitur quia contraxit cum ticio & ticius negat se contraxisse nunquid stabitur iuramento actoris q contraxit certe non licet ex forma statuti staretur in decisione. dicit Io. an. in c. romana. §. cōtrahētes de foro compe. li. vi. Bal. in l. iiii. C. si contra ius uel uti. pub.

¶ Probatio debet concludere d necessitate. nō. in l. multum. C. de libe. cau. de pba. in pñtia.

¶ Probatio dominii facta in actione ad exhibēdum. non sufficit ad probandum dominium in reē uendicatione. ita dicit Bal. in l. fi. C. d eden.

¶ Probatio facta in causa ciuili facit fidē i causa criminali. nō. Bar. in l. iii. §. si quis dolo. ff. d tabul. exhi. Cy. in l. i. C. quando ciui. ac. pīu. crimi.

¶ Quis debeat probare quando opponitur contra sigillum litteras uel caracteres Spe. ti. de procura. §. ratione autē forme. ỽ. in qd nō fuit facta.

¶ Qualiter probatur aliquam esse meretricem. dic q ex coniecturis puta quia nisi sinat iuuenes intrare domum suam &c. la. bu. quez refert & sequitur. Bal. in l. neq natales. C. de proba. uide gl. in. c. uidua. xxxiiii. di. que aliter nominat & diffinit meretricem.

¶ Qualiter probatur q quis occidit aliū ad sui defensionem. dic q ex coniecturis. de quibus p Bal. in l. i. C de confes.

¶ Probatio aliter facta q in forma iudicii non ualet in contradictorio iudicio. Inno. de proba. quoniam contra. glo. in l. i. C. quo. bono.

¶ Probatio summaria sufficit in possessorio. de pba. c. qm. & c. licet causam. per Inno.

¶ Si probatur per tres testes ubi duo sufficiūt parum prodest aduersario obicer contra unum uel appellare. ita nō. Inno. de ap. super eo.

¶ Probatio dubia non releuat uel prodest probantī. nō. Inno. in c. in presentia de pba. facit l. i. § si quis. ff. deposi. & l. fi. ff. de preto. stipu. casus est in preallegato. c. in presentia.

¶ Ubi quis astrinxit se ad probandum plura non sufficit probare unum. nō. de pba licet. adde Bal. in l. ticia. ff. so. ma. facit tex. cum ibi nō. in l. iii. §. hoc autem. ff. de iti. actu q priua. glo. in ỽ. defecerit. in c. i. de elec. li. vi. lacius nō. in cle. in gle riis. de elec. ubi glo. & doc.

¶ Probatio alias non est sufficiens quando actus non plene patet ex uisu. ita nō. Ab in c. preterea. de testi.

¶ Sola probatio non habet paratam executionez nisi transeat in sententiaz confessionem uel iuramentum. glo. est singularis in l. sed & si possessori §. pe. ff. de iureiu.

¶ Qualiter probetur filiacio & qualiter formetur articulus. Item qualiter probetur quem esse natum ex legitimo matrimonio. Ange. in l. i. ff. de probatio.

¶ In defectum probationum aliqui admittūtur qui alias non admitterentur. C. de here. l. pe. ff. d questio. l. quotiens. ff. de proba. l. cum proba. §. ui. §. si ea res.

¶ Per exteriora probantur interiora. institū. d re. diui. §. pauonum. xxvii. q. i. ut liqua. et. xxxi. q. i. si uirum. & ibi Archidia. & uide d peni. di. i. quem penitet.

¶ Non debet quis admitti ad probandaz id qd ꝓbatum non prodest. C. de probationibus. l. ad probationem. de offō dele. cuz cōtingat. & qd ibi nō. Hostien. xxiiii. q. i. pudenda.

¶ Qui probare non potest taceat & non nocebit sibi taciturnitas. de elec. ut circa. in fi. li. vi. i. q. vii. non potest.

¶ Non sufficit probare nisi quis probet per modum ad quem se obtulit & astrinxit ad probandū ff. de edil. l. denunciasse. §. quid tamen. ff. ui bo. rapto. l. iiii. §. hoc autem. de quo in c. cum cōtingat. de offō dele. nō. Inno. de foro cōpe. cum sit generale. de proba. licet. de priuile. ex parte. Dy. in regula nullus pluribus. li. vi.

¶ Is qui dicit se amisisse instrumentū legationis uel delegationis qualiter probet & an per testes uide de priuile. cum olim essemus. xcvii. di. c. ul.

¶ Quandoq non deficit ius sed probatio. ff. de testa. tu. l. duo sunt titii.

¶ An admittatur uolens probare id qd non est uerisimile. uide de presump. non est. & d conces. preben. post elec.

¶ An reus tenetur edere actori iura sua ad probandum intentionem suam. dic q non. de proba. c. i. fallit in casu fiscali. ut l. iii. ff. de eden. fallit in odium usurarum. in cle. i. de usuris. fallit in causa matrimonii. ut nō. Io. an. in addi. spe. ti. de instru. edi. §. uidendum. ỽ. ex predictis. Eadem ratione idem dicendum est in omnibus causis ual de fauorabilibus sicut libertatis alimentoꝝ dotis uel ad pias causas. ar. c. fi. de re iudi. sm do. An. & moderncs in preall. c. i. de proba.

¶ Quando probationes sunt utriusq pares cui parti magis credatur. gl. et Bar. in l. ii. duo patroni. ff. de iuriu. doc. in l. i. C. uti possi. de prel. a. licet causam. adde nō. per Cardina. in c. i. de iugi. in. ii. q.

¶ Quis debet probare an creditor dicens dolez uel culpam interuenisse in amissione rei uel debitor dicens casum fortuitum. uide Cy. et doc. in l. si creditor. C. de pigno. actic. Bar. in l. si quis ex argentariis. §. fi. ff. de eden.

¶ Si allegatur factum qualificatum an sufficiat probarē factū sine qualitate. nō. in l. habebat. ff. de institō. & l. pretor. ff. ui bo. rap. Bar. in l. diuus. ff. de re iudi. Inno. de proba. licet causaz. moderni. de iudi. exhibita. Bal. in l. ticia. ff. so. ma. faciunt. nō. in c. ii. de rescrip.

¶ Quando actor dicatē nichil probasse. nō. Bar. in l. admouendi. ff. de iuriu. Bal. in auten. ei qui. C. de tempo. ap. doc. in c. fi. de iuriu.

¶ An scriptura dicens testem iuratuz deposuisse probet testem fuisse iuratum. Bar. in l. theopompus. ff. de do. prele. uide quod dixi sub dictione presumptio.

¶ Quis & quando dicatur habere liquidissimas probationes. glo. in l. tutor. C. de peri. tuto. que dicit q ille pro quo est presūptio iuris. facit tex. iūcta glo. de testi. significauerunt. ubi uide.

¶ Que dicatur euidens probatio. nō. de testi. in

Inte·auditis· de cau·pos·cum olim·de rescrip·cum contingat·glo·de elec·si forte·li·vi·de accu·quali ter·ii·C·si mi·se·maio·dixe·l·iii·

¶ Que dicatur euidens & manifesta probatio· nō·glo·de uer·signi·c·ii li·vi Archidia·xi·q·iii· horum·

¶ Que dicatur apertissima probatio·nō·de ex cep·pia·li·vi·in glo·plene per doc·de coba·cle·et mu·uestra·in·ii·op·

¶ Que dicatur plena & certa probatio·nō· gl· in cle·causam·§ pe·de elec·

¶ Appellatione probationis intelligitur de uera & plena·tex·est singularis·ff·de condi·& demō· l·lucius·

¶ An ualeat probatio facta non assignato termi no ad probandum·doc·in·l·i·C·de dila·Bar·in·l· in crimine·ff·de adult·ubi concludit quod sic·de quo etiam per eum in·l·ii·ff·de fer·do·Anto·& mo derni de proba·licet causaz·adde quod nō·Barto·in extraua·ad reprimendam·super·ꝯ·de plano·Spe· ri·de dila·§·uidendum·ꝯ·utrum·

¶ An ualeat statutum uel consuetudo restringēs uel amplians facultatem probandi·nō· de proba· c·ii·& c·ad nostram·adde quod quando agitur de pi culo anime iudex non tam debet remanere contē tus de probationibus sufficientibus & necessariis sed debet admittere superfluas·dictum est nota bile Inno·in·c·i·de frigi·bonus tex·e·ti·fraterni tatis ubi tu tamen uolens habere certitudine ple niorem·uide Inno·Hostien·& do·cardina·flo· in ·s·notabili·

¶ An iudex possit dare terminum ad probandū parte non petente·Bar·quod sic·in·l·i·C·de dila·& l·iii·§·hoc autem·ff·de dam·infec·& do·Anto· in·c·licet causam·de proba·quia ad iudicem spec tat accelerare iudicium non protelare·

¶ An dilationes probatorie censeantur esse per emptorie·Bar·quod sic in·l·si finita·§·iulianus ff·de dam·infec·l·ii·C·quomodo & quā iu·& in·l·fi·C· de dila·faciunt nō·in cle·i·de excep·

¶ An per illa uerba que solent apponi in senten tiis uidelicet uiso libello ꝛc·probentur acta·Bar· in auten·si quis in aliqua·C·de eden·nō·de pba· quoniam contra·de testi·cum a nobis·do·Anto· & alii moderni de fi·instru·c·i·

¶ An probans se tribus annis proximis soluisse presumatur semper soluisse·tex est singularis·in l·quicumque·C·de apo·pub·li·x·& ibi Bar·uidetur concludere quod sic·

¶ An petens se recipi in aliqua eccl'ia·debeat p bare illam ecclesiam esse soluendo·nō·glo·& doc· de presump·c·fi·

¶ Que dicatur leuis seu facilis probatio·nō·de accepe·in·ꝯ·lacti·quod nō·ppter statuta·

¶ An dicenti formam in aliquo actu esse serua tam uel personam esse ydoneam uel dicenti cōtra rium incumbat probatio·nō·Inno·de accu·super bus·compos·de elec·quod sicut·de eo qui fur·or·rece· c·fi·do·Anto·& moderni de elec·cum dilecti·

¶ An ad probationem alicuius iuris uniuersalis uel dignitatis suffitiat probare quasi possessione aliquorum iurium particularium sub illo contentorum uel exercicium actuum illi tantum dignitati con uenientium·no·Inno·de capel·mo·dilectus·de of ficio Archidia·dilecto·do·Anto·de cau·pos·c·fi· de elec·in genesi·de preben·dilecto·Io·an·de offi tio Archidia·ut nostruz de elec·cumana·de resti· spo·in litteris·ubi per Inno·& doc·bonus tex·de re iu·cum bertoldus·de reli·do·c·i·& quod ibi nō· ubi habetur quod ad probationem actuum sacramen talium probatur qui possessio irrationalium·quod nō·

¶ Ubi intentio alicuius est fundata de iure com muni dicens oppositum grauatur onere probandi nec sufficit semiplena probatio ymmo requiritur suffitiens & plena tex·est ualde nōbil'·de officio Archidia·ut nostrum·

¶ An & quando in actore non probante reus de beat absolui uel sibi imponi onus probandi·nō·C· de proba·l·actor·bona glo·vi·q·iiii·actor·

¶ An ualeat pactum quod quis non posset probare nisi per instrumentum·Spe·ti·de proba·§·uiden dum·ꝯ·sed pone quod·lap·in·c·ii·de pac·li·vi·

¶ Qualiter probetur crimen appositum alicui· uide glo·ii·q·vii·ipsi apl'i·de accu·super his·

¶ Quis debeat probare uel dicens aliquem ser uum uel ille dicens se liberum·Inno·de ser·non ordi·de seruorum·

¶ Quando agitur super aliquo indiuiduo quod est multiplicabile in illa spetie ut concludat pro batio debet esse de eodem·Ideo dicunt doc·lo·quod debeant fieri articuli super qualitatibus & inter signiis rei petite ut appareat si eadem est res peti ta & illa super qua fit probatio·nō·in·l·si rem· ff·de rei uen·Io·an·& doc·de prescrip·auditis·

¶ Reperitur prelatū aliqua bona acquisiuisse quis probabit uel heres quod de bonis patrimonialibus ac quisiuit uel ecclesia aut successor quod de bonis eccle sie & quid in dubio·nō·doc·in·c·iii·de pecu·cleri de testa·offieii·& c·requisisti·

¶ Qualiter probetur mulierez que dormiuit cū uiro esse uirginem·nō·glo·xxxii·q·v·satis·ubi glo·& quod per aspectum linteaminum quam nō p petuo ad pbandum aliquam fuisse corruptam·

¶ An probetur mala āministratio prelati hoc so lo quod patitur ruere edificia eccl'ie sue·glo·nōbilis quod sic in cle·quia contingit·de reli·do·que allegat ad hoc bona iura·

¶ Non probatur dominium per probationem so lutionis pensionis·cum olim·de resti·spo·glo·de ap·bone·

¶ Qualiter probetur dominiū·Spe·ti·de actio· & peti·§·sequitur·ꝯ·sin autem·uel Bar·in·l· rem que nobis·ff·de acq·pos·gl'·in·l·cū res·C·de p ba·Spe·ti·de teste·§·uiso·ꝯ·quid ergo·&·ꝯ·se· & ti·de loca·§·nunc hic·ꝯ·li·vi·Bar·in·l·ticia· ff·de solu·adde quod dixi sub dictione dominus uel dominium·

¶ Probatio que fit per instrumentum dicitur clara·tex·de re iu·abbate·li·vi·non autez que fit per indicia·tex·de regula·c·fi·e·li·

¶ Illa probatio dicitur notoria que constat ex actis·Inno·de appella·ex insinuatione·doc·de ·ꝯ· signi·cum olim·glo·de accu·euidentia·Inno·de fi·psbi·constitutus·doc·in·c·p tuas·de testi·de uer·signi·super quibusdam·in glo·i·contarium te nent doc·de coba·cle·et muli·uestra·& c·fi·uide Ro·conclusione·v·

¶ Que dicatur probatio liquida tex·& doc·de condi·ap·per tuas·ubi uide·

¶ Probans presumptiue si postea uere probet

contrarium non probabit. tex. de ele. ex. mi. ꝓposuit. q. nō. de elec. c. i. li. vi. in glo. in ꝟ. mentionē de ꝓcu. tn nostra. tex. sm ultimam lec. glo. in. c. iurauit. de proba.

¶ An dicens se legitimum debeat probare legitimitatez uel aduersarius oppositum nō. qui fi. sint le. lator. glo. de uer. sig. quid per nouale. Io. an. in regula infamibus. li. vi. glo. & doc. qui fi. sint le. peruenit. Archidia. de elec. si forte. li. vi. xxviii. di. presbiter.

¶ Probatio filiationis facta per creditores nō includit filium esse heredem. nō qui fi. sint le. qd̄ nobis. tex. e. ti. transmisse.

¶ Ubi requiritur certissima probatio nō sufficit presumptio Io. an. ad liberanciam. de iude.

¶ Non admittitur quis ad probanduz id qd̄ probatum non releuat de offō dele. cum contingat. & qd̄ no. in. c. peruenit. qui fi. sint le. de excep. dilecti. de spōsa. ad id qd̄ tex. ē cōgna. spiri. cotracto.

¶ Probatio uerificabilis in pluribus non inducit presumptionem. tex de proba. in presentia. de presumptio. illud quod limita nisi concludat intētionem in utroq; casu in quo uerificabilis est. ut est tex. qui fi. sint legit. per tuas. et qd̄ ibi nō.

¶ Qualiter probetur prescriptio. glo. xx. q. iii. c. ii. glo. & doc. in. c. accedentibus. de priui. Bal. x. coll. si de feu. controuer fu. inter. do. & uasal. c. si quis. Io. an. in. c. si diligenti. de prescrip.

¶ Quis probet si actor dicit certas probationes sibi deficere & reus negat. Io. an. in addi. Spe. ti. de teste. §. qualiter. ꝟ. si actor.

¶ Quando agitur de causa non inferente graue preiudicium non requiritur ita plene probātio. glo. in. c. ex insinuatione. de procura.

¶ Non sufficit aliquid allegare in iudicio si non probetur. tex. in. c. cum super. de conces. preben. de re iudi. cum super. in. c. suborta. Archidia. in. c. solet. de sen. ex. li. vi.

¶ Petens beneficium non artatur ad probāduz illud includi in litteris suis quando prima facie uidetur includi. no. in cle. si. de rescrip. i. gl. pe.

¶ Semper incumbit onus probādi petenti actū fieri quando agitur de probatione eoz que sunt actu a sui natura Genze. i. cle. si. de rescrip. facit glo. in. c. uenerabilibus. §. si. de sen. ex. li. vi. facit qd̄ nō. Inno. de deci. dudū. & ē. testi. fraternitatj.

¶ Non dicitur plena probatio etiam si constat presumptione uehementi. tex. in. c. accusans. de hereti. li. vi.

¶ Quis debeat probare si rescriptum est gratia uel cōmi. Io. an. in. c. si cui. de preben. li. vi.

¶ Sufficit probare partem articuli concludentis intentionem licet non probetur totus. de proba. ꝓposuisti.

¶ Sufficit actori probare intentionem suam pma facie concludentem licet per aduersarium possit allegari aliqua qualitas extrinseca que elideret suam intentionem si aduersarius illam non allegat. gl. in. c. cū contingat. de rescrip. secus si illam allegat & sit talis que requiratur ad fundādam intentionem suam. glo. pe. in. c. nonnulli. de rescrip. glo. in ꝟ. ad suspitionez. in. c. ex parte decani. e. ti. nō. de senten. ex. uenerabilibus. in glo. pe. li. vi.

¶ Ubi unus actus constat ex diuersis acti bus s paratis sufficit probare primum & ultimuz quia tunc medius presumitur. glo. & doc. de priuile. accedentibus. glo. xvi. q. viii. c. ii. glo. in ꝟ. mandato. de rescrip. ex parte decani.

¶ Quis debeat probare quem fuisse contumacē nō. ii. q. vi. quisquis. in glo. fi. & adde quod talis probatio potest fieri absq; iuri solēnitate. Archi. xi. q. iii. certum.

¶ Qualiter probetur aliquid constare euidentia facti. uide Spe. ti. de proba. §. uidendum. ꝟ. qd de auditoribus. as. ꝟ. iiii.

¶ Qualiter probetur qd̄ quis actum fecit animo irato. uide tex. de conuer. coniuga. dudum.

¶ Licet statutum repellat a potestate probandi contrarium eius qd̄ fuit probatum in iudicio nō tamen tollit facultatem reprobandi probationes quibus illud erat probatum. uide Io. an. in. c. fi. de hereti. li. vi.

¶ Difficile est probare ortum infantie. uide Archidia. xi. q. iii. in cunctis.

¶ An due semiplene probationes faciunt unam plenam. Bar. qd̄. sic. in. l. admouendi. ff. de iuriu. dixi aliquid. s.

¶ Qualiter probetur in detrimentum. nō. in. c. si cautio. de fi. instru.

¶ In probatione consanguinitatis qualiter sit ꝓcedendum. uide in. c. series. de testi. & c. licet. e. ti. & in. c. tua. de consan. & affini. xxxv. q. vi. de parentela.

¶ Quis debeat ꝓbar̄ etatem actor uel reus. dic ut habetur. lxxviii. di. presbiter. nō. de proba. in presentia. dixi sub dictiōne etas. & qualiter quis probet minorē etate. Spe. ti. de resti. in inte. §. quis autē. ꝟ. sed eiusmodi. Io. an. dicit q actor debet probare de regula. c. i. glo. lxxviii. di. presbiter. qd̄ nō. de proba. in presentia. glo in. c. constitutus. de resti. in inte. Archidia. in. c. si eo tempore. de rescrip. li. vi. Io. an. in regula infamibus. li. vi. in mercu. glo. bo. in. l. si minorem. C. de in inte. resti. mi.

¶ Qualiter per duo extrema probetur mediuz uide in. c. quia sunt culpe. xxviii. di.

¶ Qualiter probentur fores seu diuisiones parrochiaꝝ uide in. c. cum causam. de proba.

¶ Qualiter probetur quem non esse ydoneum. uide de elec. bone. i. & de presump. dudum.

¶ Uolens probare gestum tolleratum pro prelatum debet formare articulum. q se gerebat & cōmuniter habebatur pro prelato. Inno. de elec. nichil. adde qd idem. rō. de iui patro. consultationibus. ff. de conu. seruo. c. pe. qui filii sint le. transmisse. nō. de elec. qualiter. in glo. fi. de renuntia. nisi. in glo. ꝟ. dumtaxat. tex. de sen. ex. si iudex laycus. li. vi.

¶ Cur probatio sit ualidior per testes uel scripturam no. de prescrip. ad audientiam.

¶ Reipublice interest ut salua sit rerū probatio ne ꝟitas occultet. tex. i. extraua. debet. bo. viii.

¶ Qualiter citatus ꝓbz se fuisse ꝓpeditū. Io. an. in. c. i. de do. & contu. li. vi. in glo. iii. q. v. c. i.

¶ Qualiter possit probari ignorantia facti publici. nō. xii. q. ii. q. & humanis. in glo. fi.

¶ Quis habeat probare obseruantiam statuti. uide Io. an. in. c. ex parte. de consti.

¶ Ex uno facto inducitur probatō alterius facti

nō·xxviii·di·priusq̄·in glo·fi·

¶ Qualiter probetur qs ignoranter fecit actū· Archidia·ii·q·i·in primis· Bar·in·l·si cui·ff·d̄ accusa·nō·i·q·i·si quis a symoniacis ·& ibi nō· in glo ííi·

¶ Probationes que fiūt iudici nō dant sibi certum gradum ueritatis sed inducunt eū ad sic credendum·tex·iii·q·iii·§·item sepe·

¶ Potest iudex repellere reum qui non artat onere probandi licet petat se admitti ad probandum·tex·est·vi·q·v·c·i·

¶ Appellatione probationis simpliciter intelligit̄ de plena·Io·an·in·c·i·de elec·li·vi·nō·in cle·constitutionem·de elec·in glo·in·℣·fides·

¶ Qualiter quis probet se possedisse rez immobilem·tex·de excep·cum uenerabilis·Spe·eo·ti·§·probare·℣·sed queritur·do·Anto·de restitu·spo·cum ad sedem·melius de proba·licet causam·& de restitu·spo·cum uenisset·

¶ Quis dicatur deficere in probatione·uide Io·an·in·c·i·de elec·li·vi·

¶ Qualiter quis probet se fuisse impeditum in primo fatali·uide nō·in·c·cupientes·§·quod si p·xx·de elec·li·vi·& in·c·cū sit romana·d̄ ap·

¶ In his que dependent ab animo alicuius sufficit probatio per coniecturas·tex·de procurato·si quem·§·secus·li·vi·

¶ Agens possessorio retinende probet molestationem eoipso q̄d reus sibi contradicit iudiciuz prosequendo & litem contestādo Compos·& Io·an·de rescrip·mandatum·uide Innoce·de re iudica·suborta·

¶ Nulla probatio requiritur in actu quādo lex dicit q̄ iudex faciat ut sibi uidebitur expedire· Io·an·in·c·ii·de iura·calum·li·vi·

¶ Quis debeat probare bonam fidem ·Io·an·in ·c·ii·de restitu ·in inte·in gl̄·per monacos·circa fi·glo·& doc·de prescrip·si diligenti·

¶ Non sufficit actori probare specifice causam deductam in libello nisi probet locum & tempus ipsius cause·nō·gl̄·sup·℣·cause·gl̄·super·℣· tempus·in·c·abbate·de re iudi·li·vi·

¶ Qualiter quis probet se habuisse probabilem causam litigandi· Ab·in·c·i·§·ad hec·d̄ ap·li·vi·

¶ Due semiplene probationes etiā diuersi generis simul iūcte faciunt unā plenā·dixi·s̄·adde gl̄·in·℣·ueritate·in·c·dudum·ii· de elec· de proba·cum causam·Io·cal·in·c·ueniens·de testi·glo·iiii·q·iii·item sepe·do·Anto·in·c·ii·de iureiu·glo·in ℣·possessionis·xvi·q·iii·§·potest·Spe·ti·d̄ istru·edicio·§·nunc dicendum·in fi·

¶ Que sunt illa que inducunt semiplenam probationem·glo·& doc·in·l·in bone fidei·C·de iure iur·glo·& Bar·in·l·admonendi·ff·de iuriu· Spe·de proba·§·fi·in fi·

¶ Possessio contra ius releuat ab onere probandi quando iustificatur aliquo titulo·tex·de insti·cum uenissent·& ibi glo·in·℣·probata·uel quādo antiquata·d̄ his q̄ fi·a prela·cū apostolica ·ad materiam·uide doc·de procura·ex insinuatione ·aliquid·per Inno·super rubrica·q̄ me·cau·& in·c·i· de conces·preben·li·vi·In contrarium tex·de sen· si iudex laycus·e·li·et ibi glo et Io·an·super ea·glo ·iii· q·v·§·i·

¶ An reo assumente in se onus probandi nec eo p̄bante nec actore idem reus condemnet̄· glo·q̄ sic·in·c·i·ut eccle·benefi·contra·nō· doc· de offō dele·cum contingat·glo·in·l·circa·ff·de p̄ba·doc·de causa possessiōis·cū ecclesia·Inno·de resti·spo·ex questione·in glo·ii·& uide glo·vi·q·ul·actor·

¶ Qualiter probetur sententia uiri·nō·Hostie·in c·transmissa·de resti·spo·

¶ Qualiter probetur impedimentum condelegati·uide Io·an·in·c·cum plures·de officio dele·li·vi·

¶ In quo differat legitima probatio a fide indubitata ·uide doc·de parro·super eo·

¶ Qualiter quis probet suum interesse· glo ·& Archidia·iii·q·iii·q̄d fieri·glo·in·c·fi·q̄ me·cau·doc·de sen·excō·sacro·glo·insti·de uer·obli·§·fi·adde q̄d dixi·s̄·sub dictione interesse·

¶ Uerba enuntiatiua prolata ad alium finem nō inducunt probationem sed faciunt presūptionez·doc·in·c·fi·de successi·ab intes·Io·an· in regula·non licet·li· vi·de censi·cum olim·in glo·de mā·uide in dicto·c·fi·& in·c·si papa de priuile·li·vi·& in clemen·i·de probatio· glo· de testi· seriea· Inno·in dicto·c·cum olim·in glo·nō· adde q̄d dicam·j·sub dictione uerba·

¶ Quis artetur onere probandi electus uel el obicientes·uide Innocē·in·c·cum olim·de dolo & contu·in glo· magna·℣·fatemur· Archi· lxxviii· di·presbiter·Inno·de accu·super his·in glo magna·& in·c·innotuit·de elec·do·Anto·in·c·cuz oi lecti·de elec·& in·c·fi·de presump·

¶ An p̄batio facta in minus solemni iudicio ualeat·doc·in cle·constitutionem·de elec·

¶ An dicens actum factum a furioso debeat probare furorem uel alius sanam mentem·tex· & ibi doc·de suc·ab intes·c·fi·glo·iii·q·ix·iudicas·tex·de hereti·filii·li·vi·tex·& glo·in·c·sicut tenetur de regula·glo·xvii·q·i·consiluis·

¶ Probatio facta minus solemniter ualet & iudex ex ea pronūtiare potest quando iudiciuz erat tale in quo ex officio procedi potest·glo·in·℣·cupientes·§·caterum·in·℣·excludentes· e·ti· laud·in cle·constitutionem·e·ti·

¶ Qualiter probetur quem esse stultū uel nō sane mētis ·gl̄·xvii·q·ii·c·i· Archidi·xxiii·q·viii·conuenior·Io·an·in·c·uel non est·de tempo·ordi· Idem de suc·ab intesta·c·fi·bona glo· initiu· q̄d cum eo·super·℣·stultissimus·gl̄·xvii·q·i·stultos· adde quod dicam sub dictione stultitia·

¶ Probans canonicam institutionem succūbit si non probat se clericum·uide nō·in cle·constitutionem ·de elec·Io·mona·in·c·si iudex laycus·de sen·excō·li·vi·

¶ De modo probandi unionem uide laud·i cle·i·de sup·ne·prela·idem in extraua·execrabilis·in glo·magna·Io·an·regula·que contra·li·vi·i mer·

¶ Quis habet probare collegium fore licitum· Spe·ti·de acto·uniuer·in prin·Barto·in·l·fi·ff·de colle·illi·

¶ Quis artetur onere probandi an dicens quez precario possidere uel gratia an negans· Io· an · in·c· bone·ii·de postu·prela· in ·c·cuz ecclesia· de cau·pos·

¶ An probatio sit de substantia ordinis iuditiarii·nō·in ·c ·nostram·iii·de iureiu·ubi glo·pe·tenet q̄ sic·glo·de consti·ecclesia·Inno·de concessi·

prebend. post electionem. glo. ii. q. i. in sum. Spe. ti. de prepara. iudi. Inno. de re iudi. cũ bertoldus.

¶ Qualiter probetur quis malefidei possessor. gl. xvi. q. iii. dilcio. Bar. in l. celsus. ff. de usuc. gl. xvi. q. iii. c. i. glo. in ꝯ. subiectione. in. c. ꝑterea. ii. de transac. gl. in. c. si diligenti. de prescrip.

¶ De modo probandi quem esse uel non esse de aliqua uniuersitate. tex. de excep. cum uenerabilis. gl. xix. di. i. sum. tex. in. c. ii. de deci. nõ. in. c. i. de offõ dele. li. vi. in glo. ii. Io. an. in. c. bone. i. de elec. tex. in. c. a multis. de eta. & qualita. adde qđ probatur per matriculam. glo. in. l. eos. C. d. offitõ magis. mili. facit tex. in. l. si. C. de offi. prefec. ur. facit tex. viii. di. quo iure.

¶ Libri extracti đ archiuo publico probãt. tex. de proba. c. i. eo. ti. cum causam. de prescrip. ad audientiam. ibi de registro zc. & in. c. cum litteris. de resti. in tute. unde de proba. c. i.

¶ Ubi requiritur certissima probatio non sufficit presumptio. Io. an. de iude. ad liberandam.

¶ An probatio facta in uno iudicio faciat fidez in alio. doc. de proba. c. fi. de testi. causam. de ap. ad hec. Inno. in. c. cum dilectus de or. cogni. & ibi glo. ordinaria. & in. c. quoniam. ut lite. non cõtest. in ꝯ. summatim aliqđ per Inno. in. c. sollicite. de restitutio. spo. & in. c. per inquisitionem. de elec. Inno. de arbi. ex parte. & c. fi. de restitu. in inte. causa. glo. i. ꝯ. initio. In. c. abbate. đ re iudi. li. vi.

¶ Que probatio dicatur posse leuiter fieri. nõ. in. c. sepe. de ap. in glo. sup. ꝯ. facti questio.

¶ An sufficiat probare intentionem in gener̃ ul' derogatur in spetie. Io. an. in. c. i. de accu. li. vi.

¶ Dicens casum esse exceptum a regl'a debet illud probare. nõ. de regu. iuri. super. ꝑuca li. vi. in glo. i. in fi.

¶ An narrans qualitates ul' demonstrationes in libello uel rescripto necessitetur ad illas probandas. Inno. in. c. ex parte. de priuile.

¶ Dicens se inhabilem ad offitium ad quod est electus potest illud probare. tex. ii. q. vi. diffinitiua ꝯ. item si ꝓpter.

¶ An priuilegium probet capellas suas si dicitur eximimus talem locum cum tribus capellis suis. unde in. c. dudum. de priuile.

¶ Qualiter probetur ꝙ aliquis non consensit. nõ. glo. xx. q. iii. presens. in ꝯ. nunq̃.

¶ An dicatur probatum infra terminum eoipso ꝙ quis produxit testes non tamen sunt infra terminum publicate attestationes. Io. an. ꝙ sic. in. c. ꝑ pia. de excep. li. vi. pau. in cle. i. de conces. prebẽ.

¶ Quis artetur onere probandi dicens scelerate possidere uel negans Io. an. in. c. in nostris. de conces. preben.

¶ Dispositum a iure cõmuni non subicitur potestati al' necessitati probandi glo. in. c. conquerente. in ꝯ. mortuarioꝝ. đ offõ or. tex. de ap. sepe. In. tu. e. cũ inter. R. de elec. Archidia. in. c. ii. de restitu. spo. li. vi. Inno. in. c. olim. de uer. sig.

¶ Quis artetur onere probandi negans uel dicens sigillum uerum. glo. & Io. an. in. c. qđ super his. de fi. instru.

¶ Qualiter probetur ecclesiam esse de mensa. Hostien. de excep. cum uenerabilis. glo. in cle. i. de ex. prela.

¶ Agenti petitorio non sufficit probar̃ possessionem. Inno. in. c. illud. de presump. tex. de excep. cum uenerabilis. casus est secundum unum intellectum in. c. fi. de cau. posses. do. Anto. in. c. cũ ad sedem. de resti. spo.

¶ Factum plurium personarum ut notorium potest probari per duos testes. glo. ii. q. i. deus omnipotens.

¶ Qualiter probetur ꝙ aliqua ecclesia est in diocesi. uide tex. de censi. cũ olim. et ibi Inno. i gl'.

¶ Qualiter probetur qđ aliquis actus non est factus in iudicio. dic per productionem actoruz. tex. in. c. i. de lit. contest. doc. de resti. spo. sepe. de proba. qm contra.

¶ Qualiter probetur sigillum esse alicuius. Io. an. in. c. fi. de accu.

¶ Probatio est facienda non coram parte sed coram iudice. gl'. & Archidia. ii. q. vi. plerumq;. tex. de rescrip. statutum. §. cum uero. li. vi. glo. in c. solet. de sen. excõ. eo. li. in ꝯ. in iudicio. tex. in c. super litteris. de rescrip. in cle. constitutionem. §. insuper. de elec. glo. iiii. q. iii. §. item sepe.

¶ Si assignatus est terminus actori ad probandum quo pendente iudex dicit se uelle deliberar̃ & sic labitur terminus an audiatur actor uolens probare post terminum. glo. ꝙ sic. in ꝯ. iudicibi. in. c. cupientes. §. ꝙ si per. xx. de elec. li. vi.

¶ An possessori incũbat onus ꝓbandi. uide Inno. in. c. i. de restitu. spo. tex. de proba. ex litteris. de senten. excõ. si iudex laycus. li. vi. gl'. notabilis. ii. q. v. in prin.

¶ Non requiritur probatio ubi iudex potest ꝓcedere prout sibi uidetur. Io. an. in. c. ii. de iura calum. li. vi.

¶ An in beneficialibus sufficiat possidentem probare aduersarium ius non habere licet ipse non doceat de titulo suo. tex. de restitu. spo. audita. compos. de rescrip. mandatum. lap. đ preben. licet epus. li. vi. in glo. fi. de conces. preben. post electionem. Ro. conclusione. cccxiii. Spe. ti. đ teste. §. nunc uidendum. ꝯ. item agens. secus si nõ possideat. ut nõ. in preall'. c. post electionem.

¶ Allegans malam fidem debet illam probar̃. gl'. in ꝯ. inconcussaz. xvi. q. iii. uolumus. Archi. in. c. i. de ꝑscrip. li. vi. Io. an. in c. si diligenti. đ ꝑscrip.

¶ Opponens delictum semper artatur oner̃ probandi. Inno. in. c. cũ olim. de do. & cõtu.

¶ Quis dicatur deficer̃ in probatione. uide nõ. per Io. an. in. c. i. de elec. li. vi.

¶ Delegatio & subdelegatio probantur litteris delegantis. Inno. & Hostien. de proba. quoniam contra. doc. in. c. si a subdelegato. de offõ dele. li. vi. adde nõ. in. c. cum in iur̃. de offõ dele.

¶ An illud qđ est impossibile habeatur pro non facto. glo. de conse. di. i. solemnitates. tex. in. c. i. ordinarii. de offõ ordina. li. vi. tex. xxxii. q. v. xpiana. tex. de accu. cum dilectus. cũ glo. fi.

¶ An dicens quem esse professum aliquã religionem debeat illud probare. tex. ꝙ sic. xii. q. ii. c. i.

¶ Quis habet probare rẽ fuisse testatoris si aduersarius negat. Inno. ꝙ actor. in c. conquerente. de offitio ordi. in glo. nõ. quosdam.

¶ Qualiter quis probet se emendatum de crimine. uide glo. ii. q. vii. ipsi apl'i. de testi. testimonium. & c. super.

¶ Quis artetur onere probandi uel excipiens ꝙ

rescriptum sit falsum uel impetrans q̄ sit uerum. uide doc. in. c. i. de lit. contest. li. vi. Inno. in. c. ex parte de priuile. doc. de consan. & affi. quia circa. Io. an. io addi. Spe. ti. de clamdes. despon.

¶ An dicens testem subtrahere se odio uel amore a testificando artetur onere probandi uel testis se subtrahens q̄ non. no. glo. de testi. co. sup eo. Inno. eo. ti. c. i. in glo. i.

¶ Que debeat probare episcopus contra exceptum & ecōtra. Io. an. in. c. uenies. ꝺ uer. sig. li. vi.

¶ An possessio possit probari per instrumentū. glo. q̄ non. de rescrip. cum nobis. Archidia. ii. q. vi. sut quoq; ꝓ de possessione. pau. in cle. i. ꝺ seq.

¶ An petenti beneficium sufficiat probare semiplene ad hoc ut contra absentem adiudicetur sibi beneficium Io. an. in. c. i. de eo qui mit. in posses. li. vi. Et quid debeat probare. uide Io. an. post Inno. & Hostien. in. c. i. de conces. preben. li. vi. Inn. in. c. licet episcopus de preben. eo. li. Inno. in. c. transmissa de elec. & c. cum olim de dolo & contu. in glo. uidet ꝓ fatemur. Cōpos. de rescrip. mandatum Io. an. in. c. cum nostris de conces. preben. pau. in cle. constitutionem de elec.

¶ Quando duo petunt idem beneficiū & equaliter probant cui debeat adiudicari. Hostien. & Io. an. in. c. i. de eo qui mit. in pos. li. vi. & in. c. si a sede. de preben. eo. li.

¶ An contra publice factum admittatur probatio in contrarium. uide glo. fi. xv. q. vi. c. i.

¶ Qui artatur onere probandi in causa princi. pali artatur etiam in causa appellationis. Inno. in c. bone. i. de elec. in. ꝓ examinatione. in fi.

¶ Quando dicatur non probatū. Inno. in. c. sup eo. ii. de ap. do. anto. in. c. ii. de iureiu. Io. an. in. c. i. de elec. li. vi. in. ꝓ probatione. doc. in. c. apostolice. de ele. excō. minis.

¶ Non dicitur id probatum cuius contrarium probat aduersarius. tex. de elec. cū inter. R.

¶ An ubi requiritur scriptura possit fieri probatio per testes. doc. de priuile. cum olim. i. nō. de preben. si motu ꝓprio. li. vi. in glo. fi. glo. pe. i cle. per litteras. e. ti. glo. in. c. i. de sen. excō. li. vi. i. ꝓ. autentico. glo. lxxx. di. priuati. tex. de re iudica. si. cut. Angelus in consilio suo. xlix. pau. in cle. constitutionem. ꝗ. insuper. de elec.

¶ Quis artetur ad probandum illum fuisse notarium qui fecit instrumentum. doc. de testi. significauit.

¶ Si indiuo aliquid simile et tu dicis dissimile q̄s debet probare. uide doc. de consti. translato. Spe. ti. de dispu. & alle. ꝗ. post hoc. ꝓ. exempli. quoq. Archidia. xxii. q. ii. si quis.

¶ Qualiter probetur quē ordinatū fuisse. Inno. in. c. innotuit. de eo qui fur. ordi. re. Io. an. in. c. si iudex. de sen. excō. li. vi. Inno. de accu. super his. in glo. magna.

¶ An sufficiat probare genus comprehendēs diuersas spetes. uide Io. mona. in. c. i. de accu. li. vi. glo. in. ꝓ. spetiem. in. c. i. de excep. e. li.

¶ An si dicter statutum q̄d facta probatione aliqua non admittatur probatio in contrarium aliquo casu sit admittenda. uide Io. an. in. c. fili. de hereti. li. vi.

¶ Allegans qualitatem extrinsecam debet illam probare. quia non presumitur. de transac. ueniēs. faciunt nō. per Bar. in. l. sciendū. ff. de uer. ob.

¶ Negans quem posse facere actum sine certa solemnitate habet illud probare. uide Inno. in. c. innotuit. ad fi. glo. mag. de eo qui fur. or. rece.

¶ Qualiter quis probet se clericum. Io. an. in regula non licet. li. vi. de cleri. pere. c. ii. Inno. de accu. sup his. dixi aliquid. s.

¶ Interesse proueniens ex maleficio probaẽ per iuramentum. Io. an. in. c. i. de sen. excō. li. vi.

¶ Ubi res talis in qua non potest haberi uera & certa probatio sufficit probaẽ per indicia. gl. pe. in. c. transmisse. qui fi. sint le. glo. in. c. ii. de arbi. in. ꝓ. si cognouerint. Io. an. in regula cū q̄d. li. vi. in glo. magna. in. c. pe. de re iudica. e. li. glo. in. c. fi. q̄ me. cau. Hostien. in. c. petrus. de homi. & c. ti. significasti. glo. xiiii. q. ii. c. fi. glo. ii. xxxiiii. q. ii. c. ii. xxxv. q. ii. Extraordinaria frede. de senis. consil. cxxv. nō. de re iudica. cū. i. & a. glo. iiii. q. iii. item serui.

¶ Qualiter probetur adulterium uxoris. uide Bar. in. l. fur. ff. de furti. & in. l. capite quinto. ff. de adulteriis.

¶ Qualiter probetur negligentia. tex. in. c. i. ꝗ. notoria. de censi. li. vi. dixi sub; dictōe neglig̃etia.

¶ Sufficit deducere contractum uerum in iudicio & probare presumptum presumptione iuris & de iure quando ex ꝑsumpto surgit idem effectus qui ex uero. tex. est nobilis de condi. ap. p tuas.

¶ Qualiter probetur q̄ aliqua res sit surrogata loco alterius. uide tex. in. c. olim. de censi.

¶ Quis artetur ad probandum q̄d iniuria fuit illata ludendo non animo iniuriandi. Io. an. in addi. Spe. ti. de iniur. ꝗ. i. ꝓ. reus uero. glo. ii. q. iii. si quis iratus.

¶ Qualiter quis probet se soluisse collectas. Io. an. in. c. quia plerique. de imu. eccle.

¶ Qualiter probetur quem asse dilapidatorem. glo. in clemē. quia contingit. in. ꝓ. deformari. de religi. do.

¶ An probata percussione cum sanguinis effusione intelligatur probatum uulnus. fede. consilio suo. lvi.

¶ Contra actorem opponitur non potest agere sine patris consensu sine patria potestate actor negat queritur cui incumbat onus probandi. uide per eundem consilio suo. ccvi.

¶ Qualiter probetur dispensatio. gl. lxxxi. di. si quis. nō. de cima. c. ii. in glo. i.

¶ Qualiter peobetur solucio census annui. uide Io. an. in. c. littere. de dilatio.

¶ Que sit uera ꝓbatio et que uerisimilis. hugu. xxvii. q. ii. q̄d matrimonium.

¶ Qualiter quis probet se spoliatum possessione subiectionis. doc. in. c. suborta. de re iudi.

¶ Qualiter probetur homo uel bestia esse illa d̄ qua agitur. Bar. in. l. iiii. C. de fabricē. li. xi.

¶ Qualiter quis probet se spoliatum iure eligendi. Inno. de resti. in inte. c. ii. in glo. per eos. in prin. & in. c. querelam. de elec.

¶ An id q̄d est notum debeat probari. glo. xxiiii. q. i. pudenda.

¶ Quis peobet qualitatem status persone negās uel affirmans. Bar. in. l. si prius. ff. de no. ope. nū. in. iii. parte. in. iiii. op.

¶ Qualiter probetur q̄d quis sit familiaris ali-

cuius. Bar. in. l. i. §. familie. ff. de publica.

¶ An in prescriptione cuz titulo sit necesse pbar
traditionem rei. glo. & Bar. in. l. celsus. ff. de usu
ca. facit ad ea que dixi sub dictione prescriptio.

¶ Quis artetur onere probandi an petes missio
nem dicens rem esse debitoris. an possidens & ne
gãs. Bar. in. l. a diuo pio. §. si super rebus. ff. de re
iudi. in ℣. ad hoc.

¶ Qualiter probetur suspitio dilapidationis. Io.
an. in. c. licet helii. de symo.

¶ Solutio pensionis non probat dominiũ. Io. an.
de resti. spo. olim. i. de fi. instru. inter dilectos. qd
de possessione. Bar. in. l. qui uniuersas. ff. d acqui.
pos. uide sub dictione pensio.

¶ Qualiter probetur q quis sit monitus extra-
iudicialiter. Io. an. de sup. ne. pla. c. i. li. vi.

¶ Qualiter probetur quo animo quis fecerit ae
tum. glo. & Bar. in. l. fulcinius. §. quid autem. ff.
ex qui. cau. in pos. ea. Oldra. in consi. suo. lii. Bal.
x. coll. de pa. iura. fir. ℣. item sacramẽta puberuz.

¶ Quis habeat probare uenditionem iniuste fa
ctam. glo. & Bar. in. l. fi. ff. de separa. bono.

¶ Qualiter probetur quod quis fuerit usus fui-
ture iure suo. glo & Bar. in. l. i. §. hoc interdictũ
ff. de iti. actuq; priua.

¶ Qualiter probetur qd quis non fuit usus ui
clam uel precario. gl. & Bar. in dicto. §. hoc inter
dictum. Inno. in. c. bone. ii. de postu. prela. & i. c.
cum ecclesia. de cau. pos.

¶ Probatio non releuat nisi admittat per iudi-
cem. Inno. in. c. constitutus. de fi. presbi.

¶ Qualiter probet actor quod non potuit agitar
causam suam pter impedimentum iudicis uł rei
Bar. in. l. ii. in fi. ff. de diuer. et tempo. prescrip. dic
eo ipso q presentauit se in loco tribunalis & non
inuenit nec debet alibi perquirere ut. l. i. §. dies.
ff. qñ ap. sit. ii. q. vi. biduum.

¶ Qualiter probetur quod quis induxit aliquẽ
dolose ad aliquid faciendum. no. in. l. apud celluz.
§. i. ff. de diuer. & tempo. pscrip. in glo. ii.

¶ Qualiter probetur negligentia nõ curandi uul
nus. Bar. in. l. si seruum. §. i. ff. de uer. ob.

¶ Qualiter probetur interesse singulare. uide p
Bar. in. l. nemo. ff. de duo. re.

¶ Quis artetur onere probandi negligentiaz di
cens uel negans. glo. in. c. cupientes. §. ceteꝝ. i ℣.
culpabiles. de elec. li. vi.

¶ Qualiter probetur q dicens se ignoranter fe
cisse fecerit scienter. Bar. in. l. si cui. ff. de accu.

¶ Qualiter probetur quod percuciens fecit ani
mo interficiendi. uide Bar. in. l. i. ff. de sicca.

¶ Si probo delictum sed non circumstantias de
ductas in libello an debeam obtinere. Bar. in. l. de
nunciasse. §. quid tamen. ff. de adulte.

¶ Quis habeat probare confinia esse seruata uł
non Bar. in. l. relegati. ff. de penis.

¶ Qualiter probetur error instrumẽti. Bar. i. l.
si libertus. ff. de re. iuri.

¶ Qualiter probetur qd uniuersitas possidet.
Bar. in. l. i. §. fi. ff. de acq. pos.

¶ Qualiter probetur animus iudicis. uide glo. in
l. si pretor. ff. de iudi.

¶ Quis artetur onere probandi quando actor
probat factum & reus negat formam facti. nõ. in
c. i. q me. cau. in glo. magna.

¶ An probata contra aliquem mala fama possit
ipse probare se esse bone fame. uide de spon. cum
in tua. in glo. fi. Archidia. ii. q. v. omnibus.

¶ Quando est dubium an statutum precesserit
factum uel econtra dicens statutuz precessisse de
bet probare. tex. & ibi doc. de rescrip. cõstitutus.
de elec. dudum. tex cum glo. in cle. litteras. de re
scri. uide nõ. in. c. cum apłica. de his que fi. a pre
la. de deci. c. ii. li. vi. uide nõ. in. c. fraternitatis. de
frigi. uide nõ. in. c. uenerabilibus. de senten. excõ.
li. vi. Io. an. in. c. si tibi absente. de preben. eo. ti.
Inno. de priuile. dudum. Archidia. de preben. si a
sede. li. vi. glo. in. c. abbate. de re iudi. in ℣. censen
tur. e. li.

¶ Quis non probatur talis eo qd tenet uel ge-
rit se pro tali. de suc. ab intest. c. fi. in prin.

¶ Qualiter probetur dolus. Io. an. in regula. sci
enti. li. vi. glo. insti. de actio. §. item si quis.

¶ Semiplena probatio sufficit ubicumq; ius alte-
rius non perit licet ledatur in aliquo. gł. in ℣. ple
ne. in. c. i. de elec. li. vi. tex. & glo. de pcur. ex insi
nuatione. Bar. in extraua. ad reprimendam. in gł.
i. Io. an. in. c. dilecto. de testi. Spe. ti. de offõ iudi.
§. fi. ℣. sexto quero. Io. an. in. c. per tuas. de sentẽ.
excõ. & in addi. Spe. ti. de presũp. sup ꝑica. Bar.
in. l. i. ff. de pto. stipu.

¶ Dicens se debere admitti ad actum cui cõtra
dicit ius cõmune debet probare. glo. de postula p
la. bone. ii. tex. & glo. de elec. constitutus. glo. de
pcur. ex insinuatione.

¶ Quis habeat probare dolũ. glo. insti. de actio.
§. item si qs. Io. an. in regła scienti. li. vi. & in. c.
cupientes. §. i. de elec. eo. li. & in. l. quotiẽs. §. qui
dolo. ff. de proba.

¶ Qualiter probetur ignorantia facti alicui ad
cuius scientiam quis artatur. glo. super ℣. ignorã
tia. de elec. innotuit. Inno. de eca. & q̃lita. accepi-
mus. gł. d crimi. fal. dura. sup. ℣. euadere. et eo. ti.
ad fasaroꝝ. super. ℣. dixerunt. de elec. ut circa. li.
vi. in glo. pe. glo. fi. i. q. i. si quis a symoniacis. glo.
xii. q. ii. qui humanis. glo. & Archidia. lxxxii. di.
pposuisti. pau. in. c. ii. de tempo. or. li. vi.

¶ Alienigena probat ignorantiam statuti parti-
cularis per prium iuramentuz. Host. in. n. de sen.
excõ. a nobis. ii. Inno. c. li. de constitu. glo. lxxxii.
di. pposuisti. in. ℣. probatur.

¶ Omnia probate qd bonum est tenete. i. ad the
salo. v. xvi. di. sancta romana.

¶ Qualiter probetur consanguinitas. uide. Io.
an. in. c. licet ex quadã. de testi.

¶ Actus dependens a conscientia alicuius proba
tur per iuramentum illius tex. de excep. pastora
lis. de homi. significasti. de sen. ex. si uero. de elec.
ut circa. & c. nulli. li. vi. qd est uerũ nisi ex tali ac
tu surgat presumptio iuris & de iure. doc. in. c. ui
dua. de regula. & nisi in foro contencioso alteri p
iudicanti. ut nõ. doc. in. c. i. de homi.

¶ Probatio euidens & manifesta equipollent.
nõ. de elec. si forte. li. vi. in glo. iii.

¶ Semiplena peobatio sufficit circa narrata in li
bello que non respitiunt principaliter cõclusionẽ
libelli. Io. an. in. c. fi. de consue. §. circa quintum.
Idem in. c. romana. §. caueant. super. ℣. ibidem. de
foro cõpe. li. vi.

¶ An dicenti uel neganti fructus ecclesie sufficẽ

incumbat onus probandi·gl·i·& doc·de p̄sūp·c·si·glo·i·& doc·de ui·& ho·cle·qm̄·

¶ De modo probandi uirginitaté sponse nouiter ducte·glo·xxxiii·q·i·hec ymago·

¶ Probans de antiquiori possessione in interdicto·uti pos·obtinet· de elec·cū ecclesia·& de proba·licet causam·& ibi nō·

¶ Qualiter qs probet ydoneus uel nō· Archi·ii·q·vii·querendum·glo·ea·cau·&·q· criminationes·de p̄sūp·dudum·in glo·fi·

¶ Plene probatio dicitur partim uera partim presumpta·tex·iuncta glo·in·℘·p̄sumit· de p̄ba·licet causam·& in·c·accusatus·§·i·d hereti·li·vi·in·℘·fides·in de·constitutionem·de elec·facit qđ nō·glo·de emp·& uen·ad nostram·in· ℘·patent·ubi uide·

¶ Probo·i·probare intendo· qui ma·accu·pos·insup·Ité probo·i·statuo·in auten·de san·epis· §·si quis autem·Item probo·i·probabiliter dico·ut ff· ·l·auo·

¶ An per solaʒ deprehensioneʒ in crimine intelligatur crimen probatum·l·di·diaconus·al'·si quis·&·c·de his·lxxxi·di·presbiter·de iudi·cum non ab homine·de eo qui du· in ma· ex tuaꝶ· de pen·tue·si·q·i·§·quando·

¶ De multis que probantur per inspectioné oculoꝶ·nō·in arbore consan·& affi·

¶ Si allegatur iter arreptum ante citationé & excipitur illud malitiose arreptum·qs probet malitiam·nō·de ap·suggestum·

¶ Eoipso dicitur probata negatiua q̄ affirmatiua non probatur·de fi·p̄sbi·constitutus·

¶ Probatio per rationem naturalem ualet ī iuditio·ut nō·de uer·sig·c·forus·in glo· argumento·

¶ Probare & ſm probata iudicare dificiunt de offitio dele·iudex·in glo·li·vi

¶ Si aliquis se obligat sub pena ad aliquid p̄stādum non euitat penam si probat per uniuʒ testé de elec·cum dilectus·

¶ Quando utraq̄ pars pariter probat cuius testibus standum sit·uide testi·in nostra·

¶ Qui dicit se appellasse tenetur probare nō solum appellationem interpositam sed etiam·ī·tempus legittimum·ſm Cōpos·de elec·cum dilectus·

¶ Uolens probare se esse in quasipossessione habet necesse probare duo·de capel·mo·dilectus·

¶ Qualiter & quando sit necesse probaꝛ aliquid uersum,in utilitatem ecclesie·nō·de depo·c·i·

¶ Probationes que fiunt contra electionem interpretamur in meliorem partem pro electo si fieri potest ·ſm Inno·đ elec·dudū·ii·đ testi·cū tu·

¶ Probatio plena per testes infames excusat a calumnia ſm glo·de calum·c·fi·

¶ Quis probet in confessoria uel negatoria ·nō ·ff· de no ·ope·nunc·l·si prius·& ibi Dy·& Bar·& in·l·i·C·de seru·& aqua·& qđ nō· Archidia·vi·q·v·accusator·

¶ In defectum probationum aliqui admittunt qui al'·non admitterentur·C·de hereti·l·pe·et·ff·de questi·l·quot|·iiii·q·iii·§·si ea res·

¶ Multum interest an probet quis incontinēti uel ex interuallo·nō·ff·de iudi·l·si de ui·de resti·spo·litteras·qđ intellige ut nō·Archidia·iii·q·i·in summa·

¶ Qui alleget reuocationem probet ·ff·de p̄ba·l·cum tacitam·ff·de excep·rei iten·l·i·§·i·

¶ An quis possit renuntiare probationibus·uide C·de iudi·auten·iubemus·i auté· de testi·§·quia uero multi·coll·vii·

¶ Non sufficit p̄baꝛ nisi p̄bet p̄ modū ad queʒ quis se obtulit seu astrinxit ad probandum· uide ff·de adulteriis·l·denuntiasse·§·quid tamen·ff·ui bo·rap·l·iiii·§·hec autem contra ·ff·de edil'·edi·l·bouem·§·aliquando·ff·de arbi·l·celsus· de hoc·de officio dele·cum contingat·& qđ ibi nō·Inno·de fo·comp·c·cum sit generale· de proba· licet·de priuile·e parte·de rescrip·c·ii·de iudi·exhibita·& qđ nō·Dy·in regula nullus·li·vi·

¶ Qualiter ipso facto probetur aliquid· uide q̄ si·sint legi·per tuas·de ui·& ho·cle·c·ul·

¶ Qualiter quis possit probare se possedisse p̄ centum annos & an possessio probatur per instrumentum·uide de prescrip·cum nobis·

¶ Probet autem seipsum homo & sic de pane illo edat & de calice bibat·i·ad corintheos·xi·xi·q·iii·§·euidenter·de conse·di·ii·qui celeritate·

¶ Uasa figuli probat fornax homines autem iustos temptatio tribulationis·ecclesiastici· xxvii· de peni·di·ii·si enim inquit·

¶ Qui probati fuerint recipient coronam quaʒ p̄misit deus diligentibus se·Ia·i·de renun·nili cū pridem·℘·uerum·

¶ An probatio admittatur contra id qđ scriptū est in instrumento nō·C·ad uelle·l·antique·in glo·credendum·institu·de inuti·stipu §·item uerborum·in glo·tota die·Cy·C·de proba·l· cum precibus·ff·de pac·l·iurgentium·§·qđ fere·in glo·approbatur·ff·de proba·l·cum de indebito·§·fi· in glo·pe·insti·de inuti·stipu·§·item uerboꝝ·

¶ An quis admittatur ad probandum contra cōfessioneʒ suam·nō·ff·ad le·acqui·l·inde neratius·§·fi·in glo·fi·

¶ Probatio debet fieri per sensum corporis si potest·ut·l·testium·C·de testibus ·si non potest admittitur per famam auditum & coniecturas·đ presump·c·ii·nō·in·l·si qui adulteriu· C· de adul·&·l·si arbiter·ff·de proba·&·l·i·§·labeo· ff· đ aq̄ plu·arcē·unde facit qđ nō·Inno·in·c· causam· de iuramen·calum·quem refet Bal·in·l·conuenticulam·C·de epi·& cle·ubi dicit se audiuisse a cardinali Hostien·qđ quando factum est multum antiquum de quo non extat hominum memoria potest per probationem auditus de auditu iudicari & bene facit qđ dicit Bal·in·l· cum super ·C ·de rei uen·idem Bal·in auté·quas actiones·circa fi·C·de sa·sanc·ec·& nō·doc·in·c·licet ex quadam·de testi·

¶ Post tempus datum ad probandum & p̄batū habendum testes non admittuntur ·de qui in· l·damni·§·sabini·ff·de dam·infec·

¶ Quod non potest probari liquide probaꝛ per coniecturas·ff·de re mili·l·non omnes·§·a barbaris·C·de naufra·l·de submersis·ff·de bo·pos· ſm tabu·l·qui ex liberis·

¶ Alleganti casum & impedimentum incumbit probatio·ut·l·que fortuitis·C·de pig·actio ff· de excu·tu·l·scire·§·consequens·&·l·qui comeatus·ff·de re mili·uide Bar·& Ange·in·l·si quis ex argentariis·§·si·ff·de eden·ubi de hoc·& in glo·

¶ Cui incumbat onus probādi quando conclusio

est conditionalis uel sub conditione resoluenda. uide Ange. in consil. suo. ccxlii. qd incipit dictū.
¶ Quando in lege uel statuto fieret mentio de probationibus quibuscumq intelligitur de ydoneis. ut nō. Bar. in. l. iii. C. de fi. instrumen. & iur. has. fisc. li. x.
¶ Quando aliquid debet probari factum & expens alicuius si probatur factum presumitur illius expen. uide Bar. in. l. cum seruus. ff. de uer. ob.
¶ Qui uult unum probare debet & eius preambulum probare. nō. C. qui accu. non pos. l. non ignorat. & ibi Cy.
¶ Probatio inutilis nō nocet utili. nō. C. de q̄sti. l. i. in glo. pe.
¶ An probatio possit fieri per actorem absente reo. nō. C. de iudi. l. properandum. §. & si quidem. ubi de hoc in. iiii. q.
¶ Si probatio non fit per illum qui intendit in iudicio perdit causam. ff. de aqua quoti. & esti. l. i. §. item quesitum. Spe. ti. de proba. §. ii.
¶ Quis debet probare ubi actor dicit se dedisse ob causā reus simpliciter. nō. C. de do. an. nup. l. ii.
¶ An probatio possit aliquando fieri per instrumenta post conclusionem in causā. nō. Bar. ff. de penis. l. diui.
¶ Probatio personarum peritarum aliquando requiritur. ut nō. Bar. in. l. ii. §. diui. ff. de iu. fi.
¶ Inopia probationum conuolandum est ad aliud auxilium q alias non fieret. x. coll. de côten. inter do. & uasal. c. i. in glo. inopia.
¶ Quot sint modi probationum. nō. in auten. de testi. §. i. in pn. in glo non aliter. coll. vii. Spe. ti. de proba. §. ii.
¶ An semel probatum debeat iterum probari. nō de pba. causam. in glo. pe. & c. fi. in glo. iii.
¶ Non concludit probatio de contractu nisi concludit diem certum & locum quia potuit esse alius contractus. secundum Bar. in. l. heres. de palā. in pn. ff. de testa.
¶ Aptissima dicitur omnis plena & completa probatio. l. in tempus. §. i. ff. de here. insti.
¶ Euidens probatio dicitur etiam que colligitur ex coniecturis. tex. & glo. ff. de uul. & pupil. l. si plures. & ff. de le. i. l. apud iulianum.
¶ Casus in quo sufficit aliquid dicere i libello licet non probetur. uide in. l. i. §. proponitur. ff. de usufruc.
¶ Probatio aliquando exigitur dilucida. ff. qui & a quib. l. sed si maritus. C. de pba. l. sciant.
¶ An & quando poteram aliquid facere per me & alium si nō feci per me quis probabit an aduersarius quod poteram facere per alium quem nō habebā ydoneū uel ego qd nullum habebam. uide Bar. in. l. de pupillo. §. si quis ipsi. in. iii. lec. ff. de no. ope. nun. qui allegat. l. demq. ff. pro socio.
¶ Epla patris in qua aliquem uocat filium inducitur semiplena probatio filiationis. uide. ff. de pba. l. imperator.
¶ Ad probandum mortem alicuius sufficit probare q lapsi sunt centum anni. ff. de proba. l. gdā. C. de sa. san. ec. l. fi.
¶ Finis probationis est reducere iudicem ad credulitatem. ff. de testi. l. iii. §. i.
¶ Appellatione probationis intelligitur de uera. dixi. s. adde Bar. in. l. lucius. ff. de condi. & demō.
¶ Probatio est arbitraria. ff. de testi. l. iii. §. i. & ii.
¶ Iudex non debet astringere aliquem ad unam tm speciem probationis. ff. de testi. l. iii.
¶ An ualeat pactum q pro probatione stetur iuramento partis. nō. Cy. in. l. si quis in conscribendo. C. de epis. & cle. in ul. q.
¶ An eo q probatur aliquid esse tanti redditus hodie sic presumatur fuisse in preteritum uel futurum. uide Cy. in. l. si minores. C. de in inte. restimino. facit. l. non intelligitur. §. diui. ff. de iu. fis.
¶ Ubi agens deducit ius cum certo modo in iudicium non sufficit probare ius nisi probet modum. ff. de aqua quoti. & esti. l. i. §. item quesitum.
¶ An deprehensio i crimine sit loco probationis. dixi. s. adde. C. de defen. ciui. l. iii.
¶ Est dare probationem probatam & hanc appellat Cy. probationē instrumenti. C. de pcur. l. i.
¶ Dicens se minorem probat quia presumit maior. glo. in. l. i. C. si mi. se maio. dixe. C. de in inte. resti. l. si minorem. uide plene in. l. si alterius. C. si mi. se ma. dixe.
¶ Iuramentum in contractum habet naturam cōfessionis quo ad finem ut non admittat pbatio in contrarium nisi per instrumenta. ita dicit Cy. in. l. iii. C. si mi. se ma. dix.
¶ Dicens se talem uel ut talem debet admitti ad probandum. ut. l. omnes. C. de his qui ue. eta. impe. ff. qui sat. cogan. l. si uero. §. qui p rei. ff. de legi. agna. tutel. l. fi.
¶ Dicens quem esse locupletem debet probare si illa sit intentio. C. de proba. l. si ex persona qd est uerum quando hodie est pauper quia ex presenti statu presumitur in preteritum. uide Bar. in. l. i. §. magistratus. ff. de magi. cōue.
¶ Que dicatur aptissima probatio. uide. C. de in offi. testa. l. si quis filium. dixi. s.
¶ Qualiter probetur aliquam esse meretricem uide. C. de pba. l. neq natales. ubi la. tu.
¶ Sufficit qd probatio concludat cōmuniter licet sit possibilis casualiter nō concludere. uide Cy. in. l. neq natales. C. de pba.
¶ Si inter agentem ypotecaria & possessorem est contentum an res fuerit in bonis tempore cōtractus pignoris si constet q fuit in bonis debitoris debet probare creditor. C. de proba. l. matrem. & ibi Cy.
¶ Debitum dicitur liquidum qd facile probare potest. C. de compensa. l. fi.
¶ Quando probatio dicitur indubitata. uide. C. man. l. pe. & l. fi. C. de secū. nup.
¶ Unus articulus potest probari per testes alius per confessionem. ff. de confes. l. qui stichum. & ibi Bar.
¶ Ubi plura ponūtur in libello uel positione quorum unum uenit ad alterum qualificatiue nō sufficit alterum probare. Bar. ff. de re iudi. l. diuus. & l. fulcinius. §. cum autem. ff. ex qui cau. i pos. ea.
¶ Facilis modus probandi patrimonium alicuius est per libros ubi sunt bona rescripta. uide Bar. in. l. x. ff. de uer. ob. facit. l. cum de lege. & qd ibi nō. ff. de proba.
¶ Probatio per speculum uel inspectionem est ualida. ut. C. de cano. frumen. ur. ro. l. i. li. xi.
¶ Quando pbatio continet in se omnem debitū

euentum eius quod petitur licet non sit debitum ex causa uel ex lege qua petitur an debeat sequi sententia. uidetur q hic. in. l. gallus. §. si eius. ff. de li. & postu. & ff. ad uelle. l. quis. §. si mulier. & . l. in delictis. §. si detracta. ff. de noxa. contra. in. l. & an eadem. §. actiones. ff. de ex. rei. iudi. ff. de h. cau. l. cum pcum.

¶ Non sunt paria quid probatum non fuisse uel fuisse sed ad non probatum redisse. unde si obligaui me sub pena sufficit si probaui licet fuerit probatio reprobata. ff. de his qui sunt sui uel ali. iu. l. nepotes. in glo. in. ꝑ. in familia. faciunt. nō. in. l. i. C. de ser. publi. manu.

¶ Qualiter probetur quem esse de tali genere uel natione. tex. & ibi glo. magna circa fi. in. l. i. ff. de pba. Bar. in. l. filium. ff. de his q sunt sui uel ali. iu.

¶ Ubi potest haberi certa probatio non admittitur probabilis. C. de proba. l. ad pbationem.

¶ Probatio est rei dubie certa fides & probabilis demonstratio. Bal. in dicta. l. filium. ubi dicit Bal. q filiatio potest pbari directe uidelicet masculo & femina positis in conclaui.

¶ Ubi constat delictum esse cōmissum & est incertum quis cōmiserit & alias certe probari non potest quid fiat & an nulli an omnes puniantur. uide Bal. in. l. iii. §. cognoscit. ff. de offō prefec. uigi. ff. de his qui deia. uel effu. l. i. in fi. & ibi Bal. qui declarat. l. item mella. §. si plures. ff. ad. l. acquil. & forte non bene.

¶ Quando a iure exigitur apertissima probatio non sufficit sacramentum nec datur etiam in probatōis defectū. gl. ff. q me. cau. l. nō est uerisimile.

¶ Ubi probatio deducitur in iudicium respectu certi temporis oportet q illud concludatur i probatione alias succumbit habens probare. glo. in. l. eum actum. ff. de nego. ges. Bar. in. l. de morte. §. fi. ff. de no. ope. nun.

¶ Qualiter probetur q res fuit data hospiti uel q erat in aligia. Guil. in. l. i. ff. nau. cau. stabu. dicit q difficilis est probatio sm discretionem iudicis & erit iuramentalis.

¶ Cui non preiudicat sententia nec probatio. ff. de iureiu. l. idem & si.

¶ Summaria probatio non inducit nisi suspitionem. ff. ad. l. acql. l. in lege acquilia.

¶ Probatio dicitur indubitata quando nichil apparet per quod possit in dubiū reuocari. uide tex. in. l. eleganter. ff. de condi. inde.

¶ In contractibus in quibus uenit dolus an conuentus debeat probare q non dolo fecit. uide gl. C. cōmo. l. eum qui. §. fi.

¶ Ubi agitur de probatione uel purgatione cōscientie statur iuramento partis. ff. de pe. l. i. §. si ga argentum.

¶ Eo quod constat aliquid ad aliquem peruenisse dicens consumptum debet probare. uide. ff. mā da. l. si creditor. §. i.

¶ Si reus assumit in se onus probandi & non pbet non ppterea perdit beneficium iuris q est qd actore non probante ipse debet absolui. nō. in. l. circa. ff. de proba. in fi. glo. magne. Io. an. in addi. Spe. ti. de pba. §. ii. ꝑ. sed ubi.

¶ Probatio debet concludere iudici alias reus est absoluendus. Bal in pratica. C. de ma. uindi. qui allegat. l. qui accusare. C. de eden.

¶ Deficiēs in probatione uidetur confiteri. glo. est singularis. in auten. de exhi. re. §. sancimus. gl. in narratione in fi. Bal. refert in. l. si. C. quando fis. uel priua.

¶ Illud quod quis ponit in libello pro causa sue petitionis tenetur probare alias succumbit. aliā uero causā in libello insertam quis probare non tenetur sed conditionem semper probare tenetur Inno. in. c. ex parte abbatisse. in gl. fi. de puil.

Probe
Ille probe se habet qui se temperat ab illicitis. ut. ff. de offi. prefec. ur. l. i.

Probrum
Quid sit uide. ff. de uer. sig. l. probrum. ff. de rit. nup. l. si probrum. facit. ff. de his qui nō. infam. l. i.

Proceres
Qui sunt procerea. nō. de ap. ex isinuatōe sup. ꝑ. pceribus.

Procatia
Quid sit procatia. uide in. l. si traditio. C. de actio. emp. ubi ponitur hoc uerbum.

Processus
In leuibus delictis non est opus pcessu ad condemnationem faciendam. Bar. in. l. leuia. ff. de accu.

¶ Vbi proceditur contra eundem de pluribus delictis potest diuidi processus & scindi defensio. Bar. in. l. iam tamen. §. i. ff. iudi. sol. similiter quādo proceditur cōtra plures. ut. l. de uno quoq. ff. de re iudi.

¶ An iudex possit procedere super processu cui renuntiatum fuit per accusatorem. Bar. in. l. si maritus. ff. de adul.

¶ An ualeat processus factus per iudicem qui fuit recusatus ut suspectus. uide Bar. in. l. quia poterat. ff. ad trebell. dicam. ij. px. colum.

¶ Que continentur appellatione pcessus. doc. in. c. qm contra falsam. de proba. Bar. in. l. in fraudem. §. neq. ff. de iu. fis. ubi uide an sententia cōtineatur appellatione processus.

¶ An ex processu contra principalem possit fieri conuentio contra fideiussorem. de iudica o soluē do Bar. qd sic in. l. i. ff. iudi. sol. C. de usu. rei iu. di. l. fi. in fi.

¶ Processus non uiciatur licet pcurator fuerit admissus i causa crimiali. gl. in. c. i. de iudi. li. vi.

¶ Processus non uiciatur si procurator infamis fuit admissus qui admitti non debuit. Bal. in. l. i. §. ait pretor. ff. de postulan.

¶ Processus potest fieri non expectato eo qui fuit citatus cum de necessitate non debuerit citari nō. de elec. quia pter. in glo. illud autem.

¶ Processus non retardatur licet testis fuerit accusatus de falso. Bal. in. l. lucius. ff. de his qui nō. infa. ubi omnino uide.

¶ Processus factus in ciuili non probat in criminali plene. facit tamen qualem qualem probationem glo. est in. l. si quis a se fundū. C. ad. l. iul. de ui. adde Bar. in. l. ii. §. i. ff. ui bo. rap.

¶ Processus factus coram iudice excōmunicato est ipso iure nullus. glo. in. l. i. C. de iu. & fac. ig.

¶ Processus factus a diuersis iudicibus contra eundem super eodem facto si lata est sententia nō reuocat. Inno. de consti. cum. M.

¶ Quando aliqs est electus ad aliquod officiū publicū & se excusat potest super hoc fieri processus etiā die feriata. Bal. nō. in. l. i. C. de tēp. ap.

¶ In quibus casibus potest procedi cōtra aliquē post mortem illius & eius fama damnari. glo. in l. i. C. si reus uel accu. mor. fue.

¶ Processus factus contra ciuitatem indefensā non tenet ipso iure nisi fuerit monita qd faciat sindicum uel defensorem. uide in. l. i. C. de iur rei p. li. xi. debet etiam citari in arengo uel alio loco publico ciuitatis alias processus est nullus. glo. est ordinaria in. l. non potest uideri dolo. ff. d iuris.

¶ Licet processus sit ceptus per denuntiationē tamen transfertur ad inquisitionem & uterq modus potest cumulari. no. de symo licet hely.

¶ Procedi non potest in causis ambassiatorum & eoꝝ que absūt causā rei publice. ita dicit Innoin. c. licet. de foro cōpe. casus est in. l. fi. de dilati. & in. c. dilectus. de uer. sig.

¶ Processus debet cassari si in eo non fuit ordo seruatus. ita dicit Inno. i. c. uenerabili. d offō del.

¶ Publicato processu adhuc possunt produci instrumenta. ita dicit Inno. in. c. pastoralis. de causa pos. facit de fi. instru. cum dilectus.

¶ Processus unius non nocet alteri quando duo sunt de crimine conuicti. Innocē. in. c. cum super. de confes.

¶ Processus iudicis ualet etiam post ipsius recusationē si non fuerit appellatū. nō. Inno. de ap. cū spetiali. pro quo uidetur casus in. c. super questionum. in fi. de officio dele. & eo. ti. iudex. li. vi. cōtrarium tenet glo. ii. q. i. quotiens. iii. q. v. q. suspecti. uide tex. de offitio dele. cum super. glo. eo. ti. in litteris. adde nō. in. l. apertissimi. C. de iudi. adde qd dixi. s. px. colum. adde Bal. in. l. i. C. si q predi. potes.

¶ Processus habitus in beneficialibus per litteras surreptitias est ipso iure nullus. de rescrip. cōstitutus. & c. ad audientiaꝫ de conces. preben. cuꝫ nostris. de preben. si motu ꝓprio. li. vi. adde de rescrip. cum dilecta.

¶ An ualeat processus habitus contra prohibitionē iuris. uide do. Anto. de rescrip. sup litteris. glo. in cle. i. de iu. patro. do. pe. de anca. in tractatu quem fecit super regula. i. li. vi. nō. in. c. statutū. de rescrip. in glo. sup. ℣. cōmorantur. e. li. glo. in. ℣. finiri. in dicta regla i. pau. in cle. i. de resti. in inte. glo. in. c. cupientes. § ceterum. de elec. li. vi. ubi uide.

¶ Non ualet processus iudicis habentis tantum habitum iurisdictionis sed ligatuꝫ exercitiū etiā si non opponatur exceptio uide. Io. an. de offō dele. cum plures. li. vi.

¶ Super petitione & exceptione simul ꝓcedi potest quando non aduersantur. tex. & ibi Io. an. in c. ex parte. de resti. spo. secus quando aduersant. uide tex. de iudi. exhibita.

¶ Peruersio ordinis cause ad causam non uiciat processuꝫ. nō. glo. ii. q. i. in sum. doc. d mutu. peti. c. i. de or. cog. cum dilectus. de cen. c. i. li. vi. glo. ii. q. vi. § diffinitiua.

¶ Licet processus ad ulteriora habeat uiꝫ tacite pronuntiationis super exceptione talis tamen ꝓcessus non facit iudicem in principali q funditus iurisdictionem non habet. nō. de prescrip. radulphus. in fi. in glo. fi. uide gl. in. ℣. processus. in. c. dispendia. de rescrip. li. vi. & ibi doc.

¶ An ualeat processus iudicis ignorātis se reuocatum. uide rescrip. ceterum. de testi. cum uenissent. de ap. si duobus. de officio del. ex litteris. & qd ibi nō.

¶ Datio possessionis est de processu. ut habetur de consti. cum. M.

¶ Processus nullus ꝓpter iuris errorem potest declarari nullus etiā parte non citata. glo. est singularis in. l. minor. ff. de euic.

¶ Processus factus contra formam mandati uel ordinē iuris est ipso iure nullus. de rescrip. cum dilecta. & c. ad audientiam. doc. de officio. dele. uenerabilis.

¶ An ualeat processus factus cōram iudice reuocato si non opponatur exceptio reuocationis. ui de in. c. gratum. de offō dele.

¶ Cassato processu omnia de nouo reiterant uidelicet litis contestatio. iuramentum &c. de elec. dudum. ii. & ibi nō.

¶ An & quomodo processus iudicis possit impugnari & cui incumbit probatio. nō. de proba. qm. in glo. ul. & super ea.

¶ Ualet processus quādo nulla infamia precedēte fit inqsitio de expressa uoluntate inquisiti. idē si de tacita ut quia inquiritur super crimē & nō excipitur. de accu. qualiter. i. secus si excipit. de ap. dilecto.

¶ Processus est ualidus si primi iudices de reuocatione ignoranter procedant. de ap. si duobus de quo dic ut habetur in. c. ceterum. de rescrip. d offō dele. ex litteris. & qd ibi nō.

¶ Processus nullus ꝓpter iuris ordinem non seruatum potest declarari nullus etiam parte nō citata ut sicut de facto ꝓcessit ita de facto reuocetur. dixi. s. per glo. singularem. in. l. minor. ff. de euictio.

¶ Processus habitus cū illo qui est in quasi possessioe iurisdictōis tenet. d rescrip. super litteris. in glo. illud. casus est de resti. spo. olim. iii.

¶ Si secūde littere reuocāt ꝑmas an tenebit processus ꝑ primas habitus etiam si contra ꝑmas nulla exceptio obiciatur. uide d rescrip. cū contigat.

¶ An per processum qui non tenet perpetuetur iurisdictio delegati. nō. de offō del. uenerabili.

¶ Processus reuocatio dicitur diffinitiua. uide de ꝓcur. in nostra. & qd ibi nō.

¶ Appellatione processus comprehenditur citatio. nō. de proba. qm.

¶ Quicquid tangit causaꝫ & omnis actus faciens non solum ad causam principalem sed etiam emergens & incidēs dicitur esse de processu cause principalis per id qd dicit Bar. in. l. solenr. ff. de ali. & ciba. le. Bal. in. l. i. C. de re. cre. facit. c. si annum. de iudi. li. vi. & cle. dispendiosam. eo. ti.

¶ Electio consulteris non uidetur esse de ꝓcessu cum non enumeretur in. c. quoniam contra. de ꝓba. sicut nec delegatio aut subdelegatio sm Inno. ibi ꝙ procedit qn electio fit sine cōsensu partiū al secus sm pau. in. c. q̄uis. de offi. dele. li. vi. & ideꝫ de electione notarii nō. d. domi. in. c. si a subdelegato. e. ti. facit qd nō. Inno. in. d. c. qm. qui dixit ꝙ ideo delegatio & subdelegatio non sunt de ꝓcessu que fiūt sine cause cognitione. uide Ro. cōclusione. cclviii. que incipit ite dixerunt.

¶ An appellatione processus ueniat sententia. gl. ꝙ non. de officio dele. prudentiam. facit. c. fi. de

seu. nisi aliud appareat de intentione statuentiũ. ut in. c. cum. i. & . a. de re iudi. in. ℘. iudices. iusto. ℘. nos irritatus. facit qđ nõ. moderni. in. c. ut sup. de ap. li. vi. ubi etiam bonus tex.

¶ Omne preceptum iudicis faciens ad causam est de processu quando pars tenetur parere. ut. l. non uidetur. §. qui iussu. ff. de re. iur. facit quod nõ. in dicto. c. qm.

¶ Omne quod est post principium & originem dicitur processus. & sic comprehendit id quod ẽ inter principium & finem. potest etiam cõprehẽdere finem. tex. in. l. ii. in prin. ff. de ori. iur. & . e. l. §. post originem.

¶ An & quando processus teneat si iudex omisit pronuntiare super emergenti uel incidenti. uide per Bar. in. l. a precedente. C. de dila. Bal. in. l. i. C. de ordi. iudi.

¶ Si non fuit publicatus processus an teneat sẽtentia inde secuta. uide doc. in. l. prolatã. C. de senten. Ro. in decisiõibus antiquis. conclusione. xxx.

¶ Processus inordinatus est nullus. de iudi. exhibita.

¶ Ualet processus licet iudex omittat legitimationem personarum quia ipso facto uidetur ꝓnũtiare contra exceptionem impedientem processũ procedendo ad ulteriora. ut est casus. in. c. ex parte. de apel.

¶ Processus factus sine dilatione forte non petita. uel petita & denegata tenet. ut. l. cum a nobis. C. de dila. Bal. in. l. si quando. eo. ti. & Bar. in. l. in crimine. ff. de adul.

¶ Licet principalis delinquens sit contumax uel delictũ sit probatũ contra eum hoc non sufficit in ꝓcessu qui fit contra prestantem auxilium uel fauorem. sed est necesse ꝙ in dicto processu iterũ cõstet de delicto principali. ar. l. si is qui rem. §. pe. et ibi Bar. ff. de furtis. adde ꝙ idem dicit in. l. non solum. §. qui mandato. in fi. ff. de iniur.

¶ Si super delicto est processum per iudicez domicilii delinquentis & condemnatus delinquens ĩ contumatia an possit iterum procedi per iudicez loci delicti cõmissi. uide Barto. in. l. sacrilegii. ff. de sepul. uio.

Proclama Tunc admittitur generale proclama ſm formam. autẽ. si omnes. C. si ut se ab here. absti. quando non scit persona que citanda ueniat ex eo quia iudicium non dirigitur contra certam personaz. Inno. in. c. cum in tua. qui ma. ac. pos. in gl. banni. bonus tex. in. c. fi. de elec. li. vi.

¶ Non licet proclamare aliquem non premissa prius monitione secreta. uide san. tho. scda. scde. q. xxxiii. ar. vii.

Procliuus Idem est qđ preceps ꝓmptus uel inclinatus. uide concor. in prohemio cle. in glo. super eo. ℘. & . xx. q. iii. procliuus.

Proconsul Dicitur consul ad regendam prouintiam ꝓcul missus. ut nõ. Azo in sum. C. de officio procon. & le. quandoq; proconsul. i. pretor. ff. de cura. fu. l. u. ul. de in. c. ii. de officio le. in glo. legatus.

¶ Proconsul dicitur qui ex consulibus eligebat ad regendam prouintiam remotaz. ut habetur. ff. de officio procon.

Processio Est in diuinis. sanc. tho. in. i. parte. q. xxvii. ar. i. & . ii. & i. i. di. xiii. ar. i. & est alia a generatione ut ibi.

¶ Processio amoris non potest dici generatio. Idẽ in. i. pte. q. xxvii. ar. iiii. & i. in. di. xiii. ar. iii.

¶ Procedens ab aliquo habet duo. idem in. iii. di. xi. ar. i. & in. iiii. di. xiiii. ar. vi.

¶ Processio temporalis conuenit spiritui sancto Idez in. i. parte. q. xliii. ar. ii. & . i. in. di. xiiii. ar. i. & tali ꝓcessione datur spiritus. s. uiris sanctis nõ tñ ponitur in numero cuz eterna. in. i. parte. q. xliii. ar. ii. & i. i. di. xiiii. ar. ii. i. i. q. xxi. ar. ii. & xxiiii. ar. viii. & in. iii. di. xiiii. ar. v.

¶ Processiones precedunt relationes per intellectum. Idem in. q. de potentia. q. x. ar. iii.

Procuratio An ꝓcuratio possit tolli pacio. glo. in cle. ad nostram. de censi.

¶ Quo tempore anni debeant solui procurationes & alii redditus ãnui ecclesiasti. nõ. doc. de arbitris. peruenit. de censi. quanto. & in. c. cum nuper. ubi concluditur ꝙ procuratio que debetur ratione uisitationis debet solui tempore uisitatõis. faciunt nõ. in. l. firmio. §. fi. ff. quando di. le. ce. & . l. inter stipulantem. §. sacram. ff. de uer. ob.

¶ An procuratio possit tolli prescriptione. nõ. đ prescrip. cum ex officii. de censi. cũ instantia.

¶ An uisitans possit petere procurationẽ a ꝓso. tex. uidetur ꝙ sic. x. q. iii. cauendum. & ibi nõ. x. q. i. placuit. ubi idem nõ. Inno. & Hostien. de offõ ordi. inter cetera. Archidia. de censi. rõna. li. vi.

¶ In quibus uictualibus detur procuratio epõ. nõ. x. q. iii. illud. in glo.

¶ An capelle annexe ecclẽis teneantur soluere procurationes. nõ. Io. an. et do. Anto. in. c. eam te de eta. & qualita.

¶ An procuratio possit deberi alii q̃ uisitãti. dic ꝙ sic puta iudici ſm formam. c. statutum. §. insuper. de rescrip. li. vi. Item testi. iiii. q. iii. uenturis. & in preallegato. c. statutum. §. proferendo. & in l. testium. C. de testi. Item nũtius & legatis sedis apl̃ice. de censi. cum instantia.

¶ An legatus possit exigere procurationem si nõ uisitat. Io. an. de censi. cum nuper.

¶ Procurationes legatoꝝ dicuntur munera extraordinaria. tex. in cle. ii. ℘. sunt nonnulli. de censi. adde qđ nõ. Bar. in. l. ii. ff. de iu. imu. Item dicũtur munera realia non personalia. tex. in cle. i. de censi. Io. an. in. c. clericis. de imu. ec. li. vi.

¶ Si episcopus faciens transituz per aliquã ecclesiaz recipitur a clerico qui postea dicit se dedisse causa procurationis & episcopus negat an presumatur pro clerico uel epo. Archidi. x. q. i. relata.

¶ An episcopus uisitans debeat in procuratione petenda ea computare que fuisset domi consumpturus. glo. x. q. iii. cauendum. Io. an. de censi. uenerabili. ubi de hoc late.

¶ An epus accedens ad ecclesiam pro illius consecratione uel pro penitentiis imponendis debeat procurari. Io. an. de censi. c. i. li. vi. Archidia. x. q. iii. cauendum. adde nõ. de symo. cum sit romana. de prescrip. cum ex officii. in glo. penitus. in glo. uisitationem. & ibi. Io. an. uide de censi. uenerabilis. in glo. ii. Io. an. in regula odia. li. vi. nõ. in. c. fi. & . c. exigit. & in. c. Felicis. de censi. li. vi.

¶ An episcopus uisitans duas ecclesias unitas debeat recipere duas procurationes. Archidi. in. c. fi. de censi. li. vi. Io. an. de eta. & qualita. cam te laud. in. cle. i. de offi. uica. in glo. magna.

¶ Obligatus ad procurandam familiã alicuius loci uel ecclesie tenetur etiam seruientibus tamẽ uide de censi. quanto.

¶ An habens potestatem uisitandi iurẽ ordinario & delegato debeat pro utraq; procurari. Io. an. de censi. cum nuper. ubi de hoc.

¶ An liceat habenti quasipossessionez procedẽdi aliquam procurationem fractis ianuis eã per uiz recipere a denegante. doc. in. c. i. de imu. ec. pau. in cle. ii. de censi.

¶ Ex quibus causis fiant procurationes. uide de censi. procurationes.

¶ Procuratio debet solui sm facultates eccl'ie. de censi. cum instantia. in glo. iii. & ibi concor.

¶ Si prelatus plus debito exigit a subditis ratõe procurationis cui illud applicabit. u. de de imu. eccle. quia plerique.

¶ Qualiter puniatur prelatus grauans ecclesiam uisitando in procurationibus. uide de censi. procurationes. de exces. prela. cum ad quorundam.

¶ An layci possint habere procurationes in rebus eccl'ie. uide de eta. & quali. eã te. sm Inn o.

¶ Licet in procurationibus non currat prescriptio. de censi. cum instantia. potest tamen fieri cõpositio super modo procurandi & numero procurandorum. nõ. in cle. i. de censi. & ibi glo.

¶ Procuratio est ãnexa uisitationi. de censi. cũ uenerabilis. quando de iure cõmuni competit. secus si ul consuetudinis uel prescriptionis. de prescrip. cum ex officiis. & qd ibi nõ.

¶ Qualis procuratio debet dari. nõ. de censi. cũ instantia. in glo. pregrauari. Spe. ti. de le. §. super est. ꝟ. illud quoq;. & ꝟ. se.

¶ Procuratio potest peti a quocunq; ex pluribus eam debentibus cessa actione contra alios. nõ. de censi. cum instantia. in glo. ab aliis.

¶ Vna sola procuratio debetur episcopo in anno cum solemnitate. alie sine. nõ. de censi. cum uenerabilis. in glo. fi.

¶ In procurationibus est seruanda consuetudo uicinarum ecclesiarum ubi in eccl'ia non est certum statutum. nõ. de censi. super eo.

¶ An procurationis possit peti extimatio. uide Io. an. de censi. c. fi. in fi.

¶ Inhibitum est officialibus recipere procurationes a subditis tex. ff. de offõ. ꝓcon. l. obseruãdũ.

Procurator

Procurator ad crimen opponendum debet habere speciale mandatum alias non est legitimus. In. de accu. super his. & in. c. i. de elec. li. vi. ubi nõ.

¶ Licet procurator contestetur litem dominus tamen debet iurare de calumnia respondere positionibus. ita nõ. Inno. in. c. pastoralis. de iudi. uide tex. in. c. ii. de iura. calum. li. vi.

¶ Procurator uniuersitatis uel collegii debet respondere id qđ placet maiori parti. uide Inno. in. c. pastoralis. de iudi.

¶ Procurator constitutus a prelato nomine ecclesie sue uel a potestate nomine ciuitatis non desinit esse procurator licet constituens moriatur. ita dicit Inno. in. c. dilecti. de foro cõpe. facit. l. fi. §. fi. ff. ad muni. & l. si quis alicuius. ff. de acq. here. & l. item eorum. §. fi. ff. q. cuiusq; uniuer.

¶ Procurator potest esse cõtumax ante lit. contestatam in preparatoriis iudiciorum & tunc preiudicat domino ut patiatur missionez ex primo decreto. C. de procu. l. eum qui non autẽ sm. ut. l. si amplius. in fi. ff. de dam. infec. facit. l. sed & hee. in fi. ff. de procur.

¶ An procurator simpliciter constitutus uideat constitutus etiam ad futura. Bal. in. l. itez ad litẽ. ff. de procura. Bal. in. l. qui. habet. §. si pupillus. ff. de turel. & in. l. damni. §. si is qui. ff. de dam. ifec. glo. & doc. in. l. omnium. ff. de procur. do. car. in cle. i. de procu. Specu. ti. de procura. §. ratione autem forme. ꝟ. sed quid si procuratoriuz. & ibi Io. an. in additioni. & est cõmunis opinio q. non.

¶ An ualeat constitutio procuratoris hoc modo constituo te si uolueris. uide in. l. si ante litem. ff. de procura.

¶ Procurator non admittitur ad petendam restitutionem super infamia que orta est ex sententia lata. ut in criminali. Bal. in. l. i. §. eum qui. ff. de postu.

¶ Procurator constitutus ante litem contestatam ad opponendum exceptiõibus non potest petere copiam libelli. Inno. in. c. constitutus. de procura. no. in. c. qui ad agendum. eo. ti. li. vi.

¶ Si statutum punit producentem falsos testes an debeat puniri procurator eos producens nomine domini. Bal. in. l. uidetur. §. i. ff. de his. qui nõ. infa.

¶ Procurator datus ad recipiendum habet necesse probare mandatum nec admittitur cuz cautione. in auten. de collato. §. eos. coll. ix.

¶ Procurator fisci non potest habere fidem de precio. ff. de iu. fis. l. lucius.

¶ Procurator falsus non facit cõmitti stipulationem aduersus uerum dominum. ff. rem ra. ha. l. procurator cũ peteret.

¶ Procurator actoris debet facere sumptus si contingat mitti pro absente. glo. est in. l. ii. §. de feu. ff. ex qui. cau. in pos. ea.

¶ Procurator acquirit domino in subsidium utilem sine cessione. Bar. in. l. damni. ff. de dam. itec.

¶ Procurator concipiens uerba nuntii facit annullare processum. gl. in. l. multũ. C. si qs al. ul. fi.

¶ Procurator in rem suam re integra transmittit ad heredem. glo. in. l. i. C. de eden.

¶ Sicut procurator non potest adire hereditatẽ sic nec repudiare nec obicere exceptionem criminis contra agentẽ. ita dicit Inno. in. c. super his. de accusa.

¶ Procurator prepositus ad contrahendum uidetur posse solutionem recipere. tex. in. l. q. peculii. ff. de solu.

¶ An procurator inhabilis possit habilez sibi substituere ex forma mandati sibi facti. uide Bal. in. l. i. ff. de procura.

¶ Procurator potest expresse renuntiare exceptionibus si uidet cõmodum aliqđ euenturum domino uidelicet ne forsitan cõdemnetur in expen. nõ. in. c. de causis. al. qm abbas. de offõ del.

¶ An sicut in iudicibus ita in contractibus dominus recedens teneatur dimittere procuratorem. uide Bal. in. l. i. ff. de procura.

¶ Si procurator constitutus simpliciter una cum alio procuratore decedit ante aministratoẽz diuisam finitur mandatum etiam in personaz alterius secus si esset constitutus insolidum. Inno. de ap. ex insinuatione.

¶ Procurator generalis non potest facere ea q̃ dominus cõsuetus est facere extraordinarie. Bal. in. l. seyo. §. medico. ff. de ãmi. lega.

¶ Procurator ad negocia potest nominare dominum in iudicio. secus in procuratore ad iudicia Inno. in. c. qm̃. ut lit. non cõtest. & ibi uide.

¶ Procurator personaꝝ eccl̃iasticarum iurat d̃ calumnia etiam sine spetiali mandato qd̃ est speciale in ꝑsonis eccl̃iasticis. Inno. in. c. i. de iura. calum. In laycis uero requiritur speciale mandatum. qd̃ dic ut. l. non solum. in prin. ff. de procur. & l. qui bona. §. qui alieno. ff. de dam. infec. & ibi Barto.

¶ Procurator debet mitti talis & ita istructus ut sciat ueritatem negocii. al'. si interrogatus dicat se nescire ueritatẽ quia ignorat facit dominũ suum haberi pro contumace quo ad expẽ. imputet enim sibi q non misit procuratorẽ instructum ita dicit Inno. de iura. calum. in pertractandis.

¶ Licet procurator iurauerit de calumnia tamẽ si dominus tamq̃ legalior interrogetur nichilominus tenetur iurare. dicit Inno. in. c. fi. d̃ iur. calũ.

¶ Quando procurator dubitat debet habere inducias ad consulendum dominum. ita nõ. Inno. de dila. exposuit.

¶ Procurator constitutus ad impetrandũ non potest alium substituere nisi habeat spetiale mãdatũ. nõ. Hostien. in. c. ex ꝑte decani. d̃ rescrip.

¶ Procurator non potest iurare in animam domini nisi habuerit ad hoc speciale mandatũ. Inno. de elec. quia ꝓpter. casus est i. c. i. d̃ elec. li. vi.

¶ Procurator non prorogat iurisdictionem cõstituendo sed exceptionem omittẽdo nisi habeat spetiale mandatum ita nõ. Innocẽ. in. c. de causis. de officio dele.

¶ Procurator litis non potest prorogare iurisdictionẽ de re ad rem sine speciali mãdato. Inno. in. c. cum olim. de offõ dele.

¶ An procurator non possit renuntiare exceptiõi dilatorie uel probationi exceptionis peremptorie uide Inno. in. c. cum olim. de officio dele. faciunt nõ. in. l. non abstulit. C. de noua. l. si fideiussor. §. quedam. ff. man. Inno. in. c. pastoralis. de cau. pos. Io. an. in. c. fi. de resti. in inte. li. vi.

¶ An procurator datus ad recipiendum solutionem possit terminum prorogare. uide. Bar. in. l. qui rome. §. callimacus. ff. de uer. ob.

¶ Procurator maioris partis capituli dicitur ꝓcurator capituli. & qualiter debeat talis procurator constitui. uide nõ. per gl'. & doc. in. c. cũ inter canonicos. de elec. & in. c. cum omnes. de consti. in fi. glo. mag.

¶ An proːurator possit per iuramentum calumnie responderi. per ꝓ. dubito. glo. q̃ sic. in in. c. cũ causam. de iuramen. calum. aliquid. per Io. an. de testi. ex tenore. super glo. iii.

¶ Si constitui procuratorez ad uendendũ predium qd̃ uendidit & arram suscepit postea emptor soluto integro precio repetit arraz & procurator aufugit & dominus teneatur pro illa arra soluta procuratori suo. uide tex. nõbilem in. l. quintum. §. item institor. ff. de instito.

¶ An procurator constitutus ad appellandũ possit substituere ad appellandũ si nõ habet ad id speciale mandatum. uide in. l. ab executore si procurator. ff. de ap.

¶ Constituens procuratorem non dicitur habẽr aduersarium neq̧ iudicem anteq̃ iudex adeatur & ideo si reuocat procuratorem ante litem inchoatam non habet necesse intimare nisi ipsi procuratori. nõ. Inno. de procura. ex insinuatione.

¶ Non sufficit dimisisse procuratorez si nõ uult comparere & dominus eum constituens tenetur de expẽ. nõ. Inno. in. c. constitutus. de ꝓcur.

¶ Procurator ad negecia & mediator testificãtur si placet ꝑtibus al'. non. ita dicit Inno. in. c. romana. de testi. li. vi.

¶ Procurator non potest renuntiare feriis sine speciali mandato. Inno. de officio dele. cum olim abbas. Albri. super ꝛca. C. de fer.

¶ Procurator constitutus cuz alio procuratore si ambo contestantur licet postmoduz unus faciat unum actum super illo non poterit se ulterius intromittere. Inno. in. c. ex insinuatione. de ꝓcur.

¶ Procurator constitutus ab eo q ẽ citatus generaliter non expresso super quo potest peter̃ dilationem ad consulendum dominum. Inno. in. c. dilectus. de procura.

¶ Procuratori falso potest pena remitti si dñs ratum habet. Barto. & Bal. in. l. si cum autem. ff. de nego. gest.

¶ Procurator generaliter potest iurare de calũnia quando dominus est absens nec potest de facili haberi speciale mandatũ ab eo. ita dicit Bar. in. l. quia bona. §. qui alieno. ff. de dam. infec. licet Bal. contra.

¶ Procurator ita admittitur cum cautione de rato si agit nomine uniuersitatis sicut si agit nomine singularis persone. tex. est notabilis in. l. ii. §. pe. C. de iura. calum. & qd̃ ibi nõ.

¶ Procurator constitutus in uno instrumento ad plures lites potest procuratorium suum facer̃ examinari neq̧ in ea requirit citatio partis. Inno. de testi. albricus.

¶ Procurator cui non fuit apposita exceptio procuratoria potest officio iudicis cogi ad ostendendum mandatum suum etiam post litem contestatam. glo. est singularis in cle. de elec. Bal. in. l. exceptionem. C. de ꝓba.

¶ Procurator presumitur fuisse presens si dicat in sententia condemnamus talẽ procuratorẽ zc. Io. in. c. licet. de officio dele.

¶ Sicut procurator litis ex parte actoris nõ uidetur habere mandatum ad recipiendum solutionem. sic nec procurator ex parte rei ad soluenduz tex. est in. l. si quis cum procuratore. in ꝑnci. ff. d̃ ꝓcura. ubi de hoc.

¶ Procurator qui fuit constitutus unacuz alio cum cl'a q̧ non sit melior conditio occupantis si alias fuit litem contestatus non potest inuito aduersario testes producere. Io. an. in. c. in nomine domini. de testi. Bal. in. l. si quando. C. de testi.

¶ Procurator spetialis ad unuz csũz ita potest alii demandar̃ sicut generalis. tex. est in. l. si ego. ff. q̧ ui aut clam.

¶ Procurator non tenetur prorogare iurisdictionem nisi habeat speciale mandatum uel generalē āministrationem cum libera. nō. Inno. in. c. de causis. de offō dele.

¶ Si procurator fuit litē contestatus & dñus postea fuit citatus ad uidendum iurarī testes an ualeat. uidē Bal. in. l. si quādo. in. vi. q. C. dē testi.

¶ An procurator ad negotia possit agere. uide Bar. in. l. sed si unius. §. pcuratore. ff. de iniur.

¶ In causis in quibus potest uel debet pena corporalis imponi nō admittitur procurator nisi forte ad allegandas causas absentie. Bar. in. l. ii. ff. de iniur. Idem plene in. l. pe. §. ad crimen. ff. de publi. iudi. uide in. l. seruum quoq. §. publice. ff. de procura.

¶ Eo casu quo aliās inhabilis per se potest esse in iudicio potest procuratorem constituere. Bar. in l. is qui reus. ff. de publi. iudi.

¶ Quando procurator dicat dominus litis post litem contestatam in causa capitali in qua lis non contestatur. uide Bar. in. l. ab executore. §. fi. ff. de ap.

¶ Vsufructuarius tacite intelligitur procurator pprietarii circa rem usufru. Bar. in. l. i. §. fi. ff. de no. ope. nun. ubi etiā quando procuratori rei possit opponi qđ non habet mandatum.

¶ Quando procurator rei caueat de rato. uide Bar. in. l. dē pupillo. §. remissiōez. ff. de no. ope. nū.

¶ An procurator possit conueniri per dominum durante procuratione. uide in. l. cum curatē. ff. dē ādmi. tu. & quod ibi nō. glo. in. l. qui pprio. §. fi. ff. de procura. que tamen cōmuniter reprobatū. uide nō. insti. de auc. tuto. §. fi. in glo. magna.

¶ Procurator debet condemnari non reus quādo agitur ordinarie. ut. l. i. C. de senten. secus si cōmittitū causa decidenda simpliciter & dē plano &c. Bar. in extraua. ad reprimendam. in. ỽ. figura. Itē secus de iurē canonico de elec. querelā. ubi de hoc

¶ Licet procurator non teneatur prosequi appellationē a diffinitiua. secus tamen in appellatione ab interlocutoria. uide Bar. in. l. cum procurator. ff. de no. ope. nun. de mā. in. c. pe. de procura. & l. licet. & l. inuitus. C. e.

¶ An procurator de cuius mandato dubitatū debeat satisdare. Bar. in. l. pretor. in prin. ff. de dam. infec. Cy. in. l. i. C. de procura.

¶ An ex contumatia procuratoris dominus paciatur missionem ex primo uel secundo decreto. Bar. in. l. q̄uis. ff. de dam. infec.

¶ Vbi dominus non potest haberi tunc procurator generalis equiparatur curatori dato bonis. Bar. in. l. qui bona. §. qualiena. ff. de dam. infec.

¶ An procuratore damnato ad mortem differatū executio ppter rationem reddendam domino. uide Bar. in. l. fi. ff. de publi. iudi.

¶ An & quatenus audiatur procurator petēs inducias ad consulendum dominum uel magis imputetur domino qui misit procuratorem non instructum. Bar. in. l. ii. §. defendi. ff. ex qui. cau. in possea. ubi etiā tangit an inuito iudice quis possit respondere accusationi uel inquisitioni p pcuratorem generalem uel spetialem.

¶ An simplex procurator ad fideiubendū possit renuntiarī beneficio fideiussoris. Bar. in. l. fi. i p̄n. ff. que in frau. credito.

¶ Non potest constitui pcurator eo pacto q nō liceat eum reuocare. Bar. in. l. cū p̄curio. ff. dē p̄cu.

¶ An procurator ad negotia possit substituere ad iudicia & econtra. Bar. in. l. in usucapione. ff. de diuer. & temp. p̄scrip.

¶ Per procuratorem queritur pprietas dōino sine cessione quando instrumentum est guarentigiatum. uide Bar. in. l. possideri. ff. de acq. pos.

¶ Nos habemus q per constitutionem secundi procuratoris reuocatur primus quid si comparēt duo procuratores habentes instrumenta eode die facta. dic breuiter quod se mutuo confundent & impedient sm glo. singularem. in. c. si qs iusto. de elec. li. vi & ita fuit decisuz in curia romana.

¶ An appellatione partis ueniat procurator. uide q sic. de re iudi. suborta.

¶ Procurator inhabilis ex mādato spetiali. cōstituentis substituit alium an ualeat talis substitutio. nō. glo. & doc. de pcura. c. pe.

¶ Procurator in causa principali potest esse testis contra dominum suū in causa appellationis. glo. i. c. ii. de testi. li. vi.

¶ An ppter contumatiam pcuratoris sit ipse excomunicandus uel dominus. gl. i. & doc. ut lit. non contest. c. ii.

¶ Procurator potest sine speciali mandato opponere crimen testi. de testa. testimoniuz. glo. i cle. ii. de pcur. & ibi uide.

¶ Procurator generalis nō adit hereditatē nec recipit beneficium ecclesiasticum. glo. in. c. cupientes. §. ceterum. de elec. li. vi.

¶ An uerba enunciatiua in suppositione principi porrecta in qua dico me constituisse titium pcuratorem meum probent ipsuz esse procuratorē meum cōmuniter diceretur q non. p nō. in. l. ex hac scriptura. ff. de dona. contrarium est uerius p l. ne satisdatio. ff. rem ra. ha.

¶ Procurator constitutus ab uniuersitate non repellitur a prosecutione cause licet singuli de uniuersitate excōmunicentur. tex. de procur. consulti. & ibi nō.

¶ Que est ratio quare condemnari debet pcurator presens et non dominus absens. uide in. l. q cumq. ff. de actio. & ob. Bar. in. l. stipulatio ista. §. si stipuletur. ff. de uer. obli.

¶ An & quando dicatur mora seu contumatia pcuratoris uel dñi. uide. ff. de uer. ob. l. cuz filius. §. in hac. & in. l. i. §. si procurator. ff. si quis ius di. non obtemp.

¶ An ex facto procuratoris generalis dominus incidat in penam. Bar. in. l. in illa. ff. de uer. obli. ff. de condi. indebi. l. si pcurator.

¶ Quid operetur clā quando procuratori conceditur potestas generalis in predictis & circa p̄dicta. uide no. in. l. qui rome. §. calimacus. ff. de uer. oblig.

¶ An ualeat actus factus cum procuratore non facta mentione q sit procurator. uide. ff. de uer. obli. l. si ita. §. grilogonus. Bar. in. l. i. §. hoc autē. aīt. §. nuntiatio. ff. de no. ope. nun.

¶ An procurator habens mandatum ad substituendum desinat esse procurator substituēdo. Bar. in. l. q si forte. §. quid ergo. ff. de solutio.

¶ Si procurator mutet conditionem suam i deterius uidetur tacite reuocatus. ff. de solu. l. si cū

cornelius·adde Barto·in·l·in confirmando·ff. de cõfir·tuto·ubi de hoc·

¶ An ꝓcurator ad lites possit peterẽ sententiam mandari executioni·Bar·in·l·i·ff·de solu·

¶ Procuratori dato ad unum cõtractuȝ potest ex eo solui·Bar·in·l·filio·ff·de solutio·

¶ Ab eo qui contraxit ut ꝓcurator potest principaliter peti utdoceat de mandato uel satisdet·Bar·in·l·i·ff·de preto·sti·

¶ An dominus in procuratorio possit releuare procuratorem a satisdando de defendendo·Bar·i ꝑtea·ff·iudi·sol·Cy·in·l·i·C·de procura·

¶ An procuratori d̃ cuius mandato dubitat̃ possit solui si caueat de rato·Bar· concludit ꝙ sic·in l·sed & si ·§·cum autem·ff·rem ra·ha·

¶ An & quando dolus procuratoris noceat domino·Bar·i·l·i·§·si ꝓcur·ff·si quis ius di·non ob·

¶ Procurator habens mandatum ad recicipiendum non preiudicat domino confitẽdo se recepisse nisi illud in mandato contineatur· Bar·in·l· ii· ff·si cer·peta·

¶ An procurator possit uendere rem domini habita fide de precio·uide Bar·in· l·a diuo pio· §·si emptor·ff·de re iudi·

¶ An officium procurationis sit honor·uide Io· an·in regula ꝙ alicui·li·vi·

¶ Procurator constitutus ad solutionem recipiendam non potest terminum prorogare·nõ· in·l· g rome·§·calimacus·ff·de uer·ob·ubi p Bar·

¶ Si procurator producit instrumentum mandati sui persone rogatum an ualeat·uide in reg·l·a cũ qd una·li·vi·Spe·ti·de instru·edi·§·postremo ꝓ· item quid si filius·faciunt nõ·per Bar·in·l·i·ff· d̃ stipu·suo·dixi sub dictione notarius·

¶ Procurator inhabilis quandoꝗ potest substituere habilem & quandoꝗ non·uide in cle·religiosus·de procura·

¶ Asserens per mendacium se procuratorem cuȝ non sit tenetur·ne·l·plancius·ff·de ꝓcura·secus si non per mendacium sed iusto errore·ut·l·iii·ff·d̃ re iudi·Bar·in·l·de pupillo·§·si ꝓcura·ff· de no· ope·nunti·

¶ Procurator potest licite retinere instrumẽta & acta litis donec sibi satisfiat de salario·Bar·in l·que omnia·ff·de procura·

¶ An ꝓcurator datus ad exigendum possit solutionem recipere· uide Barto in·l·ii·§· uolunt·te· ff·so·matri·

¶ An procurator constitutus ad petendũ exigẽdum & quitandũ possit confiteri & de confessato absoluere·uide Io·an·in addi· Spe·ti· de teste·§· i·ꝓ·sed pone egi·

¶ Procurator uendens procuratorio nomine rẽ domini uidetur teneri de euictione et finito offõ· uide in·l·procurator·q pro emptiõe·ff·de ꝓcura· & ·l·iulianus·in fi·ff·de actio·emp·qd̃ intellige si ꝓprio nomine se obligauit·al̃·si simpliciter uendidit nomine procuratorio & emptor agat contra eum de euictione liberatur procurator cedendo actionem contra dominum·casus est in·l·seruum titil·ff·man·faciunt nõ·in·l·si pupilli·§·i·ff·de ne go·ges· & ibi Bar·

¶ Qualiter procurator non habens spetiale madatum ut sibi soluatur format libellum contra debitorem·uide opti·doctrinam·Bar·in·l· non uidetur·C·de senten·& interlo·om·iudi·

¶ An procurator ad unam causam cuȝ libera possit idem in alia causa·Bar·in·l·iusiurandum quod ex conuentione·§·fi·ff·de iuriu·

¶ An possit constitui procurator inhabilis ad soluendum·Bar·in·l·i·§·qui·ff·de acq·pos·

¶ Quid operetur illa clausula apposita in procuratorio qd̃ facit eum procuratorem et nuntiũ spetialem·Bar·in·l·qui autem·§·fi·ff·de consti·pecu· & salice·in·l·ꝓcuratorem·C·de ꝓcura·

¶ Ex duobus procuratoribus si alter negat alter confitetur intentionem aduersarii quid fiet·Bar· in·l·consilio·§·fi·ff·de cura·furio·

¶ An procurator possit petere sumptus quos fecit in lite·Bar·in·l·cum apud·ff· iudi·sol·

¶ Quando est dubium an qs sit mortuus ꝓpter uulnus an in tali causa possit interuenire procurator·uide Bar·in·l·pretor·ff·de dam·infec·

¶ An mandatum procuratoris possit probari p testes·Cy·& Bar·in·l·i·C·de procura·nõ· in cle· i·de ꝓcur·i·dixi·s̃·sub dictione mandatum·

¶ An ualeat constitutio ꝓcuratoris nominãdi uel eligendi ab aliquo tertio·uide Bar·in·l· unum ex familia·§·si de familia·ff·de le ·ii·

¶ Qui habet instrumentum ꝓcuratiõis apud se in dubio presumitur esse peocurator nisi probet̃ contrarium intantum ꝙ debet admitti cũ cautione de rato·Bar·in·l·uulgo·ff·de ãmi·tuto·nõ·gl· in c·coram dilecto·de offõ del̃·

¶ Simplex mandatum procuratoris restringit̃ ad personas nominatas in procuratorio·Bar·in·l· qui habet·§·si pupillus·ff·de tutel·

¶ An sufficiat procuratori habenti plures causas coram eodem tribunali semel suum mandatuȝ p̃ntar̃·ꝓ oĩbus·Bar·i·l·accipiendũ·ff· d̃ auc·tuto·

¶ Qui constituit peocuratorem ad aliquẽ actũ intelligitur illum actum uoluisse fieri·uide Bar· in·l·gerit·ff·de acq·here·

¶ An dominus possit p procuratorẽ iurare de calumnia·Bar·in·l·ii·§·si autem aufugerit·de iu· calum·& in auten·p̃ncipales·eo·ti·

¶ Quis modus seruari debeat in uenditione facta per procuratorem qui cum emptore collusit·uide Bar·in·l·iul̃·§·si quis colludentem·ff·de actio empt·

¶ Permittens aliquem agere uidetur tacite facere eum suum ꝓcuratorẽ·Inno· de rescrip·ex pte·

¶ Qui intendit se absentare debet constituer ꝓcuratorem·gl·in·c·ex multa·de uo·circa fi·in gl· que incipit·nõ·ar·& eo·ti·c·fi·in glo· pe· facit de procura·peticio·& qd̃ ibi nõ·

¶ An si ꝓcurator est negligẽs in causa dominus habeat actionem contra eum ·uide de resti· inte· c·ii·in glo·ii·uide Inno·in·c·ii·ut li·non cõtel·

¶ Regula est quod procurator datus ad iudicia non potest ante litem contestatam substituer̃ nisi ad hoc habeat mandatum·ut·l·quod quis·C·de ꝓcura·& eo·ti·c·i·li·vi·quid si in toto instrumẽto non est facta mentio de substitutione nisi in cl̃a ꝓmissionis de releuando ꝓcuratorem ab oner̃ satisdandi an tunc posset substituere ante litem cõtestatam cõmuniter diceret̃ ꝙ sic per ea que nõ· Bar·in·l·ex hac scriptura·ff·de dona· contrarium determinat Ro·cõclusione·cccviii·

¶ Si ꝓcurator falsus ꝓnũcietur uerus ꝓcessus

eam illo habitus non tenet in preiudicium dñi
absentis nisi dñus ratificet·ut·l·iii·ff·ré ra· ha·

¶ In procuratorio addenda est bona clã que po
nitur in·c·cum dilectus·de re·do· & in·c· qui ad
agendum·de ꝓcura·li·vi·

¶ An habens gratiam beneficiũ acceptandi pos
sit constituere procuratorem ad acceptandũ·Io·
an·in regla qd alicui·li·vi·

¶ An is qui ex defectu ordinis uel alia de causa
non habet uocem in·c·nomine suo possit eam ha
bere nomine procuratorio alterius·Io·an·in ꝑals·
regla·qd alicui·

¶ An procurator habens generale mandatuz ad
omnia que requirunt speciale possit contra elec-
tum opponere crimina uel defectus·Io·an·i regla
mora·li·vi·

¶ An & quando iuramentum possit uel non pos
sit prestari per procuratorem·Bar·in·l·qui bona·
§·qui alieno·ff·de dam·infec·de iuramento fideli
tatis·uide glo·& Bal·x·col quo tem·mi·inuesti·
pe·de·c·i·de iura·calum·dixi·s·et an sit necesse ꝙ
talis procurator habeat speciale mandatum·dic ꝙ
sic·de iura·calum·c·fi·li·vi·& in cle·non potest·
de ꝓcur·ubi uide·

¶ An ꝓcurator debeat iurar i animã dñi cõstitu
ẽtis·dic ꝙ sic·secus in sindico qui iurat in animã
suam·de iura·calum·in pertractandis·gl·xvii·q·
iiii·metuentes·de quo in·c·fi·d iura·calum·li·vi·
tex·glo·& ibi doc·in cle·romani·§·nos itaq·d iu
reiu·lxiii·di·tibi domino·

¶ An procurator constitutus ad liberandum de
eo qd receperit possit liberare de eo quod ipse cõ
fessus est se habuisse a debitore si af de solutione
non potest fieri fides·Fede·consilio suo·lii·

¶ An & quando ex piurio procuratoris ligetur
dominus constituens·nõ·de iuriu·c·fi·li·vi· nõ·i
dicta cle·non potest·in glo·fi·& aduerte quia in
quolibet iuramẽto quod potest prestari per ꝓcu
ratorem oportet ꝙ ꝓcurator habeat speciale man
datum·ut nõ·in dicta cle·romani·§·nos itaq·&
ff·de iureiur·l·iusiurandum·§·procurator· adde
ꝙ ecclia romana nunq̃ recipit epm aut aliũ dñm
secularem ad iurandum sibi fidelitatem per ꝓcu-
ratorem sed semper principalis in ꝓpria persona
iurat licet quando sunt absentes recipiat iuramẽ
tum per nuntium uel procuratorem a dicta eccle
sia deputatum ·bene facit dicta cle·romani· ubi
cardinales receperunt iuramentum fidelitatis ab
imperatore id personaliter prestante·qd est nota
bile si est uerum·

¶ An & quando contumatia ꝓcuratoris noceat
domino·Bar in·l·quis·ff·d dam·itec·& in·l·i·§·
si ꝓcurator·ff·si quis ius·di non obtemp·Bal·in
l·in C·de procura·glo & doc·in·c·i·ut lit·non cõ
tes·ubi etiam per Inno·Albri·in·l· si procurator·
·C·de procura·

¶ An procurator constitutus ad agendum per i
terpellationem constituat debitorem in mora·nõ·
in·l·si seruum·§·nunc uideamus·ff·d uer·ob·

¶ An & quibus casibus procurator possit obliga
re dominum·nõ·Bar·in·l· ꝓcurator qui ꝓ euictõ
ne·ff·de procur·

¶ An legitimatio & emãcipatio possint fieri ꝑ
ꝓcuratorem·Bar·in·l·gallus·§·forsitan·ff·d libe·
& postu·Bal·in·l·neq absẽs·ff·d adopti·ubi uid·

¶ An accusans aliquez de crimine publico dicẽs
se hoc facere de uoluntate titii presentis uideat
facere ꝓcuratorio nomine·nõ·Bar·i·l·post doté·
in·vi·lec·ff·so·ma·

¶ An in acquisitione facienda absenti procurato
rem inspiciatur animus tradentis uel procurato-
ris recipientis·& quod in dubio nõ· Cy·in· l· i·
C·de acqui·pos·Bar·in·l·qui indonatum·ff·de do
na·glo·& doc·in·c·accedens·de preben·

¶ An ualeat sententia lata contra procoratorez
quando dominus fuit in iudicio·nõ·in·l·i·C·d sen
ten·& interlocu·omni·iudi·de elec·querelam· de
religio·do·constitutus·adde ꝙ ecclesia non curat
de hac solemnitate an feratur contra ꝓcuratorez
uel contra dominum·g lo est nõbilis·de restitu·in
inte·suscitata·

¶ An quis teneatur mittere procuratorem·nõ·d
ꝓcura·querelam·de do·& contu·cum dilecti· bo
na·glo·v·q·iiii·si egrotans·& an imputetur ei ꝗ
nõ misit·nõ·Cy·in·l·i·C·d resti·mino·Bar·in·l·i·
ff·de diuer·& tempo·prescrip·& ·l·pap·exuli ·ff·
de mi·& in·l·fi·C·de ꝓcu·glo·& doc·in·c· quere
lam·preall·bona glo·in·c·fi·de maio·& obe·

¶ An sufficiat constituere ꝓcuratorem genera-
lem ad opponendum crimina uel defectus uel re-
quiratur specificatio criminum dic primũ d quo
ꝑ Spe·ti·de ꝓcur·§·i·ꝟ·sz nũqd sufficit· de elec·
ꝓcurator·li·vi·glo·in cle·non potest·de ꝓcura·

¶ An per procuratoré reuocatũ queratur do-
minum·nõ·Bar·in·l·cum quis·§·i·ff·de solutio·

¶ An ualeat id quod agit procurator reuocatus
non cerciorarus de reuocatione ·nõ·in·l·si pater·
ff·de manu·uindic·& ·C·si quis·af·uel si·l·multũ·
ff·de contra·emp·l·i·in glo·ff·quod ius· l·i· ff· de
condi·ob cau·l·si pecuniam·§·i·plene·de rescrip·
ex parte decani·& in cle·i·de renun·Cy·in·l·mã
datum·C·manda·

¶ Qualiter debeat cauere procurator de cuius
mandato dubitat·doc·in·l·i·C·de ꝓcura ·Bar·in·
l·iter quos·§·alieno·ff·de dam·infec·

¶ Que cautio sit prestanda a procuratore acto-
ris uel rei·nõ·insti·de satisdan·§·sed hodie·plene
per do·car·flo·in cle ·i· de ꝓcu·in·xi·q·

¶ An per procuratorem possit contrahi cõpater
nitas·Bar·ꝙ non·in·l·gallus·§·forsitan·ff·d libe·
et postu·Bal·contra·in·l·i·§·ne autem·C·d cadu·
tollen·doc·in·c·tua·de cogna·spi·do·cardina·in·c
martinus·eo·ti·Io·an·i regla·potest quis·li·vi·in
mercu·facit qd nõ·Bal·in auten·nisi rogati·C·ad
trebel·Albri·super ꝑfca·C·de procura· adde qd
dixi sub dictione compaternitas·

¶ In actibus spũalibus non est differentia inter
simplicem nuntium & procuratorem ·nõ·glo ·in
cle·i·de renun·Bar·in·l·qui ita·§·i·ff·ad trebell·
& in·l·qd meo·ff·de acqui·pos·

¶ An ualeat constitutio procuratoris quem titi·
us nominabit·dixi·s̃·adde glo·in cle·religiosus·d
sepul·Cy·& Bal·in·l·ꝙ qs·C·d procura·barto·in
l·instõ talis·ff·de condi·insti·& i·l·i·§·itez acqui
rimus·ff·de acq·pos·

¶ An ualeat constitutio procuratoris in qua do
minus promittit se ratum habiturum quicquid ꝑ
procuratorem legitime gestum fuerit·glo·ꝙ non
xxi·q·i·relatio·Hostien·& Io·an·de dila·exposit
it· Archidia·in·dicto·c·relatio·

¶ An procurator possit remittere exceptiones domino competentes. Bar. in. l. fi. in pn. ff. que in frau. cre. Inno. in. c. cum olim. i. de offō dele.

¶ An procurator habens generale mandatuz possit cōpromittere de causa. Bar. ꝙ non. in. l. mādato generali. ff. de procura. glo. in. c. coram felici. de resti. in inte. dixi sub dictione cōpromissuz.

¶ An procurator possit petere dilationes ad cōsulendum dominum. dixi. s. dic plenius ut nō. de ꝓcura. dilectus. de iura. calum. in pertractandis. Bar. in. l. non solum. in prin. ff. de ꝓcur. Cy. in. l. ii. C. ubi in rem act. gl. in. ꝟ. contingentibus. in. c. cupientes. de elec. li. vi. & in. c. ii. de confes. eo. li. in glo. magna.

¶ An infamis possit esse procurator. nō. insti. d excep. §. fi. & in. l. i. §. hoc edicto. ff. de postulan. glo. l. di. accedens. iii. q. vii. c. i. Spe. ti. d procura. §. i. item ꝙ est infamis. nō. de sindi. c. i. in glo. de iudi. cum deputati. uide per modernos. in. c. imperator. de iura. calum.

¶ Quid importet illa clā ꝙ procurator possit oīa que posset dominus si presens esset. nō. Bar. in. l. ꝓcurator cui libera. ff. de procura. nō. in. c. exposuit. de dila. facit quod nō. glo. super. ꝟ. postulatio. in. c. in causis. de elec.

¶ An ꝓcurator cōstitutus ad litē & ad oīa alia que fuerūt necessaria ad causā dicat habere spetiale mādatū. nō. Io. an. ꝙ nō. in. c. fi. d do. & cōtu.

¶ An & quando possit opponi exceptio falsi ꝓcuratoris. nō. de procura. in nostra. glo. & doc. in. l. pomponius. §. rati. ff. de procura. C. de procura. l. licet. plene per do. Anto. in. c. cū M. de consti.

¶ Que sit pena procuratoris occultantis mandatum. nō. Inno. & doc. de ap. sepe contingit.

¶ An paria sint si procurator dicat compareo ꝓ tali uel nomine talis. nō. de ap. sua. ff. de le. iii. l. fideicōmissa. §. interdum. per glo. ff. de pecu. lege. uel dn̄s. stic ho. doc. de consti. cum. M. Bar. in. l. i. §. nuntiatio. ff. de no. ope. nun. facit de resti. in integ. cum uenissent.

¶ An eccle inferiores possint cōstituere procuratorem sine licentia diocesani. Inno. de testa. reqsisti. do. An. & moderni d rescrip. cum dilecta.

¶ An procurator producens instrumenta cause principalis per hoc probet mandatum. dixi. s. ad de Bar. in. l. iii. §. cause. ff. ad carbo. Bal. i. l. i. C. de ꝓcura. et in. l. si qs ad declinanda. C. d epis. et cle.

¶ An per constitutionem secundi procuratoris inhabilis puta excōmunicati. de ꝓba. post censionem. uideatur primus reuocatus. dic ꝙ sic. ar. op. in. l. iii. §. fi. ff. de adi. lega. doc. de sponsa. ad audientiam. ubi examinatur. illud brocardū. an illud qd non tenet prestet impedimentum. ad hoc. de procura. non iniuste. in. l. si cum ꝓcurator. §. ul. ff. de procura. in quibus uide an & quando per dationem secundi procuratoris expiret datio primi.

¶ An per litteras possit constitui procurator. nō. in. l. i. ff. de procura. & l. si procuratorez. eo. ti. & in. c. sopite. de censi. in cle. i. de ꝓcura. ubi gl. et d reli. domi. cum dilectus.

¶ Que sit forma litterarū quibus constituit procurator. uide per Spe. ti. de procura. §. ut aute. ꝟ. si autem non potest.

¶ An procurator possit prorogare iurisdictionez iudicis uel de tēpore ad tempus. dixi. s. uide Bar. in. l. qui rome. §. calimacus. ff. de uer. obli. glo. & doc. de offō dele. cum olim. Inno. tenet ꝙ nō sine spetiali mādato. i. e. d causis. d offō del. ubi uide.

¶ An sacerdos possit esse procurator. dic ꝙ sic. de ꝓcura. in nostra. & ibi nō. per. doc. de censi. sopite. de ap. constitutus. i. d re iudi. cū. I. & A.

¶ An uniuersitas possit sibi constituere procuratorem. nō. de procura. quia in cau. & in. l. i. ff ꝙ cuiusq uniuer.

¶ An ꝓcurator datus ad agendum cōpellatur dominū defendere. nō. ff. d ꝓcura. l. mutus. §. pene. glo. in cle. i. de procura. glo. & doc. in. c. accedens. de procura. quanto autem tempore teneatur dominum defendere. Spe. ti. de procura. §. i. ꝟ. item excipitur. & an teneatur appellare dixi. sub dictō ne appellatio.

¶ An procurator generalis constitutus ad negotia uideatur etiam ad lites constitutus. dic ꝙ sic. de procura. dilectus. eo. ti. q generaliter. li. vi.

¶ An ualeat constitutio procuratoris ad id tantum faciendum quod. j. dilationem datam a iudice faciendum est. nō. Inno. d ꝓcura. constitutus.

¶ An procurator possit ad tempus constitui. dic ꝙ sic. Spe. ti. de procur. §. ratione. autē. ꝟ. qd si mandatum. facit. l. iii. ff. de procura. insti. manda. §. mandatum.

¶ An filiusfa possit esse procurator sine consensu patris. nō. ff. de procura. l. filius. §. ipse quoq. de procura. non iniuste. e. ti. q generaliter. li. vi.

¶ An procurator alium substituens illis casibus quibus de iure potest uel habens ad hoc spetialez potestatem a domino debeat substituto prouidere suis expensis. nō. Innocē. & Hostien. in. c. i. in fi. ut lit. non contest.

¶ Si sunt constituti duo procuratores insolidum cum clā qd occupantis sit melior conditio & qd unus ceperit zc. fm formam. c. si duo. d ꝓcurat. li. vi. unus contestatus est litem alter uult testes producere an possit. dic ꝙ aduersario contradicente uel absente. illa clā nullum habet effectū fm Io. an. qui dicit marsili. ita disputasse in. c. in nomine domini. de testi.

¶ An quando dubitatur de mandato procuratoris si uult satisdare sub ea conditione si appareat eum non esse procuratorem sit admittendus. uidetur ꝙ sic. ff. de dam. infec. l. pretor. §. i. & l. q uas. & ff. de dolo. l. eleganter. §. si dolo. contra. uidet. ff. de dam. infec. l. ii. ꝓprietarius. §. fi.

¶ An sit danda dilatio procuratori ad producēdum mandatum. Bal. ꝙ sic. in. l. i. C. de procura.

¶ Qualem potestatez habeat procurator cui data est generalis āministratio alicuius rei. Inn. o. et doc. de fideius. quod quibusdam. ubi tenent ꝙ qs habens generalem eum libera potest dominū obligare ex contractu suo.

¶ Qualem cautionem habeat prestare dominus pro ꝓcuratore suo. Cy. in. l. i. C. de satisda. in ul. q. ubi etiā Bal. Bar. in ꝓtica. ff. iudi. sol. Spe. ti. d satisdādo. §. expedito. in pn. ubi Io. an. in addi. plene per modernos in cle. i. de procura. uide nō. i. c. fi. de dila.

¶ An in beneficialibus requiratur qd procurator habeat spetiale mandatum uel sufficiat generale. Spe. ti. de consti. c. perso. ꝟ. item ꝙ est causa. & ꝟ. quid ergo si sit talis. & ibi Io. an. uide de

pcura·e·i·li·vi·de prebē·si tibi absenti·e·li·đ iu-
di·c·fi·e·li·facit de elec·procurator·e·li·

¶ An ad percipiendum stipendiū de publico pos
sit constitui procurator·casus uidetur q non ·in
l·iubemus per hanc·C·de eroga·mili·āno·li·xii·

¶ An procurator constitutus ad solutionem re-
cipiendam possit liberationem seu quittationē fa
cere·casus est q non·in·l·non abstulit·C·đ noua·
nō·prr do·Anto·& modernes in c·si cautio·đ fi·
instru·quia hoc est·separatum a mandato·

¶ An possessio acquiratur prr procuratorez·dic
q sic·ff·de acqui·pos·l·i·§·per procuratorem·&
l·q meo·§·procurator·C·de acqui·pos·l·i·& ibi
Cy·querit an requiratur spetiale mandatum uel
sufficiat generale·de quo est glo·in·l·possessio·ff·
de usuca·Inno·de prebe·accedēs·& ibi doc·Bar·
in·l·qui michi donatum·ff·de dona·tenet q suffi
cit generale·

¶ An procurator datus ad causam matrimonii
possit agere de dote·doc·q non·de officio dele·
cū olim·i·In contra·facit de do·inter ui·& uxo·
de prudentia·ff·de procura·l·ad legatum·&·l·ad
rem mobilem·

¶ An matrimonium possit contrahi per procura-
torem·nō·glo·xxx·q·v·nec illud·dic hodie ut ha
betur in·c·fi·de procura·li·vi·

¶ An ualeant gesta per procuratorem anteq̄ ac
ceptet mandatum·nō·glo·& doc·in cle·non po-
test·de procura·

¶ An sufficiat procuratorez certificari a quocūq
de mandato·dic q non sed per nuntium uel eplaz
domini·allegatur glo·in·l·consensu·ff·de actio·et
obli·de quo per do·Cardina·in dicta cle·non po-
test·in ul·q·

¶ Licet coniūcta persona admittatur sine man-
dato ut dixi sub dictione coniuncta·non ta-
men ꝓpterea debet dici procurator·Io·an·in·c·
si tibi absenti·de preben·li·vi·Pau·in cle·i·de cō
ces·preben·glo·in·c·cū pridem·de pac·

¶ Procuratore nullum habente mandatum agē
te nomine meo me sciente & non contradicente
uideor habere ratum·Inno·de rescrip·ex parte đ
cani·Idem de officio dele·cum in iure·in glo·sua
magna·contrarium dicit de re iudi·q̄uis·tex·in·c·
fi·de iureiu·li·vi·doc·de procura·qui ad agendū·
eo·li·Et quid si habet mandatū sed excedit fines
eius domino sciente·uide glo·& doc·in·c·cū olīz·
i·de offō dele·

¶ An procurator debeat audiri si nō prestat cau
tiones ad quas tenetur principalis·Io·an·in·c·i·
ut li·non contest·

¶ Generalis procurator cum libera potest ea q̄
requirunt spetiale mandatum glo·in·c·ex parte
decani·de rescrip·doc·de iura·calum·c·ii·gl·i ꝓ·
dicetur·in·c·pe·de elec·li·vi·

¶ Procurator datus ad recipiendam solutionez
uel mutuum non preiudicat domino nisi actuali-
ter recipiat·Bar·in·l·si debitorem·ff·de noua·

¶ Quid sit procurator·uide in regula·cuz quid
al·qđ alicui·li·vi·ubi Io·an·in mercu·

¶ Officium procuratoris est uilissimum·tex·est i
l·si quis·C·de decurio·li·x·adde nō·per Io·an·in
regl'a qđ alicui li·vi·

¶ An procuratori liceat petere salarium·glo·in
c·romana·§·nec etiam·de fo·cōpe·li·vi·

¶ In omnibus casibus i quibus al' ihabilis potest
esse in iudicio sine alterius solemnitate in illis po
test procuratorem constituere·dixi·s·adde de in
di·intelleximus·tex·đ restitu·spoli·ex parte M·
glo·in cle·religiosus·de procura·Bar·in·l·ii·ff·rē
ra·ha·& in·l·is qui reus·§·i·ff·de publi·iudi·

¶ Procurator simpliciter constitutus nō habet
liberam nisi exprimatur·tex·de elec·cum nobis
olim·Io·an·in·c·petitio·de procura·

¶ An procurator possit sine causa renūtiare mā
dato·Io·an·in·c·is cui·de procura·li·vi·

¶ An procurator efficiatur dominus litis in cau-
sis in quibus lis non contestatur·Bar·q sic·in·l·
ab executore·ff·de ap·& per quem actum fiat do
minus uide glo·in cle·i·de elec·

¶ An clericus possit esse procurator layci in foro
eccl'iastico·Io·an·in·c·ii·ne cle·uel mo·& in·c·cū
essent·de symo·facit q fi·sint legi·prr uenerabilē·

¶ In arduis quis non tenetur mittere procurato
rem glo·de elec·bone·i·in·ꝓ·secure·faciunt nō·đ
procura·querelam·de elec·cum dilecti·fallit in·c·
fi·de elec·dixi·s·

¶ An reuocatio procuratoris debeat transire in
notitiam iudicis uel aduersarii·glo·& doc·in·c·ex
parte decani·de rescrip·& in cle·i·de renunc·glo·
& doc·in·c·ii·de procura·li·vi·

¶ An ius spūale possit queri per procuratorem·
nō·glo·iiii·in·c·cupientes·§·ceter·đ elec·li·vi·

¶ Procurator constitutus cum cl'a ut possit ea
qur potest dominus si presens esset non potest ea
que requirunt spetiale mandatuz·dixi aliquid·s·
adde glo·đ elec·in causis·super·ꝓ·quia uero·doc·
de dila·exposuit·Archi·contra·in·c·i·de rescrip·
li·vi·Bar·in·l·procurator·ff·de procura·tenet q
illa cl'a·habet effectum libere·uide do·Anto·i·c·
cum dilectus·de religio·do·

¶ An procuratori generali omnium bonorū sine
cl'a cum libera possit solui·uide in·l·urro procura
tori·ff·de solutio·

¶ An excōmunicatio domini obstet procuratori·
doc·de offō dele·licet·de procura·consulti·ubi p
Inno·Archidia·v·q·iii·c·fi·

¶ Procurator regulariter non potest exercere
nisi expressa in mādato·tex·đ offō del'·cū olim·i·

¶ An falsus procurator dicatur facere furtū ma
nifestum·uide Bal·in·c·i·§·iniuriam·de pa·iura·
fir·colla·x·

¶ An procurator minoris debeat prestare cau
tionem q minor non prtet restitutionem in inte
grū·Bar·in·l·ii·ff·rē ra·ha·

¶ Procurator uniuersitatis non potest agere
pro iure singularium nec econtra·Hostien·de no·
ope·nun·c·i·Inno đ postu·prela·bone·i·uide qđ
no·Io·an·in·c·romana·§·in uniuersitatem·de sen
ten·excō·li·vi·

¶ Non ualeat pactum factum de non mutando
procuratorem·dixi·s·sm Barto·in·l·cū precario·
ff·de preca·

¶ An ad petendam restitutionem in integruz ad
mittatur procurator sine spetiali mandato·gl·&
doc·in·c·suscitata·de resti·in inte·in·ꝓ·postula-
uit·doc·eo·ti·coram·

¶ Reuocatio ꝓcuratoris in dubio presumit frau
dulenta·Inno·in·c·ex parte decani·đ rescrip·i gl·
ii·& ibi de hoc·

¶ An hereditas possit adiri per procuratorē·gl·. & Hostien·de preben·accedens·

¶ An post litem contestatam admitur exceptio contra procuratorem ꝙ non habet mandatum· glo·in·c·i·de elec·li·vi·& in·c·sup hus·d accusa·

¶ Appellatione procuratoris late sumpto vocabulo comprehenditur quilibet admistrator·Gen·in cle·fi·de procura·

¶ An si iudex admittit procuratorem cum protestatione ꝙ non ualeant actus cum eo gesti si apparebit eum non esse procuratorē ualeat talis ꝓtestatio·Barto·in·l·inter quos·§· si alieno·ff· de dam·infec·

¶ Prelatus potest constituere procuratorem i causis ecclesie absq decreto supioris· uide Inno·in·c·pe·de iuramen· calum·in glo·fi·Idem de procura·prtitio·in glo·i·gl·v·q·in·quia epus·Gēze·plene in cle·fi·de procura·

¶ Si duo simul constituuntur procuratores insolidum & ambo simul exerceant actum non ualeat actus·rex·de elec·c·pe·li·vi·

¶ Procurator spetialis ad unum actum extraiudicialem potest alium substinere·tex·& Bar·in·l·si ego·ff·ꝙ ui aut clam·melius in·l·usucapione·§·cessio·ff·de diuer·& tēpo·prescrip·&·e·ti·l·apud celsuz·§·mādaui·gl·in·c·pr·§·porro·d elec·li·vi·

¶ An admittatur procurator datus tantū ad agēdum & non ad defendendum·uide glo· in·l· neq tutores·C·de procura·glo·tenet ꝙ non·e·ti· accedens·contra·tenet Io·an·in·c·qui ad agendum·de ꝓcura·li·vi·doc·de iura·calum·imperator·

¶ An laycus possit esse procurator clerici ad renuntiandum beneficiū·gl·in cle·i·de renūc·

¶ Si dominus mandauit procuratori suo ut alteri mandaret aliquod delictum fieri an omnes teneantur·glo·& doc·& ibi Bar· in·l· aut q aliter·§·pe·ff·ꝙ ui aut clam·

¶ Casus in quibus admittitur uel non admittit procurator·nō·Hostien·de procura·tue·

¶ An confessio procuratoris noceat dōino· tex·& glo·& ibi nō·doc·d postu·prela·c·i·dixi·s·sub dictione confessio·

¶ Procurator habens generale mandatum cū libera potest prestare iuramentum de ueritate· doc·de iura·calum·c·fi·Item potest prorogare iurisdictionem de tempore ad tempus·sm Innocē·in·c·de causis·de offo dele·&·co· ti· cum olim ·i· Item potest cōpromittere sm eum·de arbi·cuz dilecti·glo·in·c·prnul·de elec·li·vi·in·ꝓ·de certa·

¶ Clericus agens pro re ecclistica male alienata potest constituere procuratorem & ante litez cōtestatam·Pau·in cle·i·de rescrip·Spe·ti·de procura·§·ratione quoq·ꝓ· quid si·

¶ An procurator promittens duplum pretii in causa emptionis obliget dominum·Bar·in·l· si ꝓcurator·ff·de iure fisi·

¶ An clericus possit coram iudice ecclesiastico ꝓ alio ꝓcurar·tex·& glo·in·c· cum pridem·de pac·Io·an·in·c·in nr̄a de procura·Idem in·c·ii· ne cle·uel mo·Idem in· c·per uenerabilem· in prin ·qui fi·sint le·Archidia· lxxxvi ·di·c·fi· Io· an ·in·c·cū essent·d symo·Et an possit esse procurator layci·dixi·s·adde qd Archidi·tenet ꝙ sic·xxi·q·iii·cipanus·lxxxvi ·di·c· fi· Inno·de obli·ad ratio·c·i·& de iura·calum·c·i·

¶ An in causa inquisitionis possit interuenire ꝓcurator·glo·antepe·in·c·ueritatis· de dolo·& ibi doc·Hostien·in·c·inquisitionis·de accu·super gl·fi·in·c·ueniens·& ·c·qualiter·glo·in·c·in nostra·de precu·Io·an·in·c·causam·ii·qui fi·sint le·uide Bal·omnino·x· colla·de pa·constan·in·ꝓ·ab uniuersitate·

¶ In causa criminali admittitur procurator ad unum articulum tantum sed non ad totam· uide de iura·calum·c·i·Inno·in·c·ex parte·adē·d testu·de mā·uide·ii·q·vi·si qn̄· Inno·in·c·licet·d accu·glo·& doc·co·ti·ueniens·glo·in·c·cum dilecti· de do·& contu·glo antepr·in·c·ueritatis·co·ti·Bar·plene in·l·pe·§·ad crimē·ff·d publi·iudi·uide nō·in·c·tue·de procura·dixi·s·

¶ Quando sententia est lata in criminali & executa si agitur de eius reuocatione admittitur ꝓcurator·casus est notabilis ·iii·q·vi·§ quippe·Item admittitur quando non agitur super crimen sed super ualiditate & inualiditate processus ut i pall·c·hoc quippe·Item socius pro totto admittitur in causa criminali tanq̄ procurator· glo·ii·q·v· statuit·glo·ii·q·vi·si quando·glo·iii·q· vi· § quippe·in·ꝓ·expulsis·

¶ An i causa status admittatur procurator·tex·& glo·ii·q·vi·si quis·glo·liiii·di·frequens·Io·an·in·c·fi·de do·& contu·

¶ Quid operetur constitutio ꝓcuratoris apud acta·glo in·c·i·de procura·institu·de satisda· §·sunt autem·

¶ An filiusfa·sine licentia patris ·uxor sine licētia mariti possint constituere procuratorem· uid Inno·in·c·accedens·de procura·

¶ Presentatio facta procuratori spetialiter deputato uidetur facta domino·gl·in·ꝓ·elect·in·c·cupientes·§·cete·de elec·ii·vi·

¶ An admittatur procurator cum tali mandato ꝙ quicqd iuste egerit dominus ratuz habebit·gl·ꝙ non·xxi·q·i·relatio·doc·de dila·exposuit·Pau·in cle·i·de procura·

¶ An si procurator generalis petit id quod dominus promiserat non petere sub pena dominus incurrat penam·Bar·in·l·in illa·ff·de uer·ob·

¶ Procurator in iuribus inherentibus persone est potius minister ideo querit domino sine cessione·Bar·in·l·possessio·§·ti·ff·de acqui·pos·

¶ Procurator ex parte rei admittitur etiam si habet mandatum delectiuum ad acta ante litem contestatam que concludunt inhabilitatem iudicis uel actoris·Spe·ti·de satisdan·§·ex predicto·ꝓ·sed quoniam·

¶ Vnde dicatur procurator·uide nō·in·c·i·d ob li·ad ratio·in glo·i·

¶ Si procurator datur ad agendum & excipiendum an dicatur sufficienter datus · uide de iura·calum·imperatores·

¶ An procurator substitutus debeat cauere dominum ratum habiturum uel substituentē· Bar·in·l·de curatore·§·fi·ff·de cura·bo·dan·

¶ An procurator datus ad ꝓponendas dilatorias tantum ante litem contestatam uel ante libelli oblationem dicatur sufficienter datus· uide doc·de procurato·constitutus·

¶ Procurator constitutus ad renuntiandū beneficium dicitur constitutus ad negotia·glo·i·ꝓ·

ignorantem. in cle. i. de renunc.

¶ Procurator efficitur dominus litis directe sed ei non queritur utile cuius pretextu possit agere. Bar. l. si ante. ff. iudi. sol.

¶ Procurator in rem suam potest agere in preiudicium constituentis etiam illo nõ uocato. Bal. x. coll. de controuer. inuesti. inter uasal. & ali. c. i.

¶ Qualiter dominus facit fidẽ iudici uel aduersario de reuocatione procuratoris. Io. an. in. c. ii. de procura. li. vi.

¶ An mandator teneatur restituere procuratori si res sibi data fortuito casu pereat. uide Inno. in. c. sicut. iii. de iureiu.

¶ An si iudex mandatum procuratoris falsum pronuntiet legitimum talis pronuntiatio faciet ualere processum agitatum cum tali procuratore. uide Io. an. in. c. super litteris. de rescrip.

¶ Paria sunt procuratore nõ habere mãdatũ uel habere minus legitimum. doc. in. c. ueniens. in fi. de renũc. tex. de procura. constitutus. de ap. nicolao. tex. in c. pe. de elec. li. vi.

¶ An in procuratorio uniuersitatis debeant exprimi nomina illorum de uniuersitate. glo & doc. in. c. i. & fi. de procura. Barto. in. l. ii. ff. de albo scribẽ.

¶ An per constitutionem secundi procuratoris sine protestatione censeatur reuocatus primus si secundus uoluit acceptare. uide glo. in. c. si duo. de procura. li. vi. Rota decisione. lxiii. al. lxvii.

¶ An in causa in qua requiritur spetiale mandatum sufficiat exprimere in genere illam causam uel requiratur spetialis expressio. uide Bar. in. l. si filius. ff. de dona. tex. in. c. inquisitiõis. de here. li. vi.

¶ Quid possit donare procurator habens mandatum ad donandum in quo tamen res non exprimitur. uide Bar. in. l. filius. ff. de dona.

¶ Si procurator constitutus ad tempus ad litem non finiat illam potest peti ut illam expleat & alter non surrogetur. Bar. in. l. ii. ff. de ap.

¶ An procurator possit constitui ad actum tantũ qui debet fieri una die. doc. de procur. constitutus.

¶ An in causa legitimationis admittatur procurator. Io. an. in. c. causam. ii. qui fi. sint le.

¶ Judex potest compellere ptãtem ut mittat ad causam procuratorem instructum. Io. an. in. c. i. de elec. li. vi.

¶ An procurator prelati debeat agere nomine prelati uel ecclesie. tex. facit q nomine eccl'ie. xii. q. i. nobis. facit qđ dixi sub dictione prelatus.

¶ An si procurator fuit datus ad negocia per uolentem peregrinari qui perfectus postea redit & iterum peregrinatus est possit uigore prioris mãdati exercer negocia. Io. an. de procura. li. que li. vi.

¶ An instrumentum mandati debeat reddi procuratori postq̃ illud produxit in iudicio. Io. an. in. c. is qui. de procura. li. vi.

¶ Procurator uniuersitatis uel eccl'ie potest reuocari per solum prelatum. Inno. in. c. presentium. de testi. li. vi. Bar. in. l. actor. ff. rẽ ra. ha.

¶ In quo differt procurator a nuntio. nõ. ff. de procura. l. i. in gl. sed uerius. & . C. si quis. al. ul. si. l. multum. in glo. potes. & ibi Cy. in. i. q. Bar. ff. de usuca. l. si is qui pro emptore. in. v. q. circa medium. Spe. ti. de procura. § ut aũt. uer. & nõ.

¶ An procurator inhabilis possit constitui ad cõstituendum habilem. Bar. ff. de acqui. pos. l. i. § per eum. Cy. in. l. q quis. C. de procura. in cle. religiosus. de procura. in glo. fi. facit qđ dixi. s.

¶ Quis possit constituere procuratorem uel non. nõ. ff. de procura. l. mutus. § i. in glo. edictũ. insti. de satis. § si autem per procuratorem. in glo. quibusdam. C. de procura. l. neq tutores. in glo. ii. & ibi Cy. Spe. ti. de procura. § ratione.

¶ Procurator actoris potest cogi in reconuentione suscipere iudicium & defendere. nõ. ff. de procura. l. filius. § fi. in glo. cogam. & in. l. sed & hec. § defendere. in glo. iudicium. eo. ti. & in. l. non cogendum. § sabinus. in glo. eo. ti. Cy. in. l. inuitus. C. e. in. v. q. nõ. in cle. i. de procura. in glo. cogi.

¶ An procurator qui promisit dominum defender teneatur in futuris litibus. nõ. ff. de dam. infec. l. qui damnẽ. § is qui uicinas. in glo. non augeri. Spe. ti. de procura. § i. uer. item excipitur q licet.

¶ An procurator rei caueat de iudicato soluẽdo. ff. de procura. l. non solum. § i. de procur. accedẽs. in glo. ii. & c. mandato. in glo. i. e. ti. Spe. ti. de satisdan. § expedito. & quid de cautione rati. nõ. ff. de procura. l. pomponius. § sed & is. in glo. de rato. ff. rem ra. ha. l. tutore. & ibi. Bar. i dicto. c. mãdato. in gl. i. Spe. in preall. § expedito. uer. i summa.

¶ Si procurator sit releuatus ab onere satisdãdi de iudicato sol. in uno iudicio an ualeat hoc in alio iudicio alterius iurisdictionis. nõ. Cy. C. per quas personas. no. acqui. l. i. in fi.

¶ An procurator actoris minoris caueat cum clã si minor petet restitutionem zc. nõ. ff. rem ra. ha. l. iii. in prin.

¶ An procurator possit uendere rem domini nõ presente pecunia. Cy. in. l. in ciuilie. C. de rei uen. Guil. ff. de institio. l. cuicũq.

¶ Paria sunt non inuenire procuratorem uel inuenire minus ydoneum. tex. est singularis secũdũ Ange. in. l. idemq. in prin. ff. pro socio. in. l. in feinis. C. de procura. Bar. in. l. de pupillo. § si quis ipsi pretori. ff. de no. ope. nun.

¶ Dolus procuratoris impedit trãslationem dominii. gl. in. l. ii. C. de uxo. mili.

¶ An procurator possit emere rem domini. uide in. l. non aliter. & l. si emptione. § fi. ff. de contra hen. emp.

¶ Quando procuratori stipulanti domino possit solui. Barto. in. l. eum qui. § qui filio. ff. de uer. obli.

¶ De procuratore emente pro se & domino & eodem modo solutionem recipiente an in dominũ trãsferat dominiũ. uide Ange. i cõsil. cclxxxvi. qđ incipit factum.

¶ An procurator ad producendum animo insinuãdi possit esse minor. xxv. ãnis. al. cõsului sup h°.

¶ Quando plures procuratores dati sunt simul ad unam negotiationem unus etiam non administrans tenetur pro alio qui male administrauit ad similitudinem tutorum. fm glo. in. l. creditor. § si duobus. ff. manda. ubi dicit q in dubio plures procuratores tenentur insolidum & de gesto & neglecto sicut tutor & curator quorum non ãministrans tenetur pro eo qui aministrauit si nõ est soluẽdo. ut. l. i. C. si tuto. uel cura. non ges. & l. tutores quos post. § in eũ. & l. tres tutores. ff. de ãminis. tuto. glo. magna. in. l. i. C. de transac. facit. l. si procuratorem. § si tutores. ff. man. glo. tamẽ. in. l. ii. § li.

super .§. ueriorem. ff. de eu. bo. dan. tenet qđ in procuratoribus etiã is qui non gessit tenetur pro alio male gerente ab inicio non in subsidiu3 & hoc uidetur sequi dominus meus Raf. fulgo in dicta. l. creditor. §. si duobus. & maxime quando potuit precauere per ea que nõ. Bar. in. l. unde queritur. ff. como. facit glo. sup. §. exercitor. in. l. i. §. si plures. ff. de exercito. & qđ dicit Bar. in auten. hoc ita. C. đ duo. re. & hoc maxime procedit quando plures procuratores dati sunt insolidum cum clã q non sit melior conditio occupantis & quod unus incepit alius prosequi possit de qua in. l. si pluribus. ff. e. & in. c. si duo. e. ti. li. vi. unde si unus sciebat uel scire debebat alium male ãministrare debebat ipe facere cum inuito illo posset. uide Bal. in. l. si quẽdo. C. de testi. que sunt bene notanda.

¶ An procurator constitutus in rem suam possit remoueri. Bar. ff. de procura. l. que omnia. & ibi glo. & l. ante litẽ. e. ti. Spe. e. ti. §. fi.

¶ Procurator in rem suaz potest eo iure uti cõtra dñm. nõ. Bar. ff. đ no ope. nunc. l. i. §. fi.

¶ Procurator in rem suam potest constitui ex parte rei. nõ. ff. fami. hercis. l. plane. uide in. l. plautius. ff. de procurato. Io. an. in addi. Specu. eo. ti. §. fi. in prin.

¶ Que possit opponi aduersus procuratorez in rem suam Spe. ti. de procura. §. fi. per totum.

¶ An procurator interrogetur in iudicio. nõ. ff. de procura. l. non solum. in glo.

¶ An procurator possit agere contra procuratorẽ. nõ. ff. de procura. l. qui proprio. §. fi. in glo. teste.

¶ An minor possit esse procurator. nõ. ff. de procura. l. si minor. in glo. possit. & glo. non est. C. eo. l. exigendi. in glo. legitimam. & glo. pe. & ibi Cy. Bar. ff. de ma. uin. l. si collectaneus. nõ. đ procura. non iniuste. in glo. l. de procura. qui generaliter. in. li. vi. ubi Io. an. plene. Spec. eo. ti. §. i. §. item q est minor.

¶ An procurator teneatur illis cum quibus contraxit finito officio. nõ. ff. quando ex fac. tuto. l. post mortem. §. i. ff. de procura. l. procurator q pro euictione in glo. esse.

¶ Quis & quam actionem procurator acquirat dño. nõ. ff. đ cõsti. pec. l. eũ q. § iulianus. in glo. nõ domino. nõ. ff. de iureiuran. l. nam et postea. §. iusiurandum. in glo. fi. & l. pe. in glo. fi. ff. si quis cautio. uide. l. in cause. §. q si ex parte. glo. ex stipulatu. ff. de procura. Cy. plene. C. si quis. al. uel si. l. multum interest. in. u. q. & ibi glo. potes. C. per qs perso. nõ acqui. l. i. in glo. pe. & Cy. Bar. ff. đ uer. obli. l. stipulatio ista. §. si stipuler. et. l. si procurator presentis & ibi Bar. e. ti. nõ. ff. de stipu. ser. l. i. in pri. & ibi Bar. unde. nõ. de usuris. gl. in glo. possit acquirere. li. vi.

¶ Si promittator procuratori q dabit domino an ualeat stipulatio. nõ. Bar. ff. de uer. ob. l. stipulatio ista. §. si stipulor.

¶ An procurator possit pacisci super salario. nõ. Cy. C. de procurato. l. item. uide q idem nõ. in. l. i. in fi. C. man.

¶ An procurator teneatur ostendere mandatum origenale ut ei credatur. nõ. Cy. in. l. iustum. C. de fideicom.

¶ An & cui teneatur falsus procurator exigens debitum & qua actione teneatur. nõ. C. de fur. l. falsus. & ibi Cy. ff. de fur. l. falsus. §. i.

¶ An procurator ad unam spetiem possit aliaz gerere. nõ. Cy. C. de procura. l. si procurator ad unã

¶ Si procurator alienet rem domini an usucapiat contra dominum. nõ. ff. đ emp. & uen. l. q fundũ. §. procurator. & ibi Bar.

¶ Quãdo procurator efficiatur dominus litis. nõ. Bar. ff. de ap. l. ab executore. §. si procurator.

¶ Si procurator sit constitutus & dominus cetetur an ualeat actus uel sententia. Bar. ff. de re iudi. l. furioso. Io. an. in. c. i. de testi.

¶ Procurator omnium bono4 potest agere licet non dicatur in instrumento. nõ. Bar. ff. de iniur. l. si unius. §. procuratorem. de procura. qui generaliter. li. vi.

¶ Si sint plures procuratores an unus possit agere sine alio uel sit melior conditio occupantis. nõ. ff. de procurato. l. pluribus. nõ. de procura. e. per in glo. ii. & c. si duo. eo. ti. li. vi.

¶ An & quando plures domini teneantur constituere unum procuratorem. nõ. de procura. nõ iniuste. in glo. temporibus. ubi de hoc.

¶ An procurator habens plures causas corã uno iudice. possit dicere comparco pro omnibus causis meis. nõ. Barto. ff. de auc. tuto. l. accipientis. in fi. Spe. ti. de iura. calum. §. seqẽ. §. qđ mouet.

¶ Si procurator non legitimus sit per iudicez pronuntiatus legitimus an ualeat iudiciuz. dixi. s. ad de Cy. & Bar. in. l. licet. C. e. Spe. ti. de excep. §. si. §. in summa. & ti. de rescrip presenta. §. i. in fi. & ti. de cura. §. si. §. hoc etiam.

¶ An ad hoc ut procurator dicatur habere spetiale mandatum suffitiat ut sit datus ad petẽdu3 restitutionem licet non dicatur ex qua causa. uide Bar. in. l. titius. ff. de libe. & postu. & l. si quis mihi bona. §. iussum. ff. de acqui. here.

¶ Procurator potest facere ea que solitus erat facere dominus. intelligitur ordinarie no extraordinarie. dixi. s. adde. ff. đ admis. leg. l. seyo amico.

¶ An nõ habens facultatẽ agendi de rigore propter incapacitatem persone si admittitur de equitate per officium iudicis possit constituere procuratorem. uide Bar. in. l. seruum. ff. de annu. le.

¶ Eo qđ procurator factus est pauper uidetur tacite reuocatus. l. liberto. §. largius. ff. de admis. le.

¶ In his in quibus adultus est legitimus administrator procuratorem constituit. Bar. ff. đ uer. ob. l. si ex legati causa. ubi uide.

¶ Dominus ex contractu procuratoris obligatur utili. l. uenditor. ff. de contrahen. emp. l. iul. §. si cum uenditor. ff. de ac. emp. & l. lucium. §. i. ff. de fustiro. Bar. ff. de acqui. pos. l. possessio.

¶ Procurator constituit ministeriu3 in his que queruntur a domino imediate in personaz nõ suã ff. de acqui. pos. l. q meo. in prin. & §. i.

¶ An in acquirendis domino attendetur persona domini uel procuratoris. uide. ff. de libe. cau. l. minoc. & l. in seruo.

¶ Ex omnibus que gerit procurator etiam in iudicio ut confitendo uel alium actum faciẽdo oritur ius agendi cõtra ipsu3. ut. l. prouide. ff. ad. l. acql. fallit in sententia. sm Cy. in. l. ii. §. q obseruari. C. de iura. calum. in prima op.

¶ Eo q quidam mandat actionem & prosecutõnem rei uidetur quem constituere procuratorem

in rem suam. ff. de here. uel ac. uen. l. uenditor. §. peruenisse.

¶ Appellatione procuratoris continetur tutor et curator. ut. l. q si noluit. §. in procuratore. ff. de edi. edic. redacto illo tex. ad uer. edicti.

¶ Procurator accusati uel inquisiti non admittitur ad negandum etiam cum spetiali mandato. no. Barto. in. l. pretor. §. defendi. ff. ex qui. cau. in posses. ea.

¶ Procurator constitutus ad contestandum litē & ad contestandum alium procuratorem sup aliquo quod post litem contestataz contingerit etiā per seipsum reliqua agere potest sm Inno. in. c. petitio. de procurato. qui allegat. l. procuratorez. & l. pre. ff. de procurato. ubi Arge. refert hoc dictum & multum nōt.

¶ Licet ubi mandatum non est gratuitum n. ē dicatur procurator quo ad actionem producendam inter mandantem & mandatarium tamen si factū non est expedibile sine mandato satis potest ibi esse mandatum & iste est procurator saltem quo ad exercitiuz & potestatem exercendi id quod ē sine mandato expedibile ff. de prescrip. uer. l. naturalis. §. i.

¶ Sicut procurator etiam habens liberam nō potest donare sic potest consentire actui ex quo surgit remissio habens instar donationis. ff. qui. mo. pig. uel ypo. l. si consenserit. §. i. facit. e. ti. l. sicut. §. an pacisci.

¶ An procurator constitutus ad uendendum possit reuocari facta uenditione anteq̄ tradat. tex. q sic. ff. de excep. rei uen. l. i. §. i. & ibi probatur q procurator habens mandatum ad uendendum si uendat minori precio q̄ ualeat nō preiudicat domino quin possit rem suam repetere.

¶ Procurator in modo gerendi & gestor ut dicatur legitime gerere debet se adaptare consuetudini. ff. de soluto. al. de usuris. l. qui semisses. §. quesitum.

¶ Mandatum procuratoris factum de actu explicando in uita licet effectus cōferat post mortem non reuocatur morte donantis. ff. de do. inter ui. & uxo. l. sed interim. §. si uxor.

¶ Non habens actionez nomine pprio sed p alio non constituit procuratorem ante litem contestatam. uide Cy. in. l. id qd pauperibus. C. de epi. & cle.

¶ Que sit differentia inter procuratorem actorem. yconomū. & sindicum. dicit Inno. de procur. petitio. q inter ista nomina non est differentia nisi uocalis. & ideo si notarius in instrumento poneret unum pro alio non uiciaret. qd bene nō.

¶ Procurator admittitur in causa criminali qn̄ pena non est corporis afflictiua. nō. de accusatio. ueniens.

¶ Si procurator plene docuerit de mandato reus semiplene de reuocatione admittitur cum cautione de rato quia probationes plene diuersa respitientes non confundunt semiplenas. ad hoc. ff. de admi. tu. l. uulgo. Secus si probationes concurrāt ad idem repugnantes quia tūc plene tollunt semiplenas. Cy. C. de procura. l. i. in. iii. q.

¶ An procurator admittatur ad cauēdū sub hac conditione si non probauerit mandatuz. uide Cy. in preall. l. i.

¶ Quod inter procuratorem & dominum detur actio locati & non mandati. sentit Cy. in. z. sca. C. de procurato.

¶ Tres sunt casus in quibus procurator admittitur licet certum sit eum non habere mandatuz uidelicet quando est coniuncta persona. ut. l. exigendi. & qd ibi nō. C. eo. Item in causa momentanee possessionis. ut. l. i. C. si per uim uel alio modo. Itē in causa criminali. ut. ff. de ap. l. non tantum. Bar. in. l. i. C. de procura.

¶ Aliqui sunt casus in quibus cum dubitatur de mandato non admittitur procurator cum cautione de rato. l. qui ita. ff. ad trebell. Bar. in d. l. i.

¶ Mulier nō potest esse pcuratrix nisi in rē suā C. de procura. l. absente. & l. qui alienam.

¶ An si ex forma statuti pro pena personali imponitur pena pecuniaria possit interuenire procurator. Guil. de suza. tenet q nō. in. l. iii. C. de pcura.

¶ Procurator in rem suam ex causa non lucratiua non tenetur defendere. secus si ex causa lucratiua. gl. est. C. de procura. l. actionem.

¶ Reus ex quocunq crimine non potest esse pcurator. idem dicit Cy. in eo cui mouetur questio omniū bonoz. l. reum. C. de pcura.

¶ Miles non potest esse procurator etiam p pte ut. l. militem. C. de procura. & ibi plene uide per Cy. an & quando clericus possit esse procurator.

¶ Procurator non habens spetialē licentiā substituendi non substituit nisi in duobus casibus. unus post litam. alius si est procurator in rez suā. C. de procura. l. q quis.

¶ Procurator in rem suam dicit̄ agere causam ppriam licet originez trahat ab alia persona. tex. C. de procura. qui stipendia.

¶ Hec uerba do tibi plenam potestatez importāt generale mandatum cum libera. C. de procurato. l. si procurator. & ibi omnino uide Bar.

¶ Procurator ad agendum causaz petitionis potest itentar̄ possessoriū. Cy. in pall. l. si pcurator.

¶ Eo qd procurator egreditur fines mandati sciente & patiente domino ac non contradicente uidetur mandare & sententia sibi dn̄o preiudicat. dicta. l. si pcurator.

¶ An pupillus cum tutoris auctoritate possit cōstituere procuratorē. uide in. l. neq. C. de procur. & ibi Bar. qui dicit q in casibus in quibus potest pupillus agere sine tutore potest etiam procuratorem constituere.

¶ Procurator substituens non debet dicer̄ substituo michi sed domino. Ia. bu. in dicta. l. neq.

¶ Minor potest esse procurator ad negotia. nō. glo. in dicta. l. neq. qd adde ad ea que dixi. s.

¶ Si constitutus est procurator usq ad quatuor menses & lite contestata substituat substitutus nichil poterit post quatuor menses. Guil. de suza. in dicta. l. neq.

¶ Licet pcuratori aliquid det̄ ad remunerāduz per hoc nō desinit esse procurator nec per hoc deficit actio mandati inter eos. glo. ff. de procura. l. stē. ul melius. in. l. litē. C. de procura. ubi Bar.

¶ An postq̄ pcurator acceptauit mandatū possit illi rennutiare. & an si acceptauit in pluribus casibus possit uni renuntiar̄. uide Cy. in. l. inuitus. C. de procura.

¶ Procurator per litis contesta. dominus litis effectus sicut nec expresse ita nec tacite potest

reuocari. C. de pcura. l. si nulli.

¶ An & quando possunt opponi ille exceptiones tu non es procurator. tu non potes esse procurator. plene per doc. in. l. licet. C. de procurato. & l. Ita demum. eo. ti.

¶ Licet procurator sit admissus a principio cum cautione de rato poterit nichilominus opponi in condemnatione qd non habet mandatuz. quia illa prior approbatio q admittatur ad processum non approbat unde postea in decisione ad merita cause nisi probet mandatū fm Ia. bu. in dicta. l. licet.

¶ Si opponitur procuratori post litem contest. q non habet mandatum opponens debet probare fm glo. in dicta. l. licet. de quo dic ut ibi per Bar. adde qd nō. Inno. de accu. super his qm contra. nō. de elec. c. i. li. vi. in. ℣. absentia.

¶ An citatus personaliter possit comparere p procuratorem. uide in. l. fi. C. de pcura.

¶ Si aduersarius sciuit falsum procuratorem & non opposuit an sibi preiudicet. nō. i pal. l. licet.

¶ Infirmus non artatur ad respondendum p procuratoré in aliqua causa sed bene debet cōstituer excusatorem. uide per doc. in. l. fi. C. de procura. ubi etiam uide quid de habente inimicitias.

¶ Sententia lata pro falso pcurator non potest ratificari fm pe. in. l. si tutor. C. in qui. cau. i inte. restitu. non est ne. lata uero contra sic. de quo dic ut ibi per Bar.

¶ Vbi ad actuz requiritur aspectus & presentia persone ibi non potest quis comparere per procuratorem. doc. in. l. omnes. C. d his qui ue. eta. ipe. per illum tex.

¶ Procurator generalis si uēdat rem mala fide non transfert dominium. C. de resti. mi. l. si. i glo. & ibi Bar. quem uide omnino.

¶ Procurator habens mandatuz regulariter nō cauet. fallit i duobus casibus quos ponit glo. i. l. i. C. de satisdan. ubi de hoc.

¶ Si reuocatio procuratoris fiat ipso solo sciente preiudicat tantum reuocanti si fit sciente aduersario sibi preiudicat si fit sciente iudice sententia ē ipso iure nulla. gl. in preall. l. i.

¶ Qd dicit male gestū per pcuratoré reuocatū non reuocari non certificato aduersario uel iudice est ueruz quando est constitutus apud acta uel est constitutus spetialiter contra certum aduersarium uel certuz iudicem secus si esset procurator generalis ad causas quia tunc ante negocium ceptum & certificationem mandati factam aduersario reuocatio ualeret etiam non notificata aduersario uel iudici. Bar. in dicta. l. i.

¶ Quam cautioné uel d defendendo uel de iudicato soluendo debeat prestare procurator in causa recōuentionis. uide Bar. in pall. l. i.

¶ Practicam constituendi procuratorem apud acta. uide Cy. in dicta. l. i. in ul. q. & ibi Bar.

¶ Procurator ex parte rei potest inuito actore suscipere iudicium animo nouandi ubi defensor ē necessarius glo. i. l. i. C. ubi in rē act. ubi uide Cy. & Bar. qui remittit ad. l. ad solutiōez. ff. de iudi.

¶ Per procuratorez potest peti bonoz possessio licet non possit adiri hereditas. tex. & glo in. l. si maritus. C. manda.

¶ Cuius uoluntas sufficit ut per procuratorem domino queratur dominium. uide glo. in. l. fi. C. si quis alte. uel si.

¶ Per hec uerba facias in tali re mea prout faceres in tua uidetur quis constitutus procurator ita ut agere possit. Idem si dicit pono te in locum mei in tali re. Idem si dicat committo tibi amministrationem talis rei. Bar. in. l. in prouintiali. §. si. ff. de no. ope. nunc.

¶ Procurator non dicitur certificare de mandato in actu extraiudiciali eo q offert instrumentū quia non est qui illud cognoscat secus si iudicialiter. uide Bar. in. l. de pupillo. §. qui pcurator. ff. de no. ope. nun.

¶ Vbi lex simpliciter dicit aliquid posse fieri per procuratorem nisi addat q exigitur spetiale mādatum procurator simplex hoc poterit. ita sentit Bar. i dicta. l. de pupillo. §. q procurator.

¶ Si ex parte rei aliquis ueniat ut procurator & uelit satisdare non admittitur nisi probet mandatuz. quia iudicium agitatur cum eo ut procuratio non ualet qd nō. quia si in actis apparet talez ut procuratorez uenisse & cū satisdatione non ualet q agit sed bene potest uenire ut defensor. fm Bar. in dicta. l. de pupillo. §. fi.

¶ Si in actu extraiudiciali aliquis est admissus ut pcurator uidetur persona sua legitimata adeo q non potest amplius opponi q nō sit procurator Bar. in dicta. l. de pupillo. §. fi.

¶ Procurator potest ea que exigūt spetiale mādatum quando ueniunt in consequentiam necessariam eius qd est mandatum specifice & principaliter. Bar. in. l. cum procurator. ff. de no. ope. nūc. all. l. i. C. ubi & apud quem. C. de iudi. l. quotiens. de resti. in inte. suscitata.

¶ An procurator possit admitti sub hac conditō ne si non apparuerit eum reuocatum. uide. ff. de dam. infec. l. cū procurator. in prin.

¶ Procurator gaudet de priuilegio domini. ff. d dam. infec. l. que bona. §. qui alieno.

¶ Procurator generalis potest extendere mandatum ad ea que requirunt spetiale quando dominus non est presens qui debet speciale mandatuz dare. Bar. in. l. qui bona. §. qui alieno. ff. d dam. in fec. qd est bene notandum.

¶ Ubi procurator stipulatur pro domino debet habere respectum ad interesse domini non pcuratoriū ff. de dam. infec. l. non solum. §. qui alieno. adde q in actibus a procuratore gestis inspicitur interesse domini non procuratoris. ff. de uer. ob. l. quotiens. in fi.

¶ Copia procuratorii debet dari expeñ. domini constituentis. nō. in. l. ii. §. defendi. ff. ex qui. cau. in pos. ea.

¶ Procurator cōstitutus ab administratoř agit nomine admistrationis. ut. l. ii. C. de cura. bo. dan. Inno. de procura. c. fi.

¶ Si procurator fecit unum actuz procuratorio nomine postea in sequentibus facit simpliciter & non dicit procuratorio nomine. uide. ff. d uer. ob. l. si ita stipulatus. §. grisogonus.

¶ Procurator stipulando debet uerba dispositiua in se concipere licet nomine domini. Secus in seruo tutore & actore municipii. tex. & gl. in. l. i. ff. de stipu. seruo.

¶ Qualiter intelligendum sit q instrumento et scripture dñi creditur de procuratore constituto

Barto. hoc declarat i. l. seruus communis §pe. ff. de stipu. ser.

¶ Procurator habens mandatú generale & liberam concessionem alienandi non potest obligare aut alienare nisi pro ámministratione negocio⁊ dñi unde pro suis factis obligare no potest. ff. man. l. creditor. §. lucius. quod nō.

¶ Procurator dicit̃ habere plenu⁊ mandatú qñ habet liberam. ut in dicta. l. creditor. §. lucius.

¶ Dolus ꝓcuratoris generalis nocet domino. ff. de institō. l. sed & si pupillus. §. de quo palam.

¶ An procurator possit rem domini pignorar̃ et an exigatur spetiale mandatum uel sufficiat generale cum libera. uide. ff. de pigno ac. l. solutum. §. per liberam.

¶ Procuratori generali cum libera recte potest solui. ff. de condi. inde. l. si procurator.

¶ Ex mandato generali facto procuratori ꝙ posset facere que posset dominus si presens esset cu⁊ c[aut]a de rato nō uenit potestas uēdend. ff. d offi. procura. cesa. l. i. §. deniq. & ibi glo. intelligit ubi non expedit domino al̃. secus per. l. mulier. §. sed & si distrahetur. ff. ad trebell̃. adde nō. per Bar. in. l. creditor. §. lucius. ff. man.

¶ Eo ꝙ ꝓcurator alienat probatur non diligere negocia domini uel non diligéter gerere ut in pral̃. l. i. ff. de offi. procu. cesa.

¶ Procurator datus cum mandato substituédi si substituit non potest actiones ꝓprias intentar̃ contra substitutu⁊. ita consuluit Bal. ianue d quo uide per eum in. l. si consul ff. de adop.

¶ Gestum a procurator̃ ualet si non opponatur licet procurator in tali causa dari non possit. uide glo. i. l. i. & l. uniuersa. C. d preci. impera. offe. Bar. in. l. post mortem. §. fi. ff. de adop.

¶ An procurator absentis possit reuocari per iudicem ubi est suspectus. uide. C. de procurato. l. eum qui res.

¶ Potest iudex procuratori interdicere ius administrandi quando est tumultuosus & rixosus. ff. de offi. ꝓcu. cesa. l. ii.

¶ An procurator datus ad uendendum possit alium procuratorem constituere ad uendendú. Bal. ff. de offi. precon. cesa. l. i. glo. ff. de diuer. & tem. ꝑscrip. l. iii usucapione. §. ite additiendum.

¶ Procurator etiam cum libera nō potest facer̃ illa ex quibus dominus cadat in penam tamē hoc faciens punitur. glo. in. l. iii. §. si procurator. ff. ꝙ quisq iu.

¶ Procurator in rē suā pt̃ illa que alias exigūt spetiale mandatum. ut d. l. iii. §. si ꝓcura.

¶ Agens ut procurator nomine alieno pro ꝑsente non hr̃e uidet̃ mandatú ideo sententia non preiudicat domino nec ob. l. qui patitur. ff. man. quia procedit in habentibus euidentem utilitate⁊ presentis al̃. non. sm Pe. in. l. i. C. de nego. gest. Barto. in. l. furioso. ff. de re iudi. Inno. d rescrip. ex pte. de officio dele. cum in iure. de re iudi. ꝗuis.

¶ Procurator salariatus nō habet actionem mādati pro expeñ. in eundo factú qñ hoc est côuentum ut de salario faciat aut salarium uidetur constitutum pro labore persone non pro expeñ. ideo si cepit equum ad uecturam tenetur. ff. manda. l. idem. §. labeo.

¶ An procurator generalis possit reuocare mandatum factu⁊ procuratori spetiali. casus est ꝙ sic ubi subest causa. ff. man. l. si hominem.

¶ Sicut per ꝓcuratoré non querit̃ directa actiō ita nec directa exceptio sed utilis. ff. de diuer. & temp. prescrip. l. si. queritur tamen illa sine cessione. ut ibi nō.

¶ Procurator generalis paciscendo non preiudicat domino nisi habeat liberam uel nisi sit datus ī rem suam. glo. ff. de pac. l. nam & nocere. cum. l. se. qd limitat Bal. ꝙ pacisci potest subsistēte causa. C. de pac. l. pactum. C. de dona. l. si filius. C. de transac. l. transactionis. ff. d pac. l. contra iuris. §. si filius. ff. ꝙ ui aut clam. l. prohibere. §. plane. ff. man. l. si hōiē. Spe. ti. d treu. et pa. ꝓ. hoc quoq. Inno de offō dele. cum olim abbas.

¶ Eo modo ꝙ in procuratorio sunt ista uerba & cum posuit loco sui procurator est in rem secúdú Bal. in. l. sed si tantum. ff. de pac.

¶ An & quando filia in actione de dote constituat procuratorem ff. de procuratori. l. filius. §. sed & filia.

¶ Mandatum procuratoris perpetuatur per solam satisdationem domini. ff. de procuratori. l. si defunctus.

¶ Que sit ratio qd iudex reuocatur post litem & non procurator. nō. ff. de procura. l. post litem. & ibi in glo. ii.

¶ Procurator substituens procuratore⁊ de mādato domini non potest illum reuocare. Bar. in. l. post lité. ff. de ꝓcura.

¶ Qualiter fiat mutatio procuratoris. uide Bar. in. l. mutari. ff. de procura. Idem in. l. si ante. ff. iudi. sol. adde qd nō. idem Bar. l. i. l. C. de senten.

¶ Si procurator ad agendum obtinuit sententiā non potest agere actor in factum pro executiōe nisi ad hoc habeat mandatum. ff. de procura. l. si procurator. & uide omnino. l. non solum. §. qui alieno eo. titu.

¶ Vbi quis uenit ad defendendum in iudicio pro iure suo non potest opponi ꝙ dominus sit legalior glo. & Bar. in. l. actor. ff. de procura. qui ibi distinguit tres casus quando potest peti ꝙ dominus ueniat ad iudicium tanq legior.

¶ Si idem procurator habeat diuersa mandata diuerso tempore facta potest iuuari quo uult si sunt eiusdem tenoris. secus si diuersi. quia tunc secundum reuocat primum. ff. de procura. l. pluribus. & ibi nō.

¶ Procurator habens mandatum ad agendú dicitur habere sufficiens mandatum quia censetur etiam habere ad defendendum nisi sit appositaꝫ dictio taxatiua tantum. Bar. in. l. seruum quoq. §. ait pretor. ff. de procu. dixi aliquid. s.

¶ Si procurator in rem suam intentat directam nomine cedentis debet defender̃ & cauer̃ nisi sit cessionarius ex causa lucratiua sine fraude uel ex causa necessitatis. Si autem intentat utile⁊ nomine suo non tenetur defendere. ff. de procura. l. si qs rē. & l. seruū quoq. §. fi. ubi glo. & Bar.

¶ Si constituo te ꝓcuratorem omniū re⁊ uideor te constituisse & ad negotia et ad lites. ff. de iiur. l. sed si unius. §. si procurator. in cle. i. de procur. Bal. in. l. i. ff. de procura.

¶ Procurator in re⁊ suam ꝓprie non est procurator. ut. l. i. ff. de ꝓcura. & ff. man. l. si ꝓcurator

in fi·uide Specu·ti· de transact·§·fi· uide glo· in l·non solum·ff·de procura·

¶ An successiue quis posset facere plures procuratores in rem suaz·uide Ia·bu·in·l·non quocūq· ff·de procora·

¶ Pater quia legitimus āministrator facit fructus suos in bonis filii constituit procuratorem licet glo·sentiat contrarium·in·l·non solū·§·necessitate·C·de bo·q̄ libe·uide Bal·in·l·i·ff·de pcura·

¶ Procurator non exercet officium ante susceptas litteras·nō·Io·an·de procur·is qui·li·vi·Dy· consuluit contra dummodo alias sit certificatus de mandato·uide Bal·in·l·i·ff·de procura·glo·de offi·dele·coram·melius uide in·c· ex parte decani·de rescrip·

¶ Procurator constitutus ad litem suscipiendaz dicit habere sufficiens mandatum ad litem secundū Bal·in·l·si filius·§·si procurator·ff·de pcura·

¶ Contractus procuratiōis ad legitimanduz personam eius non ligat dominum secus si fiat super re domini·ut·l·si procura·ff·de procura·&·l·i·ff· de institō glo·in d·l·si procurator·& ibi Bal·

¶ Procurator non dicitur pprie coniuncta psona·qd nō·p statutis·ff·de pcura·l·sed & hee·i gl·

¶ Vbi agitur ciuiliter ad priuationem qualitatis erga personam potest interuenire procurator· ut l·i·C·de naufra·li·xi·C·de peda·uidi l·i·in fi·

¶ Procurator tenetur defendere reum conuentum non solum apud tribunal sed etiam apud aliud dummodo in eadem prouintia·ff· de procura· l·nō solū·§·sed & he & qd ibi nō·

¶ Procurator post litem contestatam etiam si uelit non potest sine cause cognitione recusare iudicium·dicit tex·de procura·l·sed & hee·§·pter· qd intelligo domino non consentiente al· utroq; consentiente bene posset·

¶ Vbi dominus nō tenet̄ precise defendere nec pcurator·ut d·l·sed & hee·§·fi·

¶ Vbi procurator non potest satisdare committitur iuratorie cautioni·ut·d·l·sed & hee·§·preter·

¶ Procurator assumens in se litem animo nouandi non est pprie procurator·ff·de procura·l·nō solum·in pein·& ibi glo·ex qua etiam nō·q̄ procurator etiam sine mandato defendens non uidet̄ in dubio assumere iudiciū animo nouandi·

¶ Licet hodie principalis iuret de calumnia debet etiam iurar̄ pcurator·Bar·i paiſ·l·non solū·

¶ Licet cū cautione de rato admittitur in dubio procurator ad agendum non tamen ad solutionez eeipiendam·dicit Bal·in dicta l·non solum·§·qui alieno per·l·non solum·ff·so·ma·&·C·de solu·l·si mandatum· Bar·contra·in dicto·§·qui alieno·pee l·sz & si sine·ff·rē ra·ha·

¶ Vbi procurator habet mandatum de quo constat sed est dubiuz an sufficiat ad id qd agitur admittitur cū cautione de rato·ff·de mino·l· illud· hoc dicit Bar·in dicta·l·non solum·§· qui alieno· Idem si habet sed dubitatur an sit reuocatū·ff·de adminis·tu·l·uulgo·

¶ Procurator dicitur agere ubi excipit & excipiēdo ut reus aliquid petie maxime passiue & tūc quasi actor cauet·ut·d·l·nō solū·§·si status·

¶ In causa fame debet procurator habere spetiale mandatum·ut ·d·l·nō solū·§·fi·

¶ Ubicūq; procurator alias intercedere potest si est talis causa in qua iudex contra absentez esset processurus potest procurator intercedere ad defendendū·ut in·l·non solum·§·fi·

¶ Procurator admittitur cum generali mandato ubi exigitur spetiale quando periculum est in mora·tex·est singularis in dicta·l·non solū·§·fi· & ibi Bal·

¶ Dominus utiliter constituit procuratorem directe dominum·ut·ff·de procura·l·licet·§·is cui·

¶ Procurator quesita ex negociis domini tenetur restituere·ff·de procura·l·qui pprio·§·procurator·ut in ceteris·

¶ Procurator non potest ignoranter facere malā conditiōez dñi·ff·de pcura·l·ignoranter·

¶ Pre hec uerba mando tibi āministrationem talis negocii itelligitur factus procurator ad litē de procura·l·qui pprio·§·fi·

¶ Procurator p quo dōinus satisdedit debet saltem nuda promissione promittere de defendēdo· dicit Bar·ff·de procura·l·si minor·

¶ Non est legitimus procurator qui inuitus nō potest conueniei·ff·de procura·l·neq; femina·i gl·

¶ Si datus est procurator ut confestiz agat intelligitur datus etiam usq; ad sententiam·uide·ff·de mino·l·qui procurator·

¶ Si procurator est constitutus ad aliquid pponendum uidetur etiam constitutus ad illud probandum·Spe·ti·de procura·in fi· &·§· & quid si habet·&·§·ratione autem forme·℣·quid si dedi· Aechidia·xxiii·di·qm·Inno·de procurato· constitutus·§·ti·de aebi·§·finitur·℣·quid si factum·

¶ Procurator cum libera potest agere permutare & nouare·ff·de procura·l· procuator cui sz an donare·glo·ibi ponit opi·glo·ff·de pecu·l·quā tuberonis·ff·man·l·creditor·§·lucius·uide Bal·i dicta·l·procurator·

¶ Etiam ante litem contestatam procurator debet reuocari cuz aliquali cause cognitione in qua attenditur quod persona reuocans sit habilis ad agendum·glo·ff·de procura·l·is qui·

¶ Quod dicitur litteris puatis procuratoris cōstituti credi est ueruz si sint approbate per aduersarium·& de triplici modo approbādi·uide p Bar· ff·de procura·l·si procurator·

¶ Licet non posset quis reuocare procuratorez post litem contestatam potest tamen adesse procurator·ff·de procura·l·pupillus· & ualet actus factus per dñm·sm Bar·ibi·

¶ An procurator admittatur ad allegandas causas absentie sine mandato·glo·in·l·seeuum quoq;·§·publice·ff·de procura·&·l·absens·eo·ti·

¶ Defensor sine mandato postq̄ satisdet loco domini litis est & potest constituere procuratorez ff·de pcuratoribus·l·titius· & ibi uide ōino Bal·

¶ An procurator datus ad plures res perendas possit omnes simul petere uel unaz de perse·uide ff·de procura·l·si·

¶ Si dico constituo te sindicum ualet & perinde est ac si dicat constituo te procuratorem·Inno·de iura·calum·cum causam· facit·ff· de condi· & demo·l·pater seuerinam·§·conditionum·

¶ An qd facio cum procuratore presumatur factuz nomine procuratoris uel domini·dic si negotium spectat ad dominum in dubio uidetur factū contemplatione domini·Idem si habeo notū dñm

& non procuratorem. bonus tex. & ibi Barto. in. l. si pupilli. §. i. & §. sed si ego. ff. de nego. gest. ubi Barto.

¶ Per hoc uerbum si contingat te gerere negocia mea remitto tibi usuras non uidetur constitutus procurator. glo. in. l. si pupilli. §. uideamus. seu in. l. se. ff. de nego. ges. & ibi Bar.

¶ Habēs ius āministrandi & bona alienādi & solucionem recipiendi potest constituere procuratorem. ff. de nego. ges. l. q̄ aliena. §. q̄q̄.

¶ Procurator ad negotia constituit procuratorem & eo q̄ mandatum suscepit uidetur ad cuius negocium spectare cura et sollicitudine d. q̄ agit talis substitutus potest agere nomine procuratoris constituentis. ut. l. si procuratore. §. i. ff. man. in procuratore ad iudicia. secus qui debet semper agere negocium nomine domini non nomine procuratoris. ut. l. procurator qui pro euictione. & l. mandasti. ff. de procura. & ibi Bar.

¶ Procurator in causa in q̄ executio est insignis non potest absentem defendere ideo non interuenit in causa noxali. ff. de noxa. l. quotiēs. §. i.

¶ Procurator generalis potest ꝓtestari & sibi potest fieri protestatio. glo. in. l. actione. §. renunciare. ff. pro sotio. & ibi uide.

¶ Reuocatio procuratoris ad contractum ineūdum impedit contrahendum sed non tollit iā cōtractum etiam si non transeat in notitiam. tex. in. l. i. ff. de contrahen. emp.

¶ Procurator agendo nomine alterius non cadit in penam que imponitur male petenti. ff. d in offi. testa. l. filius.

¶ Ad recipiendum solutionem non tenetur quis cumittere procuratorem. ff. de so. l. u. uras. in glo. uide Bar. in. l. si conuenerit. ff. pro socio.

¶ Reuocatio procuratoꝝ in preiudicium reuocātis tenetur a tempore reuocationis in preiudicium uero aduersarii non tenentur nisi a tempore certificationis. ff. pro sotio. l. sed & socius. §. i.

¶ Procurator ad negotia potest constituere procuratorem ad iudicia lit. contest. ff. man. l. si ꝓcuratorem. §. si quis. & multa de potestate substituendi procuratorem. uide per Barto. in d cta. l. si procuratorem. §. i.

¶ Procurator ad negocia potest substituere. ff. de exercito. l. i. §. magistrum. & ibi uide an dominus teneatur ex facto talis substituti. deo etiā tractat Guil. an ualeat constitutio procuratoris hoc acto q̄ non possit substituere alium uide ibi.

¶ Si procurator constituatur hodie & cras reuocetur & sic sepius fiat talis uariatio non nocet cōtrahentibus cum eo tamq̄ cum procuratore. uide ff. de instito. l. sed & si pupillus. §. si plures.

¶ Ex facto procuratoris obligatur dominus qui eum preponit pecun. exigendis. uide. ff. de insti. l. in eu. & tunc dat̄ utilis ad exēplum institorie.

¶ Si in causa criminali ex statuto uenit imponēda pena pecuniaria an interueniat procurator. dixi aliquid. s. Guil. de cu. dicit q̄ sic. in. l. diffinitō. ff. de pecul.

¶ Ut procurator habeat liberam requiratur q̄ sibi expresse concedatur. ff. de pecu. l. quatubeto nis. §. est & alia. adde q̄d nō. Bar. in. l. i. ff. d offi. procu. cesa. & in. l. procurator. cū libera. ff. de procura. & ibi uide an procurator cum libera possit substituere. & dicitur q̄ sic.

¶ Si mando procuratori ut accipiat pecuniā mutuo non uideor mandare q̄ det pignus. ff. q̄ quisiur. l. dūm. & ibi bo. glo.

¶ Si deferens procuratorium in longinquis partibus negetur ille esse de quo cantat instrumentū statur pro eo & presumitur idem corpus adde in. l. si procuratorem. ff. de procurato. adde q̄ latius dico infra.

¶ In causa ciuili non admittitur procurator ad allegādas causas absentie nisi habeat sufficiēs mādatum alias citatus potest damnari ut contumax sm Inno. in. c. querelam. de procura in glo mutauit licet secus sit in criminali. per. l. seruum. §. publice. ff. de procurato. q̄d nō.

¶ Procurator constitutus ab eo qui fuit generaliter citatus non expresso super quo potest petere terminum ad deliberandum ut consulat dominū. Inno. in. c. dilectus. in si. de procura.

¶ Rector ecclesie constituit procuratorem ante litem contestatam si habet āministrationē. Inno. in. c. petitio. de procura.

¶ Valet procuratoriū uniuersitatis etiam nominibus non expressis. Innocē. in. c. consulti. in glo. illa. de procura.

¶ Procurator actoris non tenetur cauere reo id petenti defendendo dominum in causa reconuentionis nisi declaret id super quo uult eum reconuenire & si declarat tunc iudex debet prouidere inspecta conditione personaꝝ ita q̄ nō grauet superuacua cautione. Io. an. in addi. Spe. ti. de procura. §. i. ꝟ. itē excipitur q̄ licet.

¶ Procurator debet portare mandatum cū potestate substituendi alium. si casus fortuitus de quo fuit cogitandum procuratori superueniet alias reputaretur dominus contumax ut simpliciter ponit Inno. in. c. i. ut lite non contestata Secus si nō debuit cogitare de tali casu puta mortis ipsius ꝓcuratoris. casus est in. l. preses. C. de ap. & in. l. cū a matribus. C. qui pe. tuto. Ange. in. l. ii. §. si quis in iudi. ff. si q̄s cau.

¶ Si in instrō ꝓcuratoris dicatur petrus heres fratris sui cristofori. ut dixit & asseruit talem ꝓcuratorem constituit. zc̄ Illa uerba plene probāt ipsum esse heredem. sm Bar. in. l. gerit. ff. de acq. here. q̄d est singulare.

¶ Quando dominus facit procuratorem generalem ad lites cum petro & cum quacū q̄ alia persona quas habet in presenti et in futuꝝ habiturus est & dat ei spetiale mādatū ad iuradū d calūnia in animam ipsius domini tale procuratorium sufficit licet lites non sint aliter expresse & sic habꝫ cōmunis obseruantia. & ita debet intelligi. c. fi. d iura. calum. li. vi Ita tenet Bar. in. l. qui bona. §. qui a ieno. ff. de dam. infec. licet idem uideat̄ sentire contrarium. in. l. ii. §. sin autem absfuerit. C. de iura. calum.

¶ Procurator constitutus ad exigendum & quitandum non potest quictare debitorem domini a quo ipse procurator confitetur sibi solutum q̄ dictum mandatum comprehendit quittationem de uere recepto. Io. an. in addi. Specu. ti. de teste. §. i. ꝟ. sed pone.

¶ Nomine procuratoris non uenit nisi is qui habet mandatum sufficiens ad id de quo agitur. ut

l.edilis.§.procuratoris.ff.de edill.edi.et ibi Bal.

¶ Procurator in rem suam non potest reuocari nisi i tribus casibus .nõ.in.l.i.& ii.C.de noua.glo.nõ.in.l.sicut.§.si pcurator.ff. qui mo.pi.uel ypo.sol.uide nõ.per Bar.& Bal.in.l.i.C. de act.et ob.ubi dicit Bal.q statutú loqués de pcuratoë nõ cõprehendit pcuratoré in rem suam qui non é pprie procurator cum áministret magis negociũ pprium q̃ alienum. ff.de procura.l.i.q̃d nõ.

¶ Si procurator demnificat in una manu dominum in.x.& in alia expendit de suo.v.in res dñi ex qua expensa melioráuit dominum in.x.compésabit domino totum melioramentum non solom illa.v.que expendit.tex.est nõbilis.in.l.gaius.ff.de usuris.

¶ Si duo procuratores sunt simul constituti & ambo simul ueniunt ad iudiciũ non potest iudex unum ex eis tamq̃ magis ydoneum eligere quia uidetur dominus uoluisse ut simul causam agerét & hoc ante litem contestatam.post uero litem cótestatam potest unus ex eis aliuz facere procuratorem non autẽ extraneum nisi ambo simul quia pariter sunt domini litis.Ita dicit Innocé.in.c.in nña.in glo.i.de procura.

¶ Vbi exigitur presentia personalis non admittitur peocurator etiam cum speciali mandato nisi subsistente impedimento personalitatis comparédi.ut.l.pomponius.in prin.ff.de procura. q̃d dicit Ange. ibi esse uerum quando dicta presentia requiritur ex dispõtione iuris.ut ibi.& in.l.ii.C.de his qui ue.eta.impe. Secus si talis necessitas imponatur per iudicem.C.de peocura.l.fi.

¶ Licet dñus reuocauerit procuratorem põt tamen ratificaȓ id quod gessit nomine suo post reuocationem quia licet reuocaurrit non tamen gerere phibuit.uide Ange.in.l.post lité.ff.d pcur.

¶ Si post litem contestatam per procuratorem dominus ueniat ad iudicium et actus faciat in suã personam licet uideatur procuratorem reuocare tamen nõ tenet reuocatio nisi faciat presentibus procuratore & aduersario non contradicentibus.fm Ange.in.d.l.post litem.

¶ Si ex pluribus procuratoribus unus cõfitetur & alter negat & sunt simpliciter constituti certú est q non ualet tunc quia debent esse concordes ff.de procuratoribus.l.pluribus.in glo.si aute iũt constituti insolidum adhuc uidetur q non ualeat per tex.in.l.consilio.in fi.ff.de cura.fu. quia sibi ad inuicem obstant pter officii paritatez. d quo dic ut in.c.si duo.de procur.li.vi.Bal.in dicto.c.consilio.in fi.

¶ Procurator presentãte litteras seu instrumétum in quo continetur se esse procuratorez Sempronii dicitur sibi tu non es ille de quo fit métio in litteris et te non cognosco proba te esse illũ.iuxta.l.non ignorat.C.qui accu. non pos. certe dicit Cy.q huic cauillationi puidetur per.l.si qua per calum.C.de epis.& cle. Item presumitur talis ex quo litteras differt.ut.C.de decu.l. si qs deturio.li.x.& uide Bal.in.l. quedam.ff. de rei uen.bene facit quod dixi.s.

¶ Procurator potest cõstitui ab existéte i carceribus nisi ad ea que in carceȓ ordinari non possũt ff.q me.cau.l.qui in carcerem.& sic ad suam utilitatem potest sed ad aliquid indebite promittendum non potest.quod nõ. uide Bal.in.l.ab eo.C.qũo & qñ iudex.

¶ Si procurator dimissus ab absentante se scienter non appellauit si procurator fuit in dolo & nõ est soluendo tunc ne aduersarius lucretur ex tali dolo.succurrendum est domino per.l.fi.ff.de eo per quem fact. e.& hoc nõ.C.de ap.auten.hodie.& sic habes intellectum illius.§.singularis.in.l.i.§.fi.ff.quando ap.sit.fm Bal.in.d.l.ab eo.Et subdit ibi Bal q illud q̃d dicitur q dolus procuratoris nocet domino post litem.ff.de do.ex.l.si procurator agit intelligitur.quando ex tali dolo dñs intendit acquirere.secus si tractat de damno uitando quia non uidetur id mandatum q̃d de iure fieri non debuit.ff.d condi.inde.l.si procurator.§.celsus.q̃d nõ.

¶ Nemo tenetur dimittere procuratorem generalem quia talis dimissio posset esse capciosa i.periculosa.ar.ff.de transac.l.cum acquiliana. Bal.i prealľ.l.ab eo.C.quó & qñ iudex.

¶ Procurator in criminalibus nunq̃ efficiẽ dñs instantie & hinc est q nunq̃ procurator neq defensor condemnatur sed uerba condemnatoria diriguntur in dominum.ut.l.fi.C.de iniuȓ.Bal.in l.reos.C.de accu.in.vii.colũ. per que dicit se credere q siue sit defensor siue procurator etiam si litem sit contestatus in crimine non possit procuratorem substituere ex quo efficiuntur dñi.

¶ Quis non potest esse rogatus d mandato sue procurationis.dixi.s.adde Bar.in.l.ex sententia.ff.de testa.tute.Bal.in.l.fi.C.de fi.instru.

¶ Quando iudex uidet se contemni a procuratore absentis potest absentis consulere interdicendo suo procuratori officium procurationis ne deinceps per suã cõtumatiã dño officiatur. ut.ff.d pcura.l.eum qui res agit heredum.q tex.nõ est alibi.Bal.in.l.mãdatũ.C.man.in.i.q.

¶ Non potest unus procurator alium conuenire qñ quilibet est insolidũ cõstitutus.secus si plures sunt simpliciter constituti.Inno.in.c. nostra.in glo.i.de procura.ρ.& sic intelligitur.

¶ Eoipso q procurator dicit nescio debet dominus condemnari in expeñ. si aduersarius ex hoc grauatur quia debuit eũ mittere instructũ.Inno.in.c.in pertractandis de uera.calum.

¶ Procurator excõmunicatus potest prosequi appellationem per se interpositam Inno.in.c.significauit.de excep.

¶ Procurator non admittitur in crimine d quo est imponenda pena arbitraria.fm Bal.in.l.fi.C.de iniuriis.

¶ Post litem contestatam procurator non tenetur ostendere instrumentum sui mandati si appareat illud peoductum & registratum in iudicio.secus si non fuit productum quia tunc admittitur ad procedenduz ulterius nisi producat & idé in iudice quo ad eius cõmissionem.Inno.in.c.qm contra.de proba.in glo.instrumentoȝ. & uide q idem nõ.in.d.c.qm.in glo.personaȝ.

¶ Si procurator constituitur uni negotiatiói puta ad emendum pannos potest peo illa negotiatione accipere pecuniam mutuo & dominuz obligat directa institoria.& idem si preponitur uni rei.fm Inno.in.c.q quibusdam.de fideius.

¶ Ex contractu procuratoris tunc conuenitur

dominus institoria quādo est institutus alicui negociationi questuarie. secus si non est questuaria sicut colere terram uel corrigere fructus & similia. sic intelligit. l. cuicūq. §. si cū fullo. ff. de istito.

¶ Propter impedimentum contingens in personaz procuratoris tenetur dominus uenire ad causam per seipsum. ut in. c. licet. in fi. de procura. li. vi. casus tamen contingens in persona procuratoris excusat dominum a contumatia sine pena. ut in. c. significante. de pigno. l. cum a matribus. C. q pe. tuto. uide nō. in. d. c. licet. per modernos.

¶ Procurator qui acceptat mandatuz sibi factū generaliter ad lites & ad causas eoipso se obligat ad exercendum omnes lites ipsius mandantis. audiui allegari. cle. i. de procura.

¶ Officium procuratoris potest ex uoluntate cōstituētis suspendi ad tempus et tunc est procurator illo tempore absq exercicio. ut in. c. si quem. de prorura. li. vi. dicit do. Pe. de ancha. q si procurator constitutus sm formam. c. licet. in prin. de procura. li. vi. fuit litem contestatus domino absente qui postea reuersus tractauit causā per seipm si iterum se absente procurator causam reassumpserit non potest contra eum opponi exceptio procuratoris que opponi posset si tanq nouus procurator accederet. ut. l. pomponius. §. rati. ff. de procura. functa. l. ii. C. de consor. eius. li. & hoc uult tex. in. d. c. licet. sm do. pe. de anca. & illum etiaz tex. inducit idem do. pe. q uoluntarius actus dñi inducit tacitam reuocationem procuratoris non necessarius.

Prodest Alteri possum facere id quod michi prodest cuz alterius factura. uide no. xi. q. i. si qui uero.

¶ Debet quis esse intentus ad id quod alteri prodest. ar. ff. de iusti. & iure. l. ut uim. ff. de ser. ex por. l. ii. in fi.

¶ Quod alteri prodest & michi nō nocet debeo habere ratum. ff. de aqua plu. l. ii. §. item uarrus.

¶ De hoc. pro. uide in. l. priuatoꝝ. C. de iu. om. iu.

¶ An debeat inspici id quod prodest uel quod nocet. nō. ff. de dona. l. si uir. & ff. qui. ex cau. in pos. ea. l. fulcinius. §. q autez. & in rs. a possessor. li. vi.

Proditor Quis dicatur proditorie offendere. uide Bar. in. l. respiciendum. §. delinquūt. ff. de exprī. & extraua. ad reprimendam. in uer. rebellis. Barto. in. l. fi. C. de delato.

¶ Non solum proditor est ueritatis qui mendacium dicit sed etiam qui libere ueritatē nō loquitur uel defendit. xi. q. iii. nolite.

¶ Proditor est qui crimen sibi confessatum maliciose publicat. ii. q. i. si peccauerit. & qui aliquez caute circumuenit i periculū precipitans. xiii. q. iiii. trasferunt Item qui res uel inuentiones tradit hostibus. xxii. q. v. de forma. Item qui secreta sibi cōmissa reuelat. de peni. di. vi. sacerdos.

¶ Proditor dicitur qui hostes patrie munit loricis scutis & armis ad offendendum. ut. l. fi. & ibi Bal. C. que res expor. non de.

¶ Quis dicatur proditor. Io. an. in. c. p humani. de homi. li. vi. Bar. in. l. respiciendu3. §. delinquūt. ff. de peñ. Bal. x. col. qui. mo. feu. amit. c. i. gl. xi. q. iii. nolite. glo. xlvi. di. clericus. de peni. di. vi. sacerdos. ii. q. vii. §. de his. adde quod scribit Bar. in extraua. ad reprimēdam. super. pro. rebelles. & in extraua. qm. i. pro. trebellian. & uide Ange. in quadam disputatione que incipit deo nobiles gallici.

¶ Qui reuelat secretum his qui possunt prodesse & non abesse non dicitur proditor xxii. q. v. hoc ui detur. in glo. fi. qd nō.

¶ Crimen proditionis reputatur grauissimuz. ff. ad. l. iul. ma. l. eius. ff. de peñ. l. si quis. §. transfuge. ff. de capti. & postli. §. transfuge. ff. de re mili. l. omne delictuz. §. exploratores.

¶ An proditor dicatur cōmittere crimē lese maiestatis. gl. q sic. in. l. fallaciter. C. de aboli. contrarium ibi tenet salice. ubi uide.

¶ Quando quis expellitur de ciuitate propter proditionem deleri debent arma sua ubi antea in eius honorem erant depicta. Bar. in. l. eoꝝ. ff. de peñ.

¶ Qui prodit secreta alicuius capite punit. xxii. q. v. de fama. l. di. ex penitentibus.

¶ An quis teneatur prodere delictum alterius. uide. ff. de iniur. l. eū. §. xcvi. di. in scripeur. ii. q. i. si peccauerit. nō. in preall. c. ex penitentibus. l. di.

¶ De proditore. uide Ange. in quodam consilio suo. cclix qd incipit consultatio.

¶ Proditor dicitur accusans dominuz. l. fi. C. de dela. li. x.

Prodigus An prodigus cui non est facta interdictio alienationis. possit alienare. uide in. l. is cui bonis. ff. de uer. ob. & qd ibi nō.

¶ Si datur curator tanq prodigo ei qui non est prodigus. uide Bar. in. d. l. is cui bonis. ubi multa circa hanc materiam prodigi dicit.

¶ An contractus prodigi firmetur iuramento. Barto. in. l. qui habet. §. si pupillus. ff. de tutel. & ibi Bal.

¶ An prodigus obligetur ex iuramento. Barto. in. d. l. is cui bonis. & an cum quis. & l. si quis pro eo. ff. de fideius. Bal. C. de cura. fu. l. i. in gl. ii.

¶ An potest contrahi cum prodigo post interdictionem bonoꝝ ante dationem curatoris. nō. C. de cura. fu. l. i. in glo fi. Bar. in. d. l. is cui bonis.

¶ An prodigus habeat uoluntatem. nō. ff. de re. iur. l. furiosus. Bar. in. d. l. is cui. in. iii. q.

¶ Si quis sit prodigus & minor an detur ei curator tanq prodigo uel tanq minori. nō. Bar. ff. de tutel. l. iii. in prin.

¶ Prodigus non perdit āministrationem bonoꝝ nisi secuta sententia. dicit glo. ff. de testa. l. is cui.

¶ Si pronuntiatum est aliquem esse prodigum ualet sententia licet in ueritate non sit & non potest alienare. ff. de usuca. l. labeo. in glo. uide Bar. in. d. l. is cui bonis. & in. l. saye egresse. ff. de tu. & cu. da. ab his. per Bal. in. l. i. C. de cura. fur. quē omnino uide.

¶ Per dationez curatoris uidetur prodigo facta interdictio bonoꝝ. casus ē in. l. si curatorez habēs. C. de in inte. resti. mi.

¶ Licet quis sit factus de prioribus ciuitatis per hoc non tamen intelligitur sublata interdictio alienandi facta ei tamquaz prodigo. ut. l. i. C. qui & aduer. quos.

¶ Lex dat curatorem prodigo ipso iure. gl. in. l. cui eoꝝ. §. fi. ff. de postulan. que allegat. l. de creationibus. C. de epi. audi.

¶ Prodigus cui est interdictum bonis equiparatur

Prothocollum Prothocollum ex cuius forma apparet q notarius noluit amplius scribere non ualet seu non facit fidem. Bart. in. l. ad testium. §. fi. ff. de testi. ubi de hoc.

¶ Prothocollus debet publicari cum imbreuiaturis & debet fieri mentio de rasuris. Barto. in. l. ii. §. ad testiū. ff. quēadmo. testa. ape.

¶ De prothocollo. dic ut plene. nō. in. c. cum. p. tabellio. de fi. instru.

¶ An prothocollum notarii sit origenale instrumentum uel illud quod dat partibus. Barto. in l. si librarius. ff. de regu. iur.

¶ An prothocollus notarii faciat fidem in iuditio. spe. ti. de instru. edi. §. uidendum. ꝟ. & nō. Bal. x. coll. de pa. constan. ꝟ presentia. adde nō. per Cy. in. l. contractus. C. de fi. instru. i ul. q.

¶ Quid sit prothocollum & quod hodie non seruet illa lex sed consuetudo. nō. in. aut. de tabellio. §. fi. in glo. prothocollum. colla. iii.

¶ Plus debet credi instrumento q prothocollo si uarient. nō. Bart. de le. ii. l. sempronius. Io. an. in addi. spe. ti. de instru. edict. §. nunc dicendum. ꝟ. & nō.

¶ Si prothocollum non est perfectum non facit fidem. Bart. in. l. si is qui. ff. de testa.

¶ An prothocollum possit per alium notarium reduci in publicā formā. nō. Cy. C. de fi. instru. l. contractus. in ul. q. spe. ti. de instru. edict. §. ostēso. ꝟ. illud quoq pretereundum. uide Bar. in. l. i. §. ex illa. ff. de falsis. C. de fi. instru. cum p. & ibi Io. an.

¶ Si inueniatur in prothocollo cancellatio de uoluntate partium & an pars possit petere ut reducatur in publicam formam & an fidem facit & de tabellione reficiente. Io. an. in. dicto §. ostenso. ꝟ. illud quoq. ubi de hoc.

¶ An prothocollum possit extendi ubi est imbreuiatum. nō. Bar. ff. de libe. & postu. l. gallus. §. quidem recte. ꝟ. fi. & §. idem credendum. & ibi Bal. specu. in pecalle. §. ostenso. ꝟ. quid si imbreuiatura.

¶ Quod recipitur ex prothocollo non est fructus. nō. Barto. ff. solu. ma. l. diuortio. §. si uir.

¶ Vnde dicatur prothocollum. nō. in auten. de tabel. in rubrica. & §. illud. glo. in prima consti. ff. §. uiso. sup. ꝟ. nūcupationem.

¶ An sit periculum notarii si perdat prothocollū. uide Bal in rubrica. C. de fi. instru.

¶ An dubia reperta in ꝓthocollo notarii mortui possunt suppleri & declarari per alium & an heres notarii mortui teneatur ad interesse. uide specu. ti. de instru. edict. §. ostenso. ꝟ. quid si in breuiatura.

¶ Si reperiuntur peothocolla notarii non publicata nec in eis appareat q attestetur se fuisse rogatum non ualet nec presumitur fuisse rogatus. Innocen. in. c. si scriptura. de fi. instru. i gl. i. ꝟ. Item non utile.

Prothonotarius secundū stilum curie uocatur in litteris pape notarius. ut habetur. v. q. i. quidam. xii. q. ii. cum redemptor. xxvi. q. v. peruenit. glo. de elec. cupientes. li. vi. in glo. i. xxvii. q. ii. agatosa. in suprascriptione. de elec. scriptum in suprascrip. xii. q. ii. c. i. & de eorum institutione. uide in Histo. Clementis pape et Fabiani. al's dixi q gerunt typum euangelistarum ad materiam eorum facit qd dicitur de notariis principum. glo. C. de decurio. l. neq dorotheum. & l. uniuersos. li. x. Bart. in. l. i. C. de primice. adde qd habetur in regis. Grego. li. ulti. epl'a pe. ubi post subscriptiones multorum Episcoporum. dicitur. Ego. p. notarius. s. Romane ecclesie sedi scripsi & sigillaui. adde. xxiii. q. v. qualis. xcviii. di. non multum. ii. q. v. quanto. & c. que de causa. ubi uidentur uocari cartularii pape. hii in curia romana precedunt Archiepiscopos & Epos. contrarium uidi seruari in concilio generali.

¶ An ꝓthonotariatus sit dignitas uel simplex officium. pendet ex his que nō. in iur ꝓalle. ultra que adde nō. per Archi. & doct. de consue. c. i. li. vi. ubi uidet q sic. quia habet ꝓeminentiam in sessionibus. ut dixi ꝓx.

Prothoplaustus Quis dicatur. uid tex cum glo. de. biga. debitum.

Protinus De significato hu⁹ dictionis. nō. Bart. & Ange. in. l. iii. §. in admittenda. ff. de acqui. pos.

¶ Protinus. i. statim. ut insti. de her. quali. & diffe. in prin. Alibi protinus intelligitur cum aliqua moderatione temporis. ut. ff. de neg. ges. l. diuortio.

¶ De hac dictione. uide glo. in. l. si stipulatus sim damā. ff. de uer. obli.

Pro tutele An actio pro tutele sit priuilegiata & cui det. nō. C. de eo qui pro tu. ne. ges. l. i. in gl. ii. & iii. & ibi Cy. Specu. titu. de iudi. §. generalia. ꝟ. uerum is.

¶ An in actione pro tutele pupillus habeat tacitam ypotecam. nō. ff. de priuile. cred. l. diuus. & ibi Bar. in. l. q.

¶ An concurrat cum actione negotiorum gestorum. uide Bartu. in. l. i. §. si curatio. ff. de eo qui ꝓ tu. ne. ges.

Prouerbium An liceat allegare prouerbia uulgaria. tex. & ibi nō. de iude. & si iudeos. nō. moderni d transla. prela. inter. ubi Hostien. & Io. an. nō. de furtis. quemadmodum. & in. l. nō solent. §. fi. ff. de offitio procon. & in. l. si chorus. ff. de le. iii.

Prouidentia Conuenit deo. san. Tho. in. i. parte. q. xxii. ar. i. & in. i. di. xxxviii. ar. iiii.

¶ Prouidētia dei oīa superfunt. s. mūdus. motus hominum. & tota corporalis atq spiritualis creatura. Idem in. i. parte. q. xxii. ar. i. & . ii. iii. & . iii. & in. i. di. xxxix. ar. v. & in. q. de ueritate. q. v. usq ad. viii. & in sum. contra genti. li. iii. q. lxxv.

¶ Prouidentia dei non est īmediate de omnibus quantum ad omnia. Idem in. i. parte. q. xxii. & in sum. contra genti. li. iii. q. lxxvi. lxxvii. & lxxviii.

¶ Prouidentia dei non imponit necessitatem r. bus. Idem in dicta. q. xxii. ar. iiii. & in sum. contra gen. li. iii. q. lxxii. lxxiii. & lxxiiii.

¶ Ad quod attributum pertinet & reducatur prouidentia dei. Idē in. q. de ueritate. q. v. ar. i.

¶ Prouidētia dei est certa rationalis cā mutabilis. Idem in sum. contra gen. li. ii. q. xciii. cxvii. & cxviii.

¶ Pars prouidentie est prudentia. Idem scda scde. q. xlix. ar. ii. & vi. & q. xlviii. ar. i.

Prouisio

Hoc uerbum latum est et comprehendit nominationem. presentationem. & collatōez. nō. in cle. si. de elec. Io. an. de preben. cū in illis. sup. ℞. collationem. ubi de hoc.

¶ Prouisio hominis tollitur per generalem ꝓuisionem legis. ff. ad silla. l. iii. ꝗ. hoc quoq;. de pac. accepimus. de censi. significauit. & in cle. dudum. ꝗ. pe. de sepul.

¶ Quando ꝓuisio sit nulla ꝓpter defectum eius cui fit. uide de ex. prela. inter dilectos. adde nō. de elec. auditis. & c. cōsideraumus. d cōces. preben. cū nostris.

¶ Prouisio impedit si contra petentem se induci in possessionem opponatur de surreptione contra rescriptum. secundum doct. in. c. quod sicut. de elec.

¶ In culpa est qui potuit sibi prouidere & nō fecit. ff. ad. l. acquil. l. si putator. & l. qui foueas. & l. qui occidit. ꝗ. fi. & ff. si quis caution. l. ii. ꝗ. si quis.

¶ An quis prouidens sibi expresse uideatur renuntiare prouisioni legis. nō. C. de pac. conuen. l. si mulier. C. de iur. emphitheo. l. ii. ff. solu. ma. l. si cum dotem. in prin. Et an prouisio hominis tollit prouisionem legis nō. Cy. C. de iure emphi. l. ii. in vi. q. Bart. ff. de publica. l. i. ꝗ. unde queritur & preall. l. si cum dotem. in prin. adde q prouisio hominis in unum casum excludit prouisionem legis in eodem. ff. de procura. l. i. ꝗ. cum quis.

Iura magis prouident illis qui sibi prouidere nō possunt. ff. de dam. infec. l. cum postulassem. ff. depo. l. i. ꝗ. merito. nō. C. d pac. conuen. l. fi.

¶ Prouidere debemus bona non solum coraz deo sed etiam coram hominibus. ad Ro. xii. ad corinthe. viii. xii. q. i. nolo.

¶ An prouisio facta in unū casuz extendatur ad alium. nō. Barto. in. l. gallus. ꝗ. & quid si tantum. ff. de libe. & postu. & l. cōmodissime. e. ti.

¶ Prouisione hominis in unum casuz tollitur prouisio legis singularis non cōmunis in eūdē. glo. in. l. ii. C. de iure emphi. in gl. magna. & ibi plene per Cy. & Barto. uide glo. in. l. iii. & l. fi. C. de do. promis.

Prouincia Prouincialis

¶ Vnaqueq; prouintia habundat in suo sensu. lxxvi. di. utinam. de sepui. certificari.

¶ Prouintie ante xpi aduentum diuise fuerunt. xcix. di. ꝓuintie multe.

¶ Quid ueniāt appellatione prouintie. nō. in c. i. de censi. li. vi. C. ubi d cri. agi opor. auti. qua in prouintia. ubi ponitur pro territorio siue districtu. ff. de iu. om. iu. in. l. fi. prohe. de const. c. ii. li. vi. Hostien. in sum. de iur. om. iudi. ꝗ. ex quibus causis. ℞. ratione delicti. & in sum. d feu. ꝗ. apud quem. ℞. in quo autē loco. glo. xvi. q. iii. quicunq; de rapto. c. i. de preben. ꝙuis. i. li. vi. doc. in. c. non ē. de sponsa. do. Car. flo. in cle. dudum. ꝗ. statuimus. ℞. extra ciuitates. d sepul. ubi latissime de hoc. adde nō. de elec. coraz. ubi remis. de usu pal. c. i. ubi Io. an. vi. q. iii. scitote.

¶ Que autez dicat una prouintia. & an ex una possint fieri due & econtra. uide Cy. in. l. fi. C. de prescrip. lon. tem. Barto. in. l. nationem. ꝗ. i. ff. de uer. sig. et. C. de metro. beri. l. i. li. xi. doct. in dicto. c. coram dilecto. & lxxxxix. di. prouintie. in glo. i. uide plene per Barto. in tract. q sunt rebelles. in glo. super ℞. lumbardie.

¶ Appellatione prouintie uenit eccl'ia Archiepiscopalis. ut habetur de ma. & obedi. c. fi. & ibi uide remiss. in glo. sup. ℞. ꝓuintie.

¶ Prouincialis non dicitur solum is qui oritur in prouintia sed etiam is qui habitat. uide. ff. d uer. signi. l. prouinciales.

¶ Que dicatur una prouintia & an possit diuidi uel de duabus una fieri. nō. C. d lon. tem. prescrip. l. fi. in glo. i. & ibi Cy. in. i. q. Barto. in. l. nationem. ꝗ. i. ff. de uer. sig. & l. i. C. de metropo. li. xi. nō. doc. in. c. coram. de elec. cxix. di. ꝓuintie. in glo. i. ubi uide

¶ Quando Italia comprehendatur appellatione prouintie. uide. C. de temp. ap. l. fi. ubi Bar. & in. l. fi. C. de prescrip. lon. temp. & l. prouintiarum. C. de fer. & l. i. C. qn̄ ipera. inter pu. & uidu. adde q Italia est caput omnium ꝓuintiaz. gl. in auti. q̄ in ꝓuintia. C. ubi de cri. agi opor.

¶ Appellatione prouintie aliquando comprehenduntur regiones ut Italia. frantia. & similes. ff. de ma. uindi. l. etiam. ꝗ. ti. adde tex. in. l. ii. ꝗ. capta. ff. de ori. iur.

¶ Caput prouintie est ciuitas metropolitana. ff. de offo procon. l. i. ꝗ. si in aliquem. ubi dicit q caput prouintie est preses. ff. de offi. presi. l. proco. & si duo fuerint presides in eadem prouintia facte censentur due prouintie. ff. de offi. asse. l. si eadem.

¶ Prouintia differt a ciuitate. ut. l. cum d cōsuetudine. ff. de legi.

¶ Quid comprehendatur appellatione prouintie. uide bonum tex. ff. de offi. ꝑsi. l. si eadem.

Prouocatio

Proprie dicitur extra iudicium appellatio in iudicio. de appella. cuz sit. Io. an. de testa. minucius. in. ℞. seu utraq; pars.

¶ Si te prouocaui ad iram uerbo uel facto & sic michi iniuriatus es an debeas cōdemnari. nō. Spe. ti. d accusa. ℞. qd si te uocaui.

¶ Prouocatus dicitur quis pluribus modis. no. de sen. excō. dilecto. in glo. super. ℞. prouocatus. & super ea. li. vi.

¶ Ignoscitur ei qui prouocatus uult ulcisci. Io. An. de offi. dele. suspitionis. super. ℞. prouocatis. & ibi concor. & adde qp nō. idem Io. an. de ma. et obe. solite. circa fi. sup. ℞. rationabiliter.

¶ Actus imputatur prouocanti. ff. si qua. paupe. dica. l. i. ꝗ. cum arietes. et. ff. de bo. liber. l. g

cum maior·§·si libertus·lx·di·c·si·de sen·excõ·dilecto·li·vi·

¶ Nolens non uidetur prouocatus ymmo coactus·ar·ff·de re·co·l·si pupillo·§·de condi·fur·l·& ideo·C·de pre·mili·l·inter omnes·

¶ Magna est differẽtia an aliqs ꝓuocet uł ꝓuocet·C·de ordi·cogni·l·si·

Prout Qualiter hec dictio accipiat· uide Bar·in exua· ad reprimẽdam·§·& edictali·in glo·prout·C·de eden·l·edita·in glo·prout·& ibi Cy·& Barto·& adde qđ dicit Ange· in consilio suo·xi·

Prouentus Hoc nomen adeo est generalissimũ q̃ oĩs undiq̃ redditus comprehendit· ſm Inno· in·c·pastoralˀ·in glˀ·ꝓuentus·de dona·

Proximus Verba de actu prolata intelliguntur de proximo·ff·q & a qbus·l·mr̃imonium·

¶ Proximus morti dicitur is qui moritur·ĩ·triduũ·glˀ·in·l·i·C·đ emen· ꝓpin· adde qđ dixi sub dictione mors·

¶ Vita ꝓximi plus est diligenda q̃ pecunia·lxxxvi·di·non satis·

¶ Quilibet tenetur diligere ꝓximũ suuz sicut seipsum·xxiii·q·iiii·debet homo·de peni·di·ii·ꝓximos aũt·aſs·est·§·&·c·ꝓinde·

¶ Quis dicatur proximus·nõ·de peni·di·i·ꝓximos & in euange·luce·homo quidaz descendebat ab Iherusalem in Iericho· adde de urr·sig·Ioseph·s·Tho·in·iii·di·xviii·

¶ Cum ꝓximis pacẽ non hñtes sunt ex eccłia·xc·di· neq̃ ubi uide·

¶ Js proximus est quem nemo precedit uel antecedit·ff·de uer·sig·l·proximus· etiam si solus sit·ut·l·prox·e·ti·ff·de uul·& pu·l· ex duobus·ff·unde co·l·i·§·ꝓximus·C·ad·l·iulˀ·de adulte·l·crimen·uide omnino quod nõ·Io·an·in·c·ii·đ conces·preben·sup·ꝓ·proximi·

¶ Quis dicatur proximus publicati·uide nõ·ff de noua·l·i·ff·de regu·iur·l·pupillus qui·in prin·tex·in·l·non tm̃·in prin·ff·de ex·tuto·ubi per sex menses quis dicitur proximus publicati·adde nõ·đ spon·impu·puberes·&·c·litteras·&·c·continebatur·

¶ Jtem adde nõ·institu·de inuti·stipu·§·pupillus & đ despon·impu·đ illis·&·c·attestatiões·

¶ Proximus quandoq̃ dicitur qui non est inmediate cõiunctus·ff·de ritu nup·l·ꝓximo·

¶ Grauior est ꝓxima seruitus q̃ remota·ff·đ ser·ur·pdio·l· seruitutes·§·stillicidium·

¶ Habenda est ratio proximitatis·ff·de postula·l·hi qui·ff·de procura·l·sed & hee·ff·de receptato·l·i·

¶ Proximus quis dicitur pluribus modis·nõ·in·c·ii·de cele·missa·de sa·unc·c·i·ꝓ·caput· ad de sanc·Tho·in·iii·di·xviii·

¶ Proximior prefertˀ·ff·đ acq·re·do·l·adeo·§·insula·ff·de flumi·l·i·§·si insula·

Prudentia Prudens

¶ Prudentem oportet esse Epm & quemlibet ordinandum & in quibus·habetur· xxxvi·di·oportet·

¶ An prudentia carnis uel huius seculi sit peccatum· uide·s·Tho·scđa scđe·q·lv·

¶ Prudens intelligitur non solum litterarũ peritia sed etiaz negotiorum dispensatione·xxxv·di·in prin·

¶ Prudentia aliquando capitur in malo·de despon·impu· c·de illis·&·c·si· quandoq̃ in bono & sic est uirtus moralis de qua per philosophũ vi·ethicoꝝ·

¶ Estote prudentes sicut serpentes & simplices sicut colũbe·Mathei·x·xxxvi·di·§·ecce·

¶ De prudentia hẽt in ꝑma costi·ff·§· sed cũ nos·& ibi uide·

¶ De dr̃ia inter prudentiã sciaz & noticiam·uide·ff·de iusti·& iur·l·iuris prudentia·

¶ Prudentia quandoq̃ applicatur ad alterum extremoꝝ·ff·ad macedo·l·i·§·i·ff·de condi·indebi·l·Iulianus·&·l· sufficit·e·ti·ff· de negoc·gest·l·atqui natura·§·cum me·quandoq̃ refertur ad prudentiam facti· ut·ff· de rei uendi·l·in fundo·

¶ Prudentia est uirtus ab arte distincta·s·Tho·in·scđa scđe·q·lvii·ar· iiii·& est homini necessaria·ea·q·ar·v·

¶ Prudẽtia est i intellectu practice·scđa scđe q·xlvii·ar·i·&·ii· & in·i·di·xxxiii· ar·viii·& est cognoscitiua singularium·e·q·xlvii·ar· iii·& est uirtus spetialis·e·q·ar·iiii· &·v·& in·iii·di·xxxiii·ar·vi·

¶ Prudentia habet inuenire modum in uirtutibus·scđa scđe·q·xlvii·ar·vii·

¶ Prudentie actus est percipe ařs procipe·ea·q·ar·iiii·& in·iii·di·xxxiii·ar·vii·

¶ Prudentia habet annexam sollicitudinem·ea·q·xlvii·ar·ix·

¶ Prudentia se extendit ad regimen multitudinis·ea·q·ar·x·

¶ Prudentia est in subditis & peccatoribus e·q·xlvii·ar·xii·&·xiii·

¶ Prudentia respectu boni ꝓprii est alia species respectu boni cõmunis·ea·q·ar· xi·ubi·uide an prudentia sit a natura·

¶ Prudentia non potest amitti per obliuionem·e·q·ar·xv·

¶ Prudentia est in omnibus habentibus gratiã·e·q·xlvii·ar·xiii·

¶ Prudentia pertinet ad uirtutez actiuã·Idẽ scđa·scđe·q·clxxxi·ar·ii·

¶ Prudentia est media inter uirtutes morales & intellectuales·scđa scđe·q·clxxxi·ar·ii·

¶ Prudentia sumitˀ dupliciter·Idem·

¶ Prudentie partes ponuntur ·scđa scđe·q·xlviii·ar·i·& in·iii·di·xxxiii· ar·x·& in scđa scđe·q·xlix·per totum·

¶ Prudentia est alia uirtus ab ebulia sinesi·Idẽ·scđa scđe·q·xv·ar·& i·iii·di·xxxiii·ar·x·

¶ An prudentia possit dici diaboli & mũdi sicut dicitur carnis·Idem scđa scđe·q·lv·ar·ii·

¶ Prudentia requiritur ad uitaz actiuã·scđa scđe·q·cxxx·ar·ii·

¶ Prudẽtia est uirtus cardinalis·Idez·i·scđe q·lxi·ar·iii·& in·iii·di·xxxiii·ar·v·

¶ Prudentie respondent precepta in se q̃ntũ

ad uicia sibi opposita. secda secde. q. lxvi. ar. primo et secdo.

¶ Prudentia continet omnes uirtutes cardinales. Idem in. iii. di. xxxiii. ar. ix.

¶ De prudentia dantur precepta in doctrina euangelica et quare. Idē. secda secde. q. elvi. ar. i.

¶ Prudentia est auriga uirtutum. Idem i. iii. di. xiiii. xv. et. xvi.

Prurientes Vide de hoc uerbo qd̄ hēt. vi. q. i. ex merito.

Psalmus Psalmista

¶ Quod psalmi dicendi sunt per totum annū in matutinis. uide de consecra. di. quinta. Item Gregorius.

¶ Clerici semper debent habere in manibus librum psalmoꝝ. de conse. di. v. nūq̄ de manibus.

¶ Melior est modicoꝝ psalmoꝝ lecta modulo q̄ totius psalterii cum tristitia decantatio. uide de conse. di. v. nō mediocriter.

¶ Officium psalmiste est canere dicere benedictionea. laudes. sacraficium. responsoria. & quicqd ptinet ad cantandū. xxv. di. plectis.

¶ An psalmistatus sit ordo & an a presbitero possit conferri. nō. de eta. & qualita. cum cō tingat. & ibi Innocen. & Io. an. adde. xxvii. di. illud. als. lxxvii. di. illud. & aduerte quia Archipresbiter ecclie mee brixien̄ ex priuilegio potest conferre psalmistatum.

¶ Si in ordinatione omittatur psalmistatua non est necesse illum reiterari. Inno. de eta. & quali. cum contingat. ubi de hoc.

¶ Psalmista est clericus. xxi. di. cleros. & ibi glo. nō. in. d. c. cū contingat. uide qd̄ habetur in saluta. h. vi.

Pseudo Exponit. i. falsus. & est nomen grecum. unde quod cir circa hoc ponit Io. an. in. c. cum apls. de censi. super. e. ꝓ.

¶ Circa finem secli surgēt pseudo xp̄i & pseudo ꝓphete & multoa seducent unde fideles habituri sunt pressuras multas. Mathei. xxiiii. xiii. q. i. saluator.

Pubes Pubertas Pubes iniuriam alteri facer̄ non pōt si nō est doli capax. xv. q. i. illud. & quod ibi no. facit. l. i. C. de fal. mone. de delic pue. c. i.

¶ Que dicatur plena pubertas. dicit Hostien. xviii. annoꝝ. in uico. xiiii. in muliere. ff. de ali. & ciba. le. l. mella. ff. de adop. l. arrogato. ꝗ. non tantum. institu. de adop. ꝗ. minorez. uerba sunt Hostien̄. in. c. i. de frigi. faciunt nō. in. c. puberes. de despon. impu.

¶ Que est ratio quod citius pubescit femina q̄ masculus. uide glo. in. l. ii. C. de his qui ueni. eta. impetra. doc. in. c. puberes. de despon. ipu.

¶ Quis dicatur pubes quo ad matrimoniū contrahendum. habetur de despon. impu. puberes. & c. ad dissoluenduz. quo ad alia. uide insti. qui. mo. tu. fi. in prin. C. quando eu. uel cura. esse de si. l. fi. et. C. d̄ testa. l. qua etate. et qd̄ ibi uō.

¶ Pubes uocatus est a pube. i. pudētia corporis quia hec loca primo lanuginez ducunt. d̄ despon. impu. pubes. Itez pubes dicitur adultus uł maior adulto. ff. de cura. furio. l. si furioso. i p̄n.

¶ An factus pubes possit testari de his que uidit in pupillari etate. nō. xxxvii. di. relatū. Archidia. iii. q. ix. testes. Io. an. de cor. uicia. ex parte. & ibi ponit remis. nō. gl̄ in. l. iii. ꝗ. lege iulia. ff. de testi. Spe. ti. de teste. ꝗ. i. ꝓ. sed nunquid dicam plene. j. sub dictione testis.

¶ Pubes non hʒ uocez in caplo nisi excesserit xvii. annuz. ut habetur in cle. ut hi qui. de eta. & quali.

¶ Quod modis dicatur pubertaa. nō. ff. de adop. l. arrogato. in glo. plena. instit. e. ꝗ. debet. in glo. xviii. annū. & xxxii. di. lectorea. & ibi nō.

¶ An pubertas probetur ex uigore naturali uel ex annis. nō. d̄ despon. impu. puberes. in gl̄. fi. uide insti. de nup. in glo. puberes.

Publicum Publicum peccatū grauia est occulto & publice puniri debet. l. di. sed illud. & c. sacerdotes. & c. de his. de pe. & re. c. i.

¶ Quot modis dicatur utilitas publica. uide Bar. in. l. i. ff. so. ma.

¶ An & quando utiliteaa publica sit preferēda priuate. nō. in aut. rea que. C. cō. dele. & in. l. i. C. de cadu. tollen. glo. & doc. de postu. prela. bone. i. ubi tex. bonus tex. vii. q. i. scias.

¶ Publica utilitas est ꝙ aliquis conuertat̄ ad fidem xp̄i. tex. est nōbilis. in. c. gaudemus. q fi. sint legit.

¶ Quando aliquis actus dicatur publicus uł publice fieri. nō. in cle. causam. ꝗ. uerum. super ꝓ. solemniter. de elec. & in cle. i. ꝗ. si uero. de foro compe. in glo. quid si. in cle. si dn̄m. de reli. et ue. sanct. bene facit. ff. de instito. l. sed & si. ꝗ. prescribere. in cle. eos. de sepul. glo. in. e. exceptionem. de excep. bene faciūt qui ma. accu. pos. eum in tua. adde. l. i. ꝗ. consequens. ff. d̄ sus. tu.

¶ Que dicat̄ esse publica persona. uide Spe. ti. de primo. & fo. decre. ꝗ. iā de effectu. ꝓ. sed ꝗs.

¶ Publicum ꝓprie dicitur quod est ciuitatis Romane. ff. de uer. sig. l. eum qui. uectigal. ff. ex qui. cau. ma. l. sed & si per pretorem. ꝗ. Item in quit pretor.

¶ Publica bona dicunt̄ ea que sunt i patrimonio ciuitatis non tamen in publico usu habenē. ut. ff. de uer. sig. l. inter publica. uide. ff. de contra. emp. l. sed & celsua. & qd̄ ibi nō.

¶ Publici loci appellatio ad aceas isulas agros uias publicas & itinera publica extenditur. ff. ne quid in loco pub. l. i. al̄. l. ii. ꝗ. publici.

¶ Quod dicatur publicum crimen. nō. de collu. dete. c. fi. in gl̄. pe. & ibi remis. uide. v. q. iii. quia epus.

¶ Publicum flumen. i. quod perhenne est. ff. ne qdin flu. pub. l. iii. ꝗ. iii.

¶ Que dicatur publica pena. uide de penis feliis. ꝗ. si quis. li. vi.

¶ Publicus latro non gaudet immunitate ecclesie & potest extrahi ab eccl̄ia si fugit ad eā. de immu. eccle. inter alia. in tex. & glo.

¶ An rea publica & fiscus sint idez. uide in. l. res pub. C. ex qui. cau. ma. & ibi Cy.

¶ Quedā sunt publica quo ad dominiū. q̄daz

quo ad usum. ff. de re. diui. l. lapilli. ff. de cōtra. emp. l. sed celsus. in prin.

¶ An iuri publico derogetur per pactum. uide. ff. de pac. l. ius publicum.

¶ Propter publicā utilitatē qs priuat͂ re sua. ff. de rei uen. l. item si uerberatum. ff. de euic. l. lucius. ff. de pigno. ac. l. fi. §. fi.

¶ Propter publicam securitatem receditur a iur cōi. ff. de no. ope. nun. l. si quis riuos. C. de ope. publ. l. edificia. C. de sum. tri. l. nullus.

¶ Quo ad ius publicū actiuū nō curat͂ p̄ria ptās. ff. de capi. di. l. amissiōe. i fi. et. l. se. ff. ad trebel. l. nā qd.

¶ An publica loca possint prescribi. uide Ange. in consilio suo. ccxcii. qd incipit circa scripta.

¶ In qbus loca publica differūt a cōib᷑. nō. ff. de re. diui. l. lapilli. institu. e. §. littor. in glo. publicus

¶ Quis soluat publicas fūctiōes emphiteota. uel usufructuarius ul' dñs. nō. C. de ano. et tribu. l. obsister. i gl'. i. h. x. C. de agri. et censi. l. hi penes quos. in gl'. recepta. h. xi. uide Bar. i. l. i. C. de ano. et tribu. h. x.

¶ Qualiter accipiuntur loca publica. nō. ff. de lo. pu. fini. l. i. in glo. conduxit. in. i. ff. quando ap. sit. l. i. §. dies. in glo. publico. & ibi Barto.

¶ Publicū dicit͂ negociū qd spectat ad uniuersitatē. C. de iu. om. iudi. l. fi. i gl'. i. ꝯ. publice. et ibi de h'.

¶ Quando lex exigit aliqd fieri i publico. uide in l. acceptā. C. de usur. et ibi gl'. qd dicat͂ publicum.

¶ Publica utilitas p̄fert͂ priuate. ut. l. de pupillo. §. si qs riuos. ff. de no. ope. nūc. et ibi concor. in gl'. faciunt que dixi supra.

¶ Omne ius dicitur puplicum non solum ius romanum sed cuiuslibet ciuitatis illi subiecte. uide glo. in l. i. §. huius studii. ff. de iusti. & iure.

¶ Quod non pōt alicui appropriari ul' applicari est publicum. ut. l. i. §. pena. ff. qd quisq iur.

¶ Iniuria dicit͂ publica que fit oibus romane p̄sie ut. l. manichees. C. de here. Itē ꝓpter atrocitatē. ut. l. ii. ff. de publ. iu. Itē ꝓpter psona q̄ publica ē. ff. de iusti. & iur. l. i. uide Bart. in. l. hostes. ff. de cap. & l. si qs id quod. ff. de iurisdict. om. iu.

¶ Sacerdos dr publica psona ita ut possit stipulari alteri i hus q̄ sūt sui officii al's nō. ut. l. i. §. exigere. ff. de magis. cōue. Bal. i. l. i. §. huius studii. ff. de iusti. et iur. Bar. in. l. ii. ff. rē pu. sal. fo. et. l. ii. §. plane. ff. de magis. conue.

¶ Si magistratus stipulat͂ q̄ntūcūq in genere pro oibus quoꝝ interest ui eius notarius stipulatio solū fieret ut q̄ sit subiectis stipulāti nō alteri q̄ quo ad alteꝝ non ē publica psona. Bal. i. d. l. i. §. hui' studii.

¶ In publicū dr qs ꝓdit q uenit in loco ubi mistus cōsluit pp̄s. ff. de ori. iur. l. ii. §. et q̄ migrātibus.

¶ Vbi re publica usui etiā cōi qs adeo assidue utit͂ q̄ alii non possunt uti pōt cogi cōi diuidūdo ut diuisim dat͂ cōmodū. ita dicit marsil. i. l. nemo. ff. de re iudi. al legat. l. actor. ff. cō. diui. et. l. ipatores. ff. de sui. ru. p̄.

¶ Quis dicitur apparere in publico eo q̄ apparet in domo ita q̄ a transeuntibus uideri pōt. ff. de in ius uocan. l. plerique. & l. se.

¶ An dicat͂ factū i loco publico qd est factū in uico. uide. ff. de hiis q no infa. l. ii. §. ii. & qd ibi nō.

¶ Stationes que edificant͂ in loco publico ad p̄prietatem rei publice quo ad usum sunt p̄uatoꝝ. ff. de contrahen. emp. l. qui tabernas.

¶ Quedam sunt publica nō in publico usu & hec uendi non possunt. ff. de contra. emp. l. sed & celsus.

¶ Id dicitur publicū qd multi sciūt. ff. de institō. l. sed & si pupillus. §. de quo palam.

Publice

Actus qui fit solū corā tot testibus qui sufficiunt ad actū ꝓbandū nō dr fieri publice. Inno. de clā. dspōsa. si qs.

¶ Publice. i. auctoritate publica. ff. de re. diui. l. sacra. uel publice. i. ad publicam utilitatem. ff. de dam. infec. l. fluminum.

¶ Publice fieri dicit͂ qd fit p publicas personas. nō. ff. ad l. rodi. de iac. l. fi. in glo. publice.

¶ Publice p̄mittit͂ quod occulte ꝓhibet͂. de usur. e. i. li. vi. & ibi. Archidia. & de maledi. statuimus. & ibi Inno. in cle. i. de fo. compe.

¶ Quod publice fit ignorari nō licet. ff. de instito. l. sed & si. §. p̄scribere de consti. cognoscentes. qui ma. accu. pos. cum in tua. nō. de postula. prela. c. i. in glo. hec allegātio.

Publicanus

Quilibet conducens aliqd a fisco dr publicanus. ff. de publi. l. i. §. i. ff. de uer. sig. l. eū q uectigal. al's dr publice peccans. xi. q. iii. p̄cipue. de iudi. nouit. de regu. iur. quemadmodum.

¶ Deus publicani precibus superatur. uide de peniten. di. i. importuna.

¶ Quis dicatur publicanus. nō. ff. de publi. l. i. §. i. in glo. non habet. al's nomen habent.

¶ An publicanus possit impediri interdicto ne pedagium leuet. uide Spe. ti. de cau. pos. §. quia uero. ꝯ. quid de colligentibus.

Publicatio

An mulier. rusticus ul' p̄uilegiatus possit publicatis attestationibus alios testes ꝓducere. Bar. in. l. i. §. nuntiatio. ff. de no. ope. nunc.

¶ An publicatio ꝓcessus sit de substantia ordinis iudiciarii. doc. de re iudi. cū. I. & A. Bar. i. l. prolatā. C. de sen. & interlo. om. iudi. dicit qd nō. Itē Bar. in extra. ad reprimendā. gl'. in. c. statutū. de her. li. vi.

¶ Vbicunq sn̄ia lata in aliqua causa non obuiat ꝓductioni nouoꝝ testium ibi etiā non obuiat testium publicatio. glo. est nōbil'. de ꝓba. iurauit.

¶ An publicatis attestationibus in cā matrimoniali possint iteꝝ testes ꝓduci. gl'. q̄ sic. de spōsa. sicut. de consan. & affi. c. i. q̄ sententia in tali causa nūq trā sit in rem iudicatam.

¶ An publicatio bonoꝝ extendatur ad bona alibi posita. bar. in. l. i. §. idē. ff. de publica.

¶ An ꝓpter delictū filii publicet peculiū aduēticiū Bar. in. l. si finita. §. si de uectigalibus. ff. de dā. infec.

¶ An legata conditionalia cedant in publicatiōe bonoꝝ. Bar. in. l. q̄ creditor. ff. de cōdi. & demon.

¶ Publicatis bonis patris nō publicat͂ peculium filii. nō. Bar. in. l. denique. ff. de mino.

¶ Publicatis testibus non possunt super eisdē capitulis uel directo contrariis produci alii testes ut in autē. q semel. de ꝓba. & i cle. ii. de testi. ubi plene.

¶ An publicari debeat licitum ꝓpter illicitū. Bar. in. l. cum ꝓponas. C. de nau. feno. & in. l. cotem. §. q maximos. ff. de publi.

¶ Publicatio testium non recte receptoꝝ facta etiā de consensu partiū non īpedit q̄n possit opponi q̄ nō sūt recte recepti. dictū est Inno. in. c. cum causam. & c. significauit. de testi. Bal. in auten. si quis i aliquo. C. de eden.

¶ Publicatio facta de domo extenditur ad instra domus. tex est singularis in l. i. C. [illegible]

¶ Publicatio nō est ꝫplius facienda de testō scripto manu publici nōrii gl. ē in. l. ii. ff. quadmo. testa. api.

¶ Publicatio testiū pōt fieri p nōriū hñtez mādatū ab ipso iudice. Inno. in. c. Albricus de testi.

¶ Publicatio testiū nō rite facta etiā in pñtia ptis nō nocet parti qn possit pducere nouos testes nisi didicisset testificata. Bal. in. l. p hāc. C. de tēpo. ap.

¶ Publicatio testamēti etiā si sint ibi relicta ad pias causas non pōt fieri corā epō. gl. de testa. c. nos quēdem. ubi de hoc.

¶ An publicatio attestationū sit de substantia iudicii. Io. an. de re iudi. c. cū. I. & A. Io. de fantu. ii. q. vi. ꝗ. diffinitiua. Bal. x. coll. de contrauer. inuesti. inter do. & uasal. c. i. adde quod dixi. s. px. col. ū. ad de Ro. in decisiōibus antiquis. decisi. xxx.

¶ Si publicatis attestatiōibus testes dicāt se non dixisse que scripta sunt cui credat. uide Spe. ti. d instru. edi. ꝗ. restat. ꝟ. quid si du attestationes. & ꝟ. quid si unus. & ibi Io. an.

¶ Publicatio attestationū inter partes nō precludit uiā tertie psone quo minus possit nouos testes pducere. nō. de testi. testibus. super ul. glo.

¶ An publicatis attestationibus eccl'ia admittat ad pducendos nouos testes p beneficiū restitutiōis in integrū. Inno. de resti. in inte. auditis.

¶ De ui publicatiōis & qliter fiat. uide. C. d testa. l. publicati. & l. testaméta. c. di ꝫmoré. & ibi Arch.

¶ De publicatiōe instroꝝ actoꝝ et alioꝝ actuū tractat. Io. An. i. c. Albri. d testi. d fide istru. c. fi. spe. ti. d istru. edi. ꝗ. ostēso. ꝟ. & qm. de publicatione.

¶ An publicatis bonis debitoris publicet domus alteri pignorata i piudiciū creditoris. Bar. i. l. i. ꝗ. seruus. ff. ad silleia. Cy. i. l. pignus i bonis. C. d pig. ac.

¶ An phibita alienari publicētur ex delicto. uide Bar. i. l. si finita. ꝗ. si d uectigalibus. ff. de dam. infec.

¶ An ex delicto minoris bona publicent. uide i. d ꝗ. si de uectigalibus. & in. l. clarum. C. de aucto prestan. glo. i. l. si qs in tantam. C. unde ui.

¶ Ubi lex disponit ré publicari trāsferť dñiuz absq traditōe nō sic i possessiōe. no. ff. d publi. l. cōmissa. et. ī. quātū tēpus possit fiscus illa pscquí. tex. ff. q et a qui. l. qsitū. uide bar. ff. d dona. l. post cōtractu.

¶ An publicatis bonis publiceť etiā accessoria. ff. d publica. l. interdū. ꝗ. item diuus. & qd ibi nō. Bar.

¶ Eo q qs cōmisit delictū exquo bona ueniūt publicāda etiā si sit accusatus nō pdit āministratiōé eoꝝ. ut. l. auferť. ꝗ. i reatu. ff. de iur. fis.

¶ Alienatio bonoꝝ que subiacēt publicatiōi uľ subiacere possūt nō est ipo iure nulla sed uenit reuocāda. ut. d. l. i fraude. ff. de iuř. fis. facit. l. si peñ. ff. de ma. vindic. que limitat precedentia.

¶ Bona damnati ex forma statutí nō publicanť nisi in statuto expresse dicat q statuta sūt puatoꝝ iudicioꝝ. Bal. i. l. ii. ad fi. C. qui testa. fa. pos.

¶ In publicatiōe bonoꝝ nō ueniūt feuda officia & bñficia spiritualia uel tpalia q damnatus retinebat ab eccl'ia. de peñ. felicis. ꝗ. si q uero. li. vi. et ibi nō. moderni facit ad nō. xvi. q. vii. filiis. in glo. i. adde nō. in cle. pastoralis. de re iudi. in auten. de alie. & emphi. ꝗ. i. colla. ix.

¶ Leges generales uel statuta generalia īdigēt publicatiōe nō spēales. ut. l. leges. C. de legi. p qd dicit ibi Bal. q si statuto caueť q statuta nō ualeant nisi sint publicata p pconez in certis locis ciuitatis tale statutū nō ꝯphendet statutū spēaliter factū in fauoré ticii. q publicatio fit ad finé ut statuta generaliter fuit q rō cessat ī statuto spāli et hº dicit apte pbari. i. d. l. legeē. i pn. ii. cto ul ꝟ. qd dicit rōt dū.

Publiciana

Quid regrat publiciana. uí de Io. an. i addi. Spe. ti. de cau. pos. & ꝑprie. ꝗ. nunc dicenduz. ꝟ. primo.

¶ Intentans publicianaz agit petitorio. ut. l. euz q. ff. de publicia.

¶ Publiciana nō dať contra habenté titulū & possessioné. Bar. i. l. siue aūt. ꝗ. fi. ff. d publicia. ubi uide.

¶ Cui & qn cōpetat publiciana & q̄re sic dicat & q̄liter i ea formet libellus. uide de re iudi. abbate. li. vi. Inno. d resti. i inte. cōstitutus. Spe. ti. de cā. pos. ꝗ. nūc dicendū restat. per totum.

¶ An publiciana & rei uendicatio possint i eodem libello itentari. uide in pali. c. cōstitutus. & preali. c. abbate. adde nō. insti. de actio. ꝗ. alie. i gl. dicit. ff. d publi. l. i. in gl. iiii. Bal. i. l. i. C. de furt. i. v. op. Spe. ti. de pos. & ꝑprie. ꝗ. nunc dicēduz. ꝟ. sed ad pmissa. & in ti. de act. seu peti. ꝗ. ii. ꝟ. item nō.

¶ An publiciana deť pro re incorporali. nō. ff. de publi. l. i. in glo. ii.

¶ Quo tpe regrať bona fides ut qs possit ageť publiciana. nō. ff. de publi. l. eū q. ꝗ. publiciana. i gl. cptionis. c. ti. Cy. & Bal. i. l. ancille. C. de furt. Spe. ti. de act. & peti. ꝗ. ii. ꝟ. q si uelit.

¶ Quis sit potior i publiciana. nō. ff. de publi. l. siue aūt. ꝗ. q si a diuersis. in glo. petentis. & C. de rei uen. l. quotiens.

¶ An publiciana deť illi qui nūq possedit. nō. ff. d publi. l. quecūq. in glo. i.

¶ Ut possit agi publi. quot sint necessaria. nō. isti. d act. ꝗ. alie auté. in glo. dicit. Spe. ti. de act. seu peti. ꝗ. ii. ꝟ. q si uelis itentaľ. & ibi. Io. an. in addi.

¶ An ut cōpetat pub. requirať q̄ dominiū. nō. Cy. C. de pba. l. cūm res. in glo. i.

¶ Publi. daľ ubi contractus fuit aptus ad translationem dominii. nō. insti. de actio. ꝗ. alie aūt. in gl. ex iusta cā. uide. ff. de publicia. l. i. in glo. iiii.

¶ An publi. cōpetat i ōe utilis dñii. no. in preali. ꝗ. alie auté. in glo. directā. i pn. Spe. ti. de pos. et pro ꝗ. nūc dicēdū. & ibi Io. an.

¶ An publi. deť contra dñm. nō. ff de publi. l. fi. in glo. fi. insti. de act. & alie. in gl. dicit. circa finé. Spe. ti. de pos. & ꝑprie. ꝗ. nunc dicendū.

¶ An publi. possit itentari si qs succūbat i rei uē. & econtra. nō. in pali. ꝗ. alie. i gl. dicit circa mediū. ff. d publi. l. i. i gl. iiii. & ff. d euic. l. minor. ꝗ. i. i gl. sup erit. ff. de re. iur. l. nō ut ex pluribus. Cy. C. de pba. l. ii. Bar. ff. de ex. rei iudi. l. & an eadé. ꝗ. actiones. Spe. ti. de act. seu peti. ꝗ. ii. ꝟ. qd si primo.

¶ Si dñs agat publi. & succūbat an trāsfert dñium rō Bar. ff. d acq. pos. l. pōponius. ꝗ. si iussu. et ibi gl.

¶ Quis in ea obtineat ubi reus titulū a tertio acqsiuit post litem. contes. uide Io. an. i addi. Spe. ti. d cau. pos. & ꝑprie. ꝗ. pe. in fi.

¶ An in publi. mala fides auctoris nocet singulari successori. fm gl. i. l. eū q. ꝗ. ꝑtor. & ꝗ. i. hac. in glo. magna in fi. ff. de publi. adde Io. an. i. c. abbate. de re iudi. li. vi. Bal. in. l. ancille. C. de fur. Alię moderni i. l. pōponius. ꝗ. cū qs āmiculo. ff. de acq. pos.

¶ Publi. regulariter daľ ubi daľ usucapiendi cōditio. fm gl. in. l. eū q. i pn. ff. de publi. lz q̄nq fallat ut ibi dicit glo. & q ad transferendū usucapiēdi cōditioné regrť traditio uacue possessionis. ut habeť

in.l.cū res.C.de ꝓba.licet nō sic ad transferendū dominiū ut cōpetat publi. necesse ē ꝓbare traditiōem uel eius possessionis Sed an sufficiat ꝓbarī ꝙ auctor cōstituit nomine agentis possidere. uide Ange. in.l.q̄uis.§.i.ff.de acqui.pos.

¶ Agens publi.nō dicit se dn̄m nec se non dn̄m & ideo trades si est dn̄s ex s̄ma facit illū dn̄m al's trasfert usucapiendi conditiōez.ff.de acqui.pos.l.pomponius.§.si iussu.& ibi gl'.& Bar.

¶ Sicut error iuris ịpedit usucapiēdi cōditiōez ita impedit publi.& error facti nō impedit.tex.& gl'.ff.de euic.l.si minor.§.i.

¶ Agēs publi.dicit se nō dn̄m et si opponaṫ et ꝓbeṫ ꝙ sit dn̄s repelliṫ.ut nō.in.d.l.si minor.§.i.

¶ Publi.nō daṫ possidēti tittulo generali ut ꝓ soluto uel ꝓ suo.ff.cōmu.diui.l.iulianus scribit.

¶ Supueniēs dominiū confundit ius publi.ff.de peci.her.& l.nō tm̄.§.i.& ita ibi dicit Bal.ꝑ illam.l.

¶ Publi.daṫ contra dn̄m qñ a dn̄o qs ꝑtendit titulū.ff.d̄ rei uen.l.si culpa.adde qd̄ nō.gl'.isti.d̄ acti.§.alie ubi uide casus i q̄bus publi.dat cōtra dn̄m.

¶ Ubi trensferṫ dominiū sine traditione nō exigiṫ traditio ad publi.uide.ff.de publi.l.ii.& l.si sponsus.§.is cui.e.ti.& ibi Bar.

¶ Ubi habet locum usucapio ibi publi.sed non conuertitur.ff.de publi.l.eum q.§.ii.& l.traditiōez.& l.si ego.§.partus.e.ti.

¶ Putatiuus titulus erroneus dat publi.ut ī.d.l.si ego.§.partus.

¶ An emens a furioso hēat publicianā.uide.ff.de publi.l.eū q.& l.ii.§.si a furioso.ff.ꝓ empto.l.si is qui.C.de predi.mino.

¶ Publi.etia daṫ contra eū a quo habet causaz.ff.de publi.l.eū q.§.i.ꝙ iure ciuili qd̄ habet primus titulus remanet inanis secūdus ergo fortior est.ut.de Bar.ī.d.l.eū q.§.ī publitiana.ff.de publi.

¶ Mala fides possessoris non nocet uniuersali successori ī publiciana.ff.de publi.l.eū qui.§.ait ꝑtor.de quo uide ibi glo.

¶ Bona fides in publi.exigiṫ sm̄ t̄pus contractus et mala fides supueniēs nō ịpedit publi.ff.d̄ publi.l.eū q.§.publiciana.et.§.tēpus.et qd̄ ibi nō.

¶ Publi.habz qs etiā sine traditione.dixi.s̄.adde glo.in.l.siue autez.§.i.ff.de publi.Spe.ti.de loca.§.nūc aliq̄.ꝯ.l.Bar.& Bal.in.l.si finita.§.si de uectigalibus.ff.de dam.infec.

¶ An & qñ re ꝓhibita alienari nō cōpetat publicianā.uide.ff.de publi.l.siue aūt.§.hec actio.

¶ Casus in q̄bus ꝓcedit publi.sine possessiōe.uide.ff.de publi.l.si ego.§.partus.& ibi ꝓbaṫ ꝙ titulus generalis ꝓ suo qñq̄ sufficit ad usucapione & publicianā.adde qd̄ nō gl'.in.l.q̄cunq̄.e.ti.

¶ Agens publi.debz se credere dn̄m.ut ī.d.l.q̄cūq̄.§.i.ff.de publi.

¶ Publi.regulariter non daṫ contra dn̄m fallit in casibus.nō.ff.de publi.l.si.

¶ Alienum nō est id in quo habeo publi.ff.de ser.corrup.l.i.§.i.& ibi Bar.

¶ Publi.non daṫ si titulus supuenīat possidēti ex quo non est facta traditio.glo.in.l.sed & si possessori.ff.de iureiuran.

¶ Delato iuramēto actori & ꝓpter id re sibi tradita habet publi.ꝯ oīs pter q̄ cōtra dn̄m.Io.an.in addi.Spe.ti.de iura.§.i.ꝯ.ad h qñq̄.

Pudicicia

Congruit sexui mulieꝝ.ff.de postulā.l.i.§.sexum.

¶ Vera pudicicia nō pōt esse īter infideles.xxviii.q.i.non est.

¶ Pudiciciā non ꝑdit ea que est uiolenter corrupta.xxxii.q.v.ꝙ autē.& c.ꝓposito.& c.sicut nemo.& c.ad deum.

¶ Qualiter pudicicia ꝑtinz ad castitatē.s.tho.scd̄a scd̄e.q.cli.ar.iiii.& ibi uid̄ circa q̄ uerseṫ pudicicia.

¶ Qualiter et ī quo pudicicia d̄rat a castitate.uide ubi.s.& q.cxlv.ar.i.

¶ Pudicicia est pars tem̄pantie idem scd̄a scd̄e.q.cxliii.ar.primo.

¶ Que dicatur pudicicia ꝓprie.nō.xxxii.q.v.c.i.ubi uide.

¶ Qui temptat uiolare pudiciciā alterius tenetur iniuriaꝝ.de peni.di.i.si quis tam.

¶ Pudicicia est duplex.s.animi & corporis et est eadem in uirginibus cōiugatis et uiduis.ut pulchre nō.xxxii.q.v in sum.

¶ Pudicicia magnuz ꝑmiū habz.C.de theo.dona.l.his solis.et eius amissio magis timeṫ q̄ mors.ff.ꝙ me.cā.l.isti q̄dē.in si.facit.l.ii.§.initiū.ff.d̄ ori.iu.

¶ Quis dicaṫ pudicus.uide glo.in ꝓhe.decre.sup ꝯ.pudicos.& ibi Io.an.

Pudor

Ponitur pro castitate et uerecundia.secundum Io.an.de consue.c.pe.sup ꝯ.impudenter.

¶ Pudenda maioꝝ tegenda sunt.ar.ff.de obseq.l.ii.& ii.q.vii.qualis

¶ Pudor ociosus est uiri.ff.ex q̄ cau.ma.l.i.eadē.ff.man.l.quintus.§.i.ff.de ii.nup.l.adoptiuus.§.i.& C.de adulte.l.ita nobis.

Puella

P.is nima ē ipa puella sui ꝯ.ē ouis.q ꝑ ouit i.c.forus.de uer.sig.

¶ Appellatiōe puelle cōprehēdiṫ nupta.ut.ff.d̄ donat.o.l.i.§.i.

¶ Puella diciṫ adulte etatis.C.de inof.test.l.si pater & qd̄ ibi nō.

Puer Pueritia

Quis dicaṫ puer nō.ff.de tēp.ordi.uel non ē.de eta.& qualita.ex ratiōe.ī gl'.& ꝑ doc.d̄ delic.pue.c.i.& qd̄ ibi nō.pulcra gl'.ī.c.si eo tpe.de rescrip.li.vi.de pben.sup iordinata.uide qd̄ nō.ī ꝓhe.li.vi.circa fi.& de regl'a.ꝙ in insulis.

¶ Puer.v.annoꝝ damnatus ē ꝓpter blasphemiaz.Gregorius ī.iiii.dialogoꝝ.Hosti.ī sū.d̄ delic.pue.

¶ Puer.ix.ānoꝝ īpregnauit nutricē suā.i ō.xx.q.i.c.iii.nō.doc.d̄ desp.ō.ipu.c.iii.& de eo q cognouit cōsan.uxo.sue.c.fi.Hostieñ.ī sum.de pe.i.§.cui cōmittendū ꝯ.cui pueri.ubi recitat de Salemone ꝙ in.xi.āno etatis sue habuit filium.

¶ An puer cōmittens homicidiū sit ꝓpterea irregularis.dic ꝙ nō.de homi.exhibita.d̄ delic.pue.c.ii.d̄ sen.excō.c.i.ubi concor.

¶ An puer capax sit canonicatus & ꝑbende de iurē cō.i.nō.de preben.sup.Inno.de eta.& quali.ꝑterea.Archi.de rescrip.si eo tpe.li.vi.ubi tenet ꝙ nō nisi post.xiiii.ānū.uide qd̄ dixi.s̄.sub dictiōe etas.

¶ Que delicta cadant in pueꝝ.uide de delic.pue.c.i.& ii.& quod ibi nō.

¶ Puer dr̄ ad dr̄am puelle licet ex interꝑtatiōe iuris appellatiōe pueri cōtineaṫ etiā puella.ff.de uer.sig.l.pueri.et.l.illa uerba.§.i.e.ti.ff.de adop.l.hec aūt.Interdū dr̄ puer q est ī infantili etate.C.d̄ iure deli.l.fi.§.ubi aūt.et in.d.l.pueri.dr̄ etiā puer q e.ī xviii.ānū.ff.de postulā.l.i.§.puer tā.adde nō.de regl'a.ad nr̄az.nō.de eta.& q̄li.c.ii.ī glo.i.

¶ Puer .i. seruus uel fuies. ff. de uer. sig. l. pueri in pn. ff. de le. iii. l. uxorē. § testamēto. de pe. di. v. nep. si. q. vii cū pastoris. et ibi nō. lxxvii. di. in ueteri.

¶ Puero non pōt conferri clericalis tonsura. uide de temp. or. c. fi. li. vi.

¶ Si puer ordinat ad sacros recipit caracterē & tenet cōtinet si ē doli capax. ut nō. i. q. i. pueri. de pben. sup. de cle p sal. pmo. c. i. de eta. & q̄li. idecor. de tēp. ordi. uel non ē. lxxvii. di. i ueteri.

¶ An pueri cathecizati morietes damnēt ppetuo. nō. xx. q. i. c. i. in glo. fi.

¶ Non mittas manū i puer nec facias ei qcq̄ eo q timeas dn̄m. gen. xxi. & xxii. q. ii. nobis enim.

¶ Ex studiis suis itelligit puer. puerbi. xx. de pre sump. ex studiis.

¶ Pueri magis pfecti sunt si icipiūt i tenera etate aliqd facere. no. C. athle. l. i. i. gl. p omne. C. de stu. libe. ur. ro. l. i. in glo. gloriosa. li. xi.

¶ Pueri sunt ad religionē recipiendi. s. Tho. scda scde. q. clxxxix. ar. v.

¶ Pueris licitū est psuadere igressū religiōis. idē scda scde. q. clxxxviii. ar. ix. & in. q. de quotlibet. q. xi. & xiii.

Puerpera

Dicit illa q̄ recēs est a partu uel q̄ ānis puerilibus pepit. ff. de uer. sig. l. ilia uerba. § i. uid. de despō. ipu. puberes.

¶ Vir cognoscēs uxorē suā i puerperio pēitebit. x. diebus i pane & aq̄ uide. v. di. cū enixa. i glo. ii.

Pugna

Vbi maior pugna ibi maior corona. de peni. di. iii. ille rex.

¶ Ad materiā uide q̄ dicta sunt sub dictione clericus bellū & duellū. ubi de pugna habet.

Pulchritudo

Per se & essentialiter iuenit in contēplatiua sanc. Tho. scda scde. q. clxxx. ar. ii.

¶ Pulchritudo participatiue iuenit in moralibus. u. de ibi. s.

¶ Ad rationē pulchritudinis duo cōcurrūt. idez in i. di. xxxi. ar. iii.

Pullulauit

Idez est qd̄ radices egit. sic expōit de elec. i cau. & ibi uide concor.

¶ Quid sit pullulare & qd repullulare. uide p Io. an. de symo. dilectus. ii.

Pulsare

Pulsare uel facere pulsari organa seu alia istr̄a musicalia ad laudez dei uel ob iustā cām puta q̄ ifirmus aliqs uel debil' ex tali pulsatiōe ferear. est licitū. lxxxvi. di. donar in gl. i. uide nō. in cle. i. de cele. missa.

Punctus

An & qn̄ plura i pūcto cōcurrētia ualeāt uel uicieē alter uel utrūq. uide Bar. i l. si post mortē. ff. de le. i.

¶ Quando pūctū debet formari & ptes discordāt iudex dz ipz formar. facit qd nō Inno. i. c. sup qōnū. de offi. dele. Bar. i. l. iusiurādū. et ad pecūias. §. si de q̄ litate. ff. de iureiurā isti. q ma. nō pos. §. idem.

¶ Si dn̄s dicit seruo uade ad pōtez & si obuiauerīs libero liber esto. Itē alius dn̄s dicit suo suo sil'r. isti duo sui obuiāt sibi iuicē qs eor erit liber. Bar. i. l. aretusa. ff. de sta. hōi. ubi etiā Bal. plenius p eos. in d. l. si post mortem. ff. de le. i.

¶ Pūctus habet uim copl'e. gl. i. l. cū duobus. §. si i coeunda. ff. pro sotio. gl. i cle. sepe de uer. sig. ubi uide. adde. ff. de carbo. edic. l. iii. §. due.

¶ Ubi plura cōcurrūt i pūcto illud psumit pcedere qd necesse est pcedr ut actus ualeat. ff. de acq. her. l. illud. ff. de l'. i. l. si post mortē. qd nō. Inno. de ap. pterea. Io. an. de sen. ex. cōtigit. et c. sacro i. q. i. dtrahe.

¶ Oppō de pūcto. nō. ff. de i inte. resti. l. non solu.

Punire Punitus

Puniri debz qs i eo in quo deligt. de tēp. or. lr̄as. nō. e. ti. uel nō est. de imu. ec. c. fi. de trāsla. pla. c. iter. & c. i. i fi. & c. quāto. nō. C. de ser. fu. l. fugitiui. i gl. aputato. C. cō. de succ. aūt. ōns peregrini. C. de ui pub. uel. pua. l. qm̄ mlta. ubi Cy. i. iii. q. nō. de fo. cōpe. nullus. in glo. pe.

¶ An punitus p iudice eccl'iastici possit p eodem delicto puniri p secl'arē. nō. de offō ordi. c. i. ubi Io. an. super ul. gl.

¶ Punit qs aliqn̄ p delicto alterius. i. q. iiii. insū. de his q̄ fi. a ma. par. ca. c. ii. xxiii. q. iiii. in sum.

¶ An punitus pena ordinaria possit puniri pena extraordinaria. gl. tenet q sic. C. de heret. l. nulla. doc. de crimi. fal. c. i.

¶ Punitus pena statuti an possit puniri pena iur cōis. uide de sen. ex. a nobis. de cōsti. c. ii. li. vi.

¶ An minus dēant pūiri nobiles q̄ ignobiles et maiores q̄ minores. nō. C. ad l. iul. de ui pub. uel pua. l. suos. i gl. ifames. & nō C. ut ne ad suū pri l. i. i gl. mediocris. li. xi. Cy. C. de sum. tri. l. iii. ff. de pen. l. q̄dā delicta. & ibi Bar. nō. x. col. de pa. iura. fir. §. si qs uero temerario. i gl. pena. i auten. de icest. nup. § i. in gl. i illis. de offō dele. sane. i glo. tpate. de iureiurā. cū qdā. i glo. i. xli. di. non cogant.

¶ Minus debet puniri q i aliu cōmisit q̄ qui in se nō. ff. de his q no. ifa. l. atlethas. § papi.

¶ Quis magis debet puniri q deligt palā uel q clā. nō. Cy. de su. tri. l. iii. plene p Bar. ff. ui bo rap. l. ii. § et generaliter. nō. de cele. missa. de hōie. i gl. pe.

¶ Plus debet puniri q de nocte peccauit q̄ de die. nō. ff. ad. l. iul. pecu. l. sacrilegii. i gl. pena metalli.

¶ Ubi debet puniri q de uno territorio sagittauit in aliud. nō. Cy. C. ubi de pos. agi opor. l. i. in ii. uide Io. an. i regl'a i obscuris. li. vi. i mercu. Idē in addi. spe. ti. de iqsitio. § nūc tractemus. ℘ primo.

¶ An qs possit puniri in toto ubi peccauit i pte. uide Cy. C. de nauti. feno. l. cū pponas.

¶ An debet quis puniri sine culpa si subest ca. nō. de pulle. antiqua. in regula sine culpa. li. vi. xxii. di. renouantes. in glo. priusq̄.

¶ An qs possit puniri in uno loco de maleficiis alibi cōmissis. nō. Bar. ff. de accu. l. si cui. i fi. & i. l. cūctos pp'os. C. de sum. tri. in. viii. & ix. qōne.

¶ An qs possit puiri a iudice sue origis uel dōicilii de eo qd cōmisit alibi. no. ff. de iterdic. & rele. l. relegator. § interdicere. i gl. rescripto. & ibi Bar. & pal'. l. cūctos pp'os. nō. i. l. i. C. ubi. de cri. agi opor. i gl. fi. & ibi Cy. i. ii. q. nō. de fo. cōpe. c. fi. i glo. i. de rapto. c. i. Io. an. in addi. Spe. ti. de cope. iudi. adi. ℘. c. ibi quid si conuenit.

¶ An possit puniri a ptāte sue ciuitatis q deligt in exercitu sup territorio alterius ciuitatis. Bar. ff. de ℘. sig. l. pupillus. § territoriū. et i. d. l. cūctos pp'os. in. viii. qōne.

¶ Ciues aliqn̄ puniūt pter delictū iudicis. Bart. in. l. ii. C. de nauicu. li. xi.

¶ Punitio peccator differēter ptinet ad iustitiaz comitatiuā et iudicatiuam. sanc. Tho. scda scde. q. clxxx. ar. ii.

¶ Punit aliqn̄ homo a deo sine eius culpa. & q̄te idē in. iiii. di. xv. ar. xi.

¶ Aliqn̄ unus pōt puniri p peccato alterius et qua

pena triplici ratione. idē in ꝑalle. q. clxxx. ar. iiii. et in. iiii. di. xv. ar. xv.

¶ Peccatores puniūť a deo multipliciter. Iem in. iiii. di. xlv. ar. vii.

¶ An debeat qs ex eodē delicto pluries puniri. dixi aliqd. s. dic plenius ut nō. Cy. C. ď fa. san. ec. l. placz. C. de ser. fu. l. qcūq. i gl. iii. & ibi Cy. i. v. q. ff. de ꝑ na. delic. l. nūq plura. nō. C. ď ꝑmice. l. ii. i. gl. postponēdas. li. xii. ff. de fur. l. i̇ficiādo. ꝗ. i̇fās. & l. uulgari. e. ti. Spe. ti. de sen. ꝑla. ꝗ. ii. ꝓ. plene. & ibi Io. an. in addi. nō. peñ. c. i. Io. an. i regľa delictū. li. vi. i mer. uide oino i. l. senatus. ff. de accu. et Bal. i. l. et si seuerior. C. ex q. cau. i̇fa. irro. circa fi. iiii. colum.

Pupillus

Casus i qbus pupillus hēť loco maioris. Bar. pōit i. l. iii. ꝗ. ħ interdictum. ff. de libe. homi. exhi. & ibi uide.

¶ Iusta contumacia afficit pupillū. Barto. ff. de re iudi. l. contumacia.

¶ An ꝑ extraneū queraẗ pupillo ex re ꝓpria. Bart. in. l. filio. ff. de solutio.

¶ An pupillus possit hēre dignitatē cū ām̄istratiōe. Bar. i. l. qdā cōsulebat. ff. de re iudi. & l. ii. ff. de testa. mi. uide nō. i. c. grādi. de sup. ne ꝑla. li. vi.

¶ Tabule pupillares cōfirmāẗ exiñtia suitatis. Bar. in. l. pater. ff. de ꝑule. credi.

¶ Pupillus pōt accusare occisores pr̄is. ff. de no. ope. nūc. l. de pupillo. i ꝑn. ubi etiā uide ꝑ Bar. an pupillus possit nūciare nouū opus & an reqraẗ tutoris auctoritas & quid si nō habet tutorem.

¶ An pupillus possit ꝑma uice citari. ff. ď tutel. l. q habz. ꝗ. si pupillus bar. i. l. i. ff. ď tu. et cu. da. ab his.

¶ Licet res empta de pecuīa pupilli sit ip̄ius pupilli nō idez econtra in pecunia redacta ex uenditiōe rei pupillaris & q̄ sit rō utrusq. uide ꝑ Bar. i. l. tertio. ꝗ. altero. ff. de ām̄i. tuto.

¶ Quo iur̄ ex cōtractu inualido cōueniaẗ pupillus uide in. l. pupillus. in ꝑn. ff. de ām̄i. tu. Bar.

¶ Pupillus q ꝑuat' e hereditate ꝓpter accusatiōez falli institutā contra testamētuz pōt peter̄ restitutionē si tutor nō est soluēdo uľ agit contra tutorem. uide gl. & doc. i. l. polla. C. de his q. ut indig.

¶ An pupillus dicaẗ decedere intestatus. uide tex. et ibi Bar. in. l. i. ff. de suis & le.

¶ Quis dicaẗ pupillus. gl. i. c. ex eo. ď elec. li. vi. ff. de ꝓ. sig. l. pupillus. nō. i. c. licz. lxxxvii. di. gl. ii. i fi.

¶ An pupillus obligeẗ ex iuramēto. nō. gl. i auč. sacramēta pubez. C. si aduer. uēdi. et i. l. q iurasse. i ꝑn. ff. ď iu. iurā. et utrobiq ꝑ bar. doc. i c. i. ď delic. pue. adde quod nō. gl. in. c. ex liťis. ii. de sponsa.

¶ Quando pupillus dicaẗ ꝓximus pubertati et doli capax. nō. gl. i. l. pupillus. ff. ď re. iur. bar. i. l. i. i fi. ff. ď noua. Cy. i. l. ii. itāti. C. ď iur. deli. uide ď despō. ipu. attestatiōes. i gl. et c. continebaẗ. e. ti. uide do. Car. flo. in. c. iuuenis de sponsa. in. ii. & iiii. q.

¶ An pupillus possit facere pacē ď morte patris uľ de iiuriis sibi illatis. Spe. ti. de hōi. ꝓ. illud aūt qriẗ. Bal. in. l. iusiurā. ff. de iu. iuran.

¶ Qualiter pupillus obligeẗ. nō. Bar. i. l. i. ff. ď noua. i. l. ii. ff. ď fideiuſ. e. e. l. i. ꝗ. ipuberes. et. l. iii. ff. cōmo.

¶ An pupillus factus maior possit ď eo deponer̄ qď uidit i pupillari etate. bar. i. l. ad testiū. ꝗ. i. ff. de testa. gl. i. l. iii. ꝗ. lege iul. ff. ď testi. dixi. s. sub dictione pubes.

¶ De ītellectu statuti quo caueẗ ꝙ pupillus nō possit adir̄ hēditatē sine auctoritate tutoris. nō. Ange. in. l. more. ff. de acq. here. et aduerte ꝙ non ob. tali statuto si pupillus adeūdo fuerit lesus pōt peter̄ restitutiōez. ita cōsuluit Bar. ꝑ glo. nōbilē in. l. i. C. si ď momē. pos. quod limita nisi statutū ultra ꝓcederet dicēdo et ualeat aditio. ut nōbiliter dixit Bal. in. l. cū lege. ff. de arbi.

¶ Debitor pilli soluens ei aliquādo cōseqẗ plenaz liberatiōez aliqñ magis plenā aliqñ plenissimā. glo. i l. ait ꝑtor. ꝗ. ꝓmittiť. ff. de mino.

¶ An s̄ñia lata cōtra tutorē mādeẗ executiōi cōtra pupillū. Spe. ti. de sen. exe. cu. ꝗ. seqẗ. ꝓ. sed pone. gl. & Bar. in. l. qui solidū. ꝗ. etiā. ff. de le. ii.

¶ Apud que debz pupillus alimētari siue uiuo pr̄e siue mortuo hēẗ. ff. et. C. ubi pu. edu. de glo. et doc. plene. de cōuer. infi. ex litteris.

¶ Prelati eccľie maxime subuenire debēt pupillis. lxxxvii. di. desolatis. lxxxviii. di. decreuit.

¶ Si pupillus agēs ex facto tutoris recōueniaẗ nō liberaẗ cedēdo actiōez. l. qď si nolit. ꝗ. qď ꝓcurator. ff. de edili. edi. secus si ꝑmo conueniaẗ. ut. l. iiii. ꝗ. fi. ff. de tribute.

¶ Pupillus pōt deportari. ut. l. si arrogati. ff. de adoptio. & ibi nō.

¶ Pupillus uideẗ cōsentir̄ eoipso ꝙ nō cōtradicit tutori. tex. est i. l. lucius. ff. de ma. tes. q nō est alibi et bene facit ad materiā. l. potuit. C. de iure deli.

¶ Pupillus pōt ꝓrogare iurisdictiōez alterius iudicis cū sibi expedit dictū est. Bal. in. l. i. C. de iuris. om. iudi.

¶ Pupillus sine auctoritate tutoris nō pōt facere ꝓcuratorē si tñ facit ualent acta ꝑ pupillo nō contra. Inno. de ꝓcura. accedēs. i fi. glo. in. l. neq tutores. C. de ꝓcura.

¶ An bona pupilli possint tñsire i eccľiaz sine consēsu et auctoritate tutoris. uide Inno. de ꝓba. i presentia. in. ꝓ. minor annis.

¶ An et qñ pupillus obligeẗ ex suo ꝯctu. uide gl. et bar. i. l. i. ff. ď noua. gl. i. l. pupillus. ff. ď re. iur.

¶ Is ꝓprie dr̄ pupillus q cū sit ipubes desiit esse in ꝑtāte pris aut morte aut emācipatōe. ff. ď ꝓ. sig. l. pupillus. i ꝑn. et. C. siq̄ ꝑdi. potes. l. i. qnq dr̄ q ē i ꝑtāte pris ut. C. ď iur̄ ďli. l. si itāti. i fi. ff. ď ꝓ. ob. l. si. ꝗ. pupillus. qnq etiā suus i ꝑtāte dñi cōstitut⁹ dr̄ pupillus. ff. ď pecu. l. quātuberōis. ꝗ. pupillū. sz ħ ē improprie. Itez pupillus. i. postumus. ff. de testa. tutel. l. si tutor. ꝗ. fi. ff. de tu. & ra. dis. l. postumo.

¶ An pupillus soluens natualiter debitū possit repetere. ff. de condi. inde. l. naturaliter.

¶ An ex facto tutoris uľ delicto obligeẗ pupillus ff. si quis ius di. nō obte. l. i. ꝗ. fi. ꝓcurator. ff. de tribu. l. iii. ꝗ. fi. ff. de re. iur. l. in negociis. Aliqñ ualet quod fit cū pupillo sine tutoris auctoritate.

¶ Pupillus etiā doli capax ꝓfitendo non obligaẗ de regula. significatū. et. e. ti. uer.

¶ An pupillus teneaẗ act. neg. gest. si eius negociū e gestū. nō. ff. ď ne. ges. l. si pupilli. i gl. locupletior.

¶ An pupillus possit soluer. nō. ff. ď mio. l. ait ꝑtor. i gl. īputādū circa fi. melius isti. q. alie. nō licz. ꝗ. fi. i gl. ii. Bart. tangit in. l. ii. ff. de acceptilatiōibus.

¶ An appellatiōe pupilli cōtineaẗ pupilla nō ecōtra ff. de adop. l. hec aūt satis. i fi. ff. de tur. l. ii. in gl. ii. ff. de i iui uo. l. iii. i gl. itātes. uide Cy. i. l. claz. C. ď aucto. ꝑstā. ff. de ām̄iſ. tu. l. i. ꝗ. sufficit. ee ibi plene ꝑ Bar. uide Spe. ti. de libel. cocep. ꝗ. iā nūc uidēdū. ꝓ. porro. Io. an. i addi. spe. ti. ď reo. ꝓ. itē nō pōt agi.

¶ Pupillus nō pōt regľ aliter ad diuisiōez ꝓuocar̄ aliu pupillū. ut. l. si pupilloz. ff. de re. eo. nec etiā maiorē. ut. l. pe. i ꝑn. C. de ꝑdi. mino. pōt tñ a minore ꝓuocari ad diuisionē. ut. d. l. pe. a ꝯrio sensu. doc. in. i.

subemus. C. de sa. sanct. ec. et in. l. iter pupillos. C. de auct. tuto.

¶ An & qñ et ad qd. possit pupillo dari curator. tex. gl. et bar. i. l. curator. & l. curatoré. ff. de tu. et cura. da. ab his.

¶ Quando pupillus possit pati piudiciú. nō. ff. de re. iur. in eo q plus. §. pupillus.

¶ In qbus pupillus eqparet adolescéti. nō. ff. ad tre bell. l. i. §. fuit qsitú. et. l. si curatorem hñs. C. de in inte. restitu. mino.

¶ Quando pupillus intelligat uelle nec nolle. ff. de re. iur. l. pupillus. nec uelle.

¶ Quádo pupillus obliget naťaliter & ciuiliter. nō ff. de noua. l. i. & ibi Bar. ff. de re. iu. l. pupillus. nec uelle. ff. de ne. ges. l. iii. §. pupillus. i gl. locupletior. insti q. mo. recôtrahit obli. l. is quoq. i. gl. datióe. C. de inuti. stipula. l. i. & ibi Cy.

¶ An & qñ pupillus obliget tutori. nō. ff. de auct. tuto l. pupillus. i pn. & ibi Bar. & ff. de côtrario iu di. tu. l. i. i pn. & ibi Bar.

¶ Quádo pupillo noceat factum tutoris. nō. ff. de tribu. l. sed & si. §. fi. ff. si qs. o. cau. testa. l. si dolo. et ibi Bar. ff. de áminis. tu. l. fi. i gl. magna. nō. ff. de re. iur. l. nec interdicto. nō. C. de his qui. ut indig. l. poda. in glo cú pupillo.

¶ Si pro pupillo agat qs ut tutor cú non sit an ipsi pupillo piudicet snia. nō. C. i q. cau. in ite. resti nō é ne. l. si tutor. in glo. ii. & ibi Cy.

¶ Pupillus pferť pori creditori i re épta ex pecu nia sua. nō. ff. qui po. i pig. ha. l. ideoq. in glo. se.

¶ An pupillus possit apphendere hereditatem. uel bo. pos. nō. C. de iur. deli. l. potuit. & ibi Cy. & Bal. Cy. in. l. qd fauore. C. de legi. in. ii. oppo.

¶ Si pupillus alienat an pcedat côtra eú usuc. nō. C. de usuca. p épto. l. fi. & ibi Cy. ff. e. l. ii. §. si a pupillo. & ibi Bar. uide. C. de auc. pstá. l. eú qui.

¶ An puilegiú pupilli tráseat ad heredes. nō. ff. de ámis. tuto. l. ex pluribus. in glo. fi. & ibi Bart.

¶ Pupillus magis est puilegiatus q mulier & fiscus. ut nō. C. de ser. pigno. da. ma. l. pe.

¶ Si ex pecunia pupilli côi cú tutore negocieť tutor uel alius an petat ut côpendiú uel ut interesse. nō. Bar. ff. de ámis. tu. l. ticiú & meuiú. §. altero.

¶ Pupillus nó pôt remittere debitú ualiduz sine tutoris auctoritate etiá quo ad effectú naturalis obligatiôis. ut. l. si id qd. §. i. ff. de rescin. uendi.

¶ Sicut pupillus nó côtrahit sine tutoris auctoritate sic nó côsentit côtractui. ff. qui. mo. pi. uel ypo. sol. l. si consensit.

¶ Pupillus sine tutoris auctoritate obligať naturaliter nisi pmittat tutori. glo. ff. de condi. ide. l. qd pupillus uel nisi sit ifans. ut ibi nō glo.

¶ Pupillus infás nec naturaliter obligať nec ciuiliter etiá si locupletior factus sit. gl. ff. de condi. ide. l. naturaliter. §. fi. uide. ff. man. l. fu.

¶ Licet pupillo sine tutoris auctoritate facere côditiôez suá meliorē nó deteriorē. ff. de pac. l. contra iuris. insti. de auctoritate tutoris. in pn.

¶ Pupillus nó pôt sine tutore pignus recipere p debito. ut. l. pupillus. ff. de pignora. act.

¶ Quãdo pupillus possit iuramétú deferre suo tutori & qñ ex ipo iuraméto oriať exceptio. uid Bal. in. l. si ad excludendá. C. de iur. iurá.

¶ Que sit uia alienãdi ré pupilli sine decreto. uide tex. i. l. iii. §. ité qri pôt. ff. de re. eox. & ibi Bal.

¶ Pupillus et alii q ex forma statutox nó possunt obligari sine certa solemnitate pôterunt sine illa se obligare ut libereť & sic poterût adire hereditatez instáte fideicômisso cui iussi sunt restituere ad finé ut eá restituant. ar. eius qd nō. gl. in. l. pupillú. ff. de accep. & ibi uide Ange.

¶ Qualiter pupillus sit citandus. hoc i. l. h aút. §. nó defendi. & . §. se. ff. ex q. cau. i pos. ea. de quo etiá in. l. si minor. ff. de bo. auct. iu. pos. Bal. in. l. fi. C. si pter pub. pen. & i. l. si ex legati causa. cú. l. sz si ex stipulatu. ff. de uer. ob. uide do. Io. de Imola. in. l. côtra pupillú. ff. de re iudi. ubi dicit pupillos tutoř carentes citandos esse sm formá. d. §. nó defédi. et asserit ita etiá de méte fuisse Spe. & Io. an. i. fi. de pmo decreto. §. i stat. ꝯ. sz pone q pupilli. uide bar. i. d. l. § pupillú. ff. de re iudi. et i. l. i. §. sufficit. ff. de ámis. tu.

Purgatio Si electo i epm aliq obiciant v. uel. vi. ad eius purgationez admittúť. xxiii. di. illud ubi de hoc.

¶ Si accusatores deficiát nó cogiť se purgare accusatus. ii. q. iii. deficientibus.

¶ Purgare se debet epus duobus sacerdotibus sibi adiúctis. ii. q. v. ména.

¶ Vulgaris purgatio oíno phibeť. ut. ii. c. ména. & c. côsuluisti. ii. q. v. uide de pur. uul. p totuz. de hac purgatióe. uide qd sit & qliter fiat & an hodie sit oíno rprobata. dic ut plene scribit dñs Iaco. de alua. in lectu. sua no. x colla. de pa. tene. §. si miles rusticum. in. ꝯ. uideas.

¶ Qualiter purgare se debeant clerici infamati q côuinci nó possunt. uid. ii. q. v. si legitime. et. c. presbiter. & . c. si mala fama.

¶ Si purgatio pma nó fuit pstita put debuit alia pstari debet. Inno. i. c. dilecti. de purg. a. ca. cáus est in. c. ex tuax. e. ti.

¶ An pter solam suspitióez quá habet epus côtra aliquē possit illi iducere purgatióez. gl. et doct. de offi. ordi. ex pte. de pur. cano. cú inter. & . c. nos iter alios cáus uideť q nō. de coha. cle. et mulie. tua nos ubi nō. i gl. fi. ubi etiá doc. Inno. de accu. qliter. ii. i gl. nō. q hic & i. c. licz heli. de simo. i gl. i Laud. i cle. i. de offi. or. gl. ii. q. v. omnibus & ibi no. Archi.

¶ An deficies i purgatione debeat puniri eadez pena qua ueniret puniendus si iustz côuictus de crimine. nō. de heř. excôicamus. el grãde. de accu. accedés. de coha. cle. & mulie. tua. in ti. glo. ii. q. v. psbiteri. & quod ibi p doc.

¶ De materia purgatiôis an & qñ iudici déat. plene hét. ii. q. v. p totu. maxime i. c. psbiter. ubi e gl. nobilis. xv. q. p totú. i tex. et gl. de pur. cano. cum in iuuentute.

¶ Que sit forma purgatiôis. nō. de por. cano. quotiens. & . c. auditú. in gl.

¶ Qui & qles debeat esse côpurgatores alicuius. no. de pur. cano. cú dilectus. & . c. costitutus. ii. q. v. si mala fama. & . c. pterea. in gl.

¶ Numerus côpurgatox uideť esse arbitrarius. ii. q. v. psbiter si a plebe. & ibi gl. & . c. omibus. ꝯsus fi. adde de heret. ad abolenda. §. q uero. de accusa. iqsitióis. ad fi. gl. de accu. cú. p. gl. ii. q. v. in sum.

¶ Quale erit iuramétú côpurgatox. gl. ii. q. v. au dicú. de pur. uul. quotiés. et. c. fi.

¶ Quid si ille cui iduciť purgatio nó pôt habeť côpurgatores. no. de accu. cú. p. in glo. fi.

¶ An deficiétibus clericis possit clericus purgari p laycos. nō. ii. q. v. oibus. i fi. lxxxi. di. clerici. xii. q. i. c. i. i auten. de mona. §. cogitandú. xviii. q. ii. in dec a. ubi gl. q sic. ii. q. v. si legitimi. in gl. q dicit q cum feminis se pôt purgare. glo. uidetur dicere

cōtra.xviii.q ii.i.decla actiōe.i gl̄ ii.lxxxi di.clicū i gl̄.i.et an et qñ īfamat⁹ purget se p mlieres.nō.doe.đ accu.cū.p.gl̄.ii.đ pur.cañ.cū i iuuētute.gl̄.ii.q.v.ſi legitimi.

¶ Quomō dēat se purgar epus.hēt.ii.q.v.quāto.viii.q.iii.Artaldus.de pur.cano.quotiēs.

¶ An epus clicū diffamatū đ crimie đ quo eū ī secreto culpabilē dēat admitteř ad purgatiōez.nō.glo.xv.q.v.presbiter.

¶ Ibi debz fieri purgatio ubi qs ē īfamat⁹.đ purga.cañ.īter sollicitudies.đ cōse.di.ii.ego berengarius.

¶ An ī purgatiōe debeat fieri specificatio criminuz & circūstātiaꝝ.nō.Inno.đ purga.cano.c.ſi.uide nō.p do.Car.flo.ī cle.cōstitutionē.§.i.đ elec.i.iiii.q.

¶ An eccl̄ia possit idiceř layco.purgatiōz.gl̄.et docto.de pur.cañ.nos iter.Lau.et do.Car.in cle.i.de offō.or.ī ui.q.ubi uide an epus possit corrigeř laycū delinquentem de quo p Archi.in.c.non est.de consue.li.vi.

¶ An si clīcus ī auř cōfiteř dlictū & dicit epo q nō iniūcat sibi purgatiōez q publice iurabit se nō fecisse đbz nichilominus epus sibi idiceř purgationez.doe.de coha.cle.et mulie.clericos.nō.đ confe.di ii.nō ꝓhibēt.i gl̄.ii.

¶ An purgatio canonica tollat infamiam delicti.uide Archi.ii.q.v.omnibus.in fi.

¶ An purgatio canonica sit indicenda publice uł occulte gl̄.xv.q.v.c.i.gl̄.ii.q.v.in sum.Archidia.i ꝑal.c.omnibus.& xxiii.di.illud.

¶ Quis habeat nōiare cōpurgatores an iudex uel purgandus.Hugu.ii.q.v.ſi mala.

¶ An si iudex īfamatum de crimine sciat culpabilem id tamē ꝓbari nō pōt nec ille uult cōfiteri debeat sibi indicere purgationē.glo.i.xv.q.v.c.ii.

¶ Accusato etiā nō infamato idicitur purgatio qñ crimen ꝓbat p testes iabiles.Inno.de pur.cano.quotiens.

¶ Layco non pōt indici purgatio nisi in crimine ecclesiastico.ſm.Inno ī c.nos iter.đ pur.ca.dixi s.

¶ An ex eo q qs est īfamatus tm̄ apud suū iudicē et nō apud aliū possit ei idici purgatio.doc.in ꝑal.c.nos iter.

¶ An appellari possit ab idictione purgationis.uide Arch.ii.q.v.presbiter.

¶ An purgatio sit īdicenda ex infamia generali non facta specificatiōe terminū.Inno.đ pur.cano.c.ſi.

¶ Purgatiōis īpositio nō dicitur pena.uide tex.ī.c.i.de consti.& qđ ibi nō.

¶ An cōmitteti delictū nō actualiter sed sola uoluntate sit indiceda purgatio.Archidi.ii.q.v.ſi legitimi.glo.& Archi.ea.ca.&.q.auditū.glo.ii.q.iiii.q ꝑsulatus.

¶ Deficiēti ī purgatiōe cui uenit imponenda pena ac si fuisset cōuictus illa pena debebit imponi ſm modū agēdi p q̄ inducta est infamia unde si p modum accusatiōis uł igsitiōis ſm illū taxabitur pena.nō.Archidia.ii q.i.ipmis.Io.an.de pur.cano.inter.i fi.

¶ An si īfamatus uult se purgare iudex aūt uult procedere ad igrēdū debeat preferri uolūtas iudicis.i.ō.ii.q.v.habet hoc.in glo.i.

¶ Anteq̄ iudex ꝓcedat ad purgationez indicendam debet prefigere tēpus uolētibus accusare & si nullus apparet tūc ꝓcedat.doc.de pur.ca.ex tuaꝝ.Archidi.ii.q.v.ꝑsbiter.gl̄.i.de pur.cano.inter.

¶ An admittāt in cōpurgatores hīi q in alio iudicio fuerūt repulsi a testificādo ꝓpter crime.Archidia.tenet q nō.ii.q.v.oībus.gl̄.ii de pur.cano.cōstitutus.

¶ An piurus admittat ad se purgandū p iuramētum.glo.ſi.tenet q nō.xxii.q.v.paruuli.

¶ Practica idicēde purgatiōis absenti & cōtūaci.uiđ Io.an.de hereti.excōmunicamus.i.§.i.de pur.ca.inter.

¶ An iudex teneat de iure admittere purgatiōem infamati illā offerentis.Io.an.de pur.ca.cū ī iuuētute.

¶ An qs possit purgař se p procuratorē gl̄.ſi.ii.q.v.statuit

¶ An semp sit idiceda purgatio si crimē nō ꝓbat p igsitionē.gl̄.ii.q.v.quāto.Archi.ea.cā &.q ſi qs presbiter.

¶ In leuibus criminibus purgās se non iurat sed statur confessioni sue.glo.ii.q.v.quanto.

¶ Ubi exilis est infamia no idicit purgatio.gl̄.ii.xxiii.di.habuisse.glo.ii.q v habet.

¶ Non idicit purgatio diffamato qñ ex opposito habz ꝑsūptiōez ꝓ se q dlictū nō cōmiserat.gl̄.nō.xxiiii.di.c.i.

¶ An purgādus iuret q nō est diffamat⁹ a turba sz ab uno tm̄ q nō plene ꝓbat accusatiōez.Archi.ii.q.v.c.ii.

¶ An purgatus teneat purgare suos cōpurgatores si accidat cāus.Io.an.đ ꝓba.ad nraz.Archi.ii.q.v.mēnā.

¶ An purgandus coputeř in numero compurgatorum.Io.ii.q.v.ſi legitimi.

¶ An semp deficiente accusatore sit indicēda purgatio.Archi.i.d.c.ſi legitimi.et e.q.in sum.

¶ Deficiēs ī purgatiōe pūnit ac si cōuict⁹ essz.đ heřtī.ad abolēdā.§.quero.đ accu.accedēs.ii.đ pur.ca.cū.p.et.e.cū dilcus.ubi hēs gl̄.q̄ reddit rōez sīlez.gl̄.hēs.đ symo.īsinuatū tex in.d.c.accedēs.et đ coha.cle.et mulie.tua.ī fi.đ of.or.ex pte.gl̄.ſi.et ibi doe.đ pur.ca.iter.adde gl̄.iii.q.ix.decernimus.nō.de iudi.at si clerici.in glo.i.

¶ An purgatus đ crimie possit iterato accusari uł compellař iterato purgari.gl̄.et doc.đ purga.cano.ex tuaꝝ.Inno.e.ti.cū dilectus.gl̄.ii.q.v.habet.

¶ Infamato de crimie heresi idicitur maior purgatio q ꝓ aliis.đ pur.cano.iter.ubi enume.et p doc.alia specialia in inducenda purgatiōne ꝓ heresi.

¶ Propter īfamia surgētez a ꝑsōis minus dignis ꝓcedit ad purgatiōez dū tn̄ trahuerit ad fidedignos.đ accu.lz et.c.uenies.et.c.cu oporteat.uide đ cōtes.c.i.ubi doc.Inno.đ coha.cle.et mulie.tua gl̄.ii.q.v.ī sum gl̄.pe de pur.ca.cū dilectus.doc.e.ti.cū in iuuetute.gl̄.et Archi.xi.q.iii.ī cunctis.glo.& Io.an.de accu.q̄liter.ii.Hugu.xxiii.di.illud.

¶ Propter suspitiōez ex qua orit scādalū pōt procedi ad inditionez purgatiōis.tex.đ coha.cle.et mulie.tua.đ offi.or.ex pte.Inno.đ simo.sicut.de pur.ca.ſi qs ii tex.e.ti.inter.Archidia.ii.q.v.omnibus.glo.de ler.q.excōmunicamus.gl̄.ii.q.i.primo.

¶ Propter malā uolūtate indicitur purgatio.glo.ī.q.iiii.q presulatus.iii.q.v.iudicet.

¶ Propter īfamiā defectus ꝓcedit ad purgatiōez.uide tex.i.c.tā līis.de testi.de pur.ca accedens.de accu.cum oporteat.In contra.tex & gl̄.de homi.

¶ An idicenda sit purgatio infamato de crimine si non cōstat cū quo crime cōmisit.Inno.đ pur.ca.c.ſi.

¶ Cōpurgatores ꝑstāt iuramētū de credulitate.de pur.cano.quotiēs.&.c.cōstitutus.gl̄.ii.q.i.multi.

¶ An īfamatus đ uno crimie debeat đ oībus se purgař gl̄.viii.q.iii.artaldus.gl̄.de cōse.di.ii.ego berengarius.gl̄.i.ꝟ.simpliciter.de heretī.accusatus li.vi.

¶ Purgandus prestat iuramētū de ueritate.de purga.cañ quotiēs.fallit ubi materia nō esset capax iuramenti ueritatis.Inno.de pur.ca.accedēs.

¶ Que capl̄a debet cōtinere iuramentū purgationis.uide gl̄o.et doe.ii.q.v.dudum.

¶ An īfamatus đ delicto uolēs se purgař ad finē repellendi igsitione debeat admitti.uide gl̄.ii.q.v.habz presbiter.i gl̄.pe.gl̄.xv.q.v.ꝑsbiteri.gl̄.de cōse.di.ii.nō ꝓhibeat.tex.de ꝓba.ad nraz.ad audiētia.Inno.de purga.cano.cū in iuuentute

¶ An possit indici purgatio igsito q tñ nō est īfamatus gl̄o.ii.q.v.habz.gl̄.xxii.q.i.omne.ubi uide.

¶ Propter rumore nō idicit purgatio.gl̄.i.ꝟ.rumoribus.xxiii.q.iiii.nō inuenit.adde q dixi s.

¶ An ꝓpter scandalum indicatur purgatio. tex. q̄ sic. de purga. cano. inter. glo. in. c. ex litteris. de homici. faciũt que scripsi. s.

¶ Infamatus põt se purgare ꝑ fratrem suũ. gl. ii. q. v. si mala fama.

¶ An si infamatus non hẽat cõpurgatores stet̃ iuramẽto suo. glo. i. viii. q. iii. Artaldus.

¶ An sententia lata super purgatione sit interlocutoria uł diffinitiua. doc. đ re iudi. q̄ ad consultatiõez. de pur. cano. cum dilectus.

¶ In cuius manibus debeant iurare cõpurgatores. uide glo ii. q. v. si mala fama.

¶ An nõ inueniẽs cõpurgatores sit cõdemnãdus de crimie. doc. đ pur. ca. ĩter. Archi. ii. q. si legitimi.

¶ An indictio purgatiõis fiat si agit̃ de crimine ciuiliter. glo. ii. q. v. statuit.

¶ An ubi cõstat đ delicto debeat iudici purgatio. doc. q̄ non. de cohã. cle. et mulie. clericos.

¶ An possit induci purgatio quando agitur de malefitio. uide de pur. cano. qm.

¶ Purgatio q̃ fit cõra ordinario iudicio pẽdẽte corã đ legato e nulla. đ pur. cañ. cũ dilectus. & qđ ibi nõ.

¶ Purgatiõez generalẽ põt alicui indicere superior. đ pur. cañ. accepimus. de quo dic ut ibi.

¶ Purgare debet accusatus suam contumaciam etiam postq̃ accusatori fuerit indictum siletiũ. đ accu. tenẽs. et qđ ibi nõ.

¶ An ꝑ renuntiationẽ purgetur uiciũ precedentis uiolentie. uide de renunc. sup hoc.

¶ Purgans se potest iuramentuz generale prestare q̄ non commisit crimĩa đ quibus ẽ infamatus. uide. đ pur. cano. accepimus.

¶ Purgat̃ uiciũ ꝑ successorẽ. ff. uti pos. l. si duo. de fi. ꝑsbi. ex transmissa. qđ nõ. ii. q. i. in primis.

¶ An sequentia purgẽt ꝑcedẽtia. uide de ui et uí ar. l. cũ fũdũ C. q̄ me. cã. l. i. đ eo q̄ du. i matri significauit.

¶ Quando inuito indicatur purgatio. nõ. de pur. cano. nos inter. ꝑm Inno.

¶ An ꝓpter dictum unius mulieris cogat̃ se qs purgare de adulte. significasti.

¶ Vbi ĩfamia ꝓbat̃ ꝑ modũ exceptiõis suffitiat quod ĩfamatus se purget. uide accusa. eũ oporteat.

¶ An admittatur procurator in purgatione indicenda. uide Inno. de pur. ca. cũ in iuuentute.

¶ An purgatoribus possit crimẽ oꝑponi si al's tollerant̃ et sunt bone fame. uide de pur. ca. cõstitut'. et qđ ibi nõ.

¶ An purgatores dẽant esse eiusdẽ ordĩs cõditienis & status uł de eadẽ eccłia. uide. de pur. ca. cũ p. & e. cõstitutus. et c. quotiẽs. đ testi. talĩs. ii. q. v. omibus.

¶ Qualiter debet se purgar̃ q̄ nõ calumniãdi animo fecit. de calum. c. ul. & in palł. c. omnibus.

¶ Si ĩfamatus uult se purgare uel ꝓbare se esse bone fame iudex aũt uult ingrere qđ iuri. uide. ii. q. v. habz hoc Inno. de accu. cũ oporteat.

¶ Purgatio hodie ẽ arbitraria lz oliz aliter. nõ. đ sim. insinuãte. de accus. ĩqsitiõis. in gł. pe. de pur. cano. intelleximus. in glo. i.

¶ Qualiter ꝓcedat̃ in purgatione. uide nõ. de pur. cañ. inter sollicitudines. in glo.

¶ Aliqñ ĩponit̃ purgatio ꝑ egẽ et pena q̃ imponit̃ contumaci in purgãdo et que imponit̃ ex sola suspitione. C. đ here. aut. gazaros.

¶ De hoc uerbo purgatio uide in. l. đ pupillo. ꝗ. si quis ssuos. ff. de no. ope. nunc.

¶ Purgatũ aliqđ dicit̃ qñ supfluitates et repugnãtie inde sublate sunt et resecate. uide in ꝓhemio. ffoꝝ.

¶ Quod purgatio indicat̃ ꝑ suspitionem. glo. ff. de his qui no. infa. l. furti. ꝗ. qui iussu.

Purgatorium Igne purgatorii post hãc uitam purgantur peccata uenialia. xxii. di. alias & c. qualis.

¶ Pena purgatorii leuior est grauior q̃ aliqua huius secłi. xxv. di. qui in aliud. & de peni. di. vii. q̄ q̃uis. al's qđ quis.

¶ Purgatoriũ est post hãc uitã et ẽ idẽ locus cũ inferno et pena ei' excedit oẽs tꝑales penas et est pena ĩ uoluntario et infligit̃ ꝑ demones. uide. s. Tho. ĩ. iiii. di. xx. ar. i. et. xxi. ar. i. et ĩ sum. cõtra genti. li. iii. q. cxiiii.

¶ Penas et locũ purgatorii citius euadit unus q̃ alius idem in. iiii. di. xxi. ar. ii et i. q. de quotlibz. q. ii. ar. xiiii.

¶ Quod sit dar̃ penas purgatorii i quo loco aĩe purgẽt̃ et purgate euolet ad celũ ꝓbat. xxv. di. qualis bene tacet. xiii. q. ii. ꝓ obeuntibus. et. c. anime defunctoꝝ.

¶ An existẽtes ĩ purgatorio possint iuuari ꝑcibus et suffragiis uiuoꝝ. dic q̄ sic ꝑ iura ꝓxi. all'. adde. ii. machabe. xii. uide de cele. mis. cu marthe. in glo ii. & per sanc. Tho. in. iiii. di. xlv.

Purificatio Purificatio post ꝑtũ mulieris eadẽ die fieri põt q̄ eadẽ die mulier intrare potest eccłiaz. v. di. in. l. et. c. si mulier. nõ. de pur. post par. c. i.

¶ An mulier debeat reddere debitũ uiro ante purgationem. dic ut nõ. gł. v. di. ad eius.

¶ Qualiter olim fiebat purificatio leuitaꝝ. u' de numeri. viii. de conse. di. iiii. nec. q̃q̃.

Purpura Vnde et ubi nascat̃ purpura et similiter grana ꝓ pãnis. uide Bar. in. l. si quis nauiculã C. de murile. li. x.

¶ An sit ꝓhibitũ portare uestẽ de scarlato uł đ purpura. uide Bart. in. l. uellera. C. de uesti. olobe. li. x.

Purus Pure Purũ dicit̃ qđ nõ ẽ cõditionale ff. đ i oua. l. si pupillus. ꝗ. i. ff. đ excep. do. l. pure. ff. de act. & ob. l. obligationũ fere. ꝗ. fi. et sic purũ et cõditionale opponunt̃.

¶ Purũ. i. simplex cui nichil est ad nuptuz. ff. de solu. l. in his. in prin. ff. de le. iii. l. libroꝝ. ꝗ. cartis. iii. q. v. pura. nõ. in cle. si dignitatẽ. de preben. adde. ff. de reli. l. i. ꝗ. purus. ubi purus exponit̃. i. non nuptus.

¶ Purus locus dicit qui neq̃ sanctus neq̃ sacer neq̃ religiosus est. ff. de reli. & sump. fune. l. iii. ꝗ. ꝓ tor ait.

¶ Pure quid importet. uide in. l. talis. scriptura. ff. de le. i. ubi nõ.

¶ An puri appellatione cõprehendatur purificatũ. uide Ange. in consi. suo. cxx. quod incipit. uiso libello.

¶ Purũ quando dicatur. uide tex. in. l. cedere diez. in prin. ff. de uerbo. signi. Item uide Ange. in consilio suo. cxxviii. al's. xviii.

¶ Pure. i. libere. ff. de ope. liber. l. si sotius. ꝗ. iulianus.

Pusillanimitas An sit peccatum mortale. uide sanct. Tho. scda scde. q. cxxxiii. al's. cxxxii. ar. i. qui dicit q̄ sicut ꝓsumptio est mortale ita pusillanimitas. unde seruus qui acceptam pecuniam domini sui fodit in terram ꝓpter quandam pusillanimitatem punitur a domino. ut habet̃ mathei. xxv & luc. xix.

¶ Pusillanimitas oritur ex tristitia. sanct. Tho. scda scde. q. cxxxiii. ar. iii. & est grauius peccatum ꝓsumptione. e. q. ar. i.

Puteus Puteale Quid sit puteus & quid fons. spe. ti. de cau. pos. ꝗ. priuata. ꝓ. pro reficienda. in fi. adde qđ dixi. s. sub dictione fons.

¶ Puteale est instrumentum quod cooperit puteum. ff. de actio. emp. l. inter eum in fi.

pupillo·ff·si cer·peta·l·certi cōdictio·§·sz si nume rauero· Aliquando equiparatur adulto curatorez habēti·nō·in·l·si quis in tantam·C·unde ui· Quādoq infanti & furioso ·ut nō·ff·de condi·inde·l·interdum·ff·de fideiuf·l·marcellus·nō· Bal· in·l·potuit in·iii·q·C·de iure deli·

¶ Prodigus est qui neq tempus neq modū habet expensarum sed bona sua dissipando atq dilacerando profundit·ita dicit tex· in·l·i· post prin·ff·de cura·fu·nō·gl·in·l·i·alias·ii·C·e·

Producere Aliud est producere aliud certificare·uide·ff·de testa·l·qui testamento·§·mulier·

¶ Producere nō· procul ducere non productos solum ad esse sed ad melius esse·ff·de ori·iur·l·ii·§·post originem·

¶ Producens scripturam in iudicio uidet asserere uera esse que continentur in ea·C·d fi· istru·auten·ad hec·Inno·de censi· cum olim· de excep·cum uenerabilis·& qd ibi nō·

Pro dote Titulus pro dote onerosus dicitur ex parte uiri sed ex parte mulieris est lucratiuus·nō·Barto·in·l·i·ff·pro dote·

Professio Professa a regulari obseruātia discedere non potest·xxvii·q·i·uidua·

¶ Qui non sunt professi non habent uocem in capito·ita nō·Inno·in·c·ex tenore·d eta·& quali·

¶ Professus potest expelli de monasterio si est incorrigibilis·ita nō·Inno·in·c·cū cām·de elec·

¶ An inducatur professio si quis ponat manus suas in manibus abbatis promittendo obedientiam Laud·in cle·ii·de regula·

¶ Non dissoluitur ꝓfessio licet professus nō portet habitum regularium·de testa·c·ii·

¶ Alia est professio expressa alia tacita·de quo uide remis·in·c·ex eo qd·de elec·li·vi·in glo· sup ꝓ·tacita· & in·c·indemnitatibus·i·ꝶo·eo·ti·li·vi·Spe·de regula·in prin·

¶ Professor dicitur multis modis· quos uide p Io·an·in·c·i·d reli·domi·li·vi·sup ꝓ·ꝓfessoribus·

¶ Professio absoluit a uoto·d uoto ·scriptur· & a iuramento·de iuramen·calum· peruenit·ii· & a solemni penitentia·xxxiii·q·ii·admouer· uide Io·an·de rescrip·statutum·i· ꝶo·li·vi·super glo· habentibus·in fi·

¶ Si consuetudo monasterii habet q requirat uocalis professio uel alia solemnitas in professiōe an tunc sola delatio habitus inducat professionez Inno·in·c·ii·de regl'a·Laud· in cle·ii·e·ti·

¶ Qui est tacite professus potest cōpelli ut expresse profiteatur·glo·fi·de regula·ex parte·i·

¶ An in fine anni ꝓbatiōis possit petere ingrediens ut eius professio recipiatur a monasterio· Io·an·in addi·Spe·ti·de regula·adde Inno·& Hosti·de elec·cum causam·

¶ An ꝓfessio debeat fieri in scriptis·gl·de elec·nullus·li·vi·qui cle·uel uo·rursus·glo·de elec· cū in magistrū·de testi·nuper·

¶ Susceptio habitus professoꝝ facta extra monasterium non inducit professionez tacitā·uide· do·Anto·de regula·ut clerici·Inno·eo·ti·porrectuz·in glo·ii·circa prin·tex·eo·ti· sicut nobis· pau·in cle·ii·de regl'a· Bar·in·l·interdū·§·queq·ff·d pubtica·adde qd dixi·s·sub dictione habitus·

¶ An monialis debeat facere professionem in manu abbatisse·glo·xx·q·i·c·fi·

¶ An offerens se & sua uideatur ꝓfiteri·xxvii·q·ii·ut lex continentie·glo·ff·de proba· in presentia·tex·& ibi Inno·de regula·cum simus·glo·in·c·fi·de succes·ab intesta·

¶ Casus in quibus quis dicatur profiteri·Io·an·de regula·super eo·Inno·eo·ti·cōsulti·laud·in cle·ii·de regula·

¶ An ante professionem transeant iura nō ꝓfessi in monasteriū·glo·q non·in·c·ueniens·de conuer·coniu·glo·de regula·nō solū·in·ꝓ·iudicis·li·vi·

¶ An monacus unius monasterii promotus i abbatem alterius debeat ibi facere professionem·Fede·d Señ·in suo consilio·v·tex·de uer·signi·abbate·de eta·& qualita·intelleximus·de temp·or·ex parte·& in·c·cum dilectus q me·cā·

¶ Qualiter fiat tacita professio·gl·in·ꝓ·expsse·in·c·indemnitatibus·de elec·li·vi·

¶ An in ꝓfessione religiosi semp intelligat excepta auctoritas superioris· glo·in·c· deus qui· de ui·& hones·cle·

¶ An per hec uerba offero me & mea ad participationem orationum uestraꝝ inducatur professio glo·in·c·fi·de successio·ab intes·

¶ An professio facta super altari preiudicet confitenti·Inno·in·c·consuluit·q cle·uel uo·

¶ An false assumens habitum monachalem dicatur ꝓfessus·gl·in·ꝓ·signares·de priuile·tuaꝝ·d regl'a·ut clerici·gl·xxvii·q·i·mulieres·& qd ibi nō·

¶ An & quando sola habitus assumptio inducat ꝓfessionem·Inno·de regula·uidua·&·c· consulti·& c·ex parte·glo·de priuil·tuaꝝ·laud·in cle·ii·de regula·uide qd dixi ꝓx·

¶ Assumens habitū professoꝝ & expresse dicēs q per hoc non intendit profiteri an portando dictum habitum uideatur professus·uidetur q non doc·de regl'a·c·ii·Io·an·e·ti·c·i·li·vi·Inno·in·c·i·q me·cā·in glo·fi·Io·an·de testa·c·ii·de regl'a·ex parte·gl·de priuil·ex tuaꝝ·pau·in cle·ii·d regl'a·

¶ An deferens habitum ultra annum probatiōis per quem non inducitur professio compellat profiteri ·glo·in·ꝓ·cōmunem·& Io·an·super ea·in·c·i·de regulari·li·vi·

¶ In cuius manibus debeat fieri professio· uide xx·q·i·c·i·& fi·qui ·le·uel uo·consuluit·&·c·insinuante·doc·de regl'a·porrectū·Spe·ti·de sta·mo·ꝓ·xix·uide pau·in cle·eos·de regl'a·

¶ De forma professionis·uide Archidia·de regula·c·i·li·vi·in glo·xxvii·q·i·omnes femine·

¶ Professio facta etiaz sine determinatione ad aliquam regulam obligat profitentem generaliter laud·in cle·i·de reli·domi·

¶ An assumens ordinen in religione etiam cum habitu dicatur profiteri·tex·q non·in·c·ex parte de temp·ordi·Io·an·in·c·abbates ·d priuil·li·vi·tex· & glo·de testa·quia igredientibus·

¶ An transiens de stricto monasterio ad strictius debeat in scdo facere professionem·uide fede·de señ·in suo consilio·vi·tex·de regl'a·sane uidet uelle q sufficiat sola repetitio·

¶ An quis possit per alium facere professionem·glo·xxvii·q·i·sciendum·

¶ An uir & uxor possunt simul ꝓfiteri·Archi·

xxvii.q.i.si uir.

¶ An stans per plures ãnos in una religione ubi non seruatur regula dicatur tacite professus. uide Io.an.de testa.c.ii.

¶ Qui dicit renuntio seculo uidetur profiteri. uide tex.de regula.c.ii.li.vi.

¶ Ad quem pertinent bona eius qui professus ẽ unum de substantialibus regule remanendo in domo ꝓpria.glo.xxxvii.q.i.de uiduis.Inno.in.c. insinuante.qui cle.uel uo.

¶ Ad quem deuoluantur bona illius qui profitetur aliquam religionem cui non licet habere ꝓprium.nõ.xxvii q.i. de uiduis. Inno. de probatio. in presentia.

¶ An post tempus probationis quis presumatur professus.de regula.ex parte.& c.si qs inno.

¶ An illius ordinem quis profiteri intelligaẽ in cuius manibus profitetur. uide de sta. mo. ꝙ dei timorem.ẽm Inno.

¶ Professio debet recipi ab abbate uel ab alio q potest profitentem incorporare religioni.de regula.porrectum.in glo.super.ꝓ.abbate.& c.ad apsicã.& e.ti.c.ii.li.vi.

¶ Professus litigans & succumbens nõ condemnat in expen.glo.de no.ope.nun.c.ii.

¶ Professo mortuo uel cõtradicente monasterio nõ adibit hereditatẽ ꝓfessi.de cõuer.cõiu.ueniẽs.

¶ Ante annum professionis ingrediens religionẽ dicitur esse secularis persona nisi quo ad fauores. de senten.excõ.religiosus.§.quis.li.vi. & ideo illo tempore debet sub iudice ecclesiastico conueniri ita disputando tenuit Io. an. in.c. beneficium. de regula.li.vi.

¶ Qualiter fiat professio.& de eius forma. nõ. de regula.porrectum.in glo.ii.& ibi Inno. Spe.ti. de regula.et ti.de sta.mo.ꝓ.xxxvii.

¶ An professio possit fieri in manibus monachi sine consensu abbatis.uide Spe.ti. de sta. mo.ꝓ. xix.& ꝓ.xx.

¶ An professio possit fieri sub conditione. uide Spe.ti.de sta.mo.ꝓ.xxxiii.

¶ Professio apud acta habet uim stipulationis. ut.l.cum quis.decedens.in prin.ff. de le.iii.& ibi Bar.uide de isto.ꝓ.in.ti.C.qui eta.li.x.

¶ Professio non debet fieri usq ad annũ. sanc. tho.in.iiii.di.xxvii.ar.i.

¶ Quod ꝓfiteri tenẽtur predicatores. idez in q.de quolibet.q.i.ar.i.

¶ Professor idem est ꝙ doctor. qui in scientia profitetur. uide in prohemio.ffoꝝ.§.sed cum ius. &.§.& quia.

Profectitium

Que dicantur ꝓfectitia.nõ.ff. d iure doc.l.profectitia. Bar.in.l.cum aliquis.C.de iure delibe.& in.l.i.C.de bo mater.& in.l. cum nõ solum.C.de bo.libe.Cy.C de coll.l.ut libe.

¶ Donatum filio a consanguineo uel amico patris dicitur profectitium.l.sed in plures.§. in arrogato.ff.de bo.ꝙ libe.aſ.de uul.& pu.

Programa

Quid sit programa.nõ. in auten.de nõ eli.scdo.nu.§.fi.in glo.prográma.

Probemium

De natura ꝓhemii est ꝙ reddat nos beniuolos dociles & attentos.la.bu.in ꝓica.ff.uet.idem de ꝓhemio.in.l.i.ff.de ori.iu.Cy.in.l.i.C.si cer.peta.

¶ Probemium dicitur quando ostendit qualitatem rei & causam finalem.ut.l.i.ff.de origi.iuri. &.l.pantonius.ff.de here.insti.& dicitur probemium quasi primus sermo.

¶ Probemiũ debet cõtinerẽ causam finalem. qđ nõ.pro probemio statutorũ. qđ est ueruz si i quolibet casu incluso in statuto subsit eadem ratio aliud est causa impulsiua.ut in calfurnia & macedone ẽm Bal.in.d.l.i.ff.de ori.iuri.

Pro herede

Quot modis quis dicatur possidere pro herede.nõ.ff.đ peti.here.l.ꝓ herede i gl.i.isti.đ interdic.§.seqns.i glo.pro herede.uide nõ.C.de usuc. pro here .super ꝓica.uide.ff.e ti.l.i.in glo. magna.Cy.C. de petitio.here.l.cogi.in.ii.q.

¶ An filius usucapiat.ti.ꝓ herede.nõ.C. đ usuc. pro here.l.nichil.

Probibitio Probibitũ

An ualeat probibitio alienationis facta a testatore .nõ .C.de testa.rainaldus. dixi.ĩ.sub dictione alienatio.

¶ An ꝓhibitio facta filio extẽdatur ad nepotes. in auten.de fideicõ.§.manifestum.

¶ An faciens actũ bonum contra probibitionez debeat habere aliquod meritum. uide. xxiii .q. v.relegentes.

¶ Quando aliquid probibetur uidetur etiam ꝓhibituz omne id per quod peruenitur ad illud ec econtra.ff.de sponsa.l.oratio.ff.đ flumi.l.quominus.C.đ pub.sco.l.i.li.xii.& i regl'a cũ qd.li.vi.

¶ An probibitio facta onerato extendatur ultra suam personam.uide in.l.pater.§.qndecim.ff. de le. ii.ubi de hoc.

¶ An probibita uendítione sit probibita omnis speties alienationis.Cy.in.l.ii.C.de usuc.ꝓ emp. & quod nõ.in.l.codicillis.§.istituto.ff.de le.iii.

¶ An probibita alienatione per testatorez possit nichilominus alienatio fieri ꝓpter debita testatoris persoluenda. uide in.l. qui poterant. ff. de ma testa.

¶ An ꝓhibitio facta super contractu includat ultimam uoluntatem. uide in.l. pater.§. fundum. ff de le.iii.

¶ Probibemur iure naturali aliis facere que nobis fieri nolimus.i.dẽ humanum genus.

¶ Aliud est probibere aliud est nuntiaẽ.ut.l.i.§. i.ff.de no.ope.nun.

¶ Probibitio de contrabendo facta per legem uel statutum intelligitur esse personalis & referẽ ad personam & sic impeditur personalis obligatõ Bar.in.l.cum lex.ff.de fideiuſ.& i.l.i.ff.đ dona.

¶ An probibens conducere laboratores uideaẽ ꝓbibere laboreriũ. Bar.in.l.i.ff.ne uis fiat ei.

¶ An peobibitio bominis impediat translationez dõinii. Bar.in.l.si ica quis.§.ea.lege.ff.đ uer.ob.

¶ An & quando probibitio testatoris đ nõ alienando extendatur ad beredem beredis.uide Bar. in .l.lucius.§.sempronio.ff.de le.iii.

¶ An uendens fructus rei probibite alienari uideatur facere contra probibicionem.uide Bar.l.codicillis.§. instituto.ff.de.le.ii.

¶ An id quod expensum est post probibitionem

alienationis saltim de equitate repetatur. uide Bar. in. l. si quis nolente. C. de nego. ges.

¶ An prohibita mutatione uideat probibita adie ctio. uide Bar. in. l. certe. C. de pxi. sa. sacri. li. x.

¶ An prohibitus uendere uideatur prohibitus p mutare. Bal. in. l. fi. ff. de cōdi. ob cau. et in. l. ea le ge. C. eo. & in. l. fi. C. de re. nō alie. faciunt nō. in l. si ita quis. §. ea lege. ff. de uer. ob.

¶ Prohibitio & permissio sunt contraria. glo. i. di. omnes.

¶ Quedam sunt prohibita quia mala. quedā ma la quia prohibita. glo. de iureiuran. & si xpus. de pac. cum pridem. in glo. uidi tamen aliquos theo logos deridentes hanc distinctionem.

¶ Prohibitum cum aliqua forma conditione al' qualitate intelligitur simpliciter esse cōcessuz seu permissum. glo. xxxvii. di. ideo.

¶ An inferior possit ex parte superioris prohibe re aliquem actum licet non habeat mandatum ad hoc a superiore. dic q sic. ut nō gl. & Barto. in. l. de pupillo. §. si quis ipsi. ff. de no. ope. nun. in. ii. lec. illius. §. hoc. in. c. in causis. de offō dele. ubi ca sus. facit tex. & qd ibi nō. de conuer. coniu. ducuz.

¶ An id quod est prohibitum uideatur concessū glo. de transla. prela. inter. de sponsa. cum apud. ubi Inno. & glo. que incipit. argumentuz. ff. de col le. illi. l. i. xii. q. v. cōsuluisti.

¶ Multa fieri prohibentur que tamen facta te nēt. nō. de regl'. ad aplicam.

¶ Parcitur ei qui scit si non potest prohibere. ff. de noxa. l. in omnibus. & l. in delictis. ff. loca. l. si in lege. §. pe. de senten. excom. quante. xxiii. q. i. non inferenda.

¶ Minoris efficatie est expressa probibitio q̄ tacita. ff. de ma. uindi. l. si pater. ff. de procura. l. ante litem. ff. de iudi. l. si uenditor. liiii. di. si quis seruus. & ibi Archidia.

¶ Probibitio semper habet in se preceptum. ut nō. Archi. xiiii. q. v. penale.

¶ Plus operatur prohibitio circa probibita q̄ p missio circa permissa. ar. nō. ff. de condi. & demo. l. hoc genus.

¶ An prohibito maiori intelligatur prohibitum minus. & econtra. uide. ff. de interdic. & relega. l. relegatoꝝ. §. fi. adde nō. C. si ser. expor. ueni. l. i. & ibi Cy. de sen. ex. cū illoꝝ. in glo. minora.

¶ Quotiens in eodem actu concurrunt probibi tio & permissio magis cōsideratur prohibitio. ar. ff. si seru. uen. l. an unus. ff. de in ius uo. l. sed et si. §. si liberta. C. de fer. l. dies festos. xxxv. di. ab exordio.

¶ Qui prohibet medium uidetur etiam prohibe re extrema. ut. l. si ex patronis. §. iulianus. & l. se. ff. de bo. liber. in regula. indultum. li. vi. de peni. di. ii. caritas est aqua. iii. di. deniq. et in cle. exiui. §. porro. de uer. signi.

¶ Probibito aliquo intelligitur probibituz id q procedit ex eo. nō. ff. de iu. om. iudi. l. ii. de re. iur. rum quid prohibetur. li. vi. nō. de iuriuran. & si xpus. in glo. sequunt. de consti. nam concupiscen tia. in glo. mala.

¶ Probibito principali. uidetur probibitū acces sorium. nō. ff. si usuf. peta. l. i. in glo. i.

¶ An probibitio unius uideatur permissio al'ius & econtra. nō. ff. de iudi. l. cum pretor. in glo. ii. ff. de sepul. uiola. l. iii. §. si qui.

¶ Probibito uno uidetur probibitum simile. nō. ff. de iudi. l. sed & si. §. i. in glo. ex qbus.

¶ An sit melior conditio prohibētis. nō. ff. cōmu. diui. l. sabinus. in glo. constat. de consti. cum oīs. in glo. ii. & in regl'a. in re cōi. li. vi.

¶ Quomodo quis teneatur prohibere. uide. ff. de regu. iu. l. culpa caret.

¶ An potest quis prohibere ut non ingrediatur in suo fūdo. nō. ff. de acq. re. do. l. iii. ingl' pbiberi.

¶ An uideantur prohibita que. l. non sunt pmissa expresse. nō. de transla. prela. inter corporalia. in glo. non inuenitur. & ff. ex qui. cau. ma. l. nec non §. q eis. xcii. di. peruenit. in glo. i.

¶ Probibitio legis & hominis equiparantur. ff. ad. l. acquil'. l. ille seruus. in fi.

¶ An prohibitum in extraneum sit permissum in suo. glo. & doc. ff. de transac. l. cum his. §. si uni.

¶ Probibitus alienare extra familiaz potest ex traneo alienare illis de famil'. requisitis & nolen tibus emere. ut est tex. singularis sm Dy. in. l. qui rome. §. coheredes. ff. de uer. ob. q limitat ibi Bar. nisi esset adiectum q familie relinqueretur uel si milia uerba. ut. l. peto. §. fratre. ff. de lega. ii. tunc etiim tamq res subiacens restitutioni alienari nō potest quod uidi in facto & obtinui.

Proinde

Exponitur p erga. C. so. ma. l. si circumscripta. & ff. si cer. peta. l. proinde.

Promere

Qualiter dicatur. nō. in cle. i. de mag. s. in glo. pmi.

Promissio Promissum

An facta promissione sub spe future numeratiōis creditor teneatur numerare uel debitor recipere. Bar. in. l. si fideiussor. ff. de fideius.

¶ An ualeat pmissio sub condicione si titius ma leficium cōmiserit. tex. & ibi Bar. in. l. si plagii. ff. de uer. ob.

¶ An promissio differat a dicto. uide doct. de in sti. cum uenissent.

¶ Quando quis promittit se facturum & cura turum quid hoc importet. uide Bar. in. l. si heres. ff. de le. i. & in. l. stipulatio ista. ff. de uer. ob.

¶ Promissio facta cum protestatione q si inter cessi ro non facio animo obligandi quid operetur no. Bar. i. l. uō solum. §. morte. ff. de no. ope. nun.

¶ An promissio campsoris facta creditori ad me petitionem me liberet. uide Bar. in. l. singularia. ff. si cer. peta.

¶ Promittens se ratum ac firmuz habituꝝ. zc. si contrauenerit siue de iure siue facto facit com mitti stipulationem. si uero pmittit solum ratum habiturum si contrauenit de facto non facit com mitti stipulationem. uide Bar. in. l. id qd pauperi bus. C. de epis. & cle. qui dicit ibi esse duas glo. de hoc que alibi non reperiuntur.

¶ Si promitto tibi omnia bona mea post morté an ualeat promissio & si ualet an dicatur donatio causa mortis uel inter uiuos Bar. in. l. fi. C. de pac. & in. l. stipulatio hoc modo cōcepta. ff de uer. ob.

¶ An existens perusii & promittens titio. x. flo rentie possit conueniri perusii ubi emissa sunt uer ba promissoria. Bar. in. l. i. C. ubi conueni. qui. cer. lo. dare promi.

¶ Si duo sibi inuicem promittunt bona sua post mortem non uidetur donatio ꝓpter uicissitudinē & sic non eget insinuatione. hoc uult glo. notabilis. in. l. licet. C. de pac. sup. ꝟ. mortis. Io. an. in ad di. Spe. ti. de instru. edi. §. porro. circa fi.

¶ In malis ꝓmissis nō est seruāda fides. ut. xxii. q. iiii. in malis. & c. si aliquod. & c. si mulier. & quod ibi nō.

¶ Magne sapientie est non adimplere male ꝓmissus. xxii. q. iiii. magne sapientie.

¶ Promissio non obligat nisi acceptetur p partem. uide tex. in. c. ad apłicam de regula.

¶ Promissio facta ob reuerentiam alicuius non obligat. glo. in. xxii. q. iiii. unusquisq̧. facium nō. in. l. i. §. que honorande. ff. qua. re. ac. non da.

¶ An promissio de re incerta obliget promittentem. lap. q̧ non. in c. dudum. de preben. li. vi. do. Anto. in c. ex parte. de censi. Archidia. i. q. i. sunt nonnulli.

¶ An promissio de dando. x. titio. quoad uiuet intelligitur de una tantum prestatione uel de ānua uide Bar. in. l. eum qui ita. §. q ita. ff. de uer. ob.

¶ Apud cathalanos nō datur actio ex promisso. ita dicit Inno. Io. an. post uin. in prohemio decre. super. ꝟ. raimundus.

¶ An promittens facere rem infra tempus quod ē impossibile obligef. uide Bal. x. colla. hic fini. ē. §. ad hec.

¶ Qualiter intelligitur hec promissio promitto q̧ non faciam tale quid. uide glo. in. ꝟ. consilium. xxii. q. v. de forma.

¶ Signum promissionis est ponere manum suam in manu alterius. glo. in. ꝟ. manum. in. c. nisi cum pridem. de renunc.

¶ Promissio facta sup materia iuris recipit omnes limitatiōes quas recipit illud ius. uide tex. de senten. excō. ex tenore. de ꝟ. sig. super quibusdā. §. ii. tex. co. ti. exuet. li. vi.

¶ An promittens parcere delinquenti si suū delictum confiteaf debeat seruaf promissū. Archi. q̧ non. xii. q. ii. utilem.

¶ An si promisi comedere tecum possim te compellere ut michi prandiū facias. uide Io. an. in. c. quidam de renun.

¶ Promittens iudici non declinare iurisdictionem suam non potest amplius penitere. uide de iudi. c. i.

¶ Promittens sub pena non exigef non incidit in penam si recipit a sponte soluente. nō. Inno. in c. constitutus. de penis. bene facit. l. fideicōmissa. § quequem. ff. de le. iii.

¶ Promissio facta uni iudici nō extendif ad alium. ff. iudi. sol. l. pe. nō. Abbas. in. c. preterea. de testi. cogen.

¶ Promissio dolose facta non obligat promittētem. glo. est in. l. dolo. ff. de ser. corrup.

¶ Promissio indemnitatis multum differt a fideiussione. ideo si quis promisit aliquem seruaf indemnem & miles renūtiaretur beneficio ordinis non ualeret. Barto. in. l. i. C. de conue. fis. debi. l. li. x.

¶ Promissio facta de non offendendo aliquem intelligitur de facto secus. si iudicis auctoritate. glo. est nobilis in. l. factuū. § nō uidef. ff. d. re. iur.

¶ Promissio facta alicui clerico de defendendo eum intelligitur coram episcopo. Bal. in. l. sed & hee. §. non solum. ff. de ꝓcura.

¶ Promissio de habendo ratum quicquid procurator legitime fecerit non ualet. xxi. q. i. relatio. Bal. in. l. in cause. in prin. ff. de procur. adde quod dixi sub dictione ꝓcurator.

¶ Qualiter intelligatur promissio indemnitatis dic q̧ non intelligitur de damnis consistentibus ī perdendo de suo. non autem in non acquirendo. facit. l. q autē in p̄n. ff. que in frau. credi. do. meus Raf. fulgo. ponit in. l. tutor. ꝟ. denīq. ff. ad uelle.

¶ Quid de illo qui promisit & postea nichil fecit. uide sanc. tho. ii. ii. ide. q. c.

¶ Promissio facta causa non expressa intelligif facta ex causa precedenti. Barto. in. l. triticuū. ff. de uer. obli.

¶ Promissio facta coram iudice habet executionem sicut sententia. tex. de rescrip. cum olim. d elec. cum dilecti. Bar. in. l. i. ff. iudicatum solui. & l. si sine. §. cum autem. ff. rem ra. ha.

¶ An promissio facta uni nomine alieno obliget promittentem. uide glo. in. c. constitutus. de procura. Inno. in. c. cum pridem. de pac. & in. c. dudū. de conuer. coniu. glo. i. q. vii. quotiens.

¶ Paria sunt promittere & soluere. C. ad. l. fal. l. ul. ff. de donatio. l. si patronus. ff. de. calum. l. i. & l. iii. §. hec exceptio. quandoq̧ tamen nō equiparantur. ut. l. uir uxori. ff. d do. inter ui. & ux.

¶ Licet promiserī aliquid soluere in certo loco possum tamen conuenire in loco ubi habeo domicilium. de fo. compo. dilecti. e. ti. romana. in glo. nō. ergo. & glo. se. li. vi.

¶ Promissa sunt opere adimplenda. de pac. qualiter. xii. q. ii. q̧ Iohes. xxxii. q. ul. c. fi. de prebē. relatum. in glo. i.

¶ An ex nuda promissione facta in eo ꝗe possit conueniri. xii. q. ii. scimus. xvii. q. i. quedam. de stamo. quod dei. in fi.

¶ Quid operetur promissio in genere. nō. ff. de edili. edi. l. si quid. in glo. ex bono. & melius. in. l. fideiussorem. ff. man.

¶ An promissio sine causa teneat. nō. ff. de uer. ob. l. sciendum. ff. de dona. l. hoc iure. & ibi Bar. ff. d pollicita. l. i. & ibi Bar. Io. an. in addi. Spe. ti. de feu. §. quoniam. ꝟ. iii. adde q̧ ꝓmissio sine causa obligat. quia habet in se tacitam causam donationis. ut. ff. de acq. re. do. l. nunq̄ nuda. & l. iii. §. promissio. ff. de edili. edi. ed materiam. uide plene in. l. cum de indebito. ff. de proba. adde q̧ in donatione ꝓpter nuptias ualet promissio sine causa. ff. de iure do. l. antea.

¶ Quid significent ista uerba promisit & conuenit. Bar. ff. si cer. peta. l. lecta. nō. institu. de inuti. stipula. §. si ita scriptum. ff. de uer. obli. l. titia. §. idem respondit. u.

¶ Promissionis appellatione comprehendif pollicitatio & nuda promissio. ff. de edili. edic. l. sciendum. §. dictum.

¶ Error cause non uiciat promissionem ubi constat ꝓmissionem omnino tenere licet non ex illa specificata causa. ff. de iur. do. l. queadmodū. §. fi.

¶ Verbū ꝓmittere nō solū respicit stipulationē sed quamlibet aliam obligationem ex quocūq̧ contractu. ff. de duo. re. l. eadē. in prin.

¶ Quod facere non possum alteri promitteř nō

¶ An promittens factum alienum obligetur·uid ff·de uer·ob·l·stipulatio ista· in prin· Facit· ff·de pac·l·non impossibile·ff·de euic·l·non ita·ff· qui satis·co·l·iulianus·

¶ An promissio per errorem facta ubi fieri nō debuit obligat promittentem·uide ff·si quis cau· l·sed & si qs·§·fi·& ibi Ia·bu·

¶ Promissio in se late comprehendit pactuz nudum & uestitum si tamen inuenitur in carta presumitur solemne·dicit glo·ff·de pac·l·i· uide glo· ff·de usur·l·tutor·§·i·

¶ Promissio de dando alteri ualet licet ad presens non interest sed tamen potest aliquando interesse·uide Bar·in·l·i·ff·de pac·

¶ Licet quando promissio est sine causa mea intelligit causa donationis·ut dixi·s·hoc uerū quādo constat quod scienter sic promittitur i dubio presumitur q potius per errorez promittat q̄ ex certa scientia·fm Ia·bu·in·l·iurgentium·§·sed cū nulla·ff·de pac·

¶ Verbum promisit prolatum a teste non intelligitur solenniter nisi probetur interrogationē precessisse & responsionem secutam in continenti seus in instrumento·uide Cy·in·l·i·C· de usuris·i addi·facit glo·insti·de inuti· stipula·§·si ita scriptū·de quo uide Bar & Bal·in prealle·l·i·

¶ Promissio in sponsalibus fit dupliciter·sanc· tho·in·iii·di·xxvii·ar·xi·& ibi habes q ꝓmissio fit quatuor modis·

Promotus Promotio

¶ Confirmatus licet non ordinatus dicitur promotus·nō·Inno·de elec·cum in cūctis·

¶ Que sunt consideranda circa promouendum· uide Inno·in·c·ex tenore·de temp·or·

¶ Promotio non impeditur ex obiectu culpe sz doli etiam ciuiliter puniendi·nō·Inno·in·c·fi· de obli·ad ratioci·

¶ Licet promotus ad episcopatum ante promotionem esset in peccato mortali nō ꝓpterea debet deponi·casus est notabilis· de iureiuran· sicut & ibi nō·Innocē·

¶ Qui promouetur per saltum non habet priuilegiū·ita dicit Bar·in·l·nemo·C·d̄ adno·diuer·iu·

¶ Maritus adulter promoueri non potest quod itellige si post adulteriū sciēter accessit ad eā· gl· i·di·ius naturale·sup·ꝟ·iustū·xxxiiii·di· si cuius·

¶ An promotus sine beneficio teneatur in certa ecclesia officiarī·uide do·Car·i·c·tuis·i fi·d̄ pbē·

¶ Promouens indignum uariis penis punitur· ut nō·de elec·nichil·dixi sub dictione ordo·

¶ Promouens tenetur etiam in foro contentioso de mala āministratione ꝓmoti·de offi·Archi· ea que·ita tenent Innoten·& Hostiē·in·c·ex ratione·de eta & qualica·

Promptum

Quando dicatur·uide ff·d̄ acq·pos·l·q bona· in prin·& hoc uerbum uide·ff·d̄ contaben· emp· l·ea que cōmendandi·

Pronomen

De significato hoꝝ pronominum·meus tuus·suus·zc·uide Bar·in·l·quintus·§·argento·ff·de au· & ar·le·faciunt nō·per glo·in·l·ii·circa prin·ff·de origi·iur·ff·ad silleia·l·i·§·i·&·ff·de lega ·iii·l·si quis suos·

¶ Pronomen hoc quandoq est demonstratiuuz ad oculum mentis·quandoq ad oculum corporis· uide in·l·i·C·de no·co·cōpo·

¶ An pronomen uobis prolatum ad collegiū nōt collegiū uel singulos·nō·in·l·i·C·de sa·sāc·eccle·

¶ Pronomen possessiuum suum nōt possessionē impropriaz suam & sibi debitaz·gl·ff·q cū e o l·i·

¶ Pronomen possessiuum nostra denōt possessionem cōmunez·ff·de origi·iu·l·ii·§·nouissime·ꝟ· in ciuitate nostra·

¶ Pronomen possessiuum meum non restringit uerbum uniuersale sed generale unde si dono gregem meum includunt capica altera·ff·de rei uen· l·marcellus·secus si dono oīs seruos meos·de le· ii·l·seruos· Bal·in·l·iii·ff·de sta·ho·& ·l· stichuz· qui meus erit·ff·de le·i·

¶ Pronomen possessiuum suus quandoq notat possessionem uniuersalem·ff·de offi·psi·l·pses·

¶ Pronomen possessiuum meum non uerificat in cōi·uide·ff·de le·iii·l·hoc legatum·Bal·in·l·iii· ff·de sta·homi·

¶ Meum non dicitur quod non est meum quando non est spes q ame possit auocari·l·q habebat· ff·de le·iii·facit·l·i·ff·si ager uectiga· uel emphiteota·& quod ibi nō·Bal·& in·l·iii·ff·de sta·ho·

¶ Pronomen possessiuum suum nōt rei ueram ꝓprietatem·tex·& glo·in·l·& si pretor·ff·de· iu· om·iudi·quandoq nōt quandam possessionem im ꝓpriā respectu domicilii·ff·d̄ offi·asses·l·si eadez·

¶ Pronomen possessiuum suum non semper nōt dominium uerum sed effectum dominii·quādoq quo ad utilitatez & cōmoditatez ·tex·est q satis cogan·l· de die·§·qui mulierem· coniuncta· glo· Item quandoq nōt utile dominium et illū ad quē spectat rei comodum uel incomodum ideo dicimus procuratorem in rem suam·ff· de procura· l·in omnibus·cū gl·

¶ Pronomen meus non semper nōt dominium sed usum & utilitatem·ff·de ede·l·ꝑtor·in pn·

¶ Pronomen se uel nos in dubio contemplatur personam non dignitatem·ff·de postulan·l·puto· §·i·de rescrip·si gratiose·li·vi·

¶ Verbum alienum nōt dominium plenum ideo alienum non dicitur quod ast tructuarii·ff ·de ser· corrup·l· si quis seruum·§·i·quod nō ꝓpter statuta que dicunt q intrans possessionem alienā zc·an usufructuarius habeat actionem·

¶ Suum·i·sibi debitum·ff·de eo·q cer·lo·l·i·meum i·michi debitum·ff·si cer·peta·l·si me & titium·& qd̄ ibi nō·

Pronunciatio

Pronuntianduz est super icidēti·Inno· de elec·cum in iure·glo·notabilis· de or· cog·c·i· Bar·in·l·i·C·de or·cog·adde nō·ff·de iudi·l·de q̄re·Spe·ti·de inci·questio·§·i·ꝟ·i·&·ii·de or·cog· c·i·&·c·tuam·

¶ In ciuilibus sufficit pronuntiari super facto· Bar·in·l·uxor·ff·so·ma·

¶ Pronuntiatio facta in iudicio nisi habeat nota acta facta in precedenti iudicio non ualet·uid Bar·in·l·is apud quem·C·de eden·

¶ Super emergenti quod examinatur seorsum a principali est pronuntiandum sicut super qualibz declinatoria·C·de·plagia·l·preses·C· de adulte·l· quoniam allexandrum·ualet tamen processus ad

ulteriora si iudex cognouit & non pronuntiauit quia uidetur tacite pronuntiasse. ut. l. ait pretor. §. permittitur. ff. de mino. & in. c. ex parte. de ap. tacit. l. ii. §. si dubitetur. & l. si quis ex aliena. ff. de iudi. secus si nichil cognouit. de iudi. exhibita.
¶ Pronūtiarē. i. dicerē. ut. l. i. ff. de eo pro quē fac. e.

Prophetia Propheta

¶ Indubitanter tenendum est quicqd dicunt prophete. ita dicit Inno. de excep. cū uenerabilis.
¶ Quot modis dicatur qs pphetizarē. uide Bar. in. l. i. in prin. ff. de no. ope. nunc.
¶ Pseudo ppheta dicitur qui aliter accipit uerba scripturarum q̄ spiritus sanctus doceat. ut habetur. xxxvi. di. unio.
¶ Mali pphete suam prophetiam uendebant s3 non boni. i. q. i. ex hac auctoritate. & c. iudices.
¶ Mali possunt habere donū pphetie. i. q. i. multe. & c. pphetauit. de quo habet exemplum i saule baalam. & caypha.
¶ Prophetia potest esse de presenti & de preterito sicut de futuro. uide per sanc. Grego. pulchre in prohemio sup ezechiel.
¶ Prophetia pertinet ad cognitionē. sanc. tho. scda scde. q. clxxi. ar. i. & nō est habitus. ea. q. ar. ii. & in. q. de ueritate. q. xii. ar. i.
¶ Prophatia non est solum contingentium futurorum. e. q. ar. ii. scda scde. q. clxxi. ar. iii. nec est omnium. e. q. ar. iiii.
¶ Quid sit pphetia. uide. e. q. ar. iii.
¶ Prophete animus semper indiget noua reuelatione. & quare. Idem. e. q. clxxi. ar. ii.
¶ Propheta non est naturalis. e. q. ar. i. & . ii. et i. q. de ueritate. q. xii. ar. viii. nec reqrit naturalē dispositionem. e. q. ar. iiii. nec etiam bonitatē mor3 ea. q. clxxii. ar. iii. & in. q. de ueritate. q. xii. ar. v.
¶ Propheta non semper cognoscit prophetam uel pphetiam. e. q. clxxi. ar. v.
¶ Propheta discernit ea que diuinitus percipit ab his que pprio sensu uidit. secūda secunde. q. clxxi. ar. v.
¶ Prophete non uident diuinam essentiam sed fit prophetia. per impressionem nouarum spetie3 in mente. scda scde. q. clxxii. ar. i. & . iii. & in. q. de ueritate. q. xii. ar. vi. nec fit semper cū abstractione a sensibus. scda scde. q. clxxiii. ar. iii.
¶ Prophetia non conuenit beatis. scda scde. q. clxxiii. ar. v.
¶ Prophetia conuenienter diuiditur. scda scde. q. clxxiiii. ar. & in. q. de ueritate. q. xii. ar. i.
¶ Prophetia intellectualis nobilior est illa que habet ymaginariam. scda scde. q. clxxiiii. ar. iii. & in. q. de ueritate. q. xii. ar. i. & . xiii.
¶ Prophetia non uariatur scdm processum temporis. scda scde. q. clxxiiii. ar. vi.

Prope

Idem est qd rationabile. nō. ff. ad uelle. l. tutor pupilli. in glo. prope est. al. prope. i. uere. ff. de euic. l. eleganter.
¶ De hac dictione. uide. ff. de acqui. re. do. l. adeo. §. insula.
¶ Quando dicatur quid fieri prope uel iuxta. uide qd nō. Bar. in. l. item apud. §. conuiciu3. ff. de iniur. glo. in. l. quidam her. ff. de ser. ur. predio.
¶ Prope. i. quasi. ff. de do. excep. l. apud. §. idem tractat de h° ℘. uide in. l. si rē sibi. ff. de prescrp. ℘. de significato huius dictiōis. uide in. l. pximus. ff. de uer. signi. & l. adeo. §. i. ff. de acq. re. do.

Pr[illegible]inquus

De hoc uerbo. uide in. l. ū. C. de nup.
¶ Appellatione ppinqui comprehenduntur qui possunt succedere. tex. & glo. in. l. fi. C. de peti. bo. subla. li. x.

Proportio

Proportio cōmutatiua in quibus tenet. uide sanct. tho. in. ii. di. xliii. ar. xiii.
¶ In qualibet pportione duo considerantur. Idē in. iii. di. xvi. & . xvii.

Propositio

Alique ppositiones affirmatiue de deo formari possūt. san. tho. in. i. parte. q. xiii. ar. i. & . ii. & in. i. di. iiii. ar. iii. & in suma contra gē. li. i. ar. xxxvi.
¶ Vna pposicio aliquando est uera & aliquando est falsa. Idem in. q. de quodl3. q. xvii
¶ Quomodo intelligitur hec ppositio pp̄ter qd unūqdq3 tale et illud magis. uide i. iiii. di. xii. ar. ii.
¶ Quomodo itelligitur hec ppositio idē manēs idem semper facit idem. uide in. ii. q. v. ar. i. & h° nullum contrarium est subiectum sui contrarii. Idem in. ii. q. lxiii. ar. iii.

Propositum

Ex pposito precedenti declarantur que secuta sunt. C. de re. permuta. l. i
¶ Attendi debet primum ppositum nec curatur si postea mutetur. ff. de exerci. l. i. §. non aute3. in contra. facit. l. iul. §. qq. ff. ad macedo. glo. ff. de contrahen. emp. l. si quis donare.
¶ Attenditur ppositum in iudicando qualitatem contractus. ff. si cer. peta. l. ii. in gl. quod nō. adde Bar. in. l. qui exceptionem. ff. de condi. inde. ubi attenditur principale ppositum in iudicanda exceptione odiosa aut fauorabili.
¶ Res denominatur sm principale ppositum licet non semper habeat actum. ff. de aqua quotidi. & esti. l. i. §. quotidiana.
¶ Aliquid dicitur esse quod non est ppositum. in glo. ff. ueteri. super. ℘. augustus. uide glo. in. l. iustitia. ff. de iusti. & iure.

Proprie

Exponitur. i. uere. ut in. c. i. post prin. de his qui feuda. pos. & ibi Bal. x. colla. q̄ facit ad id quod dicimus uerba statuto3 debere itelligi pprie s3 Bal. ibi.

Proprietas

Proprietas olim michi debita psumitur hodie michi debita. Inno. de iudi. nouit. in glo. fi. glo. in c. cum ecclesia. de cau. pos. & in. c. cum ad sedem. de resti. spo.
¶ Causa super pprietate ecclesie non est beneficialis. glo. in cle. dispendiosam. de iudi. super. ℘. beneficus. & super. ℘. additus.
¶ Proprietas. i. possessio. ut. l. iubemus. §. yconomus. & . §. sane. C. de sa. san. eccle. & ibi uide tex. q̄ est dare pprietatem possessionis.
¶ In plena pprietate confunditur usufructus. ff. de dona. l. donationes. §. spetiés.
¶ Appellatione usus quandoq3 comprehenditur pprietas. ut. ff. de usuf. l. pculus.
¶ In dispositione super re nominando per appellatum. ut do uel trado fundum intelligitur pprietas plena. secus si tm̄ pprietatē nomino. ff. de usuf.

accres.l.inde neratius.& intelligitur de nuda nisi addatur de plena.co.ti.l.si ꝓprietas.

¶ Prietas est idem ꝙ potentia diuina.s.tho.in i.parte.q.xxviii.ar.ii.& in.i.di.xxxiii.ar.i.

¶ Proprium alicui quomodo accipitur.idem in q.de quodl.q.viii ar.i.

¶ Prietas quomodo accipitur in diuinis & quo modo distinguitur.idem in.i.parte.q. xxviii.ar.iii.& in.i.di.xxvii.ar.i.

¶ Proprietatibus abstractis non remanent ypostases disiuncte.Idem in.i.parte.q.xxvi.ar.ii.& in.i.di.xl.ar.iii.

¶ Proprietates non sunt in essentia nec in personis.Idem in.i.parte.q.xxxii.ar.ii.& .q.xl.ar.i.& in.i.di.xxiii.ar.iii.

¶ Proprietates diuine sunt ꝓprie persone diuine.idem.in.i.di.xxxiii.ar.ii.

Proprietarius

An possit haberi rē pro derelicto.nō.ff.de dam.infec.l.si ꝓprietarius.in glo.retinebit.& ibi Bar.in.i.q.adde ꝙ ꝓprietarius contradicente fructuario non potest etiam meliorare rem in qua constitutus est usufructus. Barto.in.l.fi.ff.de usu & ha.

Proprium

Que dicatur causa propria.Bal.plene i.l.dictātibus.C.de testa.

¶ Qui dicantur ꝓprium.nō.doc.de ap.reprehēsibil.Archi.de rescrip.statutū.li.vi.i.℘.suo proprio.Laud.in cle.ne in agro.de sta.mo.in.℘.ꝓprietatis.Archidia.de elec.nulli li vi.

¶ An clerici possunt possidere ꝓprium.nō.plene xii.q.i.per totum.

¶ Nullus potest dicere aliquid sibi esse ꝓprium.xlvii.di.sit.& hoc iure naturali quo oīa sūt cōia.i.di.ius naturale.viii.di.differt.& c.quo iure.

¶ Habentes ꝓpriū de facultatibus ecclesie sustētari nō debēt.i.q.vii.si quis ꝓpter hoc.

¶ Quibus clericis & qualiter liceat haberi ꝓprium.uide.xii.q.i.cum ergo.

¶ Bona ad usum cōem applicata nō debēt ꝓpriis usibus accomodari uel applicari.xxv.q.i.que ad perpatuam.

¶ Id dicitur ꝓpriū alicuius per qđ ab alio differt Id dicitur cōe in quo natura alterius cōmunicat.ff.de iusti.& iure.l.i.ff.de adop.l.ii.

¶ Quod dicatur ꝓprium.uide.ff.de offō eius cui mā.est iurisdic.l.i.§.qui mandatum.

¶ Fortius est ius cōpetens iure ꝓprio q̄ alieno.ff.de iu.om.iu.l.more.C.de procura.l.neq.ff.de uer.obli.l.si ita stipulatus.§.mandata.&.l.si quis argentum.§.i.C.de dona.

Propter

Hec dictio quādoq̃ nōt causā finalē.C.de epi.et cle.l.generaliter.et.l.mortis cā capit.ff.đ do.cau.moc.

¶ Hec dictio quandoq̃ stat inclusiue quādoq̃ exclusiue.ut.ff.de procura.l.fi.Itē qnq̃ nōt causam intrinsecā.qnq̃ extrinsecā.ff.pro sotio.l.sotiū.§.i.Item quādoq̃ nōt causā ꝓximā quandoq̃ remotam.ut.l.i.C.si ser.exte.

Prorogatio

An in ꝓrogatione requirat cōsensus illius iudicis cuius iurisdictio prorogat.Bar.in.l.i.§.et post opis.ff.đ no.ope.nun.& ibi uide ꝙ ꝓrogatō intelligit facta cum suis qualitatibus.

¶ An de uoluntate procuratoris possit terminus prorogari.Bar.in.l.ꝓperandū.C.đ iudi.& ibi gl.

¶ An possit fieri ꝓrogatio de loco ad locū.Bar.in.l.quero.ff.de solu.nō.in.l.ii.§.sed & si iudex.ff.de iudi.Cy.in auten.si qs litigantiū.C.de episc.audiē.& in.l.i.ff.de iuris.om.iu.doc.in.c.đ cau.đ offi.dele.gl.in.c.p.et g.e.ti.et.c.cum in plures.e.ti.li.vi.in glo.ultima.

¶ An ꝓrogator possit ꝓrogationē facere.uide Inno.in.c.cum olim.de offi.dele.adde quod dixi s.sub dictione procurator.

¶ An & quando possit fieri prorogatio instātie tpe limitato.nō.in.c.de causis.de offi.dele.

¶ Quatuor sunt que impediunt ꝓrogationē primo đfectus finitat̄ in ꝑncipali iurisdictōe.ut.l.ꝑuatoꝝ.C.de iu.om.iu.in.c.p.& g.de offi.dele.et in.c.significasti.de foro.compe.Scđo error.ut.l.i.& .ii.& .l.si per errorem.ff.de iudi.Tertio metus & ꝓhibitio superioris.ut.d.l.ii.Quarto taxatio legis impedit ꝓrogationē đ tpe ad tempus qđ est uerum si lex taxat tempus iudici & instātie secus si iudici tantum.

¶ Progatio debet fieri ad iurisdictictionem cōsimilē.nō.in.l.inter conuenientes.ff.ad municip.ubi dicit Bar.ꝙ ꝓrogatio non potest fieri nisi iudex habeat cognitionē similiū causaꝝ.

¶ Quadruplex est ꝓrogatio de re ad rem đ tpe ad tempus de ꝑsona ad ꝑsonā de loco ad locū.hec ultima non habet locum in ordinario nisi in casu cle.i.de fo.compe.de persona ad personam nō habet locū in delegato.uide Inno.in.c.si pro debilitate.de offi.dele.

¶ An is qui subest iurisdictioni alicuius et ei prestet iuramentum fidelitatis possit sine illius licentia iurisdictionem alterius prorogare.Bar.in.l.i.§.& post opis.ff.de no.ope.nunc.Bal.in auten.đcernimus.C.de sa.san.ec.& in.l.i.ff.đ offi.prefe.uigi.facit quod nō.Bar.in.l.i.ff.de iudi.Bal.i.c.i.si de feu.fu.controuer.inter do.& uasal.doc.in c.ceterū.de iudi.ubi Inno.facit de fo.cōp.ex trāsmissa.& .c.ex tenore.& .c.pe.ubi uide.adde nō.in l.imperialem.§.preterea si inter.in glo.que incipit.i.qui al.sunt uasalli.de ꝓhi.feu.alie.ꝑ frede.colla.x.& ita refert Bal.in.d.auten.

¶ An iurisdictio uideatur prorogata cum eisdē qualitatibus.dixi.s.ſm Bar.adde gl.de offi.dele.p.& .g.de mu.peti.c.fi.

¶ Aliud est prorogare aliud renouare.ff.de ꝑca.l.sed si manente.Bar.in.l.iii.in prin.ff.de dam.in fec.faciunt nō.in preall.c.p.& g.de offi.dele.

¶ Ad ꝓrogandum iurisdictionē al.nō sui iudicis mlta requiruntur.que uide i.c.significasti.de fo.cōpe.ubi doc.& Archi.xi.q.iii.molita.

¶ Forus penitētialis nō ꝓrogat ratione delicti.nō.xvi.q.i.c.i.doc.de rapeo.c.i.de offi.dele.c.p.et.g.Do.an.de fo.cōp.quod clericis.adde que dixi sub dictione forus.

¶ An iurisdictio sit pacto ꝓrogabilis glo.et doc.de offi.dele.significātibus.de iudi.c.i.Inno.in.c.dilectus.de offi.Archi.sup.℘.conueniri.

¶ An in seculari ꝓrogante iurisdictionē nō sui iudicis requiratur consensus sui iudicis.Hostiē.in.c.per uenerabilē.§.insuper.q fi.sint le.Inno.in.c.ceterum.de iudi.Hostiē.in sum.de fo.cōpe.§.i.℘.quid si uasallus.dixi.s.sub ꝓx.colum.

¶ An ordinarius possit prohibere subditis ne ꝓrogent iurisdictionez alterius iudicis. Io. an. in addi. Spe. ti. de cõpe. iudi. adi. § regulariter. ꝟ. sed generalius. Io. an. de offi. or. c. si.

¶ Si layci prorogant iurisdictionẽ epi debet iudicari non sm leges sed sm canones. Lap. in. c. si. de excep. li. vi.

¶ An in prorogãda iurisdictiõe reqrat expssus consensus. Inno. ꝙ sic. de resti. in inte. c. ii. in glo. unius. uide d' accu. accedẽs. adde ꝙ ex sola patientia proeedendi nõ ꝓrogat iurisdictio sed reqrit actus positiuus. tex. in. c. ad petitionẽ. de accu. ad de nõ. per Inno. in. c. prudentiã. in. ꝟ. excõmunicationis. de offõ del. & in. c. dilecto. de offõ. Archi. in. ꝟ. puniri. doc. in pall. c. p. & g. de offi. dele.

¶ Ratione delicti uel contractus nõ ꝓrogat iurisdictio iudicis nõ habẽtis territoriũ uide Inno. de offõ Archi. ad h. in. ꝟ. ardua. Frede. de sen. consilio. clui. Inno. in. c. cũ contingat. de fo. cõpe. Spe. ti. de cõpe. iudi. adi. § i. ꝟ. ratione criminis.

¶ An comparens corã iudice cõpetenti uideatur ꝓrogar iurisdictiõez si petit aliquid ab eo sibi dari. nõ. ii. q. vi. biduum. glo. ꝙ nõ. iii. q. iii. offerat. glo. in. c. si a iudice. de ap. li. vi.

¶ An exemptus possit pacto ꝓrogare iurisdictõnem ordinarii. uide Io. an. in regula scienti. li. vi.

¶ Si citatus ꝑ non suũ iudicẽ nõ potest expressa uoluntate iurisdictiõez eius ꝓrogare cõparitio cũ taciturnitate non iducit ꝓrogatiõez. Io. an. in pall. regl'a scienti. in mercu. uide nõ. de fo. cõpe. li dilligenti. in glo. pe.

¶ An prestans cautiõez de iudi. soluendo uideat ꝓrogar iurisdictiõez. Bar. i l. uir bonus. ff. iu. sol.

¶ An ꝓrogatio facta ꝑ legatuz in non subditos expiret eo non reuocato. uide de offi. dele. nouit. Idez potest formari in alio iudice tpali postea reuocato. de quo dic ut ibi.

¶ An partes possint ꝓrogare instantiaz ꝑ statutũ ul' ꝓuilegiũ limitatũ. uide Bal. x. coll'. de pa. cõstan. in. ꝟ. in causis.

¶ Quotuplex sit ꝓrogatio iurisdictiõis. nõ. ff. de iudi. l. ii. § si iudex. in glo. inbita. nõ. in. l. i. in glo. e. ti. C. de epis. au. l. si q ex cõsensu. C. de iuris. om. iu. l. i. in glo. pe. & ibi Cy. in. i. q. Idez. Cy. C. d' testa. l. testamẽta oia. nõ. ff. ad muni. l. inter conuenientes. & ibi Bar. Idẽ. ff. de solu. l. qro. nõ. de offi. dele. c. pe. in glo. uide Spe. ti. de cõpe. iudi. adi. § i. ꝟ. iiii. & ibi Io. an.

¶ De ꝓrogatione iurisdictiõis. uide Ange. i cõsilio suo. clxiii. quod incipit sententia lata.

¶ Prorogatio iurisdictõis in criminalibus fieri potest in eum q al'. in criminalibus iurisdictiõez habebat. glo & ibi Bar. in. l. i. C. de iu. om. iudi. al'. non. ut ibi tacit glo. in. l. i. C. ubi de cri. agi. oporbene facit qd' dicit Bal. in. l. testamẽta. C. d' testa. ubi dicit ꝙ in habentẽ iurisdictiõez. ad malefitia tm non potest fieri prorogatio ad ciuilia. facit. l. solemus. § latrũculator. ff. de iudi. & est ratio sm eũ ibi ꝙ ꝓrogatio debet fieri in his que sunt eiusdem forme & materie. ut nõ. in his q auctoritate. de preben. li. vi.

¶ Quãdo papa cõmisit alicui ut inqrat ꝯ aliquez in aliuz non fit prorogatio sm Inno. in. c. ad petitionem. de accusa. circa pn.

¶ Lis de qua cõpromitti non potest est improrogabilis. Bar. & Bal. in. l. i. ff. de iudi. Facit. l. si q ex consensu. & ibi Cy. C. de epis. audi.

¶ Prorogata iurisdictione uidet prorgata quo ad cognitionem non quo ad executionem. uide in ar. si quis in ius uo. non ie. l. i.

¶ Sicut non appellatur ab antiqua iurisdictione sic nec a ꝓrogata. C. de epis. au. l. epi'as. uide Bar. & Cy. in dicta. l. si qui ex consensu.

¶ Si consentitur in non iudicez cui postea superuenit iurisdictio pendente iudicio an ualeat sententia. uide in pall'. l. si qui ex consensu.

¶ Jurisdictio habentis cognitionem certaꝝ personarum est prorogabilis. Cy. C. de iu. om. iudi. l. i.

¶ In caus' meri & mixti imperii potest ꝓrogari iurisdictio hẽntez cognitiõez similiũ cãꝝ. gl'. in. l. i. ff. d'. iu. o. iu. casus est i. l. i. C. ubi. d' cri. agi opor.

¶ Jurisdictõ iudicis qui de pluribus causis iter certas personas est iudex potest ꝓrogari non aũt iudicis qui certoꝝ tm̃ negotioꝝ est iudex. Ia. de are. & Cy. in. l. i. C. de iu. om. iudi.

¶ Multa que impediunt ꝓrogationem iurisdictionis. ponit Ia. bu. in. pall'. l. i.

¶ Prorogari aliquando non dicitur id quod. j. terminum non extenditur si fiat ui noue dispositionis Bar. in. l. iii. in pn. ff. de dam. infec.

¶ Ante litem contestataz & iudice presente subiciendo se iurisdictioni non prorogat iurisdictio. ff. de iudi. l. i. in glo.

¶ Jurisdictõ iudicis q non habet iurisdictionez nisi ex consensu partium est prorogabilis. Barto. in. l. i. ff. de iudi.

¶ Si quis consentiat in iudicez eo presente ꝓrogatur iurisdictio. ff. de iudi. l. i. & ibi hoc tenet Gul. per. l. est receptum. ff. de iu. om. iu.

¶ Promittens stare iurisdictioni alicuius licet non peoroget iurisdictionez tenetur ex ꝓmissiõe quam fecit tanq̃ sortiens forum. ff. de ac. & ob. l. contraxisse. Archi. de foro cõpe. c. i. li. vi.

¶ An prorogari possit iurisdictio ad preiudiciũ iudicis qui posset inquirer. uide Spe. ti. de cõpe. iudi. adi. § i. ꝟ. sz nunqd. uide in. l. i. C. ad. l. fa. d' pla.

¶ An iurisdictõ uoluntaria sit prorogabilis. uide in. l. muto. § tutoris. ff. de tutel. & in. l. i. C. de eman. liber.

¶ Potestas notarii d' uno officio ad aliud est ꝓrogabilis. sm Gul. in. l. repetita. C. de epis. & cle. qui allegat. l. in fraudem. § sed neq. ff. de iu. fis. facit. l. i. C. de sportu. Bal. in. l. i. ff. de iudi.

¶ In peorogatiõe de tpe ad tempus exigit cõsensus iudicis quia post tẽpus putare se iudicẽ cũ nõ esset esset errare in substãtia iurisdictionis. secus in prorogatione de persona ad personã. uide Bar. in. l. ii. § i. ff. de iudi.

¶ Si partes concordant ꝙ iudex extra territorium ꝓnuntiet ualet pronuntiatio. Pe. dicit ꝙ tenet pronunciatio nisi prohibeatur a iudice alterius territorii. al'. l. quero. ff. d' solu. Cy. in. l. si qui ex consensu. C. de epis. audi. uide no. per doc. i. c. ex tuaꝝ. de usu pal.

¶ Prorogatio de loco ad locum non sue iurisditionis fieri non potest. ff. de solu. l. quero. secus si sue. ff. de iudi. l. ii. § i. & ibi Bar.

¶ Princeps cõmittendo seu delegando causam potest impedire prorogationem iurisdictionis. ff. de iudi. l. ii. § i.

¶ An finita iurisdictiõe duret iurisdictio ꝓrogata. Spe ti. dele. §. nũc dicendũ. ꝟ. pe. & fi. uide glo. de offõ dele. c. pe.

¶ Per actũ citeriorem lit. contest. non ꝓrogatᷣ iurisdictio. facit. l. non uidetᷣ. ff. d iudi. & ibi Bar. Archi. iiii. q. iiii. nullus. iii. q. iiii. offeratᷣ. Specu. ti. de aduo. § .i. ꝟ. domũ. & ti. de reo. §. i. ꝟ. qd si is. Cy. in. l. fi. C. de sponsa. Bal. in. l. fi. C. qñ ap. sit. ui de glᷓ. in. l. sed si inceperit. ff. d iudi. & ibi Bar.

¶ Ubi est dubiũ de iurisdictiõe iudicis ꝓpter dubiũ põt fieri ꝓrogatio. ff. d iudi. l. si qs ex aliena.

¶ Iurisdictio etiã conditionalis prorogatᷣ de causa ad cãz ſm Inno. de ap. cordi. li. vi. contra. tenet Spe. ti. d cõpe. iu. adi. §. i. ꝟ. sꝫ pone ptes. ubi uid.

¶ Prorogatio cõpromissi põt fieri alibi q̃ i loco cõpromissi quia. est uoluntarie iurisdictiõis. ut. l. ii. C. de offi. ꝓcon. & le. ff. d íntro. act. l. uoluit. §. f. nõ. Bal. in auten. ei qui. C. de temp. ap.

¶ Iudex potest ex benignitate parti terminũ prorogarᷣ tamen hoc nõ obstante condemnabitur i expensᷣ. ſm Inno. in. c. gratũ. de offi. dele. aᷓ. consulu. it. eo. ti. in glo. in. ꝟ. gratiam.

¶ Terminus prorogatus semꝑ intelligitᷣ ꝓrogatus cũ accessoriis suis. Inno. in. c. i. in glᷓ. medio. ꝟ. Item quid de ap.

¶ Quando lex uel cõstitutio prorogatᷣ ad casuꝫ non decisuꝫ semꝑ intelligitᷣ cũ eisdeꝫ pactis & cõditiõibus. ut in cle. ne romani. ꝟ. penas. de elec. & idem dicit ibi do pe. de anca. quando prorogatᷣ dispositio hõis. alᷓ. l. labeo. ff. de arbi. & quod nõ. Inno. de ap requisisti. adde quod nõ. Bal. in. l. si constante. C. de do. ante nup.

¶ Iudex non potest prorogare terminũ precise limitatũ ex forma statuti. ita nõ. Bal. in. l. fi. §. & hec quidẽ. C. de iu. deli. ex quo dicit ibi ꝙ si statutũ assignat octo dies & iudex dat. x. est comparẽdum infra octo.

¶ In processu inquisitiõis nõ habet locũ ꝓrogatõ. Bal. in. l. i. C. ubi de cri. agi opor. & in. l. a. C. ad. l. cor. de sica.

¶ Ubi est deputatus certus iudex ad aliquid faciendũ non habet locũ ꝓrogatio. ut in. l. testamẽta. & ibi nõ. Bal. C. de testa. in. ii. nõbili.

¶ Non potest qs aliam iurisdictiõeꝫ ꝓrogare in iudicem q̃ illã quã ille iudex habet in suos subditos quia prorogatio debet esse eiusdem forme ita nõ. Bal. in prealle. l. testamenta.

¶ Quando meta est ꝑfixa iudici & pena apposita si non expediat causam infra certũ tempus ex facto partiũ põt istud tẽpus prorogari ita ꝙ non incidit iudex in penam. uide Bal. in. l. petendum. in fi. C. de temp. in inte. resti. pe.

¶ In omnibus casibus in quibus iudex est capax iurisdictiõis põt fieri prorogatio tacite. ut. l. fi. C. de excep. nõ. Inno. de re iudi. pastoralis. de iudi. preterea. secus si iudex nõ esset capax ut quia excõmunicatus impubes uel furiosus uel laycus & causa erat spũalis. ut in. c. si iudex laycus. de sen. excõ. li. vi. Bal. in. l. qdã consulebat. ff. d re iudi.

¶ Non dicitᷣ ꝓrogatio si unus apponit terminuꝫ & alius ꝓrogat. ut. l. si a te. C. de pac. inter emp. & uen. & ibi plene per Bal.

¶ An officium prorogatum sit idem officiũ Bal. in. d. l. si a te. cõcludit ꝙ quo ad fauorabilia est idẽ non quo ad odiosa. & ideo si statuto cauetᷣ ꝙ potestas non possit cognoscere de maleficiis nõ suo tpe cõmissis non poterit cognoscere in tpe prorogato de cõmissis primo tpe ante prorogationem fauore liberationis quod nõ.

¶ An prorogatio termini facta tpe quo iam obligatus facere non poteeat infra terminũ primo statutũ excuset a mora & ꝑiurio. Bar. plene in. l. cuꝫ stipᷓlatus sim michi a ꝓculo. ff. de uer. ob.

¶ Delegans potest prohibere delegato ne prorogetᷣ iurisdictiõeꝫ suã ultra tẽpus i delegatione expressum & etiã partibus ne prorogent. Itẽ ordinarius non põt impedirᷣ subditos ne prorogẽt iurisdictionem alterius. & an ꝓrogationẽ factã in criminalibus iudex prius teneatᷣ habere ratã ut sic non possit amplius contra ꝓrogantes ꝓcederᷣ. uidᷓ de his omnibus per Io. an. in additiõibus. Specu. ti. de cõpe. iu. adi. §. i. ꝟ. sed qd in delegato. & ꝟ. sequentibus.

¶ Quando lex uel statutũ deputat certum iudicem non habet locũ ꝓrogatio de illo ad aliũ. Bal. in. l. cui eoꝝ. C. de sen.

¶ Quando aliqui ꝓrogant iurisdictionẽ in iudicẽ non suũ presenteꝫ & acceptantẽ no habet locu pñia. unde si duo layci subiciunt se iurisdictioni epali non habet locũ penitentia & sic hoc casu nõ habet locum. l. si conuenerit. ff. de iu. om. iu. & in. c. i. de iudi. ſm lec. quam ibi tenet do. Anto. de bu. de quo est glᷓ. ordi. in. l. i. in. i. glᷓ. ff. de iudi. & hanc regulam ponit Guil. de cu. & Bal. in. l. i. C. de iudi. quam bene no.

¶ Si iudex post lapsum terminũ dicit ꝓrogo ad talẽ diẽ an ualeat prorogatio. Spe. dicit ꝙ non. quia lapso termino non est terminus unde non potest ꝓrogari. Spe. ti. d dila. §. nũc uideamus. ꝟ. & post hec. Contra. ꝙ ymmo ualet quia subest litis materia que prorogari potest licet dilatio quo ad tẽporalẽ sui formaꝫ sit sopita nam & si iudex nulla data dilatione uteretur hoc sermone ꝓrogamus tibi ad peobandum octo dies ualeret dilatio inspecta mente iudicis ad quaꝫ uerba debent trahi. ut l. iii. C. de libe. ꝑte. Bal. in. l. i. C. de temp. ap.

¶ Tempus appellandi non potest prorogari etiã partium consensu quia non possunt facere partes ut deuoluatur iurisdictio ad non habentẽ. ut. l. ꝑ tutorum. C. de iur. om. iu. Item non possunt facerᷣ partes ꝙ sententia non transeat in rem iudicataꝫ ut. nõ. C. de transac. l. si diuersa. possunt tamen ꝓrogare tempus appellatiouis pro se ꝓsequenduꝫ. ar. ff. de edi. edic. l. ꝙ si nolit. §. ꝙ si ita. nisi prosecutio esset prius assumpta. de offi. dele. significantibus. & . l. bonoꝝ. & . l. fi. ff. rem ra. ha. & in cle. si appelletionem. de ap. Cy. in auten. ei qui. C. d tẽp. ap. ubi omnino uide Bal.

¶ Per non cõparitionẽ nõ fit prorogatio unde licet quis patiatue se poni in banno per iudicem incõpetẽtem nõ uidetur prorogari iurisdictio. Bal. in. l. si qui ex consensu. C. de epi. audi.

¶ Prorogatio potest fieri in causᷣ spũalibus dũ modo iudex sit talis qui possit de illis cognoscerᷣ. Inno. de offi dele. de causis. facit qdᷓ dixi. s.

¶ Iurisdictio non põt prorogari nisi ex certa scientia sed usus iurisdictionis potest prorogari etiam per errorem. nõ. Inno. in. c. prudentiã. d offi. de le. in glo. excõmunicationis. ꝟ. alii tamen dicũt & forte melius.

¶ Licet iurisdictio extincta nõ possit prorogari. ut nõ. in c. cum uenissent. de testi. suspensa tamẽ potest quia aliud est ius finiri in aliquo. aliud exercitium impediri. ut. l. si forte. §. fi. ff. de solu. & in l. si pluribus. ff. de admi. tu. Ita dicit se reperisse do. Pe. de anca. in quibusdam scriptis. Barto. licet non. in lec. in. l. nec ille. ff. de tu. & cu. da. ab his. Ita dicit do. Pe. in. c. cum plures. de offõ dele. li. vi. & ibi dicunt Archidia. & Io. an. q iurisdictio iudicis preuenti nõ potest prorogari nisi partes expresse prorogauerint iurisdictionem talis preuenti nec obstaret litis pendentia coraz primo q talis pendentia non reddit aliud iudicium ipso iure nullum. iuxta nõ. per Inno. de consti. cum. M. Barto. in. l. ii. ff. de sepul. uiola.

Prorostris Exponitur. i. ante oculos. ut. ff. de ori. iuri. l. ii. in prin. & §. seruus. ibi. statuam prorostris.

Prosapia Quid sit. uide in. l. si quis. ex corpor. C. de muril. li. xii.

Pro soluto Summittentes mandates & instigantes possunt prosequi appellationem a principali actore destituta. Barto. in. l. i. §. incidit. ff. ad turpilla.

¶ L. licet. C. de iudi. habet locũ ubi qs ignoranter non fuit prosecutus. secus si scienter. Bar. in. l. & an eadem. §. actiões. ff. de excep. rei iudi.

¶ An quando petitio fuit generalis sententia pro iudicet in non prosecutis. uide Barto. in. l. si minor. ff. de admi. tu.

Prosenta In quibus contractibus habeat locum. nõ. ff. pro solu. l. i. in glo. i.

Prosecutio Non potest regulariter esse testis in causa in q fuit mediator. Io. an. in. c. i. de testi. li. vi. doc. & maxime salice in l. testium. C. de testi. dicam. j. sub dictione testis. adde nõ. in aut. de testi. §. si uero. in glo. i. & glo. probibere. Spe. ti. de test. §. i. pro quid de prosoneta. uide Bar. in. l. deferre. §. idẽ decreuerunt. ff. de iur. fis. uide Bal. & salice. in. l. omnibus. C. de testi. gl. in. c. delictorum. de testi. eo.

¶ Officium prosonete est tractare non concludere nisi mandetum habeat a partibus ad concludẽdum. Bal. in. l. multum. C. si qs. al. uel. si i. in. colũ.

¶ Prosonete soluenduz est ab utraq parte licet altera tantum uocauerit. ff. si. regun. l. sed loci. §. i. & sic etiam bidello ab utroq solui debet.

¶ Personeta tenetur restituere usuras perinde ac si ipse recepisset. nõ. glo. in. l. si scienter. C. ad. l. pomp. de parri pro qua glo. uidetur casus in. l. ii. §. incidit. ff. ad turpillia. ubi uide Bar.

Pro suo Si testis dicat aliquem posse disse pro suo & tanq̃ suũ qd importent illa uerba. Bar. ff. pro suo. l. i. cum. ii. in fi. Spe. ti. de tes. §. nunc tractandũ. pro. qd ergo.

Protectio An id quod protegit meũ soluz & nichilominus sustentatur in alieno sit meum. uide Bar. in. l. qd cõclaue. ff. de dam. infec.

¶ Quid importent ista uerba tale castruz uel talis ciuitas est sub mea protectione. Bar. in. l. i. C. de excu. mu. li. x. uide bonum tex. in. c. si papa. de priuile. li. vi. ubi habes quid importent illa uerba pape. Recipimus tale monasteriũ in uel sub nostra & romane eccl'ie protectione. Io. an. in. c. recipimus. de priuile.

¶ An liceat facere protectum siue proticelluz uel logiam supra plateam uel uiam publicam seu aliũ locum publicum. Bar. dixit q non. in. l. si duo. §. labeo. ff. uti possi.

¶ Quid sit protectio & quid iportet. uide glo. in probe. ffo. que incipit an imperator.

¶ An protectio notet uel importet defensionẽ cum armis. uide de priuile. c. recepimus. glo. in l. desertorem. §. fi. ff. de re. mi. facic. l. i. & l. fi. C. de profes. & medi. qd dicit Bar. procedere etiam in contractibus. in. l. i. §. de ac. emp.

Proteruus De hoc per uid. i. l. iubem. §. sane. C. de sa. san. ec.

Protestatio Materiam protestatiõis. uide late per Bar. in. l. non solum. §. morte. ff. de no. ope. nunc. & in l. de pupillo. §. si quis ipsi. ff. de no. ope. nun. Cy. in l. uoluntarie. C. de excu. tu. Inno. in. c. cum. M. de consti. ubi do. Anto. & moderni. Io. an. in regla in generali. li. vi. Cy. & salice. in. l. pacta nouissima. C. de pac. Idem salice. in. l. cum plures. §. loca tor horrei. ff. loca. Bar. in. l. si fũdus. C. de rei uen. Archidia. xxviii. al. xxvii. di. c. i. xxviii. di. diaconi.

¶ An ualet & ad quid protestatio extraiudicialis. uide barto. in. l. qui uxorem. ff. de adulte. & in dicto. §. morte.

¶ An sufficiat semel tm̃ protestari. uide bar. in preall. l. de pupillo. §. si quis ipsi.

¶ Presumitur non stare per iudicem nisi sibi fuerit protestatum. barto. in. l. damni. §. sabini. ff. de dam. infec. ubi uide.

¶ An protestatio possit fieri procuratori. barto. in. l. aut qui aliter. §. i. ff. q ui. aut clam. & in. l. i. §. maritus. ff. de libe. agnos.

¶ An protestatio sit faciende in scriptis. barto. in preall. l. de pupillo. §. q ex te. ubi uide per eũ qd si creditor dicat egeo pecunia mea an illa uerba habeant uim protestationis.

¶ An protestatio possit fieri per procuratorem generalem. uide bar. in. l. i. in prin. ff. de li. agnos.

¶ An & quando per actum sequentem contrarium protestationi uideatur quis recedere a protestatione precedenti. glo. & bar. in. l. qui in aliena. §. fi. ff. de acqui. here. & in pall. §. morte.

¶ Non refert an protestatio fiat in principio medio uel fine dum tñ fiat anteq̃ cõtractus habeat pro absoluto bar. in. l. si ita scriptũ. ff. dele. i.

¶ Tantum operatur protestatio super actus interpositione quantum si ille actus uer intercessisset. bar. in. l. facta. §. si sub cõditione. ff. ad trebel.

¶ Protestatio nichil operatur ubi contrarium agitur. de consti. cum M. & ibi nõ. tex. & glo. de elec. cumana.

¶ Protestatio uoluntatis declaratoria nullum effectum habet in his que dependent a uoluntate sed tunc decisa & determinata per legem. glo. & bar. in. l. alimenta. C. de nego. ges. ubi uide.

¶ Protestatio ualet ubi res potest dupliciter intelligi non ubi certus est intellectus. uide Inno. in. c. cum. M. de consti.

¶ Protestatio facta impedit sequentez si fiat in continenti secus si ex interuallo. glo. est in. l. siue

pro re. ff. de usur.

¶ Protestatio nichil operatur quando quis uelit nolit cogitur sic facere. uide in. l. nam quod. §. qui compulsus. ff. ad trebell.

¶ Protestans ꝙ quicquid faciet metu faciet nichil operatur nisi esset metus qui caderet in constantem uirum. de elec. cumana.

¶ Facta protestatione potest quis fidem facere de illa suo proprio iuramento. uide Bar. in. l. si quis. C. de po. quod secundum eum est perpetuo notandum.

¶ Quid operetur protestatio que communiter fit in libellis saluo iure addendi zc. uide per Hosti. in. c. in presentia. de proba. Bal. in. l. nesennius. ff. de nego. gest. dixi. s. sub dictione libellus.

¶ Is cui fit protestatio non propterea quia tacet uidetur consentire protestationi. dicit gl. in. c. cumana. de elec. in glo. i. nisi forte fuerunt aliqua signa iudicatiua consensus. ut ibi dicit Inno. qui allegat. l. ii. §. fi. ff. de libe. agnos. uide Ia. de are. in. l. i. §. uoluntate. ff. so. ma.

¶ Si protestans aliquid contra se dicit sibi imputatur & statur ei. dicit Inno. in dicto. c. cumana. facit. ff. pro dona. l. fi. & ff. de mino. l. emilius.

¶ Nemo potest cogi remittere protestationem suam nisi in nuntiatione noui operis. dicit Inno. in. c. sane. de offo. dele.

¶ Protestans non excipit quia protestatio non elidit actionem. Item non agit. secundum Inno. & Hosti. in. c. fi. de or. cog.

¶ An protestatio iuuet ut non uideatur quis renuntiare appellationi. uide Inno. in. c. quoniam. & c. qua fronte. de ap.

¶ Protestatio contra ius commune non ualet nisi illi consenserit iudex uel aduersarius. Innocen. de testi. presentium.

¶ An producens instrumentum in iudicio cum protestatione ꝙ producit inquantum facit pro se & non aliter iuuetur hac protestatione. no. de excep. cum uenerabilis.

¶ An & quando ingrediens religionem & protestationem faciens possit contraria protestatione iuuari. Inno. & doc. pulchre in. c. i. de his que ui. me. ue cau. fi. faciunt. no. de consti. cum. M. de regu. a. c. ii. ibi uide an per lapsum anni tollat effectus protestationis de quo ibi.

¶ An sit necesse ut protestatio releuet protestantem ꝙ fiat coram iudice. no. Bar. in. l. de pupillo. §. si quis ipsi. ff. de no. ope. nunc. doc. de ap. si iustus metus. de offo. or. pastoral. §. i.

¶ Protestatio idem est quod denuntiatio & plura nomina habet. no. Barto. ff. de no. ope. nunc. l. non solum. §. morte. in. i. q.

¶ An & quando protestatio aliquid operetur no. ff. de nego. ges. l. nesennius. in gl. conuenit in gl. exhibuisse. ff. nau. cau. stabu. l. fi. §. i. in glo. predixerit. et glo. se. Cy. C. de pac. l. pacta nouissima. in. i. q. & Bar. in. d. §. morte. & l. qui in aliena. §. fi. ff. de acqui. here.

¶ Protestatio probat nostre uoluntatis scientiam ut. ff. de reli. & sumpti. fune. l. & si quis. §. sed interdum in glo. oportebit.

¶ An ualet protestatio si in ea non est adiecta causa. no. ff. de adul. l. denuntiasse. in prin. in glo. que ritur. & ibi Barto. & l. qui in aliena. §. fi. ff. de acqui. here. & in. l. non solum. §. fi. ff. de no. ope. nunc. in. ii. questione.

¶ Protestatio excusat protestantem a delicto & mora. l. qui foueas. & l. si putator. ff. ad. l. aquil. quod intellige quando fit debito loco tempore & forma. secundum Bar. i. dicto. §. morte. & l. statulibe. rorem. ff. de sta. liber.

¶ An sicut protestatio aufert potestatem soluendi sic auferat potestatem compensandi. uide Ang. in consil. suo. cclxi. quod incipit ex isto.

¶ Quando pars aliquid dicit cum protestatione de non recedendo a iam dictis zc. uide in. l. qui in aliena. §. fi. & in dicta. l. non solum. §. morte. faciunt no. in. l. circa. ff. de procura.

¶ Protestatio iuuat protestantem quando in uno fit protestatio in alio actus exercetur nec iuuat quando ex facto protestatio potest occurrere protestato. ff. ꝙ ui aut clam. l. aut qui aliter.

¶ Protestatio debet esse certa & clara. ut in dicta. l. aut qui aliter. §. i.

¶ Protestatio potest fieri per procuratorem. dixi s. & probatur in dicta. l. aut qui aliter. §. i. & ibi Barto.

¶ Sufficit protestari uiro pro uxore & sindico rei publice. ut dicta. l. aut qui aliter. §. i.

¶ Protestatio tollit protestationem. ut. d. l. aut qui aliter. al. §. si quis cum.

¶ Protestatio ordinata ad detrahendum aliquid indiuiduum constituendum uel de parte substantiali non iuuat protestantem. ff. de ac. & obli. l. obligationum fere. §. placet.

¶ An protestatio contra substantiam contractus uel substantialia eius uel contra substantiam rei in contractum deducte ualeat. uide Bar. in. l. ubi ita donat. ff. de do. ca. mortis.

¶ Protestatio contra ius releuat protestantem ut. C. de pigno. l. ii. & ibi no.

¶ An protestatio facta debitori ne soluat eum excuset. Bar. in. l. i. ff. de le. commis. dicit ꝙ sic si est facta a iudice uel a priuato cum causa. secus si sine causa.

¶ Hec uerba saluo iure meo protestationem inducunt. ff. qui. mo. pi. uel ypo. sol. l. si debitor. §. i.

¶ Adesse protestationis non exigitur scriptura. ut. l. fi. C. de nego. ges. & ibi Bar. uide C. de non nu. pe. auten. hac autem. adde Bal. in auten. presbiteros. C. de epis. & cle.

¶ Sufficit protestationem fieri extra iudicium. us. l. qui uxori. & ibi Bar. ff. de adulte.

¶ Ubi actus expediendus est cum iudice tanquam cum parte an sufficiat protestationem fieri coram uicinis & quid si cum eo ut iudice. uide Bar. in. l. de pupillo. §. si quis ipsi. ff. de no. ope. nunc.

¶ An protestatio facta propter impedimentum finito impedimento debeat irritari. uide Barto. in dicta. l. de pupillo.

¶ De ui & declaratione protestationis. uide tex. in. l. filius. ff. ad macedo.

¶ Protestatio ordinata ad trahendum ius alterius non releuat protestantem nisi ille expresse consentiat. ff. nau. cau. stabu. l. fi. §. item si predixit.

¶ An protestatio ꝙ non fiat aliquid animo delinquendi tollat delictum. uide in prima consti. ffor. §. illud uero.

¶ Protestatio facto contraria non iuuat protestantem. in auten. de mona. §. illud. institu. de redi. §. si titius. & ff. de superfi. l. fi. ff. de ac. & ob.

l. obligationum fere. ꝟ placet. ff. de acqui. re. do. l. adeo in fi. ff. de le. i. l. si fundum. ff. de ac. emp. l. quesitum. ff. de adop. l. si pater.

¶ An protestatio in futurum faciat presumi durare animum nisi contrarium probetur. ff. qui. ex cau. ma. l. is qui contra. & ibi glo. & Ia. bu.

¶ Si protestatio est contra substantiaꝫ actue & excipitur tam actu formato non ualet exceptio si in ipsa formatione non ualet actue. ff. de usu & ha. l. per seruum. ꝟ. i. uide ad materiam. Bal. plene in. l. si pater. ff. de adop. & l. & puto. ꝟ. i. ff. fa. her cis. dixi. s. ꝑx. colum.

¶ Protestatio facta ante contractuꝫ celebratū constituit protestatum malefidei possessorem & facit eum teneri de fructibus perceptis. ut in. l. si fundum. C. de rei uen. secus si fiat post contractū in. l. alienam. ff. de usuca. proemp. Bar in dicta. l. non solum. ꝟ morte.

¶ Protestatio ꝙ per uerba que quis dicit nō intendit contraheī matronium sed potius partem decipere nichil operatur quin matrimoniuꝫ contrahatur sm Inno. in. c. tua nos. de sponsa.

¶ De protestatōe alicui facta creditur iuramēto suo. Bar. in. l. si quis. C. deposi. & al. in contrariū.

¶ Pro testatio contra personas testium debet fieri ante publicationem de testi. ꝑntium.

¶ Protestatio contra ius eccl'ie uel preter uoluntatem aduersarii uel iudicis nō ualet nisi ex iusta causa fiat. nō. de constitu. cum. M. de elect. cumana.

¶ Quando clericus ꝓponit querelam contra laycum coram iudice seculari debet protestari ꝙ nō intendit ad penam saguinis al'. omissa hac protestatione imputaretur sibi mors secuta contra illū nisi ex imperitia iudicis processisset. de homi. c. ii. li. vi. & ibi no moderni.

¶ De hac protestatione inquantum ꝓ me faciat & nō aliter tangit. Bal. in. l. i. C. de confes. in secda carta sue repetitionis.

¶ Protestandum est iudici ut cadat in penam si non expediat causam. ī. tempue sm formā statuti quia debet constare de sollicitudine ptis. Bar. in. l. ꝓperandum. ꝟ. fin auté utraqꝫ. C. de iudi.

¶ In dependentibus ab animo magis ualet protestatio ꝗ factuꝫ. contrarium colligitur ex glo. in. l. ut debitum. C. de here. act. & ibi Bal.

¶ Protestatio non trahitur retro nec operatur nisi a tempore quo fit. Item potest probari per testes quando non succedit in locuꝫ libelli quia tūc requiritur scriptura & quando debeat fieri uerbis spetialibus uel suffitiat generalibus. uide Bal. in. l. ii. C. de nego. ges.

¶ In casibus in quibus lex precipit ꝑunit uel uetat nichil releuat protestatio. Bal. in. l. i. ꝟ. illo ꝓculdubio. C. de lati liber. tol. ubi infert ꝙ quando iudex est minister. i. iubet aliquid puta litem contestari tunc protestatio non releuat protestanteꝫ alias si non iubeat secus. & ita dicit Bart. debere intelligi quod nō. in. l. i. C. de lit. contes.

¶ Protestatio in contrarium non iuuat in penalibus sm Bal. i. l. ii. C. de epis. audi. Ex quo infert ꝙ si lex prohibet appellationem sub pena non excusatur a pena appellationis licet dicat appellatio quatenus de iure possiꝫ quia nichilominus aduersarius trahitur ad causam de facto. Bal. tamē ibi uidetur dicere contrarium.

¶ An sufficiat protestationem semel esse factaꝫ. barto. in. l. de pupillo. ꝟ. si quis ipsi. ff. de no ope. nunc. & ibi etiam bal. qui dicit multa bona uerba ultra Barto.

¶ Fatuus est aduocatus qui respondendo protestatur se per aliquem actum nolle in iudicem consentire & hoc animo petit copiam libelli quia debet protestari se non consentire in euꝫ nisi quatenus de iure debet per tex. in. c. cumana. de elec. al' ue contumax possit excōmunicari. xi. q. iii. certum. de uer. sig. ex parte. ita dicit Innocē. & post eum dominus Anto. in preall'. c. cumana.

¶ Protestatio aliquando uocatur proclamatio. ff. ad. l'. acq'l. l. iii. & . i. si putator.

¶ Protestatio ad tollendū cōsecutiuū iuris nō iuuat protestantem. ff. de pecu. l. si quis seruum. ꝟ. fi. ubi uide.

¶ In ultimis uoluntatibus & sic in actu dependenti a mera uoluntate uiuus per actum contrarium sequentem non tollit protestatio precedēs ut. l. cum tacitum. & l. eum qui. ff. de proba. facit l. si michi & tibi. ꝟ. in legatis. ff. de le. i.

¶ Protestatio declarat causaꝫ. ff. de reli. & sūptu. l. & si quis. ꝟ. oportebat. & prodest in his que ex uoluntate protestantis dependet. ff. qui. mo. pig. uel ypo. sol. l. si debitor. ꝟ. i. sed non in actu q eo inuito uel ex necessitate fieri debet. C. de fruc. & lit. expen. l. ex terminato. C. de patri po. l. nec filium. in cle. i. de procura.

¶ Prodest protestatio publice facta ei qui non potest actum facere. ff. de no. ope. nunc. l. de pupillo. ꝟ. si quis. ff. de nau. fe. l. ii. ff. de dam. infect. l. iii. ꝟ. totiens.

¶ Protestatio ꝙ non stat per eum est necessaria ubi tempus currit. de rescrip. c. i. in glo.

¶ Quilibet debet semꝑ protestari de iure suo. de elec. c. ii. in glo. iii.

¶ An protestans ꝙ non uult litem contest. si dicit uerba apta ad cōtestatōem ante litā contestet. uide de ap. sollicitudinem. in glo. fi. Io. an. in regula exceptioni. li. vi.

¶ Protestans de exceptionibus suis loco & tempore ꝓponendis debet in spetie eas ꝓponere. de ꝓba. qui. in glo. de excep. pastoral'. in glo. ii.

¶ Protestatio est nulla ubi ius resistit protestāti. de elec. cum inter. Idem si fit contra substantiam rei que agitur. ut habetur. qui cle. uel uouē. Insinuante.

¶ De protestatione quod per comparitioneꝫ nō intendit reuocare procuratorem. uide de procur. si quem. li. vi.

¶ De petente absolutionem qui protestatur ꝙ per hoc non intendit renuntiare appellationem. uide per Inno. de ap. qua fronte.

¶ An protestatio facta in principio litis uideat repetita in quolibet articulo. uide in regula exceptionem. li. vi.

¶ Protestatio habetur loco appellationis ubi qs ꝓpter iustum metum appellare non audet & protestatur causas grauaminis coram iudice uel corā ydoneis personis. de ap. una sententia.

Protho Exponitur. i. primum. uide in prima consti. ff. ꝟ. in reliqua.

118478233